

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Frihed,
lighed og
broderskab

Katolsk
biskop i
Vor Frue
Kirke

Biskop
Martensen
om pla-
nerne for
fremtiden

Katolske
observatører
i Økumenisk
Fællesråd

katolsk uge blad

7. JANUAR 1966
114. ÅRGANG

1

En enorm menneskemængde fik Peterspladsen til at bølge, da det andet Vatikankoncil sluttede med en festlig gudstjeneste i det fri den 8. december. På side 2 kan læses om selve koncilslutningen og på side 10 gør pater Martin Drouzy O.P., der var Ugebladets korrespondent i Rom under kirkemødets sidste samling, foreløbig status over de resultater, der er kommet ud af godt 3 års slid i Rom. Er det bl.a. slut med den katolske kirkes årtusindgamle, mismodige verdensopfattelse?

DET FESTLIGE PUNKTUM FOR KONCILET

Ved en højtidelig liturgisk ceremoni på Peterspladsen lukkedes Vatikankonciliet på Mariæ uplettede Undfangelsesdag den 8. december 1965, og mere end 300.000 mennesker fik pladsen til at bølge. 90 forskellige stater var repræsenteret ved statsoverhoveder eller ambassadører (Danmark ved ambassadør Vincens Steensen-Leth og konsul Frederik Breyen), ligesom den ortodokse kirke havde sendt en særlig delegation. Efter de 2300 koncilmædres højtidelige procession, celebrerede Paul VI messen, og som tegn på Kirkens verdensomspændende karakter uddeltes kommunionen til seks børn, et fra hvert kontinent. Også i sin tale understregede paven Kirkens universelle karakter og budskab, ingen er udelukket, ingen er Kirken uvedkommende.

Efter messen oplæstes særlige budskaber til forskellige grupper af den store menneskelige familie, og disse budskaber overrakte af kardinalerne til hver enkelt gruppes repræsentant: Den belgiske ambassadør ved Vatikanet, Baron Poswick, som repræsentant for de styrende, Jacques Maritain og Jean Guilton for de intellektuelle, den italienske digter Ungaretti for kunstnerne, Italiens tidligere præsidentfrue, Laura Segni, for kvinderne, ireren Patrick Keegan for arbejderne, den blinde italiener Francesco Politi for de syge og fattige, og afrikaneren Eusebius Adjakpley for de unge. Til slut oplæste koncilets generalsekretær, mgr. Felici, det dokument, der officielt afsluttede det andet Vatikankoncil.

I anledning af koncilets afslutning har man besluttet at bygge en ny kirke i Roms periferi, indviet til Guds moder Maria, og ved afslutningshøjtideligheden velsignede paven grundstenen til denne kirke. Grundstenen stammer i øvrigt fra den konstantinske basilika under Peterskirken. Med den apostoliske velsingelse og ordene: In nomine Domini nostri Jesu Christi ite in pace, satte pave Paul punktum for den verdenshistoriske begivenhed, som hele det mægtige kirkemøde har været. Måske kan hele den højtidelige afslutning sammenfattes i ét med en ung afrikanners ord: »At være her i dette øjeblik er selve indholdet af den levende, virkelige kirke«.

I.W.

Julens budskab om fred på jorden fik i 1965 en særlig betydning i forbindelse med pavens forsøg på at få våbnene til at tie i Vietnam – i det mindste i julen. På denne måde blev dagene omkring den 24. og 25. december en travl tid for Vatikanets diplomater og forskellige repræsentanter verden over.

Pavens appel om våbenhvile i julen

Det begyndte for alvor søndag den 19. december, da paven som sædvanligt velsignede mængden, der havde samlet sig på pladsen foran Peterskirken i Rom. I en tale hentydede Paul VI til det tilbud, som Vietcong over radioen havde stillet, om en 12 timers våbenhvile i julen, og han anbefalede indtrængende de ansvarlige statsmænd til at tage dette op til overvejelse. Han håbede yderligere, at tilnærmelser parterne imellem vil blive et mere varigt resultat af våbenhvilen.

Pave Paul omtalte Vietnam som et land, der var ham kært, og »med sjælen fuld af bedrøvelse« pegede han på, at antallet af soldater steg, samtidig med at de faldnes, de såredes og de hjemløses antal øgedes – og hermed faren for en endnu større og mere omfattende krig.

»Hvor er freden? Hvor er julens ånd?« spurgte paven.

Mandag den 20. december erklærede FN's generalsekretær U Thant, at han fuldt ud støttede pavens appel til parterne i Vietnamkonflikten.

U Thant tilføjede som sit personlige ønske håbet om, at alle parter ville være lydøre for pavens appel.

I Det hvide Hus blev man direkte spurgt om den officielle stillingtagen til opfordringen fra Vatikanet. Præsident Johnsons pressechef, Bill Moyers, gav et meget forsigtigt svar:

»Vi deler pavens bekymring og ønsker også en ende på konflikten og krigens elendighed,« sagde Moyers. »Vi gør alt, hvad vi kan, for at skabe fred i Sydøstasien, idet vi er fuldstændig klar over de lidelser, der er en følge af aggression. Præsidenten nærer håb om, at konflikten kan bilægges. Vi er rede til at forhandle uden forhåndsbetingelser, når som helst modparten er parat.«

Torsdag den 23. forløb det imidlertid fra Washington, at den amerikanske og den sydvietnamesiske regering ikke blot havde modtaget Vietcong-hærens tilbud om en kamp-pause på 12 timer i anledning af julen, men at man havde udvidet den frivillige indstilling af skydningen til 30 timer.

Kampen for freden

Pavestolen i centrum
under bestræbelser
for at skaffe våbenhvile
i Vietnam

Den kortvarige indstilling af kamphandlingerne blev fra mange sider modtaget som et varsel om, at en våbenhvile måske kunne være undervejs, men man advarede fra officiel side meget stærkt mod en forhastet optimisme, oplyste »Berlingske Tidende«s Washington-korrespondent.

Pavens julebudskab

Pavens julebudskab blev udsendt over Vatikanets Radio samme dag (lillejuleaften). Uden direkte at nævne Vietnam indeholdt det en ny indtrængende appel til verden om fred, hvori det hed, at freden er samfundets største gode og forudsætningen for retfærdighed, frihed og orden. Ingen burde »sky ægte og redelig forhandlinger til genoprettelsen af ordenen og venskabet.«

»I er måske igen ved at fare vild,« sagde paven indtrængende til menneskeheden.

Det hed videre i julebudskabet:

»I mennesker og brødre, hør dog det fredens budskab, som julen bringer menneskene, det budskab, der også taler om Guds kærlighed. Se, hvor I går. I er måske igen ved at fare vild. Bliv stående og tænk efter. Den sande visdom ligger i freden. Den sande fred opstår af gensidig kærlighed. Ingen bør lade kærligheden til freden svækkes af egne interesser og egne ambitioner.«

Paven fortsatte: »Ingen bør med bedragerisk bagtanke forstyrre andres ro. Ingen bør forpligte sin nabo til at tage tilflugt til væbnet forsvar.

Freden må udbygges gennem en modig revision af fejlagtige ideologier, egoisme og kamp om overherredømmet. Man må kunne tilgive, og man må kunne begynde en ny historie-epoke, i hvilken menneskene ikke beherskes af magt og vold, ikke af

økonomisk fordel, men af en højere forståelse for lighed og solidaritet.«

I sit budskab henviste pave Paul VI til »stadig skrækkeligere og mægtigere våbens eksistens«, der kun kan være en garanti for en usikker og med mistro fyldt fred for dem, »hvem det menneskelige broderskab og retfærdigheden ikke ligger på sinde«.

Graham Greene med i protest Otteogtredive britiske professorer, biskopper og kunstnere tegnede samme dag en helsidesannonce i »The Times« for at fortælle den amerikanske regering, hvad de mener om krigen i Vietnam.

Det åbne brev til Washington var underskrevet af kendte personer som den katolske forfatter Graham Greene, komponisten Benjamin Britten og skuespilleren, Sir Michael Redgrave. De fleste underskrivere var professorer.

Den amerikanske regering blev i kæmpeannoncen opfordret til at demonstrere sit ønske om en fredelig løsning af Vietnam-konflikten ved at standse bombardementet af Nordvietnam, anerkende Vietcongs politiske organisation, den nationale befrielsesfront, som forhandlingspartner og acceptere Genève-aftalen af 1954 som et legalt, moralsk og praktisk grundlag for fred.

– Vi læser med forfærdelse, at udenrigsminister Dean Rusk ikke ser nogen mulighed for kompromis i Vietnam, hed det i annoncen. Vi frygter, at den amerikanske regering nu vil indstille sig på at søge en militær løsning i Vietnam. Vi er overbeviste om, at forsøget på at løse problemet udelukkende med militære midler ikke blot vil påføre vietnamesere og amerikanere fortsatte lidelser, men også gøre enhver sejr værdiløs og skabe en bitter og mistænksom generation.

Da julefreden ophørte

Vietcong gik atter til angreb kl. 24 dansk tid julenat, forlød det fra amerikansk side. Amerikanerne og vietnameserne overholdt på deres side den 30 timer lange våbenhvile, der udløb 1. juledag kl. 17.00 dansk tid.

Den amerikanske øverstkommanderende, general William Westmoreland, havde få timer inden udløbet af den 30 timer lange våbenhvile beordret udsættelse af våbenhvilen på ubestemt tid i det omfang, Vietcong afholdt sig fra at angribe.

Også fredsbudskab til nytår

I særlige nytårsbudskaber til Kina, Nord- og Sydvietnam, Sovjetunionen og USA har pave Paul VI fulgt de bestræbelser op, som blev sat i gang i forbindelse med det vellykkede forsøg på at skaffe det hårdt prøvede vietnamesiske folk julefred. Som det var pavens inderlige håb blev den korte våbenhvile tilsyneladende et – omend spinkelt – udgangspunkt for mere omfattende fredsbestræbelser.

Pavens budskab til det sovjetiske folk var stilet til præsident Nikolaj Podgornij. Paul VI henviste i sin note til de lidelser og sorger, det sovjetiske folk gennemlevede under den anden verdenskrig. Dette gav paven mod til »at sende en respektfuld og presserende appel« med opfordring om at finde en løsning på Vietnamkrigen. Konflikten og blodudgydelsen i dette hårdt ramte land er en trussel mod verdensfreden, hed det i pavens henvendelse. Budskabet til Kina var adresseret til Mao Tse Tung, til Nordvietnam til præsident Ho Chi-Minh, til Sydvietnam til præsident Nguyen Van Thieu og til USA til præsident Lyndon B. Johnson. Henvendelsen til USA blev overrakt den amerikanske chefdelegerede ved FN, Arthur Goldberg, da denne torsdag den 30. december 1965 forhandlede med paven.

Da Arthur Goldberg under sin rundrejse til europæiske statsledere ankom til London udtalte han, at pave Paul VI helt på egen hånd havde taget initiativ til at søge stridighederne i Vietnam bilagt.

Økumenisk Fællesråd indbyder katolske observatører

Det økumeniske fællesråd, der omfatter repræsentanter for den danske folkekirke og frikirkerne, har officielt indbudt den katolske kirke i Danmark til at sende observatører til fællesrådet. Fællesrådets beslutning om at indbyde den katolske kirke ligger et år tilbage, men man udskød afsendelsen af indbydelsen på grund af det forestående bispeskifte. Biskop Martensen vil udpege to observatører, oplyser »Kri-steligt Dagblad«.

Stoppe op og tænke

I sit julebudskab bad pave Paul VI hele menneskeheden »stoppe op og tænke«. For Kirkens første opgave er at virke som fredens budbringer. Og freden er i fare. Nogle dage i forvejen havde paven fra Peterskirken appelleret til verdens samvittighed, hvad angår krigen i Vietnam, som dog ikke blev nævnt ved navn i selve julebudskabet. Men at hele det ulykkelige vietnamesiske folk – uanset politisk overbevisning, race og trosbekendelse – står Paul VI's hjerte nær véd vi allerede, idet paven omgående bakkede Caritas Aktionen til fordel for Indokina op, da denne blev iværksat.

»S toppe op og tænke.« Det er en opfordring, der er værd at overveje, når vi står ved årsskiftet – et årsskifte der er kendetegnet ved det andet Vatikankoncils nylige afslutning. Det er ikke nogen hemmelighed, at suset fra den nye pinse, der er blevet dette, ja flere århundreders store inspiration, somme steder har forårsaget mismod og usikkerhed. Mange havde måske netop i år ønsket et julebudskab, der på god gammeldags manér gav fred i sindet. I stedet fik man ét, som kunne få selv en gammel korsridder til at knurre over, at kirken »blander sig i politik«. Der er sikkert også dem, der rynker panden ved tanken om at »ånden fra 1789« endelig har fundet fodfæste i Kirken«. Både protestanter og katolikker i en del lande har jo længe slået sig til tåls med, at Kirken var noget for »borgerskabet« – et sted hvor man kunne finde embedsmænd og højere officerer og visse kunstnere og så kvinder i massevis, mens f.eks. videnskabsmændene og arbejderne var i fåtal. Og de unge blev færre og færre.

M en stopper vi op og tænker over tonen fra koncilet, over pavernes stadig større omsorg for verden som helhed – prøver på at føre det andet vatikanske kirkemødes tanker ud i livet, så kan vi få en kirke at se, der naturligvis er den samme, men dog en ny. Hvor det kontemplative stadig har sin plads, men hvor aktiviteten er stærkere, i visse tilfælde endog *revolutionær*. Dette har ikke noget at gøre med at rive de få tilbageblevne troner omkuld, kaste vrage på loven. Det har tværtimod – som hele kristendommens historie igennem – noget at gøre med at *sublimere* loven.

E n i den rigtige forstand revolutionær og samaritansk kirke kan have en mægtig fremtid for sig. Den kan få noget at sige verden af i dag, den verden den skal tjene. Og den kan muligvis netop sige de mennesker noget, som alt for længe har stået uforstående overfor Kirken. Og det er vel ikke helt deres egen skyld. HK

Redaktion: Jørgen Hviid og Helge Kristensen (ansvarh.). Redaktionskontor: Bredgade 69, København K., tlf. (01)14 90 55 fra kl. 12.30-16. Redaktionssekretær: Elli Gambell (tlf. mandag og torsdag (01)14 90 55). Annonce-afdeling: Katolsk Ugeblads annonceekspedition, Hauchsvej 8, København V., tlf. EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro 589 65. Abonnementsafdeling: Katolsk Ugeblads ekspedition v/ A. Prüser, Sankt Annæ Plads 28, København K., tlf. CEntral 9528 (9-16, lørdag kl. 9-12), postgiro nr. 570 42. Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre lande pr. kvartal 11 kr. I løssalg 1 kr.

Det lykkedes ikke herredagen i København i året 1533, hvis midtpunkt var nogle strålende gudstjenester i Vor Frue Kirke i København, at få den ormstukne danske nationalkirke, der kun i det ydre var katolsk, til at overleve.

Til gengæld er en af følgerne af det andet Vatikankoncil, at en katolsk biskop kan tale i Vor Frue Kirke i 1966!

Det sker ved en økumenisk festgudstjeneste, der finder sted i Københavns Domkirke søndag den 23. januar 1966 kl. 20. Den katolske biskop er *Jan Willebrands*, kardinal Bea's nære medarbejder i sekretariatet for de kristnes enhed, og arrangementet er et led i den kæde af begivenheder, som i år vil kendetegne den internationale bedeuge for de kristnes enhed, der varer fra den 18. til den 25. januar.

Det skulle for så vidt være unødvendigt at præsentere den hollandske fødte *monsignore Willebrands*, som han almindeligvis kaldes. Han har været midtpunktet i en række ofte spændende økumeniske foretagender, som der kom skub i, da Johannes XXIII i sin tid blev pave og snart efter gjorde en af offentligheden hidtil ukendt pater Bea til kardinal. Kardinal Bea talte i København for tre år siden – også som et led i bedeugen – og nu er det altså hans nærmeste medarbejder og formodede efterfølgers tur.

Willebrands gjorde sig bl.a. bemærket ved de begivenheder, der førte til ærkebiskop Slipyis løsladelse efter 18 år i sovjetiske fængsler og fangelejre. Willebrands havde således formidlet kontakt mellem Vatikanet og den russisk-ortodokse kirkes ledelse i Moskva. Denne kontakt bevirkede som bekendt, at russerne sendte observatører til Vatikankoncilet allerede under første samling – uden tvivl i forståelse med Sovjetregeringen. Monsignore Willebrands opholdt sig i den russiske hovedstad umiddelbart før koncilets åbning, og under første koncilsamling fra oktober til december 1962 havde de russiske ob-

Kendt katolsk biskop taler i Vor Frue Kirke

*Kardinal Beas nære medarbejder, mgr. Willebrands
til Danmark i den økumeniske bedænge*

servatører et møde med kardinal Bea og mgr. Willebrands i Beas lejlighed i Rom.

I første halvdel af januar forlød det, at de russiske prælater Borovoi og Kotliarov efter hjemkomsten fra konciliet havde aflagt rapport på »højeste sted«. Den 26. januar 1963 forlod Willebrands Rom i en flyvemaskine og lørdag den 9. februar vendte han tilbage – i selskab med den tidligere fængslede ærkebiskop Slipyi.

Det er bare beretningen om en af de missioner, kardinal Beas nære medarbejder har været ude på. Man skal dog ikke vente at få beretninger af denne art fra biskop Willebrands mund, når han kommer hertil. Som de øvrige af Vatikanets embedsmænd er han nok yderst diskret. Og diplomatisk.

Blandt de øvrige københavnske arrangementer i den internationale bedænge bør i øvrigt nævnes den årlige kirkevandring, der finder sted tirsdag den 18. januar. Det er som sædvanlig Alban- og Sergeisamfundet, der indbyder, og det er i år 12. gang, kirkevandringen finder sted.

Der startes som sædvanlig i Sct. Pauls Kirke kl. 19, fortsættes i Jerusalemkirken, Alexander Newski Kirken, Sct. Ansgars Kirke og St. Albans Kirke og slutes i Gustafskirken.

Samme aften holdes en kirkevandring på Amager under ledelse af sognepræst *Johannes Nielsen*. Der begyndes i Kong Håkons Kirke kl. 19, fortsættes i Sundby Kirke og Købnerkirken, og slutes i Sct. Annæ Kirke. Også under denne kirkevandring holdes der en kort gudstjeneste i hver kirke.

Flere steder i Københavns omegn, bl.a. i Herlev, Hvidovre og Lyngby, holdes lokale kirkevandringer i bedængen.

St. Petri Kirke, Malmø. Således så Vor Frue Kirke i København oprindeligt ud, fortæller Palle Lawring i den fortræffelige »Danmark i Skåne« med illustrationer af Des Asmussen. (Hasselbalch kr. 5,85).

Nyt fra Nord

*Ingen kirke-disciplinære skruler
i Kutdligssat*

Det skal nok passe, hvad der stod her i bladet for nogle uger siden, at den nye kirke i Frederikshavn bliver Danmarks nordligste katolske kirke. Heroppe vil vi dog gerne have lov at tilføje, at bispedømmet råder over tre kapeller, der ligger nordligere end Frederikshavn: i Thorshavn, i Godthåb og i Kutdligssat ... Det er jo som bekendt ikke Skagen, men Kap Morris Jesup, der er Danmarks nordspids!

Kapeller, sagde vi ... Her må det siges, at tellet i Kutdligssat på Diskøen nok ikke af mange umiddelbart opfattes som et kapel – det er jo et mørkt og kedeligt arktisk militærtelt af en type, der snarest minder om et interimistisk oplagsskur. Og dog har dette været det egentlige tilholdssted for den lokale menighed, her er søndagsmessen blevet fejret regelmæssigt, mens snestormen hev i telthjørnerne, og vokslysene kastede deres ujævne skær over de blafrende lærredsvægge.

Og nu må dette bispedømmets nordligste kapel endda stå tomt i denne vinter, og menigheden fik ikke så meget som en julemesse. Præsten er taget væk for at læse til flyvemekaniker, og menigheden må pænt nøjes med den betjening, den kan få fra kapellet i Godthåb, som ligger over 700 km væk. Den betjening er ikke meget at prale af; i august fik de et tre dages besøg af en af præsterne i Godthåb, og i oktober et ti dages besøg – og det var så årets sidste, det næste kan ikke ventes før i sommer.

Det tager man dog i stiv arm. I denne del af landet er det jo ikke bare kirkelig betjening, det skorter på, men tillige tomater og appelsiner og biografer og fjernsyn og postgang og solskin og mange andre såkaldte livsfornødenheder. Når det endelig skal være, kan man sagtens klare sig – og endda klare sig fortræffeligt – uden alt dette. Blot man så sørger for at nyde alt det andet, som det til gengæld skorter på nede syd for Skagen – skiterræn og fjeldture og rypejagt og hundeslædekørsel og kogte alke og rå sællever og alle de andre rare sager.

Og dog – på trods af al tilvæning kan det ikke nægtes, at det gav et stik i hjertet, når man skulle undvære messen julenat. Det er jo trods alt liturgien og den virkelighed, den

bringer med sig, som er meningen bag alt julehallojet – og julen ved det kolde mørke tilføgne teltpapel i Kutdligssat kan ikke undgå at virke underligt tom.

Godt er det jo dog, at der så altid er de stemningsfulde, grønlandske gudstjenester, hvor alle er velkomne. Katolikkerne i Kutdligssat – såvel som katolikkerne i resten af Grønland, hvor der ingen adgang er til messen og sakramenterne – har ingen kirkedisciplinære skruder ved at gå til de lutherske gudstjenester. Det er dog altid bedre at høre Guds ord og synge et par salmer end at lade være ... og skal man sidde isoleret fra alt normalt katolsk gudstjenesteliv det meste af året som i Kutdligssat eller hele året som i Thule eller på østkysten, ja så er der ikke længer megen mening i den kontrareformatoriske kirketugt. Når katolikkerne står over for det grønlandske gudstjenesteliv, så ved de jo nok, at der er det, der skiller; men de fornemmer også, at der trods alt er endnu mere, der forener. Adskillelsens mure når ikke til himlen. Og her er der i alt fald ikke nogen grund til at lade antiprotestantiske fornemmelser afholde en fra at drage styrke og glæde af det fællesskab, som trods alt eksisterer på tværs af alle skel.

For katolikkerne i Nordgrønlands yderposter er troens krav i deres liv på en gang både mindre og større end andre steder. Mindre, for her er der ikke noget, der hedder søndagspligt og skriftemål og støtte til katolske skoler og hospitaler; større, for uden det kirkelige fællesskabs synlige støtte er det vanskeligere at fornemme den mening, troen giver ens liv. Her kræver troen virkelig at betyde noget dybt personligt for en, – ellers går den al kødets gang.

Her fornemmes tydeligst troens egentligste livsnerve: et personligt forhold til Gud i en uafrystelig afhængighed af et åndeligt fællesskab mennesker imellem. Savnet af dette fællesskab sidder dybt og stumt i en. Blot er det en støtte at vide, at man ikke er glemt af sine trosfæller i den sydlige del af riget. *F. L.*

De valgte søster Gertrud

Der har indenfor den katolske kirke i Danmark og Island fundet en vigtig afstemning sted, idet Skt. Josefsøstrene har valgt en ny chef. Det bliver skolebestyrerinden på Sankt

Knud Lavards Skole i Lyngby, søster Gertrud. Hun skal som såkaldt viceprovincialforstanderinde, dvs. leder af søstre indenfor et større område – i dette tilfælde 319 søstre i Danmark, 39 i Island og 12 under uddannelse i udlandet – afløse søster Berchmanns. Skt. Josefsøstrene i Danmark er fordelt på 15 skoler, 2 børnehaver og 6 hospitaler, i Island på 2 hospitaler, 1 skole og 1 børnehavn.

Søster Gertrud har skabt sig et godt navn indenfor det katolske skolevæsen i Danmark. Hun har dansk indfødsret, men stammer fra Westfalen. Hun er højt værdsat af både elever og kolleger på grund af sin dygtighed og sit friske væsen. Hendes nye embede vil imidlertid også stille hende overfor en krævende opgave. Hun skal i et ikke-katolsk miljø lede en gruppe ordenssøstre med rige traditioner, der nu efter det andet Vatikankoncil står foran en reform og en tilpasning til *den* religiøse udtryksform, der kendetegner den sidste halvdel af det 20. århundrede.

Skt. Josefsøstrene, der arbejder med sociale og pædagogiske opgaver, er dog i forvejen levende engageret i det praktiske liv med dets forskellige landvindinger af teknisk og videnskabelig art, så en mulig reform vil vel derfor hovedsagelig blive af intern art.

Søster Berchmanns, der afgår efter 2 normale valgperioder på 6 år, stammer fra Savoyen. Hun er kendt som en dygtig administrator og vil da også efter videregivelsen af embe-

det forblive i Danmark. Hun vil uden tvivl fortsat få pålagt krævende opgaver.

I henhold til den gældende praksis er resultatet af afstemningen blevet sendt til Skt. Josefsøstrenes centraladministration i Rom, som har foretaget den officielle udnævnelse af søster Gertrud.

Gudelige nisser i Kolding

Nisser behøver ikke at være ugudelige og dermed fremmede for vor kristne jul. Sct. Michaels børnehaves nisser svang nok grødskeerne på Sct. Michaels Kirkes 80 års dag, men samtidig belærte de hinanden og alle tilskuerne om, hvorfor man holder jul. De fik også anbragt nogle kritiske bemærkninger om »menneskebørnernes« opførelse. Så nu er vore gamle, danske julenisser (der vel oprindelig var vore fjerneste forfædres husguder) reddet over i kirken; og det er jeg meget lykkelig over. Helt anderledes forholder det sig med den væmmelige »julemand«; han er jo bare en frafalden Sct. Nicolaus.

Skolescenen gav derefter plads for et »julespil«, der foregår i vor tid. Det fortalte om en mor, hvis børn ikke skulle lide under »religiøse forestillinger«; men da de alligevel havde hørt om krybben i en kirke, stak de ud ad vinduet ved nattetid; resten kan man let forestille sig. Det interessante er, at børnene gik op med liv og sjæl i stykket. De største har åbenbart allerede mødt spørgsmålet. For dem var det udmærket pædagogik; og for aftenens mange menighedsmedlemmer, som for de talrige ikke-katolske forældre ved to andre forestillinger, var der ingen tvivl om moralen. Sct. Michaels skole tæller jo 270 elever, og der er børnehavn og fritidshjem knyttet dertil.

Denne lørdag aften var nu menighedens, så bagefter var der kaffebord. Inden længe vrimlede det med skolebørn og katolske nisser. Det var godt, at der var ribber i salen, så vi kunne drikke kaffen i nogenlunde sikkerhed.

Hvor må menigheden være taknemlig for de glade Sct. Hedvigsøstre, der sammen med en stor stab lærere og lærerinder giver deres børn de muligheder, som søstrenes smukke og moderne institutioner er forudsætningen for. Det er den også, for

Skt. Josefs Hospital i Odense.

der er over 100 katolske børn i den egentlige skole!

Sognepræsten Georg Bertling fortalte enkelte træk fra kirkens historie. Tiden rider hurtigt i dag, og den unge slægt må gerne vide noget om »dem, der byggede«.

Fødselsdagen fejredes først og fremmest i kirken dagen efter; på »Gaudete-søndag«, (»Fryd Jer i Herren) så det passede godt.

I den prægtige kirke, der blev utrolig meget større efter ombygningen for to år siden, var på det sidste altret flyttet frem i det store kor. Foran den lange lige bagvæg stod meterhøje stager, men også på altret står der stager: seks, ganske lave; på hjørnerne står tilmed en lav blomsterkrukke. Stager og blomster hindrer på ingen måde synet af præsten, da han jo celebrerer fra midten. Men opstillingen gør altret mere »levende« (og giver altså lys og varme).

Messen var »levitmesse«. Alle de bevægelige dele blev læst eller psalmodieret af et kor på dansk. De faste dele, såsom Kyrie osv. var på gregoriansk koral. Ved en festmesse vil dette ofte være en udmærket løsning, indtil vi får gennemført gode melodier til gode, danske tekster – og melodier, som alle har lært først. Men indtil da – forudsat, at menigheden i det hele taget kan synge gregoriansk koral – og det har den kunnet aldeles udmærket i Kolding i mange år.

Det var derfor en taknemlig opgave at prædike og i prædikenen opfordre menigheden til med den kristne glæde som middel at forkynde den Kristus »som står midt iblandt jer, og som mange ikke kender.«

Ved kirkedøren var der anbragt en skål med hostier, en flad ske og en stor patene. De i patenen anbragte hostier blev hentet af en ministrant ved offertoriet; det gik let og naturligt til.

Levitmessen blev gennemført med alle de ministranter, der fornuftigvis kan anvendes. Det er tydeligt, at den udbredte anvendelse af ministranter drager forældrene til kirken og ofte forbereder dem ved børnenes udtalelser på de liturgiske fornyelser. Det véd sognepræsten, for som han udtalte: »Forenings- og gruppearbejde kan vokse eller svinde; det gør det jo. Det bærende, er det, der sker i Kirken.«

Mine egne erfaringer siger mig, at han har ret.

Kjeld Geertz-Hansen

Te Deum - Miserere

Af Peter Schindler

Salige de medfølende, for de skal selv finde medlidenhed
(Bjergprædikenen).

Midt i den største religiøse glæde, vi har oplevet i vort liv – midt i vort blivende *Te Deum* for det andet Vatikankoncil – er der en lille kreds af kristne, vi skal have medfølelse med: et lille antal biskopper og bag dem et lidt større antal katolske kristne. Ikke nær så mange, som vi ved koncilets åbning troede, de var: dengang syntes de, der fik etiketten »reaktionære« klistret på sig, at nærme sig de to tredjedele, der kunne vedtage eller fælde et forslag for dem, der blev betegnet som »de radikale«. Efterhånden svandt de ind til et ofte mikroskopisk mindretal, oplyst ved at blive konfronteret med problemer, de slet ikke kendte, og omstemt ved personlig kontakt med dem, der både kendte problemerne og skimtede deres løsning, – og dog var der stadig et par »ugyldige« stemmer, og op til en lille halv snes *non placet*. Det er dem, vi i dag skal have medfølelse med, hvad enten de nu ikke har kunnet finde ud af afstemningens teknik, så elektronhjernen registrerede deres sedler som »blanke«, eller deres ideologi var urokkelig: der burde slet ikke holdes koncil, paven kan regere alene, det går jo (hos dem!) så tåleligt, at der ikke er brug for nogen *aggiornamento* – og de foretrak »fordømmelser« fremfor dialog med hedninger, jøder, muhamedanere og ateister ...

Glade medkristne! De folk er kristne af høj karat, hvad hjertet angår, selv om deres hjerne er indstillet anderledes end vor. De er så gode kristne, at de alle til hobe nu

godtager, hvad koncil og pave har besluttet, uden – som vi – at kunne se, at det er rigtigt, og at det viselig var på tide. I troens lydighed godtager de det, men mon vi ikke kan fatte: med hvor stor og hvor smertelig en troens overvindelse, hvis vi fantaserer os til, at alle beslutninger var gået os imod, og at alting skulle blive ved at gå så skævt som det er gået i vor og vore fædres tid ... og vi så i troen skulle synge med på *Te Deum* og takke Gud for, at Paul VI gav en »skismatiker« fredskys og holdt bønnemøde med »kættere« ...

Vi må beundre deres tro, når de ikke siger fra, og vi må beundre deres kærlighed, når de dog holder af os, som er så forkerte i forhold til, hvad de synes er rigtigt; og vi må beundre deres ydmyghed, som uden anden protest end deres lovlige NON på stemmesedlen sætter det kære *jeg* under det fælles *vi* og prøver at føje deres ofte så hårdt anfægtede fromhed ind i noget, deres forstand og sind har såre svært ved at kende for ret kristendom.

Når vi takker Gud for de bisper, der gestaltede Kirken af ny, vil vi samtidig bede ham om en gave og (var det muligt) en glæde til de få, der måtte rejse skuffede, ja måske bitre, fra Rom. Måske det kunne være dem en trøst, om de fik syn for, at tøbruddet under Johannes XXIII og vårbruddet under Paul VI førte til frugtbarhed, modning og sommer i hele Guds rige.

Peter Schindler

Idealet og virkeligheden

Den hellige families fest byder på rigeligt betragtningsstof. Familien i Nazaret har meget at lære vor tids familier - om hvordan man gennem glæde og smerte belæres om den sande familieånd, mener J. Coenen S.J.

Epifani, oldkirkens fest (hos os som regel kaldet Helligtrekonger), lægger hovedvægten på Herrens åbenbarelse. I liturgien fejres den som Kirkens bryllupsdag, menneskeslægtens formæling med den guddommelige brudgom Jesus Kristus, hvortil kongerne kommer som gæster med deres symbolske gaver, og hvortil Kristus selv skaffer vinen ved sit under i Kana (evangeliet på 2. søndag efter epifani).

Den Hellige Families fest, som fejres i epifani-tiden, falder altså egentlig uden for liturgiernes rammer. Den er et indskud fra vor egen tid. Det var den store praktiker og socialpolitiker på Petri stol, pave Leo XIII, der gav os denne fest som et afsluttende julebillede, helt på linie med den måde, hvorpå vi i vesten fejrer Kristi fødsels fest. Vore familier skal ved den hellige Families eksempel og ved from betragtning af dens liv, dens glæder og smerter belæres om den kristne familieånd. Ingen af os vil nægte, at den hellige Familie i Nazaret har meget at lære vor tids familier. Denne fest byder på et rigeligt betragtningsstof både for fædre, mødre og børn, og den er som et klart og ubestikkeligt skriftespejl, der viser ethvert medlem af familien forskellen mellem ideal og virkelighed, mellem Guds helligedskrav til hver af os og den mangel på helliged, som hver af os med ydmyghed må indrømme over for den alhelige Gud.

BARNET var den hellige Families centrum, familiens betroede skat. Allerede før det kunne tale sit modersmål og sin hjemstavns dialekt, havde forældrene en stille udtalt fornemmelse af det, Johannes senere skulle udtrykke i teologisk fagsprog: de følte, at barnet var »Guds Ord«,

Guds menneskeverdne budskab om sin evige kærlighed; og når de - først i sky ærbødighed og efterhånden med den samme kærlige myndighed som andre forældre - kaldte deres lille søn ved navnet Jesus, det navn, de havde lært af englemund, blev de opfyldt af en ganske overvældende og tillige lykkelig bevidsthed om, at frelsen var kommet til deres fattige hus. Hvad Zakkæus tredive år senere oplevede i en salig time, da »mesteren« uden tøven og uden tegn på afsky trådte ind i tolderens hus, det var i tømmermandens hjem i Nazaret daglig virkelighed. Har vi ikke lov til at tænke os ind i, hvad hjemmets moder har følt, når små barnehænder tilbød deres hjælp, mens hun æltede dejen til morgendagens brød, og Josef, den beskedne arbejdsmand, når han gav drengen »lov« til at feje træspåner og savsmuld sammen?

I festdagens evangelium er Jesus blevet »stor«, en ung mand på tolv år, der i tre dage går sine egne

veje. At være »i det, der var hans Faders«, var den eneste forklaring. »Vidste I det ikke?« Mon ikke hans følsomme drengehjerte har bævet i hans bryst, da han gav sine forpinte forældre dette svar, som tillige var et spørgsmål, næsten en udfordring til deres tro og deres tillid? Så selvfølgelig var hans forklaring, og dog så smerteligt uventet! Men da det var sagt, »drog han ned med dem og kom til Nazaret; og han var dem underdanig. Og hans moder gemte alle disse ord i sit hjerte«. Den samme bemærkning indskyder evangelisten Lukas, da han fortæller om hyrdernes besøg hos moderen og barnet i Betlehem (2, 19). Det må have været et særligt karaktertræk ved Marias personlighed: hendes tankefulde væsen. Indadvendt, sådan tænker vi os for det meste Maria. Heri lignede hun sin navnesøster, Lazarus' søster i Betania. Men i sit hjem var hun både »Maria« og »Marta«.

Lad os nu engang tænke hendes blå kjole med guldkanten borte og iagttage hende, som hun gik og virkede i sit hjem. Sådan ser jeg hende for mig: Ung og blomstrende frisk i sit jævne almuetøj. Hendes dag forløb som en sund blanding af arbejde og bøn, og sin husgerning betragtede hun som tjenestepigegerning i Herrens, sin Guds og sin søns bolig. Når hun hørte Josef komme hjem fra arbejde, tog hun sin lille dreng på armen og ilede sin husbond i møde. Så snart Josef træt havde sat sig ned med barnet på sit knæ, kom hun og rakte ham smilende det frisklavede måltid, lige netop som hun vidste, han kunne lide det. Mens tømmermanden spiste, betragtede han sin hustru, der gik omkring og med raske bevægelser stilfærdigt gjorde sit arbejde. Ind imellem mødtes deres øjne; de holdt af hinanden, og de forstod hinanden. »Velsignet er du

SKRIFT-
BETRAGTNING

*Den hellige families
fest*

blandt kvinder«, sagde han stilfærdigt (han måtte tænke på alt det underfulde, der var hændt hende, inden han tog hende til sig, og han smilede nu ad sin angst, dengang han opdagede, at hans kære Maria skulle være moder). Så gik hans blik fra moderen til barnet, og han så, hvor de lignede hinanden. Hvad en fremmed kvinde senere engang skal sige til Jesus: »Saligt det moderliv, som bar dig, og det bryst, du diede« (Luk. 11,27), ville han så gerne have sagt nu, men det lykkedes ham ikke at finde ordene. Maria forstod dog hans øjnes tavse tale, – hun kom hen til ham, lænede sig ind til hans skulder og strøg ham over panden.

Josef lagde sin arm om hendes slanke liv, der mindede ham om markens liljer; men tit følte han, hvad præsten føler, som griber om »frelsens kalk«. »Du er fuld af nåde,« hviskede hans hjerte, »du, Herrens moder.« Det er, som om »Ave, Marie«, nu hele Kirkens familiebøn, er blevet sagt første gang af menneskelæber, når tømmermanden i Nazaret ydmygt og lykkeligt blev sig bevidst, at Gud havde deponeret frelsens hellige gral i hans fattige hjem. »Mor,« sagde drengen, og Josef rakte barnet over til dets moder: der syntes han, det hørte til. »Mor,« gentog Josef og så på sin unge hustru, der stod med sin søn Jesus (Frelseren) på armen. Følte han mon, at han førte an i det kor af millioner, der siden skulle kalde hende ved modernavn? Maria vidste, at alle slægter ville prise hende salig (Luk. 1, 48), fordi hun var Jesu moder. Hun er uadskilleligt forenet med sin søn. Den glans, der udgår fra ham, vil altid kaste lys over hendes ansigt. Kristus selv er frelsens alter, Maria er den altid brændende flamme foran alteret, Josef er både alterets og flammens trofaste vogter.

Josef har altid stået i baggrunden. Sådan var det allerede i Nazaret; Han er Herrens og Herrens tjenerindes tjener. Det var hans livsopgave at skærme om menneskevordelsens mysterium. Denne vægertjeneste var hans storhed og hans lykke. Det var for dens skyld, Jesus ærede ham med det navn, hvormed han tiltalte sin Fader i Himlen. »Din fader og jeg har ledt efter dig,« siger Maria til sin tolvårige søn i templet. Maria har aldrig forsøgt at stille sig mellem Jesus og hans menneskelige »fader«. Hun var så meget moder, at hun undte sit barn, Gud Søn, der var blevet menneske, at have en fader på

jorden, at opleve hans skæggede smil, at lege med far og at lægge sin drengehånd i Josefs barkede arbejdernæve. Fra sine drengear og fra sin første manddoms tid har Jesus været vant til træts friske duft og fortrolig med savens skarpe lyd og hammerens slag. Mellem tømmer og nagler mødte Jesus for første gang mandens særegne kærlighed og fromhed. I Josefs værksted tilbragte han sin lærlingetid. Det var som et grumt minde om en lys ungdom, at Jesus ved forløsningens mesterstykke igen fik brug for tømmer og nagler. Hvad mon »tømmermandens søn« har følt, da korsbjælken blev ham for tung? Det var hos faderen i Nazaret, han havde lært at bære byrden, moderens trofaste omsorg ledsgede ham til det sidste; således samledes hele familiens kærlighed en sidste gang om sønnens store værk.

J. Coenen S.J.

LITURGISK KALENDER

- SØNDAG den 9.: 1. søndag efter Hellig 3 konger: Den hellige Families Fest (s. 77, hvid).
 MANDAG den 10.: Søndagens messe (s. 81, hvid).
 TIRSDAG den 11.: Søndagens messe (s. 81, hvid). Erindring om Hygin, pave og martyr. – Eller: Hygin (rød), pave og martyr.
 ONSDAG den 12.: Søndagens messe (s. 81, hvid).
 TORSDAG den 13.: Jesu Døb (s. 83, hvid).
 FREDAG den 14.: Hilarius (s. 784, hvid), biskop, bekender og kirkelærer. Erindring om Felix af Nola (s. 785), præst og martyr.
 LØRDAG den 15.: Paul, den første eremit (s. 785, hvid). Erindring om Maurus (s. 785), abbed.
 SØNDAG den 16.: 2. søndag efter Hellig 3 konger (s. 85, grøn).

FRIHED, LIGHED OG BRODERSKAB

den franske revolutions devise, kunne også godt stå over det andet Vatikankoncils historie. Lovlig sent, kirken tager ordene til sit hjerte, mener Martin Drouzy O.P., der dog glæder sig over, at det trods alt *er* sket

Prøver man med et eneste blik at omfatte hele koncilets arbejde, opdager man meget hurtigt, at det har udviklet sig i tre etaper.

– Den første af disse etaper bestod for Kirken i et ønske om en indre fornyelse, en ajourføring, og i en dybere besindelse på sit eget væsen, som fik flere koncildokumenter til følge, hvoraf *Konstitutionen om Kirkens væsen* og *Liturgikonstitutionen* er de vigtigste. Dette blev især første og anden samlings værk.

– Men et kirkemøde i det 20. århundrede måtte uvægerligt tage hensyn til den økumeniske bevægelse og til de kristnes fælles ønske om at arbejde for Kirkens enhed. Denne dialog mellem den katolske kirke og de øvrige kristne trossamfund blev indledt af koncilet – blandt andet gennem *Dekretet om økumeni*, som blev vedtaget under den tredje samling.

– Men den økumeniske dialog kan ikke være et mål i sig selv. Kirken er nemlig ikke til for de kristne alene, men for alle mennesker. Den er sendt af Kristus, for at den skal bringe evangeliet »til alle folkeslag«. *Set i dette perspektiv er samtalen med verden endnu vigtigere end samtalen med de øvrige kristne.* Stort set har det været fjerde samlings værk at indlede denne samtale. De fire sidste dokumenter, som blev endeligt vedtaget og godkendt den 7. december, afspejler hver for sig og hver på sin måde dette ønske om at få en samtale i gang med den moderne verden – et mål, der som bekendt lå Johannes XXIII stærkt på sinde.

Ja til verden

Ud fra dette synspunkt kan man sige, at det berømmelige skema 13 om *Kirken og den moderne verden* ikke alene er kronen på koncilets værk, men at det også er det vigtigste og betydeligste resultat af dets arbejde. På en vis måde peger alle de øvrige koncildokumenter frem imod dette og danner forudsætnin-

gen for det. Som en af skemaets hovedredaktører, biskop Garrone, under et pressemøde i begyndelsen af december gjorde opmærksom på, er dette skema det mest karakteristiske, koncilet har frembragt. Det er det eneste dokument, som fuldt og helt svarer til Johannes XXIII's og koncilfædrenes hensigt med koncilet. Trods dette skemas uomtvistelige ufuldkommenheder og mangler, vil det altid blive stående som det andet Vatikankoncils skelsættende dokument, og det er ikke overdrevet at sige, at det allerede nu danner indledningen til en ny periode i Kirkens historie.

Den 7. december blev fire koncildokumenter sat under en sidste afstemning, lige før de blev højtideligt forkyndt af paven. Afstemningen gav følgende resultat:

Den pastorale konstitution om Kirkens forhold til den moderne verden:

2391 stemmer i alt.
2309 ja-stemmer.
75 nej-stemmer.
7 ugyldige.

Erklæringen om religionsfrihed:

2386 stemmer i alt.
2308 ja-stemmer.
70 nej-stemmer.
8 ugyldige.

Dekretet om præsternes arbejde og liv:

2394 stemmer i alt.
2390 ja-stemmer.
4 nej-stemmer.

Dekretet om Kirkens missionsvirksomhed:

2399 stemmer i alt.
2394 ja-stemmer.
5 nej-stemmer.

Hvorfor og hvordan? Det er det, vi nu i korte træk vil forsøge at påvise.

Den katolske kirke har gennem hele – eller næsten hele – sin historie ofte haft et temmelig negativt og mismodigt syn på verden. En vis »monastisk« verdensopfattelse – der selvfølgelig havde sin værdi på sit eget plan – havde i tidens løb bredt sig ud til alle dele af Kirken. Denne opfattelse gik ud på, at verden er ensbetydende med synd og fortabelse, og at de kristne derfor måtte tage afstand fra den, flygte ud af den eller sige nej til den. Det jordiske og det legemlige var således noget, de burde ringeagte for i stedet at hellige sig det »åndelige« liv. Dette tema – »contemptus mundi – foragt for verden« – kender vi fra en vis form for from litteratur, der har haft sin blomstring gennem flere århundreder (et typisk eksempel har vi i en bog som »Kristi Efterfølgelse«). I dag er det et tema, der vækker et vist ubehag hos kristne mennesker. I dag får vi nemlig i stadig højere grad øjnene op for verdens virkelige dimensioner både i tid og i rum, og det får os til i højere grad end vore forfædre at se den i dens realitet og forstå dens værdi. Hvis troen ikke giver os noget, vi kan bruge i vort daglige liv som mennesker, og hvis den ikke hjælper os til at løse vore opgaver her på jorden, er det de ikke-troende, der har ret: så er religionen en tilflugt og en dækkappe, – så er den opium for folket.

Ud fra denne »monastiske« verdensopfattelse, som middelalderen for en stor del levede på, har de kristne i generationer tilsluttet sig en moraliserende og individualistisk verdensopfattelse, som faktisk heller ikke levede plads for, at de kristne engagerede sig i tiden og i historien. Ifølge denne sidste opfattelse var der overhovedet ikke tale om, at de kristne skulle tjene deres medmennesker. Det eneste, de skulle tænke

»Dette koncil er ikke noget slutpunkt, men en begyndelse,« har pave Paul VI sagt. Han ses her ved den messe i det fri, som af-rundede kirkemødet.

på, var at frelse deres egen sjæl. Der opstod altså en adskillelse mellem Gud og verden. På den ene side stod Gud alene og uden for verden, og på den anden side stod verden uden Gud. Og de kristne forsøgte på ingen måde at slå bro mellem disse to yderpunkter. Det faldt dem ikke engang ind, at det kunne være påkrævet at gøre det.

Problem nummer ét er på inde-værende tidspunkt at bygge en sådan bro, at udfylde den afgrund, der skiller, og at forsoner læren om mennesket med læren om Gud. I Bibelen hører man nemlig aldrig om Gud, uden at der samtidig er tale om mennesket. Gud åbenbarer sig aldrig, uden at han samtidig åbenbarer noget om sit forhold til os og omvendt. Gud afslører i Bibelen, hvad han selv betyder for os. Åbenbarings budskab er altså ikke Guds mysterium som sådant, men et vidnesbyrd om forholdet mellem Gud og mennesket.

Og det er netop denne forsoning mellem læren om Gud og læren om mennesket, skema 13 forsøger at til-

vejebringe – især i den første halvdel, der handler om »Kirken og menneskenes kår«. Hele skemaet drejer sig altså om mennesket som sådant, og det beskæftiger sig ikke alene med menneskets personlige kald, men også – og i måske endnu højere grad – med menneskenes kollektive ansvar. I skemaets anden halvdel behandles nogle af de kollektive problemer, der uafviseligt melder sig for mennesket af i dag: problemer, hvad angår familien, kulturens fremtid, den sociale retfærdighed, det politiske liv, krig og fred osv. Og netop fordi konciliet indlader sig på at drøfte menneskehedens konkrete problemer og tager dem som udgangspunkt, har det været i stand til at indlede en samtale med den moderne verden.

Ja til samtalen

På dette punkt er det, at skema 13 er noget helt nyt og afgørende – noget så nyt, at vi endnu ikke er i stand til at bedømme dets fulde rækkevidde. For første gang i historien har et kirkemøde affundet sig med

at forlade sin egen problemstilling for at sætte sig ind i samtidens. De spørgsmål, verden i dag stiller Kirken, tvinger den til at give sin mening til kende og give udtryk for den. Den katolske kirke vil fra nu af ikke længere fremtræde som en sekt, der står fremmed over for verdenshistoriens store strømninger. Kirken begynder nu endelig at vove sig ud af den højborg, hvori den i adskillige århundreder har forskanset sig, for at leve midt blandt menneskene ude i verden. Og dermed bliver det på en vis måde ligegyldigt, at skema 13 endnu er temmelig ufuldkommet, og at det stadig på visse punkter er både tøvende og ængsteligt. Det vigtigste er ikke, hvad der siges i det, men måden, det siges på.

Koncilsfædrene må selv have haft øje for det nye i dette betydningsfulde dokument, eftersom de rent umiddelbart har følt sig foranlediget til at skabe et helt nyt teologisk udtryk for at karakterisere det. Hidtil har alle koncildokumenterne været betegnet enten som *erklæringer*, *de-*

kereter eller dogmatiske konstitutioner. Men skema 13 er for sin del blevet forsynet med overskriften *Pastoral konstitution*. Det er første gang i Kirkens historie, man har anvendt dette udtryk, og det er da også blevet stærkt kritiseret. Imidlertid er det meget rammende, eftersom det på den ene side understreger den betydning, koncilfædrene tillægger denne tekst (en konstitution er den højeste form for udtalelse, et kirkemøde kan fremkomme med), mens det på den anden side ikke er en »dogmatisk« tilkendegivelse, men en tekst af rent pastoral art. Det drejer sig ikke om *troen*, men om livet – eller sagt med andre ord: det drejer sig om at kaste troens lys over livets problemer.

Heri ligger netop den nye problemstilling i skemaet. I sin tale den 8. december har pave Paul VI skitseret den således: »Uden derfor at sætte noget til af den styrke og myndighed, der tilkommer det, har koncilet i dette dokument benyttet en fortrolig og venskabelig tone, inspireret af den kærlighed, der kendetegner sjælesørgeren. Det har ønsket at blive hørt og forstået af alle mennesker...«

Er dette nu lykkedes koncilet? Det ville sikkert være overdrevet at påstå dette. Kirken har i alt for lang tid været uvant med at tale til ikke-kristne (ja, endog til ikke-katolikker) til at det fra den ene dag til den anden skulle være i stand til at komme på bølgelængde med dem. Det vigtigste er dog, at den nu igen ønsker at indlede en sådan samtale. Det gør, at alting fra nu af vil være fuldstændig forandret. Skema 13 er det afgørende vidnesbyrd om Kirkens overordentlig gode vilje og om dens ønske om at stille sig i menneskehedens tjeneste.

Ja til 1789

Og som en tilkendegivelse af, at denne gode vilje ikke kun er til stede på det abstrakte plan, men at den også vil føre til praktiske resultater, blev *Erklæringen om religionsfrihed* vedtaget og officielt bekendtgjort samme dag som skema 13. Erklæringen er allerede tidligere blevet udførligt omtalt her i bladet (nr. 41, 1965). Vi skal derfor ikke komme nærmere ind på den her, men vil blot nævne, at dens endelige vedtagelse blev opfattet af koncilets mindretal som det største nederlag, det har været ude for, så længe kirkemødet har været. Med denne erklæring er man nemlig definitivt gået

bort fra en bestemt opfattelse af forholdet mellem Kirken og staten, en opfattelse, hvorefter de kristne (eller rettere sagt katolikkerne) skulle være privilegerede borgere i staten. Ved at tage det enkelte menneskes rettigheder og dets samvittighedsfrihed i forsvar, således som Johannes XXIII allerede gjorde det i sin rundskrivelse »Mater et Magistra«, har koncilet vedkendt sig arven fra den franske revolution, en arv, som måske til syvende og sidst ikke er nogen anden end selve den arv, vi har overtaget med evangeliet. Devisen i 1789 var »Frihed, lighed og broderskab«. Som Hans Küng for nylig antydede det i et foredrag, han holdt i Rom, kunne dette lige så godt have været devisen for det andet Vatikankoncil. Måske er der ikke noget særlig glørværdigt i, at Kirken først nu gør disse principper til sine, når den i virkeligheden selv burde have været den første til at gå i brechen for dem. Men når man samtidig husker på, at visse såkaldte katolske lande den dag i dag holder fast ved Pius IX's berømte *Syllabus*, som var et udtrykkeligt nej til den moderne verden, kan man alligevel ikke lade være med at glæde sig over denne erklæring fra koncilets side.

Ja til tjenesten

Også *Dekretet om præsternes arbejde og liv* er på sin måde et ja til den moderne verden. Dette skemas betydning lader sig vanskeligt overvurdere. Det giver nemlig ikke alene udtryk for en fornyelse af opfattelsen af præsteembedet som sådant, men vil utvivlsomt også afføde en ny og mere tidssvarende præstetype.

Der var noget frygtindgydende over præsten...

Den katolske kirke har i de senere århundreder som en reaktion mod den lutherske reformation meget stærkt understreget forbindelsen mellem messeofferet og præsternes embede. Præsten var først og fremmest en mand, der havde fuldmagt til at fejre messen og til altså at frembære offeret for Guds åsyn. Og som følge deraf, var han »manden i helligdommen«, manden, der nød det enestående privilegium at kunne træde i kontakt med det guddommelige, at kunne nedkalde nådegaverne over det troende folk og at kunne forvandle brød og vin til Kristi legeme og blod. Denne på en vis måde frygtindgydende magt gjorde, at præsten måtte leve afsondret fra verden. Han måtte ikke tage del i det profane liv sammen med andre mennesker. Han tilhørte en bestemt kaste i lighed med præsterne og levitterne i Det gamle Testamente.

Uden på nogen måde at benægte, hvad der er af sandt i denne opfattelse, har koncilfædrene dog valgt at lade skemaet tage sit udgangspunkt et helt andet sted, nemlig i begrebet *tjeneste*, som er langt mere karakteristisk for opfattelsen af præsten i Det nye Testamente. Typisk er det i denne sammenhæng, at skemaets titel ikke er *Præsternes liv og arbejde*, men *Præsternes arbejde og liv*. Og det er ikke tilfældigt, at overskriften er formuleret på denne måde. Det er nemlig i kraft af sit arbejde og gennem det, dvs. ved helt at stille sig i menighedens tjeneste, at præsten skal finde frem til sin særlige livsform og til princippet for sin personlige helliggørelse. Det sker altså ikke, ved at han afsondrer sig fra verden og flygter fra den, men tværtimod ved at han fuldt og helt stiller sine kræfter i de troendes og i alle sine medmenneskers tjeneste. Derfor må heller ikke noget område af det profane liv være ham fremmed. Han er et menneske blandt andre mennesker, en broder blandt brødre (ligesom Kristus selv var det) – blot med en særlig funktion. Hvis hans præstelige arbejde gør det nødvendigt, er der slet ikke noget utænkeligt i, at han udøver et håndværk eller andet legemligt arbejde, ligesom for eksempel Paulus gjorde det. I koncildekretet forudser man udtrykkeligt denne mulighed. Det er ikke vanskeligt allerede nu at forestille sig den omvæltning, denne tilladelse og de teologiske principper, den er udtryk for, vil give anledning til med hensyn til præsternes liv af i morgen.

Ja til missionen

Trods den ihærdige kamp, koncilets mindretal (ca. 450 biskopper) til det sidste har ført for at få kirkemødet til højtideligt at fordømme kommunismen, er det ikke lykkedes dem at føre sagen igennem. En sådan for-dømmelse ville nemlig have været i direkte modstrid med koncilets ånd. Koncilsfædrene har allerede fra begyndelsen vist, at de foretrak at arbejde i positiv retning fremfor at indtage en negativ og skarp holdning over for verden udenfor. *Kirken er ikke blevet sendt til verden for at bandlyse og fordømme, men for at forkynde sandheden* og for-sone menneskene indbyrdes og knytte dem sammen med kærlighedens bånd. Ud fra dette synspunkt er det et betydningsfuldt og næsten symbolsk sammentræf, at den sidste tekst, der blev erklæret for officielt koncildokument, netop var *Dekretet om Kirkens missionsvirksomhed*. Dermed fuldbyrdes den åbning udadtil, som var det mest karakteristiske træk ved hele kirkemødets forløb.

Selvfølgelig er alle disse dokumenter hverken andet eller mere end dokumenter, og de kan udmærket forblive død bogstav. Alt afhænger af, hvordan katolikkerne forholder sig til dem, og af hvordan vi nu og i tiden fremover fører dem ud i livet. Som pave Paul selv udtrykte det den 18. november: »Dette koncil er ikke noget slutpunkt, men snarere et startpunkt.« Men hvordan det nu end forholder sig, er det en kendsgerning, at meget allerede er blevet forandret som følge af kirkemødet. Som professor K. E. Skyds-gaar for nylig sagde i et interview i radioen: »Den katolske kirke er stadig den samme, og dog er den blevet en anden.« Den er holdt op med at være en kirke, der ser ud til kun at være til for sin egen skyld. Den er blevet en kirke midt i verden og i hele menneskehedens tjeneste.

Martin Drouzy O. P.

Hvad de skrev

Forfatteren og journalisten Børge Rudbeck, som er en gammel bekendt af Ugebladets læsere, har overværet fjerde koncilsamling i Rom. Under den store afslutningshøjtidelighed i koncilaulaen (Peterskirken) blev følgende betragtninger til:

»Her er en kende for mange kry-stal-lysekroner, og aldeles bestemt for mange uniformer, havde man til-

ladt sig at sidde og synes. Da med ét det meget kunstige lys blegnede og uniformer og ordner forsvandt for blikket. Øjnene så kun to mennesker og det næsten overjordiske skær, der omgav deres skikkelser i det øjeblik, de rakte hinanden hånden over ni hundrede års misforståelser og fejltagelser. Metropoliten Melitones, udsendt af den ortodokse kirkes øverste, patriarken Athenagoras, gik langsomt op ad Peterskirkens midtergang. Da han nåede frem til den katolske kirkes førstemand, pave Paul VI, ville han hilse ham med traditionel ærbødighed. Men paven hindrede ham i at knæle, og de to mænd omfavnede hinanden i tavshed. Der blev en stilhed i den store kirke. De to tusinde fem hundrede biskopper, de to tusinde fem hundrede journalister, sad urørlige. I de mondæne loger kikkede diplomaterne genert på deres ordner, og medlemmer af den fortidige adelsgarde så ud, som blev de klare over deres egen overflødighed. To af jordens store kristne kirker, den ortodokse og den katolske, ophævede deres gensidige anatema, og mødtes som brødre. Stilheden blev afbrudt af det mest jublende bifald, der har lydt under Peterskirkens kupler. Og det sixtinske kor faldt ind -

*Ubi caritas et amor
ibi Deus est -*

- 'hvor der er kærlighed til med-mennesket, dér er Gud tilstede'.

Man kan, tror jeg, sige at det lille latinske vers står som en slags vandmærke i alle de dokumenter, der er blevet vedtaget på dette koncil, der således som det var Johannes XXIII's ønske, blev begyndelsen til en fornyelse så dybtgående, at den meget vel kan betegnes som en reformation; og som blev indledningen til et samarbejde mellem alle de kristne kirker, og videre ud, mellem alle mennesker af god vilje, et samarbejde, der gør det nu afsluttede koncil til en begivenhed, der vedkommer alle.« (Aalborg Stiftstidende)

Meget at sige nej til, men dog noget at lære

»Kristeligt Dagblad« skrev i en ledende artikel ved koncilets afslutning bl.a.:

»Der er meget i den katolske kirke, som vi stadig må sige nej til, fordi vi er overbevist om, at det er i strid med sand kristendom, men der er i dag skabt mulighed for en ægte økumenisk samtale og et virkeligt fællesskab, som vi ikke kan unddra-

ge os. Vi kan lære meget af den vilje til evangelisk fornyelse, koncilet har været udtryk for, og vi er samtidig overbevist om, at vi har et værdifuldt bidrag at give til samtalen.«

Mest fremad

»Berlingske Aftenavis« har givet en analyse af koncilet, hvori det bl.a. hedder:

»Formålet med koncilet var at bringe den katolske kirkes århundredgamle traditioner og dogmer i overensstemmelse med vor atom- og elektrontid og dette er blevet gjort under debatter, der ofte var voldsomme og nu og da i farlig grad syntes at antage et mønster efter debatter, der føres mellem den kolde krigs statsmænd...

Fra først til sidst har koncilet været præget af opgøret mellem de 'fremskridtsvenlige' og de 'konservative' prælater... skal man gøre status kan det slås fast, at de 'fremskridtsvenlige' stod stærkest...

Koncilet har således vist, at den katolske kirke bevæger sig både bagud og fremad, men mest fremad. Den har ønsket, og også opnået, at placere sig i det tyvende århundrede...«

Det onde og dets magt

I »Folkebladet«, Randers, skriver cand. mag. Ellen Nielsen:

Der har været øvet et stærkt pres på koncilet for at få vedtaget en ny for-dømmelse af kommunismen. Det blev afvist hele tre gange, for denne form for ateisme er jo allerede fordømt adskillige gange. Menningen hermed må også være, at det er som ateisme, kommunismen er fordømt, ikke som økoonmisk-social teori, hvad der må ligge uden for den kirkelige kompetence. Nu vil man i alt fald være positive og hellere få en samtale i gang med ateisterne. Spørgsmålet behandles i det såkaldte skema 13, »Kirken og den moderne verden«, det eneste emne, som Johannes XXIII udtrykkelig havde bedt om at få behandlet. Det er blevet en bog på 256 sider, der vel en gang vil foreligge på dansk. Den er vel nok blevet et kompromis. Indledningen forekom mange for »optimistisk« med hensyn til mennesket og udviklingen (Teilhard de Chardins positive filosofi!), og nu er der smurt lidt sort på om det onde og dets magt.

**HUSK AT FORNY
DERES ABONNEMENT**

Nytårshilsen fra biskoppen

I forbindelse med årsskiftet har Ugebladet bedt biskop Hans L. Martensen give nogle oplysninger om bispedømmet og planerne for fremtiden. Vi bringer her biskoppens udtalelse.

Som biskop ser jeg det som en væsentlig opgave at koordinere alle positive kræfter og arbejder i vort bispedømme.

En biskop har både et pastoralt missionerende og et økonomisk administrativt ansvar.

Den pastorale opgave må klart nok have forrang, og ifølge koncilets ånd finder jeg det naturligt, at denne opgave ikke alene er forbeholdt præsterne og vore ordenssøstre, men at der også lægges større vægt på at inddrage lægfolket i det aktive arbejde.

Til løsning af vort bispedømmes pastorale opgaver støtter jeg mig først og fremmest til *Det Biskoppelige Råd*, der udelukkende består af præster, nemlig generalvikar msgr. C. Flandrup, pastor Ib Andersen, msgr. K. Geertz-Hansen, pater P. Grégoire, sognepræst Niels R. M. Oppermann og sognepræst Ebbe Simonsen.

Mine nærmeste gejstlige medarbejdere er naturligvis bispedømmets sognepræster, og som forbindelsesled til disse har jeg en generalvikar (stedfortræder), msgr. Flandrup. Samtidig har biskoppen og de forskellige ordenshuse – mandlige og kvindelige – et nært samarbejde.

Den moderne kirke og det moderne bispedømme kan imidlertid kun arbejde i nært samarbejde med lægfolket. Jeg har derfor på anbefaling af *Det Biskoppelige Råd* nedsat forskellige kommissioner til løsning af specialopgaver.

Liturgikommissionen, der består af præster og lægfolk, nemlig pater G. Vian, pastor Ib Andersen, pater Irenæus Capellen, pastor Bj. Højbo og msgr. K. Geertz-Hansen.

Oversættelsesudvalget: pastor Ib Andersen, pastor E. Simonsen, pater J. Simons og cand theol. J. Rudfeld.

Musikudvalget: organist B. Husson, organist O. Segalt og komponisten Bernhard Lewkovitch.

Disse udvalg skal udarbejde en dansk liturgi, en opgave, der i øvrigt er overordentlig krævende.

Kommissionen for Kirkekunst og Arkitektur skal rådgive i alle spørgsmål, der vil rejse sig i forbindelse med de ændringer i vore kirker, der er en nødvendig følge af den liturgiske udvikling, samt rådgive ved bygning af nye kirker. Dens medlemmer er: pater M. Drouzy, msgr. K. Geertz-Hansen, arkitekt Holger Jensen og direktør Svend Just Hansen.

Katolsk Bispekontor, Laurids Bings Allé 16, er mit daglige »sekretariat«, der ekspederer de løbende sager i bispedømmet. Her arbejder min privatsekretær, pastor Guido Kreienbühl, og bispedømmets sekretær, pastor Olaf V. Sørensen. Administrationen, hvori kun lægfolk er ansat, ledes af direktør Sv. Just Hansen. Inden for administrationen ønsker jeg et udvidet samarbejde med lægfolk. Jeg har udnævnt et

Økonomisk Råd, bestående af direktør H. Guldager, direktør Sv. Frederiksen og direktør Børge Mannov.

Dets opgave er at rådgive i bispedømmets økonomiske og administrative spørgsmål. Jeg har bl.a. stillet dette råd som opgave at bearbejde bispedømmets regnskab, der revideres af statsaut. revisor Knud Noiesen, således at dette kan offentliggøres. Jeg håber på denne måde at kunne gøre alle vore katolikker interesserede og medansvarlige for bispedømmets økonomiske problemer og derigennem at kunne gennemføre en fast ensartet kirkebidragsordning for alle.

Et af mine hovedsynspunkter er, at det lokale sogneinitiativ ikke må hæmmes, men at præst, søstre og menighed i fælles inspiration kan arbejde med på en levende ansvarsbevidst katolicisme.

Den kommende tid vil bringe forskellige ændringer og nyskabelser, for eksempel vil en række præsteflytninger blive nødvendige.

Desuden håber jeg, og regner jeg med, at det vil blive muligt at oprette enkelte nye sogne og institutioner, der konstruktivt kan bidrage til den katolske kirkes arbejde og til det gode forhold til andre kristne kræfter i vort land.

Seksualitet, moderskab og urenhed

Et spørgsmål i anledning
af V. Duclos' artikel
i julenummeret og
et svar fra forfatteren

V. Duclos' artikel om jomfrufødse-
len i julenummeret forekommer mig
ikke overbevisende. Hvorfor skulle
Jomfru Maria ikke lige så godt kun-
ne have valgt at forblive jomfru,
netop fordi det var renere? En bar-
nefødsel var jo noget »urent« for
jøderne, – ellers havde det vel ikke
været nødvendigt, at kvinden skulle
»renses« i Templet efter nedkomsten
(Luk. 2,22; jfr. 3. Mos. 12,24).

E.T.

— — —
Man må i denne forbindelse ikke
glemme den enorme forskel, der fin-
des mellem den rituelle og den mo-
ralske renhed hos jøderne. Profeter-
ne anklagede for eksempel Israel,
som omhyggeligt overholdt den yd-
re rituelle renhed, men som samtidig
lod hånt om den indre moralske ren-
hed (Hos. 6,6; Am. 4,1-5; 5,21-25;
Es. 1,10-17; Mikas 6,6-8; Jer. 7,21-
23). Og det samme gjorde Kristus
med sin tids jøder (Mk. 7,1-15; Mt.
15,1-20 m.fl.). Den urenhed, moder-
skabet medførte, var naturligvis ude-
lukkende af rituel art og kan derfor
ikke have været grund nok, til at
Maria skulle afstå fra det samarbej-
de med Skaberen, som moderskabet
er – tværtimod!

Men hvorfor nu tværtimod! Fordi
den »urenhed«, som hos jøderne er
forbundet med barnefødselen, har en
positiv religiøs værdi. Forbindelsen
mellem det seksuelle – især frugtbar-
heden – og det religiøse er et fælles
træk inden for alle religioner, og jø-

derne har sikkert arvet det tabu, der
var knyttet til moderskabet, fra det
miljø, de var vokset op i. Når vi ta-
ler om urenhed, forbinder vi det
straks med noget snavset, men for
jøderne var »urenheden« i adskillige
tilfælde knyttet til det hellige.
»Urent« var noget, man ikke måtte
have noget at gøre med, fordi det
var taget ud af den profane brug, og
på samme måde er det hellige netop
det adskilte, det, der er taget til side.
Man blev »uren« ved at foretage
visse religiøse handlinger (3. Mos.
16,26 og 28; 4. Mos. 19,9-10), dvs.
at man derefter skulle holde sig bor-
te fra det almindelige profane liv.
Rabbinerne lærte, at man blev
»uren«, hvis man rørte ved de hel-
lige bøger, dvs. at deres sakrale værdi
på en vis måde overførtes på en –
de smittede ligefrem af. Alt, hvad
der havde med livet og dets opståen
at gøre, var »urent« i denne religiø-
se betydning. Man måtte således al-
drig spise eller drikke blod, fordi
det var livets sæde. Plantede man et
træ, måtte man ikke spise dets fru-
ter før den fjerde høst (3. Mos. 19,
23-25), – de første frugter var »ure-
ne«, de tilhørte Gud. Og den første
plukning var en slags »af-helligelse«,
hvorved man ophævede deres hel-
lighed – »profanerede« dem. På lig-
nende måde blev den kvinde, der
fødte, taget ud af den profane ver-
den, – hun var som Skaberens med-
arbejder blevet uren. Hun hørte til
i det guddommeliges sfære.

Inden for vor endnu viktoriansk
prægede civilisation betragter vi det
seksuelle som noget »urent« i betyd-
ningen: snavset, snavset. Det snav-
sede eller urene ligger imidlertid
ikke i selve den seksuelle handling,
men i menneskets sind og syn, når
det misbruger naturens kræfter. Til
sand menneskelighed hører også det
legemlige. Gud har skabt mennesket
som sjæl og legeme og ikke som en
sjæl, der for en tid har taget bolig i
et legeme. Det seksuelle hører med
til selve skabelsesordenen helt uan-
set, hvordan det i øvrigt ofte mis-
bruges af menneskene.

Men hvordan skal man så opfatte
renselsesfesten i Lukas 2,22? Der er
kommentatorer, der understreger, at
Jomfru Maria underkastede sig den-
ne renselse, selv om hun ikke behø-
vede det, eftersom hun ikke var ble-
vet moder på sædvanlig vis. Det var
netop den slags misforståelser, den
her omtalte artikel var rettet imod.
Nødvendigheden af en renselse bero-
ede ikke på, at kontakten med man-
den havde gjort kvinden »uren«. Det,
der havde gjort hende »uren«, var
moderskabet, som havde knyttet
hende til det guddommelige og taget
hende ud af den profane verden.
Derfor skulle hun »profaneres«, dvs.
at hendes deltagelse i helligheden
skulle ophæves, før hun igen kunne
begynde at leve et almindeligt pro-
fan liv. Den pågældende »renselses-
ceremoni« kan bedst sammenlignes
med den nyfødtes fremstilling i

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K
Telf.: *MI 2557

Carl Moberg

Frederiksborgvej 201, NV
Søborg 1845 - 1871

Centralvarme
Fjernvarme
Sanitetsanlæg
Ventilation
Varmluftanlæg

BLOCH's BOG CLEARING

K. V. BLOCH
(FORHEN BOGBANKEN)

Fiolstræde 34, København K
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901

Nordens største lager af
skolebøger

Omindbindinger.

Skal De flytte?

Jul. Larsen & Sønner
AMAGERBROGADE 221
* 55 66 47

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt - Statsunderstøttet

Seminarieforstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842
Taga 5893

TILBYEN
FRABYEN
- i byen
smut ind i

Banegårdens Restaurant

v/ Fritz Kapper

Odense H.

tlf. 12 27 75

Fjords Blomster

Rosenvængets Allé 10
Øbro 9974

Blomster sendes overalt

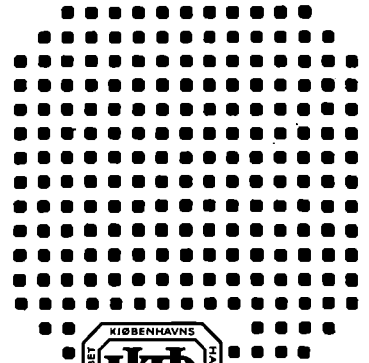
KØDHALLE

Robert Hansen

1. kl. kød, flæsk og pålæg
Amagerbrogade 212 A
Amager 6390

HER ER 200 PUNKTER

og der er 200 steder i landet hvor der ydes HANDELSBANK-service

**altid
med i
billedet**

HANDELSBANKEN

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET
Skjold

Amaliegade 27, København K
C. 799 - Telegramadr.: Forskjold

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører

Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

MEJERIET Vestecbo

Aarhus by's førende
TELEFON 2 87 00 (4 lin.)

MUNKE MØLLES GLUTEN

Gjort med manér

Biskop Martensen og professor Skydsgaard
talte koncil i svært tilgængelig
tv-udsendelse

Det danske fjernsyn har som bekendt ikke givet sit publikum det bedste indtryk af, at det andet Vatikanconcil er et af dette århundredes begivenheder. Vi har set nogle glimt i salig »Aktuelt«, i »Horisont« og i den nye tv-avis har der været nogle meget saglige kommentarer, som man kan være udmærket tjent med, men derudover har det været ret sløjt med orienteringen.

Bedre har det været i radioen. I flere omgange har den særdeles kyndige kirkemagasin-redaktør K. E. Lindqvist bragt reportager fra Rom. Det var da også Kaj Erik Lindqvist, der nu i anledning af koncilets afslutning fik overdraget hvervet at øve bod på diverse undladelsessynder i forholdet Danmarks Radio TV og det andet Vatikanconcil. Ved at give den trofast om kukkassen bænkedede familien Danmark en opfattelse af, at kirken nu endelig er trådt ind i det tyvende århundrede, står med begge ben i det moderne menneskes måde at tænke på, kender dets problemer og udtrykker sig i et sprog, det forstår.

Det skulle gøres med manér, og det blev det. Et møde mellem biskoppen over alle Danmarks katolikker og den i Vatikanet som i Danmark højt agtede lutherske kender af katolske forhold, professor K. E. Skydsgaard, Det lutherske Ver-

V. Duclos Fortsat fra side 15

templet. Alle førstefødte tilhørte Jahve og skulle genkøbes, for at de skulle kunne leve et almindeligt liv.

Skulle man i gammeltestamentlige kategorier udtrykke den særlige plads, Jomfru Maria indtog i frelsesplanen, og den særlige tilknytning, hun som Helligåndens tempel havde til Gud, ville det være rigtigere at kalde hende den »urene« jomfru, den, som helt var taget til side, fordi hun var indviet til Gud, den, som intet menneske er værdigt at røre ved. Men de bibelske kategorier ligger os så fjernt, at det måske alligevel er bedre at lade være!

V.D.

densforbunds observatør ved kirke-mødet.

Siges må det, at både den lutherske og den katolske kirke kan være disse repræsentanter bekendt. Venligt smilende, sympatiske, så afgjorte forbilleder for den fremtidige dialog mellem kirkerne her på bjerget. Serne fik et tydeligt indtryk af, at de ikke bare havde taget masker på, fordi de skulle filmes, men at tonen faktisk er sådan. Dette indtryk alene var det hele værd.

Biskop Martensen fremhævede, at det vigtigste ved kirkemødet ikke var de enkelte dekretter, skønt disse var vigtige nok. Nej, det vigtigste var, at kirkemødet i det hele taget havde fundet sted, at nogle tusinde biskopper, mange gamle og ret konservative, var blevet åbne for hverandre gennem det at lære hverandres problemer at kende.

Professor Skydsgaard priste ligeledes koncilets åbenhed og ærlighed, men han frygtede dog, at concilet ikke var kommet ret langt i forståelsen af, hvad ordet *evangelium* betyder. (Dette spørgsmål har professoren uddybet i en kronik i »Kristeligt Dagblad« dagen før kirkemødets afslutning.)

Biskoppen ville slet ikke benægte, at Luther havde sagt væsentlige ord, som han da også troede, katolikkerne ville tænke nærmere over i fremtiden. »Vi må trøste os med, at Paulus' breve også bliver læst i den katolske kirke. Det er også en katolik givet at søge efter det væsentlige.«

Og i denne forbindelse var det, at biskop Martensen stærkt understregede betydningen af, at katolikker blev flittige bibellæsere.

Alt i alt var det væsentlige ting, der kom frem i den forholdsvis korte sendetid. Æren herfor må Lindqvist have sin del af. Hans dybe indlevelse i stoffet affødte rigtige spørgsmål, der fik det hele til at glide, selv om der vel ikke kom den debat ud af det, som en kampeleder måske kunne ønske. Men indenfor de rammer, der var afstukne, kunne det ikke blive bedre.

Der er bare netop det med rammerne. Spørgsmålet, om det var de rigtige. Om det hele ikke var gjort med for megen manér.

For hvad mon den jævne seer stod af det hele? Mon ikke han lige så stille slumrede hen eller drejede om på knappen, fordi det, der blev sagt, gik ham helt hen over hovedet?

Har man fulgt med i »Kristeligt Dagblad«s eller »Katolsk Ugeblad«s koncilreportager fik man selvfølgelig noget med hjem, selv om det ifølge sagens natur ikke kunne blive så meget nyt. Men de to blades oplag ligger tilsammen ikke meget over en snes tusinde, for ikke at tale om, at de lapper hinanden noget over.

En udsendelse om den verdensbegivenhed, concilet var, skulle have til formål at give en baggrund af samme art, som »Horisont« på dygtig vis giver for eksempel hvad angår de nye afrikanske staters indbyrdes problemer, eller de amerikanske NBC-udsendelser gør det på en lang række områder. Det kan godt være, amerikanerne popper noget med ledsagemusik og den slags, men her er dog trods alt en form, der gør stoffet tilgængeligt.

For en meget stor del af Danmarks befolkning er noget, der har med kirke at gøre, salvesfuld messen og hovedet på sned. Dette indtryk afkræftede konciludsendelsen til fulde. Men på den anden side er jeg også bange for, at den strengt teologisk saglige tale har virket som Vaughan Williams' 6. symfoni for et ønskekonzert-publikum. Og det er vel i det hele taget vort problem i 1966: Hvordan gør vi det på én gang store og enkle anskueligt for tidens mennesker?

Men som sagt. Den givne fjernsynsopgave blev løst til smukkeste karakter. Det skulle nok bare have været en anden opgave, der måske havde kostet nogle flere penge, selv om der vel findes et hav af filmklip på lager. Man kunne have taget reportagevognen ud til nogle jævne katolikker og nogle tilsvarende praktiserende protestanter. Demonstreret det hele i praksis.

Og måske skulle udgangspunktet have været noget andet end eftertridentinsk problematik i en tid, hvor

Sluttes side 19

Mange ikke-katolikker
læser Ugebladet. Gør alle
katolikker?

Vejle

A/S Vejle Mælkekompani

Fineste mejeriprodukter
Telefoner 335, 336 -
Kontor 507, Vejle

A/S TRÆLASTEN

(A/S Vejle Trælast- og Kulkompagni)
Toldbodvej - Telefon 68*
Vejle

Hansen Pærhøj & Søn

Glarimester - kunsthandel
Søndergade 4, Tlf. 1157
Vejle

Vejle Optik

v/ Anker Kastrup
Briller
Torvegade 8 - Tlf. 308 - Vejle

Poul
HENRIKSEN

Leverandør t. Sct. Maria Hospital

Raadhusørvet
Vejle
Tlf. 684 og 3711

Hvidehus Boglade

Kai Jensen & Poul C. Thim
Nørregade 6, Vejle - Tlf. 360
Bogladen med de mange bøger ...

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN

Telefon 121, 205

RUTANA

Danmarks mest solgte rugbrød
Fællesbageriet
Vejle

Carl Petersen & Søn

Slagter & Fedevare Forretning
Tlf. 1721 . Nørregade 2
Vejle

Frugtcentralen

Tlf. 926 - 1126 . Vejle
Kartofler - Frugt - Grøntsager -
Konserver - Dybfrost
R. Hansen

Støt vore annoncører

Næstved

Lille Næstved Mejeri

Vordingborgvej 66
Næstved - Telf. 73 07 70

Arndt Nielsen

Ure og optik
Jernbanegade 2. Tlf. 72 05 43
Næstved

K. Blum Hansen

Boghandel
Næstved
Telefon 72 25 25

Gulvtæpper - Linoleum

Tapeter - Malerverer

Claudi Hansens Eff.

Jernbanegade 3, Næstved
Telefon 72 00 60

N. Juel Pedersen

Glarimester
Ramsherred 13. Tlf. 72 01 58
Næstved
Leverandør til katolske
institutioner

E. Vergmann

Blikkenslager
aut. vand- og gasmester
Ringstedgade 56, Næstved
Tlf. 72 02 51

Næstved Diskontobank

Hovedkontor: Axeltorv 4
Tlf. 72 15 00

Søndre afd.: Grønlandsvej
Tlf. 72 55 44

Nordre afd.: Ringstedgade
157. Tlf. 72 56 55

Emilie Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved
Alt vedrørende BEGRAVELSER
ordnes personligt.
Alle aftaler kan træffes
i hjemmet
eller tlf. 72 08 14
72 08 74

Frugtkælderen

Ny Østergade 3, Næstved
Tlf. 72 11 23

Niels Steensens Bibliotek

Bredgade 69, 1., København K.
Telefon PA 422
4000 bd. katolsk litteratur
(dansk og udenlandsk)
Åbent for udlån
tirsdag, onsdag, torsdag og fredag
kl. 16-19

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører
Studiestræde 15, København
Minerva 6761
Kontortid 9—16 - Lørdag lukket

ROMAN KUSIER

Murermester
Telefon Nivå 150 . Nivå

KSK

Aktieselskab
KØBENHAVNS
BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

Horsens

Carl Bæk og Søn

El. Fagmanden
Vestergade 33, Horsens. Tlf. 21 888
Lys - kraft - oliefyrt
Alt i el.-artikler

Edvard Petersen

Kus, koks, brændselsolier
Havnen 3, Horsens - Tlf. 2 38 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre
Amaliegade 16 A . Horsens
Tlf. 2 19 20

Erik V. Sørensen

Fiskehandler
Borgergade 8, Horsens.
Tlf. 2 37 79
Frisk fisk hver dag

EBM
ENGELSK BEKLÆDNINGSMAGASIN
Christian Valther
HORSENS

Gjort med manér

Forts. fra s. 17

vi i højere grad tænker på U-lande, krig og fred og mission. Konkrete spørgsmål med konkrete opgaver, som katolikker og protestanter udmærket kunne løse i fællesskab – ja heldigvis allerede gør det.

Så vi har stadig noget til gode: en udsendelse af Horisont- eller NBC-typen om den begivenhed, der – hvis den kære general de Gaulle ellers er til at stole på – skal overskygge i hvert fald den russiske revolution.

Helge Kristensen

Valdensere utilfredse?

I sidste nummer af den protestantiske Valdenserkirkes¹⁾ italienske tidskrift »La Luce« (Lyset) rettes der et meget stærkt angreb på paven, konciliet og den katolske kirke som helhed. Dette angreb har vakt ret stor opmærksomhed, eftersom der i de senere år har hersket et meget roligt og afslappet forhold mellem katolikker og valdensere. »La Luce«s redaktør Gino Conte skriver blandt andet, at protestanterne i samlet flok må gå imod den katolske lære, der bygger på en gennemgribende forvanskning af evangeliet. Reformationens idé må i dag stå klarere end nogen sinde. De protestanter, der tror på en endelig afklaring af de religiøse forhold efter det andet Vatikankoncil, har simpelt hen ladet sig forblinde. (Der henvises her til det første Vatikankoncils forkyndelse af pavens ufejlbarhed). Den kløft, der skiller katolikker og protestanter, er tværtimod i dag dybere end nogen sinde, og Vatikankonciliet har i forbindelse med pave Paul VI's rejser til Jerusalem, Bombay og New York i den grad styrket Kirken, at den nu er rustet til at møde den moderne verdens problemer og til på afgørende vis at gribe ind i alle menneskelige værdier i modsætning til Kirken på Tridentinerkonciliet tid, der var så svag, at den var nødt til at gå i defensiven over for de nye strømninger, der opstod ved reformationen.

Artiklen, der faktisk hele vejen igennem fastholder denne negative og polemiske tone, slutter med at af-

¹⁾ Valdenserkirken er en reformatrisk trosretning, der senere er indgået i protestantismen, og som har sin største udbredelse i Italien, Schweiz og Sydfrankrig.

vise, at den dialog, der i de seneste år er opstået mellem katolikkerne og protestanterne imellem, skulle have nogen som helst værdi.

Ibi Werner

Advarsler

I alle 400 katolske kirker indenfor Mexicos hovedstadsområde blev der fornylig oplæst et hyrdebrev, hvori katolikkerne advares mod to nye bevægelser i Mexico.

Den ene er Fredsbevægelsen, der har forbindelse med den polske fredsbevægelse, som er opstået efter 2. verdenskrig. Det vides, at den får understøttelse fra Østeuropa. Hyrdebrevet gentager den polske primas, kardinal Wyszynskis fordømmelse af nævnte organisation.

Den anden bevægelse, hyrdebrevet angriber, går ind for at bevare de kirkelige traditioner og modsætter sig fornyelsestendenserne indenfor kirken. Den 31. august havde traditionalist-gruppen en kæmpe stor annonce i det mexikanske dagblad Ex-

celsior, hvori man angreb et pastoralteologisk institut i Guernacava. Institutet stemples som »et sted, hvor en russisk prælat (Ivan Illich) og andre udlændinge forbereder nye katolske missionærer til at sprede tanker, som strider mod den traditionelle katolicisme i Sydamerika«. Som eksempel nævner annoncen, at man vil prøve at afskaffe andagten til jomfru Maria og helgenerne og erstatte den med bibelske salmer og Fadervor, og at man vil lære folket at opføre sig som protestanter.

Biskoppens hyrdebrev minder om den skarpe afvisning bevægelsen fik i USA, hvorfra den oprindelig stammer. Brevet fastslår, at ingen mexikaner, der betragter sig selv som katolik kan »være medlem, sympatisere eller samarbejde med nogen af de to grupperinger«.

Banegårdens Restaurant

v/ Fritz Kapper

Odense H.

**MARIUS
MP
PETERSEN**

Ringsted isenkramhandel

Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaards Tværvæg 13,
Charlottenslund.

Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand

* 34 46 01

Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trossamfund

Alle aftaler kan træffes i hjemmet

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre

aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre

P. Skramsgade 27

Byen 7920 - Am 1248

Per Meyer 94 33 66

KATOLSK RADIO- OG FJERNSYNSFORBUND

takker alle sine medlemmer og især lokal-bestyrelser og tillidsmænd, gejstlige som læge, for det gode arbejde i 1965 — og ønsker enhver et velsignet 1966! Vi håber, alle vil gøre deres bedste for at føre koncillets bestemmelser om meddelelsesmidlerne ud i livet.

J. O. Lund
gejstlig rådgiver

H. Guldager
formand

VÆGKALENDEREN 1966

udgivet af Ansgariusforeningen,

fås hos de katolske boghandlere og ved kirkerne.

Kr. 1,50

Gode japanske film er langsomt ved at vinde indpas hos det danske filmpublikum, og på dette felt er de kvalitetsbevidste ledere af det nye biografteater »Camera« foregangsmænd, således fornylig med Kurawas »Blodets Trone«, og nu har de igen taget en virkelig værdifuld japansk film på repertoire, nemlig Teshigaharas »Kvinden i sandet«.

Hele handlingsforløbet udspiller sig i et meget særpræget miljø – en stor sandørken nær havet. Filmens hovedperson »manden« – en skolelærer fra Tokyo – hvis største lidenskab er insektsamling, er ude i denne ørken for at finde nye eller sjældne eksemplarer og hans største håb – det hvormed hans tilværelse vil få en mening – er, at han en dag finder et insekt, så hans navn kommer i bøgerne. Han kommer for sent til busen, og han får af stedets beboere lov til at overnatte i et hus i en sandgrav. Her møder han husets eneste beboer, en ung kvinde, der har mistet sin mand og sit barn under en sandstorm. Næste morgen opdager han til sin store forbavselse, at han er fanget i en fælde i sandgraven. Rebstigen er blevet fjernet. Handlingen arbejder sig herfra videre ved mandens forgæves forsøg på at undslippe dette fangenskab, ved kontakten mellem kvinden og manden i sandgraven; ved mandens langsomme tilpasning til dette fangehul. Da der til sidst ved en tilfældighed bliver en mulighed for at undslippe, forbliver han i sandgraven.

I »Kvinden i sandet« oprulles et stykke dramatik af absurd karakter foran vore øjne. Filmen siger én en hel del, men man er hele tiden lidt usikker, lidt famlende, fordi det virker så ganske meningsløst, at en mand kan holdes fanget så nær ved civilisationen, uden at nogen gør noget for at finde og befri ham. Selve dette moment leder tankerne over til for eksempel de stemninger, der findes i Kafkas »Processen«. Denne film er vanskelig at fortolke, fordi dette moment af absurditet ligesom modarbejder en éntydig forståelse af filmen. Men til trods for dette indeholder »Kvinden i sandet« mange smukke og værdifulde livserfaringer, der – i en virkelig kunstnerisk bearbejdelse – er vedkommende og beta-

Værdifuld Japansk film

»Kvinden i sandet«
på det eksklusive
biografteater, »Camera«

gende. Det hele er nu heller ikke absurd. Således forstår man, at for »kvinden« er denne sandgrav hendes hjem, og at hun gennem sit arbejde her får mening i tilværelsen.

Filmisk set er »Kvinden i sandet« yderst vellykket. Teshigahara har udnyttet alle de muligheder som sandørkenen har for en situationsbeskrivelse. Således lader han den

ydre virkelighed – sandørkenen – virke befrugtende på den indre stemningsbeskrivelse. Sandformationerne – sandflugten – sandstormen, og de mange næsten grafiske billeder i sandet kommer filmen til gode, således at den også er et smukt billeddigt. Filmens to hovedaktører »manden« og »kvinden« bliver henholdsvis spillet af Eiji Okada og Kyoko Kishida. Okada – kendt for sit spil i »Hiroshima, min elskede« – præsterer et godt spil i rollen som den fortvivlede skolelærer. Han formår at udtrykke denne »løben panden mod muren«-stemning, det vilde raseri han må føle i sit fangehul, og får samtidig udtrykt sin ømhed og hengivenhed for kvinden. Kishida er næsten endnu bedre i rollen som »kvinden«. Hendes spil viser denne kvindes venlighed og umiddelbarhed, hendes hengivenhed og ægthed. Dette blandes op med et stænk af mindreværdsfølelse overfor Tokyos smarte piger, og alt dette skaber oplevelsen af en omend primitiv, så dog samtidig ægte og virkelighedsnær kvinde.

Filmen er sensuel både i dette ords snævre og brede betydning. Den taler direkte til sanserne; den taler til den umiddelbare oplevelse. »Kvinden i sandet« er på mange måder en værdifuld og oplevelsesrig film.

bej.

Instruktør: Hiroshi Teshigahara
Forbudt for børn

Næh, Miquel. Hvor mærkeligt det end lyder, bedder det ældste menneske, vi kender, ikke Methusalazar!

Til abonnenterne

Med dette nummer følger en giroblanket til indbetaling af abonnementsbeløbet kr. 11,00 for januar kvartal. En mindre forhøjelse af abonnementsbeløbet vil kunne ventes i løbet af 1966 som følge af de stadige prisstigninger.

Vi benytter lejligheden til at takke alle de Ugebladets venner, der i løbet af 1966 har støttet os med gaver i forbindelse med indbetaling af abonnementsbeløbet eller på anden måde.

Farumgaard lukket
Søstrene rejst

Stilheden og vor tid

Westminster Abbey
i 900 år

Salmer og tidsfordriv

Dyrene

Vore medskabninger

Kun skuffelse og fiasko?

I virkeligheden er det kapitel i verdenshistorien, der hedder »Paverne som fredsmæglere« slet ikke så lyst. Pius X døde af sorg over første verdenskrigs udbrud, Benedikt XV høstede kun utak for sine forsøg på at standse krigen, og Pius XI gik ind i døden fuld af bekymring over situationen i Europa.

Men Paul VI er en type, der snarere opflammes af disse eksempler end opfyldes af betæneligheder, skriver Daily Express' Rom-korrespondent, Roland Flamini. Og i begyndelsen af 1966 ser vi paven som midtpunkt i en række dramatiske forsøg på at løse en konflikt, som han frygter vil føre til et verdensomspændende ragnarok.

Der er en række observatører, som har sat et spørgsmålstegn ved nytenningen af, at paven har appelleret til Mao Tse Tung i Kommunistkina og Ho Chi Min i Nordvietnam. Man frygter, at forsøg af denne art i international politik kun kan føre til skuffelse og fiasko, men kilder i Vatikanet oplyser, at paven er fuldt overbevist om, at de fredsbestræbelser, som verden har været vidne til omkring nytår, omfatter præsident Johnsons sidste forsøg på at komme til forhandlingsbordet. Alternativet skulle være en offensiv, hvori De forenede Stater ville spille alle sine militære trumfer ud.

Dette er det muligvis, paven ønsker at forhindre ved at appellere selv til ledere, som ikke ser alt for mildt til den katolske kirke. Der er dem, der siger, at pave Paul ovenikøbet skulle være villig til at sætte sig op i flyvemaskinen med Kina og Nordvietnam som mål. Men allerhelst ville han vel se alle parter om samme forhandlingsbord, antyder Roland Flamini.

Se i øvrigt side 3 nederst t.v.

Kardinal Ottaviani om dialogen

»Det er et ord, jeg kan li',« sagde han

Kardinal Ottaviani er blevet interviewet. Eller rettere: han har haft en »hyggelig samtale« med journalisten, pater Rosengo Roig S. J., og resultatet af denne samtale er gengivet af det spanske dagblad *Ya*. Det kunne se ud som om det hellige officiums leder var utilfreds med den kritik, der er blevet rettet mod præster og lægfolk, som sidste forår tog del i en uges »dialog« med marxister.

»De, der kritiserede dem, gjorde uret,« sagde kardinalen. Vi håber ikke, de gjorde det i en dårlig hensigt. De, der tog del i dialogen véd udmærket, hvordan de skal gribe sagen an, og jeg er sikker på, deres fremgangsmåde var, som den skulle være. Det var mennesker med høj dannelse, intelligens og klogskab. Jeg har stor tiltro til, at det for alvor kan inspirere alle præster, som prøver at bringe Kirken nærmere til dem, der er adskilt fra den på grund af egne ideologier. Enhver af deltagerne kendte pavens klare og kloge retningslinjer og ville uden tvivl handle i overensstemmelse med dem. At kritisere disse mennesker er ikke kristeligt.«

I det hele taget lod kardinal Ottaviani til at kunne lide ordet »dialog«. For da interviewer spurgte, om man skulle skrive, at kardinalen og han havde ført en dialog, svarede Ottaviani: »Ja, ja, ja, dialog er et dejligt ord. Det kan jeg li'. Skriv det i pressen. Sig, at vi har ført en dialog!«

Derimod brød kardinalen sig ikke om kritik. »Den katolik – præst eller lægmand – der føler sig kaldet til kritikens apostolat, udfører ikke nogen god, men en ukristelig mission.« Han sagde, at gejstligheden var der for at hjælpe, og at de, der havde noget at sige, skulle holde sig til gejstligheden. Gejstligheden ville øve bistand. Og den ville gøre det med ydmyghed, godhed, effektivitet og i sandhedens ånd . . .«

Om Index sagde kardinal Ottaviani: »Den institution er et udtryk for Kirkens ønsker indenfor et bestemt område og som sådan vil den aldrig forsvinde . . . Ændringerne kommer nok til at gå ud på, at Kirken offentliggør sine synspunkter med hensyn til de bøger, den finder skadelige.«

Den gamle kurie skal bestå

Decentraliseringen i den katolske kirke – en af koncilets følger – er så småt begyndt. Dette aflaster Kirkens centraladministration i Vatikanet, hvad angår individuelle opgaver, men kurien vil dog fortsat have rigeligt at bestille, mener pave Paul VI, som kom ind på spørgsmålet i sit svar på kardinalernes juleønsker.

Tværtimod kræver de nye initiativer, som kirkemødet har ønsket, et centralt lederskab, fortsatte paven. Det kunne anses for sikkert, at den romerske kurie som før ville tjene pavestolen og hele Kirken. Centraladministrationen ville komme til at gennemgå en reform, hvis målsæt-

ning var dikteret af behovet i tiden efter det andet Vatikankoncil.

Det havde været kirkemødets formål at bringe fornyelse – ikke radikale omvæltninger, hed det i hilsenen til kardinalerne. Hvis konciliet på den ene side havde kastet visse forældede og kanoniske regler over bord, havde det på den anden side bundet Kirken til nye forpligtelser. Konciliet havde ikke startet en tidsalder kendetegnet ved dogmatisk og moralsk usikkerhed, disciplinær ligegyldighed og overfladiskhed, men tværtimod en epoke med større tjenesteiver, stærkere samvittighedsfølelse og højere omsorg for sjælene og de åndelige problemer.

Biskopper, oprør og censur

De sydafrikanske katolikkers dagblad, »Southern Cross« er blevet forbudt i Rhodesia, fordi det havde offentliggjort en meddelelse om, at det rhodesiske katolske blad »Moto« blev censureret. Man bragte meddelelsen på forsiden af »Southern Cross«. Til gengæld havde man ikke stoppet det nummer af »Southern Cross«, der indeholdt de rhodesiske biskoppers hyrdebrev med kritik af løsrivelsen fra Storbritannien, selv om det var en kendt sag, at hyrdebrevet blev fjernet fra »Rhodesia Herald« – landets største dagblad. Derimod tillod censorerne, at hyrdebrevet blev trykt og udgivet i hæfteform. Mange katolikker i Rhodesia har udtrykt utilfredshed med deres biskoppers standpunkt. En fremtrædende lægmand har endog trukket sig tilbage fra en plads i det biskopelige råd.

Mere om censur

Censuren over den hollandske jesuit pater J. C. van Kilsdonk er nu blevet hævet, således at han igen frit – både i tale og skrift kan udtrykke sine synspunkter.

Pater van Kilsdonk fik pålagt censur i 1962 af den daværende jesuittergeneral Jan Jansens, fordi han havde angrebet den romerske kurie.

Han havde bl.a. gjort gældende, at kurien udøvede en slags åndelig terror, hindrede paven i fri udøvelse af sit embede, dominerede biskopperne og vanskeliggjorde kontakten mellem de enkelte biskopper og paven.

Nu har den nye jesuittergeneral hævet censuren over pater van Kilsdonk og det hollandske katolske blad »Volskrant« mener, at dette viser stor åbenhed indenfor jesuitterordenen.

Nyt fremstød

Ved redaktionens afslutning foreligger meddelelsen om, at paven i en tale til diplomaterne erklærer sig rede til et nyt fredsfremstød, selv om han bliver nødt til at »gå ud over protokol-len« for at opnå en våbenstilstand i Vietnam. Paul VI forklarede ikke nærmere, hvad han mente hermed, men der gisnes om muligheden af pavelige delegationer til Sovjet, Kina og Nordvietnam.

Arbejderpræster i Spanien?

Det er ikke kun i Frankrig, mure skal rives ned, siger biskoppen af Cadiz

Det spanske folk er sympatisk indstillet overfor begrebet arbejderpræster, mener en spansk biskop.

Biskop Antonio Anoveros Ataun af Cadiz har udtalt sig til dagbladet »La Vanguardia« om spørgsmålet. Dette er endnu ikke blevet behandlet af det spanske episkopat som helhed. Imidlertid har man taget fat på hovedproblemet, hvordan man kan udanne præster til et åbent og effektivt apostolat blandt arbejderne, og så må det formodes at arbejderpræsterne bringes på bane. Om deres tilbagevenden i Frankrig sagde biskoppen:

»Det er muligt, at eksperimentet kan overføres til andre lande. At bryde de mure ned, som stadig skiller de arbejdende masser fra Kirken . . . er ikke noget, der kun angår Frankrig.« Biskoppen måtte i det hele taget indrømme, at der selv i

lande, hvor den katolske kirke havde godt fodfæste, var tale om en adskillelse – stor eller lille – mellem arbejderne og Kirken.

Hvad forholdene i Spanien angik sagde biskoppen af Cadiz, at her var »lidt af hvert«. Der var områder, hvor adskillelsen mellem Kirken og arbejderklassen var en realitet, hvor antisemitismen var udbredt og hvor udviklingen fjernede sig mere og mere fra kristendommen. I andre områder var der arbejdergrupper, som engagerede Kirken i sociale spørgsmål. »Jeg beskriver kun tingene som de er. Jeg afsiger ikke nogen dom eller prøver på at forklare baggrunden. Jeg kan kun sige, at vi gør, hvad der er muligt for at formidle social retfærdighed og en levende kristendom til alle klasser,« fastslog biskop Anoveros Ataun.

CLASC

Den latinamerikanske føderation af kristne fagforeninger (CLASC) er ved at sætte en kampagne i gang i mange lande i Latinamerika for at fremme nationernes politiske, sociale og økonomiske enhed i denne verdensdel.

Det fremgår af et hæfte, udgivet af en gren af organisationen i Uruguay, at hele Latinamerikas folk bør tilstræbe en organisk sammenslutning, der hverken har Nordamerikas kapitalisme eller Sovjets kommunisme som mål. Forfatterne hævder, at nød og fattigdom er et direkte resultat af splittelse, og at de økonomiske problemer kun kan overvindes ved, at de 22 nationer forenes. Det fremgår videre, at reformbevægelser bør være revolutionære og tilstræbe radikale ændringer i den bestående struktur. Samtidig lægges stor vægt på befolkningernes integration på nationalt og supranationalt plan. Det påstås videre, at denne integration er gået i stå, fordi alle folk er faldet hen i sløvhed.

CLASC angreb USA og Sovjets arbejderbevægelser for indblanding i latinamerikanske arbejderbevægelses

forhold. Der må skabes en arbejderbevægelse, der er egnet netop til Latinamerika, og som kan hjælpe med til at bygge et hjemland for 230 millioner latinamerikanere op.

Ifølge publikationen bør arbejdere ikke gå ind for en vag enhed i stil med »Pan Amerika«. Frihandelssammenslutningen bør reformeres til et komplet fællesmarked, vel at mærke fuldstændig uden USAs indblanding. Der opfordres også til at gå ind for oprettelsen af en latinamerikansk domstol og et parlament.

Ny sognepræst i Stenosgade

Rektoren for Skt. Knuds Stiftelse i Stenosgade i København, pater Franz Poppe S. J., er udnævnt til sognepræst ved Jesu Hjerter Kirke i København. Indsættelsen finder sted søndag den 16. januar ved en aftenmesse kl. 20, ved hvilken biskoppen og præster fra Jesu Hjerter Kirke koncelebrerer.

Skabningen og bogstaven

Moder Cecilia Mary, der ses på dette nummers forside, er kommet i et modsætningsforhold til sin orden, fordi hun og fem andre søstre i Canada har skabt et hjem for herreløse dyr. Det er ikke en ordenssøsters opgave, siger de seks søstres kritikere, der har klaget til Rom – bl.a. med lydighedsnægtelse som motivering. »Kærlighed til ens medskabninger står over budet om lydighed,« skal moder Cecilia Mary have sagt, og så er man lige langt. Dog kender vi ikke nok til historiens enkeltheder til at kunne bedømme sagen, og det er heller ikke vor opgave. At sagen som helhed minder os om et for såkaldt kristne lande ofte pinligt kapitel er en anden historie.

Når kristne ofte behandler dyr på en måde, som forarger mange på disse vore ikke nær så kristne breddegrader, skyldes det nok også, at en del teologer eller i hvert fald teologiserende har vist emnet en interesse, som ofte grænser til det kyniske. En »skriftklog«, som bliver spurgt, om han vil være medlem af en dyreværnsforening, kan udmærket finde på at svare, at det vil han godt – under forudsætning af, at amøberne så kommer med under beskyttelsen! Og det er selvfølgelig et kvikt svar. Men . . . I øvrigt skal vi ikke på den plads, der er os levnet, springe ud i nogen spidsfindig diskussion om menneskesjælens forhold til dyrene, om intelligens og instinkter osv. Vi kan nøjes med at erindre os *Niels Stensen*, der nægtede at acceptere dyrene som »maskiner«, man uden samvittighedsnag kunne gøre forsøg på. Eller vor egen tids så højt berømmede *Teilhard de Chardin*, der i »Fænomenet Menneske« siger: »Hvilken smidighed findes der ikke i en kats, en hunds, en del-fins adfærd. Hvor meget uventet findes ikke her. Hvilken plads er der ikke afsat til livsglæden og nysgerrigheden!«

Oftest viger mennesker tilbage for dyr på grund af en fortidig eller endog overtroisk skræk for »smitte«. Og så er det dog sådan, at man ved i længere tid at betragte dyr, kan opbygges af en harmonisk livsførelse, som selv den mest perfekte af os aldrig kommer til at nå til skulderen. Det er selvfølgelig ikke dyrets personlige fortjeneste, men netop af denne grund bør respekten vågne for selve skabningen. Og det ansvar, respekten fører med sig. Derfor kan moder Cecilia Mary heller ikke affærdiges med henvisning til tørre paragraffer. Måske må hun bøje sig. Men lad os håbe, at *den* enkle kendsgerning, hun har stillet sine angribere og forsvarere overfor, må betyde bare et lille skridt på vejen mod, at det levende får den rette forrang for den døde bogstav.

H.K.

Redaktion: Jørgen Hviid og Helge Kristensen (ansvarh.). Redaktør for indenlandsstof: Jens Oluf Lund. Redaktionssekretær: Elli Gambell. Redaktionskontor: Bredgade 69, København K., tlf. (01) 14 90 55. Annonceafdeling: Katolsk Ugeblads annonceekspedition, Hauchsvej 8, København V., tlf. EVa 2997 (kl. 8–10), postgiro 589 65. Abonnementsafdeling: Katolsk Ugeblads ekspedition v/ A. Prüser, Sankt Annæ Plads 28, København K., tlf. (01) 15 95 28 (9–16, lørdag kl. 9–12), postgiro nr. 570 42. Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre lande pr. kvartal 11 kr. I løssalg 1 kr.

Den 10. januar 1966 blev en mærkedag i bispedømmet Københavns historie, men ikke én af de glædelige. For den dag lukkede Farumgaard sine døre. Søstre rejste hjem til deres moderhus i Tyskland.

Det er ikke nogen hemmelighed, at der det sidste halve år er kommet en strøm af breve både til biskoppen og den apostoliske delegat – breve, som klart vidner om den betydning, Farumgaard har haft, og om den sorg det var, at institutionen skulle lukkes.

Vi katolikker har ikke været ene om at beklage sagens udvikling. Farumgaard havde et stort antal ikke-katolske venner, og stedet kom på denne måde til at stå som et udtryk for en levende og praktisk økumeni – lang tid før vi allesammen begyndte at slå om os med de fine ord *økumeni* og *dialog*. Ursulinerinderne på Farumgaard gjorde det heller ikke.

Ursulinerinderne – Skt. Ursulas Orden (O.S.U.) – er grundlagt i 1535 af Angela Merici. Efter anmodning fra biskop Brems sendte moderhuset i Breslau i juni 1932 nogle søstre til Danmark. I august samme år købte ordenen Farumgaard, som indrettedes til pensionat og rekreationshjem. De første måneder havde søstre kapel i et værelse, men i juni 1933 indviedes et særligt kapel i gårdens østfløj. Søstre tog fat på at uddanne unge piger til husgerning, og de hjalp til nogle timer dagligt i et nærliggende børnehjem.

Farumgaards nuværende bygninger er små 250 år gamle, men gården kan føres tilbage til det 14. århundrede og tilhørte i middelalderen Roskilde bispestol. Blandt efterfølgende ejere kan nævnes slægterne Rosengaard og Urne, biskop Hans Svane, Jens Rostgaard, død 1715, og den kendte generalmajor J. H. Fensmark, der var gårdens ejer på Frederik VII's tid.

Gården er usædvanligt smukt beliggende ved Farum sø, og den store park med dens skyggefulde træer og plæner indgår harmonisk i den dejlige helhed, som skovene og landskaberne omkring København udgør.

De var bare, som de var

Ursulinerinderne var vel skolede til den opgave, de tog op i Danmark. Hver især var i besiddelse af en fin uddannelse samt det vigtige talent at kunne tilføre Farumgaard en hygge, som kunne komme deres

førsteklasses pensionat til gode. Deres gæstfrihed omfattede ikke bare pensionærerne og rekonvalescenterne, men også unge mennesker fra de forskellige samfundsgrupper. Uforglemmelige er de møder og stævner, som er blevet holdt indenfor gårdens rammer. Altsammen udgør det et væsentligt kapitel i nyere dansk katolsk kirkehistorie.

Farum by står overfor meget store udvidelser og tiltrækker mange unge familier med småbørn. Man vil komme til at savne det lille kapel. Det samme vil mangan en præst og lægmand, som dér har fundet stille dage og kraft til fortsat gerning. Institutioner som den, ursulinerinderne havde skabt på Farumgård, er der ikke mange af.

Men mangel på kald, nye opgaver i hjemlandet, som svarer mere til ordenens formål, har tvunget søstre til at kapitulere efter 30 års elsket gerning.

Mange taknemmelige danskeres tanker følger dem hjem.

HK

Farumgaard
har lukket sine
døre
Ursulinerinderne
er rejst
hjem til Tyskland.
Hermed
er et væsentligt
kapitel
i bispedømmets
historie
desværre afsluttet.
Uforglemmelige er
de dage,
mange har tilbragt
på
Farumgaard

SØNDAG den 16.: 2. søndag efter Helligtrekonger (s. 85, grøn).
 MANDAG den 17.: Antonius (s. 788, hvid), abbed.
 TIRSDAG den 18.: Søndagens messe (s. 85, grøn). Erindring om Prisca (s. 789), jomfru og martyr. – Eller: Prisca (s. 789, rød), jomfru og martyr.
 ONSDAG den 19.: Knud (s. 792, rød), konge og martyr. Erindring om Marius og lidelsesfæller (793), martyrer.
 TORSDAG den 20.: Fabian, pave, og Sebastian (s. 794, rød), martyrer.
 FREDAG den 21.: Agnes (s. 796, rød), jomfru og martyr.
 LØRDAG den 22.: Vincent og Anastasius (s. 797, rød), martyrer.
 SØNDAG den 23.: 3. søndag efter Helligtrekonger (s. 89, grøn).

Bedeugen for de kristnes enhed

Bedeugen for alle kristnes enhed er fastsat til dagene fra tirsdag den 18. januar til tirsdag den 25. januar. Den såkaldte »Kirkevandring«, hvor deltagerne besøger flere trossamfundskirker for at bede og synge, finder sted den 18. januar. Deltagerne samles i St. Pauls Kirke i Nyboder kl. 19, og derfra udgår to grupper. Deltagende katolikker bedes gå med i den første gruppe, således at de ved ankomsten til St. Ansgars Kirke kan gå op på orgeltribunen (ca. kl. 20) for at synge med på Gloria, der i år for første gang bliver på dansk og til organist Erling Rasmussens melodi. Der vil forefindes sanghæfter, men melodien er i øvrigt letfattet. Alle disse forsangere – så mange som tribunen nu kan rumme – bedes blive, til andet hold kommer for atter at synge; derefter er de velkomne til at fortsætte vandringen. Det traditionelle »Tirsdagsforedrag« flyttes for denne ene gangs skyld til den efterfølgende onsdag. Man er nået til emnet: Kristi opstandelses og himmelfarts betydning for os.

Samme onsdag den 19. er Knud den Helliges dag. Om morgenen kl. 8 samles de katolske elever fra de højere klasser til messe i St. Ansgars Kirke, mens de protestantiske elever går til gudstjeneste i Esajaskirken. På denne måde håber man hos den opvoksende slægt at vække et ansvar for det, der er bedeugens formål.

Kjeld Geertz-Hansen

Hvis De vil have mere ud af det

Thierry Maertens — Jean Frisque: *Guide for the Christian Assembly. Brugtes, Biblica, 1965. Bd. 1 og 2, 212 og 234 s. Pr. bd. 21/6.*

Forlaget Biblica er i færd med at udgive en meget værdifuld serie kommentarer til kirkeåret under titlen *Assemblées du Seigneur*. Messerne for de enkelte søndage og fester udgives hver for sig i et særskilt bind med eksegetiske, teologiske, historiske og pastorale kommentarer. De bedste kræfter på de nævnte områder medvirker til værket's tilblivelse, og det indeholder en række meget værdifulde førstehåndsbidrag. Men desværre er det ikke alle, der har tid og råd til at anskaffe og benytte et sådant værk.

Det samme forlag udsender imidlertid samtidig en anden kommentar, som er begrænset til søndagsmesserne, og som – når værket er færdigt – kommer til at bestå af fem bind. Det drejer sig ikke om en forkortet udgave af de første, men om et helt selvstændigt værk. De enkelte søndages messer gennemgås hver for sig

efter samme mønster, idet man først præsenteres for læsningerne, derefter kommer et kort historisk overblik over den måde, på hvilken den pågældende messe er blevet til, og et rids over et bibelsk tema i tilknytning til den pågældende søndag, og endelig følger en mere fyldig kommentar til temaet. Kommentaren er som regel bygget op med udgangspunkt i forberedelsen i Det gamle Testamente til opfyldelsen i Kristus og dens videreførelse i Kirken, som forkynder Guds ord og fejrer eukaristien.

I disse kommentarer, som flere gange åbner nye perspektiver, har man ofte med held lagt an på at knytte ordet til handlingen. På en måde må man dog sige, at de er lidt for ensidige, idet man næppe kan reducere en søndags liturgi til kun at omfatte ét tema, uden at det dermed går ud over teksternes fylde? Men alligevel kan bogen varmt anbefales ikke alene præsterne, men alle, som ønsker at uddybe og levendegøre deres deltagelse i søndagens liturgi.

V.D.

Men det må ikke blive erstatning!

Thierry Maertens: *Bible Themes — A Source Book. Brugtes, Biblica, 1964. 504 og 508 s. Begge bind i alt 75 s.*

Den bibelske fornyelse, vi i vor tid oplever inden for den katolske kirke, kan undertiden være ret overfladisk og begrænset i sit udtryk. I stedet for, at den skal føre til et liv i og med Bibelen, der får vore tanker til rent spontant at forme sig i bibelske kategorier, om ikke direkte i bibelske citater, lader man sig nøje med at hænge nogle mere eller mindre tilfældigt valgte skriftsteder på en tankegang, der allerede var fastlagt, før man for alvor havde åbnet bogen. Kardinal Bea har således på koncilet udtalt, at man i nogle af de forelagte skemaer snarere havde benyttet Bibelen som pynt end som grundlag.

Ud fra dette synspunkt er den bog, vi her anmelder, meget farlig. Forfatteren begyndte for en god halv

snes år siden med at udgive et tillæg til det belgiske liturgiske tidsskrift *Paroisse et Liturgie*. Tillægget bestod af »bibelske kort«, hvoraf hvert enkelt behandlede et emne fra Bibelen. Først var der en kort fremstilling af temaet og derefter tre spalter, en med henvisninger til Bibelen – om muligt i kronologisk rækkefølge, en med korte bemærkninger til teksterne og en tredje, som var forbeholdt læseren til personlige notater. Ideen fik enorm succes. Kortene blev senere udgivet i bogform og er hidtil udkommet i fire oplag. Desuden foreligger de nu i engelsk oversættelse.

Bogen indeholder over 450 emner, opdelt i fem grupper: Gud, Kristus, Kirken, Helligånden i liturgien, Helligånden i menneskenes handlinger og forskellige elementer i det menneskelige liv. Hver enkelt gruppe begynder med en kort fremstilling af emnet i dets helhed, hvorefter følger

en behandling af emnet ud fra forskellige aspekter med henvisning til relevante bibelske tekster. Bruger man bogen som ledetråd for at pløje sig igennem Bibelen, kan den være til stor nytte, selv om man efter kort tids forløb bliver nødt til at tage sin tilflugt til værker, der går dybere. Som en hjælp til at forberede studiekredse eller endog søndagsprædikener kan den varmt anbefales, men man må ikke bruge den som et krydderi til at live op på færdiglavede retter. Som udgangspunkt er den udmærket, men den må ikke gå over til at blive en erstatning. Den kan – ligesom Æsops tunge – være både det bedste og det værste.

V.D.

Forsømt område?

Vi har modtaget:

I Ugebladets nr. 49 spørger K.B., om katolske familier er et forsømt område – og siger både ja og nej dertil. – Det er godt, at der gøres noget for vore unge familier, som er svært stillede i vor tid, og man glæder sig over de ting, der gøres for dem.

Men, må jeg som ældre have lov til at slå et slag for de ensomme ældre i familierne. Vor håbløse bolig-situation – samt tidens ånd – har splittet familien i to skarpt adskilte dele – de unge og de ældre. De unge af i dag har så overvældende meget at gøre for at klare dagen og vejen, at de, selv hvor der er god vilje, ikke ret tit overkommer at tage sig lidt af de ældre i familien, og er man blevet alene tilbage, føler man sig meget ensom. Personlig er jeg sådan stillet, at jeg har to gifte børn, hvor begge parter arbejder ude. Vor kærlighed er gensidig, og netop derfor respekterer jeg den relativt korte tid, de har til at hygge sig sammen i, og kommer ikke uindbudt. Men det resulterer også i, at jeg af ugens ca. 112 dagtimer kun ser dem de 16 timer, hvor vi skiftes til at spise sammen hos hinanden. De resterende 96 timer prøver man så at holde ensomheden ud på bedste måde. Foruden af dem, der helt er glemt af deres børn, deles min situation af en masse ældre katolikker.

I mit sogn har vi stiftet en klub for ældre, som samles hver 14. dag til to hyggetimer i præstegården. Der læses højt, vises af og til lysbilleder, underholdes med klaverspil, spilles

Fortsættes side 13

Salmer er ikke tidsfordriv

Den måde, danske katolikker bruger salmer på, støder en lutheraner.

Trods danske katolikkers gode vilje til at skabe en gudstjeneste, der er i pagt med dansk tradition og mentalitet, og som også tager sigte på de ikke helt få evangeliske kristne, der hyppigt deltager i en katolsk gudstjeneste, forekommer det mig, som en af disse evangeliske kristne, at man endnu ikke har fundet den helt rigtige og blivende form. Man er nær målet, synes jeg. Modersmålets indførelse i en stor del af messen er en kæmpegevinst. De mange overflødige fagter og gebærder savner man heller ikke. Den nye katolske enkelthed og koncentration om det væsentlige taler stærkt til en kristen, der er vokset op i en evangelisk tradition, – om fødte katolikker så er lige så begejstrede, kan jeg ikke vide. Men meget tyder på, at også et flertal af katolikkerne synes, den nye gudstjeneste er en gevinst.

Men hvad støder en evangelisk kristen, som overværer f.eks. en aftenmesse i X-Kirken? Det gør brugen af salmerne. Messen begynder med, at præsterne kommer ind, bøjer sig foran alteret i bøn og beder uden menighedens deltagelse. Mens præsterne beder, synger menigheden en salme – nærmest for at få tiden til at gå, indtil præsterne er rede til at fortsætte gudstjenesten med det øvrige Gudsfolks medvirken. Det er rivende galt. Hvorfor dog ikke lade disse bønner være vekselbønner mel-

lem præst og menighed? Eller kan det ikke lade sig gøre, så lad organisten spille et præludium, indtil de forordnede bønner er bedt, hvorefter præst og menighed sammen synger første salme. Det samme gør sig gældende efter Credo. Menigheden synger en salme som tidsfordriv, mens præsten fortsætter gudstjenesten på egen hånd og uden menighedens aktive deltagelse. Først den sidste salme synges sammen af præst og menighed.

For en evangelisk kristen er salmer ikke blot tidsfordriv, men et betydningsfuldt led i den samlede gudstjeneste. Brugen af salmer under en katolsk messe synes derimod snarere at være som den sukkerdrypede sut, man giver urolige børn for at berolige dem, så de voksne kan få ørenlyd. Man får tilgive sammenligningen. Men noget er der om det. Så vidt jeg er orienteret, er den katolske gudstjeneste på nuværende stadi ikke den endeligt fastlagte. Der er altså stadig muligheder for at forbedre. Ville denne lille reform med salmer som en del af messen – fælles for både præst og menighed – være så forstyrrende for messens helhed?

Tilstræber man at skabe en dansk gudstjeneste, kommer man ikke uden om at gennemtænke salmernes placering og betydning i messen. Salmer er for lutheranere næsten vigtigere end præstens prædiken.

Og når vi nu endelig taler om salmer. Tag så snart og lav en ny katolsk salmebog. Fjerner man de tifemten anti-katolske salmer, den danske salmebog rummer, har man en katolsk salmebog af høj kvalitet. Og fjern så med hård hånd de mest sentimentale Maria-salmer.

Heinrich Rasmussen

Franco og koncilet

Den spanske statschef, general Franco, har i et nytårsbudskab erklæret, at Spanien så vidt forfatningen og love- ne tillader det, vil prøve at føre koncilets beslutninger ud i livet.

Du mangler salmekultur, Alfred!

Støj, hektisk jag og rastløshed præger vor hverdag. Vi tager det hele som et nødvendigt onde, som det moderne menneske nu engang er tvunget til at lide under. Men vi glemmer, at vi er medskyldige — siger Sr. Johanne i denne betragtning over vor »store og dramatiske« epoke.

Mennesket kvæles i denne verden.

Vi lever i en stor og dramatisk epoke i historien. Det moderne menneske oplever mere og mere sin samhörighed med det mægtige univers. Det bliver sig bevidst, at dets historie var indskrevet i selve jordens historie. Med større længsel og håb end nogen sinde før har mennesket taget den opgave op, som det fra begyndelsen fik betroet, at præge verden ved fuldendelsen af Guds skaberværk, at uddrage de skjulte rigdomme og kræfter, han nedlagde i universet. Med betagelse er vi vidne til de nye opdagelser, der i stadig større udstrækning gør det muligt for mennesket at beherske naturen. Videnskaben har erobret nye områder, og teknikken har fejret sin fuldstændige triumf. Den materielle velstand er i uanet grad forøget. Man vil derfor være tilbøjelig til at mene, at mennesket i dag er mere fri for angst og uro end tidligere. Og dog — mennesket kvæles i denne verden, som er i fuld udfoldelse. Skjult og åbenlys fortvivlelse og ensomhed er større i dag, end de foregående generationer har kendt til. Mennesket føler sig fortabt i denne civilisation, hvor det fornemmer, at det bedste og ædleste i det ikke bliver accepteret, men ofte bliver miskendt og foragtet.

Vor tids mennesker er drevet ud i angst og usikkerhed over for deres eget liv og over for tilværelsen i det hele taget. De er ikke bange, for bange er man kun over for et defineret objekt, og aldrig før, kan det siges, at der er blevet udvist så stor dristighed som i dag for at erobre universet. Men mennesket er angst for det hemmelig-

hedsfulde ukendte, som truer overalt uden at kunne lokaliseres, — en angst, som griber mennesket når det overvejer meningen og værdien af sine menneskelige handlinger, livet og døden, med andre ord, dets egen skæbne.

De materielle ressourcer har skabt et begær efter materiel velstand, der har gjort sit til, at vi har mistet troen på de åndelige værdier. Men det legemlige velvære kan ikke fylde mennesket, som ikke kun er legeme, men også ånd. Mennesket lever ikke af brød alene. Vi står i fare for at gå vild, fordi vi ikke har forstået at give det åndelige forrettigheden, men har givet os ind under en »kultur«, der mere og mere tillægger de praktiske faktorer i eksistensen en overdreven betydning.

Støj, hektisk jag og rastløshed præger vor hverdag. Vi resignerer og tager ubehagelighederne som et nødvendigt onde, som det moderne menneske nu engang er tvunget til at underkaste sig og lide under. Men vi glemmer, at

STILH

vi er denne verdens medskyldige, for den ydre verden er kun en udstråling af vor sjæls indre verden. Støj og jag er ikke kun en årsag til, men også på en vis måde en virkning af en dyb åndelig uro. Det moderne menneske gør, hvad det kan, for at undslippe stilheden, den stilhed, der samler og skaber enhed. I vort jag giver vi os ikke tid til at stille os selv tilværelsens grundspørgsmål »hvorfor« og »hvordan«. Tager vi os endelig tid, hindrer støjen os i at lytte – ikke så meget den ydre støj, som den indre, ønskerens og lidenskabernes støj. Det at lytte kræver, at vi skaber et tomrum i os, sætter alle vore personlige interesser til side for at være åbne over for den, der vil tale med os. Stilheden er en hjælp, vi yder Gud, for at han kan meddele sig til os.

I en tid, der ikke har tilknytning til stilheden, går sansen for de åndelige værdier uvægerligt tabt. For vi kommer kun i kontakt med den verden, der omgiver os, gennem stilhed. Det skabte åbenbarer kun lidt af sine hemmeligheder for dem, der kun betragter det overfladisk. Hvor ofte går vi ikke forbi tingene uden at give os tid til at standse, bøje os over dem og betragte dem, indtil de begynder at åbenbare det mysterium, der ligger gemt i dem. For som kunstværket er et synligt udtryk for kunstnerens skabende tanke, er universet, skabt af Gud, en udstråling af ham. Der eksisterer en forbindelse mellem Skaberen og skabningerne, der har deres fællesskab i oprindelse, lighed og mål. Hele universet bliver til en bog, ganske vist en hemmelighedsfuld bog, der skal granskes. Her er det ikke altid den lærde, der er den privilegerede, men den, der med et barns øjne, forstår at betragte Faderens værk og ser hans kærlighed og magt deri. Det kræver et barns medleven, ydmyghed og evne til at undres og lytte.

Men denne dybe beskuelse eksisterer mindre og mindre i vor verden, der er grebet af aktivisme. Viden betragtes som en besiddelse af sandhed og magt, som et herredømme over naturen. Livet betragtes som en besiddelse af midler, der skal give mulighed for fornøjelser, fortjeneste og magt, kærligheden som en besiddelse af nogen eller noget. Vi har mistet respekten for skabelsen. Universet er holdt op med at være tegn, og er blevet ting, hvis fremstilling og udviklingsmuligheder man beskæftiger sig med og vurderer ud fra deres praktiske nytte.

Videnskabens succes har bidraget til at skjule vigtigheden af det, vi er ved at miste, idet den udelukkende har henført åndens virksomhed til forstandens brug og ignorerer eller undervurderer andre funktioner i vor psyke: følelsen og den intuitive indlevelse.

Den hellige Paulus taler netop om den rette visdom, der ikke kun er almindelig intelligens eller lærdom eller en viden, som »opblæser«, men en visdom, der åbner ånd og hjerte for at lytte til al skabningen. Den vise er den kontemplative, den modtagende, den skuende.

En viden er nødvendig, men den supplerer ikke alt. Der er en rangstige af værdier på det åndelige område.

Det er langt vigtigere at elske et musikstykke end at kende datoen for dets komposition. Det er vigtigere at forstå vandets rige symbolik, end at kende vandets kemiske sammensætning. Det er godt at studere astronomi og biologi, forudsat at videnskaben ikke udsletter virkeligheden i stedet for at oplyse den. En viden må ikke dræbe det intuitive liv, der lever i os, så at vi i solen kun ser en glødende luftmasse og i månen en kold jord og ikke fornemmer firmamentet, der »forkynder Guds herlighed«.

Vor holdning over for universet har vi overført på menneskene. Vi færdes daglig blandt mennesker uden at bemærke deres menneskelige egenskaber, uden at se dem som levende evige guddomsvæsener med deres egne rigdomme og egen bestemmelse. De bliver vurderet efter deres intelligens og kundskaber, efter deres præstationer og nytte. Vi lader os dupere af succes, blænde af forgyldte snore, smigre af titler, beherske af penge. Men alt dette forbliver noget rent ydre. Når mennesket går ind i sig selv, fornemmer det en tomhed, som først føles fuldt ud ved mødet med et menneske, der udstråler godhed og derved åbenbarer den verden, som det virkelig tilhører, men som det troede var død, åndens verden. Ethvert menneske er i stand til at give verden denne vidunderlige oplevelse og gave og derved lade os opdage menneskets sande værd, der ikke så meget kommer til udtryk ved det, det gør, som ved det, det er.

Vi har fornægtet mennesket ved ikke at tage åndens og hjertets værdier i betragtning. Hvor mange mennesker stiller ikke sig selv dette spørgsmål: Hvad vil det ændre i verden, hvis jeg forsvinder? Mit liv er ikke til gavn for nogen. Det er rigtigt, at næsten alt vort arbejde vil kunne udføres af maskiner. Men som menneske vil man altid kunne udføre en handling, som kun en levende sjæl kan udføre, og uden hvilken vor materielle civilisation ville være barbari, – nemlig elske. Gud har netop givet os det bud, som giver os storhed og adel: »Du skal elske Herren, din Gud, af hele din sjæl, af hele dit sind og af alle dine kræfter, og din næste som dig selv.« Alt for mange store rigdomme går tabt, ved at menneskene indgår i et fællesskab under dække af en anonym maske, som gør dem til ét med miljøet. Inderst inde længes de efter at være sig selv uden at behøve at skjule deres sjæl eller at lyve for Gud, hvis krav de fornemmer i sig. Det tilkommer os ved den ydmyghed, respekt og godhed, hvormed vi omgiver dem, at give dem lejlighed til at vove at give udtryk for sig selv og afsløre deres sjæl. Vi har ingen større og vigtigere opgaver. Det er kun under denne beskyttelse, mennesket genfinder sin værdighed, og i sin ånd opdager en hellighed for en mystisk nærværelse. Vi er ansvarlige for de mennesker, vi daglig omgås. De er måske endnu ikke det, de burde være eller ønsker at være, men de kan blive det gennem vor opmærksomhed og vort venskab. Hvis vi sætter alt ind på det, vil disse ansigter åbne sig og åbenbare den sande menneskehed for os, nemlig den, der er født af ånd. Der kan ikke være en mere enkel fortolkning af Johannes ord: »Hvorledes kan den, der ikke elsker sin bror, som han ser, elske Gud, som han ikke ser.« Vi kan hjælpe med til, at menneskeheden bliver fornyet. Den bliver det i den grad, vi foretrækker livet fremfor pengene, hjertet fremfor handlingen og Gud fremfor alt andet.

Vort eneste mål hernede er at kende og elske Gud. Der er mange veje, der fører til dette kendskab til Gud. Der er fornuftens vej, filosofiens trange vej, der lærer

Fortsættes side 13

EDEN

Den helliges grav vel forvaret

Men det tog sin tid før man kunne lade Edward Bekenderen - grundlæggeren af Westminster Abbey - hvile i fred. Også katolikerne i England har været optaget af festlighederne omkring abbediets 900 års jubilæum

Også Englands katolikker har været stærkt optaget af Westminster Abbeys 900 års jubilæum. Det var kong Edward Bekenderen, der grundlagde Englands nationalhelligdom. Men skæbnen ville, at han ikke selv kom til at overvære konsekrationen, som fandt sted den 28. december 1065.

Under den i alle måder kongelige ceremoni måtte hans dronning, Edith, repræsentere ham, da han selv lå alvorligt syg hjemme. Kong Edward havde i sin tid aflagt det højtidelige løfte at foretage en pilgrimsfærd til Rom. Kongens råd bønfuldt imidlertid Edward om ikke at forlade sit rige så længe, som en pilgrimsfærd til den evige stad ville vare. Kong Edward vidste hverken ud eller ind og han henvendte sig da til paven, Leo IX, som foreslog Edward at bygge et kloster til apostelen Peters ære - et forslag som Edward omgående gik ind på. Grundstenen blev lagt i året 1051, og kongen gav en tiendedel af alle sine indkomster til arbejdet.

Men som nævnt nåede han ikke at se kronen på værket. Da dronning Edith den 28. december vendte tilbage fra abbediet for at fortælle, at konsekrationen havde fundet sted, forværredes kongens tilstand omgående. Den 3. januar 1066 kunne han end ikke tale med fornuftens brug, men Helligtrekongers aften vågnede han dog op af bevidstløsheden. Han talte med sine nærmeste om rigets fremtid, og han forudsagde ufredstider for England. Så døde han - efter at have modtaget sakramenterne. Han blev stedt til hvile i det abbedi, som han havde viet sine sidste leveår.

I året 1102 blev Edwards grav åbnet. Hans legeme blev fundet uskadt. I forvejen fortalte man om mirakler, som han allerede i levende live skulle have udført, og det menes, at han blev helgenkåret af pave Alexander III i 1161. To år senere lod kong Henrik II og ærkebiskop Thomas Becket, som senere led martyrdøden, en ny smuk sarkofag fremstille til den kongelige helgen, og i 1269 måt-

te han endnu engang op af kisten, idet kong Henrik III ville hædre hans minde ved en endnu mere pragtfuld sarkofag.

Til gengæld brød Henrik VIII (ham med de seks koner og skilsmis-sen med Rom) sig ikke om at hans høje forgænger blev hædret. Han ødelagde sarkofagen, men Marie den Blodige restaurerede den, da hun kom til roret. Endnu på Henrik VIII's tid var Edwards legeme i øv-rigt uskadt. Siden Marie den Blodige har kong Edward Bekenderens grav været velforvaret.

Westminster Abbey har været skueplads for samtlige kro-ninger af engelske statsoverhoveder siden abbediets opførelse – med und-tagelse af Edward V og Edward VIII.

Westminster Abbey er i sin nuvæ-rende skikkelse den tredie, muligvis fjerde kirke, der er opført på øen i Themsens siden den hellige Augustins dage. Når Augustin nævnes i forbin-delse med Westminster, er det fordi det var hans kammerat, den hellige Mellitus, der blev østsaksernes apostel og den første biskop af London. Det siges, at hans konvertit, kong Sebert, skal have bedt om at få et munke-kloster på Thorney-øen.

Da det jo var benediktinere, som oprindeligt havde til huse i West-minster Abbey, har domprovsten af Westminster og domkapitlet indbudt engelske benediktinere til en økume-nisk gudstjeneste, der holdes på selve Benedikts fest, den dag foråret i føl-ge kalenderen begynder, den 21. marts. Endvidere skal der festes i juni og på Edward Bekenderens dag, den 13. oktober.

Ved den store festlighed den 28. december, som overværedes af dron-ningen, medlemmer af den kongelige familie, de højeste rangklasser og parlamentsmedlemmerne, var den apostoliske delegat, ærkebiskop Car-dinale til stede. Kardinal Heenan var repræsenteret ved sin generalvi-
kar, mgr. G. A. Tomlinson.

H.K.

Gudstjenestefornyelse i forbindelse med Ansgars fest

*Dagens to hovedbegivenheder er pontifikalmesse
og Vesper med procession*

Søndag den 30. januar højtidelig- holdes Sct. Ansgars dag, først med en messe kl. 10, der celebreres af bi-skoppen; det bliver en pontifikalmes-se med dansk tekst og organist Erling Rasmussens musik.

Om eftermiddagen kl. 17 genopta-ges den festlige procession med Sct. Ansgars relikvier. I år vil processio-nen blive et led i en liturgisk vesper-gudstjeneste på dansk med Davids-salmer, skriftlæsning, en kort homeli eller prædiken, Marias lovsang »Mag-nificat« og afsluttende kirkebøn. Ves-peren indrammes af de kendte Sct.

Ansgarssalmer. Menigheden anmodes om at komme i god tid, så man gan-ske kort kan indøve salmernes om-kvæd, idet kirkekoret synger salme-versene, medens menigheden synger omkvædet mellem hvert vers eller strofe. Den traditionsrige Sct. Ans-garsandagt vil således genopstå end-nu festligere end forhen.

Det kan forventes, at talrige præ-ster fra det storkøbenhavnse område vil deltage og efter de erfaringer, man har fra præstemødet i Dalum i efter-året, vil deres deltagelse betyde stor støtte til den liturgiske vespersang.

Kjeld Geertz-Hansen

Et mægtigt våben

Prioren for det reformerte kloster Taizé, pastor Roger Schutz, har udtalt, at det nu afsluttede koncil har »indledt en forsoningsproces. Konsti-tutionen om den guddommelige åben-barings for eksempel markerer, at modreformationens tid er forbi.«

Den japanske protestantiske kirke-leder, dr. Yokoyama Ichiro, har i en udtalelse til dagspressen erklæret, at den økumeniske klimaforandring i landet har været påfaldende i 1965. De gensidige kontrakter, der nu præ-ger forholdet mellem katolikker og protestanter, udgør et nyt indslag i Japans kirkehistorie.

Det andet Vatikankoncils beslut-ninger for eksempel med hensyn til de ikke-kristne religioner er blevet hilst med stor tilfredshed, siger Ichiro.

Under fjerde koncilsamling bragte det japanske buddhistiske dagblad Chugainippo i en serie på ikke mindre end 15 forsidesartikler udførlige op-lysninger om den åndelige klimafor-
andring, som gennem den katolske

kirkes indre fornyelse er nået ud til de andre verdensreligioner.

Et stigende antal buddhistiske og shintoistiske ledere fra Japan har be-søgt Vatikanet, hvor de er blevet modtaget af dels sekretariatet for de ikke-kristne religioner, dels af paven selv. En af de religiøse ledere, Niwa-no Nikkyo, udtalte efter hjemkomsten fra et besøg hos paven: »Han hilste meget hjerteligt på mig. Jeg følte det, som traf jeg en gammel ven. Vi talte sammen om samarbejdet mellem reli-gionerne i forsøget på at tjene fredens sag og skabe et godt forhold mellem nationerne.«

Professor Masutani Fumino, som vel er den øverste autoritet, hvad an-går bedømmelsen af de økumeniske rørelser i Japan, skriver i et dagblad, at økumeni ikke blot angår den krist-ne verden. Alle religioner må drages ind i de økumeniske strømninger. En dialog mellem alle mennesker på det religiøse plan vil være et mægtigt vå-ben i kampen for verdensfreden.

P. Juul & Co. A/S*Bygmestre*

Bistrupvej 93
 Birkerød Tlf. 81 06 72
 Alt bygningsarbejde samt
 reparationer udføres

*Malerfirma***Holger Jørgensen**

Morsøgade 9
 Esbjerg
 Telefon 2 38 51

Murermester- og entreprenørforr.

M. Thomsen Støtt & Søn
 Kong Christians Allé 6, Aalborg
 Telefon 3 42 33 og 3 43 37

Roskilde**Firma Hans Møller***vi Ib Møller*

Sct. Olsegade 22, Roskilde
 Telefon 35 18 77

*Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand
 Sanitet - Centralvarme og oliefyr*

*Skolebøger - Skolerekvissitter -
 Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
 Fyldepenne - Foto i stort udvalg*

Roskilde Boghandel

Sct. Olsegade 24 - Tlf. 35 31 31

Roskilde Mejeri

Borgerdiget - Tlf. 35 03 49

Ejegod Jørgensen*Slagtermester*

Kød - Flæsk - Pålæg
 Sct. Olsegade 13, Roskilde
 Telf. 35 01 57

*Malerfirmaet***Edvard A. Petersen**

Kornerupsvænge 5 - Roskilde
 Telefon 35 16 94

C. J. Gerlachs efft.

Hørsegade 9, Roskilde
 Tlf. 35 27 77

*Aut. leverandør af kirkevæne***P. F. Kjeldsen**

Skomagergade 34
 Telf. Roskilde 35 75 75
 Byens største specialforretning i
 URE og OPTIK

Esbjerg*Interessentselskabet***Nis Petersen**

Tømrer- og Snedkerforretning
 Danmarksgade 12
 Esbjerg
 Telefon 2 84 48

H. Johansen*Murermester*

Kronprinsensgade 57
 Esbjerg
 Telefon 2 15 45

K. Højland*Aut. vand- og gasmester*

Kronprinsensgade 82, Esbjerg
 Telefon 2 67 08

Viggo Christensen*Urmager, optiker, guldsmed*

Telefon 2 08 29
 Kongensgade 64, Esbjerg

L. Basse*Kaffe - vin - konserver*

Hj. af Nørreg. og Jyllandsg.
 Esbjerg
 Telefon 2 05 76

Vestjydsk Rør-**& Sanitetslager A/S**

Kirkegade 6, Esbjerg
 Telefon 051 2 13 11

R. Schulik*Slagterforretning*

Nørrebrogade 46, Esbjerg
 Telefon 2 02 14

Helsingør*Tømrermester***Ejnar J. Nielsen**

Frejsgade 20. Tlf. 21 03 11
 Værksted og plads, Nygade 2
 Helsingør. Tlf. 21 00 81

Georg Poulsen & Søn*Blikkenslagermestre*

Sct. Annagade 19
 Helsingør. Telf. 21 01 64

Kolding**P. Jeppesen & Søn***Murermestre*

Zahnsgade 4, Kolding
 Telefon 2 06 93

Barkholt boghandel

Bogladen med de mange bøger
 Telefon: 2 15 33
 Kolding

H. Overbeck*Ingeniørfirma*

Havnepladsen, Kolding
 Telefon 2 35 55

J. Krenk*Ingeniørfirma*

Varme - Sanitet
 Kolding. Tlf. 2 33 44

Brdr. Andersen*Tømrermestre*

V. Kjørbosvej 1, Kolding
 Telefon 2 02 81

Kolding Andelsmejeri

Haderslevvej 5, Kolding
 2 01 55

Peter From*Kolonialhandler*

Domhusgade 27, Kolding
 Telefon 2 32 10

Slagteriudsalget

Haderslevvej 7, Tlf. 2 33 77
 Kolding

*1. kl. okse-, kalve- og svinekød,
 konserver*

Walenty Patrzalek*Malermester*

Haderslevvej 24
 Kolding
 Telefon 2 08 02

Bliv abonnent.**Det betaler sig for Dem.**

Et forsømt område

Fortsat fra side 7

banco og drikkes kaffe, og vi er alle glade for vor klub. Muligvis findes der også en sådan klub i andre menigheder, og hvis der gør det, var det så ikke en idé, at alle ældre samledes en gang hver tredje måned og lærte hinanden at kende og samtidig lærte af hinanden at være taknemmelige over de goder, hver især nu har? – Man kunne, som vi, betale et beløb for kaffen og eventuelle foredrag. – Det ville tage den bitre tanke: »Mohren har gjort sin pligt, Mohren kan gå!« bort fra sind, som tørster efter at høre til et sted. Især konvertitter har det svært, fordi den eventuelle rest af familien som oftest stiller sig uforstående – for ikke at sige modvillige – over for vor tro. – Jeg synes, vi inden for vor kirke mangler det fællesskab for ældre, som de protestantiske menigheder har, og jeg kender flere ældre katolikker, som søger samværet med andre ligestillede i deres respektive protestantiske sogne. Kan vi katolikker være bekendt, at det skal være nødvendigt, fordi vi ikke er nok – hverken præster eller lægfolk – der har tid til at hjælpe dem, der har deres arbejde i livet bag dem. Vorherre taler om at tage sig af de faderløse og enkerne (sikkert enkemændene inklusive), altså alle ensomme mennesker.

Var det ikke en god tanke at tage op her lige efter jul, hvor ordene har

lydt: »Fred på jorden for mennesker af god vilje.«

Her i diasporaen trænger vi katolikker særligt til sammenhold, ikke mindst vi ældre, som let får følelsen af at være overflødige – også i vort menighedsliv.

R.B.

Lukasevangeliet gennemgås

Mandag den 24. januar 1966, kl. 20, genoptages arbejdet i studiegruppen omkring Lukasskrifterne. Der tages nu fat på Lukasevangeliet. Leder: cand. polit. Tove Rasmussen. Nogle få nye deltagere kan optages på holdet: Indmeldelse på mødeaftenen, Bredgade 67, 1. sal (bibliotekssalen).«

De er afvisende

I modsætning til så mange andre ikke-katolske menigheder stiller baptisterne i N. Carolina, USA, sig afvisende til den »nye ånd« i den katolske kirke. Ved sit 135. årsmøde afviste de amerikanske baptister et fremlagt forslag om en udtalelse i anledning af den katolske kirkes nye indstilling til andre kirkesamfund. Årsagen er, at den katolske kirke stadig fordrer at være den eneste sande kirke, oplystes det.

Gejstlig sandwichmand

New York står i strejkernes tegn. Centrumfiguren i den store transportstrejke, den skarptungede, temperamentsfyldte formand for transportarbejdernes forbund, Michael Quill, måtte vandre i fængsel. Der er løbet noget vand i stranden siden han som nylig i-land-kommen emigrant i 1926 forsøgte sig som kunsthändler ved at sælge katolsk »kunst« til minearbejderne i kuldistrikterne i Pennsylvania. Han er en vaskeægte irer, der har tjent som frivillig i den irske republikanske hær.

Endnu en malerisk skikkelse i New Yorks strejkeliv er pastor Peter O'Reilly, der er blevet foreviget som sandwichmand (plakatbærer) verden over. Han er en af de strejkende lærere ved USA's største katolske universitet, Saint John Universitetet. Før jul afskedigede den højere lærerstalts bestyrelse 31 lærere på grund af uoverensstemmelser i forbindelse med begrebet »akademisk frihed«. Resultatet var strejke blandt lærerpersonalet og en protestmarch. De strejkende lærere hævder, at afskedigelsen af lærerne har gjort universitetet til en andenrangs læreanstalt.

STILHEDEN

Fortsat fra side 9

os om Guds eksistens og afslører noget af hans væsen for os. Der er intuitionens vej, der ikke lader sig lede af ræsonnerende fornuftslutninger, men som gennem kontakten med verden og menneskene lader os fornemme en guddommelig nærværelse og forstå vort fællesskab på vejen til Gud.

Der er også en tredje vej, den mest hemmelighedsfulde og den mest ubestridelige. Det var det kendskab, der overvældede apostlene på pinsedag. Dette kendskab udstrækker sig ikke blot til det, der fører til Gud, hvor vigtigt det end kan være, men giver os kendskab til ham selv. Det er der, hvor forstandens grænse overskrides, og hvor sjælen træder i forbindelse med Gud ved en opløftelse af hjerte og ånd til ham i bøn. Det er den bøn, der kommer til udtryk hos det ydmyge og enkle menneske, som har en uformuleret bevidsthed om Guds nærværelse. Dette kendskab forudsætter ikke den store intelligens eller en høj kultur, men besiddelsen af en visdom, som verden ikke kan give. Og selv om vi ikke havde anden kultur end denne, ville vi alligevel være i besiddelse af det »ene fornødne«. De, som dag efter dag søger Gud i bønnens enkelhed, lytter til hans indskydelse og overgiver deres

liv og deres vilje i hans hænder, sidder inde med en viden, som er nægtet mange intelligente. De standser ikke ved en boglig viden. De kender Gud selv. De interesserer sig ikke for et ydre kendskab i form af en oprensning af hans egenskaber. Vor tids diskussioner, kritik og paradokser berører dem ikke, for Gud har opfyldt og omdannet dem, så de kommer til at se med hans blik. De ejer en visdommens dybde, som ikke kan sammenlignes med nogen viden.

Ingen har bedre forstået at udtrykke denne forening mellem den kristne og Gud i kærlighed og kendskab, end herrens udvalgte apostel Johannes. Kristus, som bor i os, giver os del i sit væsen, han giver os et nyt blik, som lader os se alt, som han selv så det, i Faderens lys. I den grad Kristus er lyset, er den kristne seende. Der, hvor menneskene standser op ved banale konstateringer og overfladiske betragtninger, kan han skelne Guds tegn og hans kærlighed. Apostlen Johannes havde selv dette seende blik. Det var ham, der en morgen ved Galilæas bred var den første, der genkendte den fremmedes sande ansigt og udbrød: Det er Herren. Det er Kristus, der danner vort sjæls blik, så vi i det, der omgiver os, genfinder Herrens nærværelse og hans kærlighed, som gør tegn til os.

Sr. Johanne

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 160.
Tlf. 55 57 80.

Karl A. Hansen

Murermester

Bjergstedvej 10, Brønshøj
Tlf. Bella 2521

Håndstøbte

Vokskærter

i alle farver og størrelser

Dansk Lysestøberi

Løngangsgade 5, Hillerød
Tlf. (03) 26 61 16

Ringsted isenkramhandel

Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bødemand
* 34 46 01

Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaards Tværvvej 13,
Charlottenlund.

Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

ERIK ANDERSEN

VALBY 910

Sandhusvej 19, Valby

**PAPIR
TRYKSAGER
KONTORARTIKLER
PLASTIC**

D. Plate Petersen

Malermester
Tlf. Fasan 2718

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN

Telefon 121, 205

Ernst Grell & Co.

aut. *elektroinstallatører*
Smallegade 4, København F.
Tlf. Godthåb 2638 - 2678

P. A. Nielsen & Co.

Skindergade 28, København K.
Tlf. C. 828
*Udlejning af service, borde
og stole
Alt til festen.*
Lev. til katolske institutioner.

Mogens Larsen

El. Installatør

Ramsherred 31
Aabenraa
Tlf. 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

Glarimester

POUL V. JOOST

Slotsgade 7, København N
Nora 7977
*Stort udvalg i
fotografirammer*

Brødr. Zøllner

Nørrebrogade 174
København N.
Telefon Taga 50
Kød og flæsk

Bistrup Olie & Kul

Vasevej 70
Kirkerød Tlf. 81 35 70
Alt i brændselsolier

Alt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. *elektroinstallatør*
Hvidovrevej 275
Tlf. 78 15 23

Ove Juel-Christensen

Tria *6408
Kaffe og kolonial en gros

KOMMENTAR:

Hvordan genvinde det tabte?

Selv en løselig gennemlæsning af Vatikanconcilets konstitution »Om Kirken« vil give læseren en stærk fornemmelse af, hvordan Kirken ansues som »Guds folk«, et folk, bestående af unge og gamle, af mennesker i alle verdensdele og sidst, men ikke mindst, af alle her på jorden, i skærsilden og i Himlen. Alle frelses vi solidarisk med hinanden, fordi frelsen sker gennem tilhørsforholdet til »Guds folk«. Det er læren fra for eksempel Pius XII's rundskrivelse »Om Kristi mystiske legeme«, der her igen kommer frem, og man overraskes over, hvor lidt vi alle har lært af den.

Det kan med sikkerhed fastslås, at vi, flertallet af katolikker i Danmark, ikke har denne lære stående som en levende realitet hverken i vor bevidsthed eller i menighedslivet.

Historikere og etnologer understreger tit, at mennesket i tidligere perioder ikke følte sig og i vore dage i andre kulturer ikke føler sig som væsener, der står alene over for Gud eller guderne, men at de altid ser sig selv i et fællesskab af levende og døde. Det er denne fornemmelse, vi har sat til. Vi har erhvervet en god fornemmelse af mennesket som individ, med en lang række personlige rettigheder til at udfolde sig, men vi har mistet det andet væsentlige, og hvordan genvinde det tabte?

Kirkemødet kræver faktisk, at vi genvinder det. B.

Det tager sin tid

Ifølge velunderrettede kilder i Rom er det meget usandsynligt, at paven inden for den nærmeste fremtid vil udtale nogen definitiv afgørelse vedrørende katolikkens forhold til fødselskontrol.

En af præsterne udtalte, at moralteologerne behøvede mere tid til at studere alle de komplicerede problemer, som dette spørgsmål indebærer. »Der bliver gjort nogen fremskridt«, udtalte han, »men der er stadig en betydelig forskel mellem de læge og

de gejstlige eksperter syn på denne sag«. Og på denne baggrund fandt han det yderst rimeligt, at man ikke forhastede sig, og fremkom med en delvis tilfredsstillende afgørelse, men i stedet gav sig den nødvendige tid til en virkelig grundig gennemarbejdelse af det vanskelige spørgsmål.

Fem minutter i tolv

Pater H. Seiler S.J., som er en af den svenske katolske presstjenestes redaktører og i øvrigt virkede som Ugebladets Rom-korrespondent under tredje koncilsamling, har skrevet en fyldig kommentar i anledning af koncilsafslutningen. Det hedder bl.a. i kommentaren, at der ikke hersker tvivl om, at en ny ånd og et nyt klima – inspireret af Johannes XXIII – i disse senere år er blevet levende i den katolske kirke. Denne ånd er måske vigtigere for kirkens og kristenhedens fremtidige udvikling end alle formulerede dokumenter. Den er præget af en dyb vilje til selvfornyelse og til at lytte til tidens krav, af en ny åbenhed for dialog og samarbejde med kristne og ikke-kristne, med troende og ikke-troende og af en holdning, der kendetegnes af et ydmygt ønske om at tjene verden. I denne henseende er Vatikankonciliet virkelig blevet en slags »ny pinse« for hele Kirken.

Konciliet har undgået al polemik og alle dogmatiseringer og fordømmelser, fortsætter pater Seiler. I koncilets sidste uger blev denne koncilets indstilling synlig i spørgsmålet om en fordømmelse af den marxistiske ateisme. Kirken og teologien er gået fremad i forsøget på at komme ud af en »defensiv« holdning, som var præget af et »anti« – for eksempel en modreformatorisk og en antimodernistisk holdning. Dette kommer slående frem i konstitutionen om den guddommelige åbenbaring. Ja, man kan endog sige, at i dette dokument har Kirken overvundet den modreformatoriske og antimodernistiske epoke.

Tidligere »tabuer« er blevet ophævet. Endnu for omkring tre årtier siden befandt den katolske teologi sig i en nødsituation. Endnu var en teologisk forstening mærkbar som følge af de hårde romerske reaktioner mod en ekstrem modernisme og en mistro, som bl.a. mødte den nye bibelforskning, den liturgiske fornyelse, de interkonfessionelle og økumeniske sam-

taler m.m. Teologien var grebet af et chok gennem disse former for censur og en konservativ og defensiv holdning prægede hele det teologiske arbejde. Selv de mest vågne teologer skrev forsigtigt for ikke at møde alt for store besværligheder.

I denne situation opstod pludseligt frem for alt i Frankrig og i Tyskland en ny generation af teologer, som vægrede sig ved at acceptere denne situation og af fuld kraft søgte et teologisk og åbent opgør med tidens problemer og en dialog med menneskene af i dag. De havde det ikke let i begyndelsen, men de blev i ordets egentlige forstand det andet Vatikankoncils velgørere. Pater Seiler erindrer en personlig samtale med kardinal Döpfner, ved hvilken lejlighed kardinalen sagde: »Det var fem minutter i tolv, vi fik dette koncil i gang!«

**ANSGARSTIFTELSEN HAR
KØBT STOR HILLERØD-VILLA**
Ansgarstiftelsen overtager den 1. februar fru teglværksejer Clausens villa, Helsingørvej 51, Hillerød. Købesum andrager 600.000 kr. Konkrete planer om udnyttelse af villaen foreligger endnu ikke, oplyser Frederiksborg Amtsborg.

BISPEKONTORET MEDDELER:
Udnævnelser

Pastor *Tønnes Øberg Palsø*, kapellan ved Sakramentskirken i København, er den 5. januar 1966 blevet udnævnt til præst ved Sankt Josefs kirke og hospital i København.

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

BAT-KON ½

SPECIAL VÆRKTØJ & MASKINER

H. C. ANDERSENS BOULEVARD 42
KØBENHAVN V.
TELF. (01) 11 18 18 - 19 - 20

**JOHS. MARCKERS
BOGHANDEL**

AABOULEVARD 19
KØBENHAVN V.
TELF. *35 83 53

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører
Studiestræde 15, København
Minerva 6761
Kontortid 9—16 - Lørdag lukket

Fiskehuset PARCEL

Griffenfeldsgade 45,
København N.
Telefon Nora 4755.

Banegårdens Restaurant

v/ Fritz Kapper

Odense H.

K&K

Aktieselskab
KØBENHAVNS
BRÆNDSSELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

VÆGKALENDEREN 1966

udgivet af Ansgariusforeningen,

fås hos de katolske boghandlere og ved kirkerne.

Kr. 1,50

forsikring

**ABSALON
SKANDINAVIA**

- det er sikkert

I filmmuseets tidsskrift, »Kosmorama« har Albert Wiinblad skrevet en interessant artikel, hvori det bl. a. hedder:

Man kan undertiden høre folk, som kommer hjem fra et besøg ved en af de store filmfestivaler, udtrykke forundring over, at de ved forevisningerne har set sværme af katolske præster. Om sådanne iagttagelser berettes der gerne i et dæmpet tonefald – det skal ligesom antydes, at nu har man da omsider fået afsløret disse skumle sortebrødre: kan de vel overhovedet komme til et sted som Cannes for andet end at opleve *un peu de porno*?

Sandsynligheden taler dog for, at de kommer til Cannes i samme ærinde som nogle af de andre gæster: for at opleve filmkunst eller i det mindste for at se de nye film. Og det er nok ikke bare for på forhånd at vide, hvad der i hvert ikke skal vises i landsbyen derhjemme. Blandt præsterne findes kritikere, hvis meninger i høj grad har interesse for andre end sognebørnene. Ofte, har jeg ladet mig fortælle, er det i øvrigt slet ikke præsterne, men de katolske lægfolk, som er særlig nidkære med hensyn til det, de kalder »moralisk beskyttelse«.

Der er selvfølgelig andre farver end sort og hvidt, men det er alligevel påfaldende, at folks katolicisme i almindelighed giver sig udtryk i enten mild overbærenhed eller dogmatisk strenghed; enten er forbilledet *Frans af Assisi* eller også er det *Ignatius Loyola*. Også blandt katolske kritikere genfinder man de to typer. De to franske litteraturkritikere *Charles du Bos* og *Henri Massis* var begge overbeviste katolikker; hos den første kom katolicismen til at betyde en næsten helgenagtig, blid, »indfølelse« kritik holdning, hos den anden en barmhjertig streng, barsk og stridbar holdning.

Lykkeligvis lader det sig ikke gøre at inddele den katolske filmkritik i Frankrig i to så forskellige retninger. Ingen af dens to største personligheder – *Henri Agel* og *Amédée Ayfre* – kan i hvert fald siges at indtage en synderlig dogmatisk holdning.

Måske kan det for den sidstnævntes vedkommende overraske nogle, for Ayfre var jo netop præst, og måtte følgelig i særlig grad være

FILMTEOLOGI

Hvorfor er der altid skumle sortebrødre ved de store filmfestivaler?

opmærksom på filmkunstens sociologiske aspekter. Da filmen har et langt større umiddelbart publikum end nogen af de andre kunstarter, kan det ikke undre, at den katolske kirke allerede før det lod sig erkende, at filmkunsten ville udvikle sig til en kunstart, hvis muligheder for at behandle subtile religiøse erfaringer skulle blive lige så store som de klassiske kunstarters, måtte gøre sig sin stilling til det nye udtryksmiddel klar; så forholdsvis tidligt som i 1936 udsendtes da også *Pave Pius XI's* rundskrivelse *Vigilanti Cura* om filmkunsten.

Men kan man overhovedet stille moralske krav til kunsten eller til kunstneren? Risikerer man ikke at begrænse hans muligheder for at komme helt ind til tingenes hjerte, hvilket også for katolikker er hans kunsts mål? Hvis kunstneren skal tage hensyn til *udvendige* moralske krav, vil det så ikke kun fremme hykleriske, farisæiske tendenser i kunsten? Hvorledes skal den katolske kritiker stille sig til *Eisensteins*

»Potemkin«, der må opfattes som en propagandafilm til fordel for kommunismen, men som samtidig er et stort og ægte kunstværk? *Godard* og *Losey* beskæftiger sig med gangstere, vold, nem erotik, men, siger Ayfre, gennem instruktørens særlige iscenesættelse bliver resultatet ikke desto mindre en sund kritik af det borgerlige samfund.

Hvad Ayfre ønsker er *sincérité*: et kunstværk kan ikke eje moralske værdier, hvis det ikke oprigtigt afspejler den kunstnerpersonlighed, som skabte det.

Selvfølgelig eksisterer der et moralsk problem. Men det er urealistisk at tro, at man ved at forbyde forevisning af film, man af en eller anden grund holder for umoralske, har fundet en løsning på dette moralske problem. Vor civilisation er bygget op på den idé, at frihed er en *valeur fondamentale*. Vi kan ikke afskaffe reklamebranchen, og vi kan ikke afskaffe de illustrerede ugeblade. Det, der er filmkunstens moralske problem, er med andre ord hele vor civilisations moralske problem. Og forresten: er friheden, denne fundamentale værdi, ikke netop af kristen oprindelse? Er det ikke kun det frie menneske, der kan vælge at tro på Gud eller at gøre det gode? Kan ikke kun det frie menneske i sandhed elske? Hvorfor skulle da ikke kunstneren være fri under sin skaberakt? Hvorfor skulle da ikke tilskueren have frihed til at vælge, når det gælder kunst?

Denne tilskuer, som jo er enhver af os, er dog ikke stillet det mindste anderledes på tilværelsens øvrige områder. Og hvad er just kunstnerens emne? Det er denne vor tilværelse.

Nu har jeg ganske vist draget en række konklusioner af Ayfres betragtninger, som han ikke selv drager, og til ikke at gøre det kan han jo som præst have forskellige grunde. Men sikkert er det, at den fænomenologiske realisme i filmkunsten, der i Ayfre fandt sin store beundrer og måske varmeste fortalere, er utænkelig uden kunstnerens fuldstændige frihed – og da filmkunst ikke er mulig uden et publikum, så må også tilskueren have fuld frihed, idet der ellers ikke var mening i, at kunstneren havde det.

Ginlietta Masina i »La Strada«. Skal hun tolkes teologisk?

*Biskop
Theodor
Suhr
fylder
70*

katolsk ugeblad 3

21. JANUAR 1966
114. ÅRGANG

Økumenen
fra Vatikanet og
hans kollega
i Nørregade

Bedeugen for
de
kristnes
enhed

Billedet af
Martin Luther
i ny katolsk
belysning

Biskop Theodor Suhr fylder 70

Den situation, der er afbildet på dette nummers forside, er typisk for biskop Theodor Suhr, som den 24. januar runder de 70. Det er sådan, mange af os erindrere ham: i hyggelig, stilfærdig samtale på tommandshånd. Utallige er de værdifulde kontakter, biskop Suhr har sluttet på denne måde, og det er så afgjort til fordel for den katolske kirke i Danmark, at man i det fremmede har lært vort bispedømme at kende som et sted, hvor *menneket* frem for de store ord er i højsædet.

Og hvis vi skal føre tanken over på det mere uanselige dagligdags plan, kan den, der skriver disse linjer ofte beklage at måtte savne en og anden aftenstund på Langelinje, hvor man kunne løbe på biskop Suhr. Det var altid én en stor glæde, at han ville tale med én – bare for samtalens og samværets skyld.

Men det er også karakteristisk, at biskop Suhrs fødselsdag falder i bedeugen for de kristnes enhed. Det er den slags tilfældigheder, man med stort udbytte kan se noget skæbnebestemt i. Med næsten profetisk fremsyn gav den store pave Pius XI os en »overgangsbiskop«, der ligesom pave Johannes senere for hele kirken, skulle formidle vor danske kirke hjemstavnsret i det samfund og den tidsalder, hvori den øvede sin øjeblikkelige gerning. Og i løbet af biskop Suhrs tid ændrede den sit ansigt fra at være en udenlandsk kirkeprovins til at blive en del af det danske kulturelle og åndelige liv. Grunden var gravet af folk som Johannes Jørgensen og Peter Schindler, og så skød bygningen i vejret. Kan være, at vort lille samfund fortsat savner noget i struktur, men sindelaget er vist i orden. Hvor det fattes, er det ikke biskop Suhrs skyld. Mange venlige og taknemmelige tanker bør nå ham på hans 70 års dag. Hvor han så befinder sig!

H.K.

De anti-jødiske festspil i Oberammergau

Sognepræsten og instruktøren ønsker radikale ændringer i overensstemmelse med moderne bibelsyn

Lederen af Oberammergaus berømte passionsspil, Hans Schwaighofer, har nedlagt sit hverv. Det er sket som en protest, fordi byrådet har afslået hans forslag om at revidere den snart 100 år gamle tekst i overensstemmelse med det nyere bibelsyn.

Spillet opføres hvert 10. år. Den sidste opførelse i 1960 foranledigede den amerikanske professor Davis fra Columbia University til at fare i blækkhuset og stemple spillet som en hån mod det jødiske folk. Denne kritik blev omend med et vist forbehold – offentliggjort af den jødiske ugevy *Commentary*.

Schwaighofer, der selv plejer at spille rollen som Judas, står altså – med en lille gruppe bag sig – på det standpunkt, at teksten bør revideres totalt. Også den fra nazitiden overleverede skik at fremstille Jesu venner som blonde ariere og hans mod-

standere som mørkhudede jøder bør efter hans mening afskaffes.

Forslaget afvistes af byrådets flertal med byrådsmedlemmet Arthur Haser – i spillet ypperstepræsten Kaifas – i spidsen.

Byens sognepræst, pastor Bertel, har erklæret, at alle antisemitiske passager i spillet skal fjernes, efter som Münchens ærkebiskop, kardinal Doepfner, i samråd med de øvrige tyske biskopper har beordret, at alle tyske passionsspil bør gennemses og antijødiske ytringer fjernes.

Det forventes derfor, at kardinal Doepfner vil blande sig i Oberammergau-sagen. I hvert tilfælde er byrådet nødt til at henvende sig til kardinalen før den næste opførelse i 1970 for – som det hidtil har været skik – at indhente hans tilladelse til opførelsen.

Svensker præst i den ortodokse kirke

Pastor C. Klasson præsteviet i London

En tidligere svensk luthersk præst er – som den første af svensk nationalitet, der nogensinde indtræder i den ortodokse præstestand – blevet præsteviet i den græsk-ortodokse kirke.

Pastor Christofer Klasson blev viet i London den 2. januar af exark Athenagoras af Thyatira, lederen af de europæiske ortodokse, som er underlagt patriarken Athenagoras af Konstantinopel.

Enkelte medlemmer af den lutherske statskirke i Sverige har udtrykt deres misfornøjelse med, at en vielse blev anset for nødvendig. Højststående svenske kirkeledere har længe hævdet deres vielses gyldighed med den begrundelse, at den svenske kirke aldrig har brudt den apostolske succession.

Den 52-årige pastor Klasson har, indtil han i november indtrådte i den ortodokse kirke, været medlem af den højkerkelige bevægelse blandt de lutherske præster. Han var i mange år sekretær for Birgittasamfundet, som er den mest indflydelsesrige højkerkelige sammenslutning i Sverige.

Adskillige medlemmer af den højkerkelige gruppe er i tiden efter 1960, hvor statskirken gav tilladelse til kvinders indtræden i præstestanden, gået over til den katolske kirke. Pastor Klasson er den første, der er blevet præst i den ortodokse kirke.

Den ortodokse kirke i Sverige har efter den anden verdenskrig forøget sit tilhængertal på grund af indvandringen fra Grækenland og Jugoslavien.

Bernhard Lewkovitch i britisk radio

I de kommende måneder vil British Broadcasting Corporation bringe en række udsendelser med værker af Bernhard Lewkovitch, meddeler Frederiksborg Amtsaviser. Det drejer sig blandt andet om opførelser af »10 latinske motetter« og »3 Tasso-madrigaler«. Senere opføres Messe opus 15 for stemmer og blæseinstrumenter.

Det er ikke noget nyt, at man støder på Lewkovitch's navn i BBC's programmer, idet han gennem årene har haft mange opførelser i »3rd Programme«. Også i Tyskland har Lewkovitch i den seneste tid ofte været på programmet. Blandt andet opførtes i Kiel og Flensborg hans »3 latinske Salmer«, opus 9, med Flensburger Bach-Chor, og i den nærmeste fremtid vil Norddeutsche Rundfunk foretage optagelser af hans værker.

Det, man overalt har hæftet sig ved, er Bernhard Lewkovitch's evne til med udgangspunkt i de musikalske effekter i teksterne at skabe en ægte dybtfølt moderne form uden manerer og tomme effekter. Hans fine fornemmelse for det polyfone og polyrytmiske, som til en vis grad bygger på den gamle polyfone form – uden at der bliver tale om stilkopiering – er gang på gang blevet fremhævet af anmeldere, slutter bladets musikmedarbejder.

Samtale og samarbejde

Det økumeniske Fællesråd har indbudt katolske observatører. I en leder skriver »Kristeligt Dagblad«:

Den katolske deltagelse vil utvivlsomt betyde et værdifuldt nyt indslag i samtalerne og samarbejdet, som fællesrådet skal formidle. Den vil også tvinge til en fordybelse i og prøvelse af de kristelige og kirkelige synspunkter, der er væsentligt for de enkelte kirkesamfund.

På nogle områder vil forskellene måske vise sig at være mindre end ventet, på andre vil overbevisningerne komme til at stå skarpt over for hinanden, men vi er ikke i tvivl om, at dette møde mellem kirkerne i det lange løb vil blive til gavn for dem alle og sætte dem i stand til bedre end før at betjene både Gud og mennesker.

Endnu usikkerhed om udviklingen i Spanien

*Manuel Mira skriver fra Madrid om interview med
justitsministeren*

Spaniens justitsminister har i et presseinterview i fjernsynet udtalt, at Spanien vil fortsætte sin nuværende politik over for ikke-katolikker, indtil pavestolen tilkendegiver utilfredshed med 1953-konkordaten.

Ifølge Antonio Maria de Oriol, hvis ministerium tager sig af kirkelige anliggender, vil regeringen fastholde sin nuværende politik i behandlingen af ikke-katolske spørgsmål. Oriol udtaler, at en sådan afgørelse ligger inden for regeringens kompetence, og at den må holde sig til »hvad man er blevet enige om«.

Det nugældende konkordat og de grundlæggende love, det omfatter, fastslår den spanske stats katolske egenart ved kun at tillade privat udøvelse af andre religioner.

Den såkaldte tronfølge, der har været underkastet folkeafstemning, og som står i stedet for en konstitution eller grundlov, fastslår i art. 1, at »Spanien er et katolsk kongerige«.

I september 1964 meddeltes det, at de katolske biskopper og regeringen var nået til enighed om et lovforslag, der skulle indrømme de ikke-katolske spaniere ret stor religionsfrihed. Forslaget er siden ikke kommet videre, formentlig fordi man ville afvente koncilets beslutning med hensyn til religionsfrihed.

Ikke desto mindre er der visse dele af offentligheden, der holder fast ved, at vedtagelsen af en sådan lov for ikke-katolikker burde underkastes en folkeafstemning med henblik på at ændre grundlovene.

Justitsministeren påpegede, at en ny statut for ikke-katolikker også ville få indflydelse på det nugældende konkordat.

»Sagen har skabt en del nervøsitet og usikkerhed,« udtalte Oriol. »I dette som i alt andet, der kommer fra concilet, er det nødvendigt at opretholde den fornødne ro og at afvente, hvad pavestolen endeligt og afgørende vil bestemme sig til.«

»Under alle omstændigheder,« konkluderede han, »kan vi ikke forvente, at dette vil forudsætte en revision af konkordatet, eftersom det må væ-

re pavestolens sag at tilkendegive, når den finder, at tiden er inde for en sådan revision.«

Oriols udtalelse er blevet tydet derhen, at den spanske regering formentlig vil afvente det første skridt fra pavestolens side hen imod en revision af konkordatet, og at den anser, at et sådant skridt må gå forud for en ikrafttræden af loven for ikke-katolikker i Spanien, samt at den i mellemtiden mener at burde rette sig efter konkordatet.

Oriol kom desuden ind på spørgsmålet om personer, der er fængslet i Spanien. Han anførte, at der er nøjagtig 59 politiske fanger, og at det samlede antal fanger er 11.109, hvilket giver forholdet: 3515 fanger for hver 100.000 indbyggere. Derved får Spanien andenpladsen efter Holland, hvad angår det laveste antal af fængslede, udtalte han.

En journalist spurgte ministeren, om man havde taget spørgsmålet om afskaffelse af dødsstraffen op til overvejelse. Oriol svarede, at dødsstraffens afskaffelse længe havde været genstand for drøftelse. I løbet af de sidste 10 år er der blevet fuldbyrdet 19 dødsdomme, et antal han omtalte som »absolut uanseligt«.

Manuel Mira

Økumeni i Jordan

I Jordan har katolske, ortodokse, anglikanske og protestantiske teologer konstitueret det akademiske råd for det økumeniske institut for teologisk forskning som Paul VI har besluttet at lade opføre i Jerusalem. Institutet kommer til at arbejde på universitetsplan.

Ny formand i Tyskland

Ærkebiskoppen af München, kardinal Döpfner, er blevet valgt til formand for den vesttyske bispekonference; den tidligere formand, kardinal Frings er trådt tilbage på grund af alder.

Den praktiske økumeni og finesserne

Karakteristisk for den økumeniske situation umiddelbart efter det andet Vatikankoncil er den stærke evangeliske solidaritet, som netop er kommet til udtryk i de ikke-katolske reaktioner på kirkemødet. Positive tilkendegivelser fremføres med glæde, negative uden hurraråb over »de andres« fiasko — nærmest med sorg. Ikke-katolikker og katolikker enedes ganske simpelt om, at konciliet skulle lykkes.

»Kirkernes Verdensråd er hidtil regnet for selve det økumeniske organ, men den katolske kirke er nu også en økumenisk faktor, man må regne med,« sagde en kendt luthersk økumen for nylig. Set på denne baggrund må det synes at være en ganske naturlig ting, at en fremtrædende katolsk gejstlig, der til daglig opholder sig i pavens nærhed, taler i Vor Frue Kirke, selvom det naturligvis må kildre i ganerne på tilhængere af mærkedage, at det er første gang siden reformationen. Og ved at indbyde katolske observatører til Det økumeniske Fællesråd har danske økumener draget konsekvensen af udviklingen. En anden ting er, at ikke-katolikker og katolikker i Danmark i årevis har ført en forbilledlig dialog, og i den senere tid er der oven i købet kommet rigtig gang i løsningen af fælles praktiske opgaver. Man behøver bare at tænke på svinepuklen, appellen til konciliet osv. Det er vel også først og fremmest de praktiske problemer, man kan løse i fællesskab, der ryster folk sammen. Og det giver atter kirkerne en meget nødvendig prestige hos folk, der ikke går så højt op i de akademiske finesser, som de undertiden har svært ved at finde i det for de forskellige kirker fælles evangelium.

I forbindelse med fællesrådets indbydelse til Danmarks katolikker er det også blevet nævnt, at de øvrige kirker i Danmark kan få gavn af kontakten med den katolske kirke. Her er nok også tænkt på de erfaringer, katolikker har gjort under arbejdet med at reformere deres egen kirke. På samme måde vil vi i vort fortsatte reformarbejde kunne lære af de øvrige kirker i Danmark, som vi i forvejen står i gæld til. Og i det hele taget prøve at leve op til den tillid, man har vist os. HK

Redaktion: Jørgen Hviid og Helge Kristensen (ansvarh.). Redaktør for indenlandsstof: Jens Oluf Lund. Redaktionssekretær: Elli Gambell. Redaktionskontor: Bredgade 69, København K., tlf. (01) 14 90 55. Annonceafdeling: Katolsk Ugeblads annonceekspedition, Hauchsvej 8, København V., tlf. EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro 589 65. Abonnementsafdeling: Katolsk Ugeblads ekspedition v/ A. Prüser, Sankt Annæ Plads 28, København K., tlf. (01) 15 95 28 (9-16, lørdag kl. 9-12), postgiro nr. 570 42. Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre lande pr. kvartal 11 kr. I løssalg 1 kr.

Når kardinal Beas medarbejder i enhedssekretariatet, biskop Jan Willebrands, kan tale ved den økumeniske festgudstjeneste i Vor Frue Kirke i København søndag den 23. januar kl. 20 skyldes det ikke mindst initiativ fra Det økumeniske Fællesråds generalsekretær, den myreflittige og dynamiske unge pastor Henning Talman, der har kontor i Fællesrådets lokaler i bispegården i Nørregade.

— Det vil være passende at kæde begivenheden sammen med noget andet vigtigt, der har fundet sted i den seneste tid, siger pastor Talman til *Ugebladet*. Her hentydes naturligvis til at den katolske kirke i Danmark har fået — og modtaget — indbydelse til at lade sig repræsentere i Det økumeniske Fællesråd ved observatører. De katolske repræsentanter bliver pastor *Ib Andersen* og pastor, dr. theol. *Bjørn Højbo*, oplyser pastor Talman.

Det økumeniske Fællesråd er på dansk grund den organisation, der som Kirkernes Verdensråd gør det på internationalt plan, samler de ikke-katolske kirkesamfund, og det vil foruden de frikirker, som også deltager i det økumeniske samarbejde på internationalt plan, også sige de udenlandske menigheder i Danmark, de tyske reformerte og anglikanerne.

Baggrunden for det skridt, som Det økumeniske Fællesråd nu har taget, er naturligvis den udvikling, som overalt spores i den økumeniske verden, ikke mindst udtrykt i forbindelse med det andet Vatikankoncil. Man har fundet det naturligt, at tiden nu var inde til, at der også på officielt plan knyttedes en kontakt med den katolske kirke. Man valgte, og det må vist siges at være realistisk, at begynde med at indbyde til observatørstatus. Pastor Talman lægger imidlertid ikke skjul på, at der inden for de kirker, som står som medlem af Det økumeniske Fællesråd, såvel som inden for rådet er et ønske om, at der senere må blive grundlag for fuldt medlemskab også for den katolske kirke.

En ordning som den, der nu gennemføres, er allerede kendt visse steder i USA.

— Det økumeniske Fællesråd består af 26 medlemmer, nemlig 13 fra Folkekirken og 13 fra frikirkerne. I virkeligheden kommer de to katolske observatører til at deltage i møderne på lige fod med selve medlemmerne af rådet. Observatørerne har ganske vist ikke stemmeret, men det man plejer at stemme om, er stort set

VATIKANET - NØRREGADE

budgetter o.l. For fællesrådet er ganske simpelt et forum, hvor man under hyggelige former drøfter økumeniske problemer, siger pastor Talman, der ikke kan erindre, at der i de sidste fem år er holdt afstemning om andet end økonomiske spørgsmål.

Aner man et lille suk hos Henning Talman, da han har det gode danske ord »hygge« på tungen i forbindelse med det økumeniske arbejde i Danmark? I hvert fald så han nok gerne, at Det økumeniske Fællesråd begyndte at træffe *beslutninger*. Han nævner i den forbindelse en artikel i tidsskriftet »Kirken på vej«, som beskæftiger sig med økumeni og mission. Artiklen har den vittige overskrift: »Folkekirken som Ægyptens magre køer.« Dog med spørgsmålstegn bagefter. Og dens forfatter, pastor Johannes Aagaard mener, at den økumeniske bevægelse hidtil ikke har kunnet magte selve enhedsproblemet i Danmark. »Mens man arbejder

med i den økumeniske bevægelse griber man ikke sjældent af den mistanke, at der vist slet ikke findes noget ønske om kirkelig enhed her i landet. Og man får undertiden direkte mistanken bekræftet af ledende økumenere, der forsikrer, at det er bedst at bevare den bestående splittelse, for så går det mest gnidningsløst,« hedder det i artiklen.

Der peges i den forbindelse på to forhold. For det første er frikirkerne – inklusive den katolske – meget små og kan derfor leve deres liv, uden at de kommer rigtigt på tværs af folkekirken eller af hinanden. For det andet – og her citeres Aagaard fortsat – kan man vanskeligt forestille sig, at den massive, ubevægelige folkekirke overhovedet skulle nedlade sig til

Mgr. Willebrands i aktivitet i Vatikanet (øverst). Hans unge kollega i Nørregade nederst til højre.

Når en af centrumfigurerne i de katolske økumeniske bestræbelser kan tale i Københavns lutherske domkirke, skyldes det ikke mindst hans danske kollega, pastor Henning Talman, der håber at se mange katolikker i Vor Frue Kirke på søndag.

Endnu en københavner-begivenhed

Festlighederne i anledning af Ansgars dag

Søndagen efter biskop Jan Willebrands tale i Vor Frue Kirke fejres Sct. Ansgars fest og det er som bekendt en af de helt store begivenheder i kirkeåret. Som meddelt i forrige nummer af Ugebladet bliver der ydermere tale om en interessant gudstjenestefornyelse i forbindelse med den traditionsrige eftermiddagsprocession.

Søndag den 30. januar er der således i Sct. Ansgars Kirke pontifikal-

messe kl. 10 med dansk tekst og organist Erling Rasmussens musik.

Om eftermiddagen kl. 17 genoptages den festlige procession med Sct. Ansgars relikvier. I år vil processionen blive et led i en liturgisk vespergudstjeneste på dansk med Davids-salmer, skriftlæsning, en kort homeli eller prædiken, Marias lovsang »Magnificat« og afsluttende kirkebøn. Vesperen indrammes af de kendte Sct. Ansgarsalmer. Menigheden anmodes om at komme i god tid, så man gan-

ske kort kan indøve salmernes omkvæd, idet kirkecoret synger salmeversene, medens menigheden synger omkvædet mellem hvert vers eller strofe. Den traditionsrige Sct. Ansgarandagt vil således genopstå endnu festligere end forhen.

Det kan forventes, at talrige præster fra det storkøbenhavnske område vil deltage og efter de erfaringer, man har fra præstemødet i Dalum i efteråret, vil deres deltagelse betyde stor støtte til den liturgiske vespersang.

at indgå i enhedsforhandlinger på de vilkår, som må findes i alle enhedsforhandlinger, at begge parter er villige til at reformere sig og bevæge sig ud af den fastlagte bane. »Valget synes således at stå mellem en absorption, hvorved folkekirken sluger alt bestående, men i øvrigt forbliver som Ægyptens magre kør, — eller en bevaring af de bestående forhold.«

Som en af udvejene til at komme ud af dødvandet foreslås netop, at Det økumeniske Fællesråd søger at inddrage bl.a. den katolske kirkes ledere som konstruktive »observatører« i det folkekirkelige reformværk.

En ordning som den, der nu gennemføres med katolske observatører i Det økumeniske Fællesråd er

allerede kendt visse steder i USA. Derimod var det noget helt nyt, da Det økumeniske Ungdomsråd i Danmark for nogle år tilbage indbød observatører fra katolsk ungdom. Dengang vakte skridtet opmærksomhed, vel også nogen betænkelighed, men erfaringerne har været gode — ikke mindst fra de samtaler, man i de sidste år har holdt på Ømborgen. Fra katolsk hold er det adjunkt Walther Dalland, der har ledet repræsentationen.

Tanken om at optage observatører fra den katolske kirke i Det økumeniske Fællesråd opstod for mere end et år siden og blev også i princippet vedtaget. Man vedtog dog, da biskop Th. Suhr netop stod foran afsked, at vente med at kontakte den katolske kirke, til en ny biskop var

udnævnt. Før den officielle indbydelse blev overrakt mellem jul og nytår, havde Det økumeniske Fællesråd ved sin formand, biskop W. Westergaard Madsen, haft kontakt med biskop Hans L. Martensen, der straks havde accepteret indbydelsen.

Dermed er en ny, værdifuld økumenisk kontakt knyttet. Uden tvivl vil betydningen blive understreget ved den katolske biskop Jan Willebrands prædiken i den lutherske domkirke i København. Det ventes, at mgr. Willebrands vil tale om den økumeniske bevægelse i lyset af det andet Vatikankoncil. Og pastor Talmann venter, at der, ligesom det plejer at være tilfældet ved de økumeniske festgudstjenester i Vor Frue Kirke, vil møde mange katolikker op.

HK

Vi, som bor i et land, hvor syge, invalider og alle slags dårligt stillede mennesker er tilsikret lov-hjemlet hjælp, kan dårlig forestille os, hvor forladt og ensom og hvor socialt diskrimineret en spedalsk var på Jesu tid. Sådan en udstødt møder vi i søndagens evangelium. Han kaster sig ned for Jesus, der er fulgt af store folkeskarer, – og læg mærke til, hvad han siger: »Herre, hvis du vil, kan du rense mig.«

Der ligger en meget stor tillid i denne måde at bede på. Den syge gør ikke andet end at give udtryk for sin tro på Jesu almagt. »Hvis du vil«, siger han; han betragter ikke Jesus som i almagtens og barmhjertighedens navn forpligtet til at hjælpe en stakkels mand. Han lægger kun sin elendighed frem for Herren og overlader til hans suveræne vilje, om han vil hjælpe ham eller ej. Og Jesus rakte uden tøven sin stærke og raske hånd ud og rørte ved ham; både Mattæus, Markus og Lukas, som fortæller os denne begivenhed, siger det udtrykkeligt. Hvilken lykke har det ikke været for den syge, som ingen turde komme i nærheden af, at opleve denne gestus: ikke at være frygtet, ikke at blive betragtet som et stykke afskyelig råddenskab, hvis smitte man er nødt til at undgå. Og så kommer det svar, den spedalske dårlig nok havde turdet håbe på: »Jeg vil, bliv ren!« Jesu ord er i al deres korthed et tydeligt svar på den syges ord, hvormed denne havde udleveret sin skæbne til Jesu frie vilje. »Og straks forsvandt hans spedalsk-hed« (Lk.). Man kommer uvilkårlig til at tænke på skabelsesberetningens »Der blive lys; og der blev lys« (1. Mos. 1,3). Jesus vil dog ikke, at der skal gøres et »stort nummer« ud af dette skaberværk; han minder kun ganske stille den helbredte om lovens bestemmelse. Moseloven foreskriver (3. Mos. 14, 1-32), at en spedalsk, der er blevet helbredt, skal fremstille sig for præsten, som skal konstatere hans helbredelse og foretage et omstændeligt ceremoniel, hvorefter han gælder som ren og føres tilbage til det normale liv. Evangelisterne siger ikke noget om, hvorvidt den helbredte opfyldte lovens bestemmelser; men tie stille om sin helbredelse, det kunne han ikke, – »han gik ud og begyndte ivrigt at forkynde og udsprede ryg-tet derom, så Jesus ikke mere kunne gå åbenlyst ind i en by; men han opholdt sig ude på øde steder, og dog kom de til ham alle vegne fra« (Mark. 1,45).

Den store tillid

Af J. Coenen S. J.

Blandt disse mange, der kom for at finde hjælp, var også en høvedsmand (græsk: Hekatonarchos, latin: Centurio = »hundredfører«, en underordnet befalingsmand i den romerske hær). Han er vor gode bekendt, idet han har lært os den bøn, vi beder før modtagelsen af nadverens hellige sakramente. I Mattæus-evangeliet ser det ud, som om han personlig havde henvendt sig til Jesus og var gået i forbøn for sin syge tjener; men Lukas fortæller os de nærmere omstændigheder: Da officeren »havde hørt om Jesus, sendte han nogle af jødernes ældste til ham for at bede ham om, at han ville komme og redde hans tjeners liv. Og da de kom til Jesus, bad de ham indtrængende og sagde: 'Han er nok værd, at du gør dette for ham; thi han elsker vort folk og har bygget vor synagoge til os.« Jesus gik med

dem; men da han allerede var nær ved huset, sendte høvedsmanden nogle venner og lod sige: Herre, gør dig ikke ulejlighed, thi jeg er for ringe til, at du skal gå ind under mit tag. Derfor regnede jeg heller ikke mig selv for værdig til at komme til dig; men sig kun et ord, så bliver min tjener rask. Jeg er jo selv en mand, som står under kommando og har soldater under mig; og siger jeg til den ene: 'Gå!' så går han; og til den anden: 'Kom!' så kommer han; og til min tjener: 'Gør dette!' så gør han det.« Det er stærke ord, denne officer i det romerske herrefolks sejr-rige hær, har fundet på, da han står over for én, der kommanderer over sygdomme som han selv over soldaterne. Vi forstår, at Jesus undrede sig over den ydmyghed og tro, manden i besættelsesmagtens imponerende officersuniform udviste over for ham. Denne ranke mandstro var sandelig ikke ringere end den spedalskes, der havde ligget i støvet for ham. Begge, invaliden og soldaten, troede hver på sin måde på Jesu befalende viljes magt, og begge fik omgående og prompte den bønnerelse, de havde ventet og håbet på: »Jeg vil« – »Gå kun, det skal ske dig, som du troede.«

Vore anliggender er forskellige; når bare vor bøn er lige troende og ydmyg, er Jesu vilje lige almægtig. Vi kan trygt overlade afgørelsen til ham.

J. Coenen S. J.

I få ord

SAIGON, Vietnam – Julen blev lidt lysere for hundreder af fanger i Chi Hoa fængslet, ved at den apostoliske delegat i Indokina, ærkebiskop Angelo Palmas, besøgte fængslet og holdt gudstjeneste der. Juleaften læste han messen i fængslet kl. 20 og blev derefter hos fangerne til ca. kl. 23.

Omkring 400 deltog i messen, og ca. 150 gik til alters. Den apostoliske delegat døbte 5 fanger og konfirmerede 7, hvoraf den ene var dødsdømt. Desuden skænkede han 10.000 piastre, der skulle uddeles som julegave til fangerne. Han var ledsaget af delegationssekretærene msgr. Paul Giglio og pater Vincent Tran Ngoc Thu.

Paul VI har i Rom nedsat en kommission til revision af Vulgata. Formand bliver kardinal Bea, mens mgr. Rassano bliver kommissionens sekretær.

SKRIFT-
BETRAGTNING

3. søndag efter
Helligtrekonger

Martin

Ikke blot det katolske, men også det evangeliske Luther-billede er kommet i støbeskeen. I økumenisk henseende har begge konfessioner meget at revidere og genarbejde. Ganske vist er den katolske og den evangeliske position forskellige. Men på katolske side består et stærkt behov for at indhente det forsømte. Luther har jo gjort adskilligt, der har vist sig frugtbart for den katolske kirke, og som derfor burde værdsættes og klart erkendes.

Når vi taler om en forvandling af det katolske Luther-billede bliver denne først forståelig, når vi ser den på baggrund af den traditionelle katolske Luther- og reformationsopfattelse, der temmelig stereotyp har eksisteret i århundreder.

Konfessionel intolerance

I reformationstiden opstod der heftige troskampe, der delte den oprindelige romersk-katolske kirke i flere konfessioner. Siden da findes i den vesterlandske kristenhed lutheranernes, calvinisternes, anglikanernes, katolikernes m.fl. konfessionskirker. Disse kirker anså sig i det 16.-17. århundrede alle hver for sig for den ene, sande, hellige og retsmæssige Kristi kirke. Følgelig betragtede enhver af dem de andre som grupper af hæretikere, hvis samfund var en djævelsk indretning eller en af Antikrist behersket modkirke. Efter datidens almindelige opfattelse var ydermere de statslige regeringer forpligtede til med verdslige magtmidler at påtvinge deres undersåtter, hvad de anså for den sande tro og at straffe dem, der ikke tilsluttede sig denne, eller endog modsatte sig den. Straffene var ofte hårde: landsforvisning var det sædvanlige, men også konfiskation af ejendom, fængsel, ja dødsstraf forekom. (I Danmark havde vi for eksempel Frederik II's »fremmedartikler« mod calvinisterne og Christian IV's anti-katolske lovgivning 1604 og 1613). Man anså alt dette for en dåd til Guds ære; således udtalte Calvin, at det ville være en gudsbespottelse at tolerere kættere.

Således tænkte altså lutheranerne om katolikkerne og calvinisterne, katolikkerne om protestanterne og de store konfessioner om frikirkerne såsom gendøbere og lignende sekter. Denne indstilling førte til opbyggelsen af høje mure af fordomme mellem konfessionerne og gav frit spil til dannelsen af legender og direkte historieforfalskninger. Indtil i dag har denne ukristelige holdning, der i forholdet til anderledes troende tilsidesatte budet om næ-

Efter århundreders adskillelse er nu de kirkesamfund, der fremgik af trosspaltningen i det 16. århundrede, igen begyndt at nærme sig hinanden. Det nye økumeniske sindelag er her den drivende kraft, og den har allerede fremkaldt nye bevægelser i teologien. Vi er nu nået til, at teologer af forskellige bekendelser med udbytte kan føre samtaler både om enkeltspørgsmål og om store problemkredse. Et nyligt eksempel herpå var det emne, der behandledes af Det bayerske katolske Akademis kongres i München, nemlig: »Lutherbilledets forvandling«, som samlede hundreder af deltagere. Reformatoren Martin Luther er med andre ord ved at indtage en plads i centrum af den økumeniske besindelse og med ham hele reformationen.

Denne artikel er i noget forkortet form gengivet efter det tyske katolske ugeblad »Feuerreiter« nr. 15, 1965. Det er den katolske kirkehistoriker E. W. Zeeden, professor i Tübingen, der her vurderer, hvilke ændringer den katolske opfattelse af reformatoren Martin Luther er ved at undergå som følge af det økumeniske tøbrud. For ældre katolikker vil det føles revolutionerende nok, at man nu kan skrive således om den store kirkespalter. Yderligere må det understreges, at den omvurdering, professor Zeeden giver udtryk for, vel er mindre aktuel her i Norden end i Tyskland, såsandt vi jo slet ikke har noget eget »katolsk Lutherbillede«, men tværtimod et åndeligt klima præget af det protestantiske, der i over 400 år har været en integrerende del af nordisk kirke- og kulturtradition. Men har protestantismen forherliget Luthers værk og set en særlig religiøs autoritet i alle hans teologiske meninger, så findes der i syden en sort »Luther-legende« med modsat fortegn, og det er den, professor Zeeden gør op med i den moderne katolske fornyelses navn.

I NY BEL

Per Nybo Rasmussen har kom
af kirkehistorikeren E.

Luther

stekærlighed, forbitret de kristne konfessioners indbyrdes forhold. Både evangeliske og katolske kristne har i denne henseende overordentlig meget at gøre godt, og begge må revidere en 400-årig tradition.

Det specielt katolske billede af Luther udviklede sig således: Fra 1517 forelå en kampsituation mellem Luther og pavedømmet, der senere stivnede i konfessionernes fronter. For katolsk bevidsthed stod Martin Luther gennem århundreder som en tvetydig karakter, en vranglærer og en oprører, der var ansvarlig for at have ødelagt kirkens énhed. Men dette rent negative billede af Luther røbede kun den manglende evne til at begribe den overmenneskelige skikkelse, som Luther nu én gang er – både i historisk og i religiøs henseende. Selv i videnskaben havde man ikke et ærligt helhedsbillede af Luther, mange af hans egenskaber ignoreredes, andre belystes falsk. Reformationens årsager blev tydet på en ganske overfladisk måde, især tog man ikke hensyn til Luthers store folkelige resonans. Først overvindelsen af det snævert konfessionalistiske standpunkt kunne muliggøre en åbnere opfattelse.

Det økumeniske tårbrud

Den første gode begyndelse er dog forlængst gjort. Vort århundredes økumeniske tårbrud har allerede nedbrudt mange mure og åbnet mange døre og endelig fået konfessionerne til at ville lære hinanden at kende fra den positive side og til en vis grad også at forstå hinandens anliggender. Den historiske og teologiske behandling af trosspaltningen og af Martin Luther fra katolsk side har også løsrevet sig fra sin gamle ufrugtbare, rent polemiske holdning. I stedet er man begyndt at se både reformatorerne og konfessionsdannelsen med økumeniske øjne.

Først og fremmest er vi blevet os den kendsgerning bevidst, som kristenhedens énhed trods alle konfessionelle spaltninger er. Denne nye økumeniske kærlighed til hele kristenheden har også sprængt rammerne for den gamle historiske og teologiske betragtning af reformationen. Ét af de vigtigste udtryk for denne fornyelse indenfor historievidenskaben er den katolske kirkehistoriker Joseph Lortz' værk »Die Reformation in Deutschland«, der udkom i 2 bind i 1940, og som siden i flere oplag er udkommet både i Tyskland og i andre lande og er blevet en alment kendt og flittigt læst bog. Katolikker og protestanter søger nu i fællesskab at forstå Luthers person-

Billederne: På side 8 et satirisk flyveblad fra samtiden forestillende teologisk polemik. Her på side 9: Det traditionelle Lutherbillede, forestillende reformatoren i Worms.

lighed og teologi. Lad os i korthed prøve at sammenfatte, hvad den ændrede situation har betydet for det katolske syn på reformationen.

Reformationens forudsætninger

Senmiddelalderens kirke trængte i sandhed til reform, thi den var fuld af skader. Disse skader var af en sådan art, at de ikke lod sig besejre af enkelte pavers eller andre høje gejstliges gode vilje. Der tiltrængtes skarpe lægemidler og gennemgribende retslige og institutionelle forandringer. Kirken havde jo næsten helt tilpasset sig til de europæiske folks daværende feudale samfundsforhold. De højere kirkelige stillinger og vellønnede embeder var efterhånden væsentlig blevet forbeholdt adelen. At man derfor ofte besatte disse stillinger efter ganske ukirkelige synspunkter, medførte skandaløse forhold for sjælesorgen. Tilsvarende misbrug fandt sted med kirkeretten, hvor især den romerske kurie tillod sig meget. Også den jævne præstestand var misrøgtet. Præsterne var i regelen slet uddannede og dårligt betalte, hvilket fristede dem til at misbruge deres standsprivilegier (for eksempel skattefriheden) til at opnå urimelige materielle fordele. Ofte overholdt de ikke cølibatet. Samtidig var der et overskud af præster, som ikke kunne få embede, og som derfor måtte friste tilværelsen i byerne som »messelæsere«, der efterhånden udgjorde et utilfreds gejstligt proletariat, der var såre modtagelig for radikal kritik.

Luther som personlighed og historisk skikkelse

Luthers angreb på gejstligheden og de kirkelige institutioner var i lyset heraf ingenlunde uberettiget. Han var professor i Wittenberg og praktisk sjælesørger, og i disse egenskaber tog han anstød af de pastoralt nedbrydende virkninger af afladshandelen. Da han 1517 fremsatte sin offentlige kritik heraf, udviklede reformationen sig hurtigt. Hvis han ikke havde truffet et virkelig brændende anliggende i sin tid, havde han næppe fået den overvældende tilslutning hos sine samtids, som han fik. I de

YSNING

enteret og bearbejdet en artikel
W. Zeeden, Tübingen

Hvad bruger vi vor tid til?

Der er mange hjemmesysler i disse måneder. Julen er netop båret ud, så dukker selvangivelsen op. Hygge til lange vinteraftner. Man er lige ved at glemme fjernsynet. Og dog. Kan renterne mon trækkes fra? I øvrigt har fjernsynet tvunget af omstændighederne også måttet gøre status her til nytår – ved at afslutte nogle rækker af seriefilm og erstatte dem med andre.

I modsætning til svensk tv lader man herhjemme til at have en forkærlighed for amerikanske serier. Det skal indrømmes, at sammenlignet med det amerikanske gennemsnit får vi den bedre del at se. Men ikke desto mindre er det nok på sin plads at spørge sig selv om: hvad er det, familien Danmark bruger sin tid til at kikke på. »Preston og Søn« vil med rette blive savnet. Måske har seriens samfundskritiske holdning kun haft praktisk betydning i USA, måske var den mere moraliserende og skematisk, end godt var for selve menneskeskildringen, men her var dog et ærligt forsøg på at *engagere* publikum. Godt ord igen: »Storsvindlerne« var en engelsk serie, lutter underholdning, erotisk set let anløben i kanten, men derudover elegant og morsom – nok mere afslappende end skadelig. I svensk tv har vi kunnet se to fortræffelige engelske serier »Den store Fabrik« og »Dr. Finlays Journal« – den sidste efter Cronin. Serier af denne art var nok at foretrække for den kedsommelige fortsættelse af »Burkes Lov«, vi nu skal plages med. Hvad sagførereren O'Bryan angår, så kan han *måske* afhjælpe savnet af Preston, men alt for optimistisk er man ikke. Den første film var ret sjov og ikke uden samfundskritik, men man aner noget manieret og klichepræget i selve ideen. Godt vi kan beholde Maverick!

En ting kan man slå fast. Der er ikke gjort meget for at forbedre kvaliteten, hvad seriefilmene angår, hvorimod spillefilmene (som nævnt på bagsiden) udgør et lysere kapitel. Desværre må man, hvad dansk tv angår, slå fast, at seriefilmene giver det bedste billede af situationen som helhed i begyndelsen af 1966.

HK

følgende år sloges folk ligefrem om at købe hans skrifter. Luther kunne være grov, hidsig og uforskammet mod sine modstandere, i bondekrigen viste han sig endog hård og grusom. Han havde et opbrusende temperament, var et menneske med mange svagheder. Men udsagnene om hans positive sider vejer dog tungere. Trods hans vanskelige sider må dog enhver indrømme, at han som menneske var rigt begavet, som teolog dyb, ja af genial storhed, alt i alt en skikkelse af verdenshistorisk betydning. Man må endda sikkert gå et skridt videre og tilkende Luther en plads i forreste række af den kristne tros vidner. Ikke blot hans mægtige tro, men også hans fromheds inderlighed og dybde gør ham til én af kirkehistoriens mest fremragende personligheder. Hvor stærke vore saglige forbehold end må være – det gælder dog, at vi havde været fattigere uden ham.

Reformationens positive sider og efterladte problemer

Som reformator har Luther vist den udgående middelalders kirke veje, som man fra katolsk side først nylig er begyndt også at kunne se det gode i. Samtidig har han efterladt problemer, som endnu i dag henstår som uløste.

Luther overtog med nogle udeladelser den katolske messe til den evangeliske gudstjeneste. Han indførte modersmålet i liturgien og lagde større vægt på bibelsk prædiken, ligesom han skabte den evangeliske kirkesang. Han oversatte Bibelen til tysk og gjorde den til vide kredses eje gennem århundreder. Han forenkledede ceremonierne og orienterede også teologien langt mere mod Den hellige Skrift. Ved sine katekismer grundlagde han den regelmæssige religionsundervisning i en form, middelalderen ikke havde kendt. Det var Melancthon, der lagde grunden til det protestantiske gymnasium.

Allerede Tridentinerkonciliet og jesuitterne overtog snart mange af Luthers fornyelser og skabte paralleller dertil (Katekismus, religionsundervisning og gymnasier). Andre af Luthers ideer afvistes derimod af den katolske kirke – måske til egen skade – og den må nu 400 år senere indhente det forsømte såsom modersmålet i gudstjenesten, den bibelske orientering i teologien og meget mere. En katolsk bibelbevægelse blev kun en nødvendighed, fordi kirken længe – af angst for protestantismen – uddrog folket Den hellige Skrift, og først sent og nølende besluttede sig til at tillade dens oversættelse og udbredelse i folkemålene. Og når nu efterhånden de bedste evangeliske kirkesange er indgået i vore salmebøger, ligger jo deri udtalt den skønneste anerkendelse af den evangeliske fromhed.

Det er altså ikke lidet, man fra katolsk side – trods alle forbehold – har kunnet lære af og overtage fra Luther, og at man i praksis har gjort det, er et bevis på, at de adskilte konfessioner allerede er kommet hinanden nærmere. På den anden side må det bemærkes, at der er tale om gensidighed, thi fra den katolske kirke med dens større troskab mod overleveringen er der gået mange impulser til protestantismen (liturgi, skriftemål og klosterbevægelse er eksempler herpå).

Ganske vist har Luther også efterladt sig, som vi alle ved, mange vanskelige spørgsmål og uløste problemer. De angår forholdet mellem kirken og samvittigheden, den rette tolkning af Den hellige Skrift og den gyldige fastlæggelse af tros læren. Herom skal der på dette sted ikke siges andet, end at teologerne fra de forskellige konfessioner – takket være det økumeniske tæbrud – også om disse brændende spørgsmål har været i stand til at påbegynde en frugtbar samtale.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG den 23.: 3. søndag efter Helligtrekonger (s. 89, grøn).
MANDAG den 24.: Timotheus (s. 798, rød), biskop og martyr.
TIRSDAG den 25.: Paulus' omvendelse (s. 799, hvid).
ONSDAG den 26.: Polykarp (s. 804, rød), biskop og martyr.
TORSDAG den 27.: Johannes Kryssostomus (s. 805, hvid), biskop, bekender og kirkelærer.
FREDAG den 28.: Petrus Nolasco (s. 807, hvid), bekender. Erindring om Agnes (s. 806), jomfru og martyr.
LØRDAG den 29.: Frans af Sales (s. 807, hvid), biskop, bekender og kirkelærer.
SØNDAG den 30.: 4. søndag efter Helligtrekonger (s. 93, grøn). – I højmessen: **ANSGAR** (s. 821, hvid), biskop og bekender, Nordens Apostel. Erindring om Søndagens Apostel. (s. 93).

I DEN KOMMENDE TID

SØNDAGSORIENTERING

Danmarks Katolske Kvindeforbund indbyder den 23. januar 1966 til orientering i koncilskrifterne. Efter 9-messen og fælles medbragt morgenmad kommenterer pater H. Roos konstitutionen om KIRKEN.

Sted: Jagtvejen 183 (Englesalen).

Pris: Kr. 3,00 (for rengøring, elektricitet m.v.).

»LUKASEVANGELIET GENNEMGÅS.

Mandag den 24. januar 1966, kl. 20, genoptages arbejdet i studiegruppen omkring Lukasskrifterne. Der tages nu fat på Lukasevangeliet. Leder: cand. polit. Tove Rasmussen. Nogle få nye deltagere kan optages på holdet: Indmeldelse på mødeaftenen, Bredgade 67, 1. sal (bibliotekssalen).«

DEN HELLIGE FRANS' 3. ORDEN har møde i Sct. Annæ Kirke, Amager, onsdag d. 26. januar kl. 19,30.

SCT. DOMINIKUS' 3. ORDEN holder møde søndag d. 23. januar kl. 9,30 i Sct. Andreas Kloster i Ordrup. Man fortsætter gennemgangen af koncilets konstitution om Kirken. Pater V. Duclos O. P. taler om »Kirken og Guds folk«.

»FESTAFTEN I D.K.K.F.

For på festlig vis at byde vor nye biskop velkommen arrangerer

D.K.K.F. fredag den 4. februar 1966, kl. 19,00 i lokalerne Bredgade 67, 1. sal (bibliotekssalen), en sammenkomst, hvortil tilmelding kan ske til sekretæren Gerda Sørensen, Rødager Allé 38 B, Vanløse (tlf. 70 02 94 kl. 18,30-19,30), inden den 1. februar 1966.

Pris: kr. 15,00 (3 stk. smørrebrød + øl + kaffe).«

☆

Stilfærdig indvielse på Amager

Sct. Annæ menighed på Amager har i al stilhed før jul indviet et kapel i Dragør. Det var generalvikaren, mgr. Flandrup, der foretog indvielsen af kapellet, som er indrettet i en villa beliggende Rønne Alle 15 i Dragør.

Kapellet, som helt og holdent er blevet til ved hjælp af frivillig arbejdskraft fra menigheden måler ca. 40 m². Der er således rigelig plads til en 30-35 mennesker. Det enkle alter og de praktiske bænke samt den behagelige belysning gør, at man straks føler sig hjemme.

Oprettelsen af et nyt kapel sker selvfølgelig ikke fra dag til dag. Sogneøjstigheden har længe overvejet »Dragør-projektet«. Allerede i 1953 blev der købt en grund derude, for at man eventuelt senere kunne bygge et kapel for menigheden. Men først i de senere år er problemet blevet mere aktuelt – dels på grund af katolske tilflyttere til Dragørområdet og dels på grund af børnenes religionsundervisning, hvortil man savnede et fast lokale.

I de to sidste år har man derfor været på udkig efter et større hus, som kunne egne sig til formålet. At bygge kræver som bekendt både tid og penge. Efter lang tids søgen kom pludselig et tilbud, der så ud til at være det rigtige, og man slog til. Huset blev den 1. oktober overdraget Sct. Annæ Stiftelse. I slutningen af samme måned gik man for alvor i gang: der blev vasket, skuret, malet, lagt gulv, lakeret, trappen fik en omgang, bænke blev til ... og i løbet af en måned kunne indvielsen finde sted den 28. november.

Kapellets værnehelgen er den hellige Klemens Maria Hofbauer, en østrigsk redemptorist, der levede fra 1751 til 1820. Han er særlig kendt for sin sjælesorg i storbyerne Wien og Warszawa. Kapellet har messe hver søndag kl. 10 og står åbent for

andagtssøgende. Gennem at fru Emmy og hr. Frants Petersen er flyttet ind i huset som vicevært, er det i gode hænder.

Med indvielsen af Sct. Klemens Kapel er et af sognets store problemer i princippet løst, selv om det vil kræve en enorm økonomisk indsats fremover – ikke mindst nu, da skolebyggeriets tredje etape snart skal påbegyndes.

Catholica alsidigt som sædvanlig

Det nye nummer af »Catholica« indeholder pave Paul VI's tale til FN – oversat af Ebba Friis-Hansen. Uden på nogen måde at ville kritisere selve oversættelsen, vil jeg dog tillade mig at henlede opmærksomheden på et specielt problem, som netop er aktuelt i disse tider, hvor kirkelige udtryksformer gennemgår en reform. Paven udtrykker sig jo i flertalsform – »majestætisk flertal« hed det vist i gamle dage – og en korrekt oversætter kan naturligvis ikke rette dette til »jeg«. Dog var det nok rent æstetisk og læseteknisk at foretrække, om man skrev dette »Vi« med lille – altså »vi«. Her på Ugebladet har vi vaklet lidt mellem de to former, og jeg tror, FN-talen på tryk har løst problemet for os. Og mon ikke man, hvad andre spørgsmål i teksten angår, skulle holde sig til retskrivningsordbogen – ikke mindst når man har med officielle tekster at gøre. Paven, episkopat osv. med stort og eksempel med »x« virker noget distraherende.

»Religionsfrihed i Irland« er en artikel af Bartley McFadden C.S.C. Forfatteren giver gennem en omfattende dokumentation et billede af de religiøse forhold i den irske stat, hvor respekten for menneskerettighederne er høj.

Organist Olav Segalt, der er levende optaget af problemet at føre liturgien i vore kirker à jour, skriver om kirkesangens fornyelse, og der er desuden bidrag af Jan Pinborg, V. Duclos O.P. m.fl.

Som sædvanlig et alsidigt og interessant hæfte. HK

Fratræden

Det meddeles, at pater Herman Nietsch S. J. den 4. december 1965 er fratrukket sit embede som præst.

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K
Telf.: *MI 2557

Carl Moberg

Frederiksborgvej 201, NV
Søborg 1845 - 1871

Centralvarme
Fjernvarme
Sanitetsanlæg
Ventilation
Varmluftanlæg

BLOCH's BOG CLEARING

K. V. BLOCH
(FORHEN BOGBANKEN)

Fiolstræde 34, København K
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901

Nordens største lager af
skolebøger
Omindbindinger.

Skal De flytte?

AMAGER

Jul. Larsen & Sønner

AMAGERBROGADE 221

* 55 66 47

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt - Statsunderstøttet

Seminarieforstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842
Taga 5893

Benzon's

Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand

* 34 46 01

Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaards Tværvvej 13,
Charlottenlund.

Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører

Studiestræde 15, København
Minerva 6761

Kontortid 9-16 - Lørdag lukket

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører

Bredgade 25
København K

Telefon Minerva *408

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre

aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre

P. Skramsgade 27

Byen 7920 - Am 1248

Per Meyer 94 33 66

K&K

Aktieselskab

KØBENHAVNS

BRÆNDELS KOMPAGNI

Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

Holger Dall

Malermester

Paludan Müllersvej 1,

København V.

Tlf. Eva 4151

EN BANKBOG
åbner alle muligheder
- indsat Deres penge i

LANDMANDSBANKEN

MUNKE MØLLES GLUTEN

Den ukendte verden

Overbevisende roman om livet og sproget bag jerntæppet

Det har altid undret mig, at vore kommunistiske *kammerater* har kunnet finde næring og udtryk for deres ånd i det marxistisk-leninistiske floskel- og partisprog, som ikke desto mindre er obligatorisk og anvendes i alle mulige sammenhæng. Noget decideret *arbejdersprog* har det dog aldrig været, hentet – som det er – fra klassekampteoretikernes skriveborde og antikapitalistiske klame-magernes sloganværksteder.

Murstensromanen »Inkognito«, skrevet af rumæneren Petru Dumitriu og netop udkommet på Gyldendal, har overbevist mig om, at det kan de heller ikke. Det officielle partisprog er kun i underordnet forstand udtryk for ånd og overbevisning. Ligesom hammeren og seglet i kommunistflaget er det først og fremmest et redskab, som kan anvendes på mangfoldige måder – såvel i kampen mod imperialisterne som i den indbyrdes magtkamp, og ikke kun som symbol, men til at slå hinanden i hovedet med og til at skære struberne over på *folkets fjender*, der udmærket kan være lig med ens egne. Nogle mennesker har udviklet et sandt mester-skab i anvendelsen af dette partisprog, og vi møder en del af dem i Dumitrius murstensroman, som er en kunstnerisk fremragende skildring af livet bag kulisserne i et jerntæppe-land, Dumitrius eget fædreland Rumænien.

»Inkognito« udmærker sig fremfor de fleste andre beretninger om livet i en øststat ved ikke at være et forbitret udtryk for had til de kommunistiske magthavere og deres mål og midler, skønt vi får indblik i nogle af de mest forfærdende, på én gang yderst raffinerede og umenneskeligt grusomme metoder, der tages i anvendelse – angiveri, udnyttelse af falske beskyldninger, forhør, tortur, henrettelser osv. Der lægges ikke skjul på noget, men forfatterens force, er, at han ikke samtidig er ensidig. Selv om han flygtede til Vesttyskland i 1960 – efter flere gange at være hædret med den rumænske stats store litteraturpris – er det ikke ligefrem kærlighed til Vestens frihed og hele indstilling, der kommer til udtryk i hans roman.

På sine steder – talrige steder – er bogen afskyeligt uhyggelig. Der er intense og ulidelige skildringer af grusomheder og lidelser, men da forfatteren altid er nøgtern og renfærdig (man tænker undertiden på Zola), og da hensigten med bogen netop er at vise et menneskes kamp for at finde meningen med en tilværelse fuld af grusomheder og lidelser, følger man ham alligevel videre og stopper ikke op, før side 515 er nået.

Romanen handler om en ung og desillusioneret mand, Sebastian Ionesco, medlem af en dekadent gods-ejerfamilie, som lever et liv i ledig-gang, mens verdenskrigen raser i det fjerne. Sebastian tror ikke på noget som helst, men han ækles ved den seksuelle livsfilosofi, som doceres og praktiseres af en storebror, der er kunstner, og det gør dybt indtryk på ham at se lidelserne og døden tegne uudgrundelige mønstre i naturen. Uforglemmelige er de dekorative krakeleringer, som aftegnes i mudder-banker ved Donauflodens bredder, og som er spor efter tusinder af muslingers håbløst desperate kamp for at komme tilbage til det frelsende hastigt vigende vand. Det bliver for ham som et billede på selve tilværelsen. Det fører dog ikke til en dom over livet, men til en beslutning. Han vil overvinde lidelsen og døden, gøre sig ren og blive en helt. Vejen hertil går over slagmarkerne. Han flygter hjemmefra og kommer til at kæmpe på aksemagternes side, overværer herunder de frygteligste uger-ninger og deltager selv som maskingeværskytte i regulære nedslagtnin-ger af sine medmennesker – uden at føle den ringeste samvittigheds-kval. Han lærer at forstå den fryd ved at dræbe, som under visse omstændighe-der kan besætte et menneske. Endnu dømmer han ikke. I stedet holder han øjnene vidtåbne og lader alle tildragelser trænge ind i sig og sætte deres usynlige spor – uden at ane, hvorhen de engang skal føre ham, omend andre steder end tilbage til barndommens mudderbanker. For er det ikke med menneskene som med disse muslinger?

Under tilbagetoget på østfronten må han sammen med nogle få lands-mænd overgive sig til de fremstor-

mende russere og kommer i fangen-skab. Han ved da, at krigen ikke gør mennesker til helte og ikke har magt til at rense sindet. Han har kæmpet forgæves. Men en dag kommer Anna Pauker og andre rumænske kom-munister for at overtale fangerne til fremover at kæmpe på deres side – for folkets sag. Sebastian lader sig overtale. At kæmpe for menneske-hedens fremtid og social retfærdig-hed og ikke længere kun for sig selv er måske den løsning, han søger? Men ét problem kender kommunismen til-syneladende ikke løsningen på – den personlige lidelses og døds problem – og da han en dag af vanvare og i panik kommer til at skyde en fange, beslutter han sig til aldrig mere at ville dræbe et medmenneske. Beslut-ningen tages midt i et slag og fører til, at han bliver hårdt såret.

Resten af romanen handler om, hvordan han kommer hjem som overbevist kommunist, får betroet forskellige opgaver i partiets tjeneste, avancerer – men til sidst nægter at være med til i partiets navn at påføre andre mennesker lidelse. Som altid fastholder han sine beslutninger – med det resultat, at lidelserne nu kommer over ham selv. Han under-kastes den grufuldeste tortur og lider uudholdeligt – men det er netop på lidelsernes højdepunkt, han endelig når til klaring og pludselig *ser* me-ningen med det hele. Kristne begre-ber dukker op, men han vil ikke selv kalde sig kristen, og skal man endelig forbinde hans nye livssyn med noget kristent, må det blive med den opfattelse af tilværelsen og kristendommen, der var Teilhard de Chardins. Der er intet letkøbt i den, ingen løben bort fra hverken den menneskelige lidenskab eller viden-skab. Alt ses i øjnene med den *klar-synede kærlighed*, som udfolder sig dybest nede i lidelsens brønd. Hér finder han Gud – den Gud, som le-ver *inkognito* i verden, den ukendte Gud med de mange rædselsvækkende ansigter, kærlighedens, retfærdighe-dens og lidelsens Gud.

Man træner sig selv i at elske sine bødler og medlidende – og finder frem til en ny anvendelse af det kommunistiske floskelsprog, så det ikke blot bliver et sikkert værn mod sikkerhedspoliets krydsforhør, men endog på den underfundigste måde gøres til kommunikationsmiddel for det frelsebringende budskab, han er nået frem til og nu vil forkynde på en så enkel måde, at selv ikke de mest udspekulerede partifunktionæ-

Aarhus

M. Jørgensen & Søn

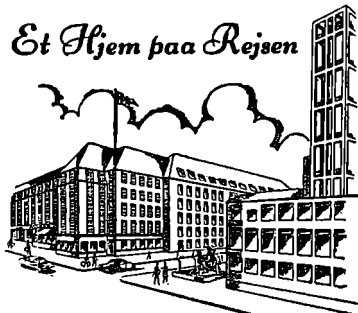
Slagterforretning

Aaboulevarden 47, Århus C
Tlf. 2 30 27

Sjøreen & Co.

Malerfirma
Århus C

Et Hjem paa Rejsen

Tlf. 2 41 22 - Århus C

Missionshotellet ANSGAR

A. Mougard A/S

Entreprenør & murerfirma
Århus C
Tlf. 4 20 23 - 4 66 25

El-installationsfirma

V. Svenstrup

aut. elektro-installatør
Telefon 2 15 57

Hans Brogesgade 4, Århus C

Katolske begravelser

Ring til 2 28 66

H. J. Madsens

begravelsesforretning

Jægergaardsgade 17-19, Århus C

MEIERIET
Jesterbro

Århus by's førende

TELEFON 2 87 00 (4 lin.)

Jydsk

Orgelbyggeri I/S

Herluf Trollesgade 36 A
Århus N
Telefon 6 94 01

Største udvalg i radio-fjernsyn
-båndoptagere og grammofooner
findes De hos

Radio Thygesen

Ryesgade 24, Århus C. Tlf. 2 00 99
lige ved katolsk kirke og
Rådhuspladsen 1, Århus C
Tlf. 2 10 11, overfor Grisebrønden

Svend Erik Laursen

GAS · VAND · VARME · BLIKKENSLAGER · SMEDE- & MASKINVÆRKSTED

Tordenskjoldsgade 23a · Aarhus N.

Telefon (061) 6 89 31 · Giro 17117

Aktieselskabet

Købmands- og Håndværkerbanken, Århus

Hovedkontor:

Store Torv 12, tlf. 2 47 77

Indenbys afdelinger:

Søndre afd.:

Århus hovedbanegård, tlf. 2 40 88

Vekselkontor i banegårdshallen.

Langenæs afd.:

Skanderborgvej 16, tlf. 4 55 22

Svendborg

Niels Madsens Maskinsnedkeri

Vestergade 24 - Svendborg
Tlf. 21 01 97

Lev. til de katolske institutioner

Svendborg Ligkistemagasin

Katolsk Bedemand
v/ Hans Nielsen & Søn
Fruestræde 10, Svendborg
Tlf. 21 02 64

Kulkranen

Frederiksgade 2, Svendborg
Telefon 21 14 10
Kul - Koks - Olie

Malermestre

L. Larsen & Søn

Brogade 10 - Svendborg
Telefon 21 10 16

Flytteforretningen 2021

Skattergade 5-7 · Svendborg
Tlf. 21 20 21

Kontor i København:

Molestien 11, København SV
Tlf. VA 6060

Svendborg-København hver dag
Flytter alt overalt

Chr. Hansens kødudsalg
København F

Telefon Eva 6465 - 6466

Gl. Kongevej 163

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN

Telefon 121, 205

Holbæk

Axel Smith's Eff. v. Niels Hansen

v. Niels Hansen

Exam. aut. gas- og vandmester
Labæk 47 · Holbæk
Telefon 163

A. P. Pedersens Søn

Murermester

Tværvej 4,
Holbæk,
Telefon 239

JENSEN & OLSEN

HOLBÆK TELF. 365
EL-INSTALLATIONER

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk
Telefon 3001

Odense

TIL BYEN
- i byen
FRA BYEN
smut ind i

Banegårdens Restaurant

v/ Fritz Kapper

Odense H.

Tlf. 12 27 75

SANITÆRE ANLÆG
VARMEANLÆG
OLIEFYRINGSANLÆG
HØJTRYKSANLÆG
ANLÆG FOR
TRYKLUF OG
VACUM
M-A-SKINNER

Monies & Andersens Eff. &

K. K. L. Simonsen's efft.
Frederiksborggade 22
København K.
Tlf. *Minerva 2314

rer, hvis opgave det er at udrydde al religion, kan stille noget op imod den.

I rammehistorien, der på en kunstnerisk raffineret måde omslutter og griber ind i den egentlige historie, møder vi et medlem af det kommunistiske sikkerhedspoliti, der kommer i hemmelig forståelse med hovedpersonen og slutteligt udsugler dennes optegnelser.

»Inkognito« er i mine øjne den bedste roman fra nutiden, – dog kræver den en vis modenhed, som for god litteratur, kendskab til moderne videnskab og filosofi samt – ikke mindst – en vis åndelig robusthed. Har man disse egenskaber er det en overordentligt berigende bog. **BBB**

En dyr kendelse

Ærkebispedømmet Freiburg mister omkring 80 mill. kroner.

Det katolske ærkebispedømme i Freiburg har, da det må imødesee et tab på ca. 12,5 millioner dollars ved bortfald af diverse forventede kirkeskatter i den løbende 3-årsperiode, anmodet provinsregeringen i Baden-Württemberg om et direkte tilskud fra staten.

Ærkebispedømmet, der har 2,1 million katolske indbyggere, blev dobbelt ramt ved forskellige kendelser, der for nylig er blevet afsagt ved den vesttyske højesteret i Karlsruhe. I ét tilfælde bestemte retten, at en skatteborger, der ikke er tilsluttet nogen kirke, ikke er forpligtet til at betale kirkeskat for sin hustru, selv om hun går i kirke. Kirkeskatterne, som beløber sig til omkring 10 pct. af de samlede skatter, er hidtil blevet afkrævet alle familier, hvor mindst en af ægtefællerne har erklæret sig for medlem af enten den katolske eller den protestantiske kirke.

Foruden af denne ny bestemmelse, der gælder for hele Vesttyskland, vil ærkebispedømmet Freiburg også blive berørt af, at retten har kendt en gammel Freiburg'sk lov ukonstitutionel. Ved denne lov pålagdes der landejere, som byggede på jord, der ikke tidligere havde været bebygget, en særlig skat til ærkebispedømmet.

Det anslåede tab på 12,5 millioner dollars, der skyldes de omtalte retskendelser, er beregnet for tiden 1964-1966.

Mange ikke-katolikker læser Ugebladet. Gør alle katolikker?

Ugens tv og radio (23. - 29. januar).

SØNDAG	20.30	tv	På talefod med seerne.
	20.55	tv	Dråberne. Et tv-spil af Fabio Storelli.
MANDAG	20.25	tv	Sådan bor vi år 1980. Studiekreds.
	20.50	tv	Finsk tv-spil: Gehenna.
	22.15	P2	Spiritual og gospel festival 66.
	9.15	P1	Israels historie. Skoleradio.
TIRSDAG	20.50	tv	Horisont. Udenrigsmagasinet.
ONSDAG	20.25	tv	Danmark og verden omkring os. Diskussion.
TORS DAG	20.45	tv	En nations fødsel. Filmudsendelse.
FREDAG	17.20	P2	Paulus. Foredrag af Bent Noack.
	20.50	tv	Filmorientering ved Bjørn Rasmussen.
LØRDAG	17.15	tv	Velkommen Donovan. Ungdomsprogram.
	20.55	tv	Ritzaus Bureau fylder 100 år.

FRA HUMANIST TIL KRISTEN

Hørom taler redaktør Hans Rütting, kendt fra dansk og tysk radio samt fra artikler og litteraturanmeldelser i »Catholica«, tirsdag den 1. februar kl. 20 i mødesalen på det nye Frederiksborg bibliotek, Bakkegade i Hillerød.

Alle er velkomne.

Katolsk Forum
Hillerød.

DELVIS MØBL. VÆRELSE

centralt beliggende udlejes 15/2 el. 1/3 til kultiveret dame eller herre. Bill. mrk. »Linie 43« til bladets annoncerekspektion, Hauchsvej 8, København V.

EKSAMIN. HUSHOLDNINGSLÆRERINDE

søger stilling ved en katolsk skole helst i København eller omegn. Provinsen hvis bolig kan skaffes. Har gennemgået statens kursus i håndarbejde og småsløjde samt deltaget i faglærerkursus i naturhistorie 1 år – er mest interesseret i småbørns undervisning.

Jeg er medlem af efterlønsklassen.

Johanne Larsen
Nørrekær 38, 2. sal th.
København, Valby

1 VÆRELSES LEJLIGHED

søges af folkepensionist, dame, straks – helst på Frederiksberg. Biller mrk. J. 21 til bladets annoncerekspektion, Hauchsvej 8, København V.

Hele landet taler om
Katolsk Ugeblad

POUL DUDZIŃSKI

Aut. el-installatør
Christiansbjerg
Installationsforretning
Birkegade 7, Århus N.
Telefon 6 98 80

Priv. Lundingsgade 12. Tlf. 2 81 02
Lev. til katolske institutioner
Lys, kraft og varme

F. Fechtenburg & Søn

autoriseret installatør
Tlf. 12 86 00
Hjallesvej 46, Odense

Georg Larsson

Det danske hospitalsinventar
Fyensgade 6, København N.
Hospitalssenge, madvogne,
transportvogne,
klinikinventar.
Specialitet: Gummihjul.

Ringsted isenkramhandel

Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

Ung dame

der er glad for børn og vil deltage i det daglige arbejde på en børneinstitution søges til snarlig tiltrædelse.

Løn efter aftale. Henvendelse til

Forstanderinden, Sct. Maria Børnehjem, Slagelse. Tlf. (03) 52 23 03

Hjælp

HJÆLP! The Beatles er kommet til byen igen. Og det med bravour. Hvis De en aften har lyst til at slappe af og more Dem herligt, er den nye beatles-film »Help« anbefalelsesværdig, og samtidig vil De i glimt se eminent filmkunst fra Richard Lesters hånd:

Det er en film med The Beatles og om The Beatles, og selve handlingen, der for øvrigt er meget tyndbenet, er bare en farverig baggrund, på hvilken de fire charmetrolde fra Liverpool viser hele deres talent som underholdningskunstnere. Selve handlingsforløbet er så helt idiotisk, at det ikke er værd at referere, men til gengæld er filmen så sprængfyldt – måske lidt for fyldt – af en eventyrlig vittig crazy-komik, at man kommer til at nære en sand beundring for Lesters livlige fantasi.

Det var også Lester, der lavede den første beatles-film »A hard day's night«, men måske er han endnu bedre kendt for sin store publikums- og kunstneriske succes »Det ... og hvordan man får det«. »Help« ligner begge disse to, men der er lovlige mange »løse ender« i den – den hviler ikke i sig selv, således som »Det ...« gjorde det. I formsproget er den ikke helt afklaret. De steder, hvor Lester er nødt til at følge den spinkle handling, er de mindst vellykkede. Derimod er han helt fantastisk – helt vellykket – i de sekvenser, hvor han skaber den rene filmpoesi i form af sjove billedmontager, billedcollager. Det er som oftest der, hvor The Beatles synger (skriger) en af deres sange f.eks. på Bahamaøerne, hvor han lader dem bruge piger i stedet for guitarer, eller hvor de på toppen af et bjerg i Alperne sidder, ligger, står oven på, neden under og ved siden af et flygel, medens de fremfører deres kendte sang »Ticket to Ride«. I disse sekvenser formår han i sit billedsprog at illustrere musikken, således, at musik, sang og billeder går op i en afklaret helhed. »Help« er en farvefilm, og mange steder udnytter Lester farverne på en virkelig god og

fin måde, således at han undertiden ligefrem får expressionistiske virkninger frem.

I selskab med Richard Lester og The Beatles keder man sig ikke. De formår at skabe et morsomt og afslappet pusterum i vores ellers så forjagede tilværelse – og så endda i en god kunstnerisk form, og det skal de have tak for!

bej.

Originaltitel: *HELP*

Instruktør: *Richard Lester*

Tv-biografen

I den seneste tid har fjernsynsbiografen vist en række film af en kvalitet, som man skulle tro både tilfredsstillende et bredt publikum og de specielt kunstnerisk interesserede. Og udvalget har været varieret. I den søde jule- og nytårstid så vi en ældre amerikansk filmatisering af Dickens »David Copperfield« – en meget loyal filmatisering, som måske ikke kom på højde med de fremragende engelske Dickens-film fra fyrrerne og halvtredserne, men dog hørte til samme kategori. Det var éns indre billede af denne verdens næstbedste roman (den bedste er »De tre Musketerer«), man fik serveret, og det er en stor ting. »David Copperfield« efterfulgtes af en anden engelsk klassiker, »Havets Helte« af Kipling – i anledning af 100 året for dennes fødsel. Der har sikkert ikke været et øje tørt i store dele af Danmark, mens disse gamle film blev rullet,

men ingen af dem spiller bevidst på sentimentaliteten. De er frembåret af en ægte følelse, der kvæger sindet.

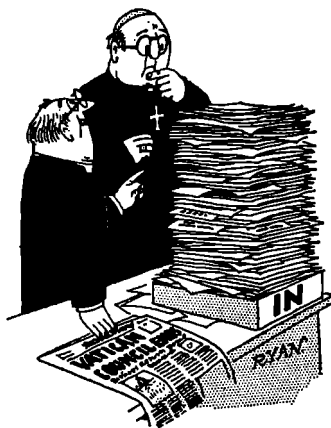
Så var der jo lang vej til »Bachelor Party«, som blev vist i sidste uge. Her var en tidssvarende opfattelse af tidssvarende problemer, gengivet i en kunstnerisk form, der er tidens. Og dog kan man sætte et lighedstegn mellem i hvert fald Dickens, der forenede samfundskritik med en livsholdning, som han dog – i parentes bemærket – havde noget svært ved at efterleve selv, men hvem tør dog kaste den første sten. Filmen om ungkarlens sidste »festaften« i ugift stand er produceret af tre amerikanere med ben i næsen: Hecht, Hill og Lancaster (Burt), der i en række arbejder har gjort op med både det moderne samfund og det moderne menneske. Her var det først og fremmest mennesket, der blev boret i – selve ægteskabet. En meget ærlig og sand film, helt holdt på det realistiske plan uden store falbelader, på den ene side visende mennesket i al dets svaghed, på den anden side med en god skriftefaders forståelse af, at ingen – som sagt – er værdig til at kaste den første sten.

»Bachelor Party« er i øvrigt et godt eksempel på, hvor diskret en film om intime problemer kan laves, og hvor stærkt en film faktisk virker, når den er diskret og dog sand.

Nogle har nok svært ved at acceptere den romantiske samfundskritiker Dickens som en eksponent for sandheden. Andre har lige så svært ved at acceptere moderne realister. Begge kategorier af publikum har ret og uret. Ingen kunstnere har nogensinde udtrykt hele sandheden. Men mange af dem har hjulpet os på gled. HK

FARUMGAARD

I artiklen om Farumgaard i forrige nummer var der ved et beklageligt uheld faldet en vigtig sætning ud. Opsatsen skulle bl.a. være et forsøg på at vise, at søstre praktiserede økumeni, før vi allesammen begyndte at slå om os med store ord. »De var bare, som de var,« skulle der have stået som afslutning på dette afsnit. Men det havde sætternissen slugt.

For at tale om noget andet end det interessante ophold i Rom, Mylord... (Catholic Herald)

Koncilet,
krigen og
Ugebladet

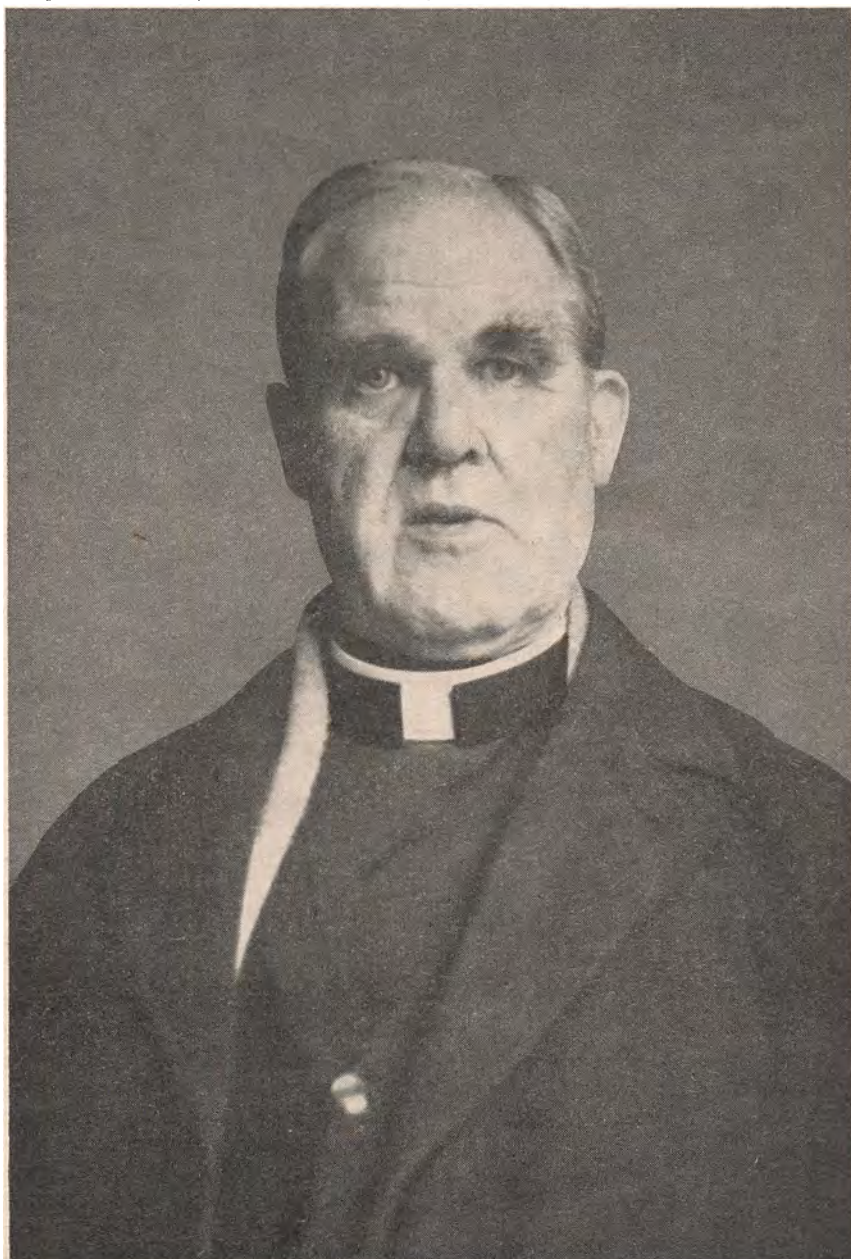

Pater Roos
om
Ansgars
fest

Under koncilets fjerde samling havde vor korrespondent i Rom, Martin Drouzy O. P., en samtale med den tidligere ærkebiskop af Bombay, T. D. Roberts S. J., der er en af de mest originale personligheder blandt verdens biskopper. Hos ham er britisk lune indgået i lykkelig forening med gallisk temperament . . . (Foto: Martin Drouzy).

Vi må
have mere
lys på

Skal paven
alligevel
til Polen?

De nye udnævnelser

Katolsk Bispekontor har den 21. januar meddelt:

Pastor *Wilhelm Nölke*, sognepræst i Maribo, er udnævnt til sognepræst ved Skt. Knud Lavards Kirke i Lyngby.

Pastor *Johannes Jorna*, sognepræst i Køge, er udnævnt til sognepræst ved Skt. Antoni Kirke i Brønshøj.

Pastor *Asger Strange*, kapellan i Lyngby, er udnævnt til sognepræst ved Skt. Birgittas Kirke i Maribo.

Pastor *Josef Halatyn*, kapellan i Esbjerg, er udnævnt til sognepræst ved Skt. Hans Kirke i Køge.

Pater *Alfons Lemaire*, O. Præm., kapellan i Vejle, vil midlertidigt virke som kapellan ved Skt. Knud Lavards Kirke i Lyngby.

Pater *Josef Reymen*, O. Præm., hospitalspræst i Kolding, vil midlertidigt virke som kapellan ved Skt. Nikolaj Kirke i Esbjerg.

Pastor *Knud Ballin*, sognepræst i Brønshøj, er som generalsekretær for CARITAS DANMARK til rådighed for biskoppen med henblik på internationale og hjemlige opgaver, med fremtidig bopæl Skt. Josefs Hospital, København.

Pater *Rudolf Heuer*, SCJ., der indtil for nylig virkede i Farum, er udnævnt til præst ved Skt. Hedwigs Hospital i Kolding.

En lov, man forstår indefra

*Det ser ud til, at kardinal Alfrinks kritik af
Det hellige Officium er taget til følge*

Pavens bestemmelser vedrørende en reform af Det hellige Officium indeholdes i et Motu Proprio »Integrae Servandae«. Det franske katolske dagblad »La Croix« fremhæver i en kommentar af bladets chefredaktør og koncilreporter A. Wenger forskellige punkter. Således bemærker man, at paven i det omtalte dokument lægger vægt på, at biskopperne i højere grad end før drages med ind i ansvaret for at bevare troens integritet. At forsvare troen mod vildfarelser kan heller ikke længere betragtes på samme måde som før. Det drejer sig ikke mere om inkvisition og fordømmelse, men om udøvelse af kærlighed. Vor tids mennesker følger lettere en lov, som de forstår indefra. For fremtiden vil ingen skribent blive fordømt uden først at være blevet hørt og uden at have mulighed for at forsvare sig, om det så kun er skriftligt. Vedkommende forfatters biskop vil desuden blive informeret. Kardinal Frings' skarpe kritik af Det hellige Officium er dermed blevet taget til følge, mener Wenger.

Et Motu Proprio i 12 punkter

Dokumentet præciserer som indledning, at Det hellige Officium skifter navn til »Kongregationen for tros-læren«. Derefter følger en definition af institutionens formål og opgaver:

1. Kongregationens formål er at beskytte læren om tro og moral. Dette gælder hele den katolske verden.
2. Kongregationens formand er paven selv. Dens sekretær er en kardinal. Kommissæren, hvis embede lå i forlængelse af den tidligere inkvisitors, forsvinder.
3. Kongregationen har kompetence i alle spørgsmål, der angår tro og moral, eller som har forbindelse med disse områder.
4. Kongregationen skal undersøge nye doktriner og meninger uanset den måde, hvorpå de udbredes blandt offentligheden. Noget nyt er, at den skal anstille studier over det pågældende emne

og eventuelt tilkalde eksperter. Kongregationen skal fordømme doktriner, der er i modstrid med troen. Men det må ikke ske, før man har hørt de implicerede biskoppers mening. Også dette er noget nyt.

5. Kongregationen skal »omhyggeligt« undersøge alle bøger, den bliver gjort opmærksom på, og om nødvendigt fordømme dem. Forfatteren skal dog have lejlighed til at forklare sig, før en eventuel fordømmelse udtales.
6. Kongregationen er kompetent i alle sager vedrørende ægteskaber mellem døbte og ikke-døbte og kan i givet fald erklære dem for ugyldige.
7. Kongregationen skal i sin procedure følge de almindelige retsregler, hvorved den privilegerede stilling, Det hellige Officium hidtil har indtaget, ophører.
8. Kongregationen skal overvåge, at bodens sakramente forvaltes på værdig måde efter de godkendte regler, som vil blive meddelt biskopperne. Også her skal de implicerede parter have lov til at forsvare sig og til selv at vælge deres forsvarere blandt de kongregationen.
9. Kongregationen skal opretholde en regelmæssig forbindelse med den pavelige kommission for bibelstudier. Også dette er en fornyelse.
10. Paven vælger som konsulenter personer, der har udmærket sig ved deres klogskab, sikkerhed i trosspørgsmål og specialuddannelse. Derudover kan der i hvert enkelt tilfælde udpeges konsulenter blandt universitetsprofessorer.
11. Kongregationen har mandat såvel på det administrative som på det juridiske plan.
12. Kongregationens interne regulativer skal offentliggøres. Også dette er nyt.

Se i øvrigt interviewet med erkebiskop T. D. Roberts S. J. på side 8.

Paven alligevel til Polen?

Wyszynski har ikke mistet håbet trods kommunisternes grundløse beskyldninger

Går Polens katolikker en vanskeligere tid i møde? Er pavens Polensrejse til foråret opgivet? Og hvorfor har den polske stat taget sig så stærkt af et i alle måder fredeligt budskab fra de polske biskopper til deres tyske kolleger? Det er nogle af de spørgsmål, der i disse dage optager verdenspressen og har givet stof til forskellige kommentarer.

Det tålelige forhold mellem den katolske kirke og den kommunistiske regering i Polen forværredes pludselig. Baggrunden er som bekendt, at kardinal Wyszynski efter sin hjemkomst fra kirkemødet i Rom blev stærkt angrebet for under sit ophold i den evige stad at være fremkommet »med udtalelser, der er en direkte fare for den polske stats interesser«. Man tænkte på det budskab, som de polske biskopper sendte til de tyske ved koncilets slutning. Budskabet udtrykte håb om en stadig forbedring af forholdet mellem det polske og det tyske folk og var samtidig en indbydelse til de tyske biskopper til at deltage i festlighederne i anledning af 1000-året for kristendommens komme til Polen. Den polske regering udtaler officielt: »Dette dokument, der i bund og grund er politisk, kan kun blive udnyttet af de tyske biskopper og af de vesttyske revanchister, der heri ser en uoverensstemmelse mellem den polske regerings udenrigspolitik og de polske biskoppers standpunkt. Man kan kun komme til den slutning, at kardinal Wyszynski vil føre en politik, der er i modstrid med nationens og statens interesser, og der er ingen garanti for, at kardinalen under et nyt udenlandsophold vil undlade på ny at skade den polske stat.

Kardinal Wyszynski var ventet til Rom for at åbne det polske 1000 års jubilæum i Palazzo Pio fornylig, og fra Vatikanets side håbede man indtil det sidste på hans tilstedeværelse, men forgæves. Den polske regering holdt på sit standpunkt: ikke at ville udstede noget nyt diplomatpas til kardinalen.

Der gisnes verden over om, hvad der mon kan have stødt den polske regering i brevet til de tyske koncilfædre. Det pågældende brev inde-

holder for det første en indbydelse til de tyske biskopper til at komme til Polen ved festlighederne højdepunkt i begyndelsen af maj 1966. Derefter gennemgår dokumentet, der i engelsk oversættelse fylder 7 tæt maskinskrevne foliosider, ret nøje Polens katolske kirkehistorie med fremhævelse af betydende personer, bl.a. helgener. En stor del af brevet er helligt forholdet mellem polakker og tyskere i historiens løb. Man kommer ind på begivenheder, der har betydet brobygning mellem de to folk – hovedsagelig i kulturel og kirkelig henseende, og man undlader ikke at fremhæve tildragelser, der har skabt fjendskab mellem dem. Her indtager det, der skete under den anden verdenskrig, en fremtrædende plads. Mere end 6 millioner polakker blev dræbt – dels under militært påskud, dels i de tyske dødslejre, hvor man udryddede størstedelen af Polens jødiske borgere. De intellektuelle gik det på samme måde, og en stor del af præsteskrabet og 5 biskopper – på det tidspunkt en fjerdedel af episkopatet – for ikke at tale om et ukendt antal lægfolk. Hundreder af præster og tusinder af lægfolk blev skudt ned ved krigens udbrud, herunder 278 præster alene i bispedømmet Chelmo. Bispedømmet Wloclawek mistede under krigen 48 pct. af sine præster og bispedømmet Chelmo 47 pct. Mange andre blev deporteret.

De polske biskopper beder de tyske biskopper forstå, at enhver tysk uniform – ikke bare SS – er et mareridt for en polak. Alle polske familier har døde at sørge over. Man kan ikke undgå at se med mistænksomhed på naboen i vest. Og dog vil de polske biskopper ikke glemme det store antal tyskere, der modigt og ofte under håbløse vilkår trodsede national-socialismen. For blot at nævne nogle få af dem, omtaler man i brevet kardinalerne Faulhaber, von Galen og Preysing. Også martyrerne fra organisationen »Den hvide Rose« bliver draget frem tillige med deltagerne i 20. juli-opstanden, og man erindrer sig de tusinder af tyske kristne og kommunister, som måtte sætte livet til under nazisternes herredømme i Tyskland.

Uanset, hvad der hidtil har været mellem det tyske og det polske folk, rækker de polske biskopper nu hånden frem til deres tyske kolleger og man glemmer i denne forbindelse ikke at nævne de protestantiske biskopper. Brevet slutter med en gentagelse af indbydelsen til 1000 års jubilæet.

I et svar fra de tyske biskopper erkender de blankt tyskernes skyld i forholdet til Polen, og man ser frem til en ny tid med mere broderlige forbindelser mellem de to nationer.

I en prædiken for nylig kom kardinal Wyszynski ind på uoverensstemmelserne mellem den katolske kirke og den polske stat. Kardinalen havde endnu ikke opgivet håbet om, at paven ville komme til Polen til festlighederne i maj, selv om kilder, der står Vatikanet nær, havde sat et stort spørgsmålstegn ved udsigterne. I samme prædiken afviste Wyszynski beskyldningerne om, at biskopperne i deres brev skulle have handlet mod nationens interesser ved at bagatellisere Oder-Neisse-spørgsmålet. Tværtimod havde man i brevet udtrykkelig fastslået, at de omstridte områder var uløseligt knyttet til Polen som nation. Ej heller havde de tyske biskopper i deres svar på nogen måde rejst spørgsmålet om en revision af grænserne.

Jesuit i Sovjet

Den spanske jesuitpater Francisco Albaracin havde for nylig lejlighed til at aflægge et længere besøg i Sovjetunionen. Ved sin tilbagekomst erklærede pateren, at der var mulighed for, at en dialog kunne komme i stand mellem troende kristne og marxister på det økonomiske og sociale fremskridts plan. Desuden var han under sit besøg i Sovjetunionen kommet til den overbevisning, at ikke alle kommunister står religionen så fjernt, som de altid vil påstå.

Seks indere i synoden

Indien vil blive repræsenteret med seks biskopper i bispesynoden. Af disse kommer de tre fra kirker med orientalsk ritus, nemlig ærkebiskop Thangalathil af Trivandrum (den malankariske ritus), ærkebiskop Parecattil af Ernakulam og ærkebiskop Kavukat af Changanacherry (begge af malabarisk ritus), mens de øvrige tre tilhører den latinske ritus.

Forsoning et uartigt ord?

Den modtagelse, regeringen i Polen har givet de polske og tyske biskoppers helt igennem værdige og forsonlige brevveksling er ikke fremmede for dialogen mellem kommunistiske ateister og kristne. Her vil regimet i Polen straks indvende, at affæren ikke har noget med nævnte dialog at gøre, men at det er af rent udenrigspolitiske grunde, man har reageret, som man har gjort. Det rokker dog ikke ved verdensopinionens opfattelse af, hvor sympatien ligger. Biskopperne har gjort ret i at tale forsoning, de polske prælater har ydermere forsvaret deres lands interesser i de vanskelige grænsespørgsmål, og deres tyske kolleger har ikke bestridt retfærdigheden i polakernes synspunkter. Man får en kedelig mistanke om, at de kommunistiske magthavere aldeles ikke ønsker forsoning under nogen omstændigheder, men tværtimod ser en fordel i at have Vesttyskland som skræmmebillede. Noget tilsvarende kan med modsat fortegn spores hos kredse i Vesttyskland. De små skridt, der dér er gjort i retning af at slutte personlige og handelsmæssige kontakter med de af Sovjet kontrollerede østlande, er blevet hårdt angrebet af højrefløjen indenfor det kristeligt-demokratiske parti. Kansler Erhardt har således åbent erkendt, at mulighederne for diplomatiske forbindelser må slås ud af hovedet.

Og selvfølgelig går det hele ud over selve dialogen mellem kristne og kommunister. For Polen-affæren giver også indtryk af, at den kommunistiske regering har ledt efter denne lejlighed til kritik, hvilket atter skærper den gensidige mistillid. Folk, der stempler den omfattende kommunistiske tale om fred, som lutter øregas, får gode kort på hånden, og i forvejen er østlandenes forsikringer om religionsfrihed hårdt belastet af den chikane, som jøder og kristne i realiteten kommer ud for. Man har det indtryk, at det går værst ud over de ortodokse nationalkirker og jøderne, mens katolikkerne tilsyneladende kan støtte sig lidt til pavestolens voksende prestige i forsøget på at stå neutralt. Tilfældet Polen viser dog, at forholdene er alvorlige nok.

HK

Redaktion: Jørgen Hviid og Helge Kristensen (ansvarh.). Redaktør for indenlandsstof: Jens Oluf Lund. Redaktionssekretær: Elli Gambell. Redaktionskontor: Bredgade 69, København K., tlf. (01) 14 90 55. Annonceafdeling: Katolsk Ugeblads annonceekspedition, Hauchsvej 8, København V., tlf. EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro 589 65. Abonnementsafdeling: Katolsk Ugeblads ekspedition v/ A. Prüser, Sankt Annæ Plads 28, København K., tlf. (01) 15 95 28 (9-16, lørdag kl. 9-12), postgiro nr. 570 42. Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre lande pr. kvartal 11 kr. I løssalg 1 kr.

I Katolsk Ugeblad nr. 39 (24. september 1965) lanceredes en appel til konciliet om klart at fordømme, ikke anvendelsen af atomvåben i krig (det var underforstået), men selve besiddelsen af atomvåben (»terrorbalancen«). Med en enkelt undtagelse har derefter hvert eneste nummer af bladet til og med julenummeret talt om spørgsmålet en eller flere gange. Konciliets stillingtagen til atomvåbnene blev straks fra begyndelsen udnævnt til »det måske mest afgørende punkt på konciliets dagsorden«, og lederen i nr. 49 betegnede den som »en af konciliets vigtigste og samtidig mest omstridte afgørelser«. Mindst seks gange har vi fået at vide, at konciliet klart havde udtalt den fordømmelse, som appellen opfordrede det til at udtale, og selv bladet »Politiken« har i en leder rost konciliet og den danske indsats.

På den baggrund er man naturligvis spændt på, hvad konciliet da har udtalt. Endelig i går fik jeg den autentiske latinske tekst i hænde (pastoralkonstitutionen *Gaudium et Spes*, om Kirken i den moderne verden, i koncildrøftelserne betegnet som skema 13, offentliggjort i *Osservatore Romano* af 19. december 1965 s. 3-9), og så viser tekstens ordlyd, at det, Katolsk Ugeblad har fortalt os så mange gange, *slet ikke er sandt*. Om den moderne krig har konciliet talt så alvorlige og så tydelige ord, som dette emne nødvendiggør, men det har ikke »fordømt« besiddelsen af atomvåben, og det har ikke uden videre fordømt enhver anvendelse af atomvåben.

Hvad konciliet siger i kapitel 5 om krig og fred, er efter min mening meget velovervejet og velafbalanceret, et udtryk for den klogskab, der fra gammel tid betegnes som en af Helligåndens syv gaver, i virkeligheden en imponerende præstation, når man betænker, hvilket tidspres der hvilede over forhandlingerne. Den »analyse« af dette kapitel, som pater Jens Oluf Lund gav i nr. 49, yder det slet ikke retfærdighed, ja, referatet forekommer på nogle punkter skåret til på en sådan måde, at mit gamle venskab med pater Lund og den agtelse, jeg nærer for ham, siger mig, at han ikke kan have haft den fulde endelige tekst for sig, da han skrev det.

Uden at komme ind på alle enkeltheder, skal jeg forsøge at vise linien i konciliets stillingtagen ved at fremhæve hovedpunkterne:

1. Konciliet fordømmer krigens gru og bekender sig til freden. (Det *må*

KIRKEMØDET KRIGEN OG UGEBLADET

»Det, Katolsk Ugeblad har fortalt os så mange gange, er slet ikke sandt«, mener adjunkt Kaspar Kallan efter en gennemgang af koncilteksten om krig og fred

Total krig.

Kirken gøre og har den altid gjort.) Koncilteksten fremhæver, at fred er noget mere end det blotte fravær af krig. Tværtimod skildres fredens positive indhold. Den beror på en orden, der bygger på retfærdighed, stadig tilpasset til de skiftende forhold i verden og udøvet i kærlighed. Men tekstens fædre kender menneskets svaghed og dets tilbøjelighed til strid, som gør at truslen om krig aldrig vil ophøre, før Kristus på den yderste dag kommer på himlens skyer.

2. Så længe der ikke findes en international myndighed med tilstrækkelig magt til at hindre krigerske overfald – og en sådan myndighed findes jo foreløbig ikke – er staterne nødsaget til at gøre brug af den ret, de har, til at forsvare sig og beskytte deres borgere, når alle midler til en fredelig løsning er udtømt. En stat har nemlig ikke blot ret, men også pligt til at forsvare sine borgere. (Heller ikke dette er nyt.) Om dem, der gør militærtjeneste for deres land, hedder det, at de »yder et ægte bidrag til at befæste freden« (79).

3. Konciliet siger ikke noget om, at staterne er berettiget til at forsvare sig med visse våben, ikke med andre. Det fordømmer intet våben i sig selv. Ordet atomvåben forekommer for øvrigt slet ikke i teksten. Der tales om de videnskabelige våben, hvormed der må menes atomvåben, biologiske og kemiske våben (A-B-C-våbnene). Det siges om dem, at de *kan* føre til masseødelæggelse i flæng, dersom de anvendes i fuldt omfang, og det påpeges, at de tenderer mod en fuld udnyttelse.

4. Konciliet fordømmer derimod uden forbehold den totale krig og gør det under påberåbelse af udtalelser af Pius XII, Johannes XXIII og Paul VI. I folkeretten er total krig et på forhånd veldefineret begreb, nemlig den krig, som uden forskel retter sig både mod kæmpende styrker og mod civilbefolkningen. At konciliet forstår begrebet på samme måde, ses af teksten selv: »Enhver krigshandling, der uden forskel sigter mod ødelæggelse af hele byer eller udstrakte områder sammen med deres befolkning, er en forbrydelse mod Gud og mennesker, som må fordømmes kraftigt og uden tøven« (80). Total krig kan naturligvis føres med mange slags våben, fx. med knive (som i Ruanda i begyndelsen af 1964, hvor Bahutu-flertallet søgte at udrydde Watutsi-stammen) eller med konventionelle våben (som i adskil-

lige af de bombardementer, der gennemførtes af begge parter under 2. verdenskrig) eller med A-B-C-våbnene. – Man kan få det indtryk, at Katolsk Ugeblad opfatter »begrænset krigsførelse« som det modsatte af total krig. Det er ikke korrekt. Begrænset kaldes den krig, der undlader brugen af visse våben, fx giftgas eller atomvåben. En begrænset krig kan godt være en total krig, og en atomkrig er ikke nødvendigvis en total krig.

5. Besiddelsen af atomvåben tjener til at afskrække en mulig fjende fra at angribe og betragtes af mange – således hedder det i teksten – som den mest effektive måde, hvorpå »en slags fred« (pax quaedam, 81) for øjeblikket kan opretholdes. Magtbalancen er ikke en sikker og ægte fred, den skaber ikke en orden bygget på retfærdighed. Tværtimod lægger rustningskapløbet nye spirer til krig. Som fravær af krig er denne tilstand imidlertid »en pause skænket os ovenfra (moram nobis desuper concessam), som vi glæder os over« (81), og som bør benyttes til at stifte den ægte fred.

6. Målet må efter konciliets mening være en international retsorden, båret af en myndighed, der anerkendes af alle, og som er udstyret med tilstrækkelige magtmidler til at hævde sikkerhed og retfærdighed. (Her melder der sig let et spørgsmål: Er det tænkeligt, at en international »politistyrkes« magtmidler vil være tilstrækkelige til alle eventualiteter, hvis de ikke omfatter atomvåben?)

7. En ægte fred forudsætter en sindelagsændring hos hvert enkelt menneske. Denne sindelagsændring er det Kirkens opgave at prædike »i tide og i utide«.

Det er vistnok rigtigt, at nyhedsformidlingen fra den netop afsluttede koncilsamling har været væsentlig bedre end de beretninger, man fik fra konciliets begyndelse, men det forekommer mig, at hele denne sags placering og behandling i Katolsk Ugeblad viser, at den alligevel ikke kan have været tilstrækkelig, når det har været muligt i den grad at stirre sig blind på et ændringsforslag (fremsat af en amerikansk biskop, der har været udsat for en regelret forfølgelse i bladets spalter), et ændringsforslag, der ikke kom med i teksten, og som ret beset ikke ville have ændret afgørende i helheden, dersom den var kommet med. Måske kan sagen også lære os, at vi skal gå til de vedtagne tekster selv og studere dem med omhu. *Kaspar Kallan*

PATER JENS OLUF LUND SVARER

Det ville være nemt for mig at svare på ovenstående brev så meget mere som den analyse af koncilteksten, som Kaspar Kallan omtaler, var direkte baseret på koncilets officielle pressebureaus tekst. Denne tekst er Kaspar Kallan velkommen til at kontrollere. Men eftersom det ikke blot er denne analyse, men hele Ugebladets behandling af koncilet, Kaspar Kallan sætter spørgsmålstegn ved, har redaktionen overladt pater Drouzy i en efterfølgende kronik at gå nærmere ind på hele spørgsmålet om koncilets stilling til krigen. Pater Drouzy har på nærmeste hold fulgt udviklingen i Rom som Ugebladets udsendte medarbejder.

Jens Oluf Lund

LITURGISK KALENDER

SØNDAG den 30.: 4. søndag efter Helligtrekonger (s. 93, grøn). – I højmissen: ANSGAR (s. 821, hvid), biskop og bekender, Nordens Apostel. Erindring om Søndagen (s. 93).

MANDAG den 31.: Johannes Bosco (hvid), bekender.

TIRSDAG den 1.: Ignatius (s. 808, rød), biskop og martyr.

ONSDAG den 2.: Kyndelmisse (s. 816, hvid).

TORSDAG den 3.: Ansgar (s. 821, hvid), biskop og bekender.

FREDAG den 4.: Andreas Korsinus (s. 825, hvid), biskop og bekender.

LØRDAG den 5.: Agate (s. 826, rød), jomfru og martyr.

SØNDAG den 6.: Septuagesima (s. 101, violet). – I højmissen: Kyndelmisse (s. 810, hvid).

ONSDAG DEN 2. FEBRUAR,
SANKT AUGUSTINS KIRKE:

Kl. 8: Lysvielse og dansk højmesse (Stasevang-messen).

Søndag den 30. januar
fejres Skt. Ansgars
fest

i domkirken, Bredgade

Kl. 10 pontifikalmesse

Kl. 17 højtidelig vesper med
prædiken og procession.

Rom møder Genève

Rom møder Genève af A. Bea, M. Boegner og W. Visser't Hooft (Dialoger 3)

Den 18. februar 1965 besøgte lederen af det romerske sekretariat for de kristnes enhed, kardinal Augustin Bea, Kirkernes Verdensråds hovedsæde i Genève, hvor han blev modtaget af generalsekretæren, W. Visser't Hooft, og dagen efter deltog i en offentlig samtale med pastor M. Boegner, som i sin tid var en af medstifterne af Kirkernes Verdensråd og dets første europæiske præsident. De taler, der ved denne lejlighed blev holdt, udkommer nu i den økumeniske serie DIALOGER. Men hvorfor nu udgive disse tekster, som ikke indeholder noget særligt nyt eller overraskende? Grunden til, at talerne udgives på tryk, er, at det pågældende møde var en kirkehistorisk begivenhed af format, hvilket med al ønskelig tydelighed fremgår af den historiske oversigt ved sognepræst Gerhard Pedersen, der indleder bogen. At denne kirkehistoriske begivenhed også angår os herhjemme, har vi et vidnesbyrd om i de to forord af biskopperne W. Westergård Madsen og H. L. Martensen. Til det nystartede samarbejde mellem Rom og Genève svarer på det hjemlige plan katolikernes deltagelse i Dansk Økumenisk Fællesråd, som for tiden indledes med, at man fra katolsk side vil udnævne to observatører til rådet.

Selve bogen begynder med de taler, der blev holdt ved kardinal Beas overbringelse af Roms officielle svar på Kirkernes Verdensråds opfordring til, at man i fællesskab skulle søge at finde veje og midler til et stadig nærmere samarbejde for de kristnes enhed. Derefter følger samtalen mellem de to pionerer inden for det økumeniske arbejde. Det er virkelig en samtale og ikke en oplæsning af to omhyggeligt forberedte enetaler, hvad sproget – også i den danske oversættelse – bærer tydeligt præg af. Man møder her virkelig menneskene bag de officielle personligheder.

Bogen, som udkom i forbindelse med bedeugen for de kristnes enhed 18.–25. januar, er i en fornem typografi ved Erik Ellegaard Frederiksen. Den er på 104 sider og koster kr. 12,- inkl. oms. (Lumens Forlag, Kollegievej 2, Charlottenlund.)

Mangler kristendommen smartness?

Af H. Roos S. J.

Erfaringen lærer os, at ingen, der har fornægtet fortiden, har vundet fremtiden. Fortiden hører sammen med fremtiden som fundamentet med huset. Enhver institution fornys i den samme ånd, som den er blevet grundlagt i. I hvilken ånd grundlagde Skt. Ansgar den danske Kirke? Det fortæller Kirken os, når den i sin liturgi på hans fest læser for os begyndelsen af 1. Korinterbrevs andet kapitel (v. 1-7). Paulus kom ikke til Korint, og Ansgar kom ikke til Danmark for at forkynde Guds evangelium med »fremragende veltalenhed eller visdom«. Han kom til os »i svaghed og frygt og megen bæven«. Han havde det forsæt ikke at ville vide af noget andet, mens han var iblandt os, »end Jesus Kristus og det som korsfæstet«. Han talte ikke til os »med visdoms overtalende ord, men ved Helligåndens kraftfulde overbevisning«.

Når den moderne katolik læser disse ord, undres han en lille smule. Har vi ikke i koncilets kølvand hørt så meget om 'aggiornamento'? Gælder det ikke om at forny vort kirkelige sprog således, at det moderne menneske kan forstå det? Kræves der af den kristne forkyndelse ikke en vis fikshed, en vis smartness, for at vi kan tage konkurrencen op med andre anskuelse på ideologiernes verdensmarked? Naturligvis er der noget rigtigt i alle disse overvejelser. Vor forkyndelse – både inden- og uden for kirkerummet – må ikke være højtravende, abstrakt, tom retorik, – den skal være praktisk, konkret og livsnær. Alt dette synes at være et spørgsmål om den rigtige fremgangsmåde, da sproget sandelig ændrer sig med de skiftende perioder.

Paulus synes imidlertid i den foreliggende tekst ikke først og fremmest at tage sigte på forkyndelsens ydre form, men på dens indhold. Han vender sig i første del af 1. Korinterbrev mod en vranglære, som kaldes 'gnosis'. Denne anskuelse havde mange former, men fælles for dem alle var den grundtanke, at man ved hjælp af dybsindige spekulationer kunne bortforklare det menneskevordne Guds Ords kødeligt-legemlige eksistens og korsets forar-

gelse. Paulus benægter ikke, men understreger tværtimod muligheden af en ægte kristen 'gnosis', d.v.s. en dybere indtrængen i de kristne mysterier. Men udgangspunktet for den kristne 'gnosis', dens vedvarende fundament må altid være læren om Jesus Kristus og ham som den korsfæstede. Dette kan og vil Kirken ikke opgave. I Jesu Kristi død og opstandelse har Gud sagt sit endelige 'Amen' til hele menneskeheden. Den evige Gud har åbenbaret sig i Jesus Kristus. Men denne åbenbarelse skete i 'fornedrelse' (kenosis), i 'en tjeners skikkelse', i 'en menneskelig form', i 'lydighed indtil døden' (Fil. 2,6-11). Disse grundkategorier gælder for hele kristendommen, også for Kirkens liv. De gælder for den enkelte og for hele det

til. Han kom som et barn, en forladt mand, et menneske, som tilsyneladende led fiasko, og først opstandelsen sætter Guds segl på alt dette. Det gælder også Kirkens liv. Den lever ikke i en 'ærens teologi', men i 'korssets teologi'. Gud åbenbarer sig altid 'sub specie contraria', d.v.s. i en skikkelse, som vi ikke på forhånd havde ventet. Således viser Kristus sig i sin eukaristiske skikkelse ikke i en himmelsk og forklaret form, men under brødet og vinens ydmyge klædebon.

Gud åbenbarer sig for os altid som den ukendte Gud, som er større end alt, hvad vi kan fatte eller begribe om ham. Han overgår alle vore begreber. Den eneste form, hvori vi kan fatte ham, det eneste tegn, han giver os, er ydmyghedens, fornedrelsens, korssets tegn.

Uden pomp og pragt.

kristne fællesskab. Også i Guds tilsyneladende nej til vore ønsker og bønner må vi altid høre Guds skjulte ja til menneskeheden. Han har grundlagt en 'ny og evig pagt', han har principielt stillet sig på menneskehedens side. Alt, hvad Gud gør, også Kristi dødsangst og hans forladthed på korset, er et 'mysterium fidei', en troskabens hemmelighed fra Guds side, som kræver ubetinget troskab fra vor. Gud åbenbarer sig for os på en måde, vi ikke er vant

Mon det ikke var det, Paulus ville fortælle korinterne? Mon det ikke var det, Skt. Ansgar gjorde, da han forkyndte evangeliet for nordboerne? Han kom ikke som en pavelig udsending med pomp og pragt, men ydmyg og ligefrem. Han havde kun ét at sige: Jesus Kristus og Ham den korsfæstede. Mon vi moderne kristne ikke også trænger til samme lære? Vi vil gøre det hele så forståeligt, så indlysende, det hele skal være så smart og så tillokkende. Men samtidig længes det moderne menneske efter dybde, den 'skjulte Gud', den mystiske tavshed. I kristendommen viser denne skjulte Gud sig i en tjeners skikkelse, i fornedrelsen, i korset. Har vi ikke alle en lille smule glemt dette vigtige budskab i kristendommen? De tre første evangelier viser os Kristus som den, der indøver sine disciple i troen. Han lærer dem, hvordan man tror på Gud. Han tager dem ved hånden og muliggør denne tro. En tro, som siger 'amen' (dette ord er på hebraisk af samme rod som ordet 'tro') til Gud, selv om Guds tilskikkelser modsiger alt, hvad vi forventer. Denne absolutte overgivelse til Gud i hans menneskevordne Søns kors og opstandelse er en lære, som vi moderne kristne har godt af at høre, når vi på Skt. Ansgars fest læser Paulus' ord til korinterne.

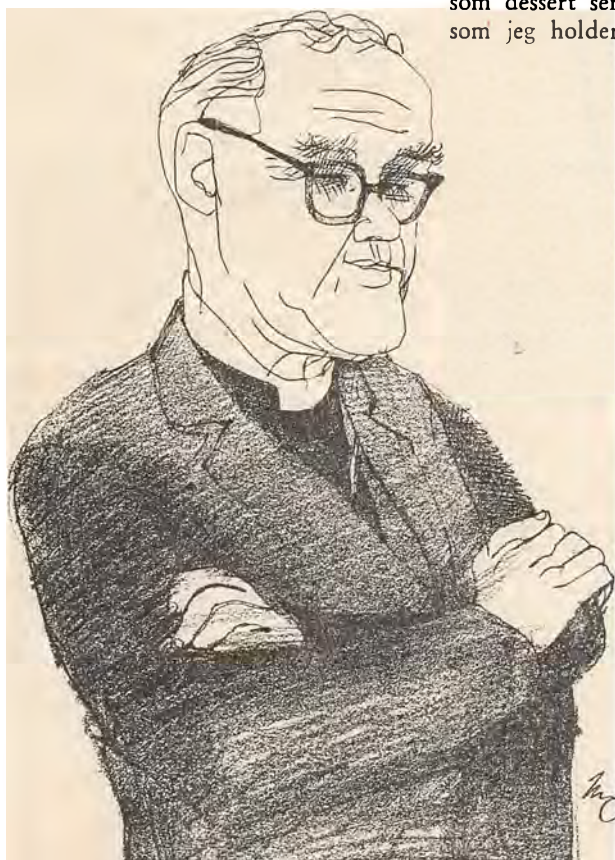
SKRIFT- BETRAGTNING

Skt. Ansgars
fest.

H. Roos S. J.

Lys, mere lys...

I Rom havde Martin Drouzy O. P. en samtale med den tidligere ærkebiskop af Bombay, mgr. Roberts - de britiske koncilfædres Chesterton. Han stikker ikke noget under stolen...

Det andet Vatikankoncil har til det sidste måttet regne med et ganske lille mindretal af reaktionære biskopper. Men til gengæld har kirkemødet også haft sine »profeter«. Blandt disse kan nævnes kardinalerne Lercaro fra Bologna eller Suenens fra Bruxelles, den belgiske biskop De Smedt og den brasilianske biskop Helder Camara med mange flere. Blandt profeterne må også regnes biskop Roberts, en af de mest originale personligheder inden for denne i øvrigt så brogede forsamling af biskopper.

Biskop Roberts er født i 1893 af en engelsk fader og en franskfødt moder. Den britiske humor er i ham indgået i en lykkelig forening med det galliske temperament. Efter først at have studeret jura i England indtrådte han i Jesu Selskab. På et spørgsmål om, hvorfor han valgte netop dette ordenssamfund, svarer han: »Fordi jesuitterne hver torsdag som dessert serverede en slags kage, som jeg holder meget af.« Den 20.

september 1925 blev han præsteviet. Uden nogen forudgående erfaring som missionær blev han i 1937 valgt til ærkebiskop af Bombay. Han var på det tidspunkt den eneste engelske biskop i Indien. Alle de øvrige var enten portugisere eller italienere. På det tidspunkt var vanskelighederne på grund af de meget komplicerede politiske forhold utallige for den katolske kirke i Indien. I 1950 betragtede biskop Roberts det som sin skyldighed at trække sig tilbage fra bispesolen i Bombay for at overlade posten til sin egen hjælpebiskop, den indiske mgr. Grazias, som senere er blevet udnævnt til kardinal.

Siden da har biskop Roberts gjort sig til talsmand for, hvad han selv kalder »de håbløse sager«. Han kæmper gennem »Amnesty International« for frigivelse af de politiske fanger, tager militærnægtere i forsvar, taler i Amerika mod atombomben, går ind for et mere åbent syn på familieplanlægning osv. osv. Intet emne er tabu for ham. Melder der sig et virkeligt problem, tager han sig øjeblikkelig af det. Denne åbenhed og frihed i tale har selvsagt ikke forskaffet ham lutter venner. På koncilet søgte man flere gange at forhindre ham i at tale, men forgæves! Kunne han ikke komme til at tale i Peterskirken, talte han dagen efter på en pressekonference til journalister fra hele verden med endnu mere effektivt resultat. Det er altså ikke helt uforståeligt, at denne profet af visse kredse på koncilet blev betragtet som kirkemødets »enfant terrible«.

I 1954 gav biskop Roberts sig i lag med endnu et emne, nemlig spørgsmålet om autoriteten i Kirken. Han skrev en lille bog, som straks vakte stor opmærksomhed, og som blev oversat til flere sprog. Titlen var »Black Popes. Authority: Its Use and Abuse«. Visse anmeldere anklagede ham for at være gået for vidt. Men når denne tidligere jesuit taler om lydighed, kan man roligt gå ud fra, at han ved, hvad han taler om. Og på samme måde ved han - i sin

egenskab af forhenværende ærkebiskop af Bombay – hvad det vil sige at have myndighed. Og han kan ikke siges at være en kold og abstrakt teoretiker. Hans bog er fuld af personlige oplevelser og præget af hans lange og rige erfaring i en uselvisk tjeneste i Kirken. Lad være, at manden måske er udfordrende, men samtidig er han både modig – og ydmyg. Det er netop for med ham at drøfte spørgsmålet om brug og misbrug af myndigheden i Kirken, jeg har anmodet ham om en samtale. Biskoppen modtager mig i den beskedne pension i Rom, hvor han bor under koncilets sidste samling. Pensionen ligger på 3. sal i en ejendom på Corso'en lige ved kirken San Carlo og ikke ret langt fra Piazza del Popolo. Biskop Roberts er 70 år gammel, men endnu er han sprudlende fuld af kraft og vitalitet. Lille som han er og bred af skikkelse med et sikkert fodfæste, ligner han en gammel sej stridsmand. Man føler, at han til sit sidste åndedrag vil forsvare frihedens ret og det engelske demokrati. Han er en slags Chesterton i clergyman! Hans distraktion og mangel på praktisk sans er ligefrem blevet til en talemåde blandt hans venner. Når han spadserer i Rom, kan han aldrig finde vej: »Nå,« siger han, »jeg troede, at Peterskirken lå der for enden af gaden, men så må de altså endnu en gang have flyttet den.« Naturligvis har han glemt vores aftale, men han tager alligevel imod mig med den største ligefremhed:

– Nå, De er dominikaner. Jeg har fire gange prædikeret eksercitier for Deres ordensbrødre i England. Sandsynligvis er jeg den eneste jesuit, der har prædikeret så meget for dominikanerne . . .

Så De har altså hørt om min næste bog om kurien og Det hellige Officium? Ja, den skal snart udkomme – formentlig lige efter jul. Jeg har lige sendt den sidste korrektur tilbage. I virkeligheden må jeg ganske vist indrømme, at det ikke er mig, der er forfatteren. Der er flere forlag, der har bedt mig skrive mine memoarer, men jeg har altid sagt nej. Da det katolske forlag Longmans, Darton & Todd spurgte, om de måtte skrive om mig, sagde jeg dog ja. Jeg gik med til, at man udgav visse dokumenter angående mine besværligheder med Det hellige Officium, – dog kun på visse betingelser. For det første skulle bogens forfatter være katolik. Skal man skrive om disse ting, er det nødvendigt, at man for-

Et møde i Det hellige Officium. Til venstre kardinal Beas velkendte skikkelse.

står, hvad det drejer sig om, og det kan kun en katolik gøre. Og for det andet skal forfatteren være anonym. Jeg ved allerede på forhånd, at han med al vished vil komme til at møde en del vanskeligheder. Og jeg selv med for resten. Hvad mig angår, gør det nu ikke noget, for jeg er vant til det. Men jeg ønsker ikke, at den, der skriver min biografi, skal opleve, hvad jeg selv har oplevet. Derfor er det bedre, at hans navn ikke kommer frem.

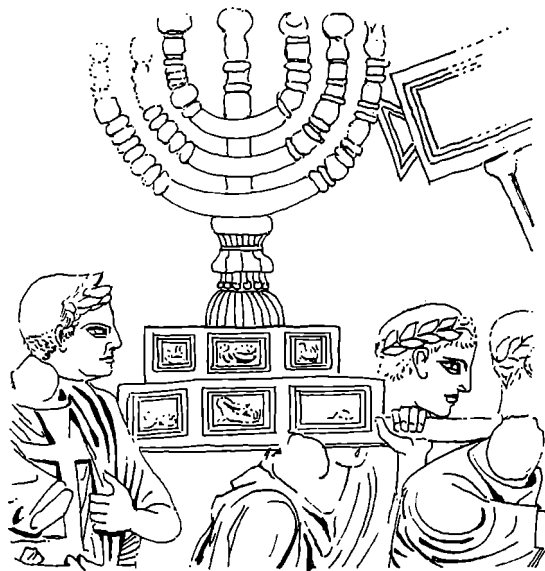
– *Hvad drejer det sig egentlig om? Hvordan er De kommet på kant med Det hellige Officium?*

– Ja, det er en tåbelig historie. Den tidligere apostoliske delegat i England, en amerikansk biskop,

sendte på nogle engelske biskoppers vegne forskellige beskyldninger imod mig til Rom. Naturligvis fik jeg aldrig at vide, hvem disse biskopper var. Jeg ved faktisk ikke engang, om de nogen sinde har eksisteret. De anklagepunkter, der blev rejst imod mig, var de rene bagateller. De drejede sig om to ting:

For det første havde jeg holdt en tale for »Pax«. Jeg må her indskyde, at »Pax« er en kristen forening – en fuldt ud rettroende forening, der har sat sig som mål at studere den kristne lære om alle spørgsmål i forbindelse med krigen. Jeg burde ikke have holdt denne tale, fordi den irske kardinal Browne havde forbudt

Fortsættes side 14

SOM FORST BIE

Gads store Bibelleksikon er vel
har dog klaret opgaven r

At redigere et bibelleksikon er ikke nogen let sag, og at skulle gøre det for et så talmæssigt begrænset publikum som det danske er endnu vanskeligere. Man kan ikke udgive flere forskellige værker, som supplerer hinanden, og man skal ikke alene dække emnet, men også hele læserkredsen fra den sagkyndige, der i en fart har brug for en videnskabeligt velfunderet oplysning, til religionslæreren, der forbereder sin time, og til den almindelige troende, der søger at uddybe sit kendskab til Guds ord. Redaktørerne, professorerne Eduard Nielsen og Bent Noack, samt redaktionssekretær Bent Mogensen har klaret denne vanskelige opgave med bravour. Sammen med en god snes medarbejdere – for en stor dels vedkommende yngre lovende forskere – fortjener de vor taknemmelighed, og man kan kun lykønske Gads Forlag, som har påtaget sig det vovestykke at udgive værket og det oven i købet i et pragtfuldt udstyr, både hvad typografi og illustrationer angår.

Læserne plejer som regel at springe forordet over, især i et opslagsværk som dette, men det er umuligt at vurdere bogen, hvis man ikke ved, hvad der har været forfatterens hensigt med den. I forordet nævnes først alle de områder, man med G.D.B. har villet dække. De kan grupperes under følgende tre hovedemner: litteraturhistorie, kultur- og religionshistorie og bibelteologi. Og man har fint respekteret grænsen mellem disse tre områder. Som alle den slags værker indeholder også dette en mængde geografiske og arkæologiske oplysninger, men desuden – og det er mindre almindeligt – indeholder det en

hel del artikler af litteraturhistorisk art. Artiklen »Afmytologisering« er skuffende, men til gengæld finder man for eksempel i artiklerne »Formhistorie« og »Hermeneutik« alle fornødne oplysninger. Man kan jo spørge sig selv, om det er formålstjenligt, at man har taget alle de navne med, som kun er nævnt en enkelt gang i Bibelen, og som ikke kendes ad andre veje. Værket vil kunne anvendes som bibelordbog, – men den slags oplysninger er nu ellers først og fremmest nyttige, hvis man vil løse kryds- og tværsopgaver. Heldigvis er det ikke sket på bekostning af de egentlige bibelteologiske artikler, som har fået en mere fyldig behandling end i mange tilsvarende værker.

Det bibelteologiske stof findes ikke i så høj grad (efter min mening ofte ikke nok) i de artikler, der omhandler de enkelte skrifter, som under bibelteologiske begreber som for eksempel bøn, evighed, frelse, Gud, hellighed, Jesus (meget omfattende) og andre. Og hvilket standpunkt har man nu indtaget med hensyn til disse artikler? Ja, det er netop det, der især må interessere en katolsk anmelder.

I forordet står der: »Hovedsynspunktet for arbejdet har været, at der skulle gives saglig, historisk oplysning, præsenteret i et klart og læseligt dansk. Det har ikke været hensigten at give medarbejderne lejlighed til at fremlægge deres specielle standpunkter og forskningsresultater, men med deres bistand at orientere læserne om Bibelforskningens nuværende position.«

Denne vilje til at være saglig og objektiv – noget, man kun kan bi-

falde – medfører, at den uindviede læser ofte må føle sig desorienteret. Men det er en sund – omend undertiden lidt skrap – kur. (En del af koncilsfædrene, som ikke havde åbnet ret mange eksegetiske bøger siden deres studietid for adskillige årtier siden – måtte også gennemgå en sådan kur – og for de flestes vedkommende med udmærkede resultater). Det nytter ikke noget over for menigheden at lægge skjul på, at den bibelvidenskabelige forskning uanset konfessionelle tilhørsforhold stiller flere spørgsmål, end den besvarer, og at svarene kan være ret forskellige. Også ganske almindelige kristne har krav på at blive behandlet som voksne mennesker. Og G.D.B. må siges at være et objektivt opslagsværk. Som eksempel vil jeg nævne en artikel, der berører det vanskelige og meget omdiskuterede emne »Barnemordet i Betlehem« i barndomsevangeliet hos Mattæus. Denne artikel vil muligvis vække forbavselse hos en del, men den er faktisk et sagligt billede af forskningens position i dag.

Medarbejderne skal være objektive som videnskabsmænd. Men de skal også være det som troende, og dette er et bibelleksikon og ikke et luthersk leksikon. Vi har alle sammen svært ved ikke at anlægge vore teologiske briller, når vi læser Bibelen. Se nu for eksempel artiklen »Cølibat«, som forekommer mig at være ensidigt luthersk præget. I artiklen »Jesu brødre« er det til gengæld de katolske briller, der må kritiseres, mens man i en artikel som den om »Jakobsbrevet« klart skelner mellem bibelvidenskab og luthersk teologi. Som katolik vil man ikke altid være helt enig med forfatterne, men red-

EREN LÆSER ELEN

ikke alt om Bibelen, men redaktørerne
d bravour. V. Duclos anmelder.

aktørerne har til enhver tid været helt fair over for katolikerne. Man behøver som eksempel kun at læse alt det, der i artiklen »Bibeloversættelse« siges om middelalderen. Den eneste direkte misforståelse, der er faldet mig i øjnene, er, at man påstår, at vi stadig betragter Paulus som forfatteren af Hebræerbrevet. Allerede Thomas af Aquin, som nu har været død i snart syv århundreder, sagde, at dette brev vanskeligt kunne tænkes at være skrevet af den samme forfatter som de øvrige paulinske breve. Spørgsmålet om de bibelske forfattere er imidlertid – som G.D.B. da også selv med rette udtrykker det – af underordnet interesse. (En passant vil vi kun lige bemærke, at netop dette underordnede emne for et par årtier siden var valpladsen for nogle af de hedeste kampe mellem katolske og protestantiske eksegeter! Det, man er uenig om, kommer ofte straks til at indtage en vigtigere plads.)

A dskillelsen mellem bibelkritik og tro kommer til udtryk i forordet på en måde, som nogle (efter min mening uden grund) har fundet forargelig. »Bibelenes bøger og beretninger er derfor i G.D.B. behandlet, kommenteret og analyseret, sådan som man inden for den historiske og litteraturhistoriske forskning behandler et hvilket som helst andet dokument fra fortid eller nutid. Det vil ikke sige, at det standpunkt er opgivet, at Bibelen er Guds ord. Bibelen er Guds ord i menneskelig skikkelse, fattigt eller rigt, frastødende eller tiltrækkende, men hverken forfatterne eller læserne af G.D.B. har nogen forhåndsmulighed for at afgøre,

hvad der i Bibelen er Guds ord, hvornår det er det, eller hvordan det bliver det.«

Synspunktet er meget sundt. Redaktørerne advarer os ærligt: denne bog er ikke »alt om Bibelen«, som en af anmelderne siger om den. Emnet er den menneskelige skikkelse, hvori Gud fremtræder for os. Vi katolikere tror absolut, at Bibelen, hele Bibelen, er ufejlbar, fordi den er Guds ord. Men Guds ord når os i menneskelig skikkelse, og vi må granske denne skikkelse for at finde ud af, hvad det er, Gud vil sige os. En sådan bibelkritik er hverken for

eller imod troen, – troen ligger nemlig på et helt andet plan. En bager tror ikke mindre på Kristi tilstedeværelse i eukaristien, fordi han har set oblaterne blive lavet. Og på samme måde er det ikke helligbrøde at anvende fornuften som redskab for at trænge ind i den menneskelige skikkelse, hvorigennem Gud taler til os. G.D.B. er hverken en betragtningsbog eller et bekendelsesskrift, – ja, jeg vil ikke engang sige, at betragtningsbøger eller bekendelsesskrifter bør hvile på denne bog. Professorerne hører jo ikke til kirkens læremyndighed. Noget andet er, at vore betragtningsbøger ofte burde tage mere hensyn, end de gør, til bibelforskningens resultater. Det, vi skal bygge på, er ikke vore tilfældige indtryk, når vi læser Bibelen, men selve de ord, Gud har anvendt for at tale til os og åbenbare os sine mysterier. Vi behøver ikke at være bange for, at Guds ord skal lide skade, – det er mægtigt nok til at kunne stå for alle menneskelige forsøg på at granske det, ligemeget hvor ubehjælpssomme og kluntede de er. Vi siger ikke: »På knæ for Bibelen, hr. professor!« Det, vi siger til ham, er: »Bliv ved med at forske og granske, og som tak for din hjælp til bedre at forstå den menneskelige skikkelse, Guds ord fremtræder i, vil vi hjælpe dig til i troen at nå frem til Guds ord gennem denne skikkelse.« Eller er det måske ikke den samme Gud, der har givet os fornuften, og som senere har åbenbaret sig for os?

I den økumeniske samtale nævner vi ofte Bibelen som vor fælles kilde. Men vi opdager hurtigt, at vi som troende ikke læser Bibelen på samme måde. Skulle vi ikke, før vi begynder at sammenligne vor opfattelse af Bibelen, forsøge at finde frem til et fælles sprog? Den videnskabelige eksegese, som er en af troens beskedne, men uundværlige tjenere, kan være et egnet område til sammen at begynde forfra. Fagfolk er nu nået til et rigtigt samarbejde på dette felt. Vi, som nyder godt af fagfolkens arbejde, får her en mulighed for at nærme os hinanden. Dette må for os være en ekstra grund til at anbefale dette værk til alle voksne katolikere.

V. Duclos

Guds danske bibelleksikon I (A-K). 1204 spalter. 60 plancher. Pris indb. kr. 238,75.

Bd. 2 (L-Å) udkommer i foråret 1966. Pris indb. kr. 258,25.

Paven og børnene

Baggrunden for en gave

Ved afslutningen af konciliet gav paven en særlig gave på 30.000 dollar, ca. 200.000 kr. til patriarken mgr. Gori til støtte for børnehospitalet i Betlehem. Her skal baggrunden tegnes for denne aktion for syge børn.

1947. Det er nu snart 20 år siden, en arabisk læge fortalte følgende triste juleoplevelse. Netop i den hellige nat var han beskæftiget i en flygtningelejr nær Betlehem og så der, hvordan folk uden for deres telte skrabe sneen væk og gravede huller i jorden for at begrave deres små udsultede børn, og samtidig ringede juleklokken nede i landsbyen og samlede folk til gudstjeneste. Mens lægen næste dag fortalte om sin oplevelse, samlede millioner af kristne over hele verden omkring krybben og sang sentimentale salmer om det lille barn i Betlehems stald. Men nogle Caritasfolk gik i gang med at lave planer til det første børnehospital i Betlehem for i hvert fald at tage sig af de mest forladte i de store flygtningelejre og give dem en god pleje. De betragtede en sådan hjælp som en æressag for den syngende kristenhed. Den tak, vi i så ubegrænset form viser et barn fra Betlehem, får nu engang en bitter bismag, så længe lidende børn i Betlehem jamrer midt under jubelsangen. »Og skulle De være enig med os, ja så gør noget for denne sag. Så kan De næste år fejre en glad jul med stemningsfulde julesalmer og hele Deres hjerte.«

1948. Afslutningen på den jødisk-arabiske krig kaster flere hundrede tusinde flygtninge ind i området mellem Jerusalem og Jordan. Ingen havde ventet denne invasion. Titusinder er ved at dø af sult.

1949. Caritas sender en repræsentant til Det hellige Land for at yde katastrofehjælp. Der indrettes omgående folkekøkkener. Caritas uddelel suppe til de nødlidende.

1951. Ser man al nøden blandt flygtningene, er de sværest ramte børnene. I snesevis dør de af kulde og sult og begraves i nærheden af teltbyerne. Caritas opretter en lægestation for nødlidende fra de omkringliggende lejre. Der øves førstehjælp flere steder.

1953. Konsultationstimerne viser sig at være helt utilstrækkelige. Mange børn dør på vejen hjem fra lægen. To tre ugers grundig pleje kunne redde børnene. Man sender nødråb ud over hele Europa.

1954. Caritas lejer i Betlehem to værelser, stopper 14 børnesenge ind og kalder det et »hospital«. Indholdet af disse senge, er så rystende, at man fyldes med rædsel ved at se det. Gaverne vokser...

1956. Caritas lejer et lille hus i Vincentsøstrenes have, 25-28 senge. Gaverne vokser. I Schweiz og i Tyskland viser man opgaven stor interesse.

1958. Pladsen er trang i børnehospitalet. Vi kan højst pleje 500 børn om året. Med det overskud, gaverne giver os, kan vi yderligere støtte et børnehjem med 50 forsømte og forladte småbørn. Gaverne tager stadig til...

1960. Af gaverne betaler vi hospitalet og børnehjemmet, og desuden ansættes en læge, som holder konsultationer. 800-1000 personer melder sig månedlig; det er fremfor alt mødre og børn. Gaverne vokser...

1961. Er der samlet for mange penge? Nej! Men vort børnehospital er for lille. Hvad skal vi gøre? Splitte Caritasarbejdet mere og mere, åbne en ekstra lægelig samtaletime, indrette et ekstra sygeværelse for børnene? Eller skulle vi ikke, da vi jo har så gode venner og hjælpere, endelig gøre noget for, at børnene i mindre grad kommer til at trænge til læge, hospital, asyl?

1962. Vi har besluttet os til en storstilet løsning, - en veludformet, grundlæggende børnehjælp, hvor opdragelsen af mødre drages med ind i aktionerne, og vi tror, at dette er den helt rigtige løsning.

1964. I slutningen af april starter man bygningen af et nyt stort Caritas-børnehospital i Betlehem.

▪

I USA har Kirkernes Nationalråd den 3. december for første gang besluttet sig til at gå ind for en forhandlingsløsning i Vietnam.

Jøderne i Sovjet fortsat under pres

Sovjets tre millioner jøder har fortsat vanskeligheder at slås med, mener repræsentanter for 24 af de største jødiske sammenslutninger i USA. I en nytårsrapport, udarbejdet af de amerikanske jøders konference, anmoder man om, at der på internationalt plan lægges pres på de sovjetiske myndigheder, så jøderne i USSR kan få deres religiøse og kulturelle rettigheder tilbage.

Rabbiner Israel Miller, der er formand for konferencens komitébestyrelse og præsident for USA's rabbinerråd, anførte følgende som eksempler på den sovjetiske regerings indgreb over for den jødiske del af befolkningen:

I Tashkent er det af byrådets udvalg for kirkelige anliggender blevet forbudt jøder under 30 år at komme i synagogerne.

I Dushanbe (tidligere Stalinabad) har man nægtet jøderne tilladelse til at åbne en ny synagoge, til trods for at der i øjeblikket kun er én synagoge til den jødiske menigheds 10.000 medlemmer.

En del turister har fortalt, at 20-25 betjente fra politiets hjælpetropper under sabbatgudstjenesterne i Moskva, Leningrad, Kijef og Odessa havde taget opstilling i synagogerne for at sikre, at kirkegængerne og de udenlandske turister ikke kom i kontakt med hinanden.

Katolsk universitet i Æthiopien

I Æthiopien, hvis love tidligere kun tillod ikke-koptiske kirker et begrænset virkefelt, er der blevet oprettet et universitet under katolsk ledelse.

I 1958 oprettede italienske ordenssøstre et lærerseminarium i byen Asmara. Seminariet, der huser 1000 elever, er af regeringen blevet ophøjet til universitet. Selveste kejser Haile Selassie er universitetets protektor, mens en ordenssøster bestrider stillingen som rektor. To tredjedele af eleverne er indfødte afrikanere, og en fjerdedel er kvinder. Katolikernes antal er 500 - tilhørende enten den latinske eller de østlige riter. Der er desuden et betragteligt antal koptere, ortodokse og muhamedanere.

De er slet ikke så konservative

Ærkebiskoppen af Canterbury besøger paven

Ærkebiskoppen af Canterbury, dr. Michael Ramsey, flyver den 23. marts til Rom for at besøge pave Paul VI. Efter besøget hos den katolske kirkes overhoved rejser anglikanernes »patriark« til Genève for at bese Kirkernes Verdensråds nye hovedkvarter. Fem fremtrædende repræsentanter for Church of England ledsager ærkebiskoppen på rejsen, nemlig biskop Dean af Cariboo, Canada, biskop Moorman af Ripon, som var anglikanernes seniorobservatør ved Vatikankonciliet, pastor J. N. D. Kelly, som er formand for ærkebiskoppens kommission for dialogen med den katolske kirke, kannik J. R. Satterthwaite, der står i spidsen for anglikanernes økumeniske arbejde, og pastor John Andrew, som er ærkebiskoppens huspræst. Dr. Ramseys personlige repræsentant ved Vatikanet, kannik John Findlow, vil støde til delegationen i Rom.

Da ærkebiskoppen offentliggjorde meddelelsen om sit forestående besøg hos paven, fremkom han med følgende kommentar:

»Mit besøg hos pave Paul bliver en ren høflighedsvisit i overensstemmelse med den nye venskabsånd, der kendetegner forholdet mellem alle kristne kirker.«

Det var dr. Ramseys forgænger, dr. Fisher, der tog det historiske skridt at besøge pave Johannes XXIII i 1960 – det første møde mellem en ærkebiskop af Canterbury og en biskop af Rom siden reformationstiden. Siden da er forbindelserne mellem den anglikanske og den katolske kirke blevet stadig bedre, ikke mindst fordi den nye ærkebiskop af Canterbury med varme er trådt i forgængerens fodspor. Et vigtigt skridt i den retning var det, at kannik Findlow blev sendt til Vatikanet som permanent repræsentant.

Kardinal Heenan fremhæver i en kommentar, hvor højt den nuværende ærkebiskop af Canterbury står i engelske katolikkers øjne. »Den katolske gejstlighed i Storbritannien vil i fællesskab med paven gøre sit til, at ærkebiskoppens ophold i Rom bliver både glædeligt og uforglemmeligt,« sagde ærkebiskoppen af Westminster.

I det hele taget har begivenhederne i den sidste tid næsten taget livet af den forestilling, at Storbritannien skulle være »konservativt« i økumeniske spørgsmål. Der har i den internationale bedeuget for de kristnes enhed været tale om en økumenisk aktivitet, som er uden sidestykke – selv sammenlignet med, hvad der er tilfældet på kontinentet og i Nordamerika. Ikke bare i London, men over-

Englændere. Slet ikke så konservative! Men er danskerne?

alt i provinsen har der været afholdt mange økumeniske møder med stor deltagelse.

Fredsministerium

Kardinal Alfrink af Utrecht, Holland, har foreslået, at det hollandske forsvarsministerium bliver om døbt til fredsministeriet.

Kardinalen, som er biskop for katolikkerne i den hollandske hær, udtalte over for en forsamling, hvor også forsvarsminister Piet de Jong var til stede, at militære ledere altid må huske på, at deres hovedopgave er at opretholde freden og undgå krig. Samtidig med at kardinalen foreslog navneforandringen, mindede han om, at forsvarsministeriet indtil 1945 gik under navnet krigsministeriet.

Klitborg for retten

Som bekendt verserer der en retssag mellem feriehuset »Klitborg« ved Nykøbing Sjælland og den lokale grundejerforening om den rette fortolkning af servitutterne på ejendommen. Grundejerforeningen mente ikke, at disse servitutter tillader den nuværende udnyttelse af ejendommen som feriested for familier og børnehaver.

Onsdag den 12. januar kom sagen for retten i Nykøbing Sjælland. Grundejerforeningen førte forskellige vidner, der klagede over støjen fra ejendommen. Forsvareren, landsretssagfører Garth-Grüner, påpegede i sit indlæg Klitborggrundens størrelse, der må berettigg tilstedeværelsen af flere familier, når denne tilstedeværelse i øvrigt ikke har karakter af hotel- eller pensionsophold.

Der skulle have været afsagt dom i sagen den 21. januar, men dommeren er blevet syg, og domsafsigelsen er derfor blevet udsat til den 28. januar.

Søborg giver sig aldrig

Trods kulden arbejder Lars Nordbo og menighedens medlemmer videre med tømrerarbejdet. Menighedssalen tjener dels som lagerrum, dels som værksted. Vi håber, at der melder sig en heldagshjælper ... han kan bo i præsteboligen.

Byggefonden er nu på kr. 400.000. Tak for al hjælp. Salget af brugte frimærker har været stigende på det sidste: folk har sendt porto fra deres julekorrespondance. Fra München er kommet en meget smuk påskelysestige, udført i bronze af den kendte billedhugger Max Faller. Stagen var med på kunstnerens udstilling under den eukaristiske kongres, hvor den blev meget beundret. – Den er skænket af studenter og spejdere i Münster.

Paul d'Auchamp, præst.
Vandtårnsvej 5, Søborg.
Giro 99101.

Interviewet med ærkebiskop Roberts

Fortsat fra side 9

præsterne i England at slutte sig til »Pax«. Men hvorfor? Slet ikke på grund af denne bevægelses arbejde for freden, men udelukkende fordi den var i strid med en anden for-
ening! Det var det hele . . .

Det andet anklagepunkt gik ud på, at jeg havde draget de engelske biskoppers redelighed i tvivl. Jeg havde – påstod man – skrevet et brev til *The Universe*, hvori jeg havde stemplet det engelske hierarki som ulydigt, fordi det ikke gennemførte de liturgiske reformer. I virkeligheden har jeg i hele mit liv kun skrevet et eneste brev til *The Universe*, og det var tværtimod for at tage de engelske biskopper i forsvar. Anklagen var altså det pure opspind.

Det var på disse to – ureelle – anklagepunkter, jeg blev dømt. Nu skal dertil føjes, at dommen blev fældet, uden at der blev afholdt noget egentligt retsmøde. Alle vidnerne var anonyme. Der blev dog ikke taget noget hensyn til den indsigelse, jeg i den anledning fremkom med mod disse falske beskyldninger, da jeg blev informeret om dem.

Så snart Det hellige Officiums me-

toder gik op for mig, fremlagde jeg sagen for to kendte engelske sagførere og bad dem udarbejde en rapport over, hvad der ville ske, hvis den apostoliske delegat ikke var beskyttet af den kanoniske ret – hvis han altså blot var en ganske almindelig borger, og jeg som lægmand anlagde sag imod ham ved en engelsk domstol? Hvem ville da vinde en sådan injurieproces? De to sagførere fremkom med en lang og meget indgående redegørelse, hvori de forklarede, at den apostoliske delegat var beskyttet af den klausul i engelsk lovgivning, der hedder »privilegiet«. Dette privilegium kommer embedsmænd til gode, når de indsender rapporter til deres overordnede. I det foreliggende tilfælde kunne det nævnte »privilegium« dog ikke spille ind, da delegatens uredelighed og mangel på god tro var så åbenbart iøjnefaldende. Han ville altså i givet fald uden tvivl blive dømt af de engelske domstole.

Sagen var efter min mening så alvorlig, at jeg fremlagde den for paven – dengang Johannes XXIII. Jeg gjorde det ikke med bøn om en nå-

desbevisning, men som min simple ret. Paven lovede mig udtrykkelig at undersøge sagen. Da der intet kom ud af det, sendte jeg flere breve til ham for at minde ham om hans løfte, men de er formentlig aldrig nået frem til ham. I hvert fald kom der aldrig noget resultat. I slutningen af 1962 under koncilets første samling talte jeg med kardinal Cicognani. Jeg ville skabe klarhed i sagen. Det var blevet et principspørgsmål for mig. Kardinalen svarede, at denne mærkværdige tavshed formentlig var et tegn på, at der var nogen, der ville ramme mig på en eller anden måde. Dertil svarede jeg, at jeg ikke kunne acceptere denne fremgangsmåde. Han lovede så at tale min sag hos paven. Jeg venter den dag i dag på svaret . . . I seks år har jeg altså med alle midler forsøgt at imødegå de falske anklagepunkter. I seks år er jeg ustandselig stødt på en mur. Alt har været forgæves.

– Er det hele denne sag, bogen kommer til at handle om?

– Ja, og jeg har bedt forfatteren skrive fuldstændig upartisk om det. Bogen skal kun bringe processens akter uden litteratur af nogen art – blot saglige oplysninger og nøgterne kendsgerninger, som man i England gør det ved enhver strafferets sag.

Når jeg således indirekte anklager Det hellige Officium, er det ikke på nogen måde hverken af hævnlyst eller af bitterhed. Det er ikke for min egen skyld, for at »rense min ære«. Det er snarere for at rense Kirkens ære. Når man virkelig elsker Kirken, kan man nemlig ikke uden videre af-
finde sig med de metoder, der benyttes i Rom. Allerede i 1965 tøvede ærkebiskoppen af Köln, kardinal Frings, ikke med at tale om »den forargelse, Det hellige Officiums metoder vakte rundt omkring i verden«. Han krævede, at de retsregler, der i alle lande gælder for en normal proces, også skulle gælde, når det drejede sig om Det hellige Officium (der som bekendt er unddraget dem i kraft af § 1555 i den kanoniske lov). Jeg vil nu ud fra mit personlige tilfælde påvise, hvor berettiget kardinalens krav var. Jeg mener, at tiden nu er inde, til at katolikkerne – og de, der ønsker at indtræde i Kirken – får klar besked om, hvad i den der ikke går, som det skal, og hvad der ikke er virkelig forargeligt. Så kan de enkelte selv træffe deres afgørelse med hensyn til, om de mener, det bør fortsætte, eller om der skal sættes en stopper for det!

– De ønsker altså – ligesom kar-

London. Her gik den ikke . . .

dinal Frings – at hemmeligholdelsespligten skal afskaffes?

– Jeg indrømmer, at der kan være visse omstændigheder ved en proces, der kan kræve, at retsforhandlingene er hemmelig. Dette er for eksempel ofte tilfældet med ægteskabssager. Men i alle andre tilfælde er disse hemmelige forhandlinger ganske uforsvarlige. Set med en englænders øjne er en sådan fremgangsmåde ligefrem uhyrlig. Hos os skal domfældelsen nemlig ikke alene være retfærdig i sig selv, – den skal også være retfærdig i *alles* øjne (*done and seen to be done*). Derfor handler domstolene hos os også uhyre sjældent for lukkede døre. Og derfor betragtes pressen heller ikke som en fjende, men som en hjælp. En anset dommer har engang hævdet, at dommerne – således som den engelske ret fungerer – til stadighed selv er under dom for hele nationens domstol. Og det er fuldstændig rigtigt. Men det samme burde være tilfældet i Kirken. Som jeg allerede utallige gange har både sagt og skrevet, burde den kirkelige myndighed udøves »uden slør«. Efter min mening har vor generation allerede haft nok af hemmelige handlinger og af den uigennemtrængelige tavshed, som tyranniske magthavere holder af at omgive sig med – ligesom tyve holder af mørke. Kirken bør holde sig fjernt fra al den slags. Overalt, hvor et enevældigt styre har ført til større eller mindre korrupsion, er *lys* det første, som både kirurg og patient har brug for ...

– *De mener altså, at den offentlige mening burde spille en større rolle i Kirken?*

– Ja, så afgjort. Det, der her i England forskrækker folk, når de ser på den katolske kirke – og det samme er formodentlig tilfældet i Skandinavien – er den tilsyneladende blinde underkastelse, den kræver af os, uden til gengæld at fremvise nogen som helst form for offentlig kritik – en kritik, som ethvert sundt demokrati dog betragter som et af de nødvendige elementer til beskyttelse af friheden. Derpå svarer vi naturligvis, at vi katolikker i langt højere grad end alle andre mennesker lever under retfærdighedens og den kristne kærligheds lov. Men det svar er ikke særlig overbevisende. Vore domstole minder nemlig lidt for meget om den gamle dronning i *Alice in Wonderland*, der forlangte, at processen først skulle sættes i gang, når henrettelsen havde fundet sted. Vore domstole er lidt for tilbøjelige til at

glemme menneskets fundamentale rettigheder. Derfor kan man heller ikke helt komme uden om at føle sig fristet til at sammenligne dem med domstolene i en diktaturstat.

Hvis Kirken skal trives og bevare sin sundhed, kan den ikke undvære den offentlige menings regulerende indflydelse, som er en livsnødvendighed i ethvert demokratisk system og for den sags skyld også inden for enhver religiøs organisme. Såvel Skriften som traditionen og kirkehistorien forkynder os læren om de kristnes kollektive ansvar over for deres kirke. Tag for eksempel den tilbagevenden til den hyppige altergang, der har fundet sted. Denne praksis var jo siden kirkefædrenes tid så længe gået tabt. Denne tilbagevenden til den oprindelige tradition er ikke udelukkende sket, fordi en pave har skrevet under på et dokument. Grunden til, at den blev til noget, er, at der var folk, som uden omsvøb – men ikke uden risiko – gav udtryk for den åndelige sult, der fortærede dem indefra. Og det samme kan siges om aftenmesserne, om de nye regler for den eukaristiske faste og i det hele taget om alle de reformer, der er blevet gennemført i de senere år. De er alle sammen kommet »nedefra«. Hvis de almindelige katolikker hverken havde gjort eller sagt noget, ville en sådan passivitet måske være blevet betragtet som ærbødig lydighed. Ja, muligvis her på jorden, men i hvert fald ikke i Himlen! Derfor mener jeg også, at problem nr. 1 i Kirken i dag er at gengive det katolske lægfolk sansen for dets personlige ansvar.

– *Den bispesynode, som pave Paul har oprettet, ser ud til at være et betydeligt skridt i den retning. De øn-*

sker, dvs. hen imod en »demokrativering« af Kirken.

– Ja, det er unægtelig et første skridt, – men det er også kun et første skridt. Den vej, der er tilbage, er endnu meget lang. *De* vil måske komme til at opleve nye tider – men ikke jeg ...

– *De er meget pessimistisk?*

– Ja, jeg er meget pessimistisk. Men det er kun, fordi jeg er så meget ældre end *De*.

Et par uger efter denne samtale kom det frem for offentligheden, at pave Paul VI som det første led i kurierreformen havde besluttet at reformere Det hellige Officium. *Osservatore Romano* for den 6.–7. december 1965 bragte statutterne for det nye ministerium, der fra nu af har fået navnet »Kongregationen for tros læren«. Man kunne til sin glæde læse, at processerne herefter ikke mere skal være hemmelige, at den anklagede altid skal høres, at han får ret til at forsvare sig, og at hans biskop skal informeres om sagens gang. Desuden vil medlemmerne af den nye kongregation ikke udelukkende blive valgt blandt de italienske gejstlige, men fra alle dele af verden. I særlige tilfælde vil de oven i købet få bistand af eksperter, der er udtaget blandt universitetsprofessorer. Derved gør paven en ende på et andet misbrug, nemlig at Kirkens største teologer skal dømmes af snæversynede prælater uden særlig teologisk kultur.

Reformen, der har stået på i så lang tid, sætter punktum for et trist kapitel i Kirkens historie. Biskop Roberts bog, som lige er udkommet (»Archbishop T. D. Roberts, His Life

DIALOGER 3

A. Bea - M. Boegner - W. Visser't Hooft

ROM MØDER GENEVE

med forord af biskop W. Westergård Madsen

og biskop Hans L. Martensen

samt en historisk oversigt

ROM OG KIRKERNES VERDENSRÅD

ved sognepræst Gerhard Pedersen

„Denne samtale viser, hvorledes man uden at tilsløre forskellene og uenigheden, alligevel i fællesskab kan stræbe efter gensidig forståelse.“
H. L. Martensen

„En ærlig, uforbeholden og brøderlig samtale om det, der forener, og det, der skiller.“
W. Westergård Madsen

Et hæfte på 104 sider med typografi ved Erik Ellegaard Frederiksen og med illustration forestillende mødet i Genève den 18. februar 1965.

Pris inkl. oms. kr. 12,-

Fås hos Deres boghandler eller direkte fra forlaget: Lumen, Kollegievej 2, Charlottenlund. (Postkonto 1075 40).

AMAGERBANKEN
AKTIESELSKAB

Banken der dækker hele Amager

Kaffefirmaet

Børge Kruse

Frederiksborggade 27
Tlf. CE 7609 A

Kaffe - The - Cacao

Mogens Larsen

Ramsherred 31
Aabenraa
Tlf. 2 25 30 og 2 34 27
Lvs - Kraft - Varme

Aabenraa Brugsforening

Søndergade 15
Aabenraa. Tlf. 2 23 68
Leverandør til St. Ansvars
Klinik

R. Schulik

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 2 02 14

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon 121, 205

Alt i gulobelægning

Dansk Gulventreprise A/S

Studiestræde 15
Tlf. Byen 5800 og 5151

Sanitet Centralvarme

Nielsen & Brostrøm

Algade 58, Aalborg, tlf. 13 04 33
Indeh. A. Brostrøm, ing. M. af I.
Aut. vand-, gas- og blikkenslagermester

Banegårdens Restaurant

v/ Fritz Kapper

Odense H.

Marcussen & Søn

Orgelbyggeri

Grundlagt 1806
AABENRAA

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaards Tværvej 13,
Charlottenlund
Tlf. Ordруп 5722 og 6850.

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

FJERDE SØ

Hovedagentur
Gratis rådgivning dag og aften
i alle enkle og kombinerede
forsikringsarter:

Ulykke — Dødpeng — Familieindbo
Brand — Indbrud — Vandskade
Tyveri — Ansvar — Sommerhus
Auto — Husejer — Forretning
Driftstab — Sanitet — Oliefyр m. m
H. E. Pedersen, Søndervigvej 89
Vanløse . Tlf. 71 20 23

samt
Tegningsagentur
Statsanstalten for Livsforsikring

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01

Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

MARIUS
MP
PETERSEN

Ringsted isenkramhandel

Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

Støt vore annoncører

and Works.« Longmans, Darton and Todd, London) kommer til at stå som et vidnesbyrd om en epoke, man med rimelighed kan betragte som definitivt afsluttet.

Den gamle jesuiterbiskops modige kamp har altså ikke været helt forgæves.

Martin Drouzy

En institution vokser

For to år siden indbød mgr. H. Holzapfel i Würzburg for første gang til et møde for skandinaviske præstestuderende. Siden da er der regelmæssigt blevet afholdt møder hvert semester, således at der nu næsten er tale om en institution, som man vil fortsætte med at udbygge i fremtiden. I mellemtiden er deltagerantallet desuden steget fra 11 til de 32, der den 8.-9. januar mødtes i Köln. Værter var det katolske Skandinaviens gode venner og hjælpere, prælat, dr. Daniels og mgr., dr. Holzapfel. Der var ikke alene danske, svenske og norske præstestuderende, men også belgiske, hollandske, spanske og tyske studerende, der er bestemt for opgaver i den nordiske diaspora. Mange af deltagerne var ordensfolk fra dominikaner-, franciskaner-, jesuiter- og kamillianerordenen samt fra maristernes kongregation.

Møderne afholdes blandt andet for i al beskedenhed at forsøge at afhjælpe den mangel, at der ikke findes et nordisk pastoralseminar til forberedelse af de unge præsters arbejde i vore lande, hvor forholdene dog er andre end sydpå, hvor vi gennemfører vore studier. Denne gang stod da det pastoralteologiske også i forgrunden på mødet, der ledes af pater Knud Aage Nielsen S.J. Det glædelige var, at der under samtalerne herskede udbredt enighed om de principielle retningslinier og stor forståelse hos de udenlandske studenter med hensyn til vore specielle forhold i Norden. De to dage var en berigelse for samtlige deltagere og lovede godt for de fremtidige møder.

Rich. Hansen O.S.C.

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører
Studiestræde 15, København
Minerva 6761
Kontortid 9-16 - Lørdag lukket

I DEN KOMMENDE TID

DANMARKS KATOLSKE LÆRERFORBUND

afholder søndag d. 13. februar landsdelsmøder i henholdsvis Århus (Skt. Knuds Skole) og København (Skt. Knuds Skole).

Program:

Kl. 13.30: Indledning over emnet: ET NYT SYN PÅ DEN KATOLSKE SKOLES OPGAVER? (i Århus v. Käthe Lund, i København v. Ole Steen Henriksen). Derefter gruppediskussion med afsluttende gruppe-rapport; herunder kaffe/tedrikning.

Kl. 17.00: Messe for deltagerne.

Alle er velkomne – også ikke-katolske lærere.

Ved generalforsamlingen d. 28. november valgtes følgende til bestyrelsen: formand: lektor, mag. art. Hans Bang, næstformand: kommunelærer Anton Jensen, endvidere: overlærer Ole Meyer, skolebestyrer Søster Margrethe, skolebestyrer Sr. Sidonie og lærerinde Käthe Lund (for de to sidstes vedkommende nyvalg) i stedet for skoleinspektør Erling Tiedemann og pater L. O. Dorn S.J., som ønskede at gå af).

Henvendelse vedrørende medlemskab rettes til formanden: Kejlstруп-lund 33, Birkerød, tlf.: 81 35 13.

Henvendelse vedrørende medlemsbladet til: Ole Meyer, Lyngvej 28¹, Lyngby, tlf.: 87 93 72.

FESTAFTEN i D.K.K.F.

For på festlig vis at byde vor nye biskop velkommen arrangerer D.K.K.F. fredag den 4. februar 1966, kl. 19.00 i lokalerne Bredgade 67, 1. sal (bibliotekssalen), en sammenkomst, hvortil tilmelding kan ske til sekretæren Gerda Sørensen, Rødager Allé 38 B, Vanløse (tlf. 70 02 94 kl. 18.30-19.30), inden den 1. februar 1966.

Pris: kr. 15,00 (3 stk. smørrebrød + øl + kaffe).

SOMMERKURSUS I ITALIENSK SPROG OG KULTUR FOR UDLÆNDINGE

Det katolske Jesu Hjerter Universitet i Milano afholder i år i lighed med tidligere år sommerkurser i italiensk sprog og kultur for udlændinge. Kurserne afholdes i tiden 27. juli til 27. august på Monte Mario – lidt nord for Vatikanstaden – i Rom i de bygninger, der normalt rummer universitetets lægevidenskabelige insti-

tut. Adressen er Via della Pineta Sacchetti, 644, telf. 33 13 41.

Kurserne er åbne for alle, der måtte ønske at påbegynde eller uddybe deres studier i italiensk. Der afholdes specialkurser for udenlandske lærere i italiensk og for akademikere, som vil specialisere sig i italiensk sprog og litteratur.

Desuden er der oprettet et handelskursus i tekniske vendinger og handelskorrespondance. Ønsker man at deltage i dette kursus, må man dog på forhånd have elementære kundskaber i italiensk.

Programmet omfatter 22 timers undervisning pr. uge. Har man meldt sig til et kursus, er deltagelsen i undervisningen obligatorisk. Når kursus er forbi, vil man få tildelt en erklæring om, at man har deltaget i undervisningen, og de, der har aflagt eksamen vil få udstedt et diplom.

Ud over undervisningen i italiensk sprog og kultur får deltagerne i de forskellige kurser lejlighed til samlet at besøge Roms vigtigste museer og monumenter, ligesom der om søndagen er planlagt udflugter til steder af historisk eller kunstnerisk interesse.

I universitetets kollegiebygning, der støder op til den bygning, hvor undervisningen hovedsagelig finder sted, og som desuden ligger i udkan-ten af en stor park, kan deltagerne under hyggelige forhold få kost og logi.

Priserne er:

For deltagelse i kursus Lire 20.000

Eksamensafgift » 1.500

Kost og logi:

Enkeltrum, morgen-
mad, frokost, efter-
middagste og aftens-
måltid » 75.000

Dobbeltværelse, mor-
genmad, frokost, ef-
termiddagste og af-
tensmåltid » 65.000

Alle oplysninger og tilmelding til:
Segreteria Corsi Estivi per Stra-
nieri, Università Cattolica del
Sacro Cuore, Milano, Italien –
Largo A. Gemelli, 1 – tlf. 86 55 51.

Det er i Bredgade
det foregår
på søndag

KA og UKA

har udsendt følgende til pressen:

Pave Paul VI har flere gange udtrykt alvorlig bekymring for, at krig i Vietnam skal resultere i en tredje verdenskrig. Han har appelleret til alle ansvarlige regeringer og ansvarsbevidste personer om at gøre deres yderste for gennem beslutninger og opinion at standse myrderierne og genoprette ro og orden med fuld respekt for nationens selvbestemmelsesret og individets ukrænkelighed.

Visse kredse har kritiseret paven for hans seneste henvendelse til Sovjetunionen, Kina og Nordvietnams ansvarlige ledere. For at vise vor anerkendelse af disse fredsiniciativer har Katolsk Arbejderaktion og Unge Katolske Arbejdere i Danmark sendt paven følgende telegram:

Katolske Arbejdere i Danmark udtrykker begejstring for seneste fredsiniciativer og håb om snart resultat.

G. Bune Andersen.

Fra Vatikanet har vi tirsdag den 18. modtaget følgende svartelegram:

Paven, der er meget rørt over jeres opmærksomme budskab, takker hjerteligt Katolske Arbejdere og sender sin apostoliske velsignelse.

Kardinal Cicognani.

Befrielse eller døden

Camillo Torres, en colombiansk præst, som for 2 måneder siden forsvandt på mystisk vis, har sendt meddelelse om, at han har sluttet sig til guerillabevægelsen i bjergene.

I flyveblade, der har cirkuleret i Botoga, har han meddelt, at han i spidsen for »den nationale befrielsehær« vil bekæmpe den herskende klasse.

Ordene »befrielse eller døden« kunne læses under en proklamation underskrevet af Torres; han bad heri det colombianske folk følge sig og gå imod fåmandsvældet.

Torres, der er 37 år og stammer fra en fremstående familie, blev suspenderet sidste sommer, da han offentligt tilskyndede til revolution.

Torres har tidligere som præst og sociologiprofessor ved statsuniversitetet dannet en politisk bevægelse af studenter og arbejdere.

Velinformede observatører mener, at man ikke bør undervurdere, at en romersk-katolsk præst, der har studeret i USA og Belgien, slutter sig til

De sydlige øer

W. Wulff & Søn

v/ Hans Wulff
Murermester
Grønningen 13, Maribo.
Telefon 238

Im. Nielsen

Snedkermester
Brødregade 1, Maribo. Tlf. 759
Begravelse ordnes — alle
aftaler kan træffes i hjemmet.

Farvemessen

Vestergade 21, Maribo.
Telefon 989

Ingemann Jensen

Malermester
Maribovej 139, Nakskov
Telefon 308

Chr. Steffensen

Herreekvipering
Søndergade 2. Telefon 796
Nakskov

Fisk og vildt

Axel Pryds A/S

Telefoner 85 03 00 - 85 02 78
Nykøbing F.

Smede- og maskinværksted,
aut. vand- og gasmester. Spec.: Centralvarme

Chr. Lauritzen

Kirkepladsen 6 - Nykøbing F.
Telefon 85 05 11

K. E. Petterson

Tværgade 6, Nykøbing F.
Telf. 85 01 32
Autoriseret elektro installatør

B. & H. Kofoed Hansen

Slagterforretning
Maria Gade 5, Maribo
Telefon 740
1. kl. kød og pålæg

Aalborg

Fiskehallen

Kastervej 57, Aalborg
Telefon 13 44 84

RYØ A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Aalborg Nytorv 14. Tlf. 12 88 88
El-installationer - El-artikler
Radio og fjernsyn
Fjernvarme - køleanlæg
Vand - Gas - Sanitet

FOLMER OLSEN

Begravelse ordnes
Reberbanegade 37
Aalborg - Tlf. 12 15 57

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Aalborg
Tlf. 12 03 01

Murermester- og entreprenørførr.

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Aalborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Køb hjemmets udstyr hos

THUEN

Gravensgade 2
Aalborg

Slagtermester

Leo Nielsen

Danebrogsvej 21, Aalborg
Tlf. 12 41 29
Det Hele af Øffen —
og det bedste til Bøffen

Laurits Bageri

Borgergade 32, Aalborg
Telefon 12 69 13
Kun 1. kl. varer anvendes

Mathias
Christensen
ABSALONSGADE 14
AALBORG

København

Sparekassen
for Lyngby og Omegn

Kronborg Margarinefabrik

Niels Brocksgade 4
København V.
Tlf. CE 7840 og 1254

Oliefyr

Centralvarme

Brændselolie

Cinders

NORDISK KUL A/S

Rødovrevej 381-389
Vanløse
Telefon *70 45 30

B. J. Leanders Eff.

A. Madsen, glarmester
Rantzegaardsvej 14,
Københ. N. Tlf. 35 17 02
Specialitet: Blyindfatning

Kaj Uth

Snedkermester
Hyldegaardsvej 14-16
Ordrup, Tlf. 10225
Privat adr.: Nymosevej 14,
Gentofte. Tlf. Søborg 8109.

Kød, flæsk og pålæg

Farum Slagterforretning

Poul Andersen
Telefon 95 00 36
Fineste hjemmelavet pålæg

V. Sæmer & Søn

Blikkenslagermestre
Dybbølsvej 17,
København V.
Tlf. Vester 7001 og 8581

FORSIKRINGS COMPAGNIET
FOR KONGERIGET DANMARK ½

☆

Hovedkontor:
St. Kongensgade 68, København K
Telefon *11 21 21

Ernst Grell & Co.

aut. elektroinstallatør
Smallegade 4, København F.
Tlf. Godthåb 2638 - 2678

H. S. Friis

Malermester
Møllemarken 40, Bagsværd
Tlf. 98 38 35

Støt vore annoncører

guerrillabevægelsen; på grund af den colombianske kirkes yderliggående konservatisme er det sjældent, at præster handler imod det herskende regime.

Hans Küng advarer

I en artikel i januarnummeret af det europæiske månedsskrift »Epoca« nævner den schweiziske koncilteolog, professor, dr. Hans Küng gennemførelsen af koncilets dekret over hele kirken, en gennemgribende reform af kirkeretten og en almindelig fornyelse af teologien på et solidt bibelsk og historisk grundlag som den katolske kirkes vigtigste opgaver efter koncilet.

I stikord nævner professor Küng endvidere vigtige spørgsmål, som koncilet ikke har løst, nemlig fødselskontrol på eget ansvar, blandede ægteskaber, præsternes cølibat, kuriens reform med hensyn til stab og struktur, reform af kirkens bods-praksis, reform af prælaternes dragt og titler, en effektiv inddragelse af det implicerede område af kirken ved udnævnelse af biskopper samt en overdragelse af valget af pave fra kardinalkollegiet til den »for kirken repræsentative« bispesynode.

I sin artikel advarer Küng desuden mod de farer, der i den nærmeste fremtid vil komme til at true kirken, nemlig at den autoritet, som kun hviler på rent udvortes basis, vil komme ud for en krise, spændinger mellem kirken og kurien, vanskeligheder ved fortolkningen af de tvetydige formuleringer af koncilets udtalelser, misforståelser fra lægfolkets side og stivnen i en efterkoncilær katolicisme.

INDIEN

Den indiske regering har udsat en pris på ca. 21.500 francs for den bedste film af pædagogisk art om »familieplanlægning«.

USA

I slutningen af 1963 udpegede biskopperne i USA en kommission, der fik til opgave at forbedre meningsudvekslingen inden for kirken. I december 1965 forelå der en foreløbig rapport, og næste efterår vil kommissionen afgive sin endelige rapport.

R.I.P.

Min elskede trofaste mand,
fhv. operasanger
EDMUND HOFFMANN
døde søndag den 23. januar 1966.
Marie Hoffmann
Bed for hans sjæl.

NYE BØGER

Billig underholdning

Robert E. A. Lee: »Det 7. spørgsmål«.

131 sider.

Lohses Forlag.

»Det 7. spørgsmål« handler om en luthersk menighed i det kommunistiske Østtyskland, som mister sin præst, fordi denne fra prædikestolen har citeret et ord fra Matthæusevangeliet om, at alle, der vildleder børnene, skal stå til regnskab for Guds domstol. En anden præst, der har en søn i skolealderen, kommer i den afsatte præsts sted, og vi følger den ny præstefamilie frem til et klimaks, hvor sønnen flygter til Vesttyskland, fordi han ikke vil forspilde sine muligheder for en fremtid som pianist ved at svare uærligt på et kommunistisk spørgeskema.

Det er en bog om en kommunistisk stats forsøg på at undergrave den kristne tro hos sine små og store borgere – og om den heroiske kamp, de troende må kæmpe for at fastholde troen. Den er blevet filmatiseret og er fuld af billeder fra filmen.

Man skal være meget naiv, meget ung og meget glad for tyndbenede ugebladshistorier for at få glæde af denne lille roman, som giver et skævt billede ikke blot af forholdene i Østtyskland, men også af de kristnes kamp for at bevare troen. Underholdningen er så billig, at man end ikke kan forarges over den.

BBB

☆

Den ortodokse kirke omorganiserer

Det ortodokse ærkebiskoppelige ordinariat i Paris meddeler, at patriark Athenagoras I af Konstantinopel har ophævet de ortodokse kirkers eksarkat i Vesteuropa og har lagt det ind under den ortodokse ærkebiskop af Paris.

KBK

Aktieselskab
KØBENHAVNS
BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

Det levende Lys

ALTERLYS

i alle størrelser

og i øvrigt

stearinlys og vokslys

af enhver art

ASP-HOLMBLAD

STEARINLYSFABRIKÆR

København

VALD. FOERSOM EFTF.

BYGMARKEN 7, FARUM TLF. *95 13 22

GUMMI OG PLASTIC TIL HOSPITALER

Pastor d'Auchamps Romrejser.

33. gruppe: Rom—Assisi, 1.—18. maj, 18 dage kr. 1.100,-

34. gruppe: Ravenna—Rom—Assisi 5.—26. juli, 22 dage kr. 1.350,-

35. gruppe: Rom—Assisi, 15. sept.—2. okt., 18 dage kr. 1.100,-

Program og alle oplysninger: Else Schwartz, Ø. Fanimagsgade 18, Kbh.

Ø. Telf. Øbro 4642 x, bedst kl. 18—20.

Biskop Martensen talte fra konciliet pr. bånd

Et interessant eksperiment fandt sted under koncilets sidste samling. På opfordring af Katolsk Radio- og Fjernsynsforbund indvilgede biskop Martensen i at holde den danske katolske menighed underrettet om koncilets gang pr. bånd. Når biskoppen kom hjem fra dagens forhandlinger i Peterskirken satte han sig til rette foran båndoptageren og indtalte en rapport, som blev sendt til Danmark. Her foregik så det store arbejde med at mangfoldiggøre båndene og ekspedere dem ud til sogne og ordenssamfund. Det var Katolsk Radio- og Fjernsynsforbunds utrættelige formand, direktør Guldager, der selv påtog sig dette arbejde for at skabe større opmærksomhed om konciliet herhjemme. I alt 29 sogne og ordenssamfund har på denne måde kunnet få et frisk pust fra koncilets arbejde med biskoppen selv som reporter. Nogle af båndene var ikke blot mundtlige referater men også optagelser fra gudstjenesterne i Peterskirken ledsaget af biskoppens kommentar.

Båndarkivets fremtid

Eksperimentet med biskoppens koncil-kommentar har resulteret i, at bispedømmet har fået et helt båndarkiv til sin disposition. En begyndelse er i hvert fald gjort. Hvem, der kommer til at administrere båndarkivet fremover, er endnu ikke fastsat. Det vil blive drøftet i komiteen for meddelelsesmidlerne. Indtil videre fortsætter Katolsk Radio- og Fjernsynsforbund med at administrere det, indtil en afløser er fundet. Der vil være store opgaver at løse i forbindelse med udbredelsen af koncilets mange nye ideer og bestemmelser. Forbundet efterlyser i denne forbindelse ideer til løsning af dette spørgsmål.

Arbejdet med radio og tv i sognene

Det har vist sig at mange katolikker gik glip af værdifulde kirkelige udsendelser i radio og fjernsyn. Ganske vist giver Katolsk Ugeblad hver uge en oversigt, der altid indeholder ugens religiøse begivenheder i programmerne, men mange katolikker især i provinsen læser ikke Ugebladet. Derfor har Katolsk Radio- og Fjernsynsforbund taget initiativet til at udsende trykte formularer til sognene beregnet til opslag i våbenhuset. Skemaerne indeholder en rubrik for radio og en anden for tv fordelt på alle ugens dage. Det er så meningen, at et medlem af sognet skal se programmerne igennem om fredagen og sørge for at udfylde skemaet til opslag i kirken om søndagen. For overskuelighedens skyld vil det være bedst om man indskrænker sig til nogle enkelte programpunkter for eksempel Kirkeligt Magasin eller skoleradioens bibeludsendelser for at tage et aktuelt eksempel på udsendelser, der må formodes at have menighedens interesse.

Skal sognene have en komité for meddelelsesmidlerne?

Nogle sogne arbejder i øjeblikket med et forsøg på at samle hele arbejdet med meddelelsesmidlerne i en komité af lægfolk. I en sådan komité skal der foruden den ovennævnte radio- og tv-mand være en pressesekretær, der kan formidle nyheder fra sognet til pressen. Der skal være en mand, der kan tage sig af boghylden og holde den à jour med det sidste nye. Især koncilskrifterne fortjener i disse dage en alvorlig indsats, hvis konciliet skal nå ud i sognene. Ved at holde regelmæssige møder sikres arbejdet mod at gå i stå. Man vil kunne holde hinanden til ilden. Uden dette informationsarbejde vil lægfolket fortsætte sin mange steder underudviklede stilling. En repræsentant for komiteen vil naturligvis have sæde i det menighedsråd, der nu også søges oprettet rundt omkring.

Hele landet taler om
Katolsk Ugeblad

Ugens tv og radio (30. jan. - 5. feb.)

SØNDAG	20.35	tv	Masser af whisky. Engelsk lystspil.
	23.10	P1	U-amerikanske folkesangere. Causeri.
MANDAG	20.25	tv	Fremtidens byggemetoder. Studiekreds.
	20.25	P1	Nordens salmebøger præsenteres.
TIRSDAG	19.45	P1	T. S. Eliot: Ved vejs ende. Radioteatret.
	21.05	tv	Senegalballetten. Nordvision.
ONSDAG	19.20	P1	Pladeretten er sat.
	20.40	tv	Rapport fra Sovjet: Sibirien.
TORS DAG	20.25	tv	Reportage om tunghøre børn.
	20.55	tv	Niels Viggo Bentzon har gæster.
FREDAG	20.25	tv	En perser i Danmark.
	21.15	tv	Tema. Et indenrigsmagasin.
LØRDAG	20.15	P2	Marxisme og kristendom.
	20.25	tv	Sådan er min hverdag. I Cameroon.

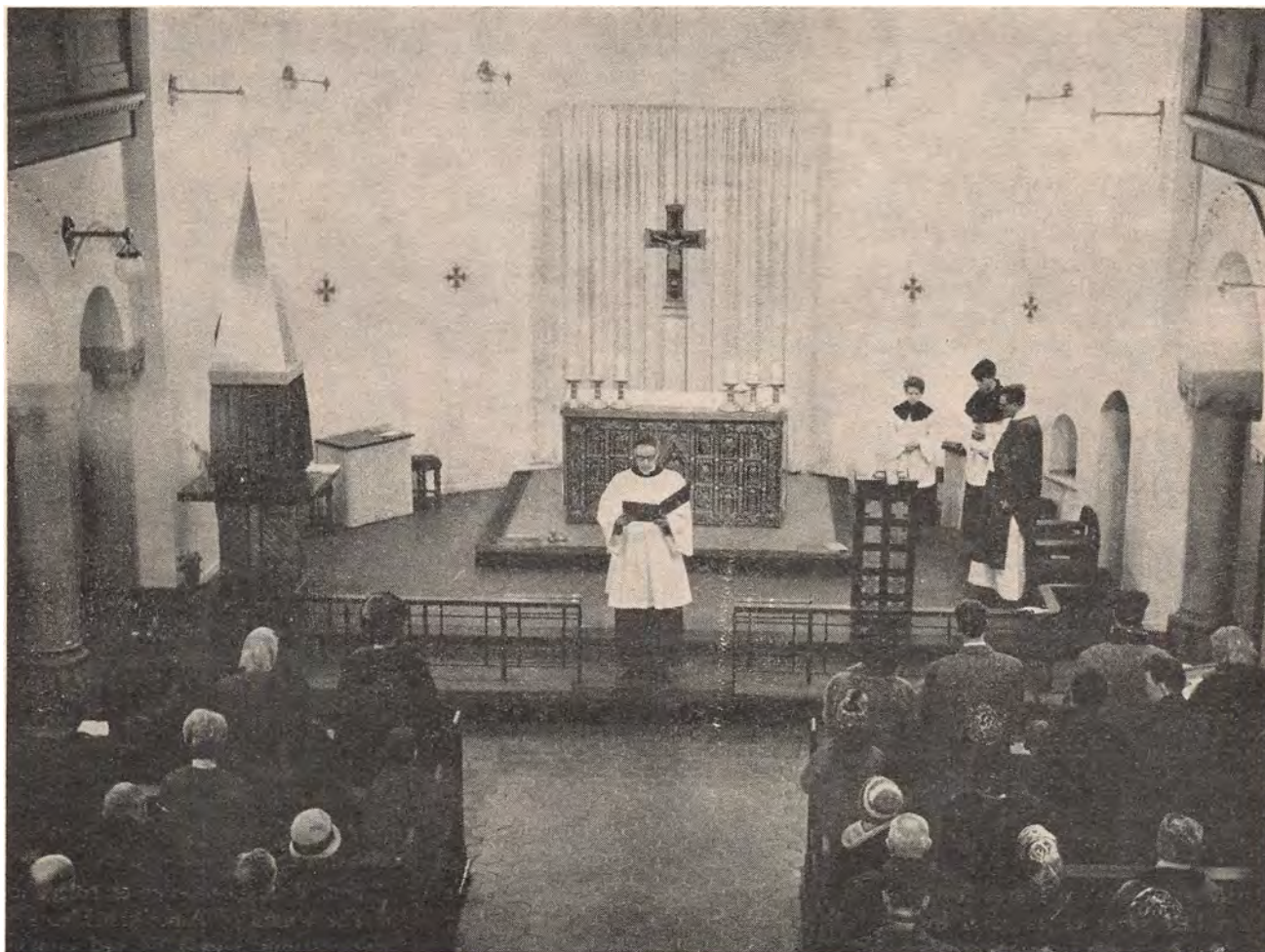
Vi bringer i denne uge en reportage fra en sognekirke, hvor liturgireformen begynder at sætte sine spor (se forsidebilledet fra Sakramentskirken på Nørrebro i København). Men koncilet har også ønsket ændringer på andre områder. Herom handler pater Drouzys kronik: Aldrig mere krig (side 7).

katolsk ugeblad

4. FEBRUAR 1966
114. ÅRGANG

5

ALDRIG MERE KRIG KIRKEN ÆNDRET I SIND OG SKIND

BISKOP JAN WILLEBRANDS BESØG I DANMARK

USA

Lørdag den 22. januar var der stort og officielt fremmøde i Kastrup for at modtage biskop Jan Willebrands fra enhedssekretariatet i Rom. Biskop Westergård Madsen og biskop Hans Martensen var i spidsen for modtagelseskomiteen, men både den og de ventende journalister måtte vende hjem med uforrettet sag. Der var ingen biskop med maskinen. På grund af tåge i Amsterdam, hvor biskoppen skulle skifte fly, løb der en større forsinkelse på. Biskop Willebrands nåede dog frem sent på eftermiddagen til stor lettelse for arrangørerne.

Mødet med Storkøbenhavns katolske præster

Om aftenen havde det nyoprettede arbejdsudvalg for præstemøderne i Storkøbenhavn i forbindelse med biskop Martensen arrangeret et møde i bispeboligen på Frederiksberg. Her havde 32 katolske præster lejlighed til at drøfte økumeniske spørgsmål med den daglige leder af kardinal Beas sekretariat for kristen enhed.

I sit oplæg kom biskop Willebrands især ind på kontakten med de ortodokse kirker. Biskoppen insisterede på, at en eventuel enhed med de ortodokse kirker ikke måtte ske på bekostning af forholdet til de protestantiske kirker. Biskoppen uddelede til alle præsterne en reproduktion af en helt ny ikon, der er blevet fremstillet på bjerget Athos af ortodokse munke. Ikonen viser de to brødre Peter og Andreas, der omfavner hinanden. De to apostle symboliserer henholdsvis den latinske og den græske kirke.

Der blev stillet spørgsmål efter fordraget. Særlig interesse vakte et spørgsmål om den katolske kirkes stilling til de såkaldte blandede ægteskaber. Biskop Willebrands nævnte, at paven for nogen tid siden var fremkommet med et forslag til en mere liberal løsning af spørgsmålet om børnenes opdragelse. Men da forskellige bispekonferencer fik forelagt forslaget, blev det klart, at lokale hensyn umuliggjorde en generel løsning af problemet for hele kirken. Derfor er afgørelsen blevet forsinket. I det hele taget er en ideel løsning af dette svære pastorale problem i

sig selv en umulig opgave, sluttede biskoppen.

På prædikestolen i Vor Frue

For første gang efter reformationen stod en katolsk biskop på prædikestolen i Vor Frue Kirke i København. I sin tale beskæftigede biskop Willebrands sig med den romersk-katolske kirkes forhold til de andre kirkesamfund efter det nylig afsluttede Vatikanconcil. Koncilet var, sagde biskoppen, ikke alene et møde for biskopperne i vor egen kirke, men også et møde med repræsentanter for andre kirker. Koncilet lagde i sin bøn til Gud hele kirkenes nød og vanskeligheder frem. Og vi delte med repræsentanterne for andre kirker ikke blot arbejdet med at finde en vej ud i fremtiden – ikke blot overvejelserne, men også bønnerne.

Vi har, fortsatte biskoppen, søgt at reformere og forny kirken, men ikke at forkynde et nyt dogme. Og vi har forsøgt at forny forbindelsen med andre kirker, men ikke ved forømmelse. Efter at biskop Willebrands havde nævnt problemerne på missionsmarken, fortsatte han: Vi har til løsning af alle disse problemer indledt et samarbejde med Det lutherske Verdensforbund. Det første møde fandt sted i august 1965 i Strasbourg, og om to-tre måneder skal vi mødes igen. Vi må være inderligt taknemmelige for, at vi kan mødes og få mulighed for at arbejde bedre sammen, sluttede biskoppen.

Biskop Westergård Madsens tale

Derefter talte biskop Westergård Madsen. Emnet var troen ud fra Brevet til Hebræerne, kapitel 11. Den lutherske biskop kritiserede den autoriserede danske oversættelse af det første vers, hvori der står: »Troen er fast tillid til det man håber, overbevisning om ting, man ikke ser«. Biskoppen mente, at oversættelsen var for luthersk, og at troen ikke blot var tillid, men også havde et indhold, en substans.

Prædikenen var et interessant eksempel på, hvordan Bibelen kan bringe de kristne nærmere til hinanden. Efter mødet i København er biskop Willebrands rejst videre til Oslo.

Overhovedet for sammenslutningen af rabbinere i Amerika, rabbi Israel Miller, har rettet en appel til lederne af alle de store trosretninger om at støtte den amerikanske regerings forsøg på at skabe fred i Vietnam. Han foreslog, at lederne i fællesskab udfærdigede en erklæring, der især lagde vægt på at opfordre Nordvietnam til at opgive krigen i junglen og på rismarkerne og optage forhandlinger med deres modstandere uden forud at komme med uacceptable betingelser.

Rabbi Millers appel, der betyder en vis støtte til den amerikanske Vietnam-politik, som den er for øjeblikket, står i modsætning til en erklæring, der tidligere udsendtes af sammenslutningen af amerikanske synagoger med en opfordring til præsident Johnson om ikke at udvide krigen i Vietnam, dersom den igangværende fredsoffensiv skulle slå fejl.

En gruppe af såkaldte »reformerte rabbinere« har siden under et møde med USA's øverste delegerede ved Forenede Nationer, Arthur J. Goldberg, annonceret en plan om gennemførelsen af en »militant« fredskampagne. Gruppen består af 30 rabbinere, og de talte to timer med Arthur Goldberg. De ville forplante deres kampagne til 640 reformerte jødiske sammenslutninger og desuden mødes med protestantiske og katolske grupper om sagen.

Rabbinerne fortalte Goldberg, at de havde udtrykt tvivl om USA's rolle i Vietnam og frygt for udvidelse af konflikten. Samtidig understregede de deres stærke ønske om optagelse af fredsforhandlinger.

Hensigten med fredskampagnen skal bl.a. være at sprede oplysning om USA's politik og hensigter i Vietnam. Rabbinerne erklærede, at denne oplysningskampagne vil blive ført med samme iver som den, der blev demonstreret til støtte for gennemførelsen af de borgerlige rettigheder i racestriden.

– Vi finder, at en religiøs kampagne kan være gavnlige i bestræbelserne for at overbevise præsidenten om, at der er patriotiske elementer, som mener, at der er åndelige og moralske forhold, der ikke bør overses.

Rabbi Eisendrath, der er formand for The Union of Amerikan Hebrew Congregations, gjorde sig ved samme

lejlighed til talsmand for, at religiøse sammenslutninger og lægfolk i højere grad bør være med til at danne den offentlige opinion.

VIETNAM

Det katolske ærkebispedømmes illegale bureau i Saigon har i en erklæring opfordret den vietnamesiske regering til at bekæmpe korrupsion og uretfærdighed, for at den igen kan vinde folkets tillid.

I bureauets femte bulletin står der, at en fredelig løsning i Vietnam kun kan opnås, hvis folket virkeligt bliver reelt repræsenteret. Og videre hedder det, at grundlaget for en varig fred må være en anerkendelse af alle vietnameseres rettigheder, – uafhængigt af deres politiske eller religiøse overbevisning, hvis de blot respekterer den menneskelige person og søger at arbejde for et retfærdigt og broderligt fællesskab.

Erklæringen indeholdt desuden en appel om, at der måtte komme civilpersoner ind i regeringen for at opveje den militære overvægt, og at regeringen måtte arbejde på at skabe normale politiske og sociale tilstande, deriblandt også anerkendelse af pressefriheden.

Det illegale bureau er, selv om det er tilknyttet ærkebispedømmet, ikke nødvendigvis udtryk for ærkebiskoppens egen mening – ligesom det ikke kan udtale sig på det vietnamesiske hierarkis vegne. Dets bulletiner fremkommer som et resultat af et møde mellem 4–5 præster og 5–6 lægfolk, der regelmæssigt mødes i ærkebiskoppens hjem for at drøfte de løbende problemer.

Santo Domingo

Den pavelige nuntius i Den dominikanske Republiks hovedstad Santo Domingo, monsignore Emanuele Clarizio, er ikke en kirkefyrste, der udelukkende søger at stifte fred ved at bruge forsonende ord og bringe forhandlinger i stand mellem de stridende parter i den af oprør hærgede republik, men et handlingsmenneske, som uanfægtet af den vrede og modstand, han støder på, er parat til at bringe sit eget liv i fare for at kunne yde direkte hjælp, hvor der er behov for det.

Følgende lille historie, som vi har hentet fra »The New York Times«, skitserer nogle af de karaktertræk, der kendetegner hans personlighed:

– Højreorienterede ekstremister kalder ham »den kommunistiske ambassadør«, og selv moderate dominikanere vides at skumle over den aktive rolle, han spiller i Den dominikanske Republik.

Men monsignore Emanuelle Clarizio, pavelig nuntius, en robust mand med store, stærke hænder og næsten hvidt hår, ignorerer den slags beskyldninger. I månedsvis er han alene i sin sorte Chevrolet regelmæssigt kørt til urocentre i Santo Domingo – endog til sådanne, hvor der forekommer ildkamp – for at stifte fred og yde trøst.

– Jeg ville ikke bede en chauffør om at tage risikoen, siger han til »The New York Time«s korrespondent.

De højreorienterede ekstremister er vrede over, at den pavelige nuntius iført kalot og hvid præstekjole går på visit hos medlemmer af de oprørsstyrker, som sidste år bekæmpede den nationale hær.

Det skete således for nylig, at han en aften tog hen til Ramon Santiagos hjem. Santiago er konstitutionalist og medlem af ekspræsident Juan Boschs livvagt. Monsignore Clarizio ankom kort efter, at tre soldater fra regeringshæren havde angrebet huset og såret Santiagos kone. Senere besøgte den pavelige nuntius fru Santiago på hospitalet – men benyttede ikke lejligheden til også at besøge den løjtnant, der var blevet såret under angrebet, da Santiago besvarede ilden, og som ligeledes var indlagt.

Natten derpå var nogle ekstremister på spil og overmalede muren ud for msgr. Clarizios residens med rød maling og skrev med store bogstaver på muren »Kommunistisk ambassade«. Øjensynlig ganske uforstyrret heraf poserede nuntius'en – en veteran med tre års tjeneste i Santo Domingo bag sig – derefter for lokale pressefotografer foran den bemalede mur.

De højreorienterede ekstremister fortsatte deres kampagne imod ham ved at distribuere løbesedler med beskyldninger imod ham for at være »kommunist«. Under den gamle diktator Trujillos periode var det den almindelige trafik at hæfte betegnelse

sen »kommunist« på enhver, der tilhørte oppositionen.

Undervejs til Santiagos bopæl, hvortil venner havde tilkaldt msgr. Clarizio, kom denne midt ud i en kugleregn affyret af det nationale politi, som havde hørt andre skyde og nu ønskede at rydde gaden. Den hvidklædte præst og andre trafikanter måtte søge dækning bag hans bil. Monsignore Clarizio rejste sig og sagde, at han ville se, om han kunne være nogen til hjælp, men en amerikansk fjernsynsmand fik fat i ham og holdt ham tilbage, medens kuglerne hvislede om ørene på dem.

En amerikansk soldat, der havde været på patrulje i en jeep og ligeledes var kommet i skudlinien, roste bagefter højlydt den pavelige nuntius for ikke at have besvaret ilden og for at have hjulpet folk til at søge dækning.

– Hvis man havde fyret, sagde han, ville ilden snart være blevet besvaret fra alle nærliggende huse. En uskreven dominikansk regel siger nemlig, at »hører du skud, så skyd igen«.

Det er paradoksalt, at den pavelige nuntius i dag opfattes som en rød trussel i Den dominikanske Republik, hvor den katolske kirke i årevis har samarbejdet med det gamle diktatur og først brød med Trujillo i begyndelsen af 1960, da terroren var vokset til uhyggelige dimensioner.

Iagttagere i Santo Domingo siger, at kirken derfor ikke har den indflydelse, som den burde have haft i Den dominikanske Republik. Der er mindre end 350 præster i hele landet, og kun 50 af disse er indfødte.

SIDSTE

Pave Paul har opfordret samtlige neutrale stater i verden til at mægle i Vietnamkonflikten. Paven fremsatte sin appel under en audiens for en gruppe katolske journalister fra Italien. Efter at have kommenteret situationen i Vietnam, sagde paven: »Hvem ved om ikke FN's mægling gennem neutrale stater i morgen kunne løse dette forfærdelige spørgsmål. Ifølge det franske telegrambureau skulle pavens udtalelser tydes derhen, at paven selv var parat til at optræde som mægler. Paven kom dog ikke med noget konkret forslag herom, men han understregede, at Vatikanet var den mest fremtrædende af alle neutrale stater.

Bibelen i centrum

Usædvanlig store plakater på de parisiske banegårde og på gadernes plakatsøjler tiltrækker sig i denne tid opmærksomheden. Det er den mest læste aftenavis i Paris, *France Soir*, der har opsat disse plakater, som fortæller publikum, at avisen som noget helt nyt har indført hver dag på et bestemt sted at aftrykke en fortælling fra Bibelen illustreret med passende tegninger. Til forklaring skriver redaktionen af boulevardbladet følgende:

Vi er klar over, at det er et dristigt skridt, der ikke er uden risiko. Men vi er gået til opgaven med ærbødighed og med — hvis vi tør sige det sådan — et ydmygt sind overfor Bibelen. I en tid, hvor menneskene i deres forskertrang trænger ud til de yderste grænser af verdensrummet og bemægtiger sig det uendelige rums hemmeligheder, har vi ment, at det ville være godt, om vi atter kunne få fat på visdommens og håbets oprindelige kildepring.

Denne franske nyhed falder sammen med udgivelsen herhjemme af et stort selvstændigt forskerværk om Bibelen: Gads danske Bibelleksikon. Denne udgivelse, der også i katolske kredse må hilse med glæde, har afstedkommet en livlig kronikdebat i et af vore største hjemlige blade, der dog i parentes bemærket endnu ikke har prøvet at følge sin parisiske bladkollegas eksempel.

Provst Svend Åge Nielsen fra Haslev indledte denne debat med at skrive i *Berlingske Tidende* for den 18. januar: »... det mest afgørende forsøg fra moderne liberalteologiske side på i videnskabens imponerende dragt at føre sine synspunkter ud i de kredse af vort folk, hvor Bibelen bruges og sættes højt — så vidt jeg kan se med forvirring og nedbrydning af tilliden til Bibelen til følge.« Den 22. januar fulgte et skarpt svar fra professor Svend Holm-Nielsen: »Opgør med et bibelsyn«. Han skriver: »Bibelen er enten et menneskeligt eller et guddommeligt dokument. De to muligheder er der, og det er vildledende at prøve på at indbilde mennesker, at man kan indtage et mellemstandpunkt.«

I en senere kronik afviser pater Duclos dette dilemma: »Var det ikke den samme Gud, der gav menneskene deres fornuft, som senere åbenbarede sig for dem? På knæ for Bibelen, hr. professor, sagde Wilhelm Beck. Jeg vil ikke sige det samme, — det er alt for vanskeligt at arbejde på knæ. Jeg ville hellere give ham en god stol, arbejdsro og — hvis man sætter pris på det — kaffe og en god cigar at stimulere sig med.«

Denne elskværdige invitation til at arbejde med Bibelen, kan vi alle tage til os. Ikke blot forskerne, men også præsterne, lærerne og forældrene bør opdage bibelforskningens spændende resultater for at give dem videre til børnene og de unge, hvis kristendomsundervisning er ude i en alvorlig krise. Hertil opfordrer os tillige Koncillets konstitution om Guds Ord, der lige er udkommet på norsk med forord af biskop Martensen. Bibelen er ved at komme i centrum. J.O.L.

Redaktion: Jørgen Hviid og Helge Kristensen (ansvarh.). Redaktør for indenlandsstof: Jens Oluf Lund. Redaktionssekretær: Elli Gambell. Redaktionskontor: Bredgade 69, København K., tlf. (01) 14 90 55. Annonceafdeling: Katolsk Ugeblads annonceekspedition, Hauchsvej 8, København V., tlf. EVa 2997 (kl. 8–10), postgiro 589 65. Abonnementsafdeling: Katolsk Ugeblads ekspedition v/ A. Pruser, Sankt Annæ Plads 28, København K., tlf. (01) 15 95 28 (9–16, lørdag kl. 9–12), postgiro nr. 570 42. Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre lande pr. kvartal 11 kr. I løssalg 1 kr.

At gå til messe om søndagen er ikke, hvad det har været. Om hverdagen ikke heller.

Med forbløffende iver og hast har de fleste sognekirker i den katolske verden på det nærmeste flået koncils liturgireformer til sig og omgående realiseret alt, hvad der umiddelbart lod sig omsætte til praksis. Derefter er resten sket i hurtige ryk. Det er sket og sker med en begejstring, som vel (desværre!) næppe er blevet nogen anden koncilbeslutning til del i tidernes løb.

Endnu er vi kun ved omvæltningernes begyndelse. Der gives ingen sognekirke i den katolske verden af i dag, om hvilken man med rette kan påstå, at alt, hvad koncilene såede, er spiret frem og her har nået sin fulde udfoldelse — og det skønt man sine steder endog synes at være kommet koncilene i forkøbet ved at realisere reformer, før de var endeligt vedtaget af bispeforsamlingen i Rom. Ændringerne forekom så »oplagte«, at man ikke nærede tvivl om deres vedtagelse og derfor straks gik i gang med dem.

Ikke sært, om nogen har haft svært ved at følge med og kun langsomt har kunnet vænne sig til alt det nye, der er sket. Egentlig modstand mod reformerne har vi dog ikke haft herhjemme, selv om der er forekommet tøven, venten og sine steder en smule forvirring, men denne forvirring er nu næsten overvundet, og alt tyder på, at der ikke vil gå lang tid, før alle menigheder med deres præster i den grad har vænnet sig til det nye, at de knap kan fatte, at det nogensinde har været anderledes.

Vi har besøgt en af de danske sognekirker, som er fulgt godt med i reformerne, og hvor denne indstilling er ved at brede sig. For så vidt behersker den allerede de to ved kirken ansatte præster, skønt disse er fuldstændig klar over, at alt endnu er i sin vorden, og at de nuværende og kommende forandringer i det ydre vil være omsonst, dersom de ikke følges op af ændringer i vor indstilling til kirken og verden samt øget aktivitet i kirkens og verdens liv. For det er dette, alt kommer an på. Det er ikke kun for at chokere nogle og glæde mange, at liturgireformerne gennemføres, men for at ophjælpe en mentalitetsændring og forårsage et tiltrængt sindelagsskifte.

Det er i kirken ligesom hjemme i en kødelig familie, hvor man pludselig besinder sig på i højere grad at komme hinanden ved og derfor går

Mgr. Schindler prædiker i den »gamle« Sakramentskirke.

KIRKEN ÆNDRET I SIND OG SKIND

De nuværende og kommende forandringer i det ydre vil være omsonst, dersom de ikke følges op af ændringer i vor indstilling til kirken og verden, skriver Bernhard Andersen i sin samtale med Sakramentskirkens præster.

over til at anvende en mere fortrolig omgangstone, ændrer sine vaner, beskæftiger sig mere aktivt med familiens fælles anliggender og tillige laver om på hele hjemmets udseende

for også i det ydre at markere den indre fornyelse. Det er noget ganske naturligt. Derfor hører vi ikke op med at være, hvad vi altid har været – en katolsk (altomfattende) fa-

milie. Tidligere talte vi meget om fællesskab, om at være i livssamfund med hinanden o.s.v. Nu er det på tide at realisere de store ord.

– *Hvilken liturgisk reform synes De er mest betydningsfuld? spørger vi sognepræsten ved Sakramentskirken i København, pastor Simonsen, der kun har været ved denne kirke i godt et år, idet han overtog embedet den 1. november 1964 efter pastor Benzons død.*

– Indførelsen af modersmålet er efter min mening det væsentligste. Tænk, at så mange har ment at kunne følge med i den latinske messe, når man nu ser de vanskeligheder, latinkyndige »skriftlærde« har med at oversætte messeteksterne. Vi bruger dog heller ikke fremmedsprog, når vi taler med venner og bekendte. Menigheden følger bedre med, men også vi præster lægger først nu rigtigt mærke til, hvad det er, vi står og siger. Nu smider vi f. eks. ingen ud ved at sige: »Gå bort! Messen er til ende« (gl. oversættelse fra latin), men ønsker, at folk, når de går, går med Guds fred i hjertet og kan takke for dét – ikke for, at messen omsider er forbi. Præsten er heller ikke mere så ensom, men mærker tydeligt fællesskabet i at bede med menigheden. I en familie taler man naturligt, fortroligt og ligefremt med hinanden, og vi siger du til Gud. Nu kan vi bedre tale naturligt, fortroligt og ligetil til ham også.

– *Undtagen under Canon.*

– Ja, men det skyldes, at kommissionen i Rom sandsynligvis vil ændre på teksterne. Og det er nok godt, at alt ikke kommer på én gang. Vi må have tid til at lære det nye at kende. Under gudstjenesten skal vi sammen hente kraft og inspiration til livet ude i verden, i hjemmene og i vort arbejde. Lige siden jeg konverterede for cirka 30 år siden (næsten samtidig med pastor Højbo), har jeg set frem til søndagsmesserne med glæde. Ved Guds hjælp har jeg bevaret min første konvertitbegejstring for disse messer, og den er bestemt ikke aftaget, men forøget i den senere tid.

– *De har også ændret ved selve kirkens udseende. Er De meget avantgardistisk indstillet?*

– Slet ikke. I Jylland, for eksempel i Sønderborg, Vejle og Århus var man meget tidligere på færde end her. Jeg er faktisk mere konservativ. Jeg vil have, at noget nyt skal kunne bestå. Det skal gøres rigtigt fra starten. Men intet skal bestå så længe, at folk kommer til at føle sig fremmede, fordi mentaliteten er æn-

Aldrig mere krig

dret. Vi er imidlertid først undervejs med en mentalitetsændring, så det, der nu bygges op, skal nok kunne bestå i nogen tid.

– Sidst i november så man i Sakramentskirken udstillet en smuk miniaturemodel af kirken, som den skulle komme til at se ud allerede 15. december. Hvem sørgede for det – og hvorfra kom pengene?

– Vi, pastor Højbo og jeg, samarbejder om reformerne. Men det var mig, der lavede den model, og det tog tid, for jeg er kun amatør. Menigheden samlede 15.000 kr. ind til fornyelsen. Forhåbentlig kommer udgifterne ikke til at overstige det beløb. Men vi er knap færdige ... Skal vi gå ned og se på kirken?

Spørgsmålet er ikke kun henvendt til intervieweren, men også til to præster fra Jylland, som pludselig er kommet på besøg og har taget livlig del i samtalen. De går med ned i kirken, men synes ikke synderligt imponerede – uafledeligt skal de sammenligne med resultaterne hjemme i hovedlandet, og selvfølgelig er de mindst lige så begejstrede for »deres« resultater som pastor Simonsen for »sit« resultat. Pastor Simonsen gør opmærksom på, at der mangler et kors, som skal hænge ned foran alteret og danne en midterfigur, som virker samlende ... En ting duperer alligevel de to jyske præster – tabernaklet, som er flyttet over, hvor prædikestolen var (der prædiktes nu fra det fritstående alter, hvor præsten har ansigtet vendt mod menigheden under altertjenesten). Tabernaklet er samtidig blevet formgivet som et sakramentsårn. Det skete, fordi de to præster gerne ville understrege, at man her virkelig befinder sig i Sakramentskirken, og indfaldet kom som en selvfølgelighed. I øvrigt havde man i Middelalderens kirker ofte sakramentsårne.

På de to illustrationer, som hører til denne tekst, ses henholdsvis msgr. Schindler prædike i de gamle og en meget sædvanlig begivenhed ved søndagsmessen i de nye omgivelser: præsten er trådt hen foran menigheden for at synge forbønnen før offeret sammen med den. Disse forbønner er opbygget som et litani, hvor menigheden for hver sunget forbøn synger et Kyrie eleison. Det er en skik, pastor Højbo har hentet fra katedralen i Athen. Melodien er enkel, let at synge med på og engagerer menigheden i højere grad end de blot talte forbønner.

– I de østlige kirker, fortæller pastor Højbo, som har sluttet sig til

vort selskab, har man kunnet synge sådan i århundreder, uden at blive trætte. Grunden er simpelt hen, at det ikke keder folk at gøre det på den måde. Det virker oplivende hver gang.

Måske er der hér en idé for andre sognekirker? Vi gengiver i næste nummer de letfattede melodistumper og tekster, som anvendes i Sakramentskirken, til fri anvendelse for dem, der ønsker det.

I modsætning til flere andre kirker har man i Sakramentskirken bevaret kommunionbænken som en sidste, spinkel og kun materiel skranke mellem menigheden og alteret. Det er en skranke, som i virkeligheden ingen skranke er, men et fællesskabstegn.

– Skal man tale om skranke, siger pastor Simonsen, skal man gå bare et lille stykke tid tilbage i historien. Helt op til Tridentinerkonciliet, ja visse steder – f.eks. i Tønder og Slesvig – til langt efter den lutherske reformation, havde man foran alteret en letner, der næsten helt skjulte udsigten til, hvad der skete ved alteret, ligesom man endnu har ikonostasen i kirker med østlig ritus. Der var store gitre og udsåkret træværk. Fra den tid stammer også de såkaldte lægmandskors. De hang foran letneren til beskyelse for menigheden, som ikke kunne se korset på alteret. I øvrigt har vi ikke til hensigt at afskaffe kommunionbænken ...

Karakteristisk for Sakramentskirken i dag er også, at man for eksempel ved den populære søndagsmesse kl. 17 og ved andre lejligheder ser begge præster ved alteret. Den ene celebrerer, den anden varetager funktioner, der stort set kunne varetages af en diakon. Han oplæser evangeliet (fra lektorpulten til højre i de nye omgivelser), prædiker samt synger forbønnen med menigheden.

Pastor Simonsen og hans præstekollega ved Sakramentskirken har et stille håb om, at vi engang i fremtiden igen får diakoner.

– Det ville, siger pastor Simonsen, for eksempel være en udmærket opgave for lærere, for at være diakon er en karitativ opgave ligesom at undervise ...

Det er ikke mere kun et tøbrud, vi oplever i kirken, men et oprud og et forår. Nyt liv spirer frem og begynder at udfolde sig, gammelt og ærværdigt liv genopvækkes. Alt fornyes. Og det sker ikke kun i det ydre skind, men også i selve kirkens hjerte og sind. *Bernhard Andersen*

Allerede under koncilets første samling i slutningen af 1962 blev koncilfædrene klar over, at kirkemødet – hvis det overhovedet ønskede at følge Johannes XXIII's opfordring og tale til menneskene af i dag – ikke kunne komme uden om spørgsmålet: krig og fred. Rundskrivelsen *Fred på jorden* havde netop på det tidspunkt lige fået en enestående og helt uforudset velvillig modtagelse over hele verden, og dette værk måtte kirkemødet fuldende og med endnu større moralsk myndighed udtale sig om emnet. Dette var i øvrigt, hvad man allerede forkyndte i »koncilets budskab til verden« den 21. oktober 1962.

Første del af det sidste kapitel i pastoralkonstitutionen »Glæde og håb« (også kaldet skema 13) blev kirkemødets svar på menneskenes forventning i så henseende. Som vi nu skal se, var det ikke nogen let opgave for den ansvarlige komité at udfærdige dette specielle afsnit. Selvfølgelig er denne passage mærkeligt nok stadig genstand for diskussion – i hvert fald her i Danmark (som det da også fremgår af et indlæg i Ugebladets nr. 4/1966). For at man imidlertid ikke skal misforstå det omtalte afsnit om krig, kan det efter min mening være gavnligt at placere det i den rette historiske sammenhæng, dvs. at læse det set på baggrund af den koncildebat, det flere gange gav anledning til. Ved at få et indblik i tekstens tilbivelsesproces vil man sikkert bedre kunne forstå ikke alene dokumentets bogstav, men også dets ånd og de store retningslinier, det er inspireret af. Og samtidig vil man måske også opdage, at det, koncilet *ikke* har sagt – og ikke ønskede at sige – muligvis er mindst lige så vigtigt som det, kirkemødet siger om de pågældende problemer.

Martin Drouzy redegør for koncilets debat om krig og fred. De videnskabelige våben (herunder atomvåben) tvinger os til at tage problemet krig op til fornyet overvejelse i et helt nyt perspektiv.

*Menneskeheden må gøre slut på krigen –
ellers vil krigen gøre slut på menneskeheden.*

John F. Kennedy citeret af Paul VI i FN-talen.

Første udgave

Teksten er blevet til i tre etaper. Et første udkast resulterede i tillæg 5 til det dokument, man dengang kaldte skema 17. I modsætning til, hvad der først blev meddelt af koncilets sekretær, biskop Felici, var disse tillæg på ingen måde at betragte som værende af privat karakter. De skulle ligesom de øvrige konciltekster være udtryk for kirkemødets faktiske synspunkter. For at undgå enhver misforståelse i så henseende blev det bestemt, at de skulle indgå i selve skemaet – som et sidste kapitel i det.

Drøftelsen af afsnittet om krigen begyndte den 9. november 1964 og fortsattes den 10. Det viste sig meget hurtigt, at ikke alle koncilfædrene så ens på dette spørgsmål. Kardinal Alfrink (Utrecht), der lige var blevet valgt til kardinal Feltins efterfølger som præsident for fredsbevægelsen »Pax Christi«, kom med indvendinger mod teksten, som efter hans mening var mindre klar og kategorisk end rundskrivelsen *Fred på jorden*, især hvad fordømmelsen af atomvåben angik.

Og hjælpebiskoppen af Lyon, biskop Ancel, samt biskop Guilhem (Laval, Frankrig) reagerede på næsten samme måde. Den førstnævnte gjorde blandt andet opmærksom på en alvorlig modsigelse: Hvordan kunne man i teksten på den ene side fordømme krigen i almindelighed og atomkrigen i særdeleshed og samtidig fastslå, at en forsvarskrig stadig var legitim? Patriark Maximos IV opfordrede for sin del og i sin sædvanlige »profetiske« tone sine bispokolleger til at udtale sig energisk og utvetydigt mod atomvåbnene: »Vi har ikke lov til at tie – hvilken grund vi så end måtte have til at gøre det. Vi må tale modigt som Johannes Døberen over for Herodes!«

Til gengæld var to andre biskopper, nemlig den engelske biskop Beck fra Liverpool og hjælpebiskoppen af Washington, biskop Hannan, af en helt anden mening. I deres indlæg, der for øvrigt ikke adskilte sig meget fra hinanden, forsvarede de begge de regeringer, der ikke så nogen anden udvej end netop atomvåbnene for at sikre freden i verden. »Efter min mening,« sagde biskop Beck blandt andet, »kan der findes legitime angrebsmål for atomvåben. Derfor har koncilet heller ikke lov til at fordømme de nationer, der ejer eller anvender disse våben.«

Det var altså tydeligt, at meningerne på koncilet var delte. Da hele skemaet imidlertid skulle omredige-

res, sluttede man drøftelserne med at vedtage, at også dette særlige afsnit skulle omarbejdes.

Anden udgave

Denne omredigering fandt sted i foråret 1965 i tiden mellem koncilets tredje og dets sidste samling. Det nye udkast, der kom ud af omredigeringen, var ikke særlig tilfredstillende. Teksten, der for en gangs skyld var udfærdiget på fransk og ikke på latin, og som blev sendt til samtlige biskopper i slutningen af august, virkede, som om den ikke rigtig kunne blive enig med sig selv. Det, den gav med den ene hånd, tog den tilbage med den anden. Og den fortabte sig i spidsfindige sondringer, som i realiteten så ud til at være de rene kompromiser. Man forsøgte simpelt hen at dele sol og vind lige mellem de to synspunkter, der året i forvejen havde stået så skarpt over for hinanden. Og resultatet var intet mindre end katastrofalt. Den 22. september 1965 havde jeg i Rom en samtale med pater Dubarle, der har været med til at redigere kapitlet, og som ikke forsøgte at lægge skjul på sin skuffelse. Samtalen, der blev optaget på bånd, findes så godt som ordret gengivet i Katolsk Ugeblad, nr. 42/1965, s. 14 ff.

Dagen før – den 21. september – havde ærkebiskoppen af New York, kardinal Spellman, imidlertid i et indlæg på konciliet givet udtryk for sin tilfredshed med skema 13 i almindelighed og med kapitlet om krigen i særdeleshed. Det eneste punkt, kardinalen kritiserede, var, at man i teksten omtalte militærtjenesten, som om den ikke var en *pligt*. Dette var, sagde han, en forkert måde at udtrykke sig på.

Den egentlige diskussion om krigen begyndte den 5. oktober 1965 og fortsatte de tre følgende dage. På disse fire koncilsmøder talte i alt 27 koncilfædre, deriblandt 7 kardinaler. Tager man den omstændighed i betragtning, at seks af disse indlæg, hvoraf det ene blev fremsat af kardinal McCann, Sydafrika, omhandlede emner, der ikke havde nogen direkte tilknytning til problemerne i forbindelse med krigen – for eksempel befolkningstilvæksten, retten til emigration, hjælpen til U-landene, alt sammen spørgsmål, der på daværende tidspunkt blev behandlet i samme kapitel som krigen – var der altså 21 koncilfædre, der udtalte sig om selve krigen som sådan. Og blandt disse var der kun to, nemlig biskop Carli (Segni, Italien) og bi-

skop Beck (Liverpool), der viste sig at være gunstigt indstillet over for tekstens hovedsynspunkter. Den eneste indvending, biskop Carli havde, var, at man i skemaet talte for positivt om militærnægtere, fordi det – som han hævdede – på den ene side var principielt forkert at gøre det, og fordi man på den anden side derved kunne give indtryk af, at kirken gik imod statens rettigheder. Hvad Becks indlæg angik, var det ligesom det foregående år hovedsagelig et forsvar for atomvåbnenes berettigelse.

Til gengæld var de resterende 19 talere temmelig – og til tider *meget* – kritisk indstillet over for udkastet? Hvad gik da deres kritik ud på?

Den gik ud på:

– At udkastet stadig sondrede mellem retfærdig og uretfærdig krig. En sondring var helt meningsløs og komplet uanvendelig med henblik på moderne krigsførelse under hensyn til de midler, man ville tage i brug. Dette synspunkt blev understreget af kardinalerne Liénart (Lille), Leger (Montreal), Martin (Rouen) og af biskopperne Rusch (Innsbruck), Boillon (Verdun) m. fl.

– Desuden kunne man med rette stille det spørgsmål, om det var fornuftigt at skelne mellem besiddelsen og brugen af atomvåben. Kunne en sådan sondring ikke let komme til at føre til forkerte slutninger, som var i direkte modstrid med kirkemødets synspunkter? Det mente i hvert fald kardinal Alfrink (Utrecht) og Dom Butler (de engelske benediktineres generalabbed). Hjælpebiskoppen af Middlesbrough, biskop Wheeler, og hjælpebiskoppen af Northampton, biskop Grant, mente derfor, at det ville være ønskeligt i teksten helt at stryge den sætning om, at det ikke i sig selv var illegitimt at besidde skræmmevåben. Og det var for øvrigt det samme ønske, der indirekte blev fremsat i den danske »appel til konciliet«.

– Fordømmelsen af den totale krig var ifølge kardinal Duval, Algier, og biskop Brezanoczi, der talte på de ungarske biskoppers vegne, ikke tilstrækkelig klar og utvetydig.

– Er det i dag overhovedet muligt at tale om »begrænset« krig? Erfaringen viser jo nemlig, at en sådan krig ifølge en ubønhørlig lov gang på gang fører til total krig, sagde biskop Boillon, Verdun.

– Teksten udtaler sig ikke tilstrækkelig positivt om militærnægterne. (Flere engelske prælater, deriblandt Dom Butler og biskopperne

Wheeler og Grant). Skemaet bør kategorisk udtale sig imod dem, der tager initiativet til voldelige metoder – af hvad art de så måtte være – fordi den slags metoder er i direkte modstrid med evangeliets ånd. (Biskop Gouyon, Rennes.)

– Konciliet bør understrege at enhver krig – også en »retfærdig« krig – er imod Kristi ånd. (Kardinal Alfrink).

– I det hele taget var teksten – ifølge kardinal Martin – kold og sjælløs. Den var, sagde ærkebiskoppen af Lyon, Veuillot, et intellektuelt dokument, mens den i virkeligheden skulle være en »profetisk« forkyndelse.

Med denne sidste kritik er vi nået til debattens kerne. Har kirken i en så alvorlig situation som den, menneskeheden i dag befinder sig i, overhovedet lov til at komme med teologiske sondringer og kasuistiske udlægninger? Burde den ikke hellere forkynde Guds buds absolutte krav: »Du må ikke slå ihjel« og evangeliets bud: »Du skal elske din næste«?

Formulerer man problemet således, viser man allerede dermed hen til det svar, der nu måtte gives fra koncilets side.

Tredje udgave

Og svaret kom den 17. november 1965, da den tredje – og sidste – udgave af skema 13 blev uddelt til samtlige deltagere i konciliet. Det særlige afsnit om krigen er allerede blevet nærmere præsenteret og gennemgået i Katolsk Ugeblad, nr. 49/1965, s. 12 ff. I mellemtiden er denne tekst blevet ændret på mindre væsentlige punkter og er nu indgået som et led i koncilets endelige og officielle konstitution. I denne sidste udgave er der i høj grad taget hensyn til de kritiske bemærkninger, der blev fremsat i den forudgående diskussion. Med et udtryk fra det tidligere omtalte læserbrev kan man virkelig sige, at den er »velovervejet«. Man kan derimod dårligt sige, at den er »velafbalanceret«. Redaktørerne har nemlig ikke selv ønsket, at den skulle være det, men snarere, at den skulle være præget af den »profetiske« ånd, biskop Ancel efterlyste under drøftelserne af anden udgave af teksten. Man kan måske mene, at denne ånd stadig ikke træder tilstrækkeligt tydeligt frem, og at konciliet burde have udtalt sig endnu mere kategorisk. Men i hvert fald er det ikke uvæsentlige ting, det har sagt. Den nu vedtagne tekst er nemlig hverken mere eller mindre

Har kirken lov til at komme med kasuistiske udlægninger og dyrke skrivebordsteologi når den står overfor krigens følger?

end en indtrængende appel til vor tids generation om endelig at besinde sig og gøre sig klart, hvor alvorlig situationen faktisk er. Hele kapitlet er som et fornyet ekko af Paul VI's budskab til FN: Aldrig mere krig!

Det er sandt nok, at »så længe internationale kompetente myndigheder ikke besidder den nødvendige magt, kan retten til legitimt selvforsvar ikke fratages regeringerne«. Kirkemødet ønsker ikke at gå ind for en naivt pacifistisk indstilling, selv om det dog ikke undlader at gøre opmærksom på, at retten til legitimt selvforsvar slet ikke er ensbetydende med »viljen til at underlægge sig de øvrige nationer« (nr. 79).

Men når dette er sagt, må man også se i øjnene, at den udvikling, der har fundet sted i forbindelse med de videnskabelige våben, »tvinger os til at tage problemet krig op til fornyet overvejelse i et helt nyt perspektiv. Menneskene af i dag bør vide, at de vil komme til at aflægge

alvorligt regnskab for deres krigeriske handlinger«.

Hele resten af teksten (nr. 80-81-82) går ud på at vise, at vi for øjeblikket danser på en vulkan. På den ene side er den totale krig »en forbrydelse mod Gud og mod mennesket, en forbrydelse, som man bestemt og uden tøven må fordømme«. Og på den anden side er rustningskapløbet, som af »mange betragtes som det mest effektive middel til at opretholde en vis fred nationerne imellem ... ikke en sikker vej til en stabil opretholdelse af freden. Den såkaldte magtbalance, som er resultatet af det, er ikke nogen sikker og ægte fred. Det er ikke på den måde, man fjerner krigens årsager, - man risikerer snarere, at de efterhånden forøges«.

Den eneste løsning er altså, »at vi frigør os for krigens gamle slaveri ... at vi af alle vore kræfter forbereder en tid, hvor enighed mellem nationerne vil gøre det muligt helt at forbyde en hvilken som helst form for

krig«. Med dette mål for øje må »alle arbejde på at sætte en stopper for rustningskapløbet«. Og dette kræver igen »en fornyelse af opdragelsen af folks mentalitet og af skabelsen af den offentlige mening om dette rustningskapløb«.

Sådan lyder i store træk koncilets udtalelser. Har man forstået hensigten med dem og hovedretningslinjerne i dem, kan man ikke længere undre sig over, at man i dem ikke finder en *speciel* fordømmelse af atombomben. Hvorfor skulle man netop udtale sig særskilt om dette våben? Falder den ikke ind under begrebet »videnskabelige våben«? Man har ved udfærdigelsen af dokumentet med god grund taget afstand fra at komme ind på spidsfindigheder og fra at låse sig inde i en alt for begrænset problemstilling. Som kardinal Alfrink sagde det i sit indlæg af 9. november 1964: »Det væsentlige er ikke at opstille spørgsmålet om, på hvilke betingelser atomvåben eventuelt kan være legitim,

men at sørge for, at atomvåben aldrig mere bliver taget i brug.«

Konciliet har da også af samme grund ikke ønsket at skelne mellem »rene« og »urene« bomber, mellem konventionelle og ikke-konventionelle våben og mellem besiddelse og brug af videnskabelige våben. Og ikke nok med det. Det taler ikke engang længere om retfærdig og uretfærdig krig. Alle disse sondringer ville kun have ført til at svække teksten, og hvilken betydning kunne de vel have i dag i forhold til den egentlige fare ved den moderne krig? Ved at tage afstand fra en problemstilling, der hidrører fra håndbøger i moral, bryder konciliet (bevidst eller ubevidst) med en vis krigsteologi, som man måske er lidt for hurtig til at kalde »traditionel«. Den moderne krigs gru og farer tvinger til en sådan afstandtagen og kræver, som der står i selve koncilteksten, »at vi tager problemet op til fornyet overvejelse ud fra et helt nyt perspektiv«.

Som man let kunne ane, faldt denne nye problemstilling ikke i alle koncilfædrenes smag. Den 2. december 1965, fem dage før den endelige afstemning, udfærdigede kardinalerne Spellman og Shehan sammen med to andre amerikanske ærkebiskopper og seks andre prælater (fra henholdsvis England, Mexico, Australien, Sydafrika, Argentina og Libanon) et brev, som de sendte til samtlige deltagere i konciliet. De opfordrede deri deres kolleger til at stemme nej til hele skema 13 på grund af den stillingtagen mod atomvåben og den alt for kategoriske fordømmelse af den totale krig, der kom til orde i det. Opfordringen blev imidlertid mærkeligt nok for mange blot et indirekte og uforudset bevis på, at teksten trods alt ikke virkede helt så harmløs, som mange muligvis havde befrygtet, at den ville gøre.

Den 5. december lod paven meddele, at han helt og uforbeholdent gik ind for tekstens indhold og ordlyd. Den 6. december svarede formanden for redaktionskomiteen for skema 13, ærkebiskop Garonne (Toulouse), på kardinal Spellmans kritik. Hans svar må have været tilstrækkelig overbevisende, eftersom den amerikanske kardinal endelig skiftede standpunkt og samme dag sluttede sig til flertallet. 483 koncilfædre stemte imidlertid nej ved afstemningen om det omstridte kapitel om krigen. Men dagen efter, ved den endelige vedtagelse af hele skema 13, dalede dette tal til 75. Koncil-

fædrenes evangeliske sans – eller måske simpelt hen deres sunde fornuft – var gået af med sejren.

For fuldstændighedens skyld kan det endelig ikke være uden betydning at fremhæve den rolle, den offentlige mening har spillet i denne lange og indviklede debat. Vi skal i denne forbindelse blot nævne fredsbevægelsen »Pax Christi«s nuancerede, men bestemte stillingtagen, den danske appel til konciliet, et åbent brev, som den svenske Gunnel Vallquist i slutningen af oktober sendte til samtlige koncilfædre, den 21 dages totale faste, som tyve unge kvinder i midten af september indledte i Rom, og som biskop Boillon af Verdun den 9. oktober gav sine biskopkolleger meddelelse om i Peterskirken. Uden således at være blevet støttet af den offentlige mening verden over ville de »profetiske« røster ikke have haft tilstrækkeligt mod og klarsyn til at forsvare deres synspunkter uden kompromis. Det har således endnu en gang vist sig, at den såkaldte »sensus fidelium«, d.v.s. de kristnes trossans, som så smukt omtales i konstitutionen om kirken (nr. 12), ikke tog fejl. Hvad dette særlige kapitel angår, kan man med rette sige, at kirkemødet i høj grad har været eksponent for de troendes sunde reaktion og umiddelbare forståelse af evangeliets krav. *M. Drouzy*

BERIGTIGELSE

Ved en meget beklagelig fejltagelse fra redaktionens side er forfatteren til artiklen »Martin Luther i ny belysning« i Ugebladets nr. 3/1966, s. 8 ff. angivet som Per Nybo Rasmussen. Der burde have stået Jørgen Nybo Rasmussen. Katolsk Ugeblad giver hermed sin uforbeholdne undskyldning.

KATOLSK SAMTALETJENESTE

har nu virket et års tid, og for nogle dage siden mødtes de fire katolske ægtepar, der på skift har passet tjenesten, for at drøfte de indvundne erfaringer, selvfølgelig under iagttagelse af den nødvendige diskretion. Man var enig om, at mandag var en egnet dag, så enhver, der søger bistand kan fortsat henvende sig i lokalerne, Bredgade 69, hver mandag kl. 19–21. I flere tilfælde har man gjort brug af særlige sagkyndige, som også i fremtiden står til rådighed. Fra forskellig side er der blevet ydet kontante tilskud, hvor dette var påkrævet, og den mulighed foreligger stadig. Altså: hver *mandag kl. 19–21*, Bredgade 69¹.

Når præsten fra og med søndag Septuagesima til påske i liturgien bærer den violette dragt, minder det os om, at de kommende uger skal være en bodens og besindelsens tid: Vi skal fordybe os i betragtningen af vor frelses vilkår; vi skal revidere vor egen beredelse til at modtage frelsens nåde og tænke over den pris, Jesus, vor Frelser og forsoner har betalt for den. På denne første søndag handler evangeliet om kaldelsen til medarbejde i Guds Rige. På den, som aldrig har hørt om Guds nåde, kan denne søndags budskab virke gådefuldt og overraskende. Men vi må vogte os for at læse det, som fanden læser Bibelen, nemlig som løsrevne skriftcitater uden for den rette sammenhæng; han holder af at ringe på vore døre og læse nogle stumper op for os, og han ville fornægte sin titel »løgnens fader«, hvis han ikke ved at lægge et par ord til her og trække et ord fra der forsøgte at gøre sine løgne troværdige. Han nåede ikke langt med sine »skriftbeviser« over for Jesus i ørkenen! Jesus svarede: »Der står også skrevet . . .«

Søndagens evangelium giver hverken dem ret, som forkaster al menneskelig medvirken i Guds rige, eller dem, som mener, at de kan beregne den løn, de har til gode hos Herren, efter arbejdets art og varighed. Jesus gør os klart, at Gud har sin egen mening om disse forhold.

Anledningen var følgende: Jesus havde lige belært en ung mand og sine disciple om rigdommens farlighed og fattigdommens velsignelse. Da tog Peter til orde og sagde til ham: »Se, vi har forladt alt og fulgt dig; hvad får vi?« Det var jo ikke så meget, Peter havde givet afskald på for Herrens skyld; men det forekom dog rimeligt, at han skulle have »noget for noget«. Derpå belærer Jesus disciplene om, at de nok skal have mangefold igen, hvad de har forladt, men at spørgsmålet ikke kan besvares blot ved at opstille et fint regnestykke. Han fortæller sin historie om husbonden, der går ud flere gange om dagen for at hverve arbejdere til sin vingård. Med de første kommer han overens om en kroners penge for dagen (om det var meget eller lidt, vedkommer ikke sagen); senere finder han andre, som han lover at give, »hvad ret er«. Men da alle om aftenen skal have deres løn udbetalt, får de tilsyneladende ikke, hvad ret er. Alle får nemlig det samme, uanset om de har arbejdet kort eller længe. Det kunne man rigtignok lige så lidt

NÅDE OG LØN

Af J. Coenen S. J.

tillade sig på en almindelig arbejdsplads i Jesu fædreland med dets allerede dengang 1½ tusind år gamle sociallovgivning og en høj arbejdsmoral, som i vore dage, hvor arbejds- og lønforhold ordnes og beskyttes ved lov. Men vi må ikke glemme, at det her drejer sig om en lignelse.

Gud trænger ikke til nogen af os, og vi har ikke noget at kræve af vor skaber. Det er ikke os, der »søger stilling« hos ham, men det er Gud, der tilbyder os plads og løn, det er ham, der kalder os.

Gud ser ikke på verdensuret, før han vælger og udsender sine arbejdere. Israel blev kaldet først, den Ny Pagts folk kom mange århundreder bagefter. Det eneste, den guddommelige arbejdsgiver forlanger, er, at hans folk er villige og gør det arbejde, som de med de redskaber, han udstyrer dem med, og i den tid, der er givet dem, kan nå: Nogle er unge og friske, nogle halter bagefter, nogle er gamle og trætte og må hvile sig

under arbejdet, nogle graver, nogle luger, nogle sættes til at plante og beskære træerne, nogle til at høste, nogle til at køre høsten til torvet. Men der behøves ingen kontrakt, ingen beskyttende eller regulerende lov, ingen regnskaber, her gælder ingen anciennitet, der regnes ikke med »først« og »sidst«. Gud behandler os ikke som tjenere, som »ansatte«, men som medlemmer af familien, hvor alle har samme ret, alle spiser ved det samme bord, alle arbejder i den samme sags interesse, alle høster frugten af alles arbejde, og alle får samme kærlige tak for veludført arbejde, den ældste og førstefødte såvel som det mindste barn i huset, der med sine små hænder har plukket et par frugter og trukket nogle få ukrudtsstængler op. Behandler den himmelske Fader os ikke og giver han os ikke den samme løn i Himlen, som han giver sin enbårne Søn, der har båret det tunge læs og taget det værste slæb?

En fader i en god familie vil vel næppe finde sig i, at børneflokkens storebror beklager sig over, at hans lille bror eller søster nyder faderens kærlighed i samme grad som han selv. Kommer man ikke til at tænke på den fortabte søns »pæne« bror, der var vred over, at faderen forkælede den anden, der havde levet i det fremmede som et svin mellem svine (jfr. Luk. 15,25 ff.).

Guds kærlighed er altid uberegnelig og uden mål, både når han tilgiver synderen, og når han lønner sin tjener. »Tag, hvad der er dit, og gå! Men jeg vil nu give den sidste dér lige så meget som dig. Har jeg ikke lov at gøre, som jeg vil, med det, der er mit? Eller er dit øje ondt, fordi jeg er god?« Det er hans uudgrundelige barmhjertige kærligheds logik. I hans tarifferegning indgår kun to komponenter: menneskets lydlighed og Guds egen kærlighed til os, sine tjenere, der har fået lov til at være hans venner og børn. Alle menneskelige synspunkter om, hvad der er rimeligt og retfærdigt, kommer til kort over for Guds suveræne barmhjertighed og grænseløse godhed. I vor frelseres historie er alt nåde: at blive kaldet, at få lov til at gøre et arbejde, og lønnen, Gud giver os derfor, Guds nåde er vort livs og al vor gernings mening, dens værdi og dens mål.

Således bliver denne lignelse, der syntes en gåde, et evangelium om Guds retfærdighed, der er nåde, og om kristenlivets løn, der er Guds faderkærlighed over alle grænser.

J. Coenen S. J.

TILLYKKE

Katolsk Ugeblads afholdte medarbejder, pater Jakob Coenen S. J., fejrer den 10. februar sin 60 års fødselsdag. Når Ugebladets læsere på festdagen sender fødselsdagsbarnet en hilsen og en tak for hans levende og fængslende udlægning af søndagens tekst, vil de over 200 konvertitter på denne dag sikkert slutte op med en stille tak til Gud for den omhyggelige og hjertevarme undervisning, de har modtaget under pater Coenens virke som sognepræst ved Jesu Hjerter Kirke.

Pater Jakob Coenen er født i Aachen i 1906. Efter studentereksamen i den gamle kejserby indtrådte han 1924 i jesuiterordenen. Filosofi og teologistudiet foregik i Valkenburg i Holland, kun afbrudt af et 3-årigt ophold ved Sankt Knuds Skole i København.

Som 31-årig blev pater Coenen udnævnt til rektor i Stenosgade for perioden 1937-41.

1. januar 1942 kaldtes han af biskop Suhr til sognepræst i det nyoprettede Jesu Hjerter sogn. I dag kan fødselsdagsbarnet med taknemmeligt sind se tilbage på 24 års utrætteligt arbejde ved Jesu Hjerter Kirke, som har været hans hjertebarn fra starten og lige indtil den dag, hvor sygdom tvang ham bort fra arbejdet. Som motto over hans sjælesorgsarbejde kan man uden overdrivelse sætte ordene: Iver for Herrens hus har fortræet mig!

Talrige er de hverv, pater Coenen gennem årene har røgtet. Her skal blot nævnes nogle: Gejstlig rådgiver for Danmarks Katolske Kvindeforbund, Danmarks Katolske Sygeplejerskeforbund og Katolsk Ungdoms Klub. I studiekredse, foredragsrækker, retræter, mødrelejre og konvertitundervisning har pater Coenen gennem årene meddelt af sin rige viden og barnlige fromhed.

Mange gode ønsker og bønner er blevet frembåret fra menighedens side under pater Coenens sygdom og rekonvalescens. Måtte fødselsdagsbarnets rige talenter – et følsomt sind – en kritisk ånd – en brændende iver og virketrang – endnu i mange år være til velsignelse og glæde for de mange, han kommer i berøring med gennem sit præstelige virke.

Efter veloverstået rekonvalescens fejrer pater Coenen 60 års dagen på Stella Matutina, Strandvejen 352, Mikkelborg pr. Køkkedal, hvor han opholder sig, indtil et nyt virkefelt åbner sig for den myreflittige arbejder i Herrens vingård. **

SKRIFT-
BETRAGTNING

Septuagesima

Vejle

A/S Vejle Mælkekompagni

Fineste mejeriprodukter
Telefoner 335, 336 -
Kontor 507, Vejle

A/S TRÆLASTEN

(A/S Vejle Trælæst- og Kulkompagni)

Toldbodvej - Telefon 68*
Vejle

Hansen Pærhøj & Søn

Glarmester - kunsthandel
Søndergade 4, Tlf. 1157
Vejle

Vejle Optik

v/ Anker Kastrup

Briller
Torvegade 8 - Tlf. 308 - Vejle

Raadhusørvet
Vejle
Tlf. 684 og 3711

Poul
HENRIKSEN

Leverandør t. Sct. Maria Hospital

Hvidehus Boglade

Kai Jensen & Poul C. Thim
Nørregade 6, Vejle - Tlf. 360
Bogladen med de mange bøger ...

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN

Telefon 121, 205

RUTANA

Danmarks mest solgte rugbrød
Fællesbageriet
Vejle

Carl Petersen & Søn

Slagter & Fedevare Forretning
Telf. 1721 . Nørregade 2
Vejle

Frugtcentralen

Tlf. 926 - 1126 . Vejle
Kartofler - Frugt - Grøntsager -
Konserver - Dybfrost
R. Hansen

Støt vore annoncører

Næstved

Lille Næstved Mejeri

Vordingborgvej 66
Næstved - Telf. 73 07 70

K. Blum Hansen

Boghandel
Næstved
Telefon 72 25 25

Gulvtæpper - Linoleum
Tapeter - Malervarer

Claudi Hansens Eff.

Jernbanegade 3, Næstved
Telefon 72 00 60

N. Juel Pedersen

Glarmester
Ramsherred 13. Tlf. 72 01 58
Næstved

Leverandør til katolske
institutioner

E. Vergmann

Blikkenslager
aut. vand- og gasmester
Ringstedgade 56, Næstved
Tlf. 72 02 51

Næstved Diskontobank

Hovedkontor: Axeltorv 4
Tlf. 72 15 00

Søndre afd.: Grønlandsvej
Tlf. 72 55 44

Nordre afd.: Ringstedgade
157. Tlf. 72 56 55

Emilie Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved
Alt vedrørende BEGRAVELSER
ordnes personligt.

Alle aftaler kan træffes
i hjemmet
eller tlf. 72 08 14
72 08 74

Frugtkælderen

Ny Østergade 3, Næstved
Tlf. 72 11 23

Niels Steensens Bibliotek

Bredgade 69. 1., København K.
Telefon PA 422
4000 bd. katolsk litteratur
(dansk og udenlandsk)
Åbent for udlån
tirsdag, onsdag, torsdag og fredag
kl. 16-19

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører
Studiestræde 15, København
Minerva 6761
Kontortid 9-16 - Lørdag lukket

ROMAN KUSIER

Murermester
Telefon Nivå 150 . Nivå

KSK

Aktielselskab
KØBENHAVNS
BRÆNDSSELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

Horsens

Carl Bæk og Søn

El. Fagmanden
Vestergade 33, Horsens. Tlf. 21 88 88
Lys - kraft - oliefy
Alt i el-artikler

Edvard Petersen

Kus, koks, brændselolier
Havnen 3, Horsens - Tlf. 2 38 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre
Amaliegade 16 A . Horsens
Tlf. 2 19 20

Erik V. Sørensen

Fiskehandler
Borgergade 8, Horsens.
Tlf. 2 37 79
Frisk fisk hver dag

S. Steffensen & Søn

Tømrermestre
Nylandsallé 26, Horsens
Tlf. 2 36 70

EBM
ENGELSK BEKLÆDNINGSMAGASIN

Christian W. Jørgensen

HORSENS

Bliv abonnent - det betaler sig

ARBEJDERNE

FREDAG DEN 4. FEBRUAR KL. 20,00 har UKA & KA samtale om økumenik. Pater D. Drouzy indleder.

FREDAG DEN 11. FEBRUAR KL. 20,00 har UKA & KA møde med biskoppen, der holder et foredrag om »Kirken og den moderne verden«. (Skema 13).

FREDAG DEN 18. FEBRUAR KL. 20,00 har UKA & KA studiekreds-møde. Vi gennemgår pave Johannes XXIII's »Fred på jorden«.

FREDAG DEN 25. FEBRUAR KL. 20,00 har UKA & KA kammerat-skabsaften.

Alle møderne afholdes i krypten under Sakramentskirken.

KVINDERNE

Det nu afsluttede 2. Vatikankoncil har vedtaget hele 16 dokumenter, hvoraf en del er af overordentlig vigtighed også for lægfolket. De fleste af dem bør kendes af alle, og nogle af dem bør grundigt studeres og tilegnes som et led i troens uddybning. Ved det Dalummøde, der i efteråret blev afholdt for vore præster, blev tre af dokumenterne gennemgået af tre af præsterne. P. Roos gennemgik konstitutionen *Om Kirken*, pastor Hubert Messerschmidt konstitutionen *Om Liturgien* og pastor Ib Andersen dekretet *Om Økumeni*. Disse præster har nu – på foranledning af D.K.K.F. – erklæret sig villige til at gentage deres foredrag, således at alle interesserede lægfolk kan få adgang til at høre om de tre nævnte dokumenter. Gennemgangen finder sted søndag formiddag i forbindelse med 9-messen i Skt. Augustins kirke på Jagtvejen. Konstitutionen om Kirken er allerede gennemgået, men søndag d. 20. februar 1966 kl. 10,45 gennemgår pastor Hubert Messerschmidt konstitutionen om liturgien. Da der skal betales for lokaler m.v., vil der blive opkrævet en betaling på kr. 3 pro persona.

Litterær lørdag

Successen med litterær lørdag fortsætter – og med stor triumf: den kendte forfatter og kritiker, mag. art. Elsa Gress taler lørdag d. 12.

februar 1966 kl. 15,30 om »at være litterær heks«. Der serveres kl. 15 en kop te eller kaffe. Prisen er kr. 3 for medlemmer og kr. 4 for ikke-medlemmer af D.K.K.F. Som sædvanlig er der adgang for alle interesserede.

PASTOR D'AUCHAMP

Pastor d'Auchamps foredrag i november måned om »Lourdes i forhold til Evangeliet« fik en overor-

dentlig stor tilslutning. For at gøre det muligt for endnu flere at høre foredraget, har vi bedt pastor d'Auchamp gentage det, hvilket sker *søndag den 13. februar kl. 15.00*.

I forbindelse med foredraget vil der blive vist en film fra Frankrig, da mange allerede har set lysbillederne fra Lourdes (nogle måske mere end én gang).

Ligesom i november vil sammenkomsten finde sted i Niels Steensens Gymnasium, *indgang Jagtvej 183 B*. Vi håber naturligvis at se så mange deltagere som muligt den pågældende eftermiddag, og af hensyn til det fælles kaffebord vil det være en fordel, hvis man på forhånd tilmelder sig til fru M. Lerche Nielsen, Bredgade 69, København K. Tlf. PA 2539.

SOS

S.O.S. nr. 57: Rædselsfuld flodbølge-katastrofe i Rio de Janeiro har tvunget Caritas Internationalis til at yde hjælp med hele sit disponible katastrofefond 10,000 dollar. Caritas Danmark yder hver gang 50 dollar, når kassen tømmes. Hvem hjælper. Selv små beløb er velkomne. Giro 439 79. (Skattefradragskvitteringer for 50 kr. og derover).

S.O.S. nr. 58: Polsk afhopper venter på arbejds- og opholdstilladelse og må i mellemtiden understøttes af Caritas Danmark med ca. 125 kr. pr. uge. Hvem hjælper i denne sag. Selv små beløb løser store opgaver. Giro 439 79. (Skattefradragskvitteringer for 50 kr. og derover).

Hiroshima

Fortsat fra side 15

hvor vi alle lever i skyggen af atom-bombens trussel, vises som et led i de unges opdragelse til gode verdensborgere. For hvem kan efter at have set en sådan autentisk film, hvor vi endda var forskånet for også at høre de forbrændtes skrig, være med til at fabrikere – endsigte kaste – en atom-bombe??? Jeg beklager efter selv at have set denne film, at jeg var så stort et klokkefår, at jeg ikke skrev under på appellen, – og mon ikke mange føler som jeg?

Livet kan aldrig blive paradys på jord, men lad os gøre, hvad vi formår, for at det ikke skal blive et helvede.

E. Th.

Støt vore annoncører

BIFROST

I dette forår vil Bifrost's møder samle sig om et bestemt tema, nemlig sækulariseringens problem, eller »det store frafald fra Gud« i nutiden.

Møderne er:

9. februar kl. 20.00, Englesalen, Jagtvej 183 B, København Ø. »Har det myndige menneske brug for Gud?«

Stud. mag. Bernard E. Jensen, pater Hans Peters og pastor Bjørn Højbo behandler denne problematik udfra henholdsvis en filosofisk, en etisk-emotionel og en teologisk synsvinkel. Entré kr. 2,00.

10. marts kl. 20.00, Englesalen, Jagtvej 183 B, Kbhvn. Ø. Chefredaktør Ejvind Larsen, »Information«, taler over emnet: »Har vort samfund i dag ægte værdinormer?«

Entré kr. 2,00.

30. marts kl. 20.00, Englesalen, Jagtvej 183 B, Kbhvn. Ø. Dominikanerpater Fritz Florin: »Bibelen har alligevel ikke ret!« Entré kr. 2,00.

Pater F. Florin forbereder for øjeblikket sin doktordisputats ved Københavns Universitets teologiske fakultet og vil den aften komme ind på det store problemkompleks »Bibelen afmytologisering«.

22. april kl. 19.30, Niels Steensens Gymnasiums gymnastiksal, indgang: Australiensvej.

Filmasten: Filmkritikeren, pater M. Drouzy O.P. vil indlede aftenen med en kort reddegørelse for Bunuels filmkunst.

Derefter vil Bunuels meget omdiskuterede mesterværk »Nazarin« blive forevist på stort lærred, hvorefter der vil være lejlighed til at diskutere filmen og den problematik, den er udtryk for.

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K
Telf.: *MI 2557

Carl Moberg

Frederiksborgvej 201, NV
Søborg 1845 - 1871

Centralvarme
Fjernvarme
Sanitetsanlæg
Ventilation
Varmluftanlæg

BLOCH's BOG CLEARING

K. V. BLOCH
(FORHEN BOGBANKEN)

Fiolstræde 34, København K
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901

*Nordens største lager af
skolebøger*

Omindbindinger.

Skal De flytte?

Jul Larsen & Sønner
AMAGERBROGADE 221
* 55 66 47

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt - Statsunderstøttet

Seminarieførstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842
Taga 5893

TILBYEN
- i byen
FRABYEN
smut ind i

Banegårdens Restaurant

v/ Fritz Kapper

Odense H.

tlf. 12 27 75

Fjords Blomster

Rosenvængets Allé 10
Øbro 9974

Blomster sendes overalt

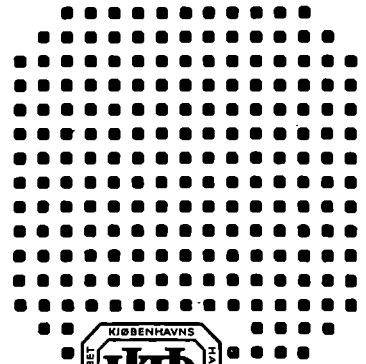
KØDHALLE

Robert Hansen

1. kl. kød, flæsk og pålæg
Amagerbrogade 212 A
Amager 6390

HER ER 200 PUNKTER

og der er 200 steder i landet hvor der ydes HANDELSBANK-service

**altid
med i
billedet**

HANDELSBANKEN

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET
Skjold

Amaliegade 27, København K
C. 799 - Telegramadr.: Forskjold

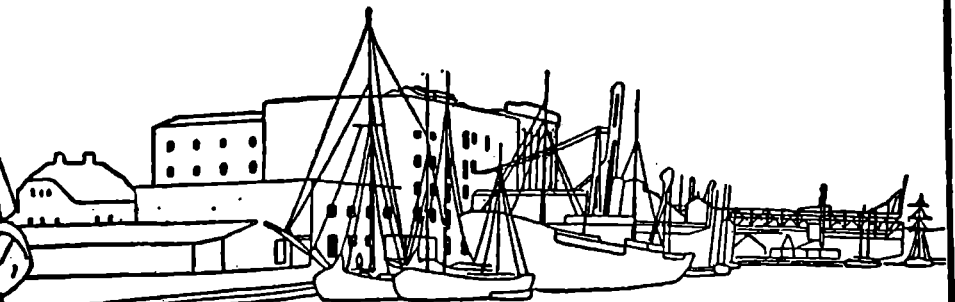
G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører

Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

MEJERIET **Vestebro**

Aarhus by's førende
TELEFON 2 87 00 (4 lin.)

MUNKE MØLLES GLUTEN

»Hiroshima – min elskede«

Vorherres klokkefår, som skriver dette, er fra den tid, da ordet »erotik« førte en tilværelse med både skyklapper og høreklapper, så da filmens første billeder på skærmen viste sig at være to nøgne menneskekroppe i dybeste forening, ønskede man faktisk ikke at se mere – men man ræsonnerede som så, at det jo da måtte få en ende, og hvad ville der så komme? – og godt at man overvandt sin uvilje mod at se erotikkens sidste fase på skærmen, for hvilken film fik man ikke at se! Den bedste måske – ja, måske den mest udbytterige til dato! Simpelt hen en opfordring til os alle om på trods af nation – på trods af gammelt fjendskab – på trods af race – religion, eller hvad der ellers monne skille mennesker fra hinanden, at give alt, hvad vi formår af næstekærlighed – en opfordring til os alle om at efterkomme Guds bud til os: »Elsk din næste som dig selv!« – Elsk ikke bare din egen familie, dit eget folk, dine medkristne, men prøv af alt, hvad der er i dig, at elske mennesket. Den autentiske scene med dyngen af endnu levende forbrændte menneskekroppe – med barnet – det til døde forbrændte barn – der hoppede i sin smerte og fortvivlelse, bare stod og hoppede – hjælpeløs mellem disse døende mennesker – selv døende, – ja, hvem havde ikke mest lyst til at lukke øjnene og ikke være vidne til bare den brøkdal af en atombombes rædsel, der blev vist på skærmen – ja, den autentiske scene burde i dag,

Forsattes side 13

det om Beethovens musikalske verden, mens Agnès Varda har foretrukket Mozarts. I de dæmpede efterårsfarver, der hviler over filmens sidste billeder, kan man slet ikke lade være med at opleve den samme melankoli og den samme tragiske bitone som i Mozarts musik. Der er nemlig ingen musik, der i sidste instans – bag den tilsyneladende lethed og glæde – kan være mere alvorlig og tragisk end Mozarts. Den er alt for smuk, – det kan ikke blive ved, og døden toner allerede frem som en trussel. Det er det overmål af lykke, der findes i denne musik – og i Agnès Vardas billeder – der fremkalder den tragiske bitone.

Nej, denne film er slet ikke det letfærdige og løsslupne værk, som nogle anmeldere har villet gøre den til. Den er snarere en tavs og diskret illustration til en dyb sandhed, som man også genfinder i andre af Agnès Vardas film (for eksempel *Cléo*), hvor man midt i den mest eksplosive livsudfoldelse altid mærker tornen i kødet. Denne torn dræber enten os selv eller dem, der er os kærester. Fordi François vil have Emilie med i købet, mister han Thérèse. Lykken må have sin begrænsning. Den uendelige tørst efter lykken, der fortærer menneskets hjerte, kan ikke slukes her på jorden. Ønsket om en for stor lykke er i sig selv dødbringende.

Agnès Vardas *Lykken* er en film, som den hellige Augustin uden tvivl ville have sat stor pris på.

M.D.

Ugens tv og radio (6. - 12. februar)

SØNDAG	19.40	tv	Belgisk suite.
	21.05	P2	Belgien i centrum.
MANDAG	20.25	tv	På vej ind i automationens hverdag. 1. Studiekreds.
	21.00	tv	Artur Miller: Et minde om to mandage. Skuespil.
TIRSDAG	9.15	P1	Israels profeter. Skoleradio.
	20.50	tv	Horisont. Udenrigspolitisk magasin.
ONSDAG	19.20	P1	Pladeretten er sat.
	20.25	tv	Duel. To gæster i studiet.
TORS DAG	19.30	P1	100 unge og kommunalfolk. Debat.
	20.50	tv	Alec Guinness-film fra 1949.
FREDAG	20.20	P1	Nye salmer. Domprovst Åstrup.
	21.20	tv	Filmorientering.
LØRDAG	17.10	tv	Redaktion U-66. Ungdomsudsending.
	23.00	P2	Igor Stravinskij: Salmesymfonien.

SØNDAG den 6.: Septuagesima (s. 101, violet). I højmessen: Kyndelmisse (s. 810, hvid).
 MANDAG den 7.: Romuald (s. 828, hvid), abbed.
 TIRSDAG den 8.: Johannes af Martha (s. 829, hvid), bekender.
 ONSDAG den 9.: Cyril af Alexandria (s. 829, hvid), bekender og kirkelærer. Erindring om Apollonia (s. 829), jomfru og martyr.
 TORSDAG den 10.: Scholastica (s. 830, hvid), jomfru.
 FREDAG den 11.: Vor Frue af Lourdes (s. 83, hvid).
 LØRDAG den 12.: Serviterordenens syv Grundlæggere (s. 834, hvid), bekendere.
 SØNDAG den 13.: Sexagesima (s. 106, violet).

SCT. ANSGARS KIRKE

Søndag den 6. februar højtideligholdes kyndelmisse med lysindvielse og procession kl. 10 og med påfølgende højmesse.

UDNÆVNELSE

Pastor Knud Ballin er blevet udnævnt til monsignore.

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaards Tværvej 13,
Charlottenlund.

Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre
 aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre
 P. Skramsgade 27
 Byen 7920 - Am 1248
 Per Meyer 94 33 66

Ringsted isenkramhandel

Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

Benzon's
 Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
 * 34 46 01

Begravelser og bisættelser ordnes
 for alle trossamfund
 Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Lykken

François, der er snedker i en parisisk forstad, holder meget af at nyde sin frokost i det grønne. Hver søndag tager han i skoven med sin kone, Thérèse, og sine to børn. François og Thérèse elsker hinanden og er meget lykkelige sammen. Men en dag møder François en smuk ekspeditrice, Emilie, der ligner Thérèse, blot at hun er endnu smukkere. Han bliver forelsket i hende, og der opstår et forhold imellem dem. François fortæller det til sin kone, men siger, at han ikke elsker hende mindre af den grund, – hans forhold til Emilie gør blot hans lykke endnu større. Og Thérèses kærlighed til ham bliver heller ikke mindre af den grund – måske tværtimod! Men samme dag drukner hun sig i en skovsø, hvor François finder hende ... Efteråret kommer. François gifter sig med Emilie. Hun skal tage sig af børnene. De skal alle leve lykkeligt sammen.

Hvis man skal kunne forstå denne film, må man være opmærksom på, at der findes tre slags filminstruktører: dem, der viser os virkeligheden, som den er, – dem, der viser os en drøm, – og dem, der hverken viser os det ene eller det andet. Den eneste af disse fremgangsmåder, der er forkert, er den sidste. Hvorfor? Fordi den er uhæderlig. Instruktøren blander efter behag drøm og virkelighed. Han skildrer virkeligheden i farver, der hører til i drømmen (og så nærmer vi os Morten Korch!), eller han får drømmen til at se ud som virkelighed (og så er vi ude i den forlorne poesi!). Han bedøver sine tilskuere og fører dem bag lyset, og det går aldrig rigtig op for dem, om det, de ser, er drøm eller virkelighed.

De to andre fremgangsmåder er derimod både hæderlige og frugtbar. En mand som Rossellini har valgt at vise os virkeligheden, og når han følger den til vejs ende, sker det ofte, at han finder tilbage til drømmen. I filmen *Lykken* er Agnès Varda gået den modsatte vej. Hun har valgt drømmens verden, og hun lægger ikke skjul på, at det er den, hun har valgt. Det fremgår nemlig tydeligt af filmen, at den er en slags

feeventyr, opdigtet fra ende til anden. Alt i filmen er poesi og solskin: arbejdet går for sig i fryd og gammen, sommeren hører aldrig op, og verden viser sig altid fra sin smukkeste side. Som en anmelder skrev: »Børnene er søde og græder aldrig. Familiene og kammeraterne på værkstedet skændes aldrig. Om søndagen tager familien med varevognen i skoven, hvor solen altid skinner, og ingen insekter bider.« Og da filmen er en farvefilm, tager mærkens blomster altid det hensyn, at deres farver står perfekt til damernes **sommerkjoler**. For Agnès Varda er verden som et dejligt skuespil, og livet er en fest. Hun skaber en slags paradys, som flyder med mælk og honning, og hvor alt er lys, solskin og livsglæde. Foretrækker de vinter, tåge og pastelfarver, må de hellere gå hen og se *Den røde ørken*.

Denne verden, der er så helt i overensstemmelse med konventionerne, kræver naturligvis en historie, der også er det, – en af den slags historier, som Mozart kunne have benyttet som tekstbog til en opera. Selv den mest naive tilskuer kan ikke komme til andet resultat, end at filmen er endnu mere naiv end han selv.

Og hvad er så meningen med det hele? Det er simpelt hen at føre

drømmen igennem til vejs ende og der at lade os finde tilbage til virkeligheden. Filmene får mig til at tænke på det, der skete en from eremit, der forsøgte at flygte fra civilisationen. Han gik så langt ud i ørkenen, at han pludselig opdagede, at han var nået igennem den og igen be fandt sig i en by. Og sådan går det os også i Vardas film! Da vi først er nået igennem drømmen, befinder vi os pludselig midt i virkeligheden med al dens tragik. Paradiset ender i døden og uskyldigheden i moralen.

Agnès Varda har valgt at vise os naturen, sommeren og solen. Men hendes sommer ender i et efterår. Hun har valgt Rousseaus verden (både filosofen Jean-Jacques' og maleren Henris). Hun får os til at opdage, at lykken ikke udelukkende bringer glæde, og at en for stor lykke kan være dødsensfarlig. Man troede, at naturen var et paradys, og så opdager man, at den er en jungle, at mennesket er en ulv mod mennesket, og – måske i endnu højere grad – at manden er en ulv mod kvinden.

Filmene kunne naturligvis have været forbi med Thérèses død. I så fald ville man betydeligt lettere have kunnet forstå ideen med den. Men så havde *Lykken* ikke mere været den samme film. Så ville den have min-

Fortsættes side 15

Jean-Claude Drouot og hans kone Claire, der spiller François og Thérèse.

I dette nummer refererer vi en vigtig tale af biskop Martensen, der — på opfordring af Kristelig Studenterbevægelse — stiller spørgsmål til Folkekirken. Spørgsmålene er i høj grad inspireret af koncilet. Herom handler også et interview med Gunnel Vallquist. Hun ses her i samtale med en af protestantismens største teologer Oscar Cullmann.

katolsk 11. FEBRUAR 1966 114. ÅRGANG uge blad 6

BISKOP MARTENSEN STILLER FOLKE- KIRKEN SPØRGSMÅL

LOURDES OG EVANGELIET

EN LÆGMAND PÅ KONCILET

PAVEN KRÆVER NEDRUSTNING I BREV TIL U THANT

Ved åbningen af nedrustningskonferencen i Genève den 28. januar rettede Paul VI følgende budskab til FNs generalsekretær U Thant:

De ved med hvilken opmærksomhed, vi følger De Forenede Nationers fredsbestrebelse. Nu da atten mands konferencen står overfor at genoptage sin virksomhed i Genève, ønsker Vi at rette en indtrængende appel til Dem. Den er inspireret af ønsket om at se komiteens arbejde munde ud i positive og konkrete resultater og således betyde et skridt frem mod den nedrustning, som alle venter og håber på.

Vi føler Os opmuntret til at tage dette skridt på grund af den stillingtagen, som mere end 2000 katolske biskopper indtog fornylig, da de var forsamlede i Rom til det økumeniske koncil. Vi føler Os tilskyndet hertil af den genklang, som Vor Bombay-appel fandt i nedrustningskommissionen, og af den gunstige modtagelse, som verdensopinionen gav Vor tale i FN.

Når Vi taler nedrustningens store sag, er Vi os dermed bevidst at følge trofast i Vore forgængeres spor. For blot at nævne nyere eksempler, må det være Os tilladt at minde om den klarsynethed, med hvilken Pius XII behandlede problemet i sit pontifikats første krigsjul. Idet han udtalte ønsket om, at lov og orden måtte følge efter krigens ødelæggelser, sagde han:

»Hvis en således genoprettet orden skal have den fornødne stabilitet, der må være grundlaget for en sand fred, må nationerne befries for runstningskapløbets tyngende byrder. De må endvidere sikres mod den fare, der består i, at materiel styrke bliver et redskab for tyranni i stedet for til bevarelse af lov og ret. Enhver fredsslutning, der ikke lægger afgørende vægt på en gensidig, metodisk og fremadskridende nedrustning både på det materielle og det åndelige område, vil før eller senere vise sig at være uholdbar og yderst prekær.«
»I retfærdighedens, klogskabens og menneskelighedens navn må Vi kræve rustningskapløbet standset«, erklærede Johannes XXIII i sin berømte rundskrivelse »Fred på jord«. »En sådan nedrustning må pligtskyl-

digt gennemføres på basis af gensidig forståelse og ledsages af effektiv kontrol.«

Når Vi nu skal give Vort eget bidrag til emnet, er Vi ganske klar over problemets indviklethed. Vi overser heller ikke de umådelige vanskeligheder, som FNs kompetente organer har måttet stå overfor lige siden grundlæggelsen. Det er gjort med en energi og en dygtighed, som fortjener anerkendelse.

Men det rører ikke ved den kendsgerning, at hver dag, der går, med større og større tydelighed viser, at ingen varig fred kan bygges op mellem mennesker uden en effektiv, altomfattende og kontrolleret nedrustning. For hver dag, der går, vokser den smertelige og tragiske kontrast mellem på den ene side de uhyre summer, der ødes til ingen nytte på fremstilling af våben og på den anden side den uhyre og stadigt øgede materielle nød, der hersker hos mere end halvdelen af menneskeheden, der stadig venter på at få sine mest elementære fornødenheder tilfredsstillet.

Vi nærer tillid til, at De, hr. generalsekretær, vil byde Vor henvendelse velkommen som et tegn på Vor agtelse for De Forenede Nationers autoritet og for atten mands konferencens medlemmers kompetence.

Vi er også forvisset om, at De i denne appel vil se en genspejling af det håb, som vor tids mennesker nærer allermest brændende. Et håb, som Vi tror, at Vi kan og må lade gå videre til Dem på det økumeniske koncils vegne, som for nylig blev afholdt her i Rom.

Det er i denne ånd, at Vi beder for en fuldstændig succes for de kommende forhandlinger i Genève, og at Vi beder Den almægtige Gud velsigne Dem og alle deltagerne i disse forhandlinger.

ROM

Den katolske kirkes højeste appellinstans i ægteskabssager, den såkaldte Rota i Vatikanet, har konstateret en ekstraordinær stigning i antallet af de sager, der årlig indbringes for retten.

Rotaens retsformand, ærkebiskop Francis J. Brennan, der er amerikaner, har i en skriftlig redegørelse til pave Paul givet udtryk for uro over

den skete stigning, og pave Paul besvarede mundtlig retsformandens synspunkter, idet han under sit årlige besøg i Rotaen fornylig sagde:

– Vi må råbe »vagt i gevær« over den ekstraordinære stigning, som De, hr. retsformand, har påpeget gør sig gældende i antallet af ægteskabssager.

Paven betragtede stigningen som »et karakteristisk tegn på svigtende forståelse for de hellige love, der er grundlæggende for den kristne familie«, men mente også, at den moderne livsførelse og sociale og økonomiske forhold kunne være farer, der truede stabiliteten og lykken i familien som institution.

Rotaen behandler omkring 300 ægteskabssager om året, men dette tal er kun en procentdel af de sager, der behandles ved lokale kirkelige domstole verden over. Endelig sker det, at katolikker går helt uden om de kirkelige domstole og opnår skilsmisse ved en borgerlig ret. Det sker navnlig, når en af eller begge ægtefæller ønsker at indgå nyt ægteskab, selvom det tidligere ægteskab må anses for at have været gyldigt indgået. I sådanne tilfælde kan man som bekendt inden for kirken kun opnå separation, ikke skilsmisse.

Paven anså dette fænomen for alarmerende, men udtrykte glæde over, at koncilet har haft hele det ægteskabelige spørgsmål under behandling, og han nærer tillid til, at denne behandling ikke ville blive uden velsignelsesrige frugter – end ikke for de sørgelige ægteskabsresultater, »som den kirkelige ret må undersøge og råde bod på«.

POLEN

Sekretæren for det polske episkopat, biskop Zygmunt Choromanski, har benægtet, at kardinal Stefan Wyszyński handlede mod den polske stats interesser, da han deltog i Vatikan-koncilet.

I en artikel i Bolognas katolske dagblad hed det, at biskoppen over for det polske ministerråd i et brev havde protesteret mod rådets beskyldninger mod kardinalen.

Biskoppens brev var en protest mod den polske regerings afslag på ansøgningen om pas, da kardinalen anmodede om at måtte deltage i Vatikanets festligheder i anledning af 1000 året for kristendommens indførelse i Polen, meddeler Ritzaus Bureau.

SPANIEN

Den spanske kardinal Herrera af Malaga har meddelt, at han har planer om at sende tre spanske præster til Lyon i Frankrig for at studere den nye bevægelse af arbejderpræster, som findes dér. Formålet med studierejser er, udtrykte kardinalen, at undersøge, om denne virkemåde for præster kan overføres på forholdene i Malaga.

I et interview med Malaga's dagblad »Sur« udtalte kardinalen endvidere, at præster ikke skal bruges til de opgaver, der lige så godt kan klares af lægfolk.

VESTTYSKLAND

Det vesttyske Adveniat-fond, der indsamler penge til Latinamerika, har sendt \$ 12.500 (ca. 50.000 kr.) til de hårdtrante mennesker i Rio de Janeiro. Biskop Hengsbach af Essen, som leder Adveniat-kommissionen, udtrykte i et telegram til kardinal Barros Camara, at mange katolikker i Vesttyskland føler stor sorg over, »at død og ødelæggelse har ramt så mange familier, der lever under dårlige kår og ikke er i stand til at hjælpe sig selv«.

ITALIEN

På den kommunistiske kongres i Italien, der overværedes af det sovjetiske kommunistpartis teoretiker Mikhail Suslov, har den italienske partisekretær med fuld støtte fra formanden for det italienske kommunistpartis ungdomsforbund opfordret de venstreorienterede katolikker til sammen med kommunisterne at danne en socialistisk folkefront med det formål at »skabe et nyt samfund, befriet for krig, udbytning og nød«.

Den italienske kommunistiske partisekretær Luigi Longo understregede i sin tale på kongressen, at det italienske kommunistparti er imod statsateisme, at partiet tillader praktiserende katolikker at være medlemmer af partiet, og at en sådan katolik allerede var medlem af partiets centralkomité.

Dagen efter Luigi Longos opsigtsvækkende opfordring rettede formanden for det italienske kommunistpartis ungdomsforbund, Achille Occhetto, en opfordring til kongressen om at optage en dialog med katolikkerne. Han sagde, at de italienske kommunister ikke ønsker at forvandle Italien til et østeuropæisk land, og at »kirken nu befinder sig i en ny situation, der giver mulighed for en

dialog, et første møde mellem socialister og katolikker«. Han understregede, at han ikke med sine ord sigtede til det kristeligt demokratiske parti i landet, men til kirken og hele den katolske verden, og antydede, at der eksisterer visse uoverensstemmelser mellem dette parti og de »ægte katolikker«.

Det italienske kommunistparti havde indbudt såvel Kina som Sovjetunionen og andre til at sende observatører til kongressen, men Kina ønskede ikke at deltage.

MEXICO

En af den mexikanske kirkes liberale ledere, biskop Mendes Arceo af Cuernavaca, har erklæret, at han anser en dialog med frimurerne for frugtbar, og at man bør acceptere den freudianske psykologi. Disse synspunkter kom til udtryk i en artikel han har skrevet i det katolske ugeblad »La Verda«. Han skrev i denne artikel, at forholdet mellem Kirken og frimurerbevægelsen var modnet så meget, at tiden nu var inde, til at en officiel kontakt mellem dem kunne gavne begge parter. Frimurerbevægelsen i Mexico har haft mange tilhængere og var fra tidligere tider meget anti-klerikalt indstillet. Biskoppen udtrykte første gang sit syn på forholdet til frimurerne og til Freud, mens han endnu var i Rom. Det vakte straks meget røre i hans hjemland, blandt andet fordi et antal præster fra et benediktinerkloster havde startet et meget kontroversielt eksperiment, som gik ud på frivilligt at underkaste sig en psykoanalyse. Biskop Bendez sagde, at Kirken måtte betragte Freud og hans opdagelser på samme måde, som den ser på Kopernikus og Darwin.

BELGIEN

For ikke at foregå menigheden med et »dårligt eksempel« måtte katolske præster i Belgien indtil for nylig ikke gå i biografen eller i teatret uden forud at have indhentet tilladelse dertil. Undtaget fra regelen var dog sådanne, som havde til opgave at øve kritik af de fremviste stykker.

Forbudet er af gammel dato, og Belgien er et af de få lande, hvor denne regel har været gældende også i de senere år. Nu er den altså omsider blevet ophævet.

Paven havde fornylig indbudt 30 børn til sit bord. Her øser han selv op for sine gæster.

Topreform

Nu sker det. Torsdag den 3. februar sprang en sjælden godt bevaret nyhed som en bombe i Rom: Den franske ærkebiskop Garrone flytter fra sit bispedømme i Toulouse for at overtage en af topstillingerne i kurien som propræfekt for kongregationen for præsteuddannelsen og universiteterne. Hermed begynder den længe ventede internationalisering af kirkens centraladministration.

Paul VI har overrasket alle ved den diskretion og den hurtighed, der har omgivet denne vigtige udnævnelse. To måneder efter koncilets afslutning kommer denne nyhed som et dementi af alle pessimistiske røster, der nærede bekymring for koncilets gennemførelse i praksis. Så sent som den 24. januar udtalte således den kendte koncilteolog Hans Küng i et interview med det tyske ugeblad *Der Spiegel*: »Den største vanskelighed i tiden efter konciliet ville være en eventuel spænding mellem en reformvenlig kirke og en reformfjendtlig kurie.«

Hvem er denne Garrone, hvis indtræden i kurien som »undervisningsminister« har fået det store franske dagblad *Le Monde*, til at ofre en forsideplads? Det er ingen ringere end det franske episkopats praktiske leder som vicepræsident for dette episkopats permanente råd. Det er tillige en af de biskopper, der på konciliet har indøvet størst indflydelse. Ikke mindst var det ham, der havde fået betroet den vigtige opgave at være ordfører ved fremlæggelsen af skema 13 om kirken i den moderne verden.

Hvad er det for et »ministerium« han overtager? Et af de vigtigste så sandt som koncilets gennemførelse på langt sigt vil være afhængig af de unge præsters uddannelse og af den åndelige frihed for forskerne på de katolske universiteter rundt omkring i verden. Det var Sixtus V der oprettede studiekongregationen i 1588. Man kan sige, at Tridentinerkoncilets gennemførelse og dermed dets indflydelse helt op til vor tid har ligget i oprettelsen af præsteseminarerne og den type præster, der her er blevet uddannet.

Hvem erstatter Mgr. Garrone på denne vigtige post? Ingen ringere end en af kuriens mest indflydelsesrige folk kardinal Pizzardo, hvem han til en begyndelse skal bistå i ledelsen af kongregationen. Denne kardinal født i 1877 blev udnævnt af Pius XI i 1937. Det var Pizzardo, der i sin tid anbefalede den daværende unge pastor Montini til optagelse på Vatikanets diplomatskole. Det var Pizzardo, der fik den unge Montini afsted til Polen på hans første diplomatiske post. Det var også Pizzardo, den unge Mgr. Montini arbejdede under, som studenterpræst i *Katolsk Aktion*.

Når man ved dette, kan man forstå hvilken takt og finfølelse, der skal til, når gamle overordnede indflydelse begrænses. Som *Le Monde* skriver: Paul VI's profil tegner sig endnu skarpere efter konciliet end under dette.

J. O. L.

Redaktion: Jørgen Hviid og Helge Kristensen (ansvarh.). Redaktør for indenlandsstof: Jens Oluf Lund. Redaktionssekretær: Elli Gambell. Redaktionskontor: Bredgade 69, København K., tlf. (01) 14 90 55. Annonceafdeling: *Katolsk Ugeblads* annonceekspedition, Hauchsvej 8, København V., tlf. EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro 589 65. Abonnementsafdeling: *Katolsk Ugeblads* ekspedition v/ A. Prüser, Sankt Annæ Plads 28, København K., tlf. (01) 15 95 28 (9-16, lørdag kl. 9-12), postgiro nr. 570 42. Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre lande pr. kvartal 11 kr. I løssalg 1 kr.

Svensk, journalist - og katolik.

I en boganmeldelse i »*Jyllandsposten*« skrev professor P. G. Lindhardt for nylig, at det var en uheldig kombination samtidig at være svensk, katolik og journalist. Hvis professoren kendte Gunnel Vallquist, ville hans mening om denne »kombination« formodentlig være en anden. Selv om Gunnel Vallquist nemlig er både svensk, journalist og katolik, kan man dårligt sige, at hun er »uheldig«. Med sit optimistiske sind, sit smil, sin åbenhed over for alt, hvad der rører sig i Kirken, og med sin levende interesse for alt, hvad der findes af positive værdier i verden, hører hun til den type kristne, man umiddelbart ville kalde for en kristen af i dag. Forhåbentlig vil den katolske kirke i Skandinavien, når der er gået endnu en generation, tælle en hel del kristne af hendes slags i sine rækker, men for øjeblikket er hun en sjælden fugl. Hendes interesser som forfatterinde strækker sig fra Marcel Proust (hvis samlede værker hun har oversat til svensk) til *La Pira* og fra den hellige Benedikt af Nursia til Johannes XXIII. Allerede længe før konciliet begyndte, og længe før skema 13 så dagens lys, forsøgte hun her i Norden at slå bro mellem kristendom og kultur, mellem Kirken og verden.

Det er derfor forståeligt, at hun fra første færd var stærkt optaget af koncilets arbejde og udvikling. I de fire år, kirkemødet varede, var hun en af de flittigste og samtidig bedst orienterede konciljournalister af de

HVORDAN EN LÆGMAND OPLEVEDE KONCILET

Det er et betydeligt problem for den kristne, og i det hele taget for mennesket af i dag, at det i den moderne verden er genstand for alle mulige påvirkninger, siger Gunnel Vallquist i en samtale med pater Drouzy.

Læserne får i denne samtale lægfolkets problem belyst.

mange, der hver dag mødtes i »Stampa«-bygningen i Rom. Resultatet af denne flid og interesse for koncilet kan man i dag læse i hendes »Dagbok från Rom«, hvoraf de tre første bind allerede er udkommet på det ansete Bonniers Forlag i Stockholm. Inden længe vil alle bindene desuden foreligge i tysk oversættelse, og de to første bind er allerede oversat til dansk.

Andet bind, »Reformation?« er lige udkommet på Sankt Ansgars Forlag i København, og denne begivenhed har vi taget som en oplagt lejlighed til en samtale med bogens forfatterinde.

– *Hvordan fik De ideen til at skrive Deres koncil dagbog?*

– Det kom faktisk helt af sig selv. Jeg skulle være i Rom, så længe kirkemødet varede. Jeg mente, at jeg faktisk var en af de få svenske journalister, der havde forudsætning for at skrive om det. Jeg begyndte med at sende regelmæssige koncilartikler til forskellige svenske blade, men hvad den svenske presse kunne optage om emnet var meget begrænset i forhold til det, der i virkeligheden burde være bragt. Dette førte så til, at jeg fik den tanke at skrive en dagbog. Det var efter min opfattelse den eneste forsvarlige måde, jeg – som journalist – kunne dække koncilet på. Det ville nemlig have været helt latterligt, hvis jeg havde forsøgt at skrive et systematisk værk om kirkemødet, hvor jeg sagligt fortalte om det. Det var slet ikke min opgave, og det ville jeg heller ikke have egnet mig til. Hvad jeg derimod kunne forsøge

var at fortælle, hvordan jeg selv havde oplevet det, sådan som jeg nu engang er, dvs. ud fra min intelligens og mit følelsesliv og selvfølgelig også med de begrænsninger, denne litterære genre fører med sig. Det var på ingen måde min hensigt at lege lægteolog.

Der er folk, der synes, at min dagbog ikke er tilstrækkelig nøgtern og saglig. Men det er helt misforstået at bebrejde mig det. Jeg er slet ikke kvalificeret til at skrive en objektiv redegørelse over koncilet. Det er der så mange andre, der har gjort og var kompetente til. Jeg for min del ville blot fremkomme med et vidnesbyrd om, hvordan en lægmand oplevede koncilet.

– *Hvis De nu i et eneste blik prøver at sammenfatte de fire koncil-samlinger, hvad er så de vigtigste træk, der træder frem?*

– Det mest iøjenfaldende er efter min mening den forbløffende udvikling og modningsproces, der har fundet sted i løbet af disse fire år.

Den første samling i efteråret 1962 kan karakteriseres som et »tøbrud« – et udtryk, som for øvrigt ikke er mit eget, men som den danske udgiver af min dagbog så træffende har fundet på. Og det svarer helt til, hvad der skete: isen begyndte simpelt hen at smelte. Det var som om et nyt forår brød frem i Kirken. Alle mulige tanker og ideer begyndte at gære og spire frem. Endelig var der igen blevet tanke- og talefrihed. Det var en enestående oplevelse.

Den anden samling var mere tør og streng. Man kan næsten betragte

den som koncilets vinter. Rent kronologisk lyder det måske mærkeligt, eftersom vinteren normalt ikke følger efter foråret. Men sådan var det. Det var faktisk i løbet af disse måneder, det afgørende arbejde blev gjort – og det blev gjort møjsommeligt, ofte ledsaget af store spændinger og under smertefulde fødselsveer. Og dog blev denne samling den vigtigste af dem alle. Det var under den, koncilet fandt sin egentlige kurs.

Tredje samling i efteråret 1964 fik som bekendt et meget dramatisk forløb for slet ikke at tale om slutningen, hvor paven krævede, at der skulle foretages forskellige rettelser i *Dekretet om økumeni* og føjede en såkaldt »forklarende note« til *Konstitutionen om Kirkens væsen*. I dag – dvs. et år efter at disse episoder har fundet sted – har det dog vist sig, at de ikke var så katastrofale, som man dengang anså dem for.

– *Fjerde samling ser ikke ud til at have været nær så dramatisk som den foregående?*

– Nej, så afgjort ikke! Naturligvis voldte de sidste koncildokumenter også adskillige vanskeligheder, og måske har de ikke bragt os alt, hvad vi med rette kunne forlange, men det hænger sammen med, at tiden ofte har været for knap! På den anden side ville det være uretfærdigt kun at opholde sig ved det negative og ikke at anerkende alt det positive, de i virkeligheden også indeholder. Sammenligner man Kirkens situation før koncilet med dens situation i dag, er der i hvert fald en himmelvid forskel.

– *Har De en fornemmelse af, at der er væsentlige – eller i hvert fald vigtige – emner, koncilsfædrene af en eller anden grund ikke har taget op, skønt de burde have været drøftet?*

– Da jeg læste de sidste koncildokumenter, der direkte angår katolske lægfolk, som for eksempel *Dekretet om lægapostolatet* eller *Skema 13*, var der en ting, der rent umiddelbart slog mig, og det er, at det er et betydeligt problem for den kristne og i det hele taget for mennesket af i dag at det i den moderne verden er genstand for alle mulige påvirkninger. Det er »betinget« af reklame, propaganda, meddelelsesmidler, massebevægelser og meget andet. Kirken forsøger gennem andre påvirkninger at modvirke disse påvirkninger fra verden. Den forsøger altså at føre en modoffensiv. I lejren på den modsatte side er der folk, som er påvirket i den gale retning. Nu skal vi opdrage folk, der er påvirket i den rigtige retning. Personlig tror jeg ikke, at denne fremgangsmåde er den rigtige, og at den giver os det rigtige svar. Det rigtige svar er nemlig at drage konsekvenserne af evangeliets budskab og af den umiddelbare tilid, vi kristne må nære til den kristne samvittighed, når den er oplyst af Gud og styrket af bønslivet. Og det vil sige, at vi skal opdrage mennesker, som – i stedet for at være »påvirkelige« – tværtimod er i stand til at modstå påvirkningerne, og som vidner om, at de er i besiddelse af en sund kritisk sans. Ellers risikerer vi simpelt hen at se, hvordan de mennesker, der er blevet »påvirket« af Kirken, lige så let lader sig påvirke af andre, og hvordan de skifter mening, så snart de skifter miljø.

– *Det, De efterlyser, er altså kristne mennesker, som for det første har en stærk overbevisning, og som for det andet ikke er bange for at give udtryk for den?*

– Ja, det er Kirkens opgave at opdrage de kristne således, at de selv tager stilling til tingene og bruger deres dømmekraft. De skal lære at blive voksne . . . Det er dette synspunkt, jeg savner i konciltteksterne og ganske særligt i dekretet om lægapostolatet. For mig er dette noget meget væsentligt, som koncilet desværre ikke har fået sagt klart nok.

– *Hvordan tænker De Dem det efterkonciliære arbejde her i vore skandinaviske bispedømmer?*

– Efter min mening ville det være overmåde gavnligt, om man nu i Skandinavien – som man har gjort det i andre lande – kunne starte kur-

ser og forelæsninger over koncildokumenterne og over den teologiske fornyelse, som disse tekster ikke alene er udtryk for, men også sætter i gang. Dette er et første – og meget vigtigt – oplysningsarbejde, der burde tages op. Men på den anden side vil jeg også gerne sige, at hele vort katolske foreningsliv nu med uomgængelig nødvendighed må udvikle sig i økumenisk retning og tage hensyn til det fælleskirkelige. For mig at se, er dette af fundamental betydning. Den katolske kirke må i fremtiden aldrig mere tage et initiativ eller træffe en beslutning, af hvad art det end være måtte, uden på forhånd at spørge sig selv, hvilke konsekvenser det pågældende skridt vil føre med sig i forhold til den »genforenede kristenhed«, som vi alle længes efter, og som vi allerede i dag er begyndt at bygge op, for at den i en mere eller mindre fjern fremtid kan blive til virkelighed.

En sådan indstilling forudsætter naturligvis, at vi ikke alene søger for at skabe kontakter med vore ikke-katolske brødre, men også at vi gør, hvad vi kan, for at fremme et ærligt og effektivt samarbejde – som koncildokumenterne selv opfordrer os til det. For blot at tage et eksempel fra det liturgiske område er det af stor betydning, at den katolske kirke gør, hvad den kan, for at øse af vore respektive skandinaviske landes kulturelle arv fremfor at skabe sine egne former og på alle områder at forsøge at optræde som noget for

SUBSKRIPTION PÅ GUNNEL VALLQUISTS KONCILBØGER

Da der stadig kommer henvendelser fra folk, som ikke nåede at tegne subskription på Gunnell Vallquist: Det andet Vatikanconcil I-IV, har forlaget besluttet at åbne for indmeldelsen igen. De allerede udkomne bøger: Første Samling - Tøbrud og Anden Samling - Reformation, kan således fås for kr. 18,50 (bogladeprisen er 24,75) og kr. 21,00 (bogladeprisen er 28,00), når man tegner sig for de to sidste bind, der udkommer i 1966 og 67 og også vil kunne fås for 3/4 af bogladeprisen.

Skriv til Koncilskrifter, c/o Sankt Ansgars Forlag, Bredgade 67, København K.

sig selv – og at adskille sig så meget som muligt fra de andre. Gør vi det ikke, vil vi dermed uvilkårligt gøre vejen til enheden endnu sværere, end den i forvejen er. Gør vi det derimod, vil vi dermed bidrage til at bringe den dag nærmere, hvor vi alle bliver ét.

For at sige det mere konkret vil jeg spørge, om det virkelig er nødvendigt, at vi katolikker bruger så mange bønformularer, der adskiller sig fra folkekirkens. Selv om folkekirkens oversættelser (for eksempel *Fader Vor*) muligvis ikke altid er de bedst tænkelige, er det dog vigtigere, at vi beder sammen, end at vi bruger mere fuldenbte bønformer, som så til gengæld adskiller sig fra de andres. Dette er noget, som vi hidtil ikke i tilstrækkelig grad har været opmærksomme på.

Og så er der endnu et punkt, nemlig vort forhold til de ikke-kristne. Også her må vi i høj grad samarbejde med protestanterne. At forkynde evangeliet og at bringe kristendommen ud til vor sækulariserede verden – også uden for vore egne landes grænser – er en så krævende og presserende opgave, at den kun kan løses, hvis vi gør det i fællesskab. Det må på alle områder være muligt at gøre en fælles indsats, både på det sociale, det kulturelle og det politiske plan, med hensyn til U-landshjælpen osv.

Af egen erfaring ved jeg, i hvor høj grad mange mennesker, der står mere eller mindre udenfor, kan forarges over de mure, der skiller os kristne. De forstår simpelt hen ikke, hvordan vi kan blive ved med at være adskilte. Og det har det ret i . . .

– *Men for nu at komme tilbage til Deres dagbog, vil jeg gerne have lov til at spørge, om de synspunkter, De her har givet udtryk for, kommer tilstrækkeligt frem i Deres koncilsberetninger, til at læserne virkelig får et indblik i, hvad kirkemødet står for, og hvad det har ønsket at sætte i gang?*

– Af de anmeldelser, jeg hidtil har læst, har jeg fået en fornemmelse af, at læserne virkelig forstår, hvad der er Kirkens nye kurs. Og jeg har også en fornemmelse af, at det fjerde bind, som jeg for øjeblikket er i færd med at redigere, vil give mig rig anledning til at gøre nærmere rede for disse fremtidsperspektiver. Det er nemlig ikke alene koncilsfædrene, der har haft lejlighed til at »modnes« i deres synspunkter, men også observatørerne . . . og journalisterne. Lidt efter lidt når man til en dybere forståelse af de egentlige problemer, og

MESSE PÅ DANSK VED PETERSKIRKEN

ROM, 19. januar

– Jeg vil ikke tale om kong Knud, for hans historie virker næppe særlig opbyggelig på nutidsmennesker . .

Sådan indledte pastor *Kaare Osorio* i dag sin prædiken ved den messe, danske katolikker i Rom traditionen tro fejrede ved Knud den Helliges alter i den lille kirke Santa Maria in Traspontina på Via della Conciliazione, et par hundrede meter fra Peterskirken. I stedet talte han, ud fra dagens »upopulære« evangelium om kærligheden til medmennesket, til alle medmennesker.

Messen fejredes på dansk, og for den, der gennem de sidste måneder på stedet har fulgt det lykkeligt afsluttede fornyelses-koncilis fjerde samling, var det en oplevelse at være med til en virkelig menighedsmesse i Peterskirkens skygge. Pastor Osorio havde sørget for, at der var danske tekster til hver enkelt, og de fleste sagde den del, der skal siges af Gudsfolket, med den langsomhed og højtidelighed, de hellige tekster fortjener og forlanger: man siger nu engang ikke *Herre, forbarm dig* i samme tonefald som dét, der er naturligt, når man beder om en tændstik. (Det lærer de italienske præster nok også en dag, – man kan ikke jappe på modersmålet som man kan på et sprog, de færreste forstår).

Knud den Helliges alter er desværre anbragt sådan, at messen må læses med ryggen til menigheden, hvilket jo i dag forekommer helt absurd. Men pastor Osorio forstod ved sin klare tale og sin tydelige henvendelse til den medvirkende menighed at komme ud over denne ulempe. Han assisteredes ved alteret af to studerende fra Collegio Germanicum, en ungare med danske forbindelser og en svensker, *Jan Ca-*

jeg er begyndt at mærke, at jeg nu tænker mere på Kirken efter konciliet end på selve konciliet som sådant. Nu er jeg efterhånden mere interesseret i at drage slutninger af kirkemødets impulser end af at hæfte mig ved de enkelte episoder og detaljer.

– Fjerde bind af *Deres dagbog skal altså være som en slags indledning til tiden efter konciliet?*

– Ja, – det er i hvert fald mit ønske . . .

M.D.

vallin, hvis mor er dansk. Den danske præstestuderende fra samme kollegium, *Peter Tantholt Hansen*, sagde et par forklarende ord inden messens begyndelse. Også Norge var repræsenteret ved en ung præstestuderende.

Den danske ambassadør *Steen Leth* sad på første række sammen med to medlemmer af ambassadens stab. Også den fine gamle forfatter og oversætter *Knud Ferlov* var til stede, skønt heller ikke han er katolik. I øvrigt var den danske koloni mødt så talstærkt op, at der i sidste øjeblik måtte skaffes ekstra bænke. Også Statsradiofonien var til stede, repræsenteret ved redaktør *Levinson* og en række teknikere. Ambassadør *Steen Leth* havde bekostet alterets flor af røde og hvide nelliker, og de rare karmelitermunke, der passer kirken, havde anbragt et dannebrogslag ved siden af alteret . . .

– – –

Det danske alter ved Peterskirken har eksisteret i mere end tre århundreder. I 1640 overtoges det af den danske kannik *Daniel Payngk* – sådan kaldes han i *Claudio Catenas* lille bog om kirken Santa Maria in Traspontina – der viede det til Knud den Hellige. *Payngk* ligger begravet under alterets gulv i en grav, der oprindeligt var beregnet til alle danske katolikker, der indhentedes af døden i Rom. Altertavlen er af den østrigske maler *Daniel Seyter*, og kappellets øvrige udsmykning er af *Alessandro Francesi*.

Når kong *Christian X* og dronning *Alexandrine* var i Rom, aflagde de altid besøg ved Knud den Helliges alter. De kom i venskabelig forbindelse med kirkens karmelitermunke, og de skænkede kirken nye, smukt udskårne bænkerader, der er forsynede med *Christian Xs* navnetræk. På en skriftestol fortæller en indskrift, at den er en gave fra kong *Christian* og dronning *Alexandrine*.

Så vidt vides vil der til næste år ikke være nogen dansk præst, der studerer ved de romerske læreanstalter: der er god brug for præsterne derhjemme. Men det må håbes, at der også i fremtiden vil blive fejret dansk messe i Rom den 19. januar. Ved messen i fjor prædikede en ung jesuit, der et par måneder senere skulle blive biskop af København.

fr. emmanuel.

Klitborgsagen vundet

Dommeren ved Nykøbing Sjællands Ret afsagde den 28. januar kendelse i sagen om feriehuset Klitborg. Dommen kom til at lyde på frifindelse for den tiltale, som grundejerforeningen havde rejst angående Klitborgs udnyttelse. Grundejerforeningen skal betale sagens omkostninger med 1000 kroner og det præciseres, at feriehuset som medlem af grundejerforeningen ikke skal deltage i udgifterne ved sagen.

Sagen drejede sig om fortolkningen af to servitutbestemmelser. Den første går ud på, at der for hver parcel kun må opføres 1 familiebeboelse. I dommen hedder det, at denne bestemmelse ikke findes at ramme feriehuset, da grunden ikke er blevet udstykket, og der siden 1917 har været flere beboelser på den.

Den anden servitut siger, at der ikke må drives hotel, restaurant eller pensionat på ejendommen. Hertil siges i dommen, at udnyttelsen af Klitborg må sidestilles med feriekoloni og ikke med somerpension, der forudsætter enhvermæssig udlejning af værelser med kost til en helt tilfældig kreds af personer.

Feriehuset Klitborgs forsvarer i sagen, landsretssagfører *Garth-Grüner* udtaler til *Katolsk Ugeblad* i en kommentar til dommen: »Feriekolonier kendtes allerede på det tidspunkt, da disse servitutter blev skrevet og tinglyst i 1945. Man ville derfor have kunnet tage dem med i servitutbestemmelserne. I øvrigt var det også mig, der repræsenterede køberne af Klitborg ved erhvervelsen i 1952. Jeg mente allerede dengang ud fra en grundig undersøgelse af tingbøgerne, at formålet med Klitborg ikke ville komme i strid med disse bestemmelser, og det har retten altså nu givet mig medhold i. Naturligvis gælder de naboretslige bestemmelser om »røg og larm og ilde lugt, der kan være til gene.« Men der skal megen ulempe til for et søgsmål.

Det vides endnu ikke, om sagen vil blive appelleret til Østre Landsret. Appelfristen er på fire uger. Under alle omstændigheder planlægger *Katolske Menighedsplejer* og *Academicum Catholicum*, der i fællesskab ejer Klitborg, den nye sæson, der indledes med *Store Bededagslejren* for A.C. og lejre for ældre mennesker organiseret af *Menighedsplejerne* i juni. Senere bliver der også familielejre og en mødrelejr.

Ånledningen til denne artikel kom i august 1965. »De syges forbund« havde som sædvanligt samlet små 100 mennesker til en flyverejse for syge og raske til Lourdes. Blandt deltagerne (syge og raske) var godt og vel en tredjedel ikke-katolikker, først og fremmest troende protestanter, der tog med af religiøse grunde. Alle var blevet advaret mod at tage med i håb om at blive helbredte; man havde omhyggeligt gjort rede for, at miraklerne er så sjældne, at man for deres skyld lige så godt kan blive hjemme. Jeg har selv været i Lourdes på tidligere rejser (med pater Mesters). Men denne situation var ny for mig: at være pilgrim sammen med protestantiske pilgrimme. Og dermed slog det mig også, at vi nordiske katolikker plejer at tale om Lourdes ud fra forældede synspunkter.

Vi plejer at lægge ud, som om

foldige tilsvarende fænomer i de forløbne 1900 år.

— — —

De fleste af Ugebladets læsere kender formodentlig Lourdes' historie. Jeg vil derfor nøjes med en oversigt: Byens internationale berømmelse begynder i 1858, da det rygtes, at en stor pige, Bernadette Soubirous, har set »en smuk dame« – Jomfru Maria mener almuen – og modtaget et budskab fra hende. »Damen« skulle have opfordret hende til at bede og gøre bod for alverdens syndere. Hun havde endda forlangt, at Bernadette skulle henvende sig til præsteskrabet i Lourdes og bede om, at man opførte et kapel ved Gave floden; der skulle man prædike omvendelse, bøn og bod. – Forståeligt nok mødte Bernadette kun mistanke hos de gejstlige og verdslige myndigheder. Man gik ud fra, at hun enten var hysterisk eller løgnagtig. Men

mennesker dertil. I 100 året for Bernadettes visioner skal der have været 6 millioner. Til den lejlighed byggedes for øvrigt en ny (underjordisk!) kirke til 20.000 mennesker – et sikkert udtryk for, at man regner med, at tilstrømningen vil vare ved. (Af bøger om Lourdes er den jødiske forfatter Franz Werfels »Sangen om Bernadette« læseværdig. Hvad Marialæren angår, henvises til Peter Schindlers bog om Maria. Et særdeles interessant essay om Lourdes i teologisk belyst er 'Sens de Lourdes' af René Laurentin. Alle bøgerne findes på Niels Steensens Bibliotek, Bredgade 69, K.).

— — —

Den katolske kirke har ikke nogen »lære om Lourdes«. Gammeldags kristendom kender kun profeternes, Jesu og hans apostles lære. – Men gennem hele kirkehistorien har Gud haft for skik at henvende sig til enkelt-

Lourdes og Evangeliet

Lourdes var et anliggende, vi skulle forsvare med næb og kløer over for vrangvillige protestantiske landsmænd. Vi fremfører »beviser« for, at Bernadettes visioner var ægte, at hun selv og præsteskrabet dernede var hæderligt, at miraklerne virkelig er videnskabeligt uforklarlige, og at den katolske kirke hverken forhandler de rædselsfulde souvenirs, man kan få i byen, eller kan påtage sig den opgave at ændre alverdens pilgrimmes dårlige smag. – Selv en så begavet foredragsholder som Sven Stolpe talte i efteråret i TV så defensivt om Lourdes, at de danske og svenske seere, jeg har truffet, var yderst skuffede over foredraget ... og mange ikke troede, at Stolpe var katolik!

Det er ikke nødvendigt at stå vagt i gevær på denne måde: De landsmænd, som beskæftiger sig med Lourdes, mistænker ikke os katolikker for at være dummere eller mere uhæderlige, end de selv er. Det drejer sig gennemgående om troende kristne ... og de er formentlig mest interesserede i spørgsmålet om Lourdes' forhold til evangelierne. At Lourdes ikke er et 5. »katolsk evangelium«, men blot en kirkehistorisk faktor i naturlig sammenhæng med evangelierne og på linie med mang-

man kunne ikke finde noget forkert hverken i hendes karakter eller hendes beretninger, og da så de uforklarlige helbredelser satte ind, måtte man bøje sig: Bernadettes »dame« fik alt, hvad hun havde forlangt.

Men damen gav så vist også meget til gengæld: De forløbne 105 år har kun bekræftet den katolske almenheds overbevisning, at dette er af Gud. Den oprindelige, især franske, anti-kirkelige kritik har gjort sit bedste for at bortforklare begivenhedernes religiøse karakter, men uden held. En internationalt tilgængelig lægekomité har gennem 70 år konstateret ca. 1270 videnskabeligt uforklarlige helbredelser. Det drejer sig om ting som spontant helbrede gamle sår og benbrud, pludseligt forsvundne svulster og tuberkulose tilstande. Alle helbredelser, hvor stedets psykiske påvirkning kunne tænkes at spille en rolle, er på forhånd udelukkede – ligeledes de helbredelser, hvor sygdommen ikke var komplet beskrevet før ankomsten til Lourdes. Endelig har komiteen kun udtalt sig om de tilfælde, hvor helbredelsen var pludselig og havde holdt sig ved senere undersøgelser.

I dag er Lourdes den katolske verdens mest besøgte valfartssted. Årligt kommer nu op imod 3 millioner

personer med budskaber, der skulle stimulere deres og deres omgivers tro. Derimod har kirken en *holdning* overfor Lourdes som religiøst fænomen. Det hænger uundgåeligt sammen med, at den katolske kirkes biskopper anser sig for at være apostlenes efterfølgere og som sådanne 'hyrder' for den dem betroede menighed. Når en person eller en begivenhed vækker religiøs opsigt inden for kirken, er det biskoppernes opgave at finde ud af, om det er af det gode eller af det onde.

For Lourdes vedkommende blev afgørelsen efter kun 5 års forløb positiv. Alt tyder på, at det er Guds vilje, at der fra Lourdes skal udgå en stadig opfordring til omvendelse, bod og bøn, at de uforklarlige helbredelser skal opfattes som et guddommeligt segl ... som evangeliernes »medfølgende tegn«.

Ved en sådan afgørelse er fænomenets (personens, stedets) religiøse indflydelse på omgivelserne af helt afgørende betydning. »Frugterne« skal bære det guddommelige præg. Og her har det lige fra begyndelsen været typisk for Lourdes, at Bernadettes budskab og de følgende begivenheder har virket stimulerende først på den sundt troende lokale befolkning, siden på de tilstrømmende

Vi nordiske katolikker plejer at tale om Lourdes ud fra forældede synspunkter, siger pastor d'Auchamp i denne artikel i anledning af den 11. februar, hvor kirken fejrer Vor Frue af Lourdes.

skarer. Hysteriet har kun vist sig blandt isolerede hysterikere, og måske lejlighedsvis i de første få år hos de arme embedsmænd (verdslige og gejstlige), som har skullet administrere en så forbløffende udvikling i departementet Hautes-Pyrenées.

Kirkens afgørelse er hverken ufejlbar eller bindende for vor samvittighed. Men formodentlig er der i dag meget få troende katolikker, der tvivler på, at Lourdes er villet af Gud.

Angående emnet »Lourdes og Evangeliet« er det afgørende at være

klar over, at kirkehistorien kender et meget stort antal tilsyneladende lige så velsignede valfartssteder. Blandt de mest bekendte er Peters og Pauls grave, til hvilke man har valfartet i hvert fald siden 150. 200 år senere var en valfart til Jerusalem en accepteret selvfølge – ved vi fra St. Hieronymus. Santiago di Compostela synes at være blevet internationalt valfartssted i det 9. århundrede. Assisi blev rejsmål lige efter helgenens død i 1226. Mariavalfartsstedet Chestochowa ved Krakau er næsten 600 år gammelt. Blandt moderne valfartssteder stammer Lisieux fra ti-

den efter den hellige Thereses død 1897, mens Mariavalfartsstederne tager deres udgangspunkter i åbenbaringerne i 1858 og 1917. – Alle disse valfartssteder drager til stadighed store pilgrimsskarer – og de er kun enkelte eksempler på et fænomen, der til alle tider har omspændt den katolske kristenhed.

Man møder tit spørgsmålet: Blicher det ikke til menneskedyrkelse . . . den megen valfarten til helgengrave etc.? Spørgsmålet hænger naturligvis sammen med det almindelige spørgsmål, om den katolske ærefrygt for helgenerne ikke rummer et overgreb på vor gudsdyrkelse. – Svaret kan jo kun gives i al almindelighed: Det er min faste overbevisning, at ærefrygten for helgenerne tit afstedkommer en betydelig smagløshed, som når alterbordet i så mange italienske kirker er domineret af en enorm og styg madonnafigur. – I Lourdes spiller 2 kvinder hovedrollerne lige fra begyndelsen: Bernadette og hendes »dame«. Der er absolut ikke noget problem, hvad Bernadette angår. Da åbenbaringerne var forbi og begivenhederne anerkendt af de kirkelige myndigheder, gik hun i kloster. Der levede hun ret isoleret til sin død som 35-årig. Ved én lejlighed skildrer hun situationen således: »Min historie er ganske enkel. Damen har brugt mig. Så lagde man mig på hylden. Her er jeg lykkelig . . . her bliver jeg«. Siden viste kirken hende den ære at helgenkåre hende (på grundlag af den heroisme, som Gud havde indgivet hende), men hendes person spiller mindre rolle for Lourdesrejsende end Paulus for dem, der læser hans breve, eller Frans for Assisi-rejsende.

Hvad »persondyrkelse« og Maria angår, er sagen naturligvis mere kompliceret. At være troende og praktiserende katolik er jo i de fleste tilfælde ensbetydende med daglig at bede om hendes forbøn i tilslutning til »Fader vor . . .«. Mariavalfartsstederne forandrer næppe meget ved dette forhold. De styrker hele vort religiøse liv; de lærer os at elske Sønnen højere – og dermed også den moder, som Han sætter så højt. Personlig har jeg aldrig mødt det monstrum, man advarer imod: »Maria

Tre millioner mennesker kommer hvert år til Lourdes. Her ses kardinal Alfrink med soldater på pilgrimsfærd.

fremfor Jesus« ... kun smagløshed.

I denne forbindelse er det vel rimeligt at gøre opmærksom på, hvordan »damen« kom til at blive identificeret som Guds Moder. Det sørgede hun selv for – på en bemærkelsesværdig måde. Sognepræsten i Lourdes havde forlangt, at Bernadette skulle spørge hende, *hvem* hun var. »Damens« svar lød: Jeg er den uplettede undfangelse. Dogmet var udtalt 4 år tidligere i Rom. Ordene faldt altså som en bekræftelse af, hvad paven havde forkyndt. Men vigtigere: Bernadette kendte ikke ordene i deres religiøse sammenhæng. Derefter så det virkelig ud, som om hun havde talt med *nogen*.

»Lourdes og evangeliet«: Det afgørende er, at Marias budskab er evangelisk, og at stedet sidenhen virker i overensstemmelse med evangelierne. Budskabet var såre enkelt og klassisk i Guds riges historie: Omvend jer, bed og gør bod. Sådan prædikede profeterne til og med Døberens. Det var indholdet af Jesu egen prædiken – og det er kirkens stadig gentagne opfordring til en menighed, hvor det at omvende sig på ny er en livsbetingelse. Dette budskab er Lourdes' berettigelse: Kilden, der sprang frem og miraklerne, der stadig finder sted, er kun lige så mange tegn, der fanger verdens opmærksomhed og drager mennesker derned. Og er vi først kommet derned *for at bede*, så vil de fleste af os erfare stedets positive magt over vor kristne tro. – Hermed er vi nået til det strengt personlige, som kun personlige virdesbyrd kan berette om. Men sådanne udtalelser er jo også talløse; her skal fremhæves nogle, der er typiske:

Ved hjemkomsten i august opsummerede en af deltagerne situationen således: »Vi havde 35 syge på nedturen, 35 syge på hjemturen. Men nu var de langt gladere. De havde fået mere mod til at bære deres skæbne.« – Formodentlig vil alle præster, der har hørt skrifte over længere tid i Lourdes forstå denne udtalelse: »Jeg hørte skrifte i Lourdes i 50 timer, fordelt over 6 dage – og jeg hørte ikke ét rutineskriftemål.« En medarbejder ved De syges Forbund fremhæver: »Dernede lærer mennesker at interessere sig for andres smerter.« Noget af det mest positive ved Sven Stolpes foredrag var, at en del unge pilgrimme fra mange lande gav udtryk for, at »det er godt at være i

Lourdes.« Således kunne vist de fleste, der rejser til Lourdes for at bede, melde om, at opholdet blev en lykkelig erfaring om Gud i verden. – Lad mig slutte med at citere biskop Suhr, der engang beskrev Lourdes som »en forgård til Himlen«.

Denne lykkelige fornyelse af ens tro, er det ikke den »omvendelse«, som troende mennesker tør håbe at opnå? Man kan jo ikke omvende sig fra synder, som man Gud ske lov ikke begår. Men man kan altså få mod til at bære sit liv, som Gud skænker en det; man kan lære at se sine fejl i et klarere lys end før og skrifte dem med fornyet erkendelse og anger; man kan opleve næstens lidelser og tage på sig at hjælpe, man kan erkende sin tros virkelighed på ny og uforklarlig vis ... Er det ikke en nyorientering mod Gud, den form for omvendelse som enhver prædikant søndag efter søndag håber at opleve og give videre? Naturligvis hører man også om de store og drastiske omvendelser, men det karakteristiske er, at troende mennesker drages mod Lourdes, fordi de oplever, at Gud på dette sted endnu engang vender deres sind til sig.

☆

DE SYGES KATOLSKE FORBUND

udsender i disse dage sit program for den årlige valfartsrejse pr. fly til Lourdes, og indtegningen er begyndt.

Rejsen foregår også i år pr. chartret fly fra Sterling Airways med afgang fra Kastrup Lufthavn onsdag den 10. august om morgenen og hjemkomst samme sted den 16. august ført på eftermiddagen. Prisen for hele arrangementet, d.v.s. rejse og fuld pension i 6 dage på et fortrinligt hotel, er kr. 820,-. For syge og handicappede, som indkvarteres på sygehjemmet »Asile Notre-Dame« sammen med danske sygeplejersker og medhjælpere, er prisen dog kun kr. 690,-.

Turens gejstlige leder bliver denne gang pater L. Brunicardi, Næstved.

Valfartskomiteen vil være meget interesseret i at komme i forbindelse med læger, sygeplejersker og andre hjælpere, som kunne tænke sig at stille sig til tjeneste og tage aktivt del i denne pilgrimsrejse til gavn for syge trossfæller. Adressen er:

Fru L. Samson,
Barsehøj 25, Hellerup.
Telefon GE 6341.

C. Lerche Nielsen,
Bredgade 69, København K.
Telefon PA 2539.

Når man så tænker på, at Lourdes årligt besøges af mere end en procent af den katolske kirkes praktiserende medlemmer, får man indtryk af, at stedet er velsignet af kirkens Herre. – Så vidt »Lourdes og Evangeliet«!

Jeg vil gerne slutte med at pege på valfartsstedernes rolle i Guds Riges historie. Jeg har allerede gjort opmærksom på, at valfartssteder er en fast størrelse i den katolske kirkes liv.

Fra begyndelsen har Gud knyttet troen til et vandrende folk. Det er måske Guds pædagogik, at Han lægger ud med nomader, Han som stadig kræver *omvendelse*: Vi må aldrig gro fast, vi skal altid være rede til at bryde teltene op og gå i en *ny retning* – nærmere til Gud, omvendelse til Gud.

Det begynder med Abraham. »De troendes fader« skal bryde op og drage til et fremmed land, hvor han vil lære Guds vilje at kende. På samme måde skulle det udvalgte folk hærdes til tro gennem 40 års vandring hid og did, før de fik lov at betræde det lovede land. Jødefolket mindedes stadig gennem de årlige vandring til Jerusalem om Guds krav, men når deres tro svigtede, blev de *drevet* på flugt, i landflygtighed.

Selve den hellige familie vandrer: Besøget hos Elisabeth, flugten til Ægypten, de stadige rejser til Jerusalem, lige fra »Barnet var 40 dage gammelt« og til Jesus efter opstandelsen sætter sine disciple stævne på et bjerg i Galilæa, Himmelfartsbjerg.

Opfordringerne til at vandre i Guds navn fortsætter i den Nye Pagt. Gud samler de troendes opmærksomhed om en række steder: helgengrave, steder hvor han lader »åbenbarelses« finde sted. Meget ofte holder han interessen for stedet vågen ved en række »tegn« af samme art som dem, hvormed Jesus ledsagede og bekræftede sin prædiken. Menneskene opfatter, følger tegnene, vandrer til Guds ære, og kommer Gud nærmere. Valfarterne minder os til stadighed om, at Gud er livets mål ...

Ud over denne fundamentale rolle giver valfarterne Guds folk en praktisk erkendelse af sig selv som et verdensomfattende og et bedende folk.

Kristi kirke er universel, men det kan være svært nok at opleve det. Her har pilgrimsrejserne sikkert haft stor betydning. En norsk kristen

Fortsattes side 15

HAR HELGENERNE TEMPERAMENT?

Af H. Roos S. J.

I søndagens messeliturgi (Sexagesima) optræder den hl. Paulus to gange: i kirkebønnen og i læsningen. Det er mærkeligt, når man tænker på, at vi jo ikke fejrer hans fest på denne søndag. Men det kan forklares ud fra historiske grunde. På det tidspunkt, hvor den nuværende romerske liturgi opstod, samledes den hellige stads menighed hver søndag i en af de store kirker til fælles gudstjeneste. På søndagen Sexagesima drog hele menigheden med biskoppen af Rom ud til kirken Skt. Paul udenfor Murene for dér at fejre den eukaristiske liturgi, »statio«, som man dengang kaldte det. Hvad var da mere naturligt, end at man i den kirke, som gemte hedningeapostelens legeme, nævnte hans navn i liturgien og læste en karakteristisk side af hans skrifter: det hvor han beretter om sit arbejde og sin lidelse for Kristus (2. Kor. 11,19-33; 12,1-9)?

Teksten er slet ikke et »fremt« og tamt dokument, men afslører en forbausende dramatik og et levende temperament. Menigheden i Korint var blevet grundlagt af Paulus; han var dens fader, og han elskede den højt. Han kendte den godt, således som en sognepræst i provinsen kender hvert eneste af sine sognebørn. Men Paulus måtte atter forlade den, fordi andre opgaver ventede på ham. Alligevel var han stadig i kontakt med den, han vidste, hvad der foregik i menigheden og tog ivrigt del i dens glæder og bekymringer. Ikke alt havde udviklet sig således, som han havde ønsket det. Der var kommet uenighed og splittelse blandt de kristne i Korint. Som det ofte sker i små grupper, havde der dannet sig klikker og partier. Den ene gruppe holdt til Apollos, den anden til Kefas, den tredje til Paulus, og den fjerde til Kristus. Uden tvivl var der personlige intriger med i spillet. Men resultatet var dyb uenighed i menigheden. Paulus var fuldstændig klar over, at denne uenighed skyldtes nogle af menighedens ledende personligheder, som søgte at undergrave hans autoritet, og som bekæmpede hans indflydelse, fordi de var misundelige på den autoritet, han nød i Korint.

De agiterede imod ham, de arbejdede imod ham, de talte hånsk om hans beskedne optræden, hans manglende retorik. De udbredte under hånden rygter om, at han var lusket og tvetydig i sit forhold til menigheden. Når han er i Korint, sagde de, er han ydmyg og beskeden, når han skriver til os, er han vigtig og autoritær. Paulus har i længere tid set alt dette – og tiet. Men nu griber han om nælden og svarer igen.

Dette svar på tiltale findes i 2. Korinterbrevs 10.-12. kapitel. Man bliver i disse kapitler vidne til et vældigt og lidenskabeligt følelsesudbrud, som man måske på forhånd ikke havde ventet hos en helgen. Paulus slår i bordet. Han nævner tingene med deres rette navn. Han stikker intet under stolen. Han kalder med bidende ironi disse urostifere i Korint »hyperapostle« (11,5), han hudfletter dem ved at kalde dem »løgneapostle« (v. 13). De roser sig af deres smarte metode, af deres veltalenhed, og de ser ned på og forag-

LITURGISK KALENDER

SØNDAG den 13.: Sexagesima (s. 106, violet).

MANDAG den 14.: Søndagens messe (s. 106, violet). Erindring om Valentin (s. 837), præst og martyr. – Eller: Valentin (s. 837, rød), præst og martyr.

TIRSDAG den 15.: Søndagens messe (s. 106, violet). Erindring om Faustin og Jovita (s. 838), martyrer. – Eller: Faustin og Jovita (s. 838, rød), martyrer.

ONSDAG den 16.: Søndagens messe (s. 106, violet).

TORSdag den 17.: Søndagens messe (s. 106, violet).

FREDAG den 18.: Søndagens messe (s. 106, violet). Erindring om Simeon (s. 838), biskop og martyr. – Eller: Simeon (s. 838, rød), biskop og martyr.

LØRDAG den 19.: Gudsmoder (s. [88], hvid).

SØNDAG den 20.: Fastelavn (s. 112, violet).

ter Paulus' forkyndelse. Men de er »uærlige arbejdere«. Og nu tager Paulus kampen op med dem. Hans ord gnistrer af vrede; han bruger ironi imod dem. De pukker på deres tilsyneladende fortrin og større »moderinitet«. Han går ironisk ind på deres metode. »Hvis nogen pukker på noget – jeg taler som en dåre –: jeg kan også pukke på noget«. Vi venter spændt på, hvad det er for noget, Paulus vil anføre i sin favør. Hvad vil han fremføre til støtte for sig selv mod disse selvglade, selvsikre »apostle«? Det, han fremfører som sin »ros« mod »løgneapostlenes« og »hyperapostlenes« ros, er netop den tekst, vi læser på søndag Sexagesima. Som en storslået antiklimaks mod deres pukken på overfladiske, rent menneskelige og ydre fortrin nævner han to ting: sine lidelser for Kristus og det indre fællesskab med Kristus, som er hans hjertes hemmelighed. Man må selv læse dette lidelseslitani (11,23-33), denne lidenskabelige beskrivelse af dødsfarer, smerter, modgang, skuffelser, som er en sammenfatning af hele hans livsskæbne. Det er det, han roser sig af! Og han slutter afsnittet med en sætning af biden- de ironi: »Hvis der er tale om at rose sig, så vil jeg rose mig af min svaghed« – netop den, som hans modstandere i Korint havde bebrejdet ham –, »thi når jeg er svag, er jeg stærk«, stærk i Kristi kraft.

Den anden ting, han roser sig af, er sit nære fællesskab med Kristus, sin Kristusmystik, en gave, som han ikke har givet sig selv, men som er givet ham af Herren (12,1-8).

Man kan lære meget af denne læsning. Helgenerne er så sandelig ikke tamme, blege og blodløse væsener. De har temperament. De kender også, hvis det er nødvendigt, til en »hellig« vrede, den samme vrede, som Herren viste i sit opgør med hyklerne og farisæerne. Men det er en vrede, der ikke står i egoismens tjeneste, men som tjener sagen: sjælene, menigheden, Kirken. Og denne tekst lærer os endnu en anden ting: de autentiske kendetegn, som følger med ægte apostolat, er ikke ydre resultater, som også en smart propaganda kan opnå, men de kendetegn, som udmærkede Kristi apostolat: lidelse, fiasko, nederlag og død. Vi har godt af at huske det netop i vor tid, som måler og bedømmer alt med naturalistiske øjne. Apostolat kræver udholdenhed, tålmodighed, bæreevne under vanskeligheder og modgang. Det må gøre sig fortroligt med korsets mysterium.

H. Roos S. J.

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

P. Juul & Co. A/S

Bygmestre
Bistrupvej 93
Birkerød Tlf. 81 06 72
Alt bygningsarbejde samt
reparationer udføres

Malerfirma Holger Jørgensen

Morsøgade 9
Esbjerg
Telefon 2 38 51

Murermester- og entreprenørførr.

M. Thomsen Støtt & Søn
Kong Christians Allé 6, Aalborg
Telefon 3 42 33 og 3 43 37

Roskilde

Firma Hans Møller

vi Ib Møller
Sct. Olsegade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77
Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand
Sanitet - Centralvarme og oliefyr

Skolebøger - Skolerevisitter -
Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Foto i stort udvalg

Roskilde Boghandel

Sct. Olsegade 24 - Tlf. 35 31 31

Roskilde Mejeri

Borgerdiget - Tlf. 35 03 49

Ejegod Jørgensen

Slagtermester
Kød - Flæsk - Pålæg
Sct. Olsegade 13, Roskilde
Telf. 35 01 57

Malerfirmaet Edvard A. Petersen

Kornerupsvænge 5 - Roskilde
Telefon 35 16 94

C. J. Gerlachs eff.

Hersegade 9, Roskilde
Tlf. 35 27 77
Aut. leverandør af kirkevæne

Esbjerg

Interessentselskabet
Nis Petersen
Tømrer- og Snedkerforretning
Danmarksvej 12
Esbjerg
Telefon 2 84 48

H. Johansen

Murermester
Kronprinsensgade 57
Esbjerg
Telefon 2 15 45

K. Højland

Aut. vand- og gasmester
Kronprinsensgade 82, Esbjerg
Telefon 2 67 08

Viggo Christensen

Urmager, optiker, guldsmed
Telefon 2 08 29
Kongensgade 64, Esbjerg

L. Basse

Kaffe - vin - konserver
Hj. af Nørreg. og Jyllandsg.
Esbjerg
Telefon 2 05 76

Vestjydsk Rør- & Sanitetslager A/S

Kirkegade 6, Esbjerg
Telefon 051 2 13 11

R. Schulik

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 2 02 14

Helsingør

Tømrermester
Ejnar J. Nielsen

Frejsgade 20. Tlf. 21 03 11
Værksted og plads, Nygade 2
Helsingør. Tlf. 21 00 81

Georg Poulsen & Søn

Blikkenslagermester
Sct. Annegade 19
Helsingør. Telf. 21 01 64

Kolding

P. Jeppesen & Søn

Murermester
Zahnsgade 4, Kolding
Telefon 2 06 93

Barkholt boghandel

Bogladen med de mange bøger
Telefon: 2 15 33
Kolding

H. Overbeck

Ingeniørfirma
Havnepladsen, Kolding
Telefon 2 35 55

J. Krenk

Ingeniørfirma
Varme - Sanitet
Kolding. Tlf. 2 33 44

Brdr. Andersen

Tømrermestre
V. Kjørbosvej 1, Kolding
Telefon 2 02 81

Kolding Andelsmejeri

Haderslevvej 5, Kolding
2 01 55

Peter From

Kolonialhandler
Domhusgade 27, Kolding
Telefon 2 32 10

Slagteriudsalget
Haderslevvej 7, Tlf. 2 33 77
Kolding

1. kl. okse-, kalve- og svinekød,
konserver

Walenty Patrzalek

Malermester
Haderslevvej 24
Kolding
Telefon 2 08 02

Bliv abonnent.

Det betaler sig for Dem.

Kære pater Drouzy!

I Deres artikel om afslutningen af koncilet i årets første nummer af Ugebladet er der da vist i øjeblikkets ophidselse løbet Dem for meget i pennen (eller skrivemaskinen). Til dels gælder dette en hel del af artiklens tendens, men den kommer stærkest til udtryk i det afsnit, hvor De skriver, at »ud fra denne 'monastiske' verdensopfattelse, som middelalderen for en stor del levede på, har de kristne i generationer tilsluttet sig en moraliserende og individualistisk verdensopfattelse, som faktisk heller ikke levede plads for, at den kristne engagerede sig i tiden og historien. Ifølge denne sidste opfattelse var der overhovedet ikke tale om, at de kristne skulle tjene deres medmennesker«. Det må formodentlig være mig, der misforstår Dem, men det kan andre jo da også gøre. For De kan vel ikke mene det sådan, som det fremtræder her? Ikke når vi nævner nogle få navne fra middelalderen, som Frans af Assisi, Thomas af Aquin (ja, lad os ikke glemme Dominikus), Katarina af Siena, Birgitta af Vadstena etc. etc.? Middelalderens kirke forekommer mig (bortset fra de nævnte helgeners stærke engagement i tiden og historien), ikke mindst på grund af nyere historieforskning, præget af viljen til at tjene, hvilket vel gav sig ganske særligt udslag gennem ordenernes gerning: klostrene stod jo de fleste steder som de eneste udøvere af sygepleje, af fattighjælp og af undervisning. Er alt dette ikke at tjene medmennesket? Er alt det ikke i evangeliets rene ånd?

Og selv i det, som nogle af os betragter som Kirkens mørkeste periode, tiden efter reformationen, den periode, vi nu for alvor er ved at bryde ud af: hvor mange ordener, der helt ud var lagt an på det at tjene Gud gennem medmennesket, blev ikke oprettede i disse mørke århundreder? Hvordan kan det være, at disse ordener fik så stor tilgang, som de faktisk gjorde (en tilgang som først nu for alvor er ved at svigte), hvis tanken om at tjene medmennesket var så fjern for de kristne?

Forstår De, kære pater Drouzy, de fleste af os – og jeg tror: ikke mindst blandt dem, der har set mest frem til og glædet sig over dette koncil og ventet mest af det – elskede også Kirken meget højt før det andet Vatikankoncil. Vi så – som Mauriac har

tilladt sig at sige det – dens pletter og utøjet i dens pragtklædning, og vi krævede som han kærlighedens ret til at kritisere den og reformere den, trods modstand fra mange sider. Men vi kan ikke se nødvendigheden af at nedvurdere Kirken før koncilet for at fremhæve Kirken efter koncilet, for vi ved, at det er den samme kirke. Vi ved, at der ikke er brudt nogen kontinuitet – det, som nu er trådt frem i koncilets konstitutioner, fandtes i Kirken i forvejen. Denne nedvurdering af Kirken før koncilet forekommer én ofte at være en udbredt tendens. Men koncilets resultater behøver den ikke og den kirke, hvori koncilet og dets resultater er vokset op og blevet til, har absolut ikke fortløjet den.

Erik Guldager

— — —

Kære hr. Erik Guldager!

Jeg er ganske enig med Dem i, at det ville være en helt forkert fremgangsmåde »at nedvurdere Kirken før koncilet«. Jeg mener imidlertid ikke, at jeg har været alt for uretfærdig over for tidligere generationer, når jeg i den omtalte artikel understregede, at de havde et andet syn på verden, end vi har det i dag. Det ville tage megen plads grundigt at dokumentere denne påstand. Jeg vil derfor blot nævne enkelte eksempler.

I slutningen af det 11. århundrede skriver Petrus Damian, hvis værker kom til at spille en stor rolle i hele middelalderen, en afhandling om at »ringeagte verden«. For ham er verden som en sump, hvor det eneste, man kan gøre, er at synke i. Klosteret er til gengæld en Noas ark, hvor de kristne søger tilflugt for at blive frelst. Det er omtrent fra samme tid, antifonen »Salve Regina« stammer. Vi synger den stadig den dag i dag. I den omtales verden som en »tårernes dal« og livet her på jorden som et liv »i landflygtighed«.

Ud fra denne sammenhæng forstår man, hvorfor så mange kristne kun nærer det ene ønske at trække sig tilbage fra verden for at leve i et kloster. I det 15. århundrede forlader en mand som Nicolaus af Flue sine ti børn for at leve som eremit. I begyndelsen af det 17. århundrede træffer Jeanne de Chantal en lignende beslutning: hun indtræder i klosteret trods sin 15-årige drengs tårer og klager. I det hele taget er ægtestanden i disse århundreder genstand for en afgjort mistillid. At helliggøre sig i ægteskabet var på dette tidspunkt ganske utænkeligt – og endnu mindre

at helliggøre sig ved ægteskabet. Man vier sig til Gud på trods af eller helst uden for ægteskabet. Det er typisk for den tids mentalitet, at de fleste af de helgener, vi ærer i dag, netop var ugifte: det var biskopper, abbeder, jomfruer eller enker.

Dette »pessimistiske« syn på de skabte værdier medførte naturligvis ikke, at de kristne ikke beskæftigede sig med deres næste – ellers ville de ikke have været kristne. Men man må lægge mærke til, at denne næste ikke var medmennesket som sådant, men den medkristne, den kristne broder. Og det er noget helt andet! Og tog man sig alligevel af sine medmennesker, var det oftest i den hensigt at missionere for dem, for at de kunne blive medkristne. Man interesserede sig med andre ord ikke for verden som sådan – men kun for så vidt, som den var en etape på vejen til Himlen. Man var mere optaget af det skabtes forgængelighed, end man var interesseret i at bygge verdens fremtid. Arbejdet betragtedes for eksempel snarere som en askese, en bod eller en straf end som en deltagelse i Guds skabergerning.

De store helgener, De nævner, har utvivlsomt spillet en stor rolle i Kirkens historie. Men har de spillet en så afgørende rolle i verdens historie? Det er mere tvivlsomt. Hvis de kristne før i tiden virkelig havde haft sans for at »engagere sig i tiden og i historien«, og hvis Kirken ikke havde levet så isoleret fra verden, ville en bevægelse som marxismen aldrig have kunnet se dagens lys. Karl Marx fremkom med sit berømte manifest i 1867. Og hvad diskuterede man to år efter på det første Vatikankoncil? Dogmet om pavens ufejlbarhed. Det mindste, man kan sige om et sådant sammentræf, er, at Kirken på det tidspunkt kun havde en begrænset sans for samtidens strømninger og for de reelle spørgsmål, der optog datidens mennesker. Er det uretfærdigt at vedgå det? Og behøver vi at falde i den anden grøft, fordi vi gør det?

Det er klart, at Kirken efter det andet Vatikankoncil stadig er den samme som før. De har fuldstændig ret, når De skriver, at kontinuiteten på ingen måde er brudt. Men har de kristne efter det andet Vatikankoncil lov til at være de samme som før? Det er et helt andet spørgsmål, som jeg personlig ikke kan lade være med at stille mig selv.

Med venlig hilsen

Martin Drouzy

R.P.U. holder møde på Rygaard, Bernstorffsvej 54, søndag d. 27/2-66, kl. 10 præcis, for deltagerne i Katolsk Ægteskabskursus 1965 og 1966. Frokost kr. 5.- pr. deltager. Tilmelding: R.P.U. Sct. Kjeldsgade 3, Ø. senest d. 24/2. Tlf. RY 9340 kl. 14-18, undtagen lørdag.

BAT-KON ^{A/S}

SPECIAL VÆRKTØJ & MASKINER

H. C. ANDERSENS BOULEVARD 42
KØBENHAVN V.
TLF. (01) 11 18 18 - 19 - 20

JOHS. MARCKERS BOGHANDEL

AABOULEVARD 19
KØBENHAVN V.
TELF. *35 83 53

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører

Studiestræde 15, København
Minerva 6761
Kontortid 9-16 - Lørdag lukket

Fiskehuset PARCEL

Griffenfeldsgade 45,
København N.
Telefon Nora 4755.

KBK

Aktieselskab
KØBENHAVNS
BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

Banegårdens Restaurant

v/ Fritz Kapper

Odense H.

RYBERG's Bageri & Conditori
Domhusgade 27, Kolding
Telefon 2 05 88

*Drik kaffen i vort hyggelige
cafeteria.*

Støt vore annoncører

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 160.
Tlf. 55 57 80.

Karl A. Hansen

Murermester

Bjergstedvej 10, Brønshøj
Tlf. Bella 2521

Håndstøbte

Vokskærter

i alle farver og størrelser

Dansk Lysestøberi

Løngangsgade 5, Hillerød
Tlf. (03) 26 61 16

MARIUS MP ETERSEN

Ringsted isenkramhandel

Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre

P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

Benzon's

Begravelsesforening

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01

Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaards Tværvæg 13,
Charlottenlund.
Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

ERIK ANDERSEN

VALBY 910

Sandhusvej 19, Valby

PAPIR
TRYKSAGER
KONTORARTIKLER
PLASTIC

D. Plate Petersen

Malermester

Tlf. Fasan 2718

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN

Telefon 121, 205

Ernst Grell & Co.

aut. elektroinstallatører

Smallegade 4, København F.
Tlf. Godthåb 2638 - 2678

P. A. Nielsen & Co.

Skindergade 28, København K.
Tlf. C. 828

Udlejning af service, borde
og stole
Alt til festen.

Lev. til katolske institutioner.

Mogens Larsen

El. Installatør

Ramsherred 31

Aabenraa

Tlf. 2 25 30 og 2 34 27

Lys - Kraft - Varme

Glarimester

POUL V. JOOST

Slotsgade 7, København N
Nora 7977

Stort udvalg i
fotografirammer

Brødr. Zøllner

Nørrebrogade 174

København N.

Telefon Taga 50

Kød og flæsk

Bistrup Olie & Kul

Vasevej 70

Kirkerød Tlf. 81 35 70

Alt i brændselsolie

Alt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. elektroinstallatør

Hvidovrevej 275

Tlf. 78 15 23

Ove Juel-Christensen

Tria *6408

Kaffe og kolonial en gros

Lourdes

Fortsat fra side 10

fra Trøndelagen for 700 år siden boede nok så isoleret i sin bygd. Men *Nidaros* var allerede et internationalt valfartssted, hvor han mødte (eller dog hørte, at andre norske havde mødt) troende fra hele kristenheden. Han oplevede enheden.

Før eller senere drog så nogle norske sydpå, draget til den kristne verden, som de havde hørt om, men aldrig set. Måske drog de til Jerusalem via Rom og Kypern, som Erik Ejegod ville have gjort det, hvis han ikke var død på vejen, på Kypern i 1103. – Det er et spørgsmål, om den katolske kirkes enhed havde været mulig uden pilgrimmenes stadige vandring.

Og oplevelsen af andres bøn! Forleden sagde en konvertit: Messens bønner, er det ikke en slags hofbønner? Det er jo det, de er: Stiliserede efter romerske forbilleder og byzantinsk hofetikette. Fint, korrekt og upersonligt beder kirken. De gamle bønner er et fremragende kulturprodukt, men ikke lige egnet til alle menneskers kult. – Mod det stivnede og formelle reagerer vor tids liturgiske bevægelse. Også vort officielle bønsliv kan være en naturlig samtale mellem Gud og mennesket. – Noget i den retning har vi måske første gang oplevet på et valfartssted. I Lourdes er et bedende menneske lige så påfaldende som en uniformeret soldat i et geled. Man udtrykker sin gudsdyrkelse naturligt – ikke efter noget ritual, men som man ellers beder, når man er alene. Liturgi – fælles officiel kult – forudsætter naturligvis en fælles holdning. Men det frie og dog beherskede bønsliv, der udfolder sig for eksempel i Lourdes, giver en tillid til, at mennesker ønsker sig og kan bruge enklere og naturligere former for bøn, end dem Kirken traditionelt tilbyder os.

Paul d'Auchamp.

LOMMEPENGE

Hvem vil passe lille Thomas på 14 mdr. her eller hos Dem selv ca. 4-5 timer daglig – mandag til fredag. Løn efter aftale.

Hans Larsen,
Valby Langgade 70.
Tlf. Valby 9750.

Hele landet taler om
Katolsk Ugeblad

Dansk Vesper

Fortsat fra bagsiden

Ved den efterfølgende spisning i præstegården var også biskop Hans Martensen til stede. Biskoppen havde været forhindret i at tage del i selve vesperen på grund af et møde i Roskilde. Biskoppen kom med en overraskelse. Det var udnævnelsen af pastor Knud Ballin til Monsignore. Efter oplæsningen af det romerske udnævnelsesdokument lykønskede biskoppen pastor Ballin. Denne svarede:

Må jeg rette en tak til biskoppen for den tilkendegivelse af mit arbejde, som De har givet udtryk for. Det er ikke overraskende. Vi præster har lige fra De begyndte Deres gerning her, fornemmet Deres interesse for vort arbejde og erfaret udtryk for Deres anerkendelse og tak.

Det er en underlig fornemmelse at stå overfor en ting, som man egentlig kunne ønske måtte forsvinde i vor kirke, men jeg skal ikke nægte, at den udnævnelse, jeg har modtaget er et visitkort, som kan have sin betydning i det internationale arbejde, som er betroet til min gerning.

Da jeg som ung præst læste Shehans roman: Kapellanen og nåede frem til den situation, hvor den gamle sognepræst får sit livs store ønske opfyldt og får af kirken tildelt »noget violet«, så dannede der sig en vis skepsis i mit indre overfor disse former og den er blevet til dags dato og vil nok blive i mig til mit livs afslutning.

Lad mig tilsidst få lov til at sige: For 36 år siden modtog jeg i St. Angars kirke i forbindelse med min præstevielse en titel, pastor, som jeg håber at kunne bevare hele mit liv, og jeg beder Dem benytte Dem af denne også i fremtiden.

LÆSERBREVE

Hr. redaktør...

Dette for at lade Dem vide, at dersom Kaspar Kallan har ret i, at Ugebladets referater om koncilets behandling af kapitel 5 i skema 13 (om krigen, specielt atomkrigen) har været misvisende og ikke kan siges at stamme fra selve kilden, skal jeg blot gøre opmærksom på, at i så fald må det meste af verdenspressen og de fleste af telegrambureauerne have gjort sig skyldige i samme »fejlbehandling« af emnet.

Jeg læser af professionelle grunde europæiske og amerikanske blade regelmæssigt og har hele tiden fundet, at der var god overensstemmelse mellem de referater, Ugebladet bragte fra concilet, og de mest troværdige engelske, tyske og amerikanske blade.

B. Andersen,
journalist.

N.B. Hvordan skulle man i øvrigt kunne bruge en officiel tekst, før den foreligger i færdig form? Alle journalister har måttet støtte sig til Vatikanets eget pressebureau eller korrespondenter indtil da...

I DEN KOMMENDE TID

ACADEMICUM CATHOLICUM

Torsdag den 17. februar kl. 20.00: Åbent hus hos msgr. Knud Ballin, Frederikssundsvej 225. Msgr. Ballin vil fortælle om Caritas, U-landshjælp m.v.

UNIVERSITETSMESSERNE

Universitetsmessen er begyndt igen som sædvanlig om tirsdagen kl. 12.15 i KFUK's lokaler, Store Kannikestræde 19, København K.

Pastor d'Auchamps Romrejser.

- 33. gruppe: Rom—Assisi, 1.—18. maj, 18 dage kr. 1.100,-
 - 34. gruppe: Ravenna—Rom—Assisi 5.—26. juli, 22 dage kr. 1.350,-
 - 35. gruppe: Rom—Assisi, 15. sept.—2. okt., 18 dage kr. 1.100,-
- Program og alle oplysninger: Else Schwartz, Ø. Farimagsgade 18, Kbh. Ø. Telf. Øbro 4642 x, bedst kl. 18—20.

DE SYGES VALFART PR. FLY TIL LOURDES

fra 10. til 16. august 1966

Gejstlig leder: Pater L. Brunicardi C.ss.R.

Pris: for raske på hotel kr. 820,-
for syge på Asile Notre-Dame kr. 690,-

De Syges Katolske Forbund

Valfartskomiteen:

Fru L. Samson, Barsenhøj 25, Hellerup, telefon GE 6341
C. Lærche Nielsen, Bredgade 69, København K., telefon PA 2539

Biskop Martensen stiller Folkekirken spørgsmål

Det blev til et spændende møde mellem unge studenter fra Den Kristelige Studenterbevægelse og biskop Hans Martensen, der var én af hovedtalerne ved det årlige Roskilde-møde sidst i januar måned.

Emnet for biskoppens foredrag var: *En fornyet Katolicismes spørgsmål til Folkekirken*. Biskoppen indledte med at sige: Dette tema er ikke valgt af mig. Det er velvilligt i sin formulering. Det går nemlig ud fra, at Katolicismen virkelig er blevet fornyet! Temaet er tillige vanskeligt. Det lægger op til *kritiske* spørgsmål. Det er imidlertid altid langt mere ømfindtligt at kritisere den anden kirke end at kritisere sin egen . . .

Efter denne indledning gik biskoppen over til at stille tre præliminære spørgsmål: *Er Katolicismen virkelig blevet fornyet?* Hvis den »fornyede Katolicisme« kan stille visse spørgsmål til Folkekirken, så forudsætter dette, at der er en instans inden for Folkekirken, der kan tage stilling til disse spørgsmål. Det er ligesom overflødigt at stille spørgsmål, hvis man på forhånd ved, at ingen vil tage stilling til dem: Hvem »tegner firmaet«? Endelig: Er det muligt ud fra en fælles bekendelse, f.eks. den apostoliske trosbekendelse, at give et svar.

Det sidste spørgsmål mente biskoppen måtte besvares positivt og gik derefter over til de egentlige spørgsmål: Det første er *sækulariseringen* og *ateismen*. Dette er efter min mening et af de mest afgørende spørgsmål, som stilles til Folkekirken, ikke blot af den katolske kirke, men også af Kirkernes Verdensråd i Genève, og så at sige af hele den moderne verden: Om denne kirke vil være rede til i stadig mere radikal forstand at åbne både vinduer og døre til verden udenfor, om den vil være rede til at føle sit ansvar for evangeliets udbredelse også uden for Danmark (med andre ord for missionsarbejdet), og om den vil være parat til at føle sit kristne, kirkelige ansvar for de problemer, der må si-

ges at være hele menneskeheden særlige problemer i dag: U-landenes problemer, sultens problemer, krigens og fredens problemer, raceproblemerne, overhovedet menneskerettighedernes problemer og problemerne omkring den menneskelige persons integritet.

Biskoppen stillede derefter fire væsentlige spørgsmål til Folkekirken om *dåben*, *nadveren*, *ægteskabet* og *bibelen*. Disse fire spørgsmål konkluderede i: *Er I rigtig lutherske?*

Hvad *dåben* angik sagde biskoppen: Hvorledes forstår I i Folkekirken jeres kristne dåb? Det er ikke min mening her at gribe ind i eller tage stilling til den aktuelle debat, der er blevet rejst gennem pastor Husum (en debat, der forøvrigt har talrige paralleller i Frankrig i de sidste ca. 10 år, idet katolske præster flere gange på lignende maner har nægtet barnedåb, når der syntes ringe chance for, at barnet ville blive kristent opdraget). Efter at have taget dette forbehold gennemgik biskoppen Luthers stilling til dåben og konkluderede: Det er et spørgsmål, som man kunne stille til Folkekirken, om dens dåbspraksis ikke i mangt og meget minder om den dåbspraksis, som Luther i slutningen af Middelalderen opponerede imod, ikke i den forstand at han ville ophæve barnedåben, men i den forstand at han ville betone dåben, som det myndige kristenlivs sakramente og som troens og bekendelsens sakramente.

Om *nadveren* sagde biskoppen: Føler Folkekirken det som et spørgsmål, der også har teologiske dimensioner, hvorfor udviklingen er gået derhen, at næsten alle danskere bliver døbt, og at næsten alle danskere bliver kirkelig begravet eller kirkelig brændt (hvis man kan sige således), men at en stor del af befolkningen aldrig har været til alters, og en særdeles stor del af befolkningen aldrig har været til alters mere end en gang i deres liv, nemlig i forbindelse med deres konfirmation?

Det tredje spørgsmål om *ægteskabet* lød: Hvad tænker Folkekirken om ægteskabet? I det Ny Testamente står ikke så få udsagn om ægteskabet og dets uopløselighed. Dette fører mig til et sidste spørgsmål, som jeg i dag kunne have lyst til stille: Hvorledes forholder Folkekirken sig til *bibelen*? Atter her er det bekendt, hvorledes Luther og de andre reformatorer ønskede at bedømme alting ud fra »bibelen alene« og at de ville skriften som eneste rettesnor for en reform af kirken. Spørgsmålet kan også formuleres således, om bibelen stadig har den samme urokkede og centrale plads i Folkekirkens bevidsthed som den havde hos Luther selv. *Er I rigtig lutherske?*

Note: Biskoppens foredrag der her kun er refereret ganske kort vil om nogen tid udkomme in extenso i tidsskriftet *Catholica*.

Dansk Vesper

Koncilets liturgireform satte sit præg på dette års højtideligholdelse af Sankt Ansgars fest i Domkirken i Bredgade. 35 præster og ca. 240 lægfolk sang sammen dansk vesper.

Initiativet til den danske vesper var udgået fra de københavnske præsters nye arbejdsudvalg. Domkirkens organist havde komponeret nye melodier til Davidssalmerne og deres omkvæd, som blev gentaget af menigheden efter hvert vers. Der var i modsætning til den traditionelle latinske vesper kun tre salmer. Derimod var skriftlæsningen udvidet og ledsaget af en homili ved pastor Knud Ballin. Den traditionelle procession med rekvierne fandt sted under Allehelgenslitaniets, hvorefter vesperen sluttede med Marias lovsang og kirkebøn. Det var Mgr. Geertz-Hansen, der ledede gudstjenesten assisteret af pastor Knud Ballin og pater Jens Oluf Lund.

Fortsættes side 15

Faste-
kampagne
1966

1 stk.
sjælesorg
à kr. 1400

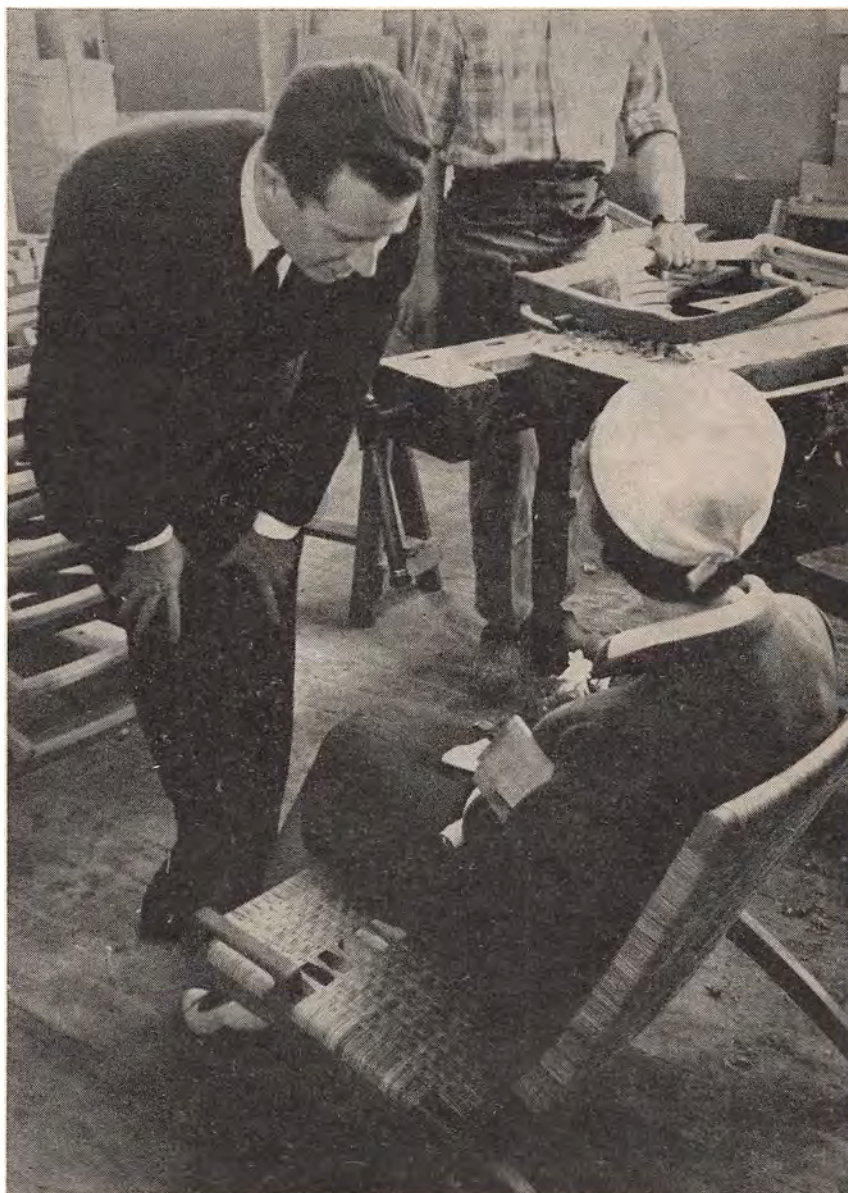
Holbæk
ved
fjorden

Plet og ære

Sveriges
svar
tilfreds-
stillende

Der var engang, da Europa havde fuldt op af katolske kongepar. Nu er de noget af en seværdighed. De hedengangne behøver dog ikke at skamme sig over repræsentanterne af 1966, Belgiens konge og dronning, der ikke mindst som ægtepar gjorde et forbilledligt smukt indtryk på det danske folk, som de fornylig besøgte. Vi har været lidt ugalante at skjule dronningens nydelige ansigt, men til gengæld er situationen typisk, idet den afspejler gæsternes ægte interesse – i dette tilfælde for dansk kunsthåndværk.

At gøre sit bedste for menneskeheden

»Pave Paul VI fortsætter sine bestræbelser for at få verden til at søge freden,« hedder det i en redaktionel kommentar i det engelske blad »Catholic Herald«, hvori man samtidig beskæftiger sig med den kritik, der i den senere tid er rettet mod paven på grund af hans talrige appeller til menneskeheden og dens ledere. Der er kritikere, der mener, at det ikke er Kirkens opgave at intervenere direkte i politiske spørgsmål. En anden kritik går ud på, at pavens stadige appeller – tilsyneladende uden resultat – er skadelige for hans prestige. »Begge former for kritik er baseret på en opfattelse af Kirkens væsen og opgave, som det andet Vatikankoncil har afskaffet. Kritikerne ser på Kirken som et idealsamfund, der er fuldstændig adskilt fra og hævet over denne verden,« hedder det i det engelske blad.

Den teologiske basis for pavens intervention finder man i koncilteksten om Kirken og den moderne verden. »Paven taler i vores navn – i Guds folks navn – til den verden, vi er sat til at tjene. Det, han siger, er faktisk, at det enkelte menneskes lykke – det menneske, der er skabt af Gud i Hans billede – afhænger af, hvorvidt man gør sit bedste for hele menneskeheden, og det, der bedst tjener menneskeheden, er freden,« skriver »Catholic Herald«, der anser det for en komplet misforståelse, at et synspunkt, som ligger så tæt op ad kernen i det kristne budskab, skulle lide under at blive gentaget. En lige så stor misforståelse er det, at pavens seneste råd med hensyn til Vietnam – hvori også FN inddrages – skulle ligge uden for pavens kompetenceområde.

Se endvidere lederen på side 4 og bagsiden.

Hvad var det egentlig for noget?

Lys over begivenhederne omkring pavens indgriben i koncilets arbejde

På grundlag af et ikke tidligere offentliggjort brev fra pave Paul VI gøres der i et af de seneste numre af bladet »La Civiltà cattolica«, som udgives af jesuitterne i Rom, rede for visse – for en stor del ikke offentligt kendte begivenheder, der fandt sted fra slutningen af september til slutningen af oktober i fjor i forbindelse med pavens personlige indgriben ved den endelige udfærdigelse af koncilets skema om Guds Åbenbaring.

Koncilfædrenes overordentlig livlige diskussioner om dette skema koncentrerede sig – som det vil erindres – allerede fra første færd om følgende tre spørgsmål: Forholdet mellem Skrift og Tradition, Bibelens ufejlbarhed og – som det tredje – evangeliernes historicitet. På den første koncilsamling i efteråret 1962 var drøftelserne af det første udkast i den grad kørt fast, at paven – dengang Johannes XXIII – for første gang klart og utvetydigt måtte gribe ind i koncilets arbejdsgang. Og da skemaet under den fjerde og sidste samling var ved at få sin endelige form, greb paven – nu Paul VI – endnu en gang ind med krav om visse ændringer.

Denne sidste indgriben fra pavens side forsøger »La Civiltà cattolica« nu at forklare ved hjælp af uddrag af et brev, skrevet af pave Paul den 18. oktober 1965 til »en betydelig personlighed, som havde gjort sig til talsmand for en vis ophidselse over pavens indgriben«. Samme personlighed skal – ifølge bladet – over for paven have udtrykt ængstelse for, at denne indgriben kunne give indtryk af en slags moralsk tvang over for koncilet og den ansvarlige kommission, hvilket i høj grad kunne komme til at skade både kirkens og koncilets anseelse – »ikke mindst i de angelsaksiske lande og i Amerika«.

Fra pavens svarbrev citerer »La Civiltà cattolica« følgende:

»Vi vil med det samme lade Dem vide, at det faktisk er vor agt at opfordre koncilkommissionen »de doctrina fidei et morum« (den teologiske kommission) til at overveje, om det ikke ville være rigtigt at give

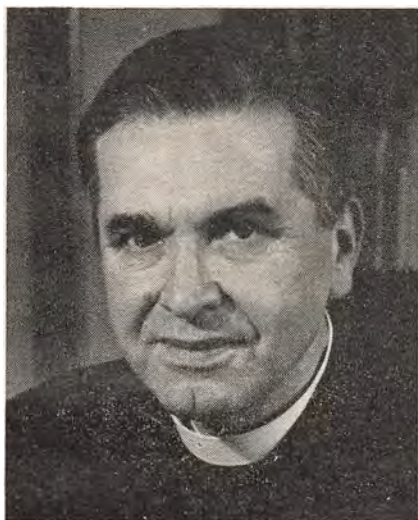
visse punkter i skemaet om Guds Åbenbaring en mere fyldestgørende form. Vi betragter det som vor pligt her at nå til en grad af læremæssig sikkerhed, der gør det muligt, at også vi, når først koncilfædrene har givet deres tilslutning til dette dokument, kan gøre det samme. For øvrigt mener vi, at disse vore henstillinger til koncilkommissionen er fuldstændig i deres orden. Vor opgave er jo ikke alene at godkende eller afvise den omtalte tekst, men også – som enhver anden koncilfader – ved hjælp af forestillinger på rette sted at arbejde med på, at den bliver så fuldkommen som muligt . . . Det forekommer os desuden at være både den klareste fremgangsmåde og den måde, hvorpå man bedst respekterer kommissionen, at bringe de elementer, der kan være den til nytte i det den betroede arbejde, til dens kundskab. Vi tillader os derfor at fastholde følgende: Der er på ingen måde – som De fejlagtigt formoder – blevet slået noget skår i koncilets myndighed, hvorimod der er blevet ydet det et pligtmæssigt bidrag til udøvelsen af dets funktion. Og hvad endelig respekten for koncilet og dets frihed såvel som for overholdelsen af de fastsatte normer angår, er der ikke noget, der kan glæde os mere, end at man holder fast ved disse principper, som sættes lige højt af angelsaksere og af romere. Disse principper er blevet ganske nøje overholdt på koncilet.«

To svenskere i økumenisk kloster

Otte protestantiske lægbrødre har sluttet sig sammen med et tilsvarende antal katolske munke i den hensigt at danne et økumenisk kloster i den østrigske by Erlach. Man vil følge Benedikts regel og ernære sig ved landbrug. De katolske brødres nærmeste overordnede er cistercienserabbeden i Heiligenkreuz, mens protestanterne har fast kontakt med en luthersk biskop. Blandt de protestantiske lægbrødre er to svenskere.

Koncilet taler til Storkøbenhavns katolikker

Nyt eksperiment med fælles fastepredikener efterkommer pavens opfordring.

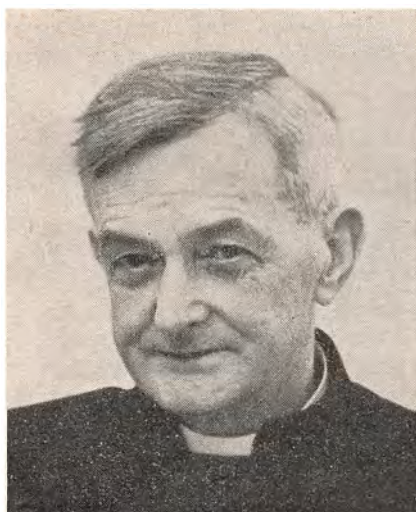

Roos.

Storkøbenhavns præster vil i den kommende fastetid forsøge et nyt eksperiment med fælles faste prædikener i byens kirker. Emnet bliver »Kirke, Liturgi og Økumeni i Koncilets Lys«. Pater H. Roos vil behandle det første emne under titelen: *Kirkens væsen og sendelse*. Pastor Hubert Messerschmidt tager sig af det andet emne med titelen: *Kirkens liturgi*. Det tredje emne behandles af pastor Ib Andersen under titelen: *Kirke og kirkerne*. Fasteprædikenerne bliver fordelt således:

Mandag 14. marts kl. 20: Skt. Therese Kirke. Pater H. Roos S.J.
Onsdag 16. marts kl. 20: Skt. Ans-

Messerschmidt.

gars Kirke. Pastor H. Messerschmidt.

Torsdag 17. marts kl. 20: Skt. Annæ Kirke. Pastor Ib Andersen.

Mandag 21. marts kl. 20: Skt. Therese Kirke. Pastor Ib Andersen.

Onsdag 23. marts kl. 20: Skt. Ansgars Kirke. Pater H. Roos S.J.

Torsdag 24. marts kl. 20: Skt. Annæ Kirke. Pastor H. Messerschmidt.

Tirsdag 29. marts kl. 20: Skt. Therese Kirke. Pastor H. Messerschmidt.

Onsdag 30. marts kl. 20: Skt. Ansgars Kirke. Pastor Ib Andersen.

Torsdag 31. marts kl. 20: Skt. Annæ Kirke. Pater H. Roos S.J.

Andersen.

Forud for prædikenerne vil der blive udsendt »herolder«, der i de forskellige kirker skal orientere om disse fastepredikener og invitere menighederne til at komme til dem. Initiativet til de fælles fastepredikener er udgået fra Storkøbenhavns katolske præsters arbejdsudvalg. »Herolderne« bliver Mgr. Peter Schindler, Mgr. Geertz-Hansen og pater Jens Oluf Lund. De vil begynde deres turné i kirkerne den første søndag i fasten, og alle invitationerne vil være udbragt den tredje søndag i fasten. Biskop Martensen anbefaler forsøget, der er en efterkommelse af pavens opfordring til i fastetiden at gøre katolikkerne kendt med koncilets resultater.

Fastekampagnen 1966

Katolikkerne i Danmark tjente sidste år ialt ca. 180 mill. kroner. Den danske katolske kirke med dens mange institutioner og 37 sogne behøver ca. 2 1/2 million kroner om året for at kunne svare enhver sit. Et voksende underskud, der nu truer med at løbe op til 300.000-400.000 kroner om året, må dækkes ved tiggegang blandt trosfæller i udlandet, medmindre ...

Medmindre vi nu alle tager et fælles tag for at bringe orden i vor egen økonomi!

Fastetid betyder bod: bøn og almise. Men har du tænkt over, at hver gang trosfæller i andre lande betaler *vort* underskud, går dette beløb fra den hjælp, der ellers ville kunne ydes til dem, der alene er værdige til almisser: de fattige i de fattige lande?

Vil du hjælpe med til, at den katolske verdens fastealmisser i 1966 virkelig kommer dem til gode, der har behov derfor?

I så fald: Slut op om fastekampagnen 1966, giv en dag-løn til dagens gerning i *vort danske bispedømme!*

GØR BOD - RÅD BOD.

Det økonomiske råd.

Fastebestemmelser

I den kommende fastetid begrænses fasten til askeonsdag og langfredag og abstinensen til askeonsdag såvel som samtlige årets fredage.

Ud over denne forpligtende faste opfordres vore katolikker til selv at gøre frivillig bod og af deres overflod at hjælpe trængende mennesker samt kirken i Danmark ved en rigelig fastealmisse.

I den lukkede tid fra askeonsdag til påskedag samt i adventstiden må højtidelige bryllupper (messebryllupper) ikke finde sted.

Modtagelsen af påskekommunionen finder sted i tidsrummet fra passions-søndag til Kristi Himmelfartsdag; for katolikker, der bor særlig langt fra kirke, forlænges fristen til 2. pinsedag. De troende bør opfylde deres påskepligt i deres sognekirke; hvis de modtager påskekommunionen i en anden kirke, bør de give deres sognepræst underretning derom.

København, den 11. februar 1966.

+ Hans L. Martensen.

Plet og ære

Rolf Hochhuths skuespil »Stedfortræderen« har som sigte at vise verden, hvor hårdt, der bør dømmes, når den højeste moralske autoritet svigter. Hochhuth statuerer sandelig et skræmmende eksempel. Den mand, han dømmes, lider den tort at få sit eftermæle sat i gabestokken på alverdens teaterscener – udsat for, hvad de mest forskelligartede typer af skuespillere og et lige så forskelligartet publikum kan finde på. Dog må det i retfærdighedens navn siges, at et stort antal skuespillere har haft en større forståelse af de problemer, som det ensomme menneske på tinderne har at slås med, end den selvbestaltede dommer Hochhuth.

I denne tid er pavens bestræbelser på at stifte fred i forgrunden. Det er derfor interessant, at der samtidig udkommer en samling dokumenter til belysning af pavestolens diplomatiske virksomhed under de første 18 måneder af Pius XII's pontifikat. En af de ledende kræfter bag dette store arbejde, som er sat i gang på foranledning af pave Paul VI selv, er den italienske jesuiterpræst Angelo Martini. Han gør udtrykkeligt opmærksom på, at her ikke er tale om en hvidbog, der er udgivet med det formål at rense Pius XII for de anklager, der er rejst mod ham. Dokumenterne er nærmere at betragte som en håndsrækning til vor egen tids historikere, så de kan få et materiale, som ellers i henhold til normal praksis kun ville være forbeholdt fremtiden. Blandt de spørgsmål, dokumenterne belyser, er pavens forsøg på at få en international fredskonference i stand i maj 1939, en række forhandlinger med Storbritannien forud for Hitlers overfald på Polen, forhandlinger med præsident Roosevelt i 1940, forhandlinger med den italienske regering og endelig forhandlinger med selve den nazistiske regering i Tyskland.

Vatikanets åbenhed ved at offentliggøre dokumenterne er et yderst prisværdigt eksempel til efterfølgelse og et nyt bevis på en åbenhed, som er ved at brede sig til Kirkens hele virke. Kan være at visse detaljer giver kritikere foreløbige kort på hånden, men i det lange løb vil der være tale om en stærk understregning af, at paverne i dette århundrede – ud fra deres forskelligartede forudsætninger – har været sig deres ansvar bevidst, hvad angår menneskelivets mest brændende problem. Men offentliggørelsen understreger også, at spørgsmål af denne art ikke blot vedkommer topgejstlige, topdiplomater og toppolitikere, men hver enkelt af os. Det er på vore vegne, paverne har handlet. Vi er delagtige i plet som i ære.

Redaktion: Jørgen Hviid og Helge Kristensen (ansvarh.). Redaktør for indenlandsstof: Jens Oluf Lund. Redaktionssekretær: Elli Gambell. Redaktionskontor: Bredgade 69, København K., tlf. (01) 14 90 55. Annonceafdeling: Katolsk Ugeblads annonceekspedition, Hauchsvej 8, København V., tlf. EVa 2997 (kl. 8–10), postgiro 589 65. Abonnementsafdeling: Katolsk Ugeblads ekspedition v/ A. Prüser, Sankt Annæ Plads 28, København K., tlf. (01) 15 95 28 (9–16, lørdag kl. 9–12), postgiro nr. 570 42. Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre lande pr. kvartal 11 kr. I løssalg 1 kr.

Hvor mange skolebørn ville på spørgsmålet: »Indtil forrige år, hvor lå da verdens højeste tårn?« – kunne svare: »I Angissoq ved Kap Farvel!«? – Dette er ikke desto mindre den pure sandhed. I Angissoq ved Nanortalik byggedes for nogle år siden et over 400 m højt radio-meldetårn, et vigtigt led i en verdensomspændende kæde af såkaldte loranstationer. Som arbejdskraft ved opførelsen af denne virkelig usædvanlige konstruktion anvendtes bl.a. indianere fra en særlig stamme i Nordøstamerika, frygtløse folk som er ukendte med begrebet svimmelhed, og som hører til de højest betalte arbejdere ved skyskraberbyggeriet i de amerikanske og canadiske storbyer. – Disse indianere siges i øvrigt at have forårsaget dyb skuffelse hos den yngre aldersklasse i Nanortalikdistriktet ved ikke at være udstyret med hverken fjer eller tomahawker ...

Indtil sommeren 64 stod denne vældige konstruktion som et teknikens udråbstegn i Kap Farveldistriktets øde. Så blev den fældet af en af de endnu vældigere storme, der raser i netop denne del af landet. – Det nye og langt mindre tårn, som nu står i dets sted, trodser vejr og vind på mere beskeden og realistisk vis. Her gælder det om at indgå kompromis med naturens kræfter!

Denne loranstation var målet for en rejse, som sognepræsten i Godthåb måtte foretage i januar måned. Man tager ellers nødig ud at rejse i januar oppe i Grønland. Stormene, kulden, faren for overisning, når man er ude i båd, er rigelig årsag for de fleste til at blive hjemme og hygge sig i de lange vinteraftener. – Her hjalp dog ingen kære mor. En katolik i Angissoq var blevet alvorligt syg og havde brug for en præst øjeblikkelig.

Det stiller dog visse problemer, når sygebesøget skal aflægges over en afstand på små 600 km. Godt, at der da nu til dags er noget der hedder Grønlandsfly! De første 500 km klaredes på et par timer med helikopter over bjerge og bræer til Julianehåb; de sidste 100 km voldte dog flere vanskeligheder. Storisen var allerede nu begyndt at komme rundt om Kap Farvel og op langs kysten i betydelige mængder, og den ugentlige motorbådsforbindelse Julianehåb–Nanortalik kan under disse omstændigheder nemt risikere at sidde fast et sted i dagevis. At landskabet netop nede i Kap Farvel-området hører til de mest storslåede i hele Grønland,

1 stk. sjælesorg à kr. 1400

*Når storis
og gyrokompasser
volder vanskeligheder*

og at jagten er god, er kun en ringe trøst, når man sinkes i at nå frem til mennesker i nød.

Dette sygebesøg ligesom opsummerede alle vanskelighederne ved det kirkelige arbejde i denne landsdel: afstandene, de uberegnelige bådforbindelser, de svimlende rejseomkostninger, vejret og isen, de mange dages ventetid på mere eller mindre tilfældige steder.

Turen var på grund af den forholdsvis pålidelige helikopterforbindelse til Julianehåb oprindeligt blevet beregnet til en uge. Det blev imidlertid til 18 dage, hvoraf kun de tre blev tilbragt hos patienten. Storisen voldte ganske vist færre vanskeligheder, end man kunne have frygtet, men til gengæld opstod der problemer med helikopternes gyrokompasser, hvilket yderligere forsinkede og fordyrede tilbageturen: billetpriser plus kost og logi på ventestederne skruede sig op til ikke mindre end 1400 kr.

De penge var ikke dårligt givet ud. Hvem vil nægte et sygt menneske den bistand, som kun en præst kan yde, blot fordi det gør slemt indhug på pengepungen? – Og dog er der af gode grunde grænser for, hvor megen sjælesorg man kan yde i den prisklasse ... Her er der kun én fornuftig løsning, der byder sig: klare det selv med egen flyvemaskine; ingen ventetid, ingen svimlende billetpriser, ingen problemer med indlogering.

Den flyvende sjælesorg er indtil videre kun fremtidsmusik; men musikken kommer nærmere og nær-

En båd syner kun lidt!

mere, for hver måned og uge der går. – Inden årets udgang skulle alt være klappet og klart og et 600 km's sygebesøg for en weekend-udflugt at regne.

Er det forkert at sige om en præsts arbejde, at det i en nøddeskal er dette: at slå bro over afstande? og deriblandt ikke mindst afstande mennesker imellem? Hvorom alting er, så antager dette arbejde her på Grønland en særdeles håndgribelig karakter. Afstandene er der i alt fald. Nu gælder det så blot om at skabe broen.

F.L.

Det vil senere vise sig *Søstrene drøfter samarbejde*

Lørdag og søndag den 15/16 januar mødtes ledende søstre fra alle kongregationerne i Danmark på St. Josephs Hospital i København for i fællesskab at drøfte de problemer, som den nye tid – og biskop Hans L. Martensens brev til ordenssøstrene – har rejst.

Om lørdagen drøftede søstrene problemerne, og om søndagen deltog biskoppen og en kreds af præster, der står i nært samarbejde med søstrene, i mødet, og de forskellige problemer blev her fremlagt og atter drøftet.

Hvad disse drøftelser vil føre til, vil senere vise sig, men et er givet: det fællesskab, der vokser frem mellem kongregationerne vil utvivlsomt kunne føre til noget meget frugtbart – såvel for søstrenes religiøse som for deres praktiske virke for Kirken.

Vi kan dog allerede nu meddele en

ændring, idet *alle* søstre fra nu af beder om at blive tiltalt: »søster N.« (altså med navn) og skrivelser, breve o.l. skal som udskrift kun have angivet: Søster N.N.

I officielle skrivelser til søstre, der står som forstanderinder eller i en anden ledende stilling kan der f.eks. stå:

Provincialpriorinde søster N.N.

Forstanderinde søster N.N.

Det hidtil virkende fællesudvalg for søstrene er omdannet til:

»Sammenslutningen af katolske søstre i Danmark« med provincialpriorinden for St. Josephsøstrene, Søster Gertrud, som formand, og der er oprettet et sekretariat med adressen: St. Josephs Sygeplejeskole, Griffenfeldsgade 44, København K.

Den kyndige læge

J. Coenen S. J. skriver om »det uforståelige evangelium«

Jesus er en kyndig læge. Han kender vor naturs svage sider; derfor sparer han heller ikke på den bitre medicin: Ikke »nogle dråber på et stykke sukker«, men »Kan I tømme den kalk, som jeg skal tømme?«

Senere beder Jesus i sin egen sjælkval i oliehaven: »Min Fader, er det muligt, så lad denne kalk gå mig forbi!« (Mat. 20,22). Det faldt hans følsomme sind svært at tømme lidelsens bæger, skønt han hele tiden havde set det komme og gennem hele sit liv havde forberedt sig til det. Det er ikke underligt, at det for disciplene var svært at fatte det, der var svært at bære for Jesu stærke sjæl. Det var nu tredje gang, Jesus klart og højtideligt forudsagde sin lidelse for sine apostle; men deres reaktion er stadig en fortvivlende mangel på forståelse. Man kan næsten høre lægen og psykologen doktor Lukas' opgivende suk, når man læser hans beretning i søndagens evangelium: »Men de fattede intet deraf, det var dunkel tale for dem, og de forstod ikke det, som blev sagt.«

Ved omtalen af Jesu anden forudsigelse om sin lidelse tilføjer samme forfatter: (Luk. 9,45): »Men de forstod ikke den tale, og det var skjult for dem, så de ikke kunne fatte det; dog frygtede de for at spørge ham om det, han havde sagt.«

Ak, disse stakkels disciple! Man forstår så godt, at de ikke turde spørge, når man hos Markus læser (Mark. 8,32 f.), hvorledes det gik Peter, da han ved den første omtale af lidelsen sagde Jesus imod: »Og han (Jesus) talte frit ud om dette. Da tog Peter ham til side og begyndte at irettesætte ham. Men han vendte sig og så på sine disciple og irettesatte Peter og siger: 'Vig bag mig, satan! thi du sanser ikke hvad Guds er, men kun, hvad menneskers er.« Det var en frygtelig forskrækkelse for Simon, der lige for nylig havde fået det ærefulde navn Petrus = Klippen, at høre sig tiltalt med den ondes navn, og man føler den hellige lidenskab bag Jesu ord i det øjeblik, en af hans nærmeste forsøger at overtale ham til at svigte sin messianske sendelses smerteligste opgave. Jesu reaktion ligner i uhyggelig grad

hans svar på djævelens fristelse i ørkenen, men dog med en helt anden accent: Vig bag mig, d.v.s. Slut dig til mig i stedet for at stille dig i vejen! »Hvis nogen vil gå i mit spor, skal han fornægte sig selv og tage sit kors op og følge mig! Thi den, som vil frelse sit liv, skal miste det; men den, som mister sit liv for min og Evangeliets skyld, han skal frelse det. Thi hvad gavner det et menneske at vinde hele verden og at bøde med sin sjæl.«

Vi ville altså snyde os selv for vor evige frelse, hvis vi prøvede at få den billigt og uden offer – bare ved at sikre os en god tilskuerplads ved Jesu hellige passion. De tårer, vi græder over vor egen lidelse og vor egen synd, er bedre anbragt, end de rørelsens tårer, vi græder over Jesu passion: »Græd ikke over mig, men over jer selv og over jeres børn!« (Luk. 23,28). Dette Kristus-ord gælder stadig; det var derfor, det blev optegnet. Korsets evangelium bliver dog unægtelig ved med at være »dunkel tale«, og vi har det stadig, som der står skrevet om apostlene (Mark. 10,32): »De var undervejs op til Jerusalem, og Jesus gik foran dem; men de var forfærdede, og de, som fulgte med, var bange.«

Sådan indleder Markus sin beret-

ning om søndagens evangelium. Jesus forstår godt deres nedtrykte stemning, og han giver dem ret i deres bange anelser, men se, hvordan han selv går i spidsen for korsbærernes hær. Han bryder ikke ud i jammer, hver gang hans livs vejviser peger mod Golgata. Jesu tale lyder som en hærførers dagsbefaling: »Hør og læg jer disse ord på sinde« (Luk. 9,44). Den svære opgave, der er ham givet, er også deres og vor: »Se, vi drager op til Jerusalem, og alt det, som står skrevet hos profeterne om Menneskesønnen, skal fuldbyrdes.« Derpå fremlægger Jesus hele lidelsens »program«, og til slut, som opgavens mål og afslutning: »og på den tredje dag skal han (Menneskesønnen) opstå.« Dette sidste var naturligvis lige så (eller endnu mere) ufatteligt for apostlene! For os mennesker har det vel altid været naturligere at tro på lidelsen end på dens overvindelse i opstandeshåbet. For Jesus var påskens sejrskudskab dog altid et væsentligt punkt på hans korsvejsprogram. Som et stadig tilbagevendende omkvæd kroner opstandelsesbudskabet enhver omtale af Jesu forestående lidelse. Så lad da alt, hvad der er »dunkel tale« i den kommende bodstid og på hele vort livs vandring være forberedelsen til påskens strålende håb. Hver korsvejsstation bringer os kun påskens Halleluja nærmere. Derfor har de sande korsbærere, martyrerne, i Kristi følge, altid været glade kristne; nogle er gået spøgende til deres martyrium – men det kan man ikke engang sige om Kristus, som gik i døden med en oprejst vilje, omend med en nedbøjet krop. I hvert fald bør vi, der vil følge ham efter, ikke ligne en flok grædende og forsagte straffefanger. Vi er på vej til påskens herlighed.

»Og det skete, da han nærmede sig Jeriko, sad der en blind mand ved vejen og tiggede:« Han hørte skaren drage forbi og spurgte, hvad det var. Da man forklarede ham, at det var Jesus fra Nazaret, råbte han: »Du Davids Søn, forbarm dig over mig.« Sammen med en kammerat, som også var blind, råbte han sit »Kyrie, eleison«. Skaren tru-

Ikke nogle dråber på et stykke sukker.

ede ad dem, for at de skulle tie; det viser, at ikke alle i Kristi følge var korsets venner. («Kyrie» som musikstykke har altid være mere velhørt i denne verdens øren end »Kyrie, eleison« som bøn i nøden!) Men de blinde råbte endnu højere, og Jesus standsede, kaldte på dem og spurgte: »Hvad vil I have, at jeg skal gøre for jer?« De svarede: »Herre, lad vore øjne blive åbnede« (Mat. 20,33). Så snart vort eget »Kyrie« er andet og mere end et »stykke«, man skal høre på eller for en god ordens skyld også deltage i, vil Jesus spørge os, som han spurgte de blinde i Jeriko; lad os så sige det rent ud: »Herre, lad vore øjne blive åbnede!« Lad os se og forstå! Der er så meget i vort liv og i andres, vi ikke begriber. Åbn vort hjerte for korsets evangelium. Det var korsets glade budskab, koncilet sendte ud til de fattige og de syge: Kristus har ikke taget lidelsen bort, ej heller har han afsløret dens mysterium fuldt ud for os; men ved at tage den på sig har han ført os nærmere til forståelsen af den. »Hav nyt mod, I er de foretrukne i Guds Rige, i håbets rige, i godhedens og livets rige. I er den lidende Kristi

brødre, og I redder, om I vil, med ham denne verden!«

Et budskab, forargeligt i denne verden, men nødvendigt for dens frelse!

J. Coenen S. J.

LITURGISK BØJENDER

- SØNDAG den 20.: Fastelavn (s. 112, violet).
 MANDAG den 21.: Søndagens messe (s. 112, violet).
 TIRSDAG den 22.: Peters Stol i Antiokia (s. 838, hvid).
 ONSDAG den 23.: ASKEONSDAG (s. 117, violet).
 TORSDAG den 24.: Mattias (s. 839, rød), apostel. Erindring om torsdag efter askeonsdag (s. 129).
 FREDAG den 25.: Fredag efter askeonsdag (s. 131, violet).
 LØRDAG den 26.: Lørdag efter askeonsdag (s. 136, violet).
 SØNDAG den 27.: 1. søndag i fasten (s. 140, violet).

Den hellige Frans' 3. orden har møde i Sct. Annæ Kirke, Amager, onsdag den 23. februar kl. 19,30.

Gør en undtagelse!

Vallquists »Reformation?«

Det tjener vort lille Sankt Ansgars Forlag til ære, at man fortsætter udgivelsen af Gunnel Vallquists koncil-dagbøger. Ja, og så er det nok på sin plads at nævne Danmarks Katolske Kvindeforbund i samme åndedrag, idet forbundet – ved siden af, at dets leder cand. polit. Tove Rasmussen har sørget for oversættelsen – har givet et nap med ved udgivelsen af andet bind, som lige før nytår kom frem med undertitlen: »Reformation?«

Det vil måske undre én og anden, at der tales så meget om, at det tjener udgiverne »til ære« at trykke bøger om koncilet. »For koncilstof er jo godt stof, aktuelt stof.« Jo, godmorgen!

Aktuelt er det ganske vist og vil være det år frem i tiden, men det er lige så vist, at entusiasmen langt fra er så bred, at den er sikker at investere i. Man kan også mærke det på andre områder. Det var pinligt så få, der var mødt op for at modtage vor biskop i domkirken, da han vendte hjem fra kirkemødet. Og hvis de lokale kirkevandringer, der jo så afgjort er i koncilets ånd, er gået hen og blevet succes, er det vist ikke altid katolikernes skyld. For at sige det mildt. Koncilet og dets frugter er realiteter, mange nægter at se i øjnene. Man har hjemvé efter i forgårs – længes måske efter et ubevogtet øjeblik, hvor man lige så stille kan pynte hyggebogen igen. Og tanken om Kirken som én stor Rotaryclub – det var vist bl.a. den forestilling, Heinrich Böll var ude efter i »En klovn's ansigt« – har koncilet også pillet eftertrykkeligt ved. Så sidder der paradoksalt nok nogle, som før uegennyttigt arbejdede på at skaffe Kirken indflydelse, og sumuler over, at koncilet faktisk gennem sin selvbesindelse, sit ærlige forsøg på at hæve sig over de verdslige partiskillelinjer har skaffet Kirken en ny respekt – og dermed indflydelse.

Og dog vender alle disse gode katolikker sig ikke mod selve koncilet, der jo trods alt er selve Kirkens øverste lovgivende myndighed og en fortsættelse af apostelmødet i Jerusalem. Nej, man lader bare koncil

Fortsættes side 13

Er Holbæk kønnest med ryggen til? Udsigt til Tuse Næs fra Holbæk havn.

Der er onde tunges, der hævder, at Holbæk er kønnest, når man vender ryggen til – d.v.s. står nede i havnen eller ude i Strandparken og kikker over på Tuse Næs. Så er der dem, der siger, at Holbæk er en kedelig by. Jeg dementerer det altsammen. Jeg glæder mig hver gang, jeg skal til Holbæk – nyder turen i hvert fald fra Roskilde gennem det ægte sjællandske bondeland.

Den sjove brede hovedgade i Holbæk har butikker, som vi ikke havde behovet at skamme os over her i København, og så stopper man op ved hver en smøge, der fører til havnen, for her træder udsigten over fjorden allerdejlignest frem. Det er i hvert fald et syn en sovebyboer fra Herlev lærer at sætte pris på.

Og gå så en sommeraften eller en efterårsdag ud i Strandparken ...

Katolsk arkæologi i et ikke-katolsk land – det at falde i staver over en glørværdig fortid med stolte prælater, hvoraf nogle måske endog var fromme – er efter hvad kloge hoveder siger et svaghedstegn, så lad os nøjes med at fastslå, at byen fik sin første stadsret i 1286 og har et sortebrødrekløster fra omkring år 1300. Kirken er bl.a. kendt for sin altertavle af Carl Bloch. Vil man se kalkmalerier skal man tage til Tuse, der har de herligste djævle og de mest ynkelige fordømte, man kan se for sine øjne. Kalkmalerierne stammer fra 1400-tallet.

Det katolske Holbæk af idag. Ja, centrum er Sct. Lucius' Kirke på Kastanievej og Elisabethsøstrenes hospital på Carl Refssvej, der rummer en medicinsk afdeling un-

der centralsygehuset. Den katolske menighed tæller cirka 200 medlemmer, hvoraf lidt under halvdelen bor i Holbæk købstad og de øvrige er spredt over resten af sognet fra Munkholmbroen til Tølløse og Stenlille, fra Svinninge til Nykøbing og Rørvig.

Sognepræsten, pastor Hendrik Herberighs S.M.M., har lige så stille ladet den lille kirkes indre bygge om. Hvorfor? Derom fortæller han selv:

– Det gamle alter stod op ad bagvæggen. Hver gang jeg gik på altertrinene, knirkede nogle brædder, der var rådne ...

– Det skulle De ikke jinde Dem i!

– Det gjorde jeg heller ikke. Vi fik lagt et nyt gulv og lod alteret blive stående fremme i koret. Men det så forfærdeligt ud. Alterbordpladen var sammensat af flere stykker, og kanterne gennemhullet af årtiers tegnestifter. Det var ikke noget værdigt offersted. Imidlertid var en

EN BY VI

ung arkitekt, Klaus Vedel, flyttet til sognet. Ham talte jeg med om sagen. Han tegnede et nyt lille alter og et tabernakel, der fik en hædersplads til venstre for alteret. Dette blev fremstillet i blankt fyrretræ, massivt. Jeg synes, det lader sig se.

Jeg fik nu blod på tanden med hensyn til en mere omfattende ajourføring. Klaus Vedel var behjælpelig med at sørge for farver, bænke blev flyttet sammen ved midten, så der kun er to brede sidegange og ingen midtergang. Man skal søge at samle så meget som muligt.

Jeg synes godt om at læse messen med ansigtet vendt mod menigheden. Jeg kunne endog – hvor bygningen tillod det – tænke mig menigheden i en halv rundkreds om alteret. I Hvidovre når man næsten dette resultat.

– *Hvad siger menigheden til ombygningen?*

– Jeg tror, man kan lide den, synes at den har forskønnet kirken, at det er som at komme i en ny kirke. Nogle kan ikke li', at bænke står i midten. Enkelte vil helst have holdt helt fast ved det gamle, som man var vant til, men den nye liturgi har vakt glæde.

– *Vi ser for lidt til hinanden, synger man i andre sogne.*

– I en spredtboende menighed er der kun få unge. Mange ser man ikke noget til efter trosbekræftelsen, foreningsliv er der kun ringe interesse for. Jeg vil gerne støtte et initiativ, men der må være realiteter bag.

Hver eneste vinter har jeg ledet studiekreds med tros læren som grundlag og sidste år startede jeg bibelklubber i Holbæk og Nykøbing. Især i Nykøbing går det fint...

– *Går det også fint med økumenien?*

– Man kan vist ikke sige andet, end at vort forhold til folkekirken og de øvrige kirkesamfund er godt. Nu er der i Holbæk i forvejen en evangelisk alliance-uge, så derfor ligger det lidt tungt med at få den økumeniske bedeuge, selv om pastor Johannesen fra folkekirken og jeg gerne ville. Men mon ikke vi engang får nogle fælles møder?

Hver søndag aften holder jeg på Sct. Elisabeths Hospital en andagt for patienter. Det er kun sjældent, der er en katolik iblandt. Vi samles i gangen på første sal. De fleste oppegående patienter er med. Og blandt de faste sangere er der nogle søstre, og så en dame, der er baptist!

Er det ikke den rigtige økumeni? Den har vi i Holbæk praktiseret i mange mange år.

– *Ombygningen var vel ikke nogen billig spøg?*

Hvordan vil en dansk provinspræssts dagbog se ud? Den vil ikke se ud, for en præst har ikke tid til dagbøger. Men her giver sognepræsten i Holbæk under en samtale et portræt af sin menighed...

Som at komme i en ny kirke.

– Nej, det kostede 12.000 kroner – meget mere end beregnet. Men menigheden, søstrene og min familie i Holland klarede historien.

– *Søstrene?*

– Det er søstre af den rigtige slags. De har en alt for lang arbejdsdag, og gør alligevel en stor indsats i menigheden og i byen for at hjælpe, hvor der er nød.

Jeg vil også sende en tanke til den første sognepræst i menigheden, pater J. Wijnen, som døde i 1941. Ham kan mange huske som en hyggelig og elskværdig mand. Efter ham kom min forgænger pater Mesters, der var her til 1958. Han skaffede os en ny præstegård og byggede menighedssalen. For halvandet år siden døde vor gamle organist Axel Christiansen, der har boet i Holbæk siden første verdenskrig, da han blev ansat som bogholder i et stort firma her i byen. Al den tid spillede han orgelet – til Guds ære, som han sagde. Han var en mand med et stort hjerte. Hans minde bør holdes i ære i menigheden...

En dansk provinspræssts dagbog. Den er jo langt fra så trøstesløs, som den Bernanos i sin tid førte pennen til, og som fjernsynet måske en skønne dag vil vise os. Lutter sejr er der vel heller ikke tale om, men der skulle dog i vore menigheder rundt omkring i provinsen være grobund for det jævne, muntre, virksomme liv, som gerne skulle kendetegne den danske kirke. Et kristenliv som er præget af de kønne fjorde – uden at vi glemmer at fjordene munder ud i det store fælles hav med både horisont og storme.

HK

EN FJORD

En falsk anstøds- sten?

I en anmeldelse af
den kendte
teolog Paul Tillichs
bog
»Grundvoldene vakler«
behandles et emne,
der også
stod på tapetet
ved det katolske
studenterforum
»Bifrost«s vellykkede
møde på
Niels Steensens
Kollegium fornylig

Jeg så på jorden, og se,
den var øde og tom;
jeg så på himlen, dens lys var borte;
jeg så på bjergene, og se, de skjalt;
og alle højene bæved.
Jeg så, og se, der var mennesketomt;
alle fugle var fløjet.
Jeg så, og se, agerlandet var ørken;
og alle byer var lagt øde
af Herrens vrede.

Jordens grundvolde vakler.
Jorden smuldrer,
Jorden gynger,
Jorden skælver,
Jorden raver som en drukken,
Jorden svajer som vogterens hytte;
tungt ligger jordens brøde på den,
den segner og rejser sig ikke.

Disse to – historisk set – ældgamle profetstekster (Jer. 4,23 f. og Es. 24, 18 f.) er baggrunden for titlen på Paul Tillichs nye bog »Grundvoldene vakler«. Den udkom omtrent samtidig med meddelelsen om Tillichs død i slutningen af oktober sidste efterår. Tillich hørte til de kendteste, største og mest indflydelsesrige eksistentialteologer i vor tid. Dog var han i mange af sine skrifter så filosofisk, så systematisk anlagt, at hans tankeverden let kunne virke som en noget uvedkommende teologi! Derfor var det et virkeligt lykketræf, at det blev ved hans prædikener – ved hans forkyndelse af den kristne tro, vi kan mindes ham. Thi i disse prædikener kommer det praktiske og umiddelbare eksistentielle indhold i Tillichs teologi klart og tydeligt frem. Og det i en meget lettilgængelig form.

Tillichs prædikensamling – dens engelske titel er »The Shaking of the Foundations« – blev verdensberømt, fordi den engelske biskop John A. T. Robinson i sin bog »Honest to God« brugte og videreførte en række tanker fra den. »Grundvoldene vakler« består af 22 forskellige prædikener. På en enkelt undtagelse nær tager de alle deres udgangspunkt i ét eller flere bibelcitater, som Tillich derefter analyserer, og hvis indhold han på en glimrende måde aktualiserer. For Tillich var kristentroen et menneskeligt grundanliggende (an »ultimate concern«), den totale personligheds handling – en handling, der involverede såvel hele menneskets spirituelitet som dets legeme og sjæl: At være religiøs blev for Tillich lidenskabeligt at stille spørgsmål til menneskets eksistens og samtidig være villig til at acceptere svarene, selv om disse gjorde ondt – selv om de smertede!

I en tid, hvor prædikekunsten stort set ikke drives med større virtuositet, er Tillichs bog meget forfriskende. Ingen vil med et ligegyldigt træk på skulderen lægge denne bog fra sig. Mange vil den sikkert ægge til modsigelse – for andre vil den være en inspirationskilde – men ingen vil kunne påstå, at dens indhold er uvedkommende.

Det er næsten selvindlysende, at en samling »tilfældigt« udvalgte prædikener ikke har et fælles eller samlende tema. Thi udvælgelseskriteriet for Tillich var nemlig blot, om prædikenerne vakte genklang hos tilhørerne. Inden jeg går over til at behandle et tema, der findes i en række af prædikenerne, nemlig gudstroens problematiske stilling i nutiden, vil jeg fremdrage et par enkelte træk ved en af Tillichs mest vellykkede prædikener: »Vi er accepteret.«

I denne findes der et praktisk eksempel på, hvad det vil sige at afmytologisere de bibelske begreber, i dette tilfælde de velkendte begreber synd og nåde. Afmytologiseringens problem er, at vi i Bibelen bliver præsenteret for en række begreber og talemåder, der er nøje knyttet til mytiske og primitive verdens- og/eller tilværelsesopfattelser. Afmytologiseringen søger at fjerne disse myter og i stedet sætte de menneskelige erfaringer, som lå til grund for dem. Synd opfattes ofte som noget umoralsk i victoriansk betydning. Synd bliver måske endda forstået som en eller anden »mærkelig« tilstand, hvori menneskeheden befinder sig. Ud over den erfaring, at mennesker sjældent er moralsk fuldkomne, og at de altså må være mere eller mindre syndige, forbinder mange ikke meget med den kristne påstand, at mennesket er syndigt. Her er det, at Tillich ikke som en erstatning, men som en hjælp til fortolkning af dette ord foreslår »synd er adskillelse«. At være i en tilstand af synd er at være i en tilstand af adskillelse. Og adskillelse er tre ting; der er en adskillelse mellem de enkeltes liv, en adskillelse mellem mennesket og det selv, og en adskillelse mellem mennesker og al værens grund. Om nåden skriver Tillich: »For nogle mennesker er nåden en guddommelig konges og faders villighed til atter og atter at tilgive sine undersåtter og børns tåbelighed og svaghed. Vi må afvise en sådan forestilling om nåden, for den er kun en barnagtig ødelæggelse af menneskelig værdighed. For andre er nåden en magisk kraft i sjælens mørke kroge, men en kraft uden nogen som

helst betydning for det praktiske liv, en ubrugelig tanke, som hurtigt forsvinder.« Og Tillich siger i sin positive bestemmelse af dette ord: »Nåden er livets *genforening* med livet, selvets *genforening* med sig selv. Nåden er accepteringen af det, der bliver forkastet.« Selv om jeg ikke mener, at Tillich har løst hele problemet omkring disse to ord, finder jeg, at hans fortolkning af dem er værdifuld, fordi den klart peger på de fællesmenneskelige erfaringer, der ligger til grund for ordene synd og nåde.

At tro på kristendommens Gud er for mange mennesker i vor tid noget ganske uacceptabelt. Og hvis det ikke helt forholder sig sådan, så er i hvert fald gudstroen noget ganske uvæsentligt for mange mennesker i deres daglige tilværelse. Hvordan kan det være, at vor tid opviser en enorm, ja næsten kollektiv flugt fra Gud? Enten bevidst eller ubevidst – det er ligegyldigt. Hele problematikken omkring gudstroen i dag er et tema, der går igennem mange af Tillichs prædikener. Problemet hører til de mest fundamentale af de problemer, kristendommen står overfor i vor tid, fordi dette problems løsning er en forudsætning for forkyndelsen af det kristne budskab.

Tillich berører blandt andet denne problemstilling i prædikenen »Flugten fra Gud«. Her fremdrages mange væsentlige momenter til en gyldig tilstandskarakteristik. »Kristen teologi og religiøs oplæring taler om den guddommelige allestedsnærværelse, den læresætning, at Gud er overalt, og om den guddommelige alvidenhed, den læresætning, at Gud ved alt. Det er vanskeligt at undgå sådanne begreber i religiøs tænkning og undervisning. Men de er mindst lige så farlige, som de er nyttige. De maler os et billede af Gud som en ting med overmenneskelige egenskaber, allestedsnærværende som et elektrisk kraftfelt og alvidende som en overmenneskelig hjerne. Begreber som »Guds allestedsnærværelse« og »Guds alvidenhed« forvandler en overvældende religiøs oplevelse til en abstrakt filosofisk sætning, som man kan antage eller afvise, definere, omforme og erstatte med noget andet. Ved at gøre Gud til en genstand blandt andre genstande, hvis eksistens og natur man kan diskutere, letter teologien flugten ind i ateismen. Den opmuntrer dem, der er interesseret i at fornægte et truende vidne til deres tilværelse. Det første skridt mod ateismen er altid en teologi, der

drager Gud ned på niveau med ting, der kan betvivles. Så har ateisten let spil. For han er fuldt berettiget til at nedlægge et sådant fantom og alle dets spørgelsesagtige egenskaber.«

Tillich har ret! Så snart vi taler om Gud på samme måde, som vi taler om tingene i vores omverden, er en filosofisk og videnskabelig kritik af Gud rigtig og berettiget. Så snart vi glemmer den symbolske funktion af vores ord om Gud, må vi acceptere og bøje os for ateistens tilbagevisning af Gud. Men hvordan da så overhovedet tale om Gud?

Tillich forsøger i prædikenen »Tilværelsens dyb« at tale om Gud

Hvordan skal gudstroen udtrykkes i en drabant-alder?

på en ny måde. Det var blandt andet dette, biskop Robinson brugte i sin bog »Honest to God«. Tillich påpeger, at nutidens menneske lever på overfladen, hvorved det har mistet en dimension i tilværelsen, nemlig dybde dimensionen. Inden for denne dimension forsøger Tillich nu at tale om Gud på følgende måde: »Navnet på dette uendelige og udtømmelige dyb, grunden under al væren, er *Gud*. Dette dyb er, hvad ordet *Gud* betyder, og hvis dette ord ikke betyder noget for Dem, så oversæt det og tal om dybderne i Deres liv, om kilden til Deres væren, om det, der ligger Dem dybest på sinde, om det, De uden forbehold tager alvorligt. Måske må De, for at kunne gøre det, glemme alt det frastødende, De har lært om Gud, måske endog selve or-

det. For hvis De ved, at Gud betyder dyb, ved De meget om ham. Så kan De ikke kalde Dem selv ateist eller ikke troende, for De kan ikke tænke og sige: Livet har ingen dybde! Livet selv er overfladisk! Selve tilværelsen er kun overflade! Hvis De kunne sige det i fuldt alvor, ville De være ateist, men ellers er De det ikke. Den, der kender til dybet, kender til Gud.«

Tillichs bestemmelse af Gud finder jeg på mange måder yderst frugtbar. Den udtrykker, at Gud er vedkommende for menneskets person. Den viser, at Gudstroen er en bestemt holdning til den menneskelige tilværelse og ikke en bekræftelse af et eller andet – menneskeligt set – ligegyldigt filosofisk begreb. Den klargør, at gudstro ikke er noget fjernt og mystisk, men bundet i en bestemt livserfaring. Den væsentligste indvending mod dette begreb er – efter min mening –, at det ikke kan rumme eller klart udtrykke mødet med Gud gennem Næsten.

Vakler gudstroens grundvolde? Dette spørgsmål må besvares med et ja! Thi gudstroen bygger i dag på – er i dag afhængig af en hel masse ord og begreber, der er stivnet og uden egentlig erfaringsindhold. Den vakler, fordi der i disse ord og begreber ligger en *falsk anstødssten* for mange nutidsmennesker. Den vil vedblive med at vakle, indtil en ny sprogbrug eller ordenes symbolske funktion bliver hvermands eje. Kun fremtiden vil vise, om det er nødvendigt at tage den radikale konsekvens af denne erkendelse, nemlig at holde op med at bruge ordet Gud. Selv om kristentroen vil vedblive at eksistere uanset vore talemåder, må vi gøre os klart, at vore talemåder, vor begrebsverden kan være en reel praktisk hindring for evangeliets forståelse i nutiden.

Bernard Eric Jensen

Paul Tillich: Grundvoldene vakler. Jespersen og Pio. 172 s. – kr. 18,75.

CARITAS DANMARK og
PAULUSKREDSSENS
FORLAG

flytter 23. februar til:
Bredgade 67 A,
København K.
Telefon: Palæ 23 23.
Kontortid: 10–16
(lørdag lukket).

Aarhus

M. Jørgensen & Søn

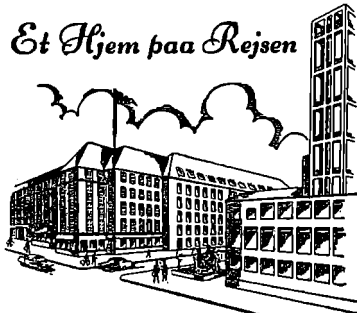
Slagterforretning

Aaboulevarden 47, Århus C
Tlf. 2 30 27

Sjøreen & Co.

Malerfirma
Århus C

Et Hjem paa Rejsen

Tlf. 2 41 22 - Århus C

Missionshotellet ANSGAR

A. Mougard A/S

Entrepreneur & murerfirma
Århus C
Tlf. 4 20 23 - 4 66 25

El-installationsfirma

V. Svenstrup

aut. elektro-installatør
Telefon 2 15 57

Hans Brogesgade 4, Århus C

Katolske begravelser

Ring til 2 28 66

H. J. Madsens

begravelsesforretning

Jægergaardsgade 17-19, Århus C

MEIERIET
Jestebro

Århus by's førende

TELEFON 2 87 00 (4 lin.)

Jydsk

Orgelbyggeri I/S

Herluf Trollesgade 36 A
Århus N
Telefon 6 94 01

Største udvalg i radio-fjernsyn
-båndoptagere og grammofooner
findes De hos

Radio Thygesen

Ryesgade 24, Århus C. Tlf. 2 00 99
lige ved katolsk kirke og
Rådhuspladsen 1, Århus C
Tlf. 2 10 11, overfor Grisebrønden

Svend Erik Laursen

GAS · VAND · VARME · BLIKENSLAGER · SMEDER · MASKINVÆRKSTED

Tordenskjoldsgade 23a · Århus N.

Telefon (061) 6 89 31 · Giro 17117

Aktieselskabet

Købmands- og Haandværkerbanken, Århus

Hovedkontor:

Store Torv 12, tlf. 2 47 77

Indenbys afdelinger:

Søndre afd.:

Århus hovedbanegård, tlf. 2 40 88

Vekselkontor i banegårdshallen.

Langenæs afd.:

Skanderborgvej 16, tlf. 4 55 22

POUL DUDZIŃSKI

Aut. el-installatør

Christiansbjerg

Installationsforretning

Birkegade 7, Århus N.

Telefon 6 98 80

Priv. Lundingsgade 12. Tlf. 2 81 02

Lev. til katolske institutioner

Lys, kraft og varme

Svendborg

Niels Madsens

Maskinsnedkeri

Vestergade 24 - Svendborg

Tlf. 21 01 97

Lev. til de katolske institutioner

Svendborg

Ligkistemagasin

Katolsk Bedemand

v/ Hans Nielsen & Søn

Fruestræde 10, Svendborg

Telf. 21 02 64

Kulkranen

Frederiksgade 2, Svendborg

Telefon 21 14 10

Kul - Koks - Olie

Malermestre

L. Larsen & Søn

Brogade 10 - Svendborg

Telefon 21 10 16

Flytteforretningen

2021

Skattergade 5-7 · Svendborg

Tlf. 21 20 21

Kontor i København:

Molestien 11, København SV

Tlf. VA 6060

Svendborg-København hver dag

Flytter alt overalt

Holbæk

Axel Smith's Eff..

v. Niels Hansen

Exam. aut. gas- og vandmester

Labæk 47 · Holbæk

Telefon 163

A. P. Pedersens Søn

Murermester

Tværvej 4,

Holbæk,

Telefon 239

JENSEN & OLSEN

HOLBÆK

TELF. 365

EL-INSTALLATIONER

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk

Telefon 3001

Odense

TIL BYEN

FRA BYEN

- i byen

smut ind i

Banegårdens Restaurant

v/ Fritz Kapper

Odense H.

tlf. 12 27 75

SANITÆRE ANLÆG
VARMEANLÆG
OLIEFYRINGSANLÆG
HØJTRYKSANLÆG
ANLÆG FOR
TRYKLUF OG
VACUM
M-A-SKINNER

Monies & Andersens Eff. &

K. K. L. Simonsen's efft.

Frederiksborggade 22

København K.

Tlf. *Minerva 2314

Gør en undtagelse

Fortsat fra side 7

være koncil i den udstrækning, man ikke lige er bundet af samvittigheden.

Det anbefales dog at gøre en undtagelse med hensyn til Gunnell Vallquists koncildagbøger. For ikke blot får man en kronologisk gennemgang af det mægtige kompleks af begivenheder, som kirkemødet udgjorde. Det hele er fremstillet i en form, der får læseren til på sin krop at føle den spænding, som må have besjælet dem, der overværede begivenhederne fra en romersk balkon. Som tidligere nævnt skal der sættes en tyk streg under udtrykket *dagbog*. Vel at mærke en dagbog, hvori hvert ord er prentet med det rødeste (og mest subjektive) hjerteblod. Og som også nævnt ved en tidligere lejlighed er det langt fra noget indicium for, at man ikke er med på koncilnodeerne (eller unoderne, om man vil), at man er uenig med den svenske forfatterinde. Man kan tværtimod være rivende uenig med hende i denne dagbog, synes hun farver sort og hvidt uden mellemtoner. Dette er imidlertid netop en af de faktorer, der gør det hele så levende, så nært.

Andet bind, »Reformation?« handler om den særdeles problematiske samling i 1963. Man ventede spændt på, hvordan den nye pave, Paul VI, ville gribe sagen an. Gunnell Vallquist kalder stædigt paven Paulus, fordi han vitterligt har taget navn

efter apostelen. »Paul« som pave-navn skyldes indflydelse fra tysk sprogbrug, hedder det i noterne, der er anbragt bag i bogen, og derfor nok ikke bliver brugt særlig flittigt. Tyskerne – ligesom englænderne – siger »Peter og Paul«, mens man på svensk siger Petrus og Paulus. Dansk sprogbrug er faldet mellem to stole, idet man siger Peter og Paulus. Så er spørgsmålet, om vi ikke burde drage konsekvensen og kalde apostelen »Paul« eller endnu mere dansk, »Poul«. Et forslag til liturgikommissionen!

Gunnell Vallquist betegner selv anden samling som den session, hvori det hårde slid blev udført, men også hvori brydningen mellem den lille hårde kerne, der så det som sin hellige pligt at forsvare den gammeldags »rettroenhed«, og det store flertal, fandt sted. Gunnell Vallquist er fuldt på det rene med, at der ikke burde være tale om »sejrherrer« og »besejrede«, men lægger på den anden side heller ikke skjul på, at dette komplicerer spillet.

Det var iøvrigt under anden samling, at ærkebiskop Roberts S. J. gjorde sig til fortaler for at begrebet »ombudsmænd« – han brugte virkelig den skandinavisk farvede vending »ombudsmen« – skulle indføres i Kirken, og det kan jo nok få nordboer til at bryste sig. Så har vor ufejlbarlige opfattelse af vor egen fortræffelighed dog ikke levet forgyves!

Vejen går så til Sct. Ansgars Boghandel – enten pr. gåben eller pr. giro eller check.

HK

SUBSKRIPTION PÅ GUNNEL VALLQUISTS KONCILBØGER

Da der stadig kommer henvendelser fra folk, som ikke nåede at tegne subskription på Gunnell Vallquist: Det andet Vatikanconcil I-IV, har forlaget besluttet at åbne for indmeldelsen igen. De allerede udkomne bøger: Første Samling - Tøbrud og Anden Samling - Reformation, kan således fås for kr. 18,50 (bogladeprisen er 24,75) og kr. 21,00 (bogladeprisen er 28,00), når man tegner sig for de to sidste bind, der udkommer i 1966 og 67 og også vil kunne fås for 3/4 af bogladeprisen.

Skriv til Koncilskriften, c/o Sankt Ansgars Forlag, Bredgade 67, København K.

Har Bibelen altid ret?

Højskoleugen 1966

Katolsk højskoleuge afholdes til sommer 23.-30. juli. Som tema er valgt: Bibelen – livets bog. Her vil hele vor grundholdning til den hellige skrift blive taget op til undersøgelse: Hvor vidt er Bibelen Guds ord til os, og hvor vidt er den bare menneskeværk? Har Bibelen altid ret? Kan den stadig have aktualitet for moderne mennesker, eller er udviklingen løbet fra den? Hvordan kan vi lære at arbejde med den, så den åbner sig for os og bliver en hjælp i vort liv?

Skolens chef bliver magister Lars Roar Langslet, Oslo; skolepræst: pater Andreas Rask O.S.B., Vadstena.

Som foredragsholder vil medvirke biskop Gran fra Oslo, pater Kieffer O.P. og pater Tengström O.P. fra Lund, og fra Danmark: læge Hanne Gregersen, mag.art. Elsebet Kieler, pastor Guido Kreienbühl, pastor Hubert Messerschmidt, pastor Lars Messerschmidt og pastor Kaare Osorio. Foredragene vil blive suppleret med gruppe- og plenardiskussioner; derudover vil der dog også blive tid til almindeligt samvær, badning m.m.

Som sædvanlig vil højskoleugen dels foregå på Ledreborg slot ved Roskilde, dels på det nærliggende feriehus Borrevejlevig, hvor indkvarteringen finder sted. For dem, der foretrækker ene- eller dobbeltværelse, er der mulighed for overnatning på BP-motellet, Roskilde, eller på Lindenborg kro.

Alle interesserede voksne fra de nordiske lande er velkomne: lægfolk, søstre og præster. Børn under 7 år kan om nødvendigt medbringes. Børn over 7 år henvises til DUK's børnelejre.

Prisen bliver 154 kr. pro persona. Foldere med detaljeret program og tilmeldelsesblanket kan fås fra 20. februar hos sognepræsterne eller ved henvendelse til lærer Erik Achen, Lundedammen 68, Hvidovre, tlf. (01) 75 36 97 efter kl. 16, til hvem også den skriftlige indmelding bedes sendt.

Yderligere oplysninger gives af undertegnede på tlf. (01) 71 63 60 kl. 17-17,30.

Poul Egede Andersen,
faginspektør.

Løfteflæggelse

Søster Helena (Edith Christiansen) har den 2. februar aflagt evige løfter over for biskop Hans Martensen. Løfteflæggelsen foregik i Sct. Lioba Kloster på Frederiksberg.

Benediktinerinderne af Sct. Liobas Kongregation har nu i alt 21 søstre, der har aflagt livsvarige løfter. Hertil kommer 4 søstre, der har aflagt tidsbegrænsede løfter for seks år. Desuden er der i klosteret 2 novicer. Af de 27 søstre er de 20 danske. Ordenen blev grundlagt i 1927 af ærkebiskoppen af Freiburg. De første søstre kom til Sønderborg i 1935. I 1939 fik de deres eget noviciat her i landet. Det var først i Valby, siden på Jagtvejen og nu i det nybyggede kloster på Frederiksberg. Liobasøstrene ønsker at stå i kirkens tjeneste både ved at tage del i den monastiske korbøn og ved socialt arbejde.

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K
Telf.: *MI 2557

Carl Moberg

Frederiksborgvej 201, NV
Søborg 1845 - 1871

Centralvarme
Fjernvarme
Sanitetsanlæg
Ventilation
Varmluftanlæg

BLOCH's BOG CLEARING

K. V. BLOCH
(FORHEN BOGBANKEN)

Fiolstræde 34, København K
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901

*Nordens største lager af
skolebøger
Omindbindinger.*

Skal De flytte?

Jul. Larsen & Sønner
AMAGERBROGADE 221
* 55 66 47

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt - Statsunderstøttet

Seminarieforstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842
Taga 5893

Benzon's

Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand

* 34 46 01

Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trosamfund
Alle aftaler kontræffes ihjemmet

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaards Tværvvej 13,
Charlottenlund.

Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører

Studiestræde 15, København
Minerva 6761

Kontortid 9—16 - Lørdag lukket

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører

Bredgade 25
København K

Telefon Minerva *408

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre

aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre

P. Skramsgade 27

Byen 7920 - Am 1248

Per Meyer 94 33 66

K&K

Aktieselskab
KØBENHAVNS

BRÆNDELS KOMPAGNI

Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

Holger Dall

Malermester

Paludan Müllersvej 1,

København V.

Tlf. Eva 4151

EN BANKBOG
åbner alle muligheder
- indsæt Deres penge i

LANDMANDSBANKEN

MUNKE MØLLES GLUTEN

Kardinal og - frihedshelt eller forrædder?

Den polske kirkes overhoved, kardinal Wyszynski har pådraget sig den polske regerings vrede, og selv personlige venner af kardinalen er bitre på ham, fordi han - uden først eller samtidig at underrette myndighederne i sit hjemland - på koncilet overrakte de vesttyske biskopper et brev fra det polske episkopat med ønske om forsoning og bilæggelse af grænsestridighederne ved Oder-Neisse. Den vestlige presse blev ved den lejlighed underrettet om »forsoningsbrevet« og dets indhold, medens den polske presse var henvist til at benytte vestlige kommunikationskilder.

Denne pinlige omstændighed - som mange mener, at kardinal Wyszynski burde have undgået ved at vise fuld åbenhed - danner baggrunden for en række personlige angreb på kardinalen, som i den senere tid er blevet så forbitrede, at selv katolikker, der politisk sympatiserer med den kommunistiske regering, er chokerede og udtrykker frygt for, at konflikten vil forværre det bestående forhold mellem stat og kirke i Polen. I disse katolske kredse arbejder man hen mod oprettelsen af et neutralt forhold mellem kirke og stat, præget af så stor gensidig respekt som muligt, men disse bestræbelser synes toltat at strande på kardinal Wyszynskis markante personlige optræden, som - måske ikke helt med urette - kaldes »provokerende«.

Fornylig offentliggjordes i et af de store polske dagblade, »Zycie Warszawawy«, et åbent brev til kardinalen forfattet af Henryk Ryszewski, der betegner sig selv som kardinal Wyszynskis klassekammerat fra seminarietiden og i brevet antyder, at der stadig eksisterer en forbindelse mellem ham og den katolske polske kirkes overhovede. Dette brev er gennemsyret af bitterhed og anklager direkte kardinalen for at konspirere med folkets fjender. »Alle fjenderne af det polske folk har valgt dig til deres samlingsmærke, deres fanebærer og deres leder«, hedder det blandt andet i brevet, der virker så meget des mere stærkt og personligt, som det afsluttes med en »hjertelig tak« for et pengebeløb, som den forhenværende klassekammerat Wyszynski skal have sendt ham under et hospitalsophold, og som vil blive le-

veret tilbage ved førstkommande lejlighed.

Kardinal Wyszynski synes imidlertid ret upåvirket af alle verserende anklager og beskyldninger, som i politisk henseende gør ham til henholdsvis forræder og frihedshelt i sit hjemland. Hans hensigt er angiveligt at varetage den polske katolske kirkes interesser lige over for de kommunistiske myndigheder og magthavere, og Wyszynski lægger ikke skjul på, at ifølge hans opfattelse er der i øjeblikket ikke tale om nogen »fredelig sameksistens«, men i det højeste om en »væbnet neutralitet« mellem den polske stat og kirke.

Hans uforfærdethed er legendærisk. Da han den 6. februar skulle indsætte en ny biskop for Przemysl cirka 15 kilometer fra den sovjetiske grænse anmodede han i sin prædiken menigheden om at hjælpe kirken med at »beskytte biskopperne mod deres fjender« ved at bede for dem.

At det er den slags offentlige bemærkninger, som giver øget næring til beskyldningerne for »fjendskab mod det polske folk« og på den anden side lader store kredse i Polen bevare opfattelsen af ham som »frihedshelt«, synes hævet over enhver tvivl. Men det er et åbent spørgsmål, om den polske katolske kirkes overhoved dermed gavner eller skader en kirke, der af væsen er overnational og uden at være politisk indifferent eller modstander af enkelte nationer dog først og fremmest skal tjene et rige, som ikke er »af denne verden«.

BBB

FORLOVEDE OG ÆGTEPAR

der har deltaget i Katolsk Ægteskabskursus 1965 og 1966 indbydes til møde på Rygaard, Bernstorffsvej 54, søndag d. 27/2-66, kl. 10 præcis. Frokost kr. 5.- pr. deltager. Tilmelding: Religionspædagogisk Udvalg Sct. Kjeldsgade 3, Ø. senest d. 24/2. Tlf. RY 9340 kl. 14-18, undtagen lørdag.

ASKEONSDAG I SKT. ANSGAR
KIRKE

Kl. 20 askeindvielse og højmesse.

SKT. DOMINIKUS' 3. ORDEN holder møde søndag den 20. februar kl. 19.30. Gennemgang af konstitution om kirken, afsnit III, i planen om »Kirken som et vandrende Guds folk på vej til Guds rige.«

STORT TOMT VÆRELSE

søges straks til vor datter - 21 år og børnehavelærerinde i København. Hun er sød og ordentlig og trænger til at komme i et godt hjem.

Boghandler Th. Helweg
Nytrov 17
Slagelse. Tlf. (03) 52 00 59

Ved Niels Steensens gymnasium er et halvt års vikariat i fagene regning og matematik i realafdelingen (30 ugentlige timer) at besætte for resten af dette skoleår.

Henvendelse til Rektor Heggum
RY 9340 kl. 9-14.
Efter skoletid: RY 9338 A.

**MARIUS
MP
PETERSEN**

Ringsted isenkramhandel

Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN

Telefon 121, 205

Chr. Hansens kødudsalg
København F

Telefon Eva 6465 - 6466

Gl. Kongevej 163

Til den daglige betragtning

I FASTEN

foreslår vi

Leo Helbling O.S.B.
**FRA ASKEONSDAG
TIL HVIDE SØNDAG**

Brudstykke af et større værk af benediktinermunke fra Maria Einsiedeln »Mit Christus durchs Leben«.

Oversat til dansk af A.-E. Møldrup.

Kr. 5,25.

Arne Frost-Hansens Forlag

Sveriges svar tilfredsstillende

Den apostoliske delegation udsender erklæring ■ Amerikansk Vietnam-appel får international tilslutning ■ Freden en nådegave

Mange statsmænds gode vilje synes at give håb om en fredelig løsning, sagde pave Paul VI om krigen i Vietnam, da han onsdag den 9. februar modtog en gruppe pilgrimme. Denne bemærkning formodes at skulle sættes i forbindelse med den i virkeligheden velvillige modtagelse, som pavens opfordring til mægling har mødt i en række neutrale stater. Det er den østrigske udenrigsminister, Bruno Kreisky, der har været mellemmand mellem pavestolen og disse lande. Han kommenterede selv sin opgave med en understregning af de neutrale staters pligt til at arbejde i fredens interesse. Han præciserede i øvrigt, at han af den apostoliske nuntius var blevet bedt om at undersøge venligtsindede regeringers stilling i sagen. Flere af disse regeringer – herunder den svenske – har ment, at øjeblikket ikke var opportunt.

Den apostoliske delegation i Skandinavien udsender erklæring

Den 8. februar udsendte den apostoliske delegation gennem Ritzaus Bureau følgende erklæring:

»Den danske presse har i dag meddelt, at Sverige skulle have givet et køligt svar på pave Paul VI's forslag om, at neutrale lande skulle mægle i Vietnamkrigen indenfor FN's rammer.

Den apostoliske delegation i Skandinavien skal i forbindelse hermed gøre opmærksom på, at den udtalelse, som Sveriges udenrigsminister Torsten Nilsson fremkom med i søndags, var absolut tilfredsstillende og i overensstemmelse med pavestolens intentioner.

Pave Paul VI har på ingen måde hævdet, at det nuværende tidspunkt var det bedst egnede for indgriben, men paven har fremsat sit forslag for at gøre det muligt for neutrale lande at samarbejde, når dette øjeblik kommer.

I den forstand betragtes den sven-

ske udenrigsministers udtalelse som positiv ligesom reaktionerne fra regeringerne i Østrig, Schweiz, Syrien og Finland.

Den apostoliske delegation, hvis adresse er Immortellevej 11, Vedbæk, repræsenterer pavestolen i de fem nordiske lande.«

Amerikansk appel får international tilslutning

Det er ikke blot paven, der udtrykker bekymring for situationen i Vietnam. I kirkelige kredse i USA har man startet en appel med opfordring til alle parter om at optage fredsforhandlinger. Appellen, der er henvendt til præsident Johnson, præsident Ho Chi Minh og præsident Mao Tse-Tung, offentliggjordes den 23. januar i New York Times, og den har nu også fået tilslutning herhjemme foruden i 54 andre lande.

Blandt de danske underskrivere er professor, dr. theol. P. G. Lindhardt, professor, dr. theol. K. E. Skydsgaard, biskop Haldor Hald og en lang række provster og præster i folkekirken. Fra jødisk side har rabbiner Bent Melchior underskrevet og fra katolsk hold dominikanerpræsterne Jens Oluf Lund, Martin Drouzy og Fritz Florin.

Blandt de mest kendte udenlandske underskrivere er for eksempel professor, dr. Karl Barth, Basel, dr. Helmut Gollwitzer, Vesttyskland, kirkepræsident Martin Niemöller, Vesttyskland, og dr. Martin Luther King, USA.

Freden er en nådegave

I »Kristeligt Dagblad« har dominikanerpræsten V. Duclos kommenteret ovennævnte appel. »Vi er sikkert mange, der bifalder dette initiativ, og som gerne ville have støttet det. Men vore – de meniges – stemmer har sikkert ikke så stor indflydelse, når det gælder denne verdens herer,« mener V. Duclos, der dog sam-

tidig påpeger, at der i hvert fald er et sted, hvor indflydelse ikke er afhængig af titler og embeder, men hvor kun vore ønskers varme og opriktighed gælder. Det hedder videre:

»Bønnen for freden skal naturligvis først og fremmest foregå i vort lønkammer. Men skal den være begrænset til det under påskud af ikke at blande religion og politik? Freden er et fælles anliggende. Derfor skal den også samle os til fælles bøn. Hvor to eller tre er forsamlede om mit navn, dér er jeg midt iblandt dem.' Hvorfor skulle vi ikke på tværs af alle konfessionelle grænser kunne samles i fælles bøn for freden? Vi har lært sammen at bede Gud om at fjerne de mure, der skiller os kristne. Men kan vi kun bede sammen, når det drejer sig om vore egne interne anliggender? Kan vi ikke som troende samles for en fælles indsats for freden? Man kan fylde Vor Frue Kirke i København, når det drejer sig om sammen at bede Gud om at genoprette den enhed, der er blevet sønderlemmet ved vore synder. Skulle vi så ikke også kunne fylde den for at bede Gud om at genoprette den fred, vi med vore synder har fordrevet? Denne verdens kloge hoveder vil trække på smilebåndet, men afstanden mellem mål og midler er ikke større i det andet tilfælde end i det første – og troen kan flytte bjerge.

Måske ville det være mere praktisk at starte på en mere beskeden basis, for eksempel ungdomsorganisationerne imellem. Men jeg er overbevist om, at mange kirkelige ledere undervurderer den hunger efter fred, som opfylder deres menigheder. Og når det i verdens øjne er kristne, der har hovedansvaret for krigen, er det så ikke også de kristnes sag desto mere at vidne om, at vi trods alt ikke har glemt Kristi ord: 'Salige er de, som stifter fred, thi de skal kaldes Guds børn?'« HK

Finland får
ambassade
i Vatikanet

En dagløn
til bispe-
dømmet

Koncil-
teksten
om freden

Fastetid -
hvad nu?

Dialog
med en
komponist

Den apostoliske delegat, erkebiskop Bruno B. Heim er blevet apostolisk pronuntius i Finland. Han beholder sin bopæl i Vedbæk som apostolisk delegat for det øvrige Norden.

Dr. Bruno B. Heim er udnævnt til pronuntius

*Finland ophøjer sin repræsentation
i Vatikanet til ambassade.
Nuntiatur i Helsingfors.
Hvad er en pronuntius?*

Den lutherske domkirke i Helsingfors.

Pavestolen og Finlands regering er blevet enige om at oprette diplomatiske forbindelser på ambassadørbasis.

Finlands regering har således ophøjet sin repræsentation i Vatikanet til ambassade.

Pavestolen opretter samtidig i Finland et såkaldt nuntiatur, som vil blive ledet af en apostolisk pronuntius, og pave Paul VI har udnævnt ærkebiskop Bruno B. Heim til denne post. Ærkebiskop Heim, der siden 1961 har været apostolisk delegat for Norden – dvs. pavens repræsentant overfor de nordiske katolske biskopper – vil fortsat virke som apostolisk delegat for de øvrige nordiske lande. Han bevarer sin bopæl Immortellevej 11 i Vedbæk nord for København.

En personlig ven af pave Johannes

Den nyudnævnte pronuntius, ærkebiskop Bruno B. Heim, er født i Olten i Schweiz den 5. marts 1911. Han har studeret i Schweiz og i Rom, og hans præstevielse fandt sted i Soluthern, Schweiz i 1938. Inden da havde han modtaget doktorgraden i filosofi, og senere blev han doktor i kanonisk ret. Efter et virke i almindelig præstegerning indtrådte pastor Heim i pavestolens akademi for kirkeligt diplomati i Rom, og fra 1947 til 1951 virkede han som attaché og sekretær ved det apostoliske nuntiatur i Paris, hvis leder var den daværende ærkebiskop Roncalli, der senere blev pave under navnet Johannes XXIII. Fra 1951-1954 gjorde Heim tjeneste i Wien og fra 1954 til 1961 i Bonn. I 1961 blev han så chargé d'affaires ved den apostoliske delegation i Vedbæk, som virker for hele Skandinavien. Den 9. november samme år fulgte udnævnelsen til apostolisk delegat og titulær ærkebiskop. Og nu er ærkebiskop Heim altså af paven blevet udnævnt til pronuntius i Finland.

Hvad er en apostolisk pronuntius?

Titlen »apostolisk pronuntius« var tidligere forbeholdt nuntier, som – efter at være blevet ophøjet til kardinaler – foreløbig forblev i deres hidtidige embede.

På De Forenede Nationers konference om »Diplomatiske forbindelser og immunitet«, som afholdtes i Wien i foråret 1961, hvor man reviderede

og ajourførte, hvad der var vedtaget på Wienerkongressen i 1815, blev det besluttet (art. 14), at overhovederne for diplomatiske delegationer skulle deles op i tre kategorier, og samtidig bekræftede man det hidtil håndhævede princip, hvorefter rangforordningen inden for diplomatiet som hidtil skulle rette sig efter den dato, på hvilken de enkelte var blevet akkrediteret.

I artikel 16, paragraf 3, i den pågældende konvention fastslås det imidlertid, at denne bestemmelse vedrørende rangforordningen »ikke indvirker på de retningslinier, som er eller vil blive vedtaget af den stat, de er akkrediteret, hvad angår den forrang, der tilkendes den pavelige udsending«.

I overensstemmelse med de hidtidige sædvaner stiller denne vedtægt ingen krav om, at der gives den pavelige udsending en sådan forrang, men overlader til det enkelte akkrediterende land – dersom det ønskes – frit at gøre en undtagelse, hvad angår de retningslinier, man plejer at gå frem efter med hensyn til de diplomatiske udsendinges rangforordning – en undtagelse, som dog udelukkende gøres, når det gælder pave-stolens repræsentant.

Dette har gjort det muligt fortsat at følge den hidtidige praksis eller at anvende den på en anden måde end tidligere (Congo-Leo, Ruanda, Burundi, Malta), en praksis, som allerede blev respekteret af underskriverne af det afsluttende dokument på Wienerkongressen i 1815, hvorefter en pavelig nuntius anerkendes som den retsmæssige doyen for det diplomatiske korps.

Pavestolen ønsker for sin del fortsat at stille krav om, at dens repræsentanter *de jure* sikres pladsen som doyen for det diplomatiske korps, og gør det til en betingelse for at akkreditere en udsending med titlen »apostolisk nuntius«. Det er næppe nødvendigt at forklare, at når pavestolen hidtil har fastholdt og fortsat fastholder kravet om denne præferencestilling for sine repræsentanter, er det ikke ud fra et ønske om at sikre ham en privilegeret stilling, men fordi den deri ser en i høj grad vigtig og gavnlig erkendelse af, at de åndelige og moralske værdier, pavestolen gør sig til talsmand for i det internationale samfund, og som den er et symbol på, indtager førstepladsen fremfor alt andet.

I betragtning af de vanskeligheder, anerkendelsen af en sådan præferencestilling støder på i mange lan-

de, især hvor katolikkerne er i mindretal, har pavestolen ikke afslået at oprette normale diplomatiske forbindelser også med disse lande, hvor den så akkrediterer repræsentanter af anden rang (apostoliske internuntier), for hvem den ikke kræver særlige privilegier.

Det er ikke desto mindre klart – og pavestolen har i stadig stigende grad stået overfor eksempler på det – at udsendelsen af en diplomatisk repræsentant af anden klasse i ikke så få tilfælde er mindre gunstig og mindre tilfredsstillende. Det har derfor været på sin plads at søge nye veje, så nys nævnte vanskeligheder kunne søges overvundet, samtidig med at man i så vid udstrækning, det var muligt, prøvede at bevare den karakter, der er embedet som nuntius egen.

Pavestolen har fornylig besluttet ikke at lade udsendelsen af en nuntius være afhængig af, om den apostoliske udsending i det pågældende land vil få rang af doyen *de jure*. Hvor dette ikke er tilfældet vil det apostoliske nuntiatur blive ledet af en diplomatisk repræsentant af første klasse med ambassadørs rang – en apostolisk pro-nuntius.

Denne pavestolens beslutning er på ingen måde i strid med allerede nævnte artikel 14 vedtaget på kongressen i Wien (1961). Det hedder således her, at ambassadører, nuntier eller »andre chefrepræsentanter af tilsvarende rang« er diplomater af første klasse.

Finlands hidtidige gesandt ved pavestolen, Osmo Orkomies, fik i sin tid sin udnævnelse til at repræsentere Finland, da han var gesandt i Bern. Senere forflyttedes han til Cairo, hvorfra han fortsat fungerede som finsk repræsentant ved pavestolen. Der foreligger ved redaktionens afslutning ikke noget officielt om, hvem den nye ambassadør i Vatikanet bliver, men man formoder, det bliver Bruxelles-ambassadøren Olavi Murto.

PÅSKERETRÆTE

Unge piger over 18 år indbydes til retræte på Rygaard, Bernstorffsvej 54, Hellerup, fra onsdag den 6. april kl. 18 til lørdag den 9. april kl. 11. Retræten vil blive ledet af pastor Guido Kreienbühl, og emnet bliver: »Påskemysteriet i hverdagen«. Tilmeldinger modtages indtil den 30. marts på telefon HE 7578 mellem kl. 10-11 eller 16.30-17.

Paven appellerer om hjælp til Indien

Paven har til Indien og Pakistan sendt henholdsvis 700.000 og 350.000 kr. til hjælp mod hungersnøden i de tørkeramte områder i de to lande. Som resultat af pavens appel er der yderligere indkommet 119.000 kr. til de sultende indere og pakistanere.

I løbet af tre dage blev der udover Italien indsamlet mere end tyve millioner kroner til indkøb af levnedsmidler til de sultende millioner i Indien.

Pave Paul VI satte således gang i indsamlingskampagne ved sin personlige appel, og indsamlingsen fik helt usædvanlig tilslutning fra hele den italienske befolkning.

Den italienske statsradio har været stærkt aktiv for indsamlingsen og kunne alene opvise et beløb på godt 10 millioner kroner, medens Vatikans dagblad »Osservatore Romano« indtil nu har modtaget omtrent en million kroner.

Undervisningsministeriet har beordret en indsamlingskampagne i alle Italiens skoler, fagforbundene har opfordret sine medlemmer til at give en timeløn til indsamlingsen, og Roms 60.000 universitetsstudenter er blevet opfordret til at lade være at ryge én dag og give de sparede cigaretpenge til Indien-hjælpen.

Den indiske kirkes overhoved, kardinal Valerian Garcias i Bombay, har modtaget Indiens næsthøjeste udmærkelse under festlighederne i anledning af den indiske nations 1600 års jubilæum.

Kardinalen er den eneste kristne, der har modtaget denne udmærkelse, siden den blev indstiftet, og han er den højest dekorerede af de 45 indiske borgere, der på selve festdagen modtog udmærkelser af præsident Sarvepalli Radhakrishnan.

Årsagen til, at kardinalen er blevet udmærket, kendes ikke med bestemthed. Der gisnes om forskelligt. Det amerikanske nyhedsbureau NC mener, at det er fordi kardinal Garcias under kinesiske kommunisters angreb i 1962 og grænsestriden med Pakistan i 1965 stærkt understregede de indiske katolikkers nationale ansvar. Det har også øget kardinalens prestige, at han fik pavens rejse til Indien i december 1964 i stand.

Finland, Vatikanet og verden

Meddelelsen om, at der i Helsingfors oprettes et apostolisk nuntiat, samtidig med at Finland får en ambassade i Vatikanet, skal ikke ses i forbindelse med pavens stadigt stigende betydning under løsninger af internationale konflikter. Finland har jo nemlig siden den 2. verdenskrig haft en legation i Vatikanet, så når denne nu er ophøjet til ambassade, er der ganske simpelt tale om en normal udvikling. At pavestolens vedvarende forsøg på at understrege sin overnationale karakter ved at frigøre sig fra uafhængighed af politiske magtblokke kun har gavnet forholdet til det neutrale Finland er en anden historie.

Det andet Vatikankoncilis stærke understregning af Kirkens pligt til at tjene verden har givet det pavelige diplomati en yderligere inspiration, selv om tanken i sig selv naturligvis er alt andet end ny. Mange unge nationer – lande hvori de kristne udgør en absolut minoritet – har fra første færd haft forståelsen af, at Vatikanets udenrigstjeneste ikke blot har til opgave at værne om den katolske kirkes interesser; diplomatiske forbindelser mellem disse unge stater og pavestolen er hurtigt kommet i stand. Under Vietnam-konflikten har man i øvrigt set praktiske eksempler på en diplomatisk aktivitet, der ikke alene er et udtryk for Kirkens sande ånd, men også Kirkens pligt.

Når paven har skullet udnævne en apostolisk pronuntius til Helsingfors, er valget naturligvis faldet på den hidtidige apostoliske delegat, ærkebiskop Bruno B. Heim, da der vel ikke i hele Vatikanets udenrigstjeneste er nogen, der har mere kendskab til forholdene i Norden, end han. Men det må samtidig hilses med – om muligt – endnu mere tilfredshed, at Dr. Heim får lov til at fortsætte som delegat for det øvrige Norden med bopæl som hidtil i Vedbæk. Det er ingen hemmelighed, at det under delegationens nuværende ledelse har vist sig som et yderligere plus for vore nordiske bispedømmer, at vi i det hele taget har fået en delegation. Forholdet mellem den pavelige repræsentation og stedlige biskopper fremstilles fra tid til anden som en delikat affære. Så meget desto bedre er det, at vi her i Norden kan glæde os over et forhold, man kan fremholde som eksempel.

HK

Redaktion: Jørgen Hviid og Helge Kristensen (ansvarh.). Redaktør for indenlandsstof: Jens Oluf Lund. Redaktionssekretær: Elli Gambell. Redaktionskontor: Bredgade 69, København K., tlf. (01) 14 90 55. Annonce-afdeling: Katolsk Ugeblads annonceekspedition, Hauchsvej 8, København V., tlf. EVa 2997 (kl. 8–10), postgiro 589 65. Abonnementsafdeling: Katolsk Ugeblads ekspedition v/ A. Prüser, Sankt Annæ Plads 28, København K., tlf. (01) 15 95 28 (9–16, lørdag kl. 9–12), postgiro nr. 570 42. Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre lande pr. kvartal 11 kr. I løssalg 1 kr.

Carl Th. Dreyer og Ingmar Berg- man med i henvendelse til paven

Den verdenskendte danske filminstruktør Carl Th. Dreyer er blandt en række ikke-katolske og katolske kulturpersonligheder, der har sendt en anmodning til pave Paul VI om at søge den gregorianske sang bevaret i klostrene.

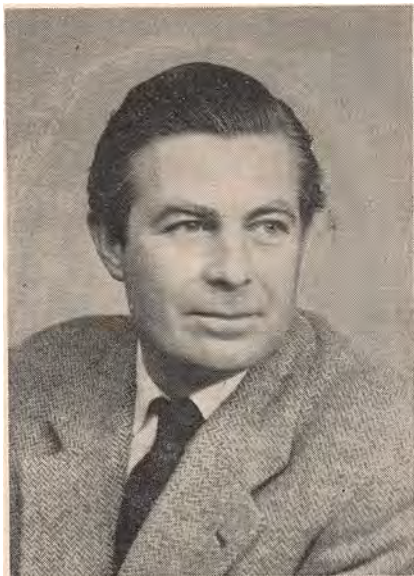
Blandt de 39 underskrivere er også Dreyers svenske kollega Ingmar Bergman samt personligheder som Benjamin Britten, Robert Bresson, Pablo Casals, Luigi Dallapiccola, Petrassi, Julien Green, Evelyn Waugh, Gabriel Marcel, Jacques Maritain, François Mauriac og Philip Toynbee.

Der udtrykkes i skrivelsen til paven håb om, at man i klostrene fortsat vil fejre messen på latin og ikke benytte anden musik end den gregorianske sang – ligesom man beder om, at der ikke må blive anvendt højttalere og andet mekanisk apparatur. Man gør dog opmærksom på, at anmodningen ikke omfatter gudstjenester for sognemenighederne, men ene og alene den liturgi, som klostrene og konventerne fejrer til egen opbyggelse.

Instruktøren Carl Th. Dreyer udtaler overfor »Katolsk Ugeblad«, at det ville være ham en personlig sorg, om den gregorianske sang skulle uddø – ikke for blot det religiøse livs vedkommende, men også for kunstens skyld. Der var gjort brug af gregoriansk sang i hans egen film »Vredens Dag«, hvis ledsagemusik, der begynder med hymnen »Dies Iræ«, er komponeret af Poul Schierbeck. »Min film ville ikke være blevet det, den var, uden denne musik,« siger Carl Th. Dreyer beskedent.

Henvendelsen til paven udtrykte frygt for, at den gregorianske sang – »et af de største kulturelle og åndelige goder i Vesten« – skulle ende som en »arkæologisk« foreteelse.

LÆRER SØGES
til 1.8.1966. Fuldt timetal, evtl.
overtimer. Alm. skolefag.
Sct. Albani Skole
(hovedskole, 1.–7. kl.).
Adelgade 1, Odense.

Harald Guldager.

EN DAGLØN TIL BISPEDØMMET

Så vi ikke i år skal have nødig at tage de fattiges penge for at få driften af bispedømmet til at løbe rundt, siger formanden for det økonomiske råd, Harald Guldager

Som biskop Hans L. Martensen meddelte i sin nytårshilsen her i bladet blev der ved årsskiftet udnævnt et økonomisk råd, som skulle have til opgave at forsøge at bringe bispedømmets økonomi på fode. Bispedømmet har et årligt driftsunderskud på 300.000 til 400.000 kroner – dvs. penge, der skal bruges, bare for at få det hele til at løbe rundt. De skal tigges hjem i Danmark eller i udlandet, og som regel bliver enden på legen, at det er i udlandet, man må ud med staven for at få hele summen!

Det økonomiske Råd består af direktørerne Svend Frederiksen, Harald Guldager og Børge Mannov. Disse såre vise mænd har ikke villet nøjes med at smykke taburetterne. De har omgående smøget ærmerne op for at få noget i gang. Et af de første børn er FASTEKAMPAGNEN 1966, der gerne skulle have til resultat, at katolikker i alle danske katolske sogne forenede sig i bestræbelserne for at få vort bispedømmes økonomi på fode.

Harald Guldager er det økonomiske råds formand. Han fortæller glad og gerne om den noget dystre baggrund for fastekampagnen. Indledningsvis gør han opmærksom på, at man ikke blot skal have sin opmærksomhed henledt på driftsomsomkostningerne. Der skal også investeres. Man skal i tide købe grunde og ejendomme for at sikre sig, at der kan foretages nødvendige udvidelser af kirker, skoler o.l. Og man skal for eksempel sørge for reparation af de bygninger, man har. Og når de øko-

nomiske forhold er på bane, kan man slet ikke komme uden om præstelønningerne, der er skamløst lave: 400 kroner om måneden plus kost og logi.

– Rådets opgave er altså ...

– Rådets fornemste opgave er at bringe orden i dette, og vi forsøger at løse opgaven ved 1) bedre planlægning, 2) nedskæring, hvor vi mener, det skal gøres og 3) ved at forøge indtægterne. Forudsætningen for, at de nys nævnte problemer kan løses tilfredsstillende, er regnskab og budget. Et regnskab viser, hvad man har brugt pengene til. Dermed får vi muligheder for at lave et budget, der skal vise, hvad vi skal bruge af penge. Og så kan regnskabet igen vise os, hvad vi har haft af indtægter. Derefter må vi måske forsøge at skaffe flere penge, hvis det er det, der er nødvendigt.

Kampagnens symbol.

– Hvordan er det med bidrag fra katolikkerne?

– Det er kun cirka 1/3 af katolikkerne, der betaler kirkeskat, og mange betaler forbavsende små beløb. Men vi tror, viljen er til stede hos alle til at betale, når regnskab og budget offentliggøres såvel fra sognene som fra selve bispedømmets side. Når enhver kan se, hvad penge bruges til, og hvad vi skal bruge i den kommende tid. Vi mener, at lægfolket er ansvarsbevidst nok til at tage denne sag op, hvis man får at vide, hvad man forventer af den enkelte.

– Skulle bispedømmet kunne blive i stand til at klare sig selv økonomisk?

Ja, vi mener faktisk, det skulle blive muligt at klare både drift, investering og bedre præstelønninger, når vi bare alle er med og vel at mærke betaler en rimelig andel. Der skal en del beregninger og statistiske undersøgelser til for at finde ud af, hvor stor denne andel bør være. Vi mangler således en del materiale, så det tager lidt tid – men det skal snart komme. Iøvrigt vil vi hellere kalde det kirkebidrag. Det er jo noget frivilligt, ikke en skat, der bliver pålagt én.

Vi mener stadig, det frivillige element er vigtigt, ligesom det er vigtigt, at man betaler til det sogn, man er knyttet til. Så må sognet sende en vis andel til bispedømmet. Vi skal nok sørge for sagkyndig hjælp til sognene – både til regnskab, budget og mellemregnskab med bispedømmet. Egentlig er der jo ikke tale om

noget nyt, men kun at det hele bliver sat lidt mere i system.

– Og så er der fastekampagnen 1966!

– Man ved ikke rigtig mere, hvad man betaler sin fastealmisse til, og hvor stor den skal være. De fattige i gammeldags betydning eksisterer næppe. Men til gengæld sker der det, at vi, der er medlem af en velfærdsstat, ikke bare tager imod, men lader vor biskop »tigge« pengene fra fonds, som kunne komme vor tids sande fattige – u-landene – til gode. Kan vi være det bekendt?

Med fastekampagnen har det været hensigten at give vor fastealmisse et mål: At vi i hvert fald ikke i år behøver at tage penge fra fattige til driften af vort eget bispedømme. Og så sætte en størrelsesorden for fastealmissen, den størrelsesorden, vi ikke længere kendte: EN DAGLØN.

Er vor faste, der jo skal udtrykke sig i bøn, bod og almisse, et nødvendigt led i vort arbejde i Herrens vingård, så er den vel også en dagløn værd, slutter Harald Guldager.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG den 27.: 1. søndag i Fasten (s. 140, violet).

MANDAG den 28.: Mandag efter 1. søndag i Fasten (s. 145, violet).

TIRSDAG den 1.: Tirsdag efter 1. søndag i Fasten (s. 149, violet).

ONSDAG den 2.: Tamperonsdag i fastetiden (s. 153, violet). Erindring om Karl den Gode (s. 842).

TORS DAG den 3.: Torsdag efter 1. søndag i Fasten (s. 158, violet).

FREDAG den 4.: Tamperfredag i fastetiden (s. 162, violet). Erindring om Kasimir (s. 845).

LØRDAG den 5.: Tamperlørdag i fastetiden (s. 166, violet).

SØNDAG den 6.: 2. søndag i Fasten (s. 173, violet).

Faste og abstinens

Den apostoliske delegation meddeler, at »L'Osservatore Romano« den 17. februar har offentliggjort følgende nye normer for faste og abstinens:

1. Askeonsdag og langfredag er faste- og abstinensdage.
2. Alle årets fredage er abstinensdage.
3. Bestemmelserne for abstinens gælder alle, der er fyldt 14 år, mens bestemmelserne for faste gælder for aldersklasserne mellem 21 og 59.
4. Ovennævnte bestemmelser trådte i kraft 23. februar 1966.

Fastetid

Den romerske liturgi har en vidunderlig evne til at få os til at lytte. Som i en ouverture eller en symfoni formår den at anslå et motiv, et motto, som senere hen moduleres i de mest forskellige former. Den finder de ord, som rusker os op og siger os nøjagtig det, vi trænger til. På den første adventssøndag råber den til os: »Nu er vor frelse nær!« På den første søndag i fastetiden formaner den os med Paulus' ord: »Se, nu er det en nåderig stund, nu er det frelsens dag!« Det andet Vatikanconcil har i sin pastoralkonstitution om Kirken i verden af idag i afsnittet om fred og krig gentaget de samme ord (2 Kor. 6,2) og kommenteret dem med en lille tilføjelse: »Se, nu er det en nåderig stund, til at fornye vore hjerter!« (n. 82).

Som et basunstød rammer disse ord os midt i vor fortravlede tilværelse. Det typiske i denne sætning er ordet »nu«. I kristendommen er der altid et »nu«. Sålænge vi lever er det aldrig for sent. Altid kan vi begynde forfra, altid kan vi rydde op i fortiden og vende det fortidige til noget fremtidigt. Aldrig er alt håb ude. Guds nåde venter altid på os, ligesom evangeliets fader ventede på den fortabte søns hjemkomst.

Vor hellige Moder, Kirken, venter en fornyelse af os i denne fastetid, en »om-sindelse«. Paulus henviser i søndagens læsning (2. Kor. 6,1–10) til sit eget eksempel, sin trofasthed i Herrens tjeneste. Måske studser vi et øjeblik, når vi læser denne sætning. Begynder nu også Paulus at rose sig selv? Nej og atter nej! Denne trofasthed er Guds gave, et resultat af hans forening med Gud. Det er Gud, som virker i ham; Guds nåde gør ham stærk. I hans ydre magtesløshed kommer Guds nåde først til udfoldelse. Men også vi skulle tænke lidt mere på den virkekraft, som Gud Faderen i dåben har nedsænket i vor sjæl. Vor tro er alt-

for ofte uvirksom, passiv og selvopgivende. Hvor ofte klager vi: Vi formår intet! Men Guds nåde har en tendens til at være virksom. Vor tro er ikke blot en følelse eller en mere eller mindre klar overbevisning, men en energi, som kan mestre livet. Kender vi endnu det gamle ord – vi skammer os næsten over at nedskrive det – at den kristne bør 'bringe ofre'? I gamle dage fastede man til dels meget strengt, man gav afkald på støjende forlystelser, man pålagde sig selv en bod. Nu derimod prædiker man tidlig og silde en åbning til 'verden'. Men man overser, at 'verden' i det Nye Testamente har en dobbelt betydning. Ordet 'verden' kan betyde de af Gud skabte ting, om hvilke Guds Ånd siger, at alt var

SKRIFT- BETRAGTNING

1. søndag i fasten

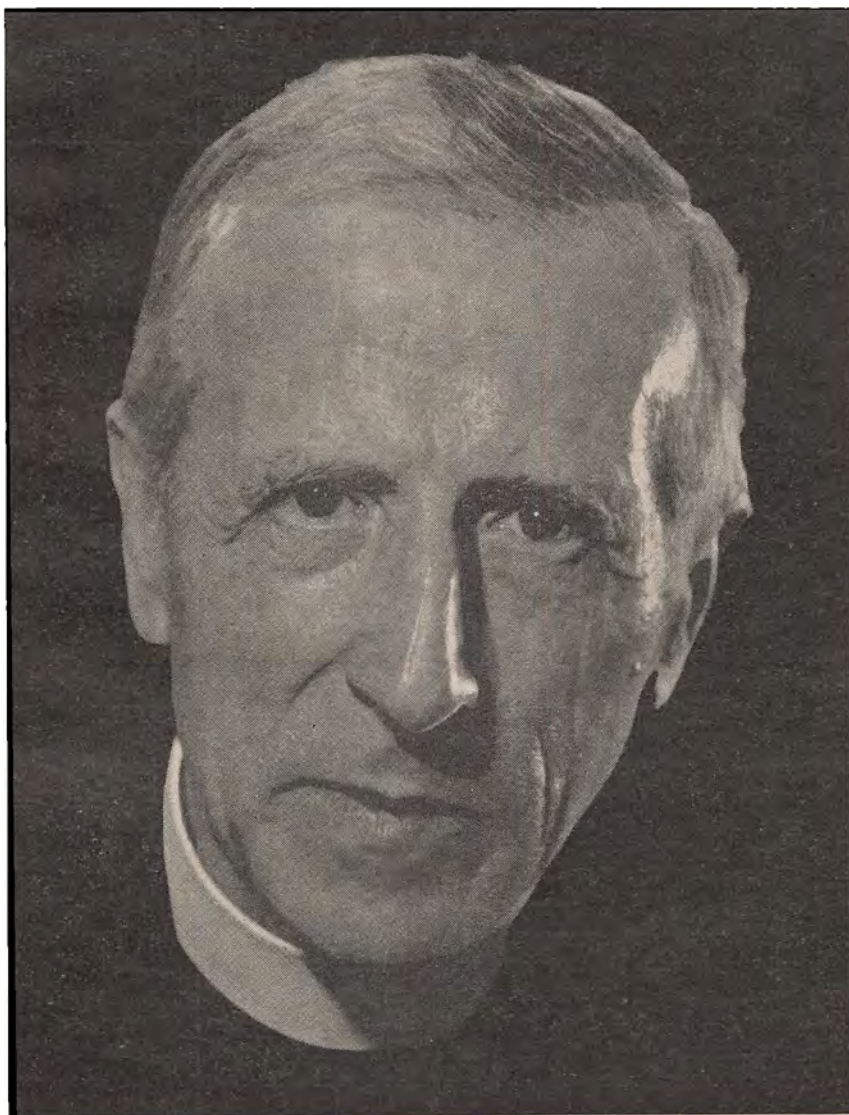
'såre godt' (1. Mos. 1,31). Men ordet 'verden' kan også (især hos Johannes) betyde den Gud fjendtlige verden. Som kristne kan vi aldrig forliges med denne anden betydning af ordet. Johannes siger: »Alt der er i verden, er kødets lyst og øjnenes lyst og pral med jordisk gods« (1. Joh. 2,16). Vi faster ikke mere, måske fordi vi, det 20. århundredes nervøse mennesker, ikke mere formår det. Fastetiden adskiller sig ikke meget fra kirkeårets andre tider. Men tør vi endnu advare vore unge mod at deltage i et bal, når det falder i fastetiden? Er vi efterhånden så ligedannede med denne verden, at enhver tale om et 'fasteoffer' irriterer os? En tro, der ikke giver sig udslag i kontant mønt, er en uvirkelig tro. Kirken, som har dispenseret os fra 'idligere tiders strenge faste, pålægger os et fasteoffer. Så snart der røres ved vore penge, vågner vi. Det

hvad nu?

er ingen hemmelighed, at bispedømmets økonomi er ilde stedt. Kunne den fastealmisse, som vi plejer at nedlægge i de til dette formål i vore kirker opstillede bøsser, ikke være et virkeligt offer? Et savn, vi mærker, et afkald, vi føler. Vor hjemlige kirke og vi selv trænger til dette offer.

Paulus henviser i teksten som bevis på sin udholdenhed i Herrens tjeneste til sine trængsler. Atter anfører han som i læsningen på søndag Sexagesima et helt lidelseslitan (v. 4-10). I disse trængsler, i denne angst og nød, i slid og slæb, i nattevågen og sult har han brugt retfærdighedens våben. Han nævner renhed, kundskab, langmodighed, mildhed, oprigtig kærlighed og andre dyder. Det er, som om Paulus ville sige: vent ikke, at det kristne liv er en gang gennem paradiset. Troens gave er en kraft til at mestre livets vanskeligheder. Den kender livets skygesider, dets modgang, dets slid og slæb. Men den overvinder dem alle.

Chardin kan ingen beskyldte for en monastisk opfattelse.

Den forvandler 'trængslerne' ved at forstå dem ('kundskab') i troens lys. Den forvandler livets 'hug og slag' til mildhed, langmodighed og oprigtig kærlighed. Den giver en overnaturlig fred midt i tidens ufred og utryghed. Denne formaning til at overvinde det onde med det gode gælder især i fastetiden. Uden at være pessimist kan man dog sige, at vi lever i en vanskelig tid. Vi kristne møder megen modstand. Vi lider under tidens forvirring, også inden for kirken, hvor mange ikke kan vænne sig til de nye signaler, især når de forkyndes i en forvrænget form. Her kræves der især i fastetiden – mod, udholdenhed, håb og bæreevne. Gud er med sin Kirke og forlader den ikke.

I sidste del af læsningen (v. 8-10) nævner Paulus nogle konkrete forhold i sit eget liv og viser, hvordan han har forholdt sig i dem. Disse konkrete forhold optræder altid

parvis og er karakteriseret ved en modsætning. Han nævner 'ære/vanære', 'ondt rygte/godt rygte', 'forførere/sanddru', 'bedrøvet/glad' og en del andre modsætninger. Trænger vi i meditation dybere ind i den hellige teksts, vil vi forstå, at vi i livets gode og onde tilskikkelser skal bevare en vis 'indifferens', en sindets overbærenhed, der i alle ting søger Gud og Ham alene. Teilhard de Chardin, som ingen kan beskyldte for en »monastisk opfattelse«, kalder det i bogen 'Det guddommelige Milieu' en 'lidenskabelig ligegyldighed' (un passionnée indifférence). Hvor meget vi end knytter os til verden – og det skal vi jo –, skal vi altid finde Gud i alle ting, men aldrig uafhængigt af Skaberen selv. Det lys, som gør tingene og forholdene gennemsigtige, troens lys, giver os en vis frigjorthed fra denne verden. Mon fastetiden ikke er en appel til alle kristne om at tænke på denne frigjorthed? »Gud alene er nok, alt andet er biting«, siger Terese af Avila.

H. Roos S.J.

Kommer sne, kommer uråd

2 mand, Lars Nordbo og Knud Christensen, har arbejdet med 1 dags afbrydelse i det nye år. Det flade tag over menighedssal, »klostergaard«, og kirkens vestlige vinge er lagt og foreløbig asfalteret. Nu er man igang med at forberede beklædningen af det stejle tag med aluminium. Arbejdet skrider rask fra hånden, så længe vejret er tørt – men kommer sne, kommer uråd. – Ved et byggemøde den 10. februar modtog Johanneskirken tilsagn om granit til alteret, hvis dette må opføres af flere stykker, – hvad indtil videre synes at være en særdeles god idé. – Byggefonden er steget til 403.000 og humøret er højt.

Vi søger et par træarbejdere snarest og til foråret et par murere til fugning og efterreparationer. Alle vore hjælpere får kost og logi i det omfang, det kan være dem til gavn.

Lørdag d. 5/3 kl. 15 holdes møde med menighed, frivillige og arkitekt. Alle interesserede indbydes hjerteligst – ikke mindst eventuelle hjælpere. – Vor frimærkeafdeling søger endnu et par hjælpere til at vaske og sortere.

*Paul d'Auchamp, præst
Vandtårnsvej 5, Søborg. Telf. 690301
bedst 9,30-10,30 onsdage.
Giro 99101.*

Ikke fordømme, men forhindre

Adjunkt Kaspar Kallan kommenterer pater

M. Drouzys artikel »Aldrig mere krig«.

Som svar på mit indlæg i Katolsk Ugeblad nr. 4 har pater Drouzy i nr. 5 skrevet en kronik, som desværre er egnet til på ny at forvirre begreberne. Derfor er det nødvendigt at tilføje nogle korte bemærkninger:

1. Når konciliet endeligt har vedtaget en tekst, i dette tilfælde Gaudium et Spes, har forudgående udtalelser af tilfældige koncilfædre og eventuelle interviews med tilfældige teologiske sagkyndige ingen betydning længere. Hvis de strider mod konstitutionens tekst, er de nu modsagt af Kirkens højeste myndighed, og hvis de svarer til teksten, er de overflødige. Hvorfor skal vi dog have at vide fx. at en eller anden fransk biskop på et tidspunkt har ment, at en forsvarskrig ikke var legitim, når konstitutionen tydeligt nok siger, at en stat har både ret og pligt til at forsvare sine borgere – måske endda støttet af samme biskop ved stemmeafgivningen? Hele den første lange del af kronikken har kun interesse for historikere, og for dem er den alligevel ikke tilstrækkelig.

2. Pater Drouzy (eller de biskopper, han citerer) misforstår begreberne total krig og begrænset krig. Da kronikøren endelig når frem til den vedtagne tekst, anfører han ord, der er sagt om den totale krig, som de var sagt om enhver anvendelse af de videnskabelige våben. Han mener med rette, at disse våben også omfatter atomvåben, naturligvis, men han har ikke ret i, at de videnskabelige våben er blevet »fordømt«. Han hævder, at konstitutionen ikke skelner mellem retfærdig og uretfærdig krig, men modsiges heri af de citater fra teksten, han selv har anført. For øvrigt citerer han i en noget omtrentlig oversættelse, der ser ud til ikke at være foretaget fra den autentiske latinske tekst.

3. Undervejs kommer pater Drouzy (i en udtalelse af kardinal Alfrink) til at hævde, at pave Johannes XXIII har fordømt atomvåbne i rundskrivelsen *Pacem in Terris*. Heri har pateren (eller Hans Eminence) ikke ret. Pave Johannes kræver i retfærdighedens, fornuftens og den menneskelige værdigheds navn, at staterne når frem til en ordening, der forbyder atomvåben (ut atomica

arma interdicantur). (AAS 1963 p. 287, i den danske oversættelse s. 38).

4. Med mit indlæg har jeg ønsket, at Ugebladets læsere efter så mange forkerte meddelelser om spørgsmålet skulle have korrekt besked om, hvad konciliet siger om atomvåbnene. Min hensigt var derimod ikke at sige, hvad jeg selv mente om det. Redaktionens lidt hårdkogte billedvalg synes imidlertid at ville antyde, at jeg eller andre skulle ønske anvendelsen af atomvåben. Det gør jeg naturligvis ikke, og jeg kender ingen, der gør det. I god overensstemmelse med det anførte citat af pave Johannes og med konciliet mener jeg, at brugen af atomvåben skal *forhindres*. De, som ønsker nye *fordømmelser*, er kommet til det forkerte koncilium. At forhindre brugen af atomvåben kræver en politisk indsats, seje, udholdende, tålmodige og opfindsomme forhandlinger i håb om at opbygge den fornødne tillid. Det forekommer

mig, at løsningen af Cuba-krisen i oktober 1962 viste os, at ingen ansvarlig statsmand ønsker atomkrigen, og at den giver os lov at håbe på, at fornuften til sidst når til en løsning. Pater Drouzy havde ønsket, at konciliet talte profetord til den moderne verden. Konciliet har udtalt sig alvorligt nok, men heldigvis uden at anvende profetord, som måske blot havde gjort opgaven vanskeligere for de ansvarlige statsmænd. Den moderne verden er slet ikke lydhør overfor profeter. Og for resten har Gud ikke sendt os profeter.

Kaspar Kallan

— — —
Pater Martin Drouzy O.P. har ikke ønsket at kommentere adjunkt Kaspar Kallans indlæg. Vi kan til sammenligning mellem de to synspunkter henvise læserne til den oversættelse af kapitel V fra koncildokumentet »Kirken i den moderne verden«, som vi bringer i dette nummer.

Billederne til de to indlæg viste ikke atomkrig, men total krig, som begge parter vist vender sig imod. Samtlige illustrationer var således hentet fra krigen i Europa 1939–45.

O felix culpa

Monsignore Kjeld Geertz-Hansen skriver om det »nye syn på Luther«. Han var andet end

»en forløben munk«, men ...

Overskriften er fra Exultet påskemat og betyder »Lykkelige brøde«. Kirken drister sig til at kalde Adams synd »lykkelig« og »nødvendig«, for at vi skulle opleve den lykke at få »en sådan og så stor frelser«. Sagt mere nøgternt: Gud lader sig aldrig overraske; han kan vende det onde til det gode; Gud fik lejlighed til at bevise sin altid tilstedeværende barmhjertighed. Men derfor er der da ingen grund til at rose Adam!

Disse tanker dukkede op i mig, da jeg læste bearbejdelsen af den tyske kirkehistoriker E. W. Zeedens artikel om Martin Luther, aftrykt i Katolsk Ugeblad af 21. januar. Lad os lære at bedømme Luthers person retfærdigt, anerkende hans ærlige anliggende og vurdere hans reformanstrengelser med al mulig forståelse. Han var andet og mere end en »forløben munk«, som man i sin tid polemisk sagde.

Lad os også være klar over alle de skavanker, Kirken var behæftet med ved middelalderens slutning; men for at citere de danske bispers gensvar af 1530 til de lutherske artikler: »ikke kan gejstlighedens åbenbare synder være vranglærernes bevis. En sand klage over Kirkens tjenere kan ikke bevise nogen christen tros falskhed eller nogen vranglæres sandhed.« Skavanker kan forklare og undskylde visse menneskers brud med Kirken, men de kan aldrig retfærdiggøre disse brud. Som bekendt var det 10. årh. værre end det 15., men af dette forfald rejste Kirken sig her som altid ifølge Kristi løfte om at være med den til alle tider; og Åndens redskaber var enkelte helgener, hvoraf pave Gregor VII er den mest kendte, samt Clunyreformen. Kirken skulle også nok have rejst sig efter det 15. århundrede uden den

Fortsættes side 13

FREDEN OG DET INTERNATIONALE SAMFUND

Kapitel V af det andet
Vatikankoncils
pastoralkonstitution
»Kirken i den moderne
verden«.

77 Indledning

I vor tid, hvor menneskene endnu til stadighed hjemses af den nød og frygt, som følger af krigens hærgen eller truslen herom, er hele den menneskelige familie nået til et kritisk stadium i sin udvikling. Gradvis rykker dens enhed nærmere, og overalt er den sig denne enhed mere og mere bevidst. Men den menneskelige familie kan ikke fuldføre den opgave, som er den betroet, nemlig at skabe en mere menneskelig enhed for alle mennesker overalt på jorden, medmindre alle omvender sig til fredens sande væsen med et fornyet sind. Dette gør, at Evangeliets budskab i vore dage blusser op med fornyet glans, i samklang som det er med menneskehedens højeste længsler og ønsker. Det erklærer jo salige dem, som stifter fred, for de skal kaldes Guds børn (Mattæus 5,9).

Idet konciliet gør rede for fredens sande og ædle natur, og idet det fordømmer krigens barbari, ønsker det at rette en indtrængende opfordring til de kristne om ved Kristi hjælp – Han som er fredens ophav – at samarbejde med alle mennesker om at styrke freden mellem menneskene i retfærdighed og kærlighed og at skabe redskaberne hertil.

78 Om fredens natur

Fred er ikke blot ensbetydende med, at der ikke føres krig. Den kan heller ikke blot reduceres til opretholdelse af en magtbalance mellem fjender. Ejheller etableres den ved diktatur. Derimod er den, som det rettelig siges hos Esajas, retfærds frugt (Esajas 32.17). Den er en frugt af den orden, som er indskrevet i det menneskelige samfund af dets guddommelige skaber, og som bør føres ud i livet af mennesker, som tørster efter stadig mere fuldendt retfærdighed. Menneskehedens fælles vel er vel ifølge sin natur primært bestemt af den evige lov. Men hvad dette fælles vel konkret indebærer, er med tidens fremadskriden underkastet uophørlige ændringer. Derfor kan freden ikke siges at være sikret en gang for alle, men den bør til stadighed bygges op på ny. Når hertil kommer, at den menneskelige vilje er ustabil og svækket af synden, er det nødvendigt for at opnå fred, at enhver til stadighed behersker sine lidenskaber og at den legitime øvrighed er årvågen.

Men dette er ikke tilstrækkeligt. Man kan ikke opnå fred i denne verden, medmindre den personlige velfærd

sikres, og mennesker frit og tillidsfuldt giver hverandre andel i de åndelige værdier. En fast beslutning om at respektere andre menneskers og folkeslags værdighed, såvel som en energisk praktiseret medmenneskelighed er absolut nødvendige forudsætninger for at opbygge freden. Heraf følger, at freden samtidig er et resultat af kærligheden, der går ud over det, som kan opnås ved simpel retfærdighed.

Den fred på jorden, som har sit udspring i næstekærligheden, er et symbol på og et resultat af Kristi fred, som udgår fra Gud Fader. For Guds egen Søn, som er blevet menneske, fredsfyrsten, har ved sit kors forsonet alle mennesker med Gud. Idet han førte alle mennesker tilbage til enheden i et folk og i et legeme, slukkede han hadet (Ef. 2,16; Kol. 1,20-22) ved at hengive sig selv, og efter sin opstandelse indgød han kærlighedens ånd i menneskehjerterne.

Af denne grund opfordres alle kristne indtrængende til i kærlighed at gøre, hvad sandheden byder, og sammen med alle oprigtigt fredselkende mennesker at bede og arbejde for fredens sag.

Drevet af den samme ånd kan vi ikke undlade at udtrykke vor beundring for de mennesker, der giver afkald på at bruge voldelig magt for at håndhæve deres ret og som tager deres tilflugt til forsvarsmetoder, som også står til rådighed for de svage. Det er dog en betingelse, at det ikke skader samfundets eller andre menneskers rettigheder og pligter.

Forsåvidt mennesker er syndige, vil truslen om krig være til stede, og den vil vedblive at være til stede, indtil Kristi genkomst. Men forsåvidt mennesker overvinder synden ved en forening i kærlighed, vil de ligeledes overvinde anvendelse af voldelig magt, indtil disse ord bliver til virkelighed, »de skal lave deres sværd til plovjern og deres spyd til segl. Folkeslag skal ikke løfte sværdet mod folkeslag, ej heller mere kende krig.« (Es. 2,4).

79 Om at undgå krig

Skønt de krige, der er ført i vor tid, har forvoldt materielle og moralske ødelæggelser på vor jord, fortsætter kampens hærgen stadig dag for dag i en eller anden del af verden. Nu da enhver art af våben, som den moderne videnskab har frembragt er taget i anvendelse i krigen, truer krigens ubønhørlige karakter med at føre de kæmpende til et barbari, der langt overgår fortidens. Hertil kommer, at den moderne verdens komplicerede natur og forviklingerne i de internationale forhold gør det muligt at føre krigen videre under en anden form ved nye uærlige og samfundsopløsende midler. I mange tilfælde betragtes brugen af terror som en ny måde at føre krig på.

Idet konciliet har menneskehedens tilstand for øje, øn-

sker det fremfor alt at understrege, at folkerettens universelle principper baseret på naturretten stadig står ved magt. Det er selve menneskehedens samvittighed, der mere og mere understreger disse principper. Derfor er handlinger, der bevidst er i strid med disse principper, ligesom ordrer til sådanne handlinger, forbryderiske. Blind lydighed er ikke nogen undskyldning for dem, der efterkommer dem. Til sådanne handlinger må først og fremmest henregnes dem, hvis formål er metodisk at udrydde hele folkeslag, nationer eller nationale mindretal. Sådanne handlinger må fordømmes på det skarpeste som forfærdelige forbrydelser. Derimod må man til gengæld i høj grad rose den sjælsstyrke, som kommer til udtryk hos dem, der vover åbent at modsætte sig en sådan befaling.

En lang række stater har tilsluttet sig internationale konventioner vedrørende krig. Formålet med disse konventioner er at gøre krigsførelsen og dens følger mindre umenneskelige. Bestemmelserne i disse konventioner vedrører emner som behandlingen af sårede soldater og fanger. Disse konventioner bør overholdes. De bør endog forbedres, så at man på en bedre og mere effektiv måde kan begrænse krigens umenneskelighed. Alle, navnlig offentlige myndigheder og eksperter på disse områder, er forpligtede til at gøre alt, hvad de kan, for at gennemføre sådanne forbedringer. Det forekommer endvidere rigtigt, at der gennemføres en lovgivning, som indeholder humane regler for de mennesker, som af samvittighedsgrunde nægter at bære våben. Dog under forudsætning af, at de indvilliger i at tjene det menneskelige samfund på anden måde.

Krigen er visselig ikke afskaffet menneskene imellem. Så længe faren for krig består, og der ikke findes nogen kompetent international myndighed udrustet med de fornødne magtmidler, kan man ikke nægte regeringerne retten til lovligt forsvar, når vel at mærke alle muligheder for fredsforhandlinger er udtømte. Regeringerne og andre, som har del i ansvaret for de offentlige anliggender, har pligt til at behandle alvorlige spørgsmål af den art med den fornødne alvor og beskytte det folk, som de har ansvaret for. Men én ting er at gribe til våben i retfærdigt forsvar for folket, noget helt andet er at ville undertrykke andre stater. Ej heller retfærdiggør krigspotentialet en hvilken som helst brug af militær og politisk magt. Endelig kan den kendsgerning, at krigen ulykkeligvis er brudt ud, ikke i sig selv retfærdiggøre alle handlinger mellem de krigsførende parter.

Men de, der som soldater står i fædrelandets tjeneste, skal betragte sig som tjenere for folkenes sikkerhed og frihed. Så længe de udfylder dette hverv ret, bidrager de i sandhed til fredens opretholdelse.

Retfærds frugt bliver fred og rettens
vinding tryghed for evigt.

Esajas 32,17

Den personlige velfærd er en forudsætning for freden.

80 Om den totale krig

Krigens rædsel og absurditet er blevet umådeligt forøget ved de våben, som videnskaben har frembragt. De krigshandlinger, hvor sådanne våben tages i anvendelse, kan nemlig påføre massiv og forskelsløs ødelæggelse og overskrider derved langt grænserne for et lovligt forsvar. Ja, man kan endog sige, at hvis de våben, der i øjeblikket opbevares i stormagternes våbenlagre, ville blive bragt i anvendelse i fuld udstrækning, ville det medføre et næsten totalt og altomfattende myrderi på begge sider. For slet ikke at tale om de mange ødelæggelser, som ville finde sted i verden, de dødelige eftervirkninger, som man ved at anvende sådanne våben ville sprede overalt.

Alt dette tvinger os til at anlægge en helt ny vurdering af krigen. (2) Vor tids mennesker bør vide, at de vil komme til at aflægge et alvorligt regnskab for deres krigshandlinger. For det er de beslutninger, vi træffer i dag, der på afgørende måde vil komme til at bestemme fremtidens udvikling. Dette taget i betragtning erklærer dette hellige koncil, idet det tilslutter sig de fordømmelser af den totale krig, som de senere paver allerede har udtalt:

Enhver krigshandling, som forskelsløst har til hensigt at ødelægge hele byer eller udstrakte områder med deres indbyggere, er en forbrydelse mod Gud og mennesker. Den fortjener utvetydigt og ufortøvet fordømmelse.

Den særlige fare ved krigen i dag består i, at den giver dem, der besidder de nyeste videnskabelige våben, mulighed for at begå sådanne forbrydelser. Endvidere deri, at den ved en ubønhørlig kædereaktion kan drive menneskene ud i de frygteligste beslutninger. For at noget sådant aldrig må ske i fremtiden bønfaller de forsamlede biskopper fra hele verden alle mennesker, særlig statsledere og militære chefer, om uophørlig at have det store ansvar for øje, som de har over for Gud og hele menneskeheden.

81 Om rustningskapløbet

De våben, som videnskaben har frembragt, oplagres ikke blot med det formål at bruges i krigstilfælde. Da hver enkelt parts forsvarsstyrke anses for at afhænge af dens evne til øjeblikkelig gengældelse, tjener denne våbenoplagring som år for år bliver større, ligeledes, på en hidtil

ukendt måde, til at afskrække fra et eventuelt fjendtligt angreb. Dette regnes af mange for at være det mest effektive af alle de midler, man nu sidder inde med, til sikring af en vis fred mellem staterne.

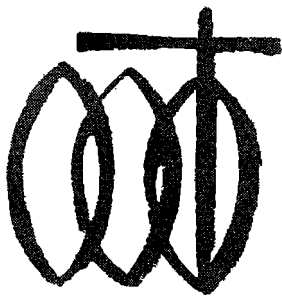
Hvad man end mener om denne afskrækkelsesstrategi, bør menneskene være overbevist om, at dette rustningskapløb, som mange stater tager deres tilflugt til, ikke er nogen sikker vej til varig opretholdelse af freden. Den herved fremkomne såkaldte balance er heller ikke nogen sikker og sand fred. I stedet for at fjerne årsagerne til krig, bliver disse derved snarere efterhånden mere truede. Samtidig med at man offer uhyre summer på fremstilling af stadig nye våben, kan der ikke skaffes de fornødne midler til at afhjælpe den katastrofale nød, som hærger hele den moderne verden. Snarere end at bilægge uoverensstemmelserne mellem nationerne spreder de deres smitte til andre dele af verden. Ud fra en helt ny holdning bør man finde nye veje til at fjerne denne skandaløse situation og befri verden for den knugende angst ved at genoprette den sande fred.

Derfor bør det endnu engang slås fast, at rustningskapløbet er en overordentlig alvorlig svøbe for menneskeheden og en utålelig krænkelse af de fattige. Det må i høj grad befrygtes, at hvis dette varer ved, vil det på et eller andet tidspunkt udløse den død og ulykke, som det forbereder midlerne til.

Belærte af de ulykker, som menneskeslægten har gjort mulige, bør vi udnytte den frist, som Gud har skænket os, og som vi er taknemmelige for, til at blive os vort eget ansvar mere bevidst og til at finde midler til at bilægge vore stridigheder på en mere menneskeværdig måde. Guds forsyn byder os, at vi skal frigøre os fra krigens ældgamle slaveri. Hvis vi undlader at foretage et sådant forsøg, ved vi ikke hvor langt vi vil blive ført ad den skæbnesvangre vej, vi er slået ind på.

82 Om det fuldstændige forbud mod krig og den internationale aktion for at undgå krig

Det er derfor vor klare pligt at sætte alle kræfter ind på at forberede det tidspunkt, da krigen kan forbydes fuldstændig ved international enighed. Dette mål kræver utvivlsomt, at man opretter en af alle anerkendt verdens-

omspændende myndighed. Denne myndighed skal være udstyret med effektiv magt til på alle vegne at garantere såvel sikkerhed som retfærdighed og respekt for retten. Men før en sådan ønskelig myndighed kan oprettes, må de højeste eksisterende internationale organisationer gøre en energisk indsats for at finde bedre og bedre midler til at opnå indbyrdes sikkerhed. Eftersom freden må tilvejebringes på grundlag af gensidig tillid landene imellem og ikke kan påtvinges dem gennem frygt for de våben, man har til rådighed, bør alle arbejder henimod, at rustningskapløbet omsider får en ende. Man bør med ærlig vilje påbegynde en nedrustning, naturligvis ikke ensidig, men idet man samtidig går frem efter traktatmæssigt fastlagte retningslinjer og støttet af virkelige og effektive garantier. (4).

I mellemtiden må man ikke undervurdere den indsats, der allerede er gjort og stadig gøres for at fjerne krigsfaren. Snarere bør man opmuntre den gode vilje hos de overordentlig mange regeringschefer, der arbejder på at afskaffe krigen, som de afskyr. Skønt tyngtet af deres høje embedes tunge ansvar, er disse mænd opfyldt af ønsket om at gennemføre den meget alvorlige opgave, de har påtaget sig, selv om de ikke kan komme uden om problemernes sammensatte karakter, som de nu engang er. Man bør til stadighed bede Gud om at give dem kraft til utrætteligt at gå fremad og til uden frygt og med styrke at gennemføre den opgave at opbygge freden. Dette arbejde er udtryk for en meget stor kærlighed til menneskeheden. I dag kræver dette i sandhed, at de sætter sig ud over, hvad hensynet til deres eget land tilsiger, at de tilsidesætter national egoisme og ambition om at beherske andre nationer, og at de nærer dyb ærbødighed for hele menneskeheden, som allerede møjsommeligt er på vej mod sin enhed.

Problemerne vedrørende fred og afrustning har allerede været genstand for omfattende, besværlige og uop-hørlige forhandlinger. Disse samt de internationale kon-

gresser, der behandler sådanne spørgsmål, bør betragtes som de første skridt hen imod en løsning af disse alvorlige spørgsmål og fremmes med større iver, så at de i fremtiden giver sig udslag i konkrete resultater. Ikke desto mindre bør menneskene passe på, at de ikke slår sig til tåls med den indsats, som gøres af nogle få, uden at overveje deres egen stilling. For statsmændene, som på samme tid skal stå til ansvar for deres eget folks velfærd og fremme hele verdens vel, er meget afhængige af den offentlige mening og indstilling. Det nytter dem intet at arbejde for fred så længe følelser af fjendskab, foragt og mistro såvel som racehad og ubøjelege ideologier fortsætter med at skabe skel mellem mennesker og sætter dem op imod hinanden. Derfor er der fremfor alt et presserende behov for en opdragelse til en ny indstilling og for en ny stimulans af den offentlige mening. De, der beskæftiger sig med pædagogisk arbejde – særlig blandt de unge – eller som danner den offentlige mening, bør betragte det som deres vigtigste opgave at fremelske et nyt syn på freden. Vi har alle brug for et sindelagsskifte, når vi ser på hele verden og på de opgaver, som ligger foran os, og som vi samlet kan løse til menneskehedens fremgang.

Men vi bør ikke lade os narre af illusionen. For medmindre fjendskabet og hadet lægges bort, og man afslutter holdbare og oprigtige aftaler om verdensfreden i fremtiden, vil menneskeheden, som allerede er ude i en alvorlig krise, skønt den sidder inde med stor viden, måske nå til den stund, hvor den kun vil erfare dødens frygtelige fred.

Samtidig med at vi siger dette ophører Kristi kirke, som er til stede midt i denne angst, som præger vor tid, ikke med at nære et fast håb. Den agter igen og igen, hvad enten det er belejligt eller ubelejligt, at fremsætte dette apostelens budskab: Nu er det nådens tid til at forandre hjerterne, – se, nu er det frelsens dag: (5).

Deres sværd skal de smede til plovjern, deres spyd
til vingårdsknive; folk skal ej løfte
sværd mod folk, ej øve sig i våbenfærd mer.

Esajas 2,4

O felix culpa Fortsat fra side 8
bevægelse, som Luther blev ophavsmanden til. Det gjorde den i øvrigt også ved helgener som Filip Neri, Ignatius af Loyola, Kamillus af Lellis, Vincens af Paul, Terese af Avila med mange flere: »den falanks af helgener«, som Johannes Jørgensen engang omtaler netop i denne forbindelse.

Den sorte og uretfærdige legende om Luther skal ikke afløses af en anden, der bl.a. fortæller, at »vi havde været fattigere uden ham«; citatet er fra vor artikel. For bortset fra det »store skisma« med Østens kirker kan man for Europas vedkommedne sige, at ingen mand har større andel i vor splittelse, religiøst som kulturelt, end Luther. Selv den på mange måder stivnede position,

vor Kirke i fire hundrede år har indtaget, skyldes for en stor del ham. Ingen turde for eksempel gå videre med den liturgiske udvikling, der altid havde fundet sted, fordi den lutherske reformation havde skabt den største usikkerhed. For vort eget fædrelands vedkommende mener jeg i fuldeste alvor, at det var en ulykke, at det gik, som det gik. Danmark havde én reformator på den katolske kirkes grund: Poul Helgesen. Han tabte over for Hans Tausen – desværre.

At Gud så bagefter udvirkede rige ting i den fra Rom skilte, danske kirke, anerkender vi og glæder os over det, som vi glæder os over alt fællesskab med vore ikke-katolske landsmænd, og sammen med dem må vi så se at samle det spredte. Men Peter Schindlers ord, nedskrevet et sted for mange år siden, har stadig gyldighed: »Vil man reformere Kirkens sæder, bliver man helgen. Vil man reformere dens lære, bliver man vranglærer.« Og det kan aldrig være Kristi mening, at hans Kirke skulle splittes, som det er sket; så havde han modsagt sig selv.

Mennesket Luther kan jeg respektere, da »dommen hører Gud til«. Hans værk – dets hovedsum – kan jeg kun på det dybeste beklage. Det var hverken »lykkeligt« eller »nødvendigt«. *Kjeld Geertz-Hansen*

Protestantiske arbejdere

De protestantiske arbejdere i Frankrig har udsendt et skrift, hvori det hedder, at de protestantiske kirker ikke forstår industriarbejdernes problemer.

»Mange af vore brødre tror, at der ikke længere er nogen arbejderklasse, og at det er slut med den økonomiske udnyttelse af menneskene«, står der i skriftet. »På grund af denne misforståelse af de faktiske forhold finder vi også indenfor kirken de barrierer, som eksisterer i samfundet forøvrigt. For os som kristne arbejdere er det ved at tjene arbejdernes verden, at vi tjener Kristus. Det vil sige at deltage i deres forskellige kollektive organisationer (fagforbund, politiske partier o.s.v.). Det vil også sige at hjælpe dem til at genoptage de frigørende kræfter, som udgår fra Jesus Kristus«.

Opråbets forfattere har to mål: At danne arbejdergrupper, som i indu-

striverdenen bevidst går ind for kristent vidnesbyrd og tjeneste, og at hjælpe arbejderne til at finde deres plads i kirken.

Det hedder til sidst: »Vi vil ønske alle vore brødre velkommen, enten de oprindeligt er katolikker eller vantro, blot vi ikke glemmer, at vort vidnesbyrd må have sit udgangspunkt i respekten for deres overbevisning«.

Katolsk Arbejderaktion og Unge Katolske Arbejdere

har sendt følgende budskab til USA's præsident:

»Menneskeheden må gøre ende på krigen – ellers vil krigen gøre ende på menneskeheden,« har præsident Kennedy udtalt.

Vi opfordrer Dem, præsident Johnson, til at standse krigen i Vietnam!

Det er umuligt at fæste lid til præsidentens fredsoffensiv, så længe man ikke er villig til at acceptere Vietnam som forhandlingspartner.

Ved at alliere sig med reaktionære og fascistiske kræfter mister USA alle frihedselskende menneskers tro på, at dette land kan stå som garant for fred og frihed.

Vi opfordrer Dem, præsident Johnson, til at handle realistisk ved at bryde med regeringen i Saigon, indstille bombardementerne og acceptere pave Pauls forslag om mægling foretaget af en eller flere neutrale stater.

— UDMÆRKELSER —

Under rådsmødet af Hertug Knuds Division uddelte biskop Hans L. Martensen mandag d. 31. jan. den pavelige udmærkelse »Pro Ecclesia et Pontifice« til fru Lily Valeur Fausbøll.

Den 8. februar uddelte biskop Hans L. Martensen ved en reception i den Apostoliske Delegation pavelige ordener til

Helge Kjærulff, Kommandørkors af pave Sankt Silvesters orden.

Jørgen Berg, Kommandørkors af pave Sankt Silvesters orden.

Andreas Prüser, Kommandørkors af pave Sankt Silvesters orden.

Joh. Esbern von Folsach, Kommandørkors af pave Sankt Gregorius den Stores orden.

Fortsattes side 17

Konciliet om de »adskilte brødre«

»På den anden side bør katolikkerne med glæde erkende og værdsætte de ægte kristne skatte, som stammer fra den fælles arv, og som findes hos vore adskilte brødre. Det er rigtigt og gavnligt at erkende Kristi rigdom og magt i de andres liv og hos dem, som – undertiden med udgydelsen af deres blod – vidner for Kristus. Gud er nemlig altid underfuld og værdig til vor lovprisning i sine gerninger.

Vi må heller ikke se bort fra, at alt det, Helligåndens nåde udvirker i vore adskilte brødres hjerte, også kan bidrage til vor opbyggelse. Intet af, hvad der virkelig er kristent, kan nogen sinde stride imod troens ægt-hed, men kan tværtimod altid føre til en mere fuldkommen tilegnelse af Kristi og kirkens mysterium.

Splittelsen mellem de kristne hindrer dog trods alt kirken i at realisere sin egen fulde katolicitet i dem af Guds børn, som nok er knyttet til den ved dåben, men som ikke desto mindre er adskilt fra det fulde fællesskab med den. Og endnu alvorligere er det, at det derved også bliver vanskeligere for kirken fuldtud at udtrykke sin katolicitet i alle dens aspekter i det konkrete liv.«

(Dekretet om økumeni, § 4.)

Dialog med en kirkekomponist

»Vorherre og hans disciple sang heller ikke Fadervor efter noder,« siger Bernhard Lewkovitch i denne samtale med Bernhard Andersen

Blandt de liturgiske reformer, som myldrer frem i de danske katolske kirker i denne tid, findes også sporadiske forsøg på at udfolde en anvendelig liturgisk sang og musik. Bemærkelsesværdig er i så henseende den danske højmesse, som er komponeret af Domkirkens organist, Erling Rasmussen, og allerede er »prøvekørt« i forskellige kirker. Det afgørende fortrin ved denne højmesse er, at den helt igennem er dansk, hvortil kommer, at melodierne er enkle og lettilgængelige. Erling Rasmussens højmesse er endnu et vidnesbyrd om den flid og begejstring, der udfoldes hos reformivrige enkeltpersoner og menigheder herhjemme.

Men hvordan ligger det med fliden og begejstringen hos den liturgiske musikkommission, biskop Martensen har nedsat, og hvis opgave det er enten at godkende eller selv at skabe fremtidens liturgiske sang og musik?

Vi stiller spørgsmålet til musikkommissionens mest fremtrædende medlem, komponisten Bernhard Lewkovitch, som er ekspert på området. Han vil kun svare for sig selv, men fortæller straks, at kommissionen kun har holdt orienterende møde, at den til dato ikke har godkendt noget forslag, og at det med hans personlige flid og begejstring forholder sig sådan, at han ikke har nedfældet en eneste node på papiret.

– Det trænger til en nærmere forklaring, Bernhard. Er du doven?

– Situationen i dag fremgår klart af en radioudsendelse, vi hørte fornylig, svarer komponisten. Det skulle være en dansk katolsk messe, men var én pærevælling af græske kyrieråb, latinske melodier og danske salmer tilsat en kommenterende speakerstemme, der tvang lytterne til at skele med ørerne.

– Og hvad vil du sætte i stedet?

– Jeg har ikke noget at sætte i stedet. Det er et aldeles håbløst foretagende.

– Hvorfor ikke tage ved lære af folkekirken og bruge gregorianske melodier til dansk tekst?

– Der findes overhovedet ingen sammenhæng mellem den gregorianske musik og det danske sprog.

– Men folkekirken får det da til at hænge sammen!

– Det er lige så umuligt, som hvis en fraskilt katolik samlever i et ægteskab godkendt af de borgerlige myndigheder. Det er et ægteskab i deres øjne – men er det i vore? spørger Bernhard Lewkovitch.

– Er der principielt noget i vejen for en sammensmeltning af dansk sprog og gregoriansk musik?

– Det danske sprogs tonik og rytmiske fald i modsætning til det objektive, statiske og overpersonlige i kirkelatin.

– Men latin og gregoriansk har ikke altid hørt sammen. Ægteskabet må være indgået på et eller andet tidspunkt. Hvordan blev det adskilte dengang forenet?

– Gregoriansk sang har sin oprindelse i den jødiske synagoge og er senere blevet kultiveret på europæisk, romersk-katolsk grund. Det lykkelige resultat er en for Middelalder-

ren tidstypisk sammensmeltning af ånd og evne.

– Så er sagen måske den, at I mangler ånd og evne. Er det også tidstypisk?

– Problemet løses i hvert fald ikke ved at messe videre på resterne af jødedommen, svarer Bernhard Lewkovitch, der fryder sig over, at samtalen er ved at udvikle sig til en slags boksekamp.

– Skal dit udsagn være et frontalt angreb på den gregorianske sang?

– Nej. Det er et forsvar. Lad den hvile i fred!

– Hvordan skal problemet så løses, og hvori består det egentlig?

– Problemet har vi belyst. Det hedder sig, at liturgien skal fornyes. Derved må vi forstå, at den ikke blot skal ændres, men at den i forhold til den form, vi forlader, skal simplificeres. Herefter står det klart, at det efterlyste intet mindre er end den helt store kunst, hvor storhed og enkelhed lykkeligt forenes, ganske som i Middelalderen. Det siger sig selv, at stillet over for en sådan opgave kommer en engageret komponist til at skælve ved tanken. Og de rystelser, han udsættes for, når han under søndagsmesserne hører én præst sige »Herren være med eder« og en anden »Herren være med jer«, gør det ikke bedre. Selve grundlaget for opgaven må være en takkelig omgang med det danske sprog – og hér bør præsterne på ingen måde være enerådende.

– Hvad mener du så, det skal hedde?

– Enten »Herren være med os alle«, hvortil menigheden passende kunne svare »amen«, eller »Herren være med jer«, hvortil ikke skal svares »og med din ånd«, hvilket er meningsløst, da svaret skal være »Tak i lige måde«. Ligeså når det hedder »Lad os opløfte vore hjerter« o.s.v. Mit hjerte sidder på sin plads i brystkassen, og jeg hverken kan eller vil løfte op i det. I stedet kunne

Bernhard Lewkovitch.

man sige »Lad os stemme sindet på værdig vis«. Det er simpelt hen umuligt at forny en liturgi, hvis man ikke først indfører nye, tidssvarende tanker.

– Flere alvorlige forhindringer for skabelsen af en ny liturgisk sang?

– En meget afgørende! Det er naivt at tro, at man nu i slutningen af det 20. årh., fordi alt nu skal være på dansk, kan få menigheden til at synge mere end i den latinske æra. At det ikke vil være tilfældet, kan enhver overbevise sig om ved at gå i kirke om søndagen.

– Synger vi da for lidt, for meget eller for dårligt?

– Danmark er overhovedet ingen syngende nation, hvilket betyder, at man ikke vil synge mere på dansk til iørefaldende melodier, end hvis man sang 8. messe.

– Hele komponistens grundlag er altså undermineret. Sproget er for dårligt, og folk generer sig for at synge ud . . .

– Det er ikke lysten, der mangler. Det er evnen!

– Dét var en meget hård dom, Bernhard. Hvis dét er sandt, er din opgave totalt umulig.

– Hver eneste gang, jeg påbegynder et musikalsk arbejde, føler jeg, at jeg arbejder med en umulig sag. Jeg begynder med formodninger, og holder disse ikke stik, kasseres de. Men jeg opgiver ikke . . .

– Skal man ride opgaven op, bliver det altså en kombination af folks manglende syngesevne og din evne til at skabe på trods af alt?

– Noget i den retning, men resultatet er på forhånd dødsdømt, såfremt der bliver tale om en stiliseret menighedssang. Jeg har en vag formodning om, at en af hemmelighederne til løsning af problemet ligger i at lade hver fugl synge med sit næb. Folk, der synger falsk, skal også frit synge med. En tilsyneladende broget og tvangfri syngemåde er måske det sandeste, oprindeligste og oprigtigste udtryk for, hvad der bevæger sig i en universel menighed. Vorherre og hans disciple sang jo dog heller ikke Fadervor efter noder.

– Du ønsker ikke at afskrække folk med en slags »modernistisk« sang, der kun egner sig for udvalgte kor, men vil altså gengive det danske folk evnen til at synge ved at forløse den medfødte syngetrang?

– Søge at forløse! Men der forestår et kunstnerisk oprydningsarbejde – et forstadium, om man vil. Og her skal sprogfolkene gøre deres. I en sådan kaotisk overgangsperiode må

Den gregorianske sang er af jødisk oprindelse.

man gøre sine iagttagelser og fastholde eventuelle velegnede indslag. Hver eneste gang, jeg er til højmesse, tager jeg bestik af menighedens udtryksmåde og dialogen præsten og menigheden imellem. Hver gang skriver jeg mig noget bag øret og håber på, at et helhedsbillede af noget dybtfølt og varigt en dag dukker op . . .

Bernhard Lewkovitch scorede en klar pointsejr i sin »boksekamp« med interviewereren, der forlod komponisten med dyb forvisning om at have mødt en stor kunstner, der elsker sin kirkes liturgi og med stor ydmyghed har givet sig i kast med en tilsyneladende umulig og uløselig opgave.

Jo, musikkommissionen arbejder. Men den ønsker, som denne samtale med Bernhard Lewkovitch tydeligt

viser, ikke at spise hverken Gud eller den danske menighed af med alt for hurtige og letvundne resultater.

Bernhard Andersen

Benzon's
Begravelsesforretning
Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01
Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

**MARIUS
MP
PETERSEN**

Ringsted isenkramhandel
Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

De sydlige øer

W. Wulff & Søn

v/ Hans Wulff
Murermester
Grønningen 13, Maribo.
Telefon 238

Im. Nielsen

Snedkermester
Brødregade 1, Maribo. Tlf. 759
Begravelse ordnes — alle
aftaler kan træffes i hjemmet.

Farvemessen

Vestergade 21, Maribo.
Telefon 989

Ingemann Jensen

Malermester
Maribovej 139, Nakskov
Telefon 308

Chr. Steffensen

Herreekvipering
Søndergade 2. Telefon 796
Nakskov

Fisk og vildt

Axel Pryds A/S

Telefoner 85 03 00 - 85 02 78
Nykøbing F.

Smede- og maskinværksted,
aut. vand- og gasmester. Spec.: Centralvarme

Chr. Lauritzen

Kirkepladsen 6 - Nykøbing F.
Telefon 85 05 11

K. E. Petterson

Tværgade 6, Nykøbing F.
Telf. 85 01 32
Autoriseret elektro installatør

B. & H. Kofoed Hansen

Slagterforretning
Maria Gade 5, Maribo
Telefon 740
1. kl. kød og pålæg

Aalborg

Fiskehallen

Kastetvej 57, Aalborg
Telefon 13 44 84

RYØ A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Aalborg Nytorv 14. Tlf. 12 88 88
El-installationer - El-artikler
Radio og fjernsyn
Fjernvarme - køleanlæg
Vand - Gas - Sanitet

FOLMER OLSEN

Begravelse ordnes
Reberbanegade 37
Aalborg - Tlf. 12 15 57

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Aalborg
Tlf. 12 03 01

Murermester- og entreprenørførr.

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Aalborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Køb hjemmets udstyr hos

THUEN

Gravensgade 2
Aalborg

Slagtermester

Leo Nielsen

Danebrogsgade 21, Aalborg
Tlf. 12 41 29
Det Hele af Øffen —
og det bedste til Bøffen

Laurits Bageri

Borgergade 32, Aalborg
Telefon 12 69 13
Kun 1. kl. varer anvendes

Mathias
Christensen
ABSALONSGADE 14
AALBORG

København

Sparekassen
for Lyngby og Omegn

Kronborg Margarinefabrik

Niels Brocksgade 4
København V.
Tlf. CE 7840 og 1254

Oliefyr

Centralvarme

Brændselolie

Cinders

NORDISK KUL A/S

Rødovrevej 381-389
Vanløse
Telefon *70 45 30

B. J. Leanders Eff.

A. Madsen, glarmester
Rantzausgade 14,
Københ. N. Tlf. 35 17 02
Specialitet: Blyindfatning

Kaj Uth

Snedkermester
Hyldegaardsvej 14-16
Ordrup, Tlf. 10225
Privat adr.: Nymosevej 14,
Gentofte. Tlf. Søborg 8109.

Kød, flæsk og pålæg

Farum Slagterforretning

Poul Andersen
Telefon 95 00 36
Fineste hjemmelavet pålæg

V. Sæmer & Søn

Blikkenslagermestre
Dybbølsgade 17,
København V.
Tlf. Vester 7001 og 8581

FORSIKRINGS COMPAGNIET
FOR KONGERIGET DANMARK %

☆

Hovedkontor:
St. Kongensgade 68, København K
Telefon *11 21 21

Ernst Grell & Co.

aut. elektroinstallatør
Smallegade 4, København F.
Tlf. Godthåb 2638 - 2678

KSK

Aktieselskab
KØBENHAVNS
BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

Fortsat fra side 13

Henry Schultz, Ridder af pave Sankt Silvesters orden.

Poul Hjorth, Kommandørkors af pave Sankt Gregorius den Stores orden.

Fru Astrid Hjorth, Medalje »Benemerenti«.

Ugebladet ønsker hjerteligt tillykke.

NYE BØGER

Redigeret af Bernard Eric Jensen.

En ny Blicher efterlyses

Anders Bodelsen: *Drivhuset*.

192 sider. Kr. 24,75.

Thaning & Appels forlag.

Anders Bodelsen er både kritiker og forfatter, og man ønsker, at han for en gangs skyld ville gøre det usædvanlige at anmelde sin egen bog, nøgternt og sagligt, men højst sandsynligt ville der i stedet for en analyse komme noget helt tredje ud af det, en ny novelle om novellen. Ikke fordi Anders Bodelsen stilistisk skriver uforståeligt. Han er endda på sin vis lidt gammeldags i sin skrivemåde, bortset fra enkelte ejendommeligheder, der måske skal gengive hans opfattelse af moderne talesprog, f.eks. en del steder udeladelsen af »at«: »Han følte denne fortvivlelse samtidig med han mærkede Bellevues varme sand«, »Efter Dvoraks cellokoncert var forbi slukkede hun for radioen« – eller et manglende »hvor«: »Der var ingen parkering i den gade hotellet lå.« I øvrigt er der usædvanlig mange trykfejl i bogen, hvilket forfatteren dog muligvis er uden skyld i.

Det er imidlertid novellerne selv, eller den opfattelse, de må formodes at give udtryk for, som ofte slår én med en vis usikkerhed. Er »Julestue« med dens drikkeri, ligegyldige snak og forstemmende erotik således et udtryk for forfatterens lede ved den slags selskabelighed, eller mener han virkelig, de ægteskabelige forhold uden skade kan blandes efter lyst og trang? Det er jo vidunderligt med den såkaldte frihed, men hvad fører den til? Man behøver end ikke at være kristen for at kunne indse ægteskabets værdi og nødvendighed, jævnfør f.eks. Sovjetunionens stilling dertil.

Anders Bodelsens noveller er ikke dårligt skrevet. De indeholder en mængde iagttagelser og refleksioner. De er ikke så konstruerede som man-

ge af hans samtidiges, og antallet af seksuelle beskrivelser må – i disse pornografiske tider – siges at være beskedent i forhold til mange forfattere.

For øvrigt er jeg ingeniørlig sikker på, om man ikke én gang for alle skulle vedtage at kalde naturlige ting og begivenheder ved deres rette navn. Det kommer blot fuldkommen an på, hvordan og med hvilken hensigt man siger det. En her i landet udbredt religiøs bevægelse har således tidligere voldt ubodelig skade ved sit fortielsessystem, sit snæversyn og måske især ved, at det ligesom har ligget i luften, at indskydelsen, forestillingen, med andre ord selve fristelsen virkede besmittende. Og man har hårdnakket opretholdt illusionen om synd som noget hæsligt, hvad den jo desværre langt fra altid er, jævnfør at man i trosbekendelsen frasiger sig Djævelen og al hans herlighed. Man har så at sige ikke kunnet røre sig uden at være omgivet af en usund atmosfære af syndighed på alle leder og kanter, mens det dog meget mere kommer an på det positive, viljen, bestræbelsen for at gøre det gode. Der eksisterer unægtelig ondskab i verden, men kun i negativ form.

Man har indtrykket af, at Anders Bodelsen endnu er på vej. Forhåbentlig et talent, som vil finde et klarere, mere overbevisende, mere bevidst sigte.

Tiden skifter, og litteraturen med den. For en 20–30 år siden var noveller nærmest usælgelige. I dag udgiver næsten alle moderne forfattere noveller, der dog langt fra altid dækker, hvad man oprindeligt forstod ved navnet.

Anders Bodelsen omtaler et sted Blicher, som han åbenbart i sin skoletid ikke har kunnet lide. Man må håbe, han er kommet til en anden erkendelse. Blichers bedste noveller er (trods blandt andet Karen Blixen) hidtil uovertrufne på dansk. Der skulle bare komme en ny Blicher, som i tidens sprog forstod at skrive, så det var værd at høre på! Novellens korte form er som digtet: Hvad kan det ikke indeholde af intens beskrivelse, koncentreret iagttagelse, is og ild på én gang!

Aage Dyrkjøb

Husk byggemødet
ved Johanneskirken
5. marts kl. 15

Skal man være ked af det?

Harvey E. Cox: *The Secular City*.

SCM Press. (21 s.)

Byen uden »Gud« – eller den moderne verden.

Skal en kristen være ked af sækulariseringen? Før man nu tager standpunkt for eller imod, må man være enig om, hvad man forstår ved dette nye kirkelige begreb.

Sækularisering er den bevægelse som går »i retning af den menneskelige autonomi« (herved forstås jeg opdagelsen af de love, som verden lever efter og klarer sig med inden for videnskab, samfunds- og statsliv, kunst, etik og religion). Mennesket har lært at klare sig selv i alle vigtige spørgsmål uden at tage sin tilflugt til »arbejdshypotesen: Gud. Katolsk og protestantisk historisk skrivning er nu enige om, at i denne udvikling må man se det store frafald fra Gud, fra Kristus...«, skrev Dietrich Bonhoeffer i nazifængslet. (8.6.1944).

Er denne sækularisering siden højmiddelalderens renæssance nu en udvikling hen imod det store frafald fra Gud?

Nej, svarer Teilhard og han forsøgte ud fra sine videnskabelige studier at skabe en ny teori, der kunne tolke udviklingen positivt. Nej, svarer også Harvey Cox, men nu ud fra evangeliet selv.

Menneskets opgave her i verden er at udfylde alle huller i dets viden, at overvinde dets magtesløshed overfor alle verdensproblemer, og en kristen burde gå ind for dette rent verdslige program, fordi alle magiske cirkler er brudt, alle hellige køer slagtet.

Hvis en kristen forstod sit »apostatolat«, sin opgave helt, burde han endda høre til avantgarden!

Er det nu bibelsk? Ja, fra først til sidst, fra skabelsesberetningen indtil Jesus af Nazaret og vor egen tid, for der står skrevet: »Opfyld jorden og gør jeg til herre over den« (1. Mos. 1,28). Intet sted, intet dyr, ingen vane er hellig, dvs. urørlig, selv ikke Herrens dag, for »sabbaten er blevet til for menneskets skyld og ikke mennesket for sabbatens skyld« (Mk. 2,27). Kristendommens opgave må til alle tider være befriende; der hvor menneskene er kørt fast i deres egne love, der hvor man vil opretholde umenneskelige samfundsforhold, må de kristne være med til at tale forløsende ord, må de være med

Kaffefirmaet

Børge Kruse

Frederiksborggade 27
Tlf. CE 7609 A

Kaffe - The - Cacao

Mogens Larsen

Ramsherred 31
Aabenraa
Tlf. 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

Aabenraa Brugsforening

Søndergade 15
Aabenraa. Tlf. 2 23 68
Leverandør til St. Ansørs
Klinik

R. Schulik

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 2 02 14

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN

Telefon 121, 205

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaard's Tværvej 13,
Charlottenslund
Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører
Studiestræde 15, København
Minerva 6761
Kontortid 9—16 - Lørdag lukket

Italienske kommunisters

»1. Vatikankoncil«

Generalsekretæren underbyggede sine teser med oplæsning af pavelige rundskrivelser

Det var ikke, som det sig hør og bør, Marx, Engels eller Lenin, der var de flittigst citerede forfattere i partigeneralsekretær Luigi Longos tale på det italienske kommunistpartis 11. kongres. Den tidligere militskommandant i den spanske borgerkrig underbyggede derimod sine teser med lange citater fra Johannes XXIII's rundskrivelser og med oplæsning af konciltekster.

Longo kender sit partis mål: at overtage magten i landet. Og han kender vejen dertil: deltagelse i regeringen. Da man i almindelighed har indset, at dette ikke er muligt ad voldelig vej, må man tage de demokratiske spilleregler i anvendelse — selv om det sker under tilsidesættelse af egne principper — og man må forsøge at indgå forbund for at komme ind i regeringen. Da Longo desuden er klar over, at en af hovedårsagerne, til at hans og parlamentets næststørste parti hidtil har været udelukket fra regeringen, er kirkens afvisende holdning over for kommunismen, er det øjensynlig hans mening i stor stil at vinde katolikkerne for

en dialog med kommunisterne. Med dette mål for øje har han givet partikongressen en karakter, der har inspireret italienske journalister til at give den diverse tilnavne som »det røde koncil« eller »KPIs første Vatikankoncil«.

Det italienske kommunistparti frembyder nu under Longos ledelse et hidtil uset billede af kommunismen: nemlig at man ved udarbejdelsen af sin ny politik lader sig inspirere af kirkens handlinger og meninger.

Longo stillede sig i sin tale positivt overfor sameksistenspolitikken og udtalte sin anerkendelse af det andet Vatikankoncils beslutninger og af pave Paul VI's interventioner mod krigen i Vietnam. Han fremhævede, at motiver, handlinger og målsætninger inden for kirken i den sidste tid havde været en ledetråd i kommunismens kamp, og at mulighederne for, at katolikker og kommunister kan mødes, er blevet større. Han mente, at bevidstheden om, at dette er den vej man må følge, hvis den nuværende internationale politik skal føres ind i en ny bane, er almindeligt udbredt.

Under vajende røde og hvid-gule faner gik Longo til angreb på Moros og centrum/venstre regeringens traditionalisme og »atlantisme«. Han krævede, at Italien ligesom kirken skal holde sig neutralt og dermed søge at komme uden om blokpolitikken. Han fremhævede, at koncilets krav om, at kirken skal holde sig uafhængig af ethvert politisk system, er af yderste vigtighed for den videre politiske udvikling. Han satte i et elegant spring over alle realiteter, da han fortsatte: »Vi bekræfter på ny, at vi går ind for religionsfrihed, for samvittighedsfrihed for alle troende og ikke-troende, for kristne og ikke-kristne. Vi anser det konstitutionelle konkordats princip for anerkendt i Italien én gang for alle. Ligesom vi er modstandere af den konfessionelle stat, er vi også modstandere af statsateisme. — og her spørger vi nu katolikkerne: Er det ikke muligt, er det ikke nødvendigt, sammen at søge muligheder for at mødes og samar-

Nye bøger *Fortsat fra side 17*
til at smide umenneskelighedens djævel på porten.

Dette er en meget kortfattet gengivelse af bogens hovedtanke. Undertiden mumler man under læsningen inden i sig selv: »Nå, nå, det var vist lidt for kvikt«, navnlig er Cox hård ved reformationen, skønt han selv er en kristen af reformatorisk tradition.

Bogens sidste kapitel om Gudsproblemet og den moderne verden er ikke dens klareste og heller ikke dens stærkeste, men resten er en meget inspirerende baggrundslæsning for skema 13, — dog er den efter min mening mere bibelsk og derfor mere menneskelig.

Biskop Robinson skriver med rette om denne bog »Sækulariseringen er ikke evangeliets fjende«, kristendommen har været med til at bane vejen for den.

hap.

bejde for i fællesskab at nå til at opbygge et nyt samfund.«

»Osservatore Romano«, der er Vatikanets dagblad, men ikke pavens personlige talerør, svarede med et lakonisk spørgsmål på Longos tale. Bladet mindede om, at der siden 1935 fra kommunistisk side er dukket tilbud op om samarbejde med katolikker, men at grundlag og motiver for et sådant samarbejde stadig er blevet udskiftet. »I dag er det freden i Vietnam,« skriver Osservatore Romano, »men om hvilken fred drejer det sig? Om den, som alle mennesker uden skelnen mellem race, grænser og ideologier venter på? Eller om en fred, der kan identificeres med de mere eller mindre umiddelbart krigsførende partiers planer og interesser? At sætte pavestolens virke ind i denne sidste sammenhæng ville være et forsøg på at misbruge den som politisk instrument og på at forvrænge dens betydning.«

Hovedlinien i den politik, Longo og PCI's ledelse forelagde kongressen, gjorde et stærkt indtryk på denne og blev enstemmigt optaget på partiets program for de kommende år. Målsætningen for dette program er, forkyndte Longo i en sidste 100 minutters tale:

- at hindre enighed mellem de socialistiske partier
- at forsøge at sabotere katolikernes politiske enighed
- at tvinge den italienske udenrigspolitik til neutralitet ved samarbejde med den katolske verden og ved at følge Vatikanets politik.

Longo beskæftigede sig meget udførligt med den sidste målsætning og lagde en afgrundsdyb Macchiavellisme for dagen i omgangen med sit partis hidtidige principper. Han citerede igen flittigt Johannes XXIII og Paul VI og underholdt sine tilhørere med lange passager fra koncil-dokumenterne. USSR fik ikke en

eneste bemærkning med på vejen – derimod gjorde han Vatikanet til italiensk kommunismes nye førerstat, og han forsøgte at bevise, at der ikke findes ideologiske modsætninger mellem katolicismen og den ateistiske marxistiske kommunisme. Uden at komme nærmere ind på de praktiske sider af det omtalte samarbejde – eksempler forefindes jo i mange lande, man behøver her blot at tænke på Tjekkoslaviet, Polen og USSR – understregede Longo, at de modsætninger, der i fortiden havde været mellem religion og kommunisme, havde været historisk og ikke ideologisk betingede.

Den delegerede Alicata udtrykte klarere og tydeligere end Longo,

hvorfor de italienske kommunister i dag må søge mod større fordomsfrihed: »Vi bør ikke frygte for gaulismen, så længe de Gaulle er os behjælpelig med at knuse et forenet Europa. Og vi behøver heller ikke at frygte andre, hvis vi blot kunne bringe katolikkerne til det punkt, hvor deres enighed i politiske spørgsmål slår revner.« Dermed være alt sagt!

FRU TONIA APPELT

Mosegaardsvej 59, Gentofte (GE 7552) tilbyder at holde foredrag om Frans af Assisi for enhver interesseret kreds. Eventuelle indtægter ville tilfalde Johanneskirken.

ALTERLYS

i alle størrelser

og i øvrigt

stearinlys og vokslys

af enhver art

ASP-HOLMBLAD

STEARINLYS-FABRIKER

København

Pastor d'Auchamps Romrejser.

33. gruppe: Rom—Assisi, 1.—18. maj, 18 dage kr. 1.100,-

34. gruppe: Ravenna—Rom—Assisi 5.—26. juli, 22 dage kr. 1.350,-

35. gruppe: Rom—Assisi, 15. sept.—2. okt., 18 dage kr. 1.100,-

Program og alle oplysninger: Else Schwartz, Ø. Farimagsgade 18, Kbh. Ø. Telf. Øbro 4642 x, bedst kl. 18—20.

VALD. FOERSOM EFTF.

BYGMARKEN 7, FARUM TLF. *95 13 22

GUMMI OG PLASTIC TIL HOSPITALER

Banegårdens Restaurant

v/ Fritz Kapper

Odense H.

UNG PIGE

søges til 1. marts el. senere, til alm. husgerning i katolsk hjem med 2 små børn (20 mdr. og 3 mdr.), hvor husmoderen har udeerhverv.

Bibliotekar fru
Marianne Munk Nederlund
Meløse pr. Skævinge
Henvendelse kl. 9—14:
Telf. (01) 29 52 11

NEDSATTE KATOLSKE BØGER

	før	nu
Schindler: Det Nye Testamente, hft.	40,25	20,50
Schindler: Det Nye Testamente, ib.	54,25	34,25
Jim Bishop: De sidste Timer	21,00	5,75
Terese af Avilas Liv	15,00	9,00
Kieler: Troens Vandring	17,00	9,00
Rudfeld, Strange, Rørdam Bonnevie: Kirken kaldte mig hjem ..	10,25	5,00

SANKT ANSGARS BOGHANDEL
BREDGADE 67 · KØBENHAVN · PALÆ 4777

Stop, mens legen er god

Denne sætning er blevet skrevet nogle gange i de sidste dage. Ikke mindst har aviser, der ønsker at »være med på noderne« nævnt titlen på sangen, der vandt Dansk Melodi Grand Prix forleden – slået titlen fast – og nu myldrer grammofonpladerne med sangen frem i alle grammofonforretninger, så den almindelige hunger efter vindermelodien kan blive mættet. Jo, pladerne skal såmænd nok blive solgt.

Der er andre, der har benyttet sangens titel: »Stop, mens legen er god«, til at udtale ønsket om, at der nu virkelig sættes en stopper for forestillingen, der kaldes Melodi Grand Prix. Man har også forsøgt at få melodierne belyst musikalsk, men musiksagkundskaben har ikke ønsket at udtale sig – det er i al fald kun meget få af de musiksagkyndige, der har ofret tid og ord på denne historie.

En af undtagelserne er B.T.s unge musikanmelder, komponisten Bernhard Lewkovitch, der rent ud siger, at Musik Grand Prix'et helt igennem var plat. Det er hans ord! Bladet giver sine læsere 7-8 sider om konkurrencen, mens musikanmelderen siger sin mening på 16-17 linier. Bernhard Lewkovitch skriver, at vindermelodien var tilstrækkelig plat i enhver henseende til, at den fik sejren.

En række andre lande er med i denne dødsyge konkurrence, der finder sin afslutning i Luxembourg via en særlig nordisk konkurrence i Helsingfors.

Man har understreget, at konkurrencen ikke skulle tages for alvorligt, men der er dog en hel del implicerede i foretagendet, der tager den alvorligt alligevel.

Modstanderne af denne form for underholdning vil utvivlsomt blive kaldt for lyseslukkere og tunge alvorsmænd i de kredse, der sværger til den poppede musik. Både radio og fjernsyn skal naturligvis sørge for underholdning, men kan man kalde denne popkonkurrence for under-

holdning? Der er efterhånden kommet for megen show-business ind i disse udsendelser. I den retning har vi været alt for ivrige efter at lære af andre, som igen tager ved lære af atter andre.

Hvorfor kan underholdning dog ikke også have noget med kultur at gøre? Hvorfor skal det være på det plan, der trykker standarden? Det er der mange, der spørger om i dag. Det er svært – meget svært – at lave god underholdning, men det kan lade sig gøre. Det har vist sig ved flere lejligheder, og man behøver ingenlunde af den grund at blive for »national«, hvis det er det, der virker så afskrækkende på vore hjemlige »entertainere«.

Men det er åbenbart den anden form – den »let tilgængelige«, der er penge i, og det er vel derfor, den efterhånden har fået en præferencestilling. *hs.*

Blomsterdag

TORS DAG 3. MARTS

Atter i år har vi masser af margeritter, og af »Danske Kvinders Nationalråd« får vi ca. 80 pct. af det beløb, Katolske Menighedsplejer samler ind – *men blomsterne sælger ikke sig selv!*

Vi har brug for både store og små sælgere af den kønne hvide blomst, så vi i år kan sende rigtig mange mødre og børn på ferie til KLITBORG, og så vi kan blive i stand til at gøre endnu mere for vanskeligt stillede katolske familier. – FOR ALT DETTE KOSTER PENGE!

Har De tid og lyst til at ofre et par timer på at hjælpe os TORS DAG DEN 3. MARTS – så meld Dem endnu i dag til Deres sognepræst og hør, hvem der tager sig af salget i Deres sogn, eller skriftligt til kontoret, *Bredgade 67 A, 2., telefonisk PA 6936, helst mellem kl. 9-12.*

Bente Nygaard Hansen

Se filmen, læs bogen!

»Kun« syv måneder før den italienske filmproducent Dino Laurenttiis storfilm »Bibelen«, får verdenspremiere i New York, er billetterne til denne begivenhed udsat til salg.

Billetsalget blev bekendtgjort i en annonce, som strakte sig over to sider i »New York Times«, og heri hed det, at efterspørgslen efter billetterne til filmen ville blive uden lige.

Billetpriserne ligger noget højere end de normalt gør i New York, idet der tages fra 4 til 5,50 dollars for en plads.

»Bibelen« er instrueret af John Huston og handler om perioden fra jordens skabelse til og med Abraham. I hovedrollerne som Adam og Eva ses henholdsvis Michael Parks og Ulla Bergryd. Richard Harris spiller Kain, John Huston ses som Noah, Stephen Boyd som Nimrod, Ava Gardner spiller Sarah og Peter O'Toole spiller ifølge rollelisten tre engle.

»Stedfortræderen« på østtysk uden angreb på Pius XII

Rolf Hochhuths »Stedfortræderen«, der har sin førsteopførelse på Deutsches Theater i Østberlin midt i februar, vil ifølge regi-duoen Dieter Meves og Friedo Solter først og fremmest blive udført som fabel eller idédrama. I et interview med det østtyske tidsskrift »Begegnung« udtaler de to, at de dermed ønsker at opnå, at publikum får forståelsen af, at der spilles teater, og at det ikke er en gengivelse af et historisk dokument.

De har ikke ønsket at se noget antikatolsk, antikirkeligt eller noget specielt rettet mod Pius XII's person i stykket, selv om Hochhuth vel delvis havde det sidste til formål, men har derimod bestræbt sig på under arbejdet med opførelsen at sigte på en samfundskritisk historiebetragtning ud fra større aspekter.

Det kendte
og det
ukendte
Irland

Eliots
»Aske-
onsdag«

Skriften
på væggen

Økumeni
på tv-plan

Biskoppens
hyrdebrev
for
fasten

Det er helt umuligt at beskrive Irland fyldestgørende – enhver oplever øen på sin egen måde, skriver Jørgen Hviid i sin artikel »Et lille stykke af himlen. . .«, som kan læses på midtersiderne. Hvis man vil ud på det helt store irske eventyr kan man leje en prærieskonnert med tilhørende hest, som man har gjort det på billedet.

BISKOPPENS HYRDEBREV FOR FASTEN 1966

»Gør bod, for Guds rige er kommet nær!« (jfr. Mt. 3,2; 4,17). Med disse ord forberedte Johannes Døberen Jesu komme, og Jesus selv begyndte sit offentlige virke med de samme ord.

Guds rige er nær, også for vor tids menneske. Vi befinder os på et vendepunkt i historien, og derfor udgår Guds befaling om bod også til os.

I.

Verden af i dag stiller os over for umådelige opgaver. Endnu lever en stor del af menneskeheden i sult og yderste nød. Mange steder hersker der et uretfærdigt og umenneskeligt forhold mellem racerne, og fordi menneskene ikke respekteres lige som Guds børn, er lidelserne hårde. I nogle lande hersker der uro blandt folkeslagene, og stedvis er der krig. Samtidig føler vi truslen af en endnu større og omfattende krigs rædsler.

Denne ubeskrivelige nød og disse svære problemer betyder for de kristne et kald til at bruge alle evner og al dygtighed i deres medmenneskers tjeneste.

Dog er de kristne klar over, at de ved egen kraft ikke formår at hjælpe og frelse verden. De ved, at de er stillet ind i en gigantisk kamp mellem godt og ondt, og at det onde, der virker så ødelæggende i verden, trænger helt ind i deres eget hjerte. Derfor er de kristne selv medskyldige i verdens synd, der truer hele menneskeslægten med fordærv. Hvis ikke Gud griber frelsende ind, er menneskenes anstrengelser forgæves. Hele verden kan sammenlignes med det besatte barn, som evangelierne fortæller om: Det onde mishandlede drengen, så han sledes hid og did af smerte; men Jesus helbredte ham og sagde: »Den slags kan ikke drives ud undtagen ved bøn og faste.« (Mk. 9,29).

Således er de kristne også i dag kaldede til bod, både for deres egen synd og for andres. Denne bod har sin eneste værdi i, at den betyder fællesskab med Jesu Kristi lidelse og kors. Han kalder os til at gøre de gerninger, han selv har gjort (jfr. Jo. 14,12). Uden ham kan vi intet gøre (Jo. 15,5).

II.

Den bod, evangelierne taler om, når de siger: »Gør bod, for Himmerige er kommet nær«, betyder menneskets totale sindsændring. Derfor kan teksten også oversættes: »Omvend jer, for Himmerige er kommet nær.«

Denne indre omvendelse begyndte med dåbens sakramente, men ophører aldrig, så længe livet på jorden varer. Den betyder en stadig nyvurdering, der er så radikal, at den medfører en død fra de værdier, der behersker en stor del af tilværelsen – den tilværelse, som Paulus kalder »det gamle menneske« eller »det kødelige menneske«.

Mens den normale målestok priser den rige lykkelig, priser Jesus den fattige. Mens samfundet normalt priser den lykkelige, der er uden vanskeligheder og besvær, siger Jesus salig til det menneske, der har sorg og møje (Mt. 5,4), og som anstrenger sig for at gå ad den smalle sti og trænge gennem den snævre port.

Mens mange regner med, at den stærke og brutale magt sejrer, lover Jesus, at de milde og sagtmødige skal arve jorden (Mt. 5,5).

I modsætning til det almindelige omdømme, der priser den mætte og den, der forstår at indrette sig, siger Herren: »Salige er de, som hungrer og tørster efter retfærdighed«. Mens mange mener, at man må gøre sig hård, priser Jesus de barmhjertige. Overalt regner man med, at nydel-

se og udnyttelse af det andet menneske betyder lykke; dog priser Jesus de rene af hjertet salige.

Fremfor mennesker, der altid vil have ret, priser Jesus fredsstifterne – ja, han priser dem salige, der er blevet hjemløse og forfulgte i verden for den retfærdigheds skyld, som evangeliet bringer.

Bodfærdighed betyder en stadig efterfølgelse af Jesu kald, der viser os hen til en kærlighed, »der ikke søger sit eget« (jfr. 1. Kor. 13,5, 10,24). Denne kærlighed kan kun Gud skænke os – af egen drift søger vi nemlig altid vort eget (cf. Fil. 2,21).

III.

Vi forstår nok det ophøjede i Jesu kald, og inderst inde længes vi efter saligprisningernes ånd og efter en virkelig selvforglemmende kærlighed. Vi ønsker at få del i Kristi eget sindelag, der fik ham til at fornægte sig selv og påtage sig en tjeners skikkelse. Dog rettes Herrens formaning til os: »Våg og bed – thi vel er ånden villig, men kødet er skrøbeligt.«

På grund af denne skrøbelighed kaldes den kristne til en daglig kamp, og Herrens strenge ord rettes til enhver af os: »Hvis nogen vil gå i mit spor, skal han fornægte sig selv og daglig tage sit kors op og følge mig« (Luk. 9,23). – »Den som ikke bærer sit kors... kan ikke være min discipel« (Luk. 14,27; Mt. 10,38, 16,24; Mk. 8,34).

Der gives altså ikke noget valg: hvis nogen vil tilhøre Kristus må han være parat til selvovervindelse, tugt og afkald. Han må forberede sig på at døje forskelligt hårdt for at kunne følge Kristus efter.

Selv apostelen Paulus, et så lysende billede på iver og selvopofrelse, taler om, at han tugter sit legeme og holder det i underkastelse, for at ikke

han, som har prædiken for andre, selv skal gå fortabt (jfr. 1. Kor. 9,27).

Dette kald til selvovervindelse og bod har vel aldrig været moderne. Det er jo et NEJ til det, der altid er moderne og populært, nemlig menneskets brutale eller forfinede egoisme. Dog er dette kald til bod stadig aktuelt, måske særlig aktuelt for vor tid, hvor Kirken gennem sine koncildekreter vil forberede sig til at møde verden. I denne situation bør vi ikke glemme, hvorledes Jesus forberedte sit eget møde med verden: Han fastede 40 dage i ørkenen.

IV.

Kirken véd, at den indre bodfærdighed, der består i sindets omvurdering af alle værdier, også må have et *ydre udtryk*. Den véd også, at den kristne aldrig er isoleret, men altid er en del af et stort fællesskab af søstre og brødre, hvor den ene må bære den andens byrder.

I betragtning af alle de troendes samhörighed, både når det gælder kødets skrøbelighed i synden, og når det gælder åndens beredvillighed til at bære hinandens byrder og rose sig i Kristi kors, indrettede Kirken allerede fra de første århundreder visse liturgiske tider, hvor de kristne ved fælles faste anrøbte om et bodfærdigt og fornyet sindelag.

I de senere år er fastebudet blevet mildnet, således at det kun gælder ganske få dage i årets løb, og således at det kun kræver små og næsten umærkbare ofre.

Hermed er imidlertid ingenlunde antydning, at Kirkens ledelse godkender en almindelig afslapning af de kristnes bodsiver. Tværtimod er det Kirkens inderlige håb, at der fra de troendes egne rækker vil udgå et nyt initiativ til bodfærdighed; når Kirken venter sig noget af lægfolkets ansvarsbevidsthed, da også på dette felt.

I samme grad, som de kirkelige myndigheder ikke længere vil fastlægge detaljerne for, hvorledes bodstiderne skal ordnes; og i samme grad, som de ikke vil fastlægge bodsøvelser ved forpligtende love: I en tilsvarende grad forventer de, at de troende selv søger udtryk for deres bodfærdighed, så at fastetiden bliver ved at være det, den var og skulle være: en nådens tid, hvor de troende bliver gjort særlig delagtige i korsets kraft og velsignelse.

V.

For alle må fastetiden være en opfordring til ivrig *udholdende bøn*. »Våg

og bed« lyder Herrens formaning. I mange menigheder finder bodsånden et ydre udtryk ved, at det troende folk foruden om søndagen også samles til en hverdagsmesse en aften i ugens løb.

Afholdenhed fra nydelser og tilfredsstillelser, der i sig selv er gode og tilladte, forbliver også til stadighed et ydre udtryk for bodfærdighed. For nogle mennesker vil afholdenhed fra spise (altså den egentlige faste) stadig være en god bodsøvelse. Andre vil kunne øve afholdenhed fra spiritus og tobak. Man vil også lægge mærke til, hvorledes den hellige Paulus i det første Korinterbrev anbefaler, at ægteskabelig afholdenhed for nogle mennesker kan være en gavnlig bodsøvelse, der gør det muligt for dem at bede mere ivrigt til Gud (1. Kor. 7,5).

Kærlighedens gerninger har dog et særligt kald til os i bodstiden. Disse kærlighedsgerninger får nemlig et menneske til at sætte sig ud over sit eget jeg. Det koster møje at gøre godt mod de mennesker, man ikke synes særligt om, eller at forlige sig med sine modstandere. At tale godhedens ord i stedet for utålmodighedens og kritikken er ligeledes egoismens særdeles imod. Hvad kærlighed angår, åbner der sig en uendelig mark for bodfærdighed for en hvilken som helst kristen.

VI.

En særlig kærlighedens gerning, nemlig *almissen*, har altid været knyttet til kristen bod og faste.

Almissen gør på den ene side godt mod andre, og på den anden side kan den – især hvis den er stor – føles smertelig for egoismen og besidderglæden. Derfor er almissen i dobbelt forstand bod: den gør godt mod andre samtidig med, at den dør selvskheden.

I den katolske kirke i Danmark vil fastetiden i år være præget af *menighedernes indsamling til gavn for bispedømmet*.

Som biskop og hyrde anbefaler jeg denne indsamling, da den er bydende nødvendig for vor kirke i Danmark. Der er mange udækkede behov, og mange præster får langt fra den løn, der tilkommer dem. Arbejdet i vore menigheder hæmmes på mangfoldig måde af manglende økonomiske midler. Kirken lider under et årligt underskud, der altid må dækkes ved tiggeri i udlandet. Det må være vort mål, som vi alle bærer vort ansvar for, at den danske katolske kirke selv, på landets egen basis, må kunne

bære sine udgifter. Med tiden vil det forhåbentlig lykkes os at få vor kirke bygget således op, at vi kan blive i stand til at yde en virkelig støtte til de nødlidende i andre lande.

Derfor skal det sidste mål for vor fasteindsamling, både ungdomsforeningernes og menighedernes, være at bygge vor kirke op, *således* at vi mere og mere må kunne yde en indsats for dem, der lider nød.

Gid altså, at den kommende fastetid må bringe rig velsignelse fra Herren til alle vore menigheder, og at Paulus' ord må sandes: »De, som hører Jesus Kristus til, har korsfæstet kødet med dets lidenskaber og begæringer« (Gal. 5,24).

Da vil vi, jo mere vi beflitter os på bod, des mere opfylde apostlens formaning:

»Glæd jer altid i Herren;

jeg siger igen, glæd jer!

Lad alle mennesker mærke,

at I har et mildt sind!

Herren er nær!« (Fil. 4,4 f.).

Givet ved Sankt Ansgars Kirke, Askeonsdag 1966.

Biskop Hans L. Martensen.

Broder Hanisch død

Br. *Otto Hanisch*, Kamillianerklinikken, Aalborg, er den 17. februar død, 82 år gammel, oplyser Aalborg Amtstidende. Br. Hanisch kom til Danmark i 1921 og har siden da virket i Kamillianerordenens tjeneste. Han var uddannet som organist i Breslau, hvor han også blev læreruddannet. På Kamillianerklinikken har han virket ved sygeplejen, bl.a. som assistent for daværende overlæge Olivarius og siden for øjenlæge Nordsted.

Hele hans fritid var helliget musikken, idet han var sanglærer på den katolske skole, ligesom han gennem en menneskealder var korleder. Han arrangerede mange offentlige koncerter i Aalborg og virkede til få måneder før sin død trods sin høje alder som en meget dygtig organist ved Sct. Mariæ Kirke, hvor hans orgelspil værdsattes både af menigheden og af musikkendere uden for denne.

Både fra sin gerning på klinikken og ved sit musikalske virke erhvervede han sig mange beundrere og venner.

Hans bortgang er et stort tab og savn for de mange, der har lært ham at kende og værdsatte som et oprigtigt, hjerteligt og begavet menneske.

Se iøvrigt side 11

Skriften på væggen

Vi ved ikke, om De allerede har bemærket det, men når vi omkring nytår får et regnskab for bispedømmet at se, er der faktisk tale om noget af en begivenhed. Det er noget helt nyt i den katolske kirkes historie, at bispedømmerne offentliggør deres regnskaber. Kirkens finanser har i løbet af verdenshistorien forårsaget ikke så få spekulationer, og for vore dages presse er emnet en lige så kær ven som søslangen i Loch Ness. Når biskop Martensen nu har taget søslangen ved hornene, kan det godt ske, det bliver om end ikke begyndelsen til enden så dog måske enden på begyndelsen af et såre romantisk og mystisk kapitel. Hvis eksemplet danner skole.

På den anden side er der her tale om noget, der ligger lige for. Koncilet har sat en tyk streg under lægfolkets medansvar for kirkenes hele virke og velfærd. Ansvar betyder ikke ensidigt at åbne tegnebogen og betale med en glad mine. Man må bl.a. vide, hvad man betaler til. Men så må det i denne forbindelse siges, at det allerede nævnte ansvar slet ikke har trykket så meget, ligesom de glade miner og åbne tegnebøger til den danske kirkes tjeneste ofte har skullet findes udenfor landets grænser – nærmere betegnet syd for Kruså. I højere og højere grad vil disse villige trosfæller imidlertid få øjnene op for, at der er andre, der trænger mere, end velfærdsmenneskene i Danmark.

Endelig er der det, fastekampagnens symbol minder os om: egentlig drejer det sig jo ikke bare om at få dækket et underskud. Det er til gengæld yderst nødvendigt. Men vi skulle gerne videre – få plantet noget nyt. Vor kirke er lige så stille ved at få et godt renommé – ikke mindst på vore breddegrader. Det bliver vore forpligtelser ikke mindre af. Skriften på væggen er let at tyde: Giro 201 05, FASTEKAMPAGNEN 1966, Laurids Bings Allé 16, København F.

HK

Det blev enstemmigt vedtaget

Kirkernes Verdensråds centralkomité har enstemmigt vedtaget en resolution, som opfordrer De forenede Stater til at stoppe bombningen af Nordvietnam og påbegynde en gradvis tilbagetrækning af styrkerne i Sydvietnam under international kontrol.

Samtidig opfordres Nordvietnam til at stoppe infiltrationen i Sydvietnam, og man appellerer til alle parter om at forhandle med den nationale befrielsesfront, Vietcong.

Resolutionen var i 10 punkter, og den gik igennem, uden at én i den 100 mand store komité gjorde indsigelse. Forsamlingen talte medlemmer fra USA, Sovjet og mange andre nationer. Komiteen er sammensat af repræsentanter for protestanter, ortodokse, anglikanere og gammelkattolikker.

Et medlem af komiteen udtalte håbet om, at Kirkernes Verdensråd kunne arbejde sammen med pave-stolen i forsøget på at skabe fred i Vietnam.

Kirkernes Verdensråds centralkomité ledes af en amerikaner, pastor Franclin Clark Fry, som er præsident for den lutherske kirke i USA. Resolutionen blev udarbejdet af Verdenskirkerådets internationale forretningsudvalg, hvis leder også er amerikaner, nemlig pastor Frederick Nolde.

Resolutionen anbefaler i øvrigt, at de 570 millioner mennesker i Kommunistkina får en repræsentant i »nationernes verdenskomité« – formodentlig FN – som et led i bestræbelserne på at sikre fred i Asien og over hele verden.

Nobels fredspris til paven?

Den spanske forening til fremme af europæisk samarbejde har foreslået, at pave Paul VI får Nobels fredspris for sine bestræbelser på at sikre freden i Vietnam og i andre af verdens brændpunkter. Forslaget blev stillet i et brev til det norske parlaments Nobelkomité.

Redaktion: Jørgen Hviid og Helge Kristensen (ansvarh.). Redaktør for indenlandsstof: Jens Oluf Lund. Redaktionssekretær: Elli Gambell. Redaktionskontor: Bredgade 69, København K., tlf. (01) 14 90 55. Annonceafdeling: Katolsk Ugeblads annonceekspedition, Hauchsvej 8, København V., tlf. EVa 2997 (kl. 8–10), postgiro 589 65. Abonnementsafdeling: Katolsk Ugeblads ekspedition v/ A. Prüser, Sankt Annæ Plads 28, København K., tlf. (01) 15 95 28 (9–16, lørdag kl. 9–12), postgiro nr. 570 42. Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre lande pr. kvartal 11 kr. I løssalg 1 kr.

Nyt møde mellem paven og den italienske præsident

Johannes XXIII modtager fredsprisen af præsident Segni.

Pave Paul VI aflægger et officielt besøg hos den italienske præsident Giuseppe Saragat den 21. marts.

Mødestedet bliver Quirinal-palæet på toppen af Quirinal-højen i Rom. Det statelige slot var sommerresidens for paverne, indtil det blev overtaget af den italienske regering i det 19. århundrede.

Kun tre gange tidligere siden oprettelsen af Vatikanstaten har paverne aflagt officielt besøg hos det italienske statsoverhoved. Pave Pius XII opsøgte i 1939 personligt kong Victor Emanuel og dronning Helena i et forsøg på at holde Italien uden for den anden verdenskrig. I 1963 aflagde pave Johannes XXIII besøg

hos præsident Antonio Segni i forbindelse med overrækkelsen af Balzan fredsprisen, og i januar 1964 mødte Paul VI præsident Segni i Quirinalpalæet efter sin hjemkomst fra færden til det hellige land.

Præsident Saragat, der er enke-mand, aflagde sammen med sin datter besøg hos pave Paul umiddelbart efter, at han i 1965 var blevet præsident, og siden har der sporadisk været rygter fremme om, at paven ville gengælde visitten. Denne gang er der imidlertid ikke tale om noget rygter, idet der både er udgået officiel meddelelse fra Vatikanet og Quirinalpalæet.

Paven og Polen

Pavens brev til de polske biskopper er blevet offentliggjort i Rom. Paul VI skriver i brevet, at han på dagen for tusindårsfestlighederne i bøn vil forene sig med de polske katolikker. Denne udtalelse har foranlediget aviserne til at skrive, at paven har opgivet at rejse til Polen, men en sådan slutning kan ikke uddrages af bre-

vets tekst. Hidtil er pavens rejser uden for Italien altid blevet bekendtgjort med kort varsel, og der er derfor ingen grund til at gå ud fra, at paven allerede skulle have bebudet sin rejse i det pågældende brev, som er skrevet i december i fjor. Om rejsen så virkelig bliver til noget, er en anden historie.

En ven af Rom

Iagttagere i Vatikanet har med stor glæde modtaget meddelelsen om, at Dr. Eugene Carson Blake er blevet valgt til generalsekretær for Kirkernes Verdensråd i Genève.

Valget fandt sted ved centralkomiteens møde i Genève fornylig.

Dr. Blake er 59 år gammel og indtager en fremtrædende position indenfor den presbyterianske kirke i USA. Han efterfølger Dr. W. A. Visser't Hooft.

Blake er en varm fortaler for øgede forbindelser med Rom. Han havde et møde med pave Paul VI i 1964, og han gjorde en stor indsats for at få den russisk-ortodokse kirke med i Verdensrådet i 1961.

I sin tale efter valget til generalsekretær sagde han: »Vi behøver alle en slags 'aggiornamento' af den art, som pave Johannes XXIII inspirerede til.«

Et af de vigtigste spørgsmål på dagsordenen ved mødet i Genève var forbindelserne med Vatikanet. Det blev enstemmigt vedtaget at gøre skridt i retning af samarbejde med pave-stolen, hvad angår hjælp til Indien og Afrika. Vatikanets dagblad »L'Osservatore Romano« svarede med at starte en liste med bidragsydere til den fælles kampagne.

Som nævnt andetsteds i bladet udsendte Verdenskirkerådets centralkomité en resolution vedrørende krigen i Vietnam. Den nyudnævnte generalsekretær, Dr. Blake, gjorde sig - da resolutionens form blev diskuteret i forsamlingen - til talsmand for, at den skulle have en rent religiøs og altså upolitisk form. Resultatet må nærmest siges at være både-og.

- SØNDAG** den 6.: 2. søndag i Fasten (s. 173, violet).
- MANDAG** den 7.: Mandag efter 2. søndag i Fasten (s. 17, violet). Erindring om Thomas Aquin (s. 846), bekender og kirkelærer.
- TIRSDAG** den 8.: Tirsdag efter 2. søndag i Fasten (s. 181, violet). Erindring om Johannes af Gud (s. 848), bekender.
- ONSDAG** den 9.: Onsdag efter 2. søndag i Fasten (s. 185, violet). Erindring om Franciska af Rom (s. 849), enke.
- TORS DAG** den 10.: Torsdag efter 2. søndag i Fasten (s. 189, violet). Erindring om 40 martyrer i Sebaste (s. 849).
- FREDAG** den 11.: Fredag efter 2. søndag i Fasten (s. 194, violet).
- LØRDAG** den 12.: Lørdag efter 2. søndag i Fasten (s. 199, violet). Erindring om Gregor I. (s. 850), pave, bekender og kirkelærer.
- SØNDAG** den 13.: 3. søndag i Fasten (s. 208, violet).

Tak!

Katolsk Ugeblads meddelelse om min 60 års dag har fremkaldt en lavine af lykønskninger og gaver, der har overvældet mig. Da jeg ikke er i stand til at svare hver enkelt personligt, beder jeg alle de mange, der har glædet mig på denne dag, herved modtage min hjerteligste tak.

J. Coenen S. J.

Påskeretræte på Rygård

Ledes af Lars Messerschmidt

Alle interesserede indbydes herved til fasteretræte på Rygård i passions-søndag-weekenden. Retræten ledes af pastor Lars Messerschmidt og emnet »Lidelseshistorien efter Johannes« vil blive belyst ved 3 foredrag, og dets betydning for vor situation uddybet i rundbordssamtaler. Søstrene, der så venligt har stillet lokaler til rådighed, vil også tage sig af forplejning og børnepasning. Tiderne bliver lørdag kl. 16,30-ca. 20,30 og søndag kl. 9,00-ca. 17,00, heri højmesse kl. 9,00. Deltagernes andel i udgifterne bliver ca. 10 kr.; for børn ca. 5 kr. Tilmelding til *Henning Heinemeier, Markskellet 5, Vanløse*, tlf. 74 13 05 kl. 18-19. Nærmere enkeltheder meddeles senere.

H. Heinemeier. P. Egede Andersen.

Konciltekster

På det norske forlag St. Olav er der nu udkommet tre af koncildokumenterne. To af dem er samlet i et hæfte. Dette indeholder »Om de ikke-kristne religioner« med en indledning ved dr. Gregory Baum O.S.A. og det andet meget vigtige koncildokument »Om religionsfriheten« med en indledning af pater Raulin O.P. Det andet hæfte indeholder den dogmatiske konstitution »Om Guds åpenbaring«, og dette har et forord, der er skrevet af biskop Martensen. Disse to hæfter kan erhverves i Skt. Ansgars Boghandel for henholdsvis kr. 5,20 og kr. 4,25.

bej.

D.K.K.F.

Der indkaldes til generalforsamling den 13. marts 1966 kl. 10 i Englesalen, Jagtvej 183 A (indgang gennem porten). Dagsorden i overensstemmelse med lovene. I forbindelse med generalforsamlingen finder følgende arrangement sted:

Lørdag den 12. marts kl. 15.30: Litterær lørdageftermiddag i Bibliotekssalen, Bredgade 67, 1.

Dr. phil. Lundgård Simonsen taler om Cecil Bødkers forfatterskab.

Der serveres kaffe eller te kl. 15. 3 kr. for medlemmer, 4 kr. for ikke-medlemmer.

Kl. 20: Åbent hus hos formanden, Willemoesgade 76, 2. Kun for medlemmer, pris 9 kr. (tilmelding nødvendig).

Søndag den 13. marts kl. 9: Reciteret messe i privatkapellet, Jagtvej 183 A.

Kl. 10: Morgenmad (pris 4 kr.).

Kl. 11: Generalforsamling, råds-møde.

Kl. 13.30: Frokost (pris 12 kr.).

Alle interesserede ikke-medlemmer er velkomne som observatører til generalforsamlingen. Ønsker man at deltage i morgenmad og frokost er tilmelding nødvendig hos sekretæren, Gerda Sørensen, Rødager Allé 38 B., 1., Vanløse. Tlf. 70 02 94, kl. 18.30-19.30.

Bifrost

Torsdag den 10. marts kl. 20, Englesalen, Jagtvej 183 B, København Ø. Chefredaktør Ejvind Larsen, »Information«, taler over emnet »Har vort samfund i dag ægte værdinormer?«

Når vi på den 2. søndag i fasten hører evangeliet om Jesu forklarelse (eller forvandling, forandring af hans skikkelse, som evangelisterne kalder det, de tre apostle oplevede på bjerget, ifølge gammel tradition Tabor i Galilæa), hæfter vi os som regel ved Peters begejstring og hans – vi er fristede til at sige: barnlige – forslag om at bygge tre hytter på herlighedens bjerg. Men hvad var det egentlig, de var vidne til, og som gjorde dem så lykkelige og begejstrede? Vi kan lige så lidt forestille os det, som det er lykkedes evangelisterne at skildre det.

Mon ikke nogen tænker sig forklarelsen som oplevelsen af et prægtigt skue, frembragt på mirakuløs måde af Jesu almagt for at vise disciplene, hvilken strålende herlighed han kunne have været omgivet af, hvis han havde villet det. Det var i hvert fald ingen ydre effekt, men et gennembrud – om jeg så må sige – af hans indre herlighed, den »herlighed, som den enbårne har den fra Faderen« (Joh. 1,14), som Jesus, mens han bad på mystikernes vis ville lade sine disciple blive vidner til for at styrke dem til oplevelsen af hans dybeste menneskelige nød, som de samme tre om ikke så længe på smertelig og beskæmmende måde skulle komme til at deltage i natten til langfredag i Oliehaven. Det er da heller ikke noget tilfælde, at evangelisterne fortæller om forklarelsen mellem den første og den anden forudsigelse af lidelsen. Og det er vel også på grund af dens relation til lidelsen, Kirken har givet evangeliet om forklarelsen plads i fastetiden. Allerede Peter hentyder (2. Petr. 1,16) til oplevelsen på bjerget som en bekræftelse af sin forkyndelse af Jesus Kristus og hans guddoms herlighed.

I øvrigt må vi ikke betragte denne Tabor-oplevelse isoleret, men se en åbenbaring af Jesu guddoms herlighed i ethvert under, han gjorde i sit liv, i de begivenheder, der herliggjorde hans dødstime, og i den herlighed, der åbenbarede i hans opstandelse og himmelfart.

Det er, som om Jesus i hele sit jordiske liv har båret denne Taborherlighed i sig, skjult, men virkeligt. Var ikke den majestæt, der omgav hans personlighed, den magt, der lå i hans ord og i ethvert bud af hans mund, åbenbaringer af den samme skjulte herlighed?

Det var denne skjulte guddoms herlighed, der gav menneskene en fornemmelse af lykke såvel som af hellig frygt, når de var sammen med

Den skjulte herlighed

Af J. Coenen S. J.

Jesus. »Gå bort fra mig, syndige menneske«, eller »Her er godt at være«. Begge disse tilsyneladende helt modsatte ytringer er legitime reaktioner, der opstår, hvor vi mennesker møder det hellige, d.v.s. det guddommelige.

Vi næsten misunder de tre på bjerget både deres frygt og den lykke, de oplevede, da de blev vidner til Guds nærhed.

Men blev det kun givet apostlene at opleve dette vidunderlige, vi kalder Kristi forklarelse? Er vi henvist til at leve i den hverdag, vi kalder grå, selv om den er nok så kristen? Ja, Taboroplevelsen hørte til de privilegier, der tilfaldt apostlene som Kristi autoriserede vidner og de første forkyndere af hans guddommelige åbenbaring; at være vidner til så mange undere, også til dette, skulle tjene dem som en bekræftelse af troen, som et fundament for den tro, de selv ifølge deres apostoliske kald skulle give videre til hele verden. Deres trossikkerhed er vor tros fundament; de står med alt det, de havde oplevet, inde for, at det, de har overleveret os, virkelig er Guds Søns åbenbaring. Men vi behøver ikke at nøjes med at læse om Kristi herlighed, der åbenbares for apostlene i sin fulde stråleglans.

Vi kan også, hvis vi ikke har mistet den kristne trossans, Guds Ånd har udstyret os med, spore virkningerne af Kristi herligheds skjulte strålekraft overalt, hvor vi møder kristne personligheder og kristent liv i denne verden: Det sker, at Gud i bønnens og i lidelsens timer giver et troende menneske at nå til en slags Tabor-klarhed, der kaster forklarelsens lys og lykke, men også oplysende forklaring og forståelse over sjælen, der uden dette lys ville vandre i mørke. Så kan et menneske med stor styrke og lykke blive sig Guds nærhed og hans faderkærlighed bevidst, så det når som helst trygt kan sige: Fader, i dine hænder befa-

ler jeg min ånd. Og når Gud strækker sin stærke hånd ud efter det bedste, det største og det dyrebareste i livet, og mennesket dog trods smertens tårer med lykke i sit hjerte kan sige: Ja, Fader, tag det bare, og tag imod, alt hvad der er mit, for det er jo dit! – når dette sker, er Guds herlighed oprunden over dette menneske, og vi fornemmer Guds røst: Mit barn, i dig har jeg mit velbehag! Eller har du engang været i stue med et menneske, hvis liv lyser af kærlighed, og hvis vilje kun søger ét: den himmelske Faders vilje, og som derfor tager enhver tilskikkelse som en gave fra Gud, et menneske, hvis tale er som en bestandig lovprisning af Guds kærlighed, hvis øjne ved deres renhed og enfoldighed er blevet skærpet til i alle ting at finde det, der tilhører Gud, både i lykke og i smerte, og som derfor ikke bliver mismodigt, men bærer sin byrde med et smil, og som selv er en fredens og kærlighedens engel for sine medmennesker – så har du oplevet noget af Guds glans og nærværelse i denne verden, så har Gud skænket dig en stråle fra Tabors herlighed! Så har du været vidne til Guds nådes omskabende, forvandlende og forklarende kraft, der gør menneskets kødelige sind til et tabernakel for Guds herlighed. Det er denne kristenlivets »herlighed«, Peter taler om (1. Petr. 4,1 ff.): »Taler nogen, skal han tale som Guds ord; har nogen en tjeneste, skal han tjene alt efter den styrke, Gud skænker, for at Gud i alt må blive herliggjort ved Jesus Kristus. Ham tilhører herligheden og magten i evighedernes evighed! Amen!«

SKRIFT- BETRAGTNING

2. søndag
i fasten

Et smil i den grå hverdag.

I elskede, I skal ikke undre jer over den ildprøve, I gennemgår, som om det var noget mærkeligt, der hændte jer. Nej, jo mere I får del i Kristi lidelser, des mere skal I glæde jer, når hans herlighed åbenbares. Hvis I hånes for Kristi navns skyld, er I salige; thi herlighedens Ånd, Guds Ånd, hviler over jer ... Men al nådes Gud, som kaldte jer til sin evige herlighed i Kristus Jesus, han vil, efter at I en kort tid har måttet lide, selv fuldt ud berede, styrke, bekræfte, grundfæste jer! Ham tilhører magten i evighedernes evigheder. Amen.« (1. Petr. 5,10). Sådan skriver den mand, der engang i sin glade forvirring ville bygge hytter på Tabor, og sådan har han, der oplevede Kristi herlighed på Tabor, lært at vente på Guds herlighed, også når livets bekymringer trænger sig på.

For os kristne gælder det ikke, sådan som nogle gør det, om hele tiden at måle, hvor tæt mørket er i denne verden. Vi skal være som åndelige »geigertællere«, der registrerer den ringeste tilstedeværelse af Kristi aktive strålekraft, hvor i verden den end findes. Så vil vi opdage, at lyset og glæden fra Tabor ikke er udslukket i vor verden!

J. Coenen S. J.

Irlænderne hævder, at der kun er to slags mennesker her i verden: De, der er irlændere, og de, der ville ønske, at de var irlændere. – Da jeg ikke har de tilstrækkelige kvalifikationer til at kunne opnå medlemskab i den første gruppe, må jeg ifølge definitionen tilhøre den anden.

Irland er ganske langsomt ved at blive et mode-turistland – men heldigvis kun langsomt. I løbet af det sidste par år er der skrevet en del om Irland i den danske presse, og for nylig har der i det danske fjernsyn været vist adskillige udsendelser fra den grønne ø. Man har en fornemmelse af, at Irland er anderledes, – at der hviler et skær af eventyr over dette land, noget fremmedartet, men samtidig noget dybt menneskeligt og derfor fascinerende og tillokkende.

Irland byder på noget for enhver smag. Øen er lystfiskernes paradys; den kræsne turist finder vidunderlige landskaber, bjerge, søer, grønne bakker, et vildt frådende Atlanterhav, gulte klipper og et subtropisk frodigt landskab; trætte og nervøse mennesker finder fred og ensomhed; de, der ønsker at træffe mennesker, finder alle tænkelige typer blandt irlænderne, og fælles for dem alle er deres åbenhed og medmenneskelige interesse for den fremmede.

Det er ikke helt billigt at flyve til Irland sammenlignet med en rejse til Mallorca, men det er hurtigt og komfortabelt med de nye jetmaskiner, som Aer Lingus har indsat på ruten København–Dublin. Til gengæld er det billigt at rejse i Irland, og takket være den officielle hotelguide kan man altid finde et hotel, der passer for ens smag og pengepung. De små gæstgivergårde er de billigste, og når de findes opført i den officielle hotelfortegnelse, kan man være sikker på at finde et ganske vist lidt primitivt, men pinligt rent værelse og et værtspår, som vil gøre alt, for at man skal føle sig hjemme.

Det er helt umuligt at beskrive Irland fyldestgørende, – enhver oplever øen på sin egen måde. Jeg tilbragte i efteråret nogle få dage i Irland. Det var mit andet besøg, og da vi landede i Dublins lufthavn, følte jeg mig på en forunderlig måde »hjemme«. Det var dejligt atter at gå i Dublins gader med en fornemmelse af at høre til. Og hvorfor gør man egentlig det? Uden tvivl spiller sproget en rolle – der tales et engelsk, man kan forstå. Men det er i langt højere grad den umiddelbare venlighed, man møder overalt, der gør det. De fleste irlændere vil gerne snakke, og man kan få en lang samtale med avismanden, servitricen, ekspedienten og alle andre, som man møder. Irlændere tager det med ro, og de har ikke alene tid til at tale med én, – de er også interesserede i at høre om Danmark, og hvad man i øvrigt kan fortælle.

Jeg har talt med mange mennesker i Irland – også med mange børn. Man ser dem overalt, og der er måske dem,

ET LILLE AF HI

der ville føle sig fristede til at sige: »Hvad skal de dog med alle de børn – de er jo ikke engang renvaskede allesammen?« For et par år siden havde vi en irsk dreng i Guldberg-lejren, og da jeg kom til Dublin opsøgte jeg familien. Af adressen kunne jeg se, at de boede i havne-kvarteret, hvilket var meget naturligt, da faderen er havnearbejder. Jeg gik fra Dublins »strøg« ned ad sidegaderne, og jo længere jeg fjernede mig fra de fine hoteller og de store forretninger, jo mere fik kvarteret et præg af grå ensformighed. De lange rækker af toetages huse blev her og der afbrudt af gamle bygninger under nedrivning. Adressen var et stort kommunalt boligkompleks, og jeg havde svært ved at finde vej. Jeg lagde mærke til en gruppe børn nogle få meter fra mig. En dreng på 5 år stod truende med en stor jernstang foran en lille snotnæset fyr på 3–4 år.

»Hov, hov,« sagde jeg, »du må ikke slå ham i knoppen med den.« Drengen så helt befippet ud og lagde jernstangen, hvorpå den lille straks tog den og satte kursen efter den store, – men et øjeblik efter skævede han hen til mig og lod stangen falde.

»Hvor skal De hen, Father,« spurgte en 7 års knægt. Jeg forklarede, hvem jeg skulle besøge, og så råbte de alle sammen i munden på hinanden, at de godt kendte familien, hvorpå jeg i triumftog drog af sted med en hel hale af unger efter mig hen til den opgang, hvor jeg skulle ind. Jeg kom til at tænke på titelen på en amerikansk bog: »Everybody Calls me Father« (Alle kalder mig fader), og jeg misundte de irske præster, der bliver kaldt Father O'Connell, Father Quinn o.s.v. i stedet for det tamme »pastor«. Jeg følte mig hjemme i dette kvarter, hvor alle børnene modtog mig, som om de bare havde ventet på, at jeg skulle komme at besøge dem. – Og Richard og hans familie modtog mig på samme måde. Richard kendte jeg fra Guldberg-lejren, men hans familie havde jeg aldrig truffet, og alligevel var det, som om vi havde kendt hinanden i mange år. Den samme umiddelbare gæstfrihed har jeg i øvrigt mødt hos mange andre irske familier. Vi fik adskillige kopper te og franskrød med smør, og der var omtrent lige så mange børn inde som ude. Richard har 5 søskende, og desuden havde de en lille purk på et par år i pleje. Jeg har ikke oplevet, at

STYKKE MLEN

børn i irske familier slås, men det kan jo være et tilfælde. Jeg har heller ikke oplevet, at børnene bliver skældt ud af forældrene. En gang imellem bliver der sagt til en af dem: »Det må du ikke!« Måske holder barnet så op, og måske ikke. Bliver barnet ved, siger moderen i et let bebrejdnende tone: »Hvor er du dog uartig!«, men bekymrer sig i øvrigt ikke om problemet. Man hidser sig ikke op over småting. Richard og hans søskende var lykkelige for den mindste og legede ustandselig med ham – først den ene og så den anden – og den lille havde det dejligt. Der var for dem en spontan glæde i det at være sammen, og denne værdi syntes at overskygge de mange vanske-

ligheder, der trods alt må være, når syv mennesker bor i en treværelses lejlighed.

Hvorfor gøre i dag, hvad der kan udsættes til i morgen – og i morgen er der måske en anden, der gør det, siger et humoristisk irsk ordsprog. Med vor effektive indstilling kan det godt virke som dovenskab og lathed, men i virkeligheden er det et udtryk for ønsket om at leve i fred med sig selv og med andre, – en fred, hvor man får lov til at opleve de virkelige værdier i tilværelsen. Hvad nytter det, om man vinder hele verden, men tager skade på sin sjæl? Der er ting, der betyder mere end rengøring, og hvad gør det, om et par sorte hænder bliver vasket en time før eller senere? Det er vigtigere, at man holder af hinanden og giver sig tid til at gøre det. Man har indtryk af, at børnene i de børnerige irske familier i højere grad opdrager hinanden, sliber hinanden af. I alt fald mærker man hverken mangel på opdragelse eller på hensynsfuldhed hos de voksne. Dette ønske om at have tid bevirker, at tempoet i Irland er betydeligt langsommere end i de øvrige vesteuropæiske lande, – man står senere op og går senere i seng. Det langsomme tempo kan i begyndelsen virke irriterende, men efter et par dages forløb virker det beroligende, og man føler sig veltilpas. Hvorfor skynde sig?

Fortsættes side 13

Irland byder på noget for enhver smag, bjerge, søer, grønne bakkedrag.

Eliot smiler ad et ungdomsarbejde.

»Askeonsdag«

Redaktør Dan Turell skriver om T. S. Eliots digt, der på afgørende vis belyser den anglo-katolske digters religiøse holdning

Samtlige benyttede oversættelser er foretaget af Tom Kristensen.

Som indledning til denne fragmentariske behandling af T. S. Eliot's religiøse digtning føler jeg mig fristet til at gå i en tidligere Eliotbiografis fodspor ved at anføre, hvad digteren selv – under en forelæsning på Harvard – har udtalt; nemlig, som følger: »Jeg ved, at en del af de digte, jeg holder mest af, er sådanne digte, som jeg ikke forstod ved første gennemlæsning, og en anden del er digte, som jeg ikke er helt sikker på, jeg begriber endnu...«

Denne åbne indrømmelse fra en så begavet mand vil være en gavnlige ballast for dem, som måtte finde Eliot dunkel, ja rent ud uforståelig. Og lad dette udsagn være fulgt af et tillægsråd: én gennemlæsning er ikke nok, når det gælder T. S. Eliot's værker; til gengæld vil de være fordybelsen værd. De er i deres art blandt de mest komplicerede forekomster; som Tom Kristensen i et fortræffeligt essay om Eliot har formuleret det, kan dennes »ofte mangetydige symboler, hans bevidste brud på den logiske syntaks, hans utallige skjulte citater og deres associationsværdi, og endelig de mærkelige, moderne toneovergange, der i ét nu kan føre fra patos over ironi til livslede og tilbage igen... få læseren til at miste tilliden til sin intelligens med det samme.« Så meget kræver Eliot af viden og indsigt i historiske, religiøse

og litterære forhold. Dog kan en anden kvalitet lykkeligvis med det samme opfattes: den poetiske.

Stumper af en kort biografi: Eliot, der levede fra 1888 til 1965 fødtes i en i U.S.A. bosat engelsk emigrantfamilie; studerede ved Harvard, ved Sorbonne, i Tyskland; var lærer på Oxford; derefter – blandt utallige hædersbeviser – æresdoktor ved Cambridge, redaktør af »The Criterion« og direktør for forlaget »Faber & Faber«.

Hans produktion omfatter nogle få skuespil, et halvt hundrede digte og et antal essays. Den udmærker sig i første række, set fra litteraturhistorisk hold, ved sin banebrydende modernisme, sin perfektionistiske lyriske teknik, sit dybe indhold og sit meget smukke sprog.

Offentligt bekendte han sig engang som »klassicist i litteratur, royalist i politik og katolik i religion«. Et såre kort og meget rammende selvportræt; for sjældent (kun vennen Ezra Pound kan nævnes i denne sammenhæng) har en moderne digter i den grad hentet sit stof fra fortidige skatkamre. Og rigtigheden af sidste punkt understregede han ved i 1927 at konvertere til den anglo-katolske kirke – den anglikanske kirkes højrefløj, hvis medlemmer kalder sig »katolikker«, mens venstrefløjen kalder sig »protestanter«.

Har Eliot end skrevet mange andre smukke ting, er hans religiøse digtning vel nok det herhjemme mest upåagtede felt. Derfor er da disse artikler helliget den.

Og digtet »Ash-Wednesday« synes at være et logisk udgangspunkt.

For i dette redegjorde han på en måde – omtrentlig samtidig med sin bekendelse til katolicismen – for sine religiøse standpunkter og følelser. Dette digt, »Aske-Onsdag«, hans andet større digt, fulgte med sin stærke tro logisk efter mesterværket »The Waste Land«'s tvivl og uro. Førstnævnte er ikke blot kristent, det er åbent til alle sider; flere fortolkninger er mulige, men katolicismen synes den naturligste; allerede i titlen træder den klart frem: »Aske-Onsdag«, dette ritual, hvor præsten sætter et mærke af palme-søndags aske på hver af menigheden, messende: »Kom i hu, du er støv, og til støv skal du vende tilbage«. Som Tom Kristensen har påpeget, må en kristen digter derefter tænke på Ezekiel, 37, 4-6: skildringen af de døde bens opstandelse.

Dette er da rammen. Allerede i første del (digtet er en cyklus, opdelt i seks afdelinger) fremsiges et af Eliots gennem hele forfatterskabet bærende budskaber, opnåelsen af roen til bøn og meditation:

Fordi disse vinger ikke er vinger der
flyver som før
Men kun er pleje der pisker i luften
Luften som nu er tynd og gennemtør
Mer tynd og tør end vilje
Så lær os da at bekymres og ikke
bekymres

Læs os at sidde stille.

Bed for os syndere nu og i vor døds-
stund

Bed for os nu og i vor dødsstund.

Senere synger knoglerne, Ezekiels tørre ben, under enebærtræet. Og nu optræder skærsilden i skikkelse af en trappe, digteren – med hyppige henvisninger til Dantes skærsild – stiger opad. På første afsats møder han »I stinkende fugt det samme gespenst / ... / Det svigefulde ansigt af håb og af kval«. På anden afsats ser han, at »Bag blomstrende hvidtjørn ude i naturen/Sad den brede skikkelse blåt og grønt indhyllet«. Endelig nået tredje afsats ser han, at styrken svigter ham, men han fortsætter – »udover håb og kval«; og han må tilstå, bekende:

Herre, jeg er ikke værdig.
Herre, jeg er ikke værdig.
men sig blot Ordet.

Fjerde afsnit nærmer sig en skilddring af et paradisceneri, udmøntet i et jordisk billede. Det afsluttes med uddrivelsen, en Babel-association; vi bliver dér

Til blæsten ryster tusinde hviskende
lyde fra takstræet
Og efter dette vor landflygtighed.

Femte del er helliget bønnen; stykket munder da også, tro mod sin struktur, ud i samme bøn som den indledende:

Lær os at bekymres og ikke
bekymres

Lær os at sidde stille
Selv mellem disse klipper
Vor fred i Hans vilje
Og selv mellem disse klipper
Søster, moder
Og flodens ånd, havets ånd, ej
Må du tåle jeg udskilles.

Og lad mit skrig trænge frem til dig.

Kaotisk som dette storladne digt er, viser det dog konturerne af Eliot's format i religionslyrisk henseende. Og samtidig viser det frem til hans senere katolske digtning, hvilket vil fremgå af en følgende artikel.

Dan Turell

Retræte i Clervaux

I lighed med tidligere år arrangeres der også i år en skandinavisk retræte i benediktinerklosteret Clervaux i Luxembourg. Klosteret ligger på jernbanestrækningen mellem Liège og Luxembourg (Amsterdam-Basel).

Retræten begynder tirsdag den 21. juni om aftenen og slutter fredag aften den 24. juni. Prædikant er pater L. M. Dewailly O.P., der på svensk taler over emnet »Vor levende Gud«.

Alle interesserede – også ikke-ka-

tolikker – er velkomne. Mandlige gæster vil blive indkvarteret i klosterets gæstefløj, kvindelige i et pensionat i umiddelbar nærhed af klosteret. Prisen bliver 100 belgiske francs pr. dag (ca. kr. 14,00) for herrer og 210 belgiske francs (ca. kr. 30,00) for damer.

Tilmelding snarest muligt og senest den 1. maj til pater M. L. Dewailly, Råbygatan 9 A, Lund, Sverige (tlf. 16 004).

Han kalder det strategi og taktik

En russisk journalist, der har opholdt sig i Rom under koncilet, har i regeringsorganet »Izvestia« betegnet koncilets arbejdsresultater som »et strategisk fremstød bestående af beregnende indrømmelser og en taktik, der hviler på en nøje afvejning af risiko, med det formål at generobre Kirkens indflydelse på masserne«.

Den pågældende journalist, der – som det hedder i bladet – på læsernes opfordring kommenterer, hvad der er sket på koncilet, konstaterer, at alle forsøg fra koncilmændenes side på at udløse en ny bandstråle mod kom-

munismen, er strandet, hvilket dog ikke skyldes en vis sympati fra koncilmændenes side over for kommunismen, men den realistiske erkendelse af, at en antikommunistisk kurs i Pius XII's ånd ville være kompromitterende for Kirken.

Journalisten betegner i denne sammenhæng Johannes XXIII som en »realistisk pave«, der med sine fredsappeller har sat sit stempel på det andet Vatikanconcil. I så henseende måtte pave Paul VI anses for at vandre i sin forgængers fodspor, hvad han havde bevist med sin tale til De Forenede Nationer.

Congar i Spanien

Ved universitetet i Madrid har den pavelige nuntius Riberi åbnet et teologisk studiecentrum for lægfolk. Til stede ved åbningshøjtideligheden var

dominikanerne Yves Congar, Jerome Hamer og Henri de Riedmatten, der har påtaget sig at holde gæsteforelæsninger ved centret.

Som nævnt på side 3 er broder Hanisch, Aalborg, død. Billedet her viser ham i hans travle virke på klinikken.

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K
Telf.: *MI 2557

Carl Moberg

Frederiksborgvej 201, NV
Søborg 1845 - 1871

Centralvarme
Fjernvarme
Sanitetsanlæg
Ventilation
Varmluftanlæg

BLOCH'S BOG CLEARING

K. V. BLOCH
(FORHEN BOGBANKEN)

Fiolstræde 34, København K
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901

Nordens største lager af
skolebøger

Omindbindinger.

Skal De flytte?

Jul. Larsen & Sønner
AMAGERBROGADE 221
* 55 66 47

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt - Statsunderstøttet

Seminarieførster: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842
Taga 5893

TILBYEN
FRABYEN
- i byen
smut ind i

Banegårdens Restaurant

v/ Fritz Kapper

Odense H.

tlf. 12 27 75

Fjords Blomster

Rosenvængets Allé 10
Øbro 9974

Blomster sendes overalt

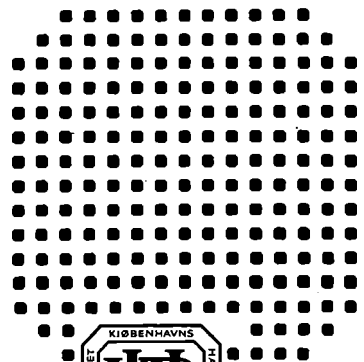
KØDHALLE

Robert Hansen

1. kl. kød, flæsk og pålæg
Amagerbrogade 212 A
Amager 6390

HER ER 200 PUNKTER

og der er 200 steder i landet hvor der ydes HANDELSBANK-service

**altid
med i
billedet**

HANDELSBANKEN

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET

Skjold

Amaliegade 27, København K
C. 799 - Telegramadr.: Forskjold

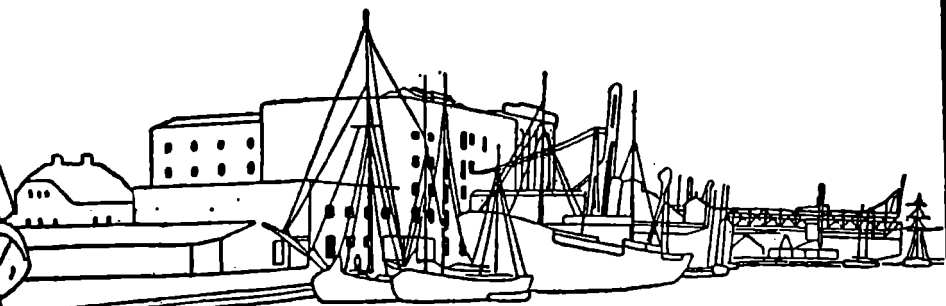
G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører

Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

MEJERIET **Vesterbro**

Aarhus by's førende
TELEFON 2 87 00 (4 lin.)

MUNKE MØLLES GLUTEN

Koncilet taler

Chefredaktøren trækker sig tilbage

Som tidligere nævnt vil Storkøbenhavnens præster i den kommende fastetid forsøge et nyt eksperiment med fælles faste prædikener i byens kirker. Emnet bliver »Kirke, Liturgi og Økumeni i Koncilets Lys«. Pater H. Roos vil behandle det første emne under titelen: *Kirkens væsen og sendelse*. Pastor Hubert Messerschmidt tager sig af det andet emne med titelen: *Kirkens liturgi*. Det tredje emne behandles af pastor Ib Andersen under titelen: *Kirke og kirkerne*. Fasteprædikenerne bliver fordelt således: Mandag 14. marts kl. 20: Skt. Theresse Kirke. Pater H. Roos S.J. Onsdag 16. marts kl. 20: Skt. Ansgars Kirke. Pastor H. Messerschmidt. Torsdag 17. marts kl. 20: Skt. Annæ Kirke. Pastor Ib Andersen. Mandag 21. marts kl. 20: Skt. Theresse Kirke. Pastor Ib Andersen. Onsdag 23. marts kl. 20: Skt. Ansgars Kirke. Pater H. Roos S.J. Torsdag 24. marts kl. 20: Skt. Annæ Kirke. Pastor H. Messerschmidt.

Tirsdag 29. marts kl. 20: Skt. Theresse Kirke. Pastor H. Messerschmidt.

Onsdag 30. marts kl. 20: Skt. Ansgars Kirke. Pastor Ib Andersen.

Torsdag 31. marts kl. 20: Skt. Annæ Kirke. Pater H. Roos S.J.

Forud for prædikenerne vil der blive udsendt »herolder«, der i de forskellige kirker skal orientere om disse fastepredikener og invitere menighederne til at komme til dem. Initiativet til de fælles fastepredikener er udgået fra Storkøbenhavns katolske præsters arbejdsudvalg. »Heroldderne« bliver Mgr. Peter Schindler, Mgr. Geertz-Hansen og pater Jens Oluf Lund. De vil begynde deres turné i kirkerne den første søndag i fasten, og alle invitationerne vil være udbragt den tredje søndag i fasten. Biskop Martensen anbefaler forsøget, der er en efterkommelse af pavens opfordring til i fastetiden at gøre katolikkerne kendt med koncilets resultater.

Chefredaktøren for det engelske katolske ugeblad »Catholic Herald«, Desmond Fischer, vil i den nærmeste fremtid trække sig tilbage fra sin stilling. Tilbagetrædelsen sker på grund af meningsforskelle angående redaktionelle spørgsmål mellem chefredaktionen og forlagsledelsen.

Får de eget blad?

De såkaldte venstre-katolikker i Italien får måske deres egen avis. Der er således tale om, at det romerske aftenblad »Paese Sera«, hvis holdning hidtil har været kommunistvenlig, vil moderere sin linje og gøre sig til talerør for de synspunkter, som borgmester La Pira fra Firenze står for. Det bør samtidig bemærkes, at bladet nyder anseelse for sin behandling af aktuelt stof.

Irland

Fortsat fra side 9

Irland har en ældgammel kristen kultur, som på afgørende måde præger landet. Overalt finder man klostre, kirker og valfartssteder. Irsk kristendom er på mange måder særdeles traditionel, men den er ikke overfladisk. Endnu er kun søndagsmesserne på modersmålet, og mange steder kniber det med at få menigheden til at synge godt med. Som en lægmand med et polisk smil bemærkede til mig: »Egentlig synger vi bedst på gaden om aftenen, når pub'en har lukket.«

Man kan overvære hårrejsende børnegudstjenester, hvor børnene nærmest skriger bønnerne under messen, og samtidig kan man se utallige børn, som om hverdagen kommer ind i kirken og beder en bøn, før de går i skole eller efter skoletid. Der er altid mennesker i kirkerne – det kristne liv er ikke reduceret til »søndagspligten«, men er en integrerende del af de fleste irlænderes liv. Lad være at udtryksformen ofte kan være traditionel og »gammeldags«, men kærligheden til Gud og mennesker er ægte og levende. Richards far fortalte mig om en præst i Dublin, der havde oprettet et kursus for fagforeningsledere og andre interesserede, som ønsker at blive uddannet i fagforeningsarbejde og kirkens sociale lære. Skolen har 1200 elever, som efter to eller tre år får udstedt et diplom. Samme præst har haft en afgørende indflydelse på bilæggelsen af adskillige arbejdskonflikter. Han har forudsætningerne – hans far var havnearbejder, og selv er han professor i sociologi ved Dublins katolske univer-

sitet. – Det viste sig, at jeg kendte denne præst – jeg boede nemlig hos ham, – men han havde aldrig med ét ord omtalt »sine fortjenester«.

Den sidste dag jeg var i Dublin, bad jeg min vært om at køre mig ud til egnen syd for byen; jeg havde været der året før og havde ikke kunnet glemme det, jeg så. Man siger: Se Neapel og dø – og man må indrømme, at Napolibugten er vidunderligt smuk. Når man kører ud til Killiney syd for Dublin oplever man et landskab, som er næsten smukkere end Napolibugten: Bjergene skræner stejlt ned mod det grønblå hav; små huse ligger spredt ud over bjergsiden; vejen er smal, og man skal passe på ikke at køre for hurtigt – det kan være, at en bonde er i færd med at drive sine sortbrogede køer hjem. Det er en turistattraktion uden turister, og hele landskabet ånder fred og skønhed. Kører man videre op ad de lave bjerge, kommer man op til store ensomme hedestrækninger, hvor øjet ikke møder hverken mennesker eller huse – blot det store ensomme højland. Kontrasten er forbløffende.

En irsk sang fortæller, at Irland er et lille stykke af himlen, som er faldet ned på jorden. Hvis dette virkelig er tilfældet, er himlen i hvert fald uhyre afvekslende, fuld af de mest forskelligartede landskaber, som alle giver udtryk for fred og Guds vældige skaberkraft. De mennesker, som bor der, er traditionelle og revolutionære på en gang, – de er overraskende og anderledes. Det er simpelt hen et land, som er anderledes.

Jørgen Hviid.

Vejele

A/S Vejele Mælkekompani

Fineste mejeriprodukter
Telefoner 335, 336 -
Kontor 507, Vejele

A/S TRÆLASTEN

(A/S Vejele Trælast- og Kulkompagni)

Toldbodvej - Telefon 68*
Vejele

Hansen Pærhøj & Søn

Glarimester - kunsthandel

Søndergade 4, Tlf. 1157
Vejele

Vejele Optik

v/ Anker Kastrup

Briller

Torvegade 8 - Tlf. 308 - Vejele

Raadhustorvet
Vejele
Tlf. 684 og 3711

Poul
HENRIKSEN

Leverandør t. Sct. Maria Hospital

Hvidehus Boglade

Kai Jensen & Poul C. Thim

Nørregade 6, Vejele - Tlf. 360

Bogladen med de mange bøger ...

Vejele Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN

Telefon 121, 205

RUTANA

Danmarks mest solgte rugbrød

Fællesbageriet

Vejele

Carl Petersen & Søn

Slagter & Fedevare Forretning

Telf. 1721 . Nørregade 2
Vejele

Frugtcentralen

Tlf. 926 - 1126 . Vejele

Kartofler - Frugt - Grøntsager -
Konserver - Dybfrost
R. Hansen

Støt vore annoncører

Næstved

Lille Næstved Mejeri

Vordingborgvej 66
Næstved - Telf. 73 07 70

K. Blum Hansen

Boghandel

Næstved
Telefon 72 25 25

Gulvtæpper - Linoleum

Tapeter - Malervarer

Claudi Hansens Eff.

Jernbanegade 3, Næstved
Telefon 72 00 60

N. Juel Pedersen

Glarimester

Ramsherred 13. Tlf. 72 01 58
Næstved

Leverandør til katolske
institutioner

E. Vergmann

Blikkenslager

aut. vand- og gasmester

Ringstedgade 56, Næstved
Tlf. 72 02 51

Næstved Diskontobank

Hovedkontor: Axeltorv 4
Tlf. 72 15 00

Søndre afd.: Grønlandsvej
Tlf. 72 55 44

Nordre afd.: Ringstedgade
157. Tlf. 72 56 55

Emilie Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved
Alt vedrørende BEGRAVELSER
ordnes personligt.

Alle aftaler kan træffes
i hjemmet
eller tlf. 72 08 14
72 08 74

Frugtkælderen

Ny Østergade 3, Næstved
Tlf. 72 11 23

Niels Steensens Bibliotek

Bredgade 69, 1., København K.
Telefon PA 422

4000 bd. katolsk litteratur
(dansk og udenlandsk)

Åbent for udlån
tirsdag, onsdag, torsdag og fredag
kl. 16-19

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører

Studiestræde 15, København
Minerva 6761

Kontortid 9-16 - Lørdag lukket

ROMAN KUSIER

Murermester

Telefon Nivå 150 . Nivå

KSK

Aktieselskab
KØBENHAVNS
BRÆNDSSELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaards Tværvvej 13,
Charlottenlund.

Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

Horsens

Carl Bæk og Søn

El. Fagmanden

Vestergade 33, Horsens. Tlf. 21 88 88

Lys - kraft - oliefyr

Alt i el.-artikler

Edvard Petersen

Kus, koks, brændselsolier

Havnen 3, Horsens - Tlf. 2 38 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre

Amaliegade 16 A . Horsens
Tlf. 2 19 20

Erik V. Sørensen

Fiskehandler

Borgergade 8, Horsens.
Tlf. 2 37 79

Frisk fisk hver dag.

EBM
ENGELSK BEKLÆDNINGSMAGASIN
Christian Walthers
HORSENS

Økumeni på tv-plan

Fortsat fra bagsiden

fulgte til skafottet. I år sognepræsten Bernhard Lichtenberg. I øvrigt vil de danske seere, der har det privilegium at kunne se tysk tv, kunne bekræfte de kirkelige programmets fornemme stude.

Skal man endelig slutte denne korte rapport fra festivalen 66 må nævnes det flamske tv's opførelse af Benjamin Brittens opera Curlew River. Den er lige til at hente hjem til vort danske påskeprogram. Sjældent har man set mage til kunstnerisk og religiøs intensitet. *Jens Oluf Lund*

Professor Skydsgaard om koncilet

I går torsdag påbegyndte professor K. E. Skydsgaard i radioen sin foredragsrække om det andet Vatikan-koncil, som han så det med en luthersk observatørs øjne. Foredragsrækken løber de følgende torsdage: den 10., 17., 24. og 31. marts - hver gang kl. 22.15 på program I.

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand

* 34 46 01

Begravelser og bisættelser ordnes for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

**MARIUS
MP
PETERSEN**

Ringsted isenkramhandel

Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre

P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

UNG PIGE

søges til 1. marts el. senere, til alm. husgerning i katolsk hjem med 2 små børn (20 mdr. og 3 mdr.), hvor husmoderen har ude-erhverv.

Bibliotekar fru
Marianne Munk Nederlund
Meløse pr. Skævinge
Henvendelse kl. 9-14:
Telf. (01) 29 52 11

Emnerne er: »Katolsk syn på bibel og kirke til diskussion«, »Katoliker i samtale med andre kristne«, »Den katolske kirke og verden i dag«, og »En fornyet katolicismes spørgsmål til Lutherdommen«.

Det gik hårdt til

Premieren på det omstridte skuespil »Stedfortræderen« forvandlede fornylig et teater i Bruxelles til en slagmark, og ni personer blev anholdt og andre tyve ført ud med magt under voldsomme tumulter.

Spillet blev gentagne gange afbrudt og skuespillerne måtte søge ly for byger af æg og tomater, der slyngedes mod scenen, medens politiet kæmpede med demonstranter,

der krævede forestillingen forbudt. Fra balkonerne kastedes stinkbomber, og nogle demonstranter rev hjelme af to betjente og kylede hjelme ned i parketted.

Tilskuerne kom i indbyrdes slagsmål, og politiet måtte trække stave-ne. Demonstranterne slæbtes ud, sparkende og råbende, og det lykkedes til sidst at få spillet forestillingen til ende.

R.I.P.

Bankfuldmægtig

JOHANNES E. MARTENSEN

* 9-1-1896 † 25-2-1966.

På børnenes og egne vegne

Karen Martensen.

Bed for hans sjæl.

Ugens tv og radio (6. - 12. marts)

SØNDAG	16.00 tv	Brød, kærlighed og fantasi. Italiensk film.
	20.40 tv	Seerbrev.
MANDAG	9.15 tv	Buddhismen. Skole-tv.
	20.25 tv	Ny studiekreds om fremtidens arbejdsmarked.
TIRSDAG	9.15 P1	Det gamle Testamente: Israels lov.
	22.15 tv	Valgtaften. Kommunevalget 1966.
ONSDAG	20.25 tv	Hemsöboerne. Af August Strindberg.
	20.55 tv	Horisont.
	21.15 P1	Besøg på den svenske filmskole.
TORS DAG	21.05 P1	Cherubini: Requiem.
	22.15 P1	Katolsk syn på bibel og kirke.
FREDAG	19.30 tv	Hinduismen. Skole-tv.
	22.05 tv	Samtale med Max Frisch.
LØRDAG	17.10 tv	Redaktion U-66. Ungdomsudsendelse.
	20.25 tv	Duel. To gæster i studiet.

DE SYGES VALFART PR. FLY TIL LOURDES

fra 10. til 16. august 1966

Gejstlig leder: Pater L. Brunicardi C.ss.R.

Pris: for raske på hotel kr. 820,-

for syge på Asile Notre-Dame kr. 690,-

De Syges Katolske Forbund

Valfartskomiteen:

Fru L. Samson, Barsehøj 25, Hellerup, telefon GE 6341

C. Lerche Nielsen, Bredgade 69, København K., telefon PA 2539

SCT. ANNÆ REJSER 1966

ROM OG ASSISI

1. 27. juni til 14. juli - 18 dages togrejse med sovevogn - fuld pension - udflugter - entreer og sygeforsikring incl.

Pris: kr. 1185,-. Rejseledere lærerinde A. Rastrup og pater Leo Drzal C.ss.R.

ROM OG ASSISI

2. 7. oktober til 21. oktober - sognepilgrimsrejse - 15 dages flyverejse - sognets familier og venner er velkomne - fuld pension på centralt beliggende klostre - udflugter og entreer incl.

Pris: kr. 1185,-. Rejseleder sognepræst, pater Jac Adams C.ss.R.

PALESTRINA - ROM - FIRENZE

3. 7. oktober til 21. oktober - 15 dages flyverejse - fuld pension på centralt beliggende hoteller - udflugter og entreer incl.

Pris: kr. 1285,-. Rejseleder pater Laurits Brunicardi C.ss.R.

Program og nærmere oplysninger fås hos lærerinde A. Rastrup, Amagerbrogade 45, København S. Telefon Sundby 86.

Økumeni på tv-plan

Pater Lund om UNDA-Kongressen i Monte Carlo

Monte Carlo, februar 1966.

En luthersk præst fra Stockholm og en reformert præst fra Paris var i år gæster på den internationale katolske tv-festival i Monte Carlo. Festivalen er den niende i rækken siden starten i 1958. Arrangørerne af dette kombinerede tv-skue og tv-marked er Det internationale katolske Radio- og Fjernsynsforbund UNDA (det er »bølge« på latin). Deltagerne er derfor først og fremmest katolske tv-folk, men i år var der altså for første gang protestantisk deltagelse. De to pastorer var foreløbig observatører, men håber at kunne vende tilbage næste år med konkurrerende programmer. Man udtrykte officielt på festivalen ønsket om at se endnu flere protestantiske deltagere, og der vil blandt andet udgå en indbydelse til det danske fjernsyns kirkelige medarbejder.

Italienerne ser på kvindelige præster

Den økumeniske holdning gav sig i øvrigt også udtryk i de mange katolske programmer, der blev præsenteret. Således viste italienerne i år en film om de protestantiske kirker. Filmen var lavet dels i Sverige, dels i hjemlandet i Turin. På den måde fik man præsenteret de italienske seere for både den lutherske og den reformerte tradition inden for protestantismen. Hvilket indtryk må det ikke have gjort på et italiensk publikum at se en kvindelig præst i nøjagtig samme liturgiske klæder, som deres egne katolske præsters, stå foran alteret i en kirke, hvis udsmykning ikke i noget væsentligt afveg fra deres katolske kirkers. End ikke Mariastatuen manglede. Eller at se protestantiske søstre i Tyskland, som demonstrativt bærer navnet »Maria-søstre«, og som i et interview viste seerne, at der lå dyb Mariafromhed bag navnet. Fremragende protestantiske teologer som for eksempel Kieler-professoren Meinhold gav billederne teologisk dybde i korte klare interviews. Den svenske pastor

Glemme (nemt at huske) var så begejstret for programmet, at han overvandt alle betænkeligheder ved at ytre sig på fransk og i en tale roste italienerne for på denne måde at følge Johannes XXIII op. Pastoren, der står meget langt fra de højkirkelige i sit hjemland, har fået et års orlov for at sætte sig ind i problemerne omkring meddelelsesmidlerne.

Kontroversielle hollændere

Det hollandske KRO viste to film, der vakte stor diskussion på festivalen, men som ikke desto mindre erobrede en af juryens otte prisbeløninger. Den første udsendelse handlede om kirkens aktuelle situation i så forskellige egne af verden som Spanien, Østrig, Congo og Libanon. Den stærke kritik af forholdet mellem stat og kirke i de forskellige lande, især Spanien, vakte diskussion. Den anden udsendelse viste koncilets virkninger inden for et trappistkloster i

Nederlandene. Her var det paralleler mellem munkenes brud med verden og kunstnerens tilsvarende »oprør« i form af særlig klædedragt og bohêmeliv, der vakte opsigt.

Dygtige tyskere sætter Bibelen i dukker

Tyskerne viste et interessant forsøg på en dramatisering af Bibelen (Esters Bog) ved hjælp af dukker. Udsendelsen, der havde kostet 50.000 mark, var lavet med speciel assistance af tyske marionetkunstnere og komponister. En fransk deltager blev så begejstret, at han råbte: »Lad os få hele Bibelen i dukker.« Der er da heller ingen tvivl om, at det er den eneste vej, når man ser de uheldige resultater af en realistisk bibelskildring i forskellige moderne film. Foruden denne bibelfilm viste tyskerne en katolsk præsts kamp mod Hitlerstyret. Den var modig og kunstnerisk fremragende. At tyskerne stadig kan omgås dette brændende problem uden at trække seerne, viser at det stadig har aktualitet. Sidste år var det jesuitten Alfred Delp, vi

Fortsættes side 15

Esters bog som marionetteater.

*Med en månedsløn
på 2000 bliver
min dagløn på
kr. 95,25. Dette beløb
giver jeg til*
**FASTEKAMPAG-
NEN 1966**

katolsk ugeblad 10

11. MARTS 1966
114. ÅRGANG

Kardinal Ottaviani formand

Kardinal Ottaviani er af pave Paul VI blevet udnævnt til ny formand for fødselskontrolkommissionen.

Kommissionen, der blev nedsat af paven for to år siden, har hidtil kun været forsamlet til to (stormfulde) møder – i marts og juni sidste år – men er nu atter forsamlet i Rom for at færdigbehandle de mange vanskelige og ømtålelige problemer. En endegyldig erklæring om hele spørgsmålet vil formentlig foreligge kort efter påske.

Når pave Paul VI har udnævnt netop kardinal Ottaviani, betragtes dette som udtryk for, at kardinal Ottaviani repræsenterer markante synspunkter, der deles af mange katolikker, og som derfor under alle omstændigheder må tilgodeses.

Kommissionens alsidighed garanteres også af kommissionens sammensætning. Den består som bekendt af en studiegruppe på omkring 50 medlemmer – teologer, læger, sociologer og lægfolk, hovedsagelig ægtefolk. De har indtil nu langt fra været enige.

Dersom kommissionen ikke har tilendebragt drøftelserne inden påske, vil dens medlemmer mødes endnu en gang. Derefter bliver det et særligt udvalgs opgave at drage konklusionerne af de stedfundne forhandlinger. Det forventes, at dette udvalg kort efter påske vil fremkomme med en endegyldig erklæring.

Medlemmer af dette udvalg er blandt andre kardinal Suenens af Belgien, den schweiziske kardinal Journet, ærkebiskop Leger af Montreal og ærkebiskoppen af Milano, monsignore Colombo, der er pave Pauls særlige teologiske rådgiver.

Mere end en høflighedsvisit

Den anglikanske kirkes overhoved, ærkebiskop Michael Ramsey's besøg hos paven i slutningen af denne måned er »langt mere end en høflighedsvisit«, meddeler kilder i Vatikanet.

Ærkebiskop Ramsey vil efter at have aflagt officielt besøg hos paven blive modtaget i privataudien hos denne om aftenen den 23. marts. Samtalen ventes at ville vare cirka en time, hvorefter paven og ærkebiskoppen begiver sig til Sct. Johannesbasilikaen, hvor de vil bede i fællesskab og derefter fremkomme med en fælleserklæring, som bliver oplæst på latin og engelsk. I denne offentlige

erklæring forventes det, at de to kirkeledere vil give udtryk for deres samdrægtige vilje til at arbejde for kirkelig enhed. Ceremonien i basilikaen afsluttes med, at de to kirkefyrster giver hinanden fredskysset.

Samtalerne mellem ærkebiskop Ramsey og pave Paul ventes blandt andet at komme til at dreje sig om de blandede ægteskaber og mulighederne for iværksættelse af religiøse fællesforhandlinger og aktioner. Ærkebiskop Michael Ramsey vil være ledsaget af seks andre medlemmer af den anglikanske kirke, heriblandt to biskopper.

.....men de diplomatiske forbindelser udvides ikke

Også i Storbritannien er spørgsmålet om at få udvidede diplomatiske forbindelser med Vatikanet blevet drøftet, men med et andet resultat end i Finland.

Ligesom Finland indtil fornylig havde det, har Storbritannien en legation i Vatikanet, og den unge konservative politiker, Mr. Norman St. John-Stevas, der er parlamentsmedlem og katolik, havde foreslået regeringen, at legationen blev ophøjet til ambassade. Udenrigsminister Stewart svarede: »Jeg mener ikke det ville være rigtigt at foretage ændringer lige for øjeblikket.«

St. John-Stevas angreb da regeringen for at »diskriminere« pavestolen, til trods for at denne havde »uom-

tvistelig diplomatisk betydning, hvilket bl.a. viser sig ved de initiativer, paven netop har foretaget i Vietnam.«

Michael Stewart svarede, at man på ingen måde havde overset »den værdifulde rolle, pavestolen spillede i internationale spørgsmål«. Men selv om forskellige regeringer ændrede politik overfor Vatikanet, mente han, at det var rigtigt for Storbritannien at bevare sin nuværende holdning indtil videre.

Med andre stater mente Mr. Stewart Finland, Indonesien, Liberia, Senegal, Æthiopien, Sydkorea og Pakistan, som enten har ophøjet eller vil ophøje deres diplomatiske repræsentationer i Vatikanet til ambassader.

Protestantisk gave til Spellman

En velhavende tysker har testamenteret en formue til henholdsvis kardinal Spellman i New York og til en jødisk immigrantorganisation i Amerika. Tyskeren er den 76-årige Wolfram von Pannwitz, som i lang tid har boet i New York og nu vil skænke kardinal Spellman 250.000 dollars, der skal anvendes til at »hjælpe de nødlidende og tjene menigheden«.

– Mine bønner i Sct. Patricks Cathedral gav mig altid styrke til at udkæmpe livets hårde kamp. Dette er den eneste måde, hvorpå jeg kan vise min taknemmelighed, udtaler von Pannwitz, som har mange venner blandt katolikker og jøder i Amerika.

Wyszynski har ikke tabt modet

Den polske kirkes uforfærdede overhoved, kardinal Wyszynski, har ikke tabt modet.

Trods de voldsomme angreb, der i den senere tid er blevet rettet mod såvel kardinalen som mod Polens øvrige biskopper på grund af deres forsoningsbrev til biskopperne i Vesttyskland, erklærede kardinal Wyszynski fornylig, at han var overbevist om, at pave Paul VI vil komme for at tage del i festlighederne i forsommer i Polen i anledning af 1000-års dagen for kristendommens indførelse.

Kardinalen har ikke yderligere begrundet sin optimisme, men der kan

næppe herske tvivl om, at de kommunistiske regeringsmyndigheder i tilfælde af afslag yderligere vil miste terræn blandt det overvældende flertal af troende katolikker, som findes i landet, og som i lang tid forventningsfuldt har set frem til pavens deltagelse i festlighederne.

Intet officielt

Endnu er der ikke fra hverken Vatikanet eller fra den polske regering fremkommet nogen officiel meddelelse om pave Pauls eventuelle besøg.

BBB

»En mand af betydning«

Polens kardinal ryster på hovedet ad pressekampagnen mod ham.

I en prædiken fornylig advarede kardinal Stefan Wyszynski den polske regering mod at fortsætte angrebene på landets katolske kirkeledere, fordi kampagnen muligvis ville få det polske folk »til at gå til yderligheder«, oplyser A.P.

Kardinalen kritiserede skarpt den pressekampagne, der har været ført mod den katolske kirkes spidser, siden den polske kirkeledelse i efteråret sendte et brev til de vesttyske kirkeledere med tilbud om »gensidig tilgivelse«. Brevet blev overgivet vesttyskerne på koncilet i Rom.

Kardinalens stærke angreb på myndighederne kom kun en enkelt dag efter, at han af en højtstående regeringseksminister var blevet beskyldt for før krigen at have været en varm beundrer af Adolf Hitler og en hårdnakket anti-kommunist. Beskyldningen, der var den skarpeste hidtil, siden den anti-kirkelige kampagne begyndte i efteråret, indeholdtes i en avisartikel af viceundervisningsminister Kazimierz Rusinek.

»Jeg må være en mand af betydning, siden de aftrykker min biografi i bladene«, lød kardinalens kommentar. »Læs den og træf selv jeres afgørelse om, hvorvidt jeres hyrde virkelig var en så dårlig mand før krigen.«

I sin prædiken sagde han også, at biskopper af alle nationaliteter ved koncilet i Rom havde beskyldt de polske kirkeledere for at være »mere nationalist, ja chauvinister, end katolikker. Brevet til tyskerne var nødvendigt for at overbevise dem om, at dette ikke er rigtigt«, tilføjede kardinal Wyszynski.

— Hvad med en to-krone til Sct. Antonius?

Et korrekt forhold?

Blandt diplomatiske iagttagere i Budapest er det det almindelige indtryk, at genarrestationerne af tre i 1963 under amnestien løsladte katolske præster — Laszlo Emodi, Istvan Keglevitch og Laszlo Rozsavolgyi — skyldes en genopblussen af den ungarske regerings kampagne mod kirken. Dette benægtes imidlertid hårdnakket af den ungarske minister for kirkelige anliggender, Prantner, som fastholder, at de tre præster har konspireret mod det kommunistiske regime efter løsladelsen.

I et interview med »New York Times« hævder minister Prantner, at forholdet mellem den katolske kirke og den ungarske regering i øjeblikket er »korrekt« og i overensstemmelse med det »gentleman agreement«, som blev indgået mellem regeringen og Vatikanet i 1964. Efter denne overenskomsts ikrafttræden er fem af de vakante bispeembeder blevet udfyldt, og ungarske præstestuderende sendes til et institut ved Vatikanet for at blive uddannet. Regeringen har lejlighedsvis kontakt med Vatikanet, og »der er mulighed for flere overenskomster i fremtiden«, fortæller Prantner.

Om kardinal Mindszenty, der i snart ti år har haft asyl i den amerikanske ambassade i Budapest, siger Prantner under interviewet, at ifølge overenskomsten med Vatikanet må han kun røbe fakta, som Ungarn og Vatikanet er blevet enige om at offentliggøre, og at den ungarske regering er villig til at forhandle med »alle implicerede parter«, men at der aldrig kan blive tale om, at kardinalen genindsættes som den ungarske kirkes leder.

Til trods for den ideologiske ateistiske kampagne har omkring halvdelen af Ungarns befolkning på 10 millioner mennesker stadig tilknytning til religiøse grupper, fortæller Prantner. Kirkerne er fyldte om søndagen. Dog er de ikke overfyldte ligesom Polens kirker.

På et spørgsmål om, hvor meget »hold« religionen endnu har i personer i hans egen aldersgruppe (Prantner er 26 år gammel), svarede ministeren:

— Lige så meget som kommunismen. Altså ikket ret meget...

William Heinesen

William Heinesen er blevet valgt til månedens forfatter, og mon han ikke en skønne dag skulle gå hen og få Nobelprisen. Set med musernes øjne kan det naturligvis være ligeegyldigt, for den gode kunst bærer ligesom andre gode gerninger lønnen i sig selv. Adskillige nordiske katolikker er at finde blandt dem, der ser en god ven i den store færøske forfatter – ikke fordi han på nogen måde kan kaldes katolicerende, men ganske simpelt fordi hans store sandhedskærlighed, hans dybe menneskeforståelse og hans aldrig svigtende hjerte for de små og de svageste i samfundet slet ikke kan undgå at vække sympati hos dem, der prøver at tage sig deres kristenpligt alvorligt. Hertil kommer hos Heinesen en evigt urolig, men positiv *søgen*, med udgangspunkt i fædrenes tro.

Han er en barsk og vittig sjæl, men alt andet end hård. I tidlige værker som romanen »Noatun« anes en kollektiv-venstresocialistisk tone à la Kirk, og denne går over til direkte indignation i »Den sorte Gryde«, som hudfletter den anden verdenskrigs gullaschbaroner. I »De fortabte spillemænd« åbenbarer han en skæmtsom natur, somme steder lidt grovkornet, som folkeviserne også kan være det, men helhedsindtrykket viser en skærpelse af den medmenneskelige forståelse – kendetegner en stadig udvikling. William Heinesen forstår som ingen anden at anholde hykleri, krukkethed og snobbethed, samtidig med at han kvader til pris for de rene af hjertet.

Det gode Håb«, hans seneste roman, har fået en modtagelse, som heldigvis står i direkte forhold til dens fortjenester. Heri får vi en syntese af Heinesens livserfaring. I spændingsromanens stil følger vi en rigtig Heinesen-helt – en præst som i ydmyghed forsøger at leve op til det, embedet i virkeligheden kræver af ham. Hans fortid er nok blakket af svir og druk (hvorfor drikker Jeppe?), men *sindelaget* er uantastet. Han erkender sit ansvar for de ydmygede og sårede, trods konventioner og borgerlighed og selv de retsindigste har svært ved at acceptere ham. Han er netop et menneske af den type, som i vore kategoriske tider ville lægge sig ud med både venstre og højre. Heinesen lader ham dog – med konsekvent optimisme – vinde noget af en sejr, selv om Gud sørger for, at træerne ikke får lov til at vokse ind i himmelen. Og kommer læserne til at dø i synden, er det i hvert fald ikke Heinesens skyld.

HK

Redaktion: Jørgen Hviid og Helge Kristensen (ansvarh.). Redaktør for indenlandsstof: Jens Oluf Lund. Redaktionssekretær: Elli Gambell. Redaktionskontor: Bredgade 69, København K., tlf. (01) 14 90 55. Annonceafdeling: Katolsk Ugeblads annonceekspedition, Hauchsvej 8, København V., tlf. EVa 2997 (kl. 8–10), postgiro 589 65. Abonnementsafdeling: Katolsk Ugeblads ekspedition v/ A. Prüser, Sankt Annæ Plads 28, København K., tlf. (01) 15 95 28 (9–16, lørdag kl. 9–12), postgiro nr. 570 42. Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre lande pr. kvartal 11 kr. I løssalg 1 kr.

Familielejr? Aldrig i livet, som om jeg ikke hele året sad i familieliv til op over ørerne, og så skulle jeg diskutere familieproblemer i min ferie også? Desuden ved du godt, at jeg er allergisk over for fromme mennesker, når der er mere end fem af dem på engang«. Sådan omtrent lød det svar, min mand fik, da han foreslog, at vi skulle bruge 10 dage af vores ferie i en familielejr på Klitborg ved Rørvig.

Her kunne det være fristende at indflette et par kvindesagsinspirerede bemærkninger om kønsrollefordelingen, magtbalancen i ægteskabet o.s.v., men det skal jeg af pladsmæssige hensyn afholde mig fra og bare nøjes med at fortælle, at vi kom på familielejr. At jeg ved afrejsen hjemmefra og ankomsten til lejren hele tiden kom til at tænke på den klassiske vittighedstegning af den køllebevæbnede stenaldermand, der slæber sin kvinde efter sig ved hårtoppen, kommer jo strengt taget ikke sagen ved.

Mine værste forudelser viste sig at slå til, de så meget fromme ud alle sammen, lejrdelegerne, fromme og velordnede, og det værste var, at de, hvis man skulle dømme ud fra alle jubelråbene »Davs, du gamle«, alle sammen havde kendt hinanden i hundrede år. Som sædvanlig var min effektive mand »noget ved musikken«. Han havde derfor nok at gøre med at stemme instrumenterne, for nu at blive i symbolikken, og mine børn var dels anbragt på legepladsen og for de stores vedkommende rundt i landet på andre børne- og ungdomslejre, så jeg vandrede bare rundt som på en øde ø, – jeg er nemlig hverken effektiv eller selskabelig. Den aften gik jeg ned i klitterne og oplevede for første gang i mange år at føle mig alene i hele verden. Det troede jeg, jeg havde ønsket mig nu og da, bare ti minutter ad gangen, men under disse omstændigheder var det ikke helt så vidunderligt, som jeg havde forestillet mig, men det var lærerigt.

Hvad er det, der får os til at søge til havet? Har vi ikke alle på et eller andet tidspunkt følt havet trække i os som en magnet? Vi har vandret langs stranden, vi har taget en sten op og betragtet den – eller en skal fra en blåmusling, glædet os over det skønne farvespil og liniernes usymmetriske rytme, som ingen kunstner kunne gøre efter, vi har indsnuset lugten af tang og saltvand og ladet blikket følge den blå horisont, og vi har følt denne udefiner-

Familielejr - aldrig i livet

sagde Eva Guldager. Og så blev det alle tiders oplevelse, da hun alligevel kom med.

lige længsel, eller var det bare en anelse om samhørighed med forgangne slægter og kommende generationer? Det er dette Piet Hein skriver om i sin dejlige sang om sommerens ø:

»Her mellem himlen og havet
og stenene,
nynner en langelig sang,
samlende alt, som har været,
forenende alt, som skal være
engang.«

Der var noget, der begyndte at dæmre for mig, da jeg efter min vandring langs stranden gik hjem til Klitborg til Komplet, en bevidsthed om samhørighed med alt det skabte – alle skabninger.

Næste dag stod der foredrag på programmet – og senere diskussion, altså noget med at simulere intellektuel, mulede min sorte engel (den der sidder ved venstre skulder og gør os opmærksomme på tilværelsens negative sider; den hvide sidder ved højre, hvis jeg husker ret). Foredraget var fortræffeligt, og jeg simulerede efter bedste evne. Men så skete der pludselig noget, – ganske langsomt ændredes atmosfæren, den blev ikke mere krampagtig og præget af facade. Diskussionen blev, i stedet for en række monologer, der bare tog sigte på at forskanse sig selv og gøre modstanderen skakmat, til en samtale mellem mange. Vi opdagede, at de andre var lige så store idioter som vi selv, og det er nu altid en berigende oplevelse, eller hvis jeg skal forsøge at udtrykke det lidt mere sagligt: Så længe man forsøger at bevare en facade, der i hvert fald skal stå mål med den, de andre viser, har man ingen mulighed for at finde sig selv,

»Vi opdagede, at de andre var lige så store idioter som vi selv ...«

og kun når og hvis man finder sig selv, formår man at give noget til andre. Det, der skete her på lejrens første dag, var, at vi lagde maskerne og bare forsøgte at være os selv.

Senere fulgte flere foredrag med efterfølgende diskussion, – hver dag havde sit. Det foregik ude under fyrretræerne, hvis vejret var til det, og i dagligstuen, hvis det regnede. Alle lejrdelegerne gav deres besyv med, hver med sin grad af veltalendehed og hver med sit temperament. Det var meget underholdende og meget sindsoprivende, men det var en vanskelig opgave for ordstyreren, der også var praktisk leder, at få gemytterne til at falde til ro, når tiden var udløbet, og den aldeles storartede økonoma vred sine hænder i køkkenet over al den gode mad, der enten blev for varm eller for kold, mens tropperne, der tog sig af børnenes bevogtning, måtte bruge alt, hvad de ejede af tålmodighed og fantasi, for at holde de aller-

nyngste danske katolikker i tømme. Til beroligelse for eventuelle nye Klitborgensere kan jeg fortælle, at der nu er nedsat en erfaren komité, der har til opgave at få alt til at klappe, og den går til opgaven med stor iver og grundighed. Komiteens primus motor og sjælen i hele familielejr-ideen er en liobasøster med en tro, der ikke bare er som en flamme, men som et helt Sct. Hansbål, og med en vilje som vestenvinden (enhver cyklist ved, at den er ikke til at stampe op imod). Yderligere signalement er sikkert overflødigt.

Hver lejr har en dag afsat til en udflugt rundt i Odsherred. Vor gik blandt andet til Kongsøre, hvorfra vikingetogterne i sin tid udgik, og til Højby Kirke med de nylig restaurerede kalkmalerier. Der havde vi den glæde, at sognepræsten efter en kort, men heltmodig kamp mod disse vildt udseende katolikker, overgav sig og holdt det mest inspirerende og

Man lever ikke af ånd alene.

En stille time.

levende foredrag om maleriernes oprindelse og baggrund, vi kunne ønske os. Det gjorde godt bagefter sammen med ham at synge »Lover den Herre«, inden vi forlod kirken.

En dag tog vi i den lange middagspause ud på Sjællands Odde og besøgte Odden Kirke og de store røgerier. Herude især vil man, hvis man lukker øjnene op, lægge mærke til den stærke intensivering af farverne, som karakteriserer Odsherred og lokker malere til på samme måde som Skagen og Bornholm. Dette mærkelige, rige lys gør sig især gældende i skyet vejr. Martin A. Hansen har skrevet om dette fænomen i sin bog »Dansk Vejr«. Skoven er altså bevisligt dybere grøn deroppe, og himlens overjordisk dejlige farvespil i solnedgangstimen er ikke bare et lokalpatriotisk bedrag. Den slags ting kan som bekendt af og til være svært at afgøre.

Man vil af ovenstående kunne læse mellem linierne, at jeg blev tvunget til at revidere mine begreber, hvad angår familielejrene på Klitborg. Stedets dejlighed, foredragene, samtalerne, atmosfæren, fællesskabet, ja måske især det sidste – måske fordi jeg hidtil så absolut havde ment at foretrække stilheden og ensomheden (disse begreber kan jo nemt blive mangelvarer i en stor og levende familie). Jeg faldt i min ungdom over et Goethecitater: »Mit andern kann man sich belehren, begeistert wird man nur allein.« Dette havde været min overbevisning, og nu måtte jeg erkende, at behovet for fællesskab og samhørighed er lige så stort

som behovet for stilhed og ensomhed. Det blev mig klart, hvor meget hvert eneste af disse mennesker havde givet mig i denne korte tid, hver på sin måde, og jeg indså, at menneskene er som aks i en kornmark; hvert enkelt kan godt stå alene og bære frugt, men kun ved at forenes med sine medskabninger til en enhed, som aksene til en mark, levendegør de til fulde Skaberens tanke.

Eva Guldager

KLITBORG-LEJREN

Alle oplysninger
fås ved henvendelse
til »Feriehjemmet
Klitborg«, Valby Lang-
gade 117A, København
Valby, telefon 30 13 64
mellem 10 og 12.

Ældrelejrene

1. ældrelejr 13. - 22. juni
2. - 13. - 22. aug.
3. - 24. aug. - 2. sep.

Dæmonerne

og vor

tid

I kampen findes

et virkeligt fæl-

lesskab af alle

mennesker af

god

vilje

Den evangelietekst, som Kirken læser for os på 3. søndag i fastetiden, formidler os et indblik i evangelisternes arbejdsmetode. Set ud fra synspunktet »Formgeschichte« er den af stor interesse. Det stykke af evangeliet, vi hører under gudstjenesten, er taget af Lukas 11,14-28. Det består af tre klart adskilte dele: 1) Jesu forsvarstale mod bebrejdelsen, at han er i pagt med djævelen (14-23), 2) Jesu advarsel mod tilbagefaldet (24-26) og 3) saligprisningen af Jesu Moder (27-28). Det første af disse tre stykker findes både hos Mattæus, Markus og Lukas, dog mangler den indledende episode om uddrivelsen af den onde ånd. Denne onde ånd er hos Mattæus »blind og stum«, hos Lukas derimod kun »stum«. På et andet sted i sit evangelium beretter Mattæus den samme begivenhed, men her tales om en »stum« mand, som er besat af djævelen (Mt. 9,32-34). Det andet stykke, advarslen mod tilbagefaldet (Lk. 11, 24-26), findes også hos Mattæus, men mangler hos Markus. Det tredje stykke, saligprisningen af Jesu Moder (Lk. 11,27-28), findes derimod kun hos Lukas.

Vi kan deraf drage en vigtig følgeslutning: evangelierne er ikke en »båndoptagelse« af Jesu liv og virke, en slags »politirapport«. De enkelte evangelister har ud af det materiale, som de forefandt (Jesu »logia« og den mundtlige overlevering) valgt netop de tekster og begivenheder, som de fandt egnede til deres særlige formål. Enhver af de fire evangelister har nemlig et særligt formål, eller som man siger i dag, »en særlig teologi«. Det, de ville opnå med deres evangelium, var en forkyndelse (et »kerygma«) af Jesu ord, liv og virke, som naturligvis i alt væsentligt bygger på historiske kendsgerninger. Men den måde, på hvilken de arrangerer disse enkelte begivenheder er deres eget værk. Vi kan godt tænke os, at Mattæus og Lukas, som efter al sandsynlighed har benyttet Markusevangeliet, har tilføjet det stykke om tilbagefaldet, fordi denne formaning havde sin betydning, da frafaldet i den unge menighed var en reel fare. Ligeledes kan vi forstå, at det er Lukas – og ham alene – som bringer det lille stykke om saligprisen af Jesu Moder. Det er Lukas, som i sit evangelium viser en megen fin hensyntagen til netop Herrens Moder.

I Jesu samtid var der også andre, som uddrev dæmoner. Vi har endog en retning, som fortæller, at en sådan »fremmed« exorcist gjorde det i Jesu navn (Mk. 9, 38-41; Lk. 9, 49 f.). Men her anklager Jesu modstandere ham for at gøre det i djævelens navn. Jesus tilbageviser imidlertid denne anklage. Alle er enige om, at den dæmoniske besættelse på en eller anden måde hænger sammen med djævelen. Hvis Jesus nu uddriver dæmonerne i djævelens navn, er Satans rige splittet. Satan kæmper mod sig selv. Men dette er umuligt. Jesus er jo kommet for at forkynde Guds riges nærværelse. Altså uddriver han dæmonerne »ved Guds finger«. I stedet for dette udtryk har Mattæus i parallelteksten »ved Guds Ånd«. Men hvis dette er tilfældet, »hvis det er ved Guds Ånd, jeg uddriver onde ånder, så er jo Guds rige allerede kommet til jer« (Mt. 12,28). Denne sidste sætning er meget vigtig. Uddrivelsen af de onde ånder er et messiansk tegn. Det var klart for enhver jøde. Det var et tegn, ikke på at Guds rige skal komme i en fjern fremtid, men på at det allerede er kommet i Jesu person og virke.

For den af det Gamle Testamente prægede jøde var dæmonernes magt

Sulten – en af vor tids dæmoner.

knyttet sammen med besættelsen, med al slags sygdom. Vi moderne mennesker har svært ved at forstå det. Men vi må acceptere en fjern fortids livsforståelse. En ting må vi moderne kristne imidlertid ikke glemme, nemlig at dæmonernes magt er en realitet også i vor tid. Det »dæmoniske« i vor tid: kun en naiv og barnagtig optimist kan overse det. Det viser sig i det politiske liv, i hele den »atmosfære«, vi lever i, det trænger ind til os gennem pressen, massemedierne og selve det verdslige liv. Vi har i vor tid al grund til at lytte til Mattæus' og Lukas' advarsler mod tilbagefaldet i synden. Og Lukas giver den ukendte saligprisning af Jesu Moder den megetsigende vending: vigtigere end Marias udvælgelse til Herrens

**SKRIFT-
BETRAGTNING**

3. søndag i fasten

Moder er »at høre Guds ord og bevare det!«

I slutningen af det første stykke har både Lukas og Mattæus et vigtigt ord: »Den, som ikke er med mig, er imod mig; og den, som ikke samler med mig, spreder« (Lk. 11,23). Dette ord synes at være lige det modsatte af det, vi hos Mattæus (9,40) og Lukas (9,50) læser på et andet sted Her står: »Den, som ikke er mod jer, er for jer.« Dette ord er sagt i forbindelse med den før omtalte »fremmede« exorcist, det uddrev dæmonerne i Jesu navn, men ikke tilhørte disciplenes kreds. Jesus tager ham i beskyttelse. Dette udsagn har betydning i vor tid. Kristi liv og virke er en eneste kamp mod de dæmoniske magter. Denne kamp fortsættes i Kristi Kirke. Men det er jo ikke blot katolikkerne eller de kristne i det hele taget, som tager kampen op imod vor og enhver tids dæmonier. Vor tids dæmonier er ikke mere djævlbesættelser, men diktatur, dårlige sociale forhold, sult, smitsomme sygdomme og meget andet. De kristne kan og skal – især ifølge det andet Vatikankoncil's dokumenter – arbejde sammen – også politisk – i kampagnen mod vor tids »djævlerier«. I denne kampagne mod vor tids dæmonier findes et virkeligt fællesskab af alle gode mennesker på det politiske, sociale, kulturelle og moralske område. Om dette samarbejde gælder Herrens ord: »Den, som ikke er mod jer, er med jer.«

Men noget andet er dette »økumeniske« arbejde med alle mennesker af god vilje og den indre afgørelse, som Kristus kræver af hver enkelt af sine disciple. Her, i hjertets lønkammer, hvor vi træffer afgørelsen over vort liv, gælder stadig Kristi ord, der ligesom en katalysator skiller ånderne: »Den, som ikke er med mig, er imod mig; og den, som ikke samler med mig, spreder.«

H. Roos S.J.

CARITAS DANMARK:

**Sommerferie
i
Harzen**

Vi bytter hjem for sommerferien. Hildesheim – Moritzberg. 3 uger mellem 1. juli og 10. august, helst familie med børn. Henvendelse til CARITAS DANMARK, Bredgade 69 A, Kbhvn. K. Pa 2323 mellem 10–16, ikke lørdag.

Skat og skatte er flere ting

Som antydet fornylig er det noget af en begivenhed, når det katolske bispedømme til næste år offentliggør sine regnskaber. Og som tillige antydet vil eksemplet – såfremt det danner skole – kunne betyde, at de ofte ret fantasifulde spekulationer over den katolske kirkes Monte Christo-rigdomme kommer lidt ned på jorden.

I selve disse spekulationer ligger der måske trods alt noget af en påmindelse om, at kirken selv er lidt ude om det, når der gisnes så ivrigt om finanserne. For spørgsmålet har i vid udstrækning været omgivet af tys, tys, som om der var noget at skjule, hvad der så afgjort ikke er. Centrum for spekulationerne har altid været pavestolens centraladministration i Vatikanet, hvis embeds-

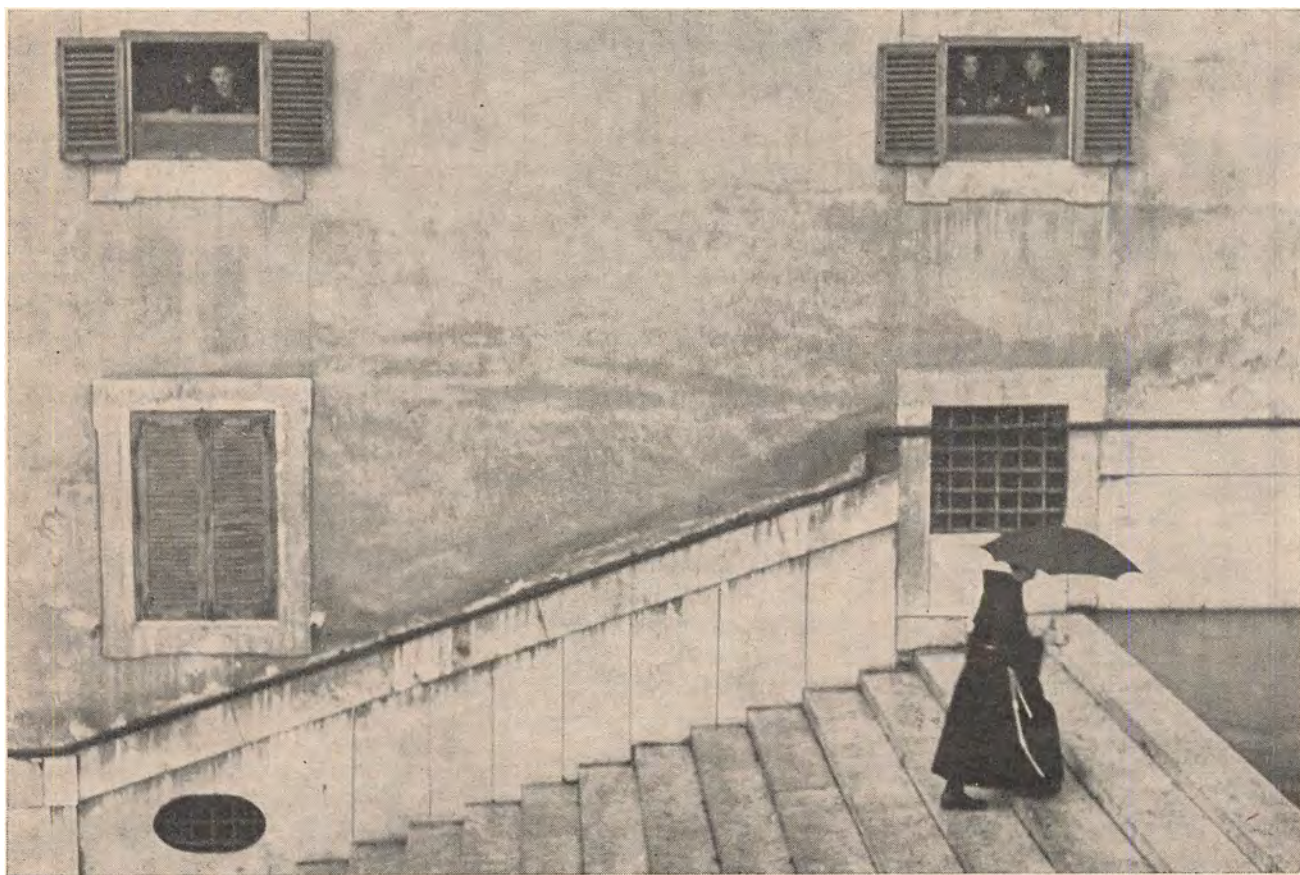
mænd som oftest tænker i århundreder, og derfor ser meget stort på både dadel og ros. Men her er også sket noget. Man har for ikke ret længe siden sendt pressen en redegørelse i anledning af den såkaldte skattesag, der er blevet drøftet verden over – selv i fornemme blade som »Economist« og »Observer«.

Skattesagen var som bekendt opstået på grund af visse påstande, der gik ud på at Vatikanet ikke betalte og ikke *ville* betale skat til den italienske stat. Samtidig blev det hævdet, at Vatikanet var i stand til at beherske det økonomiske liv på hele den italienske halvø. Med redegørelsen til pressen følger hverken noget regnskab eller nogen liste over

Vatikanets ejendomme i Italien, men derimod *anvisning* på, hvordan den enkelte interesserede kan undersøge sagen. Italien har et matrikelregister, hvori indehavere af ejendomme skal stå opført. Og Italien har et aktieselskabsregister og en lov, der påbyder, at aktier skal være indskrevet på ejerens navn. De mere mistænksomme blandt dem, der gerne vil til bunds i sagen, kan tage alle til Vatikanet knyttede embedsmænd med i betragtning, hvis man har en mistanke om stråmænd.

Den italienske finansminister afkræftede ved en pressekonference rygterne om, at pavestolen var i stand til at beherske det italienske finansliv – altså øve pression for at få sin vilje. I virkeligheden er der højst tale om et beløb, der udgør 1 pct.

Kan kirken beherske billedet i Italien?

En post, man vanskeligt kan udnytte i pressionsøjemed, når man tager de resterende 99 pct. i betragtning!

Hvad skattespørgsmålet angår, så betaler Vatikanet skat af alle sine faste ejendomme i Italien med undtagelse af de få kendte bygninger, der er nævnt i Lateranforliget. Der betales oven i købet skat af de ejendomme og de midler, som bruges til velgørenhed og undervisning.

Den eneste skat, Vatikanet har *ansøgt* om fritagelse for at betale, er skatten på aktiedividende. Ansøgningen blev indsendt i overensstemmelse med, hvad der var tilfældet i 1942, da skatten blev udskrevet sidst, og fordi vedkommende finanslovsparagraf faktisk åbner mulighed for skattefritagelse, hvad angår udenlandske investeringer. Og pavestolens centraladministration ligger som bekendt i den *selvstændige* Vatikanstat.

Pavestolens særlige administration blev oprettet af pave Pius XI i 1929 med den særopgave at bestyre de midler, som den italienske regering ifølge Lateranforliget lod overgå til pavestolen. Formuen bestod af 750.000.000 lire i kontanter og 1.000.000.000 i obligationer, som den 9. juni 1929 stod i kurs 78,50. Til sammen blev der altså tale om en formue på 1.535.000.000 lire.

Ovennævnte administration har til opgave at forvalte denne formue, idet den stiller renterne til rådighed for paven, så administrationen kan løbe rundt.

De mange nuller ovenfor ser ud af noget, men regner vi beløbet om efter vore dages kurs, får man 169 millioner kroner, og som bekendt koster det 2½ million kroner om året at få vort eget bispedømme til at løbe rundt. (Rom yder et tilskud på 95.000 kroner, og på denne måde bliver underskuddet »kun« på 330.000 kroner.)

Selvfølgelig cirkulerer der mange penge gennem den katolske kirkes centraladministration, men man må jo også tænke på, at denne indeholder ministerier, som på små 600 millioner katolikkers vegne løser opgaver, som der skal flere ministerier til at klare inde på Christiansborg – på godt 4 millioner danske folkekirkemedlemmers vegne.

Man må i denne forbindelse tænke på de store U-landsprojekter, som Vatikanet har i gang eller støtter. For tiden er der bl.a. Vietnam og Indien – eksempler på at Vatikanet

Også ude i

verden

har kirkens

finansier

været på

tapetet. Kan

Vatikanet

beherske det

italienske

finansliv?

ikke samler penge for samlermaniens skyld, men for at kunne løse religiøse, kulturelle og sociale opgaver verden over. Og selv om situationen i Vatikanet ikke er alvorlig som i vort

bispedømme, er det hævet over enhver tvivl, at de penge, paven råder over, kun udgør en brøkdel af det, der faktisk er behov for.

☆

Kristne kirker over hele verden fører netop deres hidtil største kampagne mod sulten. Følgende pave Pauls og generalsekretær U Thants opfordringer er man ved at iværksætte en verdensomspændende hjælpeaktion til fordel for de lande, der lider nød – for eksempel afrikanske stater og Indien. Da paven så resultatet af sin henvendelse sagde han: »Dette er fremskridt, dette er civilisation, dette er medmenneskelighed, dette er kristendom.«

Den alarmerende hungersnød i Indien har iøvrigt foranlediget, at det schweiziske folks hjælpeberedskab er blevet kraftigt og intensivt mobiliseret. Udover den øjeblikkelige hjælp, der må ydes, indledes en kamp mod årsagerne til hungersnøden: en udvidelse af det schweiziske vandingsprojekt i Centralindien, fremme af landbrugsuddannelsen samt en udbygning af andelselskaberne. Dette skulle fremme en forøgelse af næringsmiddelproduktionen, hvilket er mere end nødvendigt, om den kroniske underernæring hos befolkningen skal overvindes . . .

Denne hjælp på lang sigt bliver som nævnt suppleret med en øjeblikkelig hjælpeaktion, hvortil Røde Kors har opfordret de nationale medlemsorganisationer til at bidrage. Denne aktions mål er at understøtte det indiske Røds Kors' arbejde for at redde børnene i hungersnødzonen. I disse hårdtramte områder oprettes børnecentre, og international hjælp til sådanne centre i form af mælk, spædbørnsmad og vitaminrige styrkende midler er absolut uundværlig.

En fælles indsats mod hungersnøden

De første møder mellem de katolske, protestantiske og ortodokse hjælpeorganisationer i Genève ledte til klar enighed om en fælles indsats mod hungersnøden, der råder blandt 100 millioner mennesker. Man er fast besluttet på sammen at gøre alt for at mætte de sultende, hjælpe de syge og tage hånd om de hjemløse i verden.

PASKELYS

til påskenat

og familiens påskebord.

Køb eller bestil i tide i præsteboligen.

Derved støttes udbredelsen af katolske bøger og blade viden om i landet.

Om at råde bod

Hvad er en almisse? Ja efter almindelig sprogbrug er det noget med et par småmønter, som man ligesom i forbifarten lader dale ned i en udstrakt hånd. Helst en snavset, oplejet hånd, krummet af gigt, furet som et suk: Go'e herre, giv en skærv!

Fastekampagnen 1966 er ikke at betragte som en almisse i denne eller nogen anden betydning af ordet. Det er ikke en opfordring til kirkens børn om at øve godgørelse ved at slippe lidt af deres overflod her i fasten. Kampagnen har ganske vist en klar forbindelse med fasten – men denne forbindelse hedder ikke almisse. Den hedder bod.

Kampagnen er tænkt som et første, betydningsfuldt skridt mod at bringe orden i vort eget hus. Det må nu væ-

Fastekampagnen

1966

Laur. Bings Alle 16

København F

Giro 20105

re slut med at 27.000 katolikker i et af verdens rigeste samfund skal ligge andre til byrde og spise det brød, der tilkommer de fattige. At råde bod på fortidens forsømmelser – det er den bodsøvelse, fastekampagnen indbyder til.

Fortidens forsømmelser har to sider. Når lægfolket er uden indseende med og uden indflydelse på kirkens økonomiske og administrative virksomhed, kan man selvfølgelig ikke heller forvente, at lægfolket skal være sig sit ansvar bevidst. Pligter og retigheder hører sammen. Som alle ved har vor biskop nu taget de første skridt til at råde bod på denne side af forsømmelserne. Bl.a. har vi fået lagt kortene på bordet og fået klar besked om, hvad der skal bruges i år, og hvad der mangler. Og flere skridt vil følge.

Nu er det det katolske lægfolks tur. Vær også du med til at øve bod ved at råde bod. Giv en dagløn, *din dagløn*, til fastekampagnen 1966. Lad os i fællesskab vise, at vi kender vore pligter. M.

Katolsk Forum i Århus er nu i sin 3. sæson, og der kan være grund til at berette lidt om dets arrangementer, dels fordi der allerede nu tegner sig en linie, der kan være symptomatisk for vor tid, dels fordi andre måske kan få ideer til lignende initiativer.

Selve formen for møderne er bygget op på den idé, at det ikke er nok at tilhørerne lytter til en taler, men at det, der er sagt, skal diskuteres på stedet, for at deltagerne kan få større udbytte af det hørte og kunne komme frem med deres meninger under former, der ikke virker hæmmende. Man har derfor i princippet afholdt møderne sådan, at deltagerne efter den længere eller kortere indledning er blevet inddelt i grupper, der så har gennemdrøftet væsentlige sider af emnet efter forud tilrettelagte spørgsmål. Disse sidste er normalt lavet af taleren selv, som på den måde kan »henvende« sig til sine tilhørere 2 gange.

Efter gruppedrøftelserne samles man igen i salen, hvor gruppelederne aflægger rapport og aftenens indleder afslutter efter eventuelt at have besvaret spørgsmål, der er rejst i grupperne eller direkte fra salen.

Men hvad har der været drøftet? Katolsk Forum begyndte i sin tid med en aften om lægfolkets stilling. Det var, inden kirkemødet havde udtalt sig, så det hele måtte i højere grad blive overvejelser af, hvordan forholdene tidligere havde været, og hvad man kunne forestille sig i fremtiden. Næste aften var den meget fine med Olaf Pedersens foredrag om kirken og den moderne verden, et foredrag som åbnede nye horisonter for mange. Første sæson sluttede med pastor Messerschmidts værdifulde oplæg om liturgireformen.

Det var noget karakteristisk for denne første sæson, at den foruden at rejse en del almene spørgsmål også holdt sig afventende uden at drage egentlige slutninger om, hvad der skulle ske.

Den 2. sæson var karakteristisk ved, at man var kommet til klarhed over, at Kirken, Guds folk, måtte være vort udgangspunkt, at tiden krævede, at vi engagerede os i en dialog med andre. 2. sæsons aftener hed da også alle sammen noget med »Kirken og...«, og det blev til en lang række gode aftener med »Kirken og politik«, »Kirken i Danmark« og »Kirken og det fælleskirkelige arbejde«. Alle aftener mandede ud i ønsker om handling, men det var, som om dette krav eller ønske var

Ikke bare lytte...

Katolsk Forum i Århus på 3. sæson

Vor Frue Kirke og Sanket Knuds Skole i Århus.

noget, man endnu ikke var vokset op til at virkeliggøre.

I 3. sæson blev opmærksomheden nok så meget vendt indad igen, og det første møde blev med pater Duclos, der talte om kirken, sådan som kirkemødet gerne vil, at vi skal se på den.

»Hvordan skal vi vise omverdenen, at vi er »Guds folk« på vej?« lød det første af de spørgsmål, som blev stillet tilhørerne, og den manglende besvarelse fra vor side afslørede i hvert fald, at mange af os ikke havde den bevidsthed om kirken, som kirkemødet belærer os om. Vi ser endnu ikke i tilstrækkelig grad kirken som os selv, som Guds folk, der skal tjene sandheden, og vi har ikke den tilstrækkelige fornemmelse af, at vi er i et fællesskab med alle de frelst, unge og gamle, rige og fattige, syge og raske o.s.v. Det er i det mindste kun med forstanden, vi

forstår det, – det er ikke noget, vi lever.

Pater Lund talte ved et andet møde om *dekretet om meddelelsesmidlerne*. Han understregede klart, at det ikke alene var et spørgsmål om, at vi skulle tænke på hvilken virkning radio, tv, aviser og bøger havde på os og vore omgivelser, men at det var *midler, vi skulle anvende for at komme i kontakt* med andre mennesker her og i andre dele af verden. Al begyndelse er svær, men det måtte være en opgave at danne en gruppe, som på sognebasis tog sagen op. Boghylden skulle holdes ordentligt forsynet, og katolske blade skulle støttes og have meddelelser om, hvad der skete i sognene. Kristne meninger skulle frem i dagspressen og *omvendt skulle det der skete omkring os i film og radio, føres frem til menighedens kundskab*.

B.

LEONOR GISK KALENDER

SØNDAG den 13.: 3. søndag i fasten (s. 208, violet).

MANDAG den 14.: Mandag efter 3. søndag i fasten (s. 213, violet).

TIRSDAG den 15.: Tirsdag efter 3. søndag i fasten (s. 218, violet).

ONSDAG den 16.: Onsdag efter 3. søndag i fasten (s. 222, violet).

TORSDAG den 17.: Torsdag efter 3. søndag i fasten (s. 227, violet).

Erindring om Patrick (s. 852), biskop og bekender.

FREDAG den 18.: Fredag efter 3. søndag i fasten (s. 231, violet).

Erindring om Kyril af Jerusalem (s. 852), biskop, bekender og kirkelærer.

LØRDAG den 19.: Josef (s. 853, hvid), Jomfru Marias brudgom, bekender og Kirkens værnehelgen.

Erindring om lørdag efter 3. søndag i fasten (s. 238).

SØNDAG den 20.: Midfaste, 4. søndag i fasten (s. 247, violet eller rosa).

SCT. ANSGARS KIRKE

I anledning af fastepredikenerne i Sct. Ansgars Kirke bortfalder messen klokken 16.30 onsdagene den 16., 23. og 30. marts.

Johannes Martensen

Under stor deltagelse blev bankfuldmægtig Johannes Martensen den 1. marts begravet fra Sct. Mariæ Kirke på Frederiksberg. Johannes Martensen, der var fader til vor biskop, døde velforberedt fredag den 25. marts på Sct. Josephs Hospital efter nogle måneders svært sygeleje. Det var en helt modig lidelse, som ikke var et øjeblik beredskab i Guds tjeneste, men resultatet af et intenst trosliv. Johannes Martensens store kærlighed til sin hustru, børn, familie, præster, ordenssøstre og venner og hans loyale samarbejde vil ikke blive glemt.

Han blev 70 år gammel, og offentligheden vil især erindre ham for den meget store støtte, han ydede Sct. Mariæ Sogn, hvor han i 1949 blev indvalgt i forvaltningsrådet. Mange og store opgaver er blevet lagt på hans skuldre.

Det var karakteristisk for ham, at han ofte om vinteren når vejret var strengt tog ud til sin have i Greve for at fodre fuglene, og om sommeren den modsatte vej til Frederiksberg for at tage del i mødet i Maria-kongregationen. Utallige er også de gange, han har forrettet messetjeneste.

O. Friis Christensen

D. Plate Petersen

Malermester
Tlf. Fasan 2718

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon 121, 205

Ernst Grell & Co.

aut. elektroinstallatører
Smallegade 4, København F.
Tlf. Godthåb 2638 - 2678

P. A. Nielsen & Co.

Skindergade 28, København K.
Tlf. C. 828
Udlejning af service, borde
og stole
Alt til festen.
Lev. til katolske institutioner.

Mogens Larsen

El. Installatør
Ramsherred 31
Aabenraa
Tlf. 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

Glarvester

POUL V. JOOST
Slotsgade 7, København N
Nora 7977
Stort udvalg i
fotografirammer

Brødr. Zøllner

Nørrebrogade 174
København N.
Telefon Taga 50
Kød og flæsk

Bistrup Olie & Kul

Vasevej 70
Kirkerød Tlf. 81 35 70
Alt i brændselsolier

Alt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. elektroinstallatør
Hvidovrevej 275
Tlf. 78 15 23

Ove Juel-Christensen

Tria *6408
Kaffe og kolonial en gros

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 160.
Tlf. 55 57 80.

Karl A. Hansen

Murermester
Bjergstedvej 10, Brønshøj
Tlf. Bella 2521

Håndstøbte

Vokskærter

i alle farver og størrelser

Dansk Lysestøberi

Løngangsgade 5, Hillerød
Tlf. (03) 26 61 16

Ringsted isenkramhandel

Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01
Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegaards Tværvej 13,
Charlottenlund
Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

ERIK ANDERSEN

VALBY 910
Sandhusvej 19, Valby

PAPIR
TRYKSAGER
KONTORARTIKLER
PLASTIC

Alligevel fattigere uden Luther?

Vi har modtaget:

Når man har fået – og stadig får – lidt af sin teologiske indsigt fra en stor læremester, skylder man ham vist også nok en smule taknemmelighed, og hvis man så hører, at samme læremester bliver sammenlignet med Adam som ophavsmanden til arvesynden – ja, så har man vel ikke længere lov til at tie.

Dersom jeg har forstået læserbrevet »O felix culpa« (Katolsk Ugeblad, nr. 8, s. 8) rigtigt, kan Msgr. Geertz-Hansen nok glæde sig over den nuværende rigdom i den fra Rom adskilte danske lutherske kirke (felix!), men ikke over Luther (culpa!). Luther har – selv om man må erkende hans ærlige reformbestræbelser – det store ansvar for splittelsen imellem os. Så vidt Msgr. Geertz-Hansen.

Lad os nu se på selve sagen som sådan, og lad os som en begyndelse stille nogle spørgsmål til historikerne: Var det Luther, der smed sig selv ud af kirken, eller blev han smidt ud? Havde han selv den største skyld i splittelsen, eller lå skylden hos Leo X, kardinal Cajetan, Johannes Eck ...? Kan man overhovedet stille historien den slags spørgsmål? Læs for eksempel en moderne (og for en sikkerheds skyld) katolsk Lutherbiografi (J. M. Todd: Martin Luther, a biographical study), og døm ikke længere – eller i hvert fald ikke ensidigt. – Og studerer vi derefter dekretet *De Oecumenismo*, ser vi, hvad vor egen kirke har sagt om skyldsspørgsmålet: dels fastslås det som en kendsgerning, at de store splittelser ofte ikke er sket, uden at der har været skyld fra begge sider (nr. 3), og dels (nr. 7) beder vor kirke ydmygt Gud og de adskilte brødre om tilgivelse for sine synder mod enheden, »som og vi forlader vore skyldnere«.

Men hvad så med Luthers lære – alle disse forfærdelige kætteri! Ja, hvis en så betydelig teolog bliver løsrivet fra kirkens fulde enhed, sker der selvfølgelig også noget med hans teologi og med den gamle kirkes teologi. Men man behøver ikke at læse ret meget af Luther for at konstatere, at her står man over for en meget rig teologisk tradition – som desværre tænkes og videreføres i en kirke, med hvilken vi ikke kan leve i

fuldt fællesskab. Men kan denne tradition alligevel ikke betyde en stor rigdom – også for vor kirke? Den tyske teolog *H. Fries* har påvist, at flere passager i konciltteksterne næsten ordret kan genfindes hos Luther.

I stedet for at forsøge at finde ud af, hvem der nu egentlig har den største skyld, bør vi forsøge gensidigt at tage ved lære af hinanden. Vi fra vor side kunne jo begynde med at læse lidt af Luther. Til dette formål kunne vi for eksempel tage hans kommentar til *Magnificat*, ikke fordi den tilfældigvis drejer sig om Maria, men fordi det er en af hans rigeste og genialeste kommentarer til Skriften. Og er man stadig bange for kærterier, kan man (for at være helt sikker) anskaffe den katolske udgave med en kort indledning af *A. Brandenburg* (Herder Bücherei, nr. 175).

Frits Florin

Dansk-svensk brev

Katolsk Arbejderaktion i Sverige og Danmark har sendt følgende åbne brev til de amerikanske havnearbejderforbund:

»Arbejdere i alle lande foren jer« er arbejderklassens gamle parole.

Det er med stor undren vi erfarer, at havne- og pakhusarbejderforbundene i USA har besluttet at boykotte alle skibe, der fragter last til Nordvietnam. Vi finder det uforeneligt med arbejderklassens solidaritet og kamp for frihed, lighed og broderskab.

Vi opfordrer jer til at afblæse aktionen og i stedet arbejde for en fredelig løsning i overensstemmelse med Genève aftalen af 1954.

Vi vil ikke undlade at påpege, at aktionen kan opfattes som et forsøg på at påtvinge andre lande USA's officielle synspunkt på krigen i Vietnam.»

Ovenstående resolution er vedtaget på fællesmøde for Katolsk Arbejderaktion i Danmark og Sverige.

Søndagsorientering

Danmarks katolske Kvindeforbund indbyder til søndagsorientering søndag d. 20. marts 1966. Efter 9-messen og fælles morgenmad (pris 3 kr.) begynder kl. 10,45 orientering i koncildokumenterne.

Pastor Ib Andersen taler om *De-kretet om Økumeni*.

Mødested: Englesalen, Jagtvej 183A (indgang gennem porten).

Vatikankonciliet og Norden

De katolske akademikere holder sommermøde på Tranberggård i Norge.

De katolske akademikere i Norden holder sommermøde på Tranberggård ved Gjørvik i Norge fra den 31. juli til 8. august 1966. Som grundtema har man valgt *Vatikankonciliet og Norden*, og hensigten med kongressen er for det første at analysere den konkrete katolske situation, og for det andet at søge veje til at forbedre denne i lys af konciliet.

For at man ikke skal stille uforberedt til sommermødet, anbefaler komiteen, at der forinden dannes studiegrupper til uddybelse af detailspørgsmålene.

Det er i øvrigt ikke uinteressante emner, der står på programmet. Man ser problemer som »Lægmanden som trosvidne«, »Samarbejde og kommunikation«, »Nordisk katolicisme«, og »Nordisk kultur«. I det hele taget ser det ud til, at man på mødet for alvor skal tage fat på spørgsmålet om, hvad katolsk aktion i virkeligheden er, op til drøftelse.

Foruden AC-medlemmer vil de nordiske biskopper deltage tillige med et begrænset antal repræsentanter for andre lægmandsorganisationer, præsteskab og søsterkongregationer.

Forstår kirken de unge?

Livlig deltagelse til møderække i Odense

Forstår kirken de unge? Det er emnet for et møde i Odense den 16. marts, hvor indlederne er pater Huber fra Skt. Annæ Kirke i København og en af de unge fra Odense, Hans Jensen.

Mødet er et led i en større serie, der indledes efter nytår under fælestitlen »Kend din kirke«. Hver gang har præster og lægfolk i forening givet bolden op. Således har

pater Keustermans og civilingeniør Arbirk indledt over emnet: »Hvad forventer vi af kirken i dag?« og pater Leenders og arkivar Heine Poulsen over emnet: Hvad venter kirken af lægfolket? I april måned vil pater Völk tale om konciliet. Den nye mødeserie har haft fin tilslutning. Til hvert møde har der været mellem 50 og 70 deltagere.

J.O.L.

De må godt få lov til at bo i kælderen

Assumptionssøstrene i Århus, der sidste år flyttede fra Riisskov til Årlev Højgård vest for Århus, har nu fået sognerådets tilladelse til foreløbig for fem år at bo i kælderen til den nyerhvervede ejendom. Det er meningen, at der senere skal opføres tilbygninger til såvel klosterafdelingen som kollegieafdelingen.

Klosterkommunitetets to danske medlemmer studerer også ved Universitetet. Den ene læser fransk og engelsk. Den anden studerer dansk og kunsthistorie. Begge søstre har foruden et to års noviciat i Paris studeret teologi i to år ved Institut Catholique.

Der er i alt fem søstre i øjeblikket på Årlev Højgård. De kom til Århus i 1962 fra klosteret Rygård på

Bernstorffsvej i København. Assumptionssøstrenes orden blev stiftet i 1839 og kom hertil på opfordring af biskop Van Euch i oktober 1908. De deler deres tilværelse mellem kor-bøn og undervisning. Søstrene i Århus underviser således katolske børn, der går på ikke-katolske skoler, i kristendomskundskab.

De har også regelmæssige møder for unge katolikker. De deltager i økumeniske møder med præster fra Folkekirken.

I universitetsferien i juli og august måned modtager klosteret pensionærer. Der er også en præst på stedet, idet pater Lønskov fra jesuiternes kommunitet i Århus har taget fast ophold på Årlev Højgård.

J.O.L.

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

P. Juul & Co. A/S

Bygmestre
Bistrupvej 93
Birkerød Tlf. 81 06 72
Alt bygningsarbejde samt
reparationer udføres

Malerfirma

Holger Jørgensen

Morsøgade 9
Esbjerg
Telefon 2 38 51

Murermester- og entreprenørførr.

M. Thomsen Støtt & Søn
Kong Christians Allé 6, Aalborg
Telefon 3 42 33 og 3 43 37

Roskilde

Firma Hans Møller

v/ Ib Møller
Sct. Olsegade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77
Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand
Sanitet - Centralvarme og oliefyr

Skolebøger - Skolerekvissitter -
Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Foto i stort udvalg

Roskilde Boghandel

Sct. Olsegade 24 - Tlf. 35 31 31

Roskilde Mejeri

Borgerdiget - Tlf. 35 03 49

Ejegod Jørgensen

Slagtermester
Kød - Flæsk - Pålæg
Sct. Olsegade 13, Roskilde
Telf. 35 01 57

Malerfirmaet

Edvard A. Petersen

Kornerupsvænge 5 - Roskilde
Telefon 35 16 94

C. J. Gerlachs eff.

Hersegade 9, Roskilde
Tlf. 35 27 77
Aut. leverandør af kirkevæine

Esbjerg

Interessentselskabet

Nis Petersen

Tømrer- og Snedkerforretning
Danmarksgade 12
Esbjerg
Telefon 2 84 48

H. Johansen

Murermester
Kronprinsensgade 57
Esbjerg
Telefon 2 15 45

K. Højland

Aut. vand- og gasmester
Kronprinsensgade 82, Esbjerg
Telefon 2 67 08

Viggo Christensen

Urmager, optiker, guldsmed
Telefon 2 08 29
Kongensgade 64, Esbjerg

L. Basse

Kaffe - vin - konserver
Hj. af Nørreg. og Jyllandsg.
Esbjerg
Telefon 2 05 76

Vestjydsk Rør- & Sanitetslager A/S

Kirkegade 6, Esbjerg
Telefon 051 2 13 11

R. Schulik

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 2 02 14

Helsingør

Tømrermester

Ejnar J. Nielsen

Frejsgade 20. Tlf. 21 03 11
Værksted og plads, Nygade 2
Helsingør. Tlf. 21 00 81

Georg Poulsen & Søn

Blikkenslagermester
Sct. Annagade 19
Helsingør. Telf. 21 01 64

Kolding

P. Jeppesen & Søn

Murermester
Zahnsgade 4, Kolding
Telefon 2 06 93

Barkholt boghandel

Bogladen med de mange bøger
Telefon: 2 15 33
Kolding

H. Overbeck

Ingeniørfirma
Havnepladsen, Kolding
Telefon 2 35 55

J. Krenk

Ingeniørfirma
Varme - Sanitet
Kolding. Tlf. 2 33 44

Brdr. Andersen

Tømrermestre
V. Kjørbosvej 1, Kolding
Telefon 2 02 81

Kolding Andelsmejeri

Haderslevvej 5, Kolding
2 01 55

Peter From

Kolonialhandler
Domhusgade 27, Kolding
Telefon 2 32 10

Slagteriudsalget
Haderslevvej 7, Tlf. 2 33 77
Kolding

1. kl. okse-, kalve- og svinekød,
konserver

Walenty Patrzalek

Malermester
Haderslevvej 24
Kolding
Telefon 2 08 02

Bliv abonnent.

Det betaler sig for Dem.

Humøret over pari

I lørdags mødtes Johanneskirken menighed med arkitekt Holger Jensen og konduktør Lars Nordbo. Mødet var en indledning til forårets indsats for at få kirken under tag. Konduktøren håbede på at have det stejle tag dækket med aluminium i løbet af 14 dage, og kirken lukket inden 1. juni, alt under forudsætning af tjenligt vejr. Arkitekten gjorde for rækkefølgen af de øvrige forestående arbejder, og efterlyste brugte brosten. (Hvem, hvad, hvor?) Der forelå et tilbud om hjælp til arbejdets videreførelse fra de katolske ungarere i København, men der mangler stadig en tømrer eller snedker. Byggefondens var på 407.000 og humøret over pari. Frimærkeindsamlingen går godt.

*Paul d'Auchamp, præst
Vandtårnsvej 5, Søborg.
Giro 99101.*

Broder Hanisch

I forbindelse med en nekrolog i anledning af broder Hanisch' død bragte vi på grund af en fejl af ældre dato i Ugebladets kartotek i forrige nummer et billede af broder Conrad, der fortsat er i fuld vigør. Forhåbentlig vil læserne på dette billede genkende broder Hanisch.

UDNÆVNELSER

Pastor Wolfgang Hinrichsen, kapellan i Aakirkeby, er blevet udnævnt til sognepræst ved Jesu Hjerter kirke i Randers.

Pater Karl B. Smeenk OMI, sognepræst i Randers, er blevet udnævnt til præst ved Sankt Kjelds kapel i Viborg, oplyser bispekontoret.

Krav om revision af marxismens antireligiøse teser

Den fremtrædende franske kommunistleder Roger Garaudy har under titlen »Fra kirkens band til dialog« offentliggjort en brochure, hvori han tager stilling til det andet Vatikan-koncil. Forfatteren, der i mange år har gjort sig til talsmand for »de levendes dialog«, mener nu både blandt kristne og kommunister at kunne spore en »tilbagevenden til det væsentlige«, der vil kunne tjene som grundlag for en »alvorlig dialog«.

I brochuren hedder det, at en af den ateistiske marxismes hårdeste grundsætninger: at religion og videnskab er uførenelige – står for en revision. »Videnskaben er med til at nedbryde overtro og myter, men rører ikke ved religionens grundsætninger.« Garaudy skriver videre, at både kristendom og marxisme fortjener at komme oftere i kontakt med hinanden, da en meningsudveksling ville være til gensidig berigelse. Ligesom marxismen er ved at ryste sin intellektuelle sclerose af sig, skulle nu også kristendommen være midt i en ajourføring.

Det hedder videre, at kommunisterne i dag konfronteres med to religioner: én der ligner den gamle overtro til forveksling, og som må bekæmpes, og en anden, der kendetegnes ved navne som Dubarle, Teilhard de Chardin og Rahner. Med denne sidste religion vil marxisterne gerne føre en »løfterig dialog«, der mindre skulle være en diskussion mellem enkeltpersoner end mellem samfundssystemer.

Pastor d'Auchamps Romrejser.

33. (a) gruppe: Rom (via Milano) - Assisi 29. april - 14. maj, 16 dage kr. 1.000,-.
34. gruppe: Ravenna—Rom—Assisi 5.—26. juli, 22 dage kr. 1.350,-
35. gruppe: Rom—Assisi, 15. sept.—2. okt., 18 dage kr. 1.100,-
Program og alle oplysninger: Else Schwartz, Ø. Farinagsgade 18, Kbh. Ø. Telf. Øbro 4642 x, bedst kl. 18—20.

ORGEL KØBES

Lille provinsmenighed ønsker at købe et godt, men gerne billigt orgel (harmonium). Hvem kan hjælpe os?

Overdyrlæge C. C. Melchior
de Lichtenbergsvej 5
Grenå

VESTKYSTEN KALDER!

Ved Sct. Nikolaj Skole i Esbjerg bliver en stilling ledig for en dygtig, helst katolsk lærer til 1. august 1966. Skolen er lille, men i stadig vækst. Derfor ønsker vi en lærer, ung eller ældre, der virkelig vil interessere sig for skolens fremgang. Lønnen er som ved det kommunale skolevæsen.

Henvendelse til
pastor H. Doods,
Nørregade 61, Esbjerg.
Telefon (051) 2 10 27.

BAT-KON ^{ÅS}

SPECIAL VÆRKTØJ & MASKINER

H. C. ANDERSENS BOULEVARD 42

KØBENHAVN V.

TLF. (01) 11 18 18 - 19 - 20

JOHS. MARCKERS BOGHANDEL

AABOULEVARD 19
KØBENHAVN V.
TELF. *35 83 53

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører

Studiestræde 15, København
Minerva 6761

Kontortid 9—16 - Lørdag lukket

Fiskehuset PARCEL

Griffenfeldsgade 45,
København N.
Telefon Nora 4755.

K&K

Aktieselskab
KØBENHAVNS
BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

Banegårdens Restaurant

v/ Fritz Kapper

Odense H.

Lægfolket organiserer sig

Ca. 30 katolske lægfolk repræsenterende 20 forskellige foreninger og institutioner var fredag den 4. marts forsamlet i Bibliotekssalen i Bredgade i København for at drøfte en koordinering af det katolske lægfolks arbejde i Danmark. Den direkte anledning til mødet var en opfordring til at deltage i et europæisk møde i St. Pölten i Østrig, hvor katolske lægfolk fra hele Europa vil samles fra den 12. til den 15. maj for at forberede en verdenskongres af lægfolk i Rom til oktober næste år.

Blandt de fremmødte var repræsentanter for følgende foreninger: Academicum Catholicum, Bifrost, Danmarks katolske Kvindeforbund, Danmarks katolske Lærerbund, Danmarks katolske radio- og fjernsyns forbund, Danmarks unge Katolikker, Katolsk Arbejderaktion, Unge katolske Arbejdere, Katolske Spejdere, Stenogildet, Marialegionen, Mariakongregationen for Studenter.

Desuden var der repræsentanter for institutioner, der ikke repræsenterer medlemmer: Caritas, De syges Forbund, Menighedsplejernes Indsamlingskontor, Katolsk Brevskole, Katolske Menighedsplejer, Niels Steensens Bibliotek, Samtaletjeneren, Sankt Vincentsgrupperne og Sankt Knudsgilderne.

De ikke organiserede lægfolk var ikke repræsenteret, men det blev besluttet til næste møde den 7. juni også at indbyde sognenes arbejdsudvalg, der i København er samlet i et samarbejdsudvalg. Det første mål med mødet var at udpege en delegation til det europæiske møde i maj. Dr. Plum og ekspeditionssekretær, cand. polit. Tove Rasmussen blev valgt for den første gruppe. Hertil kommer to ungdomsrepræsentanter, som endnu ikke er udpeget. For den anden gruppe valgtes Dr. Meldahl, og Menighedsplejerne skulle udpege endnu en repræsentant. Som gejstlig ledsager af gruppen valgtes Msgr. Knud Ballin.

Mødet i Østrig

Mødet i Østrig vil foruden foredrag om lægfolkets stilling i kirken efter koncilet omfatte seks forskellige emner: Dialogen inden for kirken (forberedt af Italien) – det organiserede apostolat (forberedt af Skotland og Norge) – Europa, et »efterkristent«

kontinent (forberedt af Belgien) – familien (forberedt af Holland) – udvandring og turisme (forberedt af Schweiz) – kontakt mellem Europa og udviklingslandene (forberedt af Tyskland).

To forslag til »lægfolkssynode«

På mødet blev der desuden fremlagt to forslag til en organisering af lægfolkets indsats i den danske katolske kirke. Det første forslag kom fra Katolsk Arbejderaktion og Unge katolske Arbejdere. Det ser således ud:

Principforslag til Katolsk Aktion i Danmark (Fællesorgan for lægfolket)
Formål:

Enhver form for samarbejde har til formål at hjælpe den enkelte med at realisere sig i overensstemmelse med Guds vilje. Organisationerne skal fremme ansvarsfølelsen og kanalisere medbestemmelsesretten.

Organisation:

1) lokalt:

Ud fra et naturligt tilhørsforhold opfordres katolikker til at gå ind i de respektive foreninger, eller til at tage initiativet til oprettelse af sådanne. Hver forening er suveræn inden for sit område..

I fornødent omfang oprettes der samarbejdsudvalg, der skal bestræbe sig på at koordinere aktiviteten og inspirere til samarbejde om fælles opgaver.

Der oprettes fællesklub eller menighedsråd med valgte repræsentanter fra hver forening, samt fra de katolikker, der ikke har organiseret sig. Fællesklubben repræsenterer menig-

heden over for hierarkiet. Den skal varetage administrationen og fremme forståelsen for sognets anliggender.

2) Distriktet:

Der afholdes konference 1 gang om året med deltagelse af delegerede fra de forskellige organisationer. Her udveksles erfaringer, problemerne sættes under debat, og der rettes henstillinger til kompetente forsamlinger.

3) Landsbasis:

Der afholdes kongres 1 gang om året. Kongressens medlemmer vælges dels på distriktkonferencen, dels gennem landsorganisationerne. Der skal være en ligelig repræsentation fra landsdelene, København betragtes som selvstændigt område. Kongressen fungerer som lægfolkets parlament. Den vælger et formandskab, der fungerer mellem kongresserne og repræsenterer lægfolket over for gejstligheden og offentligheden. Kongressen udarbejder forslag vedrørende fællesopgaver og retter henstillinger til myndigheder og træffer afgørelser ved almindelig stemmeflertal. Ingen afgørelse er bindende, før den er blevet godkendt af dem, den omhandler.

Det andet forslag blev fremlagt af direktør Harald Guldager fra Katolsk Radio- og Fjernsynsforbund. Det går ud på at samle lægfolket i en »synode« parallelt med den synode, der forberedes på gejstligt plan. Den skulle have valgte repræsentanter fra henholdsvis sognenes valgte arbejdsudvalg og de katolske foreninger. En sådan »lægfolkssynode« skulle så mødes med den gejstlige synode i en kirkekonference. Dette sidste forslag blev allerede fremlagt ved præstemødet i efterårsferien sidste år.

Jens Oluf Lund

Ugens tv og radio (13. - 19. marts)

SØNDAG	19.40	tv	Portrætskitse: Fhv. statsminister Erik Eriksen.
	20.05	tv	Ludvig Holberg: Jacob von Thyboe.
MANDAG	20.25	tv	Faglig grunduddannelse. Studiekreds.
	21.20	tv	Efterretningstjenesten i øst. Feature.
TIRSDAG	19.45	P1	Radioteatret: Sagen Oppenheimer. 1. del.
	21.40	tv	Den politiske situation efter valget.
ONSDAG	13.15	tv	Verdensreligioner. 3: Jødedommen.
	20.25	tv	Hemsøboerne. 4. afsnit.
TORSDAG	21.00	tv	Tolv vrede mænd. Amerikansk film fra 1957.
	22.15	P1	Katolikker i samtale med andre kristne.
FREDAG	20.20	P2	Stig Guldberg fortæller.
	20.40	P1	Radioteatret: Sagen Oppenheimer. 2. del.
	21.15	tv	Tema. Et indenrigsmagasin.
LØRDAG	17.10	tv	Jeg – en bogorm. Ungdomsudsendelse.
	18.00	P2	Rejse i krigens Nordvietnam.

Agentliv og
løse gorillaer

Arbejdspladsen
- og dens problemer

Fastekampagnen
løber videre

Pius XII's krigsbreve

Fra filmen »Dr. Zivago«.

Tøbruddet

Den besejrede sejrer

Faste- kampagnen ruller videre

Tegnersken Annette Malkki, ung mor til 3 små børn og »mor« til fastekampagnens plakat, siger:

»Min hensigt med motivvalget er at give udtryk for den omhu og interesse, man må vise for at få tingene til at trives og gro, og at det er nødvendigt at hjælpe til med at give bedre livsbetingelser for en levende vækst. Vintergækken tager vi med glæde imod om foråret, fordi den er tegnet på en lysere og varmere tid – derfor har jeg valgt den som et symbol på den tid med større ansvarsfølelse og indbyrdes hjælpsomhed og så rent økonomisk set, som vort bispedømme går imod, og som vi må tage godt imod for at virkeliggøre«.

Pius XII's krigsbreve offentliggjort

Vatikanet har nu offentliggjort 124 breve skrevet af pave Pius XII til katolske biskopper i Tyskland under den anden verdenskrig. Brevene dækker perioden 1939-44 og opfordrer de tyske biskopper til ikke at lade noget ugjort i forsøget på at hjælpe alle undertrykte og forfulgte. Det pointeres kraftigt, at hjælpen »ikke kun skulle gælde katolikker, men alle mennesker«, altså også de forfulgte jøder.

Nogle af brevene er adresserede til henholdsvis Berlins daværende biskop, kardinal Konrad von Preysin (18), kardinal Adolph Bertram i Breslau (12) og til kardinal Michael Faulhaber i München (11). I et af

brevene til kardinal Konrad von Preysin roser pave Pius pastor Bernhard Lichtenberg fra Sct. Hedwig-domkirken, som blev arresteret efter offentligt at have bedt for jøderne. Pastor Lichtenberg døde senere i nazistisk fængsel.

I andre breve fortæller pave Pius XII, at han foretrækker ordet »ikke-parttager« for ordet »neutral«:

– »Neutralitet« implicerer en vis indifferens i spørgsmålet krig og fred og til det menneskelige og moralske drama i enhver henseende, siges det i Vatikanets opsummering af brevenes indhold. »Ikke-parttager« indicerer derimod »på én gang hans omsorg for alle og hans fordom over for ingen«.

Svarer ikke på den slags angreb

Den polske ministerpræsident Josef Cyrankiewicz beskyldte lørdag den 5. marts offentligt kardinal Stefan Wyszynski og flere af dennes medbiskopper for manglende loyalitet over for den polske stat og sagde, at disse biskopper med kardinalen i spidsen var gået aktivt ind i kampen mod socialismen i Polen. Om kardinalen personligt hed det, at denne indtog en »antisocialistisk holdning« og ikke var loyal mod den polske »folkestat«.

Under en gudstjeneste dagen efter (søndag den 6. marts) i Sct. Casimir kirken i Warszawa svarede kardinal Wyszynski, uden udtrykkeligt at nævne ministerpræsidenten, på dennes angreb med ordene:

– Jeg vil ikke indlade mig i en polemik og gå imod beskyldningerne, der er for sårende, for ondskabfulde og for uretfærdige at drøfte... Jeg vil ikke kæmpe mod nogen, selv om jeg beskyldes for at kæmpe på alle fronter.

Om sin principielle indstilling udtalte kardinalen:

– Jeg forsvarer den kristne kirkes principper, men jeg angriber ingen... .

Han indrømmede dog, at han – når han ikke længere kunne forblive tavs – undertiden angreb visse »udsvævelser«. Til sidst sagde han, at de polske katolikker ikke skulle »græde« over ham. Han gjorde kun, hvad han anså for sin pligt.

BBB

Værnepligt aftjenes i skolerne

Shahen af Iran er gået ind for et vældigt uddannelsesprogram i landsbyerne. Unge mænd med mellemskoleeksamen får tilbudt at kunne aftjene deres værnepligt ved at undervise i landsbyerne i 14 måneder. Før de giver sig i lag med disse 14 mæ-

der, får de et kursus på 3 måneder.

10.000 unge mænd er allerede ansat som lærere på denne måde, andre 10.000 vil snart følge efter. I 1967 venter Iran at have 35.000 hjælpelærere i landsbyerne.

USA-præsts forslag afvises både af kardinal og fagforening

Ærkebiskoppen af Los Angeles, kardinal McIntyre, har fornylig suspenderet en af sine præster, fader Dubay, der for nogen tid siden slog til lyd for dannelsen af en fagforening af katolske præster i USA til kollegial støtte i spørgsmål vedrørende præsternes professionelle frihed, lønninger og arbejdstid. Officielt er præsten blevet suspenderet på grund af »uærbødighed og ulydighed i flere tilfælde«. Præsten skulle også have nægtet at forelægge sine udtalelser og artikler for kardinalen forud for deres offentliggørelse. Sagen har vakt stor opmærksomhed ikke blot i USA, men i hele den katolske kirke.

Fader Dubay vil appellere sagen til paven og anmode om en kirkelig retssag. Hvis det ikke skulle lykkes, påtænker Dubay at føre sagen for de civile domstole. Det er ikke første gang han appellerer til paven. Det skete tidligere da han bad paven forflytte kardinalen på grund af dennes manglende indsats i racespørgsmålet. Hans idé om at lave en fagforening for præster er blevet afvist af Mr. George Meany, der er præsident for de amerikanske fagforbund. Jeg kan ikke se, at fagbevægelsen skulle kunne udrette noget for præsterne, siger han.

Ideen til den påtænkte fagforening har fader Dubay fået efter flere gange at være blevet »tvangsforflyttet« fra bestemte kirker og sogne, fordi han – imod kardinal McIntyres udtrykkelige ønske og befaling – aktivt deltog i negrenes kamp for ligeberetigelse og social retfærdighed. Af samme grund skal siden 1964 endnu tre præster ifølge det katolske ugeblad »Ave Maria«, som udgives af Det hellige Kors' fædre ved Notre Dame i Indianapolis, være blevet forflyttet af ærkebiskoppen. Fader Dubay, der fandt, at kardinal McIntyre »truede« og »underkuede« de præster, der førte an i den racemæssige og sociale kamp, rettede i 1964 en anmodning til paven om at afsætte kardinalen fra embedet som ærkebiskop på grund af »grov embedsforsømmelse« – men Dubay opnåede kun endnu en gang at blive forflyttet. I løbet af sit femårige virke som

præst er fader Dubay blevet forflyttet fem gange, inden han nu til sidst er blevet totalt suspenderet fra sit præsteembede i dette ærkebispedømme.

Denne brogede baggrund afspejles i fader Dubays forslag til en fagforening for katolske præster. Et af hovedformålene hermed skulle være at forhindre »vilkårlige og tyranniske« forflyttelser og suspensioner, idet enhver præst skal sikres ret til at blive afhørt af en kirkeret forud herfor. Fagforeningen skal desuden sikre præsterne deres demokratiske talefrihed og kristne frihed til at prædike i overensstemmelse med deres kald og mission, sikre dem en tålelig løn, så de ikke nødsages til at »sælge religiøse tjenester«, samt på andre måder beskytte præsterne mod overgreb og sikre deres kristne og demokratiske rettigheder. Fader Dubay er forfatter til en bog »The Human Church« (Den menneskelige Kirke), som er under udgivelse. Heri understreger han de rent menneskelige forhold, som også må gøre sig gældende for gejstlige personer.

Ingen pop i kirken

Alle slags guitarer, trommer og andre slaginstrumenter er blevet bandlyst fra gudstjenesten i bispedømmet Dallas-Fort Worth i USA på biskoppens foranledning. Biskoppen fordømte også de såkaldte »Spirituals« og lignende sange foruden popsange, folksange, jazz og lignende, når det gjaldt anvendelse i gudstjenesten. Båndoptagere, radioer, og lignende apparater er ifølge de liturgiske bestemmelser strengt forbudt som erstatning for et kor. I en skrivelse til alle præster og lægfolk i bispedømmet siger biskoppen, at der har været nogen forvirring angående fortolkningen af koncilets bestemmelser. De nævnte instrumenter og den omtalte musik var ikke i overensstemmelse med de nye officielle dokumenter, sluttede han.

Latin bevares i Roms hovedkirker

Latin skal bevares i alle sungne messer i Roms syv hovedkirker, hedder det i en meddelelse fra pave Paul VI til Roms præster. Som bekendt er paven Roms biskop, og meddelelsen blev givet, da han fornylig modtog præsterne fra sit bispedømme.

Det stod de øvrige kirker frit for at benytte modersmålet i sungne messer.

Meddelelsen er et tegn på, at ængstelsen for at latinen og den gregorianske sang skal uddø, synes ubegrundet. Som bekendt henvendte en række europæiske kulturpersonligheder med folk som Carl Th. Dreyer, Ingmar Bergman og François Mauriac i spidsen sig fornylig til paven med en anmodning om, at den latinsk-gregorianske messe måtte blive bevaret i visse messer, der ikke krævede deltagelse fra en sognemenighed.

Häring om teologer og ateisme

Teologer har bidraget til ateismens vækst ved at være alt for abstrakt og alt for meget på afstand af det moderne menneske, udtalte Bernhard Häring, redemptoristordenens største nulevende teolog. Redemptoristpræsten talte ved et møde, der var arrangeret i Assisi over emnet »ateisme«. Teologerne havde før i tiden »forsvaret mange fejtagelser«, fortsatte han, og teologer i dag er ofte uvidende om de mest brændende problemer og behandler frelsens sandheder på en næsten matematisk måde uden noget personligt engagement. Teologens hjerte skulle snarere brænde som ild, når han taler om Gud. Nu taler man i stedet for om Gud, som Han var genstand for en videnskab med tusinder og atter tusinder af distinktioner, med præfabrikerede udtryk og ikke med denne dagligdags, venlige og ydmyge anstrengelser for at kende Jesus og gennem Ham kende Faderen, sagde han.

Tøbruddet, der udeblev

Forfatterne har aldrig haft særlig gode kår i Rusland, og alligevel er der blandt verdenslitteraturens navne en mængde russere: Tjekov, Turganjev, Tolstoy og Dostojevskij, bare for at nævne nogle stykker. Og vi må ikke glemme Boris Pasternak, som ikke bare var et stort reklamenumer, men en digter som historien nok vil placere i selskab med de tidligere nævnte. Pasternaks kranke skæbne i sit eget fædreland og den nylige proces mod de to sovjetiske forfattere har tragiske forbilleder i russisk historie, hvilket er en ny bekræftelse på, at Sovjetunionen fortsætter i czarrigets spor.

Det er ikke blot den såkaldt borgerlige presse i Vesten, der har fordømt det bagstræb, der nu har fundet sted. Også kommunistiske blade, heriblandt vort hjemlige »Land og Folk«, har deltaget. Den kendsgerning, at fremmede journalister blev forment adgang til retssalen, er et tegn på, at Sovjet selv er en lille smule på det rene med, at man ikke har rent mel i posen. På den anden side må vi heller ikke glemme, at vor kulturkreds for ikke ret længe siden har været skæmmet af de såkaldte McCarthy-processer. Dette være ikke sagt i et dansk blad, for at vi skal vigte os på amerikanernes bekostning, men tværtimod for at vi skal erkende vort medansvar. I dette spørgsmål har USA jo også selv ryddet op med en selvkritik, demokratiske og ikke-demokratiske stater kan lære af.

Når forfatterprocesser er på tapetet, dukker uvægerligt tanken om *index* op i bevidstheden. Den katolske kirkes famøse liste over »skadelige« bøger har i en årrække voldt teologerne hovedbrud, og lige i øjeblikket hersker der nogen usikkerhed om *index'* fremtidige skæbne. Der har vist i vid udstrækning været enighed om, at *index* som samvittighedsbindende rettesnor og behandling af voksne mennesker som underskole- eller mellemskoleelever er lidt for meget af det gode, hvorimod kirken vel næppe overskrider sin kompetence som moder og lærer ved at bevare en kritiker-institution, der tager offentlig stilling med åbent visir. Det vil kun kunne fremme dialogen. Til gengæld fremmes den ikke, hvor man sætter den brutale statsmagt til at afgøre sagerne.

HK

Redaktion: Jørgen Hviid og Helge Kristensen (ansvarh.). Redaktør for indenlandsstof: Jens Oluf Lund. Redaktionssekretær: Elli Gambell. Redaktionskontor: Bredgade 69, København K., tlf. (01) 14 90 55. Annonceafdeling: Katolsk Ugeblads annonceekspedition, Hauchsvej 8, København V., tlf. EVa 2997 (kl. 8–10), postgiro 589 65. Abonnementsafdeling: Katolsk Ugeblads ekspedition v/ A. Prüser, Sankt Annæ Plads 28, København K., tlf. (01) 15 95 28 (9–16, lørdag kl. 9–12), postgiro nr. 570 42. Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre lande pr. kvartal 11 kr. I løssalg 1 kr.

Det store amerikanske filmselskab Metro-Goldwyn-Mayer – »dem med løven« – har i samarbejde med den kendte italienske producent Carlo Ponti skabt et stort billedværk over Boris Pasternaks smukke roman-epos »Dr. Zivago«. Det er en film, man overalt i verden venter med den største interesse, og de første presseomtaler er meget positive, men derfor kan man jo godt gå hen og blive skuffet.

Overalt i den vestlige verden blev Boris Pasternaks »Dr. Zivago« modtaget med største begejstring. Der var megen sensation omkring udgivelsen, der kom stærkt på tværs af de russiske magthavere, fordi romanen lige så stille var blevet smuglet ud af Sovjetunionen, og den sovjetiske digter blev omgående lagt på is i sit hjemland, selv om han dog undgik den skæbne, der fornylig er blevet to andre forfattere til del. Her hentydes til den såkaldte forfatterproces, der har betydet en hård belastning for Sovjetunionens prestige, hvad angår fremskridt og digterisk frihed i det kommunistiske hovedland.

Hele reklameapparatet omkring »Dr. Zivago«s sejrsgang fordunkler dog ikke den kendsgerning, at romanen åbenbarer en ny Tolstoy eller Dostojevskij. På samme måde, som »Krig og Fred« på genial vis gør det med hensyn til napoleonskrigene giver Pasternaks roman Ruslands historie fra 1903 til det formodede tøbrud under Hrustjof, og vi bliver ikke på overfladen, skønt alle de voldsomme begivenheder er rigeligt stof i sig selv; nej vi kommer i dybden samtidig med, at det hele anskues fra digteriske højder gennem en strålende fortælle- og digtekunst, der holder læseren fangen fra først til sidst. Romanen lægger ej heller fingrene imellem, hverken overfor »hvide« eller »røde« – heraf vel surheden i Kreml.

Dr. Zivago er en individualist i en tid, hvor alle tænker kollektivt. Og så tænker den kristne humanist måske alligevel mere i fællesskab end mange af tidens store fortalere for frihed, lighed og broderskab:

»Jeg er ét med navnløse mennesker, træer, børn og gamle. De har besejret mig totalt, og dette er min sejr.«

Senere finder vi i Dr. Zivagos optegnelser et digt, hvori det til sidst hedder:

»De har
besejret mig .
totalt og
dette er min
sejr«

Omar Sharif som Zivago og Alex Guinness som hans halvbroder, generalen.

*»Men et under er et under, og
underet er Gud.
Når vi er slagne af rådvildhed,
rammer det os uventet, i et nu.«*

Nu kan man være lidt bekymret over, hvad hollywoodske filmfolk har fået ud af alt det. Man beroliges dog, når man ser, at instruktøren er den engelske David Lean, som allerede under den anden verdenskrig gjorde sig bemærket ved

den meget smukke »Havet er vor Skæbne« og »Disse lykkelige Dage«. Han slog sit navn fast som filmisk gendigter af romaner med Dickens-filmene »Store forventninger« og »Oliver Twist«, der er rene perler af romanfilm. Det er også ham, der har lavet den herlige »River Kwai« og »Laurence of Arabia« og iøvrigt har været med til at give den store aktør Alec Guinness det navn, han har idag. Guinness er da også med i »Dr. Zivago«, hvor han spiller hovedperso-

nens halvbroder, general Zivago. I de to store kvindelige hovedroller ses Geraldine Chaplin og Julie Christie (Tonya og Lara), mens Omar Sharif portrætterer Zivago selv. I rollen som Alexander Gromeko ses Sir Ralph Richardson.

Filmen kommer frem her hjemme til efteråret, men kan allerede ses i en række andre hovedstæder.

HK

Filmen synes at gengive romanens vildskab og styrke – og dens ophøjede poesi.

Filmen om Dr.
Zivago - Boris
Pasternaks hoved-
person i romanen
af samme navn
- en kristen
humanist i Lenins
og Stalins Rusland

De spiste alle - og blev mætte

Evangelisterne fortæller om to forskellige brøundere (jfr. Mark. 6, 30-44 og Mark. 8, 1-9; se parallelstederne); denne søndags evangelium er taget af Johannes, som kun beretter den første af de to folkebevisninger. Det er ikke tilfældigt, at Johannes har koncentreret sin interesse netop om denne: Johannes, der har en fin sans for symbolikken i Jesu gerninger, ser hele den underfulde begivenhed i lyset af det, der skete dagen efter, da Jesus i synagogen i Kapernaum holdt sin store tale om »livets brød«, der er kommet fra Himlen, det brød, der er »hans kød, til liv for verden«. Johannes gør også opmærksom på, at påsken, folkets store befrielsesfest, var nær. Han kunne ikke, da han satte sig for at nedskrive beretningen om brødernes mangfoldiggørelse, lade være med at mindes en anden påske, hvor han som ung mand havde siddet ved Jesu side og - betaget af øjeblikkets hellighed - set på, hvordan Jesus havde »taget brødet, set op til himlen, velsignet det, brudt det og givet sine disciple det« som sit legeme (jfr. Matthæus 14,19 og 26,26).

Således har den kristne menighed siden oldkirkens dage, der skabte fastetidens liturgi, fejret en glædesdag, søndag »Lætare«, midt i alvorstiden, ikke som en afslappende og fornøjelig »midfaste«, men i glad forventning om den forestående påske, der plejede at bringe så mange mennesker indlemmelsen i Kirken, det »ny Jerusalem«, ved at give dem adgang til dåben og nadverens hellige påskemåltid. Burde ikke denne søndag fejres i liturgiens ånd af alle de mange, især de mange børn, som i påsketiden indtræder i Kirkens nadvermenighed - i stedet for at gøres til en lille fastelavns-fest midt i fasten, som det sker så mange steder?

Hvor er evangeliets beretning dog forskellig fra den skildring, som jeg engang læste i en såkaldt bibelsk roman. Forfatteren giver historien en forbløffende, næsten havde jeg sagt genial vending: Da Jesus

giver sine disciple ordre til at uddele de få forhåndenværende brød og fisk til den tusindtallige folkemængde, bliver folk grebet af skam, og hver trækker sin gemte madpakke frem af lommen og deler med sin sidemand. Er det ikke det, der er ved at ske i vore dage? Gud ske lov! de dage er forbi, hvor man gav de fattige nogle ører af sin overflod, skorpene af det brød, man havde spist, og det slidte og hullede tøj, der hørte til i kludekassen. Gud har lært vor tids menneskehed, hvad sult og fattigdom er, og at det gør ondt at sulte, og han har lært os at se broderen i det sultende menneske, ja mere end det: »Jeg var sulten, og I gav mig at spise«: eller »I gav mig ikke at spise«. Jesus har identificeret sig med

den nødlidende broder og har gjort den ydede eller ikke ydede hjælp til målestok for dommen. Derfor er det ikke nogen indblanding i socialkontorernes, socialministerens og fødevarerkommissionernes arbejde, når kristne i hele verden fører an i de anstrengelser, der gøres for at skaffe de sultende mad. Det er ikke blot et teknisk og socialpolitisk problem, når millioner af mennesker sulter; det sker, fordi mennesker med eller uden deres vidende har svigtet deres medmenneskelige pligt, og fordi mennesker har vanrøgtet det bord, skaberen dagligt dækker for dem, og set deres fordel i at tilrane sig det første og det største stykke, de kan få fat i. »Jeg ynkes inderligt over folkeskaren« (Mark. 8,2) er de ord, med hvilke

Jesus indleder sin anden »Misereor-aktion« mod folkeskarens sult.

Det er uden tvivl forløserens kærlighed, som taler, ikke blot social-reformerens og ernæringsministerens omsorg for sit folk. Det er ikke blot mangelen, men sultens *onde*, Jesus bekæmper med indsats af sin guddommelige almagt. Hans under er det glade budskab om, at den gamle forbandelse, der har ligget tungt over menneskeslægten: »Med møje skal du skaffe dig føde«, er hævet – at tårernes brød skal forvandles til livets brød.

Med Kristus er det daglige brød igen blevet til et velsignelsens tegn, til et symbol på Guds faderlige omsorg: derfor har han vel også sat bønnen om brødet øverst på listen i den bøn, han har lært os; og brødet, der er vokset på den jord, der har været forbandet for syndens skyld, er blevet til livets og til fredens og enhedens tegn, når det ligger på vore andre, og til den »eucharistia«, det takkeoffer, vi kan frembære for den almægtige, evige Gud, – trods al vor fattigdom og sult. Mon de fem tusind mænd med deres kvinder og børn havde en anelse om den symbolik, der lå i det måltid, Jesus lod uddele så rigeligt til dem? »De spiste alle og blev mætte, og af levninger – også fra fiskene – samlede man tolv kurve fulde« (Mark. 6, 42 f.) De, som havde spist, var fem tusinde mænd, der havde lejret sig flok ved flok, gruppevis, nogle på hundrede, nogle på halvtreds, så det var nemt at overskue underets størrelse, ligesom Jesus også forinden havde ladet apostlene ved personligt eftersyn overbevise sig om, at der ikke fandtes andre madforråd end den lille drengs fem bygbrød og to fisk. At det så ikke blev luksus, som ved brylluppet i Kana, men almuens hverdagsmad, gjorde ikke folkets begejstring mindre.

De ville udråbe ham til konge, men Jesus trak sig tilbage og gik op i bjergene, ganske alene. Hvad har han mon tænkt deroppe i sin bjergensomhed? Jeg vil gætte på, at den salut, med hvilken han modtager den begejstrede skare, der finder ham i Kapernaum – folket var gået til fods omkring Genesareth sø, mens han selv var gået efter apostlene, der tilbragte en stormfuld nat i en robåd på vej til deres by, – er et ekko af hans skuffede tanker: »I søger mig, ikke fordi I har set tegn, men fordi I spiste af brødene og blev mætte. Arbejd ikke for den mad, som er

Søren Kierkegaard i glimt:

Religiøs galgenhumor

»Det er uendelig komisk, at et menneske rørt indtil tårer, så altså ikke blot sveden men tårerne hagler ned af ham, kan sidde og læse eller høre fremstillingen af selvfornægtelsen, af det ædle i at ofre sit liv for sandheden – og så i næste øjeblik, ein, zwei, drei, vupti, næsten endnu med tårerne i øjnene, er i fuld gang med, i sit ansigts sved, efter fattig lejlighed, at hjælpe usandheden til at sejre. Det er uendelig komisk, at én taler med sandhed i stemme og mimik, dybt grebet og dybt gribende, rystende kan fremstille det sande, træde alt det onde, alle helvedesmagter under øjnene, med aplomb i skikkelsen, med en frejdighed i blikket, en rigtighed i pas'ene som er beundringsværdig – det er uendelig komisk, at han, næsten i samme øjeblik, næsten endnu med »Adriennen på«, kan fejte og frygtagtigt løbe af vejen for den mindste ulempe. Det er uendelig komisk, at én kan forstå hele sandheden, om hvor ussel og smålig verden er o.s.v. – at han kan forstå det, og så ikke kan kende det igen, han har forstået; thi næsten i samme øjeblik går han selv hen og er med i den samme smålighed og usselhed, tager ære af den og æres af den, det er, anerkender den. O, når man ser én, der forsikrer aldeles at have forstået, hvorledes Kristus gik omkring i en ringe tjeners skikkelse, fattig, foragtet, bespottet, som skriften siger: bespyttet – når jeg da ser den samme så omhyggeligt at fly hen, hvor der verdsligt er godt at være, indrette sig dér på det tryggeste, når jeg ser ham så ængstelig, som var det livet om at gøre, at undfly ethvert en ugunstig vinds pust fra højre eller venstre, så

forgængelig, men for den mad, som varer til evigt liv, den, som Menneskesønnen vil give jer!« (Joh. 6,26 f). Allerede i 1. fastesøndags evangelium står Jesu svar til fristeren som et motto over hele fastetiden: »Mennesket lever ikke af brød alene, men af hvert ord, som udgår af Guds mund!« (Matt. 4,4).

Således bliver Lætare-søndags hverdagsagtige og dog så rigelige måltid, Jesus giver det sultende folk på sit hjemlands græsklædte højder under den blå himmel, en forsmag på og en indbydelse til det livsalige på-

lyksalig, så højtlyksalig, så kisteglad – ja, for at gøre det komplet, så kisteglad, at han endog rørt takker Gud derfor – ved ubetinget at være æret og anset af alle, alle: da har jeg ofte sagt til mig selv og ved mig selv »Socrates, Socrates, Socrates, skulle det være muligt, at dette menneske har forstået hvad han siger sig at have forstået?« Således har jeg sagt, ja jeg har tillige ønsket, at Socrates havde ret (nemlig i den antagelse, at synd skyldes uvidenhed). Thi det er mig dog, som var kristendommen for streng, jeg kan ej heller bringe det i samklang med min erfaring, at gøre en sådan til en hykler. Nej, Socrates, dig kan jeg forstå; du gør ham til en spasmer, en slags lystig bror, du gør ham til en prise for latteren, du har intet imod, det har endog dit bifald, at jeg serverer og anretter ham komisk – det vil da sige, når jeg gør det godt . . .«

(Samlede skrifter, bd. XI)

LITURGISK KALENDER

SØNDAG den 20.: Midfaste, 4. søndag i Fasten (s. 247, violet eller rosa).

MANDAG den 21.: Mandag efter 4. søndag i Fasten (s. 252, violet). Erindring om Benedikt (s. 854), abbed.

TIRSDAG den 22.: Tirsdag efter 4. søndag i Fasten (s. 257, violet).

ONSDAG den 23.: Onsdag efter 4. søndag i Fasten (s. 262, violet).

TORS DAG den 24.: Torsdag efter 4. søndag i Fasten (s. 270, violet). Erindring om Gabriel (s. 855), ærkeengel.

FREDAG den 25.: Mariæ Bebudelse (s. 858, hvid). Erindring om Fredag efter 4. søndag i Fasten (s. 274).

LØRDAG den 26.: Lørdag efter 4. søndag i Fasten (s. 281, violet).

SØNDAG den 27.: 1. Passions-søndag (s. 286, violet).

skebord, han dækker for os om et par uger – og hver dag året rundt bereder til os! – Det er med god grund, Kirken jubler ved tanken derom: »Glæd dig, Jerusalem, og kom sammen, alle som elsker det!« (Esaj. 66,10), og alle vi, Herrens indbudte gæster, bliver ved med at synge med dagens liturgi: »Jeg frydede mig, da de sagde til mig: Vi drager til Herrens hus!« (Sl. 122,1). Det er Herrens eukaristiske menighed, der med tak og lovsang kommer dragende til påskens festmåltid, som Kristus selv har beredt til den!

J. Coenen S.J.

Vi ved alle i dag, at »arbejdspladsen« rejser et meget stort antal problemer. Problemet om forholdet mellem arbejdere og arbejdsgivere er gammelt og kendt, men i vore dage er nye føjede til: forholdet mellem ejere og ledelse, ledelse og arbejdslederne og disse og arbejderne. Spørgsmålet er blevet taget op til behandling i dagspressen og fjernsynet, og på en lang række møder mellem alle de implicerede er der gjort flere forsøg på at bane vej for nye løsninger, uden at problemet dog er blevet endeligt løst.

Men hvad er arbejdet?

En ting er indlysende klart, vi må arbejde for at kunne ernære os selv.

Arbejdet går ikke altid så let. Derfor er vi blevet vant til at betragte arbejdet som en bod, der er pålagt os. Anstregelserne skyldes syndefaldet, og Gud sagde da også til Adam: »I dit ansigts sved skal du tjene dit brød.«

Disse ting er ikke forkerte, men hvis det alene er, hvad vi mente Gud kunne fortælle os om vort daglige arbejde, så var det ikke så heldigt, og der ville efter min mening opstå én af to reaktioner.

Den kristne ville enten komme til den opfattelse, at al udvikling med maskiner, automation, nedsat arbejdstid, fagforeningspolitik og meget mere var noget ham eller hende aldeles ligegyldigt, ja måske nærmest noget, der var fjendtligt og farligt for hans liv som kristen: arbejdet er jo en bod. Og resultatet ville blive, at han eller hun vendte det offentlige virke ryggen.

Eller også ville den kristne opleve, at hans liv faldt i to dele; en under Gud, som især udfolder sig i kirken, hvor der tales om bod og lidelse, medens den anden leves på arbejdspladsen, hvor man oplever en række alvorlige menneskelige problemer, som ikke kan løses ved, at man blot taler om arbejdet som bod, som en straf. Og da denne form for kristendom ikke kan hjælpe til nogen løsning, så søges den sandsynligvis andet steds uden for livet i Gud.

Vi har lært, at Gud sagde til Adam og Eva: »Bliv frugtbare og mangfoldige og opfyld jorden, gør eder til herre over den og hersk over dyrene...« Det er imidlertid, som om vi ofte glemmer at lade os helt bestemme af denne kaldelse, som Gud jo ikke tog tilbage, da menneskene havde syndet.

Guds befaling betyder, at enhver udvikling af teknik og videnskab er Guds vilje. Men den betyder meget mere, den betyder, at vi mennesker er sat til at være medskabere på Guds eget skabelses værk. Vor tjeneste for Ham er ikke blot vor deltagelse i gudstjenesten, men er ligeledes den fulde udvikling af vore egne evner og muligheder, af vor ægtefælles og børns muligheder, ja af hele verden.

Dette kan udtrykkes på mange måder, men næppe nogen har gjort det så klart som den meget omtalte jesuit, Teilhard de Chardin gør i sit værk »Det guddommelige milieu« p. 38:

»Enhver forbedring, jeg lader mig selv blive til del eller bevirker hos tingene, giver sig udslag i nogen forøgelse af min evne til at elske og nogen fremgang for Kristi saliggørende greb om universet. Vort arbejde synes os især et middel til at tjene det daglige brød. Men dets egentlige betydning er langt ædlere: derigennem fuldbyrder vi i os selv Gudsforeningens værk; tillige ophøjer vi derved på en eller anden måde denne forenings guddommelige part, Vor Herre Jesus Kristus, i forhold til os selv. Hvad enten vi er kunstnere, arbejdere, videnskabsmænd eller hvad vor menneskelige gerning end kan være kan vi altså, hvis vi er kristne, kaste os over genstanden for vort virke som over en mulighed for den endelige fuld-

kommengørelse af vort væsen. I sandhed – og det være sagt uden overspændthed eller overdrivelse i ord eller tanke – ved en simpel sammenholdelse af troens og erfaringens dybeste sandheder kommer vi til følgende erkendelse: Vi kan opnå en udtømmelig kontakt med Gud gennem al vor handling. Og det vidunderlige i denne guddommeliggørelse har kun sin lige i den lempelighed, med hvilken forvandlingen finder sted: den gør ikke på nogen måde afbræk i de menneskelige bestræbelsers fuldkomnethed og enhed. Han har ikke formindsket, men heliggjort.«

Denne tankegang er meget vigtig for at forstå arbejdspladsens betydning i vort liv. (Arbejdsplads er naturligvis her taget i dette ords videste betydning).

Arbejdspladsen

Vi er tit blevet opfordret til at bede mere enten i hjemmet eller i kirken; vi føler sikkert tit, at vort sind er optaget af det, vi nu står med af arbejde. Og så har vi måske spurgt os selv, om det er rigtigt, når vi helst skal tænke på Gud. Men det er rigtigt, dels fordi arbejdet skal gøres ordentligt, dels og især fordi arbejdet er Guds vilje, Guds udvikling af verden, og når vi går ind i arbejdet af den grund, ja så forenes vi med Guds vilje, og det bliver med andre ord en vej til forening med Gud. Jeg ved godt, at arbejdet kan fjerne fra Gud, hvis det for eksempel kun bliver et middel til min egen berigelse, men jeg forudsætter her, at sagen drejer sig om kristne mennesker, som er begyndt at elske Gud alvorligt, for hvem det er et problem at få en enhed ud af livet.

Men hvordan virkeliggøres det nu på alle vore forskellige arbejdspladser? Det er jo ikke sådan, at stemningen der let gør arbejdet til en lovsang til Skaberens og en medskaben på Hans værk.

Ja, her kan der ikke gives nogen patentløsning, og det følgende kan da kun blive mit forslag.

Vi møder i det daglige et arbejde og en gruppe medmennesker, og vi har et kristent ansvar over for begge dele. Det er opgaver fra Gud, hvor meget eller lidt vi nu formår at løse dem. Det kræver først og fremmest, at vi selv ønsker at leve som kristne, og at vi er i stadig kontakt med Gud gennem gudstjeneste og anden bøn.

Det næste virker måske aldeles banalt og selvfølgelig, men det bør nævnes for at billedet af, hvad der kræves, kan blive så fuldstændigt som muligt. Vi skal møde de andre som medmennesker, der skal tjenes i venlighed og ofte i direkte kærlighed; det gælder de mennesker for hvem medmennesket er selve det materiale han eller hun arbejder med, altså for læger, lærere, jurister o.lign., men også dem for hvem medmennesket er den kunde, der ekspederes i en butik, eller arbejdskammeraten i fabrikken.

Vi skal holde en ordentlig tone i tale og gerning, støtte svagere arbejdsfæller, sætte ind mod overdrevent drikkeri, hvor dette endnu findes, og igennem dette skal vi aflægge

vidnesbyrd om Guds liv for os og i os, ligesom vi, hvis der kommer spørgsmål, der berører troen, skal besvare dem så godt og ærligt som muligt.

Lyder det let eller svært? Det er i hvert fald den vej, vi skal gå, og her skal eftertrykket afgjort lægges på, at vi skal være kristne. Det vil sige, at vi skal være medlidende med dem, vi står overfor, ville være solidariske med dem og give dem fællesskab med os, hvis de ønsker det. Det lyder måske ikke imponerende med dette program for en mission på arbejdspladsen, – men det er et program.

Vort virke går imidlertid længere. Vi har både ret og måske pligt til at blande os i diskussionerne om forholdene, hvor vi er ansat. Der rejser sig en række modsætninger, hvor vi som kristne mennesker også har ret til at være med. Retningslinierne har vi i bl.a. pave Johannes' rundskrivelse, som alt for få kender, men anvendelsen på de enkelte tilfælde er overladt til os selv.

Virkeligheden er hård. Den, som blot på nogen måde har hørt om eller har deltaget i for eksempel lønforhandlinger af enhver art, vil vide, at det ikke har noget med følelser eller rørstrømskhed at gøre; her stilles krav, her forlanges fra begge sider.

Det lyder måske derfor som en undvigelse af vanskelighederne, når jeg i det følgende nærmest benytter mig af stikord uden at gå i enkeltheder. Det skyldes imidlertid, at det her jo ikke skal være en politisk tale, hvorfor enhver jo selv må danne sig sin politiske opfattelse. Men så meget tror jeg kan stå helt fast: alle ansatte har for eksempel gennem deres faglige foreninger ret til at kræve

– og dens problemer

Af Oluf Bohn

lønforbedringer i takt med den stigende produktivitet ligesom de har ret til at forlange medbestemmelse i industrien (jvf. Mater et magistra).

Hvor meget de kan kræve er derimod et anderledes spørgsmål. Her står for eksempel hensyn til U-landene og landets almene økonomiske situation som faktorer, man må tage med i overvejelserne. Det er derimod meget lettere at understrege, at vi alle har pligt til virkelig at in-

Fortsættes side 13

I mandags
så vi anden tv-
udsendelse om
fremtidens arbejds-
marked. Men lad
os ikke glemme
dagens arbejdsplads
og at dens prob-
lemer også har
en åndelig
side.

Brønshøj fester for Msgr. Ballin

Sankt Antoni Kirkes menighed slog fornylig to fluer med ét smæk, idet man på én gang fejrede Msgr. Knud Ballins afsked efter 26 års tro tjeneste og pastor Jornas ankomst som sognepræst. Til stede var 175 (!) repræsentanter for menighederne i Herlev, Søborg og Brønshøj samt nogle få særligt indbudte venner. Som ramme om begivenheden havde man valgt vandreherbergets store sal i Brønshøj.

Hovedpersonen måtte jo blive pastor Knud Ballin. Taknemmeligheden for hans lange virke var let at spore hos den store skare.

Der er heller ingen tvivl om, at det har været svært for ham at skulle vælge mellem et sogn og den arbejds-mark, som *Caritas* står for, men *Caritas'* betydning for kirken i den moderne verden, og pastor Ballins ubestridelige evner på netop dette område, er stærkt understreget af selve begivenhederne.

Pastor Jorna blev modtaget med selvfølgelig hjertelighed. Man kender ham i forvejen, og hans meddelelse om, at bispedømmets førstkommande nye byggeopgave bliver en større Skt. Antoni Kirke blev modtaget med begejstring.

Arrangementet var præget af et smukt samarbejde mellem Skt. Antoni Kirkes organist, Vivian Brøndum, og sangeren John Guttmann. De to unge kunstnere underholdt med tre sange af Ravel, som blev modtaget med stort bifald.

Knud Ballin får nok at bestille i fremtiden.

Molokai et medlidenhedens monument

Af Harald P. Madsen

Fra Honolulu er der en times flyvning over Stillehavet til Molokai. To gange daglig beflyves øen af en amerikansk postflyver, som foruden breve og aviser også sikrer øens befolkning den nødvendige tilførsel af fødevarer. Molokais »hovedstad« Kalaupapa er nu en ren og velordnet tropisk by med asfalterede gader og en fin lufthavn. Byens 200 beboere betaler ikke skat og kan tre gange om ugen gå gratis i biografen. Enkelte af dem har bil, men lange køreture kan det ikke blive til, idet Molokai kun er et par km i længde og bredde.

Denne idylliske lille Stillehavso havde et helt andet ansigt at fremvise, da den for ca. 100 år siden blev verdensberømt ved den katolske pater Damians selvopofrende indsats til fordel for de spedalske, som dengang var øens eneste beboere, forvist dertil af sundhedsautoriteterne, som ikke kendte andet middel mod den frygtede sygdom end totalt at isolere de spedalske fra deres omgivelser. At blive sendt til Molokai var for de spedalske ét med at betræde dødens venteværelse i selskab med andre stakler, der var ramt af samme frygtelige skæbne som de selv.

Pater Damian havde ad rygtets vej hørt om denne elendighedens ø, og ganske klar over, at fra den førte ingen vej tilbage til den civiliserede verdens, indskibede han sig til øen med det formål at blive hos de spedalske og til sine dages ende hjælpe dem i deres nød i kristen næstekærligheds ånd og kraft. Han fandt ved sin ankomst til byen, hvad han havde ventet: et samfund af mennesker i yderste nød, fysisk og psykisk. Sløve og uinteresserede i andet end deres egen elendighed henlevede de deres sidste år, indtil døden gjorde ende på deres trængsler.

Pater Damians »medicin« mod sløvhedens og selvopgivelsens u-ånd var arbejdssterapi. Men han måtte have materialer at arbejde med, og i

de breve, han sendte til forstående venner rundt om i verden, er træt til forarbejdning til nyttegenstande en stadig tilbagevendende bøn. Hans bønsskrivelser nævner også lægehjælp og medicinalvarer. Det sidste fik han hurtigt, men det varede længe, før en læge følte sig kaldet til at rejse til Molokai for varigt ophold.

Damian fik lykke til at sprede tungsindets mørke hos mange af de udstødte på elendighedens ø. Men helbredelsen af sygdommen kom først, da lægevidenskaben fandt midlet mod spedalskhed. Året 1940 er her det skelsættende årstal. Fra da af lysnede det også for de syge på Molokai. Fra og med 1949 er ingen spedalske mere forvist til stillehavsoen. Af de 200 beboere på øen er de 140 nu helt helbredt og resten erklæret smittefri. Den amerikanske regering har tilbudt dem fri rejse til Honolulu, eller hvor de ellers måtte ønske at flytte hen for varigt ophold. Men så godt som ingen af dem har reflekteret på tilbudet. Molokai er blevet deres hjem, hvor de befinder sig vel og nu kan leve en bekymringsfri tilværelse.

Om pater Damian og hans heroiske indsats er der på Molokai intet andet minde end et granitkors på hans grav i Kalaupapa. Andet og mere har han næppe heller ønsket. Han gik i »levende begravelse« blandt de udstødte, ikke for at få ære eller tak derfor, men for at gå i sin Herres og Mesters fodspor og for, som Han, at lette den tunge vej for de dårligst stillede i det menneskelige samfund.

Der er nu kræfter i bevægelse for at få pater Damian helgenkåret, men om det lykkes, står hen i det uvisse. Han nåede ikke desto mindre sit livsmål: at blive til hjælp for de hjælpeløse, at tænde lys i et tæt mørke. Det var løn nok for hans selvopofrende indsats.

Harald P. Madsen.

Hvorfor snublede de i starten?

*Jacob Paludan fyldte
fornylig 70. I den
anledning skrev
Emil Frederiksen »en lille ind-
førelse i Paludan«*

Hunden blev ikke forsømt på 70-års dagen.

At Jørgen Stein og hans kreds for størstedelens vedkommende ikke snublede i starten på grund af den første verdenskrig og dens følger, men langt mere af psykologiske og rent almentmenneskelige grunde, er kun en af de interessante påstande, man kan læse sig til i Emil Frederiksens nye bog om Jacob Paludan, som Gyldendal udgiver som billigbog i år, hvor digteren fylder 70.

Det er en kyndig, omend noget tør introduktion til dette centrale forfatterskab med omhyggelige analyser af alle værkerne lige fra de første samfundsromaner fra tyverne, over hovedværket Jørgen Stein fra 1932, til hans sidste essaysamling: »Mørkeblåt og Sort«, udgivet i fjor. For romanernes vedkommende prøver Emil Frederiksen at vise, hvordan Paludans egentlige ærinde går ud på at forme rene menneskeskildringer – »at forme psykologiske figurer og fortælle om dem er og bliver det centrale for en sand romandigter. Tidsbilledet kommer i anden række, selv om det nok så meget er genstand for hans ærgerrighed.« Med mange åndrige hentydninger til litterære påvirkninger fra fortid og samtidig bliver gennemgangen af de enkelte værker til små uhyre elegante litterære analyser, krydret med iagttagelser af forfatterens mangeartede stilistiske virkemidler.

I sine essays er Jacob Paludan påvirket af både Herman Bang og Johs. V. Jensen, der er litterærkritiske belysninger af digtere som Kafka og Proust, og i mange af dem kan man finde en udbygning af hans ejendommelige modsætningsforhold til nutiden. Med stor dygtighed og evne til at finde frem til det essentielle i hver enkelt essaysamling gennemgår Emil Frederiksen i de sidste to afsnit af bogen denne nok så betydelige del af Jacob Paludans produktion. I sin sidste samling »Mørkeblåt og Sort« fremkommer digteren endog med en »modernistisk« novelle »Her omkring Hjørnet, her blæser det mindre«. Emil Frederiksen afrunder sin bog med en spændende kort gennemgang af dette forfatter-skabets foreløbige endepunkt, som han mener peger frem mod den moderne litteraturs stilistiske og psykologiske problemer.

Emil Frederiksens lille bog er en virkelig god introduktion for enhver, der ønsker at stifte nærmere bekendtskab med Paludans rige og dybe forfatterskab. Bogen er forsynet med en biografisk note, samt bibliografi.

BK

*Emil Frederiksen: Jacob Paludan.
Gyldendals Uglebøger. 1966.*

I DEN KOMMENDE TID

PÅSKERETRÆTEN PÅ RYGÅRD
Nærmere enkeltheder foreligger nu. Retræten begynder lørdag d. 26. ds. kl. 16.30 med messe, derefter foredrag kl. 17.20.

Søndag begyndes med højmesse kl. 9.00, derefter foredrag kl. 10.30. Bemærk: første måltid efter messen er kl. 12.30.

Tilmelding til Heinemeyer, tlf. 74 13 05 senest onsdag den 23. marts kl. 18–19. Øvrige enkeltheder se Kattolsk Ugeblad nr. 9, side 6.

SKT. DOMINIKUS' 3. ORDEN
holder møde søndag 20. marts kl. 9.30. Vi fortsætter gennemgangen af koncilets konstitution om kirken. Pater V. Duclos OP indleder om afsnit IV: »Faderens Udsendinge«.

RETRÆTE FOR ÆGTEPAR

Der vil i tiden fra fredag d. 22. april kl. 11 – til søndag d. 24. april kl. 16 blive afholdt en retræte for ægtepar på Sostrup Slot. Retræteleder pater W. Wuytz, Vejle. Pris kr. 100,- pr. ægtepar. Tilmelding bedes foretaget til Leo og Karen Jensen, Filipvej 13, Højberg. Telefon Århus 7 25 50 senest d. 1. april, hvorefter program og nærmere oplysninger vil blive tilsendt.

Rubrikken fortsættes side 13

Aarhus

M. Jørgensen & Søn

Slagterforretning

Aaboulevarden 47, Århus C
Tlf. 2 30 27

Sjøreen & Co.

Malerfirma
Århus C

Et Hjem paa Rejsen

Tlf. 2 41 22 - Århus C

Missionshotellet ANSGAR

A. Mougard A/S

Entrepenør & murerfirma
Århus C

Tlf. 4 20 23 - 4 66 25

El-installationsfirma

V. Svenstrup

aut. elektro-installatør
Telefon 2 15 57

Hans Brogesgade 4, Århus C

Katolske begravelser

Ring til 2 28 66

H. J. Madsens

begravelsesforretning

Jærgaardsgade 17-19, Århus C

MEIERIET *Vestecbro*

Århus by's førende

TELEFON 2 87 00 (4 lin.)

Jydsk

Orgelbyggeri I/S

Herluf Trollesgade 36 A

Århus N

Telefon 6 94 01

Største udvalg i radio-fjernsyn
-båndoptagere og grammofooner
findes De hos

Radio Thygesen

Ryesgade 24, Århus C. Tlf. 2 00 99

lige ved katolsk kirke og

Rådhuspladsen 1, Århu C

Tlf. 2 10 11, overfor Grisebrønden

Svend Erik Laursen

GAS · VAND · VARME · BLUKKENSLAGER · SMEDE · MASKINVERKSTED

Tordenskjoldsgade 23a · Aarhus N.

Telefon (061) 6 89 31 · Giro 17117

Aktieselskabet

Købmands- og Haandværkerbanken, Århus

Hovedkontor:

Store Torv 12, tlf. 2 47 77

Indenbys afdelinger:

Søndre afd.:

Århus hovedbanegård, tlf. 2 40 88

Vekselkontor i banegårdshallen.

Langenæs afd.:

Skanderborgvej 16, tlf. 4 55 22

POUL DUDZIŃSKI

Aut. el-installatør

Christiansbjerg

Installationsforretning

Birkegade 7, Århus N.

Telefon 6 98 80

Priv. Lundingsgade 12. Tlf. 2 81 02

Lev. til katolske institutioner

Lys, kraft og varme

Svendborg

Niels Madsens Maskinsnedkeri

Vestergade 24 - Svendborg

Tlf. 21 01 97

Lev. til de katolske institutioner

Svendborg Ligkistemagasinet

Katolsk Bedemand

v/ Hans Nielsen & Søn

Fruestræde 10, Svendborg

Telf. 21 02 64

Kulkranen

Frederiksgade 2, Svendborg

Telefon 21 14 10

Kul - Koks - Olie

Malermestre

L. Larsen & Søn

Brogade 10 - Svendborg

Telefon 21 10 16

Flytteforretningen

2021

Skattergade 5-7 · Svendborg

Tlf. 21 20 21

Kontor i København:

Molestien 11, København SV

Tlf. VA 6060

Svendborg-København hver dag

Flytter alt overalt

Kompasretning, »Thrige« autopilot, alle nautiske spørgsmål

Hvidkjær-Sørensen
Strandhuse 36, Svendborg
telefon 21 33 34

Holbæk

Axel Smith's Eff.

v. Niels Hansen

Exam. aut. gas- og vandmester

Labæk 47 · Holbæk

Telefon 163

JENSEN & OLSEN

HOLBÆK

TELF. 365

EL-INSTALLATIONER

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk

Telefon 3001

Odense

TILBYEN
-i byen
FRABYEN smut ind i

Banegårdens Restaurant
v/ Fritz Kapper

Odense H.
tlf. 12 27 75

SANITÆRE ANLÆG
VARMEANLÆG
OLIEFYRINGSANLÆG
HØJTRYKSANLÆG
ANLÆG FOR
TRYKLUF OG
VACUM
M-A-SKINNER

Monies & Andersens Eff. ¼

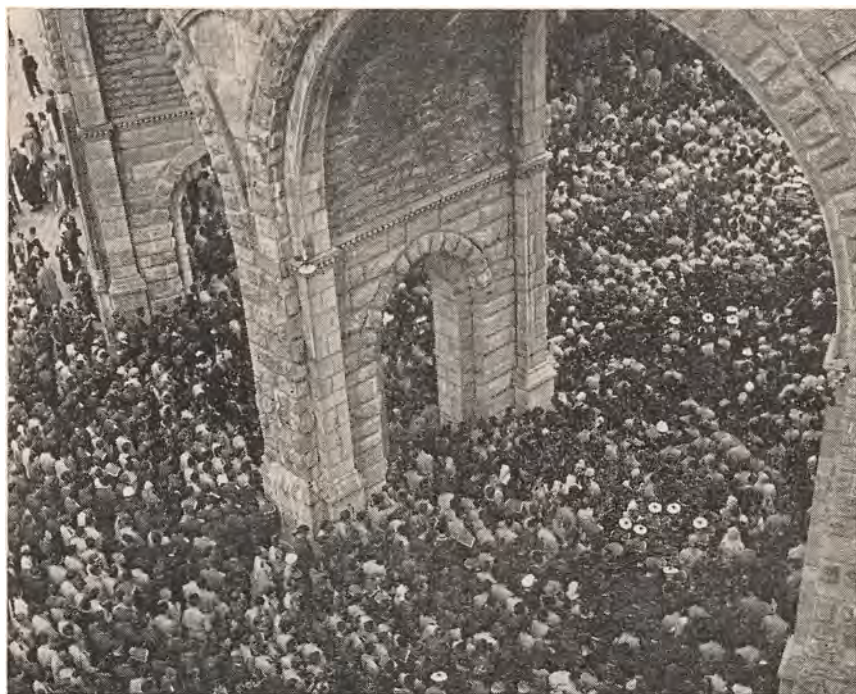
K. K. L. Simonsen's eff.

Frederiksborggade 22

København K.

Tlf. *Minerva 2314

Det ville være godt med officerer

Fra soldatervalfarten til Lourdes 1960.

Den internationale feltpræsteorganisation indbyder atter i år en gruppe skandinaviske soldater til at tage del i valfarten til Vor Frue af Lourdes. Den holdes i dagene fra den 8. til den 16. juni, og indbydelsen gælder for mandlige og kvindelige tjenstgørende i militæret eller i civilforsvaret.

Forsvarsministeriet giver, som det fremgår af opslag på landets kaserne, de katolske tjenstgørende mulighed for at få orlov i de dage. Der er den betingelse knyttet dertil, at de deltagere, som ikke kan bruge feriedage til valfarten, skal blive det antal dage længere i tjenesten.

Feltpræsterne har bestemt, at den skandinaviske gruppe i år skal rejse med et af de tyske militærstøt, og vi kommer derfor ikke til Holland. Støtget udgår fra Hamburg og kører til Lourdes over Aachen og øst om Paris. På hjemturen er der et kort ophold i Reims. Prisen for del-

tagerne er kr. 195.

Det er 7. gang, skandinaviske militærpersoner er med til denne valfart, og der plejer at være omkring 30 deltagere, heraf godt og vel 20 danske, nogle svenske og nogle norske. Kun én gang har der været 2 finske deltagere.

Det ville være godt, om der meldte sig nogle officerer til rejsen, idet alle de øvrige lande ikke alene repræsenteres af medlemmer af højeste militærang, men også af ministerierne, og disse får rigelig lejlighed til at kontakte hinanden, især ved en reception for de højeste militære og ministerielle repræsentanter.

Civile pårørende til tjenstgørende af enhver art kan tage del i valfarten. Om betingelserne for disses rejse samt om selve militærvalfarten fås yderligere oplysninger ved henvendelse til pastor J. Mesters, Lundemarken 15, Kalundborg, tlf. (03-515) 148.

— I DEN KOMMENDE TID —

ACADEMICUM CATHOLICUM

Torsdag den 24. marts kl. 20: Åbent hus hos landsretssagfører G. Garth-Grüner, Sct. Kjeldsgade 14. Samtale om medlidenhedsdrab. Indledere: overlæge, dr. med. Børge Heiberg, Holbæk, overlæge Asger Bindslev, Holbæk og læge Ole Søgaard.

Det ændrede sted bedes bemærket.

PÅSKEFORBEREDELSE

Lørdag eftermiddag — d. 26. marts 1966 — afholdes, på initiativ af Danmarks katolske Kvindeforbund, en påskeforberedelse, hvis gejstlige leder er pater Vagn Hansen, O.P. Mødested: Englesalen, Jagtvej 183 B (indgang gennem porten). Det er tanken med denne forberedelse, der er åben for alle, at give inspiration til mere helhjertet at samle sig om påskens religiøse og liturgiske indhold.

Kl. 15 vil der, af hensyn til dem, der kommer lige fra deres arbejde, blive serveret te eller kaffe. (Pris 3 kr. for medlemmer, 4 kr. for ikke-medlemmer). Ca. kl. 15,30: gennemgang af teksterne. (Messebog medbringes). Kl. 17: afslutning i privatkapellet.

— I FA ORD —

Verdens mindste Gl. Testamente ejes af den polske jøde Sol, som bor i London. Han bærer sin hebraiske miniaturebibel i urkæden. Bogen er knapt 3 cm i længden, 1 cm i bredden og er kun 1 cm tyk. Den er godt bevaret og kan uden vanskelighed læses ved hjælp af en lup.

Af Japans 98 millioner indbyggere er kun 450.000 lutheranere. De betjenes af knapt 2000 præster, hvilket nogenlunde svarer til antallet af folkekirkerepræster i Danmark. Årligt konverterer ca. 25.000 japanere fra buddhismen og shintoismen til kristendommen, deraf ca. 15.000 til de evangeliske kirker og ca. 10.000 til den katolske. I Japan er det særligt de intellektuelle, som går over til kristendommen.

Arbejdspladsen og dens problemer

Fortsat fra side 9

teressere os for de faglige foreninger, vi måtte være medlemmer af. Det er krævende, men nødvendigt.

Hvordan skal vi som kristne forholde os til et sådant arbejde eller måske arbejdet i en politisk eller tværpolitisk forening?

Vi skal gøre os klart, at vi ikke først og fremmest skal forsvare kirkens rettigheder eller kirkelige synspunkter.

Vi skal heller ikke trænge os ind i de forskellige foreninger for at kontrollere det for kirken. Hvis vi møder med den holdning, vil vort arbejde blive negativt. Vi vil kun være der for at kunne sige »nej«, redde nogens rettigheder, og en sådan holdning fører ikke til frugtbart samarbejde med andre mennesker. Der kommer ikke nogen samtale i gang imellem kristne og ikke-kristne om, hvordan man bedst muligt løser en række konkrete opgaver til gavn for ens medmennesker, uden at vi forstår, at vi skal tjene andre i dette arbejde.

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K
Telf.: *MI 2557

Carl Moberg

Frederiksborgvej 201, NV
Søborg 1845 - 1871

Centralvarme
Fjernvarme
Sanitetsanlæg
Ventilation
Varmtluftanlæg

BLOCH's BOG CLEARING

K. V. BLOCH
(FORHEN BOGBANKEN)

Fiolstræde 34, København K
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901

Nordens største lager af
skolebøger
Omindbindinger.

Skal De flytte?

Jul. Larsen & Sonner
AMAGERBROGADE 221
* 55 66 47

Bliv børnehavelærerinde !

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt - Statsunderstøttet

Seminarieforstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842
Taga 5893

Benzon's

Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand

* 34 46 01

Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trosamfund
Alle aftaler kan træffes ihjemmet

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaards Tværvæg 13,
Charlottenlund
Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører

Studiestræde 15, København
Minerva 6761

Kontortid 9—16 - Lørdag lukket

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører

Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre

P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

KSK

Aktieselskab
KØBENHAVNS
BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

Holger Dall

Malermester

Paludan Müllersvej 1,
København V.
Tlf. Eva 4151

EN BANKBOG
åbner alle muligheder
- indsæt Deres penge i
LANDMANDSBANKEN

MUNKE MØLLES GLUTEN

LÆSERBREVE

Hurra for faste- kampagnen!

Må jeg takke det økonomiske råd for deres gode idé og deres handlekraft. Det er faktisk det, vi har ventet på – vi manglede lige dette skub.

Man har talt længe nok om, at »de andre« ikke betaler kirkeskat o.s.v. –

Nu vil vi bare begejstres og tage fat på at overgå hinanden i opfindsomhed. Alle skal være med, også de der ellers ikke selv tjener en dag-løn.

Jeg har hørt om en dreng på 8 år, der er begyndt at samle aviser og flasker, og en pige på 15 år, der hver søndag passer børn – om 2 unge mødre der har sluttet sig sammen – den ene passer børnene – den anden tager 1 uges job – en ungdomsklub, jeg kender, har arrangeret en samlet indsats, de tømmer pulterkamre for folk (fortjenesten tegner pænt), og en ældre dame har broderet en dug, solgt den og sendt pengene til faste-kampagnen.

Der er sådan set ingen begrænsning, vi kan alle være med – og det kommer os alle ved.

Det bliver spændende at se, hvor meget hele kampagnen giver. – Kan man få lidt at vide om, hvad der er kommet ind indtil nu?

Og så håber vi, at det økonomiske råd også fremover vil »holde os til ilden«.

Gurli Lange

Økumenisk weekend for unge over 18 år

Tid: 14.-15. maj 1966.

Sted: KFUK's »Spejdgården«, Vintre Mølle pr. Kirke-Såby (mellem Roskilde og Holbæk, frakørsel til højre ved Elverdamskroen, busforbindelse fra Roskilde).

Pris: 25,- kr.

Indmeldelse: Senest den 1. maj til korpssekretær Birthe Willumsen, KFUK-spejdernes korpsskontor, Ama-

liegade 24, København K.

Medbringes: Alm. lejrudstyr samt madpakke til lørdag aften.

Program:

LØRDAG:

17.30: Velkomst og spising.

19.00: Foredrag: »Findes der en kristen moral? – Kan vi pådutte andre vor kristne moral?« Bjørn Højbo (den rom. kat. kirke).

20.45: Gruppedrøftelse.

22.00: Aftente og plenardrøftelse.

23.00: Aftenandagt ved Ole Engel (Baptistkirken).

SØNDAG:

9.00: Morgenmad.

10.00: Gudstjeneste.

12.00: Middagsmad.

13.30: Foredrag: »Hvad ved vi om kristendommen?« Universitetsadjunkt Per Salomonsen (Folkekirken).

14.30: Gruppedrøftelse.

15.30: Kaffe.

16.00: Afslutning ved lejrens leder, Birthe Willumsen.

Johanneskirken

Nu er der igen brug for frivillige arbejdere ved Johanneskirken. I dag (11/3) lægges sidste hånd på tagspærerne, før man forhåbentlig i næste uge får vejr til at sætte aluminiumstaget op. I mellemtiden er der brug for frivillige til at ordne terrænet og haverne omkring kirken, og – når taget er lagt – til at beklæde kirken udvendigt med brædder. Ikke mindst lørdage arbejder vore egne frivillige. Vi søger stadigt en pensioneret tømrer eller snedker eller anden god mand, der kunne være med til selve tømrerarbejdet. Kost og logi tilbydes. – Fri-mærkeindsamlingen går godt og giver stigende udbytte. Tak for al hjælp!

Paul d'Auchamp, præst,
Vandtårnsvej 5, Søborg.

Tlf. 69 03 01, bedst 9.30-10.30,
onsdag undtagen. Giro 132929.

Foredrag om Frans af Assisi

Fornylig talte Tonia Appelt for menigheden i Sakramentskirken om Frans af Assisi og viste billeder fra hans by og egn. Foredraget blev en stor oplevelse: Frans' personlighed set gennem et kærligt og fintmærkende sind. Da foredragsholderen gerne vil tale andre steder, opgives hendes adresse: Mosegaardsvej 39, Gentofte – telefon GE 552. Menigheden takkede for aftenen ved på fru Appeltes foranledning at foranstalte en indsamling til kirkebyggeriet i Søborg.

Pastor d'Auchamps rejser

En ekstra gruppe:

Rom-Assisi 16 dage kr. 1000,-
29. april - 14. maj

Program: Schwartz, Ø. Farimagsgade 18, København Ø.
Øbro 4642 x - bedst kl. 18-20.

F. Fechtenburg & Søn

autoriseret installatør

Tlf. 12 86 00

Hjallesvej 46, Odense

Georg Larsson

Det danske hospitalsinventar

Fyensgade 6, København N.

Hospitalsenge, madvogne,
transportvogne,
klinikinventar.

Specialitet: Gummihjul.

ORGEL KØBES

Lille provinsmenighed ønsker at købe et godt, men gerne billigt orgel (harmonium). Hvem kan hjælpe os?

Overdyrlæge C. C. Melchior
de Lichtenbergsvej 5
Grenå

Ringsted isenkramhandel

Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN

Telefon 121, 205

Chr. Hansens køudsalg
København F

Telefon Eva 6465 - 6466

Gl. Kongevej 163

SCT. ANNÆ REJSER 1966

ROM OG ASSISI

1. 27. juni til 14. juli – 18 dages togrejse med sovevogn – fuld pension – udflugter – entreer og sygeforsikring incl.

Pris: kr. 1185,-. Rejseledere lærerinde A. Rastrup og pater Leo Drzal C.ss.R.

ROM OG ASSISI

2. 7. oktober til 21. oktober – sognepilgrimsrejse – 15 dages flyverejse – sognets familier og venner er velkomne – fuld pension på centralt beliggende klostre – udflugter og entreer incl.

Pris: kr. 1185,-. Rejseleder sognepræst, pater Jac. Adams C.ss.R.

PALESTRINA – ROM – FIRENZE

3. 7. oktober til 21. oktober – 15 dages flyverejse – fuld pension på centralt beliggende hoteller – udflugter og entreer incl.

Pris: kr. 1285,-. Rejseleder pater Laurits Brunnicardi C.ss.R.

Program og nærmere oplysninger fås hos lærerinde A. Rastrup, Amagerbrogade 45, København S. Telefon Sundby 86.

Agentliv og løse gorillaer

Tiden står i de hemmelige agents tegner. De hjemsøger os i biografene, i aviserne og på tv-skærmen, og vi følger grådigt med i deres meriter. På sin vis forstår man godt, at producenterne og instruktørerne er faldet pladask for spionernes og kontraspionernes herlige leben – eller rettere: for manuskriptforfatterens og litteraturens opfattelse af det, da efterretningsarbejde vist i virkeligheden er et kedeligere slid, end man egentlig forestiller sig. Tiden går nok i højere grad med rapportskriveri og andet kontorarbejde, end i selskab med billedskønne lokkeduer.

Genren har den fordel for den litterære kriminalroman, at man kan lade hånt om alle regler i et spil, hvor alle kneb gælder, og hvor hensigten ikke har andet at bestille end at helige midlet. Nu har vi også fået vor egen agentfilm med den såre spøgefulde titel »Slå først, Frede«. Det kunne aldrig falde vort Hollywood i Valby mose ind at tage agenthallojet alvorligt. Man har lavet noget i retning af en farce ud af det, men – og det er fiffet – med et stænk af virkelighed, med et stænk af menneskelighed, så man faktisk er vældig spændt på, hvordan det hele udvikler sig.

Det er kort sagt godt lavet, morsomt, ironisk og spændende på samme måde som et godt væddeløb er det. Der er lige bestemt gjort så meget grin med borgermusikken, at kun de vittigste og mest intelligente spioner og kontraspioner kan undgå at blive til grin i fremtiden.

Filmen er først og fremmest Poul Bundgaards. Hans gangsterfigur er noget af det skæggeste, vi i lange tider har set. Han sekunderes vel af Morten Grunwald (der også er agent, men i spøg og skæmt) og Ove Sprogøe, der hiver ham ind i den letsindige omgang med sandheden, hemmelige mikrofoner og judo.

Når vi nu er ved at rose enkelte eksemplarer af racen, kan vi ikke komme uden om *John Drake*, som man kan se lørdag aften i svensk

fjernsyn. Han er oven i købet så meget officer og gentleman, at han undgår at kysse en pige i hver havn, for det er en hæslig vane, som mange af filmens og fjernsynets agenter har tillagt sig. Den raffinerede farvefilm »Ipress-mysteriet«, som vi fornylig kunne se i biografen, bør også nævnes.

Medaljen har imidlertid en bagside. Den har fjernsynet også beskæftiget sig med i den sidste tid. I den anledning påpegede en af vore eftertænksomme anmeldere, at det måske slet ikke er nogen tilfældighed, at alle disse James Bond'er og X9'er for tiden har deres plads i underholdningen. Dette afspejler måske – om ikke i detaljerne, så dog i princippet – det virkelige liv. Blandt andet er jo fornylig det spørgsmål blevet stillet: om det er det amerikanske folks valgte repræsentanter, der dirigerer den amerikanske efterretningstjeneste, eller om det engang imellem er Secret Service, der tager tæten. Vi har jo fælles dør med amerikanerne – vore altdominerende allierede – så derfor kan vi godt tillade os at henvise til kosteskabet. I Frankrig er dele af efterret-

ningstjenesten sat under anklage, og virkeligheden her har vist sig at ligge på niveau med de værste Lemmy-fantasier. Det er de såkaldte gorillaer, der er kommet i søgelyset – agenter der mildest talt er langt fra i hvert fald mit ideal af en efterretningsmand, der er en distingveret embedsmand med yderste respekt for lov og demokrati, eller en intelligent officer, der ikke må være for præget af disciplinær naivitet og enkelthed, men på den anden side heller ikke gerne skulle ligne Ashendens chef i Somerset Maughans roman af samme navn. Også den militære efterretningsmand bør være et mønster på respekt for ikke bare sit eget lands love, men også for andres. Stakkels fyr, hvis han ellers skal passe sit arbejde!

Og så kaster man et blik ud over vort eget Bredgade, hvis profil bl.a. er præget af Østre Landsret. Ville man kunne træffe løse gorillaer her, eller er den nødvendige diskrete efterforskning af en sådan art, at enhver samvittighedsfuld embedsmand med endog kristne principper kan deltage i den?

HK

Ugens tv og radio (20. - 26. marts)

SØNDAG	21.25	tv	Udsendelse om Nordahl Grieg.
MANDAG	9.15	tv	Verdensreligioner. 4: Katolicismen.
	20.55	tv	Nordahl Grieg: Nederlaget. Skuespil.
TIRSDAG	22.15	P1	Besøg hos William Heinesen.
	19.20	P2	Filmkronik. Pasolini og Chabrol præsenteres.
ONSDAG	20.50	tv	Format 18x24. Ungdomsmagasin.
	13.15	tv	Verdensreligioner. 4: Katolicismen.
TORSDAG	20.25	tv	August Strindberg: Hemsøboerne. 5.
	20.45	tv	De fire skorstene. Japansk film.
FREDAG	22.15	P1	Den katolske kirke og verden i dag.
	19.30	tv	Verdensreligioner. 2: Buddhismen.
LØRDAG	21.05	tv	Filmorientering.
	16.45	tv	Nye ansigter. Ungdomsudsendelse.
	22.10	P2	Vietnam-ugen i Århus. Reportage.

Storbritannien er i søgelyset i disse dage. Ærkebiskoppen af Canterbury har netop afsluttet sit historiske besøg i det katolske Rom, og om nogle dage går englænderne til valg. De britiske katolikker har 60—70 repræsentanter blandt de opstillede. Englands kardinal, Heenan, som ses her på billedet i en noget utraditionel situation, skal forsvare de traditionelle synspunkter i den pavelige fødselskontrol-kommision. Han er vældig glad for børn og spiller her »Tre blinde mus« for eleverne i en skole, han besøger.

katolsk uge blad

25. MARTS 1966

114. ÅRGANG

12

Børge Rudbeck
om økumenisk
center
i Italien

Det katolske
England

Et øjenvidne
skildrer
påskeprocessio-
nerne i Malaga

Fastekampagnen også ungdommens sag!

Der tales ofte om, at vor tids ungdom har mange penge mellem hænderne, og dette er utvivlsomt også rigtigt, når det drejer sig om de unge, der har lønnet arbejde. Men uanset om man tjener meget eller kun til tøj og lompepenge, som det vel er tilfældet med de unge, der er ugifte og under uddannelse, så er fastekampagnen naturligvis også et anliggende for den katolske ungdom. Ja, i virkeligheden især ungdommens anliggende, thi fastekampagnen peger fremad: Nu skal der bringes orden i vort eget hus, nu må vi lære at stå på egne ben! Det er derfor med særlig glæde, man erfarer, at kampagnen »Giv en dagløn til dagens gerning . . .« har opnået en kraftig tilslutning fra DANMARKS UNGE KATOLIKKER, som på en lederweekend i Røjle d. 19.-20. marts har vedtaget følgende anbefaling, der er blevet tilsendt Ugebladet af landsformanden, Svend Bang:

»Lad ikke denne fastetid gå forbi, uden at vi yder vort bidrag til kirken i Danmark. Nogle er endnu under uddannelse og andre har stilling, men vi har vel alle råd til at afse et pænt beløb. Vi må være klar over, at også vi skal være med til at bære Kirkens økonomiske byrde og dermed skabe mulighed for, at Kirken i de kommende årtier fortsat kan gøre sin gerning for os, for vore børn og for verden omkring os. Giv din gave med glæde og gør det anonymt!«

Statsstøtte til katolske skoler ikke led i valgkampen

Det tyder på, at 60-70 katolikker vil lade sig opstille ved de britiske valg den 31. marts.

Alle nuværende katolske medlemmer af parlamentet, et antal af 33 - (19 fra Arbejderpartiet og 14 fra Det konservative Parti) - vil lade sig genopstille.

Der er ialt 630 pladser i Underhuset og ca. 1.800 kandidater opstillet. Proportionen af katolikker både blandt kandidater og valgte ligger under katolikernes nationale gennemsnit af befolkningen. Dette udgør i øjeblikket ca. en tiendedel.

Britiske katolikkers hovedinteresse på tingene plejer at være statsstøtte til de katolske skoler. Men i år vil dette emne ikke komme til at dominere valgkampen. Harold Wilsons arbejderregering forhøjede så sent som i sidste måned statsstøtten til de katolske skoler i England og Wales fra 75 til 80 procent. Selvom de kirkelige skolemyndigheder havde ansøgt om 85 procent, venter man ikke, at

de vil forfølge sagen yderligere. Mange katolikker mener endog, at yderligere statsstøtte ville sætte skolerens selvstændighed i fare. Derfor vil de hellere selv finde de resterende 20 procent end overlade det til staten.

Mere radikale forslag om at ophæve alle kirkeskoler, møder ringe politisk interesse. Men der udøves stærkt pres på Arbejderpartiet i retning af at ophæve alle private skoler, herunder særlig de såkaldte Public Schools, der beskyldes for at opretholde klasseskellene i det engelske samfundsliv. Nogle af disse skoler drives af katolske ordener.

Af andre kontroversielle emner kan nævnes abortlovgivningen og det homoseksuelle spørgsmål. Hvad det første spørgsmål angår står katolikkerne enigt imod. Hvad angår straf for homoseksuel praksis mellem voksne står katolikkerne delt. Nogle mener, at straf ville være uberettiget indgriben i privatlivet og desuden give baggrund for pengeafpresning.

Historiske dage i Rom

Allerede den bolig som man i Rom valgte til ærkebiskoppen af Canterbury understregede besøgets økumeniske karakter. Han var nemlig gæst på det katolske præsteseminarium for studerende fra England. Man glædede sig meget til ærkebiskoppens besøg, oplyste rektoren for seminariet, Msgr. J. Allison, og man håbede, Dr. Ramsey ville holde en forelæsning for studenterne inden sin afrejse.

Ærkebiskop Ramsey landede med fly i tirsdags. Straks efter sin ankomst havde han en samtale med kardinal Bea.

I forgårs - onsdag den 23. marts - forrettede Dr. Ramsey nadvergudstjeneste i den anglikanske Allehelgenskirke på Via del Babuino, hvorefter han begav sig til paven, som modtog ham i det sixtinske kapel. Begge kirkeledere talte, og udvekslede så gaver. Om eftermiddagen be-

søgte ærkebiskoppen Peterskirken, og aflagde i forbindelse hermed et privat besøg hos Paul VI. Om aftenen holdt kardinal Bea på pavestolens vegne en reception for de engelske gæster.

Igår torsdag indledtes med en nadvergudstjeneste i den amerikanske episkopale kirke St. Paul på Via Nazionale, hvorefter ærkebiskop Ramsey med følge begav sig til San Paolo fuori le mura. Her mødtes paven og ærkebiskoppen atter, og sammen forrettede de en økumenisk gudstjeneste, der sluttede med en fælles deklARATION på engelsk og latin. Derefter begav Dr. Ramsey sig til sekretariatet for de kristnes enhed for for sidste gang at træffe kardinal Bea. Efter en pressekonference fløj ærkebiskop Ramsey videre til Geneve for at besøge Kirkernes Verdensråds sekretariat.

Fransk svar på pastor Husums anliggende

Det katolske episkopat i Frankrig har på sit forårsmøde i Paris vedtaget en udtalelse om den katolske kirkes dåbspraksis i Frankrig.

Det fremgår af udtalelsen, at biskopperne ønsker at gå bort fra en rent rutinemæssig og administrativ optræden, når det drejer sig om forældres henvendelse om at få deres børn døbt.

I stedet for skal præsterne ved samtaler med forældrene blive klar over deres stilling til dåbens sakramente som et *troens* sakramente. Forældrene må ikke få indtrykket af, at sakramenterne er magi, som man kan købe, blot man spytter tilstrækkeligt i kassen.

Dette kræver blandt andet forældrenes *personlige* henvendelse, når deres børn skal døbes. Telefoniske eller skriftlige henvendelser er ikke nok.

Desuden vil præsterne i fornødent omfang foreslå en *undervisning* af forældrene, for at oplyse dem om den kristne betydning af dåben og om den opdragelse, der nødvendigvis må

følge med. Der vil altså i praksis blive tale om en dåbsundervisning af forældrene, hvilket er meget logisk eftersom det er forældrenes tro, der svarer for barnets, og som efterhånden som barnet vokser op, må gives videre til dette barn.

Denne undervisning kan begynde før barnets fødsel og fortsætte efter denne, da den forringede børnedødelighed ikke længere kræver, at man skynder sig at døbe barnet, så hurtigt som muligt.

Den franske løsning af den kristne dåbspraksis må ses på baggrund af adskillelsen mellem kirke og stat blandt andet på det skolemæssige område. Kirken kan ikke regne med at alle børn automatisk får kristendomsundervisning i skolen. Det må blive forældrenes sag hjulpet af menigheden. Den anstrengelse, som den nye dåbspraksis vil betyde for både præster og lægfolk er ikke fakultativ, men et normalt led i kirkens forkyndelse af evangeliet. Dette må forkyndes før troen kan fødes og sakramenterne gives.

Warszawa fortsat i lommen på Moskva?

Den polske regerings stive holdning overfor landets biskopper i de sidste par måneder menes at føre tilbage til et voksende pres fra Moskva. Kreml frygter muligvis for, at en psykologisk forbedring af de tysk-polske forhold vil kunne give anledning til yderligere oprift for de vestlige tendenser i Polen. Denne mening blev fremhævet i en kommentar i en NDR-radioudsendelse – hvori man beskæftigede sig med den nyeste udvikling omkring festlighederne i forbindelse med 1000-året for katolicismens indførelse i Polen.

Efter at det er blevet kendt, at det er regeringens hensigt at forhindre, at de vestlige biskopper får indrejsetilladelse, er også forudsætningen for et pavebesøg faldet bort.

Fra Rom bragtes en kommentar af Johannes Schilling, som bl.a. nævnte, at en overvejende del af den polske regering oprindeligt havde været indstillet på at modtage pave Paul VI på en festlig og imødekommende måde. Moskva frygter imidlertid, at pavens og talrige vestlige biskoppers tilstedeværelse vil jævne vejen for Polens vest-orientering. Det tilkommer nu det officielle propagandaapparat at skille kirke og stat ved 1000 års festlighederne. I Rom anser man dog indrejseforbudet for at være et tveægget sværd. Det er nemlig ikke umuligt, at store dele af den polske befolkning netop først nu vil deltage i valfarten den 3. maj, som er højdepunktet for festlighederne, hedder det i kommentaren.

Alle synspunkter er repræsenteret

Som allerede nævnt har pave Paul VI udnævnt kardinal Alfredo Ottaviani til formand for den kommission, der skal vejlede paven i spørgsmålet om fødselskontrol. Navnene på de øvrige medlemmer foreligger nu.

Kardinal Heenan af Westminster og kardinal Döpfner, München er viceformænd. Desuden deltager kardinalerne Suenens, Shehan, Gracias og LeFebvre, ærkebiskopperne Binz, Dearden, Morris, Wojtyła, Dupui og Zoa samt biskopperne Mendez, Reuss og Colombo.

Kommissionen er tydeligvis sammensat under hensyntagen til forskellige synspunkter. Ottaviani og Heenan for eksempel repræsenterer det traditionelle standpunkt, mens man må gå ud fra, at folk som Döpfner og Suenens går ind for nye tolkninger. Ærkebiskoppen af Bombay, kardinal Gracias, hæfter man sig også ved. Hans navn borger for, at der ikke bliver talt lutter teori, når diskussionen skal dreje sig om U-landenes overbefolkningsproblemer. Også Afrika og Sydamerika er repræsenteret ved prælater som Zoa fra Cameroun og Mendez fra Venezuela.

Størstedelen er biskopper, der har rig erfaring fra sjælesorgen, og man nærer håb om, at de skal kunne arbejde så effektivt med problemerne, at paven i løbet af sommeren bliver i stand til at udsende en erklæring. En oprindelig kommission sammensat af teologer og læger skal have udført et værdifuldt stykke arbejde, som den nye kommission med stort udbytte kan arbejde videre på, men efter sigende har man ikke i den første kommission kunnet nå til enighed.

En pastoral opgave

I *Pax Romano Journal* er der bragt en artikel af den kendte skribent T. L. Westow. Artiklen, der i disse valgtider er yderst aktuel, beskæftiger sig med det kildne spørgsmål, »den kristne og politik«. Udgangspunktet er som sædvanligt koncildokumentet om kirken i den moderne verden, men Westow kommer også ind på pavens tale i FN – og pressebehandlingen af den. Han benytter lejligheden til at fremhæve, at velskrevne, »verdslige« aviser som »Le Monde«, »The Guardian« og »Frankfurter Allgemeine«, der med respekt og objektivitet skriver verdenshistorie på grundlag af koncilets og pavens omsorg for hele menneskeheden, ofte behandler spørgsmål af nævnte art med større udbytte for den kristne læser end visse specifikt katolske publikationer som (den ellers højt estimerede) »Herder-Korrespondenz«, hvis underdanige tone nærmere skulle sløre end klare begreberne.

For i FN stod paven ikke som en overordnet. Han talte som broder til broder, og i politikernes kreds understregede han politikens positive sider. Han afkræftede herved mange kristnes bevidsthed om, at politik er noget, man skal have principiel mistillid til. I virkeligheden udtrykker jo begrebet politik vort ansvar for næsten, så teologerne bør på ingen måde trække følehornene til sig i disse spørgsmål, ligesom kirken som helhed må undlade at fremtræde som rival til det politiske liv. Snarere end at tale om kirken og verden, bør man tale om kirken i verden. Dette betyder hverken, at kirken skal være i lommen på staten, eller statens formynder. Kirken skal stå frit i forhold til staten, så den i givet fald kan sige staten et borgerligt ord. Kirken skal ikke identificere sig med et bestemt politisk parti, men den må gerne *opdrage* politikere – ikke hvad partipolitisk farve eller mønster angår, men ud fra den forudsætning, at politisk aktivitet skal være et kald. Og kald har jo noget med samvittighed at gøre!

Og her har kirken sin store pastorale opgave, der også har sin pædagogiske side – at opdrage til selvstændig tænkning, så vaneforestillinger og konventioner tages op til revision hos den enkelte borger, samtidig med, at samvittighederne skærpes. Resultatet skulle gerne blive, at hver enkelt tog sit personlige kald endnu mere alvorligt, samtidig med, at respekten for andres øgedes. Det er denne tankegang, Dumas lader sine helte knæsatte, da de pludselig finder hinanden i forskellige lejre: »Kardinalister eller frondører, hvad bryder vi os om det. Vi er musketerer!«

Redaktion: Jørgen Hviid og Helge Kristensen (ansvarh.). Redaktør for indenlandsstof: Jens Oluf Lund. Redaktionssekretær: Elli Gambell. Redaktionskontor: Bredgade 69, København K., tlf. (01) 14 90 55. Annonceafdeling: Katolsk Ugeblads annonceekspedition, Hauchsvej 8, København V., tlf. EVa 2997 (kl. 8–10), postgiro 589 65. Abonnementsafdeling: Katolsk Ugeblads ekspedition v/ A. Prüser, Sankt Annæ Plads 28, København K., tlf. (01) 15 95 28 (9–16, lørdag kl. 9–12), postgiro nr. 570 42. Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre lande pr. kvartal 11 kr. I løssalg 1 kr.

Sotto il Monte, februar

Seksten kilometer fra Bergamo, som danskere kender på grund af J.P. Jacobsen, og som i øvrigt er et besøg værd, ligger den lille, lidt fortrykte landsby, hvor Johannes XXIII kom til verden, og som desårsag har taget navneforandring til Sotto il Monte-Giovanni XXIII. Byen ligger på Polesletten, og større skønhed har den ikke at byde på, ej heller fine hoteller. Indtil nu har rejseførererne da også sprunget den over, der står ikke noget om den by i Michelin og kompagni. Det vil blive anderledes i fremtiden. For allerede nu begynder pilgrimme fra hele verden at strømme til dette ny valfartssted. Og et par kilometer oppe i de bjerge, ved hvis fod byen som dens navn siger er beliggende, har en af Italiens største prædikanter, præsten og digteren og filosofen *David Turoldo*, hjulpet af en ung svensker, magister *Örjan Ekman* og af en ung spanier, *Juan Casanova*, grundlagt et kommunautet, »Casa d'Emmaus« og et »Centro di Studi ecumenici Giovanni XXIII«, hvor kristne fra alle kirkesamfund kan mødes med ikke-kristne til broderligt samvær og samtaler på lige fod. Kommunautetet er indrettet i et tidligere Cluny-priorat, *Abbazia di Sant'Egidio*, ved en ganske lille romansk kirke fra omkring år tusinde, en kirke, *Angelo Roncalli* altid besøgte, når han kom til sin hjemby. Endnu er pladsforholdene små. Men den fattige italienske præst, der tilhører serviterordenen, siger at de nødvendige penge kommer altid, blot man adlyder den Hellige ånd og gør Guds gerning. Den dejlige kirke var forfalden; men en amerikansk dame (protestant!) stillede midler til rådighed så at den kunne reddes. Biskoppen i Bergamo overlod abbediet og det lille, bitte sogn (75 sognebørn, af hvilke flere har gået i skole med den senere pave Johannes) til *David Turoldo*. Og nu har privatfolk i Milano sørget for, at der i vinmarkerne bag abbediet rejstes et helt nyt Casa d'Emmaus, der kan rumme en snes gæster. Andre skal nok sørge for, at man får det store, endnu kun begyndende, bibliotek, der nødvendigvis må høre til et internationalt økumenisk studiecentrum. De, der oplever *David Turoldo*s frodige personlighed, er sikre på, at hvad han har med at gøre, det må lykkes. Det gror omkring ham. Hvor der før kun var bjergstier, har myndighederne anlagt en fin og bred bilvej, så at man nu kan køre helt op til abbediet. Og er der flere gæster end huset kan rum-

Børge Rudbeck:

ØKUMENISK CENTRUM I SOTTO IL MONTE

*Den lille landsby, hvor Johannes XXIII så dagens lys,
har taget navneforandring til Sotto il Monte-Giovanni XXIII.
Pilgrimme fra hele verden begynder at støvne mod den lille by,
hvor en præst sammen med en svensker og en katalaner
har startet et økumenisk centrum, »Casa d'Emmaus«, hvor alle
er velkomne, uanset tro og meninger*

me – det ny Casa d'Emmaus står først færdigt til efteråret – så giver omegnens gårde og huse beredvilligt plads for de tilreisende.

Nogen regel har kommunautetet ikke. Men ved indgangsdøren er der et opslag med hvad man kunne kalde *råd* til dem, der for kortere eller længere tid er med i samværet. Hvis man er katolik, ventes det, at man deltager i den daglige messe (der af hensyn til befolkningen er lagt om aftenen, efter bøndernes arbejdsdag); men også at man er med ved kompletorium og ved den daglige meditation i kirken, i fællesskab og i tavshed. Desuden holder David Turoldo nogle spirituelle instruktioner, der i kvalitet overgår alt, hvad jeg hidtil har hørt af den slags. Gennem ti år var han prædikant i Milanos domkirke, og hans søndagsprædikener i Sant 'Egidio tiltrækker mennesker fra hele Norditalien. De, der bor på stedet, har hver dag en lille aftenprædikenen at glæde sig til. Gunnel Vallquist, der i en af sine fremragende koncil-bøger siger noget om, at prædikenen er en litterær genre, der »kun beherskes af helgener

En romansk kirke i bjergene. Her kom Roncalli tit.

og genier«, og deri har hun vistnok næsten ret, vil mene, at Turoldo er den største prædikant, det er blevet hende givet at høre. Om det så er fordi han er helgen eller geni, véd jeg ikke. Efter et samvær på fjorten

Gården i det gamle abbedi, hvor institutet har hjemme.

dage er jeg tilbøjelig til at sige: begge dele. Naturligvis er der bud efter ham fra hele Italien, og fra udlandet. I den korte tid, jeg besøgte kommunautetet, måtte han afsted tre gange, man ville høre ham i Genève, i Milano, i Rom.

Er gæsten ikke katolik, ventes det, at han »lever et åndeligt liv i nøje overensstemmelse med sin overbevisning og med sin samvittighed.« Der er et ord af Johannes XXIII, kommunautetet i Sant 'Egidio gerne vil sætte som motto for den gerning, der her skal øves:

»Hvorhen i verden, jeg begiver mig, om nogen går forbi mit hus ved nattetid og har det svært, så skal han finde et lys, der brænder i mit vindue. Bank på, bank på! Jeg spørger ikke, om du er katolik eller ikke.«

David Turoldo.

Det var den dag, Johannes XXIII døde, at tanken kom til David Turoldo, »som en brændende ild« kom den, at han måtte udrette noget, der kunne være med til at fortsætte den gode paves liv i kirken. Han, der nu er et halvt hundrede år, er søn af fattige bønder fra det østlige Norditalien. Han kom ind i serviterordenen og blev præst i 1940. Under krigen deltog han i kampen mod fascismen og nazismen. I sit kloster i Milano grundlagde og redigerede han et illegalt tidsskrift, *L'Uomo* (»Mennesket«), og efter krigen udsendte han sin første digtsamling, der siden er fulgt af adskillige andre. Allerede for en snes år siden var han sjælen i en gruppe af præster og lægfolk, der arbejdede for en fornyelse af kirken, en tilbagevenden til kilderne, kilden, Evangeliet. Han har undervist i filosofi, er medarbejder ved adskillige tidsskrifter, og han har skrevet en film »Gli ultimi«, der i Cannes fik førsteprisen ved »Rencontre internationale du Cinéma pour la jeunesse.« Da jeg nyligt i Firenze havde en samtale med Giorgio La Pira, nævnte han David Turoldo som et af de gode navne i morgendagens italienske kirke.

Det er svært for grundlæggeren af det ny økumeniske centrum at finde tid til en samtale på tomandshånd. Men det lykkes da et par dage inden min afrejse. Han sidder under et billede af Johannes XXIII, den hellige og ydmyge pave, der så at sige er med i alt, hvad der sker i dette hus.

– Jeg har valgt, siger pastor Turoldo, at kalde dét, vi er ved at skabe, for Casa d'Emmaus. Jeg synes, at Evangeliet om Emmaus er dét, der bedst beskriver det moderne menne-

skes spirituelle tilstand. Disciplene på vejen er gode nok; men de er uden håb. De søger Kristus, som det moderne menneske søger en frelse, en frelser. Og endelig: Kristus er som de er; men de ser det ikke. De opdager tilsidst Kristus i kærlighedsgerningen, da han bryder brødet. Straks, de har genkendt ham, går de til kirken for at *fortælle* det, de har oplevet. Og da de først har genkendt ham, forsvinder Kristus. Mennesket, kirken er tilsyneladende alene, må selv gøre det fornødne arbejde. Vort Casa d' Emmaus skal være et *gæstfrit* hus, et hus, hvor man *mødes*, uanset sin tro og sine meninger, et hus, hvor man *beder*. Det står åbent for alle . .

– Og *Centret for økumeniske studier*? Den italienske presse siger, at det er *noget helt nyt, at noget sådant aldrig tidligere har eksisteret i Italien . .*

– Også centret har sit udgangspunkt i Evangeliet om disciplene i Emmaus: »Hvor er I sene til at forstå«. Jeg tror, at der i kirkens historiske situation i dag er brug for et sådant økumenisk centrum. Jeg tror, at det er en kulturel nødvendighed for den italienske katolicisme. Og jeg synes, at det spirituelle hænger sammen med ideen om Casa d'Emmaus. Vi kan sige, at det økumeniske studiecentrum har disse tre mål: At studere kirken, kirkerne, kirken som en mystik. Vi tror, at der er *noget* sandt i alle kirker. Og vi vil gerne være med til at finde frem til énhedens og fredens sakramente. Dernæst vil vi gerne være med til at skabe en katolsk økumenisk mentalitet. Og endelig på koncilets basis studere muligheden for en dialog med alle, med alle mennesker, uden nogen undtagelse, hvilke meninger, de så måtte have. Vi er derfor i begreb med at skabe et sted, hvis hele atmosfære indbyder til fri studier. Vi skal levere midler og instrumenter til disse studier, og må altså skabe et bibliotek, der er allerede lovet os hjælp, både i Italien og i udlandet. Endelig vil vi organisere møder, samtaler, drøftelser, mellem mennesker af forskellig religiøs opfattelse, af forskellige meninger, af forskellige kulturer.

– *Et katolsk ledet Taizé . . ?*

– Sammenligningen er fristende. Blandt dem, der har besøgt os er også Taizés prior, Roger Schutz, og Max Thurian. Men nej, dette skal være i mindre format. I proportioner, der svarer til vores dejlige, lille kirke. Vi sigter mod individuelle møder, ikke masse-sammenkomster. Jeg nævnte kirken, den er begyndelsen

og slutningen. Både Casa d'Emmaus og det økumeniske centrum stiler mod, peger mod, den liturgiske samværen, i kirken.

– *Kommunautetets?*

– Skal være den motor, der sætter arbejdet igang. Det skal bestå af få elementer, velforberejdede, ansvarlige og frivillige mennesker, der lever broderligt og fattigt sammen.

– *Præster eller lægfolk?*

– Det var et underligt spørgsmål. For mig er der ingen forskel på præster og lægfolk. Vi er blevet præster i dåben, det er det eneste, der for mig har betydning. Alle der vil indordne sig i vort broderskab, er velkomne.

– *Skal kommunautetets medlemmer undekaste sig en streng regel?*

– Vi er ikke jurister, nej. Ånden er vigtigere end alle regler. Men vi har visse spirituelle retningslinier, udtrykt i de tre ord *Carità, Libertà, Serenità*. Kærligheden til medmennesket kommer først. Friheden er en betingelse for vort arbejde, for dets mål og for dets ånd. Og lyssynet. Vi har tillid til Nåden, vort håb er uden grænser, det er en selvfølge for os at tro godt om vore medmennesker.

Også bønner er væsentlig for os, det siger sig selv. Vor egen bøn, sammen eller alene. Andres bøn for os. Allerede nu er der i Italien og Amerika og Sverige små grupper, der beder for os. For eksempel har Charles de Foucauld's *små søstre* i Firenze skabt en sådan gruppe. Og i udlandet findes der også grupper, der hjælper økonomisk. På den måde har vi allerede kunnet begynde vores forlagsvirksomhed. Vi har udsendt flere økumeniske skrifter. Og om kort tid kommer en lille bog, i hvilken kommunautetets svenske medlem, magister Örjan Ekman, fortæller om sin konversion. Vi har også kunnet begynde en undervisning pr. korrespondance, der er gratis. Det er min erfaring, at jo mindre, jeg beskæftiger mig med penge, des sikrere er jeg på, at de kommer. Gør først Guds gerning. Så sørger Han for resten.

Børge Rudbeck

I en senere artikel fortælles om et møde med Johannes XXIII's to brødre. Og om det nordiske indslag i Sotto il Montes økumeniske centrum.

Ugebladet i påsken
se side 15.

Sædvanligvis er vore samtaler tilfældige; man snakker om vind og vejr. Man fortaber sig i bagateller. Det er, som om to stykker træ slår mod hinanden, en jævnt rislende ordstrøm. Filosoferne kalder det »das Gerede«. Man taler uforpligtende om tingene. Men en gang imellem fører vi en samtale vi husker. Tingene oplyses indefra, noget i os løser sig. Vi vinder en hidtil ukendt frihed. Vi trænger ind til den andens hjerte, og vi lærer påny at erkende. Der er atter andre samtaler – dybt alvorlige – som har karakter af en afgørelse, et opgør, hvor samtalepartnere klart erkender deres uenighed. Det er tragiske samtaler, som enten fører til en dybere, gennem smerte vundet forståelse – eller til en katastrofe.

Den samtale mellem Jesus og farisæerne, som Kirken læser op for os på passionssøndagen, er af den sidste art. Den er af en ejendommelig ubønhørlighed. Kristi ord er som en katalysator, som skiller ånderne. Den fører i stadig stigen til et dramatisk højdepunkt, og vi aner, at dens konsekvens vil lede til en katastrofe. Den katastrofe, som er Herrens lidelse og død: Påskemysteriet.

Samtalen begynder med Jesu spørgsmål: »Hvem af jer kan overbevise mig om nogen synd?« Denne sætning er næppe ment moraliserende. Kristus vil sige: »Hvem af jer kan bebrejde mig, at jeg svigter den opgave, som min Fader har betroet mig?« Det er, som om man hører en dirren i hans stemme, når han fortsætter: »Når jeg siger sandhed, hvorfor tror I mig da ikke?« I den følgende sætning giver han selv svaret på dette spørgsmål. De hører ikke Guds ord, fordi de ikke er af Gud. Dette er en typisk johannæisk tankegang: for at kunne tro på Jesus, må man være i indre samklang med ham. Man må være »ovenfra« (8,23), af Gud (8,47), af sandheden (18,37), være hans får (10,26). Troen forudsætter en åndelig affinitet med sandheden.

Men denne udtalelse, langt fra at overbevise dem, gør dem endnu mere rasende. De kalder ham en 'samaritan', d.v.s. en af jødernes nationale fjender. Han er for dem en religiøs frafalden. Ja, de kalder ham en 'besat'. Allerede her mærker man, at samtalen nærmer sig et højdepunkt. Her argumenteres ikke mere, her taler det åbne had.

Jesus svarer roligt: »Jeg er ikke besat af nogen ond ånd, men jeg ærer min Fader«. Og for at under-

Dialogen og katastrofen

Pater H. Roos S. J. belyser søndagens evangelium ud fra bl.a. biskop Robinsons bog »Oprigtig over for Gud«

Biskop Robinson prøver at bringe kristendommen på talefod med det moderne, oplyste menneske.

strege sin sendelse fra Faderen og den dermed følgende magt og myndighed, tilføjer han: »Jeg siger jer, om nogen holder fast ved mit ord, skal han i al evighed ikke se døden«.

Nu slår deres raseri ud i lys lue, skarpt, sårende. »Nu ved vi, at du er besat; Abraham er død, profeterne ligeså, og du siger: 'Om nogen holder fast ved mit ord, skal han i al evighed ikke smage døden.' Du er vel ikke større end vor fader Abraham, som jo er død? Profeterne er også døde. *Hvem gør du dig selv til?*« Det er hån, det er fjendskab, det er had!

Men Jesus kapitulerer ikke, han tager ikke sine ord tilbage, ja, han går endnu længere. Han siger: »Abraham, jeres fader, frydede sig over at skulle se min dag, og han fik den at se og glædede sig.« Disse ord måtte skurre i jødernes øren. Thi de forstod ham meget godt. »Min dag«, det er »Herrens dag«, et udtryk, som i Det Gamle Testamente kun kunne bruges om Jahve.

Dermed tager dialogen et sidste tilløb, som fører til katastrofen. Jøderne siger til ham: »Du er ikke halvtreds år endnu, og du har set Abraham«? Atter fornemmer man bag jødernes stemmeføring en uoverstigelig uenighed, ja et fjendskab, som intet kan slå bro over. Og nu kommer en af Johannesevangeliets mest sublime sætninger. Jesus sagde til dem: »Sandelig, sandelig siger jeg eder; før Abraham blev til, er jeg«. Man skal lægge mærke til, at Jesus ikke siger 'var jeg', men 'er jeg'. I denne sætning udtaler Kristus klart sin egen præeksistens, d.v.s. sin evige fortid. Her tvinger Herren sine modstandere til en sidste afgørelse. Også vi moderne læsere må ikke gå hurtigt hen over dette sted. Det er det skarpeste paradoks, som kun troen kan acceptere. Dette menneske, som står foran dem, det menneske, hvis oprindelse og forældre de kender, siger om sig selv: jeg har en evig fortid. Gud er min Fader. Enten er dette menneske sindssygt – og intet i evangeliernes beretning berettiger os til en sådan antagelse – eller han taler sandhed.

Men nu er afgørelsen faldet. I jødernes øjne er denne sætning en blasfemisk anmasselse, en gudsbespottelse. Som Moseloven påbyder det, skal den straffes med stening. »De tog sten op for at kaste dem på ham; men Jesus skjulte sig og gik bort fra helligdommen«. Selv om hans time endnu ikke er kommet, bruddet er sket. Jesus ser som menneske, at kata-

strofen nærmer sig ubønhørligt. Det, som han allerhelst ville, det, som var hans hjertes hemmelige ønske at vinde *sit* folk, er slået fejl. Nationens førere og en stor del af selve folket har vendt sig fra ham. Døden kommer ham imøde. Afgørelsen er faldet.

I den meget omtalte bog »Oprigtig overfor Gud« af John A.T. Robinson gøres der et velment og alvorligt forsøg på at bringe kristendommen på talefod med det moderne, oplyste menneske. Forfatteren, som er anglikansk biskop, fremsætter ikke nye idéer, men støtter sig hovedsagelig til tre tyske protestantiske teologer, Tillich, Bonhoeffer og Bultmann. Hans anliggende er ægte, og hans hensigt den bedste. Men katolsk teologi kan næppe godtage hverken hans argumentation eller hans teser. Teologisk interesserede henvises til katolske teologers stillingtagen, f.eks. den flamske dominikaner E. Shillebeeckx eller den tyske professor Heinrich Fries »Ärgernis und Widerspruch« (Würzburg, 1965, p. 101–131). Robinson mener, at den gamle kristologi ikke mere har noget at sige det moderne menneske. Han ser Kristi budskab i åbenbaringen af Guds kærlighed.

Kristus er ligesom 'et vindue', hvorigennem Guds kærlighed bliver åbenbar for os. Hans budskab er at vi skal elske vor næste. Kun ved at elske vor næste tjener vi Gud. Vor gudsdyrkelse er næstekærlighed. Dette kunne man kalde kristendommens 'horisontale' linie: vejen fra Gud gennem Kristus til menneskene. Hvem kan benægte, at dette er rigtigt? Men det er ikke hele sandheden. Ved siden af den 'horisontale' linie findes også – og først og fremmest hos Johannes – en 'vertikal' linie: Kristi forhold til Faderen. Hele Johannesevangeliet er trinitarisk opbygget: Sønnen kommer fra Faderen, åbenbarer Faderen, gør Faderens vilje og vender tilbage til Faderen. Det intersubjektive forhold mellem Kristus og Faderen kommer til kort hos Robinson. Al vægt lægges på Kristi og de kristnes forhold til næsten. Den enkeltes personlige gudsforhold går næsten op i forholdet til medmennesket. Kontemplation, meditation, personlig bøn træder i baggrunden. Læser man Johannesevangeliet, og især søndagens tekst, vil man overbevise sig om, at Kristi forhold til Faderen, hans evige fortid hos Faderen, den vertikale linie er en uomgælig forudsætning til forståelsen af den horisontale linie. De to ting hø-

LITURGISK KALENDER

SØNDAG den 27.: 1. Passions søndag (s. 286, violet).

MANDAG den 28.: Mandag efter 1. Passions søndag (s. 291, violet). Erindring om Johannes af Capistran (s. 863), bekender.

TIRSDAG den 29.: Tirsdag efter 1. Passions søndag (s. 295, violet).

ONSDAG den 30.: Onsdag efter 1. Passions søndag (s. 300, violet).

TORS DAG den 31.: Torsdag efter 1. Passions søndag (s. 305, violet).

FREDAG den 1.: Fredag efter 1. Passions søndag (s. 310, violet). Erindring om Marias syv smerter (s. 866).

LØRDAG den 2.: Lørdag efter 1. Passions søndag (s. 314, violet). Erindring om Frans af Paula (s. 872), bekender.

SØNDAG den 3.: 2. Passions søndag eller Palmesøndag (s. 334, violet).

C. M. Hinnés mindelegat

Der vil være at uddele nogle portioner af C. M. Hinné og hustru Friederike, f. Nolte's mindelegat. Legatet skal ifølge bestemmelse tildeles ældre i København og tilgrænsende kommuner bosiddende katolikker, som sidder i små forhold, særlig sådanne som tidligere har været bedre stillet. Skema til ansøgning afhentes på Sct. Ansgars kirkes regnskabskontor, Bredgade 69 A st., åbent 13–15, lørdag undtagen, og afleveres samme sted inden 13. april 1966.

BIFROST

Onsdag den 30. marts kl. 20.00. BI-BELEN HAR ALLIGEVEL IKKE RET!« Dominikanerpater Fritz Florin indleder. Sted: Englesalen, Jagtvej 183 B, København Ø. Pater F. Florin forbereder for øjeblikket sin doktordisputats ved Københavns Universitets teologiske fakultet, og vil denne aften komme ind på det store problemkompleks »Bibelsens afmytologisering«.

DEN HELLEGE FRANS' 3. ORDEN har møde i Sct. Annæ kirke, Amager, onsdag d. 30. marts kl. 19.30.

rer sammen som forudsætning og følge. Skiller man den ad, falder det hele fra hinanden.

H. Roos S.J.

NYE BØGER

Redigeret af Bernard Eric Jensen.

Karen Blixens storsyn

Karen Blixen: *Essays*. Gyldendal, kr. 36,50.

Essayet er en litterær form, som aldrig rigtig har fundet ben at stå på herhjemme. Den har sine egentlige rødder i England og Frankrig. Mange danskere har forsøgt sig som essayister, men få har haft heldet med sig – Holberg greb direkte i den franske og engelske spectatortradition og fik noget godt ud af det i sine epistler. Siden har både kunstnere og litterater skrevet essays, – hos kunstneren er essayformen ofte blevet sprængt af et tyngende samtidsengagement, som gjorde det til et bekendelsesskrig, hos den belæste litterat blev det ofte til en lille lun ret, hyggelig, men egentlig intetsigende i sin banale overfladiskhed og lækkerhed. Da Karen Blixens essays udkom i dette efterår, spekulerede man meget over, hvad det dog kunne være, hun havde at skrive i essayets personlige form, – hun, en kunstner, som havde fundet en om ikke altid fuldkommen så dog forholdsvis urørlig form i sine fortællinger, hvor menneskelivets tildragelser behandlede med levende fantasi i alle nuancer for til sidst at samles i en labyrintisk pointe – der som regel havde syntesens tilsnit. Hvorledes ville hun klare sig som den afbalancerede bekender. Man undrede endnu mere efter at have læst bogen og fandt så, at Karen Blixens billede ikke kunne tegnes uden kendskab til hendes essays.

Samlingen indeholder otte essays. Man hæfter sig under læsningen især ved de ikke tidligere trykte. I »Mit livs mottoer«, som vel er samlingens mest personlige, gør Karen Blixen ud fra en svunden tids naturlige omgang med symboler rede for de målsætninger, hun har haft på forskellige stadier af sit liv. Hun udlægger dem, beskriver deres baggrund og argumenterer for sit valg af dem. Vi ser hendes udvikling fra det sammenbidte, ungdommelige »Essayez!« – »Prøv, forsøg!«, til hun til sidst, da essayet holdes som tale i New York i 1959, slutter med undermottoet »Be bold. Be bold. Be not too bold«. Den aldrende dame, der af nogle gamle fotografier bliver ført tilbage til en tid, dens forestillingsverden og livssyn, træffer vi i »Da-

guerreotypier«. Over dette essay, som over det meste af Karen Blixens værk, kunne man sætte den sætning af Goethe, som også hun selv har valgt at bruge i »Daguerreotypier«: »Den, som ikke kan føre sit regnskab over 3000 år, lever kun fra hånden og i munden«. Mest interessant og næsten genial er den del af essayet, som beskriver gamle dages syn på forskellige former for privilegier og argumenterer for det. I en somme tider udtrådt og udvandet social velfærdstid åbner Karen Blixen her vore øjne for privilegiets sande indhold og forsvaret det så overbevisende, at vi accepterer dette begreb. Et mærkeligt, men imponerende spring foretager Karen Blixen i sin gennemgang af H. C. Branners mærkelige og spidsfindige roman »Rytteren«. Man skulle synes, at dette værk i hele sit ideindhold, sit hysteri, lå Karen Blixen så fjernt som vel muligt, men hendes gennemgang er ikke blot præget af en dyb indtrængen i værket, men er i sin store klarhed også meget inspirerende.

Karen Blixen har storsyn i sine betragtninger over det europæiske menneske og over mennesket i almindelighed. Hun kender det forgængelige, det tidsfæstede, men altid som afvigelser eller bekræftelser på en norm, syntesens norm. Hendes normer er ikke tindrende enkle og glitrende i abstrakt almenhed, men blodrige og på sin vis snusfornuftige, – de bundet i et enestående kendskab til mennesket. – En egenskab, som i sin mest harmoniske form kun findes hos klassikerne, hvor intet er specifik ånd, intet er mikroskopisk analyserende, men alt er menneskeligt. Ka-

ren Blixen gav den enkelte menneskeskæbne, det banale tilfælde, en realistisk generalitet – dels fordi hun var kvinde, men først og fremmest fordi hun var kunstner. Hun ville aldrig drømme om at betræde filosofiens eller teologiens himmel, men på parnasset vil hun bevæge sig hjemmavant blandt de store.

NBP

Yngste spættekor

Ny dansk Lyrik. En antologi ved Jess Ørnsbo.

Gyldendals Spættebøger, kr. 12,75.

Jess Ørnsbo har til denne antologi i Gyldendals udmærkede spætteserie foretaget et udvalg af digte fra 12 af de nyeste danske digteres bøger. Omtrent alle disse digtere er også repræsenteret i andenudgaven af Torben Brostrøms antologi »Den ny poesi«; men udvalget af digte afviger en hel del. Ifølge forberedningen har det ikke været hensigten at sammensætte en bredt repræsentativ antologi, men snarere at samle et antal vellykkede og væsentlige digte til en slags lyrik-apotek, og det er virkelig lykkedes at realisere denne intention. Resultatet er blevet en sprængstofladet bog, der ikke kan anbefales nok.

Vi starter med Medusadamen Cecil Bødker og bevæger os fra den sindige Bundgaard Poulsen over Robert Corydon med hans skarptsansede omverdensdigte til Jørgen Gustava Brandts bredt formulerede udforskning af det underjordiske i mennesket og af kunstnerens oplevelses- og formidlerakt. Uffe Harder udforsker

»asfaltsletten, hvor alle hemmeligheder er bogført, og ingen levende rod kan trænge igennem«. Per Højholt har krævende og fint afsløbne digte, og Jørgen Sonne-udvalget er et skingert, grelt ordsammensurium fuldt af indblik og åbenbaringer. Profeten Klaus Rifbjerg er bredt repræsenteret, lige fra »Konfrontation« til »Portræt«, med gode og væsentlige digte, der røntgenbestråler en verden af ting og provokerer til ny oplevelse. – Resten af antologien drejer sig om det vi måske kan kalde de efter-Rifbjergske digtere: Inger Christensen, Knud Holst, Benny Andersen og Jess Ørnsbo. Desperationen og provokationen får her en tand til, og det forekommer mig, at bogens aller mest vedkommende digte skal findes på disse sidste sider. Inger Christensen analyserer forholdet til mennesket i »Møde I«: »Jeg frygter dette upersonlige imellem os, denne trækken/på skuldrene, ryggenes grimasser«. Knud Holst taler om »De deserterede«, der »ser på hinanden/ med den fornægtede identitets øjne«; men deres børn holder øje med dem »og en dag vil de forelægge dem/de kontraserede/arrestorer«! Jess Ørnsbo udnytter sprogets yderste muligheder, krænger indvoldene ud af sin verden og udsiger den totale desperation. I »Sæbesalme« identificeres Kristus med en koncentrationslejrfange, der dræbes i gaskammer. Samtidig en fornægtelse og et nødråb, et digt, der tåler mange genlæsninger, og som man umuligt kan gøre sig fri af. – Benny Andersens tone formildes af en stor humor; men han har derfor ikke mindre vigtige ting at sige.

Kun i en virkelighedsflygtende rus »er det muligt at tro/at rammen afstedkommer billedet/at alt er godt hvis blot/vi lægger ekkot de rette ord i munden«. Vi har at gøre med »en ny generation af hjemløse gloser/... Sæt aldrig ubefæstede ord i verden«, og på den anden side er det »uforsvarligt at tie i en spilkogende verden/... tal med din egen stemme«. Vi holder op med at leve og være mennesker, hvis ikke vi »omsider synker den indre bowlerhat«, et symbol på alt, hvad der standser det umiddelbare forhold til livet og til mennesker.

Dette er kun et par citatprøver, der forhåbentlig kan opildne til at se nærmere på disse sidste nye digter-spætter, der tildeler os vægtige og frugtbare hak i bevidstheden – og ikke mindst i en kristen bevidsthed.

JMD

Karen Blixen har storsyn i sine betragtninger over det europæiske menneske ...

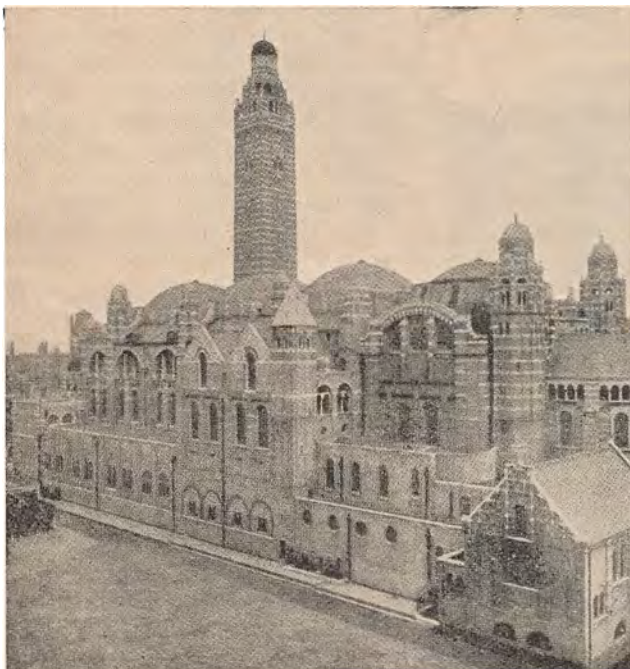

Et ægte London-billede: talerens hjørne. I dette tilfælde er det en munk, der holder de sammenstimlede i ånde – med en redegørelse for læren om Marias optagelse i himlen.

DET F EN

Er det mon en t
af Canterbury aflægg
for Westmins
I hvert fald er de
engelske ikke-kat
med et

Englands katolske hovedkirke, Westminster Cathedral, kan vist kaldes en sammensat affære.

I Rom så man med største forventninge hen til det besøg, som den anglikanske kirkes primas, ærkebiskop Michael Ramsey af Canterbury aflagde fra den 22. til 24. marts. I katolske økumeniske kredse betegnes mødet mellem den katolske kirkes hoverhoved, paven, og ærkebiskoppen af Canterbury som et vigtigt skridt i den udvikling, der blev påbegyndt, da Dr. Ramseys forgænger, Dr. Fisher, besøgte Johannes XXIII i 1960. Et vigtigt led i samme udvikling var mødet mellem Paul VI og den ortodokse kirkes overhoved, patriarken Athenagoras af Konstantinopel, i Jerusalem i 1964.

Forholdet mellem den engelske (anglikanske) og den katolske kirke er i sig selv et interessant kapitel. Begge kirker er verdensomspændende omend forskellige af størrelse, de har begge meget tilfælles – herunder synet på bispeembedet og gudstjenesteformen, så økumeniske forbindelser skulle – i hvert fald ud fra de nye vurderinger, man i 1960'erne anlægger på spørgsmålet – være noget, der lå lige for. Imidlertid er det nødvendigt at tage forholdet mellem ikke-katolikker og katolikker omkring den anglikanske kirkes centrum, England, med i betragtning, og set i dette perspektiv er den udvikling, der for tiden foregår, særdeles overraskende – i glædelig retning.

På afgørende punkter dur en sammenligning mellem den katolske mindretalskirke i Danmark og den tilsvarende i England ikke. I Danmark foregik reformationen én gang for alle og nogenlunde ublodigt. I England forsøgte flere regenter efter Henrik VIII at genindføre katolicismen, og de forskellige reformationer og modreformationer betød blod og martyrer på begge sider. Endvidere har der siden Henrik VIII til stadighed udfoldet

KATOLSK GLAND

ilfældighed, at ærkebiskoppen er et besøg hos paven i mindeåret for Westminster Abbey og St. Edward? Ofte blodige stridigheder mellem katolikker og anglikanere afsluttet i et fredeligt punktum.

sig katolsk trosliv i England, idet der var familier, der forblev katolske og – hvor disse var godsejere – var der mulighed for at bevare katolske traditioner indenfor husets fire vægge med for eksempel regelmæssig fejring af messen.

Et af disse steder er Sutton Place, der kan føre sin katolske tradition helt tilbage til helgenkongen Edward Bekenderen, grundlæggeren af nationalhelligdommen Westminster Abbey. Den engelske katolske journalist og videnskabsmand, pastor *Gordon Albion*, der i sommer besøgte Danmark, er netop tilknyttet Sutton Place, og han har i anledning af jubilæumsåret for Westminster Abbey og St. Edward udgivet et lille smukt hæfte om Sutton Place og dets katolske historie – først og fremmest efter kong Henrik VIII.

Det er vel netop stærke traditioner af denne art i forbindelse med de ofte skrækkeligt blodige begivenheder, der har skabt en vis konservatisme i forholdet mellem katolikker og ikke-katolikker i England. Dønningerne fra det nærliggende, ikke mindre konservative Irland, hvis traditionsbundenhed også må ses i forbindelse med det anglikanske Englands overherredømme, har naturligvis også sat deres spor, så meget desto mere som en del af de engelske katolikker ganske simpelt er af irsk afstamning.

På baggrund af alt dette er den økumeniske udvikling i Storbritannien – som nævnt – meget smuk, og man må gå ud fra, at det stadig bedrede venskab mellem den anglikanske kirke og den katolske kirke fik en ekstra understregning ved ærkebiskoppen af Canterburys besøg hos paven den 24. marts.

Det indre af St. Bartholomew's i London. Et smukt eksempel på normannisk arkitektur. Komplekset omkring kirken var oprindeligt et augustinerkloster.

Herresædet Sutton Place, bag hvis mure katolske traditioner har været opretholdt siden reformationstiden.

Man misunder Dr. Gordon Albion denne præstebolig, der har huset de katolske præster siden det 16. århundrede. Under den franske revolution var det også tilflugtssted for franske præster.

Påskeprocessionerne i Malaga

Mens passionsspillet i Oberammergau gentages hvert 10. år som følge af et løfte, der blev afgivet af byrådet i befolkningens navn i trediveårskrigen (1633), hvis Gud ville skåne byen for pestens videre hærgen, kan påskeprocessionerne i Spanien, her specielt i Malaga, ikke fastsættes til noget bestemt oprindelsesår.

Men både passionsspillet i Oberammergau og påskeprocessionerne i Spanien kan føres tilbage til samme udgangspunkt, nemlig de gamle langfredagsprocessioner, der udviklede sig til passionsspil i nogle lande og udvidedes til at omfatte hele den stille uge i Spanien.

Hvad angår processionerne i Malaga i den stille uge, kan de ikke føres længere tilbage end til kongeriget Granadas erobring af de katolske konger, Ferdinand af Aragonien og Isabella af Kastilien, i 1492, samme år som Columbus efter aftale med disse konger drog ud på sin første Amerikarejse. Dette er typisk for Malaga og for hele Andalusien. Den kristne tradition er næsten afbrudt ved det 700-årige muhamedanske herredømme i Spanien. Man har kun minderne tilbage, minderne om Isidor af Sevilla og om Malagas skytspatroner, Skt. Cyriacus og Skt. Paula, der begge boede i Malaga, hvor de blev martyrer under Diocletians forfølgelse. De er nu afbildet i relief over de to sidedøre til katedralen, som er opført efter Malagas fald ved udsultningen af araberne.

Det er altså det første hovedpunkt at bemærke ved påskeprocessionerne i Malaga. De står i nær sammenhæng med Spaniens historie. Den anden procession på palmesøndag udgik fra Kirken af Sejren (Iglesia de la Victoria), der er bygget på det sted, hvor Ferdinand den Katolske havde sit telt opstillet, da Malaga faldt. Det drejede sig om en fremstilling af den hellige nadver. Tronen bar figurer af Jesus og de tolv apostle i legemsstørrelse. Disse figurer var mejslet af Pio Mollar, en kunstner, der er lige så lidt kendt i Danmark, som resten af de kunstnere, der har fremstillet tronerne og processionsfigurerne i Malagas påskeprocession.

Men processionerne har ikke blot sammenhæng med Spaniens gamle historie. Sammenhængen findes helt op i nutiden. Jeg kan således nævne, at

Overlæge Karl Søndergaard

har overværet påskeprocessionerne i Malaga,

som bl.a. er et levende

udtryk for den snævre

forbindelse mellem

kirke og stat i Spanien

Karl Søndergaards tager

— som han selv udtrykker

det — ikke stilling.

Han refererer kun,

hvad han har set

det nationale broderskab af den allerhelligste lemlæstede Kristus holdt en procession skærtorsdag, som udgik fra den ganske tæt ved domkirken liggende Sagrario kirke, hvor der på et sidealter findes en statue af den korsfæstede, som har benene savet af i forskellig højde. Dette Sacrilegium skyldes ifølge »Saeta« de revolutionære, som dog ikke gik så vidt, at de fik hele krucifikset ødelagt, alene fordi det hang ret højt oppe. Broderskabet blev stiftet efter Malagas kapitulation og omfatter hele Spanien begrænset til officerer og soldater, som blev såret i borgerkrigen. Tronen blev

båret af 180 mand fra det berømte infanteri. Måske skulle man her indskyde et par ord om, at der i domkirken findes et kapel for de faldne. På mindetavlen står der bl.a.: »I dette kapel . . . hviler hvad der er tilbage af de 1100 af vore brødre (hermandados), som i årene 1936-39 gav deres liv for Gud og for fædrelandet . . .«

Det andet, som er karakteristisk for påskeprocessionerne i Malaga, og i udvidet forstand nok for spansk religiøsitet, er den stærkt fremtrædende ære, ærbødighed og hengivenhed for Jomfru Maria, som udvises over for særlige billeder. Det drejer sig altså om et fænomen, som er ukendt i Danmark, men som har solide rødder i katolsk tradition. Forskellen på spansk og nordisk katolsk religiøsitet er stor nok til, at man som nordisk menneske foretrækker passionsspillet i Oberammergau fremfor den malagesiske påskeprocession.

Mariafromheden gav sig i øvrigt i særlig grad til kende under påskeprocessionerne, idet Mariaserviterne af den tredje orden langfredag nat bar en trone med billedet af Maria Santissima de los Servitas som eneste og sidste procession før den afsluttende procession påskedag med den genopstandne Kristus. Billedet blev båret til domkirken, hvor det var fremstillet hele lørdagen, og hvor kardinalærkebiskoppen prædikede.

Talen viste tydeligt sammenhængen mellem det religiøse og det nationale i Spanien, og den betydning, man tillægger Maria.

Det tredje, som karakteriserer påskeprocessionerne i Malaga i den hellige uge, er netop sammenhængen mellem den spanske stat og den kristne tro. Sådant er det over hele Spanien og også i Sevilla, som har de berømteste påskeprocessioner i hele Spanien. Processionerne i Sevilla fandt sted i et antal af 14, og i dem deltog statschefen, chefen for luftregionen, generalløjtnant Llop Lamarca og de øverste civile og militære myndigheder i Sevilla. I kommunalbestyrelsens officielle logo overværede bl.a. ministeren for national opdragelse og den nordamerikanske senator Edward Kennedy og hans hustru processionerne.

Påskeprocessionerne i Malaga er, sammen med processionerne i Sevilla, de berømteste i Spanien. Også i Malaga var der et tydeligt islæt af offentlige myndigheder i processionerne. Det må være nok at omtale, hvem der deltog i processionen til ære for vor Fader Jesus af den hellige Grav og til ære for vor hellige Frue af Ensomheden langfredag nat. Processionen udgik fra martyrernes sogn. Dens følge regnes for det officielle i Malagas hellige uge. Foran i processionen kom blæsere og trommeslagere fra civilgarden. Foran Frelserens trone gik kontraadmiralet Ricardo Calvar y Gonzales-Aller, chefen for flådestationen, som repræsenterede marineministeren, sammen med generalkaptajnen for flådestationen i Cadiz. Dernæst kom tronen med den liggende, døde Kristus. Tronerne blev båret af medlemmer af broderskabet og blev eskorteret af marinesoldater. Bagefter kom det kommunale musikkorps, som tolkede sakrale kompositioner. Så kom Jomfru Marias trone, og bagved den gik koadjutoren sammen med to kanonikere. Der kom rækker af chefer og andre officerer fra de forskellige militære korps. Der var en formation af politiet i gala. Der var præsidiet for bevægelsens provinsråd. Endelig skal omtales, at den civile præsidet, der repræsenterede statschefen, gik med i processionen.

Endelig kan, som fjerde karakteristikum for den hellige uges procession i Malaga, nævnes at processionerne kom i stand ved en meget bred indsats af hele folket. Ligesom det er hele Oberammergau, der tolker Jesu lidelsehistorie, således deltager en stor del af Malagas befolkning i påskeprocessionerne. Regner man med, at ca. 10-15.000 mennesker deltager i processionerne, og det er ikke fantasital, bliver det 3-5 pct. af Malagas befolkning (ca. 300.000). At hele befolkningen deltager kan også ses på anden måde. Nogle af de tunge troner blev båret af læger, andre af byens bodegæjere, atter andre af studerende osv., mens broderskaberne åbenbart betalte villige for at bære andre af tronerne.

I processionen, som er ca. 1/2 time om at passere et bestemt sted, og som i det hele taget varer 4-6 timer fra den forlader en kirke til den kommer tilbage igen, er både tronerne og de derpå værende statuer hele kunstværker, men kunstnerne er som omtalt ikke kendt i Danmark, i det mindste ikke uden for fagkredse. Højde af trone samt statuer er så betydelige, at statuerne rager op til 2.-3. sals højde på husene. Tronen er anbragt på en

bred række af lange bjælker, som indtil 200 bærere løfter op på et signal med en klokke, som findes foran på tronen, og som passes af en fører, der tillader hyppige hvil, hvilket vist også er nødvendigt. Statuerne har resten af året deres plads på altrene i de pågældende kirker, ofte i et eller andet kapel, som tjener pågældende formål.

Vi havde plads i en tribune på Calle de Larios, hovedgaden i Malaga og så vel omtrent halvdelen af processionerne, som mest foregik om aftenen og om natten. Undtagelsen var indtoget i Jerusalem palmesøndag og Kristi opstandelsesprocession påskedag. Gaden var fuld af mennesker, før processionerne tog deres begyndelse; det var næsten som Strøget før jul. Mange mødre bar deres små eventuelt sovende børn på armen. Så blev gaden ryddet af uniformerede betjente med gummiknipler og revolvere ved bæltet. Dernæst kom gadefejterne med deres store koste, idet det var ganske utroligt så meget papir og andet affald, den store folkemængde havde efterladt på gaden, der i øvrigt var spærret for kørende trafik i dagens anledning, ligesom bybussernes rute var lagt om i den stille uge. Så kom processionen, og jeg kan som illustration beskrive processionen med Jesu indtog i Jerusalem.

Denne procession udgik fra Sankt Filips sogn og var foranstaltet af Det kgl. Boderskab af Jesus ved hans indtog i Jerusalem og Den helligste Maria af Hjælpen. Dette barnebroderskab, der har til formål at dyrke frelseren og er grundlagt i 1672, vi-

ser Frelseren ridende på et æsel, ledsaget af Johannes Evangelist, en samaritansk kvinde og to jødiske børn, som bærer palmegrene. Statuerne er anbragt på en herlig trone, som bæres af 70 mand. Foran tronen kommer som vanligt ved processionerne 3 militære ryttere, hvis heste danser frem i takt med melodierne. Efter dem kommer nemlig et 40 mands militærorkester med blæserinstrumenter og trommer. Derefter kommer 300 børn, klædt som jøder, svingende med store palmegrene af bananpalmen, som er almindelig i Malaga. Efter tronen kommer drengespejdere med hornorkester og trommeslagere. Så kommer 6 præster i én række og derefter forskellige honoratiore; så det rigt smykkede Mariabillede båret af unge mænd.

Centrum i påsken er i Malaga tydeligvis langfredag. Den dag ligger alt arbejde stille. På hotellet serveres ikke kød til de udenlandske gæster. Gaderne er mere tomme og stille end ellers. Det, jeg ikke nemmede i min barndom, er allemands-eje i Malaga. Fra Kristi død på korset langfredag udspringer hele kristendommen. Den dybe sammenhæng mellem det sakramentale skærtorsdagsmåltid, Kristi død på korset langfredag og det stedsevarende messeoffer, glemmer jeg aldrig efter at have hørt pastor Hubert Messerschmidts foredrag i Studenterforeningen i sin tid.

Langfredag holder det berømte broderskab af vor fader Jesu Lidelse

Passionsspil i Spanien.

Hjælpe så mange som muligt

Kære pater Drouzy!

Jeg har fået mit indlæg tilbage, fordi det var for langt. Så jeg må forsøge at fatte mig i korthed, selv om emnet forekommer mig at have krav på grundig behandling. Således er alting også igen blevet forsinket.

Det er nemt nok at anføre eksempler på den altgennemtrængende dualisme, som i Kirken ikke er begrænset af tid, men af ganske andre ting – den går f.eks. roligt videre i vor tid og i os selv, sådan som den fandtes i Paulus osv. Tvivler De på det? At Kirkens officielle syn på dette område vil svinge med tiden, er kun rimeligt – den er også menneskelig. Et blik omkring os (eller i tv-apparatet) overbeviser hurtigt om, at arvesyndens følger ikke er afskaffet: rinder der færre tårer i dag end på Salve Reginas tid? Vil der nogen sinde gøre det her i verden? Er verden blevet et mål i sig selv? Skal vi ikke stadig som før »være i den, men ikke af den«? Er den ikke et middel til vor frelse, som vi lever i for at gøre den til et så godt middel som muligt? Jeg har svært ved at se, at noget kan være forandret her.

Hvis de kristne før i tiden stort set ikke havde interesseret sig for deres verden, hvordan er vore lande så blevet præget af kristendom? Det er jo først i *vor* tid, de begynder at blive afkristnede! Sandheden er vel mere den, at i de århundreder, vi taler om, er »verdens historie« lig med »Kirkens historie«. Vore forfædre gjorde deres indsats i verden ufuldkomment og med en redbon ånd, men et skrøbeligt kød, vist så. Vi har endnu tilgode at vise, om vi kan gøre det bedre. Begyndelsen er ikke for god, synes De?

Det forekommer mig *meget* uretfærdigt at bedømme det første Vatikanconcil, som De gør det. Sandheden er jo den, at dette concil – vejledet af Helligånden – *ligesom* det andet Vatikanconcil *begyndte* med en nødvendig fordybelse i Kirkens egne forhold. Forskellen mellem de to conciler er, at det første blev afbrudt af en krig, før det kom videre. Det har vi allesammen beklaget. Men mon vi er de rette til at bebrejde vo-

I øvrigt er skønheden i disse nætter en virkelig håbets hymne, som ingen vis mand nogen sinde ville søge at forstyrre eller bringe til tavshed.«

en korsvejsandagt, der udgår fra de hellige martyrs sogn og ender på biskoppens plads ved domkirken, hvor kardinalærkebiskoppen har sin bolig. Her leder ærkebiskoppen personligt, hvis han kan, korsvejsandagten fra sin balkon. Processionsdeltagerne bærer billedlige fremstillinger af de 14 stationer, så der er ingen tekniske vanskeligheder ved korsvejsandagt i det fri.

Påskeprocessionerne i Malaga er udsprunget af folkets liv i deres broderskaber, som koncentrerer en eller anden side ved Jesu liv, f.eks. hans bøn i oliehaven eller en eller anden side af Jomfru Marias liv, f.eks. den helligste Maria af Tårerne. Processionerne får derved et meget mindre systematisk præg end passionsspillet i Ober-Ammergau, og det er ganske naturligt, at broderskaberne derfor har sluttet sig sammen for at planlægge processionerne i fællesskab. Den sidste procession på påskedag, (den genopstandne Kristus) sker ved fællesskabets foranstaltning.

Jose Maria Souviron har i serien Fører i Spanien skrevet om Malaga. Bogen er oversat til flere andre sprog. Deri omtaler han også påskeprocessionerne i Malaga, og han slutter med følgende ord: »Dette er altså Malagas hellige uge. Nogle finder den vidunderlig som show, andre som religiøs manifestation. Jeg tror, det er en blanding af de to ting, og det er måske ikke så dårligt. Man må ikke glemme den rolle, som folkemængden spiller. Hvad deres rolle end er, enten de er blotte tilskuere eller de deltager i processionerne, udgør de en integrerende del af højtideligheden. Der er de bodfærdige, der går barfodet eller snubler under vægten af et tungt kors under opfyldelsen af et eller andet særligt løfte eller med et eller andet ydmygt formål. Der er dem i mængden, som ikke har den fjerneste ide om den virkelige åndelige betydning af det, de ser. Der er kvinden, som knæler ned og brændende beder, mens jomfruen passerer hende. Der er andre, som er kommet uden andet formål end at se skuespillet ... Jeg tror imidlertid, at der er en meget intensere religiøs følelse blandt folk i disse dage i den hellige uge end på noget som helst andet tidspunkt i året. Mange beder måske rent mekanisk uden mange tanker, når statuerne kommer ned langs Alameda (generalissimo Franco med dens gamle figentræer), men dog føler de en overvældende emotionel sindsbevægelse, som ingen ville vove at kalde profan.

re forfædre og deres Kirke, at de og den var præget af deres tid? Det er vi da i høj grad også.

Med mit indlæg ville jeg påpege en kedelig tendens i Katolsk Ugeblads artikler om koncilet – det er muligt, jeg igen har misforstået noget, men så har der da været noget at misforstå, og jeg tror, det er væsentligt. Det er en tendens til at udråbe koncilets resultater til noget nyt, at tale om revolution, om at Kirken har skiftet sind osv. Og det er en tendens, som i sig forekommer mig hver gang at rumme noget – ja, hoverende?

Hvad der derfor har underet os, når vi selv har læst oversættelserne af koncildekreterne, er at der faktisk ikke fandtes noget nyt i dem. At der intet sted var tale om noget brud, nogen revolution, noget skiften sind. Hvad vi fandt, var en fordybelse i tanker, som har vokset sig stærke i Kirken gennem mange år og på gammel grund. Det kan måske *forekomme* nyt for den, som har lukket sine øjne og øren for væksten i Kirken, den vækst som er beviset på, at Kristus er sin Kirkes hovede, og som derfor altid vil være til stede. Men hvad der nøgternt set er tale om, er at Kirken nu officielt går ind for en teologi, fordi Helligånden i forvejen har ladet den vokse frem i Kirken på det gamle grundlag. Fordi biskoppernes flertal ved Guds nåde og Helligåndens bistand er vokset op sammen med denne teologi (selv om flertallet måske ikke fra begyndelsen var enig i den). Og sådan vil konciler altid arbejde, sådan har de altid arbejdet, sådan er Kirkens normale liv, og intet kan ændre det.

Jeg forstår ikke tankegangen bag den nævnte tendens i Ugebladet – derfor mine indlæg. Burde vor sag ikke være netop at understrege samhörigheden med fortiden? Burde vi, der har troet på disse ting og er vokset op i dem, har forsøgt at leve dem, burde vi ikke tværtimod understrege, at vi i et og alt bygger videre på det, Kirken har fået overleveret og lært og holdt fast ved? At vi kan forandre former, men aldrig indhold? Burde det ikke være den katolske presses sag? Kan vi lade være med at tænke på, at vi kunne have taget fejl, at det i så fald havde været os, der med blødende hjerte måtte have bøjet os for koncilets beslutninger i dag? Er det nødvendigt at føje spot og forkerte oplysninger til den byrde, som er tung nok for dem, som har fået den opgave at bøje sig?

Nej, kære pater Drouzy, ingen kan være den samme efter koncilet som

før, så sandt det at være kristen netop er at vokse. Men det ville være dejligt, hvis vi kunne virke med til, at alle, der var kristne før koncilet, også vil være det efter. Hovedsagen for os i dag må vel være: Hvordan kan vi hjælpe så mange som muligt til at vokse stadig bedre ved hjælp af koncilets beslutninger? Det er, hvad Helligånden har bestemt dem til.

Erik Guldager

Kirken og verden

Hr. redaktør.

I »Katolsk Ugeblad« nr. 8 bringer De oversættelsen af et uddrag af pastoralkonstitutionen om Kirken og den moderne verden. Her læses under pkt. 79:

«... Nu da enhver art af våben, som den moderne videnskab har frembragt er taget i anvendelse i krigen, truer ...» o.s.v.

Jeg har desværre endnu ikke kunnet disponere over den latinske tekst eller den franske oversættelse, men konstaterer, at den tilsvarende passus i det tyske episkopats oversættelse lyder:

«... Ja, beim Einsatz wissenschaftlicher Waffen aller art, droht ...», altså: «... Ja, ved anvendelse af alle slags videnskabelige våben truer ...»

Den latinske grundtekst kan næppe dække begge disse indbyrdes stærkt afvigende formuleringer. Da den danske oversættelse rummer et udsagn i strid med kendsgerningerne, kunne det synes, som om dens ophavsmænd ikke helt har ramt den tilsigtede mening.

Af de videnskabelige våben, konstitutionen sigter til, er nemlig kampgasser med dødelig eller varig virkning takket være en »terrorbalance« ikke blevet anvendt i krigsførelse siden Italiens overfald på Æthiopien i trediveerne, bakteriologisk krigsførelse overhovedet ikke, og kernevåben kun i to tilfælde, inden der endnu eksisterede en »terrorbalance«.

En videre sammenligning af de to tekster, jeg har haft for øje, viser en lang række mindre uoverensstemmelser, og derudover en mere væsentlig under pkt. 80, nemlig:

«... For ikke at tale om de mange ødelæggelser, som ville finde sted i verden, de dødelige eftervirkninger, som man ved at anvende sådanne våben ville sprede overalt.» Her siger den tyske tekst: «... abgesehen von der Verwüstungen und der Lebensvernichtung grosser Teile in der

Welt nach dem Einsatz solcher Waffen.» D.v.s. «... for ikke at tale om ødelæggelserne og livets udslættelse i store dele af verden efter anvendelse af sådanne våben.»

Heller ikke her kan den latinske grundtekst vel tænkes, samtidig at give dækning for to så stærkt afvigende oversættelser.

Da Deres tekst øjensynlig er taget fra et udkast til en samlet oversættelse af pastoralkonstitutionen, må det håbes, at der inden trykning vil blive foretaget en kritisk revision. Ved den lejlighed kunne måske tekstens form få en lille afpudsning, så at man f.eks. undgik bisætninger uden hovedsætning: dem findes der et par stykker af i det uddrag, Ugebladet har bragt.

Men derudover må det konstateres, at den tekst, De har ladet trykke, har givet den meget nuancerede konciltekst en vis, uberettiget drejning, og da den tilskriver konstitutionen et udsagn i strid med kendsgerningerne, anmoder jeg om optagelse af nærværende indlæg som en påkrævet berigtigelse.

Med venlig hilsen
M. J. Baagø,
statsaut. translatør.

Katolsk Ugeblad har forelagt ovenstående brev for den oversættelseskomite, som biskop Martensen har overdraget arbejdet. Denne udtaler:

Den latinske tekst anvender en præsens: ... dum arma scientifica cujus libet generis in bello adhibentur ... Det ville måske derfor være rigtigere at oversætte: ... idet videnskabelige våben af enhver art tages i anvendelse i krigen ...

Den rent hypotetiske trussel som hr. Baagø gerne ville se i teksten kan vel næppe forsvares ud fra den klare indikativform. Bagivenhederne i Hiroshima og Nagasaki kan ikke bortforklars ved grammatik.

Hvad det andet punkt angår er det svært at se nogen forskel på den tyske og den danske tekst. Til hr. Baagøs orientering anføres den latinske tekst: ... praetermissis multis vastationibus in mundo oboriundis et exitalibus effectibus ex usu hujusmodi armorum consequentibus.

Ugebladets påskenummer udkommer 1. april og bliver ligesom dette nummer et udvidet nummer. Det følgende blad kommer den 15. april.

Solidaritet og fordragelighed

Mangelen på solidaritet og fordragelighed og en heraf følgende splidagtighed har været hovedtemaet for nogle af pave Paul VI's sidste taler og prædikener.

– Vor tid er splittet i to modgående bevægelser, en bevægelse hen imod en forening af sjæle og af institutioner – og en modsat bevægelse hen imod adskillelse og kontrær egoisme, sagde paven således fornylig, da han fra vinduet i sit arbejdsværelse i Det apostoliske Palæ i Vatikanet henvendte sig til den forsamlede folkemængde på Peterspladsen og gennem den til verdensoffentligheden.

– Mangelen på enighed, som hersker på mange områder af livet i vore dage, er med til at understrege evangeliets ord om den ødelæggelse, som truer mennesker, der er i konflikt med sig selv og andre, udtalte paven. Han gjorde opmærksom på konflikternes stadig stærkere indflydelse og udbredelse og sagde videre:

– Uenighedens genoplussen er en venden tilbage til de positioner og den mentalitet, som man havde håbet var et overstået stadium.

Paven opfordrede de kristne til sammen med ham at bede om, at enighedens ånd og den gode vilje til retfærdighed, fred og forening atter må komme til at råde.

Henvendt til en gruppe universitetsstuderende og -lærere talte paven ved en anden lejlighed indtrængende imod den stærke egoisme og mangel på solidaritet, som karakteriserer en del af den akademiske ungdom, og sagde blandt andet:

– Hvor mange unge sind er ikke blevet formørkede og usikre. De tror, at de er frie, fordi de har udskilt sig. De tror, at de er intelligente, fordi de gør alt til genstand for diskussion. De tror, at de er blevet aristokrater, fordi de lider af tvivlesyge. Ofte forekommer tilværelsen et rent Babelstårn. Alle taler, alle skriger op, alle fremsætter ideer og systemer – indtil ingen forstår hinanden. Alle synes i stand til at udtale sig, men ingen til at lytte. Der er ingen harmonisk tale, og trosglæden, som kan forene alle og gøre lykkelig, mangler.

En kritisk og kontrær indstilling gør ingen gavn. Også under udøvelse af kritik må man give udtryk for solidaritet og gøre et positivt arbejde for at forlige, forsone og forene dem, der lider af indre og ydre splittelse.

BBB

Kaffefirmaet

Børge Kruse

Frederiksborggade 27
Tlf. CE 7609 A

Kaffe - The - Cacao

Mogens Larsen

Ramsherred 31
Aabenraa
Tlf. 2 25 30 og 2 34 27
Lvs - Kraft - Varme

Aabenraa Brugsforening

Søndergade 15
Aabenraa. Tlf. 2 23 68
Leverandør til St. Ansvars
Klinik

R. Schulik

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 2 02 14

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon 121, 205

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

Alt i gulvbelægning

Dansk Gulventreprise A/S

Studiestræde 15
Tlf. Byen 5800 og 5151

Sanitet Centralvarme

Nielsen & Brostrøm

Algade 58, Aalborg, tlf. 13 04 33
Indeh. A. Brostrøm, ing. M. af I.
Aut. vand-, gas- og blikkenslagermestre

H. S. Friis

Malermester

Møllemarken 40, Bagsværd
Tlf. 98 38 35

AMAGERBANKEN

AKTIESELSKAB

Banken der dækker hele Amager

MARIUS
MP
PETERSEN

Ringsted isenkramhandel

Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaards Tværvæg 13,
Charlottenlund
Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

Banegårdens Restaurant

v/ Fritz Kapper

H. Odense

Benzon's

Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand

* 34 46 01

Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører

Studiestræde 15, København
Minerva 6761

Kontortid 9—16 - Lørdag lukket

Hele landet taler om
Katolsk Ugeblad

Medarbejderne

Løsningen af Kirkens praktiske gøremål har vist altid givet sognepræsten grå hår. Det er svært at finde fagfolk til at udføre arbejdet, og måske er det endnu sværere at finde de virkelige trofaste medarbejdere, der lader egne interesser træde i baggrunden, og som aldrig svigter.

Igennem mange år har menighedens medlemmer i Sct. Ansgars sogn båret dagens byrder. Men den tidligere store gruppe af hjemmegående husmødre uden børn eksisterer ikke mere, og det var netop på denne gruppe, sognepræsten tidligere kunne bygge. Men arbejdet skal udføres, og derfor må man have fat i nye medarbejdere.

Moderne mennesker er naturligvis ikke bange for at ofre tid og kræfter på en god sag, men de vil ikke spille tiden, og de vil have det personlige ansvar under udførelsen af den tildelte opgave. Alt dette ligger i luften og har ubevidst ændret forholdene - man har lært af det praktiske liv ude på arbejdspladserne.

På andet år havde sognepræsten, monsignore Geertz-Hansen indkaldt sine medarbejdere til »generalforsamling«. Der mødte 40 medarbejdere, men der virker flere endnu, for nogle af de fremmødte repræsenterede selvstændige arbejdsgrupper, f.eks. kirkekoret. Man har delt sognets arbejde op i 23 forskellige arbejdsområder, der spænder over økonomi, kontorarbejde, liturgi, undervisning og omsorg på mange områder for de gamle, de unge og familierne. Man har f.eks. »børneparkering« hver torsdag formiddag, så den unge moder kan gå hjemme fra - kort sagt, man spænder vidt.

Hvert arbejdsområde gav en orientering om deres arbejde på godt og ondt, og nye problemer blev taget frem. Man kunne mærke den levende interesse i forsamlingen, der på denne måde blev orienteret om hinandens arbejde. Det skaber fællesskab i Kirken, og man knuses ikke så let af sine egne vanskeligheder, når man opdager, at naboen også har sine - og det virker inspirerende at høre om de gode resultater.

Tilsyneladende er der ikke noget nyt i denne organisationsform, men man bygger først og fremmest på større personligt ansvar hos enhver, der får tildelt en opgave i Kirken. Der er næppe tvivl om, at det vil fremme arbejdslysten.

Holger Dam

»Men størst blandt disse er kærligheden«

Af Jutta Neergaard

Vi har modtaget:

At opleve et koncil som det nu afsluttede, at opleve vedtagelsen af et dogme, som vi oplevede det Allehelgensdag 1950, det er ikke enhver generation beskåret. Det kan i vor tid af og til føles temmelig overvældende, ja spændende, at være katolik.

Forsøget på den interkonfessionelle forståelse, som gøres både fra katolsk og ikke katolsk hold, har medført en næstekærlig indstilling, som tidligere generationer også kunne have misundet os. Alt det nye og rige, som koncilet har sat i gang! Har vi ikke grund til at føle os lykkelige?

Og alligevel! Mon ikke mange af os føler, at det er så som så med vor lykke? Og hvorfor?

Det er selvfølgelig svært at bringe svaret på én formel. Men jeg tror at overskriften på denne artikel kommer svaret nærmest.

Det er godt og værdifuldt at tilægge sig det nye og med hele sin sjæl og hele sin iver at ville gennemføre de gode og værdifulde ting, koncilet har givet os, men det må kunne gøres, uden at vor enhed splittes. Hvem kan have undgået at mær-

ke – og at lide under – de fronter, der har dannet sig, i vore foreninger, i vore kommuner, både blandt lægfolket og gejstligheden, som følge af for hårdt optrukne linier?

For blot at nævne et par eksempler: kunne man ikke i foreninger sammensætte udvalg, hvor repræsentanter for andre synspunkter end ens egne også kom med?

Kunne man ikke tilstå en vis berettigelse for udtrykket: »Tårernes dal« i »Salve Regina«, når man tænker på det hav af tårer, (også uden for Vietnam), der udgydes på jorden hvert øjeblik, selv om karakteristiken af jorden ikke er udtømt med dette udtryk.

Kunne man ikke vedgå, at »Rerum Novarum« dog udkom i 1891, selv om det første Vatikanconcil var optaget af at vedtage dogmet om pavens ufejlbarhed? (Det er jo lige ved, at Helligånden skylder os en undskyldning!!)

Det vil være meget sørgeligt, hvis koncilet, som har bevirket, at vor kærlighed til de »adskilte brødre« er vokset, skulle være skyld i, at kærligheden til vore egne forsvinder. Der må kunne findes en anden vej fremover.

Jutta Neergaard

Father Berrigan
sendt til
Sydamerika

En kendt katolsk præst i Amerika, Father Daniel Berrigan, er af sine overordnede blevet sendt til Sydamerika. Præsten, der er medlem af jesuitterordenen og redaktør af tidskriftet JESUIT MISSION, var en af ophavsmændene til en appel om fred i Vietnam, der også på det sidste har fundet mange underskrivere herhjemme. De andre medlemmer af Vietnamkomiteen, en luthersk præst og en jødisk rabbiner, så i deres kollegas pludselig rejse et eksil motivet af præstens standpunkt i Vietnamspørgsmålet. Det skal være underpression fra kardinal Spellmann, at jesuitternes provincial i Amerika har set sig nødsaget til at sende Father Berrigan i eksil. Studenterne ved det katolske Fordham Universitet foranstaltede en demonstration foran bispesboligen i New York med plakater, hvorpå der stod: »Eksil og tvang er totalitære midler«. Eller: »Apostlen Paulus var også en oprører«. 1700 katolske personligheder har underskrevet en henvendelse til ærkebiskoppen af New York og til jesuitternes provincial i Amerika om sagen. Samtidig har mange andre katolske præster i Amerika fået besked om ikke at udtale sig offentligt om Vietnamspørgsmålet, om de sociale spørgsmål, eller om negerspørgsmålet.

Paven velsignede fornylig 70 lastbiler som på foranledning af CARITAS skal bringe fødevarer til det af hungersnød ramte Indien.

De sydlige øer

W. Wulff & Søn

v/ Hans Wulff
Murermester
Grønningen 13, Maribo.
Telefon 238

Im. Nielsen

Snedkermester
Brødregade 1, Maribo. Tlf. 759
Begravelse ordnes — alle
aftaler kan træffes i hjemmet.

Farvemessen

Vestergade 21, Maribo.
Telefon 989

Ingemann Jensen

Malermester
Maribovej 139, Nakskov
Telefon 308

Chr. Steffensen

Herreekvipering
Søndergade 2. Telefon 796
Nakskov

Fisk og vildt

Axel Pryds A/S

Telefoner 85 03 00 - 85 02 78
Nykøbing F.

Smede- og maskinværksted,
aut. vand- og gasmester. Spec.: Centralvarme

Chr. Lauritzen

Kirkepladsen 6 - Nykøbing F.
Telefon 85 05 11

K. E. Petterson

Tværgade 6, Nykøbing F.
Telf. 85 01 32
Autoriseret elektro installatør

B. & H. Kofoed Hansen

Slagterforretning
Maria Gade 5, Maribo
Telefon 740
1. kl. kød og pålæg

Aalborg

Fiskehallen

Kastetvej 57, Aalborg
Telefon 13 44 84

RYØ A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Aalborg Nytorv 14. Tlf. 12 88 88
El-installationer - El-artikler
Radio og fjernsyn
Fjernvarme - køleanlæg
Vand - Gas - Sanitet

FOLMER OLSEN

Begravelse ordnes
Reberbanegade 37
Aalborg - Tlf. 12 15 57

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Aalborg
Tlf. 12 03 01

Murermester- og entreprenørførr.

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Aalborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Køb hjemmets udstyr hos

THUEN

Gravensgade 2
Aalborg

Slagtermester

Leo Nielsen

Danebrogsgade 21, Aalborg
Tlf. 12 41 29
Det Hele af Øffen —
og det bedste til Bøffen

Laurits Bageri

Borgergade 32, Aalborg
Telefon 12 69 13
Kun 1. kl. varer anvendes

Mathias
Christensen
ABSALONSGADE 14
AALBORG

København

Sparekassen
for Lyngby og Omegn

Kronborg Margarinefabrik

Niels Brocksgade 4
København V.
Tlf. CE 7840 og 1254

Oliefyr

Centralvarme

Brændselolie

Cinders

NORDISK KUL A/S

Rødovrevej 381-389
Vanløse
Telefon *70 45 30

B. J. Leanders Eff.

A. Madsen, glarmester
Rantzausgade 14,
Københ. N. Tlf. 35 17 02
Specialitet: Blyindfatning

Kaj Uth

Snedkermester
Hyldegaardsvej 14-16
Ordrup, Tlf. 10225
Privat adr.: Nymosevej 14,
Gentofte. Tlf. Søborg 8109.

Kød, flæsk og pålæg

Farum Slagterforretning

Poul Andersen
Telefon 95 00 36
Fineste hjemmelavet pålæg

V. Sæmer & Søn

Blikkenslagermestre
Dybbølgade 17,
København V.
Tlf. Vester 7001 og 8581

FORSIKRINGS COMPAGNIET
FOR KONGERIGET DANMARK %

☆

Hovedkontor:
St. Kongensgade 68, København K
Telefon *11 21 21

Ernst Grell & Co.

aut. elektroinstallatør
Smallegade 4, København F.
Tlf. Godthåb 2638 - 2678

KSK

Aktieselskab
KØBENHAVNS
BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

En fredens mand hos paven

Den 39-årige israelske restauratør S. Nathan, der på eget initiativ sidst i februar i år foretog en opsigtsvækkende flyvetur i en 38 år gammel flyvemaskine fra Tel Aviv til Port Said for personligt at anmode Den arabiske Republiks præsident Nasser om at slutte fred med Israel, har nu været i audiens hos paven. Under audiensen udtrykte Nathan håb om, at paven som den romersk-katolske kirkes overhovede ville bruge sin myndighed til et forsøg på at hele det brud, som i 18 år har bestået mellem arabere og jøder i Det mellemste Østen.

— Vi har læst om Deres bedrift i aviserne. De er en fredens mand, sagde pave Paul og lovede at gøre, hvad han kunne, for at hjælpe jøder og arabere til indbyrdes fred.

Ifølge kilder i Vatikanet er der foreløbig lagt planer om et særligt initiativ i den gamle arabisk-jødiske »kolde krig«. Pavens ord tages som udtryk for de generelle ønsker om at stifte fred alle vegne i verden.

Under audiensen overrakte S. Nathan paven en sølvbeslået bibel på hebraisk og engelsk, dekoreret med sten fra Det røde Hav, og modtog til gengæld en mindemedalje fra pavens historiske rejse til FN i New York. Nathan fortalte, at Bibelen havde været den eneste beskyttelse, han tog med på sin flyvetur til Port Said, og paven svarede, at han ville betragte og behandle den som et klenodie.

Udenlandsk dame, katolsk, omkring 50 år (invalidespensionist) søger værelse med adgang til køkken. Vil gerne arbejde i huset 2-3 timer dagligt, f.eks. baby pasning eller køkken.

Billet mrk M. 25 til bladets annonceekspedition, Hauchsvej 8, København V.

3-VÆRELSES LEJLIGHED SØGES

af dame, der har stærkt brug for rolige forhold. Ikke nødvendigvis København. Gerne kakkelovn. Skriftlig henvendelse til

Fru E. Mølbach
poste restante
Valby Langgade 79, Valby

Ugens tv og radio (27. marts - 2.apr.)

SØNDAG	20.25	P1	Magnificat af Joh. Seb. Bach.
	20.55	tv	De falske fortrolige. Komedie af Marivaux.
MANDAG	20.40	P1	Kirkeligt magasin.
	20.55	tv	Brecht om Brecht. Tv-teatret.
TIRSDAG	19.35	P2	Den danske Vietnam-diskussion.
	21.45	tv	Atelier. Kunst og litteratur.
ONSDAG	13.15	tv	Verdensreligioner. 5. Protestantismen.
	19.20	P1	Pladeretten er sat.
TORSDAG	22.10	tv	Inde og ude med Jørgen Gustava Brandt.
	22.15	P1	En fornyet katolicismes spørgsmål til lutherdommen.
FREDAG	10.15	P1	De orientalske kirker. 1.
	21.15	tv	Tema. Indenrigsmagasin.
LØRDAG	20.00	P2	Digteren i tiden. Erik Knudsen.
	22.15	P2	Latinamerika - verdensdel i revolution. 1.

DE SYGES VALFART PR. FLY TIL LOURDES

fra 10. til 16. august 1966

Gejstlig leder: Pater L. Brunicardi C.ss.R.

Pris: for raske på hotel kr. 820,-

for syge på Asile Notre-Dame kr. 690,-

De Syges Katolske Forbund

Valfartskomiteen:

Fru L. Samson, Barsehøj 25, Hellerup, telefon GE 6341
C. Lerche Nielsen, Bredgade 69, København K., telefon PA 2539

Pastor d'Auchamps Romrejser.

33. (a) gruppe: Rom (via Milano) - Assisi 29. april - 14. maj,
16 dage kr. 1.000,-.

34. gruppe: Ravenna—Rom—Assisi 5.—26. juli, 22 dage kr. 1.350,-

35. gruppe: Rom—Assisi, 15. sept.—2. okt., 18 dage kr. 1.100,-

Program og alle oplysninger: Else Schwartz, Ø. Farimagsgade 18, Kbh.
Ø. Telf. Øbro 4642 x, bedst kl. 18—20.

Det levende Lys

ALTERLYS

i alle størrelser

og i øvrigt

stearinlys og vokslys

af enhver art

ASP-HOLMBLAD

STEARINLYSFABRIKER

København

VALD. FOERSOM EFTF.

BYGMARKEN 7, FARUM TLF. *95 13 22

GUMMI OG PLASTIC TIL HOSPITALER

Bedre klima på Cuba

I et forbedret mentalt klima og under dygtig ledelse af den pavelige nuntius, monsignore Caesare Zacchi, er den katolske kirke i Cuba nu ved at komme til hæfterne og vinde terræn i Fidel Castros Cuba.

Under indtryk af kirkenes officielle holdning til sociale problemer indstillede Fidel Castros regering allerede for et par år siden den åbne forfølgelse af kirken, og nu er også den mere skjulte forfølgelse ved at ebbe ud.

Omkring 50 udenlandske præster virker for øjeblikket i Cuba, og 100 unge cubanske mænd, som er blevet fritaget for militærtjeneste, er under uddannelse til præster. Der meldes samtidig om øget deltagelse i det kirkelige liv.

Arrupe til USA

Jesuittergeneralen Pedro Arrupe skal dette forår på en rejse til U.S.A. Formålet med rejsen er for det første at besøge jesuitterordenens seminarer for højere uddannelse, og Arrupe skal ligeledes deltage i tre store højtideligheder: først 125-årsdagen for grundlæggelsen af Fordham-Universitetet i New York, dernæst den årlige sammenkomst for »Jesuit Educational Association«, og til sidst skal han være med ved 50-års festen for »Alpha Sigma Ny Jesuit Colledge Honor Society«. Rejsen skal ikke betragtes som et udtømmende besøg i U.S.A., eller som en omfattende undersøgelse af ordenens forhold i De Forenede Stater, men kun som et kort venskabsbesøg.

»Englen fra Dachau« død

Pastor Andreas Rieser er for nyligt blevet begravet i Bamberg am Wildkogel. Den 58-årige præst var kendt over hele Salzburg bispedømme på grund af sin eksemplariske adfærd under sit årelange koncentrationslejr-ophold i Dachau og Buchenwald.

Allerede den 23. juni 1938 blev Rieser arresteret og var lige til afslutningen af den anden verdenskrig indespærret i Buchenwald og Dachau. I sidste halvdel af Dachau-opholdet bestred pastor Rieser en

VERDEN RUNDT

tillidspost, der gav ham lejlighed til på en handlekraftig og ufortrøden måde at hjælpe sine medfanger, hvilket indbragte ham tilnavnet »englen fra Dachau«. Efter krigsafslutningen satte han alt ind på at hjælpe højrepolitiske forfulgte, og det lykkedes ham i stor udstrækning.

Aldrig illoyale

De polske biskopper vil sandsynligvis snart på ny i et hyrdebrev komme ind på de bebrejdelser, der fra kommunistisk side er blevet rettet mod dem siden udvekslingen af forsoningsbudskaber mellem det polske og tyske episkopat. I anledning af den polske ministerpræsident Cyrankiewicz's bebrejdelser erklærer biskopperne, at Polens historie beviser, at den polske gejstlighed ikke blot altid har været loyal mod Polen, men tilmed ofte været en garanti for landets eksistens. Endelig har biskopperne aldrig – heller ikke under det andet Vatikankoncil's 4. samling – været illoyale mod den polske stat.

Beundring for Polen?

Radio Warszawa fremhævede fornyligt, at Vatikanets illustrerede ugeblad »Osservatore della Domenica« har bragt en artikel om Polen, hvori opbygningen af et socialistisk Polen bliver omtalt med anerkendelse og beundring. I radioen betegnedes det som bemærkelsesværdigt, at »visse polske biskoppers fornyede forsøg på at benytte 1000-års festen som politisk udspil, overhovedet ikke blev nævnt i artiklen«.

Torres dræbt

Den colombianske præst, father Torres, som i november 1965 tilsluttede sig en revolutionær guerillabevægelse i Colombias bagland, er meldt dræbt under en træfning med regeringssoldater.

Father Torres skæbne var usædvanlig. Han kom fra en velhavende aristokratisk familie, følte tidligt kald til at blive præst og til at arbejde for social fremgang i Latinamerika. Som

docent i sociologi ved det nationale universitet i Bogota kom han til den overbevisning, at det var hans pligt som kristen gennem aktiv handling at arbejde for afskaffelsen af fattigdommen. Hans standpunkter bragte ham i åben debat med kardinal Concha, som til slut sendte den unge præst til »afkøling« ved universitetet i Louvain.

For et år siden vendte father Torres tilbage herfra og forlangte næsten omgående at blive løst fra sit præsteembede. Efter i nogle måneder at have givet offentlig udtryk for sine synspunkter forlod han den 8. november sidste år Bogota og tilsluttede sig en revolutionær guerillastyrke i Colombias bagland.

– Enhver alvorlig revolutionær må acceptere våbenkamp som eneste tilbageværende mulighed, sagde han i et budskab til sine tilhængere. Tre måneder efter blev hans livløse legeme begravet i en umærket grav af soldater fra den colombianske hær.

Også andre katolske præster i det urolige Latinamerika har givet udtryk for revolutionære synspunkter. I Brasilien, Peru og Venezuela er et antal præster blevet fængslet for at have forfægtet lignende synspunkter som father Torres, hvis sørgelige skæbne må tages som udtryk for en desperation, der blev avlet af den omfattende nød og elendighed, som stadig hersker i store latinamerikanske områder.

☆

Von Galen mindes

Udover et førstedagsstempel vil det tyske postvæsen i den nærmeste fremtid tage et særstempel i brug i anledning af 20-året for biskop von Münster, Kardinal von Galens, død; kardinalen afgik ved døden den 22. marts 1946 og er kendt for sin modstand mod Hitlerregimet. Særstempellet viser kardinalens våben med indskriften »Clemens August Greve von Galen 1878–1946«. I ovennævnte anledning vil der blive oprettet et særpostkontor i Münster. Også efter den 22. marts vil postforsendelserne på

katolsk uge blad

13
14

Forsiden er fremstillet af Ejgil Vedel

Redaktion: Jørgen Hviid og Helge Kristensen (ansvarh.). Redaktør for indenlandsstof: Jens Oluf Lund. Redaktionssekretær: Elli Gambell. Redaktionskontor: Bredgade 69, København K., tlf. (01) 14 90 55. Annonce-afdeling: Katolsk Ugeblads annonceekspedition, Hauchsvej 8, København V., tlf. EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro 589 65. Abonnements-afdeling: Katolsk Ugeblads ekspedition v/ A. Prüser, Sankt Annæ Plads 28, København K., tlf. (01) 15 95 28 (9-16, lørdag kl. 9-12), postgiro nr. 570 42. Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre lande pr. kvartal 11 kr. I løssalg 1 kr.

Nye bestemmelser af foreløbig karakter

Kongregationen for Troselære udsender
instruks om blandede ægteskaber

Det har været almindeligt ventet, at paven snart ville udsende et *Motu proprio*, som skulle ændre den gældende kirkelige lovgivning vedrørende blandede ægteskaber og bringe den i overensstemmelse med koncilsdekretet »*De oecumenismo*«. I stedet er der nu udsendt en instruks fra Kongregationen for Troselære; den er underskrevet af kardinal Ottaviani og dateret 8. marts 1966.

Instruksen, som begynder med ordene »*Matrimonii sacramentum*«, er ikke en egentlig ændring af de bestående love, men kun en vis lempelse af nogle af de bestemmelser, der har virket stødende på ikke-katolikker.

Kravet om, at samtlige børn i blandede ægteskaber skal døbes og opdrages katolsk, opretholdes, og den ikke-katolske part skal afgive løfte om ikke at ville hindre den katolske part i at opfylde sin pligt i så henseende. Skulle det imidlertid stride imod ikke-katolikens samvittighed at aflægge et sådant løfte, kan stedets biskop indbringe sagen for pavestolen.

Instruksen fastholder ligeledes, at det er en gyldighedsbetingelse også for blandede ægteskaber, at de indgås for en katolsk præst. Hvis der imidlertid er særlige vanskeligheder ved at overholde bestemmelsen, har biskoppen også i dette tilfælde mulighed for at indbringe sagen for pavestolen.

For fremtiden kan en ikke-katolsk præst få adgang til at tale til brudeparret inden de forlader kirken, men han må ikke fungere sammen med den katolske præst ved selve vielsen. Hvad bryllupsceremonierne i øvrigt angår ophæves det hidtidige forbud mod at ligestille blandede ægteskaber med rent katolske.

Endelig ophæves med tilbagevirkende kraft den ekskommunikation, som ramte de katolikker, der lod sig vie af en ikke-katolsk præst, men da sådanne ægteskaber fortsat er ugyldige, betyder dette blot en vis lettelse i adgangen til en eventuel gyldiggørelse.

De nye bestemmelser er af foreløbig karakter. Om de til sin tid skal indgå i den reviderede kirkelige lovebog eller ej vil for en stor del afhænge af den måde, hvorpå de modtages, og af de virkninger de får.

Det er
ikke noget
forsvars-
ministerium

*Kendt belgisk teolog
om Kongregationen
for Troselære*

Ved at give det hellige officium et nyt navn og ændre dets forretningsorden ønsker pave Paul, at dets personale skal »søge troen og fremme den« og ikke udføre et »rettroenhedens politiarbejde«, sagde pastor Charles Moeller – en belgisk teolog, der fornylig blev udnævnt til undersekretær ved Kongregationen for Troselære.

I et interview med pater Juan Arias M.S.C., der er Madrid-dagbladet *Pueblos* Rom-korrespondent, fortalte han videre, at fra nu af ville kongregationens opgave være at fremme troen »hvor den end fandtes«. Det hellige officiums dage som »forsvarsministerium« var talte.

Moeller var af den opfattelse, at intellektuelle endnu ikke havde opdaget katolicismens inderste væsen – dens sakramentale, bibelske, folkelige og liturgiske styrke og fylde. Men han var sikker på, at antikirkelige intellektuelle ville komme til at opdage, at de var kirken meget nær. De var den i virkeligheden meget nærmere end mange vanekatolikker. Det bedste middel mod ateismen var, at vi levendegjorde vor tro og vort håb og gav vor næstekærlighed sand dybde. Kun få katolikker havde for alvor fået fat på, hvad Paulus mente med at Kristus bragte os Guds børns herlige frihed. Alt for mange katolikker fik en karikatur ud af det kristne håb. De troede, der var tale om at få sig et alibi eller betale forud for at opnå frelsen ved at gå regelmæssigt til skrifte og søndagsmesse.

Pastor Moeller sagde, at han regnede med, hans nye stilling ville bringe ham i kontakt med sekretariatet for ikke-troende. Han har tidligere været professor ved universitetet i Louvain, og er en af de ledende kræfter bag konciliets konstitution om kirken i den moderne verden.

Hungerlønninger i Frankrig

Den franske aktualitet er præget af arbejdskonflikter og lokale beskæftigelsesproblemer, og det er blevet stærkt bemærket, at det franske episkopat og den stedlige gejstlighed klart og energisk har støttet demonstrationerne og de krav, der er blevet rejst fra fagbevægelsens side.

Således har biskopperne med henblik på truslen om lukning af flere større virksomheder ved Middelhavskysten understreget, at for den kristne samvittighed kan rentabiliteten ikke alene danne grundlag for beslutninger, som vedrører den lokale befolknings arbejdsmuligheder. Hensyn til lønmodtagernes ret til at blive i deres hjemstavn fordrer, udtaler de, at man opretholder beskæftigelsesmulighederne, selv om dette skulle ske på bekostning af dividenderne.

400.000 voksne, franske arbejdere lever iflg. »La Vie Catholique« af den såkaldte »garanterede minimal-løn«, som andrager 2,00 Fr. i timen, hvilket svarer til en månedsløn på ca. 347 Fr., efter kursen ca. 500 danske kroner, men i købekraft kun ca. 350 kroner.

Dersom denne minimalløn blev hævet til ca. 400 Fr. ville antallet af minimallønnede stige til over 700.000.

I ovenanførte tal er kun regnet industriarbejdere. Landarbejderes minimalløn er kun på 1,69 Fr. i timen, og repræsenterer 900.000 personers indtjeningsmuligheder.

Dette er faktisk hungerlønninger. Den kristne arbejderbevægelse kræver minimallønningerne hævet i overensstemmelse med pristallet, hvilket ville give en timeløn på 2,95 Fr.

De nuværende arbejdsstandsninger og demonstrationer må ses i lys af disse tal, som fuldtud motiverer den uforbeholdne støtte, de franske biskopper har givet arbejderbevægelsen i dens aktuelle lønkrav.

Biskoppernes stillingtagen er også motiveret i koncildekretet om biskoppernes embede, hvori det hedder, at biskopperne »...skal klarlægge, hvorledes man kan løse de meget alvorlige spørgsmål vedrørende besiddelsen af de materielle goder, deres forøgelse og deres retfærdige fordeling.«

Det seneste regeringsforslag går ud på at forhøje minimallønningerne med 2,11 pct. *MJB.*

Indvielse i skånsk industriby

I jernbaneknudepunktet for tog fra Hälsingborg og Malmö mod Stockholm ligger en lille by, Hässleholm, som i samme udstrækning som de mange andre småbyer i Sverige har haft en rivende industriel udvikling. Samtidig har disse byer fået en invasion af udlændinge og deriblandt mange katolikker. Sognepræsten i Malmö har længe været klar over denne situation, og hver måned blev der holdt to gudstjenester i den lokale svenske statskirkes menighedshus. Søndag den 13. marts blev en festdag for den lille menighed, som i stort tal var mødt frem for at opleve indvielsen af et lille kapel i en villa, og stedets statskirkepræster var mødt frem. Danmark var repræsenteret ved generalsekretæren for Caritas, Msgr. Knud

Ballin. Indvielsen blev foretaget af sognepræsten for Malmö sogn, som strækker sig et par hundrede kilometer i nordlig og østlig retning, den første hellige messe blev læst af domprovsten ved St. Eriks Kirke i Stockholm, Msgr. Koch, og prædikenen blev holdt af initiativtageren og præsten ved kapellet, pastor Solt, som er velkendt af mange katolikker i Danmark, idet han regelmæssigt holder gudstjeneste for ungarene i København. Kappellets navn er St. Knut's Kapel, idet St. Knud stadig spiller en stor rolle i skånske kredse, og derfor er egnet til at være betegnelsen for en ny lille menighed i den nordlige del af Skåne, som nok snart vil blive udskilt til eget sogn.

N

Den stille uge

Vi står foran den stille uge – det centrale tidsrum i kirkeåret, har man vel lov til at sige. Vi fejrer Vor Herres indtog i den by, hvori han først blev hyldet og så inden ugens udgang dømt til en død, der blev samfundets udskud til del. Her er en klar linje. Gud bliver menneske – »ikke som en dronning spiller hyrdinde«, som der står et andet sted i bladet, men i solidaritet med de ringeste af os. Før og efter sin død på korset gør han det klart for dem, der følger ham, og tror på ham, hvem han er – selv om deres tro i svage øjeblikke ikke var meget mere bevendt end vi andres – og det kan faktisk være os lidt af en trøst.

I dette PÅSKENUMMER har vi for en stor del koncentreret os om den stille uge. Forskellige af UGEBLADETS medarbejdere har – hver på sin måde – beskrevet et brudstykke af det mysterium, vi fejrer: storheden, lidelsen, friheden, underkastelsen, fattigdommen, der gør rig osv. Har vi hjulpet læserne et skridt videre i deres betragtninger, skulle det glæde os. Endnu mere skulle det glæde os, om vi havde hjulpet den enkelte lidt nærmere ind til kernen af det liv, der gennemlevs i den stille uge med liturgien som fast struktur.

Ugebladets redaktion ønsker læsere og medarbejdere en på en gang rolig og foruroligende stille uge og en velsignet påskefest.

HK

PALMESØNDAG - KONGEN HYLDES

Når vi vil forestille os, hvad der skete i Jerusalem hin 2. april i året 30, seks dage før den lange, bitre dag, vi kalder langfredag, behøver vi ikke at se Kristusfilmenes mægtige opbud af menneskemasser ved Kristi indtog i Jerusalem; og vore »palmeprocessioner« i kirken, bestående af en nydeligt opstillet række af messedrenge og børn, der bærer »palmegrene« (d.v.s. som regel små fattige buxbomkviste), ledsaget af en søster eller lærer, der med årvågne og kritiske øjne passer på, at alt går pænt og stilfuldt til, korsangere, der med deres gregorianske nodebog i hånden synger liturgiske tekster og Krist konge-hymner, og endelig en menighed, der – hver med sin lille gren i hånden – fungerer som tilskuere og spagfærdigt synger med på en salme, som kun synges denne ene søndag. – Ak, disse palmeprocessioner og disse passive menigheder, hvor lidt har de dog til fælles med den jublende og spontane hyldest, der ombølgede Jesus på denne dag! Hvis vi gerne vil se nogle dokumentariske billeder, der giver os et livagtigt indtryk af Jesu triumftog, må vi tage pressebillederne af pave Pauls besøg i Det hellige Land frem igen, hvor vi ser fredskongens ambassadør snarere skubbet end ledsaget af begejstrede folkemasser drage ind i Jerusalem!

For mange i Jerusalem var Jesus endnu en ukendt, da han nærmede sig byen; han havde kun få gange besøgt hovedstaden. Størstedelen af hans prædikantvirksomhed var foregået i den nordlige provins Galilæa blandt dens bonde- og fiskerbefolkning. Han havde altid været meget tilbageholdende med hensyn til sin persons messianske karakter; kun over for en ubetydelig samaritansk kvinde åbenbarer han sig (iflg. Joh. 4,26), og hos masserne og sine disciple undertrykker han med flid ethvert tilløb til »triumfalisme« (som man i vore dage ynder at kalde det). Palmesøndags triumfale indtog i Jerusalem er den første undtagelse, Jesus gør fra denne regel. Allerede på vejen til Jerusalem havde Jesus været fulgt af store folkeskarer:

mylderet var så stort, at den lille overtolder Zakkæus i Jeriko ikke kunne komme til at se og måtte klatre op i et træ for at få øje på Jesus, og de to blinde ved den samme port, vi hørte om i søndagens Quinquagesima's evangelium, følte sig foranledigede til at spørge, hvad der var på færde, siden så mange mennesker gik forbi. Til disse skarer, der fulgte med – mange sikkert som pilgrimme på vej til påskefesten – sluttede sig de begejstrede skarer fra Jerusalem, der var på vandring til Betania, hvor Jesus havde gjort station hos sin ven Lazarus, som han for nylig havde opvakt fra døden, og hvis søster Maria benyttede besøget som en anledning til at salve hans fødder og tørre dem med sit hår. Judas, som åbenbart ikke deler den almindelige glæde, knurrer over denne ødselhed og får derpå at vide af Jesus, at Maria har vist ham denne hæder i anledning af hans forestående begravelse. Denne fortolkning af Marias handling giver os et indblik i de tanker, der opfyldte Jesus på hans triumftog mod Jerusalem: Han tænker på sin død og giver allerede nu forræderen et vink om, at han ved besked med, hvad der forestår. Udenfor stod den begejstrede menneskemængde; alle disse folk var ikke blot kommet for Jesu skyld, siger Johannes (12,9), »men også for at se Lazarus, som han havde opvakt fra de døde. Men ypperstepræsterne besluttede at de ville slå Lazarus ihjel, thi for hans skyld gik mange af Jøderne derhen og troede på Jesus«.

Stillet midt i denne brænding af begejstring, nygerrighed, mistænksomhed, had og jalousi besluttede Jesus nu at åbenbare sig for folket som dets Messias, dets frelserkonge, dog ikke som krigsherre, men som fredens konge, i overensstemmelse med profeten Zakarias' ord (9,9 ff):

»Fryd dig såre, Zions datter, råb med glæde, Jerusalems datter! Se, din konge kommer til dig. Retfærdig og sejrrig er han, ydmyg, ridende på et æsel, på en asenindes føl. Han udrydder (strids)vognene af Efraim, hestene af Jerusalem, stridsbuerne ryddes til side. Hans ord stifter fred mellem folkene . . .«

Som en konge rekvirerer Jesus det ridedyr, der svarede til profetiens ordlyd; men det gik først senere op for hans disciple, at de havde været med til at opfylde en profeti om Messias. »Da Jesus var herliggjort, kom de i hu, at dette stod skrevet om ham, og at man havde gjort dette for ham«, bekender Johannes i sit evangelium (12,16).

Folkeskarernes begejstring voksede dog endnu mere, da de så, at Jesus tog imod deres kongehyldest. De bredte deres kapper ud på veien (som tæpper), skar grene af buske og træer og stræede dem på vejen, og fra gruppe til gruppe bølger folkets taktfaste råb: »Hosianna, Davids Søn! Velsignet den, der kommer i Herrens navn!« (Ordene er taget fra salme 118, 25 f.; »Hosianna« betyder »giv dog frelse!«, men var efterhånden blevet til et almindeligt hyldestråb) »Velsignet være vor fader Davids rige, som kommer« (Mark. 11,10). Der var også mange børn med i optøget, som endnu blev ved med deres hosiannaråb, da Jesus straks efter sit indtog i byen begav sig til templet og rensede sin Faders hus for den uværdige handel med offerdyr, der foregik i dets forgårde, så ypperstepræsterne og de skriftekloge harmedes og spurgte ham: »Hører du ikke, hvad de siger?« hvorpå Jesus svarede dem: »Jo, men har I aldrig læst de ord: Af spædes og diendes mund har du beredt dig lovsang?« Allerede på vejen havde Jesus svaret nogle farisæere, der opfordrede ham til at bringe disciplenenes hyldestråb til tavshed: »Jeg siger jer, hvis disse tier, skal stenene råbe« (Luk. 19,40). Og Lukas fortsætter: »Da han kom nærmere byen, græd han over den og sagde: »Vidste blot også du på denne dag, hvad der tjener til din fred! Men nu er det skjult for dine øjne. Thi dage skal komme over dig . . .« Det er fredens konge, der græder over sin elskede bys ødelæggelse ved krig. (Villemon ikke også have grædt ved at se vor tids krigsruiner?) Og på samme måde tænkte han på sin bys ødelæggelse, da de samme folkeskarer ledsagede ham til Golgata, ikke med hyldestråb, men med spot og hån; da var folket forvand-

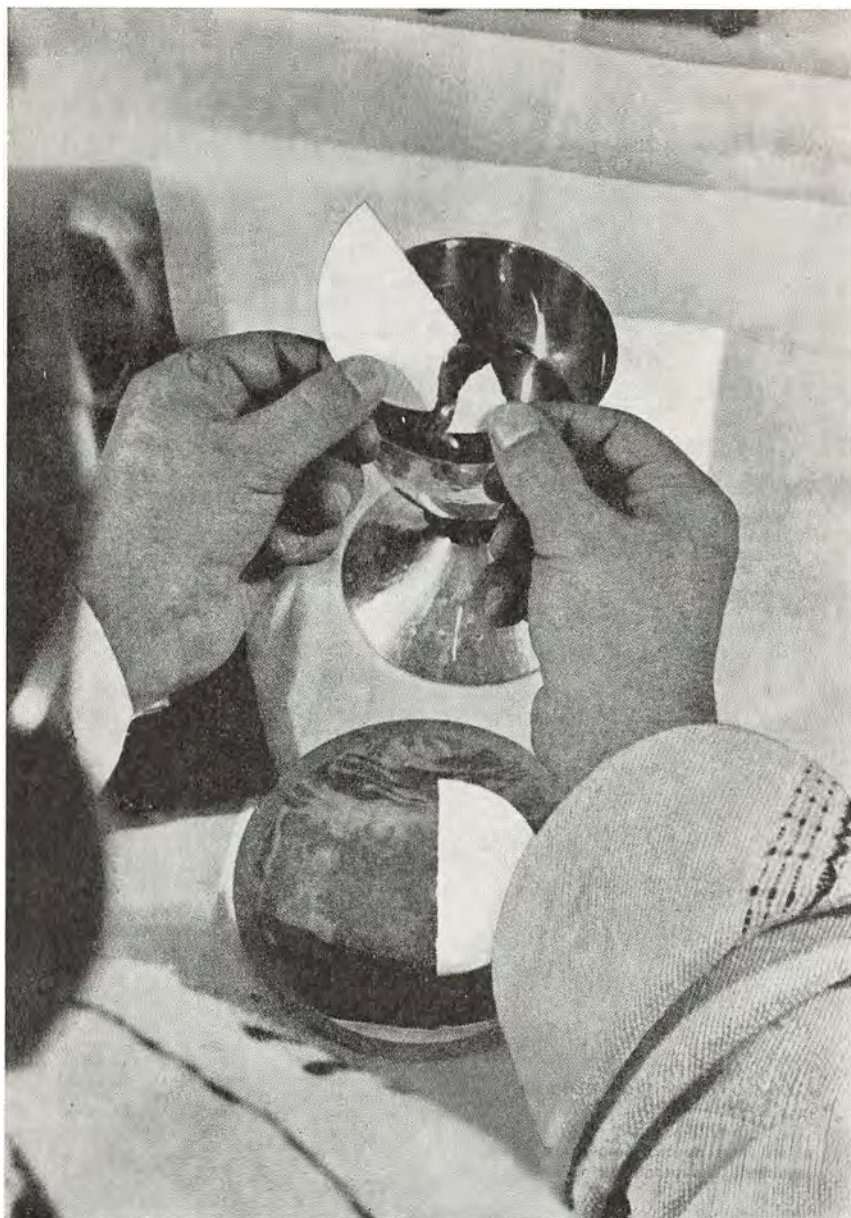
let og forført. Herren er den samme; han elsker sit folk, når det hylder ham med palmesving og hurraråb, og når det kroner ham med spottens tornekrone.

Ja, Pilatus sagde mere, end han egentlig ville sige, da han præsenterede alle tiders fredskonge for folket og sagde (Joh. 19,14):

»Ecce, rex vester – Se, jeres konge!«
Vi giver ham ret og synger vor Konges pris:

LOV OG ÆRE OG PRIS
VI BRINGER DIG, KRISTE FORLØSER,
HVEM HOSIANNA TILSANG
BØRNEENS JUBLENDE FLOK!

J. Coenen S.J.

Når klokken tier

Et billede blev knust, atter
sammenføjet og fik nyt liv.
Skærtorsdag tages op til
ny vurdering

Det begyndte med nogle skår i en papirkurv. De lå der en morgen og fangede pludselig min opmærksomhed – jamen var det ikke det gamle gibsrelief, der havde hængt – ja, hvor var det egentlig, det havde hængt? Hvornår havde jeg sidst set det i live? Nu blev det mig pludselig klart, at det havde værdi for mig, trist, at det var gået i stykker.

Jeg samlede stumperne sammen og lagde dem på bordet, det viste sig at de kunne limes, der manglede intet. Før jeg havde fundet limen frem, kom min store pige forbi, »nå, er det gået i stykker? det skal du ikke være ked af, var det ikke lidt – overdrevet? Vi kunne næsten ikke være bekendt at have det hængende, vel?«

Sandt nok, relieffet var fjernt fra tidens krav om sober enkelthed og materialets kvalitet, det var et Jesuhjerterelief, med lam og palmer og symboler i massevis, det var absolut ikke et billede af den slags, der vidner om ejerens gode smag og kultur, tværtimod. Men det var noget helt andet og for mig langt mere værdifuldt. Det mindede mig om øjeblikke i Guds nærhed, dengang, da min horisont var nemmere at overse, da der var mere tid til at standse op og læsse bekymringerne af og få fred i stedet. Nu bærer jeg dem med mig, bekymringerne, jeg har ikke så megen tid, for mine lader er blevet bygget større, og jeg må styrte rundt for at fylde dem op og holde dem vedlige.

Såvidt var jeg nået i mine betragtninger, da telefonen ringede. »Kunne De tænke Dem at fortælle lidt om, hvordan man højtideligholder Skærtorsdag i hjemmet?« spurgte en stemme. »Jamen vi holder ikke dagen særlig højtidelig, udover at vi går i kirke om aftenen, så det kan jeg desværre ikke påtage mig«, svarede jeg, sagde høfligt farvel og gik ud til mine afbrudte sysler, dem med laderne, der skulle fyldes.

Der lå gibsskårene stadig, samlet som et puslespil – atter engang måtte jeg konstatere, at der er ting, der smuldrer bort for os, fordi vore sanser, der er sløvet af vanen, ikke mere opfatter deres værdi, først når vi har mistet tingene, åbnes vore øjne igen. Mit Jesuhjertebillede havde igen fået værdi for mig, omend det nu objektivt set var mere værdiløst end nogensinde, for realiteten, som det symboliserede, var blevet levedejort påny.

Skærtorsdag? Hvordan plejer vi at lade den forløbe? Den hører jo til de dage, der er fridage, men ikke »befalede« helligdage, man har altså mulighed for at få en del arbejde fra hånden, i haven eller hvor det ellers kan falde for – og når vi så alligevel går i kirke om aftenen, selvom vi ikke engang har pligt til det, ja så må det da være helt i orden, vi er da heldigvis pæne, praktiserende katolikker. Godt, man ikke er som svenskerne, der holder hele erhvervsmaskineriet i gang! Vi ved da ihvertfald, hvad Skærtorsdag står for – eller gør vi? Indstiftelsen af Alterets Sakramente, Oliehaven, hvad siger de ord os? Fatter vi perspektivet bag dem? Ganske vist lytter vi andægtigt til Skriftens ord og vi glæder os over den skønhed, liturgien giver disse mysterier, men prøver vi virkelig at leve os ind i dem, at fatte hvad det er, der er blevet os givet den aften i nadversalen?

Hvor ofte gør vi os klart, hvad Alterets Sakramente betyder for os? Vi modtager det, måske hver søndag, måske oftere, men tager vi imod gaven som det, den er, foreningen med den almægtige Gud? Måske begreb vi det bedst allerførste gang, vi modtog den, om det så var med barnets blinde tillidsfulde tro eller med det modne sinds reflekterende overbevisning?

Hvorom alting er, selve mysteriet i dets egentlige format, det har vi aldrig fattet helt, vil måske aldrig komme til det i denne tilværelse. Måske kan forholdet bedst forklares med de ord, vi finder hos Shelley, i Sophus Clausens gendigtning af »The sensitive plant«: »For kærlighed, skønhed og lykkelig glød, der findes ingen forandring og død, men de går vore mørke sanser forbi, med et lys, som vi ikke kan blive i.« Ganske vist taler digteren her om kærlighed og skønhed på det mere æstetiske plan, medens den kærlighed, der bliver os til del i Sakramentet, ligger på det guddommelige, men er forholdet ikke det samme? Vore sanser er formørkede, sløvede af hverdagens slid og stræben, vi ville blive blændet, hvis vi altid skulle se sandheden klart, kun i enkelte lykkelige strejf får vi en anelse om den skønhed, der er os beredt, men dette strejf opfattes kun af den, der gennem indlevelse og stilhed har vænnet sine øjne til lyset. De fleste af os går direkte fra mørket ind i lyset og må derfor beholde solbrillerne på.

SKÆRTORS DAG

Natten dengang i Getsemane

var rystende ond og grim.

Men den stærke er sat til at våge

og lide med åbne øjne

for at bruge den kraft, han vokser med,

til at hjælpe de svage, der sov.

Lis Thorbjørnsen

Men så mærkelig er Skærtorsdag, at vi midt i glæden, der understreges af orglets brusen og klokkenes kimen, bliver tvunget til at standse op – orglet tier, klokkenes klang bliver erstattet af træets hårde, nøgterne klapren. Gaven, der blev givet os, var dyrekøbt, den kostede lidelse i samme mål – vi aner dunkelt den store sammenhæng i universets love: Glæden, der var os tiltænkt, de uoverskuelige muligheder kastede vi vrag på, forspildte dem ved synd – synd fører til lidelse og død, men vor gæld blev betalt af Gud selv – så stor var Hans kærlighed til os, at Han gav sin søn, for at vi ikke skulle fortabes. Vore øjne tvinges bort fra lyset for en stund,

vi begynder at forberede os til at stå under korset, og natten til Langfredag falder på, med vagten ved graven. »Kunne I ikke våge én time med mig?« Ordene lyder for vore øre som et ekko.

Et billede blev knust, atter sammenføjet og fik nyt liv, fordi dets eneste værdi havde været begravet under de slagter, travlheden havde aflejret i mit hjerte. Noget langt større blev taget op til ny vurdering, tvunget ud af vanens sløve selvfølgelighed gennem et spørgsmål – Skærtorsdag – jeg må begynde at vænne mine øjne til lyset.

E.G.

GUDS FREMMEGØRELSE

En langfredagsbetragtning af Ellen Nielsen

Den marxistiske påstand, at den kristne tro »fremmedgør« mennesket, tømmer det for dets eget væsen og fører det bort fra dets egentlige opgave i verden, er ofte tilbagemået fra teologisk hold. Det betyder dog ikke, at man nægter, at fremmedgørelse eksisterer som fænomen. Psykiateren Erich Fromm mener, det første gang er beskrevet i Det gamle Testamente, idet israeliternes afgudsdyrkelse netop er en fremmedgørelse: mennesket laver en figur med sine hænder og giver sig bagefter til at tilbede den. Den spanske teolog Gonzalès Ruiz sagde i et foredrag ved universitetet i Madrid i fjor, at de kristne stadig har muligheder for at fremmedgøres, nemlig når deres religion forvandler sig til en hindring for menneskets sande udvikling. Det kunne der nævnes mange eksempler på. Marx og Engels beskrev de fænomener, de iagttog omkring sig i det 19. århundredes samfund.

Men kristendommen er i sig selv det stik modsatte af menneskets fremmedgørelse, er der teologer, der hævder. Ikke blot at kristendommen i realiteten giver mennesket tilbage til sig selv i ret forstand. Men det paradoksale er, at når man tænker sagen igennem, er det her *Gud selv*, der fremmedgør sig, nemlig ved inkarnationen. Kristus, der hænger i døds kamp på korset, det er den til det yderste frivilligt fremmedgjorte Gud. Drevet af en helt ufattelig kærlighed lægger den anden person i Treenigheden sit guddomsvæsen fra sig. Guds søn abdicerer fra sin rang som Gud. »Da Kristus Jesus eksisterede i guddomsskikkelse, anså han jo

ikke det at være på lige fod med Gud for noget, han skulle gemme på og nyde for sig selv – tværtimod: han afklædte sig den frivilligt, han iførte sig slaveskikkelse og blev som en af os mennesker; da han så, at se til, var blevet som et menneske, gjorde han sig endnu ringere: han underkastede sig døden – ja en død i galgen« (Fil. 2,6).

Fordi Gud elsker mennesket, vil han dele vore kår og løbe den risiko, det indebærer. Han tager vort parti. Gud blev ikke menneske, sådan som en dronning spiller hyrdinde. Det er for alvor. Det ser ud, som om han behøver os. »Gud har brug for mænd«, blev en film kaldt på dansk. Men meningen med titlen var at sige, at Gud har behov for os mennesker.

Det er gribende og rystende, når vi forstår, at når så mennesker ikke vil søge Gud, så giver Gud sig til at søge dem. Han ønsker at have behov for mennesker. I én af sine personer har den treenige Gud faktisk vist dette behov. Siden inkarnationen fandt sted, er der ikke et eneste menneskeligt problem, hvor Gud ikke er medindblandet. Hvor afvæbnende er det ikke, at Gud ikke blot ville komme og give os noget, men han ville tage imod, ville blive afhængig af mennesker. Gud der stiller sig til menneskets disposition, som digteren Péguy sagde. Vi mennesker, som ikke af natur er i stand til det, vi søger altid at være os selv nok, og deri ligger vor synd. Men den eneste, der kunne være sig selv nok – han ville ikke. Han ville være hos os, koste hvad det ville.

Og det kostede mørket på Golgatha. Han valgte at smage døden for os alle og lære lydighed ved det han led, skriver Robert Hugh Benson i en af meditationerne i »Kristi venskab«. Ja, Kristus vil, at hans eget venskab med Gud skal synke i mørke. Det syn, som er saligheden, og som mennesket mistede ved syndefaldet, og som Jesus Kristus aldrig kan miste, bliver overskygget for *hans* øjne, som kom for at give det tilbage til os ved forløsningen. »Min Gud, min Gud, hvorfor har du forladt mig ...« Nok var det en af Davids salmer, Jesus bad, og nok ender den i triumf. Men alligevel. Golgathas mørke var ikke blot fysisk, det var også åndeligt. Det var fremmedgørelsens dybdepunkt.

Kristus har tilstået for alverden, at hans sjæl var i mørket, fortsætter R.H.B. Nu ydmyger han sig endda dybere og råber til mennesker om hjælp: »Jeg tørster!« I verdenshisto-

»Gud har brug for mænd« (Pierre Blanchard som sakristanen, der fristes til at virke som præst).

riens årtusindlange Golgatha råber Jesus til mennesker om hjælp, og han som giver alt – han nedlader sig til at bede derom. Hvis vi ikke vil tage mod hans hjælp, så kan vi da i det mindste hjælpe ham, siger han. Det er forunderligt at tænke på, at menneskene har draget ham så dybt ned som til dette. Og at mennesker, som ikke vil svare ham for deres egen skyld, somme tider svarer for *hans* skyld ... Den romerske soldat gav Jesus at drikke, som den samaritaniske kvinde havde gjort det ved brønden.

Fremmedgørelsen går fra guddomskår til menneskekår, videre til fattigdom og ender i den af samfundet udstødet fuldkomne prisgivet på korset.

»Men så har Gud til gengæld op-højet ham til en højhed uden mål og grænse og tildelt ham en rang så høj, at Jesus blev den, alle væsener i himlen og på jorden og i underverdenen skal falde på knæ for« (Fil. 2,9).

Nok skal vi kristne ikke lade os fremmedgøre i marxistisk forstand. Men vi skulle gerne, både hver for sig og samlet som Gudsfolket i kirken, følge Kristus i hans villighed til at give afkald på privilegier, acceptere risikoen ved at være uden ressourcer, havde mod til at vandre med tillid blandt mennesker. Som Paul VI, da han gik gennem Jerusalems gader trængt og skubbet af folkets masse. Det var et vink til os alle.

Ellen Nielsen

LANGFREDAG

*Og for mig stod det røde kors
i nattens sorte luft.*

*Og for mig stod det røde kors.
Brændt ind i nattens dybe grund.
Brændt ind i hjertets grund.*

Lis Thorbjørnsen

I den ortodokse kirke er tilskuerne ikke hovedsagen. Man står trykket op ad væggen.

Den ortodokse religion er velegnet til at tilfredsstille menneskets naturlige fromhedsbehov, hvis man dermed mener et behov, der opstår af menneskets bevidsthed om sin egen enorme lidenhed; mennesket segner under sin lidenheds byrde, det kan der være grund til.

I den ortodokse gudstjeneste er ikke tilskuerne hovedsagen, men Gud. Man sidder ikke på bænke som i operaen for at blive påvirket af svævende barokengle og orgelmusik. Man står og trykker langs væggene, mens præsten vandrer omkring i kirken, foran ikonostasen og bag ved ikonostasen, og gør op med Gud. Vil man se på, så værsgod. Præsten og hans medhjælpere begynder gudstje-

nesten længe inden nogen gider gå derhen; det er hans arbejde, og det er vældige mængder tekst, der skal tages igennem hver gang. En gammel præst med godt smurt mundlæder klarer det på nogle timer, for en yngre er det værre.

Efterhånden som gudstjenesten skrider frem, kommer flere folk til stede, selv om ganske vist en del, der mener at have fået hellighed nok, trækker sig ud. For at menigheden ikke skal blive forbigået, får alle, der er nærværende ved afslutningen, sin stump af Brødet – et stykke solidt landbrød. Og præsten træder frem fra ikonostasens port og siger – det lyder, som om han først nu lagde mærke til tilskuerne: Kalí méra sas – goddag alle sammen.

KRISTUS

er

opstanden

•

Kristós

anéste

Klokken fire julemorgen. Familien på vej til kirken hen ad stranden. Natten er mørk. Brændingen bryder mod den sorte strand, kækker sandet med sin sorte kam, kækker det og kækker. Vinden blæser sand i skoene; jeg holder min lille datters hånd i min, sammen trasker vi frem gennem sandet.

Det lyser gennem kirkens små flaskeglasvinduer. Gennem den åbne dør høres syngende stemmer. Vi går ind og tænder vore lys til ære for Marias søn, til hvis ære der i snart to årtusinder er flydt sådanne strømme af voks og blod.

Kristus døbes. Krucifixet bæres ud af kirken, ud på molen og sænkes i havet.

Lidt om
østskirkernes
gudstjeneste
og den
store ortodokse
påske

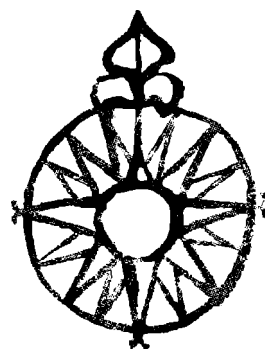
Kristus er død. Ikonen ligger på lit de parade midt i kirken, dækket af blomster, det er graven. Graven bæres omkring i byen, menneskene følger den i procession, havvinden slukker deres lys. Skolebørnene synger.

Kristus er opstanden. Midt om natten vækker kommunalbetjenten hele byen med dette bud, hamrer på dørene og råber: *Khristós anésti!* Kristus er opstanden! Og alle får travlt med at klæde sig på og styrte ud.

Fra den svenske forfatter
Willy Kyrklund's bog *Aigaion*.

PÅSKE- NAT

*Kristus er opstanden!
I den mørke nat
siges glædesbudet,
Vi har lov at svare.
Sandelig opstanden!*

*Lysene er tændte
af det ene lys.
Ordet, glædesflammen
rækker vi hinanden.
Kristus er opstanden!*

*Sandelig opstanden.
I'or dybe nød,
i en verdens jammer
lyser glædesbudet.
Kristus er opstanden!*

Lis Thorbjørnsen

Biskop Mercier.

HAN ER IKKE BLOT BISKOP FOR KATOLIKKERNE

Den 7. december i fjor blev der i Rom uddelt et dokument, som man snart begyndte at kalde »Skema 14«, og som vi gengiver andetsteds i bladet. Teksten, som var af privat karakter, men som blev tilsendt samtlige koncilmædres og selv til paven, var udfærdiget af en gruppe ikke navngivne biskopper. De pågældende biskopper afgav i erklæringen en højtidelig erklæring om, at de fra nu af meget konkret havde besluttet sig til at leve mere i overensstemmelse med den evangeliske fattigdoms krav, end de hidtil havde gjort. Adskillige af iagttagere på kirkemødet tøvede ikke med at betragte dette dokument som en af de bedste og betydeligste frugter af det andet Vatikankoncil.

Hvem var nu disse biskopper? De tilhørte alle en gruppe, kaldet »de fattiges kirke-gruppen«, som siden koncilets begyndelse regelmæssigt var mødtes for at drøfte spørgsmålet om Kirkens ansvar over for de små og de fattige. Der var biskopper fra mange forskellige lande, hovedsagelig dog fra Europa og Sydamerika, og deres antal kan anslås til mellem 50 og 500 – alt efter om man kun tæller gruppens faste medlemmer med, eller man også medregner de mange interesserede, der fra tid til anden deltog i møderne. Når gruppens medlemmer til det sidste ønskede at bevare deres anonymitet, var det ikke, fordi de ikke ville være deres meninger bekendt, men simpelt hen, fordi de var så beskedne, at de ikke ønskede at give indtryk af at ville skille sig ud fra de øvrige, og at de ville give deres bispekolleger en lektion i, hvordan fattigdommen skulle leves.

Trods anonymiteten lykkedes det mig dog at finde ud af navnet på en af dem, der havde taget initiativet til gruppen, nemlig biskop Mercier af Laghouai i Sahara. Biskop Mercier, der tilhører De hvide Fædres Orden, er 63 år gammel. Hans bispedømme, som er et af de største i verden, omfatter et areal, der er ca. 45 gange så stort som Danmark. Biskop Mercier må årlig tilbagelægge ti tusinder af kilometer for at besøge medlemmerne af sit bispedømme, der dog ikke er særlig talrige: 56.000 i alt. Men som alle missionsbiskopper er biskoppen i Sahara klar over, at han ikke er biskop for katolikkerne alene, men for alle, der bor i hans stift, hvilket vil sige over en million mennesker i alt, hvoraf de fleste er muhamedanere.

Biskop Mercier tog meget venligt imod mig og erklærede sig villig til at besvare mine spørgsmål.

– *De har været primus motor inden for den gruppe af biskopper, man har kaldt »de fattiges kirke-gruppen«. Hvordan blev gruppen startet?*

– Det hele begyndte meget beskedent ... det var her på mit værelse ... en aften under koncilets første samling. Jeg fik besøg af en præst, som boede i Nazaret og tog sig af de fattige familier der. Han byggede huse til dem. Hans overordnede, biskop Hakim, som er ærkebiskop i Galilæa, havde bedt ham komme til konciliet for der at fungere som en slags talerør for de fattige og især for de fattige arbejdere. Denne præst havde udarbejdet en rapport om »Kirken og de fattige«. »Men,« sagde han den aften, »jeg har ingen myndighed. Jeg er jo ikke biskop. Kan De ikke støtte mig?« For at

hjælpe ham skrev jeg dagen efter selv en rapport, hvori jeg forsøgte at påvise, at vi på dette felt stod over for tre presserende opgaver: 1) at udarbejde en klar og utvetydig lære om de fattiges plads i evangeliet, 2) at oplyse den offentlige mening her på konciliet, 3) at sætte noget konkret i gang, dvs. at omsætte denne lære i praksis.

Jeg viste begge rapporter til biskop Himmer af Tournai i Belgien, der for sin del var stærkt optaget af det samme spørgsmål. Et par dage efter kom biskoppen rent spontant med sit svar: »Vi må danne en gruppe, der tager sig af disse problemer. Og vi må opfordre ærkebiskoppen af Lyon, kardinal Gerlier, til at stille sig i spidsen for arbejdet. Lad os til en begyndelse nøjes med at indbyde 10–12 biskopper, og så får vi se ...« En uge senere mødtes vi første gang. Alle de indbudte kom. Den dag startede det hele.

– *Hvad har gruppen så fået udrettet?*

– Hvis jeg må have lov at sige det, arbejdede vi under første samling alt for sentimentalt og usagligt. Vi prøvede at løse store spørgsmål: Hvad mener vi om de fattiges plads i Kirken? Hvordan kan vi biskopper gennemføre et liv i større nøjsomhed? osv. Vi mødtes hver fredag. Mange af vore bispekolleger kom af sig selv til disse møder. Næsten alle så ud til at være interesserede og støttede os i vore bestræbelser – uden dog selv at forpligte sig til noget bestemt! Vi havde derfor indtryk af, at det hele var kørt uhjælpelig fast. Men i dag kan vi se, at ideen allerede dengang var begyndt at slå an. Mange af biskopperne begyndte at få dårlig

Livet i fattigdom er en lige så uomgængelig betingelse for at kunne drive mission som vor stræben efter kristen enhed, siger biskop Mercier i dette interview

samvittighed og indse, at deres levevis ikke rigtig var i overensstemmelse med den evangeliske fattigdoms krav. Og ikke mindst begyndte de at føle deres ansvar for de to milliarder fattige, der i dag lever på vor klode, og som man må betragte som »et åbent sår i menneskeheds side«.

Ved afslutningen af den første koncilsamling, den 6. december 1962, holdt kardinal Lercaro, der med stor interesse havde fulgt vort arbejde, en opsigtsvækkende tale, hvori han opsummerede de fleste af vore tanker og gav mange af os en hel del at tænke over. Blandt de 70 udkast til konciltekster, der er blevet udfærdiget, sagde kardinalen en dag, er der ikke en eneste, der behandler det emne, som er kernen i hele evangeliet, nemlig Kristi tilstedeværelse i de fattige. Denne tanke burde i virkeligheden være sjælen i og midtpunktet for hele koncilet arbejde, både hvad loven og hvad læren angår. Er den ikke det, svigter vi både evangeliets budskab og hele menneskeheds forventninger. Vi står her over for et emne, som vi ikke har lov til at vige udenom.

– *Har De indtryk af, at koncilet under de følgende samlinger har svaret på kardinal Lercaros opfordring på dette punkt?*

– Hvis jeg skal være helt ærlig, må jeg desværre besvare Deres spørgsmål med nej. De synlige resultater, kirkemødet på dette område er nået til, er i hvert fald meget ringe. Da Paul VI under koncilet tredje samling højtideligt skænkede sin tiara væk, for at de penge, den var værd, skulle gives til de fattige, kunne man have forventet en lignende gestus fra biskoppernes side. I det mindste reg-

nede jeg selv med det og ventede, at man fra vor side ville følge pavens eksempel og sælge vore mere eller mindre kostbare bispekors og bisperinge. Der skete imidlertid ikke noget i den retning. Jeg ved, at paven selv var skuffet over det.

Jeg skal dog tilføje, at jeg ikke helt har tabt modet i så henseende. Jeg tror, at der efterhånden er sket meget – men at det er sket langsomt og i det skjulte, i hjerternes inderste. Det er på dette område ikke de ydre demonstrationer og det, der falder mest i øjnene, der tæller mest, men den indre åndelige modningsproces, der lidt efter lidt får hjerterne til at åbne sig for nye sider af evangeliet. Mange af biskopperne forstår, at Kirken nu endelig må bryde med den pengemagt, den alt for længe har allieret sig med, og at livet i fattigdom er en lige så uomgængelig betingelse for at kunne drive mission, som vor stræben efter kristen enhed på sin vis er det. En »rig« kirke er en lige så uoverstigelig hindring for evangeliets udbredelse som en splittet kirke. Begge dele er imod vidnesbyrdet . . . Mange koncilmænd har i deres indlæg under tredje og fjerde samling givet udtryk for, at de er kommet til en fornyet forståelse af disse elementære, men meget væsentlige sandheder. Mange er også i deres offentlige fremtræden begyndt at iagttage større nøjsomhed og enkelhed. Det såkaldte »skema 14« er det håndgribelige vidnesbyrd om, at dette ønske vinder større og større udbredelse.

– *Pave Paul har flere gange understreget, at kirkemødet ikke er et slutpunkt, men snarere et startpunkt. Hvad skal vi efter Deres mening gøre for at bibringe den katolske kirke*

større og større sans for den evangeliske fattigdom?

– Først og fremmest må teologerne tage fat. De har alt for længe udelukkende fremstillet fattigdommen som et »evangelisk råd« eller en moralsk dyd. Men i virkeligheden er den meget mere end som så. Fattigdommen er et »mysterium«, der udgør en del af selve kristendommens kerne. Den er uløseligt forbundet med Kristi menneskevordelse og med hans frelsesværk. Tænk for eksempel på, hvad der står i brevet til filipperne om Kristi egen fornedrelse: »Da han var i guddomsskikkelse, holdt han det ej for et røvet bytte at være Gud lig« (Fil. 2,6). Da Kristus blev menneske, gjorde han sig selv til en »fattig«.

Og Kristus lever den dag i dag i Kirken – i den samme fattige skikkelse. Teologerne har århunderet igennem indtil hudløshed diskuteret Kristi sande tilstedeværelse i nadverens sakramente – dvs. under brødets og vinens skikkelser. Hvorfor har de talt så lidt om hans tilstedeværelse i *de fattiges* skikkelse, en tilstedeværelse, som evangeliet dog vidner lige så tydeligt om? Tænk blot på Matæus 25,40: »Hvad I har gjort imod en af mine mindste brødre dér, har I gjort imod mig.« Ifølge denne tekst er de fattige sandelig et tegn på og et sakramente for Kristi nærværelse – ligesom nadveren på sin måde er det. Her står vi over for en traditionel trossandhed, som vi desværre alt for længe har overset, og som vi nu skal til at opdage på ny. Det er hævet over enhver tvivl, at de første kristne menigheder i meget højere grad end vi havde sans for Kristi tilstedeværelse i de fattige. Dyrkelsen af hans tilstedeværelse i eukaristien udviklede sig først i middelalderen – altså meget senere . . . For øvrigt må de to ting naturligvis ikke sættes i modsætning til hinanden. Det, vi snarere skal, er at forstå, at de supplerer hinanden, og at det, at vi giver det materielle brød til de fattige, skal ligge i direkte forlængelse af vor egen deltagelse i det eukaristiske måltid. Vor altergang, hvor vi modtager det åndelige brød, kommer først til udfoldelse, når vi deler det materielle brød med de fattige. Hvorfor? Fordi det andet bud er det første lig. Det har været sandt til alle tider, men hvor meget mere er det det ikke i dag, hvor et af vore største og vigtigste problemer – som Johannes XXIII skrev det i »Mater et Magistra« – er det problem, der hedder »misforholdet mellem de rige og de

fattige nationer».

Lad os nemlig ikke glemme, at Kirken over for denne skrigende uretfærdige fordeling af goderne mellem rige og fattige paradoksal nok står på de riges side. Kortet over kristendommens udbredelse dækker næsten til fuldkommenhed kortet over de rige og veludviklede nationer. Her står vi over for den egentlige forargelse, en forargelse, som koncilet heldigvis blev klar over. I det 19. århundrede mistede Kirken arbejderklassen. I det 20. århundrede vil den, hvis den ikke gør en virkelig indsats for at bøde på det, miste enhver mulighed for at komme i kontakt med den blok, der hedder U-landene. Og denne mulighed vil den miste ved sin egen skyld, fordi den har foretrukket at stille sig solidarisk med de rige i stedet for med de fattige.

– De mener altså, at vi kristne må gøre en dobbelt indsats, dels på det sociale plan ved at fremme den sociale udvikling og dels på det religiøse plan ved at forkynde evangeliet for de fattige.

– Ja, netop. Og jeg vil endda gå så vidt som til at sige, at vi, hvis vi vil være virkelige kristne, må give de fattige en præferencestilling. De skal for os komme i første række. Evangeliet kræver, at vi først skal bringe budskabet om Guds kærlighed til de fattige nationer og til de små i samfundet – som Kristus jo også selv gjorde det. Efter min mening er det en biskops første pligt at udbrede evangeliet blandt de små og de fattige i sit stift. Og når jeg siger fattige, mener jeg det i ordets ganske almindelige betydning som de undertrykte, de forladte, de mindst begunstigede, de foragtede osv. I evangeliet ser vi gang på gang, hvordan Kristus tilkendegiver en utvetydig forkærlighed for disse mennesker. Med hvilken ret skulle vi handle anderledes end han?

Jeg for min del mener, at der ikke kan være tale om en ægte forkyndelse »for hele skabningen«, så længe man ikke begynder med de fattige, og så længe evangeliet ikke bliver forkyndt for dem. Vejen til de riges

Kirken hører hjemme på de fattiges side.

hjerter går via de fattige. Kristi svar til Johannes Døberen er typisk i så henseende: »Sig til Johannes, at evangeliet forkyndes for de fattige!« Jeg vil naturligvis dermed ikke sige, at Gudsriget er lukket for de rige. Nej, men de har ikke nogen forrettighed, som de fattige har det – selv om deres åndelige tomhed måske for dem kan være lige så trykkende, som den materielle nød er det for de fattige, der sidder inde med en slags førstefødselsret. At det glade budskab forkyndes for dem, er pantet på, at det engang vil blive forkyndt for alle. Begynder man ikke med dem, risikerer man simpelt hen at glemme dem og aldrig at tage sig af dem – og sker det, har Kirken svigtet sin sendelse til hele verden og været utro mod sin Herre.

– Men vil denne forret eller forrang, som De taler om, ikke medføre, at præsterne kommer til at tage sig mindre af katolikkerne, end de hidtil har gjort?

– Jo, muligvis – men det behøver

Fortsættes side 22

Det blev kaldt »skema 14«!

Her gengives den
erklæring, som en gruppe
biskopper afgav inden
koncilets afslutning,
— en tekst der er blevet
betegnet som en af koncilets
bedste, skønt det ikke var
et koncildokument

Vi biskopper, forsamlet på det andet Vatikankoncil, er blevet klar over manglerne i vor livsførelse i forhold til den evangeliske fattigdom. Opmuntrede af hinanden, men uden at ville være selvgode og skille os ud fra de andre, har vi, forenede med alle vore medbiskopper, og i særlig tillid til Vor Herres Jesu Kristi nåde og til præsternes og de troendes forbøn i vore respektive bispedømmer, i bøn og i tanke stillet os foran Treenigheden, foran Kristi kirke, foran præsterne og de troende i vore bispedømmer. Ydmygt og i bevidstheden om vor svaghed, men med al den kraft, Gud i sin nåde vil give os, har vi fast besluttet at forpligte os til følgende:

1) Vi vil forsøge at leve på samme måde som det folk, vi er iblandt, både med hensyn til påklædning, føde, befordringsmidler osv.

2) Vi giver for altid afkald på både tilsyneladende og reel rigdom, især i vor klædedragt (kostbare stoffer og iøjnefaldende farver), og på insignier af kostbare materialer.

3) Vi vil personlig hverken besidde fast ejendom, løsøre, bankkontoer eller deslige. Og hvis vi alligevel bliver nødt til at eje noget, vil vi gøre det enten i bispedømmets eller i sociale eller karitative institutioners navn.

4) Vi vil så vidt muligt overlade forvaltningen af økonomiske og materielle midler i vort bispedømme til en komité af kompetente lægfolk, der er sig deres apostoliske opgave bevidst, for at vi ikke så meget bliver administratorer som hyrder og apostle.

5) Vi vil ikke mere hverken mundtligt eller skriftligt lade os titulere med navne eller titler, der udtrykker storhed eller magt. Vi foretrækker at blive kaldt ved det evangeliske navn Fader.

6) Vi vil i vor adfærd og i vore sociale forbindelser undgå alt, hvad der kan se ud, som om vi giver de rige og dem, der har magt, nogen som helst form for privilegier, forrettigheder eller en præferencestilling i det hele taget.

7) Vi vil ligeledes undgå at smigre eller opmuntre nogens forfængelighed for at belønne ham eller anspore ham til at give gaver eller af nogen anden grund. Vi vil opfordre vore troende til at betragte deres gaver som en normal deltagelse i gudstjenesten, i apostolatet og i det sociale arbejde.

8) Vi vil give så meget af vor tid, vore tanker, vort hjerte og vore midler osv., som der er brug for, til apostolisk og pastoralt at tjene mennesker og grupper, der arbejder hårdt, har økonomisk trang og er underudviklede, så længe det ikke kommer til at skade andre grupper og enkeltpersoner i bispedømmet. Vi vil støtte de lægfolk, ordensfolk, diakoner og præster, som Herren kalder til at udbrede evangeliet blandt de fattige og arbejderne ved at tage del i legemligt arbejde og i arbejderklassens liv.

9) I bevidstheden om retfærdighedens og næstekærlighedens krav og deres indbyrdes forhold til hinanden vil vi prøve at ændre »velgørenhed« til en social indsats, der tager hensyn til alle og til alle krav, og som af os udføres som en ringe tjeneste over for de offentlige organer, der tager sig af disse ting.

10) Vi vil gøre alt, for at regeringer og administration vedtager love og opbygger de strukturer og sociale institutioner, som er nødvendige for at yde hele mennesket i alle mennesker retfærdighed, for at stille dem lige og for at give dem lejlighed til at udvikle sig helt og fuldt, og for derigennem at opnå en ny og bedre samfundsorden, som er menneskenes børn og Guds børn værdig.

11) Biskoppernes kollegialitet finder sit mest evangeliske udtryk i, at vi i fællesskab tager os af de store masser – $\frac{2}{3}$ af menneskeheden – der lever i fysisk, religiøs og moralsk elendighed. Derfor forpligter vi os til, alt efter de midler vi har, at bidrage til de udgifter, der er absolut nødvendige i bispedømmerne i de fattige nationer, og til sammen – på de internationale organisationers plan, hvor vi vil vidne om evangeliet som pave Paul VI i FN – at sørge for, at der skabes økonomiske og kulturelle forhold, som ikke fører til proletariserede nationer i en verden, der bliver rigere og rigere, men som gør det muligt for de fattige at komme ud af deres elendighed.

12) Vi forpligter os til i pastoral næstekærlighed at dele vort liv med vore brødre i Kristus, både præster, ordensfolk og lægfolk, så vort embede kan blive en sand tjeneste. Vi vil altså bestræbe os på sammen med dem at tage vort liv op »til revision«, – vi vil opmuntre til samarbejde for snarere at være åndelige inspiratorer end overhoveder i verdslig forstand. Desuden vil vi forsøge at være mere menneskeligt nærværende og åbne, og vi vil være det over for alle, ligegyldigt hvilken religion de tilhører.

13) Når vi er kommet tilbage til vore respektive bispedømmer, vil vi gøre alle i bispedømmet bekendt med vor beslutning og bede dem om at stå os bi med deres forståelse, deres hjælp og deres bønner.

Måtte Gud hjælpe os at være trofaste over for denne vor beslutning.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG den 3.: 2. passionssøndag eller palmesøndag (s. 334, violet).
MANDAG den 4.: Mandag i Den stille uge (s. 354, violet).
TIRSDAG den 5.: Tirsdag i Den stille Uge (s. 358, violet).
ONSDAG den 6.: Onsdag i Den stille uge (s. 373, violet).
TORSDAG den 7.: SKÆRTORS-DAG (s. 393, hvid).
FREDAG den 8.: LANGFREDAG (s. 404, sort og violet).
LØRDAG den 9.: PÅSKELØRDAG (s. 433, violet og hvid).
SØNDAG den 10.: PÅSKEDAG (s. 547, hvid).
MANDAG den 11.: 2. PÅSKEDAG (s. 550, hvid).
TIRSDAG den 12.: 3. PÅSKEDAG (s. 555, hvid).
ONSDAG den 13.: Onsdag efter påske (s. 559, hvid).
TORSDAG den 14.: Torsdag efter påske (s. 563, hvid).
FREDAG den 15.: Fredag efter påske (s. 568, hvid).
LØRDAG den 16.: Lørdag efter påske (s. 572, hvid).
SØNDAG den 17.: Hvide søndag (s. 576, hvid).

SANKT ANSGARS KIRKE, KØBENHAVN

Palmesøndag: Kl. 8: Messe.

Kl. 10: Palmeindvielse og bispemesse.

Kl. 11,30: Messe.

Skærtorsdag: Kl. 9: Bispemesse med olieindvielse.

Kl. 17: Bispemesse.

Langfredag: Kl. 15: Liturgi.

Påskelørdag: Kl. 22,30: Liturgi og højmesse.

Påskedag: Kl. 8: Messe.

Kl. 10: Bispemesse.

Kl. 11,30: Messe.

2. påskedag: Kl. 8: Messe.

Kl. 10: Højmesse.

KVINDEFORBUNDET

Ved generalforsamlingen i Danmarks Katolske Kvindeforbund blev følgende genvalgt for to år: Tove Rasmussen, Agnes Christensen, Eva Jantzen og Gerda Sørensen.

Bestyrelsens sammensætning er herefter: ekspeditionssekretær, cand. polit. Tove Rasmussen (formand), fru Eva Jantzen (kasserer), assistent Gerda Sørensen (sekretær), fuldmægtig Agnes Christensen, billedhuggerinde Ebba Friis-Hansen, fru Henny Krarup Larsen, lærerinde Esther Rich og oversygeplejerske Ruth Weber.

Som suppleanter valgtes: bibliote-

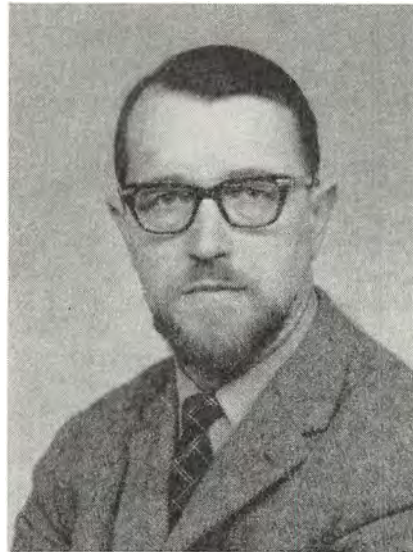
Sct. Ibs Skole i Horsens i stærk udvikling

Sct. Ibs Skole i Horsens har fået byggetilladelse til en ny gymnastiksal, der samtidig skal fungere som menighedssal, oplyser skoleforstander Jens Møller. Man regner med at komme i gang med byggeriet i løbet af en måneds tid.

Meddelelsen om byggetilladelsen er modtaget med stor glæde i Horsens, idet man længe har måttet trækkes med utilfredsstillende forhold. Der er således sket en rivende udvikling i skolen, der nu har 122 elever, mens der for 5½ år siden kun var 25.

Et grundlag for det kommende projekt er skabt gennem basarer de senere år. Disse har indbragt 28.000 kroner, mens hele herligheden kommer til at koste 115.000 kroner. Restbeløbet skal således lånes, men man håber, at der fra forskellig side vil blive ydet bidrag, så grundlaget på 28.000 bliver hævet.

Skoleforstanderen håber stærkt snart at kunne byde endnu en katolsk lærer velkommen til Horsens. Avertering har imidlertid indtil nu ikke givet noget resultat. Det må i denne forbindelse bemærkes, at der ikke er søstre ved skolen længere. Derfor mærker man i særlig grad problemet: at få katolske lærere til de katolske skoler, så grundlaget for at opret-

Jens Møller: Vi mangler en katolsk lærer. Hvor får vi ham fra?

holde en privat skole af denne art kan blive bevaret.

For at vende tilbage til et spørgsmål af mere materiel art, så er der fornylig indlagt fjernvarme i Sct. Ibs Skole. Denne spøg kostede 30.000 kroner – et beløb man har fået gennem et restaureringsfond og gaver.

Svar fra USA

En gruppe amerikanske arbejdere enige med Katolsk Arbejderaktion i Danmark og Sverige

Katolsk Arbejderaktion har fra USA modtaget et svar på en resolution, ved hvilken de protesterede overfor amerikanske havnearbejdere, på grund af forlydender om at disse skulle støtte en boycott mod skibe, der fragter last til Nordvietnam. Svaret kommer fra International Longshoremen's and Warehousemen's Union, der har hovedkontor i San Francisco, og det

hedder i brevet, der er underskrevet af formanden, Lincoln Fairley:

»Kære kammerater! Vi har modtaget jeres resolution af 26. februar. International Longshoremen's and Warehousemen's Union er en uafhængig sammenslutning, som ikke er tilsluttet AFL - CIO (den amerikanske landsorganisation og den dermed samarbejdende kongres for industrielle organisationer) eller sømændenes afdeling indenfor AFL - CIO. Det er denne afdeling, der har proklameret den boycott, I protesterer imod.

Vi har selv i vort fagblad THE DISPATCHER fordømt boycottten. Som I vil se, er vi fuldstændig på linie med jeres resolution.«

kar Augusta Johannesson, lærerinde Etly Johansen, Roskilde og bibliotekar Inge Müller.

Navnene på provinsens repræsentanter vil senere blive meddelt.

Forår i luften

Ganske vist ikke det højtelskede, hviddugede bord, hvor generationer af møde-glade danskere fra højskolens første tid og indtil denne dag har vidst at lade det åndelige og det materielle indgå en højere forening. Men – hvad der er hovedsagen – kaffe fik alle, omend stående, hvor det nu kunne lade sig gøre, og den var god, næsten efter fru Louise Heibergs berømmelige opskrift, og stemningen var endnu bedre...

Næh, det var ikke af mangel på god vilje, ej heller på gode lokaler at man havde brudt med traditionen, men selv de bedste rammer kan glædeligvis nu og da vise sig for små, når tilslutningen bliver overordentlig stor. Og det var, hvad der var tilfældet den 12. marts, da Den danske Diakonissestiftelse havde indbudt sine protestantiske og katolske medsøstre til en fælles mødeaften og stillet søsterhjemmets tre dejlige, i flugt beliggende sale til rådighed.

Det var jo klart, at her måtte man strømme til, såfremt man på nogen måde kunne, for dette var et stykke praktisk økumeni, og aftenens taler var ingen ringere end professor Skydsgård, der oven i købet ville tale om koncilet set med en observatørs øjne. Så da forstanderinde søster Karna Jensen havde taget mod de sidste gæster, var praktisk talt alle 400 stole besat. Diakonissestiftelsens forstander, pastor Johannes W. Jacobsen, bød velkommen og gav derefter ordet til professor Skydsgård, som så en meget forventningsfuld forsamling omkring sig.

Åbenhjertig, fint og klogt redogjorde taleren for indtryk og overvejelser, og på en sådan måde, at vi tilhørere umærkeligt blev ledet til at tænke på vort fælles ansvar, vor fælles forpligtethed over for den omverden, vi på den ene eller den anden måde skal bringe vort fælles budskab til.

Den mere end vellykkede aften sluttede med, at alle gik med ned i kirken og deltog i diakonissernes aftenandagt.

Jovist var der forår i luften den aften, både på den ene og den anden måde...

Sr. Hildegard, O.S.B.

LÆSERBREVE

Motiv- forskydning

Skoleinspektør Erling Tiedemann, Vejle, har sendt os følgende:

Annette Malkki, som står for fasteaktionens fine plakat, siger i Ugebladets nr. 11:

»Min hensigt med motivvalget er at give udtryk for den omhu og interesse, man må vise for at få tingene til at gro, og at det er nødvendigt at hjælpe med til at give bedre livsbetingelser for en levende vækst. Vintergækken tager vi med glæde imod om foråret, fordi den er tegnet på en lysere og varmere tid – derfor har jeg valgt den som et symbol på den tid med større ansvarsfølelse og indbyrdes hjælpsomhed også rent økonomisk set, som vort bispedømme går imod, og som vi må tage godt imod for at virkeliggøre.«

Et fint motiv, – både i betydningen »billedets grundtanke« og i betydningen »bevæggrunden til en handling«. Fasteaktionens motiv har motiveret plakaten ditto, – der er enhed mellem *motiv* og *motiv!*

Tanken om væksten, der skal værnes og gives bedre livsbetingelser, ligger dertil helt på linie med fastens dybeste, evangeliske mening: At ville fremme vor åndelige vækst, at skabe i os bedre livsbetingelser for det liv, vi er kaldet til at leve, – herunder også luge lidt ukrudt ud i os selv, – ja, måske netop luge ud i vor *motivverden* og give de rette motiver forrangen.

Derfor tak til Annette Malkki for plakaten og for ordene, – *men aldeles ingen tak for den liste over bidragydere, som fulgte samme nummer af bladet!* Den ligger på et helt andet plan og er et oplagt forsøg på at tilskynde til *motivforskydning*.

Hvad kan nu være *motivet* til at sende sådan en liste ud på dette tidspunkt? Ja, listen søger selv at give et plausibelt påskud: »I stedet for at sende kvittering til hver enkelt bidragyder, bringes her en liste, opdelt i sogneorden, med navnene på bidragyderne.«

Den er naturligvis for tyk! – og demeteres da også omgående på listens bagside, hvor man opfordres til at gemme den kvittering, man har fået – af postvæsenet!

På samme måde går det med alle de andre motiver, man kunne tænke sig: De måles, vejes og findes uvægerligt for lette i betragtning af, at

det under alle omstændigheder havde været mest naturligt, – hvis man absolut skal have fortalt den venstre hånd, hvad den højre gør, – at sende listen ud bagefter, når indsamlingen var afsluttet.

Næh, motivet er såmænd klart nok: Det er at *presse* penge af folk!

Nu er det – bispedømmets økonomi taget i betragtning – en god hensigt at ville have folk til at betale – og betale meget. Men selv den bedste hensigt helliger som bekendt ikke ethvert middel!

Og det er ikke noget godt middel at ville få folk til at betale, fordi de ikke ønsker at mangle i den liste, der »lader dit navn udråbe på torvet«; listen fremmer ingen inspiration til at vise ansvarsfølelse og offervillighed, men tilbyder på reklamevis en »basun, som du kan lade blæse foran dig på gaden«. – Der mangler bare, at der også stod beløb ved navnene, men det har såmænd nok også været overvejet. Nu har man jo nøjedes med at tælle beløbene sammen for hvert sogn, – konkurrence mellem kollektiver kan jo også give penge...

Er det nu ikke for lidt at gøre vrøvl over? Er sådan en smule liste nok til at motivere et læserbrev med et par siders kværulade?

Nej, naturligvis ikke! De mennesker, som har påtaget sig en del af ansvaret for, at der kommer de fornødne penge i kassen, bør ikke udsættes for offentlig kritik, bare fordi de laver et lille fejltrin; de bør tværtimod takkes for deres slid, – det ske også hermed!

Men: Vi står jo ved begyndelsen til en ny tid økonomisk set, nemlig den tid, hvor vi danske katolikker – allesammen – skal til at virkeliggøre vort fælles ansvar også for den side af sagen, – og i en sådan situation er der grund til at have den største opmærksomhed henvendt på karakteren af den motivation, som søges skabt i menigheden, og der er grund til at råbe vagt i gevær, hvis man for den øjeblikkelige effekts skyld foretrækker pistolmetoder, som på langt sigt vil give bagslag, fordi de ikke fremmer den »større ansvarsfølelse og indbyrdes hjælpsomhed også rent økonomisk«, som Annette Malkki skriver om.

Vejen over saglig og åben redogørelse for bispedømmets økonomiske behov og status er længere og trangere, men den er i sidste ende sikrere, – og hele tiden: mere værdig!

Erling Tiedemann

Se i øvrigt Børge Mannovs opsats på næste side.

Apropos motivforskydning

Det økonomiske råd har det moralske ansvar for fastekampagnen. I formanden, Harald Guldagers fravær, har Børge Mannov på rådets vegne fremsat følgende kommentar:

Erling Tiedemanns kritik af offentlighørelserne af listerne er baseret på en misforståelse. Det er rigtigt, at vi opfordrer givnerne til at opbevare postvæsenets kvittering – ellers kan de nemlig ikke bevise, at de har betalt postvæsenet. Det er også rigtigt, at denne kvittering normalt er tilstrækkelig, nemlig i alle rent forretningsmæssige forhold, hvor en giroindbetaling sker i henhold til en regning eller opkrævning. Men den er bare ikke tilstrækkelig i et tilfælde som fastekampagnen, hvor der er tale om frivillige indbetalinger og altså ikke foreligger regninger eller opkrævninger. Lad mig belyse det med et eksempel:

Hvis en mand betaler en regning ved at gå på postkontoret og indbetale beløbet på kreditors girokonto og pengene af en eller anden grund alligevel aldrig når frem til kreditor, så vil sagen med 100 pct. sikkerhed blive oplyst den dag, da kreditor mister tålmodigheden og sender en rykerskrivelse til manden, der har en god samvittighed, fordi han jo netop ligger med postvæsenets kvittering for, at han har betalt.

Hvis en mand derimod indbetaler et beløb til fastekampagnen, så er

der kun én eneste måde, hvorpå der kan skabes forretningsmæssigt forsvarlig kontrol med, at hans penge nu også virkelig når frem til modtageren, d.v.s. bispedømmet, og den består i at bispedømmet på en eller anden måde giver alle bidragyderne en kvittering – og at de alle ved, at de skal have en kvittering og reagerer, hvis de ikke får en kvittering. Thi her har vi jo ikke mulighed for den efterfølgende rykningskontrol, som man altid kan forlade sig på i forretningsmæssige betalingsforhold.

I øvrigt er det netop af denne grund, at det alle steder er skik og brug at offentliggøre navne og NB! med beløb vedføjet, når man starter en indsamling. Sådanne løbende lister er jo dagligdags stof i mange dagblade.

Som man vil forstå af ovenstående kan det ikke anbefales bidragyderne at indbetale deres bidrag anonymt. Det er bare med til at vanskeliggøre den rent regnskabsmæssige kontrol med indsamlingen, som vi til syvende og sidst jo alle må være interesseret i at forlange.

Dertil kommer, hvad der er en helt anden og måske vigtigere sag, at al denne anonymitet og tys-tys-mentalitet, som vi jo kender kun alt for godt fra fortiden, utvivlsomt må forsvinde, hvis fremtiden skal blive bedre og rammerne om den mere effektive. Fastekampagnen er udtrykkelig ikke at betragte som en almisse. Den er en kraftig opfordring til enhver af os om at gøre vor pligt, eller i det mindste ransage vor samvittighed for at undersøge, om vi nu har gjort vor pligt. Netop pligt, hverken mere eller mindre. Der skal da nok være adskillige, der kommer til det resultat, at de med god samvittighed kan undlade at bidrage med en dagløn i denne omgang.

Men så har de jo også samvittigheden i orden, og at kampagnen, således som den er udformet med lister og det hele, har bidraget til at stille et samvittighedsspørgsmål på en måde, så ingen af os kan komme uden om at tage stilling til det – er det ikke, når alt kommer til alt, en god ting?

Børge Mannov

Den 16. marts kl. 20 påbegyndte Academicum Catholicum en ekstraordinær generalforsamling, der sluttede den 17. marts kl. 0.50 med, at man med 69 stemmer mod 1 vedtog nye love for foreningen.

Længe før jeg drømte om at blive katolik endsige formand for AC har foreningen gennemlevet alvorlige krisetider. I 1955 søgte man at komme ud af en sådan krisesituation ved at vedtage nye love – de love, der har været gældende indtil 17. marts i år.

Da jeg efter min konversion i 1958 blev medlem af AC, gjorde jeg mig naturligvis bekendt med foreningens love, der, selvom de utvivlsomt havde været medvirkende til at løse en krisesituation, alligevel forekom mig at være sådan, at de før eller senere måtte kunne føre til en ny og alvorlig krise, der da desværre heller ikke lod vente længe på sig.

I 1955 havde man delt den tidligere enhedsforening i to fraktioner: *Katolsk Akademikergruppe* og *Katolsk Studentergruppe* med en fælles styrelse, der bestod af 7 administratores, hvoraf Århusafdelingens formand altid var den ene, hvadenten vedkommende i øvrigt hørte til akademiker- eller studentergruppen. Akademikergruppen valgte AC's formand plus tre medlemmer og Studentergruppen valgte sin egen formand, der automatisk var AC's næstformand plus endnu et medlem.

Hvis der på et eller andet tidspunkt skulle opstå meningsdivergenser mellem majoriteten i akademikergruppen og majoriteten i studentergruppen ville ingen af disse to fraktioners minoriteter have nogen reel mulighed for at komme til orde i foreningens styrelse. Forholdene i foreningen har i de sidste 3-4 år udviklet sig værre, end man skulle have kunnet forestille sig.

På AC's ordinære generalforsamling i maj 1965 valgte akademikergruppen formand og tre administratores, mens majoriteten i studentergruppen ikke ønskede at vælge administratores til AC's styrelse. For at komme ud af denne uholdbare situation opfordrede generalforsamlingen de valgte administratores til at nedlægge et lovudvalg – på bredest mulig basis – der skulle fremsætte forslag til nye love i AC.

De studenter, der var utilfredse med forholdene i AC, startede en arbejdsgruppe »Bifrost«, der påbegyndte et arbejde med foredrag og studiekredse samtidig med, at AC startede sit sædvanlige mødeprogram også med foredrag og studiekredse.

Trods alt er der jo noget, der forener

*Dr. phil. Claus Munk Plum fremsætter nogle betragtninger
i anledning af den ekstraordinære generalforsamling i AC.*

Administratores gjorde sig megen umage med at lægge et program, der kunne tilgodese interesserne både hos mere »venstreorienterede« Bifrosttilhængere og hos foreningens mere »højreorienterede« tilhængere, der imidlertid hurtigt påbegyndte en møderække, dog af mere privat karakter, og dannede en kreds, der hurtigt blev kendt under navnet »Lyngbykredsen«.

Hvis der havde boet langt flere katolske akademikere i Storkøbenhavn ville al denne aktivitet naturligvis have været et uomtvisteligt gode . . .

Imidlertid blev lovudvalget nedsat med repræsentanter for alle os bekendte kredse i AC, og mærkværdig-

vis havde vi et udmærket samarbejde. Det lovudkast, der fremkom som resultatet af vore bestræbelser, var naturligvis et kompromis, og et kompromis, der lå så langt til »venstre«, at der ikke var stor sandsynlighed for på indeværende tidspunkt at få det vedtaget i den foreliggende form.

Muligvis havde man kunnet få lovudkastet igennem i sin helhed, hvis Bifrost's repræsentanter havde været villige til – eventuelt for en tidsbegrænset periode – at tilbyde et loyalt samarbejde; men da man fra Bifrost's side gjorde opmærksom på, at et sådant samarbejde ville være afhængigt af, hvorledes AC's styrelse ville tolke de nye love og føre dem ud i praksis, blev en sådan umiddelbar vedtagelse

af lovforslaget ikke mulig.

Der var da ikke andet at gøre end at give sig til at bearbejde lovudkastets enkelte paragraffer for at nå til et resultat, således at man i hvert fald kunne få vedtaget nye love, der igen gjorde AC til en enhedsforening. At dette ikke var helt let, ses af, at generalforsamlingen som nævnt varede til ud på de små timer den næste dag; heldigvis foregik alt på en saglig og venlig måde.

Hvordan kom så de nye love til at se ud? Lad mig nævne et par væsentlige punkter:

- 1) Foreningens navn er stadig *Aca-*
demicum Catholicum.
- 2) Formålsparagraffen, der blev vedtaget énstemmigt, lyder nu i al

»Studenter på universitetet. Man må ikke lade dette blive ghetto-dannende. Akademikeren skal ud i samfundet!«

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K
Telf.: *MI 2557

Carl Moberg

Frederiksborgvej 201, NV
Søborg 1845 - 1871

Centralvarme
Fjernvarme
Sanitetsanlæg
Ventilation
Varmluftanlæg

BLOCH'S BOG CLEARING

K. V. BLOCH
(FORHEN BOGBANKEN)

Fiolstræde 34, København K
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901

Nordens største lager af
skolebøger

Omindbindinger.

Skal De flytte?

AMAGER

Jul. Larsen & Sonner

AMAGERBROGADEN 221

* 55 66 47

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt - Statsunderstøttet

Seminarieforstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842
Taga 5893

TILBYEN
- i byen
FRA BYEN
smut ind i

Banegårdens Restaurant

af Fritz Kapper

Odense H.

tlf. 12 27 75

Fjords Blomster

Rosenvængets Allé 10
Øbro 9974

Blomster sendes overalt

KØDHALLE

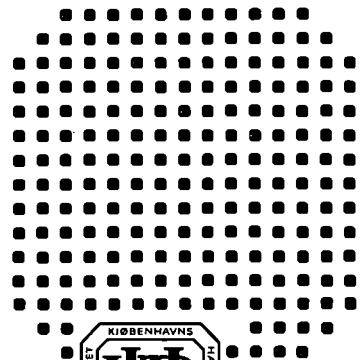
Robert Hansen

1. kl. kød, flæsk og pålæg

Amagerbrogade 212 A
Amager 6390

HER ER 200 PUNKTER

og der er 200 steder i landet hvor der ydes HANDELSBANK-service

altid
med i
billedet

HANDELSBANKEN

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET

Skjold

Amaliegade 27, København K
C. 799 - Telegramdr.: Forskjold

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører

Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

MEJERIET **Jestebro**

Aarhus by's førende

TELEFON 2 87 00 (4 lin.)

MUNKE MØLLES GLUTEN

korthed: Foreningens formål er at samle katolske akademikere i Danmark om fælles interesser og opgaver.

3) Medlemskab: Som medlem kan optages enhver katolik i Danmark, der studerer ved eller har taget afgangseksamen fra en af de højere læreranstalter eller har studentereksamen. Desuden kan bestyrelsen, når der er enighed derom undtagelsesvis opfordre en person, der ikke opfylder betingelserne for medlemskab til at blive medlem. Medlemmers ægtefæller har altid ret til at være medlemmer af foreningen.

4) I lovforslaget ville man helt væk fra stemmeafgivning ved fuldmagt; det lykkedes desværre endnu ikke at nå dertil; mange finder det urimeligt at medlemmer, der i mange år ikke har sat deres ben i foreningen, stadig skal være med til at bestemme over dens virke; men fuldmagternes antal er nu begrænset til 3, hvad der fremover i nogen grad skulle kunne forhindre misbrug.

5) Der kan stadig dannes medlemsgrupper med faglige, geografiske eller andre grænser, så der er altså intet til hinder for at såvel Bifrost som Lyngbykredsen konstituerer sig som sådanne indenfor AC's rammer, i lighed med Stenogildet og Århusafdelingen. Det ville muligvis være til gavn for alle parter, om danske katolske akademikere fremover havde i hvert fald et samarbejdsorgan.

Trods alt er der jo noget, der forener os.

Endelig skal det som et meget væsentligt punkt nævnes, at foreningen som sådan ikke længere har nogen åndelig rådgiver. Efter det andet Vatikankoncil finder man ikke længere dette nødvendigt, så meget mere som biskoppen jo har udpeget pastor Ib Andersen til akademikerpræst.

Som Storm Petersen så rammende har sagt: Det er vanskeligt at spå og da navnlig om fremtiden. Jeg skal også afholde mig fra spådomme, men indskrænke mig til at håbe og bede om, at danske katolske akademikere enten vil finde sammen igen for i fællesskab at yde deres til kirkens trivsel i Danmark, eller hvis dette endnu ikke er muligt, at de så hver på deres plads udfra deres indstilling med gensidig respekt og hensyntagen – hver på deres måde vil arbejde for det også indenfor danske katolske akademikere så nødvendige mål: At de alle må være ét...

Claus Munk Plum

Sankt Ansgars boghandel og forlag fylder 25 år

Næste generation Damsholt i boghandlen.

I dag den 1. april kan Sankt Ansgars Forlag fejre 25 års jubilæum. På biskop Theodor Suhrs foranledning tog Sven Damsholt opgaven op i 1941, og siden da har denne vigtige institution i bispedømmet ikke mindst på grund af sin boghandel udviklet sig til et eksklusivt københavnerforetagende, der ikke bare forhandler religiøse bøger, men også kunstreproduktioner af alverdens mestre, træskærearbejder, metalarbejder og russiske ikoner. Endvidere rummer forretningen Danmarks eneste specialforretning med kirkemusik, der spænder fra de store koncertmesser og gregoriansk sang til negermusik.

Det er et smukt resultat, forlagsboghandler Sven Damsholt har nået, og Ugebladet glæder sig over på selve dagen at kunne ønske ham og hans dygtige medarbejdere hjerteligt tillykke – med håb om fortsat fremgang.

Hele landet
taler om
Katolsk Ugeblad

D. Plate Petersen

Malermester
Tlf. Fasan 2718

Ernst Grell & Co.

aut. elektroinstallatører
Smallegade 4, København F.
Tlf. Godthåb 2638 - 2678

P. A. Nielsen & Co.

Skindergade 28, København K.
Tlf. C. 828
Udlejning af service, borde
og stole
Alt til festen.
Lev. til katolske institutioner.

Mogens Larsen

El. Installatør
Ramsherred 31
Aabenraa
Tlf. 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

Glarimester

POUL V. JOOST

Slotsgade 7, København N
Nora 7977
Stort udvalg i
fotografirammer

Brødr. Zøllner

Nørrebrogade 174
København N.
Telefon Taga 50
Kød og flæsk

Bistrup Olie & Kul

Vasevej 70
Birkerød. Tlf. 81 35 70
Alt i brændselsolier

Alt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. elektroinstallatør
Hvidovrevej 275
Tlf. 78 15 23

Ove Juel-Christensen

Tria *6408
Kaffe og kolonial en gros

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 160.
Tlf. 55 57 80.

Karl A. Hansen

Murermester

Bjergstedvej 10, Brønshøj
Tlf. Bella 2521

ERIK ANDERSEN

VALBY 910
Sandhusvej 19, Valby

PAPIR
TRYKSAGER
KONTORARTIKLER
PLASTIC

MARIUS
MP
PETERSEN

Ringsted isenkramhandel

Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

Benzon's
Begravelsesforening

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01
Begravelse og bisættelse ordnes
for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

BAT-KON 1/2

SPECIAL VÆRKTØJ & MASKINER

H. C. ANDERSENS BOULEVARD 42
KØBENHAVN V.
TLF. (01) 11 18 18 - 19 - 20

JOHS. MARCKERS BOGHANDEL

AABOULEVARD 19
KØBENHAVN V.
TELF. *35 83 53

Han er ikke blot biskop
for katolikkerne

Fortsat fra side 14

ikke at være tilfældet. Forrettighed er ikke ensbetydende med monopol og med, at andre ikke har nogen rettigheder. Det, det gælder om, er »at gøre det ene uden at forsømme det andet«. Erfaringen viser for øvrigt, at de kristne - hver gang man begynder at beskæftige sig med de fattige og med dem på de nederste pladser - føler sig foruroligede af det og begynder at stille sig selv forskellige spørgsmål, for eksempel om deres kristne liv nu kan siges at være ægte, og om de er tro imod evangeliet. Uden i og for sig at tilsigte det vækker man i dem en slags sund uro, der samtidig ofte fører til fornyet iver. Den konkrete indsats på missionsens område, som de således bliver vidne til, har større indflydelse på deres trosliv og på deres åndelige udvikling end det mest intensive menighedsliv og det mest veludførte sognearbejde.

Tro mig! Vi missionsfolk gør hver dag den paradoksale erfaring, at en kristen aldrig griber forkert, hvis han systematisk går ind for at beskæftige sig med de fattige i stedet for med de rige. Og i hvert fald kan vi så være sikre på, at vi følger Kristus efter ... M.D.

1. MAJ

søges sød barneglad hushjælp, der selvstændigt kan varetage alm. husførelse og daglig madlavning for mor og datter, 8 år, i moderne 2 1/2 vær. lejlighed.
Pænt værelse samt ordnet frihed med week-end og god løn (ca. 500 kr. mdl.) tilbydes.
Skriftlig henv. til

Dommerfuldmægtig,
fru Birgit Brohm
Nordborggade 55, 2. sal th.
Århus C.
Tlf. (061) 3 24 66 ml. kl. 13-14.

LÆRER SØGES

Sc. Ib's Skole, Horsens, søger en katolsk lærer til tiltrædelse efter sommerferien.
Der er ikke knyttet ordensfolk til skolen, hvorfor det er absolut nødvendigt med andre positivt indstillede katolske lærerkræfter.
Skolen er i øvrigt inde i en god udvikling (stigende elevtal - der bygges i øjeblikket ny gymnastiksal).
Gode kollegiale forhold - kommunal løn. Henvendelse til
Inspektør Jens Møller
Kildegade 18, Horsens
Tlf. (066) 2 33 79

Skal der anvendes nye former i arbejdet?

Af Oluf Bohn

De forslag og overvejelser, som fremkommer i det følgende, skal forstås som et oplæg til en drøftelse og ikke være et færdigt resultat, for det kunne være, at andre også mente, at vi måtte finde nye veje.

De forslag, som fremkommer, skal heller ikke forstås, som om jeg mener, at alt det bestående skal kastes bort, tværtimod, - det skal bestå lige så længe det overhovedet tjener sine forskellige formål.

Forholdet er jo det enkle, at en menighed i dag ikke føler sig som en helhed, der naturligt slutter op om sognet. De mange menigheder føler sig ikke længere i ghettoer, hvor sognemøder og de mange forskellige gudstjenesteformer tjente som naturlige samlingssteder: her kom man og støttede sig til hinanden.

Liturgireformen har endnu ikke i tilstrækkelig grad skabt et nyt centrum i sognets arbejde, således at messen betragtes som det sted, hvor vi alle i vor forskellighed bliver ét med hinanden i Kristus, og derfor er det endnu for tidligt at forvente arbejdsformer, der direkte udspringer af samlingen omkring gudstjenesten.

Arbejdet i sognet bæres dels af alle kristne, men i sammenhængen her vil jeg i særlig grad se på de nye funktioner, præsterne kan have over for de nye opgaver.

Præsternes opgave - i det mindste i Nordeuropa - vil blive mere specifik præstelige. Man vil ikke

cielle end før eller bedre sagt mere forvente, at præsten skal organisere alt muligt, men han skal være den, som ved forkyndelsen af Guds ord og ved forvaltningen af sakramenterne kan sætte andre i gang. - Og det er da også i forlængelse af dette, at de følgende forslag skal ses.

Man samles i dag i grupper, der opstår enten i forbindelse med det daglige arbejde eller med ens bopæl. Man skal altså i første omgang gå ud fra de grupper, der *socialt set opstår så at sige af sig selv*, og ikke prøve på at danne nye, som går helt på tværs af naturlige linier. Det vil selvfølgelig også betyde, at man i dette arbejde ikke skal have nogen egentlig organisation, men bruge grupperne sådan som de er.

Anvendelsen af de følgende forslag vil i nogen grad være afhængig af, om de grupper, der sogns præster skal arbejde med, udelukkende er sammensat af katolikker, eller de er blandede. Men arbejdet må under alle omstændigheder begynde ude i disse grupper, blandt andet for at de fra forståelsen af den egne gruppe kan komme frem til en bedre forståelse af sognet, sådan at det ikke blot føles som det sted, et tilfældigt antal katolikker nu engang bor, men som udtryk for »Guds folk« netop der.

En præst, der igennem sin almene kontakt med menighedens medlemmer har fået en fornemmelse af, hvem der hyppigt kommer sammen, kunne ganske konkret tilbyde én gruppe her og en anden gruppe der, at komme og forklare netop de mennesker, der hørte sammen og kom sammen om kirkemødet, og hvad dets beslutninger egentlig betød.

Han kunne også tilbyde at hjælpe dem på anden måde i en kortere tid, hvis det var aktuelt. Fordelene ved en sådan fremgangsmåde ville være, at man her og nu kunne vejlede en gruppe mennesker ganske konkret i en form, der passede for dem i stedet for, at man forsøgte at orientere en mængde mennesker i kirken i en ganske kort prædiken, der blev holdt, sådan at alle skulle kunne få noget ud af den.

Under deres arbejde møder præsterne mange mennesker, der har større eller mindre problemer. Hvis

en præst mærker, at et større problem optager en kreds af mennesker, kan han opfordre dem til at danne en studiegruppe med sig selv som leder eller rådgiver, og denne gruppe kan så leve netop så længe, problemet er uafklaret.

Sidenhen kunne man tænke sig, at der blev nedsat særgrupper, der skulle påtage sig opgaver, der søgte at virkeliggøre nogle af kirkemødets beslutninger som at danne en lille gruppe omkring »meddelelsesmidlerne« eller omkring sognets økonomiske forvaltning. Alt sammen opgaver, der skulle udføres for helheden og bæres oppe af den tanke.

Der har her været talt om grupper i temmelig forskellig betydning, fra nogle, der opstod mere af sig selv, frem til nogle, der så direkte var »konstruerede«, men bag det hele lå

Fortsættes side 27

Kristusfigur i ægte forgyldt bronze på kors af ibenholt, belagt med elfenben. Kr. 30,00 i størr. som ill., kan hænge på væggen eller i halskæde. Returret 8 dage.

Send venligst et kort til
Th. Oest-Larsen,
Christiansmindevej 16,
København Ø.

HUSBESTYRERINDE
eller HUSHJÆLP

Ældre kultiveret dame som er glad for børn søges snarest af forfatter-ægtepar boende mellem Roskilde og Holbæk. 1 barn på 1½ år.
Henv. Torkildstrup (03-406) 90.

Pastor d'Auchamps rejser

En ekstra gruppe:
Rom-Assisi 16 dage kr. 1000,-
29. april - 14. maj
Program: Schwartz, Ø. Farimagsgade 18, København Ø.
Øbro 4642 x - bedst kl. 18-20.

**HUSK AT FORNY
DERES ABONNEMENT**

P. Juul & Co. A/S

Bygmestre

Bistrupvej 93
Birkerød Tlf. 81 06 72
Alt bygningsarbejde samt
reparationer udføres

Malerfirma

Holger Jørgensen

Morsøgade 9
Esbjerg
Telefon 2 38 51

Murermester- og entreprenørfirr.

M. Thomsen Støtt & Søn
Kong Christians Allé 6, Aalborg
Telefon 3 42 33 og 3 43 37

Roskilde

Firma Hans Møller

vi Ib Møller
Sct. Olsgade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77
*Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand
Sanitet - Centralvarme og oliefyrr*

*Skolebøger - Skolerekvissitter -
Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Foto i stort udvalg*

Roskilde Boghandel

Sct. Olsgade 24 - Tlf. 35 31 31

A/M »Landmandslyst«

Roskilde Mejeri

Borgerdiget - Tlf. 35 03 49

Ejegod Jørgensen

Slagtermester

Kød - Flæsk - Pålæg
Sct. Olsgade 13, Roskilde
Telf. 35 01 57

Malerfirmaet

Edvard A. Petersen

Kornerupsvænge 5 - Roskilde
Telefon 35 16 94

C. J. Gerlachs efft.

Hersegade 9, Roskilde
Tlf. 35 27 77
Aut. leverandør af kirkevine

Esbjerg

Interessentselskabet

Nis Petersen

Tømmer- og Snedkerforretning
Danmarksgade 12
Esbjerg
Telefon 2 84 48

H. Johansen

Murermester

Kronprinsensgade 57
Esbjerg
Telefon 2 15 45

K. Højland

Aut. vand- og gasmester

Kronprinsensgade 82, Esbjerg
Telefon 2 67 08

Viggo Christensen

Urmager, optiker, guldsmed

Telefon 2 08 29
Kongensgade 64, Esbjerg

L. Basse

Kaffe - vin - konserver

Hj. af Nørreg. og Jyllandsg.
Esbjerg
Telefon 2 05 76

**Vestjydsk Rør-
& Sanitetslager A/S**

Kirkegade 6, Esbjerg
Telefon 051 2 13 11

R. Schulik

Slagterforretning

Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 2 02 14

Helsingør

Tømmermester

Ejnar J. Nielsen

Frejsgade 20. Tlf. 21 03 11
Værksted og plads, Nygade 2
Helsingør. Tlf. 21 00 81

Georg Poulsen & Søn

Blikkenslagermestre

Sct. Annagade 19
Helsingør. Telf. 21 01 64

Kolding

P. Jeppesen & Søn

Murermestre

Zahngade 4, Kolding
Telefon 2 06 93

RYBERG's Bageri & Conditori

Domhusgade 27, Kolding
Telefon 2 05 88

*Drik kaffen i vort hyggelige
cafeteria.*

Barkholt boghandel

Bogladen med de mange bøger
Telefon: 2 15 33
Kolding

H. Overbeck

Ingeniørfirma

Havnepladsen, Kolding
Telefon 2 35 55

J. Krenk

Ingeniørfirma

Varme - Sanitet
Kolding. Tlf. 2 33 44

Brdr. Andersen

Tømmermestre

V. Kjørbosvej 1, Kolding
Telefon 2 02 81

Kolding Andelsmejeri

Haderslevvej 5, Kolding
2 01 55

Peter From

Kolonialhandler

Domhusgade 27, Kolding
Telefon 2 32 10

Slagteriudsalget

Haderslevvej 7, Tlf. 2 33 77

Kolding

*1. kl. okse-, kalve- og svinekød,
konserver*

Walenty Patrzalek

Malermester

Haderslevvej 24
Kolding
Telefon 2 08 02

Nu kommer Mattæusevangeliet

Kristus for Pilatus i neorealistisk stil . . .

Påskan bliver også inden for filmens verden markeret med en usædvanlig film, nemlig den italienske »Mattæus-evangeliet« (»Il vangelo secondo Matteo«).

Denne film er på flere måder bemærkelsesværdig, for i modsætning til de kendte bibelfilm med farveorgier, Cinemascope og masseoptrin, er

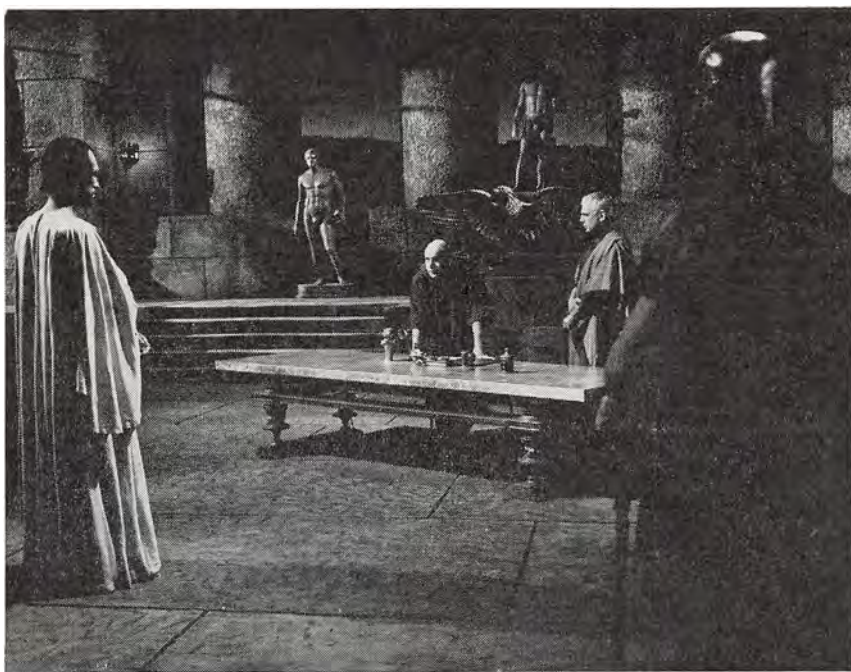
den nye bibelfilm holdt i neorealistisk stil. Endnu et bemærkelsesværdigt træk ved den er dens instruktør Pier Paolo Pasolini, der er overbevist marxist, – og da filmen i sin tid fik premiere var der megen skepsis at spore hos de italienske filmkritikere, men »Mattæus-evangeliet« blev hædret med både en af Venedig filmfe-

stens sølvløver og den katolske filmpris OCIC-prisen.

Pasolini hører til den nye generation af italienske filminstruktører, der er præget af en neorealistisk stil. Af andre ypperlige repræsentanter for denne generation kan nævnes Francesco Rosi og Ermanno Olmi. Værker af disse tre instruktører har allerede været fremme i de danske biografer, Pasolini med »Mamma Roma«, Rosi med »Nådestødet« og Olmi med »De forlovede«, og for nylig viste Filmmuseet film af dem, nemlig »Accattone«, »La Sfida« og »Il Posto«. Det interessanteste træk ved dem er, at deres film beskæftiger sig med to af vor tids idécentre, kirken og socialismen.

bej.

. . . og den tilsvarende scene på amerikansk.

Også en verden uden for Verona

I serien om verdensreligionerne var skoleudsendelserne mandag den 21. marts nået frem til kristendommen, og udsendelsen handlede hovedsagelig om katolicismen. Man skuffedes til en vis grad. Skoleungdommen fik ikke en fremstilling af katolicismen, som den er nu – efter konciliet – men et forældet billede. (Efter dette har

Vejele

A/S Vejele Mælkekompani

Fineste mejeriprodukter
Telefoner 335, 336 -
Kontor 507, Vejele

A/S TRÆLASTEN

(A/S Vejele Trælast- og Kulkompagni)
Toldbodvej - Telefon 68+
Vejele

Hansen Pærhøj & Søn

Glarimester - kunsthandel
Søndergade 4, Tlf. 1157
Vejele

Vejele Optik

v/ Anker Kastrup
Briller
Torvegade 8 - Tlf. 308 - Vejele

Raadhusstorvet
Vejele
Tlf. 684 og 3711
**Poul
HENRIKSEN**
Leverandør t. Sct. Maria Hospital

Hvidehus Boglade

Kai Jensen & Poul C. Thim
Nørregade 6, Vejele - Tlf. 360
Bogladen med de mange bøger ...

Vejele Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN

Telefon 121, 205

RUTANA

Danmarks mest solgte rugbrød
Fællesbageriet
Vejele

Carl Petersen & Søn

Slagter & Fedevare Forretning
Tlf. 1721 . Nørregade 2
Vejele

Frugtcentralen

Tlf. 926 - 1126 . Vejele
Kartofler - Frugt - Grøntsager -
Konserver - Dybfrost
R. Hansen

Støt vore annoncører

Næstved

Lille Næstved Mejeri

Vordingborgvej 66
Næstved - Tlf. 73 07 70

K. Blum Hansen

Boghandel
Næstved
Telefon 72 25 25

Gulvtæpper - Linoleum
Tapeter - Malervarer

Claudi Hansens Eff.

Jernbanegade 3, Næstved
Telefon 72 00 60

N. Juel Pedersen

Glarimester
Ramsherred 13. Tlf. 72 01 58
Næstved
Leverandør til katolske
institutioner

E. Vergmann

Blikkenslager
aut. vand- og gasmester
Ringstedgade 56, Næstved
Tlf. 72 02 51

Næstved Diskontobank

Hovedkontor: Axeltorv 4
Tlf. 72 15 00
Søndre afd.: Grønlandsvej
Tlf. 72 55 44
Nordre afd.: Ringstedgade
157. Tlf. 72 56 55

Emilie Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved
Alt vedrørende BEGRAVELSER
ordnes personligt.
Alle aftaler kan træffes
i hjemmet
eller tlf. 72 08 14
72 08 74

Frugtkælderen

Ny Østergade 3, Næstved
Tlf. 72 11 23

Niels Steensens Bibliotek

Bredgade 69, 1., København K.
Telefon PA 422
4000 bd. katolsk litteratur
(dansk og udenlandsk)
Abent for udlån
tirsdag, onsdag, torsdag og fredag
kl. 16-19

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører
Studiestræde 15, København
Minerva 6761
Kontortid 9-16 - Lørdag lukket

ROMAN KUSIER

Murermester
Telefon Nivå 150 . Nivå

Aktieselskab
KØBENHAVNS
BRÆNDSSELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegaards Tværvej 13,
Charlottenlund.
Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

Horsens

Carl Bæk & Søn

El. Fagmanden
Vestergade 33, Horsens. Tlf. 21 88 88
Lys - kraft - oliefyrr
Alt i el-artikler

Edvard Petersen

Kus, koks, brændselsolier
Havnen 3, Horsens - Tlf. 2 38 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre
Amaliegade 16 A . Horsens
Tlf. 2 19 20

S. Steffensen & Søn

Tømremestre
Nylandsallé 26, Horsens
Tlf. 2 36 70

EBM
ENGELSK BEKLÆDNING'S MAGASIN
Christian W. Jørgensen
HORSENS

man sin tvivl om, hvorvidt for eksempel jødedommen (14/3) blev fremstillet, som den er i dag).

Gregoriansk sang, der indledte udsendelsen om katolicismen, er stadig den ideelle liturgiske musik, når højmessens synges på latin. Men messen fejres forlængst med anvendelse af det pågældende lands eget sprog, og det vil sige på dansk hos os.

Der blev sagt adskilligt, der var både godt og rigtigt, men det ensidigt italienske indslag lagde beslag på for meget af tiden i den korte udsendelse. Der burde være vist et passende modstykke (de godt 500 millioner katolikker lever jo langt fra alle i Italien). Meget er helt anderledes nu.

For at kunne skelne imellem, hvad der var heldigt og mindre heldigt i udsendelsen, skal man være godt inde i emnet; og netop det kan man jo ikke vente af det publikum, udsendelsen var arrangeret for.

Den afsluttende skriftlæsning var relevant og vel valgt af pater Jens Oluf Lund: Det nye Testamente (Lukas 4,18-19) citerer fortiden, Det Gamle Testamente (Esajas), og definerer Kristus og hans Kirkes sendelse ud i al fremtid.

O.S.

Skal der anvendes . . .

Fortsat fra side 23

den tanke, at den lille gruppe har sin store mission i dag, hvor den store synes svækket. Præstens arbejde i grupperne skulle være at vise lidt af Kristi solidaritet med os, der er hans skabninger, sådan at vi, hvor vi står, kan *fatte lidt af denne solidaritet og leve ud af den*, så vi bliver *solidariske indbyrdes*. Sker det, vil livet i sognet nok antage nye former, men al aktiviteten vil være båret af de kristnes indbyrdes forståelse, og enhver af os vil igennem dette dybere kristenliv komme til større klarhed over, hvilken vej vi selv skal gå i vort arbejde for »Guds folk«.

Oluf Bohn.

Til abonnenterne

Med dette nummer følger en giroblanket til indbetaling af abonnementsbeløbet kr. 11,00 for januar kvartal.

Næste nummer af bladet udkommer den 15. april.

Rom og Canterbury

Den katolske og den anglikanske kirke vil forsøge at bringe fire århundreders splid til ophør. En fælles erklæring, der udsendtes af pave Paul og ærkebiskoppen af Canterbury, som afslutning på dennes besøg i Rom ventes at ville berede vejen for dybtgående samtaler i fremtiden om de problemer, der skiller de to kirker.

De kristnes enhed har været det fremherskende tema under drøftelserne mellem paven og ærkebiskoppen, dr. Michael Ramsey, der kom til Rom tirsdag den 22. marts og rejste videre til Geneve den 24.

Begge kirkeledere har understreget

deres gode vilje, men ikke skjult, at vejen bliver lang, og at man i lang tid ikke vil kunne vurdere, hvad der egentlig kom ud af de to kirkelederes historiske møde i Vatikanet.

I Storbritannien så de fleste dagblade mødet som et vigtigt skridt frem mod kristendommens enhed. »Daily Express« skrev således: »Fire århundreders kold krig mellem to store kirker ophørte med en varm broderlig omfavelse og et fredens kys.« Bladet hentydede hermed til, at paven og ærkebiskoppen efter udveksling af de første officielle taler omfavnede hinanden og udvekslede »fredskys«.

Retræte for unge piger

Unge piger over 18 år indbydes til retræte på Rygaard, Bernstorffsvej 54, Hellerup, fra onsdag den 6. april kl. 18 til lørdag den 9. april kl. 11. Retræten vil blive ledet af pastor Guido Kreienbühl, og emnet bliver: »Påske-

mysteriet i hverdagen«. Tilmelding modtages på telefon HE 7578 mellem kl. 10-11 eller 16.30-17.

GENERALVIKAREN,
MSGR. C. FLANDRUP

fylder 65 år den 8. april. Ugebladet ønsker hjerteligt tillykke.

DE SYGES VALFART PR. FLY TIL LOURDES

fra 10. til 16. august 1966

Gejstlig leder: Pater L. Brunicardi C.ss.R.

Pris: for raske på hotel kr. 820,-
for syge på Asile Notre-Dame kr. 690,-

De Syges Katolske Forbund Valfartskomiteen:

Fru L. Samson, Barsehøj 25, Hellerup, telefon GE 6341
C. Lerche Nielsen, Bredgade 69, København K., telefon PA 2539

Pastor d'Auchamps Romrejser.

33. (a) gruppe: Rom (via Milano) - Assisi 29. april - 14. maj,
16 dage kr. 1.000,-.

34. gruppe: Ravenna—Rom—Assisi 5.—26. juli, 22 dage kr. 1.350,-

35. gruppe: Rom—Assisi, 15. sept.—2. okt., 18 dage kr. 1.100,-

Program og alle oplysninger: Else Schwartz, Ø. Farimagsgade 18, Kbh.
Ø. Telf. Øbro 4642 x, bedst kl. 18—20.

SCT. ANNÆ REJSER 1966

ROM OG ASSISI

1. 27. juni til 14. juli - 18 dages togrejse med sovevogn - fuld pension - udflugter - entreer og sygeforsikring incl.
Pris: kr. 1185,-. Rejseledere lærerinde A. Rastrup og pater Leo Drzal C.ss.R.

ROM OG ASSISI

2. 7. oktober til 21. oktober - sognepilgrimsrejse - 15 dages flyverejse - sognets familier og venner er velkomne - fuld pension på centralt beliggende klostre - udflugter og entreer incl.
Pris: kr. 1185,-. Rejseleder sogneprest, pater Jac. Adams C.ss.R.

PALESTRINA - ROM - FIRENZE

3. 7. oktober til 21. oktober - 15 dages flyverejse - fuld pension på centralt beliggende hoteller - udflugter og entreer incl.
Pris: kr. 1285,-. Rejseleder pater Laurits Brunicardi C.ss.R.

Program og nærmere oplysninger fås hos lærerinde A. Rastrup, Amagerbrogade 45, København S. Telefon Sundby 86.

Også jorden, oplyst af så klart
et skær, glæde sig, og i den evige
konges stråleglans fornemme den, at
nu er det mørke, der hvilede over
al verden, til ende.

Af påskenattens liturgi

Fastekampagnen 1966

Fra Bispekontoret har Det økonomiske Råd fået oplyst, at 705 bidragydere pr. 9. marts ialt har indbetalt 58.501,69 kr. på Fastekampagnens girokonto nr. 20105.

I stedet for at sende kvittering til hver enkelt bidragyder, bringes her en liste, opdelt i sogneorden med navnene på bidragyderne.

Vi beklager, at det i nogle tilfælde

har været umuligt at læse afsendernavnet, i disse tilfælde har vi opgivet adressen i stedet eller for bogstav.

For hver sogn er det samlede indgåede beløb pr. 9. marts opgjort. Af hensyn til ønsket om ikke at afsløre det enkelte bidrags størrelse er totalbeløbet dog ikke opgjort for de sogne, hvor der var under 5 bidragydere. Det samlede beløb fra de 6 sogne, det

drejer sig om (Assens, Herlev, Kallundborg, Nyborg, Silkeborg og Åbenrå) er 1630,40 kr. I de kommende uger vil der ligeledes blive bragt bidragslister, og vi vil holde Ugebladets læsere fortsat orienteret om Fastekampagnens forløb.

Biskoppen sender nedensående bidragydere sin varmeste tak.

Sct. Ansgars Kirke:

Poul Hjort
Joost Dahlerup
R. Holst Nielsen
E. Kieler
B. Lund
K. Torring
I. Røjkæhr
T. Olsen
A. May
B. Stadel
E. Haslund Kiærulf
I. Greg. Hansen
S. S. Andersen
E. Andersen
E. Wissum
O. W. Pedersen
M. Petersen
H. Larsen
K. Neiiendam
H. Sveistrup Poulsen
H. Melskens
A. Johannesen
T. Poulsen
C. Homaa
Sct. Augustins Kirke
E. Lindholm
H. Hollemann
B. Lenthe
E. Elmetofte
Åge Bonvang
R. Revad
G. Knudsen
E. Bredholt
G. Henriksen
I. Højer
J. og G. Heilbuth
E. Jüncher-Mikkelsen Lindeblad R.
P. Buch
A. Buch-Nielsen
M. Hoffmann
A. V. Naguiszenska
K. Hilkie Hansen
D. Sørensen
K. Asmanis
E. Bischer
L. Bruun
M. G., Lillestrandstræde
L. Lugemann
K. T. Sandberg
R. W. Larsen
Ialt 52 bidrag, 5954,05 kr.

Sankt Andreas Kirke:

M. Hansen
Agnes Melchior
Inge Reiter
C. V. A. Schaloffsky
Vibeke Münzberger
Kirsten Schourup
P. E. Bjørrild
Margrethe Hoffmann
Chr. Alling
H. Kossmann
Yvonne Lindberg
O. Brahe-Petersen
H. Guldager
Silcowitz-Hansen
A. Wolsing Jensen
Olaf V. Sørensen
Edith Juel
M. L. d'Auchamp
Kirsten d. Causse
Ialt 19 bidrag, 3154,12 kr.

Sankt Annæ Kirke:

H. Frommelt
J. Jensen
Agnes Zingel
Ryssel
Holmgreen
F. Olchansky
Ruth Berger
J. J. Laureckis
Sct. Annæ Hjem
Th. Jensen
Hvissing
Niels L. Larsen
Friis-Hansen
Rita og Edwin Nielsen
Parella Perch
Sct. Hedvigstrenes Børnehjem
Holger Dam
O. V. Tjerring
Elisabeth Capitol
Petra Winding
Christiansen
K. Hansen
Margareta Petersen
N. Rasmussen
Hans Friis-Thomsen
E. og K. Buntzen
Minna Johler
B. Cuber
Frans O. Larsen

Ingeborg Aagaard

J. Bernatzik
J. Larsen
Maria Lindenberg
A. Petersen
S. Petersen
Maria Smolarczyk
Fru Bucio
Ialt 39 bidrag, 2284,00 kr.

Sct. Antoni Kirke:

O. Lund Søgård
B. Alsager
T. Stagholt
Lüders
E. Melskens
I. Markussen
E. Vedel
H. Holm
B. Jerndorff-Jessen
L. B. Fabricius
V. Hartz
J. Lange
E. Bonde
A. K., Utterslevgård
Sparresholmvej 47
Ialt 15 bidrag, 1510,00 kr.

Vor Frue Kapel, Herlev:

Gert Hansen
Rosenberg
Ialt 2 bidrag.

Sankt Mikael's Kapel, Søborg

Clara Duval
Esther Jørgensen
Ploug
Messerschmidt
Viggo Andersen
A. Mortensen
M. Fuchs Jørgensen
Lorange R. Nielsen
O. Hoff Kjeldsen
Peter Jørgensen
Knud E. Andersen
Chr. Sørensen
Dalstrøget 63
Aase H. Laursen
Ialt 14 bidrag, 1195,00 kr.

Sankt Knud Lavard Kirke

Margrethe Hansen

E. H. Melchior
V. og E. Guldager
G. Jennes
C. M. Worster
Elisabeth H. Olsen
Ole Meyer
Osterhammel
G. Ebbe
Knud Hallest
Solveig Kuhlmann
J. Winge
J. E. P. Pedersen
Ialt 13 bidrag, 1437,00 kr.

Jesu Hjerte Kirke:

A. Tesch
J. Koth
Holm
H. M. Larsen
G. Wissum
G. Thymann
E. Hartmann
H. Hansen
A. Bisgård
L. Bjørn
N. a Porta
E. Kellner
E. Larsen
J. De Kristoffy
A. Dissing
E. Petersen
R. Lensner
A. Hammerby
J. Madsen
J. Pinborg
Z. Ernst
K. Nissen
P. Mellchen
H. Schønbech
J. Soelberg
H. Esmark
A. Kappenberger
M. Nassler
A. Koch
K. Kinzi
M. Weinsch
A. Fossum
J. Milka
J. Kristensen
T. Mathiesen
B. Danielsen
K. W. Mariboe
C. Pamize
E. Hansen
J. Ohlhues
H. M. Christensen
E. Erichsen
E. Andersen
B. Erkhoudt
H. J. Pedersen
A. Poulsen
A. Winde
V. Sieger
P. Orentoft
B. Østergaard
P. Ørting
A. M. Stougård
B. Andersen

B

M. Martorell
K. Munk
55 bidrag, 3881,80 kr.

Sankt Maria Kirke:

Iller
O. Brian Poulsen
E. Ellyton
B. Mannov
Martensen
Wang Wendel
C. og A. Jensen
E. Gotfredsen
C. Thorup
P. Winde-Wiemer
Hedevig v. Saldern Tønder
Børge V. Kerrild
P. Bak
Kirsten Beyer Paulsen
M. Skov
Minna Winding
E. Melchior
Olga Cortsen
Marcelle Friis
Frk. Rudfeldt
Hans Samuelsen
Genforenings Plads 4
Paul P. Ørsted
E. Ferreira d. Santos
Mogens Aabjorn
Behrens
Bloch
B. Windfeldt-Schmidt
Harriet Zimmermann
Angela Osterhammel
Marie Nielsen
Fibiger
Marie Jacobsen
Lizzie Amdorf
P. A. Iversen
Else Gotfredsen
G.K.
Svend Selsø
R. Sinding-Christensen
E. Arnkiel
Iris Aabech
Marguerite Nielsen
S. Jensen
P. Egede Andersen
E. Schørring
Kirsten Egede Andersen
Ellen Nielsen Bønnelycke
H. C. Andersen
Olaf Jan Ballin
Kurt Larsen
Oda Rudolf Prucker
Mrk. Frbg.
Chr. Poulsensvej 30
Elly Høglund
Schnekløthsvej 4
Ternevej 2 B.
Dr. Olgasvej 12
Ialt 58 bidrag, 6164,00 kr.

Sankt Nicolaj Kirke, Hvidovre.

H. Probst
I. Bjørn Hansen
Ladefyldevej 18 A

Fru Alice Nielsen
S. A. Bergen
Erik Gert Jørgensen
B. Lipka Hansen
Bjevskov allé 4
K. K. Hansen
Else Probst
Ialt 10 bidrag, 680,50 kr.

Sakramentskirken, København:

Windfeld Schmidt
C. M. Barrit
Edith Jensen
E. Krarup
J. Jensen
M. Carlsen
E. Simonsen
A.D.
L. Klubowski
C. Haabe
P. Heigren
D. Griebel
M. Januth
S. Thaurer
L. Thaurer
L. A. Dressel
M. Funder
E. og M. Pedersen
B. Højbo
E. Hansen
E. Olsen
G. Hagen
B. Mortensen
Ialt 23 bidrag, 1109,17 kr.

Sct. Therese Kirke:

Barfred
E. Borre
Bv. Lenter
H. Nielsen
E. Nielsen
B. Hoyos
H. Seemann
E. Aagaard
O. Hauser
J. Funck
L. Samson
J. Juulsgaard
E. Hansen
E. Jørgensen
P. Jørgensen
K. Christensen
H. C. Engel
J. Torp
B. Aarestrup
K. V. Jensen
N. Mathiasen
I. og S. Bohn Lorensen
J. Thomsen
A. Trolle
J. Reiter
K. Reiter
B. Kjærulf
B. Hoyos
O. Jensen
Frolelich
J. Mohn
K. Lehmann

Nyrop
A. Frederiksen
Rudfeld
G. og A. Hansen
A. Bredholt
G. Westergaard
Hanne W., Rygårdsalle 10
D. Simmelkiær
L. K., Hellerupvej 74
Ialt 41 bidrag, 3.810,00 kr.

Sct. Vincents Kirke, Helsingør

Vibeke Løje
K. H. Jørgensen
Anders Christiansen
Klara Nagy
S. Madsen
Ellen M. Madsen
Carla Andersen
Nygade 8 (A)
M. Rosen
I. Sterge
E. Noach
A. Espergærde
A. Axelsen
Inger Lund
Ialt 14 bidrag, 935,00 kr.

Birkerød, Hillerød og Hørsholm:

A. Witt
Sct. Maria Stiftelse
A. Therkildsen
P. Schramm
E. Blovstrød
R. Overgård
C. Fabricius
Hersted
F. Stouge
J. Schou
Kath. Hansen
F. H.
F. A.
B. H.
Vor Frue Kloster
O. V. Sørensen
Ialt 16 bidrag, 1.095,75 kr.

Sankt Lucius Kirke, Holbæk

Claus Munk Plum
Sankt Elisabeths Hospital
E. Hjort
Gustav Lassen
Katrine Madsen
B. Christensen
Petrea Pedersen
Maria Christensen
Ialt 8 bidrag, 945,00 kr.
Sankt Hans Kapel, Køge
Ingen

Vor Frue Kirke, Næstved

K. Søndergaard
K. Banzon
M. Grabas
V. Tomczyk
V. Clemmesen
N. Bering
S. Pietras

A. Amundsen
J. Struski
T. Olsen
H. V. Christensen
M. Hansen
C. Lennarz
R. Jacobsen
M. Governyca
J. Juchnik
B. Fielm
Ialt 17 bidrag, 1.310,00 kr.

Helligåndskirken, Vordingborg

S. Kujawinski
Belling
R. J. Pedersen
K. Tvede
A. Skutnik
Ialt 5 bidrag, 305,00 kr.

Sct. Knuds Kirke, Ringsted

F. Mazgai
S. Lassen
J. R.
L. Woznick
C. Poulsen
Løngren Pedersen
Ialt 6 bidrag, 125,00 kr.

Sankt Laurentii, Roskilde

C. Holstein-Ledreborg
Per Leth Møller
E. Johansen
John Alster
Ove Poulsen
Ole S. Henriksen
Inger Nielsen
A. Pyskow
Frederiksen
Helena Wisniewska
Esther Jensen
E. Jensen
Andersen
K. M. Jensen
Tove Lindholm
Finn Holsting
R. og O. Klashka
Kuwalski
Ialt 18 bidrag, 980,00 kr.

Sankt Pouls Kirke, Tåstrup

A. Holik
G. Holik
Jolanda Clemmensen
Kat. Holik
P. Christensen
Hvilehjemmet Bellis
Ialt 6 bidrag, 440,00 kr.

Vor Frue Kirke, Slagelse

H. Hansen
Wilhelmine Nielsen
Kristian Sørensen
M. Wingren
Josef Koluda
M. Kendzior
P. Kendzior
Ialt 7 bidrag, 380,00 kr.

Sankt Maria Kirke, Kalundborg

S. Tecza
N. N. Jyderup
Ialt 2 bidrag

Sct. Hyacinthus Kirke, Rønne

Rosenkranskirken, Åkirkeby
A. Mostowa
S. Wilde
M. F.
S. Chodzink
F. Rasmussen
G. Westh Hansen
H. Nielsen
Sct. Raphaels Hvilehjem
H. W. Andersen
A. G. W. Hansen
Ialt 10 bidrag, 370,00 kr.

Sct. Franciscus Kirke, Nakskov

6 gange bidrag fra kirken
A. Hansen
L. Thrane
S. Christensen
J. Rasmussen
J. Zaucha
Sct. Joseph søstre
R. Pal
M. Petersen
A. Pintal
Ialt 15 bidrag, 1660,00 kr.

Sct. Birgittas Kirke, Maribo

Chr. Steen
E. Damskier
Holm
P. Tvangsø
A. Stopa
A. Wojciechowski
N. N.
Albert Wojciechowski
C. S. Nielsen
H. Hasko
V. Döring
Nic-holm
Albert Wojciechowski
Ialt 13 bidrag, 565,00 kr.

Hellig Kors Kirke, Nykøbing Falster

A. Goliebski
A. Bengtson
S. Hansen
M. Wojtanowicz
E. Johnsen
A. Madsen
J. Karnia
F. Karnia
K. Jensen
Ø. Torchy
Fru Kasban
Fru Jensen
Fru Sørensen
Fru Mortensen
A. Lallik
J. Gøral
K. Kendzyna
V. Walus
S. Hansen

Rasmussen-Skov
Ialt 20 bidrag, 1115,00 kr.

Vor Frelser Kirke, Assens

A. Truelsen
Hansen
2 bidrag

Sankt Albani Kirke, Odense

Maria Iversen
G. Hildegaard
Th. Olsen
M. Kallan
Grønlund Nielsen
I. Estad
E. Maraldi
Ellen Petersen
H. Kjørby
B. H. Poulsen
L. Nielsen
H. T. Larsen
E. Greve
Hedvig Hansen
Chr. A. Hansen
Mette Hauman
O. Bøving
L. J. Møller
A. Emmerich
Svend Jensen
Tilly Møller
Sct. Hedvigsøstre
Skibhusvej 262
Olsen, Fåborg
I. M. Larsen
A. Pedersen
v. Holstein-Rathlow
J. Johnsen
M. Aberg
K. V. Agel
Ialt 30 bidrag, 1350,00 kr.

Sankt Knuds Kirke, Svendborg

Th. Lzustykevitz
A. Pers
T. og C. Hurks
Helene Jørgensen
Dagmar Espelund
Glentevej 1
Sankt Knuds Kirke
Bagergade 46
Jørgen Lassen
J. K.
Emilie Hvenegaard
Vicente
E. Solvig
Sankt Knuds Kirke
Ialt 14 bidrag, 840,00 kr.

Stella Maria Kirke, Nyborg

A. Sørensen
Vanda Henriksen
A. Nielsen
Ialt 3 bidrag

Sankt Michaels Kirke Kolding

Flemming Hagedorn
Jytte Nielsen
Edith Nielsen

Martha Jensen
H. Andersen
Ialt 5 bidrag, 75,00 kr.

Sct. Mariæ Kirke, Aalborg

E. Holk
P. C.
Aa. Nielsen
J. C.
J. Bogulski
H. Hansen
E. Andersen
P. Fich
H. Olsen
Eucharistisk forening
L. Bache
K. Sørensen
S. og S. Kirkegaard
B. Bothager
B. Wagner
L. Spaanheden
P. Spaanheden
L. Puggaard
E. Vestergaard
M. Frederiksen
K. Westergaard
B. Laursen
Chr. J. Nielsen
U. Elbrønd
O. Rottensten
v. Folsach
E. Thuesen
C. S. Jensen
A. Jousserant
Frijsendal
Ialt 30 bidrag, 3100,00 kr.

Sct. Nikolaj Kirke, Esbjerg

S. Jepsen
Kr. Bøggild
E. Wolff
A. Jensen
A. Vind Frederiksen
R. P. R.
Alfr. Jensen
J. Pilarczyk
K. Jensen
Ialt 9 bidrag, 855,00 kr.

Sankt Knuds Kirke, Fredericia

E. Spetzler Hansen
Ruth Petersen
A. Winther Jensen
H. J. Nielsen
Lucia Spetzler
Alma Munk
H. Hansen
E. Holm
K. J. P. Skovbakken
Ialt 9 bidrag, 1275,00 kr.

Sankt Ansgars Kirke, Aabenraa

M. Petersen
St. Hedvigs Søstrene
Josef Liss
Fru Gude
Ialt 4 bidrag

Vor Frue Kirke, Århus

E. Kvist Andersen
O. Pedersen
Flandrup
B. Halsgaard Larsen
E. og S. Sørensen
G. Fauss Preysz
Gundry
A. Engel
B. Hansen
P. Rude
Sct. Josephs Hospital
Sct. Josephs Hospital
C. C. Melchiors
P. Gabrielsen
L. og gen. Eriksen
C. Johansen
K. Lund
R. Münthe
A. Cortes
E. Lehref
A. Thomsen
S. Soltysiak
A. Petersen
B. Jensen
M. og T. Lund
A. Grabka
B. Hvidberg
A. Kruse
B. Jensen
K. M. Markmann
M. Olsen
O. Preysz
K. B. Sørensen
Flandrup
N. H. Lund
E. Lindberg
Bendt Steffensen
F. Paterek
P. C. Jensen
I. Lange
A. Kvinta
H. Keblovsjki
R. Petry
E. Jensen
Ialt 44 bidrag, 4505,50 kr.

Sct. Kjelds Kapel, Viborg

B. W. Reinhardt
E. Mogensen
A. Spreckelsen
J. Eriksen
A. Madsen
Ialt 5 bidrag, 225,00 kr.

Sct. Pauls Kapel, Sønderborg

V. Johansen
C. L.
J. Langwadt
H. H. Jessen
Th. Hansen
E. Andersen
Ialt 6 bidrag, 230,00 kr.

Sct. Marie Kirke, Haderslev

C. Lind
J. Wojtyra
Lorenzen

J. Surma
W. Hansen
Fr. Garyga
J. Lervitzki
C. Aaskov
Ialt 8 bidrag, 200,00 kr.

Vor Frue Kirke, Silkeborg

K. Hauch
H. Lawaetz
A. Malik
Ialt 3 bidrag

Sct. Norberts Kirke, Vejle

C. Petersen
Sct. Norberts skole
M. Christensen
E. Stappers
I. Petersen
E. Antonsen
E. Tiedemann
S. Nielsen
K. C.
Ialt 9 bidrag, 685,40 kr.

Jesu Hjerte Kirke, Randers

Kjeld Olsen
C. G. Simonsen
A. Frederiksen
S. C. Petersen
E. Budt-Jørgensen
A. Olsen
Ismenia Sung
Josef Fuks
B. og T. Bjørnbak
A. M. Nielsen
E. B. Zieler
Johan Madsen
Ialt 12 bidrag, 1170,00 kr.

Sankt Josephs Kirke, Horsens

Dahlquist
T. W.
K. Christiansen
Stelmach
Jacek
A. Scavenius
E. Petersen
C. Gravgaard
E. Osterhammel
F. Kieler
Puskansky
Ialt 11 bidrag, 705,00 kr.

Uden afsender-adresse:

5 bidrag, ialt 250,00 kr.

NB. Husk at gemme kvitteringen fra posthuset – hvis det indbetalte bidrag er større end 50 kr., kan det fratrækkes på selvangivelsen for 1966.

Skriv venligst tydeligt afsendernavn, adresse og sogn!

Fastekampagnen 1966

Der kommer hver dag bidrag til fastekampagnens girokonto 20 105. Pr. 16. marts er det samlede beløb steget til 85.091,83 fordelt på 1012 bidrag.

I den uge, der er forløbet siden vi offentliggjorde den første liste over bidragene, er der indbetalt 26.489,64 af 307 bidragydere.

Som tidligere bebudet bringer vi nedenfor en liste over de siden sidste liste indkomne bidrag, fordelt på sog-

ne. For hvert sogn er der opgivet det samlede antal bidrag pr. 16. marts og totalbeløbets størrelse. For 4 sognes vedkommende – Færøerne, Assens, Kalundborg og Silkeborg – er antallet af bidrag endnu ikke nået op på 5, hvorfor det indgåede beløb pr. 16. marts, der for alle 4 sogne var 1280,40 kr., ikke er specificeret.

I mange tilfælde er afsenders navn og adresse vanskelig at læse, man be-

des derfor undskyldte fejlstavninger. I enkelte tilfælde, hvor vi kun har kunnet tyde adressen, er denne alene opgivet.

Hjælp venligst med til at reducere fejltagelserne ved at skrive tydeligt navn, adresse og helst også sogn på afsenderkuponen.

Vi kommer igen med vor liste næste gang i påskenummeret og nu bliver det snart spændende . . .

Sankt Ansgars Kirke:

R. Jørgensen
Anita Tvede
I. Müller
K. Kamf
E. Dybdal
E. Weigel
B. West
C. M. Brostrøm
S. Hansen
P. Gundorff
P. Tiedemann
L. R. H. Jensen
J. H. Petersen
K. M. Toft
Å. Christoffersen
P. Høyer
P. J. Reiter
Med det tidligere indgåede:
Ialt 69 bidrag, 7694,05 kr.

Sankt Andreas Kirke:

R. Henningsen
O. Hjerting
N. J. G. Pedersen
J. Møller
Dominikanerne
E. Bang
O. Lynneruf
I. Ravn
L. Ryum
W. Salicath
M. Messerschmidt
R. Ahrenkiel
S. og I. Rørding
S. Schmidt
E. R.
Med det tidligere indgåede:
Ialt 34 bidrag, 4404,37 kr.

Sankt Annæ Kirke:

E. M. Lauritsen
L. K. Campolin
V. Engstrøm
L. Graff
I. Christiansen
G. Andersen
F. Meilby
E. Selck
C. Weston
V. Kobberrø
F. Petersen
Sct. Hedvig søstre
J. Christensen

Med det tidligere indgåede:
Ialt 52 bidrag, 3129,00 kr.

Sct. Antoni Kirke:

J. F. Metz
Poula Jensen
E. N. S.
Gerda Svendsen
Ebba Falk
A. Collenburg
G. Larsen
K. M. Poulsen
M. Poulsen
Grube-Hansen
E. Faale
M. B. M.
M. Rosenfalck
Med det tidligere indgåede:
Ialt 38 bidrag, 2320,00 kr.

Vor Frue Kapel, Herlev:

Helge Kristensen
L. Mørch
Stefan Jensen
J. Sundsbøll
L. Elgaard
Inger Petersen
Med det tidligere indgåede:
Ialt 8 bidrag, 685,00 kr.

Sankt Mikael's Kapel,

Søborg:
B. H.
IWAN
Med det tidligere indgåede:
Ialt 16 bidrag, 1365,00 kr.

Sankt Knud Lavard Kirke:

Jørn Jensen
S. G.
Hahn-Petersen
J. Jennum
I. Johansen
J. Zachariasen
Præstejorden 5
H. Hahn-Petersen
B. Ford
Hjortsvej 18
E. Bregnsbo
J. Ferber
A. Tiedemann
K. og G. Møller
Med det tidligere indgåede:
Ialt 27 bidrag, 3362,00 kr.

Jesu Hjerter Kirke:

Fl. Rasmussen
I. Rönnow
B. Andersen
E. Borret
L. Petersen
K. Pedersen
Scheftner
Just
Bjørn Rasmussen
E. Kedzior
B. d'Auchamp
S. Frömning
M. Frömning
K. Iserhorst
Vesterbrog. 69
M. Nielsen
F. Dettloff
A. P. Olsen
Med det tidligere indgåede:
Ialt 73 bidrag, 5356,08 kr.

Sankt Mariæ Kirke:

Chr. Jensen
A. Schmidt
C. Stephensen
K.
C. Torndahl
A. Indekeu
Carl Petersen
Nielsen
B. Noetzell
D. Plate Petersen
A. Illigen
C. Grøndahl
E. Bagger
E. Ledell
A. Beyer
Fr. Kopczynski
D. Ebbe
Å. Vangaard
Lehmann Jensen
Med det tidligere indgåede:
Ialt 76 bidrag, 7809,00 kr.

Sankt Nicolaj Kirke,

Hvidovre:
G. A. Pers
Gasværksvej 4
Steger
J. Haladyn
C. Johansen
M. S.
A. Jespersen

Med det tidligere indgåede:
Ialt 18 bidrag, 1435,50 kr.

Sakramentskirken, Kbhvn.:

C. Larsen
E. og M. Uffelmann
K. Ballin
A. Rygaard
G. Wesch
E. M. Jensen
J. Lønholt
A. N. Christoffersen
M. Mogensen
Med det tidligere indgåede:
Ialt 32 bidrag, 2132,17 kr.

Sct. Therese Kirke:

V. Høgsgaard
A. Petersen
E. Møller
E. Hjorth
Laur. Hansen
T. Appelt
Sct. Augustins 3. orden
I. Wichmann
I. Erichsen
Med det tidligere indgåede:
Ialt 50 bidrag, 4565,00 kr.

Sct. Vincents Kirke,

Helsingør:
C. Mønnicke
C. Schwensen
B. Poulsen
Kokkedal
Dansk Silicon central
E. Pedersen
A. Rudolf
L. Pedersen
J. Magnussen
Med det tidligere indgåede:
Ialt 23 bidrag, 1655,00 kr.

Birkerød, Hillerød og

Hørsholm:
M. S. Jensen
St. Bahara
H. Heise
S. la. Barbera
E. R.
Holzer
O. Dam
I. Schmidt
E. Risgård
Med det tidligere indgåede:
Ialt 25 bidrag, 1930,75 kr.

- Sankt Lucius Kirke, Holbæk:*
O. H. Jørgensen
Med det tidligere indgåede:
Ialt 9 bidrag, 1005,00 kr.
- Sct. Hans Kapel, Køge*
Ingen
- Vor Frue Kirke, Næstved:*
N. P. Nielsen
Med det tidligere indgåede:
Ialt 18 bidrag, 1335,00 kr.
- Helligåndskirken, Vordingborg:*
R. og Å. Hee
Med det tidligere indgåede:
Ialt 6 bidrag, 505,00 kr.
- Sct. Knuds Kirke, Ringsted:*
J. Mortensen
S. M.
A. Kann
H. J. Knudsen
Med det tidligere indgåede:
Ialt 10 bidrag, 355,00 kr.
- Sankt Laurentii Kirke, Roskilde:*
V. Nielsen
Y. S.
K. Nordbo
B. Frederiksen
Med det tidligere indgåede:
Ialt 22 bidrag, 1360,00 kr.
- Sankt Pouls Kirke, Tåstrup:*
Genevieve Rasmussen
R. J.
J. Vestergård
Med det tidligere indgåede:
Ialt 9 bidrag, 560,00 kr.
- Vor Frue Kirke, Slagelse:*
Landsgrav Mark
Rolighedsvej 8
K. Kristensen
Falk Madsen
B. H. Larsen
Med det tidligere indgåede:
Ialt 12 bidrag, 670,00 kr.
- Sankt Maria Kirke, Kalundborg:*
Ingen
Ialt 2 bidrag.
- Sct. Hyacinthus Kirke, Rønne, Rosenkranskirken, Åkirkeby:*
A. S. Pedersker
A. Munck
M. D. Pedersker
M. K. Åkirkeby
Frode Larsen
Marie Brucz
B. Jensen
Med det tidligere indgåede:
Ialt 17 bidrag, 610,00 kr.
- Sct. Franciscus Kirke, Nakskov:*
H. F. Christiansen
P. Søllested
M. Peter
P. Pedersen
K. Simonsen
R. Gal
Med det tidligere indgåede:
Ialt 21 bidrag, 2235,00 kr.
- Sct. Birgittas Kirke, Maribo:*
B. Szablo
L. Petersen
Sv. Laursen
L. Laursen
J. Laursen
N. N.
T. Zarod
J. Kozak
E. Kristiansen
M. Sørensen
Chr. Nielsen
S. Nilsson
Med det tidligere indgåede:
Ialt 25 bidrag, 965,00 kr.
- Hellig Kors Kirke, Nyk. F.:*
H. Storm
W. H. Nyk. F.
M. Hebda
Smedehuset
Jacobsen
Med det tidligere indgåede:
Ialt 25 bidrag, 1520,00 kr.
- Vor Frelser Kirke, Assens:*
Ingen
Ialt 2 bidrag.
- Sankt Albani kirke, Odense:*
Fruens Bøge
Sct. Hedvigssøstre
A. Svendsen
J. Jørgensen
H. Nielsen
M. Jensen
Sct. Hedvigssøstre
H. Th. Larsen
Laura Hansen
I. D. Hansen
B. D. Hansen
M. D. Hansen
Med det tidligere indgåede:
Ialt 42 bidrag, 3565,00 kr.
- Sankt Knuds Kirke, Svendborg:*
Sv. Hansen
A. Denneska
S. Holm
E. Petersen
A. Petersen
Sankt Maria Hospital
Med det tidligere indgåede:
Ialt 20 bidrag, 1325,00 kr.
- Stella Maria Kirke, Nyborg:*
Erik Fich
- Hahn-Hansen
M. Jørgensen
Med det tidligere indgåede:
Ialt 6 bidrag, 392,00 kr.
- Færøerne:*
N. N.
Fransiskanersøstre
N. N.
D. Christie
Ialt 4 bidrag.
- Sankt Michaels Kirke, Kolding:*
B. Vikbjerg
A. Jessen
Josef Opauka
Sankt Hedvig Hospital
O. Hagedorn
Bjerggade 16
Med det tidligere indgåede:
Ialt 11 bidrag, 1715 kr.
- Sankt Maria Kirke, Ålborg:*
S. Kristensen
B. Jesyk
F. Jesyk
R. G. Pedersen
H. Jensen
J. Puggård
K. Pretmose
Med det tidligere indgåede:
Ialt 37 bidrag, 3425,00 kr.
- Sankt Nikolaj Kirke, Esbjerg:*
B.-I. Petersen
Johannesen
B. Beyer
T. Clausen
I. Buch-Laursen
J. Wulff
M. Matvas
N. Holtum
Boysen
K. Bøggild
K. F. E. J. Petersen
Ahlmann Jensen
Med det tidligere indgåede:
Ialt 21 bidrag, 1520,00 kr.
- Sankt Knuds Kirke, Fredericia:*
Ingen bidrag
Med det tidligere indgåede:
Ialt 9 bidrag, 1275,00 kr.
- Sankt Ansgars Kirke, Åbenrå:*
A. Nissen
P. A. Nissen
Med det tidligere indgåede:
Ialt 6 bidrag, 1167,00 kr.
- Vor Frue Kirke, Århus*
R. Schmidt Nielsen
J. E. Bredholt
Ole K. Møller
K. F. Nielsen
mrk. Århus
Assomptionsøstre
- Augusta Sørensen
K. Karmark
Anna Pajbro
E. Jensen
P. Heide
J. Olsen
J. og C. Flach
J. Novok
J. K. R. Pindstrup
Jacobsen, Højbjerg
Med det tidligere indgåede:
Ialt 60 bidrag, 5596,50 kr.
- Sankt Kjelds Kapel, Viborg:*
A. E. Henriksen
V. Fuks
B. Westh-Hansen
Med det tidligere indgåede:
Ialt 8 bidrag, 675,00 kr.
- Sankt Pouls Kapel, Sønderborg:*
Ingen bidrag
Tidligere indgåede:
Ialt 6 bidrag 230,00 kr.
- Sankt Marie Kirke, Haderslev:*
Ingen bidrag
Tidligere indgået:
Ialt 8 bidrag, 200,00 kr.
- Vor Frue Kirke, Silkeborg:*
Ingen bidrag
Tidligere indgået:
Ialt 3 bidrag.
- Sankt Norberts Kirke, Vejle:*
Jens og Niels Tiedemann
J. Pedersen
anonym
Med det tidligere indgåede:
Ialt 12 bidrag, 1041,79 kr.
- Jesu Hjerte Kirke, Randers:*
E. Obel
R. Olesen
E. Jensen
S. Szmiedowich
Med det tidligere indgåede:
Ialt 16 bidrag, 1490,00 kr.
- Sankt Josephs Kirke, Horsens:*
E. Pedersen
M. Nissen
Edith Lund
Ap. Potempa
Med det tidligere indgåede:
Ialt 15 bidrag, 915,00 kr.
- Andre:*
E. Stahl, Sverige
Louisa
P. Zambrono
anonym
Med det tidligere indgåede
fra bidragydere uden afsender:
Ialt 9 bidrag, 315,00 kr.

Fastekampagnen 1966

I den forløbne uge er bidragene til Fastekampagnens giro nr. 20 105 indgået med uformindsket tempo. Pr. 23. marts er det samlede beløb steget til 118.938,33 kr. fordelt på 1371 bidrag.

Der er således indkommet 359 bidrag siden sidste meddelelse i Katolsk Ugeblad med tilsammen 33.847 kr.

En umiddelbar bedømmelse af bidragyderne indtil nu er, at det stort set er de af bispedømmet kendte katolikker, som altid er villige bidrag-

ydere, der har indsendt penge til Fastekampagnen 1966.

Bispedømmet udarbejder hvert år en statistik på basis af sognepræsterens oplysninger, der bl.a. oplyser, at vi er 26.000 katolikker i Danmark. – Beregnet på grundlag af katolske eller blandede husstande samt enlige katolikker har indtil nu kun ca. 10 pct. støttet fastekampagnen. Det kan give stof til eftertanke, at så få må betale for så mange, men der er tid endnu!

Det økonomiske råd håber på, at

vi ikke blot får dækning for biskoppens nødvendige udgifter, men også en manifesteret oplysning om, hvor mange eller få vi er til at dække den katolske kirkes udgifter i Danmark.

Vi benytter lejligheden til at bringe alle bidragydere biskoppens tak for offerviljen og de mange penge.

Vi undskylder stadig stavfejl og måske andre fejl og beder om Deres velvilje til at skrive tydeligt navn og sogn.

Vi kommer igen med vor liste i første nummer efter påske.

Sankt Ansgar Kirke:

F. Halatyn
P. Keller
E. Nielsen
Stozeswzski
J. Borgiel
R. Jensen
K. Holleufer
E. Lund
E. Borries
I. Thallaug
S. H. T. Bivort
E. Ravn
Stanek
R. Petersen
D. B. Hansen
E. Garth-Grüner
A. M. Ophes
Schlechter
Rosfeldt
Lomborg
Rosenthal
Theilade
Aage E. Rask
Med tidligere indgåede:
Ialt 92 bidrag, 8924,05 kr.

Sankt Andreas Kirke:

Albrechtsen
M. Bølling
P. Ryom
I. Messerschmidt
Svend B. Messerschmidt
H. B. Lund
H. Wiese
St. Andreas Kirke
A. R. Trier
K. F. Fjording
S. Merkholt
L. Pallien
S. Christgau
Med tidligere indgåede:
Ialt 47 bidrag, 9754,37 kr.

Sankt Annæ Kirke:

A. Jacobsen
A. Andersen
Grøndahl
Vikkelsø
B. Perch
L. Zangenberg
P. Madsen
Winsløw

J. Karup
G. og L. Karup
Henning
O. Winther
F. M. Holmberg
K. P. Hansen
G. Kristensen
Tafteberg
Med tidligere indgåede:
Ialt 67 bidrag, 4334,70 kr.

Sankt Antoni Kirke:

K. Boye
M. Marcussen
Fansholt
E. Therkildsen
P. Heinemeier
H. Heinemeier
C. Skyum
A. Nielsen
I. og M. Arentzen
Med tidligere indgåede:
Ialt 47 bidrag, 3140,00 kr.

Vor Frue Kapel, Herlev:

Aa. Nielsen
K. Hvidberg
Med tidligere indgåede:
Ialt 10 bidrag, 805,00 kr.

Sankt Mikael's Kapel, Søborg:

M. Falkenberg Andersen
Bune Andersen
Med tidligere indgåede:
Ialt 18 bidrag, 1915,00 kr.

Sankt Knud Lavard Kirke:

E. Mortensen
E. og A. Drostby
M. Rossel
P. S. Reiter
Kurt Hansen
I. Larsen
Wollesen
U. Hjortbøl
N. N.
Tanneberg
S. E. Jørgensen
C. J. Clemmesen
I. Cordel
Dahlerup
K. Blom

J. og K. Rasmussen
H. Knudsen
J. Jensen
M. Neergaard
K. Hafstein
H. Normann Friis
H. Normann Friis
M. Normann Friis
B. Normann Friis
J. A. Elliott
E. Post
S. Frederiksen
M. Sparre Andersen
d' Auchamp, Holte
Havalæska
Med tidligere indgåede:
Ialt 57 bidrag, 6632,00 kr.

Jesu Hjerter Kirke:

C. Ludvigsen
S. Olsen
D. Christensen
R. Petersen
E. Barfred
K. Jacobsen
M. Schütten
Marlak
U. H. Bauditz
K. Ferry
H. Schmidt
A. F. Andersen
K. Jakobsen
J. Larsen
G. Hugsted
H. Mortensen
L. Jespersen
M. Thorsen
Med tidligere indgåede:
Ialt 90 bidrag, 6921,80 kr.

Sankt Mariæ Kirke:

P. Strinis
H. Messerschmidt
E. Broe
G. Kildesø
H. Ellyton
A. Hansen
S. Nielsen
L. Lønblad
A. Hartmann
T. og D. Bjerre
V. Jensen
C. Fobian

E. Jensen
P. Schindler
H. Fink-Jensen
E. Hansen
Hans Larsen
E. Saurbrey
M. Hutters
R. Roming
R. Gebert
K. M. R.
L. G.
H. Strøyer
V. Christensen
E. Saabye-Ottosen
A. Madsen
E. Millech
I. Strøyer
Halladin
Hedenborg
Med tidligere indgåede:
Ialt 109 bidrag, 10326,50 kr.

Sankt Nicolaj Kirke:

C. Samuelsen
B. Johansen
P. Prescott
Aa. Milfeldt
H. og K. B. Hansen
Med tidligere indgåede:
Ialt 23 bidrag, 1845,00 kr.

Sakramentskirken:

P. Markussen
I. M. Hoppensach
E. Steen Sørensen
F. Reiter
P. Hedemann Nielsen
Steen M. Jensen
X. Christensen
M. Pedersen
A. Engel
L. Kayser
A. E. Bjerg
G. Oppermann
D. E. Petersen
Med tidligere indgåede:
Ialt 45 bidrag, 2752,17 kr.

Sankt Therese Kirke:

C. Bald
Klewitz
M. Kristen
U. Berg

Med tidligere indgåede:
Ialt 54 bidrag, 4780,00 kr.

Sankt Vincents Kirke, Helsingør:
Olsen
E. Henriksen
E. Vognsen
St. Vincent Søstrene
C. Kort
I. Andersen
E. Salupinka
E. Dreliham
Med tidligere indgåede:
Ialt 31 bidrag, 2315,00 kr.

Birkerød, Hillerød, Hørsbøl:
A. Havaleschka
Knud Hutter
H. Lund
Egger
H. Bang
St. Knuds Kloster
J. og K. og S. Truelsen
E. Aae
Katolsk Pastorat
Cabaya
E. Petersen
Birkerød-Hillerød, KUK
Knudsen
A. Saunte
T. Jensen
Jensen, Høvelte
R. Thalbitzer
V. Enggaard
Ziomkowski
Med tidligere indgåede:
Ialt 43 bidrag, 4316,75 kr.

Sankt Lucius Kirke, Holbæk:
J. Hansen
Med tidligere indgåede:
Ialt 10 bidrag, 1035,00 kr.

Sankt Hans Kapel, Køge:
E. Olsen
H. Jensen
P. J. Franzyk
V. Franczyk
K. Trørup Sark
Ialt 5 bidrag, 340,00 kr.

Vor Frue Kirke, Næstved:
A. Dworak
E. Lorentzen
R. Andersen
M. Janiak
M. Henriksen
Søndag Laetare
J. P. Jensen
Extra kollekt
M. Laursen
Familie Jensen
Ambrozy Paszkiewicz
Med tidligere indgåede:
Ialt 29 bidrag, 2005,00 kr.

Helligaandskirken, Vordingborg:
B. Olsen

Zabros
Med tidligere indgåede:
Ialt 8 bidrag, 590,00 kr.

Sankt Knuds Kirke, Ringsted:
Linnemann
Thadæus Trepac
Med tidligere indgåede:
Ialt 12 bidrag, 440,00 kr.

Sankt Laurentii Kirke, Roskilde:
I. Lauridsen
S. Arkil
Solak
C. Andersen
F. Wojtaszewski
A. Andersen
B. Holmgaard
G. Eriksen
Med tidligere indgåede:
Ialt 30 bidrag, 1840,00 kr.

Sct. Hyacinthus Kirke, Rønne:
Rosenkranskirken, Åkirkeby:
B. Kubicki
P. Sereda
E. Frandsen
Med tidligere indgåede:
Ialt 20 bidrag, 780,00 kr.

Færøerne:
J. Rasmussen
Med tidligere indgåede:
Ialt 5 bidrag, 1170,00 kr.

Sct. Birgittas Kirke, Maribo
A. Janik
J. Mistarz
E. Damskier
M. Degn
K. Nielsen
A. Hebda
R. Rasmussen
Søndergade 7
F. Nielsen
E. Janik
Med tidligere indgåede:
Ialt 35 bidrag, 1320,00 kr.

Sct. Franciskus Kirke, Nakskov:
V. Rydzy
E. Dørum
J. Hansen
M. Slowik
E. E. Pedersen
B. Nielsen
T. Pedersen
K. Vibe Christensen
B. Vibe Christensen
S. Jensen
Med tidligere indgåede:
Ialt 31 bidrag, 2805,00 kr.

Hellig Kors Kirke, Nyk. F.:
V. Rudnik

V. Døring
F. Namyslo
A. Mikkelsen
H. Rasmussen
Med tidligere indgåede:
Ialt 30 bidrag, 1750,00 kr.

Vor Frelzers Kirke, Assens:
Ialt 2 bidrag.

Stella Maris Kirke, Nyborg:
K. Jørgensen
Stella Maris Kirke
Mariasøstrene
Med tidligere indgåede:
Ialt 9 bidrag, 1504,00 kr.

Sankt Albani Kirke, Odense:
X Odense
A. J. Rasmussen
F. Kapper
M. Kallda
B. Havnhus
Bernstorffsvej 2
A. Hoppe
M. Andersen
A. K. Jensen
V. S. Ebbesen
E. Hansen
Med tidligere indgåede:
Ialt 52 bidrag, 4365,00 kr.

Sankt Knuds Kirke, Svendborg:
M. S. Pers
R. Holt
K. Petersen
Nielsen og
Johansen
M. Rønnow
Med tidligere indgåede:
Ialt 25 bidrag, 2645,00 kr.

Sankt Mariæ Kirke, Ålborg:
M. S. H. Kjeldsen
J. Supetz
I. Aagaard
A. Clausen
F. Hansen
J. A. Andersen
M. Andersen
Chr. Hansen
Thomsen Støtz
B. Levin Hansen
Med tidligere indgåede:
Ialt 46 bidrag, 4305,00 kr.

Vor Frue Kirke, Aarhus:
E. Lauritzen
E. H. Nielsen
I. Vagnsø
M. Deleuran
A. Stegmann
Sct. Knuds Skole
K. Hammann
R. V. Jensen
K. Bredholt
B. Carstens

R. Munthe
B. Brohm
K. Pedersen
V. Lund
A. Jørgensen
Med tidligere indgåede:
Ialt 75 bidrag, 6651,50 kr.

Sankt Nikolaj Kirke, Esbjerg:
A. Frederiksen
L. Franceschini
R. Schulik
K. Christoffersen
C. Christoffersen
L. og F. Sørensen
T. Kolt
J. L. Matras
H. Højris
H. Hertheren,
Rahbeks Alle 11
Med tidligere indgåede:
Ialt 31 bidrag, 2405,00 kr.

Sankt Knuds Kirke, Fredericia:
J. Wilk
R. Sørensen
L. Nielsen
G. Laursen
Med tidligere indgåede:
Ialt 13 bidrag, 1845,00 kr.

Sankt Marie Kirke, Haderslev:
J. Surma
R. Ratajzyk
E. Boekenooogen
C. Hummel
Med tidligere indgåede:
Ialt 12 bidrag, 295,00 kr.

Sankt Ansgars Kirke, Aabenraa:
Ialt 6 bidrag, 1167,00 kr.

Sankt Pouls Kapel, Sønderborg:
B. E. A. Jensen
R. Jensen
J. Kaluzuy
Med tidligere indgåede:
Ialt 9 bidrag, 480,00 kr.

Sankt Josephs Kirke, Horsens:
A. Hansen
A. Nielsen
B. Walther
Med tidligere indgåede:
Ialt 18 bidrag, 1110,00 kr.

Sankt Michaels Kirke, Kolding:
F. Smolaz
Sct. Knudtz
F. Korsholm Jensen
Aa. Mieth
Med tidligere indgåede:
Ialt 5 bidrag, 2090,00 kr.

Fastekampagnen 1966

Først bringer vi listen over de 8 sogne, som vi af pladshensyn måtte udelade i Ugebladets påskenummer. For disse sogne er det altså stillingen pr. 2. marts, der repeteres.

Dernæst bringer vi for samtlige 45 sogne og distrikter den nyeste liste, der viser indgåede bidrag i perioden fra 23. marts til den 2. april, den sidste dag, vi kunne nå at få med.

Bidragene har taget et fint spring opad, ialt er der nu indkommet 2.047 bidrag med tilsammen kr. 181.545,07. I de sidste 10 dage er der således ind-

kommet 676 bidrag med ialt kr. 62.606,74.

Slutspurten, som må siges at være begyndt, tegner således helt pænt, især når man betragter bidragenes størrelse. Derimod er der grund til at undre sig over, at antallet af bidragsydere er så lavt. Ifølge statistikken skulle der være ca. 4.600 familier med katolsk familieforsørger, 7.200 enlige voksne katolikker samt ca. 3.800 katolske hustruer i blandede ægteskaber. Indtil nu har således mindre end 20 pct. af dem, hvorpå kirken må bygge sin økonomi, ydet deres bidrag. Hvis

ikke dette tal rettes en hel del op under kampagnens slutspurt, bliver vi nødt til at revidere vore forestillinger om, hvor mange katolikker der – når det virkelig gælder – egentlig er herhjemme.

Biskoppen takker alle, der har ydet deres bidrag, og det økonomiske råd opfordrer herved indtrængende enhver, der godt nok ved, at han hører hjemme blandt bidragsyderne, men som endnu ikke har fået gjort alvor af det, til nu at få indbetalingen fra hånden. Det er sent, men det kan endnu nås!

Jesu Hjerter Kirke, Randers:

E. Cavagnaro
I. J. Jensen
H. Christensen
O. Nielsen
Med tidligere indgåede:
Ialt 20 bidrag, 1730,00 kr.

Sankt Kjelds Kapel, Viborg:

I. Gravgaard
E. Ingemar
Med tidligere indgåede:
Ialt 10 bidrag, 825,00 kr.

Vor Frue Kirke, Silkeborg:

T. Kznsy
J. Thomsen
F. Larsen
Med tidligere indgåede:
Ialt 6 bidrag, 160,40 kr.

Sankt Norberts Kirke, Vejle:

T. Lindstrøm
A. Melchior
M. Svejstruplund
A. Hansen
Maria Stiftelsen
T. M.
Frandsen
M. Kerkuska
E. G. Salomon
P. Melchior
E. J. Nielsen
A. M.
Med tidligere indgåede:
Ialt 24 bidrag, 2231,79 kr.

Anonyme:

Med tidligere indgåede:
Ialt 15 bidrag, 555,00 kr.

Vor Frue Kirke, Slagelse:

S. Bartnik
G. Jørgensen

Therese Bergquist

J. Krupa
E. Hansen
Th. Gade
Med tidligere indgåede:
Ialt 18 bidrag, 1000,00 kr.

Sankt Pouls Kirke, Tåstrup:

H. Kayser
V. Kristkreuz
K. Jørgensen
H. Jensen
E. Frederiksen
Med tidligere indgåede:
Ialt 14 bidrag, 800,00 kr.

Sankt Maria Kirke, Kalundborg:

D. S.
W. Fiedel
Med tidligere indgåede:
4 bidrag.

Sankt Ansgars Kirke:

R.A. Johansen, Borgerg. 30
Carl-Vilh. Hein Jensen
Ida Nielsen
Niels Barfred Pedersen
G. W. P.
Grethe Voss
Grethe Lange
Inge Mørkholt
Max Hansen
Lilian Hansen
J. Bolt-Jørgensen
Wally Capozzi Bentsen
G. Garth-Grüner
Eva Maria Toft
J. Novella
Chr. Christensen
Bisander
Lars Hutter
O. Johannessen
Frithjof og Anders
G. Svendsen
J. Bangshof

I. Valeur Fausbøll

C. og F. Jaworski
G. T. S.
Henning Bald
B. Hylling
A. Brøndal
Oberstløjtnant Bistrup
Niels Steensens Gymn.
(2 bidrag)
K. Nygaard Hansen
Vita Leerbeck
H. A. Brink
H. Otte
R. Pehrson
Div. kat. foreninger
G. Wedsted-Hansen
Lars Messerschmidt
F. R. A.
Ellen Jeppesen
J. H. Lyng
E. Simonsen
Ellen Gullak-Hansen
M. Wendelboe
W. Thornfield
H. Schow
K. Genter-Pedersen
Esher Hansen
Melskens
K. H. H.
Bente Smith Knudsen
I. Keil
A. og K. B.
A. Klottrup
Gudrun Tilling
Lydia Nielsen
Agnes Nordfang
Med tidligere indgåede:
Ialt 149 bidrag, 14505,01 kr.

Sankt Andreas Kirke:

C. Probst
Alice Andersen
Stig Kønig Petersen
Agnes Bosold
M. Scavenius
S. Scavenius

Alice Lier

Th. K.
Knud Noiesen
Erling Klinken-Rasmussen
C. B. Rasmussen
Aase Lefolli
Arne Kaae
S. Aust
G. Friis-Hansen
Harriet Voiremore
Sølvsteen og Raun
Erik Christiansen
Birthe og Preben Nørvig
Eva Lichtenberg
L. Hansen
Knud Rask
D.
Jørgen Wernberg
A. Münzberger
E. R.
Med tidligere indgåede:
Ialt 71 bidrag, 12299,37 kr.

Sankt Annæ Kirke:

G. Spangenberg
J. W. Holm
Gunna Magdalena Gjersted
R. Theill
E. Bruckner
N. Søgaard
Edmund Juncker
Annie Mogensen
Leo Stenalt
E. Christophersen
H. Baun Christensen
K. Silcowitz-Hansen
Kaj Tecza
Sct. Elisabeths Hospital
B. Stenalt
P. Fl. Hansen
Clara Svendsen
J. Müller
E. S.
Anna Birkhøj
Birgitte Ohlsen
Duval Larsen

Lundt Hansen
Paul C. Mathiesen
J. Adamczewski
Louis d'Auchamp
Albert Pedersen
Valborg og Carl Gufler
A. Majewski
E. og A. Johansen
Stanislaw Brzezinski
Cæcilie Rasmussen
Med tidligere indgåede:
Ialt 99 bidrag, 8549,00 kr.

Sankt Antoni Kirke:
Ruth Schjørring
H. Christensen
Bellahøjvej 111
H. Barfred
Ida Møller-Jørgensen
Bernh. Jensen
K. Rasmussen
Lützhøft
Mary E. E. Pedersen
K. L. Sandbygårdvej
J. H. Grapel
F. Lange
Mary Rude-Hansen
Carl Brandt
Bendt Heinemeier
M. M. Nielsen
Z. Streszenska
G. Starzynski
V. Jul Rasmussen
Med tidligere indgåede:
Ialt 66 bidrag, 4498,00 kr.

Vor Frue Kapel, Herlev:
Marianne Plum-Andersen
Erik Elnebo
D. Jørgensen
R. Skovg. Jensen
A. M. P. Oriente
P. Hansen
G. Müller
Nielsen, Tårngårdsvej
John Olsen
H. Møller
N. N. Herlev
Lis Reiter
K. Rousing
Med tidligere indgåede:
Ialt 23 bidrag, 1705,00 kr.

*Sankt Mikael's Kapel,
Søborg:*
P. J.
Niels Henriksen
Gunhild Lindskov
W. Jantzen
Karla Westlen
E. Schou
Helena Olsen
Med tidligere indgåede:
Ialt 25 bidrag, 2325,00 kr.

S. Knud Lavard Kirke:
G. A. Virum

Bodil Hansen
Ella Busch
O. og Y. Hallingskov
Organist N. Hansen
Else Kjeldgaard
Bent Wenslee Pedersen
A. Zachariasen
Jacob Jennes
Poul Petersen
B. Svane Hansen
Kirsten Børgesen
H. Jonsen
O. M.
A. C. A. Bevozt
M. Halatyn
Elev 2371
H. Holbek
Agathe? Vangeleddet 64
Claire Schreurs
Erik Jensen
Kaet Gullach
Kann Dahl
Ove Leerbeck
T. Dahlerup
N. Lorentzen
M. Bjergstedt
Carlsvej 4
Aage Lorenzen
Eigil Darville
N. N.
Jens Frederiksen
Maria
M. Michaely
Math. 6.3.
K. M. J.
Med tidligere indgåede:
Ialt 94 bidrag, 9522,00 kr.

Jesu Hjerter Kirke:
R. Sundgaard
S. Helmig
Sdr. Boulevard 36
Byvoet Jacobsen (2 bidrag)
Wilh. Messerschmidt
Schütten
E. Ronge
Frede Bonde
Jac. Meincke
E. B. Rasmussen
Anette Carlsen
H. Rosenvall
Bahnert
Tekla Christensen
Irene Busck-Nielsen
E. Raith
Rosa Sørensen
C. Helsted Jørgensen
Otto Keller
Maria Birgitte Nissen
Arne Nissen
Peter Nissen
Elisabeth Hansen
Westrup
Sonja Scot Kielberg
D. og H. K. Petersen
Margrethe Samuelson
Julie Olsen

R. N. Howitzvej
E. Bonde
Jane Paulsen
Gerdi Frederiksen
E. Schlüssel
Knud E. Schmidt
H. E. Andersen
Med tidligere indgåede:
Ialt 126 bidrag, 9481,13 kr.

Sankt Mariæ Kirke:
Karen S. Hansen
Else Sørensen
Lavritz H. Sørensen
Gerda Gade
E. Siegler
H. Scavenius
D. Davidsen
C. Grugni
A. Melchior
P. D. Schmidt
N. C. Rask
E. Bjørnow
Kirsten Geertz-Hansen
K. Samuelson
J. Berg
E. Barfred
E. Stark
E. M. Jørgensen
Albert Nørner
S. O. Schönbeck
Otto M. Jensen
F. Halladin
A. Carlsen
A. Th. Quist
L. E. Jørgensen
Tenna Marker
J. Holdt
Med tidligere indgåede:
136 bidrag, 11.791,50 kr.

*Sankt Nicolaj Kirke,
Hvidovre:*
Erik Markussen
A. Klinker Caspersen
E. L. Achen
J. Lange
N. N.
N. N.
Pater Wesch
E. Horn
Josef F. Samuelson
Med tidligere indgåede:
Ialt 32 bidrag, 2289,00 kr.

Sakramentskirken:
Stefanie Rewers
E. Grønby
Hilde Hornbæk
A. Olsen
A. V. Günther
S. C. Frønning
Lise Rasmussen
Agnes Spinsen
Charlotte Gylden
Anna Justesen
J. Haugaard

Marie Theilmann
Julie Rasmussen
I. J. Schmidt
W. Rasselnberg
S. Jansson
Anna Staun Larsen
Rasmussen
A. Gross
M. S.
E. Pontoppidan
E. Sjulsted
P. T. Körösfalvi
B. Boile
Enrico Dalgas
Andreasen-Nordstrøm
H. F. Pedersen
Kai B. Olsen
W. Pabijan
M. Riedl
Hanzmark
C. P. Tonti
A. V. Günther
Med tidligere indgåede:
Ialt 78 bidrag, 4707,17 kr.

Sankt Therese Kirke:
A. Møller
Eva Trier
Mogens Nielsen
Arne Frantz Pedersen
M. Laursen
A. Messerschmidt
C. Høltzer
Ch. Høegh
M. Streton
L. Hastrup
C. M. Bøggild
Mogens Bølling
Fam. Olsen
Elever fra Rygårds franske
skole
R. Mika
Klitskov
O. og E. Svärd
J. Thomsen
Sankt Joseph Søstrene
A. Messerschmidt
N. E. Hansen
Emil Mortensen
K. Bissing
Arne Johansen
Aage v. Benzon
L. Clemmesen
Erik Nielsen
J. Hamm
S. M. Steffensen
Assomptionsklosteret
Med tidligere indgåede:
Ialt 84 bidrag, 17710,00 kr.

Helsingør:
H. Durafour
J. A. J.
Ebbe Binger
Frantz Marajsky
C. H. Jørgen Fog
I. K. Stenderup

- B. Herson
K. Mikkelsen
Pedersen, Odinshøj
Marie Fedder
M. J. Olesen
Med tidligere indgåede:
Ialt 42 bidrag, 3135,00 kr.
- Birkerød, Hillerød, Hørs-
holm:*
Mogens de Almeida
N. T. Grunnet
Jørgen Bredholt
Sct. Maria Stiftelse
(2 bidrag)
Vita Eisø
E. Ditlevsen
Philip Dam
Vor Frue Kloster
Maria Brandt
W. Jensen
Ole Pryn
B. Pulawski
A. Håndbæk
Elisabeth Lauridsen
S. Kjær
J. Wiesniewski
Niels Lauridsen
O. B. Bertelsen og Alf
Petersen
Med tidligere indgåede:
Ialt 63 bidrag, 6047,75 kr.
- Holbæk:*
R. Morald
Klara Bøck
Holm-Larsen og J. Bruun
Pedersen
Med tidligere indgåede:
Ialt 14 bidrag, 1280,00 kr.
- Sankt Hans Kapel, Køge:*
N. N.
Hans Jorna
A. Tedaldi
Ch. Eriksen
N. N.
A. Østberg
M. Zagobelny
V. Buzowski
Frantz Stempen
Med tidligere indgåede:
Ialt 14 bidrag, 610,50 kr.
- Vor Frue Kirke, Næstved:*
Kurt Christensen
Maria Rosiak
Frants Jensen
John Bernstein
St. Elisabeth Søstrenes
Hvilehjem, Holløse
(2 bidrag)
Skt. Elisabeth hospital
(Søstrene)
Messerschmidt
Helene Jensen
Ruth og Sv. Hansen
- Med tidligere indgåede:
Ialt 39 bidrag, 3909,00 kr.
- Helligåndskirken,
Vordingborg:*
Th. Henriksen
A. Vestergaard
Viktor Mather
Med tidligere indgåede:
Ialt 11 bidrag, 650,00 kr.
- Sankt Knuds Kirke,
Ringsted:*
Husmoder
Børjesson
EML
Med tidligere indgåede:
Ialt 15 bidrag, 770,00 kr.
- Sankt Laurentii Kirke,
Roskilde:*
Bent Pyskow
Leth Møller
Else Østrøm
Aase Grosz Christoffersen
Elly Jørgensen
G. Bengtsson
Irene Winkel
P. Riis-Hansen
Peter Sköld
Vibeke Vedel
Bodil Krog
J. M. Quaedvlieg
G. Frederiksen
I. Glem
Skt. Maria Hospital
(Søstrene)
N. N.
Med tidligere indgåede:
Ialt 46 bidrag, 3555,00 kr.
- Vor Frue Kirke, Slagelse:*
R. Lauritzen (2 bidrag)
Sct. Maria Børnehjem
5 bidragydere
Kirsten Grubb Jensen
E. Frølund Nielsen
Kaj Jozwiak
E. Stylsring
Med tidligere indgåede:
Ialt 30 bidrag, 1508,00 kr.
- Kalundborg, Åbenrå og
Færøerne:*
Kirsten Klinken (Kalundb.)
Inger M. Hansen (Åbenrå)
Mæghild Simonsen
(Færøerne)
Med tidligere indgåede:
Ialt 18 bidrag, 2549,00 kr.
- Sct. Pauls Kirke, Tåstrup:*
Antoinette Jensen
John Zielinski
Stefan Wrowa
E. C. F. Arnulf
Joh. Gluszek
- P. Dorniek
Arnfinn Palmstrøm
Aust, Skolevej
Jan Wojtaszewski
Adda Frandsen
J. Nørvig
Fin Jensen
Med tidligere indgåede:
Ialt 26 bidrag, 718,00 kr.
- Bornholm:*
Alfons Jazienicki
F. H. Søndergaard
Nyvej 10
Haslevej 51
Med tidligere indgåede:
Ialt 24 bidrag, 875,00 kr.
- Færøerne (se under Kalund-
borg)*
- Sct. Birgittas Kirke,
Maribo:*
A. K. Guzek
Agnes Petterson
J. Köllner
Thorvald Jacobsen
J. Zygmant
Anton Michalski
Jozefa Rasmussen
Peter Paul Hansen
Helga Johansen
Else Tonnesen
Rosa Brütlaruk
Vald. Johansen
Tekla Hansen
N. N.
Magdalena Pientos
Nölke
Stefka Breitkreitz
Vald. Hermansen
Med tidligere indgåede:
Ialt 53 bidrag, 2195,00 kr.
- Sct. Franciskus Kirke,
Nakskov:*
Veranka Niemitz
Aksel Christensen
Valeria Sekula
Frederik Jensen
Pauline Hansen
Skt. Franciskus Kirke
Stefan Rogalski
Loise Isaksen
Chr. Nielsen
Jutha Rubinska
A. Rubin
G. Stuglitz
Sct. Joseph søstre
J. Kaikow
J. Bringö
Henry Christensen
Med tidligere indgåede:
Ialt 47 bidrag, 3184,00 kr.
- Hellig Kors Kirke, Nyk. F.:*
E. Nielsen
- M. Slabodzwick
Manja Siekierska
Verner Nielsen
J. Olsen
Ludv. Sidor
Jan Zygmunt
Katazyna Neolza
I. Riwers
Vald. Søe
Anna Oktaba
Pavania Wachuta
Agnes Banas
Tage Gondek
Med tidligere indgåede:
Ialt 44 bidrag, 2505,00 kr.
- Vor Frelsers Kirke, Assens:*
4 bidragydere
Olav Hansen
Dagny Haladyn
Med tidligere indgåede:
Ialt 8 bidrag, 370,00 kr.
- Stella Maris Kirke, Nyborg:*
Søndberg
Edith Hansen
Med tidligere indgåede:
Ialt 11 bidrag, 1564,00 kr.
- Sankt Albani Kirke,
Odense:*
L. Spang Schmel
A. F. Johansen
Jes Høgsberg
Maria Wilkos
V. Mielke
Astrid Sørensen
Erling Bache
A. Truelsen
E. B. H.
Wanda Jensen
Emil Lindberg Nielsen
Schmith
Livar A. Nielsen
Traczyk
D. Jensen
Zofia Raczka
Felix Schmitt
Med tidligere indgåede:
Ialt 69 bidrag, 5280,00 kr.
- Sankt Knuds Kirke,
Svendborg:*
V. F. Henriksen
H. Andersen
Inge Eisfeldt
Clara Petersen
Anna Naguszenski
J. og P. Espelund
Med tidligere indgåede:
Ialt 31 bidrag, 2785,00 kr.
- Sankt Mariæ Kirke, Ålborg:*
P. M. Jensen
G. Priess Christensen
K. Hansen
Ida Roth-Petersen

C. York
Gerda Rolff-Petersen
Grethe Jensen
Torkild Sletved
E. Glob Berthelsen
H. Richter-Mikkelsen
Gerda Jørgensen
Margrete Hansen
Magda Petersen
B. Grauengaard Jepsen
Nis Wogensen
Inga Kristensen
Per Kjær
M. Holm
B. Aulund
Med tidligere indgåede:
Ialt 66 bidrag, 5580,00 kr.

Vor Frue Kirke, Århus:
A. Rzepa
Valborg Jurie
Birte og Kjeld Carstensen
N. N.
Minna Münzberger
Gudrun Strøm
Laura og Hans Jacobsen
Dins Suurballe
Dagmar Jensen
Johs. Christensen
Kalmargade
N. N.
St. Lassen
M. og B. Noetzell
Anonym
Agnes Fischer
Inga Frøhlich
V. Rolander
A. M. Larsen
Sigrid og Sven West
Stellfeld
Andrea Andersen
Ågot og Oluf Bohn
Knud Jepsen
Århus
Inger M. Hansen
Marie Hansen
P. Jørgensen
Inge Unmack Larsen
B. Dudzinski
Birthe og Bent Lund
B. Kiblobsgki
Pia B. Frederiksen
Rosl Skytte
Merete Søndberg
A. og G. Thomsen
Anna M. Paterek
Lena Mikkelsen
E. Mikkelsen

Erik P. Livbjerg
I . . .
Med tidligere indgåede:
Ialt 116 bidrag, 9655,50 kr.

Esbjerg:
N. N.
B. O. Andersen
Lis Rasmussen
A. Rasmussen
O. Schnell
B. Perch
Käthe Christensen
H. Ebert
B. M. Nielsen
Alfred Jensen
Jensen
L. Jensen
Fam. Bojsen
N. J. Hansen
Michalina Plichta
Dagny Biltoft
G. G. Strandvej 75,
Sædding
Huusfeldt Sørensen
Georg Andersen
Skolebakken 92
Med tidligere indgåede:
Ialt 51 bidrag, 3515,00 kr.

Fredericia:
Hans Holdt
E. Pedersen
A. K. Hansen
Johan Madura
A. Mikkelsen
K. Jochumsen
Kurt Jørgensen
Christensen
K. Deleuran
C. A. Häuser
H. Madura
M. Deleuran
Med tidligere indgåede:
Ialt 25 bidrag, 2520,00 kr.

Haderslev:
K. Jensen, Gram
Johanne Hansen
A. Radek
Med tidligere indgåede:
Ialt 15 bidrag, 365,00 kr.

Åbenrå (se under Kalundborg)

Sønderborg:
W. Hugener

I. Schmidt
Fam. Jacobsen
Heldtberg
C. Skaarup
Carla Pedersen
Thora Petersen
pater Irenæus
Gerd Schur
Bernhard Jensen
Sønderborg Sogn
Med tidligere indgåede:
Ialt 20 bidrag, 1625,00 kr.

Horsens:
K. Osterhammel
Orla Jensen
Raun, Nørregade
Anna Walther
Johs. Jensen
S. Matulewski
Inger C. Jacobsen
Med tidligere indgåede:
Ialt 25 bidrag, 1570,00 kr.

Kolding:
B. Jørgensen
R. H.
W. Van der Burght
Th. Malik
Wasniowski
R. Christensen
Adam Sieron
Møller Stenderup
Angela Urbaniec
Markussen
J. Bennedbæk
(De Gamles Hjem)
Sankt Michaels Skole
Ebba From
Else M. Guldberg
B. Volmer Jørgensen
Med tidligere indgåede:
Ialt 31 bidrag, 3395,00 kr.

Randers:
Børge Andersen
Willy Finke
Anna Andersen
Sofie Pawelzeck
Ragna Bogh
Jørgen Petry
Med tidligere indgåede:
Ialt 26 bidrag, 2150,00 kr.
Sankt Kjelds Kapel, Viborg:
E. D.
Sct. Kjelds Kapel
O. Simonsen
F. Konradsen

J. J. Arlund Pedersen
Anonym
J. Petrasgek
E. Halk
Jørgensen Jensen
Otto Timmermann
K. Jørgensen Jensen
Med tidligere indgåede:
Ialt 20 bidrag, 1405,00 kr.

Vor Frue Kirke, Silkeborg:
A. Kruse Jensen
B. Bønding
Johan W. Kansy
J. Stäubli
L. Westergaard
B. Gjern
H. O. Poul Pedersen
Birger Spetzler
B. Jensen
Rigmor Sørensen
N. N.
Eleanor Laub
Med tidligere indgåede:
Ialt 18 bidrag, 1365,40 kr.

Sankt Norberts Kirke, Vejle:
007
Sankt Norbert
S. B. L.
J. Werebowski
H. Werebowski
Eva K. Jensen
O. Wolf
E. Jensen
Matas
Sigrid Glud
J. Sørensen
J. Rustad
A. Pedersen
K. og H.
M. Sørensen
V. Thiesen
Jenchtska
Irene Petersen
M. Brøgger
Sofia
Rønnow
Med tidligere indgåede:
Ialt 44 bidrag, 3244,24 kr.

Anonyme:
Mrk. »17415«
Med tidligere indgåede:
Ialt 23 bidrag, 1382,50 kr.

Vi skal
til at
omskoles

Den første
hest var en
gyngehest

Man skal
lytte til
børnene

Et glas øl og
en snak med
arbejderne

Det
historiske
møde i
Rom

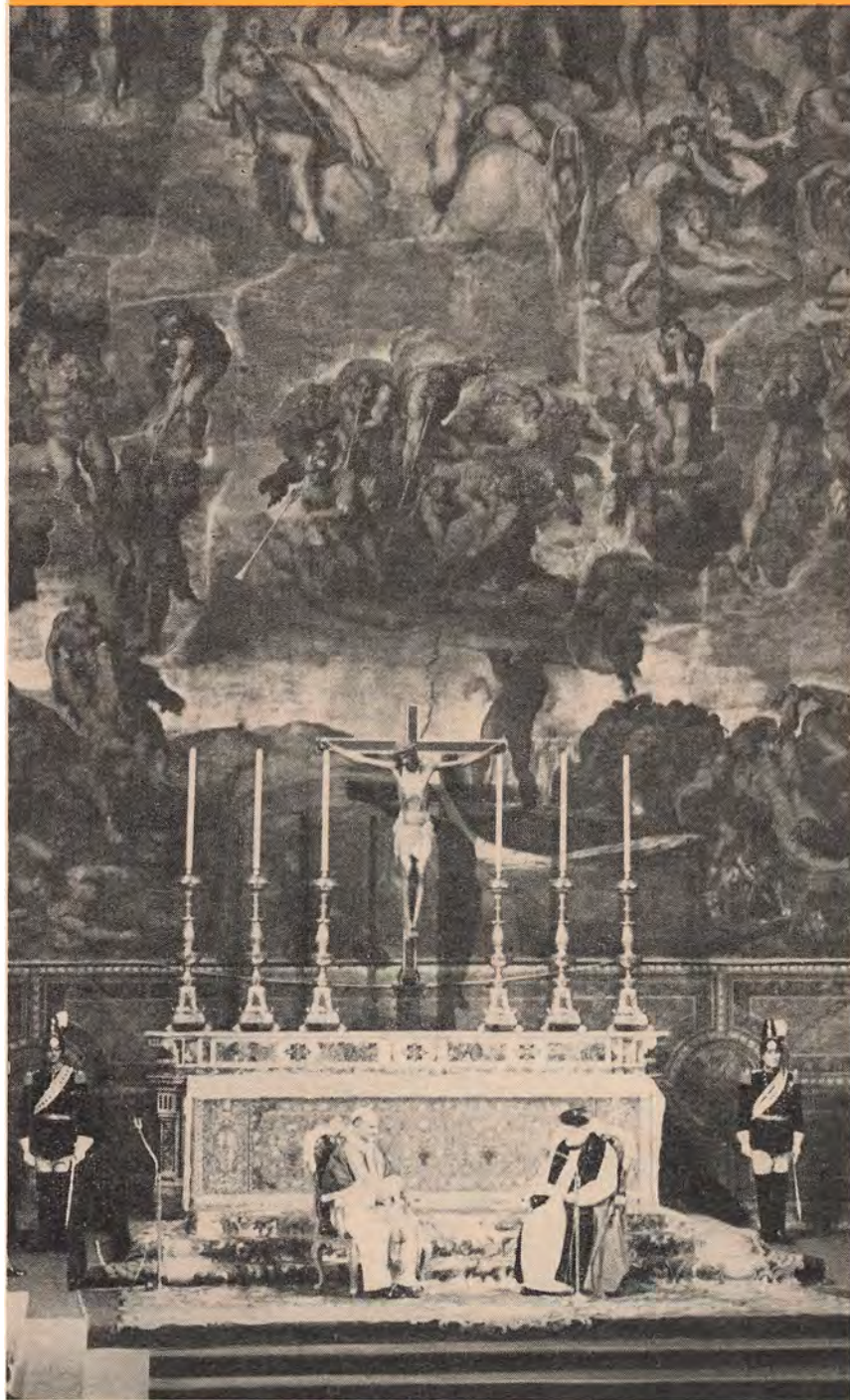
katolsk

15. APRIL 1966

114. ÅRGANG

uge blad

15

FØLGERNE VIL KUNNE MÆRKES ALLEREDE I VOR TID

*Ærkebiskoppen af Canterbury
om sit historiske besøg
hos paven*

Paven og ærkebiskoppen forlader Det sixtinske Kapel.

»Jeg er sikker på, at denne formiddags begivenheder vil få en indflydelse på de kristnes enhed, der kan mærkes selv i min tid og endnu i de kommende generationer,« sagde ærkebiskoppen af Canterbury ved en pressekonference på det engelske kollegium for katolske præstestuderende, umiddelbart efter at han var vendt tilbage fra Pauluskirken »uden for murene«. Her havde ærkebiskoppen og paven side om side bedt for de kristnes enhed, og de havde sammen lyttet til oplæsningen af en erklæring, som de havde udarbejdet i fællesskab. Endelig havde de udvekslet fredskys.

Ved pressekonferencen sagde den anglikanske primas, at han forlod

Fredskysset. Biskop Willebrands ser til.

Rom med håb i sindet: »For det første fordi kristne i mange dele af verden vil drages mod hinanden i den broderlighedens ånd, som man har været vidne til i San Paulo, og for det andet fordi der nu vil blive taget rent praktiske skridt til nedsættelse af en fælles teologisk kommission... som paven og jeg gav udtryk for i vor fælles erklæring.«

Dog nævnede erklæringen ikke udtrykkeligt en anglikansk-katolsk teologisk kommission, men »indvarslingen af en alvorlig dialog mellem den katolske kirke og det anglikanske samfund af kirker... som kan føre til den enighed i sandhed, som Kristus bad for.« Fælleserklæringen fortsatte med at sige om denne dialog, at den

ikke blot skulle befatte sig med teologiske spørgsmål som skrift, tradition og liturgi, men tillige med praktiske vanskeligheder på begge sider.

Et af de spørgsmål, som var af størst vigtighed, da de kristnes enhed blev drøftet, var de blandede ægteskaber. I det hele taget var der mange hindringer i den katolske kirkes lære om ægteskab og familie. (Her hentydede ærkebiskoppen formodentlig til divergenserne mellem den katolske og den anglikanske kirkes lære om skilsmisse og fødselsbegrænsning.

Dr. Ramsey blev ved pressekonferencen spurgt, om han under sine samtaler med pave Paul og kardinal Bea havde berørt *den* instruks om blandede ægteskaber, som Kongregationen for Troslære havde udsendt lige før hans ankomst til Rom.

Ærkebiskoppen af Canterbury svarede:

»Jeg har gjort det klart for alle, jeg har talt med i Rom, at den nye instruks ikke er tilfredsstillende for hverken anglikanerne eller de øvrige ikke-romerske kristne. Men jeg vil tilføje, at en omhyggelig gennemlæsning af instruksens gør det klart, at der ikke er tale om en endelig afgørelse. Endvidere kan alle vanskelige sager forelægges Rom. Endelig vil ægteskabet uvægerlig komme på tapetet i de kommende diskussioner i den doktrinale kommission.«

Ramsey understregede, at denne ville omfatte ikke blot teologer fra Church of England, men fra de øvrige kirker i det anglikanske fællesskab. Der er 17 ialt – den protestantisk-episkopale kirke i USA medregnet.

Fortsættes side 13

Et krus øl og en snak med arbejderne

Hvem er Dr. Ramsey?

Arthur Michael Ramsey, ærkebiskoppen af Canterbury, er ikke en mand, der på noget tidspunkt har stillet sig i positur eller ønsket at chokere. Det kunne ganske simpelt ikke være anderledes. Det måtte være ham, der blev det overhoved for Church of England det som aflagde det første officielle besøg hos paven i 400 år. Og det var lige så sikkert som amen i kirken, at nogle af dem,

hvis hyrde han var, ville protestere – lige så naturligt som det venlige smil, hvormed han modtog protesten.

I de seneste år har ærkebiskoppen været indviklet i alle slags stridigheder. Nogle af årsagerne er at finde i selve den britiske grundlov, der kræver, at den anglikanske kirkes primas har sæde i overhuset og således er tvunget til at tage del i den politiske debat.

Anglikanernes Vatikan: Lambeth Palace ved Themsen.

Nogle konservative tog det meget ilde op, at han gik ind for væbnet magt i Rhodesia, således at den kristne retfærdighed, hvad racernes ligeberettigelse angår kunne ske fyldest.

Det vakte også opsigt, da han under en debat gik stærkt mod et andet medlem af overhuset, Lord Dillhorne, som var af den opfattelse, at der i voksnes privatliv måtte skelnes mellem flere grader af homoseksuel adfærd, og at der således i nogle tilfælde fortsat burde være tale om hjemfaldelse til straf. I sit skarpe svar gik ærkebiskoppen i kliniske detaljer, idet han hævdede, at han aldeles ikke kunne se nogen forskel i moralsk henseende. Han tilføjede: »Det er mig meget imod at nævne den slags ting, men det lader til at være nødvendigt for at gøre problemet klart.«

Det, der slår en, når man første gang ser Dr. Ramsey, er, at han lige bestemt ser ud, som en ærkebiskop af Canterbury skal se ud. Han har et typisk engelsk ansigt med øjenbryn som en julemand, han er kraftig og bred. Han er født til at være ærkebiskop af Canterbury og giver i øvrigt indtryk af store fysiske kræfter. Det fortælles om ham, at han – da ceremoniellet engang krævede, at han skulle slå med sin stav på en kirkedør – slog så hårdt, at kirkedøren splintredes.

Sin personlige overbevisning har han udtrykt i disse få ord: »Religion er ikke en lyksalighedens kult, men at tjene og elske sin næste og glemme sig selv.«

Dr. Ramsey er født i Cambridge, hvor hans fader var en anset videnskabsmand. Sin gejstlige karriere begyndte Arthur Ramsey i et sogn i Liverpool. Derefter blev han domherre ved først domkirken i Durham, senere i Liverpool. Men han vendte tilbage til Durham – som biskop.

Selv da han senere nåede den høje stilling som ærkebiskop af York kunne han – ligesom i tidligere tid i Liverpool – lide at lægge de gejstlige værdighedstegn og gå på værtshus for at få en bajer og en snak med arbejderne. Det var ud fra den anskuelse, at en præst »må kende sine sognebørn og se, hvad der bliver af dem«.

Hans hustru Joan, som han ægtede i 1942, var tidligere sekretær for biskoppen af Jarrow. Ægteparret bor i Canterbury-ærkebiskoppens officielle residens, Lambeth Palace ved Themsen i Londons sydlige del. De har ingen børn.

REDAKTION:
JØRGEN HVIID OG
HELGE KRISTENSEN (ansvh.)

Redaktør for indenlandsstof:
Jens Oluf Lund
Redaktionssekretær: Elli Gambell

Redaktionskontor:
Bredgade 69, København K.
Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:
Katolsk Ugeblads Annonceekspedi-
tion, Hauchsvej 8, København V.,
telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro
589 65.

Abonnementsafdeling:
Katolsk Ugeblads Ekspedition ved A.
Prüser, Sankt Annæ Plads 28, Køben-
havn K., telefon (01) 15 95 28 (9-16,
lørdag 9-12), postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien
som i andre lande pr. kvartal kr.
11,00. I løssalg kr. 1,00.

Længere artikler til et bestemt num-
mer af bladet skal være redaktionen i
hænde senest 3 uger før det pågæl-
dende nummer udkommer, kortere
meddelelser senest 14 dage før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar
for uopfordret indsendte manuskrip-
ter.

Der er ingen tvivl om, at den kommunistiske verden bedømmer *de* kristne, som man ser sig nødsaget til at tage hensyn til, *politisk*. Når der fra tid til anden lyder anerkendende ord fra Moskva eller satellithovedstæderne, fordi man synes at konstatere en ærlig vilje fra kirkelig side til at stå neutralt i forhold til de politiske magtkoncentrationer (bl.a. ved at bakke FN op), er det et politisk klap på skuldeern. Og det skyldes politiske funderinger, når der fra officiel polsk side gives Vatikanet diskrete oplysninger om, at pavens besøg ved jubilæumsfestlighederne i anledning af 100-året for kristendommens komme, er »knap så opportunt«. Snarere end et enkelt problem er der nok et helt kompleks. Der kan være tale om direktiver fra Moskva, og angsten for, at et pavebesøg vil gøre den dybe religiøsitet i det polske folk alt for åbenbar, og endelig er jo den fredelige udveksling af forsoningsbudskaber mellem polske og tyske biskopper kommet på tværs af en bevidst anti-tysk politik. Der er faldet mange stærke ord fra officiel polsk side, men som altid siger stærke ord mere om dem, der bruger dem, end om selve sagen.

I det hele taget udgør Europa for tiden et broget billede – ganske anderledes end de skarpt oprukne profiler, der var tale om for ti år siden, da kardinal Mindszenty under den kortvarige ungarske revolution måtte søge tilflugt i den amerikanske legation. Det flirtende Frankrig sætter NATO-politikerne grå hår i hovedet. Tilnærmelser af mere håndgribelig art er vel de, som Vesttysklands charmetrold, hr. Schröder, har prøvet overfor det med Franco formælede Spanien. Ligesom de Gaulles bogere og borgerinder spiller afgørende roller i tidens spegede spil, udgør også deres og vore fælles naboer en vigtig part. Netop i Vesttyskland har man givet et svar – positivt eller negativt om man vil – på kommunisternes politiske bedømmelse af det kristne fællesskab – ved opretholdelsen af et stærkt parti med kristelig etikette. Det er selvforståeligt af betydelig interesse, når nævnte partis store gamle mand, Dr. *Konrad Adenauer*, giver et interview til et fremtrædende katolsk blad som »Catholic Herald«. »Vigtigheden af et kristeligt parti er så stor som i 1945, om ikke større,« siger den tidligere forbundskansler. »Den voksende afkristnende indflydelse og de ateistiske kræfter gør sammenhold og samarbejde på almene kristne princippers grund så meget mere nødvendigt. Europas rødder er kristne. Hvis de skæres af, kan Europa ikke trives. Overfor materialismens mangel på ånd og nihilismens kaos må vi på overbevisende måde sætte et eksempel på kristen orden frembåret af retfærdighedens og næstekærlighedens principper.« Dr. Adenauer er således af den opfattelse, at det sikreste grundlag for europæisk enhed er kristen ansvarsbevidsthed. Han understreger, at denne ikke kun behøver at manifestere sig gennem samarbejdet i de kristeligt-demokratiske partier, da der jo er lande, der ikke har sådanne partier. Derimod vil en kristen politisk aktivitet – i eller udenfor de kristelige partier – altid samle sig om at forene Europas stater. I denne forbindelse er samarbejdet mellem protestanter, anglikanere og katolikker af største betydning – kort sagt den økumeniske dialog.

Dr. Adenauer drager også NATO-problemet og spørgsmålet om fællesmar-
ked ind i sine overvejelser med henblik på at forene Europa. Alle disse
betragtninger har i mange år stået for europæerne som en nydannelse og en
udvidelse af Karl den Stores rige. Da Østeuropa jo også hører til Europa, for-
står man for så vidt godt kommunisternes betænkeligheder, og det er også i
dette perspektiv, man skal se den udvidede chikane mod de polske biskopper
og meddelelsen om, at pavens besøg i Polen ikke vil være velset.

Vi skal til at omskoles

og have mod til at høre de spørgsmål, som verden stiller til os, siger dr. theol.

Bjørn Højbo i denne artikel om kritik og vurdering

Det andet Vatikankoncil har, inspireret af Johannes XXIII, sat de troende i en helt ny situation. Kirken skal besinde sig på sit budskab og optage dialog dels med de andre kristne, dels med de andre religioner og dels med den moderne verden. Dette vil uomgængeligt føre til kriser hos de troende. Nu troede de, at alting var så dejligt fast og urokkeligt og pludselig ser de, at alting stilles under debat, ganske som i den moderne verden. Dette er der ikke noget at gøre ved. Ønsker man at komme i kontakt med verden, må man finde sig i, at den stiller spørgsmål, og nærgående spørgsmål. Den er nemlig vant til at endevende alt. Vil man ikke gå ind på den betingelse, så bliver det ikke til noget med dialogen, men der bliver en uinteressant prædiken og enetale fra kirkens side tilbage. Vor tid er ikke enetalens, monologens tid, men dialogens. Kun gennem denne kan et budskab nå vor tids menneske, der kræver stringens, ærlighed og ret til at undersøge alt.

Vi kan trøste os med Pauli ord: Prøv alt, hold fast ved det gode. Vi må også være klar over, at det at følge Herren efter i vore dage indebærer, at vi forbarmer os over vor næste, der er i tvivl, og selv er rede til at bære uroen over de store problemer og de uløste eller uløselige vanskeligheder. Dette er, hvad Paulus kalder: Vær glad med de glade og græd med de grædende – og – bær hverandres byrder. Alt dette har til følge: at vi optager en dialog og en diskussion os selv imellem, først og fremmest. Forløbet af denne fremgangsmåde vil afsløre, om vi er modne til at gå i gang med de store opgaver, der er henlagt til vor generation. Bliver det almindeligt skænderi og injurier hører alting op. Så er det

*Ung pige af i dag.
Har hun forkastet
troen som urimelig?*

hele uinteressant, undtagen som en studie i psykiatri. Derfor er det måske interessant, at besinde sig et øjeblik på, hvad man nødvendigvis må kræve af os, og hvordan det hele skal ses.

Først og fremmest må siges, at den overdrevne tillid er tegn på barndommen. Et barn tvivler ikke. Derfor må vi lære vore børn at være forsigtige, tvivlende, for eksempel når de får invitationer af fremmede personer til at gå med dem. Vil vi udvikle barnet til modent individ, må vi bevidst så tvivl i dets sjæl. Et voksent menneske, der stadig har bevaret barnets unuancerede tillid, må anses for barnagtig, dvs. nærende en form for tillid, som ikke er passende for den voksne alder. Overfører man denne overdrevne tillid til det religiøse, får man det fænomen, der hedder fideisme, af fides=tro. Kirken har hele sin historie igennem stillet sig afvisende overfor fideismen. Mennesket har værsgo' at bruge sin sunde fornuft. Hos unge svinger denne overdrevne tillid tit over til sin modsætning, og vi havner i skepticismen. Alt betvivles i tide og i utide, med og uden grund.

Vort problem er da: Hvordan kan vi opdrage til sund skeptik uden at havne i hverken fideisme eller skepticisme? Dette problem prøver man at løse ved at lære unge at udøve kritik, hvilket ikke vil sige almindelig nedrakning, men at dømme lige, med ret og skel, mellem to eller flere påstande. Man kan selvfølgelig overdrive, og så får vi sygdommen: kriticisme. Den viser sig for eksempel i en overdreven trang til altid at finde beskidte motiver til næstens handlinger. Eller kritikken kan sygne hen, blive overfladisk, og så havner vi i den før omtalte fideisme. Det skulle være det modne menneskes kendetegn, at det udøver gennemtænkt kritik, og ved med sig selv at det har forpligtelsen til at gøre det. Det er denne kritik, der holder vort samfund fra at rådne indvendig fra, og Kirken med, selvfølgelig.

Nu har den almindelige religionsundervisning, som den udformes og må udformes, sin del af skylden i den nuværende situation. Ikke fordi den i og for sig lærer noget galt, men fordi den er utilstrækkelig. Unge mennesker i dette land lærer religion til de er ca. 14 år. Det vil sige, at man ikke kan lære dem den sunde kritik. De befinder sig stadig

på barndomsstadiet. Når man lærer dem historie for eksempel, så lærer man dem en udgave af historien som, bevares, er forsvarlig, men som langt fra svarer til den problemstilling, historikerne i vore dage stiller sig. En sådan problemstilling ville børnene være ude af stand til at kapere. Men de lærer denne, når de går længere i skole, og det gør mange.

I religion har vi det selv samme. De lærer en »barnetro«, men den problemstilling, som teologerne stiller, får de ikke med. Resultatet er klart: enten beholder de en barnagtig indstilling til tingene og er dydigt forargede, når man siger dem, at tingene kan og skal stilles anderledes op, når vi går videnskabeligt og ikke blot børnepædagogisk til værks. Eller også forkaster de troen som urimelig, fordi de tror, at de har slugt al viden om den med deres barneforestillinger. Begge indstillinger er farlige for psyken og medfører afsporinger. Man kan godt falde fra troen, men så skal det ikke være på et idiotisk grundlag, så skal det være ræsonneret igennem.

Vi skal altså til at omskoles, som det hedder i den moderne verden. Vi må have mod til at høre de spørgsmål, som verden stiller os og selv have mod til at stille tingene under debat. Vi må have mod til at give afkald på vor ro og selvished, for at være med til at bære næstens intellektuelle og eksistentielle byrder. Vor ro er egentlig kun en falsk ro, for den kan ikke stå for en virkelig problemstilling. Vi skal heller ikke være mere rolige og have vort mere på det tørre end koncilfædrene. Hvem siger i øvrigt, at det er særlig kristeligt at være rolig? Har Kristus ikke sagt: »Ild er jeg kommen for at kaste på jorden, og hvad vil jeg hellere end at den fænger?«, og: »Jeg er ikke kommet for at bringe fred, men sværd; for at sætte fjendskab mellem forældre og børn« osv.? Kristus har vist aldrig sagt noget om at det var en særlig kristelig sjælelig egenskab at være i ro og fred, når hele verden er i uvished.

Vi må derfor vænne os til, at der kan stilles spørgsmål og meget dybtgående spørgsmål. Ikke blot af typen: Det, I siger, er forkert? Hvorpå vi svarer med at vise, at det er rigtigt. Men af typen: Hvad mener I med de ord og begreber, I bruger? Og vi må vænne os til, at der er spørgsmål, som vi ikke kan finde svar på, i hvert fald ikke i øjeblikket,

Fortsættes side 13

Der ligger over påskeberetningerne en lys og varm tone, som adskiller sig meget fra den alvor og det mørke, som præger lidelsehistorien. Det er som om den milde forårsol stryger kærligt hen over en jord, som var stivnet i vinterkulden. Alt er lyst og gennemsigtigt. Det ord, som idelig vender tilbage, er ordet »fred.« »Fred være med jer!«

Man må læse dem i sammenhæng: den opstandne frelsers 14 stationer. Alle taler om en overvældende kærlighed: en mildhed fra Herrens side; og en næsten ordløs hengivelse til Herren. Maria fra Magdala formår kun at stamme ét ord, men dette ord siger alt: »Rabbuni!«. Evangelisten har overleveret det i den hebræiske form. Vi skal ligesom fornemme det tonefald, hvori det bliver sagt. Også den skeptiske Thomas bryder sammen foran den opstandne frelser og siger stammende: »Min Herre og min Gud!«

Evangeliets tekst (Joh. 19,1-31) består af tre dele. Først beretningen om det, der skete på selve påskeaften. Man må sætte sig ind i disciplenes stemning. Hvor var de forskræmte og ængstelige! De havde lukket dørene af frygt for jøderne. De kunne ikke begribe noget af det hele. Og pludselig stod han midt iblandt dem og siger: »Fred være med jer!« Al samtale standsede. Det var blevet musestille. Og han viste dem sine hænder og sin side for at overbevise dem om, at det var ham. Da blev disciplene glade, fordi de så Herren. Det var en glæde, som samtidig udtrykte kærlighed: en kærlig glæde og en glad kærlighed, hengivelse til ham. Alt mørkt var nu glemt. Mesterens nærværelse bar lønnen i sig selv. Dette var nok. Ligesom den elskende ikke behøver at sige mange ord. Den elskedes nærværelse siger alt. Mere behøves ikke.

Herren bryder denne tavshed. Endnu engang taler han om fred. Som om denne fred – et nøgleord i evangelierne – var den grundstemning, som skulle bære alt i fremtiden. Midt i alle vanskeligheder og al modgang, som vil komme, gælder det, at bevare den fred, som udgår fra den opstandne frelser, fra hengivelsen til ham. Og det første ord, han retter til dem, er en sendelse. »Jeg sender jer!« Deres fremtidige liv skal være en sendelse. Nu har deres liv fået den klare linie, som de tidligere ikke har kunnet se. De er sendt til menneskene for at forkynde den døde og opstandne Herre. Og da evangeliet bliver læst op for os, siger

Den lyse glæde

SKRIFTBETRAGNING
Hvide søndag

den opstandne og herliggjorte Herre det samme til os i denne påsketid: jeres liv som kristne er en sendelse. Meningen med jeres liv er ikke jeres egen person. I er sendt for at vidne om Herren. Derefter 'åndede' han på dem og sagde: »Modtag hellig ånd!« Hellig ånd står der på græsk uden artikel! Denne handling er næsten et sakramente.

Han gør noget, og det han gør, betyder eller betegner noget. Han giver dem den hellige Ånd, som udgår fra Ham sammen med Faderen. Hos Johannes spiller Ånden en stor rolle. Johannes Døberen så ved begyndelsen af Jesu offentlige virksomhed ånden 'dale ned over ham og blive over ham' (Joh. 1,33). Dermed udsiger Johannes noget væsentligt i Jesu liv. Han er kommet for at genskabe menneskeheden i Helligånden. Fordi han ejede Ånden i hele sin fylde, kunne han meddele den til menneskene.

Måske burde man også opfatte de ord, hvormed Johannes udtrykker Jesu død på denne måde. 'Han opgav ånden' – det vil sige: ved sin død gav han sin ånd til os. Resultatet af hans død og hans opstandelse er den kendsgerning, at vi nu ejer ånden. I dåben har vi modtaget Helligånden. I firmelsens sakramente blev dette åndens nærvær endnu større. I præstedømmets sakramente får de af Herren udvalgte en endnu større åndens nærværelse, således at de kan forlade synderne.

Men den kristne er i sit væsen en 'ånds-bærer', en 'spiritualis', det vil sige, et væsen, hvori Ånden har taget bolig. Er det ikke i alle vanskeligheder den største glæde, at vi ejer Ånden i vort hjerte, og med ham hele Treenigheden? Når nogen elsker mig, vil vi komme og tage bolig i hans hjerte, »vi«, det vil sige: Faderen og Sønnen og Helligånden.

Konfirmationen styrker mod en fjendtlig verden.

Otte dage efter var disciplene atter forsamlet. Her bliver påny lagt vægt på, at det var en søndag. Måske ville evangelisten på denne måde fremhæve »Herrens dag«, som var blevet indført af urmenigheden. Denne anden del af evangeliets tekst samles helt og holdent om en person: Thomas. Første gang, da Jesus viste sig i disciplenes kreds, var Thomas ikke iblandt dem. Hvorfor han ikke var der, ved vi ikke. Var han måske skuffet? Var han bitter som Emmausdisciplene, fordi hans jordiske forventninger ikke var blevet opfyldt. De andre disciple fortalte ham fulde af glæde, at de havde set Herren. Men Thomas var skeptisk. Han var som mennesker er flest. Han ligner os moderne mennesker, som kun tror på Gud og rede penge. »Hvis jeg ikke får syn for sagen, tror jeg ikke!« Han er ligefrem trodsig, idet han stiller betingelser: »Hvis jeg ikke . . . « Men nu er Thomas tilstede. Atter var dørene lukket. Og pludselig er Jesus tilstede. Atter denne lydløse stemning. Alle tier og ser på ham. Jesus ser sig om i kredsen, hans øjne standser ved Thomas og han siger til ham: »Ræk din finger her og rør min hånd; læg din hånd i min side, og vær ikke vantro, men troende!« Langsomt kommer Thomas frem og nærmer sig Jesus. Al hans skepsis, al

hans trods, al hans skuffelse vejres bort som sneen for forårssolen. I bevægelsen bryder han sammen og siger kun den ene sætning, som rummer alt: »Min Herre og min Gud«. Her er hele kristendommens væsen samlet i en gestus og et ord: Kristi frelsebringende død, hans hellige vunder og gennemborede side (Joh. 19,34) og hans opstandelse. Og ligeledes menneskets svar på alt dette: troen, »Min Herre og min Gud«. Her må man huske, at evangeliet oprindeligt sluttede på dette sted. De to resterende kapitler er tilføjet af evangelisten eller af en af hans disciple. Hvis man fastholder dette, får Johannesevangeliet en vidunderlig afrunding. Slutningen vender tilbage til begyndelsen. »Ordet er blevet kød«. »Min Herre og min Gud«. Dette er sikkert ikke blot et tilfældigt sammentræf, men en bevidst komposition. Det udtrykker hele evangeliets inderste kærne. Jesus er Herren. Og samtidig gør evangelisten os opmærksom på, at troen er vor eksistensmåde. Vi ser ikke mere Herren med vore øjne. Vi lever i troen. »Salige er de, som ikke har set og dog tror«. Det er os alle.

For at understrege dette, tilføjer evangeliets tekst endnu et tredje afsnit, som opsummerer hele forkyndelsen. Dette er nedskrevet, for at I

skal tro, at Jesus er Kristus, dvs. den forjættede Messias. Men ikke blot dette. Han er Guds Søn. Og tror vi på dette, skal vi får livet i hans navn, dvs. ved en frelseskraft, som denne person – dette navn – indeholder.

Det er ikke uden betydning, at dette evangelium bliver læst netop på denne søndag, hvor de nydøbte for sidste gang var i kirken i deres hvide klæder. Nu sendes de ud i en fjendtlig verden. De skal for al fremtid huske, at deres liv bygger på troen på den døde og opstandne frelser. Denne tro er ikke blot noget intellektuelt, en antagelse af en trosætning. Den er en ubetinget hengivelse, en overgivelse af hele deres person til den person, som er hele kristendommens midtpunkt: »Min Herre og min Gud!«

H. Roos S. J.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG den 17.: Hvide Søndag (s. 576, hvid).

MANDAG den 18.: Hverdag (s. 576, hvid).

TIRSDAG den 19.: Hverdag (s. 576, hvid).

ONSDAG den 20.: Hverdag (s. 576, hvid).

TORSDAG den 21.: Anselm (s. 879, hvid), biskop, bekender, kirkelærer.

FREDAG den 22.: Soter og Kaj, pave (s. 879, rød), martyrer.

LØRDAG den 23.: Gudsmoderen (s. [89], hvid). Erindring om Georg (s. 880), martyr. – Eller: Georg (s. 880, rød), martyr. Erindring om Gudsmoderen (s. [89]).

SØNDAG den 24.: 2. søndag efter påske (s. 580, hvid).

SÆTTERNISSEN MORER SIG

I Jutta Neergaards indlæg (Katolsk Ugeblad nr. 12) »Men størst blandt disse er kærligheden«, lykkedes det den hyggelige, men besværlige lille fyr at få ordet *kommuner* listet ind i teksten. Det skulle naturligvis være *kommuniteter*, dvs. ordenssamfund.

Vi beklager endvidere, at der i meddelelsen i påskenummeret vedrørende giroblanketten til abonnenterne fejlagtigt stod januar kvartal i stedet for APRIL KVARTAL. Alle disse skønhedsfejl og tekniske uheld i den senere tid skyldes bl.a. nedsat personalemængde på grund af sygdom m.v.

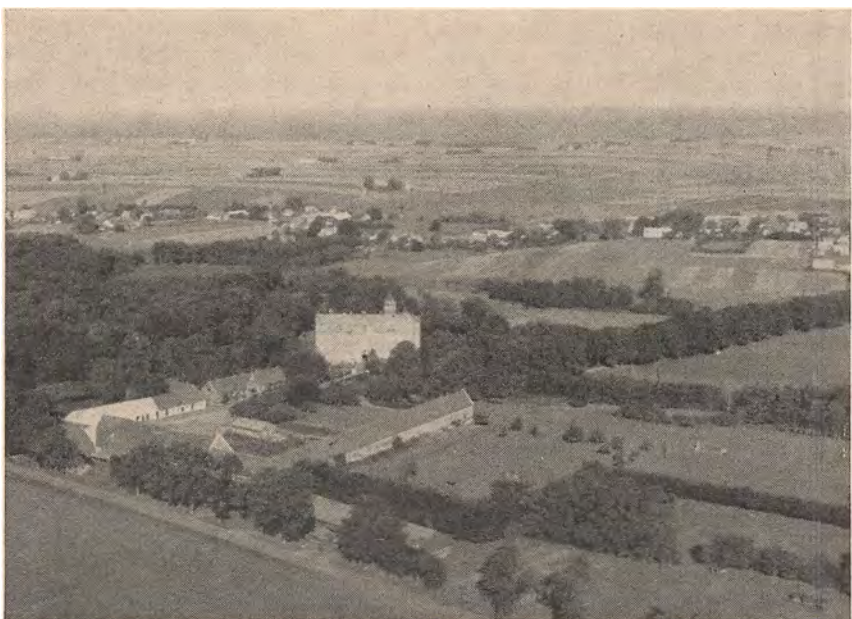
Da den lille flok nonner fra Allerslev i januar 1961 rykkede ind i det forsømte, nu 360 år gamle Sostrup Slot på Djursland, rystede mange kloge folk på hovedet og anså deres forehavende for halsbrækkende dumdrigtigt. Slottet skulle omdannes til kloster og pensionat. Det kunne aldrig gå, mente de kloge. Både arbejdsmæssigt og økonomisk syntes byrderne uoverkommelige. I otte år havde slottet stået tomt. Ingen ville købe dette »torneroseslot« – dels fordi det er fredet i klasse A, dels fordi der forestod en omfattende restaurering og modernisering, og endelig på grund af beliggenheden, 15 km fra nærmeste større by, Grenå.

Men de ukuelige nonner fra Allerslev lod sig ikke afskrække, og deres orden, som udredte købesummen, heller ikke. Den har sin fortid i Danmark i levende erindring og tænker på sin fremtid her i landet. Den har altid med forkærlighed lagt sine klostre ude i den skønne natur.

I dag fremtræder Sostrup Slot så det er en fryd for øje og sind, og mange gæster fra ind- og udland står i kø for at kunne tilbringe deres fri- og feriedage i klosterpensionen, der huser 14 faste pensionærer og kunne have haft mange flere, om der blot havde været plads nok.

I de forløbne år har Sostrupnonnerne gentagne gange måttet afvise folk, som ønskede at bo hos dem. Det har altid gjort dem ondt. For at skaffe mere plads tænkte de en overgang på at fuldføre det bygningsværk, den mægtige adelsmand Jacob Seefeld havde påbegyndt i 1599 og tænkte sig som et slot med fire fløje.

Nonnerne råder ialt over 15 tdr. land.

DEN FØ

Cistercienserinderne på slot. De har nu et internati

Det blev forpurret ved hans død samme år – og af hans enke, der afsluttede byggeriet og mente, at tre fløje kunne være nok. Man tænkte også på nybyggeri, men da der sidste år viste sig mulighed for at erhverve den gamle avlsgårds bygninger, som ligger umiddelbart foran slottet og oprindeligt hørte sammen med dette, greb nonnerne chancen og indledte forhandlinger om køb. Ordenen gav sit samtykke, og i marts måned i år blev købet en kendsgerning. Med i handelen fulgte et jordtilliggende, som gør nonnerne til ejere af i alt 15 tdr. land, herunder et stykke skov, som rummer en gammel slægtskirkegård, der fremover skal være begravelsesplads for nonnerne.

Cistercienserordenens køb af avlsgårdens bygninger, der ligeledes er fredet i klasse A, tages som sikkerhed for, at de ligesom slottet vil blive bevaret som nationale klenodier for eftertiden. På sin vis er nonnerne blevet kustoder for Nationalmuseet – dog har de ikke i sinde kun at bevare slot og gård som fortidsminder. De

STE HEST VAR EN UNGEHEST

trup Kloster vil hellere bo i en stald end på et købt avlsgården foran slottet. Vil oprette et kulturcenter for unge kvinder.

vil bruge dem som værdig ramme om et frodigt liv i nutid og fremtid. Historien fortsætter. At Sostrup er blevet omdannet til kloster, betyder ikke, at udviklingen er gået i stå, men at den har fået et skub fremefter.

Mange er imponerede over nonnernes initiativ. Andre ryster stadig på hovedet. Det kan aldrig gå godt, mener de. Hvad skal dog nonnerne med alle disse gamle bygninger? Hvordan vil de kunne overkomme det vældige arbejde, som må gøres? Hvordan skal hele historien kunne forrente sig? Har de nu ikke taget munden for fuld?

Katolsk Ugeblad har rettet disse spørgsmål til klosterets priorinde, søster Sophia, der ikke virker det mindste forknytt, men med stor begejstring og optimisme ser fremtiden i møde, inderligt overbevist om, at fremtiden ikke, som nogen endnu tror, vil betyde klosterlivets forfald, men tværtimod vil byde på en virkelig fornyelse og kraftig opblomstring af klosterlivet.

– Vi er meget glade for gården og skal nok få brug for det hele, siger søster Sophia smilende. Den endelige overtagelse finder sted om et år, men vi vil hurtigst muligt indrette rum til søstrene i en af længerne på gården. Allesammen glæder sig – for søstrene vil meget hellere bo i en stald end på et slot. Når vi flytter ud, kan der rykke flere pensionærer ind på slottet. Gårdens forpagterbolig kan også udlejes til gæster, som her vil kunne bo billigere end på slottet. Desuden vil vi indrette en lille kirke på gården. Det er et stort arbejde. Men vi er glade for praktisk arbejde og tager det lidt efter lidt. Ingen skal overanstrenge sig.

– Men er der trods alt ikke for megen plads? Hvordan vil De kunne overkomme alt det med så få nonner?

– Det kan vi heller ikke – endnu, tilstår priorinden. Vi må også bruge fremmedhjælp. For øjeblikket er vi kun otte nonner, men snart kommer der yderligere tre. Og med den reli-

giøse fornyelse, der nu gennemstrømmer hele kirken, regner vi med, at der snart vil melde sig mange til klosterlivet. Den religiøse fornyelse åbner folks øjne for de store værdier, klostertilværelsen rummer. Se blot på protestanterne. Nu bygger også de klostre! Her har vi nu skaffet plads til nogle af dem, der vil melde sig. Måske bliver pladsen for trang! Engang var der mange cistercienserklostre i Danmark. Den tid er måske ikke fjern, hvor landet igen vil have mange klostre.

– De er meget optimistiske?
– Ja, men det må man da være i dag, hvor der er så gode grunde dertil! Paven har sagt, at der findes to modgående bevægelser i verden i dag – én henimod forsoning og forening af de adspaltede og én henimod yderligere splittelse og isolation. Vi må naturligvis være solidariske med alle, der deltager i den første bevægelse. En væsentlig del af klosterets funktion som kloster er netop at forlige og forene de mest forskellige mennesker med hinanden. Det sker ved at inddrage dem i et ægte livsfællesskab og opbygge et broder- eller søstersamfund, som kan danne mønster for alle de endnu splittede og ikke-forsonede menneskesamfund. Alle mennesker nærer i deres inderste en dyb længsel efter forsoning og forening, og de bedste kræfter i verden arbejder for at forene menneskeheden i én stor familie af sande brødre og søstre. Det er også kirkens opgave og inden for kirken i særlig grad klostrenes. I klostresamfundene virkeliggøres i det små, hvad alle ønsker skal ske i det store. Her deler alle alt med alle.

De vil hellere bo i en stald

Ved at leve i et sådant samfund er vi, ved vort eksempel, med til at nære den længsel og styrke det håb, som bor i alle mennesker. I vor orden prædiker vi jo ikke fortrinsvis med ord, men med vort liv og med vor stræben.

– Men vil De fylde hele gården med nonner?

– Foreløbig kan vi godt være en del flere, end vi er. Men vi har også andre planer. En del af gården har vi tænkt os at anvende som kulturcenter for unge kvinder fra ind- og udland. Nej, det er ikke for at lokke dem til at blive nonner, men for at give dem del i menneskelige livsværdier, som kan blive dem til gavn og glæde senere hen. Vi har lagt mærke til, at kærligheden til naturen er ved at gå tabt i det moderne, industrialiserede samfund, og at mange kvinder endog har mistet glæden ved det ydmyge arbejde i tjenesten for en familie. Det er synd for de unge. Og det er synd for mange landmænd, som i dag må undvære en kone, fordi de unge piger flygter ind til byerne. I byerne ser man mange koner flygte bort fra hjemmene for at arbejde på kontor eller fabrik. Ved delvis at inddrage de unge kvinder i vort eget arbejde – som i mange henseender ligner husmødrenes i by og på land – håber vi at kunne genoplive den tabte kærlighed til naturen og den mistede sans for glæden ved ydmygt arbejde til gavn for et familiefællesskab. Vi vil i en vis udstrækning optage dem i vor egen familie. Desuden vil de have godt af for en tid at leve i et internationalt miljø og dele tilværelsen med ligesindede. De, der får lyst, kan også få undervisning i sprog og klaverspil.

– Skal der udelukkende være katolske kvinder i dette kulturcenter?

– Nej, alle er velkomne. Vi ser gerne alle nationer, alle racer og alle konfessioner repræsenteret.

– Som led i bevægelsen henimod forsoning og forening?

– Ja. Vi vil gerne skabe et internationalt center. Vi har til dels allerede skabt det. Selv om vi kun er otte nonner nu, repræsenterer vi syv nationer fra øst og vest, nemlig: Danmark, Vesttyskland, Østtyskland, Holland, Tjsekoslovakiet, Polen og Schweiz – et helt lille FN. Og vi enes storartet. Ved at inddrage andre i vort familiefællesskab kan vi måske give verden et levende eksempel på og vidnesbyrd om, at det lader sig gøre at forlige og forene alle de nu splittede menneskegrupper i verden.

– Det er store planer. Hvor hurtigt regner De med at kunne realisere dem?

Vi må lade tingene gro i deres egen rytme og begynde i det små. Det hele må udvikle og udfolde sig i overensstemmelse med de givne omstændigheder. Foreløbig har vi skaffet den fornødne plads og sørget for, at betingelserne for vækst er til stede. Måske bliver vor opgave hovedsagelig at tilrettelægge arbejdet og skabe mulighederne for, hvad fremtidige generationer af cisterciensere vil bringe til fuld udfoldelse her på Sostrup. Dog begynder vi naturligvis at virkeliggøre vore planer i den udstrækning, det kan lade sig gøre. For eksempel vil vi gerne allerede nu modtage enkelte unge kvinder, som for en tid kunne have lyst til at blive optaget i vort familiefællesskab. Mod at hjælpe lidt til kan de få gratis ophold.

Tidligere var klostrene altid pionerer for udviklingen. Det skal de også være i dag. Vi ønsker ikke at sakke agterud, men at gå i spidsen for den øvrige verden. I gamle dage tog klostrene mange opgaver op, som det verdslige samfund enten forsømte eller ikke magtede. Cistercienserne på Øm Kloster var således pionerer på kirurgiens område. Også i dag må klostrene tage de opgaver op, som det verdslige samfund forsømmer eller ikke magter. Mange af de opgaver, klostrene i gamle dage tog op, bliver i dag med stor dygtighed varetaget af velfærdsstaten. Det er vi glade for, og vi skal ikke konkurrere med den. Men mange mennesker i velfærdsstaten føler sig nu rodløse, fremmedgjorte og splittede. Det kan ikke skyldes de goder, velfærdssamfundet byder på, og som også vi med taknemlighed nyder godt af, men må skyldes visse mangler. Disse mangler må vi søge at råde bod på. Vi må i dag virke for en større inderliggørelse, fortrolighed og samhørighed i menneskenes personlige forhold til Gud og verden, så det rodløse, fremmedgjorte og splittede kan blive ophævet. For mange er det en lise allerede selve dette for en tid at kunne opholde sig i et miljø, som i sig selv modvirker disse indre lidelser. Derfor ønsker vi også, at det skal være et »åbent miljø« – der skal ikke kun bo faste pensionærer hos os, men folk allevegne fra skal kunne komme og bo hos os et stykke tid...

Priorinden er i øvrigt i færd med arbejdet på en bog, der skal hedde »Klosterliv og menneskelykke« og udkomme på dansk, når tiden er in-

de. Som kuriosum kan til sidst nævnes, at en gæst har foræret klosteret »den første hest til gården«. Det vakte jubel hos nonnerne, da hesten viste sig at være – en gyngehest. Beregnet til gæsternes børn. Nonnerne har for øvrigt haft en rigtig, levende hest. Når man kender deres – og navnlig priorindens – forkærlighed for levende dyr, forstår man, hvad de er villige til at ofre for udviklingen. Hesten kunne ikke mere overkomme markarbejdet, og beholdt den som museumsgenstand ville nonnerne ikke. Sostrup vil ikke blive et støvet museum, for nonnerne er fast besluttet på at fortsætte dets livshistorie.

Bernhard Andersen

Latinamerika – verdensdel i revolution

I serien Danmarks Radios Grundbøger foreligger nu *Latinamerika – verdensdel i revolution*, redigeret af Preben Døllerup. Bogens fremkomst skyldes den efterhånden udbredte opfattelse, at Latinamerika i de nærmeste år vil blive skuepladsen for meget voldsomme brydninger af såvel politisk, økonomisk som social og kulturel karakter. Gennem bidrag af Aage Aagesen, Niels Amstrup, Niels Fock, Johan Galtung, Ole Bernt Henriksen, Halldor Sigurdsson, Per Nyholm, Sven Skovmand, Lars Rudebeck og Jørgen Schleimann redegøres for Latinamerikas geografi og historie, økonomiske, sociale og befolkningsmæssige problemer og politiske grundforhold, hvorefter verdensdelen skildres land for land. Endelig placeres Latinamerika i den internationale politik, først og fremmest i forhold til USA. Herudover indeholder *Latinamerika – verdensdel i revolution* en række prøver på latinamerikansk litteratur. Bogen er rigt illustreret med fotos og kort.

I et af bogens afsnit hedder det: »De fleste lande i Latinamerika befinder sig i en så hurtig udvikling, at deres struktur ændres i et stærkt tempo. I regionerne omkring de store byer og i mange kystegne findes i dag sådanne livsformer, at de tåler sammenligning med forhold i Europa. Til gengæld findes områder i regnskoven og i bjergene, hvor livet i hovedtrækkene leves som før Amerikas opdagelse. Folketallet stiger næsten overalt meget hurtigt, og dette i forbindelse med stigende levestandard forklarer et hurtigt voksende forbrug i landene.

Man skal lytte til børnene

John A. T. Robinson: *En ny Reformation?*
Jespersen og Pios forlag, Kbhvn. 1965.

Med et citat af kardinal Bea begynder bogen »En ny Reformation«. Den slutter med et foredrag af fru biskop Robinson. Ikke alene for høflighedens skyld må fruene komme før biskoppen selv og kardinalen, men også fordi hun praktiserer den form for teologi, som hendes mand efterlyser; en virkelig lægteologi, der kan forstås af alle og berører de problemer, folk virkelig er interesseret i.

Hun skriver: »I forsøget på at dele vore dybeste overbevisninger om livet med vore børn, og meddele os til dem på deres bølgelængde, har vi været tvunget til atter og atter at spørge os selv: Er dette nu det, vi virkelig tror på?« I samme situation står mange forældre, der spørger sig selv: hvad med vore børns religiøse opdragelse; hvordan fortæller vi dem de bibelske historier uden at narre dem?

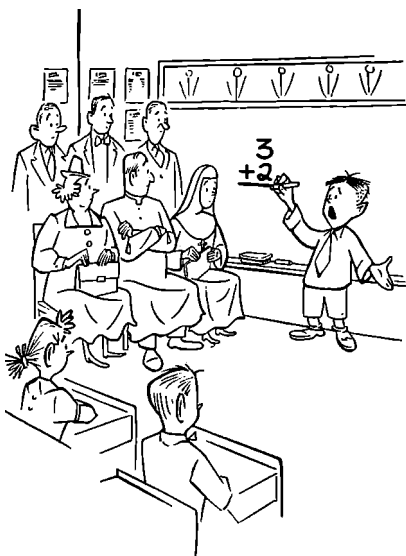
Løsningen på dette problem er imidlertid ret ny: man stiller sig ærligt overfor de overleverede trossætninger og spørger så sig selv: kan jeg virkelig stå inde for dem? Man tvivler ikke, men man går ud fra, at den kristne tro er mere end alle de givne svar. Fru Robinson spørger også børnene og lytter til deres kommentarer. Dette ville svare til den situation, hvori de professionelle (fagteologer) begyndte at lytte til amatørernes (lægefolkets) spørgsmål og opfattelser. En tåbelig idé og dilettantisk metode? Fagteologen Henri de Lubac gjorde det, og hans bog var så meget forud for sin tid, at den blev forbudt! Forudsætningen er bare, at man lytter til hvad folk virkelig mener, og ikke til hvad de har lært udenad. Bedst skriver biskoppens frue, når hun fortæller om sine samtaler med børnene om bøn. Her er der en del at hente også for de professionelle.

Resten af bogen er mindre huslig og mere kirkelig, mindre »læg«-kvindelig og mere mandlig debat.

Kommer der en ny reformation? Ingen, der har fingeren på pulsen, tør vel betvivle det; vi er midt i dens begyndelse. Om dette spørgsmål, og en række andre, som vi bliver stillet overfor, handler bogens hovedpart. Robinson selv vil have sig frabedt at være den ny reformations kirkefader; skønt dygtig ekseget, ligger hans styr-

ke nok mest deri, at han er oprigtig. Han kan formulere de dulgte spørgsmål, som mange stiller til en kirke, de nok holder af, men som forekommer dem så fremmed, så besynderlig. Faktisk er bogen en samling ikke udarbejdede randbemærkninger, der har det tilfælles, at de alle på en eller anden måde hører med til den nye reformation.

Læser man bogen bagfra, så må man slutte med kardinal Bea og hans citat: »Modreformationen er forbi«. Intet hindrer os i at begynde på en ny (dog ikke mod) reformation; for denne gang begyndte vi heldigvis ikke

med en bandbulle. Typisk for denne nye reformation er netop, at den går på tværs af alle grænser, også de konfessionelle.

Bogen behøver vist ikke at anbefales for »avant-garden«; de har læst den eller mener allerede det samme, men den kan anbefales dem, der har en dårlig samvittighed over de spørgsmål, som de inderst inde stiller, men som de næppe tør være bekendt. For dem kan biskop Robinson være befriende! Og hvis det ikke lød som propaganda, kunne bogen også læses af »andre«, ikke for at de skal blive chokeret eller omvendt, men for at de kan orientere sig og dermed holde kontakt med de spørgende, thi de hører nemlig ikke hjemme i »satans synagoge«.

hap

Anglikanske og katolske munke fejrer Benedikts dag i fællesskab

Katolske og anglikanske benediktinere holdt på Skt. Benedikts dag fælles gudstjeneste i Westminster Abbey, som de første 500 af dets 900 år var et vigtigt center for benediktinsk åndsliv.

Højtideligholdelsen af Benedikts fest, der var et led i den lange række arrangementer som markerer abbediets 900 års jubilæum, fik en særlig glans på grund af ærkebiskoppen af Canterburys besøg hos paven.

I gudstjenesten deltog otte katolske abbeder og abbeden af Noshdom Abbey – det eneste anglikanske benediktinerkloster i Storbritannien.

Der var også inviteret medlemmer af andre ordner og kongregationer. I alt 500 ordensfolk – mandlige og kvindelige – deltog. Der blev holdt to gudstjenester på dagen – eukaristisk morgenliturgi og højtidelig aftensang (Vesper) om eftermiddagen. (Den traditionelle engelske »Evensong« (Vesper) benytter ligesom den officielle katolske liturgi Davidssalmer, og på samme måde som i gregoriansk sang er effekten lagt på gentagelsen af de samme melodistrofer. Denne sangform er en udvikling af den gregorianske sang, som er særdeles heldig – meget smuk og yderst sangbar).

Domprovsten af Westminster, der pudsigt nok hedder Abbot, det engelske navn for abbed, prædikede, og festgudstjenesten sluttede med den store enhedshymne fra den anglikanske hymnesamling: »The Church's one foundation is Jesus Christ her Lord« (Kristus Herrens er ene Kirkens grundvold).

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K
Telf.: *MI 2557

Carl Moberg

Frederiksborgvej 201, NV
Søborg 1845 - 1871

Centralvarme
Fjernvarme
Sanitetsanlæg
Ventilation
Varmluftanlæg

BLOCH's BOG CLEARING

K. V. BLOCH
(FORHEN BOGBANKEN)

Fiolstræde 34, København K
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901

*Nordens største lager af
skolebøger
Omindbindinger.*

Skal De flytte?

AMAGER

Jul. Larsen & Sonner

AMAGERBROGADE 221

* 55 66 47

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt - Statsunderstøttet

Seminarieforstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842
Taga 5893

Benzon's

Begravelsesforretning

Aul. katolsk bødemand

* 34 46 01

Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trosamfund
Alle aftaler kontræffes i hjemmet

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaards Tværvej 13,
Charlottenlund
Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører

Studiestræde 15, København
Minerva 6761

Kontortid 9-16 - Lørdag lukket

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører

Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre

P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

K&K

Aktieselskab
KØBENHAVNS
BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

Holger Dall

Malermester

Paludan Müllersvej 1,
København V.
Tlf. Eva 4151

EN BANKBOG
åbner alle muligheder
- indsæt Deres penge i

LANDMANDSBANKEN

MUNKE MØLLES GLUTEN

Vi skal til at omskoles

Fortsat fra side 6

som ingen levende kristen eller katolik véd, hvordan man skal svare på. Kirken har ikke svar på alle spørgsmål. Det viste konciliet jo eftertrykkeligt.

Så må vi se at få en anden luft over vor diskussion. Det skal være en meningsudveksling og ikke en lejlighed til at skolemestere eller være bitter overfor hinanden. Dette er noget særligt primitivt ved de humanistiske fag, teologi ikke undtaget, tværtimod. Kunne vi ikke få en idé- og synspunktudveksling uden plebejiske tendenser? Kunne den ikke blive dannet? Naturvidenskabsmændene er forbilledlige i den retning. Se for eksempel den diskussion som Einstein førte med Niels Bohr om komplementaritetsteorien. Det er en fornøjelse at læse. Det gælder ikke om »at få ret« men om »at have ret«. Og sandheden er sjældent én mands værk, men en nuanceret af standpunkter. Hvem har ret, katolikker eller protestanter? Sådant noget er vrøvl. Vi skal alle sammen til at revidere og nuancere vore standpunkter og supplere vore synspunkter.

Og til sidst må siges, at set i kristent perspektiv er ufordrageligheden og viljen til distancering og skisma synd, kort og brutalt synd, stinkende umoralitet, om De vil have det på bredt dansk. Vi skal vist lægge os kineseren Lin Yutang's ord på sinde:

»Til at tage kampen op mod logikken har vi »den sunde fornuft« eller endnu bedre »rimelighedens ånd, fornuftighedens ånd«. Denne rimelighedens ånd betragter jeg som den menneskelige kulturs højeste og sundeste ideal, ligesom jeg anser det »rimelige« menneske for den højststående type på et kultiveret menneske. Ingen kan være fuldkommen, men enhver kan beflitte sig på at være et omgængelig »rimeligt« menneske. Rimelighedens ånd gennemhumaniserer vor tænkning og gør os mindre sikre på vor egen ufejlbarhed. Dens tendens virker afrundende på vore ideer og afslibende på vor handlemådes skarpe kanter. Den direkte modsætning til rimelighedens ånd ytrer sig i al fanatisme og al slags dogmatisme* i tænkning og adfærd, det være sig i vor individuelle tænkning, i det nationale liv, i ægteskab, religion, politik. Humaniseret tænkning vil altså slet og ret sige »rimelig« tænkning. Det logiske menneske er altid selvretfærdigt og følgelig »umen-

neskeligt«, og har derfor altid uret, medens det »rimelige« menneske ikke er blind for den mulighed, at han selv måske har uret – og derfor altid har ret.

Bjørn Højbo

*Dogma i kirkelig forstand er noget andet: det er et gennemdiskuteret og fint afsløbet udtryk for den erkendelse af sandheden man på daværende tidspunkt, med de til rådighed stående midler kunne komme til at formulere.

Følgerne ville kunne mærkes

Fortsat fra side 2

Ærkebiskoppen af Canterbury blev spurgt, om han havde den opfattelse, at hans modtagelse i Rom betød pavestolens anerkendelse af den apostoliske succession i Church of England. Han svarede med et tøvende »næh«.

Han fortsatte:

»Det vil være forkert at se noget specielt doktrinært tegn i dagens begivenheder. Men det er klart, at paven betragter de anglikanske kirkers samfund som hørende til Guds folk på jorden, og det er i sig selv vigtigt.«

På spørgsmålet om, hvorvidt problemet om de anglikanske vielser (ordinationer) var blevet bragt på bane, svarede ærkebiskoppen, at dette naturligvis var et meget vigtigt emne. Han ville dog foretrække, at dette ikke blev diskuteret isoleret, men i bredere sammenhæng med andre teologiske spørgsmål.

Dagen i forvejen havde ærkebiskoppen af Canterbury foræret paven et kors, som var fremstillet af læringe i Canterbury. Dette kors havde pave Paul båret under højtideligheden i Paulus-basilikaen. Da de var kommet uden for kirken tog Paul VI sin ring af fingeren og satte den på ærkebiskoppens, fortalte Dr. Ramsey ved pressekonferencens slutning.

LÆRER ELLER LÆRERINDE SØGES

Sct. Ib's Skole, Horsens, søger en katolsk lærer eller lærerinde til tiltrædelse efter sommerferien. Der er ikke knyttet ordensfolk til skolen, hvorfor det er absolut nødvendigt med andre positivt indstillede katolske lærerkræfter. Skolen er i øvrigt inde i en god udvikling (stigende elevtal – der bygges i øjeblikket ny gymnastiksal). Gode kollegiale forhold - kommunal løn. Henvendelse til
Inspektør Jens Møller
Kildegade 18, Horsens
Tlf. (066) 2 33 79

Objektivitet og polemik

Af *Katolsk Ugeblad* nr. 12 erfarer undertegnede, at komiteen tillader sig at vurdere mine motiver til at kritisere den offentliggjorte deloversættelse i bladets nr. 8 som følger:

»Den rent hypotetiske trussel som hr. Baagø gerne ville se i teksten kan vel næppe forsvares ud fra den klare indikativform. Begivenhederne i Hiroshima og Nagasaki kan ikke bortforklares ved grammatik.«

Da denne udtalelse forudsætter en tilsidesættelse fra min side af mine beedigede forpligtelser som translator, er den ærerørig.

Den savner desuden begrundelse i noget som helst, jeg på noget tidspunkt har tænkt, udtalt eller skrevet – herunder i det indlæg, der har foranlediget komiteens replik, og i hvilket udtrykkelig anføres, at kernevåben to gange er bragt i anvendelse.

Jeg kan på ingen måde anerkende komiteens kompetence til at udtale sig om, hvad jeg eventuelt ønsker eller ikke ønsker at se i en tekst.

Idet jeg sammenholder de officielle oversættelser fra det franske og det tyske episkopats side med den latinske tekst, komiteen har meddelt mig, kan jeg, skønt ikke latinist, med nogen sikkerhed fastslå, at begge de af mig anfægtede, danske oversættelser tager sig ret vidtgående friheder med grundteksten.

Dette har komiteen da også indrømmet for den første passages vedkommende; men her er det ikke alene i gengivelsen af *adhibentur*, en korrektur er påkrævet.

Hvad den anden passage angår, så forekommer det mig påfaldende, at komiteen ikke kan se en væsentlig forskel på »... grosser Teile in der Welt ...« og »... overalt ...«. Det kan jeg.

Jeg må beklage, at et rent sagligt indlæg fra min side giver anledning til polemiske udfald fra en komité's side, hvis eneste rettesnor burde være objektivitet overfor den foreliggende tekst.

M. J. Baagø
statsaut. translator

Cand. mag. Jan Pinborg svarer på oversættelsesudvalgets vegne:

Kære hr. Baagø!

Vi beklager dybt, at De ud af svaret på Deres indlæg har læst en vurdering af Deres motiver for at

Aarhus

M. Jørgensen & Søn

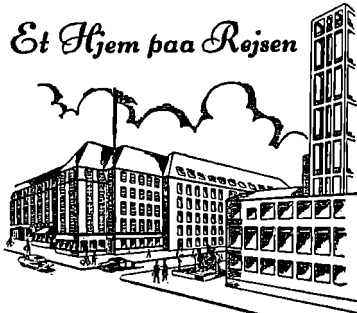
Slagterforretning

Aaboulevarden 47, Århus C
Tlf. 2 30 27

Sjøreen & Co.

Malerfirma
Århus C

Et Hjem paa Rejsen

Tlf. 2 41 22 - Århus C

Missionshotellet ANSGAR

A. Mougard A/S

Entrepenør & murerfirma
Århus C

Tlf. 4 20 23 - 4 66 25

El-installationsfirma

V. Svenstrup

aut. elektro-installatør
Telefon 2 15 57

Hans Brogesgade 4, Århus C

Katolske begravelser

Ring til 2 28 66

H. J. Madsens

begravelsesforretning

Jægergaardsgade 17-19, Århus C

MEIERIET *Jestebro*

Århus by's førende

TELEFON 2 87 00 (4 lin.)

Jydsk

Orgelbyggeri I/S

Herluf Trollesgade 36 A
Århus N

Telefon 6 94 01

Største udvalg i radio-fjernsyn
-båndoptagere og grammofooner
findes De hos

Radio Thygesen

Ryesgade 24, Århus C. Tlf. 2 00 99
lige ved katolsk kirke og
Rådhuspladsen 1, Århus C
Tlf. 2 10 11, overfor Grisebrønden

Svend Erik Laursen

GAS - VAND - VARME - BLIKKENS LAGER - SMEDE & MASKINVERKSTED

Tordenskjoldsgade 23a . Århus N.
Telefon (061) 6 89 31 . Giro 17117

Aktieselskabet

Købmands- og Haandværkerbanken, Århus

Hovedkontor:

Store Torv 12, tlf. 2 47 77

Indenbys afdelinger:

Søndre afd.:

Århus hovedbanegård, tlf. 2 40 88

Vekselkontor i banegårdshallen.

Langenæs afd.:

Skanderborgvej 16, tlf. 4 55 22

POUL DUDZIŃSKI

Aut. el-installatør

Christiansbjerg

Installationsforretning

Birkegade 7, Århus N.

Telefon 6 98 80

Priv. Lundingsgade 12. Tlf. 2 81 02

Lev. til katolske institutioner

Lys, kraft og varme

Svendborg

Niels Madsens

Maskinsnedkeri

Vestergade 24 - Svendborg
Tlf. 21 01 97

Lev. til de katolske institutioner

Svendborg

Ligkistemagasinet

Katolsk Bedemand

v/ Hans Nielsen & Søn

Fruestræde 10, Svendborg

Telf. 21 02 64

Kulkranen

Frederiksgade 2, Svendborg
Telefon 21 14 10

Kul - Koks - Olie

Malermestre

L. Larsen & Søn

Brogade 10 - Svendborg

Telefon 21 10 16

Flytteforretningen

2021

Skattergade 5-7 . Svendborg
Tlf. 21 20 21

Kontor i København:

Molestien 11, København SV

Tlf. VA 6060

Svendborg-København hver dag
Flytter alt overalt

Kompasretning, Thygesen autopilot, alle nautiske spørgsmål

Hvidkjær-Sørensen
Strandhuse 36, Svendborg
telefon 21 33 34

Holbæk

Axel Smith's Eff.

v. Niels Hansen

Exam. aut. gas- og vandmester

Labæk 47 . Holbæk

Telefon 163

JENSEN & OLSEN

HOLBÆK

TELF. 365

EL-INSTALLATIONER

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk

Telefon 3001

Uldall

TAPET- OG FARVEHANDEL

Ahlgade 57, Holbæk. Tlf. 626

Tømrer- og snedkerarbejde

Poul Hansen

Østerled 10, Holbæk

Tlf. 1503 - 1545 - 1098

Privat 1249 u

Alt i bandager & sygeplejeartikler

Holbæk Materialhandel

Telefon 32

Kaj Andersen

Lev. til Sct. Elisabeth Hospital

Støt vore annoncører

kritisere udvalgets oversættelse. Det er rigtigt, at den af Dem fremhævede sætning har fået en uheldig formulering; men dens hensigt var bestemt ikke at drage Deres objektivitet i tvivl. Det var et forsøg på at fremstille den saglige forskel i forståelsen af den latinske sætning. De synes at tolke den som en hypotese: »Ved (evt.) anvendelse af videnskabelige våben . . .«, altså om noget som kan finde sted i fremtiden, mens vi mener, at præsensformen antyder en almen dom »idet (d.v.s. hver gang) sådanne våben anvendes«, altså også gælder den anvendelse, der allerede har fundet sted, før »terrorbalancen«.

Med hensyn til det andet eksempel er så vidt jeg kan se både den danske oversættelse »overalt« og den tyske »grosser Teile in der Welt« unøjagtige. Latinen har blot »in mundo«, giver altså ikke nogen definition af våbneens virkningsradius. Hvis den danske oversættelse, som De i Deres første indlæg hævder, »har givet den meget nuancerede konciltekst en vis, uberettiget drejning«, kan jeg forsikre Dem om, at det ikke er udtryk for en bevidst fordrejning af teksten. En oversættelse er altid i en vis forstand en tolkning; så det er ikke underligt, at forskellige oversættelser ikke altid ligner hinanden. Vi er derfor meget taknemmelige for enhver korrektion, der kan hjælpe os til at gøre oversættelsen bedre og rigtigere.

Med venlig hilsen
På udvalgets vegne
Jan Pinborg
Amanuensis, cand. mag.

Danmarks katolske kvindeforbund

Litterær lørdag – 16. april kl. 15 – i Bibliotekssalen, Bredgade 67¹.

Den engelske forfatterinde – Muriel Spark – er ikke meget kendt i Danmark, skønt hun er et nærmere bekendtskab værd. Hun er katolik, hun er en engelsk litterær heks, hun får sine læsere til at le – og samtidig til at krumme tæer, når hun rammer et af vore svage områder.

Cand. mag. Marthe Neergård Jensen vil fortælle om denne særprægede forfatterinde.

Der serveres som sædvanlig kaffe og te (3 kr. for medlemmer – 4 kr. for ikke-medlemmer) før foredraget.

Husk at forny Deres
abonnement

Pastor d'Auchamps rejser

En ekstra gruppe:
Rom-Assisi 16 dage kr. 1000,-
29. april - 14. maj
Program: Schwartz, Ø. Farimagsgade 18, København Ø.
Øbro 4642 x - bedst kl. 18-20.

MARIUS
MP
PETERSEN

Ringsted isenkramhandel

Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN

Telefon 121, 205

Chr. Hansens kødudsalg

København F

Telefon Eva 6465 - 6466

Gl. Kongevej 163

TIL BYEN
- i byen
FRA BYEN
smut ind i
Banegårdens Restaurant
v/ Fritz Kapper
Odense H.
tlf. 12 27 75

SANITÆRE ANLÆG
VARMEANLÆG
OLIEFYRINGSANLÆG
HØJTRYKSANLÆG
ANLÆG FOR
TRYKLUF OG
VACUM
M-A-SKINNER

Monies & Andersens Eftf. ½

K. K. L. Simonsen's eftf.
Frederiksborggade 22
København K.
Tlf. *Minerva 2314

DE SYGES VALFART PR. FLY TIL LOURDES

fra 10. til 16. august 1966

Gejstlig leder: Pater L. Brunibaldi C.ss.R.

Pris: for raske på hotel kr. 820,-

for syge på Asile Notre-Dame kr. 690,-

De Syges Katolske Forbund

Valfartskomiteen:

Fru L. Samson, Barsehøj 25, Hellerup, telefon GE 6341
C. Lerche Nielsen, Bredgade 69, København K., telefon PA 2539

SCT. ANNAE REJSER 1966

ROM OG ASSISI

1. 27. juni til 14. juli – 18 dages togrejse med sovevogn – fuld pension – udflugter – entreer og sygeforsikring incl.

Pris: kr. 1185,-. Rejseledere lærerinde A. Rastrup og pater Leo Drzal C.ss.R.

ROM OG ASSISI

2. 7. oktober til 21. oktober – sognepilgrimsrejse – 15 dages flyvejrejs – sognets familier og venner er velkomne – fuld pension på centralt beliggende klostre – udflugter og entreer incl.

Pris: kr. 1185,-. Rejseleder sognepræst, pater Jac. Adams C.ss.R.

PALESTRINA – ROM – FIRENZE

3. 7. oktober til 21. oktober – 15 dages flyvejrejs – fuld pension på centralt beliggende hoteller – udflugter og entreer incl.

Pris: kr. 1285,-. Rejseleder pater Laurits Brunibaldi C.ss.R.

Program og nærmere oplysninger fås hos lærerinde A. Rastrup, Amagerbrogade 45, København S. Telefon Sundby 86.

Canterbury, Rom og Frederiksborggade

Kardinal Bea om besøget ■ „Kristeligt Dagblad”s kommentar

Ærkebiskoppen af Canterburys besøg hos pave Paul VI oversteg alle forventninger, siger kardinal Augustin Bea – leder af sekretariatet for de kristnes enhed.

I en kommentar til Torino-dagbladet »La Stampa« fremhævede kardinalen pavens og ærkebiskoppens fælles erklæring, der taler om en dialog på grundlag af evangeliet og den katolske og de anglikanske kirkers fælles traditioner, som kunne føre til den enhed, som Kristus bad for.

Praktiske problemer, som skal tages op til drøftelse, er familie, kultur, det sociale og økonomiske liv, det internationale samarbejde, men først og fremmest verdensfreden.

Kardinal Bea kom ind på den instruks om blandede ægteskaber, som Kongregationen for Troslære netop havde udsendt før ærkebiskoppens besøg hos paven. Kardinal Bea understregede, at der, hvad instruksen angik, var tale om et eksperiment, hvis værdi måtte prøves i praksis. I øvrigt kunne ingen bestemmelser vedrørende blandede ægteskaber blive tilfredsstillende, da selve problemet måtte søges i det paradoks, som de kristnes adskillelse udgjorde. Netop i blandede ægteskaber mærkede man følgerne. Den eneste fuldkomne løsning var at finde i de kristnes genforening, erklærede kardinal Bea.

☆

I en leder har »Kristeligt Dagblad« kommenteret besøget hos paven:

Da den anglikanske kirkes daværende leder, ærkebiskop Fisher, i 1960 aflagde besøg hos pave Johannes vakte det ikke blot forbavelse i vide kredse, men også ængstelse og alvorlig anfægtelse.

Forleden da dr. Fishers efterfølger, ærkebiskop Ramsey, fløj til Rom for at møde Johannes' efterfølger, Paul VI, var der nok nogle anglikanske præster, der demonstrerede mod deres foresatte og kaldte ham en forræder mod protestantismen, men i det store og hele var det berettigede og nødvendige i et sådant møde mellem lederne for to af de største kristne kirkesamfund ganske anderledes anerkendt denne gang.

I den mellemliggende periode har Vatikan-konciliet fundet sted. Den katolske kirke er inde i en periode af åndelig fornyelse, hvor det bibelske grundlag har fået ny vægt, og hvor anerkendelsen af de andre kristne samfund som kirker skaber nye muligheder for den indbyrdes forbindelse mellem kirkerne.

Netop på denne baggrund måtte et personligt møde mellem paven og ærkebiskoppen synes løfterigt. Ganske vist var besøget lagt an i den høj-officielle stil, forberedt og tilrettelagt i alle enkeltheder, som man plejer at gøre det for statsmænd, men forhåbentlig har der været plads og vilje også til det helt personlige og åbenhjertige møde mellem de to »adskilte brødre, der hver især står med så stort et ansvar for deres kirker.

Den fælles erklæring, de udsendte ved mødets afslutning, indeholder i hvert fald den vigtige beslutning, at man skal indlede en samtale mellem de to kirker, »baseret på evangelierne og den gamle fælles tradition«, og at der skal etableres ansvarlige forbindelser mellem kirkerne med henblik på et praktisk samarbejde.

At målet med denne, som med al anden økumenisk kontakt, må være virkeliggørelsen af kirkens enhed som Kristus bad om den, lægges der ikke

skjul på, men der luftes ingen illusioner om, at denne enhed skulle vente lige om hjørnet.

Heller ikke for de to kirker, hvis ledere her mødtes, bliver enhedens vej let. Ganske vist står de på mange områder hinanden nærmere end f.eks. den katolske og den lutherske kirke, men der er alligevel meget, der skiller, og som man ikke uden videre kan eller skal se bort fra.

Men nu har den anglikanske kirke officielt engageret sig i samtalen med den katolske kirke, ligesom den ortodokse og den lutherske kirke i forvejen har gjort det, og man må håbe og bede til, at mødet i Rom må betyde endnu et skridt ad den sande kristne enheds vej.

☆

Årets valfart til Åsebakken

Traditionen tro kalder vi vil valfart til Guds Moders ære. Valfartens motto er i år »Kristus, Vor Hovedhjørnesten«. Den finder sted søndag d. 22. maj, og under højmessen, der synses på dansk, prædiker biskop Hans Martensen.

Det udførlige program vil blive meddelt i Katolsk Ugeblad den 13. maj.

Der skal bruges mange hjælpere både dagen før og på selve valfartsdagen, og jeg beder venligst dem, der vil hjælpe os, at ringe til Poul Rønne, telefon 78 92 52 efter kl. 17,00, eller til undertegnede på Minerva 8988, lokal 45, mellem kl. 8,00–16,00.

Aage Meyer

Fastekampagnen 1966

Bidragene strømmer fortsat ind – siden sidste opgørelse pr. 2. april og til og med 14. april er der tilgået bispedømmet 447 bidrag på tilsammen kr. 31.126,46:

Fastekampagnens resultat pr. 14. april er herefter kr. 212.671,53 fra ialt 2505 bidragsydere.

Det må formodes at bidragstrømmen nu vil aftage, således at nedestående liste bliver den sidste af større omfang. Vi vil dog bringe liste over

senere indkomne bidrag om 14 dage.

Fastekampagnens resultat i penge er en absolut rekord, og vi har kun grund til at være glade og tilfredse hermed – dog må vi erkende, at det er få katolikker, der har betalt for mange katolikker.

De 2505 bidragsydere har i gennemsnit betalt ca. 85,- kr. pr. bidrag. Dette gennemsnit har været konstant under hele indsamlingsperioden og er således et middeltal der fremkommer med yderpunkterne i folkepensionis-

stens dagløn og de helt store indtægters dagløn.

På foranledning skal vi citere finansministeriets bestemmelser vedr. fradragsberettigede bidrag. »Enkeltbidrag på mindst 50 kr. kan fratregkes den skattepligtige indkomst, når det samlede bidrag pr. år andrager over 100 kr., men under 1000 kr.«

En nærmere analyse af Fastekampagnens resultater vil komme i Katolsk Ugeblad sammen med vor liste om 14 dage.

Sankt Ansgar Kirke:

B. L. Scavenius
N.N.
J. Dahlerup
J. Hviid
E. Johansen
Sct. Ansgar
Stubkjær
Møldrups
de Rothmaler
J. H. Simonsen
S. H. Christensen
D. Yedman
Conradt-Eberlein
C. Lerche Nielsen
H. Schlechter
M. Mentzler
E. Søgaard Andersen
K. Szymanski
E. Dalsgaard
R. Hansen
B. v. Benzon
A. Bølling
K. Dyrstrøm
A. M. Hansen
H. Sørensen
I. Jensen
G. og V. Sund
E.H.M.
E. Broe-Nissen
E.-J. Wiedbrecht
Immaculata Kirke
I. Gabold
Green Pedersen
F. Scavenius
K. Agerskjold
E. Siegler
L. Knudsen
K. Claesson
G.-J.
A. Langner
Lis Kjøller
Ialt 41 bidrag. Med tidligere indgåede kr. 17.724,61.

Sankt Andreas:

G. Andersen
Anonyme

M. Høst
B. Toldam
M. J. Birch Rasmussen
G. Neubert
Arthur-Nielsen
K. v. Voss
Else Holst
Ialt 9 bidrag. Med tidligere indgåede kr. 13.574,37.

Sankt Anne Kirke:

T. Sørensen
N. Scocozza
A. G. K. Jessen
M. Grandke
K. Rode
S. Nielsen
A. Hansen
Glennung
A. Braig
I. Johnsen
H. Grim
Halling Sørensen
St. Annæ Kirke
Buchart
168
Lieberkind
T. Juncker
S. Vestergaard
J. Bunken
Ialt 19 bidrag. Med tidligere indgåede kr. 10.038,00.

Sankt Antoni Kirke:

B. Petersen
O. Kluge
A. Kluge
K. Kluge
J. Kluge
A. Flandrup
A. Søemod
R. Schelske
E. Schelske
J. Petersen
Brix Madsen
A. Stauning
Brønshøjvej 8
Næsbyholmsvej 12

Ialt 14 bidrag. Med tidligere indgåede kr. 4.948,00.

Herlev:

M.P.
R. og L.H.
K. Rasmussen
Pilemann-Jensen
Otterstrøm
Ialt 5 bidrag. Med tidligere indgåede kr. 1.990,00.

Søborg:

A. Jespersen
Søborg Torv 4
M. Storm
Dohm
J.S.
L. Jensen
Ialt 7 bidrag. Med tidligere indgåede kr. 2.760,00.

Sankt Knud Lavard:

B. og J. From
K. og L. Konow
A. Hjorth
P. G. Frandsen
E. Fink-Jensen
P. Holbek
H. B. Holbek
V. Mikkelsen
E. Hutters
H. og K. Pedersen
Vejlebakken 9
Wagn Petersen
E. Terkelsen
B. E. Bredholt
K. Petersen
B.W.
Kirkebøssen
V.J.
K.K.
F. Cilliborg
Agnes Juul
L. Engelhardt
Ialt 22 bidrag. Med tidligere indgåede kr. 12.023,36.

Jesu Hjerter Kirke:

A. Simonsen
W. Olsen
J. Radewitz
A. Kjær Nielsen
Jesu små Søstre
P. Hansen
Inge Lisdorf
E. Foged
K. B. Christoffersen
Bülowsvej 30
E. A. P. Hansen
A. Koch
H.B.
K. Günther
Aa. Morling
Gasværksvej 17, 2.
M. Møller
M.P.
Ialt 18 bidrag. Med tidligere indgåede kr. 11.217,13.

Sankt Mariæ Kirke:

E. Rasmussen
K. Andersen
L. Flandrup
Vera Toft
E. Andersen
T. Johansen
E. Bredmose
H. Andersen
E. W. Verrits
E. Lorentzen
J. Fastl
E. Kluge
M. Martensen
Friis Christensen
M. Sund
N. N. Jensen
Adamsen V. Thorndahl
O. Brockdorff
Ialt 19 bidrag. Med tidligere indgåede kr. 12.855,50.

St. Nicolaj Kirke:

Skt. Nicolaj Kirke
N. L. Hansen
P. E. Christensen

- M. Troelsgaard
Ole Botorp
G. Weiss
G. Keller
Ialt 7 bidrag. Med tidligere indgåede kr. 2.730,00.
- Sakramentskirken:*
P.W.
Marianne Pedersen
A. v. Günther
J. Dyabowitz
J. Aisner
L. Petersen
M. S. Petersen
K. Nielsen
Jaszczak
Truse
L. Fausbøll
Ialt 11 bidrag. Med tidligere indgåede kr. 5.194,17.
- Sankt Therese Kirke:*
P. Lenzberg
I. M. I. Ruben
A. Nim
C. Colbjørnsen
H. de Neergaard
Axel Hansen
A. Storm
Rita Goldsch
B. Grube Christensen
Maaack
Anonym
Ialt 11 bidrag. Med tidligere indgåede kr. 18.425,00.
- Helsingør:*
K. Gravgaard
S. Vamosi
K. Møller
K.U.K.
P. Bigler
G. Szocoza
K. Olsen
Ialt 7 bidrag. Med tidligere indgåede kr. 3.715,00.
- Birkerød, Hillerød, Hørsholm:*
Andersen, Kat. Pastorat
Troels Fode
E.M.
B. og T. Enggard
M. S. P. Møller
S. Møller
M. Enggard, 10 år
P. Enggaard, 1/2 år
G. Bevre
Fam. Wones
G. Juhl
K. Kallan
J. Sobozky
U. Loldrup
Ialt 14 bidrag. Med tidligere indgåede kr. 7.190,25
- Holbæk:*
S. Wissing
B. Tecza
Ialt 2 bidrag. Med tidligere indgåede kr. 1.324,00.
- Køge:*
I. Kosiaro
M. Kristensen
R. Svensgaard
G. Andersen
R. Riviere
J. Wolek
Fam. J. S. Gdonrly
J. Kulpa
M. Nielsen
I. Jensen
E. Kofoed
3 anonyme
Ialt 14 bidrag. Med tidligere indgåede kr. 1.187,75.
- Næstved:*
M. Jensen
2 × kollekt
F. Moskal
T. Skipper
V. Olsen
E. Pedersen
Kollekt + oprunding
Anders
Jakob
Christian
Anton Parsfel
Ialt 11 bidrag. Med tidligere indgåede kr. 4.890,00.
- Vordingborg:*
J. Jensen
M. Hansen
Ialt 2 bidrag. Med tidligere indgåede kr. 710,00.
- Ringsted:*
Fru Sørensen
H. og E. Johnsen
Kirkebøssen
R. Jørgensen
K. Bohra
B. Christoffersen
Ialt 6 bidrag. Med tidligere indgåede kr. 975,00.
- Roskilde:*
K. Greiersen
J. Rask
E. Jensen
J. Jasviak
C. J. L. v. der Meer
E. Dombrowska
N.N.
G. Mannov
G. Bidstrup
A. F. Beyer
E. Grusholm L. Pyskow
Ialt 12 bidrag. Med tidligere indgåede kr. 4.220,00.
- Slagelse:*
Emilie Putur
K. Larsen
Dyna
R. Plum
L. M. Plum
Lauritsen
M. Schmidt
Eisenbichter
S. Henriksen
Ialt 9 bidrag. Med tidligere indgåede kr. 1.918,00.
- Tåstrup:*
Braarup Hansen
M. Wrona
B. Rasmussen
E. v. Benzon
P. Hansen
Ib Thygesen
E. J. Jørgensen
D. Andersen
M. Braun
Ialt 9 bidrag. Med tidligere indgåede kr. 2.373,00.
- Bornholm:*
H. Falandyzz
H. Schou
K. Pele
Fru Gjellerup
S.W.
Fru Hansen
J. Kofoed
Sct. Raphaels Hvilehjem
Grønberg
Ialt 9 bidrag. Med tidligere indgåede kr. 1.310,00.
- Maribo:*
S. Jensen
P. Berthouch-Lehn
P. Berthouch-Lehn
Nyismyanskij
A. Pedersen
Børnegudstjenesten
A. Skov
K. Gajkos
Jutta Svendsen
Ialt 9 bidrag. Med tidligere indgåede kr. 2.570,00.
- Nakskov:*
J. Czechovski
J. Cichai
G. Hansen
Fru Hendriksen
Fru Jørgensen
Marie Cpizek
V. Thomsen
Ialt 7 bidrag. Med tidligere indgåede kr. 3.459,00.
- Nykøbing Falster:*
T. Johnsen
V. Petersen
S. Didriksen
- M. Ostrowski
S. Bajon
V. Flauring
W. Ostrowski
F. Wass
A. Hansen
K. Nielsen
M. Hansen Dreier
J. Musiat
V. Larsen
C. Christiansen
V. Siekieroki
J. Guzek
Ialt 16 bidrag. Med tidligere indgåede kr. 3.037,00.
- Assens:*
A. Cholevad
6 medlemmer
H. H. W. Andreasen
Ialt 3 bidrag. Med tidligere indgåede kr. 645,00.
- Nyborg:*
Stella Maris Kirke
K. Andersen
M. Hahn-Thomsen
Ialt 3 bidrag. Med tidligere indgåede kr. 1.679,00.
- Odense:*
H. Arbirk
C. Lindberg Nielsen
L. Przemyslak
K. J. Czogalla
Tage Hansen
E. og L. Stasiak
K.U.K.
Ialt 7 bidrag. Med tidligere indgåede kr. 7040,00.
- Svendborg:*
St. Bendts Sogn, Rudkøbing
N.N.
Hulsrøg
Aage Hvidkjær Sørensen
J. Christiansen
St. Maria Hospital
S. P. Christiansen
Familien P.K.F.J.C.
E. Knudsen
N.N.
P. E. Lenskjold
Ialt 11 bidrag. Med tidligere indgåede kr. 3.540,00.
- Aalborg:*
L. Oganzski Højsbo
S. Ohrt
A. Larsen
M. Jensen
A. Jacobsen
M. R. Træholt
F. Thomsen
Wojtaszewska
Jan Bogulski
A. Ankersen

A. M. Cordes
S. Cordes
C. Mortensen
Y.O.
N.N.
Filla Ottesen
M. Jørgensen
J.L.

Ialt 18 bidrag. Med tidligere
indgåede kr. 6.715,00.

Esbjerg:

B. Plichta
I. Plichta
A. Rasmussen
C. Palm
Høvring
J. Pukiene

Huusfeldt Sørensen
S. Mølgaard
N. Johannesen
Ialt 9 bidrag. Med tidligere
indgåede kr. 3.970,00.

Fredericia:

H. Laursen
J. Dupont
E. Møller Jensen
Ialt 3 bidrag. Med tidligere
indgåede kr. 2.695,00.

Haderslev:

Fru Houtscha
Fru Skaarenborg
M. Seufchen
Sct. Hedvigssøstrene
Ialt 4 bidrag. Med tidligere
indgåede kr. 525,00.

Åbenrå:

S. E. Schou
J. Lewitzki
Ialt 2 bidrag. Med tidligere
indgåede kr. 1.257,00.

Sønderborg:

Hin
C. Christensen
Gregers Jensen
H. Olsen
N. L. Bossen
N. N. Sønderborg
Hansen
Macherzynski
Chr. W
Zoltan Gürtler C. Jensen
Ialt 11 bidrag. Med tidligere
indgåede kr. 2.400,00.

Horsens:

G. Næstholdt
T. D. Gack
E. Lund
R. Petersen
Jens Møller
C. Clausen

T. Wolff
Frydsvig
F. B. Musiat
K. Braae
Ialt 10 bidrag. Med tidligere
indgåede kr. 1.990,00.

Kolding:

B. C. Jørgensen
H. C. Larsen
Højrup
H. Riishøjgaard
Joh. Jensen
F. J.
Ialt 7 bidrag. Med tidligere
indgåede kr. 3.665,00.

Randers:

W. L. Baams
C. Skallerup
K. Firlings
M. Christensen
L. A. Nielsen
K. J. Nielsen
W. Hinrichsen
E. Jensen
Weitze Jensen
R. Jacobsen
E. Schytte
Ialt 11 bidrag. Med tidlige-
re indgåede kr. 2.795,00.

Viborg:

A. Koch
Sct. Kjelds Kapel
Ialt 2 bidrag. Med tidligere
indgåede 1.495,00.

Silkeborg:

B. I.
Halladin
Borregaard
T. Lambaa
K. Larsen
Ialt 5 bidrag. Med tidligere
indgåede 1.690,40.

Vejle:

Fanny Hill
F. Poulsen
I. K.
Sct. Norberts Stiftelse
S. M. W. Bech
R. Toft
E. Abrahamsen
K. U. K.
C. Jensen
C. Pardecki
Vye
K. Gravgaard
Lisette
P. Muhelsen
Ialt 14 bidrag. Med tidlige-
re indgåede 4.200,24.

Anonyme:

Ialt 4 bidrag. Med tidligere
indgåede kr. 1.833,15.

Århus:

K. Aba
Sostrup Kloster
J. R. Esbensen
P. Cordes
E. Mølgaard
L. Arlund Jensen
S. Nielsen
Jørgen Bern
E. og G. Madsen
J. Poulsen
A. M. Madsen
Assomptionssøstrene
Arne Laursen
Ida Laursen
H. N. Brodersen
Sct. Knuds Skole
Lilli Falk
Grethe Kruse
K. Aba
Dagney Hjerrild
Ingrid Laursen
E. F. Jensen
E. Hess
Ialt 24 bidrag. Med tidligere
indgåede kr. 10.807,60.

En bovlam
krikke
udvikler
sig

Evelyn
Waugh
kunne bære
en grå
bowler

Velgørende
mannequiner

50 års
jubilæum
i Helsingør

”Gift”

Sct. Josephs Kirke i København restaureres for tiden i overensstemmelse med koncilets nyorientering. Læs herom på side 11.

ITALIEN

Kritik vedgås

Kardinal Ottaviani har i et interview med det meget udbredte italienske ugeblad GENTE vedgået kritik af det tidligere såkaldte »Hellige Officium«s metoder og dets inkvisitoriske og bremsende karakter. Man var gået ud over de pavelige instrukser og den egentlige misere lå i mangelen på kontrol ovenfra.

Kardinalen sagde, at Kirken ikke længere ville fordømme bøger, og mente, at det såkaldte Index over forbudte bøger ville forsvinde undtagen som et »historisk dokument«, man ville kunne referere til. Sidste reviderede udgave kom i 1947.

Kardinalen udtalte også meget eftertrykkeligt, at Det hellige Officiums dekret af 1949 ikke udelukkede katolikker, der stemte kommunistisk, men kun sådanne, der offentligt gik ind for kommunismens materialistiske og antikirkelige lære. Heller ikke katolikker, der var medlemmer af partiet, var udelukkede fra sakramenterne. Det er dog stadig forbudt både at stemme kommunistisk og at være medlem af partiet. Det må betragtes som en ulovlig handling. Men det er altså ikke en synd, der medfører automatisk udelukkelse af Kirken.

På et spørgsmål om kommunismen måske ville droppe sin filosofiske overbygning og blive et rent økonomisk system, svarede kardinalen, at det var et spørgsmål, der var meget vanskeligt at besvare. Kommunismen synes mig at være ikke bare en filosofi, men næsten en religion, sagde han. Naturligvis håber vi alle, at den vil udvikle sig og gøre sine fejltagelser gode igen. Men jeg vil gerne fremhæve, sluttede kardinalen, at selv et rent økonomisk system kan være problematisk med hensyn til de konsekvenser, det kan medføre for de individuelle rettigheder, for friheden og for hele samfundets struktur.

Paven advarer mod politisk hasard med farlige kræfter

Menneskeheden står ved en korsvej

Hovedtemaet i pavens påskebudskab er den »menneskehedens genfødsel«, der skal til for at overvinde totalitære ideologier, racehad, ambitiøs nationalisme, politisk hasard med farlige kræfter – alt sammen faktorer, der truer håbet for fremtiden.

Paven henvendte sig til de ca. 250.000 mennesker, som påskedag havde samlet sig på Peterspladsen i den evige stad. Han sluttede med at lyse den traditionelle velsignelse over »staden og verden«.

Paul VI kom ikke med direkte hentydninger til noget bestemt verdensproblem, men hans »dybe bedrøvelse« omfattede tydeligvis spørgsmål som racediskriminationen i Sydafrika og USA, de nationalistiske forsøg på at sabotere arbejdet for Europas enhed, krigen i Vietnam og begrænsningen af religionsfriheden i de kommunistiske lande, mener New York Times' Rom-korrespondent, Robert C. Doty.

Kristi opstandelse var, sagde han, »et lysende vartegn for en åndelig og moralsk forening af menneskeheden...« På grund af Kristi opstandelse kunne vi tillidsfuldt tale om muligheden af »kærlighedens, retfærdighedens, frihedens og fremskridtets enhed og triumf...«

Paven talte på italiensk fra Peterskirkens midterbalkon. Han var iført hvide messeklæder, og på hovedet havde han en gylden mitra. I sin venstre hånd holdt han en stav i hvis ende der var et krucifiks.

Han henvendte sig til »brødre nær og fjern« – de, der er »forenet med os«, og de kristne, der »stadig er adskilt fra os«, og »alle mennesker, som er vore brødre på grund af den menneskelige natur, der forbinder os alle som Guds børn«.

Paul VI understregede den kraft, der udgår fra påskemysteriet. Men det betyder ikke, at vi slipper for tårerne. For det, verden stadig er, med dens stridigheder og uoverensstemmelser, der »står i modsætning til den sande stræben mod enhed, som er en fredens, endrægtighedens og samarbejds vej«.

»For nogle år siden, efter krigens skrækelige ulykker, blev der fra alle sider udsendt budskaber, der vidnede om broderskab, enhed og fred. De var udsprunget af hjerter, der på tragisk vis havde stiftet bekendtskab med den kollektive egoismes bitre frugt, der har sat sine spor i historiens løb,« sagde paven, som dog måtte konstatere, at disse budskaber var blevet afsvækket.

Menneskeheden stod på en korsvej mellem fred og krig, mellem broderligt sammenhold og egoisme, og den måtte nu vælge imellem at bygge en ny, bedre og mere retfærdig verden eller at vende tilbage til den gamle, som blev støttet og domineret af våbenmagt og kortsynede konventioner.

Paven havde indledt påskehøjtideligheden med et besøg i et af Roms fattige forstadssogne, hvor han læste messen foran kirken.

Athenagoras fylder 80

I et håndskrevet brev har pave Paul VI sendt fødselsdagsønsker til den økumeniske patriark af Konstantinopel, Athenagoras I, som fornylig fyldte firs.

I sit brev genkaldte paven sit møde med patriarken i det hellige land i 1964 og de stærke broderlighedens, venskabet og fredens bånd, hvis tilstedeværelse mødet havde åbenbart.

Evelyn Waugh død

Den store engelske katolske forfatter og humorist, Evelyn Waugh, er død, 62 år gammel. Blandt hans kendteste værker er »Stemmingsfuld begravelse«, »Godt stof«, »Sort uheld«, »Helena«, »Mr. Lovedays lille udflugt«, den katolske bekendelsesroman »Gensynet med Brideshead« og de ironiske krigsbøger »Tapre kriger« og »Officerer og gentlemen«. Læs i øvrigt artiklen om Evelyn Waugh og danske katolikker på side 10.

Rapport om fødselskontrol i juni?

Kardinal Ottaviani har i interviews med italienske blade for nylig udtalt, at den pavelige kommission til studium af fødselskontrollen sandsynligvis vil afslutte sit arbejde med et 14 dage langt møde i juni i år. På mødet vil kommissionen afgive en endelig betænkning til paven, som derefter på baggrund af denne betænkning vil tage stilling til spørgsmålet. Sandsynligvis vil dette først ske i en række taler for at forberede opinionen. Et endeligt dokument i form af for eksempel en pavelig rundskrivelse vil ikke kunne foreligge før senere på året.

Kardinal Ottaviani, der selv er formand for kommissionen, hvis medlemmer omfatter læger, psykologer, sociologer, jurister og teologer foruden læge repræsentanter for katolske familier, blev også spurgt om det sandsynlige udfald af kommissionens arbejde. Hertil svarede kardinalen, at meningene i kommissionen var delte, men at man efter hans mening ikke kunne komme uden om Pius XI's og Pius XII's lære, eftersom den hvilede på naturretten.

Om familiens ret til i visse tilfælde at begrænse børneantallet sagde Ottaviani, at koncilet i dokumentet om kirken i den modere verden jo havde udtalt, at børnebegrænsning kan være legitim, når der er gode grunde herfor. Men midlerne måtte være de af kirken anerkendte og for eksempel ikke »pillesystemet«, der afbryder ægdannelsen.

Der er stadig uenighed inden for lægevidenskaben om virkningerne af de

svangerskabsforebyggende midler, tilføjede kardinalen. Har de for eksempel psykologiske bivirkninger? Dette er et af de vigtigste punkter, hvor der endnu hersker uklarhed.

Faktisk vil problemets løsning afhænge af det svar, videnskaben kan give kirken, sluttede kardinal Ottaviani. Men det er vigtigt, at vi så hurtigt som muligt kommer til en afgørelse, eftersom der i millioner af moderne menneskers inderste samvittighed hersker stor uklarhed på grund af de indbyrdes modstridende udtalelser om emnet.

Kardinalen hentydede muligvis hermed til en erklæring som den tyske kardinal Döpfner, der tillige med den engelske kardinal Heenan er næstformand for kommissionen, har udsendt til sine præster. Heri hedder det, at når katolske familier i en vanskelig situation ikke ser anden udvej end at bruge svangerskabsforebyggende midler »mod naturen«, kan man ikke uden videre anklage dem for misbrug af ægteskabet. Ansvarsbevidste ægtefæller, der i en sådan situation griber til denne exceptionelle nødløsning, og som ellers ikke opfatter det som en generel løsning, kan derfor heller ikke udelukkes fra nadverfællesskabet. På den anden side kan de kirkelige myndigheder ikke give nogen generel billigelse af sådanne fremgangsmåder i betragtning af de præcise spørgsmål, der endnu ikke er løst af moralteologerne, og af kirkens hidtidige normative udtalelser.

Biskoppen nægtet visum til Polen

Den polske ambassade har nægtet biskop Hans L. Martensen indrejsevisum i forbindelse med festlighederne i anledning af 1000-året for kristendommens indførelse i Polen. Biskoppen skulle have været ledsaget af pastor Knud Ballin, som også er nægtet visum. Ambassaden understreger, at der er tale om en generel afvisning, som rammer katolske gejstlige over hele verden. Som begrundelse anfører man, at den polske kirke havde planlagt festlighederne uden i tide at rådføre sig med de verdslige myndigheder, og derfor på forhånd havde afskåret sig fra at få den nødvendige støtte. Ambassaden beklager stærkt, at man ikke har kunnet gøre en undtagelse for den danske biskops vedkommende, men man håber at Polen ved en anden lejlighed kan komme til at tælle biskop Martensen blandt landets gæster. Det er i øvrigt ingen hemmelighed, at den polske ambassade ved forskellige lejligheder har vist interesse for de i sin tid i Danmark indvandrede polakker og deres efterkommere.

FRANKRIG

Åndelige maginotlinier

Den franske regering har besluttet at forbyde en filmatisering af Diderots antiklerikale værk »Nommen«, af hensyn til den forargelse, filmen kunne vække blandt troende. Censurkomiteen havde, med ringe flertal, anbefalet at tillade filmen.

Forfatteren Gilbert Cesbron går i »Le Figaro« skarpt imod denne afgørelse, og anser det for latterligt at appellere til en minister for at forsvare Guds ære. Koncilets kirke, hævder den katolske forfatter, har ikke gavn af åndelige maginotlinier, som bare skaber falsk tryghed og i sidste instans svækker de troende overfor angreb.

»Vi ønsker at blive friluftskristne,« hævder Cesbron, »Ordet og Forjættelsen er os sikrere våben end censur og interdikter.«

MJB

Grænser eller ikke grænser

François Mauriac, hvis betingelsesløse støtte til den franske regeringschef vækker mere og mere opmærksomhed, har overfor det italienske dagblad »Corriere della Sera«s franske korrespondent ytret skepsis overfor den tanke, at en virkelig udsoning mellem Europas nationer skulle kunne realiseres: »Vi kender hinanden for godt til at kunne elske hinanden«, siger den katolske skribent. Adspurgt om sine følelser overfor Tyskland udtaler Mauriac: »Jeg holder meget af Tyskland – så meget, at jeg er glad for, at der er to af det.«

MJB

Vore korrespondenter er foreviget af pater Willem Wuyts.

Punktum i Husum - sagen

REDAKTION:

JØRGEN HVIID OG
HELGE KRISTENSEN (ansvh.)

Redaktør for indenlandsstof:

Jens Oluf Lund

Redaktionssekretær: Elli Gambell

Redaktionskontor:

Bredgade 69, København K.

Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:

Katolsk Ugeblads Annonceekspedition, Hauchsvej 8, København V., telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro 589 65.

Abonnementsafdeling:

Katolsk Ugeblads Ekspedition ved A. Prüser, Sankt Annæ Plads 28, København K., telefon (01) 15 95 28 (9-16, lørdag 9-12), postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre lande pr. kvartal kr. 11,00. I løssalg kr. 1,00.

Længere artikler til et bestemt nummer af bladet skal være redaktionen i hænde senest 3 uger før det pågældende nummer udkommer, kortere meddelelser senest 14 dage før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar for uopfordret indsendte manuskripter.

Det meddeltes lørdag aften, at pastor Birkedal Husum i Sebber havde opgivet sin såkaldte »milde kirketugt«: kravet om, at forældre, som ville have deres børn døbt i hans kirker, i Sebber og St. Ajstrup, skulle forpligte sig til tolv gange årligt at gå i kirke indtil barnets konfirmation. Dette var resultatet af en drøftelse mellem pastor Husum og biskop Chr. Baun i Viborg. For så vidt har vi katolikker jo intet at gøre i en intern diskussion i Folkekirken, men man kan ikke komme uden om, at vi har fulgt sagen med stor opmærksomhed. Der har også fra forskellig side været spurgt om katolikkers mening i sagen, og de adspurgte har naturligvis givet passende svar. Af interesse har det i øvrigt været, at katolske biskopper i Frankrig på deres årsmøde i Paris har vedtaget en udtalelse om den katolske dåbspraksis. Biskopperne ønsker som bekendt at gå bort fra en rent rutinemæssig og administrativ optræden, når det drejer sig om forældres henvendelse om at få deres børn døbt. Forældrene må ikke få indtrykket af, at sakramenterne er magi, som man kan købe, blot man spytter tilstrækkeligt i bøssen eller betaler sin kirkeskat. Det er jo forældrenes tro, det drejer sig om – den der – efterhånden som barnet vokser op – skal gives videre til barnet.

I den danske Husumsag er der som antydning kommet et hav af indlæg. Pudsigt nok er et af de bedste blandt disse kommet fra en ikke-kristen, den kendte forfatterinde Eva Hemmer Hansen, som af Aalborg Stiftstidende er blevet spurgt om sin mening i sagen. Hun vedgår også at være impliceret, idet hun som borger og vælger har et medansvar for, at folkekirken ikke har sin egen forfatning, og at en præst i folkekirken er en *tjenestemand*, der i givet fald kan miste sit arbejde på grund af sine religiøse meninger. Det store spørgsmål for Eva Hemmer Hansen er: hvorfor opfatter forældre, der *frivilligt* står i kirken, det som et overgreb, at nogen ønsker, de skal gå i kirke? Og pastor Husum ville jo – så vidt hun har forstået det – bare sikre sig, at de forældre, der har bragt deres børn til dåben, holder en vis forbindelse med kirken på deres børns vegne, indtil børnene selv overtager ansvaret for deres religiøse forhold. ». . . spørgsmålet står stadig åbent for mig: hvorfor overhovedet bringe sine børn til dåb i en kirke, og senere indstille dem til konfirmation i den samme kirke, hvis man i årene ind imellem har givet børnene det indtryk, at kirken er et fremmed og mærkeligt sted, hvor man ikke kommer? Eller med andre ord – hvorfor kalde sig religiøs, hvis man i virkeligheden er lige så a-religiøs som en af os, der står udenfor,« spørger Eva Hemmer Hansen.

Hun fortæller til slut om en konfirmationsfest, hun engang deltog i. Onkel stop op ved bordet og foreslog, at der skulle synges en salme. Meget pinligt. Konfirmanden var grædefærdig af skam over sin onkel. Ved kaffen bagefter var der i øvrigt en mærkelig tilbøjelighed til aggressivitet imod dem, der var kendt som ikke-troende. »Og vi fortjener det,« siger forfatterinden, som i sin tid meldte sig ud af folkekirken af respekt for den. »Vi havde jo taget imod indbydelsen af konvention.« De franske biskoppers erklæring har vakt en vis opmærksomhed herhjemme. Eva Hemmer Hansens kronik fortjener det samme. Hun siger noget rammende om danskere – det være sig dem, der betaler skat til folkekirken og mange af dem, der burde gøre det til den katolske kirke: Var de hedninger, så kunne præsterne i det mindste missionere blandt dem. Nu kan præsterne kun på lempelig vis skabe en festlig ouverture til en familiefest.

HK

Som det var i begyndelsen ...

EN BOVLAM KRIKKE UDVIKLER SIG

Af Sven Damsholt

8 år i trange kår.

En forretning som Sankt Ansgars Boghandel og Forlag ville aldrig have opnået en alder af 25 år, hvis alt var gået rigtigt til. Foruden indehaverens ukendskab og naivitet var der hobet så mange forhindringer op, at ansvarlige mennesker på forhånd tog afstand fra dødssejleren.

For det første havde foretagendet ingen startkapital, men måtte låne af bispedømmet og svare rente heraf. For det andet havde firmaet ikke noget lejemål af lokalerne det beboede, – det var arrangeret så fikst, at man boede i en slags fremleje hos Sankt Ansgars Menighed. For det tredje måtte man ikke bruge navnet »Sankt Ansgars Boghandel«, – det ejedes af en dame, som havde drevet en virksomhed af samme navn på Frederiksberg. For det fjerde var indehaveren uden kendskab til branchen, uden boghandleruddannelse, og kunne af den grund ikke blive rabatberettiget boghandler. Skulle der leveres en bog fra et dansk forlag som Gyldendal eller Schulz, måtte man købe den til fuld pris i en anden boghandel og levere den videre til kunden uden fortjeneste. For det femte var det simpelt hen forbudt at handle med bøger fra disse lokaler, – forretningen lå i samme matrikelnummer som den allerede eksisterende Fischer og Krarups Boghandel, der var beskyttet af næringsloven. Hvis der ikke havde været opnået en aftale med den elskværdige boghandler Fischer om, at vi måtte forhandle »religiøse bøger«, ville forretningen havde været et dødfødt barn der løb ud i sandet, som en folketingsmand så malende engang har sagt. Dog i en anden forbindelse.

For det sjette, og det var næsten den værste, havde forretningen ikke noget at handle med. Når bøger fra almindelige forlag var udelukkede, var kun Pauluskredsens skrifter tilbage samt nogle få publikationer fra Jesu Hjerte Budbringers forlag, redemptoristerne og det norske St. Olavs Forlag. De blev anbragt med stor opfindsomhed rundt om på cigarforretningens hylder, som vi havde arvet ved indflytningen, men der er grænser for hvor mange steder man kan anbringe »Wohrmüller: En liden Bog om den gode Vilje« og »Et alvorsord til christelige Brudefolk« uden at det virker påfaldende. Der var heller ingen devotionalier, – forretningen blev etableret i krigens begyndelse, der var intet at importere fra udlandet, vi var henvist til gibsafstøbninger fra Credo-værkstedet, og hvad man ellers kunne finde af

kors hos gørtlere i byen. Med andre ord: der var ingen forudsætninger, men alle hindringer.

Havde et sådant foretagende nogen chancer? Det skyldes et uforståeligt lune på allerhøjeste himmelske plan at denne bovlamme krikke af en forretning alligevel skulle udvikle sig.

Forretningen startede på biskop Suhrs initiativ. Han ønskede et sted, hvor folk kunne gå hen og købe en messebog, en salmebog og en katekismus samt oplysende bøger om den katolske tro, en slags kirkens ansigt til gaden, og biskoppen støttede den da også med råd og dåd hele sin tid. Han kunne nu og da kigge ind og bekymret spørge: »Har I solgt for tolv kroner idag?« (den chokerende bundrekord i dagsomsætning). Engang da indehaveren udfyldte stilheden på grund af udeblivende kunder med at synge et parti fra Rigoletto, åbnede han døren og sagde tørt: »Sig mig, er I rigtig kloge?« Senere, da Sankt Ansgars Boghandel begyndte at ligne noget, kom han ind med sine udenlandske gæster og viste den frem. Juleaftensdag plejede biskoppen at komme over og hilse på personalet. Det var noget vi altid glædede os til; han satte sig da beskedent mellem papkasserne, drak te af forretningens hele kop og fik sukker af en blikdåse. Det var en fast tradition gennem årene, og den ophørte først, da boghandlen var vokset sådan, at ingen for travlhed kunne holde biskoppen med selskab.

Sankt Ansgars Boghandel og Forlag satte sig fra starten som mål at virke for troens udbredelse i Danmark efter sin navnehelgens forbillede. Foruden at distribuere bispedømmets publikationer: Katekismus, Messebog, Salmebog og diverse skolebøger, havde forlaget også sin egen udgivervirksomhed. Nu er det en kendt sag, at det ikke er nogen god forretning at udgive katolsk litteratur, snarere det modsatte, – vi havde klaret os bedre økonomisk hvis vi havde holdt os fra det. Jo, hvis man havde haft kapital, – eller bare gratis lokaler og hjælp som de præstegårde, der har udgivet bøger – men på forretningsbasis er det en belastning, hvordan man end vender og drejer det. Derfor måtte man se sig om efter en måde at skaffe penge på. Boghandelen blev udvidet med en papirhandel, der blev anlagt og bestyret af forretningens prokurist, forhenværende boghandler Buchholtz. Lokalet ved siden af blev erhvervet

fra boghandler Fischer, der dog beholdt udstillingsvinduerne; skille rummet blev slået ned og reoler indrettet.

Da indehaveren havde stået i lære hos sig selv i ti år, blev han endelig anerkendt som rabatberettiget boghandler. Det var en stor dag, – det gik mod bedre tider syntes man. En del katolikker forstod at man kunne støtte virksomheden ved at købe også sine almindelige bøger gennem den; næst efter det før omtalte himmelske lune er det denne snævre kreds af trofaste kunder, der har lagt deres indkøb her, vi skylder vor fortsatte eksistens.

En helt usandsynlig hjælp var det, da Sankt Josef Søstrenes Skole på Østerbro gik over til at købe alle bøger gennem Sankt Ansgars Boghandel; det var søster Clara der som den første gav en hjælpende hånd. Senere fulgte Sankt Norberts Skole i Vejle og Centralskolen på Nørrebro. Disse faste kunder var, og er, ryggraden i firmaets økonomi, og de er blevet den indirekte årsag til at det har været muligt for os at drive en fortsat udgivervirksomhed. I de 25 år der er gået er over hundrede publikationer udgået fra forlaget. Det var især den åndelige litteratur der var linien: *Thomas a Kempis: Kristi Efterfølgelse*, *Teresa af Avilas Liv*, *Therese af Lisieux' selvbiografi*, (for blot at nævne nogle), to bøger af Guardini (oversat vederlagsfrit af skoleinspektør Kiærulff, som i starten hjalp os som han gjorde med Pauluskredsen). Men også indførelse i tros læren: *Karl Adam: Katholicismens inderste Væsen*, *Schindler: Katholicisme*, *Sheed: Et Kort over Li-*

vet. En hel del børnemessebøger, hvoraf kan nævnes *Kom til mig*, *Schotts Børnemessebog*. Foruden dette en række oplysende pjecer i *Katolsk Oplysnings* serien. I det sidste år har koncilet præget udgivelserne: *Girault: Henimod en evangelisk katolicisme* og *Gunnel Vallquists Konkildagbøger* – et fire binds værk, hvoraf de to første bind er udkommet.

Men nu begyndte det umulige i forretningens placering at vise sig for alvor. Boghandler Fischer overdrog sin forretning til boghandler Erling Haghfelt, der ganske vist indgik på sin forgængers løfte om at tillade os at sælge religiøse bøger, men det viste sig hurtigt at dette begreb blev tolket på forskellig måde. Salmebøger og Jesu Hjerter Andagten var religiøse bøger, og det kunne gå an, men solgte vi Mauriac og Graham Greene var vi på forbudt område, for det var jo litteratur. Og da vi begyndte at levere skolebøger var aftalen klart overtrådt.

Og hermed begyndte da det femten års opslidende tovtækkeri mellem to naboer – en helt urimelig konflikt, som kunne have været undgået, hvis man inden starten havde rådført sig med en jurist, men det er let at være bagklog. Lad det være sagt med det samme, at boghandler Haghfelt helt havde retten på sin side. Dels ville hans forretning synke i værdi ved en eventuel senere afhænding, hvis der lå en anden boghandler lige ved siden af. Dels var Sankt Ansgars Boghandel vokset som en gøgeunge og endte med at tilegne sig vinduerne i det lokale man havde få-

Damsholt stod i lære hos sig selv i 10 år, før han blev anerkendt som boghandler.

et overdraget af Fischer, og det var ikke særlig pænt. Fra vor side kunne man hævde, at selv om vi teoretisk overtrådte aftalen ved at levere skolebøger til katolske skoler, så ville det i praksis aldrig skade vor nabo, som jo ikke var blevet deres leverandør alligevel. For os var det et spørgsmål om liv og død. Vi måtte for at drive en katolsk bogvirksomhed have indtjeningsmuligheder på andre områder – papir, skolebøger. Paradoksalt, at det netop var denne intention der bragte os i konflikt.

Situationen var uholdbar. I sin kvide udtænkte man alle mulige juridiske krogveje for at klare skærene. Hvis ejendommen fik to matrikelnumre i stedet for et, så var vanskelighederne klaret. Generalvikar Flantrup som jeg forklarede planen en dag, sagde lige ud: »Det er ikke i evangeliets ånd, Damsholt«. Det var fuldstændig rigtigt, og det var et venneråd man husker med taknemmelighed. Man kan ikke tjene en god sag ved dårlige midler. Her var virkelig så mange kedelige punkter i den indviklede sag, at man måtte gøre rent bord. De erhvervede lokaler med papirhandlen måtte leveres tilbage, og hvis man ikke kunne have en boghandel på det gamle sted, ja så måtte man flytte.

Vi gjorde dette spring ud i det uvisse i tillid til at vi ville blive grebet af den magt, der hidtil havde værnet om foretagendet. Men et er at være modig, når man har et halvt år til at finde et andet lokale, et andet er at holde gejsten oppe, når hjælpen stadig udebliver og man fjorten dage før fraflytningen ikke har et sted at flytte hen. Vi vidste nok at vi ville blive bjærget, for man sætter nu engang ikke forgæves sin lid til det øverste departement, men at det først skulle ske i den sidste time inden katastrofen, havde vi ikke troet. Et par dage før firmaets tvungne flytning, lykkedes det at købe guldsmedeforretningen i næste husnummer – altså uden for farezonen. Dagen før vi ville blive sat på gaden og vore bøger og rosenkranse anbragt på fortovsfliserne af kongens foged, bar vi hylde på hylde ind i det lille nye lokale. Jøderne må have haft samme fornemmelse, da de med Farao i hælene reddede sig over Det Røde Hav; flugten skete symbolsk nok på en askeonsdag, og de år der nu skulle komme blev Sankt Ansgars Boghandels sværeste tid, en ydmygelses tid, men faktisk den tid, hvor firmaet fandt sin form og fik fast grund under fødderne.

Det var vor sagfører cand. jur. S. E. Jørgensen, der klarede de sidste vanskeligheder. En boghandel måtte af konkurrencehensyn ikke findes i det matrikelnummer, hvor der lå en anden boghandel, men en papirhandel kunne ingen forbyde. Altså deltes firmaet i to – boghandelen og forlaget der havde adresse det nye sted – og papirhandelen, der med fru Rigmor Nielsen som leder, fortsatte i boghandelens oprindelige lokaler. I papirhandelens baglokaler blev boghandelens store post pakket og ekspederet, hvad der var umuligt det nye sted, der ikke var større end en rummelig hattezske.

Kan læserne følge med? Eller bliver det for indviklet? Kan De yderligere forestille Dem, hvad det vil sige at have et konditori tværs igennem sig? Hver gang en faktura eller et brev skal bringes fra det ene sted til det andet, eller en stabel bøger fra det andet sted til det ene, skal en dame ud på gaden, hen ad fortovet og ind igen i en ny butik. Alt dette døjede vi i 8 år. Mens firmaet støt voksede, forblev rammerne om det urimeligt små. Da det blev umuligt for én at klare ekspeditionerne i boghandelen, måtte der yderligere en dame på. Tilsammen havde vi to mennesker 3 m² kontorplads til de to skriveborde og to stole. Under damens stol befandt sig desuden lemmen til lageret i kælderen; hver gang man skulle til lageret, måtte man altså flytte en stol, klappe den sammen og åbne lemmen. Når man tænker tilbage, kan man ikke begribe hvordan det kunne holdes ud, men det gik altså. Fru Grethe Ziolo, medarbejder gennem flere år, fandt sig i disse arbejdsforhold med humør og ukuelig optimisme. Fru Rigmor Nielsen drev helt alene papirhandelen med utrolig energi og dygtighed. Fru Ellen Larsen ordnede regnskaberne og den store post. Tre storartede mennesker at have med sig gennem de sværeste år.

Der var andre der heller ikke havde det så godt. Vor modpart kom til at erfare, at Det Røde Havs vande er svigefulde. I Haghfelts boghandel var de også godt sammenpakkede, udvidelsen var kærkommen. Antikvarboghandler Krarup flyttede over i de genvundne lokaler, og Haghfelts Boghandel udvidede med en afdeling for grafisk kunst. Efterhånden kom vi alle tre til at sande, at Bredgade er en dårlig forretningsgade, – der boede efterhånden ingen mennesker i den. Haghfelt sløjfede sin boghandel og helligede sig den grafiske kunst.

Vi selv så i øjnene, at en papirhandel ikke kunne svare sig. Endelig standsede Krarup sin antikvarboghandel. Det Røde Hav var atter tomt, her flyttede Niels Stensens Bibliotek midlertidigt ind, men sagerne var nu så forandrede, at en ordning af hele spørgsmålet trængte sig på.

Det blev bispedømmets administrator Svend Just, der omsider skar gennem vrøvlet og skabte en ordning alle kunne være tilfreds med. Erling Haghfelt fik uopsigelighed på sin forretning og afskrev sig retten til boghandel, der ikke var aktuel for ham mere. Sankt Ansgars fik lejemålet på sine oprindelige to lokaler med alle tilhørende vinduer og betalte en forhøjet husleje – prisen for Haghfelts uopsigelighed. Stensens Bibliotek fik sine nuværende lokaler på første sal i forbindelse med foredragssalen.

Femten års krig var slut. Vi gik ind ved siden af og trykkede næver med vores gamle fjende, med hvem vi siden har levet i venskab, dør om dør. Man kan uddrage en lære af al denne kval, men det er en anden historie. Sankt Ansgars Boghandel blev bygget om og indrettet som en boghandel skal indrettes. Cigarbutikkens hylder fra halvfemserne blev pillet ned og erstattet med lys moderne eg. Vi fik endelig lokaler, vi kan være bekendt. I de fem år der er gået siden da, har virksomheden fundet sin endelige form som en ren specialforretning, der forhandler religiøs litteratur, kunst, musik, reproduktioner, ikoner, men også lys, olie og væger til lamper.

En stadig voksende strøm af mennesker kommer i butikken. Det er ikke katolikker – den katolske menighed er ikke vokset de sidste femogtyve år, dens læselyst synes endda at være aftaget – det er et nyt publikum der søger forretningen af kunstneriske og kulturelle grunde, men som derigennem konfronteres med det kristne livs udtryk i skrift, billede og lyd.

Hvad er der nået i de femogtyve år? Ialt er 112 katolske bøger og publikationer udgået fra forlaget. Rundt regnet én million katolske bøger og hæfter er spredt over landet. Men der er desuden skabt en berøringsflade med en stor del af Danmarks befolkning.

Når man ser tilbage på den tid der er gået, er man fuld af taknemmelighed. Mod biskop Suhr der kald-

Fortsættes side 17

Billedet af den »Gode hyrde« hører ligesom Jesu Hjertemysteriet til de ældste og mest yndede bibelske motiver i Kristusfromhedens historie. Der er vel næppe nogen troende kristen, som dette billede ikke fortæller noget om vor Forløseres barmhjertige og selvopofrende kærlighed til synderen, om Kristi egen og hans præsters sjælesorg, om sjælens intime forhold til Jesus, sjælens hyrde og ven.

Desværre er den gode Hyrdes billede – ligesom så mange andre aspekter af Jesu Kristi person – blevet forfalsket af en sødladen »kunst«, der har mistet forbindelsen med den hårde virkelighed, billedet af hyrden dækker over: hyrden er en mand, der er stærk, tapper, udholdende i fare, i vind og vejr, en modig og omsorgsfuld fører for sin hjord. »Hyrde« var i de gamle hyrdekulturer en betegnelse for konger og guder. Allerede i Det Gamle Testaments første bog (1. Mos. 48,15) taler patriarken Jakob om »Gud, der har vogtet mig (som en hyrde) fra min første færd og til nu«.

David, Jesu forfader, der selv blev hentet fra fårene på Betlehems marker for at blive konge, digter om Gud som den Gode Hyrde:

*Herren er min hyrde, mig skal intet
fattes,
han lader mig ligge på grønne vange.
Til hvilens vande leder han mig, han
kvæger min sjæl,
han fører mig ad rette veje for sit
navns skyld.
Skal jeg end vandre i døds skygges
dal, jeg frygter ej ondt;
thi du er med mig, din kæp og din
stav er min trøst (Sl. 23,1-4).*

Og profeterne, for eksempel Jeremias og Ezekiel, revser de udelige konger og hyrder, der har vanrøgtet deres hjord; de lover folket på Guds vegne, at han selv vil være dets hyrde: »Så siger den Herre Herren: Se, jeg kommer over hyrderne og kræver min hjord af deres hånd, og jeg sætter dem fra at vogte min hjord; hyrderne skal ikke mere kunne røgte sig selv; jeg redder min hjord af deres gab, så den ikke skal tjene dem til æde . . . Jeg vil selv spørge efter min hjord og tage mig af den. Som en hyrde tager sig af sin hjord på stormvejrets dag, således tager jeg mig af min hjord« (Ez. 34,10; se i øvrigt hele kapitlet).

Senere vil Gud give sin hyrdegering til en ny »David«, som også Esajas (11,1) og Jeremias (23,5) har lovet det: »Jeg sætter een hyrde over

SKRIFTBETRAGTNING

2. søndag efter påske

DEN GODE HYRDE

Af J. Coenen S. J.

dem, min tjener David, og han skal vogte dem; han skal vogte dem, og han skal være deres hyrde. Og jeg, Herren, vil være deres Gud, og min tjener David skal være fyrste iblandt dem, så sandt jeg, Herren, har tallet . . . Ikke mere skal de blive til rov for folkene, og landets vilde dyr skal ikke æde dem; trygt skal de bo, uden at nogen skræmmer dem. Jeg lader

en fredens plantning vokse op for dem, og ingen skal rives bort af hunger i landet, og de skal ikke mere bære folkenes hån. De skal kende, at jeg, Herren, deres Gud, er med dem, og at de er mit folk, Israels hus, lyder det fra den Herre Herren. I er min hjord, I er den hjord, jeg røgter, og jeg er eders Gud, lyder det fra den Herre Herren.«

Når man har set Det Gamle Testaments tekster om Gud, den Gode Hyrde for sit folk, er det klart, at Jesus ikke selv har fundet på den »Gode Hyrde« som karakteristik for sin egen fører- og forløsergerning, men at han over for venner og fjender har villet præsentere sig som profetiens opfyldelse, som den ene hyrde, Gud har valgt og sendt til at vogte sit folk.

Dette så blide og yndefulde evangelium er altså i den virkelige sammenhæng en krigserklæring mod folkets daværende vantro ledere, en påstand, Jesus stiller op imod dem, der nægter hans guddommelige sendelse.

Og dog må vi også lægge mærke til de skønne og sarte træk i den Gode Hyrdes billede, som Jesus tegner for os: Vi mindes om, at Jesu død var hyrdens død for fårenes liv. Har vi ikke i vor egen tid været vidner til, hvorledes den blodige modsætning til Jesu hyrdeideal tager sig ud? »Jeg kender mine, og mine kender mig, ligesom Faderen kender mig, og jeg kender Faderen.« Hyrden kender hver enkelt af os personligt – med et kendskab, der er lige så evigt og så dybt som det, hvormed Fader og Søn er inde i hinanden og kender hinanden; men han stiller også uhyre store forventninger til vort hjertes kendskab til ham! Det kan næsten svimle for os, når vi hører Jesus sammenligne sine troendes kendskab til ham med den fortrolighed i Helligåndens kærlighed, der er mellem ham og Faderen. Fårene »følger hyrden, fordi de kender hans røst,« siger Jesus, »en fremmed derimod vil de ikke følge, men de vil flygte fra ham, fordi de ikke kender de fremmedes røst.« Man kan da også hos de sande troende, der tilhører Kristi hjord, finde en ligefrem instinktiv sikkerhed i bedømmelsen af de forskellige røster, der kalder på dem fra alle sider: Ligesom en trofast hund kender sin herres stemme blandt mange lyde, og som en god moder hører sit barns gråd trods gadelarm og mange slags røster, således kender den gode hyrdes troende tilhængere Kristi røst og sandhedens tanker trods vor tids virvar af retninger og meninger, fordi hyrden har givet alle sine, der har hengivet sig til ham i tro og kærlighed, kundskabens og visdommens Ånd, der sætter dem i stand til med en næsten ufejlbar evne at skønne, hvad der er sandt og ægte, uden at det har noget med intellektuel begavelse eller hukommelse at gøre. »Vi ved«, skriver Johannes i sit første

brev (5,20), »at Guds Søn er kommet, og han har givet os forstand til at kende den sande (Gud); og vi er i den sande, i hans Søn, Jesus Kristus.«

»Og jeg har andre får, som ikke hører til denne fold; også dem bør jeg lede, og de skal høre min røst; og der skal blive een hjord, een Hyrde.« Disse ord giver os indblik i Kristus, vor Hyrdes, sindelag og hans vilje, som er kærlighedens drivende kraft bag al mission og al økumeni. Kristi hjord er ikke en »lukket kreds«; det ville ikke være i hyrdens ånd, om fårene mente, at »de andre« og »de nye« ikke har noget med dem at gøre; også de, der er »udenfor«, er bestemt til at høre til den »ene hjord«. Og fårene, der er i sikkerhed i Kirkens fold, må være tilfreds med, at hyrden engang imellem må »forlade« dem for at gå efter det »ene«, han har mistet, fordi det er gået sine egne veje. Har vi ikke alt for tit i denne konciltid hørt fårene i flokken knurre, fordi hyrderne tilsyneladende tog sig mere af de »andre« end af deres »egne«? Fordi de må indrette sig anderledes i deres fold, end de »plejede«, (jfr. Luk. 15,4). Når »de andre«, som ikke hører til »denne fold«, hører hyrdens røst, når han kalder dem til enhed, må de, som er »indenfor«, glæde sig over, at flokken vokser, og gøre plads i folden og i deres sind for de »nye«. Gjorde de ikke det, »kendte« de ikke deres hyrdes tanker og viste dermed, at de ikke hørte til »hans« hjord. Kunne Hyrden have gjort mere for os end at hengive sit liv for enhver af os, og føre os ad den vej, hvis mål er evigt liv? Intet offer, han forlanger af os, mens vi er på vej, kan være for stort.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG den 24.: 2. søndag efter påske (s. 580, hvid).
 MANDAG den 25.: Markus (s. 882, rød), evangelist. Erindring om Bededagen (s. 594).
 TIRSDAG den 26.: Kletus og Marcellinus (s. 885, rød), paver og martyrer.
 ONSDAG den 27.: Petrus Canisius (s. [158], hvid), bekender.
 TORSDAG den 28.: Paul af Korset (s. 885, hvid), bekender.
 FREDAG den 29.: Petrus (s. 889, rød), martyr.
 LØRDAG den 30.: Katarina af Siena (s. 890, hvid), jomfru.
 SØNDAG den 1.: (3. søndag efter påske) – JOSEF (hvid), håndværker, Marias brudgom. Erindring om søndagen (s. 583).

Lige på og norsk

»Katolsk Ungdom« - et blad, der fanger

Vi er ikke forvænt med gode, interessante og sjove ungdomsblade, der er skrevet af og for ungdommen selv. Derfor glæder man sig over det sidste nummer af det norske ungdomsblad »Katolsk Ungdom« (66,1), der virkelig fanger. Provokerende er det lavet med et omslagsbillede af en massegrav, med ironiske tegninger, håndskrevne indlæg, og en sammenstilling af en krigstegneserie og en ikon. Redaktionen har fat i den rigtige ende. Dens engagement er ungdommens engagement: Se selv – redaktionens nytårsfortsæt er som følger:

VI VIL skrive for DAGENS norske ungdom: for rumfartens, koncilets, atombombens, Beatles-frisurens, tegneseriens, TV-skærmens ungdom – for de tabte illusioners og de store muligheders ungdom

VI VIL skrive om hverdagens VIRKELIGE problemer: om film og klær, forældre og skole, pop og sex, om tro og viden, og krig og fred, og sult og sport – og om en evig længsel efter noget bedre

VI VIL skrive på ungdommens, VORT EGET SPROG: kort og lige til sagen, hårdt og uden fine fraser; med slang og flab, med kamera og tusch, med fjerpen og børste – vil skrive så vi bli'r læst – af vore unge

VI VIL være POSITIVE og KRISTNE – bruge vor lille sprøjte mod det som gør ungdomstilværelsen trist og sur og væmmelig og uværdig, bruge vor lille stemme for glæden, for renheden, for kærligheden – for Kristus.

Se det er sager, der batter. Hvis redaktionen holder sit løfte – første nummer tyder derpå – så er der kraft og dynamit i ungdomsbladet. Hvis man vil i kontakt med ungdommen, så skal den godtages på, hvad den er. Nutidens ungdom – POPkulturens unge – en rapkæftet ungdom, der siger noget, ved noget og frem for alt VIL noget! *bej.*

Han kunne bære en grå bowlerhat

Jan Locher fortæller om nogle møder
med den store engelske forfatter
Evelyn Waugh, som nu er
død

Evelyn Waugh er død kun 62 år gammel. Unge litterært interesserede katolikker af i dag, hvor den moderne katolske roman tæller adskillige store navne, kan vanskeligt forestille sig den betydning, Evelyn Waugh og Graham Greene havde for os andre dengang i efterkrigsårene. De to var faktisk ene om den fornyelse, vi i så høj grad trængte til. Da dagbladene meddelte, at nu kom Evelyn Waugh til København for at hilse på sine danske forlæggere, var vi nogle stykker, der fandt ud af, at han sandelig også skulle hilse på os! Vi måtte se ham og tale med ham.

Det var i slutningen af 40'erne, eller var det lige først i 50'erne? Hvorom alting er: et komplot blev forberedt, og jeg husker, at deltagerne – heriblandt pater Brunicardi og cand. mag. Ellen Nielsen – var parate til en regulær kidnapning af den berømte mand, om galt skulle være. Det var jo lidt frækt, men vi stivede os af med at have biskop Suhrs velsignelse.

Nok var den ikke officiel, men vi håbede på, at den ville virke alligevel.

Katolske ungdomsorganisationer havde arrangeret et stævne med pontifikalmesse hos søstrene på Farumgaard. Netop søndagen i den uge, Evelyn Waugh gæstede København. Og så blev det da til, at jeg skulle ringe Evelyn Waugh op på hotel d'Angleterre og fortælle ham, at det ville glæde den danske katolske biskop og... øh... absolut også os andre, om mr. Waugh ville gå til messe den søndag på Farumgaard.

Det havde i begyndelsen visse praktiske vanskeligheder, for Evelyn Waugh var af sine forlæggere inviteret på bil-tur i Nordsjælland med efterfølgende frokost selvsamme søndag, men nu skulle han se, om arrangementet kunne omordnes, så han kunne være til stede ved pontifikalmessen.

Han kom virkelig, og vi fik lejlighed til at tale med ham, for han var lige så venlig, ukrukket og imødekom-mende, som han af natur og opdragelse var forbeholden. Hele tiden afstand, men samtidig bro over denne naturlige afstand mellem ham og os, fordi han jo var katolik, og det var vi andre også.

Det første møde blev til flere. Jeg havde endda det usandsynlige held på vej til en forelæsning at cykle forbi

ham i Nyhavn, hvor han spadserede af sted på den »fine« Charlottenborgside, lille, sirlig, ulasteligt klædt og med en usandsynlig fornem grå bowlerhat, jeg aldrig har set magen til. Først løb den et lille stykke i vejret, som om den ville være en rigtig høj hat, men så skyndte den sig at runde sig af til en høj bowler. Er det nødvendigt at tilføje, at han kunne bære den?

Jeg sprang af cyklen og lod forelæsning være forelæsning, og Evelyn Waugh spurgte – da vi havde stået lige op og ned nogle minutter – med denne blanding af tre skridt fra livet og den katolske venlighed, hvormed han altid selv sprang over den afstand, han slet ikke kunne lade være med at holde, om der dog ikke i nærheden var et sted, hvor vi kunne få os en drink?

Det var der. »Gilleleje« lå kun en halv snes meter borte. Og der sad vi så – inde i baglokalet mellem alle negerskulpturerne – og drak en øl. Og talte litteratur. En halv time, tre kvarter. Han var så venlig ikke at skæve til uret. Vi talte om Bernanos, som Waugh satte højt, og et øjeblik efter var vi i hans eget forfatterskab, for sådan skrev han jo slet ikke selv, indefra, med det overnaturlige som noget på forhånd godtaget. Måtte den moderne katolske roman ikke hellere – for at få de ikke-troende i tale – benytte sig af en mere udefra skildrende, behaviouristisk metode for at overbevise? Det turde han ikke afgøre, men han indrømmede, at han selv skrev på den facon. Og så var vi vist fremme ved det store problem, som enhver katolsk forfatter må slås med, hvis han da ikke viger udenom, fordi det forekommer lige så uløseligt som cirklers kvadratur: Hvordan klare at skrive en katolsk bog med lykkelig udgang uden at korsets realitet for-toner sig?

Året efter kom Evelyn Waugh på ny til København, denne gang ikke alene, men sammen med sin hustru, som han ville vise den danske hovedstad. Under dette besøg talte han for Academicum Catholicum.

Siden så vi ham ikke mere. Og nu er han død. Lad os minde ham i taknemmelighed ved at læse hans bøger, som de fortjener det. Han var en af vore helt store fiktive forfattere.

Jan Locher

Velgørende mannequiner

Ved en gudstjeneste i Sct. Augustins Kirke i København før påske overrakte en check på 20.000 kr. til Folkekirkens Nødhjælp. Pengene var indsamlet blandt eleverne på katolske skoler over hele landet til Indien-indsamlingen. Billederne her er fra nogle matinee, som den franske skole på Østerbro afholdt til fordel for indsamlingen. Skoles berømte kor underholdt, og pigerne viste ved en utraditionel mannequinopvisning håndarbejdsresultater. Både mere og mindre klassiske kjolelængder var repræsenteret i nydelig sammensætning. Resultatet: 7000 kr. til de sultende i Indien. Også Rygaards franske skole har holdt mannequinopvisning. På Katolsk Centralskole på Nørrebro strøg man madpakken én dag. I stedet købtes pølser og sodavand – med et pænt overskud til Indien. En tilsvarende opfindsomhed kunne konstateres over resten af landet.

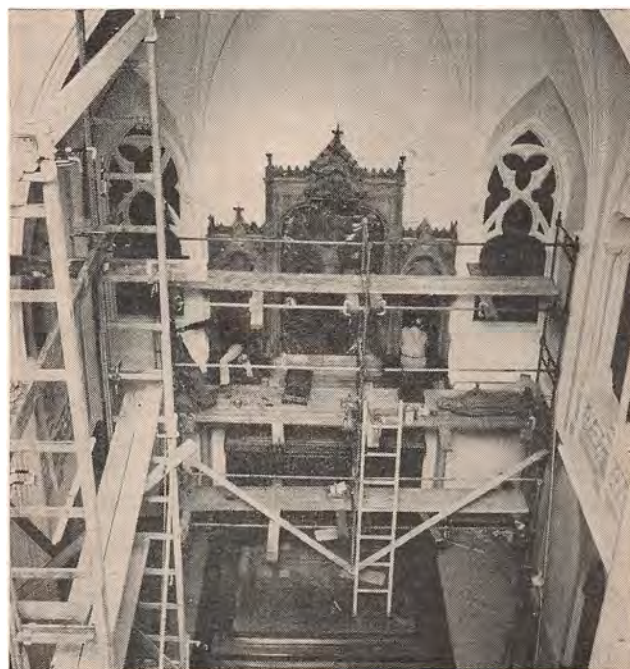
Stilrengørende kirkefornyelse

Sct. Josephs Kirke ændrer udseende

Billedbugger-studerende Marianne Hoppe hjalp til med at afsyre egetræsrammen om altertavlen.

For tiden restaureres Sct. Josephs Kirke i Griffenfeldsgade i København i henhold til koncilets nyorientering. Arbejdet ledes af billedskærer Fridtjof Johansen. Helhedsresultatet skulle blive et mere roligt kirkerum. Alteret rykkes frem, så der kan celebreres med ansigtet mod menigheden. Tabernaklet anbringes, hvor prædikestolen har stået. Sidstnævnte erstattes med en læsepult. Spirene over tavlen fjernes.

Bliv der lidt endnu!

*sagde Paris til søster Louise, og nu har hun været i Helsingør
i 46 år. Samtidig fejrer hun 50 års ordensjubilæum*

Søndag den 1. maj kan priorinden for Sankt Vincent Søstrene i Helsingør, Søster Louise, fejre sit 50 års ordensjubilæum.

Søster Louise kan se tilbage på et meget virksomt liv. Sankt Vincent Søstrene tilhører en missionerende orden, hvis vigtigste opgave er at lindre den legemlige som den åndelige nød hos syge og fattige. De spørger ikke, om folk er katolikker eller ej. De hjælper bare. Og det har gjort dem umådelig populære i Helsingør – og samtidig givet dem nok at bestille.

Priorinden fødtes den 24. november 1895 i den lille belgiske by Merxplas i det nordlige Flandern. Der var i alt 8 børn i familien.

Den unge Pharaïlda Tackx – det er priorindens borgerlige navn – havde nok planer om at blive søster, men ikke hos Sankt Vincent Søstrene. De søstre kendte hun dårligt nok. Hun havde måske engang set en enkelt og nærmest forlystet sig lidt over hendes

hovedtøj. Og dog blev hun Sankt Vincentsøster! Det skete på følgende måde:

Da tyskerne under den første verdenskrig rykkede frem i Belgien, flygtede befolkningen sydpå. Familien Tackx slog sig ned i den franske by Saint-Germain-en-Laye ved Paris. Pharaïlda meldte sig som frivillig sygeplejerske på militærlazarettet. Her fik hun tyfus og smittede hele familien. De blev alle ti indlagt på et af Sankt Vincent Søstrene drevet hospital, og det var under dette hospitalsophold, hun forandrede mening. Nu ville hun være Sankt Vincentsøster.

I januar 1916 indtrådte den 20-årige frøken Tackx da som postulant hos de hospitalsøstre, der havde plejet familien, og den 1. maj optoges hun i noviciatet i Rue du Bac i Paris, Sankt Vincents hovedkvarter. Det er denne begivenhed vi fejrer.

I 1917 blev hun søster og antog navnet Louise efter stifteren af Sankt

Vincent Søstrenes orden, den hellige Louise de Mariac. Gennem 3 år lærte hun grundigt sygepleje i Belleville, på den tid et af Paris' allerfattigste kvarterer.

For at få et gammelt ønske opfyldt om at komme til et fremmed land som ordenssøster bad hun om at måtte rejse til Congo (hvor en af hendes brødre var missionær i mange år).

I stedet blev søster Louise midlertidigt sendt til Helsingør i 1920. Når hun senere hen bad om en billet til Congo, svarede Paris: »Bliv deroppe lidt endnu!«

Da søster Louise, i 1951, overtog priorindehvervet, var situationen for Maison Sainte Marie i Helsingør yderst kritisk. Paris kunne ikke skaffe unge søstre, og opgaverne måtte indskrænkes. Derfor lukkede hun først hønsegården, som hun siger med et skælmssk smil, og derefter skolen og børnehjemmet. Man mente da i Paris, at der ikke længere var brug for søstre i Helsingør, og i 1952 besluttede man at lukke klosteret. Priorinden begav sig til Paris for at få nærmere instrukser. Det var en trist nedrejse.

I mellemtiden var der sket et under, for søster Louise blev af generalpriorinden modtaget med ordene: »De kan godt rejse hjem og fortsætte, søster Tackx!« Politiet og borgmesteren i Helsingør samt søstrenes læge og en del gamle elever havde sendt breve med mange underskrifter til Paris. Søstrene var så afholdte i Helsingør, at man ikke ville undvære dem i gadebilledet.

Hjemkomsten til Helsingør hører til priorindens smukkeste minder. Det skete om aftenen, og man havde lavet en hel allé af lys ned til klosterets Mariastatue i haven. Der fulgte

Fortsættes side 17

De kunne ikke undværes i gadebilledet.

De vil nok følge pavens initiativ - uden at forstå

*Pax Romana - udsending til Asien fortæller i en samtale
med Ugebladet om bl.a. Vietnams katolikker*

Her i foråret 1966 besøgte pastor Harry Haas København, blandt andet fordi han gerne ville undersøge mulighederne for at holde et internationalt seminar i Københavns omegn. Pastor Haas arbejder i øjeblikket som studentpræst for de udenlandske studenter i Vest-Tyskland, og til dette meget internationale arbejde er han yderst kvalificeret. Han er hollænder af oprindelse, og efter at han var blevet præsteviet, fik han i 1951 jobbet som studentpræst for de indonesiske studenter i Holland. Senere rejste han selv til Asien og var i perioden 1958-63 ansat under den daværende biskop på Ceylon, hvorefter han af Pax Romana fik til opgave at foretage en analyse af de katolske studenters forhold i hele Asien. Fra slutningen af 1963 fik han så sin nuværende opgave i Tyskland. Dog fik han sidste efterår orlov, for at han på en uofficiel mission for Pax Romana kunne rejse til Vietnam og undersøge situationen dér. Pastor Haas har for øjeblikket to bøger om Vietnam i trykken, den ene om de kristnes situation og stilling i Vietnam, den anden om selve konflikten. Desuden har han en anden bog under udgivelse, nemlig kristendommens stilling i og betydning for »den asiatiske revolution«.

Pastor Harry Haas er på mange måder en meget uortodoks præst, - han har forlængst opgivet »den romerske krave«, - som han selv siger: »Jeg går normalt med slips, undtagen når jeg er i bad eller er gået i seng«. Han er kendt blandt mange studenter som en præst med meget nye og utraditionelle meninger, hvilket i høj grad skyldes hans fine sans for, hvad der rører sig i tiden, men det er også baseret på hans internationale erfaringsgrundlag der klart viser, at hvad vi her i Vesten normalt betegner som »det sande klædebon« for kristendommen, er uanvendeligt og uforståeligt både i Afrika og Asien.

- *Hvad er Deres syn på katolikernes stilling i og holdning til krisen i Vietnam? spørger vi.*

- Mit første indtryk fik jeg ved mit besøg i Vietnam i 1963. Katolik-

kerne syntes, som social gruppe betragtet, i høj grad at profitere af den situation, som var opstået med den katolske præsident. Man kan vel endda sige, at de drev en form for »religiøs kolonialisme«. Situationen med Ngo Dinh Diem som præsident var meget uheldig, thi - fordi han var katolik - styrkede og udnyttede han denne kolonialistiske tendens. Det var den feudale opbygning af Kirken, der gjorde dette muligt. Kirken kunne - netop fordi der var en katolsk præsident, have udnyttet situationen, og skabt en social revolution, men det gjorde den ikke - den brugte kun sin indflydelse på præsidenten til sit eget bedste, og ikke til bedste for hele Vietnam. Jeg skrev en artikel om dette kort før Diems fald, og i denne påpegede jeg, at ærkebiskoppen af Hue, Ngo Dinh Thuc - præsidentens bror - spillede en meget uheldig rolle i hele affæren, og at han på mange måder misbrugte sin familiære forbindelse med præsidenten til sit eget bedste, som var »den religiøse kolonialisme«. Artiklen blev dengang ikke trykt af det meget progressive katolske ugeblad i Holland »De Bazuin«, fordi man syntes, den var for grov. Senere - efter Diems fald - da situationen var kendt af hele verdenspressen, - blev den trykt, dog med en notits om, at den var skrevet før hans fald. Stort set

Pastor Harry Haas - uortodoks præst.

var holdningen den, at man mente, at i Vietnam, hvor katolikkerne udgør en minoritetsgruppe på ca. 10 pct., var det en triumf for den katolske kirke, at der var en katolsk præsident, og mange - både i og udenfor Vietnam - syntes overhovedet ikke at tage hensyn til, om han var en god eller dårlig præsident.

- *Havde situationen så ændret sig ved Deres besøg i Vietnam i august 1965?*

- Ja - man kunne observere flere småændringer. Der var en øget, men stadig lille gruppe veluddannede lægfolk og præster, der var overbevist om, at et forbedret forhold til buddhisterne var en nødvendig betingelse for en hvilken som helst løsning af de politiske problemer og for planlægningen af den sociale udvikling i Vietnam.

Men for største part er katolikernes vedkommende, altså for dem, der er under de lokale præsters ledelse, syntes der ikke at være nogen virkelig forståelse for den økumeniske ånd, og håbet om, at en sådan forståelse snart skal opstå, er meget ringe. Det må nu heller ikke glemmes, at ca. halvdelen af katolikkerne i Sydvietnam er flygtninge fra Nordvietnam (sc. 1954), og at hele deres verden er bestemt af en holdning, der har kampen mod kommunisterne og forsvaret af den hellige kirke som sine vigtigste elementer. De har altså ikke den mindste interesse i - og hvad vigtigere er - de har ingen ledere, til at føre dem ind på en mere konstruktiv holdning til løsning af Vietnamkonflikten. Nu må man ikke tro, at denne store gruppe er passiv, - tværtimod, den er meget aktiv, og den følger den gamle vietnamesiske tradition af martyrer og opfatter sit arbejde som et virkeligt korstog for Kirken. Den største tragedie er efter min mening, at man ikke kan dreje denne aktivitet hen i en mere konstruktiv retning.

I Sydvietnam mangler man dygtige politiske ledere og en rigtig forståelse af kristen aktivitet, og dette skyldes, at katolikkerne har været og er under indflydelse af den form for missionsarbejde, hvis hovedsigte har været og stadig er dels etableringen af de kristne institutioner og dels redningen af så mange sjæle som muligt. I Vietnam kan man virkelig kalde mange missionærer for »sjælefiskere«. Og dette forklarer det manglende samarbejde med buddhisterne, hvis religion som oftest betragtes som en »djævelsk aktivitet«, fra hvilken man altså skal prøve at »frelse«. Det

er slet ikke ualmindeligt, at katolikkerne kalder buddhisterne for »de djævle«!

– *Nu har pave Paul taget et diplomatisk initiativ i Vietnamkrisen – hvordan ser De på dette?*

– Personlig har jeg været meget glad for, at Caritas Internationalis tog et initiativ til afhjælpning af nøden under Vietnamkonflikten, før pave Paul startede sin aktion på det diplomatiske felt, og dets arbejde var både for Nord- og Sydvietnam, blandt andet for de krigsramte og krigsflygtningene. Pave Pauls budskaber til præsidenterne for både Syd- og Nordvietnam såvel som til Mao Tse Tung var i den samme ånd. Og dette er fuldstændig på linie med pave Johannes ånd, som kom til udtryk i »Pacem in Terris«, og som han realiserede i sit eget liv. Det er den ånd, der først og fremmest respekterer den menneskelige person, uafhængigt af den enkelte persons politiske ideologi eller religiøse tilhørsforhold. Pave Johannes skrev i »Pacem in Terris«, at »det er helt rimeligt altid at skelne mellem vildfarelsen og de mennesker, der farer vild, såvel når det drejer sig om forvanskninger af sandheden, som når man står over for en mangelfuld erkendelse i religiøse og moralske spørgsmål. Et menneske, der er faret vild, mister ikke sine menneskelige kvaliteter eller sin personlige værdighed, som der altid bør tages hensyn til.« Dette nødvendiggør naturligvis en større portion politisk skoling, men hos Mattæus står der jo også: »Se, jeg sender jer som får blandt ulve; vær derfor snilde som slanger og uden svig som duer!« (10,16). Denne holdning i pave Pauls diplomatiske initiativ er det virkelig positive!

– *Nu da De selv har været i Vietnam og kender en hel del til katolikkerne dér, hvordan vil De så tro, at de katolske vietnamesere vil reagere på pavens initiativ?*

– Jeg kan ikke forestille mig, at pavens diplomatiske intervention vil være forståelig for størsteparten af den katolske del af befolkningen, da man slet ikke har været forberedt på en dialog med kommunisterne. Og dette diplomatiske træk fra pavens side har uden tvivl skabt en følelse af uro og usikkerhed, der kan sammenlignes med den usikkerhed, som mange her i Vesten føler ved mange af koncilets nye bestemmelser, for eksempel angående modersmålet i messen og den økumeniske holdning over for andre. Men eftersom katolikkerne i Vietnam er meget autori-

tetstro og lydige i deres forhold til Kirken, vil de sikkert følge pavens appel, men uden forudsætninger for at forstå baggrunden, og det er mere end tvivlsomt, om de er i stand til at skabe de politiske ledere, der vil være en garanti for en praktisk videreførelse af pavens linie i selve Vietnam. Det praktiske eksempel på et samarbejde mellem marxister og de kristne, således som vi har det i Italien og Polen, ville være virkelig godt i Vietnam.

– *Hvilke problemer står Kirken overfor i den aktuelle situation?*

– Den absolut vigtigste ting er nedbrydelse af de meget feudale strukturer, som findes inden for Kirken i dag. Når jeg taler om de feudale strukturer, er det ikke dem, som kommer til udtryk i hierarkiets opbygning, eller i forholdet mellem lægfolk og præster, da denne sidste i teorien er forsvundet, og den første er en »administrativ opbygning«. Det, jeg sigter til, er et monopol på forståelsen af Gud, på kodificeringen af etikken og på fortolkningen af Bibelen o.s.v. Selv om der i fremtiden vil komme mange lægteologer (i Tyskland er der i øjeblikket tusinder af lægfolk, der virkelig alvorligt studerer teologi), vil det ikke fjerne dette monopol, eftersom alle teologer forsøger at være en elite, der er tilbøjelig til at udøve en »åndelig« dominans eller et herredømme over alle andre inden for »det religiøse felt«.

Dette er meget forkert! I teologien har man været meget tilbøjelig til kun at bruge ét filosofisk system, der i sit væsen er middelalderligt og på mange måder uanvendeligt på nutidens problemer. Og hvad måske værre er, den filosofi er kun ren vestlig, hvilket for mig at se er en grov fornærmelse mod vore asiatiske og afrikanske brødre, fordi vi aldrig har tilladt, at en teologi blev udtænkt inden for deres tankeverden – inden for deres begrebsverden. Vor teologiske tænkning har helt klart været domineret af en meget monastisk tilnærmelse, hvilket har medført, at hele teologien i selve dens væsen, i selve dens sprog har været et verdensfjernt og uverdsligt system. Man kan for eksempel se dette af, at man har kaldt teologien for »sacra teologia«. Det feudale kommer også frem i den religiøse undervisning. Mange religionslærere har været tilbøjelig til at undervise børnene på samme måde som man underviser i matematik, altså den kendte læremestermetode. Dette kan man virkelig kalde »religiøst formynderkab«! Så vidt jeg

kan se, går verden på grund af teknologiens og videnskabens betydning for hele samfundets opbygning ind i en helt ny æra, og dette vil nødvendiggøre en reel sækularisering af både vore tænkemåder og vor samfundsopbygning. Bortset fra Chardin (han var egentlig ikke teolog) har ingen virkelig været i stand til at komme på bølgelængde med det moderne menneske. Katolikker i dag er altid glade for at kunne hale Chardin frem og sige, at her har vi en virkelig moderne tænk, og jeg er enig med dem, men jeg synes samtidig, at det er lidt tragisk, at vi kun har én, som vi kan være bekendt at vise frem! De fleste teologer prøver forgæves på at spiritualisere den sækulære verden i stedet for at gøre det helt oplagte, at sækularisere teologien. Det, vi står overfor, er »en fremtid uden ansigt«!

– *Men hvordan skal ansigtet tegne sig?*

– At vi står over for en fremtid uden ansigt, betyder først og fremmest, at mange af de gamle normer – hvis de ikke allerede er faldet – nu må falde sammen for altid, men på den anden side betyder det også, at vi i dag har mulighederne for at bestemme, hvordan fremtiden skal se ud. Det vil altså sige, at det er os der har *ansvaret* for, hvordan vort samfund og – mere specielt – hvordan kristendommen skal tage sig ud i tiden, der kommer. For det første vil jeg mene, at det er vigtigt, at en del af Kirken til stadighed er i dialog, – er i samtale med ateisterne og alle de ikke-kristne. Denne dialog skal forstås i den klassiske betydning af ordet, nemlig at være i et åbent og dialektisk forhold til dem. Uden dette forhold er vi ikke i stand til at forstå Gud i hele hans fylde. Hvis vi ikke er i denne dialog, vil vi ikke være i stand til at forstå den fundamentale og til tider konstruktive kritik af selve kristendommens grundlag og af selve den måde, hvorpå vi udtrykker vore grundlæggende meninger. Og til denne samtale vil lægfolk meget ofte være bedre egnede end mangen en teolog. Den religiøse undervisning skal også i sit væsen være dialektisk, dvs. at det ikke alene er børnene, der skal belæres, men læreren må også være åben over for børnene og tage imod, hvad de kan lære ham. Religionsundervisningen skal give erfaringen af at leve sammen, – den skal være »en skole for livet«. Jeg tror også, at vi i fremtiden må vænne os til, at teologien bliver mangesidig – at den ikke læser sig fast i en begrebsramme, men

I DEN KOMMENDE TID

BIFROST

Fredag den 22. april kl. 19.30 (NB!): »Kan man samtidig være kristen og menneske?«

Filmkritikeren, pater M. Drouzy O.P., taler om Louis Bunuels filmkunst, og særligt om hans omdiskuterede mesterværk »Nazarin« (Tro og Lidenskab), der bagefter vil blive vist på stort lærred.

Sted: Niels Stensens Gymnasiums gymnastiksal, indgang Australiensvej.

DE SYGES FORBUND

indbyder igen til filmforevisning lørdag den 30. april og søndag den 1. maj. Der vil blive vist en ny og meget smuk farvefilm: » Lourdes, Cité de Bigorre«, og filmen vil blive ledsaget af et kort orienterende foredrag.

Fremvisningen sker på Sct. Joseph-Søstrenes Skole på Østerbro, Dag Hammarskjölds Allé 17, begge dage kl. 15.00, og alle interesserede er hjerteligt velkomne.

ØKUMENISK UNGDOM

De fællesskirkelige ungdomslejre i den første uge i august er ved at blive en tradition. Det er fjerde gang, Danmarks økumeniske Ungdomsråd kan indbyde til sommerlejr på Danmarks unge Katolikkers lejr »Ømborgen« ved Mossø, Jylland.

Formålet med lejren er at fremme den fællesskirkelige samtale blandt unge, og man mener, det bedst gøres ved at tage nogle af de store spørgsmål op, som møder alle kristne i dag.

I år vil samtalen komme til at dreje sig om, hvad det menneskelige fællesskab er, og hvorledes det udfolder sig. Tekster fra Bibelen og foredrag danner baggrunden for samtalen.

Til lejren indbydes unge i alderen 18-35 år fra alle kirkesamfund.

Programmet ser således ud:

MANDAG den 1. august

14.00: »Det menneskelige fællesskab« v/ pastor Palle Dinesen (Folkekirken).

20.00: »Den splittede menighed som forkynder af fællesskabet« v/ læge

udtrykkes i mange forskellige – og vi må i fremtiden foretage en virkelig »afromanisering« af vores tankeverden, hvis den skal være anvendelig. Tilsidst vil jeg sige, at teologien også nok – hvis den vil være »up to date« – vil blive tvunget til at benytte sig af alle de nye videnskabelige og filosofiske metoder og synspunkter, som er fremme i tiden.

bej.

Torben Roulund (Baptistkirken).

TIRSDAG den 2. august

9.00: Bibeltime over Første Mosebog kap. 4, v. 4-16: »Skal jeg vogte min broder?« v/ pastor Per Nørgaard (Baptistkirken).

16.00: »Fællesskab i et velfærdssamfund« v/ socialrådgiver Britta Lissner (Folkekirken).

20.00: Frit samvær.

ONSDAG den 3. august

9.00: Bibeltime over Lukas-evangeliet kap. 11, v. 25-37: »Den barmhjertige samaritan« v/ stud. theol. Mogens Olsen (Missionsforbundet).

14.00: Udflugt.

20.00: Oplæsning af Max Frisch' skuespil »Andorra« i udvalg v/ ledere og lejrens deltagere.

TORS DAG den 4. august

9.00: Bibeltime over Mattæus-evangeliet kap. 25, v. 31-36: »Kristus og den lidende næste« v/ sognepræst Peter Ohrt (Folkekirken).

16.00: »Tusindårsriget« v/ adjunkt Walter Dalland (Den rom.-kat. Kirke).

20.00: Frit samvær.

FREDAG den 5. august

9.00: Bibeltime over Romerbrevet kap. 12: »Det nye fællesskab« v/ pastor Kaare Osorio (Den rom.-kat. Kirke).

16.00: »Kolonihaven Danmark« v/ pastor Johannes Møllehave (Folkekirken).

20.00: »Kan vi se en sammenhæng?« v/ pastor Palle Dinesen.

LØRDAG den 6. august: Afrejse.

Prisen for deltagelse er kr. 85,00, der betales ved ankomsten. Tilmelding stiles til pastor Palle Dinesen, St. Kannikestræde 8, 2., København K., inden den 15. juli 1966.

HØJSKOLEUGEN 1966

Som sædvanlig vil højskoleugen foregå dels på Ledreborg slot ved Roskilde, dels på det nærliggende ferie-hjem Borrevejlev. Alle interesserede

voksne fra de nordiske lande er velkomne: lægfolk, søstre og præster. Børn under 7 år kan om nødvendigt medbringes; børn over 7 år henvises til DUKs børnelejr i Bastrup, Sjælland, som fortrinsvis er beregnet for børn af deltagere i højskoleugen.

Højskoleugens omkostninger betales med 154 kr. pr. deltager.

Foldere med yderligere oplysninger og tilmeldingsblanket kan fås hos sognepræsterne eller ved henvendelse til lærer Erik Achen, Lundedammen 68, Hvidovre, tlf. (01) 75 36 97 efter kl. 16, til hvem også den skriftlige tilmelding bedes sendt. Hurtig tilmelding tilrådes, da pladsen er begrænset.

UGENS PROGRAM

Bibelen – livets bog

Søndag den 24. juli. 1. foredrag: *Er det naturlige liv en forudsætning for troslivet?* (pastor Hubert Messerschmidt).

2. foredrag: *Menneskets verden – et guddommeligt milieu* (læge Hanne Gregersen).

Mandag den 25. juli. 1. foredrag: *Jesus Kristus – livets mål og mening* (pastor Hubert Messerschmidt).

2. foredrag: *Har Bibelen et menneskesyn, der forpligter os?* (mag. art. Elsebet Kieler).

Tirsdag den 26. juli. 1. foredrag: *Bibelen som menneskers værk* (pastor Guido Kreienbühl).

2. foredrag: *Hvordan kommer vi inn i Bibelens verden?* (biskop John Willem Gran).

Onsdag den 27. juli. *Bibelen som Guds værk* (pastor Lars Messerschmidt).

2. foredrag: *Hvor er nøglen til Bibelen?* (pastor Kaare Osorio).

Torsdag den 28. juli. 1. foredrag: *Har bibeln alltid rätt?* (pater Sven Tengström O.P.).

2. foredrag: *Taler Gud virkelig i Bibelen til os i dag?* (pastor Lars Messerschmidt).

Det foregår
igen på
Ledreborg slot.

Kaffefirmaet

Børge Kruse

Frederiksborggade 27
Tlf. CE 7609 A

Kaffe - The - Cacao

Mogens Larsen

Ramsherred 31
Aabenraa
Tlf. 2 25 30 og 2 34 27
Lvs - Kraft - Varme

Aabenraa Brugsforening

Søndergade 15
Aabenraa. Tlf. 2 23 68
Leverandør til St. Ansøars
Klinik

R. Schulik

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 2 02 14

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon 121, 205

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører
Brødgade 25
København K
Telefon Minerva *408

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

**MARIUS
MP
PETERSEN**

Ringsted isenkramhandel
Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegaards Tværvej 13,
Charlottenslund
Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

Banegårdens Restaurant

v/ Fritz Kapper

H. Odense

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01
Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører
Studiestræde 15, København
Minerva 6761
Kontortid 9-16 - Lørdag lukket

Kronborg Margarinefabrik

Niels Brocksgade 4
København V.
Tlf. CE 7840 og 1254

Reserveret

Er
Olsen
blevet
abonnet
på

UGEBLADET?

Fredag den 29. 1. foredrag: *Varifrån vet vi att alla skrifter i bibeln är inspirerade?* (pater Sven Tengström O.P.).

2. foredrag: *Bibelen - livets bog* (mag. art. Elsebet Kieler).

Foredragene vil blive suppleret med gruppe- og plenardiskussioner; der vil derudover også blive tid til almindeligt samvær, badning m.m.

Poul Egede Andersen,
faginspektør.

**DANMARKS ØKUMENISKE
UNGDOMSRÅD**

inviterer til weekend for unge over 18 år 14.-15. maj 1966.

Program:

Lørdag den 14. maj

17.30: Vi spiser den medbragte aftenmad.

19.00: Velkomst.

Vi synger os sammen under ledelse af stud. mag. Richard Mott-Pedersen, Frelsens Hær.

19.45: »*Findes der en kristen moral? - Kan vi pådutte andre vor kristne moral?*« Oplæg v/ pastor Bjørn Højbo, Den rom.-kat. Kirke.

20.45: Gruppedrøftelse. Herunder aftenkaffe.

22.00: Fælles drøftelse.

23.00: Aftenandagt v/ Ole Engel, Baptistkirken.

Søndag den 15. maj

9.00: Morgenmad.

10.00: Gudstjeneste i Sonnerup Kirke.

12.00: Middag.

13.30: »*Hvad kender vi til kristendommen?*« Foredrag v/ universitetsadjunkt, pastor Per Salomonsen, Folkekirken.

14.30: Gruppedrøftelse.

15.30: Kaffe.

Afslutning v/ stævnets leder, korpssekretær Birthe Willumsen, KFUK-spejderne.

Stedet: »Spejdgården«, Vintre Mølle pr. Kirke Saaby. Roskilde-Holbæk bussen kører lige til døren.

Medbring: sovepose, personligt udstyr samt madpakke til lørdag aften.

Pris kr. 25,00 (spisning, overnatning og stævneafgift).

Indmeldelse til økumenisk weekend for unge 14.-15. maj 1966 indsendes senest mandag den 2. maj til: Birthe Willumsen, KFUK-spejdernes korpskontor, Amaliegade 24, København K. Tlf. PA 9538.

UNG PIGE

»et år i huset« eller ældre, søges til pasning af 1 års barn samt lettere husgerning i 1½ værelses lejlighed af sygeplejerske. Tlf. PA 9981.

Søster Louise

Fortsat fra side 12

også en takkedugstjeneste i kirken.

Biskop Suhr foreslog, at søstrene indrettede et plejehjem for gamle og syge damer. Forholdene gjorde det muligt at huse ca. en halv snes, hvilket jo kun var en beskedent start. Men i 1956 blev der optaget et lån. Huset blev bygget om, og man indlagde centralvarme. I 1957 blev klosteret underlagt Sankt Vincent Søstrenes hollandske provins, der indtil nu generøst har sendt 4 hollandske og en dansk søster herop. I dag har Helsingør ialt 10 søstre; i 1952 var der kun 7, men deres samlede alder har nok været den samme! Det lykkedes at foretage en tilbygning i 1960, så nu rummer klosteret 24 pensionærer.

Fremtiden tegner lys, for når forskellige tilladelser er opnået (i år?), vil søstrene endvidere bygge en børnehave, først til 20 børn og efter en senere udvidelse til i alt 40. Børnehavesøsteren har man allerede, så gid de tilladelser snart må blive givet!

Det er fantastisk at tænke sig, at klosteret nær var blevet lukket i 1952, og nu, bare 15 år senere, er det så blomstrende som ingen sinde før. Næst efter Vorherre selv, tilkommer æren af det fine resultat først og fremmest søster Louise.

Hvordan er hun så, som menneske? Ja, hun hader ros. Men enhver, der kender hende, glæder sig over at være sammen med hende. Hun er så ægte en katolik, værdig når situationen kræver det, og så dejligt uhøjtidelig i det daglige. Der udstråler en harmonisk glæde fra hende – som fra personerne på hendes landsmand, maleren Breughels billeder. Og mens vi er ved det belgiske, så kan den flamske løve, der er i hende, såmænd godt vågne op en gang imellem, når *det* er nødvendigt.

Der er kunstnerblod i familien, og hun har også fået tildelt lidt af det. Hendes stolthed er søstrenes nye, meget smukke kapel. Korsvejsbillederne består af små ibenholtskors. I stedet for, som naturligt, at få dem anbragt lodret på væggene bad hun arkitekten fæstne dem med den hældning, der svarer til situationen i hver korsvejsstation, for eksempel skråt ved 2. station, hvor Jesus tager korset på sig, og vandret ved 5. station, hvor Simon af Cyrene hjælper Jesus med at bære korset. Ideen var en kunstner værdig. Den er praktiseret et andet sted, men æres den, som æres bør: det var Søster Louise, som fik den.

Mange mennesker, som i årenes løb

har været i forbindelse med priorinden, vil sikkert sende hende venlige tanker den 1. maj, og menigheden i Helsingør vil vide at hylde hende på behørig måde.

Kære søster Louise! Vi takker Dem for alt, hvad De har udrettet i vort sogn, og ønsker Dem hjertelig til lykke.
H. Durafour

En bovlam krikke

Fortsat fra side 7

te én til opgaven og stod bi, mod en række medarbejdere der ydede deres bedste, mod de mange kunder der trofast gennem årene har handlet hos os, skønt det ofte var lettere at benytte den lokale boghandler, men som forstod at deres ordrer bar forretningen frem.

Men først og sidst en stor taknemmelighed mod Gud, der gav vækst til et ringe foretagende. Det har været hårdt at gå igennem Vorherres maskine, men aldrig kedeligt. Og dejligt udelukkende at arbejde med ting der drager folk i den rigtige retning. Man kommer i kontakt med mange mennesker der kredser om det egentlige; de tør ikke tage skridtet og søge undervisning hos en præst, men købe et postkort i den katolske boghandel kan man altid, og så har man øjeblikket efter indblik i en menneskeskabne med dens nød og længsel. Har man en enkelt gang ikke skygget for lyset, men kunnet træde til side så det nåede den søgende, føler man at et livs arbejde ikke har været forgæves.
Sven Damholt

R.I.P.

Bibliotekar, dr. phil.

FRK. ANGELICA AXELSEN

*26-1-1882 †6-4-1966

De efterladte.

Begravelsen har fundet sted i Helsingør.

HALVDAGSSTILLING SOM SAKRISTAN VED SCT. ANSGAR

Kirken søger en dame, der kan passe alt vedrørende sakristiet. Arbejdstid kl. 7,45 til 12. Søndag formiddag fri. Pristalsreguleret løn. Henvendelse til sognepræsten.

Ung pige 17 år som skal være barneplejerske, søger plads et år i huset hos katolsk familie med børn.

Billet mrk. A. Nr. 15
til bladets annonceekspedition
Hauchsvej 8, København V.

LÆSERBREV

Fra den 27. kartoffelrække

Ja, rettere ville det vel være at kalde dette læserbrev fra den 27. roerække, for det er jo dem vi dyrker mest hernede på sydhavsøerne.

Jo, der er også katolikker uden for København, selv om man somme tider synes at vi er glemt hernede. Dog har vi vort kære ugeblad, som vi er glade for. Særlig har jeg været glad for V. Duclos' artikel om jomfrufødslen i julenummeret og Martin Drouzys artikel i årets første nummer af Ugebladet. Det er vel nok forfriskende at læse disse dominikanernes artikler. I de snart 25 år, jeg har været katolik, har jeg aldrig før oplevet noget så forfriskende. Jeg må tænke på et vers fra en sang af gamle Hostrup, som vi sang så meget på højskolen i sin tid:

»Atter stilles danske-ætten
for en åben dør,
ånden flyver over sletten
lavt som aldrig før,
kalder dånede til live,
puster på hver gnist,
at den bedste dag skal blive
den, der kom til sidst.«

Koncilet har åbnet døren, og ånden flyver over sletten så lavt som aldrig før, vi, kirkefolket fornemmer ånden så virksom, så skabende som aldrig før. Ja, det må vække de sløve til nyt liv, det kan ikke være andet. Vi har ventet på det længe, dette åndens vejr, selv om vi ikke, mange har vel ikke, ventet så voldsomt et vejr. Alene at læse om den modsigelse, som er kommet frem mod disse artikler, giver liv og røre, og det er det, vi skal have, det, som vi har manglet i mange år. Lad os høre mere fra de to nævnte ...

Verner Nielsen

Og fra København V

Ingen kan eje sandheden! Kristus er vejen, sandheden og livet. Kristus forholder sig til sin kirke som brudgommen til sin brud. Det er et kærlighedsforhold, ikke et ejendomsbegreb, derfor har Kirken sandheden uden at eje den. Selv om man har hinden, er det ikke dermed givet, at man forstår den anden, ofte forstår vi ikke engang os selv. For at trøste og vejlede os har Kristus givet os sin Sandhedsånd – Helligånden. At Helligånden var tilstedeværende på koncilet er i nøje overensstemmelse med vor tro,

De sydlige øer

W. Wulff & Søn

v/ Hans Wulff
Murermester
Grønningen 13, Maribo.
Telefon 238

Im. Nielsen

Snedkermester
Brødregade 1, Maribo. Tlf. 759
Begravelse ordnes — alle
aftaler kan træffes i hjemmet.

Farvemessen

Vestergade 21, Maribo.
Telefon 989

Ingemann Jensen

Malermester
Maribovej 139, Nakskov
Telefon 308

Chr. Steffensen

Herreekvipering
Søndergade 2. Telefon 796
Nakskov

Fisk og vildt

Axel Pryds A/S

Telefoner 85 03 00 - 85 02 78
Nykøbing F.

Smede- og maskinværksted,
aut. vand- og gasmester. Spec.: Centralvarme

Chr. Lauritzen

Kirkepladsen 6 - Nykøbing F.
Telefon 85 05 11

K. E. Petterson

Tværgade 6, Nykøbing F.
Telf. 85 01 32
Autoriseret elektro installatør

B. & H. Kofoed Hansen

Slagterforretning
Maria Gade 5, Maribo
Telefon 740
1. kl. kød og pålæg

Aalborg

Fiskehallen

Kastetvej 57, Aalborg
Telefon 13 44 84

RYØ A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Aalborg Nytorv 14. Tlf. 12 88 88
El-installationer - El-artikler
Radio og fjernsyn
Fjernvarme - køleanlæg
Vand - Gas - Sanitet

FOLMER OLSEN

Begravelse ordnes
Reberbanegade 37
Aalborg - Tlf. 12 15 57

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Aalborg
Tlf. 12 03 01

Murermester- og entreprenørførr.

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Aalborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Køb hjemmets udstyr hos

THUEN

Gravensgade 2
Aalborg

Slagtermester

Leo Nielsen

Danebrogsvej 21, Aalborg
Tlf. 12 41 29
Det Hele af Øffen —
og det bedste til Bøffen

Laurits Bageri

Borgergade 32, Aalborg
Telefon 12 69 13
Kun 1. kl. varer anvendes

Mathias
Christensen
ABSALONSGADE 14
AALBORG

København

Sparekassen
for Lyngby og Omegn

Gravminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby. Tlf. 87 00 25

Oliefyr

Centralvarme

Brændselolie

Cinders

NORDISK KUL A/S

Rødovrevej 381-389
Vanløse
Telefon *70 45 30

B. J. Leanders Eff.

A. Madsen, glarmester
Rantzausgade 14,
Københ. N. Tlf. 35 17 02
Specialitet: Blyindfatning

Kaj Uth

Snedkermester
Hyldegaardsvej 14-16
Ordrup, Tlf. 10225
Privat adr.: Nymosevej 14,
Gentofte. Tlf. Søborg 8109.

Kød, flæsk og pålæg

Farum Slagterforretning

Poul Andersen
Telefon 95 00 36
Fineste hjemmelavet pålæg

V. Sæmer & Søn

Blikkenslagermestre
Dybølsgade 17,
København V.
Tlf. Vester 7001 og 8581

FORSIKRINGS COMPAGNIET
FOR KONGERIGET DANMARK %

☆

Hovedkontor:
St. Kongensgade 68, København K
Telefon *11 21 21

Ernst Grell & Co.

aut. elektroinstallatør
Smallegade 4, København F.
Tlf. Godthåb 2638 - 2678

K&K

Aktieselskab
KØBENHAVNS
BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

men at han skulle være indfanget i nogle bogstaver – dekreter – er vist en lidt for naiv tankegang. Uden at kende den ånd, der besjælede koncilsfædrene, kan man ikke umiddelbart tolke dekreterne. Pater M. Drouzys koncilbreve og beretninger, samt Gunnell Vallquists bøger, giver os et levende indtryk af de brydninger, der var mellem de forskellige opfattelser. Hvor var Helligånden henne i disse eningsbrydninger? Mon ikke der, hvor kærligheden til sandheden var forenet med kærligheden til mennesket og dermed til Gud? Megen menneskeforagt blev afsløret under debatterne i og uden for Peterskirken gennem den indstilling, man havde til lægfolket og især til kvinderne, og den fortsætter i de brydninger, der nu findes rundt om i verdenskirken. »Dette folk ærer mig med læberne, men deres hjerte er langt fra mig. Forgæves dyrker de mig, når de lærer folk menneskelærdomme og menneskebud.« (Mk. 7,6-8). Dekreterne er ikke lovbud men normer! De er et udtryk for, hvor langt Kirken er kommet i sin selverkendelse og danner basis for en videre udvikling. Det er ingenlunde tilfældigt, at sindene kommer særligt i oprør, når man skal vurdere Kirkens stilling til krigen i alle dens afskygninger, for her har vi netop prøvestenen på, om man sætter Guds bud over menneskelærdom. Al den tale, der findes om »retfærdig krig« begrundes i naturretten og ikke med evangeliet. Det må være i alles interesse, at dekreterne oversættes så korrekt som muligt, men man bør være på vagt, når der tales om, at de »forkyndes i en forvrænget form.« Gennem denne og lignende udtalelser sætter man sig til doms over en andens ærlighed og redelighed for ligesom derigennem at hævde sin egen opfattelse. Vi har brug for hinanden, ingen af os ejer sandheden. Hvis vi hver for sig belyser emnet med vor erkendelse, har vi mulighed for at komme til større samlet erkendelse, forudsat at man respekterer hinanden som person, ellers ender vi i gold polemik. Kravet om ærlighed og redelighed er ikke et moralsk, men et etisk krav.

FORKYNDELSEN er Guds ord forpligtende for den som tror. Formaning er sandhedens spor menneskets erkendelse i tidens ord.

*G. Bune Andersen
Westend 9
København V.*

SEND DERES MANUSKRIFT
I GOD TID

Ugens tv og radio (24. april - 30. apr.)

SØNDAG	12.00	P2	Bachs h-mol messe.
	19.40	tv	Dansk Vietnamreportage.
MANDAG	19.30	tv	Du bliver voksen. Skole-tv. Ældre klassetrin.
	20.50	P2	Kirkemusik i renæssancen.
TIRSDAG	18.00	P2	Unge samlet til konference om U-lande.
	20.50	tv	Wozzek. Opera af Alban Berg. Eurovision Köln.
ONSDAG	20.55	tv	Diskussion og ny svangerskabshygiejne- og foredrag om kristendomskundskab.
	21.00	P1	Foredrag om kristendomskundskab.
TORS DAG	19.50	P1	Kirkeligt magasin.
	20.50	tv	Heksejagt. Skuespil af Arthur Miller.
FREDAG	20.00	P2	Kirkemusikanten med Københavns Drengkor.
	21.15	tv	Tema. Et indenrigsmagasin.
LØRDAG	8.05	P1	Gospelsangerinden Marian Williams.
	21.15	P2	Peter P. Rohde om Søren Kierkegaard.

forsikring

**ABSALON
SKANDINAVIA**

- det er sikkert

Pastor d'Auchamps Romrejser.

33. (a) gruppe: Rom (via Milano) - Assisi 29. april - 14. maj, 16 dage kr. 1.000,-.

34. gruppe: Ravenna—Rom—Assisi 5.—26. juli, 22 dage kr. 1.350,-

35. gruppe: Rom—Assisi, 15. sept.—2. okt., 18 dage kr. 1.100,-

Program og alle oplysninger: Else Schwartz, Ø. Farimagsgade 18, Kbh. Ø. Telf. Øbro 4642 x, bedst kl. 18—20.

ALTERLYS

i alle størrelser

og i øvrigt

stearinlys og vokslys

af enhver art

ASP-HOLMBLAD

STEARINLYSFABRIKER

København

VALD. FOERSOM EFTF.

BYGMARKEN 7, FARUM TLF. *95 13 22

GUMMI OG PLASTIC TIL HOSPITALER

Censurindgrebet mod Knud Leif Thomsens nye film »Gift« har som resultat haft, at folk strømmer til de biografteatre, der i øjeblikket viser denne film. Her har vi et nyt, men ikke desto mindre klassisk eksempel på, hvordan vort hjemlige censureringssystem skaber en *enorm* (og gratis!) reklame for en »lidt vovet« film – og dette må i højeste grad beklages, da filmen »Gift« er noget eventyrligt bras – kunstnerisk så vel som filmisk!

Programmet til »Gift« indeholder foruden rollelisten kun en forsvarstale for filmen af Knud Leif Thomsen himself. Heri skriver han: »Filmene er ikke ment som et ensidigt forsvar for borgerskabet eller et lige så ensidigt angreb på frisindet, men tværtimod som en advarsel imod begge dele – mod såvel en udhulet og forloren borgerlighed som mod et frisind, der er drevet over gevind«, og Thomsen slutter sin apologi med følgende ord: »Filmene er ikke nogen løsning, hverken på det problem, som ægteskabet vitterligt er, eller på den værdinihilisme, som truer det. Den er i det højeste en hjælp til selvhjælp. En modgift«. Det lyder vældig smukt og oprigtigt, og jeg vil da heller ikke drage Thomsens hæderlighed i tvivl, men jeg må desværre konstatere, at hvis filmen »Gift« er den hjælp, Thomsen vil byde os, så vil jeg hellere undvære den! Thomsen er ideolog, – han har fået en fikts idé, der med *vold* og *magt* skal føres ud i livet, og dette ødelægger filmen fuldstændig. Han *bruger* sin film som prædiken, men er beklageligvis en dårlig prædikant, og det vil sige, at han kun tænker på idéen, og næsten fuldstændig overser form og indhold. Så snart en instruktør benytter sine personer, sin miljøskildring, sin dialog og sit billedsprog som *instrumenter* for en bestemt ideologi, løber han en stor risiko for at være en dårlig kunstner. Hvis man ikke giver personskildringer psykologisk bærekraft, sociologisk baggrund – hvis miljøtegningen ikke er ægte og i stand til at give en form for *dækning* for personernes handlinger, vaner og tænke-måder, er det dårlig kunst, og det er, hvad Thomsens »Gift« er – en ringe og overspændt film.

Man kan altid diskutere ideologi med andre, men så vidt jeg kan se, er også filmens problemstilling noget søgt. Filmens handling er en kamp

NYE FILM

om en ung piges »sjæl«. På den ene side står borgerlighedens repræsentant, pigens fader (Poul Reichhardt), og på den anden side står frisindets fanden-i-voldske unge mand (Søren Strømberg), der prædiker ny-kristendommens evangelium – kødets opstandelse i bogstavelig forstand. Og mellem disse to står den nybagte studine (Sisse Reingaard), der ikke ved,

»Gift«

hvem hun skal holde med – hun vakler gang på gang, men filmen giver overhovedet ikke noget svar på, hvorfor hun vakler – altså en rendyrket fiktion. Kernefejlen i filmen er – så vidt jeg kan se – at Thomsen har prøvet på at sætte to ekstreme og målt med virkelighedens målestok *uvirkelige* modsætninger op mod hinanden på et realistisk plan, og at filmen altså gør krav på at virke ægte – i overensstemmelse med den virkelighed, vi møder – og derfor falder den sammen, bliver plat og vulgær!

Thomsen synes overhovedet ikke at kende antydningens kunst – alt skal skæres ud i pap, forgrovet og unuanceret. Thomsens symbolbrug er ligeledes banal og éntydig – hans symboler er døde – de ejer ikke et gran af liv. Han symboliserer således opgøret mellem frisindet og borgerligheden

ved to bogbrændingsscener. Først forærer den unge mand den nybagte studine »Fanny Hill«, som faderen derefter kaster i pejsens flammer, og senere hævner den unge mand sig ved – efter at have forkyndt sin kødelige kristendomsforståelse – at kaste Bibelen ind i det samme flammehav. Hvor uoriginalt – hvor plat! Og på samme måde med de »famøse« pornografiske filmklip. Man skal absolut overlæses med dem, svælge i dem, så man bliver træt af dem og begynder at kede sig ulideligt over dette overspændte filmværk. En del af disse pornografiske filmklip har fået et hvidt kryds – kun kedeligt, at man ikke har forlænget krydsene til hele filmen! *bej.*

Munk udstiller

Kunstmaleren og cisterciensermunken, pater Nivard Franz Müller, som er en bror til pater Müller på Sostrup Kloster, der ligeledes er cistercienser, holder i denne tid udstilling på det nye galleri, der er indrettet i Harcks Boghandel på hjørnet af Fiolstræde og Nørregade i København. Linie 14 har stoppested lige ved boghandelen og galleriet, og da pater Nivard er en fremragende dygtig kunstmaler, vil vi ikke undlade at anbefale vore læsere at besøge udstillingen, der åbner den 18. april og slutter den 7. maj ved middagstid. Galleriets åbningstider falder i øvrigt sammen med boghandelens. *BBB*

Søren Strømberg og Sisse Reingaard.

Omkring 1. maj:

Kan
marxisterne
lide
skt. Josef?

Kirken må
tale politik
i de Gaulles
Frankrig

■

I det hele taget:

Han var jo
så sjov

Et blik over
Belgien

Nonnen
og forbudet

Skt. Josef er den ukendte, den anonyme helgen. Ham fejrer vi på første maj, som er arbejdernes store festdag. I en betragtning på side 4 ser dr. phil. H. Roos S.J. Josef-skikkelsen på baggrund af den marxistiske lære.

Omkring 1. maj:

Det er småfolk, der betaler

*Hvorfor Kirken taler politik i de Gaulles
Frankrig*

Vil Vatikanconcilets skema 13, der nu er blevet til »Gaudium et spes«, snart begynde at få virkninger ud over den katolske verden? Den pavelige rundskrivelse, »Mater et Magistra«, hvis tanker på så mange måder indgår i koncildokumentet, sover som bekendt tornerosesøvn mange steder.

De meget generelle retningslinier, som gives i sådanne tekster, skal naturligvis tilpasses de lokale forhold. Måske er det netop disse sociale forhold, der i Frankrig er så påtrængende, at de franske biskopper har fundet anledning til at tage dem op til overvejelse og til at gøre de troende delagtige i de tanker, de med indsigtfulde folks bistand har gjort sig herom, under titlen »Overvejelser over den aktuelle økonomiske og sociale situation«. Det er biskoppernes »Kommission for velgørende og social aktion«, der har udarbejdet teksten, som altså ikke har karakter af noget dekret. Manden bag initiativet er navnlig en fransk teolog, som har gjort lynkarriere under concilet. Msgr. Pierre Haubtmann var oprindeligt præst for de katolske arbejdere, beskæftigede sig med de sociale problemer i »Mater et Magistra«, blev fransk pressesekretær ved concilet og derefter for den franske bispekonference og er nu den kommende rektor for det ærværdige katolske institut i Paris.

Arbejdsløshed og strejker hærger som bekendt Frankrig i dag. Et par biskopper har deltaget i nogle protestdemonstrationer. På denne baggrund tager det kirkelige dokument nu problemerne ved den økonomiske vækst op til behandling. Økonomisk vækst som sådan er et gode, fastslås det, det er et menneskeligt fremskridt, og endda en moralsk pligt. »Enhver form for underbeskæftigelse er en forargelse i den troendes øjne.« Men prisen for denne nødven-

dige ekspansion må ofte betales dyrt af småfolk. Man kan derfor ikke overlade udviklingen til de såkaldte naturlige mekanismers frie spil. Plan og ikke uorden må være løsenet. Arbejdsløshed må bekæmpes og ikke bruges som et middel til at holde priserne nede. Opsparing til brug ved investering er en pligt for alle, hvis indtægt tillader det. De bør ikke forfalde til at bruge midlerne til grundspekulation. Virksomhederne må lægge planer og inddrage deres medarbejdere i disse. Produktionen bør tilgodese menneskets virkelig behov og ikke blot dem, der kan tjenes penge på.

Det lyder unægtelig ikke som noget kirkeligt dokument, men de franske biskopper mener at have ret til at udtale sig om disse problemer, fordi de gælder mennesket. Mennesket må være økonomiens mål. Det er mennesket, den skal tjene. Mennesket er ophav, centrum og mål for hele det økonomisk-sociale liv, slutter overvejelserne.

Det er en helt ny måde, den katolske kirke her går frem på. I stedet for blot at hævde principper og prædike individuel moral stiger den ned på det konkrete plan i dagens samfund. Det er lige så utraditionelt, som da pave Paul VI tog ordet i FN. Kirken flytter grænsepæle for sin solidaritet med tidens mennesker.

Virkningerne af dette dokument i de Gaulles Frankrig var i første omgang chokerende for adskillige. Man havde nok set billeder i pressen af de førstnævnte demonstrerende biskopper. Finansminister Debré, som er katolik, havde i den anledning opsøgt ærkebiskoppen i Lyon og sagde bagefter, at han havde fået en gang katemismus! I arbejdsgiverkredse tænkte man straks på at protestere mod det biskoppelige dokument, men faldt siden til ro af klogskabshensyn. Også katolske arbejdsgivere havde

været med til at rådgive biskopperne, og deres blad fastslog, at der absolut ikke var tale om noget brud med kirkens hidtidige tanker, og kirken favoriserede ikke den ene samfundsklasse frem for den anden. Blandt katolske arbejdere blev dokumentets indhold hilst med glæde. Også deres faglige ledere har sammen med andre lægfolk været med i forarbejdet og leveret fakta fra det virkelige liv til de lyttende biskopper. Det er helt i kirkens nye ånd. I Rom synes man da også at være ganske tilfreds med det franske initiativ.

Jesuitergeneralen i New York

*Alle forsyndelser, ordenen
har gjort sig skyldig i,
må jesuitter af i dag
bære som fælles byrde,
siger Arrupe*

Over for en økumenisk forsamling af amerikanske jøder, protestanter og katolikker i New York har den nuværende jesuitergeneral, pater Pedro Arrupe, på sin ordens vegne udtrykt dyb beklagelse og bedt om tilgivelse for de fejlgreb og forsømmelser, hans orden i tidernes løb har gjort sig skyldig i blandt andet på grund af »overdreven loyalitet mod sin egen kirke og trosbekendelse«, en »streng og stiv fremsættelse af tros læren«, »misforstået nidkærhed i forkyndelsen af evangeliet, der undertiden ledsagedes af meninger, der ikke var i overensstemmelse med evangeliets ånd,« en »ignorant holdning over for anderledes troendes sande tanker«, »falsk bedømmelse af andres motiver« og en for »letkøbt støtten sig til nationale eller patriotiske fordomme«.

Disse og alle øvrige forsyndelser og fejl, jesuiterordenen som sådan måtte have gjort sig skyldig i, måtte alle jesuitter af i dag bære som en fælles byrde og i fællesskab søge at råde bod på.

– Måtte Gud velsigne vor fremtidige aktivitet, når vi sammen med jer stræber efter et ægte samarbejde i kærlighed og sandhed, sagde jesuitergeneralen, som gjorde opmærksom på, at jesuiterordenen er blevet animeret til at spille en ledende rolle i den økumeniske bevægelse.

Hvad med de anglikanske bispevielser?

Mødet mellem pave Paul VI og ærkebiskoppen af Canterbury, dr. Michael Ramsey, synes at få fælleskirkelige konsekvenser på længere sigt. Grundvolden er den erklæring, som de to kirkeledere udfærdigede og udsendte i forening. Heri fastslås, at de to kirker »med alvorlige hensigter indleder en samtale, for hvilken evangeliet og den fælles kirketradition skal være grundlæggende, og som skal lede til den enhed i sandhed, som Kristus bad for«. Erklæringen fremholder, at denne dialog ikke blot skal omfatte rent teologiske problemer som forholdet til Bibelen, traditionen og liturgien, men også rent praktiske spørgsmål, som volder vanskeligheder på begge sider. Både paven og ærkebiskoppen er helt på det rene med, at der ligger store hindringer på vejen til enhed i tro og sakramenter.

Et vigtigt teologisk spørgsmål, som var på tapetet under mødet mellem Paul VI og Dr. Ramsey, var de anglikanske bispevielsers gyldighed fra et katolsk synspunkt.

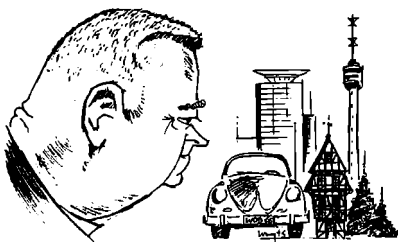
Der foreligger ikke nogen erklæring fra parterne om denne sag. Hidtil har den katolske kirke besvaret spørgsmålet om gyldigheden benægtende – på grundlag af de undersøgelser, som pavestolen lod iværksætte i 1685, 1704 og 1875. Pave Leo XIII

tydede i bullen »Apostolicae curae« i 1896 de anglikanske vielser som ugyldige på grund af »formelle brister og savnet af den nødvendige intention«. Diskussionen om gyldigheden er imidlertid holdt levende i teologiske kredse. Sekretæren i den katolske kirkes sekretariat for de kristnes enhed, biskop J. Willebrands, meddelte i 1962, at en ny undersøgelse ville blive iværksat. Professor van der Pol ved Nijmegens katolske universitet sagde i en udtalelse til den katolske ugeavis »Catholic Herald«, at problemet har fået nye aspekter. Medvirken af gyldigt viede ortodokse og gammelkatolske biskopper ved anglikanske bispevielser kan byde på en mulighed for anerkendelsen af de anglikanske vielser uden at Leo XIII's udtalelse desavoueres. Han understregede endvidere muligheden af, at Roms og Konstantinopels gensidige ophævelse af bandlysningerne fra 1054 skulle indebære en yderligere mulighed for at anerkende de anglikanske bispevielser. Det er ukendt, om han her hentyder til det vielses- og nadverfællesskab, som længe har rådet mellem ortodokse og anglikanere. Pave Paul VI selv har i den senere tid beskæftiget sig med tanken om at indbyde den anglikanske ekspert, biskop Luxon af Huron, Canada, og bede ham fremskaffe alt tilgængeligt materiale til problemets behandling.

Hvad med marxisterne?

tuationen andre steder skærpes. Salzburg eller München kommer til at danne rammen om en konference mellem kristne teologer og marxister

over emnet »Kristen humanitet og marxistisk humanisme« her i foråret, hedder det i efterretninger fra München. Blandt de mest fremtrædende deltagere er den franske kommunistleder, professor Roger Garaudy, Paris, professor Karl Rahner, München, og professor Jose Aranguren, Madrid. Forholdet mellem marxister og kristne udgør fortsat et broget billede. Mange steder i Vesten er der en dialog i gang. Bag ved jerntæppet er forholdet somme steder tåleligt, mens si-

Linjerne trækkes op

I forbindelse med gisninger om udenrigsminister Andrei Gromykos mulige besøg hos pave Paul VI er linjerne i forholdet mellem kommunisterne og den katolske kirke blevet trukket op.

Øverst blandt problemerne står spørgsmålet om verdensfreden, men Polens uvilje mod at modtage paven under de for tiden løbende vanskeligheder mellem stat og kirke under Gomulka og kardinal Wyszynski er også et springende punkt. Ifølge sædvanligvis velunderrettet kilde skal Sovjetunionen i virkeligheden ikke have noget at indvende imod pavebesøg i forbindelse med 1000-årsfestlighederne for kristendommens indførelse i Polen. Måske ville man fra sovjetisk hold oven i købet sætte pris på et sådant arrangement, der ville være en udmærket reklame for »kommunistisk frisind«. Men Gomulka frygter på sin side, at pavens besøg vil styrke kirken i Polen. Han vil derfor næppe foreløbig lade sig overtale.

Også i forholdet til den katolske kirke står Kina og Sovjet delt. Sovjet stiller sig tilsyneladende ret villigt til den katolske kirkes fredsbestræbelser, mens de kinesiske ledere er mistroiske og taler om »hykleri«. Også den økumeniske bevægelse er en torn i øjet på kineserne. De betegner den som et »komplot arrangeret af USA med det ene formål at sabotere den kommunistiske revolution«.

Alt for stor høflighed mellem Moskva og Vatikanet kan altså give Pe-king yderligere næring til kritik af Sovjet, mens kommunisterne i Italien til gengæld vil kunne anvende forholdet positivt – ligeledes i propagandistisk retning: »Der kan I se – I kan stemme på os uden at begå nogen synd!«

MUS OG MUSER

REDAKTION:
JØRGEN HVIID OG
HELGE KRISTENSEN (ansvh.)

Redaktør for indenlandsstof:
Jens Oluf Lund
Redaktionssekretær: Elli Gambell

Redaktionskontor:
Bredgade 69, København K.
Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:
Katolsk Ugeblads Annonceekspedi-
tion, Hauchsvej 8, København V.,
telefon EVa 2997 (kl. 8–10), postgiro
589 65.

Abonnementsafdeling:
Katolsk Ugeblads Ekspedition ved A.
Prüser, Sankt Annæ Plads 28, Køben-
havn K., telefon (01) 15 95 28 (9–16,
lørdag 9–12), postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien
som i andre lande pr. kvartal kr.
11,00. I løssalg kr. 1,00.

Længere artikler til et bestemt num-
mer af bladet skal være redaktionen i
hænde senest 3 uger før det pågæl-
dende nummer udkommer, kortere
meddelelser senest 14 dage før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar
for uopfordret indsendte manuskrip-
ter.

Mens de franske biskopper i efteråret 1965 deltog i koncilets sidste samling, dansede musene en herlig can-can, hvis ekko lader til at have fået katastrofale følger, skal man ellers tro »Kristeligt Dagblad«s gæstekommentator, Birgitte Berg, og hendes mand Jacques Berg, der samtidig har svunget pennen og svøben i »Politiken«. Det er naturligvis forbudet mod filmatiseringen af Diderots antiklerikale roman »Nonnen«, det gælder. I det ovenfor anførte tidsrum startede visse katolske institutioner og organisationer en underskriftskampagne for at få filmen totalt forbudt, idet man var af den opfattelse, at den krænker ordenssøstre. Et vigtigt argument er, at ordenssøstre – ligesom alle andre borgere – har ret til at *leve i fred* i det franske samfund. Filmen krænker denne fred ved at angribe klosterlivet under ét. Man citerer i denne forbindelse paragraf 4 i erklæringen om menneskerettighederne: »Frihed består i at gøre alt, som ikke skader andre . . .«

Den 22. marts 1966 kom den officielle filmcensurkomite, der er meget bredt sammensat, med sin erklæring om filmen. »Nonnen« blev fundet egnet til offentlig forevisning. Men udtalelsen var kun af vejledende karakter. Den endelige afgørelse lå hos informationsministeren. Der strømmede fortsat protester ind. »Le Monde« af 2. april talte om en halv million underskrifter. Ministeren så sig nødsaget til at bede komiteen tage sagen op igen. Atter var resultatet frikendelse. Alligevel forbød ministeren filmen den 1. april – 2 dage efter komiteens sidste udtalelse. Som begrundelse fremførte han, at »Nonnen« på alvorlig vis kunne støde »samvittigheden og følelserne hos brede lag af befolkningen« og skade en hel samfundsgruppes »rygte og autoritet« og »Frankrigs humanitære og kulturelle« anseelse. Mere eller mindre antiklerikale blade greb med iver den oplagte lejlighed til at påvise, at statsmagten under katolikken de Gaulle (for ikke at tale om madame de Gaulle) lod sig diktere af kirken. Man så lige så stille bort fra at aktionen netop skyldtes enkeltgrupper i den franske kirke, og ikke kirken som helhed under biskopperne. På den anden side er disse kommet i en slem kattedpine, for det er jo sin sag at desavouere velmenende ordensfolk og andre katolske skolefolk, der tager sig deres kald alvorligt. Men det er heller ikke godt, at kirken – lige ovenpå livlige diskussioner om kunstnerisk frihed og yringsfrihed – på grund af enkeltpersoner får stukket i næsen, at alle de smukke ord på konciliet er en gang øregas. I øvrigt har fremtrædende katolikker taget offentlig afstand fra både protestbølgen og forbudet. Blandt disse er Francois Mauriac, dominikanerpræsten Chartier, forfatteren Chesbron, generalvikar Delarue, Paris, og den kendte moralteolog og psykiater, pastor Oraison.

Sagen er ikke så lige til. De katolikker, der står bag aktionen, har ganske simpelt benyttet sig af deres borgerrettigheder. Er der tale om et samvittighedsspørgsmål, bør man naturligvis ikke skæve til, om man får god presse eller ej, men på den anden side er det nok værd at overveje, om antallet af sjæle, der »beskyttes« gennem forbud, kan måle sig med det antal, man støder fra sig. Og når ånden den ene gang efter den anden lader sig eskortere af et par politiofficerer, giver man dem, man skal overbevise ved ånd, en vis mistillid til åndens styrke. Den militante gruppe af pædagoger, der står bag forbudet, bør nok overveje, om de børn, de er ved at opdrage, kommer til at forlade skolen som frie, selvstændige borgere, der er i stand til at skelne skidt fra kanel. Apropos skidt og kanel, så er det mest paradoksale ved affæren, at kulturministeren Andre Malraux har givet tilladelse til, at filmen bliver fremvist ved filmfesten i Cannes. For dens kunstneriske kvalitet skal der ikke være noget i vejen med.

1. maj er arbejdernes dag, og Pius XII »døbte« festdagen ved at bestemme, at man på denne dag skal fejre skt. Josef, men

Kan marxisterne lide skt. Josef?

Anden Internationale besluttede i 1889, at den 1. maj skulle være en festdag for hele verdens arbejderklasse, hvor den i al offentlighed skulle fremføre sine sociale krav. Nationalsocialismen erklærede ligeledes den 1. maj for en national festdag. I mange stater er den en anerkendt fridag. Pius XII bestemte, at Kirken den 1. maj skulle fejre festen for Skt. Josef, Arbejderen. På samme måde som Kirken i oldtiden gav visse hedenske fester et kristent præg, har den »døbt«, dvs. kristnet, arbejderklassens festdag ved at stille den under Skt. Josef, Arbejderens, tegn.

Skt. Josef er den ukendte, den »anonyme« helgen. I Det nye Testamente optræder han kun i beretningerne om Jesu ungdom – og også der kun periferisk. Hans opgave synes at være at gøre sig selv overflødig. I vor tids store teologiske fornyelse spiller han næsten ingen rolle. I det store tobindsværk »Handbuch theologischer Begriffe« (1963) nævnes han end ikke i det udførlige emneregister. Heller ikke i »Kleines theologisches Wörterbuch« (K. Rahner - H. Vorgrimler, 1961) findes der en artikel om Skt. Josef. Josef, Jesu plejefader, har sørget godt for sin egen anony-

mitet. Den »gode« Johannes XXIII har indføjet Skt. Josefs navn i messens kanon, og Karl Barth har kommenteret denne ophøjelse ved at sige, at han kun kunne bifalde den, da Josef i sin beskedenhed og ydmyghed var et udtryk for noget af det bedste i Det nye Testamente.

Hvad mon den ateistiske arbejderbevægelse siger til Skt. Josefs liturgiske plads på arbejdernes festdag? Man fristes næsten til at sige: Også her er han kommet skævt ind i billedet. Han var jo ingen revolutionær. Han proklamerede ikke sine sociale krav i et kommunistisk manifest, som Karl Marx gjorde det. Det eneste, han gjorde, var at tie. Læser man i de marxistiske skrifter de subtile dialektiske overvejelser om »herren og slaven«, som er overtaget fra Hegel, får man det indtryk, at de dårligt kan forenes med Skt. Josefs tilbagetrukne og enkle skikkelse. Mon ikke den ateistiske kommunisme er en lille smule pinligt berørt af Skt. Josef? Hverken vore dygtige teologer eller vore dialektiske marxister kan stille noget rigtigt op med ham. De går af vejen for ham.

Ej heller kan den i vor tid så udbredte »trend« til »den myndige

kristne« stille noget rigtigt op med Josefskikkelsen. Skt. Josef afleverer ikke adresser til myndighederne, deltager ikke i anti-marcherne, protesterer og kværulerer ikke. Han er medgørlig, føjelig og finder sig i alt: alt sammen egenskaber, som for øjeblikket ikke står højt i kurs. Hvad i alverden kan vi da lære af ham? For hvis en helgens liv ikke siger os noget, hvis det ikke på en eller anden måde forandrer vor eksistens, har det jo overhovedet ingen betydning for os. Helgenerne er den kristne eksistens' vejvisere. De er et bastant vidnesbyrd om, at helligheden ikke blot er noget, som engang skal komme, men noget, som allerede er kommet i Kristi mystiske legeme, som er Kirken.

Hvad kan vi da lære af Skt. Josef? I festdagens liturgi finder vi et motiv, som sikkert er valgt med vilje. Både i kirkebønnen, sekreta og postcommunio nævnes »opera«, vore gerninger. Med dette begreb menes i første linie *ikke* vore overnaturlige religiøse øvelser, altså bønnen, modtagelsen af sakramenterne, deltagelsen i den hellige eukaristi og lignende ting. »Gerninger«: det er først og

fremmest vore kaldspligter, vort daglige arbejde, vor dont, vor bedrift i verden på de mest forskellige arbejdsområder, også på de mest beskedne og af den store verden oversete arbejdsfelter. De kristne havde i fortiden og har nogle steder i nutiden stadig en tilbøjelighed til at udføre disse verdslige gerninger så at sige med »venstre hånd«. De aftjener, om man så må sige, deres verdslige værnepligt så hurtigt som muligt for derefter at hengive sig til deres religiøse eller private sysler. Verden vedkommer dem ikke. Intet under, at marxisterne opfatter sådanne kristne som forrædere, der svigter arbejderklassens sag. Skt. Josef kan lære os, at vort kristne liv skal stå sin prøve midt i denne verden, denne så ofte beskidte, snavsede, banale og åndsforladte verden. Det moderne menneske – og den moderne katolik er også et sådant menneske – har altid en tendens til eskapisme, en længsel efter en ø, hvor vi aldrig når hen. De flygter for mødet med den konkrete verden, det daglige enerverende og opslidende arbejde. Denne flugt kan også tage vejen til et religiøst eldorado. Teilhard de Chardin har skrevet en hel bog (Det guddommelige milieu) for at overbevise os om, at vort ikke-religiøse arbejde i verden har religiøs betydning. Dette gælder ikke alene arbejderklassen. I en vis forstand er vi i dag alle arbejdere, lukket inde i en triviel arbejdsproces' snævre masker. Her og nu skal vor kristendom stå sin prøve. Det kristne liv skal mestre livets vanskeligheder, modgang og prøvelser.

Skt. Josef var en »myndig kristen«, fordi han havde forstået menneskevordelsens mysterium. Efter al sandsynlighed døde han, før Kristus begyndte sit offentlige liv. I det mindste nåede han ikke at opleve korsets mysterium. Han ejede det samme sindelag, som var i Kristus Jesus. Kristus gav afkald på sin guddomsvælde og tog tjenerskikkelse på og blev mennesker lig. Han fandtes i sin fremtræden som et menneske, ydmygede sig selv og blev lydige til døden. Skt. Josef havde dette sindelag. Han havde forstået »Ordet om korset«. Ikke alene til de kæmpende marxister, der vil forandre verden ved en voldsom omvæltning, men også til de såkaldte »myndige kristne« siger brevet til Hebræerne: »Den, som endnu ikke er kommet ud over mælken, kan endnu ikke erfaringsmæssigt forstå retfærdighedens ord, da han endnu er et spædbarn; kun den fuldvoksne nyder den faste føde,

de, som gennem erfaringen har fået sanserne opøvet til at skelne mellem godt og ondt« (5,13–14). »Ordet om retfærdigheden« er det samme som »Ordet om korset«, det ord, som vore hjemlige Josefsøstres liv bærer vidnesbyrd om, friheden i Gud. Den frihed, som »den myndige kristne« Skt. Josef lærer os, er først og fremmest den frihed, som i alt siger »Ja, Fader!«, friheden til at bryde op, hvorefter Gud vil.

H. Roos S. J.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG den 1.: (3. søndag efter påske) – JOSEF (hvid), håndværker, Marias brudgom. Erindring om søndagen (s. 583).

MANDAG den 2.: Atanasius (s. 897, hvid), biskop, bekender, kirkelærer.

TIRSDAG den 3.: Hverdag (s. 583, hvid). Erindring om Alexander I, pave, Eventius og Teodulus, martyrer, samt Juvenal, biskop og bekender (s. 900). – Eller: Martyrerne (s. 900, rød).

ONSDAG den 4.: Monika (s. 904, hvid), enke.

TORS DAG den 5.: Pius V (s. 905, hvid), pave, bekender.

FREDAG den 6.: Hverdag (s. 583, hvid).

LØRDAG den 7.: Stanislaus (s. 907, rød), biskop, martyr.

SØNDAG den 8.: 4. søndag efter påske (s. 587, hvid).

MAJANDAGTERNE I SKT. ANSGARS KIRKE

Majandagter med sakramental vel-signelse afholdes på alle hverdage kl. 19. Den første majandagt, mandag den 2. maj, indledes med procession til Mariaalteret.

SOMMEREN PÅ KLITBORG (NYKØBING S.)

1. Ældrelejre: 14. juni - 23. juni.
 1. Familielejre: 6. juli - 15. juli.
 2. Familielejre: 16. juli - 25. juli.
 - Mødrelejre: 28. juli - 10. august.
 2. Ældrelejre: 13. august - 22. august.
 3. Ældrelejre: 24. august - 2. sept.
- Vi henviser i øvrigt til annoncen om »Familie-Ferie« på denne side.

DE SYGES FORBUND

minder om, at det er i morgen eftermiddag – samt søndag den 1. maj, begge dage kl. 15.00 – at den nye far-film fra LOURDES vises i Institut St. Joseph, Dag Hammerskjøldsallé 17. Adgangen er gratis og alle er velkomne!

Ved bordet i David Tuoldos økumeniske studiehus i Johannes XXIII's fødeby Sotto il Monte er der somme dage skandinavisk flertal: da det første forår brød frem over Montalbano, lagde *Gunnel Vallquist* her sidste hånd på fjerde bind af koncildagbogen; *Eva Alexanderson*, hvis skildring af en moderne intellektuels vej til kirken »Fyrretyve dage i ørkenen« (Stockholm, Bonniers) forhåbentlig inden længe foreligger på dansk, var ved at begynde på sin næste roman; en skrivende dansk var kommet hertil på pilgrimsfærd; og David Tuoldos svenske medarbejder, magister *Örjan Ekman*, forberedte udsendelsen på italiensk af essayet om sin omvendelse. De to svenske forfatterinder har begge boet måneder i Casa d'Emmaus. Men Örjan Ekman er den eneste, der er fast medlem af kommunitetet. Efter Johannes XXIII og efter koncilet er det groftid og mutationstid også for de religiøse kongregationer og ordner. I en senere artikel skal jeg fortælle om et besøg i et benediktinsk kloster af en ny type, grundlagt af det berømte Montserrat-abbedi, men i det franske Katalonien. Også kommunitetet i Sotto il Monte er af en ny type, og Örjan Ekman fortæller om sin vej dertil.

– Det er kun fire år siden, jeg blev optaget i kirken, skærtorsdag 1962. Men allerede inden min konversion ville jeg gerne lære italiensk katolicisme at kende, jeg *troede* at den var særlig inderlig, særlig evangelisk, at det var hér, man mødte kirken, når den var bedst. Deri tog jeg jo fejl. Det er først siden Johannes XXIII, den italienske kirke er ved at udvikle sig. Men der fandtes da i forvejen nogle, og blandt dem David Tuoldo. Under alle omstændigheder nærrede jeg stor kærlighed til italiensk kultur – foruden religionshistorie og litteratur er italiensk det fag, i hvilket jeg har taget universitetsksamen i Stockholm. Jeg holdt af italiensk film, og af sydlandsk mentalitet. Den menneskelige varme og åbenhed, man møder her, kan næsten være en åbenbaring for en nordbo. Siden 1963 havde jeg været mange gange i Italien. Og da *Gunnel Vallquist* i december 1964 kom hjem fra koncilets tredje samling, mødtes vi i dominikanernes kirke i Stockholm. Hun hviskede til mig: Jeg har fundet det rigtige sted til dig.

Og det havde hun. Den 31. maj 1965 fløj jeg herved. Og det varede ikke længe, inden jeg blev klar over, at her hører jeg hjemme. Her kan

”Han var jo så sjov”

siger Johannes XXIII's brødre om den gode pave. I sin anden artikel om Sotto il Monte fortæller Børge Rudbeck om et møde med brødrene Roncalli og om det nordiske indslag i Sotto il Montes økumeniske centrum.

Jeg i et moderne kommunitet, der med rod i fortiden er vendt mod fremtiden, øve det kald, jeg tror er mit, og som er et meget klart lægmandskald. Dét, jeg selv havde følt lidt uklart, stod klart i det varme lys fra Johannes XXIII, det klare lys fra koncilet: at vi, hver og én, ikke »tilhører« kirken, men at vi er kirken, en celle i kirken, en ansvarlig. Det fremgår af konstitutionen om kirken, at intet menneskeligt er kirken fremmed. »Hvis verden føler sig fremmed for kristendommen, har Paul VI sagt, så føler kristendommen sig ikke fremmed for verden.« Det er helt i Johannes' ånd. Og det er i den gode paves ånd, vi vil arbejde i dette hus, i dette kommunitet. Det er ikke tilfældigt, at det ligger i Johannes' fødeby. I dette kommunitet er det ikke sådan, at det intellektuelle arbejde er forbeholdt præsterne. Der er ingen forskel. Det er min opgave inden for kommunitetet at tage mig af det kulturelle, holde foredrag, arrangere andres foredrag, skrive bøger, få andre til at skrive bøger, igangsætte og lede drøftelser, sørge for kontakt med andre økumeniske institutter og institutioner. Jeg er lykkelig. Jeg har fundet dét, jeg søgte. Kan der tænkes en større lykke end efter evne at prøve at fortsætte dét, den ydmyge og hellige pave satte i gang i kirken, i verden?

Det hus, hvor Angelo Roncalli, der i sine sidste leveår skulle blive en af kirkehistoriens største paver, så dagens lys, ligger lidt skjult og fortrykt i den undselige landsby Sotto il Monte. Man skal gennem en port, over en gård, op ad en trappe. Det er en lidt mørk bondestue, med

Örjan Ekman.

tarvelige møbler. På væggen et dobbeltfoto af de husmandsfolk, der var paves forældre. Nogle religiøse farvetryk. Et krucifiks. Ikke noget videre, nej. Men jeg takker for at have fået lov at bede i den stue.

Lidt derfra ligger den lille kirke, hvor han fik navnet Angelo, og hvor han læste sin første messe i hjembyen, den allerførste læste han i Peterskirkenes krypt. Her var de samlede, den talrige familie- og vennekreds, på den store dag, sortklædte i dagens anledning, lidt benovede måske. Der er to andre, og de er ikke smukke. Men til dette rum vendte han ofte tilbage, og her som i huset, hvor han fødtes, som i Casa d'Emmaus, fornemmes hans tilstedeværelse. Jeg var alene

både i hans hus og i hans kirke. Inden længe vil pilgrimme strømme til fra hele verden. Jeg tror, at det vil øge fornemmelsen af, at Johannes er.

Tre af den gode paves brødre lever endnu i Sotto il Monte, og de to af dem og deres familie i samme hus. Det er *il Alfredo*, 79, der er blind, og som er lidt menneskesky. Og *lo Zaverio*, der trods sine 82 år stadig arbejder med sit lille landbrug. Mange kommer for at besøge dem, og for at få fred har de måttet sætte et jerngitter med en forsvarlig lås om ejendommen. Men for David Turolto og hans venner går alle låste døre op.

Det er *il Alfredo*, der modtager os, og han veksler nogle ord med Jo-

Fortsættes side 10

Hos husmand Zaverio Roncalli, Johannes XXIII's 82-årige broder. Fra venstre: David Turolto, pastor Roncalli, nevø af paven, Marianne Wilke, Zaverio Roncalli, Eva Alexanderson, Børge Rudbeck.

Belgien er på størrelse med Jylland, landskabeligt meget broget, fra en vestkyst som den jyske over heden i nord og bølgende marker i midten til Ardennernes smukke klippeformationer i syd. Allerede denne geografiske beliggenhed gør, at det fladere nord er tættest beboet.

Befolkningen når snart de 10 millioner, deraf godt 60 pct. i det nederlandsktalende nord (Flandern), 1 million i Stor-Bryssel, 30 pct. i det fransktalende syd (Wallonien) og et par titusinde tysktalende i østområdet: de er tyskere, annekteret efter 1918 som *krigerstatning*. Og så bor der 500.000 udlændinge, mest italienerne, polakker, russere, tyrker og tjekker i storbyerne og især i kulmineområdet.

Selv om afstanden mellem Danmark og Belgien kun er 800 km fra grænse til grænse, ved man her på bjerget ikket ret meget om Belgien. Ud over kongekrisen i 1950, Kongokrisen i 1960 og den 130 år gamle sprogstrid omtales Belgien oftest som et *katolsk land*, gerne i samme åndedræt som Italien og Spanien. Denne mangelfulde og subjektive oplysning henter man i de franske aviser, oversættelsen af bynavnene inklusive.

At Belgien er et katolsk land, burde der egentlig ikke være noget mærkeligt i. Det har *hele* Europa jo været. Spørgsmålet er snarere, hvordan det er gået til, at reformationen ikke har fået fodfæste i dette land, mens naboerne blev dybt rystede af krisen. Svaret er ret enkelt: Det, der *i dag* hedder Belgien, var dengang de *Spanske Nederlande*; det der *nu* hedder Nederland (ikke Hölland) var Oranjes calvinistiske Nederlande, som i en befrielseskrig rev sig løs fra Spanien. Gensidig forfølgelse med datidens effektive grusomhed resulterede i, at protestanterne fra syd flygtede nordpå af frygt for hertug Alvas *Blodråd*, som den spanske inkvisition kaldtes

i folkemunde, mens katolikerne nordfra udvandrede sydpå af angst for de salmesyngende reformerte landsknægte. Derved fik norden et endnu stærkere præg af protestantisme, og syden blev ærkekatolsk. Grænsen mellem Nederland og Belgien er den gamle zonegrænse, der i tidernes løb fik karakter af en mentalitetsgrænse, og som siden 1830 er den officielle statsgrænse tværs igennem ét og samme folk. (Den virkelige sproggrænse går tværs igennem Belgien syd for Bryssel.)

Dette korte historiske tilbageblik er nødvendigt, hvis man skal kunne forstå Belgiens *barokke* folkekarakter: Spanien (og senere Østrig) efterlod ikke blot deres musikalske traditioner, men også deres katolske. Efter den franske revolution blev Nederlandene annekteret af Napoleon, og alle klostre blev ophævet og de fleste revet ned, men selv om folkeopstanden blev slået ned af de franske tropper, fik selve revolutionen ikke større indflydelse på folkets tankegang end de intellektuelles sværmen for *Frihed, Lighed og Broderskab*: det brede folk gik åndeligt set under jorden – med troen i behold.

Howdan ligger landet i dag? Siden det andet Vatikankoncil har navne som Suenens, De Smedt, Philips, Schillebeeckx m.fl. også i danske øren fået en mere fortrolig klang. En del belgiske biskopper og fagteologer har spillet en afgørende rolle både i aulaen og i kommissionerne. Men siger det noget om katolicismens virkelige stilling i folkets liv?

Lad os ikke se på det med turistens øjne, men med forskerens.

I dag går præsterne i almindeligt tøj, og nonnerne går i noget fornuftigere ordensdragter, men indtil for et par år siden var det, der slog turisten, netop de mange præster og

Et blik ov

I Belgien har Kirken mennesket. Derfor er "den forskelligt fra "det katolske katolikerne ikke så "finden trøst" i deres religioner i denne og en følgende det Belgien, der fo

nonner i deres sjove sorte kjoler og så de fyldte kirker om søndagen og ikke så sjældent om hverdagen også.

Både de fyldte kirker og de mange religiøse kald må jo sige noget om hjemmenes trosliv, om børnenes og de unges kontakt og tilknytning til kirken og om den fortsatte aktivitet efter skolealderen. Officielle statistikker fra 1960 viser, at de katolske skoler rummer over halvanden million unge (fra 3 til 18 år) fordelt på:

Småbørn (3 til 6 år):	392.845
eller 67 pct. af hele landets skolesøgende småbørn. Deraf er 80 pct. flamske børn.	
Underskolen (6 til 12 år):	902.000
eller 62 pct. i Flandern og 36 pct. i Wallonien.	
Mellemskolen (12 til 18):	399.000
(gymnasier og realskoler)	

Havnen i Antwerpen.

er Belgien

*forstået at engagere hele
»det katolske» i Belgien vidt
»ke» i Danmark, hvor også
sjældent er præget af en
ion, mener Willem Wuyts,
»artikel åbner et vindue til
»tiden er i søgelyset.*

eller 60 pct. i Flandern og 40 pct. i Wallonien.

Man gætter allerede, hvilket hav af katolske skoler dette forudsætter. Faktisk er de alle oprettet enten af bispedømmerne, af ordenssamfund eller af private. I mange pigeskoler består personalet hovedsagelig af søstre. Småbørnsskoler kan godt være blandede for både drenge og piger, men oftest er dette en sjældenhed bortset fra højskolerne. Med et ironisk blink i øjet kunne man spørge, om ikke denne *apartheidpolitik* giver forklaringen på de mange ordenskald. Det ville nok være lige så naivt at spørge, om det blandede skolesystem i Danmark ikke er forklaringen på opfindelsen af de præventive midler. Så enkelt er det ikke! Der er jo andet og mere end skolen, ikke mindst suppleret fra de børnerige familier og den enorme aktivitet i ungdomsforeningerne, som er udmærket organiseret på landsbasis, der sikkert betyder meget mere som faktorer til fremme af ordenskaldene, end skolerne gør det.

Så vil man måske spørge: Er denne religiøse opdragelse både i skolen og i hjemmet gammeldags fromhedsliv med eftertryk på følelsesmæssig helgendyrkelse, eller er den virkelig indførelsen i kristendommens livs- og tros mysterier med Kristus som midtpunktet? I sin bog »Katholicismens inderste væsen« siger Karl Adam, at »det katolskes« dybeste kendetegn er

et ja både til *hele* åbenbaringen og til *hele* mennesket (s. 173 til 194). Man kan ikke komme uden om, at i Belgien har Kirken forstået at engagere hele mennesket, – derfor er »det katolske« i Belgien så vidt forskelligt fra »det katolske« i Danmark, hvor også katolikkerne ikke så sjældent er præget af en typisk luthersk *finden trøst* i deres religion, fordi den ikke engagerer dem i en aktiv rolle i det kirkelige samfund. I Belgien er tro ikke en privatsag. Man vidner om Kristus. At dette vidnesbyrd somme tider aflægges under barokke former eller gennem forældede skikke, vil ingen kunne benægte, men at især ungdomsorganisationerne har skabt sig deres egen stil og har *vakt* en moderne ansvarsbevidsthed er også en kendsgerning. Vi har i Danmark én Ømborg. Tænk, hvis man havde halvtreds! I øvrigt har religionsundervisningen i skolerne i efterkrigsårene gennemgået en meget lovende udvikling: de nederlandske katolik-

kers *hellige uro* har smittet af på Flanderns og Frankrigs religiøse *reveil*, og socialt-kristelige eksperimenter har gjort deres indflydelse gældende over grænserne. Når bare man ser skolernes religionshåndbøger igennem, kunne man her i Danmark godt blive grøn i hovedet af misundelse. Trosundervisningen *har* fundet tilbage til Bibelen som en *kilde med levende vand*, og i bedste fald betyder undervisningen virkelig et ja til *hele mennesket*: en indføring i Kristi frelsesmysterium (ikke i kristendommen som *livssyn*), som det er åbenbart i Skrifterne, overleveret af Kirken (og i kirken) og fejret i det kirkelige fællesskab.

Dog er det afgørende ikke skolens, men hjemmets religiøse ånd. Beder man sammen med børnene, *ser* børnene deres forældre gå til skrifte og til alters, snakker man religion i hjemmet i anledning af børnenes skolelektier, så opdager de unge hurtigt,

at den spiller en rolle i fars og mors liv, at den er *liv* for dem. Når barnet vil vide, *hvorfor* den betyder noget, og *hvad* den betyder, forebygger man den kendte ligegyldighed, som går ud fra, at man skal lade de unge stå frit til senere *selv* at vælge om de gider. Gider *hvad*, når de aldrig har *set*, at det betyder noget for far og mor? Vi lader da heller ikke vore børn tage stilling til demokratiet, når de er blevet voksne. Hvorfor ellers al den snak om FN i skolerne?

Trosoliv står og falder med hjemmet, og måske står troen stadig så stærkt i Belgien, fordi den endnu kan *ses* og *høres* og *opleves* i hjemmene, og lad os her samtidig understrege, at også følelser og naivitet hører med til *hele* mennesket: ikke alle mennesker er intellektuelle. Hvorfor skulle deres trosoliv så være en elite-tro?

Og dog er der tilbagegang. Af den forrige statistik fremgår det allerede, at trods alt mellem 25 og 33 pct. af børnene i Flandern og mellem 60 og 63 pct. af børnene i Wallonien ikke går i katolske skoler. Nu er statsskolerne i Belgien aldeles ikke katolsksindede – og navnlig ikke efter skolestriden i halvtredserne (med Kirkens indflydelse som indsats), som skærpede forholdene så meget, at der stadig råder tovtrækkeri mellem kirke og stat. I statskolerne er religionsundervisning et valgfrit fag. Ikke-troende kan få timer i *lægmoral* (Humanistisk Forbund). Alle lærere i katolsk troslære er præster. Og hvad siger nu statistikken for 1960:

Statsskoler:

Skolealder fra 6 til 12 år:

Katolsk troslære	81.119
Protestantisk	1.372
Jødisk troslære	214
Humanistisk moral	9.020

Skolealder fra 12 til 18 år:

Katolsk troslære	64.587
Protestantisk	1.593
Jødisk troslære	410
Humanistisk moral	30.040

Konklusionen er klar nok: Også forældre, hvis forhold til kirken er blevet friere eller er opgivet (ofte af politiske grunde), og som ikke praktiserer mere, foretrækker katolsk troslære for deres unge. Hvis *de* så senere selv vil tage stilling, véd de i hvert fald *hvad* de siger nej til. I Danmark regner man naivt med det modsatte.

Forholdet mellem kirkebesøg og dåb er meget afvekslende. De katolske procenter ligger altid højest i

Westflandern og Luxembourg, lavest i Hainaut og Bryssel.

Søndagsmesse i Westflandern	81 pct.
Luxembourg	78 –
Antwerpen	49 –
Gent	29 –
Liège	28 –
Hainaut	25 –
Bryssel	24 –

Men i alle disse egne ligger dåbsprocenten mellem 93 og 95 pct., og læg mærke til, at i Belgien er man fri for al den ballade om *dåbsattester*, idet de kun har kirkelig værdi: staten kræver kun en *fødselsattest*, ikke af præsten, men af lægen eller af instituttet, hvor barnet er født. At lade sine børn døbe har altså kun en religiøs hensigt, som tilsyneladende ikke er gået tabt hos dem der ikke praktiserer mere.

Willem Wuyts

”Han var så sjov”

Fortsat fra side 7

Johannes XXIII's tyske oversætter, Marianne Wilke fra Essen, der også er blind, men som er kommet rejsende alene hertil for at fornemme atmosfæren i den lille by, og for at møde familien Roncalli. Der går bud efter lo Zaverio, og lidt efter kommer han ind fra marken. Han er arbejdsklædt, og han tørrer mulden af hænderne, inden han byder os velkommen. Han er rund som sin broder paven, og han har det samme gode, lidt lune smil. Henne på byens café sad der mange, der så sådan ud, eller omtrent. Her i Johannes XXIII's fødeby går det op for én, i hvilken grad det var en del af den store paves genialitet, at han i så vidt mål, som det nu var muligt, bevarede den italienske husmands væsen og væremåde.

Jeg fortæller Zaverio, at jeg har mødt hans bror, dengang han var nuntius i Paris, og at jeg dengang så lidt som nogen anden (undtagen måske den visionære benediktiner Lambert Bauduin fra Chevetogne) forestillede mig muligheden af, at den hyggelige anekdotefortæller en dag skulle blive pave, til og med en af kirkehistoriens største paver. Zaverios lune smil bliver til en stille latter.

– Nej, siger han, vi andre havde da heller ikke drømt om, at Angelo skulle gå hen og blive pave. Vi kendte hans fromhed og hans godhed. Og så var han jo så sjov. Men vi vidste ikke... Vi mine brødre og jeg, har

også besøgt Angelo, da han var i Paris. Det var en lang rejse, men vi blev der også i seks hele dage.

Da jeg beder pavens gamle bror skrive sit navn på min blok, tager han blokken i hånden og undersøger den meget nøje. Han vender den og drejer den, blader lidt i den, stadig med det lune smil i øjnene.

– Jeg vil da være helt sikker på, at det ikke er en veksler, siger han. Man skriver jo ikke sit navn på hvad som helst...

Så forsvinder han ind i sit værelse med blokken, og han bliver borte en rum tid. Det er ikke hver dag, pave Johannes' bror tager en pen i hånden.

Da han kommer tilbage, har han taget en jakke over arbejds skjorten, og han har med smuk og tydelig håndskrift prentet sit navn, efter gældende almueskik i de latinske lande: efternavnet først, så fornavnet: RONCALLI Zaverio.

– Det tog lidt tid, siger han. Jeg er ikke vant til at skrive. Jeg har ikke været ret meget i skole. Og det er længe siden. Jeg er bedre til at arbejde i marken.

Klokkerne i tårnet til Sotto il Montes lidt voldsomme sognekirke har sat i med en rungen, lidt voldsom, synes man, den også. Men henne fra den lille kirke, hvor Angelo Roncalli blev døbt, lyder en anden klokke, spinkel, ren, ydmyg. Og den varer ved, efter at den triumferende bamlen er holdt inde. Sammen med David Turoldo tager vi af sted, op mod Casa d'Emmaus og det økumeniske studiecentrum. Vårens brise har forjaget den tunge Milanotåge, og den bærer hymnen fra den spinkle klokke.

Børge Rudbeck

Uha, uha!

Pressen og radioen i det kommunistiske Bulgarien beklager sig over ungdommens fortsatte troskab mod religionen. Både den ortodokse og den katolske kirke har »intensiveret sin virksomhed i forskrækkelig retning«, hedder det i en kommentar. Kommentatoren går systematisk til værks. I hovedstaden Sofia er der 30 kirker, som hver har 2 prædikener om ugen. Hertil kommer 30 kirker i omegnen, som hver har 1 prædiken om ugen. Dette indebærer, at der i hovedstaden og omegn holdes 360 prædikener om måneden, konkluderer kommentatoren advarende.

Krig og fred

Hr. redaktør!

Katolsk Ugeblad bragte i nr. 8 en oversættelse af koncilets tekst om krig og fred. Denne i høj grad påskønnelsesværdige handling tabte desværre i værdi, ved at oversættelsen i det hele var ret dårlig og på en række punkter misvisende. Et af de mest graverende eksempler er den anden sætning i paragraf 80 (Om den totale krig). Her siger oversættelsen: »De krigshandlinger, hvor sådanne våben (de videnskabelige) tages i anvendelse, kan nemlig påføre massiv og forskelsløs ødelæggelse og overskrider derved langt grænserne for et lovligt forsvar.« I originalteksten står: ... påføre... ødelæggelser, som (qua) derved (dvs. ved at være forskelsløse) langt overskrider grænserne for et lovligt forsvar.« Ved oversættelse af en relativ bisætning som en hovedsætning fremkommer altså i oversættelsen en erklæring om, at anvendelse af de videnskabelige våben er ulovlig. Men originalteksten kalder *kun forskelsløse ødelæggelser ulovlige*. Som det fremgår af tredje afsnit i paragraf 80, gælder dette alle typer af våben. Det er bemærkelsesværdigt, at en række af de øvrige unøjagtigt oversatte steder på samme måde taler hårdere om for eksempel de videnskabelige våben og magtbalancen end originalen. Dette gælder i så høj grad, at man har vanskeligt ved ikke at se en bestemt – »antiatom-« eller pacifistisk – tendens bag oversættelsen, som ikke findes i originalen.

Oversættelsen giver altså anledning til følgende kommentarer:

- 1) Den er af ret ringe kvalitet.
- 2) Man kan vanskeligt undgå at se en bestemt tendens bag den.

Jeg beklager, at dette fremkommer så lidt dokumenteret som her, men man har fra Ugebladets side ikke fundet det hensigtsmæssigt at bringe et indlæg, hvori det var underbygget. Derfor må det fremkomme således.

N. J. Green Pedersen

Som medlem af oversættelsesudvalget svarer Jan Pinborg:

Det er klart, at den i Katolsk Ugeblad aftrykte oversættelse ikke er fuldkommen. Det er muligt, at de forskellige oversætteres egne opfattelser på sine steder har farvet fortolkningen. Begge dele er umulige helt at undgå, selvom man selvfølgelig må stræbe efter den størst mulige objektivitet og fuldkommenhed. Vi er der-

for taknemmelige for enhver saglig kritik, der kan hjælpe os til at nå nærmere til dette mål.

Hvis den megen omtale af oversættelsen kan bidrage til at få brugeren til at forstå, at det skrevne ord ikke er ufejlbarligt, men at man må søge efter bedste evne at trænge ind til tekstens ånd og sammenhæng og ikke bide sig fast i enkeltstående formuleringer, er et endnu vigtigere resultat nået.

Ordkløveri, der er imod Koncilets hensigt?

Hr. Redaktør!

Det er med undring og uro jeg i Deres blad har lest enkelte leserbrev om den deloversættelse af konsilteksten »Kirken i verden idag« (2. del, kap. 5), som De har offentliggjort.

De emner som behandles i denne konstitusjon, er stort sett fremmed for den latinske sprogtradisjon. Ingen idag tenker på latin når det gjelder slike problemer. Det som konsilet har ønsket å si er blitt *oversatt til latin*, selv om den latinske tekst alene er offisiell.

Dette forekommer meg å være av avgjørende betydning for en oversettelse av dette dokument.

I en fotnote til innledningen blir det sagt at dokumentet bør, især i sin annen del, tolkes slik at der blitt tatt hensyn til de omskiftelige faktorer som emnet er forbundet med. Parallelt vil det si at en oversættelse bør ta hensyn til de høyst forskjellige måter man uttrykker de samme aktuelle realiteter på i forskjellige kulturkretser.

Det som kreves av en oversættelse av dette dokument er, så vidt jeg forstår: a) at alt det som konsilet har villet si kommer frem, b) at bare det som konsilet har villet si kommer frem, og c) at det hele blir uttrykt på den måte konsilet ville ha valgt om dets sprog hadde vært det sprog vi oversetter til.

I lys av disse krav forekommer de polemikker som er blitt ført i Deres blad, meg å være ordkløveri. Det ville i høy grad stride mot konsilets hensikt om dets mest pastorale dokument, som savner ethvert virkelig forbilde, skulle tolkes og tydes på en måte som mer minner om rabbinernes tolkning av Talmud enn om moderne katolsk teologi.

La oss ikke glemme at denne konstitusjon er rettet til alle mennesker, og det vil si at den må leses med det moderne menneskes briller. Ellers går man glipp av det den vil si oss, selv om man er aldri så tro mot dens

bokstav.

Har vi nu fått tak i en god vin av siste årgang, må vi helst også ta nye skinnsekker i bruk.

fr. A. Rawlin, o.p. (Oslo)

Hermed avsluttes diskussionen om oversættelse af koncildokumenter og concilreportagen.

Liste og slå på tromme

Hr. Tidemann, der for nylig i Ugebladet kritiserede fastekampagnens bidragslister, står langt fra alene, men har åbenbart adskillige meningsfæller, og hr. Børge Mannov, som på saglig og klar måde imødegik hr. Tidemann, er som medlem af det økonomiske råd »part i sagen« og derved på forhånd hæmmet som medansvarlig. Derfor vil jeg som ganske almindelig katolik have lov til at ytre mig.

Kritikken, som mindre rettes mod fastekampagnen som sådan, men fortrinsvis mod listerne, besmykkes med mange fine motiver: »Når du giver en almisse, så lad ikke den venstre hånd vide, hvad den højre gør«, er mere eller mindre et fælles udtryk for dem alle, – undtagen når folk er ærlige nok til at sige, at de derved føler sig presset til at give noget, som de ellers ikke ville have gjort, blot fordi deres navn ellers mangler på listen.

Og her er vi jo faktisk ved sagens kerne. De føler sig presset til at bidrage til den kirke, de ellers gerne vil tilhøre, og hvis funktioner de ønsker at nyde godt af. Hidtil har det været så dejligt nemt at gå forbi indsamlingsbøssen til en fastegave til biskoppen – og lade de få betale.

Hvis listerne røbede beløb, kunne jeg forstå, at nogen kunne føle sig stødt eller presset til at give mere, end de i grunden har råd til. Men lister, der kun nævner navne, kan jeg ikke finde forargelige, måske fordi jeg altid har syntes det var rigtigt, når mit sogn (Knud Lavard) hvert år udsender en liste over bidragyderne til sognet, en fremgangsmåde, som jeg synes burde indføres alle vegne. Føles en sådan liste kun som forargelig af dem, hvis navne normalt ikke figurerer på den? Jeg kan med min bedste vilje ikke have ondt af dem, der således »presses« til at opfylde deres pligt, ja netop, deres simple pligt.

Flere gange er jeg blevet mødt med indvendingen »man giver jo så meget på anden måde« – men her drejer det sig ikke om velgørenhed. Her drejer det sig simpelt hen om at skaffe de midler til veje, der er nødvendige,

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K
Telf.: *MI 2557

Carl Moberg

Frederiksborgvej 201, NV
Søborg 1845 - 1871

Centralvarme
Fjernvarme
Sanitetsanlæg
Ventilation
Varmluftanlæg

BLOCH's BOG CLEARING

K. V. BLOCH
(FORHEN BOGBANKEN)

Fiolstræde 34, København K
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901

Nordens største lager af
skolebøger

Omindbindinger.

Skal De flytte?

Jul. Larsen & Sønner
AMAGERBROGADE 221
* 55 66 47

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt - Statsunderstøttet

Seminarieforstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842
Taga 5893

TILBYEN
- i byen
FRA BYEN
smut ind i

Banegårdens Restaurant

af Fritz Kapper

Odense H.

tlf. 12 27 75

Fjords Blomster

Rosenvængets Allé 10
Øbro 9974

Blomster sendes overalt

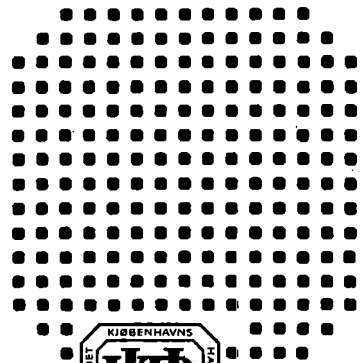
KØDHALLE

Robert Hansen

1. kl. kød, flæsk og pålæg
Amagerbrogade 212 A
Amager 6390

HER ER 200 PUNKTER

og der er 200 steder i landet hvor der ydes HANDELSBANK-service

altid
med i
billedet

HANDELSBANKEN

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET

Skjold

Amaliegade 27, København K
C. 799 - Telegramdr.: Forskjold

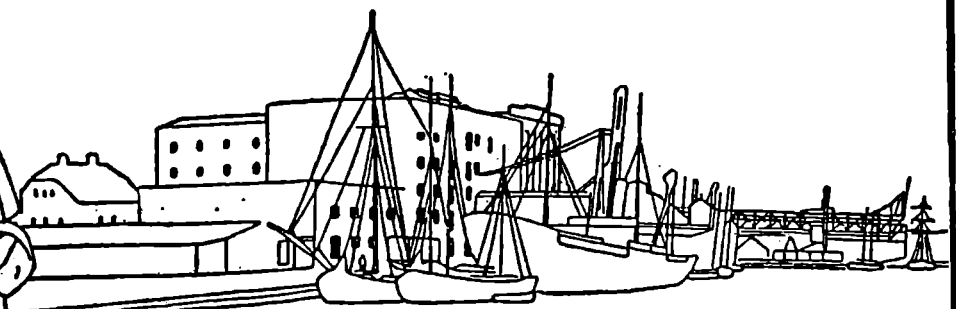
G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører

Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

MEJERIET **Vestecbro**

Aarhus by's førende
TELEFON 2 87 00 (4 lin.)

MUNKE MØLLES GLUTEN

for at Kirken her kan fungere. Velgørenhed er så sandeligt noget, man ikke skal være karrig med, hvis man har råd til det – efter at alle de ting er betalt, som man er skyldig, for velgørenhed på andres bekostning, her vore tyske trosfællers, er næppe den rette form for velgørenhed og er vist mere egnet til at give en selv indtryk af vor egen fortræffelighed.

Nej, her gælder det ikke velgørenhed, ikke almisse man giver i det skjulte, – her gælder det om at tage sit ansvar op for den kirke, vi tilhører, og som vi gerne vil se fungere. Her gælder det om at bidrage til, at vor biskop kan tage sig af sine virkelige opgaver, som ingen andre kan påtage sig, i stedet for at tvinge ham til at rejse Tyskland rundt med tiggerstaven, her gælder det om at bidrage til, at vore præsters lønninger måske engang kunne nå en størrelse, der ikke ligefrem driver skamrødmene op i ens ansigt, når man hører derom, som det er tilfældet i dag. Her gælder det om at blive sig sit ansvar bevidst og at forstå, at den, der vil nyde, også må yde – selv om det måtte gå ud over vor lille afgud, pengepengen.

Og gør man således, hvad man kan, for at opfylde sin pligt, kan jeg ikke se noget fornærmeligt i, at ens navn står på en liste. Der er jo ingen af os, der ligefrem skammer sig over, at andre ved, at vi betaler skat til stat og kommune. Hvorfor skulle det da være så anstødeligt, at andre ved, vi også betaler den »skat«, vi er skyldige, til den kirke, vi ganske frivilligt tilhører.

Lad os altså betale, hvad det koster at have kirker, biskop, præster, kirkelige institutioner etc., og lad os ydermere være taknemmelige for, at vi har dem, at vi frit må benytte dem, og at de fleste af os til syvende og sidst kun giver af vores overflod. Lad os i stedet for gold kritik rette en tak til de mænd, der har påtaget sig den store og utaknemmelige opgave at skaffe midlerne til alt dette til veje, og en tak til vore præster, som for en simpelt hen usmageligt lav løn dag efter dag står til vor rådighed uden at beklage sig over, at ca. 90 pct. af Danmarks katolikker lader dem økonomisk i stikken – og så oven i købet beklager sig over at blive »presset« til betaling af deres bidrag, ved at nogle lister bliver udsendt.

Y. Hallingskov

Send Deres manuskript
i god tid.

Lad det dages, brødre!

Katolsk Arbejderaktion har sendt følgende åbne brev til Arbejdernes Fællesorganisation, Socialistisk Folkeparti og Danmarks Kommunistiske Parti:

»1. maj er arbejdernes dag! I lighed med tidligere opfordringer mener vi, at man på denne dag skal give udtryk for alle organiserede arbejderes solidaritet.

Selv om der er politiske divergenser, må dette ikke kunne tages til indtægt af vore modstandere.

Vi opfordrer alle ansvarlige ledere til at udvirke, at fagbevægelsen alene står for arrangementet af 1. maj demonstrationerne under parolen:

INDUSTRIELT DEMOKRATI – EN MENNESKERET!

Teksten er vedtaget på Katolsk Arbejderaktions hovedbestyrelsesmøde den 29. marts 1966 og underskrevet af formanden, George Bune Andersen.

*

UKA og KA

Fredag den 29. april: Kammeratskabsaften i krypten under Sakramentskirken kl. 20,00.

Søndag den 1. maj: Vi fejrer den hellige messe for arbejderapostolatet i kapellet, St. Augustins Kirke på Jagtvejen, kl. 16,30. Alle er velkomne. Efter messen fælles spisning i lokalet. Om aftenen tager vi på udflugt.

Torsdag den 5. maj: Generalforsamling. U.K.A. og K.A. indkalder til ordinær generalforsamling kl. 19,30 i krypten under Sakramentskirken, Nørrebrogade 27.

Dagsorden: Protokol, beretning, regnskab, indkomne forslag og valg.

Forslag til generalforsamlingen skal indgives skriftligt til formanden senest tre dage før. *Bestyrelsen.*

Fredag den 13. maj: Kammeratskabsaften i krypten kl. 20,00.

Onsdag den 18. maj til den 22. maj: Fællesmøde Danmark-Sverige i Røgle Kloster.

Onsdag aften: Ankomst og indkvartering.

Torsdag formiddag: Rapport, U.K.A. Sverige.

Torsdag eftermiddag: Rapport, U.K.A. Danmark.

Torsdag aften: Kammeratligt samvær.

Fredag formiddag: Rapport, inter-

national. Vor placering i internationalt samarbejde. (Korte indlæg af formændene).

Fredag eftermiddag: Nordisk samarbejde i K.A.

Fredag aften: Fri.

Lørdag formiddag: Kirken og arbejderverdenen, ved pater M. Drouzy.

Lørdag eftermiddag: Evangeliet og arbejderverdenen, økumenisk dialog.

Lørdag aften: Kammeratligt samvær.

Søndag: Messe, derefter fri. – Afslutning om eftermiddagen.

Tilmelding: G. Bune Andersen. Tlf. VE 9106 inden den 30. april. Pris: 50 kr.

Oda Andersen,
sekretær.

Tag madpakker med

Katolske menighedsplejer
holder deres årlige
repræsentantskabsmøde

Søndag den 1. maj 1966, holder KATOLSKE MENIGHEDSPLEJER sit årlige repræsentantskabsmøde. Mødet holdes i år hos dominikanerne i Ordrup. Der indledes med messe kl. 10 og derefter tager mødet sin begyndelse i menighedssalen.

Dagsorden ifølge lovene:

1. Valg af dirigent.
2. Valg af protokolfører.
3. Aflæggelse af beertning for det forløbne regnskabsår ved forretningsudvalgets formand.
4. Forelæggelse af årsregnskabet, påtegnet af statsautoriseret revisor, til godkendelse.
5. Forelæggelse af budget.
6. Valg af medlemmer og suppleanter til forretningsudvalget.
7. Valg af statsautoriseret revisor.
8. Eventuelt.

De indbydes venligst til at komme til stede ved repræsentantskabsmødet. Madpakke kan medbringes, øl og sodavand kan købes, og der serveres kaffe og the.

Tilmeldelse kan ske på Palæ 2323 fra kl. 10–13, lørdag undtaget.

På forretningsudvalget vegne
Poul Høyer
formand.

Vejle

A/S Vejle Mælkekompagni

Fineste mejeriprodukter
Telefoner 335, 336 -
Kontor 507, Vejle

A/S TRÆLASTEN

(A/S Vejle Træløst- og Kulkompagni)
Toldbodvej - Telefon 68*
Vejle

Hansen Pærhøj & Søn

Glarimester - kunsthandel
Søndergade 4, Tlf. 1157
Vejle

Vejle Optik

v/ Anker Kastrup
Briller
Torvegade 8 - Tlf. 308 - Vejle

Raadhusortvet
Vejle
Tlf. 684 og 3711

Poul
HENRIKSEN
Leverandør t. Sct. Maria Hospital

Hvidehus Boglade

Kai Jensen & Poul C. Thim
Nørregade 6, Vejle - Tlf. 360
Bogladen med de mange bøger ...

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN

Telefon 121, 205

RUTANA

Danmarks mest solgte rugbrød
Fællesbageriet
Vejle

Carl Petersen & Søn

Slagter & Fedevare Forretning
Tlf. 1721 . Nørregade 2
Vejle

Frugtcentralen

Tlf. 926 - 1126 . Vejle
Kartofler - Frugt - Grøntsager -
Konserver - Dybfrost
R. Hansen

Støt vore annoncører

Næstved

Lille Næstved Mejeri

Vordingborgvej 66
Næstved - Telf. 73 07 70

K. Blum Hansen

Boghandel
Næstved
Telefon 72 25 25

Gulvtæpper - Linoleum
Tapeter - Malerverer

Claudi Hansens Eff.

Jernbanegade 3, Næstved
Telefon 72 00 60

N. Juel Pedersen

Glarimester
Ramsherred 13. Tlf. 72 01 58
Næstved

Leverandør til katolske
institutioner

E. Vergmann

Blikkenslager
aut. vand- og gasmester
Ringstedgade 56, Næstved
Tlf. 72 02 51

Næstved Diskontobank

Hovedkontor: Axeltorv 4
Tlf. 72 15 00

Søndre afd.: Grønlandsvej
Tlf. 72 55 44

Nordre afd.: Ringstedgade
157. Tlf. 72 56 55

Emilie Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved
Alt vedrørende BEGRAVELSER
ordnes personligt.
Alle aftaler kan træffes
i hjemmet
eller tlf. 72 08 14
72 08 74

Frugtkælderen

Ny Østergade 3, Næstved
Tlf. 72 11 23

Mange ikke-katolikker
læser »Katolsk Ugeblad«.
Gør alle katolikker?

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører
Stuistræde 15, København
Minerva 6761
Kontortid 9-16 - Lørdag lukket

ROMAN KUSIER

Murermester
Telefon Nivå 150 . Nivå

KSK

Aktieselskab
KØBENHAVNS
BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegaards Tværvej 13,
Charlottenlund.
Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

Horsens

Carl Bæk og Søn

El. Fagmanden
Vestergade 33, Horsens. Tlf. 21 88 88
Lys - kraft - oliefyrt
Alt i el.-artikler

Edvard Petersen

Kus, koks, brændselsolier
Havnen 3, Horsens - Tlf. 2 38 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre
Amaliegade 16 A . Horsens
Tlf. 2 19 20

EBM
ENGELSK BEKLÆDNINGSMAGASIN

Christian C. Valther

HORSENS

Nu er Olsen
da også kommet med?

Ulla Ryum vil ikke vedkende sig filmatisering

Den avancerede forfatterinde Ulla Ryum, som er katolik, har iflg. Berlingske Aftenavis fralagt sig ethvert ansvar for filmatiseringen af hendes roman »Natsangersken«.

– Jeg tager fuldstændig afstand fra denne film over min roman og fralægger mig formelt og officielt ethvert ansvar for filmens indhold. Gennem min skribentvirksomhed har jeg fundet stadig nye standpunkter. Jeg har udviklet mig, håber jeg – og jeg har intet med filmatiseringen at gøre, erklærer forfatterinden.

Chaplin, moral og umoral

Jesuiternes blad »La Civiltà Cattolica« har prist filmveteranen Charlie Chaplin for at have gjort meget godt i sit liv, men bladet ytrede dog en vis utilfredshed, hvad angår hans åbenmundethed om sit privatliv.

Chaplins selvbiografi var udgangspunkt for bladets omtale af den store filmkunstner, og man lagde ikke skjul på en glæde over visse høje moralbegreber hos ham, selv om han vovede sig langt ud i beretningerne om sit kærlighedsliv.

I denne forbindelse kritiserede man blandt andet en opfordring til vennen Douglas Fairbanks om at leve sammen med Mary Pickford uden at være gift.

Bladet er også stærkt bekymret over Chaplins religiøse liv, men på den anden side udtrykkes håb om, at han vil finde ro i troen. »La Civiltà« mener i Chaplins bog at kunne finde en rød tråd af søgen efter religion. Chaplins hidtidige mangel på religiøsitet undskylder bladet til dels med det agnostiske miljø, han færdes i.

Oscar Wilde sagde:

Intet er så farligt som at være moderne, man bliver så hurtigt umoderne.

Pligt er ikke noget, man gør selv, blot noget man venter af andre.

En kyniker er et menneske, der kender altings pris og ingentingens værdi.

Sentimentalitet er kynisme på ferie.

Johanneskirken under tag

Det blanke aluminiumstag ser godt ud. Det rejser sig langt stejlere, end man skulle tro. Der vil ikke mere være nogen, der spørger, hvorfor der ikke er noget tårn. I øvrigt har det dårlige vejr naturligvis forsinket arbejdet. De professionelle har afleveret døre og vinduer, men vi mangler folk, der vil smøre dem med preserveringsmaterialer.

Det sidste regnskab viste, at byggefonden var på 430.000 kr. Stigningen skyldes bl. a. en gave kr. 10.000 fra Gladsaxe kommune. Der er kommet to smukke bronzearbejder fra billedhuggeren Max Fallér i Tyskland: En plade, der er tænkt som udsmykning til tabernaklet og et kors, der egner sig som processionskors.

Der er kommet mange portioner frimærker. Der er brug for en eller 2 (ældre?) hjælpere til at vaske frimærker og sortere. Arbejdet kræver omhyggelighed og nogenlunde gode øjne.

*Paul d'Auchamp, præst.
Vandtårnsvej 5, Søborg.
Giro 132929.*

**MARIUS
MP
ETERSEN**

Ringsted isenkramhandel
Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01
Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

Hele landet

taler om

KATOLSK UGEBLAD

SCT. ANNÆ REJSER 1966

ROM OG ASSISI

1. 27. juni til 14. juli – 18 dages togrejse med sovevogn – fuld pension – udflugter – entreer og sygeforsikring incl.

Pris: kr. 1185,-. Rejseledere lærerinde A. Rastrup og pater Leo Drzal C.ss.R.

ROM OG ASSISI

2. 7. oktober til 21. oktober – sognepilgrimsrejse – 15 dages flyverejse – sognets familier og venner er velkomne – fuld pension på centralt beliggende klostre – udflugter og entreer incl.

Pris: kr. 1185,-. Rejseleder sognepræst, pater Jac. Adams C.ss.R.

PALESTRINA – ROM – FIRENZE

3. 7. oktober til 21. oktober – 15 dages flyverejse – fuld pension på centralt beliggende hoteller – udflugter og entreer incl.

Pris: kr. 1285,-. Rejseleder pater Laurits Brunnicardi C.ss.R.

Program og nærmere oplysninger fås hos lærerinde A. Rastrup, Amagerbrogade 45, København S. Telefon Sundby 86.

FAMILIE-FERIE PÅ KLITBORG

Hold ferie med hele familien på Klitborg (Nykøbing S.) i dejlige omgivelser ved skov og fin sandstrand. Vær sammen med andre katolske familier og drøft fælles problemer ved foredrag og samtaler.

Der er 2 lejre i år: 1) fra 6. juli til 15. juli, 2) fra 16. juli til 25. juli. Emnet for foredragsrækkerne: 1. lejr: »ER VI KRISTNE GLADE?« 2. lejr: »KRISTEN I DAG, HVORDAN?« (udgangspunkt i koncilskriftet »skema 13«).

Nærmere oplysning og program fås ved henv. til: Feriehjemmet KLITBORG, Valby Langgade 117 A, København-Valby – eller ring til Søster Franciska: Før kl. 14.00: (01) 30 13 64 – efter kl. 17.00: (01) 71 48 72.

En international konference om det andet Vatikankoncilts teologi skal holdes i Rom fra den 26. september til 1. oktober i år. Verdens ledende teologer deltager. Følgende emner vil blive behandlet: Kirkens mysterium, bispekollegiet og bispeembedets opståen, Jomfru Maria og kirken, Guds nærværelse i det kultiske fællesskab, kirkens stilling til de ikke-kristne religioner, skrift og tradition, religionsfrihed, den teologiske baggrund for dialogen mellem kirken og verden og

økumenien. Der er nedsat en programkomité bestående af rektorerne for de fire pavelige universiteter i Rom samt fra de to højere læreanstalter San Anselmo og San Antonio. Konferencensproget bliver latin.

Den nye generalsekretær for Kirkerne Verdensråd, amerikaneren dr. Eugene Carson Blake, har på en pressekonference fremhævet, at der på økumeniske områder er tale om en helt ny atmosfære. For fem år siden troede protestanter, ortodokse og anglikanere at de havde monopol på økumenien. Men nu er også gennemsnitskatolikken med til at angive tonen. Det er det andet Vatikankoncil, som pave Johannes XXIII indkaldte til, der er skyld i denne ændring, sagde dr. Blake.

Den vidt udbredte oblatfædrenes orden, der også blandt sine 7000 medlemmer tæller repræsentanter i Danmark (Herlev, Viborg og Grønland) og i Sverige (hvis biskop er kommet fra denne orden), har holdt et vigtigt to måneders møde i Rom. Her er ordenens regel og forfatning blevet gennemgribende revideret med det formål at decentralisere ordenens sty-

relse og demokratisere dens opbygning ved at give plads for større medbestemmelse for medlemmerne i ledelsen. Ordenen blev stiftet for 150 år siden i Frankrig.

Generalkapitlet udnævnte Father Thomas J. Reddy til ny leder. Den nye topleder stammer fra Boston. Han er den anden amerikaner på denne post, idet forgængeren, der har siddet i tolv år, også var fra USA. Father Reddy er valgt for 6 år. Ordenens nye lovgivning vil blive gældende foreløbig for seks år. Efter denne prøvetid vil der kunne foretages nye ændringer, hvis det skulle vise sig nødvendigt. Foreløbig skal det nye lovudkast forelægges paven til godkendelse i april måned.

Paven skal i fremtiden betegnes som patriark for Vesten og som den første patriark, når han nævnes i den ortodokse liturgi, fremgår det af en bekendtgørelse fra patriark Athenagoras. Meddelelsen er offentliggjort i Konstantinopel-patriarkatets blad »I Konoki Estia«, der udkommer i Istanbul. I den ortodokse liturgi har man hidtil kun nævnt patriarken for det pågældende kirkeområde, ligesom man i den katolske messe kun udtrykkeligt nævner paven og det pågældende stifts biskop.

Patriarken af Konstantinopel fornyer traditionen fra det første årtusind, da der var snæver forbindelse mellem paven – som patriark for Vesten og hele kirkens overhoved – og de fire patriarker i øst.

Forældrenes ret til at bestemme over børnenes religionsundervisning er blevet fastlagt af De forenede Nationers kommission for menneskerettighederne. Beslutningen indgår i forberedelserne til et dokument om formerne for religiøs intolerance, som generalforsamlingen har givet kommissionen til opgave at redigere.

I et tillæg til udtalelsen om forældrerettighederne fastslås det, at forældrene bør påse, at den religionsundervisning, som barnet får, iagttager

tolerance overfor andre opfattelser. Ved afstemningen stemte 21 repræsentanter for, mens 5 undlod at stemme.

FN's deklaration om menneskerettighederne fastslår, at »enhver har ret til... religionsfrihed«, og at »retten til at vælge den undervisning, som skal gives barnet, først og fremmest tilkommer dets forældre.« I 1964 føjedes der til denne deklaration en principiel udtalelse om religiøs tolerance og intolerance, hvori det bl.a. hedder: »Enhver skal uden ændring i sin sociale position have ret til at skifte tro, tilslutte sig eller tage afstand fra en religion. Forældre og værger skal bestemme, i hvilken tro deres barn skal opdrages.«

»Le Figaro Littéraire« bringer en enquete om økumenigen efter koncilet. Som vigtigste divergenspunkter nævner de adspurgte pastor Bosc, pater Beaupère og mgr. Renard læren om eukaristien, om det præstelige embede, om Kirkens ufejlbarhed og om sakramenterne. »Romerkirken«, udtaler pastor Bosc, »hævder at Kristi mystiske Legeme vedblivende eksisterer i den. Det kan vi ikke gå med til; gjorde vi det, ville vi være katolikker.«

Men de tre teologer er enige om, at der sker en øget konvergens mellem

Kirkerne, især i forskningen af Den hellige Skrift og traditionen, og pastor Bosc mener endda at kunne skelne forvarslers om enighed i spørgsmålet om eukaristiens væsen. Mgr. Renard erindrer om, at ærkebiskoppen af Canterbury ved sin hjemkomst fra Rom har udtrykt håb om, at den kommende generation vil kunne genoprette de kristnes enhed.

Polen
i tusind
år

Gromyko
hos
paven

Skal
biskop-
perne
vælges?

Valfart
til Øm
den
15. maj

Den polske nation har i sin 1000-årige historie gennemgået ufattelige lidelser. Og dog tæller landet en rigdom af stolte minder om fortiden.

”Antisemitisk angreb”

Den italienske biskop, der på koncillet modarbejdede bestræbelserne for at få fastslået, at jøderne er uden kollektiv skyld i Kristi død, har gentaget sine angreb. Dette fremgår af to artikler, som er offentliggjort i et italiensk præsteblad, *Palestra del Clero*, hvori nævnte biskop – Luigi Carli fra Segni – ganske vist benægter, at han har anklaget det jødiske folk for gudsdrab, men dog fastholder at vendingen passer, når den bruges om den jødiske religion.

Artiklen var på ialt 44 sider og udkom i to dele. Første halvdel blev bragt i marts, anden i apriludgaven af det gejstlige månedsblad. Den omstændelige afhandling er for en stor del et svar til kardinal Bea. Biskop Carli er af den opfattelse, at hans tese står ved magt trods Vatikankoncilets konstitution om de kristnes forhold til de ikke-kristne religioner. Biskoppens modpart i spørgsmålet, kardinal Bea, fremkom med en redegørelse for sit standpunkt i november 1965. Dette skete i det indflydelsesrige italienske jesuiterblad, »*Civiltà Cattolica*»,

kort tid efter at koncilets tekst om de ikke-kristne religioner var undertegnet af pave Paul VI, den 28. oktober 1965. Og da havde biskop Carli i forvejen skrevet nogle opsigtsvækkende artikler om emnet i samme tidsskrift, som nu bringer hans nye afhandling.

Reaktionen er som ventet ikke udeblevet. En talsmand for jøderne i USA har kaldt biskop Carlis artikel for et »anti-semitisk angreb«, som står i direkte modsætning til den erklæring, som sidste efterår blev vedtaget på det andet Vatikankoncil med overvejende flertal.

Jødernes talsmand, Morris Abrahams, der er præsident for de amerikanske jøders komité, var sikker på, at andre katolske ledere ville tage til genmæle mod biskoppen af Segni.

Det bedste svar ville dog være en udvidelse af det økumeniske samarbejde mellem jøder og katolikker – en bevægelse der var udgået fra »den helgenagtige pave Johannes XXIII« og videreført af pave Paul VI, som havde understreget dens værdi overfor en delegation af amerikanske jøder i maj 1964, sagde Mr. Abrahams.

Må lægge kjolen - men ikke flippen

I flere europæiske lande har de katolske præster fået tilladelse til at bruge almindelig skjorte med slips i stedet for den traditionelle romerske flip. I Italien har bispekonferencen nu givet præsterne lov til at færdes i den såkaldte »clergyman« – dvs. sort eller mørkegråt jakkesæt med romersk flip. Her er der også tale om et fremskridt, idet præstekjole (soutane) hidtil har været obligatorisk – også udenfor kirkerne og de kirkelige institutioner. Det fastslås i bispekonferencens erklæring, at præstekjolen fortsat anses for den normale klædning for præster og ordensfolk, men at »clergyman« – som det mørke jakkesæt med omvendt, stiv flip pudsigt nok hedder i Italien – anses for rimelig »på rejse, på udflugt, ved bilkørsel osv.« – det vil sige, når det er formålstjenligt under færden i ikke-kirkelige omgivelser.

En ihærdig modrefor- mator

Nu hvor den katolske kirke er på vej ud af modreformationen, bliver denne et naturligt stof for historieforskningen. Arkivar Vello Helk forsvarer de forleden ved Århus Universitet en doktorafhandling om den norske jesuit Laurentius Nikolai Norvegus, der arbejdede i Norden efter reformationen for at genvinde de tabte katolske kirkeprovinser.

De officielle opponenter havde meget få kritiske indvendinger og megen ros til den nye dr. phil. Det vakte megen opmærksomhed, da pater August Ziggelaar S.J., på sin ordens vegne, stod frem og takkede for afhandlingen. Bogen er objektiv, sagde han, ifølge Kristeligt Dagblad, og vi ved, at jesuitternes historie ofte bliver lidt objektivt behandlet.

Udgangspunktet for Vello Helks studier var et fund, som han i 1952-53 gjorde i Vatikanets arkiver. Det drejede sig om en betænkning fra 1603 om Danmarks rekatolicering. Ingen har, skriver Vello Helk, gjort så ihærdige og vedvarende forsøg på at føre de nordiske lande tilbage til katolicismen som Laurentius. Men han pointerer også, at hvad der for den norske jesuit var det altoverskyggende mål, betragtede man i Rom blot som en plan blandt mange. Pavestolen havde andre og mere nærliggende problemer at løse, og de nordiske anliggender var placeret langt nede i rækken.

Selv om den norske paters bestræbelser mislykkedes, mener Vello Helk, at de alligevel havde deres betydning, om end med modsat fortegn. De fremtvang nemlig en række modforholdsregler, som vanskeliggjorde katolikernes arbejde i Danmark-Norge. Trods denne modstand mener Helk på baggrund af sit omfattende og detaillerede arbejde at kunne fastslå, at der trods de mange frafald blev nogle trofaste »hæmmelige« katolikker tilbage.

Som om vi ikke har haft mas nok med at finde ud af latinen! (*Catholic Herald*)

Jødisk ros til Pius XII

Pave Pius XII fortjener snarere en mindeskov i Israel end den kritik, som i de seneste måneder er kommet til udtryk mod hans optræden under krigen, har den israelske forfatter Pinhas Lapide udtalt. Lapide har med overlevende jøder som kilde påvist, at pave Pius XII og hans diplomater reddede mindst 700.000 jøder ud af nazisternes klør under den anden verdenskrig og frelste dem fra døden i gaskamrene. Paven reddede 8600 jøder ved sin personlige indsats.

»Mindeskoven burde bestå af 8600 træer – et for hvert jødisk liv, som han reddede,« udtaler Lapide, som har nedfældet sine undersøgelser i en bog med titlen »De seneste tre paver og jøderne«. Bogen kommer i løbet af året på hollandsk.

Lapide angriber stærkt den vestty-

ske forfatter Rolf Hochhuth, der i sit skuespil »Stedfortræderen« har kritiseret Pius XII for ikke at have gjort nok for jøderne under den anden verdenskrig. Pius XII burde tværtimod hædres på lige fod med Winston Churchill og grev Folke Bernadotte, der reddede mange jøder ved Røde Kors' hjælp.

»Protester, der var stærkere end dem, som Pius XII vitterligt fremsatte, ville med sikkerhed have formindsket det antal jøder, som han var i stand til at redde,« siger Lapide. Blandt dem, han ligeledes roser for en fremragende indsats for jødernes sag, er kong Christian X af Danmark.

»Ved at skrive denne bog gør jeg ganske simpelt min pligt som jøde, hvis ellers næstekærlighed, sandhed og taknemmelighed er jødiske egenskaber,« udtalte Lapide til pressen.

Polisk solidaritet

De polske biskopper har underskrevet en erklæring, hvori de tilsiger kardinal Stefan Wyszynski deres solidaritet, hedder det i efterretninger fra Warszawa. Erklæringen cirkulerer for tiden blandt Polens præster.

Samtidig har ærkebiskop Boleslaw Kominek af Wroclaw (den tidligere tyske by Breslau) gjort sig til talsmand for, at USA og Storbritannien offentligt anerkender overdragelsen af tyske områder til Polen efter den anden verdenskrig som en endelig afgørelse. Ærkebiskoppen fremsatte sit synspunkt i en samtale med amerikanske journalister. Udtalelsen blev ledsaget af et fromt ønske om, at USA og England ville sige lige så meget om emnet, som præsident de Gaulle gjorde.

Striden mellem den polske kirkes ledelse og de kommunistiske myndigheder tog for alvor fat efter udvekslingen af forsoningsbudskaber mellem polske og tyske biskopper på koncilet sidste efterår. Gomulka og Wyszynski tager for tiden nogle hårde tørne fra hver sin talerstol. Den polske regering har fornylig spillet med musklerne ved at forbyde udenlandske katolske pilgrimme adgang til festlighederne i anledning af 1000-året for kristendommens komme.

Det oplyses, at det er de biskopper, der sædvanligvis er kritisk indstillede overfor kardinal Wyszynski, der har taget initiativet til erklæringen, som foreløbig tæller 68 underskrivere.

SPANIEN:

Biskoppen i Cadiz om Gibraltar

Biskop Antonio Anoveros af Cadiz har udtalt, at den sociale og industrielle udvikling i den britiske kronkoloni Gibraltar kan blive en ny kilde til rigdom for Spanien.

Spanien har længe krævet jurisdiktion over Gibraltar, som har været under engelsk styre siden 1704. I London vil der den 18. maj blive startet forhandlinger, som skal beskæftige sig med det vigtige strategiske punkts fremtid.

Der hersker nogen uklarhed om, hvor vidt borgerne i Gibraltar ønsker at forblive under England, eller de hellere ønsker »tilbagevenden« til Spanien. Levefoden i den engelske kronkoloni er betydeligt højere end i selve Spanien.

Den spanske regering vil sandsynligvis ikke modsætte sig, at England fortsat har baser på Gibraltar, da Spanien i forvejen gennem militært samarbejde med USA har noget i retning af et associeret forhold til det vestlige forsvarssamarbejde. Spansk deltagelse i selve NATO har der ikke kunnet være tale om. Dette har bl.a. Danmark, Norge og Belgien modsat sig, men det tyder heller ikke på, at Spanien selv på nuværende tidspunkt er interesseret.

Han fik koncilteksterne med hjem

REDAKTION:
JØRGEN HVIID OG
HELGE KRISTENSEN (ansvh.)

Redaktør for indenlandsstof:
Jens Oluf Lund
Redaktionssekretær: Elli Gambell

Redaktionskontor:
Bredgade 69, København K.
Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:
Katolsk Ugeblads Annonceekspedi-
tion, Hauchsvej 8, København V.,
telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro
589 65.

Abonnementsafdeling:
Katolsk Ugeblads Ekspedition ved A.
Prüser, Sankt Annæ Plads 28, Køben-
havn K., telefon (01) 15 95 28 (9-16,
lørdag 9-12), postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien
som i andre lande pr. kvartal kr.
11,00. I løssalg kr. 1,00.

Længere artikler til et bestemt num-
mer af bladet skal være redaktionen i
hænde senest 3 uger før det pågæl-
dende nummer udkommer, kortere
meddelelser senest 14 dage før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar
for uopfordret indsendte manuskrip-
ter.

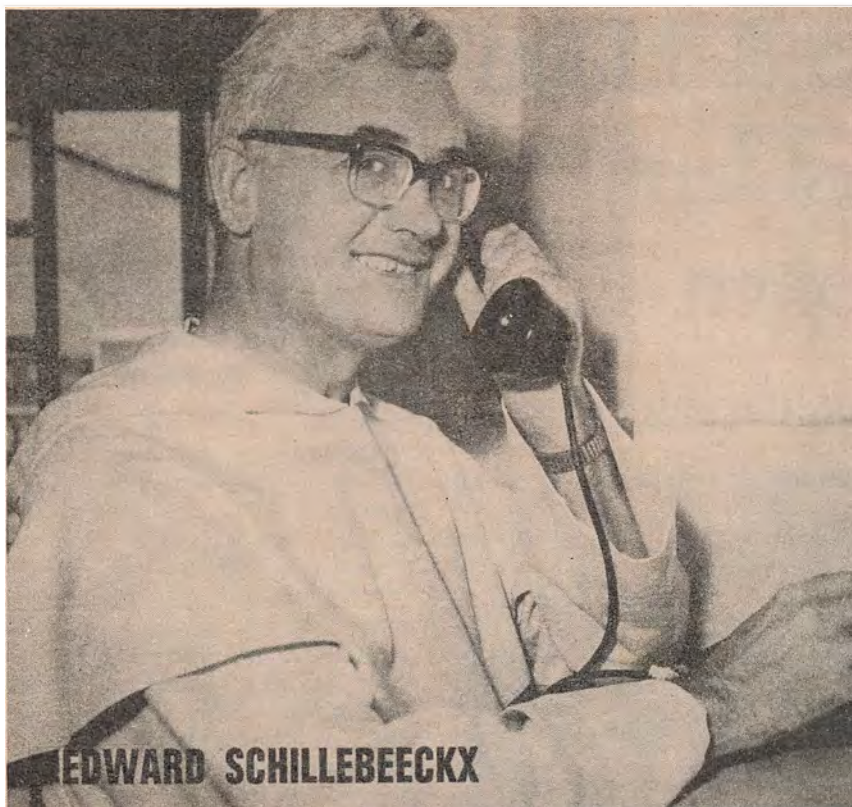
Blandt de gaver, som pave Paul gav Sovjetunionens udenrigsminister med hjem til Moskva efter den 25 minutter lange samtale i Vatikanet, var også *en russisk oversættelse af koncilets dekreter*. Denne lille detalje er i høj grad karakteristisk for hele begivenheden. Den giver nemlig det eneste perspektiv, der virkelig kan forklare denne usædvanlige audiens. Den må ses i koncilets lys. Allerede pave Johannes modtog ved koncilets begyndelse et prominent russisk besøg. Det var som bekendt den daværende russiske topleders svigersøn hr. Adzubei med frue. Det var et besøg helt i Johannes' stil med gaver til fruene og børnene: En menneskelig kontakt på tværs af alle ideologierne og på tværs af alt diplomati. Men det åbnede nye veje, som også klart kom til udtryk i rundskrivelsen Fred på Jorden: *Skelne* mellem en vildfarelse og den, som begår den, selv når det drejer sig om mennesker, som har falske ideer eller utilstrækkelige opfattelser på troens eller moralens område. *Skelne* mellem falske filosofiske teorier angående verdens og menneskets natur, oprindelse og mål på den ene side og historiske bevægelser, som har et økonomisk, socialt, kulturelt eller politisk formål, *selv om* disse bevægelser har deres oprindelse og endnu finder deres inspiration i disse teorier. (Fred på Jorden).

Pave Paul er med Gromyko-audiensen gået et skridt videre. Det var betegnende, at fru Gromyko ikke ledsagede sin mand under audiensen. Dette tydes af iagttagere som et tegn på, at der blev ført officielle forhandlinger, selvom audiensen i den diplomatiske protokol sorterede under »privatbesøg«. Ved en pressekonference efter audiensen betegnede Gromyko den som »en samtale mellem den katolske kirkes overhoved og mig i min egenskab af repræsentant for Sovjet-regeringen«. Fra Vatikanets side betegnede samtalen som en fortsættelse af pavens samtale med Gromyko under FN-besøget.

Hermed er vi fremme ved sagens kerne. Paul VI's FN-besøg var en eneste lang konkret iværksættelse af koncilets program, som det kommer til udtryk i konstitutionen om kirken i verden af i dag. Denne tekst var netop under behandling, da paven vendte hjem efter sin Aldrig mere Krig-tale. Han sagde dengang til de forsamlede biskopper: Nu har jeg på jeres vegne holdt denne tale om freden. Nu er det vor opgave at sætte realiteter bag. Det er disse realiteter, som paven sandsynligvis nu har drøftet med Gromyko. Disse realiteter hedder for eksempel Vietnam-krig, verdenssult og verdensrustningskapløb. Hvad det første angår har paven tidligere på året udtalt, at han var parat til alle initiativer »endog sådanne, der måtte gå ud over den sædvanlige diplomatiske protokol«. Hvad sulten og rustningskapløbet angår har kirken i konstitutionen om kirken i verden af i dag sagt så klare og kontante ord, at ingen kan være i tvivl om kirkens standpunkt.

Ud fra nervøsiteten for egen vestlig sikkerhed har man ofte glemt realiteterne blandt teksten, og at denne i lige høj grad retter sit tvæggede sværd mod begge parter i den kolde krig. I stedet for at prøve at svække disse udtalelser skulle man hellere i koncilets ånd prøve at forstå realiteterne bagved. Man må håbe, at denne verdens ansvarlige, som koncilet appellerer til, må omsætte disse ord i handling. Lad os ikke glemme, at denne tekst uden forskel henvender sig til alle mennesker af god vilje og ikke blot til katolikker. Derfor var det en god idé af paven at give Gromyko disse konciltekster med i flyvemaskinen hjem til Moskva. Koncilet taler til verden.

J.O.L.

*En af vor tids
bedste teologer er
blevet stillet
en række spørgsmål
om kirkens
liv efter koncilet:
Hvad betyder
demokrati i kirken?
Hvad er embedets
magi?
Og ordets magi?*

Skal de troende selv vælge deres biskop?

Skal de troende selv vælge deres biskop? Det var et emne, der lå til grund for en opsats i »Information« fornylig. Det københavnske middagsblad spurgte således nogle danske katolikker om deres syn på sagen, og senere kom biskop Martensen med en udtalelse. Dette og en række andre aktuelle spørgsmål fra det kristne trosliv efter det andet Vatikanconcil har også været på tapetet i det hollandske katolske ugeblad »De Nieuwe Linie«, som har interviewet ingen ringere end professor, dr. E. Schillebeeckx. Han er dominikaner, professor ved det katolske universitet i Nijmegen og regnes blandt vor tids bedste teologer på linje med Karl Rahner, Küng og andre. Under hele koncilet var han teologisk rådgiver for de hollandske biskopper.

Schillebeeckx blev bl.a. bedt om en kommentar til koncilteksten om økumeni. Han svarede:

– Koncilets dekret om økumeni er meget omfattende. Principielt skal de konkrete kontakter med de ortodokse og med protestanterne udvides mest muligt. I de bestemmelser (samlet i et »directorium«), der danner ret-

ningslinierne for tiden efter koncilet, og som endnu ikke er offentliggjort, hedder det endda, at romersk-katolske præster har lov til at tage del i fejringen af den ortodokse liturgi. Og liturgien er den vigtigste jordbund for troslivets udfoldelse – også på det økumeniske område. Her siger den katolske kirke klart farvel til monoopolet på, at kirkelighed og kristelighed kun findes inden for den katolske kirke.

– *Men er pavens stilling som kirkens primas ikke den store hindring for enhed både med protestanterne og de ortodokse? Er meningen ikke den, at de ikke-katolske kristne først skal underkaste sig og på ny give sig ind under pavens primat?*

– Jeg kan ikke betragte det, den hollandske professor Rogier siger, om at de kristnes enhed må bestå i, at de øvrige kristne igen indordner sig under pavens autoritet, som virkelig økumeni. Alt taget i betragtning er der ingen tvivl om, at det er det, der er det store problem. Men vi katolikker må lære at se med andre øjne på pavedømmet og opgave det kætteri, der hedder papalismen. Også de ikke-katolske kristne længes efter en

enhedsfaktor, men i evangelisk skikkelse. I koncildekretet om Guds åbenbaring siges det om kirken, at den er underkastet Skriften, og det samme gælder paven. Også embedet er nemlig undergivet Skriftens normative føring. Realiseres dette, vil også de øvrige kristne deri genkende opfyldelsen af deres egen inderste længsel. Her er altså ikke tale om en tilbagevenden for dem alene. Alle kirker må vende tilbage til en større troskab mod evangeliet. Økumeni betyder: at ALLE vender tilbage til evangeliets ånd og mening.

– *I dekretet om økumeni insisteres der på, at Skriften skal have en større plads i katolikkernes liv. Hvordan skal dette rent konkret opfattes?*

– Dette bør først og fremmest ske, ved at forkyndelsen får en anden form. Det er ikke meningen, at vi – som det var tilfældet med mange protestanter i gamle dage – skal kunne Bibelen udenad. Meningen er, at vi skal lære at leve ud fra evangeliet. Bibelkredse er ikke hvermands sag. Også her gælder det med hensyn til katekesen, at den bør være mere bibelsk orienteret. Protestanterne har holdt bedre fast ved dette arvegods,

Msgr. Bruno B. Heim hos præsident Kekkonen

Og Finlands ambassadør hos paven

Den nyudnævnte pronuntius i Finland, ærkebiskop Bruno B. Heim, afleverede fornylig sine akkreditiver hos Finlands præsident. Modtagelsen var den, der bliver en ambassadør til del, når han aflægger sit første besøg hos et stats-overhoved.

Ovennævnte billede er taget ved modtagelsen. Fra venstre ses Msgr. Heim, der fortsat virker som apostolisk delegat for det øvrige Norden, præsident Kekkonen og forsvarsminister Arvo Pentti, der repræsenterede udenrigsministeren.

Påskedag holdt den apostoliske pronuntius messe i Skt. Henrikskirken.

I Vatikanet modtog pave Paul VI Finlands – ligeledes nyudnævnte – ambassadør ved pavestolen, Otso Wartiovarra. Ved modtagelsen sagde paven bl.a.: »Vi har ikke noget direkte kendskab til Deres land, men dets mod, fredelige indstilling og nationalfølelse har i løbet af det halve århundredes uafhængighed vist sig stærk nok til at påkalde sig alles opmærksomhed og velvilje. Vi var i vor forgængers Pius XII's tjeneste, da Finland besluttede at etablere diplomatisk forbindelse med pavestolen, og vi har ikke glemt den glædelige overraskelse, det var for Vatikanet at præsidenten i et land, hvor den katolske kirke kun er i svagt mindretal, tager denne beslutning. Deres Excellence har hentydet til den interesse, som Finland har vist vore anstrengelser for fredens opretholdelse i verden. Hvad os selv angår, kan vi forsikre Deres Excellence, at vi betragter Deres lands fredelige indstilling med største sympati, hvilken også gælder Deres ønske om at praktisere en aktiv neutralitet.«

men de er nu ved at gøre sig lidt mere fri af Ordets magi, ligesom vi katolikker er ved at gøre os mere fri af embedets magi. Ordets magi trådte for eksempel tydeligt frem, da man i gamle dage sendte Bibelen til folk i junglen. Det var helt underordnet, om de kunne læse den, – men så var Bibelen der i hvert fald! Det er en form for fundamentalisme, som man nu er ved at få bugt med. Reformationen indeholder noget stort, fordi den ofte er trængt igennem til evangeliets kerne, mens vor kirke er fremtrådt i en temmelig verdslig skikkelse. Men også protestanterne har deres forskrifter og undertiden stivnede former. En protestantisk gæst ved koncilet i Rom sagde for nylig til mig: »Du kan tro, jeg ville være henrykt over at leve i sådan en åben kirke. Du kan ikke gøre dig noget begreb om, hvor streng den disciplin er, vi er underkastet.« Men navnlig vi katolikker her i vesten må skaffe os et bedre kendskab til protestanternes meget dybe religiøse nådegaver.

– Men hvordan forholdetr det sig nu med den økumeniske praksis? Kan man regelmæssigt gå i protestantisk kirke, for eksempel med det formål at lære bedre at forstå hinanden?

– Ifølge bestemmelserne i det før omtalte »Directorium« kan man ikke gøre det. Hvad de ortodokse angår, stiller sagen sig anderledes, idet det her siges, at en katolik opfylder sin søndagspligt ved at gå i den ortodokse kirke, hvis der er en grund til, at han gør det. En sådan udtalelse er med vilje undgået, hvor det drejer sig om protestanterne. Når man læser bestemmelserne, får man indtryk af, at man er lige så streng over for »reformationen«, som man er large over for de ortodokse. Men der er andre punkter, hvor der er mulighed for aktiv deltagelse, for eksempel ved begravelser, men begravelsen er jo heller ikke et sakramente. Herom siger nævnte bestemmelser, at en katolsk jordefæstelse eventuelt også kan foretages af en protestantisk præst.

– Kan jeg tage en protestant med i kirke, og har jeg pligt til at holde ham tilbage, hvis han vil gå til alters?

– De kan absolut tage en protestant med i kirke; og på Deres spørgsmål, om De skal holde ham tilbage, hvis han vil til alters, svarer jeg: nej! Han er døbt ligesom vi, og De kan ikke blande Dem i hans overbevisning.

– Har jeg lov til at tage del i den protestantiske nadver?

– Personlig ville jeg ikke gøre det, eftersom det netop er i nadveren, i eukaristien, at enheden realiseres. Hos de ortodokse er forholdet et andet, fordi den dybere forskel mellem deres kirke og vor ikke er så stor. Men alt dette kan man ikke på forhånd fastlægge i love og forskrifter. Med tiden vil nok en del »irenisme og profetisme« gøre sig gældende på det område, der kaldes »communicatio in sacris« – fællesskabet i modtagelsen af sakramenterne. Dette er allerede sket i forholdet til de ortodokse. For ti år siden ville det have været utænkeligt, at en udtalelse om, at en katolik kunne deltage i den ortodokse gudstjeneste, skulle være mulig. Hvorfor er den så blevet det nu? Fordi det har været praktiseret i årevis! Nemlig på de steder, hvor de romerske katolikker kun havde en ortodoks kirke til deres rådighed. Hvad disse forhold angår, opnås der hurtigere enighed med de ortodokse end med protestanterne, idet de ortodokse og katolikkerne har næsten den samme opfattelse af eukaristien. Men på den anden side er følelserne her meget stærkere end det dogmatiske. Måske går det alligevel hurtigere med protestanterne, eftersom både de og katolikkerne er vesterlandske i deres tankegang.

– HVIS Kirken først og fremmest betegnes som Guds folk, er der så mening i at bruge ordet demokrati? Man har indtryk af, at man helst undgår at benytte dette ord. Hvad mener De om begrebet demokrati i Kirken?

– For Kirken er der en bestemt mening i at bruge dette ord. Der er ingen tvivl om, at Gudsfolket har en særlig struktur, eftersom det ledes af hierarkiet og af paven. Denne struktur kan man ikke kalde teokratisk, monarkisk eller oligarkisk og heller ikke demokratisk i dette ords teknisk-politiske betydning. Men når ordet demokratisk angiver en bestemt livsholdning, en mentalitet, er det ikke længere en analogi, – så er det dets direkte og egentlige betydning, der er tale om. I teksten til skema 13 »Om Kirken og den moderne verden« har man undgået ordet »demokratisk«, men indholdet er der. Demokrati som en menneskelig dimension er en væsentlig faktor for Kirken.

– Denne menneskelige dimension må dog medføre, at menneskene også kan tale med. Ville det for eksempel ikke ud fra en demokratisk mentalitet være rigtigt, om de troende selv valgte deres biskop?

– Denne ide kan næppe realiseres i øjeblikket. Om det så vil ske i fremtiden er et andet spørgsmål. En stor ting er det, at dette koncil har frigjort en del principper. Endnu kan det måske se ud, som om det er tomme fraser, men virkningen skal nok indfinde sig. De udtalelser, der er fremkommet om Kirken, er af langt større betydning end den proklamation, hvormed Konstantin gjorde kristendommen til statsreligion.

– Men hvordan skal disse principper kunne gøre sig gældende? Man har en sand skræk for ordet »demokrati«! Teksten om religionsfriheden omtaler ikke engang friheden inden for Kirken. Nogle frygter en autoritetskrise ...

– Det er rigtigt nok, at det i den omtalte tekst kun drejer sig om religionsfriheden på det juridiske plan i det offentlige liv. Spørgsmålet om religionsfrihed inden for Kirken er bevidst udeladt. Samtidig med at jeg erkender det gode i den nuværende tekst, må jeg have lov at sige, at man jo først skulle have udarbejdet principperne. Der er behov for en udtalelse om den åndelige frihed inden for Kirken. Den franske teolog Laurentin har engang udtalt, at det bliver et emne for et tredje Vatikankoncil ...!

– Der er dem, der mener, at der i mellemtiden vil vokse en autoritetskrise frem. Hvad mener De om det?

– Hvad forstår man ved en autoritetskrise? Det behøver jo ikke at være det samme som en lydighedskrise. Der kan være tale om en autoritetskrise i den forstand, at autoriteten selv befinder sig i en krisetilstand. Jeg tror, at der er ved at ske en ændring i selve udøvelsen af autoriteten. Autoritet som magtanvendelse er forbi. For så vidt kan der være tale om en krise, men deri er der ikke noget forkert, – der er snarere tale om en renselsesproces. I en verden, der er kommet til skelsår og alder, er forholdet mellem autoritet og undersætter et andet end på enevældens tid.

– Mener De, at man kunne tale om en lydighedskrise?

– Nej, det mener jeg ikke, man kan. Både autoriteten og lydigheden må ses i et andet perspektiv takket være den kendsgerning, at menneskene er blevet myndige – en fortolkning, Kirken også lægger i udtrykket »Guds folk«. Lydighedsforholdet får form af en dialog. Man er begyndt at kritisere autoriteten, noget, man hidtil ikke har gjort. Men overalt, hvor autoriteten bygger på et demo-

kratisk grundlag, accepteres den meget lettere end under det gamle regime. Jeg indrømmer, at autoriteten i en overgangsperiode nu og da ikke accepteres som autoritet, men dette skyldes, at dens tilstedeværelse ikke mere fornemmes.

– Kommer en pavelig udtalelse, for eksempel en rundskrivelse, så ikke til at stå i et andet lys som følge af en sådan udvikling?

– En pavelig rundskrivelse er en handling udført af Kirkens almindelige læreembede ved paven. En sådan skrivelse er ikke ufejlbar. En rundskrivelse skal tages alvorligt, fordi den er en paves højtidelige stillingtagen. Men fordi handlingen ikke i sig selv er ufejlbar, kan den gøres til genstand for en kritisk vurdering af teologer og lærde. Man skal studere skrivelsen og forsøge at udvikle tanker i den ved hjælp af sine egne positive bidrag og perspektiver.

– Har man ikke alt for ofte set diskussion for åbent tæppe som en fare?

– Jo, det har man alt for ofte. Det er mere i overensstemmelse med Kirkens natur at træde åbent frem og tage konsekvenserne. Autoritet bliver først sand autoritet, hvis den er åben for kritik. Først i det øjeblik, hvor autoriteten forsøger at kvæle kritikken, er der virkelig tale om en autoritetskrise.

– Her har altså også pressen en opgave, nemlig at tale frit fra levere?

– Jeg vil hellere udtrykke det på den måde, at den skal være sandfærdig i sine udtalelser. Man har både ret og pligt til at kritisere, men kritikken skal formuleres på en sådan måde, at den bliver opfattet på den rigtige måde.

– Kan De nærmere beskrive, hvordan De mener, man bør udtrykke sig?

– Det gavner ofte sagen mere, hvis man ikke skarpt modsiger en udtalelse. I visse tilfælde virker det bedre, hvis man slet ikke reagerer, men roligt fremsætter og gør rede for sin egen positive mening.

Til enlig dame, sidst i 60'erne, søger jeg en rummelig 3 vær. lejlighed, Kbh., Frb. eller foran på Amager (gerne kakkelovn). Fortvivlede boligforhold nedbryder helt hendes nerver. Jeg appellerer til gode katolikkers hjælp – det haster. Tlf. 35 80 06.

POLEN I TUSIN

Et land, der har gennemgået lidelser, vi knapt forestille os. Et folk, der i fortiden som i dag deres biskopper. En nation, der trods ateistisk propaganda er 96°/_o katolsk — aktivt katolsk

Et af de ord, man hyppigst knytter til polsk katolicisme, og som udtales i en ret hoverende og nedladende tone, er betegnelsen: Nationalisme. Måske er denne betegnelse ingenlunde noget negativt, men derimod nøglen til en holdning, der ikke fik staten til at være den store afgud, men placerede den og Guds menighed som to samhørende kræfter i det polske folk. Der er ganske vist i historiens forløb adskillige konflikter, men i det store og hele — efter tusind års forløb — består i dag et kristent folk, hvor 96 pct. er katolikker og det er ikke blot af navn, men fremfor nogetsteds i verden af gavn. Om hvilket andet folk kan i dag siges: 1945 blev konkordatet med Rom ensidigt brudt, kirkens frihed mere og mere indskrænket, katolske skoler og ungdomsforeninger undertrykt og udslettet, enhver indflydelse på presse og radio frataget, en massiv ateistisk propaganda gennemført, uden at troskaben mod Guds kirke på nogen måde blev påvirket. Folket stod bag sine biskopper — også da kardinal Stefan Wyszynski den 26. september 1953 blev arresteret af de statslige myndigheder. Gudstjenesterne besøges af et antal troende, som intet andetsteds i verden, modtagelsen af de hellige sakramenter stiger gradvis, der er tilstrækkelige præstekald både til landet selv og til missionerne; det kristne liv leves i Polen i dag. Polen har grund til at fejre mindet om dåben for 1000 år siden.

Rom blev ikke bygget på én dag, det polske folks omvendelse tog tid. Der er vel spor, der fører tilbage til østlandenes apostel Methodius (død 885). Der var kristne nord for Karpaterne allerede før år 900. Et af de første gudshuse i området omkring Krakau, Polens ældste by, kan føres tilbage til år 950; det er en rundkirke som minder om St. Veitskirken i Prag. Fra Prag over Krakau vandrer benediktinermunke til Kiew. Men først få år efter samler hertug Mieszko I de slaviske folkestammer mellem Martha og Weichsel til et folk, »rigt på korn, kød, honning og fisk«. År 965 gifter hertugen sig med en datter af Böhmerkongen og mange undrer sig over, at denne dybt fromme kvinde vil ægte en hedning; men hendes holdning er karakteristisk for denne slægt, af hvis sønner og døtre adskillige havde viet deres liv til Guds

tjeneste. Hun ser sin opgave i udbredelsen af Guds rige og regner med at kunne vinde Polens grundlægger for Kristus. Der går da heller ikke mange måneder efter brylluppet, før Mieszko har gjort det afgørende skridt i fuld overbevisning om den kristne religions sandhed og den kristne kulturs enorme rigdomme. Hertugens soldater følger uden tøven deres herre og lader sig døbe. Der synes ikke at være spor af nogen kamp, men tværtimod en samling om kristendommens budskab i de ledende kredse i det unge polske folk. Rom reagerer hurtigt, og allerede 968 er der oprettet et bispesæde i Poznan. 972 bliver afgørende derved, at hertug Mieszko lægger sit land ind under pavestolens beskyttelse ved symbolsk at fremsende en af sin 7-årige søn, Boleslavs, lokker. Fra nu af brydes aldrig det snævre og hjertelige forhold mellem pavestolen og Polen.

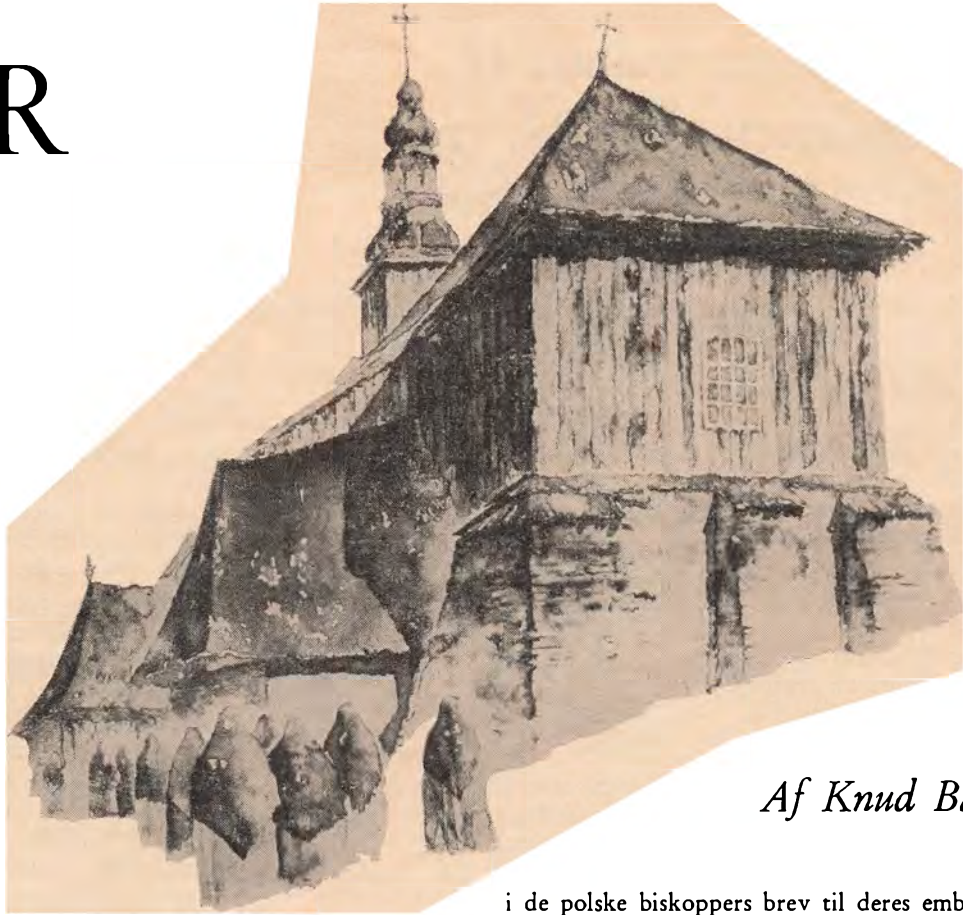
Ingen kan i dag forestille sig, hvad tidligere århundreders snævre samarbejde mellem kirke og stat kan betyde. I Polens tusindårige historie var denne sammenkædning større end i nogen anden stat. Politiske og åndelig udvikling sker hånd i hånd; selv i dag, hvor stat og kirke er adskilt, og troen er udsat for hård forfølgelse, bliver statspolitiske interesser, som er af livsvigtig betydning for det polske folk, understøttet af kirken uden noget forbehold.

I det 19. århundrede, hvor der ikke eksisterede nogen polsk stat, var kirken bindeleddet for den nation, som var delt mellem tre forskellige stater. At Polen atter blev samlet, kan det for en stor del takke kirken for. Dette er lidt af baggrunden for den så forsmædede nationalisme.

Fyrretyve år efter Mieszkos dåb bliver Boleslav kronet til Polens første konge, og stor er den kristne indflydelse, som nu gør sig gældende, og de fredsbestræbelser, som udfolder sig ved den hellige Adalberts grav; det drejer sig om to kristne nabostaters forhold til hinanden, og det kendetegner, hvad kristne fyrster kan nå frem til i samarbejde og gensidig respekt. Og selv om dette tøjvæjr ikke varede længe, er det dog, som om man skimter visse linier helt op til bestræbelser i vore dage for forsoning og kristen tilgivelse som grundlag for ægte fred.

ID ÅR

kan
står bag

Af Knud Ballin

Naboen mod vest – den tyske kejser Otto I's rige nåede til Elben, og hertug Mieszkos land til den nu så omstridte grænse, Oder-Neisse. Grænsestridigheder udeblev ikke, og enden på legen blev, at den tyske kejser med militær magt gennemtvang at han blev anerkendt som landsherre over Polen. At ryste dette herredømme af sig, kampen for statslig og kirkelig uafhængighed, bliver så gennem de mange århundreder hovedmålet for al polsk politik. Svære lidelser skabtes fra nabostaterne, perioder af skiftende krigsheld, samarbejde med vestlige lande mod tyskernes fremmarch og Polens deling mellem store nationer har påført dette folk lidelser, som vel kun kan sammenlignes med det jødiske folks lidelser gennem århundreder.

Vi iler helt frem til vor tid og ser det delte Polen, hvor nabostaterne med brutale love og umenneskelige forhold søger at undertrykke det polske folk og fratage det en hvilken som helst hjemstavnsret. Og tager vi så de sidste lidelser med – Hitlertidens myrderier af 6 millioner polakker, deriblandt 18 pct. af præsteskabet – forstår man hele baggrunden for den uforsonlige mistro, som har præget det polske folk op til vore dage.

I dag spørger man, om Polen overhovedet har opdaget, at der har været et kirkemøde i Rom, om den reformation i rammerne, som har optaget de vestlige lande, overhovedet er nået ind i den polske kirke. Tilsyneladende er der intet sket. Selv de enkleste reformer i gudstjenestelivet, som vi lægger så stor vægt på og mener kan have en så afgørende betydning for mennesket af i dag, er ikke gennemført. Men måske har verden fået noget andet at vide af dette folk, som er badet i blod gennem nabofolkets had og forfølgelser, en lære, som lå en Johannes XXIII mere på sinde end enhver nok så ædelt gennemtænkt liturgisk reform, nemlig den oprigtige vilje til fred og til forsoning. Hvad man så end mener om klogskaben

i de polske biskoppers brev til deres embedsbrødre i andre lande, må det indrømmes, at vi alle står beskæmmede i respekt over for dette hårdt prøvede folks vilje til at række hånden ud, vilje til forsoning, til dialog med ikke-kristne, ja endog med fjendtlige naboer fra i går.

Tusindårsfesten vil ikke blive en »manifestation imod statens fester for Polens grundlæggelse,« siger kardinal Wyszynski, »der er ingen offentlig parade, der er ingen publikationer, ingen mindebilleder, al den slags er frataget os, men vi knæler ned med vore brødre i øst og i vest og beder. Det kan vi gøre, og det gør vi gerne. Og mange vil sammen med os takke Gud for dåbens nåde.« 30 millioner polakker i Polen og 10 millioner polakker, spredt ud over verden langt borte fra fædrelandet vil bede Gud om at måtte være med til at løse den opgave, der er givet dem i det store verdensbroderskab. Under Tridentinerkoncilet sad en polsk kardinal i præsidiat, under det andet Vatikankoncil sad der atter en polsk kardinal i præsidiat. Begge har kendt deres ansvar, og begge vendte hjem til deres land for at være med i reform og fornyelse. Sporene synes at kunne mærkes i den ånd, som præger de polske biskoppers holdning og i virkeliggørelsen af koncilets og de sidste pavers vilje til fred i verden.

Ti år er gået, siden man begyndte at forberede sig til tusindårsfesten. Pave Paul giver udtryk for sin forståelse af denne begivenhed i et brev, som fremsendtes den 17. december til festen i Rom som tak for de tusind års kristendom i Polen:

»Man behøver blot at kaste et blik på annalerne i jeres historie for at konstatere den troskab mod Gud, kirken og pavestolen, som er blevet en væsensbestanddel i jeres liv og en hellig arv, som jeres fædre har betroet jer. Vanskeligheder og farer, som har hvilet på jeres skuldre, har styrket dette forhold. Polen har ret til at smykke sig med titlen »Kristenhedens bolværk«. I de dage, hvor en-

Den store valfart til Aasebakken den 22. maj

Komiteen meddeler sit program ■ Program
for Valfarten til Øm side 15

Valfarten afholdes uanset vejret; det har jo vist sig, at valfarten også i dårligt vejr kan være en glæde og oplevelse – på mange måder større, fordi strabadserne er større.

Da dårligt vejr alligevel afholder mange – især ældre og svagelige – fra at deltage, vil komiteen meget inderligt bede alle deltagere og ikke-deltagere om en særlig forbøn for valfartens motto, som i år er »Kristus, Vor Hovedhjørneste«.

I øvrigt håber komiteen på hjælp til at transportere ældre og svagelige helt eller delvis til Aasebakken (f.eks. til »Bethlehem«, der ligger midtvejs) men man beder de pågældende selv melde sig i god tid til undertegnede.

Samtidig gøres opmærksom på, at ingen motorkøretøjer må køre ind på valfartsområdet, altså inden for klosterporten, da dette blokerer valfarten. Et særligt arrangement vil blive gennemført for de vogne, der bringer syge til klosteret. Vognene kører frem til indkørselen, hvor de syge sættes af, og vognene kører straks væk efter afsætningen.

Valfarten udgår fra Holte Station præcis kl. 8.30. Det sidste tog, der passer hertil, er »S«-toget, linie »B«,

som afgår fra Københavns hovedbanegård, perron 5, kl. 7.50.

Sidste bus (linie 184) fra Hans Knudsens Plads kl. 7.40.

Fra Lyngby Station kl. 7.56. Ankomst Holte station kl. 8.12.

På Holte stationsplads stilles op straks efter ankomsten og efter sogne. Skilte med sognenes navne angiver, hvor man skal stille op, ikke tilmeldte sogne stiller op under »udenbys«. Valfartssangbogen kan købes på stationspladsen.

Bagage kan for kr. 1,00 pr. stk. bringes fra Holte station til Aasebakken. HUSK at få kvittering.

Såfremt man ønsker at tilslutte sig valfarten midtvejs (ved Bethlehem), kan dette nås med linie 184 fra Hans Knudsens Plads kl. 8.40. Ankomst til Bethlehem kl. 9.20.

Valfarten ankommer til Aasebakken mellem kl. 10.30 og 10.50. Ved klosterporten tælles kommunikanter – HUSK – at række hånden op, såfremt De ønsker at kommunikere.

Højmassen, der synges og reciteres på dansk, begynder straks efter sidste gruppes ankomst. Prædikant er biskop Hans L. Martensen. Alle bedes

modtage kommunionen stående.

Stole kan lejes på Aasebakken for kr. 1,50 pr. stk.

Efter messen kan der til den medbragte frokost købes sodavand, lyst øl, is. m.m.

Kl. 14.30 finder den afsluttende andagt sted med sakramental velsignelse. Vi beder alle deltage i denne andagt og i god tid indfinde sig på plænen, hvor messen fandt sted. Efter andagten bæres Mariastatuen tilbage til klosteret kun ledsaget af præster og ministranter.

Busforbindelsen Aasebakken–Holte station er nedlagt. Birkerød Bus Compagni vil forsøge at gennemføre busforbindelsen til Birkerød station i lighed med sidste år.

Komiteen gør opmærksom på, at transportable radioer IKKE må benyttes på Aasebakkens grund.

Endvidere gør vi opmærksom på, at ALT SALG (også lotteri) er forbudt på Aasebakkens grund.

Når biskoppen celebrerer messerne i forbindelse med valfarterne henholdsvis til Aasebakken og til Øm, er det hans ønske på denne måde at sige Gud tak for konciliet samt at bede om, at konciliet må sætte frugt i Kirken. Pilgrimmene opfordres til at slutte sig til dette formål.

På glædeligt gensyn

Aage Meyer
formand

Reverdidlgade 4, 2. V.

Telefon Minerva 8988 lokal 45,
mellem kl. 8.00 og kl. 16.00.

heden i den katolske tro så smerteligt blev brudt i nogle af Europas lande, har den ubeskåret kunnet bevares i jeres land. Også helt op til vore dage er den blevet bevaret i farens stund. Og det skal heller ikke glemmes, at det fremfor alt var kirken, som opretholdt idealerne og levendegjorde dem, når de onde tider, som vi ikke uden smerte erindrer, bragte jeres nation i fare.

Den 3. maj vil I synges jeres Te Deum i taknemlighed foran billedet af Vor Frue af Chestochowa, og I vil forny jeres indvielse til hende. Vær forvissede om, at vi forener os med jer i denne handling i bøn til Gud, for at jeres hjem må blive forvandlet til hellighedens tempel, hvor Guds lov æres og agtes, at jeres familier må velsignes med talrige præste- og ordenskald, at jeres sind må styrkes for at overvinde al modstand og gøre jer egnede til altid at bekende jeres tro og leve i overensstemmelse med Guds bud, at de tvivlende må styrkes og de lidende trøstes, at de, som udøver præstelig gerning i jeres land, må arbejde til Guds ære og sjælenes frelse og give jer alle fred og udholdenhed.«

Mon ikke danske katolikker, hvoraf så mange har rod i dette folk, vil slutte sig til pave Pauls ord.

Knud Ballin

◆ Valfartsstedet Chestochowa, Polens nationalhelligdom.

SKRIFTBETRAGTNING

4. søndag efter påske.

Prisgivet storm og vejr?

Denne søndags evangelium er – som på flere af disse søndage – taget fra Jesu afskedstaler ved den sidste nadver. Mange kristne tænker udelukkende på indstiftelsen af nadverens hellige Sakramente, når der er tale om Jesu sidste samvær med apostlene aftenen før sin død. Dette synes berettiget, når man kun læser de tre første evangelister; men mystikeren Johannes, Jesu guddomsherligheds evangelist, der har optegnet de taler, Jesus holdt denne aften, fører os ind i en hel verden af mysterier: Det er, som om Jesus lader os få et indblik i sit livs og sin døds mening, i sit forhold til den himmelske Fader og til Helligånden, i vort kristne livs og i Kirkens mysterium. Det er også derfor, vi læser disse tekster netop på den tid af kirkeåret, som minder os om Jesu forherligelse i opstandelse og himmelfart og om Kirkens grundlæggelse ved Helligåndens komme på pinsefesten.

Afsnittets situation er denne: Jesus har flere gange omtalt sin bortgang; han skjuler ikke for dem, at de vil møde forfølgelse og had, ja, »den tid skal komme, da enhver, som slår jer ihjel, skal mene, at han derved dyrker Gud«. Det er dystre udsigter; vi forstår, at disciplene, som i forvejen er opskræmte ved forudsigelsen om forræderiet, er grebet af angst og forvirring. De tør ikke spørge om, hvor Jesus skal gå hen; men de føler en udtalt vished om, at Jesus taler om sin bortgang i døden.

»Fordi jeg har talt dette til jer, har sorgen fyldt jeres hjerte,« og Jesus belærer dem om, at det er gavnligt for dem, at han går bort. Havde de været klar over, at han går hjem til Faderen, der vil tage imod ham, at han vil gå ind til sin herlighed for at modtage sit fuldendte forløserværks frugt, så ville de ikke give sig hen til denne vilde smertefulde sorg, men forstå, at det *skal* være således, at

han vil være dem nærmere end nu, når »talsmanden«, Helligånden, kommer til dem for at virke i dem og gennem dem. Helligånden vil holde dom over den gudfremmede verden og indføre dem selv i al sandhed, også den, de på nærværende tidspunkt endnu ikke forstår.

Hidtil havde disciplene kun kendt Kristus »i kødet«; de havde hørt ham med deres øren, set ham med deres egne øjne, kunnet føle på ham med deres hænder (jfr. 1. Joh. 1,1); man fornemmer endnu i Johannes' brev, hvordan hans hjerte bæver ved tanken om, at han har fået lov til at være ham nær i et dybt og ægte menneskeligt venskab, og det var godt, at han og hans kammerater i apostlembudet havde oplevet »livet« så håndgribeligt, fordi det blev deres opgave at gå ud i al verden og forkynde det, »det evige liv, som var hos Faderen og blev åbenbaret for dem«. Men dengang havde Jesu bud-

**HUSK AT FORNY
DERES ABONNEMENT**

P. Juul & Co. A/S

Bygmestre

Bistrupvej 93
Birkerød Tlf. 81 06 72
Alt bygningsarbejde samt
reparationer udføres

Murermester- og entreprenørforr.

M. Thomsen Støtt & Søn
Kong Christians Allé 6, Aalborg
Telefon 3 42 33 og 3 43 37

Roskilde

Firma Hans Møller

vi Ib Møller

Sct. Olsgade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77

*Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand
Sanitet - Centralvarme og oliefyr*

*Skolebøger - Skolerekvisitter -
Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Foto i stort udvalg*

Roskilde Boghandel

Sct. Olsgade 24 - Tlf. 35 31 31

Ejegod Jørgensen

Slagtermester

Kød - Flæsk - Pålæg
Sct. Olsgade 13, Roskilde
Telf. 35 01 57

Malerfirmaet

Edvard A. Petersen

Kornerupsvænge 5 - Roskilde
Telefon 35 16 94

C. J. Gerlachs eff.

Hersegade 9, Roskilde
Tlf. 35 27 77

Aut. leverandør af kirkevine

Fiskehuset PARCEL

Griffenfeldsgade 45,
København N.
Telefon Nora 4755.

Esbjerg

Malerfirma

Holger Jørgensen

Morsøgade 9
Esbjerg
Telefon 2 38 51

Interessentselskabet

Nis Petersen

Tømrer- og Snedkerforretning
Danmarksgade 12
Esbjerg
Telefon 2 84 48

H. Johansen

Murermester

Kronprinsensgade 57
Esbjerg
Telefon 2 15 45

K. Højland

Aut. vand- og gasmester

Kronprinsensgade 82, Esbjerg
Telefon 2 67 08

Viggo Christensen

Urmager, optiker, guldsmed

Telefon 2 08 29
Kongensgade 64, Esbjerg

L. Basse

Kaffe - vin - konserver

Hj. af Nørreg. og Jyllandsg.
Esbjerg
Telefon 2 05 76

Vestjydsk Rør-

& Sanitetslager A/S

Kirkegade 6, Esbjerg
Telefon 051 2 13 11

R. Schulik

Slagterforretning

Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 2 02 14

Helsingør

Tømrermester

Ejnar J. Nielsen

Frejasgade 20. Tlf. 21 03 11
Værksted og plads, Nygade 2
Helsingør. Tlf. 21 00 81

Georg Poulsen & Søn

Blikkenslagermestre

Sct. Annagade 19
Helsingør. Telf. 21 01 64

Kolding

P. Jeppesen & Søn

Murermestre

Zahnsgade 4, Kolding
Telefon 2 06 93

Barkholt boghandel

Bogladen med de mange bøger
Telefon: 2 15 33
Kolding

H. Overbeck

Ingeniørfirma

Havnepladsen, Kolding
Telefon 2 35 55

J. Krenk

Ingeniørfirma

Varme - Sanitet
Kolding. Tlf. 2 33 44

Brdr. Andersen

Tømrermestre

V. Kjørbosvej 1, Kolding
Telefon 2 02 81

Kolding Andelsmejeri

Haderslevvej 5, Kolding
2 01 55

Peter From

Kolonialhandler

Domhusgade 27, Kolding
Telefon 2 32 10

Slagteriudsalget

Haderslevvej 7, Tlf. 2 33 77
Kolding

*1. kl. okse-, kalve- og svinekød,
konserver*

Send Deres manuskript
i god tid.

skab om sin bortgang virket som et chok for dem; først da pinsestormen, som en ufattelig og dog uendelig virkelig oplevelse var faret ned over dem og havde forvandlet disse såre kødelige mennesker til Åndens mænd og forkyndere af Åndens kraft og sandhed, forstod de, at Jesus havde haft ret, da han sagde til dem i nadversalen: »Det er gavnligt for jer, at jeg går bort. Thi hvis jeg ikke går bort, kommer talsmanden ikke til jer; men når jeg går herfra, så vil jeg sende ham til jer.« Nu forstod de, at Åndens tidsalder var begyndt, da Jesus opgav sit menneskelige liv i dødens fuldendelse og »overgav« sin Ånd til verden netop i det øjeblik, da han selv forlod den – tilsyneladende slået og besejret af »denne verdens fyrste«.

Det er en betagende tanke, at Åndens og nådens liv i Kirken har sit udspring i den kilde, der åbnedes i Jesu Hjerter i hans herliggørelse, d.v.s. hans døds, hans bortgangs, time.

Tanken er ikke ny; den findes allerede udtrykt i Jesu store selvåbenbaring på løvhyttefesten (Joh. 7, 37–39): »På løvhyttefestens store (syvende) højtidssdag stod Jesus frem, råbte og sagde: Om nogen tørster, så lad ham komme til mig; og drikke, hvem der tror på mig! Skriften har jo sagt: Strømme af levende vand skal rinde fra hans indre! Det sagde han om den Ånd, som de, der tror på ham, engang skulle få; thi Ånden var endnu ikke (kommet), fordi Jesus endnu ikke var herliggjort.« Sådan læser de ældste skriftfortolkere teksten hos Johannes, den tekst, der med rette betegnes som Det Nye Testaments ældste »Jesu Hjerter«-tekst. »Vand« er, i overensstemmelse med profeternes sprog (jfr. Es. 12,3; 44,3 f.; Jer. 2,13; Joel 3,1–5; Zak. 12,10; 13,1) et symbol på Helligånden som indbegrebet af alle de frelsens goder, Jesus ville uddele i kraft af sin korsdød (jfr. Ap. Gern. 2,33). Dette forstod de opskræmte apostle i nadversalen ikke endnu; men snart ville Åndens bølge rive dem bort fra alle de Messiasdrømme, de havde bygget på den mand, for hvis skyld de havde forladt deres hus og hjem og deres både ved søen, og skylle dem i land på fjerne strande, belæsset med det store nye og glade budskab, som Helligånden nu havde givet dem forståelsen af.

Også vi kristne kan endnu føle os forladte og prisgivne, som apostlene følte sig prisgivet storm og vejr, da

Herren talte om sin bortgang. Da vil Herren også sige til os: Hvorfor fylder sorgen jeres hjerte. Jeg har sendt jer Sandhedsånden, talsmanden, der lærer jer al sandhed og vil føre jeres tro til sejr! – Så lad os da ikke hengive os til frygt og en falsk usikkerhedsfølelse, når vi oplever, at en ny Åndens bølge går hen over vor verden og vor tid, selv om den vælter de tårne, hvori vi havde forskanset os, og skyller vore egne små private fromme urtehave bort, hvori vi dyrkede vor religions yndlingsblomster, og når Åndens levendegørende vande bereder Herrens mark til hans ny plantning, som skal overleve vor tid, der er ved at forgå, og vokse ind i fremtiden, i den fremtid, vi ser hen til med et væld af bange spørgsmål i vort hjerte, men som vi ganske roligt kan overlade til Åndens planlægning. Han, Guds parakletadvokat, vil overbevise os og verden om synden i al vor vantro skepsis, han vil vise os, at det er Jesus Kristus, der vil få ret i denne verdens løgn og virvar, og at han vil sige dommens sidste ord over ham, der siden verdens begyndelse har villet være denne verdens selvbestaltede fyrste.

»Sandelig, sandelig«, lyder Herrens ord, »jeg siger jer: I skal græde og klage, mens verden glæder sig; I skal sørge, men jeres sorg skal vendes til glæde!«

J. Coenen S.J.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG den 8.: 4. søndag efter påske (s. 587, hvid).

MANDAG den 9.: Gregor af Nazianz (s. 908, hvid), biskop, bekender, kirkelærer.

TIRSDAG den 10.: Antonius (s. 908, hvid), biskop, bekender. Erindring om Gordian og Epimachus (s. 908), martyrer.

ONSDAG den 11.: Filip og Jakob (s. 894, rød), apostle.

TORSdag den 12.: Nereus, Achilleus, Domitilla, jomfru, og Pankratius (s. 909, rød), martyrer.

FREDAG den 13.: Robert Bellarmin (hvid), biskop, bekender, kirkelærer.

LØRDAG den 14.: Gudsmoderen (s. [89], hvid). Erindring om Bonifatius (s. 911), martyr. – Eller: Bonifatius (s. 911, rød), martyr. Erindring om Gudsmoderen (s. [89]).

SØNDAG den 15.: 5. søndag efter påske (s. 590, hvid).

Nordisk katolsk arbejderstævne

Fra onsdag den 18. maj til søndag den 22. maj afholdes i Røgle Kloster i Skåne et nordisk katolsk arbejderstævne. Arrangørerne er Skandinaviske Unionen för Katolska Arbetare. Den danske delegation bliver ledet af formanden for Unge Katolske Arbejdere Knud Johnsen og formanden for Katolsk Arbejderaktion i Danmark George Bune Andersen. Desuden deltager pater Martin Drouzy.

Af programmet kan nævnes en redegørelse for UKAs situation i de nordiske lande. Her indleder Claude Duquesnois, Nils R. Brand og George Bune Andersen. Det bliver om torsdagen (Kristi Himmelfarts Dag).

Om fredagen bliver der en rapport om UKAs verdensmøde i Bangkok. Her vil problemet om de nordiske foreningers samarbejde med UKA-International blive taget op. Indleder bliver Europasekretæren Maria Claes. Man vil desuden specielt behandle det nordiske samarbejde på UKA-plan.

Om lørdagen taler pater Drouzy om kirken og arbejderverdenen. Der bliver desuden en økumenisk debat om Evangeliet og arbejderverdenen med deltagere fra den svenske kirke, Det svenske Missionsforbund og Det svenske Baptistsamfund.

Stævnet slutter om søndagen med højmesse i klosterets kapel og et besøg i Lund.

Fredsappel til Johnson

De to bevægelser: *Témoignage Chrétien* og *Mouvement Christianisme Social* har iværksat en appel til Præsident Johnson, ved hvilken de under henvisning til »Pacem in terris«, til Paul VI's henvendelse til UNO og til det økumeniske kirkeråd i Genèves appel i februar 1966 »henvender sig til den amerikanske præsident i sin egenskab af kristen og beder ham om at bruge sin hele indflydelse til at begunstige en tilbagevenden til fred, i særdeleshed ved tilvejebringelse af en dialog mellem de væbnede modstandere«.

Blandt de første underskrivere kan bl.a. anføres: journalisten Marcelle Auclair, professor Francois Biodeleat, o.p., professor Bruno Carra de Vaux, o.p. pater Congar o.p., pater Lelong, o.p. pater Liegé, o.p., Gabriel Marcel, pastor Ducros (reformert), professor Casalis (protestant), o.m.a.

Om en lignende henvendelse til Nordvietnams præsident Ho Chi Minh er der ikke blevet anført noget.

MJB.

Hele landet
taler om
Katolsk Ugeblad

D. Plate Petersen

Malermester
Tlf. Fasan 2718

Ernst Grell & Co.

aut. elektroinstallatører
Smallegade 4, København F.
Tlf. Godthåb 2638 - 2678

P. A. Nielsen & Co.

Skindergade 28, København K.
Tlf. C. 828
Udlejning af service, borde
og stole
Alt til festen.
Lev. til katolske institutioner.

Mogens Larsen

El. Installatør
Ramsherred 31
Aabenraa
Tlf. 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

Glarvester

POUL V. JOOST
Slotsgade 7, København N
Nora 7977
Stort udvalg i
fotografirammer

Brødr. Zøllner

Nørrebrogade 174
København N.
Telefon Taga 50
Kød og flæsk

Bistrup Olie & Kul

Vasevej 70
Birkerød. Tlf. 81 35 70
Alt i brændselsolier

Alt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. elektroinstallatør
Hvidovrevej 275
Tlf. 78 15 23

Ove Juel-Christensen

Tria *6408
Kaffe og kolonial en gros

Banegårdens Restaurant

v/ Fritz Kapper

Odense H.

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 160.
Tlf. 55 57 80.

ERIK ANDERSEN

VALBY 910

Sandhusvej 19, Valby

PAPIR
TRYKSAGER
KONTORARTIKLER
PLASTIC

**MARIUS
MP
PETERSEN**

Ringsted isenkramhandel

Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

Benzon's
Begravelsespremiering

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01

Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

BRDR. MEYER

Blikkenslogermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

BAT-KON ¹/_s

SPECIAL VÆRKTØJ & MASKINER

H. C. ANDERSENS BOULEVARD 42
KØBENHAVN V.
TLF. (01) 11 18 18 - 19 - 20

Karl A. Hansen

Murermester
Bjergstedvej 10, Brønshøj
Tlf. Bella 2521

Reserveret

BEKENDTSKAB SØGES

(evt. ægteskab) af studerende med
ung pige, 20-26 år. Gerne sam-
funds- og socialt interesseret, tole-
rant og uhøjtidelig.
Billet mrk. M. 6 til bladets annon-
ceekspektion, Hauchsvej 8, Kø-
benhavn V.

KFK

Aktieselskab
KØBENHAVNS
BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegaards Tværvvej 13,
Charlottenlund.
Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører
Studiestræde 15, København
Minerva 6761
Kontortid 9—16 - Lørdag lukket

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon 121, 205

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

SANGERE TIL ÅSEBAKKE- VALFARTEN

Der er brug for nogle mandlige sangere til messen og andagten på Aasebakken. Tilbud om hjælp sker til organist Erling Rasmussen, tlf. TA 2581.

SKT. ANSGARS KIRKE

På Kristi Himmelfartsdag den 19. maj synges der kl. 10 *latinsk* højmesse.

FASTEKAMPAGNEN 1966

Da bladet på grund af St. Bededag må udkomme tidligere end normalt, udskydes listen over bidragydere til næste uge.

Ikke madpakke, men maj-andagt

Katolske Menighedsplejer flytter repræsentantskabsmødet

På grund af indtrufne omstændigheder ser forretningsudvalget sig desværre nødsaget til at ændre datoen for repræsentantskabsmødet. I stedet for søndag den 1. maj i Ordrup, vil repræsentantskabsmødet blive afholdt i bibliotekssalen, Bredgade 67, 1., *mandag den 23. maj kl. 19.45*, hvor-til man herved indkaldes.

Dagsorden ifølge lovene:

1. Valg af dirigent.
2. Valg af protokolfører.
3. Aflæggelse af beretning for det forløbne regnskabsår ved forretningsudvalgets formand.
4. Forelæggelse af årsregnskabet, påtegnet af statsautoriseret revisor, til godkendelse.
5. Forelæggelse af budget.
6. Valg af medlemmer og suppleanter til forretningsudvalget.
7. Valg af statsautoriseret revisor.
8. Eventuelt.

Forretningsudvalget vil være vært ved et beskedent traktement.

Desværre er ændringen vedtaget for sent til, at vi kunne trække notitsen i Katolsk Ugeblad tilbage.

Tilmeldelse kan ske på tlf. Palæ 2323 fra kl. 10-13, lørdag undtaget.

På forretningsudvalgets vegne

Poul Høyer.

P.S. De indbydes til majandagt i Sct. Ansgars Kirke kl. 19.00.

Valfart til Vor Frue af Øm

Søndag den 15. maj 1966

Valfarts-tema og messens intention som Åsebakke-valfarten.

Valfartsvandringen varer ca. 1 time, og senest kl. 10.45 samles vi alle på pladsen over for kirken.

Kl. 10.45 begynder den fælles procession til kirkepladsen.

Kl. 11.00 fejrer vi messen sammen med vor biskop, der også vil prædike for os. Fra messens slutning til kl. 14 er der udstilling af det allerhelligste i kirken.

Middagspausen varer fra klokken 12-14 og vi beder alle valfartsdeltagerne undlade at opholde sig på kirkepladsen i dette tidsrum.

Kl. 14 er der som sædvanlig et foredrag inden eftermiddagsgudstjenesten. Vi forsøger at få pastor Knud Ballin til at fortælle os om det samarbejde, som foregår kirkerne imellem – på det karitative og sociale område.

Alle deltagere bedes købe et valfartsmærke for dermed at hjælpe med til at bære udgifterne.

På gensyn i Øm søndag den 15. maj.

Øm-valfarts-komiteen

Omkring jubilæet i Polen

Fortsat fra bagsiden

har berørt særdeles omtålelige udenrigspolitiske spørgsmål i sit og biskoppernes forsoningsbrev, der afsendtes uden forhåndsorientering af regeringen.

Denne har til gengæld reageret på en måde, der burde ligge under en regerings værdighed. Kardinal og biskopper, herunder også den katolske biskop i Danmark, har fået nægtet indrejsevisum til Polen, hvis kirke i

disse dage markerer 1000-året for kristendommen i landet. Samtidig søger de polske myndigheder på enhver måde at placere store arrangementer, sportsskampe og lignende på de tidspunkter og de steder, hvor kirken kalder til jubilæums-møder.

Vi følger i Danmark med levende interesse den demokratiseringsproces, der finder sted i Polen i disse år. De forholdsregler, den polske regering har ment at måtte træffe for at ramme en enerådig kardinal, betegner desværre et skridt tilbage.

ULDTÆPPER

ensfarvede, heluldne tæpper, størrelse 150 × 200 cm tilbydes

katolske institutioner til særpris.

A/S STIG KØNIG-PETERSEN

Ranunkelvej 5, Gentofte
Tlf. (0133) 8677

Pastor d'Auchamps Romrejser.

34. gruppe: Ravenna—Rom—Assisi 5.—26. juli, 22 dage kr. 1.350,-

35. gruppe: Rom—Assisi, 15. sept.—2. okt., 18 dage kr. 1.100,-

Program og alle oplysninger: Else Schwartz, Ø. Farimagsgade 18, Kbh.

Ø. Telf. Øbro 4642 x, bedst kl. 18—20.

DE SYGES VALFART PR. FLY TIL LOURDES

fra 10. til 16. august 1966

Gejstlig leder: Pater L. Brunicardi C.ss.R.

Pris: for raske på hotel kr. 820,-

for syge på Asile Notre-Dame kr. 690,-

De Syges Katolske Forbund

Valfartskomiteen:

Fru L. Samson, Barsehøj 25, Hellerup, telefon GE 6341

C. Lerche Nielsen, Bredgade 69, København K., telefon PA 2539

Omkring jubilæet i Polen

Hakon Mielche om de polske roearbejders komme til Danmark

»Aktuelt« om den nuværende situation i Polen

Den berømte globetrotter og forfatter Hakon Mielche har i en række provinsaviser skrevet om polakernes komme til Danmark:

– Så snart de søsyge og forfrosne i deres tynde bomuldstøj vaklede i land fra færgen på dansk grund, fandt de ud af, at virkeligheden var lige så grå, som agenten havde malet den lyserød.

I mange tilfælde havde dyrene på de store, danske gårde det bedre.

De nyankomne blev som fåreflokke drevet ind i elendige kvarterer. På kornlofter eller oven på stalde, hvor rå brædder var slået sammen til køjer, på ladernes lergulve eller i primitive barakker, smækket sammen af affaldstræ på en mark, hvor mudde- ret gik til halvt op på benene, når det regnede.

En – som regel polsk- tysktalende – slævefoged var deres eneste kontakt med arbejdsgiveren. Gennem ham skulle alle klager forelægges, og i hans kram- bod var polakkerne tvun- get til at købe deres be- skedne forbrug af fornø- denheder til priser, han selv bestemte – og det var gennem ham, de modtog deres usle løn for arbejdet i roerne fra solen stod op til den gik ned. Fra 1908 blev arbejdstiden lovmæs- sigt fastsat fra kl. 5.30 til 19.00 med to timers pause. Samtidig bestemte lovgi- verne, at daglønnen skulle variere fra en kraftig og arbejdsfær mands 1,50 kro- ne ned til kvinder og min- dre drenge, som skulle nø- jes med 1,15 for 11½ ti- mes slid og slæb i al slags vejr.

Desuden havde hver ar- bejder ret til 12 kilo kar-

tofler og syv liter skummetmælk om ugen. Det var i alt væsentligt kostfor- lejningen . . .

For den løn gjorde de det arbejde, som man ikke kunne få nogen danske landarbejdere til at udføre. Der var alligevel en grænse for, hvor meget man kunne byde dem, selv i den tid.

Og trods alt var der bedre i Dan- mark end under undertrykkerne hjem- me i Polen. Arbejderne blev sendt hjem når sukkerroerne var bragt vel på saftsstation og fabrik i den råkol- de oktober, hvor hænderne blev blå- røde af kulde i den tidlige morgen,

når rimen endnu sad på roebladene, men de fleste af dem søgte at komme tilbage igen næste forår, når de spæde roeplanter skulle luges og tyndes ud i de lange, ensformige rækker.

Jeg var ti år den gang verdenskrig nummer et brød ud – den, der skulle bringe en ende på alle krige og sikre demokratiet – men til trods for den unge alder var jeg udmærket i stand til at skønne over livets uretfærdig- heder, når de blev alt for grove.

Vi så disse udenlandske kulier kome hjem fra marken, når det var ved at blive mørkt. Duknakkede, med slæbende ben i tunge træ- skostøvler. Vi så dem som fangetransporter blive gen- net ind i en rød barak, hvor tællelys blev tændt, og lidt senere så vi dem stille op i kø med bulede blikkrus og lerskåle som dem, hundene blev fodret af andre steder, medens en stram økonoma hældte kar- toffelsuppe op og skænke- de tynd te i kruset.

Unge piger i dagens Polen.

»Aktuelt« har kommenteret den øjeblikkelige situation i Polen:

Den polske kirke spiller højt spil i denne tid. Siden offentliggørelsen i december af de polske biskoppers forsonings-brev til den katolske kirke i Vest- tyskland har kardinal Wy- szynski været udsat for hårde angreb fra polsk re- gering og presse. Kirke og stat er adskilt i Polen, og kirkens bevægelsesfrihed bygger på en aftale om, at kirkeledelsen ikke må dri- ve politisk virksomhed.

Det vil være vanskeligt at benægte, at kardinalen

Fortsættes side 15

Bender
mellem
tvende
have

Rerum
novarum
i 75 år

Pave Paul VI modtog fornylig kong Konstantin og dronning Anna Maria af Grækenland. Det var første gang, de besøgte Vatikanet siden deres kroning. De bekender sig begge til den ortodokse kirke.

Frafaldet
og magten

Mgr. Kampe
om krigen i
Vietnam

Malin
Lindgreen
udi Danmark

»Osservatore« forsvarer mødet med Gromyko

Pave Paul VI modtog Gromyko hovedsagelig som et led i arbejdet for verdensfredens sag og i forsøget på at give et klarere begreb om kirkens ideer og handlinger, mener redaktøren for Vatikanets dagblad »L'Osservatore Romano«.

Redaktøren sagde endvidere, at man har lov til at formode, at samtalen med Gromyko også omfattede de katolikker, der lever under sovjetisk styre.

Raimondo Manzini's artikel blev offentliggjort tre dage efter mødet i Vatikanet. En artikel, der beskæftiger sig med så alvorlige og delikate spørgsmål, hvis behandling regeringskredse verden over tager notits af, må formodes at være skrevet i sam-

arbejde med det pavelige statssekretariat eller paven selv.

Manzini kom ind på den kritik, man har rettet mod paven på grund af Gromykos besøg. Det er helt forkert at sige, at paven har vist »for lidt fasthed i sandhedens tjeneste eller i røgtelsen af sit apostoliske embede,« erklærede han. Tværtimod gjorde paven sin simple pligt som overhyrde – en pligt der bl.a. bestod i at benytte alle lejligheder til fri kontakt med et hvilket som helst menneske og med enhver autoritativ repræsentant, lige meget hvilken ideologi eller hvilket regime, der blev repræsenteret.

Manzini sagde i øvrigt, at pavens egen samvittighed og hans omsorg for alle i sig selv var tilskyndelse nok til et møde med Gromyko.

Mange navne

Paven om Kirkens natur

Det centrale spørgsmål, blandt de mange emner, det andet Vatikankoncil har beskæftiget sig med, er kirkens natur, siger pave Paul VI, som er kommet ind på problemet ved en af sine offentlige audienser fornylig.

Intet har så stor religiøs, økumenisk og menneskelig betydning som studiet af kirkens natur, sagde paven. »Det kan siges, at konciliet selv fandt det vanskeligt at give en enkel og ukompliceret ide om kirken, erklærede han.« Det stod overfor en realitet af så stor vigtighed, så vældig og kompliceret, at man måtte tale om et mysterium,« hed det bl.a. i pavens tale.

Pave Paul gjorde opmærksom på, at kirken i koncilteksten blev nævnt ved en række forskellige navne som »Guds Israel«, »Himlens kongedømme«, »Guds stad«, »det himmelske Jerusalem«, »de troendes moder«, »Guds ager«, »Herrens vingård«, »Kristi fold«, »Guds hus«, »Guds folk« og endelig »Kristi mystiske legeme«.

»Den mangfoldighed af navne viser, at kirken kan betragtes under forskellige synsvinkler. Enhver af disse er som lyset i en diamant med mange facetter,« sagde Paul VI.

Vi må frigøre os fra missionerende imperialisme

Kirken må frigøre sig fra den såkaldte »missionerende imperialisme«, der består i forsøget på at opnå det størst mulige antal katolikker, så kirken kan opnå en tilsvarende indflydelse i verden, har en kendt tysk teolog sagt.

Pastor Joseph Ratzinger, der er professor i dogmatisk teologi ved universitetet i Münster, sagde således, at kirken snarere må se det som sit mål at tjene menneskeheden. Denne tjeneste må ydes frit og helt og uden skæven til, om den bringer sjæle til kirken eller ej.

Gromyko
kører ind i
Vatikanet.

Økumeni i Jerusalem

*Ærkebiskoppen af Canterbury
aflægger rapport*

Både den israelske og den jordanske del af Jerusalem har dannet rammen om nogle økumeniske møder, hvis centrumfigur var ærkebiskoppen af Canterbury, dr. Michael Ramsey. Ved denne lejlighed gav ærkebiskoppen en række andre topledere indenfor det verdensomspændende anglikanske samfund af kirker en indgående redegørelse for sine drøftelser i Rom med pave Paul VI og andre fremtrædende katolikker.

På programmet var også den økumeniske bevægelse i al almindelighed og dens betydning for jordens 40 millioner anglikanere.

Ved en reception der i den israelske del af Jerusalem blev holdt til

ære for dr. Ramsey, var bl.a. den katolske biskop Hanna Kaldany til stede. Biskoppen er det latinske Jerusalem-patriarkats vikar for Israel. Han kysede den anglikanske primas' bispeping, og fik da at vide, at det netop var denne ring, paven havde givet dr. Ramsey ved højtideligheden den 24. marts.

Til stede var en anden fremtrædende katolsk præst, nemlig ærkebiskop Georges Akim af Acre, der står i spidsen for den melkitiske menighed i Israel. Ved receptionens slutning lyste ærkebiskoppen af Canterbury velsignelsen, og de tilstedeværende ortodokse og katolske gejstlige gjorde sammen korsets tegn.

De giver også for lidt

Det britiske kirkeråd, der omfatter de almindelige protestantiske kirker i Storbritannien, har med overvejende flertalt stemt for snævrere forbindelser med den katolske kirke i England.

Mere end 100 deltagere besluttede ved rådets forårsmøde i Cheam ved London at danne en arbejdsgruppe, som skal styrke forbindelserne med det katolske hierarki. Den katolske kirke i Skotland og Irland er ikke kommet med ind i billedet, da man dér har selvstændige hierarkier, men i hvert fald i Skotland er dialogen mellem katolikker og protestanter i fuld gang.

Det protestantiske kirkeråd beskæftigede sig også med Storbritan-

niens ydelser til u-landene. En rapport, som blev forelagt konferencen, kritiserede såvel den britiske regering som de styrende i den øvrige del af den »rige verden« for de alt for små bidrag, der de senere år var tilgået u-landene. Storbritannien havde i 1965 ydet 560 millioner dollars, men skulle i henhold til præsidenten for verdensbanken være i stand til at give yderligere 280 millioner. Det beløb, man i 1970 burde op på, var 980 millioner dollars – 1 pct. af nationalindkomsten.

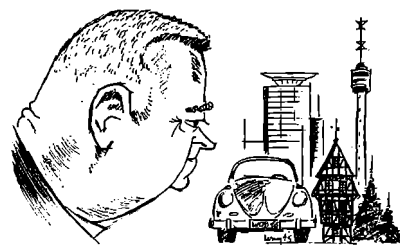
Efter nogen diskussion vedtog det britiske kirkeråd endvidere at anbefale regeringen at støtte verdenskirkerådets appel til USA om at stoppe bombardementerne i Vietnam og indlede forhandlinger med Vietcong.

Lysning i Czekoslovakiet

Kvindelige ordener og kongregationer i Czekoslovakiet får muligvis snart tilladelse til at optage nye medlemmer, meddeler et katolsk nyhedsbureau i Bonn. I 16 år har det været dem forbudt at optage postulanter, men observatører mener, at regerin-

gens kontor for religiøse anliggender er ved at ændre holdning og ønsker tilgang af flere søstre, fordi der er mangel på kvalificerede personer til at tage sig af sengeliggende og mentalt syge.

TYSKLAND

»Pressebiskoppen« om krigen i Vietnam

Krigen i Vietnam er ikke nogen borgerkrig, men et lokaliseret øst-vest-opgør, siger kendt tysk biskop.

Det er hjælpeskop Walter Kampe i Limburg, der ledede den tyske katolske presses kontor ved det andet Vatikankoncil, der i en artikel har givet udtryk for sine meninger. Han betegner det vietnamesiske folk som hjælpeløst i kampen mellem to stormagter. Krigen er ikke blot en trussel mod det folk, det går ud over, men mod hele verden.

Både regeringen i Nord- og Syd-vietnam har frarøvet det vietnamesiske folk dets demokratiske rettigheder, erklærer biskop Kampe, der dog må indrømme, at en tilbagestrækning af amerikanske tropper i Vietnam vil betyde frihed for kineserne til at øve pres mod hele Sydøstasien med udsigt til at overvinde Indonesien og Indien.

Hele verden må være med til at søge fred i Vietnam, før det er for sent, skriver biskop Kampe, der er af den opfattelse, at Sovjetunionen besidder nøglen til problemernes løsning. Ved Tashkentkonferencen har Sovjet vist et initiativ, som førte til enden på konflikten mellem Indien og Pakistan, og dette beviser, at Moskva med held kan arbejde for verdens sag.

I øvrigt har to ungarske biskopper, nemlig den apostoliske administrator af ærkebispedømmet Eger, Pal Brezanoczy, og generalvikaren for ærkebispedømmet Esztergom, der også omfatter Budapest, Imre Szabo, støttet en erklæring, der går ud på, at militærintervention i Vietnam ved fremmede magter er »synd mod det vietnamesiske folk«. Man gik stærkt ind for pavenes fredsbestræbelser.

Malin Lindegreen - udi Danmark

REDAKTION:
JØRGEN HVIID OG
HELGE KRISTENSEN (ansvh.)

Redaktør for indenlandsstof:
Jens Oluf Lund
Redaktionssekretær: Elli Gambell

Redaktionskontor:
Bredgade 69, København K.
Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:
Katolsk Ugeblads Annonceekspe-
dition, Hauchsvej 8, København V.,
telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro
589 65.

Abonnementsafdeling:
Katolsk Ugeblads Ekspedition ved A.
Prüser, Sankt Annæ Plads 28, Køben-
havn K., telefon (01) 15 95 28 (9-16,
lørdag 9-12), postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien
som i andre lande pr. kvartal kr.
11,00. I løssalg kr. 1,00.

Længere artikler til et bestemt num-
mer af bladet skal være redaktionen i
hænde senest 3 uger før det pågæl-
dende nummer udkommer, kortere
meddelelser senest 14 dage før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar
for uopfordret indsendte manuskrip-
ter.

Hun har allerede længe været en institution, Malin Lindegreen. Hendes bil-
lede, hendes navn på spisesedlen, hendes meninger er trækplastre. »Det
kommer os ved,« hedder hendes faste rubrik i »Søndags BT«. Og det gør det
faktisk. Til trods for, at hun med redaktørens vold og magt skal spidse pennen
hver uge, falder hun ikke for vanens sløvende magt. Hun får altid sin læser
til at reagere – et lille skridt videre ad den selvstændige stillingtagens vej. Det
er fraserne, Malin Lindegreen som samvittighedsfuld journalist vil til livs. Dette
kom blandt andet til udtryk i en feature om den spanske kvinde. Hun gjorde
i sin artikel op med de vaneforestillinger, mange danske har om husmoderens
stilling syd på, og om mændene og pigerne udi Spanien i det hele taget.

Forhåbentligt er ovenstående en så tydelig buket blomster til en nydelig
kollega, at vi nu også kan tillade os at løfte pegefingern en anelse. Malin Lindegreen tager en artikel i et tysk blad op til vurdering. Artik-
len er skrevet af den »anerkendte katolske forfatterinde Luise Rinser« og
handler om forlovelse og ægteskab i de højere snirkler. Det drejer sig
ganske simpelt om den hollandske tronfølger *prinsesse Beatrix*, og hendes
mand, den tyske diplomat *Claus von Amsberg*. I den tyske artikel af Luise
Rinser skulle det antydes, at prinsesse Beatrix har taget forskud på det ægteska-
belige liv – muligvis ikke var *kysk*, som der står i skriftespejlet – og således
svigtet sin opgave som etisk forbillede for unge hollændere. Til støtte for Luise
Riners antydninger bringes to fotografier af prinsessen. Disse portrætter skulle
få den tyske ugebladsartikels læsere til at spørge: Kan en pige i den grad folde
sig ud fra klodset teenager til strålende lykkelig kvinde, hvis der ikke er tale
om erotisk opfyldelse? Malin Lindegreen lader til at acceptere denne noget
tvivlsomme bevisførelse som bevisførelse (og i samme forbindelse må man
beklage udtrykket »anerkendte katolske forfatterinde«, som var Luise Rinser
en kvindelig Graham Greene, Evelyn Waugh eller Francois Mauriac). Noget
andet, vi må anholde, er vendingen: »Er samliv før ægteskab ikke almindeligt
anerkendt i dag – endda fra kirkelig side – mellem to forlovede, der i fuldt
alvor holder sammen, og som begge har nået alder og modenhed?« Netop fordi
Malin Lindegreen har et positivt forhold til kirken, må man hæfte sig ved
denne bemærkning, der er et memento om, at selv de bedste kan forvirres af
ofte gentagne fraser. Samliv før ægteskab er måske nok i vid udstrækning en
realitet, man må se i øjnene, men det ændrer ikke en tøddel ved, hvad kirken
har lov til at anse for rigtigt og forkert. Hvad kirken er til for at sige (og det
gælder alle ti bud og ikke bare nr. sex), må ikke påvirkes af »almindelig prak-
sis«. For så havde vist allerede apostlene Peter og Paul været vidne tid, at de
første kristne sejlede skibet i sænk.

Nu skal vi alligevel ikke være så kede af Malin Lindegreen, for hendes
konklusion kan man udmærket skrive under på: »Men det er pop og
misbrug at ville gøre en prinsesse ansvarlig for en hel ungdoms etiske holdning.
Hun har ikke noget med vore soveværelser at gøre – men vi har til gengæld
ikke noget at gøre i hendes!« For vel er Det nye Testaments lov strengere end
Det gamle Testaments. Til gengæld hjemler den nye lov ikke nogen gabestok,
men nok en kost. Som den enkelte skal bruge – foran sin egen dør. Eller bedre:
i de enkelte rum i sit hus.

*Peter Schindler skriver
om kirkebyggeriet
i Frederikshavn*

BENDER MELLEM TVENDE HAVE

Man skal vist slå om til Ugebladet for 1922 for at finde, at jeg skrev latin angående vor nordligste katolicisme, jeg har senere fortsat på dansk i anledning af pater Benders et eller andet jubilæum som menneske eller som kamillianer. I dag forsætter jeg på københavnsk for at lade læserne vide, hvad de næppe ved, at der bygges en kirke nordligere end Søborg – skønt himlen skal vide, at det er et eventyr. Der er et andet projekt, der har fået samme himmelske og jordiske bistand til virkeliggørelse, og som påkalder vor opmærksomhed. Det er Helligåndskirken i Frederikshavn.

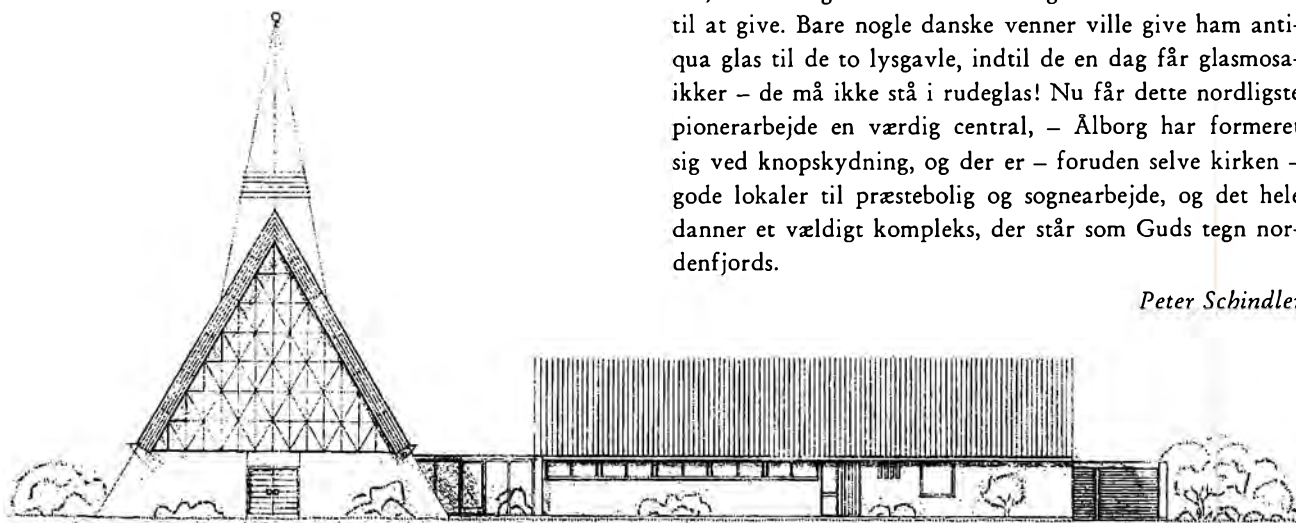
Det synes, at man får kirker ved at rejse, – det fik d'Auchamp i Søborg ved at være en katolsk Tjæreborgpræst, og det får pater Bender oppe »mellem tvende have«. Ugebladet bør sørge for: i tide at opmåle de gange, han har rejst jordens overflade på cykle, på motorcykle og i bil, for dér er stof til en nekrolog: det meste af afstanden fra Ålborg til Himlen tilbagelagt – og helbred og humør i behold, men yngre bliver han jo ikke. Allerede i 1959 var det den 2000de rejse, og de gjaldt alle de spredte får af Ålborg sogn mellem Limfjorden og de tvende have – og

kender De vejr og vej deroppe om vinteren? Det gik år efter år med messe i lånte og lejede lokaler, men pateren måtte og skulle have en fast kirke i Frederikshavn, rødspætternes og sekternes by.

Det første spadestik blev taget i juli i fjor, grundstenen blev nedlagt i november, rejsegildet var i maj, og mon man ikke når indvielsen tidligt på sommeren? Den tapre pater har erhvervet hele 7000 kvadratmeter mellem Europavej 3 og havet, så der er plads til udvidelser, og denne behårde mand har fremtidsdrømme for det skønt beliggende areal. To arkitekter fra Münster og fra stedet har opført en moderne kirke i gule sten mellem træer og græs og hav, og spiret er af kobber, mens vejrhnen lyser af guld – et sømærke!

Var det nu nødvendigt? Ih ja, den 76-årige præst har en stor menighed oppe i vor nordligste trekant. Han kan (om sommeren) samle kirkegængere fra alle nationer: 150 katolikker i Løkken, 35 i Skagen og 35 i Frederikshavn, og der er søndage, hvor de alle får messe, og han må prædike seks gange på dansk og tysk. Det er de fremmede så glade for, at de har givet ham midlerne og fået venner i udlandet til at give. Bare nogle danske venner ville give ham anti-qua glas til de to lysgavle, indtil de en dag får glasmosaikker – de må ikke stå i rudeglas! Nu får dette nordligste pionerarbejde en værdig central, – Ålborg har formeret sig ved knopskydning, og der er – foruden selve kirken – gode lokaler til præstebolig og sognearbejde, og det hele danner et vældigt kompleks, der står som Guds tegn nordenfjords.

Peter Schindler

Et jubilæum og en forpligtelse

M. J. Baagøe om »Rerum Novarum« 35 års jubilæum

Formentlig har kun et fåtal af mennesker, katolikker eller anderledes troende, for 75 år siden gjort sig rækkevidden klar af det engagement, Kirken under Leo XIII trådte ind i, da »Rerum novarum« blev udsendt. Udover de politisk aktive arbejdere har næppe ret mange forstået, at arbejderspørgsmålet ville blive det centrale problem i vor moderne civilisation, og at selve menneskehedens eksistensproblem endnu stærkere er knyttet til de sociale spørgsmål end til den fare, som de tekniske muligheder i vore dage har skabt gennem offensivvåbnenes fantastiske udvikling.

Når man analyserer de tekster, som det andet Vatikankoncil har vedtaget, er det påfaldende, i hvor høj grad *det*, som her er kommet til

blomstring, syntes at være sået i Leo XIII's pontifikat. Ja, det kan næsten se ud, som om vor tids *aggiornamento* næppe markerer så radikal en kursændring som den fornyelse, der skete med paveskiftet fra Pius IX til Leo XIII. Og blandt de fornyelsens tegn, der dengang kunne iagttages, er rundskrivelsen om arbejderspørgsmålet et af de vigtigste på grund af sine vidt forgrenede konsekvenser.

Men Leo XIII var langt fra at råde over de midler, der i vore dage står til pavestolens disposition, og den prestige, paveembedet dengang nød, var meget mindre end den, der er blevet Johannes XXIII og Paul VI til del.

Det forekommer derfor lidt nærsynet at kritisere det sene tidspunkt for »Rerum novarum« offentliggø-

relse uden at agte på Kirkens fortvivlende vanskeligheder under udviklingen af den gamle samfundsorden. Vel gik der 43 år fra offentliggørelsen af »Det kommunistiske Manifest«, men det var kun otte år siden, sidste bind af »Das Kapital« blev offentliggjort, og inden den tid var manifesteret uden væsentlig videnskabelig baggrund: socialistiske sværmerier af mange slags var der nok af i mellemtiden.

I øvrigt gik udviklingen væsentlig langsommere, end vi i vore dage er vant til, medens på den anden side den videnskabelige og filosofiske brydning var hårdere, end vi kender den. Tidsalderen var rationalismens i dens krasseste skikkelse.

Der har skullet en god portion moralsk mod til hos »fangen i Vatikanet« for »med apostolisk frimodighed« at udtale, at han ville »behandle arbejderspørgsmålet i sin helhed«, fordi »dette problem ikke kan løses uden Kirkens og religionens hjælp«. Alt, hvad der fandtes på bjerget af intelligens og intelligentsia, både i de kredse, som *havde* og i de kredse, som *ville have* var enigt om, at religion og Kirke var definitivt sat ud af pillet.

Hvilken arrogance, hvilken naivitet! at hævde moralens og religionens primat, når det faktisk er videnskabeligt bevist, at Gud ikke eksisterer, når det er soleklart, at kun de bedst egnede overlever, når loven om udbud og efterspørgsel er ligeså urokkelig som tyngdeloven, når det er slået fast, at befolkningstallet nødvendigvis stiger hurtigere end produktionsmulighederne, når klassekampen er uundgåelig og verdensrevolutionen det eneste håb!

Og så blev dog resultatet, trekvart århundrede senere, at de moderate, fremskridtsvenlige men ikke-revolutionære kræfter i samfundenes politiske liv mere og mere mødes indenfor et område, som »Rerum novarum« fra første færd har peget imod, og som »Quadragesimo anno« og »Mater et magistra« klarere og klarere har defineret.

Det er det et spørgsmål, om det katolske lægfolk altid har vidst at bruge og ikke at misbruge de overordentlig vægtige og væsentlige anvisninger og definitioner, som nu i trekvart århundrede er udgået fra Rom. Vi har set rundskrivelserne taget til indtægt af de mest forskelligartede og divergerende, politiske partier – fra Salazar i Portugal til grupperinger til venstre for socialdemo-

Uden midler og indflydelse ...

kratiet, og ofte som om de alene havde patent på at følge den sande, katolske sociallære.

Men allerede for 35 år siden har pave Pius XI vist hen til den form, som nu omsider synes at blive accepteret, idet han gør opmærksom på, at når klassehad og antireligiøs fanatisme afskaffes, er vejen åben for saglig diskussion med det formål, at skabe en retfærdigere samfundsorden. Vi må derfor give afkald på at ville spænde den belæring og de retningslinier, der er nedfældet i de sociale rundskrivelser og andre undersøgelser, for vor personlige, politiske særanskuelse med udelukkelse af andres opfattelse.

Til en højstående fransk gejstlig sagde Pius XII i sin tid, at de kristne burde beskæftige sig mere med politik. På spørgsmålet, om det ikke var mere diplomatisk at tale om »borgerpligt«, svarede paven: »Jo, det kan De godt. Men jeg mener politik«. Hans to efterfølgere på pavestolen har yderligere understreget og udvidet dette krav: Kirken og den enkelte kristne er nu engageret i samfundslivet, og deres borgerpligt peger mod aktiv deltagelse i det politiske liv – hver efter sin egenart og særlige situation, altid i lys af den kristne lære.

M. J. Baagøe.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG den 15.: 5. søndag efter påske (s. 590, hvid).

MANDAG den 16.: (Bededag) – Ubald (s. 912, hvid), biskop, bekender. – Bøn for biskop Hans Martensen i anledning af årsdagen.

TIRSDAG den 17.: ERIK (s. 912, rød), konge, martyr. Erindring om Pascal Baylon (s. 913).

ONSDAG den 18.: (Bededag) – Vigilien til Kristi Himmelfartsdag (s. 598, hvid). Erindring om Venantius (s. 914), martyr.

TORS DAG den 19.: Kristi Himmelfartsdag (s. 600, hvid).

FREDAG den 20.: Bernardin af Siena (s. 916, hvid), bekender.

LØRDAG den 21.: Gudsmoderen (s. [89], hvid).

SØNDAG den 22.: Søndagen efter Kristi Himmelfartsdag (s. 604, hvid).

SKT. ANSGARS KIRKE

Som forberedelse til valfarten til Vor Frue på Åsebakken afholdes der en valfartsvigilie i Skt. Ansgars Kirke fredag den 20. maj kl. 19,00.

»Klosterlasse« i nærbillede

Af J. Nybo Rasmussen

For første gang i Danmarks historie er der ved et dansk universitet antaget en disputats med et emne fra katolicismens historie i Norden efter reformationens officielle sejr 1536. Det er Vello Helks biografi over den norske jesuit pater Lars Nielsen, i datiden latiniseret til Laurentius Nicolai Norvegus, d.v.s. »den norske«, der levede fra ca. 1540 til 1622. Hans livs hele stræben gjaldt ét mål: den katolske kirkes genindførelse i Danmark, Norge og Sverige. Skønt hans værk led nederlag, hvad hovedmålet angik, fik han dog stor betydning alene derved, at han med sit liv demonstrerede, at brændende katolsk ånd kunne besjæle en så ægte nordbo, som Norvegus var, også lige efter, at Luther tilsyneladende definitivt havde afløst paven som skandinavernes religiøse autoritet.

Disputatsens forfatter, Vello Helk, er selv en usædvanlig mand. Han er estlænder af fødsel, men flygtede fra 2. verdenskrigs sammenbrud fra sit fædreland og kom til Danmark. Han fik tilladelse til at studere ved Århus Universitet, hvor han tog en udmærket eksamen med historie som hovedfag. Siden har han været knyttet som arkivar til Rigsarkivet i København. Han fattede tidligt interesse for jesuitternes ældste historie i Balticum, men kom derved på sporet af, at jesuitternes arkiver også rummede værdifuldt materiale om ordenens aktivitet i de nordiske lande. Dette fangede ham, og efter årelange flittige arkivstudier i hele Europa dannede han sig et righoldigt og i mange måder helt nyt billede af den hemmelige katolske aktivitet på vore breddegrader allerede i årene før 1600. Da han erkendte, at pater Norvegus havde været sjælen i dette arbejde, fik hans disputats med rette karakter af en biografi af denne mærkelige norske jesuit. Men den indeholder desuden et enestående fond af oplysninger om mange andre af vore landes første konvertitter. Endelig vil bogen – som undertitlen siger – også beskrive romerkirkens så at sige storpolitiske forsøg på at genvinde sin position i de nordiske kongeriger.

Vello Helks disputats er et historisk arbejde, som med den strengeste objektivitet simpelthen giver os viden om, hvad der skete. Den holder sig ganske bevidst tilbage fra alle teolo-

giske eller etiske vurderinger angående det berettigede eller uberettigede i Norvegus værk og den nordiske »modreformation«, som det sikkert er lidt for ambitiøst at kalde det. Helk blev i Århus rost af alle sine opponenter netop på grund af sin store upartiskhed. Man skal derfor heller ikke vente, at han forsøger at anlægge for eksempel moderne økumeniske synspunkter. Men Helk har fremlagt og tilgængeliggjort et stort hidtil ukendt materiale, og det vil naturligvis også kunne danne basis for åndshistoriske betragtninger, ja bør afgjort gøre det med tiden. Lad os foreløbig være taknemmelige for den ydmyge flid, hvormed forfatteren har søgt, ordnet og fremstillet sit vældige stof.

Lars Nielsen fra Oslo havde gået i latinskole i København på Vor Frue Skole, den senere Metropolitanskole. Derfra kom han til Louvain, hvor han – uden at vi ved hvordan – konverterede for snart efter at indtræde i jesuiterordenen, kirkens håb i dens daværende trængselstid. Han fik snart et navn som en dygtig lærer og eksercitiemester. På den tid var imidlertid kong Johan III af Sverige, gift med den katolske Catherina Jagellonica, optaget af ideer om at føre den svenske kirke tilbage fra lutherdommen til kirkefædrenes rene kirke, hvorved han nærmede sig katolicismen stærkt. Den norske jesuit opnåede nu at blive sendt til Sverige og søgte at vinde kongen, idet han støttede dennes katoliserende liturgiform (»Den røde Bog«) og lod sig ansætte som leder af et kollegium, kongen indrettede i Stockholms gamle franciskanerkloster på Gråmunkeholmen, nu Riddarholmen. Fra denne tid stammer i øvrigt Norvegus kendte øgenavn »Kloster-Lasse«. Der syntes at være gode chancer for, at kongen ville konvertere, hvorved et afgørende skridt ville være taget til at gøre Sverige katolsk igen. Men for søget mislykkedes. Dels vovede kongen ikke åbenlyst at lægge sig ud med de luthersk sindede befolkningssementer, dels stillede han betingelser for sin konversion, der netop nu, efter Tridentinums strengere kurs, var blevet uantagelige for pavestolen, for eksempel lægmandskalken, præsteægteskabet og messen på modersmålet

Fortsættes side 10

Det konstan- statskirkeordninge i dag: Hv ble

Konstantin den Store – romersk kejser – grundlæggeren af en epoke, der endnu ikke er afsluttet.

FRAFALDET OG MAGTEN

Koncilets erklæring om
religionsfrihed i historisk
perspektiv

Af Hallvard Rieber-Mohn

Tvang til tro er dårers tale«, hedder det i en kendt salme af Grundtvig. »Til himlens rige, samfundet med Gud, kan der ikke tvinges«, skriver han. »Der kan bare ringes«, d.v.s. kaldes. Og et kald er noget, man kan følge – eller lade være med at følge. Eller det kan være, at man slet ikke hører noget kald – uden egen skyld.

Alle har vi så meget kristent instinkt i os, at vi umiddelbart føler rigtigheden i dette: At den troende må være et frit menneske, simpelthen ud fra, hvad vi ved om Gud, om Jesus Kristus, hans ord og gerning og ud fra alt det bedste i vor kristne tradition.

Men samtidig kender vi jo historiens til dels dystre vidnesbyrd om menneskers overgreb mod mennesker i troens navn – tvang mod samvittighederne. Katolikker har udøvet et sådant pres og de har lidt under et sådant pres – helt op til vor egen tid.

Nu har vi imidlertid fået en tekst, som med stor autoritet – Kirkens allerøverste – vil sætte et punktum for misgrebene og klare vor forståelse på dette område: Erklæringen om religionsfrihed fra det andet Vatikan-koncil. Men teksten har jo en baggrund – den er konklusionen på en lang historie. Det er denne historie, vi her vil tage op.

Det er nemlig ikke det mindst interessante ved koncilets behandling af religionsfriheden, at den påtvinger os et meget langtrækkende historisk perspektiv, ja får os til at tænke os helt tilbage til kristendommens første tid.

Kristendommen er født under forfølgelse. De første århundreders kristne, forfulgt, som de var, først af synagogen, dernæst af den romerske Cæsar, må have syntes, at de gennemlevede netop, hvad Jesus havde sagt: »I skal blive ført for konger og landshøvdinge for mit navns skyld – men frygt ikke. I verden skal I have trængsel, men jeg har overvundet verden«. Jesu profeti slog til.

For de første kristne blev evangeliet derfor en meget præcis og livsnær håndbog i det daglige kristenliv. Herren havde varslet forfølgelsen og

løster er endnu mærkbart i vore nordiske

Hallvard Rieber-Mohn. Og man spørger sig da et egentlig, der skete, da kristendommen blev religion for over 1600 år siden?

tolket dens mening. De kristne oplevede forfølgelsen og opfyldte dens mening. Fjernheden hos Kristus, når det gjaldt forholdet til den verdslige magt – denne det menneskelige samfundsvæsens sagtomme indordning under øvrigheden ledsaget af uafkortede krav om frihed for det indre, Gudsrigets menneske i os – blev mønstre for den kristnes stilling i verden. Alt, hvad Kristus siger om stat og myndighed, forudsætter, at hans disciple, selv når de giver Cæsar det, som tilkommer Cæsar, og samvittighedsfuldt opfylder deres borgerpligter, *alligevel* er villige til at tåle eller i hvert fald være forberedt på verdens forfølgelse – også gennem den ellers retmæssige øvrighed.

Og netop sådan blev kristenlivet for de første slægted af døbte.

I 313 gav kejser Konstantin den Store de kristne religionsfrihed. Det var ikke blot afslutningen på forfølgelserne. Det indvarslede noget helt nyt og fra evangeliets synspunkt fuldstændig uforberedt og uforudset: Kristendommens gradvise overgang til statsreligion. Det mærkelige skete: Cæsar selv – med al sin magt – meldte sig til den kristne dåb.

Moderne kirkehistorikere og teologer er blevet mere og mere fængslet af det, som faktisk skete med Kirken, da dette mærkelige indtraf. Ikke for ingenting har man netop i forbindelse med Vatikankonciliet og det tidehverv, det repræsenterer, talt om, at det ikke bare sætter punktum for modreformationens epoke – altså siden siden Luther og reformationen. Man har med et svært historisk udtryk talt om, at det er selve den »konstantinske« periode, d.v.s. hele fire femtedele af Kirkens hidtidige historie, som faktisk er i færd med at slutte. Hvad er det for en periode? Det er de 1600 år, da staten – under vidt forskellige former og styremåder – *erklærede sig kristen* og påtog sig ansvar og magtudøvelse i Kirkens åndelige rige.

Denne tilstand har nogle gange antaget ekstreme former. Ikke mindst optrådte nogle af Konstantins nærmeste efterfølgere egenmægtigt som kejser og pave i én og samme person.

»Cæsaro-papismen«, samlingen af den verdslige og kirkelige magt på én hånd, statschefens hånd, har heldigvis kun sjældent givet sig så drastiske udtryk. Men mønstret har ligget stabilt i hele den europæiske udvikling frem til i dag. Det konstantinske mønster er således endnu mærkbart i vore egne nordiske statskirkeordninger, hvor kongen – det vil jo i dag sige regeringen – er *summus episcopus*, Kirkens øverste menneskelige instans med betydelig ret til at våge over Kirkens lære, ordening, gudstjenesteliv og praksis. Da det for nogle år siden i Norge skulle fastslås, om biskop Kristian Schjeldrup havde stillet sig uden for Den norske Kirke ved sin lære om livet efter dette, var det nok hans bispekolleger og teologerne, som blev bedt om at vurdere sagen og udtale sig. Men det var departementet – altså staten – som afgjorde sagen. Det var for så vidt en »konstantinsk« ordning af et kirkeligt spørgsmål.

I dag spørger man altså sig selv: Hvad var det egentlig, der skete, da kristendommen blev statens religion, dengang for over 1600 år siden?

Spørgsmålet er uhyre vigtigt. I evangeliet, i Jesu ord, har forfølgelses situation en status – det er simpelthen den lod, Kristus forudså og beskrev i detaljer som noget nær det normale for dem, som ville følge ham. Forfølgelsen af de kristne er nærmest det almindelige, fordi verden er og forbliver verden. Tanken om en »kristen stat« har ikke skygge af hjemmel i Jesu ord, og for de første kristne var sammenhængen mellem Jesu lære og profeti på den ene side og deres egen situation og erfaring på den anden helt slående. Den kristne viser sig da også som den passivt loyale borger i alt det timelige, men principielt forberedt på martyriet.

Og i løbet af forbløffende kort tid bevæger de kristne sig så fra rollen som de forfulgte til magthavernes position. Den russiske tænker Nikolai Berdyajev karakteriserer dette dybt pessimistisk, ja som en tragedie, når han skriver: »Den kristne kirke undgik på storartet vis frafaldet under

forfølgelserne. Men den faldt katastrofalt og eftertrykkeligt for en farligere og større fristelse: Magtens«.

Det er ensidigt set. Men det rummer også en skæbnsvanger sandhed. I over 1600 år følger så det i nogle tilfælde storslagne og imponerende, nogle gange afskrækkende og i alle tilfælde tvetydige eksperiment, som hedder »den kristne stat« og »kristenheden« – den kollektive kristne kultursammenhæng. Hele middelalderens vældige bygning hviler på den, og så sejlivet har den været, at dens struktur endnu har rester i vort eget hypermoderne velfærdssamfund – eksempelvis i den norske grundlovs paragraf 2.

Det, som går forud for denne beskyttede stilling – de knapt 300 år frem til 313 – er af afgørende betydning for tilblivelsen af den kristne mentalitet. De allerførste kristne krævede religionsfrihed for sig selv. Altså ikke i moderne forstand som en »menneskeret« gældende for alle, men fordi de var sig bevidst at have modtaget Guds ord, den højeste sandhed, og krævede af samfundet, at det ikke stod Guds sandhed imod, som et redskab for Guds fjende.

Det er egentlig mærkeligt, at de første kristne ikke kom godt overens med romerriget. Romerne var jo et praktisk, politisk begavet og også materielt realistisk folk, med en egentlig ufanatisk og tolerant holdning til de mange forskellige religioner i deres vældige rige. Det var, som bekendt, en enkelt detalje, en ganske ordinær praksis, som satte den kristne modstand og dermed myrderierne i gang: De kristnes vægring mod at ofre til Cæsars billede. Det var en handling, en lille ceremoni, som lå på grænsen mellem det religiøse og den politiske vanegestus, en ren konvention. Tusinder af kristne har kendt sværdspidsen i ryggen og alligevel afslået dette enkle: At tage en smule røgelse og kaste den på gløderne i en anden skål foran Cæsars statue. En enkelt gestus! Men her sagde den kristne samvittighed nej med de blodige følger, vi alle kender.

Der ligger en mærkelig og uhyggelig historiens ironi i dette, at da de kristne selv senere overtog regeringsmagten, er der fremdeles en Cæsar at være lydige mod – nu en *kristen* Cæsar. Op gennem hele middelalderen og langt ind i den nyere tid overlever da denne forestilling, som en tragisk impuls til forfølgelse, intolerance, ja religionskrig: *Fyrsten* er rettroenhedens vogter. Afvigende tro

bliver ofte og mange steder ensbetydende ikke bare med kætteri, men med højforræderi mod fyrsten – altså en civil forbrøder. Skyggesiden ved denne storslagne kristne kulturdannelse, som middelalderen står for, og som vi Vestens mennesker fremdeles skylder tak for hele værdikomplekset i vor menneskelighed, var den tragiske realitet, at den engang forfulgte nu mente at kunne optræde som forfølger – i Guds og sandhedens navn. Kirken lærte ganske vist altid og overalt, at ingen kan tvinges til tro og dåb. Men udenfor denne simple konstatering begynder ofte presset og overgrebene. Reformationens kirker viderefører i det store og hele denne tradition af religiøs ufrihed. Det er i det trossplittede Tyskland, at vi får det berygtede princip: »Som fyrstens religion er, sådan skal – værsgo' – også borgernes religion være«. Dette er den tragiske og menneskefjendtlige side ved sagen, og vi moderne mennesker har et særdeles skarpt øje for den. Til gengæld undervurderer vi dette vældige: At det i århundreder har været rammen om livsførelse og kultur, at den højeste sandhed om livet og virkeligheden var givet menneskene, og at dette blev en mægtig kilde til værdier, som fremdeles er umistelige for os.

Dette er da vor fælles katolske og protestantiske baggrund i spørgsmålet om religionsfrihed. Den er unægtelig ret dystert. Vi husker udmærket den chikane og diskrimination, som i konservative katolske lande som Spanien eller Columbia indtil fornylig overgik ikke-katolske kristne. Men tilladelsen til overhovedet at leve som katolik i vore nordiske lande er faktisk kun lidt over hundrede år gammel. Vor middelalder ligger heller ikke så forfærdelig langt tilbage.

Gennem hele dette historiske perspektiv ser vi med andre ord Kirken (og efter reformationen kirkerne) mere eller mindre engageret i tanken om statsreligion, mens evangeliets tankeindhold samtidig er virksomt ikke bare indenfor, men også udenfor, ja nogle gange i opposition til den synlige kirke. I den amerikanske uafhængighedserklæring, i erklæringen om menneskerettighederne og mange af de øvrige udtryk for den franske revolutions bedste idealer har vi fjerne, men konkrete frugter af det evangeliske menneskesyns vækst i europæisk livsførelse. På overfladen ofte i opposition mod Kirken som institution, som konservativ magt i folkenes politiske og sociale liv. Men i sit væsen utænkelig uden det kristne

menneskesyns impuls! Frihed, lighed og broderskab, som blev slagordet for en ellers afsporet og tilsølet revolution, var – som filosofen Jacques Maritain skriver et sted – »det hellegelige evangeliums verdslige frugter«.

Det har taget os næsten 400 år at fatte det, så at et koncil har kunnet fastslå det: At trosfrihed og tolerance ikke nødvendigvis indebærer religiøs relativisme og ligegyldighed, men at de begge kan og må bygges på det evangeliske menneskebillede, ja på en eksakt kristen forståelse af menneskets situation over for Gud og over for trosaktens vilkår.

Det er det, som nu er sket. Koncildokumentet om religionsfrihed er dets sene og betydningsfulde nedslag i vort århundredes store kirkemøde.

Hallvard Rieber-Mohn

»Klosterlasse«

Fortsat fra side 7

o.s.v. Trods også den italienske jesuit Antonio Possevinos sendelse som pavestolens befuldmægtigede, brød forhandlingerne sammen i 1580, og jesuitterne måtte, ledsaget af en del svenske konvertitter, forlade Norden for stede.

I de følgende år viede Norge sine kræfter til ordenens tjeneste på mange andre felter, ikke mindst for de mange nordiske elever, der besøgte jesuiterkollegierne Braunsberg i Østpreussen og Olmütz i Bøhmen. I Danmark besørgedes forbindelsen til eleverne gennem hemmelige katolikker som organisten ved Vor Frue Kirke i København, Truid Aagesen, rektorerne i Malmø og Oslo m.fl. Til sidst i 1606 mente han, at tiden var moden til det afgørende forsøg i Danmark. Han rejste til København, hvor han udfordrede de teologiske professorer til en debat om reformationens berettigelse på grundlag af sit eget apologetiske hovedværk »Confessio Christiana«. Men i stedet for at give ham lejlighed til en sådan disputats, forviste Christian IV ham fra sine riger og lande. Han døde i Vilna 1622 som 82-årig, netop da kong Gustav Adolf som protestantismens militære forkæmper i Trediveårskrigen erobrede landet. Pater Norvegus liv havde været en komplet fiasko, eller havde det?

Først takket være Helks bog har vi fået et videnskabeligt rigtigt billede af den norske jesuits bevægede liv. Begge de officielle opponenter i Århus var enige om at fremhæve værdien af hans arbejde. Professor Astrid Friis, København, sagde, at bogen

havde vist, at kryptokatolicismen havde været en realitet i Norden, og prof. Bøggild-Andersen, Århus, fremhævede det markante billede af Norvegus heroiske personlighed. Også en jesuit, pater Ziggelaar, Århus, talte, og takkede på ordenens vegne doktoranden for det objektive og værdifulde arbejde.

Helks bog er et såre betydningsfuldt bidrag til katolsk historie i Norden.

J. Nybo Rasmussen

Pater Beda død

Et telegram bragte den lakoniske meddelelse, at pater Beda Scholz, Skt. Knuds Kloster, Trørød, døde den 27. april i Montreal på vejen hjem til Conception Abbey, Missouri, U.S.A.

Pater Beda, som fødtes i 1902, af lagde højtidelige løfter den 8. september 1924 i benediktinerklosteret Conception Abbey og blev præsteviet den 25. maj 1929. Han kom til Danmark i november 1962 og var med til at starte Skt. Knuds Kloster i Trørød. Vor kære medbroder led desværre allerede ved ankomsten af en uhelbredelig sygdom, som nu har gjort ende på hans liv. Pater Bedas væsentligste karaktertræk var hans store kærlighed til og venlighed mod alle, han kom i forbindelse med, og derfor vil de, der kendte ham, savne ham dybt. Hans ånd var langt stærkere end hans legemlige kræfter, men trods dette handicap udførte han et stort arbejde for det unge kloster.

Fortsættes side 15

Pater Beda Scholz.

Den korte evangelietekst (Joh. 16,23b-28) er taget af Jesu afskedstale hos Johannes. Den blev holdt før lidelsen, og Jesus forbereder i denne tale sine apostle på sin midlertidige bortgang og trøster dem med sin opstandelse, himmelfart og Helligåndens komme. Hvis vi lytter til hele den lange tale, vil vi opdage, at Vor Herre i den altid angiver et snitpunkt, en cæsur, et »før« og »senere«. Før dette snitpunkt ligger hans virke blandt jøderne og hans lidelse og død, efter dette snitpunkt hans opstandelse og liv hos Faderen. Med Kristi opstandelse og Helligåndens komme begynder en ny tilstand og en ny orden, som fuldendes i den endelige gudsbeskuelse, hvor alle udvalgte er samlet hos Faderen, den »nye himmel og den nye jord«. Hos Johannes er det tydeligt, at de »sidste tider« allerede er begyndt. Også i det stykke, vi læser i dag, er dette snitpunkt angivet: »Hidtil« har I ikke bedt om noget, »den tid« skal komme, da jeg ikke mere skal tale til jer i billeder, »på den dag« skal I bede Faderen i mit navn. Set fra Jesu synspunkt deles hele hans liv ind i to store bevægelser: »Jeg udgik fra Faderen og er kommen til verden; jeg forlader verden igen og går til Faderen«. Den hellige Johannes' teologi er denne bevægelse, som Thomas Aquinas har bygget sit teologiske hovedværk på, en udgåen fra Faderen (exitus) og en tilbagevenden til Faderen (reditus). Men han vender tilbage til Faderen sammen med den forløste menneskehed.

I denne store sammenhæng må man se de enkelte udsagn, som teksten indeholder. Jesus taler først om bøn-
nen. »Hidtil har I ikke bedt om noget i mit navn«. Indtil nu var han for dem den store profet, den af Gud sendte lærer, som førte dem til Gud og forkyndte Guds rige. Men opstandelsen vil for de troende være det evidente bevis på, at han er Guds Søn. Gennem pagtstiftelsen i nadversalen og påskemysteriet vil de troende komme i en inderlig forbindelse med Jesus, de vil være forenet med ham som grenene med vintræet. Fordi Jesus er elsket af Faderen, vil også de, som tror på ham, være elsket af Faderen, da de danner en enhed med ham. Hvis de beder Faderen om noget, er det som om Jesus selv beder sin Fader om det samme. Jesus beder i de troende. Derfor kan de være sikre på, at Faderen vil bøn-
høre dem. Naturligvis vågner vor kritiske sans straks her, og vi vil sige:

SKRIFTBETRAGTNING

5. søndag efter påske

Før og efter

jeg har bedt om meget og ikke fået det. Men vi må jo ikke glemme den betingelse, som Jesus selv stiller, idet han siger: I skal bede »i mit navn«. Bede i Herrens navn betyder at bede i inderlig forening med ham. Men den vigtigste betingelse i Herrens bøn til Faderen var hans fuldstændige underkastelse under Faderens vilje. Er denne betingelse til stede, vil Herren bøn-
høre os, selv om det sker på en måde, som vi ikke havde ventet. Herrens ord taler om en vis frimodighed. Vi har adgang til Faderen, vi kan trygt henvende os til ham. Er det, vi beder om, i overensstemmelse med Herrens vilje, vil han give os det.

Derefter taler Jesus om den måde, hvorpå han selv har talt til disciplene om Faderen. »Før« har han talt til dem »i billeder«, nu vil han frit ud forkynde dem om Faderen. På en vis måde kan man sige, at han allerede gør det i denne afskedstale, hvor han

Thomas af Aquin bygger på Johannes.

giver forskud på den nye tid. Hvori består denne nye måde at tale om Faderen på, som er i modsætning til den tidligere tale »i billederne«? Han siger det i en sætning: »Faderen selv elsker Jer, fordi I har elsket mig og troet, at jeg er udgået fra Gud«. Det nye, som kommer efter snitpunktet, er den vidunderlige kendsgerning, at Gud elsker os. Johannes siger det i sit brev: »Vi har troet på hans kærlighed«. Vi ved, at vi er elsket af Gud. Denne tanke er det bærende i hele det Nye Testamente. Bag alle moralske krav og strenge fordringer står dette som det vigtigste: vi er elsket af Faderen. Guds kærlighed til os er det sidste, vi har at holde os til. Dette er kærnen i al kristendom. Midt i al vor ensomhed, vor modgang og moralske nederlag må vi stadig ty til dette ene: vi er og bliver, så længe vi lever, Guds elskede. Dette – og ikke al slags materielle fordele – er det, som gør, at vor glæde bliver fuldkommen. Det er den glæde, den fred, som bliver, selv om fristelsens nat, syndens mørke og smertens pine kommer over os. Og denne glæde loves os, fordi vi har elsket Herren og troet, at han er udgået fra Faderen. Denne glæde bygger med andre ord på vor tro på og vor kærlighed til Herren.

Vi mærker i tekstens ord, at disse ord har gjort et stort indtryk på disciplene. De sagde til ham: »Se, nu taler du frit ud og bruger ikke billedtale. Nu ved vi, at du ved alle ting og ikke har nødig, at nogen spørger dig; derfor tror vi, at du er udgået fra Gud«.

Når vi taler til et menneske, som vi ikke kender, udtrykker vi os forsigtigt; selv når vi elsker dette menneske, men endnu ikke har røbet denne kærlighed, taler vi »i billeder« og bruger forblommede udtryk. Men har vi erklæret vor kærlighed, kan vi tale frit ud, uden hæmninger, nu ved vi, hvem vi taler til. Således er det også med vor Herre. I denne afskedstale viser han os, hvordan vi skal være overfor Faderen, når han selv er hos Faderen. Nu taler han frit ud uden hæmninger, og han lærer os, hvordan vi skal tale til Faderen. Ignatius af Loyola siger i sine »Åndelige øvelser«, at vi skal tale til Faderen »som en tjener taler til sin Herre« eller endnu bedre, som »en ven taler til sin ven«. Vor Herre bruger det sprog i sin afskedstale, og vi skal anvende samme sprog, når vi taler med Jesu Fader.

H. Roos S. J.

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K
Telf.: *MI 2557

Carl Moberg

Frederiksborgvej 201, NV
Søborg 1845 - 1871
Centralvarme
Fjernvarme
Sanitetsanlæg
Ventilation
Varmluftanlæg

BLOCH's BOG CLEARING

K. V. BLOCH
(FORHEN BOGBANKEN)
Fiolstræde 34, København K
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
Nordens største lager af
skolebøger
Omindbindinger.

Skal De flytte?

Jul. Larsen & Sønner
AMAGERBROGADE 221
* 55 66 47

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt - Statsunderstøttet

Seminarieforstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842
Taga 5893

Benzon's

Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01

Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaards Tværvvej 13,
Charlottenlund
Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører

Studiestræde 15, København
Minerva 6761

Kontortid 9-16 - Lørdag lukket

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører

Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre

P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

K&K

Aktieselskab
KØBENHAVNS
BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

Holger Dall

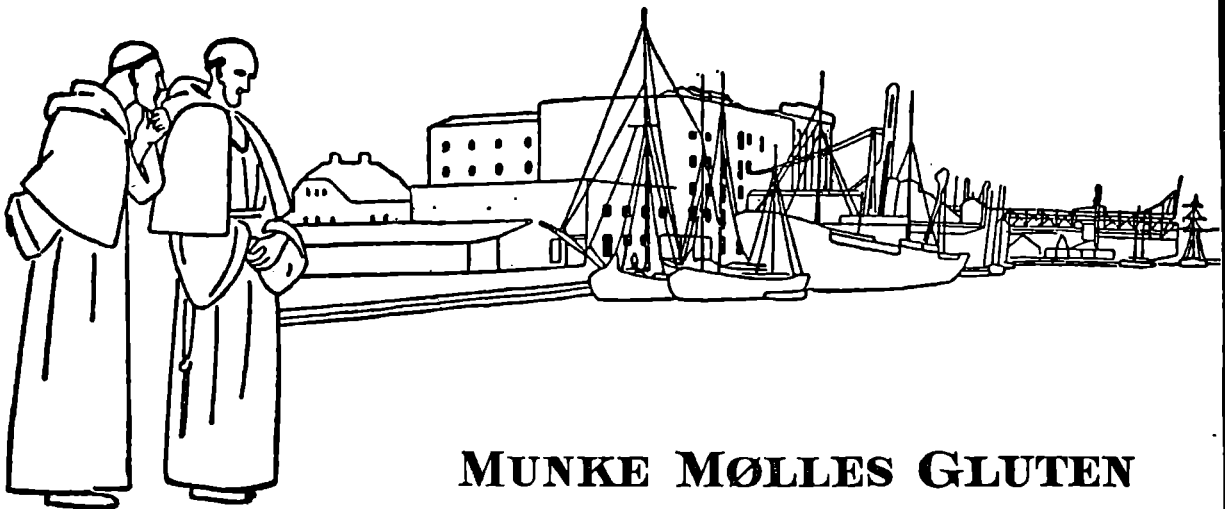
Malermester

Paludan Müllersvej 1,
København V.
Tlf. Eva 4151

EN BANKBOG
åbner alle muligheder
- indsæt Deres penge i

LANDMANDSBANKEN

MUNKE MØLLES GLUTEN

Vatikanet, Moskva og Czestochowa

Begivenhederne kommenteret i danske aviser

POLITIKEN

Redaktionssekretær Frede Madsen, der leder »Politiken«s udenrigsafdeling, har i en bemærkelsesværdig artikel givet baggrunden for striden mellem kirke og stat i Polen. Han har gennem besøg i selve nationalhelligdommen Czestochowa lært det polske folks dybe religiøse tro at kende. Han skriver bl. a.:

»Man skal kende Polens historie for at forstå, at dette var andet og mere end masse-suggestion foran et helligt billede. Og det skal man også, når man i dag vil søge en forklaring på striden mellem stat og kirke i Polen – mellem kommunistisk styre og romersk-katolsk selvhævdelse.

Gennem 1000 år har det polske folk bekendt sig til romerkirken, og gennem 1000 år har der bestået et polsk rige – fra første færd i uophørlig strid med tyskhed og russervælde, et rige snart stort og mægtigt, snart fortæret af og indviklet i ustandselige krige, søndret og atter sammenføjet, slettet af Europakortet og på ny indtegnet med altid urolige grænser.

Igennem århundreder med rænker og hovedløs politik, indre opløsning og splittelse, fremmedvold og undertrykkelse, lidelser og ufattelige ofre i heroisk kamp mod griske overmagter var kirken den usynlige kraft, der bandt folket sammen og gav det ny livskraft. I kirken overlevede ikke kun gudstroen, men den polske nationalfølelse, troen på en selvstændig national tilværelse. I de onde år søgte folket til kirken, der i kraft af sin egen organisation og uafhængig af fremmede magters intriger og magtbegær holdt sammen på og nærrede de nationale idealer. Kirken befæstede nok sin egen stilning, men tjente også en jordisk idé.«

FLENSBORG AVIS

Den sovjetiske udenrigsminister Gromykos besøg i Rom – det første officielle besøg af en sovjetisk udenrigsminister siden Tjitjerin kom til den evige stad i forbindelse med Rapallo-

konferencen i 1922 – fik en fornem afslutning. Gromyko sluttede nemlig af med en audiens hos pave Paul VI. I de sidste 50 år har der ikke eksisteret diplomatisk forbindelse mellem Vatikanet og Moskva, og det er det første møde af denne art siden den russiske revolution, hedder det i en kommentar i Flensborg Avis. Det hedder videre i kommentaren:

Ganske vist var Krushchevs svigersøn, Isvestia-redaktøren Adzhubei, også i audiens hos paven; men det var rent privat – og det var i øvrigt ét af de 27 anklagepunkter, der blev fremhævet i den store tale, hvormed Suslov senere gjorde op med Krushchev. Gromykos besøg var også af privat karakter; men han er Sovjets officielle repræsentant, og det gør hans pave-besøg til en betydelig historisk begivenhed.

På kort sigt vil denne begivenhed måske ikke få større betydning – bortset fra, at den vil hjælpe Italiens kommunister til at legalisere sig i italiensk politik, specielt til sommerens kommunalvalg. Gromyko og paven er æppe enedes om umiddelbart at oprette diplomatisk forbindelse mellem Moskva og Vatikanet – men med sit besøg har Gromyko anerkendt Vatikanets og pavens eksistens som leder af de katolske menigheder verden over, og det vil uden tvivl på længere sigt få væsentlig betydning, ikke blot for Moskva og Vatikanet, men for hele den udenrigspolitiske situation i verden.

Der er næppe tvivl om, at besøget vil udvide kløften mellem Sovjetunionen og Kina, som netop for nylig har fastslået, at pavens udenrigspolitiske gerninger er »et led i en amerikansk sammensværgelse« imod de nationale revolutionsbevægelser og i aggressionens tjeneste.

Besøget griber også ind i den herskende polske kirkestrid, der er brudt ud i lys lue i forbindelse med den polske kristendoms 1000-års festligheder. Det er måske næppe sandsynligt, at Gromyko vil gennemtvinge en polsk tilladelse til det besøg, paven så gerne ville gennemføre i anledning af festlighederne, men mødet med paven kan ikke undgå at svække den

poliske ministerpræsident Gomulkas stilling over for katolicismen.

Det er i øvrigt sandsynligt, at Gromyko og paven har talt om Vietnam. Det er en halv snes måneder siden, pave Paul sendte et budskab om ønskeligheden af fred i Vietnam til Sovjetunionen, Kina, Nordvietnam og USA og kun modtog ét positivt svar: fra Sovjetunionens præsident Podgorny. Måske Gromyko og pave Paul nu kan skabe bevægelse i denne del af udenrigspolitikken. Man har lov at håbe.

Der er ialfald næppe tvivl om, at det takket være Gromykos besøg vil lykkes pave Paul at lette katolikernes stilling ikke blot i Sovjetunionen, men også i Østeuropa, og måske har de to fundet en form for sameksistens, der kan resultere i oprettelse af et »pontifikalt konsulat« i Moskva som optakt til normale diplomatiske forbindelser mellem Moskva og Vatikanet, slutter Flensborg Avis.

✱

Ung østrigsk redemptoristpater udstiller i Odense

For tiden holder pater Häupl udstilling i kunstbygningen på Filosofgangen i Odense.

Engelbert Häupl er født i 1936 i Wels, Østrig, og blev præsteviet i 1961. Siden 1962 har han studeret ved »Akademie der bildenden Kunst« i Wien og fik i 1963 Függer-medaljen i sølv af dette akademi, Häupl har bl.a. holdt udstilling i det Østrigske Statstrykkeris Galleri. Han har flere gange deltaget i det Internationale Sommerakademi i Salzburg, hvor han malte under Kokoschka og fik førstepræmie i litografi.

Han udstiller i dagene fra 19.–22. maj (kl. 16–20) i Skt. Annæ Skoles festsal, Dronning Elisabeths Allé 3, Sundby (Linie 2). Udstillingen er vidtspændende: den omfatter bl.a. både litografi, grafik og malerier.

KOM OG GLÆD DEM SELV MED ET BESØG!

✱

FORÅRETS RADIOGUDSTJENESTE sendes over program II søndag den 15. maj kl. 14 fra Skt. Andreas Kirke i Ordrup. Der holdes messe med koncert, og prædikant er pater Vagn Hansen, mens Erling Rasmussen sidder ved orgelet. Der synges følgende numre i *den danske salmebog*: 218, 217, 427 og 432.

Aarhus

M. Jørgensen & Søn

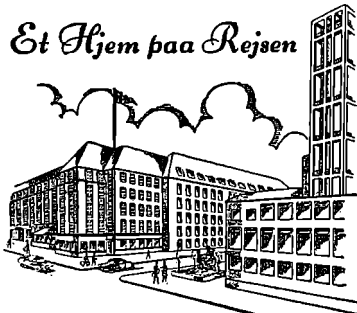
Slagterforretning

A'aboulevarden 47, Århus C
Tlf. 2 30 27

Sjøreen & Co.

Malermfirma
Århus C

Et Hjem paa Rejsen

Tlf. 2 41 22 - Århus C
Missionshotellet ANSGAR

A. Mougard A/S

Entreprenør & murerfirma
Århus C
Tlf. 4 20 23 - 4 66 25

El-installationsfirma

V. Svenstrup

aut. elektro-installatør
Telefon 2 15 57
Hans Brogesgade 4, Århus C

Katolske begravelser

Ring til 2 28 66
H. J. Madsens
begravelsesforretning
Jægergaardsgade 17-19, Århus C

MEJERIET
Jestebro

Århus by's førende
TELEFON 2 87 00 (4 lin.)

Jydsk

Orgelbyggeri I/S

Herluf Trollesgade 36 A
Århus N
Telefon 6 94 01

Største udvalg i radio - fjernsyn
- båndoptagere og grammofooner
findes De hos

Radio Thygesen

Ryesgade 24, Århus C. Tlf. 2 00 99
lige ved katolsk kirke og
Rådhuspladsen 1, Århus C
Tlf. 2 10 11, overfor Grisebrønden

Svend Erik Laursen

GAS · VAND · VARME · BLIKKENSLAGER · SMEDE · MASKINVERKSTED

Tordenskjoldsgade 23a · Aarhus N.
Telefon (061) 6 89 31 · Giro 17117

Aktieselskabet

Købmands- og Haandværkerbanken, Århus

Hovedkontor:
Store Torv 12, tlf. 2 47 77

Indenbys afdelinger:

Søndre afd.:
Århus hovedbanegård, tlf. 2 40 88
Vekselkontor i banegårdshallen.

Langenæs afd.:
Skanderborgvej 16, tlf. 4 55 22

POUL DUDZIŃSKI

Aut. el-installatør
Christiansbjerg
Installationsforretning
Birkegade 7, Århus N.
Telefon 6 98 80
Priv. Lundingsgade 12. Tlf. 2 81 02
Lev. til katolske institutioner
Lys, kraft og varme

Svendborg

Niels Madsens Maskinsnedkeri

Vestergade 24 - Svendborg
Tlf. 21 01 97
Lev. til de katolske institutioner

Svendborg Ligkistemagasin

Katolsk Bedemand
v/ Hans Nielsen & Søn
Fruestræde 10, Svendborg
Telf. 21 02 64

Kulkranen

Frederiksgade 2, Svendborg
Telefon 21 14 10
Kul - Koks - Olie

Malermestre

L. Larsen & Søn

Brogade 10 - Svendborg
Telefon 21 10 16

Flytteforretningen 2021

Skattergade 5-7 · Svendborg
Tlf. 21 20 21
Kontor i København:
Molestien 11, København SV
Tlf. VA 6060
Svendborg-København hver dag
Flytter alt overalt

Kompasretning, »Thrige« autopilot, alle nautiske spørgsmål

Hvidkjær-Sørensen
Strandhuse 36, Svendborg
telefon 21 33 34

Holbæk

Axel Smith's Eff.

v. Niels Hansen
Exam. aut. gas- og vandmester
Labæk 47 · Holbæk
Telefon 163

JENSEN & OLSEN

HOLBÆK TELF. 365
EL-INSTALLATIONER

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk
Telefon 3001

Uldall

TAPET- OG FARVEHANDEL
Ahlgade 57, Holbæk. Tlf. 626

Tømrer- og snedkerarbejde

Poul Hansen

Østerled 10, Holbæk
Tlf. 1503 - 1545 - 1098
Privat 1249 u

Alt i bandager & sygeplejeartikler

Holbæk Materialhandel

Telefon 32
Kaj Andersen
Lev. til Sct. Elisabeth Hospital

Støt vore annoncører

I DEN KOMMENDE TID

KRYDSILD I »BIFROST«

»Hvor radikalt skal vor katolicisme fornyes«, er emnet, tirsdag den 17. maj kl. 20,00, Englesalen, Jagtvej 183B, København Ø. Af forårets indledere vil pastor Bjørn Højbo, pater Martin Drouzy, pater Fritz Florin, pater Hans Peters og stud. mag. Bernard Eric Jensen deltage i en åben debat om dette forårs tema: *Sekulariseringens problem*. Cand. mag. Ellen Nielsen, direktør Børge Mannov, stud. mag. Michael Wolfe, stud. mag. Jan Ulrik Dyrkjøb og en gymnasiast vil indlede denne krydsild, hvorefter ordet bliver givet frit.

✧

Pater Beda *Fortsat fra side 10*

Savnet af pater Beda vil også blive følt i en større kreds, især blandt de søstre og præster, som han havde lejlighed til at berige i åndelig henseende. Et menneske, som altid møder sine medmennesker med et stort smil og dyb indre glæde, fatter man hurtigt tillid til, og pater Beda var et sådant menneske. Pater Beda gjorde i øvrigt indtryk på de mennesker, han kom i forbindelse med, ved sin store interesse for kristendommens trivsel i Danmark. Denne tro tjener modtager nu sin belønning. Han nåede det mål, han satte sig. Må hans sjæl hvile i fred.

Jan Wesch, O.S.B.

KATOLSK RADIO- OG FJERNSYNSFORBUND

Årskontingent for 1965 fra de afdelinger, som endnu ikke har afregnet, bedes venligst af hensyn til årsopgørelsen sende beløbet til giro nr. 4 19 47, Badstuestræde 12, Horsens.

SCT. MARIASØSTRENE BØRNEHAVE, VEJLE

søger en dygtig og samarbejdsvillig børnehavelærerinde til en gruppe på 20 børn i alderen 3-4 år til 1. august, evt. 15. august. Ansøgning med afskrift af eksamensbeviser og anbefalinger sendes til børnehavens leder, søster M. Guiberta, Blegbanken 5, Vejle.

Toldbodvejens frugt, blomster og kranser

af Bent Høj
Svendborg. Tlf. 21 05 79.

**MARIUS
MP
PETERSEN**

Ringsted isenkramhandel

Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

Vejle Mineralvandsfabrik A/S P. C. NIELSEN

Telefon 121, 205

Chr. Hansens kødudsalg København F

Telefon Eva 6465 - 6466

Gl. Kongevej 163

F. Fechtenburg & Søn

autoriseret installatør

Tlf. 12 86 00

Hjallesvej 46, Odense

Georg Larsson

Det danske hospitalsinventar

Fyensgade 6, København N.

Hospitalssenge, madvogne,

transportvogne,

klinikinventar.

Specialitet: Gummihjul.

TIL BYEN
FRA BYEN - i byen
smut ind i

Banegårdens Restaurant
af Fritz Kapper

Odense H.
Tlf. 12 27 75

SANITÆRE ANLÆG
VARMEANLÆG
OLIEFYRINGSANLÆG
HØJTRYKSANLÆG
ANLÆG FOR
TRYKLUF OG
VACUM
M-A-SKINNER

Monies & Andersens Eftf. ¼

K. K. L. Simonsen's eftf.
Frederiksborggade 22
København K.
Tlf. *Minerva 2314

SCT. ANNÆ REJSER 1966

ROM OG ASSISI

1. 27. juni til 14. juli - 18 dages togrejse med sovevogn - fuld pension - udflugter - entreer og sygeforsikring incl.

Pris: kr. 1185,-. Rejseledere lærerinde A. Rastrup og pater Leo Drzal C.ss.R.

ROM OG ASSISI

2. 7. oktober til 21. oktober - sognepilgrimsrejse - 15 dages flyverejse - sognets familier og venner er velkomne - fuld pension på centralt beliggende klostre - udflugter og entreer incl.

Pris: kr. 1185,-. Rejseleder sogneprest, pater Jac. Adams C.ss.R.

PALESTRINA - ROM - FIRENZE

3. 7. oktober til 21. oktober - 15 dages flyverejse - fuld pension på centralt beliggende hoteller - udflugter og entreer incl.

Pris: kr. 1285,-. Rejseleder pater Laurits Brunicardi C.ss.R.

Program og nærmere oplysninger fås hos lærerinde A. Rastrup, Amagerbrogade 45, København S. Telefon Sundby 86.

DE SYGES VALFART PR. FLY TIL LOURDES

fra 10. til 16. august 1966

Gejstlig leder: Pater L. Brunicardi C.ss.R.

Pris: for raske på hotel kr. 820,-

for syge på Asile Notre-Dame kr. 690,-

De Syges Katolske Forbund

Valfartskomiteen:

Fru L. Samson, Barsehøj 25, Hellerup, telefon GE 6341
C. Lerche Nielsen, Bredgade 69, København K., telefon PA 2539

Biskoppen svarer på resolution fra katolske arbejdere

VERDEN RUNDT

Katolsk Arbejderaktion og Unge Katolske Arbejdere har ved den ordinære generalforsamling den 5. maj 1966 vedtaget en resolution i form af et åbent brev til biskop Hans L. Martensen. I det åbne brev, der er underskrevet af formanden G. Bune Andersen og næstformanden Knud Johnsen, hedder det bl. a.:

»Fastekampagnen 1966 er slut. Vi opfordrer Dem som biskop for den katolske kirke i Danmark og medansvarlig for det universelle katolske kirkesamfund, der kalder sig »De fattiges Kirke«, til at overføre hele det indsamlede beløb til Folkekirkens indsamling til fordel for de sultende skarer i Indien.

Selv om kampagnens formål var at konsolidere bispedømmet, mener vi, at man i den givne situation, hvor millioner lider under eller trues af hungersnød, handler i overensstemmelse med Kristi ønske og evangeliets krav, når man først hjælper dem, der ikke engang har det daglige brød.«

Biskoppens svar:

Biskop Martensen har sendt følgende svar til Katolsk Arbejderaktion og Unge Katolske Arbejdere:

»Angående jeres resolution af 5/5 1966 og jeres ønske om, at jeg skulle sende den fulde sum af fastekampagnen til Folkekirkens indsamling til fordel for sultende i Indien, har jeg følgende at sige:

For det første kan jeg ikke bruge et indsamlet beløb til et andet formål, end det, som folk har givet det til. Det var imidlertid helt klart, at beløbene, der blev givet til Fastekampagnen 1966, var til fordel for opbygningen af Kirken i Danmark.

For det andet er det ikke rimeligt at give store beløb bort, så længe jeg

ikke kan lønne mine egne præster ordentligt. Det er, som hvis man på en arbejdsplads sagde, at lønningerne ikke ville blive udbetalt til arbejderne – man ville sende dem til Indien i stedet for, da folk lider mere nød dér. De katolske præster i Danmark har også et virkeligt krav på deres løn, og de bliver i gennemsnit lønnet meget mindre, end en ufaglært arbejder i Danmark.

For det tredje ville det heller ikke være rimeligt, hvis man bad et menneske, der selv sad i stor gæld, om at give en endnu større almisse til andre. Derfor mener jeg, at jeg i min samvittighed ikke kan forsvare at gå ind på jeres idé med anvendelsen af fastealmissen.

For det fjerde vil jeg gøre opmærksom på, at I lige har sendt et brev til mig, hvor I beder om et tilskud til jeres eget organ Labora. Hvorledes mener I, at jeg skulle kunne give tilskud til dette og til så mange andre katolske foretagender i Danmark, når vi samtidig kun har utilstrækkelige indtægtskilder for bispedømmet. Det er ikke rimeligt, at I selv beder om tilskud og samtidig foreslår, at jeg skal give afkald på de indtægtskilder, jeg ikke kan undvære.

Til slut vil jeg gøre opmærksom på, at mens de katolske ungdomsorganisationer opgav at samle til fordel for Indien, og mens arbejderne selv heller ikke har samlet noget større beløb, så vidt mig bekendt, har de katolske skoler indsamlet et stort beløb til fordel for Indien; det er med glæde, at jeg ser denne sum gå til Folkekirkens indsamling til fordel for de sultende i Indien.

Af ovennævnte fire grunde kan jeg ikke billige jeres forslag om at lade det samlede beløb fra Fasteaktionen gå til Indien.«

Laborpartiet på Malta, som for nylig tabte ved et valg efter at være blevet angrebet af den lokale gejstlighed, har meddelt, at man vil klage til paven over denne behandling og eventuelt søge at få et nyt valg i stand.

På et møde i partiet vedtog arbejderpartiets spidser en resolution, som fordømte de katolske biskoppers og præsters »intervention«. Partilederen Dom Mintoff anklagede visse præster for at have sagt til deres menighed, at det var en dødssynd at stemme på Labor.

Premierminister Giorgio Borg Oliviers nationalistparti bevarede regeringsmagten ved erobringen af 28 pladser i parlamentet. Trods sit modsætningsforhold til kirken på den stærkt katolske ø reddede Laborpartiet sig 22 pladser. Begge partier fik mandater på bekostning af forskellige småpartier.

Laborrepræsentanterne vil henstille til Vatikanet at erklære valget for unfair. Man vil derigennem presse Borg Olivier til at udskrive valg til næste år.

☆

Afdøde kardinal Clemens August von Galen er blevet kaldt Hitlers største tyske modstander. Det skete ved en mindehøjtidelighed i Münster i Vesttyskland i anledning af 20-årsdagen for kardinalens død i foråret 1946.

Det var en historiker, dr. Rudolf Morsey fra Bonn, som fortalte om baggrunden for kardinal von Galens modstand mod nazismen. Blandt andet gik kardinalen stærkt imod Hitlers euthanasiprogram. Endvidere forudsagde von Galen Tysklands nederlag, da krigen med Polen brød ud i 1939.

Efter krigen afviste kardinal von Galen tesen om den tyske nations »kollektive« skyld, hvad angår nazisternes forbrydelser.

Til trods for sine protester havde von Galen ikke kontakt med regulære tyske modstandskredse, hævdede Morsey, der i øvrigt fortalte, at kardinalen ligeledes var i konflikt med de allierede angående samvittighedsspørgsmål.

*Med dette
særnummer
om det andet
Vatikankoncil
ønsker Ugebladet
sine læsere en
glædelig og
nåderig pinse*

**Biskop Martensen
og professor
Skydsgaard i
Strasbourg**

Der sad en dansker på hver sin side af forhandlingsbordet under de officielle drøftelser mellem den katolske kirke og Det lutherske Verdensforbund, der fandt sted i Strasbourg fra den 13. til den 15. april. Det var biskop Martensen og professor Skydsgård, der begge er medlemmer af det katolsk-lutherske udvalg, som blev dannet under koncilet og som holdt sit første møde i august sidste år.

Resultatet af dette andet møde blev en fælles rapport, der nu vil blive sendt til Vatikanet og til eksekutivkomiteen for Det lutherske Verdensforbund. I denne rapport gøres der status over det hidtidige samarbejde samtidig med, at man kommer med konkrete forslag til en videregående teologisk drøftelse og til videregående praktisk samarbejde parterne imellem.

Mødet i Strasbourg blev ledet af den lutherske biskop af München Hermann Dietzfelbinger og den katolske biskop Hermann Volk fra Mainz. Desuden deltog fra protestantisk side Det lutherske Verdensforbunds sekretær Dr. Andre Appel, vicesekretæren pastor Carl Mau, Dr. Warren A. Quanbeck, USA og Dr. Vilmos Vajta fra det økumeniske institut i Strasbourg. Fra katolsk side pater Congar O.P., biskop Willebrands fra Enhedssekretariatet i Rom og pater Witte S.J., også Rom. Kirkernes Verdensråd havde sendt en observatør. Det havde ligeledes den lutherske kirkesynode i Missouri, der ikke er medlem af Det lutherske Verdensforbund.

PINSE

*Er de ikke galilæer?
men vi hører dem jo tale
på vort eget modersmål.
Parter, meder, elamiter,
vi fra Frygien og Kreta
og fra Kappadokien,*

*fra Judæa og fra Pontus,
fra Ægypten og Kyrene,
fra provinsen Asien,
alle hører vi dem tale
om Guds storhed og Guds gerning
på vort eget tungemål!*

*Dengang Herren splittede Babel,
spredtes folkene forvirret
og i modløs frygt for Gud.
»Er vi dømt at være fjender?
hvorfor må vi ikke have
fælles by og samme sprog?«*

*Svaret kom på pinsedagen,
da de talte mange tunger,
fyldte af den ene ånd.
På hvert sprog skal ordet lyde,
i et tusindstemmigt mylder
menneskene ære Gud!*

Lis Thorbjørnsen

SØNDAG den 29.: PINSEDAG (s. 616, rød).
 MANDAG den 30.: 2. PINSEDAG (s. 621, rød).
 TIRSDAG den 31.: 3. PINSEDAG (s. 624, rød).
 ONSDAG den 1.: Tamperonsdag i pinsen (s. 627, rød).
 TORSDAG den 2.: Torsdag efter pinse (s. 632, rød).
 FREDAG den 3.: Tamperfredag i pinsen (s. 633, rød).
 LØRDAG den 4.: Tamperlørdag i pinsen (s. 637, rød).
 SØNDAG den 5.: (1. søndag efter pinse) – Trefoldighedsfest (s. 644, hvid).

Retræte for mænd på Dalum

Atter i år træder vi an til eksercitier!
 Alle tidligere deltagere – og nye, unge og ældre er hjerteligt velkomne til disse stille dage, som finder sted fra mandag aften den 29. august til fredag morgen den 2. september.

Læg Deres ferie til rette, så De kan være med, det vil De blive glad for!

Retræten ledes af pater J. Mesters, s.m.m., Kalundborg. Tilmeldelse og nærmere oplysninger hos Henry Schultz, Mariabo, Tøndervej, Kolding. Telf. (055) 2 15 52.

Vel mødt på Dalum!

DANMARKS KATOLSKE KVINDEFORBUND

På grund af forskellige forhindringer er kirketuren udsat til:

Lørdag d. 4. juni 1966.

Mødested: Den katolske kirke i Roskilde, Frederiksborgvej 11.

Tid: Kl. 14,15 præcis (inde i kirken, hvor der holdes en kort andagt).

Togtider fra Københavns hovedbanegård:

Kl. 12,54 (ank. Roskilde 13,21).

Kl. 13,15 (ank. Roskilde 13,46).

Turen bliver ledet af sagkyndige: Overlærer Gudrun Eriksen (det middelalderlige Roskilde).

Cand. polit. Tove Rasmussen (Sct. Ib's kirke).

Cand. theol. J. Chr. Rich (Sct. Jørgensbjerg kirke).

Madpakke medbringes, for drikkevarer (øl-vand-kaffe) betales 5 kr.

Man sørger selv for befordring og billetter (kr. 7,50).

Tilmeldingen, der er ønskelig af hensyn til indkøb af drikkevarer, sker som sædvanlig til sekretæren frk. Gerda Sørensen, Rødager allé 38 B, Vanløse, tlf. 70 02 94, kl. 18,30–19,30.

Redaktion: Jørgen Hviid og Helge Kristensen (ansvarh.). Redaktør for indenlandsstof: Jens Oluf Lund. Redaktionssekretær: Elli Gambell. Redaktionskontor: Bredgade 69, København K., tlf. (01) 14 90 55. Annonceafdeling: Katolsk Ugeblads annonceekspedition, Hauchsvej 8, København V., tlf. EVa 2997 (kl. 8–10), postgiro 589 65. Abonnementsafdeling: Katolsk Ugeblads ekspedition v/ A. Prüser, Sankt Annæ Plads 28, København K., tlf. (01) 15 95 28 (9–16, lørdag kl. 9–12), postgiro nr. 570 42. Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre lande pr. kvartal 11 kr. I løssalg 1 kr.

”Lad ikke paven være ene om det!”

Hvorfor man appellerer til Johnson og ikke til Ho Chi Minh

Franske katolikker har let ved at udsende appeller og samle underskrifter. De anser ikke dette for nogen utilbørlig pression, men for en af demokratiets udtryksformer, uanset om sagen, det drejer sig om, er noget kirkeligt eller noget politisk eller blot noget rent menneskeligt. Da filmen over Diderots »Nonnen« var på træerne, fik indenrigsministeren anmodninger om at forbyde den, undskrevet af over 100.000 personer – nonner, deres elever forældre og andre katolikker. Som bekendt gav disse henvendelser resultat.

Nu er der som tidligere omtalt her i bladet startet en kampagne for at få franske kristne, katolikker og protestanter, til at sende et brev til præsident Johnson med opfordring til at bruge sin indflydelse for at tilvejebringe fred i Vietnam. Teksten er høflig og ærbødig, man erkender, at opgaven er vanskelig og vedgår Frankrigs ansvar for krigens oprindelse. Mottoet er dette: »Lad ikke Paul VI være ene om det!«

Kampagnen er et økumenisk initiativ, idet »Christianisme Social« er en reformert bevægelse, og »Témoig-

nage Chrétien« katolsk. T.C.s læsere sender nu kopier til bladet af deres breve til den amerikanske præsident, og den 12. maj var tallet oppe over 10.000. Nu vil man gerne have også de franske nonner med – de har jo vist, at de forstår betydningen af appeller – og T.C. skriver derfor et »brev til en nonne«, hvori det bl.a. hedder:

– Mener De ikke, at en sådan kæde af breve, som den, De startede i anledning af en film, nu effektivt kunne bruges i en sag, jeg ved ligger Dem på hjerte: freden. Hver dag lider og dør børn, kvinder og mænd i Vietnam ... Måske er De hospitalsøster, så ved De hvad lidelse og død er ... Som følge af en enorm misforståelse, som historien har patent på, tilintetgør mennesker hinanden.

Vil råbet om at standse blive hørt? T.C. fortsætter:

– Der er i hvert fald én, som burde kunne høre ... fordi han er kristen, fordi han er mærket med Guds tegn, fordi han som enhver af os er ansvarlig for den mission, Fredsfyrsten har betroet os: det er præsident Johnson. Tusinder af kristne mænd og kvinder har allerede skrevet til ham. Vil De, kære søster, ikke slutte Dem til dem? Også her er der en ære at forsvare: Guds børns ære, fredsstifternes ære.

T.C. understreger, at der skrives til Johnson, fordi han er kristen. Dermed forstås det uden videre, hvorfor der ikke sendes nogen breve til Ho Chi Minh.

E.N.

Kald det en appel eller en kampagne om De vil -

men Grønland må have bøger!

Om katolsk litteratur kommer til sin ret nogen steder, så er det i den lille menighed i Grønland. For størstedelen af de halvt hundrede katolikker, som bor spredt langs Grønlands kyster, gælder det jo, at bortset fra det personlige bønsliv er læsning faktisk den eneste kilde til fornyelse af det åndelige liv - afskåret som de er størstedelen af året fra kirkegang og sakramenter og personlig kontakt med præsterne. Der læses meget i Grønland; der er jo de lange vinteraftener, og der er ikke noget, der hedder teater eller fjernsyn eller biograf. Når det så drejer sig om folk, der sidder muttersalene på et lille sted bag bjerge og bræer og gerne vil holde deres katolske tro i live, vil man forstå, at tilfredsstillelsen af læsehungeren ikke længere blot er et behageligt tidsfordriv, men simpelthen bliver en livsnødvendighed.

Denne livsnødvendighed har det hidtil været meget vanskeligt at tilgodese. Faktisk har hver enkelt katolik til dags dato været henvist til at holde den gående på sine personlige boglige ressourcer; ganske vist findes der en bogsamling ved Krist Konge Kapel i Godthåb, men den er så lille, og udvalget i almindelighed så dårligt, at præsterne kvier sig ved at tale om et »katolsk udlånsbibliotek« i forbindelse med denne bogsamling.

Et regulært katolsk udlånsbibliotek er simpelthen en nødvendighed for Kirken i Grønland. Ikke nødvendigvis et stort, dyrt, righoldigt bibliotek, men et man kan være bekendt. Og dette ikke blot af hensyn til katolikkerne, som skal have deres nødvendigste behov tilfredsstillet for ikke simpelthen at miste troen - men tillige af hensyn til de mange øvrige interesserede, som man kan være sikker på vil gøre flittigt brug af et sådant bibliotek; som sagt, læsehungeren er stor i Grønland, og det gælder ikke blot i den lille katolske menighed.

Derfor vil præsterne i Grønland gerne have lov til herved at rette en appel til katolikkerne i den sydlige

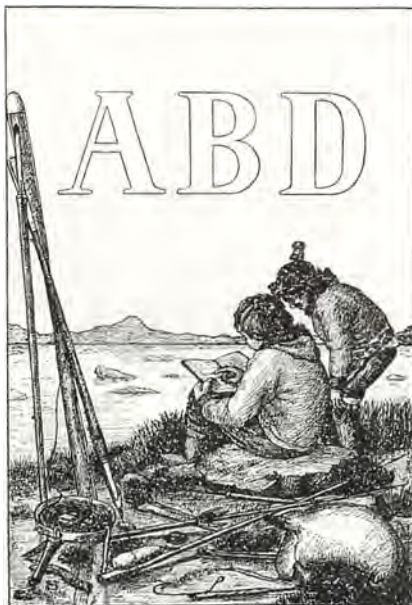
del af kongeriget: *kunne De tænke Dem at gøre noget konkret for bispedømmets yderste diaspora, da ransag Deres boghylder og betænk os med noget læsestof!*

Af praktiske hensyn vil vi tillade os at foreslå følgende fremgangsmåde: har De nogle bøger, De gerne vil sende os, så lav en liste over dem og send listen til *Liobasøstrene, Sct. Lioba Kloster, Jens Jessensvej 7, København F.* Liobasøstrene vil da med disse lister i hænde samordne og udsortere de tilbudte bøger efter det eksisterende behov og vil derefter lade Dem vide hvilke bøger på Deres liste, der er særlig interesse for. Disse bøger bedes da sendt (solidt indpakket!) til *Oblatfædrene, Box 51, Godthåb, Grønland.*

Der skal ikke lægges skjul på, at vi heroppe i Grønland er spændt på udfaldet af denne appel. Katolsk åndsliv på Grønland er endnu blot en slumrende wintersæd. Et godt udfald på »operation udlånsbibliotek« kan måske få det til at spire her og der mellem de kolde klipper!

Finn Lynge OMI

Ikke nogen trykfejl! På grønlandsk bruger man ikke C. (Grønlandsk ABD fra århundredskiftet).

H. C. Branner

*Ved den store forfatters
død anmeldes
hans sidste bog*

H. C. Branner: Ariel

Gyldendal 1963

191 s., hft. kr. 24,50, indb. kr. 33,00.

Ariel - Ariel? Efter en første forsøgsvis famlen inden for forskellige ubegrundede muligheder rækkevidde fik anmelderen den indskydelse at se efter, om ikke Skriften kunne kaste lys over det dunkle ord »Ariel«? For lød det i grunden ikke bibelsk - i så fald gammeltestamentligt -? Anelsen gik i opfyldelse: Esajas det 29. indledes med et veråb over Ariel, dvs. Jerusalem. I ordforklaringen står der, at »Ariel« »vistnok betyder Guds arne, offersted«.

Med dette navn som titel for sin sidste novellesamling har *H. C. Branner* givet en første fornemmelse af, i hvilken retning bogen peger. Den rummer fire noveller, giver fire gange et udsnit af den risikofyldte én gangsforetelse, livet er, fremholdt med tilværelsens egen logik: Det, der sker, og som man selv er med til at forme, bliver enten til helsebod eller til forringelse, for én selv og for alle. Hvad er så i følge Branner indsatsen for positivt udfald -? At »turde miste sit liv«. Hvis *H. C. Branner* i »Thermopylæ« med den humanistiske livsholdnings fallit efterlod det spørgsmål hos læseren - hvad så ... hvad vil han nu vise os i stedet -? - så har man vel lov at se svaret her i »Ariel«: Løsningen påvises at være - offeret. Det er et ord, der har krav på at blive anvendt med den allerstørste varsomhed, men det føles berettiget her. Tydeligt forekommer det anmelderen, at den bærende tankegang og den forløsende udgang fremtræder i titelnovellen: Manden med den invalide hustru har haft et tilfældigt møde med en fremmed kvinde, der kunne give ham det, han savnede i sit ægteskab. Men bagefter - var der intet mere, ikke den allermindste lille smule at erindre bare. Morgentågen udenfor, der lader alt forsvinde i fjernhed og intethed, som det overhovedet ikke havde været, er det fuldtro udtryk for hans egen sindsstemning. Han begynder at gå, kommer væk fra vejen og mærker først længe efter, at han hele tiden bare er gået i ring, ikke kommet ud af stedet. Et par fristende bær, som

Fortsættes side V

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K
Telf.: *MI 2557

Carl Moberg

Frederiksborgvej 201, NV
Søborg 1845 - 1871

Centralvarme
Fjernvarme
Sanitetsanlæg
Ventilation
Varmeluftanlæg

BLOCH'S BOG CLEARING

K. V. BLOCH
(FORHEN BOGBANKEN)

Fiolstræde 34, København K
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901

Nordens største lager af
skolebøger

Omindbindinger.

Skal De flytte?

Jul. Larsen & Sønner
AMAGERBROGADE 221
* 55 66 47

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt - Statsunderstøttet

Seminarieforstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842
Taga 5893

TIL BYEN
- i byen
FRA BYEN
smut ind i

Banegårdens Restaurant

af Fritz Kapper

Odense H.

Tlf. 12 27 75

ASSISTENT TIL BØRNEHAVE
Børnehaven FREDSHOLM søger
en assistent til 1. august. Henven-
delse til lederen

Søster Namertis
Bistrup Byvej 146, Birkerød
Telefon 81 03 78

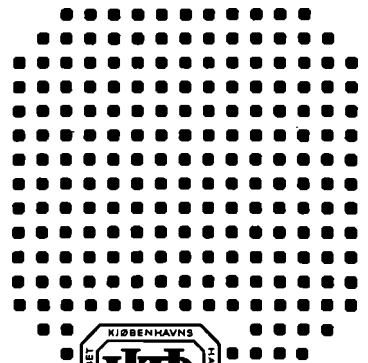
KØDHALLE

Robert Hansen

1. kl. kød, flæsk og pålæg
Amagerbrogade 212 A
Amager 6390

HER ER 200 PUNKTER

og der er 200 steder i landet hvor der ydes HANDELSBANK-service

altid
med i
billedet

HANDELSBANKEN

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET
Skjold

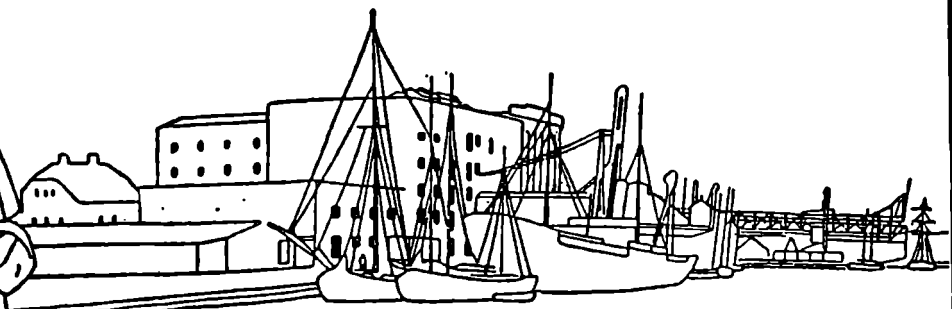
Amaliegade 27, København K
Telefon (01) 15 15 11
Telegramadresse: Forskjold

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

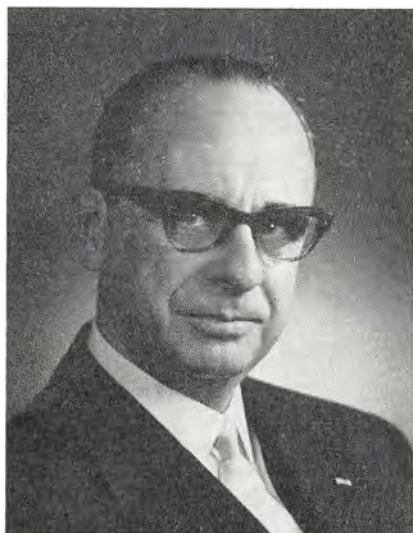
MEJERIET **Jestebro**

Aarhus by's førende
TELEFON 2 87 00 (4 lin.)

MUNKE MØLLES GLUTEN

Carl Darving runder de 60

Bankbestyrer Carl Darving.

En kendt og særdeles aktiv katolik har fejret sin 60-års dag. Det er bankbestyrer Carl Darving, Lyngby. Han startede sin bankkarriere i Syd-fyns Diskontobank, hvorefter han flyttede til Københavns Handelsbanks hovedsæde. I 1956 blev Carl Darving bestyrer af bankens afdeling i Gladsaxe, som han siden da har ledet med stor dygtighed.

Også kirken har kunnet drage nytte af Carl Darvings aldrig svigtende virkestrang. Han har påtaget sig krævende opgaver både på bispedømme- og sogneplan. I cirka 25 år har han beklædt posten som administrator for skolen og kirken i Lyngby.

Carl Darving blev i 1958 udnævnt til ridder af Skt. Gregorsordenen.

H.C. Branner

Fortsat fra side III

han tilfældigt kommer over og spiser, viser sig at smage bittert: en analogi til hans ligeledes tilfældige møde med den fremmede kvinde, og samme fornemmelse bagefter. Pludselig forekommer det ham, at han er på samme sted, hvor han for vildt engang i barndommen »og havde stået i den samme tåge, på det samme sted, under dette træ, omgivet af vilde buske med røde og sorte bær . . . og set dråberne blive til øjne, våde sorgøjne, klare vanvidsøjne stirrende på ham alle vegne fra. Siden huskede han ingenting. Nu var han endelig vendt tilbage, og der var ingenting sket.«

På vejen ind til byen nænner han ikke at ruske den sovende kusk vågen – til hvilket formål ville det for øv-

rigt tjene: for »der gives intet svar.«

Senere, ved sin gadedør roder han i stigende fortvivlelse efter nøglen. Samme resultat: den er der ikke! Hvordan komme ind? Morgenkonen er sikkert gået og hvad så? For alle tilfældes skyld har han allerede højre hånds pegefinger på dørklokken, da venstre hånd pludselig finder nøglen, som altså har været der hele tiden. Han kan komme ind! Stedet er møttet med symbolik: Som nøglen hele tiden har været der, sådan er alting allerede til stede: ordet, der løser gåden, muligheden, der venter på at blive virkeliggjort for at tilværelsen kan åbne sig i sin fylde og det døde stå op til liv. I novellens slutning vises nu, hvordan den syges ægtefælle oplever, at der alligevel gives et svar. Hvordan dette sker, er umuligt at skildre med andet end med Branners egne ord . . . men da manden på hustruens bøn løfter hende op af rullestolen og bærer hende gennem huset, forekommer det ham pludselig, at det er *ham*, der bliver båret.

I en anden af bogens noveller, »Puritaneren«, bekender den døende præst, der er syg af sig selv: »Jeg blev aldrig kristen, for jeg var ikke rede til at gå ind på arenaen og lade mig sønderrive af de vilde dyr.« Men

Ved Niels Steensens gymnasium vil der fra 1/8 være at besætte en stilling som adjunkt eller lektor i faget engelsk. Ansøgere bedes oplyse, hvilke andre fag der evt. kan undervises i.

Ansøgning stiles til skolens bestyrelse og sendes til rektor Georg Heggum, Niels Steensens gymnasium, Sct. Kjeldsgade 3, København Ø.

Sekretariatschef

Til at forestå den administrative ledelse af den katolske kirkes kontor i Danmark søges en mand i alderen 30-40 år med administrativ erfaring og en solid økonomisk eller juridisk uddannelse.

En cand.polit., cand.oecon., cand.jur. eller HD'er med nogle års erfaring i administration af institutioner indenfor forsørgs-, hospitals- eller undervisningsvæsenet vil blive foretrukket. Kendskab til administration af fast ejendom vil være en fordel.

Den pågældende, der ikke behøver at være katolik, forventes at yde et aktivt bidrag ved tilrettelæggelsen af bispekontorets organisation og forretningsordenen i stiftet. Initiativ, energi samt udprægede forhandlingsevner vil derfor være absolut påkrævet.

Der er for den rette mand tale om en fremtidsstilling med betydelige muligheder for udfoldelse af personlige evner. Hvad lønniveauet angår tænker man sig, at akademikernes overenskomster med staten bør kunne accepteres som et passende udgangspunkt for drøftelser med kvalificerede ansøgere.

Skriftlig ansøgning med referencer bedes sendt til direktør, cand.polit. Børge Mannov, Monradsallé 15, Valby.

deri ligger ingen klage over det forspildte liv, for »ingen kan vide, hvilken betydning det har, at jeg måtte leve mit liv forgæves.« I disse ord, der rummer – ikke resignation, men overgivelse – bedre sagt: i den holdning – finder den døende omsider det, hans navn, *Gotfred*, betyder: Guds fred.

Disse to eksempler skulle tjene til at give en fornemmelse af den bærende tankegang i denne indtil nu sidste bog fra Branners hånd – og man vil vanskeligt kunne nævne noget, der fortjener at sidestilles med den.

S.H.M.

LÆSERBREV

En behagelig opdagelse

Kære hr. redaktør!

Ved at læse Katolsk Ugeblad i den senere tid, har jeg gjort en behagelig opdagelse. Vi har herhjemme en hel del katolikker, som er kompetente, hvad oversættelsesarbejde angår, og som er meget interesserede i denne vanskelige kunst. Vilde det ikke være muligt at organisere dem, så at de kan anvende deres kræfter på en lidt mere systematisk måde? Koncilet taler om nådegaver, som skal anvendes til Kirkens fremme. At være en god oversætter er en nådegave, som tilsyneladende er meget udbredt blandt os. Jeg glæder mig til det væld af godt udenlandsk stof, som vi forhåbentlig snart vil kunne disponere over herhjemme, når disse folk tager fat på deres egentlige opgave.

V. Duclos

Vejle

A/S Vejle Mælkekompagni

Fineste mejeriprodukter
Telefoner 335, 336 -
Kontor 507, Vejle

A/S TRÆLASTEN

(A/S Vejle Trælast- og Kulkompagni)
Toldbodvej, Vejle
Telefon 68*

Hansen Pærhøj & Søn

Glarimester - kunsthandel
Søndergade 4, Vejle
Telefon 1157

Vejle Optik

v/ Anker Kastrup
Briller
Torvegade 8 - Vejle - Telefon 308

Raadhusstorvet
Vejle
Tlf. 684 og 3711
**Poul
HENRIKSEN**
Leverandør t. Sct. Maria Hospital

Hvidehus Boglade

Kai Jensen & Poul C. Thim
Nørregade 6, Vejle - Tlf. 360
Bogladen med de mange bøger ...

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon 121, 205

RUTANA

Danmarks mest solgte rugbrød
Fællesbageriet
Vejle

Carl Petersen & Søn

Slagter & Fedevarer Forretning
Nørregade 2, Vejle
Telefon 1721

Frugtcentralen

Vejle - Telefon 926 - 1126
Kartofler - Frugt - Grøntsager -
Konserver - Dybfrost
R. Hansen

Støt vore annoncører

Næstved

Næstved Mælkecentral

Vordingborgvej 66
Næstved - Telf. 73 07 70

K. Blum Hansen

Boghandel
Næstved
Telefon 72 25 25

Gulvtæpper - Linoleum
Tapeter - Malervarer

Claudi Hansens Eff..

Jernbanegade 3, Næstved
Telefon 72 00 60

N. Juel Pedersen

Glarimester
Ramsherred 13. Tlf. 72 01 58
Næstved
Leverandør til katolske
institutioner

E. Vergmann

Blikkenslager
aut. vand- og gasmester
Ringstedgade 56, Næstved
Tlf. 72 02 51

Næstved Diskontobank A/S

Hovedkontor: Axeltrø 4
Tlf. 72 15 00
Søndre afd.: Grønlandsvej 18
Tlf. 72 55 44
Nordre afd.: Ringstedgade 157
Tlf. 72 56 55
Østre afd.: Hvedevænget 80
Tlf. 72 58 40

Emilie Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved
Alt vedrørende BEGRAVELSER
ordnes personligt.
Alle aftaler kan træffes
i hjemmet
eller tlf. 72 08 14
72 08 74

Frugtkælderen

Ny Østergade 3, Næstved
Tlf. 72 11 23

Mange ikke-katolikker
læser »Katolsk Ugeblad«.
Gør alle katolikker?

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører
Studiestræde 15, København
Minerva 6761
Kontortid 9-16 - Lørdag lukket

ROMAN KUSIER

Murermester
Telefon Nivå 150 . Nivå

KSK

Aktieselskab
KØBENHAVNS
BRÆNDSSELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegaards Tværvæg 13,
Charlottenlund
Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

Horsens

Carl Bæk og Søn
El. Fagmanden

Vestergade 33, Horsens. Tlf. 21 88 88
Lys - kraft - oliefyrt
Alt i el-artikler

Edvard Petersen

Kul, koks, brændselsolier
Havnen 3, Horsens - Tlf. 2 38 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre
Amaliegade 16 A . Horsens
Tlf. 2 19 20

EBM

ENGELSK BEKLÆDNINGSMAGASIN

Christian W. Jørgensen

HORSENS

Nu er Olsen
da også kommet med?

det andet vatikan koncil

resultater
perspektiver

KIRKEMØDETS

45 måneders forberedelse

1959

25. januar: Efter en gudstjeneste, der danner afslutningen på den internationale bedeuge for de kristnes enhed, meddeler pave Johannes XXIII de 18 tilstedeværende kardinaler, at han agter at indkalde alle verdens biskopper til et økumenisk koncil. I en artikel i *Osservatore Romano* hedder det dagen efter: »Kirkemødet har ifølge pavens hensigt ikke alene til formål at fremme det kristne folks åndelige tarv, men det skal også være en opfordring til de adskilte kirkesamfund til at stræbe efter enhed.«

29. januar: Kardinalerne over hele verden bliver opfordret til at udtale sig om kirkemødets hensigt og mål.

17. maj: Der nedsættes en »førforberedende« kommission. Kardinal Tardini udnævnes til formand med biskop Felici som sekretær. Kommissionen sammensættes af 10 medlemmer. Dens opgave består i fra biskopperne at indhente oplysninger om, hvilke emner de ønsker behandlet på kirkemødet, og i at skabe de organer, der skal tilrettelægge stoffet.

18. juni: Kardinal Tardini opfordrer samtlige biskopper, de pavelige nuntier og ordensgeneralerne til »i al frihed og ærlighed« at indsende deres forslag om arbejdssemner for konciliet. Han sender ca. 2700 breve, hvorpå han modtager i alt 2109 svar.

18. juli: En lignende opfordring – men af mere teknisk art – sendes til samtlige katolske universiteter verden over.

1960

1. maj: Den »førforberedende« kommission afslutter sit arbejde. Den har i mellemtiden sorteret ikke mindre end 8972 forslag. Alle disse svar, som snart efter udgives, fylder 15 bind på i alt 8068 sider.

5. juni: Johannes XXIII opretter 12 kommissioner og 3 sekretariater –

deriblandt det berømmelige sekretariat for de kristnes enhed under kardinal Beas ledelse. Disse 15 organer får som deres væsentligste opgave at forberede de udkast, der skal danne grundlaget for koncilets arbejde. I tiden fra den 5. juni til den 10. november udpeges kommissionens medlemmer og konsulenter. En centralkommission med paven selv som formand koordinerer de øvrige kommissioners arbejde. Kommissionens medlemmer stammer fra 60 forskellige lande. Skandinavien er repræsenteret ved biskop Suhr, der er medlem af centralkommissionen.

14. november: Concilets forberedende fase indledes. Paven understreger endnu en gang, at formålet med kirkemødet er »både på det menneskelige og på det kristne plan at tilføre livet og tænkningen ny vitalitet«.

1961

12.-20. juni: Centralkommissionen holder sit første arbejds møde. Den kommer i alt til at afholde 7 møder, der hver for sig varer ca. 10 dage.

Oktober: Et særligt pressebureau oprettes i forbindelse med kirkemødet. Takket være de officielle meddelelser, der efterhånden bliver mere og mere åbenhjertige, får journalisterne førstehånds information om hele koncilets gang og arbejde.

25. december: I den pavelige bulle »Humanæ salutis« meddeles det, at kirkemødet vil tage sin begyndelse i 1962. Den 2. februar 1962 bekendtgøres den endelige åbningsdato (den 11. oktober).

1962

11. juni: Centralkommissionen påbegynder sit sidste arbejds møde. Den godkender 73 udkast (de såkaldte »skemaer«), som skal udsendes til samtlige deltagere i konciliet, inden kirkemødet begynder.

For nøjagtig fire år siden – til pinsen 1962 – udkom Ugebladet som særnummer med titelen »Et koncil. Hvorfor? Hvordan?«. Kirkemødet skulle åbnes den 11. oktober samme år, og det var et katolsk blads skyldighed at skrive om det og forberede offentligheden på denne store kirkelige begivenhed.

Sandt at sige kunne ingen på daværende tidspunkt forudse, hvordan koncilet ville komme til at forme sig. Adskillige var på forhånd ret forbeholdne i deres indstilling. Den romerske synode, der to år tidligere havde været afholdt på Johannes XXIII's initiativ, havde været en skuffelse. Der var ikke kommet noget som helst ud af det. Ville det samme ikke være tilfældet med det forestående koncil? Det var et spørgsmål, man med god grund kunne stille. Derfor måtte vi i det omtalte koncilnummer indskrænke os til forsigtige og almene betragtninger.

Nu er det andet Vatikankoncil forbi, og det mindste, man kan sige om det, er, at dets resultater ikke alene har gjort disse pessimistiske forudannelser til skamme, men at de faktisk også har overtruffet selv de mest optimistiske forventninger. 16 koncildokumenter er »i hus« – deriblandt flere af helt enestående betydning. Men vigtigst af alt er den nye ånd, kirkemødet har bragt med sig, og den ajourføring, det har sat i gang i Kirken.

Ganske vist – og det er ikke overflødigt at understrege dette – er der ikke forandret noget ved selve Kirkens væsen. Vor tro er stadig den samme som apostlenes. »Jesus Kristus er den samme i går og idag og til evig tid.« Nadvergudstjenesten på dansk er den samme, som da den var på latin. Og dog! Man kan med samme ret sige, at alting efter det andet Vatikankoncil har forandret sig en lille smule, fordi det hele fremtræder i et nyt lys.

Det er dette nye lys, vi her vil forsøge også at få vore læsere til at se og erkende. Vi opfatter det foreliggende hæfte som et beskedent bidrag til det umådelige arbejde, som nu venter os, hvis koncilets ånd virkelig skal komme til at præge Kirkens liv i Skandinavien.

Dette hæfte er udgivet som særhæfte af »Katolsk Ugeblad« pinsen 1966. Teksten er skrevet af Martin Drouzy. Løsnre kan købes i Sankt Ansgars Boghandel, Bredgade 67, Kbvhv. K.

GTIGSTE ETAPER

Fire samlinger på tre år

Juli: Sekretariatet for de kristnes enhed sender alle de fra Rom adskilte kristne kirke- og trossamfund en indbydelse til at sende observatører til kirkemødet.

6. september: I et paveligt *motu proprio* kundgøres reglementet for kirkemødet.

11. oktober: En åbningshøjtidelighed indleder det andet Vatikankoncil.

I hele denne forberedende periode bliver der rundt omkring i Kirken udgivet et utal af artikler, bøger, afhandlinger og endog hyrdebrev (som for eksempel de hollandske biskoppers hyrdebrev), der alle vidner om de kristnes store interesse for det forestående koncil, og som udtrykker en tale- og forskningsfrihed, som man længe ikke har kendt magen til inden for den katolske kirke.

Lille koncilleksikon

KONCIL: Kirkemøde. Når alle katolske biskopper fra hele verden er forsamlet, plejer man at kalde et sådant kirkemøde for et »økumenisk koncil«.

BISPEKONFERENCE: Forsamling af biskopperne fra en landsdel, fra et bestemt land eller fra flere lande, der har et vist fællesskab med hinanden, som f.eks. de nordiske lande.

SYNODE: Møde eller forsamling. »Bispesynoden« er den forsamling af biskopper, som Paul VI har oprettet, og som i fremtiden vil mødes omkring paven for at bistå ham med at lede Kirken.

KURIE: Kirkens centraladministration fordelt på forskellige »kongregationer« eller ministerier. Kuriens funktion er – til forskel fra bispesynoden – af eksekutiv og ikke af ledende art.

Oprindeligt var det den almindelige mening, at det andet Vatikankoncil kunne begrænses til to samlinger med fire måneders mellemrum. Ved afslutningen af første samling udtrykte Johannes XXIII håbet om, at kirkemødet kunne være forbi inden julen 1963. Dette viste sig imidlertid at være umuligt. Hans efterfølger Paul VI og mange biskopper, som ikke mente, at det var gavnligt, at de alt for længe var borte fra deres respektive bispedømmer, regnede senere med, at tre samlinger ville være tilstrækkeligt til at nå igennem koncilets dagsorden. Det endte dog med, at man blev nødt til at holde hele fire samlinger – hver gang med ni måneders intenst arbejde ind mellem samlingerne.

De enkelte samlinger havde hver for sig deres specielle præg og deres særlige stemning.

1962

11. oktober: Kirkemødet åbnes. Om aftenen erfarer man med glæde og undren, at to observatører fra patriarkatet i Moskva lige er ankommet til Rom for at overvære koncilets møder.

13. oktober: Koncilet afholder sit første plenarmøde, som kun varer en halv time. Meningen var, at forsamlingen ved afstemning skulle have valgt medlemmerne af de forskellige koncilkommissioner. På kardinalerne Frings (Köln) og Liénarts (Lille) opfordring kasseres de lister, der på forhånd er udarbejdet af den romerske kurie, og der udfærdiges nye »selvstændige« lister. En af kirkemødets vigtigste »kampe« har dermed udspillet sig.

Johannes XXIII modtager for første gang de 39 ikke-katolske observatører, som skal overvære koncilets første samling.

16. oktober: Concilets pressebureau opgiver for første gang koncildeltagerens antal: 2381 koncilmødelige var i dag forsamlet til mødet i Peterskirken.

21. oktober: Koncilet vedtager næsten enstemmigt ordlyden i et »budskab til verden«. Budskabet er en første begyndelse og et første udkast til det berømmelige skema 13.

21. oktober - 15. november: Drøftelse af Liturgikonstitutionen. Den 14. november vedtager forsamlingen med 2162 ja-stemmer mod kun 46 nej-stemmer princippet i en gennemgribende reform, der skal tjene til at gøre gudstjenesten »mere levende og mere frugtbringende«.

23. oktober: Den melkitiske patriark Maximos IV holder en mindeværdig tale til forsvar for brugen af modersmålet i liturgien.

14. november: Kardinal Ottaviani (Kurien) åbner drøftelsen af skemaet om »Åbenbaringsens to kilder«. Debatten strækker sig til den 20. november.

20. november: 1368 koncilmødelige (mod 822) udtrykker ved en afstemning deres ønske om en fuldstændig omarbejdelse af skemaet. Det første udkast var redigeret ud fra den »romerske« teologiske tankebaner, og flertallet på kirkemødet genkender ikke sine egne synspunkter i det.

21. november: Da den form, hvorunder gårdsdagens afstemning har fundet sted, ikke er tilfredsstillende, må paven selv gribe ind. Han bestemmer, at skemaet skal omredigeres af en ny særlig kommission med såvel kardinal Ottaviani som kardinal Bea i spidsen. Concilets anden vigtige »kamp« er vundet.

23.-26. november: Skemaet om meddelelsesmidlerne drøftes.

26. november - 1. december: Koncilet drøfter et første udkast til skemaet om de kristnes enhed. Skemaet er udfærdiget af kommissionen for de orientalske kirker. Man beslutter, at udkastet skal omredigeres og sammen-

smeltes med kapitlet om økumeni i skemaet om Kirken og med en tredje tekst, redigeret af sekretariatet for de kristnes enhed.

1.-6. december: Skemaet om Kirken drøftes.

3. december: Biskop De Smedt (Brugge) holder en opsigtsvækkende tale om de tre »ismer«, der spøger i Kirken og truer dens liv, nemlig »triumfalismen, klerikalismen og juridismen«.

5. december: En ny arbejdsplan reducerer de 73 skemaer, som er udvalgt af centralkommissionen, til 20.

8. december: Koncilets første samling slutter. Johannes XXIII gør status over det arbejde, der er udført. Kirkemødet skal, siger han, bære frugt på tre forskellige områder – både med hensyn til den katolske kirke, til de adskilte brødre og til hele menneskeheden.

1963

Tiden mellem de to samlinger er først og fremmest præget af paveskiftet. Johannes XXIII dør den 3. juni (han har den 11. april udsendt den betydningsfulde rundskrivelse »Fred på jorden«). Kardinal Montini bliver den 21. juni valgt til pave og antager navnet Paul VI. Få dage efter udtaler han sit ønske om at gå i sin forgængers fodspor og blandt andet videreføre kirkemødet.

Den nye pave forsøger at fremme koncilets arbejde mest muligt. Han udpeger fire »moderatorer«, som i forbindelse med koncilets præsiderende råd får til opgave at lede debatten på en mere effektiv måde. Moderatorerne er kardinalerne Agagianian (Kurien), Döpfner (München), Lerario (Bologna) og Suenens (Brüssel). De tre sidste er kendt for at tilhøre den fremskridtsvenlige fløj på konciliet. Derudover indbydes katolske lægfolk til at overvære kirkemødet som »auditorer«.

29. september: Åbning af koncilets anden samling. I en lang og betydningsfuld tale præciserer Paul VI koncilets fire mål: en dyberegående selvbesindelse fra Kirkens side, fornyelse af Kirkens liv, de kristnes enhed og en dialog mellem Kirken og den moderne verden. I pavens tale genfinder man Johannes XXIII's hovedtanker med hensyn til konciliet.

30. september - 31. oktober: Skemaet om Kirken drøftes. Parallelt hermed (fra den 8. oktober) fortsættes afstemningen om Liturgikonstitutionen.

17. oktober: Paul VI modtager de ikke-katolske observatører i audiens og holder en bemærkelsesværdig tale til dem som svar på professor Skyds-gaards lige så tankevækkende tale.

24. oktober: Kardinal Suenens (Brüssel) opfordrer sine bispekolleger til at give kvinder adgang til konciliet.

30. oktober: Gennem fem utvetydige afstemninger (fra 1588 til 2123 ja-stemmer mod et antal nej-stemmer, der varierer fra 34 til 525) tager kirkemødet stilling til bispevielsen som sakramental handling og går ind for biskoppernes kollegialitet og for en fornyelse af diakonatet som selvstændig funktion. Et lille mindretal drager siden afstemningernes gyldighed i tvivl, men kun med det resultat, at antallet af ja-stemmer ved en fornyet afstemning bliver endnu større end første gang.

5.-16. november: Drøftelse af skemaet om biskoppernes hyrdeembede. Under debatten (den 6. november) holder patriark Maximos IV en energisk tale mod den uforholdsmæssige plads, den romerske kurie i tidens løb har tiltaget sig. Den 7. og 8. november ud-

KONSTITUTION: Koncildokument af dogmatisk eller pastoral art. Er udtryk for Kirkens øverste læreembede.

DEKRET: Konciltekst, der som regel har et mere praktisk eller konkret sigte end en koncilkonstitution.

ERKLÆRING: Udtrykker Kirkens stillingtagen til et mere tidspræget og aktuelt problem. En skarp grænse mellem en konstitution, et dekret og en erklæring kan imidlertid vanskeligt trækkes helt nøjagtigt.

SKEMA: Udkast til et koncildokument, der efter den endelige vedtagelse bliver til enten en konstitution, et dekret eller en erklæring.

MOTU PROPRIO: Betyder egentlig »på eget initiativ«. I kirkelig sprogbrug ensbetydende med »pavelig beslutning« eller bestemmelse.

spinder der sig en heftig strid mellem kardinal Frings (Köln) og kardinal Ottaviani (Kurien) angående Det hellige Officium og dets besynderlige metoder.

18. november - 2. december: Skemaet om økumeni drøftes.

28. november: Ifølge en beslutning, pave Paul VI på adskillige biskoppers opfordring har truffet, indvælges der 5 nye medlemmer i hver af koncilkommissionerne, hvorved kommissionerne bliver mere repræsentative for kirkemødets flertal.

3. december: For første gang taler to lægmænd i koncilaulaen, nemlig franskmænd Jean Guitton om økumeni og italieneren Vittorio Veronese om lægapostolatet.

4. december: Koncilets anden samling slutter. To skemaer bliver definitivt vedtaget og erklæret for koncildokumenter. Paven meddeler sit ønske om at tage på valfart til Jerusalem.

1964

Lige før åbningen af koncilets tredje samling oplyses det, at kvinder vil få adgang til at overvære møderne i koncilaulaen, og at Konstantinopel for første gang vil sende observatører.

14. september: Koncilets tredje samling åbnes. Paven fejrer messen sammen med 24 andre biskopper (koncelebration). I sin tale tager paven de spørgsmål op, som hovedsagelig angår bispeembedets plads og dets rolle i Kirken.

15.-18. september: Drøftelsen af skemaet om Kirken bliver taget op på ny og afsluttet.

18.-23. september: Drøftelse af biskoppernes hyrdeembede.

21. september: Biskop Parente (Kurien) aflægger en rapport, der er positivt indstillet over for spørgsmålet om biskoppernes kollegialitet.

22. september: Koncilfædrene stemmer om de afsnit i skemaet om Kirken, der drejer sig om biskoppernes kollegialitet. Afstemningernes udfald er forbløffende positive.

23.-28. september: En meget heftig debat om religionsfriheden.

Peterskirken som koncilaula.

28.-29. september: Kapitlet om jøderne i erklæringen om de ikke-kristne religioner tages op til drøftelse. Det træder med det samme tydeligt frem, at det pågældende kapitel vil give anledning til en af de mest stormfulde diskussioner på koncilet.

Samme dag, den 28. september, stemmer 1903 koncilfædre (mod 243) for »diakonatets genoprettelse som fast og selvstændigt embede« (og ikke blot som et trin på vejen til præstevielsen).

30. september - 6. oktober: Det nye udkast til skemaet om Guds åbenbaring drøftes.

7. oktober: Den ukrainske biskop Hermaniuk (Winnipeg) fremhæver Roms ansvar og skyld i bruddet med Konstantinopel i 1054.

7.-13. oktober: Skemaet om lægapostolatet drøftes. Det er første gang i

Kirkens historie, et koncil beskæftiger sig med et officielt dokument, der drejer sig om lægfolket som sådant.

I mellemtiden opstår der en ret alvorlig krise i kirkemødets kulisser. Biskop Felici har givet meddelelse om, at udkastet til skemaet om religionsfriheden skal omredigeres af en særlig kommission på fire medlemmer. Tre af dem er kendt som erklærede modstandere af teksten. Sytten kardinaler skriver i fællesskab et brev, hvori de giver udtryk for deres »store sorg« over denne beslutning. Paven, der tilsyneladende ikke har haft noget med det af Felici tagne initiativ at gøre, giver kardinalerne ret. Teksten forbliver uændret.

15.-20. oktober: Udkastet til skemaet om de orientalske kirker tages op til drøftelse.

20. oktober - 10. november: Drøftelse

af skema 13 om »Kirken og den moderne verden«.

29. oktober: Kardinal Suenens henstiller til koncilet ikke at gøre en ny »Galilei-sag« ud af spørgsmålet om børnebegrænsningen.

6.-9. november: Udkastet til dekretet om missionerne drøftes.

10.-20. november: Drøftelse af de fire sidste »korte« skemaer, der henholdsvis omhandler ordenslivet, præsternes uddannelse, den kristne opdragelse og sakramenterne. Kirkemødet beslutter at lægge udarbejdelsen af den sidste tekst, der hovedsagelig skal omhandle de blandede ægteskaber, i pavens hånd.

17.-20. november: Samlingen glider efterhånden over i en tung atmosfære og en ubehagelig spænding. For at lette mindretallet muligheden for at slutte sig til flertallet har paven føjet en »forklarende note« til skemaet om Kirken. Efter den sidste afstemning om skemaet om økumeni har han desuden krævet 19 ændringer foretaget i teksten. Endvidere bliver det meddelt forsamlingen af koncilfædre, at skemaet om religionsfriheden (på grund af mindretallets modvilje) ikke vil blive sat under afstemning og altså heller ikke erklæret for koncildokument under indeværende samling. Disse tre meddelelser, der fremkommer næsten samtidig, er en hård belastning for flertallets nervesystem.

21. november: Tredje samling afsluttes. Tre skemaer bliver højtideligt erklæret for koncildokument.

1965

Fjerde og sidste samling – som desuden var den længste – var først og fremmest præget af intensivt arbejde ikke alene ved plenarmøderne i koncilaulaen, men også og især under kommissionernes intense drøftelser.

14. september: Koncilets fjerde samling åbnes. De vanskeligheder, der er opstået i slutningen af den foregående samling, er glemt. Paul VI holder en betydningsfuld tale, hvori han stærkt fremhæver koncilets overnaturlige mål. Desuden meddeler han, at han har til hensigt at tale i FN, og sin beslutning om at oprette en bispe-synode, der skal bistå paven med Kirkens ledelse.

15. september: Patriark Athenagoras sender koncilet et lykønskningstelegram.

15.-22. september: Udkastet til skemaet om religionsfriheden, som er blevet grundigt omredigeret før fjerdages samling, tages op til fornyet drøftelse.

21. september - 4. oktober: Drøftelse af skema 13.

28. september: Den mexicanske biskop Mendez Arceo (Cuernavaca) opfordrer koncilmødene til at anerkende dybdepsykologiens værdi og betydning.

29. september: Biskop Zoghby (Ægypten) foreslår, at den latinske kirke i visse tilfælde skal give den uskyldige ægtefælle, som er ladt i stikken af den anden part, lov til at indgå nyt ægteskab.

30. september: Kardinal Journet (Schweiz) tager i et svar til biskop Zoghby den nugældende kirkelige ægteskabslovgivning i forsvar.

4. oktober: Paul VI flyver til New York, hvor han i FN's hovedkvarter holder en opsigtsvækkende tale om freden.

7.-13. oktober: Skemaet om missionen drøftes.

KONCELEBRATION: Fælles forretelse af en kirkelig handling – især af nadverhandlingen, når flere præster på en gang holder fælles messe omkring det ene og samme alter og med den samme kalk.

BISPEKOLLEGIUM: Forsamling af hele verdens biskopper, der tilsammen udøver den ene og samme myndighed og har fælles ansvar for Kirkens liv og anliggender.

KOLLEGIALITET: Kollegialt medansvar.

ØKUMENI: Fælles bestræbelser for at genoprette enheden mellem alle kristne.

13.-26. oktober: Skemaet om præsterne arbejde og liv drøftes.

28. oktober: Offentligt koncilmøde. Fem tekster erklæres for koncildokumenter. Efter denne dato arbejder kommissionerne intensere end nogen sinde, for at de sidste tekster kan blive færdige og sat under afstemning inden den 8. december.

9.-13. november: I Peterskirken – men uden for koncilets arbejdspro-

gram – drøftes et skema om aflad. De fleste indlæg er meget kritiske.

18. november: Offentligt koncilmøde. To tekster erklæres for koncildokumenter. Paul VI meddeler, at han agter at reformere Kurien og at indlede processer til helgenkåring af både Pius XII og Johannes XXIII.

19. november: Definitiv afstemning om og vedtagelse af erklæringen om religionsfriheden.

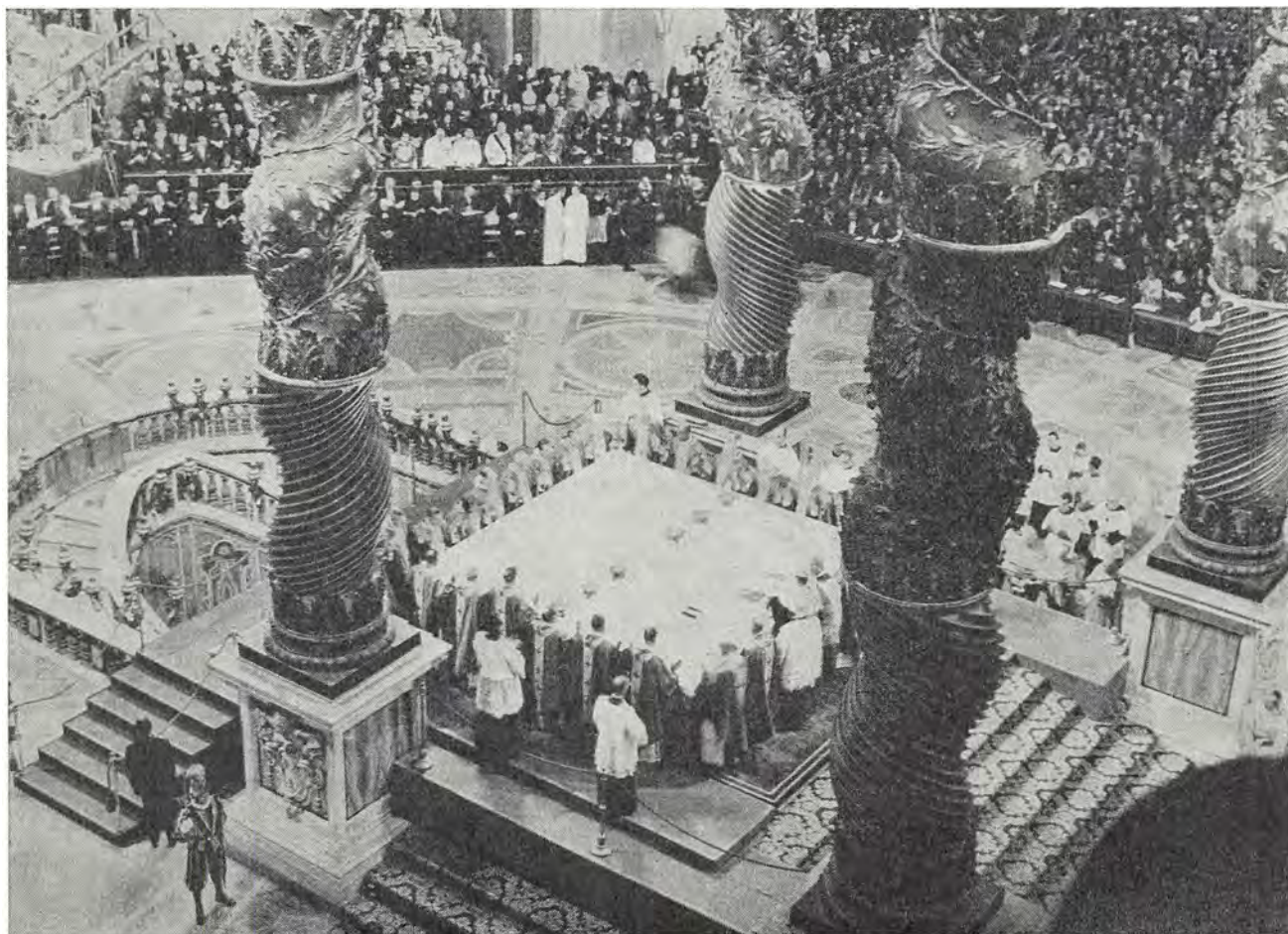
26. november: Paul VI besøger journalisterne i koncilets presselokaler.

4. december: Afskeds gudstjeneste for de ikke-katolske observatører i San Paulo fuori le Mura. Paven er til stede og taler til observatørerne.

6. december: Sidste arbejds møde i Peterskirken. Paven kundgør et *motu proprio* om reformen af Det hellige Officium.

7. december: Offentligt koncilmøde. De fire sidste skemaer erklæres for koncildokumenter. Paven ophæver bandlysningen af Konstantinopel i 1054.

8. december: Kirkemødet afsluttes.

ET VENDEPUNKT...

Den 8. december i fjor sluttede det store kirkemøde i Rom, som officielt har fået navnet: Det andet Vatikankoncil. Koncilet begyndte som bekendt den 11. oktober 1962. Fire år i træk har rundt regnet 2.500 biskopper fra hele verden arbejdet i fællesskab 2-3 måneder ad gangen. De har holdt i alt 168 plenarmøder og deltaget i 544 afstemninger.

Hvad er der så sket i løbet af disse fire års intense samarbejde? Hvilke synlige resultater har dette enorme maskineri frembragt? Det er de spørgsmål, mange kristne – og ikke mindst mange katolikker – med rette stiller i dag.

Sandt at sige er disse spørgsmål på indeværende tidspunkt vanskelige at besvare – og det af to grunde.

En optakt

For det første fordi koncilet som begivenhed endnu er os for tæt inde på livet, til at vi virkelig formår at vurdere det og gøre status over resultaterne. Hvad det andet Vatikankoncil har betydet for Kirkens liv i det 20. århundrede vil vi først forstå om 10, 20, ja måske 50 år. Professor Skydsgaard har udtrykt det således: »Et koncil må først og fremmest bedømmes efter dets virkninger i historien, og det kan tage årtier og måske mere, før disse viser sig klart.«

Også pave Paul har understreget denne side af sagen, da han i sin tale til koncilmødets afslutning den 18. november 1965 sagde: »Kirkemødets afslutning må snarere betragtes som optakten til en hel del ting.« Biskoppernes koncil i Rom er nemlig afsluttet. Nu er det hele Kirken – det vil sige os alle sammen – der er trådt ind i en konciltilstand. Nu skal kirkemødets beslutninger føres ud i livet. Teksterne skal omsættes til virkelighed. Koncilets resultater vil for en stor del komme til at afhænge af vor indstilling og vor indsats. Derfor er det endnu for tidligt at udtale sig om dem og gøre status over dem.

En ny ånd

Men der er også en anden grund til, at vi ikke her vil forsøge at fremkomme med en rent saglig og nøgtern redegørelse for koncilets arbejde, og det er, at de synlige resultater, der allerede nu foreligger, nemlig de seksten koncildokumenter, som koncilmødets har udfærdiget og vedtaget, langt fra kan betragtes som det endelige og afgørende resultat af koncilet. De er måske det mest håndgribelige, men de er ikke det vigtigste. Det vigtigste må nok snarere siges at være den åndelige oplevelse, kirkemødet har været for alle, der har deltaget i det, og som de er blevet præget af – en oplevelse, der har resulteret i en mentalitetsændring, som utvivlsomt vil føre til en ny kurs inden for Kirken.

For at det ikke skal komme bag på nogen, er det altså vigtigt at understrege, at koncilets egentlige resultat ikke

er af synlig art. Resultatet er ikke de seksten konciltjekter, som vi resumerer og gør rede for længere fremme. Det er først og fremmest en ny ånd, en ny mentalitet, der er kommet til udtryk, og som naturligvis til en vis grad afspejler sig i konciltjekterne – men også *kun* til en vis grad. Det, der i de sidste fire år er sket i Rom, kan ikke reduceres til disse skriftlige erklæringer. Koncilet har først og fremmest været en åndelig begivenhed, en åndelig oplevelse . . . Alle, der har fået lov til at følge koncilet på nært hold, har fornemmet dette meget stærkt. Luften i Rom er blevet en anden. Der er sket noget – uforklarligt, men dog håndgribeligt – noget, man hver dag på ny undrede sig over, og som kun kan forklares med, at »Ånden har aflagt et besøg« i Kirken.

Dette er en kendsgerning, vi i høj grad må være opmærksomme på, når vi taler om koncilet. Mange kristne ser nemlig alt for materielt og juridisk på kirkemødet, som om det var en slags parlamentarisk forsamling, der først og fremmest havde haft til opgave at udfærdige nye paragraffer og nye love. Før koncilet skulle vi gøre sådan og sådan og tænke sådan og sådan. Nu skal vi handle på en anden måde. Det har koncilet sagt! Denne lydighedens ånd er naturligvis prisværdig, men vi må gøre os klart, at koncilet er meget mere end en pludselig overgang fra den ene juridiske holdning til den anden og fra nogle paragraffer og forskrifter til andre. Vi skal ikke forholde os til koncilets bestemmelser på samme måde, som vi forholder os til et sæt nye færdselsregler. Før skulle vi holde til højre, og nu skal vi holde til venstre.

Nej! Heller ikke koncilet selv har i første række betragtet det som sin opgave at udfærdige nye love og regler, selv om det *også* har hørt med til det. Hvis en reform i Kirken virkelig skal bære frugter, åndelige frugter, kan den ikke begrænses til det rent juridiske. Så må den samtidig være af åndelig art! Det er før noget andet den indre reform, hjerternes omvendelse, det drejer sig om. Og det er netop, hvad der er sket. Biskopperne har rettet deres blik både på Kirken og på verden, og de har forsøgt at indstille dette blik, som man indstiller en linse, så det nu mere er kommet i overensstemmelse med Guds eget blik på Kirken og på verden . . . Denne langsomme og ofte smertelige omstilling, denne mentalitetsændring, er det egentlige og frugtbare resultat af koncilet. Et resultat, der forhåbentlig vil komme til at sætte sit præg på hele Kirken i årene, der kommer, hvis også vi går ind på at omvende os og uforbeholdent åbner os for koncilets ånd og impulser.

Men når det nu vitterligt drejer sig om noget så uhandgribeligt og om noget, der i den grad udspiller sig i menneskenes indre, som en mentalitetsændring, er det indlysende, at det er næsten umuligt at gøre status over det. Vi kan kun antyde, hvad der hidtil er sket, og give en beskednen forestilling om de tanker og strømninger, koncilet har sat i gang.

... I KIRKENS HISTORIE

Skal vi forsøge at sammenfatte og definere koncilets ånd i et eneste ord, må dette ord være *samtale* eller *dialog*. Det er et ord, der har været anvendt i Rom igen og igen i de sidste fire år – også i de officielle koncildokumenter. Og det er ingen tilfældighed, at det forholder sig således. Den katolske kirke har på næsten alle områder vist sit oprigtige ønske om at indlede en samtale. Og hvad mere er: *samtalen er allerede i gang!* Kirken har opgivet sin selvtilstrækkelighed og har forstået, at den også selv kan have noget at lære af andre, at det kan berige den – og at den

muligvis kan virke berigende på de andre ved en loyal og åben meningsudveksling.

Denne opdagelse har fundet sted lidt efter lidt. Hvis man da overhovedet kan bringe lidt klarhed og system i noget, der er så omskifteligt som selve livet, kan man sige det således, at koncilet i de fire år, der er gået, har indledt en samtale.

- 1) med sig selv, dvs. inden for Kirkens egne rammer,
- 2) med de øvrige kristne,
- 3) med sin egen samtid, verden af i dag.

En samtale inden for Kirken

Man behøver ikke at have megen fantasi for at kunne forestille sig, hvilken oplevelse og berigelse det for de fleste af biskopperne har været at få lov til at deltage i dette store kirkemøde. Det er nemlig en kendsgerning, at forbindelserne inden for Kirken før koncilet fungerede forholdsvis godt i *lodret* retning, hvorimod de på det *vandrette* plan ikke fungerede nær så godt. Sagt med andre ord forholdt det sig således, at de fleste biskopper havde en levende og personlig kontakt med paven, men at de til gengæld havde meget lidt kontakt med hinanden indbyrdes. De var hver for sig forholdsvis isolerede i deres respektive bispedømmer. I nogle få lande havde man de såkaldte bispekonferencer, men det hørte absolut til undtagelserne, og konferencernes kompetenceområde var ret begrænset. På grund af den stigende centralisering, der i de sidste århundreder har præget Kirken, fandtes der altså for få kontakter i vandret retning, dvs. mellem biskopperne indbyrdes. Resultatet af denne mangel var, at de fleste kun havde en begrænset sans for Kirkens katolicitet og for de problemer, der fandtes uden for deres eget bispedømme. Muligvis havde de læst eller hørt om dem. Selv var de hver især opslugt af deres egne problemer og opgaver – pastorale, administrative og økonomiske – og naturligvis var det også deres første pligt at forsøge at løse dem, men i denne sammenhæng kunne det ikke undgås, at deres syn på Kirkens liv begrænsedes af en vis snæverhed og provinsialisme.

Mange under eet

Ud fra det foregående kan man let forestille sig, hvor berigende det var for biskopperne dag efter dag at blive stillet over for verdenskirkens problemer og at mødes med bispekolleger fra alle dele af verden . . . Man kan uden at overdrive sige, at koncilet var en meget broget forsamling. Aldrig i hele Kirkens historie har et koncil været så kalejdoskopisk som dette. I første samling deltog ca. 850

biskopper fra Vesteuropa, 250 fra Asien, 250 fra Afrika, 600 fra Latinamerika, 380 fra Nordamerika og 70 fra Australien.

Det fremtrædende træk ved forsamlingen af kirkefædre var altså en overordentlig stor mangfoldighed. Ved første øjekast fik man indtryk af, at man dårligt kunne finde to mennesker, der var mere forskellige end for eksempel en ung frisk amerikansk eller canadisk biskop og en gammel skægget orientalsk patriark, og at en tysk ærkebiskop, der stod i spidsen for flere millioner katolikker, havde meget lidt til fælles med en lille fattig missionsbiskop fra et ensomt og ukendt sted i Centralafrika.

Men alligevel oplevede biskopperne midt i denne brogede mangfoldighed deres indbyrdes enhed og fællesskab – ikke alene deres enhed i Kristus, dvs. på det rent overnaturlige plan, men også deres enhed og fællesskab på det menneskelige plan. De opdagede, at problemerne var nogenlunde de samme overalt, at de alle var i den samme båd, og at de alle sammen havde de samme vanskeligheder at kæmpe med og de samme uløste problemer at tumle med. Et af disse problemer var: Hvordan bringe evangeliet ud til menneskene i den sækulariserede verden, som vor tids kristne lever i. Biskoppernes fælles ansvar for Gudsrigets udbredelse og deres fælles missionskald skabte en intim forbindelse imellem dem.

I denne sammenhæng forstår vi bedre koncilets understregning af biskoppernes kollegialitet i »Konstitutionen om Kirken«, som kaster et nyt lys over biskoppernes ansvar i Kirken og over deres stilling i forhold til paven. Den enkelte biskop er ved sin bispevielse blevet indlemmet i bispekollegiet, som ligger i direkte forlængelse af apostelkollegiet. Det vil altså sige, at den enkelte biskop ikke alene er ansvarlig for sit eget bispedømme, men for hele Kirkens liv og anliggender. Han er i kraft af sin bispevielse pavens direkte medarbejder og er fælles med ham om ansvaret. Denne kollegiale ledelse af Kirken vil få sit udtryk i det bisperåd, pave Paul har oprettet, og som skal have sit første møde i oktober 1967 . . .

Der er ingen tvivl om, at dette syn på bispeembedet – som i virkeligheden er meget traditionelt – var næsten utænkeligt for bare 10 år siden. Når det alligevel så hurtigt har kunnet nedfældes i et officielt kirkeligt dokument, er det simpelt hen en følge af, at biskopperne på koncilet konkret har erfaret deres fælles ansvar. Her er praksis gået forud for teorien. Netop ved at bispekollegiet som helhed har været forsamlet i Peterskirken, er det blevet sig sin kollegialitet bevidst.

Øst og vest

Et andet punkt, der her skal fremhæves, er genopdagelsen af østkirkenes plads og betydning i hele Kirken. Det er en kendsgerning, at vi europæiske kristne har en vis tilbøjelighed til at betragte den katolske kirke som *vor* kirke og til at reducere den til udelukkende at omfatte den latinske del af Kirken. Vi glemmer simpelt hen, at den latinske kirke kun er en del af hele den katolske kirke. De orientalske biskoppers tilstedeværelse i Rom og deres meget aktive deltagelse i koncilets forhandlinger har bidraget til, at de øvrige biskopper har fået øjnene op for en helt anden tradition end deres egen, og at dette har været til stor berigelse. Vi kan nemlig lære ikke så lidt af østkirkerne. De kommer med en form for kristendom, hvori der fremhæves helt andre værdier end dem, der er tilvante for os. Deres tankegang, deres udtryksform og deres gudstjeneste adskiller sig en hel del fra det, vi selv kender til. Mange biskopper har, gennem at de har opdaget dette, fået øjnene op for, at *enhed* i Kirken ikke er ensbetydende med *ensartethed*, og at man altså godt kunne tænke sig mange forskellige liturgiske former og mange forskellige liturgiske sprog, uden at enheden i Kirken ville komme til at lide under det. Når vi nu i dag gennem det andet Vatikankoncil har fået lov til at anvende modersmålet i liturgien i langt større omfang end hidtil, skyldes dette for en stor del denne vigtige genopdagelse.

Mindretal og flertal

Men det var ikke alene mellem de østlige og de vestlige biskopper, der kom en samtale i gang. Det var også mellem mindretallet og flertallet på koncilet. En af de store

overraskelser i forbindelse med kirkemødet var, at forholdet mellem mindretallet og flertallet slet ikke svarede til, hvad man på forhånd havde forestillet sig. Før koncilets åbning troede man, at der i Kirken fandtes et lille mindretal af fremskridtsvenlige biskopper, men at det store flertal nærmest var konservativt for ikke at sige reaktionært. Men allerede efter få ugers forløb – nærmere betegnet i november 1962 – kunne man ikke mere lukke øjnene for, at det var lige omvendt... Denne forbløffende omstilling betød dog ikke, at flertallet fejrede en billig triumf og hensynsløst tromlede mindretallet ned ved systematisk at ignorere dets synspunkter. Man kan næsten sige tværtimod! Trods de lidet tiltalende og mindre hæderlige metoder, mindretallet undertiden anvendte for at få sine synspunkter ført igennem, kom det efterhånden så vidt, at dette ganske lille mindretal (250-300 biskopper i alt, hvilket vil sige ca. 10 pct. af hele forsamlingen) til syvende og sidst var en hjælp for flertallet. Det tvang nemlig med sine modargumenter flertallets biskopper og teologer til at granske mere i dybden, til at fremkomme med mere afklarede teologiske formuleringer og ikke mindst til at tage nye sider af sagen, som de selv havde overset, med i betragtning. Flere udkast som for eksempel erklæringen om religionsfriheden og skemaet om åbenbaringen blev netop takket være mindretallets modstand væsentligt forbedret.

Teologi og sjælesorg

En anden frugtbar dialog kom i stand mellem biskopperne og teologerne. Også dette var noget forholdsvis nyt. Som forståeligt er, har de fleste biskopper før koncilet haft alt for lidt tid til at beskæftige sig med teologi. Kun meget få af dem har haft mulighed for at følge med i den udvikling, som i de sidste 20 år har præget de forskellige fag inden for dette område. Mange af dem var for øvrigt behersket af indgroede fordomme over for den såkaldte »moderne« teologi og betragtede folk som Congar eller Karl Rahner som »farlige« mennesker.

Men så pludselig sker det, at de samme biskopper fra den ene dag til den anden ser sig stillet over for relativt nye teologiske problemer, som de praktisk talt ingen forudsætninger har for at løse. Med rosværdig ydmyghed ser de sig tvunget til igen at sætte sig på skolebænken. En af

En broget forsamling . . .

de sider af kirkemødet, der netop virkede mest opbyggeligt og gjorde størst indtryk, var netop biskoppernes iver efter at sætte sig ind i nye teologiske spørgsmål og i en ny problemstilling (som i virkeligheden ofte var traditionel i Kirken). Gennem teologiske foredrag og deltagelse i arbejdsgrupper og rundbordssamtaler førte de efterhånden deres teologiske viden à jour.

Man overdriver ikke, når man siger, at samspillet mellem biskoppernes pastorale erfaring og teologernes viden førte til meget frugtbare resultater. Når mange problemer (som for eksempel spørgsmålet om biskoppernes kollegialitet) kunne modnes så hurtigt, som de gjorde, var det netop på grund af det eksemplariske samarbejde, der på de fleste områder kom i gang mellem koncilmødene og deres teologiske eksperter.

Paven og biskopperne

Mens vi nu taler om et godt samarbejde, er det også på sin plads at fremhæve den samarbejdets ånd, der har hersket mellem paven og biskopperne. Det var ikke et samarbejde, der altid kunne siges at forløbe helt gnidningsløst (vi tænker her på de dramatiske begivenheder, der udspillede sig i slutningen af koncilets tredje samling i november 1964). Men eftersom det i årene, der kommer, vil blive noget mere og mere selvfølgelig, er der ingen grund til at hæfte sig for meget ved de vanskeligheder, der har været i starten.

Til gengæld er der et andet punkt – af mere principiel art – som bør fremhæves i forbindelse med disse betragtninger over samtalens og samarbejdets betydning, og det er, at det andet Vatikanconcil på en vis måde har givet udtryk for, hvad vi kunne kalde en ny opfattelse af sandheden.

Katolikker har i de senere århundreder haft en vis tilbøjelighed til at betragte sandheden som noget statisk. For de fleste af os var sandheden et afsluttet hele, noget, der én gang for alle var givet, og som derfor var uforanderligt, abstrakt og tidløst. Hvis et menneske tog fejl på et enkelt punkt, måtte det automatisk tage fejl på alle andre også. Sandheden ansås for et »udeleligt hele«. Og den kunne heller ikke udvikle sig. Kirkens rolle begræn-

sedes sig til at forkynde for den nulevende generation, hvad tidligere generationer allerede havde fastslået.

Nu er vi blevet langt mere følsomme over for et andet aspekt, nemlig det konkrete og dynamiske i sandheden. Sandheden kan ganske vist aldrig forandre sig, – den står fast og er altid den samme. Men til gengæld kan vor måde at se sandheden på blive en anden. Sandheden er ikke blevet os givet fiks og færdig én gang for alle. Den er noget, vi stræber efter og er *på vej til*. Den er ikke en »genstand«, vi uden videre kan »se«. Rigtigere ville det være at sige, at det er sandheden, der efterhånden skal komme til at besidde os. Tiden er derfor en væsentlig faktor i vort forsøg på at finde sandheden og udforske den. Derfor kan også vor måde at nærme os den på være vidt forskellig fra tidligere generationers. Problemstillingen kan ændre sig, og det, vi må acceptere, er netop, at den faktisk gør det. Det er et af de konkrete midler, Helligånden benytter, for at få de kristne til i århundredernes løb at finde frem til stadig nye aspekter af den evige uforanderlige sandhed. Vi må derfor ikke lade os nøje med at sætte vor lid til de én gang bestående teologiske systemer, men må også læse i livets bog. Vi må »tyde tidens tegn«, som Johannes XXIII holdt af at udtrykke det. Derfor må vi heller ikke lukke os til over for nye værdier og en ny problemstilling. Vi må fra en statisk opfattelse af teologien gå over til den anden opfattelse, som professor Skydsgaard i sin tale til Paul VI den 17. oktober 1963 kaldte »en konkret og historisk teologi«.

Der kan ikke herske nogen tvivl om, at concilet har foretaget denne overgang! Selvt det faktum, at dette concil overhovedet er kommet i stand, er allerede et utvetydigt tegn på, at det forholder sig sådan. Er alle de drøftelser mellem koncilmødene, som vi har været vidne til, ikke netop det konkrete bevis på, at sandheden ikke er givet på forhånd, men at vi mennesker kun kan finde frem til den i blinde ved i fællesskab at uddrage den af alle vore divergerende og i mange tilfælde ligefrem modstridende opfattelser? Dette faktum, som er trådt så stærkt frem på concilet, må for os alle være en lektion i ydmyghed. Og samtidig skal det for os være en lektion i solidaritet, fordi det har vist sig, at vi på dette punkt som så mange andre er afhængige af hinanden og har brug for hinandens hjælp.

En samtale med de øvrige kristne

Den erfaring, koncilmødene her har gjort, og som utvivlsomt vil komme til at sætte sit præg på hele Kirkens liv og fornyelse i tiden efter concilet, blandt andet i forholdet mellem hierarkiet og lægfolket i Kirken, har de også gjort, hvad angår forholdet til de ikke-katolske kristne.

Concilet kom som bekendt til at danne udgangspunktet for en virkelig dialog med de øvrige kristne kirker. De protestantiske og ortodokse observatører (deriblandt professor Skydsgaards) tilstedeværelse i Peterskirken har i denne forbindelse været af uvurderlig betydning.

Den tanke at indbyde ikke-katolikker til concilet var helt ny og ikke så lidt frimodig. Det var første gang, noget sådant skete i hele Kirkens historie. Til at begynde med forsøgte visse kredse i Kirken da også at udnytte det apologetisk: Meningen med, at Johannes XXIII indbød de anderledestroende, var, at de skulle få lejlighed til at beundre den katolske kirke.

Men til alt held var det den økumeniske ånd, der gik af med sejren, og det varede ikke længe, før man lod den slags selvoptagne tanker fare. Takket være pave Johan-

nes' ærlige og broderlige sindelag, og takket være den store aktivitet, der udfoldedes af kardinal Beas sekretariat, voksede den gensidige tillid. Resultatet var, at der kom ca. 40 ikke-katolikker til koncilets første samling. Under anden samling var de 50. Og under den fjerde og sidste samling var de næsten 100. Den modtagelse, de fik, og den tillid, hvormed man gav dem adgang til alt skriftligt materiale vedrørende concilet (selv de hemmeligste og fortroligste dokumenter) overbeviste dem om, at koncilets ønske om en samtale med de øvrige kirker ikke bare var en høflighedsfrase. Observatørerne deltog ikke i koncilets møder på lige fod med de egentlige deltagere i kirkemødet. De havde hverken tale- eller stemmeret. Men de havde adgang til samtlige møder, for at de skulle blive i stand til at informere deres kirker om koncilets arbejde.

Deres rolle var dog ikke udelukkende ensidig. De informerede deres kirker om concilet, men de gav også concilet værdifulde oplysninger om deres kirker og om deres reaktion på kirkemødets arbejde. Og hvad mere er, –

Observatører på vej til Peterskirken.

de indsendte regelmæssigt deres ændringsforslag og deres kritiske bemærkninger, hver gang koncilmøderne tog en ny tekst op til drøftelse. Det er flere gange sket, at observatørernes ændringsforslag er blevet vedtaget og er blevet indføjet i selve konciltoksten. Et skema som »Konstitutionen om Guds åbenbaring«, hvori det vanskelige spørgsmål om forholdet mellem Skrift og tradition er behandlet, har for eksempel givet anledning til meget frugtbare drøftelser og en rig meningsudveksling mellem protestantiske teologer og katolske koncileksperter. Protestanternes bidrag til den endelige udformning og formulering af teksten kan slet ikke vurderes højt nok.

Ud over disse teologiske drøftelser har de personlige kontakter, der er opstået gennem koncilet, også været af uvurderlig betydning. Ved en afskeds gudstjeneste, der fandt sted den 4. december 1965 i Rom, sagde Paul VI til observatørerne: »De vil nu hver især drage tilbage, hvor De kom fra, og vi vil igen være alene. Men vi vil gerne forinden have lov til at betro Dem, at vor inderste følelse er, at Deres afrejse skaber en ensomhed omkring os, som vi slet ikke kendte før koncilet, og som nu fylder os med vemod. Vi ville allerhelst beholde Dem hos os altid!« Heller ikke dette hjertesuk var en høflighedsfrase. Mange af observatørerne har selv udtalt, at de følte det samme. Så værdifulde er de kontakter, der er opstået under koncilet, at vi nu aldrig mere kan vende tilbage til den gamle polemiske ånd, der tidligere har præget så mange diskussioner mellem den katolske kirke og de øvrige kirkesamfund. Katolikker og ikke-katolikker har under koncilet virkelig gjort den erfaring, at de er brødre i Kristus. Nu kan man virkelig sige, at modreformationens tid er forbi.

Det berømte dekret om økumeni, som blev vedtaget af koncilmøderne i november 1964, vil naturligvis gøre sit til at videreføre denne samarbejds ånd. Takket være dette koncildokument er spørgsmålet om de kristnes en-

hed ikke længere overladt til nogle enkelte specialister. Fra nu af er det et personligt og nærgående spørgsmål, som alle katolikker uden undtagelse må føle sig stillet overfor. Adskillelsens forargelse skal være en udfordring til hver eneste af os. Fra nu af har det fælleskirkelige ikke længere lov til kun at være et problem iblandt mange, et særligt område eller et speciale, som vi dyrker efter for-godtbefindende, når og hvis vi har lyst til at beskæftige os med det. Det økumeniske skal være som en ny dimension, der sætter sit præg på hele vort kristne liv. Den katolske kirke må for fremtiden aldrig mere tage et initiativ eller træffe en vigtig beslutning uden på forhånd at overveje, hvilke følger det pågældende skridt vil få i forholdet til de øvrige kristne kirker. Nu må det være os klart, at vi alle – katolikker og ikke-katolikker – er i samme båd, – at vi er solidariske på godt og ondt! Om vi har lyst eller ej, – vi kan ikke mere ignorere de andre. Vore problemer er også *deres* – og omvendt. Vi har et fælles ansvar for evangeliets udbredelse. Og denne udbredelse er for en stor del afhængig af vort indbyrdes forhold. Hvis vi ikke formår skridt for skridt at genoprette den tabte enhed, er vor forkyndelse forgæves. Så modsiger vi os selv, – vort vidnesbyrd bliver til et »modvidnesbyrd« ... Derfor er det i enhver henseende og på alle felter så vigtigt for kristendommens fremtid, at vi kristne får et samarbejde i gang mellem de forskellige kristne kirkesamfund. Erfaringen fra koncilet viser, at dette er muligt, og at det måske kan lade sig gøre meget hurtigere, end vi tror, hvis vi alle kan overvinde vore indgroede fordomme. Det er rigtigt, at der stadig er folk, der ser lidt pessimistisk på fremtiden. Som en luthersk observatør sagde, da koncilet sluttede: »Isen er smeltet, men bjerget ligger der stadig.« – »Ja, det er sandt nok,« var der en biskop, der svarede, »bjerget er der stadig, men vor opgave er at bore en tunnel igennem det. Og så har vi også lov til at regne med erosionsprocessen.«

En samtale med verden

Hvis vor opgave i forholdet til vore ikke-katolske brødre er at bore en tunnel for at nå dem og samtale med dem, er vor opgave i forhold til den moderne verden endnu mere påtrængende. Den går simpelt hen ud på at nedbryde de mure, vi selv har bygget op mellem den og os.

Vi må her ikke misforstå koncilets hensigt. Når det taler om verden, er det i en ganske nøje defineret betydning. I Bibelen og i særdeleshed i Det nye Testamente har ordet »verden« tre forskellige betydninger:

1. Verden som de magter, der er i modstrid med Gudsriget og forsøger at hindre dets fremtrængen. Taget i denne betydning er verden faktisk identisk med Satans rige og med de kræfter, han har i sin tjeneste. »Jeg beder ikke for verden,« siger Kristus i Johannesevangeliet (17,9), og: »Elsk ikke verden, ej heller alt, der er i verden« (1. Joh. 2,15).
2. En anden betydning er verden som identisk med det skabte. Set ud fra den synsvinkel er verden såre god: »Verden er blevet til ved ham . . .« (Joh. 1,10).
3. I den tredje betydning er verden menneskets historie, som den udspiller sig i kosmos og i forbindelse med hele universets udvikling.

Det er i denne sidste betydning, vi her anvender ordet »verden«. Verden er menneskeheds historie betragtet ud fra dens universelle og kosmiske dimension. Under denne synsvinkel har verden to sider. Djævelens kræfter virker i den – men det gør Kristi forløserving også. Verden er altså som en slags kamplads, hvor nåden kæmper sig vej frem på trods af og igennem synden. Den er som den mark, evangeliet taler om, hvor hveden og rajgræsset er uadskilleligt sammenblandet og vokser op side om side.

Når det andet Vatikankoncil har talt så meget om verden, er det, fordi vi kristne har et uomgængeligt ansvar over for den. Kirken er nemlig ikke til for de kristne alene. Kristus stiftede ikke sin kirke for katolikernes skyld, – han stiftede den for *alle* mennesker. Kirken er sendt af Kristus, for at den skal bringe evangeliet ud »til alle folkeslag«. I dette perspektiv er samtalen med verden, samtalen med alle mennesker af i dag og især med dem, der står os fjernest, endnu vigtigere end samtalen med de øvrige kristne. Det var netop kirkemødets udtrykkelige ønske at indlede denne samtale med verden af i dag – og det har det blandt andet gjort i det berømt skema 13 om »Kirken og den moderne verden«.

Eftersom vi allerede tidligere i et par artikler i Katolsk Ugeblad (1965, nr. 42 og 43; 1966, nr. 1) har understreget dette skemas betydning, anser vi det ikke for nødvendigt at tage det op på ny. Vi skal indskrænke os til endnu en gang i korthed at fastslå, at de kristne før i tiden – stort set siden middelalderen – har haft en vis tilbøjelighed til at overbetone det negative i begrebet »verden« og til – ligesom tjenerne i lignelsen i evangeliet – snarere at fæste sig ved rajgræsset end at glæde sig over hveden. Det kan ikke nægtes, at denne indstilling har ført til en lidt ufrugtbar form for kristendom, hvor såvel det moraliserende som det individualistiske er trådt for stærkt i forgrunden – på bekostning af et aktivt engagement i hele menneskeheds tjeneste. Kulminationen ind-

traf i det 18. og 19. århundrede og kommer tydeligt til udtryk i et dokument som for eksempel Pius IX's berømte Syllabus (1864), der blev opfattet som et nej til den moderne verden. Man kan uden at overdrive sige, at Kirken dengang havde forskanset sig i en slags højborg, hvor den levede uden reel kontakt med de levende strømninger, der optog datidens mennesker. Måske var denne holdning en nødvendighed for den tids paver og biskopper. Kirken måtte udbygge sine fæstningsværker for at beskytte sine troende og værne om troens indhold. Og naturligvis kan man leve sit liv lunt og trygt bag en sådan fæstnings tykke og skærmende mure. Men på den anden side kan vi ikke komme uden om, at det kan have sine vanskeligheder at føre en samtale fra toppen af murtinderne med de mennesker, der lever og arbejder udenfor. Det er da også en kendsgerning, at denne forsvarsstilling ikke bidrog til, at Kirken kom på talefod med sin samtid. Nu og da lod man ganske vist vindebroen gå ned og sendte spejdere ud, for at de skulle indbyde de udenforstående til at komme indenfor. Men altid stod konservative kræfter på vagt for at trække broen op igen ved den mindste anledning.

Det, der er sket på det andet Vatikankoncil, er, så vidt man kan dømme, følgende: Kirken har definitivt opgivet sin defensive holdning over for omverdenen og er kommet frem af forsvarsværkerne for på ny at leve midt i verden og tjene verden. Det er fra nu af dens hensigt at optræde fuldstændig solidarisk med verden som saltet i maden og som surdejen i melet. Den er ikke længere et nøje afgrænset geografisk område, der *støder op til* det område, der hedder verden. Den vil snarere være det overnaturlige princip, der på alle felter besjæler verden. Kirken vil altså igen blive det synlige mellemlid mellem Gud og verden. Den agter ikke at fremtræde som en slags sekt, der mere eller mindre lukker sig inde i en åndelig ghetto, hvor man forholder sig fremmed over for historiens store strømninger og de problemer, der optager verden. Dens ønske er på ny at fremtræde som den »fattige og tjenende kirke«, der står menneskene bi, og som vidner om Guds kærlighed til alle mennesker uden undtagelse – især til de små og de fattige. »Hele koncilets forløb,« skriver pater Roos et sted, »har jo været en enestående, en ligefrem forbløffende åbning ud imod verden. Dialogen skal føres på alle mulige områder inden for kulturlivet, kunsten, videnskaben, politikken, det sociale og det karitative liv . . . Vi må ikke glemme, at kirken, dvs. vi alle uden forskel, har en opgave over for totus mundus. Intet menneskeligt må være os fremmed. Alt skal bringes i kontakt med Guds frelsende kærlighed. Lad os ikke lukke os inde i en snæver sogneghetto!«

Hvordan vil denne nye indstilling nu konkret komme til at give sig udtryk i Kirkens liv? Det er det endnu for tidligt at udtale sig om. Det eneste, man kan sige, er, at ikke så få konciltetekster (for eksempel dekretterne om missionerne og om præsternes arbejde og liv) indeholder helt nye og meget dristige synspunkter, som man allerede på nuværende tidspunkt kan betragte som et godt varsel med hensyn til Kirkens fremtidige mission og dens indsats i verden af i dag.

Katolikkerne og koncilet

Naturligvis kunne der skrives meget mere om disse overmåde omfattende spørgsmål, men pladsen tvinger os til at begrænse os. Trods alt kan det vist ikke siges at være overflødig til sidst at fremkomme med et par bemærkninger angående vor måde at reagere på over for alt det nye, som kirkemødet nu har sat i gang.

Der er ingen tvivl om, at den katolske kirke for øjeblikket befinder sig i en slags krisesituation eller – for ikke at udtrykke sig alt for dramatisk – i en overgangstid. Det er altså helt forståeligt, at en del af os står lidt rådvilde og føler os lidt usikre over for det hele. Det ville være urealistisk at benægte, at det forholder sig sådan. Kirkens båd befinder sig for øjeblikket i den samme situation, som apostlenes gjorde det, da uvejret brød løs på søen, mens Jesus sov (Matt. 8,23-27).

Men hvad skal vi så gøre i en sådan situation? Hvordan skal vi reagere over for den?

En første reaktion kunne være at tage sig stormen og uvejret *alt for let*. Vi kender alle sammen de åndeligt sløve kristne, der ikke vil se problemerne i øjnene og indrømme krisens alvor og omfang. Sådanne kristne vil hævde, at det, koncilet har sat i gang, knap nok er noget nyt. Eftersom Kirkens lære er uforanderlig, kan den jo kun gentage, hvad den allerede tidligere har sagt. Der er intet nyt under solen! Derfor kan man også roligt slå sig til tåls med den katekismus, man altid har brugt og lade være med at bryde sig særligt om, hvad koncilet har taget for beslutninger.

Man kan ikke komme uden om, at en sådan indstilling, hvorved man forsøger at reducere det, koncilet har udrettet, til et minimum, ikke har meget til fælles med virkeligheden. Hvorfor skulle paven have indkaldt 2500 biskopper til et koncil, der har været i fire år, hvortil kommer næsten fire års forberedelse, og hvor der har været afholdt 168 plenarmøder, hvis det ikke var, for at man skulle komme til et konkret resultat og for virkelig at ajourføre Kirken efter flere århundreders stilstand? Adskillige af de iagttagere, der har haft lejlighed til at følge kirkemødet på nærmeste hold, mener, at det andet Vatikankoncil virkelig danner indledningen til en ny epoke i Kirkens historie – dette dog forudsat, at de kristne i de år, der nu kommer, ikke saboterer koncilets værk ved ikke at tage imod dets impulser, så disse blot løber ud i sandet.

Den første reaktion ville altså være at tage tingene alt for let. En anden ville være at tage dem *for tungt*. Sådanne reagerer nemlig mange kristne, når de befinder sig i en krisesituation. De bliver grebet af panik og betragter krisen og uvejret som tegn på, at de sidste tider er kommet. Denne indstilling er imidlertid lige så urealistisk som den foregående. Krisen er nemlig noget, der hører med til Kirkens liv – ligesom stormen på Genezareth sø gjorde det. Det er noget, der kan komme, noget, vi alle sammen må være forberedt på. Der er ingen grund til at undre sig særligt over det. Hvorfor? Simpelt hen fordi krisen hører med til de vilkår, Kirken har fået at leve under. »Læg ud på dybet,« sagde Kristus til Peter. Kirken er ikke blot huset, der står fast på klippen, – den er også båden, der lægger ud i rum sø. Hver gang Kirken prøver

på at tage sit missionskald alvorligt og gør sig helt solidarisk med verden, er det ganske naturligt, at den også bliver grebet af en vis uro og usikkerhed. Det er jo kun, når skibet ligger i havn, at det ikke er udsat for nogen risiko, og at uvejret går let hen over det. Derfor må vi ikke alene være indstillet på, men også på en vis måde glæde os over, at vi befinder os i en krisetilstand. Det er et godt tegn – tegnet på, at vi er på vej.

På det punkt må vi alle sammen indrømme, at vi ofte er lidt naive. »Vi er tilbøjelige til at opfatte verden som stillestående,« skrev Olaf Pedersen i sin tid (Katolsk Ugeblad, 1964, nr. 26) i en artikel, der i dag er mere aktuell end nogen sinde. »Når en krise er overstået, ånder vi lettet op og mener at kunne slå os til ro i en periode af uforanderlighed. Forandringer står for os som uorden, der bringer forstyrrelse i vore tankebaner. Men dette stemmer meget lidt overens med den bibelske opfattelse, at 'denne verdens skikkelse forgår'. Dette vil ikke sige, at verden går til grunde, men at dens *form* stadig ændrer sig. Verden i dag er aldrig helt den samme som verden af i går. Verden er på vej.« Derfor må vi betragte krisesituationen som Kirkens normale situation i verden. Vi har naturligvis lov til at synes, at det er en ubehagelig situation at befinde sig i. Det føles aldrig normalt at være søsyg. Men vi må i hvert fald ikke lade os gribe af panik. Det er der ingen grund til! Når Kristus bebrejder apostlene deres angst, er det netop, fordi den er overdreven, og de forestiller sig, at deres sidste time er kommet: »Hvorfor er I bange, I lidettroende?«

Hverken at tage krisen for let eller for tungt, men at tage den *alvorligt*, er altså den rigtige måde at reagere på. Og at tage den alvorligt betyder, at vi alle i fællesskab forsøger at løse den. Havde vi været i apostlenes sted, ville vi formodentlig uvilkårlig have henvendt os – ikke til Kristus, men til Peter. Det er nemlig sådan, katolikkerne i tidens løb alt for ofte har reageret på en krise. Når vi har haft vanskeligheder, har vi henvendt os til paven og bedt ham løse problemerne og fremkomme med et fikst og færdigt svar. Men efter det andet Vatikankoncil kan vi ikke længere tillade os at slippe fra det på den måde.

Vi må nemlig gøre os klart, at paven og biskopperne er i samme båd som vi, og at heller ikke de ligger inde med patentløsninger på vore problemer. »Kirken har svar på alle spørgsmål,« hører man ofte. Nej, den *har* ikke. Kirken *far* svar på alle spørgsmål, efterhånden som tiden er moden, og vi alle har bidraget til at finde frem til det rigtige svar. Men indtil dette er sket, må vi alle – pave og biskopper iberegnet – indrømme, at vi er lige så rådvilde som de andre. Da uvejret brød løs på søen, var Peter i nøjagtig den samme situation som alle de øvrige apostle, og formodentlig var han også lige så bange som alle de andre. At gøre sig dette klart er ikke at undervurdere hans særlige kald og hans særlige plads blandt apostlene, – det betyder blot, at vi ikke forveksler Kristus med hans stedfortræder.

Vi har altså på ingen måde lov til at løbe fra vort ansvar. Krisens løsning ligger også i *vore* hænder. Resultatet af konciliet er også afhængigt af *vor* indstilling og *vor* indsats.

Naturligvis har vi ikke noget at frygte. Kristus har selv givet os sit løfte: »Jeg er med jer alle dage indtil verdens ende.« Og det er rigtigt nok, at Kirken stadig er den samme, og at Vatikankonciliet ikke har brudt kontinuiteten – i hvert fald ikke, hvad Kirkens væsen angår.

Men på den anden side må vi også gøre os klart, at Helligånden ikke har i sinde at gøre mirakler for at bøde på vor eventuelle dovenskab eller frygtsomhed. Helligånden har talt til os gennem kirkemødet. Nu er det os, der har pligt til at sætte os ind i dets ånd og tage imod dets beslutninger og efterhånden med mod, klarsyn og opfindsomhed føre dem ud i livet. På grund af det personlige initiativ og den indsats, konciliet nu kræver af os, er der ingen tvivl om, at det er sværere at være katolik i 1966 end før kirkemødet. Men måske kan det samtidig være endnu mere inspirerende end før! Kirkemødet kan sammenlignes med en ny vår efter en lang og trælsum vinter. Og vi har lov til at glæde os over det nye liv, der er ved at spire frem, og over de uanede kræfter, der er ved at bryde løs.

M.D.

Det nye liv spirer frem.

KONCILTEKSTER

De 16 dokumenter, som er blevet udarbejdet og vedtaget på kirkemødet, kan betragtes som grundloven for Kirkens ajourføring. Den korte fremstilling af dem, vi bringer nedenfor, har som eneste formål at give læser-

ne lyst til selv at læse teksterne og at hjælpe dem til at forstå deres betydning. De fleste af dem er allerede udkommet i norsk oversættelse med korte og udmærket orienterende indledninger. De øvrige vil i den nærme-

ste fremtid komme til at foreligge enten på dansk eller på norsk. Samtlige oversættelser kan købes i Skt. Ansgars Boghandel, Bredgade 67, København K.

Fire konstitutioner

1) Om Kirken

Historisk oversigt: Det første udkast blev drøftet fra den 1. til den 6. december og forkastet. Et nyt udkast vedtages som diskussionsgrundlag den 1. oktober 1963 og drøftes fra den 30. september til den 31. oktober og for de to sidste kapitlers vedkommende fra den 15. til den 18. september 1964. Teksten blev den 21. november 1964 erklæret for officielt koncildokument.

Drøftelserne: Det første udkast blev kasseret på grund af dets alt for juridiske tankegang, der først og fremmest understregede Kirkens ydre aspekter, blandt andet dens hierarki (paven, biskopperne, præsterne og til sidst lægfolket). Det andet udkast var fuldstændig omarbejdet og fremstillede ikke længere Kirken som et hierarkisk samfund, men først og fremmest som »Gudsfolket«. Den 29. oktober 1963 knyttes teksten til skemaet om Jomfru Maria, der således bliver det sidste kapitel i konstitutionen.

To problemer bliver stærkt omdebatteret: biskoppernes kollegialitet og diakonatets fornyelse som selvstændigt embede. For at nå til en afklaring bliver der den 30. oktober 1963 stillet koncilfædrene fem spørgsmål, som skal besvares med ja eller nej. Det konservative mindretal oplever ved den lejlighed et bittert nederlag. For at hjælpe mindretallet til at kunne stemme for dokumentet føjer paven en »forklarende note« til konsti-

tutionen, dagen før den bliver erklæret for officielt koncildokument.

Indhold: Det er næsten umuligt at give et resumé af denne indholdsrige tekst, der må anses for grundvolden i hele det værk, det andet Vatikan-koncil har udført. Teksten er opdelt i otte kapitler.

Det første kapitel handler om »Kirkens mysterium«. Kirken ses her i forbindelse med Faderen, Sønnen og Ånden som »et tegn på og et redskab for den nære forening med Gud og for hele menneskeheds indbyrdes enhed«. Det er fremfor alt Kirkens indre liv, der søges fremhævet i dette kapitel.

I det andet kapitel defineres Kirken som Gudsfolket. Den samler i sig alle kristne i kraft af dåben – uanset om de er gejstlige eller lægfolk. Alle mennesker er kaldet til at tilhøre det nye Gudsfolk. Kapitlet kaster lys over det bånd, der knytter de ikke-katolske kristne til Kirken, og over dens forbindelse med de ikke kristne og understreger Kirkens missionerende karakter.

De fem øvrige kapitler handler henholdsvis om Kirkens hierarki, om lægfolket, om de kristnes fælles kald til hellighed, om ordensfolkene og om Jomfru Maria. I det tredje kapitel omtales det vigtige spørgsmål om biskoppernes kollegialitet: alle biskopperne i fællesskab og med paven er ansvarlige for Kirkens liv.

2) Om Guds åbenbaring

Historisk oversigt: Et første skema (»Åbenbaringens to kilder«) redigeres af den teologiske kommission og drøftes fra den 14. til den 21. november 1962. Den 20. december 1962 beslutter koncilfædrene med 1368 ja-stemmer og 822 nej-stemmer, at teksten skal sendes tilbage til kommissionen til fuldstændig omarbejdelse. Johannes XXIII griber ind og lægger omarbejdelsen i hænderne på en dobbelt-kommission (den teologiske kommission og sekretariatet for de kristnes enhed).

Det andet udkast foreligger i marts 1963, men når ikke frem til drøftelse, da Paul VI i mellemtiden har opfordret kommissionen til at lave et tredje udkast, som den 1. oktober 1964 bliver vedtaget som diskussionsgrundlag, og som drøftes fra den 30. september til den 6. oktober 1964. Afstemningen finder sted under koncilets sidste samling, og den 18. november 1965 bliver konstitutionen erklæret for officielt koncildokument.

Drøftelserne: Det første udkast gav anledning til, at koncilfædrene måtte tage stilling til et af de vigtigste spørgsmål, der overhovedet blev dem forelagt: Et stort antal koncilfædre ville ikke godkende, at der findes to åbenbaringskilder. Der eksisterer kun én åbenbaring, som bliver os meddelt ad to forskellige veje: gennem Skriften og gennem Traditionen.

En anden debat opstod i forbindelse med spørgsmålet om bibeltolkningen og de moderne eksegetiske metoder.

Indhold: 6 kapitler:

- 1) Åbenbaringen (dens væsen og genstand; det, der er gået forud for den; dens fuldbyrdelse i Kristus).
- 2) Åbenbaringens videregivelse (apostlene og deres efterfølgere; forholdet mellem Skrift og tradition).
- 3) Skriftens inspiration og dens tolkning.
- 4) Det gamle Testamente.
- 5) Det nye Testamente (bl.a. evangeliernes historiske værdi).
- 6) Skriften i Kirkens liv.

3) Om gudstjenesten

Historisk oversigt: Liturgiskemaet var det første, der blev taget op til drøftelse på koncilet (21. oktober–15. november 1962). Det var også det eneste, som ikke måtte fuldstændig omarbejdes. Den 14. november 1962 blev der afholdt en afstemning om nødvendigheden af en gennemgribende reform på det liturgiske område. Resultatet var 2162 ja-stemmer mod 46 nej-stemmer. Afstemningen om de enkelte afsnit i teksten fandt sted under koncilets anden samling. Den 4. december 1963 blev konstitutionen erklæret for officielt koncildokument.

Drøftelserne: En første drøftelse fandt sted i forbindelse med spørgsmålet om nødvendigheden af at indføre de moderne sprog i den latinske liturgi. Andre vigtige diskussioner opstod omkring spørgsmålet om koncelebration og om uddelingen af nadveren under begge skikkelser.

Indhold: 7 kapitler, der som bekendt allerede har ført til en række konkrete reformer. De vigtigste punkter er følgende:

- Det egentlige »subjekt« i den liturgiske handling er hele den kristne menighed (og ikke blot præsterne), eftersom alle kristne i kraft af deres dåb har del i det almindelige præstedømme.
- Påskemysteriet er kernen i hele det liturgiske liv.
- Guds ord får en langt mere fremtrædende plads i gudstjenesten.
- Liturgien skal tilpasses de forskellige folkeslags udtryksformer. Enheden må på det liturgiske område ikke forveksles med ensartethed.

4) Om Kirken og den moderne verden

Historisk oversigt: Den første idé til denne tekst stammer fra Johannes XXIII's og koncilfædrenes fælles ønske om, at kirkemødets opmærksomhed skulle være rettet mod verden. Da koncilet samledes første gang, forelå der ikke noget udkast, men kardinalerne Montini og Suenens arbejdede videre med tanken. I januar 1963 blev redaktionen af teksten overdraget en samarbejdskommission (den teologiske kommission plus kommissionen for lægapostolatet). To udkast blev kasseret, før de overhovedet nåede frem til plenarforsamlingen. Det tredje udkast blev vedtaget som diskussionsgrundlag den 23. oktober 1964 (1576 ja-stemmer mod 296 nej-stemmer) og blev drøftet fra den 20. oktober til den 10. november 1964. Før koncilets fjerde samling blev teksten fuldstændig omarbejdet, og denne gang blev den redigeret på fransk. En ny drøftelse fandt sted fra den 21. septem-

ber til den 8. oktober 1965. Derefter blev teksten forkortet og endnu en gang omredigeret. Den sidste afstemning fandt sted den 6. december 1965, og dagen efter blev teksten erklæret for officielt koncildokument.

Drøftelserne: Hvad indholdet angår, kredsede diskussionen om det afgørende spørgsmål: Hvilken betydning har verden for det moderne menneske? En del koncilfædre understregede det negative aspekt: Denne verdens skikkelse forgår, og verden er i syndens vold. De øvrige fremhævede den positive side: Verden er skabt af Gud, og Kristus er verdens Herre. De kristne skal altså interessere sig for verden og ikke ringeagte den.

Hvad formen angik, meldte der sig forskellige problemer. Et af dem var: Kan et kirkemøde – hvis formål det er at udtale sig om de evige sandheder – tage stilling til højjak-

Afstemningsresultater

	ja-stemmer	nej-stemmer
I 1963 (4. december)		
– Konstitutionen om liturgien	2147	4
– Dekretet om meddelelsesmidlerne	1960	164
I 1964 (21. november)		
– Konstitutionen om Kirken	2151	5
– Dekretet om økumeni	2137	10
– Dekretet om de katolske orientalske kirker	2110	39
I 1965 (28. oktober)		
– Dekretet om biskoppernes hyrdeembede	2319	2
– Dekretet om ordenslivets fornyelse	2321	4
– Dekretet om præsternes uddannelse	2318	3
– Erklæringen om den kristne opdragelse	2290	35
– Erklæringen om Kirkens forhold til de ikke-kristne religioner	2221	88
(18. november)		
– Konstitutionen om Guds åbenbaring	2344	6
– Dekretet om lægapostolatet	2305	2
(7. december)		
– Erklæringen om religionsfriheden	2308	70
– Dekretet om Kirkens missionsvirksomhed	2394	5
– Dekretet om præsternes arbejde og liv	2390	4
– Konstitutionen om Kirken og den moderne verden	2309	75

Da nu et så stort antal mennesker i verden sulter, appellerer kirkemødet indtrængende til alle om at huske på kirkefædrenes ord: »Mæt den, der sulter, ellers bliver du hans morder«.

(Konstitutionen om Kirken og den moderne verden)

tuelle problemer (fødselskontrol, krig og fred, økonomiske spørgsmål m.v.)? Disse konkrete spørgsmål blev på et vist tidspunkt behandlet i et tillæg til dokumentet, men til sidst blev de vedtaget i selve teksten.

Et andet problem var: Skal konstitutionen henvende sig til alle mennesker eller kun til katolikkerne? Det første udkast blev kasseret med den begrundelse, at det var for »triumfalistisk«, og det andet med den, at det var for abstrakt. Og endelig: Skal tekstens indhold begrundes ud fra Skriften eller udelukkende ud fra naturmoralen?

Indhold: Dokumentet, som er det længste af samtlige konciltekster (64 sider i den latinske udgave), er et vidnesbyrd om »Kirkens solidaritetsfølelse over for den menneskelige familie«. Det består af en indledning og to dele:

I indledningen skildres den moderne verden med dens usikkerhed, dens angst og dens håb. Gennem historien og menneskenes krav og forhåbninger ønsker Kirken at tyde tegnene på Guds nærværelse og hans vilje.

I den første del besvares de tre følgende spørgsmål: Hvordan er Kirkens syn på mennesket? Hvordan kan den bidrage til opbyggelsen af det moderne samfund? Hvilken betydning har det menneskelige arbejde? I et sidste kapitel påvises det, hvordan Gudsfolket og hele menneskeslægten (hvoraf Gudsfolket er en del) støtter hinanden på deres jordiske vandring, og at Kirkens sendelse således kan betragtes som værende både af religiøs og af menneskelig art.

I den anden del behandles henholdsvis ægteskabs- og familieproblemer, kulturens fremgang, det økonomiske og sociale liv, det politiske samfundsliv samt spørgsmålet om, hvordan man skal værne om freden og bidrage til oprettelsen af et mellemfolkeligt samfund.

Ni dekretter

Bortset fra dekretet om meddelelsesmidlerne bygger alle de følgende tekster på den dogmatiske konstitution om Kirken. De behandler for-

skellige punkter, der allerede forefindes i denne konstitution, mere udførligt og med henblik på en praktisk ajourføring.

1) Biskoppernes hyrdeembede

Historisk oversigt: Udkastet blev udarbejdet af kommissionen for bispedømmernes styre. Den 6. november 1963 blev det vedtaget som diskussionsgrundlag (1610 ja-stemmer mod 477 nej-stemmer) og drøftet fra den 6. til den 16. november. Før koncilets tredje samling blev det omarbejdet, og fra den 18. til den 23. september 1964 blev det taget op til fornyet drøftelse. Den 28. oktober 1965 blev det erklæret for officielt koncildokument.

Drøftelserne: Så længe konstitutionen om Kirken ikke var endeligt vedtaget, opponerede mindretallet mod biskoppernes kollegialitet og mod en af dens konkrete følger: bispekonferencerne. Endvidere drøftes spørgsmålet om Kirkens centrale ledelse, og samtidig angribes den plads,

den romerske kurie i tidens løb har tiltaget sig, meget kraftigt. På flere koncilfædres opfordring understreges det i teksten, at biskopperne skal kunne udnævnes frit uden indblanding fra de borgerlige myndigheder. Til gengæld når man ikke til nogen klar afgørelse med hensyn til en eventuel aldersgrænse for biskopper.

Indhold: 3 kapitler, hvori det 3. kapitel i konstitutionen om Kirken omsættes i praksis:

- 1) Biskopperne i den universelle kirke: Alle deler det fælles ansvar for Kirkens liv.
- 2) Biskoppen i sit stift (hans medarbejdere, ordensfolkene osv.).
- 3) Biskoppernes indbyrdes forhold (bispekonferencer, lokale kirke-møder osv.).

2) Præsternes liv og arbejde

Historisk oversigt: På grundlag af to skemaer om »klerkene« og om »sjælesorgen«, som aldrig nåede frem til drøftelse, udarbejder en kommission tolv korte afsnit om præsternes liv. Teksten blev drøftet fra den 13. til den 15. oktober 1964, men den 19. oktober blev den kasseret med 1199 nej-stemmer mod 930 ja-stemmer. En ny tekst blev redigeret og taget op til drøftelse fra den 13. til den 18. og fra den 24. til den 26. oktober 1965. Den 2. december 1965 blev den vedtaget, og den 7. december 1965 blev den erklæret for officielt koncildokument.

Drøftelserne: Mange biskopper gav på den anden koncilsamling udtryk for deres bekymring over, at konciliet havde »glemmt« præsterne. Man havde på kirkemødet talt meget om biskopperne og om lægfolket, men næsten ikke om præsterne. Et udkast til »et budskab til præsterne« blev udarbejdet, men førte ikke til nogen endelig tekst. I stedet gik man i gang med at udarbejde et kort skema. En del biskopper syntes imidlertid, at dette nye udkast både var for kort, for banalt og for juridisk, og at det slet ikke bragte noget svar på den samvittighedskrise, præsterne mange steder befinder sig i. En debat om den gældende forskrift om præsternes cølibat blev den 11. oktober 1965 standset af paven, som selv øn-

skede at tage sig af dette spørgsmål. I dekretet understreges det imidlertid, at cølibatet ikke udgør en del af selve præstedømmets natur. Desuden indeholder det en formaning til de gifte præster i de orientalske kirker om at føre et eksemplarisk familieliv. Og endelig udtaler dekretet sig positivt om muligheden for præsternes deltagelse i manuelt arbejde.

Indhold: I teksten fremstilles præstedømmets opgave og funktion. Desuden omhandler den præstens forhold til biskoppen, til præstekollegerne og til lægfolket, ligesom den påviser, at præstegerningen er en kilde til et stadig dybere åndeligt liv, og stærkt understreger præstens missionskald, ligegyldigt hvori hans konkrete opgaver end måtte bestå.

4) Ordenslivets fornyelse

Historisk oversigt: Et første udkast behandles fra den 10. til den 12. november 1964. Den 12. november vedtages det som diskussionsgrundlag med 1135 ja-stemmer mod 882 nej-stemmer. Mellem tredje og fjerde samling bliver det grundigt omredigeret. Den 6. og 7. oktober 1965 kommer det til afstemning, og den 28. oktober 1965 bliver det erklæret for officielt koncildokument.

3) Præsteuddannelsen

Historisk oversigt: Et første udkast på 60 sider bliver – uden først at være taget op til drøftelse – forkortet ned til 4 sider. Efter en kort debat fra den 12. til 17. november 1964, bliver teksten den 17. november sat under afstemning. Den bliver på ny omredigeret og udvidet. Den endelige afstemning finder sted under koncilets fjerde samling. Den 28. oktober 1965 bliver teksten erklæret for officielt koncildokument.

Drøftelserne: Diskussionen drejede sig først og fremmest om, hvorvidt det måtte anses for gavnligt eller ikke, at præsteseminarierne i den grad var afsondret fra den øvrige verden, som det er tilfældet i dag.

Indhold: I dekretet skitseres rammerne for en ajourføring af præsteseminarierne på linie med de øvrige bestræbelser for at forny hele Kirkens liv.

Drøftelserne: Diskussionen drejede sig især om forholdet mellem biskopperne og ordensfolkene (eksempion), om det fælles vidnesbyrd om fattigdommen, klostrene bør give o.lign.

Indhold: I dekretet fastlægges almindelige retningslinier for en fornyelse af ordenslivet, så ordensfolkene i stadig højere grad kan blive til et levendegørende element i hele Kirken.

5) Lægapostolatet

Historisk oversigt: Teksten er udarbejdet af kommissionen for lægapostolatet. Et første udkast på 70 sider blev først reduceret til 48 og dernæst til 14 sider, fordi en væsentlig del af teksten indgik i konstitutionen om Kirken (kap. 2) og i skema 13. Denne korte tekst drøftedes fra den 6. til den 13. oktober 1964. Mellem koncilets tredje og fjerde samling og på ny under fjerde samling blev den grundigt omarbejdet. Den sidste afstemning fandt sted den 10. november, og den 18. november 1965 blev teksten erklæret for officielt koncildokument.

Drøftelserne: Under koncilets tredje samling blev flertallet af biskopperne enige om, at udkastet var for »klerikalt« og juridisk. I stedet for at understrege lægfolkets stilling i Kirken gav det indtryk af, at Kirken og lægfolket var to adskilte enheder, der stod i modsætning til hinanden.

Kirkemødet opfordrer indtrængende i Herren hver lægmand eller -kvinde til spontant, generøst og behjertet at svare ja til Kristi kaldelse, som i vor tid er mere indtrængende end nogensinde.
(Dekretet om lægapostolatet)

En anden debat drejede sig om, hvordan man skulle opfatte begrebet Katolsk Aktion. Flere koncilmænd, deriblandt kardinal Suenens, Brüssel, mente, at den opfattelse, man mødte i teksten, var alt for snæver.

Indhold: 6 kapitler:

- 1) Lægfolkets kald til apostolatet.
- 2) Apostolatets målsætning (at bringe evangeliet videre, at øve påvirkning på det verdslige plan, karitativ virksomhed).
- 3) Lægapostolatets arbejdsfelter (det kristne fællesskab, familien, de unge, det sociale miljø, de nationale og de mellemfolkelige samfund).
- 4) Apostolatets former (det individuelle apostolat, det fælles apostolat, Katolsk Aktion).
- 5) Samarbejdet (med hierarkiet, med præsterne, med andre kristne og med ikke-kristne).
- 6) Uddannelsen til apostolat.

Verdens store religioner

Kristne: 914 millioner deraf 539 millioner katolikker, 142 millioner ortodokse og 233 millioner protestanter.
Muhamedanere: 436 millioner.
Buddhister: 393 millioner.
Hinduister: 359 millioner.
Jøder: 12,5 millioner.
Verdens samlede befolkning: ca. 3.250.000.000.

6) Kirkens missionsvirksomhed

Historisk oversigt: Den forberedende kommission udarbejdede ikke mindre end 7 udkast, som alle blev kasseret af samordningskommissionen. Et nyt udkast blev redigeret af den ansvarlige koncilkommission, som reducerede teksten til 13 mindre afsnit. En kort debat fra den 6. til den 9. november 1964 førte til, at skemaet på ny måtte omredigeres (1601 ja-stemmer for en omredigering mod 311 nej-stemmer). En ny tekst blev taget op til drøftelse under koncilets fjerde samling i dagene 7.-13. oktober 1965. Den 30. november fandt den sidste afstemning sted, og den 7. december 1965 blev teksten erklæret for officielt koncildokument.

Drøftelserne: I løbet af tredje samling kritiserede koncilmændene udkastets alt for skematiske form, samtidig med at de udtrykte ønsket om en mere teologisk fremstilling af emnet. Under fjerde samling var der flere missionsbiskopper, der udtrykte deres misfornøjelse med den såkaldte »propagandakongregation«, som er den instans i Rom, der er ansvarlig for missionsområderne. De ønskede, at den skulle reformeres, og at biskopper fra hele verden skulle udnævnes til at tage del i dens arbejde.

Indhold: I dekretet understreges først Kirkens missionerende karakter. Missionsarbejdet er Kirkens svar på Guds vilje til at frelse alle mennesker (kap. 1). I teksten skitseres dernæst selve missionsvirksomheden (kap. 2), som fører til dannelsen af nye lokale kirker (kap. 3). Der gøres rede for, hvori missionskaldet egentlig består (kap. 4), og de store retningslinier for en omlægning af Kirkens missionsvirksomhed (kap. 5) og for hele Kirkens inddragelse i missionsarbejdet (kap. 6) ridses op.

7) De katolske orientalske kirker

Historisk oversigt: Denne tekst er den eneste, der er blevet udarbejdet, drøftet, sat under afstemning og erklæret for officielt koncildokument i løbet af en og samme samling, nemlig den tredje. Udkastet blev drøftet fra den 15. til den 20. oktober 1964, den sidste afstemning fandt sted den 20. november, og teksten blev erklæret for koncildokument den 21. november samme år.

Drøftelserne: Det var især følgende spørgsmål, der blev taget op til debat: Er koncilet, der næsten udelukkende består af vestlige (og altså latinske)

biskopper, kompetent til at udtale sig om de orientalske kirker. Et indlæg af den melkitiske biskop Hakim, der talte på 70 koncilfædres vegne og mente, at teksten trods sine mangler ville få en positiv virkning, førte til, at skemaet blev vedtaget.

Indhold: 30 afsnit – blandt andet om betimeligheden af en vis mangfoldighed med hensyn til de lokale traditioner i den universelle kirke og om den forpligtelse, de orientalske kirker har til at vogte og dyrke det specielle arvegods, de har overtaget.

8) Økumeni

Historisk oversigt: Tre forskellige instanser, nemlig sekretariatet for de kristnes enhed, kommissionen for de orientalske kirker og den teologiske kommission, redigerede tre forskellige udkast om emnet. De tre tekster blev samarbejdet til én, som blev taget op til drøftelse fra den 18. november til den 2. december 1963. Den 21. november blev de tre første kapitler vedtaget (1966 ja-stemmer mod 86 nej-stemmer), mens det 4. kapitel (om de ikke-kristne – deriblandt jøderne) og det 5. (om religionsfriheden) hver for sig kom til at danne eet særligt skema. Afstemningerne om teksten foregår i begyndelsen af tredje samling fra den 5. til den 8. oktober 1964 og – efter en sidste omredigering – fra den 10. til den 14. november samme år. Den 20. november bliver teksten definitivt vedtaget, og dagen efter bliver den erklæret for officielt koncildokument.

Drøftelserne: Enkelte koncilfædre er imod selve den tanke at udsende et dekret om dette emne. Det varer imidlertid ikke længe, før man kommer overens om de fælles principper for økumenien. Til gengæld er vanskelighederne større, da det gælder om at komme til enighed med hensyn til de positive værdier, der findes hos de ikke-katolske kristne. Efter at den sidste afstemning har fundet sted, anmoder mindretallet paven om at foretage visse ændringer i teksten. Paven efterkommer dette ønske og sender ca. 40 mindre ændringsforslag til sekretariatet for de kristnes enhed. De 19 bliver indføjede i den endelige tekst.

Indhold: Denne overordentlig vigtige – og ret dristige – tekst er delt op i tre kapitler: 1) Katolske principper for det økumeniske arbejde; 2) Økumeni i praksis (fornyelse af Kirkens og de enkeltes holdning, fælles bøn, gensidig respekt, uddannelse til økumeni, hvordan fremstille den katolske tro for andre, det økumeniske samarbejde); 3) de fra Rom adskilte kirker (de orientalske kirker, de adskilte kirker i vest).

9) Meddelelsesmidlerne

Historisk oversigt: Udkastet, som var udarbejdet af et »sekretariat for pressen og for se- og høre-teknikken«, blev drøftet fra den 23. til den 26. november 1962. Den 27. november blev det vedtaget med forbehold, hvorefter det blev omredigeret mellem de to første koncilsamlinger, sat under afstemning i november 1963 og erklæret for officielt koncildokument den 4. december samme år.

Drøftelserne: Diskussionen var meget kortvarig. Under de sidste afstemninger opstod der imidlertid en hel del kritik. Mange koncilsfædre var på det tidspunkt blevet klar over manglerne og ulemperne ved teksten. De fandt den banal og moraliserende og syntes, at en for stor del af den handlede om »Kirkens rettigheder«. Andre tog imidlertid teksten i forsvar ud fra den opfattelse, at dekretet trods alt ville virke som en påmindelse til Kirken om at tage meddelelsesmidlerne alvorligt. I virkeligheden kan man nu fastslå, at dekretet blev vedtaget for hurtigt, og at det ikke har gennemgået den samme modningsproces, som det har været tilfældet for de øvrige konciltteksters vedkommende.

Indhold: En indledning. To kapitler (og to korte tillæg): 1) Kirkens lære om meddelelsesmidlerne; 2) Kirkens pastorale virksomhed i så henseende.

Skal man sørge for at give læserne rigelig åndelig føde kristent set, er det nødvendigt at grundlægge og stimulere en særlig katolsk presse med det direkte formål at danne, styrke og fremme den offentlige mening i overensstemmelse såvel med naturretten som med katolsk lære og praksis.

(Dekretet om meddelelsesmidlerne)

Tre erklæringer

1) Om den kristne opdragelse

Historisk oversigt: Denne korte erklæring er det sidste koncentrat af seks lange udkast om »de kristne skoler«. Teksten blev drøftet i slutningen af tredje samling fra den 17. til den 19. november 1964. Den 19. november blev den vedtaget med forbehold med 1457 ja-stemmer mod 418 nej-stemmer. Under fjerde samling blev den omarbejdet, og den 14. oktober 1965 blev den i udvidet form for sidste gang forelagt til afstemning. Den 28. oktober 1965 blev den erklæret for officielt koncildokument.

Drøftelserne: Diskussionen fører til en udvikling, der, efterhånden som

den skrider frem, fører til en forskydning i problemstillingen fra »de katolske skoler« til »den kristne opdragelse«. Dokumentet lider den dag i dag under, at udgangspunktet oprindeligt var skævt.

Indhold: I erklæringen fastslås blandt andet, at ethvert menneske har krav på at få en menneskeværdig opdragelse, og at enhver døbt har krav på en kristen opdragelse. I teksten påpeges desuden såvel de rettigheder som de forpligtelser, denne ret fører med sig både for de enkelte og for familierne, samfundet og Kirken.

2) Om Kirkens forhold til de ikke kristne religioner

Historisk oversigt: Denne tekst udgjorde oprindelig 4. kapitel i skemaet om økumeni. Den blev omarbejdet to gange og omdannet til et selvstændigt skema, som den 25. september 1964 blev forelagt koncilet af kardinal Bea, hvorefter det blev drøftet i dagene 28.-30. september 1964, vedtaget med forbehold den 20. november (med 1651 ja-stemmer mod 99 nej-stemmer) og omredigeret mellem tredje og fjerde samling. Afstemningen om de enkelte afsnit foregik under koncilet sidste samling. Den 28. oktober 1965 blev teksten erklæret for officielt koncildokument.

Drøftelserne: Diskussionen begrænsede sig næsten udelukkende til afsnittet om jøderne, som ifølge Johannes XXIII's, kardinal Beas sekretariats og utallige koncilfædres ønske skulle bidrage til at udrydde fejlagtige teologiske motiveringer for antisemitisme. Arabiske kredse i almindelighed og enkelte kredse inden for den katolske kirke var imod afsnittet og frygtede, at man dermed ville tage afstand fra den »traditionelle« lære. Kampen om det udkæmpedes hovedsagelig i koncilet kulisser og gav anledning til mange indbyrdes modstri-

dende rygter. Uenigheden angik problemet om det jødiske folks ansvar for Kristi lidelse og død (havde jøderne gjort sig skyldige i »Gudsdrab«?)

Indhold: I teksten behandles først de ikke-kristne religioner i almindelighed med særligt henblik på hinduismen og buddhismen. Dernæst tales

der om forholdet til islam. Og endelig behandles jødedommen, og det fremhæves, at den kristne kirke har sine rødder i Det gamle Testamente. Det understreges, at den menneskelige familie er een, og at enhver form for forfølgelse og diskrimination derfor absolut må forkastes.

3) Om religionsfrihed

Historisk oversigt: Teksten udgjorde oprindelig det 5. kapitel i skemaet om økumeni, men efter koncilet anden samling blev den omredigeret til et selvstændigt skema. Den blev første gang drøftet i dagene 23.-28. september 1964. Efter tredje samling blev den grundigt omarbejdet og måtte derfor på ny tages op til debat på koncilet fjerde og sidste samling. Drøftelserne fandt sted fra den 23. oktober til den 15. november 1965. Den 19. november fandt den endelige afstemning sted, og den 7. december 1965 blev teksten erklæret for officielt koncildokument.

Drøftelserne. Diskussionen var meget energisk og overordentlig kom-

pliceret. Man regner med, at der har været 30 omredigeringer af teksten, hvoraf en del var meget omfattende. I indledningen til den norske udgave (St. Olavs Forlag) og i Katolsk Ugeblad 1965, nr. 40 og 41 kan man læse om debatten.

Indhold: Erklæringens overskrift er i sig selv nok til at give et fyldestgørende indtryk af dens egentlige indhold. Overskriften lyder således: »Om menneskets individuelle og kollektive ret til religionsfrihed i det borgerlige samfund.« Teksten er delt op i to kapitler: 1) Religionsfrihed i almindelighed; 2) Religionsfrihed i lyset af åbenbaringen.

→
Ottaviani

KONCILTEKSTER

De fleste af de 16 konciltekster foreligger allerede i norsk oversættelse (Sct. Olavs Forlag). De, der endnu mangler, vil i den nærmeste fremtid udkomme enten på norsk eller dansk (Skt. Ansgars Forlag). Alle teksterne – også i tysk, fransk eller engelsk oversættelse – fås i Skt. Ansgars Boghandel, Bredgade 67, København K. Tlf. PA1æ 4777.

KONCILLITTERATUR

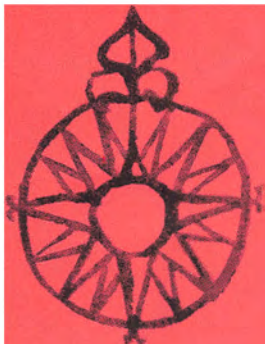
- Et Koncil. Hvorfor? Hvordan? (Særnummer af Katolsk Ugeblad, 1962/23.) *Udsolgt.*
- Et koncil af vor tid. (Særnummer af Katolsk Ugeblad, 1963/39.) *Udsolgt.*
- Katolsk Ugeblad: Koncilorientering og koncilartikler af H. Rieber-Mohn (efteråret 1962), af Erik Gunnes (1963), af H. Seiler (1964) og af Martin Drouzy (1965).
- Kristeligt Dagblad: Kronikker af K. E. Skydsgaard og koncilartikler af Johannes Langhoff (1962–1965).
- Præsteforeningens Blad: Koncilartikler af Gerhard Pedersen (1962/46 og 48; 1963/2,5 og 41; 1964/37).
- Gunnel Vallquist: Det andet Vatikankoncil, dag for dag. Første samling: Tøbrud. Anden samling: Reformation. Skt. Ansgars Forlag, København. (Tredje og fjerde samling er under forberedelse.)
- K. E. Skydsgaard: Omkring koncilet. Gads Forlag. (Under forberedelse.)
- M. Drouzy: Det andet Vatikankoncil. (Under forberedelse.)
- H. Roos, O. Linton, A.-M. Aagaard: Kirken på det andet Vatikan-koncil. (Dialoger, nr. 4 – udkommer efteråret 1966.)
- K. E. Skydsgaard, Hans L. Martensen: Om åbenbaringen. (Dialoger, nr. 6 – udkommer foråret 1967.)

Wildebrands →

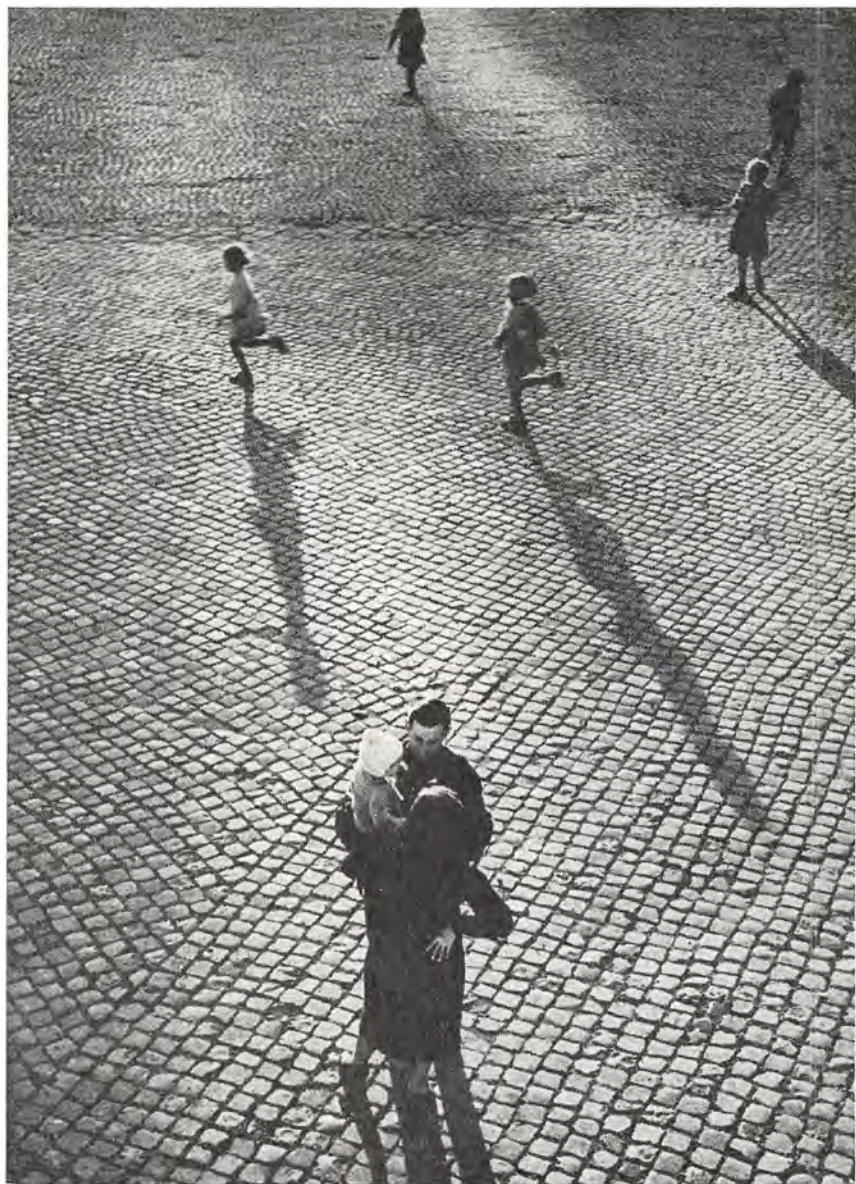

←
Camera

Kirken beder og arbejder, for at verden i sin helhed skal forvandles til Guds folk

Konstitutionen om Kirken
Kap. 2

Russisk uden tårer

For tusinder og atter tusinder af troende og ikke-troende russere blev påsken i år en usædvanlig oplevelse. Påskenat var kirkerne og klostrene overfyldte, og det vrimlede med teenagere, der, i modsætning til tidligere år, ikke var kommet for at provokere de troende, men enten deltog direkte i ceremonierne eller var usædvanlig harmløse og opmærksomme tilskuere.

Foran Novodevichy-klosteret i Moskva trængtes tusinder af teenagere kort før midnat. Der var så mange, at beredne politibetjente blev udkommanderet for at sørge for ro og orden. Nogle ældre mennesker var forhindret i at komme ind i den overfyldte kirke og udtrykte ængstelse for, at de unge mennesker ville forstyrre ceremonierne, men dette skete ikke – blandt andet fordi det beredne politi og en gruppe frivillige (muligvis de samme, som i årene forud bevidst havde vendt ryggen til stedfundne optøjer!) sørgede for at fjerne alle kendte ballademagere og synligt berusede personer. Da kirkeklokkerne begyndte at ringe to minutter før midnat, stillede de unge sig i bedre position for at følge processionen af troende, der anført af en præst og bærende på ikoner langsomt bevægede sig rundt om kirken. Mange unge mænd tog piger op på deres skuldre for at hjælpe dem til en bedre udsigt.

Lignende scener udsplittedes ved Yelokhovskaya-katedralen, der er den største russisk-ortodokse kirke i Moskva. Henved 5000 mennesker, hovedsagelig unge, var her forsamlet uden for kirken kort før midnat. Ved denne kirke havde der sidste år været »læderjakke-optøjer«, men i år kunne ceremonierne foregå uforstyrret.

I Zagorsk, cirka 70 km fra Moskva, kom fra tidlig morgen til langt ud på aftenen og fra alle mulige retninger busser og privatbiler fulde af folk, der ønskede at overvære den store påskehøjtidelighed ved det berømte Troitse-Sergiyeva kloster, som stammer fra det 14. århundrede. Her tog Peter den Store sin tilflugt i 1689 for at undvige et komplot rettet mod ham i Moskva. Også her var der mange unge mennesker, ikke blot blandt tilskuerne, men også blandt de troende deltagere. Nogle unge ægtepar tog endog deres børn med op til den hvidskæggede præst, for at han skulle velsigne dem – et syn, man kun sjældent har set i Sovjetunionen de sidste mange år.

Der forekom her enkelte pinlige, men ret harmløse episoder. En ung mand havde således beholdt sin hat på inde i katedralen, og da en troende kvinde anmodede ham om at tage den af, afslog han det pure. Efter flere gange at have fået samme opfordring råbte han til sidst irriteret »Ladno, ladno« (o.k., o.k.), puffede sig vej gennem forsamlingen og tog opstilling udenfor. Foran indgangen til et lille kapel i klosteret klagede to gamle kvinder over, at de unge ikke-troende tog for megen plads op og gjorde det vanskeligt for de sande troende at passere.

– Den er i orden, bessemor, sagde en af de unge piger fredsommeligt. Engang bliver vi selv gamle, og måske vil vi så også stå her og skælde ud på unge labaner . . .

Uden for kirken foregik påskenat et rivaliserende arrangement, hvor nogle hundrede mennesker jagttog unge mænd, der legede med benzin-

drevne legetøjsfly. Men det var helt umuligt for dem at tage konkurrencen op med de religiøse ceremonier, som overværedes af mange tusinder.

Efter påskegudstjenesten var der lange køer af tålmodigt ventende bønder og bondekoner ved busstoppestederne, og velklædte teenagere vandrede rundt på torvet og kikkede på biler tilhørende diplomater fra fremmede lande, der var på besøg i klosteret.

BBB

Hvad de dog siger....

Clemenceau sagde: »For at være berømt, må man have været pibehovende!« – I det fornemme »Le Figaro Littéraire« bringes en artikel under følgende overskrift: »England og den gastronomiske økumeni« . . .

MJB

J. Qvist Jensen

Slagtermester

Vesterbrogade 107 C.
København V.
Tlf. Eva 3767

Kød, flæsk og pålæg
En gros og en detail

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre

aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre

P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

Hele landet

taler om

KATOLSK UGEBLAD

Benzon's

Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand

* 34 46 01

Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trossamfund

Alle aftaler kan træffes i hjemmet

**MARIUS
MP
PETERSEN**

Ringsted isenkramhandel

Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

S. Steffensen & Søn

Tømrermestre

Nylandsallé 26, Horsens

Tlf. 2 36 70

SCT. ANNÆ REJSER 1966

ROM OG ASSISI

1. 27. juni til 14. juli – 18 dages togrejse med sovevogn – fuld pension – udflugter – entreer og sygeforsikring incl.

Pris: kr. 1185,-. Rejseledere lærerinde A. Rastrup og pater Leo Drzal C.ss.R.

ROM OG ASSISI

2. 7. oktober til 21. oktober – sognepilgrimsrejse – 15 dages flyverejse – sognets familier og venner er velkomne – fuld pension på centralt beliggende klostre – udflugter og entreer incl.

Pris: kr. 1185,-. Rejseleder sogneprester, pater Jac. Adams C.ss.R.

PALESTRINA – ROM – FIRENZE

3. 7. oktober til 21. oktober – 15 dages flyverejse – fuld pension på centralt beliggende hoteller – udflugter og entreer incl.

Pris: kr. 1285,-. Rejseleder pater Laurits Brunnicardi C.ss.R.

Program og nærmere oplysninger fås hos lærerinde A. Rastrup, Amagerbrogade 45, København S. Telefon Sundby 86.

Storpolitiske gæstebud

Italiens præsident i Danmark ■ Gromyko i Vatikanet

Den kidnappede monsignore

Berlingske Aftenavis skriver i anledning af den italienske præsidents besøg:

»Saragat forsøgte allerede for nogle år siden at blive valgt til præsident, men blev dengang slået af Segni, som han i december 1964 efterfulgte på præsidentposten, efter at Segni i måneder havde været håbløst syg og ude af stand til at bestride præsidentposten.

Mellem Saragat og pavestolen – som han tidligere ud fra sin socialistiske anskuelse bekæmpede med alle midler – har der i de sidste par år kunnet konstateres en tilnærmelse, tilsyneladende fremmet af den store personlige sorg, Saragat led, da hans hustru døde for fire år siden.

I maj 1964 udsendtes, efter at den daværende udenrigsminister i Mororegeringen, Saragat, uden forhåndsmeddelelse til sit parti var blevet modtaget i audiens af paven, fra hans udenrigsministerium en bemærkelsesværdig erklæring, hvori udtaltes den italienske regerings stærke beklagelse af den pressekampagne, der førtes mod den afdøde pave Pius XXIII fra og med 1961 søgte sionen om pavens forhold til Nazi-Tyskland og jødeforfølgelserne. Saragat, der efter bruddet med Nenni betragtedes som 'splitteren' i italiensk politik, har som præsident på mange måder vist sig som 'den, der samler'.«

I Flensborg Avis skriver Børge Rudbeck om et interview med msgr. Casaroli fra det pavelige statssekretariat. Det er Gromykos besøg hos Paul VI det drejer sig om:

»Statssekretær Casaroli fortæller i ovennævnte interview, at Johannes XXIII fra og med 1961 søgte en 'kontakt uden diskriminering med de østlige lande. Johannes XXIII kunne handle under helt nye vilkår, dels på grund af den holdning, Krushchev indtog i 1961, dels på grundlag af forhandlinger med biskopper fra de østlige lande'.

Denne linie fortsattes ved statssekretærens rejser til Budapest og Prag i 1963. I begge byer forhandles der venskabeligt om biskop-udnævnelser og om, hvad der kunne gøres for at beskytte det, der i disse lande var tilbage af den katolske kirke.

Casaroli har også forhandlet med Polen, men her var spændingen mellem de stedlige, på befolkningen uhyre indflydelsesrige biskopper og den kommunistiske regering blevet for stærk til, at Vatikanet i øjeblikket kunne overvinde den. Forhandlingerne fortsættes...

Det franske kommunist-blad 'l'Hu-

manité' er yderst diskret i sin omtale af mødet mellem Gromyko og paven. Man vil vente og se. Men andre Parisblade anser det for sandsynligt, at der inden meget længe vil blive oprettet regulære diplomatiske forbindelser mellem Vatikanet og Moskva.

Selv om mødet var omhyggeligt forberedt fra begge sider, blev Gromyko overrasket over de anelige gaver, han efter samtalen fik overrakt af paven: fem statelige bind om 'Monumenta Cartographia Vaticana' med kort og kunstbilag, en russisk oversættelse af koncilets konstitution om kirken og en medalje af guld: Gromyko havde ingen gaver med.«

En gejstlig spansk diplomat, Monsignore Ussia fra den spanske ambassade ved pavestolen, har også været på besøg – men ufrivilligt, idet han blev bortført af anarkister, der ville bruge ham i pressionsøjemed. Man slap ham imidlertid løs uden at lade ham lide overlast. Her interviewes han af journalister efter hjemkomsten til Vatikanet.

Ideen var
professor
Skydsgaards -
initiativet
pavens

Adenauer og
koncilet

Optog,
belgiere og
hornmusik

Ribe ret
og Varde
galge

*Nu til
Aasebakken*

Har
Gomulka
bedret sig?

katolsk

20. MAJ 1966
114. ÅRGANG

uge blad

20

I Czestokowa bærer biskoppen det sorte Mariabillede i højtidelig procession under festlighederne den 3. maj.

Gomulka anerkender kristne festligheder

Mere end 100.000 valfartede til Vor Frue af Czestokowa den 3. maj – højdepunktet for festlighederne i anledning af kristendommens komme til Polen.

Som led i højtidelighederne bar kardinal Wyszynski og de øvrige polske ærkebiskopper det berømte sorte Mariabillede i procession. På et vist tidspunkt blev billedet overgivet til en gruppe biskopper fra de tidligere tyske områder, der nu er overgået til Polen.

Kardinalen deltog i højtideligheden både som den polske kirkes overhoved og som pave Paul VI's personlige repræsentant. Paven skulle have deltaget i festlighederne i Czestokowa, men havde af de polske myndigheder fået at vide, at hans besøg ikke var »opportunt« på grund af de verserende stridigheder mellem kirke og stat. I det hele taget var udenlandske pilgrimme af den polske stat blevet nægtet adgang til festlighederne. Af en eller anden grund var det imid-

lertid lykkedes 52 katolikker fra Chicago, USA – alle polsk-amerikanere – at få visum. De kunne som de eneste udlændinge deltage i festlighederne sammen med polakkerne.

I modsætning til, hvad der var tilfældet 14 dage før i Poznan, forløb festdagen, uden at kommunisterne foranstaltede demonstrationer for at konkurrere med det kristne masseopbud af mennesker. Og i en radioudsendelse anerkendte Gomulka faktisk betimeligheden af de store katolske festligheder. Under en tale om tusindårsjubilæet for den polske nations fødsel sagde han: »Dette store jubilæum er snævert forbundet med kristendommens komme til polsk jord.«

Også Radio Warszawa lader til at have opgivet sine hårde angreb på kardinal Wyszynski. Tværtimod gjorde man meget ud af det store antal pilgrimme, der i den nærmeste fremtid kan ventes at ville besøge nationalhelligdommen i Czestokowa.

En forsonlig biskop

Tysk strid får fredelig udgang

En strid mellem lægfolk og deres biskop løber på anden måned i Münster i Vesttyskland, oplyser det amerikanske nyhedsbureau NC's Tysklandskorrespondent, Reinhold Lehmann. Hvad der gør uoverensstemmelsen så bemærkelsesværdig, er først og fremmest stedet. Strid for åbent tæppe mellem alvorligt praktiserende katolikker og deres gejstlige autoriteter er noget helt nyt i efterkrigstidens Tyskland. Tidligere stridigheder er hurtigt blevet bragt til afslutning, hvis der ikke ligefrem var tale om

yderliggående venstregrupper eller katolikker af overfladisk loyalitet.

Denne gang skyldes uoverensstemmelsen en gruppe, der helt og fuldt går ind for kirkens målsætning. Man mener at handle helt i overensstemmelse med ånden fra det andet Vatikanconcil. Sagen kommenteres livligt – ikke bare i Vesttyskland, men også i Holland og Frankrig.

Den opstod på grund af et eksperiment, der blev iværksat af fem præster i den stærkt katolske westfalske by Münster. Planen gik ud på at holde prædiken over aktuelle emner ved særlige messer søndag aften i Skt. Antoni Kirke i Münster. Man henvendte sig særligt til intellektuelle og lagde ud i maj 1965. Blandt de emner, der blev taget op, var den snævre forbindelse mellem kirke og stat i Vesttyskland og grænserne for den autoritet, biskopperne har over præster og lægfolk. Efter messen blev deltagerne inviteret hen på en nær-

liggende restaurant til drøftelse af prædikenerne.

I midten af marts gav biskop Joseph Höffner af Münster ordre til, at eksperimentet skulle bringes til afslutning. Hans argument var, at der blev skabt forvirring blandt lægfolket. I en kirke, hvor biskoppens ordre blev læst op, gik et medlem af menigheden op til alteret, og anmodede lægfolket om at stå solidarisk med de fem præster.

Et åbent brev til Tysklands biskopper fulgte. Heri erklærede de omkring 600 deltagere i messerne i Skt. Antoni, at der ikke var tale om et lokalt fænomen, men om et spørgsmål af vital betydning for hele kirken. I brevet hed det også, at lægfolkets tillid til kirken er så stor, at en åben indrømmelse af fejltagelser ikke kan røkke tilliden.

Biskop Höffner har svaret på lægfolkernes protest ved at give tilladelse til, at messerne genoptages. Han vil oven i købet læse den første selv!

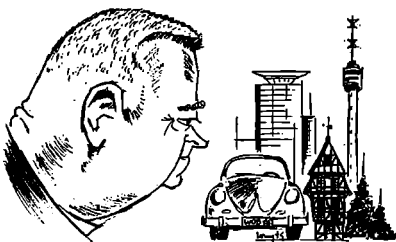
Polens kirke er ikke fjernstyret

Vatikanet har intet at gøre med de begivenheder, der har ført til strid mellem kirke og stat i Polen. Dette har kardinal Wyszynski slået fast i et brev til det kommunistiske ugeskrift »Polityka«, hvori Polens primas erklærer, at ingen af efterkrigstidens paver – Pius XII, Johannes XXIII og Paul VI – har givet ham, hvad man kunne kalde politiske direktiver. Vatikanet havde intet at gøre med de polske biskoppers brev til deres tyske kolleger. Som bekendt blev nævnte forsoningserklæring taget unådigt op af Gomulkas regering, der hævdede, at biskopperne havde overskredet deres kompetence.

Polen indviet til Maria

Paul VI har modtaget et telegram fra kardinal Wyszynski, hvori Polens primas i sit lands navn takker paven, fordi denne i »ånden var til stede ved Polens 1000 års jubilæum som kristen nation«.

Kardinalen sagde, at Polen havde indviet sig til Maria med håbet om frihed for kirken i verden og »i vort land«.

Det er vigtigst, at katolikkerne bliver frie

Det er vigtigere for katolikkerne i Spanien at få deres frihed, end det er for protestanterne, udtalte en spansk universitetsprofessor under et besøg i Herrenchiemsee i Tyskland. Taleren – pastor Jesus Aguirre – sagde, at katolikkerne som alle spaniere er nægtet retten til at danne organisationer uafhængigt af regeringen eller biskopperne.

Pastor Aguirre, der er professor i fundamental teologi, sagde, at nye love ville sikre protestanterne frihed i et vist omfang. Imidlertid er de fleste protestanter udlændinge, samtidig med at katolikkerne udgør overvældende majoritet. Spørgsmålet om katolikernes frihed er derfor vigtigere. Den spanske præst talte ved et møde mellem marxister og kristne. En anden taler ved mødet var jesuiterpateren Alfonso Alvarez Bolado, der blev slået og arresteret af det spanske politi under studenteruroighederne den

27. april. Han sagde, at det spanske regime ikke var neutralt, men katolsk. Det var ikke alene umuligt at stemme marxistisk eller socialistisk i Spanien. Selv diskussioner mellem marxister og kristne kunne ikke fin-

de sted. Det, man måtte stille hen imod, sagde jesuitten, var, at staten stillede sig neutral i forhold til de forskelligartede faktorer i den moderne verden – »pluralismen«.

Ribe ret og Varde galge

I begyndelsen af april trådte den spanske lov om pressefrihed i kraft. Ikke desto mindre har Unge Katolske Arbejdere i Spanien fået en udgave af deres blad beslaglagt – ikke af de verdslige myndigheder, men af ærkebiskoppen af Madrid, Casimiro Morcillo, der er formand for den kommission, som fører tilsyn med lægapestolateret.

Den nye spanske presselov har afskaffet censuren, men foreskriver dog, at informationsministeriet skal have forelagt ti eksemplarer af en-

hver publikation forud for udgivelsen. Loven overlader det til de civile myndigheder og de katolske biskopper at afgøre, hvilke publikationer, der er en del af »kirkepressen« og således sorterer under de kirkelige myndigheder i stedet for de verdslige. Det beslaglagte blad indeholdt efter sigende kritik af visse forhold indenfor den spanske hær. Informationsministeriet kontaktede derfor ærkebiskop Morcillo, som beordrede bladet beslaglagt.

Mere om Spanien på side 15

Diplomatiske forbindelser Spanien – Sovjet?

Det spanske dagblad »Ya«, som er talerør for moderate kristeligt-demokratiske synspunkter, anbefaler, at der oprettes diplomatiske forbindelser mellem Sovjetunionen og Spanien.

Det hedder i bladets kommentar, at et sådant skridt ville ligge på lin-

je med det, pave Paul VI foretog, da han modtog den sovjetiske udenrigsminister Gromyko. Bladet henviser også til den franske præsident de Gaulles og den italienske udenrigsminister Fanfanis planlagte besøg i Moskva.

»Ya«s lederskribent mener ikke, at diplomatiske forbindelser mellem de to lande vil betyde vand på den kommunistiske propagandamølle. Tværtimod kunne man i højere grad have dette spørgsmål under kontrol, når regeringerne havde snævrere forbindelser.

Bladet mente nok, det spanske folk ville acceptere forslaget, da Vatikanet vitterligt havde et mere liberalt syn på forbindelser med Moskva. På den anden side havde den spanske statschef, generalissimo Franco, kædet spørgsmålet om diplomatiske forbindelser med Moskva sammen med kommunisternes nedbrydende aktivitet verden over. Franco var ikke villig til at udveksle ambassadører med Moskva, før de røde ledere havde givet afkald på nævnte aktivitet.

Forbudt for piger

Vejen er fortsat lukket for piger, når det gælder ministranttjeneste. Dette fremgår af meddelelser fra den postkoncilære liturgikommission, der nu er blevet offentliggjort gennem kommissionens sekretær, pastor Annibale Bugnini.

Der står dog en dør åben, hvor lokale traditioner spiller ind. Her tilkommer det den enkelte biskop at træffe afgørelse i samråd med paven, som i hvert enkelt tilfælde skal anmodes om tilladelse til dispens fra almindelig praksis.

Pastor Bugnini gjorde opmærksom på, at man skelnede mellem de dele af messen, der tilfaldt menigheden, og dem, der krævede gejstlig funktion. Kvinder var kun udelukket i sidstnævnte tilfælde. Liturgien tillader, at lægmænd gør tjeneste ved messen, men altid som stedfortrædere for diakonen, der er den virkelige messtjener eller assistent for præsten ved alteret.

Direktiverne fra liturgikommissionen taler bl.a. også om den musik, der kan ledsage gudstjenesten. Musikken måtte bevare den »sakrale karakter«, men der var ikke, sagde pastor Bugnini, givet særlige regler for brug af instrumenter (såsom guitarer) eller hvilken slags musik, der var passende.

Mange ikke-katolikker læser Ugebladet. Gør alle katolikker?

Entrésang

REDAKTION:
JØRGEN HVIID OG
HELGE KRISTENSEN (ansvh.)

Redaktør for indenlandsstof:
Jens Oluf Lund
Redaktionssekretær: Elli Gambell

Redaktionskontor:
Bredgade 69, København K.
Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:
Katolsk Ugeblads Annonceekspedi-
tion, Hauchsvej 8, København V.,
telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro
589 65.

Abonnementsafdeling:
Katolsk Ugeblads Ekspedition ved A.
Prüser, Sankt Annæ Plads 28, Køben-
havn K., telefon (01) 15 95 28 (9-16,
lørdag 9-12), postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien
som i andre lande pr. kvartal kr.
11,00. I løssalg kr. 1,00.

Længere artikler til et bestemt num-
mer af bladet skal være redaktionen i
hænde senest 3 uger før det pågæl-
dende nummer udkommer, kortere
meddelelser senest 14 dage før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar
for uopfordret indsendte manuskrip-
ter.

Vort adakemiske tidsskrift »Catholica« har udsendt sit første nummer i 1966. Det som altid læseværdige stof indledes med noget i retning af en leder, skrevet af pastor Kaare Osorio, der fornylig er blevet optaget i redaktørlaget. Hans entrésang gælder koncilet – eller som han med en noget tungebrækkende vending skriver: »2. Vatikanerkirkemøde«. Men bevares, det er en logisk konsekvens, når modersmålet er i højsædet. Hverken »Catholica« eller Kaare Osorio behøver nogen præsentation. Sidstnævnte er som skribent velanskreven i Ugebladet, der har haft fornøjelse af at kunne bringe en række af hans altid dybtgående, tankevækkende og aldrig kedelige artikler. Det fremgår af hans »spids« i »Catholica«, at også dette tidsskrift ønsker at være et bidrag til ajourføringen af kirken herhjemme. I kirkemødets ånd – ikke en nedrivning af det gamle, men et *positivt bidrag* som hjælp til »alle i den tænkende verden, der ønsker et engagement i kirken og i verden ud fra grundindstilling, at der intet verdsligt findes for den, som tror«. Sin opfattelse af situationen udtrykker han bl.a. i et svar på følgende påstand: »Er reformer nødvendige, må kirken på en eller anden måde have svigtet.« Hverken den »konservative« eller den »progressistiske« holdning kan føre til en virkelig forståelse af dette spørgsmål, og derfor heller ikke til nogen løsning, hvilket naturligvis langtfra betyder, at løsningen ligger i en »moderat konservatisme« eller »moderat progressisme«. At Gud hverken er til højre eller til venstre er ikke ensbetydende med, at han er centrumsmænd, skriver pastor Osorio.

Kirken må gøre sine erfaringer på godt og ondt, siger han. Disse erfaringer på godt og ondt vil før eller senere kalde på kirkens selvrefleksion og selvbesindelse, for at den kan blive klar over, hvad der er ensidigt og mangelfuldt i dens forståelse af Guds budskab og derfor i dens modtagelse af det. Denne erkendelse fremtvinges, når kirken i perioder bliver sig bevidst, at den nu mere eller mindre taler for døve ører. I gennem hele artiklen fremhæves nutidens gæld til fortiden, og forfatteren ville have været et skarn, om han havde gjort andet, idet han jo har haft lejlighed til at fuldføre sine studier i ly af det evige Roms talløse minder om fortidens fortjenester. Entrésangen åbenbarer også forståelsen af, at dialogen ikke holdes i kog uden en sportsmanlike og gentlemanlike udfordring, for eksempel i form af en oratorisk frase som for eksempel at man i sidste halvdel af det tyvende århundrede vil »forandre for forandringens skyld«. For når der er tale om alvorligt tænkende katolikker: hvem vil da det? Og skulle disse bannerførere for forandringen for forandringens skyld virkelig eksistere, burde vi have dem frem på arenaen til dialog, da de jo må have alvorlige grunde til deres stilling.

Dialog er et dejligt ord, siger kardinal Ottaviani. Det, der får nogle til at vige tilbage, er den offentlige *kritik* af fortid og nutid. Nu må kritik altid handle om fortid og nutid, da man dårligt kan kritisere fremtiden, og måske burde man også være forsigtig med at stemple meningstilkendegivelser som kritik. Taler man om den *offentlige menings* betydning i kirken, sætter man straks det hele i et andet perspektiv. Pastor Osorios tolkning hævder sig pænt i den mængde vurderinger af koncilet, der hober sig op på skrivebordene for tiden. De væsentligste retningslinjer for os alle bør dog være selve koncil-dokumenterne, der foreligger i fortræffelige norske udgaver. Men også begivenhederne på koncilet – de historiske facts – er nødvendige ledetråde. Dem har vi, i det omfang det har været os muligt, prøvet at samle indenfor rammerne af vort *pinsenummer*, som kommer på næste fredag.

Det skinbarlige
Hellige Officium er
iblandt os.
Kardinal Ottavianis
højre hånd sidder
overfor danske
journalister ved
pressekonference
i Ordrup.

Professor Moeller fra Det hellige Officium. Ikke ortodoksiens politibetjent...

Ideen var professor Skydsgaards - initiativet pave Pauls

Det skinbarlige Hellige Officium er iblandt os. Kardinal Ottavianis højre hånd sidder her overfor danske journalister ved en hastigt sammenkaldt pressekonference hos dominikanerne i Ordrup. Det er professor Charles Moeller, der i februar måned af paven blev udnævnt til en af de mest betroede poster i den hellige romersk-katolske kirke: Det hellige Officium (nu Congregatio de Doctrina Fidei - Kongregationen for Troslære). Det var det organ, hvis metoder kardinal Ottaviani fornylig vedgik kritikken af. Nu har det fået et nyt program udstukket af paven. Det skal ikke længere være ortodoksiens politi, men søge sandheden, hvor den findes, som Charles Moeller selv udtrykker det.

Det er helt i tråd med denne linje, at professor Moeller (han vil ikke kaldes Monsignore) i dette forår befinder sig på rejse til de nordiske universiteter for at tage kontakt med de teologiske fakulteter her.

- *Hvad er opgaven, spørger vi professoren?*

- Opgaven ligger i grunden mere på universitetsplan end på kirkeplan. I Jerusalem skal der opføres et økumenisk institut for teologiske studier. Initiativet hertil er taget af pave Paul VI, men ideen blev fremsat af professor, dr. theol. K. E. Skydsgaard i en tale til paven på koncilobservatøernes vegne. Jeg vil nu tage kontakt med de teologiske fakulteter i Danmark, Sverige, Norge og Finland.

- *Søger De økonomisk støtte?*

- Nej. Vi har fået en større gave fra en videnskabsmand i Chicago. For dette beløb har vi erhvervet en grund mellem Jerusalem og Betlehem. Pengene vil også slå til til byggeriet. Fra instituttet vil der være udsigt til både Betlehem og Jerusalem og helt ned til Det døde Hav. Man vil blandt andet kunne se silhouetten af det hebraiske universitet i Jerusalem.

- *Intellektuel støtte?*

- Ja, vi er ude efter kvalificerede lærerkræfter. Bag instituttet står et akademisk råd, hvori en række teologer fra mange lande har sæde. Blandt disse er også lutherske professorer som for eksempel den tyske professor Schlink. Professor Skydsgaard vil supplere ham i hans arbejde i rådet.

- *Hvem skal drage nytte af instituttet?*

- Da det drejer sig om videregående teologisk forskning vil det især dreje sig om teologiske kandidater, der har afsluttet deres studier i hjemlandet.

- *Hvilke emner vil man tage op?*

- Vi vil især koncentrere os om *Frelseshistorien* og dens forhold til mennesker af i dag. Kristendommen er ikke en abstrakt idé, men *Guds konkrete handlen* i historien lige fra befrielsen af jøderne i Ægypten til Jesu fremtræden i Palæstina. Og Gud handler stadig. Det er dette emne eller synspunkt, som vi vil prøve at anlægge i et fælles studium, hvor or-

todokse, katolikker, anglikanere og protestanter hver vil give deres bidrag. Det er grunden til dette samarbejde, som jeg nu på denne rejse prøver at lægge. Vi har været over hele verden.

- *Kan De nævne et eksempel på Guds handlen i historien i dag?*

- Ja, vi taler jo nu i kirken om »tidens tegn«. Herunder kan jeg nævne kolonialismens afskrivning, kvindens nye stilling i samfundet, arbejderklassens større indflydelse. Disse tre eksempler er taget fra rundskrivelsen *Fred på jorden*. Man kunne også nævne den demokratiske udvikling. Demokratiet er en Guds gave til menneskene.

- *De har været medredaktør af skema 13?*

- Ja, og her må jeg overfor danske journalister nævne det store indtryk, som den danske appel til konciliet gjorde i Rom.

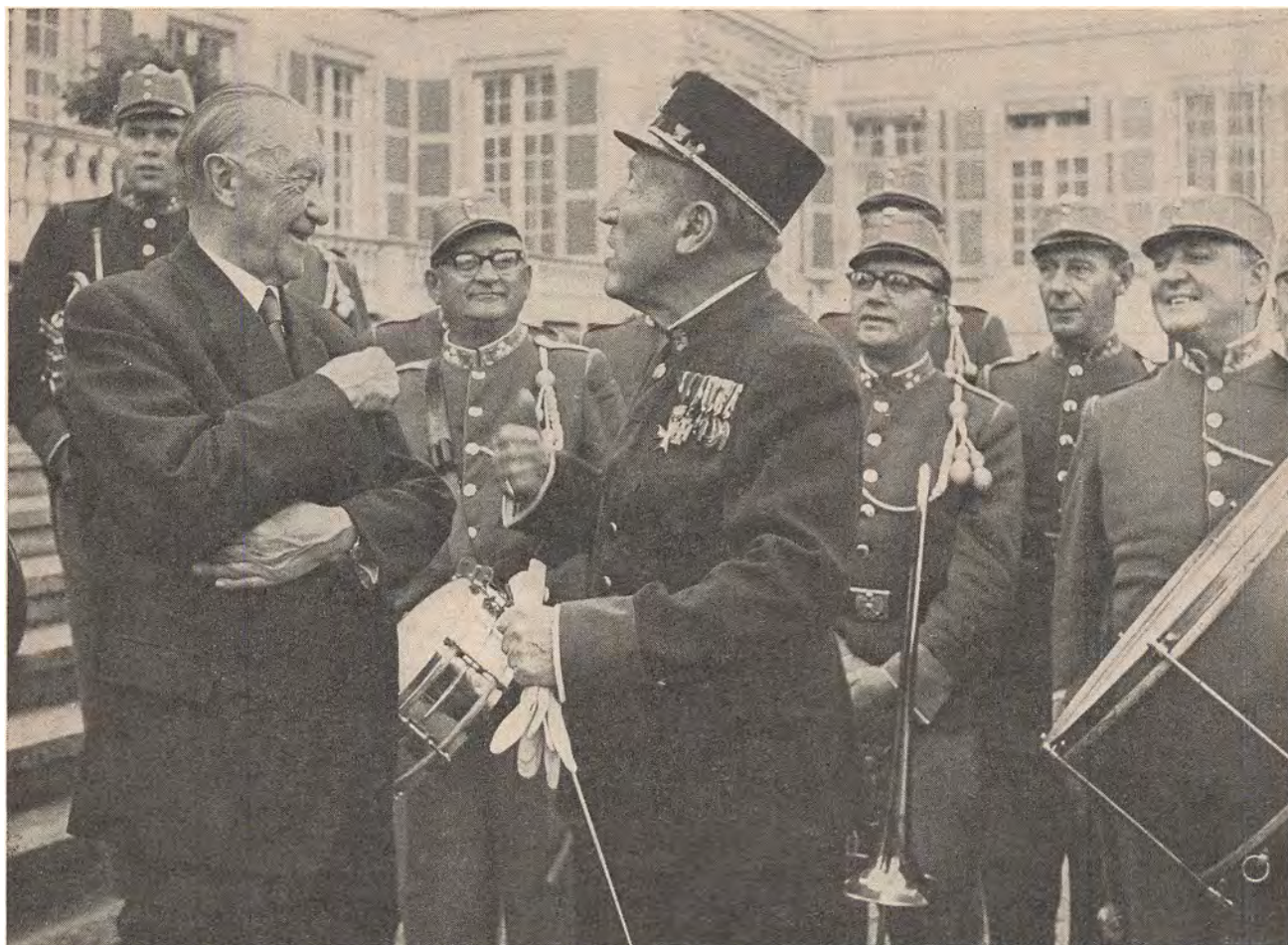
- *Fik appellen til konciliet nogen konkret betydning?*

- Ja, i høj grad. Den danske tekst er indgået som et officielt dokument i koncilets forberedende akter, idet en højtstående belgisk gejstlig satte sit navn under den, så at den indgik til redaktionen af skemaet på lige fod med biskoppernes ændringsforslag.

- *Jo, men fik den ændret noget?*

- Jeg tror den danske tekst var med til mellem andre at ændre koncilets udtalelser om spørgsmålet krig

Fortsættes side 7

Adenauer: »I dag afhænger freden af den militære magtbalance«.

Adenauer og koncilet

Den store tyske politiker om Europas enhed, magtbalance og de kristnes ansvar i den moderne verden

Dr. Konrad Adenauer – Der Alte (den gamle), som tyskerne kalder ham – træder snart tilbage fra den politiske arena, som han har domineret i 17 år som overhovede for Vesttyskland og som leder af CDU, det kristeligt-demokratiske parti.

I 1963 trådte Adenauer tilbage fra kanslerposten. På CDU's generalforsamling fornylig trak han sig også tilbage som partileder. Hans eneste officielle position fremover bliver som menigt medlem af Forbundsdagen.

Det engelske blad, Catholic Herald, har stillet Dr. Adenauer nogle spørgsmål om hans liv og virke:

– *Hvorledes vurderer De den kristne indsats i den politiske udvikling i Europa efter krigen?*

– *Udviklingen i Europa efter krigen er karakteristisk ved en overvindelse af had, mistillid og frygt samt materiel nød. Dette har krævet tål-*

modighed, forståelse og beredvillighed i stor stil. Og disse egenskaber opstod af bevidstheden om det kristne fællesskab, som indtil da havde været undertrykt.

Derfor havde størstedelen af de kristne politikeres landsmænd stor tillid til dem. De startede ad en vej, der skulle føre til forståelse og til fredelig og broderlig samling af folkene. At Europas nationer var i stand til at nærme sig hinanden igen, skyldtes først og fremmest en fælles kristen overbevisning.

– *Tror De endnu i dag – sammenlignet med situationen i 1945 – på værdien og betydningen af specifikt kristelige partier? Hvordan kan kristne virke effektivt på det politiske område over for det stadig stigende antal agnostikere, ateister og humanister?*

– *Vigtigheden af kristelige partier er i dag så stor som i 1945 – om ikke*

større. Den voksende af-kristnende indflydelse og de ateistiske kræfter gør sammenhold og samarbejde på almene kristne princippers grund så meget mere nødvendigt. Europas rødder er kristne. Hvis de skæres af, kan Europa ikke trives. Overfor materialismens mangel på ånd og nihilismens kaos må vi på overbevisende måde sætte et eksempel på kristen orden, bestemt af retfærdighedens og næstekærlighedens principper.

– *Er De af den opfattelse, at pavelige udtalelser om den kristne lære gør noget virkeligt indtryk på statsledere verden over?*

– *Paven er for den romersk-katolske kirke en moralsk autoritet, der i dag er kendt verden over af såvel kristne som ikke-kristne. Pavelige udtalelser om for eksempel fredsspørgsmål eller om en retfærdig verdensorden har ikke blot direkte indvirket på drøftelser mellem statsoverhove-*

der, men giver også håb til alle »af god vilje«.

Pave Paul VI's henvendelse til FN og hans initiativ til våbenhvile i Vietnam er et af de seneste eksempler på dette.

– *Tror De på muligheden af et forenet Europa på grundlag af en kristeligt-demokratisk politik? Hvordan ser De for tiden på forbindelsen mellem katolikker og andre kristne retninger i europæisk politik? Har den økumeniske bevægelse haft en gavnlig indflydelse på dem?*

– En politik, der er baseret på kristent ansvar, er det sikrest mulige grundlag for et samlet Europa. Det betyder dog ikke, at denne samling kun kan komme i stand gennem samarbejde mellem kristeligt-demokratiske partier, for i nogle lande har de kristne ikke sluttet sig sammen i politiske partier.

Men politisk aktive kristne vil altid være at finde forrest i arbejdet for et samlet Europa. Derfor er et nært og godt samarbejde mellem katolikker, anglikanere og protestanter – i politisk forstand – vigtigt og uundværligt for Europas fremtid. Den økumeniske dialog er et værdifuldt bidrag til dette formål.

– *Hvordan vurderer De forholdet mellem Vesteuropas socialistiske partier og kirken i dag?*

– De socialistiske partier i Vesteuropa synes for tiden meget ivrige efter at revidere deres traditionelle anti-kirkelige stilling. Men jeg har det indtryk, at der altid vil være en betydelig forskel mellem det, de siger i deres programmer, og det, de gør i praksis.

– *Vil et forenet Europa være levedygtigt, hvis dets forsvar er helt eller blot delvis afhængigt af USA?*

– Det endnu uformindskede modsætnings- og spændingsforhold mellem den frie verden og bolchevismen frembyder en særlig fare for Europa. I dag afhænger freden af den militære magtbalance. Og disse tilstande vil fortsætte, så længe Sovjetunionen modsætter sig nedrustning under kontrol.

Men Europa kan kun leve i en fredelig verden. Derfor er USA's styrke og de fælles forsvarsordninger NATO-landene imellem garantien for fred og sikkerhed i Europa. Og naturligvis bliver Europa mere levedygtigt, jo mere dets folk samles økonomisk, kulturelt og politisk.

– *Følte De, at koncilets dekret om kirken i den moderne verden – i den henseende – var en bekræftelse af Deres egne ideer?*

– Det andet Vatikankoncil har i det dokument ganske tydeligt taget parti for opbygningen af over-nationale samfund og for udviklingen af internationalt samarbejde på politiske, økonomiske og sociale områder.

Kirken har med hele sin autoritet peget på, at en sådan fremgangsmåde ville åbne størst mulighed for fred i verden. Dette er i høj grad en bekræftelse af rigtigheden i den kurs, vi har fulgt i Europa.

– *Hvordan vurderer De forholdet mellem Deres egen personlige tro og den indsats, De har gjort som skaberen af et helt nyt Europa efter krigen?*

– Jeg kan ikke lide at tale om mig selv. Men jeg tror, jeg kan sige, at hele min politiske aktivitet, især mit arbejde for Europa, var en følge af den overbevisning, at politisk handling må ledes af moralske forskrifter.

At man har politisk forpligtelse til at sejre over konflikter, til forsoning og venskab og til fred og retfærdighed, er både i overensstemmelse med den kristne morallovs fordringer og med den vejledning der tilbydes af, og de konkrete krav, der stilles af koncilet.

Ideen var professor

Skydsgaards Fortsat fra side 5 og fred, specielt atombombespørgsmålet. Den tekst, som den danske appel kritiserede blev strøget og et nyt udkast redigeret i samklang med appellens intention.

– *Der er stor diskussion om resultatet?*

– Ja, allerede inden koncilets slutning forsøgte nogle biskopper at vælge hele skema 13 på grund af utilfredshed med udtalelsen om oplagring af videnskabelige våben som led i terrorbalancen. Problemet blev forelagt paven, der stod fast på den foreslåede tekst, der fordømmer denne oplagring. Jeg håber, at man i Danmark er tilfreds med resultatet. Der var jo 1800 underskrifter bag denne danske stemme på koncilet.

– *Et sidste spørgsmål: Hvem skal lede det nye institut?*

– Det skal jeg. Der var konflikt mellem min udnævnelse til posten i Rom og stillingen i Jerusalem. Men paven sagde: Der er ikke så langt til Jerusalem fra Rom. Desuden vil jeg vedblive med at give nogle forelæsnings i Louvain, hvor jeg er professor i teologi og moderne litteratur. Jeg kan godt lide mit visitkort som professor. Det passer til mine nye opgaver dels i Rom, dels i Jerusalem.

Jens Oluf Lund

Har De lyst til at træffe dem?

En ung pige fra Valby, stud. theol. Karis Christensen, har i Italien mødt repræsentanter for den såkaldte Focolarine bevægelse (Focolarini-gnisternerne af fuoco, ild). Det er en kristen bevægelse, hvor både katolikker og protestanter kan være medlem. Hovedsagen er at leve evangeliet. Resultatet af mødet blev, at et par repræsentanter for bevægelsen besøgte Karis Christensen i november sidste år og mødtes med en indbudt kreds på Niels Steensens Gymnasium. Nu ventes der igen besøg dernedefra – omkring pinsen. Mon der er nogen, der har lyst til at træffe Focolarinerne? Så bedes de henvende sig til *Karis Christensen, Chr. Bergs Alle 3, Valby*, der her fortæller nærmere om bevægelsen.

Det begyndte i Italien, nærmere betegnet Trient, under anden verdenskrig. Under et af de talrige bombardementer, hvor alle måtte søge skjul, fik en lille flok unge piger den indskydelse at læse evangeliet sammen, mens de ventede på afblæsning. Og der skete for dem det forunderlige, som ofte sker for mennesker, der hører evangeliet i en særlig situation, at det åbnede sig for dem på en helt ny måde. De indså at det at leve evangeliet ude blandt deres medmennesker var netop den hjælp, de selv og andre trængte så hårdt til. De blev enige om hver dag at tage et ord fra evangeliet som et motto, de ville efterleve overalt, hvor de færdedes.

De unge piger, der som så mange andre, var blevet skilt fra familie og venner, blev nu enige om at flytte sammen for på denne måde at støtte hinanden i det nye liv, de havde besluttet at ville leve. Efterhånden ønskede flere mennesker at leve på samme vis og siden har bevægelsen bredt sig ud over hele jorden. Der sættes ingen grænse for optagelse. Her kan både katolikker og protestanter, unge og gamle, gifte og ugifte, gejstlige og lægfolk være med. De har alle et eller andet erhverv. Nogle studerer, andre er forretningsfolk. Nogle er kunstnere, andre læger, jurister eller lærere. På den måde tjener de til deres eget ophold og til det sociale arbejde, de udfører. De lever selv nøjsomt. Deres fornemste opgave er at fortælle evangeliet videre. Der er ikke tale om, at de på nogen måde lægger pres på de mennesker, de færdes iblandt. Først og sidst søger de at prædike ved deres gerninger.

Den liturgiske bevægelse, som siden konciliet er blevet en hjertesag i hele verdenskirken, startede i Belgien i 1909 som benediktinernes hjertesag. Videnskabelig udforskning af messens væsen, dens oprindelse, historiske baggrunde for ændringer, berigelser og forsteninger, dens gamle arv og dens nye muligheder, alt dette blev sat igang gennem Dom Lambert Beauduin O.S.B. Benediktinerklostrene Keizersberg i Leuven (*oversat til Mont-Cæsar i deres franske publikationer*), Affligem og St. Andries-Brugge begyndte at udgive liturgiske tidsskrifter, fra højt-videnskabelige til mere populariserende, og deres arbejde lå til grund for det første *missale* på modersmålene, som udkom under verdenskrig nr. 1. Da bevægelsen fra starten mødte både ligegyldighed, ironi og modstand hos mange sognepræster, begyndte verdenspræster med ubestridt autoritet at bakke

Optog, belgiere og I

Belgierne er langt mindre allergiske over for danskerne, der højst tolerer dem, der bærer biografreklamen, siger Willem Wuyts i sin artikel om katolikerne i Belgien.

bevægelsen op. Det viste sig at være en enorm opgave at vække en liturgisk mentalitetsændring, væk fra den passive *modtagelse af kommunionen under (eller før!) en stillemesse*, frem til en *festlig deltagelse i Kristi Opstandelsesmysterium*. Det liturgiske

sekretariat i Leuven (Dom J. Krepes og Robeyns O.S.B.) virkede så inspirerende, at der i 1919 blev oprettet et andet i Affligem og i 1920 et tredje i St. Andries-Brugge – begge med hvert sit liturgiske tidsskrift på nederlandsk.

Belgierne elsker festlige optog.

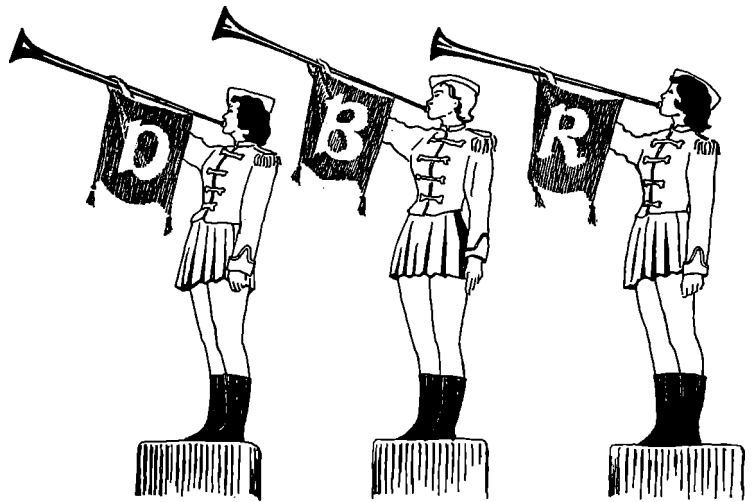

Ideen slog først an hos ungdommen. I 30'erne udviklede præmonstratenserabbediet Tongerlo sig til et fjerde sekretariat under ledelse af pater Antoon Van Clé. Man organiserede liturgiske retræter og kongresser og besøgte med rejsende hold et utal af sogne, for gennem et *messe-triduum* (tre aftener i træk) at oplyse og vejlede menighederne i alt *det nye*. Her begyndte folkets aktive deltagelse at give sig udtryk i *sangen*.

I 1922 smelter den liturgiske bevægelse i Flandern og Nederland sammen i et nyt eukaristisk tidsskrift. I 1935 går kannik Hoornaert i gang med en systematisk uddannelse af ministranter, og den verdenskendte E.K.-bevægelse (først Eukaristisk Korstog, senere mere nøgternt Eukaristisk Kernerarbejde), grundlagt af pastor Edward Poppe, begynder at bære rige frugter blandt børn og unge. *Disse unge er nu voksne*, og det forklarer måske, hvorfor man i Belgien ikke synes, der kom noget *helt nyt* frem på konciliet. Store kredse har ligefrem siddet og ventet på det. Det er sandt, at den kirkelige øvrighed fulgte disse mangfoldige bestræbelser med en vis – ofte pinlig tilbageholdenhed, men da bevægelsen var modnet så meget, at den selv begyndte at rette sine pubertets-fejltagelser, og udviklede sig fra en endnu for ubibelsk og ofte para-teologisk *hellig sakraments-dyrkelse* og fra en *kommunionbevægelse* til en virkelig *liturgisk*, d.v.s. *kirkelig* gudstjenestefordybelse, da kom det store gennembrud: specialishobbyen voksede til en bevidst strøm i det bredere folk. Efter en alvorlig krise efter den anden ver-

hornmusik...

for trompeter end
es af flotte piger i
in anden og sidste

denskrig fik den fart. Fra 1956 opgav biskopperne deres *wait and see-holdning*, og kanaliserede strømmen til et frugtbart, velorganiseret arbejde. Da de belgiske biskopper rejste til koncilet, vidste man i Belgien, at de ville lægge skulder til *den* liturgiske fornyelse, som nu er blevet hele kirken. Så snart koncilet gav grønt lys, udkom omgående fine og i årevis forberedte liturgiske bøger til alterbrug. Da så mange præster i Danmark har nederlandsk som deres modersmål, skulle det vel ikke være nødvendigt, at vort lille liturgiske udvalg begyndte hele arbejdet forfra uden et lille kig over sydgrænsen.

Man kan sige, at klimaet til en ny gudstjeneste i Belgien er blevet forberedt igennem 50 års ofte utaknemmeligt arbejde. Ganske givet svarer resultaterne endnu ikke til de 50 års enorme energiindsats, men en religiøs mentalitetsændring varer nu engang så længe inden det brede folk er med. Denne hjernevask (fra barokt fromhedsliv og individualisme til fællesfest) kræver sikkert et stort offer hos mange, så meget større fordi det drejer sig om nye vaner og nye indsigter. Der skal nok gå nogle år, inden den hellige Josef, Isidoor, Rita, Antonius og mange lokalt-dyrkede helgener er blevet *vejvisere* til Kristus som eneste formidler af Gudsliv. Også i Belgien viger traditionen kun langsomt for Helligånden, og hos 40 pct. af kirkegængerne er der sikkert ikke mere at hente end traditionstro.

I en meddelelse udstedt af Propaganda-Fide i Rom i 1960, roses Belgien, Nederland (Holland) og Irland, fordi de tre lande sammen leverer 52 pct. af alle præster i missionslandene verden over. Antallet af belgiske missionærer var i 1960 steget til 10.070 mod 8.184 i 1953. Og bispedømmet Brugge (Westflandern) løber af med sejren som det »rigeste på præ-

stekald« i hele den katolske kirke. Alene ved oprøret i Congo i 1960 blev der i løbet af få dage myrdet 135 belgiske missionærer, hovedsagelig flamlændere. Den danske presse har ikke gjort så meget ud af det.

Disse høje procenter forklarer også, hvorfor de fleste missionsbiskopper, der talte på koncilet, har nederlandske navne. Måske er et af de dybest indgroede kendetegn for katolicismen i Belgien *missionsopfattelsen*. Spareaktioner, brevveksling og hjælpearbejde er så indlysende, at hver klasse i mange skoler har »sin« missionær, som man lader tilgå nyt eller materiel og åndelig støtte. Det store antal religiøse kald hænger sammen med hjemmenes og skolernes opdragelse til *offer for andre*, (ikke for offerets skyld) og *indsats for andre*. Denne mentalitet giver børn og unge syn for andres nød og behov, og hele den katolske ungdomsaktivitet hviler på den og bæres af den. Derfor lykkedes det en pastor Cardijn (nu kardinal) at aktivisere de unge arbejdere, ikke til politisk antikapitalisme, ej heller til kristelig socialisme, men til social kristendom. Derfor kan man vinde ungdommen for en krævende opgave. Organisationernes form virker måske lidt fascistisk på danske tilskuere ved en ungdomsfest, men for det første elsker man i Belgien festlige optog, for det andet finder den slags parader kun sted én gang om året – for at de unge kan takkes for deres indsats, og for at give dem nye paroler for det kommende arbejde. For det tredje hører flag og sang og farve med til ungdommen: her har vi igen *hele* mennesket draget ind i en opgave, som ikke blot engagerer intellektuelt, men også sansemæssigt. Danskere er sikkert mere allergiske for trommer og trompeter (medmindre det er flotte piger, som dem fra Biograf Reklamen, der står og blæser på dem) og ordet *disciplin*

minder dem omgående om det tredje rige. Men en smidig og veldisciplineret organisation er nu engang uundværlig, når store opgaver skal løses effektivt, og ungdomsorganisationerne i Belgien får store opgaver at løse. De er engageret i sognearbejdet – ofte på landsplan. Kræver man meget, så får man meget. Og så har man ikke så travlt med at være sig selv – med dårlige nerver og al den slags.

Når alle disse organisationer blomstrer, og bliver ved med at tiltrække ungdommen, så er det givet, at der blandt lederne vokser et religiøst ansvar frem, som ofte bliver til et religiøst kald. Det var klosterne, der startede skolevæsenet, sygeplejen m.m. i middelalderen, århundreder før staten blev sig dette ansvar bevidst, og det er stadig klostresamfund, der tager sig af de mest krævende sociale opgaver. Selvfølgelig trænger alle klostre til en reform, fordi mange endnu lever efter middelalderlige skikke, men også på dette område er der efterhånden sket meget, ikke mindst under pres af kritikken udefra og besindelsen indefra.

Organisationsglæde har selvfølgelig sine ulemper. I stedet for at være en sammenfletning af kræfter kan den også betyde et energispild, fordi konkurrencen skaber rivalitet, når alle vil høste på samme mark. Eller endnu værre, når man lukker sig inde og låser sig fast i rent katolske foreninger, og ikke når at være *iblandt* de andre. Først i de senere år er en samtale kommet i gang, oftest nedefra vendt mod ledelsens økumeniske passivitet, og disse initiativer skal nok føre til samarbejde med ikke-katolske organisationer. Hos ungdommen spores allerede en aftagende uniformsglæde, og i det politiske liv taber det kristelige folkeparti stemmer til fordel for ikke-konfessionelle partidannelser. For hér lig-

ger vitterligt en svag side hos Belgiens katolikker: partikatolicismen, som end ikke har været bange for at misbruge kirkelige autoriteter, ja selve prædikestolen i valgkampen. Det har vel nu vakt så megen uro og ubehag og givet et sådant bagslag, at det nok hører fortiden til. Efter skolestriden i 1954, hvori den ældgamle klerikale-antiklerikale duel gik på højeste gear, må og kan vi håbe, at en ny generation bryder med fædrenes bombastiske national-katolicisme, som slet ikke har gavnet kirken så meget. Arbejderne, som gik tabt i det 19. århundrede på grund af katolikkernes konservatisme i sociale spørgsmål, er stadig ikke kommet over deres nag, og en meget radikal socialisme, som er lige så stærk i Wallonien som katolicismen i Flandern, udtaler sig stadig pinligt antireligiøst, selv om de unge intellektuelle socialister også her indleder et nyt forår.

En svag side er også den katolske presse: kun et par uafhængige ugeblade er på internationalt niveau, dagbladene er for partipolitiske og mange af dem bærer uden ret den hykleriske undertitel »katolsk«, især blandt visse brusselske *petit-bourgeois-avisers*, hvis kristendom er det 19. århundredes asociale.

Radio og fjernsyn sukker under samme partipolitiske tovtrækkeri: her er ordet alt andet end frit. Men set med danske øjne er der en masse katolsk (endda meget godt katolsk) stof i radio og tv, netop fordi programmerne er fordelt efter folketingets partirepresentation.

Økumeni er et nyt begreb, og i Belgien har det indtil nu ikke haft meget kød på knoglerne. De protestantiske kirker i storbyerne har altid kunnet leve i fred, og jøderne følte sig udmærket tilpas i diamantbyen Antwerpen, men man levede ved siden af hinanden uden ballade men også uden kontakt. Igen er det ungdommen, der har taget de første forsigtige initiativer (grupperne »Sjaloom«, »Ruimte« m.fl.) og så universitetskredse i Leuven. Men på dette område er foråret så ungt endnu, at isen knapt er begyndt at smelte.

Man kan konkludere med at sige, at til trods for den indgribende industrialisering, en tilbagegang i kirkebesøget, en mentalitet fra det forrige århundrede hos de liberale bourgeois-katolikker, en vis bitterhed over mange dårlige sociale love (lægestrejken f.eks.) og endnu dårligere politi-

ske løsninger (tre folk i en stat) falder det kristelige fællesskab stort set endnu sammen med det menneskelige. Samfundet er præget af kirkens omsorg, arbejde og idealer og af dens fejl. Denne atmosfære når også dem, der aldrig har tilhørt kirken eller er gået tabt for den, hvadenten de vil eller ej. Kirkens universitet i Leuven beholder sit verdensry trods sin urealistisk-klerikale styreform, og selvom mange intellektuelle gennemkæmper en alvorlig tros- og tillidskrise, er det dog en kendsgerning, at de sjældent bryder med kirken.

Og biskoppernes progressive ord på koncilet fylder mange med håbet om, at de vil være lige så fremskridtsvenlige i deres egne bispedømmer, så det lykkes kirken at gøre sig fri for politisk klerikalisme, intolerant triumfalisme og barokt fromhedsliv. Så kan man mene, at det slet ikke ser så dårligt ud for katolicismen i Belgien, og så kan man endda håbe, at i fremtiden vil *katolicisme i Belgien* ikke længere være ensbetydende med *katolicisme i Flandern*, som stadig udgør 75 pct. af aktiviteten.

Willem Wuyts, Vejle

Nibler præstevies på Grundlovsdagen

Den 5. juni vil biskop Hans L. Martensen i domkirken meddele diakon Georg Uttenthal Nibler præsteviel-sens sakramente. Samme dags aften åbner sognepræsten ved Skt. Antoni Kirke præsteboligen for en lille fest til ære for den nyviede præst og hans

LITURGISK KALENDER

- SØNDAG den 22.: Søndagen efter Kristi Himmelfartsdag (s. 604, hvid).
 MANDAG den 23.: Hverdag (s. 600, hvid).
 TIRSDAG den 24.: Hverdag (s. 604, hvid).
 ONSDAG den 25.: Gregor VII (s. 916, hvid), pave, bekender. Erindring om Urban I (s. 917), pave, martyr.
 TORSDAG den 26.: Filip Neri (s. 917, hvid), bekender. Erindring om Eleutherius (s. 918), pave, martyr.
 FREDAG den 27.: Beda den Ærværdige (s. 919, hvid), bekender, kirkelærer. Erindring om Johannes I (s. 920), pave, martyr.
 LØRDAG den 28.: Pinsevigilien (s. 611, rød).
 SØNDAG den 29.: PINSEDAG (s. 616, rød).

NYT TELEFONNUMMER
 Caritas Danmark og Paulus-kredsen. Kontor: Griffenfeldsgade 44, København N. Tlf. (01) 35 30 85 kl. 10-15 undt. lørdag.

nærmeste slægtninge og venner. Gennem adskillige år er der i Skt. Antoni Kirke hver tamperdag blevet bedt en bøn om gode præster. Sognet har lov til i den forestående præsteviel-se at se en bønshørelse. Georg Nibler er født i Skt. Antoni sogn den 2. december 1938. Hans far og mor mødte hinanden i pastor Benzons levende ungdomsarbejde – i salen, hvor nu sognepræsten residerer. Begge familier var og er levende interesseret i sognets gerning og mindst en eller to af familiernes medlemmer er daglig gæst ved alterbordet i Skt. Antoni. Georg Niblers plads var daglig ved hans mors side mange år før han modtog den hellige kommunion selv. På denne måde har både hjem og sogn kunnet følge den unge mand i hans studier i Fulda, Münster og Hildesheim, og de mange og lange ferier gav ham lejlighed til at virke med i sognets fester og hverdag i de forløbne år. Nu står virkeliggørelsen af hans mål for døren og Georg Nibler vil med stor idealisme og vel forberedt gennem studierne kaste sig ud i den gerning, biskoppen vil kalde ham til. Hans venner og Skt. Antoni menighed vil ledsage ham med bøn og ønsket om mange rige gode år i kirkens tjeneste.

Knud Ballin

Hans sidste vilje

Det er, som om Kirken i disse uger, hvor vi mindes Kristi bortgang og forherligelse, ikke bliver træt af at læse for os af det stykke i Johannevangeliet, der er som en nedskrift af Jesu sidste vilje, hans testamente til sine venner og til sin Kirke. Atter og atter bliver vi mindet om, at vi er efterladt i en »verden«, der synes fjendsk, afvisende og hadefuld, fordi den ikke kender Kristus eller ikke forstår ham, hverken ham eller Faderen, som har sendt ham til verden som sit Ord. Han er kommet i verden »for at vidne om sandheden« (Joh. 18,37). Som kongeligt sandhedsvidne står Kristus over for sin dommer Pilatus, som kun har en hovedrysten og et spottende spørgsmål til overs for det livets og lysets budskab, som Jesus betegner det som sin livsopgave at bringe. »Verden« er

stille sit eget gudebillede op mod den levende Gud, ja, har vi ikke i kristendommens historie måttet opleve, at korset drog i krig mod korset, at man i Kristi navn kæmpede mod hans egen kirke – alt dette, fordi de hverken kendte Faderen eller Sønnen, fordi de kæmpede for deres egne meninger om sandheden imod den Sandhed, hvis navn de havde skrevet på deres faner.

»Dette har jeg talt til jer, for at I ikke skal forarges (dvs. tage anstød)« (Joh. 16,1). Hos Markus (13,12) læser vi: »Og broder skal overgive broder til døden, og fader sit barn; og børn skal sætte sig op imod forældre og slå dem ihjel. Og I skal blive hadet af alle for mit navns skyld: men den, som holder ud indtil enden, han skal frelses«. Et menneskehjerte kan blive bange, når man læser disse ord;

Den brutale middelalder-voldsmagt dræber den sagtmødige, men urokkelige Becket. I overensstemmelse med Kristi testamente . . .

stadig den samme, og situationen er stadig den samme: »De skal udelukke jer af synagogerne, ja, den tid skal komme, da enhver, som slår jer ihjel, skal mene, at han derved dyrker Gud.« Sådan skulle det gå apostlene i deres eget hjemland, og hedningerne vil jage og henrette disciplene, fordi de ikke dyrker de andre »guder« og vover at trodse den »guddommelige« kejser; djævelen har til enhver tid forstået at spille sit løgnespil og

men alligevel står Jesu testamentariske ord ved magt: »Når talsmanden kommer, som jeg skal sende jer fra Faderen, Sandhedens Ånd, som udgår fra Faderen, så skal han vidne om mig; men også I skal være vidner; thi I har været med mig fra begyndelsen.« Apostlene og deres efterfølgere adlød Herrens befaling. Selv om deres hjerte sikkert tit har været fristet til at være forsagt, når de stod over for deres uhyre store opgave, så har

de også kunnet finde styrke i Herrens ord: »Når man fører jer hen og stiller jer for retten, skal I ikke forud bekymre jer for, hvad I skal tale; men tal sådan, som det bliver jer indgivet i den samme stund, thi det er ikke jer som taler, men Helligånden« (Mark. 13,11).

Selvfølgelig kan man sige, at apostlene, som »fra begyndelsen var øjenvidner og Ordets tjenere« (jfr. Luk. 1,2), allerede rent menneskeligt betragtet var særlig kvalificeret til at forkynde »det, vi har hørt, det, vi har set med vore egne øjne, det, vi skuede og vore egne hænder følte på, ja, om Livets Ord« (1. Joh. 1,1) – for at også vi, deres tilhørere, må have fællesskab med dem, have del i deres fællesskab med Faderen og med hans Søn, Jesus Kristus (Joh. 1,3). Men i en opgave, der overstiger alle menneskelige muligheder i samme grad som Guds Søns forkyndelse står over enhver rent menneskelig oplevelse eller videnskab, strækker menneskelig hukommelse ikke til. Nu, da Jesus ikke mere er iblandt os som før, må Helligånden, Herrens store afskedsgave til sin Kirke, »lære os alle ting og minde os om alt«, hvad han har sagt til sine apostle (jfr. Joh. 14,26), dvs. at Helligånden må gøre det levende i vor, i Kirkens, bevidsthed, må give os den klare forståelse af det, må lade os erfare dets virkelighed og sandhed. Flere gange nævnes det i Evangeliet, at noget, Jesus har sagt, først efter opstandelsen og ved Sandhedsånden bliver forståeligt for apostlene (jfr. Joh. 2,22; 7,39; 12,16). Sådan virker Helligåndens vidnesbyrd i Kirken indtil vore dage, ikke således at forstå, at Helligånden kun supplerer, hvad mennesker ikke formår, heller ikke som et vidne ved siden af de menneskelige; endnu mindre bringer Helligånden en anden sandhed end den, Kristus har givet sin Kirke, fordi Helligånden, den herliggjorte Kristus' Ånd, »tager af«, hvad der hører Kristus til, og forkynder disciplene det. Han gør mennesker til sine bærere og formidlere og benytter sig af menneskelige ord og tegn i sit virke. Ifølge Johannevangeliet er Ånden givet alle døbte; dette siges udtrykkeligt i Jesu samtale med Nikodemus (3,1 ff.), og forjættelserne i Jesu afskedstaler om Helligåndens belærende virksomhed gælder foruden disciplene uden tvivl alle troende, om hvis åndsmodtagelse der tales, når Jesus ved brønden i Samaria (Joh. 4,13) forudsiger, at den tid kommer, da vi tilbeder Faderen i

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører
Studiestråde 15, København
Minerva 6761
Kontortid 9-16 - Lørdag lukket

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaards Tværvvej 13,
Charlottenlund.
Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand

* 34 46 01

Begravelse og bisættelser ordnes
for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre

P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

Alt i gulvbelægning

Dansk Gulventreprise A/S

Studiestråde 15
Tlf. Byen 5800 og 5151

Sanitet

Centralvarme

Nielsen & Brostrøm

Algade 58, Aalborg, tlf. 13 04 33
Indeh. A. Brostrøm, ing. M. af I.
Aut. vand-, gas- og blikkenslagermester

H. S. Friis

Malermester

Møllemarken 40, Bagsværd
Tlf. 98 38 35

AMAGERBANKEN
AKTIESELSKAB

Banken der dækker hele Amager

Kaffefirmaet

Børge Kruse

Frederiksborggade 27
Tlf. CE 7609 A

Kaffe - The - Cacao

Mogens Larsen

Ramsherred 31
Aabenraa
Tlf. 2 25 30 og 2 34 27
Lvs - Kraft - Varme

Aabenraa Brugsforening

Søndergade 15
Aabenraa. Tlf. 2 23 68
Leverandør til St. Ansvars
Klinik

R. Schulik

Slagterforretning

Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 2 02 14

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

Kronborg Margarinefabrik

Niels Brocksgade 4
København V.
Tlf. CE 7840 og 1254

Banegårdens Restaurant

v/ Fritz Kapper

Odense H.

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN

Telefon 121, 205

Reserveret

Ånd og sandhed, og når han ved løvhyttfesten taler om Åndens levende vandstrømme, som de troende skal drikke af (Joh. 7,39). Helligånden »vidner« i og gennem de troende ved deres »åndelige liv«. Det er Helligåndens vidnesbyrd, der er det primære. Vi, de troende skal i frihed og villighed være hans redskaber, på lignende måde som sakramentet er bærer og forkynder af Guds virkende nåde, på samme vis, som Kirken er Guds nådes, Åndens virksomheds strålende vidnesbyrd i denne verden.

Det er altså ikke noget af vort end ikke vor egen tro, vi skal vidne om. Vort vidnesbyrd skal være budskabet om Guds nærværelse og hans virke i denne verden, som udstråles af vort eget kristne liv; kristenlivet er det mest effektive og lettest forståelige vidnesbyrd om Gud og hans Ord, vor Herre Jesus Kristus; thi Åndens liv taler ved sig selv. Jo mindre vidnet stiller sig selv i lyset, desto mere stråler selve vidnesbyrdet. Men vidnesbyrdet, som er vor deltagelse i Kristi og hans Kirkes frelsesgerning, i »apostolatet«, begrænses ikke til kristenlivets så at sige tavse vidnesbyrd. Den sande apostel søger også anledning til at tale om Kristus og forkynde ham både for ikke-troende, som skal føres til troen, og for troende, som skal undervises, styrkes og opmuntres til større iver. For Kristi kærlighed driver os (2. Kor. 5,14), og i alles hjertener bør Apostlens ord give genklang: Ve mig, om jeg ikke forkynder evangeliet (1. Kor. 9,16). Således siger det andet Vatikankoncil i dekretet om lægfolkets apostolat, kap 2, afsn. 6.

Lad os i denne tid bede Helligånden, vor hjælper, om at give os lys over Herrens åbenbaring, mod til at bekende og evne til at vidne for sandheden.

J. Coenen S.J.

2 millioner dollars

Ved Liberias hovedstad Monrovia er man ved at lægge sidste hånd på et stort bygningskompleks, som vil få navnet Sct. Josefs Hospital. Foruden selve hospitalet rummer komplekset en skole i medicin, som skal drives i samarbejde med universitetet i Turin, Italien. Projektet er anslået til at vil le koste omkring to millioner dollars.

SEND DERES MANUSKRIFT
I GOD TID

Trækker sig tilbage på grund af sygdom

Direktør Sven Just Hansen, der gennem en længere årrække har forestået ledelsen af bispekontoret, har på grund af sygdom anmodet biskoppen om snarest at blive fritaget for dette arbejde. Biskoppen har med beklagelse efterkommet denne anmodning.

Biskop Hans L. Martensen har samtidig udtrykt sin tak for det arbejde og den indsats, direktør Just Hansen – ofte under meget vanskelige forhold – har ydet bispedømmet.

Direktør Just Hansen vil varetage opgaver i et begrænset omfang, indtil en efterfølger er blevet ansat, ligesom direktør Just Hansen vil orientere denne om bispekontorets forretningsgang.

Pop eller dybde?

Kwame Nkrumahs fald som enevældig leder af Ghana har betydet, at de ydre tegn på Ghanas dybe sans for religion er vendt tilbage. Dette bekræfter bl.a. avisomtalen af de mange begivenheder i den stille uge.

For seks år siden kunne man i øvrigt på forsiden af »Aftenposten« – et blad, der var grundlagt af Nkrumah og tjente som talerør for hans politik – se et billede af »Messias« i præsidentens skikkelse. Han beskyttede fattige afrikanere mod kolonisatorer og biskopper, der velsignede imperialisternes våben. Nkrumah selv var fremstillet som et billede på den sande kristne ånd. I år er man gået til den anden yderlighed i samme avis. Nkrumah er nu kommet på anklagebænken – hans gerninger prøves af den korsfæstede Kristus.

I europæeres øjne kan dette se ud som en noget kulørt sammenblanding af politik og religion. Men efter hvad iagttagere hævder, skal udtryksformen – når den første bølge efter revolten har lagt sig – nok vise sig at blive ledt ind i et leje, der kendetegner den dybe sans for religion, som bor i Ghanas folk.

Husbestyrende til præstegård

Københavnsk præstegård søger en husbestyrerinde. Dyrtidsreguleret løn. Normal ferie og fritid. Egen østvendt lejlighed. Tiltrædelse snarest.

Billet mrk. »Husbestyrende« modtager Katolsk Ugeblads Annonceekspedition, Hauchsvej 8, København V.

Ligeberettigelse - ligeberettigelse

Kvinder ønsker radikal ændring i den kanoniske lov

En militant gruppe katolske kvinder gør for tiden ihærdige forsøg på at skaffe kvinderne ligeberettigelse inden for den katolske kirke. Gruppen, der er organiseret og kendt under navnet »St. Joan's International Alliance«, oprettedes under kampen for at skaffe kvinderne ligeberettigelse i det verdslige samfund, men i de senere år har den i tiltagende grad rettet opmærksomheden mod forholdene inden for kirken. Efter deres mening burde der ændres en del ved de kirkelige forhold, før man kunne tale om kvindernes ligeberettigelse i kirken.

Under et nylig afholdt møde i Rom henstillede alliancen derfor til den kommission, der er nedsat til revision af den kanoniske lov, at man på en række punkter ændrer og forbedrer de love, som gælder kvinders stilling i kirkesamfundet, og at man tager kvinder med på råd ved revisionen.

Alliancen baserer alle sine krav på alle døbt menneskers principielle ligeberettigelse – som den er statueret i den kanoniske lov – og ønsker blandt andet følgende:

– Kvinder skal på lige fod med mænd kunne vælge, hvilken kirkelig ritus, de ønsker at følge (latinsk, græsk, russisk e.l.a.). Efter den nuværende ordning forventes mand og hustru at følge samme ritus.

– Nonner skal kunne benytte samme procedure for genvalg af priorinder og abedisser som mandlige ordensmedlemmer og tillige fritages for at indhente accept hos et mandligt ordensoverhoved.

– Kvinder skal lige så vel som mændene kunne tjene ved alteret som messetjenere (ministranter).

– Muligheden for at ordinere kvinder til præster skal tages under overvejelse.

På sidstnævnte punkt trænger den feminine alliance ikke så hårdt på, men overlader til kirken »i sin visdom og til rette tid at træffe beslutning«.

Møde på Amager

DEN HELLIGE FRANS' 3. ORDEN har møde i Skt. Annæ kirke, Amager, onsdag den 25. maj, kl. 19,30.

Så skal vi til Aasebakken!

Søndag den 22. maj

Valfarten udgår fra Holte station præcis kl. 8.30.

Sidste S-tog, der passer hertil, afgår fra Københavns hovedbanegård kl. 7.50 (linie B).

Sidste bus linie 184 fra Hans Knudsens Plads kl. 7.40. Fra Lyngby kl. 7.56. Ankomst Holte station kl. 8.12.

Stil straks op ved ankomsten ved Deres sogneskilte.

Bagage kan for kr. 1,00 pr. stk. bringes fra Holte station til Aasebakken.

Valfartssangbøger kan købes på Holte station.

Faner medbringes, ikke bannere.

Kommunikanter bedes række hånden op ved klosterporten.

Højmessens synges og reciteres på dansk kl. 11.00.

Prædiken holdes af biskop Hans L. Martensen.

Stole kan lejes på Aasebakken. Sodavand, lys øl samt is m.m. kan købes på Aasebakken.

Andagt med sakramental velsignelse finder sted kl. 14.30.

Bustransport forsøges gennemført fra Aasebakken til Birkerød station kl. 15.30.

Fremlysning af fundne sager vil ske i Ugebladet snarest efter valfarten.

Forbudt er: Salg af lodsedler m.m. samt at medtage transportable radioer.

På gensyn
Aage Meyer.

Sagt på koncilet

De forandringer, det demokratiske styre har medført, har store virkninger for Kirken.

Mgr. Alter (USA)

Gennem hele sin historie har Kirken krævet frihed for sig selv. Det har den ret til. Samme frihed, som den kræver for katolikker, kræver den nu for alle mennesker uden undtagelse. De læremæssige grundsætninger, som begrunder religionsfriheden, indeholdes i rundskrivelsen »Pacem in terris«, der har vakt så stor opsigt i alle kredse.

Kardinal Léger (Canada)

De sydlige øer

W. Wulff & Søn

v/ Hans Wulff
Murermester
Grønningen 13, Maribo.
Telefon 238

Im. Nielsen

Snedkermester
Brødregade 1, Maribo. Tlf. 759
Begravelses ordnes — alle
aftaler kan træffes i hjemmet.

Farvemessen

Vestergade 21, Maribo.
Telefon 989

Ingemann Jensen

Malermester
Maribovej 139, Nakskov
Telefon 308

Chr. Steffensen

Herreekviperer
Søndergade 2.
Nakskov. Telefon 796

Fisk og vildt

Axel Pryds A/S

Telefoner 85 03 00 - 85 02 78
Nykøbing F.

Smede- og maskinværksted,
aut. vand- og gasmester. Spec.: Centralvarme

Chr. Lauritzen

Kirkepladsen 6 - Nykøbing F.
Telefon 85 05 11

K. E. Petterson

Tværgade 6, Nykøbing F.
Telf. 85 01 32
Autoriseret elektro installatør

B. & H. Kofoed Hansen

Slagterforretning
Maria Gade 5, Maribo
Telefon 740
1. kl. kød og pålæg

Aalborg

Fiskehallen

Kastetvej 57, Aalborg
Telefon 13 44 84

RYØ A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Aalborg Nytorv 14. Tlf. 12 88 88
El-installationer - El-artikler
Radio og fjernsyn
Fjernvarme - køleanlæg
Vand - Gas - Sanitet

FOLMER OLSEN

Begravelses ordnes
Reberbanegade 37
Aalborg - Tlf. 12 15 57

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Aalborg
Tlf. 12 03 01

Murermester- og entreprenørførr.

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Aalborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Køb hjemmets udstyr hos

THUEN

Gravensgade 2
Aalborg

Slagtermester

Leo Nielsen

Danebrogsgade 21, Aalborg
Tlf. 12 41 29
Det Hele af Øffen —
og det bedste til Bøffen

Laurits Bageri

Borgergade 32, Aalborg
Telefon 12 69 13
Kun 1. kl. varer anvendes

Mathias
Christensen
ABSALONSGADE 14
AALBORG

København

Sparekassen
for Lyngby og Omegn

Gravminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby. Tlf. 87 00 25

Oliefyr

Centralvarme

Brændselolie

Cinders

NORDISK KUL A/S

Rødovrevej 381-389
Vanløse
Telefon *70 45 30

B. J. Leanders Eff.

A. Madsen, glarmester
Rantzausegade 14,
Københ. N. Tlf. 35 17 02
Specialitet: Blyndfatning

Kaj Uth

Snedkermester
Hyldegaardsvej 14-16
Ordrup, Tlf. 10225
Privat adr.: Nymosevej 14,
Gentofte. Tlf. Søborg 8109.

Kød, flæsk og pålæg

Farum Slagterforretning

Poul Andersen
Telefon 95 00 36
Fineste hjemmelavet pålæg

V. Sæmer & Søn

Blikkenslagermestre
Dybbølgade 17,
København V.
Tlf. Vester 7001 og 8581

FORSIKRINGS COMPAGNIET
FOR KONGERIGET DANMARK %

☆

Hovedkontor:
St. Kongensgade 68, København K
Telefon *11 21 21

Ernst Grell & Co.

aut. elektroinstallatør
Smallegade 4, København F.
Tlf. Godthåb 2638 - 2678

K&K

Aktieselskab
KØBENHAVNS
BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

Fastekampagnen 1966 slut

Som tidligere annonceret afslutter Fastekampagnen 1966 med en sidste bidragsliste. Fra den 16. april til 10. maj er der indgået 218 bidrag med ialt kr. 19.193,48.

Det samlede resultat for Fastekampagnen 1966 har herefter været kr. 231.865,01 fra ialt 2724 bidragsydere.

Det er mange penge og i hvert fald det største resultat nogen katolsk indsamling har givet under vore himmelstrøg. Endvidere venter vi at modtage afregning på fastekollekter, som indtil nu ikke er afsendt fra de enkelte sogne.

Biskoppen har bedt os overbringe

sin hjertelige tak for den pligtfølelse, som er vist af bidragsyderne.

Det økonomiske råd har endvidere fået nogle fingerpeg om, hvilke muligheder en kommende, almindelig kirkebidragsordning vil have. En opgave som »Fastekampagnen 1966« kan selvfølgelig ikke kalde på hele den katolske menighed i Danmark. En indsamling, der skal finde genklang hos alle beredvillige bør løbe længere tid. Der er enkelte, som har været stødt over fremgangsmåden, men mange, mange flere, som har givet udtryk for forståelse.

Der har ikke været andre udgifter

ved fastekampagnen end trykning af giroblanketter, plakater og bidragslister samt porto. Tegningen er skænket af Annette Malkki og for en ordens skyld bør det måske også tilføjes, at det økonomiske råd ingen form for vederlag modtager, hverken for arbejdet med fastekampagnen eller dets øvrige virksomhed.

Herefter overlader det økonomiske råd materialet til bispedømmets revision. Beløb som indsendes herefter på Fastekampagnens gironummer bliver almindelig gave til biskoppen og offentliggøres ikke.

Sven E. Frederiksen

Sankt Ansgars Kirke:

Anna Rosfeldt
Kirsten Petersen
Bender Petersen
Lizzie Guldborg
H. Fischer
E. Bonde
K. Mork
Alex Simonsen
Veronika Simonsen
Engelbrecht
A. Hegermann
K. Neergård Jensen
Fam. Gammeltoft
C. Theill
Irmengård
Ruth Olsen
Sct. Augustins Kirke
H. Dahlerup
18 bidragsydere.
Med tidligere indgåede ialt kr. 19.287,94 fra 208 bidragsydere.

Sct. Andreas Kirke:

N.N.
K. Aasted
Jørgen Michelsen
Scavenius
Enighedsvej 2
Birthe og Preben Nørvig
Else Jensen
7 bidragsydere.
Med tidligere indgåede ialt kr. 16.084,37 fra 87 bidragsydere.

Sct. Annæ Kirke:

Anna Nowak
Sv. Schmidt
Edvard Metnik
Rainer Haeselich
Hella Bisgaard
Sara Nielsen
Sct. Annæ Kirke
M. Johansen
Martha, Skip. Clem. Allé 13
9 bidragsydere.
Med tidligere indgåede ialt

10.520,00 fra 127 bidragsydere.

Sct. Antoni Kirke:

Kristiansen
Knud Haladyn
Helge Nibler
M. Sørensen
Tantholdt-Hansen
Charlotte Muncksvej 7
K. W. Marcussen
A. Christensen
8 bidragsydere.
Med tidligere indgåede ialt kr. 5.448,00 fra 85 bidragsydere.

Vor Frue Kapel, Herlev:

Holleufer, Jægertoften 13
Bjerre, Runddyssen 13
Jensen, Tvedvangene 220
X. Y., Herlev
4 bidragsydere.
Med tidligere indgåede ialt kr. 2.295,00 fra 32 bidragsydere.

Søborg:

Bent Hansen
I. Berlin
1 anonym
3 bidragsydere.
Med tidligere indgåede ialt kr. 3.260,00 fra 35 bidragsydere.

Sct. Knud Lavard:

C. Darving
Jan Møller
Jonsen
Uffe Cilliborg
U. Scheelhardt
Jos. W. Ebert
N. H. Munchow
Arne Jensen, Holte
Hugo Faber, Lyngby
9 bidragsydere.
Med tidligere indgåede ialt kr. 12.811,36 fra 125 bidragsydere.

Jesu Hjerter Kirke:

Margrethe Ekman
F.P.B.
J. Blum
M. Jørgensen
Anne-Mette Bj. Rasmussen
Aage Meyer
Karsten, Finn og
Mikael Meyer
Hans Jørgen Johansen
Brunicardi
Brodtkva
Sct. Knuds Stiftelse
Jesu Hjerter Kirke
13 bidragsydere.
Med tidligere indgåede ialt kr. 12.112,13 fra 157 bidragsydere.

Sct. Mariæ Kirke:

Beyer, Saxhøjvej 35
G.S.
D.L.
M.S.
Toft Christensen
Aholms
O. Volter
Per Melskens
John Oldvej
H. Kluge
H. E. Andersen
Blankany Valby
Sct. Lioba Kloster
Ellen Pedersen
14 bidragsydere.
Med tidligere indgåede ialt kr. 12.855,50 fra 169 bidragsydere.

Sct. Nikolaj Kirke

Lily Laursen, Engholmen 2
W., Sct. Nicolai Sogn
A. Johansen
Maglegårdsvej 32, Brøndby
4 bidragsydere.
Med tidligere indgåede ialt kr. 2.850,00 fra 43 bidragsydere.

Sakramentskirken:

P.P
Thom Poulsen
Griffenfeldtsgade 31
H. J. Hansen
Ahornsgade 9, 2. sal
Jonna Jensen
H. Michaelsen
7 bidragsydere.
Med tidligere indgåede ialt kr. 5.599,17 fra 95 bidragsydere.

Sct. Therese Kirke:

Nissen, Skiftevej 27
Hartmann Binder, Marievej 19
N.N., Hellerup
3 bidragsydere.
Med tidligere indgåede ialt kr. 18.665,00 fra 98 bidragsydere.

Helsingør:

Ny Strandvej 48, Humlebæk
Thielmann-Jensen, Strandallé
E. Vognsen, Lindevej 26
3 bidragsydere.
Med tidligere indgåede ialt kr. 3.835,00 fra 52 bidragsydere.

Hillerød, Birkerød,

Hørsholm:
Helga Lauridsen, Birkerød Mørk, Hillerød
Dalland, Birkerød
Nederlund, Meløse pr.
Skævinge
Katolsk Pastorat Birkerød
Wolff, Birkerød
K.M., Frederiksværk
7 bidragsydere.
Med tidligere indgåede ialt kr. 7.935,25 fra 84 bidragsydere.

Holbæk:
Katolsk Pastorat, Holbæk
Osv. Hansen, Gislinge
2 bidragydere.
Med tidligere indgåede ialt
kr. 1.373,00 fra 18 bidrag-
ydere.

Køge:
Birte Rask Andersen
Elisabeth Olsen
Hans Petersen
3 bidragydere.
Med tidligere indgåede ialt
kr. 1.317,75 fra 27 bidrag-
ydere.

Næstved:
Harald Jørgensen
Anio, Stenbæksholm
2 bidragydere.
Med tidligere indgåede ialt
kr. 4.940,00 fra 50 bidrag-
ydere.

Ringsted:
Fjording, Haslev
1 bidragyder.
Med tidligere indgåede ialt
kr. 995,00 fra 22 bidrag-
ydere.

Roskilde:
Suvalski
Holmgård
H. J. Klostervang
Bent Christensen
B. B. Højby
5 bidragydere.
Med tidligere indgåede ialt
kr. 4.975,00 fra 63 bidrag-
ydere.

Slagelse:
Slagelse
Lone Helweg
E.F.
Helmer Larsen
B. Bilsted
5 bidragydere.
Med tidligere indgåede ialt
kr. 2.188,00 fra 44 bidrag-
ydere.

Tåstrup:
Hannibal
S. Hansen
Erik Benzon
Olga Labus
Fallentin Poul
Anonym
6 bidragydere.
Med tidligere indgåede ialt
kr. 5.748,00 fra 40 bidrag-
ydere.

Vordingborg:
Aksel Nord
Fam. Kougt Jos.
Åge Hee
Berrit Fiehn
4 bidragydere.
Med tidligere indgåede ialt
kr. 976,80 fra 17 bidrag-

ydere.

Bornholm:
Hubicki
Åkirkeby
2 bidragydere.
Med tidligere indgåede ialt
kr. 1.420,00 fra 35 bidrag-
ydere.

Færøerne:
6 bidrag, ialt kr. 1.195,00.

Grønland:
Menigheden, Godthåb
Anna Rasmussen
Ialt 2 bidragydere
kr. 300,00.

Maribo:
H. Hansen
V. Døring
2 bidragydere.
Med tidligere indgåede ialt
kr. 2.630,00 fra 64 bidrag-
ydere.

Nakskov:
Mikeline Pedersen
Rasmussen og Isaksen
Sct. Franciscus Kirke
Strate-Nielsen
J.L., Nakskov
K.L., Nakskov
V. E. Jensen
8 bidragydere.
Med tidligere indgåede ialt
kr. 3.808,00 fra 61 bidrag-
ydere.

Assens:
Ialt kr. 645,00 fra 11 bi-
dragydere.

Nykøbing Falster:
Nagelsti, Lundtoftevej 7
1 bidragyder.
Med tidligere indgåede ialt
kr. 3.087,00 fra 61 bidrag-
ydere.

Nyborg:
Stella Maris Kirke
1 bidragyder.
Med tidligere indgåede ialt
kr. 1.704,00 fra 15 bidrag-
ydere.

Odense:
Guldberg Skårup
Thomas-Jensen
Clarisse, Odense
Svend Jensen
Syvil og Jørgen, Juelsmin-
devej 51
M+M+L+P+K Arbirk
Having og Co.
E.B.
Madsen, Bystavnvej 33
9 bidragydere.
Med tidligere indgåede ialt

kr. 7.687,85 fra 85 bidrag-
ydere.

Svendborg:
Rasmussen, Rolighedsvej 21
1 bidragyder.
Med tidligere indgåede ialt
kr. 3.565,00 fra 43 bidrag-
ydere.

Aalborg:
Ejner Rasmussen
Otto Hansen
Kaj Witte
Erik Thomsen
Lizzie Laursen
5 bidragydere.
Med tidligere indgåede ialt
kr. 7.225,00 fra 89 bidrag-
ydere.

Århus:
Dagmar Gundry
Holmboe
Else Jensen
N.N.
G. og A. Højbjerg
Ivar Dudzinski
Poul Dudzinski
Fam. Redin A. Willer Irene
Tjæreby
K. B. Sørensen
Hans Jensen
Brendstrup
John Holbek
R. Degen
K. Kudsk
E.B.S.
Skanderborg
Juncker
E. Laursen
Rzepa
Sørensen
20 bidragydere.
Med tidligere indgåede ialt
kr. 11.927,60 fra 159 bi-
dragydere.

Esbjerg:
Politimesteren i Nibe
Jensen, Gram
Schou Jensen
Anna E. Jensen
Marie Hansen
Grethe Schmidt
6 bidragydere.
Med tidligere indgåede ialt
kr. 4.285,00 fra 66 bidrag-
ydere.

Fredericia:
Sonja Erdmann, Tårnbor 5
Spletzler, Sanddal
2 bidragydere.
Med tidligere indgåede ialt
kr. 2.740,00 fra 30 bidrag-
ydere.

Haderslev:
Kr. 525,00 fra 18 bidrag-
ydere.

Åbenrå:
Kr. 1.257,00 fra 9 bidrag-
ydere.

Sønderborg:
Nørremarksvej 8
Sankt Pauls Kapel
Gråsten
3 bidragydere.
Med tidligere indgåede ialt
kr. 3.250,00 fra 34 bidrag-
ydere.

Horsens:
Wolf
Knud Beckgård Jensen
Politiass., Schüttesvej 64
3 bidragydere.
Med tidligere indgåede ialt
kr. 2.165,00 fra 38 bidrag-
ydere.

Kolding:
Petersen, Stejlebjerg allé 7
Sct. Michaels Kirke
D. Wilger, Kolding
N.L., Kolding
4 bidragydere.
Med tidligere indgåede ialt
kr. 3.865,00 fra 41 bidrag-
ydere.

Randers:
Munersvej 6
Ostenfeldt
K.L.M.
J. A. Espensen
4 bidragydere.
Med tidligere indgåede ialt
kr. 3.220,00 fra 41 bidrag-
ydere.

Viborg:
Theodor Christensen, Thy-
borøn Havn
Dorthea Lager, Holstebro
2 bidragydere.
Med tidligere indgåede ialt
kr. 1.555,00 fra 24 bidrag-
ydere.

Silkeborg:
E. K. Larsen
1 bidragyder.
Med tidligere indgåede ialt
kr. 1.765,40 fra 24 bidrag-
ydere.

Vejle:
Poul Thim
Ho
To
Sankt Johannes Gæstehjem
4 bidragydere.
Med tidligere indgåede ialt
kr. 4.462,74 fra 62 bidrag-
ydere.

Anonym uden sogneadresse:
1 bidragyder.
Med tidligere indgåede ialt
kr. 1.890,15 fra 28 bidrag-
ydere.

Ikke Holger Danske . . .

Fortsat fra bagsiden

elegant og vittig Julius II. Harrison har en stor del af æren for, at filmen lader sig se.

Den er vældig flot, men som det almindeligvis er, kvæler masseoptrintene tempoet. Man har indtrykket af, at det hele kunne gøres på den halve tid, og det er en lille påmindelse om, at man sidder og keder sig en anelse.

Trist nok, at Graham Greenes yndlingsinstruktør, Carol Reed (Den tredje mand, Øjenvidnet), ikke har kunnet få andet ud af stoffet end noget ret traditionelt. Der er noget af en snert i filmens krigeriske optakt, men det lykkes minsandten den vakse manuskriptforfatter at levere et passende forsvar for den hånd, der fører sværdet med samme kraft som Roms bispstav. Der er nok skævet mere til Vietnamkrigen end til skema 13.

Handlingens lidt for lange og mange hvilepunkter oplives af *Alex Norths* på én gang magtfulde og følsomme ledsagemusik, hvis raffinerede strygerbesætning, man med udbytte kan fordybe sig i.

HK

Korstog?

Lederen af Warszawas kommunistiske parti, Stanislaw Kociolek, har anklaget kardinal Wyszynski for at starte et korstog mod Polens udenrigspolitik.

Han kom med sine angreb ved en højtidelighed, ved hvilken man mindedes de polakker, der blev dræbt under den anden verdenskrig.

Kommunistlederen sagde, at kardinalen søgte at få en dialog i stand med kræfter, der ikke ønskede dialog, men tværtimod førte en revisionistisk politik.

SCT. MARIASØSTRENES BØRNEHAVE, VEJLE

søger en dygtig og samarbejdsvillig børnehavelærerinde til en gruppe på 20 børn i alderen 3-4 år til 1. august, evt. 15. august. Ansøgning med afskrift af eksamensbeviser og anbefalinger sendes til børnehavens leder, søster M. Guiberta, Blegbanken 5, Vejle.

J. Qvist Jensen

Slagtermester

Vesterbrogade 107 C.
København V.
Tlf. Eva 3767
Kød, flæsk og pålæg
En gros og en detail

150 katolske præster marcherede fornylig til ærkebiskoppen af Barcelonas palads og anmodede om, at de politibetjente, der for et par dage siden angreb demonstrerende præster, blev lyst i band, oplyser A.P.

Mens de demonstrerende præster ventede i paladsets gård, posteredes bevæbnede politibetjente i de omliggende gader, men uden at gribe ind. Præsterne bad ærkebiskop Gregorio Modrego y Casaus om at bandlyse de betjente, der sårede demonstrerende præster i Barcelona den 11. maj. Ærkebiskoppen bad om tid til at overveje episoden, ved hvilken 12 præster blev kvæstet af knipler og spark.

JOHANNESKIRKEN UNDER TAG

Ikke blot under tag, men gavlene er ved at blive beklædt. Kirkerummet tager sig større, anseeligere ud end forudset. — Vor tømrer, Lars Nordbo, vil blive her, til kirken er færdig.

Nu er byggefonden oppe på kr. 444.000. Frimærkeindsamlingen har givet godt. Hvis der er nogen, vi ikke har takket personligt, beder vi Dem undskylde og modtage takken på denne måde.

Jeg ville være taknemmelig, hvis man ville afregne modtagne mærkater og »kirkehistorier«.

*Paul d'Auchamp, præst,
Vandtårnsvej 5, Søborg, giro 132929.*

Marcussen & Søn

Orgelbyggeri

Grundlagt 1806
AABENRAA

MARIUS
MP
PETERSEN

Ringsted isenkramhandel

Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

ALTERLYS

i alle størrelser

og i øvrigt

stearinlys og vokslys

af enhver art

ASP-HOLMBLAD

STEARINLYSFABRIKER

København

VALD. FOERSOM EFTF.

BYGMARKEN 7, FARUM TLF. *95 13 22

GUMMI OG PLASTIC TIL HOSPITALER

Pastor d'Auchamps Romrejser.

34. gruppe: Ravenna—Rom—Assisi 5.—26. juli, 22 dage kr. 1.350,-

35. gruppe: Rom—Assisi, 15. sept.—2. okt., 18 dage kr. 1.100,-

Program og alle oplysninger: Else Schwartz, Ø. Farimagsgade 18, Kbh.

Ø. Telf. Øbro 4642 x, bedst kl. 18—20.

En hær af riddere og krigsfolk rykker mod en befæstet by. Først gør de det af med alle, der ikke har nået at rømme markerne og landskabet uden om byen. Hærføreren selv – en flot stridsmand flankeret af hele to væbnere med bannere – slår ned for fode. Da byen har overgivet sig, rykker hele hæren ind. Indbyggerne gemmer sig skræmt. Hærføreren træder op på en platform, mens hæren jubler. Han lægger sin ridderhjelme, får en korkåbe over skulderen og bispestav i hånden. Det er ikke Holger Danske, men paven. Han lyser velsignelsen. Det ligner den rene blasfemi. Men det er det skam ikke. For filmen er amerikansk! Den handler om pave Julius II og Michelangelo.

Inden forteksterne så man de skønneste optagelser af Rom med Peterskirkens dejlige kuppel. Den særlige teknik, hvori filmen er optaget til

Ikke Holger Danske - men paven

Filmen om Michelangelo

kæmpelærred, gav en egen plastisk virkning, som fremhævede det smukke skue. Senere fulgte lignende optagelser fra Firenze – altså sammen som et led i en biografisk gennemgang af Michelangelos liv og værker, der blev kommenteret af Henning Skaarup, hvis i øvrigt udmærkede stemme alle fjernseere kender til bevidstløshed.

Selve filmen. Ja, den er til trods for Carol Reeds instruktion godt tung i det – i smag med bibelfilmen »The Greatest Story Ever Told«. Man har bygget den over et afsnit af Ir-

ving Stones murstensroman »Michelangelo« – den del der handler om kunstnerens arbejde med Det sixtinske Kapel. Michelangelo blev af mæcenen pave Julius II beordret til at dekorere kapellet, og det var modvilligt, at billedhuggeren, som ikke ville male, greb penselen. Eftertiden må takke pave Julius, fordi han holdt giganten i ørerne, men det kom til nogle skrappe opgør mellem de to markante personligheder, og paven afholdt sig ikke fra at prygle den genstridige kunstner. Den misundelige Bramantes småintriger letter ikke sagen.

Charlton Heston, som vi tidligere har set som amerikansk Moses og Johannes den Døber, har jo ikke så mange grimasser at veksle mellem, men det har til gengæld den fortræffelige Rex Harrison, der er en såre

Fortsættes side 15

Rex Harrisons spil som Julius II gør, at filmen lader sig se.

Skt. Bendt var en
revolutionær

Kardinal Lercaro
gør op med en myte

Jesuiternes
pædagogik i søgelyset

Det nye Testamente
som billigbog

katolsk ugeblad 22

3. JUNI 1966
114. ÅRGANG

Sode piger kan også blive tørstige. (Fra frokosten i det grønne på Aasebakken.)

Foto: JOSE NOVELLA

Det var i maj

Om og Aasebakken

Unge præster går foran

Den spanske kirke i vanskelig situation

Den spanske kirke er kommet i en vanskelig situation. Den katolske gejstlighed, der i forvejen står delt på grund af det andet Vatikankoncil's efterdønninger, har fået yderligere genvordigheder på grund af landets spændte politiske situation, skriver det engelske blad »Catholic Herald«s særlige korrespondent i Madrid.

Samtidig med at landet som helhed forbereder sig på usikre tider under forsøget på at finde en efterfølger til den 73-årige general Franco, ser gejstligheden sig i højere og højere grad impliceret i den almindelige tummel, der følger i hælene på kravet om talefrihed og politiske ændringer. I centrum står den problematiske snævre forbindelse mellem den spanske stat og den spanske kirke.

Det går ikke stille af

Det er som bekendt ikke gået stille af. Over hele verden fulgte man med stor opmærksomhed den første offentligt kendte gejstlige demonstration mod Franco-regimet, da mere end 100 præster i den nordøstlige del af Katalonien forsøgte at få Barcelonas politichef til at afstå fra at anvende vold mod studenter fra universitetet. Men da præsterne ankom til politihovedkvarteret blev de ikke alene afvist, men angrebet med stave. Selv om det i de spanske aviser kneb med sympati for demonstrationen til trods for pressefriheden, er det tydeligt, at forholdet mellem kirke og stat for tiden er det dårligste siden borgerkrigen, skriver »Catholic Herald«.

Barcelonas ærkebiskop advarede præsterne mod yderligere demonstrationer, men den følgende søndag stillede ikke desto mindre mere end 100 i gården til hans palæ med en ny protestskrivelse. I denne forlangte man, at politifolkene, som havde brugt vold, i henhold til kirkeloven skulle udelukkes fra sakramenterne. Ærkebiskoppen modtog en delegation bestående af seks præster, og med dem diskuterede han punkterne i protestskrivelsen. Samtalen varede en halv time. Den følgende dag ud-

trykte han sin beklagelse over handlinger, der var udført af »alle som havde været impliceret i demonstrationerne«, og næste søndag udsendte han et hyrdebrev, der skulle oplæses i alle ærkebispedømmets kirker. »Det, man for enhver pris skal undgå, er, at forskelligheder i opfattelserne afgøres ved midler, der er voldelige, fornærmelige og skadelige – hvad enten der er tale om handlinger, ord eller skrivelser,« stod der bl.a. i hyrdebrevet.

Da dette blev læst op i kirkerne, benyttede forskellige sognepræster

lejligheden til at fremkomme med nogle personlige kommentarer. Nogle gik ind for demonstrationerne, andre imod.

Hyrdebrevet blev fra forskellig side tolket som et diplomatisk forsøg på at afværge presset fra både gejstligheden, øvrigheden og de demonstrerende.

Præsteånd og håndgemæng

Men sagen blev fulgt op. Der blev klaget over demonstrationerne til ærkebiskoppen af Santiago, kardinal Palacios, som dog svarede, at han ikke havde nogen kompetence til at komme med kommentarer. Han beklagede dog demonstrationens form, som ikke harmonerede med den »præstelige ånd«. De unge præster skulle hellere – i stedet for at gå i demonstrationstog – have forelagt ærkebiskoppen deres anliggende.

Sammenstødet med politiet er ikke det eneste chok, unge præster har påført biskopperne og kardinalerne i Spanien. En anden affære, der har vakt opmærksomhed, er reaktionen på udnævnelsen af en kastiliansk biskop til det kataloniske stift Taragona. Disse begivenheder kulmine-

rede i et håndgemæng foran alteret ved bispevielsen.

Det katolske dagblad »Ya«, der udkommer i Madrid og ofte har udtrykt progressive synspunkter, advarede unge præster mod »udtryk for naive følelser«. Bladet opfordrede »skomagerne« til at blive ved deres læst.

Sammensvejsningens problem

»Catholic Herald«s Madrid-korrespondent ser som nævnt begivenhederne i sammenhæng med den politiske situation i Spanien. På kirkeligt hold er man bundet af 1953-konkordatet mellem Vatikanet og den spanske stat. Overenskomsten giver nok den katolske kirke fordele og dominans, men samtidig har Franco-styret hånd i hanke med bispeudnævnelserne. Vatikanet skal i lyset af koncilets nyorientering være interesseret i at få konkordatet ændret eller opsagt, men den spanske regering synes ikke at vise en tilsvarende entusiasme for at få en løsere sammensvejsning i forholdet kirke-stat. Også på det politiske område er sammensvejsningen det springende punkt. Man vil indenfor overskuelig fremtid blive tvunget til at tage stilling til, om statsoverhovedet (der ifølge forfatningen faktisk skulle være en konge) også skal være chef for regeringen. I kølvandet følger spørgsmålet om, hvilke grænser der skal sættes for statsoverhovedets beføjelser.

Kapital og arbejde

Den franske regering forbereder et lovforslag, som skal sikre lønmodtagerne andel i form af aktier i den del af en virksomheds overskud, som reinvesteres i selve virksomheden. Tanken blev fremsat af pave Johannes XXIII i »Mater et magistra«. Hensigten er at afskærpe modsætningerne mellem kapital og arbejde.

Både arbejdsgivere og fagforeninger har stillet sig ret afvisende: den ene part frygter, at det vil fordyre kapitalen, den anden, at det vil bryde arbejderne klassesolidaritet.

Flere virksomheder har dog allerede af egen drift anvendt lignende fremgangsmåder gennem adskillige år med udmærket resultat, og fagforeningerne har i disse tilfælde måttet give efter for deres medlemmers tryk og godkende ordningerne.

MJB

Ny arbejder-internationale grundlægges i Rom

15.000 katolske arbejdere fra 35 forskellige lande fejrede søndag den 22. maj i Peterskirken 75-årsdagen for Leo XIII's rundskrivelse »Rerum Novarum« om arbejderspørgsmålet, der blev udsendt den 15. maj 1891. Arbejderdelegationerne var kommet til Rom for at grundlægge en international katolsk arbejderbevægelse, hvis statutter er under udarbejdelse. Hidtil har kun de katolske arbejderes ungdomsbevægelse været organiseret på internationalt plan. Grundlæggeren af sidstnævnte bevægelse, arbejdersønnen Joseph Cardijn, der sidste år blev udnævnt til kardinal, var blandt de biskopper, der sammen med paven fejrede jubilæumsmessen i Peterskirken. De øvrige biskopper var kardinal Duval, Algeriet, ærkebiskop Wright, USA, ærkebiskop Young, Australien, biskop Valloppilly, Indien, og biskop Lomelin, Mexiko.

Arbejdernes »stumme spørgsmål«

Under messen holdt pave Paul en prædiken, der i sin form kan betegnes som en erklæring i syv punkter om kirkens stilling til arbejderspørgsmålet 75 år efter Leo XIII's erklæring om samme spørgsmål. Messen skulle være en taksigelse for Leo XIII's indsats, men samtidig »et stumt spørgsmål«, som arbejderne stiller idag. Paven formulerede det således: Hvad har Leo XIII's rundskrivelse betydet for kirken selv – hvilket ekko har det ord fundet, der blev udtalt for 75 år siden? Dette ekko formulerede paven i syv punkter.

1. Kirken har beskæftiget sig indgående med det sociale spørgsmål. Ingen kan anklage den for at have overset problemet, for at have været frygtsom, overfladisk eller opportunistisk. Kirken har hørt arbejderproletariatets nødskrig. Ja, mere endnu. Den har gjort det til sit eget. Ikke som et had- eller hævnkrig, men som et krav om kærlighed og retfærdighed. Kirken har åbent erkendt de nye pligter, som historien har stillet den overfor, nemlig at beskæftige sig med arbejderverdenen, at stille sig på de magtesløses side og sammen med dem og for dem at søge bedre levevilkår.

2. Kirken har proklameret arbejdet *verdigheds*. Man har endog som den franske dominikaner Chenu (arbejderpræsternes teologiske rådgiver) talt om arbejdet *teologi*. Kirken taler ikke om »massen« men om »folket«. Kirken forsvarer folkets ret til frihed, til det daglige brød, til at stifte familie, til at opdrage sine børn, til at leve et åndeligt liv og til at nå frem til religiøs fuldkommenhed. Hvem har haft mere agtelse, mere respekt, mere omsorg for arbejderens personlighed end kirken?

3. Kirken har gjort kravet om *social fremskridt til sit eget* – ikke blot i sin teoretiske lære, men også i sin praktiske undervisning. Ifølge Thomas af Akvin består dette i nødvendigheden af at fremme det fælles vel ved en reform af de eksisterende love, når de ikke tilstrækkeligt tager hensyn til den retfærdige fordeling af fordele og pligter. Kirken opfordrer til at forlade et stivnet retfærdighedsbegreb til fordel for en dynamisk retfærdighed, der har sin rod i naturretten.

4. Kirken har ikke været bange for at forlade den religiøse sfære, der er dens egen, for at interessere sig for det sociale livs konkrete vilkår. Som den gode samaritan har den gjort sig til kærlighedens tjener ikke alene på det individuelle plan, men også på det sociale plan. Den har interesseret sig for de økonomiske spørgsmål og talt om forholdet mellem kapital og arbejde, om arbejdskontrakter, om løn, om sociallovgivning, familiespørgsmål, privat ejendomsret, opsparring ja, om et antal af praktiske spørgsmål i forbindelse med arbejderens liv. Kirken har således inspireret en lovgivning mod privilegierne og egoismen ved at beskytte de svage, de ydmyge, dem, der ingenting har. Den har mindet om, at staten bør skride ind – ikke for at opløse rettigheder og funktioner, der tilhører frie borgere i et frit samfund – men for at beskytte friheden og ligheden mellem borgerne.

5. Kirken anerkender *fagforeningsretten, forsvarer den og ønsker den udbygget*. Hermed forlader kirken en vis forkærlighed for korporative former for »blandede« fagforeninger. Dette synspunkt indtager kirken ikke

blot, fordi man står stærkere, når man er mange, men også på grund af de goder, som den nye organiserede arbejderbevægelse kan medføre: arbejderens selvbevidsthed også i samfundslivet, sansen for disciplin og solidaritet, faglig og kulturel fremgang, deltagelse i produktionsprocessen ikke blot som et simpelt redskab, men også til en vis grad som delagtig i ansvar og udbytte i virksomheden.

6. Men kirken kan ikke give sin *tilslutning til sociale, ideologiske og politiske bevægelser, som henter deres oprindelse og styrke fra marxismen*, og som har bevaret dennes negative metoder og principper. Dette skyldes, at marxismen har en ufuldstændig og dermed forkert opfattelse af mennesket, af historien og af verden. Den ateisme, som marxismen bekender sig til og opmuntrer, er ikke til gavn for en videnskabelig opfattelse af verdensaltet og af civilisationen, men er en blindhed, hvis alvorlige følger mennesket og samfundet til syvende og sidst kommer til at betale.

Den heraf følgende materialisme udsætter mennesket for eksperimenter og fristelser, som er i høj grad skadelige. Den kvæler menneskets reelle åndelige liv og det håb, som når ud over dette liv. Klassekampen som system betragtet truer og forhindrer den sociale fred og ender, hvad enten man vil det eller ej, i voldelige og vilkårlige handlinger, fordi den træder friheden under fode og opretter et system, der er trykkende autoritært og totalitært.

Det betyder ikke, at kirken lader noget uforsøgt, der måtte have som mål at arbejde på retfærdighed og fremskridt for arbejderklassen. Det bør også endnu en gang betones, at når kirken tager afstand fra disse fejltagelser og korrigerer visse afsporinger, udelukker den dermed ikke noget menneske og ikke nogen arbejder fra sin kærlighed. Disse ting er kendt også på grund af de historiske erfaringer, vi nu gør, og som ikke levner mulighed for illusioner. Det er smertelige ting på grund af det ideologiske og politiske tryk, marxisterne udøver i arbejderverdenen, hvis forhåbninger de påstår at være talsmænd for ved at fremkalde vanskeligheder og splittelser. Derfor beder vi de kristne arbejdere om ikke at sætte deres lid til forkerte og farlige ideologier.

7. Og endelig må vi minde om re-

Fortsættes side 13

Det nye Testamente som billigbog

REDAKTION:
JØRGEN HVIID OG
HELGE KRISTENSEN (ansvh.)

Redaktør for indenlandsstof:
Jens Oluf Lund
Redaktionssekretær: Elli Gambell

Redaktionskontor:
Bredgade 69, København K.
Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:
Katolsk Ugeblads Annonceekspedition,
Hauchsvej 8, København V.,
telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro
589 65.

Abonnementsafdeling:
Katolsk Ugeblads Ekspedition ved A.
Prüser, Sankt Annæ Plads 28, Køben-
havn K., telefon (01) 15 95 28 (9-16,
lørdag 9-12), postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien
som i andre lande pr. kvartal kr.
11,00. I løssalg kr. 1,00.

Længere artikler til et bestemt num-
mer af bladet skal være redaktionen i
hænde senest 3 uger før det pågæl-
dende nummer udkommer, kortere
meddelelser senest 14 dage før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar
for uopfordret indsendte manuskrip-
ter.

Her er noget nyt og forfriskende på vore breddegrader: Det danske Bibel-selskab har udsendt den første billigbogsudgave af Det nye Testamente. Denne udgave er tilrettelagt af professor, dr. theol. *E. Thestrup Pedersen* og biskop, dr. theol. *Halfdan Høgsbro*. Den er trykt med moderne typografi, og man har udeladt de ellers så velkendte indholdsoversigter, noteapparatet er betydeligt forkortet, nye korte overskrifter er anvendt over hvert afsnit, og teksten er sat op efter moderne principper. Hensigten med denne forenkling har været at gøre stoffet lettere tilgængeligt for læsere i almindelighed. Bogtilrettelæggeren *Erik Ellegaard Frederiksen* har tegnet udgavens omslag, ligesom han har stået for bogens typografi. Omfanget er 564 sider plus kort i fire farver. Prisen – ja det er helt fantastisk for et så smukt stykke arbejde: kr. 7,50 oven i købet inklusive oms.

Det er som antydte en særdeles lækker bog at have i hånden og kikke i, og hvis man så oven i købet læser i den, er successen fuldkommen. Selv om det er *Ellegaard Frederiksen*, der har lavet Ugebladets hoved, kan vi vist godt tillade os at sige, at han hører til eliten blandt de kunstnere, der har givet *Danish Design* verdensformat. Også de journalistisk korte overskrifter bør fremhæves. De ikke alene dækker indholdet, de giver lyst til det. Ordforklaringerne er – så vidt en lægmand kan skønne – helt i overensstemmelse med, hvad man i disse økumeniske tider må forvente.

Hvad der imidlertid først og fremmest har ligget os på sinde her, er at understrege betydningen af, at begrebet billigbog på dansk er blevet sat i forbindelse med *Bibelen* – selv om det altså kun er en del af den. Nu vil der sikkert fra forlæggeres og boghandlers side være forskellige indvendinger af teknisk og økonomisk art, men ikke desto mindre vil vi – da vi står over for en revision af messe-, salme- og bønnebøger – lege lidt med den tanke, at vi i stedet for de højtidelige gammeldags sorte og guldsnittede, fik nogle lettere håndterlige sager, man for eksempel kunne have i lommen. Altså *pocketbooks*. Det har man i udlandet. Så ville man nok heller ikke kvie sig så meget ved at lade bogen udskifte, når der kom ændringer. Naturligvis må de bøger, vi skal have med til gudstjenesterne, kunne holde lidt bedre end roman-billigbøgerne, men her ser den nye udgave af Det nye Testamente, der er indbundet i arlin, ud til at være forbilledlig.

Også på andre områder har man, hvad nyttige og uundværlige bøger angår, leget med tanken om at gå nye veje. Der har været forslag om, at skolebøger skulle fremstilles som billigbøger, så eleverne kunne beholde dem, når de gik ud af skolen, men her har besindige sjæle peget på den simple kendsgerning, at der ganske simpelt ikke var noget tilbage at beholde, når skoletiden sluttede. Et ønske om billigere bøger lyder også fra studenternes side. Nogle taler om statsforlag, så avancerne undgås, men mon ikke det frie initiativ er pålagt begrænsninger nok i forvejen? Det, vi her skal nøjes med at pege på, er, at der foreligger en smuk, tilsyneladende holdbar og absolut præsentabel bog til 7 kroner og 50 øre. Med støtte, bevares. Men alligevel. *HK*

Det var abbeden af Montserrat, den af politiske grunde til Italien exilerede *Aureli M. Escarre*, der fik mig til at rejse til den lille by Prades i den franske del af Katalonien, for dér på abbediet Saint Michel de Cuxa at høre om, hvordan et lille benediktinsk kommunitet eksperimenterer med at bringe det kontemplative klosterliv i overensstemmelse med den ny mentalitet, der skabtes af koncilet, og som formentlig er af endnu større betydning end de vedtagne tekster.

Sådanne eksperimenter er i gang flere steder i verden, og de foretages både af cisterciensere og benediktinere, endda af Solesmes-kongregationen, der gælder for at være den mest konservative af alle. Denne kongregation har i nærheden af Paris et eksperiment i gang, der endnu ikke

Ved foden af Pyrenæernes tinder...

kæden, og befolkningen har samme sprog, hverken fransk eller spansk, men katalansk. Det er kendt, at der i Spanien i og omkring Barcelona bor seks millioner katalanere – mindre kendt, at der på den franske side af grænsen tales katalansk af 150.000 mennesker.

Det i 878 grundlagte abbedi og

guer Porcel O.S.B. Mødet er aftalt uger i forvejen, så vi begge har disponeret over vor tid og kan tilbringe eftermiddagen sammen. Nogle timer går med at besøge den store og ret eventyrlige kirke og dens mærkværdige krypt. Den minder kommunitet om den benediktinske arv, det har overtaget, og som det nu søger

Skt. Bendt var en revolutionær - men også lidt juridisk i kanten

kan omtales. I Schweiz findes to eller tre eksperimenterende kommuniteter, det ene grundlagt af Maredsous-abbediet i Belgien. I Østrig er grundlagt et benediktinsk kommunitet, hvor man er vendt tilbage til den oprindelige formel: Kun at optage lægfolk. Andre steder har munkene nok et fælles hus, men de lever som lønarbejdere hos forskellige arbejdsgivere i omegnen.

Saint Michel de Cuxa har store traditioner: det var fra dette abbedi, *Oliba* drog sydpå for at grunde hint Montserrat-abbedi, der endnu i dag er centret for det katolske folks åndelige indsats i Spanien. I mellemtiden har en anden orden været installeret på Saint Michel. Til sidst var der kun nogle få aldrende munke tilbage, bygningerne forfaldt, og klostrets jordtilliggende blev ikke udnyttet. Nu har Montserrat atter overtaget abbediet, og det har sendt nogle af sine bedste munke dertil, for at de skal søge nye veje for benediktinsk klosterliv i dag. Montserrat ligger i Spanien og Saint Michel i Frankrig. Men her som i baskerlandet mod vest gælder det, at Pyrenæerne ikke danner en reel grænse: Man er i Katalonien på begge sider af bjerg-

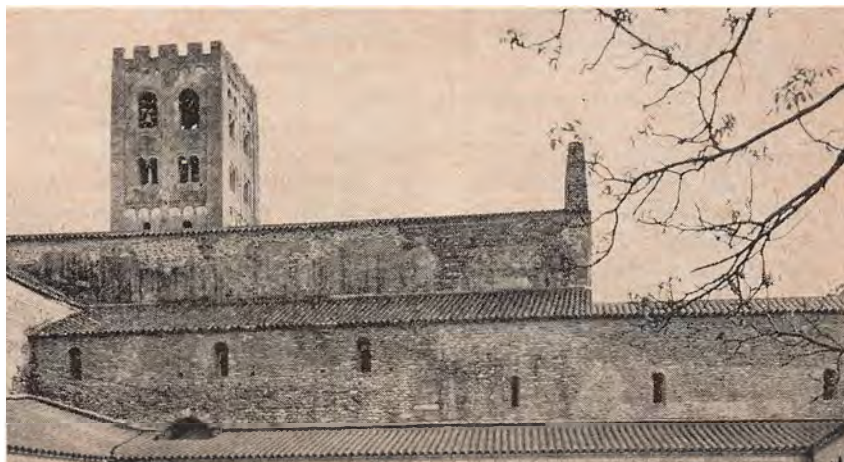
dets kæmpemæssige, romanske og præ-romanske kirke, af hvilken dele stammer fra 900-tallet, ligger meget smukt ved foden af en af Pyrenæernes tinder, den sneklædte Canigó (2785 meter), og tre kilometer fra den lille by Prades, hvor der findes et par hoteller med rimelige priser (jeg gav 16 kroner for et stort værelse med sol-balkon ud mod Pyrenæerne), – det har sin betydning, eftersom abbediet endnu ikke har gæstefløj.

En civil herre lukker op, da jeg ringer på klosterets port. Men det er ikke en »familier«, det er kommunitets leder, prioren, dr. theol. *Ole-*

at gøre frugtbar for nutidsmennesker. Hvordan lever man i dette benediktinske kloster? Under vor lange samtale, sagde dr. *Oleguer Porcel* blandt andet følgende:

– Dette kommunitet er grundlagt af Montserrat, og vi er helt på linie med vores abbed, der nu bor ved Milano. Vi er otte, om kort tid bliver vi ti, og vi er præster alle sammen, på en måde uden at ville være det. Det kommer sig af, at i Montserrat er man nu engang præst. Men dette kloster er ikke et kommunitet af »patres«, det er et fællesskab af fratre, brødre. De kald, der i fremtiden måtte melde sig, skal ikke være præ-

Dele af kirken stammer fra 900-tallet...

ster. Det er sandsynligt, at de vil få samme uddannelse som en præst, helst en endnu bedre uddannelse, men det vil være en ren undtagelse, hvis en ordineres til præst, om det overhovedet nogen sinde sker. Af de otte, der i dag bor i Saint Michel, har de fem studeret i Rom, to i Paris, en i Strasbourg. Selv har jeg taget min teologiske doktorgrad ved San Anselmo i Rom, og jeg har også studeret i Washington og ved universitetet i Salamanca. Jeg er 50. De fleste af kommunitetets medlemmer er mellem 30 og 40. Sammen danner vi en familie. En dag bliver vi måske femten eller tyve, helst ikke flere.

Ja, De har ret, vi ønsker at vende tilbage til det benediktinske munkevæsens kilder – men tilpassede efter vor tid. Vi studerer kilderne, men vi vender blikket mod fremtiden. Vi har opgivet den middelalderlige benediktinske dragt. Under korbønnen har vi en vid kappe (*coule*) over tøjet. Men ellers er vi, som De ser, klædt på som andre folk uden noget som helst tegn på, at vi er munke: overall, når vi arbejder i marken, jakketøj eller pullover, når vi arbejder intellektuelt.

Vi har tre officier om dagen. Om morgenen, for tiden er det klokken seks, siger vi *matutin* og *laudes*. Om middagen har vi koncelebreret messe. Om aftenen kl. 19 *vesper*. Nej, ikke andre officier. Ved officierne læses hver salme fra ende til anden af en broder, næste salme af en anden – og således videre. Vi læser salmerne på katalansk, resten som regel på fransk, fordi det katalanske breviar desværre ikke er komplet.

Det, vi prøver, er at skabe en form for nutidigt benediktinsk liv. Vi har ikke til hensigt at gøre noget videre ud af de middelalderlige strukturer, der endnu behersker de fleste kommuniteter. St. Bendts regel bliver *altid* fortolket. Vi for vort vedkommende vil ikke fortolke den, som den blev fortolket i middelalderen. Væsentligt for os er det, at næstekærligheden altid må gå forud for klosterreglen. Vi tror, at munken i dag på ny må gennemtænke, hvad klosterliv egentlig er for noget. Vi skal udtrykke den samme ting, det samme ideal, på en anden måde end man gjorde i middelalderen. Sankt Bendt var en revolutionær. Men han var også lidt juridisk i kanten. Mange af de strukturer, han udformer i sin regel, har han lånt hos det romerske samfund: abbeden, det er den romerske potentat. I dag må vi være mere demokratiske – og også mere

evangeliske. Her i huset søger vi at gennemtænke, ikke blot munkelivet, men i almindelighed de kristnes måde at leve på i dag. Som Johannes XXIII og koncilet har sagt det, skal vi vise den moderne verden Kristus, tale om, være vidner om, Kristus på en måde, nutidsmennesker rent umiddelbart kan begribe. Vi skal komme det moderne menneske i møde, og det på en måde, det kan forstå.

Formentlig må vi give afkald på den gregorianske sang. Og det bliver et stort offer at bringe for mange af os. Men det gælder jo ikke om, hvad vi synes om, eller hvad et fåtal af æstetikere kan lide. Vi vil ikke være et museum. *Vi vil leve kristendommen, leve med vore medmennesker.* Endnu har vi ikke nogen gæstefløj. Det kommer. Så vil vi organisere sammenkomster, møder, også mellem mennesker af forskellig tro.

Der hører temmelig megen jord til abbediet her. Vi vil sørge for at få den genopdyrket, – det var nødvendigt. Men vi vil ikke leve af de jordtilliggende. Vi hjælper til med at dyrke dem. Somme tider arbejder vi med som landarbejdere, daglejere, og så får vi samme løn som de andre daglejere. Men når jorden en dag giver overskud, vil vi ikke have det overskud, – det skal bruges til at hjælpe andre. Selv vil vi leve af vort arbejde, i øjeblikket fortrinsvis intellektuelt arbejde, vi skriver bøger, artikler og foretager oversættelser. Men vi kan altså også arbejde med vore hænder.

Tavsheden, spørger De om. Ja, den er vigtig og betydningsfuld, når der er en fornuftig grund til at tie stille. Ellers ikke. Vi taler, når vi har noget, der bør siges. Og vi taler sammen i refektoriet under måltiderne. Det ville da være en sær familie, hvor alle folk sad og tav stille, mens man spiste. Vi mødes ved måltiderne og fortæller hinanden ligeud og naturligt om vort arbejde, om vore oplevelser, og sammen lægger vi planer. Får vi gæster, så spiser de med os ved bordet, naturligvis da, indtil nu både mænd og kvinder, mest vore slægtninge.

Lydighed er nødvendig for os, ligesom for alle andre samfundsborgere. Vi adlyder kommunitetet, ganske som borgeren adlyder samfundet. Jo, det hænder, at jeg giver ordrer, men så giver jeg dem i min egenskab af kommunitetets repræsentant.

Vi lever ikke for os selv, men sammen med og for de andre. En kristen kan ikke afsondre sig, synes jeg. Jeg tror, at det er mere katolsk,

mere næstekærligt, at beskæftige sig med de andre, at interessere sig for, hvad der sker i verden. En munk skal medvirke til at forbedre samfundet, de sociale tilstande. Vi er ikke isolerede fra vor næste, vor broder.

Det er også vor pligt at være kontemplative. Og jeg tror, jeg tør sige, at vi er det. Men ingen kontemplation må være en hindring for den aktive kærlighed til mennesket.

Børge Rudbeck

LITURGISK KALENDER

- SØNDAG den 5.: (1. søndag efter pinse) – Trefoldighedsfest (s. 644, hvid).
MANDAG den 6.: Norbert (s. 933, hvid), biskop, bekender.
TIRSDAG den 7.: Hverdag (s. 649, grøn).
ONSDAG den 8.: Hverdag (s. 649, grøn).
TORSDAG den 9.: Kristi Legems Fest (s. 652, hvid).
FREDAG den 10.: Margrete af Skotland (s. 936, hvid), enke.
LØRDAG den 11.: Barnabas (s. 936, rød), apostel.
SØNDAG den 12.: 2. søndag efter pinse (s. 658, grøn).

RETRÆTE FOR DAMER PÅ DALUM KLOSTER

Retræten begynder mandag den 26. september 1966 og slutter fredag den 30. september. Alle nærmere oplysninger og tilmeldelse: *fru Clara Jensen, Heden 18, 2. tv., Odense*. Helst skriftligt.

En lille solstråle

»Alle arbejdere på fabrikken var urolige, fordi de vidste, at en elektrosvejer drak, og at der af den grund begyndte at opstå vanskeligheder i hans familie. Taktfuldt, kammeratligt gav folkene sig til at snakke med arbejderen, gav ham råd, kritiserede ham og talte til hans samvittighed. Fællesskabets indflydelse kom ham til gode. Efter at kammeraterne havde talt med ham, arbejdede han bedre, og hjemme trak tingene sig i lave.«

Nej, det er ikke en beretning fra en af »jocisterne« i Cardijns arbejderbevægelse, som på dansk hedder U.K.A. Den lille solstrålehistorie er hentet fra *Izvestia* og er foregået på en russisk fabrik.

En kardinal gør op med myten om pave Johannes

Af Gunnel Vallquist

Kardinal Lercaro besøjer udstilling af kirkekunst.

Pave Johannes' billede og forståelsen af, hvor meget han har betydet, er endnu langt fra trådt klart frem – ikke engang for alle de mennesker, som har elsket og beundret ham mest. Myten om det benådede naturbarn, som handlede ud fra en charmerende intuition, er stadig udbredt – og visse mennesker er ligefrem interesserede i at udbrede den. Visse mennesker – det vil sige dem, der modarbejder de afgørende impulser, denne pave tilførte Kirken, kristenheden, ja hele verden.

Det er troskaben mod disse impulser, der har fået kardinal Giacomo Lercaro til at publicere et meget væsentligt essay med den videnskabeligt stringente titel *Giovanni XXIII, Linee per una ricerca storica*, dvs. Johannes XXIII, retningslinier for en historisk undersøgelse (eller forskningsopgave). Essayet er udkommet på Edizioni di Storia e Letteratura (som også udsender Johannes XXIII's efterladte skrifter) i form af en lille elegant bog sammen med endnu et essay, skrevet af G. de Rosa, om Roncalli og Radini Tedeschi (den biskop, som den unge Angelo Roncalli var sekretær for, og som blev afgørende for hans pastorale ideal) samt

nogle uddrag af allerede udgivne tekster af pave Johannes. Disse uddrag er omhyggeligt udvalgt på en sådan måde, at de danner illustration til Lercaros tese. Det er ikke noget tilfælde, at der netop omkring kardinal Lercaro er opstået en gruppe, som måske er den mest betydelige katolske intellektuelle elite i Italien af i dag – betydelig ikke mindst for virkeliggørelsen af den *aggiornamento*, som møder kraftigere modstand i Italien end formodentlig noget andet sted i den katolske kristenhed.

Der er ingen grund til at lægge skjul på, at der var store begyndervanskeligheder i forbindelse med bogens udgivelse. Allerede i december kunne man læse de første anmeldelser i fremskridtsvenlige katolske blade, men siden var det umuligt at få fat i den. Efter hvad der forlyder var salget blevet vanskeliggjort ved hjælp af de i Rom almindelige midler: det var af en eller anden indflydelsesrig person i kurien telefonisk blevet »frarådet« de katolske boghandlere at sælge bogen, men i længden har sådan noget jo kun ringe virkning. Alltså kunne jeg i februar købe den i Milano.

Det var nu baggrunden. Om Lercaros essay er at sige, at det allerede rent litterært er en fornøjelse at læse det. Et bemærkelsesværdigt eksempel på klar og nøgtern analyse helt fri for den ordrighed og den given sig hen i fraser, som er en italiensk nationalsynd – ikke mindst når det gælder religiøst sprog. Og titelen svarer til indholdet. Meningen med bogen er at trække retningslinierne op for en metodisk udforskning af Johannes' pontifikat og gerning.

Et stærkt indtryk gør den kollektive kirkelige syndsbeholdelse, hvori Lercaro indbefatter sig selv, når han taler om »den store institutionelle ensomhed«, hvortil »vi alle« udleverede paven, i hvert fald indtil konciliet samledes. »Hvis vi ikke snarest muligt alvorligt begynder at spørge os selv, hvorfor vi alle sammen i den grad overgav ham til ensomheden, kan vor beundring og vor tilslutning, før vi selv tror, blive forgiftet af hyckleri og komme til at virke udtørrende på hele Guds kirke.« Og kardinalen kræver, at de institutionelle forbindelser mellem pave Johannes og kirkens øvrige organer skal klarlægges ved hjælp af den almindelige

Fortsættes side 13

Koncelebration i det fri.

Et tusinde otte hundrede og en og halvfems pilgrimme – herunder biskop Hans Martensen – gik søndag den 22. maj gennem klosterporten til det gæstfrie benediktinerkloster på den årlige valfart til Vor Frue af Aasebakken. Runder man tallet op til ca. 2000 bliver det stadig en betragtelig forskel fra sidste år, hvor ialt 3500 katolikker deltog. Skyldes det sammenfaldet med Kristi Himmelfartsdag i samme uge, der har fået mange til at tage en længere ferie og rejse bort? Eller det usikre vejr først på dagen? Det er ikke nemt at vide.

Var deltagernes antal dalende, så var til gengæld arrangementets kvalitet stigende. Messen var så dansk, som den på indeværende tidspunkt kan blive. Den blev fejret af biskoppen og flere præster i fællesskab som en koncelebration. Teknisk set forløb messen uden vanskeligheder med mikrofoner og højttalere, der alle fungerede perfekt til valfartskomiteens større ære. Blot kunne man måske ønske et særligt podium adskilt fra alteret med en pult til fejring af messens første del, der er ordets gudstjeneste. En virkelig procession med Bibelen og evangeliets forkyndelse i centrum. Det var glædeligt at høre en lægmand læse epistlen.

Frokosten i det grønne

Efter messen fulgte det dejlige samvær omkring madpakkerne rundt om på Aasebakkens dejlige plæner. Her nyder vi én gang om året, det vi savner året rundt efter søndagsmesserne, nemlig at kunne være kirke og forlænge nadverfællesskabet ud over messen. Man tænker på, hvad der står i Apostlenes Gerninger kapitel 2, vers 42: »De holdt

Det var i maj

*Årets valfarter i strålende vejr.
Men færre deltog
på Sjælland...*

Årets hidtil skønneste dag i Øm.

fast ved apostlenes lære og ved fællesskabet, ved brødsbrydelsen og bønnerne.« Denne folkelige side af Aasebakkevalfarten er sikkert en af de mest populære. Her mødes mange af Ø-Danmarks menigheder lige fra Helsingør i nord til Nykøbing Falster i syd. Her er chancen for at træffe de folk, man ellers ikke har lejlighed til at være sammen med til daglig.

Den afsluttende andagt og procession var med held forkortet. Efter litaniet til de nordiske helgener og et afsluttende ord velsignede biskoppen menigheden med sakramentet og bad et »Hil dig, Maria« for freden. Derefter ledsagede han og præsterne Mariastatuen tilbage til klosteret. Det må betragtes som en distræt kommentar til biskoppens opfordring om danske salmer, at man under andagten sang hele tre latinske hymner herunder O Sanctissima, O Piissima på et tidspunkt, hvor processionen var nået ind i klosterets kapel.

Valfarten til Øm

Rundt regnet 2000 mennesker – deraf enkelte fra udlandet og endda fra fremmede verdensdele – deltog i valfarten til Øm den 15. maj. Denne fandt sted på årets hidtil skønneste og varmeste dag. »Syngende vandrede de ad sandede, snoede veje mod mødestedet – med rosenkransen i hånden,« hedder det i en kommentar i Horsens Folke-

Fortsættes side 13

Nadverfællesskabet ...

... forlænges.

Jesuitterne i svensk søgelys

Alt forandrer sig i vor tid – også den offentlige mening med hensyn til jesuitterne. Den tid ligger ikke så langt tilbage, hvor man ikke kunne forestille sig en jesuit uden de obligate rekvisitter, gift og dolk. Man vidste kun, at jesuittens grundsætning var »Hensigten helliger midlerne«. Jesuit var ensbetydende med »en ryggesløs« eller »samvittighedsløs personlighed«.

Det mærkelige er, at den videnskabelige verden i Norden begynder at interessere sig for jesuiterordenen. I løbet af kort tid er der kommet tre doktordisputater, som beskæftiger sig med den omstridte orden. I 1965 forsvarede dr. Oskar Garstein ved universitetet i Oslo sin afhandling om »Rome and the Counterreformation in Scandinavia«, et digert værk på 413 sider, som for størstedelen beretter om jesuitternes virksomhed på denne tid og gør det på en sober og objektiv måde. I foråret 1966 fremlagde dr. Vello Helk en doktorafhandling ved universitetet i Århus om P. Laurentius Nicolai Norvegus S.J., en historisk og kildekritisk undersøgelse af den berømte jesuits virke, især ved det af Johannes III grundlagte Collegium Regium Stockholmsense. Hans virke var så betydningsfuldt, at han faktisk næsten tømte hele det teologiske fakultet ved Uppsalauniversitetet for studerende (Garstein, s. 105). Nu har den svenske Teol. Lic. Mabel Lundberg fremlagt en videnskabelig afhandling om jesuitternes antropologi og pædagogik i ordenens første århundrede (Mabel Lundberg, Jesuitische Anthropologie und Erziehungslehre in der Frühzeit des Ordens (ca. 1540-1650) i Acta Universitatis Upsaliensis, Uppsala 1966, 366 sider). Disputatsen fandt sted den 17. maj 1966. Fakultetsopponent var pater, dr. H. Roos S.J. Hans opposition strakte sig over 2½ time.

Afhandlingen består af tre hoveddele. I første del berettes om den jesuitiske pædagogiks forudsætninger: den thomistiske renæssance, humanismen og devotio moderna samt nogle enkeltpersonligheder, som har haft betydning for ordenens pædagogik: Quintilian, nogle samtidige italienske

pædagoger, desuden Ludwig Vives og fraterherrerne. I anden hoveddel gøres rede for ordenens antropologi (menneskesyn). Meget grundigt gennemgås her jesuitternes store teolog Frans Suarez (1548-1617) og den mere mystiske retning i ordenen: Maximilian Sandaeus (1578-1651) og Louis Lallemand (1578-1635). I afhandlingens tredje del behandles ordenens pædagogik: dens mål og midler.

Afhandlingen fik en overordentlig fin modtagelse under den akademiske handling, »respondenten« (som det hedder på svensk) fik megen ros for sit store arbejde. Når man tænker på, at forfatteren ikke har nogen tilknytning til ordenen og heller ikke er katolik, må man beundre hendes uhyre store flid og indlevelsesevne i et totalt fremmed stof. Alene den kendsgerning, at hun har arbejdet sig igennem Suarez' store og subtile litterære produktion, er en videnskabelig bedrift af rang. Men forfatteren har ikke blot sat sig ind i jesuitternes teoretiske og rationelle antropologi, men også i deres »mystiske«; især bliver den nordiske offentlighed for første gang konfronteret med den såkaldte »Ecole Lallemand«, som H. Bremond i sit store værk »Sentiment religieux en France« (bd. 5) har opdaget på ny.

Hele afhandlingen er karakteriseret ved tre ting. For det første fremlægger Mabel Lundberg for første gang en samlet fremstilling af jesuitternes pædagogik. Vel fandtes der visse undersøgelser om enkeltproblemer. Men indtil nu savnedes en fremstilling, som satte jesuitternes pædagogik i forbindelse med den åndshistoriske baggrund. For det andet har forfatteren koblet jesuitternes antropologi sammen med deres pædagogik. De to ting forholder sig ifølge hende

som årsag og følge. Hun har gjort alvor af det skolastiske princip: »Agere sequitur esse« eller – som Maritain siger –: »L'agir, c'est l'épiphanie de l'être« (vort virke er et resultat af vor væren). Så vidt det kan ses, er hun den første, der har valgt denne fremgangsmåde. Jesuitternes syn på mennesket er en forudsætning for deres opdragelsesmetoder. For det tredje er afhandlingen karakteriseret ved en usædvanlig objektivitet, sympati for emnet og en aldeles enestående indlevelsesevne. Skønt ikke katolik har hun formået at trænge ind i jesuitternes inderste væsen. Hun viser, at deres spiritualitet er grundlagt i Ignatius af Loyola's »Åndelige øvelser«: den enkeltes forhold til Gud. Hun fremhæver inden for jesuitternes pædagogik især deres målsætning: de vil opdrage til selvstændige kristne personligheder. Hvad de pædagogiske midler angår, understreger hun den jesuitiske opdragelses optimisme, dens kærlighed til de mennesker, der skal opdrages – ingen opdragelse uden kærlighed – og dens hensyntagen til hver enkelt elevs individualitet. Man får et godt indtryk af disse gamle opdragere, for hvem undervisning og opdragelse ikke var et levebrød, men nærmest en kunst. Enhver opdrager må være noget af en kunstner – ellers bliver han til en funktionær. Man kan kun ønske, at den moderne jesuitiske pædagogik har samme standard!

Hele afhandlingen, som fik en meget god modtagelse, vidnede om uhyre flid, stor belæsthed og evne til at knytte detaljerne sammen til en sluttet enhed. De seminarieelever, som skulle skrive et arbejde om jesuitternes pædagogik og indtil nu forgæves har ledt efter en samlet fremstilling, har nu endelig fundet en kilde, som kan forsyne dem med stof. Desværre er afhandlingen skrevet på tysk. Jo mere de tre disputater af Oskar Garstein, Vello Helk og Mabel Lundberg bliver kendt i videnskabelige kredse, desto mere vil de gamle klicheer om jesuitterne forsvinde i vore opslagsværker, historiebøger og i sekundærlitteraturen. Sandheden har altid det sidste ord.

H. Roos S.J.

Bøger til Grønland

Vil De være med til at opbygge et sognebibliotek i Grønland? Lav i bekræftende fald venligst en liste over de bøger, De eventuelt kan afse til det gode formål. Listen bedes sendt til *Liobasøstrene, Sct. Lioba Kloster, Jens Jessensvej 7, København F.*, fra hvem De så vil høre nærmere om, hvilke af de pågældende bøger der har særlig interesse. Bøgerne bedes derefter sendt til *Oblatfædrene, Box 51, Godthåb, Grønland.*

På alle grønlandske katolikkers vegne på forhånd en hjertelig tak fra præsterne i Godthåb.

Praktisk økumeni

En folkekirkelig institution har gennem mange år sat sig som opgave at udlægge bibler på hotelværelser, sømandshjem og lignende steder.

Dette arbejde er gjort med stor trofasthed i takt med de økonomiske midler, faste bidrag, gaver og fondsmidler, man rådede over år for år.

Kristelig Forening for Handelsrejsende tilsluttet The Gideons International er nu nået så vidt, at opgaven er løst rent praktisk. På alle hotelværelser finder gæsten i dag en bibel.

Gennem årene har foreningen modtaget så mange beviser på værdien af den tanke, der satte det hele igang – breve, henvendelser og bidrag fra taknemlige hotelgæster – at foreningen har følt sig tilskyndet til at udvide sit oprindelige program.

Foreningens foreløbige udvidelse af arbejdet omfatter udlægning af Det nye Testamente på landets hospitaler.

Det er en stor opgave, man har sat sig for at løse. Det drejer sig om

ca. 40.000 sygepladser. Foreløbig har man nået at dække 9500 sygepladser.

Det for katolikker særlig interessante er, at godt 800 testamenter blev udlagt på katolske hospitaler. Det drejer sig foreløbig om 6 hospitaler af Sct. Joseph Søstrenes, om Kamillianerklinikken i Aalborg og Sct. Elisabeths Hospital i Holbæk.

Forstanderinden på et af disse hospitaler udtrykte fornylig sin glæde over dette initiativ, over måden det var fremført på og formen under hvilken disse Ny Testamenter blev udlagt – nemlig efter at en forudgående andagt havde fundet sted i folkekirkens sognekirke det pågældende sted og hvortil testamenterne var bragt og henlagt på alteret under andagten.

Hospitalerne har udtrykt deres glæde og taknemlighed for denne gave og tanken, der ligger bag den.

Vi bør alle glæde os over dette udtryk for praktisk økumeni fra folkekirkens side og hver for sig udtrykke vor taknemlighed herfor på den ene eller den anden måde.

Lad alle gode kræfter inspirere hinanden og lad os være rede til at styrke dem.

Poul Hjorth

En biskop er død

I Holland er en katolsk biskop død. Det er nok flertallet blandt læserne, der vil spørge, hvad i alverden en i Danmark ukendt, udenlandsk og oven i købet romersk-katolsk biskop, kommer dem ved. Det gør det i høj grad som kristne, skriver den dansk-hollandske journalist Bets Bonde-Jensen i »Aarhus Stiftstidende«, der videre fortæller:

For et par år siden blev jeg ringet op af en bekendt: han ville komplimentere i anledning af min kronik i dette blad om Holland's – unægtelig – mange, forskellige trosretninger og åndelige strømninger. Men, tilføjer han, hvor er det dog dejligt, at vi i Danmark ikke har disse ting at slås med.

Jeg vil indrømme, at det er uendelig lettere, når et helt land kan vugge sig nogenlunde uforstyrret på en så godt som ensrettet, religiøs opfattelses svage dønninger.

Hollands forskelligheder på troens områder har ofte forårsaget ikke så lidt højere bølger. Men er det derfor ikke desto mere prisværdigt, når så godt som alle disse kristne, der, kirkemæssigt set, hver for sig ser an-

derledes på Guds ord, gør alvorlige forsøg på at række hinanden hånden og finde sammen der, hvor der kan findes sammen?

Den økumeniske bevægelse i Holland har floreret i mange år; til at begynde med holdt de hollandske katolikker sig udenfor, men det gør de ikke mere.

På den hollandske monsignore *Bekker's* dødsdag og dagen efter blev han mindet over hele landet, ikke kun af egne trosfæller, men også af protestanterne. Alt i Holland, også radio og TV, er dybt præget af religionsforskellen; protestanter og katolikker har hver dag deres egen sendetid dagen igennem. Repræsentanter for de protestantiske lytterforeninger og kirker (liberale såvel som ortodokse) indledte udsendelserne eller erstattede morgen- og aftenandagt med mindeord om biskop *Bekkers*.

Det er noget, der for ti år siden ikke har kunnet ske i Holland. I dag anerkender alle at dette, i hele sit væsen romersk-katolske menneske, samtidig i hele sit væsen var den sande kristen, der kun ønskede at se kristne medbrødre og søstre i sine ikke-katolske landsmænd. Det var af den grund, han var landskendt og respekteret af alle, med dronningen i spidsen.

Og hvorfor kommer så hans død også de danske kristne ved? Det er så let at være tolerant overfor de religiøse mindretal, når der ingen opposition er. Det er modsætningerne, der fremkalder kamplysten i menneskene, også i den kristne verden. Det er noget, man endog i det fredelige Danmark har erfaring for. Det er derfor, at det er værd et øjeblik at rette opmærksomheden mod bortgangen af en mand, der midt i en religiøs mangfoldighed formåede indefra at slå en breche i den stærke, katolske barriere for at få de katolske såvel som de andre kristne til at anerkende, at de dog allesammen er børn af en og den samme fader.

Det er denne holdning, der kan tjene os allesammen til eksempel, slutter Bets Bonde-Jensen.

CARITAS DANMARK og
PAULUSKREDSSENS FORLAG

er flyttet. Nu er adressen Griffenfeldsgade 44, København N og telefonnummeret 35 30 85 og kontoret er åbent kl. 10-15 hver dag – undtagen lørdag.

Går kun et mindretal ind for dialog?

Den franske kommunistiske ideolog Roger Garaudy fastslog for nylig på et møde i centralkomiteen for Frankrigs kommunistparti, hvor man beskæftigede sig med ideologiske og kulturelle spørgsmål, at dialogen mellem de kristne og marxisterne ikke er at betragte som et endeligt mål, men kun som et middel og et formål, og at denne dialog på kort eller langt sigt måtte føre til en fælles aktion fra marxisternes og de kristnes side. Garaudy, der hører til de kraftigste fortalere for en dialog mellem kristne og marxister, advarede mod et alt for idealistisk syn på dialogen. Marxisternes måtte, sagde Garaudy, stadig holde sig for øje, at det kun er et

mindretal af katolikkerne, der går ind for en dialog af denne art, og at man ikke måtte hengive sig til forhåbninger om, at dialogen ville føre til en stabil og blivende overenskomst mellem de to parter. Men på den anden side måtte marxisterne gøre sig klart, at de også kunne lære meget af de kristne, for hvis den kristne tro ikke indeholdt noget positivt og noget, der var værd at tage ved lære af, og blev betragtet som »opium for folket«, var det meningsløst overhovedet at indlede en dialog. Det var nu på tide at indse, at kristendommen behandlede mange spørgsmål, som det ville være berigende for alle mennesker at få besvaret.

Første gang i Skandinavien

Fra lørdag den 28. til mandag den 30. maj mødtes dominikanertertiärer fra Stockholm, Lund, København, Oslo og Helsingfors i Vadstena. Det var første gang, der afholdtes et skandinavisk møde.

Programmet omfattede bl.a. en fælles drøftelse af spørgsmål fra vinterens arbejde med konstitutionen om kirken, som i særlig grad angår tertiärerne.

Pater Jan Mouton O.P. fra Lund holdt derunder et foredrag om Tredie Ordens opståen i det 13. århundrede som en evangelisk lægmandsbevægelse. Foredraget blev fulgt op af

en drøftelse af, hvilke behov i den moderne verden, Tredie Orden i dag skal søge at afhjælpe.

Endelig blev studieemnet for næste år, saligprisningerne, præsenteret og en arbejdsplan for gennemgangen blev fremlagt.

I mødet deltog ca. 40 tertiärer, foruden repræsentanter for dominikanerordenens første og anden gren.

Mødet blev holdt i Birgittastiftelsen, og messer og tidebønner foregik i det gamle Birgittaklosters smukke kapitelsal. Måltiderne indtoges hos birgittasøstrene.

Han har også kunstnerisk talent

Der findes, hvad mange sikkert ikke ved, et lille lækkert blad for unge katolikker. Det udkommer i øjeblikket fire gange årligt og bærer navnet »VARIATIONER – for unge over temaet kristent liv og kultur«. Pater van Schaik S.J. er bladets hovedredaktør, og han har med sit kunstneriske talent gjort det til en nydelse at læse det, selv om man måske en gang imellem kan være uenig i de synspunkter, det indeholder.

Variationer har i den tid, det har eksisteret, fremdraget mange forskellige reelle problemstillinger til saglig belysning. I det sidste nummer (16) har man igen grebet om nælden, idet det er helliget *kommunismen*. I redaktionens kommentar til nummeret hedder det: »VARIATIONER ser det som sin opgave at bringe læseren i kontakt med kommunismen af den ganske enkle grund, at der snart kun er to menneskegrupper tilbage på

denne jord, der gør sig tanker om, hvad der er godt for mennesket, og hvordan man skal realisere dette gode, nemlig: aktive kristne og aktive kommunister. Og så har oven i købet både kommunister og de kristne sammenhængende filosofisk baggrund som begrundelse for deres anskuelser. For en kristen er en kommunist snart den eneste jævnbyrdige samtalepartner, som tvinger én til at tænke og formulere klart og til at ville rent. Det er meget stimulerende for en kristen at deltage i denne samtale.«

Først indeholder bladet en artikel af en kommunist, der gør rede for de grunde, han har til at være kommunist. Artiklen er ikke synderlig interessant, fordi selve begrundelsen er den yderst klassiske, men godt er det, at redaktionen har givet en kommunist lejlighed til denne redegørelse.

Bladet indeholder desuden citater fra moderne russisk litteratur, men de to sidste indlæg er langt de væsentligste. I det første tager pater Duclos O.P. den kendte floskel, »at Kristus var den første kommunist«, op til revision – ikke sådan, at han fornægter disse elementer i Kristi forkyndelse, men således at han knytter dem til evangeliets, fællesskabets ånd. Pater Duclos siger: »Kristendommen angriber tværtimod ondets rod: ejerinstinktet, der er blevet til begær. Kristendommen befrier os ved at give os en ny ånd, ved at uddybe og befæste vor indbyrdes afhængighed. Det væsentlige i den evangeliske fattigdom består nemlig ikke i at kunne tåle afsavn for karakterstyrkens skyld – vi prøver ikke at rivalisere i askese med oldtidens stoikere eller Indiens fakirer; og Apostlenes Gerninger taler heller ikke om, hvor lidt eller hvor meget urmenigheden nøjedes med. Den evangeliske fattigdom er snarere det, at kærlighed til de andre overvinder ens egoisme. Apostlenes Gerninger taler derfor kun om den fællesskabets ånd, som knyttede de første kristne til hinanden. Afkald på jordisk rigdom var afkald på det, der adskiller, det der individualiserer: de var kommunister i ordets oprindelige betydning.« Og pater Duclos slutter med at sige: »En individualistisk kristen er en selvmodsigelse. Kommunismen udfordrer og opfordrer os til samvittighedsransagelse. Kristendommen kan ikke blive kommunistisk, men må sikkert blive mere kommunitær; Kirken kan aldrig kaldes socialistisk, men bør i alderhøjeste grad være social.« VARIA-

Fortsættes side 13

Esbjerg

Malerfirma
Holger Jørgensen
Morsøgade 9
Esbjerg
Telefon 2 38 51

Interessentselskabet
Nis Petersen
Tømrer- og Snedkerforretning
Danmarksgade 12
Esbjerg
Telefon 2 84 48

H. Johansen
Murermester
Kronprinsensgade 57
Esbjerg
Telefon 2 15 45

K. Højland
Aut. vand- og gasmester
Kronprinsensgade 82, Esbjerg
Telefon 2 67 08

Viggo Christensen
Urmager, optiker, guldsmed
Telefon 2 08 29
Kongensgade 64, Esbjerg

L. Basse
Kaffe - vin - konserver
Hj. af Nørreg. og Jyllandsg.
Esbjerg
Telefon 2 05 76

**Vestjydsk Rør-
& Sanitetslager A/S**
Kirkegade 6, Esbjerg
Telefon 051 2 13 11

R. Schulik
Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 2 02 14

Helsingør

Tømrermester
Ejnar J. Nielsen
Frejsgade 20. Tlf. 21 03 11
Værksted og plads, Nygade 2
Helsingør. Tlf. 21 00 81

Georg Poulsen & Søn
Blikkenslagermestre
Sct. Annagade 19
Helsingør. Telf. 21 01 64

Kolding

P. Jeppesen & Søn
Murermestre
Zahngade 4, Kolding
Telefon 2 06 93

Barkholt boghandel
Bogladen med de mange bøger
Telefon: 2 15 33
Kolding

H. Overbeck
Ingeniørfirma
Havnepladsen, Kolding
Telefon 2 35 55

J. Krenk
Ingeniørfirma
Varme - Sanitet
Kolding. Tlf. 2 33 44

Brdr. Andersen
Tømrermestre
V. Kjørbosvej 1, Kolding
Telefon 2 02 81

Kolding Andelsmejeri
Haderslevvej 5, Kolding
2 01 55

Peter From
Kolonialhandler
Domhusgade 27, Kolding
Telefon 2 32 10

Slagteriudsalget
Haderslevvej 7, Tlf. 2 33 77
Kolding
1. kl. okse-, kalve- og svinekød,
konserver

Send Deres manuskript
i god tid.

HUSK AT FORNY DERES ABONNEMENT

RYBERG's *Bageri & Conditori*
Domhusgade 27, Kolding
Telefon 2 05 88
*Drik kaffen i vort hyggelige
cafeteria.*

Walenty Patrzalek
Malermester
Haderslevvej 24
Kolding
Telefon 2 08 02

Roskilde

Firma Hans Møller
v/ Ib Møller
Sct. Olsegade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77
*Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand
Sanitet - Centralvarme og oliefyr*

*Skolebøger - Skolerekvissitter -
Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Foto i stort udvalg*
Roskilde Boghandel
Sct. Olsegade 24 - Tlf. 35 31 31

Ejegod Jørgensen
Slagtermester
Kød - Flæsk - Pålæg
Sct. Olsegade 13, Roskilde
Telf. 35 01 57

**Malerfirmaet
Edvard A. Petersen**
Kornerupsvænge 5 - Roskilde
Telefon 35 16 94

C. J. Gerlachs efft.
Hersegade 9, Roskilde
Tlf. 35 27 77
Aut. leverandør af kirkevæine

P. F. Kjeldsen
Skomagergade 34
Telf. Roskilde 35 75 75
Byens største specialforretning i
URE og OPTIK

Fiskehuset PARCEL
Griffenfeldsgade 45,
København N.
Telefon Nora 4755.

En kardinal gør op . . .

Fortsat fra side 7

historiske metode. Ingen er, påpeger han, hidtil så meget som begyndt at skitsere Johannes XXIII's pontifikat op i forhold til Kirkens centrale organer. Og endda ville det være ganske let! Man behøver bare at sammenligne de pavelige dokumenter og pavestolens officielle dokumenter med »de store johanneiske teser«, således som de først og fremmest findes formuleret i hans udtalelser i forbindelse med det andet Vatikankoncil.

I et afsnit af sit essay gør Lercaro op med den ovennævnte overfladiske opfattelse af Johannes som et kun halvt bevidst helligt naturbarn. Det var ikke ved et trylleslag, han blev valgt til pave. Det, der dengang skete, var, at hans usvigelige lydighed, som han havde opøvet i løbet af et helt liv, nu førte ham frem til den opgave at være overhoved og øverste læremyndighed med Helligåndens sikre bistand. Han havde da ikke bare sine dyder og sin sunde natur at stille i Åndens og Kirkens tjeneste, men også, betoner Lercaro med rette, »usædvanlige skatte i form af viden og erfaring, som var samlet tålmodigt og uafladeligt under udøvelsen af et embede, som allerede har været inspireret af en ægte og yderst diskret genialitet.« – Trænger man ned under den jævne og blide overflade, vil man i pavens taler og skrifter finde væsentlige og selvstændige konklusioner af både læremæssig og historisk art (at Johannes var historiker og ikke jurist eller systematisk teolog, kan vi endnu i lang tid fremover takke Gud for). Lercaro understreger, at Johannes fuldstændig bevidst og i kraft af sin lydighed over for de pligter, hans embede pålagde ham, ville være en hyrde og en lærer for hele verden for at »berede Herren et velskikket folk, for at alle skulle se Guds frelse«. Med en skærpet intensivering, som imidlertid på ingen måde er paradoksalt ment, siger Lercaro, at »enten er pave Johannes en hellig kirkelærer, eller også er han et nul«. Hele hans målsætning gik nemlig ud på, at han ville være en sådan lærer.

Og til sidst spørger kardinalen, i hvilken udstrækning Kirken har været trofast mod denne lærer, og her peger han først og fremmest på konciliet som et positivt svar. Men han tilføjer med det samme, at det langt fra er sikkert, at pave Johannes' forventninger med hensyn til konciliet

og det, han betragtede som værende vor generations historiske opgave, er virkeliggjort eller overhovedet er på vej til at blive det. Derfor er det så nødvendigt at tage de store johanneiske grundtanker op som en målestok for det, der hidtil er blevet gennemført. Han nævner nogle af disse grundtanker: den teologiske pluralisme, rangfølgen mellem de kristne sandheder, et teologisk historiesyn, en bestemt lære om Kirken, en reform af Kirkens struktur. »Denne undersøgelse har vi, hans sønner, endnu ikke sat i gang og måske ikke engang villet sætte i gang.«

Konklusionen er, at vi endnu kun står ved begyndelsen af den fornyelse, Johannes XXIII angav linien i, og at impulserne fra ham endnu ikke helt eller engang for størstedelens vedkommende er blevet optaget i Kirkens liv. »Det gælder om at gøre klart, hvor fundamentale de retningslinier er, som er blevet trukket op af ham, som Forsynet udså til den nye tids store kirkelærer, den nye tid, som han selv indledte. Det mindste, vi da kan gøre, er med større beredvillighed at lytte til hans nærmeste efterfølger, Paul VI.«

Selv om vi ved, at disse formaninger først og fremmest er fremsat med henblik på Italien, i hvis kirke den nuværende pave sikkert er mindst lige så ensom, som Johannes var det, er der både for Kirken og for de enkelte katolikker i alle lande al mulig grund til at lytte til røsten fra Bologna og til at granske hjerte og nyrer.

Gunnel Vallquist

Han har også . . .

Fortsat fra side 11

TIONERs sidste indlæg er – i anledning af dommene over de to russiske forfattere – om »Kunst og Censur«, hvor også den kirkelige censur medtages i diskussionen, – altså en virkelig aktualisering af problemstillingen!

VARIATIONER rammer mange gange lige i plet. Det er væsentlige problemer, det tager sig af – og fremfor alt, indlæggene i det er yderst sjældent tandløse, og det skal det have tak for!

bej.

Det var i maj . . .

Fortsat fra side 8

blad. »Et næsten fortidigt billede i den nutid, der ellers var karakteriseret af alle tiders bilstrøm mod Øm. . . «

Biskoppen ønsker flere danske salmer

I sin prædiken både i Øm og på Aasebakken gik biskop Martensen ud fra valfartens motto i år: Kristus vor hovedhjørnesten. Biskoppen kom herunder ind på forskellige punkter i det opbygningsarbejde, der nu forestår i menighederne efter konciliet. Valfarterne skulle være en tak for de nye impulser fra konciliet, men biskoppen mindede om, at vi i vort arbejde ikke blot bygger på koncilets resultater, men også på de resultater, som slægterne forud for os har skabt herhjemme. Vi har en fortid, der er større end vi. Blandt punkterne i det forestående arbejde nævnte biskoppen de nye kirkehuse og forsamlingssteder i Frederikshavn, Tønder og Herning. Han nævnte også det liturgiske reformarbejde og opfordrede især menighederne til at indøve de gode, poetiske og teologisk værdifulde danske salmer vi har. Biskoppen mindede endvidere om det fællesnordiske hyrdebrevs opfordring til lægfolkets medansvar i kirken for eksempel ved dannelse af menighedsråd. Desuden var der ungdomsarbejdet, de katolske skoler, breviskolen, det karitative og sociale arbejde og den fælleskirkelige indsats. Alt sammen måtte det bygges på profeternes og apostlenes grundvold og med Jesus Kristus som hovedhjørnestenen.

Jens Oluf Lund

Ny arbejder-intentionale

Fortsat fra side 3

ligionens uundværlige rolle i kampen for det sociale fremskridt. Det drejer sig ikke om nogen rent instrumentale rolle. Vi vil snarere sige, at religionen omdanner verden ud fra de principper, den energi og det håb, religionen vækker i arbejderverdenen. Dette gælder i særlig grad kristendommen.

Til slut gentog paven de sidste sætninger af talen, der blev holdt på italiensk, på fem forskellige sprog. På tysk hilste han ikke alene delegationen fra Tyske katolske Arbejdere, men også en delegation fra Det tyske Fagforeningsforbund. Og paven sluttede: Jesus Kristus repræsenterer en erfaring om livet, om samfundet, om tingene, om tiden, om retfærdigheden og kærligheden, som ikke har sin lige. Det er denne erfaring, der udtrykkes i saligprisningerne, der blev forkyndt for de fattige, for dem der græder, for dem der hungre og tørster efter retfærdighed, for de forfulgte. Det er Ham, i hvis varetægt Vi overlader jer.

Hele landet
taler om
Katolsk Ugeblad

D. Plate Petersen

Malermester
Tlf. Fasan 2718

Ernst Grell & Co.

aut. elektroinstallatører
Smallegade 4, København F.
Tlf. Godthåb 2638 - 2678

P. A. Nielsen & Co.

Skindergade 28, København K.
Tlf. C. 828
Udlejning af service, borde
og stole
Alt til festen.
Lev. til katolske institutioner.

Mogens Larsen

El. Installatør
Ramshered 31
Aabenraa
Tlf. 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

Glarimester

POUL V. JOOST
Slotsgade 7, København N
Nora 7977
Stort udvalg i
fotografirammer

Brødr. Zøllner

Nørrebrogade 174
København N.
Telefon Taga 50
Kød og flæsk

Bistrup Olie & Kul

Vasevej 70
Birkerød. Tlf. 81 35 70
Alt i brændselsolier

Alt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. elektroinstallatør
Hvidovrevej 275
Tlf. 78 15 23

Ove Juel-Christensen

Tria *6408
Kaffe og kolonial en gros

Banegårdens Restaurant

v/ Fritz Kapper

Odense H.

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 160.
Tlf. 55 57 80.

ERIK ANDERSEN

VALBY 910

Sandhusvej 19, Valby

PAPIR
TRYKSAGER
KONTORARTIKLER
PLASTIC

**MARIUS
MP
PETERSEN**

Ringsted isenkramhandel

Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01

Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

BAT-KON A/S

SPECIAL VÆRKTØJ & MASKINER

H. C. ANDERSENS BOULEVARD 42
KØBENHAVN V.
TLF. (01) 11 18 18 - 19 - 20

Karl A. Hansen

Murermester
Bjergstedvej 10, Brønshøj
Tlf. Bella 2521

Reserveret

KSK

Aktieselskab
KØBENHAVNS
BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegaards Tværvvej 13,
Charlottenlund.
Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører
Studiestræde 15, København
Minerva 6761
Kontortid 9—16 - Lørdag lukket

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon 121, 205

J. Qvist Jensen

Slagtermester
Vesterbrogade 107 C.
København V.
Tlf. Eva 3767
Kød, flæsk og pålæg
En gros og en detail

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

I løbet af de sidste to måneder er Caritas blevet bedt om at hjælpe tre småbørn med høreapparater for at de kan lære at tale. Vi har vovet denne kostbare hjælp i tillid til gode venners gave. Selv små beløb løser store opgaver. Caritas, København N, giro 439 79.

Til undervisning studiekredse selvstudium

Særtryk af Katolsk Uge-
blads store illustrerede
Pinsenummer om

Det andet Vatikankoncil

fås i Sct. Angars Bog-
handel, Bredgade 67,
København, K.

Pris pr. stk. kr. 2,00

Murermester- og entreprenørfirr.

M. Thomsen Støtt & Søn
Kong Christians Allé 6, Aalborg
Telefon 3 42 33 og 3 43 37

P. Juul & Co. A/S

Bygmestre

Bistrupvej 93
Birkerød Tlf. 81 06 72
Alt bygningsarbejde samt
reparationer udføres

Ugens tv og radio (5. - 11. juni)

SØNDAG	11.40 P2	Religionssociologi – en moderne videnskab.
	21.30 tv	Tema og tv-avisen: Grundloven for 117. gang.
MANDAG	20.15 P1	Leo Tolstoj: Anna Karenina. 3.
	21.15 tv	Den lange march mod Peking.
TIRSDAG	20.25 tv	Ludvig Holberg: Den ellefte juni.
	21.35 tv	Niels Stensen – en dansk videnskabsmand.
ONSDAG	20.05 P1	Leo Tolstoj: Anna Karenina. 4.
	22.25 P2	Kirkens politiske engagement.
TORSdag	18.00 P2	Zig-Zag. Aktuelt politisk ungdomsmagasin.
	20.50 tv	Elena og mændene. Film af Jean Renoir.
FREDAG	20.50 P2	Jeppe. Norsk opera efter Holberg.
	21.40 tv	Filmorientering. Bjørn Rasmussen.
LØRDAG	17.25 tv	Raggeren. Film om en svensk laderjakke.
	18.00 P2	Vise-, folkesangs- og cabaretprogram.

Djengis Khan

Fortsat fra bagsiden

tiske ud, men filmen er dog knaldspændende. Og vespillet i de kinesiske afsnit, hvilket skyldes de engelske kunstnere James Mason og Robert Morley. Den første har en vittig maske, og sidstnævnte er altid morsom. Producenten Irving Allen, forfatterne Clarke Reynolds og Beverley Cross og iscenesætteren Henry Levin er folk med håndslag. Filmen er teknisk fuldkommen, men indholdsmæssigt anløben i kanten.

Penge til folkekirkens nødhjælp

I tilslutning til deres opfordring til biskoppen om at overføre hele beløbet fra fastekampagnen til Folkekirkens Nødhjælp har Katolsk Arbejderaktion og Unge Katolske Arbejdere på et udvidet hovedbestyrelsesmøde besluttet at overføre hele deres girobeholdning kr. 891,48 til Folkekirkens nødsindsamling.

SKT. DOMINIKUS' TREDIE ORDEN

holder møde søndag den 12. juni kl. 9,30 i Ordrup. Vi afslutter gennemgangen af konstitutionen om kirken. Pater Florin taler om »I verden men ikke af verden«.

KRISTI LEGEMSFEST I SKT. ANSGARS KIRKE

Torsdag den 9. juni fejres Kristi Legemsfest kl. 20 med bispemesse og koncelebration. Derefter procession. I øvrigt messe kl. 8 og 16.30.

FRANSKKYNDIG

45-årig mandlig korrespondent som forbereder sig til translatøksamen søger stilling i virksomhed eller institution, hvor de erhvervede sprogkunderskaber i udstrakt grad kan finde anvendelse. Flerårigt ophold i Frankrig – taler sproget flydende.

Sigfred Christensen
Lollandsvej 33, st. tv., Kbhvn. F.
Telefon Godthåb 1989 v.

DE SYGES VALFART PR. FLY TIL LOURDES

fra 10. til 16. august 1966

Gejstlig leder: Pater L. Brunicardi C.ss.R.

Pris: for raske på hotel kr. 820,-
for syge på Asile Notre-Dame kr. 690,-

De Syges Katolske Forbund Valfartskomiteen:

Fru L. Samson, Barsehøj 25, Hellerup, telefon GE 6341
C. Lerche Nielsen, Bredgade 69, København K., telefon PA 2539

Pastor d'Auchamps Romrejser.

35. gruppe: Rom—Assisi, 15. sept.—2. okt., 18 dage kr. 1.100,-
Endnu få pladser.

Program og alle oplysninger: Else Schwartz, Ø. Farimagsgade 18, Kbh.
Ø. Telf. Øbro 4642 x, bedst kl. 18—20.

Lidt om gift

Bemærkning til en anmeldelse

Det var en ordentlig omgang, »bej« gav Knud Leif Thomsen og hans film »Gift«. Uden at ville udråbe filmen til årets film og uden at tage stilling til alle sider af spørgsmålet om dens kvalitet synes jeg, at der er nogle punkter i filmen, der ganske overses af anmelderen.

For det første forekommer det mig uretfærdigt at kassere filmen som et stykke ideologi. For ideologien kender altid løsningen, men det gør filmen da ikke uden videre: vi ved ikke, hvad der sker efter filmens slutning, vi ved ikke om ægtemanden vil lukke op for den unge frigjorte, der kimer på døren i filmens slutningsscene. Tvetydigheden er bevaret (jvnf. tvetydigheden i titlen).

Dernæst er det da evident, at de to ekstremer – indtørret ægteskab contra pervers frigjorthed – er stillet op over for hinanden, ikke fordi den ene part har ret mod den anden (først det ville være ideologi), men for at stille det spørgsmål, om de to parter har noget at sige hinanden. Filmen *antyder* sit bekræftende svar, men netop antyder, for den giver ingen patentløsning på, hvordan de to skal kombineres.

Hvad er så kærnen? At frigjortheden fremstilles som et udtryk for et legitimt ønske om personlig frihed – det er bare løbet løbsk. At netop den personlige frihed er gået tabt i det ægteskab, vi præsenteres for (med det resultat, at manden efter tyve års ægteskab ikke kan stå for synet af et par bare pige-knæ!). Hvis vi fornemmer frihedsproblemet som sagens kerne, ser vi også, hvorfor de to ekstremer har noget med hinanden at gøre – og har brug for at mødes.

Det lægger filmen da også, som sagt, op til: Ægtemanden (og konen med) har en uklar følelse af, at den unge frigjorte har en side af tilværelsen, som de selv har mistet. Jeg tror ikke, at manden inviterer den unge til at bo i huset, fordi han vil have ham fra hans skøre ideer. Egentlig ønsker han, som han siger et sted, at blive overbevist af den unge. Hvad ægtemandens svagheder udadtil an-

går, behøver vi blot at minde om scenen med sekretæren: Manden er ved at forstå hele sin situation derhen, at hans problemer i livet ville være løst, hvis han kunne være så frigjort, at han gik i seng med sin sekretær. Men hun ved, at det ikke passer og henviser ham til hans egen kone, – han har jo alle sine chancer hos hende. Dvs. den spirende fornemmelse over for friheden er lige på kanten til at blive misforstået, så den fører til utroskab, men der peges straks tilbage til ægteskabet. Hvad den unge frigjorte angår, ser vi samme løsning antydet. Vi behøver blot at se på slutningsscenen: den unge bliver ved med at *ringe på* for at komme ind til de to, dvs. *ind* i ægteskabet. Han kan ikke bruge vold (som manden gjorde), for det kan friheden ikke, – han må stå afventende med sit tilbud. Skillevejen for ægteparret er, om de skal tage imod dette tilbud eller sende det bort, så friheden løber sin egen vej, dvs. løber løbsk.

Endelig synes jeg, anmelderen ganske overser det faktum, at det pornografiske først og fremmest er indlagte filmklip. Faktisk forekommer den unge mand mig at være mere optaget af at fotografere det perverse end af at være det. Han vil for en-

hver pris *filme* menneskene i deres perversitet, og han vil vise andre og dem selv, hvordan de egentlig er, når de er »klædt af til skindet«, for at de derved skal lære noget om sig selv – da ikke for at de skal blive perverse. For det er, som filmen klart siger, ingen løsning. Får man det ud af den, er der blot tale om mangel på sans for filmen og dens antydninger. At lære noget af filmen – når vi nu har den – skulle imidlertid både ægtefæller og såkaldte frigjorte have en chance for.

Bent Dalsgaard Larsen

Djengis Khan

Der er slækket på amerikanernes censurbestemmelser, og det er muligvis godt, hvis den nye situation kunne udnyttes til større kunstnerisk ærlighed. Men i hvert fald kan den også bruges til spekulation i sex og voldtægt som i den amerikansk udlejede »Djenkis Kahn«, der i tilgift har andre meget brutale scener. Nu var den mongolske hærfører og hans modstandere heller ikke de rene bærere af fløjlschandsker, men ikke desto mindre har filmens skabere gjort ham til en hel Eisenhower i idealisme. Ingen af de medvirkende ser synderligt asia-

Fortsattes side 15

Hverken Omar Sharif eller Francoise Dorleac ser mongolske ud.

Fornylig afsluttedes en økumenisk pilgrimsfærd i apostelen Paulus' fodspor. Katolikker og protestanter vandrede endrægtigt sammen og lederne var tre protestantiske biskopper fra Norge, Sverige og Danmark sammen med en række protestantiske og katolske præster. Rejsens højdepunkt var det hellige Land. Sceneriet i det moderne Israel er et andet end på Paulus' tid. Denne lille fyrs forældre har udført fantastiske bedrifter i genopbygningens tjeneste. Og han er parat til at træde til...

katolsk ugeblad 23

10. JUNI 1966
114. ÅRGANG

Paven taler om
sulten

Film og litteratur
taler om sulten

Møde i København
om sulten

Halldor Laxness
og biskop Suhr

*Men Indien sulter
fortsat*

Fra forbud til
kærkommen røst?

I apostelen Paulus'
fodspor

Et møde med
de fremmede

Har vi råd til
at sige nej?

Vigtig pavetale om sulten

På en audiens for en gruppe fagfolk fra katolske hjælpeorganisationer som har været samlet til en konference i Rom, udtalte pave Paul VI bl.a.: »Denne verdens goder og produkter er skabt for alle. Ingen, hverken en person eller et samfund, har ret til at beholde dem for sig selv. Alle er strengt forpligtet til at stille dem til rådighed for alle.« På konferencen blev gennemgået pastoralkonstitutionen »Kirken og den moderne verden«, og man drøftede oprettelsen af et kirkeligt organ, som skal fremme den sociale retfærdighed nationerne imellem.

Paven fremhævede i sin tale først og fremmest, at alle de programmer på kortere eller længere sigt, der af regeringerne og de internationale og konfessionelle organisationer blev opstillet for at hjælpe de socialt mindre begunstigede lande, var sørgeligt utilstrækkelige. »Hvad kan man gøre for at forhindre, at mennesker dør af sult? Og hvad kan der gøres for at fjerne afgrunden mellem de rige og de fattige nationer og for at skaffe retfærdighed og solidaritet nationerne imellem,« spurgte paven.

For at nå til det, fortsatte han, måtte man først og fremmest lave om på det økonomiske system i hele verden, finde nye kilder til fremkaffelse af fødemidler og opfinde

nye metoder, der kunne føre til øget produktivitet og skabe mulighed for en ændring i det internationale handelssystem, men alt dette lå ikke direkte inden for Kirkens virksomhedsområde. Til trods for, at den katolske kirke ikke kunne lægge an på at gøre nogen opsigtsvækkende indsats på dette område, ville den dog forsøge at tilbyde sin hjælp til at løse disse foruroligende problemer – især ved at påvirke sine medlemmer i denne retning og ved at appellere til hele menneskeheden samvittighed.

»Det drejer sig ikke alene om at mindske den rystende og stadig voksende ulighed, hvorved 15 procent af menneskeheden er kommet i besiddelse af 85 procent af verdens samlede rigdomme, og det drejer sig heller ikke alene om at sætte en teknisk og økonomisk udvikling i gang, men om at fremme en harmonisk og fuld udvikling af den menneskelige personlighed, en udvikling, der gør det muligt for enhver at føre et liv, der svarer til den værdighed, der kendetegner hans væsen, som er skabt i Guds billede,« sagde paven. Paul VI sluttede med at opfordre repræsentanterne for de kirkelige hjælpeorganisationer til at gribe det vanskelige problem, der var blevet dem forelagt, an i lyset af disse menneskelige og kristne retningslinier.

Bispetale om hjælp til Sydamerika

I Münster i Vesttyskland er der åbnet en udstilling, der skal give et indblik i de resultater, den såkaldte Adveniat-kampagne i Vesttyskland har opnået. I løbet af fem år har man samlet rundt regnet 350 millioner kroner, som er blevet sendt til Latinamerika.

Biskop Johannes Höffner, Münster, talte ved udstillingens åbning. Han var glad over, at man var i stand til at sende hjælp til Latinamerikas folk, eftersom halvdelen af jordens katolikker om 40 år ville

være at finde der. Det måtte gøres muligt for den katolske kirke i Latinamerika at udvikle sig på sin egen måde og ikke i overensstemmelse med den europæiske måde at leve livet på. De tyske katolikkers Adveniat-kampagne til fordel for Latinamerika er en afvigelse for de uretfærdigheder, europæere i kolonitiden har udøvet mod befolkningen der, sagde biskop Höffner.

Et af hovedpunkterne på Adveniat-kampagnens program for de kommende år er udviklingen af lægpostolatet i Latinamerika.

Paven vil besøge Sydamerika

Paven vil besøge Latinamerika. Det sker i 1958 i forbindelse med den eukaristiske kongres i Bogota, oplyser den apostoliske nuntius i Brasilien, msgr. Baggio, som betoner, at pave Paul VI blandt andet vil besøge Brasilien.

USA-ærkebiskop om diskrimination

Ærkebiskoppen af Washington, Patrick O'Boyle, har i et hyrdebrev formået de troende til at værne om negrenes borgerrettigheder. »Enhver katolik, som diskriminerer sin nabo, bare fordi han tilhører en anden race end den hvide, og forhindrer ham i at købe et hus eller betrede en arbejdsplads, forsynder sig mod Kristus selv,« siger O'Boyle. Ærkebiskoppen vendte sig strengt mod den i Amerika stærkt udbredte skik at lade bestemte husblokke være forbeholdt én race. Han kritiserede som nævnt også, at hvide forhindrer negre i at købe de huse eller de grunde, de ønskede.

Flere opgaver til lægfolket

Det må være muligt for medlemmer af det foreslåede romerske sekretariat for lægpostolatet at arbejde i andre kirkelige sekretariater, kongregationer og institutioner under centraladministrationen i Rom, hed det i en resolution, som blev vedtaget af den anden europæiske kongres for lægpostolat, som blev holdt i St. Pølden, Østrig, fornylig. Ved udvælgelsen af de lægfolk, som skulle arbejde i Rom, burde ikke blot internationale, men også nationale organisationer tages i betragtning. Man måtte ikke overse katolske lægfolk, der ikke var tilknyttet nogen organisation, men som gennem deres faglige og menneskelige kvalifikationer var velegnede til arbejdet i Rom. Kongressen beskæftigede sig med planlægning af det store internationale møde, som skal holdes i Rom til næste år. Over 100 repræsentanter fra 16 europæiske lande, deriblandt Danmark, deltog.

Salt og arbejdere

Svensk katolsk pressemand kommenterer udviklingen i forholdet kirken - arbejderbevægelsen.

Katolske Arbejdere i Norden har været forsamlet til studieuge i Røgle udenfor Lund. I denne anledning trækker redaktør, fil.lic. Lennart Ejerfelt fra Sveriges katolske presse-tjeneste, KIT, i en kommentar linjerne op i forholdet mellem den katolske kirke og arbejderbevægelsen. Det hedder bl.a. i kommentaren:

»I Danmark har efter krigen Unge katolske Arbejdere og Katolsk Arbejderaktion været et salt i den kirkelige debat og uforsonlige og veltalende modstandere af, hvad de opfatter som kirkens tilpasning til og afhængighed af det borgerligt-kapitalistiske samfund.

Den internationale bevægelse Unge Katolske Arbejdere fik fra kirkens højeste ledelse en enestående anerkendelse, da bevægelsens grundlægger, Josef Cardijn, udnævntes til kardinal.

I tiden 18.-22. maj holdtes i Røgle kloster uden for Lund studieuge, arrangeret af Katolsk Arbejderaktion og Unge Katolske Arbejdere. I studiedagene deltog bl.a. UKA's Europasekretær, Maria Claes, formanden i Belgien Pol Monserez og bevægelsens kapellan for Europa, pater Vieu, mest Nils Brand, Landskrona, som

Fra svensk side er det først og fremmest været sjælen i arbejdet med at indplante bevægelsen i den svenske arbejderverden. Flere dominikanere fra Sverige, Danmark og Norge bidrog med foredrag og andre indlæg.

Den 21. maj var spørgsmålet »Evangeliet og arbejderverdenen« emnet for en økumenisk dialog mellem repræsentanter for den svenske kirke, det svenske missionsforbund, Sveriges baptistsamfund og den katolske kirke.

At kirken også i Sverige med den hurtigt tiltagende mængde af indvandrende katolikker på arbejdspladserne viser et ansigt, der er vendt mod arbejderne, og en broderligt udstrakt hånd, er kun rigtigt og betimeligt. Det ville dog efter vor opfattelse være uheldigt, om solidariteten med arbejderklassen samtidig betød solidaritet med forældede synspunkter, som i realiteten hindrer arbejderne deltagelse i ansvaret på det samfundsmæssige plan.

Arbejderpræsterne opstod først i Frankrig, og derfor er dette land et naturligt eksempel. Men Frankrig er også det land, hvor det på grund af en ensidig fastholden ved den kommunistisk-marxistiske doktrin på en helt enestående måde er mislykkedes for arbejderne at blive en organisk del af samfundet og at få deres retmæssige andel af fremskridtets materielle og åndelige frugter.

Dersom klassekampsparoler og appeller til solidaritet med arbejderne mod arbejdsgiverne og hele det øvrige samfund som deres naturlige fjender kun virker hindrende på arbejderne frigørelse, kan vi ikke være af den opfattelse, at kirkens arbejderaktion ved at være solidarisk på

disse områder virkelig dybest set er loyal mod arbejderklassen.

Der kan rettes megen berettiget kritik mod katolske organisationer og katolske »strukturer«, som i et »åbent« samfund kun har begrænset betydning. Det kan med rette hævdes, at kirken ved visse historiske lejligheder har svækket arbejderbevægelsen ved at splitte den. Men på den anden side har katolikkerne også på nøjagtig samme måde som arbejderklassen i visse lande og på visse tidspunkter været en undertrykt og diskrimineret gruppe, der ligesom arbejderne kun har kunnet tilkæmpe sig sin ret ved hjælp af sammenhold og solidaritet. I lande, hvor arbejderne og katolikkerne i stor udstrækning var de samme mennesker, som det er tilfældet i Storbritannien, USA og Australien, opstod der givetvis ikke noget modsætningsforhold og ingen specielle katolske arbejderorganisationer.

Det standpunkt, at arbejderne som gruppe har en naturlig ret og pligt

til i fællesskab at varetage deres materielle og åndelige interesser, men at katolikker i en situation, hvor de er socialt og kulturelt underlegne, ikke skulle have samme ret og pligt, forekommer os helt ubegribelig,« skriver Lennart Ejerfelt.

»Denne tale har chokeret os»

Fransk kommunistblad kommenterer pævetalen i anledning af

»Rerum novarum» - jubilæet

Det kommunistiske pariserdagblad »L'Humanité« har udtrykt utilfredshed med paven's tale i anledning af 75-året for udgivelsen af »Rerum Novarum«.

»Overhyrden er draget til felts mod den marxistiske ateisme,« skriver det kommunistiske dagblad. Det er André Moine, der fører pennen. Han skriver bl.a.:

»Siden koncilets slutning har vi fulgt dialogen mellem troende og ateister. Denne har udviklet sig i nyttig retning og en mærkbar forsoning er vokset frem. Vi vil sige ligeud, at denne tale har chokeret os. Vi er i høj grad bange for, at paven vil ændre tyngdepunktet i en bevægelse, der er i fremgang, og muligvis skræmme den.«

Med henblik på paven's kritiske bemærkninger om den marxistiske ateisme som uvidenskabelig og skadelig for mennesket og samfundet siger »L'Humanité«:

»Vi er naturligvis villige til at indrømme katolicismens overhovedet ret til at bekæmpe ateismen. Den ideologiske kamp, den filosofiske konfrontation, står for os som en nødvendighed, hvad angår marchen mod fremskridt. Men at stikke ateismen samfundets dårligheder i skoene forekommer os ret groft. Vi synes, det er at ændre kendsgerningerne på en måde, som kun denne verdens privilegerede kan glæde sig over.«

Hvis marxisterne for deres del hældede til den opfattelse, at religionen er den første kilde til samfundets sociale ulykker, ville man så ikke være ude i en argumentation, der var på sin plads for fire-fem århundreder siden, spørger bladet.

Fra forbud til kærkommen røst

REDAKTION:
JØRGEN HVIID OG
HELGE KRISTENSEN (ansvh.)

Redaktør for indenlandsstof:
Jens Oluf Lund
Redaktionssekretær: Elli Gambell

Redaktionskontor:
Bredgade 69, København K.
Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:
Katolsk Ugeblads Annonceekspedi-
tion, Hauchsvej 8, København V.,
telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro
589 65.

Abonnementsafdeling:
Katolsk Ugeblads Ekspedition ved A.
Prüser, Sankt Annæ Plads 28, Køben-
havn K., telefon (01) 15 95 28 (9-16,
lørdag lukket) postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien
som i andre lande pr. kvartal kr.
11,00. I løssalg kr. 1,00.

Længere artikler til et bestemt num-
mer af bladet skal være redaktionen i
hænde senest 3 uger før det pågæl-
dende nummer udkommer, kortere
meddelelser senest 14 dage før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar
for uopfordret indsendte manuskrip-
ter.

Den, der skriver disse linjer, var en gang – under en visit – blevet ladet ene tilbage i sin værts arbejdsværelse. Han benyttede lejligheden til at kikke i en af bøgerne i bogreolen. Det var en bog med smukke illustrationer. Så kom husets herre. »Nej, der står han minsandten og kikker i en umoralsk bog,« sagde han fornøjet. »Umoralsk?« »Den er i hvert fald på 'Index'!« – Værten var den katolske sognepræst, bogen hans, dens titel »De tre musketerer«. Årsagen til at verdens bedste roman er kommet på »Index« er en lang historie, som man må søge andetsteds. Den lille sandfærdige anekdote her fortæller imidlertid en hel del om den famøse liste over trosskadelige bøger, og katolikernes forhold til den. Det har kardinal Ottaviani også gjort i et interview med det italienske dagblad »Gente«, hvori han erklærede, at »Index« vil stå tilbage »som et historisk monument«. Pavestolen ville i fremtiden nøjes med at udgive »vejledende lister over bøger, som det frarådes at læse, ligesom det katolske cinematografiske center gør det for filmens vedkommende,« mente kardinalen.

I »Information« kommenterer Jørgen Schleimann begivenheden med bl.a. følgende bemærkning: »Fornylig vandt frisindet indenfor den katolske kirke en stor sejr, som mærkværdigvis er forblevet næsten upåagtet.« Moderkirken, den romersk-katolske kirke er nemlig, skriver Schleimann »et rummeligt hus. Inden for dens mure trives de mest forskelligartede retninger, frisindets repræsentanter såvel som tilhængere af frisindets modsætning.« I sin fremstilling lægger kommentatoren ikke skjul på, at mange angreb imod »Index« er kommet fra folk i kirkens egne rækker. Pave Benedikt XIV dekretede i oplysningstiden (18. århundrede), at en anklaget forfatter skulle have lejlighed til at blive hørt, før et forbud ramte hans bøger, men pavens påbud forblev en død tekst, erkender kardinal Ottaviani i det italienske ugeblad. Og han tilføjer: »Det er meget smerteligt, at man er nået dertil, og det er vanskeligt at sige, hvordan det er sket. Måske har den øverste hellige Kongregation ikke været tilstrækkeligt kontrolleret.«

Disse ord åbenbarer bl.a., at ideer indenfor kirken, som vi mener, vort århundrede har patent på, ikke er så nye endda. Benedikt XIV var pave fra 1740 til 1758. Men de åbenbarer også, at det er i kirkens egen interesse, at der i kirken holdes en vågen offentlig mening i live. Ærkebiskop Roberts' forslag vedrørende ombudsmand i kirken er nok ligeledes værd at overveje. Andre tanker melder sig dog også i forbindelse med betragtninger over »Index«. På foregående side her i bladet kan man se, at også et fransk kommunistblad anser det for legalt, at paven og kirken siger sin mening. Man skal da heller ikke vente, at kirken tier om kultur og kunst lige så lidt som om andre af menneskelivets foreteelser. Tværtimod. For så ville kirken svigte sin pligt. Også dialogens tidsalder har de klare standpunkter behov. Men klare standpunkter er noget ganske andet end færdigsyede meninger. At nå til klare standpunkter kræver den enkeltes blod, sved og tårer. Denne personlige erfaring skulle imidlertid også oparbejde en respekt for andres standpunkter. En aktiv katolik skulle således ikke blot kunne respektere den, der siger: »Her står jeg, jeg kan ikke andet.« Han skulle også kunne nyde godt af den. På samme vis skulle de nye former for kirkelig stillingtagen til litteratur, kunst, politik og kultur i det hele taget blive til noget andet i verdens omdømme end »det katolske intellektuelle livs kirkegård«, men tværtimod en på én gang myndig og velkommen røst i den universelle debat. HK

I apostelen Paulus' fodspor

*Søster Simone fra Liobasøstrenes
kloster på Frederiksberg
deltog i den store økumeniske
pilgrimsfærd til Jerusalem.
I to artikler fortæller hun
om sine indtryk*

Når søstrene samles i aften efter vesper, vil vi gerne tale om noget, uden at De er til stede... det er ikke noget slemt!»

Jeg drog et lettelsens suk!

Sådan begyndte det, og da jeg omsider blev hentet ned til de andre, sagde Moder Priorinde, at medsøstrene havde besluttet at sende mig som deres repræsentant på en pilgrimsrejse i Pauli fodspor til Jerusalem! Almen jubel, almen munterhed over at se mig så benøvet over situationen! »Til lykke, til lykke, vi glæder os sådan på Deres vegne!«

At tænke sig om små tre uger at være på vej til Jerusalem!

Lidt efter lidt fandt jeg ud af rejseledelsens formål med turen: Den skulle være en økumenisk pilgrimsfærd i Paulus' fodspor, hvor protestanter og katolikker vandrede endrægtigt sammen. Rejsens ledere var da også tre protestantiske biskopper fra Norge, Sverige og Danmark sammen med en række protestantiske præster og fem katolske. Der var ti diakonisser tilmeldt, men desværre var jeg den eneste katolske ordenssøster. Hele rejseselskabet var på 212 deltagere, deraf ca. 10 pct. katolikker.

Endnu inden påske kunne jeg rejseruten udenad: København - Athen - Kreta - Beyrouth - Baalbek - Damaskus - det arabiske Jerusalem - det israelske Jerusalem - Tel-Aviv - Haifa - Genezareth sø - Haifa igen - Efesus - Smyrna - Istanbul - Saloniki - Filippi - Mykonos - Athen - afstikker til Korinth/Athen - København - og det hele på 14 dage! Jeg vidste, at vort »hotel« skulle være skibet »Hellas«, undtagen i Damaskus og i Jerusalem - jeg vidste, at jeg skulle vaccineres, og at jeg skulle møde i Kastrup lufthavn den 19. april kl. 8.30, og jeg nåede det minsandten, takket være mine medsøstres hjælp.

Det var første gang, jeg skulle flyve, og jeg glædede mig som et barn. Flyveturen var pragtfuld, kun var den lidt for tam for min eventyrlystne sjæl, - alt gik så glat, som det skulle, og efter en lille bustur langs Ægæerhavet var vi nået fra Athens flyveplads til Piræus' havn, hvor »Hellas«, vort skib, vuggende ventede på os. Her mødte vi for første gang den senere så velkendte »velkomstkomité« råbende: »One dollar, only one dollar!« En dollar for lysbilleder, én dollar for græske

skuldertasker, én dollar for hvide uldsjaler, og én dollar for jeg ved ikke hvad: »Only one dollar, only one dollar!« Dette er nok turisternes ledsagemusik i nærorienten - lige med undtagelse af Israel.

Vi blev installeret i vore kahytter, og da ankeret lettede, kaldte skibets klokkespil til middagsmaden, »pilgrimsmad«, som mest af alt lignede en diner fra Royal! Her var altså stedet for den pilgrimsdyd, som består i at modtage Guds gode gaver med taknemmelighed til hans ære og kokkens pris!

Man havde hvervet mig som sarkristan, og derfor interesserede jeg mig lidt for sagen efter aftensbordet. Vi fik arrangeret et brugbart »kape« i første klasses salon, og det fungerede hver morgen, når vi var om bord. Der var koncelebreret messe, undtagen den ene dag, hvor... nej, det kommer senere. Vore protestantiske medkristne skulle holde andagt i anden klasses salon, hvor også foredragene og den fælles aftenandagt skulle finde sted. Men den viste sig at være alt, alt for trang, selv når alle borde blev fjernet, og trappeperrinene benyttedes som siddepladser. Besætningen fjernede derfor bor-

Pater P. Gregoire O.P., biskop R. Askmark, Linköping, den græske kaptajn, biskop Haldor Hald, Oslo og biskop K. Støylen, Kristianssand.

dene i første klasses salon, proppede alle de stole ind, der på nogen måde kunne anbringes, og når der så var ædelmodige – (eller anderledes motiverede) – sjæle nok, der holdt sig borte, kunne man lige præcis være der. Alle var glade for denne ordning, for på den måde blev salonen benyttet både til protestantisk, katolsk og fælles gudstjeneste. Den ene morgen, da vore protestantiske biskopper fejrede nadvergudstjeneste, havde vi den glæde at låne dem vore paramenter m.m., og vore lys og vort alterkors benyttedes til hver eneste gudstjeneste og aftenandagt. Man er glad for at udnytte de små chancer, man har, til fællesskab, selv om det, man ikke kan være fælles om, derved står endnu mere smerteligt klart. Vore fælles aftenandagter var sammensat af salmesang, læsninger fra nogle af de græske kirkefædre, skriftlæsning, fælles bøn og en afsluttende salme. Der var så mange, der var glade for disse andagter, at det bare gjaldt om at gøre sig tynd på bænkerne langs væggene for at give plads for et par stykker mere.

Den første morgen nåede vi lige at overvære indsejlingen til Kreta, da vi efter messen og morgenmaden kom op på dækket, og vi oplevede for første gang sceneriet, når alle 212 skulle fra borde og op i de ventende busser. Omsider lykkedes det, og man kunne starte mod Knossos. Der så vi i flere timer på kong Minos' kæmpepalads »Labyrinten« med dets tusind værelser, dets lysskakter og hele det fantastiske antikke anlæg med »air-condition« og med et kloaksystem, mange af vore middelalderslorte ikke kunne opvise magen til. – Det er mærkeligt at stå på et sted fra før Kristi tid med en så højt udviklet civilisation – og med så primitiv en tro: et sted med tyrekult og slange-tilbedelse, med dyrkelse af en jordgudinde og af konger, der nedstammede fra guder, guder, det var muligt at overliste, få ram på og spænde for sin egen vogn. Mod hele denne verden stod Israel, et uciviliseret nomadefolk, men med sin tro på Abrahams, Isaks og Jacobs usynlige Gud, hvis veje var hævet højere over jorden end selve himmelen.

Måske fatter man noget af mono-teismens under, når man går rundt i Knossos' imponerende ruiner.

Hele den næste dag – og natten med – sejlede vi og havde chancen for at høre nogle gode foredrag. Provst Carl Erik Svendstedt, Sverige, talte om Kretas historie og kul-

tur, pater Grégoire talte om Det hellige Lands betydning for en kristen, og om aftenen viste biskop Haldor Hald lysbilleder fra Bibelens lande.

I Beyrouth kom vi i stor hast fra borde og op i busserne og kørte ind over et pas i Libanons bjerge ud på Bekadalens højslette. Vi skulle besøge de romerske templer i Baalbek. I Baalbek er græsk kulturarv forstørret op til gigantdimensioner – hvad den ikke har vundet ved! Alt er enormt der på stedet. Platformen, som selve templet hviler på, er ca. 14 m høj, 88 m lang og ca. 48 m bred, opført af kæmpemæssige, tilhuggede blokke. Hovedtemplets korintiske søjler er ca. 19 m høje, men der mangler den kunstneriske finhed og det arkitektoniske mådehold, som er så påfaldende på Athens Akropolis. Derimod kan man lære noget om arkitektonisk psykologi i Baalbeks ruiner. Alt efter, hvordan man anlægger et bygningsværk, kan man fremkalde en bestemt reaktion hos dem, der kommer inden for dets mure, en reaktion, som det kan være meget vanskeligt at unddrage sig. Her i Baalbek gjaldt det at give den besøgende et indtryk af solgudens magt og herlighed. Prøv på at forestille Dem en gudestatue ca. 1/2 km borte og ca. 20 m højere oppe end det sted, De står på. Nu stiger De op ad ca. 20 trappetrin, går gennem en mægtig portbygning og befinder Dem i en stor, 6-kantet gård med renselsesbassiner. De tvætter Dem og fortsætter opstigningen gennem en ny port ind til selve tempelgården. Her står De så overfor et kæmpealter, som en hel række trin fører op til – men stadigvæk rejser sig solgudens statue i den egentlige tempelhal højt over Dem. Om De så var hersker over alle jordens riger og rigdomme, ville De føle Dem lille – og det er præcis det, hele anlægget sigter imod, både af religiøse og af magtpolitiske grunde. Mon ikke templet i Jerusalem var bygget op efter samme skema?

Men vi skulle videre, spise frokost, købe souvenirs, hvis vi ikke kunne stå for fristelsen, og køre – køre – køre forbi kameler og æsler, store fåreflokke og beduintelte ind over den libanesisk-syriske grænse til Damaskus. Sikke et mylder i oasebyen! Der var nymånefest, og vi glemte totalt trætheden for lysten til at komme på gaden og opleve en orientalsk by om aftenen. Vi sluttede os sammen i en gruppe om en ledsager, og han førte os ned til et silkevæveri,

hvis silkedamasker var lige så vidunderlige som arbejdernes værksteder var usle, en torn i øjet på enhver retskaffen fagforeningsmand – og kristen tilligemed. Det var især grelt på baggrund af chefens palads, som stødte op til virksomheden. Paladset var det rene eventyr fra 1001 nat med springvand i et atrium med blå fajancekakler, indlagte døre og billedskåret træværk. Naturligvis endte vi i virksomhedens salglokaler, og forretningen blomstrede. Da vi igen stod på gaden var det bælgmørkt, og vi omringedes af en sværm af unger, der falbød alle mulige – og umulige – messingting, mosaikindlagte æsker – one dollar, only one dollar, two for one dollar –! Vi skubbede dem blidt til side, drog til stedet for Ananias' hus og så på Pauluskapellet dér. Da vi bagefter kom på gaden igen, var selv byens næstingste kommet på benene og så på os med store sorte søvnige øjne, iført pyjamasser, der engang havde været lyse. Vi kiggede indenfor i en anden bazar, hvor vi blev budt på te. Jo, det var Orient, og vi nød det. – Men derefter nød vi sandelig også middagsmaden og sengen. Bare en skam, at der ikke var tid til at se museet med fundene fra bl.a. Ras Shamra.

Næste dag kørte vi fra morgen til aften, først ind over den syriske ørken, der er kantet af Antilibanon, – så blev det mere bakket, men ikke mere frugtbart, da vi kom over den syrisk-jordanske grænse. Vi nåede Gerasa, en af Dekapolis byer med dens romerske amfiteater og dens templer, vi kørte langs Yabokfloden og videre sydover ned til Det røde Havs østbred. Turen var lang og varm og bød på rigelig tid til at finde ud af, ad hvilken vej vor Fader Abraham i sin tid var vandret – det var et godt stykke norden for vor rute. Men det var alligevel et lignende landskab og man kunne godt forestille sig Abraham, hans koner, hans nevø, hans trælle og trælkvinder, fårene og gederne – en hel lang karavane. – Da vi kørte ned mod Dødehavet blev med ét hele det mylder af mennesker, småkvæg og telte, der i sin tid udgjorde Guds folk på vandring fra Ægyptens trældom til det forjættede land levende i én; man så mod syd, hvor de var kommet fra, og mod nord, hvor de havde slået lejr før overgangen over Jordanfloden, og det var ikke til at begribe, at man virkelig befandt sig på et stykke jord, man kendte ud og ind fra utallige fortællinger og drøm-

Et møde med de fremmede

me. Vi kørte ind over Jordanbroen og op langs Jordans vestlige bred til et af de steder, der angives som stedet for Jesu Kristi dåb – men som nok ikke er det. Det er sådan sin egen sag med det ægte og autentiske i Det hellige Land. Man kan næsten kun sige, at på dette sted blev denne eller hin hændelse fra Kristi liv helligholdt så langt tilbage som for eksempel i det 4. årh. på kejser Konstantins tid. Måske går traditionen enkelte steder endnu længere tilbage – så meget des bedre. Kommer man til Jerusalem, kan man tilføje, at man kan regne stedet for ægte med en kvadratkilometers margen. Nåja, men så kan man til gengæld også sige, at ingen kan modbevise, at Kristus eller Gudsmoder eller apostlene eller en af patriarkerne engang har gået dér, hvor jeg nu lige præcis sætter mine ben – bare et lille hus' højde under det nuværende gadeniveau. På én eller anden måde er det altså konstant hellig jord, man bevæger sig på. Måske er det det, der gør én tilstrækkelig sagtomodig til ikke at kværulere over mangel på tid til meditation! På den anden side skyldes det nok denne mangel på tid, at man ikke slipper jordforbindelsen, men fungerer som ganske almindeligt menneske med alt, hvad dertil hører, midt i Det »hellige« Land, Den »hellige« Stad, og hvad man ellers kunne sætte »hellig« foran.

Jerikos mange lag af ruiner så vi i belysningen af solens sidste stråler. Så kørte vi tilbage til Dødehavet – denne gang på vestbredden – og så det i Orientens korte dæmring. Et par stykker skulle naturligvis tage sig en dukkert – og så måtte de grundigt under ferskvandsbrusen for at få saltet skyllet af sig! Det var mørkt, da vi kørte ad vejen fra Jeriko til Jerusalem gennem Juda Ørken. De første lys, vi mødte, var i Bethania – så rundede vi Oliebjerget og så ind over Jerusalems gadelygter. Vi standsede og læste lidt af Davids-salmerne. »Jeg frydede mig, da de sagde til mig: 'Vi drager til Herrens hus!' Så står vore fødder da i dine porte, Jerusalem...« Vi var en køn udgave pilgrimme i vor luksusrutebil! Vi havde kun den pilgrimslegitimation, at vi var snavsede, sultne, tørstige og trætte. Vi kørte over Kedrondalens bro, forbi dominikanernes bibelskole og standsede kort derefter ved hotellet. Det viste sig, at der var kludder med værelserne, men vi fik det ordnet ved gensidig hjælp. Nogle raske sjæle skulle efter mid-

Kristendommen og de »fremmede« religioner

*»Kristendom, Jødedom, Islam«
Unitas, 134 sider, kr. 14,75*

Gunnar Martin Nielsen:

*»Møde med store religioner«
112 sider, ill., Gjellerup,
kr. 9,75 - indb. 12,75*

I disse år foregår der hele tiden en omvurdering af de »ikke-kristne« religioner«. (Vi sætter med vilje »religion« i anførselstegn, eftersom jødedom, islam og kristendom givetvis er religioner, mens hinduisme, buddhisme og taoisme er metafysikker med ofte religiøst klædebon, hvilket er noget andet). Vi har dels forladt det gængse stude at disse fænomener er Djævelens værk, og at

der i dem kun er ideligt mørke og løgn at finde. Men vi har også forladt det populære stude, hvor det hele synes overfladisk og letkøbt eksotisk stads uden dybde, men blot røgelsespinde, gyldne Buddhaer, pagoder og tempeldanse. Vi er ved at spørge os selv: Hvordan ser disse religiøse fænomener på sig selv? På os? På de problemer livet stiller os? Hvilke problemer stiller de os? Hvordan ser de livets opgave?

Et væld af bøger kommer på det udenlandske marked hvert år, og vi

dagsmaden (kl. ca. 2) endnu ud og se lidt på byen. Jeg trængte bare til styrtebad og til en lille passiar med kong David, min gode ven profeten Esajas og naturligvis med Vorherre... Men, da et par timer senere muezinen råbte fra minareten, at bøn er bedre end søvn, var jeg ikke helt af samme mening.

Fortsættes i næste nummer

er også ved at få værdifulde ting i den retning. Her skal nævnes to bøger, der fortjener nærmere studium af folk, hvem sådanne problemer ligger på sinde.

»Kristendom, Jødedom, Islam« redigeret af Poul Hoffmann, men skrevet af kyndige penne som overrabbiner Melchior, sognepræst Sigurd Granild, højskolelærer Frode Thorngreen, professor Svend Holm-Nielsen, forfatterinden Kirsten Bang, missionær Tranholm-Mikkelsen og missionær Borch-Jensen. I en række artikler, der nok kan give et og andet at tænke på, skildres: Den jødiske holdning til kristendommen gennem tiderne, Sigtet for vor tids Israelmision, Staten Israel og de bibelske profetier, Israel og den arabiske verden, Een sand Gud fra evighed og til evighed, Den islamitiske holdning overfor kristendommen i dag samt Sigtet for den moderne Islam-mission. Vi kristne stilles ansigt til ansigt med disse menneskers anklager imod os, deres syn på os og deres begrundelse for at afvise os. Hvad kan og vil vi svare? Det er nu ikke så ligetil.

Gunnar Martin Nielsen: »Møde med store religioner« er et såre dygtigt og såre skønt værk til den beskedne pris af 12,75 for 112 sider. Forfatteren har valgt den ganske originale idé at stille nogle store spørgsmål op som vestens mennesker altid stiller: Hvem er Gud? Hvordan er verden bleven til? Hvad er meningen med mennesket? Hvor går mennesket hen? Han lader så de fem store religioner svare på disse spørgsmål: hinduismen, buddhismen, taoismen, islam og kristendommen. Bogen er så nær det helt rigtige, at man kan ærgre sig over, at der mangler det andet synspunkt: Hvilke spørgsmål stiller østens mennesker og de fremmede religioner til livet og menneskene, og hvorledes svarer kristendommen på dette? Det er dette problem, der så at sige aldrig berøres fra vesterlandsk side. Er det, fordi vi egentlig er bange for at stå ansigt til ansigt med spørgsmål, vi ikke kan klare, fordi vi aldrig har stillet dem i vor kulturkreds?

Svarene på de spørgsmål, der stilles i denne bog, gives i form af tekstuddrag af de bøger og skrifter, der

Fortsættes side 10

Sult« er ikke Knut Hamsuns første bog, men hans afgørende gennembrud som forfatter, og den skildrer i mangt og meget hans egne oplevelser som ung menneske.

Han er født i 1859, og skulle egentlig have studeret, men på grund af pengemangel kom han i skomagerlære og blev senere kulleemper. 18 år gammel debuterede han med »Den Gaadefulde, En Kærlighedshistorie fra Nordland. Af Kn. Pedersen.« 1887 kom »Et Gjensyn. Af Knud Pedersen Hamsund.« Og samme år »Bjørger. Fortælling af Knud Pedersen Hamsund.« Alle tre småfortællinger i Bjørnsonsk stil.

1882-84 og 1886-88 opholdt Knut Hamsun sig i Amerika og måtte også her kæmpe for det daglige brød, selvom han stadig bar digterdrømmen i sig. Han var jordarbejder og svinepasser på en farm, handelsbetjent, kontorist, sekretær hos digterpræsten Kristofer Janson, høstarbejder på prærien, sporvognskonduktør i Chicago, foredragsholder og prædikant.

Kristofer Janson fortæller i sine »Livserindringer« (1913) om et møde med Hamsun 1887: »Han betroede mig på gaden, at han tumlede med en roman, men fik aldrig ro til at skrive, fordi han altid måtte tænke på at skaffe sig mad for dagen. Hans fine foredrag over Maupassant, Flaubert, Zola o.fl. skaffede ingen indtægt; thi hvad forstod husmandsfolk hjemmefra sig på en åndrig fremstilling af digtere, de måske aldrig havde hørt nævne! I fortvivlelse tænkte han på at blive frisør, da han var flink til at klippe hår. Han havde øvet sig på læredrengene i Bodø, dengang han var i skomagerlære.«

1888 rejste Knut Hamsun tilbage over Atlanten og kom til København. Her kom han i forbindelse med Erik Skram og brødrene Brandes. Han fik trykt en afhandling om Kristofer Janson i tidsskriftet »Ny Jord«, og her kom også 1888 det første fragment af »Sult«. Han blev nu kendt i litterære kredse. I 1889 udsendte han sin bog »Fra det moderne Amerikas Aandsliv«, der var en skarp kritik af Amerikas mangel på åndsliv og af industrialismen. I 1890 kom så romanen »Sult«, som vi nu kender den.

Vi, som tilhører en senere generation, kan let forestille os, hvilken opsigt den i sin tid må have vakt. Da vi som unge læste denne bog, gjorde den sikkert på en del af os et uforglemmeligt indtryk. Alene

Filmatiseringen af Knut Hamsuns

»Sult« giver anledning til en fornyet betragtning af denne bog, der ved sin fremkomst var så helt »anderledes«, og som på en usædvanlig måde er »moderne« den dag i dag.

indledningen er jo ikke til at ryste af sig: »Det var på den Tid, jeg gik omkring og sulted i Kristiania, denne forunderlige By, som ingen forlader, før han har faaet Mærker af den.« Det er noget lignende som I. P. Jacobsens introduktion til novellen »Mogens« (1872): »Sommer var det; midt paa Dagen; i et Hjørne af Hegnet.« Men ellers er der naturligvis en ganske betydelig forskel på Knut Hamsun og I. P. Jacobsen.

Der er det mærkelige ved »Sult« i sammenligning med så mange andre bøger, at når vi læser den i dag, virker den egentlig ikke forældet. Der er selvfølgelig nogle ting, som hører fortiden til, men den har i det store og hele bevaret sit umådelig levende og fængslende præg. Ja, man kunne næsten kalde den moderne. Selv om vi vel ikke har oplevet det på samme måde, er der mangt og meget ved denne unge mands skæbne, som vedkommer os, som går os til marv og ben. Hans trængsler og fantasier er os ikke ukendte. En lille snært af det, han har gennemgået, har nok adskillige måttet mærke på krop og sjæl. Hos ham drives det bare ved Knut Hamsuns vældige fantasi og fabuleringsevne helt ud til de yderste grænser. Som Nordahl Grieg siger: »Livet var for ham hasard.«

Den unge mand er et bytte for den dybeste nød og elendighed. Han har i dagevis ikke det ringeste at spise. Han gnaver på et stykke træ for at have noget mellem tænderne, og han driver det til at bide sin finger til blods, som vil han opretholde livet ved gradvis at fortære sig selv. Han lever på de usleste steder. Og dog er han ikke uden stolthed, uden selvhævdelse. Han er heller ikke uden en vis uskyldig vidunderlig barnlighed. Han er som så mange senere Knut Hamsun-skikkelser et menneske og en fabel på én gang. Trods hans ubeskrivelig triste tilværelse er der noget positivt i bogen, fjernt fra halvfemsernes melankolske

SULTE MYSTI

Af Aage Dyrkjøb

symbolister. Derfor kunne Johannes V. Jensen også skrive om denne bog: »En sang om selve det vitale livsmysterium, disse 37 grader, der er lånt os af solen, og som sætter os i et elskovsforhold til jorden og syvstjernen.«

Det er ganske åbenbart, at »Sult« er Knut Hamsun selv. Ikke et fotografisk billede, måske er en del enkeltheder anderledes, men det må alligevel være hans egne oplevelser, tanker, fantasier og indtryk.

Der findes en beretning om, at Knut Hamsun i 1888, da han skrev første del af »Sult«, opsøgte Edvard Brandes på »Politiken« og overrakte ham et manuskript. Den svenske forfatter Axel Lundegård fortæller, at han besøgte Brandes samme aften, og denne omtalte da Hamsuns besøg:

»Kan De tænke Dem, da jeg idag var på redaktionen, kom der en nordmand og ville tale med mig. Naturligvis havde han et manuskript i lommen. Men det interesserede mig til at begynde med mindre end manden selv. Jeg har sjældent set nogen, der var så langt nede. Ikke bare det, at hans tøj var flosset. Men ansigtet! Jeg er ikke ømfindtlig, ved De nok, men den mands ansigt greb mig.

Jeg tog hans papirbunke. Det var en fortælling. Alt for lang til et nummer af »Politiken« – det så jeg straks – den ville have fyldt hele avisen. Og til en fortsat historie var den for kort. Det sagde jeg til forfatteren og ville give ham manuskriptet tilbage. Men i det samme så jeg udtrykket i hans øjne bag lorgnetten . . . og kunne ikke få et afslag over mine læber. Jeg lovede at læse stoffet, fik hans navn og adresse, og derpå gik han.

Jeg skubbede det hele fra mig og satte mig igen til at arbejde. Men jeg kunne ikke blive ham kvit. Udtrykket i hans skælvende, blege ansigt forfulgte mig. Der var noget ved ham – noget, jeg ikke kunne forklare mig. Nu forstår jeg det

NS ERIUM

bedre.

Jeg tog hans fortælling med, da jeg kørte hjem, og efter middag begyndte jeg at læse. Den greb mig straks. Og jo længere jeg læste, jo mere grebet blev jeg.

— Da jeg havde læst halvdelen af fortællingen, for det igennem mig, at forfatteren gik omkring i byen og sultede. Jeg følte mig pludselig grebet af skamfuldhed, og jeg begav mig som en nar til posthuset og sendte 10 kroner.

Derpå gik jeg hjem og læste videre. Og jo længere jeg kom, desto skamfuldere blev jeg.»

Ligesom der hos hovedpersonen i »Sult« stadig mærkes en dobbelthed, gør det samme sig uden tvivl gældende i hele Hamsuns digtning og i Knut Hamsun selv: ydmyghed og hovmod, martyrium og selvhævdelse, troskyldighed og pågåenhed, primitivitet og intellekt, grotesk virkelighed og fantasi.

En digter må ligesom en skuespiller leve sig ind i sine figurer, så at sige identificere sig med dem. Hvor ligger nu Knut Hamsuns sympati, hvis man skal rede alle de modstridende følelser ud? Har han ikke en ganske særlig fornøjelse af det fabelagtige, naturbarnets trang til at lade sin indbildningsevne spille, til at tage sig ud? Måske. Og dog er det ikke det hele. Han viser også tydeligt andre sider, som virker dybt ægte. Læs f.eks. den fine scene om den unge piges afsked i »Sult« (slutningen af tredje stykke, Gyldendals Bekkasinobog, side 140–141).

Knut Hamsuns stil forekommer let og flydende, farverig og ubesværet. Men man skal ikke lade sig vildlede. De fleste forfattere må sikkert arbejde intenst med deres stof. Dette at kunne sidde ved et åbentstående vindue med udsyn over et pragtfuldt landskab og skrive med let pen er uden tvivl kun de færreste beskåret. Jeg læste engang, at Knut Hamsun,

»Det er ganske åbenbart, at 'Sult' er Knut Hamsun selv.« (Peter Seeberg i Henning Carlsens film.)

når han skulle skrive en bog, rejste hjemmefra, lejede sig ind på et hotelværelse med en baggårdsmur foran, og her skrev han. Først leve, så lade oplevelserne bundfælde sig og til sidst skrive.

Knut Hamsuns liv endte med en tragedie, som man kunne ønske undgået. Vi kommer her ind på et område, hvor romantik og hård realitet støder sammen. Han kunne ikke lide England. Marie Hamsun skriver i sin bog »Under Gullregnen« (s. 35): »Han mente alle dager at Tysklands sak var Europas og først og fremst Norges sak. Rett eller galt, dette var hans syn.« Hvis der nu ikke var blevet krig, og Tyskland ikke havde besat Norge i 1940, var tragedien ikke sket. Så havde Knut Hamsun beholdt sin mening og var ikke kommet i modsætning til sine landsmænd. Ja, hvis, hvis ...

Og i samme bog står der om Knut Hamsuns forhold til Gud (s. 128): »Men jeg skjønner nå at han gjør sig

rede til det uundgåelige. Han synes at være kommet i et aldeles trygt forhold til sin barndoms Gud og er meget rolig.

Hans tanker om Gud og evigheten hadde vært vekslende gjennom livet som livet selv. Men alltid hadde de ligget i hans sinn som en tone, sterkere eller svakere. Han leste også jevnlig i sin bibel, den var alltid innen rekkevidde. Nå har jeg arvet den. Den var fra 1886, en stor bok i slitt, brunt skinn, med gammeldags trykk og et sprog, som for ham var fylt af poesi. Denne gamle boken ble hans siste lesning, han satt med lupe og tydet ordene.

Siden hjalp ingen lupe, men han trengte den ikke, han kunne så meget utenat. Han sa frem for seg en dag: Sandelig, idag skal du være med meg i paradiset! ... Ellers var det jo å gå inn i et mørke. Og nå – for et lys!»

Man må tænke på Ernst Jüngers uforglemmelige »Krigsdagbog«, med

alle de daglige små tings betydning, med den uanfægtede beskrivelse af mennesker og natur, med den stadige, systematiske bibellæsning, mens krigens trommer og rædsler går forbi ham.

Nu er »Sult« blevet filmatiseret, og hvis man skal tage efter Peter Seebergs beskrivelse og efter det korte glimt, som har været vist i tv, så er der virkelig noget at se hen til, nemlig igen en betagende konfrontation med denne bog.

Aage Dyrkjøb

Møde med de fremmede

Fortsat fra side 7

inden for den enkelte religion betragtes som normgivende. Der er strålende tekster, som nok er værd at studere og meditere. Desuden har Anker Tiedemann sørget for, at bogen er blevet forsynet med en række fotografier, der hele tiden angiver, hvad det drejer sig om. Det er ikke så meget en dokumentarsamling som fotos, der hele tiden skal holde os til ilden: problemerne, der stilles, og svarene, der gives i kristendommen og i disse gamle asiatiske religioner, kommer os overordentlig ved selv i vore dage. Man er med denne bog så nær det helt rigtige i format og udstyr og tankegang, at man kun kan ærgre sig over, at det hele ikke har fået den sidste drejning, så det ses i det helt rigtige perspektiv eller rettere sagt: de helt rigtige perspektiver, for det er os vesterlændinge, der tror at vide, hvor skabet skal stå, og hvorledes slaget skal føres. Er vi bange for at blive fanget i et bagholdsangreb, så vi ikke mere ved, hvad vi skal stille op?

Bjørn Højbo.

Sulten til drøftelse i København

Den mellemeuropæiske sektion af den internationale katolske hjælpeorganisation »Caritas« holder konference i København fra den 13. til den 15. juni. Centrum for møderne bliver Skt. Josefs Hospital i Griffenfeldsgade, der har stillet sygeplejeskolens lokaler til rådighed. Deltagerne er Caritasledere fra Belgien, Tyskland, Frankrig, Holland, Italien, Luxembourg, Norge, Polen, Sverige og Danmark. Desuden deltager ledelsen af Caritas Internationalis i Rom med organisationens præsident monsignore Jean Rodhain og generalsekretær,

monsignore Bayer i spidsen. Fra dansk side deltager lederen af den internationale hjælpeorganisations danske afdeling, monsignore Knud Ballin.

Den 13. juni om aftenen er deltagerne indbudt hos biskop Hans L. Martensen sammen med 8-10 repræsentanter fra Folkekirken Nødhjælp. En samtale om sociale problemer hjemme og i udviklingslandene vil blive indledt af dr. med. Kirsten Auken.

De sulter uformindsket

I februar stillede pave Paul VI sig i spidsen for en kampagne, der skulle få hele kristenheden til at slutte op om en effektiv hjælp til det af hungersnød ramte Indien.

Men inderne sulter uformindsket.

Den internationale katolske hjælpeorganisation Caritas, hvis mellemeuropæiske sektion holder møde i København fra 13. til 15. juni har hidtil kunnet formidle følgende leverancer:

I Bombay har fragtdamperen »Kvartie« udlossen 30 små varevogne. Sammedags lossedes 40 stk. 5 tons lastvogne fra S/S Celina. En anden damper kom med 4 tons medikamenter, hvoraf størstedelen er penicillin og 6 tons mælkepulver. Damperen »Livenza« udlossen 6 tons medikamenter og 4 tons mælkepulver. Og endelig udlossen i Cochins havn fra S/S Panagos 24.900 sække ris købt i Birmania. Imedens arbejdes der intenst i en række lande, som har lovet Caritas Internationalis at overtage det ene eller det andet opbygningsarbejde (brøndgravning, skolebygning, flygtningehjem etc.).

I forbindelse med den internationale planlægning og kontrol er der blevet holdt en række møder. Således mødtes i Rom pavens ambassadør i Bombay med chefen for den internationale Caritasorganisation, msgr. Rodhain, og generalsekretæren, msgr. Bayer. I Paris samledes repræsentanter for ordener og missionselskaber, der har institutioner i Indien. Fra Paris udsendes endvidere en ekspert, som skulle inspicere de projekter som Caritas har overtaget og som finanseres af bidragydere fra hele verden.

Og tilbage til Rom: Her studerede missionskongregationen under ledelse af ærkebiskop Sigismundi ved et møde i begyndelsen af maj en international plan, som er sat op af Caritas Internationalis.

Ingen reformer uden gensidig respekt

Det spanske blad »Ecclesia«, som udgives af Katolsk Aktion har offentliggjort en indtrængende appel om tolerance og samarbejde. I en kommentar til sammenstødet mellem præster og politi i Barcelona skriver bladet, at antiklerikalismen i Spanien er tiltagende i styrke.

Den spanske kirke befinder sig i en brydningstid og kan kun gennemføre sine reformer, hvis katolikkerne indbyrdes respekterer hinanden og bilægger deres stridigheder i broderlighedens ånd.

Kristi Legemsfest reformeret

Der var ikke i år nogen Kristi Legemsprocession i Aachen, Vesttyskland. I stedet koncelebrerede biskop Pohlschneider og 12 præster på Katschhof, hvorefter der fulgte en kort procession til domkirken. Her fandt den afsluttende velsignelse sted. Denne måde at fejre Kristi Legemsfest på vil sandsynligvis danne forbillede for fremtiden, idet man mener, at denne form harmonerer med koncilets syn på eukaristisk fromhed, skriver det engelske blad »The Tablet«.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG den 12.: 2. søndag efter pinse (s. 658, grøn).

MANDAG den 13.: Antonius af Padua (s. 941, hvid), bekender, kirkelærer.

TIRSDAG den 14.: Basilius den Store (s. 942, hvid), biskop, bekender, kirkelærer.

ONSDAG den 15.: Hverdag (s. 658, grøn). Erindring om Vitus, Modestus og Krescentia (s. 943), martyrer. – Eller: Martyrerne (s. 943, rød).

TORSdag den 16.: Hverdag (s. 658, grøn).

FREDAG den 17.: Jesu Hjertes Fest (s. 924, hvid).

LØRDAG den 18.: Efræm Syrer (s. 945, hvid), diakon, bekender, kirkelærer.

SØNDAG den 19.: 3. søndag efter pinse (s. 662, grøn).

Har vi råd til at sige nej?

På den tid« fortalte Jesus farisæerne denne lignelse. Lignelsen har bud til os, det er derfor, den læses for os i søndagens liturgi. Det er dog godt at se Jesus i de konkrete omgivelser, når man vil forstå bibelt tekstens indhold og særlige stemning:

»Det skete på en sabbat, at han kom ind hos en af de ledende farisæere for at holde måltid, og de holdt øje med ham.« En mand, der lider af vattersot bryder ind i det fornemme selskab; Jesus helbreder ham, og han benytter lejligheden til at belære de mere end lovlydige farisæere om den rette brug af sabbaten. De gæster, der udvælger sig de øverste pladser ved bordet, får en lektion om beskedenhed ved bordet. Husets herre får at vide, at han endelig ikke skal nøjes med at indbyde venner, familie og rige naboer, som en skønne dag vil gøre gengæld; men »når du gør et gilde, så indbyd fattige, vanføre, lamme og blinde! Da skal du være salig; thi de har intet at gengælde dig med; men det skal blive gengældt dig ved de retfærdiges opstandelse.« Alle de tilstedeværende begyndte efterhånden at føle sig ilde berørt af Jesu ubehagelige bordtaler. En af gæsterne vil redde stemningen ved at lede samtalen over på et andet emne. Som den »fromme« mand, han er, udråber han: »Salig er den, som holder måltid i Guds rige!« Billedet af det af Gud selv foranstaltede måltid, hvor de salige sidder til bords med Abraham, Isak og Jakob (jfr. Mat. 8,11; 22,1-10) var almindeligt kendt og blev forstået af alle. For Jesus blev gæstens udtalelse stikordet til vor lignelse, som sikkert ikke var mere velsmagende kost for værten og bordfællerne end de forudgående belæringer. De forstår meget vel, hvem der er ment med lignelsens tre grupper af indbudte: De først indbudte er de selv, farisæerne, det udvalgte folks religiøse førere. De, som følte sig som selvskevne til de første pladser ved Guds bord og dog siger nej i den afgørende time, erstattes nu af folk, som de selv, »de afsondrede«,

der holder sig borte fra hoben, tager omhyggeligt afstand fra, nemlig de »fattige, vanføre, lamme og blinde« (Gud følger den regel, Jesus lige forinden har opstillet!), dvs. synderne. Ja, endnu værre: Også fra vejene og gærderne uden for byen skal gæsterne hentes; altså de fremmede, hedningerne skal indbydes til Guds måltid. Hedningerne havde efter farisæernes mening intet krav på at komme til at høre til Gudsriget; hedningerne var Guds fjender, værre end synderne i deres eget folk.

Hvad med os selv? Historisk og som folk tilhører vi den tredje gruppe; personlig tilhører vi vel alle den anden gruppe, – vi er benådede syndere. Men ville ikke mange af os gerne gøre karriere og rykke op i den fine klasse? Vi vil gerne høre til Guds venner. Vi tilhører Guds Kirke, har vore papirer i orden, dåbs- og konfirmationsattest og det hele; os hører Himmeriget til. Er det nu virkelig så sikkert? Lignelsen belærer os om, at det var de selvskevne, de selvsikre, de mætte, der svigtede. De syntes, at de kunne tillade sig et afslag, mens de fattige, de sulne, de snavsede og de pjaltede følte, at de skulle sige ja til indbydelsen. Invitationen var ærligt ment, når den kom netop til dem, og de havde ikke råd til at sige nej til en festlig middag! Derfor sagde de ja. Det faldt dem åbenbart ikke svært. For os, der tilsyneladende står med adgangskort til Himmerige i hånden, består vanskeligheden og den farlige fristelse i, at indbydelsen til Guds rige ikke altid lyder på fest og glæde, men tit kalder os til overgivelse i Guds vilje, til offer og savn, til kors og hverdagens pligt, alt sammen ting, der betyder fællesskab og venskab med Gud, dvs. deltagelse i hans nådes rige. Det farlige er jo kun, at det er nemmere og behageligere at bruge sin tid og sine kræfter i egen interesse og svare: »Hav mig undskyldt. Jeg er desværre optaget.« Ja, hvis der kom en strålende engel med Guds budskab, en herold, der lyser af festens glans og glæde, så ville vi

nok lægge alt andet til side og følge med; men Gud melder sig desværre tit kun via vor samvittighed. Guds vilje kommer til os med sit krav som en telefonopringning mellem så mange andre, som et beskedent lille visitkort mellem store forretningsannoncer og dagens aviser. Så kan det vel ske, at Guds anliggende må vente. Avisen og alt det andet skriger os i ørerne, at det er meget vigtigere, og vi lader os lokke; Guds indbydelse bliver glemt. Denne søndags evangelium er et spørgsmål til os: Hvor tit har du sagt nej til Guds indbydelse? Hvorfor er der så lidt hellighed i verden? Hvorfor møder man så få festklædte sjæle, der er på vej til Guds riges festsal, skønt Herren har indbudt os alle til bryllupsfest? Der er alt for mange, der er »optaget« af sig selv og deres eget, lyder svaret.

Søndagens kirkebøn siger kort og rammende, hvad det kommer an på: Giv os, Herre, altid både at frygte og elske dit hellige navn, eftersom din beskyttelse aldrig fattes dem, som du har grundfæstet i din kærlighed.« Frygte for at forpasse Guds indbydelse, og have så megen kærlighed, at den overdøver alle lokkelser. Jo mindre vi er opfyldt af os selv og vort eget, desto mere har vi råd til at følge Guds indbydelse!

J. Coenen S. J.

Vil De hjælpe Caritas?

S.O.S. nr. 61

Vor indiske teolog er nu blevet diakon. Vi vil hjælpe ham videre til præstevien. Selv små beløb kan være med til at løse denne store opgave. Caritas, København N, giro 439 79.

S.O.S. nr. 62

Meget godt, brugt tøj sendes stadig til udlandet, hvor der er størst behov. Men det kniber med betaling af fragt. Selv små beløb kan løse store opgaver. Caritas, København N, giro 439 79.

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K
Telf.: *MI 2557

J. Qvist Jensen

Slagtermester
Vesterbrogade 107 C.
København V.
Tlf. Eva 3767
Kød, flæsk og pålæg
En gros og en detail

BLOCH's BOG CLEARING

K. V. BLOCH
(FORHEN BOGBANKEN)
Fiolstræde 34, København K
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
Nordens største lager af
skolebøger
Omindbindinger.

Skal De flytte?

Jul. Larsen & Sonner
AMAGERBROGADE 221
* 55 66 47

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt - Statsunderstøttet

Seminarieforstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842
Taga 5893

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01
Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trosamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaards Tværvvej 13,
Charlottenlund.
Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører
Studiestræde 15, København
Minerva 6761
Kontortid 9—16 - Lørdag lukket

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

KSK

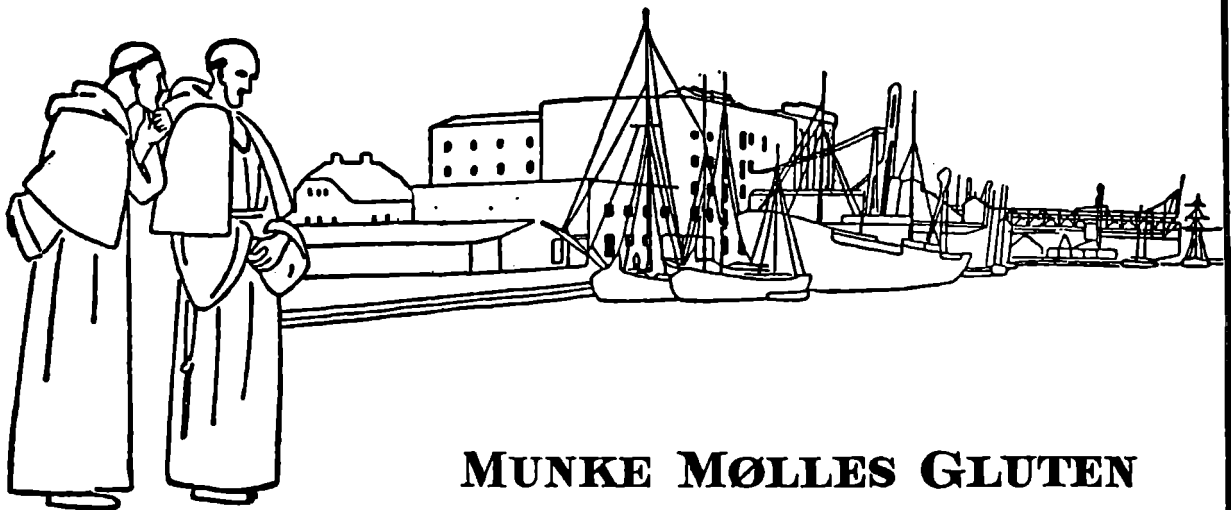
Aktieselskab
KØBENHAVNS
BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

Holger Dall

Malermester
Paludan Müllersvej 1,
København V.
Tlf. Eva 4151

EN BANKBOG
åbner alle muligheder
- indsæt Deres penge i

LANDMANDSBANKEN

MUNKE MØLLES GLUTEN

Mangel på sportsånd?

Hr. redaktør,
Undertegnede anmoder om optagelse af nedenstående protest:

Efter at »Katolsk Ugeblad«s redaktion har forkyndt afslutningen af debatten omkring »atombombeappellen« og oversættelsen af skema 13, har Deres medarbejder, pater Jens Oluf Lund O.P., alligevel set sit snit til at gentage sin argumentation i den afsluttende debat under dække af et af ham tilrettelagt interview med en gejstlig fra Kongregationen for Tros- lære.

Kan der dog ikke bibringes Deres medarbejder en forståelse af, at det ikke er god sportsånd at blive ved at slå ud efter modstanderne, når »kampdommeren« har blæst af?

Med venlig hilsen

M. J. Baagøe

KAMPDOMMEREN SVARER

For det er ham, der har bedt sin medarbejder, pater Jens Oluf Lund O.P. interviewe professor Charles Moeller, da det jo ikke er hver dag, Danmark har besøg af fremstående embedsmænd fra Vatikanet. Dommeren har i anledning af den højtærede medarbejder, hr. Baagøes indsigelser kikket interviewet igennem endnu engang og er – som tidligere – kommet til det resultat, at *professor Moellers* (og altså ikke pater Lunds) ord på ingen måde hentyder til vor hjemlige diskussion om oversættelse. Refererer professoren til nogen diskussion, må det være til den universelle diskussion i kirken, som forhåbentlig vil fortsætte til gavn og opbyggelse for alle mennesker af god vilje. I henhold til den almindelige hakkeorden er pater Lund dog blevet forhørt om sine motiver. Pateren svarede, at han var noget forundret over, at dommeren tillod sig »at vurdere hans motiver«.

Hr. Baagøe tilgiver nok denne lille spøgefuldhed inspireret af det lune-fulde forårsvejr. Som gammel bladmand vil han formodentlig også indrømme, at det ville være dårlig journalistik at undlade at udnytte en lokal foreteelse, som kan sættes i internationalt perspektiv. *HK*

Be' om

Radiogudstjenestens første del »ordets gudstjeneste«, udfoldede sig for åbent tæppe, men efter menighedens bøn faldt det. Kort efter deltog så

menigheden igen. I den store lovsang. Og så faldt jerntæppet. Lige før messens højdepunkt. Er det danske sprog ikke godt nok til indstiftelsesordene? Skal vore medkristne fortsat have det indtryk, at katolicisme er mystik og magi? Efter at vi har fået så meget af messen på dansk, kan vi simpelt hen ikke mere have denne latinske enetale midt i gudstjenesten. Må vi så få det hele på dansk.

Olav Segalt

Symbolsk leje

Den katolske menighed i Grenaa har mod en symbolsk leje fået lov at låne den lille katolsk-apostolske kirke på Thykiersvej i Grenaa, oplyser »Djursland«.

Den romersk-katolske menighed

der er ret betydelig i Grenaa, har forsøgt at købe kirkebygningen, men af rent principielle og religiøse grunde bryder ledelsen i København sig ikke om at sælge. Man har derimod ikke noget imod at låne kirken ud, og man har været meget venlige mod den romersk-katolske menighed i Grenaa ved desuden at stille inventar og udstyr til rådighed. Af den katolsk-apostolske menighed i Grenaa er der kun tre medlemmer tilbage, som bliver betjent af præster fra Århus.

Den romersk-katolske menighed har tidligere haft gudstjenester på missionshotellet i Grenaa, men har siden jul holdt til i den lille kirke på Thykiersvej. Der bliver holdt gudstjenester hver 14. dag, og de forrettes af præster, der kommer til Grenaa fra Århus, skriver bladet.

Svært
tilgængelig

J. O. Arhning:

*De hellige tre Kongers Kapel
ved Roskilde Domkirke*

260 sider. Med engelsk og tysk resume.

G. E. C. Gads forlag

Vi har her i landet efterhånden en rigtig god tradition for, at god videnskab lader sig skrive sådan, at det store flertal kan læse den med udbytte. Indenfor historiens fagområde skulle det være nok at henvise til Erik Arups danmarkshistorie og for at tage et mere aktuelt eksempel, Niels Skyum-Nielsens Kirkekampen i Danmark 1241-1290.

Begge disse værker lader sig, for at bruge et noget forslidt udtryk, læse med samme lethed som nogen roman, fra mit synspunkt endog lettere end mangen af de mere moderne skønlitterære værker.

Desværre falder det foreliggende værk »De hellige tre kongers kapel« ikke indenfor rammerne af denne tradition, det er endog ganske overordentlig sjældent, at man finder et videnskabeligt arbejde af så ulæselig karakter. Bogen er sådan disponeret, at der den ene gang efter den anden kræves henvisninger til de tidligere kapitler, ikke som en slags orientering, men på den måde at hele afsnit fra de tidligere kapitler må læses påny for at bringe et overblik frem.

Havde dette da så været konsekvent gennemført, kunne man med en vis sindsro stille bogen hen i rækken af opslagsværker, men det er der

CANADIAN
ENGLISH SPEAKING
CATHOLIC PUBLIC
SCHOOL SYSTEM
requires
CATHOLIC TEACHERS
for September, 1967

CATHOLIC men and women teachers, with a good knowledge of English, under 45 years of age and holding a teaching diploma recognized by their local Department of Education are invited to apply for kindergarten, elementary, high school and special education posts.

SALARY RANGE: \$ 3,800 to \$ 10,400 DEPENDING ON QUALIFICATIONS AND EXPERIENCE.

»FRINGE« benefits: Cumulative Sick Leave Reserve, Insurance, Grants for academic and professional improvement, pension, dependents allowance, marital allowance for married men whose basic salary is less than \$ 6,500.

IN OCTOBER 1966, REPRESENTATIVES of the Commission will arrange to interview candidates for appointments to become effective September 1967.

DIRECT immediately your request for an application form and information brochure to:

Department T-1

Director of

English Schools,

MONTREAL CATHOLIC
SCHOOL COMMISSION,

3737 Sherbrooke Street East,

Montreal, Quebec, Canada

Aarhus

M. Jørgensen & Søn

Slagterforretning

Aaboulevarden 47, Århus C
Tlf. 2 30 27

Sjøreen & Co.

Malerfirma
Århus C

Et Hjem paa Rejsen

Tlf. 2 41 22 - Århus C

Missionshotellet ANSGAR

A. Mougard A/S

Entreprenør & murerfirma
Århus C

Tlf. 4 20 23 - 7 66 95

El-installationsfirma

V. Svenstrup

aut. elektro-installatør
Telefon 2 15 57

Hans Brogesgade 4, Århus C

Katolske begravelser

Ring til 2 28 66

H. J. Madsens

begravelsesforretning

Jægergaardsgade 17-19, Århus C

Aarhus by's førende

TELEFON 2 87 00 (4 lin.)

Jydsk

Orgelbyggeri I/S

Herluf Trollesgade 36 A
Århus N

Telefon 6 94 01

Største udvalg i radio-fjernsyn
-båndoptagere og grammofooner
findes De hos

Radio Thygesen

Ryesgade 24, Århus C. Tlf. 2 00 99
lige ved katolsk kirke og
Rådhuspladsen 1, Århus C
Tlf. 2 10 11, overfor Grisebrønden

Svend Erik Laursen

GAS · VAND · VARME · BUKKENSLAGER · SMEDE · & MASKINVÆRKSTED

Tordenskjoldsgade 23a · Århus N.

Telefon (061) 6 85 33 · Giro 17117

Aktieselskabet

Købmands- og Haandværkerbanken, Århus

Hovedkontor:

Store Torv 12, tlf. 2 47 77

Indenbys afdelinger:

Søndre afd.:

Århus hovedbanegård, tlf. 2 40 88

Vekselkontor i banegårdshallen.

Langenæs afd.:

Skanderborgvej 16, tlf. 4 55 22

POUL DUDZIŃSKI

Aut. el-installatør

Christiansbjerg

Installationsforretning

Birkegade 7, Århus N.

Telefon 6 98 80

Priv. Lundingsgade 12. Tlf. 2 81 02

Lev. til katolske institutioner

Lys, kraft og varme

Svendborg

Niels Madsens

Maskinsnedkeri

Vestergade 24 - Svendborg

Tlf. 21 01 97

Lev. til de katolske institutioner

Svendborg

Ligkistemagasin

Katolsk Bedemand

v/ Hans Nielsen & Søn

Fruestræde 10, Svendborg

Telf. 21 02 64

Kulkranen

Frederiksgade 2, Svendborg

Telefon 21 14 10

Kul - Koks - Olie

Malermestre

L. Larsen & Søn

Brogade 10 - Svendborg

Telefon 21 10 16

Flytteforretningen

2021

Skattergade 5-7 · Svendborg

Tlf. 21 20 21

Kontor i København:

Molestien 11, København SV

Tlf. VA 6060

Svendborg-København hver dag

Flytter alt overalt

Kompasretning,
»Thrige« autopilot,
alle nautiske spørgsmål

Hvidkjær-Sørensen
Strandhuse 36, Svendborg
telefon 21 33 34

Holbæk

Axel Smith's Eff.

v. Niels Hansen

Exam. aut. gas- og vandmester

Labæk 47 · Holbæk

Telefon 163

JENSEN & OLSEN

HOLBÆK

TELF. 365

EL-INSTALLATIONER

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk

Telefon 3001

Uldall

TAPET- OG FARVEHANDEL

Ahlgade 57, Holbæk. Tlf. 626

Tømrer- og snedkerarbejde

Poul Hansen

Østerled 10, Holbæk

Tlf. 1503 - 1545 - 1098

Privat 1249 u

Alt i bandager & sygeplejeartikler

Holbæk Materialhandel

Telefon 32

Kaj Andersen

Lev. til Sct. Elisabeth Hospital

Støt vore annoncører

ikke engang tale om. Ind imellem dukker der pludselig afsnit op, der synes at have tilsigtet bogen en ganske anden plads i reolen. Således bringes vi midt i en gennemgang af kapellets fundamentsbrev lige ind i en slags reportage fra undersøgelserne af kapellets murværk, med henblik på at finde sporene af et eventuelt orgelpulpitur, en anvendelse af historisk præsens, der virker noget overraskende.

Denne triste fornemmelse af ulæselighed styrkes yderligere af det ejendommelige forhold, at forfatteren, der med stor grundighed gennemgår en lang række detaljer i kapellet, ikke har fundet det nødvendigt at forsyne sin bog med et rids over de forskellige stokværk; for blot at få et nogenlunde udbytte af beskrivelserne, for eksempel af de mange kalkmalerier, var det således nødvendigt andetsteds fra at fremskaffe en sådan grundplan.

Desværre lyser værket af forfatterens store hengivenhed for sit stof, det er resultatet af mange års grundigt arbejde, en skam blot at det ikke lader sig læse af så mange, som det store arbejde gør det fortjent til.

M.S.

Sven Damsholt 50

I går torsdag fyldte forlagsboghandler Sven Damsholt, Skt. Ansgars Boghandel og Forlag, 50. Han er en af de markante personligheder i vort bispedømme, og vi vil ikke – selv om det bliver en anelse post festum – forbigå dagen. I forvejen har han fejret en anden »rund« begivenhed, 25-årsdagen for grundlæggelsen af hans forretning, hvis omtumlede skæbne han selv fornylig på levende vis berettede om her i bladet. Damsholt var oprindeligt officer, og han gjorde en fortjenstfuld indsats i modstandsbevægelsen mod den tyske voldsagt. Han konverterede i 1940 og stiftede i 1948 D.U.K. sammen med Erik Guldager og Mogens Baagøe. Han var formand fra 1948 til 50, og i denne tid blev Ømborgen opført. Sven Damsholt har en lang række skriftlige arbejder bag sig, heriblandt en roman, som han skrev som 21 årig. Det er ingen hemmelighed, at han har været en af fortalere for den fornyelse i kirken, som vi nu høster frugterne af.

HK

Lensbaron og lensbaronesse Stampe Charisius' legat

til fordel for ældre og yngre katolske kvinder, gifte og ugifte, til støtte i trange kår og til hjælp til faguddannelse.

Legatportioner på 100 – 500 kr. kan søges ved henvendelse inden 1. juli 1966 med fyldige oplysninger og sognepræstens påtegning – til formanden for Stiftelsen Mariahjemmet,

landsretssagfører G. Garth-Grüner, Bredgade 25, København K.

Ringsted isenkramhandel

Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN

Telefon 121, 205

Chr. Hansens kødudsalg
København F

Telefon Eva 6465 - 6466

Gl. Kongevej 163

F. Fechtenburg & Søn

autoriseret installatør

Tlf. 12 86 00

Hjallesvej 46, Odense

Toldbodvejens frugt, blomster og krans

v/ Bent Høj

Svendborg. Tlf. 21 05 79.

TIL BYEN
- i byen
FRA BYEN
smut ind i

Banegårdens Restaurant
v/ Fritz Kapper

Odense H.
Tlf. 12 27 75

SANITÆRE ANLÆG
VARMEANLÆG
OLIEFYRINGSANLÆG
HØJTRYKSANLÆG
ANLÆG FOR
TRYKLUF OG
VACUM
M-A-SKINNER

Monies & Andersens Eftf. ¼

K. K. L. Simonsen's efft.
Frederiksborggade 22
København K.
Tlf. *Minerva 2314

SCT. ANNÆ REJSER 1966

ROM OG ASSISI

1. 27. juni til 14. juli – 18 dages togrejse med sovevogn – fuld pension – udflugter – entreer og sygeforsikring incl.

Pris: kr. 1185,-. Rejseledere lærerinde A. Rastrup og pater Leo Drzal C.ss.R.

ROM OG ASSISI

2. 7. oktober til 21. oktober – sognepilgrimsrejse – 15 dages flyrejse – sognets familier og venner er velkomne – fuld pension på centralt beliggende klostre – udflugter og entreer incl.

Pris: kr. 1185,-. Rejseleder sognepræst, pater Jac. Adams C.ss.R.

PALESTRINA – ROM – FIRENZE

3. 7. oktober til 21. oktober – 15 dages flyrejse – fuld pension på centralt beliggende hoteller – udflugter og entreer incl.

Pris: kr. 1285,-. Rejseleder pater Laurits Brunicaudi C.ss.R.

Program og nærmere oplysninger fås hos lærerinde A. Rastrup, Amagerbrogade 45, København S. Telefon Sundby 86.

Halldor Laxness og biskop Suhr

Vi var mange, der spidsede ører, da den store islandske digter, nobelpristageren Halldor Laxness fornylig var på skærmen. Han blev interviewet af »Politiken«s hyggelige litteraturkritiker, Ole Storm, der – selv om han ikke ligefrem har fjernsynstække i populær forstand – faktisk fik Laxness til at sige væsentlige ting. Ole Storm kom dog noget til kort i retning af at inspirere Laxness til at sige noget om sin katolske fortid. Det blev ikke så forfærdeligt meget mere end »Jeg har været meget interesseret i katolicismen, socialismen og katolicismen og er det faktisk endnu.« Nu er det imidlertid så heldigt, at de mere nysgerrige kan ty til nobelpristagerens selvbiografiske optegnelser: »En digters opgør«, der kom på Gyldendals forlag i 1964 i Erik Sønderholms oversættelse. Det er en meget vægtig bog, der er for omfattende af tankeindhold til at blive retfærdigt behandlet indenfor den begrænsede spalteplass, der er til rådighed her. Vi skal nøjes med at henlede opmærksomheden på den – som et supplement til tv-interviewet. Eller rettere omvendt. Det er naturligvis tv-interviewet, der er en noget spredt kommentar til dette nøgleværk i nordisk litteratur og kultur.

Laxness starter faktisk sit erindringsværk med at fortælle om sin katolske dåb *sub conditione* og om, hvordan han meget hurtigt blev medlem af et bedesamfund til de nordiske lande Danmarks, Norges og Sveriges tilbagevenden til katolicismen. Det er meget ironisk fortalt, men man kan ikke lade være med at more sig – måske netop fordi man har opfattelsen af, at Laxness – trods sit senere brud med kirken – har meget til overs for den. Når man tænker på, hvordan hans behandling af Stalins sovjetstat former sig, er dens modpol sluppet meget nådigt. Vor kære bi-

skop Suhr optræder minsandten også i begyndelsen af bogen og foreviges herved på det verdenslitterære plan. I barsk humor ganske vist, men elskværdigt, for man kan vel i virkeligheden kun spøge rigtigt og afslappet med dem, man sætter pris på.

Laxness fortæller, hvordan biskop Suhr som student og landbrugskandidat »var taget til Argentina for at vogte svin for at nå sjæleydmyghed for Gud og mennesker. Svinet anses for et skident kreatur, så at det er en udsøgt øvelse for en helgen at tjene et sådant dyr og på den måde knægte sit hovmod.«

Laxness fortsætter:

»Efter hvad Suhr fortalte mig, lærte han af egen erfaring, at svinet er det renligste af alle dyr, og at det udelukkende er menneskets skyld, hvis svinene er snavsede. Efter den indsigt syntes han, at han ikke længe var værdig til at vogte svin og vendte tilbage til Europa og gjorde ikke holdt førend i Rom, hvor han blev modtaget af paven, der sendte ham til benediktinerne i Sanit Maurice. Suhr var en højt kultiveret mand, da han kom til os i Clervaux for at tage imod troen, en anselig person

både i væsen og optræden.«

Jo, her bøjer den store nobelpristager sig – på sin måde – så afgjort for en mand af format.

Laxness har nogle vittige ord til overs for den »katolske fare« i fællesmarkedet. »Hvornår har den Almægtige været bange for at anvende foragtelige midler for at fremme det gode?« I oldtiden accepterede islændingene uden indvendinger katolicismen for at få lov til at handle med andre folk!

Til de skrappe røverhistorier hører en efter sigende sandfærdig anekdote om en abbed, der fik sit kloster til at blomstre i en sådan grad, at alle munkene samt hele hierarkiet med paven i spidsen gik i forbøn for ham, efter at han var løbet med klosterets pengekasse. Om Laxness sætter punktum for det katolske afsnit med denne historie for effektens skyld, eller han har en dybere mening med den, skal være usagt. Sandt er det imidlertid, at den forargelige affære er gengivet med en sådan humor og menneskelighed, at man er lige ved at finde den opbyggelig.

HK

Ugens tv og radio (12. - 18. juni)

SØNDAG	20.10	tv	Firhændigt med Vorherre. Uds. om Oluf Høst.
	21.45	p2	Hvad mennesket lever af. Leo Tolstojs etik.
MANDAG	20.25	tv	Kirken og krigen. Nordisk debat.
TIRSDAG	21.20	p2	Diskussion om Fjord Jensens nyudkomne bog: Homo Manipulatas.
ONSDAG	20.25	tv	Det begyndte i Thisted. Andelsbevægelsen.
	20.50	tv	Horisont.
TORS DAG	21.00	tv	Umberto D. Film af Vittorio de Sica.
FREDAG	19.45	p1	Litteraturhistorisk vandring i Johan Skjoldborgs Nordjylland.
LØRDAG	17.25	tv	Klar i studiet. Ungdomsudsendelse.
	20.00	p2	Carl Niensens 5. symfoni. Transmission fra Kiel.

I Jerusalem og
Nazaret

Mennesket og
kærligheden

Filmatiseringen af
»Stemningsfuld
begravelse«

katolsk 17. JUNI 1966 114. ÅRGANG **uge** 24 **blad**

Kirkens holdning til Det tredje Rige er fortsat i søgelyset. Disse billeder er hentet fra et tysk dokumentarfilm om Hitlermodstanderen, domprovst Lichtenberg fra Berlin.

Pius XII betragtede
ikke krigen mod Sovjet
som korstog

Slut op om "Flygtning
1966", siger biskoppen

Aftenmesserne i
Münster

Anglikansk
»Vatikankoncil«

Pressen forkert underrettet

skriver Richardt Hansen OSC, Sudmühle über Münster
om den stærkt diskuterede affære omkring aftenmesserne

I pressen i forskellige lande er der bragt meddelelse om, at biskop Höffner af Münster skulle have forbudt aftenmesserne i St. Antonius Kirke i Münster. Katolsk Ugeblad videregav meddelelsen i sit nummer den 20. maj 1966. Da denne meddelelse imidlertid ikke er rigtig, vil jeg gerne gøre rede for, hvad der egentlig skete.

I maj 1965 begyndte sognepræsten i St. Antonius efter udtrykkelig godkendelse fra sine medbrødre i byen Münster og fra generalvikariatet med en messe søndag aften. Denne messe overlod han en gruppe på fem præster, hvoraf ikke alle stammede fra bispedømmet Münster, men nogle fra ærkebispedømmet Paderborn. Meget hurtigt begyndte der at indløbe klager over gudstjenesternes form og prædikenernes indhold til generalvikariatet. Derfor fandt der samtaler sted mellem sognepræsten og generalvikaren, som begge gerne ville forsøge nye veje i liturgien og forkyndelsen, men som samtidig ønskede at forhindre enhver forvirring blandt lægfolk. Endelig modtog biskop, dr. J. Höffner de fem præster til en samtale om gudstjenesternes form og indhold på grund af de klager, der var fremkommet. Efter en indgående diskussion tillod biskop, dr. Höffner, at messerne blev fortsat på to betingelser:

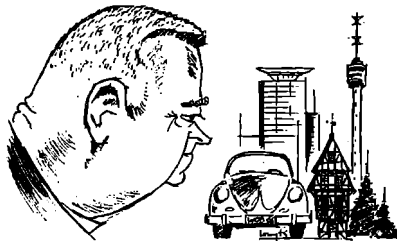
a) messerne skulle være i overensstemmelse med Liturgikonstitutionen og den tyske bispekonferences beslutninger,

b) forkyndelsen skulle være i overensstemmelse med kirkens lære.

Så vidt syntes alt i orden. Men den 20. marts 1966 oplæste en af de fem præster ved slutningen af aftenmessen en fælles erklæring, hvori det hed, at nogle af dem havde fået besvær med deres retmæssige overordnede, og at de derfor havde besluttet sig til at opgive aftenmesserne. Øjeblikkelig lød der protester i kirken. Efter messen samledes nogle af lægfolkene og besluttede at sende en klage til biskoppen af Münster. En udbredt pressekampagne satte ind, hvor det hele blev blandet sammen.

Hvorfor trådte de fem præster tilbage?

Heri synes den dybere grund at ligge, til at der optrådte en vis forvirring i den offentlige mening. Den 29. december 1965 var de to præster fra Paderborn skriftligt blevet opfordret til at afslutte deres studier i Münster den 31. marts 1966. På det tidspunkt kendte man i Paderborn ikke noget til aftenmesserne. I et senere brev af februar 1966 til de to

teologer skriver kardinal Jaeger fra Paderborn, som nu også har hørt om aftenmesserne, at de ikke kan fortsætte deres studier ud over den 31. marts 1966. I dette brev forekommer der en kritisk hentydning til de omtalte aftenmesser, som formodentligt har taget tid fra teologernes studier. I denne hentydning, som skulle blive den egentlige anstødssten, nævnte kardinalen en samtale med biskop Höffner, som havde fundet sted den 3. februar 1966 i tilslutning til en konference, og som havde varet ca. 3 minutter. Ved den lejlighed har biskoppen ikke bedt kardinalen om at forbyde de to Paderborner præster at deltage i aftenmesserne eller at kalde dem tilbage til Paderborn. Kardinalens handling hænger udelukkende sammen med hans personlige ansvar for sine præster. Biskop Höffner har heller ikke af politiske grunde søgt at hindre messerne. Alle begivenheder og spørgsmål blev i en samtale 2. påskedag indgående drøftet med biskop Höffner og delvis klarlagt. En planlagt fortsættelse af samtalen blev senere afslået af lægfolkets gruppe. Efter at de to Paderborner præster ikke mere kunne fortsætte med messerne, afstod også de tre an-

dre fra at fortsætte, selv om biskoppen opfordrede dem til det.

Til slut skal det fastslås, at biskop Höffner ikke har forbudt aftenmesserne, og at biskoppen ikke har ladet et forbud oplæse i nogen kirke. Sandheden er, at biskoppen har udtalt sig for, at messerne skal fortsætte.

Rich. Hansen OSC

Presse, retfærdighed og frihed

På nogle studiedage, som den italienske katolske presseunion har afholdt over emnet »Retfærdighed og frihed«, blev det foreslået at nedsætte en komité bestående af journalister og jurister, som skulle udarbejde en kodeks over de pligter, der følger med det journalistiske erhverv. På mødet, som fandt sted i den italienske badeby Recoaro Terme, drøftede man især journalisternes funktion i samfundet, deres tavshedspligt, chefredaktørens ansvar og journalisternes selvdisciplin. Præsident for den italienske katolske presseunion og chefredaktør for »Osservatore Romano« Raimondo Manzini afsluttede mødet med en tale til de ca. 200 fremmødte journalister.

De sovjetiske overgreb

I USA har Kirkernes Nationalråd offentliggjort en beretning om et brev, som to russisk-ortodokse præster den 15. december skal have sendt til Sovjetunionens præsident, N. V. Podgorny. De to præster, Nicholas Eshliman og Glebb Yakunin, opregner i brevet, som indeholder ca. 10.000 ord, den sovjetiske regerings overgreb over for Kirken.

I brevet hedder det blandt andet, at der i årene 1961-1964 skal have været foretaget en kampagne, hvorved 10.000 kirker og snesevis af klostre skal være blevet lukket. Videre hedder det, at enhver dåbshandling bliver specielt registreret, og at det, skønt afholdelsen af religiøse festligheder såvel i som uden for kirken ifølge loven er tilladt, er blevet præsterne forbudt at foretage begravelser på kirkegårdene og velsignelser i private hjem.

Koncil i Lambeth

Forberedelserne til den 10. anglikanske verdenskonference i London i fuld gang

Den anglikanske kirke er i fuld gang med at forberede sit eget »Vatikan-koncil« i London om et par år. »Koncilet« kommer til at vare en måned.

Den 10. internationale Lambeth-konference, som vil blive afholdt i London fra den 25. juli til den 25. august 1968, skal ifølge de første officielle meddelelser som vigtigste emne behandle kirkens fornyelse. Man vil gå ud fra tre hovedpunkter, nemlig den anglikanske kirkes tro, gejstlighedens og lægfolkets stilling og de kristnes enhed.

Fem hundrede anglikanske biskopper fra hele verden vil deltage i konferencen i Lambeth Palace, hvor den anglikanske kirkes åndelige leder, ærkebiskop Michael Ramsey af Canterbury, har sit hovedsæde. De med den anglikanske kirke beslægtede kirker opfordres til at sende ikke stemmeberettigede delegationer, og senere vil den katolske kirke og andre større kristne kirker muligvis blive indbudt til at sende observatører.

Lambethkonferencen – som normalt afholdes hvert tiende år – har til forskel fra det andet Vatikan-koncil udelukkende til opgave at drøfte problemerne, men har hverken nogen synodisk eller lovgivende myndighed. Konferencens komité udsender en rapport over de resultater, man er kommet til, og over de resolutioner, der er blevet vedtaget, og eftersom det drejer sig om afgørelser, der efter moden overvejelse er truffet af flertallet af hele den anglikanske kirkes biskopper, har de betydelig vægt.

Siden den sidste konference i 1958 har den anglikanske kirke både indadtil og udadtil oplevet en stadig tiltagende krise. Konferencen formodes

at ville fremsætte en kraftig selvkritik på den anglikanske kirkes vegne, og dens vigtigste diskussionsemner bliver sikkert fornyelsen og de kristnes enhed. Siden 1958 – og specielt i løbet af de sidste tre år – har næsten hver eneste afdeling af den anglikanske kirke optaget en samtale med henblik på genforening med andre kirker, og inden for selve Storbritannien har embedet i kirken været det brændende emne – især i samtaler med presbyterianerne og metodisterne.

Siden 1958 har den anglikanske kirkes leder desuden besøgt Rom, Istanbul og Moskva. Den anglikanske kirke forventes i løbet af det kommende år at tage endelig stilling til konkrete planer om genforening med andre protestantiske kirker på Ceylon, i 1969 i Nordindien og i 1970 i Australien. Også i Canada, Øst-, Vest- og Sydafrika og flere andre steder forhandles der om genforening.

Ved de indledende forhandlinger i forbindelse med konferencen i 1968, som blev foretaget af en international anglikansk rådgivende forsamling i Jerusalem i april måned i år, enedes man om, at der skulle oprettes en international rådgivende komité, som skulle mødes en gang om året, og der er ingen tvivl om, at dette forslag vil blive realiseret.

Det meddeles i øvrigt, at den ortodokse patriark Justinian af Rumænien har taget imod en indbydelse til at aflægge et besøg i England som ærkebiskop Ramseys gæst fra den 21. til den 28. juni i år, for at gengælde ærkebiskop Ramseys besøg i Bukarest i 1965.

Til minde om Vatikan-koncilet

Et katolsk journalistcenter, der virker i den hellige Frans' ånd, har besluttet at bygge en kirke i Rom til minde om Vatikan-koncilet. Kirken skal stå åben for alle kristne, således at de kan komme og

bede sammen for gennem en hjerternes forening at muliggøre en kommende tankens enhed. Uden på kirken skal der stå: »Ut unum sint!« — at alle må være ét.

Heenan tager bladet fra munden

Kardinal John Heenan af Westminster blev for nylig mødt med bifaldsråb fra 30.000 mennesker, da han på et stadion i London omtalte Polen som »en katolsk nation, der styres af ateister under den Røde Hærs velvillige ledelse«.

Kardinalen udtalte sin beklagelse over, at pave Paul VI ikke havde fået lov til at besøge Polen i anledning af tusindårsfestlighederne for kristendommens indførelse, og hævdede, at afslaget ikke stammede fra Warszawa, men fra Moskva. Polens kommunistiske regering havde forsøgt at skyde skylden på Polens primas, kardinal Stefan Wyszyński.

»Men paven lod sig ikke bluffe,« fortsatte kardinalen. »Alle og enhver ved, at Polen i et og alt undtagen af navn er sovjetisk besat område, og tusindårsfesten kan ikke undgå at henlede hele verdens opmærksomhed på det tragiske i, at en kristen nation styres af ateister under den Røde Hærs velvillige ledelse. Almenvellet kræver frihed for Polen som for enhver anden nation. Vi beder for en kristen nations befrielse. Min bøn i dag går ud på, at Polen en dag må blive frit.«

Kardinalen, hvis tale ustandselig blev afbrudt af bifaldsyttringer, prædikede på et stadion i London under en friluftsmesse, der afholdtes som en taksigelse i anledning af kristendommens indførelse i Polen, og tusinder af polakker fra forskellige egne af England var kommet til London for at tage del i denne messe.

Messen blev sunget af den af kardinal Wyszyński personlig udsendte repræsentant til de landflygtige polakker i Europa, hjælpebiskop Ladislav Rubín af Gniezno. Til stede var den apostoliske delegat for England, ærkebiskop Iginio Cardinale, medlemmer af den engelske og walisiske gejstlighed og ledende personligheder fra den polske ortodokse og den polske protestantiske kirke i England.

Til trods for at det regnede uafbrudt kunne biskop Rubín gennemføre at læse messen ved alteret, som var dækket af en baldakin, og hvor

Fortsættes side 12

REDAKTION:

JØRGEN HVIID OG
HELGE KRISTENSEN (ansv.)

Redaktør for indenlandsstof:

Jens Oluf Lund

Redaktionssekretær: Elli Gambell

Redaktionskontor:

Bredgade 69, København K.

Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:

Katolsk Ugeblads Annonceekspedition, Hauchsvej 8, København V., telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro 589 65.

Abonnementsafdeling:

Katolsk Ugeblads Ekspedition ved A. Prüser, Sankt Annæ Plads 28, København K., telefon (01) 15 95 28 (9-16, lørdag lukket) postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre lande pr. kvartal kr. 11,00. I løssalg kr. 1,00.

Længere artikler til et bestemt nummer af bladet skal være redaktionen i hænde senest 3 uger før det pågældende nummer udkommer, kortere meddelelser senest 14 dage før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar for uopfordret indsendte manuskripter.

Biskoppens brev til unge danske katolikker

På FN-dagen den 24. oktober kulminerer landsindsamlingen FLYGTNING 1966 til fordel for hårdt ramte flygtninge i Asien og Afrika. På søndagene før og efter denne dato holdes der kollekter i alle landets kirker. På selve dagen arrangeres husbesøg, således at hver familie opsøges, medens radio og fjernsyn danner en festlig ramme om begivenhederne og forbereder indsamlerens henvendelse i tiden fra kl. 20 til 21.30.

Det er mit ønske, at alle Danmarks katolikker slutter op om denne indsamling gennem søndagskollekten og gennem husindsamlingen, sådan som man har gjort det ved Ungarns-indsamlingen, ved flygtningeåret, ved svinepuklen og ved forskellige andre lejligheder.

Et så stort arrangement kalder danske unge katolikker til et fremmøde, som må være meget nær de 100 pct. Der er et stort forarbejde, der skal gøres, og ingen må holde sig tilbage på selve indsamlingsaftenen, men må hjælpe der, hvor man har mest brug for det.

Jeg anmoder alle vore ungdomsforeninger om ved kommende møder at tage bestemmelse om den indsats, man er villig til at yde, og det omfang, man kan binde sig til. Der er fra vor side antydning, at vi nok kunne stille en 50-100 unge de sidste 8-10 aftener forinden og nogle aftener efter indsamlingen til det rent praktiske arbejde med bøsser og andre forberedende gerninger. Skal vi prøve at holde en sådan aftale og meddele til CARITAS DANMARK, Griffenfeldsgade 44, København N, tlf. 35 30 85 eller 39 44 86, hvad hver enkelt forening kan binde sig til. Det vil derfor være praktisk, om der blev givet oplysning om navne, adresser, evt. telefonnumre for hvert enkelt medlem, som er beredt til at gøre sin indsats, og hvori indsatsen kan bestå. Jeg håber, at også de unge udenfor organisationerne vil være med, og beder dem på samme måde kontakte CARITAS DANMARK.

Generalsekretæren for Caritas Danmark er rede til at komme til bestyrelsesmøderne og til at tale i foreningerne, om dette skulle kunne fremme vor indsats. Alle oplysninger kan fås på nævnte telefonnumre, og materiale om indsamlingen og de forberedende opgaver vil blive tilsendt foreningerne, så snart disse foreligger udarbejdet.

Her er en opgave, som vi alle kan stå sammen om, og hvor vi ikke bør spare nogen anstrengelser.

Det kan tilføjes, at Caritas Danmark ligesom andre organisationer, der står for landsindsamlingen, kan fremsætte projekter, som vore verdensorganisationer anmoder om hjælp til. Også her er en lejlighed, hvor vi i fællesskab med andre kan yde vort katolske internationale flygtningearbejde en effektiv hjælp.

Hochhuths drama »Stedfortræderen« aktualiserede Pius XII's og pavestolens forhold under krigen. Fra en scene i det pavelige nuntiatur i Berlin.

Pius XII betragtede ikke krigen mod Sovjet som korstog

Vatikanet har åbnet hemmelige arkiver, så pavestolens politik under 2. verdenskrig kan belyses

Hochhuth's drama »Stedfortræderen« aktualiserede Pius XII's og pavestolens forhold til nazismen og Det Tredje Rige. I 1964 publicerede Saul Friedlander en fransk fremstilling af Pius XII og Det Tredje Rige, kun baseret på de tyske aktstykker. I denne fremtræder paven som stærkt tyskvenlig, relativt forstående over for nazismen og positivt engageret i Tysklands krig med Sovjetunionen.

Tyske dokumenter

Dokumenterne var for størstedelens vedkommende rapporter fra Vatikanrepræsentationen til Auswärtiges Amt. Man ved, at disse diplomater var antinazister og pavestolen venligtsindet. Af dette forhold synes Friedlander og en del af anmelderne at have draget den slutning, at de har været pålidelige rapportører af pavens indstilling til det tyske regime.

Som bekendt var forholdene på den tyske ambassade i Stockholm under krigen omtrent de samme. Prinsen af Wied og flere af hans tilhængere så som deres hovedopgave at forhindre en konflikt mellem Sverige og Tyskland, også af hensyn til Sverige. Hver gang Auswärtiges Amt har offentliggjort arkivrapporter om den svenske regerings, udenrigsministerens eller kongens indstilling til nazismen og Det Tredje Rige, har de omtalte svenske personer og organer kunnet konstatere, at fremstillingen var yderst misvisende og farvet. De omtalte tyske diplomater har da også indrømmet, at de forsættigt har givet et – set fra tysk side – lysere billede af opinionen i Sverige i den hensigt at holde den tyske udenrigsledelse og Hitler i godt humør og forhindre en konflikt. Forholdet var for de tyske Vatikandiplomaters vedkommende sandsynligvis nøjagtigt det samme.

Akter fra Vatikanets arkiv

I anledning af offentliggørelsen af de tyske dokumenter besluttede pave Paul VI at åbne Vatikanets hemmelige arkiver for forskere for at komplettere billedet af Pius XII's og Vatikanets politik under krigen.

Hidtil foreligger der 2 bind dokumenter, udgivet af undersøgelseskomiteen, som består af en franskmand, en amerikaner og en tysker. Det ene bind omhandler Pius XII's forsøg på at bevare freden lige i begyndelsen af hans pontifikat i april 1939 til efteråret 1940. Det andet indeholder Pius XII's private brev-

veksling med tyske biskopper under krigen – mere end 100 breve.

Givetvis kan man om Pius XII – som om alle andre – bagefter sige, at visse af hans forhåbninger og prognoser ikke holdt stik. En hovedtanke hos Pius XII var, at pavestolen så vidt muligt skulle bevare sin neutralitet og upartiskhed, for, når lejlighed gaves, at kunne optræde som fredsmægler. I så henseende spillede Vatikanets holdning under første verdenskrig en væsentlig rolle. Situationen, der muliggjorde et paveagtigt initiativ til fred eller begrænsning af krigen, kom imidlertid ikke. Man kan også sige, at nazismens karakter gjorde selve begrebet »upartiskhed« diskutabelt.

Hjælpeindsatsen under krigen

I al bedømmelse af Vatikanet under krigen må man fastholde visse grundlæggende fakta. Det karitative arbejde, som kunne udføres, foregik gennem de diplomatiske repræsentationer og var kun muligt, så længe Vatikanstatens suverænitet forblev uantastet. Man har regnet ud, at ca. 3/4 mill. jøder blev reddet ved disse indsatser først og fremmest i Ungarn, Rumænien og Slovakien.

Af de italienske jøder blev ca. halvdelen reddet, ved at Vatikanstaten, katolske klostre og konventer åbnedes for de forfulgte. De tyske diplomater rapporterede hjem som et stort fremskridt, at paven ikke offentligt protesterede mod arrestationen af Roms jøder. Der synes ikke at være tvivl om, at i så fald ville Vatikanstaten være blevet okkuperet af tyskerne, og slet ingen jøder ville have reddet livet.

Under næsten hele krigen lå Vatikanstaten inden for aksemagternes område, og truslen om besættelse kom flere gange til udtryk. Da Pius XII ved tyskernes angreb på det neutrale Belgien, Holland og Luxemburg telegrafisk udtrykte sin sympati med disse landes statsoverhoveder, indfandt en italiensk minister sig i Vatikanet og truede med besættelse. På det tidspunkt havde Mussolini allerede sluttet overenskomst med Hitler om, at han på et passende tidspunkt skulle slutte op ved det tilsyneladende sejrende Tysklands side.

Biskopperne og Hitler

Det er velkendt, at de tyske biskoppers politik over for Det Tredje Rige indeholder modsætninger og fejlbedømmelser. Om det i 60'erne så diskuterede problem om biskopper-

nes holdning i 1933 er der for nylig udgivet en gennemarbejdet skildring af det bayerske episkopat på den tid af pater Volk S.J. Fremstillingen skal tjene til at gøre billedet af kardinal Faulhaber mindre éntydigt.

Indtil magtovertagelsen var biskopperne afgjort afvisende over for nazismen som verdensanskuelse og formanede ved hvert valg de troende til ikke at støtte partiet. Ved magtovertagelsen skete der en fuldstændig omvendelse. Konkordatet blev undertegnet, og i et langt svært år nærrede de tyske biskopper håb om en fredelig sameksistens mellem kirken og den nazistiske lære. Disse forhåbninger opgav man i efteråret 1934, men konkordatet fortsatte med at danne det juridiske grundlag for kirkens eksistens i Tyskland, skønt det ofte blev krænket af staten.

Lige efter magtovertagelsen samledes den politiske katolicisme, Centrum og Det Bayerske Folkeparti, uden at biskopperne egentlig gjorde noget. At dette skete, beroede på, at forholdet mellem kirkens ledere og de katolske partier ikke var så ligetil, som især nazisterne ville gøre det til. Centrum var ikke et redskab for biskoppernes politiske aspirationer. Mange biskopper havde kun ringe forståelse for Weimarrepublikken. Dette var særlig fremtrædende i Bayern, hvor Faulhaber egentlig var en bayersk separatist og legitimist. Andre kirkeledere var reserverede over for Centrum – ikke af politisk konservatisme, men fordi de var kritiske overfor tanken om, at kirken skulle identificeres med et bestemt politisk parti. Denne vidt udbredte mistro mod »politisk katolicisme« bevirkede, at flere klart antinazistiske personer hellere så kirkens interesser varetaget af konkordatet end gennem et politisk parti.

Von Preysing

I pater Volks fremstilling står grev von Preysing som den af de tyske biskopper, der først forstod nazismens sande væsen og fra begyndelsen havde en klar politisk indsigt i den nye bevægelse. Han indså også, at de fremsatte teorier om regeringens lovlighed ikke havde nogen relevans under de nye forhold i Tyskland. Von Preysing var desuden den af biskopperne, der havde de mest direkte kontakter med modstandsbevægelsen mod Hitler, og som af von Stauffenberg var blevet indviet i attentatplanerne i 1944.

Von Preysing var, før han læste teologi, uddannet som jurist og hav-

de været i tysk diplomattjeneste i Vatikanet. Pacelli havde i sin tid som nuntius i München lært von Preysing at kende.

Pius XII's brev til de tyske biskopper

I Pius XII's brevveksling med de tyske biskopper er von Preysing, dengang biskop af Berlin, den hyppigste adressat. Det fremgår tydeligt, at paven helt delte von Preysings syn på forholdene i Tyskland. Andre biskopper hed sig at gå regimet til hånde. Dette gjaldt naturligvis først og fremmest feltbiskop Rarkowski. Da denne i et hyrdebrev til de tyske soldater i 1944 kaldte Tysklands krig en retfærdig krig, tog Vatikanets radio i kraftige vendinger afstand fra udtalelsen.

En krise inden for det tyske episkopat fremkaldtes i 1940, ved at kardinal Bertram i Breslau uden at rådføre sig med sine embedsbrødre sendte et lykønskningstelegram til Hitlers fødselsdag på bispekonferencens vegne. Von Preysing så heri en overdreven og uretmæssig tilslutning til regimet og foreslog i en række breve paven tre forskellige løsninger på konflikten: at fratage Bertram hvervet som ordfører på bispekonferencen i Fulda, at von Preysing forlod bispekonferencen, eller at han nedlagde bispeembedet i Berlin. Selv foretrak han det tredje forslag og anmodede paven om sin afsked. Pius XII svarede, at han bedømte sagen nøjagtigt som von Preysing, men at han netop derfor var interesseret i, at denne blev på sin post.

Et andet interessant emne, som behandledes af paven og von Preysing, var de tyske planer om at gøre von Papen til ambassadør i Vatikanet. Berlinbiskoppen rådede paven til at modsætte sig udnævnelserne, og sagen blev heller ikke aktuel.

Intet korstog mod Sovjet

På endnu et væsentligt punkt afgiver pavens breve et entydigt vidnesbyrd. Pius XII betragtede ikke krigen mod Sovjet som noget andet end den øvrige del af verdenskrigen. Ingen steder i brevene til de tyske biskopper opmuntres der til krigen mod øst, ej heller findes der antydninger af den »korstogsideologi«, Pius påstås at have haft.

Paven gentager flere gange, at det var en moralsk pligt ikke alene at stå vagt om kirkens interesser og rettigheder, men også at udstrække de humanitære principper til at omfatte alle. Katolikkerne i Berlin, som gjor-

de en særlig stor indsats for at redde byens jøder, fremhæves for denne indsats i et brev fra paven.

Det ubesvarede spørgsmål

Det spørgsmål, der har været mest i forgrunden, om paven med direkte protester mod den tyske umenneskelighed kunne have udrettet mere end ved i stilhed at stille kirkens ressourcer i menneskehedens tjeneste, kan selvsagt aldrig besvares. Hvad vi ved om resultatet af direkte pavelige henvendelser bekræfter næppe teorien. Pavens bøn til de allierede om ikke at bombardere Rom lød for døve øren. Den tanke, at Hitler skulle have været mere modtagelig for moralske appeller end den allierede ledelse, forekommer ikke helt overbevisende.

Mennesket og kærligheden

*Ernst Cassirer: Et essay om mennesket
København, Munksgaard, 1965
253 sider, 15,50 kr.*

*Anders Nygren:
Den kristne kærlighedstanke
København, Munksgaard, 1965
206 sider*

Munksgaardserien, som omfatter ældre klassiske filosofiske eller teologiske værker bestemt for et bredere publikum har sendt os to af sine publikationer, som kan være af særlig interesse for K.U.'s læsere. Cassirer er praktisk talt ukendt herhjemme. Han var tysk jøde, forlod Tyskland i 1933 og blev svensk statsborger, men døde i USA i 1945. Det var i Amerika, han skrev denne bog, som nu udgives af et dansk forlag i norsk oversættelse, og hvori Cassirer gør det væsentlige i sit store værk *Die Philosophie der symbolischen Formen* alment tilgængeligt.

Cassirer hørte til de filosoffer, der ikke lukker sig inde i deres fag. Hans interesser var altomfattende, og hans bog bærer præg af en vidtspændende kultur med det resultat, at læseren undertiden kan føle sig lidt forvirret, – så mangfoldige er forfatterens synsvinkler. Men en sådan mangfoldighed og alsidighed var påkrævet for at kunne behandle et emne som symbolernes plads i vor kultur. I en tid, hvor kirkens sprog og udtryksformer er i støbeskeen, bl.a. fordi de påstås at være uforståelige for moderne rationalistisk og teknisk ind-

stillede mennesker, kan det være nyttigt at blive mindet om den plads, symbolerne stadig indtager i vort liv. Alle kulturhistorisk interesserede vil med stor glæde kunne læse denne bog.

I den samme Munksgaardserie udsendes i dansk oversættelse første del af biskop Nygrens klassiske værk *Den kristna Kärlekstanken genom tiderna*. Bogen er klar, alt for klar endda, og ingen vil i dag uden forbehold kunne godkende den modsigelse, Nygren finder, der eksisterer mellem en menneskelig *eros*, som kun kan være egoisme, og en kristen *agapè*, som kun findes i næstekærligheden, men ikke i vort forhold til Gud. Vi har et mere optimistisk syn på mennesket, både på den menneskelige natur, hvor man kan finde ægte kærlighed til menneskene, og på det frelste menneske, som virkelig kan elske Gud med sand kærlighed, selv om han altid får Guds gaver til svar. Nygren burde have læst, hvad den franske forfatter Bernanos skrev: »At hade sig selv er lettere, end man tror. Nåden består i at glemme sig selv.« Selv om bogens hovedtese skal tages med forbehold, indeholder den

så mange fine analyser af Bibelens budskab og af menneskenes syn på kærligheden, at den stadig kan læses med glæde og med stort udbytte.

V.D.

LITURGISK KALENDER

- SØNDAG den 19.: 3. søndag efter pinse (s. 662, grøn).
MANDAG den 20.: Hverdag (s. 662, grøn). Erindring om Silverius (s. 947), pave, martyr. – Eller: Silverius (s. 947, rød), pave, martyr.
TIRSDAG den 21.: Aloysius af Gonzaga (s. 948, hvid), bekender.
ONSDAG den 22.: Paulinus (s. 951, hvid), biskop, bekender.
TORSDAG den 23.: Vigilien til Johannes Døberens Fødsel (s. 953), violet.
FREDAG den 24.: Johannes Døberens Fødsel (s. 957, hvid).
LØRDAG den 25.: Vilhelm (s. 960, hvid), abbed.
SØNDAG den 26.: 4. søndag efter pinse (s. 666, grøn). – I højmesen: Peter og Povl (s. 971, rød), apostle. Erindring om søndagen.

De franske biskopper har været forsamlet til vigtig konference i Paris. Her er to nøglefigurer, ærkebiskop Marty, Reims, og msgr. Etchegaray, der er leder af generalsekretariatet.

Efter turistførerens opfattelse burde vi »have gjort hele Jerusalem på én dag inklusive god tid til køb af souvenirs«. Han blev grueligt skuffet, stakkels mand, – vi ønskede »kun« at se udgravningerne ved Bethesda-dammen, tempelpladsen og opstandelseskirken, som vi plejer at kalde for Den hellige Gravs kirke. Pastor Højbo, som var vor gruppes rejseleder, og pater Dahl O.P. fra Oslo, forklarede os bedre det vi så, end nogen turistfører havde kunnet gøre det. Takket være de to præsters storartede indsats fik vi mulighed for »andagt, hvilende på konkrete kendsgerninger«, en dejlig kombination, der forener natur og overnaturlig i en sund idealistisk realisme.

Jeg vil ikke gå i detaljer og beskrive det ene eller det andet sted. Det har andre før mig gjort så ofte og så godt, at det ikke er nødvendigt i denne omgang, bortset fra at det er én ting at læse om det og en helt anden at være der og opleve det.

Den næste dag var for mit eget vedkommende fyldt til randen af et »økumenisk møde med vore ikke-kristne brødre«, idet jeg tilbragte dagen sammen med en del af min israelitiske familie. Mens vi endnu ventede ved Mandelbaumporten for at få lov til at passere grænsen mellem Jordanien og Israel, stod på den anden side min gamle faster, een af mine mange kusiner med mand, svigersøn, svigersønnens bror (han havde fotoapparatet) og børnebørnene. De ventede ligeledes. Endelig langt om længe kom vi over grænsen, standsede, jeg steg af bussen og blev hilst velkommen med kys, klap og knus rækken rundt. Hvor var det betagende at opleve glæden hos mine rejsefæller i bussen og hos min familie udenfor. »Hvad sagde de til Deres ordensdragt?« blev jeg senere spurgt. »Jo, min kusines mand mente, at lige så godt som han kunne holde af at ryge tykke cigarer, lige så godt måtte jeg vel have lov til at holde af at gå rundt i det tøj«. Og en anden af mine kusiner sagde senere, at ligegyldigt hvilke mærkelige ideer, man kunne hitte på, så var vedkommende dog i første linje medlem af familien. Sådan kan man i hvert fald se på det, når man en kort stund nyder den glæde at være sammen. Ved en anden lejlighed havde jeg i sin tid en mere alvorlig samtale om emnet. Dengang fastslog en tredje af mine kusiner, at der fandtes 3 motiver for en jødes konversion. 1. Man kunne ønske at und-

slippe antisemitismen med alle dens små og større chikaner. Det var naturligvis ikke noget ophøjet motiv, men rent menneskeligt forståeligt; ikke alle mennesker er helte. 2. Når man blev gift med en ikke-jøde, var det en hjælp for børnene, at forældrene havde én og samme tro. Dette motiv var selvfølgelig mere acceptabelt. 3. Man kunne konvertere, fordi en anden tro i højere grad tilfredsstillede ens behov. Men der kunne man sætte spørgsmålstegn, om man virkelig havde søgt at trænge til bunds i sin egen tro, og om man var rede til at arbejde med på at reformere sin egen tro sådan, at den ikke blot fik betydning for en selv, men også for ens trosfæller. Dette tredje motiv dannede imidlertid grundlaget for et fjerde motiv fra min side: en reform af ens jødiske tro fra bunden af, fra kilden – Bibelen –, kunne vise sig at ende med kristen tro. Altså en reform par excellence. Det var et nyt og uventet synspunkt for min kusine og gav stof til eftertanke og diskussion! Men så dybt ind i problemerne ville vi ikke gå i den halvanden times korte samvær i Jerusalem.

Det var uafhængighedsdagen, og min kusines ældste barnebarn fyldte 7 år og var inviteret til Jerusalems borgmester, der tager imod alle Jerusalems børn fra 7–13 år, som er født på uafhængighedsdagen. »De skal høre på en tale og belønnes med en fødselsdagsgave!« kommenterede min kusine lidt drilsk. Og lille Zwii skulle for første gang med! Vi hilste på fødselsdagsbarnet og en lang række af hans legekammerater i søndagstøj. Til slut kørte min kusines mand mig op til Jerusalems museum, der rummer nogle af Dødehavsrullerne, og da vi havde set dem, kørte jeg sammen med rejseholdet mod Tel-Aviv. Vejen førte gennem ung fyrreskov, forbi marker og gennem småbyer, og da vi nåede stedet, hvor vi skulle spise frokost, blev jeg modtaget af den næste tante med kys, klap og knus og familiesnak. Omsider kørte vi videre via Cæsarea til Haifa. I havnen var man træt efter en lang og meget varm uafhængighedsdag med alle tiders militærparade, og ekspeditionen gik trægt. Der var også kludder med at seje ekstraser vice ud til vort skib »Hellas«, som lå ude på redenen, og derfor fandt vi efter fem dramatiske minutter ud af, at jeg gjorde bedst i at overnatte hos min kusine uden for Haifa, hvis vi ville have lidt glæde af hinandens

Her har sammen

*Søster Simone O.
beretning om den
færd i apostelen P
Selskabet er nu nå
efterfølgende udfl
til Nazaret og Ge*

selskab. Så kørte vi altså op ad Karmels bjerg til et veritabelt familiekomsammen – og det blev sent, før vi endte hjemme hos min kusine i den anden ende af byen. Min nevø var kommet fra sin kibbuz nede i Negevørkenen og fortalte begejstret. »Hvad vokser der under jeres træer på abrikosplantagen?« – »?« – »Græs?« – »Er du rigtig klog? Træerne står i det bare ørkensand. Vi vander dem hver dag, og sikke de bærer!« Vi talte endnu en god stund og sammenlignede livet i en kibbuz med klosterlivet, og det var meget morsomt at finde så mange lighedspunkter, især på det rent menneskelige plan.

Næste morgen stødte jeg til rejseholdet i Haifas havn til en hel dagstur til Nazaret og Genezaret Sø, og så mødtes jeg altså med landskabet, hvor Vorherre, Gudsmoder og apostlene havde levet, de, der ligesom danner den anden halvdel af ens familie, den familie, der omfatter alle ens medkristne. Mødet var ikke mindre vellykket end det fra dagen i forvejen. Tværtimod! Vi fik os en vældig god samtale uden ord på trappetrinene foran den lille Peterskirke ved Tabgha. Dernede ved Genezaret Sø og i ruinerne af Kapernaum var det aldeles indlysende, at de alle sammen måtte have levet her

de alle levet...

*S. B. slutter her sin
økumeniske pilgrims-
aulus' fodspor.
et til Jerusalem med
igt
nezaret Sø*

Udgravningerne ved Bethesdadammen.

og intet andet sted. Det var slet ikke nemt at rive sig løs fra denne plet jord – og dog, netop her vidste man også med usvigelig klarhed, at opgaver ventede på én, som man ikke havde lov til at svingte, fordi man kunne lide at være her. Og hvem kan vel forhindre en i at indprente sig et landskab så intenst i sit indre, at man bærer det med sig, hvorhen man end går? Det er sandelig en god Guds gave. Sådan noget kan bare komme til at tørne ganske modbydeligt sammen med andre indtryk, som man for eksempel kan modtage under visse af vore andagter herhjemme. Da skurrer Galilæas trygt nynnende tillid til Guds faderkærlighed fælt mod en helvedesfrygt, der tilskynder en til at beskytte sig mod Guds krav ved at sikre sig Gudsmorders og alle helgeners hjælp, – sikke en idé, når man står i Tabgha! En helvedesfrygt også, der får en til at skælve af rædsel ved tanken om at skulle stå ansigt til ansigt med ens frelser, – og det var noget af det bedste, man kunne tænke sig dernede ved Genezaret Sø! Har De nogen sinde set fromme mennesker forsvinde som dug for solen ind i det nærmeste rum, når en præst viste sig med Kristi legeme ved sygekommunionen på et hospital? Sjov uskik! I stedet for med glæde at flokkes om Herren!

Det var en sand lise, at vi sejlede hele natten, hele dagen og den næste nat med. Der blev holdt foredrag om bord på skibet, men der var nok en hel del, der lige for øjeblikket ikke magtede at rumme flere indtryk.

Og så var vi i EFESUS. Blå himmel og hvide, marmorbelagte gader, græske søjler og romerske buer. Ligesom Paulus kom vi hjemmefra ud til det fremmede, til vor arbejdsplads, igen. Der var noget mærkeligt dødt og forstenet over denne kolossale ruinby. Den vidnede om en fordums storhed, rigdom og pragt, som på en eller anden måde ikke kom en ved. Det mest levende var måske nok dobbeltkirken, hvor koncilerne i Efesus var blevet holdt. Men det er muligt, at dette indtryk skyldtes de levende beretninger om disse konciler – »røverkoncilet« indbefattet – jeg havde modtaget som novice.

Solen stegte os til døde sild på gadernes hvide marmorfliser og fik en til i fantasien at udstyre samtlige bispedømmets kirker med marmor fra Efesus! Det var da noget andet end den brunmalede asfalt i vor hjemlige Mariakirke! Men transporten! I denne varme! – Næste dag var det regnvejr; det var nok derfor, solen var

så gavmild: den skinnede på forskud.

Næste dag? Da sejlede vi og hørte foredrag, til vi nåede Istanbul, det gamle Konstantinopel. Men så fra borde og se Hagia Sofia under pastor Højbos begejstrede – og begejstrede – ledelse. »Den herre har læst om Hagia Sofia i åååååårevis,« havde turistføreren fået at vide og havde imponeret trukket sig tilbage. Det er et underligt foretagende at famle sig frem til bygningens fordums skønhed og rigdom gennem lag på lag af misrøgt og barbari. Det kan lykkes, hvis man står i bygningens centrum tilstrækkeligt længe, tilstrækkeligt lyttende og skuende. Så lister skønheden forsigtigt frem og belønner ens tålmodighed til fulde.

Naturligvis skulle vi bagefter nyde Istanbuls bazargader, og dér kunne man have købt tøfler til hele kongeriget Danmark. Aldrig nogen sinde har jeg set magen til butikker fyldt med tøfler fra gulv til loft. Og lædervarer, messingting ... og ... og ... »Dani? Skandinavi? OOOH tit-ta!« Og så forhandlede man om en tallerken, mens prisen dalede fra amerikanske turistpriser til danske.

Det var gråvejr og småregn næste morgen, og sejlturen gennem Bospo-

rus blev en grå fornøjelse. Det lyste lidt op, da vi om eftermiddagen sejlede gennem Dardanellerne, men dagen efter regnede det nok så nydeligt til vor ankomst til Thessaloniki. Vi tog dog alligevel plads i busserne og satte kursen mod Filippi – men så kørte den ene af busserne stiltfærdigt og roligt i landevejsgrøften. Vejene var rene sæbebaner, og rejseledelsen besluttede at vende om. Besætningen på »Hellas« viste sig enestående ved at fremtrylle lunch til alle os, som de troede hundreder af kilometer borte. Vi tog så på tur til Salonikis (afkortelse af Thessaloniki) mange byzantinske kirker, og de var virkelig værd at se. Midt under det hele var vi med til et græsk-ortodokst bryllup – og til sidst kørte bussen fast i byens stejle, sølede gyder. Om sider kom den dog fri igen – jo, vi fik alt med, hvad der hører til en rejse i Orienten – næsten alt; ingen blev alvorligt syge, og ingen kom ud for alvorlige uheld. Det eneste var nogle, der blev lidt søsyge, da vi fik os en lille vippetur næste dag. Men den slags kan man med lidt held også opleve på turen fra Grenå til Hundested. Det var den morgen, vi ikke kunne få nogen messe. »Kalken vælter, og præsterne vælter,« konstaterede man, og så pakkede vi sagerne sammen igen. Vi skulle have tilbragt eftermiddagen på den lille idylliske ø Mykonos, men det blev der ikke noget af, fordi vi på grund af søgang ikke kunne landsættes. Kursen blev sat direkte mod Athen, og ved 16-tiden stod vi på Akropolis. Pastor Højbo fortalte om Akropolis og satte med stor begejstring græsk tankegang og græsk livssyn i højsædet. Længe leve Sokrates og Thales fra Milet – og et par stykker til! Længe leve Erasmus fra Rotterdam, den franske revolution og vore hjemlige menneskeværdige tilstande, som skyldes græsk åndsliv og kultur!

Men så sad en anden en bare dér og undrede sig over, at Guds Søn ikke var blevet menneske i så fortræffeligt et land som Grækenland! At det var de samme højt kultiverede grækere, der klappede en Paulus overbærende på skulderen, da han luftede kendsgerningen om Kristi opstandelse dernede på Areopag for foden af Akropolis. Ja, såmænd, Guds tanker er ikke vore, og hans ideer heller ikke. Ovre på den anden side af Middelhavet havde han udvalgt sig et primitivt nomadefolk, nogle rigtige barbarer i en dannet grækers øjne. Han havde eksistentielt konfronteret dem med alt, hvad der

fandtes af kult, kultur og civilisation i det land, som han førte dem til. Han ledede dem helskindet med stærk hånd og udstrakt arm igennem deres troskab og utroskab, gennem deres frafald og omvendelse til udholdenhed i troen på den ene Gud, Himmelens og jordens Skaber. Ja, Gud fik endda nogle temmelig jævne mænd og kvinder af deres midte til at fatte og tro på, leve og forkynde og dø for Guds Søn, der blev menneske iblandt dem.

Mærkeligt at tænke på den slags, når man sidder på Akropolis og skuer ud over Grækenlands herlighed. ... Men ... hvem ved, måske var det netop et sted som Kanaans land, hvor Orient og Occident mødes og brydes, der var det ideelle arnested for en universel tro, en tro, der indeholdt et budskab til Athen og til Efesus, til Baalbek og til Knossos og endda til vort eget København midt i det 20. århundrede.

Sr. Simone O.S.B.

Bøger til Grønland

Vil De være med til at opbygge et sognebibliotek i Grønland? Lav i bekræftende fald venligst en liste over de bøger, De eventuelt kan afse til det gode formål. Listen bedes sendt til *Liobasøstrene, Sct. Lioba Kloster, Jens Jessensvej 7, København F.*, fra hvem De så vil høre nærmere om, hvilke af de pågældende bøger der har særlig interesse. Bøgerne bedes derefter sendt til *Oblatfædrene, Box 51, Godthåb, Grønland.*

På alle grønlandske katolikkers vegne på forhånd en hjertelig tak fra præsterne i Godthåb.

Medelelse fra liturgikommisionen

Der er vel næppe nogen i vort bispedømme, som er helt tilfreds med liturgien, sådan som den former sig for tiden. Men det er kun godt, for det tvinger os til at følge Helligåndens formaning, således som det blev udtrykt under det andet Vatikan-koncil. Meningen er jo, at vi skal prøve på at finde frem til en dansk måde at fejre den romerske liturgi på. Det drejer sig ikke om at give afkald på noget, for liturgien skal stadig bygge på den romersk-katolske kirkes rige tradition – og samtidig følge de direktiver, som kommer fra det liturgiske råd, der arbejder i Rom. Men den skal også stadig efter Liturgikonstitutionens ånd bygge på landets egen kristne tradition.

Menighederne i Danmark har fået tilsendt to forslag til brug på de første søndage efter pinse. Disse forslag tager hensyn til begge sider af liturgien. Den gamle romersk-katolske tradition udtrykker sig i forslaget om Davidssalmer; disse har jo altid været kirkenes bøn, og det kan jo kun være at betragte som en berigelse, at man nu kan synge dem på et sprog, som er umiddelbart forståeligt. Forslaget har ikke noget kunstnerisk sigte, men det er bygget op i en form, som gerne fremover skulle anvendes i gudstjenesten. Måske vil dette materiale kunne inspirere musikere, fra hvem vi altid vil modtage forslag med taknemlighed.

Den danske kristne tradition kommer frem i udvalget af de danske salmer. Det er selvfølgelig kun et foreløbigt forslag, som den komité, der arbejder dermed, agter at forbedre og udvide. Komiteen ønsker at udarbejde et nyt forslag til adventstiden og fastetiden. Meningen er at gøre brugen af det danske sprog mere almindelig i de sungne messer. Men dette kan ikke alene være denne ene komites opgave. Det ville være ønskeligt, om vi alle sammen kunne medvirke til at skabe en dansk liturgi til messen. Derfor vil man være meget taknemmelig for enhver kritik og enhver god idé til at forbedre det bestående og til at udarbejde resten. Send Deres forslag skriftligt til Liturgikommisionen, Kollegievej 2, Charlottenlund.

Liturgikommisionen

Det er den enkelte, Gud leder efter.

Det er ikke så længe siden, at man ensidigt opfattede kristendommen som en opfyldelse af moralske krav. Kristendommen var identisk med moralisme. Nu kender evangeliet ganske vist til moralske krav, højere og strengere end både den samtidige jødedom og hedningerne var vant til. Men evangeliets opfordringer til et helligt liv er kun vort gensvar på Guds kærlighed til os. Han har elsket os først: det er kristendommens væsen. Det menneske,

se tre lignelser ved siden af hinanden for at understrege Guds barmhjertighed over for synderne. Origenes siger om Lukasevangeliet, at dets forfatter med forkærlighed dvæler ved Herrens mildhed.

Søndagens tekst taler kun om de to første lignelser. Manden, der ejer hundrede får, men mister ét af dem. Han forlader da de nioghalvfems i ørkenen og går ud efter det ene, han har mistet, indtil han finder det. Og

Fodtrin, der forfølger

Skriftbetragtning, 3. søndag efter pinse

som er overladt til sig selv, ender før eller senere i synd og død. Men Kristus er netop kommet for at forløse det syndige menneske. »Toldere og syndere« – i Det Nye Testaments sprog repræsentanter for denne syndige verden – plejede at holde sig nær ved Kristus for at høre ham. Og den tids 'moralister', farisæerne og de skriftkloge, forargedes over ham. »Den mand tager imod syndere og spiser sammen med dem.« Og da Jesus så dette, fortalte han dem de tre barmhjertighedens parabler: lignelsen om det mistede får, den tabte sølv mønt og den barmhjertige fader.

Af disse tre lignelser findes den vidunderlige fortælling om den barmhjertige fader kun hos Lukas. Og det er kun Lukas, der sætter dis-

når han har fundet det, lægger han det på sine skuldre med glæde og indbyder sine venner for at også de skulle glæde sig med ham. »Thi jeg har fundet det får, som jeg havde mistet.»

Vi har hørt denne lignelse mange gange og vænnet os til dens tankegang. Vi fornemmer ikke mere det paradoks, som ligger i den. Opfører et fornuftigt menneske sig virkelig på den måde? Kan man gøre det, at lade de mange i stikken 'i ørkenen' for at lede efter den ene? Er dette ikke en forargelse og en skandale? Men dette paradoksale, dette ulogiske er netop kristendommen, eller lad os hellere sige: det er Kristus. Det er synderne, som han leder efter med en enestående kærlighed, som

han ligefrem forfølger med en aldrig svigtende mildhed. Man kan i lignelsens slut sætning ikke overhøre en fin ironi over den farisæiske selvtilfredshed: »Således bliver der mere glæde i Himlen over én synder, som omvender sig, end over nioghalvfems retfærdige, som ikke trænger til omvendelse.« Men enhver af os, lægmand eller præst, de, der lever i et kloster, og de, der lever midt i verden, må jo spørge sig selv: Har du så megen selvtilid, er du så selvsikker og glad for dig selv, at du kan sige om dig selv, jeg trænger *ikke* til omvendelse? Hvis dette er tilfældet, vil Herrens mildhed og barmhjertighed heller ikke møde dig, han vil ikke med glæde lægge dig på sine skuldre, og du vil være udelukket fra hans kærlighed.

Den næste lignelse om den tabte sølv mønt er en variation over samme tema. I stedet for at lade den tabte drakme blive liggende, i stedet for at affinde sig med tabet, gør denne kvinde sig de største anstrengelser for at finde den. Hun tænder lys, fejer hele huset og leder med iver efter den, lige til hun finder den. Her lægges vægten på misforholdet mellem den lille sølv mønt og den store anstrengelse for at finde den. Menneskeligt set er det ufornuftigt. Vi moderne mennesker ville måske sige om denne kvinde: 'at hun gider ...' Men da hun har fundet den tabte mønt, er glæden stor. 'Sådan siger jeg jer, bliver der glæde hos Guds engle over én synder, som omvender sig.' I begge lignelser fremhæves den 'ene': det ene fortabte får i modsætning til de mange andre; den ene tabte sølv mønt, som fremkalder så stor en anstrengelse for at finde den igen. Det er den enkelte, Gud leder efter. Det er den enkelte i hans synd, nød og død, Herren er kommet for at forløse. Vi hører fodtrinnene af den kærlighed, som forfølger os. Og hans barmhjertighed helmer ikke, før han har fundet os. Og når han har fundet os, lægger han os på sine skuldre. Og så bliver der stor glæde i Himlen.

H. Roos S.J.

Den ansvarshavende redaktør, Helge Kristensen er bortrejst indtil omkring 1. juli. Under hans fravær ledes redaktionen af pater Jens Oluf Lund O.P.

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN

Telefon 121, 205

Kaffefirmaet

Børge KruseFrederiksborggade 27
Tlf. 15 76 08*Kaffe - The - Cacao***Mogens Larsen**Ramsherred 31
Aabenraa
Tlf. 2 25 30 og 2 34 27
Lvs - Kraft - Varme**Aabenraa Brugsforening**Søndergade 15
Aabenraa. Tlf. 2 23 68
Leverandør til St. Ansvars
Klinik**R. Schulik**

Slagterforretning

Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 2 02 14**G. GARTH-GRÜNER**Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408**Kronborg Margarinefabrik**Niels Brocksgade 4
København V.
Tlf. CE 7840 og 1254**Banegårdens Restaurant**

v/ Fritz Kapper

Odense H.**Viggo Høgsgaard**Landsretssagfører
Studiestræde 15, København
Minerva 6761
Kontortid 9-16 - Lørdag lukket**Kaj F. Fjording**

Murermester

Hyldegaards Tværvæg 13,
Charlottenlund.
Tlf. Ordrup 5722 og 6850.Heenan *Fortsat fra side 3*

der var ophængt en kopi af den sorte Madonna af Czestochowa. Biskopperne på platformen var beskyttet af paraplyer.

Før messen marcherede tidligere polske soldater ind på stadion med faner, som havde tilhørt polske militærdivisioner, der havde kæmpet i den anden verdenskrig, og under messen stod de som en æresgarde omkring alteret. Da trompetfanfarer forkyndte, at biskoppen var nået til forvandlingen, sænkede de fanerne. Efter messen blev vejret bedre, og polske børn opførte et festspil med scener fra Polens historie, som varede det meste af eftermiddagen.

Ved Niels Steensens gymnasium vil der pr. 1. august 1966 være at besætte 2 stillinger som lektor, adjunkt eller timelærer med henholdsvis fagene dansk og geografi. Ansøgere bedes opgive, hvilke andre fag der evt. kan undervises i. Ansøgning stiles til skolens bestyrelse og sendes til

rektor Georg Hegrum
Niels Steensens gymnasium
Sct. Kjeldsgade 3, København Ø.

J. Qvist Jensen

Slagtermester

Vesterbrogade 107 C.
København V.
Tlf. Eva 3767
Kød, flæsk og pålæg
En gros og en detail**Ringsted isenkramhandel**

Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand

* 34 46 01

Begravelse og bisættelse ordnes
for alle trosamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet**BRDR. MEYER**Blikkenslagermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

Dagen for de syge søndag den 26. juni på Rygaard

Vi bringer programmet

Kl. 9.30: Messe i St. Therese Kirke, Bernstorffsvej 56, Hellerup. Celebrant: biskop Hans L. Martensen.

Det bedes bemærket, at kommunionen under messen først vil blive bragt til de syge og svagelige, der er anbragt på stole forrest i kirken, hvorefter der gives adgang for de øvrige messeudtagere. Kollekten går til dækning af dagens udgifter. Der vil være lejlighed til skriftemål før messen. Efter messen vil der være god tid til at installere sig i parken eller spisesalen til

Kl. 11.30: Frokost. Madpakke bedes medbragt. Som sædvanlig vil der til frokosten blive serveret kaffe eller the, og andre drikkevarer kan købes på stedet.

Kl. 13.30: Forskellig underholdning.

Kl. 14.00: Foredrag af pater J. Coenen S.J.

Kl. 15.00: Eftermiddagskaffe eller -the.

Kl. ca. 16: Hjemkørsel. Deltagere, som måtte ønske det, kan naturligvis blive bragt hjem på et tidligere tidspunkt efter aftale.

Arrangementet er i år i større udstrækning end tidligere baseret på, at hvert enkelt af de københavnske sogne selv sørger for indbydelse af deltagere, samt transporten af disse, hvor det er nødvendigt.

Biljere, som stiller sig til rådighed, bedes derfor melde sig i god tid til deres sognepræst.

Bilisten bedes selv træffe aftale med sine passagerer angående tidspunktet for hjemkørsel. Da det i visse tilfælde er svært for passagererne at huske navnet på den bilist, som har bragt dem til kirken, vil det betyde en lettelse for hjemtransporten, at bilisten for eksempel giver hver af sine passagerer et lille kort med sit navn (samt evt. adresse og telefonnummer). I tilfælde af *afbud selve søndagen den 26. eller fejltagelser med hensyn til afhentning* eller lignende, bedes man ringe til *Helrup 3118*.

Officielle blade, officiose blade, frihed og søvnighed

Vore broderblade præciserer deres status

Vore broderblade fra Sverige og Norge har pudsig nok næsten samtidig præciseret deres redaktionelle status.

Katolsk Kyrkotidning (Sverige) har gjort det, fordi en indsender har rettet bebrejdelser mod redaktionen som »bispedømmets officielle organ«. Derfor skriver bladet: »Da dette spørgsmål som oftest giver anledning til misforståelse, kan det her være berettiget tydeligt at henlede opmærksomheden på, at Kyrkotidningen – lige så lidt som *Osservatore Romano* er det for pavestolen – er det officielle organ for Sveriges katolske bispedømme. Dette ville kræve, at bladets indhold og ledelse var i bispeembedets hænder, og at redaktionen udelukkende var et redskab, som udførte det praktiske arbejde. Biskop Taylor har fuldstændig taget afstand fra en sådan arbejdsmetode og overgivet ledelsen til en redaktionskomité, blandt hvis medlemmer der bør være to præster, hvoraf den ene skal overvåge, at bladets »katolske« karakter ikke går tabt, og fungere som ansvarshavende redaktør, mens den anden først og fremmest er ansvarlig for de religiøse bidrag til bladet.

Redaktionen er således helt frit stillet med hensyn til på eget ansvar at virke i den nye ånd, der skal være kendetegnende for katolsk presse, og ifølge hvilken redaktionerne for katolske blade skal have frihed til at skrive ud fra deres egen samvittighed og ikke efter direktiver oppefra.

At det foregår på den måde i Sverige er et meget stort skridt fremad, eftersom denne fremgangsmåde er den egentlige forudsætning for enhver form for slagkraftig katolsk journalistik. Det gør derfor et temmelig ejendommeligt indtryk på redaktionens medlemmer, når ellers overbevisende tilhængere af denne arbejdsmetode i udlandet ivrigt forsøger på gennem indberetninger til de kirkelige myndigheder at tvinge disse til at skride ind over for redaktionens stillingtagen i så det ene og så det andet spørgsmål, hvor nogen føler, at deres interesser er ble-

vet trådt for nær ...»

Og *St. Olav* (Norge): »Det er ikke meningen, at alle skal være fuldstændig enige i alt, hvad vi skriver om i »St. Olav«. Skal vi være helt ærlige, ønsker redaktionen ikke engang en sådan søvnig enighed. Vi holder af at have kontakt med læserne, hvad enten de er ude med ris eller ros. Vi agter at lytte opmærksomt, især til kritikken, men det er ikke sikkert, at vi tager os den ad notam. Vi forbeholder os at stå frit – fordi vi tror, at en selvstændig og frit stillet redaktion i det lange løb er den bedste garanti for en god presse. Også i Kirkens tjeneste.

På et område trænger vi direkte til hjælp af dem alle sammen. Bladet trænger til flere abonnenter, blandt andet i vore menigheder rundt omkring i landet og blandt ikke-katolske interesserede. Og her er vi glade, fordi vi kan appellere til venner, som selv om de ikke er 100 procent tilfredse med os 100 procent af tiden, sikkert forstår vor lille katolske presses betydning.«

Akademiker-kongressen sommeren 1966

Kongreskomitéen meddeler, at den vil forsøge å arrangere en barnevaksordning for dem som må ta med barna til Tranberg gård. Interesserte bes henvende seg til

fru Anne-Margrethe Vries Hassel
Holtegt. 24
Oslo 3

med beskjed om at de ønsker å delta i en barnevaksordning på skift. Samtidig bes oppgitt antall barn og barnas alder. Kongresstedet opplyser at det vil kunne ta imot et begrenset antall barn for halv pris. Aldersgrense 12 år.

Bemærkning til pastor Bjørn Højbo

Om end pastor Højbos artikel i nr. 15 var interessant, forekommer den mig urimelig fra et pædagogisk standpunkt. Hvorfor så tvivl i børnenes sind, da forholdene ude i verden sikkert vil være i stand til det, før vi aner det? Ville det ikke være bedre at oplære børnene til at komme med deres vanskeligheder? Efter pastor Højbos artikel forekommer det mig, at man let lader børnene få en gang »lig i lasten« uden grund. Hvis en dreng har lidt spørgsmål og ikke får dem frem og belyst, så har man let grundlaget for megen sorg og urimelighed.

M.h.t. den omtalte »omskoling« mener jeg, at pastor Højbo misforstår situationen. Det har aldrig været pave Johannes XXIII's hensigt, at man skulle begynde at rakke ned på og endevende hele vor kirkes lære, og se, hvad der kan gøres for at få den underkastet moderne tænkning, og forkaste, hvad denne »tænkning« ikke bifalder. Mon Vatikanmødet ikke hellere skulle forstås ud fra lyset fra den romerske synode under pave Johannes XXIII?

I øvrigt giver pastor Højbos artikel indtrykket af, at kirkens præster hidtil har været uden forbindelse med og forståelse af, hvad der foregår i verden. Jeg vil ikke udtale mig om pastor Højbos kreds, men ude i verden har der været, og er der præster, som i højeste grad har forståelse af forholdene i vor verden. Der har sandelig været og er sikkert også meget romerske præster, som har virkeligt overblik over situationen rundt på jorden. Hvorfor så ikke huske på, at Himmeriges rige er lig en husfader, som frembærer af sit skatkammer nye ting og gamle, og så gøre brug af dem og præsentere dem på en måde, som almindelige mennesker forstår uden at komme med vrøvlet tvivl?

A. Carlsen.

Norge kaller!

St. Franciskus Söstrene, Hauge-sund søker en flink og samarbeidsvillig børnehavelærerinne fra 15/8, til en moderne utstyrt børnehav-avd. med 20-25 børn. Børnehaven har en smuk beliggenhet ved Karmsundet. Værelse skaffes. Ansökning med avskrift av vidnesbyrd bes sendt *Sr. Cordula, St. Olavs børnehav, Hauge-sund, Norge.*

De sydlige øer

W. Wulff & Søn

v/ Hans Wulff
Murermester
Grønningen 13, Maribo.
Telefon 238

Im. Nielsen

Snedkermester
Brødregade 1, Maribo. Tlf. 759
Begravelse ordnes — alle
aftaler kan træffes i hjemmet.

Farvemessen

Vestergade 21, Maribo.
Telefon 989

Ingemann Jensen

Malermester
Maribovej 139, Nakskov
Telefon 308

Chr. Steffensen

Herreekviperer
Søndergade 2.
Nakskov. Telefon 796

Fisk og vildt

Axel Pryds A/S

Telefoner 85 03 00 - 85 02 78
Nykøbing F.

Smede- og maskinværksted,
aut. vand- og gasmester. Spec.: Centralvarme

Chr. Lauritzen

Kirkepladsen 6 - Nykøbing F.
Telefon 85 05 11

K. E. Petterson

Tværgade 6, Nykøbing F.
Telf. 85 01 32
Autoriseret elektro installatør

B. & H. Kofoed Hansen

Slagterforretning
Maria Gade 5, Maribo
Telefon 740
1. kl. kød og pålæg

Aalborg

Fiskehallen

Kastervej 57, Aalborg
Telefon 13 44 84

RYØ A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Aalborg Nytorv 14. Tlf. 12 88 88
El-installationer - El-artikler
Radio og fjernsyn
Fjernvarme - køleanlæg
Vand - Gas - Sanitet

FOLMER OLSEN

Begravelse ordnes
Reberbanegade 37
Aalborg - Tlf. 12 15 57

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Aalborg
Tlf. 12 03 01

Murermester- og entreprenørfør.

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Aalborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Køb hjemmets udstyr hos

THUEN

Gravensgade 2
Aalborg

Chr. Hjorth

Frukt og grønt
Østerbro 64, Aalborg
Telefon 3 46 72

Laurits Bageri

Borgergade 32, Aalborg
Telefon 12 69 13
Kun 1. kl. varer anvendes

Mathias
Christensen
ABSALONSGADE 14
AALBORG

København

Sparekassen
for Lyngby og Omegn

Gravminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby. Tlf. 87 00 25

Oliefyr

Centralvarme

Brændselolie

Cinders

NORDISK KUL A/S

Rødovrevej 381-389
Vanløse
Telefon *70 45 30

B. J. Leanders Eff.

A. Madsen, glarmester
Rantzausgade 14,
Københ. N. Tlf. 35 17 02
Specialitet: Blyindfatning

Kaj Uth

Snedkermester
Hyldegaardsvej 14-16
Ordrup, Tlf. 10225
Privat adr.: Nymosevej 14,
Gentofte. Tlf. Søborg 8109.

Kød, flæsk og pålæg

Farum Slagterforretning

Poul Andersen
Telefon 95 00 36
Fineste hjemmelavet pålæg

V. Sæmer & Søn

Blikkenslagere
Dybbølsgade 17,
København V.
Tlf. Vester 7001 og 8581

FORSIKRINGS COMPAGNIET
FOR KONGERIGET DANMARK %

☆

Hovedkontor:
St. Kongensgade 68, København K
Telefon *11 21 21

Ernst Grell & Co.

aut. elektroinstallatør
Smallegade 4, København F.
Tlf. Godthåb 2638 - 2678

KJ&K

Aktieselskab
KØBENHAVNS
BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

Lidt mere om Grenå

I sidste nummer kunne man læse om de forbedrede forhold for den katolske menighed i Grenå. Her fortæller en læser fra de kanter lidt mere om baggrunden:

Gennem mange år har den katolske menighed i Grenå ønsket at få egen kirkebygning. Hidtil har præsterne fra Århus læst messe i en sal

på Missionshotellet. Men nu synes ønsket at blive opfyldt på en enestående måde. I Grenå ligger der en lille kirkebygning, som hidtil har været benyttet af den katolsk-apostolske menighed. Denne menighed tæller imidlertid nu kun 3 ældre medlemmer, og man ser sig ikke mere i stand til at opretholde egen kirke. Af principielle og religiøse grunde ønsker man ikke at sælge bygningen eller lade den overgå til andet brug. Men man har ikke noget imod at leje den ud til den katolske kirke, oven i købet mod en symbolsk leje. Ja, man var endda så venlige at stille såvel kirke som inventaret til rådighed allerede ved juletid sidste år, selvom lejekontrakten endnu ikke er endeligt udformet. Det bliver den formodentlig inden længe.

Den ikke særlig talstærke menighed i Grenå har allerede modtaget flere gaver til krkens vedligeholdelse og forskønnelse fra trosfæller i andre menigheder, det har været til stor opmuntring.

Kirken ligger meget centralt i byen (på Thykiersvej, ikke langt fra byens rådhus). Der læses messe 2. og 4. søndag i måneden kl. 10.

Johanneskirken

Byggefonden er på 448.000. Gavlen mod gaden er dækket med brædder og ser prægtig ud. Tilrejsende kan stadig indlogeres etc.

Paul d'Auchamp, præst
Vandtårnsvej 5, Søborg,
Giro 132 929.

Ugebladets faste medarbejderstab

Som et led i bestræbelserne på at give læserne en endnu bredere og mere nuanceret orientering er Ugebladets faste medarbejderstab blevet udvidet med følgende skribenter, der alle har et indgående kendskab til det stof, som interesserer vore læsere. De nye medarbejdere er *Jan Pinborg, Elsebet Kieler, Ib Werner Andersen, Jacob*

Thomsen, Hermann van Schaik S.J., Kaspar Kallan, J. Nybo Rasmussen og M. J. Baagøe. I forvejen virker følgende faste medarbejdere: *Bernard Eric Jensen, Bernhard Andersen, Bjørn Højbo, Ellen Nielsen, Martin Drouzy O.P., H. Roos S.J. og J. Coenen S.J.*

Lensbaron og lensbaronesse Stampe Charisius' legat

til fordel for ældre og yngre katolske kvinder, gifte og ugifte, til støtte i trange kår og til hjælp til faguddannelse.

Legatportioner på 100 – 500 kr. kan søges ved henvendelse inden 1. juli 1966 med fyldige oplysninger og sognepræstens påtegning – til formanden for Stiftelsen Mariahjemmet,

landsretssagfører G. Garth-Grüner, Bredgade 25, København K.

ALTERLYS

i alle størrelser

og i øvrigt

stearinlys og vokslys

af enhver art

ASP-HOLMBLAD

STEARINLYSFABRIKER

København

VALD. FOERSOM EFTF.

BYGMARKEN 7, FARUM TLF. *95 13 22

GUMMI OG PLASTIC TIL HOSPITALER

Pastor d'Auchamps Romrejser.

35. gruppe: Rom—Assisi, 15. sept.—2. okt., 18 dage kr. 1.100,-

Endnu 4 pladser.

Program og alle oplysninger: Else Schwartz, Ø. Farimagsgade 18, Kbh.

Ø. Telf. Øbro 4642 x, bedst kl. 18—20.

NYE FILM

Stemmingsfuld begravelse

Evelyn Waugh's kendte humoristiske roman »The loved One« er nu blevet foreviget som film under titlen »Stemmingsfuld begravelse«. Men til trods for at mange kendte og dygtige filmnavne har været med ved denne produktion, er resultatet ret skuffende. »Stemmingsfuld begravelse« hører til den farceagtige genre inden for filmkunsten, men farcen og komedien bliver overdrevet – går over gevind, således at man i filmens sidste halvdel keder sig gudsjammerligt.

Filmens emne, om man så må sige, er den amerikanske dødekult – det ultra-amerikanske forsøg på selvforevigelse ved hjælp af en eksklusiv kirkegård ved navn »Whispering Glades« (hviskende lysninger i skoven), hvor alt inden for balsamering, kistemoder og gravpladser er hypermoderne, og opbyder et pragfuldt eksempel på, hvor dygtigt en smart forretningsmand kan spekulere i menneskers dødsangst og deres arme og usle forsøg på selvforherligelse. Handlingen er ligefrem og yderst banal, og det vigtigste kriterium for filmens opsætning har åbenbart været, at alt og alle skulle karikeres. I begyndelsen morer man sig ganske godt, især er den indledende scene yderst vittig, men det bliver til et af den slags overflødighedshorn, hvor man til sidst er ved at kvæles på grund af overdosering – man kan simpelt hen ikke blive ved med at le ad de i-papudskårne »gags«. Det sted, hvor filmen efter min mening falder sammen, er dér, hvor man går ud over romanen og prøver på at føre denne »up to date«. Raket- og satellitalderen skal nemlig også være med, og til sidst begynder man ud fra forretningsmæssige overvejelser at tilbyde »den sande forevigelse«. Man kan begrave i en satellit, der så bliver sendt ud til en evig kredsen om jorden.

Det er Tony Richardson, der står for instruktionen, og selve det filmtekniske er godt og solidt håndværk, men han har ikke formået at holde sin humor i tømme. Det er nemlig ikke kun dødekulten, der bliver udstillet, – nej også moderbindningen,

maddyrkelsen, damebrevkassen, den fallerede engelske adelsmand, kæledyret, osv.

Det er helt sikkert, at både Evelyn Waugh og Tony Richardson har ramt noget centralt i »the american way of life«, men idet filmen medtager raketalderens muligheder, går den fra at være en farceagtig komedie over til at blive et stykke »science fiction«, og det spring kan den ikke holde til, – hvad der faktisk er kedeligt, fordi der er meget godt og interessant stof i selve oplægget.

bej.

NYE BØGER

Redigeret af Bernard Eric Jensen

En stor hjælp

Daniel-Rops:

Dagligt liv i Palæstina på Jesu tid.
Haases Facetbøger. 250 sider. Kbh. 1965.

Den franske forfatter har givet os en stor hjælp til at forstå hele det samfund, Jesus levede i. Her kan man finde en beskrivelse af, hvordan man boede, spiste og gik klædt, men også af den åndelige verden Jesus levede i. Desværre er bogen noget forkortet i den danske udgave, men ikke mere end at den er en værdifuld håndsrækning til den, der vil forstå evangelierne bedre. Når vi i vore dage så ofte stiller spørgsmålet om, hvordan vi egentlig skal forstå evangelierne beretninger, må betingelsen for at give et nogenlunde fornuftigt svar på

sådanne spørgsmål være, at man ikke blot læser en sådan bog, men har den ved hånden hele tiden.

BH

En pave ler

A Pope laughs.

Stories of John XXIII collected

by Kurt Klinger.

Fontana Books, 1966.

I den flod af mere eller mindre sandsynlige beretninger om Johannes XXIII, der siden pavens død i 1963 er strømmet ud over det internationale bogmarked, kan fremhæves Kurt Klinger's lille anekdotesamling »A Pope laughs«. Forfatteren, der er tysk protestant og har været Romkorrespondent i en årrække, fortæller oplagt og elskværdigt om denne mærkelige personlighed. Ud af disse små beretninger, hvoraf en del er hørt før og hvis fromme pointer til tider kan virke noget arrangerede, fremgår trods alt billedet af en fremragende pave, hvis dybe religiøsitet og umiddelbare menneskelighed har gjort et uforglemmeligt indtryk på alle, han kom i berøring med.

Bogen, der er oversat fra tysk til engelsk af S. Cunneen, kan lånes på Niels Steensens Bibliotek i Bredgade.

BK

Igen i år udkommer »Katolsk Ugeblad« som 14-dages dobbeltnumre i juli og august.

Bladet udkommer således 1., 15. og 29. juli og 12. og 26. august.

Ugens tv og radio (19. - 25. juni)

SØNDAG	20.10	tv	Feature om Leonardo da Vinci.
	21.25	tv	Tema. Et indenrigsmagasin.
MANDAG	21.00	p2	Det overtroiske menneske. Helaftensudsendelse.
	21.10	tv	Den 22. juni 1941.
TIRSDAG	19.15	p2	Islands kirke på vej ind i nutiden.
	21.15	tv	Krydsild.
ONSDAG	20.55	tv	Mænd bag rattet. Fransk film fra 1955.
	22.20	p2	De tyske tropper angriber Sovjet.
TORS DAG	19.00	p1	Fra Viborg til Dannevirke: Hærvejen.
	20.00	p1	Kirkeligt magasin.
	20.25	tv	Bjørn Rasmussen i Spanien.
FREDAG	21.45	tv	Filmorientering ved Bjørn Rasmussen.
LØRDAG	18.00	p2	Sommerens ungdomsprogrammer præsenteres.

Hele Vietnams lidelse, men også hele buddhismens fred og kærlighed lyser ud af dette billede af en ukendt munk fra Sydvietnam. En af hans brødre Thich Nhat Hanh talte lørdag den 18. juni i Studenterforeningen i København. Under opholdet har han været dominikanermunkenes gæst i Sankt Andreas Kloster i Ordrup.

katolsk ugeblad 25

24. JUNI 1966
114. ÅRGANG

Ledende
Buddhistmunk
fra Sydvietnam
i København

Internationalt
Caritasmøde
i København

Koncilets
gennemførelse
forsinkes

Jeg anklager
velfærds-
samfundet

Internationalt Caritasmøde i København

Interview med Mgr. Rodhain fra Paris om hjælpearbejdet

Den katolske kirkes verdensomspændende hjælpeorganisation *Caritas* har holdt møde i København for de nationale afdelinger i Mellemeuropa. Ca. 20 repræsentanter for disse afdelinger med den internationale topleder monsignore Rodhain fra Paris i spidsen deltog i mødet, der foregik på Skt. Josefs Hospital i København under den danske Caritas-sekretær monsignore Knud Ballins dygtige tilrettelæggelse.

Mødet indledtes med en koncelebreret messe i Skt. Josefs Hospitals nylig restaurerede kapel. Den apostoliske delegat for Norden, ærkebiskop Bruno Heim, var hovedcelebrant. Samme aften var kongressens deltagere biskop Hans Martensens gæster i bispeboligen på Frederiksberg. Hertil var også indbudt biskop Westergaard Madsen, København, og repræsentanter for Folkekirkens Nødhjælp. Dr. med. Kirsten Auken gav i et foredrag på tysk de udenlandske deltagere et billede af den seksuelle adfærd i Norden. Fru Auken mente, at udlandets billede heraf var stærkt fortegnat, og at man især manglede den nødvendige historiske baggrund for at bedømme situationen. Således skyldtes det udbredte seksuelle samliv før ægteskabet en gammel dansk »forlovelsestradition«, hvor forlovelsen var det afgørende for den livsvarige forbindelse mellem ægtefællerne – ikke ægteskabet. Dette kom først senere i protestantisk tid, men traditionen levede uforstyrret videre trods lovgivningen.

Dr. Auken nævnte i øvrigt som lyspunkter i billedet, at vi kun har halvt så mange skilsmisser som USA, hvor hun lige havde været på rejse. Desuden havde selvmordsprocenten og ungdomskriminaliteten tendens til at falde i takt med den stigende velstand. Som konklusion efterlyste fru Auken en nøjtern vurdering af situationen mere baseret på statistiske tal end på vage fornemmelser. Det mørkeste punkt var familielivets isolering fra det øvrige samfundsliv i Danmark.

Monsignore Rodhain interviewet I anledning af besøget har »ravn« fra Kristeligt Dagblad haft et interview med den internationale chef for Caritas, monsignore Rodhain. Denne udtalte til bladet, at man i januar i år på en konference i Genève har drøftet mulighederne for et samarbejde mellem katolsk og protestantisk hjælpearbejde. Man var her enige om tre punkter, hvor protestanter og katolikker burde sætte ind sammen. Først og fremmest en undersøgelse af hjælpearbejdets praktiske og teologiske sider. Dernæst mulighederne for en fælles appel til befolkningen i de forskellige lande, når det gælder ansvaret for hjælpearbejdet ude i de områder, hvor der er nød. Og endelig en undersøgelse af samarbejdet ude i marken om selve hjælpeprojekterne. Rodhain tilføjede: »Jeg vil dog gerne straks tilføje som noget meget vigtigt, at denne undersøgelse ikke er udtryk for, at et samarbejde først derefter skal etableres. Det er allerede på mange måder i en god gænge.«

På spørgsmålet, om man en dag kunne tænke sig at skabe en fælles kristen hjælpeorganisation, svarede monsignore Rodhain: »De praktiske opgaver kan afgjort føre os sammen. Men ligesom et måltid består af mange forskellige dele, der må sammensættes til en harmoni, ikke kun rodes sammen (det er en franskmænd, der taler) – således også med hjælpearbejdet. Vi mødes med vore forskellige temperamenter, forskellige forudsætninger og konfessioner. Vi må alle i dette møde bringe vort personlige bidrag ud fra vore forudsætninger. En organisatorisk enhed udover de konfessionelle grænser vil nok kun skabe forvirring.«

Til slut blev monsignore Rodhain stillet over for den indvending, der ofte rejses mod kirkeligt hjælpearbejde, at de, der hjælpes, skal blive bundet til at tage mod evangeliet som kvittering for hjælpen. Hertil svarede Rodhain: »Evangeliet giver jo selv svar på det spørgsmål. Den barmhjertige samaritan så den nødlidende mand på vejen. Han spurgte ikke, hvad manden troede på, og ikke om han var gift, forlovet, eller hvad han ellers var og mente om alverdens problemer. Han så kun, at manden trængte til hjælp. Og så hjalp han. Uden betingelser. Vor Herre sagde til os: 'Gå hen og gør det samme, hvor I møder nød.'«

På mødet blev også drøftet hjælpen til Vietnam og Indien.

Katolsk hjælpearbejde i Vietnam.

Koncilets gennemførelse forsinkes

Paven udsætter ikrafttræden

Bestemmelserne vedrørende koncildekreternes praktiske anvendelse er endnu ikke tilstrækkeligt gennemarbejdet til, at de alle kan træde i kraft på samme dag, den 29. juni. De vil blive promulgeret snarest og lidt efter lidt. Dette er hovedpunktet i pavens »motu proprio«, dateret den 10. juni og offentliggjort af »Osservatore Romano«.

De omhandlede bestemmelser vedrører dekretene om biskopperne, administrationen af bispedømmerne, ordensfolk, missionerne, præsteuddannelsen og lægapestolateret. Som det nævnes i »motu proprio« oprettede pave Paul i begyndelsen af januar postkoncilære kommissioner samt en centralkomité, der skulle gennemarbejde teksterne, så de kunne føres ud i praksis. Tidligere var den 29. juni blevet fastsat som afslutningsdatoen for »vacatio legis«, d.v.s. den tid, det ville tage at konkretisere den nye lovgivning, hvis principper var blevet udarbejdet af konciliet. Men arbejdet skred kun langsomt frem, og det viste sig snart, at tidsfristen ikke kunne overholdes.

Motiverne til udsættelsen

Medlemmerne af kommissionerne, biskopper eller eksperter, var ikke altid samlet på samme tid, og de nationale bispekonferencer, der skulle indsende beretninger, sendte dem ofte med forsinkelse. Ligeledes måtte man tage i betragtning, at en vis langsomhed i den romerske arbejdsrytme ikke var til at komme til livs. Centralkomitéen syntes ikke altid at kunne enes om visse ændringer i teksterne, og sendte heller ikke disse tilbage til kommissionerne, der havde udarbejdet dem, således som det oprindelig var bestemt i påkommende tilfælde. Tilsidst måtte centralkomitéen ved slutningen af plenarforsamlingen den 23. og 24. maj bede paven om udsættelse, ligesom paven i sin tale til forsamlingen for første gang antydede nødvendigheden af at gå gradvist til værks angående fornyelserne.

Men det er ikke hele grunden. En

klar åndelig modstand har bremset kommissionernes arbejde. En vanebunden handlemåde og tankegang, samt en doktrinær indstilling har bidraget til, at paven nu har set sig nødsaget til at forlange en ny gennemgang af dekretene. Nogle biskoppers fravær har skabt fri bane for kuriegejstligheden, men det skal dog indrømmes, at det ikke er repræsentanter for den romerske kurie, der alene er skyld i denne udvikling. De enkelte biskopper har instinktivt givet koncildekretene en streng disciplinær fortolkning, som først og fremmest lægger vægt på den nye autoritet, som episkopatet har opnået ved konciliet. Juridisme inden for episkopatet, og samtidig en tendens til mistro, som ligger koncilets åndelige klima fjernt, forklarer en udtalelse af pave Paul om »en styrkelse af dialogen mellem hyrderne og deres hjord«.

I den nuværende situation ser det ud til, at der foretages de nødvendige redegørelser for følgende dekretter:

1. *Biskoppernes apostoliske embede.* Hele den del, som omhandler biskoppens stilling til de religiøse ordener, skal påny omarbejdes, ligesom kapitlet om oprettelse af et pastoralaråd med biskoppen i spidsen og bestående af sækulargejstlige, ordens- og lægfolk.

2. *Dekretet om lægapestolateret.* Den udøvende myndighed skulle foretages af et råd med et administrativt sekretariat under ledelse af en generalsekretær for lægfolket og ledende folk fra internationale katolske organisationer. I dette skema vil man kunne bringe de erfaringer til anvendelse, som man har høstet inden for Katolsk Aktion i Vesteuropa.

3. *Dekretet om præsteuddannelsen.* Der er planer om at oprette en permanent kommission og en speciel kongregation for universiteter og skoler uafhængig af kongregationen for seminarierne.

4. *Kuriereformen.* I sit »motu proprio« siger paven selv, at det vil

være vanskeligt at føre fornyelserne ud i praksis uden en sådan reform, dvs. en ny form for samarbejde mellem de romerske kongregationer.

Forsinkelse eller udsættelse uden tidsfrist?

Paul VI bekræfter i sit »motu proprio« at ville promulgere dekretene »snarest« (quam primum). Ligeledes vil de dekretter der er færdigbehandlede kunne træde i kraft straks, således at et praktisk arbejde kan indledes i sommermånederne, hvilket er vigtigt, da mange religiøse ordener i de kommende måneder har fastsat generalkapitler, som skal indlede de forhandlinger, der er nødvendige for den praktiske anvendelse af dekretet om ordenslivets fornyelse.

Også for det økumeniske dekret er der godt håb om en snarlig offentliggørelse af de endelige tekster. Disse behandles for øjeblikket i en plenarforsamling i enhedssekretariatet. Denne nye organisation har arbejdet med virkelig dynamisme. Hvad de andre tekster angår, er forhåbningerne for øjeblikket ikke store. »Snarest« betyder efter romerske forhold sandsynligvis »ikke før til efteråret«, da pave Paul nu tager til Castelgandolfo.

Naturligvis har denne udsættelse i vide kredse forårsaget stor skuffelse, men man må ikke glemme, at paven med god grund vil søge at løse problemerne omkring koncildekretene på den bedst tænkelige måde. Desuden blev kommissionerne for den videre planlægning oprettet meget hurtigt efter konciliet, hvad mange ønskede at udskyde til et langt senere tidspunkt. Desuden har paven i den senere tid taget visse beslutninger, som beviser kontinuiteten i hans planer og viser at hans »motu proprio« ikke er ensbetydende med en definitiv udsættelse af koncildekretenes gennemførelse.

Koncilteksterne på vietnamesisk

Det katolske informationsbureau i Sydvietnam har påbegyndt en oversættelse af koncilteksterne, hvad der betegnes som en meget vanskelig opgave. Man har især lagt vægt på en hurtig oversættelse af pastoralkonstitutionen om Kirken i den moderne verden. Oversættelserne foretages af såvel gejstlige som lægfolk.

Min broder buddhisten

REDAKTION:
JØRGEN HVIID OG
HELGE KRISTENSEN (ansv.)

Redaktør for indenlandsstof:
Jens Oluf Lund
Redaktionssekretær: Elli Gambell

Redaktionskontor:
Bredgade 69, København K.
Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:
Katolsk Ugeblads Annonceekspedi-
tion, Hauchsvej 8, København V.,
telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro
589 65.

Abonnementsafdeling:
Katolsk Ugeblads Ekspedition ved A.
Prüser, Sankt Annæ Plads 28, Køben-
havn K., telefon (01) 15 95 28 (9-16,
lørdag lukket) postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien
som i andre lande pr. kvartal kr.
11,00. I løssalg kr. 1,00.

Længere artikler til et bestemt num-
mer af bladet skal være redaktionen i
hænde senest 3 uger før det pågæl-
dende nummer udkommer, kortere
meddelelser senest 14 dage før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar
for uopfordret indsendte manuskrip-
ter.

Det er ikke hver dag Danmark får besøg af en buddhistmunk. Thich (Den velærværdige) Nhat Hanhs besøg i Danmark var en begivenhed. Ikke alene tilhører denne munk den ledende kreds indenfor Den forenede Buddhiskirke. Han er leder af ungbuddhisternes sociale arbejde. Men på baggrund af buddhisternes åndelige modstand mod krigen i Vietnam, rykker denne sag os pludselig ganske nær. Det katolske nyhedsbureau KIPA betegnede forleden krigen i Vietnam som et folkemord og tilføjede, at udtrykket ikke var for stærkt valgt. Det er en begrænset krig med ubegrænsede midler, der hver dag kræver utallige ofre blandt en civilbefolkning, der ikke kan skilles ud fra partisanerne.

Sandheden er jo, som det også fremhæves af det katolske tidsskrift Herder-Korrespondenz, der i sit juninummer bringer en 6 sider lang artikel om Vietnamproblemet, at det ikke blot drejer sig om invasion eller infiltrering nordfra. Der er tale om en bred folkelig frihedsbevægelse i selve Sydvietnam. Inden for denne bevægelse, der går under navnet Vietcong, findes der mange buddhister. Der findes også en katolsk præst. Men Thich Nhat Hanh tilhører ikke denne gruppe. Han er strengt neutral, hvad der også fremgik af hans udtalelser om, at man måske ville snigmyrde ham og påstå, at det var Vietcong, der havde gjort det, eller også ville Vietcong måske dræbe ham, fordi han har så mange venner i vesten og specielt i Amerika. Blot fordi han taler om fred.

Buddhas doktrin, som har stor indflydelse på det vietnamesiske folk, stræber mod barmhjertighed og kærlighed og tager afstand fra alle voldsmetoder. Det er denne indstilling, der omtales så anerkendende i pastoralkonstitutionen om kirken i verden af i dag. Der står herom i stykke 79: »Guds egen søn, som er blevet menneske, Fredsfyrsten, har ved sit kors forsonet alle mennesker med Gud. Han slukkede hadet ved at hengive sig selv og førte derved alle mennesker tilbage til enheden i ét folk og i ét legeme, og efter sin opstandelse indgød han kærlighedens ånd i menneskehjernerne. Drevet af den samme ånd kan vi ikke undlade at udtrykke vor anerkendelse af de mennesker, der giver afkald på at bruge voldelig magt for at håndhæve deres ret, og som tager deres tilflugt til forsvarsmetoder, som står til de svageres rådighed. Det er dog en betingelse, at det ikke skader samfundets eller andre menneskers rettigheder eller pligter.«

Konciliet har også udsendt en erklæring om kirkens holdning til de ikke-kristne religioner. Det hedder heri til indledning: »Fordi kirken er sat til at fremme enheden og kærligheden mellem menneskene og desuden også mellem folkeslagene, lægger den mest vægt på det, som menneskene har fælles og det, som fører til stadig større samhørighed. Den katolske kirke forkaster intet af det, som er sandt og helligt i de ikke-kristne religioner. Med oprigtig agtelse betragter den deres handle- og levemåder, deres regler og læresætninger, som nok i mangt og meget afviger fra, hvad den selv lærer, men som alligevel ikke sjældent genspejler den sandhed, som oplyser alle mennesker.«

Den buddhistiske munks besøg var derfor en kærkommen anledning til at bekræfte en solidaritet mellem buddhister og kristne, som måske en dag vil føre frem til fred. Den kirkelige Vietnamkomité, hvis udtalelse om Vietnam fornyligt er sendt til alle danske biskopper og præster, er et udtryk for en sådan solidaritet. Den vil ved bearbejdelse af den offentlige mening være med til at standse krigen i Vietnam inden denne udvikler sig til en tredje verdenskrig. Derfor stod den også sammen med Studenterforeningen som indbyder til mødet den 18. juni med buddhistmunken i Studenterforeningens lokaler i København. Derfor kunne denne komité også senere holde et møde i rabbiner Bent Melchior's hjem, hvor danske Vietnaminteresserede fik lejlighed til at møde munken på mere privat vis. Derfor kunne komitéen også invitere munken til under sit ophold at bo som dominikanermunkenes gæst i Sankt Andreas Kloster i Ordrup. Altsammen var det konkrete udtryk for det, vi alle gerne ville sige: *Min broder buddhisten.*

J.O.L.

Ved Harry Haas
fra Pax Romana

Det siges ofte, at Sydvietnam vil være fortabt, hvis der ikke kommer et samarbejde i stand mellem kristne og buddhister. For det første må man dog gøre sig klart, at buddhisterne udgør 25 pct. og de kristne 10 pct. af en befolkning på 14 millioner. Ikke desto mindre har de religiøse grupper, især Cao Dai og Hoa Hoa sekterne, stærkt tag i folket. Desuden vil mange vietnamesere, som officielt ikke tilhører nogen religiøs retning, givetvis støtte en eller anden form for religiøs førerskab. Som en følge heraf er et samarbejde mellem de religiøse grupper af den største vigtighed for folket i Sydvietnam.

For det andet må man gøre sig klart, hvad »tab af Sydvietnam« inddebærer, da det ikke nødvendigvis har samme betydning for alle de politiske magtblokke, som let identificerer deres egne interesser med løsning på den nuværende krise i Vietnam. Selv ordet »fred« har forskellig betydning.

De forskellige gruppers indstilling til fred

Det er ikke let at forklare de forskellige opfattelser, som findes i det sydvietnamesiske folk. Vietcong, som er en ren sydvietnamesisk organisation, består ikke kun af kommunister og marxister. Vietcong kan nærmest sammenlignes med modstandsbevægelsen under det nazistiske regime. Modstandsfolkene havde et fælles mål: friheden; liberale, kristne og marxister kæmpede sammen uden at glemme forskellene dem imellem, idet de heller ikke glemte deres egne interesser i planlægningen af fremtiden. I Vietcong kæmper nationalistiske og socialt-progressive kræfter sammen

Samarbejde mellem kristne og buddhister er en forudsætning for freden i Vietnam

med trænedede marxister under marxistisk ledelse. Det er klart, at kommunisterne står fordelagtigt; de inspireres af samme ånd og er under marxistisk ledelse, mens de ikke-kommunistiske styrker ikke anspores af samme dynamisme. De religiøst inspirerede styrker mangler de klare mål og programmer, som kræves for at gøre det eksisterende feudalsystem til et socialt dynamisk demokrati. Den tillid, mange katolikker har til den fremmede militærhjælp, er tit temmelig naiv. Der er vietnamesiske præster, der åbenlyst priser de amerikanske bombetogter over nordvietnamesisk territorium, og nogle billiger endog brugen af atomvåben. En højt uddannet udenlandsk missionær udtrykte således, hvad der tilsyneladende er manges mening: »Først må krigen vindes, derefter folkets sympati.«

Den militante katolske folkegruppe, som hovedsagelig består af flygtninge fra nord, har et lige så militant antikommunistisk program, der først og fremmest forsvare katolske interesser, således at en solidarisk holdning over for buddhisterne ikke er mulig.

Buddhisterne har en naturlig tilbøjelighed til fred. Buddhas doktrin, som har stor indflydelse på det vietnamesiske folk, stræber mod barmhjertighed og kærlighed og tager afstand fra alle voldsmetoder. Det ville være forkert at forklare denne holdning som ligegyldighed, resignation og relativisme. Også evangeliet forkynder den samme indstilling, men ulykkeligtvis lægger den katolske lære, forkyndelse og levevis ikke altid vægt nok på disse fundamentale kristne værdier, og der er stor fare for, at den kristne broderånd i den nuværende situation vil blive undertrykt til fordel for en militant kors-togsholdning.

Såvel blandt katolske som blandt buddhistiske intellektuelle er fristel-

sen til resignation stor, og dette hindrer dem i at blive ledere af folket.

Hvis vi betragter de sydvietnamesiske bønders holdning til freden, finder vi, at den er absolut positiv, men her spiller en vis passivitet ind på grund af de lette indtjeningsmuligheder i det frugtbare land. Hvad der i øvrigt stadig holder kampånden i live, er de mange flygtninge fra nord.

Den buddhistiske ledelse

Inden for såvel det buddhistiske som det katolske præsteskab hersker der en prisværdig ansvarsfølelse over for folket, men naturligvis er der også ambition og opportunisme blandt dem. I begge lejre er det vanskeligt at få lægfolk til at forstå og påtage sig ansvaret. Måske kunne et samarbejde om dette fælles problem åbne en vej til forståelse hos begge parter.

Ganske vist er ikke alle ikke-kristne vietnamesere buddhister, men det er dog buddhist-bevægelsen, som søger at repræsentere den traditionelle religiøse styrke i Vietnam. Den følger en social-politisk linie, er nationalt præget og gør krav på de besiddelser, der gik tabt i kolonitiden og under Diem-regimet. Bevægelsen angriber først og fremmest katolikkernes oprindelige og selvbestaltede privilegier. Politikere og ikke-buddhister har tilbøjelighed til at gøre brug af buddhist-bevægelsen, skønt de ofte åbenlyst kritiserer den buddhistiske generalunions politik og munkenes politiske interesser.

Katolikkernes stilling

Tidligere nød den katolske gruppe godt af utallige privilegier; skønt den franske regering var kendt for sin antiklerikale holdning, favoriserede den i udstrakt grad de katolske missionærer i Indokina. Desuden var missionerne så vel understøttet fra udenlandsk side, at de under gejstlig

ledelse altid udgjorde en velorganiseret enhed.

Under Diem-regimet udnyttede de katolske ledere og gejstligheden situationen. En del havde set faren ved feudalsystemet, der ikke animerede til de nødvendige sociale reformer, men de katolske ledere undgik denne gruppe og udnyttede i stedet chancen til at styrke katolikernes position.

Den katolske ledelse

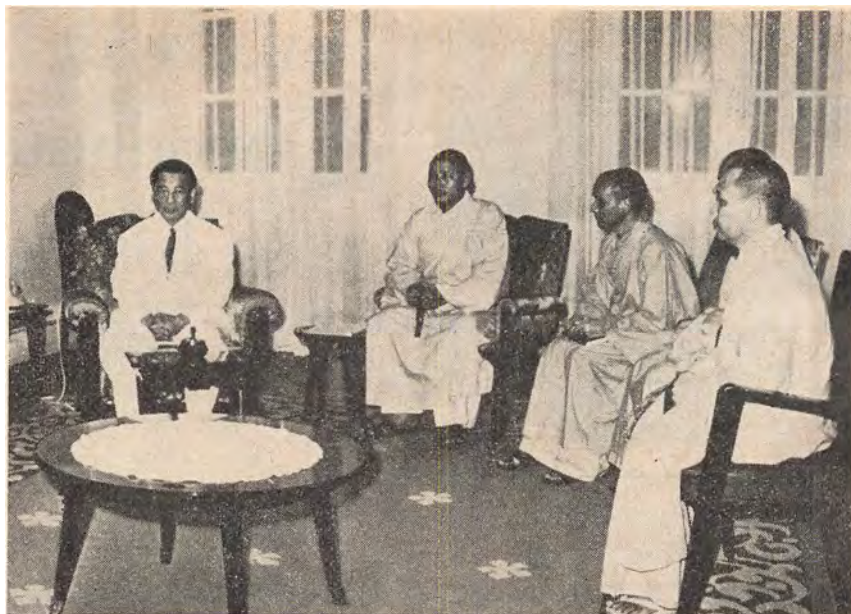
1. *Gejstligheden.* Kun en lille gruppe præster, uddannet i Vesteuropa, har et klart billede af den sociologiske og teologiske betydning af den nuværende situation i Sydvietnam. De danner en isoleret gruppe, hvis opfattelse kun deles af få akademikere, studenter og arbejdere. Men det er netop disse, der vil kunne opnå et bedre forhold til buddhisterne.

De fleste af de vietnamesiske præster har fået deres uddannelse i udlandet, og det viser sig ofte, at de, der er uddannet i USA og Italien, især stræber efter en samlet katolsk front og opretholdelsen af status quo. Deres uddannelse har tydeligvis ikke været beregnet på præstegerningen i et udviklingsamfund med stærk indre splittelse. Der er stor mangel på sociologer, kateketer og moderne teologer, og mange præster er nødt til at bruge deres meste tid til administrativt arbejde, som de ikke er uddannet til. De præster, der har fået deres uddannelse i Vietnam, står fuldt på højde med de udenlandske uddannede, men de har som regel deres gerning på landet.

De præster, der kommer fra nord, er vant til at tage føringen, endog på slagmarken (Christian Militia), og deres føring viser sig også på den politiske plan, f.eks. ledes en folkebevægelse for øjeblikket af en præst. Naturligvis kan man ikke tvivle om disse præsters oprigtighed, men deres ledelse mangler spændvidde og politisk dygtighed.

2. *De intellektuelle.* Mange katolske akademikere søger at begrave sig i deres studier, men en del af de yngre har dog en vis position inden for den tidligere nævnte folkebevægelse. Men det er karakteristisk for dem, at de mangler overblik og initiativ, – dog nyder de i udstrakt grad folkets sympati.

En anden gruppe intellektuelle er dem, der har studeret i vest. De spillede en afgørende rolle under Diem-regimet, som de kritiserede. I virkeligheden har de de nødvendige kvalifikationer til at stå i spidsen for

Ledende buddhistmunkke i samtale med daværende præsident Diem.

katolikkerne, men de får kun ringe eller ingen støtte fra gejstligheden, ligesom de står folket meget fjern.

3. *Studenterne.* I det store og hele lider studenterorganisationerne af de samme skavanker som de intellektuelle. Skønt de er organiserede, synes de ikke at have nogen indflydelse blandt studenterne som helhed.

Uddannelse af egnede ledere

Gejstligheden er hverken intellektuelt eller socialt udrustet til at påtage sig ledelsen, og deres teologiske håndbøger er en hindring for en tilnærmelse til buddhisterne (buddhisterne betragtes af mange stadig som »dæmle«, der kun kan ende i Helvede). Men en revision på teologisk plan er ikke nok. En lang udviklingsproces blandt præster og lægfolk er nødvendig for at gøre dem til egnede ledere i den nuværende situation. En systematisk uddannelse af den yngre generation af akademikere ville være frugtbringende, da de derigennem ville blive sat i stand til at opdrage det katolske folk til samarbejde i dagliglivet med ikke-kristne.

Nej til krigen

En amerikansk soldat, der tidligere læste til katolsk præst, er blevet dømt til et års fængsel og degraderet til rekrut efter at have nægtet at tage et gevær i hånden. Før dommen faldt, bad soldaten om at måtte blive i hæren og arbejde som frivillig

frontlæge. Desuden forklarede han under retssagen, at han ved sin indtrædelse i hæren havde gjort det klart for alle, at han af principielle grunde ville nægte at dræbe, især i Vietnamkrigen, som han var imod.

I god tro

Buddhister, der brænder sig selv til døde i politisk protest i Vietnam, ringeagter livets værdi, men de handler dog »i fuldkommen god tro«. Det er den romerske kuries teologiske ekspert ved ugebladet »Osservatore della Domenica«, msgr. Lambroschini, der således besvarer et brev fra en gruppe studenter, der spørger, om katolikker ville være i stand til en lignende heroisme. Msgr. Lambroschini spørger dog sig selv, om disse selvmord er udtryk for heroisme eller fanatisme. Man må skelne mellem objektive og subjektive synspunkter og gøre sig klart, at omgivelserne spiller en stor rolle for moralske vurderinger; og omgivelserne er i dette tilfælde sammensat af utallige religiøse og lokale traditioner. Selvmordene er fra et objektivt synspunkt udtryk for en negativ og ringeagtende holdning over for livet, men fra et subjektivt synspunkt er de buddhister, der ofrer sig selv, i fuldkommen god tro, samtidig med at deres protesthandling utvivlsomt har stor indflydelse på folkeopinionen. Selvmord er forbudt ifølge naturloven og den åbenbarede morallov, men de inderste principper i naturloven kan ofte stå dunkelt for mennesker, der ikke er oplyst af den kristne åbenbaring.

Lis Thorbjørnsen deltog i Ekstrablads kronik-konkurrence »Jeg anklager« med denne artikel, der angriber velfærdssamfundets grundtanke og siger, at vi er på vej til at blive umenneskelige.

Jeg anklager

Jeg anklager velfærdssamfundets åndelige grundlag, utilitarismen, læren om at handlinger må vurderes efter deres evne til at frembringe »størst mulig lykke for det størst mulige antal mennesker.«

Så selvfølgelig er den for os, at vi slet ikke tænker på den, så lidt som på grundlæggerne, Bentham og John Stuart Mill.

Jeg anklager den for mangel på dynamik. I det nittende århundrede var det store problem, der skulle løses i vor kulturkreds, materielle fremskridt for de brøde befolkningslag. Fremskridtene kom, gennem teknikken og gennem godernes ligeligere fordeling. Blændet af den ydre udvikling står vi i virkeligheden nu i stampe. Vi definerer, mere robust end Bentham og Mill, lykke som lig med hus og bil (plus køleskab, fjernsyn osv.) Vi kan ikke, således som Münchhausen med et rask tag i sit eget hår halede sig op af mosen, hale os op af vulgær utilitarisme.

Jeg anklager den for kortsynethed, snæver egoisme på vort eget slægtleds vegne. »Det størst mulige antal mennesker« defineres, af os, ikke af utilitarismens grundlæggende filosoffer, som »det størst mulige antal mennesker i vort eget slægtled.« For at vort slægtled kan nyde så store materielle fordele som muligt, bruger vi uhæmmet løs af jordklodens råstofreserver.

Tejknikkens høje stade gør det billigere at producere nye flasker end at rense gamle. Bladenes damesider opfordrer læserinderne til at lære at smide væk, f.eks. – her i landet – nydelige yoghurtbægre af plastic, og husmødrene er i øvrigt også nødt til at vænne sig til at gøre det, de kan hverken opbevare eller bruge voksende lagre af nok så nydelige bægre. At fatte, at den nemme løsning er lykken – bortkassen og udskiftning af tingene – kræver en psykologisk omstillingsproces hos dem, der nu er voksne; derimod er børnene i velfærdssamfundet allerede fuldstændig uforstående over for den gamle

kone i Johannes V. Jensens Himmerlandshistorie »Syvsoverne«, der, da de unge karle har brug for papir til at klistre for Bakgaardens vinduer, »henter en hel bunke papirslapper frem af en skuffe. Der er gamle omslag fra tændstikspakker, papirposer omhyggeligt opskårne og udglattede og blade af skønskrivningsbøger, og Maren ofrer det hele, blinkende af deltagelse for de tossestreger, hun ikke må blive indviet i.«

Vi forgifter vandet i vor undergrund med sulfo, ændrer naturens balance med sprøjtekemikalier, ophober stigende luftforurening, lukker øjnene for, hvad radioaktive sprængninger kan ødelægge af arveanlæg med virkning for vore efterkommere.

Mens vi bruger løs af energikilderne kul og olie, går vi i optimistisk letsind ud fra, at inden de er ødslet bort, vil vi formå at udnytte en ny energikilde, atomenergien. Så har vi tomme jern- og andre råstoflejer at give videre sammen med bilkirkegårde og andre lossepladser. Efter os syndfloden, som den hensynsløst forbrugende kongelige og adelige fran-

ske overklasse sagde inden revolutionen og guillotinen.

Det er ikke teknikken, der er noget i vejen med, men vor udnyttelse af den; det er menneskene, der bestemmer, hvordan den skal bruges. Jævnfør det gamle eksempel med krudtet, som kineserne i århundreder brugte til fyrværkeri, før europæerne fandt på anden anvendelse.

Nej, teknikken har ikke skylden for den misere, vi lægger over på dem, der kommer efter os; skylden har vor snævre egoistiske hensyntagen kun til vor egen generation. Vor vulgære utilitarisme.

Jeg anklager den for værdiforfalskning. Ikke alene identificerer vi fremskridt med materielt fremskridt, udvikling med materiel udvikling. Vi definerer også, utilitaristisk, lykke som lyst og fravær af ulyst.

Derfor tør vi ikke se døden, vor egen død, i øjnene. Idealet er at blive listet itentanende over i den, uden at vi har indstillet os på den.

For sjælelige vanskeligheder får vi sløvende piller. Dette var rigtignok ikke, hvad utilitarismens filosoffer

La dolce vita.

Jeg anklager...

tænkte sig. »Hellere være et utilfreds menneske end en tilfreds gris,« sagde Stuart Mill. Men vi, i vor generation, søger at gøre menneskene til tilfredse grise. Vi tager utilitarismens konsekvens.

Jeg anklager den for umenneskelighed – som ligger i selve nytteprincippet, i den etiske måle- og vejemetode.

For at vi kan få kød på middagsbordet af ganske den farve, vi vil have, lader vi dyr leve pinefuldt indelukket, uden sol og bevægelse, som tremmekalve.

Vor humane omsorg er parodisk. For at undgå høreskader på børn forbydes nytårsskyderi, men vi lader langt flere mennesker få hørelse og sindsro ødelagt af jetfly, for det er vort yndlingslegetøj.

Den størst mulige lykke for de flest mulige indbefatter blandt andet bil for de flest mulige; vi tager trafikdrabene med.

For at skaffe os bilen, og andre materielle goder, anbringer vi vore børn på daginstitutioner, og vore gamle på døgninstitutioner. En kvindelig læser gjorde for nylig gennem et læserbrev i Politiken vrøvl over, at en mandlig læser havde brugt udtrykket »anbringe«: »Man anbringer ikke sin gamle moder på et plejehjem, som man anbringer en vase. Hun får ophold der.« Over for ordet krymper man sig, men handlingen gør man. Så længe en gammel mor kan passe børn og føre hus for datter og svigersøn, så de kan sætte indtægten i vejret, er hun god nok: når hun ikke har kræfter til det mere, når hun ikke mere kan bruges, må hun på plejehjem, datter og svigersøn kan ikke passe hende, det er indlysende, de skal jo arbejde.

Hvem skal i øvrigt passe de gamle og syge i velfærdssamfundet? Personalemangelen er begyndt at melde sig. »Ved lykke forstås fornøjelse og frihed for smerte,« sagde Stuart Mill. »Fornøjelse og frihed for smerte er de eneste ting, der er attråværdige som formål«. At bære bækkener er ikke særlig fornøjeligt. Og arbejds- evnen kan finde mere lønnende anvendelse i bil- eller køleskabsbranchen.

Tanken om medlidenhedsdrab på gamle er ikke så langt borte, den har været fremme i avisernes kronikspalter. Ligeledes medlidenhedsdrab på handicappede, f.eks. thalidomidbørn, født vanskabte, fordi deres

mødre under svangerskabet fik utilstrækkeligt gennemprøvede piller for at dulme et forbigående ubehag. Og medlidenhedsdrab på åndssvage børn, hvis forældre ellers skal have år spoleret af besværet med dem. Ordet medlidenhedsdrab er ikke hykleri som i den nazistiske stat, det er selvbedrag; velfærdssamfundet gør sig knapt sine egoistiske motiver klart. Og slet ikke rækkevidden af at bryde agtelsen for hvert enkelt menneskelivs ukrænkelighed.

Ikke-produktivt besvær er i modstrid med den utilitaristiske definition på lykke. Og ved »de flest mulige« forstår velfærdssamfundet – skønt det tager sig mere af sine svage medlemmer end et rent liberalistisk samfund – de sunde, raske, arbejdsdygtige, nyttige mennesker. Det er dem, der har ret til lykke, ikke de gamle og syge, og ikke børnene. Under en skilsmissegang blev et barn spurgt, hvem af sine forældre det helst ville være hos. »Dem begge,« svarede barnet. Dette kunne ikke lade sig gøre. Barnet har ingen ret. Den voksne, i arbejdsdygtig alder, jager sin egen »lykke«.

De gamle, der er anbragt på plejehjemmene, bliver ikke besøgt; børnene er der ikke tid til at tale med – de alvorlige problemer, som opstår heraf, træder allerede frem. Samtidig er næste problem ved at vise sig: hvad menneskene skal stille op med den stadig større fritid. Hvad vi skal fylde på al den tomhed?

Vil vi i velfærdssamfundet ud fra utilitaristiske præmisser gøre os til tilfredse grise, må det ikke overraske, at vi bliver umenneskelige.

Jeg anklager velfærdssamfundets grundtanke. Ikke alene den vulgære utilitarisme, der blot drager en konsekvens. Under anklage er selve den filosofiske utilitarisme, hvis psykologi fratager den menneskelige tilværelse dens storhed og berøver mennesket dets værdighed, og hvis velmenthed skjuler inhumanitet.

Godt eksempel

Således betegner Osservatore Romano shahen af Persiens beslutning om at skænke et betydeligt beløb til UNESCO til bekæmpelse af analfabetismen. Det drejer sig om 700.000 dollars, hvad der svarer til Irans militærdgifter på en dag. Vatikanet ser med glæde, at et statsoverhoved for første gang rent konkret har fulgt den appel, som paven i Bombay rettede til hele verden.

Samarbejde

I en samtale med førende buddhister skal den sydvietnamesiske, katolske præst, Hoang Quynh, have udtalt, at han havde støttet buddhisterne i deres kamp for en lovgivende forsamling, mens han ikke er indforstået med de nuværende uroligheder, ligesom han må tage afstand fra statschef Thieu og ministerpræsident Ky. Hoang Quynh, der er leder af den katolske organisation »Store solidaritetsfront«, skal have foreslået sin egen »Front af borgere af alle religioner« som mellemed mellem regeringen og oppositionen.

Fødselskommissionen

Den af paven nedsatte fødselskommission holder plenarmøde i Rom i tiden 19.-26. juni. Plenarforsamlingen skal beskæftige sig med de planer, som er udarbejdet af eksperter i demografi og sociologi. Under kardinal Heenans forsæde vil man søge at bringe eksperternes udtalelser til anvendelse på den foreliggende situation. En redaktionskommission er i færd med at forberede de forskellige beretninger til forelæggelse for de kardinaler og biskopper, der er medlemmer af kommissionen. Kardinal Ottaviani, der er præsident for kommissionen, vil den 27. juni overbringe paven de endelige resultater af plenarforsamlingens drøftelser.

LITURGISK KALENDER

- SØNDAG den 26.: 4. søndag efter pinse (s. 666, grøn). I højmessens: Peter og Povl (s. 971, rød), apostle. Erindring om søndagen.
- MANDAG den 27.: Hverdag (s. 666, grøn).
- TIRSDAG den 28.: Vigilien til Peter og Povl (s. 968, violet).
- ONSDAG den 29.: Peter og Povl (s. 971, rød), apostle.
- TORSdag den 30.: Povls Ihukommelse (s. 976, rød). – Bøn for pave Paul VI i anledning af årsdagen.
- FREDAG den 1.: Jesu dyrebare Blod (s. 978, rød).
- LØRDAG den 2.: Marias Besøg (s. 980, hvid). Erindring om Processus og Martinian (s. 982), martyrer.
- SØNDAG den 3.: 5. søndag efter pinse (s. 670, grøn).

SEND DERES MANUSKRIFT
I GOD TID

Åbent brev til Simon Peter

Til Simeon Peter, Jesu Kristi tjener og apostel, og hans broder i embedet, Paulus, Kristi Jesu tjener, kaldet til apostel, udkåret til at forkynde Guds evangelium!

Vi, der ved vor Guds og Frelseres Jesu Kristi retfærdighed har fået den samme dyrebare tro som I, sender jer vore ærbødige hilsener på jeres festdag.

Undskyld, at jeg tiltaler jer med de samme ord, hvormed I i jeres breve præsenterer jer for jeres læsere. Apostle, »Herrens sendebud«, det er nok den titel, I bedst kan lide; thi den udtrykker så fuldt og helt den mening, Jesus gav jeres liv, da han kaldte jer! Fordi I med et stort og begejstret hjerte fulgte Herrens røst og med hjerte og blod hengav jer til den opgave, han gav jer, ærer vi jer med helgentitel; og dog føler vi med et lykkeligt sind, at I stadig er vore brødre, som vi tør tale til, som man taler til venner og brødre, uden alle de fine titler som »Hellighed« og »Excellence«, som verden har tillagt jeres efterfølgere, men som vi ved, jeres brødre i embedet, vore biskopper og vor overhyrde i jeres by, biskop Paul i Rom ikke holder af.

Peter, jeg glemmer aldrig den dag, da du lagde din hårde skipperhånd, der havde trukket så mangt et tungt læs i land efter lange nætters nøjsommeligt og tålmodigt arbejde, i Jesu stærke tømmermandshånd! Han så dig så kærligt og alvorligt ind i øjnene med sit gennemtrængende blik og kaldte dig »Klippe«. Jeg tror nok, du blev lidt slap i knæene, da han sagde det. Dit hjerte jublede højt, så det var ved at sprænges, og tillige følte det sig tungt som en klippeblok. Er det ikke sandt? Jeg ville egentlig gerne have mærket din puls i det øjeblik; for du følte det nok – som det ærlige mandfolk, du var – at en klippe, det var du i hvert fald ikke. Og når man så ikke engang får at vide, hvad det vil sige, – så bliver man jo lidt nervøs, ikke? Sådan har vi det også en gang imellem, når Vorherre pludselig og uanmeldt kommer til os med en af sine ideer eller med et krav, der sy-

nes ganske uigennemførligt. Så trøster jeg mig tit med den tanke (undskyld, at jeg siger det rent ud): Når Peter, så uduelig han var til sit embede, kunne bestride det, fordi det var Kristus, der udnævnte ham til det og gav ham den autoritet, han ikke selv ejede, var det sikkert sådan, fordi Herren vil lære os, at al evne og al fuldmagt kommer fra Gud. Følte du ikke lige sådan, da Jesus efter din trosbekendelse gav dig forklaringen på dit klippeembede? Vi ved, at du bøjede din tit så stive nakke under Kristi Kirkes tunge byrde, da han sagde til dig: »Du er Klippen (igen dette uforståelige ord!), og på denne klippe vil jeg bygge min Kirke – det nye Israel, Guds folk, altså os! – og dødsrigets porte skal ikke få magt over den.« På dette ord må jeg tænke, hver gang jeg i mine tanker valfarter til den kirke, der bærer dit navn. Som en overdimensioneret kæmpehøj har dit og vor Herres folk stablet den op over den håndfuld støv, som engang var dig, folkets høvding og elskede helt! Og når jeg så står på dit folks tingplads, pladsen, hvor verden samles om den store obelisk, der forkyn-der Herrens, den Opstandnes, sejr: »Christus vincit, Christus regnat, Christus imperat!«, forekommer det mig, som om din kirke udbreder sine arme for at omfavne mig og alle de tusinder, der er kommet for at besøge dig, du fisker fra Genezaret sø, »menneskefiskeren«, hvis skibe vender hjem til Kirkens havn med kostbar last fra alle verdens have.

Når jeg ser hele verden komme vandrende til dit tempel, opfyldes dit folks store profets syn (Es. 2,2 ff). »Det skal ske i de sidste dage, at Herrens huses bjerg, grundfæstet på bjergenes top, skal løfte sig op over højene. Did skal folkene strømme og talrige folkeslag vandre: 'Kom, lad os drage til Herrens bjerg, til Jakobs Guds hus; han skal lære os sine veje, så vi kan gå på hans stier; thi fra Zion udgår åbenbaring, fra Jerusalem Herrens ord.'«

Sådan var det også for nylig, da alle Kirkens styrmænd var samlet i

dit skib med din efterfølger, Kirkens overstyrmand, ved roret, ham, der sidder på din, Peters, stol og bærer din broder Paulus' navn. Han ligner ham også lidt af sind.

Var det ikke godt, at du havde din broder Paulus ved din side? Ikke sådan at forstå, at jeg ikke kan lide dig! Tværtimod! Jeg har altid kunnet forstå dig bedre end Paulus med de høje teologiske tanker og det vanskelige sprog. Jeg har altid syntes, han var hård, tit lidt ironisk, og streng; hvor han mødte modstand og splittelse, greb han straks sin ånds skarpe sværd og slog til. Han havde jo også gået i den højere skole i sine unge dage. Selv om han var meget mere lærd end du, gamle fisker, så stillede han dog hos dig i Jerusalem og bad om din velsignelse til sit arbejde. Du var nok glad for, at Paulus, den græskdannede farisæer, jøden med det romerske pas, ville overtage missionen blandt hedningerne. Jeg forstår nok, at du følte dig bedst tilpas blandt dine jødiske venner og i dit folks lov og sædvaner. En tidlang var du jo nok lidt rigeligt konservativ og bange for Paulus' fremstormende initiativ i apostolatet; men jeg beundrer din ydmyghed, din kloge føjelighed, med hvilken du mødte Paulus' indtrængende bevisførelse og de erfaringer, han havde gjort i den store verden ude blandt hedningerne. Du var nu også fej til at bekende kulør, ikke blot da Kajfas' portnerpige drillede dig lidt sammen med nogle andre, og i Antiokia, da Paulus måtte tvinge dig til at føre Kirken à jour ved dens indtræden i den græsk-romerske verden (ja, du kender vor tids kamp for livet mod en død fortid, der vil holde det forgangne fast og hindre det i at blive til fremtid, af egen erfaring!), men også senere, da du var i færd med at stikke af fra dit martyrium i Rom. »Quo vadis«-historien er vel ikke blot legende og film – den passer alt for godt til dit ubesluttsomme temperament! Og dog blev det i verdensrigets hovedstad, din gravsten kom til at stå, ikke i den provinsielle afkrog Galilæa,

Nyt fra Køge

Den katolske menighed i Køge har haft menighedsrådsvalg. Valget fandt sted i kirken i Bjerggade efter højmesse den 1. påskedag, og her valgtes fire medlemmer, som i samarbejde med kirkens nye præst Joseph Halatyn, skal varetage styrelsen af de kirkelige anliggender i det store distrikt, som den katolske kirke i Køge betjener.

Til menighedsrådet i Køge valgtes fhv. gårdejer V. Buzowski, Køge, fabrikant P. Franzyk, Køge, husmoder Helga Jensen, Køge, samt husmoder Janina Gdowska, Ølsemagle. Mens de to førstnævnte var medlemmer af det tidligere forvaltningsråd, som de folkevalgte menighedsråd afløser, har de to damer ikke tidligere taget del i kirkens administration.

Menighedsrådsvalget i Køge er det første katolske menighedsrådsvalg i Danmark. Hidtil har de katolske præster til hjælp i kirkens administrative arbejde haft et forvaltningsråd, hvortil medlemmerne blev udpeget af den katolske biskop efter indstilling fra stedets præst.

Åbent brev...

hvor engang din vugge stod. Til lykke – og tak, fordi du gav Kirken et centrum!

Og tak til dig, Paulus, folkenes lærer, fordi du gav den vide horisonter; tak, fordi du føjede teologiens og mystikkens rigdomme til Peters myndighed og lov. Tak for dine breve, for din stregthed og din dybe forståelse af menneskets natur og syndige svagthed, tak for hvad du har lært os om vort kristne kald og om Guds frelsende nåde i Kristi og hans Kirkes mysterium. Hvad skulle vi stille op med Peters evangelium uden at eje dine epistler!

Vi har brug for jer begge, PETRUS OG PAULUS! Dig, Petrus, som vogter Kirkens midte, og dig, Paulus, hvis grav viser vejen, der fører fra midten ud i den vide verden! Vogt vor tro, og vær om ham, der sidder på Peters stol og bærer Paulus' navn.

Vi lover jer »Pax et obedientia«, fred og lydighed!

Jeres folk i en fredløs og oprørske verden og en af dem, der fik lov til at være dets hyrde,

J. Coenen S.J.

Det er pastor J. Halatyn, der for en måneds tid siden kom til Køge fra Esbjerg og afløste pastor Hans Jorna som præst for den katolske menighed, der har taget initiativet til denne demokratisering inden for den katolske kirkes ledelse i Køge.

– Jeg har for mange år siden besluttet, at hvis jeg engang fik magt til at bestemme noget, så ville jeg bestemme, at også de andre skulle have lejlighed til at bestemme noget, siger pastor Halatyn.

Pastor Halatyn finder i øvrigt, at den form for menighedsrådsvalg, som nu for første gang er gennemført i Danmark, helt er i overensstemmelse med den nye linje inden for den katolske kirkes ledelse.

I et sognebrev, som præsten sendte til sin menigheds medlemmer kort før påske, hed det således i et afsnit om det forestående menighedsrådsvalg:

Sidste søndag blev de nordiske biskoppers fælles hyrdebrev oplæst, og af det fremgår det bl.a., hvor vigtigt det er, at folket også er aktivt med i kirkens arbejde og styre og er villige til at tage medansvaret herfor. Jeg har talt med biskoppen om sagen, og vi er blevet enige om det rigtige i, at sognets medlemmer selv vælger menighedsrådet. Dette råd skulle gerne bestå af mennesker, mænd og kvinder, der vil påtage sig dette arbejde og ansvar som et apostolat.

Pastor Halatyn bad i sognebrevet sin menigheds medlemmer om selv at indgive forslag til kandidater til menighedsrådsvalget. Der indkom 13 forslag.

*Den katolske kirke flytter
Får bedre muligheder for at holde møder i de nye lokaler*

Den katolske menighed i Køge som gennem mange år har haft sit faste tilholdssted i Sct. Hans Kapel, Bjerggade 22, vil inden for overskuelig fremtid få et nyt tilholdssted med bedre pladsforhold og muligheder for større mødearrangementer.

Den katolske menighed erhvervede for et års tid siden ejendommen, Bjerggade 10, tilhørende læge Jørgen Quistorff.

– I løbet af en måneds tid regner vi med, at ejendommen vil være forladt af de nuværende beboere, og derefter skal håndværkere hurtigst muligt sættes ind på at foretage re-

parations- og ombygningsarbejder, så ejendommen kan indrettes til sit fremtidige formål, oplyser den katolske menigheds sognepræst, pastor J. Halatyn, og så snart ombygningen er overstået rykker den katolske menighed hen i de nye lokaler.

Det hele skulle kunne gøres inden for rammerne af 120.000 kroner. Der bliver også parkeringsplads på den store have, som hører til. Vi håber, det er færdigt til efteråret. Det er arkitekt Claus Vedel, som har udarbejdet tegningerne og som skal føre tilsynet. Det er en vanskelig opgave, som vi synes, han indtil videre har løst på en god måde.

I ejendommen Bjerggade 10 får man en kirkesal, der er betydeligt større end kirkesalen i Sct. Hans Kapel i nr. 22. Desuden bliver der en treværelses lejlighed til sognepræsten og et par mødelokaler på førstesalen. I øjeblikket har menigheden ikke nogen specielle mødelokaler. Alle møder må holdes i præstens lejlighed.

– Vi glæder os naturligvis til at komme ind i de nye lokaler, hvor vi får meget bedre arbejdsforhold, siger pastor Halatyn. Han tør endnu ikke sige noget om, hvornår flytningen kan finde sted. »Hurtigst muligt«, svarer han meget diplomatisk og med et stort smil.

Så snart den katolske menighed er flyttet ud af ejendommen, Bjerggade 22, vil denne blive udbudt til salg, skriver Aktuelt.

Fastekampagnen 1966

På givne foranledning skal vi beklage, at der i bidragslisterne har været nævnt, at der fra Køge kun var 27 bidragydere. Det skulle have været 31.

Som tidligere gentagne gange meddelt vil der være mulighed for fejl af lignende art, hvilket vi meget beklager. Skulle nogen ønske at få en og anden fejl rettet, beder vi om, at man skriver direkte til Katolsk Ugeblad, der så vil optage den nødvendige rettelse.

Det økonomiske råd
H. Guldager.

KATOLSKE
MENIGHEDSPLEJERS
FÆLLESKONTOR

Bredgade 69 A, over gården, Københavns K., meddeler, at kontoret er lukket i skoleferien 23. juni til 15. august.

Efter Åsebakken

Da begrebet Åsebakkevalfarten for snart 20 år siden blev skabt, var der behov for at udtrykke det katolske fællesskab, og noget gennemkatolsk måtte være rammen om eller symbolet på dette fællesskab.

»Vor Frue af Åsebakken« blev på en smuk måde dette samlingspunkt, maj måned blev naturligt valgt som tidspunkt for begivenheden, Åsebakken med den smukke park og de gæstfrie søstre var det ideelle sted at samles, og turen fra Holte til Høsterkøb er ikke længere, end at de fleste uden større anstrengelse kan gå den på ca. 2 timer. Alt dette passer godt, og der er skabt en tradition, som stadig har stor værdi for det katolske fællesskab. Det religiøse program er, fra vi starter på Holte stationsplads til messen på Åsebakken er færdig, ret koncentreret; men det er naturligt, når det er det katolske fællesskab, der gives udtryk for. Glæden ved at kunne fejre messen i den smukke katedral med hvælvinger skabt af Vor Herre selv, at være så mange samlet i eukaristisk fællesskab med vor biskop ved altret, kan ikke værdsættes højt nok.

I de senere år har der vist sig en vis træghed, når tidspunktet for andagten nærmer sig. Det er indlysende, at der er grunde til denne træghed, og det er sikkert højest forskellige årsager, der gør sig gældende. Jeg tror det er det ret stramme religiøse program, som er en af hovedårsagerne, derfor foreslår jeg forskellige ændringer i eftermiddagens program og tillader mig tillige at påpege grunde, der taler for sådanne ændringer.

Det menneskelige fællesskab, forekommer det mig, er blevet stedbarn på valfarten.

Vi, der bor i de nye sogne, skabte af den enorme byekspansion, som er fulgt med efterkrigstiden, kan have svært ved at få kontakt med hinanden. Vi ser hver søndag hinanden, vi hilser flygtigt på hinanden, kender ansigterne, men kan ikke rigtig mødes. Når messen er forbi, burde man slutte valfartens mere religiøse del; man kan prøve om der er mulighed for, at sognefamilierne samles til frokost. Jeg tror, at sådanne »sognefamilier« kan finde hinanden her på Åsebakken. Når børnene og de unge er med, kan de være midlet til, at vi voksne mødes mere umiddelbart, og det kontaktbehov, som så

ofte er et stort problem i udflyttersogne, kan måske afhjælpes noget. Enkeltfamilierne og sognefamilierne kan på denne måde mødes i et større fællesskab, idet der bør være så lang tid mellem frokost og andagt, at man kan nå at spørge nyt til venner og bekendte, som hører til andre sogne.

Jeg har personligt erfaret hvilken betydning det kan have at få talt med gamle kendinge i den alt for korte tid til andagten. Jeg har hørt folk som lige havde mødt hinanden sige: »Åh, nu er der allerede andagt«. Mange føler andagten gribe forstyrrende ind, og at den er en forpligtelse, hvilket, mener jeg, er en fejl.

Tidspunktet for andagten bør være bevægeligt, alt efter hvordan vejret er, og den bør måske finde sted mere afsides, så de, der vil til andagt har fred og ro, og de der vil nyde det menneskelige, det såre menneskelige fællesskab, ikke forstyrres i deres glæde.

Det var glædeligt i år, at se den beskedne procession med Gudsmoderstatuen; men det var måske ønskeligt, helt at undlade denne, det forekommer mig at det er i kirkens intention og i pagt med tidens økumeniske ånd, og så vidt jeg har forstået, er det i kirkens intention, at vi også i vor dyrkelse af Gudsmoder undgår at vække forargelse. Skal statuen bæres ud i højtidelig procession, kan dette ske efter messen i forbindelse med den gejstlige udgang, således at denne bevæger sig gennem midtergangen; men det er et spørgsmål, om man ikke ganske stille og uden ceremoni skal bringe statuen tilbage til kapellet, når andagten og dermed valfarten er forbi.

Jeg er godt klar over, at dette er nogle store forandringer, og at begrebet valfart, som vi i almindelighed opfatter det, er ude af betragtning. Men ret beset er Åsebakkevalfarten skabt for menigheden af vor biskop, ikke født af det store under eller af en åbenbaring på stedet.

Jeg underkender, som det fremgår af dette, ikke betydningen af at samles, blot tror jeg, at en fornyelse er nødvendig på grund af udviklingen i vore menigheder som i hele kirken.

Jeg beder om, at dette må blive modtaget i samme ånd, som det er skrevet, med ønsket om at nye veje kan være til velsignelse for den kristne kirke i Danmark.

Poul Rønne

Bliv abonnent - det betaler sig

Musik

Kirkemusiker-stævne i efterårsferien

Man oplever jævnlige, at folk forlader en gudstjeneste, når de hører, at den ikke er latinsk, men »blot« på modersmålet. Dette fortæller i og for sig mere om disse mennesker end om den danske gudstjeneste – men helt givet er det, at den endnu kun befinder sig på det eksperimenterende stadium. Uden adskillige forsøg og deriblandt også mislykkede når vi aldrig målet: en smuk og harmonisk gudstjeneste i pagt med vor kultur og mentalitet.

En hurtigere og bedre løsning vil lettest kunne opnås, hvis alle de erfaringer, der indtil nu er gjort rundt omkring, blev samlet på ét sted og gjort til genstand for saglig drøftelse. Da nu vore hjemlige problemer er de samme som dem, den katolske Kirke i det øvrige Skandinavien må slås med, påtænkes der holdt et stævne i København i oktober måned. Stævnet er for alle Nordens katolske kirkemusikere og i øvrigt for enhver interesseret, og ideen er, at alle skal kunne nyde godt af de erfaringer, der indtil da er gjort på kirkemusikkens område.

Der vil blive fremført musik af så mange komponister som muligt, og værkerne vil blive diskuteret og spørgsmål besvaret af komponisterne. Af det ellers omfattende program skal her nævnes et par smagsprøver: Fredag aften Komplet på dansk. Lørdag morgen højmesse, hvor Olav Segalts musik bliver sunget. Lørdag aften en Ordets gudstjeneste med musik tilrettelagt af Bernard Husson. Søndag formiddag overværer deltagerne menighedens højmesse i Sct. Ansgars kirke, hvor musikken er af Erling Rasmussen.

Det er arrangørernes håb, at alle de deltagende kirkemusikere vil kunne tage fra stævnet med ideer og inspiration til det fortsatte arbejde og at stævnet må bidrage til, at målet rykker adskillige skridt nærmere.

Liturgikommissionens musikudvalg.

Bernard Husson – Bernhard Lewkovitch – Erling Rasmussen – Olav Segalt.

Den ansvarshavende redaktør, Helge Kristensen er bortrejst indtil omkring 1. juli. Under hans fravær ledes redaktionen af pater Jens Oluf Lund O.P.

Dansk
KLICHE FABRIK
Rådhusstræde 4 - København K
Telf.: *MI 2557

MEJERIET *Vestebco*

Aarhus by's førende
TELEFON 2 87 00 (4 lin.)

BLOCH's BOG CLEARING

K. V. BLOCH
(FORHEN BOGBANKEN)
Fiolstræde 34, København K
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
*Nordens største lager af
skolebøger*
Omindbindinger.

Skal De flytte?

Jul. Larsen & Sønner
AMAGERBROGADE 221
* 55 66 47

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt - Statsunderstøttet

Seminarieforstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842
Taga 5893

TILBYEN
- i byen
FRABYEN
smut ind i

Banegårdens Restaurant

v/ Fritz Kapper

Odense H.

tlf. 12 27 75

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01
Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET
Skjold

Amaliegade 27, København K
Telefon (01) 15 15 11
Telegramadresse: Forskjold

MARIUS
MP
PETERSEN

Ringsted isenkramhandel

Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

KØDHALLE

Robert Hansen
1. kl. kød, flæsk og pålæg
Amagerbrogade 212 A
Amager 6390

SKOLEPSYKOLOG

Med henblik på oprettelsen af et skolepsykologisk kontor, der kan betjene de katolske skoler i Stor-københavn, søges forbindelse med en skolepsykolog (event. under uddannelse), som kunne tænke sig at tage ansættelse ved et sådant kontor. Løn m.v. som i folkeskolen.
Henvendelse bedes rettet til Foreningen af Katolske Skoler v/ skoleinspektør Erling Tiedemann, Liljevej 9, Vejle. Telefon (0581) 191.

MUNKE MØLLES GLUTEN

Titler udbedes

Ved Øm-Stævnet for nylig stod der et yngre menneske frem og sagde, at Knud Ballin desværre var blevet forhindret i at komme.

Det lød ikke helt godt i mine ører. Man kunne godt have flottet sig med at sige monsignore eller pastor Ballin, når man ellers tager i betragtning den rigdom af sælsomme titler, man kan finde i telefonbogen. Jeg tænker her på: dropskoger, koksopbærer, evangelist, linoleumslisted-lægger osv.

Et par dage derefter var jeg sammen med flere katolske gejstlige, og dette emne kom på bane. En af præsterne sagde da: »Ja, men det er jo også den tone, der gør sig gældende i Katolsk Ugeblad«.

Ved nærmere eftertanke kan jeg også ganske rigtigt huske, at da man nogle måneder tidligere meddelte, at nogle herrer – jeg selv iberegnet – havde modtaget de og de ordener, så blev vi kun omtalt ved for- og efternavn. Ikke noget med titler.

Jeg fæstede mig ikke videre ved det dengang, men tænkte, at det blot var manglende på bedre vidende.

Det var det altså ikke, og man søger, som på andre måder også, at være »i pagt med tiden«.

Det skal man have lov til, men så må man være konsekvent, og ærkebiskop Heim og biskopperne Suhr og Martensen må have krav på at blive omtalt på samme bramfri måde, så der skrives Bruno Heim, Theodor Suhr og Hans Martensen.

Biskopper skulle vel ikke være ringere end en ganske almindelig direktør eller hofjægermester.

E. v. Folsach

Leve den kristne individualisme

Det er ikke så forfærdelig mange år siden, ingen ville finde på at skamme sig over at kunne gå under betegnelsen: en kristen individualist. Men på det seneste har en vis, katolsk opinionsfløj, ved hjælp af en snild dialektisk manøvre, bestræbt sig for at rive grundlaget væk under denne holdning.

Man har simpelt hen lige så stille sat glosen »individualisme« lig med »egoisme«.

Den metode at operere propagan-

distisk gennem vilde forskydninger i et ords oprindelige mening er os jo velkendt fra helt andre sfærer end dialogen mellem trosfæller: det er uden glæde, vi ser taktikken taget i brug inden for kirkefolket.

Derfor skal det en gang for alle slås fast: Der er intet forkert, selvmodsigende eller forkasteligt i at være en kristen individualist. Store kristne har tværtimod været udprægede individualister.

Når Gud har skabt os forskellige, er det ikke for, at vi skal udviske de forskelle, som giver hver enkelt sit særpræg. At vi er skabt i Guds billede betyder ikke, at vi skal se ud, tænke, tale og handle, som om vi var fremstillet på samleband i ford'sk eller stakhanovistisk rytme.

Vi skal tværtimod erkende og dyrke skabningens mangfoldighed i vore medmenneskers individualitet.

Tænk på den stakkels mand med en vorte bag øret i H. C. Andersens lille fabel. Han bliver forfulgt for denne vortes skyld: en sådan individualitet er utålelig for vorteløse medmennesker.

Er det nu den rette kristne løsning: at operere vorten væk, hvad enten manden kan li' det eller ej? er det ikke mere i næstekærlighedens ånd at elske næsten også for hans vortes skyld?

Det er ikke den individualistiske holdning, der skiller mennesker; det der skiller er: ikke at ville tolerere individuelle afvigelser fra det, vi selv er eller tror at være.

M. J. Baagøe.

NYE BØGER

Bagge Ussing: Ungarsk parlør. Borgens Forlag, 1966, kr. 27,00.

Hvorfor anmelde en ungarsk parlør i dette blad? Ganske simpelt fordi der rundt om i hele verden befinder sig ungarere, som har svært ved at komme i kontakt med andre, og dermed også med deres kirke. Og vel er det en bog, vi skulle have haft allerede i 1956, da de mange ungarske flygtninge kom hertil, men bedre sent end aldrig.

Det er en fremragende lille bog, som indeholder 54 sider grammatik (ikke nær så svær, som man tror, for ungarsk er et meget logisk sprog!) og 90 sider parlørstof med dagligdags gloser og lette hverdagstalemåder, også 2 sider med kirkelige vendinger.

En glimrende indførelse i ungarsk, og en nyttig rejsehjælp for dem, der besøger den ungarske del af det gamle Østrig-Ungarn (Slovakiet, østlige

Rumænien og nordlige Jugoslavien) og ønsker lidt kontakt med befolkningen, som altid er taknemmelig bare for enkelte brokker på deres eget sprog.

M. V. Zeuthen

I DEN KOMMENDE TID

I forbindelse med AIDA-udstillingen på Bellahøj den 23. juni til 3. juli vises en 200 m² stand:

FRIHED FOR SULT

– en udstilling om landbrugs- og ernæringsproblemer i udviklingslandene.

Standen er placeret i Bella-centrets foyer lige foran hovedindgangen.

Modsætningen mellem stagnerende teknik og den mest avancerede videnskab i vor tids verden vises i udstillingens indledende symbol: en træplov, som den stadig bruges i udviklingslandene, og over denne: »Tiros«, den meteorologiske satellit.

Fra Nationalmuseet er lånt op imod 100 landbrugsredskaber til udstillingen for at give indtryk af de metoder, der stadig bruges, selv om verdens befolkning øges med omkring 2 mennesker i sekundet. Også nye landbrugsredskaber vises for at pege på udviklingsmulighederne.

Arrangørerne er Landbrugets Afsetningsudvalg, Det danske FAO-udvalg, Nationalmuseet og Mellempolkeligt Samvirke. Udstillingsarealet er stillet til rådighed af AIDA.

KATOLSK SAMTALETJENESTE

Bredgade 69, 1. sal, København K., meddeler, at der er ferielukning fra den 20. juni til 20. august.

Velkommen til Søborg

Gavlen mod gaden er færdigtømret og strøget. Det store kors, der bærer konstruktionen, rejser sig lyst mod mørkt tømmer og giver bygningen præg af kirke. Holger Jensens tegning begynder at komme til sin ret: Moderne linier, der ganske naturligt udtrykker alt, hvad man venter sig af en kirkebygning. – Besøgende er velkomne: Vore mange velgørere kan nu begynde at se, hvad de har bidraget til. Byggepladsen (og det midlertidige kapel bag den) ligger 2 blokke fra Søborg Torv, der er endestation for bus 43. (Den anden endestation er Holmens Kanal.)

Pastor Paul d'Auchamp

Vejle

A/S Vejle Mælkekompani

Fineste mejeriprodukter
Telefoner 335, 336 -
Kontor 507, Vejle

A/S TRÆLASTEN

(A/S Vejle Trælast- og Kulkompagni)
Toldbodvej, Vejle
Telefon 68²

Hansen Pærhøj & Søn

Glarimester - kunsthandel
Søndergade 4, Vejle
Telefon 1157

Vejle Optik

v/ Anker Kastrup

Briller

Torvegade 8 - Vejle - Telefon 308

Raadhustorvet
Vejle
Tlf. 684 og 3711

Poul
HENRIKSEN

Leverandør t. Sct. Maria Hospital

Hvidehus Boglade

Kai Jensen & Poul C. Thim
Nørregade 6, Vejle - Tlf. 360
Bogladen med de mange bøger ...

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon 121, 205

RUTANA

Danmarks mest solgte rugbrød
Fællesbageriet
Vejle

Carl Petersen & Søn

Slagter & Fedevarer Forretning
Nørregade 2, Vejle
Telefon 1721

Frugtcentralen

Vejle - Telefon 926 - 1126
Kartofler - Frugt - Grøntsager -
Konserver - Dybfrost
R. Hansen

Støt vore annoncører

Næstved

Næstved Mælkecentral

Vordingborgvej 66
Næstved - Telf. 73 07 70

K. Blum Hansen

Boghandel
Næstved
Telefon 72 25 25

Gulvtæpper - Linoleum
Tapeter - Malervarer

Claudi Hansens Eff.

Jernbanegade 3, Næstved
Telefon 72 00 60

N. Juel Pedersen

Glarimester
Ramsherred 13. Tlf. 72 01 58
Næstved
Leverandør til katolske
institutioner

E. Vergmann

Blikkenslager
aut. vand- og gasmester
Ringstedgade 56, Næstved
Tlf. 72 02 51

Næstved Diskontobank A/S

Hovedkontor: Axeltorv 4
Tlf. 72 15 00
Søndre afd.: Grønlandsvej 18
Tlf. 72 55 44
Nordre afd.: Ringstedgade 157
Tlf. 72 56 55
Østre afd.: Hvedevænget 80
Tlf. 72 58 40

Emilie Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved
Alt vedrørende BEGRAVELSER
ordnes personligt.
Alle aftaler kan træffes
i hjemmet
eller tlf. 72 08 14
72 08 74

Frugtkælderen

Ny Østergade 3, Næstved
Tlf. 72 11 23

Mange ikke-katolikker
læser »Katolsk Ugeblad«.
Gør alle katolikker?

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører
Studiestræde 15, København
Minerva 6761
Kontortid 9-16 - Lørdag lukket

ROMAN KUSIER

Murermester
Telefon Nivå 150 . Nivå

KSK

Aktieselskab
KØBENHAVNS
BRÆNDSSELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegaards Tværvæg 13,
Charlottenlund
Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

Horsens

Carl Bæk og Søn
El. Fagmanden

Vestergade 33, Horsens. Tlf. 21 88 88
Lys - kraft - oliefy
Alt i el-artikler

Edvard Petersen

Kul, koks, brændselolier
Havnen 3, Horsens - Tlf. 2 38 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre
Amaliegade 16 A . Horsens
Tlf. 2 19 20

EBM
ENGELSK BEKLÆDNINGSMAGASIN

Christian Walthers

HORSENS

Nu er Olsen
da også kommet med?

En tolver og en nuller

Dansk fjernsyn har i den sidste uges tid givet plads for to vigtige kirkelige emner, nemlig kirken og videnskaben og kirken og krigen. Den første udsendelse, der var viet Niels Steensen, var en afgjort top præstation. Den sidste, der var en nordvisionsudsendelse i form af en diskussion om kirkens stilling til krigen, var en lige så absolut bundrekord.

Niels Steensen-udsendelsen

Jørgen Petersen skal have ubetinget og højlydt ros for udsendelsen om Niels Steensen. Den var Steensen værdig. Den gav et velafbalanceret billede af både forskeren og helgenen og mennesket bag dem begge. Det var fremragende gjort både med hensyn til tv-stil og med hensyn til valget af medvirkende. Professor, dr. med. Vilhelm Møller-Christensen, dr. phil. Axel Garboe og ikke mindst den internationalt anerkendte Stenoforsker, pater, dr. phil. Gustav Scherz gav hver deres bidrag på saglig videnskabelig vis, sidstnævnte dog med den varme undertone, der røber, at her taler mere end en forsker.

Det var dette sidste, der i Politiken foranledigede Henrik Stangerup til en diskriminerende bemærkning. Stangerup skrev: Speakerteksten var smagfuld og oplysende, ligeledes interviewet med pater dr. phil. Gustav Scherz, selv om sidste selvfølgelig var stærkt katolsk farvet.« Denne besynderlige bemærkning fik Ugebladets redaktør Helge Kristensen til i et læserbrev til Politiken at bemærke: »Hvad mener De med det?«.

Hvad Henrik Stangerup mente fik vi serveret samme dag: »At dr. phil. Gustav Scherz nok kunne have lagt lidt af sin katolske gudelighed på hylden. Katolikker har jo det til fæl-

ses med S.Ferne, at de gerne benytter enhver lejlighed til direkte eller indirekte at gøre propaganda for deres sag. Niels Steensen er for stor en personlighed til at blive taget til indtægt.«

En sådan bemærkning forekommer mig at være fornærmende for både katolikker og medlemmer af Socialistisk Folkeparti. Især når de er så lidt underbygget og så lidt motive-ret. Har man nu ikke lov til at have et standpunkt?

Kirken og krigen

Om denne udsendelse, der var under al kritik, blot dette ene: Hvordan kan man i juni 1966 tale en hel time om kirken og freden uden med ét ord at nævne Vietnam?

Jens Oluf Lund.

KRIGENS FØLGE

Glødende gråd er grædt, tusinde tårer strømmet. Smerten har ramt så mange sjæle.

Knuste hjem er forladt, markers grøde lagt øde. Bristede hjerter hulkende dør.

Skove af gravkors står der, hvor hveden sku' gro, vældige floder af ve gøder sorgen.

Hadet har været på rov.

Poul Rønne

UNG PIGE TIL GRØNLAND

søges af kat. lærerægtepar, der skal rejse til Godthåb 1. august, til pasning af 2 børn (1½ og 3½ år) og et skolesøgende barn (8 år), samt til alm. forefaldende arbejde i huset.

Afrejse fra København i august. Ansættelse bindende for et år. Fri rejse, kost og logi samt løn efter aftale. Skriv venligst snarest til

Fru K. Dam

Tjørnevej 8, Allerød og opgiv evt. telefonnummer.

SCT. ANNÆ REJSER 1966

ROM OG ASSISI

2. 7. oktober til 21. oktober – sognepilgrimsrejse – 15 dages flyverejse – sognets familier og venner er velkomne – fuld pension på centralt beliggende klostre – udflugter og entreer incl.

Pris: kr. 1185,-. Rejseleder sogneprest, pater Jac. Adams C.ss.R.

Endnu 7 pladser.

PALESTRINA – ROM – FIRENZE

3. 7. oktober til 21. oktober – 15 dages flyverejse – fuld pension på centralt beliggende hoteller – udflugter og entreer incl.

Pris: kr. 1285,-. Rejseleder pater Laurits Brunicardi C.ss.R.

Endnu 4 pladser.

Program og nærmere oplysninger fås hos lærerinde A. Rastrup, Amagerbrogade 45, København S. Telefon Sundby 86.

Dagcentret Hoffmanns Minde

Afslutningen på årets arbejde markeres ved en udstilling. Her vil man også kunne købe ting, der er lavet i årets løb. Det drejer sig især om små og store stoftrykarbejder. Udstillingen finder sted på selve centeret: Valby Langgade 117 A, Valby. Det bliver den 28. juni fra kl. 15–19. Der vil blive lejlighed til samtale med dagcenterets medlemmer, lokalerne kan beses, og der er en dejlig have. Adgang for alle. Velkommen!

Sr. Francisca.

R.I.P.
Min kære mor
GIUDITTA JENSEN
f. Brentegani
er afgang ved døden lørdag den 11. juni 1966.
På familiens vegne
Else Ferreira dos Santos
Bed for hendes sjæl.

R.I.P.
Min kære veninde
JOHANNE CHRISTENSEN
er afgang ved døden den 10. juni 1966.
Kylle v. Benzon
Bed for hendes sjæl.

VÆRELSE SØGES
Til min 22-årige datter, der den 1. aug. 1966 skal tiltræde stilling som korrespondent i udenrigsministeriet, søges møbleret eller umbl. værelse med adgang til bad og køkken.
Politimester O. Simonsen,
Nibe. Tlf. (08 11 97 11' 154.

2 VÆRELSES LEJLIGHED
med bad og altan i Lyngby søges straks eller senere af ældre ingeniørægtepar, der har boet i Lyngby tidligere.
Telefon 71 00 44.

WEEK-END-OPHOLD
Tre kostelever fra Brasilien i alderen 11, 13 og 15 søger week-end-ophold i en familie fra september til juni.
Henvendelse til Søster Ruth, Assumption School, Bernstorffsvej 54, tlf. HE 3118, kl. 16.00-17.00.

Mange ikke-katolikker læser Ugebladet. Gør alle katolikker?

Glade smil fra Fredericia.

Tillykke

Det er ikke enhver beskåret at fylde de hundrede år, men ikke desto mindre er det den 21. juni hundrede år siden pastor – siden biskop – Johannes von Euch, dengang sognepræst i Fredericia, overtalte Sct. Josefs Søstre til at komme til byen og grundlægge deres første skole i provinsen.

Man kan vel ikke fortænke byens daværende borgere i, at »søstre« i begyndelsen blev betragtet med undren og nysgerrighed. Man havde jo aldrig før set sådanne mærkelige væsener, men det varede dog ikke længe før deres uegennyttige gerning vendte nysgerrigheden til agtelse og beundring. –«

Derfor ville det også være en skam, om søstre så sig nødsaget til at opgive denne deres første skole i provinsen. I hvert tilfælde håber den, som skriver disse linier, at vi må få lov til at beholde dem »inden for voldene.« Til lykke. J.B.

Udvikling er det nye navn for fred

I anledning af et møde, som forretningsudvalget for FN's udviklingsprogram holder i Milano, har pave Paul sendt generalsekretær U Thant et budskab, hvori paven indtrængende understreger nødvendigheden af at afhjælpe den fysiske, intellektuelle og psykiske nød i udviklingslandene. Ved at stille menneskets trefoldige sult fremmer man dets harmoniske

udvikling. FN's udviklingsprogram har, sammen med viljen til at søge at hjælpe, fået en klar forståelse af disse behov. Derfor må hele verden være sig bevidst, at nøden ikke bare er et uudholdeligt onde, men at den angår ethvert menneske. Det moderne menneske må føle sig overbevist om, at det her ikke bare drejer sig om frivillig hjælp og understøttelse, men at det gælder selve menneskets eksistens. Det nytter ikke at man giver af sine rigdomme, hvis man ikke samtidig giver det bedste i sig selv. Freden, slutter pavens budskab, som hele verden sukker efter, vil kun kunne nås for denne pris, således at det med rette kan siges: »Udvikling er det nye navn for fred.«

Ungdommen af i dag ser problemerne i verdenssammenhæng

Præstekaldet skal ikke altid ses i overnaturlige dimensioner, men snarere opfattes som en appel, der kalder mennesker til tjeneste inden for Kirken, siger ærkebiskop Garrone, der er propræfekt for den romerske kongregation for studier og universiteter. Propræfekten har til Milanotidsskriftet »Studi Cattolici« udtalt sig om sine planer for modernisering af denne kongregation, der hidtil regnedes for det konservative bolværk inden for den romerske kurie. Msgr. Garrone er af den overbevisning, at kongregationen for seminarierne på grund af dens væsentlige funktion i Kirken ikke længere skal isolere sig fra de moderne opdragelsesprincipper, da det kun vil bringe nye præster i alvorlige vanskeligheder i deres arbejde som sjælesørgere. Decentralisering af de store seminarier er en nødvendighed, som msgr. Garrone allerede har gjort opmærksom på ved koncilet. Kongregationen for seminarierne skal efter hans planer være en institution, hvor seminarierektorerne kan indhente oplysninger og samle erfaringer, således at erfaringerne fra præstegerningen overalt i verden kan blive udnyttet. Et universelt syn på præsteuddannelsen vil være nyttigt for alle parter, da den moderne ungdom i modsætning til tidligere ser problemerne i universelt perspektiv.

Ugens tv og radio (26. juni - 2. juli)

SØNDAG	20.10	tv	Luigi Pirandello: Alle har ret. Skuespil.
MANDAG	16.30	p1	Sommerferie. Feriemagasin for piger og drenge.
	18.00	p2	Tips til ferielæsning for de unge.
TIRSDAG	17.15	tv	Ti børn vælger film til deres egen biograf.
	21.00	tv	Gunnar Bull Gundersen: Noget at glæde sig til.
ONSDAG	20.05	p1	Historisk vandring på Ringkøbingegnen. Palle Lauring.
	21.30	p1	Unge taler rent ud. 1. Reportage.
TORSDAG	18.00	p2	Unge diskuterer dagens begivenheder.
	19.45	p2	Herman D. Koppels oratorium »Moses«.
	22.10	p2	Vietnams jord. Karl Eskelund.
FREDAG	14.00	p1	Hans Rütting besøger præst på Sardinien.
	19.45	p1	Litteraturhistorisk vandring i København.
LØRDAG	22.05	tv	Fransk kortfilm om Cassius Clay.
	18.00	p2	Sommerblitz. Ungdomsudsendelse fra sommerlandet.

Ferie

katolsk

1. JULI 1966
114. ÅRGANG

uge

26

blad

Biskop Martensen kvæstet

på vej hjem fra indvielsen i Tønder

Biskop Hans Martensen, blev mandag den 20. juni kvæstet ved en trafikulykke i Sønderjylland, da han i bil var på vej til København efter at have indviet den nye katolske kirke i Tønder, Helligkorskirken.

Da biskoppens bil, der førtes af hans sekretær, pastor Guido Kreienbühl befandt sig ved Ullerup mellem Åbenrå og Sønderborg, ville pastor Kreienbühl overhale en stor mælketankvogn.

Herunder mistede han herredømmet over bilen, der kom i skred,

hvorefter den slog en kolbøtte og til sidst havnede i grøften med hjulene i vejret.

Ambulancen kørte biskoppen og pastor Kreienbühl til landshospitalet i Sønderborg, hvor det viste sig, at biskoppen havde kvæstet det ene knæ så alvorligt, at det må opereres. Pastor Kreienbühl var sluppet med en flænge over det ene øje og fik denne behandlet på skadestuen.

I bilen var der desuden to drenge. De havde været på ferie i Sønderborg og skulle med tilbage til Slagelse. Drengene kom intet til.

Økumenisk fredskys i Tønder

Ved indvielsen af Hellig Kors Kirken i Tønder søndag den 19. juni udveksledes der et økumenisk fredskys mellem den lutherske og den katolske kirke, idet biskop Martensen, da han inden altergangen uddelte fredskysset til de tilstedeværende præster, også gav det til den tilstedeværende lutherske sognepræst i Tønder, pastor Rudolf Arendt.

Under den efterfølgende sammenkomst i den nye kirkes have blev der fra såvel protestantisk som katolsk side givet udtryk for, at afstanden mellem de to kirker i dag er mindsket betydeligt. Pastor R. Arendt lykønskede den katolske menighed med, at den nu omsider havde fået sit eget kirkehus i Tønder og påpegede, at man inden for den lutherske kirke mere og mere får øjnene op for værdien af traditionen, som den katolske kirke i så høj grad bygger på.

Pater Irenæus, som er præst ved den nye kirke, udtrykte sin glæde over, at byens protestantiske sognepræst havde vist sin velvilje over for den katolske kirke ved at ville deltage i indvielseshøjtideligheden. Han mindede i den forbindelse om, at en af byens tidligere protestantiske sognepræster, Hans Magle, havde været så venligt stemt over for den katol-

ske menighed, at han i 1955 havde tilbudt den at holde messe i Tønder Kirke. Loven og den protestantiske menighed forbød dog, at det nogen sinde blev praktiseret.

Blandt de godt 100 gæster ved indvielseshøjtideligheden sås foruden pastor Arendt borgmester J. J. Poulsen, Tønder, og som repræsentant for Tønder Menighedsråd advokat Bølling-Ladegaard. Endvidere speciallæge Erik Burhøj, Tønder, af hvem den katolske menighed i sin tid købte villaen, som nu er lavet om til kirke, samt arkitekt Holger Rosen-vold, Tønder, der har projekteret indretningen af det smukke og meget enkle kirkerum. Og endelig overværedes indvielsen af en række katolske gejstlige og lægfolk fra såvel Danmark som Tyskland, blandt andet af Tønder-menighedens første kapellan efter genforeningen, nuværende prælat og stadtdechant Johannes Bunte, Hamborg.

Højtideligheden indledtes med, at biskop Martensen sammen med en halv snes præster gik i procession rundt om den nye kirke for at velsigne den, hvorefter processionen fortsatte ind i kirken, hvor biskoppen indviede og velsignede kirkens indre.

Derefter var der pontifikalmesse,

hvor biskoppen assisteredes af pater Irenæus og af pater Jong fra Hvidovre.

I sin prædiken talte biskoppen især om den nye kirkes navn og om dens værnehelgen, Frans af Assisi, der, som biskoppen sagde, levede i en tid, da kirken ligesom i dag var ved at blive verdsliggjort og menneskene lunkene i deres livsholdning, fordi de var rige og i besiddelse af alle de materielle goder, de kunne ønske sig. Men Frans forstod at tænde ild i de lunkne hjerter, og blandt andet derfor var han blevet valgt til skytshelgen for den nye kirke. »Hellig-korset« står som symbolet på en kærlighed, der ikke søger sit eget, sagde biskoppen videre, og det er mit håb, at den samme kærlighed må forny de mennesker, som søger huset her.

I forbindelse med indvielsen og messen firmede biskoppen et af menighedens medlemmer.

Da deltagerne efter indvielsen var forsamlet i kirkens have, tolkede forskellige talere glæden over den nye kirke. Biskoppen betragtede den som et udtryk for, at der var liv i menigheden i Tønder Amt, og rettede en speciel tak til pater Irenæus, der har været drivkraften i kirkebyggeriet. Biskoppen overrakte desuden en boggave til Tønder Seminarium og Tønder Statsskole som en synlig tak for den husly, man på de to skoler har ydet menigheden i Tønder, før den fik sin egen kirke.

Pater Irenæus lod takken gå videre til menigheden, som ved sin egenindsats har ægget til at realisere tanken om en kirke i Tønder. Han påpegede desuden kirkens betydning i forbindelse med de mange turister, der plejer at besøge byen. Menighedens glæde over kirken udtryktes af toldkontrollør Preben Jørgensen, Tønder, der bebudede, at menigheden senere ville skænke en gave til kirken. Og endelig blev der lykønsket af borgmester Paulsen, Tønder, og af rektor Nyholm, Tønder Seminarium. Også i form af blomster og gaver indløb der fra mange sider lykønskninger til den nye kirke, skriver Jydske Tidende.

Til abonnenterne

Med dette nummer følger en giroblanket til indbetaling af abonnementsbeløbet kr. 11,00 for juli kvartal.

Kardinalkollegiets dekan til Stockholm

Den 29. juni åbnedes Europarådets årlige udstilling, denne gang på Nationalmuseet i Stockholm, og emnet er dronning Christina. Man vil her prøve at belyse denne farverige skikkelse gennem hendes egne værker, de såkaldte maximer, samt gennem de mesterværker og store kunstsatte, hun samlede gennem hele sit liv.

Dronning Christina var Gustav Adolfs eneste datter. Ved hans død blev hun tidligt dronning, men abdicerede i 1654 og drog til Rom. I Innsbruck konverterede hun officielt til katolicismen, som hun længe havde interesseret sig for. Til Rom medbragte hun alle de kunstsatte, hun havde samlet, ligesom hun viede resten af sit liv til kunst og videnskab. Dronningen spillede en stor rolle i Den evige Stads videnskabelige og kulturelle liv og havde desuden en ikke ringe kirkepolitisk indflydelse. Sit sidste hvilested fandt hun i Peterskirken.

I anledning af udstillingen aflægger kardinal Tisserant officielt besøg i Stockholm. Det er første gang i Sveriges historie, at en kardinal repræsenterer Den hellige Stol ved et officielt besøg. Kardinalen vil være ledsaget af præfekten for Vatikanbiblioteket, msgr. Raes, og af præsidenten for den pavelige komité for historieforskning, professor Michele Maccarone. Kardinal Tisserant er en af de betydningsfuldeste skikkelser inden for Roms kulturverden; han er født i 1884 i Nancy og blev i 1936 udnævnt til kardinal. Inden for Kirken og kulturlivet beklæder kardinalen de højeste poster som dekan for kardinalkollegiet, præfekt for ceremonikongregationen, som pavens stedfortræder ved sidste interregnum og kirkelig bibliotekar og arkivar. Desuden har kardinalen en stor videnskabelig produktion bag sig, især inden for fransk litteraturforskning.

Europarådets udstilling er under protektion af Hans Majestæt kong Gustav Adolf, prinsesse Christina og kardinal Tisserant.

Nye regler for biskopperne

*Koncildekretet om bispeembedet
i praksis*

Vedrørende koncildekretet om bispeembedet er der fra Vatikanets side nu offentliggjort et motu proprio »de muneribus episcoporum doctrina«. Det er det første koncildekret, der foreligger i den endelige fortolkning.

Motu propriet indeholder en udlægning af koncildekretets § 8b om biskoppernes pastorale opgave i kirken. Heri hedder det: »Biskopperne har fuldmagt til i særlige tilfælde at dispensere de troende fra en almindelig kirkelov, så ofte de finder, at det er nyttigt for de troendes åndelige vel. Herfra undtages de tilfælde, hvori der tages et særligt forbehold fra den øverste kirkelige myndigheds side.«

Den første del af dokumentet indeholder en udlægning af den kirkelige lære om biskoppens embede i lyset af den dogmatiske konstitution om kirken. Biskopperne, hedder det, styrer deres bispedømme som Kristi stedfortrædere og på eget ansvar. De udøver ikke deres embede i pavens navn, men udelukkende i Kristi navn og kan således afgøre alt, hvad der angår kult og apostolat. Da ethvert bispedømme er en del af universalkirken, og således en del af Kristi mystiske legeme, må hver biskops udøvende myndighed være i overensstemmelse med de andre biskoppers og den samlede kirke. At bevare denne enhed er pavens opgave, og han kan ved hjælp af almindelige eller særlige love gribe ind i styrelsen af et bispedømme.

Den anden del er en juridisk definition af biskoppernes dispensfuldmagt, der bevirker en ændring af den kirkelige lovebogs kanon 81, ifølge hvilken biskopperne kun i særtilfælde havde ret til at dispensere. Men udviklingen og tilfældenes mangfoldighed har gjort det tilrådeligt at tildele biskopperne dispensfuldmagt.

Den tredje del af motu propriet indeholder en fortegnelse over de tilfælde, i hvilke den hellige stol forbeholder sig ret til at afgøre spørgsmål om dispens. Dette betyder ikke en indskrænkning af den fuldmagt, som blev tillagt biskopperne på kon-

cilet. Fortegnelsen indeholder i alt 20 undtagelser, der hovedsageligt angår præsteembedet, præstevielsen og ægteskabet; endeligt forbeholder den hellige stol sig enhver dispens vedrørende den eukaristiske faste.

UDNÆVNELSER

Den 13. juni d.å. har biskoppen foretaget følgende udnævnelser:

Pastor *Tønnes Øberg Palsøe* til bispedømmets *Censor Librorum*.

Pastor *Lars Messerschmidt*, kapellan ved Skt. Angars kirke i København, til præst i *Hillerød*.

Pastor *Jørgen Hviid*, kapellan ved Skt. Ansgars kirke i København, til 2. præst i *Hillerød*.

Pater *Paskal Steenbergen*, OFM, kapellan ved Skt. Franciscus kirke i *Nakskov*, til sognepræst samme sted.

Pater *Michael Bastiansen*, OFM, til kapellan i *Nakskov*.

Pater *Isidor van de Wall*, OFM, sognepræst i *Nakskov*, til præst ved Skt. Ansgars kirke i *Aabenraa*.

Pastor *Dieter Timmermann*, kapellan i Horsens, til kapellan ved *Sakramentskirken i København*.

Pastor *Georg Uttenthal Nibler* til kapellan ved Skt. Ansgars kirke i *København*.

Pastor *Kaare Osorio* til kapellan ved Skt. *Knud Lavards kirke i Kongens Lyngby*.

REGNSKABSAFDELINGENS NY KONTORCHEF

Den 13. juni d.å. er hr. Bent Ortvald tiltrådt som kontorchef for bispedømmets regnskabsafdeling.

Den offentlige mening

På et møde, der holdes i Nice fra 9.-14. juli i anledning af Frankrigs »Sociale Uge«, vil temaet »den offentlige mening« blive sat under debat. Problemet om den offentlige mening er netop af meget stor vigtighed set i koncilets perspektiv. På mødet i Nice vil man også drøfte »Massemedierne og ungdommen«, »Den katolske presse og de kristne inden for pressen«, »Fjernsynets sociale og kulturelle betydning« og »Offentlig mening og sjælesorg«. Dansk deltager i mødet bliver pater Jens Oluf Lund O.P.

Ingen ferie fra den offentlige mening

REDAKTION:
JØRGEN HVIID OG
HELGE KRISTENSEN (ansvh.)

Redaktør for indenlandsstof:
Jens Oluf Lund
Redaktionssekretær: Elli Gambell

Redaktionskontor:
Bredgade 69, København K.
Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:
Katolsk Ugeblads Annonceekspedition,
Hauchsvej 8, København V.,
telefon E.Va 2997 (kl. 8-10), postgiro
589 65.

Abonnementsafdeling:
Katolsk Ugeblads Ekspedition ved A.
Prüser, Sankt Annæ Plads 28, Køben-
havn K., telefon (01) 15 95 28 (9-16,
lørdag lukket) postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien
som i andre lande pr. kvartal kr.
11,00. I løssalg kr. 1,00.

Længere artikler til et bestemt num-
mer af bladet skal være redaktionen i
hænde senest 3 uger før det pågæl-
dende nummer udkommer, kortere
meddelelser senest 14 dage før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar
for uopfordret indsendte manuskrip-
ter.

Har De fået avisen omadresseret til sommerhuset? Kom transistoren med i vognen? Fik De købt det gamle tv-apparat til opretholdelse af kontakten med verden også i sommerferien? Eller flygter De fra aviser, radio, tv og andre »djævelske« opfindelser, som De flygter fra den daglige trummerum og den hektiske verdens jag?

Fristelsen kan være stor og indvendingerne berettigede. Ferie skal være afslappende og bringe et velgørende brud med hverdagen. Man skal kunne sove længe, døse og dase og gøre hvad man nu har allermost lyst til i øjeblikket. Man skal også som kristen få mere tid til personlig og fælles bøn. Det kontemplative, som vort myreliv til daglig fortrænger, bør være konge i ferien.

Men skal man holde ferie fra den offentlige mening? Det tillader forholdene desværre ikke. Verden går videre, selv om jeg holder ferie. Ikke at være klar over dette – eller at være ligeglad med det – ville betyde noget i retning af, at man på vej op til sommerlivets glæder slap rattet og lænede sig velbehageligt tilbage, mens speederen var blokeret og jog vognen frem i et sinds-
svagt zig-zag.

I konstitutionen om kirken i verden af i dag kan man læse følgende alvorsord henvendt til hele verdens befolkning: »Menneskene bør passe på, at de ikke slår sig til tåls med den indsats, som gøres af nogle få, uden at overveje deres egen indstilling. For statsmændene, som på samme tid skal stå til ansvar for deres eget folks velfærd og fremme hele verdens vel, er meget afhængige af den offentlige mening og indstilling. Det nytter dem intet at arbejde for fred, så længe følelser af fjendskab, foragt og mistro såvel som racehad og ubøielig ideologier fortsætter med at sætte skel mellem mennesker og sætte dem op mod hinanden.«

Denne arvarsel følges op af følgende konklusion: »Derfor er der fremfor alt et presserende behov for en opdragelse til en ny indstilling og en ny stimulan af den offentlige mening. De, der beskæftiger sig med pædagogisk arbejde, særlig blandt de unge, eller som danner den offentlige mening, bør betragte det som deres vigtigste opgave at fremelske et nyt syn på freden. Vi har alle brug for et sindelagsskifte, når vi ser på hele verden og de opgaver, som ligger foran os, og som vi samlet kan løse til menneskehedens fremgang.«

Der er nok, der ønsker, at vi skal tie til, hvad der foregår. I Spanien har Regeringen for nylig beslægtet 3.500 eksemplarer af et jesuitisk ugeblad La Voz del Trabajo, fordi bladet havde forsvaret de 130 katolske præsters protestmarch gennem Barcelona til forsvar for studenternes ret til demokrati på universitetet. Bladet hævdede, at Barcelona-præsternes demonstration var af fredelig natur og kun gik ind for hævdelser af de mest elementære menneskelige rettigheder. Et andet blad tilhørende Unge Katolske Arbejdere er ligeledes blevet beslægtet. Den almindelige spanske katolske ungdomsbevægelses blad Signo har lidt samme skæbne. Blot fordi en præst tillod sig at kritisere politiets hårdhændede metoder overfor demonstrerende kolleger.

Både disse blade og først og fremmest de modige Barcelona-præster, der måtte igennem det klerikale Spaniens hårdhændede politimetoder, fortjener vor beundring og vor støtte. Siger vi ikke noget, står vi blot med hænderne i lommen, svigter vi en del af vort ansvar. Måske vil de 130 politigennem-
pyrgede spanske præster komme til at betyde lige så meget som de parisiske arbejderpræster, der måtte igennem det samme, når de demonstrerede i Paris' gader. Derfor må vi have avisen med i sommerhuset. Derfor skal transistoren med i spejderlejren. Vi kan ikke holde ferie fra det at være menneske. Tværtimod skulle ferien udvikle det ansvar i os, som en lang arbejdsdag til daglig truer med at kvæle. Vor stemme i den offentlige meningsdannelse.

J.O.L.

Mulighederne er mange: Tilpasningsevne, udvikling af ansvarsfølelse og demokratisk sindelag — uden at være blind for værdien af et dygtigt lederskab med en vis portion myndighed, skriver Merete og Bent Noval

Kirken og spejderbevægelsen

Ved Merete og Bent Noval

Det er kendt for de fleste, at der her i landet findes spejderafdelinger, der fortrinsvis optager katolikker. Det hænder tilmed, at de dukker lyslevende op for en. Men hvorfor er katolske piger og drenge ikke i »almindelige« troppe? Skaber vi en ghetto? Kendskabet til denne gren af katolsk ungdomsarbejde er måske ikke så udbredt, som vi forestiller os.

Når der endelig slipper en meddelelse ud til pressen, indskrænker den sig i reglen til en beretning om denne eller hin indsamling, måske om en eller anden turnering eller andet iøjnefaldende, men i grunden uvæsentligt! For det befæster yderligere befolkningens indtryk af, at spejdere er noget med frisk luft, indsamlinger og en »god gerning hver dag«.

Måske er en væsentlig årsag til den tilsyneladende stagnation for det katolske spejderarbejde den, at vi har forsømt at skabe forståelse for denne gren af katolsk ungdomsliv blandt katolikker, og at vi derfor mangler tilgang — især af egnede føreremner.

Spejderbevægelsens mål

Da spejderbevægelsen startede for snart 60 år siden, levede man efter til dels ganske andre leveregler end i dag — især i moralsk og national henseende. Har en bevægelse, der er startet på det grundlag, nogen som helst betydning i dag?

Ser man på nogle af de midler, vi anvender i arbejdet, kan man ud fra et rent funktionalistisk synspunkt komme til den slutning, at bevægelsen er forældet. For det er klart, at de ting, der optog en ung i 1910, kun tildels interesserer en ung i 1966. På dette område er der mange overvejelser og forsøg i gang, for naturligvis må der en ajourføring til. Da Baden-Powell begyndte, så han

20-40 år frem, og det må vi også gøre.

Men med hensyn til mål og metode er spejderbevægelsen slet ikke forældet. Vort mål er at supplere den opdragelse, spejderne får i hjemmet og skolen. De unge udvikles under stadig påvirkning i hjemmet, i skolen og i fritiden. Det er den sidste, vi kan sætte ind på — og bedst i samarbejde med de to første. Det er således ikke bare en harmløs »slåen ihjel« af fritiden, vi byder på, men en del af en helhed. Vi kan på ingen måde overtage opdragelsen, men vi kan — hvis vi har førere nok — give et værdifuldt supplement.

Målene kan ganske kort sammenfattes således:

1. *Karakter:* et menneskes karakter dannes afhængigt af, i hvor høj grad det forstår og erkender de virkelige værdier. Vanskeligheder overvindes ikke ved vold, men ved at man ser en mening med at overvinde dem.
2. *Sundhed:* gennem udvikling af den fysiske kondition skabes bedre grobund for et menneskes udvikling.
3. *Praktisk håndelag:* lyst til at se tingene forme sig — og derigennem skabe mennesker med selv-tillid.
4. *Hjælpsomhed:* positivt medborgerskab og ansvarsbevidsthed over for fællesskabet — hvorunder vi forstår: aktivt medlevende kristne. Det er vort mål, at hver og en skal udfylde sin plads som en del af samfundet og af kirken.

Spejderbevægelsens metode

Ved metode forstår vi en anvendelse af midlerne i arbejdet, som sigter mod målet. Og her arbejder vi ud fra en art naturmetode, hvor det nyttige er forenet med det behagelige, således at der gennem anvend-

delse af midlerne finder en nærmest ubevidst påvirkning sted. Påvirkningen må for spejderne være ubevidst, for man melder sig ikke ind i en trop for at blive belært ved foredrag.

Det kan forekomme en udenforstående kompliceret at være fører. Men det er det ikke. For man bygger i spejderbevægelsen på en gennem mange år gennemprøvet metode, der helt fra starten har kendetegnet arbejdet, og som netop i dag er helt moderne: gruppearbejde = patruljesystemet. Den lille gruppe spejdere, jævnaldrende, der selv vælger en leder: patruljeføreren. Det falder børn naturligt at danne den art grupper, om det så er til leg eller gale streger, og vi finder også her en naturlig anfører. Det er den voksne førers opgave at påvirke dette lederskab i positiv retning.

I en patrulje er der ikke så mange, at nogen får lejlighed til at være passive (som nogle jo er af passion). Der er for mange, til at en minityran kan udvikle sig, og der er mange nok til at skabe netop den slags problemer, der er med til at slibe børnene af. Mulighederne er mange: tilpasningsevne, udvikling af ansvarsfølelse og demokratisk sindelag – uden at være blind for værdien af et dygtigt lederskab med en vis portion myndighed. Et demokrati uden dygtigt og myndigt lederskab ender i anarki. Og det er godt og ansvarsbevidst lederskab, samfundet har behov for – netop i dag, hvor den sociale velstand ofte giver sig udslag i ligegyldighed over for næsten og en stadig stigende passivitet. I sin iver for at presse kontante kundskaber ind i hovedet på børnene er man tilbøjelig til at overse det nødvendige i, at børnene lærer at vise hensyn til andre og at yde for andre. Man er ligefrem bange for at stille krav til børnene og de unge under opvæksten. Man giver dem nødig opgaver, hvor de for alvor er henvist til at prøve kræfter – og over for sig selv vise, hvad de evner, når det skal være. Derfor er der netop i dag brug for spejderbevægelsen, og derfor vil den også vise sig at være tidssvarende.

De katolske spejderafdelinger

Så få katolske spejdertrope, der end findes i dag, er der eksempler nok, der viser, at en målbevidst drevet spejdertrop kan være et stort aktiv for et sogn. Som troppe under de anerkendte spejderkorps, der, selv om de ifølge tradition og oprindelse står på kristendommens grund, dog

er religiøst neutrale, har vi kunnet få en del unge i tale, som hverken går i katolsk skole eller modtager undervisning og som måske knap nok praktiserer. Som spejdere praktiserer de da i hvert fald, når de er på farten med os. Det er måske ikke meget, men vi holder dog muligheden åben og søger at medvirke til, at troen langsomt kan blive bygget op. Det forudsætter et langsigtet arbejde og en påvirkning af den enkelte, og det er i høj grad et spørgsmål om atmosfære og det (ellers forkætrede) gode eksempel. Vi søger at være et sted, hvor det er naturligt og selvfølgelig, at man praktiserer sin kristne tro.

Hvor står vi i dag

Ser vi på andet kristent betonet spejderarbejde, er det klart, at f. eks. KFUM og -K spejderne er i hastig vækst. Hvad er grunden? Mon ikke det ganske simpelt ligger i, at man der gennem sin tilknytning til folkekirken har kunnet skaffe flere førere med en vis baggrund og derved har kunnet skabe den nødvendige ajourføring og »følgen med tiden«? Kan en væsentlig årsag til den tilsyneladende stagnation i det katolske spejderarbejde søges deri, at vi har forsømt at skabe forståelse og interesse for denne side af katolsk ungdomsarbejde?

Har spejderbevægelsen noget at byde voksne

Det er en kendsgerning, at spejder-

bevægelsen er en bevægelse for børn og ganske unge. Den har intet at byde en voksen, der ønsker at være *nydende* medlem.

Men der er behov for voksne førere. Og forudsætningen for en førergerning er viljen og sindelaget – og for den sags skyld det apostoliske sindelag. Der er inden for de katolske spejderafdelinger et nærmest katastrofalt stort behov for voksne, der er unge af sind, åbne for ideer, og som har viljen til at tage fat, hvor behovet er størst.

Den tekniske og pædagogiske kunnen er noget, langt de fleste kan til egne sig. Man har mange former for førertræning, der samtidig med uddannelsen skaffer en venner og rent personligt sætter skub i en.

Førertræning er – foruden at være den store oplevelse – den korteste vej til at omforme den gode vilje til handling. Der findes jo rigeligt med mennesker, der nøje ved, hvordan alting skal gøres, men der er mangel på mennesker, der vil gøre det selv. Der er brug for aktive og selvstændigt tænkende kristne, der vil gøre deres del af arbejdet.

Til gengæld er glæden ved at være med til at forme det ler, der udgør de unge i dag, ubeskrivelig stor, fordi en fører følger de unge i netop de mest afgørende år.

Og så udfylder man en plads.

Merete og Bent Noval.

PIONERERNE

Hertug Knuds Division 1919. Man skimter pionererne pastor Knud Ballin og pastor Kjeld Geertz-Hansen. (Billedet er fundet i Ugebladets arkiv og bragt trods beskadigelse).

»I troen fuldbyrdes renhedens frugtbarhed«.

P. Teilhard de Chardin.

Krise i ægteskab og familie

Ved Erik Guldager

Mange vidnesbyrd tyder på, at der igen har udviklet sig en alvorlig krise for ægteskabssyn og familieliv, både i vort profane samfund, hvor den ytrer sig i angreb på ægteskabet som institution, på familien som samfundsmæssig enhed og på mands og kvindes samarbejde og arbejdsfordeling i familien; men også i vore katolske kredse, hvor man har det indtryk, at det er blevet stadig mere udbredt at acceptere præventive midler af forskellig art, ligesom ægteskabets sakramentale karakter for øvrigt bliver skudt mere og mere i baggrunden til fordel for et mere – lad os kalde det – rent humanistisk-etisk syn.

Nu er kriser heller ikke på dette område noget nyt, naturligt nok; lad os ikke glemme, at vi er underkastet arvesyndens følger og må finde os i de skævheder, mangler og fejl, som dette uundgåeligt medfører, selv om vi skal bekæmpe dem. Men hovedårsagen til krisen hos os selv i denne tid er sikkert, at vi har forsømt at udarbejde eller gennemarbejde en dybtgående teologi for det sakramentale ægteskab og familielivet, en teologi, som Kirken kune gå ind for og som kunne begrunde den nok så omfattende morallære, som man i stedet for i århundreder har spildt tid og kræfter på. I alt væsentligt har denne moralteologi sikkert set rigtigt, det er slet ikke det; men den mangler i dag ganske enkelt selve grundlaget og dermed også alt det, som dels gør den acceptabel, dels viser os, at det er *rigtigt, muligt og nødvendigt* at gennemføre et ægteskab efter disse principper.

Der findes naturligvis en ægteskabsteologi. Men dens væsentlige udbygning har først fundet sted i de senere årtier (delvis på grund af populære rundskrivelser som Casti Conubii (Om det kyske ægteskab) og Kristi mystiske Legeme), og den er

derfor alt for lidt kendt, til at den har kunnet udgøre den forankring i troen, som er nødvendig, hvis vi skal undgå en mere eller mindre ubevidst påvirkning fra vore omgivelser, en påvirkning, som ikke mindst på dette område vil kunne vise sig åndeligt dødbringende for mange af os.

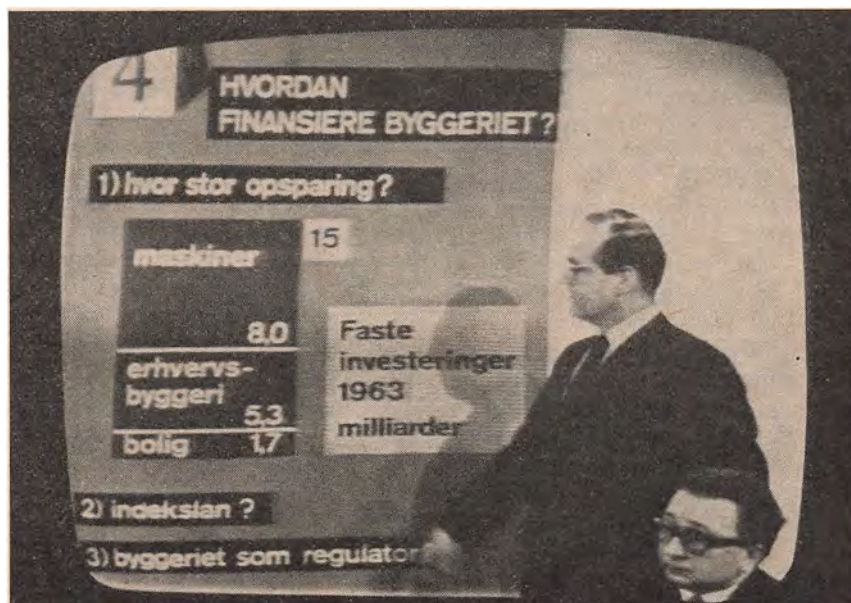
Det er umuligt kortfattet at gøre rede for denne ægteskabsteologi, så vi må nøjes med en indføring med alt hvad det medfører af risiko for misforståelser, og så for øvrigt henviser til litteratur, hvoraf der naturligvis findes sørgeligt lidt på nordiske sprog.

Ægteskabsteologiens grundlag er først og fremmest et bibelord, der kommer igen tre gange, nemlig i 1. Mosebog, hos Mattæus og i Pauli Efeserbrev: »Derfor skal manden forlade sin far og sin mor og holde sig til sin hustru, og de skal være et

kød«. I Det gamle Testamente er ægteskabet som det eneste menneskelige fællesskab udtrykkeligt forankret i Guds skabervilje (Karl Rahner). I Mattæus-evangeliet bekræfter Jesus det som sakramente og uopløseligt, som direkte mødested mellem Gud og mennesker (= sakramente). Og i Efeserbrevet forklarer Helligånden gennem Paulus os noget om, hvad dette indebærer: at mand og hustru er en enhed på samme måde som Kristus og Kirken er det, at Kristi mystiske legeme finder sit udtryk allerede i det sakramentale ægteskab, *det* menneskelige fællesskab, som frem for noget er helligt og hvis mest absolutte udtryk er samlejet.

Ægteskabet synes således i meget høj grad – og igen: mere end noget andet menneskeligt fællesskab – at være et spørgsmål om *tre* og ikke bare om *to*: det er en enhed mellem

Det er ægteskabets videregående sociale formål, at drage den omliggende verden ind i sit guddommelige milieu ...

Krise....

mand og kvinde i Gud. Dette er så meget mere tilfældet, som mennesket er skabt i Guds billede: »I Guds billede skabte han det, som mand og kvinde skabte han dem« (1. Mosebog). Og i denne billed-lighed ligger også frugtbarheden – som guddommelig egenskab naturligvis absolut og virkeliggjort i Treenighed og Skabelse – som i mennesket, dette åndeligt-legemlige væsen, har såvel åndeligt som legemligt udtryk. Den frugtbarhed, som det to-delte køn således er udtryk for i skabningen, har sit grundlag og udspring i Guds fuldkomne frugtbarhed. Og den absolutte og almægtige kærlighed, som er Treenighedens eget indre liv, har sit højeste åndeligt-legemlige udtryk i skabningen i det ægteskabelige samliv.

Lad os forsøge for forståelighedens skyld at gå lidt i enkeltheder. Er dette syn på ægteskabet rigtigt, så er det ikke en forskruet og upassende, skønt måske from tanke, at Gud selv deltager i kønslivet i det sakramentale ægteskab: det er en overvældende sandhed, og som den slags altid gør, forandrer den alting. Vort kønsliv er i sandhed deltagelse i Guds eget liv; vor hengivelse til den anden er hengivelse til Gud; vort ægteskabelige samliv i alle dets faser og udtryk bliver gudstjeneste; det sakramentale ægteskab i sin daglige udfoldelse er i sandhed vort guddommelige milieu.

Men det medfører også, at det er guddommeligt område, vi færdes på. Der er ikke tale om, at vi overfor kønslivet (som – vi gentager – er ægteskabets mest absolutte udtryk med højdepunkt i samlejet) kan indtage en ligegyldig holdning eller tro, at vi på dette område kan bestemme selv, efter bedste overbevisning og samvittighed. Det er ikke tilfældet; ægteskabet som sakralt menneskeligt-guddommeligt fællesskab er som vi har set omfattet af Åbenbaringen, og vi må derfor som på Åbenbaringens andre områder underkaste os Kirkens vejledning og forklaring af denne Åbenbaring i tro. Det er kun vor personlige holdning til dette, der som altid bliver et samvittighedsspørgsmål. Men lad os ikke glemme, at vor stillingtagen her, fordi det drejer sig om en del af Åbenbaringen, vil være afgørende for vort forhold til Gud i det hele taget. Det er således alvorlige spørgsmål i allerhøjeste grad,

det drejer sig om; de er afgørende for hver enkelt af os.

I sin funktion som grundlag for alt menneskeligt fællesskab og i kraft af sin karakter som guddommeligt milieu har ægteskabet flere væsentlige opgaver, som i og for sig kommer ind under den åndelige frugtbarhed, men som på grund af ægteskabets helhed i allerhøjeste grad udspringer fra og begrundes i kønslivet. Det skal således gennem opgivelse af vore legemer, gennem hengivelse af vore legemer til den anden, lære os at give os selv helt til Gud – fordi vi allerede gør det gennem den anden. Virkelig hengivelse er altomfattende, åndelig-legemlig, for sådan er mennesket skabt. Kønslivet er i kraft af sin oprindelse og natur særdeles velegnet til at lære os dette. Et ægteskab i vækst er naturligvis i det hele taget ikke muligt uden stadige ofre, uden stadig større hengivelse. I ethvert ægteskab vil der således – igen fordi vi stadig er underkastet arvesyndens følger – være situationer, hvor vi af menneskelige hensyn og efter alvorlig overvejelse ikke mener at kunne påtage os deltagelse i den mulige skaberakt, som er en af følgerne af Guds nærvær i samlejet. I den slags situationer, som kan være Guds tale til os, ligger løsningen i hengivelse ved at give afkald, i ofrets åndelige frugtbarhed.

Nogle vil måske sige: dette er hårde ord. Det er som bekendt sagt før. Men det er jo klart, at netop i Guds deltagelse i det sakramentale ægteskab eller rettere i vor deltagelse i Guds liv gennem dette ægteskab ligger der *al* den nødvendige kraft og nåde og uendelig meget mere. Det er naturligvis *bare* dette, som gør det muligt at leve et sådant ægteskab, eller i hvert fald at stræbe efter det. Men det gør det også absolut muligt – det vidner tusinder af ægteskaber om i mange lande! – og ikke bare det: det gør det til et særdeles vidunderligt liv, hvis uendelige dybder kun kan forklares ud fra netop dette, at det i al sin menneskelige ufuldkommenhed er deltagelse i Guds eget liv, forberedelse til det evige liv. Og ret betænkt er det naturligvis den eneste form for ægteskab, som virkelig er mulig –.

Hvad har dette med familien at gøre? Vi har jo bare talt om ægteskabet. Om et ægtepar er villigt til at leve det sakramentale ægteskab og stræbe efter at leve det helt ud, er naturligvis helt afgørende for familien, for børnene, og for familiens holdning til den øvrige verden. Æg-

tefællernes liv i dette guddommelige milieu og deres forståelse for det vil præge deres forhold såvel til børnene som til venner, omgangskreds, virksomhed etc. Det er ægteskabets vidergående sociale formål, at drage den omliggende verden ind i sit guddommelige milieu, at befrugte den med den guddommelige nåde og kærlighed, som til stadighed og i overflod står til rådighed i Guds nærvær i ægtefællernes enhed. Erik Guldager, kateket.

Uddrag af litteraturliste:

- Pierre Teilhard de Chardin: Det guddommelige milieu.
Sven Damsholt: Tanker om det kristne ægteskab.
Flemming Kieler: Det sakramentale ægteskab I/II (Foredrag fra Nordisk lederskole).
Hubert Messerschmidt: Kristusmysteriet og ægteskabets sakramente (artikel i Catholica).
Franz Xaver Arnold: Sexualität und Menschenwürde.
Herbert Doms: Der Einbau der Sexualität in die menschliche Persönlichkeit.
Pierre Grelot: Man and Wife in Scripture.
E. C. Messenger: Two in One Flesh I/III.

Mariæ Besøgelse

Den 2. juli fejrer Kirken Marias besøg hos Elisabet. Kan Katolsk Ugeblad oplyse mig om, hvorfor denne fest fejres en uge efter Johannes Døbeerns fødsel i stedet for en uge inden? I evangeliet står det jo, at Elisabet blev opfyldt af Hellig Ånd og råbte, at barnet bevægede sig inden i hende af glæde, og hun spørger: »Hvordan kan det være, at min Herres moder kommer til mig?«

Marias besøg hos den aldrende Elisabet, som står foran det kritiske øjeblik i sit liv, hvor hun skal føde sit første barn, indgår som andet led i rosenkransens glædelige mysterier og skal efter gammelt sigende opvække kærligheden til næsten hos den, som mediterer herover. I vor tid, hvor så mange gamle og syge mennesker længes efter besøg i deres ensomhed, kunne netop Besøgelsens fest få en ny og betydningsfuld plads i liturgien. Måske ville en omplacement af festens dato bidrage hertil.

M.A.H.

Redaktionen lader spørgsmålet gå videre til eventuelle liturgikyndige læsere.

Jeg er ikke kommet for at nedbryde men for at opfylde

I modsætning til mange andre søndagsevangelier fortælles der i dag ikke et handlingsforløb i form af en begivenhed i Jesu liv eller en lignelse, – der berettes om Jesu ord. Teksten er hentet fra Bjergprædikenen, der omfatter det 5.–7. kapitel hos Mattæus. Nærmere betegnet hører den til den store tales indledende del, hvor Jesus i almindelighed taler om sine disciples forhold til den gængse moral. Dette sker i det lille stykke, som går forud for vor tekst (v. 17–18), og som desværre ikke er kommet med i tekstrækken, skønt det hører med i sammenhængen. I dette vigtige stykke tager Jesus stilling til den Gamle Pags moral, til »loven og profeterne«. Han står suverænt over for den traditionelle moral. Dette kommer i det følgende til udtryk i den ofte gentagne formel: »I har hørt, at der er sagt til de gamle ... Men jeg siger jer ...«. Men forholdet mellem den overlevende moral og den af Jesus forkyndte er ikke radikalt afvisende. Han siger ikke: alt det gamle duer ikke noget, – nu kommer jeg med noget absolut nyt. Nogleordene for forståelsen står i v. 17: »Jeg er ikke kommen for at nedbryde loven eller profeterne«. Og for at vi ikke skulle misforstå ham, gentager han sine ord og tilføjer en vigtig bemærkning: »Jeg er ikke kommen for at nedbryde, men for at fuldkomme.« Dette ord »fuldkomme« kan også oversættes »opfylde«, og måske gengiver denne sidste oversættelse bedst Jesu mening. Det afgørende i denne sammenhæng er udsagnsordet »fuldkomme« eller »opfylde«. Det betyder, at Jesus ikke simpelt hen forkaster den overleverede moral (bl.a. de ti bud), men giver den dens dybere mening tilbage. Denne lovens dybere mening er »Åndens lov« (Rom. 8,2), kærlighedens lov, som er »det største« (1. Kor. 13,13), og som »hele loven og profe-

terne hviler på« (Matt. 22,40). Jesu forhold til den overleverede moral (loven og profeterne) er altså ikke ensidigt negativt bestemt. Han bringer her ikke noget radikalt nyt. Han bringer »opfyldelsen«, det vil sige, han gennemtrænger de gamle normer med en ny ånd, kærlighedens ånd. Derfor skal hans disciples retfærdighed »overgå de skriftkloges og farisæernes«, som mener, at alt er i den skønneste orden, når blot man overholder lovens bogstav, men som glemmer lovens ånd. Denne nyorientering ud fra lovens »ånd«, det vil sige kærlighedens ånd, er det nye og revolutionerende, Jesus har bragt. Hvis denne ånd ikke besjæler vor moral, kan vi »slet ikke komme ind i Himmeriget«. »Opfyldelsen« er et nøgleord i det Nye Testamente, ikke mindst hos Paulus og Johannes. Det Gamle Testamente var forjættelsen, det Nye Testamente er opfyldelsen. Mellem den gamle og den nye pagt er der kontinuitet og diskontinuitet, sammenhæng og spring. Men det nye, som Jesus bringer, er samtidig en genoprettelse af Guds oprindelige mening med loven, som menneskenes »traditioner« har misforstået og mistolket.

Denne rent bogstavelige tolkning af »loven og profeterne«, som Jesus bekæmper, er ikke uddød i kristendommen. Den er en stadig fare også for de kristne. Man plejer at kalde denne fare for »moralisme« eller »legalisme«. Man flygter om bag lovens bogstav eller en eller anden autoritets udsagn; man gør sig umage for selv at føre lovens udsagn – som ikke skal forflygtiges – tilbage til »åndens«, det vil sige »kærlighedens lov«. Det andet Vatikankoncil har i ikke så få tekster understreget samvittighedsfriheden. Man kan ikke forvente, at de kirkelige autoriteter skal kunne give nøjagtige udførelsesbestemmelser med hensyn til de

mange moralproblemer, som trænger sig på i vor tid. Vi må, når vi lytter til det Nye Testaments udsagn, selv finde ud af, hvordan vi skal forholde os, eftersom vi har modtaget Ånden i vort hjerte.

Jesus giver i den tekst, vi her reflekterer over, selv nogle eksempler. Det Gamle Testamente siger: »Du må ikke slå ihjel!«. Også i vor tid tager den rent bogstavelige fortolkning fat i denne sætning. Nogle siger: man må aldrig og under ingen omstændigheder slå ihjel – nogle går endda så vidt, at de siger, man må ikke engang slå et dyr ihjel. Andre tyer til kasuistikken og prøver at fastslå, hvornår det er tilladt at slå ihjel, f.eks. i legitimt selvforsvar. Jesus går suverænt hen over disse fortolkninger og viser os lovens »opfyldelse«. Man må endog ikke »blive vred på sin broder«, man må ikke bruge skældsord imod ham – sagt på en positiv måde: opfyldelsen af det negative bud om ikke at slå ihjel er det positive: Du skal elske din næste. Hele bjergprædikenens videre forløb er en anvisning på, hvordan den overleverede moral skal opfyldes og fuldkommes i kærlighedens ånd. En fornyet læsning og betragtning af bjergprædikenen vil også kunne løse mange af de moralproblemer, som diskuteres i den kirkelige offentlighed. Hvad vi end gør, – når vi holder os til bjergprædikenens budskab, vil mange af vore moralske problemer være lettere at løse, end den gængse diskussion vil gøre dem til.

H. Roos S.J.

Ugebladet udkommer i ferietiden som dobbeltnumre – næste gang 15. juli.

Nyt fra Århus

Ved Bent Dalsgaard Larsen

Samarbejde og arbejdsdeling i menighedens liv –

et indlæg ved Katolsk Forum, Århus

Når vi ser på vor menighed og dens liv, er der én ting, der er påfaldende: vor indbyrdes store forskellighed. Vi er børn, der starter, og som skal finde sig til rette i skolen, unge, der står med alle livets tilbud foran sig, fuldvoksne, der på den ene og anden måde er engageret i livets mangfoldige gøremål, ældre, der står over for den vanskelige situation at skulle finde sig til rette med, at deres liv ikke mere er så aktivt og udadvendt, men skal gå mod den fulde åndelige modning, og endelig gamle, der ofte har de rige livserfaringer, som et langt liv i trofasthed mod Kirken kan give.

Og vi er ikke blot forskellige i alder, vi er det også i hele vor øvrige livssituation. Vi er gifte eller ugifte, mænd eller kvinder, vi er præster, søstre, lægfolk, vi er forskellige af opdragelse, uddannelse og naturlige anlæg. Nogle er fattige, andre er rige, nogle har held med sig, andre må gå fra skuffelse til skuffelse.

Men ser vi bort fra den nød, som vi må tage os af i vor menigheds liv, er imidlertid alle disse forskelle en stor rigdom, som vi må værne om. Vi skal ikke ensrette og pålægge hinanden livsmønstre, der ikke passer for os. At være katolik må ikke betyde at være uselvstændig, at følge et forud lagt skema af forskrifter, at blive som andre, og vi skal ikke ligne de alt for artige børn. Vor Hænder ønsker ikke at blive tjent af trælle, men af frie mennesker. Gud er en nidkær Gud, ja, men han er nidkær for sine børns frihed. At være katolik må derfor betyde at *finde sig selv* og at blive sig selv. Derfor er det en umistelig ret for enhver af os selv at søge sin personlige vej til Gud og mennesker, således som koncilet dekret om religionsfriheden forsikrer os. Derfor har vi også ret til frit at vælge de veje, vi mener er Guds veje med os, og til i menighedsliv såvel som andre steder at indgå i de grupper, sammenslutninger og foreninger, vi vil – og lade være, hvis vi mener,

at det er det rigtige. Vi har ikke på dette punkt noget direkte krav at stille til hinanden – og vi har slet ikke lov til at give et sådant krav en religiøs farve, der kunne antyde, at den anden kom bort fra Gud ved at gå sin vej.

Så vidt det naturlige og rigtige i vor store forskellighed og den naturlige fordeling af os på mange forskellige steder i menigheden. Men så er vi nået til den anden side af sagen. Hvis det at være katolik betyder at finde sig selv, så betyder det også en forståelse af, at vi kun finder os selv sammen med de andre, og af, at vi ikke frelses enkeltvis, men sammen. Psykologien kan fortælle os meget om hjemmets betydning for barnets opvækst, og går udviklingen galt og ender i for eksempel ungdomskriminalitet, er der nok i de fleste tilfælde tale om miljøskader. 'Sig mig, hvem du omgås, og jeg skal sige dig, hvem du er,' lyder et gammelt og klogt ord. Vi har som mennesker behov for et fællesskab, et fællesskab med jævnaldrende og ligesindede.

Set i Kirkens perspektiv, er det netop dette naturlige fællesskabsbehov, Gud udnytter og anvender, idet han ved Kristus stifter en Kirke, der består af fællesskabet af de mennesker, der er inddraget i Guds nye og frelsende handlen med menneskeslægten. I Kirkens liv og i en menigheds liv er fællesskabet da ikke længere noget, som vi blot i almindelighed har brug for, det er meget mere noget, verden omkring os har brug for at finde hos os, hvis den skal komme til tro. Således hører fællesskabets ånd uløseligt sammen med troens liv. Kirken er ikke blot åndelig og usynlig, men den har skikkelse og synlige konturer, den træder hele tiden frem og manifesterer sig. Og først som den træder frem synligt i verden, bliver den det tegn, der er oprejst for folkeslagene.

Praktisk betyder alt dette to ting: for det første, at mangfoldigheden i menigheden ikke må krænkes, men skal have frit løb, vi kan ikke alle tage os af alt, enhver må finde sin

opgave og sin plads i Guds plan. Derfor må også de opgaver, en menighed står overfor, deles op: vi må have en bevidst arbejdsdeling. – For det andet betyder det, at arbejdsdeling netop er arbejdsdeling, dvs. en deling af en fælles opgave. Og den fælles opgave i Kirkens liv er at vidne om Kristus. Derfor ligger det også i troens væsen, at den altid husker på og tænker på helheden og ser sit eget arbejde i forhold til og i sammenhæng med andres arbejde i tjenesten for Gud og mennesker. Samarbejdet er ikke blot praktisk nødvendigt, det ligger også begrundet i selve troens liv, fordi fællesskabet i Kirken er selve Kristi mystiske legeme. Og kun foreningen af disse to sider, arbejdsdeling og samarbejde, kan gøre det muligt for Kirken at indfri de forventninger, som vor tid med god grund stiller til den.

Det er da disse to sider af menighedens liv, vi samles om i dag med aftenens emne *samarbejde og arbejdsdeling i menighedens liv*. Vi skal høre de enkelte gruppers og foreningers ledere fortælle os om deres arbejde, deres indsats, deres kamp og strid, deres held og modgang, glæder og bekymringer. Vi skal høre det for at forstå hinanden og hinandens problemer. Det er ikke alt sammen noget, vi alle skal tage os af. Men vi skal lære det at kende, som det findes i vort menighedsliv – og ved at lære det at kende er det også højest sandsynligt, at det for os kan blive vejen til helt konkret og praktisk at finde en plads, som måske har stået og ventet på os.

Foregår der arbejde i grupper, som vi mener er *forældet*, har vi pligt til at sige det. Det er en hjælp, som udenforstående ofte bedst kan give; det er ikke nok at kritisere – i utide. Derved svigter vi den pågældende gruppe, og vi skal vide, at den ikke kan undgå at leve med en følelse af, at den ikke rigtig dur, ikke vokser, men sygner hen – måske også i bitterhed over, at ingen længere har brug for den. Så er det bedre at lukke og tage imod de implicerede et andet sted og til andre opgaver.

Og nye opgaver er der nok af. Hele samfundets udvikling betyder nye inddelinger, nye gruppedannelser, nye vilkår i næsten hele livets spektrum. Dermed står også evangeliets forkyndelse og de kristnes apostolat i en ny situation. Her kræves opmærksomhed og lydhørhed over for tidens tale. Her bliver der

Fortsættes side 13

Nyt om Koncilet

Artikel af pater, dr. Mario von Galli
i oversættelsen ved sognepræst
J. Völk, Odense.

Alle synes at være lidt rådvilde: »Er forventningerne (til koncilet) blevet opfyldt?« spørger f.eks. professor Oskar Cullmann fra Basel. Han spørger i sin egenskab af protestantisk observatør, og han finder ikke noget rundt og almengyldigt svar. Ganske vist er hans forventninger på mange punkter opfyldt (mere ved selve handlingen end ved de udarbejdede tekster), ja, endog langt overtrufne; men på andre punkter synes han at være lidt skuffet.

Den katolske professor Hans Küng vil kun opregne koncilets positive sider: Den katolske kirkes åbning over for de evangeliske kristne, over for jøderne og den moderne verden. Han opremser lange lister, – som en jernbanemand, når pakvognen skal læsses. Men heller ikke han formår at opstille en »balance« i en enkelt sætning.

Observatøren for den metodistiske kirkes verdensråd, amerikaneren dr. C. Outler, mener, at man må skelne mellem fire typer blandt koncilets tilskuere, som det også er tilfældet blandt biskopperne, rådgiverne og journalisterne, – han kalder dem *ultrakonservative*, *konservative*, *progressive* og *brandstiftere*, – og blandt iagttagerne: *Hussiter*, *skeptikere*, *beundrere* og *visionære*. Han regner sig selv til de visionære og mener, at koncilmændene virkelig har sluppet den økumeniske genius ud af flasken, – at de har åbnet vidt for Pandoras æske, fuld af håb og forvirring, – og at de, i det mindste for en generations tid, har vovet sig ind i et berigende, højst interessant og fortjenstfuldt arbejde. Man har afholdt et reformkoncil, som dog på ét punkt adskiller sig fra de andre fra historien kendte: De tidligere konciler havde travlt med at fordrive bukkerne og beskytte fårene; men dette koncil var indstillet på at gennemføre en reform *uden* skisma; det gjorde de ultrakonservative modløse uden at støde dem bort, ophidsede de progressive og satte dem i bevægelse, der mangler fantasi.

Men hvad er der nu egentlig sket? – Jeg vil forsøge at sige det i få ord. Koncilet støttede sig især på to

punkter, brændpunkterne i en elipse. Man må stadig holde sig dem begge for øje, hvis man overhovedet vil forstå noget. Det ene brændpunkt var *Guds frelsesplan* for mennesket, med Jesus Kristus i midten; – det andet var *den moderne verden*. Man ser, at *det andet* egentlig er en indsnævring af *det første* til *nu* og *her*. For nutiden er jo kun *et punkt* i frelseshistoriens forløb. Det var altså på ingen måde en tilpasning af troen til tidens mode; det betød snarere en mere radikal anvendelse af troen på selve frelsesplanen, Guds frelsesplan.

Jeg ser dette koncils egentlige betydning i den måde, hvorpå frelsesplanen blev taget alvorligt. Gud har noget for med menneskehedens historie. Ja, han selv er, – omend han står over historien, gået ind i den og er *blevet* historie; ikke isoleret, ved siden af, men hele tiden i forhold til alt, hvad der er historie. Der findes intet meneske på jorden og ingen begivenhed i menneskets historie, som er uden relation til denne frelsesplan. Men denne relation optræder under mange skikkelser, alt efter om et menneske lever i denne eller hin tidsalder, befinder sig i denne eller hin samfundsklasse eller er født ind i dette eller hint religionssamfund.

Man kunne altså sætte som overskrift: *Kirken i nutiden*. Ordet »kirke« betyder her, at *troen* på Kristus – i sin katolske udformning – ikke påvirkes af koncilet i *sin kerne*. – Hvorimod ordet »nutiden« betyder, at denne kirke vil *lade sig påvirke* af tiden, fordi den er overbevist om, at det er den samme Gud, der taler til den gennem alle tider.

En sådan betragtning fører forbavsende ting med sig. Det gælder ikke blot holdningen: Åben i stedet for lukket, samtale i stedet for forsvær (apologetik), – for at lære af alle. De drejer sig også om selve sagens kerne. Til denne hører jo kirken dogmer. Ingen – heller ikke nogen af observatørerne – havde ventet, at den katolske kirke ville ophæve bare et eneste af sine dogmer på koncilet. Trods det kan der finde forskydninger sted indenfor kærnen:

Ikke blot nogle for denne eller hin tid mere eller mindre betydningsfulde ting, men også i historiens løb en dybere erkendelse af den egentlige orden inden for kærnen.

Kirken har altid erkendt den helige Skrifts betydning; men man holdt dog udlægningen af Skriften for at være vigtigere end den selv! Det blev på koncilet fastholdt, at *da* kirken er stiftet hierarkisk, og *da* jo Skriften er en integrerende del af kirkens (menighedens) liv, så må en *autoritativ* udlægning af Skriften være nødvendig. Men forholdet har ændret sig; Skriften er nu af større vigtighed end udlægningen, og kan ikke »erstattes« af denne, – det blev klart fremhævet. Ingen kan benægte, at tilskyndelsen hertil kom fra de ikke-katolske kristne. Paven anses i den katolske kirke for at være øverste instans i ledelsen af det kirkelige liv – og ved bevarelsen (fastholdelsen) af den åbenbarede lære. Denne grundsætning var efterhånden så indgroet i den katolske bevidsthed, at et koncil næsten syntes formåsløst.

Efter det første Vatikankoncil for 100 år siden troede mange, at der nu ikke kunne tænkes flere konciler. Men nu har der ikke blot været afholdt et koncil; på det blev endda både *biskoppens*, *menighedens* og *verdenspiskopatets* betydning fastslået. Man kan kalde det decentralisation og kollegialitet, men det var den hellige Skrift, man lærte af.

Tilskyndelsen kom fra den herskende verdenssituation, det snævre fællesskab i verden og den vågnende bevidsthed om vor forskellighed.

Man havde altid vidst, at kun en fri antagelse af troen har værdi for Gud. Men blændet af sandhedens Gode var man før overvejende sådan indstillet, at man indskrænkede den frihed til den enkeltes inderste liv. *Nu* stillede man den menneskelige persons værdighed stærkt i forgrunden og sikrede den et frihedens tilflugtssted over for staten. Herved støttede man sig på *evangeliet*, selv om sagen blev bragt i skred ved verdenssituationen og den kendsgerning, at samfundet er pluralistisk, – samt ved forfølgelsen af kirken i de totalitære stater.

Kun på visse punkter blev det sagt udtrykkeligt – mere eller mindre tydeligt. Men der er således sat en »uro« i uret, og det vil blive ved at gå. Står man i dag (december 1965) på Peterspladsen og ser det farveprægtige billede af dette kon-

Fortsættes side 13

Esbjerg

Malerfirma
Holger Jørgensen
Morsøgade 9
Esbjerg
Telefon 2 38 51

Interessentselskabet
Nis Petersen
Tømrer- og Snedkerforretning
Danmarksgade 12
Esbjerg
Telefon 2 84 48

H. Johansen
Murermester
Kronprinsensgade 57
Esbjerg
Telefon 2 15 45

K. Højland
Aut. vand- og gasmester
Kronprinsensgade 82, Esbjerg
Telefon 2 67 08

Viggo Christensen
Urmager, optiker, guldsmed
Telefon 2 08 29
Kongensgade 64, Esbjerg

L. Basse
Kaffe - vin - konserver
Hj. af Nørreg. og Jyllandsg.
Esbjerg
Telefon 2 05 76

**Vestjydsk Rør-
& Sanitetslager A/S**
Kirkegade 6, Esbjerg
Telefon 051 2 13 11

R. Schulik
Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 2 02 14

Helsingør

Tømrermester
Ejnar J. Nielsen
Frejsgade 20. Tlf. 21 03 11
Værksted og plads, Nygade 2
Helsingør. Tlf. 21 00 81

Georg Poulsen & Søn
Blikkenslagermestre
Sct. Annagade 19
Helsingør. Telf. 21 01 64

Kolding

P. Jeppesen & Søn
Murermestre
Zahngade 4, Kolding
Telefon 2 06 93

Barkholt boghandel
Bogladen med de mange bøger
Telefon: 2 15 33
Kolding

H. Overbeck
Ingeniørfirma
Havnepladsen, Kolding
Telefon 2 35 55

J. Krenk
Ingeniørfirma
Varme - Sanitet
Kolding. Tlf. 2 33 44

Brdr. Andersen
Tømrermestre
V. Kjærbosvej 1, Kolding
Telefon 2 02 81

Kolding Andelsmejeri
Haderslevvej 5, Kolding
2 01 55

Peter From
Kolonialhandler
Domhusgade 27, Kolding
Telefon 2 32 10

Slagteriudsalget
Haderslevvej 7, Tlf. 2 33 77
Kolding
1. kl. okse-, kalve- og svinekød,
konserver

Send Deres manuskript
i god tid.

HUSK AT FORNY DERES ABONNEMENT

Walenty Patrzalek
Malermester
Haderslevvej 24
Kolding
Telefon 2 08 02

Roskilde

Firma Hans Møller
v/ Ib Møller
Sct. Olsegade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77
*Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand
Sanitet - Centralvarme og oliefyr*

*Skolebøger - Skolerekvissitter -
Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Foto i stort udvalg*
Roskilde Boghandel
Sct. Olsegade 24 - Tlf. 35 31 31

Ejgod Jørgensen
Slagtermester
Kød - Flæsk - Pålæg
Sct. Olsegade 13, Roskilde
Telf. 35 01 57

Malerfirmaet
Edvard A. Petersen
Kornerupsvænge 5 - Roskilde
Telefon 35 16 94

C. J. Gerlachs eff.
Hersegade 9, Roskilde
Tlf. 35 27 77
Aut. leverandør af kirkevøine

A/M »Landmandslyst«
Roskilde Mejeri
Borgerdiget - Tlf. 35 03 49

Fiskehuset PARCEL
Griffenfeldsgade 45,
København N.
Telefon Nora 4755.

WEEK-END-OPHOLD
Tre kostelever fra Brasilien i al-
deren 11, 13 og 15 søger week-
end-ophold i en familie fra sep-
tember til juni.
Henvendelse til Søster Ruth, As-
sumption School, Bernstorffsvej
54, tlf. HE 3118, kl. 16.00-17.00.

Nyt fra Århus

Fortsat fra side 10

brug for nye arbejdsformer, og dem må vi hurtigt finde. Også dette hører til vort emne, og vi har særlig mulighed for at tage det op, når vi som her har lejlighed til at gøre status over, hvad vi har. Så bliver det lettere at se, hvad vi mangler. –

I *Katolsk Forum* har vi nu gennem en tid samlet os for at søge nyorientering. Vi har her søgt en fælles besindelse, og vi har også herved fremhævet og oplevet *fællesskabssiden* i menighedens liv. Men *Katolsk Forum* har aldrig skullet erstatte de specielle og mindre grupper, som det konkrete arbejde og fordybelsen nu engang må udføres i; og skal det, vi har været samlede om i *Katolsk Forum*, ikke blot være teoretisk snak og højtflyvende planer, så må det nu følges op af et sådant konkret arbejde. Det vil derfor også være på linie med *Katolsk Forum*, hvis det igen for en tid trækker sig lidt tilbage til fordel for det konkrete arbejde og for eksempel nøjes med at sørge for at arrangere nogle offentlige møder eller menighedsmøder, hvor vi kunne få lejlighed til at høre foredragsholdere udefra.

Inden vi nu skal høre om de enkelte grupper, og inden vi forlader denne aften for at gå hver til sit – ud til den opgave, der venter på enhver af os, bør vi imidlertid minde hinanden om det, der gælder os alle, – hvad enten vi arbejder i grupper eller alene, hvad enten det er det ene eller andet, vi gør: At hvis det, vi gør, skal være mere end forfinet menneskelig aktivitet og undgå at ende i tom aktivisme uden perspektiver i Vor Herres plan, må vi uafbrudt øse af *troens kilder*: sakramenterne, Bibelens ord og bønnens liv. Men gør vi det, da vil det også fra dag til dag blive mere og mere klart, at Alfa og Omega i vort liv, i vor tid, i historiens gang og i universets opbygning er – Kristus.

Bent Dalsgaard Larsen

Nyt om Koncilet

Fortsat fra side 11

cil, gribes man dog af et vist vemod: – Afslutningshøjtidelighed! – Måske afslutningsfest for stedse – for denne af verdslig magt og verdslig indfly-

delse endnu stærkt prægede kirke. Den vil aldrig mere træde sammen på denne måde.

Den vil ganske vist altid bevare sin enhed; men som sociologisk veldefineret blok vil den forsvinde i den kommende tid, ja, egentlig allerede i nutiden. Den vil indgå som gær i melet, – og den vil miste alle tegn på sociologisk-verdslig storhed. Den vil aflægge den glansfulde kåbe og aldrig mere gribe efter den. Den vil fortsætte sin vej som en fattig pilgrim, og intet andet tegn vil pryde den end evangeliets, – glansen af korsets dårskab, – kærligheden til menneskene, det at bøje sig ned til de nøgne og de sultende, som den ikke mere kan give sølv og guld, men »kun« det evige liv og redningen af deres menneskelige værdighed. Måske er der noget, der krymper sig i os ved disse utopiske visioner; men uroen tigger, – koncilet har sat den på plads i uret. –

LITURGISK BÆNDER

SØNDAG den 3.: 5. søndag efter pinse (s. 670, grøn).

MÅNDAG den 4.: Hverdag (s. 670, grøn).

TIRSDAG den 5.: Antonius Maria Zaccaria (s. 984, hvid), bekender.

ONSDAG den 6.: Hverdag (s. 670, grøn).

TORSdag den 7.: Kyrillus og Metodius (s. 990, hvid), biskopper, bekendere.

FREDAG den 8.: Elisabet af Portugal (s. 992, hvid), dronning, enke.

LØRDAG den 9.: Gudsmoder (s. [90], hvid).

SØNDAG den 10.: 6. søndag efter pinse (s. 673, grøn).

MÅNDAG den 11.: Hverdag (s. 673, grøn). Erindring om pave Pius I. (s. 994), martyr. – Eller: Pius I. (s. 994, rød).

TIRSDAG den 12.: Johannes Gualbertus (s. 994, hvid), abbed. Erindring om Nabor og Felix (s. 995), martyrer.

ONSDAG den 13.: Hverdag (s. 673, grøn).

TORSdag den 14.: Bonaventura (s. 996, hvid), biskop, bekender, kirkelærer.

FREDAG den 15.: Henrik (s. 996, hvid), kejser, bekender.

LØRDAG den 16.: Gudsmoder (s. [91], hvid). – Eller: Vor Frue af Karmel (s. 997, hvid).

NYE BØGER

Frithiof Dahlby:

Symboler og tegn i den kristne kunst.

J. Fr. Clausens Forlag.

København 1965.

Denne lille bog, der er oversat fra svensk, vil være meget nyttig for alle, der interesserer sig for kristen ikonografi eller for kirkekunstens historie. De vil i den kunne finde alle ønskelige oplysninger om for eksempel, hvilken forskel der er på et latinsk og et græsk kors, hvilke symboler der benyttes for »klogskaben« og »misundelsen«, og hvilken helgeninde der fremstilles med et øje på et fad.

Men når det er sagt, må vi desværre tilføje, at bogen – uden at det er tilsigtet, og uden at man i og for sig kan anklage den for det – er et trist vidnesbyrd om den dekadence, kirkekunsten og liturgien i det hele taget i tidens løb er bukket under for. Når det nemlig overhovedet er nødvendigt at gøre brug af en bog som denne, hvis man vil forstå symbolerne, må det være disse »symboler«, der er noget i vejen med. Det må være et tegn på, at de har mistet deres oprindelige rigdom og udtryksfyldte. De er blevet til en slags religiøs algebra, en serie vedtagne tegn af samme type som dem, vi møder i en teoretisk vejledning i færdselslære. Disse »tegn og symboler« har ikke noget med poesi og lyrik at gøre. De har ikke mere noget at sige til hjertet, men udelukkende til den kolde fornuft . . . Derfor er der heller ingen grund til at undre sig over, at mange moderne kunstnere har gjort oprør mod denne uægte symbolik og for øjeblikket foretrækker at dyrke den non-figurative kunst. Har man blot den mindste smule sans for de ægte kontemplative værdier, forstår man rent umiddelbart, at det ikke er i den retning, Fr. Dahlby her viser os, man skal søge dem, men snarere i abstrakte værker som dem, en Manessier, en Mogens Jørgensen og mange andre i de senere år har fremstillet i en række både nye og gamle kirker. »Non impediatis musicam« – »Læg ikke hindring i vejen for sangen«, står der i Skriften (Siraks Bog 32,3). Når talen er om at lade sig indføre i den kristne kunst, er en digters sang altid at foretrække for selv de lærdste forklinger, museumsfolk kan give os.

M.D.

Hele landet
taler om
Katolsk Ugeblad

D. Plate Petersen

Malermester
Tlf. Fasan 2718

Ernst Grell & Co.

aut. elektroinstallatører
Smallegade 4, København F.
Tlf. Godthåb 2638 - 2678

P. A. Nielsen & Co.

Skindergade 28, København K.
Tlf. C. 828
Udlejning af service, borde
og stole
Alt til festen.
Lev. til katolske institutioner.

Mogens Larsen

El. Installatør
Ramsherred 31
Aabenraa
Tlf. 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

Glarimester

POUL V. JOOST

Slotsgade 7, København N
Nora 7977
Stort udvalg i
fotografirammer

Brødr. Zøllner

Nørrebrogade 174
København N.
Telefon Taga 50
Kød og flæsk

Bistrup Olie & Kul

Vasevej 70
Birkerød. Tlf. 81 35 70
Alt i brændselolier

Alt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. elektroinstallatør
Hvidovrevej 275
Tlf. 78 15 23

Ove Juel-Christensen

Tria *6408
Kaffe og kolonial en gros

Banegårdens Restaurant

v/ Fritz Kapper

Odense H.

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 160.
Tlf. 55 57 80.

ERIK ANDERSEN

VALBY 910

Sandhusvej 19, Valby

PAPIR
TRYKSAGER
KONTORARTIKLER
PLASTIC

**MARIUS
MP
PETERSEN**

Ringsted isenkramhandel

Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01

Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

BAT-KON A/S

SPECIAL VÆRKTØJ & MASKINER

H. C. ANDERSENS BOULEVARD 42
KØBENHAVN V.
TLF. (01) 11 18 18 - 19 - 20

Karl A. Hansen

Murermester
Bjergstedvej 10, Brønshøj
Tlf. Bella 2521

KBK

Aktieselskab
KØBENHAVNS
BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegaards Tværvvej 13,
Charlottenlund
Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører
Studiestræde 15, København
Minerva 6761
Kontortid 9—16 - Lørdag lukket

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon 121, 205

J. Qvist Jensen

Slagtermester
Vesterbrogade 107 C.
København V.
Tlf. Eva 3767
Kød, flæsk og pålæg
En gros og en detail

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

EFFEKTIV BESKYTTELSE

af Deres varmtvands- og central-
varmeanlæg mod korrosion og sten
af Deres olietank mod korrosion.
Skriftlig garanti for hvert anlæg.

Guldager Electrolyse A/S

Ejgårdsvvej 26, Charlottenlund
Tlf. (01) 66 ORdrup 3331 - 5630

FERIE PÅ STENO HOSTEL

Steno Hostel - 1966

Hvis Deres vej i løbet af sommerferien, mere præcist mellem d. 26. juni og d. 15. august, skulle gå over Peder Lykkesvej eller Otto Rudsvej på Amager, så ville De netop dér ikke kunne undgå at se mange unge fra udlandet. De er indkvarteret i Skt. Annæ skole, som dog i ferietiden hedder STENO HOSTEL. Udenlandske (og selvfølgelig også danske) feriegæster kan der finde en gæstfri og billig overnatningsmulighed, idet Steno Hostel har 120 dejlige nye senge. En hel del større grupper fra Holland, Tyskland, Frankrig og Spanien har forudbestilt plads og i løbet af sæsonen er presset ofte så stort, - det viste sig i fjor - at man ofte måtte sende unge af sted igen, alt var optaget.

Det er interessant at se, hvordan de unge fra mange nationaliteter kan finde hinanden i et broderligt samvær. Dette mellemfolkelige samvær giver mange muligheder for økumeniske samtaler, hvad vi også ofte oplevede i fjor. Der tales alle mulige sprog på Steno Hostel, endda måske mindst dansk.

Der hersker gemytlighed, hygge og indbyrdes forståelse - og det gør, at mange gæster melder sig, egentlig uden at der er blevet gjort ret megen annoncering.

Unge fra Belgien og Danmark driver hostellet, i år under ledelse af en ung odenseaner Ole Borg.

Prisen ligger på kr. 10,- per nat, incl. en herlig morgenkaffe med rundstykker, smør og marmelade. Kiosken byder mulighed for køb af postkort, frimærker, cola, sodavand, mælk og is. Efter forudgående bestilling kan der fås smørrebrødspakker eller varm aftensmad, direkte fra Iwan.

I 1965 blev der noteret ca. 1500 unge fra 48 nationer med ca. 4000 overnatninger. Vi regner med, at sæsonen i 1966 bliver bedre. Evt. interesserede kan ringe til hostellet - telf. 58 05 35 - som åbner sine gæstfrie døre søndag d. 26. juni.

Buddhisme

Katolske missionærer i Kioto i Japan har åbnet et nyt kulturinstitut til fremme af dialogen mellem kristne og buddhister. Kvalificerede repræsentanter for den buddhistiske og den kristne kultur skal indbydes til at forelæse og studere ved dette nye cen-

Ugens tv og radio (3. juli - 9. juli)

SØNDAG	20.30	p2	Dagens tekst. Lægfolk udlægger evangeliet.
	21.20	tv	Aktuelt sommermagasin.
MANDAG	13.45	p1	Feriemagasin for piger og drenge.
	20.25	tv	Et sydhavskryds. Første rejse.
TIRSDAG	21.00	p2	Klimaet i det dansk-tyske forsvar.
	21.35	tv	Nordens boligkø. Fælles problemer.
ONSDAG	16.30	p1	Feriemagasin for piger og drenge.
	18.00	p2	Studie 7 i sommerlandet. Ungdomsudsendelse.
TORSDAG	20.05	p1	Det lille tysker had. Hørebillede.
	21.00	tv	Lynchning. Amerikansk film fra 1955.
FREDAG	11.00	p1	Pressemøde. Dagens gæst interviewes.
	21.40	tv	Filmorientering. Bjørn Rasmussen.
LØRDAG	14.30	p1	Sort kan være smukt. Negerlyrik.
	18.00	p2	Sommerblitz. Ungdomsprogram.

ter. Fader David F. Casey er centrets leder. Han har doktoreret ved Harvard Universitetet i USA på et arbejde om buddhismen og er tillige doktor i folsofi fra Angelicum i Rom.

R.I.P.

Vor kære mor og mormor
MARTHA MARIA HANSEN
er afdøet ved døden den 21. juni 1966.

Solveig og Ibi Werner
Bed for hendes sjæl.

Murermester- og entreprenørfjorr.

M. Thomsen Støtt & Søn
Kong Christians Allé 6, Aalborg
Telefon 3 42 33 og 3 43 37

Luthersk biskop hos paven

Paven har i audiens modtaget den lutherske biskop fra Tromsø, dr. Monrad Norerval, sammen med den apostoliske vikar for Nordnorge, msgr. Wember.

P. Juul & Co. A/S

Bygmestre

Bistrupvej 93
Birkerød Tlf. 81 06 72
Alt bygningsarbejde samt
reparationer udføres

DE SYGES VALFART PR. FLY TIL LOURDES

fra 10. til 16. august 1966

Gejstlig leder: Pater L. Brunicardi C.ss.R.

Pris: for raske på hotel kr. 820,-
for syge på Asile Notre-Dame kr. 690,-

De Syges Katolske Forbund

Valfartskomiteen:

Fru L. Samson, Barsehøj 25, Hellerup, telefon GE 6341
C. Lerche Nielsen, Bredgade 69, København K., telefon PA 2539

Pastor d'Auchamps Romrejser.

35. gruppe: Rom—Assisi, 15. sept.—2. okt., 18 dage kr. 1.100,-
Endnu 2 pladser.

Program og alle oplysninger: Else Schwartz, Ø. Farimagsgade 18, Kbh.
Ø. Telf. Øbro 4642 x, bedst kl. 18—20.

forsikring

**ABSALON
SKANDINAVIA**

- det er sikkert

Efter sit ophold i København, er buddhistmunken Thich Nhat Hanh, der omtaltes i forrige nr., rejst videre til London og Paris. Hans indrejse i Vietnam synes problematisk efter at Thich Tri Quang, hans nære ven og medarbejder, er sat under arrest i Saigon.

Den internationale kirkelige Viet-

namkomité har nu over 10.000 underskrifter fra katolske og protestantiske præster og jødiske rabbinere over hele verden. Alene i Sverige har hver fjerde præst skrevet under på fredsappellen.

Komitéen, der har hovedsæde i New York og København, har følgende danske medlemmer:

Biskop Haldor Hald.
Rabbiner Bent Melchior.
Pastor J. Gaarn-Larsen.
Pastor Jens Brøndum.
Professor P. G. Lindhardt.
Pater Jens Oluf Lund.
Pastor M. V. Zeuthen.
Europasekretær er stud. jur. Minna Gaarn-Larsen.

FRED

De vækkede mig nu til morgen
for at meddele mig, at min broder
er dræbt i krigen.

Men i haven folder duggede
kronblade sig ud,
en ny rose blomstrer på busken.

Og jeg er i live, kan stadig
spore duften af roser og gødning,
spise, bede, og sove.

Men hvornår kan jeg bryde min lange
tavshed?

Hvornår kan jeg sige de udtalte ord,
der kvæler mig?

Thich Nhat Hanh

Vagt ved
Rhinen

Om at
genopdage
Johannes

Hvad med
en sang?

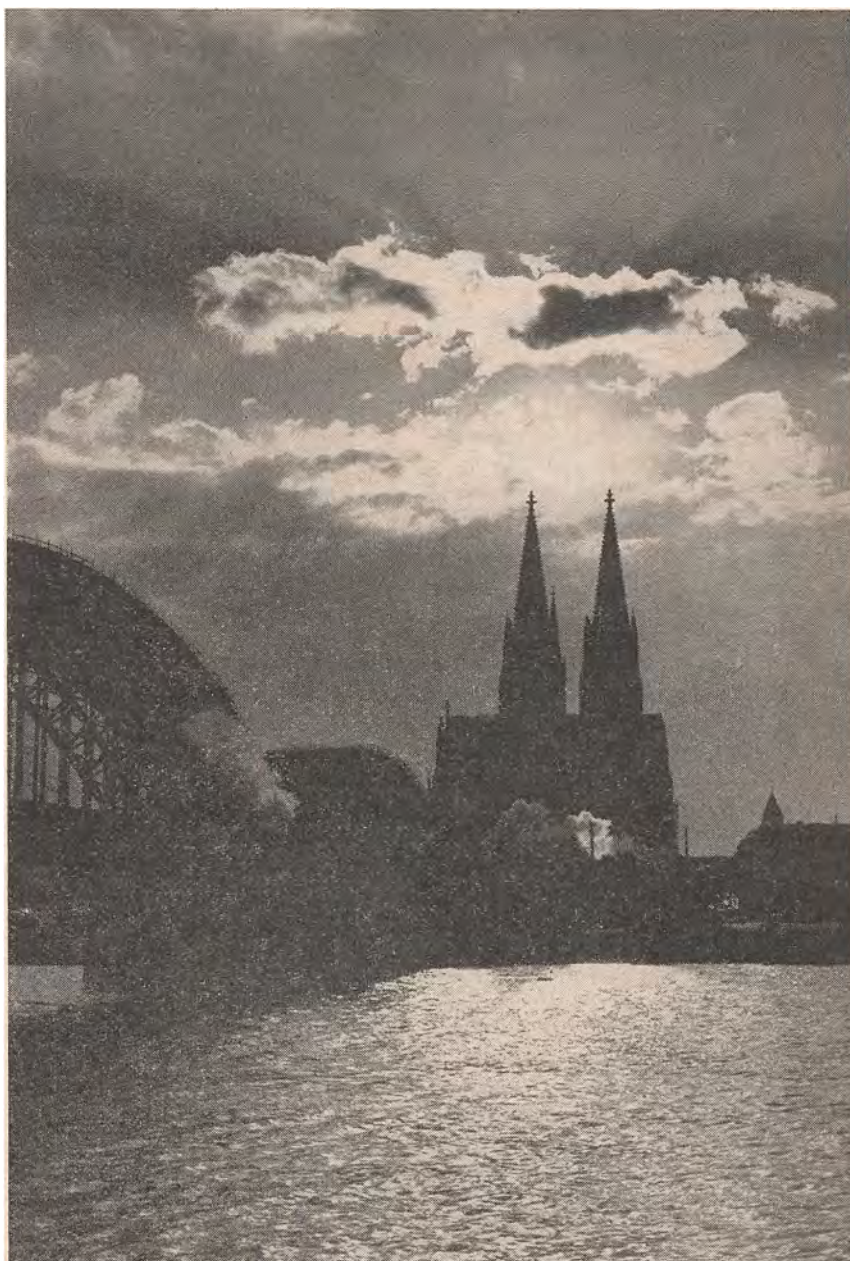
De fattiges
kirke, fortid
og nutid

Brød,
kærlighed og
fisk

Nye måder
at hædre på?

Det nye Köln er typisk for det moderne, genopbyggede Tyskland. Man har undgået forloren patina, resultatet er varieret og charmerende. Og dommen står stadig vagt ved Rhinen.

Går tendensen i den retning?

Aftalen mellem Jugoslavien og Vatikanet

Både i Rom og i Belgrad er der udtrykt forsigtige håb om, at den nye aftale mellem Vatikanet og Jugoslavien vil føre til yderligere forbindelser med de østeuropæiske lande. Talsmænd for kurien peger dog på, at det har taget to år at nå til det resultat, som den nu af begge parter undertegnede protokol udtrykker. Man må også holde sig for øje, at Jugoslavien er den mest uafhængige af de kommunistiske stater, men ikke desto mindre peger tendensen dog i ovennævnte retning.

Belgrads kommunistiske dagblad »Borba« ser i hele sagen et udtryk for en mere bevægelig realistisk og positiv holdning fra Vatikanets side. Samtidig mener bladet også, at Jugoslavien har åbenbart ikke blot demokratiske principper, men også vilje til at føre disse ud i praksis.

Aftalen benævnes »Belgrad-protokollen«. Med den skulle et 14-årigt diplomatisk brud mellem Jugoslavien og pavestolen være helet. I 1952 ophøjede pave Pius XII den daværende ærkebiskop Stepinac til kardinalværdigheden. Dette tog marskal Titos regering, som havde fængslet ærkebiskoppen for påståede krigsforbrydelser, ilde op, og man brød formelt med pavestolen.

Den nye aftale blev på Vatikanets vegne undertegnet af msgr. Agostino Casaroli, der leder Vatikanets forsøg på tilnærmelse til de kommunistiske lande. Titos regering blev repræsenteret af Milutin Moraco, der er formand for den jugoslaviske kommission for kirkelige anliggender.

Protokollen udtrykker jugoslavisk anerkendelse af pavestolens åndelige jurisdiktion over den katolske kirke i Jugoslavien. Den garanterer de jugoslaviske biskopper frihed til at kontakte pavestolen, hvor det drejer sig om religiøse spørgsmål og kirkelige anliggender i almindelighed. Retten til religionsfrihed stadfæstes.

Vatikanet bekræfter på sin side, at gejstlighedens aktivitet skal holdes indenfor det kirkelige og det religiøse livs rammer, og at det er ulovligt at bruge det præstelige embede i politisk øjemed.

Pavestolen forpligter sig til at lade de forhold, som Jugoslavien påtaler, undersøge. Man fordømmer som ufornelige med katolske moralske principper alle terrorhandlinger og politisk vold af kriminel art. Man enes om gensidig kontakt i ethvert tilfælde, hvor forholdet mellem Jugoslavien og Vatikanet belastes.

Pavestolen og Jugoslavien vil udveksle repræsentanter uden egentlig diplomatisk status. Repræsentanterne skal dog nyde visse rettigheder, som er diplomater til del – herunder retten til at medføre hemmelig bagage. I Belgrad vil man modtage en apostolisk delegat med udvidede rettigheder. I almindelighed er en apostolisk delegat en repræsentant uden diplomatisk status med den opgave at repræsentere pavestolen overfor de stedlige biskopper.

Jehovas vidner for retten

Den 14. juni kl. 14 begyndte en kriminalret i Lissabon behandlingen af en sag som myndighederne i Portugal har anlagt mod en hel menighed af Jehovas Vidner.

Menigheden var samlet til møde i et privat hjem da 7 betjente fra den republikanske garde kl. 22 den 10. juni sidste år trængte ind og afbrød gudstjenesten. To af menighedens medlemmer blev arresteret og sad fængslet over 4 måneder, før der blev rejst anklage mod dem og de andre 47 medlemmer af menigheden.

Menighedens 49 medlemmer er anklaget for, som det hedder i anklageskriftet, »forbrydelse mod statens sikkerhed, (for) at have tilskyndet til kollektiv ulydighed, omtalt i og strafbart ifølge straffelovens artikel 174... De udgør en politisk bevægelse der kommer fra forskellige lande og har det mål at tilskynde folkemasserne, især ungdommen, til opsætsighed, oprør og samfundsnedbrydende virksomhed.«

Man må vide, hvad man vidner om

Der er to ting, vi har brug for, erklærede den kendte teolog Karl Barth i et interview i anledning af sin 80-års fødselsdag. Det er *Bibelen* og *avisen*. Avisen giver den daglige beretning om, hvad der sker i verden. Bibelen lærer os, at denne verden er genstand for Guds kærlighed. Journalistens rolle er en af de vigtigste i verden. Jeg har fra gammel tid den vane at indføje særlige forbønner i gudstjenesten for de politiske myndigheder. Og i denne forbindelse glemmer jeg ikke journalisterne, der også på deres vis er en offentlig myndighed.

Til en præst, der skulle begynde sin gerning i dag, ville jeg sige: For at være vidne, må man vide, hvad man vidner om. Præsterne tror ofte, at de har evangeliet i deres lomme. Deres tanker kredser omkring spørgsmålet: Hvordan skal jeg præsentere evangeliet? Efter min mening er det store spørgsmål ikke så meget et *hvordan* som et *hvad*? Det drejer sig ikke om at være mere eller mindre moderne, mere eller mindre liturgisk, mere eller mindre filosofisk men om, *hvad* man prædiker. Præsterne bør bringe noget mærkeligt, overraskende, for evangeliet selv er mærkeligt og overraskende. Men for at opdage det, skal der arbejde til...

Vore forældre og bedsteforældre forstod evangeliet som en lov. Det var en lov for troen og for moralen. Måske har vi nu fået chancen for at forstå, at evangeliet er et *frihedsbudskab*, ikke et »I bør tro« men et »I har lov til at tro«. Derimod er det vanskeligt i dag at forstå, at denne frihed er en frihed i lydighed. I dag »flyder« man. Men at »flyde« er ikke ensbetydende med at være fri. Det er snarere ensbetydende med at være fange af de mange forskellige bølger, der skyller hen over os. Det, der kan holde os fast i dag er ene og alene De helliges samfund og ikke blot det politiske og sociale fællesskab. I dag tager man til månen og bag om månen, men det ændrer ikke noget i menneskets situation. De, der har ansvar i kirken, bør ikke fortabe sig i tiden og i rummet. I stedet bør de koncentrere sig om Den levende Guds realitet. Det er det, menneskene har brug for.

”Osservatore” om Vietnam

Vatikanets dagblad »L'Osservatore Romano« har udtrykt sorg og bekymring over USA's bombardementer af Hanoi i Nordvietnam. Men man giver samtidig udtryk for håb om, at mulighederne for en fredelig løsning af konflikten i Indokina ikke er udtømte. Man henviser til de gribende appeller, som netop i disse dage er blevet rettet til de ansvarlige om at søge opnået antagelige muligheder for kontakt parterne imellem, så freden, friheden og fremskridtet kan garanteres det vietnamske folk og hele den menneskelige familie.

KA og UKA om Vietnam

Katolsk Arbejderaktion og Unge Katolske Arbejdere har skrevet til regering og folketing: *Krig er vanvid!*

USA's ikke-erklærede krig mod det vietnamske folk er en forbrydelse. Intet motiv kan retfærdiggøre terror. Der findes ingen undskyldning for folkedrab.

Vi opfordrer regering og folketing til skarp afstandtagen fra vor NATO-partners forbryderiske handlinger i Vietnam og går klart ind for det vietnamske folks selvbestemmelsesret. USA's udvidede krigsførelse nødvendiggør en omgående reaktion, idet den meget hurtigt kan resultere i en tredje verdenskrig. Ved tavshed, eller gennem valne udtalelser, gør vi os til USA's medskyldige. Det er på høje tid, Danmark klart og utvetydigt siger fra!

Cølibat eller ikke cølibat

I det af jesuitterne redigerede romerske blad »Civiltá Cattolica« hed det for nylig i en artikel:

»Kirken er ikke uopmærksom på de alvorlige problemer i forbindelse med præsternes cølibat, men den mener ikke, at løsningen på disse problemer skal søges i en lettelse eller en op hævelse af cølibatet, men i en større forståelse fra præsternes side af, hvor væsentlig en overensstemmelse der er

mellem cølibatet og præstedømmet og af de grunde, der har fået den latinske kirke til at pålægge præsterne det. Kirken har tillid til, at Helligånden vil skænke dens præster udholdenhedens gave. Og den har tillid til sine præster, til deres tro og deres kærlighed og til deres mod og uselvskhed.« Det er både overflødigt og farligt at forvente, at der sker nogen ændring hverken nu eller i fremtiden, hedder det i artiklen. De grunde, der får den latinske del af kirken til ikke at vakle med hensyn til cølibatet, er »alvorlige og tungtvejende«, selv om det er muligt, at kirken i fremtiden vil være mere liberal, når det gælder om at overflytte præster til lægstanden.

Revision af skolevæsenet

En uddannelseskomité, bestående af repræsentanter for såvel forældrene som for de gejstlige og ikke gejstlige lærere, er et led i den igangværende, meget omfattende revision af skolevæsenet i ærkebispedømmerne Canberra og Goulburn.

Sogneskoleråd vil blive dannet i alle sogneskoler. Desuden vil der blive fastsat et ensartet skolegebyr, ligesom der vil blive indført en standardiseret lønningsskala for de ikke-gejstlige lærere. Et hovedkontor vil modtage og uddele midler til alle skolerne.

NOGET SKER DER DA!

Og denne her, Mylord, har indbygget mikrofon... (»Catholic Herald«)

Gøres der alvor af det?

Efter hvad der siges i velunderrettede kredse i Istanbul vil der i den nærmeste fremtid blive indledt forhandlinger mellem medlemmer af sekretariatet for de kristnes enhed og det økumeniske patriarkat i Konstantinopel. Man formodede, at det hovedsagelig var spørgsmål i forbindelse med disse forhandlinger, sekretariatets medlemmer drøftede på de møder, der for nylig er blevet afholdt. Imidlertid forlyder det fra ortodokse kredse, at det endnu ikke er på tale at nedsætte en fælles kommission bestående af ortodokse og romersk-katolske teologer, som skulle have til opgave først at undersøge mulighederne for et praktisk samarbejde, og som derefter skulle gå over til at drøfte spørgsmål af dogmatisk karakter.

Metropolititen Krysostomos af Myra har i et interview til et fransk pressebureau udtalt, at patriarkatet snarest muligt ønsker at indlede orienterende forhandlinger med Rom, men at disse til at begynde med ikke skulle have officiel karakter. Hvor forhandlingerne skulle finde sted, vides endnu ikke, men i betragtning af den vanskelige situation, kirken i Konstantinopel befinder sig i, formodes det, at en delegation vil komme fra Rom til Istanbul for i Fanar at mødes med repræsentanter for patriarkatets synode og for det teologiske akademi i Chalki.

»Ret jer, I hoveder!«

REDAKTION:
JØRGEN HVIID OG
HELGE KRISTENSEN (ansvh.)

Redaktør for indenlandsstof:
Jens Oluf Lund
Redaktionssekretær: Elli Gambell

Redaktionskontor:
Bredgade 69, København K.
Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:
Katolsk Ugeblads Annonceekspedi-
tion, Hauchsvej 8, København V.,
telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro
589 65.

Abonnementsafdeling:
Katolsk Ugeblads Ekspedition ved A.
Prüser, Sankt Annæ Plads 28, Køben-
havn K., telefon (01) 15 95 28 (9-16,
lørdag lukket) postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien
som i andre lande pr. kvartal kr.
11,00. I løssalg kr. 1,00.

Længere artikler til et bestemt num-
mer af bladet skal være redaktionen i
hænde senest 3 uger før det pågæl-
dende nummer udkommer, kortere
meddelelser senest 14 dage før.

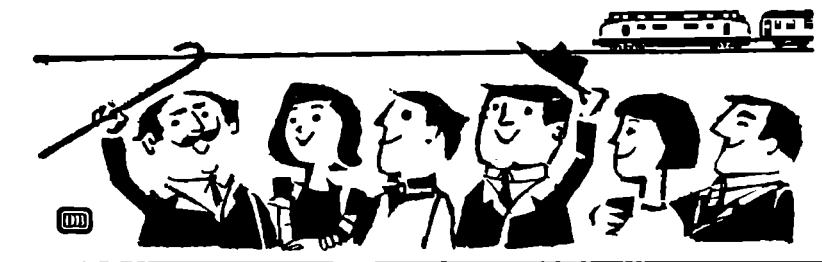
Redaktionen påtager sig intet ansvar
for uopfordret indsendte manuskrip-
ter.

Det var så afgjort en lapsus af de beklagelige, at vi ikke i forbindelse med vore betragtninger i anledning af Det danske Bibelselskabs udgivelse af Det nye Testamente som billigbog fik nævnt Peter Schindlers gengivelse på dansk af Det nye Testamente. Dette højest interessante og meget nyttige værk kan nemlig nu fås til nedsat pris kr. 20,50 uindbundet og kr. 34,25 indbundet. Vi skal ikke forlede nogen til at tro, at det store to binds værk hvad format angår er reduceret til pocket book. Det er, som Msgr. Schindler så ofte selv har sagt det, bøger til studiebrug, som man må læse ved bordet for at få det fulde udbytte.

Katolsk Ugeblad« er et presseorgan og ikke noget teologisk tidsskrift, så derfor er i hvert fald ikke lederskribenten ude med snøren efter at genoplive de faglige diskussioner, der altid vil opstå, når en stor mand i et lille samfund tager ordet. Som redaktør er man dog nok oplagt til at spinde en ende over tilfældet *journalisten Peter Schindler*, der havde aflagt de servile lader lang tid før man begyndte at få øjnene op for, at begrebet offentlig mening i kirken ikke bare skal *tåles* i kirken, men direkte støttes og opmuntres af kirken. I Schindlers knaldspændende erindringsbøger har vi dokumentation for, hvad han mener om korridorsnakken og de fortrolige skriverier. Han får os til fulde overbevist om, at det, der for alvor har vægt, er det, man tør signere i offentlighedens søgelys. Da Peter Schindler i sin tid af biskop Th. Suhr fik pålagt den ærefulde opgave at gengive Det nye Testamente på nutidsdansk og derfor kunne få fast ophold i den evige stad, kunne man passende tænke på et citat fra Palle Laurings roman fra antikken, »Vitellius«: »Ret jer, I hoveder. Det er en romer, der går.« På samme måde som en legionærs hjelm lige før den nys nævnte replik bliver kastet bragende til jorden, har Peter Schindler ofte slået i bordet med et brag, man må have kunnet høre helt til Wittenberg. Det skal han have tak for.

Se, det var journalisten og teologen Peter Schindler. Så er der forfatteren Peter Schindler. Og hans kære Filip Neri. Denne har trods sin helgenværdighed spøgt hos vore hjemlige forlæggere et stykke tid, men nu ser det ud til, at han endelig kan få fred i sin himmel. For mon ikke vi kan vente bogen med efterårshøsten? Et blik på den synopsis, som viser bogens opbygning, kan godt få én til at glæde sig. Optakten: Firenze 1520, brandpletten på piazzaen, Savonarola og Medici, unge bander, religiøst barometerfald, Filip på vej . . . Når man har vandret i Rom og Firenze med Schindlers rejsebøger i hånden, så ved man, at dette stof kan han til bunds. Men det er der også andre der kan. Kunsten ligger i at få det til at stå levende for læseren, så ikke blot fortidens konturer, men også fortidens tankeverden får form og nærværelse. Den kunst kan han, og det kan vi for så vidt godt være glade for, idet vor danske katolske boghylde netop af denne grund har fået et format, som godt kan få flertallet til at spærre øjnene op. Og selv om Schindler ikke lige står med den ene fod inde i en rund fødselsdag, så har vi fundet det passende at blæse lidt i trompet. Først og fremmest for at melde Filip Neris snarlige ankomst hos de danske boghandlere. Ikke fordi bogen er en »god sag, der skal støttes«. Den skal nok kunne bære sig selv. Der er også andre hæderværdige måder at gøre en aktiv indsats på end ved at skrive bøger. Men fælles for det alt sammen er, at vi glæder de aktive ved at bakke deres indsats op. Samtidig med, at vi gavner os selv og fællesskabet.

Hvad er det, der gør Köln
 så charmerende?
 Hvad kan hyggens ambassadører
 lære af tyskerne?
 Det er nogle af de spørgsmål,
 Helge Kristensen berører
 efter et besøg i det genopbyggede
 Köln, hvor domen fortsat står

Vagt ved Rhinen

En af forsommerens mest fascinerende udsendelser i dansk fjernsyn handlede om en grammofonindspilning af Richard Wagners »Ragnarok« med en række af verdens største operakunstnere som solister og en rent ud sagt fantastisk dirigent på podiet.

Når man kort tid efter at have overværet denne udsendelse besøger den vesttyske by Köln, der ligesom en række andre tyske byer oplevede et veritabelt ragnarok for godt tyve år siden, er det naturligt, at man genkalder sig Wagners geniale toner fra den gigantiske Niebelungen-cyklus »Ringene«, der som bekendt gennem fire operaer skildrer sagngudernes og sagnheltens kamp med jætterne – en kamp der ender med verdens undergang, som dog efterfølges af tusindårsriget. Jeg har altid personlig tolket slutmusikken i »Ragnarok« som kristendommens sejr over hedenskabet, men den udlægning må vist stå helt for min egen regning.

Når jeg kalder Wagners toner geniale betyder det ikke, at jeg mener, at her har en ren ånd udtrykt sin renhed i et sublimt sprog. Nej tværtimod er jeg af den opfattelse, at en såre sammensat personlighed faktisk har formået at udtrykke spændingen mellem sine idealer og sin egen splittedhed. Karakteristisk er det for eksempel for Wagner, at han – mens han var optaget af tanken om store og ædle bedrifter – udgav et bundhysterisk og uværdigt skrift: »Das Judentum in der Musik« – tanker som han senere skal have vendt sig fra, men som uden tvivl har gjort skade nok. Hitler fik som bekendt saft og kraft fra Wagners værker, og Hitlers døde legeme gik da også ligesom Siegfrieds op i flammer, mens verden brændte om ham. Men flam-

merne var ikke antændt som udtryk for en Brynhildes altfavnende kærlighed, men som følge af en række ufattelige forbrydelser, hvis skrækelige konsekvenser skyldige og uskyldige kom til at bære i fællesskab.

Da jeg kørte gennem Köln i 1949 ragede den fantastiske domkirke op midt i en ruinhob. Domkirken rager stadig op som vagt ved Rhinen, men i en flot moderne by, der er typisk for det nye Vesttyskland. Der er det karakteristiske ved genopbygningen af Köln, at man uden at skabe nogen forloren patina alligevel har fået en varieret bebyggelse ud af det. Et godt udtryk for den blanding af liv og hygge, der gør Köln så charmerende, er Hohe Strasse – en gade, der svarer til Strøget i København. Her er stormagasiner, små intime butikker, lys og farver. Men turisten bemærker også, at man mange steder med vilje bevarer rester af den fordums by. Man finder rester af sortsværtede husmure, som nu tjener som mure om små gårdha-

ver til ellers splinterny huse i lyse farver. Et nyopført gymnasium har bevaret den tidligere skolebygnings klunkede hovedindgang og arkader, der står i bedrøvelig majestæt foran den moderne arkitektur som et tavst monument.

De allierede skåned domkirken, da de jævned Köln med jorden. Bomberne kastedes præcist udenom. Domen slap derfor med mindre beskadigelser, hvis udbedring kun er et mindre kapitel i den bemærkelsesværdige bygningshistorie. Det er morsomt at tænke på, at faktisk kun kirkens kor stammer fra middelalderen, mens resten af kirken er bygget så sent som i årene mellem 1840 og 1880. De oprindelige tegninger var imidlertid bevaret, så kirken fik det udseende middelalderen havde tiltænkt den, og det kan vi kun være taknemmelige for. Vi står her overfor et af verdens skønneste rum, ligesom det ydre er en åbenbaring af pragt og beherskelse i forening.

Liturgireformerne har alle steder i det katolske udland sat deres præg. Man har ikke revet de gamle højaltre ned, men stillet nye op på platforme, som er placeret, så præsten kan celebrere med ansigtet vendt mod menigheden. Nogle steder indgår disse altre harmonisk i helheden i de gamle ærværdige kirkebygninger. Andre steder stikker de lidt af. Tabernakelhusene har det på samme måde, lige bortset fra, at denne opgave har været sværere, hvilket man også kan se. Men det tempo og den konsekvens, hvormed man har ført koncilets konsekvenser ud i livet både i Tyskland og i Frankrig, må i højeste grad påskønnes. Det er tydeligt, at man under genopbygningen af Kölns øvrige kirker har kunnet bestemme strømretningen i hele

verdenskirken. Arkitekturen og udsmykningen er streng i formen, men også her ser man, at der har været tale om en vanskelig opgave. For det var jo kun domkirken, de allierede med nogenlunde sikkerhed kunne bombe udenom. De øvrige bygninger måtte føle en ødelæggelsesregn, der ligesom den våde ikke gjorde forskel på retfærdige og uretfærdige. Nogle steder har arkitekterne kunnet klare sig med at »lappe« – andre steder har de måttet tage selvstændigt fat under udfoldelse af fantasien, og hvad dertil hører. Fælles for de kirker, jeg har besøgt i Köln, er et udtryk for en enestående pietetsfølelse overfor opgaverne. Man har ønsket at bevare så meget som muligt af det gamle, samtidig med at man har prøvet at undgå den tidligere nævnte forlorne patina. Det er højst prisværdigt, men opgaverne har som nævnt været svære, og man vil vel, når den første glæde over genopbygningen har lagt sig, finde, at et og andet måske nok kunne være klaret en anelse anderledes. En detalje her, en detalje der.

Og så lægger en journalist selvfølgelig mærke til, hvad man ved kirkerne giver folk at læse. I hvert fald i kardinal Frings' by er de sortrandede kirkeblade totalt væk. Lysets redaktører har lært af verdens lay out folk, og den religiøse bladlitteratur fremtræder så lækkert som noget dameblad – i farver og dybtryk. Resultatet er da også, at man ser de større kirkelige blade forhandlet i almindelige kiosker, men også, at de »verdslige« blade med »Der Spiegel« i spidsen i høj grad har sans for, at kirkestof er godt stof.

Tyskerne er et kontaktsøgende folk, og det giver sig overfor turister udtryk i en enestående gæstfrihed, som man straks mærker, når man i Hamburg stiger om fra et allerede halvnutset internationalt tog til et tysk lokaltog. Medpassagererne hjælper én til rette i de rummelige, behagelige og skinnende rene kupeer. Der bæres ustandselig varme og kolde drikke til rimelige priser rundt, og hvis man ikke synes, ens tegnebog er til spisevogn, kan man få varme pølser ved spisetiderne.

Da vi stod af i Köln, kom vi ud til den forkerte side af banegården, idet vi havde vendt vore bykort forkert. Vi kunne ikke finde noget hotel. Det øsregnede. De mennesker, vi spurgte om vej, var ved et kedeligt tilfælde alle turister, der vidste lige så lidt om Domstrasse (der ikke lig-

Hobe Strasse – Kölns charmerende strøg. Liv, lys og farver.

ger ved domkirken), som vi selv. Men så fandt vi endelig på banegården en elskværdig herre fra Köln. Han greb omgående en kuffert, og selv om han ikke havde noget overtøj, vandrede han i spidsen bærende på kufferten ud i regnen, indtil vi kunne se vort hotels neonlys.

Vi fra hyggens fædreland må erkende, at vi har meget at lære, hvor det drejer sig om at hygge om vore gæster og om hinanden. At hygge om sig selv burde være det mindste af det.

Helge Kristensen.

Nordisk pressemøde i København

I november måned vil en række medarbejdere ved nordiske katolske presseorganer samles til møde i København. Formålet med studiedagene skal være at gøre principiel status i relation til den udvikling, der er sket i forbindelse med det andet Vatikan-koncil, og i videst mulig omfang at koordinere samarbejdet mellem fjortendagesbladene, ugebladene og pressetjenesterne i bispedømmerne og de apostoliske vikariater. I forbindelse

med pressemødet holdes en sammenkomst med repræsentanter for den tyske kirkepresse. Ikke mindst dennes nordlige sektion har i vid udstrækning problemer tilfælles med oplysningsvirksomheden i de skandinaviske lande. Initiativtageren er redaktør Hallvard Rieber-Mohn O.P., Oslo, mens Helge Kristensen står for tilrettelæggelsen. Biskopperne og den apostoliske delegat viser sagen stor interesse.

Om at genopdage Johannes

Han kom helt uventet. Han talte Guds ord til os.
Og verden *lyttede!*

En italiensk bog om den gode pave får læseren til at genopleve hans pontifikat

Af *Örjan Ekman*

Ernesto Balducci: Papa Giovanni. Vallecchi Editore, Firenze 1964. Lire 2.000.

Han kom helt uventet. Han talte Guds ord – og kun det – til os. Og verden lyttede. Han slog sig ned midt iblandt os og delte sit brød med os. Midt i vor fortvivelse og angst spredte han kærlighed og fred. Hans navn var Johannes.

Jeg har aldrig tvivlet om, at Johannes XXIII var en helgen. De stærkeste beviser på hans hellighed har jeg dog for ganske nylig fået i Italien. De, som lever evangeliet, de, som *virkelig* forkynder Kristi budskab, bliver aldrig elsket af alle. Nej, for mange fremtræder de som forrykte, samfundsfarlige. Og det gjaldt også Johannes i Italien. Elsket af folket, men (med et mildt ord) ilde lidt af størstedelen af præsteskabet og biskopperne. Bare deri kan man se et bevis på hans hellighed!

Arven efter Johannes må ikke ødes bort. Men for at kunne føre den til vejs ende må vi forstå dens indhold og dybde. »Papa Giovanni« af Ernesto Balducci er en strålende indførelse og analyse.

Vi kan nu – efter at Johannes er død – se, at han indledte en ny epoke. Men når han talte og skrev til os, var det revolutionerende nye i hans ord os da bevidst? Jeg tror det ikke, for overfladisk set var Johannes ikke revolutionær. Han stod over alle disse strømninger, hvorpå vi hæfter forskellige navne. Han realiserede Kirkens *aggiornamento* som en *apertura ad intra*. Kun ved at vende tilbage til de overnaturlige

kilder og en dybere virkeliggørelse af sig selv kan Kirken blive moderne, samtidig. Dette virkede Gud gennem sin ydmyge tjener Johannes. Thi Gud åbenbarer for de ydmyge, hvad der er skjult for de kloge. Og det moderne hos Johannes var, at han uden hensyn til denne verdens klogskab satte hele sin lid til evangeliets kraft og Kristi eksempel.

Johannes opfyldte i et og alt de forventninger, verden stillede til ham. Han talte et sprog, som – netop fordi det var evangeliets – gik os direkte til hjerte. »Vi siger bagateller med store ord; men han sagde store ting med jævne ord« (s. 129). Hele verden var hans menighed. Netop derfor havde katolikerne måske sværest ved at forstå ham. Det krænkede vort katolske hovmod, at han talte med den samme kærlighed til dem, der stod uden for den synlige kirke.

Det er blevet sagt om Johannes, at han var overnaturlig på en naturlig måde og naturlig på en overnaturlig måde. Også som menneske mestrede han livet. Hans evne til at møde mennesker, hans måde at smile til os på. Hans jævnhed og hans troskab mod det, han var kommet af. Denne pave, som vovede at indrømme, at han tænkte på sin mor og på sin fødeby, mens han i sedia gestatoria blev båret til kroningsceremonien i Peterskirken. Intet kunne røkke hans ydmyghed, – ja, den var så total, at han selv kunne tale om den. Han kaldte sig selv »den ydmyge pave Johannes«! Hvem husker ikke hans tale til børnene i Venedig, da han holdt sit indtog som patriark, – en tale, som man kunne kalde Johannes' Magnificat.

Både på det menneskelige og på det åndelige plan er det en glæde at

læse Balduccis bog med de dybtgående analyser og de rundhåndede citater fra Johannes' taler og skrifter.

At læse denne bog er en genoplevelse af Johannes' pontifikat – dette pontifikat, som gik alt for hurtigt, til at vi kunne nå at forstå, hvad der foregik. Ligesom disciplene i Emmaus opdager vi først nu, hvem det var, der sad til bords med os og talte disse ord, som forvandlede vore hjerter.

Örjan Ekman

Organist Olav Segalt, der er medlem af musikudvalget, trækker nogle væsentlige linjer op i den liturgiske situation

Syng Herren en ny sang, thi vidunderlige ting har han gjort . . .

Salme 98, 1.

Råb af fryd for Herren,
al jorden, bryd ud
i jubel og lovsang;
lovsyng Herren til citer,
lad lovsang tone
til citer, råb af fryd for
kongen, Herren, til
trompeter og hornets klang!

Salme 98,3-6.

At Salmernes Bog er det sted i Bibelen, hvorfra messeliturgien har hentet sine sangtekster gennem tiderne, viser de tørre tal. I kodex 339 i Sankt Gallen (10. årh.) er nær ved 70 pct. af samtlige tekster taget fra Salmernes Bog, kun 25 pct. fra andre af Bibelens bøger, og resten er ikke-bibelske tekster. Med andre ord: Det er en kendsgerning, at hovedparten af teksterne til de sungne stykker i messen er taget fra Bibelen, overvejende fra dens salmebog. De ikke-bibelske tekster er i tydeligt mindretal. Og de er arvegods af agt-værdig ælde. I flere hundrede år er der kun sjældent optaget frie tekster i liturgien. De tekster, der engang fandtes gode nok til at få en plads i liturgien, stammer fra martyrakter og fra kirkefædrenes værker. Enkelte er af forfattere som Sedulius, Herman den Lamme, pave Simplicius og andre, der ligesom Thomas à Kempis fulgte middelalderens mode: at skrive rytmisk prosa på latin.

Bibelteksterne (det er stadig sangene i messen, der er tale om) bringes som oftest med Bibelens ordlyd

og form, men der er alligevel adskillige tekster, der har undergået ændringer. Det har ikke manglet på krav om at få bibelordet gengivet nøjagtigt og alt det forkastet, som ikke er af Skriften. Var det sket, havde vi i dag ikke lovsangen Ære være Gud i det højeste, hvis begyndelse ganske vist er fra Evangeliet, men hvis væsentligste del er en frit sammenstillet græsk morgenhymne. Og sammen med den ville andre græske og fra græsk oversatte sangtekster være blevet elimineret.

Flere af messens latinske sangtekster i sangbogen (Graduale) afviger i ordlyd fra alterbogen (Missale), fordi de skriver sig fra bibeloversættelser, der forelå før Hieronymus foretog sin oversættelse (Vulgata). Her har vi et middel i hænde til at efterforske en gregoriansk melodis alder – hvilket det dog ikke er hensigten at komme nærmere ind på. Derimod er det relevant at fremhæve, at pave Clemens VIII meget energisk trådte op imod dem, der ville udligne disse forskelle ved at gøre teksterne i al-

Hvordan genvinder vi sangglæden?

terbog og sangbog enslydende, og at Pius X's reform af kirkesangen, også hvad teksterne angik, skulle grundes på de bedste og mest pålidelige håndskrifter. Der er altså forskel – og forklaring på forskellen på de tekster, der står i alterbogen, og dem, der synges. Det siger sig selv, at ændringerne ikke er af en sådan art, at bibelordet derved får et andet indhold. Komponisterne havde forståelse for, at Skriften er Guds ord til menneskene. Når det ikke hindrede dem i at foretage visse ændringer, var det, fordi det blev gjort med finfølelse, med fornemmelse over for stoffet, for dets melodiske og rytmiske muligheder. Det blev gjort for at gøre teksten mere sangbar og sikkert også for at fremhæve det ene eller det andet i tekstens tankeverden: man tilføjer eller udelader ord, bytter om på rækkefølgen af en salmes vers, forkorter eller udvider teksten, ja, man tager endog sætninger fra forskellige kapitler – for ikke at sige fra forskellige bøger i Bibelen – og forbinder dem til et hele. Uden at eksempler anføres (og de er talrige), tør det hævdes, at der er tradition for den nævnte fremgangsmåde. I mange tilfælde har det været direkte nødvendigt med sådanne ændringer, i andre tilfælde befriende. I nyere tid har man ikke været tilstrækkelig opmærksom på denne nødvendighed, så nogle frembringelser er ret uheldige: led, der enten er så lange eller så korte, at der ikke kan formes en redelig og smuk melodisk linje. Det er nu historie, men da vi holder af at videreføre traditionerne, må det frem i lyset, hvad der er værd at bevare omend i ændret skikkelse, og hvad der var uheldigt og derfor må forlades.

Vi befinder os i en tid, hvor en fornyelse af liturgien og den liturgiske musik er blevet en nødvendighed – ikke blot, fordi gudstjenesten nu er på dansk. Den danske folkekirke finder nemlig også tiden inde til en fornyelse. Vi kunne måske finde nye veje i fællesskab, i samar-

bejde? I hvert tilfælde må vi videre, samtidig med at vi bevarer forbindelseslinjerne bagud, så vor indsats bliver en fortsættelse af tidligere slægters. Så skal vi altså for det første tage vore sangtekster til højmesen fra Bibelen – navnlig fra dens salmebog – syng dem, som de står der, eller – hvis de ikke er sangbare – give dem en let ændring, så de bliver det. Der er, som enhver vel ved, halvandet hundrede salmer i bibelsalmebogen, og nogle af dem er af anselig længde. Ud fra den grundidé, at man i stedet for som hidtil at lade sig nøje med et par vers af en salme nu går over til at syng den hele, vil man for de længere salmers vedkommende syng et helt, tankemæssigt sluttet afsnit af den pågældende salme. Hvorledes disse bibelsalmer skal synges – med hensyn til melodi, rytme og form – er det komponisternes sag at vise os. Lad mig her give udtryk for et håb om, at vi nu må høre op med at leve videre i en musikalsk fortid. Nu er lejligheden der, nu da vi skal gå over til dansk. Og det er lettere for os end for folkekirken, der har haft dansksproget gudstjeneste i nogle hundrede år. – På ét punkt må vi bryde med den senere tradition ved at genoptage en afbrudt ældre tradition. Jeg tænker på brugen af mere frit forfattede sangtekster. En procentvis forøgelse af deres antal kunne blive en følge af vort århundredes fornyelsesbestrebelse. Liturgikonstitutionen (artikel 37) siger, at Kirken end ikke i liturgien ønsker at påbyde en fast og ensartet form, men tværtimod dyrker og fremmer de forskellige folks og nationers rige åndelige arv, søger at bevare den ubeskåret, ja, optage den i selve liturgien. – Det, der hos os repræsenterer denne rige åndelige arv, er utvivlsomt vore salmedigteres og kirkekomponisters værker. Med tiden også deres værker, der fortsætter linjen. Folkekirken ejer et væld af salmer, som er hele vort folks ejendom, og hvis antal der er mulighed for at øge i fremtiden, også fra vor side og gerne i en form, der svarer

til vor tid. Både i tekst og i tone. Visse kræfter har allerede rørt på sig, og her synes komponisterne at gå foran, mens salmedigterne lader dem vente – hidtil forgæves – på nye former. Salmesangen og det, den måtte udvikle sig til i den nærmeste fremtid, knytter sig til den afbrudte, men ældgamle tradition for frit forfattede, det vil sige ikke-bibelske teksters anvendelse i højmesseliturgien. Salmedigterne har som regel hentet deres stof og inspiration i Bibelen, og et antal salmer derfra er blevet transponeret til dansk tankegang og følemåde: ikke ordret altså, men ægte dansk. Et stort antal salmer i Den danske Salmebog er fri gendigtning af Davidssalmer, andre bruger i deres forløb et vers eller to derfra, og alle er de bygget på grundlag af Det gamle eller Det nye Testamente, hviler på kristen tro. De salmer, vi har brug for i højmesen, findes i Den danske Salmebog, som kan fås med salmeteksterne alene (altså uden 2. del: Salmebogens Tekst- og Bønnebog). Foruden at det er både praktisk og økonomisk at benytte en allerede foreliggende udgave frem for at udgive en katolsk salmebog, er det også en rigtigere løsning af spørgsmålet om at få dækket vort behov for salmer i øjeblikket, fordi alle disse salmer er danske og derfor også vores arv og ejendom, som Kirken åbner mulighed for at optage i sin liturgi som ovenfor nævnt. Den danske Salmebog har 754 numre, hvoraf en del næppe fortjener betegnelsen salme. Der vil også være en del, der ikke er anvendelige til højmesen, men som kan bruges ved andre former for gudstjeneste. Tilbage bliver så talrige kirkesalmer til brug i højmesen gennem hele kirkeåret, at behovet er mere end dækket.

Hvis vi nu i nær fremtid ville begynde at bruge Den danske Salmebog – om ikke overalt så dog i nogle af vore menigheder – ville det på ingen måde betyde, at problemerne angående sangen i højmesen er løst. Den danske Salmebog afløste

i 1953 den indtil da brugte Salmebog for Kirke og Hjem, og den skal sandsynligvis omkring næste århundredskifte afløses af en anden salmebog. Hvordan skal det gå til, når der i dag praktisk talt ingen nye salmer skrives? Og vi, der synes, at Grundtvig og Brorson – for ikke at tale om Kingo – har udtrykt sig i et sprog, der nu virker gammeldags, hvad skal vi efterlade os til de nye slægtled at gå videre med. Bibelens salmer på dansk med mange forældede ord og alt for højtideligt sprog, sunget på de gregorianske formler? For nylig efterlyste en politiker en digter, som kunne skrive en grundlovssang. Hvor er den, der mestrer nutidsdansk og kan give os salmer i en ny form? Eller overhovedet en anden form for menighedssang, der kan overtage salmens plads med tiden ved at give udtryk for de fire ting, der er væsentlige ved menighedens gudstjeneste: Syng Herrens lov, fordi han er god – Sig altid Gud og Faderen tak for alle ting – Du Davids Søn, forbarm dig – Herre, hør vor bøn. Komponisterne venter, men også komponisterne har en særlig opgave: at stimulere den aftagende sangglæde hos kirkefolket, men uden at slække på kvaliteten. Kirkelig sang har vel sin særlige tone, men behøver ikke derfor at være pentaton eller at holde sig til de syv toner, når der er mindst tolv inden for en oktav. – Fornyelse skal her ikke opfattes som modsætning til forfald. Vi skal blot være på vagt over for en tendens til ganske enkelt – fordi det er det letteste – at gå over til at synge forhåndenværende salmer på modersmålet, mens vore i troen adskilte brødre forlader salmesangen til fordel for gregoriansk sang i den nuværende romerske melodiform. Er folkekirken ved at være færdig med salmesangen, som har båret dens højmesse siden reformationen, kan vi tage det som bevis for, at det ikke er den vej, vi skal gå. Vi skal alle ad nye veje, hvad der dog ikke behøver at hindre os i at synge vore forfædres danske salmer i den tid, arbejdet med det nyes frembringelse står på. Og det gør vi bedst efter Den danske Salmebog.

Olav Segalt

LODTRÆKNING

Vor Frue Kirke, Herlev.

Notarius har udtrukket følgende numre: 60, 8745, 3912, 544, 4712, 2981, 5776, 5806, 6933, 4141, 913.

Spansk sangkor til København

Koncert i St. Ansgars

Kirke den

23. august

Tirsdag den 23. august kommer et spansk drengekor til København for at afholde en kirkekoncert samme dag kl. 20 i Sct. Ansgars kirke. Korets officielle navn er »Schola Cantorum de la universidad pontificia de Comillas«. Det har altså officiel status ved et paveligt universitet. Koret blev allerede grundlagt i 1910, og i dag tæller det 140 sangere, men det er dog kun 33 af medlemmerne, der kommer til Danmark, nemlig 19 drenge og 14 unge mænd. Den nuværende leder er jesuiterpateren José Ignacio Prieto. Inden han i 1960 overtog ledelsen af koret, havde han i 6 år været professor ved det pavelige institut for sakral musik i Rom. Koret dyrker især kirkelig musik, og det er naturligvis den vi får at høre i Sct. Ansgars kirke, især spanske mestre som den også i Danmark kendte T. L. Victoria fra det XVI århundrede, men hvor lejlighed gives, synger det også folkelige sange fra forskellige perioder.

Besøget i Danmark blev allerede aftalt sidste efterår med pateren, der personlig kom til København for bagefter at rejse til Gøteborg, hvor koret også skal synge. Koret synger gratis, men jeg har lovet at spiseindkvartere dets medlemmer for en aften. Dette skulle nok være muligt, og det vil jeg tillade mig at komme tilbage til i et senere nummer af Katolsk Ugeblad. Overnatning finder derimod af praktiske grunde sted i Ungdomsherberget ved Bellahøj.

København har haft besøg af adskillige drengekor fra udlandet, men mig bekendt aldrig af et kor fra Spanien, så alting tyder på, at det vil blive en oplevelse at høre dette kor.

Kjeld Geertz-Hansen

I Katolsk Ugeblads påskenummer I kunne man læse en udtalelse af biskop Mercier: »Teologer har århundereder igennem indtil hudløshed diskuteret Kristi sande tilstedeværelse i nadverens sakramente – dvs. under brødets og vinens skikkelser. Hvorfor har de talt så lidt om hans tilstedeværelse i *de fattiges* skikkelse, en tilstedeværelse, som evangeliet dog vidner lige så tydeligt om?«

Spørgsmålet bør vække til megen eftertanke, men det er ikke så nyt, som mange kunne tro – heldigvis! Meget af det, der i dag siges ét sted, har ofte været sagt længe før et andet sted. Adskillige år før det andet Vatikankoncil talte abbé Pierre i København. Han havde forlængst udvidet sin omsorg for Frankrigs klunserer til også at omfatte »Nøden i verden«, og det var det, han talte om i Frederikskirken på Christianshavn. Henimod slutningen af sin store tale fortalte han, at han havde deltaget i en eukaristisk kongres i Sydamerika (hvis fattigdom vi alle har hørt så meget om i de senere år). Da alle de traditionelle festligheder var forbi, bad han om tilladelse til at måtte tale til de deltagende biskopper og til kongressens ledende katolikker, og det fik han lov til. Han benyttede da lejligheden til at gøre opmærksom på Kristi nærværelse i den fattige næste. Der var han lige så nærværende som i Altrets sakramente! Hvad gjorde de kristne ved det?! Vi blev ikke dømt efter, om vi havde æret sakramentet mere eller mindre, men efter vort forhold til den sultne, nøgne og syge næste! (Da det store flertal af tilhørerne var ikke-katolikker, måtte jeg som tolk kortelig forklare Kirkens lære om realpræsensen, for at de kunne fatte vægten i abbé Pierres ord.) Abbé Pierre var selv spændt på, hvordan hans ord i Sydamerika blev modtaget; men han kunne glæde sig over, at de blev modtaget med begejstring. Men heller ikke abbé Pierre er den første, der har formet sådanne tanker. I højmiddelalderen var de kristent fællesje!

Min interesse for Øm Klosters historie medførte, at jeg skaffede mig teksten til den »regel«, som johannitterne i Jerusalem adlød, da de efter Jerusalems erobring i 1099 indrettede et kæmpehospital, der ca. år 1160 kunne rumme 2000 syge. De kaldtes »Fratres Hospitales« (senere johannitter og endnu senere malteserriddere) og deres første forstander omtaler sig selv i »Reglens« første

De fattiges kirke - ikke noget nyt spørgsmål

Der er faktisk noget at leve op til, hvis vi skal stå mål med fortiden, mener msgr. Kjeld Geertz - Hansen

paragraf således: »Jeg, Raymundus, ved Guds nåde tjener for Jesu Kristi fattige.« I paragraf 2 står, at brødrenes tøj skal være fattigt og deres føde især vand og brød, for »vore herrer, de syge, er nøgne og smudsige«. De må gerne bede om almisse, men den skal gives videre til de fattige. I »Reglens« 3. afsnit står, hvordan man skal modtage den syge: »Først skal han skrifte sine synder for en præst, fromt kommunikere og så bringes til sengs. Der skal han behandles som Herren selv alt efter husets formåen og hver dag bespises før brødrene, ligesom han skal vedrøves kærligt.«

Løfterne, som hospitalsbrødrene forpligtede sig på, indeholder ordene: »Vi lover at være slaver for vore herrer, de syge.« I Danmark fik vi ikke rigtige malteserriddere, men nok johannitter; men den egentlige sygepleje blev varetaget af de i alt 27 Helligåndshuse, hvoraf nogle eksisterer endnu f.eks. i København, Randers og Slagelse. De faste plejere var »brødre« og »søstre«, men de forblev lægmænd, og da teknikken dengang ikke var ret stor, hjalp borgerne på skift med at pleje de syge, f.eks. med ugentlig at vaske deres fødder og hår. Plejerne spiste den samme mad som de syge, med mindre en patient var særlig dårlig, for så fik han ekstra mælkemad. Ingen regel fra danske Helligåndshuse er bevaret, men vi ejer »reglen« for det berømte Helligåndshus i Lybek, og den har sikkert været rettesnor heroppe. Økonomien sikredes af bystyre og lav; men der var også mange »fromme stiftelser«, ja endog særlige stiftelser, der gav gratis adgang til offentlige badstuer med efterfølgende måltid; det kaldtes for »sjælebade« (jfr. sjælemesser) og udtrykte altså, at en kærlighedsgerning kunne være lige så gavnlig for sjælene i skærsilden som en messe!

Efter udgravningerne af Øm Klosters kirkegårde står det klart, at dette kloster tog sig af de sværere

tilfælde, og det blev det ved med helt indtil dets lukning; lidelser, som først kom til Danmark op mod reformationstiden, har man tydelige og uhyggelige spor af.

Da spedalskheden holdt sit indtog, kendte man kun til isolation (og den blev efterhånden effektiv); derfor oprettedes talrige Sct. Jørgensgårde. Den første blev i Danmark oprettet på Absalons tid.

Middelalderens enorme hospitalsvæsen sammen med dens syn på de syge som »Herrer« forsvandt - i Nordeuropa som følge af reformationen og i Sydeuropa som følge af renæssancens hedenske hårdhed. Der skulle en Camillus i Rom og en Vincens af Paul i Frankrig til for delvis at genoprette organiseret omsorg for fattige og syge.

Da man i 1938 afslørede mindestenen over den navnkundige biskop Gunner af Viborg, tidligere abbed i Øm, udtalte den aldrende doktor

Heller ikke abbé Pierre er den første.

Kr. Isager, der blev pioneren inden for forskningen af skeletfundene: »Det gamle, som kommer frem (ved udgravninger) fortæller os noget nyt og øger derved kærligheden til vore minder, og som talsmand for disse børn under mulde, som nu har sprængt århundreders grav, bringer jeg det gamle kloster og den gamle Kirke en tak for de kærlighedsgerninger, som her er øvet.«

Men som katolikker kan vi ikke hele tiden låne på middelalderen; det behøver vi i Danmark heller ikke. Det er sikkert, at en stor del af katolikerne omkring 1800-1850 var fattige. Dels kender vi til »sager«, hvor fattigforstanderne prøvede at tvinge katolikker ud af Kirken ved at nægte dem understøttelse. Dels havde menigheden i længere tid sin egen fattigforsorg, og at der blev gjort noget ved det, kan vi stadig se af Sct. Ansgars Kirkes regnskaber; der findes et meget stort antal legater til fattige og syge, til svagelige børn, til enker osv. Kapitalernes afkastning er i dag meget ringe, men dengang var det penge. I et par menneskealdre gjorde Sankt Vincensforeningen et stort arbejde - ikke så meget med at skaffe penge som med at sørge for husbesøg hos trængende og ensomme. Arbejdet forsvandt først, da formen blev utidsvarende. Katolsk Kvindeforbund øvede også gennem mange år en enorm indsats, der muliggjorde, at talrige børn år efter år fik en tiltrængt sommerferie i Trørød, og de begrænsede pengemidler slog kun til, fordi adskillige damer lagde det fine tøj og gjorde alt det kropslige arbejde. Mange ældre katolikker husker hofdame Utke Ramsing. Hun var »hofdame«, fordi det var hendes bestilling, men i sommerferien var hun skurekone i Trørød. Også feriekolonier er tiden løbet fra. Og endelig: hvem tog sig af de i begyndelsen foragtede polske landarbejdere? Både materielt og åndeligt? Det var de

katolske præster i provinsen. De var »tillidsmænd«, når tariffer skulle aftales, de regnede efter, de sankede gløende kul på rigsdagsmændenes hoveder, så »polaklove« blev vedtaget, og de kørte tusindvis af kilometer på cykel i al slags vejr for at undervise børnene på gårdene. Var det gået galt for en »polakpige«, tog de sig af sagen, og havde en karl skikket sig dårligt, så han havde mistet sin plads, snakkede de med en brav gårdmand, der så tog fyren i sit brød ... han skulle jo nødig ende som »herregårdsbisse«; men forinden fik han sig en opsang, for dette her var jo alvor. Det meste af det sidste kan jeg tale med om ud fra personlig erfaring.

Lad os så håbe, at den opvoksede katolske ungdom vil finde de veje, der nu skal gås. I alt fald trænger vore ordenssamfund, der i dag på institutionsbasis udøver en uundværlig indsats inden for det, der nu hedder »det sociale arbejde«, til unge kristne, der ikke kun skeler til timeløn og ferieordning. Der er noget at leve op til, hvis de skal stå mål med fortiden.

Kjeld Geertz-Hansen

50 års præstejubilæum

Et guldjubilæum har man ikke hver dag her i bispedømmet, men den 25. juli bliver der dog tale om ét, idet pater Freitag C. ss. R., Odense, kan fejre sit 50 års præstejubilæum. Som kardinal König, Wiens ærkebiskop, allerede har skrevet til jubilaren, betyder ti gange fem år ikke meget – målt med verdenshistoriens alen og i forhold til menneskeheds historie. Men 50 år som præst i en tid, der har måttet opleve to verdenskrige inden for knap 3 årtier, rummer en mægtig sum af arbejde og ofre, men tillige en uafbrudt kæde af guddommelige nådesbevisninger, fortsætter kardinalen, der i øvrigt som biskop af ganske hjerte takker pastor Freitag for alt, hvad han har udrettet i ærkebispedømmets tjeneste.

Richard Josef Freitag blev født den 22. februar 1892 i Østrig. Han blev som 13-årig optaget i redemptoristordenens gymnasium, iklædt 1909 og præsteviet den 25. juli 1916.

Hans gerning har været alsidig: missionær og kateket i hjemlandet Østrig fra 1916 til 1927. Derefter prior og sognepræst, rektor og viceprovincial – skiftevis på Amager og i Odense.

Udadt er pater Freitag en noget knap og barsk herre, men det lader de, der kender ham, sig ikke narre af. De ved meget godt, at der bag dette ydre banker et varmt hjerte og en from, ærlig og stærk personlighed. Hertil kommer en aldrig svigtende pligtfølelse, som visse smertefulde lidelser ikke formår at knægte. At pater Freitag er respekteret og elsket er der faktisk ikke noget mærkeligt i.

Sammen med Ugebladet lykønskning sætter vi nogle ord fra sognebladet for Assens og Odense, der hentyder til pater Freitags store passion for frimærker til fordel for syge og lidende: Han bør ønskes til lykke »blandt andet med en strøm af breve med bjerge af frimærker både udenpå og – især – indeni!«

WEEK-END-OPHOLD

Tre kostelever fra Brasilien i alderen 11, 13 og 15 søger week-end-ophold i en familie fra september til juni.

Henvendelse til Søster Ruth, Assumption School, Bernstorffsvej 54, tlf. HE 3118, kl. 16.00-17.00.

LITURGISK KALENDER

- SØNDAG den 17.: 7. søndag efter pinse (s. 677, grøn).
 MANDAG den 18.: Kamillus (s. 1001, hvid), bekender. Erindring om Symforosa og hendes syv sønner (s. 1001), martyrer.
 TIRSDAG den 19.: Vincent af Paul (s. 1002, hvid), bekender.
 ONSDAG den 20.: Hieronymus Æmiliani (s. 1003, hvid), bekender. Erindring om Marguerite (s. 1004), jomfru.
 TORSDAG den 21.: Laurids af Brindisi (hvid), bekender, kirkelærer. Erindring om Praxedis (s. 1007), jomfru.
 FREDAG den 22.: Maria Magdale-
 ne (s. 1008, hvid).
 LØRDAG den 23.: Apollinaris (s. 1011, rød), biskop og martyr. Erindring om Liborius (s. 1011), biskop og bekender.
 SØNDAG den 24.: 8. søndag efter pinse (s. 680, grøn).
 MANDAG den 25.: Jakob (den Ældre), (s. 1015, rød), apostel. Erindring om Kristoffer (s. 1015), martyr.
 TIRSDAG den 26.: Anna (s. 1017, hvid), Marias mor.
 ONSDAG den 27.: Hverdag (s. 680, grøn). Erindring om Pantaleon (s. 1018), martyr. – Eller: Pantaleon (s. 1018, rød).
 TORSDAG den 28.: Nazarius, Celsus, pave Victor I (s. 1018, rød), martyrer, og pave Innocens I, bekender.
 FREDAG den 29.: Olav (s. 1021, rød), konge, martyr. Erindring om Marta (s. 1020), jomfru, og om Felix med lidelsesfæller (s. 1020), martyrer.
 LØRDAG den 30.: Gudsmoder (s. [91], hvid). Erindring om Abdon og Sennen (s. 1021), martyrer. – Eller: Abdon og Sennen (s. 1021, rød). Erindring om Gudsmoder.
 SØNDAG den 31.: 9. søndag efter pinse (s. 684, grøn).

SANITÆRE ANLÆG
 VARMEANLÆG
 OLIEFYRINGSANLÆG
 HØJTRYKSANLÆG
 ANLÆG FOR
 TRYKLUF OG
 VACUM
 M-A-SKINNER

Monies & Andersens Eff. ¼

K. K. L. Simonsen's efft.
 Frederiksborggade 22
 København K.
 Tlf. *Minerva 2314

TIL BYEN

FRA BYEN - i byen
 smut ind i

Banegårdens Restaurant

v/ Fritz Kapper

Odense H.

tlf. 12 27 75

EFFEKTIV BESKYTTELSE

af Deres varmtvands- og centralvarmeanlæg mod korrosion og sten af Deres olietank mod korrosion.

Skriftlig garanti for hvert anlæg.

Guldager Electrolyse A/S

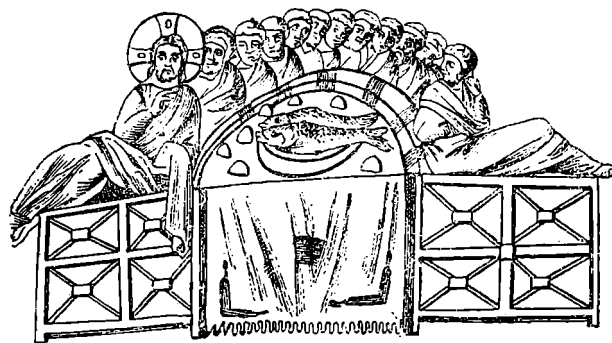
Ejgårdsvej 26, Charlottenlund
 Tlf. (01) 66 ORdrup 3331 - 5630

Brød, kærlighed og fisk

Pater J. Coenen S.J.

ibukommer evangeliet fra 6. søndag

efter pinse

Det er allerede anden gang, vi i evangeliet har læst om, at Jesus gav sultende mennesker mad. Første gang – 4. søndag i fasten – læste vi Johannes' beretning om de 5000 mænd (+ kvinder og børn), som Jesus mættede med fem bygbrød og to fisk; denne gang er der tale om 4000 mennesker, der spiser af syv brød og nogle få småfisk »og bliver mætte«; og da man samler de stykker, der er blevet tilovers, er der syv kurve. Sidste gang var der tolv kurve fulde af levninger. Selv om beretningerne skelner tydeligt mellem disse begivenheder – i Markusevangeliet (8, 19 og 20) taler Jesus selv til apostlene om de to forskellige gange, han »brød brødet« for folkeskarerne – er der skriftfortolkere, der vil se to parallelberetninger i de to evangelietekster. Men, spørger man sig selv – hvorfor skulle Jesus ikke have gjort den samme undergerning ved to forskellige lejligheder, når hans altid medlidende hjerte flere gange blev rørt over folkeskarernes udholdenhed, der ikke lod sig gå på af sult og tørst og egnens ørkenagtige ensomhed?

Alle disse trofaste mennesker stod hans hjerte nær; de var blevet hans brødre og søstre. Hvordan kunne han lære dem at bede til den himmelske Fader: »Giv os i dag brødet til i dag« (det er efter moderne bibelforskning den kendte Fadervor-bøns rette mening) og sende dem sultne hjem efter at have forkyndt evangeliet om Faderen for dem! Er det ikke også derfor, paven og Kirkens biskopper bliver ved med at opfordre verden til at skaffe brød til de sultende folkemasser, fordi disse ikke vil kunne forstå forkyndelsen af evigt liv og »englenes brød« til menneskesjæle, så længe den ikke er ledsaget af en barmhjertig omsorg

for deres forpinte og misbrugte leger. Mennesker, som har mistet troen på Guds forsyn eller aldrig har haft en sådan tro, for hvem livet syntes at være afhængigt af en hjerteløs skæbne, vækkes til et nyt syn på livet og på livets Gud, når de en skønne dag oplever kærligheden og omsorgen håndgribeligt på deres krop og varmt og føleligt i deres af håbet forladte sjæle. Det var denne oplevelse, Jesus ville skaffe disse mennesker, der var »som får, der ingen hyrde har« (Mark. 6,34). Jesu undergerning er ikke ment som et »magtbevis«, der slår fast, at han er »Herren«, men som en åbenbaring af Guds, vor Frelasers godhed og kærlighed til menneskene, der engang var »uforstandige, ulydige, vildfarne, trælle under alle hænde begæringer og lyster, der levede i ondskab og misundelse, var forhadte og hadede hverandre« (Pauli brev til Titus 3, 3 og 4). »Caritas« = kærlighed må mere og mere afløse egoismens djævelske evangelium i denne verden. Det er en hån mod Guds forsyn, der hver dag lader det brød vokse, som han har lært os at bede om, at der i velfærdsstatens tidsalder stadig dør mennesker af sult, og at 15 pct. af menneskeheden sidder på 85 pct. af de rigdomme, Gud har skabt til fordel for dem alle. Jeg ved ikke, hvor mange af de 4000 spisende mennesker der var sig bevidst, at det brød, de tyggede, var som et løfte om, at Gud ville høre deres bøn om »brødet til i dag«. Første gang Jesus havde givet folket brød, ville de gøre ham til konge, og de havde sikkert udråbt ham til deres brødkonge, hvis han ikke var flygtet for dem og havde skjult sig i ensomheden. Denne gang læser vi ikke noget om den slags reaktioner. Har de allerede vænnet sig til at have undergørenen iblandt sig? Eller

skete hele bespisningen alt for stille og upåfaldende. Er det ikke påfaldende for os, der læser derom, hvor lidt påfaldende underet sker. Alt går såre menneskeligt til: De sultende bliver ikke pludselig mætte, men de får noget at spise; brødet falder ikke som »Manna« fra himlen, men uddeles; det er ikke engle, der kommer og betjener menneskene, men de jævne mænd, der omgiver Jesus, deler brødet ud med deres hårde og måske ikke særlig renvaskede næver. Det lignede alt for meget det måltid, de plejede at spise i deres fattige hjem. Førrige gang havde Jesus selv henledt sine disciples og tilhøreres tanker på det overnaturlige brød, »Livets brød«, som var hans legeme, der skulle hengives for dem. Johannes forbandt i sit evangelium beretningen om brødets uddeling med Jesu store forjættelse om nadverens mysterium. Denne gang finder vi kun en stille og sart hentydning til nadverens hemmelighed: »Han tog de syv brød, takkede, brød dem og gav disciplene dem, at de kunne byde dem rundt... Og de havde nogle få småfisk; og han velsignede dem og sagde, at de også skulle bydes rundt.« Ordvalget minder meget om nadverberetningens. Apostlene må, når de fortalte om brødunderet, have haft en tanke om, at det lignede nadverunderet.

Den Jesus, der overlod uddelingen af brødet til sine discipule, har sikkert siddet i dybe tanker. Ligesom han nu så Peter og hans apostelkammerater følge de sultendes lange rækker og uddele legemets daglige brød til dem, indtil alle var blevet mættet, således så hans fremadskuende øjne også disse apostles efterfølgere uddele »Livets brød« til række efter række af troende, i domkirker, i bambushytter og under ur-

skoves høje kroner. Altid vil man kende hans kirke på brødets brydelse. Så længe hans Ånd lever i hans kirke, vil den lære menneskene at bryde brødet med hinanden, så længe vil hans disciple blive ved med at uddele livets brød til dem, der sulter, og i fjerne tider vil »brødets og fiskens« tegn forkynde Frelserens kærlige omsorg for de legemer og sjæle, der sulter.

Men vi, der lever i denne tid, må glæde os over, at det er givet enhver af os at bidrage til, at »brødet« igen bliver det umiskendelige tegn på Guds forsyn, Frelserens omsorg og menneskenes enhed i denne verden.

J. Coenen S.J.

JOHANNESKIRKEN

Byggefonden er steget til 454.000. Vor konduktør Lars Nordbo holder ferie til 20/7. De frivillige hjælpere bedes henvende sig til Chr. Sørensen, Rundgården 40, Søborg. Telf. Sø. 9538.

Paul d' Auchamp, præst

Til undervisning studiekredse selvstudium

Særtryk af Katolsk Uge-
blads store illustrerede
Pinsenummer om

Det andet Vatikankoncil

fås i Sct. Ansgars Bog-
handel, Bredgade 67,
København K.
Pris pr. stk. kr. 2,00

NYE BØGER

Redigeret af Bernard Eric Jensen

Nyt liv i ny belysning

Efter den anden verdenskrig var det, som om historien selv holdt dommedag over det sønderskudte og nedbrudte Tyskland, der var spaltet og okkuperet af fremmede tropper. Hver for sig og i fællesskab måtte tyskerne gøre op med den grufulde fortid og besinde sig på, hvorledes den ydre og indre genopbygning skulle realiseres. Hvilket livsgrundlag stod endnu fast nok til, at man kunne bygge sin tilværelse derpå?

Under læsningen af den lutherske prædikant, professor Helmut Thielicke's prædikensamling »Et nyt liv i bjergprædikens lys« (Pios Kulturserie. Oversat af Thomas Hee Andersen) mindes man ustandselig om situationen i efterkrigstidens Tyskland. Forfatteren har bevidst ladet alle hentydninger blive stående, da han udgav disse prædikener, som blev holdt i Stuttgart i årene 1946-48, velsagtens fordi han mener, at de samme tilstande kendetegner også vor indre situation i dag.

Der er barsk dommedagsstemning over hele bogen, som er blotlet for al sødladenhed og sentimentalitet, beregnet på at skulle svide og ætse som salt overalt, hvor vi har hudløse steder. Professor Thielicke er ikke glad for prædikener, som fører til, at »den sure reaktion på budskabet ikke mere findes«, og holder på, at »begejstring og alt for enstemmig tilslutning til en prædiken i reglen er betænkelige symptomer på, at der mangler noget«, nemlig det evangeliske salt. Sagen er jo den, at »de fleste kristne er dumme som molboer«, siger han.

Bjergprædikenen kaster med sine lyse saligprisninger og sine mørkladene fordømmelser et dommens og nådens lys ind over vor menneskelige tilværelse. Vi skal lade lysets sammenfildrede stråler ramme os i vor sjæls inderste, så vi kan se os selv og verden i en helt ny belysning. I denne ny belysning er det muligt at leve et nyt liv. Men to former for angst synes at spørre os vejen – angsten for fortiden og angsten for fremtiden. Ikke mindst tyskerne har i vore dage mærket, hvorledes en mørk fortid langer sine fangarme ud efter mennesket og byder det på bitre frugter og følger af skete ugeringer. De har følt og føler endnu angsten derfor. Men også angsten for fremtiden lurer. I horisonten samles mørke skyer

faretruende, ladet med et uvejr af atomrædsler. Hvordan befri sig for en så tyngende fortid og en så truende fremtid? Hvordan leve med disse afgrunde bag sig og foran sig?

Det er disse spørgsmål, forfatteren tager op og forsøger at belyse ud fra bjergprædikenen. Det sker på en meget personlig måde, som ikke altid er lige tiltalende og konsekvent, men som overalt afslører et dybt engagement i såvel evangeliets ord som i den aktuelle nutids problemer. Vi skal ikke give efter for angsten og flygte fra de store problemer, fortiden og fremtiden stiller os overfor, men lade os fastholde i denne skruestik, så vi lever i nutiden, ser hele vor miserable situation i øjnene, holder dommedag over os selv, overvinde angsten og lever videre som »rejsende uden bagage« i tillid til, ikke det afmægtige og svigefulde menneske, men til saligprisningerne og forjættelserne – alle de Guds ord, som kan give os nye kræfter og nyt liv, hvis vi tager imod dem og gør en indsats. For »Gud kan man kun erkende, idet man gør sin indsats«, siger forfatteren. Han fejrer alle ørkesløse spekulationer over fortid og fremtid til side og maner til øjeblikkelig handling. »Alle spørgsmål, som ikke leder hen imod en gerning, og som intet har med Guds befaling at gøre, leder os ind i et forvirret filter af problemer, hvori vi falder«, skriver han et sted. Og et andet sted lader han Jesus råbe til os: »Kæmp med dødsens alvor, vogt jer for den fromme længsel og den religiøse passiar!«

»Et ny liv i bjergprædikens lys« er skrevet af en dybt troende luthersk kristen, som lader den aktive gerning i Kristi tjeneste komme til sin ret, og som holder den personlige bøn for en livsnødvendighed. Kapitellet om »Gud, samtaleemne eller samtalepartner« er af en sådan art, at vi i hvert fald på dette område – i en bog, der ellers ikke bare strejfer begrebet økumenik – kan mødes med vor lutherske broder og, nej, ikke give ham hånden, men falde ned ved hans side og sammen med ham rette en fælles henvendelse til Gud, fuld af anger, håb og tillid.

BBB

»Petri skib har en besynderlig fragt i lasten, krudttønder. Netop denne ballast vil bidrage til en nogenlunde sikker sejlsads.«

Reinhold Schneider i
»Winter in Wien«.

Uartige drenge

»*Objections to Roman Catholicism*«. Mich. de la Bedoyere m.fl. Pelican Book 4/6.

I England har den først afsatte hovedredaktør for det engelske katolske ugeblad Catholic Herald samlet en del af Kirkens »uartige« drenge til at skrive nogle indvendinger mod romersk katolicisme. Var det før i tiden mest Kirkens fjender, der angreb den, så er det til gengæld nu dens egne sønner og døtre!

Er vi ved at blive en kritiserende Kirke i stedet for en bedende? Skal vi rakke ned på det overleverede, hvis vi vil være trofaste medlemmer? Har det ikke været godt nok før i tiden? Alle disse spørgsmål kan man stille og har man stillet, mest fordi man ikke har været vant til en offentlig mening inden for Kirken. Selvkritik – dvs. når katolikker begynder at kritisere traditioner, synspunkter og opfattelser som er gængse »på bjerget« – var indtil for kort tid siden noget ukendt, og dette præger vel nok vor situation. Hvor man før i tiden tav stille, højst hviskede noget til en god ven, siger man det nu højt og skriver det endda ned. Fri debat giver naturligvis også anledning til, at der bliver sagt dumme ting, og den engelske debat er ikke helt fri for den slags, men gennemgående rammer den plet. Når ærkebiskop Roberts angriber Kirkens officielle argumentering ud fra naturløven mod visse metoder til familieplanlægning, kan man ikke nægte, at det batter. For hvad med en naturlov, der påstås at bygge på helt redelige argumenter, når alle – undtagen katolikker – ikke kan følge disse argumenter. Dette vakte et vældigt røre i England.

Hvad med helvede? Dette spørgsmål stiller blandt andet Magd. Goffin, en temmelig skrap dame, der skriver en betragtning over »Overtro og Lettroenhed«.

Nu har katolicismen i hvert fald den fordel, navnlig for kritikerne og vittighedstegnerne, at den har mange forskellige traditioner, så foreløbig er der stof nok for dem. Var nogle af indvendingerne ikke så alvorlige, havde man kunnet få en del fornøjelige aftener, men når man læser, hvordan ensretning og censur har blomstret, melder der sig en ubehagelig følelse. Vidste De, at indtil for kort tid siden var Kirken faktisk det eneste sted, hvor alle og enhver kunne anklage en anden, uden at ankla-

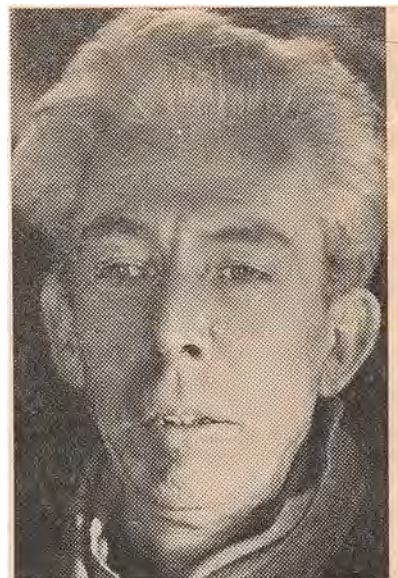
geren skulle være bange for, at hans navn blev røbet, og at den anklagede faktisk ikke havde nogen chance til at forsvare sig. Det er ikke mere end ti år siden, at de fleste selvstændigt tænkende teologer skrev til deres skrivebordskuffe. Deres bøger blev jo forbudt! Hvis den frie offentlige mening inden for Kirken kan bidrage til at udrydde disse uskikke, har den i hvert fald opfyldt en af sine opgaver.

hap.

Stort navn i ung videnskab

M. Eliade: *Helligt og profant*
Bühlmann & Eriksen, 1965
160 sider, kr. 34,50

Mircea Eliade er et af de største navne inden for den relativt unge videnskab, der hedder religionshistorie. Og man kan ikke ønske sig nogen bedre indførelse i faget end denne lille bog. Betegnelsen religionshi-

Mircea Eliade

storie er i dette tilfælde muligvis dårligt valgt. Man kan dele religionshistorikerne op i to hovedgrupper: dem, der interesserer sig for religionens historiske tydning og den historiske fremstilling af den, og dem, der forsøger at trænge ind i selve religionens væsen. Mircea Eliade hører til de førende inden for denne sidste gruppe. Hans fremherskende idé er, at »det religiøse« er noget for sig selv, og at det ikke kan reduceres til et samspil af sociologiske, psykologiske (underbevidste), økonomiske og historiske faktorer. Men alligevel er han ikke religionsfilosof. Han er alt for stærkt knyttet til de religiøse fænomener, som de fremtræder konkret, til at man kan karakterisere ham som sådan. Han er specialist i »religionsvidenskab«.

Bogen er en glimrende illustration til hans arbejdsfelt: forskellen mellem det religiøse menneske og det areligiøse, det profane. Det er for øvrigt et emne, som er særlig aktuelt for os i dag. Jeg tænker her ikke først og fremmest på koncilets opfordring til at have øjnene åbne for alle de værdier, der findes i de ikke-kristne religioner. Alene det ville være nok til at anbefale denne bog. Men den hjælper os også til at blive klar over en af de opgaver, der er mest presserende for alle kristne i dette århundredes midte, nemlig sækulariseringen. Kristendommen er født i en religiøs verden. Skønt åbenbaringen helt og holdent er overnaturlig i sit væsen, har Gud åbenbaret sig for os gennem mennesker, som hørte til i en sakral verden og for en stor del i en agerdyrkerkultur. Den moderne verden går i stadig højere grad over til en industriel og bymæs-

EFTER KONCILET

*Nyt er ordet i hvert slægtled,
hver historisk situation.*

*Hvad det hele fik at gemme,
gemes i hver enkelt del.*

*Træet vokser. Men det samme
skal forstås påny, påny.*

*Nyt var ordet, da det hørtes,
over marken julenat;
da det sagdes højt fra bjerget
og hin dag på Golgatha;
da apostlene fik mæle.*

Nyt er ordet for os nu.

*Nyt er ordet, når et spædbarn
føres aller første gang
ind i kirken, hen til fonten
båret på en slægtning's arm,
klynkende, med lukte øren
høres dét, som helligt er.*

*Nyt er ordet, når det rammer
i et menneske som lyn,
så hans hjerte står i flammer,
så hvert bogstav blir til liv.
Og den gamle pagt skal vige
for det nye offer!*

Lis Thorbjørnsen

De sydlige øer

W. Wulff & Søn

v/ Hans Wulff
Murermester

Grønningen 13, Maribo.
Telefon 238

Im. Nielsen

Snedkermester

Brødregade 1, Maribo. Tlf. 759
Begravelse ordnes — alle
aftaler kan træffes i hjemmet.

Farvemessen

Vestergade 21, Maribo.
Telefon 989

Ingemann Jensen

Malermester

Maribovej 139, Nakskov
Telefon 308

Chr. Steffensen

Herreekviperer

Søndergade 2.
Nakskov. Telefon 796

Fisk og vildt

Axel Pryds A/S

Telefoner 85 03 00 - 85 02 78
Nykøbing F.

Smede- og maskinværksted,
aut. vand- og gasmester. Spec.: Centralvarme

Chr. Lauritzen

Kirkepladsen 6 - Nykøbing F.
Telefon 85 05 11

K. E. Petterson

Tværgade 6, Nykøbing F.
Telf. 85 01 32

Autoriseret elektro installatør

B. & H. Kofoed Hansen

Slagterforretning

Maria Gade 5, Maribo
Telefon 740
1. kl. kød og pålæg

Aalborg

Fiskehallen

Kastetvej 57, Aalborg
Telefon 13 44 84

Sanitet · Centralvarme

Nielsen & Brostrøm

Algade 58, Aalborg, tlf. 13 04 33
Indeh. A. Brostrøm, ing. M. af I.
Aut. vand-, gas- og blikkenslagermester

RYØ A/S

Ingeniør- og handelsfirma

Aalborg Nytorv 14. Tlf. 12 88 88
El-installationer - El-artikler
Radio og fjernsyn
Fjernvarme - køleanlæg
Vand - Gas - Sanitet

FOLMER OLSEN

Begravelse ordnes

Reberbanegade 37
Aalborg - Tlf. 12 15 57

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Aalborg
Tlf. 12 03 01

Murermester- og entreprenørførr.

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Aalborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Køb hjemmets udstyr hos

THUEN

Gravensgade 2
Aalborg

Chr. Hjorth

Frugt og grønt

Østerbro 64, Aalborg
Telefon 3 46 72

Laurits Bageri

Borgergade 32, Aalborg
Telefon 12 69 13
Kun 1. kl. varer anvendes

Mathias
Christensen
ABSALONSGADE 14
AALBORG

København

Sparekassen
for Lyngby og Omegn

Gravminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby. Tlf. 87 00 25

Oliefyr

Centralvarme

Brændselolie

Cinders

NORDISK KUL A/S

Rødovrevej 381-389

Vanløse

Telefon *70 45 30

B. J. Leanders Eff.

A. Madsen, glarmester

Rantzausgade 14,
Københ. N. Tlf. 35 17 02
Specialitet: Blyindfatning

Kaj Uth

Snedkermester

Hyldegaardsvej 14-16
Ordrup, Tlf. 10225
Privat adr.: Nymosevej 14,
Gentofte. Tlf. Søborg 8109.

Kød, flæsk og pålæg

Farum Slagterforretning

Poul Andersen
Telefon 95 00 36
Fineste hjemmelavet pålæg

V. Sæmer & Søn

Blikkenslagermestre

Dybbølsgade 17,
København V.
Tlf. Vester 7001 og 8581

FORSIKRINGS COMPAGNIET
FOR KONGERIGET DANMARK ¼

☆

Hovedkontor:
St. Kongensgade 68, København K
Telefon *11 21 21

Ernst Grell & Co.

aut. elektroinstallatør

Smallegade 4, København F.
Tlf. Godthåb 2638 - 2678

sig civilisation, og det sakrale trænges mere og mere tilbage. Hvordan skal Bibelens og liturgiens budskab da stadig kunne nå ud til menneskene af i dag? Forfatteren fremsætter ingen forslag i den retning, – han analyserer simpelt hen situationen. Men allerede det er tilstrækkeligt til at vise, hvor konkret dette videnskabelige værk er for os.

Den originale tyske udgave udkom som led i en populærvidenskabelig serie. Og bogens indhold svarer fuldtud til denne betegnelse. Det er videnskab – og af bedste art, men gjort tilgængelig for ikke-fagfolk. En liste over tekniske ord og udtryk (med enkelte fejl) og en god bibliografi tjener som hjælp for begyndere. Oversættelsen er så god, som man kan forlange, når det drejer sig om et sådant værk, men typografens forkærlighed for at bruge kapitaler virker meget irriterende på læseren. Det bør dog ikke afholde nogen fra at læse bogen. Derved vil de nemlig gå glip af meget!

V. Duclos

Det gærer også blandt anglikanerne

»*Objections to Christian Belief*«.

A. R. Vidler og andre.

Pelican Book 3/6.

I Cambridge har man fået den gode idé hvert år at holde nogle åbne – dvs. for alle tilgængelige – forelæsnings om teologi. Emnet for 1963 var »Indvendinger mod den kristne tro« og man kunne give bogen undertitlen »Anglikansk selvkritik«. Derved ligger den på linie med »Indvendinger mod humanismen« og »Indvendinger mod den romerske katolicisme«, som henholdsvis er skrevet af overbeviste humanister og katolikker.

Bogens indleder A. R. Vidler, der hører til de »doubting dons«, »de tvivlende docenter«, som Robinsonkredsen er blevet døbt, skriver, at det ikke engang var meningen at give svar på indvendingerne, men at det er vigtigere at pejle dybden uden at komme med flotte letkøbte løsnings. Forelæsningsernes mål var snarere at chokere og forvirre end at styrke folk i deres faste overbevisninger.

Men hvorfor skal vi forvirres og chokeres? Hvorfor skal vi tvivle på vor dybeste overbevisning? Skal troen ikke give os trøst og ro og hjælpe os til at træffe en klar afgørelse? Disse indvendinger møder man overalt, hvor der opstår en fri debat. Modspørgsmålet er nu lige så berettiget.

Det lyder: Jamen er alt i bedste velgående, har De selv ingen spørgsmål at komme med?

Følger nu forvirringen direkte i kølvandet på enhver nyorientering, enhver ny-forståelse? Nej, det gør den selvfølgelig ikke principielt, men de faktiske forhold er nu desværre sådan, at jo fastere vore forestillinger er, og jo mere urokkelig vor begrebsverden har været, des større bliver forvirringen, når man begynder at pille ved den. Det er vel en illusion, at forvirringen, og endda forargelsen, kan undgås, skønt ingen kan eller skal være glad for den.

Hermed nogle enkelte smagsprøver fra bogen:

»Man får absolut det indtryk, at visse præster betragter det, at nægte et ægtepar, der er blevet gift for anden gang, nadveren, som den højeste form for moralsk vidnesbyrd«.

Bogens stærkeste indvendinger kommer fra en psykolog, der blandt andet vender sig imod den kirkelige forkyndelses udnyttelse af ethvert menneskes halvt skjulte skyldfølelse:

»Jeg mindes en prædiken, hvori der blev sagt til os, at det var vor egoisme, der var en af årsagerne til den første verdenskrig, skønt de fleste af os først blev født efter Versaillesfreden. Selvfølgelig bliver det i almindelighed ikke gjort så groft, men tit er målet det samme; de vil have os til at føle, at vi er snavsede, foragtelige, onde og utaknemmelige overfor Gud, der har skabt os.« »Få et menneske til at føle sig tilstrækkelig skyldig, og han vil gøre alt, hvad der bliver sagt til ham.«

Sjældent har jeg læst et så dybtgående angreb på enhver form for pietistisk syndsforkyndelse, og man kan ikke besvare det med en flot henvisning til Paulus i Romerbrevet.

I sammenligning med »Indvendinger mod den romerske katolicisme« er denne bog nok lidt sværere at forstå, men den går nu også adskillige spadestik dybere.

hap.

Kirsten Hoffmann og evangeliet

Lukasevangeliets,

illustreret af Kirsten Hoffmann.

Ohrhammers Forlag, Århus, 1966.

I de 2000 år, kristne kunstnere har forsøgt at illustrere begivenhederne i evangeliet, har de ofte spontant fremstillet dem, som om de netop havde fundet sted og med figurer, der var hentet lige ud af samtiden. De ne-

derlandske malere har således fremstillet Maria, som om hun var en hollandsk bondepike fra det 16. århundrede. Allerede den første kristne generation gjorde det samme, da den malede Kristus og apostlene à la moderne iført pallium og romersk tunika. Og det er slet ikke hverken tilfældigt eller vilkårligt, at kunstnerne har valgt denne fremgangsmåde. Den er simpelt hen et udtryk for den kristne tros bevidsthed om, at evangeliet er aktuelt til alle tider, og at Kristus, som har levet i tiden, behersker både tid og rum.

I denne sammenhæng er der ingen grund til at undre sig over, at en præst i Århus, pastor Herluf Andersen, har henvendt sig til Kirsten Hoffmann (kendt fra de søde Dorte-tegninger i Politiken) og har bedt hende illustrere Lukasevangeliets. Og der er heller ingen grund til at forarges over, at Kirsten Hoffmann har fremstillet evangeliets begivenheder, som om de havde fundet sted i vore dages Danmark. Man kan med rette synes, at hun virker mere inspireret, når hun fremstiller Kristi lignelser og forkyndelse, end når hun tegner Kristus selv. Den humoristiske eller halvt ironiske stil svarer bedre til hendes stil end »det hellige«. Hendes Zakkæus virker for eksempel meget mere overbevisende end hendes Jesusbarn med hænderne i bukselommerne. Men i hvert fald kan man ikke komme uden om, at der ikke er noget i hendes streg, der kan falde en kristen for brystet, fordi vi i den altid finder en vis form for ærbødighed over for evangeliets Ord.

Ja, man må oven i købet indrømme, at Kirsten Hoffmann mere end én gang rammer plet, og at hendes tegninger pludselig kan få teksten til at træde frem i et helt nyt og uventet relief – som for eksempel illustrationen til Jesu lignelse: »En fattig mand, der hed Lazarus, lå udenfor ...« (s. 73). Mere end én gang rvinger hun os gennem dem til selvbesindelse og til en slags samvittighedsransagelse. Naturligvis kan Kirsten Hoffmann ikke måle sig med Rembrandt, og det gør hun da heller ikke noget som helst forsøg på. Hendes søde eller undertiden lidt bidske tegninger er ikke »kunstværker« i egentlig forstand. Men alligevel kan de måske bidrage til, at en dansker af det 20. århundrede lidt bedre end før forstår, at evangeliet stadig er aktuelt, og at det også er noget, der angår ham. Og kan de det, er ikke så lidt vundet! Til syvende og sidst viser disse tegninger måske større

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K
Telf.: *MI 2557

J. Qvist Jensen

Slagtermester

Vesterbrogade 107 C.

København V.

Tlf. Eva 3767

Kød, flæsk og pålæg

En gros og en detail

BLOCH's BOG CLEARING

K. V. BLOCH

(FORHEN BOGBANKEN)

Fiolstræde 34, København K

Tlf. (01) 14 24 62

Postkonto 2901

*Nordens største lager af
skolebøger*

Omindbindinger.

Skal De flytte?

Jul Larsen & Sonner

AMAGERBROGADE 221

* 55 66 47

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt - Statsunderstøttet

Seminarieforstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842
Taga 5893

Alt i gulvbelægning

Dansk Gulventreprise A/S

Studiestræde 15

Tlf. Byen 5800 og 5151

KSK

Aktieselskab

KØBENHAVNS

BRÆNDELS KOMPAGNI

Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

Georg Larsson

Det danske hospitalsinventar

Fyensgade 6, København N.

Hospitalssenge, madvogne,

transportvogne,

klinikinventar.

Specialitet: Gummihjul.

AMAGERBANKEN

AKTIESELSKAB

Banken der dækker hele Amager

Holger Dall

Malermester

Paludan Müllersvej 1,

København V.

Tlf. Eva 4151

Marcussen & Søn

Orgelbyggeri

Grundlagt 1806

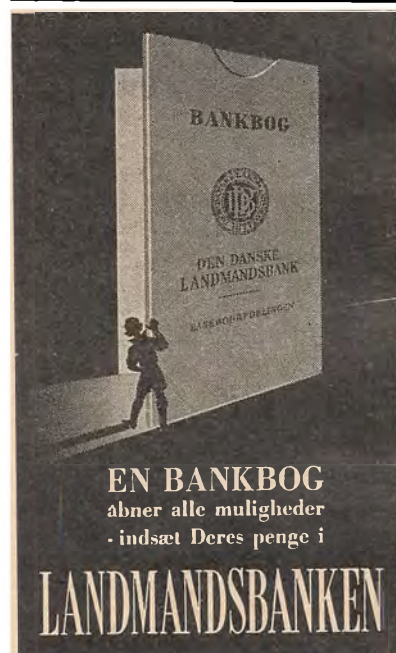
AABENRAA

H. S. Friis

Malermester

Møllemarken 40, Bagsværd

Tlf. 98 38 35

MUNKE MØLLES GLUTEN

sans for Kristi menneskevordelse end mangt et glansbillede fra forrige århundrede, hvor man så en engleagtig og kønsløs Kristus, der vandrede omkring i en landskabelig idyl. I hvert fald er de ægte. Som mange kunstnere før hun har Kirsten Hoffmann blot »hentet nyt og gammelt frem af evangeliets skatkiste«.

M.D.

Endelig et nyoptryk

Marcus Melchior:

Jødedommen i vor tid.

Fr. Clausens forlag, 1966.

130 sider. 18,75 kr.

Endelig er der et nyoptryk af denne bog, der oprindeligt udkom i 1957. Foruden små ændringer i selve teksten er der som nyt indført en række fotografier, der på glimrende måde illustrerer teksten. For dem, der ønsker at blive sig bevidst, at den religiøse verden, Kristus levede i, eksisterer endnu, og at et mindretal danske bekender sig til den, og at den stadig lever som majoritetsreligion i staten Israel, er denne bog en god indførelse. Forfatterens navn borger for både form og indhold. Den burde enhver kristen læse.

B.H.

Det har vi også på samvitigheden

Jacques Soustelle:

Dagligt liv blandt aztekerne.

Haases Facetbøger, 1965.

284 sider.

Der er noget fascinerende over de store amerikanske højkulturer, som Europas kristne nationer tilintetgjorde for ikke så mange århundreder siden, nemlig fire. Man har her et eksempel på hvordan man *ikke* skal udbrede kristendom. Det er spændende læsning at se, hvordan en kultur, der har været uden nogen som helst forbindelse med vor, har udviklet sig. Og lidt får vi dog at vide, selv om spanierne brændte tusinder og atter tusinder af de mexikanske bøger. Selvfølgelig ved ethvert barn, at de gamle mexikanere ofrede folk til deres guder i stort tal, men vi kan jo have godt af at få at vide, at det var de kristne barbarer der indførte tortur – afhøring under tortur var nemlig et ganske ukendt fænomen hos disse hedninger.

B.H.

Bør der findes mere tidssvarende måder at hædre dem på, som visse bør hædres?

Hofjægermester E. v. Folsachs brev om titler har medført en omfattende korrespondance, hvoraf her bringes et uddrag

I betragtning af hr. hofjægermester E. v. Folsachs læggen vægt på den korrekte titulering kunne det måske virke påfaldende at se amanuensis ved Århus universitet, cand. mag. Bent Dalsgård Larsen omtalt som »et yngre menneske« i hofjægermesterens læserbrev til Katolsk Ugeblad nr. 25.

Hr. Dalsgård Larsens fremtræden forekommer altid smuk, værdig og korrekt. At der ved en Ømvalfart, hvor arrangørerne ikke kan have forberedt alting på forhånd, i en uforudset situation falder en titel bort, burde næppe kunne give anledning til forargelse, endnu mindre til nedsættende omtale offentligt som den af hofjægermesteren anvendte.

Hvem forarges i øvrigt over, at man f.eks. siger Johannes Jørgensen, Teilhard de Chardin eller Johannes XXIII uden angivelse af titel?

Sven West,
læge.

Ajourføring

Koncilets ajourføring af kirken har herhjemme foreløbig kun resulteret i en regn af monsignore-titler og ridder-ordener, som har fået mange til at trække på smilebåndet. Jeg tror, at den pågældende, som undlod at titulere pastor Ballin monsignore, har ment at gøre ham en tjeneste.

Sven Damsholt

Støtter Øm og Ugebladet

I et læserbrev i nr. 25 af »Katolsk Ugeblad« beklager en indsender sig over udeladelsen af titler i Ugebladet samt ved et arrangement i Øm. Jeg vil benytte lejligheden til, af hele min overbevisning at støtte Ugebladet og Øm-arrangørerne i udeladelsen af titler.

Steen Ostenfeld-Rosenthal

Vi er alle nøgne

Til dig »uden særlig prangende titel«, som også har læst læserbrevet i nr. 25!

Du, der i mange år har gjort et

stort stykke arbejde i Kirken, og som til daglig gør et for samfundet uundværligt arbejde i en stilling, hvis betegnelse hos mange desværre ikke efterlader den ærbødighed, som så mange andre titler jo tilsyneladende gør – du studsede vel over det læserbrev, der så frejdigt ønskede brug af titler, også hvor det ikke blot af praktiske grunde kunne accepteres. Jeg undrede mig også og kunne ikke undgå at tænke på nedgangstiderne i Kirkens historie, hvor man yndede »fyrstebegreberne«. Jeg kan trøste dig med, at når vi engang står ansigt til ansigt med Gud, da er vi *alle nøgne*, og da har du den store fordel at møde i en beskeden skikkelse, hvor andre skal give en forklaring på deres måde at tage ydre æresbevisninger på. Ifølge læserbrevet skal en præst have udtalt, at denne vor indstilling også gør sig gældende i Ugebladet. Ja, lad os blot være taknemmelige for, at det er trosliv og ikke snobberi, Ugebladet dyrker... (Forkortet af redaktionen.)

Ebbe Binger

Om at takke

trofaste medarbejdere

Man spærre øjnene op og læser endnu engang for at få sig selv til at tro på, at det er rigtigt, at der i det 20. århundrede findes mennesker, der hænger sig sådan i titler, som for den almindelige dansker, håndværkeren, arbejdsmanden, funktionæren, er mørk middelalder.

Og så tror jeg, vi er mange, der er, for at sige det mildt, dybt skuffede over at skulle høre om tildelingen af mærkelige pavelige medaljer – kan man da ikke finde mere tidssvarende måder at takke trofaste medarbejdere på? Hvordan skal vi dog forklare sådanne ting for vore interesserede protestantiske venner.

Nej, lad os lægge bort titlerne og glæde os over det langt mere tidssvarende gamle ordsprog »vi er alle jyder for Vorherre«. (Forkortet af redaktionen.)

B. Jensen

Aarhus

M. Jørgensen & Søn

Slagterforretning

Aaboulevarden 47, Århus C
Tlf. 2 30 27

Sjøreen & Co.

Malerfirma
Århus C

Et Hjem paa Rejsen

Tlf. 2 41 22 - Århus C

Missionshotellet ANSGAR

A. Mougard A/S

Entreprenør & murerfirma
Århus C

Tlf. 4 20 23 - 7 66 95

El-installationsfirma

V. Svenstrup

aut. elektro-installatør
Telefon 2 15 57

Hans Brogesgade 4, Århus C

Katolske begravelser

Ring til 2 28 66

H. J. Madsens

begravelsesforretning

Jægergaardsgade 17-19, Århus C

MEJERIET
Jestebro

Århus by's førende

TELEFON 2 87 00 (4 lin.)

Jydsk

Orgelbyggeri I/S

Herluf Trollesgade 36 A
Århus N

Telefon 6 94 01

Største udvalg i radio-fjernsyn
- båndoptagere og grammofo-
ner findes De hos

Radio Thygesen

Ryesgade 24, Århus C. Tlf. 2 00 99
lige ved katolsk kirke og
Rådhuspladsen 1, Århus C
Tlf. 2 10 11, overfor Grisebrønden

Svend Erik Laursen

GAS · VAND · VARME · BLIKKENSLAGER · SMEDE · & MASKINVERKSTED

Tordenskjoldsgade 23a · Århus N.

Telefon (061) 6 85 33 · Giro 17117

Aktieselskabet

Købmands- og Haandværkerbanken, Århus

Hovedkontor:

Store Torv 12, tlf. 2 47 77

Indenbys afdelinger:

Søndre afd.:

Århus hovedbanegård, tlf. 2 40 88

Vekselkontor i banegårdshallen.

Langenæs afd.:

Skanderborgvej 16, tlf. 4 55 22

POUL DUDZIŃSKI

Aut. el-installatør

Christiansbjerg

Installationsforretning

Birkegade 7, Århus N.

Telefon 6 98 80

Priv. Lundingsgade 12. Tlf. 2 81 02

Lev. til katolske institutioner

Lys, kraft og varme

Svendborg

Niels Madsens

Maskinsnedkeri

Vestergade 24 - Svendborg

Tlf. 21 01 97

Lev. til de katolske institutioner

Svendborg

Ligkistemagasin

Katolsk Bedemand

v/ Hans Nielsen & Søn

Fruestræde 10, Svendborg

Telf. 21 02 64

Kulkranen

Frederiksgade 2, Svendborg

Telefon 21 14 10

Kul - Koks - Olie

Malermestre

L. Larsen & Søn

Brogade 10 - Svendborg

Telefon 21 10 16

Flytteforretningen

2021

Skattergade 5-7 · Svendborg

Tlf. 21 20 21

Kontor i København:

Molestien 11, København SV

Tlf. VA 6060

Svendborg-København hver dag

Flytter alt overalt

Kompasretning, »Thrige« autopilot, alle nautiske spørgsmål

Hvidkjær-Sørensen
Strandhuse 36, Svendborg
telefon 21 33 34

Holbæk

Axel Smith's Eff.

v. Niels Hansen

Exam. aut. gas- og vandmester

Labæk 47 · Holbæk

Telefon 163

JENSEN & OLSEN

HOLBÆK

TELF. 365

EL-INSTALLATIONER

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk

Telefon 3001

Uldall

TAPET- OG FARVEHANDEL

Ahlgade 57, Holbæk. Tlf. 626

Tømrer- og snedkerarbejde

Poul Hansen

Østerled 10, Holbæk

Tlf. 1503 - 1545 - 1098

Privat 1249 u

Alt i bandager & sygeplejeartikler

Holbæk Materialhandel

Telefon 32

Kaj Andersen

Lev. til Sct. Elisabeth Hospital

Støt vore annoncører

Træf nye mennesker

A C lejr på Klitborg — Nordisk møde
ved Lillehammer

A. C.s sommerlejr på Klitborg fra 25. juni til 4. juli havde som emne for aftenbatterne valgt »Kirken og verden«, og arkivar Jørgen Nybo Rasmussen stod for deres tilrettelæggelse. Akademikerpræsten Ib Andersen indledte ud fra skema 13, »Kirken i den moderne verden«, hvorfra nogle punkter senere kommenteredes af laboratorieforsker Otto Hansen. Pastor Andersen rettede i øvrigt i ugens løb roret op i diskussionerne, når det tiltrængtes, foruden at 11-messens korte prædiken hver dag fornyede det evangeliske lys, problemerne gerne skulle ses i. Nybo Rasmussen gav selv en glimrende historisk oversigt over forholdet mellem kirke og stat, som undertegnede E. N. supplerede med træk fra den katolske socialbevægelse i det 19. århundrede. Lektor Oluf Bohn tegnede et billede af de aktuelle problemer og muligheder herhjemme, også med hensyntagen til folkekirken. Endelig kom den nye kapellan ved Jesu Hjerter Kirke i København, pater Knud Aage Nielsen, med et inspirerende og frisk indlæg om de katolske akademikere i samfundet – de katolske arbejdere kan glæde sig over nu at få pater Nielsen til disposition.

For Ruth og Claus Munk Plum, der med enestående omsorg og stort kulinarisk talent ledede lejren, var opgaven desværre lettere end den burde være: vi var kun omkring 15 deltagere (foruden de medbragte

børn), og der er plads til godt 40. Den ringe tilslutning skyldes måske, at lejren ved et teknisk uheld på ugebladet ikke var blevet annonceret der. I hvert fald, af årets 33 katolske russer havde ikke én fundet til Klitborg. Det er naturligvis meget godt med en sammensvejset kerne, der er Klitborg-stamgæster, men også disse storartede folk kunne da have glæde af at træffe nye mennesker, navnlig unge studerende. De 33 russer og andre A.C.ere burde straks notere på sidste side i deres kalender, at Klitborglejren næste år begynder sidste søndag i juni.

Måske har nogle af dem dog ind-

tegnet sig til den nordiske katolske akademikerkongres på Tranberggård ved Lillehammer i Norge fra 31/7 til 7/8. Emne: Vatikankonciliet og Norden. Blandt talerne er Arne Rask O.S.B., Lars Rooth S.J., Gunnell Vallquist, magister Lars Roar Langslet og Harald Guldager. Den norske biskop Gran holder indledningstalen. Det koster ca. 250 n.kr., heri indbefattet en udflugt til Jotunheimen, men eksklusiv rejse til Oslo (tog fra København, søndag den 31. juli kl. 8,30). Man bedes snarest melde sig til Katolsk Studentlag, Nebergsgaten 15, Oslo.

Ellen Nielsen

Ingeborg Stuckenberg og Johs. Jørgensen

Johs. Jørgensens forhold til ægteparret Stuckenberg var en kompliceret affære. I »Berlingske Tidende« har Emil Frederiksen behandlet emnet. Det hedder bl.a. i artiklen:

»I maj 1903 havde Jørgensen erfaret, at Ingeborg Stuckenberg var flygtet fra mand og to drenge og rimeligvis var taget til Stuckenbergs broder Børge, som var malermester i Kapstaden. I august 1904 skød hun sig. Jørgensen fik det at vide så sent som 11. november. Han regnede altid den dag for at være hendes dødsdag og fastholdt til det sidste, at hun døde i Kapstaden. Jeg forsøgte engang varsomt at lade ham forstå, hvor urigtige disse antagelser er – hun døde den 12. august i Auckland på New Zealand, hvor hun havde kontakt med sin bro-

der. Jørgensen kunne umuligt være uvidende om, at datoen 11. november og stedet Kapstaden var forkerte. Men han svarede mig – med bortvendt ansigt –: 'Sådan fik jeg det at vide.' Notatet derom i hans dagbog – 'Fru Stucks Død' – står midt imellem optegnelser om skrækkelige familære tilstande. Måske hans sorg ved efterretningen har forbundet sig med andre pinlige oplevelser og dannet et hele. Han ændrede aldrig sit forkerte billede af denne sag. Det var som det var meddelt ham i et sprog med uforanderlig ordlyd.«

Pastor d'Auchamps Romrejser.

35. gruppe: Rom—Assisi, 15. sept.—2. okt., 18 dage kr. 1.100,-
Endnu 2 pladser.

Program og alle oplysninger: Else Schwartz, Ø. Farimagsgade 18, Kbh.
Ø. Telf. Øbro 4642 x, bedst kl. 18—20.

SCT. ANNÆ REJSER 1966

ROM OG ASSISI

2. 7. oktober til 21. oktober – sognepilgrimsrejse – 15 dages flyverejse – sognets familier og venner er velkomne – fuld pension på centralt beliggende klostre – udflugter og entreer incl.

Pris: kr. 1185,-. Rejseleder sognepræst, pater Jac. Adams C.ss.R.

Endnu 7 pladser.

PALESTRINA – ROM – FIRENZE

3. 7. oktober til 21. oktober – 15 dages flyverejse – fuld pension på centralt beliggende hoteller – udflugter og entreer incl.

Pris: kr. 1285,-. Rejseleder pater Laurits Brunnicardi C.ss.R.

Endnu 4 pladser.

Program og nærmere oplysninger fås hos lærerinde A. Rastrup, Amagerbrogade 45, København S. Telefon Sundby 86.

VALD. FOERSOM EFTF.

BYGMARKEN 7, FARUM TLF. *95 13 22

GUMMI OG PLASTIC TIL HOSPITALER

ALTERLYS

i alle størrelser

og i øvrigt

stearinlys og vokslys

af enhver art

ASP-HOLMBLAD

STEARINLYSFABRIKER

København

Benzon's
Begravelsesforretning

Aul. katolsk bedemand

* 34 46 01

Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

MARIUS
MP
PETERSEN

Ringsted isenkramhandel

Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre

aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre

P. Skramsgade 27

Byen 7920 - Am 1248

Per Meyer 94 33 66

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN

Telefon 121, 205

Kaffefirmaet

Børge Kruse

Frederiksborggade 27

Tlf. 15 76 08

Kaffe - The - Cacao

Mogens Larsen

Ramsherred 31

Aabenraa

Tlf. 2 25 30 og 2 34 27

Lvs - Kraft - Varme

Aabenraa Brugsforening

Søndergade 15

Aabenraa. Tlf. 2 23 68

Leverandør til St. Ansears
Klinik

R. Schulik

Slagterforretning

Nørrebrogade 46, Esbjerg

Telefon 2 02 14

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører

Bredgade 25

København K

Telefon Minerva *408

Kronborg Margarinefabrik

Niels Brocksgade 4

København V.

Tlf. CE 7840 og 1254

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører

Studiestræde 15, København

Minerva 6761

Kontortid 9—16 - Lørdag lukket

Kaj F. Fjording

Muremester

Hyldegaards Tværvej 13,

Charlottenlund.

Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

Chr. Hansens køudsalg

København F

Telefon Eva 6465 - 6466

Gl. Kongevej 163

Bliv abonnent.

Det betaler sig for Dem.

Dem, der ikke bliver talt om

Ægteskab og kirkeret

Den hollandske doktor i kirkeret, Fr. L. C. Meyers, har fremsat nogle opsigtsvækkende synspunkter, som blandt andet går ud på, at kirken med sine forskrifter med hensyn til ægteskabet griber ind i menneskets fundamentale ret til at gifte sig med en partner efter eget valg, og at kirkerettens bestemmelser med hensyn til, om et ægteskab er gyldigt eller ikke gyldigt, ikke er bindende for de troende. Under en forelæsning i Utrecht har han sat spørgsmålstegn ved kirkens ret til at udstede love, ud fra hvilke et ægteskab kan erklæres for gyldigt eller ikke gyldigt. Endvidere kom han ved denne lejlighed ind på »vanskelighederne og mulighederne« i forbindelse med de blandede ægteskaber. Det er ikke kirkens sag, sagde han, på en vis måde at hævde sin egen samfundsorden. Den måtte hellere, eftersom den skal tjene ordenen i samfundet, forkynde evangeliets budskab om ægteskab, dåb, menneskelighed osv.

Til dem, der ikke tales om – muligvis fordi deres eneste indsats består i at gøre godt – hører de lægfolk, der arbejder i missionerne, men at dømmen efter dette billede fra Rwanda midt i Afrikas hjerte sætter den der-værende befolkning stor pris på deres tilstedeværelse. Der er i hvert fald stærk tilstrømning til lægeundersøgelsen.

Afrika på vej opad

De her viste bygninger, der rejser sig midt blandt banantræerne i ly af frugtbare højedrag, kunne lige så godt tilhøre en moderne industrivirksomhed. I virkeligheden er det et seminarium til uddannelse af indfødte præster. Seminariet, der først for nylig er blevet færdigt, er opkaldt efter Pius XII. Det rummer 180 studerende og ledes af montfortanermisionærer og afrikanske gejstlige.

Succesens pris

Filmen "Darling" afslører spændingen mellem det tiltrækkende og det afskrækkende i en "idealkvindes" tilværelse.

Kun sjældent har man lejlighed til at se virkelige *helstøbte* film, men når de så endelig kommer, er det en ud-søgt fornøjelse. En sådan film er John Schlesinger's nyeste værk »Darling«, der når de helt store højder, og længe efter forestillingens ophør er man betaget af dette spændende, velkomponerede og filmisk lækre værk.

Selve handlingen kunne være hentet fra »tirsdagspressens« romantiske føljetoner – så evigt banal er den! Filmen er for så vidt en ugebladsstorie bygget op over en ung kvindes erindringer. Hendes fortællende stemme er det organiske bindeled mellem de forskellige handlingsafsnit, og derved får filmen et vist koket præg, fordi man aldrig ved, hvor meget af hendes livshistorie der er sandt, og hvor meget der er fordrejet eller det pure opspind. Det gør dog ikke filmen ringere. Schlesinger har nemlig netop ønsket at skildre og analysere den kvinde, der gennem »tirsdagspressen«, avisernes »sladrespalter« og den aktive reklame er blevet mændenes drømmebillede og kvindernes forbillede. Hun er simpelthen »Idealkvinden« – udnævnt til dette af et stort dameblad, og i den anledning får vi så hendes livshistorie oprullet for vore øjne. En ung pige kommer tilfældigt med i et T.V.-program – en af producerne bliver forelsket i hende – de flytter sammen – hun begynder at kom-

me i »de højere kredse« – starter en karriere som fotomodel og skuespillerinde – en række menneskelige og især erotiske komplikationer – og som »den store finale«, »den fuldendte happy ending«, bliver hun gift med en italiensk adelsmand.

At være alle menneskers »darling« skulle virkelig være noget tiltrækkende, noget tillukkende for enhver ambitiøs pige. Det hele skulle være så »lyserødt«, så eventyrlig dejligt, men virkeligheden er nu engang ikke sådan indrettet, og en række mørke og dystre undertoner melder sig og får langsomt tilranet sig mere og mere magt over situationerne. Heri ligger netop det, der giver Schlesinger's film *format og kunstnerisk bærekraft*. Han får indarbejdet en uhyre fin spænding mellem det tiltrækkende og det afskrækkende i denne »idealkvindes« tilværelse. Som tilskuere forstår man til fulde, hvorfor denne unge kvinde vildt stræber efter at nå toppen af den sociale rangstige, men Schlesinger lægger ikke skjul på, hvilken pris der må betales for succes i denne stræben – en pris, der når alt kommer til alt synes at være *for stor*. Dette synes slutningssekvensen i hvert fald at antyde – livet på toppen bliver let en kold, forløren og tom tilværelse – en tilværelse uden menneskelig dybde og ægthed.

Schlesinger's største force er den dydborende personkarakteristik.

Han giver sine personer et så vidt varieret liv og handlingssæt, at man aldrig er i tvivl om, at det er *virkelige* mennesker, der lever foran ens øjne. Men Schlesinger kan mere end dette. Han kan tegne og karakterisere de forskellige miljøer skarpt og præcist. Han kan skrive med et billedsprog, der indeholder alle slags ingredienser. Korte, lynhurtige handlingsbeskrivelser, hvor alt overflødig er fjernet – lange og poetisk dvælende billedsekvenser, der indkredser de centrale sceners stemning og atmosfære – vittige og til tider billedskønne billedkavalkader, der sammentrænger længere tidsforløb til få sekunder.

Julie Christie har hovedrollen i denne film – den største kvindelige hovedrolle indtil nu. Hun er eminent – hun skal himpelt hen ses, – man kan ikke beskrive, hvor godt hun udfører denne rolle. Dirk Bogarde og Laurence Harvey er hendes to mandlige partnere, og selv om de spiller godt, når de aldrig hendes højder.

»Darling« bliver måske årets film. Den er så rig, at man med stort udbytte kan se den flere gange. Dens ironi er bidende og knivskarp – dens humor er rund og fyldig – dens engagement er ægte, og den indeholder en menneskelighed og en følsomhed, som man kun finder i den helt store kunst.

bej.

Paris er
stadig Paris

Syng danske salmer

En svindler vort
forbillede?

Velfærdsstatens
anklager under
anklage

Sir Alec Randall
om Danmark

Dialog

og undertrykkelse

Krusse og koen, et udtryk for dialogen mellem kommunismen og velfærdsstaten. Der er også katolikker, der har fået dialog i gang med marxismen, men er dette forsvarligt spørger M. J. Baagø inde i bladet.

Et skarpt skud for boven

Det yderliggående højre advares af de franske biskopper

Med fuld støtte fra de franske kardinaler har det franske episkopats permanente råd offentliggjort en meget streng advarsel mod fire navngivne tidsskrifter af yderliggående konservativ tendens, hvoriblandt to: »Itinéraires« og »Le Monde et la Vie«, har landsomfattende udbredelse.

Det hedder således i erklæringen: »Under påskud af overdriivelse eller urigtige påstande, som biskopperne er de første til at fordømme, er der kristne, som uberettiget generaliserer fænomener, som er og bliver begrænsede. De drager de franske biskoppers og præsters hensigter i tvivl og viger end ikke tilbage for at implicere selve paven, således som det fremgår af artikler, offentliggjort fornylig.«

Efter at have gennemgået forskellige falske påstande vedrørende skole og undervisning, biskoppernes myndighed, Kirkens sociale lære, tro og moral samt den liturgiske fornyelse, som er blevet fremført af de pågældende tidsskrifter, bekræfter erklæringen de troendes og biskoppernes enighed, deres tro på Kristi nærværelse i eukaristien, Guds moders fremtrædende rolle i frelsesmysteriet og pavens øverste myndighed. Kirken, hedder det, søger at udbrede den religiøse undervisning og at opretholde de katolske skoler; den drager omsorg for Gudsfolkets helliggørelse gennem en sand, evangelisk moral og en autentisk liturgisk fornyelse; den opretholder en åben, missionerende holdning og stoler på lægfolkets deltagelse i en apostolisk dialog med verden i dag.

Videre skriver episkopatet:

»Af respekt for sandheden og af kærlighed til sjælene opfordrer de franske kardinaler og det franske episkopats permanente råd de kristne til, ikke at lade sig vildlede af denne kampagne som langt overskrider grænserne for, hvad den frie divergens mellem meningerne i frit debatterede spørgsmål tillader.«

Erklæringen slutter med en opfordring til at etablere en frugtbar dialog, således at de kræfter, som hidtil har bekæmpet den fornyelse, Vatikanconcilet har tilført Kirken, i stedet kan virke for dens udbredelse.

De pågældende tidsskrifter høster i denne strenge advarsel utvivlsomt frugterne af en ganske umådeholden penneføring. Det er så meget mere beklageligt, som en del af de betænkeligheder, der er blevet fremført af dem, i selve indholdet utvivlsomt foruroliger mange kristne, som må

tage den skarpe afstand fra de polemiske metoder, der er bragt i anvendelse af de pågældende tidsskrifter.

Derfor vil biskoppernes kærlige og faste opfordring til at skabe en sand, broderlig dialog mellem alle katolikker i Frankrig også vække fortrøstning til, at den radikaliserende modfløjene, man desværre i de senere tider har kunnet konstatere indenfor kirkefolket, må afløses af en samling i virkelig, kristen ånd, om de opgaver, Kirkens fornyelse stiller i dag.

MJB.

Forsvar pressefriheden siger spansk kardinal

I en tale til spanske pressefolk understregede biskoppen af Malaga, kardinal Angel Herrera, betydningen af, at pressen forsvare sin frihed. Derved gør den Kirken den største tjeneste. Kardinal Herrera, der under den spanske borgerkrig var direktør for Madrids katolske avis »El Debate« og grundlægger af den første spanske journalistiske skole, er nu præsident for sammenslutningen af spanske pressefolk.

Katolsk Aktions beføjelser

Principstrid i Spanien

De spanske biskopper har aflyst alle Katolsk Aktions møder i den kommende tid. Denne udvikling er blevet sat i gang efter Katolsk Aktions generalforsamling i begyndelsen af juni i Valle de los Caídos. Dette møde synes oven i købet at have været omgivet af megen begejstring, og arbejdsgrupper blev nedsat for at diskutere lægapostolatet set i koncilets lys. Resultaterne af disse gruppers arbejde vakte stor tilfredshed på generalforsamlingen, og Katolsk Aktions officielle organ, Ecclesia, skrev bagefter, at man håbede at kunne offentliggøre disse resultater så snart som muligt, dvs. så snart de var blevet endeligt godkendt af hierarkiet. Hvad de altså ikke blev.

Der er tre punkter, som muligvis har foruroliget de gejstlige myndigheder. For det første en ting af intern kirkelig art, at den kirkelige struktur og pastorale orientering efter Katolsk Aktions bedømmelse ikke er inspireret af koncilets opfattelse af den moderne verden. For det andet, at den nuværende struktur ikke altid tager sigte på at udvikle individet i overensstemmelse med Guds børns frihed. For det tredje, at det en apostolisk pligt for alle medlemmer af organisationen at anvende de kristne principper med mod og takt inden for kompetencens rammer i alle spørgsmål og problemer i den moderne verden.

At »Katolsk Aktions aktivitet først og fremmest er bevis på solidariteten mellem lægfolk og hierarkiet i udøvelse af apostolatet«, blev senere i en tale af ærkebiskop Morcillo af Madrid draget noget i tvivl. I denne tale hed det bl.a.:

»Katolsk Aktion er et samarbejde med hierarkiets apostolat. Lægpostolatet betyder at udøve kristendommen i den profane verden. Præsternes apostolat, som de har modtaget fra Kristus, har som mål evangelisering, helliggørelse og sjælesorg. Hvis lægapostolatet skal arbejde med på dette apostolat, som ifølge guddommelig indstiftelse, påhviler hierarkiet, må der forlanges et særligt mandat, som Katolsk Aktion aldrig har fået.«

Dette var diametralt modsat tidligere udtalelser, hvor ærkebiskop-

pen netop har understreget Katolsk Aktions ansvar og den nyttige hjælp, som organisationen altid har ydet.

Efter generalforsamlingen holdt de spanske biskopper et møde, hvorefter ærkebiskop Morcillo ifølge Informations Catholiques Internationales udsendte følgende erklæring til lederne af Katolsk Aktion: 1. Alle organisationens nationale møder aflyses. 2. Biskopperne kan formelt ikke acceptere generalforsamlingens resultater, da disse i for høj grad tager sigte på spørgsmål af ren verdslig karakter. 3. Katolsk Aktions status ophæves. 4. Ecclesia skal omgående offentliggøre hele ærkebiskoppens tale ved afslutningen af generalforsamlingen.

I et dokument med titlen »Kirken og den profane verden«, som de spanske biskopper har udsendt, hedder det: »Det må ikke glemmes, at Katolsk Aktion i den profane verden har samme mål som Kirken. Organisationen kan derfor ikke overskride grænserne for den gejstlige, juridiske autoritet eller udøve en myndighed, der tilkommer hierarkiet. Deltagelse i arbejderorganisationer skal være i overensstemmelse med koncilets bestemmelser, dvs. fri og under fuldt ansvar, hvad der er ensbetydende med sandt samarbejde for økonomisk og socialt fremskridt, og til det fælles bedste.«

Monument, men ikke kirker

Den katolske kirke i Polen støtter ikke et projekt om at rejse et monument for pave Johannes, oplyser »Berlingske Tidende«. Projektet, til hvilket en kreds af kommunistisk orienterede katolske præster tog initiativet, har til gengæld regeringens bevågenhed.

Ærkebiskop Boleslaw Kominek af Wroclaw (Breslau) appellerede fornyligt til præsterne i sit stift om at ignorere en højtidelighed, hvor grundstenen til monumentet nedlægges på tirsdag. Det hedder i et hyrdebrev fra ærkebiskoppen, at kirken »i årevis har anmodet ministeriet for religiøse anliggender om tilladelse til at bygge nogle få nye kirker i og ved Wroclaw som vi kunne vie mindet om pave Johannes. Mange tusinde troende er henvist til et kirkeskur. Ministeriet har ikke blot nægtet os en sådan tilladelse, men har desuden nedrevet en kirke, der var under opførelse. Derfor kan vi ikke nære nogen tillid til disse mennesker.«

Polsk tilfredshed

med udviklingen i Jugoslavien

Det polske dagblad Zycie Warszawy har med stor tilfredshed hilst overenskomsten mellem pavestolen og Jugoslavien. Det polske blad betegner den som et vidnesbyrd om den »konstruktive udvikling, der vinder frem blandt de jugoslaviske biskopper, som efter kardinal Stepinacs afgang nu åbent viser deres loyalitet mod staten og det socialistiske system«.

Ved overenskomsten har pavestolen endelig anerkendt kardinal Shepers eksemplariske holdning. Kardinalen er således en ledende skikkelse inden for bevægelsen for fredelig sameksistens mellem den katolske kirke og hierarkiet på den ene side og den socialistiske stat og regering på den anden side.

Det jugoslaviske dagblad Borba kommenterede selv begivenheden så-

ledes, at »den kunne danne eksempel af international betydning« for forholdet mellem pavestolen og andre kommunistiske lande.

Tre polakker, ledet af professor Gorsky fra universitetet i Torun, har for nylig besøgt Rom, øjensynlig for at bevæge Vatikanet til at fjerne kardinal Wyszynski fra posten som ærkebiskop af Warszawa og i stedet overføre ham til en post i den romerske kurie. Ifølge det højreorienterede, italienske blad »Il Tempo« betegner de tre polakker sig selv som »katolikker, der ikke tilhører nogen bestemt gruppe, hverken kardinalens eller de venstreorienteredes parti«. Det forlyder endvidere, at ærkebiskop dell'Acqua fra statssekretariatet har modtaget de polske udsendinge under deres besøg i Rom.

Det er kommunisternes taktik i Polen at opstille ærkebiskop Kominek som et alternativ til kardinal Wyszynski. Kominek anses for en »moderat« gejstlig i modsætning til den »reaktionære« kardinal, men Msgr. Kominek har ved flere lejligheder varmt vist sin sympati for kardinalens holdning.

Katolik og politik

De katolske biskopper i Nordrhein-Westphalen i Vesttyskland har fremsat en erklæring vedrørende katolikkerne og de politiske synspunkter i forbindelse med landdagsvalget i denne forbundsstat. Nogle katolikker mener, at biskopperne ikke bør blande sig i politik, men ifølge bispeerklæringen kan dette synspunkt ikke accepteres. Alle katolikker er medlemmer af staten, og har som følge heraf pligter og rettigheder over for staten; det er da biskoppernes pligt at give en fremstilling af disse. På basis af koncilets pastoralkonstitution om Kirken og den moderne verden forklares så katolikernes pligter og rettigheder. Biskopperne understreger desuden sameksistensen og den fælles gensidige uafhængighed mellem kirke og stat, nødvendigheden af en samvittighedsfuld politisk overbevisning, og friheden til at have forskellige opfattelser i politiske spørgsmål.

Det sande svar på koncilet

Biskoppen af Regensburg, Rudolf Graber, har i en henvendelse til tyske katolikker opfordret dem til at vise tålmodighed over for indførelsen af koncilreformerne. Det sande svar på koncilets beslutninger bør på nuværende tidspunkt komme fra de troendes hjerter og vise sig i deres bøn.

Tidligere har kardinal Döpfner i München henstillet til tyske katolikker ikke at bruge koncilet som påskud til en overdreven kritik af Kirken, dens ledere og institutioner.

Whisky, Vodka og Vietnam

REDAKTION:
JØRGEN HVIID OG
HELGE KRISTENSEN (ansvh.)

Redaktør for indenlandsstof:
Jens Oluf Lund
Redaktionssekretær: Elli Gambell

Redaktionskontor:
Bredgade 69, København K.
Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:
Katolsk Ugeblads Annonceekspedition,
Hauchsvej 8, København V.,
telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro
589 65.

Abonnementsafdeling:
Katolsk Ugeblads Ekspedition ved A.
Prüser, Sankt Annæ Plads 28, Køben-
havn K., telefon (01) 15 95 28 (9-16,
lørdag lukket) postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien
som i andre lande pr. kvartal kr.
11,00. I løssalg kr. 1,00.

Længere artikler til et bestemt num-
mer af bladet skal være redaktionen i
hænde senest 3 uger før det pågæl-
dende nummer udkommer, kortere
meddelelser senest 14 dage før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar
for uopfordret indsendte manuskrip-
ter.

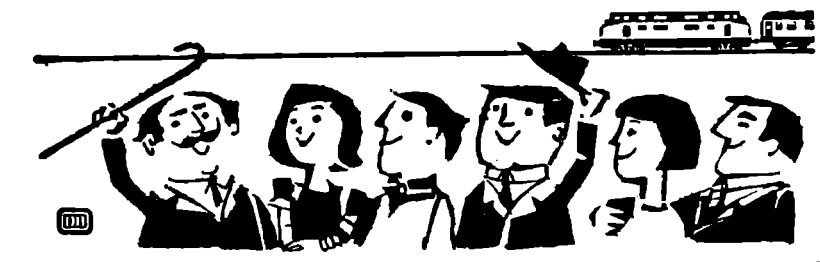
Med fare for at få en flaske vodka til jul vover man at udtale forundring over den amerikanske FN-ambassadør Mr. Arthur Goldbergs ord om, at han hos paven har fundet forståelse for USA's Vietnam politik. Nu er formuleringen også ret svag, hvilket understreges af den form, telegrammerne om samtalen hos Paul VI har fået. Imidlertid åbner den her udtrykte tvivl også muligheden for at få en flaske whisky, idet en fremtrædende repræsentant for de amerikanske biskopper, kardinal Shehan fra Baltimore, i et hyrdebrev til de troende i sit ærkebispedømme har sagt nogle ting, som man ikke umiddelbart vil kunne udlægge som »forståelse«.

»Vi må til stadighed holde os for øje, at vort Vietnam-anliggende kun kan være retfærdigt ud fra moralske grundsætninger. Hvis vore midler bliver umoralske, er vor sag forrådt,« hedder det bl.a. i hyrdebrevet. Idet kardinalen citerer koncilets fordømmelse af vilkårlige bombninger, siger han: »Det er klart, i hvor høj grad nogle af de forslag, der nu og da fremføres med hensyn til den fremgangsmåde og magtanvendelse, som vor nation bør anvende overfor sine fjender, står i modstrid med katolsk lære.« Det var indlysende, at »kristne af forskellig oprigtighed, forskellighed og trofasthed overfor evangeliet« kunne have forskelligt syn på Vietnam spørgsmålet. »Men ingen katolikker, som påstår, at de i kirkens levende lære finder en kilde til moralsk vejledning, kan sandelig være ligegyldige overfor deres pligt til at bekymre sig om tilsidesættelse af de moralske grænser for moderne krigsførelse, lige så lidt som de kan lade hånt om pligten til at kende og følge kirkens forskrifter, hvad angår de moralske grænser for selv et lovligt selvforsvar,« erklærer den høje amerikanske prælat.

Kardinal Shehans hyrdebrev er et repræsentativt og vægtigt bidrag til den kirkelige Vietnamdebat. Baltimore ærkebiskop understreger således den enkelte kristnes pligt til at beskæftige sig med verdensproblemerne, tage samvittighedsmæssigt stilling og ikke bare lade tingene ske over hovedet på én. Også de katolske blade verden over har været sig deres ansvar bevidst i noget af det officioseste officiose: Vatikanets illustrerede søndagsblad, »L'Osservatore della Domenica«, hvis lederskribent Federico Alessandrini den ene gang efter den anden trykker på de ømme steder på verdens samvittighed. For eksempel har han i en interessant og opsigtsvækkende kommentar kædet Vietnamspørgsmålet sammen med Warszawapagtlandenes møde i Bukarest. Den europæiske østblok var efter hans mening kommet til et resultat, der var karakteristisk ved en »nuanceret fasthed«. Hvad Europa angik, foreslog Warszawapagtens lande et samarbejde mellem alle prominente nationer og en sikkerhedskonference, mens der for Vietnams vedkommende var enighed om at sende Hanoi al mulig hjælp og frivillige, såfremt man blev bedt om det.

Federico Alessandrini understreger på ny det ønske, som Vatikanets presse den ene gang efter den anden har udtalt, at man må finde en fredelig løsning i Vietnam, så de uskyldiges lidelser kan bringes til ophør. Og idet han som nævnt ser de asiatiske problemer i relation til de europæiske, siger han: »Hvis man kunne finde en vej til fred i dette fjerne land (Vietnam), så ville man måske alligevel kunne se en løsning på problemerne omkring de alliancer, som ikke længere er tvingende nødvendige.« Og han peger på, at NATO har været et regionalt system for sikkerheden – oprettet netop i forbindelse med den sikkerhedskrise, der manifesterede sig overalt allerede i 1945-46.

I Paris har fodgængerne det ligesom gråspurve her. De må jages hele året, så...

Af Helge Kristensen

Paris er stadig Paris

Mandag den 18. august 1572 var der stor fest i Louvre. De mørke og uhyggelige vinduer i det gamle kongeslot strålede af lys, og på slotspladsen og i de nærmeste gader, der almindeligvis var folketomme, havde store folkemasser forsamlet sig for at få et glimt af festlighederne at se.

Den strålende fest blev holdt i anledning af prinsesse Marguerite af Valois' formæling med Henrik af Bourbon, konge af Navarra...

Således begynder Alexandre Dumas' romantrilogi om Henrik af Bourbon – den senere så kendte og højt berømte Henrik IV, som nok syntes, at Paris er en messe værd. Det gør vi andre også. Den netop citerede roman hedder »Dronning

Margot« – den smukke Marguerites kælenavn. Og deres bryllup er gået over i historien som *blodbrylluppet*, idet formælingen gav optakten til *Bartolomæusnatten*.

Frankrigs historie var, som den svenske populærhistoriker *Grimberg* siger, i 1560'erne som en krønike skrevet i blod. De forfærdelige religionskrige mellem katolikker og protestanter rasede. Men én efter én døde de store ledere i begge lejre, og i 1570 sluttedes i St. Germain den »evige fred«. Den varede to år! Af det langvarige dramas hovedpersoner var kun enkedronningen Katerina af Medici og protestanternes daværende fører, *Coligny*, tilbage. Formælingen mellem protestanten Henrik af Bour-

bon og katolikken Marguerite af Valois skulle besejle pagten mellem de to stærke trosretninger i Frankrig, men hvad enten det nu var planlagt eller ved et tilfælde, blev brylluppet en snare for protestanterne. Familien Guise, hvis medlemmer havde stået som katolicismens bannerførere, fik først Katerina og dernæst hendes neurotiske søn kong Karl IX til at sætte først mordet på Coligny, derefter nedslagtningen af protestanterne i scene.

Admiral Coligny er en af verdenshistoriens store ædle skikkelser. Som barn af sin samtid kendte han ikke til begrebet fløjlschandsker, men han var ganske uden svig og ærlig langt længere end til det uforsigtige. Det

Pariserne kan den kunst at lade kærligheden udfolde sig for deres øjne.

Her stod engang en kirke, men nu er kun tårnet tilbage. Tour-Saint-Jacques i kernen af det historiske Paris.

er, som det skal være, når man på rue de Rivoli – midt i et stærkt katolsk præget kvarter – har rejst ham et værdigt monument.

Det er da også Bartolomæusnattens skrækkelige begivenheder, man mediterer over, når man spadserer i kvarteret på højre Seinebred ved Pont Neuf, hvis man da ikke lader sig distrahere af det i kvalitet midelmådige, men af omfang kæmpemæssige varehus »Samaritanerinden«. Dér ligger Louvre, hvorfra kong Karl – den evigt jagtgale – skød til måls efter de ulykkelige forfulgte, hvis blod farvede Seinen. Og dér ligger kirken Saint-Germain-l'Auxerrois, fra hvis tårn signalet til myrderierne blev givet.

Og man vandrer op ad rue l'Arbre sec, der betyder »det visne træs gade« uden at man derfor hverken i fortid eller nutid er løbet på noget vissent træ, som har været værd at opkalde en gade efter – bortset fra galgen. Og dette tørre træ er det netop, gaden har sit navn fra. Denne makabre spøg har ikke gennem historien frataget folk appetitten. Da greverne Coconnas og La Mole i henhold til Dumas kom til Paris i 1572 fandt de straks hen til »Den klare stjerne«, hvis fortræffelige mad

faktisk lyste op i de hedenske optøvers buldrende mørke. Vi andre finder ind i »Lavigne« eller måske i den spændende »Caveau François Villon« ved hallerne, der i øvrigt – til manges store beklagelse – falder for aldersgrænsen. Men vi skal ikke glemme kirken Saint-Germain-l'Auxerrois, der som Børge Rudbeck skriver

De kender Sacré-Coeur på toppen af Montmartre. Men kender De Saint Pierre de Montmartre – dens nabo. Det bør De gøre, for den er en af Paris' smukkeste kirker.

det i sin bog om Paris i den serie, der startede med Schindlers »Dage i...« bøger om Italien – ikke hører til de overrendte. Vikingerne ødelagde i sin tid den oprindelige kirke, så vi danske bør ikke glemme den. Tilknytningen til Louvre ytrer sig ikke bare ved naboskabet. Flere af de kunstnere, som arbejdede på det kæmpemæssige palæ, ligger begravet i kirken, hvis arkitektur afspejler adskillige århundreders vidt forskellige byggemåde.

Men kirken er ikke noget museum. Dens indre udtrykker ånden i den sande gudsdyrkelse, og det skal være lidt af en oplevelse at opholde sig der askeonsdag, når kunstnere og andre intellektuelle samles – også for at bede for dem af deres kreds, der skal dø i det kommende år.

Vi er i dette kvarter i kernen af det historiske Paris. Både på højre og venstre bred støder vi ustandselig på gadenavne og bygninger, som vi kender fra den virkelige historie og apokryferne. Jeg personlig søger de berømte gader ovre på venstre bred i mig. Kvarteret ved Saint-Sulpice. Rue de la Harpe, hvor d'Artagnan spadserede med Madame Bonacieux. Og ned mod Luxembourg. Her ligger rue Ferou, hvor Athos boede, rue Vieux Colombier, hvor kaptajn de Treville og pralhalsen Porthos havde deres hjem. Endnu er det ikke lykkedes mig at se Richelieus grav. Den store minister og kardinal fandtes jo ikke værdig til at blive begravet blandt kongerne i Saint-Denis. Han kom til at ligge i universitetet Sor-

bonne, som han selv grundlagde. Her er en kirke, som ikke er åben om søndagen. Og om hverdagen er der lukket. Så det er jo strålende.

Det er rart at konstatere, at Paris stadig er Paris. Det betyder naturligvis også fortsatte besværligheder for en puritansk nordbo, som bliver lidt forlegen over de nærgående og åbenlyse kærtegn som unge elskende i alle aldre udveksler. Man føler sig indiskret, hvadenten man sidder og lader som ingenting, eller man skynder sig at kikke den anden vej. Men pariserne kan den kunst at lade kærligheden udfolde sig for deres øjne uden større notits, end hvis der var tale om, at de pågældende spiste frokost eller drak en aperitif.

Apropos spise. Da man indtog sin lunch på en folkelig bistro i nærheden af rue de Rivoli bemærkede man, i hvor vid udstrækning fredagsabstinenansen blev overholdt – selv på restaurant. Ganske vist er det heller ikke nogen overvindelse, for stegt fisk i Frankrig er alle tiders. Men alligevel. En sådan entusiasme har jeg end ikke set i Rom.

Da den kirkelige fornyelse jo har haft en væsentlig inspiration af fransk oprindelse, undrer det naturligvis ikke, at koncilets bestemmelser forlængst er blevet til realiteter i Paris' kirker. Ligesom i Tyskland står der andre fremme i kordøren, så celebranten kan have ansigtet vendt mod menigheden. At dog også salmesangen i Frankrig er det springende punkt bemærkede man i den i forvejen problematiske Sacré-Coeur, der til hymnerne både havde orgelledsagelse og en forsanger-dirigent på prædikestolen. Organisten havde sin rytme, forsanger-dirigenten sin og den sygt pippende menighed sin. Et mildest talt noget ujævnt resultat.

Sacré-Coeur er stadig kønnest, når man vender ryggen til, og alligevel ville man jo ikke undvære denne kransekagefigur på toppen af Montmartre. Langt mindre vil man imidlertid undvære Saint-Pierre-de-Montmartre eller Saint-Germain-des-Prés eller Saint-Eustache.

Eller Notre-Dame. Og man kan være nok så optaget af nymodens liturgiske finesser. Det er dog derhen, man begiver sig søndag formiddag for at overvære latinsk højmesse. Det er med stort orgel, der bruser, og en gang imellem laves flerstemmighed af de faste dele med gregoriansk sang, men menigheden får lov til at synge med, og det benytter den in-

Biskoppen vil overtage tirsdaysforedragene

Men først i efteråret 1967, så igen i år er det den veloplagte Msgr. Geertz-Hansen, der forelæser for konvertitter og »opfriskere«

Blandt de ting sognepræsten til Skt. Ansgar i København har på samvittigheden er en lang række konvertitter. Aften efter aften har pastor, nu Monsignore Kjeld Geertz-Hansen i sit lille hyggelige studereværelse i præstegården, Bredgade 64, holdt små grupper i ånde med et stof, der aldrig blev tørt, men altid levende og livsnært.

Antallet af konvertitter tvang ham til sidst til at rykke ned i kirken, og »tirsdaysforedragene« blev til en institution. På den måde blev der også mulighed for katolikkerne for at følge med.

I det katolske udland har man jo de såkaldte »Katolske Informationscentre«, der så afgjort ikke bare er »Politikens Oplysning« på kirkelig grund eller propagandacentraler, men steder, hvor også katolikker adskillige gange i deres levetid tager et semester for at give tros læreren en op-pudsning. Sådan noget har vi endnu ikke kunnet sætte i system med vort hartkorn, men tirsdaysforedragene, brevskolen, »Katolsk Pressetjeneste«, bibliotekerne og en række andre institutioner er foretagender, som i fællesskab har prøvet at afhjælpe

savnet af et samlet informationscenter.

Mange præster i København har da også sendt deres konvertitter ind i Skt. Ansgars Kirke. Nu har Msgr. Geertz-Hansen fået den tanke, at disse foredrag kunne komme en større kreds af Københavns katolikker til nytte. Det er ikke alene nødvendigt på et vist tidspunkt at få sin børnelærdom omsat til den voksnes forståelse af troen, men koncildokumenterne har på flere måder kastet et nyt lys over gamle sandheder, og det vil der blive taget hensyn til. Adskillige sognepræster i Storkøbenhavn er så interesserede i sagen, at de lige efter sommerferien lægger en folder derom ind i deres sognebrev. Foredragene begynder 1. tirsdag i september – den 6. september – i Skt. Ansgars Kirke. I år gør man forsøget med at lade foredragene begynde kl. 19.30.

Betydningen af disse foredrag er så stor, at biskop Hans L. Martensen har besluttet at overtage dem helt eller delvis fra næste efterår – altså i 1967. En af en biskops vigtigste opgaver er jo at *belære* sin menighed.

HK

ternationale forsamling sig af, så man faktisk har følelsen af enighed i liturgien. Evangelium og epistel reciteres på fransk og de franske forbønner før offertoriet bliver *sunget*. Menighedens svar ligeledes og det er bemærkelsesværdigt, hvor udmærket de nye svar, som naturligvis synges med orgelledsagelse, harmonerer med tonen i den ellers (delvis) gregorianske messe. Det nye står ikke og råber til det gamle. Her er samklang og højtid og naturligvis må man af og til løfte blikket mod de prægtige ruder.

Jo, Paris er stadig det, det var for 15 år siden. Trafikken er blevet skrappere, men også dengang var fodgængerne – ligesom gråspurve – jaget hele året. Man modtages af de mundrappe koner, som kontrollerer billetterne på Gare-du-Nord, og i det øje-

blik, man bærer kufferterne ned i undergrundsbanen og ser den sure dame i billethullet og mærker lugten dér langt under jorden, ja så er man i Paris med alle sanserne. Så er man hjemme. Der er meget at beundre. Mest måske nok Monsieur Jeans kone. *Han* har en restaurant med tilhørende bar på Quai des Orfèvres og passer selv baren, mens *hun* regerer i køkkenet. Dette er ikke meget større end et frimærke og varmt som ækvator. Her laver Madame den dejligste mad til meget små penge. Tre mennesker kan spise hver tre retter med vin og kaffe og likør til de to voksne for i alt små 25 kroner. Hvor kan man mon ellers det?

Jo, Paris er stadig Paris. Med billige priser. Hvis man kender knebene.

Helge Kristensen

DIALOG OG

Af M. J. Baagøe

UNDERTRYKKELSE

*Lukker katolikker,
der ønsker dialog
med marxister,
øjnene for alvorlige
kendsgerninger
- bevidst eller
ubevidst?*

Der synes i Frankrig at være opstået en vis krise i den dialog mellem kristne og marxister, som i den senere tid er blevet så meget omtalt.

Pave Paul VI's kritiske vurdering af marxismen som humanisme og som videnskab har udløst harme i kommunisternes hovedkvarter, og partilederen *Waldeck Rochet* er gået i rette med sin partifælle *Roger Garaudy*, dialogens ivrige fortaler, hvem han anklager for at benytte »apologetiske formler, som utilsigtet munder ud i en forskønnelse af kristendommen«.

Garaudy har reageret med prisværdig disciplin, idet han i det kommunistiske dagblad »l'Humanité« skriver: »Denne Kirke, som påberåber sig den smukke betegnelse: uni-

versel, katolsk, får på ny et partisk åsyn. Endnu en gang er dette parti undertrykkelsens.« Beskyldningen belyses grelt af nogle fakta fra Sovjetunionen, som uden forbindelse med førnævnte udtalelser bringes af ugebladet »La Vie Catholique«.

Efter de tre første forfølgelsesbølger var der i 1940 kun 100 ortodokse kirker i brug i Sovjetunionen. I 1943 standsede *Stalin* forfølgelserne på grund af krigen. Indtil 1958 var der reel religionsfrihed: 22.000 kirker kom i brug, der fandtes 30.000 præster, 68 klostre, 8 præsteseminarier og 2 teologiske akademier.

I 1959 iværksatte *Hrustjof* den fjerde forfølgelsesbølge. I dag er 12.000 af kirkerne på ny lukket, 15.000 af præsterne ramt af forbud mod embedsudøvelse, 5 af seminarierne nedlagt, 58 af klostrene ophævet. Kun 600 seminarister forberedes til præstegerningen.

Sovjetunionen tæller 230 millioner indbyggere. Man regner med, at 40 millioner ud af 120 millioner ortodokse kristne praktiserer. Det er dog kun de gamle, bedstemødrene, »babuschka'erne«, der kommer i kirkerne.

Kristne forældre skal ansøge om tilladelse, før de lader et barn døbe. Ansøgere chikaneres på alle måder og udelukker sig selv fra avancement og ansvarlige stillinger. Præster, der døber uden tilladelse, afsættes. Husbesøg er dem forbudt.

Siden krigen er der kun blevet trykt 25.000 eksemplarer af Bibelen. Der findes ingen andre religiøse bøger: sådanne bøger er kontrabande, som det er strafbart at besidde. Re-

ligionsundervisning af børn og unge er forbudt.

Fra det 7. til det 26. leveår er de unge underkastet en intensiv ateistisk propaganda som ungpionerer, i Kom-somol, i skoler og universiteter og under den 3 år lange militærtjeneste, som dette fredselkende land pålægger sine borgere.

De andre kristne og ikke-kristne religioner i Sovjetunionen, omfattende ca. 50 millioner borgere, er underkastet lignende vilkår. Den internationale jødekongres i Strasbourg 1965 fastlagde, at de sovjetrussiske jødeforfølgelser, som er særdeles aktive, ikke har racemæssig, men religiøs motivering.

Det er således med solidt grundlag i de faktiske forhold, at det kommunistiske parti regner med en total udryddelse af de religiøse ideologier inden 1980.

Sovjetunionens grundlov sikrer borgerne »ret til fri religionsudøvelse og til ateistisk propaganda«. Udøvelse af apostolat regnes derimod for religiøs, altså partifjendtlig, propaganda og er som sådan forbudt.

Uanset disse kendsgerninger er der i dag mange katolikker, som i kommunismen ser en humanisme. Ved Chiemsee i Bayern er der netop blevet afholdt et stævne for fremtrædende kommunister og progressistiske katolikker, deriblandt pater *Dubarle* O.P. og den kendte teolog *Karl Rahner*. Stævnets tema var »Kristen humanitet og marxistisk humanisme«, og det understregedes ifølgende et referat i tidsskriftet »Orientierung«, at man ikke herigennem på forhånd ville pointere en modsætning mellem begreberne humanitet og humanisme.

I den senere tid synes en del katolikker at have tabt af syne, at kommunismen er en doktrin i aktion. Partiteoretikerne stikker på ingen måde under stolen, at denne doktrin tillader de mest uventede midlertidige tilpasninger, når de politiske forhold menes at gøre det ønskeligt. Således skriver den franske marxist, professor *Henri Lefèvre*, i sin lille bog »Le Marxisme« (Presses Universitaires, 1965): »Idet man ikke fatter den forbindelse – som marxismen hævder er fornuftsbestemt – der er mellem doktrin og handling, bebrejder man (marxisterne) deres bevidsthed om tingenes bevægelighed. Man anklager dem letfærdigt for »machinelisme«; man mistænker dem for i det skjulte at have de nedrigste hensigter (som om disse hensigter, disse mål, ikke siden Marx er blevet klart beskrevet og vel defineret!), og man opstiller dunkle og uløselige problemer, hvad angår det dog ganske rationelle forhold mellem »midler« og »hensigt«, uden at ville forstå, at *for en marxist er det formålet, der berettiger midlerne* (kursiveret i originaleksten).

Ingen marxist vil benægte, at det, der i Sovjetunionen er sket – og nu fuldbyrdes – med hensyn til religionen, er i fuld harmoni med marxismens lære om mål og midler. Ej heller vil nogen marxist betvivle, at en dialog med de kristne, som ytrer sig i fælles politisk aktion, bør fremmes, dersom og i det omfang den begunstiger kommunismens fremmarch på vejen til magtovertagelsen. Og endelig vil ingen marxist bestride, at denne dialog kun har interesse, såfremt den harmonerer med den historiske udviklings lov, som ifølge Marx nødvendigvis må føre til et klasseløst samfund, hvor religionen ikke har nogen plads.

Nu hævder bevægelsen »Témoignage Chrétien«, som er kraftcentret for den katolske progressisme i Frankrig – og i Danmark! – i en udtalelse af det seneste landsråd, at dialogen mellem marxister og kristne hverken kan forbeholdes et fåtal eller begrænses til teoretiske debatter,

I år fejres 10-året for opstanden i Ungarn. Dette er det gamle Budapest – et symbol på dialogens nederlag overfor undertrykkelsen.

men må foranledige fælles aktioner og omfatter alle kristne og marxister.

Vore trosfællers ærlige sindelag og kristne motivering skal ikke drages i tvivl; men det må være tilladt at spørge, om de ikke ubevidst lukker øjnene for alvorlige kendsgerninger, når de for eksempel som pater *Dubarle O.P.* kan sige: »Dersom marxismen indbyder mig til at arbejde med på den teoretiske og praktiske opbygning af denne moral i alt, hvad den ejer af positivt og så favnende sandt af menneskelig og jordisk humanitet, er det med beredvilighed, jeg slutter mig til dette arbejde, uanset at de, sammen med hvem jeg vil arbejde på en så ædel og udmærket opgave, er ateister.«

Her synes det nødvendigt at un-

derstreges Kirkens konstante lære, som pave *Paul VI* på ny har formuleret således: »Kirken kan ikke give sin tilslutning til sociale, ideologiske og politiske bevægelser, som henter deres oprindelse og styrke fra marxismen.«

Enhver udlægning af pastoralkonstitutionen »*Gaudium et spes*« (»skema 13«), der ikke harmonerer med pavens klare ord, kan ikke holde stik.

Derfor må det forventes og kræves, at de progressistiske kredse, som har villet gøre sociale, ideologiske eller politiske fællesaktioner til en nødvendig aspekt af dialogen mellem katolikker og marxister, tager deres standpunkt op til revision.

M. J. Baagøe

Syng danske salmer!

Sådan sagde biskop Hans L. Martensen på Aasebakken. For fjorten dage siden behandlede Olav Segalt emnet her i bladet. Nu følger Lis Thorbjørnsen sagen op med en artikel om Mallings salmehistorie

Fra 1962 har Schultz' forlag de sidste år, i flere tykke bind, udgivet et solidt værk, der vil få vidtrækkende betydning i dansk kulturliv. Pastor Anders Malling: Dansk Salmehistorie.

»Men om de Mallinger, Suhmer og Rother man ej et ord i aviserne ser,« kritiserede P. A. Heiberg i 1790. Det passer nu ikke helt her. Værket har, efterhånden som subskriptionshæfterne kom, mødt megen opmærksomhed i pressen og forståelse af dets værd, både hos lægfolk og teologer.

Vi har fået en dansk salmehistorie, der kan bruges som opslagsbog af lægfolk uden andre forudsætninger end en salmebog og samtidig af fagfolk – teologer, litteraturhistorikere og andre – som grundbog for videregående studier.

Anders Malling, der nu bor i Sorø som emeritus efter at have været sognepræst i Brøns, Sønderjylland, i 42 år, blev i 1933 formand for det udvalg, der efter genforeningen skulle arbejde på at skabe en fælles sønderjysk-rigsdansk salmebog.

På det tidspunkt havde han udgivet fem digtsamlinger, men efterhånden indset, at han ikke var digter.

Til brug for udvalgets arbejde skaffede han oplysninger om salmerne. Efterhånden lå der på hvert udvalgsmedlems skrivebord halvandet tusinde foliosider, bundtet i hæfter; duplikeret af Anders Malling selv.

»Når der er noget, jeg ikke ved,« sagde biskop Noack, som var med i udvalget, »slår jeg op i Mallings salmeværk.« De ord gav pastor Malling impulsen til at gøre dét, som her var lavet til brug for en snævrere kreds, tilgængeligt for en større offentlighed. Det krævede udvidelse af materialet; en yderligere vældig arbejdsindsats, hvis foreløbige resultater der blev brug for i den folkekirkelige salmebogskommission 1946–52.

At komme på spor af originalteksterne til salmerne var et detektivarbejde, som nødvendiggjorde studierejser til Norge, Sverige, Tyskland, Holland, England. Løsningen

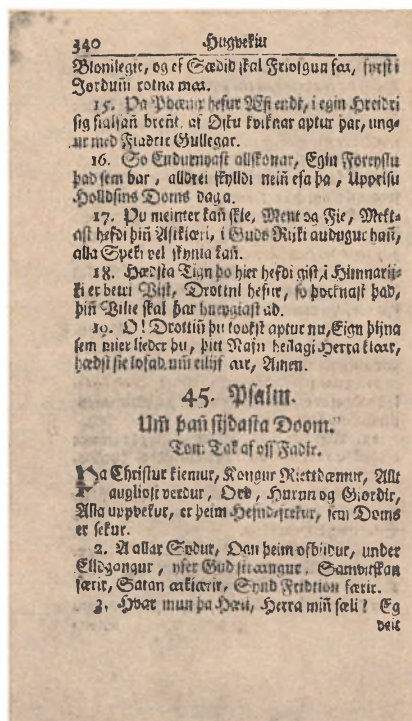
var ikke altid at finde på biblioteket, én salmes originaltekst viste sig at ligge i en gul kuffert på et loftsværelse i Norge, en anden hang, fint indrammet, i et fattigt husmandshjem i en lille nordjysk landsby.

Mange salmer er blevet til som folkedigtning. Vore danske salmer er ikke blot Kingo og Brorson, Ingemann og Grundtvig. Lige så vægtigt et indslag i salmebogen som de fire store er vrimmelen af næsten eller helt ukendte navne; ofte står et navn kun under én eneste salme, måske fordi de andre, som han eller hun har skrevet, ikke har fået nogen betydning, men det kan også hælde, at denne salme er den eneste, vedkommende overhovedet har skrevet. Anders Malling beretter om en tysk præst for tre hundrede år siden, at han havde så svære anfægtelser, mens han digtede *denne sin eneste salme*, at han to gange måtte holde op, før han fik den fuldført. Den er på 34 vers – og andre har han ikke digtet!

Et træk, som pastor Malling den ene gang efter den anden stødte på, og som vanskeliggjorde hans arbejde

meget, er typisk for mylderet af mindre kendte salmedigtere: at den litterære forængelighed ikke spillede nogen rolle for alle disse personer – undertiden helt tilbage i middelalderen – som han prøvede at komme på sporet af. De har haft en bedre grund til at skrive.

Somme tider optræder en salme med et andet forfatternavn end det rigtige, somme tider går den fra mund til mund som anonym »folkesang« og fra land til land gennem oversættelser og nye oversættelser med den oprindelige forfatters navn tabt undervejs. Nogle salmedigtere bestræber sig ligefrem for at skjule deres identitet, andre ser koldsindigt til, mens deres salme vandrer rundt uden forfatternavn eller med en andens navn hæftet på. Af og til røber en tilfældighed, hvem den egentlige forfatter er. Således med forbilledet for Ingemanns »Glade jul« – den tyske »Stille Nacht, heilige Nacht«: en ung hjælpepræst i en lille østrigsk landsby sad om morgenen og forbedrede sig til midnatsmessen og var bedrøvet over, at man ikke kunne bruge kirkens orgel, der var ødelagt af fugtighed. Som trøst fik han lyst til at digte en julesang, skønt han aldrig før havde skrevet vers. Da teksten var færdig, gik han med den til kirkens organist, der boede i nabolandsbyen. Organisten satte melodi til i løbet af dagen, og ved midnatsmessen blev salmen sunget af præst og organist; den sidste klimprede på guitar, fordi han ikke kunne spille på orglet. Da senere orgelbyggeren kom, fra Zillerthal i Tyrol, fik han sangen at høre og sikrede sig en afskrift af tekst og melodi. Næste jul blev den sunget flere steder i Zillerthal, både i kirke og hjem. Lidt efter lidt blev den hvermands eje i denne tyrolske dal, og man regnede den efterhånden for en af dalens egne folkesange. Som en »folkesang fra Tyrol« gik den videre ud over verden, og først seks år efter forfatterens død blev dens opståen klarlagt gennem en erklæring, som organisten, der havde komponeret melodien, afgav på foranledning udefra.

Denne salme – og mange andre – har en tilblivelseshistorie som de middelalderlige folkevisers: der sker ændringer af ord og linjer undervejs, vers udelades. Eller der føjes nye vers til.

Foruden udførlige oplysninger om salmernes opståen, så vidt han har kunnet finde frem dertil, om tekstvarianter og om salmernes udbredelse og optagelse i salmebøger, giver Anders Mallings værk også materiale for studium af de kristelige åndsstrømninger, hvori salmerne er blevet til. Og han meddeler, hvad han har læst eller på anden måde erfaret om hver salmes betydning for navngivne eller anonyme mennesker, dens liv i folket.

En for én – værket er ordnet alfabetisk efter hver salmes begyndelseslinje – stilles vi i dette værk over for vor danske skat af salmer.

Af den skat bringer Katolsk salme- og bønnebog 1951 et udvalg, godt, men nødvendigvis begrænset. Mellem dem, der savnes, er mange morgen- og aftensange af dem, børn i folkeskolen lærer, blandt andet *Lysets engel går med glans*. De har ikke kunnet komme med, fordi redaktionen af Katolsk salme- og bønnebog, som rimeligt er, har brugt sin begrænsede plads til især at lægge vægt på salmer med vigtigt teologisk indhold. Medtaget er således heller ikke efterårsalmen: *Nu falmer skoven trindt om land*. Heller ikke Grundtvigs salme om Jesu barndom har vi fået med: *I Nazareth i trange kår*. Men derimod Chr. Richardts salme om samme emne: *Mellem disse grønne høje*, endda den ikke findes i folkekirken salmebog, men har måttet hentes fra Højskolesangbogen eller De unges Sangbog. Når der skulle vælges, er det også et godt valg: *Mellem disse grønne høje* er en fortryllende salme, – der er en lysende, skinnende dis over den, umiddelbar tillid til Gud fader og kærlighed til Kristus, med en undertone af vilje til Kristi efterfølgelse. Det er ofte blevet påpeget, at Grundtvig har vist mange vejen til den katolske kirke gennem sin optagethed af kirken som begreb og livet i kirken: dåb, nadver, fællesskabet med andre kristne. Men det er ikke uden årsag, at redaktionen af den katolske salme- og bønnebog 1951 tog hele fire salmer med af Chr. Richardt. Hans tema er Kristi efterfølgelse. »Giv, at dig vi følge efter« hedder det i den salme, der begynder: *Du, som vejen er og livet / dig vi har vort håndslag gi-*

Carl Nielsen, vor største komponist komponerede salmer.

vet. Og *Et kors det var det hårde, trange leje* opfordrer til at »følge ham i middagsheden«. En appel til handling. Det er ikke noget tilfælde, at den salme, dødsdømte danske frihedskæmpere under besættelsen fandt styrke i, var skrevet af Chr. Richardt: *Altid frejdig når du går / veje Gud tør kende . . .*

Disse salmer er med i salme- og bønnebogen, dem har vi adgang til at synge om søndagen i vore katolske kirker, men andre savnes hårdt. Af Ingemann først og fremmest: *Den store mester kommer*. Hvordan kan vi undvære denne salme? Her skildres den psykologiske proces, hvorigennem en sjæl, bevidst eller ubevidst for sig selv, når frem til et liv i Kristi efterfølgelse. Denne salmes menneskesyn er så katolsk, at den næppe ville være blevet billiget af Luther, omend den altså er accepteret af folkekirken.

Af Grundtvig savnes f. eks. *Kirkeløkke, ej til hovedstæder* og *Kirken den er et gammelt hus*. Og nu, hvor den katolske kirke ønsker at komme ud af den 'konstantinske' epoke, savner vi dog også *Dejlig er den himmel blå* med linjerne: »Der var ingen kongetrone, der kun sad en fattig kone, vugged barnet i sit skød.« Og Ingemanns *Fred hviler over land og by*, der er særlig egnet for en økumenisk tid, med blandt andet linjerne: »Til samme himmel går vor gang, adskilles end vort spor.« Meget savnes også Jakob Knudsens skønne, fuldttonende tak til Skaberen for livet: *Se, nu stiger solen af havets skød*. Men disse sidste to er først

kommet med i den nyeste redaktion af folkekirken salmebog, som ikke forelå, da udvalget til Katolsk salme- og bønnebog blev gjort.

I sin prædiken på Aasebakken og Øm ved valfarterne i år opfordrede biskop Martensen menighederne til at synge danske salmer.

Det kan gøres ud fra vor katolske salme- og bønnebog, men bedst gennem det forslag, som nogle præster har fremsat: at bruge folkekirken salmebog ved siden af vor egen.

To salmebøger og messebog! Det bliver et helt bibliotek at have med i kirke! Men kan man klage over det, når der er åndeligt udbytte at vinde derved? Vi er så vant til forenkling i vor tids kirkeliv: at ting bliver fjernet, som vi ikke mere mener at have brug for, fra kirkerummene og fra det liturgiske ritual. Men forenklingen er dog kun et middel, til at komme i samklang med den tid, vi lever i, den kan ikke være et mål i sig selv. Målet må være rigt åndeligt liv.

At bruge folkekirken salmebog jævnsides med vor egen vil, endnu bedre end at have optaget nogle af dens salmer i vor, udtrykke vor holdning over for folkekirken, teologisk.

I mange år har antallet af katolikker i Danmark været konstant. Mange af dem, der »fødes« som katolikker, assimileres som halvvoksne med det omgivende protestantiske eller sækulariserede miljø; til gengæld er der stadig nye konversioner; den katolske befolkningsminoritet er i levende vekselvirkning med det protestantiske flertal i samfundet. Så godt som alle konvertitter har et nært forhold til folkekirken salmebog; også de, der ikke kommer fra positivt kristne hjem, har i skolen lært salmerne. For konvertitter vil brugen af folkekirken salmebog ved siden af den katolske salme- og bønnebog være af stor værdi.

Også for katolikker i det hele taget. Vore danske salmer er en ikke uvæsentlig del af den danske kultur, en arv, som vi nu, unødvendigt, giver delvis afkald på. At tage mod denne arv i sin helhed vil styrke vort kulturelle fællesskab med det folk, vi er en del af.

I koncilets »konstitution om gudstjenestens fornyelse« har paragraf 37 overskriften: Regler om tilpasning af liturgien til de enkelte folkeslags mentalitet og traditioner. Det hedder heri: »På områder, hvor hverken troen eller hele fællesskabets bedste er engageret, nærer kirken intet øn-

ske om at gennemføre en streng ensartethed. Heller ikke når det gælder liturgien. Tværtimod er de forskellige folkeslags åndelige egenskaber og talenter noget, den dyrker og udvikler. Alle de dele af deres livsform, som ikke er uopslideligt forbundet med overtro og vrangforestillinger, studerer den med sympati, og dersom den er i stand til det, sørger den for at bevare dem fuldtud. Ja, undertiden giver den dem til og med indpas i liturgien, forudsat at de er forenelige med principperne for den sande og ægte liturgiske ånd.«

Lis Thorbjørnsen

LITURGISK KALENDER

- SØNDAG** den 31.: 9. søndag efter pinse (s. 684, grøn).
- MANDAG** den 1.: Hverdag (s. 684, grøn). Erindring om de makkabæiske brødre (s. 1024), martyrer. – Eller: De makkabæiske brødre (s. 1024, rød).
- TIRSDAG** den 2.: Alfons Maria Ligouri (s. 1026, hvid), biskop, bekender, kirkelærer. Erindring om pave Stefan I (s. 1026), martyr.
- ONSDAG** den 3.: Hverdag (s. 684, grøn).
- TORS DAG** den 4.: Dominikus (s. 1029, hvid), bekender.
- FREDAG** den 5.: Maria i sne (s. 1030, hvid).
- LØRDAG** den 6.: Kristi forklarelse (s. 1030, hvid). Erindring om pave Xystus II, Felicissimus og Agapit (s. 1031), martyrer.
- SØNDAG** den 7.: 10. søndag efter pinse (s. 687, grøn).
- MANDAG** den 8.: Johannes M. Vianney (hvid), bekender. Erindring om Kyriakus, Largus og Smaragdus (s. 1035), martyrer.
- TIRSDAG** den 9.: Vigilien til Laurentius (s. 1037, violet). Erindring om Romanus (s. 1037), martyr.
- ONSDAG** den 10.: Laurentius (s. 1038, rød), martyr.
- TORS DAG** den 11.: Hverdag (s. 687, grøn). Erindring om Tiburtius og Susanne (s. 1041), martyrer. – Eller: Tiburtius og Susanne (s. 1041, rød).
- FREDAG** den 12.: Klara (s. 1042, hvid), jomfru.
- LØRDAG** den 13.: Gudsmoder (s. [91], hvid), Erindring om Hippolyt og Kassian (s. 1042), martyrer. – Eller Hippolyt og Kassian (s. 1042, rød). Erindring om Gudsmoder (s. [91]).
- SØNDAG** den 14.: 11. søndag efter pinse (s. 691, grøn).

En svindler - vort forbillede?

Skriftbetragtning til 8. søndag efter pinse

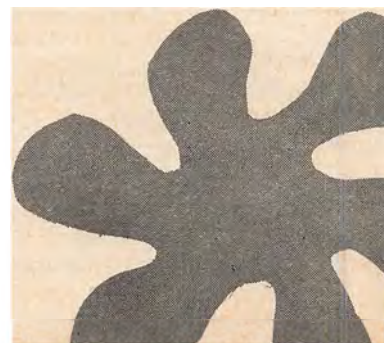
Jesus var en lærer, der så sandelig forstod sig på fortællingens høje og sjældne kunst. Han talte som en, der har magt, sagde folkeskarerne om ham. Han havde magt over hjerterne, fordi han talte menneskenes eget sprog, greb sine eksempler ud af folkets eget liv med dets glæder og smerter, dets tåbelighed og dets synd. Hans personlighed var så stor og rig, at han kunne tillade sig at se på sine medmenneskers unoder og dårlige sider med venlige øjne og et lunt og forstående sind. Ja, han kunne endog finde en god lære i en dårlig historie. Sådan en historie fortæller Jesus i dagens evangelium. Den begynder som et eventyr: »Der var engang en rig mand, som havde en godsforvalter.« Det er svært at vide, om Jesus kendte manden, eller om historien er opdigtet; jeg gætter dog på det sidste.

Den rige mand »havde en godsforvalter, om hvem han underhånden fik at vide, at han ødte hans ejendom.« Ja, hvorfor ikke! Både svindel og sladder har jo altid været yndede menneskelige foreteelser. Nu får forvalteren ganske uventet en revisor på halsen, gode råd er dyre, og en øjeblikkelig opsigelse hænger allerede over ham: »Aflæg regnskab for din forvaltning, thi du kan ikke længere forvalte godset.« Naturligvis ikke; men hvad nu? Gå ud at arbejde som landarbejder på en gård, det kunne han ikke; han havde ingen kræfter til det, især efter denne forskrækkelse; og tilmed var han en funktionær, der altid havde arbejdet med rene papirer, pen og blæk, – at gå på marken og få snavsede sko og støvet tøj, ja måske endog grise sine renvaskede hænder til med en greb og køre gødning ud på marken, nej tak! Og tiggergang kom ikke i betragtning for en pensioneret godsforvalter. Så hellere finde på et nyt nummer og hjælpe sig selv ud af den pinlige situation! En anden i samme knibe havde nok hængt sig på høløftet eller druknet sig i den nærmeste mergelgrav. Men vores forvalter var lidt mere opfindsom end mange af hans kolleger, der betragter selvmord som den nemmeste for-

sikring mod anholdelse og retssag: Han indkalder sin herres skyldnere på sit kontor en for en og nedsætter egenmægtigt deres gæld med 50, henholdsvis 20 procent – til stor glæde og overraskelse for skyldnerne, som ser deres formue stige med lige så mange procent, som godsejeren bliver snydt for. Men forvalteren har ved dette snilde påfund skaffet sig et par venner, som han nu i højeste grad vil have brug for.

Den eneste, der ikke er glad for denne affære, er godsejeren; men han er dog i øjeblikket nødt til at sætte sig ned og le ad sin »dygtige« forvalters kloge dispositioner. »Han roste den uretfærdige godsforvalter, fordi han havde båret sig klogt ad,« siger Jesus i sin lignelse. Klogt, men ikke rigtigt. »Denne verdens børn« ved tit bedre at hjælpe sig end »lysets børn«.

Ak, Jesus, det er alt for sandt, hvad du siger om lysets børn! Hvor kan uskyldige menneskesjæle dog være dumme og ubehjælpomme, når de mærker, at de har underskud i deres kristenliv! Enten har indtægterne været for små, fordi de ikke har brugt de evner og nådegaver, livets Herre har betroet dem. Det har manglet på mod og initiativ i deres liv, så er det gået i stå. De gør som den tjener, der gemte talenterne i sin pung, så de ikke gav renter, eller de graver det betroede talent ned i jorden for ikke at miste det. På den måde synker deres kristenliv i kurs, og det bærer ingen frugt, – det giver kun lav rente. Eller også har de ladet sig gå på af deres lidenskaber og har ødelagt deres livs værdier med åndelig pop og pjat, så deres liv ligner en brandtomt eller en tidselmark

i stedet for en herregård med blomstrende marker. Kort sagt: Skaberens gods, som han har betroet os til forvaltning, er blevet øde og fattigt, misrøgtet, blevet til en ødegård, som er Gud uværdig. Så nytter det ikke at jamre over sin egen uduelighed og søge råd hos fortvivlelsens djævel, der bliver ved med at fortælle en, at man nu kan regne med evig fordømmelse, og at man lige så godt kan opgive ethvert forsøg på at rette sit liv op, at det var galt, at man overhovedet gik i Herrens tjeneste, at man har narret sig selv og Gud, da man lod sig optage i Kirken. Hvis De nogen sinde har mødt sådan en selvopgivende livsforvalter, ved De godt, hvordan det står til med sådan en menneskesjæl: lige til rotterne, som man siger, både åndeligt, mentalt og nervemæssigt. Gå i gang igen med det, der blev forsømt, stol på, at Herren bliver mere glad for et par sække kartofler end for din dybe anger over, at tidslerne er blevet den fremherskende blomst på din Herres marker. Lær af dit forbillede, godsforvalteren i evangeliet: Han satte sig ikke på loftet med hovedet i hænderne og græd, men han fik travlt med at tage fat. Han begyndte at øve velgørelse med sin herres endnu uskadede værdier. Han var en svindler, men han havde dog endnu hjerte for andre. Også det menneske, som har lidt skibbrud på sin tro, er kørt fast i en lidenskab og har mistet sit hjertes renhed og fred, er endnu i stand til at løfte livets byrder og lette problemerne for andre.

Her har vi »fidusen«, som Jesus med kærlighed og lune anbefaler den dårlige forvalter af livets betroede goder: Brug dine evner, som er de talenter, Gud har betroet dig til forvaltning, og skaf dig »gode venner« ved hjælp deraf, så »man«, dvs. i sidste ende Gud selv, vil tage imod jer i de evige boliger, når det er forbi med forvaltningen, altså med selve livet.

Den dårlige forvalter gjorde »klogt« i til slut at bruge nogle af midlerne til fordel for andre, før var alt gået i hans egen lomme – denne vending til det gode førte til, at alt endte godt til sidst.

Evangeliet er altså ikke så »umoralisk«, som det i første øjeblik kunne se ud, men en med humor og folkeligt lune fortalt historie om, hvordan en »klog« anvendelse af jordisk gods til fordel for næsten dækker over mangfoldige synder i livsforvaltningens farlige kunst.

J. Coenen S.J.

Misforståelsen og skuffelsen

Skriftbetragtning til 9. søndag efter pinse

Midtpunktet i søndagens evangelium er Templet i Jerusalem: Herrens klage over Jerusalems ødelæggelse med Templet som byens centrum (Lk. 41-44), Herrens udryddelse af de handlende i Templet (Lk. 45-46), Herrens undervisning i selve Templet (Lk. 47). For jøderne var Jerusalem og Templet en enhed. Templet var indbegrebet af deres religion, det synlige symbol på deres pagt med Gud.

Forud for Herrens klage over Jerusalems ødelæggelse går hos alle

evangelister beretningen om Herrens højtidelige indtog i Jerusalem. Folkeskarerne tiljubede ham og råbte: »Velsignet være den konge, som kommer i Herrens navn!« Og da nogle af farisæerne blev forarget over folkets hyldelse, tog Jesus folket i forsvar: »Hvis folket ville tie, ville stenene råbe«.

Men efter beskrivelsen af Herrens triumfale indtog i Templets by kommer hos Lukas – og kun hos Lukas – beretningen om Herrens klage over Jerusalem. »Vidste blot også du på denne dag, hvad der tjener til din fred! Men nu er det skjult for dine øjne.« (Lk. 19,42) Herren græd over Jerusalem. Herefter taler han profetisk om Jerusalems undergang. Hele denne beskrivelse af byens ødelæggelse er vævet sammen af bibelske minder om Jerusalems erobring ved babylonierne i 587 f. Kr.

Der er en mærkelig kontrast hos Lukas mellem Herrens jublende indtog i Templets by og hans dybe smerte over Jerusalems og Templets undergang. Herren elsker sit folk, dets by og dets Tempel. Han ved, at

han først og fremmest er sendt til dette folk. Han har gjort alt for at vinde det. Han kan ikke lade være med endnu en gang at indbyde folket til at vende sig til ham. Men samtidig ved han, at det er forgæves! Og derfor græder han. Herren græder skuffelsens tårer. Det, som han allerhelst har villet, vil ikke ske. Jerusalem afviser ham, og som en naturlig følge deraf vil Guds vrede ramme byen, Templet og folket. Byens undergang er knyttet sammen med folkets afvisning af Herrens indbydelse.

Det er en mærkelig tanke, at Herrens jordiske liv er mærket af en dyb og smertelig skuffelse. De fleste teologer antager i dag, at Jesus i sin menneskelige bevidsthed ikke fra begyndelsen var klar over, hvilken vej hans liv til sidst ville tage. Da han begyndte sit offentlige liv, var han optaget af at forkynde Guds Rige for Israels folk, det folk, han var sendt til. Men først lidt efter lidt gik det op for ham, at dette ikke ville lykkes. De toneangivende i folket, gejstligheden, de skriftkloge og farisæerne ville afvise ham. Katastrofen nærmede sig. Den af Gud bestemte vej var sonedøden for alle: han var ikke blot sendt til Israels fortabte får, men til alle mennesker. Først lidt efter lidt blev dette klart for Jesu menneskelige bevidsthed. Men kan man benægte, at dette også betød en skuffelse for Jesus som menneske? Han havde brugt al sin energi på en opgave, som han nu måtte konstatere blev en fiasko. Han havde talt til dette folk, havde bejlet til det med sin kærlighed, havde talt til det og forsøgt at overbevise det: alt var forgæves, alt var blevet en fiasko. Kan man forstå, at Jesus græd, da han sammen med sine disciple nærmede sig Jerusalem og så Templet i al sin strålende pragt ligge foran sig? Skuffelsen i Jesu sjæl var dyb og smertelig, især da det drejede sig om hans sendelse og ikke om et privat ønske. For at understrege denne menneskelige skuffelse sætter Lukas – og kun Lukas – ved siden af Jesu sejrige indtog i Jerusalem Herrens dyreste klage over Jerusalems under-

gang. Thi også denne jubel var jo i grunden en misforståelse. De hyldede ham som »Konge«, de så i ham en national befrier. Jesus følte sig misforstået på det dybeste. De havde intet forstået af bejrgprædikenen og om det Guds Rige, han var kommet for at forkynde. Også denne misforståelse smertede ham.

Hvor ofte hænder det ikke også os, at vi møder skuffelser og misforståelser i vort arbejde, vore planer, vor kærlighed? Ikke sjældent sker det, at disse misforståelser og skuffelser sætter sig fast i os, gør os forbitrede og hårde. Ja, de kan føre til fortvivlelsen, som Kierkegaard kalder sygdommen til døden. Vi vil fortvivlet være det, vi ikke *kan* være, fordi omstændighederne eller menneskene hindrer os i det. Deraf fødes en utilfredshed og en bitterhed, som forgifter vort liv. Vi har ikke overvundet vore skuffelser og vor modgang, fordi vi ikke vil acceptere korset i vort liv.

Anderledes var det med Vor Herre. Eftersom han var et menneske, som vi alle er det, havde også han sine skuffelser, store misforståelser og sin modgang. Og eftersom han var det bedste eksemplar af menneskeracen, følte han disse indre lidelser stærkere end nogen anden. Men han overvandt dem, idet han i dem så Guds vilje. Hans livs højeste norm var: »Ikke min vilje ske, men Din, Herre!« Langsomt gik det op for ham, at Guds vilje ikke var, at den Nye Pagt skulle være en umiddelbar forsættelse af den Gamle Pagt. Den Nye Pagt skulle indstiftes ved hans egen død og opstandelse. Jo mere denne plan gik op for ham, desto mere accepterede han den, sagde ja til den, omfattede den med hele sit hjerte. Hans liv er karakteriseret ved et ustandseligt nej til hans egne ønsker og planer. Han levede i Faderens vilje.

Senest i nadversalen var han helt klar over, at hans »blod«, det vil sige hans voldsomme død, var den pris, Faderen havde bestemt til menneskehedens forløsning og indstiftelsen af den Nye Pagt. Hans svar var – ikke et passivt, men et aktivt »Ja, Fader!« Det at acceptere sit liv, sit livs skuffelser og modgang, ja, det vanskeligste af alt, at acceptere sig selv, er livets kunst. Vor Herre har selv lært os det. Men han har gjort mere, for idet han gav os Helligånden, gav han os kraft til at gøre det samme: til at overvinde vore skuffelser i lydighed mod Faderen.

H. Roos S. J.

Det velkendte plan - det nye svært at finde

Af Gorm Pedersen

I ugebladet for den 24. juni 1966 (nr. 25) aftrykkes fru Lis Thorbjørnsens kronik »Jeg anklager«, indeholdende et angreb på velfærdssamfundet.

Nu er det jo nærmest en modesag at rette generelle angreb på velfærdssamfundet i revyviser såvel som i mere seriøs form, og ofte rejses kritikken for resten af folk, som altid er rede til at kalde ethvert økonomisk problem inden for deres egne virkefelter for en »naturlig statsopgave«. Fru Thorbjørnsens kritik holder sig på det velkendte generelle plan, og det er ærlig talt svært at finde noget nyt og originalt i indholdet så lidt som i titlen. Trods det, eller måske netop derfor, bør man vel i ny og næ tage til genmæle.

Fru Thorbjørnsens påstand går ud på, at velfærdssamfundet gør menneskene materialistiske og ufølsomme. Dette er som sagt hørt før, og der er heller intet nyt i, at fru Thorbjørnsen undlader en argumentation for, endsige sandsynliggørelse af, at menneskene virkelig er blevet mere materialistiske og ufølsomme end tidligere, eller i bekræftende fald at det skyldes velfærdssamfundet. Ja, i god overensstemmelse med denne form for samfundskritik undlader fru Thorbjørnsen endog ganske nærmere at gøre rede for, hvad hun forstår ved »velfærdssamfundet«.

Så vidt jeg har forstået fru Thorbjørnsen, forstår hun ved velfærdssamfundet det samfund, der drager omsorg for, at så vidt muligt alle dets medlemmer får størst mulig del i de materielle goder. Og det er i grunden vanskeligt at se, at dette i sig selv skulle være forkasteligt, ja at det i det hele taget ud fra et kristent livssyn kan være anderledes, så længe man blot holder sig for øje, at de materielle goder kun er en del af

tilværelsen og ikke den væsentligste. Selve dette, at et samfund, der besidder rigdomme nok til, at alle kan leve en betrygget tilværelse, også drager omsorg for, at disse rigdomme virkelig bliver fordelt, så ingen lider nød, forekommer mig at være et ret så selvfølgelig udslag af næstekærligheden. Selv om vi aldrig så meget må fastholde, at de materielle goder ikke er tilværelsens hovedindhold, så ser jeg dog ikke, hvorledes man ud fra et kristent livssyn skulle kunne affinde sig med, at medmennesker lider nød eller dog savn, når midlerne til at afhjælpe disse savn er til stede. Hvor vidt man så skal gå i retning af at nivellere, så vilkårene bliver så ensartede som muligt for alle, er et politisk spørgsmål, som ikke hører hjemme i denne sammenhæng. Derimod skulle der vel næppe kunne opstå nogen diskussion om, at den solidaritet, som et velfærdssamfund er det praktiske udtryk for, gerne skulle udvides ud over landegrænserne, således at de velforsynede lande føler det som en naturlig pligt at afhjælpe nød andetsteds i verden.

Fru Thorbjørnsens tankegang er farlig, hvis den opfattes som typisk for katolske og andre kirkelige kredse, og den kan uhyggeligt let misbruges. Vi må jo ikke glemme, at i meget store dele af befolkningerne i de såkaldte velfærdssamfund opfattes kirken og specielt da den katolske kirke, som en af de reaktionære faktorer, der forsinker og vanskeliggør velfærdssamfundets skabelse. Her til lands har den katolske kirkes indflydelse på samfundsudviklingen vel nærmest været lig nul, men ser vi ud omkring i verden, må det jo desværre erkendes, at en sådan opfattelse ikke er nogen grundløs fordom. Kirken har mange steder sørgeligt sent forstået, at skal talen om næstekær-

Lis Thorbjørnsens artikel om velfærdssamfundet har vakt en ikke ringe diskussion. Vi gengiver her et par indlæg i debatten

lighed opfattes som andet end tomme ord, så må den omsættes i praktisk gerning også ved indrettelsen af samfundets sociale struktur. Hvis man lever nær eksistensminimum, er man ikke meget modtagelig for gode råd om ikke at tænke på det timelige, når sådanne råd fremsættes af medmennesker, der selv intet mangler. Også i vore dage er der blandt samfundets mere begunstige folk, som er parat til at holde deres medmenneskers vilkår på et mere end beskedent plan under påskud af, at »den slags mennesker har såmænd slet ikke godt af at få det bedre! Det skulle nødigt være sådan, at en indstilling af denne art kunne bruge nogen form for kirkelig eller religiøs argumentation.

Som sagt, verden rummer i dag tilstrækkeligt med materielle rigdomme, til at ingen skulle behøve at lide nød, og det synes da en indlysende

kristen pligt at arbejde for, at vore medmennesker faktisk ikke lider nød og afsavn. Det eller de velfærdssamfund, der deraf opstår, kan naturligvis tænkes indrettet på så mange måder, men velfærdssamfund bliver det i den forstand, at den enkeltes timelige velfærd bør være sikret. Udviklingen kan ikke skrues tilbage. Og det er da det samfund, hvori kirken i dag skal gøre sin gerning, og de vilkår, den skal virke under. Det bliver da kirkens sag at vise, at vort timelige velfærd ikke er det væsentlige, men at ét er fornødent, også hvor vi har materielle goder nok.

Når jeg siger »kirken«, mener jeg selvsagt ikke dermed blot kirkens institutioner og gejstlighed, men alle os, som er i kirken, og hvem det påhviler at virke for den og i dens ånd. Det er vor opgave, det er den udfordring, der møder denne og følgende generationer, at bringe de af

vore medmennesker, der ikke har erkendt det (først og fremmest naturligvis os selv) til at forstå, at uanset hvor behageligt og betrygget vi kan få det i denne tilværelse, så mangler vi dog det væsentlige. Mon for resten tidligere generationer ville have ondt af os, hvis de skulle sammenligne vor opgave og vore vilkår med vilkårene for kirkens arbejde århundreder tilbage? Mon ikke de ville lade os vide, at vi har det nemt, eftersom vi i vid udstrækning kan indskrænke os til i det kirkelige arbejde at tænke på vore medmenneskers åndelige velfærd, idet det verdslige samfund tager sig af det timelige på en måde, som vore forfædre ikke var forvænt med?

Dette at man fra kirkelig og anden religiøs side udslynger den anklage mod velfærdssamfundet, at det gør menneskene materialistiske og drager deres tanker bort fra det vigtigste, kan meget let komme til at virke som en boomerang. Fra antiklerikalt hold er det unægtelig nærliggende deri at indfortolke en ufrivillig erkendelse af, at kirken kun kan klare sig i et samfund, hvor flertallet lever i armod. Det skulle dog nødigt være sådan, at vi skulle indrømme, at religion er opium for masserne, at kirken og religionen kun er en trøst, man søger i mangel af bedre. Hvis vi må erkende – og det må vi uden tvivl – at kirken (i videste forstand, den katolske såvel som de andre kristne) hidtil ikke har klaret sig alt for strålende i velfærdssamfundet, er det mon så ikke mere realistisk at gribe i vor egen barm og alvorligt undersøge, om det ikke på mange punkter kan være kirkens, dvs. vore egne fejl og utilstrækkeligheder, der har skylden, fremfor en generel og lidet underbygget kritik af det samfund, som prøver at praktisere budet om næstekærlighed, for så vidt angår det materielle og timelige, men som unægtelig – det skal ikke bestrides – i høj grad lader sine borgere i stikken, når der er tale om det åndelige behov. Men det er jo også netop kirkens, altså vor egen opgave at søge dette, det vigtigste behov dækket. Ligesom vi skal give kejseren, hvad kejserens er, og Gud, hvad Guds er, således skal vi heller ikke glemme, at der til gengæld er pligter, der påhviler det velfærdssamfund, som i vore dage har afløst kejseren, og pligter, der påhviler os selv som medlemmer af Guds kirke. Det synes, hvor mærkeligt det end kan lyde, ikke at være nogen let opgave at bringe Guds ord til folk, som

Moden, brød til mange. Strømper, der går i stykker, vedvarende arbejde til mange.

ikke behøver at gøre sig dybe og alvorlige bekymringer om deres jordiske tilværelse, men det er altså det, der er vor opgave og den pligt, der påhviler os.

Den indstilling til samfundsudviklingen, som fru Thorbjørnsens kronik dækker over, er jo mildest talt ikke ny. Den er faktisk årtusinder ældre end kristendommen. Allerede fra den klassiske oldtids historie kender vi så at sige fra hver eneste generation eksempler på folk, der proklamerer, hvorledes samfundet og menneskene degenererer, hvorledes gudløshed og egenkærlighed griber om sig. »Næh, i gamle dage – – « osv., osv. Men historien lærer os også, at det ikke var disse folk – selv om de da selvfølgelig kunne have ret i noget – der kom til at præge udviklingen fremover. Hvis kirkens chancer for at sætte sit præg på udviklingen i velfærdssamfundet synes for små, nuvel, så må det naturligvis være vor opgave at finde andre midler og veje til at få dette samfunds borgere

i tale. I stedet for blot at jamre over tiderne, som de er, må og skal vi vise os den – måske store og svære – opgave voksen at vise, at kirken og dens lære er lige så uundværlige i velstand og tryghed som i nød og angst.

Jeg har ellers ikke villet gå i enkeltheder, men må dog lige tilføje, at det forekommer lidet velovervejet af fru Thorbjørnsen at fremstille det, som om velfærdssamfundet styrer mod medlidenhedsdrab og lignende uhyrligheder. Kendsgerningen er dog, at samfundet gør langt mere end nogen sinde for at holde gamle og syge i live og give dem menneskeværdige vilkår, skønt det her som andetsteds ofte glemmes, at den materielle omsorg kun er en del af, hvad vi skylder vore gamle og syge. At enkelte tankeløse og ansvarsløse personer nu som til alle tider kan finde på at træde i skranken for medlidenhedsdrab, kan ikke med rimelighed bruges som karakteristisk af samfundet. *Gorm Pedersen.*

dårlige tilstande, men samtidig op-højer de gamle former til norm.

Hvad hjælper det at istemme klagesange over børne- og alderdomsforsorg, uovervejet rovdrift på energikilder og agerjord, umenneskelighed over for dyr osv. osv., hvis man ikke kender problemet så godt, at man kan fremkomme med konkrete forslag til forbedring.

Tiden kan ikke drejes tilbage. Vi kan ikke græde os tilbage til den patriarkalske storfamilie, som selv kunne klare sine børn og sine gamle, og gøre den til et kristent ideal. Det nytter os ikke noget at længes tilbage til en tid, hvor der hverken var biler eller jettfly. Det, vi behøver, er kristne, som for eksempel er dygtige sociologer, og som tænker på en ny måde, – folk, som for eksempel er med i opbyggelsen i børne- og alderdomsforsorgen, og medicinske og kemiske forskere, som ansvarsfuldt overvejer alle mulige følger af deres eksperimenter. Men vi har ingen brug for nye stemmer i det kor, der arbejder på at anklage og mistænkeliggøre vor tid.

Det er uberettiget at klage over et økonomisk system, der er indstillet på produktion, og som derfor også må regne med slid, hvis man ikke samtidig kan stille forslag om, hvordan man skal skaffe arbejde til alle dem, som nu lever af at producere strømper, der kan gå i stykker så hurtigt, at den nye produktion kan blive solgt.

Man må ikke på forhånd betragte et ændret økonomisk system som dårligt. Og anvendelsen af kemikalierne ligger endnu så temmelig inden for naturens og naturlighedens område. Hvorfor klage over ændringen i den kemiske balance, når man dog samtidig meget godt ved, at der er mange, der skylder denne ændring deres liv? Dertil kommer desuden, at kirken i dag selv overvejer, om den måske skulle drage de kemiske midler med ind i sin definition af naturen, for eksempel med hensyn til fødselskontrollen, forudsat at følgerne af det bliver forsvarlige.

Det ville føre for langt at diskutere alle grundlag for den kristne etik, – det eneste, man behøver, er at henvise til koncilets pastoralkonstitution for at påvise, hvor ensidig »Jeg anklager« er, og man kan kun håbe, at objektiviteten i sig selv er nok til at fremkalde en serie »Jeg forsvarer«.

Peter Trummer

Vi henviser endvidere til artiklen om de fattiges kirke i nr. 27/28.

Sammenlign med koncilet

Af Peter Trummer

Man kan forstå, at en avis som Ekstrabladet udskriver en konkurrence over emnet »Jeg anklager«, men ved at Lis Thorbjørnsens indlæg aftrykkes i Katolsk Ugeblad, kommer temaet mere specielt til at tage den retning, at det bliver til en behandling af en kristens stilling i den moderne verden.

Og derved opstår det spørgsmål, om ikke hele problematikken er blevet fortegnat. Selvfølgelig er rollen som »djævelens advokat« set fra et litterært synspunkt meget taknemmelig, men netop denne ensidighed berøver temaet dets objektivitet.

Hvorfor må man først anbringe sig selv uden for verden, hvis man vil kritisere den? Hvorfor giver man sig uden virkelig at kunne tale den moderne verdens sprog – til at definere dens tilstand og principper, som man derefter sagtens kan bekæmpe? Er det ikke at gøre sig sagen lidt for let?

Ingen, der i dag har øjnene åbne, vil kunne hævde, at alting er, som det skal være. Og dog er tiden og dens problematik langt fra hjulpet med, at man skælder ud på den.

Efter koncilet er det måske karakteristisk for den kristnes stilling i

verden, at kirken i højere grad end nogen sinde før – uden noget som helst forbehold – udleverer sig til verden og til samtalen med den, og at kirken på ingen måde indtager anklagerens plads ud fra sine traditionelle religiøse, sociale og humane bastioner, fordi den selv ikke hører til verden, men har trukket sig tilbage og forskanset sig i et stærkt bevogtet reservat uden for den.

Når kirken i og med koncilet i højere grad end tidligere har givet sig i samtale med den moderne verden og begiver sig ud i denne verden, er det påfaldende i forbindelse med denne samtale, at den ikke har påtaget sig anklagerens rolle. Og grunden til dette er næppe, at det diplomatisk set vil være uklogt, men at det slet ikke tilkommer en kristen i sin tilbageværende at lade sig føre bag lyset af forestillingen om, at alting var bedre, som det var før – en forestilling, der kun kan skyldes manglende oplysning og en optimistisk hukommelse, der let glemmer det ubehagelige.

En kritik af tiden fra en så sikret position risikerer alt for let at føre til, at man ikke alene angriber de

Sir Alec om kirken i Danmark

Den tidligere britiske ambassadør præsenterer os for englænderne

Den tidligere britiske ambassadør i Danmark, Sir Alec Randall, har i en længere artikel i »The Tablet« gjort rede for den katolske kirkes stilling i Danmark, samt givet en meget nyttig historisk oversigt.

Artiklen er naturligvis først og fremmest for engelske læsere, men også for danske læsere er den af interesse. Det hedder bl.a.: »Det er forbavsende for katolske turister fra England at finde så mange tegn på katolsk aktivitet i Danmark, hvor statsreligionen er luthersk. Der har længe været et usædvanligt hjerteligt forhold mellem den katolske kirke på den ene side og staten og folkekirken på den anden side, især efter at Theodor Suhr blev biskop i 1939, som den første danskfødte biskop efter reformationen«. Sir Alec nævner endvidere nogle af vore store katolikker, Niels Stensen og Johannes Jørgensen, og deres betydning både for Kirken i Danmark og for samfundet.

Af stor interesse er ligeledes redogørelsen for folkekirkens status i dag og velfærdsstatens stilling til Kirken. »Lavkirkeligheden inden for den danske protestantisme lever stadig. Skønt der kun har været ubetydelig modstand mod organiseret religion, så har sikkerheden i velfærdsstaten og den overvejende materialistiske filosofi dog ført til en udstrakt indifferent holdning i religiøse spørgsmål, således som det også manifesterer sig i det øvrige Skandinavien og i England. Men alligevel er der visse religiøse traditioner, der har dybe rødder i den danske befolkning, især konfirmationen, og selv forældre, der er helt kirkefremmede, vil næsten altid sende deres børn til den protestantiske sognepræst.

Socialistisk modstand mod kristendommen er et overstået stadium. Den venlige forståelse mellem katolikker og protestanter bliver stadig større, i den sidste tid naturligvis på baggrund af koncilet. Ligeledes er der blevet oprettet et økumenisk råd, bestående af katolikker og lutheranere, samt andre kristne kirkesamfund. Hele dette blomstrende arbejde kan

danske katolikker følge gennem det udmærkede ugeskrift »Katolsk Ugeblad«.

I de senere år har det især været de tyske katolikker, der har ydet hjælp og støtte til Kirken i Danmark, skriver den tidligere ambassadør videre. Den katolske kirke i Skandinavien mangler både penge og præster. Således tog en gruppe unge, tyske katolikker for nylig op at hjælpe danske trosfæller med at bygge en kirke i en forstad til København; flere sogne i bispedømmet Osnabrück har »adopteret« danske sogne, og på Pax Romana-konferencen i Danmark sidste år var antallet af tyske deltagere meget stort. Disse venskabsbånd mellem to nationer, der så ofte var fjender, må naturligvis glæde os alle, men engelske besøgende må huske på, at de kulturelle og økonomiske bånd mellem Danmark og Det britiske Rige altid har været meget stærke, så enhver engelsk katolik på besøg i Danmark kan regne med den største hjertelighed og gæstfrihed fra danske trosfællers 'side,« slutter Sir Alec Randall.

PLIGT OG PLIGT OG VELFÆRD ER TRE TING

Så nu behøver du ikke at være bange for at slå græsplænen (Catholic Herald).

Den ofte sagsøgte og flere gange fængslede sociale reformator Danilo Dolci, som har viet sit liv til bekæmpelse af fattigdommen og gangster-vældet på Sicilien, har under et retsmøde i Rom fornylig fastholdt sine beskyldninger mod den forhenværende handelsminister Bernardo Mattarella, der fører en injuriersag imod Dolci, fordi denne offentligt har fremsat påstand om, at Mattarella i sin tid blev indvalgt i det italienske parlament ved Mafiaens bistand.

Under det sidste retsmøde oplyste Danilo Dolci, at han opdagede forbindelsen mellem Mattarella og Mafiaen, da han begyndte at studere årsagerne til den sicilianske befolknings nød og elendighed. Han ønskede at rykke disse årsager op med røde, og en af dem var efter hans faste overbevisning det gangstervælde, Mafiaen udfolder på øen. Derfor har han i årevis bekæmpet Mafiaen og er stadig en af hovedleverandørerne til den parlamentskommission, som er i færd med at undersøge Mafiaens spagede forhold og samler materiale til en aktion mod den frygtede forbyderorganisation.

Danilo Dolci har i retten fremlagt materiale, som skal dokumentere forbindelsen mellem Mattarella og Mafiaen, men sagens udfald er endnu uvist.

Biskop Taylor og økumenien

For kort tid siden har biskop Taylor oprettet en økumenisk kommission, der skal dække hele Sverige. Kommissionens leder er pater Hermann Seiler S.J. Efter koncilet synes der nu for første gang i 400 år at være grobund for en virkelig økumenisk kontakt mellem den katolske kirke og den svenske lutherske kirke samt det svenske økumeniske råd. I pressen gives der nu plads for en mere saglig og velvillig information om den katolske kirke i forhold til tidligere tiders antikatolske udgydelser. I fremtiden vil vejen være banet for en virkelig katolsk dialog, som der tidligere ikke var forudsætning for.

Esbjerg

Malerfirma
Holger Jørgensen
Morsøgade 9
Esbjerg
Telefon 2 38 51

Interessentselskabet
Nis Petersen
Tømrer- og Snedkerforretning
Danmarksgade 12
Esbjerg
Telefon 2 84 48

H. Johansen
Murermester
Kronprinsensgade 57
Esbjerg
Telefon 2 15 45

K. Højland
Aut. vand- og gasmester
Kronprinsensgade 82, Esbjerg
Telefon 2 67 08

Viggo Christensen
Urmager, optiker, guldsmed
Telefon 2 08 29
Kongensgade 64, Esbjerg

L. Basse
Kaffe - vin - konserver
Hj. af Nørreg. og Jyllandsg.
Esbjerg
Telefon 2 05 76

**Vestjydsk Rør-
& Sanitetslager A/S**
Kirkegade 6, Esbjerg
Telefon 051 2 13 11

R. Schulik
Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 2 02 14

Helsingør

Tømrermester
Ejnar J. Nielsen
Frejsgade 20. Tlf. 21 03 11
Værksted og plads, Nygade 2
Helsingør. Tlf. 21 00 81

Georg Poulsen & Søn
Blikkenslagermester
Sct. Annagade 19
Helsingør. Telf. 21 01 64

Kolding

P. Jeppesen & Søn
Murermestre
Zahngade 4, Kolding
Telefon 2 06 93

Barkholt boghandel
Bogladen med de mange bøger
Telefon: 2 15 33
Kolding

H. Overbeck
Ingeniørfirma
Havnepladsen, Kolding
Telefon 2 35 55

J. Krenk
Ingeniørfirma
Varme - Sanitet
Kolding. Tlf. 2 33 44

Brdr. Andersen
Tømrermestre
V. Kjørbosvej 1, Kolding
Telefon 2 02 81

Kolding Andelsmejeri
Haderslevvej 5, Kolding
2 01 55

Peter From
Kolonialhandler
Domhusgade 27, Kolding
Telefon 2 32 10

Slagteriudsalget
Haderslevvej 7, Tlf. 2 33 77
Kolding
1. kl. okse-, kalve- og svinekød,
konserver

Send Deres manuskript
i god tid.

HUSK AT FORNY DERES ABONNEMENT

RYBERG's Bageri & Conditori
Domhusgade 27, Kolding
Telefon 2 05 88
*Drik kaffen i vort hyggelige
cafeteria.*

Walenty Patrzalek
Malermester
Haderslevvej 24
Kolding
Telefon 2 08 02

Roskilde

Firma Hans Møller
v/ Ib Møller
Sct. Olsegade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77
*Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand
Sanitet - Centralvarme og oliefyr*

*Skolebøger - Skolerequisitter -
Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Foto i stort udvalg*
Roskilde Boghandel
Sct. Olsegade 24 - Tlf. 35 31 31

Ejegod Jørgensen
Slagtermester
Kød - Flæsk - Pålæg
Sct. Olsegade 13, Roskilde
Telf. 35 01 57

Malerfirmaet
Edvard A. Petersen
Kornerupsvænge 5 - Roskilde
Telefon 35 16 94

C. J. Gerlachs eff.
Hersegade 9, Roskilde
Tlf. 35 27 77
Aut. leverandør af kirkevine

Fiskehuset PARCEL
Griffenfeldsgade 45,
København N.
Telefon Nora 4755.

P. F. Kjeldsen
Skomagsgade 34
Telf. Roskilde 35 75 75
Byens største specialforretning i
URE og OPTIK

Den offentlige mening og friheden

»Det er den kristnes pligt at søge at danne den offentlige mening i alle faser af det moderne liv«. Således har pave Paul skrevet i et brev til præsidenten for Frankrigs »Sociale uge«, der som tidligere nævnt afholdtes i Nice i begyndelsen af juli.

I pavens brev hedder det endvidere: »Den offentlige mening er opstået gennem menneskets behov for kontakt med andre i samfundet. Problemet for opinionen i vore dage består for en stor del i udviklingen inden for det socialiserede samfund, hvor tendensen i de senere år i stigende grad har været den, at forskellige organisationer har påtaget sig de funktioner, som tidligere hvilede på familien og det enkelte menneske. Det mest alvorlige problem for det moderne menneske er uden tvivl, hvad der skal blive af individet i den socialiseringsproces, som ingen kan slippe uden om. Derfor er det den kristnes pligt at søge at præge den offentlige mening på de vigtigste felter, som for eksempel inden for pressen, radio-TV og filmen, for at Kirkens sande budskab kan nå ud til den verden, der alt for ofte er indifferent.« Pave Paul understreger desuden den kristnes pligt til at påse, at den offentlige mening respekterer troens krav.

»Den offentlige mening er et bevis på Guds børns hellige frihed,« slutter brevet, og den repræsenterer familiens fællesskabsfølelse og den gensidige kærlighed og åndelige lydighed, som nævnes i encyklikaen »Ecclesiam Suam«. Den offentlige mening er ikke ukontrolleret kritik eller bitter diskussion, men tværtimod en kærlighedshandling over for Kirken«.

Menneskehedens fremtid står på spil

Eksperterne i den af pave Paul nedsatte fødselskontrollkommission har afsluttet deres arbejde og afgivet deres endelige rapport til paven til endelig udtalelse. I den anledning blev kommissionens generalsekretær, den schweiziske pater Henri de Riedmatten O.P., interviewet i det italienske fjernsyn. Brugen af kunstige midler ved familieplanlægning kom ikke på tale i interviewet. Pater de Riedmatten indskrænkede sig til at tale om Kirkens stilling til selve begrebet familieplanlægning. »Kirken tillader med god grund en fødselsregulering, fordi det at sætte børn i verden er en moralsk handling, og dette betyder videre, at det menneske, der udfører denne handling, er ansvarlig for, hvad det gør,« sagde pateren.

På spørgsmålet om, hvad man

kunne vente af pavens endelige udtalelse, og hvorvidt denne ville blive sensationel, svarede pateren, at der ikke var noget sensationelt at vente. »Enhver kristen, der venter sig noget af det kirkelige lærerembedes beslutning, ved, at Kirken som de troendes lærer må handle meget klogt og forsigtigt. Hvad angår fødselskontrol, står man her over for problemer af en sådan art, at de berører kernen i den menneskelige natur og det inderste i den menneskelige kærlighed. Det er selve menneskehedens fremtid, der står på spil, og derfor må sagen ikke blive genstand for sensationslyst. Hvis sensationel derimod betyder noget uventet, så er det muligt, at pavens beslutning vil blive sensationel«, sluttede pater de Riedmatten.

Vatikanets Radio har som gave modtaget en bygning og tre nye sendere, og pave Paul har personlig insisteret på at invie dem. Højtideligheden er et nyt bevis på pavens interesse for meddelelsesmidlerne og den moderne teknik.

Hele landet taler om Katolsk Ugeblad

D. Plate Petersen

Malermester
Tlf. Fasan 2718

Ove Juel-Christensen

Tria *6408
Kaffe og kolonial en gros

Ernst Grell & Co.

aut. elektroinstallatører
Smallegade 4, København F.
Tlf. Godthåb 2638 - 2678

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 160.
Tlf. 55 57 80.

P. A. Nielsen & Co.

Skindergade 28, København K.
Tlf. C. 828
Udlejning af service, borde
og stole
Alt til festen.
Lev. til katolske institutioner.

ERIK ANDERSEN

VALBY 910
Sandhusvej 19, Valby

PAPIR
TRYKSAGER
KONTORARTIKLER
PLASTIC

Mogens Larsen

El. Installatør
Ramsherred 31
Aabenraa
Tlf. 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

MARIUS
MP
ETERSEN

Ringsted isenkramhandel

Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

Glarmester

POUL V. JOOST

Slotsgade 7, København N
Nora 7977
Stort udvalg i
fotografirammer

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01
Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Brødr. Zøllner

Nørrebrogade 174
København N.
Telefon Taga 50
Kød og flæsk

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

Bistrup Olie & Kul

Vasevej 70
Birkerød. Tlf. 81 35 70
Alt i brændselolier

BAT-KON ^{A/S}

SPECIAL VÆRKTØJ & MASKINER

H. C. ANDERSENS BOULEVARD 42
KØBENHAVN V.
Tlf. (01) 11 18 18 - 19 - 20

Alt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. elektroinstallatør
Hvidovrevej 275
Tlf. 78 15 23

Karl A. Hansen

Murermester
Bjergstedvej 10, Brønshøj
Tlf. Bella 2521

KJSK

Aktieselskab
KØBENHAVNS
BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegaards Tværvvej 13,
Charlottenlund
Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører
Studiestræde 15, København
Minerva 6761
Kontortid 9-16 - Lørdag lukket

J. Qvist Jensen

Slagtermester
Vesterbrogade 107 C.
København V.
Tlf. Eva 3767
Kød, flæsk og pålæg
En gros og en detail

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

EFFEKTIV BESKYTTELSE

af Deres varmtvands- og central-
varmeanlæg mod korrosion og sten
af Deres olietank mod korrosion.
Skriftlig garanti for hvert anlæg.

Guldager Electrolyse A/S

Ejgårdsvej 26, Charlottenlund
Tlf. (01) 66 ORdrup 3331 - 5630

P. Juul & Co. A/S

Bygmestre
Bistrupvej 93
Birkerød Tlf. 81 06 72
Alt bygningsarbejde samt
reparationer udføres

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K
Telf.: *MI 2557

MEIERIET
Vestecbro

Aarhus by's førende
TELEFON 2 87 00 (4 lin.)

BLOCH'S BOG CLEARING

K. V. BLOCH
(FORHEN BOGBANKEN)
Fiolstræde 34, København K
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901

Nordens største lager af
skolebøger
Omindbindinger.

Skal De flytte?

AMAGER

Jul. Larsen & Sonner
AMAGERBROGADE 221

* 55 66 47

Elli Gambell 50

Kun de nærmeste medarbejdere er vist helt klar over, hvor stor et aktiv, dominikanernes sekretær og Ugebladets redaktionssekretær, fru Elli Gambell, der den 9. august fylder 50, er for bispedømmet. Hun behersker en række sprog, heriblandt latin, men det bedste af det er, at hun kender sit modersmål, hvilket er en af hovedårsagerne til, at der fra dansk katolsk side kan udgives en smuk række publikationer, som fremtræder professionelt overlegent. Som funktionær og kollega har fru Gambell lykkeligt formået at forene loyalitetsfølelse, pligtopfyldelse og påpasselighed med enestående kammeratskab og godt humør. Skønt alle disse fortræffelige egenskaber også præger hendes privatliv, har hun i de senere år været gennem en række personlige sorger, som bl.a. har resulteret i tabet af et egentlig hjem. Den bedste gave, hun vil kunne få, er en 1½ eller 2 værelses lejlighed i Gentofte - den bydel hvori hun har tilbragt hele sit liv. Hun er bortrejst på fødselsdagen.

HK

Viggo Høgsgaard 60

Landsretssagfører Viggo Høgsgaard fylder den 9. august 60 år.

Viggo Høgsgaard, der er født i Nyborg, blev student fra Frederiksberg Gymnasium 1924. Han har været borgmesterfuldmægtig i Esbjerg, kontorchef i Rødovre kommune og kontorchef i Frederiksberg kommune. Han fik beskikkelse som sagfører i 1948 og som landsretssagfører i 1950 - siden 1964 med møderet for Højesteret.

Fortsættes side 23

Støt vore annoncører

TIL BYEN
FRA BYEN - i byen
smut ind i
Banegårdens Restaurant
af Fritz Kapper
Odense H.
tlf. 12 27 75

R.I.P.

Vor kære søn, bror og far
INGENIØR SVEND WEBER
er afgået ved døden den 15. juli
1966.

Familien

Bed for hans sjæl.

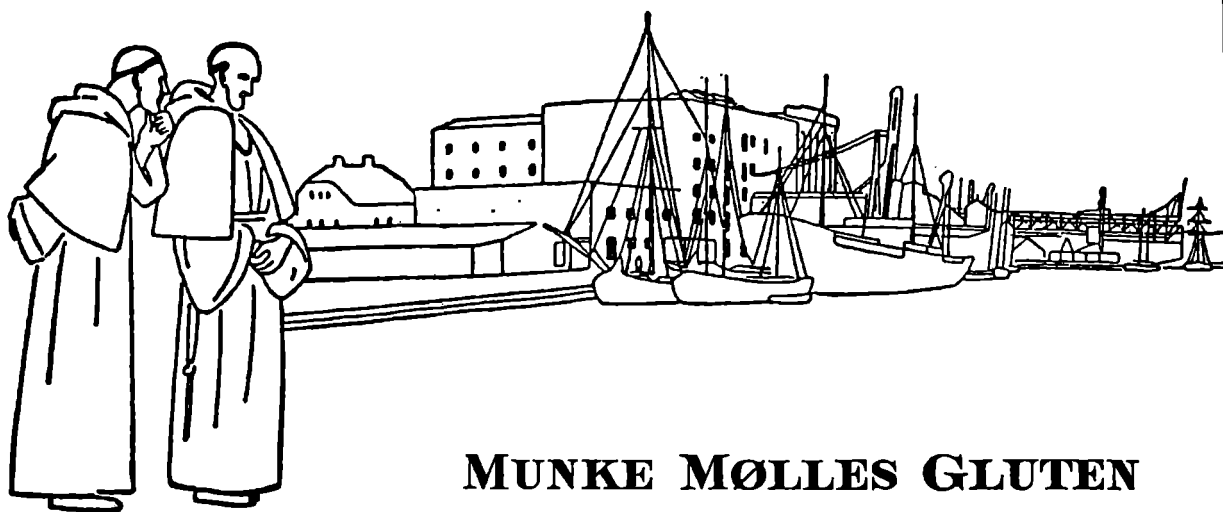
WEEK-END-OPHOLD

Tre kostelever fra Brasilien i alderen 11, 13 og 15 søger week-end-ophold i en familie fra september til juni.

Henvendelse til Søster Ruth, Assumption School, Bernstorffsvej 54, tlf. HE 3118, kl. 16.00-17.00.

UNG PIGE I AMERIKANSK HJEM

God katolsk familie med 3 børn (3½, 7 og 8 år) søger ung dansk pige til husholdning. Familien kender Danmark, husmoderen taler lidt dansk. Løn 100 dollar pr. måned minus sygeforsikring og afdrag på evt. rejselån. Henvendelse Caritas Danmark, Griffenfeldsgade 44, København N, efter 1. august.

MUNKE MØLLES GLUTEN

Vejle

A/S Vejle Mælkekompagni

Fineste mejeriprodukter
Telefoner 335, 336 -
Kontor 507, Vejle

A/S TRÆLASTEN

(A/S Vejle Trælast- og Kulkompagni)
Toldbodvej, Vejle
Telefon 68*

Hansen Pærhøj & Søn

Glarimester - kunsthandel
Søndergade 4, Vejle
Telefon 1157

Vejle Optik

v/ Anker Kastrup
Briller
Torvegade 8 - Vejle - Telefon 308

Raadhustorvet
Vejle
Tlf. 3711 og 3712

Poul
HENRIKSEN
Leverandør t. Sct. Maria Hospital

Hvidehus Boglade

Kai Jensen & Poul C. Thim
Nørregade 6, Vejle - Tlf. 360
Bogladen med de mange bøger ...

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon 121, 205

RUTANA

Danmarks mest solgte rugbrød
Fællesbageriet
Vejle

Carl Petersen & Søn

Slagter & Fedevare Forretning
Nørregade 2, Vejle
Telefon 1721

Frugtcentralen

Vejle - Telefon 926 - 1126
Kartofler - Frugt - Grøntsager -
Konserves - Dybfrost
R. Hansen

Støt vore annoncører

Næstved

Næstved Mælkecentral

Vordingborgvej 66
Næstved - Telf. 73 07 70

K. Blum Hansen

Boghandel
Næstved
Telefon 72 25 25

Gulvtæpper - Linoleum
Tapeter - Malervarer

Claudi Hansens Eff.

Jernbanegade 3, Næstved
Telefon 72 00 60

N. Juel Pedersen

Glarimester
Ramsherred 13. Tlf. 72 01 58
Næstved

Leverandør til katolske
institutioner -

E. Vergmann

Blikkenslager
aut. vand- og gasmester
Ringstedgade 56, Næstved
Tlf. 72 02 51

Næstved Diskontobank A/S

Hovedkontor: Axeltorv 4
Tlf. 72 15 00
Søndre afd.: Grønlandsvej 18
Tlf. 72 55 44
Nordre afd.: Ringstedgade 157
Tlf. 72 56 55
Østre afd.: Hvedevænget 80
Tlf. 72 58 40

Emilie Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved
Alt vedrørende BEGRAVELSER
ordnes personligt.
Alle aftaler kan træffes
i hjemmet
eller tlf. 72 08 14
72 08 74

Frugtkælderen

Ny Østergade 3, Næstved
Tlf. 72 11 23

Mange ikke-katolikker
læser »Katolsk Ugeblad«.

Gør alle katolikker?

ROMAN KUSIER

Murermester

Telefon Nivå 150 . Nivå

Horsens

S. Steffensen & Søn

Tømrermestre
Nylandsallé 26, Horsens
Tlf. 2 36 70

H. P. Wolff

Blikkenslager
Grønnegade 5, Horsens
Tlf. 2 54 78 og 2 65 29

Carl Bæk og Søn

El. Fagmanden
Vestergade 33, Horsens. Tlf. 21 88 88
Lys - kraft - oliefyjr
Alt i el.-artikler

Edvard Petersen

Kul, koks, brændselsolier
Havnen 3, Horsens - Tlf. 2 38 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre
Amaliegade 16 A . Horsens
Tlf. 2 19 20

EBM
ENGELSK BEKLÆDNINGSMAGASIN
Christian Valther
HORSENS

Ålborg

Murermester- og entreprenørforr.

M. Thomsen Støtt & Søn
Kong Christians Allé 6, Aalborg
Telefon 3 42 33 og 3 43 37

Nu er Olsen
da også kommet med?

Den enkelte, ismerne og intrigerne

Den enkeltes ansvar i samfundet, og samfundets ofte skånselsløse behandling af den enkelte menneskebrøk i arbejdet for det såkaldte almenvel, er emnerne for to meget bemærkelsesværdige, men også hårde film, der har haft premiere i København midt i agurketiden.

»Hovedvidnet«, som Carlton har taget op, er gjort med hele det amerikanske filmapparats brillante rutine. Det er lige på og hårdt med historien, der fortælles uden én overflødig scene i et tempo, der holder tilskueren i ånde fra første til sidste minut. Hertil kommer en række nye navne både foran og bag kameraet, og de evner faktisk at tilføre filmen noget forfriskende nyt, som understreger det livsnære.

En hæderlig, stiltfærdig borger kommer tilfældigt til at overvære, at en ungdomsbande begår et afskyeligt mord under udfoldelse af det særlige ritual, som lader til at være gældende under slige omstændigheder. Han alarmerer politiet og melder sig som vidne. Han er komplet uforstående overfor den beundring, som politiet og statsadvokaturet viser ham, selv om han kun har gjort sin simple borgerpligt, men da den unge og lykkelige familiefader i sit hidtil beskyttede villavejsmiljø mærker den terror, som ungdomsbanden nu udsætter hans hjem for, går sandheden op for ham.

Filmudlejerer har ment at burde understrege filmens budskab med et forord af en fremstående københavnsk politimand, men denne skæren ud i pap virker nærmest lidt småkomisk. Filmen kan sagtens stå alene. Ganske vist er dens problemstilling baseret på rent amerikanske forhold, men gangsterne har jo heller ikke for så længe siden domineret Europa, og endelig er der andre ting end overværelsen af et mord, der kan sætte ens borgerpligt og ofervilje på prøve, for ikke at tale om de situationer, hvor man kan tvivle på selve grundprincippernes berettigelse. Gør samfundet sin pligt i et sådant omfang, at det kan tillade sig at binde mig?

Der gives et rystende billede af en af falske forbilleder vildledt og af nydelsesmidler og rodløshed undergravet ungdom. Ved storkepringvandet i København har vi set den passive udgave. I filmen ser vi den overdrevent virksomme – gående til makronerne stimuleret af sex, pop og marihuana og i en rytme, der nærmest er musikalsk svansende og dansende og aldeles følelseskold i forhold til alle andre end lige det egoistiske jeg. Men hvem har skylden? Bestemt ikke jeg, men måske min kollega. Eller nabo!

Koldt er der også dér under jorden, hvor den kolde krigs uunifomerede soldater, efterretningsofficererne og de hemmelige agenter, udfører de lurvede opgaver, som ideologisk skolede politikere med deres oratorisk formede idealer og korrekte embedsmænd har brug for, hvis de skal have samfundet til at fungere og magtbalancen opretholdt. Et menneske på flugt over grænseovergangen ved Berlinmuren kan ikke vente nogen hjælp fra de amerikanske vagtposter, for så vil den kolde krig blive varm. Han må klare sig selv, hvor meget han end har gjort sin pligt som spion i demokratiets tjeneste.

»Spionen, der kom ind fra kulden« handler blandt andet om spørgsmål af denne art. »Kulden« er den aktive efterretningstjeneste, den kolde krigs følelseskulde, som undergraver personligheden og samvittigheden. Har der i denne tjeneste været idealister, så er de det så ganske afgjort ikke længere, eller også har de taget sig et andet job. Lederen af departementet i London siger halvt undskyldende, at man må bruge svinagtige metoder, fordi modstanderen bruger dem. Man kan ikke bruge andre metoder end modstanderen. Og det alt sammen for at vi kan sove nogenlunde fredeligt i vore senge, så russerne ikke pludselig en morgen sidder på Christiansborg eller amerikanerne i Kreml. Så kan det gå, så længe det er folk, der går frivilligt til sagen, og som faktisk ikke kan undvære dette liv – ikke vil ind fra kulden til skrivebordet og papiret – klæber til kulden som bokseren til ringen. Men man må fra tid til anden implicere sagesløse uskyldige borgere som nu en sød ung pige, kommunist, bevares, men idealist. Hun kender kun *den* side af sin isme, som kommer til udtryk i teoretikernes skrifter og på de store sportsstævner og i kulturugerne. Hun er altså en almindelig britisk borger, der betaler sin skat og brænder for sin isme uden at lege med ilden.

Det er for hendes skyld, spionen opgiver kulden. Filmen fortæller hvordan. Dens komposition er anderledes end »Hovedvidnet«s blanke, elementære spænding. »Spionen«s tone er som forteksternes pianosolo vemodig, næsten melankolsk, men ægte. Agentlivet er ikke nogen leg med veldrejede overklassepiger og skjulte mikrofoner og hemmelige sendere, men et forsøg på at knytte maskerne i djævelske intriger, hvis net sindrige embedsmandshjerner har spundet, og hvis virkelige formål folkene, som må gøre det grove, sjældent kender noget til. Ismernes sande ofre er dem, der langsomt nedbrydes på sjæl og legeme af ismernes administration, komiteer og kamporganer, hvis midler som oftest tager magten fra hensigten.

HK

Præsternes ansvar for Katolsk Aktion

I en tale til de præster, der arbejder inden for Katolsk Aktions forskellige organisationer i Italien, betonedede pave Paul præsternes ansvar for, at lægfolket formes åndeligt og teologisk. Dette hverv påhviler i hovedsagen kun præsterne, og de alene bør påse, at lægorganisationernes ideer og aktivitet holdes inden for ansvarlige rammer. Det må være præsternes målsætning inden for de katolske organisationer at bibringe lægfolket de ideer, som enhver organisation, der kalder sig katolsk, bør følge. »Lad ikke vore bedste sønner forvilde sig bort fra den rette vej, så at de i stedet for at være til hjælp og trøst for biskopperne, bliver årsag til splittelse og skuffelse«.

Paven fortsatte: »Hvor dygtige og gode vore lægfolk end er, så er de dog disciple; de former ikke sig selv, især ikke når det drejer sig om spørgsmål vedrørende forkyndelsen, bønner, sakramenterne og den åndelige vejledning.« Talen sluttede med en opfordring til præsterne om at lægge større vægt på denne formning, så meget mere som Kirken i fremtiden måtte stille store krav til et åndeligt veluddannet lægfolk.

Osservatore på flere sprog?

Vatikanets avis »Osservatore Romano« skal forbedres, og i den sidste tid har man arbejdet med forskellige planer, bl.a. til udbygning af udenrigsstoffet. Der skulle i fremtiden være mulighed for, at katolske journalister i de forskellige lande opfordres til at skrive for »Osservatore Romano«. På længere sigt overvejer man at udgive Vatikanavisen på flere forskellige sprog – fransk, spansk, tysk og engelsk – således at disse udgaver trykkes i de pågældende lande, og ikke i Vatikanet, som det hidtil har været tilfældet med den spansksprogede udgave.

Fortsat fra side 21

Viggo Høgsgaard har forskellige tillidshverv bl.a. inden for den katolske kirke. Han er således bestyrelsesformand for Lioba-søstrenes plejehjem og har fra 1950 til 1962 ydet juridisk bistand til ubemidlede under Katolske Menighedsplejer. Landsretsagsfører Høgsgaard er alle steder værdsat for sin store dygtighed og ikke mindst for sit elskværdige væsen.

Vietnam, USA, Danmark Vatikanet

Buddhistmunken Thich Nhat Hanh, der besøgte København for kort tid siden, er blevet modtaget i audiens af paven. Da det drejede sig om en særlig audiens, – ikke en privataudiens – var det ikke blevet offentliggjort i forvejen. Såvidt vides skildrede buddhistmunken situationen i Vietnam for pave Paul, idet han understregede, at ingen kunne vinde krigen. Flertallet af det vietnamesiske folk drives af den ene magt, der hedder ønske om fred, hvorimod de udenlandske magters våbenhjælp kun tjener til at forlænge krigen, sluttede Thich Nhat Hanh.

22 præster i ærkebispedømmet San Francisco har tilsendt præsident Johnson en protestskrivelse mod det amerikanske stormløb på Vietnam. »Som ansvarsbevidste amerikanske borgere,« hedder det i skrivelsen, »kan vi ikke andet end tilslutte os Vatikanets stilling til dette spørgs-

mål. Det er med dyb beklagelse og sorg vi er vidne til bombeangrebene på Hanoi og Haiphong.« I modsætning til denne protest har foreningen af katolske krigsveteraner i Amerika udtrykt sin fulde billigelse af præsident Johnsons Vietnam-politik.

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET

Skjold

Amaliegade 27, København K.
Telefon (01) 15 15 11
Telegramadresse: Forskjold

KØDHALLE

Robert Hansen

1. kl. kød, flæsk og pålæg

Amagerbrogade 212 A
Amager 6390

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt - Statsunderstøttet

Seminarieførstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842
Taga 5893

SCT. ANNÆ REJSER 1966

ROM OG ASSISI

2. 7. oktober til 21. oktober – sognepilgrimsrejse – 15 dages flyverejse – sognets familier og venner er velkomne – fuld pension på centralt beliggende klostre – udflugter og entreer incl.
Pris: kr. 1185,-. Rejseleder sogneprester, pater Jac. Adams C.ss.R.

PALESTRINA – ROM – FIRENZE

3. 7. oktober til 21. oktober – 15 dages flyverejse – fuld pension på centralt beliggende hoteller – udflugter og entreer incl.
Pris: kr. 1285,-. Rejseleder pater Laurits Brunnicardi C.ss.R.
Endnu kun få pladser til begge rejser.

Program og nærmere oplysninger fås hos lærerinde A. Rastrup, Amagerbrogade 45, København S. Telefon Sundby 86.

Pastor d'Auchamps Romrejser.

35. gruppe: Rom—Assisi, 15. sept.—2. okt., 18 dage kr. 1.100,-
Endnu 2 pladser.

Program og alle oplysninger: Else Schwartz, Ø. Farimagsgade 18, Kbh.
Ø. Telf. Øbro 4642 x, bedst kl. 18—20.

Den kristne af 1966 lever i en verden af spænding og uro. Men uroen er egentlig et gode, siger pastor Bjørn Højbo i dette nummer. Vi skal ikke mane problemerne ned i jorden ved at synge: »Der er slet ingen røvere i den grønne skov.« Dog kan man ikke komme uden om, at mange føler sig forvirrede, urolige og angst. Hvad skal vi holde os til? Alle disse spørgsmål har været på tapetet ved en række katolske møder og stævner her i sommer, bl. a. kirkestævnet i Bamberg, akademikerkongressen i Lyon og den nordiske højskole på Ledreborg ved Roskilde.

katolsk 12. AUGUST 1966 114. ÅRGANG uge blad

31
32

Disharmoni i
harmonisk ramme

Ikke bange for
spændinger

Er der slet ingen
røvere i
den grønne skov?

Mødetræthed
overalt?

Menneske,
hvor er du?

Det vanskelige
spørgsmål

Og så er ferien
endda forbi!

»Pillen er en bombe«

Anset italiensk blad behandler det vanskelige spørgsmål om fødselskontrol

»I vort århundrede har kun to paver henvendt sig til hele den katolske verden, førend en vigtig beslutning blev taget. I 1946 skrev Pius XII til alle biskopperne for at erfare deres syn på dogmet om Marias optagelse, der blev proklameret fire år senere. Men det var en let beslutning, idet alle de troende var enige med deres biskopper.« Således indledes en opsigtsvækkende artikel i det ansete Milano-dagblad, *Corriere della Sera*, der ofte er blevet anset for »pavens talerør«.

I artiklen hedder det endvidere: »Hvad angår spørgsmålet om fødselskontrol, har pave Paul rådspurgt biskopper og kardinaler, først under selve koncilet, siden mens den af ham selv nedsatte fødselskommission har arbejdet. Denne kommission består foruden af biskopper og kardinaler også af eksperter inden for medicin, psykologi og sociologi, samt af ægtepar af forskellig alder og nationalitet. Situationen er imidlertid en anden end i 1946. Den katolske verden er nu delt i en konservativ og en progressiv fløj, og de troende er, hvad der ikke var tilfældet med dogmet om Marias optagelse, for størstepartens vedkommende modstandere af den gamle doktrin. Også kardinalerne er uenige, og selv blandt pavens nærmeste medarbejdere gør forskellige synspunkter sig gældende.

Mange personer har søgt at få indflydelse på pavens beslutning. Andre kirkesamfund og nogle katolske regeringschefer har udtrykt ønske om, at pave Paul tager katolicismens traditionelle stillingtagen i denne sag op til overvejelse. I en henvendelse til paven har fire Nobelpristagere udtrykt deres positive indstilling til fødselskontrol. Talrige ambassadører ved pavestolen har diskret gjort opmærksom på, at deres regeringer ofte står i en ubehagelig situation, når de af det katolske hierarki anklages for ikke at respektere naturens love i deres forsøg på at bremse en befolkningsekspllosion ved at opfordre befolkningen til brug af antikonceptionelle midler. Inderen Sen, direktør for FAO, har på en eukaristisk kongres holdt foredrag om de farer, som

menneskeheden går imøde, hvis jordens samlede befolkning når op på seks milliarder ved århundredskiftet, sådan som eksperterne har beregnet. Katolske regeringsmedlemmer og journalister fører en åben kampagne til fordel for fødselskontrollen i Holland, Belgien, Storbritannien og USA.

Også inden for selve Kirkens gejstlighed er der røre. I bøger, der kræver gejstlig imprimatur, skriver nogle præster, at det var ønskværdigt, om Kirken i lyset af de seneste videnskabelige opdagelser kunne finde frem til en ny interpretation af den gamle doktrin. Den hollandske teolog, pater van de Marck, har offentliggjort adskillige artikler, der skal belyse Pius XII's syn på sterilisation fremkaldt af »pillen«. Ærkebiskop Thomas Roberts går så vidt som til at sige: »Kun den lydighed, som jeg skylder paven, hindrer mig i at slutte mig til Lambeth-konferencens beslutning«. (På Lambeth-konferencen accepterede anglikanerne fødselskontrol).

I München har en teologisk komité med kardinal Döpfners billigelse udarbejdet en håndbog for skriftefædre. I denne håndbog opfordres der til at give absolutionen til ægtepar, der sporadisk bruger antikonceptionelle midler af tvingende nødvendige grunde. En af koncileksperterne, au-

Kardinal Ottaviani: »Umuligt at røre ved Pius XI's og Pius XII's læresætninger, da de er baseret på selve naturens ret.«

gustineren Gregory Baum, udtaler, at ægtefællerne har frihed til at følge deres egen samvittighed, fordi »lex dubia non obligat« (en lov, der kan vække tvivl, er ikke bindende). »Synspunkterne er modstridende«, bekræfter pater Baum, »men pave Paul har i en meddelelse til de troende om at vise respekt for Kirkens lære, kun rettet en opfordring til alle katolikker, men ikke givet en ordre.«

Endelig har en præst forsvaret »pillen« i det kanadiske fjernsyn, og msgr. Pocock, hjælpebiskop i Toronto, har bemyndiget alle skriftefædre i det kanadiske ærkebispedømme til at absolvere de kvinder, der bruger »pillen« i op til atten måneder efter en fødsel.

Uoverensstemmelse hersker der også mellem kardinalerne i fødselskommissionen. Kommissionens præsident, kardinal Ottaviani, udtaler: »Det er umuligt at røre Pius XI's og Pius XII's læresætninger, da de er baseret på selve naturens ret; selv om man griber ind i naturen, så vil denne dog vinde til sidst. Ægteskabets primære formål er formeringen. Den, som vil unddrage sig de to pavers læresætninger, sætter sig op mod selve den menneskelige natur.«

Da kardinalen blev spurgt, om antikonception ikke var den eneste udvej for at forhindre en befolkningsekspllosion, svarede han: »Hvorledes skulle Gud kunne kaldes Forsynet, hvis Han ikke skulle kunne sørge for menneskeheden? Videnskaben vil finde udveje til at forsørge også seks milliarder.« Til indvendingen, at doktrinen om fødselskontrol får mange troende til at fjerne sig fra Kirken, og at man ved at lempe på bestemmelserne eventuelt kunne opfordre disse ægtefolk til igen at deltage i Kirkens fællesskab, svarede kardinalen, at det for ham at se kun ville betyde en opfordring til hedonisme. Derved afslørede kardinalen den hemmelige frygt, som kommer til udtryk hos mange modstandere af fødselskontrol, nemlig at det vil være den åbne vej for ikke-ægteskabelige forbindelser og betyde seksualitetens triumf.

Som kontrast til kardinal Ottaviani står kardinal Suenens, der også er medlem af fødselskommissionen. Kardinal Suenens udtalte: »Det stadig større kendskab til den menneskelige natur og muligheden for psykologisk og biologisk herredømme over mennesket på et område, der hidtil har været underlagt tilfældighederne, tvinger os til at tage visse moralske læresætninger op til fornyet overvej-

”Et folk af riddere og digtere”

Franske intellektuelle om Polen af idag

Det polske katolske ugeblad »Kierunki« (Retninger) har spurgt et par franske katolske intellektuelle om deres syn på Polen i dag. Forfatteren Gilbert Cesbron, ham med bogen om arbejderpræsterne (»Les Saints vont en enfer«) erklærer sin kærlighed til polakkerne, »et folk af riddere og digtere, måske det sidste af den slags som endnu er til i denne triste verden«. Cesbron tror ikke, polakkerne vil anse denne udtalelse for en kompliment ud fra deres nuværende mere praktisk betonedede intentioner, men fortsætter: »Det er hos jer, og det er jeg glad for, at der forsøges en alliance mellem kristendom og socialisme. Sidstnævnte ten-

derer jeg imod, kristendommen er mit liv ...«

Forfatteren og filosofen Gabriel Marcel holder sig fra at sige noget om det politiske (han er selv nærmest royalist), men giver udtryk for sin begejstring for Polens store komponister Chopin og Szymanowski.

Kriminalforfatteren Georges Simenon (er han virkelig katolik?) mindes sin barndom, hvor hans mor holdt pensionat i Liège for studerende, deriblandt mange ludfattige polakker, som stred sig frem til en eksamen, men som altid kunne le og diskutere litteratur og filosofi til langt ud på natten.

else for i en ny udformning bedre at kunne beskytte og bevare de blivende værdier i livet, i kærligheden og i pligten til formering under fuldt ansvar.«

I diskussioner med de konservative kredse inden for kurien har kardinal Suenens fundet en forbundsfælle i kardinal Heenan, ærkebiskoppen af Westminster, der indtil for få år siden var en forbitret modstander af fødselskontrol. Blandt andet fordømte han offentligt i et hyrdebrev til de britiske biskopper enhver form for fødselskontrol. Kardinal Heenan, der er den ene vicepræsident i kommissionen, synes nu at have skiftet standpunkt. »Videnskaben har skaffet os nye kundskaber om naturen,« siger kardinalen, »læger og psykologer har gjort nye opdagelser om livet. Sandheden forbliver uforandret, men vor viden vokser. Nogle af vore begreber om, hvad der er rigtigt og forkert, er blevet ændret. F.eks. blev det for 100 år siden betragtet som en alvorlig synd at brodere om søndagen eller at lave havearbejde på Herrens dag.«

Den anden vicepræsident i kommissionen, kardinal Döpfner, siges at være positivt indstillet over for »pillen«. Hans underskrift figurerer på de to rapporter, som flertallet i kommissionen har overbragt paven. Den ene rapport er doktrinær, den anden er pastoral. Kardinal Ottaviani har

som mindretallets repræsentant overbragt paven denne gruppes rapport. Flertallet skal efter forlydende være gået ind for en bredt anlagt fødselskontrol, men det skal lige bemærkes, at også flertallet er delt i to grupper, den ene er positivt indstillet over for »pillen«, der ikke anses for at have steriliserende virkning; den anden ønsker, at pave Paul skal give dem mere indgående retningslinier, før et endeligt svar afgives. »Det er tåbeligt«, siger kardinal Heenan, der hører til denne sidste gruppe, »at ville ordne alt ved hjælp af »pillen«; vi må være i stand til at fortælle ægtefællerne, hvad der er Kirkens lære. Vor tavshed er farlig.«

På dette punkt er alle enige, også pave Paul, der havde pålagt kommissionen at afslutte arbejdet inden udgangen af juni, således som det også er sket. Tavsheden er farlig, og begrebsforvirringen kræver en »lex non dubia«. Men beslutningen er vanskelig. Aldrig har der været en så dyb afgrund mellem teologerne og flertallet af de troende. Aldrig siden Henrik VIII's og Luthers dage har Kirkens beslutning kunnet risikere at få mange millioner katolikker til at fjerne sig fra Kirken og håbet om den evige frelse.

»Pillen«, sagde ærkebiskop Roberts, »er en bombe«.

I.W.

Ny Vietnamappel fra paven

Ved den offentlige audiens fornylig rettede pave Paul påny en appel til verden om fred i Vietnam. Paven udtalte:

»Vi må alle åbne vore hjerter for den bekymring, der griber os under indtrykket af de stadig større farer, der truer freden i verden. Vi er meget bekymret over de sidste dages begivenheder, som I sikkert alle har hørt om, og som har vakt røre i alle lande.

Fornyligt forsikrede en repræsentant for den ene af de fjendtlige parter i Vietnam os om, at man fra den side havde god vilje og inderligt ønske om at få en ende på den krig, der hærger det i forvejen så hårdtprøvede, vietnamesiske folk. Vi ønsker inderligt, at alle vil se god vilje.

Tilfangetagelsen af de amerikanske piloter i Nordvietnam kræver særlig opmærksomhed, når man tager de alvorlige konsekvenser i betragtning, som denne hændelse muligvis kan få. I uselvsk fredskærlighed og ud fra ønsket om at redde menneskeheden fra endnu alvorligere ulykker føler vi, at det er vor pligt at rette en dybfølt og respektfuld bøn til myndighederne i Nordvietnam, i håb om, at fangerne vil blive behandlet i overensstemmelse med de internationale bestemmelser.

Til alle de ansvarlige gentager vi vor appel om fred og enighed, og vi beder om, at alle midler må blive prøvet, alle veje forsøgt, for at man endelig kan nå til en retfærdig løsning på konflikten. Dette er hele menneskehedens brændende ønske.

Måtte Fredsfyrsten, til hvem vi retter en inderlig bøn, forhindre, at vor røst drukner i våbenlarm! Men endnu mere beder vi, at Han vil lade vor fredsappel vække genlyd i alle menneskers hjerter.«

Ferien er forbi

ANSVARHAVENDE
REDAKTØR:
HELGE KRISTENSEN

Redaktør for indenlandsstof:
Jens Oluf Lund
Redaktionssekretær: Elli Gambell

Redaktionskontor:
Bredgade 69, København K.
Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:
Katolsk Ugeblads Annonceekspedi-
tion, Hauchsvej 8, København V.,
telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro
589 65.

Abonnementsafdeling:
Katolsk Ugeblads Ekspedition ved A.
Prüser, Sankt Annæ Plads 28, Køben-
havn K., telefon (01) 15 95 28 (9-16,
lørdag lukket) postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien
som i andre lande pr. kvartal kr.
11,00. I løssalg kr. 1,00.

Længere artikler til et bestemt num-
mer af bladet skal være redaktionen i
hænde senest 3 uger før det pågæl-
dende nummer udkommer, kortere
meddelelser senest 14 dage før.

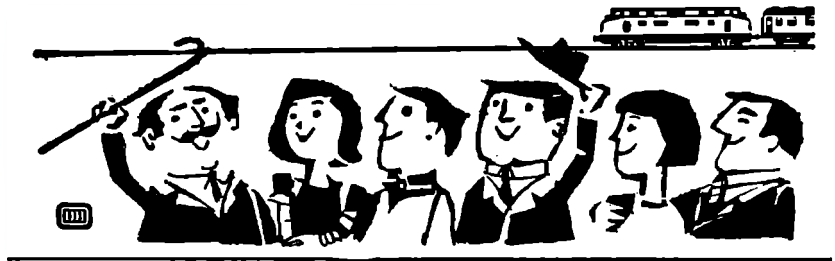
Redaktionen påtager sig intet ansvar
for uopfordret indsendte manuskrip-
ter.

Ferien er stort set forbi. De fleste af os er på vej tilbage til hverdagen, og hvad der dertil hører. Det kan godt være, at bordet eller drejebænken eller vaskekælderens var ryddet, dengang vi drog af sted, men lad os nu ikke forlede til at tro, at den forlængede hviledag med dens tilskud af vitaminer er som et tryllemiddel, der får os til at blive de rene åndskæmper, for hvem fremtidens problemer er den rene leg. Nissen er også foretagsom om sommeren – selvom der ikke er flyttedag. Og ærlig talt. Smurte tandhjul om dagen og det rene driverliv om aftenen er alt andet end mad for aktive kristne. Det er da også betegnende, at sommeren ikke for det kirkelige livs vedkommende har været nogen agurketid. I dette nummer af UGEBLADET kan man læse om nogle vigtige møder og stævner på internationalt og hjemligt plan. For mange deltageres vedkommende midt i ferien. Men ingen mødetræthed, ingen trang til intellektuel uvirksomhed af den grund.

Det med trætheden har pave Paul VI fornylig været inde på i en tale ved en af de offentlige audienser. Paven kritiserede alle, der benyttede denne reorganiseringstid som påskud til at finde den lettest mulige form for kristenliv. Noget tilsvarende kender vi herhjemme. Der er folk, som har det med at holde sig i periferien, og det er naturligvis i sidste instans noget, de må afgøre med deres egen samvittighed. Først når de begynder at begrunde den holdning, som de hele tiden har haft, med henvisning til samarbejdet mellem alvorligt tænkende ikke-katolikker og alvorligt tænkende katolikker og vel at mærke får det ud af det, at »det kan være ligegyldigt, om man er katolik eller ikke-katolik«, må vi skrike gevalt. Et alvorligere problem er dog for så vidt, at efterkonciltidens uro skaber anfægtelser hos mange afgjort alvorligt tænkende kristne, der i den omfattende ommøblering ser et svaghedstegn. Imidlertid har kirkens stemme aldrig været hørt over hele jorden, som den høres nu. At kristne peger på egne fejl, før de peger på andres, skulle dog ikke stå som noget usædvanligt, men som noget fundamentalt. At kristne af forskellige trosretninger i stedet for at forkætre eller ignorere hinanden prøver at drage nytte af hinandens landvindinger burde ikke betragtes som et modelune, men som det eneste naturlige. At den indrekirkelige dialog flyttes fra laboratoriet og ud i det fri burde være lige så selvfølgelig, idet Vor Herre, da han uddelte fuldmagter, helt afholdt sig fra at grundlægge et kastesystem med teologer som brahminere.

Men ved at sætte dialogen i højsædet står vi – må vi indrømme – i en ny situation. Men højsæde eller ikke højsæde så må vi altid holde os for øje, at dialogen er et middel blandt andre midler til at hjælpe fællesskabet et skridt videre, højere eller dybere om man vil. Dialogen i kirken må godt lære af sportens begreber om fair play, men ellers er det ikke nogen duel med en modstanders overvindelse som formål. I dette nummer præsenterer vi en række af tidens dialogemner, og lige i øjeblikket kan det hele godt se lidt kaotisk ud. Forsidepiggen er da også noget betænkelig ved det alt sammen. Det er imidlertid ikke, fordi hun er bange for at løbe vild. Det er kun fordi hendes pensum er stort. Men i virkeligheden ville hun savne det, hvis hun ikke havde det.

HK

Af Helge Kristensen

Den harmoniske ramme

Det blide Blois ved
Loirefloden har dannet
en harmonisk ramme
om historiens
disharmoni
- bl.a. Bartolomæusnat-
tens efterspil

Lærerne husker måske, at vi for fjorten dage siden skiltes i kvarteret omkring Saint-Germain-l'Auxerrois i kernen af det historiske Paris. Vi genoplevede Bartolomæusnattens blodige begivenheder – massemordet på de franske protestanter, iscenesat af enkedronningen Katerina af Medici, og de katolske højreekstremisters leder, Henrik af Guise. Kongen, Karl IX, var lokket med på spøgen, og afmægtig passiv tilskuer den anden Henrik, kongen af Navarra, protestanternes håb.

»Gå til messe Henrik,« sagde pariserne opmuntrende til den arme konge af Navarra, da han sammen med det franske hof måtte ud at syne ødelæggelsens vederstyggelighed. »Jeg var til messe i går, jeg var til messe i morges og jeg skal til messe igen i morgen tidlig,« svarede kongen af Navarra, »så nu kan det Gud døde mig være nok.« Han havde klogeligt opgivet sin protestantiske tro indtil videre, da hans hu stod til den franske trone. Den første betingelse for at nå så langt var naturligvis at beholde livet. Katerina rasede over sin svigersøns snedighed, men det lykkedes hende ikke at få ram på ham. Samtidig med Karl IX's død stak Henrik af Navarra af til sit kongedømme . . .

Den harmoniske ramme

Hvis vi vil til skuepladsen for næste akt af dette store historiske drama, der kom til at betyde afslutningen på slægten Valois' herredømme og bourbonnernes indtog som herskere i Louvre, må vi tage toget fra Paris' Gare Austerlitz, og så futter vi af i retning mod Loirefloden. Hvis vi er heldige, bliver vi fulgt til toget af M. J. Baagøe, hvis fortræffelige medarbejderskab som bekendt er et af udtrykkene for *Ugebladets* rummelighed.

Toget holder ved den lille by Meung-sur-Loire, og den opmærksomme læser véd straks, at det var her d'Artagnan mødte sin første uven, dernæst hjertensven grev de Rochefort, kardinal Richelieus efterretningschef. Og vi har passeret Orleans, som hertugerne af stedet, men først og fremmest JOMFRUEN, Jeanne d'Arc, har udødeliggjort.

Så er vi i Blois, målet for vor rejse, udgangspunkt for turene til slottene i Loiredalen.

En nærmest ideel beliggenhed på en skråning ned mod floden. Et prægtigt slot som på den mest charmerende måde illustrerer udviklingen i byggekunsten. En på en terrasse højt knejsende domkirke fra hvis park der er en rent ud sagt fantastisk udsigt over floden og landskabet. By, flod og land går op i en enhed af sjælden harmoni. Det er en oplevelse at slide sig opad de historiske, snævre gader til domkirken og det tidligere biskoppelige palæ, der nu mere passende er kommunal bygning.

Med fuldendt høflighed, som det sømmer sig franske adelsmænd, stødte »de 45« hertugen af Guise ned.

han grund til, idet alle hans venner var døde. Han havde forledt dem til oprør mod broderen Ludvig XIII og kardinal Richelieu. Da jorden brændte under fødderne på oprørerne, bad Gaston grædende om tilgivelse. Han slap selv med skrækken, skroget, mens vennerne mistede deres hals.

Imidlertid må vi endnu 50 år tilbage i tiden – til 1580'erne for at få fortsættelsen på Bartolomæusnatten med.

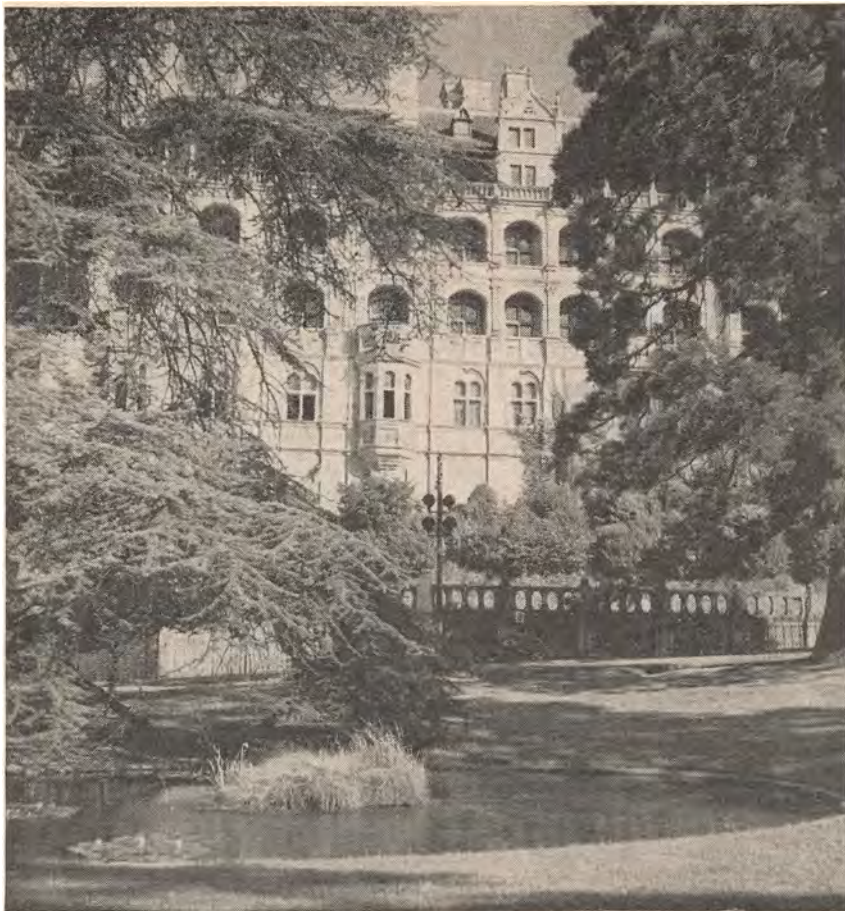
Hvor mærkeligt det end lyder, dannede netop det blide Blois rammen om nævnte dramas 2. akt.

Karl IX var død og hans broder Henrik III kom på tronen. Kongemoderen Katerina af Medici trak fortsat – i det mindste i nogle af trådene.

Kong Henrik forargede katolikkerne ved sin forkærlighed for armebånd og unge mænd og sin eftergivenhed overfor protestanterne. Under ledelse af hertugen af Guise, der for at gøre det nemmere også hed Henrik, trådte den ultrakonservative katolske liga atter i funktion og kongen måtte over hals og hoved flygte fra Paris til Blois.

Hans gamle moder, den fromme Katerina, var naturligvis også kommet med, men kongen kendte hendes svaghed for Guiserne, så derfor allierede han sig denne gang i stedet med sit musketerkorps, »de 45« – nogle trofaste adelsmænd. Den hovne hertug af Guise var så meget af et mandfolk, at han troppede næsten alene op til statsrådet på slottet i Blois. Med fuldendt høflighed, som det sømmer sig franske adelsmænd, overfaldt de 45 hertugen og stødte ham ned. Kardinalen af Guise blev arresteret, og ham huggede man knapt så høfligt ned med hellebarderne.

Det går altid ud over de uskyldige. Katerina af Medici blev efter disse begivenheder overfuset af kardinalen af Bourbon: »Nu har De igen været på spil. Det ender med, De får os alle slået ihjel.« Katerina svor og bedyrede sin uskyld og sukkede så: »Nu kan jeg ikke mere. Jeg går i seng.« Og det gjorde hun. Hun stod ikke mere op og døde tre uger efter. Muligvis også af ærgrelse, for kong Henrik så ingen anden udvej end at alliere sig med den tredje Henrik i spillet om Frankrigs samvittighed: kongen af Navarra. Sammen belejrede de Paris for at komme ligaen til livs og det gjorde de til gavn. Men præsterne tordnede fra prædikestolen mod »kongen af Sodoma« og hans kætterske medhjælper. Dominikaner-

Slottet i Blois, set fra »Algade«. Natur og bygningskunst i smuk forening.

munken Jacques Clement gik konsekvent til værks. Han sneg sig ind på slottet og stak kongen ned. Denne døde, som André Maurois skriver, smukkere, end han havde levet. Til sit sidste åndedrag var han optaget af Frankrigs velfærd. På dødslejet lod han kronen overgå til den tredje Henrik, som pudsigt nok blev Frankrigs konge under betegnelsen Henrik IV, som siden – for at få orden på sit rige – atter fik lært at gå til messe.

Det blide Blois har vi skrevet. Mærkeligt at tænke på at denne fuldendte forening af Guds natur og menneskets kunstneriske sans har dannet rammen om så uharmoniske

udtryk for den menneskelige frie viljes handlen med historien. Henrik IV sikrede protestanterne religionsfrihed og Richelieu anfægtede ikke disse rettigheder, men kong Ludvig XIV lod sig forlede til at gøre det. Endnu et paradoks: det var da solkongen endelig blev lovformeligt gift af kærlighed med den dydige og fromme Françoise d'Aubigne, at han blev forledt til at foretage den umoralske handling, der betød den egentlige plet på hans regering: ordren til de såkaldte dragonader i Cevennerne, den militære forfølgelse af protestanterne. Disse havde ikke anden udvej end at forlade Frankrig, som herved mistede nogle af sine flittigste borgere. Resultatet sås 100 år senere.

Helge Kristensen

Biskop Martensen om skrift og tradition

Biskop Martensens foredrag »Om troens oprindelse« i »Catholica« nr. 2, 1966 er baseret på koncilsdekretet »Om den guddommelige Åbenbaring«, og berører altså det aktuelle spørgsmål mellem katolikker og pro-

testanter om forholdet mellem skrift og tradition.

I sin artikel om »Thomas Aquinas som politisk filosof« behandler Lars Roar Langslet Thomas' samfundsoptattelse, der i overensstemmelse med

Aristoteles filosofi går ud fra den definition, at mennesket er et socialt og politisk væsen. Langslet kommer også ind på den tomistiske samfundsoptattelses modsætningsforhold til den augustinske.

Kaare Osorio berører i »Skal moralen afskaffes?« mange interessante og højaktuelle problemer, som man ofte støder på i den nuværende moralkrise.

Af det øvrige stof skal lige nævnes L. B. Fabricius' meget interessante bemærkninger til de nordiske oversættelse af koncildokumenterne.

En fyrstes dåb

Professor Zygmunt Sulowski fra det katolske universitet i Lublin, som i fjor besøgte Danmark, har i anledning af tusindårsjubilæet i Polen skrevet en artikel i det katolske blad »Tygodnik Powzeczny« (Universelt ugeblad) om hertug Mieszkos antagelse af kristendommen i 966, året efter at han var blevet gift med en tjekkoslovakisk katolsk prinsesse. Allerede dengang var religiøse og nationale hensyn snævert forbundet i Polen, og fyrstens dåb betød, at folket kom til at høre til det vesteuropæiske samfund.

38 spaniere skal anbringes

Som omtalt i et tidligere nummer af Katolsk Ugeblad kommer et spansk drenge- og mandskor til København for at give en kirkekoncert i Sct. Ansgars kirke, tirsdag den 23. august kl. 20. Enhver er velkommen. Der kræves ikke adgangskort, men man vil kunne give et beløb til omkostningerne, når man forlader kirken.

Undertegnede har lovet at spiseindkvartere korets medlemmer denne ene aften. De, der vil være spiseværter, bedes skrive til mig eller telefonere i dagene 16.–19. august kl. 11–12 (PA 3762) og muligvis angive, om man foretrækker en dreng eller en voksen. Jeg håber meget at få alle 38 sangere anbragt! Men forhåndsaf-tale er nødvendig.

Spiseværterne bedes møde i Bibliotekssalen, Bredgade 67¹, tirsdag den 23. august kl. 16,30 for at hente sangerne. De bedes sørge for, at sangerne er tilbage sammesteds kl. 19,45.

Kjeld Geertz-Hansen
Bredgade 64, K.

Ikke bange for spændinger!

Åbne drøftelser ved kirkestævnet i Bamberg

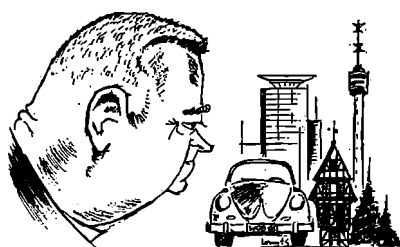
Sommerens tyske kirkestævne, den såkaldte »Katholikentag«, der i år blev holdt i Bamberg, havde som sædvanlig samlet store mængder af interesserede katolikker, som med iver tog fat på stakken af aktuelle spørgsmål.

»Kirchezeitung für das Bistum Hildesheim« bringer i anledning af Bamberg-mødets afslutning en kommentar, som Erik Riebartsch signerer. »Vær ikke bange for spændinger,« lyder overskriften, og det hedder i selve artiklen, at der som ventet havde været tale om en omfangsrig stofmængde. Bamberg-stævnet har gjort det klart, at man i dag i alle spørgsmål, der vedrører kirken og dermed det religiøse liv ikke længere opererer med blot én opfattelse. Man har mindst to meget forskellige slags syn på en enkelt sag – ofte tre eller flere opfattelser at tage hensyn til. »Det betyder spændinger, og i disse spændinger lever vi, hvadenten vi vil eller ej,« skriver kommentatoren, der samtidig fremhæver Bamberg-mødets fine stil, hvad angår dialogens svære kunst. Naturligvis røg der gnister, men man bøjede sig stort set for den kendsgerning, at et emne ikke kan fejes af bordet, når først det ligger der. De lukkede døres tid er forbi, tingene må frem i offentlighedens søgelys, mener Erik Riebartsch, som ser noget positivt i, at man overhovedet kan diskutere kildne spørgsmål på nobel og oprigtig vis.

Man drøftede den katolske skole fra helt nye synsvinkler, og en biskop forlod ved den lejlighed salen. Den katolske kirkes forhold til de politiske partier kom også på tapetet, og det var der mange, der ikke brød sig om, fremgår det af artiklen.

Megen opmærksomhed samlede sig om en diskussion mellem hjælpebiskop Joseph Reuss fra Mainz og ærkebiskop Joseph Schneider af Bamberg. Emnet var kirkens lære om fødselskontrol. Biskop Reuss var af den opfattelse, at fødselskontrol under visse omstændigheder var tilladt og måske endog obligatorisk. Ærkebi-

skop Schneider benægtede dette og henviste til bindende udtalelser af Pius XI og Pius XII – bekræftet af pave Paul VI.

Msgr. Bernhard Hanssler fra Rotenburg talte til en forsamling på 2000 Katholikentag-deltagere. »Den tavse lægmands tid er forbi,« sagde han. »Den fornyede kirke, dialogens kirke, har brug for lægfolk som kan deltage i dialogen.«

En række teologer prøvede at analysere koncilets virkninger i Tyskland. Dr. Joseph Ratzinger, Tübingen, kritiserede overdrivelserne og deres ophavsmænd, som »kun var offer for deres egen snæversynethed.«

Kirkestævnet sluttede med en resolution, som i varme vendinger gik ind for de forsoningsbudskaber, som de polske og de tyske biskopper udvekslede henimod koncilets afslutning. Resolutionen blev kritiseret både i polske og vesttyske aviser.

På afslutningsdagen henvendte pave Paul VI sig over radioen til en folkeskare på mere end 30.000, der var forsamlet på domkirkepladsen i Bamberg. Gudstjenesten blev udsendt over hele Vesttyskland af fjernsynet. Paven talte på tysk om det andet Vatikanconcil, hvis bedste frugt havde været »det dybere kendskab til kirkens natur, som var kommet til udtryk på mange måder, men først og fremmest i den forstærkede følelse af fællesskab, som manifesterede sig i ethvert koncildokument.«

I en tid, hvor man taler om mødekrise og forsamlingskrise, er det en nyttig ting at tage en tur til *Borrevejlevig* og *Ledreborg Slot* i nærheden af Roskilde – altså i den sommeruge, hvor man holder *nordisk højskole*.

Optimisterne får gode kort på hånden i det øjeblik, de træder ind til morgenmaden i vandrehjemmets spisesal. Her er stemning så det batter og sammenhold mellem unge og midaldrende, glade stemmer og højt humør. Det flerstemmige amen efter maden burde faktisk de liturgiske udvalg og komiteer tvangsindlægges til. For i virkeligheden kan vi jo godt synge her i Norden, når bare vi får den rigtige inspiration.

Man møder et næsten imponerende antal navne, man kender. Blandt svenske og norske deltagere hæfter man sig bl.a. ved forfatterinden *Gunnel Vallquist*, Stockholm, og redaktør *Niels Heyerdahl* fra Oslo. Og man løber på landsretssagfører *Garth-Grüner* med frue, vor ærede medarbejder adjunkt *Oluf Bohn*, der har taget familie og campinghotel med, general *Wissum* osv., og alle har de rosende ord om ledelsen, der forstås af magister *Lars Roar Langset*, Oslo, og faginspektør *Povl Egede Andersen*, København. Selv om de begge måske fra tid til anden tænker på den klassiske sæk lopper, mærkes det ikke på dem.

Men det mest imponerende er det smukke antal interesserede unge fra både Norge, Sverige og Danmark, som er kommet hid. Flest unge piger, men de er til gengæld også så kønne, at jeg – hvis jeg havde været ung – straks havde tegnet mig for næste års højskoleophold.

Også ordensøstre og gejstlighed er vel repræsenteret, og biskop *Hans L. Martensen* kan – da han kommer på besøg – mødes med en række præster ved alterbordet, som naturligvis bliver centrum for en koncelebration. Vi har fået udmærket skik på dette fortræffelige udtryk for liturgisk reform, og messen i *Ledreborg Slotskapel* forløber harmonisk.

Og så er der jo foredragene. Det er som sædvanlig det godt samarbejdende team med pastor *Hubert Messerschmidt* i spidsen, der lægger tyngdepunktet.

Læge *Hanne Gregersen* taler om menneskets verden – et guddommeligt miljø, mag. art. *Elsebet Kieler* om Bibelens menneskesyn, pastor *Guido Kreinbühl* om Bibelen som menneskets værk, pastor *Lars Messerschmidt*, pastor *Kaare Osorio* om,

Også lys på i Norden

Ingen mødetræthed i højskoleugen

hvor man finder nøglen til Bibelen, og Lars Messerschmidt igen – denne gang om hvorvidt Gud virkelig i dag taler til os i Bibelen. Endelig slutter Elsebet Kieler af med et foredrag: »Bibelen livets bog«. Dette har netop været temaet for årets højskoleuge, der dog naturligvis heller ikke for selve talerstolens vedkommende udelukkende var et dansk anliggende. Biskop *John Willem Gran* var kommet fra Oslo for at fortælle om, hvordan vi kommer ind i Bibelens verden, pater *René Kieffer O.P.*, behandler spørgsmålet om Bibelen altid har ret, og sidst blandt foredragsholderne fra det øvrige Norden står pater *Sven Tingström O.P.* med emnet: »Hvorfra ved vi, at alle skrifter i Bibelen er inspirerede?«

Der er over hele linjen tale om en bemærkelsesværdig kvalitet, og det er i det hele taget imponerende, at vi i vore små menigheder her i Norden kan præstere et program af en sådan lødighed, som det, højskoleugen står for. Om alt dette danner Ledreborg Slot, som ejeren så venligt har åbnet for formiddagsforedragene, en værdig ramme.

Når man sammenligner med årets tyske kirkestævne i Bamberg og andre betydningsfulde møder, får man et indtryk af problemstillingen

i den katolske verden på vej mod 1970. Den fagre nye efterkoncilære verden er ved at vænne sig til, at enheden også kan vise sig som en frugtbar spænding mellem forskellige opfattelser. Der er uden tvivl en og anden halvstuderet røver, som bliver ved at undres over den mangfoldighed af dybsindigheder, som de lærde kan få ud af selv de enkleste bibelvers, samtidig med at han med et smil erindrer sig den gamle vittighed om, at det endnu efter to tusind års forløb ikke er lykkedes teologerne at få bugt med kirken. Den store Teilhard de Chardin var omgivet af tyske tys, mens han levede. Efter at han er død, taler alle om ham. Et andet navn, tiden viser opmærksomhed, er den tyske teolog Bultmann, der bl.a. har en discipel i den engelske biskop Robinson. I en artikel her i bladet behandler ingeniør Erik Guldager forskellige af problemerne i den aktuelle debat. Folk, der er interesseret i Bultmanns ideer får udbytte af en artikel i nr. 1966/27 af »Præsteforeningens Blad«.

Naturligvis prægede nævnte problemer også højskoleugen. Da jeg var der, holdt pastor Hubert Messerschmidt det ene af sine to foredrag. Pastor Messerschmidt imponerer bl.a. ved sin sikre beherskelse af kunsten at kunne holde sit publikum i ånde med et stof, som i mindre øvede hæn-

der var blevet til brosten af tyngde. Messerschmidt startede med som »to eksempler på et forfejlet liv« at pille glorien af forfatteren W. Sommerset Maugham og Winston Churchill. De fleste har nok taget det roligt for Sommerset Maughams vedkommende, men Churchill, århundredets fejrede helt!

Naturligvis er selve grundlaget for foredragsholderens provokation diskutabelt. Her er tale om en kronik, som journalisten Ole Vinding ud fra Ciceros tale om alderdommen har skrevet om to Lords subjektive syn på de respektive berømtheder. Men virkningen er ikke til at tage fejl af. Man er engageret langt udover foredragets begrænsede tidsrum.

En væsentlig side af fremtidens kirkeliv er sikkert et forum, hvor meningerne kan brydes i fuld offentlighed. Dette kan i den rette ånd ikke blive til skade, men tværtimod til gavn for den enkeltes opfattelse af den fælles sandhed. I Danmark har studenterforeningen »Bifrost« bl.a. kunnet vise bemærkelsesværdige resultater, hvad angår mødeoplægtheden, og det samme kan på fællesnordisk grund højskoleugen, som ledes af de mere modne af alder, men så ganske afgjort også har taget i de unge. Der er godt at være.

HK

Er der ingen røvere i den grønne skov?

»I dag har menneskeheden nået en etape i sin udvikling, som kendetegnes ved, at dybtgribende og hurtige forandringer efterhånden breder sig over hele jorden... Som altid under kriser, der skyldes vækst og udvikling, bliver vanskelighederne store... Svært mange af vore samtidige forvirres af en så sammensat situation, som hindrer dem i at skelne de varige værdier og se, hvordan disse skal samordnes med de nye landvindinger. Resultatet er, at de svinger mellem håb og angst og plages af usikkerhed med hensyn til, hvor den nuværende udvikling fører dem hen. Denne udvikling udfordrer imidlertid menneskene til et svar, som de ikke kan komme uden om.« Disse ord står at læse i det andet Vatikan-koncil's pastoralkonstitution: Kirken i verden af i dag. Det siger sig selv, at denne uro også gælder det religiøse liv, der ikke er et lille aflukke helt uden for det egentligt menneskelige. Mange føler sig forvirrede, urolige og angst. Hvad skal vi holde os til?

Nu er den opfattelse, at religiøst liv bør være et roligt liv, vist nok et ret sent fænomen, vel nok opstået i den eftertridentinske periode, efter reformationen, da Kirken lukkede sig inde. Vi ved i hvert fald, at oldtidens kirkeliv var præget af stor bevægelse, – man diskuterede på torvene i Alexandria og Antiokia og Konstantinopel om Kristi to naturer og de tre personer i Treenigheden, så fjerene fløj om ørerne på folk. I middelalder-

ren kan der nu heller ikke have rådet et særlig roligt klima, da man havde to paver på en gang, da man diskuterede om koncilet stod over paven eller omvendt, eller da kejser Barbarossa og paven sloges om, hvem der havde den egentlige overhøjhed over bisperne.

Men heller ikke i den lukkede periode efter 1550'erne var der egentlig ro over feltet. Kun nåede denne uro vist nok ikke helt ned til det kristne folk i bred almindelighed. Men der var for eksempel stærk uro omkring bibelforskningen i anledning af bl.a. Richard Simons studier. Man valgte dengang at komme uroen til livs med bandstråler, ligesom ved Galilei's ulykkelige proces. Efterhånden blev det dog svært at holde striden hemmelig for det brede folk, og med modernistkrisen under pave Pius X i dette århundredes begyndelse brød det hele frem. Denne strid er rent »affæremæssigt«, et af de sorteste kapitler i Kirkens liv, og den kom til at vidne om et dybt menneskeligt forfald: alle anklagede alle for urent trav, og luften var totalt forgiftet. Ortodoksien sejrede – men på baggrund af hvilke moralske nederlag! Kære læser, De skulle høre de gamle professorer i Louvain, der selv havde oplevet denne tid, fortælle om den.

Nu skal der en dialog i gang. Dette begreb er et nøgleord i Paul VI's taler og skrifter. Vi skal i samtale med den moderne verden, dvs. verden uden for Kirkens mure; Kirken vil ikke mere være et indelukke, men ønsker at være den surdej, som

Galilei havde jo alligevel ret

*Uroen er egentlig
et gode, skriver
dr. theol. Bjørn Højbo.
Altid at ville
kvæle den er et tegn
på åndelig umodenhed.
Luften forgiftes
når alle anklager
alle. . . .*

Naturhistorien beretter om livets grusomhed.

dens Herre og Mester havde ønsket, den skulle være. Dette er noget ganske andet end at forkynde. Forkyndelse er enetale, og den hverken vil eller kan verden høre på. Verden ønsker at samtale, og det vil sige, at verden vil stille spørgsmål, og det bliver bestemt ikke de spørgsmål, vi gerne vil have stillet, men dem vi måske nødigst vil stå overfor, fordi vi ikke rigtigt véd, hvad vi skal svare. Og vore løsninger og argumenter vil blive prøvet igennem for at se om de kan holde. Vi kommer ikke til at spise verden af med godtkøbskram. Nu er det alvor, mine herrer!

Det er første gang siden oldtiden, at lægfolket er med i denne diskussion, fordi lægfolket er blevet sig selv bevidst og har en kompetence, der for det meste siger sparto til den, vi præster og teologer har. Dette vil naturligvis føre til en offentlig debat, hvor man får ret, ikke ved at bestemme, hvad der er sandt, men gennem argumentation. Og man forhindrer ikke problemstillingerne i at eksistere ved blot at være forarget eller rystet eller ved andre former for angstreaktioner. Vi kan ikke mane problemerne ned i jorden ved at synge: Der er slet ingen røvere i denne grønne skov.

Psykologisk set er den uro, der er opstået, egentlig et interessant fænomen. Vi ved, at barndommen er en tryghedens alder, og at denne tryghed forsvinder ved pubertetskrisens indtræden. Folk, der bliver tvunget ind i en falsk tryghed, ved at man fjerner de egentlige livsproblemer fra dem, udvikler sig slet ikke, men forbliver umodne hele livet igennem. Man har indtryk af, at mange troen-

de reagerer forkert på denne moderne krise. De søger tilbage til en falsk tryghedsfølelse ligesom en ung, der beder sin moder om at ordne sine affærer, i stedet for selv at give sig i kast med dem. Og de lærer aldrig at hamle op med dem, hvis de ikke kommer ud i dem. De skal hjemmefra åndeligt talt, ud at prøve kræfter med tilværelsen, som de dog lever i hver dag i fjernsyn, radio, avis og anden nyhedsinformation. Uroen er egentlig et gode, altid at ville kvæle uroen er et tegn på umodenhed, – også religiøst set. De urolige har et forsvar, der virker automatisk hver gang ved at udløse et skrækkompleks hos gejstligheden: de bliver forargede. Forargelsens sødme ruller gennem årerne og indgiver en falsk vished om at have sit på det tørre, at have ret, at vide, hvad der er endegyldigt sandt, men forargelse er en falsk kompensation for vished, den er tegn på magtesløshed på det erkendelsesmæssige område og er egentlig et skjult nederlag. Men hvad sker der, hvis vi bukker under for den slags psykisk tvang? Så er der andre, der bliver forvirrede, – og dette er langt værre, for det gælder redeligheden hos de unge.

Vi skaber uro hos de unge sandhedssøgere ved at skabe en kunstig ro hos dem, der for enhver pris ikke vil foruroliges.

De unge føler nemlig uro ved de utilstrækkelige klassiske løsninger på de problemer, de bliver stillet overfor. Vil man tvinge dem til at acceptere disse løsninger, føler de – og med rette – at man vil tvinge dem til uærlighed for at holde skindet på næsen. Jeg skal give Dem et par eks-

empler. De unge føler uro ved utilstrækkelige dogmatiske løsninger. De føler for eksempel, at de traditionelle løsninger på lidelsens problem er utilstrækkelige. Hvorledes kan Gud på en gang være algod og almægtig og tillade koncentrationslejre? Enten er han ikke almægtig, men afmægtig skønt alkærlig, eller han er ikke algod, men af tvivlsom moralsk kapacitet, eller han er psykopat. Som de siger, så hellere stå over for et uløseligt problem end at skulle antage en løsning, der er urimelig. Den måde at fremstille problemet på, som var tilfredsstillende for os, der ikke havde en verdenskrig med koncentrationslejre bag os, virker oprørende på de unge. De bjerge af børnesko, man fandt i jødelejrene i Tyskland, virker som dynamit på en sådan klassisk tankegang. Hvis Gud hører bønner, så havde vel intet været rimeligere, end at han havde hørt skrigene fra disse lejre. Løsningen på dette problem – hvis der er en løsning – finder de langt snarere på linie med Camus' Oprøreren, Pesten osv.

En lige så umulig tanke for de unge er beviset på Guds eksistens ud fra verdens eksistens. Dette bevis bevæger sig i en atmosfære fra oplysnings-tiden, der opererede med tanker om, hvor vidunderligt verden er indrettet. Men naturhistorien har belært os grundigt om livets grusomhed, og de unge har ærlig talt lettere ved at se Fanden end Gud i naturen. Det skønne og harmoniske er en overfladisk opfattelse, en illusion, der skjuler den barske virkelighed, denne rædselsverden, vi ikke rigtig tør se i øjnene. Hvordan er Gud?

Unge føler uro ved sådanne uri-

melige løsninger.

Eller Bibelens ufejlbarhed. Hvordan kan en bog være ufejlbar, når den for eksempel i Salmernes Bog står: »Salig den mand der tager dine små børns hoveder, Babel, og knuser dem mod klippen« – eller »– salig den mand der tvætter sine fødder i sine fjenders blod.« Svarer man dem, som vi er vant til at høre, at åbenbaringen er i fremmarch igennem hele Det gamle Testamente, vil de uvægerligt sige: Ja, men så er dette altså ikke ufejlbart, eftersom det efterhånden bliver urigtigt – forudsat at det nogensinde har været rigtigt. Hvad er ufejlbarhed overhovedet?

Også her er der et stort arbejde at gøre for at klarlægge tankerne, og man kan i udenlandsk litteratur om Bibelen se, at det hele ikke er helt så let, som man troede. Man har opfordret folk til at læse Bibelen, og som en fransk dame skrev i et tidskrift: »Det er, efter at jeg har stiftet bekendtskab med den bog, at min tro er begyndt at vakle, – hvilke rædsler der dog fremstilles og godkendes.«

Eller halve etiske holdninger. De unge har svært ved at se, at Karl Marx' værker skulle udkomme en menneskealder før Leo XIII's encyklika om arbejderspørgsmål. Hvorfor behandlede man i øvrigt slet ikke disse ting på det første Vatikankoncil? De unge mener, at det formodentlig havde været vigtigere end den dogmatiske konstitution om paven. Hvorfor indrømmer man ikke højt, tydeligt og klart, at det er svigten fra Kirkens side? Hvad vil De svare på dette, så deres uro bliver til sjælsharmoni og ro?

Hvad der har forurolet dem meget, er forskellen mellem den opfattelse af Kirken og kirkemødernes arbejdsform, man har givet dem, og den virkelighed de har kunnet konstatere ved blot at følge nogenlunde med i dagspressen eller i udenlandske blade. Der har været brugt ufine og oprørende metoder. De har med uro læst ærkebiskop Roberts interview til et italiensk blad, hvor han udtalte, at mange af disse kardinaler og koncilfædre fra kurien, hvis de havde været i England, ville være blevet anholdt for urent trav. Vi andre, der allerede som unge havde lært af pastor Schindler, at konciler ikke er bønnemøder, blev mindre overraskede. Sådan har det nemlig altid været. Hvorfor skulle det så være anderledes nu? Man kan blot læse Gunnell Vallqvists dagbog fra

koncilet for at få et reelt indtryk af, hvad der foregik. Som i alle menneskelige forsamlinger foregik der det samme røksespil og de samme korridormanøvrer. De troende er nu engang ikke bedre end denne verdens børn. Men lad os indrømme det, og ikke give et falsk indtryk.

De unge er urolige ved dårlige patientløsninger, der ikke løser noget som helst. De kender typen: man skal lytte til Kirkens lære – men ser man så, hvad Kirken lærer på et område, forudsat at den overhovedet lærer noget, så er det ofte så principielt og tyndt, at der intet er at hente. Dette, at Kirken har løsninger på alle problemer, forekommer dem helt grotesk. Så skulle den komme med dem, som en sagde til mig. Og Kirken har jo ofte trådt i spinaten, som en anden sagde til mig, tænk på Galilei-processen, for han havde jo ret alligevel, og Kirken måtte bøje sig, eller på bullen fra sidst i 1400-tallet om, hvorledes man skal forfølge hekse. Hvorfor er den for resten ikke på samme autoritative plan som en moderne pavelig encyklika? spurgte én mig. Kan De svare på det?

De unge føler religiøs uro, ved at Kirken ikke stiller sig ansigt til ansigt med den reelle verdens reelle problemer, og derfor ser de med forventning hen til det røre, som konstitutionen om Kirken i verden af i dag vil bringe med sig. Men de foruroleges dybt af, at man vil stikke hovedet i busken og lade, som om intet var sket.

Ortodoksiens tendens til at stikke virkeligheden under stolen, hver gang den er ubehagelig, for at regnestykket kan gå lettere op, er de unge en vederstyggelighed.

Vi ser derfor tydeligt, hvordan angstneurosen viser sig, ved at man lukker af, ved at man forkætrer andre, og ved at man forarges, når andre søger en løsning, der måske er utraditionel. Men hvad, det var Thomas af Aquins også. Han nåede at blive fordømt to gange, senere blev han tegnet på ortodoksi. Ja, sådan kan det gå! I øvrigt er troen hos de unge langt mere en eksistentiel holdning end en genstand, hvis virkelighed de skal bekræfte uden tilstrækkelig argumentation. Sandheden ligger hos de unge i deres ærlige stræben efter sandheden, og dette skaber troens fasthed, som ikke kan rokkes, for denne søgen er eksistentiel og altid værende, mens de udtryk, den former sig i, de ting, den mener at kunne bekræfte, nuanceres – på samme måde som i den videnskabelige

verden, hvor resultaterne aldrig er gale, men foreløbige – det, der er evigt, er den stadige trang til ærlig søgen og efterprøven.

Sandheden skal erobres, den ejes aldrig færdig. Indser vi ikke dette, har vi ungdommens uro lige på og hårdt: Er evangeliet et godt budskab, hvad er det så et godt budskab om, – det kunne være rart at vide? Hvis Kristus har forløst os, hvad har han så forløst os fra, – det kunne være rart at vide? Nu er der ikke tale om teologiske floskler, men om realiteter, – må vi så få teologerne frem af busken?

Roen findes ved stadig søgen efter sandheden, og troen er denne holdning, og sandheden frigør os. Vi har aldrig fundet den hele og fulde sandhed, – den hører ikke denne verden til.

De, der ikke ønsker selv at forurolikes, ser ingen vanskelighed i at forurolige andre. De stopper fingrene i ørerne for det andre vil sige, men selv er de rede til at bringe uro i andres sjæle ved for eksempel at missionere og bringe dem til at tvivle om deres egen livsanskuelse. Dette er hyklerti. Enten må man meddele, at enhver form for påvirkning er forkert – hvad man nu vil have svært ved at overbevise menneskeheden om – eller også må man gå ind på lige fod med de andre. Vi lever i Grundtvigs fædreland og i et demokratisk samfund, hvor ånderne mødes, de får ret, som har sandheden på deres side.

Hvad kan der så gøres? For det første: teologer og præster bør dels følge med i den standende strid på profant og teologisk område, kende problemstillingerne, se på mulige løsninger og diskutere med fagfolk. For det andet: hverken lægfolk eller gejstlige bør nogen sinde sælge sig selv med hud og hår til nogen teori eller noget system, som om det var den endelige løsning på alle problemer. Historien viser os, at alting ændrer sig. Alle positioner bør tages som foreløbige, der kan ændres i fremtiden. For det tredje: ingen bør blive forvirret, når nye ting kommer frem, som man ikke prompte kan svare på. Det har man jo aldrig kunnet. Læs selv Treenighedsdogmets historie i oldkirken, så skal De bare se.

Har vi en sådan holdning, kan vi gå fremtiden i møde som modne kristne og ikke som psykiske vrag, neurotiske troende, der er bekymrede på Guds vegne, – så kan vi stå som dem, der »kan stå til regnskab for det håb, der bor i os«.

Bjørn Højbo

Adam, hvor er du?

Ingeniør Erik Guldager skriver om nogle interessante træk ved dagens teologiske debat

Et interessant træk ved dagens teologiske situation – både hos protestanter og katolikker – er, at stadig flere af de yngre og unge teologer vender sig bort fra den foregående generations såkaldte afmytologisering af troen og fra forsøgene på ved en genemgribende sproglig omskrivning at gøre Åbenbaringen lettere tilgængelig for folk. I stedet ønsker de vægten lagt tilbage på Åbenbaringens personlige og absolutte værdi som guddommelig henvendelse til mennesket; eller som koncilet har udtrykt det i sin konstitution om Guds åbenbaring: Kirkemødet lærer også, at det er takket være Guds åbenbaring, »at den gudserkjennelse (som i og for sig ikke er utilgængelig for den menneskelige fornuft) allerede i dette liv kan bli oppnådd av alle, uhindret, med fast visshet og uten feiltagelser« (norsk udgave). En af disse unge teologer er den norske Haftor Viestad, som i sin bog »Adam hvor er du?« i Dreyers serie Perspektivbøkene gør op med adskillige strømninger i tiden.

Som repræsentant for afmytologiseringsbestrebelseerne nævner Viestad den tyske teolog, professor Rudolf Bultmann og hans mere populære engelske discipel, biskop John Robinson, hvis to bøger også er kommet på norsk i samme serie. Bultmanns synspunkt er, at man må forlade de bibelske skrifers historisk betingede (mytiske) erkendelseskategorier og i stedet udtrykke det kristne budskab på en måde, der bedre svarer til »det moderne menneskes« verdensbillede. Viestad tilføjer i parentes: En ting for sig er, at Bultmann med det moderne verdensbillede synes at tænke på det mekaniske verdensbillede, som prægede en del af den vesterlandske kulturelite ved begyndelsen af dette århundrede! Og vi kan måske yderligere tilføje: Og som det synes så vanskeligt for os heroppe at vokse ud af.

En omskrivning af denne vidtrækende afmytologiserende karakter vil imidlertid i vid udstrækning blive en bortforklaring af kristendommens egentlige indhold. Skal vi gøre os

håb om at forstå og tage imod Åbenbaringen, må vi tværtimod holde fast på dens absolutte egenart, som giver de bibelske skrifers udtryksform deres berettigelse. Vi kan ikke fortolke noget absolut personligt og samtidig almengyldigt som Åbenbaringen, noget, der i den grad samtidig har med den enkeltes personlige forhold og med den større sammenhæng og helhed at gøre, med udtryk eller i tankegange, der stammer fra den nutidige (og i sine udtryksformer og tankegange uhyre kortlivede) videnskabs og tekniks udspecialiserede analytiske form. Man kan ganske enkelt ikke fjerne det historisk betingede, det mytiske, fra den Åbenbaring, som med f.eks. professor Moellers ord er: Guds konkrete handlen i historien!

For det moderne verdensbillede er slet ikke ét billede – det er stykket op i mange. Dets udseende afhænger ganske af, hvem vi henvender os til for at få det: vi kan få et psykologisk, et planøkonomisk, et biokemisk, et biologisk, et teknisk verdensbille-

de; men helhedsbilledet er gået tabt. Mennesket er blevet et fænomen blandt sit eget udtænkte systems fænomener, et offer for den udvikling, som paradoksalt nok har haft mottoet »mennesket i centrum«, for dette krav er ikke i sig selv humant – det er af væsentlig betydning, i hvilken sammenhæng mennesket står i centrum. Det kommer an på, siger Viestad, hvor Adam er.

Mange er ganske vist klar over den personlige nød, forholdene fører med sig. Men det er typisk for situationen, at man i højere grad er interesseret i symptomerne på denne nød, der er opstået, hvor den menneskelige personlighed er skrækket af i fænomener som lag af et løg. Resultatet er, at der skrives bøger om fænomenet identitetsløshed, om fænomenet angstneurose etc. etc. Og selv hvis man forsøger at løse problemerne, tager man gerne udgangspunkt i det isolerede fænomen.

Også historien er blevet reduceret til en række enkeltfænomener uden sammenhæng og mening. De tilkæmpede værdier falder bort, fordi deres dybere forudsætninger lades ude af betragtning af entusiastiske fænomengagere. Således bliver historien snævret ind og begrænset efter for-godtbefindende af dem, der vil skabe den nye verden i deres billede, enten de nu lader den begynde med Det kommunistiske manifest i 1848 eller med Hiroshimabomben små hundrede år senere eller endnu senere i historien. At en så løst begrundet og løsrevet livsholdning kan føre menneskeheden ud i uoverskuelige katastrofer er ganske klart – enkelte beviser på det har vi allerede fået i praksis. Men alligevel ligger de væsentligste og farligste følger igen på det rent personlige plan, i den smerte og nød som opstår i mennesket, når det opdager, at beskrivelserne af fænomenernes mangfoldighed kun øger forvirringen, at hver ny beskrivelse af et fænomen fjerner endnu en del af helhedens grundvold, simpelt hen fordi de er uden sammenhæng.

Derfor kommer vi tilbage til Bibelen og den sammenhæng, dens skrifter repræsenterer for den, der søger at finde sig til rette i sin historiske tilværelse; det drejer sig her netop ikke om en fænomenernes sammenhæng i og for sig, men om en eksistentiel sammenhæng fremfor nogen anden, fordi den drejer sig helt om det, den med sin egen »uvidenskabelige« og »ueksakte« sprogbrug kalder de *dybeste*, de *egentlige* og de *vig-*

tigste spørgsmål. Derfor kan de bibelske skrifter – og kristendommen i det hele taget – heller aldrig, uden at være misforstået, betragtes kun som et interessant synspunkt blandt flere og som endnu et svar på det fænomenalistiske spørgsmål om, *hvad* mennesket er. Fordi det her drejer sig om en *absolut* virkelighed, der går ud over fænomenernes *hvad* – nemlig det levende ord, den virkelighed, som skærer igennem den uforpligtende betragtning og bliver det personligt udfordrende og kaldende: *Adam, hvor er du?* Nu, som før og altid. Eller som konstitutionen Om Guds åbenbaring slutter: Slik kan man også vente nye impulser for det åndelige liv av voksende ærbødighed for Guds ord som »står fast til evig tid«.

Erik Guldager.

For dem, der selv vil danne sig en mening

Ian Henderson: Rudolf Bultmann.

The Carey Kingsgate Press.

5/ sh.

I England er der i dette forår startet en ny serie små hæfter på cirka 50 sider, »Makers of Contemporary Theology«, hvis første hæfte bærer titlen »Rudolf Bultmann«. Denne serie er specielt beregnet for lægfolk, der måtte ønske at orientere sig inden for den moderne fagteologis problemer, og forfatterne har derfor fået besked på ikke at benytte spidsfindige fagudtryk og især ikke at forudsætte større mængder af teologisk viden. Nu er det indlysende, at det ikke lader sig gøre at behandle en større teologs værker og tankeverden fyldestgørende i et hæfte på 50 sider, men Ian Henderson – hæftets forfatter – overrasker, ved at han på en klar og præcis måde har formået at give en koncis fremstilling af Bultmanns teologiske tænkning. Ian Hendersons gennemgang af Bultmann er både debatterende og meget kritisk, således at han på ingen måde lægger skjul på, hvilke konsekvenser man bliver nødt til at drage, hvis man helt går ind for den bultmannske teologi i al dens radikalitet. Vil man være orienteret inden for moderne teologi, er det strengt nødvendigt, at man kender til Bultmanns tanker, eftersom disse har øvet en kolossal indflydelse på den løbende teologiske debat, og til en sådan (første) orientering kan Ian Hendersons lille bog anbefales. Af andre korte fremstillinger kan nævnes »The new theologians«, Star Books,

LITURGISK KALENDER

- MANDAG den 15.: Marias Optagelse i Himlen (s. 1044, hvid).
 TIRSDAG den 16.: Joakim (s. 1047, hvid), Marias far.
 ONSDAG den 17.: Hyacint (s. 1049, hvid), bekender.
 TORSDAG den 18.: Hverdag (s. 691, grøn). Erindring om Agapit (s. 1050), martyr. – Eller Agapit (s. 1050, rød).
 FREDAG den 19.: Johannes Eudes (hvid), bekender.
 LØRDAG den 20.: Bernhard af Clairveaux (s. 1050, hvid), abbed, bekender, kirkelærer.
 SØNDAG den 21.: 12. søndag efter pinse (s. 694, grøn).
 MANDAG den 22.: Marias rene hjerte (s. 182, hvid). Erindring om Timoteus og hans lidelsesfæller (s. 1052), martyrer.
 TIRSDAG den 23.: Filip Benitius (s. 1052, hvid), bekender.
 ONSDAG den 24.: Batholomæus (s. 1053, rød), apostel.
 TORSDAG den 25.: Ludvig (s. 1056, hvid), konge, bekender.
 FREDAG den 26.: Hverdag (s. 694, grøn). – Erindring om Zephyrinus (s. 1059), martyr. – Eller: Pave Zephyrinus (s. 1059, rød).
 LØRDAG den 27.: Johannes af Kalasanz (s. 1059, hvid), bekender.
 SØNDAG den 28.: 13. søndag efter pinse (s. 699, grøn).

hvori katolske teologer giver en kritisk gennemgang af blandt andet Bultmann, og i det første nummer i år af det internationale katolske tidsskrift »Concilium« findes der en artikel, hvori en del af den bultmannske teologi om Kristus er gennemgået.

bej.

Sådan kan det gå

De katolske studerende ved Lublin-universitetet afholdt i februar 1966 en filosofisk debat-uge, hvor thomisme blev konfronteret med den moderne fænomenologi. I Polen repræsenteres thomismen af dominikanerpater Albert M. Krapiec og fænomenologien af Roman Ingarden fra universitetet i Krakow, elev af Husserl. Ingarden har skrevet et fremragende værk om det litterære kunstværks struktur, som engang er blevet sablet voldsomt ned af en marxistisk kritiker i Danmark, som troede det var den rene metafysik!

Underlige tegn?

SKRIFTBETRAGTNING

11. søndag efter pinse

Beretningen om den døvstummes helbredelse, som læses i messen på 11. søndag efter pinse, burde egentlig hver nogenlunde oplyst katolik kunne nikke genkendende til, da de »ceremonier«, Jesus foretager ved den syge inden helbredelsen, siden oldkirkens tid har hørt til vor dåbsritus og stadig minder os om, at dåbens nåde skal åbne vort sind for Guds sandhed og kærlighed. De tider er forhåbentlig forbi, hvor bibelfremmede kristne med stum forundring så på disse »underlige tegn« uden at et kort forklarende ord åbnede vejen til forståelsen af deres dybe mening.

For den døvstumme mand i evangeliet var Jesu tegn på ingen måde »mystiske« og underlige. Han var ikke selv i stand til at fremsætte sit store ønske om at blive rask og normal; det måtte hans venner gøre for ham. Og hvad kunne Jesus gøre andet end at bruge tegnsprog: Han tog den syge til side; han skulle opleve bønghørelsens under i stilhed, uden at drukne i en tumult af begejstrede og forundrede skarer! Så stak Jesus sine fingre i hans øren; det var jo dem, det var galt med, og selvom den døve ikke kunne høre, forstod han dog Herrens tavse gestus og hans spørgende øjne. Hans ivrige nikken var svar nok, selv om det var et svar uden ord. Derpå fugtede Jesus sin finger med spyt og rørte ved den tunge, der ikke var i stand til at ta-

le normalt.

Spyttet var fra gammel tid (og er endnu) et tegn på helbredelse. Man tilskrev spyttet helbredende virkning. Nu forstod den døve, at Jesus ville helbrede hans talefejl og hans tungs besvær; og da Jesus til slut sukkede synligt med øjnene vendt mod himlen, var det ikke svært for den døve at forstå, at Herren opfordrede ham til bøn.

Bøn i tro er altid forudsætning for det religiøse tegn, vi kalder under; men tro og kærlighed er også underrets mål. Det er derfor, at Jesus vil undgå at vække opsigt: »Jesus forbød dem at sige det til nogen; men jo mere han forbød dem det, des ivrigere forkyndte de det.« Vi kan godt forstå, at det ikke var ulydighed fra den helbredte og hans venners side, men overstrømmende glæde. Mon det ville lykkes os at tie stille, hvis vi efter mange års døvhed og stumhed uventet fik hørelse og normal taleevne tilbage?

Jesu tydelige tegnsprog havde vakt en stor forventning og et stort håb om bønghørelse både hos den syge selv og hos hans hjælpere. »Ceremonierne« havde så sandelig været meget mere end »underlige tegn«. De svarer til vor menneskelige natur og gør sproget levende og udtryksfuldt.

Et sprog uden billeder og tegn virker upersonligt og fattigt. Hvad ville der blive tilbage af venskabet

og kærlighedens udtryksformer, hvis disse begrænsedes til ord og abstrakte erklæringer – uden håndtryk, blik, kærtegn, symboler og gaver osv.? Der findes kristne, som i sandhedens og ærlighedens navn mener at skulle udrense enhver form for ceremonier som overflødige, forældede biting. Heller ikke korstegnet og knæbøjningen skånes. Men disse »intellektuelle« kristne gør ikke det religiøse sind nogen tjeneste med deres abstraktioner. At udrense ceremonierne gør lige så lidt bøn og gudstjeneste åndeligere som en kirke bliver et værdigere Guds hus ved at man fjerner udsmykninger og billeder fra den. Ingen religion bliver mere Gud værdig, fordi man gør den mindre menneskeværdig – lige så lidt som man gør sjælen mere åndelig ved at slå dens legeme ihjel.

Billedstormerne, til hvilke man også må regne de religiøse ydre formers og ceremoniers fjender, har kun formålet at ophidse det religiøse menneske til sundt oprør; i hvert fald har de ikke skabt mere »åndelige« mennesker og mere inderlighed. Ingen ringere end Jesus Kristus, Guds menneskevordne Ord, der har lært os at tilbede Faderen i Ånd og sandhed (jfr. Joh. 4,23) har skænket os dåben og nadveren med vandets, brødets og vinens symboler og hele rækken af sakramentale tegn, som i kraft af hans indstiftelse ikke mere kan tænkes bort fra kristenlivet. Når Kirken fra oldtiden til vore dage har anvendt symbolsproget i sin bøn og gudstjeneste, er den dermed i bedste overensstemmelse med ægte religiøs og menneskelig tradition.

Det er ikke genuin kristendom at foragte legemet og bandlyse det håndgribelige på åndens vegne. »Han har påtaget sig kød ved Helligånden« beder vi i trosbekendelsen. Ceremonier og menneskelige skikke er derfor i harmoni med Guds egen plan og frelseshandling.

J. Coenen S.J.

Aarhus

M. Jørgensen & Søn

Slagterforretning

Aaboulevarden 47, Århus C

Tlf. 2 30 27

Sjøreen & Co.

Malerfirma

Århus C

Et Hjem paa Rejsen

Tlf. 2 41 22 - Århus C

Missionshotellet ANSGAR

A. Mougard A/S

Entreprenør & murerfirma

Århus C

Tlf. 4 20 23 - 7 66 95

El-installationsfirma

V. Svenstrup

aut. elektro-installatør

Telefon 2 15 57

Hans Brogesgade 4, Århus C

Katolske begravelser

Ring til 2 28 66

H. J. Madsens

begravelsesforretning

Jærgaardsgade 17-19, Århus C

MEJERIE
Jestebro

Århus by's førende

TELEFON 2 87 00 (4 lin.)

Jydsk

Orgelbyggeri I/S

Herluf Trollesgade 36 A

Århus N

Telefon 6 94 01

Største udvalg i radio-fjernsyn
- båndoptagere og grammofooner
findes De hos

Radio Thygesen

Ryegade 24, Århus C. Tlf. 2 00 99

lige ved katolsk kirke og

Rådhuspladsen 1, Århus C

Tlf. 2 10 11, overfor Grisebrønden

Svend Erik Laursen

GAS · VAND · VARME · BUKKENS-LAGER · SMEDE · & MASKINVERKSTED

Tordenskjoldsgade 23a · Århus N.

Telefon (061) 6 85 33 · Giro 17117

Aktieselskabet

Købmands- og Haandværkerbanken, Århus

Hovedkontor:

Store Torv 12, tlf. 2 47 77

Indenbys afdelinger:

Søndre afd.:

Århus hovedbanegård, tlf. 2 40 88

Vekselkontor i banegårdshallen.

Langenæs afd.:

Skanderborgvej 16, tlf. 4 55 22

POUL DUDZIŃSKI

Aut. el-installatør

Christiansbjerg

Installationsforretning

Birkegade 7, Århus N.

Telefon 6 98 80

Priv. Lundingsgade 12. Tlf. 2 81 02

Lev. til katolske institutioner

Lys, kraft og varme

Svendborg

Niels Madsens

Maskinsnedkeri

Vestergade 24 - Svendborg

Tlf. 21 01 97

Lev. til de katolske institutioner

Svendborg

Ligkistemagasin

Katolsk Bedemand

v/ Hans Nielsen & Søn

Fruestræde 10, Svendborg

Telf. 21 02 64

Kulkranen

Frederiksgade 2, Svendborg

Telefon 21 14 10

Kul - Koks - Olie

Malermestre

L. Larsen & Søn

Brogade 10 - Svendborg

Telefon 21 10 16

Flytteforretningen

2021

Skattergade 5-7 · Svendborg

Tlf. 21 20 21

Kontor i København:

Molestien 11, København SV

Tlf. VA 6060

Svendborg-København hver dag

Flytter alt overalt

Kompasretning, »Thrige« autopilot, alle nautiske spørgsmål

Hvidkjær-Sørensen

Strandhuse 36, Svendborg

telefon 21 33 34

Holbæk

Axel Smith's Eff.

v. Niels Hansen

Exam. aut. gas- og vandmester

Labæk 47 · Holbæk

Telefon 163

JENSEN & OLSEN

HOLBÆK

TELF. 365

EL-INSTALLATIONER

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk

Telefon 3001

Uldall

TAPET- OG FARVEHANDEL

Ahlgade 57, Holbæk. Tlf. 626

Tømrer- og snedkerarbejde

Poul Hansen

Østerled 10, Holbæk

Tlf. 1503 - 1545 - 1098

Privat 1249 u

Alt i bandager & sygeplejeartikler

Holbæk Materialhandel

Telefon 32

Kaj Andersen

Lev. til Sct. Elisabeth Hospital

Støt vore annoncører

Et nyt modeord?

Pax Romanas verdenskongres i Lyon drøfter pluralisme, frihed, ansvar og meget mere

Pax Romana's verdenskongres blev i år afholdt i Lyon, Frankrig fra den 22. til 28. juli. Der var repræsentanter fra 40 forskellige nationer, antallet på deltagere ca. 500. Emnet for kongressen var »De kristnes frihed og deres ansvar indenfor kirken efter koncilet«, og det må siges, at dette var yderst centralt. For frihed og ansvar er meget vigtige begreber for enhver kristens arbejde på at føre koncilets tanker ud i livet eller arbejde videre på kirkemødets grundlag.

Overalt synes kravet om større frihed – både for den enkelte og for de katolske organisationer – at stå i første række. I Irland for eksempel skal de katolske studenterorganisationer spørge hierakiet om tilladelse til at have visse »problematiske« talere på deres kongres. Det er klart, at der mange steder søges et opgør med et sådant formynderskab. Kravet om større åbenhed står også i centrum i nutiden. Dette ikke kun hvad angår forholdet til de øvrige kristne, den økumeniske bevægelse, men også forholdet til de ikke-kristne religioner, og for vestens vedkommende, især forholdet til de ateistiske strømninger i nutiden, her især til marxisterne.

Pluralisme er et begreb, der begynder at gøre sig mere og mere gældende inden for de forskellige »nye« katolske teologiretninger. Pluralisme betyder vel først og fremmest, at der er flere forskellige måder at udtrykke og at forstå livets fundamentale værdier. Man ønsker pluralisme i liturgien, i teologien, i etikken osv., og katolsk pluralisme vil sikkert snart blive et nyt modeord. Det var den kendte franske teolog, dominikanerpater Yves Congar, der åbnede kongressen med at tale om forholdet mellem kirken og verden. Congar gjorde opmærksom på, at doktrinen om kirken og verden som de »to magter« ikke længe var tidssvarende. Det afgørende

var, efter Congar's mening, at kirken nu accepterede *denne* verden som en autonom størrelse. Den kendte paternalistiske tendens må fjernes, således at kirken opgiver sin stilling som »magtfaktor« i denne verden, og i stedet gør sig til denne verdens tjener – i egentlig forstand. Kirken skal fuldt ud acceptere samskikthed med alle ideologier og respektere andre menneskers frihed og autonomi. Den må være som et »magtesløst vidne«. Congar mente ikke, at der var nogen konflikt mellem verden og kirken.

En anden af kongressens talere må nævnes, nemlig den polske forfatterinde og journalist Anna Morawska, der talte om »betydningen af dialogen mellem de troende og de ikke-troende«. Hun ønskede ikke at argumentere for dialogen med de ikke-troende. Dens værdi og betydning måtte nemlig være åbenbar for enhver. Fru Morawska påpegede, at der måtte skabes en 'lægmandsteologi', hvis dialogen skulle få den bredde og den betydning, som mange ønskede. Ved en sådan forstod hun ikke en teologi, som professionelle teologer udtænker til lægfolket, men en teologi, som er skabt af lægfolket selv. Der må skabes »et sprog«, der genspejler både den troendes og den ikke-troendes spontane og ukomplicerede forståelse af livet og dets værdier. Først et sådant eksisterer, kan dialogen ikke blive hvermandseje, og før dette er tilfældet, bliver dialogen ikke det, den bør være, nemlig en måde at leve sammen på. Dialogen vil herved blive vagere og mere inkompetent, men dette må vi acceptere, hvis vi ønsker, at denne dialog skal være personlig og sand, og ikke en diskussion eller en videregivelse af visse sandheder, der er lært udenad, men ikke fordøjet. Den katolske pluralisme er en nødvendig forudsætning for en virkelig dialog, og det vil være en pluralisme, der er bredere og mere nuanceret end tidligere tiders, sagde fru Morawska.

Jeg tror, at denne verdenskongres på mange måder genspejlede kirkens indre problematik i øjeblikket. Visse grupper ligner til forveksling nydannede sekter. Ordet sekt skal ikke tages i dogmatisk forstand, men i sociologisk. De har nemlig næsten alle sociologiske kendetegn ved en sekt. En klar følelse af selvtilstrækkelighed, en aggressiv holdning i forholdet til anderledes tænkende, en angst for »de andre« – meget ofte en yderst intolerant indstilling. Der er også flere forsøg på at udskifte en uniform forståelse af kristendommen med en ny uniform forståelse, og så er vi vist nok kommet lige langt. Helt tydeligt er det, at den progressive fløj, der ønsker åbenhed og frihed, og som går ind for dialogen med de ikke-troende, meget sjældent ser sig i stand til at føre en åben dialog med de traditionsbundne kræfter i kirken. På den anden side har de konservative meget svært ved at indse, at der findes mere end én (deres egen) måde at betragte sagen på, og de frygter, at kirkens magt smuldrer langsomt væk, hvis man bliver åben og mindre rigoristisk.

Løsningen ligger efter min mening ikke i, at man forlanger af de liberale kræfter, at de holder op med »at tænke videre« – noget sådant vil formentlig være ganske urealistisk. Den ligger heller ikke i, at man siger til de konservative, at de skal skifte indstilling. Dette vil i mange tilfælde være menneskeligt umuligt. En katolsk pluralisme kan måske være løsningen, men en sådan fordrer åbenhed, fleksibilitet og en vis portion afslappethed – allesammen karaktertræk, der er svære at mobilisere. Men – en ting er sikkert – vi går en »spændende« fremtid i møde!
bej.

Næste nummer udkommer den 26. august – også som dobbeltnummer. Fra den 2. september kommer Ugebladet hver uge.

Pastor d'Auchamps Romrejser.

35. gruppe: Rom—Assisi, 15. sept.—2. okt., 18 dage kr. 1.100,-
Endnu 2 pladser.

Program og alle oplysninger: Else Schwartz, Ø. Farimagsgade 18, Kbh.
Ø. Telf. Øbro 4642 x, bedst kl. 18—20.

SCT. ANNÆ REJSER 1966

ROM OG ASSISI

2. 7. oktober til 21. oktober – sognepilgrimsrejse – 15 dages flyverejse – sognets familier og venner er velkomne – fuld pension på centralt beliggende klostre – udflugter og entreer incl.

Pris: kr. 1185,-. Rejseleder sognepræst, pater Jac. Adams C.ss.R.

PALESTRINA – ROM – FIRENZE

3. 7. oktober til 21. oktober – 15 dages flyverejse – fuld pension på centralt beliggende hoteller – udflugter og entreer incl.

Pris: kr. 1285,-. Rejseleder pater Laurits Brunicaudi C.ss.R.

Endnu kun få pladser til begge rejser.

Program og nærmere oplysninger fås hos lærerinde A. Rastrup, Amagerbrogade 45, København S. Telefon Sundby 86.

VALD. FOERSOM EFTF.

BYGMARKEN 7, FARUM TLF. *95 13 22

GUMMI OG PLASTIC TIL HOSPITALER

ALTERLYS

i alle størrelser

og i øvrigt
stearinlys og vokslys
af enhver art

ASP-HOLMBLAD

STEARINLYSFABRIKER
København

MARIUS
MP
ETERSEN

Ringsted isenkramhandel

Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

Chr. Hansens kødudsalg

Gl. Kongevej 163

København F.

Telefon Eva 6465 og 6466

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand

* 34 46 01

Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre

aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre

P. Skramsgade 27

Byen 7920 - Am 1248

Per Meyer 94 33 66

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN

Telefon 121, 205

Kaffefirmaet

Børge Kruse

Frederiksborggade 27

Tlf. 15 76 08

Kaffe - The - Cacao

Mogens Larsen

Ramsherred 31

Aabenraa

Tlf. 2 25 30 og 2 34 27

Lvs - Kraft - Varme

Aabenraa Brugsforening

Søndergade 15

Aabenraa. Tlf. 2 23 68

Leverandør til St. Ansørs
Klinik

R. Schulik

Slagterforretning

Nørrebrogade 46, Esbjerg

Telefon 2 02 14

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører

Bredgade 25

København K

Telefon Minerva *408

Kronborg Margarinefabrik

Niels Brocksgade 4

København V.

Tlf. CE 7840 og 1254

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører

Studiestråde 15, København

Minerva 6761

Kontortid 9—16 - Lørdag lukket

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaards Tværvej 13,
Charlottenlund.

Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

Bliv abonnent.

Det betaler sig for Dem.

Titler, lighed og fair play

Uden at ville tage stilling til spørgsmålet om anvendelsen af titler føler jeg trang til at pege på, at pointen i hr. von Folsachs læserbrev tilsyneladende er blevet overset – først af redaktionen, da den forsynede brevet med overskriften »Titler udbedes«, og som følge heraf tillige af en hel del af bladets læsere. Hr. von Folsachs konklusion gik jo nemlig ud på, at de, der strøg titlerne, burde være konsekvente og gennemføre det ved omtalen af *en hvilken som helst* person.

En overskrift som f.eks. »Lighed i titulaturspørgsmålet udbedes« ville utvivlsomt bedre have dækket hr. von Folsachs intention og derved ydet brevskriveren det fair play, som enhver har krav på – ikke mindst den, der vover at give udtryk for upopulære synspunkter.

B. Mannov

Titler og kristendom

Kristendommen er en demokratisk religion, thi den er et glad budskab for hele folket. For Gud er vi alle lige, Han ser på vor indre værdi og dømmer ikke efter nogen persons anseelse blandt mennesker.

Kan man heraf slutte, at de forskelle på menneskers sociale placering, der finder udtryk i stillingsbetegnelser og titler, er imod kristendommens natur? Bør den slags bekæmpes af sande kristne i hvert fald nu efter det 2. vatikankoncil? Hører det med til kirkens fornyelse, at vi alle bliver dus og tiltaler hinanden med navnet alene? Er kampen mod alt »snobberi« et led i moderne apostolat på linie med bekæmpelse af racefordomme og social uret?

Meningerne herom har vist sig at være delte, ja har åbenbart vakt stærkere lidenskaber til live end mangt et betydeligt alvorligere spørgsmål. Mon det ikke vil være både klogt og kristent at dæmpe disse lidenskaber og behandle problemet med sindsro, som den forholdsvis uvigtige skønsag det er?

Vi kan let blive enige om, at pavelige kammerherrer og excellencer virker anakronistiske i dag. Alligevel vil de fleste næppe for alvor finde det holdbart at omtale biskoppen blot som Hans Martensen eller deres sognepræst blot ved navnet. Ingen ville jo i dag finde på at lade være med at sige hr. også til mælkeemanden og

skorstensfejeren, og selv i vort hyperdemokratiske Danmark er det almindelig skik at sige lærer Hansen eller borgmester Petersen i omtale. Heller ikke i folkekirken findes nogen bevægelse for at undlade at sige »pastor«. – Men – på den anden side – de tider er også forbi, da det i vort land vrimlede med excellencer, velbårnheder eller nådigherrer.

Vor katolske menighed vil sikkert gøre bedst i at følge lands skik på en rimelig måde, at sige pastor eller pater til vore præster og biskop til og om vor biskop, men gradvis lade excellencen fare, for han er næppe levedygtig længere. Mon ret mange ville bestride dette for alvor.

Et mere reelt problem frembyder titlerne for vore ordensfolk. Skal vi tiltale en lægbroder som frater eller broder – skal vi bruge fornavn (ordensnavn) eller efternavn? I middelalderen var »broder« også i Danmark den almindelige tiltaleform for en ordensmand, men vil den i dag falde naturlig?

Værst er det med ordenssøstrene. Der er en hel urskov af delvis bizarre tiltaleformer. Det kan jo ikke bidrage til at gøre vore landsmænd fortrolige med den gudviede stand, at dens medlemmer ikke blot er klædt i middelalderlige eller barokke dragter, men også tiltales som »mater«, »soror«, »mère« eller »mère« foruden »fru« eller »søster«. Kun den sidstnævnte betegnelse: søster har historisk hjemmel som omtaleform for kvindelige ordensmedlemmer i dansk middelalder. Især bibeholdelsen af de franske betegnelser i visse ordener – også præsternes »père« – må anses for uheldig, – kvier vi os ved det danske, må vi i hvert fald tale latin.

Lad os søge en enkel, rimelig og værdig løsning, der svarer til dansk sprogfølelse. Samtidig må vi bibeholde det i alle sunde samfund gyldige princip: ære den, som æres bør! Lidt spalteplass til drøftelse heraf vil nok være vel brugt!

J. Nybo Rasmussen.

Hvorfor Mariæ Besøgelse 2. juli?

Når festen for Mariæ Besøgelse fejres den 2. juli, er det da ikke for (også) at henlede vore tanker på Gudsmøder Mariæ forbliven i Elisabets hjem for at hjælpe sin aldrende slægtning i de tre sidste måneder af hendes svangerskab? Er vi ikke tilbøjelige til ved overvejelsen af dette nådesmysterium, som Marias besøgelse jo er,

i tankerne udelukkende at beskæftige os med Marias første hilsen til og møde med Elisabet og med de nådevirkninger, der ledsagede dette besøg?

Efter at ærkeenglen Gabriel havde bebudet Maria det guddommelige Ords menneskevordelse i hende og samtidig havde åbenbaret hende, at også Elisabet havde undfanget en søn i sin alderdom, »gav Maria sig på vej i de samme dage og skyndte sig op i bjerglandet til en by i Juda« (Hebron), hvor hendes slægtning Elisabet boede. »Maria blev hos hende henved tre måneder og vendte så tilbage til sit hjem.«

Nogle mener, at Marias hjemrejse fandt sted inden, andre efter at Elisabet havde født en søn.

På kirkemødet i Basel (åbnet 1431) blev det bestemt, at Mariæ Besøgelses fest skulle fejres den 2. juli. Herved bekræftedes altså den antagelse, at Maria i ydmyg og kærlig tjenstvillighed har opholdt sig i Elisabets hjem, indtil ikke kun fødslen, men også omskærelsen og navngivelsen med al den dermed forbundne travlhed i hjemmet var overstået.

Når Kirken fejrer Johannes' fødsel den 24. juni – et halvt år før Jesu fødsel den 25. december – har omskærelsen fundet sted en uge senere, den 1. juli. Maria kan altså have tiltrådt hjemrejsen til sit hjem i Nazareth den 2. juli. Om hun er rejst hjem dagen efter festligheden i Elisabets hjem, ved man jo intet. Men det kan også være ganske ligegyldigt. Kirken vil kun henlede vore tanker på de tre måneder, hvor Maria uagtet »de store ting, den Mægtige har gjort imod hende«, har villet være den ydmyge tjenerinde, os til belærelse.

Om denne Mariafest kan der læses udførligere i J. B. Glaires »Dictionnaire universel des sciences ecclésiastiques« (Udg. 1868). Her henvises der til en vis Bergier, som havde skrevet en »afhandling om de falske opfattelser, der fandtes hos protestanterne med hensyn til Marias besøg hos sin slægtning Elisabet«.

Også Scherer: »Bibliothek für Prediger« skriver i en historisk og liturgisk redegørelse udførligt om denne Mariafest.

E. Bartel O.P.

Uden selv at være for fem øre liturgikyndig skal jeg nedenfor citere, rådt oversat, hvad der står i den spanske messebog vedrørende ovennævnte fest:

»Umiddelbart efter at have fejret Johannes Døbers fødsel, hvis

De sydlige øer

W. Wulff & Søn

v/ Hans Wulff

Murermester

Grønningen 13, Maribo.

Telefon 238

Im. Nielsen

Snedkermester

Brødregade 1, Maribo. Tlf. 759

Begravelses ordnes — alle
aftaler kan træffes i hjemmet.

Farvemessen

Vestergade 21, Maribo.

Telefon 989

Ingemann Jensen

Malermester

Maribovej 139, Nakskov

Telefon 308

Chr. Steffensen

Herreekviperer

Søndergade 2.

Nakskov. Telefon 796

Fisk og vildt

Axel Pryds A/S

Telefoner 85 03 00 - 85 02 78

Nykøbing F.

Smede- og maskinværksted,
aut. vand- og gasmester. Spec.: Centralvarme

Chr. Lauritzen

Kirkepladsen 6 - Nykøbing F.

Telefon 85 05 11

K. E. Pøtterson

Tværgade 6, Nykøbing F.

Telf. 85 01 32

Autoriseret elektro installatør

B. & H. Kofoed Hansen

Slagterforretning

Maria Gade 5, Maribo

Telefon 740

1. kl. kød og pålæg

Aalborg

Fiskehallen

Kastervej 57, Aalborg

Telefon 13 44 84

Chr. Hjorth

Frukt og grønt

Østerbro 64, Aalborg

Telefon 3 46 72

RYØ A/S

Ingeniør- og handelsfirma

Aalborg Nytorv 14. Tlf. 12 88 88

El-installationer - El-artikler

Radio og fjernsyn

Fjernvarme - køleanlæg

Vand - Gas - Sanitet

FOLMER OLSEN

Begravelses ordnes

Reberbanegade 37

Aalborg - Tlf. 12 15 57

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Aalborg

Tlf. 12 03 01

Murermester- og entreprenørførr.

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Aalborg

Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Køb hjemmets udstyr hos

THUEN

Gravensgade 2

Aalborg

Chr. Hjorth

Frukt og grønt

Østerbro 64, Aalborg

Telefon 3 46 72

Laurits Bageri

Borergade 32, Aalborg

Telefon 12 69 13

Kun 1. kl. varer anvendes

Mathias
Christensen
ABSALONSGADE 14
AALBORG

København

Sparekassen

for Lyngby og Omegn

Gravminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24

Kgs. Lyngby. Tlf. 87 00 25

Oliefyr

Centralvarme

Brændselolie

Cinders

NORDISK KUL A/S

Rødovrevej 381-389

Vanløse

Telefon *70 45 30

B. J. Leanders Eff.

A. Madsen, glarmester

Rantzausgade 14,

Københ. N. Tlf. 35 17 02

Specialitet: Blyndfatning

Kaj Uth

Snedkermester

Hyldegaardsvej 14-16

Ordrup, Tlf. 10225

Privat adr.: Nymosevej 14,

Gentofte. Tlf. Søborg 8109.

Kød, flæsk og pålæg

Farum Slagterforretning

Poul Andersen

Telefon 95 00 36

Fineste hjemmelavet pålæg

V. Sæmer & Søn

Blikkenslagermestre

Dybbølgade 17,

København V.

Tlf. Vester 7001 og 8581

FORSIKRINGS COMPAGNIET
FOR KONGERIGET DANMARK %

☆

Hovedkontor:

St. Kongensgade 68, København K

Telefon *11 21 21

Ernst Grell & Co.

aut. elektroinstallatør

Smallegade 4, København F.

Tlf. Godthåb 2638 - 2678

oktav slutter den 11. juli, indføjer liturgien festen for Mariæ Besø- gelse, som blev indstiftet i 1389 af Urban VI, for at man, med himlens hjælp, kunne gøre ende på Det Store Skisma (1378-1429...«

I den følgende del af den forkla- rende tekst kommer man ikke ind på den ulogiske placering.

Aase Milfeldt.

Undertrykkelse, dialog og sprogkyndighed

Da det ikke er sikkert, at alle læsere af J. M. Baagøes artikel om dialogen med kommunisterne i Katolsk Uge- blad nr. 29-30 er lige så velbevan- drede i det franske sprog som han selv, vil jeg gerne slå fast, at *samtale* og *samtykke* også på fransk er to vidt forskellige begreber.

V. Duclos

Undertrykkelse, dialog og sommervarme

Kære hr. redaktør,

Deres seneste nyhervelse som medarbejder i sommervarmen, hr. M. J. Baagøe, omtaler i det seneste nummer af Katolsk Ugeblad det franske, katolske ugeskrift *Témoignage Chrétien* som de franske - og danske! - progressisters »kraftcen- trum«. Hertil må bemærkes, at det franske episkopat er af en anden mening, idet biskopperne jo i mange år har bekæmpet progressisterne, samtidig med at de støtter *Témoignage Chrétien*. Såfremt hr. Baagøe har kendskab hertil, skriver han altså mod bedre vidende. Såfremt det modsatte er tilfældet, kan han ikke anses for kompetent til at behandle så betydningsfulde spørgsmål på tryk.

Olaf Pedersen
docent, dr. phil.

Alle folkeslag undtagen...

I pastoralkonstitutionen »Gaudium et Spes«, hvilket betyder »Glæde og håb« står bl.a. følgende i art. 72. om den sociale og økonomiske virksom- hed:

»De kristne, som tager aktivt del i vor tids økonomiske og so- ciale udvikling som retfærdighe- dens og kærlighedens forkæmpere kan være forvisset om, at de har store muligheder for at fremme menneskehedens trivsel og arbej- det for fred i verden«.

Med dette in mente vil jeg til M. J. Baagøes kronik i Katolsk Uge- blad nr. 29-30 tillade mig at stille nogle konkrete spørgsmål, idet Baa- gøe synes at undervurdere såvel

fremtrædende katolikker, der ønsker en aktiv forbindelse mellem »Ånd og liv«, som ledende marxister, der hævder forbindelsen mellem »Dok- trin og handling«.

Første spørgsmål drejer sig om problemer af apostolisk karakter: Mente Kristus, at vi skulle gå ud til alverdens folkeslag undtagen marxi- sterne i det 19.-20. årh.?

De andre spørgsmål handler om tolerance og solidaritet:

Bør en katolsk kristen, som arbej- der i dansk, fransk, polsk eller hvil- ken som helt industri nægte at sam- arbejde med en kommunistisk kolle- ga? Bør han modtage arbejde eller videregive arbejde til næste produ- tionsled, hvis her står en kommu- nist? Hvad med forhandlingerne med arbejdsgiverne om begges ar- bejdsvilkår? Tænk på den fagpoliti- ske og partipolitiske konsekvens!

Hr. Baagøe, De bør vist i sagens interesse tilbagekalde Deres intole- rante synspunkter overfor de kato- likker og marxister, som De jo sky- der dårlige motiver i skoene, selvom De ganske fikst forsøger at give ud- tryk for tro på sammes ærlige sin- delag!

Når man sammenligner indledende citat af pastoralkonstitutionen med Deres eget tilsyneladende herimod stridende citat af Paul VI: »Kirken kan ikke give sin tilslutning til so- ciale og politiske bevægelser, som henter deres oprindelse og styrke fra marxismen« må De gøre Dem klart, om ikke mange kristnes tro på »eg- ne« idealer er udgangspunktet for en angst for andres aktivitet og samar- bejde på netop de punkter, som pa- verne siden Karl Marx's dage har opfordret til.

Som katolsk arbejder ønsker jeg ikke en dialog specielt begrænset til marxister; jeg taler hver dag med alle kolleger samt arbejdsledere.

Per Wedell Topp

M. J. Baagøe svarer

V. Duclos og Olaf Pedersen

På telefonisk henvendelse fra under- tegnede har »Témoignage Chrétien«s redaktion svaret: »Det er Deres gode ret at betegne dette blad som værende af progressistisk inspiration«.

Om spørgsmålet dialog og samar- bejde skrev »Osservatore Romano« iflg. »Le Monde« den 24. august 1965 følgende:

»Der eksisterer ikke ét eneste do- kument, selv stammende fra pave Jo- hannes XXIII, som tillader en tve- tydig dialog. Tværtimod har Paul VI afstukket grænserne for dialogen med

den kæmpende ateisme...«

Den religiøse og apostoliske dialog berettiger ikke katolikkerne til en transposition på det politiske plan under form af direkte og indirekte samarbejde...« M. J. Baagøe

Der foreligger ikke ved redaktionens afslutning meddelelse om, hvorvidt vor medarbejder i Frankrig, M. J. Baagøe, har nogen kommentar til Per Wedell Topps brev. Et eventuelt svar vil derfor blive bragt senere.

Red.

Karen Plovgaard død

Forfatterinden Karen Plovgaard er død, 79 år gammel og begravet i Taa- ning, der var hendes hjemsoqn. Af uddannelse var hun lærerinde, men hun blev hurtigt kendt og skattet over det ganske land som folkelig forfatterinde. Hun var overordentlig flittig og nåede bl.a. at skrive over 1000 noveller. Danske katolikker vil først og fremmest huske hende som forfatter til romanen »Povl Helge- sen« og hendes store interesse for Ste- no-forskningen. Også Ugebladet har i tidens løb nydt godt af hendes dyg- tige pen. Den helt store litterære aner- kendelse nåede hun vel næppe, men ikke desto mindre evnede hun at for- midle en høj europæisk dannelse gen- nem et folkeligt-let forståeligt sprog.

HK

REDAKTIONEN

Efter sin tiltrædelse som præst i Hil- lerød er det umuligt for pastor, cand. psych. Jørgen Hviid at fortsætte som medlem af Katolsk Ugeblads redak- tion. Trods en i forvejen overvælden- de arbejdsbyrde fulgte Jørgen Hviid for to år siden en stærk opfordring til at træde ind i redaktionen, og han har røgtet sit hverv med en enestå- ende præcision og pligtopfyldelse. Vi håber fortsat at kunne blive i stand til at drage nytte af hans journalisti- ske evner, som også radioen og dags- pressen har lært at sætte pris på.

HK

R.I.P.

Vor kære far og farfar
blikkenslagermester
EDVIN MEYER

Sov stille hen den 6. august 1966.

Per og Ruth Meyer
Ellen-Maria Anna-Maria
Thomas og Frans

Bed for hans sjæl.

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K
Telf.: *MI 2557

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt - Statsunderstøttet

Seminarieforstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842
Taga 5893

KSK

Aktieselskab
KØBENHAVNS
BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

Holger Dall

Malermester

Paludan Müllersvej 1,
København V.
Tlf. Eva 4151

J. Qvist Jensen

Slagtermester

Vesterbrogade 107 C.
København V.
Tlf. Eva 3767

*Kød, flæsk og pålæg
En gros og en detail*

EFFEKTIV BESKYTTELSE

af Deres varmtvands- og central-
varmeanlæg mod korrosion og sten
af Deres olietank mod korrosion.

Skriftlig garanti for hvert anlæg.

Guldager Electrolyse A/S

Ejgårdsvej 26, Charlottenlund
Tlf. (01) 66 ORdrup 3331 - 5630

F. Fechtenburg & Søn

autoriseret installatør

Tlf. 12 86 00
Hjallesvej 46, Odense

BLOCH's BOG CLEARING

K. V. BLOCH
(FORHEN BOGBANKEN)
Fiolstræde 34, København K
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901

*Nordens største lager af
skolebøger*

Omindbindinger.

Skal De flytte?

Jul. Larsen & Sønner
AMAGERBROGADE 221
* 55 66 47

TIL BYEN

FRA BYEN

- i byen

smut ind i

Banegårdens Restaurant

v/ Fritz Kapper

Odense H.

tlf. 12 27 75

**VI
ER TIL
FOR
DEM**

LANDMANDSBANKEN

MUNKE MØLLES GLUTEN

Msgr. Knud Ballin som vært ved det europæiske møde fornylig.

S.O.S. CARITAS

S.O.S. nr. 63. Hun er enke efter præsidenten for en stor ministeriel organisation, hun var deporteret til Sibirien i mange år. Hun er hjertelidende og får ingen nådespension. Hun har hjælp behov. CARITAS, København N. – Giro 43979. Selv små beløb løser store opgaver.

S.O.S. nr. 64. 62 år gammel, en fremadskreden sclerosis multiplex, senge-liggende, får en rente på 22 Fl. om måneden. Anbefales til hjælp af sognepræst og læge. CARITAS Danmark. – Giro 43979. Små beløb løser store opgaver.

S.O.S. nr. 65. Hårdtramt af TB, 3 gange opereret, arbejdsudygtig. Har 3 børn i alderen 18, 13 og 9 år. Konen hjertesyg og arbejdsudygtig, ganske utilstrækkelig invaliderente. – Giro 43979. Enhver nok så lille gave modtages med taknemmelighed.

S.O.S. nr. 66. Over 70 år gammel, beskeden aldersrente. Enke efter høj embedsmand, som 1953 (han var da 71 år gammel) dømtes til 2¹/₄ års fængsel. – Hjælp ved små og store gaver til Caritas. Giro 43979.

O, mellemkirkelighed

Lumen 1966, nr. 25 tager en række interessante mellemkirkelige spørgsmål op.

Biskop Willebrands behandler i et foredrag holdt på Oslo Universitet »Økumeniske aspekter ved det andet Vatikankoncil«. De samme aspekter i nordisk belysning tages op af pater Thorn i artiklen »Praktisk økumenisme i Norden«, her gøres op blandt andet med tidligere tiders nordiske religionsundervisning. Den protestantiske teologiprofessor, Einar Molland, giver i en noget skarp artikel en historisk-kritisk gennemgang af den

økumeniske bevægels set fra protestantisk side.

Af indholdet skal yderligere nævnes professor Hoffmanns artikel »Kyrkan – Kristi Kropp«, en belysning af forbindelsen mellem den enkelte og Gudsfolket som helhed og pater de Paillerets artikel om »Gudsproblemet idag«.

Bozyslaw Kurowskis artikel til Polens 1000 års-jubilæum i Credo, 1966, nr. 3 er en klar og kortfattet historisk fremstilling af Kirkens udvik-

ling i Polen gennem 1000 år.

Vilhelm de Vries S.J. indleder sin artikel om ortodoksi og katolicisme med ordene: »Ortodoksi betyder ret lære og katolicisme universalitet; disse to ting står ikke i modsætning til hinanden.« Det er forsoningen mellem den katolske og den ortodokse kirke, der her belyses ud fra den forudsætning, at begge kirker helt og fuldt bevarer deres særpræg, for kun herved vil enheden være mulig.

Af indholdet kan endvidere i »Katolsk perspektiv« nævnes »Rom og Konstantinopel i gemensam deklARATION«, »Inkvisionens slut« og »Paul VI till U Thant i nedrustningsfrågan«.

I.W.

BEKENDTSKAB SØGES

af katolsk ung mand, 21 år, boende i Næstved, med ung katolsk pige, 17-20 år (evt. ægteskab).

Billet mrk. J. 15
til bladets annonceekspedition
Hauchsvej 8, København V.

SANITÆRE ANLÆG
VARMEANLÆG
OLIEFYRINGSANLÆG
HØJTRYKSANLÆG
ANLÆG FOR
TRYKLUF OG
VACUM
M-A-SKINNER

Monies & Andersens Eftf. ¼

K. K. L. Simonsen's eftf.
Frederiksborggade 22
København K.
Tlf. *Minerva 2314

Fransk taffelur

Madonna med barnet – dekoreret med antik sevres porcelæn, urskive, Jesus-portræt samt pavelige insignier.

Adelgade's Antik-Hytte
Adelgade 4,
tlf. Palæ 958 y

STILLING SØGES

af katolsk lærer med grundig uddannelse og fine anbefalinger ved katolsk skole.

Billet mrk. A. 12
til bladets annonceekspedition
Hauchsvej 8, København V.

VERDEN RUNDT

Racediskrimination bør udryddes, fordi »det er imod Guds vilje«, erklærer Sydafrikas katolske biskopper i et hyrdebrev.

I brevet understreges, at kristen samvittighed kræver, at man genovervejer hele spørgsmålet om raceforholdene i landet. Brevet blev vedtaget på et bispemøde i Pretoria under forsæde af kardinal Owen McCann, Kapstaden.

I mødet deltog 31 biskopper fra Sydafrika og de britiske territorier Basutoland, Bechuanaland og Swaziland. De foretog en gennemgribende analyse af situationen i landet i lyset af læren fra det andet Vatikanconcil og fastslog, at denne lære skal være grundlaget for handlinger »i mange år fremover«.

I brevet hedder det, at »det er en alvorlig krænkelse af et menneskes værdighed – af race- eller nationalitetsgrunde – at hindre nogen i at vælge sin egen livsform, sin bolig og sit frie familieliv«.

Brevet fordømmer i ligefremme ord den sydafrikanske import af arbejdskraft dels fra andre lande og dels fra en del af landet til en anden. Denne flytning skiller mand og hustru, far og børn i lange perioder. »Den er ikke alene uretfærdig, men også højest skadelig for hele samfundet«, siger brevet.

I brevet hedder det videre, at menneskers naturlige ret til frit at mødes og være sammen ikke kan ophæves af racegrunde under foregivende af, at et sådant samvær hindrer fælles velfærd.

Der opfordres i brevet til »en retfærdig løsning« på Sydafrikas raceproblemer »gennem samarbejde« mellem alle kristne samfund og personer« i landet.

Brevet blev udsendt til Sydafrikas folk, hed det »i en ydmyghedens, tjenstvillighedens, solidaritetens og medfølelsens ånd«.

I Sovjetunionen kender man hverken til jødeforfølgelse eller diskriminering, erklærede metropoliten Nikodim fra Moskva fornylig ved en pressekonference i Schweiz, hvor man forhørte ham om hans kirkes holdning overfor jødeforfølgelsen i Rusland. Metropoliten afviste spørgsmå-

let som en »myte«, der ikke havde noget på sig, og han begrundede det med, at der procentvis var flere jøder såvel i ledende stillinger som i intellektuelle kredse i hans land end i andre. – Der gives ingen jødediskriminering – det er et spørgsmål, der bliver stillet russerne fra tid til anden uden nogen som helst påviselig grund, hævdede han.

For nylig hævdede metropoliten *Nikodim* fra Moskva overfor den protestantiske kirkekonference i Genève, at katolicismen med pastoral-konstitutionen om kirken og den moderne verden er ved at forlade sin

anskuelse af ejendomsretten som bundende i naturretten.

Heroverfor understreger *Henri Duquaire* i »Le Figaro«, at denne konstitution tværtimod fremhæver tre væsentlige og uadskillelige egenskaber ved ejendomsretten:

– De goder, mennesket råder over, har en social karakter, som står over den selysige brug af disse goder.

– Ejendomsformerne bliver dag for dag mere mangfoldige.

– Den private ejendomsret i dens forskellige former tillader mennesket at komme til udtryk som person, foranlediger dets ansvarlige engagement i samfundet, samt skaffer det et uundværligt selvstændighedsområde, hvorfor den personlige ejendomsret står i forlængelse af menneskets naturlige frihedsret.

I samme anledning fremhæver pater *Budillon* fra Istina-centret, at den omhandlede konstitution kun har gjort rede for, hvad den katolske kirke altid har forstået ved naturlig ret til ejendom.

MJB

Pater *Louis-Joseph Lebrét O.P.* døde den 20. juli 69 år gammel.

Ved hans død udtalte Senegals præsident Senghor: »Han var mere end vor minister for økonomi: han lærte os at tænke i samfundsøkonomiske anliggender...«

Pater Lebrét har på fremragende vis bidraget til udviklingslandenes forbedrede levestandard. Grundlægger af studieorganet »Økonomi og humanisme«, som undersøger de menneskelige problemer i den moderne samfundshusholdning, deltog han i 1963 i UNO's konference om teknikens anvendelse i udviklingslandene, og bidrog som ekspert til udformningen af pastoralkonstitutionen om kirken og den moderne verden.

På et møde i Bamberg i anledning af det tyske kirkestævne fremsattes for nylig nogle opsigtsvækkende forslag til samarbejde inden for den fornyede Kirke. I det nye samarbejde mellem gejstlige og lægfolk kommer det i virkeligheden ikke an på en »demokratisering«, men »på en ny bevidsthed om solidaritet«. Det er ikke en udlægning af koncildokumenterne, der er det vigtigste; det vigtigste er, at så mange katolikker som muligt får lejlighed til at studere disse dokumenter. Der fremsattes endvidere forslag om en strukturændring af bispedømmerne: I alle sogne skulle der oprettes udvalg med klare arbejdsområder og beføjelser. Pastoralråd bestående af gejstlige, ordensfolk og lægfolk skulle stå til biskoppens disposition i alle spørgsmål vedrørende sjælesorg. Endelig skulle der i alle forbundsstaterne være landsudvalg som kunne samarbejde med bispekonferencerne.

Den franske guitarstjerne fader Duval har en kollega i Polen, pastor Stanislaw Starla ved Nikolajkirken i Bielsk. Han holder religiøse meditationer i kirken ledsaget af sange og guitar i moderne rytmer, men med en vis tilknytning til det gregorianske.

Berlinmuren er den kolde krigs monument. Muren er en skændsel, siger man i Vest. Muren har sikret freden, siger man i Øst. Nedenstående billede, der er hentet fra filmen »Spionen, der kom ind fra kulden«, viser en af de få grænseovergange i Berlin, der ligesom Vietnam har været et af de brændpunkter, som har truet med at gøre den kolde krig varm. Kan katolikker afskaffe krigen? Derom handler en artikel på side 8 af Sven Damsholt.

katolsk ugeblad

26. AUGUST 1966
114. ÅRGANG

33
34

Kan katolikker standse krigen?

Farvel familielejr, goddag familieferie

Affæren i Nordirland

Muren fylder fem

Hvad er messen?

Ungdomskrise og voksentro

Kirke, rustninger og agurketid

Lægmanden i forgrunden på Tranbergmødet

Først næstekærlighed så klosterregel

»Kammerat Montini«

Jyllandspostens Niels
Levinson skriver om
forholdet mellem Franco
og den tidligere
ærkebiskop af Milano,
nu Paul VI

Profeterne er sjældent agtet i deres fædreland, og det er de katolske journalister heller ikke – hvis de i hvert fald prøver på at skrive det, de synes er sandt – uden skelen til højre eller venstre eller rettere til øst eller vest. »Amerikanerlakaj« og »kommunist« er ord, der skiftevis lyder, og det synes nogle journalister er skægt, mens andre bliver deprimerede. Til trøst for dem, der tager det tungt, kan det oplyses, at der – selv om selskabet i de båse, kortsynetheden anbringer dem i, er blandet – også er gode bekendtskaber at gøre – hvis man da ellers skal tro »Jyllandsposten«s Niels Levinson, der i en artikel under overskriften »Kamp mellem sværd og kors« skriver om emnet Spanien efter Franco. Det hedder bl.a. i artiklen:

Den spanske reaktions tilhængere deriblandt biskopperne siger, at »kommunistlegenden går i lige linje fra Marx til Lenin til Stalin til Khrushchev ... og til kammerat Montini«. Den nuværende paves familienavn er Montini.

Allerede som ærkebiskop af Milano lagde paven sig ud med Franco, og det må retfærdigvis siges, at fejlen var pavsens. Men der er også en undskyldning for hans opræden.

Paven skrev et brev til Franco og bad ham benåde nogle unge katolikker, der ... troede paven ... var blevet dømt til døden. De unge spanske katolikker var blevet provokeret i slagsmål af falangister og fængslet. I affæren var der mange lighedspunkter med begivenheder i pavsens egen ungdom, hvor han som ung katolik var blevet forfulgt af fascister. Franco svarede i et koldt, nærmest uforskammet brev, at der ikke var tale om dødsstraf, og han lod forstå meget tydeligt, at det ikke var en sag, der vedkom ærkebiskoppen af Milano.«

Farvel familielejr

Goddag familieferie

Da vi vendte hjem fra familielejren på »Klitborg« ved Rørvig i år, spurgte min fjortenårige datter, om vi så havde holdt morgenparade ved flagstangen og sunget »Der er ingen-ting, der maner –!«, mens vi hejsede flaget. Noget i mig hvisker om, at der måske findes andre, som også har udledet den idé af udtrykket »Familielejr«, at det drejer sig om en slags forsinket spejderlejr for voksne, og det synes jeg er akavet. For det er længe siden, jeg har oplevet en håndfuld dage med så meget inspiration, hygge, afslappelse, familieliv og uforpligtende menneskekontakt som ved denne lejlighed. Hvad så mange af os konvertitter mangler helt ned i sjælens rødder: katolsk atmosfære over hverdagen, spandt sig vederkvægende gennem alle ni lune julidage – ved stranden – på bænke – under murens slyngroser – ved middagsbordet – i aftentimerne, når pastor Jørgen Hviid og hans håndlangere tryllede med stor elegance eller unge Christian Guldager underholdt med sin guitar, eller ordet var frit. To dansk-brasilianske familier, den ene udstyret med verdens sødste, altid strikkende bedste-

mor – var med til at udvide horisonterne for os andre. Men familieferiens kernepunkt er nu alligevel formiddagens daglige foredrag, efterfulgt af eftermiddagens daglige diskussion om det, man har nået at tygge på i mellemtiden.

Emnerne spillede på mange strenge i år, men alle i lyset af koncilets overvejelser over det berømmelige og ømtålelige skema 13: om Kirken og verden. En gang imellem gik bølgerne så højt, at brynene rynkede sig faretruende her og dér. Men så fik man da spyttet sin hjertens mening ud om både det ene og det andet, hvilket bl.a. skal være så udmærket til at forebygge sukkersyge, og det lykkedes altid de to kvikke hoveder, søster Franzisca og pater Martin Drouzy at glatte vandene til sidst ...

En snes voksne og godt og vel lige så mange børn i alderen mellem 2 og 12 fik det hjemlige på afstand, børnene i et par Montessori-aspiranters og søstres fortræffelige daglige varetægt. Og i køkkenet regerede den søde, gavmilde madmor, fru Jørgensen, som så mange gange før.

Bare et ønske for 1967: Måtte udtrykket »Familielejr« definitivt bli-

Sådan var det skam ikke.

ve udryddet i denne forbindelse til fordel for »Familie-ferie«! Det ville give mange andre katolske ægtepar et mere fyldestgørende indtryk af, hvad der er tale om. Og de heldige, der får chancen for at blive deltagere næste sommer, vil dermed på forhånd vide en lille smule om, hvad de går ind til.

I.L.

To byer hædrer Johs. Jørgensen

Svendborg og Assisi vil i forbindelse med forfatteren Johs. Jørgensens 100-års dag lave store mindearrangementer. Repræsentanter fra bystyret i Assisi har fornylig været i Svendborg for at drøfte mulighederne.

Den egentlige mindedag – den 6. november – bliver mindedag i Svendborg, mens højtideligheden i Assisi holdes den 6. december.

Svendborgs kommunale myndigheder har besluttet at opkalde en ny vej efter Johs. Jørgensen. Man håber, at den kan indvies den 6. november.

I begge byer skal arrangeres udstillinger af kunst og bøger med tilknytning til den danske forfatter. Både Assisi og Svendborg har minde-samlinger og det er meningen at udveksle disse ting.

Såvel radio som fjernsyn har planlagt udsendelser i anledning af 100-års dagen for Johs. Jørgensens fødsel.

Antireligiøs propaganda i Finland

En antireligiøs propaganda er sat i gang i Finland. Det drejer sig om små grupper af unge akademikere og unge kommunister. De retter kritik mod den finske folkekirke, som nominelt 96 procent af befolkningen tilhører, og kritikken gælder ikke bare kirken, men også kristendommen.

Den finske ærkebiskop Simojoki advarer kirken mod forhastede modforholdsregler. Han henviser til de ulykkelige følger af den finske kirkes modstand mod arbejderbevægelsen ved århundredskiftet og finder, at en »dialog« – samtale – med de alvorligt tænkende ateister er det bedste.

Lægmanden i forgrunden

Få studerende, men mange aktive på det nordiske akademikermøde i Norge

Man kan ikke sige, at de nordiske akademikere på Tranbergmødet i Norge, som fandt sted i den første uge af august, var selvoptagne og henfaldt til diskussion af interne problemer. Det var i allerhøjeste grad de skandinaviske bispedømmers vej

Pater Rask fra Vadstena fik dog også et ord indført.

til fornyelse i koncilets ånd, der kom til debat, og det manglede ikke på forslag hverken på det praktiske eller det mere åndelige plan. De går nu videre til den kirkelige ledelse til bedømmelse og eventuel iværksættelse.

I Danmark vil nogle kredse allerede kende Harald Guldagers rationelle og detaljerede planlægningsforslag for kirkens arbejde, der i høj grad giver plads for lægfolkets medarbejde og dito ansvar. Det forventes trykt, idet der viste sig betydelig interesse hos de andre lande for at lære af ideerne.

Lægmanden var absolut i forgrunden, og Gunnel Vallquists foredrag om lægmanden som trosvidne blev et af stævnets højdepunkter. Vi kender hendes dagbøger fra koncilet, og hun viste sig nu at være modnet under de fire år i Rom, uden at have sat sin oprigtighed til. Hun definerede lægmanden som »en kristen, der ejer et maksimum af frihed«. Præster er bundet af så mange paragraffer, men lægfolk kan skrive, tale, gribe ind i

samfundet. Det er lægfolk, som har forsvaret præster i Holland, USA og Spanien. Men er man sig sit ansvar bevidst? Hvorfor samles lægfolk ikke for selv at holde en gudstjeneste om søndagen på steder, hvor der ingen præster er? Ikke messen, men menigheden er det primære, hævder Gunnel Vallquist.

Friheden: koncildekretet taler kun om kirkens religiøse frihed i det profane samfund, ikke om samvittighedsfriheden inden for kirken. Men menneskets samvittighed må være ukrænkelig. Vi nordiske katolske lægfolk må gøre brug af vor frihed. Hvad G.V. flere gange understregede var, at man i Rom venter noget af Skandinavien med dets demokratiske traditioner. Man er lydhør for vore erfaringer. Fra Tranberg blev der også sendt en hilsen til pave Paul VI.

Hvad med at få indført en kirkelig ombudsmand? Kardinal Bea menes at have været interesseret, da forslaget under koncilet blev forelagt ham fra dansk side.

I en af de påfølgende gruppediskussioner gav akademikerpræsten Ib Andersen sin teologiske godkendelse: allerede i oldkirken var der eksempler på, at menigheden som sådan havde været med til at tage vigtige beslutninger. Den synes at have haft mulighed for at deltage i valg af biskopper og præster. Når helgener senere kåredes af folket, er det i grunden udtryk for menighedens ufejlbarhed. Også lydigheden – den kristne, ikke den autoritære – fremkaldte en livlig debat. Skal man hellere tale om loyalitet?

En kær gæst og veteran fra de nordiske AC-møder var fader Arne Rask OSB, der nu i Sturefors i Sverige har et benediktinsk kommunitet, som også omfatter danskeren Christen Krogh. Fader Rask talte om troens menneske, om vantroens problem i vor tid, og navnlig om agnostikerne, dem der ikke mener at kun-

Fortsættes side 17

Den rette grænse

ANSVARHAVENDE
REDAKTØR:
HELGE KRISTENSEN

Redaktør for indenlandsstof:
Jens Oluf Lund
Redaktionssekretær: Elli Gambell

Redaktionskontor:
Bredgade 69, København K.
Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:
Katolsk Ugeblads Annonceekspedition,
Hauchsvej 8, København V.,
telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro
589 65.

Abonnementsafdeling:
Katolsk Ugeblads Ekspedition ved A.
Prüser, Sankt Annæ Plads 28, Køben-
havn K., telefon (01) 15 95 28 (9-16,
lørdag lukket) postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien
som i andre lande pr. kvartal kr.
11,00. I løssalg kr. 1,00.

Længere artikler til et bestemt num-
mer af bladet skal være redaktionen i
hænde senest 3 uger før det pågæl-
dende nummer udkommer, kortere
meddelelser senest 14 dage før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar
for uopfordret indsendte manuskrip-
ter.

»Bonn-lovforslag: et års fængsel for utroskab,« hedder en overskrift i Flensborg Avis. »Men selv den katolske kirke er betænkelig,« fortsættes der i underrubrikken. — Ja, *mon* ikke! Nu er meningen med disse linjer ikke, at der skal være nogen utidig indblanding i Forbundsrepublikkens interne forhold, ej heller er det et syrligt hib til det dansk-journalistiske indslag i vesttysk presse. Men man bør aldrig sky nogen lejlighed til at slå fast, at intet bør være kristendommen mere fremmed end at skulle se sin etik håndhævet af øvrigheden — og endnu værre af sladderterroren og lynch-mentaliteten, der gør etikken uetisk. Det store ved de guddommelige love er, at de forudsætter frivilligheden og blandt anklager kun anerkender selvanklagen. I denne forbindelse bør man også fundere lidt over begrebet klerikalisme. Klerikalisme er at udnytte kirken i forsøget på at nå et verdsligt mål, men klerikalisme er også at lokke kejseren til at sørge for, at Gud får det, han skulle have haft ad frivillighedens vej. Resultatet er almindeligvis, at kejseren er den, der bliver mindst snydt.

Det er naturligvis en af pressens opgaver at påtale mistænkelige tilfælde af klerikalisme. »Ekstrabla-

Det evige, søde liv

— Nej, det er dog for galt. Han er slet ikke den samme jeg så i går. (Politiken)

det«s Erik Dreyer er uden tvivl i besiddelse af det rette korsfarersind, når han angriber pater M.D. Bouyer for et åbent brev til filmstjernen Brigitte Bardot, men også korsfarere kan jo i ny og næ komme for hurtigt af sted. Pater Bouyer har i det kendte katolske magasin »La Vie Catholique« mindet Brigitte om hendes store ansvar for masserne på grund af hendes enorme popularitet. »Utallige er de, der forsøger at efterligne Dem,« hedder det i paterens åbne brev, hvori det endvidere i Dreyers oversættelse hedder: »Ak ja, Brigitte, her er, hvad De præsenterer disse millioner af øjne for, som betragter Dem og beundrer Dem og ønsker at gøre ligesom De: Kærligheden forvandlet til en farce.« For, som der står tidligere i artiklen i det katolske magasin: »På otte minutter i Las Vegas har De nu ladet Dem gifte på ny. — De tilhører ikke længere hr. Vadim, hr. Charrier eller er sammen med hr. Zaguri. Nu er De fru Sachs...« I Dreyers kommentar siges det, at det kunne »se ud som pater Bouyer fulgte overordentlig godt med i den verdslige presses ofte meget kulørte og saftige reportager om Bardots gøren og ladden.« Der må man nok have lov til at sige, at pater Bouyers åbne brev såmænd kunne være skrevet på grundlag af beretninger i vore danske aviser, og det kunne altså næsten se ud, som om hr. Dreyer var forarget over, at man læste den avis, han selv skriver i! Hvad siger hans redaktion og direktion mon til det?

En pige med Brigitte Bardots position, popularitet og indtægter, har frivilligt stillet sig i offentlighedens søgelys. Og det hører med til spillets regler at man så underkaster sig offentlighedens bedømmelse. Erik Dreyer har altså ret og pligt til at kommentere både tilfældet Bardot og tilfældet Bouyer, men den samme ret og pligt har naturligvis Dreyers gejstlige kolleger. En lykkelig ting ved hele historien er Bo Bojesens afvæbnende kommentar, som minder os om altid at revidere vore begreber med hensyn til den rette grænse.

HK

»Først næstekærlighed - så klosterregel«

Børge Rudbeck har sendt os nogle billeder
fra det nye benediktinerkloster
i det franske Katalonien

Den valgte leder af kommunitetet i Saint-Michel de Cuxa, dr. theol., frater Oleguer Porcel, fotograferet ved sit skrivebord.

I Ugebladet nr. 22 fortalte Børge Rudbeck om benediktinerne fra Montserrat, der i deres kongregations moderkloster, Abbaye Saint-Michel de Cuxa i det franske Katalonien, har grundlagt et kommunitet, der søger at finde nye veje for kontemplativt klosterliv, veje, der fører i samme retning som den, koncilet har vist os. De ny benediktinere danner et demokratisk samfund, ledet af dr. theol. Oleguer Porcel, der med vægt fremhæver, at kærligheden til medmennesket altid må gå forud for klosterreglen.

Her er et par billeder fra kommunitetet. Måske hører vi snart nyt dərfra: en dansk præstestuderende har besluttet at besøge de ny benediktinere i sin sommerferie. Han vil måske kunne fortælle nyt fra det interessante abbedi.

Manden bag det hele er den verdensberømte abbed af Montserrat, Aureli M. Escarre, der har måttet tage ophold i Italien, fordi han har sagt Franco et par drøje sandheder.

Benediktiner-munke 1966. Billedet er taget i haven ved Saint-Michel. De syv civilklædte unge mennesker er alle præster, tre af dem er doktorer udi teologien. De er mellem 30 og 40 år gamle, alle fra spansk Katalonien. De novicer, der melder sig i Saint-Michel, skal have uddannelse som præster og lidt til; men de skal ikke præstevies. Kommunitetets medlemmer lever dels af at skrive artikler og bøger, foretage oversættelser; dels af at arbejde som daglejere i klosterets landbrug.

Kan ingen sige sig fri?

"Intolerance" nøgleordet i protestantisk pressebureauus kommentarer til den nordiske "affære"

I skolen har vi i faget historie lært om den katolske kirkes frygtelige intolerance – om autodafeer og bål og brand, men på vore breddegrader glemmer vi alt for ofte, at vi selv ofte har opført os lige så intolerant. Og selv i vore dage sker ting, som bedst kan sammenlignes med det, som katolikkerne satte i gang i Middelalderen, hedder det i en kommentar fra Kristeligt Pressebureau.

— — —

Miller skrev i sin tid skuespillet »Heksejagt«, der så sandelig handlede om alt andet end katolikker. Det var protestanter, der drev denne heksejagt, som han så ypperligt har skildret – det var pionerernes jagt på anderledes tænkende og folk, der ikke helt var i overensstemmelse med tankerne på »bjerget«.

Nu skrev Miller først og fremmest sit skuespil som en protest mod hele McCarthy-aktionen, men der lå en stærkt humanistisk tankegang bag hans »Heksejagt«, et oprør mod intolerancen, som han skildrede gennem de primitive protestanters optræden overfor anderledes tænkende på den tid, da pionererne havde vanskelige levevilkår i den nye verden.

— — —

Vi hører også i vore dage om, at katolikker i de stærkt katolske lande forfølger protestanter – og det harmer os. Men vi har ligeså god grund til at harmes, når vi hører, at en protestantisk præst betjener sig af samme »heksejagt« overfor katolikker. Det er sket i Irland, hvor en protestantisk præst ved navn Parsley har angrebet katolikerne for anti-kristelige tendenser. Hvordan skal man stille sig overfor en sådan aktion?

Vi er jo meget »tolerante« i Danmark, men er vi også så tolerante, at vi undlader at tage afstand fra en »trofsælle«s meningsløse angreb på andre kristne? For vi anerkender da forhåbentlig katolikkerne som kristne mennesker?

— — —

Den irske, protestantiske præst har i måneder rettet skarpe og uberegtigede angreb mod katolikerne i den del af Irland, hvor protestanterne er i flertal, og det har heldig-

vis harmet adskillige af protestanterne i denne egn. Men ikke alle. En del har den gale præst formået at hidse op i en sådan grad, at de har anrettet korporlige angreb på katolikker og næsten tvunget dem fra deres hjem.

Efterhånden er han gået så vidt, at de offentlige myndigheder har måttet skride ind og sætte ham bag lås og slå, men det har desværre ikke mindsket hans indflydelse. Lad så være, at »religion« i Irland også er noget af et nationalt problem.

I det demokratiske Danmark er der formodentlig ingen, der kan goutere en sådan optræden. Vi er jo som bekendt heller ikke sat på jorden for at bekrige, men for at tjene hinanden. Der har været forfølgelse nok gennem tiderne af anderledes tænkende – det måtte dog snart være et overstået stadium.

Nok har protestanter skullet protestere, men vi må være nået så vidt, at vi nu kan leve side om side med mennesker af anden opfattelse. Protestanten skal naturligvis give udtryk for sin mening og sit synspunkt, men han burde være blevet så tolerant, at han forstod at opføre sig som et menneske, slutter kommentaren.

~~~~~

En samling fanatikere og hyklere?

Fra Diderots værk »Nonnen«, hvis filmatiserede udgave er blevet forbudt af den franske regering, citerer François Mauriac:

»At afgive fattigdomsløfte, det er ved ed at forpligte sig til dovenskab og tyvagtighed; at afgive kyskhedsløfte, det er: at love Gud, stadig at overtræde Hans viseste og vigtigste lov; at afgive lydighedsløfte, det er: at give afkald på menneskets umistelige ret, dets frihed. Holder man disse løfter, er man forbryder, bryder man dem, er man meneder. Klosterlivet er for fanatikere eller hyklere.«

Berlinmuren fejrer sit 5-års jubilæum. Glædesparader i øst. Kranse nedlæggelser i vest. *Muren* har vundet freden, siger man i øst. *Muren* er en skændsel siger man i vest. Vel skal man prøve at frigøre sig fra det lokalpatriotiske, sætte sig ud over konventionerne og tænke selvstændigt, men det er dog en hård kamel at sluge, at skulle se søde fredsduer sidde på *muren*, der dog er og bliver et monument over det moderne menneskes politiske og åndelige nederlag, et monument med relieffer forestillende mennesker som fornægter: den udstrakte hånd, fornægter sagtmødheden som dyd. Set i dette perspektiv kan vi heller ikke i vest sige os fri fra et vist åndeligt værnemageri i form af mørtel- og stenleverancer. Til *muren*.

Muren er netop det geometriske sted for handlingen i filmen »Spionen der kom ind fra kulden«, som vi så fornylig. Her i august 1966 er den meget læseværdige bog, som lå til grund for den ikke mindre seriøse film, udkommet i 9. oplag. Forfatteren er den tidligere engelske diplomat David Cornwell, der skriver under navnet John le Carré. Mange vil sikkert huske Bjørn Rasmussens interview med den særdeles sympatiske forfatter, der begyndte at skrive romaner »som modgift mod den nedbrydende indflydelse« fra arbejdet i udenrigstjenesten, som han i øvrigt nærer stor respekt for.

Da efterretningsarbejde ifølge sagens natur er hemmeligt, kommer det næppe for en dag, om le Carré alias selv har været hemmelig agent. Det er for så vidt også ligeegyldigt, om enkelthederne i spionarbejdet er konkrete eller ej – om man i hovedkvartererne bruger hæftemaskine eller clips. Det afgørende – det der kommer os ved – er selve grundlaget for tidens spegede verdenspolitiske spil, den kolde krig – et kæmpemæssigt hav, hvori flyder forræderiske isbjerge som, hvad øjeblik det skal være, kan kælve. Ligesom Graham Greene går John le Carré konsekvent til værks ved at bruge spændingsromanens teknik til at fortælle os noget fundamentalt om den tid, vi lever i. De langhårede atomdemonstranter med deres idealisme i hjertet og knaphullet er børn af en verden, hvis år nul er vanskeligt at placere. Barn af vor tid er også agenten Leamas, der kommer

ind fra kulden. I samme litterære genre finder vi Hemingways roman fra den spanske borgerkrig »Hvem ringer klokkerne for«, Graham Greenes »Hemmelig agent« fra 1939, der fornylig er kommet som billigbog, og samme forfatters »Den stiltfærdige amerikaner« – en barsk galgenhumoristisk kommentar til den uendelige Vietnamkrig. Harald Engberg har i »Politiken« givet et rammende billede af samme stiltfærdige amerikaner, som Graham Greene ser ham: »I dette store helvede (Vietnam) og dette lille paradys tramper den lange lemmedasker Pyle troskyldigt ind med karsehår og højskoleblik, med sandheden om hele det indokinesiske problem i bibeltyk bog under armen.« Pudsigt nok er det den samme karakteristik, mange giver af dem, der nu angriber amerikanernes politik i Vietnam.

Jo, den kolde krig er en indviklet affære. I gamle dage anklagede man hinanden for kætteri. Vore dages kætteri lader til at være – troskyldighed. Formelen for den anklage, man retter mod dem, man er sagligt uenig med.

Af hvilken støbning skal man da være for at gøre aktiv tjeneste i den kolde krig? Ja, her ser vi jo litterært på det, og lad os da læne vort hoved til en forfatter, der også har været med ved fronten. I første verdenskrig. Om spionchefen R skriver Somerset Maugham i sin novelle-samling »Ashenden«: »Her var en mand, som man kunne stole på eller synes om ved første øjekast. Af væsen var han elskværdig og hjertelig.« Det, der i særlig grad gør R velegnet til sit job, er muligvis, at han ikke kan gå den lige vej til afslutningen af en sag. Han må ganske simpelt bruge krogveje.

John le Carré er ikke nogen raffineret forfatter i den forstand, at der ligger hunde begravet i hans romaner. Det, han vil sige, står der, sort på hvidt. Han søger ikke exceptionelle synspunkter for absolut at være anderledes. Hans ord har imidlertid så meget større vægt, fordi man meget stærkt fornemmer, der ligger erfaring bag.

Om de engelske efterretningsfolk og de snedige intriger, de udtænker, siger agenten Leamas: »Jeg kan se dem udtænke det, de er så forbandet

MUREN

Berlinmuren - den kolde krigs monument fejrer sit

5 års jubilæum.

Af hvilken støbning skal vi være for at gøre aktiv tjeneste i nævnte krig?

Kristne, marxister?

Eller en samling banditter alle til hobe?

Hovedpersonen i

»Spionen der kom ind fra kulden«

mener det sidste

akademiske; jeg kan se dem sidde ved en kamin i en af deres fine dumme klubber.«

Men den østlige part i den kolde krig får også læst og påskrevet. Historiens unge pige, der er kommunist, beklager sig over en tilsyneladende uretfærdighed. Vestagenten svarer hende skarpt: »Hvad fanden beklager du dig over. Dit parti er altid i krig, ikke sandt? Det ofrer individet for massen. Det forkynder det tidligt og silde. Den socialistiske virkelighed: uophørlig kamp – nådeløst opgør med fjenden – det hører man evig og altid. Du har i det mindste overlevet. Jeg har aldrig hørt, at kommunisterne anså et menneskeliv for helligt...«

Om den kolde krigs lejetropper i almindelighed hedder det: »Hvad tror du, spioner er: præster, helgener eller martyrer? Det er en lurvet samling forfængelige tåber og også forrædere, ja; homoseksuelle, sadister og drankere, folk, der leger røvere og soldater for at sætte kulør på deres usle tilværelse. Tror du, de sidder som munke i London og vejer ret mod uret?«

Om selve sagen siger den engelske efterretningschef: »Som det nu engang er, gør vi ubehagelige ting, men af defensive grunde. Det kan efter min mening forsvares, at vi gør disse ubehagelige ting, for at almindelige mennesker her og andre steder kan sove trygt om natten.«

Hentydning til Vietnam? Nå, men der tog vi ordet fra chefen. Han får lov til at fortsætte:

»Jeg vil sige, at efter krigen er vore metoder – vore og modstanderens – blevet omtrent de samme. Jeg mener, man kan ikke være mindre hensynsløs end modstanderen, simpelthen fordi ens regerings politik er velvillig...«

Og en samtale mellem en repræsentant for vesten og en for østen. Sidstnævnte spørger om modstanderens filosofi. Svaret: »Hvad mener De med filosofi. Vi er ikke marxister, vi er ikke noget. Bare mennesker.«

»Er I da kristne?«

»Ikke mange, det tror jeg ikke. Jeg kender ikke mange.«

»Hvad mener De så? Hvad er Deres filosofi?«

»Jeg mener, I er nogle banditter, alle til hobe.«

HK

Af Sven Damsholt

KAN KATOLIKKER AFSKAFFE KRIGEN ?

*Problemet løses ikke
ved at sige: hold fred
og nedrust.
Eller: vær nu søde!*

*Hammar skjöld
handlede som den
første præsident
i jordens
forenede stater.*

I Katolsk Ugeblad for 15. juli læser man, at Katolske Arbejdere har skrevet til regering og folketing, og opfordret til at tage afstand fra »USA's ikke-erklærede krig mod det vietnamesiske folk« som er »en forbrydelse. Der findes ingen undskyldning for folkedrab« osv.

Nu skal de katolske arbejdere have lov at skrive hvad de vil, og til at få det optaget i Katolsk Ugeblad. Det er kun tiltalende, at katolikker ikke er ensrettede politisk, og at man ikke nødvendigvis må være borgerlig NATO-mand for at være katolik. Men der er noget i udtrykket »forbrydelse« der gør at man et øjeblik tænker efter. Skulle man selv være helt forkert på den, hvis man går ind for USA's indblanding i Vietnam?

I foråret læste man i bladene, at en kreds af danske professorer og kirkemænd krævede USA's bombninger standset, og så spidsede man øren. I slutningen af februar kom erklæringen fra Kirkernes Verdensråd der krævede det samme, ganske vist med en opfordring til Nordvietnam om at stoppe infiltrationen, men anerkendelsen af den nationale befrielsesfront var en anerkendelse af infiltrationens foreløbige resultat. Så er det man spørger sig selv: Er alt hvad vi hidtil har troet galt? Skal vi skifte mening om Vietnam? Fjernsynet og den venstreorienterede

presse har ikke lagt skjul på deres mening, men når det mest konservative element i vestligt åndsliv ønsker modstanden mod kommunismen svækket, bliver man pludselig eftertænksom. En almindelig avislæser, fjernseer og politisk noncombattant gør sig da med en drøj bemærkning klar til at begynde forfra. Fast besluttet på at komme til bunds i problemet giver man sig til at gennemgå de historiske kendsgerninger og danne sin egen mening. Man kan ikke blive ved med at leve på andres.

Få konflikter i verden har affødt så ringe begejstring som krigen i Vietnam. Når man graver sig igennem landets politiske historie for at sætte sig ind i sagen, er det som at vende en høstak, lutter løse ender, der er ingen holdepunkt for noget retfærdigt standpunkt, mindst af alt i de seneste begivenheder. For en almindelig avislæser er det en række overgreb der ophæver hinanden. I nord indfører et mindretal med støtte fra Kina kommunistisk diktatur, uønsket af de fleste i landet. Mod syd griber USA ind for at hindre systemet i at brede sig, efter sigende på befolkningens ønske, reelt på regeringens ønske – og regeringen er et militærdiktatur der viser tegn på indre opløsning fordi det ikke har støtte fra befolkningen. Jo mere det går op for omverdenen, des svagere bliver USA's motivering for at komme til hjælp, og des mere kommer det til at ligne væbnet intervention.

I virkeligheden kæmper de to stormagter for anden gang i en tilfældig nations bukser, med en tilfældig nations kroppe som indsats. Et land der ikke har gjort andet end at være nabo til det aggressive Kina, er igen blevet mastodonernes tumleplads, dets landsbyer og rismarker stedet, hvor maskinen tromler frem og tilbage. Vi overværer indtil lede gentagne skuespil, hvor eksplosiver hældes ud over en klat land og dets

mænd slagter hinanden i en styrkeprøve, der skal afgøre om grænsen skal trækkes nogle få kilometer nordligere eller sydligere gennem en grøn jungle.

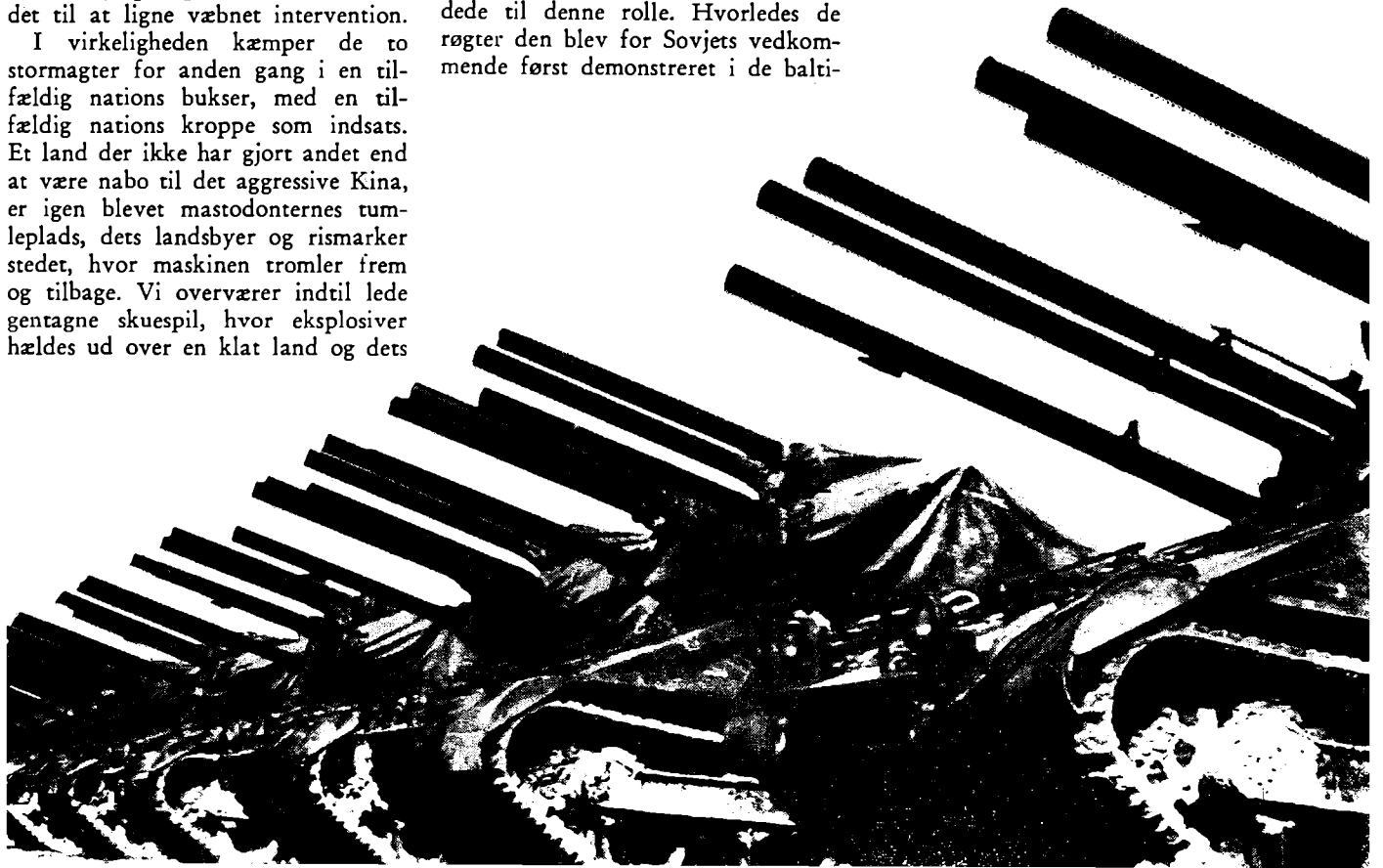
Kun en ting afholder os fra at udtale ordet »vanvid«, vi kan ikke selv komme med en anvisning på, hvorledes det skal undgås. Efter demokratisk tankegang løses en sådan konflikt ved afstemning, og det er, hvad vort eget land går ind for i FN, men så enkelt er det ikke i Vietnam. Selv om landet blev rømmet for fremmede magter og en fri afstemning afholdt under FN's kontrol, ville den være en umulighed. Landets befolkning er uvant med selvstændig politisk stillingtagen og ude af stand til at overskue situationen, og stærke grupper ville udøve et sådant pres på de store masser, at afstemningen blev illusorisk. Selve demokratiets valgsystem ville blive brugt til at afskaffe det.

Det er underligt at sige det idag: demokrati, den eneste menneskeværdige forfatning, er ikke et universalmiddel, der kan bruges i enhver situation. Demokrati er at folk regerer sig selv, og det skal de have en vis udvikling for at kunne gøre. Der findes stadier i et folks udvikling, hvor det må under formynderskab, hvis ikke de stærke skal æde de svage, og den vietnamesiske befolkning befinder sig netop i den situation. Men hvem er i stand til at være formynder?

Sovjet og Kina føler sig altså kaldede til denne rolle. Hvorledes de røgter den blev for Sovjets vedkommende først demonstreret i de balti-

ske lande. Da man siden så Ungarn og Tjekkoslaviet forsvinde, blev verden overbevist, og da Kina begyndte at udvide sig på Nordkoreas bekostning, var der ingen der indvendte noget fordi Vestmagterne rykkede ind i Sydkorea og kom landet til undsætning. Det skulle de have gjort allerede i Ungarn følte vi Tibets skæbne blev en yderligere bekræftelse. Men man spørger sig selv i dag: Når østblokken forgriber sig på de små lande, er det så givet, at vestmagternes interventioner er retfærdiggjorte? De er nødvendige ser det ud til, men er de et ubetinget gode?

Vestmagterne synes med undtagelse af Portugal at have forladt imperialismen. Men da belgierne forlod Congo, og lod store landområder overtage styret af sig selv, uden forberedelse, så det brutalt og uforsvarligt ud. Var der en plan bag det? Belgierne var vel ikke så naive at tro, at de sorte kunne klare sig selv fra den ene dag til den anden. Indkalkulerede de køligt landets hjælpeløshed i planen om at komme det til hjælp med teknikere, forretningsfolk og frem for alt kapital – mod at bevare indflydelsen over de værdifulde miner i landet? På en vis måde var det rimeligt, de havde selv skabt dem og landet var

Kan katolikker afskaffe krigen?

afhængigt af deres drift, det var bare kedeligt, at denne indflydelse blev så stor, at den kom til at dominere det politiske liv. En mand som Tsombe var fra første færd udset til belgisk-venlig regeringschef, gennem ham skulle den gamle kolonimagt få de nødvendige koncessioner, til gengæld skulle han støttes med alle midler. De senere år i Congo beviste, at det var hensigten. Tsombes hvide lejetropper begyndte at rense landet systematisk, den gamle militære besættelse blev afløst af en økonomisk. Congo gled stille hen mod Belgien igen, og hvis Hammarskjöld ikke havde været der, var det fra koloni blevet til filial.

Det er altså Vestens måde at hjælpe på. Kan det gøres anderledes? Kan man pumpe kapital i et land uden at sikre sig politisk? Grænsen mellem økonomisk hjælp og økonomisk pression er udvisket, men den er der, og det er aldeles nødvendigt, at den bliver tydelig. Selv Danmark har måttet afgive noget af sin politiske selvstændighed, når det modtager hjælp fra USA; vi føler det rimeligt og uundgåeligt, når det drejer sig om et stort anlagt samarbejde som Nato, men vi ved også, at afhængighed kan misbruges, og vi kan ikke se bort fra den mulighed. Økonomisk pression er en form for krigsførelse, der er omtrent lige så effektiv som den militære, den ser pænere ud, fordi den bevarer illusionen om den angrebnes selvstændighed, men krigsførelse er det.

Nu styredes USA sidste gang af en præsident, hvis ideer om menneskeværld og frihed faldt sammen med vore. Vi ved at Kennedy ved den mislykkede invasion af Cuba undlod at bruge magt af hensyn til netop disse ideer, og det var en betryggelse for os at være allieret med et land, hvor han var præsident. Men der er andre kræfter i USA, de viste sig at være i stand til at rydde ham af vejen, og ingen garanterer for, at de ikke også vil være i stand til at rydde hans principper af vejen. Vi ved ikke, hvad der skete under den dominikanske opstand, da USA greb ind med væbnede styrker. Begivenhederne er mørklagt, vi kan kun håbe det ikke var et overgreb. Men ét kan vi med sikkerhed sige: i USA er der så forskellige kræfter der brydes, at heller ikke den nation er egnet til at være den overstatlige magt, der skal administrere de små lande.

Alligevel bliver det USA og Kina, der skal finde en løsning i Vietnam. De krigsførende parter ressourcer synes uden ende, den ene kan ikke knække den anden, og en dag vil de finde ud af at de ingen vegne kommer, og så er øjeblikket inde til forhandling. Linealen tages frem som skal trække strengen gennem landet. De øvrige nationer presser på, dels har vi ondt af det nedtrampede Vietnam, dels indser vi at en varm krig stadig indebærer muligheder for at brede sig. Derfor må den standses. For hele verdens skyld. Og Vietnam må saves over. Alle ved at der gøres uret mod et folk når man siger: nord for linien skal I være kommunister, syd for tilhøre den vestlige verdens system. Men hvad kan man ellers gøre?

De to magter kan med lige stor ret sige: Hvis ikke vi greb ind ville befolkningen være bundet til det andet system. Det ulykkelige ved situationen er, at man nødvendigvis må acceptere det ene hvis man afviser det andet. Det er ligesom ikke rigtig gået op for folk, at der ingen middelvej gives i den nuværende situation. Vil folk ikke leve i en kommunistisk stat, må de finde sig i et militærdiktatur i amerikansk økonomisk afhængighed. Vil folk ikke leve i afhængighed af amerikansk økonomi – og det er der øjensynlig mange der ikke bryder sig om, stemningsbølgen går i øjeblikket USA

USA styredes sidste gang af en præsident, hvis ideer om menneskeværld og frihed faldt sammen med vore.

imod – må de se i øjnene, at der ikke er andet end den kommunistiske politistat, hvor enhver anden mening end statens er strafbar. Alverdens intellektuelle demonstrerer i øjeblikket mod USA's bombninger, men det er interessant at tænke på, at de protesterendes talefrihed er sikret dem af de bomber de fordømmer. Det har jo ikke været muligt at standse den kommunistiske ekspansion med andet end våbenmagt.

Når det alternative i verdenssituationen er gået op for én, begynder tanken at lede efter en tredje mulighed, hvor ikke den enes og ikke den andens, men begges våbenmagt bliver neutraliseret. Den bedste del af menneskeheden gemmer på håbet om at en eller anden tilstand af fred kan etableres på jorden, uden at det nødvendigvis bliver på ruinerne af nogens byer. Med jævne mellemrum kommer der fra religiøse og humanistiske sammenslutninger opfordringer til sindelagsændring og nedrustning. Sidste år talte paven i FN, man lyttede høfligt, men uinteresseret da talen ikke indeholdt nogen konkret løsning. Det mindede om en far, der siger til børnene: »Nu må I holde fred,« men som ikke kan udrede deres konflikt. Det er naturligvis rigtigt at angrebslyst indgår i enhver krig, ligesom våben kan friste nationer til at bruge dem, men det er ikke hele forklaringen. Siden imperialismen og den tyske aggressions periode er krigen idealistisk betoned, man kan være enig eller uenig i parternes program, men man kan ikke frakende dem, at de slås for hvad de mener gavner menneskene. Derfor kan man ikke bare sige: hold fred og nedrust. Det ville være som hvis Højesteret afgjorde en arvesag ved at sige til parterne: vær nu søde! Det er ikke dens opgave. Den skal afgøre ud fra landets retsorden, hvem der har ret til at arve hvad.

I dette tilfælde drejer det sig om menneskenes arveret til samfundsgoderne. Vor tids krige er dybest set kampen mellem to økonomiske systemer. På den ene side kravet om alle menneskers lige ret til produktionsapparatet – på den anden side kravet om retten til privat eje og initiativ. Bag dette dukker det næste problem op: racernes lige ret til samfundsgoderne mod den enkelte races ret til at leve sit eget liv.

Det er de sociale problemer der splitter verden i dag, og lige så lidt som de kan løses ved en sindelags-

»Alligevel bliver det USA ...

ændring alene, lige så lidt kan de løses ved nedrustning. Pacifisme i al ære, men ingen ansvarlig nation vil afskaffe våbnene før andre gør det, og man kan ikke nægte våben til dem, der kæmper mod tilintetgørelsen. Hvad nytter det at afskaffe kanoner, når der forskellige steder i verden eksisterer love og regler der gør samme skade som kanoner? Underbetaling af folk, der lever på et eksistensminimum, har visse steder udryddet flere mennesker end krigene. Fængsling og deportation af folk, der tænkte og talte mod staten, har i visse dele af verden udryddet hele nationer. Ville man nægte nogen af dem våben til at befri sig og redde livet?

»Aldrig mere krig« er en drøm der lever i alle retskafne mennesker, men freden, den virkelige fred, er resultatet af en retfærdighedssans, der nedfælder sig i en mellemfolkelig retsnorm, der sikrer de enkelte individer og nationer mod overgreb og udnyttelse. »Aldrig mere krig« er slutresultatet, *begynder* man med kravet er det bare et slogan. Som hvis man ville udrydde sygdom ved at råbe »Aldrig mere feber«. Feberen er ligesom krigen symptomet på sygdommen. Et fremmedlegeme truer organismen, en infektion er trængt ind i kroppen og mikroberne udvikler sig på organismens bekostning. Organismen svarer ved at samle sine ressourcer under en vældig kraftanstrengelse for at nedkæmpe infektionen. Krigens feber er somme tider et samfunds redning. Kan det glemmes af os, der endnu havde levet under nationalsocialistisk diktatur, hvis vi ikke var blevet befriet gennem kampe?

Det er ganske vist menneskets egoisme der er krigens mikrobe, men ingen mikrobe kan udvikle sig uden nedsat modstand i organismen, og denne nedsatte modstandskraft i jordens folkelegeme viser sig i dets forvirring overfor det sociale spørgsmål. Egoismen kan vi ikke afskaffe i denne verden, men vi kan afskaffe de muligheder under hvilke den kan udfolde sig. Den egentlige årsag til fortsatte krige er manglende enighed om de fundamentale love, der sikrer menneskets frie udfoldelse og det indbyrdes hensyn. Så længe der er lande, hvor loven tillader 2 pct. af befolkningen at eje 98 pct. af værdierne og lade resten dø af underernæring, er der mulighed for revolution. Så længe der er lande hvor loven sikrer 10 pct. af befolkningen ret til at diktere resten hvad de skal læse, tro og tænke, er oprør den eneste mulighed for befrielse. Hvor loven tillader den ene race at behandle den anden som husdyr er der mulighed for krig, ja, krig kan være den eneste udvej for retten, hvor uretten har sat sig i system.

Fjernsynet mener sikkert at tjene en god sag, når det arbejder på at få os til at hade USA's bombninger. Og det er sympatisk når unge mennesker går rundt i byen og kræver våbnene væk. Det er velment når Kirkernes Verdensråd udsender en erklæring og tager afstand fra anvendelse af nedkastede sprængstoffer, men det er kort tænkt. Det er at ville fjerne virkningen i stedet for årsagen. Underligt at netop vi kristne, hvis opgave det er at være jordens salt og rense sårene i samfundslegemet, at netop vi ivrer for at lade skorpen lukke sig over betændelsen. Der opnås ingen varig fred uden social retfærdighed, derfor burde det være magtpåliggende for sande elskere af freden at finde frem til de regler for økonomisk liv, der forhindrer den ene i at misbruge den anden – være sig grov misbrug af kapital som groft overgreb mod ejendomsretten. Havde vi kristne været lige så ivrige for at bekæmpe uretten, som vi i dag er ivrige efter at bekæmpe dens følger, ville verden måske ikke have været splittet.

En begivenhed har i de sidste år gjort mere for sand fred end alverdens proklamationer. Da FN i 1953 forpligtede medlemsstaterne på dokumentet om menneskerettighederne, skabtes begyndelsen til en global etik, som er jordens chance, hvis den vil leve. Det var en beskedne begyndelse, men den gjorde indtryk, na-

tionerne begyndte at stille viserne, de kristne kirkesamfund humpede på plads eller besindede sig på ajourføring. Under Dag Hammarskjölds ledelse foldede FN's grønne fane sig ud som en bøg i en martsskov – en for tidlig udsprunget bøg ganske vist, men verden anede sin nye tidsalder i dens farver.

Dag Hammarskjöld handlede som den første præsident i Jordens Forenede Stater, da han med myndighed greb ind i Congo-krisen uden at lade sig dirigere af andet end ånden i dette dokument. Vi oplevede at se store medlemsstater blive sat på plads mellem de små – knurrende, men på plads – mens FN-hæren, det første verdenspoliti, standsede fjendtligheder, som var opmuntret af bagmænd. Hvem ønskede våbnene væk i dette øjeblik? Pacifisme havde været ensbetydende med massakrer og menneskeæderi. Nu blev retsordenen etableret af en djærv mand, som ikke havde anden ledetråd end sin samvittighed.

Naturligvis kan den slags ikke vare længe. Hammarskjöld delte skæbne med andre statsmænd, som gik ind for hvad der er rigtigt og ikke hvad der betaler sig. FN blev reduceret til hvad det er i dag, men vi fik dog en vision af den store retsstat, der engang kan gøre jorden til et beboeligt sted. Det kan vare kort tid eller lang tid, men en dag må den komme.

Der ligger vor virkelige indsats som katolikker. Et broderligt samfund af verdens nationer med fælles retsbegreber og en fælles politihær til at håndhæve dem. Er det

... og Kina, der skal finde en løsning i Vietnam«.

ikke noget vi har større forudsætninger for at forstå end andre? En retfærdig fordeling af værdierne og forskelsløs behandling af mennesker, er det ikke som talt ud af det store bud i loven?

Men hvorfor er vi så altid bagefter? Hvorfor skal vi først fordømme og forarges over de sociale ideers udvikling, inden vi følger efter? Vi er jo efter vores egen mening verdens samvittighed, idet vi har Helligånden til at vejlede i alle etiske spørgsmål. Jamen hvorfor opstod da ikke socialismen i en kristen form først hos os? Eller protesten mod race-diskriminationen? Hvorfor var det hedningerne, der fandt det indlysende, at alle mennesker skal have adgang til jordens goder, og ikke blot de få der er dygtige til at rage dem til sig. Hvorfor var det i vore kristne kirker modstanderne af de sociale reformer var at finde? Og hvorfor holder de mest himmelråbende sociale uretfærdigheder sig længst i katolske lande? Vi som mener at eje sandheden, hvorfor har vi så mange år kunnet bruge den til at beskytte disse uretfærdigheder? Og til at bekæmpe de retfærdsideer som vi i dag valent slutter op om?

Hvorfor er vort eneste bidrag til Vietnam nogle erklæringer vi sætter vores navn under? Kan jordens salt ikke finde en bedre virkemåde? Hvorfor gør vi ikke et ihærdigt forsøg på at løse det sociale problem, som er krigenes årsag, og bringer det som vort bidrag til menneskerettighedernes magna carta. I sommer har der på vore lejre været megen aktivitet, studiekredse om familiespørgsmål, om Bibelen, om det økumeniske – men ikke noget om dette brændende spørgsmål, som deler verden i to dele, der sønderriver hinanden? Nej. Det er nok at sætte sit navn under en erklæring, så er samvittigheden i orden. Det er kun de katolske arbejdere der beskæftiger sig med det, og fordi de engang imellem udsender en hidsig erklæring føler vi os berettiget til at negligere dem. Hvad angår det sociale problem os, vi sulter jo ikke.

Og desuden indlader vi os ikke på at tænke selv, det er farligt siges der. Vi kommer let ind på kætterske tanker, og enhver rigtig idé har jo i begyndelsen været kættersk. Først må en kardinal sige noget, så kan man måske driste sig til at gentage det. Men helt sikker er man ikke før der foreligger en rundskrivelse – og selv de har vist sig at kunne revideres. Helst bør man vente med at tage et

standpunkt til der foreligger en koncilafgørelse.

Så lad os da vente på den. Og når ateisterne og humanisterne har løst det sociale spørgsmål og fundet en retfærdig samfundsorten, hvor alle har adgang til det nødvendige for livets ophold, og når det er blevet klart og indlysende for enhver og gennemprøvet i hundrede år, lad os da sammenkalde til et koncil og foretage vor ajourføring og indtage vor selvfølgelig plads som jordens salt og menneskehedens lys.

Sven Damsholt

LITURGISK KALENDER

SØNDAG den 28.: 13. søndag efter pinse (s. 699, grøn).

MANDAG den 29.: Johannes Døbers halshuggelse (s. 1062, rød). Erindring om Sabina (s. 1063), martyrer.

TIRSDAG den 30.: Rosa af Lima (s. 1066, hvid), jomfru. Erindring om Felix og Adauktus (s. 1066), martyrer.

ONSDAG den 31.: Raymundus Nonnatus (s. 1067, hvid), beken-der.

TORSDAG den 1.: Hverdag (s. 699, grøn). Erindring om Ægidius (s. 1067), abbed, og om Tolv Brødre (s. 1024), martyrer. – Eller Ægidius (s. 1067, hvid). Erindring om Tolv Brødre (s. 1024).

FREDAG den 2.: Stefan (s. 1068, hvid), konge, bekender.

LØRDAG den 3.: Pius X (hvid), pave, bekender.

SØNDAG den 4.: 14. søndag efter pinse (s. 702, grøn).

Katolikker bygger kirke til protestanter

På forbilledlig måde har romersk-katolske kristne i den overvejende katolske provins Syd-Limburg i Tyskland hjulpet til med bygningen af en protestantisk turist-kirke. Stedets protestantiske menighed tæller kun 20 spredtboende familier og har ikke selv råd til at bygge nogen kirke til gudstjenester for de talrige turister, som kommer til denne egn. På initiativ af den katolske dekan L. Dols, tilbød den katolske menighed i Gulpen da at finansiere kirkebygget – et tilbud, som protestanterne tog imod med tak.

Messen er et måltid. Denne forklaring, hvor klar og bestemt den end er, vil synes utilstrækkelig for mange. Teologerne, som bestræber sig på at kendetegne messens hemmelighed med den størst mulige nøjagtighed, ville snarere sige: Messen er et offer, det hellige messeoffer. Og det er sandt.

Man må dog frygte, at denne »ekskakte« definition ikke siger vore børn noget særligt, vore børn, som dog også skulle forstå messen en smule –, og ej heller os selv, vi som lever i en verden, i hvilken offerets begreb er gået tabt. Man må forsøge på en enklere måde at få føling med messen.

Når man slår op i evangeliet, forbavses man over, med hvilken utvunghed Herren ved de mest dagligdags ting i vort liv afslører Gud for os. »Betragt, iagttag, overvej...!« siger han uophørligt til os. De modne marker, rede til høst, de farvestrålende blomster, børnene, som fornøjet springer omkring, bonden, som strør sit korn i furen, kvinden, som fejer sit hus eller reparerer sit linned, de uhøflige gæster, selve krigen, den utro husholder – alt giver Jesus en lejlighed til at fortælle os om Faderen og at føre os til Ham.

Også messen er på en måde knyttet til noget centralt i vort liv: *Måltidet*. Vor Herre holdt den første eukaristi-højtid i rammen af den sidste nadver, det vil sige *under et måltid*. Han tog brødet og vinen og sagde: »Tag, spis og drik«. Og trods latin og tilvanthed, trods de komplicerede og undertiden svært forståelige ceremonier er messen stadig et måltid: Den bliver fejret på et bord, som er dækket med en dug, med brød, vin, vand, en gylden kalk og en tallerken. Præsten spiser og drikker: Han erindrer sig, som der står i Johannes-evangeliet: »At kødet sandelig er en spise, og blodet sandelig er en drik« (Joh. 6,55).

Men messen er meget mere end et almindeligt måltid, den er et hemmelighedsfuldt måltid, offer og måltid på én gang. Det er Herrens vilje, at dette måltid, dette samvær i venskab og kærlighed, skal være af særlig betydning og stor rækkevidde, så det er tegn på den nye Pagt mellem Hans folk og Gud, *Hans Fader*. Dog, lad os først og fremmest fastholde denne ene forklaring, som er så tydelig: Messen er et måltid. Tydelig, da vi vel nok ved, *hvad et måltid er*.

Vi spiser hver dag. Vi har forædlet og med ånd og kærlighed udformet denne handling, som kan være så primitiv, og som vel undertiden

En ting er,
 hvad teologerne
 siger og gensidig
 forstår. Noget
 andet er, hvad
 vi skal sige
 til vore børn....

Messen er et måltid.

HVAD ER MESSEN?

også er det. Der gives en måltidets kunst, en »liturgi«; der findes endog et åndeligt klima: under et måltid taler man, byder man rundt, har man fællesskab.

Man taler: Far og mor udveksler nyheder, glæder og sorger med hinanden; Børnene hører det og lærer umærkeligt deraf; venner snakker, forretningsfolk handler, politikere forhandler, intellektuelle diskuterer. Sådan var det også ved den sidste nadver, da Jesus meddelte Faderens sidste sandheder: »Jeg har kaldt jer venner, thi jeg har åbenbaret jer *alt*, hvad jeg har erfaret af min Fader« (Joh. 15,15).

Man byder også under et måltid. De indbudte bringer deres kærlighed med og, for at vise den, også gaver. Man kommer ikke med tomme hænder. Værtsfolkene dækker et indbydende bord med det bedste, de har: Materielle og åndelige gaver, som gør de samværets timer, som vi tilbringer ved bordet, rige og behagelige.

Endelig har man under et måltid fællesskab med hinanden. Intet er sørgeligere og unaturligere end et måltid, som man indtager hurtigt og ganske alene i hjørnet af en restaurant! Man sætter sig til bords for at være sammen. Er det ikke et af de få øjeblikke, hvor familien »efter dagens møje og besvær« kommer fuldtalligt sammen? Er det ikke sådan, at vi samler vore venner om vort bord? Og når vi vil fejre de store dage i livet, fødselsdage, forlovelser, bryllupper, afsked eller hjemkomst,

så finder vi sammen til et måltid. Det har Vor Hænde uden tvivl tænkt på, da han sammenlignede Himmerige med et stort gæstebud, hvortil de udvalgte kommer og tager sæde.

Hvis vi kunne se på messen sådan, så ville den pludselig vise sig i et nyt lys for os. Messen er et måltid, og altså taler man, giver man, og man har fællesskab med hinanden.

SOMMERMARKED I BRØNSHØJ!

Det er søndag den 4. september vi skal til det store årlige sommermarked ved St. Antoni kirke i Brønshøj. Markedet åbner straks efter 8 messen og slutter kl. 19.

Salgsboderne bugner med varer til rimelige priser, rouletten snurrer, og der er en speciel børnetombola, fiske-dam og præmieskydning.

På det store loppetorv kan De sikkert finde noget spændende.

I den hyggelige restauration kan De indtage Deres morgenkaffe, og der serveres lækker smørrebrød hele dagen og æbleskiver, som vor mor lavede dem. Sommermarkedet i Brønshøj, Frederikssundsvej 225, er stedet, hvor katolikker mødes. Giv Dem selv en fornøjelig dag og sognet Deres støtte.

St. Antonius.

Fra begyndelsen af messen til *Credo* hører vi. Gud taler til os gennem sine profeter, sine apostle og sin søn: Det sker i epistlen og evangeliet og i de betragtede afsnit (graduale og alleluja), – Og vi taler til Gud, vi beder om Hans tilgivelse i Confiteor, vi priser Ham i Gloria, vi bønfaller om hans hjælp i oratorierne. Fra Offeretoriet til Pater Noster giver vi. Hver enkelt troende og hele den forsamlede menighed bringer Faderen Kristi offer og ofrer sig med Ham. Dette offer bliver forberedt ved overrækkelsen af gaver under ofringen (offerforberedelse); det bliver så virkeliggjort i den store lovsang (Præfation) og i Kanon (offerhandlingen).

Fra Pater Noster til slutningen af messen: Vi får andel i Jesu Kristi legeme samtidig med vore brødre, som er Kristi lemmer.

Det er messens tre »akter«, at høre, at ofre og at have fællesskab. Det virker vel nok en smule kunstigt at opdele messen sådan. I virkeligheden ofrer man under hele messen og har samtidig også fællesskab. Men denne inddeling er dog rigtig; man må respektere den, for det er jo faktisk sådan.

Således kan vi bedre forstå den menneskelige side af messen og hver gang sige, når vi går til messe: »Jeg vil høre Kristus, jeg vil ofre Kristus, jeg vil modtage Kristus«. Eller enklere, for at bruge et af de første kristne ord: »Jeg vil deltage i Herrens måltid«. – (1. Kor. 11,20).

Er det synd at hæve mystikken?

Filmen om Vatikanets millioner har fået en blandet modtagelse

Som det er sagt før, hører emnet »den katolske kirkes rigdomme« til et af de kære klenodier, som publicister af forskellig art tager frem, når agurketiden er over dem. Og man må naturligvis i samme åndedrag slå fast, at en væsentlig charme ved emnet er den mystik, som man fra katolsk side selv omgiver det med. Det er kort sagt vanskeligt på fuldt saglig vis at præsentere et baggrundstof, der kan mane selv en tyndbenet og tendentiøs affære, som den engelske tv-film »Vatikanets millioner« i jorden.

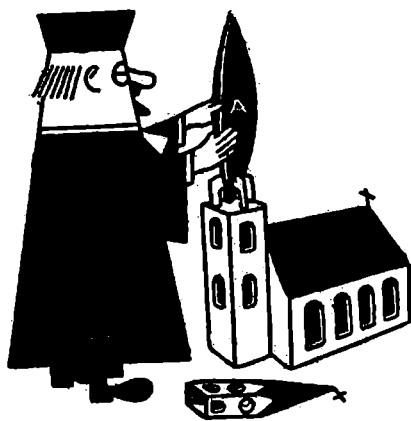
Det tendentiøse i filmen kommer bl.a. frem ved den perfide omtale af Lateranforliget som en kohandel mellem fascismen og Pius XI. Den erstatning, som pavestolen fik tilkendt for tabet af pavestaten (Rom med omliggende landskaber), var på 1535 millioner lire (omkring 300 millioner kroner), som en række dygtige lægfolk fik overdraget administrationen af. Formuen blev ikke i fascismens tid anbragt i Italien, men i lande som Schweiz, USA og England.

Filmens hovedanslgende har tydeligvis været at kritisere sammenblanding af ånd og verdslige begreber som bl.a. industriaktier, men mon filmens skabere ville synes, at katolikernes kirke-, social-, undervisnings- og u-landsministerium havde forvaltet den betroede opgave godt, var de nok kommet til den sparekassebøger til 6 pct.? Redaktørerne var iøvrigt flittige til at tale om indkomster, hvorimod man gik meget let hen over udgifterne. Hvad midlerne går til. Havde seerne fået rimelig oplysning om denne side af sagen, var de nok kommet til den konklusion, at kirken ikke har nær penge nok til sin rådighed.

Anmeldernes meninger om udsendelsen er da også delte.

»Intet kan appellere til folks smålige og misundelige egenskaber, som hvis man påviser, at nogle har mange penge, ja rigdomme. Der skal

derfor nok være en hel del, der har været optændt af disse følelser, da de så det engelske kommercielle fjernsyns udsendelse i aftes om Vatikanets rigdomme,« skrev »Berlingske Tidende« den følgende dag. Bladet gør opmærksom på, at den katolske kirke over hele verden udfolder et stort velgørende arbejde, som mange andre lader ligge. Anmelde-

Kirken og rustningerne. Her er det en protestantisk biskop, satiren rettes imod, men alligevel ...

ren var dog af den opfattelse, at filmen var sobert lavet.

Ingen skal komme og sige, at det berlingske hus er ensrettet. Frokostpausens lette kavalleri, »BT«, rykkede frem med følgende udlægning: »Det var ikke nogen behagelig røgelsesduft, der steg op fra denne reportage, men en skarp os af verdslighed. Man havde svært ved at få øje på det rigtige i, at Vatikanstaten skal være mangemillionær, samtidig med at millioner af mennesker i det land, der omklammer den, lever i yderste armod.«

Hos den radikale presse gjorde det omvendte forhold sig gældende. »Ekstrabladet« lå stort set på linje med Morgenberlingen: »Den stærkt engelskprægede udsendelse om kirken økonomi forekom saglig, dog med en lille snert til det misundelige eller ondsksfulde, hvad der ikke

klædte. Historien kunne godt være fortalt med større neutralitet, det burde den åbenbart protestantiske producer have haft råd til.« I »Politiken« bemærkede man en tone, der svarede nogenlunde til »BT«s. Uheldigvis har »Politiken« ikke for tiden nogen fast tv-medarbejder, og det var derfor musikanmelderen, der den pågældende mandag-aften skulle sidde foran skærmen – muligvis fordi vi før Vatikan-udsendelsen var så heldige at få Brahms' vidunderlige 2. klaverkoncert at høre. Ovenikøbet med Riefing. Robert Nauer skulle nok have holdt sig til sin stortromme, for efter hans opfattelse var det pave Johannes, som underskrev Lateranforliget. Det tyder også på, at han i hele den fortvivlede verdenssituation så en kold krig mellem to stormagter: den katolske kirke og kommunismen: »Svaret på denne katolske pengemaskines fremmarch er jo givet forskellige steder i verden, og udsendelsen gav et stiltiende forvarsel om et endeligt opgør mellem Øst og Vest. Katolicisme versus kommunisme. Her sætter enhver kryds efter personlig overbevisning – hvis man da ellers skulle blive adspurgt.«

Regeringsbladet »Aktuelt« satte sin finger på det ømme punkt: Vatikanets egen fornemme tavshed, hvor det gælder oplysninger om økonomien. Anmelderen skrev bl.a.: »I forhold til den interesse, emnet i sig selv påkalder, var det en trist reportage. Men når det er sagt, må det også tilføjes, at det vil være forbigående svært at trænge ind under overfladen. På dette punkt er Guds rige totalt mørklagt.«

»Jyllandsposten« skriver: »Det man forsøgte var at chokere os med tal og økonomiske gisninger om kirkesamfundets formodede samlede kapital og dernæst at sætte dette op mod Kristi ord om forholdet mellem ens rigdomme og ens muligheder for at komme i himlen. Der skete imidlertid det, at man efterhånden sløvedes over tallene, der nævntes, og

Hollywood har fået vitamintilskud

Men hvad siger moralistligaerne?

Det er vanskeligt at sige, om den amerikanske film »Lilith« er et forsøg på at levendegøre en konstrueret sygejournal eller om tanken har været at trænge ned til almene sjælelige rødder gennem fremstilling af følelseslivet hos sindslidende, der – som lægen i filmen udtrykker det – har et meget finere og følsommere apparat end vi såkaldte raske. Under alle omstændigheder er »Lilith« en film, man ikke ryster af sig med det samme.

Den er fremstillet af den kendte instruktør Robert Rossen, og det blev hans sidste film. Han døde fornylig. Det er ikke så lidt af et tab for filmkunsten i det hele taget, når man tænker på, at han er skaberen af den fremragende »Alle kongens mænd« – et smukt udtryk for det demokratiske Amerikas sunde sans for selvransagelse. Også »Hajen«, som for ikke så længe siden blev vist, hører til de værker, der bliver stående.

I »Lilith« spiller den smukke Jean Seberg en sindslidende ung pige, som opholder sig på et eksklusivt privat-hospital af de dyre. Hun ejer netop dette såre sarte og følsomme apparat, som i stedet for at frastøde – tiltrækker. En idealistisk mandlig beskæftigelsesterapeut forelsker sig da også i hende, på trods af – eller måske netop fordi han har fundet frem til den behandling, der måske kan lede til pigens helbredelse. Forelskelsen bliver til lidenskab for hans vedkommende, og samtidig afsløres det skrækindjagende ved pigens tiltrækningskraft. Overfladisk

med hensyn til parabeln om kamelen og nåleøjet forblev den engelske patters udlægning af den uimodsagt.»

Kort sagt. Der blev slået en hel del på tromme for udsendelsen, som dog – da det kom til stykket – kun få steder satte dybere spor. Den katolske kirkes finanser er fortsat omgivet af en romantisk mystik, som i ikke ringe grad er med til at give journalister, filmproducenter og fantasifulde forfattere brødet. Så egentlig var det måske synd at hæve mystikken. HK

bedømt tæres hun af sin egen lidenskabelige grådighed, men sagen er alt andet end klarer ved, at man slår fast, at syndens sold er den åndelige død. Den åndelige nød måske. Det er ikke tilfældigt, at filmen slutter med replikken: »Hjælp mig.«

Warren Beatty spiller på forbilledlig anonym vis den idealistiske, men tilsvarende sarte beskæftigelsesterapeut og i de øvrige roller ses også en række fortrinlige skuespillere.

Hvor sand filmen er rent lægeligt set, skal være usagt. Ærlig er den i hvert fald med en konsekvens som måske ryster moralistligaerne, men ikke desto mindre giver den seriøse del af amerikansk film et vitamintilskud, som længe har været savnet. HK

Ungdomskrise og voksentro

De unges problemer i centrum i studiedagene

Ungdomskrise og voksentro er emnet for STUDIEDAGENE 1966 på Østerbro i København fra lørdag aften til mandag eftermiddag (15.–17. oktober). Det er som sædvanlig RELIGIONSPÆDAGOGISK UDVALG, der står for arrangementet.

I år er det de unges problemer, der tages op til debat. Emnet vil sikkert interessere alle pædagoger, præster og forældre. For at lette adgangen til studiedagene er de i år lagt således at alle har den bedste mulighed for at deltage.

Foredragsholderne er sociologen pastor Edvard Vogt fra Bergen, som vil tale om de unges problemer ud fra et sociologisk synspunkt, cand. psych. søster Karen Marie som vil behandle emnet på psykologisk plan, og ungdomspræsten pastor E. Stappers, der beskæftiger sig med de unges sjælesorg.

Der er stemning for de Gaulle

I.F.O.P., et fransk institut for opinionsundersøgelse, meddeler ifølge »Témoignage Chrétien« følgende interessante tal fra de seneste præsidentvalg:

23 pct. af vælgerne er regelmæssigt praktiserende katolikker og har afgivet deres stemmer som følger: 66 pct. for de Gaulle, 20 pct. for Jean Lecanuet (Centrum) og 8 pct. for socialisten François Mitterrand.

36 pct. af vælgerne bekender sig som katolikker, men praktiserer ikke regelmæssigt, og deres stemmefordeling er: 49 pct. for de Gaulle, 15 pct. for Lecanuet og 31 pct. for Mitterrand.

10 pct. af vælgerne erklærer at være uden religion og har stemt med 18 pct. for de Gaulle, 5 pct. for Lecanuet og 72 pct. for Mitterrand.

Disse overordentlig tankevækkende tal foranlediger det progressistiske, katolske blad til at beklage katolikernes overvejende anti-socialistiske politiske tilhørsforhold, og redaktøren, Georges Montaron hævder bl.a. at det er påvirkningen fra klerus og fra de katolske foreninger, som er skyld i denne ensidighed, men påpeger i samme artikel, at teologer, katolske ledere og intellektuelle i deres erklæringer kunne få en til at tro, at katolicismen ligger væsentlig mere progressistisk, end tallene viser.

Heroverfor kan indvendes, at socialisternes anti-klerikale og religionsfjendtlige holdning formentlig er medvirkende til at trænge katolske stemmer bort fra deres kandidater: en afvikling af det gamle religions-skel, i hvert fald fra de ikke dogmatisk marxistiske venstrepartiers side, ville utvivlsomt være gavnlig både for de kristnes engagement i arbejderpolitik og for dennes slagkraft. Men vi ser, at selv moderate socialister kun modvilligt tager en sådan handlingslinje i betragtning. De gamle holdninger er hårdnakkede i Frankrig, som virkelig gør det paradoks at være revolutionernes fædreland og det mest konservative af de vesteuropæiske demokratier. MJB

MEJERIET **Vestergaard**

Aarhus by's førende

TELEFON 2 87 00 (4 lin.)

TIL BYEN
- i byen
FRA BYEN
smut ind i

Banegårdens Restaurant

v/ Fritz Kapper

Odense H.

tlf. 12 27 75

BLOCH'S BOG CLEARING

K. V. BLOCH
(FORHEN BOGBANKEN)

Fiolstræde 34, København K
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901

Nordens største lager af
skolebøger

Omindbindinger.

Skal De flytte?

Jul. Larsen & Sonner
AMAGERBROGADE 221
* 55 66 47

»Consubstantialiem«

Foranlediget af en kritik, rejst af den meget ansete franske filosof *Etienne Gilson*, skrev pater *Yves Congar* O.P. for henvendt et år siden:

»Visse indvendinger forekommer os berettigede, som for eksempel når *Etienne Gilson* anfægter 'oversættelsen' af *Credos* 'consubstantialiem' med 'de même nature que le Père' ('af samme natur som Faderen'). Den hellige *Hilarius* lod sig landsforvisse snarere end at antage en sådan formulering, som ikke godt udtrykker de kristnes tro på en treenig Gud.»

Skønt der således på bred basis er enighed om, at den nye oversættelse markerer et tilbageskridt i forhold til den gamle, har debatten (som bl.a. har været på forsiden af »Le Figaro«) ikke fremkaldt nogen som helst reaktion, og den nye oversættelse benyttes nu i alle menighederne.

Derfor er der startet en petition blandt hvis underskrivere kan anføres *François Mauriac*, *Stanislas Fumet*, *Gustave Thibon* og en række andre anerkendte katolske humanister, for at opnå en favorabel afgørelse fra de ansvarlige, kirkelige myndigheders side.

MJB

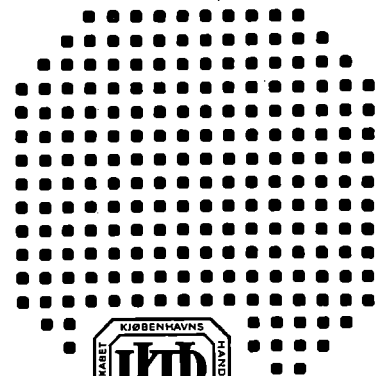
»Znak«

Jerzy Zawieyski er en af de kendteste personligheder i kulturlivet i Polen. Han er medlem af den katolske Znak-gruppe i parlamentet og des-

uden af det polske statsråd. Som dramatisk forfatter var han allerede slået igennem før krigen, nu skriver han også digte og noveller – en af dem ligger til grund for filmen »Præsidentens besøg«. I årene op til 1956 blev der trængsel i *Zawieyski*'s skrivebordsskuffer af manuskripter, som ikke kunne udkomme. Nu er den 64årige skribent formand for de katolske intellektuelles klub i Polen. Til kardinal *Wyszynski* er han knyttet i et mangeårigt personligt venskab, som ikke berøres af, at de undertiden kan være uenige om mangt og meget.

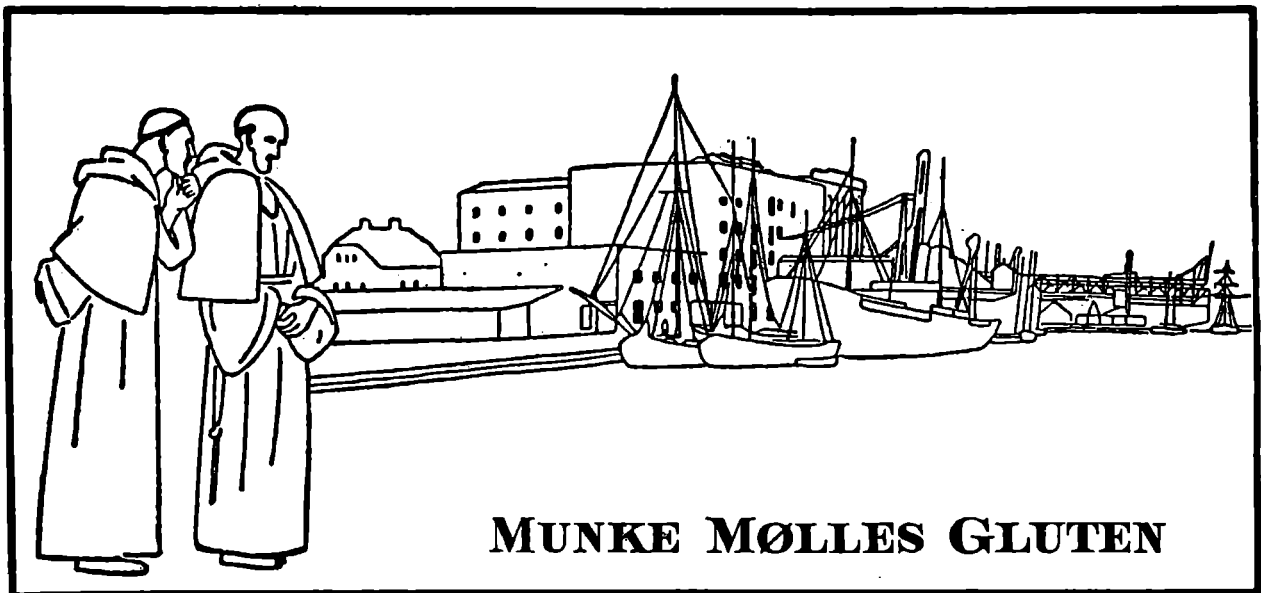
HER ER 210 PUNKTER

og der er 210 steder i landet hvor der ydes HANDELSBANK-service

altid
med i
billedet

HANDELSBANKEN

MUNKE MØLLES GLUTEN

Tranbergmødet

Fortsat fra side 3

ne tage stilling til troen. Hvordan skal vi se på tvivl? F.eks. om en eller anden trossandhed? (Om dette sagde en teolog senere, at det i hvert fald ikke berettigede til at nægte absolution i skriftestolen). Det vesterlandske menneske har ligesom forvandlet alle problemer til erkendelsesproblemer. Arne Rask nævnte som et katolsk eksempel en katekismus med en gennemført rationalitet, der havde strøget alle bibelciterer! Vi risikerer, at vi ikke svarer på de spørgsmål, det moderne menneske stiller os, og som ofte er rent eksistentielle: »Om Gud eksisterer, bryder han sig da om mig?« Hvis vi så kommer med gudsbeviser, da har vi stængt mulighederne for at hjælpe. Nu viser konciliet en ny vej. Trosbegrebet er ikke det forstandsbestemte, tro er et tilidsforhold til en person. Troen hos evangeliernes personer, som Jesus helbreder, er tiltro til hans person, at han vil og kan – uden at de ved, at han er Gud. Rask sagde kloge ord om de tvivl, vi kan komme i selv efter at have levet længe i tro, f.eks. eksistentielle tvivl: det ser ud for os, som om kontakten med Gud forstummer, som om »grundvoldene vakler«. Mystikerne kender denne tilstand, som man ikke kan komme ud af ved spekulation eller i det hele

taget ved egen hjælp. Man må forholde sig afventende, indtil der dannes en kerne af trosvished.

Meget væsentligt var Lars Roar Langslets bidrag om vort forhold til nordisk kultur. Langslet er en fremtrædende norsk universitetsmand og redaktør af tidsskriftet *Minerva*, der nok politisk er konservativt, men ikke i den reaktionære betydning. Langslet kan citere både Marx og Teilhard de Chardin. Han fandt, at vi katolikker både må bidrage og modtage i det nordiske kulturliv. Det giver en spænding. Vi kan være kritiske over for den situation, vi befinder os i. Men missionsbudet gælder os alle, vi skal hellige verden. Skema 13 vil stimulere vor omsorg for denne jord. De kristne værdier kan ikke betragtes på afstand af verden. I Norge, hvor »kristenfolket« er meget isoleret, tales der om den katolske fare ved en tilslutning til fællesmarkedet. Men en sådan tilslutning vil også være en udfordring til os katolikker – vi må føle belastningen og ikke hengive os til billig triumfalisme. I dialogen med ikke-katolikker må vi selv lytte – i bevidstheden om, at til syvende og sidst er vi alle modtagere.

I en af grupperne diskuteredes siden de såkaldte »nihilistiske tendenser« i tidens kulturliv, især teater og litteratur. Der var ikke enighed om, hvor den etiske vurdering kommer

ind, men vi var da nogle, der fandt, at den måtte komme *efter* den kunstneriske. Gunnell Vallquist fik anledning til at fremhæve den omstridte svenske skribent Birgitta Trotzig som Sveriges største nulevende forfatterinde.

Svenskerne var i øvrigt dybt optaget af det presserende problem med fremmedarbejderne. Af de 20.000, som kommer hvert år, er vel halvdelen katolikker. Pater Lars Rooth SJ havde talt herom i sin indledning om katolicismen i Norden og blev fulgt op af Leif Carlsson fra Uppsala-universitetet (han er også redaktør af skolestoffet i *Svenska Dagbladet*, som desuden har tre andre katolske medarbejdere). Carlssons indlæg på Tranberg var altid relevante og skarpsindige. Han pegede på, at de indvandrede katolske arbejdere, spaniere eller italienere, betød et stort ansvar for de svenske katolikker, selv om det samtidig førte med sig, at de selv blev en minoritet inden for den katolske minoritet i landet. Det foresloges at studere, hvad tyske katolikker har skabt af klubber og centrer – med gæstearbejdere selv som ledere.

Fra dansk side gav Elsebet Kieler, foruden at være gruppeleder med sin specielle dygtighed, interessante meddelelser om ungdomsskolearbejdet i Danmark og den planlagte udvidelse til helårsarbejde, først i form af en

Her er vi i flok og rad.

Esbjerg

Malerfirma
Holger Jørgensen
Morsøgade 9
Esbjerg
Telefon 2 38 51

Interessentselskabet
Nis Petersen
Tømrer- og Snedkerforretning
Danmarksgade 12
Esbjerg
Telefon 2 84 48

H. Johansen
Murermester
Kronprinsensgade 57
Esbjerg
Telefon 2 15 45

K. Højland
Aut. vand- og gasmester
Kronprinsensgade 82, Esbjerg
Telefon 2 67 08

Viggo Christensen
Urmager, optiker, guldsmed
Telefon 2 08 29
Kongensgade 64, Esbjerg

L. Basse
Kaffe - vin - konserver
Hj. af Nørreg. og Jyllandsg.
Esbjerg
Telefon 2 05 76

**Vestjydsk Rør-
& Sanitetslager A/S**
Kirkegade 6, Esbjerg
Telefon 051 2 13 11

R. Schulik
Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 2 02 14

Helsingør

Tømremester
Ejnar J. Nielsen
Frejsgade 20. Tlf. 21 03 11
Værksted og plads, Nygade 2
Helsingør. Tlf. 21 00 81

Georg Poulsen & Søn
Blikkenslagermestre
Sct. Annagade 19
Helsingør. Telf. 21 01 64

Kolding

P. Jeppesen & Søn
Murermestre
Zahnsgade 4, Kolding
Telefon 2 06 93

Barkholt boghandel
Bogladen med de mange bøger
Telefon: 2 15 33
Kolding

H. Overbeck
Ingeniørfirma
Havnepladsen, Kolding
Telefon 2 35 55

J. Krenk
Ingeniørfirma
Varme - Sanitet
Kolding. Tlf. 2 33 44

Brdr. Andersen
Tømremestre
V. Kjørbosvej 1, Kolding
Telefon 2 02 81

Kolding Andelsmejeri
Haderslevvej 5, Kolding
2 01 55

Peter From
Kolonialhandler
Domhusgade 27, Kolding
Telefon 2 32 10

Slagteriudsalget
Haderslevvej 7, Tlf. 2 33 77
Kolding
*1. kl. okse-, kalve- og svinekød,
konserver*

Send Deres manuskript
i god tid.

**HUSK AT FORNY
DERES ABONNEMENT**

Roskilde

Firma Hans Møller
vi Ib Møller
Sct. Olsegade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77
*Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand
Sanitet - Centralvarme og oliefy*

*Skolebøger - Skolerekvister -
Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Foto i stort udvalg*
Roskilde Boghandel
Sct. Olsegade 24 - Tlf. 35 31 31

Ejegod Jørgensen
Slagtermester
Kød - Flæsk - Pålæg
Sct. Olsegade 13, Roskilde
Telf. 35 01 57

Malerfirmaet
Edvard A. Petersen
Kornerupsvænge 5 - Roskilde
Telefon 35 16 94

C. J. Gerlachs efft.
Hersegade 9, Roskilde
Tlf. 35 27 77
Aut. leverandør af kirkevine

Fiskehuset PARCEL
Griffenfeldsgade 45,
København N.
Telefon Nora 4755.

Dansk
KLICHE FABRIK
Rådhusstræde 4 - København K
Telf.: *MI 2557

KØDHALLE
Robert Hansen
1. kl. kød, flæsk og pålæg
Amagerbrogade 212 A
Amager 6390

løbende »vinterskole« i København. Det nordiske skolearbejde på Borrevæjle kan notere stadig stigende tilslutning.

Endelig var der hos alle et stærkt ønske om mere internordisk information om hinanden. Fra den katolske pressetjeneste (KIT) i Stockholm deltog redaktør Lennart Ejerfeldt med indsigt og fremsynethed både i debatterne og i mere marginale samtaler, der godt kunne trække ud til over midnat. Alle var nok enige om, at vi ikke altid skal være så hemmelighedsfulde, hverken over for offentligheden eller i vore egne forhold, og slet ikke blandt AC'er! Hvis Danmark kan klare næste nordiske akademikermøde eventuelt under nye former, venter vel alle at blive informeret derom i tide og på rette sted. Om vor egen information og vore meninger om samfundet omkring os gav undertegnede et kort oplæg til en debat, der mest drejede sig om katolikker og politik og gik ind for en sund pluralisme.

På Tranberg havde vi ca. 50 deltagere det vældig hyggeligt, med besøg et par dage af biskopperne Gran og Taylor, der også fik tid til at kigge ind hos de forskellige grupper, så de fik en mundsmag på lægfolkets syn på sagerne. Studerende var der kun få af, og de var vistnok alle norske, men de var til gengæld et frisk element – der var endda én, som vovede at tale om atombomber. Så var der fire ordenssøstre, som deltog både i debat og i de fælles måltider, det sidste noget absolut nyt, og den norske søster Rita talte frimodigt om søstrenes problemer og ønsker om muligheder for mere personlig og åndelig udvikling og ikke blot livsvarigt arbejde i et vaskeri! Endelig præsterne, som hver morgen under den inciterende pater Dahls ledelse forenedes i en smuk koncelebreret messe med udsigten over Mjøsen og de skovklædte fjelde som baggrund. Den norske regn og tåge, der for det meste omsluttede os, kan ikke bebrejdes Studenterlagets Nils Heyerdahl, som ellers havde sørget fortrinligt for alt andet, stemning såvel som det mere materielle.

Ellen Nielsen

BEKENDTSKAB SØGES

af katolsk dame, 30 år og bosiddende i København med katolsk herre mellem 30-40 år (eventuelt ægteskab). Billet mrk. A. 26. til bladets annoncerekspektion, Hauchsvej 8, København V.

LÆSERBREV

Baagøe svarer Topp

Til hr. Wedell Topps læserbrev i nr. 31-32 af 12. august vil jeg gerne sige:

Jeg har aldrig afvist den apostoliske dialog eller det selvfølgelige, medmenneskelige samkvem.

Jeg har derimod kritiseret, at nogle kristne betegner en socialfilosofi, der har religionernes udryddelse ved vold på programmet, som en humanisme.

Jeg har påvist ved eksempler og citater, at politisk støtte til marxismen, på længere sigt og mod de pågældende kristnes hensigt, rummer risiko for en udvidelse af religionsforfølgelserne.

Jeg vil gerne indrømme hr. Wedell Topp, at der i konkrete situationer kan fordres en vis tilpasning og fællesopræden for eksempel ved arbejdskonflikter; men jeg mener, at de kristne bør udøve deres borgerligt inden for rammerne af politiske og faglige organisationer og bevægelser, der ikke som de marxistiske har religionernes undertrykkelse som målsætning.

Jeg mener ikke, at progressistiske trosfæller *bevidst* lukker øjnene for den påpegede risiko, og den passus i overskriften, som måske kunne opfattes anderledes, er ikke af mig, men af Katolsk Ugeblads redaktion.

M. J. Baagøe.

Titler og søstre

I Katolsk Ugeblad nr. 31-32 af 12. august 1966 skriver J. Nyboe Rasmussen under titlen: »Titler og Kristendom« et indlæg vedrørende titler bl.a. for søstre her i landet. Mon ikke hr. Nyboe Rasmussen er kommet en postgang for sent. For det første har undertegnede selv hørt biskop Hans L. Martensen udtale umiddelbart efter sin vielse til biskop – da han hilste på de tilstedeværende – at han ikke ønskede, at titlen »Excellence« skulle anvendes.

I Katolsk Ugeblad nr. 7, 18. februar 1966 har Katolske Søstres Fællesråd efter et møde afholdt d. 15. og 16. januar, hvor samtlige ledende søstre fra kongregationerne i Danmark var til stede, gjort opmærksom på, at *alle* søstre fra nu af beder om at blive tiltalt søster N., altså ved navn, og skrivelser o.l. skal som udskrift kun have angivet søster N.N.

Således fremgår det, at såvel bi-

skoppen som søstrene på eget initiativ allerede har afvist brugen af de titler, der omtales i hr. J. Nyboe Rasmussens brev.

Søster *Benedicte*,
sekretær for *Katolske Søstres*
Fællesråd.

I DEN KOMMENDE TID

Om den kristne opdragelse

Koncildokumentet med denne titel er emnet ved landsdelsmødet for *Danmarks katolske Lærerforbund* i Odense den 4. september.

Biskop Hans Martensen indleder om emnet. Derefter vil der blive gruppediskussion.

Mødet begynder kl. 12,30, men allerede kl. 11,30 er der lejlighed til at spise medbragt frokost for dem, der måtte ønske det. Kaffe, te, øl eller vand kan købes på stedet (Skt. Albani Skole).

Ca. kl. 16 er mødet forbi.

Til mødet indbydes alle forbundets medlemmer, samt hvem der ellers er interesseret i emnet.

Nærmere oplysning om mødet (og om forbundet) fås ved henvendelse til formanden, lektor, mag. art. Hans Bang, Kejlstruplund 33, Birkerød.

Abonnement på forbundets tidskrift kan tegnes ved henvendelse til

Valfart til Oskarström

Den årlige valfart til Maria Kyrkan i Oskarström finder sted søndag den 4. september. Der bliver afgang for danske deltagere fra Tuborg Havn kl. 7,00 og derefter busbefordring fra Landskrona med afgang kl. 8.25. Der kan i år fås særlige familiebilletter à 40 kr. for forældre med børn under 16 år. Ellers er prisen 17 kr. for voksne og 10 kr. for børn. Færgen må betales særskilt 3,20 kr. retur. Tilbagekomst kl. 21.40.

Henvendelse om deltagelse til G. Bune Andersen, Westend 9, 1. Kbh. V. Tlf. VE 9106, senest 1. sept.

D. Plate Petersen

Malermester
Tlf. Fasan 2718

Ernst Grell & Co.

aut. elektroinstallatører
Smallegade 4, København F.
Tlf. Godthåb 2638 - 2678

P. A. Nielsen & Co.

Skindergade 28, København K.
Tlf. C. 828
Udlejning af service, borde
og stole
Alt til festen.
Lev. til katolske institutioner.

Mogens Larsen

El. Installatør
Ramsherred 31
Aabenraa
Tlf. 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

Glarimester**POUL V. JOOST**

Slotsgade 7, København N
Nora 7977
Stort udvalg i
fotografirammer

Brødr. Zøllner

Nørrebrogade 174
København N.
Telefon Taga 50
Kød og flæsk

Bistrup Olie & Kul

Vasevej 70
Birkerød. Tlf. 81 35 70
Alt i brændselsolier

Alt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. elektroinstallatør
Hvidovrevej 275
Tlf. 78 15 23

Ove Juel-Christensen

Tria *6408
Kaffe og kolonial en gros

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET
Skjold

Amaliegade 27, København K
Telefon (01) 15 15 11
Telegramadresse: Forskjold

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 160.
Tlf. 55 57 80.

ERIK ANDERSEN

VALBY 910
Sandhusvej 19, Valby

PAPIR
TRYKSAGER
KONTORARTIKLER
PLASTIC

ARIUS
MP
ETERSEN

Ringsted isenkramhandel

Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bødemand
* 34 46 01
Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trosamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

BAT-KON ^{A/S}

SPECIAL VÆRKTØJ & MASKINER

H. C. ANDERSENS BOULEVARD 42
KØBENHAVN V.
TLF. (01) 11 18 18 - 19 - 20

Karl A. Hansen

Murermester
Bjergstedvej 10, Brønshøj
Tlf. Bella 2521

KSK

Aktieselskab
KØBENHAVNS
BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegaards Tværvvej 13,
Charlottenlund
Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører
Studiestråde 15, København
Minerva 6761
Kontortid 9-16 - Lørdag lukket

J. Qvist Jensen

Slagtermester
Vesterbrogade 107 C.
København V.
Tlf. Eva 3767
Kød, flæsk og pålæg
En gros og en detail

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

EFFEKTIV BESKYTTELSE

af Deres varmtvands- og central-
varmeanlæg mod korrosion og sten
af Deres olietank mod korrosion.
Skriftlig garanti for hvert anlæg.

Guldager Electrolyse A/S

Ejgårdsvej 26, Charlottenlund
Tlf. (01) 66 ORdrup 3331 - 5630

P. Juul & Co. A/S

Bygmestre
Bistrupvej 93
Birkerød Tlf. 81 06 72
Alt bygningsarbejde samt
reparationer udføres

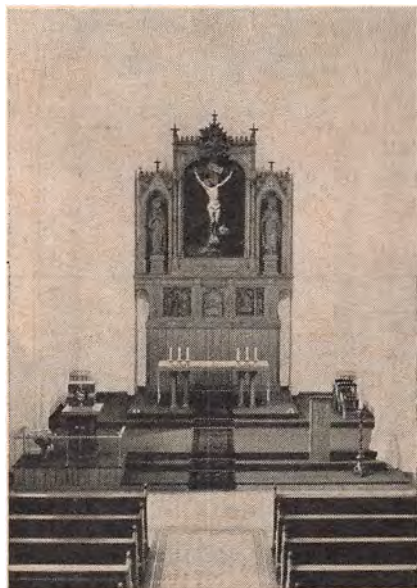
SKT. JOSEPHS KIRKE

Skt. Josephs Kirke i Griffenfeldsgade i København fremtræder nu i fornyet skikkelse, idet restaureringen af kirken, som vi for et stykke tid siden omtalte, er afsluttet.

Det er søstrene selv, som har taget initiativet. Efter at have rådført sig med den af biskoppen nedsatte kommission for kirkearkitektur lod man billedskærer *Fridtjof Johansen* tage sig af den håndværksmæssige side af sagen.

Der var tale om en bunden opgave, idet søstrene ønskede at bevare altertavlen, samtidig med at alterbordet skulle flyttes frem, således at præsten kunne celebrere med ansigtet vendt mod menigheden. Opgaven må siges at være løst til fuld tilfredshed. Det ønskede *rolige* helhedspræg er nået for det samlede kirkerums vedkommende. Opmærksomheden koncentrerer sig i forøget grad om alterbordet, og skranken mellem kor og menighed er i direkte forstand faldet. Af sidealtrene har man kun bevaret ét, og der er tynnet ud i antallet af statuer. De tilbageblevne er ligesom egetræsrammen om altertavlen blevet afsyret, således at det smukke træ og billedskærerarbejde virker i sig selv – uden kunstige kulører. Prædikestolen er vejet for en læsepult, og sakramentet har fået plads på et såkaldt sakramentsbord eller sakramentsstårn, om man vil. Det fremgår af billedet, at benævnelsen sakramentsbord nok er det bedste i nærværende tilfælde.

Forstanderinden på Skt. Josephs Hospital, den på en gang myndige, energiske og elskværdige søster *Ge-*

Før

novæfa fortæller glad og gerne om restaureringen, og der er ingen tvivl om, at billedskærer Johansen på lykkelig vis har formået at følge søstrenes intentioner. Det var en fornyet kirke og ikke en ny kirke, man ønskede, idet menigheden var langt fra at kassere det, som fortiden havde frembragt. Et eksempel er altertavlen, fremhæver begge. Den er der stadig, men uden de noget distraherende spir.

Naturligvis var der før restaureringen tale om nogen ængstelse, idet ordenssøstre jo i særlig grad er knyttet til deres kirkerum, hvori de faktisk tilbringer en stor del af deres liv. Men nu er der vist stort set tale om enstemmig glæde ved det fornyede rum, som først på sommeren stod sin store prøve under den intereuropæiske Caritaskongres med dens højtidelige koncelebrationer.

Søster *Genovæfa* tager sig også tid til at vise sygeplejeskolens smukke og yderst moderne lokaler frem. UGEBLADET anmodede om tilladelse til at vende tilbage til dette emne, når der gaves en lejlighed. Efter næste eksamensafslutning for eksempel.

Nu

KA's sæsonprogram

Vi ønsker at yde vort bidrag til gavn for helheden ved at *være* det vi er: Katolske Arbejdere.

Ved i fællesskab og ud fra egne forudsætninger at belyse de sandheder, troen lærer os, vil vi gennem en stadig voksende erkendelse af – og et virkeligt engagement i vor tids problemer kunne *leve* et kristent liv.

Tirsdag d. 30. august kl. 20,00 i krypten under Sakramentskirken Nørrebrogade 27, København, begynder gennemgangen af koncildekretet KIRKEN I VERDEN med Martin Drouzy som indleder. Derefter fortsætter vi gennemgangen med et møde *hver 1. og 3. tirsdag i måneden*. Som grundbog benyttes den norske oversættelse: Kirken i verden av idag. Bogen kan købes hos os. For at undgå en ensidig bedømmelse opfordrer vi *alle* interesserede til at deltage.

2. og 4. tirsdag i måneden vil der samme sted og tid blive afholdt *Kammeratskabsmøde*. Der vil på disse møder blive mulighed for at drøfte »løst og fast« fra arbejdspladsen og i fritiden. Vi tillægger disse møder stor betydning for vort apostolat. Kun gennem et virkeligt kammeratskab har vi mulighed for at være noget for hinanden og for andre.

I vinterens løb vil der blive afholdt »*Åbenhusmøder*« om:

Vejele

A/S Vejele Mælkekompani

Fineste mejeriprodukter
Telefoner 335, 336 -
Kontor 507, Vejele

A/S TRÆLASTEN

(A/S Vejele Trælast- og Kulkompagni)
Toldbodvej, Vejele
Telefon 68*

Hansen Pærhøj & Søn

Glarimester - kunsthandel
Søndergade 4, Vejele
Telefon 1157

Vejele Optik

v/ Anker Kastrup

Briller

Torvegade 8 - Vejele - Telefon 308

Raadhusstorvet
Vejele
Tlf. 3711 og 3712

Leverandør t. Sct. Maria Hospital

Hvidehus Boglade

Kai Jensen & Poul C. Thim
Nørregade 6, Vejele - Tlf. 360
Bogladen med de mange bøger ...

Vejele Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN

Telefon 121, 205

RUTANA

Danmarks mest solgte rugbrød
Fællesbageriet
Vejele

Carl Petersen & Søn

Slagter & Fedevarer Forretning
Nørregade 2, Vejele
Telefon 1721

Frugtcentralen

Vejele - Telefon 926 - 1126
Kartofler - Frugt - Grøntsager -
Konserves - Dybfrost
R. Hansen

Støt vore annoncører

Næstved

Næstved Mælkecentral

Vordingborgvej 66
Næstved - Telf. 73 07 70

K. Blum Hansen

Boghandel

Næstved
Telefon 72 25 25

Gulvtæpper - Linoleum
Tapeter - Malervarer

Claudi Hansens Eff.

Jernbanegade 3, Næstved
Telefon 72 00 60

N. Juel Pedersen

Glarimester

Ramsherred 13. Tlf. 72 01 58
Næstved

Leverandør til katolske
institutioner

E. Vergmann

Blikkenslager

aut. vand- og gasmester

Ringstedgade 56, Næstved
Tlf. 72 02 51

Næstved Diskontobank A/S

Hovedkontor: Axeltorv 4
Tlf. 72 15 00

Søndre afd.: Grønlandsvej 18
Tlf. 72 55 44

Nordre afd.: Ringstedgade 157
Tlf. 72 56 55

Østre afd.: Hvedevænget 80
Tlf. 72 58 40

Emilie Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved
Alt vedrørende BEGRAVELSER
ordnes personligt.

Alle aftaler kan træffes
i hjemmet
eller tlf. 72 08 14
72 08 74

Frugtkælderen

Ny Østergade 3, Næstved
Tlf. 72 11 23

Mange ikke-katolikker
læser »Katolsk Ugeblad«.

Gør alle katolikker?

Roman Kusier

Murermester

Stationsvej 11, Nivaa
Tlf. (03) 24 71 50

Horsens

H. P. Wolff

Blikkenslager

Grønnegade 5, Horsens
Tlf. 2 54 78 og 2 65 29

Carl Bæk og Søn

El. Fagmanden

Vestergade 33, Horsens. Tlf. 21 88 88

Lys - kraft - oliefy
Alt i el.-artikler

Edvard Petersen

Kul, koks, brændselolier

Havnen 3, Horsens - Tlf. 2 38 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre
Amaliegade 16 A . Horsens
Tlf. 2 19 20

EBM

ENGELSK BEKLÆDNINGSMAGASIN

Christian W. Jørgensen

HORSENS

Ålborg

Murermester- og entreprenørforr.

M. Thomsen Støtt & Søn
Kong Christians Allé 6, Aalborg
Telefon 3 42 33 og 3 43 37

Nu er Olsen
da også kommet med?

- 1) Kirken, hvem er det?
- 2) »Fred på jorden« – men hvilken?
- 3) Katolicisme og Marxisme (Hvor langt er vi nået med dialogen?)
- 4) SAMARBEJDE – om hvad, med hvem og hvorfor?

Nærmere angivelse af tid og sted vil blive bekendtgjort i Katolsk Ugeblad og Labora.

Efterårsretretet afholdes på Åsebakken d. 26. og 27. november. Retræteleder: Monsignore Peter Schindler. Emne: Væsentlige trostanke. Programmet vil blive offentliggjort i »Katolsk Ugeblad« og »Labora«. Reserver allerede nu disse dage!

For Katolsk Arbejderaktion

G. Bune Andersen, landsformand.

The Beatles

Fortsat fra bagsiden

sammenligne os selv med disse »tykhovede« disciple, der var udstyret med menneskelige fejl. Det har således ofte »lettet« at tænke på Peter, der som et ganske almindeligt menneske af frygt fornægtede det, der var ham kærest. Han fornægtede Jesus den nat, da han blev forrådt af sine meningsfæller – det samme som vi andre gør den ene gang efter den anden.

Hellere »tykhovedet« end tomhjernet

Der er adskillige, der har beskyldt The Beatles for at være tomhjernede, men lad det ligge. Den tykhovede kan være i stand til at tænke – det er den tomhjernede af gode grunde afskåret fra.

John Lennon udtalte også: »Kristendommen vil forsvinde. Den vil forsvinde, den vil krympe og gå bort. Det behøver vi ikke at diskutere. Jeg har ret, og vi vil få beviser for, at jeg har ret. Vi er mere populære end Jesus nu. Jeg ved ikke, hvad der vil dø først – rock'n roll eller kristendommen«.

Jesu popularitet

Den gode popmusiker og hans tilhængere har ikke forstået en smule af det hele. Var der noget, Jesus ikke anglede efter, så var det at blive populær – heldigvis. Han var til forargelse. Det kan ikke engang en Beatles blive med sine udtalelser om Jesus og hans disciple.

Det tør siges, at Jesus aldrig opnåede at blive populær, og var han blevet det, så var der sikkert aldrig blevet noget, der hed kristendom. Kristendom skal ikke være populær – hellere tværtimod. Derfor gik de

amerikanske radiostationer måske også stik imod den kristne etik ved at forbyde pigtrådsmusikernes plader. Det er at tage dem for højtideligt. Lad dem dog bare beholde deres popularitet, hvis de ellers kan. Men lad os endelig blive fri for, at Jesus nogensinde bliver populær – så er vi ude i noget, der intet har med kristendom og kristentro at gøre, slutter »Kristeligt Pressebureau«.

Sandt nok, siger katolsk blad

Det britiske katolske ugeblad The Catholic Herald skrev, at Beatle John Lennons efterhånden berømte bemærkning om kristendommen og Jesus var »arrogant«, men sandsynligvis sand nok.

– Såkaldte kristne er i det store og hele ikke så interesserede i Jesus eller deres nabo som i The Beatles, skrev bladet.

– Det er ikke Lennons arrogance, der er så chokerende. Det er den brutale oplevelse at høre det sagt offentligt og virkelig få bevis på, at kristne er ved at glemme Jesus.

– Det kan godt være, at John Lennon har givet de kristne et velplaceret spark, hvor det behøvedes allermost.

Næste nummer kommer d. 2. september og derefter hver fredag.

Don Silvio har fået statsanerkendelse som præst

Præsten for de i Danmark boende italienere, Monsignore, dr. phil. *Silvio Porisiensi* – kendt som »Don Silvio« – er ved kgl. resolution meddelt anerkendelse som præst ved Sct. Ansgars Kirke i København, således at han kan foretage vielser med borgerlig gyldighed.

AC messe i Sct. Ansgar Kirke

Fredag den 2. september kl. 9 læses immatrikulationsmesse i Sct. Ansgars Kirke, Bredgade, med prædiken af msgr. Geertz-Hansen. Efter messen drikkes der kaffe på Grønningen.

R.I.P.

Min kære hustru, vor elskede datter, søster og svigerinde

ELSE ANTOINETTE
ANDERSEN
født DUDZINSKI

er død.

Århus den 8. august 1966.

Villy Andersen
Familien Dudzinski

Bed for hendes sjæl.

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt - Statsunderstøttet

Seminarieforstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842
Taga 5893

SCT. ANNÆ REJSER 1966

ROM OG ASSISI

2. 7. oktober til 21. oktober – sognepilgrimsrejse – 15 dages flyverejse – sognets familier og venner er velkomne – fuld pension på centralt beliggende klostre – udflugter og entreer incl.

Pris: kr. 1185,-. Rejseleder sogneprest, pater Jac. Adams C.ss.R.

PALESTRINA – ROM – FIRENZE

3. 7. oktober til 21. oktober – 15 dages flyverejse – fuld pension på centralt beliggende hoteller – udflugter og entreer incl.

Pris: kr. 1285,-. Rejseleder pater Laurits Brunnicardi C.ss.R.

Endnu kun få pladser til begge rejser.

Program og nærmere oplysninger fås hos lærerinde A. Rastrup, Amagerbrogade 45, København S. Telefon Sundby 86.

Pastor d'Auchamps Romrejser.

35. gruppe: Rom—Assisi, 15. sept.—2. okt., 18 dage kr. 1.100,-

Endnu 2 pladser.

Program og alle oplysninger: Else Schwartz, Ø. Farimagsgade 18, Kbh.

Ø. Telf. Øbro 4642 x, bedst kl. 18—20.

Popularitet og tykhovedethed

Er der trods alt nogen sandhed i The Beatles', provokation?

De unge pigtrådsfolk kender deres eget værd – og lidt mere end det. En af dem, John Lennon, har udtalt til et blad, at de fire engelske pigtrådsfolk efter hans mening var mere populære end Jesus. Det medførte, at flere radiostationer satte de fire musikere på den sorte liste og strøg pigtrådsprogrammerne. I Florida gik man endog så vidt, at man brændte deres plader på bål!

Som konen i muddergrøften
Udtalelsen af den langhårede musiker fører tankerne hen på eventyret om konen i muddergrøften, skriver Kristeligt Pressebureau i en kommentar. Hun ønskede sig efterhånden så meget i denne verden, at det gik hende til hovedet, og så endte det, som det måtte, med det bratte fald tilbage i muddergrøften. Nu er der næppe nogen, der tager de fire pigtrådsfolk alt for alvorligt – ja, deres fans naturligvis – men normale voksne mennesker gør det ikke.

Nogle af deres fans er iøvrigt også blevet vrede, og de har vist det ved i protest at klippe deres lange hår kort.

Disciplene var »tykhovede«
Den samme John Lennon kom også

med en udtalelse om, at disciplene var »tykhovede«. Nuvel – det var de måske også, for de var almindelige mennesker, og de fleste af os kan egentlig ganske godt lide at

Læs videre side 23

*Vi er altså nødt
til at være populære.*

Da Erasmus kom
ud af busken

En sommer går

Det er måden,
altså...

Edison som
gud

katolsk ugeblad 35 2. SEPTEMBER 1966 114. ÅRGANG ugeblad

Fortovsmaleri
Pro et contra

*Fortovsmalere på Strøget i København.
Læs om MOTIVET på side 2.*

Motivet

Forliden blev nogle fortovsma-
lere juset bort fra fortovet foran
den katolske kirke i Aarhus, men
det var noget, politiet selv tog
initiativ til. Når politiet tager af-
fære i en sådan sag, har det nok
en stor del af befolkningen med
sig. Men formodentlig også en
betragtelig del imod sig. Og et
stort udsnit vil svare: ved ikke.
Hvad er motivet til at redde sig
lidt håndterer ved at sætte lidt
kulør på fortovet? Eller hvad er
motivet til at ofre en særlig blan-
ding asfalt på hele strøget, så
man kan komme denne interes-
sante detalje i et tidstypisk fæno-
men til livs?

● Fortovsmalerne forstyrrer den
offentlige orden. Det er ikke til
at komme frem. Men fortovsma-
lerne skaber også lidt afveksling
ved at få én til at stoppe op og
meditere. Fortovsmalerne tegner
ofte aktuelt og giver udtryk for
en slags offentlig mening.

● Fortovsmalerne er en hån mod
folk, der er tvunget til arbejdsløs-
hed med tilhørende tiggerstav.
Kan man ikke skaffe sig penge til
at rejse udenlands på anden måde,
bør man blive hjemme og gøre
nytte. Men så længe, der er
folk, som vil give dem penge, kan
vi andre jo være ligeglade. Som
om man ikke burde arbejde hen-
imod færre indgreb i den person-
lige frihed end mod flere.

● Havde det endda noget med
kunst at gøre. Den første den bed-
ste plakattegner må ryste på ho-
vedet. Billederne udtrykker nu
også ofte en særlig overbevisning,
hvadenten den er religiøs og po-
litisk. I lange tider var de religiøse
motiver i flertal.

Aldersgrænsen er 75

Fire koncildekreter sættes i kraft

Kardinal Ottaviani er indirekte – sammen med mange andre katolske biskopper og præster – blevet opfordret til at trække sig tilbage på grund af alder. Kardinalen, der er 76 år, rammes af nye bestemmelser om en aldersgrænse på 75 år for alle katolske biskopper og præster. Disse bestemmelser indeholdes i en pavelig skrivelse af 6. august 1966. Denne skrivelse – et såkaldt »motu proprio« – blev under titlen »Ecclesiae sanctae« offentliggjort i Rom den 12. august af koncilets generalsekretær monsignore Felici på en særlig pressekonference. Skrivelsen indeholder igangsætningsbestemmelser for i alt fire koncildekreter. Disse dekreters mere generelle retningslinier omsættes nu i præcise lovbestemmelser, der skal træde i kraft den 11. oktober på årsdagen for koncilets åbning i 1962. De fire dekretter, der hermed sættes i kraft er følgende:

- 1) dekretet om biskoppernes pastorale pligter: Christus Dominus.
- 2) dekretet om præsternes liv og virke: Presbyterorum Ordinis.
- 3) dekretet om ordenslivets fornyelse: Perfectae Caritatis.
- 4) dekretet om kirkens missionsære virksomhed: Ad Gentes.

De to første dekretter behandles samlet i skrivelsens første kapitel. Det gennemgående træk er en løvmæssig organisering af samarbejdet mellem biskopperne indbyrdes i de såkaldte bispekonferencer, der for eksempel fra nu af også skal indstille kandidater til bispeudnævnelserne, som dog stadig skal foretages af paven. Men bispekonferencernes indstillingsret vil konkret få betydning bl.a. i Spanien, hvor denne ret hidtil var forbeholdt statsoverhovedet. Det vil også betyde en indskrænkning i de apostoliske delegaters og nuntiers rettigheder. Det var dem, der hidtil indstillede til bispeudnævnelser.

Der lægges også vægt på det kollegiale samarbejde mellem biskopper og præster. Præsterne er ikke at betragte som underordnede funktionærer, men som biskoppens ansvarlige medarbejdere. Sammen med biskoppen udgør de det såkaldte presbyterium dvs. råd af ældste. Der gives i dokumentet nærmere regler for den juridiske udmøntning af denne teologiske realitet, der går helt tilbage

til oldkirken. Således skal der i hvert bispedømme oprettes et råd af præster til at bistå biskoppen i bispedømmets ledelse. Et sådant »presbyterium« får dog kun rådgivende status, og det præciseres ikke hvorledes det skal sammensættes – om det for eksempel skal ske ved valg. Det siges dog, at også ordenspræster skal være medlemmer. Hertil kommer et pastoralråd, hvor også lægfolk får sæde. Det får også rådgivende status og skal have repræsentanter for de forskellige grene af bispedømmets pastorale arbejdsområder.

I det andet kapitel, der handler om ordenslivets fornyelse, opfordres de religiøse ordener til at »bandlyse alt hvad der måtte være forældet og stå i vejen for en opfyldelse af den moderne tilværelses krav«. I det pastorale arbejde skal ordenernes medlemmer være direkte undergivet biskoppens planlægning af dette arbejde. Man anbefaler også regelmæssige møder mellem de overordnede i de forskellige ordener, sådan som det er tilfældet mellem biskopperne i bispekonferencen.

Det sidste kapitel indeholder en vigtig reform af kirkens missionsarbejde, hvad angår dette arbejdes administrative side. Centraladministrationen i Rom (Kongregationen for troens udbredelse) skal i fremtiden bistås af et råd af biskopper, ialt 24. Dette råd får lovgivende myndighed og skal samles to gange hvert år. Sekretariatet for kirkens enhed får to pladser i dette råd af hensyn til det økumeniske spørgsmåls betydning for missionsarbejdet. I øvrigt lægges der vægt på, at missionsarbejdet er hele det kristne folks opgave. Bispekonferencerne opfordres til at udsende læge missionærer f.eks. læger, socialrådgivere og arbejdere til missionslandene.

Med udsendelsen af dette dokument er så at sige alle koncilets dekretter trådt i kraft. Der mangler dog endnu bestemmelser vedrørende dekretet om den kristne opdragelse, hvorunder spørgsmålet om de katolske skoler hører. Ligeledes er der nogen utilfredshed med, at der endnu ikke er blevet oprettet et specielt sekretariat for udviklingslandene. Dette spørgsmål er blevet henvist til kommissionen for lægapostolatet.

Flere og flere slutter op

Ærkebiskop Helder Camara står langt fra alene i kampen for retfærdighed i Brasilien

Spændingen mellem kirke og stat i Brasilien vokser. Det begyndte at ulme i 1964, da Castello Branco overtog regeringsmagten, og det er en kendt sag, at regimet fra første færd har haft en stærk modstander i de fattiges talsmand, ærkebiskop Helder Camara af Olinda og Recife.

Men det bemærkelsesværdige nu er, at kredse i den brasilianske kirke, som ikke hidtil har kunnet beskyldes for progressisme, er ved at slutte op om Camaras linje. Således angreb ærkebiskop Scherer af Porto Alegre for nylig regeringens politik, samtidig med at han gjorde sig til talsmand for det enkelte menneskes ret. Ærkebiskoppen gik imod et lovforslag, hvis gennemførelse ville betyde, at det blev forbudt medlemmer af et parti at stemme på et andet. Hensigten med denne lov var tydeligvis at sikre præsident Castello Blancos parti magten frem i tiden.

Under ærkebiskop Camaras ledelse har unge gejstlige udarbejdet en reformplan, hvis gennemførelse kunne betyde socialt fremskridt for de fattige indbyggere i Nordøstbrasilien. I denne del af det mægtige land ligger den enkelte indbyggers årsindkomst under 700 kroner om året. Og i hele Brasilien ejer 62.000 personer 117 millioner hektar, mens 1 million småbønder tilsammen må nøjes med 7,4 millioner hektar! Det er dette moralske spørgsmål sammen med analfabetismen (der jo også hindrer det brede folk i at få hånd i hanke med udviklingen), som ærkebiskop Helder Camara og hans stadig voksende skare af katolske meningsfæller atter og atter vender tilbage til.

Situationen tilspidsedes for nylig, da politiet arresterede nogle studenter, som havde deltaget i møder i klostre i Belo Horizonte.

I 1964 havde revolutionsregeringen opløst den nationale studenterforening og beordret en ny til regimet knyttet organisation dannet. Imidlertid planlagde medlemmer af den gamle forening at mødes med medlemmer af den katolske studentergruppe. Benediktinerne, franciskanerne og dominikanerne stillede

lokaler til rådighed for deltagerne. Regeringen udstedte forbud mod mødet, men dette blev ignoreret trods store troppekonzentrationer i Belo Horizonte. Og da studenterne efter sammenkomsten udsendte en resolution, der fordømte indskrænkningerne i borgernes rettigheder, skred politiet til arrestationer, som udførtes med overdreven brutalitet. Der tales endog om tortur.

Den følgende søndag torndede rektoren for dominikanerseminariet i sin højmesseprædiken mod regeringens metoder. Vi beskæftiger os ikke med politik, sagde han, men når man anklager os for kommunisme, blot fordi vi reagerer overfor uretfærdighed og løgn (mens borgerne forholder sig i ligegyldig passivitet), må man tage til orde.

På denne måde er forholdet mellem kirke og stat i dagens Brasilien forværret, og der er ikke foreløbig udsigt til, at nogen af parterne vil give sig.

Biskop tager afstand men...

Det amerikanske katolske nyhedsbureau NC meddeler fra Atlanta, at byens hjælpebiskop Joseph L. Bernardin har taget afstand fra to katolske præsters deltagelse i en protestmarch den 6. august i Atlanta. De handlede på egne private vegne – ikke på Atlanta ærkebispedømmets vegne.

De to præster, hvoraf den ene er medredaktør af bispedømmets blad Georgia Bulletin, havde foruden at deltage i marchen på årsdagen for

Hiroshimabomben tillige underskrevet en udtalelse, hvori man blev opfordret til at deltage i marchen til minde om atombombens ofre og som protest mod USAs indblanding i Vietnamkrigen. Også andre gejstlige og lægfolk i Atlanta havde underskrevet erklæringen.

Biskop Bernardin tilføjede i sin afstandtagen: Det må fremhæves, at USAs deltagelse i Vietnamkrigen er meget omdiskuteret i dag, og at de to implicerede præster sandelig lige så vel som enhver anden havde ret til at udtrykke deres personlige meninger.

Udspurgt om sit eget standpunkt svarede biskoppen: Jeg har personlig tillid til vor regerings ærlighed, hvad angår vore mål i Vietnam. Jeg støtter det amerikanske standpunkt, fordi jeg føler, at der på nuværende tidspunkt og under de nuværende omstændigheder ikke findes nogen anden udvej, som er virkelig forsvarlig.

Jeg skynder mig dog at tilføje, fortsatte biskoppen, at det er legitimt – ja, endog nødvendigt – at diskutere USAs indgriben i krigen og omfanget af denne indgriben. Ellers ville vi tabe vort moralske perspektiv af syne. Desuden må vi ikke glemme, at en sand og varig fred ikke vil blive opnået ved en udelukkende militær sejr. Freden vil først være vundet, når krigens årsager er fjernet.

Nigerias forenede kirker

I Nigeria forsøger man i øjeblikket at få etableret en stor kirkesammenslutning. Den anglikanske kirke og Metodistkirken har allerede sluttet sig sammen på initiativ af metodisterne, og nu er der en mulighed for, at også Nigerias presbyterianere går med i sammenslutningen.

Spansk humor

(Fra ES, Madrid)

REKLAMATION

Såfremt et nummer af Katolsk Ugeblad udebliver bedes henvendelse rettet til Deres eget postkontor eller til Postvæsenets Oplysningskontor, telefon 14 62 98, idet udsendelse af de enkelte numre foretages af postvæsenet.

Adresseændringer bedes ligeledes meddelt postvæsenet.

At turde, hvor andre tier

ANSVARHAVENDE
REDAKTØR:
HELGE KRISTENSEN

Redaktør for indenlandsstof:
Jens Oluf Lund
Redaktionssekretær: Elli Gambell

Redaktionskontor:
Bredgade 69, København K.
Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:
Katolsk Ugeblads Annonceekspedi-
tion, Hauchsvej 8, København V.,
telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro
589 65.

Abonnementsafdeling:
Katolsk Ugeblads Ekspedition ved A.
Prüser, Sankt Annæ Plads 28, Køben-
havn K., telefon (01) 15 95 28 (9-16,
lørdag lukket) postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien
som i andre lande pr. kvartal kr.
11,00. I løssalg kr. 1,00.

Længere artikler til et bestemt num-
mer af bladet skal være redaktionen i
hænde senest 3 uger før det pågæl-
dende nummer udkommer, kortere
meddelelser senest 14 dage før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar
for uopfordret indsendte manuskrip-
ter.

Kører man om eftermiddagen med S-toget ad Klampenborg og Holte til, ser man folk læse »Berlingske Aftenavis« og »Information«. Kører man ad Vanløse, Herlev og Ballerup til, læser medpassagererne »BT« og »Ekstra-bladet«. Så er folk og forstæder placeret. Frokost- og aftenaviserne med. De, der uden tvivl er mindst kede af denne kendsgerning, er formodentlig »BT«s og »Ekstrabladet«s redaktører, for ikke at tale om deres bladhuse. Og formodentlig kan »BT«, der forleden fyldte 50, tage den fjer i hatten, at det er pop-avisen, der er skyld i, at den åh så fornemme »Berlingske Aftenavis« kan udkomme. Så vi journalister i Frederiksborggade, Store Kongensgade og Bredgade kan såmænd lige så godt indrømme, at vi meget ofte sidder og ønsker os et »BT« at læne hovedet til. For ikke at tale om et oplag på små 170.000. Det med snobberiet – at det er »ikke-fint« at læse et frokostblad – er BT-medarbejderen Hjalmar Havelund i øvrigt ude efter i sin artikel i det utraditionelle festskrift »B.T.p.t.«, der udgives i anledning af 50-års dagen.

Op til festen har lillesøster »Søndags-BT« interviewet BT-redaktøren Ralf Buch. »Ekstrabladet«s nok så bekendte slogan om at turde, hvor andre tier, bruges ofte i fordrejet form om »BT«: »Tier 'BT', hvor andre tør?« Ralf Buch giver et svar, som både er klart og elegant: »Når man er et godt barn i et godt hjem, bestræber man sig for at holde hjemmets tone. Vi ønsker, at de fædre og mødre, der køber deres BT på vejen hjem, trygt tør lægge bladet frem, selv om de ikke har nået at øje det igennem. Hvis andre blade ikke mener, at de han hævde sig på *den* front, er det vel forretningsmæssigt set ganske drevent at forsøge at slå sig op på stofområder, hvor man på forhånd ved, at *vi* tier.«

Det er vel nærliggende at tænke, at Ralf Buch for det første hentyder til »Ekstrabladet«, for det andet til et emne som sex og piger. Noget, han imidlertid ikke tænker på, men som han som en lille forsinket fødselsdagsgave godt må få med på vejen, er, at »BT« trods sine borgerdyder hovedsagelig har valgt at tie, når det gælder kirkestof, og løfter det endelig stemmen, er det som oftest i en vranten tone. Om der her tænkes på forældrenes omsorg for børnene eller på et forretningsmæssigt dogme om at emnet ikke er værd at satse på i vore dage eller begge dele, skal være usagt. I hvert fald tør »Ekstrabladet« her, hvor »BT« tier. Ikke fordi vi skal tilægge »Ekstrabladet« særlige dyder, bortset fra den iøvrigt påskønnelsesværdige dyd, at man har øje for, at avisen ganske simpelt mangler noget, hvis ikke kirkestoffet er der! Her tænker vi heller ikke på det problematiske begreb, der hedder kirkesider. Men vi tænker på kirkestof refereret og kommenteret som den del af det kulturelle hele, det er. Og det har – bl.a. i »Ekstrabladet«, men naturligvis også i de store aviser i udlandet – vist sig, at kirkestoffet – behandlet i samme journalistiske tone som alt andet, bladet har at byde på – er *godt* stof.

Det var sådan et lille moralsk opstød, som ganske givet ikke spolerer festens efterdønninger på det berlingske hus. For når man tænker på, hvad der i det hele taget er at lære hos dem, der kan holde folk til bladet i disse tider, hvor ellers læsevanerne bliver ringere og ringere, forsvinder indvendingerne som bobler på suppen. At kunne sit kram er ikke nogen ringe ting.

DA ERASMUS KOM UD AF BUSKEN

*Han var ikke meget for det,
men han måtte til det,
da han blev udfordret for
hele den dannede verdens øjne*

Erasmus af
Rotterdam.

»Jeg søgte at få at vide, om ERASMUS FRA ROTTERDAM tilhørte det parti. Men en vis købmand svarede mig: »Erasmus est homo per se« (Erasmus er en mand, der altid står alene).

Disse ord står som motto for Stefan Zweigs bog om den store kristne humanist, Erasmus fra Rotterdam, hvis 500-års dag vi i år fejrer – skønt vi faktisk ikke kender den nøjagtige dato for hans fødsel. Men den har formodentlig fundet sted i løbet af året 1466. Uviljen mod at tage parti var udeleligt forbundet såvel med hans lære som med hans karakter og livsførelse. Hans person bliver til en vis grad tragisk, fordi hans budskab kommer til at lyde i en tid, der ønsker alt andet end den stilfærdige tankes blide brise. Der var kræfter, som ønskede storm, bulder og opgør. Og de fik – som altid – deres vilje.

Erasmus derimod hadede store fagter, intolerance og fanatisme som pesten. Man kan for så vidt godt sige, at det lykkedes ham at gøre sit liv til et kunstværk, med et kunstværks lys og skyggesider og pletter i sandhedens rette forhold. Erasmus undgik både blået og kardinalværdigheden og døde konsekvent nok fredeligt i sin seng. Forinden var bagsiden af den partiløse medalje

blevet vist for alverden, og forinden måtte Erasmus alligevel – meget mod sin vilje – ud af busken.

Nomadeliv og studerekammer

Erasmus, hvis egentlige navn var Geert Geertz, blev født udenfor ægteskabet. Som det senere mester-
navn fortæller: i Rotterdam. Hans formynder gav ham brutalt puffet ind i klosterlivet, og han blev viet til præst i 1492. Munkelivet var ham inderligt forhadet, og han greb med begærlighed lejligheden til at slippe ud af klosteret, da en biskop ønskede at ansætte ham midlertidigt som sekretær. Da denne tjeneste var afsluttet, burde han nok være vendt tilbage til klosteret, men han fik biskoppen overtalt til at skaffe ham en plads ved Parisuniversitetet, hvis elendige kost (i materiel henseende) dog hurtigt blev ham lige så forhadet som klosterets. Et nyt rejsetilbud meldte sig, og Erasmus var ikke sen til at sige ja-tak. Denne gang gik turen til England.

Den begavede nederländer fik den smukkeste mulige modtagelse blandt Englands humanister. Han sluttede betydelige venskaber. Først i rækken stod Thomas More og John Colet. Det var dem, der gav ham *den* teologiske inspiration, som senere gav så bemærkelsesværdige resultater.

Efter opholdet i England, hvis

atmosfære og klima behagede ham såre vel, fortsatte Erasmus sin nomadetilværelse. Paradoksalt nok, for hans hu stod – som antydet – netop til de rolige sysler i et velopvarmet studerekammer. Munken, der flygtede fra klosterlivet, har intet højere ideal end en celle – dog med de hyggespredere, som et forfinet – eller måske nærmere et *skrøbeligt* legeme sætter pris på. Han krævede ild i kaminen, renlighed og en flaske af god årgang på bordet.

Den partiløse

På grund af den evige fjende fanatismen flygter han fra sted til sted. Fra Louvain, der blev ham for katolsk. Fra det ellers elskede Basel, der blev ham for protestantisk. At binde sig er ham også inderligt imod, men sin natur tro forsvare han sin frihed med diplomatiets og servilitetens våben. For at få indtægter må han gå samme vej. Underdanige er hans ansøgninger om understøttelser hos mæcener, men senere i livet står udsendinge fra både pave og reformatorer med hatten i hånden i hans forværelse. Protestanterne appellerer til ham: »O Erasme Rotterdame, hvor bliver du af... beskyt sandheden, opnå martyrkronen!« Fra paven kommer en lignende opfordring: »Træd frem til understøttelse af

Guds sag. Brug dine herlige gaver til Guds ære.« Tidens stormænd, verdens herrer, Henrik VIII af England, Karl V, Frants I og Ferdinand af Østrig – alle flokkes om Erasmus. Men aldrig får de vreden et ja eller et nej fra ham.

Efter hans opfattelse var den officielle katolske bibeloversættelse, Vulgata, ikke fri for filologiske pletter. Han præsterer ved jernflid en ny oversættelse til latin, men han knalder den ikke i bordet i protest. Han tilegner tværtimod pave Leo X bogen, hvilket indbringer ros fra Kristi stedfortræder. Her er et af de første skridt mod forsoningen mellem kirke og fri forskning – opnået ved *forsonlighed*. Ellers deler Erasmus sol og vind lige. Han kritiserer den katolske kirke for skolastisk spidsfindighed og Lutherdommen for læren om den frie vilje. Ellers var han nok på mange punkter enig med Luther i hans bibelsyn, mens han på den anden side sværgede til den katolske kirkes overnationalitet. Erasmus var den første bevidste europæer.

Ud af busken

Men det kunne ikke blive ved. En skønne dag måtte Erasmus – meget mod sin vilje – tage standpunkt. Hans stridbare discipel Ulrich von Hutten, som skiftevis brugte pennen og sværdet, blev til sidst jaget ud af sit kære Tyskland, og i Rom ventede bålet. Den jagede håber tillidsfuldt, at Erasmus vil give ham ly i Basel. Hutten er ikke bare fredløs. Han er ved at ædes op af sygdom. Dette er imidlertid endnu en grund for Erasmus til ikke at lukke ham ind.

Trods dårlig samvittighed holder Erasmus stand, og det lykkes Hutten at slippe over til Zwingli i Zürich. Her får han et fristed, og nu vil han bruge sine sidste kræfter til at ramme Erasmus. På hans mest ømme punkt. Rotterdamus skal tvinges ud af busken.

Hutten udfordrer for hele den dannede verdens øjne Erasmus til at sige sin klare mening om Luther. Og da må terningerne kastes og Rubicon overskrides. Modvilligt kommer fra Erasmus det stærke angreb på Luthers lære om den menneskelige viljes frihed.

Luther svarer efter nogen overvejelse med et angreb på Erasmus' fredelige, men også i den handlingens mands øjne *vage fremfærd*, der ikke er en troende kristensjæl værdig. Og det ene brev tager det andet indtil Luther bekender sin tro på, at Eras-

mus er den »vørste kætter, der har eksisteret i 1000 år«. Han indser dog, at han er gået for vidt, prøver at mildne slaget, men nu viser Erasmus en hidtil ukendt hårdhed mod den mand, som i hans øjne har gjort fredens sag umulig. Og snart ser Erasmus også sit kære Basel i revolutionens vold.

I Freiburg modtages han af borgerne med borgmesteren i spidsen. De tilbyder ham bolig i et kejslerligt palads, men sine principper tro afslår han dette ærefulde tilbud. Han foretrækker et lille hus ved siden af klosteret. Her ønsker han at leve og dø i fred. De sidste ord, der kom fra denne højt dannede mand, som hele sit liv kun havde talt det fornemme latin, var på jævnt nederlandsk: »Liewe God« – kære Gud.

Han forblev hele sit liv præst i den katolske kirke. HK

VI KOM TIL AT HØRE:

Hvad er en integrist?

– Far, her står, at »*integristerne er Kirkens værste fjender, farligere end kommunisterne*«; hvad er integristerne for nogen?

– Sådant betegnede *modernisterne* under pave Pius X deres modstandere.

– Hvem var modernisterne da?

– Det var katolikker, som for at bringe vor religion på fællesnævner med den materialistiske videnskab og filosofi iværksatte at tømme trossætningerne for deres overnaturlige indhold ved sindrige definitionsændringer.

Fortsættes side 15

LITURGISK KALENDER

SØNDAG den 4.: 14. søndag efter pinse (s. 702, grøn).

MANDAG den 5.: Laurentius Justiniani (s. 1069, hvid), biskop, bekender.

TIRSDAG den 6.: Hverdag (s. 702, grøn).

ONSDAG den 7.: KIRKEVIELSE (s. 77, hvid).

TORS DAG den 8.: Marias Fødsel (s. 1069, hvid). Erindring om Hadrian (s. 1069), martyr.

FREDAG den 9.: Hverdag (s. 702). Erindring om Gorgon (s. 1072), martyr. – Eller: Gorgon (s. 1072, rød).

LØRDAG den 10.: Nikolaj af Tolentino (s. 1073, hvid), bekender.

SØNDAG den 11.: 15. søndag efter pinse (s. 706, grøn).

Den internationale sammenslutning af Amnesty-foreninger holder i dagene 2.–4. september årsmøde på Christiansborg. Det er sammenslutningens femte årsmøde, og der ventes et par hundrede deltagere fra 15–20 lande. Man vil her – som på tidligere årsmøder – udpege »årets fange 1966«, én af de mange politiske fanger, Amnestyforeningerne hjælper, og som skal være symbol for dem alle.

Årsmødet vil blive præget af, hvad der er Amnesty Internationals kendetegn: praktisk betonet arbejde med det formål at få politiske fanger løsladt, hvadenten de findes i vestlige, østlige eller neutrale lande. Der vil kun blive ganske få taler, foruden en modtagelse på Københavns rådhus; resten blive arbejds-møder, fortrinsvis i fire komitéer, der nedsættes under årsmødet, og som skal aflægge rapport ved dets afslutning.

De fire komitéer skal beskæftige sig med følgende fire emner, der i øjeblikke står i fokus af Amnestys arbejde:

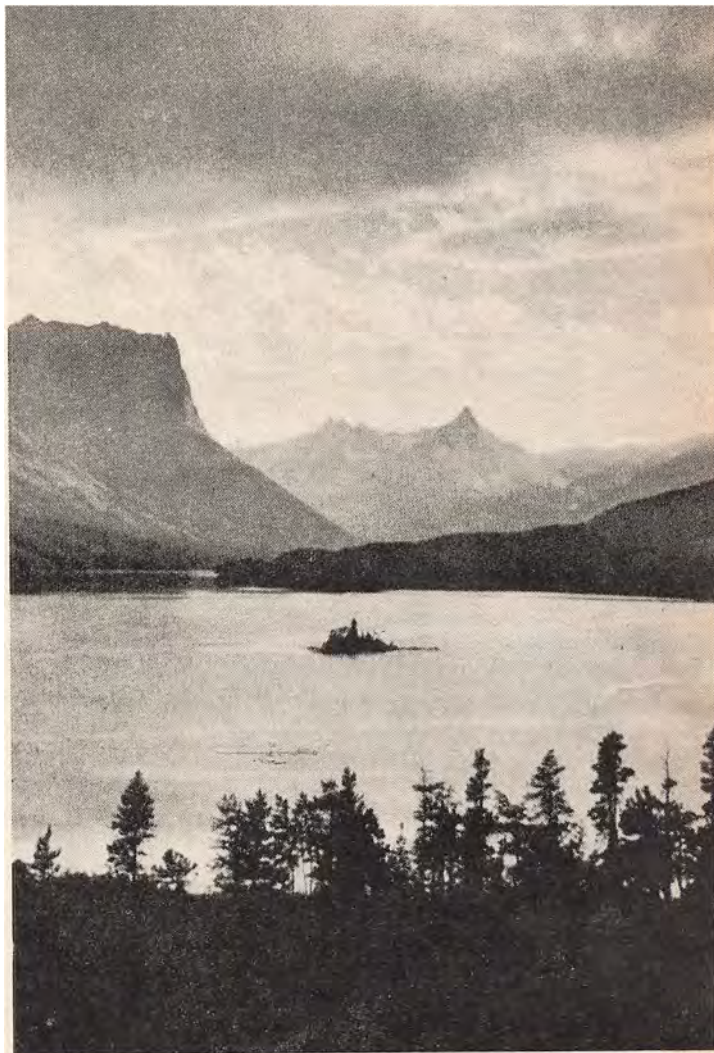
1. En styrkelse af bestræbelserne på at få udnævnt en FN-højkommissær for menneskerettigheder, og en fornyet international appel til alverdens regeringer om udsættelse af eksekveringen af dødsstraf over politiske forbrydere.
2. En udvidelse af Amnestys arbejde for politiske fanger i diktaturstater, ét-parti-stater og i de kommunistiske stater.
3. En snævrere kontakt mellem »Investigation Bureau« i London der indsamler oplysninger om politiske fanger, og Amnestys »tregrupper«, der skriver breve til fangerne og øver pres på myndigheder for at få dem løsladt.
4. En øget forbindelse mellem de nationale Amnesty-afdelinger og London-hovedkontoret; drøftelse af aktiviteter i forbindelse med »Menneskerettighedernes år 1968« og for menneskerettighedernes dag den 10. december.

Ved årsmødet offentliggøres en rapport om fængselsforholdene i tre lande, nemlig Rhodesia, Øst-Tyskland og Paraguay, således som det er tradition på årsmøderne. Den danske advokat Bent Knudsen har deltaget i dette arbejde.

Det var som bekendt takket være Amnesty International, at kardinal Beran blev løsladt.

EN SOMMER PÅ HÆLD

At læse denne søndags evangelium er som at blive indbudt af vor Herre Jesus til en vandring ude i den blomstrende, farverige sommer – og tale med ham om menneskelivets bekymringer og glæder. Vejen fører gennem marker og enge; snart går vi inde under skovens mørkegrønne hvælvinger, snart under hvide og sorte skyer, der flyver af sted som de sidste lasede rester af et tordenvejr, og når jeg ser op til regnbuen, synes jeg, at endog den regntunge truende uvejrssky har sin skønhed, når Vorherres sol sætter sin syvfarvede ramme omkring den.

»Vær ikke bekymrede for jeres liv, hvad I skal spise, og for jeres legeme, hvad I skal iføre jer,« siger Jesus til os mennesker, der går rundt med bekymrede miner, fordi vi frygter at blive våde ved næste regnvejr, eller fordi lynet kunne ramme os ved næste torden, eller også fordi en atomildsøjle uforvarende kunne komme til at stille sig op midt på vor livsvej...

Men omkring os leger fuglene i løvet, som de altid har gjort det. Jesus nikker venligt til sine små venner og siger: »Se til fuglene; de sår ikke, de høster ikke, de samler ikke i lader, og jeres himmelske Fader føder dem. Bordet er altid dækket for dem; Faderen i Himlen giver dem deres spise til rette tid, og deres glade kvinden lyder som en taknemmelig bordbøn. Er I ikke meget mere end de? Men hvem iblandt jer kan med sin pønsen lægge en alen til sin vækst? Og hvorfor bekymrer I jer for klæderne? Betragt markens liljer, hvorledes de vokser. De arbejder ikke og spinder ikke; men jeg siger jer, at end ikke Salomon i al sin herlighed har været klædt som en af dem.« Blomsterne ved vejen og ukrudtet ved grøftekanten står ranke og viser deres fineste søndagstøj frem, som om de havde hørt Herrens ord, og de retter deres små dugvåde ansigter mod os og spørger med et skælmsk smil i deres stjerneøjne: Er vi ikke kønne? Det rører dem ikke, at deres blomsterdragt ikke er af nyeste gartnermode. Tværtimod, de har arvet den efter gamle slægter langt, langt tilbage i tiden! Allerede kong Salomon gik rundt i sin have

og følte misundelse, fordi hans orientalske eventyrpragt ikke kunne måle sig med deres. Men deres yngste efterkommere ved vor vej bøjede deres hoveder i stille glæde over, at travlt optagne bier forlod deres bo og kom flyvende langvejs fra – kun for at stryge hen over deres duftende fine sommertøj med sarte, bløde lemmer og med dirrende henrykkelse suge blomsterhjerternes sødme til sig og bære den hjem til deres små vokskamre. Jesus ser kærligt på blomsterne i deres lyse sommerdragter og på deres honningdrikkende gæster og tilføjer: »Klæder da Gud således græsset på marken, som er i dag og i morgen kastes i ovnen, hvor meget mere da jer, I lidettroende?«

I engen ved vejen leger sommer-sund ungdom; deres gyldenbrune ansigter lyser af livsglæde i aftensolen, og i deres lette sommerkjoler ligner de de brogede sommerfugle, der flagrer omkring, kysser blomsterne ved grøftekanten og drikker begærligt af deres fremrakte kalke. Når jeg ser på den skønne ungdom,

må jeg give Herren ret, når han siger: »Er ikke livet mere end maden, og legemet mere end klæderne?« Jo vist. Men alligevel vil de snart tage hjem og spise den aftensmad, som en omsorgsfuld moder har stillet på bordet til dem, og lægge deres trætte brune legemer til hvile under den dyne, deres moder har lagt til rette.

Herre, du mener da vel ikke, at vort liv skal leves så ubekymret som fuglenes og den legende ungdoms? Og blomsten i sin sommerpragt? Og så den vil en dag segne død om under leens skånselsløse hug. Hvad har så dens duftende skønhed udrettet? Den har levet og blomstret, og glædet sine små og store medskabninger med sin ynde og med at række dem livets bæger fyldt med honning og laskende dug. Mere forlanger Skaaberens vilje ikke af den. Men af os! »Tragt først efter Guds rige og hans retfærdighed!« »Åndens frugt«, belærer dagens læsning af Paulus' Galaterbrev os, »er kærlighed, glæde, fred, tålmodighed, mildhed, godhed, langmodighed, sagtmodighed, tro,

Fortsattes side 15

En overvejelse
af Oluf Bohn
om forholdet
til verden

Det er måden, altså....

Nu efter kirkemødet, så ...« er ved at blive en vending, der bruges så ofte, at den måske lyder ganske forfærdelig for mange mennesker. »Nu efter kirkemødet har det vist sig, at dette og hint i virkeligheden skal opfattes anderledes, at man så forkert på noget andet, og helt har forladt noget tredie«. For mange af os er det noget foruroligende noget at være katolik, for meget synes at skulle være anderledes nu for stadig at kunne kaldes katolsk tro!

Og nu efter kirkemødet synes det at vise sig, at synet på denne verden, på det timelige, er blevet uddybet så stærkt, at man kan sige, at helt nye ting er kommet frem i Kirkens erkendelse. Ganske vist har Paulus' brev til Kolossenserne stået i Det nye Testamente hele tiden, men følgende vers (Kol. 1. 14-18) synes først fornylig virkelig at have gjort sig gældende: »I ham (Kristus) har vi forløsningen, syndernes forladelse; og han er den usynlige Guds billede, førstefødt forud for al skabningen; thi i ham skabtes alt i himlene og på jorden ...: alt er skabt ved ham og til ham ... Han er hovedet for legemet, Kirken.« Dette sted hos Paulus er så rigt, at det kan bruges i mange sammenhæng, men her vil jeg blot påpege, at det jo helt enkelt fortæller, at den verden vi lever og arbejder i ikke blot er skabt af Gud Fader, men at den er skabt ved Hans søn, som også er vor forløser. Det kan ikke betyde andet end at vi, som en del af det skabte, og resten af verden, som en anden del, ved Kristus og hans forløsning hører sammen. Eller formuleret som et spørgsmål: er det ikke utænkeligt, at Han, der har skabt alt: mennesker og deres verden, ved sin forløserdød ikke inddrager hele sin skabning? Og videre, fortæller Paulus indirekte, at den kristne, der har åbnet sig for frelsen og forløsningen (der som bekendt begynder i dåben) får et nyt forhold til den natur, Frelseren selv har skabt.

Det kræver en nærmere forklaring, for det har da netop været så stærkt fremhævet mellem katolikker, at vi anerkendte alt det skabte, som noget Gud ville bruge, og i den sammenhæng blev netop troen på, at Kristus blev menneske fremhævet stærkt. Brugen af billeder, kors, vievand, rosenkrans osv. var alt sammen tegn på, at Gud kunne bruge det skabte, og at det så at sige blev lagt ind under Gud ved at blive brugt af os.

Det er derfor nødvendigt at se på i hvilket omfang den tidligere opfattelse af verden var rigtig, og i hvilket omfang den trænger til en korrektur.

Selvfølgelig er det rigtigt, at Kirken i sin lære altid er gået ud fra, at vi har et legeme, og at den altid har holdt fast ved »Kødets opstandelse« som et udtryk ikke blot for den skabte sjæls værdighed, men også det materielles værdighed. Spørgsmålet er dog om ikke denne opfattelse var præget af andre nuancer, end det vil være tilfældet fra nu af?

Selvom det altså blev accepteret på alle måder, at mennesket bestod af sjæl og legeme, at det levede i en materiel verden og skulle beskæftige sig med denne verdens sager etc., så fik dette alligevel ikke nogen betydning for slutresultatet, når værdien af menneskets aktivitet her i tiden skulle gøres op. Det liv, der levedes i verden, havde alligevel ingen rigtig mening i sig selv fra skaberens hånd, det havde ikke engang en mening, der var underordnet det overnaturlige liv. Det eneste, der havde værdi, var i virkeligheden fromhedslivet i snævrere forstand.

En diskussion, jeg deltog i få år efter krigen, var for så vidt ganske symptomatisk for hele Kirkens usikre holdning overfor »verden«. Drøftelsen angik de pavelige rundskrivelser om det sociale spørgsmål, og spørgsmålet dukkede op, hvad der teologisk set (ikke menneskeligt set) bekymrede Kirken mest, enten

at arbejdere og landarbejdere havde dårlige kår, eller at arbejdsgiverne syndede groft mod Gud og mennesker ved at give for ringe løn. Resultatet af overvejelserne blev, at det var det sidste, der var det værste, for det var jo en synd; at arbejderne menneskeligt set havde det forfærdeligt var naturligvis noget man skulle søge at ændre, derfor rundskrivelsen, almisseinstitutioner osv., men teologisk set var problemet ikke så alvorligt, for man vidste ærligt talt ikke, hvad både de og andre mennesker skulle med stærkt forbedrede kår: det havde kristent set ikke noget mål. Eller som en meget udbredt kommentar til saligprisningerne hos Mattæus skriver: »I saligprisningerne kommer en af evangeliernes grundtanker frem, nemlig den, at ved siden af gudsriget, som for menneskene betyder frelsen, findes der i verden ingen virkelige værdier«.

Følgen af sådanne meninger er jo blandt andet, at det arbejde, man tager på sig, kun har betydning, for såvidt som det kan skaffe penge til ens families underhold eller hvis man er husmor, at hjem og familie holdes i live, og for alle parter, at man skal gøre arbejdet med kærlighed. Nu vil jeg ikke benægte, at det er af betydning, at arbejde af enhver art gøres med og af kærlighed, men det er for de fleste mennesker sikkert uudholdeligt, at den uddannelse, man har gennemgået, og de interesser, man ellers har, kun har den betydning for en, at det skal bruges til at skaffe sig maden for og tjene til den nødvendige hvile, når man nu synes, at Gud måtte have haft en dybere mening med at vi skulle arbejde og lære.

Problemet blev da for mange rundt om i den katolske kristenhed at finde ud af: »hvordan man kunne give sit hjerte til sit jordiske arbejde, uden at man underkastede sig dette arbejde som sit sidste mål«, og »at kunne anerkende, at arbejdet her i verden ikke kun er et middel ...

(til frelse og livsunderhold) . . . , at det nok har karakter af et middel, men også er et mål her på vores vandring, og at det har egenverdi indenfor sin egen orden«. (Begge citaterne er fra et arbejde af pater Congar fra 1954).

Det fornyede arbejde med bibelen førte meget hurtigt til at man kunne komme videre. »Verden tilhører os«, skrev apostlen Paulus, »men vi Kristus og Kristus Gud«, men så betød det også, at den gave, Gud gav mennesket ved skabelsen ikke var blevet taget fra os, *at vi på en eller anden måde kunne tage verden i besiddelse*. Det blev i det hele taget mere og mere klart, at den forløsning Kristus havde givet os tilbud om, at vi kunne modtage gennem tro og dåb, også som allerede nævnt i artiklen måtte komme verden til gode.

Men hvordan nu virkeliggøre dette i enkeltheder.

Det er afgjort ikke nok, at vi blot erklærer, at vi nu vedkender os verden på en ny måde. Vi må gøre os klart, hvordan det skal forstås blandt kristne, for at vi kan *vedkende os verden på den rigtige måde*.

Det må ske ved en mere og mere levende og voksende tilegnelse af frelsen, for at vi derigennem kan lære at bruge verden bedre. Det er jo en af de tilsyneladende modsigelser i kristendommen, at vi på den ene side modtager frelsen gennem dåb og tro, men denne gave kan alligevel vokse i os, tage os mere i sin magt, så vi bliver »ligedannet med Kristus« i kærlighed til i et og alt at vokse op til ham, som er hovedet for Kirken (jvf. Ef. 4,15). Denne vækst kan kun ske ved en stadig større forståelse af Gud. Gennem tilegnelse af Guds ord gennem bibelen, ved virkelig lytten til teksternes udlægning i prædiken og ved en stadig mere voksende modtagelse af sakramenterne. Man kan vel næsten sige: en stadig større overgivelse til Gud af sig selv (og den verden man selv arbejder i med hjem, arbejde og venner) i en stadig voksende erkendelse af *egen* afmagt.

Man må altså ikke fornemme dette som en løsrivelse af verden fra Gud. Hvis det var det, var det afgjort forkert. Erkendelsen af, at hvad vi har med at gøre her på jorden har en vis egenverdi i forhold til Gud, må ikke få os til at tro, at vi kan arbejde med dette uden Gud. Det ville føre til at vi atter forsøgte at oprejse et »Babelstårn« for selv at nå himlen. Så ville Davids ord

Howdan kan man give sit hjerte til sit jordiske arbejde?

fra salmen virkelig gå i opfyldelse, at »hvis ikke herren bygger med, da bygger folkene forgæves«.

Vor gerning i verden står under Gud og Hans lov. Den skal øves i kærlighed til Gud og medmennesket, for vi må stadig ikke glemme, at det er kærligheden, der forbinder mennesket med Gud og menneskene med hinanden.

Men ved det nye syn på verden bliver vort *daglige liv* og vore mange *dagligdags gerninger* virkelig *meningsfulde*. Nu skal vi ikke blot arbejde for at tjene vort daglige brød og bruge det til at vise vor kærlighed over for Gud. Den, der er håndværker eller arbejder, er *direkte med til at udvikle verden* gennem de ting han eller hun er med til *at fremstille*. Den, der tager sig af opdragelse, enten som forældre eller som lærere, vil se, at opdragelse til Gud og opdragelse til at kunne noget fører samme vej. Den der administrerer, hjælper til, at det nuværende samfund kan indstille sig på fremtiden, og den, der uddanner sig, forbereder sig til at kunne hjælpe med i den videre udvikling.

Vi er dermed alle med til at *fuldende skaberværket* ved at fremme troens og kærlighedens vækst i os selv og hos vore nærmeste og ved i tjeneste at arbejde videre på væksten af den synlige verden.

Oluf Bohn.

Danmarks Unge Katolikker
indbyder alle unge (18—35) til

VINTERSKOLE

i København 1966-67.

Skolen finder sted hveranden søndag fra kl. 9.00 til 14.00 hos Sct. Josephs Søstrene, Dag Hammarskjølds Allé 17, København Ø., således at første skole-søndag er den 25. september og sidste den 5. marts.

Der vil under skolen blive sørget for børnepasning på stedet.

Skolens formål er, at deltagerne gennem et grundigt bibelstudium i fællesskab når frem til en større fortlørlighed med Skriften som Guds ord til os.

Tilmeldingsblanketter og yderligere oplysninger kan kvireres skriftligt hos DUK, Sct. Kjeldsgade 3, København Ø. Oplysninger kan også fås telefonisk på telefon: 60 25 45, kl. 17—18.

Svend Bang
Landsformand

Om "pillen" og mere til

Af sognepræst Hans Jorna

»Katolsk Ugeblads« artikel »Pillen er en bombe« (oversat fra »Corriere della Sera«) giver mig anledning til enkelte kommentarer og kritiske bemærkninger. Jeg håber hermed at belyse sagen mere fyldestgørende og samtidigt at rette en oversætters kedelige misforståelse.

I artiklen står der: »Katolske regeringsmedlemmer og journalister fører en åben kampagne til fordel for fødselskontrollen i Holland, Belgien, Storbritannien og USA.« Jeg er selv hollænder og har en del kontakter i alle de nævnte lande. Betegnelsen »kampagne« er en overdrivelse. Nævnte personer, en del teologer og andre er klar over problemerne og ytrer et tydeligt og sagligt ønske om en løsning i det store og hele i fuld tillid til paven og de lokale biskopper.

I nævnte landes drøftelser skelnes klart – og dette har artiklens forfatter ikke gjort – mellem 3 former for fødselskontrol: den periodiske afholdenhed, de gængse »præventiver« og »pillen«. Også de 2 første må her omtales lidt nærmere, bl.a. fordi koncileksperten, augustineren Gregory Baum havde dem i tankerne, da han fremsatte den udtalelse, som citeredes i ovennævnte artikel.

Den periodiske afholdenhed har den katolske kirkes ledende myndigheder godkendt som et middel til fødselskontrol, når alvorlige helbreds- eller økonomiske grunde tilskynder forældrene til børnebegrænsning. I denne forbindelse anføres det, at denne metode er naturlig, fordi den ikke direkte dræber de biokemiske elementer i samlejet, men benytter naturens frugtbarhedsregulering i den givne fysiologiske cyklussituation.

Men hvad så, når på den ene side anvendelsen af den periodiske afholdenhed indebærer uoverkommelige besværligheder for vedkommende forældre, f.eks. fordi kvindens cyklus er uregelmæssig over en lang periode, og når på den anden side den helbreds- eller økonomiske indikation for børnebegrænsning er til stede?

De gængse »præventiver« har pave Pius XI forbudt i sin rundskrivelse om det kristne ægteskab (»Casti connubii«). Et sådant forbud er bindende. En pavelig rundskrivelse

er mere end et cirkulære; en del ansete teologer er af den anskuelse, at det pavelige forbud ikke var en »ex cathedra« afgørelse, og derfor ikke har kirkens højeste bindende kraft.

Negative lægeudtalelser om de gængse »præventiver« foreligger: flere kendte gynækologer og sexologer såsom dr. med. Mac Cann, John Marshall, dr. med. Abraham Stone og J. G. Holt har på grundlag af deres lange kliniske erfaringer udtalt, at »præventiverne« ikke sjældent er utilstrækkelige, og at de, når det er kvinden, der benytter dem, ofte er en sygdomskilde for hende.

De forældre, der altså nødes til børnebegrænsning, og for hvem brugen af den periodiske afholdenhed samtidig frembyder uoverkommelige vanskeligheder, er altså i en situation, som af moralteologerne kaldes et *perplekst tilfælde* (»casus perplexus«).

Der er en del forældre, der har løst problemet ved at give afkald på samleje, så længe denne situation varede ved; deres indbyrdes kærlighed og kærlige omsorg for familien har givet dem kræfter til dette offer.

Der er andre forældre, der ikke formår at præstere dette offer. Herom sagde den hollandske biskop W. M. Bekkers i det hollandske fjernsyn i 1963:

»Kirken ved, at velment bekymring for familien og for den anden part får ægtefæller til at gå veje, som den ikke med rette kan anse for rigtige. Kirken ved også, at det, den ene formår, ikke nødvendigvis formås af en anden. I dette tilfælde indser kirken, at der er rum for en gradvis, måske langsom og mangelfuld vækst i lighed med det, som er muligt på andre livsområder såsom næstekærligheden ... Det er imidlertid, så længe menneskene ikke er nået så langt, kirkens princip: at mennesker, der prøver alvorligt, alligevel er på den rette vej trods alle ufuldkommenheder. Kirken har tillid til den oprigtige kærlighed og ansvarsfølelse hos ægtefæller, som har fæstet lid til Herrens kærlighed og kraft.« Andre teologer, f.eks. kardinal Döpfner, er af samme mening.

I denne og kun i denne ramme og med tanke på den omtalte »perplekse« situation (dette fremgår af sammenhængen i hans indlæg) har pater

Gregory Baum vovet at gå et skridt videre ved at udtale, at ægtefællerne har lov til at følge deres egen samvittighed, altså i hin »perplekse« situation.

En fejlagtig oversættelse:

I den foreliggende artikel (»Pillen er en bombe«) angives nu som en af pater Baums andre grunde: »lex dubia non obligat«. Denne latinske sætning er oversat således: »en lov, der kan vække tvivl, er ikke bindende«! Denne oversættelse er helt ved siden af. I det moralteologiske og juridiske princip: »lex dubia non obligat« betyder »lex dubia«: en lov, hvis eksistens eller hvis kundgørelse er tvivlsom.« Det, pater Baum her har tænkt på, er antagelig de før nævnte teologers opfattelse, ud fra hvilken de skønner, at pave Pius XI's forbud mod de gængse »præventiver« ikke var en »ex cathedra«-afgørelse.

Hvad »pillen« angår, skrev biskop Bekkers i sit bispedømmes »Analecta« følgende betydningsfulde ord: »Med hensyn til, hvorvidt det er tilladt at bruge »pillen« eller rettere sagt: tabletten til anti-konceptionelle formål, er der fremkommet alt for letfærdige udtalelser. Det forekommer mig, at man i disse udtalelser har glemt noget, nemlig: bør disse førsvangenskabelige hormonpræparater uden videre sidestilles med de almindeligt kendte »midler«? Uden tvivl kan der fra lægevidenskabelig side gives et svar, som har sagkyndig autoritet. I den lejr lægger man beviser på bordet for, at der her ikke er tale om et anti-konceptionelt middel, men om et a-konceptionelt middel.

Det anti-konceptionelle vedrører den ægteskabelige handling, hvilket ikke er tilfældet for det a-konceptionelles vedkommende. Det a-konceptionelle betyder, at der her ikke er tale om at antaste frugtbarheden, men om frugtbarhedens regulering af en fysiologisk situation. Hvis dette er rigtigt, vil det få store konsekvenser, som bliver så meget desto større, hvis det påvises, at de traditionelle normer ikke slår til her, og at kendte udtalelser om sterilitet ikke holder stik ...«

Har »pillen« ulemper? Dette er muligvis tilfældet. Så vidt jeg forstår, bevirker »pillen«, at ægget ikke løsner sig på det normale tidspunkt. Er denne forsinkelsesart naturlig? Svaret afhænger af et sagkyndigt skøn, og kirken rådfører sig nu i denne sag med sagkyndig lægeautoritet. En sådan konsultation og dia-

log stod netop på den ønskeseddel, som en forfatter overrakte kirken andetsteds i »Katolsk Ugeblad«.

En dansk psykiater, som jeg for nogen tid siden talte med, var yderst forbeholden over for »pillen« på grund af den eventuelle fare for forstyrrende følger for kvindens hormonbalance. Denne balance har stor betydning for kvindens psykiske og fysiske velvære. Forbeholdet deles af andre psykiatere og desuden af flere kvinder.

Tillid til kirkens afgørelser.

Dette bør også stå på visse sedler. Når det påstås, at kirken har »trådt i spinaten« – en påstand anført andetsteds i Katolsk Ugeblad – kan man lige så godt med det samme huske på, at kirken med sine »ex cathedra«-afgørelser – i den anførte Galilei-proces forelå en sådan ikke – aldrig »har trådt i spinaten«.

I øvrigt synes jeg, at det er umuligt at afgøre, om der for tiden, som »Pillen er en bombe« hævder, eksisterer »en dyb afgrund mellem teologerne og flertallet af de troende«, når det drejer sig om ægteskabets 'brug'; vi har vel næppe så mange oplysninger fra alle verdens lande, at det berettiger til en sådan påstand.

Det er også en erfaring, at lige meget hvilken beslutning kirken tager, er der altid en del medlemmer, der ikke retter sig efter kirkens bestemmelser, og alligevel ikke vil »fjerne sig fra håbet om den evige frelse.«

Hverken på »pillens« så komplicerede område eller på noget andet område ser det ud til, at kirken bliver forvirret i dag, når nye ting kommer frem, som man ikke prompte kan svare på. Det skal nok vise sig, at de fleste katolikker netop i nutidens åbne diskussioner og saglige meningsudvekslinger, som det sømmer sig, har tiltro til kirken, til dens ansvarsfølelse, kærlighed og kommende afgørelser, ganske som kirken har tiltro til sine medlemmers ansvarsfølelse og kærlighed. Med en sådan holdning kan hele kirken, hele 'Gudsfolket', »gå fremtiden i møde som modne kristne«, der »kan stå til regnskab for det håb, der bor i os.«

Hans Jorna

Caritas

S.O.S. nr. 67. 9-årig og 5-årig pige og 53-årig præst beder danske katolikker om et høreapparat.

Prisen er 1974 kr.

Selv små gaver løser store opgaver. – Giro 43979, Caritas Danmark.

I DEN KOMMENDE TID

UNIVERSITETSMESSEN

Det har desværre ikke endnu været muligt at finde et egnet sted, hvor det vil være muligt at afholde en universitetsmesse, hvor både humanister og naturfagsfolk kan deltage. Derfor må vi igen fortsætte som hidtil.

Altså genoptages universitetsmessen førstkommande tirsdag kl. 12,15 i K.F.U.K.s lokaler i Store Kannikestræde og vil fremover blive læst samme tid og sted i semestertiden.

I år vil hele to præster deltage i dette arrangement, idet messen vil blive læst på skift af pater Fritz Florin O.P. og pater Johs. Simons S.J.

Selv om det efterhånden er blevet en slags rutine at omtale denne messe ved begyndelsen af det nye universitetsår, den går jo nu ind i sit fjerde år, sker det med ønsket om igen at se en række nye ansigter og dito nye meninger. En væsentlig del af dette arrangement er jo netop det der følger efter, det fælles måltid med deraf følgende snak. Som vi skrev sidste år, er det ikke få verdensproblemer, der her har fundet deres løsning, men der vil nok også fremover være nok at tage fat på.

Michael Sterl

BIFROST

Efteråret 1966:

Mandag den 12. september kl. 20.00 Stud.mag. Lena Setterberg Jørgensen: »Sartre – inspiration for det samfundsbevidste menneske!«

Mandag den 24. oktober kl. 20.00 Universitetsadjunkt, cand.theol. Per Salomonsen: »De manges religion«.

Mandag den 14. november kl. 20.00 Mag.art. Emil Frederiksen: »Det nye menneskesyn i Graham Greenes 'The Comedians'«.

Mandag den 21. november kl. 20.00 Forfatterinden Gunnel Vallquist: »Målsætningen for en nyorienteret katolicisme«.

Mandag den 5. december kl. 20.00 Cand.mag. Ellen Nielsen: »Teilhard's dynamiske menneskesyn og dets sociale konsekvenser«.

Alle disse møder foregår i Englesalen, Jagtvej 183 B, København Ø.

RUSMODTAGELSE I AC

Lørdag den 17. september kl. 20 holder AC rusmodtagelse i Klostergangen. Jagtvej 183 B. Rustaler er pater, dr. theol. Bjørn Højbo. Der vil

blive serveret fyldte pandekager med punch og kaffe. Skriftlig tilmelding senest mandag den 12. september til stud.mag.scient. Peter Jensen, Salamandervej 7, Bagsværd. Pris 10 kr.

LÆSERBREVE

Hvad er en progressist?

Hr. redaktør.

Jeg ser i Ugebladet, at hr. M. J. Baagøe gør et forsøg på at imødegå mine argumenter ved at henvise til en telefonsamtale mellem sig selv og en repræsentant for Témoignage Chrétien, der skulle have indrømmet, at dette store og ansete katolske ugeblad var af »progressistisk« inspiration. Jeg kan ikke se rettere, end at en sådan samtale er ganske irrelevant af to grunde: For det første oplyser hr. Baagøe ikke, i hvilken sammenhæng det famøse ord er blevet brugt, eller hvilken mening den pågældende journalist har lagt i det. For det andet er en privat telefonsamtale ganske uanvendelig som bevis i en sag, hvis rette sammenhæng i øvrigt fuldt ud kan dokumenteres ved hjælp af trykte kilder. Det forholder sig således:

Témoignage Chrétien er et fransk, katolsk ugeblad (et af landets største), som startedes under krigen som en illegal avis, ledet af den kendte jesuit P. Chaillot. Lige efter befrielsen redigeredes det af professor André Mandouze.

Progressisterne var medlemmer af en bevægelse, der – også gennem modstandsbevægelsen – havde fået den overbevisning, at kun kommunismen var i stand til at fuldende kampen mod den kapitalistiske verdensorden. Bevægelsens program kan læses i min artikel *Kirken og kommunismen i Frankrig efter befrielsen* (Catholica 1949, pp. 127-134).

Der skete nu det, at da ovennævnte André Mandouze viste pro-

STORT SOMMERMARKED

søndag d. 4. september kl. 9-19

ved Skt. Antoni Kirke

Frederikssundsvej 225, Brh.

Salgsboder, tombolaer, præmieskydning, loppetorv, hyggelig restauration – festlig underholdning og talentforum.

Særlig messe for markedsdeltagere kl. 16 med prædiken af dr. theol. Bjørn Højbo.

Tag familie og venner med og støt den gode sag!

SCT. ANNÆ REJSER 1966

ROM OG ASSISI

2. 7. oktober til 21. oktober – sognepilgrimsrejse – 15 dages flyverejse – sognets familier og venner er velkomne – fuld pension på centralt beliggende klostre – udflugter og entreer incl.

Pris: kr. 1185,-. Rejseleder sognepræst, pater Jac. Adams C.ss.R.

PALESTRINA – ROM – FIRENZE

3. 7. oktober til 21. oktober – 15 dages flyverejse – fuld pension på centralt beliggende hoteller – udflugter og entreer incl.

Pris: kr. 1285,-. Rejseleder pater Laurits Brunnicardi C.ss.R.

Endnu kun få pladser til begge rejser.

Program og nærmere oplysninger fås hos lærerinde A. Rastrup, Amagerbrogade 45, København S. Telefon Sundby 86.

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt - Statsunderstøttet

Seminarieforstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842
Taga 5893

Benzon's

Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand

* 34 46 01

Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trossamfund

Alle aftaler kan træffes i hjemmet

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre

aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre

P. Skramsgade 27

Byen 7920 - Am 1248

Per Meyer 94 33 66

SANITÆRE ANLÆG
VARMEANLÆG
OLIEFYRINGSANLÆG
HØJTRYKSANLÆG
ANLÆG FOR
TRYKLUF OG
VACUM
M-A-SKINNER

Monies & Andersens Eftf. ¼

K. K. L. Simonsen's eftf.
Frederiksborggade 22
København K.
Tlf. *Minerva 2314

Støt vore annoncører

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaards Tværvej 13,

Charlottenlund

Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører

Studiestråde 15, København

Minerva 6761

Kontortid 9—16 - Lørdag lukket

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører

Bredgade 25

København K

Telefon Minerva *408

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN

Telefon 121, 205

Chr. Hansens kødudsalg

Gl. Kongevej 163

København F.

Telefon Eva 6465 og 6466

Georg Larsson

Det danske hospitalsinventar

Fyensgade 6, København N.

Hospitalssenge, madvogne,
transportvogne,
klinikinventar.

Specialitet: Gummihjul.

TIL BYEN
- i byen
FRÅ BYEN
smut ind i

Banegårdens Restaurant

v/ Fritz Kapper

Odense H.

tlf. 12 27 75

BLOCH's BOG CLEARING

K. V. BLOCH
(FORHEN BOGBANKEN)

Fiolstråde 34, København K

Tlf. (01) 14 24 62

Postkonto 2901

Nordens største lager af
skolebøger

Omindbindinger.

Skal De flytte?

AMAGER

Jul. Larsen & Sonner

AMAGERBROGADE 221

* 55 66 47

MARIUS MP PETERSEN

Ringsted isenkramhandel

Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

Dansk

KLICHE FABRIK

Rådhusstråde 4 - København K

Telf.: *MI 2557

KSK

Aktieselskab
KØBENHAVNS
BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

gressistiske tendenser, skilte Témoinage Chrétien sig allerede af med ham som redaktør. Da progressisterne i 1947 stiftede deres landsforbund, tog bladet tydeligt afstand fra dem, og denne linie har alle de senere redaktører fulgt. Herom kan man let overbevise sig ved at blade nogle årgange igennem og sammenholde bladets ledende artikler med progressisternes program. I min artikel i Catholica er hele denne sag i øvrigt analyseret mere indgående, end jeg kan gøre det her i et læserbrev.

Til yderligere belysning af spørgsmålet kan nævnes, at ærkebiskoppen af Paris, kardinal Suhard i et hyrdebrev af 31. januar 1949 officielt fordømte progressisternes idé og advarede de troende imod dem. Men ikke desto mindre har samme kardinal (og senere talrige andre franske biskopper) støttet Témoinage Chrétien såvel ved at tage bladet i forsvaret over for katolske højreextremister som ved at yde økonomiske tilskud til bladets konsolidering. Kunne biskopperne have gjort det, hvis bladet stod for en tankegang, de selv havde fordømt?

Det korte og det lange er derfor, at Témoinage Chrétien naturligvis ikke er progressistisk. Ved at råbe »progressist« efter bladet (og efter unavngivne danske katolikker) har hr. M. J. Baagø derfor søgt at klandre trosfæller med en betegnelse, der står for en af kirken fordømt vildfarelse. Jeg forstår ikke hans motiver hertil, men vil naturligvis gerne tro, at det ikke er sket af ond vilje. Men i så fald kan jeg kun slutte, – enten at hr. Baagø ikke rigtig ved, hvad progressisme er, eller at han ikke har det fornødne kendskab til Témoinage Chrétien.

Olaf Pedersen

Kirkelig film om racespørgsmålet

Den lutherske kirke i USA har bestøttet en ny film om forholdet mellem landets farvede og hvide befolkning. Filmen, som har fået titlen: »A time for burning«, er af kritikken betegnet som den hidtil bedste film om den kristne kirkes stilling til raceproblemet. Filmen er optaget i Omaha og viser negres og hvides forskellige reaktioner overfor sociale problemer i Nebraskas menigheder. Alle de medvirkende i filmen er ikke-professionelle aktører.

Edison som gud

Da Japans fællesreligion: Kejserdyrkelsen, gik til grunde med ø-rigets militære nederlag i anden verdenskrig, opstod et religiøst tomrum, som hurtigt fyldtes med et utal... mere end 300 nye religioner. Japanerne ligner nemlig deri russerne og inderne, at de er dybt religiøse, hvilket i praksis betyder, at det ateistiske livssyn ligger folkets flertal fjernt. For Japans vedkommende er en fornylig foretaget gallupundersøgelse blandt gymnasieelever typisk for situationen. 70 pct. af de interviewede betragtede religionen som en »vigtig sag«. På spørgsmålet om, hvorfor de gjorde det, lød svaret: fordi et menneske uden religion ikke er noget rigtigt menneske.

Gallupundersøgelsen, som var iværksat af Orient-Instituttet for Religionsforskning, havde også de unge gymnasieelevers viden (eller uvidenhed) om kristendommen på spørgeliste; og her viste det sig, at 56 pct. af de adspurgte var klare over, at kristendommen havde sin oprindelse i Jerusalem, Israel og Judæa. De vidste også, hvad der er det centrale i den kristne lære, at det er budet om at vise næstekærlighed. Det japanske ord herfor er »hakuai«, som bety-

Af Harald P. Madsen

der »grænseløs kærlighed til mennesker, dyr og den hele skabning«.

Derimod var der hos mange en uklarhed over Kristusskikkelsen i forhold til den religion, der har navn efter ham. Om den udtalte de unge mennesker, at kristendommen var agtværdig, ren og ædel humanistisk, men virkelighedsfremmed og ikke efter japansk smag. De fleste af dem var enige om, at de kristne, de kendte, var »katai«, det vil sige: »hårde og hovmodige«. De interesserede sig udelukkende for Gud og himlen, men glemte deres medmennesker og disses problemer.

I dette negativt-kritiske syn på de aktive kristne skal man sikkert søge forklaringen – omend ikke den hele – på det faktum, at der i Japan, trods ivrige missionsbestræbelser fra både protestantisk og romersk-katolsk side, endnu kun er ca. 700.000, som officielt står tilsluttet en kristen kirke. Antallet af ikke-kirkesøgende kristne er langt større. Det ligger formentlig omkring tre millioner.

I øvrigt er alle de andre verdensreligioner repræsenteret i det japanske folkehav; men hertil kommer helt nye religioner af mystisk og rationalistisk indhold. Til den sidstnævnte af disse kategorier må henregnes det mærkelige trossamfund, som dyrker den elektriske glødelampes opfinder, Edison, som en gud. Denne mærkværdige religion er af så ny dato, at den opstod i de år, da Japan var besat af de sejrende amerikanske tropper efter anden verdenskrig. Men dyrkelsen af den store amerikanske opfinder er dog mere at betragte som et kuriosum end som et udtryk for det, der virkelig bevæger sindene i det dybt religiøse japanske folk.

Aarhus

M. Jørgensen & Søn

Slagterforretning

Aaboulevarden 47, Århus C

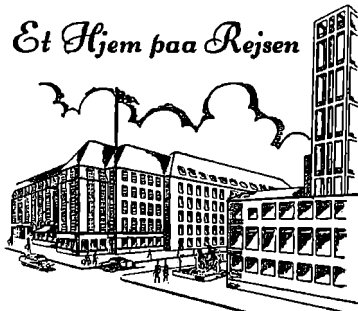
Tlf. 2 30 27

Sjøreen & Co.

Malerfirma

Århus C

Et Hjem paa Rejsen

Tlf. 2 41 22 - Århus C

Missionshotellet ANSGAR

A. Mougard A/S

Entreprenør & murerfirma

Århus C

Tlf. 4 20 23 - 7 66 95

El-installationsfirma

V. Svenstrup

aut. elektro-installatør

Telefon 2 15 57

Hans Brogesgade 4, Århus C

Katolske begravelser

Ring til 2 28 66

H. J. Madsens

begravelsesforretning

Jærgaardsgade 17-19, Århus C

MEIERIET
Jestebro

Århus by's førende

TELEFON 2 87 00 (4 lin.)

Jydsk

Orgelbyggeri I/S

Herluf Trollesgade 36 A

Århus N

Telefon 6 94 01

Største udvalg i radio- fjernsyn
- båndoptagere og grammofooner
findes De hos

Radio Thygesen

Ryesgade 24, Århus C. Tlf. 2 00 99

lige ved katolsk kirke og

Rådhuspladsen 1, Århus C

Tlf. 2 10 11, overfor Grisebrønden

Svend Erik Laursen

GAS - VAND - VARME - BUKKENS LAGER - SMEDE- & MASKINVERKSTED

Tordenskjoldsgade 23a . Århus N.

Telefon (061) 6 85 33 . Giro 1717

Aktieselskabet

Købmands- og Haandværkerbanken, Århus

Hovedkontor:

Store Torv 12, tlf. 2 47 77

Indenbys afdelinger:

Søndre afd.:

Århus hovedbanegård, tlf. 2 40 88

Vekselkontor i banegårdshallen.

Langenæs afd.:

Skanderborgvej 16, tlf. 4 55 22

POUL DUDZIŃSKI

Aut. el-installatør

Christiansbjerg

Installationsforretning

Birkegade 7, Århus N.

Telefon 6 98 80

Priv. Lundingsgade 12. Tlf. 2 81 02

Lev. til katolske institutioner

Lys, kraft og varme

Svendborg

Niels Madsens

Maskinsnedkeri

Vestergade 24 - Svendborg

Tlf. 21 01 97

Lev. til de katolske institutioner

Svendborg

Ligkistemagasin

Katolsk Bedemand

v/ Hans Nielsen & Søn

Fruestræde 10, Svendborg

Telf. 21 02 64

Kulkranen

Frederiksgade 2, Svendborg

Telefon 21 14 10

Kul - Koks - Olie

Malermestre

L. Larsen & Søn

Brogade 10 - Svendborg

Telefon 21 10 16

Flytteforretningen

2021

Skattergade 5-7 . Svendborg

Tlf. 21 20 21

Kontor i København:

Molestien 11, København SV

Tlf. VA 6060

Svendborg-København hver dag

Flytter alt overalt

Kompasretning,
»Thrige« autopilot,
alle nautiske spørgsmål

Hvidkjær-Sørensen
Strandhuse 36, Svendborg
telefon 21 33 34

Holbæk

Axel Smith's Eff.

v. Niels Hansen

Exam. aut. gas- og vandmester

Labæk 47 . Holbæk

Telefon 163

JENSEN & OLSEN

HOLBÆK

TELF. 365

EL-INSTALLATIONER

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk

Telefon 3001

Uldall

TAPET- OG FARVEHANDEL

Ahlgade 57, Holbæk. Tlf. 626

Tømrer- og snedkerarbejde

Poul Hansen

Østerled 10, Holbæk

Tlf. 1503 - 1545 - 1098

Privat 1249 u

Alt i bandager & sygeplejeartikler

Holbæk Materialhandel

Telefon 32

Kaj Andersen

Lev. til Sct. Elisabeth Hospital

Støt vore annoncører

En sommer på hæld

Fortsat fra side 7

beskedenhed, afholdenhed, kyskhed.« Alt dette kan sammenfattes under stikordet: kærlighed, som er fuldkommenhedens bånd og Guds riges kendemærke. Det ord, man har skrevet over Weyses liv, må kunne stå over hvert kristenliv: Han har levet og elsket. Gør dette i Kristi Ånd, så skal alt det andet gives dig i tilgift. Gud forlanger intet af dig, som han ikke giver dig evne og nåde til. Men vent du dig alt nødvendigt af Guds forsyn, for »jeres Fader i himlen ved, at I har alle disse ting behov«, alt det, som vi mennesker har brug for i livet, uden at vi kan skaffe os det af egen kraft. Da Jesus lærte os at stole på Faderens forsyn – lige så tillidsfuldt som fugle og børn og i afventende tålmodighed som markens blomster – talte han ikke som »blåøjet optimist«, men som Faderens elskede og elskende Søn, der selv har lidt angstfulde timer og korsets forladthed igennem. Han, der engang har sagt: »Min Fader er altid med mig«, kaldte også på sin Fader i angstens og ensomhedens bitreste forladthed. »Vær ikke bekymrede for jeres liv!« Ak, Herre, det er så svært at lade være – fordi vi er blevet alt for »voksne«, alt for meget stolende på os selv, fordi vi ikke er »som børn«, der uden bekymring for vort liv, for mad og klæder leger for Faderens åsyn. Lad os »leve og elske«, for at vi, når »vor opløsnings tid er nær« (Hvad kan hænde os i livet, som er værre end dette!) kan sige med Paulus og notere som vort livs facit: »Jeg har stridt den gode strid, fuldkommet

løbet, bevaret troskaben.« Når det er nået, hvad behøver vi så at bekymre os for?
J. Coenen S.J.

Integrist

Fortsat fra side 6

- Måtte de det?
- Nej, paven fordømte deres lære og metoder. Som msgr. Schindler et sted har skrevet, var det giftstof, som Kirkens sunde legeme spyede fra sig.
- Jamen, når integristerne var mod det, hvorfor var de så Kirkens fjender?
- Det var de heller ikke. Ordet er senere blevet brugt af *progressisterne* som betegnelse på de katolikker, de er uenige med.
- Hvad er progressisterne?
- Det er nogle katolikker, som mener at gå ind for fremskridtet. Men der er andre katolikker, der ikke er enige med dem i, hvad fremskridt er, og det er dem, de nu til dags kalder integrister.
- Hvad er det, de er uenige om?
- Jo, ser du: progressisterne vil samarbejde med kommunisterne på det politiske plan, og de vil prøve at forklare kommunisterne vor tro ved hjælp af de ord og begreber, kommunisterne bruger. De andre mener, at man ikke kan hjælpe kommunisterne politisk uden at risikere, at de bliver stærke nok til at underkue kristendommen ligesom de gør i Rusland; og de mener også, at det er umuligt at forklare en overnaturlig tro ved hjælp af ord og begreber, der på forhånd udelukker, at alt overnaturligt er virkeligt og sandt.
- Hvem har ret?
- Det kommer du til at hitte ud

af selv, f.eks. ved at læse, hvad koncilet har vedtaget og hvad pave Paul VI har sagt.

– Jamen, er integristerne da Kirkens værste fjender, sådan som pater Liégé o.p. har sagt?

– Jeg tror, tungen er løbet af med pateren. Men der er mange biskopper, som slet ikke vil have, at vi katolikker kalder hinanden »ister« af den ene eller den anden slags. Det, vi er enige om, er meget større end det, vi er uenige om, og folk skal kunne sige om os lige som i gamle dage: »Se, hvor de elsker hinanden!«

paterfamilias.

Holger Dall

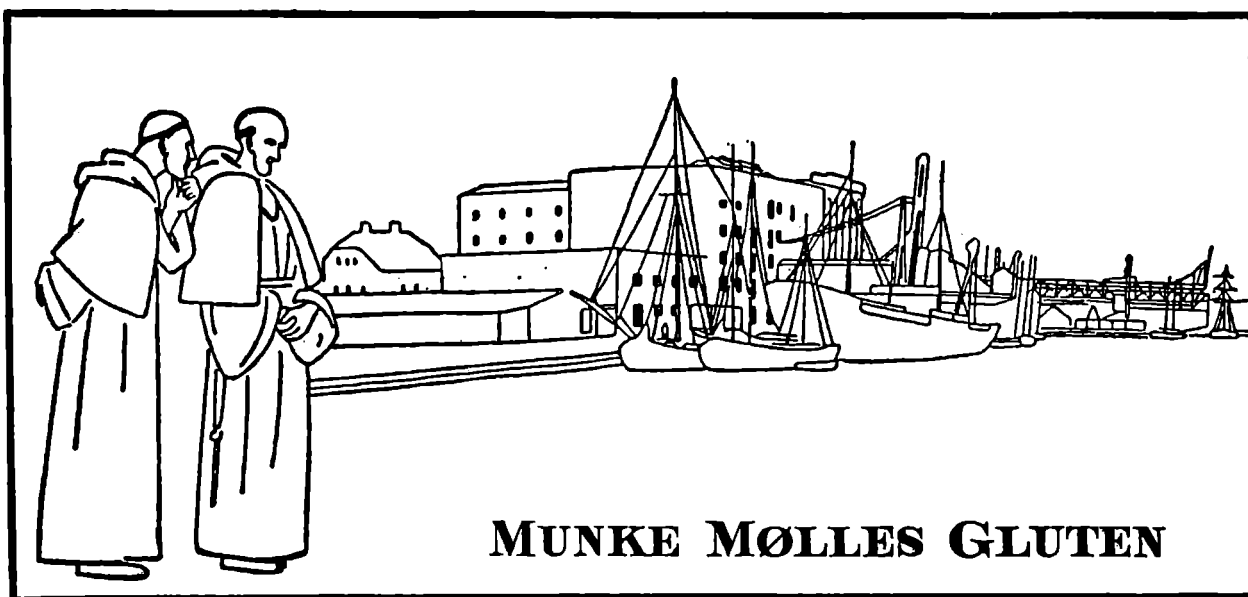
Malermester

Paludan Müllersvej 1,
København V.
Tlf. Eva 4151

VI
ER TIL
FOR
DEM

LANDMANDSBANKEN

MUNKE MØLLES GLUTEN

Lutheranere: Ikke noget at forarges over

Der skal jo nok være nogle, der er blevet forarget over TV-udsendelsen forleden om »Vatikanets millioner«, der interessant nok var produceret af det *kommercielle* britiske TV, skriver Kristeligt Pressebureau.

Man fik her at vide, at Vatikanet var »storkapitalist«, idet den katolske kirke i Italien har investeret milliarder i industri, jernbaner, luftfartsselskaber, autostradaer, rederier og banker osv. Fruden at Vatikanet råder over kunstværker, særlig fra middelalderen, til uhyre værdier.

Det hedder endvidere i kommentaren:

Men hvad er der egentlig at være forarget over? For nogle år siden blev det fra sagkyndig side oplyst, at det koster ca. 100 mill. kr. årligt at drive den danske folkekirke, og beløbet er jo næppe blevet mindre siden da. Disse penge skaffes hovedsageligt over kirkeskatten og over kirkeministeriets budget, altså af skatteyderne. Havde den danske folkekirke egne midler at leve af, skulle den have kapitalinvesteringer på mange milliarder kr., anbragt også i industrielle eller handelsforetagender. Ved som følge af reformationen at inddrage den danske kirkes jordegodser, der var tilskødet den af kongen eller testamenteret den af private jordbesiddere, blev det nødvendigt for staten som sådan at finansiere folkekirken, hvilket bl.a. skete ved junigrundloven af 1849, og som det har været tilfældet siden. Senere er »offer« blevet afskaffet, og de fleste præstegårdstilliggende er blevet udstykket til husmandsbrug. Derfor er kirkeskatten, der i øvrigt stadig er meget lille, vel nu fra 1 til 2-3 pct. af den skattepligtige indkomst, efterhånden blevet lidt højere uden at folk af den grund har udmeldt sig af folkekirken.

Den engelske folkekirke, der ikke understøttes af staten, men er selvunderholdende, ejer også store aktieparter i industrien, i handelselskaber og banker – for at bruge *renten* af kapitalen til præstelønninger, nybygning og restaurering af kirker osv.

Nej, det er ikke let at blive for-

arget over, at de *folkekirker*, der ikke finansieres af staten, investerer de formuer, de har fået i erstatning, i aktier, der normalt giver mere i udbytte end dette at eje jord eller obligationer. Og der er kun grund til at være taknemlig over, at Vatikanet og den katolske kirke i det hele taget, ikke sælger sine kostbare kunstværker f.eks. til amerikanske millionærer.

Når man betænker, hvor små lønninger, almindelige katolske præster har, må man næsten rødme, for de ligger gennemsnitligt langt under Dansk Arbejdsmands- og Specialarbejderforbunds tariffer, og de er jo ikke for høje, slutter det protestantiske pressebureau.

Vicentsøstrene starter børnehaven

I nær fremtid tages det første spadestik til en ny børnehaven til 20 børn i Nygade i Helsingør. Det bliver en såkaldt typebørnehaven opført af elementer, og byggesummen for første etape af byggeriet opgives ifølge Frederiksborg Amts Avis til omkring 100.000 kroner, hvortil kommer indretning af beskyttelsesrum og kloakering.

Det er Skt. Vincentsøstrene, der står bag opførelsen af børnehaven, der finansieres ved egne midler og ved prioritetslån. Arkitekten Ib Møgelvang regner med, at byggeriet kan være afsluttet i forsommeren 1967.

Senere vil der være mulighed for at fordoble børnehavens kapacitet til 40 børn. I den afdeling, der påbe-

gyndes nu, er der en stor opholdsstue, en tumlestue, værksted, kontor, lægeværelse og nogle mindre rum, hvor børnene blandt andet får mulighed for at lege med vand. Tumlestuen vil om aftenen kunne stå til rådighed for møder og lignende.

Skt. Vincentsøstrene kom til Danmark i 1904. De boede først tre år i en lille villa i Helsingør, som de havde lejet. I 1907 erhvervede de den nuværende ejendom i Nygade 8 og i 1918 Nygade 6. På den første grund blev der opført præstebolig, på den anden skole. Hertil kommer altså nu den nye børnehaven.

Kirkeindvielsen i Frederikshavn

Frederikshavns katolikker står nu endelig ved deres ønskers mål, idet de kan indvie deres kirke den 18. september. Naturligvis kommer biskop Hans L. Martensen, og desuden vil brødre fra den tyske Kamillusstiftelse og fra stiftelsen i Aalborg være til stede. Kirkens navn bliver »Helligåndskirken«.

Kirken skulle have stået færdig før turistsæsonen, men på grund af forsinkelser kan indvielsen først finde sted nu. »Helligåndskirken« er opført på Uranienborgvej ved Bangsbo strand i byens sydlige kvarter – kun nogle stenkast fra Kattedgat. I øvrigt har der været en del problemer med børn, som har knust ruder i den nye kirke, hvilket har været en ret bekostelig affære.

Ugens tv og radio (4. - 10. sept.)

SØNDAG	19.00	p2	Notabene. Uformel søndagssamtale mellem en præst, en højskolemand og en seminarielæktor.
MANDAG	22.00	tv	En montage om dronning Kristina.
TIRSDAG	18.00	p2	Zig-zag. Aktuelt politisk ungdomsmagasin.
ONSDAG	21.10	tv	Horisont. Udensrigspolitisk magasin.
TORS DAG	19.55	tv	Fattig i det rige samfund.
FREDAG	19.55	tv	Jeppe Aakjær-aften.
LØRDAG	22.30	p2	Stravinskis salmesymfoni og Mozarts kroningsmesse.

Afrikas unge skud
må værnes

Tyskland efter
koncilet

Danmarks katolske skoler
og demokratiet

Australiens biskopper
advarer mod atomkrig

katolsk ugeblad 36

9. SEPTEMBER 1966
114. ÅRGANG

*Præsident de Gaulle besøger Fransk Somaliland.
Læs om MOTIVET side 2.*

De Gaulle på rejse
Hvad er motivet?

MOTIVET

De Gaulle er en mand, verden – herunder den danske verden – i højere og højere grad må regne med. Han var en af den anden verdenskrigs store – omend besværlige store. Som det nye Frankrigs præsident har han bekræftet sit format. Under afviklingen af Algierspørgsmålet og kampen mod højreekstremisterne trådte han frem helt som en stor mand. Nu er de Gaulle på en verdensomspændende rejse, der er et forsøg på at vinde de unge nationer. Hvad er motivet?

● Med de Gaulles holdning i Algierspørgsmålet i mente svækkes mistanken om, at rønnebærrene i Vietnam i virkeligheden er eftertragtelssværdige, når repræsentanten for den gamle kolonimagt anklager den nye besættelsesmagt for imperialisme. Og rønnebærrene er jo ikke eftertragtelssværdige.

● De Gaulles søgen kontakt i øst, vest og blandt såkaldte neutrale tyder på vilje til at skabe enhed. Hans modstand mod Englands optagelse i Fællesmarkedet tyder på det modsatte. De Gaulle var bange for USA som grå eminence, men arbejder han mod, at Frankrig skal overtage kutten – i hvert fald til at beskytte Europa med.

● De Gaulle går for at være en god katolik. I samme uge som paven talte imod atomvåben, talte de Gaulle med julelys i øjnene om fædrelandets atombevæbning, så han er altså oven i købet kemisk rensset for kadaverdisciplin.

Australiens biskopper advarer mod atomkrig

De ti buds praktiske anvendelse

Australiens biskopper har udsendt en advarsel mod atomkrig. Dette gør de i et hyrdebrev, som handler om de ti buds anvendelse i verden af idag.

Hyrdebrevet henvender sig ikke blot til katolikker, men til alle australiere uanset trosbekendelse. Både internationale spørgsmål og problemer fra dagliglivet trækkes frem.

✧ Biskopperne ytrer frygt for, at ambitioner eller desperation kan forårsage udløsning af atomenergi over verden endnu engang. De efterlyser en verdensomfattende respekt for de moralske grundsætninger.

✧ Dele af hyrdebrevet beskæftiger sig med den frie vilje, de ti buds ord om menneskets gudsforhold og budene om det enkelte menneskes forhold til andre mennesker.

✧ Senere tales om værdien af et godt familieliv. Spørgsmålet om sikkerheden i trafikken bringes også på bane. Det samme gør brugen af alkohol og statens pligt til at blande sig, hvor der er tale om udsendelse af pornografisk materiale.

Af sociale spørgsmål behandles alderdomsforsorgen og de moralske kriterier for fødselskontrol. Biskopperne gør opmærksom på, at Australien hører til de tyndest befolkede lande i verden, og ægtefolkene formanes til at sørge for, at fødselstallet stiger.

78-årig kardinal trækker sig ikke tilbage

Det benægtes i Palermo, at kardinal Ernesto Ruffini skulle have planer om at trække sig tilbage. Ærkebi-

Forresten Mylord, jeg fandt – sådan rent tilfældigt – Deres dåbsdato i kirkebogen forleden. (Catholic Herald).

skoppen er 78, og det er fra forskellig side hævdet, at han ønskede at tage konsekvensen af de nylig udsendte bestemmelser om Vatikan-koncillets praktiske anvendelse i kirken liv. Det fremgår således af den instruks, som pave Paul VI har udsendt, at der er indført en 75-års aldersgrænse for gejstligt virke.

Det hedder imidlertid fra officiel siciliansk side, at paven fornylig ved en privataudiens har bedt kardinal Ruffini forblive på sin post som Palermos ærkebiskop »uden aldersgrænse«.

Kardinal Ruffini er kendt som en af de mest farverige skikkelser på det nu afsluttede kirkemøde i Vatikanet. Han gik almindeligvis for at være en af det konservative mindretals ledere. Han blev af Pius XII udnævnt til ærkebiskop over Palermo. Og gennem årene på Sicilien har han udviklet og ledet et omfattende program til bekæmpelse af den store fattigdom på øen.

Af Italiens 243 ærkebiskopper og biskopper er 58 mindst 75 eller vil blive det inden årets udgang. Det er op mod en fjerdedel af det samlede antal. Af disse er 27 mellem 76 og 80, 2 mellem 81 og 85 og 5 mellem 86 og 90.

Blandede ægteskaber - fortsat et problem

De såkaldte blandede ægteskaber lader fortsat til at rejse problemer, hvor talen er om at skabe forståelse mellem de ikke-katolske og de katolske kirker. Blandede ægteskaber betyder i den kirkelige sprogbrug ægteskaber mellem ikke-katolikker og katolikker. Spørgsmålet har været på bane ved en række protestantiske kirkekonferencer i Europa i denne sommer.

✠ Tysklands evangeliske Kirkeråd, som har holdt konference i Berlin, slår fast, at problemet fortsat frembyder alvorlige problemer, hvad de økumeniske forbindelser angår, men understreger sin beredvilighed til at forhandle med den katolske bispekonference. Kirkerådet forventede ingen fremgang på grundlag af den katolske kirkes nye bestemmelser angående blandede ægteskaber. Nævnte bestemmelser blev offentliggjort i marts.

✠ En talsmand for Metodisternes Verdenskonference, Dr. Harold Roberts, udtalte på konferencens møde i London, at der måtte findes en løsning på problemet blandede ægteskaber. »Hvis vi skal være brødre i Kristus med kirken i Rom, må det betyde, at den nuværende ordning er utænkkelig«, sagde han.

✠ Den franske lutherske kirke har gennem general-synoden i Montbeliard bedt sine præster om ikke at deltage i de ceremonier, som den katolske kirke anbefaler, når der er tale om blandede ægteskaber. Folk kunne let tage den protestantiske præsts tilstedeværelse som et udtryk for, at man bifaldt ordningen.

De nye katolske bestemmelser om blandede ægteskaber blev offentliggjort umiddelbart før ærkebiskoppen af Canterburys besøg hos pave Paul

En grimasse, der kan passe

Helder Camara vinder første runde

Har den kendte brasilianske ærkebiskop Helder Camara i Brasilien fundet grimasser, der er upassende? Det mener i hvert fald nogle af hans modstandere. Ærkebiskoppen står som leder af katolske kredse, som gør alvorlige forsøg på at gennemføre sociale reformer i de fattigste egne i det kæmpemæssige land.

Komiske grimasser

I den senere tid har kampagnen mod Camara taget opsving og i spidsen står general Antonio Murici, der indtil fornylig havde den militære kommando over den nordøstlige sektor. Generalen har i to åbne breve kritiseret ærkebiskop Helder Camara for venstreorienteret virksomhed og flirt med kommunisterne. Murici mente endvidere, at ærkebiskoppen lavede komiske grimasser, når han i fjernsynet talte om ikke-kirkelige anliggender - i agitatorisk øjemed.

Første runde nok vundet

Det lader til, at ærkebiskoppen har vundet første runde, idet præsident Castello Branco har sat generalen fra bestillingen som øverstkommanderende for området. At Brasiliens præsident ikke er Camara-fan er imidlertid en kendt sag, da Branco for en stor del får skylden for, at det går så langsomt med den sociale udvikling.

En række gejstlige med tre ærkebiskopper i spidsen skred straks til aktion til fordel for Camara. Den nye militære øverstkommanderende for den nordøstlige del af landet, general Sousa Aguiar har iøvrigt tilbudt at stille sine tropper til rådighed i arbejdet for at skabe bedre tilstande i slumkvartererne. Ellers fortsætter kritikken mod præsident Branco, som af en tidligere guvernør anklages for at fremme »sociale, kulturelle og økonomiske løgne«.

Og kløften mellem kirke og stat i Brasilien vokser.

Kommer dialogen for sent?

Dialogen med marxisterne kommer 10 år for sent her i USA, men den er aktuel i Latinamerika og i Europa.

Denne udtalelse blev fremsat af Dr. Richard Schaul fra Princeton. Dr. Schaul har tilbragt mange år som katolsk præst i Brasilien og er forfatter til en bog om den revolutionære stemning i Latinamerika. Han er netop vendt tilbage til USA efter at have deltaget i Kirkernes Verdensråds møde i Genève i juli måned i år om kirke og revolution.

Kristendommens fremtid kan meget vel komme til at afhænge af dens evne til at udvikle en samtale med marxisterne. En sådan dialog

kommer mindst ti år for sent i USA, fordi der ikke er marxister nok at føre en samtale med netop nu. En anden hindring er, at begge parter har opfattet sig selv som afsluttede verdensanskuelser. Vi begynder nu at komme bort fra denne opfattelse, hvad kristendommen angår, sagde han. Vi bevæger os hen i retning af et opgør mand og mand imellem og en forvandling af den enkelte gennem en forvandling af samfundet.

Hvad marxismen angår, sagde Dr. Schaul, at der har fundet en afmytologisering sted, en nedbrydning af det afsluttede system under historiens pres. Dette medfører ny optagethed af spørgsmålet om menneskelivets yderste mening.

Dr. Schaul sluttede med at sige, at der måske også vil kunne komme en dialog i stand mellem kristne og marxister i USA, fordi der i øjeblikket er ved at udvikle sig en ny revolutionær stemning i landet.

og var genstand for kritik både fra protestantisk og katolsk side. Det blev i forbindelse med offentliggørelsen bemærket, at der var tale om en forsøgsvis ordning.

U Thant

ANSVARHAVENDE
REDAKTØR:
HELGE KRISTENSEN

Redaktør for indenlandsstof:
Jens Oluf Lund
Redaktionssekretær: Elli Gambell

Redaktionskontor:
Bredgade 69, København K.
Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:
Katolsk Ugeblads Annonceekspe-
dition, Hauchsvej 8, København V.,
telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro
589 65.

Abonnementsafdeling:
Katolsk Ugeblads Ekspedition ved A.
Prüser, Sankt Annæ Plads 28, Køben-
havn K., telefon (01) 15 95 28 (9-16,
lørdag lukket) postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien
som i andre lande pr. kvartal kr.
11,00. I løssalg kr. 1,00.

Længere artikler til et bestemt num-
mer af bladet skal være redaktionen i
hænde senest 3 uger før det pågæl-
dende nummer udkommer, kortere
meddelelser senest 14 dage før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar
for uopfordret indsendte manuskrip-
ter.

Højdepunktet ved den internationale katolske pressekongres i New York sidste år var så afgjort mødet med FN's generalsekretær, burmeseren U Thant. For os mennesker af 1966 er det efterhånden blevet en dagligdags begivenhed at have verdens store begivenheder og deres aktører i vore stuer formidlet af tv, men den kolde skærm forholder sig dog ikke desto mindre til det virkelige liv, som det filmatiserede teater til scenens levende kunst. Selvfølgelig har massemedierne deres store berettigelse, hvor det gælder om at delagtiggøre os i det, vi har pligt til at leve med i, men det er dog fortsat forbundet med en særlig følelse at mødes personligt med dem, der skriver historie. Et møde med U Thant bekræftede til fulde det sympatiske indtryk, man har fået af ham gennem aviser og tv, og derfor er det med særlig smerte, man må se i øjnene, at FN's generalsekretærstol nu forlades af en mand, der frem for de fleste var kvalificeret til den.

I en lederartikel fredag den 2. september skriver »Kristeligt Dagblad«: »Det må kraftigt beklages, at U Thant har ladet sig gribe i den grad af det politiske intrigespil, at han forlader den plads, der er af så stor betydning for FN's virke, og som det vil være uhyre vanskeligt at besætte med en mand, der i sin person bærer den politiske uafhængighed og fribårenhed, som hidtil har været FN-generalsekretærens kendetegn. Ligesom Trygve Lie og Dag Hammarskiöld var det, har U Thants styrke været, at han kunne give sig i kast med opgaverne respekteret af alle, og uden at være belastet med tilhørsforhold, der kunne svække hans ord ... i al sin gerning har han holdt, hvad han lovede ved sin tiltræden, nemlig at tage stilling til problemerne 'upartisk, men ikke nødvendigvis neutralt'.« Det er ord, som hele den katolske verden med Vatikanet i spidsen vil kunne slutte sig til. Det naturlige samarbejde mellem FN og pavestolen er da også for alvor kommet i gang netop i U Thants embedsperiode. Vi erindrer generalsekretærens positive og varme kommentarer til Johannes XXIII's fredsrundskrivelse. Det er da også karakteristisk for U Thant, at det er skuffelsen over afmagten i Vietnamkonflikten, der har fået ham til at nægte at lade sig genopstille. Vietnam – en af efterkrigstidens farligste konflikter – var frem for andre et problem, der var oplagt for FN at løse. Man er kommet til kort, men det er ikke FN-ideens skyld, og det er lige så lidt U Thants skyld. Muligvis skal man søge årsagen i verdensorganisationens lovapparat, som generalsekretæren naturligvis fremfor andre er bundet af, men fremfor alt skal man søge skylden i de politiske blokkes søgen deres eget og kun det.

Nu skal dette ikke være et forsøg på at diskriminere politikere fremfor andre grupper i den menneskelige familie. Den nylig afsluttede engelske serie i svensk fjernsyn, »Magtspillet«, fortalte ret så groft om dette spils rødde i forretningsverdenen, og i det hele taget er den menneskelige familie jo en meget uharmonisk størrelse, hvilket ikke bør være os fremmed, når vi erindrer apostelens ord om den enkelte og det onde, han ikke vil gøre (men alligevel gør). Enhver, der har en ansvarlig post – stor eller lille – og vel at mærke prøver at varetage den ud fra en vis etik, vil forstå U Thant, hans træthed over de sagkyndiges svigten og de usagkyndiges utidige indblanding. I hvor høj grad man så skal lade sig lede af sin træthed er et andet spørgsmål.

VI MÅ VÆRNE OM AFRIKAS UNGE SKUD

Det er svært for de fleste mennesker at holde rede på de mange nye stater, der er opstået i det »moderne« Afrika, og menneskeligt og politisk er det næsten endnu sværere at holde rede på. En række militære kup er fulgt efter hinanden i de første år efter staternes fødsel, og i løbet af få måneder har regering fulgt på regering. Nepotisme, korruption og magtbegær har hersket de fleste steder i den del af verden. Det politiske liv er i støbeskeen – det er nyt endnu, og demokrati kender de fleste end ikke af navn. De nye stater skal også have oparbejdet en økonomi, og det ligger meget tungt for de fleste af dem, hvad der er medvirkende til de stadige politiske omvæltninger.

Svigtende ledere, magtbegærlige oprørere og ulykkelige flygtninge præger vor tids Afrika.

Kristendommen identificeres mange gange med uheldige hvide magthavere

De hvide fra Vestens lande er ingenlunde elsket i Afrika – dertil er der blevet begået for mange overgreb og fejl. Alle hvide ser man på med mistro, og man er i de nye afrikanske nationer tilbøjelig til at identificere kristendommens budskab med den hvide races overgreb.

Der skal faktisk bygges en helt ny verden op – den skal bygges op helt fra grunden, og det bliver et hestearbejde, som kræver både udholdenhed og de bedste menneskelige egenskaber.

Pengegaver er ikke nok

I den kristne verden må man gøre sig helt klart, at pengegaver er nødvendige, men ikke nok til at hjælpe

disse ulykkelige nationer. Der skal meget, meget mere til. Der skal skabes en menneskelig tilværelse for de primitive folk, der forsøger på at springe århundreder over, hvad der selvfølgelig ikke kan praktiseres uden skuffelser og sorger.

Den kristne kirke kan række disse mennesker en hjælpende hånd, og det bliver gjort i mange tilfælde, men det nytter ikke blot at lukke op for tegnebogen for at få rensset samvittigheden.

Også et budskab er nødvendigt. Grunden til et kristent samfund er lagt i Afrika – det har missionærer gjort gennem årtier, men samtidig har grådige folk fra Vesten udnyttet den primitive befolkning og derved kvalt mange af de spirer, som blev lagt på evangeliets grund.

Det er kim og skud, som vokser under vanskelige vækstbetingelser, og skal der komme noget godt ud af det, må der sættes effektivt ind. Det nytter ikke alene at komme med den opslæde bibel, de kristne må trække i arbejdstøjet og gøre en virkelig indsats. Det er heldigvis også blevet gjort i mange tilfælde – missionærer har virket som læger, sygeplejersker, lærere, landbrugseksperter og byggesagkyndige. For fattige og sultne mennesker må der først og fremmest skaffes brød – der må gives undervisning i, hvordan et menneske i disse nye stater skal klare for sig selv og familien til livets ophold, men samtidig må livet have et indhold, og her har den kristne kirkes udsendinge deres store mission. Her er det eksemplet, der tæller – det må gøres i hverdagen og i det daglige arbejde.

hs.

**Svigtende ledere
magtbegærlige
oprørere
og ulykkelige
flygtninge
præger vore dages
Afrika
Hvordan kan
man række
de unge
nationer en
hjælpende
hånd?**

Kirken i Tyskland efter koncilet

*Tyskland har gennem sine fremragende
teologer ydet et stort bidrag til*

*koncilet. Men det kniber med at få
bestemmelserne ført ud i livet, skriver*

*Reinhold Lehmann, udenrigsredaktør ved KNA,
det officielle tyske katolske
nyhedsagentur, Bonn.*

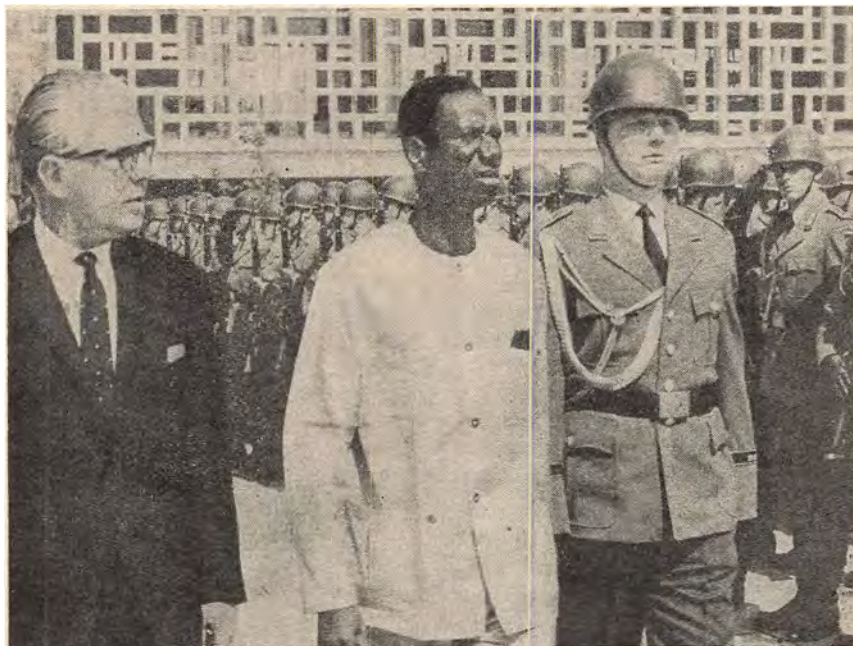
Tyskland har gennem sine fremragende teologer ydet et stort bidrag til det andet Vatikankoncil, men koncilets forskrifter bliver ikke så hurtigt ført ud i livet i Tyskland, som man havde kunnet vente. Det, teologerne på koncilet teoretisk og ad spekulativ vej er nået frem til, støder på hindringer i form af traditionel praksis og traditionelle organisationer og af en manglende begejstring for at omsætte teori i praksis.

En ensrettet institution

I tiden mellem den anden verdenskrig og det andet Vatikankoncil har man forsøgt at omdanne tysk katolicisme til noget i retning af en ensrettet institution. Gennemsnitskatolikken stemte på de kristne demokrater under den tidligere forbundskansler Konrad Adenauers ledelse, kæmpede for statsunderstøttede katolske folkeskoler og støttede stort set biskoppernes og præsternes autoritet på alle områder – også det politiske.

Samtidig med at den tyske katolske ungdom arbejder energisk for støtte til u-landene, søger en række af de nye afrikanske stater samarbejde med Forbundsrepublikken. Her er vi på det mere krigeriske plan: Guineas forsvarsminister modtages af sin vesttyske kollega i Bonn med fuld honnør.

I dag begynder tyske katolikker at blive mere tolerant indstillet over for hinandens synspunkter, og de er ved at lære, at meningsforskelle katolikker imellem er berettigede.

I en artikel til de katolske blade har hjælpebiskop Walter Kampe påpeget, at de tyske katolikker er begyndt ligefrem at sætte pris på meningsforskelle, samt at katolikkerne ser forskelligt på mangt og meget i Kirken.

● Katolikkerne må, siger biskoppen, indstille sig på det faktum, at man lige så godt kan lovprise Gud på tysk som på latin, at præsten kan fejre messen lige så vel, hvad enten han står foran alteret eller bag det, at tabernaklet kan have sin plads midt på alteret eller i nærheden af det, og at englenerne i himlen holder lige så meget af moderne musik som af gregoriansk sang.

● Alt for stor ensformighed kan føre til intellektuel fattigdom, siger biskoppen videre. De tyske biskopper har erklæret, at de vil gøre, hvad de kan, for at mindretallets synspunkter ikke skal blive holdt nede af flertallet. Næsten ethvert spørgsmål inden for Kirken kan i dag tages op til diskussion på offentlige møder og kongresser i Tyskland.

● Man lægger mærke til, at det nu ikke mere er almindeligt at kysse en biskops ring, og at en biskop sjældent i en privat samtale tiltales med »Excellence«. Der er folk, der i denne udvikling ser et tegn på, at den skranke, der efter deres ud-sagn tidligere fandtes mellem lægfolk og præster og mellem lægfolk og biskopper, nu er ved at »smuldre hen«.

Lægapostolatet

De tyske lægfolk ønsker større ansvar og større rettigheder, og man håber, at bispekonferencen i september vil tage stilling til forskellige forslag, der er blevet fremsat med henblik på lægapostolatet.

Et vigtigt skridt i retning af at give lægfolket en mere betydningsfuld plads i Kirken vil det være, at der i sognene oprettes kommissioner af

lægfolk, som præsterne kan rådføre sig med, og som kan samordne og fremme arbejdet i de katolske foreninger og organisationer.

Kommissionerne vil desuden komme til at repræsentere sognenes forhandlinger med de kommunale myndigheder.

Kommissionerne får tre kategorier af medlemmer, nemlig dels både mandlige og kvindelige medlemmer, som vælges direkte af menigheden, dels repræsentanter for sognets foreninger og dels sagkyndige på forskellige områder, som udpeges af præsten.

Herudover vil der inden for bispedømmerne og de forskellige landsdele blive nedsat lignende kommissioner, der skal virke som rådgivere for biskopperne.

Endvidere kan der nedsættes særlige kommissioner af sagkyndige til at tage sig af specielle anliggender som politik, familieanliggender og spørgsmål i forbindelse med børnenes opdragelse og uddannelse.

Faren ved for mange kommissioner

Der består i Tyskland den fare, at katolikkerne der vil danne så mange organisationer og kommissioner, at de ønsker og krav, det andet Vatikankoncil har formuleret, vil drukne i dem, så det hele ender i åndelig og intellektuel goldhed.

På den 81. Katholikentag i Bamberg fra den 13. til den 17. juli i år kom det for dagen, at et af de problemer, man står over for, når man vil forsøge at føre koncilets bestemmelser ud i livet, er, at kun en meget lille del af de katolikker, der beklæder en ansvarsfuld stilling i det offentlige liv, overhovedet har læst koncildokumenterne, og at de af dem, der har læst dem, udlægger dem på en sådan måde, at de kommer til at tjene deres egne meninger og hensigter.

En anden ting, der også kom frem på mødet, er, at alt for mange katolske organisationer endnu ikke har fundet frem til, hvordan de kan føre koncilets ånd ud i livet. Mange af disse organisationer er opstået i det 19. århundrede og risikerer nu at miste deres effektivitet, fordi de mangler moderne ideer og en mål-sætning, der er i pagt med tiden.

Reinhold Lehmann

Farvel til det pietistiske Verdenskirkerådets møde i Genève

Forholdet mellem kirke og verden er for alvor kommet under debat. Efter Vatikankoncilets behandling af emnet har nu også Kirkernes Verdensråd taget emnet op på verdensplan med en konference i Genève i sommer. Om forskellen mellem de to kirkelige verdenskonferencers behandling af emnet skriver Roger Mehl i dagbladet LE MONDE.

Det hedder i artiklen: Man vil rent umiddelbart blive fristet til at drage en sammenligning mellem Vatikankoncilets behandling af skema 13, hvis resultat nu foreligger i pastoralkonstitutionen »Glæde og Håb«, og Kirkernes Verdensråds behandling af samme emnekreds i sommer. Der er imidlertid en væsentlig forskel, som straks springer i øjnene. Det katolske koncil ville give en fremstilling af kirkens lære om forholdet til den moderne verden. I Genève har vi snarere villet modtage en undervisning end give en sådan. Derfor var der hos os et flertal af specialister fra alle grene: sociologer, etnologer, økonomer, ju-

riste, politikere. Blandt disse tilhørte ikke så få oppositionen i de forskellige lande. Nogle endda illegale.

Teologerne er blevet ydmyge. Teologerne har på denne konference åbenbart en ydmyghed, som også har slået romersk-katolske observatører. Lægfolkets indsats har været dominerende. De udfærdigede tekster er først og fremmest beregnet på internt brug i de lokale kirker. Det er ikke læremæssige udtalelser. De skal ikke blot forelægges de 215 medlemskirker. Teksterne vil også komme til debat på Kirkernes Verdensråds næste møde i Upsala i 1968. Her skal man så træffe afgørelse om deres anvendelse og se at blive klar over, om kirkerne er blevet tilstrækkeligt belært til selv at blive »belærende«.

Man må vente med at udtale sig. Denne fremgangsmåde kan synes unødigt kompliceret. I virkeligheden giver den udtryk for noget grund-

Fortsættes side 15

Økumenisk morgenkaffe i Saxogade

En halv snes unge katolske præstestuderende fra Norden har sidst i august holdt et møde i København. Under opholdet var de indkvarteret hos pastor Jespersen, Apostelkirken. På billedet ses søster Margrethe skænke morgenkaffe for en vordende katolsk præst, der studerer for bispedømmet Stockholm. For bordenden den gæstfrie pastor Jespersen.

FRIHED - MEN TIL HVAD

Hvad er demokrati?

Hvad er en skole?

Hvad er en katolsk skole?

Hvad er dens rolle i demokratiet?

Der er altid noget beklemmende ved at leve i et lille samfund, og skolen er et lille samfund. Derfor må alle bestræbelser gå ud på at udvide horisonten, at sprænge grænserne for det lille samfund, så at de skavanker, som følger med den lille verden, kan blive neutraliseret.

Vi kender alle skavankerne: den snævre horisont, oppustningen af de små problemer, den manglende evne til at kunne tale om andet end hvad der er sket på kontoret eller i skolen; mavesåret, der kommer af altid at være sammen med en kollega eller kammerat, der rasler med avisen, smasker ved frokosten eller trommer i bordet med blyanten. Det lille lukkede samfund har sine småkrige, ikke blodige, men hårde og nerveopslidende så godt som de rigtige krige. Og mens murene langsomt lukker sig om én, luller man umærkeligt i den tro, at dette er livet, således er verden. Noget af det mest forstemmende, man kan komme ud for, er mennesker, for hvem skoletiden tilsyneladende står som det aldrig overtrufne højdepunkt i tilværelsen. Når man kommer sammen med dem, går tiden med at fortælle om *den* og *den* lærer, og dengang vi lavede det og det. Og dog har livet så mange andre spændende, langt mere spændende ting end skolegangen, gudskelov for det.

Skolen og den store verden

Derfor går da også både myndigheders og pædagogers indsats i disse år ud på at gøre skolen så lig den store verden som muligt, udvide horisonten, både i det faglige og på det kulturelle plan, eller det åndelige, om man vil. Det er derfor, at man tilbyder de såkaldte frie timer: eller studiekredsene, hvor man har lejlighed til at beskæftige sig med noget, som ikke kræves til eksamen, men som på den anden side har en sådan værdi, at det spiller en rolle i det virkelige liv. Samtidig skal også skolens liv omdannes så det ligner den verden, vi alle skal arbejde i. Vi behøver blot at nævne et af slagorde-

ne, demokrati i skolen, så ved vi allesammen, hvad jeg mener. Frihed under ansvar forkyndes, og forsøges også; men især demokrati er siden krigen blevet et helligt ord, og omvendt er de mest knusende anklager ord som »udemokratisk« eller »diktatorisk«.

Jeg er bange for, at de fleste forestiller sig demokrati som en samfundsorden, hvor der hersker absolut frihed, og hvor der i stedet for regler træffes beslutninger af dem, som reglerne i gamle dage gjaldt for. Alle har noget at skulle have sagt, og der kan intet indføres i samfundet, som befolkningen ikke synes om; skulle der blive gjort et forsøg på noget sådant, kan man blot forhindre det ved at stemme det ned. Og når vi så først har den fulde frihed til at indrette vort liv, som vi synes, så vil vi blive fuldendt lykkelige.

Mennesket og demokratiet

Demokrati er græsk og betyder »folkævælde«, men altså væælde, magt, og her melder sig den første vanskelighed, for dette at have magt forudsætter altid noget eller nogen, man har magt over. Der er altid den fare i et demokrati, at det er mindretallet, som er de underlegne, som flertallet har magt over, og man ser straks, at demokrati i hvert tilfælde kræver, at flertallet er forstandigt, retlinet, tolerant, idealistisk, klartskuende. Thi således bør de mennesker være, som er kaldet til at udøve magt.

Over for denne udfordring til det bedste i os står virkeligheden og dens erfaringer. Mange mennesker er meget pessimistiske med hensyn til mulighederne for at virkeliggøre et demokrati, der vil være til velsignelse for kloden. Vi behøver blot at tænke på de fremtidsromaner, som skildrer den fagre nye verden, eller fablen fra dyreriget om alle dyr, der er lige, men nogle er mere lige end andre. Mest rystende af dem alle forekommer mig Golding: Fluernes Herre. I skildringen af det lille sam-

AF REKTOR GEORG HEGGUMS TALE TIL
STUDENTERNE FRA NIELS STEENSENS
GYMNASIUM. VED TRANSLOKATIONEN 1966

fund følger man demokratiets undergang, og bogen ender med ordene om det rystende i at have set ind i menneskehjertets mørke. Er det vor skæbne? Menneskene er ikke gode nok til at leve under demokrati, mørkets magter vil triumfere, friheden vil blive brugt til at nedkæmpe alt, hvad der er godt og positivt, ikke fordi menneskene ønsker det, men fordi de er under en usalig lov, som tvinger dem til at ødelægge alt, hvad de elsker. I det små kender vi det så udmærket. Hver sommer kan vi læse i avisen, at nu er den og den slotspark blevet lukket for publikum, fordi ødelæggelserne fra de besøgendes side var for store, og hvor ofte har ikke eleverne eller elevrådet tilkæmpet sig et privilegium i skolen, som hurtigt igen bliver afskaffet på grund af misbrug. Den menneskelige situation synes håbløs!

Nu er sagen jo den, at demokratiets væsen er, at man kan slippe af med sin regering. Ligemeget, hvorledes samfundsstrukturen ellers er: Kan man vælte regeringen ad lovlig vej, har vi demokrati; kan man ikke, så kan der i øvrigt være så mange parlamenter og livgivende forsamlinger som man vil: demokrati er det ikke. Og her kommer skolen sørgeligt til kort: for der kan man ikke slippe af med sin regering, selv om jo rektorerne efterhånden er ved at blive kede af papirkrigen og i nogle tilfælde giver afkald på titlen for at få lov til at undervise.

Skolen og demokratiet

På den ene side synes da de demokratiske idealer at fordrer, at vi prøver at lave et samfund, i hvilket medlemmerne stræber efter de højeste menneskelige dyder, og på den anden side har vi kloge folks ord for, at målet ligger over menneskets evne, og at et afgørende forsøg, et forsøg på liv og død på at virkeliggøre idealerne nødvendigvis må føre til død og undergang. Der sker derfor det, at demokrati i reglen er meget modificeret. Nok afholdes der valg, og nok afskaffer man censur,

men alligevel har ethvert samfund sine ledere, som måske nok er kommet på toppen, fordi de er valgt af folket, men ikke udelukkende derfor. De må samtidig have personlige egenskaber og personlig ærgerrighed, de må kende spillets regler, og de må kunne organisere vejen til det ønskede mål for at kunne nå det. Det er ikke så længe siden, at statsministeren udtalte: der skal regeres, om folk nu synes om det eller ej. Enhver ved også, at det politiske spil er blevet så indviklet, at menigmand ikke kan følge med og ikke kan gennemskue det. Men hvis man ikke kan gennemskue de regler, hvorefter et lands politik føres – hvad så med demokratiet? Folkevældet er da ikke andet end en autorisation, der gives til kvalificerede førere, men et »vælde« i den forstand kan man ikke tale om.

Disse sørgelige demokratiske betragtninger kommer netop i det år, hvor vi har fået et elevråd på skolen, og man kunne derfor synes, at udsigterne for demokrati i skolen ikke er så lyse. Men jeg vil vende tilbage til kravene til dem, som har magten; forstændige, retlinede, tolerante, klarskuende. Uden disse egenskaber bliver magten til tyranni. Og hvis skolen skal være en opdragelse til demokrati, så betyder det ikke i første række, at den skal have en lang række demokratiske indretninger og anvende en del af timerne til hemmelig afstemning, men det betyder, at den skal forsøge at fremme de demokratiske egenskaber, som jeg har nævnt, hos alle elever, for at så mange som muligt vil blive skikkede til at have magt og beføjelser. Og når vi nu sender studenter bort fra skolen, så er det i det håb, at de vil have disse egenskaber, som kvalificerer dem til at have del i magten, folkevældet, demokratiet, der sikrer frihed og lykke for det størst mulige antal. Demokrati kræver endnu en egenskab eller om man vil en tilstand: Frihed. Når vi taler om frihed, så er vi tilbøjelige til at mene frihed for noget. Fri for skole, fri for lektier,

fri for kontrol. Vi opfatter det desværre sjældent som en frihed *til* noget, en frihed til at foretage sig noget godt, eller en frihed til at foretage sig noget som vi måske ellers ville vige tilbage for af menneskefrygt eller bekvemmelighed. En frihed til at foretage sig noget godt på trods af naturlige og karaktermæssige vanskeligheder. For frihed er noget positivt. Der er ikke noget ved at være fri for lænker, hvis man alligevel ikke har i sinde at bevæge sig. I stedet for altid at sige: jeg behøver ikke at lave dit eller dat, gå i byen, skrive takkebreve eller hvad det nu kan være, vi gerne er fri for, må vi vænne os til at sige: jeg er fri til at gøre det og det, jeg kan, selv om jeg skal overvinde min dovenskab, min antipati, min skyhed. Jeg er fri og kan gøre det, hvis jeg vil. Denne frihed er meget sjælden, og den der ejer den og benytter den vil ofte blive udskreget som demagog, diktator eller – i kirkelige kredse: aktivist. Jeg ønsker, at det må være lykkedes for jer i løbet af jeres gymnasietid at få det umodne: *være fri for noget* til at blive til det modne og selvstændige menneskes: *fri til at gøre noget*. Og når vi på skolen opretter præfektssystem og elevråd, så er det ikke først og fremmest for at gøre vort lille samfund demokratisk i sin struktur – for det bliver det alligevel aldrig helt, og det ville egentlig kun være en narresut for at holde folk rolige, men det er først og fremmest for at give en frihed til noget, for at give lejlighed til at komme med positive idéer og danne sig en mening om forhold, som man er medansvarlig for.

Friheden kan misbruges

Frihed kan misbruges. Kunne den ikke det, var der ikke tale om frihed. Og det er også ganske klart, at de høje idealer, der kræves af det sande demokratiske menneske, dem når vi langt fra alle sammen. Derfor svarer virkeligheden så ofte ikke til idealbilledet. Derfra kommer alle de åbenbare fejl og svagheder, som demokratiet altid viser. Det gør heller ikke så meget, ja det er måske endda godt, for det understreger, at friheden er noget så kostbart, at man tager misbrugene, utilstrækkeligheden med i købet. Kun må man huske én ting: at for at frihed kan trives og for at demokrati kan virke efter hensigten, så må om jeg så må sige *de gode være i flertal*. Der må hos alle i samfundet være en mere eller mindre udtalt stræben efter at nå de

høje mål, der gør, at frihed og demokrati står for os som idealet og den eneste form for samfund, som det er værd at leve i.

En katolsk skole

Et katolsk gymnasium er en skole, hvor ikke alene ledelsen og en del af lærerne bekender sig til kristendommen i det samfund, som vi kalder verdenskirken eller moderkirken, men en skole, hvor man forsøger at komme menneskene i møde ud fra de synspunkter, som er kristendommens, om liv og død, om meningen med vor tilværelse. I tidligere tid har menneskene bekæmpet hinanden på liv og død på grund af forskellig opfattelse af troslærdomme. Det gør vi ikke mere. Ikke fordi spørgsmålet ikke er vigtigt, men fordi det hører hen under personlig overbevisning, og fordi det ikke er det mest afgørende i det menneskelige liv. Det afgørende er erkendelsen af, at mennesket er skabt i Guds billede, og vi opfylder vor bestemmelse, når vi alt efter den erkendelse, som er skænket os, virkeliggør – i beskedent omfang – det guddommelige i os. Ved enhver videnskabelig erkendelse, ved enhver kærlig følelse, ved ethvert forsøg på at hævde, hvad der er ret og billigt, lyser et glimt af det guddommelige op i mennesket og kaster sin glans over den faldne verden. Og hvad andet er målet for skolens arbejde end dette. Dertil tjener introduktion i videnskaber, dertil tjener indførelse i frihed og ansvar, dertil tjener ethvert forsøg på at åbne horisonten, øge overblikket, erkende menneskelige værdier. Lad så hver især i kristen overbevisning komme så langt han kan og som Gud giver nåde. Men hvis ikke det guddommelige glimter op i mennesket og giver sig til kende for medmenneskene i en eller anden skikkelse, så har livet været forgæves og mennesket ikke opfyldt sin bestemmelse. Og denne må – frem for alle livets mål – fuldføres i frihed, thi kun det frie gode er et guddomstegn, det tvungne gode er en karikatur.

Kun sætte på sporet

Når vi prøver at komme om bag skolens ydre ansigt og kende dens til daglig skjulte dybde, og når vi anlægger et så stort og for mange ved første øjekast måske overdimensioneret syn på skolen og dens uddannelse, så må vi korrigere det ved

at slå fast, at mere end sætte på sporet kan skolen ikke, og noget karakterdannende arbejde kan den kun udføre i afhængighed af hjemmet, den kan kun bygge lidt videre på, hvad man har modtaget hjemme fra. Og det vil være enhvers opgave at nå videre frem i viden og indsigt og – for at være banal – hjertedannelse. Men alle gode ting har en mærkelig evne til at degenerere eller til at forsvinde i det tomme rum eller til at stivne og afdø, hvis ikke vi dagligt kæmper for at beholde dem. Militia est vita hominis super terram, siger apostlen: Så længe vi lever på jorden, er livet en krigstjeneste, og denne erkendelse er bundet uløseligt sammen med erkendelsen af værdier, af hvad art de end er. Skal de bevares, koster det kamp og anstrengelse.

Derfor: hvis man synes, at man har modtaget blivende værdier i sin skoletid, så er de kun blivende, hvis man kæmper for dem. Ellers er de en flygtig dunst og skønne drømme.

Så kan vi da slutte disse betragtninger over demokrati og frihed med at sige, at de bygges op på det, som er guddommeligt i mennesket. Og hvis der i os er idel mørke, vil vi aldrig nå til friheden og aldrig blive skikkede til at få del i ansvar og magt. Derfor skal vi ikke sætte vort lys under en skæppe, men lade det lyse højt og synligt, så at det kan forjage mørket og være med til at bringe menneskeheden trøst og håb.

REKLAMATION

Såfremt et nummer af Katolsk Ugeblad udebliver bedes henvendelse rettet til Deres eget postkontor eller til Postvæsenets Oplysningskontor, telefon 14 62 98, idet udsendelse af de enkelte numre foretages af postvæsenet.

Adresseændringer bedes ligeledes meddelt postvæsenet.

NIELS STEENSENS BIBLIOTEK

ændrer åbningstiden til
tirsdag, onsdag, torsdag, fredag
kl. 17–19.

Søndagens kirkebøn, som i sin lidt kølige form måske afskrækker os, har en umådelig dybde. Den består af to dele: af en bøn og af denne bøns begrundelse. Vi beder Herren om, at han vil beskytte og rense Kirken i sin uafslættelige barmhjertighed. Allerede disse sætninger giver anledning til megen overvejelse. Kirken trænger ustandselig til Herrens miskundhed. I gamle dage var det ofte sådan, at man kun så Kirkens lyse sider. I koncilaulaen har man talt om en vis »triumfalisme«. Alt, hvad Kirken – eller bedre: Kirkens mænd – gjorde, var godt. I dag er vi helbredt for denne triumfale sejrstemning. Efter koncilets økumenidekret ved vi, at Kirken »altid skal reformeres«. Hvis Kirken i sin højeste myndighed indrømmer, at den altid har behov for reformation, må det jo betyde, at der altid er ting og forhold, som ikke er, som de burde være.

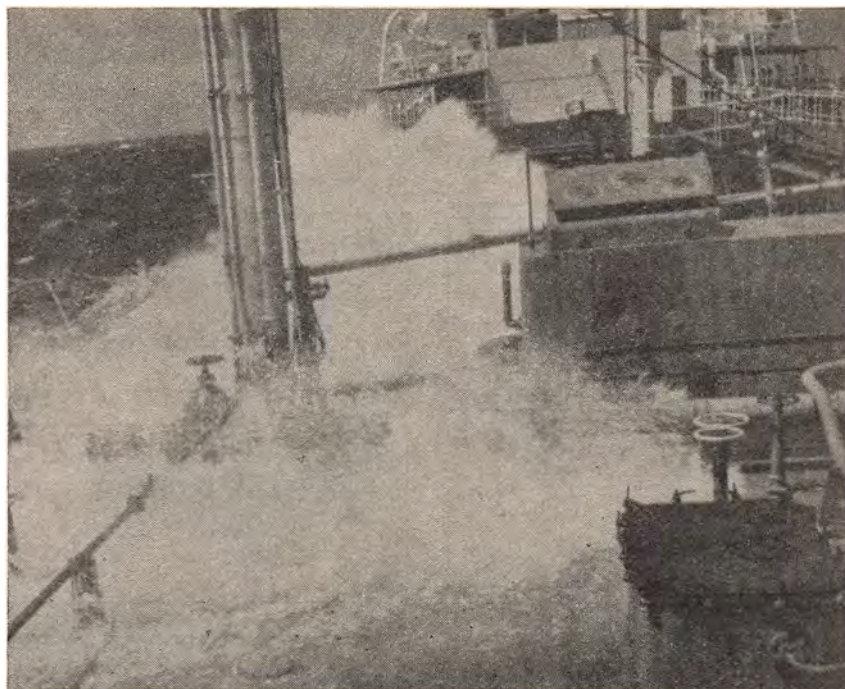
Ingen grund til at hovere

Spørger man kirkehistorien, får man et sørgelige vidnesbyrd om, at dette er sandt. Vi har ingen grund til at hovere. Tænker vi på bestemte perioder eller tildragelser i Kirkens historie, må vi skamme os. Kirken trænger derfor altid – også i vore dage – til Herrens miskundhed og barmhjertighed. Han må uden afbrydelse »rense og beskytte« Kirken. I den latinske form af kirkebønnen er de to navneord, som her bruges, forbundet ved et bogstavrim »mundet et muniat.« (Hvor meget man end glæder sig over liturgien på modersmål, – det er jo unægtelig en stor fordel, at alle kan forstå, hvad præsten siger – kan man dog ikke lade være med at beklage den kunstneriske form, vi har tabt. Denne allitteration mellem »mundet« og »muniat«, som senere hen genoptages i ordet »munere«, kan jo ikke genskabes på dansk!) Herren må uden ophør »rense« sin Kirke, fordi det er syndernes Kirke. Kirkens væsen består i, at den i hvert givet øjeblik formidler os vore synders forladelse. Fordi vi er i fare for at besmitte Kirkens væsen ved vore synder, må Herren uden afbræk »beskytte« sin Kirke. Men denne bøn tager ikke blot sigte på Kirken som samfund, men også på det enkelte medlem af Kirken. Enhver af os trænger ustandselig til Herrens barmhjertighed, fordi vi hver for sig er syndere. Vi kan kun i ydmyghed

DET ER IKKE FORÆLDET

SKRIFTBETRAGTNING

15. søndag efter pinse

»Lad mig ikke synke i denne verdens bølger!«

folde vore hænder, i bod bøje vort hoved og bede: »Herre, rens og beskyt mig altid: thi jeg er et syndigt menneske«.

Ikke mål i sig selv

Derefter kommer bønnens begrundelse. Kirken kan ikke af egen kraft eksistere sådan, som den skal være efter Herrens vilje. Den kan ikke frelse sig selv. Den har ikke sit mål i sig selv. Dens mål er Guds rige. Den er hvert øjeblik afhængig af Guds nåde. Alt er nåde. Således som Peter, da han vandrede på havets bølger, begyndte at synke, hvis han så på sig selv, synker Kirken, hvis den kun et eneste øjeblik ser på sig selv. Den må altid se hen til Herren. Herren er dens et og alt. Den må klamre sig til Ham. Uden Ham er den intet. Derfor beder vi, at den altid må ledes af hans nåde.

Denne totale overgivelse til Herren gælder ikke blot den kollektive Kirke betragtet som et samfund. Den gælder lige så meget den enkelte. Uden Ham er vi intet, og kan vi intet. Al vor styrke er i Ham. Som solens stråler ikke eksisterer uden solen, således kan vi intet, formår vi intet uden Herren. Derfor må vi bede: »Herre, reger mit ustyrlige sind, tving mig ind under dit herredømme, lad mig kun leve af Dig og ved Dig«. Uden Dig synker jeg og falder jeg, – kun i forening med Dig kan jeg gå over denne verdens bølger. »Lad mig ikke synke i denne verdens bølger!«

Bøn ikke forældet

Men det er ikke nok, at vi anerkender denne situation og klamrer os til Ham. Vi må også bede om hjælp. Augustin siger: »Giv mig det, du befaler, og du kan befale, hvad det skal være«. De forskellige koncildere taler ikke blot om den nødvendige tilpasning af Kirkens struktur til vor moderne verden. De understreger også meget stærkt den nødvendighed, at vi alle samler os i Gud, at »vi er fælles i bøn og lovprisning«. Kontemplation, bøn, meditation er ikke forældet. Tværtimod opfordrer koncilet på mange steder til forøget bøn og modtagelse af sakramenterne. Den af koncilet påbegyndte reformation vil ende som en fiasko, hvis vi ikke sætter de kræfter i gang, som til syvende og sidst alene garanterer en ægte fornyelse. Vi møder ikke blot Gud i næsten, men også i direkte samtale med Ham. Ganske vist møder vi Herren på gader og stræder. Men vi møder Ham også i hjertets lønkammer. Man ville have misforstået koncilets ajourføring, hvis man i perioden efter koncilet slækkede på de krav, som bøn, kontemplation og det mystiske liv indebærer. *H. Roos S.J.*

»IMMACULATA«, DAMERNES KONGREGATION VED JESU HJERTE KIRKE

Onsdag den 21. september kl. 19,30 afholdes efterårssammenkomst i Sct. Knuds Skoles tegnstue.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG den 11.: 15. søndag efter pinse (s. 706, grøn).

MANDAG den 12.: Marias Navn (s. 1074, hvid).

TIRSDAG den 13.: Hverdag (s. 706, grøn).

ONSDAG den 14.: Korsmesse (s. 1074, rød).

TORSDAG den 15.: Marias Smerter (s. 1077, hvid). Erindring om Nikomedes (s. 1077), martyr.

FREDAG den 16.: Kornelius, pave, og Kyprian, biskop (s. 1078, rød), martyrer. Erindring om Eufemia og lidelsesfæller (s. 1078), martyrer.

LØRDAG den 17.: Gudsmoder (s. [91], hvid). Erindring om Frans af Assisis sårmærker (s. 1079). – Eller: Frans af Assisis sårmærker (s. 1079, hvid). Erindring om Gudsmoder.

SØNDAG den 18.: 16. søndag efter pinse (s. 710, grøn).

SKT. DOMINIKUS' LÆGMANDSORDEN

holder møde søndag den 11. september kl. 9,30 i Ordrup. Pater V. Duclos O.P. indleder om årets studiemne: »Saligprinsingerne«.

BIFROST

Mandag den 12. september kl. 20.00 i Engelsalen, Jagtvej 183 B, København Ø. Stud.mag. Lena Setterberg Jørgensen: »Sartre – inspiration for det samfundsbevidste menneske!«

De sydlige øer

W. Wulff & Søn

v/ Hans Wulff
Murermester
Grønningen 13, Maribo.
Telefon 238

Im. Nielsen

Snedkermester
Brødregade 1, Maribo. Tlf. 759
Begravelse ordnes — alle
aftaler kan træffes i hjemmet.

Farvemessen

Vestergade 21, Maribo.
Telefon 989

Ingemann Jensen

Malermester
Maribovej 139, Nakskov
Telefon 308

Chr. Steffensen

Herreekvipering
Søndergade 2.
Nakskov. Telefon 796

Fisk og vildt

Axel Pryds A/S

Telefoner 85 03 00 - 85 02 78
Nykøbing F.

Smede- og maskinværksted,
aut. vand- og gasmester. Spec.: Centralvarme

Chr. Lauritzen

Kirkepladsen 6 - Nykøbing F.
Telefon 85 05 11

K. E. Petterson

Tværgade 6, Nykøbing F.
Telf. 85 01 32
Autoriseret elektro installatør

B. & H. Kofoed Hansen

Slagterforretning
Maria Gade 5, Maribo
Telefon 740
1. kl. kød og pålæg

Aalborg

Fiskehallen

Kastetvej 57, Aalborg
Telefon 13 44 84

RYØ A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Aalborg Nytorv 14. Tlf. 12 88 88
El-installationer - El-artikler
Radio og fjernsyn
Fjernvarme - køleanlæg
Vand - Gas - Sanitet

FOLMER OLSEN

Begravelse ordnes
Reberbanegade 37
Aalborg - Tlf. 12 15 57

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Aalborg
Tlf. 12 03 01

Murermester- og entreprenørførr.

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Aalborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Køb hjemmets udstyr hos

THUEN

Gravensgade 2
Aalborg

Laurits Bageri

Borgergade 32, Aalborg
Telefon 12 69 13
Kun 1. kl. varer anvendes

Sanitet

Centralvarme

Nielsen & Brostrøm

Algade 58, Aalborg, tlf. 13 04 33
Indeh. A. Brostrøm, ing. M. af I.
Aut. vand-, gas- og blikkenslagermester

Mathias
Christensen
ABSALONSGADE 14
AALBORG

København

Sparekassen
for Lyngby og Omegn

Gravminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby. Tlf. 87 00 25

Oliefyr

Centralvarme

Brændselolie

Cinders

NORDISK KUL A/S

Rødovrevej 381-389

Vanløse

Telefon *70 45 30

B. J. Leanders Eff.

A. Madsen, glarmester
Rantzaugade 14,
Københ. N. Tlf. 35 17 02
Specialitet: Blyndfatning

Kaj Uth

Snedkermester

Hyldegaardsvej 14-16
Ordrup, Tlf. 10225
Privat adr.: Nymosevej 14,
Gentofte. Tlf. Søborg 8109.

Kød, flæsk og pålæg

Farum Slagterforretning

Poul Andersen
Telefon 95 00 36
Fineste hjemmelavet pålæg

V. Sæmer & Søn

Blikkenslagermestre

Dybbølsgade 17,
København V.
Tlf. Vester 7001 og 8581

FORSIKRINGS COMPAGNIET
FOR KONGERIGET DANMARK ¼

☆

Hovedkontor:
St. Kongensgade 68, København K
Telefon *11 21 21

Ernst Grell & Co.

aut. elektroinstallatør
Smallegade 4, København F.
Tlf. Godthåb 2638 - 2678

10 punkter

Kære Sven Damsholt,

Det er velgørende at møde en så ærlig vilje til at tænke efter og spørge sig selv, om man har troet galt og måske bør skifte mening om Vietnamkonflikten. Gid flere ville afse tid til at grave de historiske kendsgerninger frem. Uden dem er meningerne ikke ret meget værd.

Men en hel del af det, du tilsyneladende har fundet, er ikke uden videre fakta, og da de nu har stået på tryk i Ugebladet, er det nødvendigt i al korthed at gøre indsigelse – selv om de fleste læsere ligesom jeg vel er af den mening, at det ikke er vort blads opgave at diskutere hverken storpolitikken eller indenrigspolitikken fakta.

1) Det er ikke rigtigt, at et mindretal i Nordvietnam har indført et diktatur, uønsket af de fleste i landet. Uafhængighedspartiet Viet-Minh tog magten efter krigen, og Ho Chi Minh dannede regering i 1945. Kejser Bao-Dai af Annam, der havde abdiceret, fik senere støtte af Frankrig til at bekæmpe det nye styre. En karmeliterpater fik orlov af sin orden for at deltage i Frankrigs offensiv. Alle alvorligt tænkende franskmænd kan nu se, hvor ulykkeligt dette var. Kinesisk støtte? Det var der næppe tale om dengang, for Mao fik først magten i Kina i 1948.

2) Det aggressive Kina? Det har i hvert fald indtil nu kun været i ord.

3) Styrkeprøven gælder ikke, om grænsen skal trækkes nogle få kilometer nordligere eller sydligere. Den deling i nord og syd, som den franske ministerpræsident Mendès-France fik gennemført i 1954, skulle kun være foreløbig, idet en folkeafstemning skulle afholdes. Den fandt aldrig sted, fordi man frygtede, at der i det vietnamesiske folk ville være et flertal for Ho Chi Minh's styre.

4) Der er ikke megen grund til at tro, at befolkningen skulle være ude af stand til politisk stillingtagen.

5) Er Ungarn og Tjekkoslaviet forsvundet? Det synes jeg ikke, det ser ud til.

6) Nordkorea: Det er absolut uhistorisk, at det var Kina, der begyndte at udvide sig på Nordkoreas bekostning. Optakten til krigen var et af mange små sammenstød ved grænsen til Sydkorea, der uvist af hvilken grund pludselig blev eskaleret op til krig – af hvem?

7) Hvis USA havde sendt tropper til Ungarn i 1956, ville vi nu for-

længst have været langt inde i den tredje verdenskrig. Hvem kan ønske det?

8) S. Domingo: jo, vi ved en hel del om opstanden, – det var et overgreb fra CIAs og USAs side.

9) Er der ikke andet at gøre end at save Vietnam over? Jo, danne en neutral stat. Det er de Gaulles forslag. Kan den ikke blive neutral? Det kan dog Jugoslavien.

10) Pacifisme: Vi er mange katolikker, som absolut ikke er pacifister. Et folk må have lov til at slå for sin frihed og modsætte sig andre staters indgreb. Men pacifisterne gør dog nytte ved at holde folkeopinionen vågen og øve pres mod regeringerne. Samme nytte gjorde pavens besøg i FN. Det forekommer mig billigt her at tale om at »ivre for at lade skorpene lukke sig over betændelsen«.

Problemerne er der, og de er store. Det er ikke regler for økonomisk og socialt liv, der mangler. Men der er stærke kræfter, som modsætter sig, at de iværksættes. Når disse stærke kræfter så tilmed er grebet af frygt for ikke at kunne bevare magten, da har vi tragedien. Tro ikke, at paven ikke er klar over det! Mange katolikker nøjes med at se til, men der er dog mange andre, som er aktive på forskellig vis, bl.a. med at sprede oplysning. Bortset fra menneskelige temperamentsforskelle er det nok manglende oplysning, der er årsag til vore uenigheder.

Du har sikkert selv en fornemmelse af vort problem over for begivenhederne, når vi skal handle ud fra næstekærlighed og ansvarlighed. Det tyder dine ironiske slutningsord i hvert fald på. De rammer virkelig. Lad os ikke tabe modet.

Ellen Nielsen

Damsholt svarer

Kære Ellen Nielsen,

Det er naturligvis rigtigt når du siger at min historiske fremstilling af Vietnamkrisen ikke uden videre indeholder fakta – hvis man ved fakta forstår kendsgerninger. Hvad der virkelig sker er svært at vide, fordi de der lader det ske ofte skjuler deres handlinger og giver dem et andet

S.O.S.

Min søsters rengøringshjælp er blevet syg, en ny søges snarest til 2 x 2 timer ugentlig. Ligeså søges en husmoderafløser til fridage og småferier efter aftale. Tlf. GO 2639.

Peter Schindler

udseende. Dertil kommer yderligere, at meddelelserne derom er gået igennem stærkt farvede filtre på den ene og på den anden side. Min fremstilling var et enkelt menneskes opfattelse, som den er dannet af de kilder jeg har valgt at benytte. Det samme må man sige om din opfattelse – den er et enkelt menneskes opfattelse efter valg og evne og kan jo ikke være andet. Betragtningerne over Ungarn og Tjekkoslaviet samt Østblokkens fredssommelighed forekommer mig at være ret ensidig.

Vi kan dog nok være enige om, at verdenskonflikterne ikke løses ved at den ene blok får overtaget over den anden, det er jo at gøre ret lig magt. Derfor er de to parters berettigelse at de afbalancerer hinanden, til der vedtages en global samfundsetik menneskene og landene imellem, og til vi kan udruste et verdenspoliti med tilstrækkelig kampkraft til at sikre respekten for disse rettigheder.

Åh, det er en skam

Hans Scherfig: *Naturens uorden*

og andre essays.

101 side. Uglebog.

En lille bog med 15 små fortællinger, hver for sig værd at læse, hver for sig med god mening, hver for sig manende til eftertanke, hver for sig spiddende en af vort samfunds mange tåbeligheder eller misforståelser og udleverende dem til latteren.

Men i sammenhæng skifter de pludselig karakter. Efter læsningen sidder man tilbage med en rigtig skidt smag i munden, der er ganske uden sammenhæng med den stille fryd, de små artikler hver for sig fremkaldte.

Det er den samme erfaring vi kender fra en ganske anden forbindelse. Der, hvor et lægemiddel, der før hjalp så mange, blive overdoseret, skifter det pludselig virkning og bliver skadeligt.

Hvert og et af disse essays rummer nemlig besk og sund samfundskritik, som vi inderst inde må erkende som rigtig, men ved overdosering, ved en hel bog ad gangen, bliver det hele til grov politisk propaganda af den allerværste skuffe. Det er egentlig en stor skam.

Og alligevel skal den anbefales, men som så mange andre gode ting: den skal tages i små doser, den skal opbevares på et for børn og voksne utilgængeligt sted.

M.S.

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katalog bedemand
• 34 46 01

Begravelse og bisættelse ordnes
for alle trosamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

MARIUS
MP
ETERSEN

Ringsted isenkramhandel
Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

Pastor d'Auchamps Romrejser.

35. gruppe: Rom—Assisi, 15. sept.—2. okt., 18 dage kr. 1.100,-
Endnu 1 plads.

Program og alle oplysninger: Else Schwartz, Ø. Farimagsgade 18, Kbh.
Ø. Telf. Øbro 4642 x, bedst kl. 18—20.

VALD. FOERSOM EFTF.

BYGMARKEN 7, FARUM TLF. *95 13 22

GUMMI OG PLASTIC TIL HOSPITALER

Det levende Lys

ALTERLYS

i alle størrelser

og i øvrigt
stearinlys og vokslys
af enhver art

ASP-HOLMBLAD

STEARINLYSFABRIKER
København

KSK

Aktieselskab
KØBENHAVNS
BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

Alt i gulvbelægning

Dansk Gulventreprise A/S

Studiestræde 15
Tlf. Byen 5800 og 5151

AMAGERBANKEN
AKTIESELSKAB

Banken der dækker hele Amager

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN

Telefon 121, 205

Kaffefirmaet

Børge Kruse

Frederiksborggade 27
Tlf. 15 76 08

Kaffe - The - Cacao

Mogens Larsen

Ramsherred 31
Aabenraa
Tlf. 2 25 30 og 2 34 27
Lvs - Kraft - Varme

Aabenraa Brugsforening

Søndergade 15
Aabenraa. Tlf. 2 23 68
Leverandør til St. Ansørs
Klinik

R. Schulik

Slakterforretning

Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 2 02 14

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

Kronborg Margarinefabrik

Niels Brocksgade 4
København V.
Tlf. CE 7840 og 1254

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører
Studiestræde 15, København
Minerva 6761
Kontortid 9—16 - Lørdag lukket

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaards Tværvæg 13,
Charlottenlund.
Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

Bliv abonnent.

Det betaler sig for Dem.

Farvel.....

Fortsat fra side 7

læggende. Den betyder, at den moderne udvikling, der er blevet sat i gang af den tekniske revolution, er så kompliceret, at kirkerne ikke skønner at have ret til alt for hurtigt at fælde nogen afgørende dom. Dr. Visser't Hooft har udtrykt det ved at sige, at kirkerne i dag må optræde »sokratisk«. De må ikke være dogmatiske. Teologien må på disse områder optræde uden falsk beskedenhed, men også i ydmyghed acceptere videnskabens og teknikkens resultater.

Farvel til det pietistiske

Dialogen var undertiden brutal. Det vigtigste er, at den har fundet sted. Det var kun ganske få, som søgte at unddrage sig den ved at søge ly i en verdensfjern og pietistisk kirkeopfattelse. Det tydeligste eksempel på dette, var den ringe succes som den russisk-ortodokse eksilteolog Gheorghiu havde med sit »engleagtige« budskab om en kirke, der allerede her på jorden, tror at være i himlen og derfor hævet over historiens, tidens og kødets interesser.

En revolutionens teologi

Konferencens »overskrift« var »Kirke og revolution«. Men langt fra alle havde samme forståelse af det revolutionære. For de vestlige drejede det sig om den tekniske »revolution«, der karakteriserer industrisamfundet. For repræsentanterne fra udviklingslandene, der var i flertal, var ordet revolution ladet med mere sprængstof. De talte om befrielse for

koloniherrredømmet og dets afløser. Og ønskede en teologi baseret på denne opfattelse af revolution. I århundreder har teologerne opereret med en teologi baseret på begrebet »orden«, hvor verdensopfattelsen var rent statisk og ubevægelig. Nu vil man se Guds Riges dynamik udtrykt i de revolutionære omvæltninger. Disse skulle være udtryk for noget mere autentisk kristent.

En ny klassekamp

Der fremstår også en ny form for klassekamp, som er kampen mellem dem, der har indflydelse, og dem, der er under indflydelse. Derfor bør kristne være med til at gøre flere og flere ansvarlige. Man bør begunstige alle former for kollektivliv, der giver den enkelte medansvar og konkret medindflydelse på samfundet. Der må melleminstanser til for at forhindre de nye stater i at blive totalitære.

Enige om samfundet, uenige om individet

I det hele taget var det bemærkelsesværdigt, hvor hurtigt man nåede til enighed om socialetikken, mens derimod den individuelle etik bragte dybe uoverensstemmelser for dagen. For eksempel var man uenige om unges samliv før ægteskabet, om abortlovgivning, om fødselskontrol og om ikke-voldsmetoders anvendelse. Dette er en fuldstændig ny situation. For ikke så mange år siden var kirkerne tavse om det samfundsmæssige, men udtrykte meget bestemte meninger om det private individs moral. Her ændrer tiderne sig også. Den politiske og sociale etik synes i dag at indtage et hårdt tiltrængt forspring for den individuelle etik.

H. S. Friis

Malermester

Møllemarken 40, Bagsværd
Tlf. 98 38 35

J. Qvist Jensen

Slagtermester

Vesterbrogade 107 C.
København V.
Tlf. Eva 3767

Kød, flæsk og pålæg
En gros og en detail

EFFEKTIV BESKYTTELSE

af Deres varmtvands- og centralvarmeanlæg mod korrosion og sten af Deres olietank mod korrosion.

Skriftlig garanti for hvert anlæg.

Guldager Electrolyse A/S

Ejgårdsvej 26, Charlottenlund
Tlf. (01) 66 ORdrup 3331 - 5630

Banegårdens Restaurant

af Fritz Kapper

Odense H.

Tandtekniker

Ove C. Jensen's eftf.

J. Bønnelycke

Kunstige tænder - Rep. udføres

Vesterbrogade 69

Tlf. Eva 5932 fra kl. 10-16

Tirsdag og fredag kl. 10-18

Danmarks Unge Katolikker
indbyder alle unge (18-35) til

VINTERSKOLE

i København 1966-67.

Skolen finder sted hveranden søndag fra kl. 9.00 til 14.00 hos Sct. Josephs Søstrene, Dag Hammarskjølds Allé 17, København Ø., således at første skole-søndag er den 25. september og sidste den 5. marts.

Der vil under skolen blive sørget for børnepasning på stedet.

Skolens formål er, at deltagerne gennem et grundigt bibelstudium i fællesskab når frem til en større fortrolighed med Skriften som Guds ord til os.

Tilmeldingsblanketter og yderligere oplysninger kan rekvireres skriftligt hos DUK, Sct. Kjeldsgade 3, København Ø. Oplysninger kan også fås telefonisk på telefon: 60 25 45, kl. 17-18.

Svend Bang
Landsformand

Ugens tv og radio (. 11 - 17. sept.)

SØNDAG	20.55	tv	I søndagstøjet - mennesker mellem maskiner.
MÅNDAG	21.00	p2	Det er da ikke Aakjær - portræt uden havrebjælder.
TIRSDAG	20.40	tv	Harold Pinter: Fødselsdagsselskabet. Skuespil.
ONSDAG	18.00	p2	De unge og kirken.
	21.55	tv	Passageren. Film af Andrzej Munk.
TORS DAG	22.20	tv	Dronning Kristina i Rom. Nordvision.
FREDAG	21.10	tv	Familiemagasinet.
LØRDAG	20.00	tv	Med finansudvalget til u-landene.
	21.40	p2	Skriften på væggen: Afspænding og nedrustning.

SKFU drøfter flygtningehjælp

Samarbejdsudvalget for katolske ungdomsorganisationer - SFKU - drøftede på sit 5. ordinære møde i København den 18. august ungdomsorganisationernes mulighed for at medvirke ved Dansk Flygtningehjælps store kampagne i oktober.

Som særligt indbudte fra flygtningehjælpen deltog monsignore Ballin og hr. Lodberg, Dansk Flygtningehjælp, der redegjorde for kampagnen i store træk samt for behovet for hjælp i forbindelse hermed.

Hr. Lodberg bad alle, der havde kendskab til, at der på lokalt plan organiseres komiteer til at tage sig af arrangementet, om at slutte sig hertil, ligesom han understregede, at der stadig - især i hovedstadsområdet - er brug for indsamlere.

Der vil desuden allerede i tiden fra 20. september være brug for hjælp til forsendelse etc. Fra SFKU's side kunne man tilbyde at påtage sig dette arbejde, idet jesuitterne i Skt. Kjeldsgade vil stille loftslokaler til rådighed for pakning, adressering osv. Hr. Lodberg modtog med stor glæde dette tilbud.

Af øvrige punkter på programmet for mødet i samarbejdsudvalget - der tæller repræsentanter for Hertug Knuds division, Danmarks Unge Katolikker, Unge katolske Arbejdere, Mariakongregationen og Katolsk Studenter Gruppe - stod drøftelsen af muligheden for at arrangere en gudstjeneste på økumenisk plan for en bøn om fred.

DUK og UKA udtrykte ønske om at se de andre organisationers medlemmer til deres arrangementer. DUK tænkte her især på deres vinterskole, der løber af stabelen i vinter, mens UKA holder en række studiekredsaftener og åbent-hus-aftener.

På grund af omlægninger i flere af foreningerne enedes man om at udsætte en planlagt strukturdebat om SFKU til næste år og dermed at forlænge den bestående aftale, der blev indgået den 14. maj 1965, med nok et år.

E.B.

Den tyske katolske ungdom hjælper u-landene

De samlede tyske katolske ungdomsforeninger har i de sidste år indsamlet 1,2 millioner kroner til u-landshjælp.

Omtrent 75 pct. af de 525 frivillige arbejdere, som af studiegruppen for u-landshjælp er blevet trænet til arbejde i de underudviklede lande, er kommet fra den tyske katolske ungdoms rækker. Studiegruppen beskæftiger sig med koordination af det arbejde, som ikke-katolske og katolske u-landshjælperer udfører.

Katolsk hjælp til Tyrkiet

To katolske hjælpeorganisationer har givet mere end 182.000 kroner til de jordskælvsramte i Tyrkiet. Naturkatastrofen dræbte tusinder og gjorde endnu flere hjemløse.

De italienske katolikkers hjælpeorganisation stillede godt 112.900 kroner til rådighed for pave Paul VI, så han blev i stand til at sende Tyrkiet øjeblikkelig hjælp.

Den internationale katolske hjælpeorganisation, Caritas, overførte

VI - EN KIRKE

I den kommende weekend, 10.-11. september, afholder Danmarks Unge Katolikker under ledelse af pater Wuyts, Vejle, en kombineret valfart og retræte på Øm. Emnet bliver i år VI - EN KIRKE.

Valfarten starter fra Skanderborg lørdag kl. 16,30, og på vejen fra Skanderborg til Øm er der skiftevis diskussion, bøn og stilhed. Efter aftenmaden på Øm slutter dagen med komplet i Kirken.

Søndagen former sig som en retrætedag begyndende med messe kl. 7,30 og med foredrag og efterfølgende stille time i formiddagens løb.

Weekenden slutter ved 15-tiden.

omgående 70.000 kroner til de nødstedte.

Lederen af Caritas Internationalis' danske afdeling, Monsignore Knud Ballin, bemærker, at der ikke findes kristne institutioner på katastrofeområdet, men, siger han »det er naturligvis en selvfølge, at man ønsker at yde vore muhamedanske brødre en karitativ hjælp«.

Mariasøstrene bygger om

Mariasøstrene, der som omtalt her i bladet for nylig har fået en ny og fiks uniform, nøjes ikke med at lave om på den individuelle klædedragt. Deres hospital i Svendborg, der hidtil har været øjenklinik, bliver nu omdannet til plejehjem. Centralsygehuset har nemlig fået egen øjenafdeling, mens der til gengæld er hårdt brug for plejehjemspladser i Svendborg. Det er arkitekt Ulrik Flening der står for projektet. Arbejdet ventes ifølge Fyens Stiftstidende tilendebragt om få måneder. Mariasøstrene kom til Svendborg i april 1912. De har deres hovedsæde i Belgien.

Katolikker og metodister

Forbindelserne mellem metodister og katolikker skal udvikles. Dette blev besluttet på metodisternes verdenskonference i London fornylig. Der blev ved den lejlighed nedsat en kommission, som skal søge at uddybe de emner, der kan bringe katolikker og metodister endnu nærmere på talefod.

Den tidligere præsident for Metodisternes Verdensråd, Dr. Harold Roberts, udtalte på konferencen, at det hele skulle ske på »samtalens plan« og at folk ikke måtte gå hen og blive »utålmodige«. »Det er nødvendigt at lære hinanden at kende og stå ansigt til ansigt med de vanskeligheder, som følger med snævrere forbindelser. Men vi skal gå til sagen med glad forventning om, at vi ledes i rigtig retning og eventuelt mod forening,« sagde Dr. Roberts bl.a.

Grev Henris indtræden
i folkekirken

Helt og heltinde

Historiens spejl

Masser af lærdom
i vinter

Hyrdebrev fra biskop
Hans L. Martensen

Eliot i fortroppen

katolsk uge blad

16. SEPTEMBER 1966

114. ÅRGANG

37

Les om MOTIVET side 2.

Glæde over mord
Hvad er motivet?

Afrikanske studenter demonstrerer mod Apartheid udenfor Marlborough House i London. Samtidig læser de om mordet på den sydafrikanske premierminister, Hendrik Verwoerd. Til trods for, at Verwoerds død tilsyneladende ikke vil bringe nogen bedring i de sydafrikanske negres kår, har efterretningen om mordet udløst glædesytringer i brede afrikanske kredse. Man forstår motivet uden at kunne billige det. Mord afhjælper ikke uretfærdighed.

● Plakaterne siger: »Fascisterne Smith, Verwoerd og Salazar må forsvinde« og »Bekæmp Apartheid nu«. Demonstrationen blev holdt i anledning af det britiske statsmøde i London. Man ønsker at presse premierminister Harold Wilson til at bruge vold i Rhodesia, så de farvede kan få deres ret. Wilson er imidlertid ikke af den opfattelse, at vold afhjælper uretfærdighed. Men hvad er alternativet, vil mange spørge.

● De katolske biskopper i Sydafrika har taget klart standpunkt mod de nazi-inspirerede raceprincipper i hyrdebrevet af 26. juli 1966, hvori principperne fra Vatikankoncillets pastoralkonstitution om kirken i den moderne verden knæsettes.

● Der er ingen tvivl om, at Verwoerd var en ærlig mand, for så vidt han i sin hårdhændede raceadskillelsepolitik prøvede at føre en puritansk boeroverbevisning ud i livet. Men der gives områder, på hvilke respekten for en ren subjektiv ærlighed må vige for det, der rent objektivt er sandt.

En spanier går i spidsen

Aldersgrænsen kan blive en streg i regningen for Franco

En af de første biskopper – hvis han da ikke ligefrem er den første – som har taget konsekvensen af pave Paul VI's motu proprio »Ecclesiae Sanctae«, der blandt andet sætter en aldersgrænse på 75 for gejstliges virke, er ærkebiskop Olaechea Loizaga af Valencia i Spanien. Han er 77 og bekendtgjorde sin afgang gennem et hyrdebrev, som forleden søndag blev læst op i ærkebispedømmets kirker.

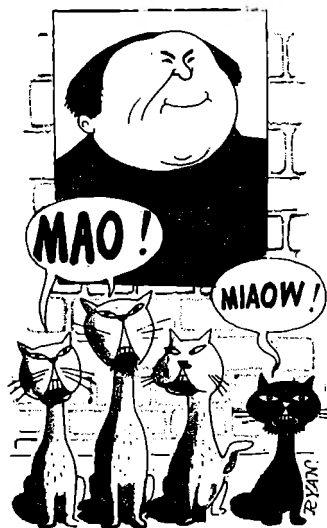
Ærkebiskoppens afgang kan også få politiske følger i Spanien. For han sidder sammen med militærets øverstbefalende og formanden for Cortes (parlamentet) i det tremandsråd, som efter general Francos død skal forestå udvælgelsen af monarken eller regenten, såfremt statschefen ikke inden sin død har sørget herfor.

Skal det også gælde paverne?

Hvis de øvrige spanske biskopper over 75 følger ærkebiskop Loizagas eksempel, vil det samlede antal af biskopper blive reduceret med 25 pct. Dette vil desuden betyde, at der så ikke er flere tilbage af de biskopper, som i 1937 gennem et hyrdebrev støttede Franco i borgerkrigen.

I øvrigt kan historien fremvise en pave, der har trukket sig tilbage, nemlig Celestin V, som døde i 1296 – 17 måneder efter sin abdikation. Pave Paul VI vil i september i år foretage en pilgrimsrejse til slottet i Fumone, hvor Celestin V døde. Hans helgenkåring fandt sted i 1313. Der foreligger ikke noget om, hvorvidt Paul VI's pilgrimsfærd til ære for en pave, der som den eneste i historien har abdiceret, skal betragtes som en på en gang from og elegant kommentar til det ovenfor nævnte motu proprio med aldersgrænsen for biskopper og præster.

Formandens gardister

Hun har vist anti-revolutionære, revisionistisk-borgerlige, imperialistisk-kapitalistiske tilbøjeligheder! (Catholic Herald).

Det grusomste kommunisterne gjorde imod os var, at de landsforviste os fra Kina. Med disse ord sluttede Moder Maria af Korset, en af de 8 skolesøstre fra Peking, et interview efter udskrivningen fra et hospital i Hong Kong.

Moder Maria, der foretrækker at blive kaldt »seniorsøster«, har været i Kina i 48 år. Hun tilføjede: Vi elsker det kinesiske folk trods alt, hvad der er sket. Nu beder vi alle verdens folk gå i forbøn for dette folk – hver på sin måde – for at kineserne må blive frie – så frie, at de kan kalde deres sjæl for deres egen. Moder Maria blev af reportere betegnet som rolig, men stadig svag efter prøvelserne under rødgardisternes angreb på klosteret og den lange togtrejse fra Peking til Hong Kong.

En anden af søstrene fortalte journalisterne om givenhederne i Pe-

king og beskrev dem således: De fleste af de rødgardister, der brød ind i klosteret, var børn på en 13-15 år. Men der var også ældre imellem og endda et par politibetjente, som kom ind og heppede de unge op. Disse unge var alle overbevist om, at de gjorde deres pligt. Vi bebrejder ikke børnene noget. De troede, de var helte. Når de skrev fornærmende bemærkninger om udlændinge på vor dragt, trak slørene ned over vore ansigter og slog dem op igen og så opdagede at vi stadig smilede, var de overraskede. Når vi spurgte dem: Hvorfor gør du det, svarede de: Vi vil ikke standse, vi kan ikke standse, vi må ikke standse, før hele Kina og hele verden er befriet.

Søsteren sluttede: Vi elsker kineserne og ved alt det bedste om dem. Disse børn er blevet et uskyldigt redskab for had og magt. Der ligger mange års opdragelse bag. Adskillelsen af børn og forældre har været kommunistpartiets program fra begyndelsen af.

Dronningen sætter ham på plads

»Min religion er det, der betyder mest i mit liv«,
siger Cathy McGowan

The Beatles er *ikke* mere populære end Kristus, siger den 22-årige Cathy McGowan vredt. Hun er som medarbejder i det kommercielle engelske tv talerør for tusinder af unge engelske læderjakkere, der kalder hende deres »dronning«.

At tænke sig om

Og hun fortsætter: John Lennon har ikke tænkt sig om. Han har det med at komme med udtalelser uden at tænke, og derfor har han også bagfter måttet komme med undskyldninger for denne sidste udtalelse. Teenagere tilbeder ikke The Beatles. Lennon havde ret i, at der kommer

flere begejstrede mennesker til deres koncerter end i kirkerne, men han burde have forstået, at når han sagde det på den måde, måtte alle få den opfattelse, at han også mente, at The Beatles var større end Kristus. Ingen af The Beatles ville nogen sinde gøre krav på noget i den retning.

Katolikkerne og valget i Vietnam

Ingen kilder kan give nøjagtig oplysning om, hvilket religiøst tilhørsforhold de 532 kandidater har, som er opstillet til valget i Vietnam den 11. september, hvor der skal vælges 108 medlemmer til en grundlovgivende forsamling.

Ifølge informationsministeren var kandidaterne ikke blevet spurgt om, hvilken religion de tilhørte. Katolske kilder kunne ikke oplyse noget om, hvor mange katolikker, der var opstillet. Efter nogles mening drejer det sig højst om mellem 40 og 45, det vil sige mindre end 10 procent af samtlige kandidater.

● Ingen af de opstillede kandidater er medlemmer af noget katolsk parti. Hvor der er opstillet kandidater, som man ved er katolikker, er det oftest sammen med kandidater af andre trosretninger. I to valgdistrikter i Saigon, i Hué og i 12 andre distrikter er der så vidt vides ikke opstillet en eneste katolik.

● Der udtrykkes desuden skuffelse over, at regeringen endnu ikke har løsladt politiske fanger. Myndighederne havde fået flere opfordringer til at vise eksempler på retfærdighed og forsonlighed ved at løslade nationalistiske ledere inden valget. Mange af disse fanger, hvis antal anslås til 51, har siddet fængslet i næsten tre år. Næsten halvdelen af dem uden dom.

● Den buddhistiske bevægelse, som oprindeligt krævede valg, er nu fast besluttet på at boykotte det. Det gælder også flere katolske grupper. Vietcong har taget kraftigt afstand fra valget over sin befrielsesradio og vil med alle midler forsøge at forhindre dets gennemførelse.

✧ Adspurgt om sin religion siger Cathy: Min religion er det, der betyder mest i mit liv. Hvis jeg skulle vælge mellem min karriere og min tro, ville jeg ikke tænke mig om to gange. Jeg ville forlade mit job.

✧ Om religion i almindelighed siger hun: Jeg kan ikke se noget nedgangstegn. Folk taler mere om religion end nogen sinde. Det er godt stof i aviserne.

✧ Om sex siger hun: Det burde man forbeholde ægteskabet. Jeg tror ikke, folk er mere umoralske i dag end tidligere, men de er mere ærlige.

✧ Om bøn siger hun: Jeg bruger altid meget barnlige bønner. Jeg kan lide jævne ord, og jeg kan lide at bruge mine egne.

✧ Om fattigdom: Jeg ville gerne se pengene bedre fordelt. For eksempel kunne jeg tænke mig, at man brugte færre penge på at bygge katedraler. Og selv om det er rigtigt at hjælpe andre lande, må vi alligevel ikke glemme, at vi selv har fattige i Nordengland.

Snarere indtræden end konversion

ANSVARHAVENDE
REDAKTØR:
HELGE KRISTENSEN

Redaktør for indenlandsstof:
Jens Oluf Lund
Redaktionssekretær: Elli Gambell

Redaktionskontor:
Bredgade 69, København K.
Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:
Katolsk Ugeblads Annonceekspe-
dition, Hauchsvej 8, København V.,
telefon F.Va 2997 (kl. 8-10), postgiro
589 65.

Abonnementsafdeling:
Katolsk Ugeblads Ekspedition ved A.
Prüser, Sankt Annæ Plads 28, Køben-
havn K., telefon (01) 15 95 28 (9-16,
lørdag lukket) postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien
som i andre lande pr. kvartal kr.
11,00. I løssalg kr. 1,00.

Længere artikler til et bestemt num-
mer af bladet skal være redaktionen i
hænde senest 3 uger før det pågæl-
dende nummer udkommer, kortere
meddelelser senest 14 dage før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar
for uopfordret indsendte manuskrip-
ter.

Tronfølgeren prinsesse Margrethe har med sin søde, stilfærdige og intelli-
gente fremtoning bevist, at kongedømmet er i stand til at ajourføre sig
og have sin berettigelse i 1966. Lige siden vi fik adkomsten til kvindelig arve-
følge nogenlunde efter engelsk mønster indført i grundloven, har hele familien
Danmark spændt ventet på meddelelsen om, hvem der ville blive den kom-
mende prinsgemal, og nu er spændingen udløst. Pressens rundspørge i forbin-
delse med begivenheden har vist, at den sympatiske unge franske greve om-
gående er blevet accepteret af den danske offentlighed.

Da et eftermiddagsblad på god journalistisk vis var i stand til at lade den
ellers vel camouflerede bombe springe for næsen af konkurrenter og
offentlighed, havde hoffet ikke nået at få de forskellige formaliteter med til-
hørende erklæringer parat. Dette medførte blandt andet, at der fulgte nogle
herlige dage med gisninger og rygter – ikke mindst fordi det hurtigt blev en
kendt sag, at grevens familie talte stærkt praktiserende katolikker. »Kristeligt
Dagblad« bragte i denne forbindelse de problematiske spørgsmål om blandede
ægteskaber ind i billedet og anså det for »en utænklig tanke, at fremtrædende
medlemmer af det danske kongehus står uden for den tro, 96 pct. af landets
befolkning bekender sig til«. En anden aviscommentar, der fremhævede det
skæve i, at Danmark på grund af den løbende diskussion i udlandets øjne kom
til at stå som et land, hvis indbyggere gik højt op i religiøse forhold, er dog
nok den mest realistiske. Det var Lise Nørgaard fra »Politiken«, der lagde
pen til. Derimod var »Politiken« uheldig med en meddelelse om resultatet af
grev Henris besøg hos den apostoliske delegat tirsdag den 6. september. »Han
vil indtræde i folkekirken og ventes løst fra den katolske tro ved en speciel
dispensation fra paven. Det sidste blev i går officielt meddelt fra hoffet, efter
at greven havde haft en 40 minutter lang samtale med den apostoliske delegat
i Danmark...« hed det i »Politiken«s meddelelse, der i al sin venlighed ud-
trykker det rene nonsens og af vanvare kommer til at fremstille et menneskes
indre åndelige liv som et debat-kredit-bogholderi.

Det synes, som om man af de forskellige oplysninger, der foreligger, kan
udlede, at grev Henri ikke betragter sig selv som praktiserende, og en
indtræden i folkekirken synes ud fra denne synsvinkel naturlig i påkommende
tilfælde. Snarere end at tale om konversion fra den katolske kirke til folke-
kirken, bør man vel ganske simpelt tale om *indtræden* i folkekirken. Der synes
ikke at være øvet pres fra hverken kongens, regeringens eller folkeopinionens
side. Havde grev Henri på den anden side ønsket at bekræfte den tro, hvori
han var blvet opdraget, ville man fra den katolske kirkes side have gjort, hvad
man kunne, for at komme over problemerne med hensyn til børneopdragelsen,
idet kirken ikke ønsker at ignorere det faktum, at tronfølgeren er bundet af
grundloven. Dette spørgsmål kom den apostoliske delegat, ærkebiskop Bruno
B. Heim ind på i et brev til »Kristeligt Dagblad« tirsdag den 6. september,
hvori det bl.a. hed: »Dog har jeg det bestemte håb, at selv efter de bestående
bestemmelser på nuværende tidspunkt kan der findes en løsning, som ikke
krænker nogen og sparer brudgommen for plagende samvittighedskvaler.«
Den følgende eftermiddag var grev Henri imidlertid på besøg hos delegaten,
og allerede samme aften anså man det for givet, at grev Henri ville indtræde i
sin tilkommende hustrus kirke.

Danmarks unge
Katolikker
hænger ikke
med næbbet.
De starter
en
vinterskole....

Unge og førelse. Hvad med religionen?

Blåøjet optimisme?

»I en epoke med måneflyvninger og mennesker rundt i rummet orker vi ikke at forestille os en gud som universets herre og hersker. Troen på en gud er menneskets forsøg på flugt fra eget ansvar for sig selv. For mange er tilstanden et tab, for de fleste ikke. Man vil forstå, ikke godtage uden forståelse. Vi ønsker at respektere de andres tro uden selv at have en sådan. Religion er ikke et nutidsfænomen. I det 20. århundrede mangler baggrunden. Kirken som institution vækker en vis mistilid . . .«

Ovenstående stod at læse i Søndagsberlingen i begyndelsen af september. Det handlede om de unges syn på kirken. Ikke danske unge, men franske unge. Gad dog vide, om resultatet af en undersøgelse fra et dansk socialforskningsinstitut ville tage sig meget anderledes ud.

Danmarks unge Katolikker hænger dog ikke med næbbet. De starter om nogle dage en VINTERSKOLE i København. »Skolens formål er, at deltagerne gennem et grundigt bibelstudium i fællesskab når frem til en større fortrolighed med Skriften som Guds ord til os,« hedder det i annonceteksten, der skal trække folk til

huse. Udtrykker teksten blåøjet optimisme, eller er der tale om et realistisk forsøg på at tage tyren ved hornene? Vi har stillet landsformanden for DUK, Svend Bang, nogle spørgsmål for at få situationen belyst.

Næppe Tordenskjolds soldater

– Det er helt rigtigt, at den typiske unge af i dag reagerer temmelig skarpt mod megen religiøsitet. Oftest er der tale om en afstandtagen fra noget, der forekommer forlorent, og tilsvarende søger man så selv noget mere ægte, noget mere autentisk. I den situation er et arbejde med Bibelen et muligt svar.

Forhåndsinteressen har været betydelig, mens der endnu ikke kan siges noget bestemt om, hvor mange deltagere, skolen vil få.

– *Har De følelsen af, at folk, der melder sig, udgør et bredt udsnit af den katolske ungdom, eller er der tale om Tordenskjolds soldater?*

– Man kan beklage, at det ikke er muligt for DUK at tilbyde et bredere register af undervisningsmuligheder, der kan dække flere behov, men denne beklagelse vil blot ikke forlede os til at søge dækningen af vidt forskellige formål presset ind i et enkelt ar-

rangement. Det ville være pædagogisk uforsvarligt og ikke holdbart på længere sigt.

Deltagerne i skolen bliver næppe Tordenskjolds soldater, idet der bl. a. er tale om en aldersklasse, for hvilken der ikke findes særlig mange aktiviteter i forvejen.

Vekselvirkning

– *Emnet for Vinterskolen er det samme som i Højskoleugen i Borrevejlevig . . .*

– Det er rigtigt, at Højskoleugen som årets tema havde valgt Bibelen. Vinterskolens lærere tilhører også den kreds, der arrangerer Højskoleugen, men der er nok den forskel, at man på højskolen nærmere har talt om Bibelen, mens Vinterskolen vil hjælpe deltagerne i et egentlig arbejde med Bibelen. Hvad angår linjen i bibelsynet, så har DUK som bispedømmets ungdomsarbejde nok en mere traditionel opfattelse, men vi ønsker på den anden side ikke at lukke noget som helst nyt ude. Jeg håber meget, at Vinterskolen vil komme til at danne rammen om en frugtbar vekselvirkning mellem de forskellige læreres og deltageres opfattelser og erfaringer. →

— I folderen med Vinterskolens program fremhæves Bibelen som grundlag for religionsundervisningen på bekostning af katekismus, dogmatik og forældet apologetik og moralisme. Hvad forstår De ved »dogmatik«, »forældet apologetik« og »moralisme«?

— Uden at gå i detaljer, så er der tale om at fremhæve den enkeltes personlige stillingtagen og Gudsforhold på bekostning af en mere formel og gold belæring.

— Målsætningen?

— At skabe en undervisningsvirksomhed i København af samme stabilitet og lødighed som skolerne på Øm!

Det var, hvad formanden for Danmarks unge Katolikker havde at sige om det prisværdige initiativ.

I de betragtninger over franske forhold, som vi startede med, fremhæver journalisten Rechendorff, at de nævnte synspunkter ikke helt skal tages som en total afstandtagen fra kristendommens grundidé. Evangeliet som udtryk for kravet om retfærdighed står alle nær:

»Alt hvad der er værd at leve for i vort samfund udspringer af Bibelen,« siger arbejderen.

Som typisk for *sin* slags siger ungkommunisten:

»Vi tror ikke på noget guddommeligt, men takket være kontakten med unge kristne har vi opdaget begrebet broderkærlighed.«

HK

Biskop Hans L. Martensen skriver om vinterskolen og skolen for religion og kultur på side 8.

Danmarks Unge Katolikker
indbyder alle unge (18—35) til

VINTERSKOLE

i København 1966-67.

Skolen finder sted hveranden søndag fra kl. 9.00 til 14.00 hos Sct. Josephs Søstrene, Dag Hammarskjöld's Allé 17, København Ø., således at første skole-søndag er den 25. september og sidste den 5. marts.

Der vil under skolen blive sørgt for børnepasning på stedet.

Skolens formål er, at deltagerne gennem et grundigt bibelstudium i fællesskab når frem til en større fortrolighed med Skriften som Guds ord til os.

Tilmeldingsblanketter og yderligere oplysninger kan rekvireres skriftligt hos DUK, Sct. Kjeldsgade 3, København Ø. Oplysninger kan også fås telefonisk på telefon: 60 25 45, kl. 17—18.

Svend Bang
Landsformand

Den første i Danmark

Hensigten med denne rubrik, som vi fra nu af påbegynder, skal være at bringe livsbilleder af fortidige mennesker og begivenheder, der skønnes at kunne interessere læserkredsen. Det aktuelle bliver jo ofte uforståeligt, hvis det ikke ses på baggrund af det historiske, ofte kan vore forfædres liv og erfaringer bringe lys over, hvad vi selv oplever eller har at kæmpe med. Her skal bringes personskildringer, redegørelser for historiske begivenheder og tilstande, som på godt eller ondt måtte have noget at sige os. Skønt der ikke kun skal berettes om katolske personligheder eller alene om kirkens historie, er det dog meningen, at emnerne skal have katolsk relevans, angå os som katolikker af i dag.

Det er tankevækkende historisk kendsgerning, at kristendommen først sent prædikedes i Norden. Allerede år 200 var der kirker i Romerrigets grænsebyer ved Rhinen så nær som Köln og Mainz, og mens kirken endnu forfulgtes af romerstaten. Men intet tyder på, at kristendommen herfra foreløbig bredte sig videre til germaner og nordboer. Dette skete heller ikke, da kirken i det 4 århundrede var blevet romersk statsreligion, eller da riget ødelagdes af germanerne under folkevandringerne. Kun ét vesteuropæisk folk var da blevet kristent udenfor romerrigets område, nemlig irerne. Det var fra Irland, missionen begyndte igen i det 6. og 7. århundrede. England blev da også kristent, og snart virkede angelsaksiske missionærer side om side med de irske i hele Vesteuropa.

En af disse pionerer var Willibrord fra Northumberland, en bene-

diktiner, der var blevet uddannet i det irske kloster Rathmelsigi, hvorefter han på fastlandet tog missionen op blandt friserne i det nuværende Holland. År 695 blev han af paven gjort til ærkebiskop med sæde i Utrecht. Men foruden at være Hollands apostel, blev han også den første, om hvem vi ved, at han missionerede i Danmark. Han havde for-gæves søgt at omvende den nordfrisiske fyrste Radbod, og drog derfra ca. 700, videre mod nord til »dannerne meget vilde folk«, som hans levnedbeskrivelser siger. Her mødte han kongen, Ongendus (formodentlig en latinisering af Yngvin eller Angantyr), »en mand, der var grusommere end alle vilde dyr og hårdere end en sten«. Alligevel gav han Willibrord en forholdsvis høflig modtagelse, men var dog uimodtagelig for tanken om at opgive sin afgudsdyrkelse til fordel for kristendommen. Willibrord fik alligevel et vist udbytte af missionen, idet han med sig tilbage kunne tage 30 unge mænd, som han underviste i troen og døbte. Heraf kan det sluttes, at Willibrord må have fundet nogen genklang for sin prædiken i Danmark. Planen har sikkert været, at de unge mænd skulle have en gejstlig uddannelse for senere at kunne virke i deres fædreland. Vi ved, at Ansgar godt 100 år senere fulgte en lignende fremgangsmåde. Willibrord havde 698 grundlagt benediktinerklostret Echternach i det nuværende Luxembourg som støttepunkt for missionen, og her har de danske unge sikkert skullet uddannes til præster. Desværre ved vi ikke, om planen blev til noget. Willibrord døde 739 og blev begravet i Echternach. Mon nogen dansk med henblik på hans indsats har deltaget i den mærkelige springprocession, hvormed hans årlige festdag 7. november der på stedet stadig fejres?

Nybo

En af de helt store

Storbritannien fejrer Duns Scotus

I Oxford og Edinburgh finder i disse dage en international videnskabelig kongres sted til fejring af 700 årsdagen for Duns Scotus' fødsel. Lærde fra hele verden undersøger den store engelske skolastikers forhold til hans historiske omverden, forgængere, samtidige og elever. I Duns og Cambridge er mindesmærker til hans ære blevet afsløret. Man tager vist ikke fejl, hvis man antager, at franciskanerordenen, som har forberedt kongressen, med den vil bane vejen for deres ordensbroders helgenkårelse og ophøjelse til kirkelærer. Duns Scotus, som i forvejen er saligkåret, er en af middelalderens store tænkere. Han var født 1266 i den lille landsby Duns i nærheden af Edinburgh. Som ung indtrådte han i franciskanerordenen. Efter sine første studieår i Skotland og Oxford (1291-93) blev den unge begavede ordensmand sendt til universitetet i Paris (1293-97), hvor han skulle uddanne sig videre. Derefter underviste han i Cambridge og Oxford. På den engelske provincials anbefaling fik han en teologisk lærestol i Paris, men måtte atter forlade denne by i 1303, fordi han vægrede sig ved at understøtte kong Filip den Smukke i hans strid med pave Bonifatius 8. Han vendte tilbage til Oxford, men kom senere atter til Paris, hvor han i 1304 blev teologisk doktor og professor i teologi ved universitetet. 1307 blev han forflyttet til franciskanernes studiehus i Køln, hvor han døde den 8. november 1308. Hans legeme hviler i Minoritkirken i samme by. På hans grav findes følgende indskrift: »Skotland har født mig, England har opdraget mig, Frankrig har undervist mig, Køln gemmer mit legeme.«

Den skarpsindige tænker

Duns Scotus var middelalderens skarpsindigste tænker. Kritisk sans er et gennemgående træk i hans tænkning. I udviklingen af læren om Marias uplettede undfangelse har han spillet en stor rolle. Han understreger stærkt den menneskelige viljes betydning og Guds almagt. På ikke uvæsentlige punkter er han en modstander af Thomas Aquinas.

Den store engelske franciskaner var en meget produktiv forfatter. Den sidste samlede udgave af hans vær-

ker (Vives, Paris, 1891-95) omfatter 26 tæt trykte bind. En ny videnskabelig udgave af hans værker udgives af franciskanerne i Quaracchi med den kendte P. Karl Balić som leder. Denne udgave er et mønster på en middelalderlig tekstudgave.

I anledning af kongressen har Paul VI skrevet et brev til ærkebiskoppen af Westminster, kardinal Heenan. I dette brev nævner paven den anglikanske ærkebiskop Michael Ramseys besøg i Rom og knytter dertil den bemærkning, at Duns Scotus' tænkning måske kan tjene som »et gyldent væv, der kan forbinde de oplysende samtaler, som nu føres mellem de to Kirker«. Pavens brev har vakt opsigt i England og medført en del kritiske, men også en del positive reaktioner. »Times« var i en lederartikel lidt reserveret, da Duns Scotus' tanker stadig er ukendte i anglikanske kredse. På den anden side finder man hos ham ideer, som er i slægt med reformatorisk tankegang, især understregningen af Guds absolutte suverænitet. Kongressen vil sikkert bidrage til yderligere undersøgelser og samtaler.

Pluralisme

Inden for katolsk teologi vil fremhævelsen af Duns Scotus' tanker kunne bidrage til større forståelse af en berettiget teologisk pluralisme. Thomas Aquinas har ikke mere den monopolstilling, som tidlige tider plejede at tillægge ham. Der findes andre betydelige teologer ved siden af ham, f. eks. Albert den Store, Bonaventura og Duns Scotus, »doctor subtilis« (»den skarpsindige lærer«).

H. Roos S. J.

Nyt fra Norden

Stockholm. Svenskerne vil komme til at høre nærmere om koncilet. Det vil ske i form af et foredrag af Dr. Hermann Seiler om »Nye luftstrømninger efter Vatikankoncilet«. Foredraget bliver holdt på Sigtunastiftelsens efterårsmøde i Sigtuna 30 km nord for Stockholm. Mødet finder sted i dagene fra den 16. til den 18. september i år. Det kommer til at hedde: Tre dage med sociale og religiøse spørgsmål.

Stockholm. »Rom må acceptere de andre kristne kirker som patriarkater inden for en korporativ union, og vi må anerkende biskoppen af Rom som indehaver af det samme embede, som apostelen Peter havde blandt apostlene.« Dette forslag til kirkenes genforening blev fremsat af en luthersk præst fra Tübingen i Vesttyskland. Præsten, hvis navn er Richard Baumann, deltog i det første årsmøde, som »Forbundet for kristen enhed« afholdt i august måned på Gotland.

Helsinki. Den 1. september begyndte professor Dr. Seppo Teinonen de første forelæsninger over økumenisk teologi på Helsinki's universitet. Det er samtidig den første lærestol i økumeni i de nordiske lande, der hermed er oprettet. Dr. Teinonen har siden 1959 været docent i missionsvidenskab. Han er født i 1924 og har studeret i USA, Frankrig og Tyskland. Han har ligeledes deltaget i mange internationale konferencer om kirkelige spørgsmål. Således var Dr. Teinonen observatør på Vatikankoncilet udsendt af Det lutherske Verdensforbund. Han har skrevet bøger om missiologi, økumeniske spørgsmål og om kirkernes medarbejde i den internationale politik. Han er udgiver af det finske teologiske tidsskrift »Teologinen Aikakauskirja«.

Båstad. I hvilken grad danner Bibelen autoritet i kirkelig praksis. Dette spørgsmål er sat på dagsordenen for et møde i Båstad på den svenske vestkyst mellem svenske og tyske lutherske teologer. Det er første gang, et sådant møde kommer i stand mellem de to søsterkirker. Initiativet til mødet kom fra Tyskland.

Biskop Martensen om vinterskolen og aftenskolen

Der holdes i vinterhalvåret to skoler, som jeg begge varmt vil anbefale.

Den ene er DUK's vinter-skole, der byder på en indførelse i Bibelen. Bibelen skal være en stadig kilde til kirkeens fornyelse og styrke. Den skal tillige være det faste og sikre grundlag, vi bygger vort kristenliv på, fordi den er Guds ord. Det er derfor næsten overflødig at anbefale bibelskolen, da enhver kan se, hvor vigtig den er.

Den anden skole har emnet Religion og Kultur og arrangeres af Danmarks Katolske Kvindeforbund. Den behandler tre temaer, der hver for sig har særlig betydning. Temaet »De bibelske steder« bidrager til en bedre forståelse af den hellige skrift. »Tolerance og Religionsfrihed« er et spørgsmål, der kræver en stadig fornyet gennemtænkning. Endelig er temaet »Kærlighed« slet og ret kristendommens kerne.

Koncildokumentet om Lægefølket har – ligesom andre af koncildokumenterne – lagt vægt på, hvor vigtig en grundig efteruddannelse er. Det er langt fra tilstrækkeligt, at vi beholder skolens religionsundervisning som baggrund for vor tro. Tværtimod må der ske en stadig forøgelse af vor indsigt og en modning af vor dømmekraft i de religiøse spørgsmål.

Endelig kan der være den ene eller den anden, der føler en vis usikkerhed over for nye spørgsmål og problemer, der er blevet stillet til debat i de senere år. Også i denne situation er studium under god vejledning og i fællesskab med andre af speciel værdi.

Jeg håber derfor, at mange vil deltage i det ene eller det andet af de nævnte skolekurser.

+ Hans L. Martensen

VIDEN OG KULTUR

— kan man ikke få for meget af

Skolen for Religion og Kultur
går ind i sin 4. sæson

Tove Rasmussen bor på hjørnet af Strandboulevarden og Willemoesgade. Man har al god grund til at misunde hende denne adresse, som Karen Blixen i sin tid hjalp hende på sporet af. Men endnu mere grund har man til at misunde hende den fine smag, hvormed hun har indrettet sit hjem. Og de uendelige rækker af bøger, der repræsenterer en god sum af viden.

Viden, kultur. Det er noget, Tove Rasmussen sætter højt. Og derfor er det heller ikke nogen tilfældighed, at Danmarks Katolske Kvindeforbund har valgt hende til formand. Der er i de senere år vist et prisværdigt initiativ fra Kvindeforbundets side. Ikke mindst har de litterære lørdagseftermiddage i Bibliotekssalen, Bredgade 67, København slået godt an. Og disse arrangementer harmonerer udmærket med forbundets målsætning, som er nedfældet i den af Tove Rasmussen signerede »Blå betænkning«, – hvori det bl.a. hedder:

»Vi vil være et forum – et sted, hvor vi kan tilbyde alle katolikker og andre interesserede noget af værdi til det religiøse livs uddybning og til opbygning af den kulturelle og kundskabsmæssige livsform.«

En anerkendt aftenhøjskole

Nu er det imidlertid ikke i første instans kvindeforbund, vi er kommet for at tale med ekspeditionssekretær, cand. polit. Tove Rasmussen om. Vi skal have nogle oplysninger om SKOLEN FOR RELIGION OG KULTUR, hvis 4. sæson står for døren. Den opfylder de betingelser, som lovgivningen stiller for aftenhøjskolevirksomhed og modtager således den foreskrevne støtte fra det offentlige. En sådan støtte garanterer naturligvis for lodigheden. Det

gør navnene på plakaten imidlertid også. Der er her fundet frem til foredragsholdere – eller lærere, om man vil – der har mere end teoretiske forudsætninger for at tale om de emner, de har fået tildelt.

De bibelske steder

Hold I starter den 11. oktober kl. 20 i bibliotekssalen Bredgade 67, og det er hver anden tirsdag, det foregår. Emnet er »De bibelske steder«, og foredragsholderne vil belyse nævnte steders geografi, arkæologi og historie. Lærerne er cand. theol. J. Rich, pastor Lars Messerschmidt, dr. theol. Bjørn Højbo og pater P. Grégoire O.P.

Vatikankonciliet, tolerancen og religionsfriheden

Bragte Vatikankonciliet tolerance og religionsfrihed? Det er spørgsmålet, som titelen på den anden foredragsrække stiller. Dr. Højbo og pastor Ib Andersen vil prøve at give et svar eller i hvert fald give eleverne forudsætninger for, selv at nå frem til en mening om sagen. Hold II starter således den 4. oktober kl. 20, og det er ligeledes hver anden tirsdag, der forelæses.

Kærlighed

Skolechefen, cand. polit. Tove Rasmussen rykker selv i felten med en gennemgang af kristne og ikke-kristne tanker om kærlighedsbegrebet, og det sker hver mandag kl. 19 fra den 3. oktober.

Det var svenskeren Anders Nygren, der med sin skelsættende bog »Den kristne kærlighedstanke« for alvor gav liv til behandlingen af Eros-Agape-Caritas problemerne – der, som han skrev i Lund i februar 1930, »er et af teologiens mest cen-

Tove Rasmussen - viden og kultur.

trale - og mest forsømte - spørgsmål».

Meget aktuelt har Munksgaardserien taget denne verdensberømte, anerkendte og omstridte bog frem. Den foreligger således i en smuk lommeudgave - dog til alt andet end lommesmerteprijs, bortset fra at den giver det.

Men den er nok værd at have med, når man følger Tove Rasmussens foredragsserie.

Et centrum for viden og kultur
Med skolen for religion og kultur har ejendommen Bredgade 67-69 modtaget et nyt aktiv, der er med til at skabe jævnt og muntret og virksomt liv dagen og ugen igennem. I forvejen har jo Niels Steensens Bibliotek, Katolsk Samtaletjeneste, Katolske Menighedsplejer, KAP og Ugebladet til huse der.

Mon ikke grundlaget snart skulle være lagt for et rigtigt KIK-IND-Foretagende, som ikke skæver til, om man har noget konfessionelt flag i knaphullet, men nærmere til, om man vil være med til at højne interessen for viden og kultur. Noget man heller ikke kan få for meget af.

HK

Tilmelding til Skolen for Religion og Kultur skriftligt til fr. Hanne Wiese, Rygaards Allé 10, Hellerup. Tlf. HE 1336 (bedst 18-19).

Samvittighedsfanger

Amnesty International holdt sit årsmøde 1966 i landstingssalen på Christiansborg slot i dagene 2., 3. og 4. september.

Mødet, der blev åbnet af kulturminister Hans Sølvhøj i overværelse af blandt andre biskop Hans Martensen, havde som dirigent den tidligere irske udenrigsminister Sean MacBride. Arbejdsprogrammet var imponerende stort og blev gennemført i en atmosfære af koncentration og objektivitet, som var både fængslende og inspirerende.

Amnesty International, der naturligvis er absolut upolitisk, arbejder i grupper, meget selvstændige grupper. Navnet refererer til, at hver gruppe får betroet 3 fanger, som den skal forsøge at hjælpe, helst med en løsladelse som resultat. Disse fanger er, hvad man kalder samvittighedsfanger, det vil sige ikke almindelige kriminelle personer, ikke spioner og lignende. Lykkes det end ikke altid at få fangen løsladt, yder man så vidt muligt moralsk og materiel støtte til både fangen og hans pårørende. Metoder og arbejdsplan er i vidt omfang overladt til gruppens eget initiativ. Over disse grupper har hvert land en national gruppe, og trådene fra disse grupper samles i kontoret i London.

Hvert år vælges en »årets fange«, som man sætter alle kræfter ind på at få løsladt. Sidste år lykkedes det dog ikke. I den anledning var der på mødet en stærk stemning for endnu en gang at vælge sidste års fange, rektor Kommandian Keita i Guinea. Resultatet blev et genvalg.

Herefter delte forsamlingen sig op i 5 komiteer for at koncentrere sig om enkeltproblemer, f.eks. handlinger på internationalt plan, handlinger til gunst for fanger o.s.v. I sidstnævnte komité blev man slået af den opfindsomhed og tålmodighed, hvorved de enkelte grupper forsøgte at opnå kontakt med de pågældende fangers myndigheder, pårørende og ikke mindst med fangen selv. Et sisyfosarbejde, der ofte først lykkes efter dynger af ubesvarede breve.

Årsmødet sluttede med vedtagelsen af en række resolutioner, blandt hvilke kan nævnes:

En henvendelse til FN om ved næste møde i generalforsamlingen angående Vietnam at udfolde alle bestræbelser for at bringe denne krig til ophør.

En henvendelse til den indonesiske regering med det formål at få den til at garantere, at ingen vil blive henrettet, før hans sag har

Fortættets side 19

Falde fra eller holde ud?

6 foredrag for gymnasiaster og realister, der går på ikke-katolske skoler, for seminarister - og iøvrigt for alle unge på 16 - 23 år.

Skal vi falde fra eller skal vi holde ud? Hvad skal vi stille op med alle de indvendinger vi møder? Holder kristendommen os ikke på afstand af virkeligheden? Bliver vi ikke lukket inde i fantasiforestillinger, der gør os ude af stand til at reagere virkelighedsnær i det liv vi skal leve?

Disse og mange flere spørgsmål både må og skal en moderne kristen stille sig. Foredrag, fulgt af diskussioner, skulle være en hjælp til sammen at arbejde sig frem mod en løsning. Lad os prøve på at se vanskelighederne lige i øjnene og holde fast ved det ord Rabbi Jeshuah Ben Josef, tømmermanden og vismanden fra Nazaret, har sagt en gang til sine disciple: Sandheden skal frigøre jer.

Den moderne verden og kristendommen.

Fredag 30. september: Moderne tænke måder og kristendommen.

Fredag 14. oktober: Semitisk tankegang og græsk tankegang.

Fredag 28. oktober: Hvad forstår vi ved »Gud«?

Fredag 11. november: Hvorledes kan Gud tillade lidelsen?

Fredag 25. november: Det moderne menneske og Kristus.

Fredag 9. december: Hvad vil »frelse« sige?

Foredragene finder sted kl. 20 på St. Josefs skole (den franske skole) Dag Hammarskjölds allé 17. Pris for hele rækken: 10 kr., for hvilke vi drikker te i pausen.

På gensyn fredag d. 30. kl. 20.

Bjørn Højbo

VI ER KALDEDE FREDSBRINGERE

»Kristus i jer er et håb om herlighed« (Kol 1,27). Med disse ord mener Paulus, at de kristne ikke blot hver for sig besidder håbets dyd, men at de er til håb for hele verden. Kristusmysteriet »blandt hedningerne« (Kol 1,27), ja blandt »enhver skabning under himlen« (Kol 1,23) udvirkes ved, at Herren selv er til stede – »Kristus i jer« – med sit evangelium og sin godhed, der udstrækker sig til alle mennesker.

En stærk fornyelse

Overalt i den katolske verden i dag oplever man en stærk fornyelse. Hvor man mente, at ligegyldighed havde grebet om sig, vokser ny iver frem. I områder, hvor kun få mennesker praktiserede, samles ungdommen atter omkring alterbordet. Mange mennesker brænder efter at gøre en indsats for de såkaldt underudviklede lande. Ønsket om at bringe Kristi budskab til dem, der endnu ikke tror, er blevet styrket. Overalt møder man en fornyet vilje til at åbne sig for den moderne verdens opgaver, for at alting kan blive Kristus underlagt og Gud kan være alt i alle (cf 1 Kor 15,25–28).

Kirken befinder sig i et forår, hvor nyt liv spirer frem. Pave Johannes og det andet Vatikankoncil har lagt kimen til et nyt og fordybet håb blandt de kristne.

Kirken forstår og forbereder sig mere og mere på sin mission, der udstrækker sig til alle mennesker og til hele universet, så sandt som det er Guds frelsesplan »i tidernes fylde at sammenfatte alt, både det himmelske og det jordiske i Kristus« (Ef. 1,10).

Kirken i Danmark

Også for den katolske Kirke i Danmark betyder det andet Vatikankoncil en udfordring og en opgave. Vi må mere end før være os bevidst, at det er Kirkens væsen at være til for »de andre«. Kirken skal være det samfund, hvorfra sand kærlighed og godhed bliver virksom, også over for de mennesker, der endnu er uden for Kirken. Vi kan ikke stå passive over for den religiøse

TIL AT VÆRE

HYRDEBREV FRA BISKOP HANS L. MARTENSEN

TALER OM VORT ANSVAR FOR HELE MENNESKEHEDEN. SAMTIDIG
MEDDELELSE OM SOGNEPRÆSTEMØDE I OKTOBER

ligegyldighed, vi oplever omkring os. Vi har ikke lov til at være stumme, når mennesker er rådvilde i deres spørgsmål om Gud eller om livets mening. Vi bærer et ansvar for alle vore medmennesker i det samfund, vi lever i. Ja, ud fra vor tro har vi et medansvar for hele Kirken og for hele menneskeheden. Det må ikke være os ligegyldigt, at to trediedele af menneskeheden lever i fattigdom, mens vor egen del af verden har overflod. Vi har ikke lov at fralægge os ansvaret for freden i verden: Som katolikker er vi kaldede til at være fredsbringere, der fremmer enheden blandt mennesker.

Disse store opgaver udadtil, som koncilet har stillet Kirken, kan kun opfyldes, hvis der i menighedernes indre vokser en stadig større åndelig kraft. En virksom kærlighed udadtil kan kun opstå, hvis der i menighederne hersker indbyrdes kærlighed. Endelig kan Kirken kun bringe enhed og fred til andre mennesker, hvis de kristne selv lever i virkelig samdrægtighed og hver for sig søger at sprede fred i deres snævrere omgivelser.

Alle skal hjælpe med

For at finde frem til en god og virksom udførelse af koncilets tanker og ønsker er det nødvendigt, at *alle* hjælper med. Ikke mindst er det nødvendigt, at også det katolske lægfolk mere og mere erkender sit ansvar.

Med glæde har man kunnet konstatere, hvorledes denne ansvarsbevidsthed er vokset i de senere år. I forskellige menigheder har man indrettet menighedsråd eller lægmandsråd, der effektivt bistår præsten i hans opgaver. Fastekampagnen, der gennemførtes i begyndelsen af dette år, var ligeledes et bevis på lægfolkets vilje til at yde en praktisk indsats. For denne indsats vil jeg som biskop udtrykke min tak, og samtidig min videre forhåbning for fremtiden. Vi må bestræbe os for at finde frem til gode og effektive former for lægfolkets medvirken til Kirkens vækst og evangeliets udbredelse.

Denne lægfolkets indsats kan imidlertid kun blive frugtbar, hvis den sker i intimt samarbejde og indfor-

ståelse med præsterne, især sognepræsterne. Kun således vil den ny indsats hvile på det grundlag, som Kristus vor Herre har givet sin Kirke. Han gav den forskellige embeder, med pavens øverste Petrus-myndighed og biskoppernes hyrdeembede for de enkelte stifter. Om sognepræsterne siger koncilet, at de på en ganske særlig måde er biskoppens medhjælpere, og at ansvaret for sognene i særdeleshed er overdraget til dem. (Cf »Christus Dominus« 30).

Sognepræstemøde

For at koncilets impulser kan bringe den rette fornyelse, båret af en fælles anstrengelse omkring en fælles opgave, ledet af Guds Ånd, har vi besluttet at sammenkalde alle landets sognepræster til et møde fra den 25.-27. oktober dette efterår. Dette sognepræstemøde skal have følgende hovedopgaver: Det skal drøfte, hvorledes sognene bedre kan samarbejde og samordnes, således at hvert sogn i landet bærer sit ansvar for helheden både pastoralt og økonomisk. Det skal endvidere give sognepræsterne lejlighed til at udtale deres mening om den liturgiske udvikling. Endelig skal dette møde danne en første forberedelse til et senere møde af alle landets præster og en synode på hele bispedømmets basis, hvori også repræsentanter for lægfolk og søstre skal deltage.

Det er mit håb, at disse møder vil bidrage til menighedernes indre styrke, og til deres virke udadtil. Medens møderne bliver forberedt, anbefaler jeg dem til alles forbøn.

Givet ved Skt. Ansgars Kirke, den 3. september 1966.

T. S. ELIOT

FOR- TROPPE

REDAKTØR DAN TURELL
FORTSÆTTER SIN GENNEMGANG
AF T. S. ELIOTS PRODUKTION
FOREGÅENDE ARTIKEL
STOD I NR. 9 AF 4. MARTS
1966.

Når undertegnede, stik imod den ellers så formålstjenlige kronologi, i den foregående artikel om dette emne indledte med at omtale digtet »Aske-Onsdag«, skyldtes det – som dérstedts antydet – at dette digt markerede Eliot's konversion; her formuleredes først hans direkte bekendelse til anglo-katolicismen. Sammen med G. K. Chesterton stod han da som de kristne englændere intellektuelle fortrøp et par år, til Chestertons død i 1936 – omend på noget anden vis. Hvor Chesterton i mangt og meget var en barok figur, en buldrende rabelais'k renæssanceskikkelse: munter, livfuld, paradoksal, produktiv, var T. S. Eliot en stille, mere kompliceret ånd; dog, for så vidt kompletterede de hinanden, den frodige begavelse og den lærde poet.

Allerede før »Ash-wednesday« havde Eliot imidlertid, som naturligt er, i sin digtning strejft sine religiøse

følelser. De første eksempler findes i hans anden digtsamling, »Poems« (1920). I indledningsstykket »Gerontion« (beundringsværdigt oversat til dansk af Kai Friis Møller), der afspejler en fortættet gammelmandsstemning (»Gerontion« er græsk for gammel), forlyder det således:

*Tegn tager vi for undere. »Giv os
et tegn!«
Men ordet inde i et ord, uden
kraft til at sige et ord,
Svøbt ind i mørke. I årets
ungdomsvår kom
Kristus Tigeren.*

Hvilken vægtig dissonans – »Christ The Tiger«! En mærkelig sammensætning, overraskende; og dog, ret beset: naturlig. Også kraften, den kraft, tigreren afbilleder, er et vigtigt aspekt af Kristus-billedet. En fortsættelse af dette billedes tankegang anes i »The Rock«, hvorom nærmere senere.

Et andet dig i omtalte samling, »Hippopotamus«, er en ret burlesk affære, al den stund teksten uophørligt – med en egen blanding af ironi og nænsomhed – sammenholder begrebet *The True Church* med en flodhest. I Tom Kristensens oversættelse lyder et enkelt vers således:

*Kød og blod er skrøbeligt,
Modtageligt for nervechok;
Men Den Sande Kirke er uden
svigt
For den står fast på en
klippeblok.*

Digtet slutter i et uomtvisteligt mirakel: flodhesten får vinger, svinger sig op mod himlen, omkring den synger engle til Guds pris –

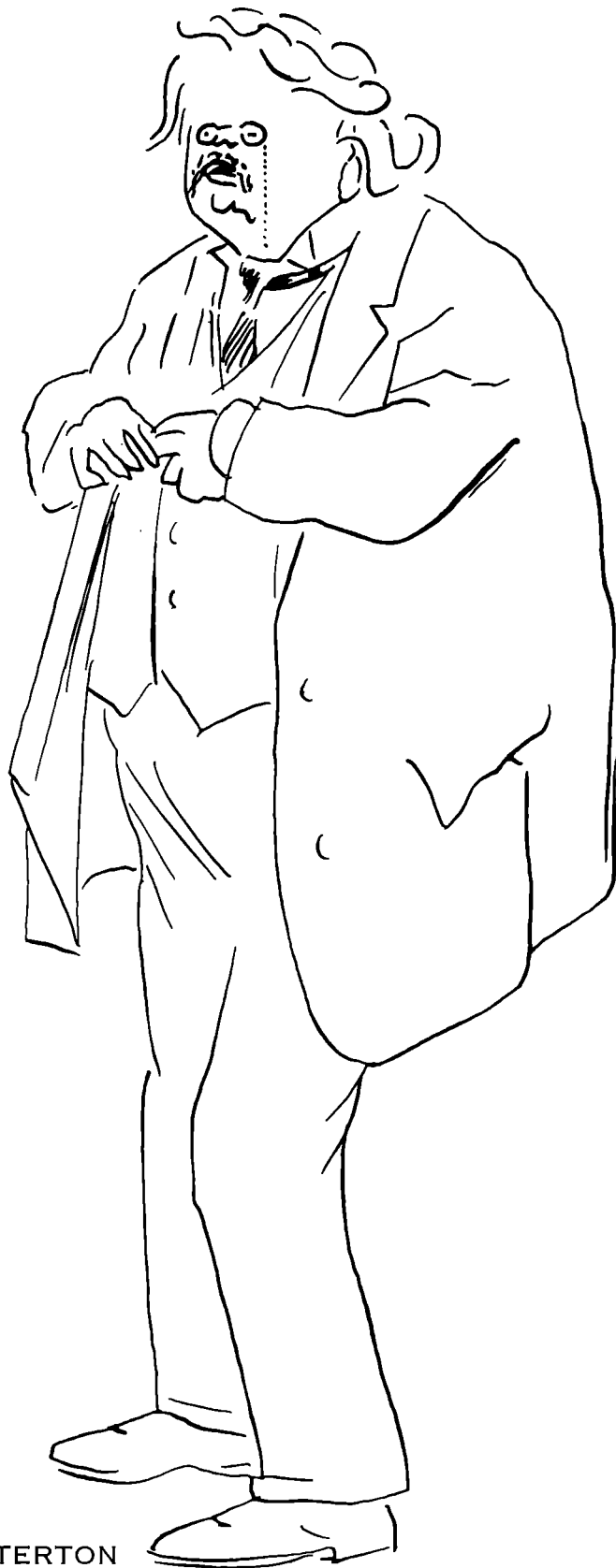
*Og han skal vaskes i lammets
blod,
Af himmelske arme omfavnelse få,
Af helgenskarer tages imod
Og ses blandt dem sin guldharpes
slå.*

Som motto har dette digt Paulus' ord (fra Brevet til Kolossenserne, 4. kapitel, vers 16): »Og når dette brev er læst hos Eder, da sørger for, at det også bliver læst i de Laodicensers menighed« – en lidt overgiven benyttelse. Dog, denne groteske er på én gang sarkastisk, vendt mod farisæerne; og, samtidig, poetisk altgennemtrængende i sin opfattelse af Gudsbilledets kærlighedsvision; kontrasten mellem den »fysiske« normalopfattelse af himlen, og flodhestens indtog sammesteds har en på en vis barnlig, man kunne sige: naiv, umiddelbar, ynde (man jævnføre for eksempel Edward Lear, fra hvem der ikke er langt til et sådant billede); og det er god teologi: ikke skal du komme i himmerige, om ikke du ser, hvordan ligeledes en flodhest (dette som regel for »lavt« antagne dyr, latterliggjort for sit udseende) kan det. Følgelig også, på denne bidskyndefulde måde, vendt mod det sociale hykleri, somme kristne fra tid til anden har gjort sig skyldige i.

Og kort efter den omtalte »Aske-Onsdag«, som de to her citerede digte peger henimod, som en foreløbig kulmination af religiøst influeret lyrik, offentliggør Eliot (i samlingen »Ariel Poems«) »A Song for Simeon«, som vi – da dette digt i sin klare tankegang og fuldendt poetiske præcision er blandt dem, der med fuld ret kan betegnes som geniale – gengiver i dets helhed i undertegnede oversættelse. Ejendommeligt er det at se, hvorledes diktionen er klar, knap:

*Herre, de romerske hyacinter
blomstrer i skålene,
Og vintersolen sniger sig henover
snebakkerne;
Den stubfødte årstid har holdt
stand.
Mit live er et lys, der venter på
den dræbende vind,
Som en fjer på bagsiden af min
hånd.
Støv i solskinnet, og minder
i hjørner;
Afvente vinden, hvis kulde slår
mod det døde land.*

*Giv os din fred!
I mange år har jeg levet i
denne by,
Holdt mit ord og min faste, ◆*

G. K. CHESTERTON

LITURGISK KALENDER

*hjulpet de fattige,
Har givet og modtaget ære og ro.
Aldrig gik nogen uhjulpen fra
min dør.*

*Men hvem vil huske mit hus,
hvor mine børnebørn skal bo,
Når sorgens tid kommer?*

*De vil flygte til hyrdernes stier
og rævenes huler,
Forfulgte af fremmede ansigter
og fremmede sværd.*

*Før klagernes, pinslernes,
plagernes tid:*

*Giv os din fred!
Før stillingen i bjergenes ensomhed,
Før den sikre time af moderlig
sorg,*

*Nu ved denne fødsels årstid
af død;*

*Lad barnet, det endnu utalte og
utalende Ord,*

*Give Israels trøst
Til én, som er firs år og intet
i morgen.*

*Følgende dine ord
Skal de prise Dig og lide i hver
generation*

*Med pragt og spot;
Med lys på lys, stigende mod
helgenernes stol.*

*Til mig intet martyrium, denne
ekstase af tanke og bøn,*

*Til mig ikke den endelige vision.
Giv mig din fred!*

*(Og et sværd skal gennembore
dit hjerte,*

*Også dit).
Jeg er træt af mit eget og mine
efterkommeres liv,*

*Jeg dør min egen og mine
efterkommeres død.*

*Lad dine tjenere gå bort,
Efter at have set din frelse.*

Som det vil ses, er dette digts næsten »gennemsigtige« tone langt fra »Ødemarken«s kaotiske sprængthed og »Aske-Onsdag«s voldsomme lidenskab. Det ses, at Eliot i højere grad har fået ro, er kommet i havn.

Dan Turell.

SØNDAG den 18.: 16. søndag efter pinse (s. 710, grøn).

TIRSDAG den 20.: Hverdag (s. 710, grøn). Erindring om Eustakius og lidelsesfæller (s. 1082), martyrer. – Eller: Eustakius og lidelsesfæller (s. 1082, rød).

ONSDAG den 21.: Tamperdag. – Matthæus (s. 1083, rød), apostel. Erindring om tamperdagen (s. 717).

TORSdag den 22.: Thomas af Villanova (s. 1085, hvid), biskop, bekender. Erindring om Mauritius og lidelsesfæller (s. 1085), martyrer.

FREDAG den 23.: Tamperdag (s. 722, violet). Erindring om pave Linus (s. 1086), martyr.

LØRDAG den 24.: Tamperdag (s. 725, violet). Erindring om Maria, de fangnes befrielse (s. 1087).

SØNDAG den 25.: 17. søndag efter pinse (s. 714, grøn). – KIRKEVIELSESFEST (s. [77], hvid).

F. W. Krafts legat

Direktør Frederik Wilhelm Krafts Legat meddeler, at legatuddelingen vil finde sted den 5. december 1966. Bevilligede legatportioner vil gennem Bikubens Forvaltningsafdeling blive fremsendt i første halvdel af januar måned 1967.

Legatets formål er at yde støtte til ordenssamfund, stiftelser og institutioner henhørende under den katolske kirke i Danmark til fremme af den katolske kirkes arbejde her i landet.

I henhold til legatfundatsens § 7 skal ansøgninger om støtte fra legatet indsendes til legatbestyrelsen »med udførligt motiveret angivelse af det eller de bestemte formål, hvortil støtte søges, og legatbestyrelsen har pligt til at påse, at eventuelle bevillinger fra legatet anvendes til de angivne formål, ligesom legatbestyrelsen normalt bør kræve specificeret regnskab for bevilligede beløbs rette anvendelse indsendt inden en vis frist og forbeholde sig krav om tilbagebetaling, såfremt tilfredsstillende regnskab ikke rettidigt indsendes og såfremt bevilligede beløb ikke anvendes efter deres formål indenfor en efter bestyrelsens skøn rimelig og passende tid.«

Ansøgninger må være legatbestyrelsen i hænde senest den 1. december 1966. Legatets adresse er: Direktør Poul Hjorth, Købmagergade 13, København K.

At være indbudt og dog være uvelkommen – der skal både frimodighed og takt til at efterkomme en sådan indbydelse på rette måde. Jesus havde begge dele; han var en mand, der besad den indre frihed, der gjorde det muligt for ham at færdes ugenert blandt byens store, selv om de så på ham med kritiske og mistænksomme øjne, at sidde ved jævne og fattige menneskers beskedne middagsbord, uden at disse følte sig forpligtede til at byde den høje gæst noget ekstra ud over hverdagens kost, og at lade sig forkæle af en travl og ærekær husmor som Marta af Betanien og føre en fortrolig samtale med hendes søster Maria, uden at der faldt en skygge på hans ophøjede personlighed.

Middagsgæst hos en lovlydig

I denne søndags evangelium finder vi Jesus som middagsgæst hos en from og lovlydig farisæer, i et selskab af mænd, for hvem deres religions love var den højeste videnskab og kultur, og hjertets stærkeste lidenskab, og som var villige til at sætte alt, også deres liv, på spil for det, de anså for at være Guds vilje. At deres iver for Guds lov havde gjort dem til folkets selvbestaltede lærere og vogtere, må vi så tilgive dem. Det, de overså, var bare, at loven, der var givet med visdom og kærlighed, også skulle holdes med fornuft og kærlighed. En mand, der led af vattersot, som var trængt ind i dette fromme hus i håb om, at Jesus ville helbrede ham, skønt det var sabbat, mødte kun uvenlige ansigter. Da bryder Jesus ind i den sure stemning med sit samvittighedsspørgsmål (de høje herrer betragtede det jo som en af deres vigtigste opgaver at løse den slags problemer!): »Er det tilladt at helbrede på sabbaten?« – Tavshed – Jesus rører med sin almægtige hånd ved den syge og helbreder ham uden først at afvente »autoriteternes« betænkning. Derpå ser han sig omkring som en lærer, hvis spørgende blik går fra ansigt til ansigt i en klasse, der bliver ham svar skyldig. Så taler han igen til selskabet, der sidder med rynkede pander og sænkede blikke: »Hvis nu jeres okse eller æsel falder i en grav, vil I så ikke straks trække dem op, selv om det sker på en sabbat?« – Stadig intet svar. – Jesus smiler: Nå, dog! Hvad så med denne mand? Fornuften og kærligheden havde sejret over bogstaven. Efterhånden fik de tavse mænd deres mæle tilbage, diskussionen blev livlig og man følte trang til at snappe en

REKLAMATION

Såfremt et nummer af Katolsk Ugeblad udebliver bedes henvendelse rettet til Deres eget postkontor eller til Postvæsenets Oplysningskontor, telefon 14 62 98, idet udsendelse af de enkelte numre foretages af postvæsenet.

Adresseændringer bedes ligeledes meddelt postvæsenet.

HVERDAGENS ANSTAND

SKRIFTBETRAGTNING 16. søndag efter pinse

Middagen forberedes.

mundfuld frisk luft. Kun omkring Jesus, forestiller jeg mig, herskede der tavshed. De turde ikke blande denne ubehagelige gæst ind i deres tåbelige spidsfindigheder og interessante samtaler. Imens stod Jesus og så på, hvordan de fleste ganske stille valgte sig de øverste pladser ved bordet. Han selv tog en tilfældig plads. Ægte ydmyghed bærer ikke sig selv til skue; derfor gætter jeg på, at Jesus ikke satte sig på den sidste plads; han ville heller ikke ved den belæring, han ønskede at give gæsterne, sidde som den, værten siger til: Ven, sæt dig højere op. Det er ikke altid »dydsmønstrene«, som er dydens bedste mønstre, især når det drejer sig om ydmyghedens vanskelige dyd. Det lader til, at de fromme mænd, som sikkert betragtede sig selv som dydens mønstre og mestre, også denne gang foretrak tavst at finde sig i, at de havde fundet deres overmand. Jesus kvitterede for denne indrømmelse med et venligt smil. Han forstod at lære dem ydmyghed uden at ydmyge dem, – og selv hans grummeste fjender måtte på givne foranledning tilstå, at han lærte sandhed og ret, og at ingen kunne bebrejde ham nogen synd.

Den rette plads

Det er i hvert fald herligt at se, hvordan Jesus med den største selvfølgelighed belærer sine medmennesker om Guds lovs høje pligt og om hverdagens og bordets anstandsregler, således, at Guds lov får sin rette plads i menneskets liv, og uden at menneskelige samfundsregler mister deres religiøse værdi og henregnes til det rent profane.

Hvis Jesus kom på husbesøg i vore dage, ville han måske belære sine venner om søndagens betydning i Guds tjeneste og i den menneskelige kultur og civilisation og revse vor tids svigtende færdselskultur og menneskenes hensynsløshed og skånselsløse egoisme i politik og privatliv. Vi kristne kan ikke sige om noget område af menneskenes liv og levned, at det ikke kommer os ved – lige så lidt som Jesus betragtede det som uvedkommende at udtale sig om oksens ret og menneskets samfundspligt på sabbatsdagen og gæsters gode manerer ved deres venners middagsbord.

J. Coenen S. J.

BLOCH'S BOG CLEARING

K. V. BLOCH
(FORHEN BOGBANKEN)

Fiolstræde 34, København K
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901

Nordens største lager af
skolebøger
Omindbindinger.

MEIERIET *Jestebro*

Aarhus by's førende
TELEFON 2 87 00 (4 lin.)

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01

Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

MARIUS
MP
ETERSEN

Ringsted isenkramhandel
Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

Støt vore annoncører

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

K&K

Aktieselskab
KØBENHAVNS
BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører
Studiestræde 15, København
Minerva 6761
Kontortid 9-16 - Lørdag lukket

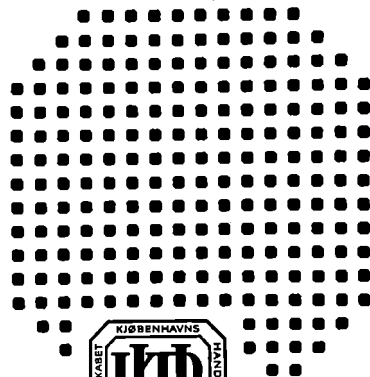
Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaards Tværvej 13,
Charlottenlund.
Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

HER ER 210 PUNKTER

og der er 210 steder i landet hvor der ydes HANDELSBANK-service

altid
med i
billedet

HANDELSBANKEN

KØDHALLE

Robert Hansen

1. kl. kød, flæsk og pålæg
Amagerbrogade 212 A
Amager 6390

Skal De flytte?

Jul. Larsen & Sonner
AMAGERBROGADE 221
* 55 66 47

MUNKE MØLLES GLUTEN

Mere om titler

I forbindelse med Katolske Søstres Fællesråds svar på hr. Nybo Rasmussens læserbrev (Katolsk Ugeblad, nr. 33-34) kan det tilføjes, at biskoppen, samtidig med at han godkendte de af søstrene ønskede titler, tilføjede, at han for sit vedkommende ønskede tiltaleformen »Biskop Martensen« og »De« og som udskrift på breve »Til biskop H. L. Martensen«. Som udskrift på breve til verdenspræster mente biskoppen, at man simpelt hen bør skrive »Pastor N. N.«, til ordenspræster »Pater N. N.« og til sognepræster enten »Sognepræst, pastor N. N.« eller »Hr. sognepræst N. N.«
P. Grégoire.

Baagøe og Damsholt

Kære Sven,

Den Kirke, som du i 1940-42 gjorde en så stor indsats for at føre mig til, var i mine øjne ikke det asociale, selvretfærdige, mæskede og frastødende monstrum, du beskriver i de improperier, der slutter din kronik i nr. 33/34.

Havde jeg dengang anskuet Kirken, som du nu beskriver den, tror jeg næppe, min konversion havde kunnet finde sted.

Jeg har altid ment, at det er en dårlig fugl, der besudler sin egen rede; men dersom de voldsomme beskyldninger, du retter mod vor Kirke virkelig var vel funderede, måtte jeg vel til at revidere mit forhold til den pagt, du dengang hjalp mig til at indgå med Guds Kirke.

Men nej; det, du bebrejder vor Kirke, er kun et lille hjørne af sandheden, svulmet op til uhyrlige proportioner under ensidighedens og fanatismens lup.

Og det, du roser hos vor Kirkes fjender, er kun en lille, uvæsentlig propagandafacade, som maskerer tvangen, terroren, hadet og den komplette foragt for det enkelte menneske som person, der karakteriserer de samfundsformer, du sætter som eksempel til efterligning.

Hvor er vi dog kommet langt fra hinanden . . .

Det har været bittert at måtte skrive dette offentligt til dig. Men offentligt har du under vi-form aflagt syndsbeholdelse på de trosfællers vegne, du ikke længere er politisk enig med, og jeg har følt det som min pligt at sige dig imod.

Din i Kristus hengivne fætter

Mogens J. Baagøe.

Baagøe og Olaf Pedersen

Hr. redaktør!

Docent, dr. phil. *Olaf Pedersen* gentager sin beskyldning mod mig for ond tro eller inkompetence og føjer hertil nu en sigtelse for referatforfalskning: Jeg skulle have citeret »T. C.«s redaktion i en anden mening end den af ophavsmanden udtrykte. Idet han således frakender mig den mest elementære professionelle retskaffenhed, forlanger docenten dokumenter til støtte for min anvendelse af glosen »progressistisk«. Han skal få dem.

»De . . . hyldede Jomfru Maria, som man mener bliver tilsidesat på konciliet af »progressisterne«, de fremskridtsvenlige biskopper.«

»Dersom man kalder de folk progressistiske katolikker, som med ringeagt for den kristne sociallære søger løsninger, lånt fra de materialistiske og kristendomsfjendelige ideologier, er det klart, at jesuitterne ikke kan være enige med dem. Men dersom den katolske progressist er en mand, der kæmper mod de meget store sociale uretfærdigheder . . . er vi med ham, dog altid på linie med den sociale doktrin, som rummes i . . . rundskrivelse(r) fra Leo XIII til Johannes XXIII . . .«

Af disse citater fremgår uden videre, at »progressistisk« er en bred samlebetegnelse for »fremskridtsvenlig«, »reformivrig«, »social« eller »socialistisk« indstilling og i sig selv intet positivt eller negativt udsiger om forholdet til Kirkens lære.

Citaterne er ikke sytten år gamle og ikke af egne tekster, – de er henholdsvis af cand. mag. *Ellen Nielsen* og pater *Pedro Arrupe S. J.* og findes i »Kirkens Verden« under overskriften »De frygter en katastrofe i Rom« (mit udklip desværre udateret, men artiklen nævnt i »K. U.« nr. 23/1965), respektive i tidsskriftet »Ecclesia« nr. 207, juni 1966.

Docent, dr. phil. *Olaf Pedersen*s definition af begrebet progressistisk er uden grundlag i aktuel sprogbrug såvel på dansk som på fransk. Det er derfor på tide, at han »stikker sin pibe ind og gør en fløjte af den«. Hans forsøg på at bringe mig i miskredit på grundlag af, hvad der *kunne* have været en simpel lapsus fra min side, er brudt ynkeligt sammen.

M. J. Baagøe.

Uheld, fremskridt m.m.

Kære hr. redaktør.

Dette for at henlede Deres opmærksomhed på, at Katolsk Ugeblad i den

sidste tid har været ret uheldigt, når det gjaldt om at vurdere katolske forhold i Frankrig. Efter en artikel af *M. J. Baagøe*, hvori »Témoignage Chrétien« blev stemplet som progressistisk – en påstand, som *Olaf Pedersen* dog meget let var i stand til at tilbagevise (se K.U., nr. 35) – bragte bladet i dette samme nr. 35 et lille indlæg, »Hvad er en integrist?«, forfattet af en vis »paterfamilias«. Desværre fremgik det af indlægget, at »paterfamilias« var lige så dårligt underrettet angående de franske integrister, som *M. J. Baagøe* havde været det med hensyn til de franske progressister.

Forfatteren taler om integristerne, som var de troens vogtere og ortodoksiens forkæmpere. Det er muligt, at de i sin tid – i modernismens dage – kunne anse sig for at være det, men man kan i hvert fald dårligt påstå, at de er det i dag. Allerede i 1947 fremstillede den nu afdøde ærkebiskop af Paris, kardinal Suhard, i sit berømte hyrdebrev »Essor ou déclin de l'Eglise« integrismen som en »fejlvurdering« (erreur de perspective), som ifølge kardinalen fremtræder iklædt tre forskellige former: 1) en »doktrinær« form, der i sin iver efter at klamre sig til fortiden »forveksler lærens integritet med bevarelsen af dens forgængelige klædebon«; 2) en »taktisk« form, der fører til, at man »bekæmper verden eller flygter fra den«, fordi den er ensbetydende med »syndens og vildfarelsens rige«; 3) en »moralsk« form, ud fra hvilken det hævdes, at kristendommen og verden ikke har noget til fælles, og at handling derfor ikke alene er unyttig, men direkte »skadelig«.

I 1957 skrev ærkebiskoppen af Bourges, den nuværende kardinal Lefebvre, i en rapport til sine franske bispokolleger om den doktrinære integrisme: »Den er helt ude af stand til at skelne imellem, hvad der på troens område er definitivt fastslået, hvad der endnu kan være genstand for fremskridt, og hvad der stadig er til fri diskussion blandt teologerne. Derved kommer den til at bekæmpe enhver form for udvikling og finder tilsyneladende behag i forhastede fordømmelser«. Integrismen »er afgjort forkastelig«, skriver ærkebiskoppen yderligere, og han tilføjer: »De, der lider af denne sygdom, er som oftest alt for hurtigt tilbøjelige til at generalisere.« Det drejer sig om »folk, der ikke har nogen myndighed, om præster og lægfolk, der optræder som lærere i trosspørgsmål,

Vejele

A/S Vejele Mælkekompani

Fineste mejeriprodukter
Telefoner 335, 336 -
Kontor 507, Vejele

A/S TRÆLASTEN

(A/S Vejele Trælast- og Kulkompagni)
Toldbodvej, Vejele
Telefon 68*

Hansen Pærhøj & Søn

Glarimester - kunsthandel
Søndergade 4, Vejele
Telefon 1157

Vejele Optik

ul Anker Kastrup

Briller

Torvegade 8 - Vejele - Telefon 308

Poul
HENRIKSEN

Leverandør t. Sct. Maria Hospital

Raadhustorvet
Vejele
Tlf. 3711 og 3712

Hvidehus Boglade

Kai Jensen & Poul C. Thim
Nørregade 6, Vejele - Tlf. 360
Bogladen med de mange bøger ...

Vejele Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN

Telefon 121, 205

RUTANA

Danmarks mest solgte rugbrød
Fællesbageriet
Vejele

Carl Petersen & Søn

Slagter & Fedevare Forretning

Nørregade 2, Vejele
Telefon 1721

Frugtcentralen

Vejele - Telefon 926 - 1126
Kartofler - Frugt - Grøntsager -
Konserves - Dybfrost
R. Hansen

Støt vore annoncører

Næstved

Næstved Mælkecentral

Vordingborgvej 66
Næstved - Telf. 73 07 70

K. Blum Hansen

Boghandel

Næstved
Telefon 72 25 25

Gulvtæpper - Linoleum
Tapeter - Malervarer

Claudi Hansens Eff.

Jernbanegade 3, Næstved
Telefon 72 00 60

N. Juel Pedersen

Glarimester

Ramsherred 13. Tlf. 72 01 58
Næstved

Leverandør til katolske
institutioner

E. Vergmann

Blikkenslager

aut. vand- og gasmester

Ringstedgade 56, Næstved
Tlf. 72 02 51

Næstved Diskontobank A/S

Hovedkontor: Axelortov 4
Tlf. 72 15 00

Søndre afd.: Grønlandsvej 18
Tlf. 72 55 44

Nordre afd.: Ringstedgade 157
Tlf. 72 56 55

Østre afd.: Hvedevænget 80
Tlf. 72 58 40

Emilie Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved
Alt vedrørende BEGRAVELSER
ordnes personligt.

Alle aftaler kan træffes
i hjemmet
eller tlf. 72 08 14
72 08 74

Frugtkælderen

Ny Østergade 3, Næstved
Tlf. 72 11 23

Mange ikke-katolikker
læser »Katolsk Ugeblad«.
Gør alle katolikker?

Roman Kusier

Murermester

Stationsvej 11, Nivaa
Tlf. (03) 24 71 50

Horsens

H. P. Wolff

Blikkenslager

Grønnegade 5, Horsens
Tlf. 2 54 78 og 2 65 29

Carl Bæk og Søn

El. Fagmanden

Vestergade 33, Horsens. Tlf. 21 88 88

Lys - kraft - oliefy

Alt i el-artikler

Edvard Petersen

Kul, koks, brændselolier

Havnen 3, Horsens - Tlf. 2 38 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre

Amaliegade 16 A . Horsens
Tlf. 2 19 20

EBM

ENGELSK BEKLÆDNING'S MAGASIN

Christian Walthers

HORSENS

S. Steffensen & Søn

Tømrermestre

Nylandsallé 26, Horsens
Tlf. 2 36 70

Nu er Olsen
da også kommet med?

og som giver alle – selv biskopperne – lektioner i rettroenhed».

Det er netop disse mennesker, der i de sidste år i Frankrig har ført en så voldsom kampagne mod koncilet og mod Kirkens ajourføring, at de franske biskopper ikke længere har ment at burde tie. I et communiqué, der blev offentliggjort den 27. juni i år (se K.U., nr. 29–30, s. 2), advarer de direkte og udtrykkeligt de franske katolikker mod forskellige intergristiske blade og publikationer.

»Paterfamilias« mener, at pater Liégé har udtalt sig for skarpt mod integristerne, og at »tungen er løbet af med ham«. Og det bliver naturligvis hans egen sag! Men i hvert fald kan han ikke sige det samme om de franske biskopper, der i flere år – uden at det dog har givet noget resultat – har forsøgt at komme på talefod med disse få, men overordentlig aktive ekstremister.

Martin Drouzy

Latinsk messe

Tillad et ukendt menighedsmedlem at spørge: »Når der nu skal komme en moderniseret gudstjeneste, – må vi, der holder af den sædvanlige messe, så ikke få et sted i hver by en gang i ugen, hvor man kan komme til latinsk stille messe?»

Vi er jo nogle, der er skuffede over det nye, og vi holder af stilheden, når man skal tænke på noget helligt.

Med tak for den eventuelle optagelse.

Fruen fra provinsen

Navnet opg. red.

Samvittighedsfanger

Fortsat fra side 9

været prøvet for en lovlig domstol, og han er fundet skyldig i en forbrydelse mod den indonesiske lov, for så vidt denne på dette tidspunkt gav hjemmel for dødsstraf for den pågældende forbrydelse, at fangerne forsynes med tilstrækkelig mad og medicin i lejre og fængsler, og at en sådan frigiven fange vil blive beskyttet mod vilkårlig vold.

En henvendelse til de tyrkiske ledere, der har under overvejelse at lukke det økumeniske patriarkat i Konstantinopel og Haybeliadas teologiske skole samt at udvise patriark Athenagoras. Man vil i henvendelsen påpege, at det økumeniske patriarkat har haft sit sæde i Konstantinopel i næsten 2000 år.

Desuden sendte man et telegram til U Thant med anmodning om at

BOGHOLDERSKE

Med tiltrædelse 1. november 1966 søges en dame – gerne moden alder – til kontering, bogføring og regnskabsafslutning. 5 timer daglig. Lørdag fri. Løn efter kvalifikationer.

Yderligere oplysning gives på telf. Godthåb 4895 af kontorchef Bent Ortvold. Ansøgning med referencer sendes til

Ansgarstiftelsen

Laurids Bings Allé 16, København F.

overveje sin forbliven i FN i det mindste endnu et år.

Naturligvis kom talen flere gange ind på Niels Groth. Han blev som bekendt fængslet, da han kom til Guinea udsendt af Amnesty International med henblik på en støtte til årets fange, Kommandian Keita. Man sendte to telegrammer fra årsmødet til Guinea, et fra Amnesty International som sådan og et fra den danske gruppe. Desuden vil man nedsætte et særligt udvalg til varetagelse af fornøden assistance til Niels Groth samt sende en delegat til de stedlige myndigheder. I øvrigt opfordrede man de nationale grupper i alle lande til at arbejde for sagen. Man har haft tilfælde, hvor Amnesty Internationals repræsentant er blevet arresteret, men de er altid blevet løsladt efter få timer. Den risiko, at en udsending fra Amnesty International kan blive arresteret, uden at det lykkes at få ham ud med kort varsel, vil være en katastrofe for Amnesty Internationals arbejde, idet en væsentlig del af dets gode resultater ofte nås ved personlig kontakt med myndighederne i fangernes lande.

Sluttelig blev det vedtaget, at man næste år vil undersøge og offentliggøre rapporter over fængselsforholdene i Sovjetunionen, Brasilien og den tyske Forbundsrepublik.

E. Baadsgaard Jensen

Casals besøger Spanien

Violinvirtuosen Pablo Casals, der ikke har sat sin fod i sit fædreland, Spanien, siden borgerkrigen, vil besøge landet først på vinteren. Han vil således overvære en opførelse af sit oratorium »Stalden«, der finder sted i en kirke i Barcelona omkring den 29. december – hans 90 års fødselsdag.

Tandtekniker

Ove C. Jensen's eftf.

J. Bønnelycke

Kunstige tænder - Rep. udføres

Vesterbrogade 69

Tlf. Eva 5932 fra kl. 10-16

Tirsdag og fredag kl. 10-18

TILBYEN
FRABYEN
- i byen
smut ind i
Banegårdens Restaurant
v/ Fritz Kapper
Odense H.
tlf. 12 27 75

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET

Skjold

Amaliegade 27, København K

Telefon (01) 15 15 11

Telegramadresse: Forskjold

Dansk

KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K

Telf.: *MI 2557

Bliv børnehavvelererinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt - Statsunderstøttet

Seminarieforstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842
Taga 5893

Helt og heltinde

Det nittende århundredes klassikere har altid været godt filmstof. De herlige kårde- og kappedramaer genopstår atter og atter i stadig prægtigere opsætning, og fornylig sneg vi os – under dække af at skulle underholde vores lille femårige – ned i den lokale biograf for for jeg ved ikke hvilken gang at overvære kroningsscenen i *Anthony Hopes* »Fangen på Zenda«, mens Händels »Judas Makkabæus«, Alfred Newmans sølvtrumpeter og Strelsaus kanoner lyder. Og knuse en tåre, da prinsesse Flavia afstår fra at følge den mand, hun elsker, »for vi er født til pligter, vi må ikke svigte, vi må være et eksempel«. Dygtigt filmet i overensstemmelse med forfatterens intentioner.

Man er lige ved at tro, det har noget med virkeligheden at gøre.

Dickensfilm i svensk tv

Anderledes realistisk er David Leans mesterlige filmatisering af »Oliver Twist«, som svensk tv præsenterede i sidste uge. Dickens' geni bestod som bekendt i, at han kunne få ideal, humor og realisme til at gå op i en fængslende, uddelig enhed, som vil have noget at sige mennesker til alle tider.

I sin udgave af »Oliver Twist« lægger David Lean vægten på den sociale realisme, uden at tabe H. K. Brownes illustrationer af syne. I »Store Forventninger« – ligeledes fra sidste halvdel af fyrrerne, lagde han med samme konsekvens tyngden på det eventyrlige og drømmende. Betty E. Box og Ralph Thomas gik tilsvarende loyalt til værks i deres filmatisering af »To Byer« fra begyndelsen af halvtredserne. Her skabte man et folkeligt melodrama i vidunderlige billeder underlagt en virksomhedsfuld musik af Richard Adinsell. Ak ja. Da Dick Bogarde besteg den franske revolutions skafot i en andens sted sigende Dickens' berømte ord: »Dette er langt, langt bedre end noget, jeg hidtil har gjort. Jeg går til en langt, langt bedre hvile, end jeg nogensinde før har kendt,« så måtte man skynde sig at sige, at det her også var film. Lad os håbe, vi også får »To Byer« at se i tv. Sverige vil først og fremmest vise den udmærkede amerikanske »David Copperfield« og den uretfærdigt oversete engelske »Nicholas Nickleby«. Så hold øje med det svenske program!

Helt og heltinde 66

Hvis man *har* set Henning Carlsens internordiske »Sult« og kan tillade sig at slappe af, kan man godt få et par timer til at gå i biografen med »Arabesque«, hvis emne

naturligvis er spionage og agenterier. Meget raffineret i billed og farvebehandling, mere kvik end vittig i replikken og lidt for rå i enkelte situationer, men knaldspændende. Det er jo altid noget, at helten er intellektuel, *dannet* med højt a (selvom han er amerikaner), og det er i hvert fald noget, at Sophia Loren er heltinde. Du store kinesermand, hvor er hun dejlig i sin Diorske fremtoning! Ellers giver filmen kun ren og blank og noget indviklet underholdning.

HK

Sophia Loren
og Gregory Peck

Kinesisk opium giver
tømmermænd

Kirkevielsesfest

Kardinal bekæmper
fattigdommen på Sicilien

En mand og hans kamp

I munkekutte eller
badebukser

katolsk 23. SEPTEMBER 1966 uge 38 114. ÅRGANG blad

Les om MOTIVET på side 2.

Passer vi nok på
vore børn?

Når borgen er en
prædiken værd
og fyrsten en messe værd

Lille Lone er blevet fundet af politiet, og nu genforenes hun med sin fader. Hun var blevet bortført, men det anede hun ikke. Og bortføreren anede ikke, at han var bortfører. Bortføreren og bortførte var lige forundrede, han – en bortrømt ungdomsfange – havde stjålet bilen, hvori hun lå og sov. Hun vågnede først, da politiet standsede vognen. En rigtig solstrålehistorie i en tid, hvor 30 opdagere jager en sexforbryder og barnerov i lange tider har optaget sindene.

● Tinasagen var ikke nogen solstrålehistorie, men den fik trods alt en lykkelig udgang. Hele landet deltog i eftersøgningen og et mægtigt presseapparat hjalp til med at holde os i ånde.

● Bassetsagen går vi stadig og funderer over. Den kom ikke fra starten til at nyde godt af det samme reklameapparat som Tinasagen. Var pressen blevet træt eller er der forskel på behandlingen af hovedstads- og provinsstof eller er der andre årsager?

● Der er Tina- og Bassetsager af en lidt anderledes art hver dag, men dem står der ikke noget om i aviserne, for de er beskyttet af loven. Børnene rives bort fra det hjem, der i sin tid blev dem beredt af et forældrepar, som nu ikke ser sig i stand til at løse opgaven i fællesskab længere.

Alle vi borgerpæne forældre med den smukt ferniserede facade, vi der hverken er sexforbrydere, skilsmissekandidater eller af den skrækkelige slags, der lader børnene gå med nøgle om halsen, skal nu heller ikke lade hånt om skriftespejlet. For hånden på hjertet: Passer vi nok på vore børn?

»Farlige meninger«

Brev fra kardinal Ottaviani til de 53 bispekonferencer. Skal muligvis drøftes på nordisk bispemøde i København

Kardinal Ottaviani har ifølge informerede kilder i Rom sendt et brev til samtlige 53 bispekonferencer i den katolske kirke for at høre deres mening om ti »farlige meninger«, som ifølge kardinalen foruroliger en del

katolikker rundt om i verden. Det sædvanligvis velinformerede franske dagblad LE MONDE har fornylig gennem »en højtstående prælat« fået listen over disse farlige meninger. Her er den:

10 punkter ...

✘ Traditionen bliver overset til fordel for Skriften. Hvad denne sidste angår, har man tendens til at begrænse inspirationen og ufejlbarligheden, medens den historiske værdi af de hellige tekster drages i tvivl.

✘ Man påstår, at dogmerne er genstand for historisk udvikling, og man siger, at deres objektive indhold kan undergå forandringer.

✘ Man forklejer den almindelige læremyndighed. Det gælder både biskoppernes og pavens læremyndighed. Man regner deres udtalelser for »blot en mening mellem andre«.

✘ I stedet for en absolut, fast og uforanderlig sandhed dyrker nogle en relativisme, ifølge hvilken sandheden må følge udviklingens og historiens lov.

✘ Selv hvad angår Kristus opererer man med opfattelser af »natur« og »person«, som det er vanskeligt at se, hvordan man vil forene med de dogmatiske definitioner. Man reducerer Kristus til blot at være et menneske, der »lidt efter lidt skulle være kommet til klarhed over sin guddommelige afstamning«. Det samme gælder Kristi fødsel ved Jomfru Maria, hans mirakler og opstandelse, som nok indrømmes i ord, men som i virkeligheden reduceres til blot naturlige kendsgerninger.

✘ Hvad sakramenterne angår, ignorerer man visse punkter og forsømmer andre. For eksempel lægger man for megen vægt på »symbolisme« i spørgsmålet om den såkaldte »realpræsens«, det vil sige Kristi nærvær i nadveren. Man overdriber til gengæld andre aspekter som for eksempel agape-ideen, mens offertanken negligeres.

✘ Nogle foretrækker at se Bodens Sakramente som en forsoning med hele kirken og forsømmer at lægge vægt på den personlige forsoning med Gud. Nogle går så vidt som til at påstå, at det individuelle skriftemål ikke er nødvendigt.

✘ Nogle forklejer Tridentinerkoncillets lære om Arvesynden. De lægger et slør over både Adams første synd og over denne synds forplantning til hele menneskeheden.

✘ Der cirkulerer også alvorlige vildfarelser på moralens område. Nogle afviser enhver form for objektiv moral og godtager en »situationsmoral«. De udbreder forvrængede synspunkter om seksuelle spørgsmål og om ægteskabet.

✘ Pavestolen har kun lovord til overs for dem, der lader sig inspirere af koncildekretet om det økumeniske spørgsmål, men er til gengæld bedrøvet over, at man fortolker dekretet på en sådan måde, at troens og kirkenes enhed kommer i fare. Man ender i »irenisme« og i en »indifferentisme«, der ligger konciliet fjernt.

... og en kommentar

LE MONDEs kirkelige medarbejder, der på konciliet gik for at være den bedst informerede journalist på sit felt, kommenterer Ottavianis brev på følgende måde:

Dette brev giver anledning til flere bemærkninger. Kardinal Ottaviani beder i sit brev om bispekonferencernes mening om sagen. På dette punkt respekterer han fuldt ud konciliet og dets fremhæven af det kollegiale samarbejde biskopperne imellem. Den tid er forbi, hvor Det hellige Officium tog sine beslutninger uden at henvise til biskopperne uden

for Rom. Der er ingen fordømmelse i brevet med navns nævnelse. Desuden er det indlysende for alle, at paven selv i forskellige offentlige tilkendegivelser, som for eksempel talerne ved de offentlige audienser, rundskrivelsen om nadveren etc., har givet udtryk for uro og gjort opmærksom på forskellige meninger, der dukker op rundt omkring i kirken, og har taget afstand fra dem.

Ottaviani ser sin chance

På den anden side, fortsætter bladets kommentar, er det ikke mindre idlysende, at kardinal Ottaviani forsøger at liste et gammelt koncilforslag frem igen. Dette forslag eller skema, som det kaldes, stammer helt tilbage fra før koncilet. Det blev udsendt til alle biskopper i juli 1962. Dette forslag til en koncludtale lignede mest af alt den berygtede Syllabus med en hel serie af fordømmelser, noget som koncilfædrene på det bestemteste afviste.

Man kan desuden ikke andet end forbavses over den måde, hvorpå kardinal Ottaviani fremstiller kirken tro og dertil hørende mulige dogmatiske fejltagelser. Han synes, i modsætning til paven, helt at lade hånt om den moderne teologiske forskning. Han overdriver de mulige fejltagelser uden at tale om det, der kan være af sundt og positivt i de nyere teologiske værker. De forskellige bispekonferencer vil sikkert i deres svar til Ottaviani være opmærksomme på denne anden side af spørgsmålet, slutter LE MONDE.

Nordisk bispemøde

Det kan i denne forbindelse nævnes, at den nordiske bispekonference er indkaldt til møde i København fra den 20. til den 24. oktober. Det er sandsynligt, at man også her på nordisk plan vil drøfte Ottavianis brev om »neo-modernismen«.

Søstre i søndagstøjet

Ved en løfteafleggelse fornylig i Ingenbohl i Østrig bar de nye søstre en ny dragt. Søstre vil så snart som muligt alle få denne nye dragt. Der er en mørkegrå søndagsdragt og en lysere grå hverdagsdragt.

En misforståelse?

Fransk lovforslag i modvind

Som bekendt behandler det franske parlament for tiden et lovforslag der, inspireret af de sociale rundskrivelser, sigter på at lovfæste arbejderes og funktionærers ret til andel i den del af virksomheders overskud, som ikke udbetales til ejere eller partnere, men reinvesteres i virksomheden.

En kommissionsbetænkning, der netop er blevet offentliggjort, påpeger de meget store vanskeligheder ved at formulere en sådan lovgivning og de uretfærdigheder, der følger med den.

Således viser det sig umuligt, retfærdigt at definere, hvad man egentlig forstår ved reinvestering, især i mindre virksomheder hvis ejere har skudt hele deres formue ind i virksomheden, som de personligt leder. En reinvesteringstvung parret med tvungen afgift afføder skattemæssig ulighed. Lovforslaget ville, mener kommissionen, hæmme den hårdt påkrævede investering i en lang række virksomheder.

Underskudsaktiviteter som for eksempel visse statslige organisationer ville ikke kunne yde deres personale samme fordele som private overskudsaktiviteter: en stærk ulighed blandt arbejdstagerne ville være et resultat af projektet.

Heroverfor har man fra fagforeningsside foreslået, at de beløb, som skulle tilgå arbejdstagerne, ikke skulle tilgå de pågældende personligt, men

administreres af fonds til almen bedring af lønmodtagernes vilkår.

Imod denne tanke indvendes fra katolsk hold, at en sådan disposition ganske ville udvande den tanke, som motiverer det katolske forslag: nemlig en mangfoldiggørelse af det personlige ejendomsforhold og en solidarisering af den ansatte med hans virksomhed.

Skønt kommissionen har søgt at behandle lovforslaget så positivt som muligt, er det klart, at det er i skarp og saglig modvind, og at det næppe vil blive ført ud i livet.

Hele sagen belyser et lidet påagt aspekt af den kristne, sociale tanke, nemlig at en lang række forholdsregler, som kan bedre lønmodtagernes vilkår og bidrage til større harmoni mellem arbejde og kapital, ikke så meget sorterer under lovgivningsmagtens tvang som under frivillighed, gensidig agtelse og tillid mellem produktionsapparatets forskellige faktorer.

På frivillig basis er der opnået meget lovende resultater i forskellige virksomheder; men statsdirigismen er en lige så lammende faktor som fagforeningsdoktrinær klassekampindstilling.

M. J. Baagøe.

”Hellere gode katolikker end ingenting”

Den anglikanske biskop af Portsmouth velsignede ved en særlig gudstjeneste sin datter Judiths ægteskab med en romersk katolik. Det egentlige bryllup havde i forvejen fundet sted i den katolske kirke. Biskoppen havde håbet selv at få tilladelse fra Rom til at vie parret, men til trods for at ærkebiskoppen af Canterbury under sit besøg hos paven havde berørt sagen, viste det sig umuligt.

Inden brylluppet havde brudefolkene lovet at opdrage børnene katolsk. Den anglikanske biskop havde ingen indvendinger. Han tilføjede: Jeg vil hellere have, at børnene bliver gode katolikker end slet ingen ting. Men jeg havde håbet, at Vatikanets for nylig reviderede regler ville have gjort det muligt, at børnene blev opdraget kristent og ikke specielt katolsk.

Misforstå mig ret. Jeg er faktisk en frendens mand. (Catholic Herald)

Niels Groth

ANSVARHAVENDE
REDAKTØR:
HELGE KRISTENSEN

Redaktør for indenlandsstof:
Jens Oluf Lund
Redaktionssekretær: Elli Gambell

Redaktionskontor:
Bredgade 69, København K.
Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:
Katolsk Ugeblads Annonceekspe-
dition, Hauchsvej 8, København V.,
telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro
589 65.

Abonnementsafdeling:
Katolsk Ugeblads Ekspedition ved A.
Prüser, Sankt Annæ Plads 28, Køben-
havn K., telefon (01) 15 95 28 (9-16,
lørdag lukket) postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien
som i andre lande pr. kvartal kr.
11,00. I løssalg kr. 1,00.

Længere artikler til et bestemt num-
mer af bladet skal være redaktionen i
hænde senest 3 uger før det pågæl-
dende nummer udkommer, kortere
meddelelser senest 14 dage før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar
for uopfordret indsendte manuskrip-
ter.

Såfremt et nummer af Katolsk Uge-
blad udebliver, bedes henvendelse ret-
tet til Deres eget postkontor eller til
Postvæsenets Oplysningskontor, tele-
fon 14 62 98, idet udsendelse af de
enkelte numre foretages af postvæse-
net.

Adresseændringer bedes ligeledes med-
delt postvæsenet.

Ikke mindst vi katolikker følger Niels Groth-sagens udvikling med opmærksomhed – for ikke at sige ængstelse. Det er en kendt sag, at den unge dansker, som i hvert fald ved redaktionens afslutning fortsat sidder fængslet i Guinea, viste kardinal Beran stor omsorg, og at det i det hele taget er den organisation, som Niels Groth har viet et entusiastisk virke, vi skylder, at Beran nu er i stand til at tilbringe sin høje alderdom i frihed i Rom. Det kan ikke udelukkes, at Niels Groths fængsling skyldes nogen uforsigtighed fra hans egen side, og at myndighederne i Guinea har haft et uklart billede af hans mission, men dette bør naturligvis ikke rokke en tomme ved den moralske støtte, arbejdet for at få ham fri, bør have.

Det er ikke en tilfældig grille, der har fået »Katolsk Ugeblad«s redaktion til at vie »Amnesty International«s arbejde en varm interesse. Vi står her overfor et verdensomspændende foretagende, hvis målsætning er fuldstændig identisk med den, som en kristen af vor tid bør have inden for det pågældende område. Det var således også naturligt, at den katolske kirkes overhoved i Danmark, biskop Hans L. Martensen, var til stede på Christiansborg, da »Amnesty International« fornylig åbnede sit årsmøde. For, som det hed i vort referat fra mødet, er »Amnesty International« naturligvis absolut upolitisk. Man arbejder i meget selvstændige grupper. Hver gruppe får betroet 3 »samvittighedsfanger«, som man skal forsøge at hjælpe – helst med en løsladelse til resultat. Og det grundlæggende princip er, at de 3 fanger, som den enkelte gruppe tager sig af, skal være ofre for hver af de tre »blokke«: den østlige, den vestlige og den »neutrale«. På denne måde opnår »Amnesty« helt ind i marven af sin struktur en politisk upartiskhed, der skulle være i stand til at skabe tillid i alle lejre. Organisationen har sit hovedkvarter i London, og fremtrædende repræsentanter for den anglikanske kirke er med til at bakke den op.

Niels Groth-sagen er et undtagelsestilfælde, som ikke er repræsentativt for Amnesty-organisationens virke som helhed. Samme virke er tværtimod præget af det stilfærdige og uhyre tålmodighedskrævende brevskrivningsarbejde ved skrivebordet, der for den enkelte sags vedkommende kan tage år – uden man af den grund har noget positivt resultat i udsigt. Men alligevel kan det for den fange, hvis løsladelse man arbejder på, betyde en stor opmuntring, at der et eller andet sted i verden udenfor hans fængsel er mennesker, for hvem hans ve og vel er et hjerteanliggende. Dette er en meget smuk tanke, som ikke har noget med uhåndgribelige idealer og romantisk heroisme at gøre, men er håndgribelig virkelighed på de stilfærdige og oprigtige plan. Det er nødvendigt at understrege, at medlemskab af »Amnesty International« ikke er afhængigt af, at man påtager sig den vanskelige og tidkrævende korrespondance. Man kan yde sin støtte som man yder andre foreninger sin støtte – blot er formålet her – uden at forklejne andre foreninger – af en ganske særlig karakter. Og der er måske noget forkert i at bruge ordet »sag« i forbindelse med »Amnesty«s gruppearbejder. Det er jo levende, alvorligt tænkende og til det yderste vanskeligt stillede mennesker, aktiviteten drejer sig om.

HK

F.W. Krafts legat

Det meddeles fra legatbestyrelsen, at ansøgninger må være bestyrelsen i hænde senest 1. november 1966 og ikke som tidligere, fejlagtigt meddelt 1. december. Vi beklager fejlen.

Opium og
kønssygdomme
var gaver
fra Vestens folk.
Kristendommen
med. Kineserne
sætter det hele
i samme bås.

KULTURREVOLUTION ELLER PURITANISM

Kommunismen i sin outrerede kinesiske form er en slags puritanisme. Eller opium for folket, der giver tømmermand.

Er det forståeligt?

Den sidste tids slagord i Kina: den kulturelle revolution, har medført optøjer og spektakler, som passer meget dårligt til billedet af det gamle kulturrige – et kulturrige, der ganske vist havde millioner af fattige mennesker på sultestadiet. Der er ikke meget, der kommer ud over det store riges grænser, men de beretninger, der er »sivet igennem« den kinesiske mur, fortæller om et had, som vi kun har oplevet magen til, da Hitler gennemførte sine rædselskampagner mod jøderne og »mindreværdige individer«.

Vesten er fjenden

Det er den vestlige verden, der er fjenden: den kapitalistiske og imperialistiske verden, hvortil man bogstaveligt talt regner alt uden for Kinas grænser.

Vestens folk har gennem mange år udnyttet Kinas millioner til egen fordel, og det er ikke lutter gode ting, man har bragt til landet. Samtidig med, at de vestlige lande bragte kristendommen og den vestlige kultur til Kina, fulgte i kølvandet de mange, der kun var ude på at udnytte befolkningen – opium og kønssyg-

domme var også »gaver« fra vestens folk.

Det gik ud over det kristne budskab. Man forstod ikke, at hvide, der dog først og fremmest måtte være kristendommens proselytter, kunne optræde sådan.

Det er en uomstødelig kendsgerning, at de vestlige landes kultur i højeste grad er præget af kristendommens lære. Her i Danmark har vi således i mere end 1000 år bygget på kristendommens læresætninger, men det har desværre ikke sat spor i alt og overalt.

I Kina har man så afgjort – og måske forståeligt – sat tingene i samme bås. Man har ikke været i stand til at skelne mellem, hvad der var det ene eller det andet – eller rettere: man har ment, at når den ene part optrådte i modstrid med de kristne læresætninger og det kristne budskab, så måtte der være noget falsk i det hele.

Kristne symboler udslettes

Den »kulturelle revolution« i Kina har imidlertid givet de kinesiske kommunist-ledere grå hår i hovedet. Den røde garde, unge mennesker, der beundrer de kommunistiske koryfæer i Kina, er gået over gevind. Ikke

mindst er det gået ud over den sovjet-russiske ambassade, der har fået Sovjetunionen til at protestere mod »bølleoptøjer« og »spektakler«.

Men også den smule, der var tilbage af den kristne verden i Kina, har været ude for demonstrationer. Kristne symboler er blevet overmalet, og man har lukket kristne kirker – de få, der var tilbage. Alt, hvad der ikke er efter Maos lærebog, er et udtryk for den vestlige verden – og det tør siges, at man er gået hårdt til værks.

Selv mod de døde har der været ført aktion. Man har lukket den kinesiske hovedstads kirkegård for udlændinge og omdøbt den til »den anti-imperialistiske anti-revisionistiske frugtplantage«.

Det vil sikkert tage mange år for en kristen kirke at oparbejde et kirkeliv i den kinesiske verden, hvis det overhovedet lykkes i vor tid, men al anden form for religiøs virksomhed er også lyst i band.

Igen oplever vi, at kommunismen ikke blot er et udtryk for et partipolitisk synspunkt – kommunisme er en religion. I hænderne på det nuværende kommunistiske Kina er det oven i købet en meget farlig religion.

hs.

DET ER IKKE RUMM

SØNDAG den 25.: 17. søndag efter pinse (s. 714, grøn). – KIRKEVIELSESFEST (s. [77], hvid).
 MANDAG den 26.: Hverdag (s. 714, grøn). Erindring om Kyprian og jomfru Justina (s. 1087), martyrer. – Eller: Kyprian og Justina (s. 1087, rød).
 TIRSDAG den 27.: Kosmas og Damian (s. 1088, rød), martyrer.
 ONSDAG den 28.: Wenceslaus (s. 1089, rød), hertug, martyr.
 TORSDAG den 29.: Mikael (s. 1089, hvid), ærkeengel.
 FREDAG den 30.: Hieronymus (s. 1091, hvid), præst, bekender, kirkelærer.
 LØRDAG den 1.: Gudsmoderen (s. [91], hvid). Erindring om Remigius (s. 1092), ærkebiskop. – Eller: Remigius (s. 1092, hvid). Erindring om Gudsmoderen.
 SØNDAG den 2.: 18. søndag efter pinse (s. 734, grøn).

Efterårsskole på Øm

I ugen søndag den 16. okt. til lørdag den 22. okt. afholdes på Øm den årlige efterårsskole for unge, der er fyldt 17 år, eller som – skønt kun 16 år gamle – er elever i en af følgende skoleklasser: 1. gymnasieklasse – 3. real eller 10. klasse.

Som lærere deltager: Elsebet Kieler – trosliv.

Ingeniør Erik Guldager – Den tekniske udviklings problematik.
 Mag. scient. Martin Ghisler – Naturvidenskab og tro.

Skolens præst er pater Smeenk, Viborg, dens chef Ralph Löve Christensen, København, og praktisk leder Ole le Fèvre, Odense.

Prisen for deltagelse er kr. 85.-. Der kan i begrænset omfang søges om hel eller delvis friplads.

Tilmelding bedes foretaget på speciel blanket, der fås hos

DUKs lejrsekretariat
 v. Bent Lund,
 Mejlgade 107,
 Århus C.

De tilmeldte vil i god tid før skolen fra skoleledelsen få tilsendt nærmere oplysninger.

På gensyn på Øm efteråret 1966.

*Danmarks Unge Katolikker
 skoleledelsen*

På søndag fejrer vi i vore konsekrerede kirker mindet om den dag for mange år siden, da en biskop salvede disse kirker og indviede dem til Gud og til menighedens brug. Denne kendsgerning er i sig selv et smukt vidnesbyrd om den kærlighed, hvormed vi kristne – og forresten alle religiøse mennesker – omfatter deres gudshuse. Vi elsker vore kirker. Vi misunder vore evangeliske medkristne deres ofte ældgamle kirker. De er et synligt udtryk for forbindelsen bagud til den tid, hvor kristendommen kom til vort land. Selv om vi selv ikke ejer så gamle kirker, er vi glade for vore egne. En menighed er først fuldt udbygget, når den har et samlende midtpunkt, en nok så lille kirke eller i det mindste et kirkerum. Hvor mange især i provinsen lider ikke af mangelen på et sådant religiøst midtpunkt! I vore kirker forkyndes Guds ord, fejres Herrens nadver, i dem kan vi tilbede den sakramentale Kristus.

Herren iblandt os

Kirken læser på denne søndag evangeliet om Herren, som var gæst hos Zakæus. Han var overtolder og en rig mand. Jøderne så med en vis skepsis på hans erhverv. Da de så, at Jesus var taget ind i hans hus, sagde de: »Han er taget ind som gæst hos en syndig mand!« Men Herren sætter sig ud over disse fordomme. Han afviser deres skumlende kritik idet han siger: »Menneskesønnen er kommen for at opøse og frelse det fortabte«. Det ville vist være en overdrivelse, hvis man sagde, at Zakæus' hus var den første kristne kirke. Og alligevel havde det noget, som er særegent for vore katolske kirker. Guds ord kan – og skal – også forkyndes på andre steder. Og selv Herrens nadvermåltid kan vi – når situationen kræver det – fejre f.eks. i et kristent hjem. Men i vore kirker er Herren selv i sakramentet iblandt os. Det er derfor, at Kirken i reglen bliver konsekreret, det vil sige udsondret af de rent verdslige fornødenheder, indviet og på en speciel måde over-

givet til Gud. De er i streng forstand Guds huse. Koncillets liturgidekret har bestemt, at tabernaklet skal have en fremtrædende plads i kirkerummet, og kun med biskoppens tilladelse kan det anbringes i et sidekapel. Konciliet har også givet os en ny bevidsthed om, at det vigtigste i vor gudstjeneste er fejringen af den hellige Eukaristi, hvor påskemysteriet sakramentalt bliver nærværende iblandt os. Men vi ville misforstå koncillets ånd, hvis vi deraf sluttede, at tabernaklet og den private eukaristiske fromhed havde mistet sin betydning. Hvor ofte hører man ikke fra folk i provinsen, som bor i en by, hvor der ikke findes nogen katolsk kirke, at de savner muligheden for at kunne besøge det allerselligste! Hvor trænger vi alle sammen i situationer, hvor vi er trætte, rådvilde og skuffede, til en stille time foran tabernaklet, hvor vi atter kan finde os selv, øse kraft og blive rolige igen! Ikke-katolikker besøger ikke sjældent vore kirker, fordi de dér finder den stilhed, ro og samling, som de ellers savner. Vi selv ved, oplyste af troen, at vore kirker er mere end et rent kontemplationssted, som f.eks. også findes i de Forenede Nationers store bygning i New York. Det er ikke rummet alene, som samler os og giver os kraft; det er Herrens nærværelse. Det ville være en forkert konsekvens af koncillets nybesindelse, hvis den førte til en forringelse af den private eukaristiske fromhed.

Herren kom til en synder

Læser vi evangeliet i vore dage, får vi ikke mere fat i det ligefrem chokerende, som her fortælles. Det rystende er – og Lukas understreger det – at Jesus tager ind til en synder. Zakæus var det sorte får blandt sine landsmænd. Og det var netop ham, Herren besøgte. Når Herren dvæler iblandt os i sakramentet, er det ikke, fordi vi er noget finere og frommere end de andre. Han er tværtimod iblandt os, fordi vi trænger til Ham. Thi vi er syndere. Han er kommet for at opøse og frelse det fortabte. Netop når vi føler vor

ET ALENE DER SAMLER OS

En menighed er først fuldt udbygget, når den har et samlende midtpunkt, en nok så lille kirke eller et kirkerum. Hvor mange især i provinsen lider ikke under savnet af et sådant.

uværdighed, vor synd, netop når vi i smerte føler, at vi ikke slår til, skal vi opsøge ham. Thi derfor er han iblandt os. Det moderne menneske – og det er vi alle – er i dag så fortravlet, så optaget af mange ting, at det trænger til ro og kontemplation. Den finder vi, når vi søger Herren i vore kirkers tabernakel.

Kirken af mennesker som Guds hus

Ordet »kirke« er af græsk oprindelse og betyder egentlig noget, som hører Herren til. I den første kristne menighed anvendtes dette ord ikke først og fremmest om vore kirkebygninger, men om den levende Guds menighed, som er Guds folk. Man talte om lokalkirker – idag ville vi sige: bispedømmer – og om den universelle Kirke, som findes udbredt over hele jorden. Den enkelte kirkebygning samler om søndagen den lokale menighed, et sogn; men denne menighed er en del af hele den verdensomspændende Kirke. Den store Kirke er nærværende i den lille menighed. Kirken i den forstand er det emne, som alle det 2. Vatikankoncilis dekret kredser om.

Om denne Kirke siger koncilets kirkekonstitution, at den er »hele verdens frelsessakramente«. Den forklarer dette udtryk, idet den tilføjer, at den er et tegn på og et redskab til den enkeltes inderlige forening med Gud og hele menneskeheden indbyrdes fællesskab. Med dette for så vidt 'nye' udtryk vil koncilet sige tre ting: den vil ikke så meget give en beskrivelse af Kirkens væsen som understrege dens funktion. Kirken har en opgave. Dens opgave er en sendelse. Koncilet spørger: Hvad er Kirken til for? For det andet siger koncilet med denne formel, at Kirken har en opgave over for hele verden. Kirken er til for menneskenes skyld. Kirken er til for alle mennesker – ikke blot for de troende. Den har en tjenende funktion. Og dens opgave består for det tredje i, at gøre forløsningen synlig for alle mennesker, så de kan få fat på den.

Vort bidrag

Den skal endvidere meddele denne forløsning til alle mennesker. Kirken er ikke et mål i sig selv. Den er for hele menneskeheden et tegn på og et redskab for den enkeltes kærlighed til Gud og alle menneskers fælles fred og endrægtighed. Men Kirken er jo ikke noget uden for os selv. Kirken, det er vi allesammen: paven, biskopperne, præsterne, ordensfolkene og først og fremmest lægfolket. Enhver af os skal være et tegn og et redskab. Vi skal – for at bruge et udtryk, som findes hos Søren Kierkegaard – være – eller bedre sagt gøre os selv »gennemsigtige«, så at de andre kan se, at vi er forløste og arbejder hen på fred og endrægtighed blandt alle mennesker. Dette er vort bidrag til hele verdens frelse. Fra kirkebygningen, hvor vi fejrer Herrens nadver og finder ham i lønlig samtale, skal vi gå ud i verden og selv være Kirken. Det vil sige: i vort liv skal Kirkens egentlige væsen komme til udtryk for andre. Ved at se os skal de fornemme, at Gud elsker menneskene og kalder dem alle til at blive en enhed i Kristus Jesus.

Vor Frue Kirke, Næstved.

H. Roos S.J.

Kardinal bekæmper fattigdom

Han er kendt for sin strenge konservatisme, men også for sin legendariske omsorg for de fattige

Af John P. Donnelly

Man plejer som regel at betragte Sicilien som et skoleeksempel på utrolig armod og social afmagt, og desværre er det kun alt for sandt. Men trods de tilsyneladende uoverstigelige vanskeligheder, der er at kæmpe med, er der dog visse lyspunkter, som ikke fortjener at gå ubemærket hen.

Et af disse lyspunkter er den store hjælpeaktion, der ledes af kardinal Ernesto Ruffini af Palermo, hvis djærve udtalelser og strengt konservative fremtoning har vakt en storm af kritik, men hvis ligefrem liden-skabelige omsorg for øens fattige er direkte legendarisk.

Gennem kardinalens gennemorganiserede aktion skaffes der hvert år mad, tøj, husly, lægehjælp og både psykisk og åndelig hjælp til tusinder af nødlidende, som med hensyn til alder og behov omfatter alle af-skygninger fra vuggen til graven.

Et kort overblik over tre af de institutioner, kardinalens hjælpeaktion omfatter, kan dels give en idé om dens omfang og dels fortælle noget om den Kirkens mand, der står bag den.

»Lykkens bolig«

»Lykkens bolig« ligger på en bakke, hvorfra man har en vid udsigt over det vældige dalstrøg, hvor Pa-

lermo ligger. Her, højt hævet over røg og os fra den overbefolkede by, hvor man kan trække vejret frit, kan børn, der lider af underernæring, blodmangel, rakitis og andre mangelsygdomme, på ærkebispedømmets regning halvanden måned rekreere sig og få den lægehjælp, de har brug for.

Hjemmet kan tage imod hundrede børn ad gangen, og patienterne omfatter både drenge og piger i alderen fra 6 til 11 år. Det vil sige, at ca. 800 børn fra Palermo og omegn i årets løb her får fri pleje, dels af betalte medhjælpere og dels af medlemmer af det sociale institut til hjælp i apostolatet. Det er kardinalen selv, der for over ti år siden har grundlagt denne kvindelige orden, og søstre arbejder overalt i Palermo, hvor kardinalen har sin hjælpeaktion i gang. De tiltaler hinanden med »frøken«, og deres dragt har en vis lighed med stewardessernes.

Hjemlig atmosfære

Det var kardinalen, der oprettede »Lykkens bolig« i 1961, men den er siden da blevet anerkendt af staten, som nu afholder ca. 50 procent af driftsomkostningerne.

Selv om der til hjemmet er knyttet både børnelæger og specialister i tuberkulose og flere andre sygdomme, er det dog hverken et hospital eller en klinik.

Der gøres en stor indsats for at skabe en så hjemlig atmosfære som muligt, samtidig med at der gives regulær folkeskoleundervisning af uddannede lærere, for at børnene ikke skal komme bagud med deres skolegang under rekreationsopholdet. Om sommeren søger man så til gengæld at skabe feriestemning på stedet, for at børnene ikke skal føle det som et handicap at være der, mens deres kammerater boltrer sig fri for skole og lektier. Hvor der tiltrænges ekstra lektiehjælp, sørger institutionen også for dette.

Hvis en af lægerne mener, at et barn har brug for at forblive på hjemmet ud over det fastsatte ophold på halvanden måned, kan også det lade sig gøre, men begrundelsen

for en sådan afgørelse fra lægens side må kun være »barnets fysiske behov og ikke familiens økonomiske trang«. Børnene kan modtage besøg af deres forældre, og er der særlige festligheder i familien, mens de opholder sig på hjemmet, får de lov at tage hjem og deltage i dem.

Et biprodukt af hjemmets virksomhed er, at det kan fungere som rådgiver for de stedlige pædagoger. Dets klientel er en sådan blanding af børn fra alle mulige skoler og fra så vidt forskellige miljøer, at det afgiver et godt grundlag for at finde frem til, om de lærebøger og undervisningsmetoder, der anvendes i skolerne i Palermo, er brugbare eller ikke.

St. Josefs Centret

En anden af kardinal Ruffinis institutioner er St. Josefs Centret til faglig oplæring af unge mænd i alderen 15-25 år. Her kan disse unge, hvad enten det er fordi de er fattige, eller fordi de ikke har været i stand til at klare en højere skoleuddannelse, lære et fag, så de kan blive i stand til at tjene til livets ophold for sig selv og deres familie.

Uddannede erhvervsvejledere hjælper de unge med at finde frem til det fag, der ligger bedst for dem. Der er fem fag at vælge imellem: elektriker, elektrotekniker, radiotekniker, mekaniker og blikkenslager, og hele undervisningen foretages af fagfolk. Værkstederne, hvor de får deres undervisning, ligger i noget, der ligner en stor fabriksbygning, som er delt op i flere afdelinger. Udvalget af maskiner og værktøj er tidssvarende og righoldigt. Nogle arbejder med svejseapparater, andre med metaldrejebænke og dynamoer, andre igen er i færd med at skille en radio og sætte den sammen igen eller med at installere en septiktank i en gård på bagsiden af bygningen.

De unge mænd lærer at arbejde både med og uden elektriske hjælpemidler, da det kan ske, at der på det sted, hvor de kommer til at arbejde, når de er udlært, ikke forefindes en sådan luksus som en stik-kontakt.

ommen på Sicilien

Vor romantiske opfattelse af Sicilien ...

Mens de er i lære, må de ikke tage arbejde uden for skolen. De skal sætte alt, hvad de har af tid og kræfter, ind på deres uddannelse og om muligt deltage i de på skolen oprettede aftenkurser for dem, der ikke har klaret sig tilstrækkelig godt i skolen.

Men centret er andet og mere end en almindelig skole. Ud over den faglige oplæring søger man at præge eleverne både åndeligt og moralsk,

ligesom de har adgang til at få vejledning og hjælp til at løse deres forskellige problemer. Der føres en »journal« over hver enkelt elev med oplysninger om den pågældendes sociale baggrund og en fuldstændig fortegnelse over de sygdomme, han har været igennem, og deres behandling. Har den unge fysiske defekter, søger man enten for at helbrede eller afhjælpe dem, eller den unge mand lærer, hvordan han skal leve

... og realismen

videre og arbejde med dem. Endvidere arrangeres der studiekredse og gruppearbejde af forskellig art, og der lægges stor vægt på både at skabe velafbalancerede mennesker og dygtige håndværkere.

Centret har som regel ca. 200 elever, hvoraf de fleste er fra 15 til 18 år. Af de tyve, der i år afsluttede deres læretid, tog de fleste imod stillinger gennem skolen, der samarbejder med de lokale virksomheder, der ofte henvender sig til den for at få dygtige medhjælpere. I år fik syv af de nybagte svende arbejde ved sådanne virksomheder.

Og så er der kardinal Ruffinis »Gæstfri by«, hvor fattige ældre mennesker kan se en rolig alderdom i møde.

Den »gæstfri by«

»Byen« består af ti lave bygninger, placeret omkring en hesteskoforment græsplæne i en rolig forstad til Palermo. Hver af bygningerne er delt op i otte to- og treværelses lejligheder, som ikke er indrettet efter en stiv institutionsplan, men som hver er indrettet på sin måde med terrasser med blomster i forskellige farver, vinstokke, personlige møbler og ejendele, som de gamle har taget med sig fra deres hjem, og et personale, der skal hjælpe de gamle og tage sig af dem, men som ikke skal kommandere med dem og bestemme over dem. Også dette arbejde er det søstre fra den af kardinal Ruffini stiftede orden, der tager sig af, men den måde, de gør det på, får en snarere til at tænke på hjælpsomme naboer end på ledere af en institution, og som sådanne tager de gamle også imod dem, når de kommer for at hjælpe dem.

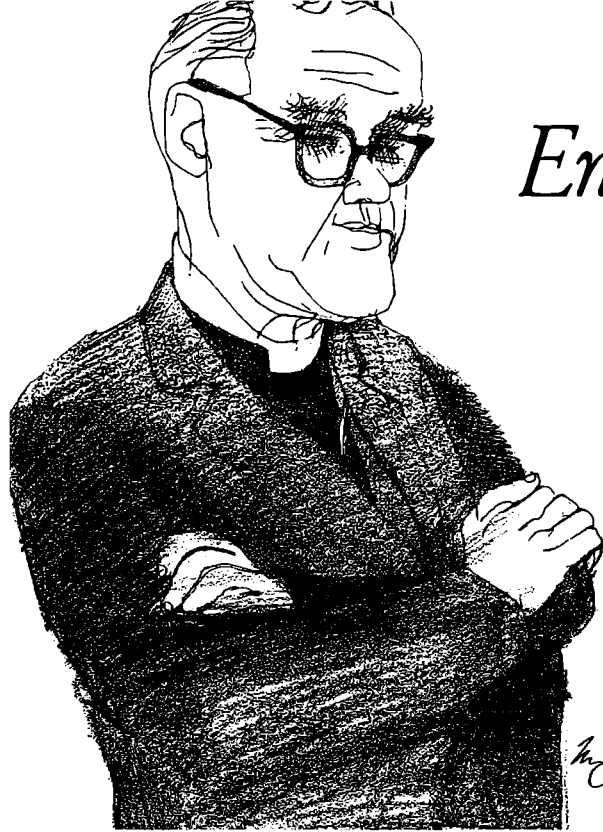
Byen er beregnet for ægtepar, og selv om det sker, at der gøres undtagelser, hvor den ene ægtefælle er død, eller hvor det drejer sig om en broder og en søster, er hovedreglen dog den, at når den ene af ægtefællerne dør, må der skaffes den efterlevende et andet sted at bo.

Hvor det er muligt, betaler de gamle en månedlig »husleje« på ca. 15 kr., men nogle af dem er så fattige, at de ikke engang kan betale dette ringe beløb.

Al lægehjælp er gratis, og hvis de gamle får brug for det, kan de få speciel pleje.

For enden af det grønne område mellem bygningerne ligger der et kapel, der snarere har til formål at gøre det ud for en »sognekirke« i en

Fortsættes side 13

En mand og hans kamp

Nu er ærkebiskop Roberts'
biografi udkommet
på engelsk

Ærkebiskop Roberts S.J.

David Abner Hurn: *Archbishop Roberts S.J. – His Life and Writings*
Darton.
Longman & Todd.
196 sider – ill. – 25 sh.

De kommende år vil formentlig byde på en lang række biografier over nogle af de mest interessante og indflydelsesrige koncilmænd. Sådanne biografier vil være nødvendige, hvis vi skal gøre os håb om – i dybden – at finde ud af, hvad der »egentlig« skete på dette koncil – finde ned til de inspirationskilder, der blev de afgørende for koncilmændene, – finde frem til brydningerne mellem de forskellige kirke-politiske holdninger, for så herefter bedre at være i stand til at se den store sammenhæng i dette koncils arbejde, og – fremfor alt – være i stand til at foretage en mere nuanceret vurdering af dette koncil.

En sådan biografi er allerede fremkommet; Den behandler en af koncilets mest farverige personligheder, nemlig ærkebiskop Roberts S. J. Der er ingen grund til at gennemgå ærkebiskop Roberts' levnedsløb, da en sådan gennemgang findes i pater Drouzys interview med ham. Lad mig blot henvise til dette interview, der findes i *Katolsk Ugeblad* nr. 4, 28. januar 1966. Derimod vil det være rimeligt at fremdrage de træk ved denne biografi, der gør den læseværdig. Jeg tror ikke, der kan herske tvivl om, at denne bog er interessant og frugtbar og dermed læseværdig,

men jeg vil også gerne understrege, at for de mange, der deltager i debatten om de emner, som ærkebiskop Roberts har brugt størstedelen af sin energi på, nemlig krigsproblemet og problemerne vedrørende fødselskontrol, er læsningen af denne bog en pligt, fordi man heri vil finde en nuanceret stillingtagen til disse problemer, der ifølge ærkebiskoppen er de mest presserende i vor tid.

Først må man fremhæve, at hele ærkebiskop Roberts' barndom og uddannelse er grundigt behandlet, således, at man som læser får en god forståelse af hans milieu og temperament. Det er først og fremmest hans uddannelse til jesuit, der er af betydning, for uden en forståelse af denne særlige opdragelse, ville man ikke være i stand til at forstå meningen bag mange af hans handlinger og dispositioner. Biografien omhandler endvidere ærkebiskop Roberts synspunkter angående kirkens stilling til krig, – spørgsmålet om hvad der er en retfærdig krig, – hans meninger om det kristne ægteskab og herunder spørgsmålet om fødselskontrol. Her må man fremfor alt nævne, at mange af Roberts' taler og manuskripter for første gang er blevet trykt i denne biografi, blandt andet den tale, han ville have holdt på koncilet om krig og fred. Disse har den store værdi, at de fint belyser den nuancerede og afbalancerede stillingtagen som ærkebiskop Roberts har til disse vigtige problemer.

Under overskriften »Den ny inkvisition« behandles hele sagen om de beskyldninger, som har været fremført mod ærkebiskop Roberts af andre biskopper og gejstlige. Her behandles hans kamp mod Det hellige Officium – hans kamp for at kirken må få en retsorden, der er up-to-date, og imod den som findes i øjeblikket, hvor der kan fældes domme uden nogen egentlig retshandling, og hvor vidnerne kan afgive deres vidnesbyrd anonymt. I mange år har ærkebiskop Roberts kæmpet mod den dom, der blev fældet over ham, uden at hans indsigelser er blevet taget op til åben behandling. Det er af enorm værdi for hele kirken, at denne sags akter er kommet frem for dagens lys, således, at *alle* har mulighed for at se, hvor urimeligt man til tider handler i kirken i det 20. århundrede.

Denne biografis forfatter er anonym, og grunden er den, at ærkebiskop Roberts ikke ønskede, at forfatteren skulle blive forfulgt, fordi han behandlede disse »spegede« affærer. Forfatteren beundrer ærkebiskoppen, men dette resulterer heldigvis ikke i, at han kun behandler dennes gode og heldige sider, men også de mindre heldige. Den største værdi ved denne biografi er bestemt, at den handler om en ærkebiskop, der nok må betegnes som et »enfant terrible«, men hvis største betydning ligger i det enkle, at han har haft sine meningers mod, således at han ikke har været bange for at tage bladet fra munden, når det var nødvendigt – og dette skal man være ærkebiskop Roberts taknemlig for. Større åbenhed i kirken er jo nemlig noget yderst påkrævet!

bej.

Problemet: at være kristen i verden er med koncildokumentet »Kirken i verden« igen kommet stærkt frem i debatten, som det med jævne mellemrum (hvis der da har været mellemrum?) har været det siden Bjergprædikenen. Store dele af debatten præges imidlertid af misforståelser, som er så meget mere alvorlige og beklagelige, fordi de bringer hele spørgsmålet ind på et vige spor, hvor man diskuterer videre uden at komme af stedet.

Meget ofte tales der f.eks. på en sådan måde, at det synes at have været den kristne som sådan, lægmanden, stort set alle kristne, som har været afskåret fra verden, har manglet kontakt med verden og med den ikke-katolske eller ikke-kristne næste.

»Gå ud i alverden..«

Af ingeniør
Erik Guldager

Lægfolket

Dette burde naturligvis i alt væsentligt være en selvindlysende misforståelse, ganske enkelt fordi den langt overvejende del af de kristne lægfolk har deres arbejde *midt i verden*, har deres fritid *midt i verden*, kort sagt: *lever midt i verden*. Er det muligt i det hele taget at gøre dette uden at have en indgående og levende kontakt med denne verden? Er det tænkeligt, at man kan leve sådan uden at føre sin kristendom ud til samme verden?

Til det første spørgsmål må man uden tvivl for normale mennesker svare nej – det er ikke muligt at leve midt i verden hele sin dag uden at have en levende kontakt med den. Der er selvfølgelig større og mindre grader af kontakt, der er former for kontakt med mere eller mindre udveksling, mere eller mindre påvirkning. Men stort set kan man roligt

sige, at der ikke sker noget møde mellem to mennesker uden at de påvirker hinanden.

Det andet spørgsmål er betydeligt mere indviklet, bl.a. fordi det er så meget mere personligt. Men netop derfor også meget mere væsentligt. Jo, man kan nok leve i verden uden at føre sin kristendom ud til den; det vil i virkeligheden altid være tilfældet, hvis ens kristendom bare er af navn; hvor troen er som en slags bog, man tager ud af reolen om søndagen for at tage den med i kirke, og som man stiller på plads igen (med et lettelsens suk?), når man kommer hjem; eller som en jakke, man kan tage af eller på, alt efter forholdene. Hvor man altså tror, at der er ting, der kan holdes adskilt – at ens tro f.eks. ikke har noget med ens politiske mening at gøre, at ens tro ikke har noget med ens måde at drive forretning at gøre, at ens tro ikke har noget med ens kønsliv at gøre – med andre ord, at det ikke netop er *hele mennesket*, der skal deltage, ikke bare i troen, men i alle livets forhold; ja, så er det muligt at leve i verden uden at give nogetsomhelst af sin tro, af sin kristendom videre til den.

Den kristne har naturligvis kontakt med det moderne menneske, med den omgivende verden. Om han forstår dem og kan drage dem ind i sin kristendom, det er nu som før et ganske personligt problem, som bunder i, om hans tro er en helhedsholdning eller afhængig af formelle, ydre udtryk, om den altså virkelig er en deltagelse i Guds liv eller om de menneskelige former, dette liv må ikklæde sig her på jorden har fået for stor vægt for ham.

Præsterne

Forholdet er sikkert et noget andet for vore præster, og mon ikke en hel del af misforståelsen bunder i netop dette? Mon ikke man stadig, når man taler om Kirken i verden alt for ofte glemmer lægfolket og i virkeligheden tænker på præsterne? Lad ikke os lægfolk gøre den samme fejl, men forsøge at interessere os lidt for præsternes problem.

I vid udstrækning er det sikkert rigtigt, at de har mistet kontakten med »det moderne menneske«, hvad nu denne tåbelige abstraktion egentlig er. I hvert fald med den del af vor tids mennesker, som ikke er kristne, for vi kristne er så sandelig også moderne mennesker! For så vidt som præsterne har kontakt med Kirkens lægfolk, har de altså også

Mauriac. Mener han, at præster ikke skal tale om politik?

kontakt med »det moderne menneske«, med vor tids mennesker – men hvor ofte svigter *den* kontakt?

Man kan godt forstå, at ligesom en travl husmor kan synes, at hun ikke får tid til noget mere væsentligt, fordi hun hele tiden er optaget af de daglige gøremål, sådan kan vore præster føle det i det daglige arbejde, med rette eller urette. Først og fremmest må det vel idag være tilladt en lægmand at påpege, at problemet på ingen måde løses ved at forandre nogle ydre former – så nemt er det desværre ikke, hverken for præster eller lægfolk. Latin eller dansk, præstedagt eller læge klæder, ordenssamfund eller fabriksarbejde – alt dette og meget mere *er og bliver* bare ydre former, som nok har en vis betydning i tiden, og om hvis berettigelse *idag* vi kan skændes, men som *i sig selv* ikke forandrer nogetsomhelst. Kan vi ikke få forhindret nissen i at flytte med? Kan vi ikke få gjort kål på formalismen for alvor? Skal vi bare skifte afhængighed af gamle former ud med afhængighed af nye former? Koncilets hovedformål var naturligvis *fordybelse*, at vi ved at besinde os på det væsentlige i vor tro kunne gøre op med gamle former, som i tidens løb havde mistet deres indhold eller dækkede for dette indhold. Lad os ikke glemme, at de nye former lige så lidt som de gamle er af afgørende betydning, at deres opgave ligesom

Fortsættes side 15

Esbjerg

Malerfirma
Holger Jørgensen
Morsøgade 9
Esbjerg
Telefon 2 38 51

Interessentselskabet
Nis Petersen
Tømmer- og Snedkerforretning
Danmarksgade 12
Esbjerg
Telefon 2 84 48

H. Johansen
Murermester
Kronprinsensgade 57
Esbjerg
Telefon 2 15 45

K. Højland
Aut. vand- og gasmester
Kronprinsensgade 82, Esbjerg
Telefon 2 67 08

Viggo Christensen
Urmager, optiker, guldsmed
Telefon 2 08 29
Kongensgade 64, Esbjerg

L. Basse
Kaffe - vin - konserver
Hj. af Nørreg. og Jyllandsg.
Esbjerg
Telefon 2 05 76

**Vestjydsk Rør-
& Sanitetslager A/S**
Kirkegade 6, Esbjerg
Telefon 051 2 13 11

R. Schulik
Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 2 02 14

Helsingør

Tømremester
Ejnar J. Nielsen
Frejsgade 20. Tlf. 21 03 11
Værksted og plads, Nygade 2
Helsingør. Tlf. 21 00 81

Georg Poulsen & Søn
Blikkenslagermestre
Sct. Annagade 19
Helsingør. Telf. 21 01 64

Kolding

P. Jeppesen & Søn
Murermestre
Zahnsgade 4, Kolding
Telefon 2 06 93

Barkholt boghandel
Bogladen med de mange bøger
Telefon: 2 15 33
Kolding

H. Overbeck
Ingeniørfirma
Havnepladsen, Kolding
Telefon 2 35 55

J. Krenk
Ingeniørfirma
Varme - Sanitet
Kolding. Tlf. 2 33 44

Brdr. Andersen
Tømremestre
V. Kjørbosvej 1, Kolding
Telefon 2 02 81

Kolding Andelsmejeri
Haderslevvej 5, Kolding
2 01 55

Peter From
Kolonialhandler
Domhusgade 27, Kolding
Telefon 2 32 10

Slagteriudsalget
Haderslevvej 7, Tlf. 2 33 77
Kolding
1. kl. okse-, kalve- og svinekød,
konserver

Send Deres manuskript
i god tid.

HUSK AT FORNY DERES ABONNEMENT

RYBERG's *Bageri & Conditori*
Domhusgade 27, Kolding
Telefon 2 05 88

*Drik kaffen i vort hyggelige
cafeteria.*

Roskilde

Firma Hans Møller
v/ Ib Møller
Sct. Olsegade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77
*Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand
Sanitet - Centralvarme og oliefyr*

*Skolebøger - Skolerekvissitter -
Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Foto i stort udvalg*
Roskilde Boghandel
Sct. Olsegade 24 - Tlf. 35 31 31

Ejgod Jørgensen
Slagtermester
Kød - Flæsk - Pålæg
Sct. Olsegade 13, Roskilde
Telf. 35 01 57

Malerfirmaet
Edvard A. Petersen
Kornerupsvænge 5 - Roskilde
Telefon 35 16 94

C. J. Gerlachs efft.
Hersegade 9, Roskilde
Tlf. 35 27 77
Aut. leverandør af kirkevine

Fiskehuset PARCEL
Griffenfeldsgade 45,
København N.
Telefon Nora 4755.

Halvor Hansen & Co.
Glarmestre
Algade 43
Roskilde
Tlf. 35 05 66 og 35 05 67

P. F. Kjeldsen
Skomagergade 34
Telf. Roskilde 35 75 75
Byens største specialforretning i
URE og OPTIK

Når borgen er en prædiken værd og fyrsten en messe værd

Det er blevet meddelt, at vor kommende prinsgemal, grev Henri de Monpezat, har besluttet at løse den konflikt, der ville opstå mellem hans katolicisme og den danske grundlov, ved at søge optagelse i folkekirken. Bortset fra den personlige side af sagen, der kun angår den unge greves egen samvittighed, har begivenheden givet ny aktualitet til spørgsmålet om det rimelige i, at den danske stats overhovede er den eneste, for hvem grundlovens paragraf om religionsfrihed ikke gælder.

Denne undtagelse begrundes med, at kongen også er den evangelisk-lutherske kirkes overhovede. Dette forhold er igen en rest af enevældens kirkelige retsorden, og når det ikke ændredes med grundloven 1849, skyldes det bl.a., at dennes løfteparagraf om, at folkekirkens forhold skal ordnes ved lov, d.v.s. at der engang skulle skabes en ny forfatning for kirken svarende til statens, aldrig er blevet opfyldt. Altså har man også under demokratiet simpelthen bibeholdt kongen som kirkens organisatoriske leder. I praksis viser det sig især deri, at han foretager alle udnævnelser af de i øvrigt menighedsvalgte præstre og biskopper. Folkekirken er på denne måde samtidig også en stats- og fyrstekirke.

Nævnte kirkeordnings rødder må imidlertid søges forud for enevælden, nemlig i selve reformationen. Luthers religiøse reform gennemførtes i historiens barske virkelighed i høj grad af fyrster og konger, hvis overtagelse af det »ydre« kirkestyre teologisk var en konsekvens af Luthers brud med den katolske opfattelse af de katolske biskopper i august 1536. Bagefter var det også

kongen, der lod kirkeordinansen udarbejde og som 1537 udpegede de første evangeliske superintendenter som biskoppernes afløsere.

I Tyskland gjorde man ved religionsfreden i Augsburg 1555 fyrsternes trosmæssige stillingtagen til kriteriet for, om deres undersåtter skulle være katolikker eller protestanter. Det var det berygtede princip: »cujus regio, ejus religio«,*) efter hvilket Europas konfessionelle deling fandt sted. Der findes tyske områder, hvis ulykkelige beboere kom til at skifte tro 3-4 gange i løbet af 1500-tallet, fordi de fik fyrster af vekslende opfattelse. Men efterhånden indtrådte en reaktion, allerede i 1600-tallet betød en fyrstekonversion ikke mere folkets religionsskifte, dette gælder således Niels Stensens velynder hertug Johann Friedrich af Hannover og dronning Christina af Sverige, der abdicerede, da hun blev katolik 1654.

Efter demokratiets sejr skiftede situationen yderligere til modsætningen til sit udgangspunkt, som vi har nu i mange nationer, at fyrsten alene skal tilhøre landets officielle konfession, mens alle andre har personlig religionsfrihed.

Det må nok siges at være et aktuelt spørgsmål, om ikke de sidste konsekvenser af denne fundamentale menneskeret i dag burde drages, så også statsoverhoveder kunne vælge tro alene bestemt af deres personlige overbevisning. Men det ville unægtelig kræve en fornyelse af forholdet mellem stat og kirke, som mange, ikke mindst i Skandinavien, ville føle ganske revolutionært.

Nybo

Johanneskirken

Ved et møde mellem arkitekt, håndværkere og menighed er det vedtaget, at man vil gøre Johanneskirken færdig pr. 1. februar 1967. Kirkens ydre fremtoning er stort set klar. Man vil nu gå i gang med at planere grunden – til hvilket arbejde frivillige søges. Til det indvendige arbejde søges håndværkere: Tømrer, 2 murere, én der har erfaring med at lægge gulv med natursten og en glarmester der kan isætte de fabriksfremstillede termoglas. Byggefonden er nu kr. 460.000. Der mindes om, at gaver fra kr. 50 kan fradrages den skattepligtige indtægt efter gældende regler.

Kirkekoncert i Lyngby

Det fra tysk radio og fjernsyn kendte kor MUSICA SACRA, Hamburg, synger søndag d. 25. september højmessens kl. 9.30 i Sct. Knud Lavard kirke i Lyngby. Det bliver Palestrinas Misha brevis. Om aftenen kl. 20 giver koret en koncert med kompositioner af gamle og nye mestre.

Der er fri entre.

Pillen, bomben og oversættelsen

Som oversætter af artiklen »Pillen er en bombe« vil jeg gerne fremkomme med et par kommentarer til pastor Jornas artikel i Ugebladet den 2. september.

Pastor Jorna hævder i sine bemærkninger, at oversættelsen af »lex dubia non obligat« er helt ved siden af; efter min mening har pastor Jorna misforstået min oversættelse, »en lov, der kan vække tvivl etc.«, hvorved naturligvis menes »en lov, der kan vække tvivl, nemlig om hvorvidt det er en lov eller ej«. Jeg kan derfor ikke se, at der er nogen divergens mellem pastor Jornas og min definition på lex dubia, kun vil jeg bemærke, at jeg med vilje har undgået at bruge formuleringen »en tvivlsom lov«, da »tvivlsom« på dansk har en pejorativ klang, som det latinske »dubius« ikke har.

Med hensyn til de af pastor Jorna fremhævede mulige overdrivelser fra artiklens forfatters side, kan jeg kun bemærke, at redaktør Enrico Altavilla, der har skrevet artiklen, almindeligvis kommenterer kirkeligt stof i Corriere della Sera, og som sådan anses for at have stor indsigt i dette stof.

Ibi Werner

D. Plate Petersen

Malermester
Tlf. Fasan 2718

Ernst Grell & Co.

aut. elektroinstallatører
Smallegade 4, København F.
Tlf. Godthåb 2638 - 2678

P. A. Nielsen & Co.

Skindergade 28, København K.
Tlf. C. 828
Udlejning af service, borde
og stole
Alt til festen.
Lev. til katolske institutioner.

Mogens Larsen

El. Installatør
Ramsherred 31
Aabenraa
Tlf. 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

Glarimester**POUL V. JOOST**

Slotsgade 7, København N
Nora 7977
Stort udvalg i
fotografirammer

Brødr. Zøllner

Nørrebrogade 174
København N.
Telefon Taga 50
Kød og flæsk

Bistrup Olie & Kul

Vasevej 70
Birkerød. Tlf. 81 35 70
Alt i brændselsolier

Alt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. elektroinstallatør
Hvidovrevej 275
Tlf. 78 15 23

Ove Juel-Christensen

Tria *6408
Kaffe og kolonial en gros

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 160.
Tlf. 55 57 80.

ERIK ANDERSEN

VALBY 910
Sandhusvej 19, Valby

PAPIR
TRYKSAGER
KONTORARTIKLER
PLASTIC

MARIUS
MP
PETERSEN

Ringsted isenkramhandel

Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bødemand
* 34 46 01
Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes ihjemmet

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører
Stuðstræde 15, København
Minerva 6761
Kontortid 9-16 - Lørdag lukket

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

BAT-KON A/S

SPECIAL VÆRKTØJ & MASKINER

H. C. ANDERSENS BOULEVARD 42
KØBENHAVN V.
TLF. (01) 11 18 18 - 19 - 20

Bliv abonnent - det betaler sig

Karl A. Hansen

Murermester
Bjergstedvej 10, Brønshøj
Tlf. Bella 2521

KB&K

Aktieselskab
KØBENHAVNS
BRÆNDSSELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegaards Tværvvej 13,
Charlottenlund.
Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

J. Qvist Jensen

Slagtermester
Vesterbrogade 107 C.
København V.
Tlf. Eva 3767
Kød, flæsk og pålæg
En gros og en detail

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

Tandtekniker

Ove C. Jensen's eftf.
J. Bønnelycke
Kunstige tænder - Rep. udføres
Vesterbrogade 69
Tlf. Eva 5932 fra kl. 10-16
Tirsdag og fredag kl. 10-18

EFFEKTIV BESKYTTELSE

af Deres varmtvands- og central-
varmeanlæg mod korrosion og sten
af Deres olietank mod korrosion.
Skriftlig garanti for hvert anlæg.

Guldager Electrolyse A/S

Ejgårdsvvej 26, Charlottenlund
Tlf. (01) 66 ORdrup 3331 - 5630

P. Juul & Co. A/S

Bygmestre
Bistrupvej 93
Birkerød Tlf. 81 06 72
Alt bygningsarbejde samt
reparationer udføres

Kardinal bekæmper...

Fortsat fra side 9

landsby end for et institutionskapel. I den fælles spisesal spiser de gamle hovedmåltidet sammen med et halvt hundrede andre fattige, som bor i nærheden, og som sikkert aldrig nogen sinde ville få et reelt måltid, hvis ikke de fik det der på stedet.

Der afholdes med jævne mellemrum fælles arrangementer, og frivillige udefra sørger undertiden for underholdningen. Men foruden disse gruppearrangemeter har de gamle rig lejlighed til at dyrke privatlivets fred i deres egen lejlighed og til at føle, at de bor i et samfund og ikke på en anstalt.

Et hjem for børn, en fagskole for unge og en »landsby« for gamle... Og så er det endda kun tre eksempler på, hvor vel gennemtænkt og vel tilrettelagt det hele fungerer under kardinalens personlige opsyn.

Men ligegyldig hvor omfattende aktionen er, så er den dog kun en begyndelse. Sicilien kunne bruge i hundredevis af den slags institutioner til at tage sig af øens tusinder af fattige, ligesom den har brug for al den kritik, der regner ned over den på grund af de dårlige samfundsforhold, der råder på øen.

Sociologerne hævder, at der kun vil opstå en varig bedring af forholdene, hvis indbyggerne bliver opdraget til socialt ansvar, og hvis de, der kan hjælpe, hvad enten det drejer sig om regeringen, private institutioner eller enkeltpersoner, bliver klar over, at det i hvert fald er absolut nødvendigt, at et hjælpearbejde bliver sat i gang.

John P. Donnelly

»Gå ud...»

Fortsat fra side 11

de gamles er at tjene indholdet deres tid ud, at ingen form, ny eller gammel, er nogen patentløsning på noget som helst problem. Det forekommer at være den anden væsentlige misforståelse idag.

Åndens fornyelse

Igen må det understreges, at problemet kun kan løses ved åndelig fornyelse, ved åndelig fordybelse hos den enkelte såvel som i fællesskabet; og med fællesskabet menes først og fremmest Kirkens fællesskab under Kristi direkte ledelse, fællesskabet også mellem præster og lægfolk i et

direkte samarbejde sådan som Heligånden har anvist os det i koncil-dokumenterne. Vor tids mennesker er stort set rodløse og splittede (som mennesket som regel er det). De søger et ståsted, et grundlag for deres liv. I alt for mange tilfælde vælger de en lillebitte del af helheden som grundlag, mens vi – med den sikkerhed, som Han der er Sandheden, Vejen og Livet, har forlenet os med – kan tilbyde dem helheden i kristendommens personsforhold til Gud.

Det er et vidnesbyrd om dette, vor tids mennesker har krav på af os, og ansvaret er naturligvis størst for vore præster. Hvad Mauriac sagde for nogle år siden, har stadig gyldighed: at vi af vore præster (og vore præster er jo alles præster) ikke venter, at de skal udtale sig om politik eller mode eller litteratur – vi venter af dem, at de skal fortælle os om den levende Gud. Om de så gør det i munkekutte eller badebukser – det spiller væsentlig mindre rolle, for det er og bliver et åndeligt spørgsmål, et spørgsmål om personlig, levende tro. Og så om et samarbejde mellem præsterne og lægfolket, praktiseret i Kirkens absolutte fællesskab. Det er stadig betingelsen for en virkelig kontakt med medmennesket.

Erik Guldager.

Kardinal taler film

Blandt de indbudte til filmfestivalen i Venedig var også i år byens biskop, kardinal Urbani, der på denne post efterfølger Johannes XXIII, der forlod Venedig for at blive pave.

Kardinalen henvendte sig i en tale til deltagerne og gjorde sig til talsmand for, at publikums røst, og ikke bare »en lille privat klike«, også må komme til orde på festivalen. I øvrigt insisterede kardinalen på, at publikum måtte sættes i stand til selv at overtage censuren. Samme dag som kardinalen talte, blev den svenske film Natlek vist for et begrænset publikum bestående af kritikere og

festivalens jury. Man frygtede, at filmen ellers ville blive forbudt af den italienske censur.

Kassererske

alsidig søger et par timer daglig beskæftigelse.

Telefon Valby 2628

Rengøringsassistance

søges af seminarium ét minut fra Hellerup station, helst tidlig morgen. Tlf. Helrup 7894 og 7842.

Murermester- og entreprenørfirr.

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Aalborg
Telefon 3 42 33 og 3 43 37

Banegårdens Restaurant

v/ Fritz Kapper

Odense H.

Danmarks Unge Katolikker
indbyder alle unge (18–35) til

VINTERSKOLE

i København 1966-67.

Skolen finder sted hveranden søndag fra kl. 9.00 til 14.00 hos Sct. Josephs Søstre, Dag Hammarskjølds Allé 17, København Ø., således at første skole-søndag er den 25. september og sidste den 5. marts.

Der vil under skolen blive sørget for børnepasning på stedet.

Skolens formål er, at deltagerne gennem et grundigt bibelstudium i fællesskab når frem til en større fortrolighed med Skriften som Guds ord til os.

Tilmeldingsblanketter og yderligere oplysninger kan rekvireres skriftligt hos DUK, Sct. Kjeldsgade 3, København Ø. Oplysninger kan også fås telefonisk på telefon: 60 25 45, kl. 17–18.

Svend Bang
Landsformand

SCT. ANNÆ REJSER 1966

På grund af afmelding er enkelte pladser ledige til kulturrejser.

PALÆSTINA – ROM – FIRENZE

3. 7. oktober til 21. oktober – 15 dages flyverejse – fuld pension på centralt beliggende hoteller – udflugter og entreer incl.

Pris: kr. 1285,-. Rejseleder pater Laurits Brunnicardi C.s.s.R.

Endnu 4 pladser.

Program og nærmere oplysninger fås hos lærerinde A. Rastrup, Amagerbrogade 45, København S. Telefon Sundby 86.

TV-avisen gør status

I Årbogen for Danmarks Radio, der netop er udkommet, skriver tv-avisens chef Hans Jørgen Jensen om tv-avisens *temperament*. Hvad menes der med denne overskrift?

Hans Jørgen Jensen skriver: For nogen tid siden mødtes jeg med min svenske, norske og finske kollega her i København i et forsøg på at få mere skub i det nordiske tv-nyhedssamarbejde. Ved den lejlighed kørte vi på en tv-skærm de respektive nordiske landes tv-aviser fra en tilfældigt valgt aften. Det svenske program fik roser og ris, men programmet fremkaldte dog kommentarer. Da den danske tv-avis var overstået, blev der helt stille i salen, og da stilheden fortsatte, måtte jeg bede mine svenske, norske og finske gæster føle sig løst fra gæstepænheden og spytte ud. Den svenske tv-avischef Per Martin Hamberg udløste gæsternes tanker ved at sige: Hvorfor er den danske tv-avis »tystnad«, hvorfor er I så stille, som om I ikke ville være jeres nyheder bekendt, hvorfor virker I så uengagerede?

Tv-avisen mangler temperament
Hans Jørgen Jensen antyder altså at tv-avisen mangler temperament. Og han uddyber dette på følgende måde: Per Martin Hamberg ramte – forekom det mig – den danske tv-avis' problem i centrum. Vi har med vilje startet tv-avisen »tystnad«, i erkendelse af, at man skal være dygtig og vide noget, hvis man vil råbe højt. Men vi er nu nået til det punkt, hvor »tystnaden« må afløses af en mere engageret, en mere vitamirig, en mere temperamentsfuld ord og billeder skal komme videre journalistisk form – hvis tv-avisens og blive levende i stuen hos seerne, få betydning i sofaen. Dette betyder ikke en afvigelse i kravet om objektivitet, for temperament og engagement hos journalisten slår ikke objektiviteten ud – tværtimod måske. Man kan sige, at objektivitet uden temperament, uden levende menneskelig nysgerrighed hos journalisten, uden den brændende lyst til at fortælle en historie, man selv synes er af betydning, en sådan objektivitet er bombesikker på at forplantere sig som kedsommelighed hos seeren.

Bare klem på

Når tv-avisens egen chef nu selv siger det – og det er jo altid godt at komme kritikken i forkøbet – mon så ikke mange seere vil give ham ret og sige: Bare klem på. Temperament er ikke noget man beder om lov til at have. Det er noget man har. Og kommer der kritik – det følger med det at have temperament – mon så ikke også det samme temperament ville spytte de rigtige svar ud hurtigt og energisk. Man forstår, at Hans Jørgen Jensen kun er mådeligt tilfreds med Galluptionens tilfredshedskurve. Viggo Hørup udtrykte også i sin tid betænkelighed, når abonnentallet steg!

Et sådant synspunkt stammer ganske vist fra før den kommercielle livsforms underdanighed – en underdanighed, der skjuler andet end ligefrem tjenersind. Men det virker forfriskende at høre – midt i sangen om alsidighed og objektivitet og hvad ved jeg. Det virker modigt og rigtigt. Altså: Bare klem på.

Men hvordan?

Her melder en del vanskeligheder sig, som Hans Jørgen Jensen og hans ti trofaste sikkert er klar over. Det med objektiviteten er der allerede svaret på i artiklen. Men hvordan skal temperamentet – forudsat at det findes – få lov til at udfolde sig på den kølige glasrude? Oplæserne? Ja, hvad med oplæserne? Skal de være så engagerede, at de som det skete fornylig – jeg husker ikke hvem, der gjorde det – *prædikede* nyhederne?

Forhåbentlig ikke. Det var vist også kun et eksperiment. Men hvordan skal tv-journalistens forhold til stoffet *kommunikeret* for nu at bru-

ge Hans Jørgen Jensens gode danske udtryk? Det kan kun ske ved at den, der har lavet historien, også selv kommer med den – varmt rygende på et fad. Men vi kan da ikke have hele ståben rendende i studiet under en udsendelse? Naturligvis ikke. Men spørgsmålet er, om man ikke skulle have et team på skærmen eller i det mindste to af de journalister, der selv har været i marken. Eller også må vi have kapaciteter som chefen selv eller Toksvig eller Trier Petersen på skærmen. Oplæserne må i alt fald undgå at blive objektive formidlere, der fornemt og ophøjet afleverer de andres høst.

Engagement, men også degagement

Et andet vanskeligt punkt er tv-avisens frihed. Vil man give den lov til at have temperament? Sikkert ikke godvilligt. Tv-avisen må selv tage sig friheden til at lade det eksplodere. Når man ved, at selv udenlandske ambassader, som det fornylig var tilfældet i Frankrig, tillader sig at intervenere, når tingene ikke præsenteres, som det passer sig at intervenere, når tingene ikke præsenteres, som det passer i deres kram, kan man få sine tvivl. Selv herhjemme, hvor vi roser os af tanke- og talefrihed, kan den slags forekomme – om ikke fra fremmede ambassader så fra skrivende kolleger. Man har også kritiseret, at tv-avisen var for underdanig overfor ministre og andre høje herrer, når de skulle interviewes. Med andre ord: engagement kræver *degagement*. Det ønsker vi Hans Jørgen Jensen, så tv-avisen må få luft for sit indespærrede temperament, og så at det ordentlig må smitte af. *Jens Oluf Lund*

SØNDAG	15.30	p2	Matinéteatret opfører Nekrassov. Komædie af Sartre.
	23.10	p1	Amerikansk folkesang og musik. 1. Religiøse sange.
MANDAG	21.00	tv	Film af Hitchcock: Godheden selv.
TIRSDAG	19.00	p1	Ugens film. Ib Monty og Chr. Braad Thomsen.
	20.35	tv	Den nye medlemsbog. Finsk tv-spil i Nordvision.
ONSDAG	20.45	tv	Negrens historie. 1. Den kulturelle arv.
	21.45	p1	Kirkeligt magasin. Sendes også 30.9. kl. 15.45.
TORSDAG	19.55	tv	Hjemme hos Ålborgbispen.
	20.25	tv	Idioten. Fransk film efter Dostojevskijs roman.
FREDAG	16.30	p1	Hjem med legekammerater. Grethe Mogensen og Jimmy Stahr.
	20.40	tv	Kontakt 66. Magasin om familie og samfund.
LØRDAG	17.35	p2	Teenagehjørnet.
	21.10	p1	To slags Kina.

Paven og
Vietnamkrigen

Er vor grundlov
snæversynet?

Forstår de

»gamle«

et kvidder af
det hele?

Harmonika
i kirken?

Kirkeindvielsen
i Frederikshavn

Lillebroder
fylder 70

Syndsforgivelse
- på lempelige
vilkår

Økumenisk
bibelmøde

Det har vakt opsigt over hele verden, at pave Paul VI har udsendt en rundskrivelse om Vietnamkrigen. Katolikker jorden over opfordres til i oktober måned at bede for freden og specielt den 4. oktober – årsdagen for hans tale i FN – at holde fredsgudstjenester. Også her i Danmark følges pavens opfordring med en gudstjeneste i Jesu Hjerte Kirke i København tirsdag den 4. oktober kl. 20. MOTIVET for Paul VI's højtidelige henvendelse fremgår ikke mindst af dette billede fra Vietnam. Læs side 2.

I GUDS NAVN

stands

Indtrængende rundskrivelse
om Vietnam -krigen
fra pave Paul VI

Dansk fredsgudstjeneste med biskop Hans L. Martensen i Jesu Hjerter Kirke, København.

Kun 48 timer efter at være vendt tilbage til Rom efter ferieopholdet i Castel Gandolfo har pave Paul mandag den 19. september – dagen før FN-generalforsamlingens begyndelse i New York – udsendt en rundskrivelse om Vietnamkrigen. I rundskrivelsen, der er pavens fjerde højtidelige henvendelse af denne art til alle verdens katolske biskopper og troende, henvender paven sig til de stridende parter om at standse den blodige konflikt.

Den 4. oktober: Fredsgudstjenester verden over

I rundskrivelsens anden del opfordrer katolikker verden over til at bede for freden i Vietnam i hele oktober måned, der siden Leo XIIIs pontifikat har været viet rosenkransbønnen. Paven opfordrer biskopperne til at organisere særlige fredsgudstjenester den 4. oktober på årsdagen for pavens besøg i FN. Selv vil paven afholde en gudstjeneste ved apostelgraven i Peterskirken. Således vil »kirkens røst kunne hæve sig enstemmigt fra alle kontinenter i fælles bøn for freden«.

Oktober måned skal vies bønnen for freden

Pave Paul indleder sin rundskrivelse med at minde om den katolske tradition at bede rosenkransbønnen i oktober måned. Paven anbefaler denne bøn og angiver som et særligt presserende anliggende de alvorlige trusler, der hviler over menneskeheden. Foruden den forbitrede krig i Vietnam omtaler paven forskellige andre motiver til bøn: atomrustningskapløbet, ukontrollerede nationale ambitioner, racehovmod, oprørske bevægelser, apartheidpolitik – alt sammen ting, der kan føre til de værste katastrofer.

Pavestolen har ikke forsømt noget for fredens sag

Det guddommelige Forsyn har pålags Os – som allerede Vore forgængere – den særlige opgave at vie Vore tålmodige og konstante anstrengelser for at opretholde og styrke freden, fortsætter paven. Denne pligt har sit udspring i det mandat, Vi har fået til at lede hele kirken, som er rejst som et tegn for folkene (Esajas 11,12) og ikke tjener politiske interesser. Derimod skal den bringe sin grundlægger Jesu Kristi sandhed og nåde til menneskeheden.

Paven omtaler derefter de mange forskellige fredsappeller, der er udgået fra Rom, og nævner i særdeleshed sin berømte Aldrig mere Krigtale i FN for et år siden.

Hindre ilden i at brede sig

Nu hæver Vi påny Vor stemme »med høje råb og tårer« (Hebræerbrevet 5,7) for indtrængende at anmode folkenes ledere om at prøve alt for at hindre ilden i at brede sig og for at slukke den helt. Vi er ikke i tvivl om, at mennesker af alle racer, af enhver farve, af enhver religion og af alle samfundslag deler Vore følelser i denne sag, hvis de da er besjælet af kærlighed til ret og retfærdighed.

Derfor må alle ansvarlige mennesker bestræbe sig for at skabe de nødvendige forudsætninger for en våbenstilstand, før selve muligheden for en sådan er udslettet af begivenhedernes stigende pres.

En meget alvorlig samvittighedsforpligtelse

Paven opfordrer dernæst dem, »i hvis magt menneskehedens frelse er lagt«, til at gøre sig klart, at der hviler en meget tung forpligtelse på deres samvittighed. De bør adspørge

denne samvittighed og deres eget hjerte – se på deres eget land, på verden, på Gud og på historien.

Det er nu, konflikterne bør bilægges

I Herrens navn råber Vi: Stands. Et møde er nødvendigt. Man bør indlede rådslagninger og forhandlinger. Det er nu, konflikten bør bilægges, selv om det skulle være forbundet med både besværlighed og tab. Sener vil de måske komme til at betyde enorme tab og katastrofer, hvis omfang ingen i øjeblikket kan forudse. Freden bør imidlertid skabes på basis af retfærdighed og frihed. Den bør respektere menneskerettighederne og folkeretten. Ellers bliver den både usikker og uholdbar.

Rundskrivelsens religiøse slutning

Rundskrivelsen slutter med at hen vise til Jesus Kristus, der er fredsfyrsten (Esajas 9,16), og til Maria, Fredens Dronning. Maria er Kirkens Moder og hende bør vi ty til i vor bøn. Rundskrivelsen slutter med opfordring til at afholde en speciel gudstjeneste for freden overalt i verden den 4. oktober på årsdagen for pavens besøg i FN.

Fredsgudstjeneste i København 4. oktober

Også i København vil der blive holdt en særlig fredsgudstjeneste i Jesu Hjerter Kirke. For at efterkomme pavens specielle ønske bliver det den 4. oktober kl. 20.

Kirkelig Vietnam-appel til regeringen

På FN-generalforsamlingens åbningsdag har Den kirkelige Vietnamkomité i Danmark sendt en henvendelse til Danmarks regering. Det hedder i denne henvendelse, der er

Fortsættes side 15

Er grundloven snæversynet?

I danske aviser diskuteres kongehusets bundne stilling i trosspørgsmål

Prinsessen eller messen

Af J. Dilling Hansen

Tronfølgerens katolske, franske forlovede, grev Henri de Monpezat, vil konvertere. Offentlighedens interesse for dette spørgsmål kommenteres i kronikken af pastor J. Dilling Hansen, Høve, der skriver: Giv Henrik fredens fald tid. Og lad ham være katolik, hvis han virkelig ønsker at blive det.

Det har ikke skortet på vid og opfindsomhed i overskrifterne.

Det er ikke blot i rubrikken »Historiens Spejl« i »Katolsk Ugeblad«, der er forsøgt at lægge op til en debat om den paragraf i den danske grundlov, der kræver, at den regerende fyrste i Danmark skal tilhøre den evangelisk-lutherske kirke. Dette og andre spørgsmål er kommet i forgrunden i anledning af prinsesse Margrethes forlovelse med grev Henri de Monpezat og debatteres i aviser landet over.

Forhenværende kirkeminister, provst Carl Hermansen, skriver i sit ugebrev til en række provinsaviser:

Efter grundloven skal den regerende fyrste i Danmark tilhøre den evangelisk-lutherske kirke. Og det er helt i sin orden. Vi kunne ikke i dette land have en konge eller en regerende dronning, som f.eks. tilhørte Jehovas Vidner. Der er nu engang visse ting, som må følge af sig selv. Kongen er ikke blot den lutherske kirkes første mand, han er forsvarets øverste, man kunne heller ikke i dette land have en konge, der er aldrig-mere-krig-mand. – Kongens bundne stilling i disse sager er ikke en utilbørlig tvang, men en ganske naturlig sag i Danmark. Og ved dette hverken kan eller skal der rokkes.

Det socialdemokratiske Rønneblad *Bornholmeren* er af en anden mening:

Med det frisind, de kirkelige retninger herhjemme omgås hinanden i det daglige, ville det næppe volde problemer af nogen art hvis en dansk konge eller dronning bekendte sig til en anden kirke end den grundlovpålagte. Uforståeligt, at man ikke ved grundlovsrevisionen havde tænker for dette. Den nu opståede situation – med den dansk-franske lykkelige kongelige forbindelse – var jo ikke så helt uden for sandsynlighedens grænse, da grundloven ændre-

des. Ja, faktisk var sikringen af den kvindelige tronfølge en væsentlig begrundelse for at ændre forfatningen.

Venstrebladet *Bornholms Tidende* skriver:

Vi vender os imod religionstvang, og vi anser det for en stor fejl ved vor nuværende grundlov, at den i paragraf efter paragraf understreger religionsfrihedens ukrænkelighed og så pålægger regenten at være medlem af en bestemt kirke. Det er selvmodsigende og frihedsfjendsk, og der er ikke i moderne demokratier eksempler på, at religionsfrihed til statsoverhovedet volder landet eller dets borgere skade.

Nu har vi imidlertid bestemmelsen, og spillet må spilles. Men det bør i hvert fald spilles med yderste tolerance.

Professor K. E. Skydsgaard

Om prinsgemalens stilling skriver *Politiken*:

Prinsen, der er katolik, kan efter dansk ret forblive katolik. Det er alene tronfølgeren, der for at kunne blive dronning i tidens fylde, skal bekendte sig til den evangelisk-lutherske tro.

Den fineste danske ikke-katolske kender af den katolske kirke, professor K. E. Skydsgaard, kommenterede i TV-avisen meddelelsen om, at grev Henri ville indtræde i folkekirken. Dette blev refereret af *Berlingske Tidende*:

Professorerne besvarede spørgsmålet om, hvordan man ser på en mand, der forlader den katolske kirke, med at sige, at man tidligere har set ganske overordentligt alvorligt på det, men efter koncilet er et mildere klima opstået, sådan at man nu anser det for vigtigt, at et menneske følger sin samvittighed også i et tilfælde som dette.

Ekstrabladet

Det var *Ekstrabladet*, som lod bomben om prinsesseforlovelsen springe. Bladet viste ikke mindst de religiøse problemer i forbindelse med begivenheden stor interesse. Meddelelsen om grev Henris ventede indtræden i folkekirken blev kommenteret af redaktør Frits Høyrup på følgende måde:

Tronfølgeren, prinsesse Margrethes kommende mand, grev Henri de Monpezat, valgte den nemmeste vej ud af religionsproblemet. Han har besluttet at forlade den katolske tro og tilslutte sig den protestantiske. Dermed er alle problemer løst i en håndvendning, og parrets børn kan uden videre opdrages i den luthersk-evangeliske tro, og et af dem blive en god konge eller dronning i pagt med den snæversynede danske grundlov, som kræves et protestantisk statsoverhoved... I går hoppede greven, og Kristeligt Dagblad kan fryde sig over, at den udflydende danske folkekirke har fået endnu en proselyt, oven i købet en prinsgemal.

Katolsk Ugeblads ledende artikel »Snarere indtræden end konversion« blev af *Ekstrabladet* kommenteret på følgende måde:

»Katolsk Ugeblad« siger altså på en pæn måde, at grev Henri måtte betragtes som passivt medlem af den katolske kirke. I den situation ville det da også være urimeligt, om han stædigt holdt fast ved sin katolske tro og derved på falsk grundlag skabte en række problemer for sig selv og sin kommende familie. Det ville være hykleri.

Frits Høyrup vendte senere tilbage til begrebet konversion. Han fortalte, at grev Henri kommer ind i folkekirken ved en altermgang og skrev så:

Det er en anderledes alvorlig sag, hvis man som protestant vil konver-

Fortsættes side 13

En sjat Tuborg ville klæde

Omkring »Kristeligt Dagblad»s 70-årsdag

ANSVARHAVENDE

REDAKTØR:

HELGE KRISTENSEN

Redaktør for indenlandsstof:

Jens Oluf Lund

Redaktionssekretær: Elli Gambell

Redaktionskontor:

Bredgade 69, København K.

Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:

Katolsk Ugeblads Annonceekspedition, Hauchsvej 8, København V., telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro 589 65.

Abonnementsafdeling:

Katolsk Ugeblads Ekspedition ved A. Prüser, Sankt Annæ Plads 28, København K., telefon (01) 15 95 28 (9-16, lørdag lukket) postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre lande pr. kvartal kr. 11,00. I løssalg kr. 1,00.

Længere artikler til et bestemt nummer af bladet skal være redaktionen i hænde senest 3 uger før det pågældende nummer udkommer, kortere meddelelser senest 14 dage før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar for uopfordret indsendte manuskripter.

Såfremt et nummer af Katolsk Ugeblad udebliver, bedes henvendelse rettet til Deres eget postkontor eller til Postvæsenets Oplysningskontor, telefon 14 62 98, idet udsendelse af de enkelte numre foretages af postvæsenet.

Adresseændringer bedes ligeledes meddelt postvæsenet.

I morgen lørdag den 1. oktober fylder den myndige kristne stemme blandt danske dagblade 70. En kreds af interesserede, der bl.a. tæller vor egen biskop *Hans L. Martensen* har da også for længe siden gjort offentligheden opmærksom på, at den 70-årige sætter pris på at få rede penge i stedet for bløde pakker, og det er altså en støtte, vi fra katolsk side kan give vor velsignelse til. »Kristeligt Dagblad« har som avis betragtet for længe siden placeret sig blandt dem, man i første omgang lægger mærke til. Bladets kommentarer til politiske spørgsmål hører til de oftest citerede – et udtryk for at en journalistisk vurdering ud fra en kristen samvittighed også kan samle opmærksomheden om sig i et land, i hvilket under 5 pct. af befolkningen praktiserer den religion, hvori det store flertal er døbt. Også på det kulturelle område gør bladet sig gældende, og hvis man endelig udover den meget dygtige og sympatiske chefredaktør *Bent A. Koch* skal nævne en enkelt af »Kristeligt Dagblad«s medarbejdere på de andres bekostning, så må det blive anmelderen *Irmelin Thulstrup*, der uden tøven tør tale sine læsere midt imod ved at fremføre upopulære synspunkter. Hendes ærlige vurdering af en bibelfilm først på året måtte uvægerlig fremkalde en storm af protester hos folk, der tror, alt er godt, når bare der jongleres med skriftsteder. Men skrives måtte den. Se, det er journalistik, og det er mod.

Jo, der er megen nydelig journalistik i »Kristeligt Dagblad« – lidt for »pæn« måske i bladets første gebet, det kirkelige område. En overdreven angst for revolverjournalistikken betyder gode bidder i favnen på de mindre sarte sjæle ved andre kirkeinteresserede blade som »Information« og »Ekstrabladet«. Men her har vi kristelige redaktører alle et glashus at tage vare på. Det taler da også til vort forsvar, at vi til en vis grad er afhængige af kredse, der har lidt svært ved at forstå, hvordan presse bliver presse i 1966. For nylig var der en økumenisk gudstjeneste i »Helligåndskirken«, hvor bl.a. His Lordship ærkebiskoppen af York var til stede. »Katolsk Ugeblad« havde bedt »Politiken« repræsentere Ugebladet ved en pressefotograf. Han blev smidt på porten. Måske vidste han ikke, han var sendt af os, men det er nu lige galt. Kirken i den moderne verden! Det er ved sådanne lejligheder, man godt kan acceptere statistikken. Trods god vilje er det heller ikke lykkedes kristne journalister at overbevise deres læsere om, at en let humoristisk tone aldeles ikke er i disharmoni med kristendommen. Kristendommens omdømme i Danmark belastes fortsat med et hoved, der er lidt for meget på sned og af sort tøj med kaffepletter på. Bare en sjat Tuborg ville klæde.

Vi, der er oppe i 110'erne, ønsker vor lillebroder på 70 hjertelig til lykke. Ikke mindst takker vi, fordi »Kristeligt Dagblad« – langt før økumeni blev et modeord – beredvilligt indbød danske katolske skribenter til at være med til at forme den danske kirkeligheds mosaik. »Kristeligt Dagblad« har da også mange katolske venner. Ikke fordi bladet taler dem efter munden, men fordi samme katolikker respekterer bladet for det, det er, og det, det står for. Men naturligvis glædes man, hvor det fælles grundlag styrkes – ikke mindst dér, hvor isen mildest talt har været noget tynd. Således skrev professor N. H. Søe, der for en stor del er med til at lægge »Kristeligt Dagblad«s redaktionelle linje, fornylig i en anmeldelse, at det efter hans skøn var særdeles glædeligt, at man i den katolske kirke nu kunne skelne mellem »fundamentale og ikke-fundamentale trosartikler«. Det kunne man ikke ifølge en rundskrivelse af 1928 fra *Pius XI's* hånd. Dog slutter professor Søe med en bemærkning om, at der dog stadig er »meget langt til den helt store glæde«. Ikke desto mindre er professorens indlæg meget mere end en høflig tilkendegivelse. Det er ganske simpelt et samtalegrundlag. HK

Forstår de »gamle« et kvidder af det hele?

»Jeg vil gerne blive i kirken. Men jeg vil diskutere!«

Det skulle de, der er forældre, gerne. For de har ansvaret for de unges religiøse opdragelse. Derfor må der gøres noget for forældrene. Et forsøg i denne retning er studiedagene i begyndelsen af efterårsferien

Vi lever i en brydningstid. Hvad enten vi kan li' det eller ej, må vi se denne realitet i øjnene. Alt gærrer i kirken. Det er ikke blot præster og teologer, der diskuterer. Lægfolket er – som det bør være – med i debatten. Det betyder også, at den enkelte tvinges til at tage sit trosforhold op til revision. Og uvægerlig melder sig hos mange forskellige spørgsmål, som det kræver en personlig indsats at få svar på. Den er ikke længere klaret med at gå hen og slå op i en katekismus. Nogle af de mest almindelige spørgsmål er disse:

- ✕ Er det nødvendigt at gå til skrifte?
- ✕ Hvad skal vi tro om Bibelen? Det med »afmytologisering«, hvad er det for noget? Vi har nok for længe siden vænnet os til, at Det gamle Testamente ikke skulle tages bogstaveligt, men nu er der nogle, som også begynder at røre ved Det nye Testamente.

De unge inddrages i diskussionen. Det er med til at give den et forfriskende pust. Men situationen indeholder også farer ...

Noget for forældre

I studiedagene på den franske skole på Østerbro lægger Religionspædagogisk Udvalg op til en debat over emnet »Ungdomskrise og voksentro«. Studiedagene er i år i modsætning til tidligere lagt i *begyndelsen af efterårsferien*. Det er sket efter opfordring fra en lang række forældre, som gerne vil være sammen med deres børn i selve ferien. Møderne finder således sted fra lørdag aften til mandag eftermiddag 15.-17. oktober.

Foredragsholderne er sociologen pastor *Edvard Vogt* fra Bergen, som vil tale om de unges problemer ud fra et sociologisk synspunkt, cand. psych. søster *Karen Marie* som vil behandle emnet på psykologisk plan, og ungdomspræsten pastor *E. Stappers*, der beskæftiger sig med de unges sjælesorg.

Studiedagene er først og fremmest en sag, der vedkommer forældrene. For børnenes religiøse opdragelse påhviler i alt overvejende grad faderen og moderen. Skolens opgave kan og skal kun være at supplere hvad religionsundervisningen angår.

Og hvad angår de spørgsmål, som er på tapetet i år, så er det jo ind-

lysende, at her er religionslærerne praktisk taget ude af billedet. For det drejer sig om aldersklassen fra 16-22 år, indenfor hvilken personlighederne udvikles. En såre interessant og spændende, men også meget vanskelig periode. Hvordan leder man de unge gennem ungdomskriserne til en voksentro?

En præsts erfaringer

Formanden for Religionspædagogisk Udvalg, pater *Leslie O. Dorn S.J.*, har her i de senere år været opmærksom på en helt ny form for krise, som ikke tidligere – i hvert fald her i Danmark – var noget problem af betydning.

- ✕ Før var det de moralske spørgsmål, der skabte problemerne. Der var unge katolikker, der havde svært ved at leve op til de moralske krav. Resultatet var, at de så sig ude af stand til at modtage kommunionen. Senere udeblev de også fra messen, holdt op med at praktisere.

✕ Nu – og det er altså stort set noget nyt – støder man på vanskeligheder af intellektuel art. Der er tvivl om autoriteten. →

✕ Hvad med Bibelen? Er den egentlig ikke at sammenligne med indiske religioners hellige skrifter? Man sætter spørgsmålstegn ved Kristi opstandelse og Guds menneskevordelse. Man tvivler ikke om Jesu storhed, men er han Gud?

Forespurgt om frie diskussioner af den art, som det nye studenterforum »Bifrost« går ind for, kan bære sin del af skylden, svarer pater Leslie Dorn bestemt nej. »Bifrost«s møder er ikke årsag til situationen. »Bifrost« er et udtryk for situationen.

En almindelig holdning hos de unge er: »Vi vil godt blive i kirken, men vi vil diskutere.«

Pater Dorn siger: »Der er meget, der tyder på, at teologer som Tillich, Bultmann og biskop Robinson rører ved problemer, man ikke kan komme uden om. Troen bør udtrykkes på en ny måde. Men man må naturligvis passe på, at man ikke rokker de unge i deres tro. Man må styrke dem i deres tro på de centrale sandheder, men samtidig være opmærksom på udviklingen:

Før måtte man enten godtage det hele eller smide det hele over bord.

Nu må man lære at skelne mellem de centrale sandheder og de mere perifere.«

Den moderne teologi

Det er i denne forbindelse væsentligt at gøre op med sig selv, om man tror på sakramenternes åndelige værdi... eller om man faktisk, hvad disse spørgsmål angår, er – overtroisk! Dåben og arvesynden for eksempel. Den moderne teologi har en sund tendens til at give mennesket det fulde ansvar. Vi advares altså mere end nogensinde mod at slå os til tåls med, at vore børn er døbt. Vor pligt til at lade den kristne dåb følge af en kristen opdragelse understreges.

Vort syn på dåben bør vel nærmest være dette, at vi ved dåben genfødes til et nyt liv, hvor godhed og næstekærlighed hersker *principielt*. Arvesynden betyder, at det lille barn er født i et samfund, der beherskes af vold, selvhævdelse, egoisme osv. osv.

Forældrenes store ansvar

Dette var bare et beskedent kikk i den pose af problemer, som de unge kristne af 1966 kastes eller kaster sig ned i. Og da det jo som nævnt er forældrene, der har de bedste muligheder, hvad angår opdragelsen – ja så skulle de »gamle« ikke gerne stå dér uden at forstå et kvidder af det hele.

Skal forældrene blive i stand til at leve op til deres ansvar, må der også gøres noget for forældrene. De må have noget at vide om de unges psykologi og problemer og delagtiggøres i erfaringerne fra de unges sjælesorg.

Noget af det, som Religionspædagogisk Udvalg har på tapetet er da også et dåbskursus – for forældre altså. Et førstekomunionskursus – for forældrene. Og et firmelseskursus – for forældrene.

Men først og fremmest er der studiedagene fra lørdag aften til mandag eftermiddag 15.-17. oktober. Stedet: den franske skole på Østerbro i København.

Kik ind. Og bliv. HK

(Se også medd. om AC-foredrag nedenfor).

LITURGISK KALENDER

SØNDAG den 2.: 18. efter pinse (s. 734, grøn).

MANDAG den 3.: TERESE (s. [194], hvid), jomfru, værnehelgen for missionerne.

TIRSDAG den 4.: Frans (s. 1096, hvid), bekender.

ONSDAG den 5.: Hverdag (s. 734, grøn). Erindring om Placidus og lidelsesfæller (s. 1098), martyrer. – Eller: Placidus og lidelsesfæller (rød).

TORSDAG den 6.: Bruno (s. 1098, hvid), bekender.

FREDAG den 7.: Rosenkransfest (s. 1099, hvid). Erindring om pave Markus (s. 1099).

LØRDAG den 8.: Birgitte (s. 1102, hvid), enke. Erindring om Sergius, Bacchus, Marcellus og Apulejus (s. 1099), martyrer.

SØNDAG den 9.: 19. efter pinse (s. 737, grøn).

AC-FOREDRAG

Onsdag d. 5. okt. kl. 20.00 indleder AC efterårets foredrag. Pater L. Dorn S.J. taler om emnet »Svifter vi skriftemålet?«. Sted: Englesalen, Jagtvej 183 B.

R.I.P.

Vor kære mand, far, svigerfar og bedstefar

Fhv. faktor
VIGGO ANDERSEN

sov stille hen den 16. september 1966, vel forberedt ved Kirkens hellige nådemidler.

På børns og egne vegne
Helene Andersen
Bed for hans sjæl.

ØKUMENISK BIBELMØDE
den 5. oktober. Se bagsiden.

Fra gammel tid er kirkemusik i den kristne kirke musik, der tjener ordet, og der forstås derved vokalmusik, én- eller flerstemmig, med eller (oprindeligt) uden instrumentalt ledsagelse. Instrumentalmusikken kommer sent med og har – som selvstændig ren musik – kun ringe kår efter denne definition af kirkemusik. Men i tidens løb har instrumentalmusikken opnået en – omend beskedent, så dog sikker plads i gudstjenesten; beskedent, fordi man anså vokalmusikken for at være ædlere; sikker, fordi vi ikke mere vil være den foruden. Skulle der vel nu, da vi befinder os ved et nyt tidehverv, være noget i vejen for, at der indrømmes den rene instrumentalmusik en plads i gudstjenesten, når blot den også viser hen mod gudstjenestens midtpunkt? Eller har ordet en sådan forrang for tonen, at tonen kun tåles som dets undersåt, hvis tjeneopgave er forberedelse, ledsagelse og efterklang?

Billede og instrumentalmusik

I kortfilmugen i juni/juli i år så vi nogle film, der var ikke blot uden musik, men også uden ord – kun billeder. I forholdet til det væsentlige: billedet, var der »intet unødvendigt led«, intet »ydre apparat.« Gudstjeneste er ikke en snæver udtryksform – den kan varieres: lige fra gudstjeneste uden en tone til gudstjeneste, der så godt som udelukkende består af musik; for musik er en væsentlig bestanddel af gudstjenesten: uden musik ingen højmesse. Hvad billedet var for øjet, er den rene instrumentalmusik for øret. Hvad der gælder for synet, gælder også for hørelsen. Det havde Augustin forståelse for, da han om den vokale jubel efter halleluja sagde: »Den, der jubler har ingen ord behov.« Og »Vort sprog er fattigt over for Gud.« Det blev vokalmusik, fordi den tids musikalske udtryksmiddel – i kirken – var menneskestemmen. I vore dage tager vi gerne et musikinstrument til hjælp; det forekommer mindre subjektivt. Den eller de funktioner, der tidligere var betroet en vokalsolist, vil nu passende kunne overtages af instrumentalister. Mange kirker mangler desuden en sanger, der kan magte opgaven. Spændingen mellem ord og tone, mellem vokal og instrumental musik ligner spændingen mellem ord (d.v.s. mening, indhold) og tekst (d.e. den ydre form, måden at udtrykke tanken på). Den rene instrumentalmusik er et udtryksmiddel,

HARMONIKA I KIRKEN?

I anledning af det forestående Nordiske Kirkemusikerstævne skriver organist Olav Segalt om brugen af instrumentalmusik i gudstjenesten.

som billeder kan være det, uden tekst. Det er almindeligt kendt, at tekster ofte forfattes efter foreliggende melodi. Er tonen så ikke det primære? Hvorfor valgte digteren netop den pågældende melodi og ikke en (tilfældig) anden?

Ikke bare orgel

Ren instrumental musik, orgelspil kunne træde i stedet for indtogsverset under processionen til kirken. I Byzanz skal der ved en fest i året 946 i det kejserlige palads have været opstillet tre orgler: et gyldent i midten og et sølverne på hver side af det. Guldorglet til ledsagelse af kejserindens ceremonier, de to andre til antifonale akklamationer til kejseren. Kirkemusikken var også i Byzanz strengt vokal, men man kendte instrumental musik og anvendte den ved hove. I vore dage, hvor der joses ganske anderledes på de to arter musik, smelter de ofte sammen, og ren instrumental musik er for os et naturligt musikalsk udtryksmiddel.

Indtil nu har der kun været nævnt ét musikinstrument: orglet. Men når talen er om musikinstrumenter i kirken, kan der komme adskillige andre med – også ved gudstjenesten. Mången organist må trækkes med et harmonium, ikke mindst i kirkegårds-kapeller. Her er der mere tale om det praktiske end om det æstetiske indslag. En harmonika ville være lige så god, måske bedre, en af de store naturligvis, som de findes nu om dage. Pigtråd og jazz er prøvet i kirken, om end ikke til gudstjeneste for menigheden på søn- og helligdage. Et par organister, ved jeg, har ikke noget imod klaver i kirken.

En gradvis udvikling

Det gælder her – som overalt, hvor der skal ændres ved gamle skikke – om at undgå at blive hængende i hule former og tomme ceremonier uden at gå lige på og hårdt. Jeg vil med gradualresponsoriet som medium meddele et eksempel på, hvorledes en udvikling sker gradvis gennem

»Sanctus« fra en messe på engelsk af Anthony Milner.

SANCTUS

Adagio

(All)

Priest ends:

Ho - ly, ho - ly, ho - ly, Lord God of
hosts. Thy glo - ry fills all hea - ven and
earth Ho-san-na in the high - est. Bless - ed is he who
comes in the name of the Lord. Ho-san-na in the high - est.

århundreder. Responsum, som det også kaldtes, består lige som indtogsverset af et par bibelsalmevers, som følger efter dagens læsning. Engang var dette led en Historia, en fortælling i fortsættelse af læsningen, som det uddybede, sådan som korene gør det i et antikt drama (uden forbindelse dermed i øvrigt) eller på linje med korene i et oratorium: de giver udtryk for glæde eller klage. Denne samhörighed med det læste hørte efterhånden op og blev til en (hel) bibelsalme med omkvæd mellem versene. Alle sang med på det. Fra det 5. århundrede bliver melodierne – også omkvædene – melismatisk udsmykkede, og derfor bliver teksten reduceret til et enkelt vers, omsluttet af det tidligere omkvæd, der nu er blevet korsang. Fra det 9. århundrede begynder man at undlade gentagelsen af korstykket (det oprindelige omkvæd), og fra det 12. århundrede er udeladelsen gennemført, gentagelsen har måttet vige for den om sig gribende sekvens. Undervejs er først det egentlige formål med dette liturgiske led gået tabt og desuden den så levende responsoriale form. Davidssalmens fulde antal vers blev indskrænket til ét til fordel for musikken, der bredte sig. Skønt det på den tid var vokal musik, var der ikke tale om musikalsk udlægning af ordet, for melodien bestod hovedsagelig af melodiske formler, vandremelismer. De mange, i sig selv små forskydninger, der er foregået i århundredernes løb, forklares som følger af udviklingen. Dens love ville også retfærdiggøre en tilbagevenden i vor tid til betragtningen, der var oprindelsen til det pågældende liturgiske led. Den nye udformning deraf kunne være instrumental, musik med eller uden ledsagende tekst.

En lovsang, der klinger videre

Den musik, der er skrevet for á capella udførelse, må udføres á capella, hvad enten den er flerstemmig eller énstemmig. Det er forkert at påtvinge den som énstemmig skabte melodi et akkompagnement, der er den uvedkommende og fremmed. Men en nutidig komponist, der skriver énstemmig musik for solo, kor eller vekselsang under en eller anden form, kan ønske at have et antal melodiinstrumenter til sin rådighed ikke blot til støtte for sangen, men også for at tilføre den vokale klang instrumentale klange og for at opnå samklange, ved at for eksempel de

Fortattes side 13

*De bedste ønsker for Helligåndskirken i
Frederikshavn fra Håndværkere
og Leverandører*

Johan og Aksel Frode Jensen

Murermestre

Knudensvej 5, Frederikshavn
Telefon 2 05 04

Svend Marklund

Tømremester

Barfredsvej 1, Frederikshavn
Telefon 2 19 43

Aage Christensen og Søn

Glarmestre

Danmarksgade 81,
Frederikshavn
Telefon 2 00 90

Poul Baadsmann

Aut. gas- og vandmester

Constantiavej 8,
Frederikshavn Telefon 2 10 01

Johan Jensen og Søn

Malermestre

Kallsvej 7, Frederikshavn
Telefon 2 08 46

Jens Munch

Aut. el-installatør

Tordenskjoldsgade 12,
Frederikshavn
Telefon 2 34 55

Helligåndskirken på Uranienborgvej ved Bangsbostrand i det sydlige Frederikshavn er indviet som et gudshus.

Det grønne græs var piblet op på rabatter og plæner omkring kirke og præstegård i gule sten med masser af glas og i moderne linier. Og det sakrale hus' nærmeste nabo i øst, Kattegattet, der bærer liv og velstand til den driftige søkøbstad – både port imod nord og til de sydlige udlunde, lå badet i det skønnest tænkelige septembersolskin, mens Dannebrog blafrede på flagmasten ved den nyeste nye kirke i det katolske bispedømme København. De smukkeste rammer var dannet om selve festdagen, da det nordlige Jylland fik sit katolske gudshus på tilsvarende vis, som det sydlige for få måneder siden fik rejst et alter med den evigt brændende lampe på Ribevejen i Tønder.

Katoliciteten

Og smuk i det ydre og fyldt med tro og tillid var selve den kirkelige feststund ved og i Helligåndskirken, der fyldtes med en skare fra Vendsyssel, fra modermenigheden i Ålborg og viden om fra mange andre dele af landet. Også repræsentanter fra andre nationer var at finde under festmessen, og dermed var kirkens katolicitet bestemt.

Den vil vare ved og ikke mindst blive øget, når ferietidens mange sommergæster fra de nordiske badestrande vil køre kilometer efter kilometer for at nå til deres katolske tros definerede midtpunkt: den hellige messe, hvor den end fejres – her i gudshuset ved Kattegattets kyst, ret en kirke i fiskernes og færernes og sommergæsternes by.

Efter processionen fra den rummelige præstebolig frem til indgangsportalen bad biskop Hans Martensen med høj røst: Gud, send mig din hjælp til ret at bede, og menigheden svarede: Til *lovsang* du mit hjerte stemme. Så hævdes processionskorset og vejen for præsteprocessionen med biskoppen følgende til sidst gik omkring de nye bygninger, mens vievandet faldt på gule mure og lyse døre, og de gamle, men kraftfulde bønner lød.

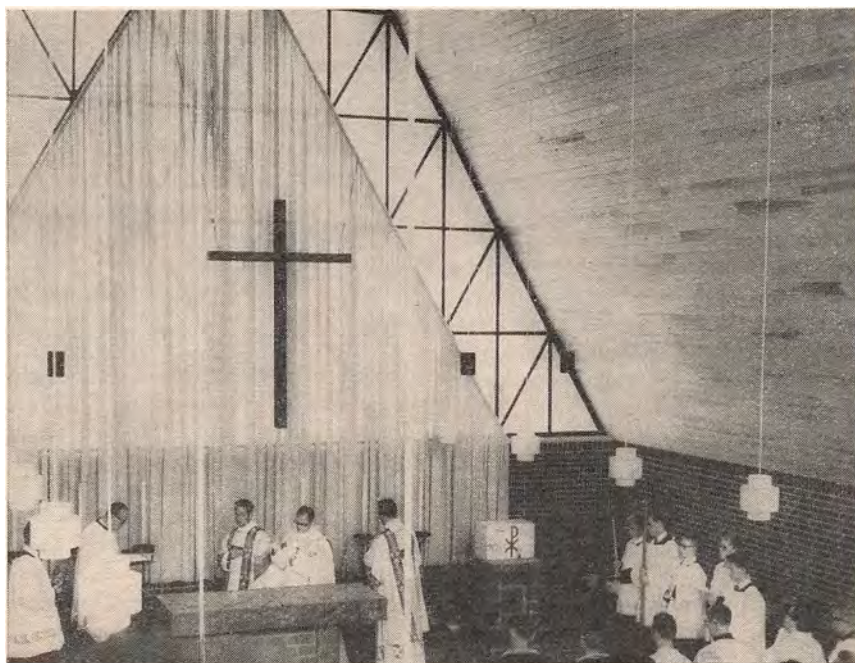
Pater Benders store dag

Helligåndskirken i Frederikshavn indviet i strålende sol. Tætpakket menighed og mange udenlandske og danske gæster deltog.

Også folkekirkepræsterne deltog i processionen.

Alteret bestånes med vievand.

Folkekirken

Kirkens høje rum var fyldt af en forventningsfyldt menighed, og mange stod op, mens det lille harmonium på pulpitoret intonerede, og en vældig salmesang lød, Grundtvigs fra latin gendigtede hymne: »På Jerusalem det ny . . .«

På første bæk til højre for alteret i granit havde kirken og dens store menighed den glæde at se de to folkekirkepræster i ornat, sognepræst, pastor Helge Magelund fra den nærliggende Bangsbostrand kirke, samt pastor Max Møller, Abildgaard sogn, der begge også havde deltaget i processionen uden om kirken.

Biskoppen, pastor G. Kreienbühl, København, generalvikar i Kamillianerordenen, dr. H. Dammig, Rom, provincialleder G. Huber, Esen, Fr. Nowroth, Ålborg og monsignore Ostendorp, Hamborg, koncelebrerede. I sin prædiken sagde biskoppen blandt andet:

Menighedslivet

– Vi indvier i denne festlige stund en ny kirke, og det gøres ved at bruge de gamle ritualer, der tildels rækker til middelalderen og endnu længere tilbage. Det er med stor glæde, vi ser en kirke bygget og et alter indviet. Dette er en dag, da ét står færdigt, den ydre ramme, mens noget andet skal begynde: det menighedsliv, der skal fylde kirken og hjemmene, der har tilknytning til gudshuset.

Det er en opmuntrende oplevelse at se en menighed, hvor der er kraft og liv til ny vækst. Da jeg for et halvt år siden var her og så arbejdet midt på vej mod fuldendelsen, var jeg meget spændt på at opleve, hvordan det færdige gudshus ville blive. Dagen er en stor oplevelse for mig.

Stedet skal nu være til velsignelse for menigheden. Der er forskel på byggeriers formål: om det skal være profant eller sakralt. Vi føler, der er noget særligt og ophøjet ved at rejse en kirke. Vi ved, at Gud findes alle vegne i det skabte, som alt er Guds værk. Han har i og for sig ikke brug for nogen bolig. Og dog rejser vi gudshuse, hvor Han ved sin meddelelse gennem sakramenterne og ved ordet er hos os, bor midt iblandt os, så vi er i den treenige Guds fællesskab. Derfor betyder en kirkebygning ualmindelig meget for os.

Det er en anden verden, der møder os her end den daglige, vi står midt i og skal leve vor hverdag i.

Fortsættes side 13

Mon ikke adskillige sidder og læser evangeliet til 18. søndag efter pinse og tænker: Nå, igen en helbredelse – og en lam mand, der får syndsforladelse, så at sige uden at røre en finger for det.

Det ville være et alt for magert resultat af en betragtning over Guds ord, der er skrevet til vor belæring og vor åndelige trøst ...

Han er ikke gået under jorden Jesus »kom til sin stad«, står der; er det ikke en rystende sandhed, at Guds Søn, hvis liv ingen evighed og ingen himmel kan rumme, har en »adresse«. Da han var født, kunne fremmede komme langvejs fra og finde ham i »Davids by« i den stald, man havde anvist ham som bolig. Den længste tid af sit liv levede han i Nazaret, så han kom til at gå ind i historien under navnet »Jesus af Nazaret«; nu er han flyttet til en af de små byer ved Genesaret sø. »Og se, de bragte til ham en værkkbruden, som lå på en bære.« Vanskeligere var det ikke at opspore hans adresse, og vil du finde ham i vore dage, fordi du har noget på hjerte, så kan du slå op i Katolsk Lommekalender s. 11a til s. 46a og få oplyst hans bopæl i Danmark, på Færøerne og i Grønland. Han er så sandelig ikke gået »under jorden«, fordi han på sin himmelfartsdag satte sig »ved Guds højre hånd«. Er det ikke beskæmmende for os, når mange – er det dumhed eller ugidelighed? – undskylder sig med, at de ikke vidste, hvor han bor?

Den rigtige diagnose

»Da Jesus så deres tro.« – Den syges venner og pårørende troede på Jesus som den, der har magt til at hjælpe i sygdom, den lamme længtes sikkert mest efter mødet med Guds hellige, der ville genoprette freden mellem den alhellige Gud og hans egen syndige sjæl. Derfor lyste Jesu alvorlige ansigt af glæde og velvilje, da den lille sygetransport gjorde holdt ved hans dør; Herrens gennemskuende øjne stiller straks den rigtige diagnose, og med det samme lyder det forløsende ord: »Vær frimodig, min søn, dine synder er dig forladte.« Jesu tilgivende ord er et svar på en synders bekendelse og bøn. Da enhver synd forudsætter ansvar og skyld, ville Jesu tilgivende ord uden synderens bod have været tåbeligt og vanærende både for den hellige Gud og for det syndige menneskes ansvarsbevidste personlighed. Den syges hjælpsomme venner tænkte kun

Synsforladelse - på lempelige vilkår

SKRIFTBETRAGTNING

18. søndag efter pinse

på hans lidelse, den syge selv og Jesus var – uden at spille et ord – blevet enige om det væsentlige: den åndelige fornyelse.

Skriftemålet

Her er det på sin plads at sige det forventede ord om skriftemålet. Det er af yderste vigtighed, at vi i vor tid, som så tit forveksler ånd og psyke, Helligåndens virken og menneskeåndens aktivitet, ikke søger skriftemålet som psykoterapeutisk foranstaltning, men som et angerfuldt møde med den alvidende og alhellige Gud, der »ikke vil synderens død, men vil, at han skal omvende sig og leve«.

Det ville være en misforståelse først og fremmest at søge den rare, forstående præst i skriftestolen i stedet for Kirkens frelsende sakramente. Heller ikke Jesus optræder i vort evangelium udelukkende som den syges hjælpsomme ven; men det første, han minder den syge om, er, at han er en synder, der har tilgivelse behov, han peger på den elendighed, der er værre end lammelsen. Hvis der nu endelig skal være tale om den »gode« skriftefader, så tro mig, at mennesker med virkelig »åndelig« erfaring vil give mig ret, når jeg si-

ger: Det er sikkert ikke uden videre den præst, der har den længste kø foran sin skriftestol, fordi han er rar og viser mest forståelse for synden; ikke ham, der bruger mest viskelæder og radervand, når du forelægger ham dit synderegister, men ham, der som en resolut og retfærdig censor sætter kraftige streger og strenge anmærkninger i din bekendelses dokument, fordi han tager dig på ordet og regner din synds bekendelse for det, den er, ikke blot ham, der med et par venlige grynt hører på dig og slipper dig hurtigst muligt ud med en lempelig bod, men sjælesørgeren, der virkelig sætter tingene på plads, fordi han antager, at det er derfor, du giver ham indblik i dit kristne livs uorden.

Fuldmagten

Jesus dokumenterer sin fuldmagt til at forlade synder med en håndfast logik, som selv de mest hårdkogte skriftlærde måtte bøje sig for. Vi præster kan ikke andet end påberåbe os den sakramentale håndspålæggelse og biskoppens bemyndigelse, som denne selv i mange vidners nærværelse har modtaget af dem, som før ham havde det biskoppelige embede i apostlenes sted; det var Jesus selv, der overdrog sine apostle forvaltningen af syndsforladelsens påskesakramente ved at sige til dem: Hvem I forlader synderne, dem er de tilgivet, og hvem I nægter tilgivelse, dem er den nægtet (af ham, der ene og alene har magt til at forlade synder). Derfor er nådens under lige stort, når Jesus står ved den syges bære og siger: Dine synder er dig forladt – og når præsten i kraft af sin modtagne myndighed siger til en angrende synder: Jeg løser dig fra dine synder i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn. – Ja, vi forstår de skriftekloges betænkkeligheder, og vi blander os gerne med mængden, »der frygtede og priste Gud, der har givet mennesker en sådan magt«. Denne frygt og lovprisning er lige berettiget på begge sider af skriftestolens gitter; thi det er lige ufatteligt at modtage og at meddele syndernes forladelse. Både den skriftenede og skriftefaderen står under Guds dom, så man kunne få lyst til at spørge: Hvad er lettest at sige: Jeg bekender for Gud, den almægtige, eller at sige: Gå bort i fred, dine synder er dig forladt! I denne situation er alt nåde: både at kunne bekende og at kunne tilgive. Gud være lovet derfor!

J. Coenen S.J.

Tienden -

Fortidens kirkeskat

I vor tid søger vi igen efter den rette måde at finansiere vor kirke på. Under sådanne overvejelser kan det ske, at vi med en blanding af beundring og medfølelse ser tilbage på de tider, da man betalte tiende. Det må have været tider, hvor fromheden *betød* noget: tænk, en hel tiendedel af indkomsten til Vorherre! Men måske er det noget sundere for kirken, at gejstligheden ikke mere har så høj og sikker en levestof?

Hvordan var den historiske virkelighed? Tiende kendes allerede fra Det gamle Testamente, og den indførtes som kirkeskat ved en synode i Macon 585. Den var naturlig i en periode, hvor økonomien overvejende hvilede på landbruget. Den udrædtes ved, at man gav en tiendedel af afgrøden: hvert tiende neg, der høstedes, hvert tiende ungdyr, der fødtes, hvert tiende æg eller tiendedelen af frugter, vin osv., alt efter egnens særlige produkter. Først senere omsattes den i penge.

Ikke mindst i Norden voldte det vanskeligheder at få tiende indført, - et af motiverne for opstanden mod Knud den Hellige var jo netop hans bestræbelser herfor. Men kort efter lykkedes det alligevel. I Danmark deltes tiende i tre dele: en til sognepræstens underhold, en til kirkens bygning og vedligeholdelse og en til bispedømmet. Ingen synes at have haft særlige indvendinger mod de to første tredjedele, velsagtes fordi det var umiddelbart indlysende for folk, hvad de fik for pengene. Vi har jo endnu resultaterne for øje i form af Danmarks 1700 middelalderlige landsbykirker, der væsentligt byggedes og vedligeholdtes for kirkebygnings (fabrica)-tienden. Også præsterne fik deres andel uden alt for meget besvær. Dog har Gotlandsloven en bestemmelse om, at hvis præstetiende trods advarsler ikke var afleveret senest tredje søndag efter Mariemessen (Marias Fødsel, 8. sept.), kunne han nedlægge afholdelsen af de liturgiske tider! Alt-så en regelret strjkeret for præster. Bispetiende derimod vedblev at volde modvilje. På Sjælland og i Skåne fik Absalon ganske vist i det væsentlige brudt modstanden, men i Jylland erstattedes bispetiende helt til Christoffer af Bayerns tid af den betydelig ringere »biskopsgave«. Først

efter det store bondeoprør, der endte med slaget ved St. Jørgensbjerg, 1441, gennemførtes den også i Jylland.

Man har i modviljen mod bispetiende set en årsag til, at befolkningen hilste reformationen med glæde. Dette er dog næppe rigtigt. Ganske vist formodede de katolske biskoper på herredagene i Odense 1526 og 1527, at de fornyede tiendenægtelser i Jylland var inspireret af lutheranerne, men det var nok mest for at give deres argumenter vægt. Uviljen mod høje skatter til fjerne autoriteter er et evigt menneskeligt fænomen, som også kan bruge åndelige argumenter som påskud. Hovedsagen var dog, at reformationen aldeles *ikke* kom til at betyde bispetiendes bortfald, - den fik blot nav-

glem, idet mange venner af Gilderne i løbet af 1966 har indbetalt bidrag på vor girokonto nr. 254 58.

Ved Sankt Knuds Gildernes stiftelse for 25 år siden betalt hvert gildemedlem 5 øre om ugen. Senere blev det til 25 øre om måneden. Efterhånden, som det blev vanskeligt at få hjælpere i sognene til at være gildeledere og hvor det blev mere og mere almindeligt at betale sine faste forpligtelser pr. giro på posthuset, opgav Sankt Knuds Gilderne den egentlige ide med gilder og gik over til udsendelse af girokort en gang om året. Da inflationen stadig rullede, blev der fra Gildernes side ikke sat en bestemt størrelse for den enkeltes bidrag. Det var glædeligt at se, at idéen med girokortene var god, for beløbets størrelse fra den enkelte giver og antallet af givere steg.

KIRKEFINANSER

FØR OG NU

ne- og modtagerforandring til kongetiende. Og at kongen nu fik opkrævningen i sin hånd, gjorde den sandelig ikke mindre effektiv. Tienden levede videre som økonomisk grundpille også for den lutherske kirke i Danmark og afløstes først 1903 af den moderne kirkeskat.

Nybo

— SKT. KNUDS GILDERNE 25 —

Nutidens kirkebidrag

Den 19. januar i år passerede Sankt Knuds Gilderne i stilhed de første 25 år. Det havde været tanken i Gildernes hovedkomité, at jubilæet skulle være markeret ved en jubilæumsindsamling. For ikke at genere Fastekampagnen, der skulle indsamle penge til støtte for Bispedømmets økonomi - i øvrigt det samme formål, som Gilderne virker for - undlod vi i år at appellere til Danmarks katolikker om støtte til formålet. Alligevel har vi mærket, at Sankt Knuds Gilderne ikke er

● Det er en anelig sum, der i løbet af de 25 år via Skt. Knuds Gilderne er tilgået Bispedømmets kasse. Inclusive Offerdagen har danske katolikker i de 25 år, gennem Gilderne, støttet Bispedømmets økonomi med over en million kroner.

● Offerdagen, der altid afholdes den 1. søndag i november afholdes også i år. Vi benytter lejligheden til allerede nu at minde om, at danske katolikker på denne dag har en enestående lejlighed til at yde Bispedømmet et bidrag.

● Offerdagen afholdes den 6. november og anbefales meget varmt. Vi ved, at der stilles store økonomiske krav til den danske borger i dag i form af store skatter, høje huslejer o.lign., samt at der i oktober måned også appelleres om hjælp til landsindsamlingen FLYGTNING 1966. Alligevel er det vort håb, at enhver katolik vil tage godt imod offerkuverterne, når de udsendes gennem sognene, og ikke mindst, at man vil yde sit rigelige bidrag, når kuverten på OFFERDAGEN afleveres til sognepræsten eller lægges i klingpungen.

Frk. Ulla Andersen, der har været med i Sankt Knuds Gilderne's ledelse siden stiftelsen for 25 år siden, har på grund af svigtende kræfter ønsket at trække sig ud af hovedkomitéen. Vi ønsker her, at udtrykke vor tak til hende for den store indsats hun har ydet i arbejdet for Gilderne gennem de mange år.

På SANKT KNUDS GILDERNE'S vegne
Sv. Pehrson

SCT. ANNÆ REJSER 1966

På grund af afmelding er enkelte pladser ledige til kulturrejser.

PALÆSTINA - ROM - FIRENZE

3. 7. oktober til 21. oktober - 15 dages flyverejse - fuld pension på centralt beliggende hoteller - udflugter og entreer incl.

Pris: kr. 1285,-. Rejseleder pater Laurits Brunnicardi C.ss.R.

Program og nærmere oplysninger fås hos lærerinde A. Rastrup, Amagerbrogade 45, København S. Telefon Sundby 86.

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt - Statsunderstøttet

Seminarieførster: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842
Taga 5893

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01

Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trosamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

BRDR. MEYER

Blikkenslagere
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

SANITÆRE ANLÆG
VARMEANLÆG
OLIEFYRINGSANLÆG
HØJTRYKSANLÆG
ANLÆG FOR
TRYKLUF OG
VACUM
M-A-SKINNER

Monies & Andersens Eftf. ¼

K. K. L. Simonsen's eftf.
Frederiksborggade 22
København K.
Tlf. *Minerva 2314

Holger Dall

Malermester

Paludan Müllersvej 1,
København V.
Tlf. Eva 4151

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaards Tværvvej 13,
Charlottenlund
Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører
Studiestræde 15, København
Minerva 6761
Kontortid 9-16 - Lørdag lukket

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon 121, 205

Chr. Hansens kødudsalg

Gl. Kongevej 163
København F.
Telefon Eva 6465 og 6466

KJSK

Aktieselskab
KØBENHAVNS
BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

Bliv abonnent - det betaler sig

**MARIUS
MP
PETERSEN**

Ringsted isenkramhandel

Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

F. Fechtenburg & Søn

autoriseret installatør

Tlf. 12 86 00

Hjallesvej 46, Odense

Skal De flytte?
AMAGER
FLYTFORRETNING
Jul. Larsen & Søner
AMAGERBROGADE 221
* 55 66 47

BLOCH's BOG CLEARING

K. V. BLOCH
(FORHEN BOGBANKEN)
Fiolstræde 34, København K
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
Nordens største lager af
skolebøger
Omindbindinger.

TIL BYEN
- i byen
FRÅ BYEN
smut ind i

Banegårdens Restaurant

af Fritz Kapper

Odense H.

tlf. 12 27 75

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K
Telf.: *MI 2557

Grundloven

Fortsat fra side 3

tere til katolicismen. I den katolske kirke lægger man vægt på, at en konvertit virkelig mener noget med det skridt, han foretager. Den katolske kirke i Danmark forsøger ikke at presse, lokke eller skubbe mennesker ind i katolicismen. Man er ikke ude på proselytmageri.

I *Dagbladet*, Ringsted, skrev provst Sv. Aa. Nielsen, Haslev:

Vi håber, at grev Henri ikke bliver alt for skuffet, og at han midt i det virvar, som vor folkekirke er i dag, må møde den sande lutherske kirke, og at han ud fra sin katolske arv, der også rummer noget af det, vi ikke burde have mistet, kan lære vort folk og vor egen kirke noget.

I en anden kommentar i samme blad kunne man læse:

Det er tilfredsstillende at konstatere, at det ikke blot er Paris, som er en messe værd. København og den danske tronfølger er det også. Det der vil glæde ved meddelelsen er derfor dels den alvor overfor den kommende gerning, grev Henris beslutning vidner om, og dels, at der ikke indbygges et besværligt problem i et ægteskab, som befolkningen ønsker alt godt for.

Esbjerg-bladet *Vestkysten* skrev:

I øvrigt er vi af den opfattelse, at to modne og ansvarsbevidste mennesker som tronfølgeren og greven naturligvis længe inden deres hemmelighed blev røbet har drøftet tros-spørgsmålet med al den alvor, det kræver, og at greven først efter længere tids overvejelse er kommet til det resultat, som er bekendt, og at han er nået til en beslutning, der er i overensstemmelse med hans samvittighed overfor det, der er større end trosretninger, der dog kun er menneskeværk.

Harmonika i kirken?

Fortsat fra side 7

»lettere« instrumenter improviserer frit: omspiller den givne melodis toner, mens de »tungere« markerer dens rytme. På den måde er instrumentalmusikken – foruden at den støtter og ledsager – til en vis grad fri. Og denne frihed når til fuld udfoldelse for eksempel efter halleluja, når ordet er sunget, og den traditionelt følgende jubel overlades til instrumenterne. Tilsvarende kunne man indrømme instrumentalmusikken en plads efter den store lovsang, den såkaldte præfation, med

dens klimaks: Hellig, hellig ... – som en lovsang, der klinger videre efter at ordene – om jeg så må sige – er sluppet op.

Det gregorianske tonesprog skal oversættes

Mulighederne for selvstændig instrumental musik ved gudstjenesten – og det er vel især højmesse, det drejer sig om – er ikke udtømt med det her skitserede. Hvordan musikken skal arrangeres og lyde, får komponisterne finde frem til. Men forkert kan det ikke være at indføre mere af den rent instrumentale musik under gudstjenesten. Det skal blot gøres med omtanke og med forståelse for, hvad der er ægte og egnet gudstjenestemusik. Instrumentalmusikken er – så langt fra at være et fremmedelement i kirken tværtimod gennem århundreders brug blevet – ligeberettiget med vokalmusikken. Videre kan den ikke nå – eller kan den?

Vi skal til at oversætte det gregorianske tonesprog til vor tids musikalske udtryksmåde. Gid det må lykkes også at bevare dens særlige tone. De gregorianske melodier skabtes i fjerne tider til en rent vokal udførelse. Når vi nu vil skabe noget tilsvarende, har vi mulighed for at anvende ren instrumental musik, der hvor sangen brugte melismer. Det sangbare satte ret snævre grænser for interval, tonemateriale og omfang. Mulighederne er langt talrigere på disse områder for instrumentalmusikken – også som gudstjenestemusik.

Olav Segalt

(se i øvrigt rammen t.h.)

Frederikshavn

Fortsat fra side 9

Den er meget og for meget præget af selvopholdelsesdriften, der får sit udtryk i hårde ord som: Enhver er sig selv nærmest og: Ens død, en andens brød. Guds verden og den, som kristentroen igennem Kirken vil føre os ind i, er en anden. Her taler Kristus til os. Derfor oplever vi her dét, der ikke søger sit eget, men giver i overflod.

Jeg vil ønske for denne menighed i den nye Helligåndskirke for Frederikshavn og omegn, at den her fra dette sted må opleve Guds kærlighed, som er en stadig styrke for os alle og til viderebringelse for andre mennesker.

Fortsættes side 15

Nordisk kirkemusiker- stævne

Efterårsferien nærmer sig og i den finder, som omtalt i dette og et tidligere nummer af K.U. et nordisk kirkemusikerstævne sted. Stævnet afholdes i dagene 17.–19. oktober, hvilket er mandag, tirsdag og onsdag og ikke som tidligere meddelt.

Indmeldelsesfristen forlænges hermed til 7. oktober og skulle nogen ønske at deltage, som ikke har modtaget en særlig indmeldelsesblanket, kan det ske ved så hurtigt som muligt at skrive til: hr. kantor og organist Bernard Husson, Nygade 8, Helsingør, og give følgende oplysninger:

Ønsker De værelse reserveret på hotel, hos privat familie eller søger De selv for logi? Ønsker De at benytte hospitalets kantine? Nodematerialet tilsendt til købs eller som lån? At deltage i korsangen? Særlige ønsker kan anføres.

Programmets hovedpunkter er: Mandag aften: Komplet. Tirsdag formiddag: Koncelebreret messe ved biskoppen. Musik Olav Segalt. Tirsdag aften: Ordets gudstjeneste, formet som første del af messen. Onsdag formiddag: Koncelebreret messe ved liturgikommissionens formand sognepræst G. Vian. Musik Erling Rasmussen.

Ikke al musik vil kunne blive opført ved de fire gudstjenester, men ved hjælp af båndoptagelser bliver der lejlighed til at høre og diskutere bl.a. en af Leif Kaysers sangmesser. en norsk messe komponeret af sognepræst A. Kulbach, Levanger, eksempler på folkekirkens højkirkelige liturgi, brudstykker af Roskildepasjonen og pater Drouzy vil præsentere en ultramoderne fransk messe.

Ganske vist er stævnet for Nordens kirkemusikere, men ikke kun disse: enhver interesseret er meget velkommen.

Liturgikommissionen for
bispedømmet København
Musikudvalget

Aarhus

M. Jørgensen & Søn

Slagterforretning

Aaboulvarden 47, Århus C

Tlf. 2 30 27

Sjøreen & Co.

Malerfirma

Århus C

Et Hjem paa Rejsen

Tlf. 2 41 22 - Århus C

Missionshotellet ANSGAR

A. Mougard A/S

Entrepreneur & murerfirma

Århus C

Tlf. 4 20 23 - 7 66 95

El-installationsfirma

V. Svenstrup

aut. elektro-installatør

Telefon 2 15 57

Hans Brogesgade 4, Århus C

Katolske begravelser

Ring til 2 28 66

H. J. Madsens

begravelsesforretning

Jærgaardsgade 17-19, Århus C

MEIERIET *Jestebro*

Århus by's førende

TELEFON 2 87 00 (4 lin.)

Jydsk

Orgelbyggeri I/S

Herluf Trollesgade 36 A

Århus N

Telefon 6 94 01

Største udvalg i radio-fjernsyn
-båndoptagere og grammofooner
findes De hos

Radio Thygesen

Ryesgade 24, Århus C. Tlf. 2 00 99

lige ved katolsk kirke og

Rådhuspladsen 1, Århus C

Tlf. 2 10 11, overfor Grisebrønden

Svend Erik Laursen

GAS - VAND - VARME - BLIKKENS LAGER - SMEDE- & MASKINVERKSTED

Tordenskjoldsgade 23a . Århus N.

Telefon (061) 6 85 33 . Giro 17117

Aktieselskabet

Købmands- og Haandværkerbanken, Århus

Hovedkontor:

Store Torv 12, tlf. 2 47 77

Indenbys afdelinger:

Søndre afd.:

Århus hovedbanegård, tlf. 2 40 88

Vekselkontor i banegårdshallen.

Langenæs afd.:

Skanderborgvej 16, tlf. 4 55 22

POUL DUDZIŃSKI

Aut. el-installatør

Christiansbjerg

Installationsforretning

Birkegade 7, Århus N.

Telefon 6 98 80

Priv. Lundingsgade 12. Tlf. 2 81 02

Lev. til katolske institutioner

Lys, kraft og varme

Svendborg

Niels Madsens

Maskinsnedkeri

Vestergade 24 - Svendborg

Tlf. 21 01 97

Lev. til de katolske institutioner

Svendborg

Ligkistemagasin

Katolsk Bedemand

v/ Hans Nielsen & Søn

Fruestræde 10, Svendborg

Telf. 21 02 64

Kulkranen

Frederiksgade 2, Svendborg

Telefon 21 14 10

Kul - Koks - Olie

Malermestre

L. Larsen & Søn

Brogade 10 - Svendborg

Telefon 21 10 16

Flytteforretningen

2021

Skattergade 5-7 . Svendborg

Tlf. 21 20 21

Kontor i København:

Molestien 11, København SV

Tlf. VA 6060

Svendborg-København hver dag

Flytter alt overalt

Kompasretning, »Thrige« autopilot, alle nautiske spørgsmål

Hvidkjær-Sørensen

Strandhuse 36, Svendborg

telefon 21 33 34

Holbæk

Axel Smith's Eftf.

v. Niels Hansen

Exam. aut. gas- og vandmester

Labæk 47 . Holbæk

Telefon 163

JENSEN & OLSEN

HOLBÆK

TELF. 365

EL-INSTALLATIONER

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk

Telefon 3001

Uldall

TAPET- OG FARVEHANDEL

Ahlgade 57, Holbæk. Tlf. 626

Tømrer- og snedkerarbejde

Poul Hansen

Østerled 10, Holbæk

Tlf. 1503 - 1545 - 1098

Privat 1249 u

Tandtekniker

Ove C. Jensen's eftf.

J. Bønnelycke

Kunstige tænder - Rep. udføres

Vesterbrogade 69

Tlf. Eva 5932 fra kl. 10-16

Tirsdag og fredag kl. 10-18

Frederikshavn

Fortsat fra side 13

Den glædeste

Festmessens forløb gled fra eftermiddagen ind i den første aften. Gangen mod kommunionen foran alteret, der er uden korsranke, var stor, og efter biskoppens hilsen: Gå bort i fred! forenedes de mange stemmer i et fuldtonende: »Te Deum«, eller: »Store Gud, vi lover dig ...«, hvori det blandt andet hedder i stroferne: »Dig, vi signe dag for dag. Stedse lydt din lov skal klingel!«

Men ved messen i al dens højtid og under det høje kirkehvelv der sad *pater Fr. Bender*, som en mand, hvis glæde nok var størst.

Her så han et synligt udtryk for det skaberværk, som han har begyndt for snart et halvt hundrede år siden i Ålborg-menigheden så vidt denne nu strækker sig gennem Himmerlands, i Vendsyssels og mod Hanherreds samt Thylandets egne og langt ned i Hardsyssel, og hvad de kanter ellers hedder i Nordvestjylland. Pater Bender har slidt cykel, bane og bil gennem årtier for at komme ud at fejre messen i hver en vrå, hvor katolsk tro var at finde.

Aftenfreden

På disse 7.000 kvadratmeter jord mod Kattegattets friske vand er han en taknemmelig præst. Det er pater Bender og Kamillianerne og Sct. Josefsøstrene i Ålborg samt venner af menigheden i Limfjordsbyen, der har skabt dette tempel i den nordlige del af Danmark. Ikke i det nordligste for vi husker Oblatfædre-

nes kirke i det grønlandske Godthåb, og også Vor Frue af Thorshavn ... Val.

Vietnam

Fortsat fra side 2

underskrevet af biskop Haldor Hald, professor P. G. Lindhardt, rabbiner Bent Melchior, pater Jens Oluf Lund, pastor J. Gaarn-Larsen, pastor M. V. Zeuthen og pastor Jens Brøndum:

- I anledning af den forestående generalforsamling i FN, henvender den kirkelige Vietnam-komité i Danmark sig herved til den danske regering for at give udtryk for sin dybe bekymring over udviklingen i Vietnam siden sidste FN-generalforsamling. Vi opfordrer Danmarks regering til at tage initiativ til drøftelse af Vietnam-krisen i forbindelse med generalforsamlingen. Disse drøftelser skal primært have til formål at standse blodsudgydelser og menneskelige pinsler. Diskussionen om ansvar for krigshandlingernes begyndelse og for de mishandlinger og lidelser, der er blevet hverdagskost for befolkningen i Vietnam, er givetvis af prestigemæssig betydning, men den må ikke stå i vejen for en ordre fra FN til omgående at indstille kamphandlingerne fra begge sider. Vi kan ikke passivt se situationen forværret og den militære koncentration øget, så at nu selve verdensfreden er alvorligt truet. Vi tror, at Danmarks regering ved en aktiv indsats for fredens genoprettelse i Vietnam - eventuelt i samarbejde med de andre nordiske lande - vil give udtryk for den humanitære opfattelse, der er

grundlaget for dansk livsindstilling. Vi tror også, at en sådan indsats fra Danmark i en konflikt, hvor stormagtsinteresser er involverede, vil understøtte mindre nationers evne til selvstændig stillingtagen og derved på enhver måde styrke mulighederne for at bevare verdensfreden.

**JOHS. MARCKERS
BOGHANDEL**

AABOULEVARD 19
KØBENHAVN V.
TELF. *35 83 53

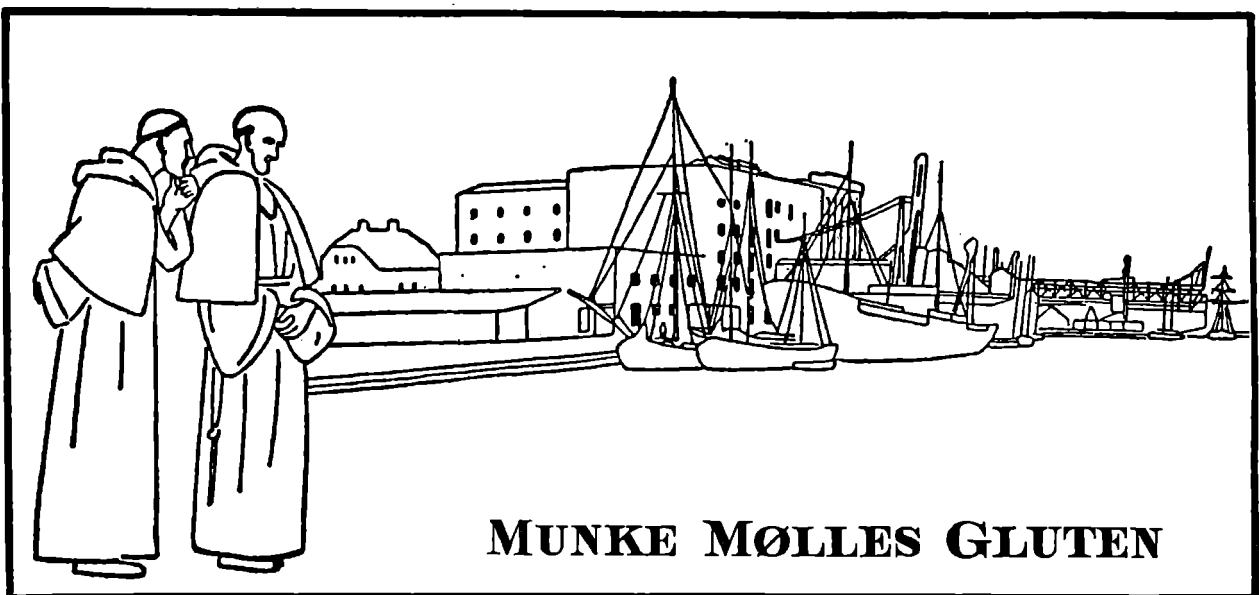
Rengøringsassistance

søges af seminarium ét minut fra Hellerup station, helst tidlig morgen. Tlf. Helrup 7894 og 7842.

**VI
ER TIL
FOR
DEM**

LANDMANDSBANKEN

MUNKE MØLLES GLUTEN

Et sjældent jubilæum

En af de danske benediktinerinder i Brasilien fejrer gyldent jubilæum, idet det den 9. oktober 1966 er 50 år siden, søster Scholastica Leth Mammem aflagde sine ordensløfter. Hun er århusianer, konvertit hos P. Schmid S.J., og indtrådte som 20-årig som den første dansker i det daværende Tilbedelseskloster på Jagtvej. Senere, da hun blev klosterets »Moder vikar«, priorinde Birgitta v. Wachens højre hånd, tog hun initiativ til at bygge ejendommen St. Michaelsgård på et hjørne af klostergrunden, fordi det efter 1. verdenskrig var nødvendigt at konsolidere klosterets økonomi. Det var ligeledes hende, der med størst begejstring og energi gik ind for klosterets overgang til benediktinerordenen under ledelse af P. Wolfgang Czernin i 1936. Som benediktinerindekloster havde det stærk grokraft og eksisterer i dag på Aasebakken. Søster Scholastica er 73 og bevarer stadig sit lyse sind og muntre danske humør, hendes glæde over naturen fornægter sig ikke mellem bjergene i det »brasilianske Schweiz«. Jubilærens adresse er:

Beneditinas, Avenida Imbiri 295
Campos do Jordão
Est./S.Paulo Brasil

Pater Pire til Danmark

Nobelpriistageren pater Pire turde være velkendt i Danmark, bl.a. for sin modtagelse af Sonningprisen 1964. Pater Pire startede efter krigen et stortilet arbejde for at hjælpe de mange flytninge. Han oprettede 7 Europalandsbyer, 4 alderdomshjem og 18000 såkaldte fadderskaber, dvs. kontakt mellem mennesker i flygtningelejrene og mennesker udenfor, som var i stand til at hjælpe især med skolepenge.

I dag er det især flygtningene i Afrika og fra Tibet, pater Pire søger faddere til. Som fadder betaler man et barns skolepenge, ca. 350 kr. for et år, men pater Pire ser gerne, at man holder sig i kontakt med det barn, man hjælper.

I foråret blev der stiftet en forening: Pater Pire kredsen i Danmark, som vil søge at støtte pater Pires projekter. Bestyrelsen rummer

protestanter, fritænkere og en katolik. Ved denne forenings initiativ kommer pater Pire nu til Danmark, hvor han taler for medlemmer og faddere den 1. oktober i Admiral Gjeddes Gård. Den 2. oktober kl. 20 afholdes der et offentligt møde i Studenterforeningens store sal, hvor pater Pire vil tale til et større publikum. Her har alle adgang mod at betale en lille entré (4 kr.).

Skulle man være interesseret i medlemskab eller evt. i et fadderskab, kan man få nærmere oplysninger hos formanden: Lena Dragsdahl, Grønnevej 254, Virum. Tlf. 85 20 63 eller hos Kurt Hansen, Ivarsvvej 19, Lille Værlose. Tlf. 48 19 81.

Falde fra eller holde ud?

I dag fredag den 30. september kl. 20 starter pastor, dr. theol. *Bjørn Højbo* sin foredragsserie »Den moderne verden og kristendommen«, der ikke mindst henvender sig til gymnasiaster og realister, som ikke går på katolske skoler. Alle unge fra ca. 16- ca. 23 år er velkomne. Programmet ser således ud:

Fredag 30. september: Moderne tænkemåder og kristendommen.

Fredag 14. oktober: Semitisk tankegang og græsk tankegang.

Fredag 28. oktober: Hvad forstår vi ved »Gud«?

Fredag 11. november: Hvorledes kan Gud tillade lidelsen?

Fredag 25. november: Det moderne menneske og Kristus.

Fredag 9. december: Hvad vil »frelse« sige?

Foredragene finder sted kl. 20 på St. Josefs skole (den franske skole) Dag Hammarskjölds allé 17. Pris for hele rækken: 10 kr., for hvilke der drikkes te i pausen.

Der er plads til 1500

Biskop Hans L. Martensen bliver en af talerne ved et økumenisk bibelmøde, der afholdes i Bethesda, Rømersgade 17 i København den 5. oktober kl. 20. Blandt de øvrige talere er professor K. E. Skydsgaard, biskop Halfdan Høgsbro og pastor K. Wümpelmann.

Der er plads til 1500 i salen, så tilmelding i forvejen er ikke nødvendig. Til gengæld håber man at se en talstærk repræsentation fra alle kø-

benhavnske menigheder, og biskop Hans L. Martensen anbefaler varmt katolikkerne at benytte denne lejlighed til samvær med deres ikke-katolske medbrødre.

Formålet med mødet er at skabe samling omkring bibelspørgsmålet, oplyser biskop, dr. theol. Halfdan Høgsbro overfor Ugebladet. Zahles pige kor vil prøve at skabe en festlig ramme om arrangementet.

LÆSERBREVE

Kongerøgtelse

Katolsk Ugeblads leder af 16. september osrer langt væk af kongerøgtelse. Hvorfor i alverden har prinsesse Margrethe med sin »søde, stilfærdige og intelligente fremtoning bevist at kongedømmet er i stand til at ajourføre sig og have sin berettigelse i 1966«. (?)

Selv den enfoldigste læser og medlem af vort hyggelige »familien Danmark« burde vide, at monarkiets tilstedeværelse i denne afkrog er et rudiment fra en visnende fortid sideordnet med demokratiet, og at det i sin funktion kun tjener samfundets reaktionære kræfter (det groveste eksempel er Grækenland).

Det er vel naturligt at Katolsk Ugeblad som officielt organ for den katolske kirke i Danmark må vise sit pæne ansigt over for konventionerne, men spar os for alt for megen kongerøgtelse. Gem den til Vorherre.

Karl-Erik Stadler

»Katolsk Ugeblad«s redaktør har ingen som helst ambitioner i retning af at udtale sig ex cathedra, så hvorfor altid disse udemokratiske forsøg på at låse ham fast i en »officiøs« position, der gør ham mindre fri end sine kolleger på andre blade? Og så må det vel fra tid til anden være en dansk lederskribent tilladt at udtrykke nogenlunde tilfredshed med sit lands forfatning. Det udelukker ikke beklagelse over, at dronning Anna Maria har været ude af stand til at eksportere den til Grækenland. Når hr. Stadler er forarget over ord om tronfølgeren, som store dele af det danske folk kan gå ind for, så hvorfor ikke indsigelse mod, at kården i samme nummer sænkes for andre damer? For Sophia Loren for eksempel. Af mere overfladiske årsager.

Red.

Reaktionerne
på Vietnam-
rundskrivelsen

Interessant
premiere på
Det Kgl.

USA - Frankrig
via
Borrevejlevig

Peter Schindler
i topform
med sin bog
om Filip Neri

Indbydelse
afvist

Franco i
30 år

Der er mange motiver til at demonstrere. Læs herom på side 2. På billedet ses en ung amerikansk Vietnam-demonstrant, der får politiets faste hånd at mærke.

Det er helt forkert at tro, at det kun er negrene, der får det amerikanske politis velkendte faste hånd at mærke. Her er det en hvid Vietnamdemonstrant, der dog ikke lader til at være den mindst fattede under situationen.

● Der er mange motiver til at demonstrere, men den demonstrant, som ikke blot lige er ude efter sjov i gaden, går vel til sagen med en vis fornemmelse af, at den fællesmenneskelige retsbevidsthed krænktes et eller andet sted i det fælles hjem, verden.

● Fredsgudstjenesterne i tirsdags verden over er vel den højeste form for demonstration. Her demonstreredes ikke mod amerikanere eller kommunister, men mod selve den dybt tragiske verdensorden, som den enkelte af os mere eller mindre er ansvarlig for.

● Når den spanske informationsminister i et fjernsynsinterview angriber de kredse udenfor Spanien, der gennem skrift og demonstration prøver at påvirke de indre kræfter i pyrenæerhalvøen, kan han kun have ret, når det drejer sig om helt bundløs kritik. På samme måde bør vi danske så afgjort tage os Portugals kritik af forholdene på Grønland alvorligt.

I tendensen til at tage folk som Ghandi og Martin Luther King som forbillede, når det gælder om at stille sig solidarisk med dem, hvis menneskerettigheder, man mener angrebet, ligger der noget værdigt og ret. Som kristne kan vi kun bifalde at se vold bekæmpet med ikke-vold.

Fredsbestræbelserne fortsætter

Pavelig delegation til Vietnam □ U Thant og Lyndon B. Johnson kommenterer □ Store avisomtaler i udlandet

Efter sin nylig offentliggjorte rundskrivelse om bøn for freden i Vietnam har pave Paul taget et nyt opsigtsvækkende skridt i forbindelse med Vietnam. Paven har den 27. september sendt en særlig delegation til Saigon under ledelse af den pavelige nuntius i Canada Msgr. Sergio Pignedoli. Andre medlemmer af delegationen er Msgr. Bernard Jacqueline

og Msgr. Luigi Dossene. Pignedoli er en nær ven af paven og en af hans mest fortrolige medarbejdere. Ærkebiskoppen skal lede et møde i Saigon af vietnamesiske biskopper. Et af formålene med mødet skal være at studere mulighederne for et nærmere samarbejde mellem katolikker og buddhister.

USA - Danmark - Vatikanet

I denne forbindelse er det ikke uden interesse at pege på den sydvietnamesiske buddhistleder Thich Nhat Hanhs besøg hos paven i juli måned. Her opfordrede buddhistlederen, der i øvrigt er kendt i Danmark fra besøget i København i juli måned, paven til selv at rejse til Vietnam. Det skulle være en anledning til våbenhvile og dermed for indledning af forhandlinger. Thich Nhat Hanh gjorde sig i sommer til

talsmand for et nærmere samarbejde mellem de religiøse grupper i Vietnam. Det skete under en foredragsrejse til USA, Sverige, Danmark, England, Frankrig, Italien, Tyskland, Holland, Belgien og Schweiz. Thich Nhat Hanh opholder sig i øjeblikket i Paris, hvor han i disse dage fuldender en bog om Vietnamproblemet. Derefter vil munken fortsætte sin verdensomspændende rejse til bl.a. Australien og Japan.

U Thant: "Et historisk budskab"

U Thant har hilst pave Pauls rundskrivelse om Vietnamkrigen med stor tilfredshed og kaldt den »et historisk budskab«. U Thant fortsatte: Jeg har den største respekt for Hans Hellighed og for hans bekymring for Vietnamkrigen. Alt hvad paven siger bør studeres meget indgående. U Thant erklærer sig desuden meget tilfreds

med pavens valg af den 4. oktober som international bededag for freden i Vietnam. Denne dato, der som bekendt er årsdagen for pavens tale i FN, viser pavens stadige interesse for FN's arbejde og pavens anerkendelse af FN's betydning for verdensfreden, slutter U Thant.

Johnson vil støtte paven

Præsident Johnson har udtalt, at De Forenede Stater er »meget ivrige« efgter, at man skal tale om at slutte fred i Vietnam, og at de vil støtte enhver bestræbelse fra pave Pauls side for at få forhandlinger i gang.

Præsidenten har på en pressekonference givet udtryk for, at han var af den opfattelse, at alle nationer i verden – måske med undtagelse af to – var ivrige efter, at drøftelserne

skulle begynde. Men han sagde også, at »der ikke er noget som helst, der tyder på,« at kommunisterne i Nordvietnam er interesserede i »at sætte sig ned og forhandle«.

Som svar på et spørgsmål om, hvordan han stillede sig til pavens indtrængende opfordring til begge parter om at nedlægge våbnene og hans forsikring om, at han endnu ivrigere end før ville bede om, at myr-

derierne måtte få en ende, svarede præsident Johnson: »Vi ønsker fred, og vi ville helst have, at skydningen blev indstillet den dag i morgen.«

Men han sagde også, at så længe »den angribende part« ikke er villig til at indlede fredsforhandlinger, »har vi intet andet valg end at forsvare og beskytte et frit folk, der elsker friheden«.

Med tydelig adresse til Hanoi- og Pekingregimet fremkom præsidenten derefter med den nævnte udtalelse om, at han troede, at alle nationer »måske med undtagelse af to« var interesserede i, at der blev indledt forhandlinger om fred i Vietnam.

Amerikansk og tysk kommentar

Verden over har pavens rundskrivelse vakt den største opsigt og er bl.a. blevet bragt i sin fulde ordlyd af New York Times. Det er såvidt vides første gang en pavelig rundskrivelse har været gengivet i sin fulde ordlyd i en ikke-katolsk avis. Bladet vier også rundskrivelsen en meget positiv lederartikel, hvori bladet giver udtryk for sit håb om, at pavens fredsbestræbelser må krones med held. New York Times skriver:

The New York Times.

Paul VI anslår i sin fjerde rundskrivelse, hvor han skriver om krigen i Vietnam, en ganske overordentlig sørgmodig tone. Paven henvender sig til »alle ansvarlige« med ordene: »Vi råber til Dem i Guds navn, at De skal standse.« Og i den følgende sætning tilføjer han: »Man bør nu nå til en bilæggelse af stridighederne, selv om der skulle følge nogle ulemper eller tab med i købet.«

En stor del af menneskeheden – og ikke mindst landbefolkningen i Nord- og Sydvietnam, er parat til at besvare dette råb om fred, som ganske vist kommer til at fremtræde mindre klart, ved at paven understreger, at »freden må hvile på retfærdighed og på frihed for alle mennesker, og der må tages hensyn til såvel de enkeltes som samfundenes rettigheder.« I praksis kan disse ord af Washington, Saigon, Hanoi, Peking og Moskva udlægges på en sådan måde, at de kan retfærdiggøre enten uvilje eller manglende evne til at »standse«.

Ingen, der læser hele rundskrivelsen, kan imidlertid være i tvivl om, hvad paven mener med sin indtræn-

gende bøn om »at forhindre, at ilden breder sig yderligere, og endda at slukke den fuldstændig.« Det er underforstået, at den opfattelse, at den ene part har ret og den anden uret, ikke har nogen berettigelse. Det vigtigste argument er, at et folk og en nation gennemgår frygtelige lidelser, og at en »endnu større katastrofe truer hele menneskeheden.«

Paven har, som Stalin kynisk påpegede, ingen divisioner til sin rådighed. Det eneste, paven derfor kan gøre, er at appellere til »de ansvarliges« bønner, samvittighed og sunde fornuft. I virkeligheden er det kun de statsmænd og generaler, der fører krigen i Vietnam, der kan sørge for, at disse bønner bliver hørt.

Paven går derefter over til i mere verdslige vendinger at tale om den indflydelse, lederne har på begge sider. Men eftersom Nordvietnam, det kommunistiske Kina og Sovjetunionen ikke engang er kristne lande, vil rundskrivelsen desværre stort set kun blive læst og udbredt på den vestlige halvkugle. Men alligevel kan Paul VI's ord ikke undgå at gøre et stærkt indtryk. Rundskrivelser er højtidelige historiske dokumenter. Christi Matri, som rundskrivelsen hedder, vil alle vegne komme til at veje tungt i vægtskålen på deres side, som arbejder og håber på en afvikling af krigen i Vietnam, og som ser frem til den dag, hvor pave Pauls ord: »I Guds navn... stands« bliver til virkelighed.

Frankfurter Allgemeine

Det indflydelsesrige vesttyske blad »Frankfurter Allgemeine« bringer følgende lederkommentar:

Pave Paul VI indgår med sin opfordring til at slutte fred i Vietnam som et led i en tradition. Man kan ikke lade være med at tænke på Benedikt XV, som under den første verdenskrig tryglede de implicerede lande om at standse krigen, og Pius XII, der under den anden verdenskrig advarede mod katastrofen, men som må se på, hvordan det totalitære vanvid først af magtbegær og siden i en kamp for livet netop styrede hen imod denne katastrofe. Så kom Koreakrigen. Endnu en gang manede Pius XII til den fred, som nu antastes af en helt anden modstander. Når man gør op, hvad der er kommet ud af alle disse anstrengelser, ser det næppe ud til, at der er meget

håb om, at de sidste opråb om fred fra Vatikanet vil føre til et håndgribeligt resultat. Men dette har ikke formået at afskrække paven. Han, som kan tale til staterne i sin egen skab af moralsk instans, lader sig ikke lede af politiske beregninger.

En krig kan bringes til ophør på to måder, – enten ved at den ene part vinder, eller ved at begge parter bliver enige om at indstille kamp-handlingerne. I Vietnam kan ingen af parterne håbe på en militær sejr, og amerikanerne har ikke engang erklæret dette for at være deres mål med krigen. Tilbage bliver så, at parterne kan komme til en forståelse. En sådan forståelse kan kun komme i stand, hvis alle de implicerede er af den opfattelse, at freden tjener deres interesser. Men hvilken fred? Amerikanerne kunne øjeblikkelig få fred. Men de har ret i, at den pris, at de straks trækker sig tilbage fra Sydvietnam og lader Hanoi overtage magten, er for høj. Også nordviet-opgive at gribe ind i Sydvietnam. Men det vil de ikke. Kunsten er at finde frem til en løsning, hvor hver især betaler den pris, den anden forlanger, og at det endte med, at der opstod et Sydvietnam, hvis uafhængighed var sikret. Amerikanerne er parat til at forhandle om det, men hidtil har nordvietnameserne ikke været indstillet på forhandlinger. Deres ønske om at føre krig retter sig efter de ildnende paroler fra Peking.

Nu har der i de sidste måneder været tegn på, at Hanoi slutter sig til Moskva. Men selv om det skulle være rigtigt, behøver dette ikke at få nogen indflydelse på krigen. For det første har Nordvietnam nemlig ikke til hensigt at blive et russisk protektorat, og for det andet er det slet ikke sikkert, at Moskvas interesser i Sydøstasien falder sammen med en snarlig fred i Vietnam. Ganske vist griber krigen i Vietnam forstyrrende ind i den russisk-amerikanske afspænding, men på den anden side svækker den Amerika såvel inden- som udenrigspolitisk. Det er derfor forståeligt, at den amerikanske udenrigsminister nu vil forsøge at få nærmere oplysninger af den russiske udenrigsminister om, hvordan Moskva er interesseret i, at forholdene i Vietnam skal udvikle sig.

Franco i 30 år

ANSVARHAVENDE
REDAKTØR:
HELGE KRISTENSEN

Redaktør for indenlandsstof:
Jens Oluf Lund
Redaktionssekretær: Elli Gambell

Redaktionskontor:
Bredgade 69, København K.
Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:
Katolsk Ugeblads Annonceekspe-
dition, Hauchsvej 8, København V.,
telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro
589 65.

Abonnementsafdeling:
Katolsk Ugeblads Ekspedition ved A.
Prüser, Sankt Annæ Plads 28, Køben-
havn K., telefon (01) 15 95 28 (9-16,
lørdag lukket) postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien
som i andre lande pr. kvartal kr.
11,00. I løssalg kr. 1,00.

Længere artikler til et bestemt num-
mer af bladet skal være redaktionen i
hænde senest 3 uger før det pågæl-
dende nummer udkommer, kortere
meddelelser senest 14 dage før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar
for uopfordret indsendte manuskrip-
ter.

Såfremt et nummer af Katolsk Uge-
blad udebliver, bedes henvendelse ret-
tet til Deres eget postkontor eller til
Postvæsenets Oplysningskontor, tele-
fon 14 62 98, idet udsendelse af de
enkelte numre foretages af postvæse-
net.

Adresseændringer bedes ligeledes med-
delt postvæsenet.

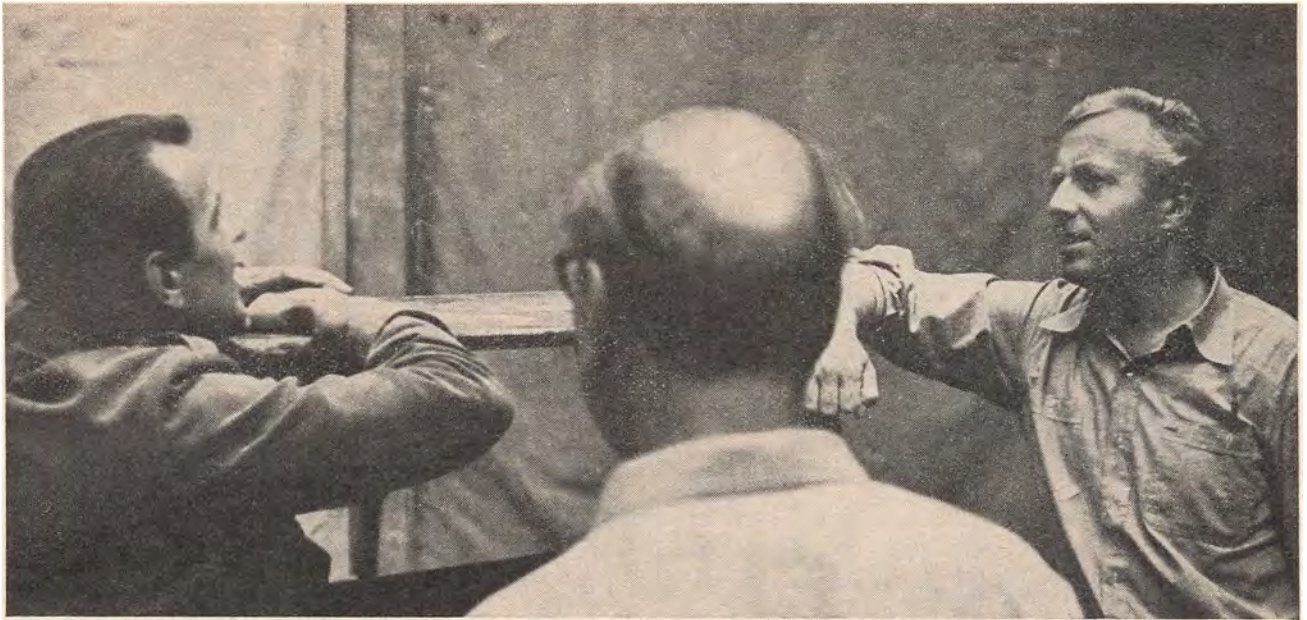
Den første oktober var det 30 år siden, general Franco – under borgerkrigen – fik overdraget posterne som Spaniens stats-, regerings- og hærleder. I henhold til Reuter skal Franco i dagene omkring det lille jubilæum – der efter manges opfattelse er stort nok – have tilbragt megen tid med at arbejde på et lovforslag, der opdeler hans mange beføjelser mellem en statschef og en ministerpræsident. Det menes, at hans mål er et monarki efter britisk mønster kombineret med et amerikanskpræget statschefsystem, hvor denne post tillægges store administrative beføjelser.

Det lader fortsat til at være umuligt at kommentere udviklingen i Spanien uden næsten omgående at bringe den katolske kirke ind i billedet. Forholdet mellem »korset og sværdet« er da også selve emnet for en bred kommentar, som Halldór Sigurdsson har i »Søndags Politiken«. Det hedder bl.a. i artiklen: »Mange ældre spaniere – de spaniere, der var på den 'retfærdige side' i borgerkrigen – er overtydet om, at den nuværende statschef er den nærmeste forbindelse til Gud, som Spanien har haft, siden apostlen Jacob steg i land på den galiciske kyst for omkring 1900 år siden. Der gøres heller ingen hemmelighed af det faktum, at den puritanske og fromme general Franco i timevis beder til Gud i sit private kapel i Pardo-paladset, før han træffer vigtige politiske afgørelser.«

Der er vist ingen grund til at antage, at Halldór Sigurdsson sætter sagen på spidsen i højere grad, end det almindeligvis må være en kommentator tilladt. Kikker vi i vore hjemlige katolske blade fra borgerkrigens dage, ser vi en klar stillingtagen til fordel for Franco, og der er ingen tvivl om, at vore hjemlige publikationer afspejlede en almindelig tendens i kirken. Holdningen er forståelig. Den ene rædselsberetning efter den anden om mord på præster, søstre og ganske unge seminarister og skænding af kirker og kirkegårde – øvet af mennesker, der støttede det hidtidige regime, fik katolikker til i vid udstrækning at betrage Franco som leder af et korstog. Man så til gengæld ret stort på, at højre aldeles ikke gik frem efter spejderlove eller fodboldregler. Og mord og voldtægt er dog mord og voldtægt, hvadenten det går ud over nonner eller gifte koner. I vore dages katolske blade er vi lige ved at have vendt bøtten om: Spanien holder den katolske fane højere, end noget andet land gør. Altså bør Spanien leve op til samme uplettedhed som Cæsars hustru. Vore dages katolikker bekender villigt Francostyrets synder og ser forstående på dets modstandere.

Det officielle Spanien lægger ikke skjul på en smerteblandet forundring over, at katolikker kan være så utaknemmelige overfor deres spanske brødre, hvis familier ofte tæller martyrer, der har måttet dele lod med kristenhedens første bekendere. På den anden side bør man heller ikke se bort fra, at borgerkrigens korsfarere blev støttet af de mennesker, der deres overbevisning tro øvede de mest ubeskrivelige forbrydelser mod folkene i øst og jøderne. I hvert fald er sagen for nuanceret til, at man over en kam kan stemple Francoregimets katolske modstandere som »eksalterede præster« og »blåøjede ofre for kommunistisk propaganda«. Endelig bør man heller ikke se bort fra, at man af lutter retfærd ofte glemmer, at det ikke kan være for jernhånden alene, Franco har kunnet sidde ved roret mere end 25 år efter borgerkrigen. Rædslen for en ny borgerkrig har hjulpet ham, men man må også indrømme ham dygtighed og lederegenskaber af samme art, som kendetegner Tito og Nasser. Men som katolsk land er Spanien meget langt fra at stå bare ved begyndelsen af vejen til *den sociale retfærdighed*, som både koncilet og paverne i vor tid gør sig til talsmænd for. Og flere og flere spanske katolikker får øjnene op for, at forholdet mellem kirke og stat i deres land er alt for godt til at være ideelt.

HK

Erik Mørk og Henning Moritzen under prøverne på »Lille Alice«. I midten, med ryggen til, instruktøren Sam Besekow.

”Skyggen af en stor nærværelse”

På grundlag af den engelske originaludgave skriver Clara Svendsen om Edward Albees »Lille Alice», der netop har haft premiere på Det Kgl.

En måneds tid efter premieren på Edward Albees *Tiny Alice* i New York lod forfatteren stykket udkomme i bogform, men nægtede at efterkomme opfordringerne til at forklare i et forord, hvad han mente med det. Han skal have udtalt, at det er realistisk, ikke en allegori, men hvis det ikke er allegorisk er det af ringe interesse, og mange vil mene, at man dårligt kan være bekendt at se det.

Den mandlige hovedperson i *Lille Alice* – som titelen bliver ved opførelsen på Det kongelige Teater – *Julian*, har en dunkel fortid, afviser selv alle hentydninger til, at han skulle have været katolsk præst – har muligvis været det alligevel, det står ikke klart – kalder sig Broder Julian, har været troende, men har mistet troen og efter dette tilbragt nogle år på et sindssygehospital, hvor han har lidt af hallucinationer.

Han træffes nu som sekretær hos en kardinal, som får tilbudt en fabelagtig pengegave til Kirken af en fabelagtig rig yngre kvinde, »Miss Alice«. Julian skal forhandle om enkelthederne og i den anledning have sin gang i frøken Alices hus.

I dette uhyggelige Kafka-genkendende etablissement afdækkes hans inderste karaktertræk: en vilighed til offeret – et af de centrale elementer i kristendommen i dens katolske form, men hos Julian i sygelig, overspændt skikkelse, med detaljerede fantasier i hans barndom om martyrdøden på arenaen. På sindssygehospitalet har han endvidere muligvis – og muligvis ikke – oplevet en total hengivelse til en kvinde; han kan aldrig få opklaret om oplevelsen var virkelig eller en hallucination.

På dette punkt sætter Alice ind med sine forførelseskunster, og han bliver hendes. Han tror at der nu begynder et nyt liv, men bringes i en uhyggemættet scene til at forstå, at netop som det er begyndt, er det slut. Julian bliver likvideret af en af de uhyggelige beboere i huset, dødeligt såret med en pistol. Under hans døds kamp er kardinalen – en karikatur af en Guds repræsentant – til stede, men han går. Alice, skøgen, en karikatur af bruden, går også.

Forinden har hun venligt forklaret Julian, at det er hende der er illu-

sionen, virkeligheden er at han har elsket den anden gennem hende. Idet denne verden trækker sig tilbage fra ham, føler han stor angst og tomhed, »der er ingen«, »der kommer ingen«. I de alleryderste minutter og i den yderste forladthed sker imidlertid en vending, en resignation og en opfyldelse. Et stort mørke fylder scenen – ifølge forfatterens sceneangivelse er det »Skyggen af en stor nærværelse«.

Men denne største virkelighed synes ikke at indbefatte en lutret og fuldere udfoldelse af virkeligheden her i tid og rum. Den synes at desavouere og fornægte denne verden. Edward Albee ser her ud til at fremtræde som en moderne manikør eller gnostiker. Den hermetisk lukkede model af Alices hus, som spiller en hovedrolle i stykket, tyder også i denne retning.

Clara Svendsen

Det kgl. Teaters opførelse af »Lille Alice» vil senere blive anmeldt her i bladet.

USA - Frankrig *via Borrevejlevig*

Danskfødte søster Else beklæder høj stilling i Frankrig.
Her er hun i samtale med Margot Petersen.

Kender De nogen her?« lød en spagfærdig stemme i køen ved værelsesanvisningen på Nordisk Karolsk Højskoleuge. Næh-jah, både-og, kunne svaret have lydt, men pludselig var man midt i en passiar med den spørgende, den danskfødte, nu franske statsborger søster Else af St. Vincentsøstrenes kongregation, der beklæder stillingen som en af de ansvarlige for uddannelsen af *alle* Frankrigs sygeplejersker, katolske, såvel som protestantiske, m.fl.

Det spagfærdige faldt nu hurtigt til jorden; Sr. Else var kommet frisk fra Amerikabåden og havde straks meldt sig til kurset i håb om der at finde ud af, hvordan danske katolikkers status er i dag. Nu var det jo blot spændende, om plads kunne skaffes med så kort varsel.

Kommet så langt var det blevet vor tur i køen. Vi skiltes for at gå til hver sit hi, undertegnede til et af lejrens 8-10 mands »volierer« sammen med andre dødelige; men hvor mon man havde fremtryllet den manglende plads til Sr. Else?

Ved aftensmåltidet mødte hun imidlertid op med et stort, underfundigt smil, der hilstes af en kaskade af latter fra deltagerne, da forstander Egede Andersen under gennemgang af dagplanerne proklamerede: »I år ingen kaffedrikning i is-boden. Den er fra nu af nonnekloster, - Sr. Else er flyttet ind.« Læsere, der kender boden, vil forstå latteren og at stemningen dermed var angivet.

Sr. Else havde meget at berette. På de daglige ture til og fra Ledreborg, på roture og i pusterum mellem de berigende foredrag og diskussioner fik man glimt af en dansk kvindes rige og virksomme liv ude i verden, fremlagt i brikker, som Ugebladet fandt måtte samles til en mosaik, så også læserne kunne få glæde deraf.

Ingeniør eller ordenssøster
Hvornår og hvordan startede nu al denne virken?

● Den 23. december 1928 blev jeg optaget i den katolske Kirke efter *grundig* undervisning hos pastor Hubert Messerschmidt, sådan som han og kun han kan undervise. (Typisk konvertitbemærkning vil såvel pastor H. M. som andre præster vel sucke!)

Videre hører vi, at allerede den 28. januar 1929 rejste unge frk. Else til Frankrig med sin studentereksamen og sin fornyede tro i bagagen.

● Oprindeligt ville jeg have været ingeniør, men efter optagelsen kunne jeg ikke hurtigt nok få mit liv indpasset i et katolsk milieu, hvilket stod for mig som en betingelse for min videre udvikling.

● På den tid var det vanskeligt at få indpas i katolske kredse i Danmark, ikke noget at bebrejde danske katolikker som sådanne, føjer Sr. Else skyndsomst til, men vi konvertitter bærer jo alligevel med os en flere-hundredårs-ballast af protestantisme, ikke mindst de af os, der er opdraget i et kristent hjem, hvor barndommens søndagsskole og regelmæssig kirkegang var en selvfølge.

Efter elevtiden, først på skolen École supérieure d'Infirmière à Paris, senere opnåelsen af Diplôme d'État d'Infirmière bankede Sr. Else på St. Vincent Søstrenes klosterport.

● Tro nu ikke, siger sr. Else, at man går i kloster fordi man er from, nej slet ikke. Det er for at gøre et forsøg på at realisere sit kristenliv, og for i dybeste forstand at komme til at tilhøre Kirken.

- *Hvad fik Dem til at søge optagelse i netop denne orden?*

- Jeg *valgte* ikke, men følte mig simpelt hen kaldet til den.

Forstander

- Efter videre uddannelse på ordensens hospitaler og nogle år som praktiserende sygeplejerske der, blev jeg viceforstander, senere forstander på den kendte sygeplejeskole i Nordfrankrig: Valenciennes og virkede som sådan i 15 år, derefter en tid i Monaco for at rette en skole der ind i mere tidssvarende baner, og så begyndte jeg på sociologistudiet, som jeg afsluttede i 1961 ved universitetet i Paris.

- *Det var åbenbart ikke nok at De, som vi ved, i forvejen havde afsluttet eksamen som socialrådgiver og som sundhedsplejerske?*

- »Nej, det moderne samfunds stadigt stigende krav til uddannelser, den hastige udvikling og de dermed stadig følgende forandringer, må og skal en ordenssøster kunne leve op til.«

USA

Dette synspunkts rigtighed har søster Else i rigt mål fået bekræftet bl.a. gennem deltagelse i kongresser. Hun var også delegeret af WHO som ekspert indenfor det franske sundhedsvæsens uddannelsesdepartement i Finland 1958.

I 1964 blev Sr. Else sendt til USA, den rejse, hvorfra hun netop nu er på vej hjem til Frankrig for at sætte sig ind i universitetsuddannelsen af sygeplejersker samt i hospitalsforholdene derovre i det hele taget.

- Det fik jeg meget ud af. I Amerika er man langt fremme; sygeplejerskerne er veluddannede, velorganiserede og effektive. Men Frankrigs er nu også interessante og så er der jo franskmændenes *esprit*, ja, deres kultur! Her ligger et stykke af Sr. Elses hjerte, hører man, men hun fører straks samtalen ind på danske forhold, som ligger hende stærkt på sinde.

– Jeg føler mig overbevist om, at den dag man i Danmark byder sygeplejerskerne mulighed for en uddannelse som den i USA, da vil man ikke behøve at ængstes så meget over den ringe tilgang til faget, som der tales så meget om her i landet. I USA kan man få enten en universitets- eller en teknisk uddannelse. Vælger man førstnævnte, tager det 4 år, og allerede under studentertiden er der tilrettelagt særlige fag med henblik på sygeplejergeneringen. Den universitetsuddannede, bachelor in nursing, ansættes på hospitaler og sygeplejeskoler til direkte bistand for lægestaben, en støtte for dennes mere og mere krævende videnskabelige arbejde, medens den teknisk uddannede sygeplejerske overtager det praktiske arbejde.

Ikke mindst det uundværlige, evigt menneskelige islæt, vil kunne få sin selvfølgelige plads inden for begge grene og først da virkelig komme til udtryk, fordi kræfter og evner således kan fordeles. Et fundament for dem af hvem mere end et almindeligt dagværk forventes.

Under opholdet i USA studerede Sr. Else Research in Education (uddannelsesforskning), ligesom hun i nogle måneder deltog i arbejdet på hospitaler i New York og Washington, samt i Canada: Montreal, Ottawa og Quebec.

New Orleans

I New Orleans, Louisianas største by, fik Sr. Else indblik i sine med-søstres arbejde i slumkvarterernes skoler og hospitaler; mere end 95

pct. af St. Vincent søstrenes ca. 3.000 sengepladser her er belagt med farvede patienter.

»Og her,« sukker Sr. Else pludselig mismodigt, »her var man ikke stolt af at høre til de hvide, for ikke at sige hvide katolikker.« – Siges må det.

– Men jeg er stolt af min orden og dens arbejde. – Spørger forsigtigt om man kan bruge dette udtryk, uden at blive misforstået, og da vi jo ved, hvad hun mener, lader vi det stå. Sr. Else er jo stolt, som den er det, der glæder sig over sine nærmestes indsats. St. Vincent søstrenes orden med dens mere end 47.000 søstre er Kirkens største kvindekongregation; dens generalpriorinde Sr. Guillemin, var som bekendt indbudt til at overvære alle koncilets samlinger.

Danmark

Under sit ophold i Danmark har Sr. Else fået det indtryk, at danskere, hermed også danske katolikker, ikke rigtig, således som franskmændene gør det, ved hvad en katolsk søster er. Vi beder hende derfor give en definition.

– »En katolsk søster er et normalt, voksent, veluddannet og kristent menneske, der gennem sit klosterkald giver udtryk for de anlæg og evner, der er blevet hende tildelt, – med et helt og fuldt liv som mål.«

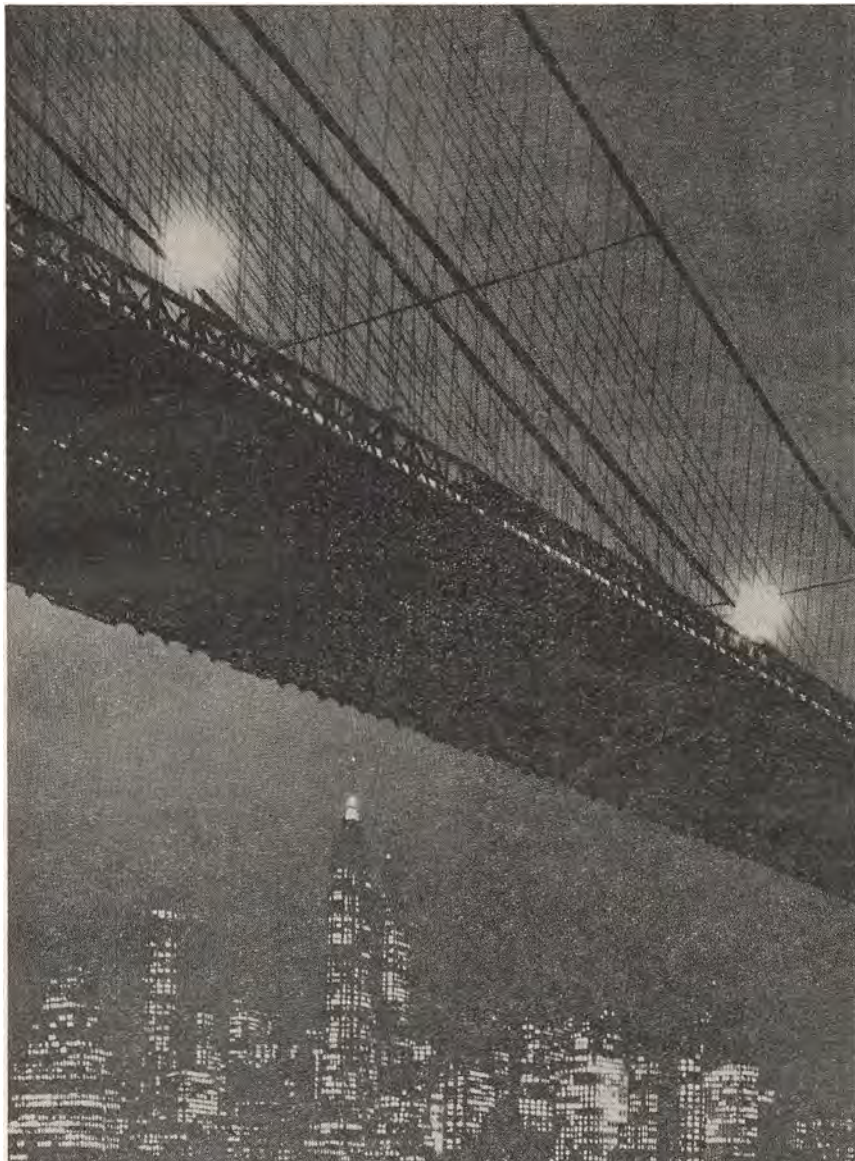
I øvrigt er Sr. Else meget begejstret for dette højskoleophold, for mødet med de mange forskellige deltagere, for foredrag og diskussioner og ikke mindst for den subtile form disse sidste havde, – ældre og yngre, enige og uenige mødtes uden »det-ved-jeg-bedre« mentalitet, blot ivrige efter at forstå og at kunne erkende indholdet af de engang imellem noget vel højtliggende foredrag, der holdt tilhørerne fangne dagen igennem, ikke mindst i de efterfølgende diskussioner.

At Sr. Else bruger sine anlæg og evner, og alle sine kræfter, til at leve op hertil, står os ganske klart. Det velgørende er, at hun ikke lægger skjul på, at det sker i fuld erkendelse af hendes protestantiske oprindelse, en erkendelse, der er så modsat den fornægtelse man, mere end pinligt, kan opleve.

Ja, hun har forstået at bekræfte det, der tog sin begyndelse hin 23. december 1928.

Margot Petersen

Det er ikke overalt i USA man kan være stolt af at være hvid – endsige katolik. Men sygeplejerskeuddannelsen er bedre end i Danmark.

SANGEN OM

Der er vel få byer, der som Firenze kan give et helhedsindtryk af sin egen fortid. Når vi vandrer gennem Arno-staden, vandrer vi også i historien. Gaderne i den indre by ligger, som de lå i den fjerne fortid, da den krigeriske pin-up-pige Caterina Sforza og hendes ikke mindre krigeriske søn Giovanni delle Bande nere gjorde Italien usikker – omend ikke så usikkert som pave Alexander VI's søn gjorde det, selv om hans mening var at samle det – ud fra devisen »Hensigten helliger midlet«.

Op når vi træder indenfor i San Marco-klosteret et stykke fra bykerne, mærker vi suset fra den tid, da dominikanermunken Savonarola tordnede mod usædeligheden, hvis søde liv ikke stoppede ved tærskelen til Vatikanet.

Det kan være vanskeligere at forestille sig tidligere tiders Rom. Staden har siden oldtiden *principielt* været kristenhedens hovedstad, men i århundreder var den af ydre ikke meget andet end en provinsby. Først op mod vore dage fik den atter ydre karakter af storstad.

Så kan mange danske – her i blandt den, der skriver disse linjer – lige så godt indrømme, at den viden om Italiens kulturperler, vi i svage øjeblikke har yndet at smykke os med, længe bestod af lånte fjer. Vor viden og indlevelsesevne havde vi ganske simpelt hugget fra Peter Schindlers rejsebøger. Men det var et lykkeligt tyveri, som har betydet gode stunder i det fremmede – også når vi for eksempel sad bænket om en fuldendt middag i Firences Via Dante – eller vi med en af bøgerne i hånden genoplevede det alt sammen i den hjemlige radiatorkrog.

Peter Schindler og Filip Neri
I dag udkommer hos Arnold Busck Schindlers bog om Filip Neri og Rom's reformation. Det er en dag, der er set hen til, og lad det være sagt med det samme: resultatet står mål med forventningerne.

Det er ikke nogen pludselig grille, der har fået onkel Peter til at synges *Sangen om Filip*. I sin erindringsbog »Vejen til Rom« taler han om sin »Ledestjerne i Kontrareformationens

brogede og spegede Problematik: St. Filip Neri som de Romere kalder deres anden Patron (efter Petrus) . . .«

I den fortræffelig »Dage i Rom«, der for alvor slog Peter Schindlers navn fast i den almindelige rejseglaude danskere bevidsthed, er et væsentligt afsnit helliget Roms *Chiesa Nuova*, »Filips kære Kirke«.

Den muntre helgen

Så længe De ikke har læst »Filip Neri og Rom's Reformation«, er det nok lige på sin plads at slå fast, at samme Filip stod med den ene fod i renæssancen og den anden i barokken – sådan at forstå at han på et meget tidligt tidspunkt i sit liv tog et hastigt skridt fremad mod den kirkereform, der trods alt blev mere restauration end kontrareformation. Han stiftede – som der står i kirkehistorien – i 1564 ORATORIANERNES samfund, der bestod af præster og lægfolk, som uden evige løfter og klosterlig fattigdom dyrkede videnskab og gjorde sig fortjent med hensyn til kirkemusikken (deraf det musiktekniske udtryk »oratorium«).

Op som Schindler skriver i »Dage i Rom« var Filip den muntre helgen, der ikke jamrede over Roms *carnevale*, men forvandlede det til udflugt til »de syv kirker« med medbragt frokost i det grønne, og som er ophav til al senere ungdomsfærden i fri luft og i naturen.

En af hans disciple er kirkemusikens mester, Palestrina, for hvem det lykkedes at omsætte Filips ånd i toner.

Da Filip Neri i 1622 blev helgenkåret, slog en vittig romer følgende plakat op:

»I dag kanoniserede pave Gregor tre spaniere og en helgen.«

De tre spaniere var Frans Xavér, Ignatius af Loyola og Teresa af Avila!

Vi oplever atmosfæren

Som det indledningsvis blev antydet, har Peter Schindler altid gjort sig umage for at få os til at opleve tidligere tiders atmosfære og ånd. Det har aldrig været ham nok at give sine læsere blot et teoretisk indtryk. »Næh, spadsér i de og de ga-

der, så mærker du, hvad ånd de var af.« Denne vandring på *stederne* går igen i bogen om Filip Neri. Dertil kommer så et mægtigt persongalleri, der viser, hvilke mennesker der har befolket nævnte steder før og i Filips dage, præget dem. Det er fortalt i det brede format – men kuppet ligger i, at det hele tiden er levende og – hvis forfatteren, som nærer alt andet end pop-ambitioner, undskylder – *underholdende*.

Indimellem får vi så hans kommentarer, der ofte er kritiske, men aldrig pedantiske overfor den svundne tid og dens mennesker. Derhos en række paralleller, der skal vise, at historien til gengæld også ofte har en kommentar til det, vi mennesker af 1966 foretager os.

Luther og Savonarola

Peter Schindler er så økumenisk, at han kan tillade sig at være kritisk overfor Luther, som kom på skuepladsen lidt tidligere end Filip Neri. Schindlers syn på den tyske reformator ligger tæt opad Stefan Zweigs, som han på nuanceret vis uddyber.

Interessant er det også, hvordan han har udviklet sit billede af Savonarola. I rejsebogen »Italien – udenfor Rom« skriver han om denne dominikanermunk, der forsøgte at virkeliggøre Gudsriget i Medicierne Firenze: »Det var den verden (Fra Angelicos), Savonarola endte på bålet for at forsøge på at genoprette; det er hans ånd, der fylder cellerne i S. Marco . . . For enden af gangen – i tværgangen må du fordybe dig i Far Bartolomeos »Savonarola«, halvt helgen, halvt fanatiker . . .«

I »Filip Neri« – udgivet 13 år efter – får vi følgende karakteristik:

»Patrene (i San Marco) var stærke Aander, som kunde mere end deres Fadervor; en af dem kunde endda fordrive den lede Satan selv, og han lærte Filip tidligt at regne med. Savonarolas næsten Besættelse af Hellighedsmani i Forbindelse med hans tragiske Livsførelse og hans hysteriske Ubændighed som Taler gav ham en *Führers* medrivende Magt over Sjæle og Mangel på personlig Ligevægt; hans Medfølelse med de Smaa blev til Had til de Store . . .

FILIP

Savonarolas Reform stak ikke dybt; al Ilden på hans Alter var ikke fra Himlen ...«

Aktualiteten

Filip levede i en konciltid, som vi faktisk – fortsat – gør det. På det religiøse område var han en fremsynet ånd, hvis tanker ej heller i vore dage kan affærdiges som »forældet fromhed«. Som en god sjælesørger kendte han livet fra alle sider, og det viste sig, at hans kur mod datidens ungdomskriminalitet skabte i hvert fald respekt om sig. Blandt de mere spøgefulde historiske kommentarer til vor tids begivenheder, er Filips rolle i historien om den franske kong Henrik IV's konversion. Det må dog nok betragtes som en tilfældighed at denne episode med byen, der er en messe værd, er blevet aktuel.

Alt i alt er der meget at hente for den opmærksomme læser af »Filip Neri og Rom's Reformation«. Endnu engang slås Peter Schindlers navn fast – ikke bare som dansk *katolsk* forfatter – men som dansk forfatter. Filip Neri behøver ikke at være mere ked af sin danske biograf end Frans af Assisi af sin.

Helge Kristensen

Om humor

(Fra Schindlers »Filip Neri«)

Humorist er noget, man er fra Guds Haand, man kan ikke læse til Humorist eller *ville* være det; det er ingen Profession. Naar Humor er ved at uddø i et Folk, betyder det, at Religionen er ved at gaa over i Dødens Stivhed og Kulde, og at Mennesket tager sig selv højtideligt som Gud; at drive Gæk med store og smaa Diktatorer er da Blasfemi, og den Synd er der Dødsstraf for. Humoristen er usaarlig, hans Humor er hans Panser, han bor i sin Humor som Myggen i sit Rav, – uden Humor var han et lille ækelt Insekt, der stak; Humoren beskytter ham mod at blive giftig. At Humor ikke er

I dag udkommer Peter Schindlers længe ventede bog om

»Filip Neri og Rom's Reformation«.

Peter Schindlers navn slås endnu en gang fast i folks bevidsthed. Bogen står mål med forventningerne. »Filip Neri og Rom's Reformation« er tilegnet mindet om »menneskehedens sognepræst« pave Johannes XXIII.

letfærdig, ses deraf, at der jo ogsaa er *tragisk* Humor; tænk paa Jødens *chutspe*, der med en Grimasse dækker sin egen Races Skavanker; tænk paa den Selvironi, der dølger Bevidstheden om egen Utilstrækkelighed; tænk paa det komiske *understatement*, hvormed Englænderen værger sig mod Overdrivelser; tænk paa de groteske Omskrivninger, bag hvilke religiøs Grebthed fjæler sig for at undgaa Prostitution overfor profane.

Omvendelse

(Fra Schindlers »Filip Neri«)

I Filips Omvendelse er der – hvor sjældent blandt Helgener! – intet Element af Selvførdømmelse og

Hang til Selvudslettelse, dertil er hans Natur for karsk. Foreløbig er hans Kald et Kald til en Tilstand, ikke endnu til et Foretagende; han har fælles med Ædlinge som Benedikt og Frans: at de vender Verden Ryggen uden Foragt. For Filip er det et mindre Problem, hvad han skal give Afkald paa, end hvad han skal yde: Hvem er min næste? Han farer ikke paa den første, den bedste, han møder, for at faa Ofret til at imitere hans egne Oplevelser; han venter paa, *hvem* mon Gud vil lægge, overfaldet og mishandlet, paa han Vej som »Næste«, og saaledes begynder, efter Samtykkets store *Ja*, Indvølsen i Kristendom, Omstøbningen i den form, hvori *han* skulde afbilde Frelserens Gestalt.

Kongen sender sine soldater ud for at ihjelslå morderne.

Evangeliets tekst (Matt. 22,1-14) fremlægger i form af en lignelse Guds frelsesplan med hele menneskeheden. Men samtidig fortæller den også denne frelseshistories tragiske skæbne. Kongen er Gud Fader. Kongens Søn er den lovede Messias. Brylluppet er menneskevordelsen og forløsningen. Selve bryllupsfesten er den messianske lykke: fred og retfærdighed hos Gud i fuldkommen harmoni med den omgivende natur og alle mennesker. De tjenere, som blev sendt ud for at kalde til brylluppet, er det Gamle Testaments profeter og det Nye Testaments apostle. De indbudte, som afviste indbydelsen, ja mishandlede og dræbte disse tjenere, er det jødiske folk i sin helhed. De mennesker, som derefter blev indbudt »fra vejkrød-

sene,« er synderne og hedningerne. Mon ikke den sætning i teksten, at »kongen blev vred og sendte sine hære ud og slog disse mordere ihjel og sætte ild på deres by«, er en hen-tydning til Jerusalems undergang?

Mattæus sammenfatter to lignelser til en fortælling

Med vers 11 forandres pludselig scenen: nu drejer det sig om den sidste dom. De lærde har fundet ud af, at Mattæus sammenfatter to lignelser, som han fandt i den tidlige overlevering. Den første lignelse er næsten identisk med lignelsen om »Det store festmåltid« hos Lukas 14,16-24. Den anden, hvis oprindelse vi ikke kender, fortæller, at det menneske, som modtager indbydelsen, er forpligtet til at bære bryllupsklædnin-

gen, det vil sige: vore gerninger må svare til vor tro. Den første af disse to lignelser, har især bud til jøderne. Det var dem, som først og fremmest, blev indbudt. Når det derfor i slutningen af den anden lignelse hedder: »mange er kaldede, men få er udvalgte«, må denne sætning vist henføres til første lignelse. Mange, det vil sige: »alle« jøder var kaldede, men kun få af dem fulgte kongens indbydelse. Denne sætning har intet at gøre med den ukristne anskuelse, at Gud kun har forudbestemt få til frelse.

Det messianske bryllup

Den første af disse to lignelser forener atter i sig to tankerækker: Guds plan og denne plans modtagelse fra de oprindeligt indbudtes si-

INDBYDELSE AFVIST

de. Guds frelsesplan er menneskets lykke. Gud vil vor lykke. Denne lykke er »fred« og »retfærdighed«. Gud vil alle menneskers frelse. I den hellige Skrift fremstilles dette mål, som Gud har sat sig med hele menneskeheden, under billedet af et bryllupsmåltid. Hele den gamle Pagt er en eneste forberedelse til dette bryllup. Selve brylluppet er Guds Søns menneskevordelse. Men selve denne menneskevordelse er kun begyndelsen til det egentlige bryllup, når Guds Søn kommer igen, når alle mennesker skal genopstå, når Kristus overgiver Faderen sit Rige, og når Gud skal være alt i alle ting. Bryllupsfesten er ifølge Bibelens opfattelse noget, som *er* sket og som *vil* ske i fremtiden. Vor forløsning består i en spænding mellem et »alerede« og et »endnu ikke«. Skønt vi er overbevist om, at forløsningen allerede er sket i Herrens menneskevordelse, hans død på korset og hans opstandelse, lærer Skriften os dog, at vi endnu har meget at vente. Det bedste er endnu forestående: kødets opstandelse og det evige liv. Og dette er bryllupsfesten i egentlig forstand. Den kristne tror ikke alene på det, som Gud har sagt, han håber også på den fuldkomne forløsning, som Herren har forjættet ham. En protestantisk teolog, Moltmann har i en betydelig bog »Die Theologie der Hoffnung« atter gjort opmærksom på denne side af kristendommens forkyndelse. Vor tids mennesker længes efter en tilstand, hvor alt det kaotiske, som vi oplever, vil blive overvundet. Livets og samfundets disharmonier piner os. Vi er ikke os selv, ja vi er blevet fremmede for os selv. Selv marxister taler om håbets princip, idet de venter en tingenes tilstand, hvor alt er harmoni og fred. Men de forventer dette ideelle samfund som et resultat af den menneskelige anstrengelse, af en dialektisk udvikling. Vi kristne ved, at det er gæve fra Gud. Det kommer lodret ovenfra, i den time, Gud har bestemt. Nu lever vi i Kirken, men vi venter på Guds Riges komme. Når Guds Rige kommer, kan vi for alvor fejre bryllupsfesten. Vi tænker for lidt på kødets opstandelse og det evige liv. Ikke blot vor tro, men endnu mere vort håb er underudviklet.

Den afviste indbydelse

Der ligger en vis tragisk tone over

denne første lignelse: Guds indbydelse blev atter og atter afvist. Dette er først og fremmest sagt om jødefolket. Men det kan også siges om de kristne. Kan det ikke ses i historiens forløb, at menneskene »ikke brød sig« om denne indbydelse, de »gik deres vej, den ene ud på sin mark, den anden til sin forretning; og de øvrige greb hans tjenere, mishandlede og dræbte dem«? Og samme tanke fortsættes i den anden lignelse: selv de, som modtager indbydelsen, lever ikke efter dens krav. Deres liv svarer ikke til deres tro. De bærer ikke bryllupsklædningen. At dette sker også i vor tid er let at se. Men vi har ingen grund til farsisk at beklage os over de andres afvisning af indbydelsen eller deres mangel på et liv, som svarer til denne indbydelse. Er vi kristne ikke ofte selv skyld i denne afviste indbydelse? Det 2. Vatikankoncil siger, at vi kristne skal være et tegn for de andre. *Er vi det?* H. Roos S.J.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG den 9.: 19. søndag efter pinse (s. 737, grøn).
 MANDAG den 10.: Frans Borgias (s. 1105, hvid), bekender.
 TIRSDAG den 11.: Marias Moder-værdighed (s. [197], hvid).
 ONSDAG den 12.: Hverdag (s. 737, grøn).
 TORSDAG den 13.: Edvard (s. 1106, hvid), konge, bekender.
 FREDAG den 14.: Kallistus (s. 1106, rød), pave, martyr.
 LØRDAG den 15.: Terese af Avila (s. 1107, hvid), karmeliterinde.
 SØNDAG den 16.: 20. søndag efter pinse (s. 741, grøn).

SKT. DOMINIKUS LÆGMANDS-ORDEN holder møde *søndag 9. oktober kl. 9.30*. Pater M. Drouzy OP indleder om kapitel 2 i »Saligprinsingerne«: »Salige er I, som tror —«, derefter drøftelse af spørgsmålene i studieplanen.

DANMARKS KATOLSKE KVINDEFORBUND

»Den katolske Kirke og børnebevægelsen«.

Tirsdag d. 18. oktober 1966 – kl. 20 – taler formanden, cand. polit. Tove Rasmussen i Bibliotekssalen, Bredgade 67¹, om dette emne, der er brændende aktuelt. Indtil nu har de fleste vel med god samvittighed tænkt va-

netænkning. Det klarer man sig næppe med i fremtiden. Dette foredrag skulle være en hjælp til modigt at tænke nye tanker om gamle synspunkter.

Pris: 2 kr. for ikke-medlemmer, gratis for medlemmer.

Ambassader og u-lande

Kirken synes at have penge nok til nye ambassader, men ikke til oprettelse af et sekretariat for U-lands-hjælp. Med disse hårde ord kritiserede en højstående belgisk prælat, kannik Houtart, for nylig, at hele spørgsmålet om hjælp til U-landene er blevet lagt ind under kommissionen for lægapostolatet. Koncilfædrene havde udtrykt ønske om et særligt sekretariat på lige fod med for eksempel sekretariatet for de kristnes enhed. Houtart kritiserede især den nuværende ordning, fordi der ikke findes nogen afrikanske eller asiatiske repræsentanter i den ovennævnte kommission, der har fået U-lands-hjælpen lagt ind under sig. Men det værste er dog argumentet, at der ikke er råd til et særligt sekretariat.

Skandaløse paveambassader i U-lande

Houtart nævner i denne forbindelse den ikke særlig gode fordeling af Vatikanets finanser. Han peger blandt andet på den nye ambassadebygning i Kamerun som har kostet en sum, der ville være tilstrækkelig til at finansiere et selvstændigt sekretariat for U-landshjælp i to år. Den pavelige ambassade i Bogota i Kolumbien er endnu mere kostbar. Houtart spørger i denne forbindelse: Kan man sige at det var ufremme hændelser, der skrev uden på denne pavelige bygning: Salige er de fattige? Listen kunne fortsættes med lande som Brasilien, Nigeria, Kenya for slet ikke at tale om europæiske lande som Spanien.

Bør kirken sælge sine kunstskatte?

Som en sidste udvej til at skaffe de fornødne penge taler Houtart om at sælge kirkelige kunstskatte. Sekretariatet for U-landsproblemer skulle skaffe information til kirkens medlemmer om forholdene og inspirere og koordinere U-landsprojekter i kampen mod sult og sygdom.

De sydlige øer

W. Wulff & Søn

v/ Hans Wulff
Murermester
Grønningen 13, Maribo.
Telefon 238

Im. Nielsen

Snedkermester
Brødregade 1, Maribo. Tlf. 759
Begravelse ordnes — alle
aftaler kan træffes i hjemmet.

Farvemessen

Vestergade 21, Maribo.
Telefon 989

Ingemann Jensen

Malermester
Maribovej 139, Nakskov
Telefon 308

Chr. Steffensen

Herreekvipering
Søndergade 2.
Nakskov. Telefon 796

Fisk og vildt

Axel Pryds A/S

Telefoner 85 03 00 - 85 02 78
Nykøbing F.

Smede- og maskinværksted,
aut. vand- og gasmester. Spec.: Centralvarme

Chr. Lauritzen

Kirkepladsen 6 - Nykøbing F.
Telefon 85 05 11

K. E. Petterson

Tværgade 6, Nykøbing F.
Telf. 85 01 32
Autoriseret elektro installatør

B. & H. Kofoed Hansen

Slagterforretning
Maria Gade 5, Maribo
Telefon 740
1. kl. kød og pålæg

Aalborg

Fiskehallen

Kastetvej 57, Aalborg
Telefon 13 44 84

RYØ A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Aalborg Nytorv 14. Tlf. 12 88 88
El-installationer - El-artikler
Radio og fjernsyn
Fjernvarme - køleanlæg
Vand - Gas - Sanitet

FOLMER OLSEN

Begravelse ordnes
Reberbanegade 37
Aalborg - Tlf. 12 15 57

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Aalborg
Tlf. 12 03 01

Murermester- og entreprenørførr.

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Aalborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Køb hjemmets udstyr hos

THUEN

Gravensgade 2
Aalborg

Laurits Bageri

Borgergade 32, Aalborg
Telefon 12 69 13
Kun 1. kl. varer anvendes

Chr. Hjorth

Frukt og grønt
Østerbro 64, Aalborg
Telefon 3 46 72

Mathias
Christensen
ABSALONSGADE 14
AALBORG

København

Sparekassen
for Lyngby og Omegn

Gravminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby. Tlf. 87 00 25

Oliefyr

Centralvarme

Brændselolie

Cinders

NORDISK KUL A/S

Rødovrevej 381-389

Vanløse

Telefon *70 45 30

B. J. Leanders Eff.

A. Madsen, glarmester
Rantzaugade 14,
Københ. N. Tlf. 35 17 02
Specialitet: Blyndfatning

Kaj Uth

Snedkermester

Hyldegaardsvej 14-16
Ordrup, Tlf. 10225
Privat adr.: Nymosevej 14,
Gentofte. Tlf. Søborg 8109.

Kød, flæk og pålæg

Farum Slagterforretning

Poul Andersen
Telefon 95 00-36
Fineste hjemmelavet pålæg

V. Sæmer & Søn

Blikkenslagermestre

Dybbølsgade 17,
København V.
Tlf. Vester 7001 og 8581

FORSIKRINGS COMPAGNIET
FOR KONGERIGET DANMARK ½

☆

Hovedkontor:
St. Kongensgade 68, København K
Telefon *11 21 21

Ernst Grell & Co.

aut. elektroinstallatør
Smallegade 4, København F.
Tlf. Godthåb 2638 - 2678

Feltrin - går.

Kardinal Feltrin trækker sig tilbage

Ærkebiskoppen af Paris, kardinal Feltrin, har meddelt, at han agter at trække sig tilbage, så snart den nye opdeling i bispedømmer af Paris-området er blevet fastlagt.

Kardinalen, som efterfulgte Mgr. Suhard i 1949, er født i 1883 og omfattes således af de nye bestemmelser vedrørende biskoppers aldersgrænse. Han vil blive efterfulgt af Mgr. Veillot, der har været koadjutor siden 1961. MJB.

Veillot - den der kommer.

Ikke fri fantasi, men utopi!

Ønskedrømme i forbindelse med 50 års jubilæum
i Nykøbing F.

Den katolske kirke i Nykøbing F. fyldte lørdag den 17. september 50 år. I den anledning var den gamle sognepræst, franciskaneren Jean August Janssen, der nu er 84 år, kommet tilbage til byen og er under sit besøg blevet interviewet af det socialdemokratiske blad NY DAG.

Forespurgt om han havde nogle ønsker på kirkens 50-årsdag svarede den gamle sognepræst: Min mening fra 1916, da vi opførte kirken, var, at vi ikke skulle bygge for stort, fordi jeg altid har haft den tanke, at vi franciskanere en dag kunne overtage den gamle franciskanerkirke i byen som vor - det vil sige Nykøbing kirke.

Pater Janssen fortsatte: Det var franciskanermunke, der opførte den, og den tilhører faktisk os, selv om den protestantiske menighed igennem 400 år har benyttet den, som deres egen. Vi kunne her fylde den bedre med en katolsk menighed end tilfældet er nu for denne kirkes nuværende menighed.

Noget overrasket spørger bladet videre: Tror De selv på den idé?

LÆSERBREVE

Da jeg for lang tid siden læste Ugebladet nr. 30 med billedet »Krusse og koen«, var det i min tanke at skrive til redaktionen. Ikke for billedets skyld, jeg er ikke uden sans for humor. Men i samme blad var der en artikel af Deres »medarbejder« om marxismen, der stort set ikke rummede andet, end hvad vi har hørt og læst de hundrede gange, og for øvrigt helt igennem negativ. Gid vedkommende skribent kunne blive lige så aktiv og positiv, som kommunisterne er det på deres felt!!

Hvordan kan vi, der tilhører kirken og har fået nåde til at tro på Gud, Den evige Kærlighed, tillade os at kritisere og ironisere over ateisterne. Har vi ikke mere grund til at gå i os selv, fordi vi ikke har stræbt mere efter at leve op til det, vi tror og bekender, og vi derfor ikke er uden skyld i, at der kommer ateister? Ihukommende: »errare hu-

Hertil svarer pater Janssen: Jeg ikke blot tror på den. Jeg er næsten vis på, at vi kunne fylde kirken, selv om jeg erkender at det vil vare længe, før en sådan ønskedrøm går i opfyldelse. Skete det, kunne de få tilbageblevne protestanter jo slutte sig til os, sluttede pater Janssen sin stiltfærdige ønskedrøm.

Bladet anmodede derefter den nuværende sognepræst ved kirken om en udtalelse og spurgte: Hvad siger De til pater Janssens idé? Pastor Wick svarer: Jeg vil ikke afvise pater Janssens idé som fri fantasi, men som en utopisk tanke. For at hans ønskedrøm skulle gå i opfyldelse, skulle der ske store forandringer i Danmark på det kirkelige område, og 400 års tradition omkring Nykøbing Kirke vifter man ikke sådan væk. Så skulle der herhjemme ske en kirkelig forening, og den ligger efter mit skøn ikke just lige forude.

I anledning af jubilæet er der blevet udsendt en lille tryksag redigeret af Czeslaw Kozon og J. Unmack Larsen. Den fortæller i korthed kirkens historie og fremtræder smukt illustreret. JOL

manum est« opgav jeg dog dengang at skrive.

Men da den samme »medarbejder« fortsætter med sine sædvanlige pindehuggerier om bagateller, der ikke kan have interesse for andre end ham selv, kan jeg ikke længere tie. Havde jeg ikke kendt ham personligt, ville jeg have troet, at han er en åndsforladt kværlant.

Ugebladet skulle gerne blive på det høje plan, hvor det i en lang årække har været. Da vi jo lever i en meget spændende tid med forandringer og fornyelser på mange måder, må der sikkert være meget positivt at skrive om. Den dynamik, der gerne skulle være i Kirken, skulle jo også gerne gøre sig gældende i Ugebladet. Hvor mange venter ikke på at få besked om, hvad der sker, og mange - særlig de unge - spejder efter at finde en løsning på deres problemer. Hvorfor får vi for eksempel aldrig nogle af de gode fore-

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand

* 34 46 01

Begravelse og bisættelse ordnes
for alle trosamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre

P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

MARIUS
MP
PETERSEN

Ringsted isenkramhandel

Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

KSK

Aktieselskab
KØBENHAVNS
BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

Marcussen & Søn

Orgelbyggeri

Grundlagt 1806

AABENRAA

Kaffefirmaet

Børge Kruse

Frederiksborggade 27
Tlf. 15 76 08

Kaffe - The - Cacao

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN

Telefon 121, 205

Mogens Larsen

Ramsherred 31
Aabenraa
Tlf. 2 25 30 og 2 34 27
Lvs - Kraft - Varme

Aabenraa Brugsforening

Søndergade 15
Aabenraa. Tlf. 2 23 68
Leverandør til St. Ansørs
Klinik

R. Schulik

Slagterforretning

Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 2 02 14

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

Kronborg Margarinefabrik

Niels Brocksgade 4
København V.
Tlf. CE 7840 og 1254

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaards Tværvvej 13,
Charlottenlund
Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører
Studiestræde 15, København
Minerva 6761
Kontortid 9-16 - Lørdag lukket

Bliv abonnent.

Det betaler sig for Dem.

forsikring

ABSALON
SKANDINAVIA

- det er sikkert

VALD. FOERSOM EFTF.

BYGMARKEN 7, FARUM TLF. *95 13 22

GUMMI OG PLASTIC TIL HOSPITALER

Det levende Lys

ASP-HOLMBLAD

ALTERLYS

i alle størrelser

og i øvrigt
stearinlys og vokslys
af enhver art

ASP-HOLMBLAD

STEARINLYSFABRIKER
København

drag, der bliver holdt på DUK's skoler, så *mange flere* kunne nyde godt af dem?
S. Sørensen

OM SPALTEPLADS M. M.

Hr. redaktør,

Pater Drouzy vil af mit svar til dr. phil. Olaf Pedersen have set, at begges grundlag for at søge mig umuliggjort som medarbejder ved Ugebladet i anledning af min brug af ordet »progressistisk«, ikke var slet så solidt, som de troede.

Ejheller er pater Arrupe, S.J., og cand. mag. Ellen Nielsen de eneste, der foruden min ringhed anvender den fatale glose uden ond hensigt. Jeg har mange flere citater på lager.

Pater Drouzy er åbenbart ikke en særlig grundig læser, for *paterfamilias* har jo ikke skrevet, at »integristerne« nu til dags er troens vogtere og forkæmpere, men blot, at – undskyld! – progressisterne ofte anvender dette ord på trosfæller, de ikke er enige med.

At det ikke er i nogen smigrende hensigt, dokumenterer pater Drouzy ved autoritative udtalelser.

Derpå demonstrerer han *paterfamilias'* påstand, idet han betegner de tidsskrifter som »integristiske«, der rammes af de franske biskoppers advarsel, skønt denne overhovedet ik-

ke giver ham hjemmel dertil.

I et af disse, »Itinéraires«, læser jeg artikler af pater R.-Th. Calmel, O.P., og spørger derfor pater Drouzy, om denne hans ordensbroder virkelig er at regne blandt »Kirkens værste fjender...« således som pater Liégé O.P. har påstået.

Det er påfaldende, at medens der er indrømmet docent, dr. phil. Olaf Pedersen og pater Drouzy rigelig spalteplads til at søge mig hængt ud på bagateller uden grundlag, så er lignende spalteplads til at imødegå meget betydningsfulde udtalelser af pater Drouzy i vort ugeblads særnummer om koncilets resultater blevet mig nægtet.

Drejer det sig om at fremme dialogen, eller om at kvæle den?

I øvrigt, hvis det er mine strenge censorer så meget om at gøre at få mig kendt inkompetent, behøver de blot at vise tålmodighed. En skønne dag vil de kunne gribe mig i en autentisk fejltagelse, for jeg er hverken alvidende eller ufejlbar. Men jeg argumenterer principielt ikke i ond tro.
M. J. Baagøe

Pater M. Drouzy har ikke ønsket at kommentere ovenstående indlæg, og vi tillader os derfor at afslutte diskussionen.

UGENS TV OG RADIO (9. - 15. OKT.)

SØNDAG	19.30	p2	Rafael Kubelik: Libera nos. Requiem.
MANDAG	20.30	p1	Radioteatret: Leviathan. Radiospil.
TIRSDAG	21.35	p1	Kulturmagasinet.
ONSDAG	10.15	p1	Skoleradio. De ti bud. Kommer de os ved?
TORS DAG	20.35	tv	Drømmen om i morgen. Film.
FREDAG	20.00	p2	Ny skandinavisk kirkemusik.
	21.10	tv	Kontakt 66.
LØRDAG	17.00	tv	Ungdomsprogram om bøger.
	20.00	tv	Sophia Loren i Rom.

Elisabethforeningens bestyrelse

indkalder herved til ekstraordinær generalforsamling i henh. t. lovenes §§ 7 og 9 til behandling af forslag om foreningens ophævelse og midlernes overførsel til Ansgarstiftelsen til fordel for hidtidige formål.

Mødet holdes

torsdag, den 27. oktober 1966 kl. 16.00

på landsretssagfører G. Garth-Grüners kontor, Bredgade 25, København.

Angela Osterhammel, form.

Værelser til leje - organist søges

I villaen, Andersen Nexøvej 10, Søborg, stilles 5 værelser til disposition for katolske mænd, fortrinsvis studerende.

Værelserne, fra 7 til 18 m², koster fra 120 til 275 kr. incl. lys og varme.

Depositum, som tilbagebetales, 3 x lejen.

Pastor d'Auchamp

Vandtårnsvej 5

Søborg. Tlf. 69 03 01

mellem 9,30 og 10,30 (undtagen onsdage)

Da menigheden savner en organist – vi disponerer endnu kun over et godt harmonium – ville en musikstuderende med kendskab til den aktuelle liturgiske udvikling være særlig velkommen.

SIDSTE KRAFTANSTRENGELSE FOR FLYGTNINGEINDSAMLINGEN

Hvem vil gå med bøsse og sælge mærkater den 24. oktober om aftenen?

Henvendelse CARITAS Danmark tlf. 35 30 85! Helst inden den 10. oktober.

Rengøringsassistance

søges af seminarium ét minut fra Hellerup station, helst tidlig morgen. Tlf. Helrup 7894 og 7842.

Banegårdens Restaurant

v/ Fritz Kapper

Odense H.

J. Qvist Jensen

Slagtermester

Vesterbrogade 107 C.

København V.

Tlf. Eva 3767

Kød, flæsk og pålæg

En gros og en detail

EFFEKTIV BESKYTTELSE

af Deres varmtvands- og centralvarmeanlæg mod korrosion og sten af Deres olietank mod korrosion.

Skriftlig garanti for hvert anlæg.

Guldager Electrolyse A/S

Ejgårdsvej 26, Charlottenlund

Tlf. (01) 66 ORdrup 3331 - 5630

Tandtekniker

Ove C. Jensen's eftf.

J. Bønnelycke

Kunstige tænder - Rep. udføres

Vesterbrogade 69

Tlf. Eva 5932 fra kl. 10-16

Tirsdag og fredag kl. 10-18

I/S Søndermarks Møbelfabrik

v/ Chr. Søndermark

& Mogens Jørgensen

Tarm. Tlf. (073) 7 21 11,

nr. 168 - 188 og 488.

Fremstilling af skolemøbler samt fast inventar til samtlige fagllokaler.

Efter ønske tilsender vi

Dem gerne

brochure og prisliste.

Ukrainsk ærkebiskop fylder 75

Hans besøg her i 1947 endnu i klar erindring

Johannes Bucko, ærkebiskop af Leukas, apostolisk visitator for ukrainske katolikker, står der som underskrift på et brev, som kom til København midt i september måned, og over denne angivelse stod »Deres i Kristus hengivne broder og tjener«.

Den, der i 1947 beskæftigede sig med flygtningenes sjælesorg, ved, at disse ord ikke er en tom frase, men at ærkebiskop Bucko, der den 1. oktober rundede 75 år, lever op til dem og har givet udtryk for det under sit besøg i Danmark i 1947, hvor han bragte så megen trøst og glæde blandt flygtningene og gjorde et så dybt indtryk på mange af landets præster og lægfolk, at de ikke kan glemme disse begivenheder, som yderligere blev festlige ved indgåelse af ægteskaber i orientalsk ritus i Skt. Mariae kirke på Frederiksberg.

Gentagne besøg hos den aldrende biskop i det ukrainske præsteseminar i Rom og intens korrespondance med ham, giver et billede af en hyrde, som aldrig sparer sig selv og er rede til at gå tiggergang for at hjælpe sine stakkels landsmænd og trosfæller både udenfor og i det hårdt ramte fædreland. Der går stadig mange tøj- og levnedsmiddelpakker bl.a. takket være en velvillig hjælp fra præster i de skandinaviske lande til venner i Ukraine, og selvom ingen regner med at kunne løse disse menneskers hårde livsproblemer, så ved enhver, at disse små glæder her og der giver modet til at bære dagens byrde, sådan som det var tilfældet under den anden verdenskrig med pakkehjælpen fra Danmark til Norge.

Massakrer

Men udover dette sørger visitatoren for, at der kommer regelmæssige besøg af præster til trosfæller af orientalsk ritus og der er efterhånden oprettet både flygtningebispedømmer og sogne rundtomkring i Vesteuro-

pa, Canada, USA og Australien, hvor omkring 1½ million ukrainere lever, hvorimod over 5 millioner endnu befinder sig i Rusland og lever under ret kummerlige forhold. To store og svære massakrer har dette folk oplevet. I 1865 mente den russiske czar at kunne undertrykke dette folkeslag og under perioden Stalin-Hrustjof blev over 2 millioner ukrainere og deriblandt talrige biskopper, præster, munke, nonner og aktive katolske lægfolk ført til Sibirien. Men folkets forhold til kirken blev ikke svækket, tværtimod synes det religiøse liv at være styrket og blevet endnu mere glødende til trods for den katakombagtige tilværelse, de fleste kristne må leve under.

Ærkebiskop Bucko har i vestlandene kunnet oprette skoler, klostre, seminarier og antallet af ukrainske biskopper er steget til 16 og i spidsen for hele det ukrainske kleresi står nu kardinal Slipyi, som 1. november 1944 blev deporteret til Sibirien og som tak for pave Johannes XXIII's sociale rundskrivelse og fredsbestræbelser af Hrustjof blev

*Ærkebiskop Bucko på besøg hos
Pave Paul.*

frigivet og nu lever i Rom. Denne fysisk og åndeligt hårdt prøvede kardinal, hvis bolig i Vatikanstaten jeg for et år siden besøgte, brændte af samme iver efter at skole de unge præster og viste mig både tegninger af et nyt universitet i Rom for de ukrainske flygtninge og præsenterede mig for sit arbejdsværelse, som nærmest så ud som et bogmagasin – starten til et nyt bibliotek i universitetet og vidnesbyrd om hans personlige indsats og uudslukkelige iver efter at tigge alt det sammen i verden, som kunne gavne de store fremtidsopgaver.

Pastor Syvenkij

Den danske katolik, som besøger præstegraven på Vestre Kirkegård i København, vil finde navnet pastor Syvenkij på en af gravstenene. Det var en flygtningeprest, som ved gæstfrihed fra St. Josefssøstre fik lov at leve sine sidste dage efter flugten fra Rusland her i vort land. Og går man nøje efter, vil det vise sig, at måske 50 pct. af de 9000 polakker, som i årene 1909–1913 slog sig ned i Danmark, var ukrainere. Der er ikke få sogne, som ved, at disse fattige landarbejdere ofrede 5 kr. om måneden af de 30 kr. de dengang fik som løn til deres sognekirke eller endog var med til at sikre bygningen af flere af vore provinskirker. Det skal heller ikke glemmes i forbindelse med en sådan festdag som ærkebiskop Buckos 75 års fødselsdag, at netop dette folk, det ukrainske, igennem de sidste 1000 år har været et brohoved fra Rom til den ortodokse kirke og sikkert ikke har mindst skyld i den gunstige udvikling, vi har oplevet under og efter koncilet, og som i dag tegner til broderlige forbindelser mellem den ortodokse kirke og kirken i Vestlandene – et af de betydningsfuldste skridt på vejen mod kristen enhed.

Knud Ballin

Diskriminerer
vi
grønlanderne?

Med katolsk
præst i
Vietnam

Pater Pire
i
København

Orla Møller
kræver
grundloven
ændret

Før Snoghøj

Nordisk
bispekonference
i København

Den lille dreng var faderløs. Hans mor var enke. De kom til Danmark i september. De er begge to katolikker. Læs om motivet side 2.

● Det hele startede for to år siden, da Ole Schmidt Petersen var dækssteward om bord på ØK's »Falstria«: Under et ophold i Saigon gik han ind i en forretning for at købe nogle skjorter og mødte dér sin tilkommende. Her gik den klassiske tese i opfyldelse, det var »kærlighed ved første blik.«

Middelfart-sømanden kom til at sætte megen pris på både den smukke Pham Thi Nga og hendes 7-årige søn Salcido, hvis far er et af ofre for den frygtelige Vietnam-krig.

● Gennem flere måneder forsøgte Ole Schmidt-Petersen at få sin tilkommende til Danmark, i første omgang som husbestyrerinde, så hun kunne finde ud af, om Danmark var et land for hende. Der blev dog lagt så mange hindringer i vejen, at den unge middelfarter selv måtte rejse tilbage til Saigon igen, og dér lod han sig vie til Pham Thi Nga. Dette var tilsyneladende heller ikke nok for myndighederne, så der gik atter nogen tid, inden det lykkedes for de nygifte og lille Salcido at sætte sig i det fly, som skulle føre dem til København.

Ole Schmidt Petersens kone er endnu lidt usikker ved alt det nye, men håber efterhånden at kunne vænne sig til de nye forhold. Begge ægtefæller håber på, at hun snart kan blive dansk statsborger, 7-årige Salcido er det allerede. Det blev han ved Schmidt Petersens adoption af ham, oplyser Fredericia Dagblad.

Med katolsk præst i Vietnam

Vi befinder os i en landsby syv kilometer fra Hue. Vi er rejst så langt, fordi vi her skulle mødes med en katolsk præst fra Sydvietnam, til hvem vi havde en introduktionsskrivelse. For enden af landsbyen begynder Vietcong-området, og tre kilometer længere væk ligger Vietcongs generalstab.

Amerikanerne og de officielle personligheder i Sydvietnam hævder bl. a., at FNLs soldater forfølger katolikkerne og endda dræber dem. Men vi modtages af en præst, der holder messe hver søndag og ofte endda bliver hentet af FNL til en barnedåb eller en begravelse i nabolandsbyer. Alt dette fortæller han os allerede i det første kvarter af en samtale, der føres videre over en vietnamesisk suppe.

Søger lægehjælp hos FNL

– Hvad gør Vietcong, når de kommer ind i Deres landsby om aftenen?

– De kommer ikke hver aften, men når de er her, så kalder de for det meste beboerne sammen for at forklare dem målene for deres aktion, og det er det hele. For en uge siden kom de ind i mit hus, mens jeg var ude. De hilste på min mor, kiggede på alting, men rørte ikke noget. De inspicerede også hospitalet.

– Tog de medikamenter med sig?

– Nej, det ser ikke ud til, at man mangler dem. Og de har flere læger end vi. Det er en kendsgerning, at landsbyerne her henvender sig til FNLs læger, og det er ikke mærkeligt: de er lige her i nærheden, kommer gerne og tager ingen betaling. Det bidrager i høj grad til FNLs prestige, for bønderne har aldrig været vant til at betragte lægebehandling som en gratis social ydelse, så meget mere som de unge vietnamesiske læger hellere vil bo i byen end på landet og for en stor del snarere betragter deres erhverv som en profitkilde end som et kald.

Kunstgødning og ødelæggelse

Vi går fra hus til hus og taler med folk. De er urolige for høsten. I år har vejret ganske vist været godt, men i de sidste tre uger har fanden været løs på markerne. Bladene på de søde kartofler er begyndt at visne, risspidserne er tørret ind, bønneblomsterne er faldet af.

– Og det er ikke nogen sygdom. Bladene har hverken pletter eller parasitter. Men de dør. Og kender De en plantesygdom, der angriber alle kulturer på én gang? Det er amerikanerne, der sender os det. Vi forstår dem ikke mere: med den ene hånd giver de os kunstgødning og med den anden hånd sår de ødelæggelse. Hvordan skal menneskene så komme til at holde af dem?

Vi har ganske vist hørt om denne kemiske krig, men vi troede, den var begrænset til nogle jungleområder, i hvilke der findes stærke militære koncentrationer af Vietcong, og at amerikanerne ikke havde gjort det i flere måneder. Vi siger det til præsten, som er harmfuld.

– Siger de, at de er holdt op med det? Denne »afbladning« – jeg kan ikke skildre for Dem, i hvilken udstrækning og i hvilket tempo de foretager den. Men bønderne er ofte vidner til den. Så snart det bliver aften, hører man fly, der flyver ganske lavt. Den næste morgen er alle blade faldet af, og man kan se lige og i himlen. De vilde dyr er flygtet til alle sider af angst. Så begynder bombardementet.

Amerikansk naivitet

Men det rammer ikke blot planterne: også ænderne begyndte at dø, i hundredvis og af sygdomme, der hidtil var ukendte.

– Tror De i det mindste, at denne ødelæggelse af kulturerne og de massive bombardementer af værgeløse landsbyer kan fremskynde afslutningen af krigen?

– Nej – siger præsten med pludselig heftighed. – Takket være denne metode kan amerikanerne vinde nogle få kvadratmeter afsvedet jord, men de mister menneskene. Bøndernes og bjergboernes sympatier ligger hos Vietcong. Det er da logisk.

Det er virkelig logisk, men amerikanerne forstår det ikke, ja de tror endda det modsatte. »De bomberamte bønder (fortalte de amerikanske officerer i Saigon os) vender sig automatisk mod dem, der er ansvarlige for deres ulykke, det vil sige mod Vietcong, for hvem disse bomber er bestemt. Derfor vil bønderne jage dem bort eller i det mindste være deres fjender.« Vi gentager dette for præsten, der trækker på skuldrene.

– De glemmer en følelse, som er fælles for alle vietnamesere, hvilken politisk retning de så tilhører; fædrelandsfølelsen. Denne dødsstraf, bombardementet, tilføjes deres brødre af fremmede, af folk, der lever mere end 16.000 km fra Vietnam, og som har sat sig for at komme her og lege gendarmer. Og den, der sår død, høster had.

Dette had mod amerikanerne føler også soldaterne i regeringstropperne. Allerede størrelsesforskellen er en hindring for deres venskab. En GI er mellem 1,70 og 1,90 meter høj. Overfor ham er den vietnamesiske soldat ganske lille: næsten altid udvikler den lille et mindreværdskompleks over for sin kæmpemæssige »beskytter«. Desuden får kæmperen 400 dollars om måneden, dværgen 25. Men det er ikke alt: den »store« træffer beslutning om fordeling af våbnene, om strategi og taktik og om politikken i den »lille«s land. Endelig er amerikanerne, hvad man ellers kan sig om dem, næsten alle racister og besjælet af en følelse af at tilhøre en højere nation, der fører korstog for verdens frihed. Kort sagt, de sydvietnamesiske soldater føler sig på ingen måde bæret af, at de er blevet optaget i hæren af amerikanerne og støttes af dem.

– De skammer sig over det over for bønderne, siger præsten til os. De har sagt det til mig gang på gang, ofte med tårer i øjnene.

Her er forklaringen på et fænomen, man ofte har konstateret: omringede vietconger kan ofte flygte, når sydvietnamesiske tropper deltager i operationen. De åbner en gennemgang for dem, nogle for at lette deres egen samvittighed og sikre sig for fremtiden, andre fordi de føler broderskabsfølelse over for deres kæmpende medborgere. Heraf kommer det sig, at amerikanerne har voksende mistillid til deres »små« allierede, og at krigen mere og mere bliver en rent amerikansk krig. Trods alle farer løber hver dag mange sydvietnamesiske soldater over til vietcongerne. Man anslår antallet af desertører hidtil til ca. 150.000.

»Gør det ikke...«

Vi fik det indtryk, at amerikanerne er almindeligt forhadte. Som bevis kan den katolske præsts sidste ord i vor samtale tjene. Da vi spurgte ham, om det ville være muligt at nå frem til den nærmeste vietconglands-

by på cykle, sagde han forfærdet: »Aldrig. Umuligt. Gør det ikke. De kommer ikke levende tilbage.«

– *Vi troede, man kunne diskutere med Vietcong.*

– Naturligvis. Hvis de straks støder på en vietcongpatrulje, er der ingen fare. I værste fald tager de Dem med i bjergene for at forklare Dem FNLs mål. Men langt snarere vil De støde på isolerede bønder. Og de vil dræbe Dem.

– *Men hvorfor?*

– Fordi de naturligvis vil anse Dem for at være amerikanere!

Grundloven bør laves om

Det er tåbeligt, at tronfølgerskens tilkommende må skifte tro, erklærer den socialdemokratiske folketingsmand, pastor *Orla Møller*, Hassers. Grundloven bør laves om, så den også på dette punkt bliver demokratisk, hævder han.

Udtalelsen er fremsat i bladet »Ny Tid«, og *Orla Møller* siger bl.a.:

– Enhver borger har ret til at tro som han eller hun vil, og har også ret til at samle sig om den gudsdyrkelse, som han synes bedst om. Dette vil opfattes som en naturlig ret i ethvert demokrati. Derfor må det også skurre i ørerne på enhver sand demokrat, at man sætter landets øverste person uden for denne frihed og menneskeret. For regenten skal tilhøre den evangelisk-lutherske kirke.

– At et sådant krav er udemokratisk er en ting for sig, men det er til lige tåbeligt, for hvad er egentlig den tro værd, som fastholdes af et løvbud?

– Grundloven blev revideret i 1953, men bestemmelsen om kongens trosmæssige forhold blev ikke ændret, og det kan man nok undres over.

– Hvis man forlangte, at ombudsmanden skulle være medlem af folkekirken for at kunne varetage sit arbejde, skulle man nok høre protest. Er man da ligeglad med kongehusets forhold? Næppe. Interessen og kærligheden har vel aldrig været større.

– Grundlovens bestemmelse er den sidste rest af kirkens magt. Det ville ikke betyde noget indgreb i folkekirkens liv, om den sidste lænke fra trostyraniets tidsalder falder, slutter *Orla Møller*.

Menighedsråd

Det er nu et år siden, der på initiativ af det katolske pastorat i Slagelse her blev dannet det første menighedsråd i sin art på Sjælland. Den katolske sognepræst i Slagelse, pastor G. Meertens, oplyser i den anledning til Sjællandsposten, at initiativet har givet gode resultater.

Der er – siger pastor Meertens – kun grund til at mene, at vi har fået fat i den rigtige ende. Det har ikke været lige nemt, da det jo er noget helt nyt, men vi hjælpes alle ad. Vi er på den rigtige vej, selv om vi har meget at lære endnu. Rådet i Slagelse har i hvert fald aftalt at blive siddende, indtil synoden for den danske katolske kirke har fundet sted. Til den tid kommer der nok retningslinier for menighedsrådene. Vi forventer, at menigheden så selv kan vælge rådet og selv bestemme, hvem der skal være dens repræsentanter. Det er godt at have et menighedsråd, og der er nok at tage stilling til. Det første gode resultat var således indførelsen af menigheds søndage i Slagelse. De sigtede på et større sammenhold indenfor menigheden. En hjælpende hånd i den forstand, at de yngre tager de mange, der normalt ingen lejlighed har til at komme i kirke, med, selvom de skal køre en omvej. Der har været stort besøg til menigheds søndagene, og kaffebordet i den katolske præstegård i Slagelse gør hver gang stor lykke.

Et andet resultat at rådets virke er beslutningen om at indbyde den polske præst en gang imellem til glæde for alle de ældre. Første gang i Slagelse bliver søndag den 30. oktober.

Mange andre planer er mere omfattende, bl.a. forandringer i Vor Frue Kirke. De skal foretages i overensstemmelse med de nye bestemmelser om den katolske messe. Arkitekt Gust. Gergelyffy, Slagelse, har udarbejdet et forslag, der nu er under overvejelse.

Dertil kommer, at det katolske bibliotek skal ordnes og et nyt og mere tidssvarende sogneblad etableres, hvilket vil ske om nogle måneder. Tirsdag den 11. oktober er der aftenmøde i præstegården med lysbilleder fra Indien og Japan efter en aftenmesse, og der undersøges også muligheder for arrangement af et større offentligt katolsk møde i Slagelse.

Før bispekonferencen

Nordens katolske biskopper samles i dagene fra den 20. til den 25. oktober i København. Der kommer tre deltagere fra Norge. Det bliver den norskfødte John Willem Gran og de to tyskfødte Johann Rütth og Johann Wember. Fra Sverige kommer den amerikanskfødte John E. Taylor. Fra Finland de to hollændere Guillaume Cobben og Paul Verschueren. Endelig kommer islændingen Johannes Trygve Gunnarsson. Og værten for mødet bliver danskeren Hans Ludvig Martensen.

Det bliver således en nordisk bispekonference af meget international sammensætning. At finde en fælles sprognævner kan således blive vanskeligt. Det forlyder at konferencen taler tysk. Det har man gjort ved tidligere møder. Men denne rent tekniske vanskelighed dækker over andre vanskeligheder, som er mere dybtgående. Hvordan finde en virkelig fællesnævner for så vidt forskellige katolske menigheder, som dem i de fem nordiske lande?

Det nordiske samarbejde på det kulturelle og politiske plan kender også til denne vanskelighed. Det katolske samarbejde på nordisk plan vil stå overfor lignende vanskeligheder. Men én ting skulle gøre det nemmere for de katolske biskopper. De har nemlig en fællesnævner i koncilet. Bispekonferencen kan i sig selv siges at være en frugt af koncilet. Den er en nordisk udløber af det vældige samarbejde, der er startet over hele verden imellem biskopperne. Vi kan i øjeblikket ikke overskue følgerne. De vil med Guds velsignelse og den gode vilje blive store.

Biskopperne er kollegialt ansvarlige for hele den universelle kirke. Det hollandske episkopat har fornyligt sluttet op om pavens fredsbestræbelser i Vietnam. De nordiske katolske biskopper ville i kraft af deres tilhørsforhold til små lande, der ikke har stormagtsinteresser, og hvoraf endog nogle er strengt neutrale som f.eks. Finland og Sverige, kunne være med til at skabe den folkeopinion, som vil kunne standse krigen. Det har de selv været med til at opfordre til på koncilet i udtalelsen om krig og fred. Andre spørgsmål af mere lokalt tilsnit som f.eks. gudstjenestens reform, vil ikke være af mindre betydning. Eller det kollegiale princips praktiske konsekvenser for præster og lægfolk.

J.O.L.

Før Snoghøj

Den nordisk-europæiske Folkehøjskole, Snoghøj, ved Fredericia vil fra den 24. til den 26. oktober danne rammen om et usædvanligt møde. Her vil nemlig alle Danmarks katolske sognepræster mødes på invitation af biskop Hans L. Martensen. Det usædvanlige ved dette møde ligger ikke i selve det, at de katolske præster mødes. Det har de gjort længe også på landsplan til de traditionelle præstemøder i Dalum ved Odense. Det usædvanlige består i, at det ikke længere blot drejer sig om en uforpligtende sammenkomst til teologisk drøftelse og kollegialt samvær. Dette møde har en mere organisatorisk karakter som optakt til den synode, som biskop Martensen har sammenkaldt til i sit hyrdebrev fornyligt.

Rent konkret vil dette sige følgende: Man skal drøfte målsætningen med vort apostoliske arbejde her i landet og den rangforordning, hvorefter vore forskellige opgaver bør tages op. Man skal drøfte sognenes administration, forvaltningsråd m.m. og ikke mindst en nyordning med hensyn til kirkeskatten. Man skal drøfte en eventuel oprettelse af et for hele bispedømmet fælles kirkebyggefond. Endvidere regulering af præsternes lønninger. Herudover vil man vælge et nyt medlem til det biskoppelige råd.

Alt dette er lyse udsigter. Blot må man håbe, at de forsamlede sognepræster må give fuld tilslutning til de demokratiske principper, som vort danske samfund er besjælet af, og som en dansk katolsk kirke altså også må have hejst. Det vil blandt andet betyde, at det økonomiske ansvar, som man vil stille lægfolket overfor, også må blive ledsaget af en tilsvarende inddragelse af lægfolket i det pastorale ansvar. De kommende menighedsråd bør ikke blive en slags lokale bazarkomiteer til praktisk afløsning af præsten. De bør være med i hele det pastorale arbejdes tilrettelægning.

J.O.L.

ANSVARHAVENDE

REDAKTØR:

HELGE KRISTENSEN

Redaktør for indenlandsstof:

Jens Oluf Lund

Redaktionssekretær: Elli Gambell

Redaktionskontor:

Bredgade 69, København K.

Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:

Katolsk Ugeblads Annonceekspedition, Hauchsvej 8, København V., telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro 589 65.

Abonnementsafdeling:

Katolsk Ugeblads Ekspedition ved A. Prüser, Sankt Annæ Plads 28, København K., telefon (01) 15 95 28 (9-16, lørdag lukket) postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre lande pr. kvartal kr. 11,00. I løssalg kr. 1,00.

Længere artikler til et bestemt nummer af bladet skal være redaktionen i hænde senest 3 uger før det pågældende nummer udkommer, kortere meddelelser senest 14 dage før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar for uopfordret indsendte manuskripter.

Såfremt et nummer af Katolsk Ugeblad udebliver, bedes henvendelse rettet til Deres eget postkontor eller til Postvæsenets Oplysningskontor, telefon 14 62 98, idet udsendelse af de enkelte numre foretages af postvæsenet.

Adresseændringer bedes ligeledes meddelt postvæsenet.

Familien Davidsen tager sig en pause.

En natpassiar
om de
menneskelige
problemer
ved rejeindustriens
nordligste
fremstød

Industri og mennesker i Nordgrønland

Christianshåb, den lille by i Diskobugstens sydøstlige hjørne, er en by med fremtid i. Vi står i denne by over for et af nytidens mest lovende gennembrud i Nordgrønland. – Christianshåb er en efter grønlandske forhold gammel by med ærværdige traditioner. Den blev grundlagt helt tilbage i den første halvdel af det 18. århundrede. Missionen var fra første færd præget af Hans Egedes sønner Poul og Niels Egede, og over døren til, hvad der nu er den Kongelige Grønlandske Handels kontor, en ærværdig lille bygning i ægte kolonistil, ses endnu en gammel farvelagt udskæring i træ af en af Hs. Kgl. Majestæt Christian VI's kolonisdater, der præsenterer gevær – et minde om de første, barske tider i den grønlandske kolonisation, hvor man bl.a. måtte tænke på at beskytte sig mod de fremmede hvalfangere.

Stig og Lisbeth

Men det er ikke fortidens minder, der slår en mest, når man kommer til Christianshåb. Det er rejeindustrien, en helt nutidig industri, hvis effektivitetskurve er gået støt opad det sidste par år. Er man kommet til

Nordgrønland for at se de grønlandske kvinder flænse sæler ved strandkanten, skal man ikke tage til Christianshåb. Her sidder pigerne i hvide kitler ved et samleband i et stort moderne fabriksanlæg – og piller rejer; time ud og time ind; producerer; er led i en hypermoderne industri.

Op ad de stejle veje i det kuperede terræn, et godt stykke væk fra den gamle bydel, ligger nogle lige så hypermoderne boligkarreer med pragtfuld udsigt over Diskobugten og de mange store isfjelde, der kommer ned fra Jakobshavn isfjord. En af disse karreer er forbeholdt den del af rejeindustriens kvindelige arbejdskraft, der kommer til byen som sæsonarbejdere.

Indkvarteringen af de ca. 80 piger fra alle dele af Grønland i 8 store lejligheder kan ikke gå for sig uden visse praktiske problemer. KGH har da også ansat et ungt ægtepar som ansvarshavende ved indkvarteringen. Det er Stig og Lisbeth Davidsen fra København. Vi kigger indenfor hos Davidsens en sen aften tidligt i juni. Fjeldene bag det islagte havneområde med de smalle sejltreder og de mange fastklemte kuttere er lem-

peligt belyst af den endnu forsigtige midnatssol; bag om bådene skimtes en hundeslæde på vej ud over isen. Det er svært at tro, at det er nat, og at det er sommer. Indenfor hygger vi os over en stille natbajer og benytter lejligheden til at få vor nysgerrighed tilfredsstillet ...

En opgave

– Hvordan gik det til, at I fandt her til Christianshåb?

Lisbeth: Der havde længe været klaget over, at man ikke ved de fremvoksende industrielle virksomheder her i Grønland gjorde nok ved den menneskelige side af de nye problemer. Da så disse lejligheder blev bygget med indkvartering af fabrikspigerne for øje, henvendte man sig fra KGH's side til KFUK om hjælp til at finde frem til en indkvarteringschef – og det blev da os, der fik tilbuddet.

– Hvornår kom I herop?

Stig: I juli 65 – halvanden måned efter at sæsonen var startet.

– Hvilken sæson?

Stig: Rejesæsonen. Den går fra ca. 1. juni til midt i november – afhængigt af isforholdene. Rejesæsonen er mere afhængig af isen end af rejer-

ne. Rejerne er såmænd ude i Diskobugten hele året rundt, men fabriks-pigerne skal jo hjem til deres respek-tive byer og udsteder, inden isen lægger sig – og de kommer her først, efter at den er brudt op. Det er alt-så i den isfri sæson, vi virker som indkvarteringschefer for fabrikkens arbejdskraft.

– *Hvordan vil I beskrive det år, I nu snart har tilbragt heroppe?*

Lisbeth: Vi står her midt i en op-gave, som vi – så vidt jeg da ved – ikke ville have kunnet få tilbud om noget andet sted i Danmark. Det er en opgave, der står som en udford-ring til alt det bedste i en. Det kan bare virke noget nedslående, når man ikke synes at komme nogen vegne med opgaven! Man kan jo ikke lave om på folk ... Men hvad, vi har jo også kun været her et år – i den ny sæson håber vi at se nogen fremgang.«

Øretæver i luften

– *Man kan ikke lave om på folk, siger du – hvilke folk?*

Lisbeth: Først og fremmest piger-ne, for hvem vi prøver at gøre noget her – men også mændene – det er, som om man ikke finder nogen gen-klang for sine anstrengelser! F.eks. skorter det stærkt på respekten for de materielle værdier, som betros de indkvarterede. Her skal det dog straks siges, at der er stor forskel på pigerne. De, der kommer nordfra, har i almindelighed en langt bedre indstilling end de, der kommer fra de sydlige distrikter. Hvad årsagen hertil er, skal jeg ikke kunne sige. Måske skyldes det, at der i Sydgrøn-land allerede er en del fabriksvirk-somheder, og det er naturligt at tæn-ke sig, at disse aftager den mest sta-bile arbejdskraft i distriktet. Tilbage bliver så de mere forfløjne piger, som ikke er blege for at tage på en lang tur til Nordgrønland for at tje-ne nogle penge og få lidt sjov i ga-den. Ulykken er, at mange af disse piger aldrig har set en moderne lej-lighed før – f.eks. lader man en ke-del stå på det tændte el-komfur til den smelter, eller man glemmer at slukke for strygejernet. Og lejlighe-derne bliver jo heller ikke mere vel-holdte af, at man er ligeglad med inventaret, eller går i seng med ar-bejdstøj og støvler, eller lader være med at tømme skraldespanden, eller tørrer oliefyret af med sengetøjet ...

Stig: ... eller at man har den ind-stilling, at man absolut skal have vendt bunden i vejret på bulen inden hjemrejsen. Det radikale problem i

alt dette er jo nok indstillingen: »Det er ikke mit eget!« At man i fælles-skab kan have ansvar for noget, som man ikke ejer personligt og indivi-duelt, synes at være et vanskeligt be-greb at få fat på. – Og siden vi nu taler om den problematiske side af det hele – så er der jo drikkeriet. Det er virkelig et stort problem. Drikkeri er absolut forbudt her i indkvarteringen. Men hvordan man skal få pigerne til at indse det for-nuftige i dette forbud, endsige da overholde det, har vi endnu ikke fundet ud af.

– *Er der problemer udefra?*

Lisbeth: Ja, det er der. Lejlighे-derne her opfattes af mange nær-mest som offentlige varimestuer. Der er livligt besøg hver aften, for stør-stedelen af den yngre og mere uan-svarlige del af rejefiskerne, og når så lukketiden kommer kl. 11, synes pigerne ikke, de kan smide gæsterne ud. Og ofte er også de besøgende selv absolut utilbøjelige til at forlade lejlighederne, selv når vi kommer for at tage affære. Og så er det, de situationer kan opstå, hvor man for-tryder, at man ikke har fået lært noget jiu-jitsu. Der kan nemt være øretæver i luften. – Men i øvrigt er det værste ved hele denne sag ikke, at vi selv med mellemrum bliver ud-sat for voldsomheder. Det værste er den mangel på respekt for kvinden, der gør sig gældende – ikke bare fra mændenes side, men også fra piger-nes egen side. Pigerne affinder sig med tingene, som de nu engang er, tager dem næsten som en selvfølge – men kan aligevel ikke komme bort fra ulykken i det hele.

Pigernes nattesøvn

– *Føler I jer lige så ansvarlige for de menneskelige værdier som for de materielle værdier?*

Stig: Mere! Ganske vist ser det ud, som om det meste af tiden går med at værne om de materielle vær-dier – men de materielle og de men-neskelige værdier kan jo ikke skilles fra hinanden. Hovedformålet her er at skabe et godt milieu, at skabe et sted, hvor man føler sig hjemme, ik-ke bare et pensionat. Og i bestræbel-serne for at skabe et sådant milieu støder man jo både på materielle og menneskelige problemer. Som nævnt er den største umiddelbare vanske-lighed noget, som både er meget menneskeligt og meget materielt: problemet med mændene på værrel-serne. At være brutal udsמידer vil ikke løse dette problem, kun gøre ondt værre. Brutaliteten ligger allere-

de i luften – og her ser man da også den pædagogiske værdi i at vende den anden kind til. Disse folk skal tages med det gode. – Et beslægtet problem, som i virkeligheden er langt værre, fordi vi her står helt magtesløse, er problemet med piger-ne, som ikke kommer hjem for at få deres hårdt tiltrængte nattesøvn, men går op og tilbringer natten, eller en del af natten, i barakkerne hvor de udsendte danske håndværkere holder til. Det er ikke megen søvn eller hvil-le, de får i de pågældende barakker – for mange af pigerne gælder det, at når de kommer hjem hen ad mor-genstunden, er de fulde og forslåede – og sandsynligvis gravide ...

Lisbeth: ... og så er det jo, det sker, at de kommer tudbrøgende her-ned til os og vil trøstes, og vi må slikke deres sår og lægge dem i den seng, hvor de hører hjemme, for at de ikke skal gå rundt i deres fuld-skab og gøre ulykker på sig selv og andre.

Spiren til diskrimination

Stig: En helt anden problemkreds, som jo også har at gøre med vort ansvar for den menneskelige side af sagen, er vore uoverensstemmelser med fabrikkens ledelse. I en vis for-stand er dette noget, som ligger i sa-gens natur. Fra fabrikkens side må man anskue arbejderne fra en vin-kel, der bestemmes af produktion og effektivitet – det er klart. Og ure-gelmæssigheder i produktion og ef-fektivitet kan kun tolereres inden for en vis snæver margin – det er også klart. Men arbejderne – hvad enten det er mænd eller piger – er jo ikke maskiner. Det er mennesker – mennesker med menneskelige proble-mer. Derfor er der også noget der hedder at forstå og at hjælpe i ste-det for hårdt og koldt at rette al-ting af efter effektivitetens lineal. Vor opgave som indkvarteringsche-fer er det at anskue problemerne menneskeligt, at danne en modvægt mod fabriksledelsens til tider måske for effektivitets- og produktionsbe-stemte synsvinkel – og ikke at være bange for eventuelt at træde i skran-ken for arbejdere, som vi synes har fået en hensynsløs eller urimelig be-handling på arbejdspladsen. Der har været et par tilfælde af konflikter af denne art. F.eks. skete det, at en mand var blevet ustabil til sit arbej-de p. gr. af en ulykkelig kærligheds-affære. Han blev fyret og var der-med samtidig berøvet muligheden for at komme hjem. Kun arbejdere,

Fortsættes side 15

Det lyder som en selvmodsigelse

Hvor må den kongelige embedsmand have været lykkelig over at have nogen at gå til med sin sorg, selv om det kostede ham en rejse på over 30 kilometer at finde Jesus, der opholdt sig i Kana.

Det er virkelig en lykke at kunne bede, ikke at være tvunget til med stum resignation at finde sig i det uundgåelige. »Herre, kom, før min lille dreng dør!« Han håbede, at Jesus ville hjælpe ham, som han havde hjulpet så mange andre. Han kunne ikke andet end håbe; han havde ingen sikkerhed, men håbet holdt ham oppe. Tænk Dem engang bønnen, den forhåbningsfulde bøn borte fra vort liv, – hvad andet ville der blive tilbage end den uundgåelige lidelse? Bed, og I skal få, siger Jesus. End ikke dette løfte giver os visshed om, at vi får alt uden undtagelse, hvad vi beder om; men alene det at kunne fremsætte bønnen, at kunne råbe og vide, at nogen, at Gud selv hører det, det er en lykke, vi må takke for!

Bøn og fristelse

Og som kristne ved vi, at det er en nåde at ville bede. Det bedende menneske er allerede under Guds indflydelse. Når et menneske har lyst og føler trang til at bede, står bønnefølelsen allerede foran døren, måske ikke den ordrette opfyldelse af, hvad vi har bedt om, men dog

Guds nådefulde vilje til at komme os til hjælp i vor nød. Når vor bøn virkelig er bøn i Jesu navn, er det utænkeligt, at Gud »lokker os« til at bede uden at ville komme den bøn i møde, som han selv ved sin ånd har sat i gang i vort hjerte. Fristeren vil sige til os, at det ikke kan nytte. Også da embedsmanden fra Kaper-naum var på vej til Kana, red tvivlen om kap med den ulykkelige faders håb; men det var håbet og troen, der vandt.

Ja, det krævede mod at trodse tvivlen og alle de andres mening og skepsis. Du ved jo slet ikke ... råbte tvivlen ustandselig i hans hjerte, måske bliver din tro til skamme, måske er din tur, den lange rejse uden resultat. Måske, måske ... sagde det hele tiden i hans sjæl – men han blev ved – han turde håbe og bede om underet.

Bønhørelsen

Manden i evangeliet troede på underet, men troede han også på Jesus? »Hvis I ikke får tegn og undere at se, tror I ikke.« Det var alt andet end et trøstens ord til en ulykkelig far, der beder om sin søns liv. Manden gentager kun sin bøn: »Herre; kom, før min lille dreng dør.« Der ligger ganske sikkert mere end en bøn om underet i denne gentagelse. Faderen praktiserer her kun den indstændige, udholdende bøn, som Je-

sus flere gange i evangeliet belærer os om. Faderen har bestået tillidsprøven: og nu kommer bønhørelsen, som Jesus har lovet dem, der ikke giver op. »Gå hjem; Din søn lever«. Ja, han troede, og hans tro var så rolig og fast, at han endog tog sig tid til at overnatte i Kana og ud-sætte hjemrejsen til dagen efter. Alligevel var det endnu tro på underet; først, da han kom hjem og fandt sin dreng frisk og rask, og da hans tjenere bekræftede, at helbredelsen var indtrådt netop i den time, da Jesus sagde til ham: »Din søn lever«, kom han selv og hele hans husstand til troen, d.v.s. han overgav sig helt og holdent til Jesus. Evangelisten skelner fint mellem tro på Jesu ord og tro simpelt-hen. Jesus må have jublet, hver gang, han fandt »tro« hos et menneske; han må have lidt meget ved hele tiden at møde ønsket om at se undere og opleve sensation, og kun sjældent at finde virkelig tro.

Er ikke også vor bøn alt for tit »bøn om noget«, og alt for sjældent bøn om at være i overensstemmelse med Guds vilje?

Selvmodsigelse

Og hvor tit sker det ikke, at mennesker opgiver bønnen, fordi Gud er »for langsom« til at bønne – eller indstiller bønnen, fordi bønnens formål er opnået? Begge grunde til at opgive bønnen er tegn på, at det er underet, bønhørelsen, man søger, sin egen vilje – ikke Guds vilje, men kun Guds velgerninger.

Bønhørelsen er en vej til troen; derfor er det vigtigere at bede om troens under, troens guddommelige gave, end at tro på og bede om underet.

Og skulle det ikke lykkes os at bede, så lad os bede om bønnens nåde. Det lyder som en selvmodsigelse; men, ligesom man lærer at tale ved at tale – og at leve ved at leve, så-dan lærer man troens bøn og den bedende tro ved at tro, ved at kaste sig i trosbønnens afgrund. I bønnen ved vi og bekender vi os til, at vi er skabninger, – og hvor er skabningen mere på sin plads og mere sikker end i den levende Guds og Skabers hænder?

J. Coenen S.J.

Han fandt sin dreng sund og rask.

Landsforeningen for Mentalhygiejne afholder i disse dage på linje med sidste år en trivselsuge. Trivselsugen består i en række møder landet over, udsendelser i tv og radio, udsendelse af en plakat og mærkater til samtlige kontorer og virksomheder, samt publikation af et resultat af undersøgelsen af trivsel og effektivitet på arbejdspladsen. Kampagnens slagord er: »For bedre arbejdstrivsel – for bedre familietrivsel«. Emnet uddybes her af professor, dr. med. Poul Bonnevie.

Hygiejne er læren og arbejdet for sundheden – mentalhygiejnen handler altså om psykisk sundhed.

Når Landsforeningen for Mentalhygiejne afholder en »uge«, hvor den vil henlede opmærksomheden på spørgsmålene i forbindelse med trivselen – navnlig på arbejdspladsen og i familielivet – kan det vel være rimeligt at spørge:

Har trivsel og sundhed noget med hinanden at gøre?

Hvorledes forholder disse begreber sig til hinanden?

Det dagligdags *trivsel*-begreb kan vi se af Den store danske Ordbogs

forklaring af ordet trivsel som »det, at et levende væsen trives godt, får god og sund vækst«. Ordbogen angiver omskrivninger til livskraft og sundhed. Rent populært har trivsel altså en underforstået forbindelse med udvikling, vitalitet og sundhed.

Selve ordet *trives*, hvorefter begrebet trivsel er afledet, stammer jo fra det rent legemlige, at f.eks. vore børn vokser, udvikler sig normalt, er fri for sygdomme og derfor giver legemlige udtryk for at befinde sig godt; de er aktive og glade. Men allerede her støder vi på det umulige i at adskille legemligt og sjæleligt. Også i

TRIVSEL

sjælelivet, i personligheden, er der tale om vækst og udvikling, om sygelige forstyrrelser og om ændringer i den basale stemning og aktivitet.

Efterhånden er det vel sådan, at ordet trives mest – når talen da ikke netop er om husdyrenes trivsel eller om, at små børn trives – bliver anvendt på det ikke-legemlige område. Ordbogen taler her om »at *finde sig godt til rette* under visse forhold, at *føle sig vel tilpas* – *føle velvære*, have fremgang i livet, leve lykkeligt«. Nu glider det straks mere ud i det usikre, begrebsmæssigt set. – Vi har jo ikke blot længlidning, men også ordglidning her i landet.

At trives

Et samspil

Vi kan dog vist være enige om, at det at trives har noget at gøre med *samspelet mellem mennesket og dets ydre kår*, miljøet – materielt og psykisk, og at det giver sig udtryk også i en følellestilstand, sindsstemningen, i vort almene befindende. Sammenlign de anførte ordvalg: *finde sig til rette*, *føle sig tilpas* – *føle velvære*, altså *velbefindende*.

Her kommer vi direkte over til den gældende *officielle definition af sundheden* – som denne lyder i den af Danmark ratificerede internationale konvention om Verdens Sundheds Organisation, WHO: Sundhed er mere end frihed for sygdom og svækkelse, den er desuden fysisk, mental og social »*well-being*« – velbefindende for ikke at sige velvære, hvori der nemt lægges noget særligt.

Jeg vil tro, at vi også kan oversætte »*well-being*« med trivsel, der altså er én side – skal vi sige den positive side af sundheden, når den anden side er fraværet af det negative, nemlig sygdom og svækkelse.

Sygdom og svækkelse er noget, der gør os mindre *værd*, set fra samfundets side, noget, der giver os et handicap, som kan gøre os *invalide*, hvis vi ikke kan *revalideres*. Det er værdiansættelsen af vor arbejdskraft i samfundet, resp. af det arbejde, som samfundet har med os i den anledning. Vi kan tale om *validiteten* – vor legemlige og psykiske arbejdsevne og sociale tilpasning bedømt ud

OG SUNDHED

fra en *kollektiv betragtning* af individets nytte eller besværlighed for samfundet.

Vor fysiske, mentale og sociale »well-being« – den legemlige, sjælelige og mellem-menneskelige trivsel er derimod udtryk for den *individualistiske betragtning*, at ethvert menneske har krav på udfoldelse og velbefindende.

Den officielle sundhedsdefinition sammenfatter med andre ord det kollektive validitetskrav med individets *trivselsbehov*. Vort første spørgsmål, om sundhed og trivsel har noget med hinanden at gøre, må altså besvares bekræftende. Også sundheden bliver herved en afvejning af hensynene til fællesskabet og til den enkelte. Det er ikke et rent biologisk problem – men også et kulturelt.

Ikke blot det modsatte af sygdom

Hvad angår det andet spørgsmål, nemlig om forholdet mellem sundhedsbegrebet og trivselsbegrebet, må det vel siges, at tegnene på sundhed i almindelighed afgrænses til fravær af sygdom og svækkelse, men at der dog fornemmes at være *noget mere*, og at vi så enten som i WHO-definitionen griber til ordet velbefindende eller mere dagligdags taler om trivsel. – I Sverige har man således i en lang række år drevet arbejdshygiejnen under devisen: Sikkerhed, sundhed og trivsel på arbejdspladsen. Men trivselen er selvfølgelig ét af de positive tegn på sundheden.

Når jeg foretrækker ordet trivsel frem for velbefindende, er det navnlig fordi trivsel giver udtryk både for noget *objektivt*, vor vitalitet (livskraft) og for noget *subjektivt*, vort befindende. Begge dele afhænger af vore legemlige og sjælelige *funktionsmuligheder* og af, hvorledes de kommer *til udfoldelse*, hvilket både vil vise sig udadtil og vil præge os indadtil. Faktisk tror jeg, at »well-being« i WHO-definitionens ånd er tænkt som dette videregående begreb, da der jo tales om både fysisk og mental »well-being«.

Desuden vil trivsel sige os danske meget mere end den efter min mening noget svævende WHO-defini-

tion; thi ordet siger jo – som allerede omtalt – noget om *en reaktion på visse ydre forhold*, om samspillet mellem menneske og miljø, og efter min mening er dette samspils forløb det helt afgørende, når vi skal definere sundheden.

Vor *sundhed* er ret beset vore legemlige og sjælelige muligheder for at finde både den ydre ligevægt og den indre balance under *vore tilpasninger* i samspillet med omverdenen. Heraf afhænger altså trivselen.

Mennesket, betragtet som helhed, besidder en legemlig *konstitution* og en *personlighed*. – I *fællesskab* omfatter disse helhedsbetegnelser vore samlede fysiske og psykiske *reaktionsmønstre* og *funktionsevner*, der udadtil viser sig ved, på hvilken måde og med hvilken styrke vi reagerer på stimulationer og over for belastninger, det være sig legemlige som sjælelige. Vor arbejdssevne, vor sociale tilpasning, hele vor livsførelse er udslag deraf.

Sundheden er således en egenskab, *visse evner* – ikke en tilstand, ikke blot en mangel af sygdom og svækkelse, ledsaget af en vis *sindsstemning*.

Sundhed og tilpasning

Disse evner gælder den aktuelle *tilpasning* – opfattet som et *dynamisk* samspil – nemlig *reaktionerne* mellem individet og det aktuelle miljø. Ordet tilpasning må altså ikke opfattes som en passiv indfølelse i en given situation. Ikke mindst psykologer anlægger ved brugen af ordet tilpasningsvanskeligheder desværre en betragtning, hvor personens adfærd vurderes ud fra gruppens synsvinkel, en vurdering af, om individets udvikling har medført en *formning*, der svarer til samfundets krav – validitetskravet. En sådan formning under miljøets pres kan være en skinløsning, ingen ægte tilpasning, og dermed være skadelig for individet, som vil reagere med en adfærd, der i sig selv er sunde reaktioner, men som i stedet betegnes som adfærdsforstyrrelser, vel at mærke ud fra samfundskravet.

Vi må ikke glemme, at én af formerne for en sund tilpasning er *indi-*

videts behov for at få det ydre miljø til at stemme bedre med dets egen natur, hvad enten dette sker ved at opsøge et egnet miljø eller ved aktivt at ændre de af bestemte samfundsforhold betingede miljøforhold.

Trivsel er jo ikke det samme som *tilfredshed*. Nogle trives bedst ved at være utilfredse; men for de fleste gælder det vel, at netop det, at man er utilfreds med visse forhold, der kunne være anderledes, bliver drivkraften til at nå visse mål – vi mennesker har et aktivitetsbehov, en *trang til at ændre* vore levevilkår – at få det bedre, som det siges. Det er nok dette, som skjuler sig under Ordbogens omskrivning af ordet trives til »at have fremgang i livet« – at opnå noget.

Ikke mindst når vi taler om »social trivsel«, må det nok erkendes, at også »arbejdets frugter« er med til at afgøre denne trivsel.

Trivsel afhænger altså af *menne-skets evner* og af miljøets betingelser. Men vore evner er ikke noget på forhånd givet. De udformes og udfolder sig i livets løb under vekslende miljøforhold. Men de er også medfødt bestemte. – Den engelske sundhedsstyrelses komité for sundhedsoplysning har defineret sundheden som »individets muligheder (capacity) for at leve livet bedst muligt inden for den enkeltes begrænsninger (to the fullest within his limitations)«. Heri ligger vore variationer, bestemt både arveligt og af hændelser i livets løb.

Bedømmer vi, som jeg har gjort, trivsel som et tegn på sundhed, må vi erkende vore *vekslende muligheder* – det Eggert Petersen kalder *trivselsberedskabet* – men også, at disse muligheder *bestemmes af tidligere miljøforhold*, det beredskab disse efterlader som grundlag for fremtidig trivsel. Des vigtigere bliver alle vore miljøforhold fra spædbarnstiden helt op til alderdommen, i børnehjem, skole, uddannelse, erhverv og egne familier.

Trivsel er én af sundhedens attributter. At skabe de rette betingelser for psykisk og social trivsel er én af opgaverne for mentalhygiejnen.

Poul Bonnevie

Et spændende indlæg i løbende debat

Poul Martin Møller:
Filosofiske Essays og Strøtanker.
Gyldendals Uglebøger.
235 sider – kr. 16,75.

Enhver kender i hvert fald Poul Martin Møller fra sin barndomslæsning – forfatteren til det pragtfulde romanfragment »En dansk students eventyr«; men mon alle ved, at han af profession var filosof – professor i filosofi i 1830'ernes København! Nu er hovedparten af Poul Martin Møllers filosofiske forfatterskab blevet udgivet som billigbog, og det er med glæde, vi byder denne udgivelse velkommen, fordi P. M. Møller hører til vore dybeste tænkere, og der er blandt det, han har skrevet, meget, der endnu er helt aktuelt.

Det er Børge Madsen, der har foretaget udvalget, der har kommenteret det, og som ligeledes har skrevet indledningen til dette. Børge Madsens indledning er kort og klar, men den er for kort. I hvert fald virker den ikke særlig fyldestgørende! Dels giver den kun ganske få biografiske data angående P. M. Møllers liv, dels – og det anser jeg for det vigtigste – giver denne indledning ikke en særlig dybtgående introduktion til den Møller'ske filosofi. Dette er på mange måder ret uheldigt, – dels fordi P. M. Møller ligger inden for den hegelianske tradition, der er svært forståelig, hvis man ikke er fortrolig med terminologien, – dels fordi det meste af P. M. Møllers filosofiske forfatterskab er af en fragmentarisk karakter, der gør det vanskeligt tilgængeligt. Hvis nogen ønsker en virkelig god og kort introduktion til den Møller'ske filosofi, kan jeg henvise til Jørgen K. Bukdahls artikel »Poul Martin Møllers opgør med 'nihilismen'« i Dansk Udsyn (45. årg. 1965, nr. 4-5), hvor man også får et indblik i debatten omkring P. M. Møllers filosofiske skrifter.

Poul Martin Møller har forlængst fået sin plads i vor hjemlige kulturarv. Det giver derfor ingen mening i egentlig forstand at anmelde dette udvalg. Derimod vil jeg kort fremdrage et par træk ved den Møller'ske filosofi. I 1820'erne og 30'erne var

det det hegelske system, der beherskede hele den filosofiske tænkning, og P. M. Møller var, som man kunne vente, i høj grad påvirket af dette. Det er dog et vigtigt træk ved Møller, at han trods sin nære tilknytning til den hegelske skole, alligevel tager afstand fra den ved en stærk betoning af personlighedens og den sunde menneskefornufts placering i den filosofiske tankeverden. Heri ligger også forklaringen på, at alle hans filosofiske skrifter har en aforistisk karakter. Idet han nemlig angreb – gik imod – den absolutte idealisme som Hegels system repræsenterede, kunne han ikke som alternativ stille et andet og lige så livsfjernt filosofisk system, men var netop også i den ydre form tvunget til at tage afstand, til at gøre oprør. Derfor valgte han meget ofte »strøtanken« (en tankes korte og klare manifestation) som udtryksform. Udvalget giver her mange og rige eksempler på P. M. Møllers suveræne beherskelse af denne litterære genre. Et enkelt eksempel herpå: »Et Slags Afguderi er det at fastholde Ideen om Gud ved et Billed af Steen eller Træ, et andet at binde Ideen til et Ord i et eller andet Sprog. Hiint Afguderi forbød allerede Moses. Det andet Slags staaer sig endnu nogle tusinde Aar efter« (p. 42).

P. M. Møller hører i en vis forstand til den rolige og harmoniske type af filosoffer, sådan at forstå, at hans tanker gav plads for alle mulige sider af den menneskelige tilværelse. Han var ikke snæver i sin tænkning, og for ham betød den filosofiske, videnskabelige og kristne tradition meget. Han ønskede selv at arbejde videre ud fra denne, og ikke som sin berømte elev Søren Kierkegaard radikalt at bryde med traditionen og lade mennesket stå ensom og forladt i sit møde med Gud. I sin overbevisning om at overvinde den rene subjektivismen ved at bygge videre på sproget, fælleska-

bet, traditionen siger P. M. Møller meget, der beskriver en nutidig situation, hvor vi ikke er i stand til ganske umiddelbart at tro, uden at vi dog har mod til et radikalt opgør med traditionen, med det overlevere-

rede. Efter min mening er det mest interessante essay i »Udvalget« det om »Udødelighed«. Heri søger P. M. Møller at vise, at nihilismen (den lære, at intet er af betydning, af værdi = tilintetgørelseslæren) opløser og nedbryder sig selv. »Tilintetgørelseslæren i enhver Sammenhæng, ret udviklet, nøder den menneskelige Bevidsthed til en Vending, hvorved den fra Fornegtelsens Tomhed kommer tilbage til den sande Religions Indhold« (p. 198). Men vi skal på en lang vandring i »den Sinai-Ørken, hvori Menneskeslægten har fordybet sig i næsten 40 Aar; men den maa gennemvandles til alle Sider, før det er muligt at komme til Bjergene, hvorfra man kan øjne det forjættede Land« (p. 210). Hvad så P. M. Møller så på den anden side af bjergene? Dette svarer han selv på, nemlig »Ved den sande Verdensanskuelse forstaar jeg her den gamle, som i Videnskaben er ny, den, i hvilken Læren om en personlig Gud og Menneskets Udødelighed er et Hovedpunkt« (p. 211). I essayet om »Udødelighed« fører P. M. Møller et indirekte bevis på menneskets udødelighed ved at vise, at den anskuelse, der benægter denne, i sig selv er selvødelæggende – at den er menneskeligt uantagelig, fordi alting bliver ligegyldigt – værdiløst, således at den eneste rigtige konsekvens, man virkelig kan drage af nihilismen, er menneskets *selvmord*.

I vor tid, hvor den rendyrkede subjektivismen har mange fortalere, og hvor der findes en udbredt og almindelig værdinihilisme, er P. M. Møllers filosofiske tanker et spændende og vægtigt indlæg i den løbende debat. Det slog mig mange steder, at der i P. M. Møllers skrifter er mange paralleller i problemløsninger – problemformuleringer med den franske skribent og forfatter Albert Camus. At konsekvensen af nihilismen er selvmordet (jævnfør her »Sisifosmyten«), og Camus' opgør med nihilismen i »Oprøreren«, har for eksempel mange lighedspunkter med essayet om »Udødelighed«. Dette synes klart at vise, at Poul Martin Møller ikke blot hører med til kulturarven, men at han også har en »uhyggelig« aktualitet.

bej.

NYE BØGER

For dem, der læser Bibelen

Gads danske Bibelleksikon.

Red. E. Nielsen og B. Noack. Bd. 2. L-A.
1256 spalter og 80 plancher.
Indb. kr. 258,25.

Første bind af dette pragtværk blev udførligt anmeldt her i bladet, da det udkom i vinter. I anmeldelsen var det dengang først og fremmest forfatterens synspunkt og formål, der blev taget op til behandling. De diskussioner om bibelsynet, værket har givet anledning til, har ikke i mellemtiden fået anmelderen til at fortryde, at han så varmt anbefalede bogen til alle voksne katolikker.

Værket er nu afsluttet. Andet bind, som er lidt mere omfangsrigt, og hvor stoffet præsenteres lige så godt som i det første, indeholder en litteraturliste, som er gældende for hele værket. Selv om denne liste fylder 20 rætt trykte spalter, kan det naturligvis ikke undgås, at man savner visse værker. Men under hensyn til det publikum, redaktørerne henvender sig til, er den fortræffelig.

Hundredåret for digteren Johannes Jørgensens fødsel markeres af Frederiksberg litteratur- og kunstforening ved en eksklusiv sammenkomst i kunstforeningens lokaler, Pileallé, Frederiksberg, for en indbudt kreds. Her ses foreningens mindeplakat.

Johannes Jørgensen
1866 1966

Frederiksberg litteratur- og kunstforening

Hvis anmelderen må have lov til at fremkomme med et hjertesuk, skulle det være, at der ikke foruden de atten protestantiske serier er nævnt en eneste katolsk kommentar til Bibelen. For blot at nævne nogle konkrete eksempler ville serier som *Etudes bibliques*, *Bible de Jérusalem* eller *Regensburger Neues Testament* ikke have været ilde anbragt i denne sammenhæng. Men det er klart, at der ikke er tale om en systematisk udelukkelse, idet katolske forskere findes omtalt i de øvrige afdelinger og litteraturlister.

Det allerede sagte om leksikonets objektivitet med hensyn til konfessionelt prægede katolske synspunkter holder stadig stik. Naturligvis er værket luthersk præget – det kan slet ikke være andet, selv om forfatterne forsøger at undgå det. Når der i artiklen om Maria siges, at hun fik i hvert fald syv børn, kan man jo synes, at det er diskutabelt – også på det rent eksegetiske plan. At de deuterokanoniske bøger ikke får den plads, vi ville have givet dem, er forståeligt, men det kan alligevel forekomme mærkeligt, at *Visdommens Bog* ikke er så meget som nævnt i artiklen om Logos. Til gengæld er for eksempel artiklen om *Vulgata* en historisk objektiv fremstilling af det katolske syn på Bibelen, selv om de sidste etaper i udviklingen ganske vist ikke er taget med.

Nogle af artiklerne, især professor Svend Holm-Nielsens, vil nok også forekomme ikke-katolske teologer temmelig negative – således for eksempel hans artikel om Moses. Her kan man som et korrektiv henvise til professor Eduard Nielsens behandling af de ti bud. Det er værket som helhed, der her skal vurderes, og behandlingen af lidt ømtålelige emner som for eksempel vismændene fra Matt. 2 eller beretningerne om undererne er gode eksempler på den saglige og velafbalancerede linie, der holdes i dette værk. Det er et standardværk, som alle, der holder af at studere Bibelen derhjemme, vil være taknemmelige for at eje.

V.D.

Pater Pire

– At dele ud til fattige nationer af rigere landes overskudslagre kan aldrig blive løsningen på udviklingslandenes problemer, sagde den belgiske Nobel-fredspristager, dominikanerpræsten pater Pire, i en tale i Studenterforeningen i København.

De rige lande må hjælpe udviklingslandene med at udnytte deres ressourcer og bistå dem i at klare sig selv, understregede pater Pire, der efter fem års arbejde i Pakistan om kort tid overdrager et udviklingsprojekt til den pakistanske regering.

Han mindede om Albert Schweitzer, der arbejdede 52 år på samme sted.

– Nu er verden blevet anderledes, og folk vil selv styre deres egne anliggender, vi må ydmygt bede om lov til at hjælpe dem.

Frygt, anti-kommunisme eller anti-amerikanisme burde ikke være motiv til at yde hjælp. Kun uselvisk kærlighed til medmenneskene er et værdigt motiv til at dele sin føde med andre, sagde han.

– Vi må betragte dem, vi ønsker at hjælpe som ligemænd. Det er lettere at være sulten end at blive ydmyget.

Pater Pire driver et såkaldt fredsuniversitet i Belgien, hvor unge fra hele verden samles for at høre forelæsninger om menneskerettigheder og pligter.

I sin tale i København kom han ind på årsagerne til krige og konflikter. Han understregede, at dette århundrede har bragt en ny krig hvert tyvende år. – Det er ingen virkelig fred, sagde han.

– En sand fred er kun mulig, hvis menneskeheden indbyrdes forskelle bringes i harmoni med hinanden og udnyttes til gensidig berigelse, sagde pater Pire.

– Jeg tror, at vi ganske langsomt bevæger os henimod denne harmoni. Det vil tage århundreder at opbygge freden – at opbygge en indstilling, hvorefter mennesker ikke længere piner og dræber hinanden for at løse deres uoverensstemmelser, sagde han.

– Vi må lære at leve med vore forskelligheder og lære at lytte til modparten – det er den første forudsætning for en nyttig dialog.

– En dialog er nødvendig, men man kan ikke føre en samtale med en mand i nød. Derfor må nøden først overvindes, og derfor er spørgsmålet om sult og krig nøje forbundet med hinanden, tilføjede han.

Vejle

A/S Vejle Mælkekompani

Fineste mejeriprodukter
Kontor 507, Vejle
Telefoner 335, 336 -

A/S TRÆLASTEN

(A/S Vejle Træløst- og Kulkompagni)
Toldbodvej, Vejle
Telefon 68*

Hansen Pærhøj & Søn

Garmester - kunsthandel
Søndergade 4, Vejle
Telefon 1157

Vejle Optik

af Anker Kastrup
Briller

Torvegade 8 - Vejle - Telefon 308

Raadhusstorvet Vejle

Tlf. 3711 og 3712

Poul
HENRIKSEN

Leverandør t. Sct. Maria Hospital

Hvidehus Boglade

Kai Jensen & Poul C. Thim
Nørregade 6, Vejle - Tlf. 360
Bogladen med de mange bøger ...

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN

Telefon 121, 205

RUTANA

Danmarks mest solgte rugbrød
Fællesbageriet
Vejle

Carl Petersen & Søn

Slagter & Fedevare Forretning
Nørregade 2, Vejle
Telefon 1721

Frugtcentralen

Vejle - Telefon 926 - 1126
Kartofler - Frugt - Grøntsager -
Konserver - Dybfrost
R. Hansen

Støt vore annoncører

Næstved

Næstved Mælkecentral

Vordingborgvej 66
Næstved - Telf. 73 07 70

K. Blum Hansen

Boghandel
Næstved
Telefon 72 25 25

Gulvtæpper - Linoleum
Tapeter - Malervarer

Claudi Hansens Eff.

Jernbanegade 3, Næstved
Telefon 72 00 60

N. Juel Pedersen

Garmester
Ramsherred 13. Tlf. 72 01 58
Næstved
Leverandør til katolske
institutioner

E. Vergmann

Blikkenslager
aut. vand- og gasmester
Ringstedgade 56, Næstved
Tlf. 72 02 51

Næstved Diskontobank A/S

Hovedkontor: Axeltorv 4
Tlf. 72 15 00

Søndre afd.: Grønlandsvej 18
Tlf. 72 55 44

Nordre afd.: Ringstedgade 157
Tlf. 72 56 55

Østre afd.: Hvedevænget 80
Tlf. 72 58 40

Emilie Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved
Alt vedrørende BEGRAVELSER
ordnes personligt.

Alle aftaler kan træffes
i hjemmet
eller tlf. 72 08 14
72 08 74

Mange ikke-katolikker
læser »Katolsk Ugeblad«.
Gør alle katolikker?

Frugtkælderen

Ny Østergade 3, Næstved
Tlf. 72 11 23

Roman Kusier

Murermester
Stationsvej 11, Nivaa
Tlf. (03) 24 71 50

Horsens

H. P. Wolff

Blikkenslager
Grønnegade 5, Horsens
Tlf. 2 54 78 og 2 65 29

Carl Bæk og Søn

El. Fagmanden
Vestergade 33, Horsens. Tlf. 21 88 88
Lys - kraft - oliefy
Alt i el.-artikler

Edvard Petersen

Kul, koks, brændselolier
Havnen 3, Horsens - Tlf. 2 38 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre
Amaliegade 16 A . Horsens
Tlf. 2 19 20

EBM
ENGELSK BEKLÆDNINGSMAGASIN
Christian W. Jørgensen

HORSENS

Nu er Olsen
da også kommet med?

ØSTJØRGISK KALENDER

MANDAG den 17.: Margrete Maria Alacoque (s. 1108, hvid), jomfru.
TIRSDAG den 18.: Lukas (s. 1112, rød), evangelist.
ONSDAG den 19.: Petrus af Alcantara (s. 1114, hvid), bekender.
TORSDAG den 20.: Johannes af Kenty (s. 1115, hvid), bekender.
FREDAG den 21.: Hverdag (s. 741, grøn). Erindring om Hilarion (s. 1118), abbed, samt om Ursula og lidelsesfæller (s. 1118). Eller: Hilarion (hvid). Erindring om Ursula og lidelsesfæller (rød). Erindring om Hilarion.
LØRDAG den 22.: GUDSMODER (s. [90], hvid).
SØNDAG den 23.: 21. søndag efter pinse (s. 744, grøn). – Bøn om udbredelse af troen.

I DEN KOMMENDE TID

DANMARKS KATOLSKE KVINDEFORBUND

Lørdag d. 29. oktober 1966. Litterær lørdageftermiddag i Bibliotekssalen, Bredgade 69.

»Martin A. Hansen og hans religiøse syn« er emnet, der vil blive behandlet af cand. theol. J. Chr. Rich. Martin A. Hansen er ikke en forfatter, man bliver færdig med, fordi man har læst »Løgneren«. De, der fulgte diskussionen mellem Torkild Bjørnvig og Ole Wivel om Martin A. Hansens forfatterskab, vil sikkert her få tanker til fornyet overvejelse, og de, der kun kender »Løgneren« vil måske få lyst til at stifte bekendtskab med hans andre bøger.

Der serveres som sædvanlig kaffe og te (3 kr. for medlemmer – 4 kr. for ikke-medlemmer) før foredraget.

AC – EFTERÅRSPROGRAM

Onsdag d. 19. oktober kl. 20. Åbent hus hos pastor Ib Andersen, Strandvej 91. Sekretær Bent Østergaard taler om Amnesty International.

Onsdag d. 2. november kl. 20. Johannes Jørgensen-aften i anledning af 100-året for digterens fødsel.

Pater H. Roos taler om Johannes Jørgensens forfatterskab, og skuespillerinden Ingeborg Brams læser op.

Sted: Englesalen, Jagtvej 183B.

Onsdag d. 23. november kl. 20. Åbent hus hos generalmajor Engell, Svejgaardsvej 3, Hellerup. Søster Benedicte Ramsing taler om »Ordenslivets fornyelse efter koncilet«. Tilmelding senest 22. november på He 2366.

Onsdag d. 7. december kl. 20. Redaktør Peter P. Rohde taler om »Kri- stendom og humanisme«.

Sted: Englesalen, Jagtvej 183B.

Lørdag d. 17. december kl. 20. Ad- ventsaften hos biskoppen, Laurids Bings Allé 16, F. Tilmelding senest 15. december på Dianalund 246.

JOHANNESKIRKEN I SØBORG
Arbejdet skrider fremad. Nu er man ved at sætte dørene på plads. Arbejdet med haven er måske det mest presserende, idet det gerne skulle gøres før vejret bliver dårligt. Her- til savnes frivillige. – Bygefonden er steget til kr. 464.000. – Vi lejer værelser ud til katolske mænd og håber, at en organist vil melde sig blandt lejerne.

Paul d'Auchamp, præst,
Vandtårnsvej 5, Søborg.
Tlf. 69 03 01. Giro 99101.

BIFROST

Eleuterus, KKS og Bifrost er af de kristne studenterorganisationer i Lund, nemlig AC, FKS og KSF, blevet inviteret til en forlænget week- end i Lund.

Fredag den 21. oktober kl. 20.00: Chefredaktør, »Dagens Nyheter«, Olof Lagercrantz »Från helvetet till paradiset«.

Lørdag den 22. oktober: (Antikvariske bøger er billige i Lund) kl. 12.10: Økumenisk bøn for enhed i Västerkyrkan. Om eftermiddagen diskussioner med Lund-studerne. Kl. 19.30 Kalas (fest!) i Frikyrkliga Studenthemmet, Micklagård.

Søndag den 23. oktober: Højmesser i de forskellige kirker. Kl. 18.00: Økumenisk studentergudstje- neste i St. Thomas katolske kapel – prædiken ved den frikirkelige studen- terpræst Olle Olofsgård.

Ophold og spisning i Lund er gratis. Tilmelding til KKS, tlf. BY 8518 senest den 19. oktober.

LÆSERBREVE

Hvad med musikken?

Sidste nummer af K.U. bringer en omtale af indvielsen af Helligånds- kirken i Frederikshavn og billederne viser os en nydelig kirke, men linierne »... mens det lille harmonium intonerede...« er til at græde over. Hvis det så blot drejede sig om dette tilfælde, men det er jo ganske typisk. Man bygger kirker hvor alt er tip top og når der så skal tænkes på musikken er pengene sluppet op og man må nøjes med en gemen salme- cykel eller i gunstigste tilfælde et uselt lille orgel med et par stemmer. Hvor mange orgler i landets katolske kirker er i den stand og størrelse de burde? Hvorfor kan de, der administrerer disse ting ikke se nød- vendigheden af et anstændigt instru- ment? Nogle kirker samler i årevis ind til et nyt orgel, opgiver på halv- vejen og anskaffer endnu et af fol- kekirkens kasserede, et mikroskopisk nyt eller i værste fald et af disse frygtelige elektroniske som kun bur- de høre hjemme i et cirkustelt. Gan- ske vist er et orgel ikke nogen billig fornøjelse, men jeg har indtrykket af at der først tænkes på musikken til sidst når pengene allerede er væk. Hvem ønsker ikke festlige gudstje- nester, men dertil kræves et orgel der ikke klynker, for trylle kan or- ganisten jo heller ikke.

Erling Rasmussen

Besøg Sakraments sognets

BASAR

Nørrebrogade 27 (linie 3, 5, 7 og 16)

søndag den 16. oktober

SALGSBODER - TOMBOLAER - FISKEDAM - ANTIKOD

Restaurationen i krypten serverer kaffe, the, sodavand, smørrebrød og kager

K&K

Aktieselskab
KØBENHAVNS
BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

**MARIUS
MP
PETERSEN**

Ringsted isenkramhandel
Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

BLOCH's BOG CLEARING

K. V. BLOCH
(FORHEN BOGBANKEN)
Fiolstræde 34, København K
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901

Nordens største lager af
skolebøger
Omindbindinger.

Støt vore annoncører

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01
Begravelse og bisættelse ordnes
for alle trosamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

Kaj F. Fjording

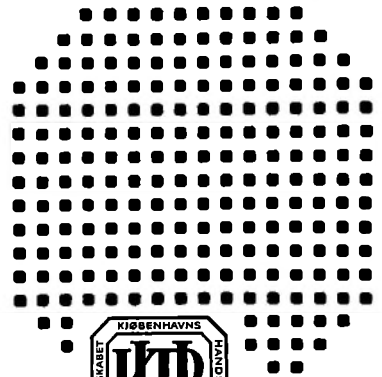
Murermester
Hyldegaards Tværvæg 13,
Charlottenlund
Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører
Studiestræde 15, København
Minerva 6761
Kontortid 9—16 - Lørdag lukket

MEJERIET Vestebco

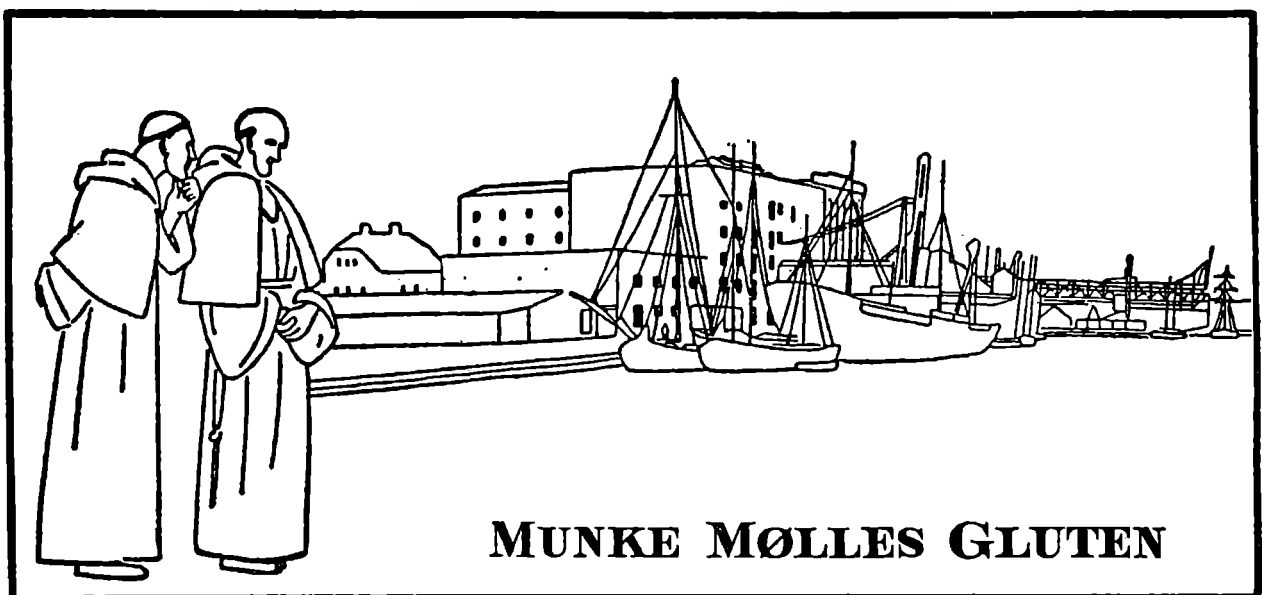
Aarhus by's førende
TELEFON 2 87 00 (4 lin.)

HER ER 210 PUNKTER
og der er 210 steder i landet hvor der ydes HANDELSBANK-service

altid
med i
billedet

HANDELSBANKEN**KØDHALLE**

Robert Hansen
1. kl. kød, flæsk og pålæg
Amagerbrogade 212 A
Amager 6390

MUNKE MØLLES GLUTEN

Grønland... *Fortsat fra side 6*

der gennemfører sæsonen, får hjemrejsen betalt. I sin fortvivlelse forsøgte staklen at drukne sig, men blev reddet. Fabriksledelsen blev nu overtalt til at antage ham på prøve igen, men nægtede at give ham spisebilletter i fabrikkantinen den første uge, skønt han ingen familie eller bekendte havde i byen, hvor han kunne spise! Problemet blev da løst ved, at han spiste her hos os så længe.

– *I nævnte i begyndelsen af samtalen, hvor nedslående det kan være, når man ikke synes at komme nogen vegne med folk. Har I nogen ideer om, hvad der eventuelt kunne gøres – trods alt?*

Stig: På en eller anden måde sortere de udsendte danske?! – Vi trænger til bedre mennesker heroppe! Eller folk burde i hvert fald komme med en anden indstilling – se på grønlænderne som de medborgere, de jo er. Ved du, at der er folk her, der går rundt og omtaler grønlænderne som »de sorte«?! Og at dette i visse kredse er et udtryk, som er ved at blive gængs?! Diskrimination, sådan som den kendes i andre lande, findes ikke, men spiren er der. Det er noget, der må kvæles i fødslen!

Lisbeth: Burde ikke også kirken kunne gøre noget – mere end den gør? – Grønlænderne går meget i kirke – de har utvivlsomt et langt mere religiøst temperament, end vi er vant til fra Danmark; men er det ikke, som om deres religiøsitet mangler en praktisk, realistisk dimension – ?

Udenfor har byens skygge ud over isen og sejlrønderne flyttet sig og er blevet lidt kortere. Klokkeren går mod et om morgenen. På land er der stadig folk, der pusler mellem husene, eller går tur op og ned ad de stejle veje. Ingen nordgrønlandsk by falder helt til ro i disse prægtige, sollyse nætter. Ud mellem isbjergene og ind over fjeldene er der en farvepragt og en fred, som om naturen på denne tid af døgnet nyder at hvile i sig selv uden at skulle være skueplads for menneskenes travlhed.

Men den fred er naturens. Den er ikke menneskenes. Menneskene har deres problemer, og dem kan de ikke løbe fra, heller ikke i den nordgrønlandske sommernat.

Og i øvrigt er problemer ikke til, for at man skal prøve at løbe fra dem. De er til som en udfordring til det bedste i en.

F.L.

Utro

Fortsat fra bagsiden

Og denne manglende evne til at engagere sig fører til, at han i sit følelsesliv oplever den ene fiasko efter den anden. Endnu som 40-årig har han ikke slået rod ...

Tid og kærlighed

Man kan derfor – trods titelen – ikke først og fremmest betragte denne film som en film om utroskab, men snarere som en film om manglende stabilitet og om forholdet mellem kærligheden og tiden. Astrid Henning-Jensen stiller os nemlig over for to opfattelser – mandens og kvindens eller mandens kontra kvindens. Kvinden – selv den mest frigjorte – behøver tid for at kunne elske. Og det er netop, hvad Lene ønsker (og Ingrid med på sin vis). Hun ønsker at placere sit kærlighedsforhold under evighedens synsvinkel. Det er for hende naturens lov. For virkelig at kunne elske har hun brug for trykthed og stadighed, mens manden til gengæld lever mere i det øjeblikkelige og det omskiftelige. For ham er tiden en fjende, der udsletter kærligheden og slider den op. Derfor ønsker han så tit at begynde forfra. Begge synspunkter er i virkeligheden rigtige, – de supplerer hinanden. Det er simpelt hen menneskelivets paradoks: kærligheden suger næring af tiden, men samtidig må den forsvare sig over for tiden. Det hænder, at tiden dræber kærligheden, men uden tiden kan kærligheden ikke komme til udfoldelse ...

Sådan lyder den livsvisdom, som denne betagende film antyder for os, og som den på sin stilfærdige og meget håndgribelige måde illustrerer.

Martin Drouzy

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET

Skjold

Amaliegade 27, København K

Telefon (01) 15 15 11

Telegramadresse: Forskjold

TIL BYEN

FRA BYEN

smut ind i

Banegårdens Restaurant

af Fritz Kapper

Odense H.

tlf. 12 27 75

Dansk

KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K

Telf.: *MI 2557

Tandtekniker

Ove C. Jensen's eftf.

J. Bønnelycke

Kunstige tænder - Rep. udføres

Vesterbrogade 69

Tlf. Eva 5932 fra kl. 10-16

Tirsdag og fredag kl. 10-18

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt - Statsunderstøttet

Seminarieførstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842
Taga 5893

Værelser til leje - organist søges

I villaen, Andersen Nexøvej 10, Søborg, stilles 5 værelser til disposition for katolske mænd, fortrinsvis studerende. Værelserne, fra 7 til 18 m², koster fra 120 til 275 kr. incl. lys og varme. Depositum, som tilbagebetales, 3 x lejen.

Pastor d'Auchamp

Vandtårnsvej 5

Søborg. Tlf. 69 03 01

mellem 9,30 og 10,30 (undtagen onsdage)

Da menigheden savner en organist – vi disponerer endnu kun over et godt harmonium – ville en musikstuderende med kendskab til den aktuelle liturgiske udvikling være særlig velkommen.

Ordet fødes af stilheden, sagde de gamle forfattere i middelalderen. Var det for bedre at kunne tale til os, at Astrid Henning-Jensen har forholdt sig tavs i så mange år? I hvert fald kan hendes nye film »Utro« ikke lade os ligegyldige. Trods sin mere eller mindre improviserede form bærer den tydeligt præg af, at den er resultatet af en langvarig modningsproces. Det er for os et faktum, at fru Henning-Jensen (sammen med Tove Ditlevsen, der har skrevet drejebogen) længe har båret denne film i sig. Og derfor kommer den os virkelig ved. I al sin stilfærdighed virker »Utro« ganske overordentlig ægte og engageret.

Den evige trekant

Emnet er en ganske banal trekantshistorie. Han (Ebbe Rode) er en midaldrende mand, der er ansat som litteraturanmelder på et stort dagblad. Han er gift med en intelligent svensk kvinde og har en 10-årig søn. Tidligere har han været virkelig forelsket i sin kone, men efterhånden er ægteskabet for ham blevet tomt og kedsommeligt. En dag træffer han ved et tilfælde en ung kvindelig psykologistuderende, der viser ham en vis interesse. De mødes i smug på hendes værelse, og der opstår et forhold imellem dem. Efter en tid bliver den unge kvinde gravid, og hun håber – uden dog at være særlig overbevist om det – at denne omstændighed hos ham vil fremtvinge en beslutning om at gifte sig med hende. Men han vakler stadig, og hun kommer til det resultat, at det bedste, hun kan gøre, er at få svangerskabet afbrudt. Han forlader hende og vender tilbage til sin kone – og sin ensomhed.

Den slags historier om et ægteskabsbrud kan enten blive til en boulevardkomedie eller et klassisk drama. Men Astrid Henning-Jensen har valgt en tredje udvej og har behandlet sit emne yderst realistisk – som en ganske almindelig hverdags-historie, som man kunne løbe på hvor som helst i det virkelige liv.

Kunsten at lytte

Og det er lykkedes udmærket for hende. Det gør, at man har på fornemmelsen, at historien bliver til,

UTRO

efterhånden som den oprulles, – som om heller ikke instruktøren kendte den på forhånd, men først lidt efter lidt trænger til bunds i den. Derved kommer filmen til at virke reportageagtig – som en slags »cinéma-vérité«. De vanskelige arbejdsvilkår, som et beskedent budget har givet anledning til, og som har gjort, at hele filmen er blevet optaget »on location«, dvs. i virkelige omgivelser – ikke i kulisser, har meget effektivt bidraget til at bekræfte dette indtryk af nærhed og ægthed. Kameraet lader os aldrig se totalbilleder, men holder sig altid i nærheden af personerne. Det iagttager deres mindste bevægelser, deres reaktioner og deres blik. Det udspionerer dem ikke som en indiskret beskuer, men

Lone Hertz i »Utro«

ser på dem med sympati og varm interesse. Der er altså ingen grund til i denne film at søge efter skjulte symboler, »budskaber« eller moraliserende intentioner. Hvis der overhovedet er en morale i den, er den taget lige ud af selve livet. Filmen er altså hverken et forsøg på at forkynde eller at forklare, – den prøver kun at forstå. Men for at kunne forstå må man først iagttage, hvad det er, der sker. Fru Henning-Jensen er inde i kunsten at iagttage. Og hun kender også til kunsten at lytte. Fordi hun har lært diskret at tie, er hele filmen, hvor der i øvrigt tales meget lidt, som badet i stilhed.

Elskeren kan ikke elske

Det er blevet skrevet om »Utro«, at det er en damefilm, og det er også sandt nok. De to kvindeskikkelser – fremragende spillet af Anita Björk og Lone Hertz – fremtræder som de stærke figurer i filmen. »Kvinde – dit navn er styrke« kunne udmærket have været titelen på filmen. Men mandsskikkelsen er ikke af den grund blevet hverken en skygge eller en karikatur, – tværtimod! Han synes at være den centrale figur i hele fortællingen. Det viser sig, at hans karakter er ikke så lidt nuanceret. Han er på en gang gammel og ikke helt voksen, på en gang træt og fuld af ubrugte kræfter, på en gang ubeslutsom og oprigtig. Han er aldeles ikke noget egoistisk menneske. Det er ikke alene sin egen lykke, han tænker på – det er til en vis grad for sin lille søns skyld, at han opgiver tanken om en skilsmisse. Men på den anden side er han ude af stand til at elske. Når han er sin kone utro, er det ikke, fordi han er vildt forelsket i sin elskerinde, eller fordi han nærer en uimodståelig lidenskab for hende. I det stykke adskiller han sig i høj grad fra Truffauts Pierre i »Silkehud«, som filmen ellers på mange punkter har lighed med. Torben er ikke nogen mand, der er plaget af middagsdævelen. Han er snarere en mand, som ikke formår at tage en beslutning, og som derfor altid ønsker at begynde forfra. Vi får ligesom tilfældigt at vide, at han har været gift før og har ladet sig skille fra sin første kone. Han er ustadig og holdningsløs og kan ikke træffe et valg.

Fortættes side 15

Spændingerne i
Spanien

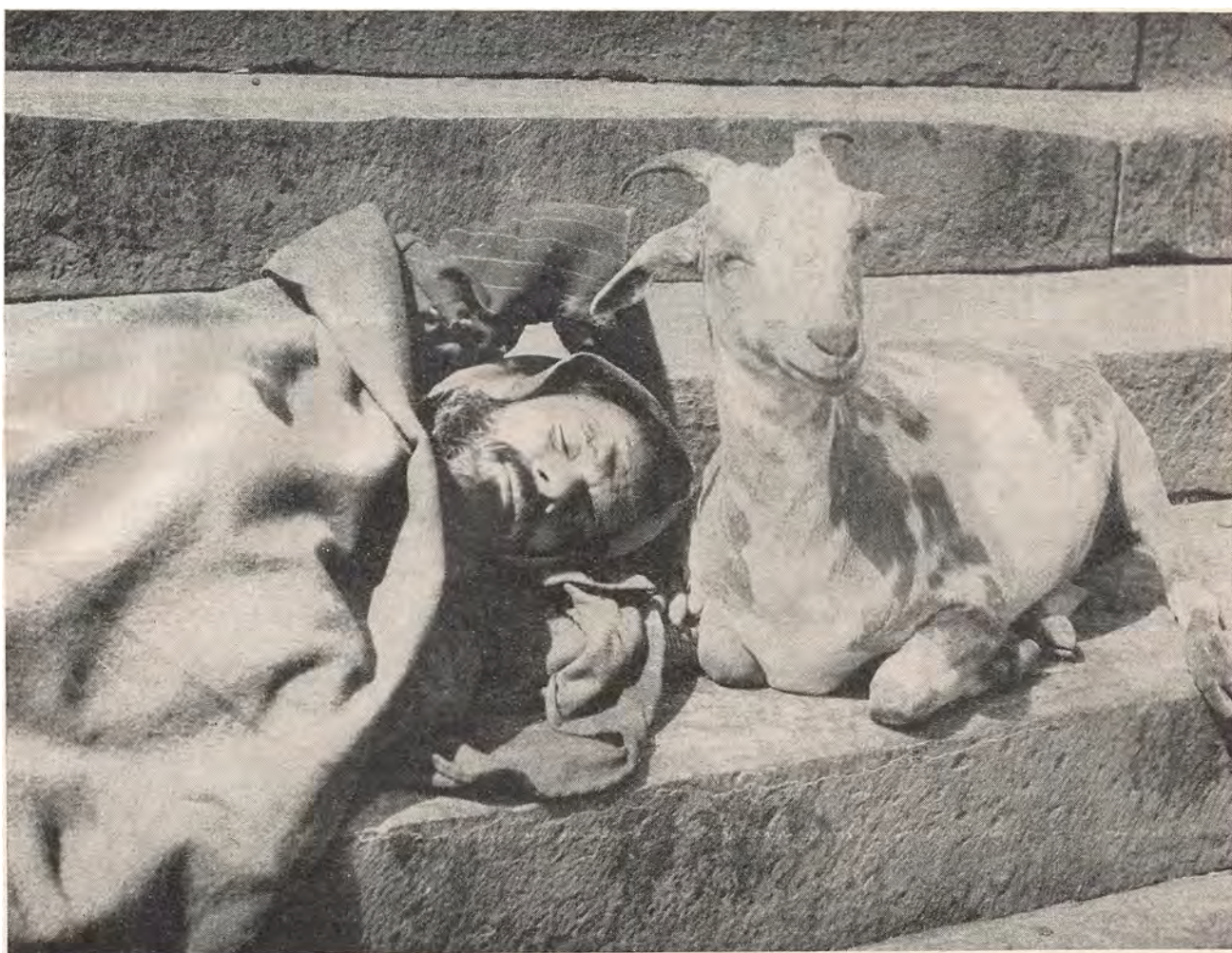
Smæk for skillingen
i Snoghøj

At opleve en ko og
en invalideret
folkekirke

Nøglen, målet og
midtpunktet

katolsk ugeblad 42

21. OKTOBER 1966
114 ÅRGANG

Papnæser eller ikke
papnæser

Flygtning 1966

Dette kunne være en romantiseret påmindelse om flygtningens tilværelse. Manden og geden er dog ikke flygtninge, men nok boligløse – i Indien. Læs om MOTIVET side 2.

MOTIVET

Hverken manden eller hans ged kan få tag over hovedet. Han har derfor lagt sig til at sove på den lokale moskés trappe. Stedet: Indien 1966. Motivet udtrykker med al sin pittoreske charme det kæmpemæssige lands dilemma. Hjemløse har i den senere tid i endnu højere grad end før knurret over den af regeringen førte politik, som – det mener kritikerne altså – kun drejer sig om militær- og udenrigsspørgsmål og aldeles forsømmer hårdt tiltrængte sociale reformer.

● Det er rigtigt, at Indien må investere mere og mere i militær, men det kan ikke være anderledes med det krigsriske Kina som nabo. Kina har oven i købet en halvalleret i Indiens broderstat Pakistan.

● Til trods for de enorme vanskeligheder en social bevidsthed på et klart demokratisk grundlag må møde hos et folk med så store modsætninger og med så indgroede religiøst-konservative vaner som inderne, har det indiske styre holdt den demokratiske fane højt, selv om det er klart, situationen i landet er stærkt fristende for tilhængerne af den faste hånd. Kina er altså i dobbelt forstand farlig.

Indiens dilemma er således et skoleeksempel på demokratiets dilemma. Demokratiet går som oftest rundt med en følelse af at svigte, fordi tyranniet ganske simpelt brutalt ofrer. Demokratiets svaghed er dets dyd.

Pignedoli tilfreds med sit besøg i Vietnam

Ærkebiskop Sergio Pignedoli modtages af vietnamesiske biskopper.

Pavens særlige udsending til Saigon, ærkebiskop Sergio Pignedoli, er vendt tilbage til Rom og har i flere interview erklæret sig »meget tilfreds« med den opnåede enighed mellem de forskellige religiøse grupper i Vietnam og »optimistisk« med hensyn til chancerne for fred i landet.

Grunden til den pavelige udsendings tilfredshed og optimisme er følgende:

- 1) Der er nu bedre forståelse mellem de religiøse mindretal.
- 2) Der er et udbredt ønske om samarbejde for opnåelse af fred.
- 3) Landets ungdom udviser modenhed og ansvarsbevidsthed.
- 4) De vietnamesiske biskoppers realistiske bedømmelse af situationen.
- 5) Pavens »fredsopdragelse« viser sig effektiv.

De vietnamesiske biskopper har i øvrigt udsendt et hyrdebrev, hvori de slutter op om pavens parole: I Guds navn! Stands krigen. Dette hyrdebrev menes af iagttagere i Saigon at være af stor betydning, fordi de mere fredsvenlige dele af den katolske opinion nu kan komme til orde uden automatisk at blive stemplet som »kommunister«. F.eks. opfordrer biskopperne i deres hyrdebrev til »samarbejde med andre politiske grupper også ikke-katolske« og pavens ord fra Vietnam-rundskrivelsen om at »freden må sluttes nu selv med risiko for visse tab og indrømmelser« citeres.

Katolsk kritik af tysk passivitet

I en meddelelse fra det tyske katolske nyhedsbureau KNA kritiseres den tyske offentlighed for at have negligeret pavens opfordring til bøn og handling for freden i Vietnam. Specielt kritiseres det kendte »Frankfurter Allgemeine« for at have vist sig skeptisk overfor pavens rundskrivelse, der kun blev citeret med 15 linjer.

Den czekiske radio ytrede tilfredshed med »den pavelige fredsmision«. Man understregede betydningen af, at det første skridt gjaldt de sydvietnamesiske biskopper, idet vejen til større forståelse mellem katolikker og buddhister på denne måde måske kunne gøres mere farbar.

Generalsekretær U Thant har i anledning af årsdagen for pavens tale i FN på ny udtrykt sin glæde over Paul VI's vedholdende arbejde for fredens sag.

Presse og stat

Den spanske katolske arbejderungdoms månedsblad »Juventud Obrera« meddeler i sit septemhernummer, at siden den nye presselov er trådt i kraft i Spanien, er ni publikationer enten blevet beslaglagt eller har fået pålagt pengebøder, og at det tiende, nemlig den seneste udgave af »Signo«, nu også er blevet beslaglagt. Det drejer sig om følgende blade: »Juventud Obrera« (hele oplaget destrueret), »Semana« (et illustreret ugeblad – en artikel måtte stryges), »Montejurra« (Karlisternes månedsblad, totalt beslaglagt), »Voz del Trabajo« (»Arbejdets røst«, udkommer hver fjortende dag, retsforfølgelse), »Signo« (den katolske ungdoms blad, beslaglagt), »Mundo Social« (katolsk månedsblad om sociale anliggender, beslaglagt), »Madre y Maestra« (fjortendagesblad, beslaglagt og senere udkommet uden den artikel, der gav anledning til beslag-

læggelsen), »Serra d'Or« (månedsblad, beslaglagt), »ABC« (det største dagblad i Madrid og omegn, monarkistisk tendens, beslaglagt), »Signo« (katolsk ungdoms ugeblad, beslaglagt), »Promos« (månedsblad, beslaglagt).

Græsk strid mellem kirke og stat

Den græske ortodokse kirkes ledelse kritiserer i skarpe vendinger staten for dens indblanding i adskillige interne kirkelige forvaltningsspørgsmål, idet man fra kirkelig side påstår, at staten søger at underlægge sig kirken. Kirkelederne hævder, at et nyt lovudkast er »et produkt af halsstarrighed og ikke begrundet på et alvorligt studium af problemerne«. Man har rettet en skarp protest både til regeringen og til partilederne.

Skole, demokrati og stat

Tirsdag den 11. oktober inviede skoledirektøren i Horsens, B. Kehlet Nørskov, Sankt Ibs Skoles nye gymnastiksal.

I en tale kom formanden for Foreningen af katolske skoler i Danmark, skoleinspektør Erling Tiedemann, Vejle, ind på FN's erklæring om menneskerettighederne, der fastslår, at alle børn har ret til undervisning, og tilføjer, at forældrene har førsteret til at vælge den form for undervisning, som deres børn skal have.

Ret og mulighed

Dette krav om, at forældrene skal have ret til at bestemme, hvilken skole deres børn skal gå i, er *principielt* opfyldt her i Danmark, mente Erling Tiedemann, der fandt, at samspillet mellem offentlige og private skoler tilsammen udgjorde folkeskolen – ikke i ordets juridiske, men i høj grad i dets kulturelle forstand, idet offentlige og private skoler netop sammen er det danske folks skole.

»Men det er ikke nok at indrømme befolkningen en demokratisk ret, man må også sikre, at den har de økonomiske muligheder for at be-

nytte sig af den. Derfor må staten understøtte de private skoler. Der er her i landet almindelig enighed om, at forældrene selv må yde et vist beløb i skolepenge, og at dette skal være så stort, at det ikke kun har symbolsk betydning; på den anden side må det også fastslås, at skolepengene ikke ved et ringe statstilskud må tvinges sådan i vejret, at det bliver umuligt for almindelige mennesker at klare. Vi anerkender, at der må ofres noget, men vi anerkender ikke, at det skal være nødvendigt at ofre så meget, at privatskolernes elevklientel i praksis får social slagside, fordi det kun er de bedst stillede, som kan betale skolepengene. Retten til frit skolevalg tilkommer enhver familie uanset indkomst, og det nødvendige forældrebidrag må derfor ikke være større, end at enhver, som har viljen, også har evnen, mens statens tilskud skal være så stort, at man for summen af dette tilskud og rimelige skolepenge kan sikre børnene de samme vilkår med hensyn til lærerkræfter, lokaler og undervisningsmidler, som børnene i resten af folkeskolen har. Ellers er der i virkeligheden ikke skolefrihed,« erklærede Erling Tiedemann.

Hvad med miraklerne?

D.U.K.s skole-weekend i Århus for nylig havde som emne: Mysterium og realitet. Foredragsholderne var pater Hans Peters S.J. og stud. mag. Bernard Eric Jensen.

Lørdag aften startede man med et kort oplæg til foredragene og gruppearbejdet om søndagen. Derefter var der midnatsmesse, hvor pater Wuyts prædikede.

Pater Peters indledte foredraget søndag formiddag med at behandle begreberne mirakel og mysterium. Han mente ikke, at miraklerne skulle opfattes naivt på den måde, at man troede, at det var Guds usynlige hånd, der fra oven greb ind i naturens gang som en mand, der leger med marionetter.

Det ville heller ikke være rigtigt at forfalde til en blind tro på, at kristendommen giver os færdigsyede løsninger på alle menneskelige problemer – for eksempel ægteskabet osv. »Man skal ikke opgive virkeligheden for troens skyld.«

Mysterium, mirakel og realitet

Bernard Jensen stillede derefter spørgsmålet: »Hvorfor er der opstået en konflikt mellem mysteriet og realiteternes verden?« Han besvarede dette spørgsmål med, at det skyldes, at man har opfattet miraklerne som noget overnaturligt, der skulle bevise troens sandhed. »Er grundlaget for kristendommen fjernet, ved at man senere har kunnet forklare meget af det, man tidligere opfattede som mirakler?« spurgte Bernard Jensen.

Foredragsholderen gik derefter over til at tale om realiteternes verden. Hvad er en realitet? Er det noget, der kan bevises videnskabeligt, eller hører der mere med?

»Realiteternes verden ændrer sig hele tiden,« sagde Bernard Jensen, »og man må ikke tro, at så snart noget er uforklarligt, er det et mirakel. Nej, mysteriet består i det, at menneskene til stadighed kan se på verden med nye øjne, – verden er uafsluttet, håbet eksisterer.«

Har vi brug for mirakler?

Efter oplæggene fordelte de ca. 120 unge sig på otte grupper, der skulle

Fortsættes side 15

Papnæser eller ikke papnæser

ANSVARHAVENDE
REDAKTØR:
HELGE KRISTENSEN

Redaktør for indenlandsstof:
Jens Oluf Lund
Redaktionssekretær: Elli Gambell

Redaktionskontor:
Bredgade 69, København K.
Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:
Katolsk Ugeblads Annonceekspe-
dition, Hauchsvej 8, København V.,
telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro
589 65.

Abonnementsafdeling:
Katolsk Ugeblads Ekspedition ved A.
Prüser, Sankt Annæ Plads 28, Køben-
havn K., telefon (01) 15 95 28 (9-16,
lørdag lukket) postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien
som i andre lande pr. kvartal kr.
11,00. I løssalg kr. 1,00.

Længere artikler til et bestemt num-
mer af bladet skal være redaktionen i
hænde senest 3 uger før det pågæl-
dende nummer udkommer, kortere
meddelelser senest 14 dage før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar
for uopfordret indsendte manuskrip-
ter.

Såfremt et nummer af Katolsk Uge-
blad udebliver, bedes henvendelse ret-
tet til Deres eget postkontor eller til
Postvæsenets Oplysningskontor, tele-
fon 14 62 98, idet udsendelse af de
enkelte numre foretages af postvæse-
net.

Adresseændringer bedes ligeledes med-
delt postvæsenet.

Der er i verden 13,4 millioner flygtninge, af hvilke de 12 millioner lever i
i Asien og Afrika, hvor mad mangler og sygdomme hærger. Et flertal af
flygtningene er mødre med børn. Det er disse menneskers lidelser, landsind-
samlingen FLYGTNING 1966 skal være et forsøg på at afhjælpe, og det kul-
minerer på mandag, når forhåbentlig alle landets husstande bliver besøgt un-
der transmissionen af festforestillingen på Det kgl. Teater. Det ligger i sagens
natur, at vi som katolske kristne må se på dette initiativ med særlig varme,
når man tænker på den særlige plads, ansvaret for næsten – ikke mindst i vore
dage – har fået. Nøden kan på grund af meddelelsesmidlernes udvikling i
mindre og mindre grad holdes skjult for vore øjne, og undskyldningerne for
ikke at hjælpe tilstrækkeligt bliver derfor dårligere og dårligere.

Hvad radio- og tv-showet angår, så udtaler indsamlingens generalsekretær,
Torben Lodberg, at man vil undgå pap-næser og tilstræbe et seriøst, men
muntert program. Flygtninge-udsendelsen skal ikke være Ungarns-udsendel-
serne om igen. Man vil ikke foretage en indsamling på det plan, hvor folk
klipper skægget af hinanden. Det er sikkert en meddelelse, som vil glæde
mange, der følte sig noget generet af klovnerierne, da vi for ti år siden – i en
dødsensalvorlig tid – stod sammen om hjælpen til Ungarn. Hjælp papnæserne
og slips- og skægklipningerne imidlertid til at få ekstra penge i kassen, er det
på den anden side et spørgsmål, om man ikke skulle lade forargelsen blive
siddende i vestelommen.

I sin rundskrivelse »Fred på jorden« viste pave Johannes sin store medfø-
lelse med flygtningenes skarer. Han skriver først og fremmest om politiske
flygtninge, men har naturligvis alle flygtninge i tankerne: både dem, der må
tage konsekvenserne af deres idealisme og dem, der tvinges til at tage conse-
kvenserne af andres. Johannes XXIII skriver: »Den store flygtningeskare,
som i vore dage er uoverskuelig, gennemgår mange og utrolige lidelser... Det
er her ikke overflødigt at minde om, at en politisk flygtning ejer en personlig
værdighed og har krav på respekt for sine rettigheder. Disse rettigheder er
ikke bortfaldet, selv om flygtningen i sit hjemland er blevet frakendt sin ret
som borger. Det hører også til den menneskelige persons rettigheder, at man
kan rejse til et andet land, hvor man håber at opnå bedre levevilkår for sig
selv og sin familie. Det er derfor regeringernes pligt at modtage de fremmede
og, såvidt samfundets almene og sande vel tillader det, imødekomme dem,
der ønsker at blive optaget i det pågældende samfund. Ved den her givne lej-
lighed vil vi gerne offentligt udtale vor anerkendelse og vor hyldest til ethvert
initiativ, som i overensstemmelse med den menneskelige solidaritet og kristen
næstekærlighed sigter mod at lette kvalerne for dem, der tvinges til at forlade
deres eget land. Og vi vil ikke undlade at opfordre alle retskafne mennesker
til at vise taknemmelighed overfor de internationale institutioner, som sætter
alle kræfter ind på denne alvorlige sag.«

Disse ord fra *den gode pave* er værd at tænke over før kollekten på søndag
og under showet på mandag. Papnæser eller ikke papnæser. *HK*

Spændingerne i Spanien

*Ellen Nielsen fortæller
om sine indtryk
fra en rejse
til Malaga*

Han skabte mennesket fra
begyndelsen af.

Jesu Siraks søns visdom 15,14.

*(Forsidebilledet til Msgr. Juan Hervos kommentar til kon-
cildokumentet om den religiøse frihed.)*

Efterhånden som bussen nåede læn-
gere og længere ud i *barriada*'en
i Malaga, forsvandt rækken af par-
kerede biler i gaden, fortove og bro-
lægning holdt op, og jeg blev sat af
ved endestationen, en gruslagt plads
med luftgynger. Jeg skulle finde
blok nr. 1 nr. 190, hvor *Hermani-
tos de Jesus*, Jesu små brødre, boe-
de. De er som bekendt den mandlige
gren af den af Charles de Foucauld
stiftede orden, hvis små søstre vi har
i alle de nordiske lande.

På en tredjesal

Miguel og Antonio bor i en lille
bitte lejlighed ud til en lang gang på
en tredjesal. Det lille kapel, hvor de
opbevarer sakramentet, er fint og
enkelt som søstrenes i Dannebrogsgade
i København, men efter spansk
skik har det en baldakin i vævet strå
hængende ned som en sky fra loftet.
Roser og nelliker dufter. Mens Antonio
laver te i aluminiumsgryden,
fortæller Miguel. Han er på en kon-
servesdåsefabrik, og Antonio er tek-
stilarbejder. De tjener hver ca. 12
kroner om dagen, – det er omtrent
den lige nu fastsatte minimumsløn.
UKA findes også i bispedømmet,
men møder megen modstand. Des-
uden har de fleste arbejdere ikke
energi til andet end at forbedre de-

res materielle kår. Af de 32 familier,
som bor i brødrenes blok, er der kun
én, der praktiserer troen. Hverken
Miguel eller Antonio er præster, –
de går til aftenmesse i sognekirken.
På arbejdspladsen snakker de bl.a.
om Jehovas vidner, der agiterer iv-
rigt, og kammeraterne spørger dem,
hvad de mener om dem.

Primitiv fromhed

Baggrunden er jo den, at den spanske
kirke nu efter konciliet er inde i
en krise. Her i Malaga har man en
af de kirkeledere, der tidligt viste
social forståelse, kardinal Herrera.
Han erkendte i sin tid spansk from-
hedslivs alt for primitive karakter
og søgte bl.a. at standse de mange
processioner. Det lykkedes ikke – de
er også en for stor turistattraktion!
Herrera har imidlertid længe været
syg og har nu taget sin afsked lige-
som et par andre biskopper, der er
over den fastsatte aldersgrænse.

Krisen viser sig i reaktionerne fra
mange yngre præsters og vågne læg-
folks side. Kort forinden mit ophold
i Malaga havde jeg i København
mødt to unge spanske præster, som
virkede blandt minearbejderne i
Asturien oppe nordpå. De gjorde et
forbløffende indtryk af mod og
selvstændighed. De var taget til Sve-

rige på autostop for at lære livet i
et velstandssamfund at kende. I
Røgle havde de truffet vore danske
UKA'er og diskuteret livligt med
dem.

Der er nok meget langt fra ånden
i Nordspanien til sydens noget in-
dolente Andalusien. I de bombastisk
udsmykkede kirker leder man for-
gæves efter blade eller opslag om
katolsk aktion eller menighedsliv.
Dog så jeg et sted en stor plakat
med et dusin oplæbde farvefotos
fra slumkvarterer, med påskriften:
»Det er dine brødre, som lever her –
hvad har du gjort for dem?« Og i
katedralen meddelte ærkebiskoppen,
at af stiftets årsbudget betalte rege-
ringen kun 10 pct., nu afskaffede
han også »stoleafgifterne« og appel-
lerede derefter til de troende om at
hjælpe med til at dække resten af
budgettet. I det lokale blad så jeg en
liste over bidragydere, opført med
fuldt navn og beløb, hvis det var
over 100 pesetas.

Operation Moses

Under søndagens højmesse – latin,
gregoriansk, men ringere udført, fo-
rekom det mig, end i København –
trak prælaten, der skulle prædike, til
min forbavelse en avis op af lom-
men og læste op af den. Jeg købte

selv en bagefter og så, at det drejede sig om fordømmelsen i Katolsk Aktionsblad »Ecclesia« af »operation Moses« – det »hemmelige« møde i Madrid, som ca. 3000 yngre præster, deriblandt pater Torrens og andre fra Barcelona, havde planlagt 15. september for at affatte et brev til paven, nuntius, biskopperne samt lederne af de europæiske bispekonferencer. Heri ville de kræve en hurtigere gennemførelse af de kirkelige reformer og især en adskillelse af kirke og stat, således at alle kirkens privilegier blev afskaffet. Dette præcise krav blev imidlertid ikke nævnt i artiklen, men man bebrejder præsterne, at de i den »hemmelige« skrivelse opfordrer biskopperne til troskab mod koncilet, men selv glemmer den lydighed, de skylder deres overordnede. Mødet kom altså ikke i stand, – ærkebiskoppen af Madrid forbød det.

A-Spanien og B-Spanien

Dr. Gonzalez-Ruiz, en af Spaniens mest kendte nye teologer, der i øvrigt har hjemme i Malaga, taler et sted om et A-Spanien og et B-Spanien. A-Spanien priser det militære mod og er tilbøjeligt til at lukke sig inde i sig selv. B-Spanien hylder intelligensen og vil være åbent udadtil. Det er måske en generationsforskel.

De unge præster hører netop til en generation, der hverken har oplevet republikken eller borgerkrigen. De virker blandt arbejdere og studenter og ser her, at de unge er ved at miste troen på grund af den holdning, kirken nu i 30 år har indtaget over for Franco-styret. Derfor må de arbejde for, at koncilets reformer og ånd skal blive bedre gennemført i Spanien.

I ærkebiskoppens residens i Malaga havde jeg lejlighed til at overvære en bibeltime. En notits i avisen meddelte, at »bibeldagene i Malaga« som emne havde *Maria*. Uden at kunne meget spansk var det dog muligt at få et indtryk. Af de ca. 30 deltagere var tre fjerdedele kvinder. Det begyndte med, at præsten, en yngre jesuit, resumerede sidste time, og her skulle så de, der kunne, fremkomme med de bibelsteder, der støttede den teologiske lære. Der var nu kun to-tre stykker, der vovede det. Så fulgte den nye forelæsning, der handlede om Marias ja i bebudelsen og hendes rolle som medforløserinde. Man kunne ikke lade være med at tænke på, om det netop var dette emne, det var mest tiltrængt at be-

handle blandt spanske katolikker, når de nu endelig fik deres bibel frem til studium. Og metoden med at stikke skriftsteder ud til bevis – er den virkelig så frugtbar?

Rosenkrans i TV

Rosenkransen holdes højt i ære. Endogså i TV finder den plads. Kommer man ind i en kirke midt på en hverdag, er der gerne en snes stykker, som beder den. Man ser på den indtrædende fremmede gæst og løfter perlerne til formaning.

Anser spanierne de nordiske tureter for protestanter alle til hobe? Jeg oplevede en mild form for kirketugt, da jeg ville til kommunion under en aftenmesse. Præsten sprang mig simpelt hen over ved kommunionssuddelingen. Jeg blev mere og mere nervøs – hvad var årsagen? Der var mange nadvergæster, og jeg knælede i dyb isolation. Da alle var færdige, kom turen dog til mig. Var årsagen til tilrettevisningen den, at jeg ikke havde noget på hovedet (men det forekom mig, at der var mange andre, der heller ikke havde det), eller havde præsten først troet, det var en protestantisk kætter, der havde sneget sig ind? Nå, og hvad så, hvis det nu havde været en protestant – havde det så gjort så meget? Måske skulle vi begynde at tænke alvorligt på at lade nadverskrankerne falde. Vi anerkender nu vore adskilte brødre som gode kristne og taler om deres kirke, kan vi så ikke »have samfund« med dem, således som det jo er nadverens oldkirkelige betydning?

Samtalen

Religionsfriheden optager spanierne meget. Konkildokumentet er udgivet med kommentar af msgr. Juan Hervas, og man forstår, at det rejser problemer netop her i landet, hvor man har et konkordat, der indtil nu står ved magt. Også selve debatterne under koncilet er medtaget, men Hervas benægter, at der fandt »manøvrer« sted fra visse koncilmøder side – det var noget, sensationspressen fandt på.

Mindre florumvundet tales der i et tidsskrift, jeg først spurgte forgæves efter i nogle boglader i Malaga, men i den katolske lykkedes det, selv om »*Quadernos para el dialogo*« skulle hentes ude i baglokalet. Titlen betyder »hæfter for samtale«. Det udkommer ti gange årligt og redigeres af en af Spaniens fineste kulturpersonligheder, professor i retsvidenskab Joaquin Ruiz-Gimenez, der

nylig blev valgt til verdenspræsident for Pax Romana. R.G., som under borgerkrigen stod på Francos side, har siden været undervisningsminister og ambassadør ved Vatikanet. Her lærte han den daværende msgr. Montini at kende og blev siden indbudt som observatør til koncilet. I 1963 blev professoren ekskluderet af Falangens råd.

»En fri kirke i en fri stat«

Augustnummeret af »*Ruadernos para el dialogo*« behandler både kristne og samfundsmæssige spørgsmål. Her hylder man en biskoppelig udtalelse – men altså fremsat i Frankrig for at advare mod dem, der modarbejder koncilets reformer, og der tilføjes: »Det er ikke i Frankrig alene.« Om »en fri kirke i en fri stat« siges der: »Staten må ikke blande sig i kirkens frie virke, – den må ikke lægge hindringer i vejen for nogen konfession eller noget religiøst samfund.« Videre behandles militærnægtelse, samvittighedsfrihed og fredsproblemet, og der skrives om arbejderproblemer, socialisme og personalisme. En af de afsatte Madridprofessorer, Aranguren, også katolik, som nylig var i Danmark, behandler det uomgængelige generationsproblem. Sytten endnu fungerende professorer fremsætter krav om en gennemgribende nyordning af universiteterne og protesterer mod den grove bødepolitik, regeringen fører mod studenter og universitetslærere, der tillader sig at mødes og tale frit. Lederartiklen kritiserer pressens Gallupundersøgelser om sociale emner, fordi det altid er samme sociale lag, det borgerlige, svarene hentes fra.

Dette spanske »*Catholica*« er virkelig værd at læse. Det har endnu ikke været beslægtet som andre katolske blade, f.eks. ugebladet »*Signo*«, som politiet hentede den 7. juni og nu igen den 17. september. Den nye presselov med afskaffelse af censuren synes at have den virkning, at katolske blade nu netop er blevet genstand for informations- og turistministerens forfølgelse. HOAC, arbejderbroderskabernes blad er også i fare, fordi der heri ofte fremføres kritik af samfundsforholdene.

I Spanien synes en ædel kultur med dyb erkendelse af menneskets højhed og værdighed at være bevareret selv eller måske især hos den jævne mand. Den vil uden tvivl finde nye og frugtbare udtryk i den kirkelige fornyelse, der også her er undervejs.

Ellen Nielsen

Nøglen, målet og midtpunktet

SKRIFTBETRAGTNING 21. SØNDAG EFTER PINSE

Jesus Kristus er for os kristne »nøglen, midtpunktet og målet for hele den menneskelige historie«, som koncilkonstitutionen om »Kirken i den moderne verden« udtrykker det. Han er i sin person Guds endelige åbenbaring. Han er »Alfa og Omega« (Johs. Åb. 1,8), det vil sige: begyndelsen og slutningen, eftersom Alfa og Omega er det første og det sidste bogstav i det græske alfabet. Men foruden denne frelseshistoriske betydning, som Gudmennesket har, er også hans menneskelige væsen, hans anlæg og hans personlige strålekræfter, som altid har gjort et stort indtryk på menneskeheden. Rabbien fra Nazaret var foruden alt andet også en stor digter. Han havde den skabende og meget sjældne evne at kunne omsætte en abstrakt virkelighed til en konkret lignelse, så at alle, selv de jævreste mennesker, kunne fatte hans tanker. Og han gør det ofte med en forbausende dramatik i selve fortællemanden. Man behøver blot at tænke på fortællingen om den fortabte søn eller lignelsen om manden, der faldt iblandt røvere.

Den samme konkrete dramatiske tydeliggørelse af en abstrakt virkelighed finder vi i søndagens evangelium (Matt. 18, 32-35). Den er i sin kerne en appel om tilgivelse. I Fader Vor beder vi: »Forlad os vor skyld, som også vi forlader vore skyldnere!« Her går fortællingen endnu et stykke videre. Vi beder ikke blot om, at Gud skal forlade os vor skyld. Som kristne ved vi, at han har gjort det. Derfor er også vi nødt til at forlade vore skyldnere.

Gud er tilgivelse

Når Gud skaber noget, som er forskelligt fra ham selv, kan vi mennesker ved hjælp af vor ånd erkende dette skabte som noget begrænset og endeligt. På den måde kan vi komme til en vis erkendelse af Gud som den uendelige, som er hele universets bærende kraft. Men denne naturlige erkendelse af Guds væsen er meget ufuldkommen. I den griber vi ikke Gud i hans egentlige væsen, men kun ved en sammenligning med det skabte. Desuden siger denne erkendelse os ikke noget om Guds personlige forhold til os. Om denne Gud er en

fjern Gud, som ikke bryder sig om sin skabning, om han er den dømmende Gud, derom ved vi intet, når vi kun er overladt til den naturlige åbenbaring.

I den egentlige åbenbaring, som nåede sin endelige afslutning i Jesus Kristus, har Gud åbnet sit indre for os. Han har vist os, at hans væsen ikke er en gold ensomhed, men et liv i selvhengivelse og gensidig kærlighed: Fader, Søn og Helligånd. Og han har vist os, at han ikke er den dømmende Gud – som han strengt taget kunne være – men den tilgivende Gud – som drager os ind i sin nærhed. Han drager os ind i sin nærhed ved den tilgivende og opløftende nåde, hvorved han skænker sig

Alle, selv de jævreste, kan opfatte hans tanker.

selv til os. Det er kernen i selve kristendommen: Gud er kærlighed, Gud er barmhjertig tilgivelse.

Tilgivelsen tilbydes alle mennesker

Efter det andet Vatikankoncil ved vi tydeligere end før, at Gud tilbyder denne tilgivelse til alle mennesker uden undtagelse. Han vil, at alle mennesker skal frelses. Ethvert menneske er kaldet til denne Guds tilgivende nærhed. Gud tilbyder den til alle. Dette tilbud er en kendsgerning forud for og uafhængig af menneskets svar derpå. Denne nådegave kan tilflyde mennesker også uden for de sædvanlige kanaler, som er lagt i Kirkens hænder. Hvor mange mennesker der har sagt ja til dette tilbud, og hvor mange der gør det i dag, ved vi intet om. Men vi har lov til at håbe, at det er mange flere, end man i tidligere tider har antaget. Alle mennesker og hvert enkelt menneske for sig er omgivet og indhyllet af Guds tilgivelse, hvis det blot siger ja til dette tilbud. Hvordan og hvornår dette ja til Guds barmhjertighed ytrer sig, ved vi intet om. Måske sker det først i sidste øjeblik, mellem stigsøjlen og det pludselige fald fra hesten, som Graham Greene udtrykker det.

En eksistentiel konsekvens

Denne Guds nærhed er den situation, som alle mennesker befinder sig i. Gud har åbenbaret sig ikke i sin dom, men i sin tilgivelse. Vi er fra alle sider omskyttet af denne Guds barmhjertighed, som en klippe er omskyttet af flodens bølger. Vi eksisterer kun på grund af den. Den er vor eksistens' egentlige fundament. Det er det, som Gud i sin åbenbaring dybest set ville sige os. Hele kristendommen kan sammenfattes i de to johannæiske ord: »Gud er kærlighed«, og vort svar dertil: »Vi har troet på denne kærlighed.« Thi en kærlighed kræver at den accepteres. Vi må lade os elske af Gud.

Er dette menneskets – hvert enkelt menneskes – egentlige situation, så følger med en eksistentiel konsekvens, at også vi må være tilgivende nærhed over for vore medmennesker, over for alle. Derfor er dette

Fortsættes side 10

Smæk for skillingen i Snog

Skal Danmarks katolikker tages på pengepungen, får de måske ningsrådsvalg til gengæld. Men er vi ved at få for mange kon

*S*ognepræstemødet i Snoghøj fra den 24. til den 26. oktober bliver i egentlig forstand smæk for skillingen, idet en længe tiltrængt nyordning med hensyn til kirkeskatten kommer til at stå meget højt på programmet.

I sin indbydelse til mødet fortæller biskop Hans L. Martensen, at han også ønsker liturgien drøftet. Den liturgiske kommission vil troppe op ladet med indtryk fra det nordiske kirkemusikerstævne, der blev holdt fra den 17. til den 19. oktober. De øvrige punkter i biskoppens brev til præsterne ser således ud:

- * målsætningen med vort apostoliske arbejde her i landet og den rangforordning, hvorefter vore forskellige opgaver bør tages op.
- * Administrationen af sognene (forvaltningsråd m.m.) og ikke mindst en nyordning med hensyn til kirkeskatten (en nærmere orientering angående dette emne vedlægges.)
- * en eventuel oprettelse af et for hele bispedømmet fælles kirkebyggefond, uden at man naturligvis dermed griber ind i de forskellige sognes særlige rettigheder – tværtimod!
- * en regulering af præsternes lønninger.
- * orientering om forberedelsen til den påtænkte synode.
- * desuden agter biskoppen uden der ved at ville skabe præcedens og uden at ville foregribe nye statutter for det biskoppelige råd at lade sognepræsterne og de ordensføresatte vælge et nyt medlem af dette råd.

Hvad er vi her egentlig for?

Så vidt vi erfarer, er formålet med sognepræstemødet i Snoghøj, at man skal drøfte problemerne snarere end træffe beslutninger – altså prøve at nå frem til et principielt grundlag, i fællesskab definere målsætningen for den katolske kirkes virke i Danmark.

For det kan jo ikke udelukkes, at der fra tid til anden vil være en eller anden der spørger: Hvad er vi her egentlig for? Eller: Hvor går vi hen? Men da vi nu har startet med at tale om smæk for skillingen, lad os da holde os til det mere prosaiske. Nogle af problemerne kan stilles således op:

- Sanering af samarbejdsforholdene og økonomien hører sammen. Hvis samarbejdet mellem danske katolikker var, som det burde være, havde vi ingen økonomiske problemer. Hvis samarbejdsforholdene ikke forbedres, vil vi heller ikke slippe af med de økonomiske problemer.
- Saneringen af samarbejdsforholdene indebærer, at alle må indse deres ansvar, kende deres pligt og indrømme de andre deres rettigheder. *Ansaret* er her ansaret for kirkens trivsel på det timelige plan. *Pligten* går ud på at yde det nødvendige økonomiske offer. Rettighederne består bl.a. deri, at de, der betaler, også – direkte eller indirekte – må udøve indflydelse og kontrol.
- Der er principielt ingen sontring i denne sag (dvs. ansaret for kirkens trivsel) mellem lægfolk og gejstlige. De gejstlige må derfor indse nødvendigheden af et konkret samarbejde om økonomiske og administrative problemer med lægmandsorganisationer. Lægfolk må forstå, at de må yde et nøjere fastsat minimumsbeløb – ikke som almisse, men som pligt.
- Med bidragspligten dukker spørgsmålet op om lægfolkets rettigheder i forbindelse med valget af sogneråd og stiftsråd.

Altså: Går tendensen imod, at fremtidens forvaltningsråd eller menighedsråd – om man vil – skal væl-

ges ved almindelig afstemning, eller vil der fortsat blive tale om en slags »embedsmandsstyre«.

Og hvilke opgaver er de vigtigste for bispedømmet at få fra hånden.

Endelig er der nogle, der siger, at vi har for mange præster her i landet, når man tænker på, hvor få ikke blot Sydamerika, men også nærliggende lande som Vesttyskland og Østrig har.

Vi har bedt tre sognepræster om en udtalelse på baggrund af de problemer, vi her groft har ridset op. De adspurgte er sognepræsten i Århus, pater Laurence Dorn S.J., sognepræsten i Odense, pater Josef Völke C.ss.R. og sognepræsten ved Sct. Ansgars Kirke i København, Msgr. Kjeld Geertz-Hansen. Her er nogle af deres synspunkter.

Pater Laurence Dorn S.J.

– Jeg foretrækker benævnelsen *forvaltningsråd* indtil videre.

– Det bør være menigheden selv, der vælger rådet, forudsat at der forefindes en valgkomité, hvortil biskoppen, stiftsrådet og det økonomiske råd hver har udpeget en repræsentant.

– Principielt går jeg ind for, at alle katolikker har stemmeret til for-

Pater Laurence Dorn: »Katolikkerne er faktisk gavmilde. De er bare ikke blåøjede«.

stemmeret til forvaltningsmissioner?

valtningsrådvalg – uanset om de har betalt kirkeskat eller ej.

– Et samarbejde om løsningen af økonomiske, karitative og sociale opgaver vil være fremmende for det kristne fællesskab og modvirke en klikedannelse, som vi katolikker i Danmark ikke kan sige os fri for.

– Enhver katolik skal være sig sit ansvar bevidst. Men min erfaring som sognepræst viser imidlertid også, at katolikkerne faktisk er gavmilde. De er bare ikke bløjede. De vil vide rent konkret, hvad deres bidrag går til. Bispedømmet bør offentliggøre sine regnskaber.

– Hvis arbejdet i bispedømmet organiseres rigtigt, vil vi opdage, at vi ikke har for mange præster. Den rigtige organisation er ved at komme i gang. Der skulle være rigeligt arbejde til alle præster.

Pater Josef Völk C.ss.R.

– Jeg går ind for, at forvaltningsrådet vælges ved almindelig afstemning og at alle katolikker har stemmeret, uanset om de betaler kirkeskat eller ej. Lad os tage et eksempel med en katolsk kvinde, som lever i et blandet ægteskab og ikke betaler kirkeskat. Hun gør på anden vis en stor indsats i sognet. Hun bør ikke alene have adgang til at stemme, men også til at blive valgt.

– Hvis vi skal tale om problemer af mere pastoral art efterlyser jeg klare retningslinjer med hensyn til de blandede ægteskaber – en udtalelse, der udtrykker det nye syn, som gør sig gældende efter koncilet. Hvad med det gule skema?

– Jeg går ind for at man tager problemet gudfar og gudmor ved barnedåben op til drøftelse. Er der nogen mening i at bevare ordningen, der ofte er illusorisk?

– Jeg efterlyser en katekismus med et indhold, der taler til voksne – en bog vi kan være bekendt.

– Jeg synes, der er arbejde nok til alle præster.

Msgr. Kjeld Geertz-Hansen

– På Snoghøj skal vi komme med

Msgr. Kjeld Geertz-Hansen: »Vi kender for lidt til hinanden.«

ideer og høre på ideer. Jeg håber, at vi sammen kan finde ud af, hvordan bispedømmets økonomi kan komme til at hvile i sig selv, og hvordan lægfolket kan få større indseende med den økonomiske administration.

– I Skt. Ansgars Sogn har forvaltningsrådet det fulde ansvar for økonomien.

– Jeg er ikke sikker på, at man lige med det samme kan få gavn af at lade forvaltningsrådet vælge gennem almindelig afstemning. Katolikkerne i en storby kender for lidt til hinanden, og det er tvingende nødvendigt at få fat i de helt rigtige folk. Vore forhold er så små, at vi ikke har råd til fejlgreb, men man kan sætte det som et mål en dag at få forvaltningsrådet valgt gennem almindelig afstemning.

– Vi skal passe på, at vi ikke får så mange kommissioner, så maskinen kører, uden at der kommer noget ud af den. Folk kan let komme til at løbe fra den ene kommission til den anden uden at have tid til at føre tingene ud i praksis.

– Skal man endnu i dag have et eller andet gjort, er det bedste at gribe telefonen og få nogen til det. Men det ville være bedre, om folk meldte sig, så præsten ikke slet og ret skal uddele opgaverne.

– Et bedre samarbejde præsterne imellem ville kunne opnås, om man indenfor de øvrige områder dannede et præsteråd, som vi har det her i København. Man kunne således opdele landet i provstier, dvs. indenfor det enkelte område vælge en mand, der tog sig af sagerne på fællesskabets vegne. HK

Ikke nyhed, men agtværdig tradition

Med sit hyrdebrev af 3. september har biskop Martensen sammenkaldt et møde af alle landets katolske sognepræster i dagene 25.–27. oktober, »der også skal danne forberedelse til et senere møde af alle landets præster og en synode på bispedømmets basis.« Hermed har biskoppen taget et vigtigt skridt til indførelsen af det kollegialitetsprincip i sit stift, der er én af det andet Vatikanconcils vigtige fornyelser.

Men er det i den grad nyt, at det ikke har noget fortilfælde i kirkens historie? Hvorledes var forholdet mellem biskop, præster og lægfolk i tidligere tider?

I oldkirken kendte man slet ikke sogne, men kun bispesæder, hvor biskoppen i samarbejde med sit kollegium af præster (presbyterium) varetog hele bispedømmets liturgi og sjælesorg under ét. Efterhånden som antallet af kristne voksede, også på landet, måtte man dog foretage en geografisk opdeling af hvert bispedømmes territorium, og hvert af disse sogne fik sin fastboende sognepræst. Dette vanskeliggjorde naturligvis den snævre kontakt mellem biskop og præster. Denne beroede nu mest på, at præsterne uddannedes ved bispesædet (katedralskoler), mens biskoppen viede dem og senere visiterede sognene. Indtil det 6. århundrede valgtes biskopperne af stiftets præster og lægfolk i fællesskab. Under folkevandringerne og den tidlige middelalders barbariske forhold gik dette samarbejde yderligere tilbage.

Først i højmiddelalderen og som led i den gregorianske kirkereform indførtes egentlige stiftssynoder, dvs. møder, hvor biskoppen sammenkaldte i hvert fald et repræsentativt udvalg af sit bispedømmes gejstlighed, domkirkens kanniker, provster og officialer, nogle sognepræster samt i nogle tilfælde også lægfolk som kirkeværger og lensmænd fra bispegårdene. Disse diocesanynoder havde til opgave at indskærpe overholdelsen af kanonisk ret, eventuelt at udarbejde særlige love og forordninger for gejstligheden, de såkaldte synodalstatutter, og i almindelighed at rådslå om stiftets ve og vel. Iføl-

ge Laterankonciliet 1215 skulle stiftsynoder afholdes årligt. Fra 1400- og begyndelsen af 1500-tallet kendes fra danske bispedømmer en række eksempler på synodalstatutter. Ældst er Århusbispen Ulrik Stygges statutter fra 1443, der kendes også flere fra ærkesædet i Lund, men berømt og mest vidtgående i deres reformprogram er dog Roskilde-bispen Lage Urnes statutter fra 1517. Synodalstatutterne hører til i rækken af vidnesbyrd om bestræbelserne for kirkeforholdenes forbedring, som kendes fra senmiddelalderen.

Reformationen bevarede trods kirkefornyelsen denne tradition. Under navn af landemoder fortsattes stiftsynoderne, og de katolske »statutter« afløstes af de protestantiske »monita«. I det katolske Europa genoplivede Tridentinerkonciliet den gamle bestemmelse om årlige stiftsynoder, men denne bestræbelse fortrængtes i praksis af den tilbøjelighed til centralisme, der prægede datidens katolicisme, og som først Vaticanum II igen har korrigeret.

Det er altså ikke blot en nyhed, men også genoplivelsen af en såre ærværdig tradition, biskop Martensen nu har taget initiativet til i bispeddømmet København.

Nybo

LITURGISK KALENDER

SØNDAG den 23.: 21. søndag efter pinse (s. 744, grøn). – Bøn om udbredelse af troen.

MANDAG den 24.: Rafael (s. 1118, hvid), ærkeengel.

TIRSDAG den 25.: Hverdag (s. 744, grøn). Erindring om Krysantus og Daria (s. 1121), ægtefæller, martyrer. – Eller: Krysantus og Daria (rød).

ONSDAG den 26.: Hverdag (s. 744, grøn). Erindring om Evarist (s. 1122), pave og martyr. – Eller: Evarist (rød).

TORS DAG den 27.: Hverdag (s. 744, grøn).

FREDAG den 28.: Simon og Thaddæus (s. 1124, rød), apostle.

LØRDAG den 29.: GUDSMODER (s. [90], hvid).

SØNDAG den 30.: 22. søndag efter pinse. – KRIST KONGE FEST (s. 1130, hvid).

SKT. HANS KAPEL

Marievej 6. Hørsholm. Hver lørdag messe kl. 8.30 – hver søndag højmesse kl. 10.00.

Den lyse kirke med det mørke tag ved den hvide strandbred

Helligåndskirken på Uranienborgvej i Frederikshavn tager sig sådan ud på en sen oktober-eftermiddag, når skarpe skygger tegner sig på lyst murværk. Den mørke efterårsmark i forgrunden rækker fra kirke og præstegård imod øst den korte afstand ned til Kattegat-kysten, hvor en af byens hovedfærdselsårer i sydlig retning om få år vil føre trafik til og fra Frederikshavns færgelejer.

Den katolske kirke i forstaden Bangsbostrand vil herefter være placeret ved en lige så befærde vej, som da den virksomme kamillianer-orden i Ålborg – modermenigheden – i midten af trediverne indrettede Sct. Thøgers kapel på den centrale Havnegade. Stuekapellet havde knap en snes siddepladser, mens Vendsyssels første katolske kirke kan rumme en menighed på omkring hundrede.

Over det spidse mørke skifertag, som kirkerummets loft følger i linieføring og i dets højde, hæver sig en kobberdækket tagrytter, der til sin tid vil være lig et grønt vartegn for landevejs- og søtrafik til og fra Frederikshavn.

I kirkerummets indre fanges øjet af det høje gavlvindue i øst; blændet lidt i dets lysvirkning af et gulligt, folderigt draperi, foran hvilket det store og mørke alterkors hænger fra loftshøjden. Med tiden håber kirken menighed i by og på land, så langt der er et tilhørsforhold til den nye kirke, gennem eget bidrag og ved venners gaver at kunne erstatte de midlertidige materialer med kunst i glasmosaik.

Det fritstående alter hviler i tung granit, og hele kirkegulvet er lagt af en norsk bjergart. Bænkene er gjort af lyst træ, mens de forholdsvis lave sidemure står i sortbrune mursten. Ovenover hæver det lyse fyrretræsløft sig i spids vinkel. Modsat øst-partiets kor med alter er indrettet et stort pulpitur bag vestgavlen, der også er af glas. Værket, der gav orgelbrus ved indvielsen, er indtil videre et lille harmonium.

Helhedsindtrykket af den nordjyske Helligåndskirke er klarhed i enkeltheden – svarende til lysende hvide sandstrande langs Vendsyssels kyster mod Vesterhavet, Skagerak og Kattegat. *A.P.*

Nøglen, målet og midtpunktet

Fortsat fra side 7

fortællingens nøgleord: »Enhver af jer skal af hjertet tilgive sin broder.« Det er en selvfølge, ikke et krav. Det er en levende syllogisme: sådan som Gud har tilgivet os, skal også vi tilgive vore brødre og søstre.

Det moderne helvede

Denne bøn om tilgivelse, som Vor Herre på vore brødres og søstres vegne retter til hver eneste af os, er i vor tid mere påkrævet end nogen sinde tidligere. Siden menneskene har forkyndt, at »Gud er død«, kom dæmonerne frem fra deres skjulesteder. Hvor Guds tilgivende nærhed ikke mere er en realitet, bliver samlivet mellem menneskene til et helvede. Læs G. Albee's skuespil: »Hvem er bange for Virginia Wolf?«. De slider hinanden op og ødelægger hinanden i gensidige bebrejdelser. De hader hinanden. Verden trænger til tilgivende mennesker. Man kan også sige: til barmhjertige mennesker. Til mennesker, som har et hjerte for andres nød og fejl. Tilgivelsen er den største og eneste skabende magt, det menneskelige hjerte råder over. I den bliver mennesket ét med Gud.

H. Roos S.J.

At opleve en ko, en invalideret folkekirke og meget andet

Per Salomonsen: Religion og virkelighed. 82 s.

Jørgen Bøgh: Den invaliderede folkekirke. 104 s.

Ranbemerkinger nr. 3 og 4. Gad, 1965.

Jeg har allerede andetsteds omtalt den blændende start, serien Ranbemerkinger, redigeret af Bodil Koch og Bent Noack, har fået med Axel Riishøjs kommentar til seksualdebatten og Christian Thodbergs stillingtagen til det liturgiske spørgsmål. Så vidt jeg har kunnet konstatere, ser det imidlertid ikke ud til, at pressen har givet de to følgende numre i serien en lige så gunstig modtagelse – noget, der efter min mening er meget uretfærdigt. Per Salomonsens bog om Religion og virkelighed er en meget karsk og nyttig bog, som burde forefindes på ethvert gymnasium- og højskolebibliotek. Forfatteren tager fat på en række moderne gloser og slagord såsom oplevelse, myte, videnskab og religion, religion og evangelium o.l., og uden at bruge svære tekniske ord, som ofte kun fører til misforståelser, hvis de da ikke ligefrem skal dække over uvidenhed, vurderer han ganske nøgternt disse emner på baggrund af psykologiens og religionssociologiens metoder og resultater. Har man først læst det lille kapitel »om at opleve en ko«, vil man for fremtiden omgås ordet »oplevelse« med større forsigtighed. Emnet »evangelium kontra religion« kan være både interessant og frugtbar, når det behandles af en teolog af format, men er det en af Lindhardts epigoner, der gør det ... så giv ham hellere det råd først at læse s. 62 og s. 72 i den her omtalte bog. Og før man gived sig til at snakke om Bultmann og afmytologisering, gør man vel i at huske på Salomonsens kloge ord om myterne, som naturligvis kan erstattes, men som bestemt ikke kan afskaffes. Men tro nu ikke, at bogen er kedelig, fordi den er fornuftig og piller ned på en hel del af vore hjemmestrikkede psykologiske teorier (noget, som måske kan forklare visse anmelderes surhed). Det er mu-

ligt, at Per Salomonsen ikke vil føle sig smigret, hvis jeg sammenligner ham med barnet i »Kejserens nye klæder«. Hans klarsynethed hviler nemlig på en betydelig videnskabelig træning, som han elegant nok lader træde i baggrunden. Man kan kun håbe, at bogen vil få en lige så befriende virkning som barnets ud-

En helt anden genre tilhører det lille kampskrift, som Århus domprovst har udgivet under titelen »Den invaliderede folkekirke«. Efter Per Salomonsens harmoniske bog, krydret med diskret humor, kommer nu fyrværkeriet, et kampskrift, som er bevidst ensidigt og provokerende. Der er steder, hvor man er helt enig med forfatteren, for eksempel i hans synspunkter i kapitlet om diakoni og velfærdsstat, som fik mig til at tænke på forskellige passager i koncildekretet om missionerne, som er en af de smukkeste tekster, koncilet har udsendt, eller i hans kritik af »præsteskabet« som sociologisk kategori, men samtidig er man lige ved at springe i luften, når man ser, hvordan han forsvare den intime forbindelse mellem kirke og stat, som endnu forefindes i nogle lande som for eksempel Danmark og Spanien. Det er lidt ømtåleligt at skulle anmelde dette kampskrift i Katolsk Ugeblad, men jeg drømmer om den dag, hvor folkekirkepræster og katolske præster vil kunne tage det op til behandling i en fælles studiekreds for at hjælpe hinanden – en hel del af kritikken gælder nemlig også os – med at opfylde vor rolle som kirke, dvs. med at føre mennesker – ikke til os, men til Kristus. Hvor længe skal det kun forblive en drøm? V.D.

Per Salomonsen: Religionssociologi, Søndagsuniversitetet, Munksgaard – 91 sider – kr. 9,50.

Per Salomonsen er leder af afdelingen for religionssociologi, – en underafdeling af Institutet for dansk kirkehistorie. Han har i den forelig-

gende bog – med held – forsøgt at ride op, hvori religionssociologien består, og hvilke aktuelle problemer den står overfor at skulle løse.

Det er værd at slå fast, at religionssociologien *principielt* ikke adskiller sig fra andre former for sociologi, men at den blot har et *særligt* emneområde indenfor sociologien, nemlig menneskers religiøse adfærd. Per Salomonsen ønsker at betragte religionssociologien som en teologisk disciplin, og det kan man da godt, hvis man vil det, – men jeg vil gerne påpege, at man lige så godt kunne kalde den en ikke-teologisk disciplin, – indholdet ville være det samme!

Per Salomonsen gennemgår en del af de metodiske problemer, som denne videnskab står overfor, når den skal undersøge menneskers religiøse adfærd, men ud over dette søger han at tegne et billede af Danmarks religiøse (kristne?) situation. Denne sidste del er på mange måder den interessanteste, fordi flere af de traditionelle »fordomme« om forholdene her i Danmark tages op til kritisk gennemgang.

Per Salomonsens konklusion er følgende: »Alt dette er kun en smagsprøve på en ny videnskabs udvikling og sparsomme resultater. Der er måske kastet en smule lys over, hvorfor danskeren ikke er 'til at drive ud af folkekirken', hvorfor socialdemokratiet i sine kampår ikke engang kunne få sine egne medlemmer til at melde sig ud af kirken, hvorfor Humanistisk Forbund har fået så lidt vind i sejlene, hvorfor den politiske velvilje mod folkekirken er så stor, og hvorfor al denne velvilje ikke kalder danskeren fra søndagsmorgenkaffe, bilvask og hækkeklipping til folkekirkens gudstjeneste. I dag må et lystrejfe være nok. I morgen ved vi måske mere.«

Perspektivet i denne bog – som i så megen anden litteratur om kristendommen i den moderne verden – er spørgsmålene: Hvilket forhold er der mellem kristendom og kirkelighed? Og kan man være kristen uden at være kirkelig? Disse spørgsmål repræsenterer efter min mening et meget alvorligt og presserende problem for vor tids kristendom, – også for den katolske!

bej.

D. Plate Petersen

Malermester
Tlf. Fasan 2718

Ernst Grell & Co.

aut. elektroinstallatører
Smallegade 4, København F.
Tlf. Godthåb 2638 - 2678

P. A. Nielsen & Co.

Skindergade 28, København K.
Tlf. C. 828
Udlejning af service, borde
og stole
Alt til festen.
Lev. til katolske institutioner.

Mogens Larsen

El. Installatør
Ramsherred 31
Aabenraa
Tlf. 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

Glarimester**POUL V. JOOST**

Slotsgade 7, København N
Nora 7977
Stort udvalg i
fotografirammer

Brødr. Zøllner

Nørrebrogade 174
København N.
Telefon Taga 50
Kød og flæsk

Bistrup Olie & Kul

Vasevej 70
Birkerød. Tlf. 81 35 70
Alt i brændselsolier

Alt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. elektroinstallatør
Hvidovrevej 275
Tlf. 78 15 23

Ove Juel-Christensen

Tria *6408
Kaffe og kolonial en gros

Karl A. Hansen

Murermester
Bjergstedvej 10, Brønshøj
Tlf. Bella 2521

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører
Studiestræde 15, København
Minerva 6761
Kontortid 9-16 - Lørdag lukket

BRDR. MEYER

Blikkensløgernestere
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

BAT-KON A/S

SPECIAL VÆRKTØJ & MASKINER

H. C. ANDERSENS BOULEVARD 42
KØBENHAVN V.
TLF. (01) 11 18 18 - 19 - 20

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaards Tværvæg 13,
Charlottenlund.
Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

P. Juul & Co. A/S

Bygmestre

Bistrupvej 93
Birkerød Tlf. 81 06 72
Alt bygningsarbejde samt
reparationer udføres

KSK

Aktieselskab
KØBENHAVNS
BRÆNDSLS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01
Begravelse og bisættelse ordnes
for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

**MARIUS
MP
PETERSEN**

Ringsted isenkramhandel

Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

EFFEKTIV BESKYTTELSE

af Deres varmtvands- og central-
varmeanlæg mod korrosion og sten
af Deres olietank mod korrosion.
Skriftlig garanti for hvert anlæg.

Guldager Electrolyse A/S

Ejgårdsvej 26, Charlottenlund
Tlf. (01) 66 ORdrup 3331 - 5630

Banegårdens Restaurant

v/ Fritz Kapper

Odense H.

Tændtekniker

Ove C. Jensen's eftf.
J. Bønnelycke

Kunstige tænder - Rep. udføres
Vesterbrogade 69
Tlf. Eva 5932 fra kl. 10-16
Tirsdag og fredag kl. 10-18

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon 121, 205

**JOHS. MARCKERS
BOGHANDEL**

AABOULEVARD 19
KØBENHAVN V.
TELF. *35 83 53

Murermester- og entreprenørførr.

M. Thomsen Støtt & Søn
Kong Christians Allé 6, Aalborg
Telefon 3 42 33 og 3 43 37

Mange ikke-katolikker
læser Ugebladet. Gør alle
katolikker?

Mere om røg

Undertegnede har flere gange anmodet Katolsk Ugeblad's redaktør om at få bladets statutter at se, det har ikke kunnet lade sig gøre, det eneste svar man har kunnet hale ud af redaktionen, er at med hensyn til statutterne: »så svarer disse vist til, hvad der er gældende for en stor del af den danske presse.«

Nu svarer redaktionen Karl Erik Stadler på et indlæg, der omhandler Katolsk Ugeblad's tendens til at svinge røgelseskaret for den tilkommende regine af Danmark, ved at beskyldte Stadler for at være udemokrat, fordi han opfordrer til at vise beherskelse i brugen af kongerøgelse, ja han beskyldes ligefrem for at ville låse redaktøren fast i en »officiøs position«.

Kære redaktør, det er jo helt andre personer, der gør det. Katolsk Ugeblad er et officielt organ så længe biskoppen ikke reelt gør det til en selvejende institution. Det er overfor biskoppen frihedskravet skal fremføres.

Knud Johnsen

I Politikens erhvervsvejledning »Hvad kan jeg blive« står der følgende:

»Chefredaktøren ved et blad er ansvarlig overfor presseloven og den, der lægger bladets linje med hensyn til stoffet.«

Dette er blevet fulgt i praksis, så længe jeg har arbejdet for bladet – dvs. fra omkring 1960. Det er i overensstemmelse med de almindelige nordiske pressetraditioner.

Ved mødet for medarbejderne ved katolske presseorganer i Norden i november skal det principielle grundlag søges fastlagt i lyset af ånden fra det 2. Vatikankoncil.

HK

Kedelig misforståelse

I den redaktionelle omtale af Kristeligt Dagblads 70-årsdag (nr. 39, 30. sept. 1966) udtrykker Katolsk Ugeblad sin glæde over, at det fælles grundlag for en samtale mellem os og protestanterne er blevet styrket. Det er f.eks. nu, efter det 2. Vatikankoncil, tilladt at skelne mellem fundamentale og ikke-fundamentale trossandheder; det kunne man ikke tidligere, ifølge en rundskrivelse fra 1928 af Pius XI.

Her gør Ugebladet og professor

Søe, som bladet citerer, sig skyldig i en meget kedelig misforståelse. Vatikankonciliet har aldeles ikke taget afstand fra Pius XI's udtalelse. I 1928 fandt paven sig foranlediget til at afvise den vidt udbredte misforståelse, at trossandheder skulle kunne være mere eller mindre sande; at man altså skulle kunne skelne mellem fundamentale trossandheder, som var sande, og som man derfor ubetinget skulle fastholde – og ikke-fundamentale sandheder, som man ikke skulle behøve at tage det så nøje med. Pius XI's afstandtagen fra denne opfattelse er lige så sand i dag som i 1928, og ingen på konciliet har drømt om at rokke ved den.

Når det 2. Vatikankoncil skelner mellem fundamentale og ikke-fundamentale trossandheder, så betyder det ikke, at de ikke alle er lige sande, men kun, at nogle trossandheder er grundlæggende for forståelsen af andre, at der med andre ord består en organisk sammenhæng mellem dem, som ikke må overses. De udgør et hierarki, en legemsbygning, som allerede Irenæus påpeger, hvor de enkelte led forudsætter, udfylder og begrunder hinanden.

Konciliet har villet indskærpe dette, fordi usikkerheden og forvirringen i vore dage, også blandt katolikker, for en meget stor del skyldes den indgroede vane at betragte trossandhederne hver for sig, så at man ikke kan se, hvad denne eller hin trossandhed har med det kristne budskab at gøre. Det er f.eks. således, at Skriftens og Kirkens lære om

Maria er uforståelig for så mange, fordi den ikke ses i lys af Kristuskirke-mysteriet.

Grundlaget for en frugtbar og broderlig samtale styrkes kun, når vi – katolikker og protestanter – begynder med at finde frem til en fælles forståelse af de fundamentale trossandheder, for ud fra dem at forstå hele resten af vor trosarv.

Hubert Messerschmidt.

Vi kan ikke se, at det at komme på bedre talefod med en person og citere ham, er det samme som at sluge ham med hud og hår. I øvrigt står der ikke i professor Søes artikel noget om, at han betragter de ikke-fundamentale trossandheder som ikke-forpligtende. Han udtrykker tværtimod sin beklagelse over, at de ikke er reduceret til kun at være »meninger«.

Og kan vi ikke til en vis grad give dem, der kritiserer os, ret, når de anklager os for, at vi placerer det hele på samme plan, og for oven i købet at give helgendyrkelsen en større plads end Kristus? I hvert fald kan mange kirker i udlandet meget let give beskueren indtryk af, at vi gør det. Alle sammen, katolikker som protestanter, kan vi kun glæde os over den måde, hvorpå konciliet har sat Kristus som det centrale punkt i Kirkens liv og lære. Det grundlag for en samtale, pastor Messerschmidt taler om, er allerede lagt. Nu er det os, der skal bygge videre på det.

HK

Skolebestyrer søges

SKT. KNUDS SKOLE, ÅRHUS
(selvejende institution)

søger pr. 1. august 1967 eller snarest derefter en ny leder.

Skolen har hovedskole m. 8.-9. klasse samt realafdeling og er fuldt klassesdelt (320 elever).

Timetal, reduktionsforhold og lønvilkår som ved den offentlige skole. En katolsk ansøger vil blive foretrukket. Ansøgningen, der må indeholde fyldige oplysninger om fagl. kvalifikationer og tidligere ansættelser, bør stiles til skolens bestyrelse og sendes til bestyrelsens formand, sognepræst L. A. Dorn, Ryesgade 26, Århus C., senest d. 30. november.

Værelser til leje - organist søges

I villaen, Andersen Nexøvej 10, Søborg, stilles 5 værelser til disposition for katolske mænd, fortrinsvis studerende. Værelserne, fra 7 til 18 m², koster fra 120 til 275 kr. incl. lys og varme. Depositum, som tilbagebetales, 3 x lejen.

Pastor d'Auchamp

Vandtårnsvej 5

Søborg. Tlf. 69 03 01

mellem 9,30 og 10,30 (undtagen onsdage)

Da menigheden savner en organist – vi disponerer endnu kun over et godt harmonium – ville en musikstuderende med kendskab til den aktuelle liturgiske udvikling være særlig velkommen.

Esbjerg

Malerfirma
Holger Jørgensen
Morsøgade 9
Esbjerg
Telefon 2 38 51

Interessentselskabet
Nis Petersen
Tømrer- og Snedkerforretning
Danmarksgade 12
Esbjerg
Telefon 2 84 48

H. Johansen
Murermester
Kronprinsensgade 57
Esbjerg
Telefon 2 15 45

K. Højland
Aut. vand- og gasmester
Kronprinsensgade 82, Esbjerg
Telefon 2 67 08

Viggo Christensen
Urmager, optiker, guldsmed
Telefon 2 08 29
Kongensgade 64, Esbjerg

L. Basse
Kaffe - vin - konserver
Hj. af Nørreg. og Jyllandsg.
Esbjerg
Telefon 2 05 76

**Vestjydsk Rør-
& Sanitetslager A/S**
Kirkegade 6, Esbjerg
Telefon 051 2 13 11

R. Schulik
Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 2 02 14

Helsingør

Tømrermester
Ejnar J. Nielsen
Frejsgade 20. Tlf. 21 03 11
Værksted og plads, Nygade 2
Helsingør. Tlf. 21 00 81

Georg Poulsen & Søn
Blikkenslagermestre
Sct. Annagade 19
Helsingør. Telf. 21 01 64

Kolding

P. Jeppesen & Søn
Murermestre
Zahnsgade 4, Kolding
Telefon 2 06 93

Barkholt boghandel
Bogladen med de mange bøger
Telefon: 2 15 33
Kolding

H. Overbeck
Ingeniørfirma
Havnepladsen, Kolding
Telefon 2 35 55

J. Krenk
Ingeniørfirma
Varme - Sanitet
Kolding. Tlf. 2 33 44

Brdr. Andersen
Tømrermestre
V. Kjørbosvej 1, Kolding
Telefon 2 02 81

Kolding Andelsmejeri
Haderslevvej 5, Kolding
2 01 55

Peter From
Kolonialhandler
Domhusgade 27, Kolding
Telefon 2 32 10

Slagteriudsalget
Haderslevvej 7, Tlf. 2 33 77
Kolding
1. kl. okse-, kalve- og svinekød,
konserver

Send Deres manuskript
i god tid.

Roskilde

Firma Hans Møller
v/ Ib Møller
Sct. Olsegade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77
*Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand
Sanitet - Centralvarme og oliefyr*

*Skolebøger - Skolerequisitter -
Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Foto i stort udvalg*
Roskilde Boghandel
Sct. Olsegade 24 - Tlf. 35 31 31

Ejegod Jørgensen
Slagtermester
Kød - Flæsk - Pålæg
Sct. Olsegade 13, Roskilde
Telf. 35 01 57

Malerfirmaet
Edvard A. Petersen
Kornerupsvænge 5 - Roskilde
Telefon 35 16 94

C. J. Gerlachs eff.
Hersgade 9, Roskilde
Tlf. 35 27 77
Aut. leverandør af kirkevine

A/M »Landmandslyst«
Roskilde Mejeri
Borgerdiget - Tlf. 35 03 49

København

Fiskehuset PARCEL
Griffenfeldsgade 45,
København N.
Telefon Nora 4755.

ERIK ANDERSEN
VALBY 910
Sandhusvej 19, Valby
**PAPIR
TRYKSAGER
KONTORARTIKLER
PLASTIC**

Schjøth's Farvehandel
Amagerbrogade 160.
Tlf. 55 57 80.

Bispekonferencen

I dagene 20.-23. oktober samles Nordens biskopper til »Bispekonference« i København. Bispekonferencer med lovgivende eller vejledende myndighed er en nyskabelse inden for Kirken. Biskopperne har herved mulighed for at tage bestemmelser angående spørgsmål af stedlig karakter, samtidigt med at bispernes fællesskab sikrer en passende ensartethed indenfor et område, hvor Kirkens forhold er nogenlunde ens.

Konferencen afsluttes med, at biskopperne sammen fejrer messen i Sct. Ansgars kirke, søndag den 23. oktober kl. 20.

KG-H

Oblatmøde

Oblatmødet på Aasebakken den 29/30. oktober 1966 aflyses

Oblaterne indbydes til et fælles møde i Ordrup søndag den 13. november kl. 9,30-12,00 med de andre lægmandsordener. For de, der vil benytte sig af det, er der messe i Kirken kl. 8.30. Deltagelse bedes meldt til frk. Gerda Sørensen, Rødager Allé 38 B, 1. sal tv., Rødovre.

Polens jubilæum fejres

Søndag den 13. november fejres i København Polens 1000 års jubilæum som kristent land. Kl. 11 er der festgudstjeneste i Sct. Annæ Kirke, Hans Bogbinders Allé 2, København S (Amager). Festgudstjenesten celebres af biskop RUBIN, som kommer fra Rom, udsendt af kardinal Wyszynski. Også den apostoliske delegat, ærkebiskop Dr. Bruno Heim, er æresgæst. Biskop Hans Martensen kommer muligvis.

Om eftermiddagen kl. 14 holdes en stor og smuk fest i FOLKETS HUS, Enghavevej 40, København V. Festen består af 2 dele:

1. Festtaler og beretninger fra Polen.
2. Folklore. – En gruppe af unge polakker vil vise polske folkedanse, synge polske folkesange o.m.m.

Der går en bus fra Sct. Albani Kirke søndag den 13. november kl. 6,45. Prisen for hele turen, inkludert entréen til festen, er kr. 50,-. Madpakke bedes medbragt. Tilmel-

ding senest den 6. november i præstegården.

Alle og enhver er velkomne, også Deres venner!

Det kirkelige arbejde blandt studenter

Katolske studerende indbydes søndag d. 27. november (1. Advents-søndag) til en messe med efterfølgende drøftelse af det fremtidige kirkelige arbejde blandt studerende. Indbyderne ønsker først og fremmest at høre de studerendes egen mening.

Program:

- Kl. 12.00 Reciteret messe (indgang: Jagtvej 183B opg. 1).
- Kl. 12.45 Frokost (smørrebrød medbringes eller bestilles før messen).
- Kl. 13.30 Gruppearbejde.
- Kl. 14.45 Plenum.
- Kl. 15.00 Afslutning.

Indbydere: Ib Andersen, J. van Dijk, L. Dorn, F. Florin, Jørgen Hviid, Bjørn Højbo, H. Peters, H. Roos og J. Simons.

✱

Lodtrækning

ST. ANTONI:

Store lodsedel: Nr. 7519, 3361, 1723, 1925, 8006, 575, 2288.

Amerikanske lotterier: Orange 74, blå 85, lysegrøn 123, mørkegrøn 128, lyserød 26 og mørkerød 81.

Hvad med miraklerne

Fortsat fra side 3 behandle og tage stilling til fire i forvejen affattede spørgsmål.

Nogle af deltagerne troede ikke på mirakler, men de fleste af grupperne havde gjort et forsøg på at definere begrebet, og mange af dem var nået til at sondre mellem mirakel og mysterium. Hovedparten

mente ikke, at man i vore dage havde brug for mirakler.

Ingen af deltagerne mente i øvrigt, at der var nogen som helst grund til at bruge tid på at finde ud af, om det var et mirakel eller ej, at stormen var blevet stilnet på Gensaret Sø, da resultatet jo alligevel aldrig kunne blive andet end gætte-

rier. Spørgsmålet om, hvad realiteternes verden i virkeligheden er, og om mysteriet er i modstrid med den eller ikke, gav anledning til nogle gode debatter i grupperne. Men samtidig var man nogenlunde enige om, at realiteternes verden rummer langt flere muligheder end den verden, man rent umiddelbart kan konstatere og bevise, – og at de to begreber ingenlunde er i modstrid med hinanden.

Lidt ved siden af

Opfattelsen af emnet var desværre faldet en smule ved siden af det, K.U.K.-formændene havde tænkt sig, da de i marts måned havde fastlagt det. Meningen havde været, at det først og fremmest var troens mysterier, der skulle behandles. Misforståelsen kunne imidlertid ikke lægges foredragsholderne til last, da disse først temmelig sent var blevet opfordret til at holde foredragene, og de desuden ikke var blevet tilstrækkelig orienteret om emnets indhold. Trods disse vanskeligheder må man dog sige, at skole-weekenden blev en både lærerig og værdifuld oplevelse. Det praktiske var udmærket arrangeret af Århus K.U.K.

Konklusionen må blive, at denne skole-weekend kan gøre god fyldest som optakt til forårets skole-weekend, hvor emnet efter al sandsynlighed vil blive taget op på ny.

Anna Maria Petersen

Ugens tv og radio (23. - 29. okt.)

SØNDAG	20.00	p2	FN-dagen
	21.15	tv	Siden sidst.
MANDAG	20.00	tv	Flygtningedag.
	21.45	tv	Flygtningeindsamlingens resultat.
TIRSDAG	19.00	p1	Ugens film.
	19.55	tv	Negrene i Brasilien.
ONSDAG	18.00	p2	Det er os der skal stemme i morgen.
	21.25	tv	Flygtninge fra verdens tag.
TORSDAG	19.55	tv	Portrætskitse af Johan Fjord Jensen.
	21.15	p1	Kirkeligt magasin.
FREDAG	15.30	tv	Teleklub. Dagbog og emblemer. Børneudsendelse.
	21.20	tv	Kontakt 66. Familie og samfund.
LØRDAG	17.00	tv	Redaktion U-66. Ungdomsprogram.
	20.40	tv	Preben Kaas. Underholdningsprogram.

Dr. Zivago

Selv om jeg beklageligvis ikke har læst Boris Pasternaks prisbelønnede roman, mener jeg alligevel gennem den megen omtale, den i sin tid var genstand for, at have dannet mig et vist indtryk af og en idé om den. Nok til at fornemme, at bogens »tone« og intention næppe er særligt godt ramt. Et fint og lyrisk kunstværk er blevet til en – bevares, imponerende, kulørt mammutfilm på linje med de »religiøse« klichéfilm, vi en overgang væltede os i.

Historien om lægen Yuri Zivago, hans kærlighed til de to kvinder, hustruen Tonya og veninden Lara (symboliserende henholdsvis det gamle og det ny Rusland), i årene omkring revolutionen er ellers spændende nok. Og spændende er filmen så sandelig også blevet, men der er lagt for ensidig vægt på spændingen. Den lyse og poetiske menneskeskildring, hans tro på det godes sejr, på kærligheden i menneskene på trods af deres grufulde og blodige handlinger, der er så karakteristisk for digterens livssyn, bliver omtrent borte på lærredet. Der er visse tiløb, men de virker banalt overdrevne, så man nærmest føler det pinligt.

En anselig fadæse må det vel også siges at være, at man ikke et øjeblik tror på nogen af de mange personer som værende russiske typer, måske lige undtaget fanatikeren Pasha (Tom Courtenay). Det er fine skuespillere, meget fine endda, men de virker som indbegrebet af vesterlændinge – eller i det foreliggende tilfælde endnu værre, nemlig af disses opfattelse af russere. Heller ikke det vemodige og sødmefyldte balalaika-tema, der går som kendingsmelodi gennem hele filmen, eller de Moskva-gadebilleder, man har fremstillet af papmaché, skaber den rette illusion om Rusland.

Der er for mange hvide helte og sorte (røde!) skurke – det er svært at frigøre sig for den tanke, at der står en god portion amerikansk propaganda bag de millioner af dollars, man har pumpet i filmen.

Bogen blev en gave til folkene

hinsides jerntæppet. Den var det synlige tegn på, at trods revolution, trods krige, terror og knægtelse af enhver form af åndens og tankens frihed, *var* og *er* der mennesker, der tør bekende deres tro på kærlighedens eksistens som alfa og omega i tilværelsen. Filmen er desværre langt fra nogen »gave« – men anskuer man den rent underholdningsmæssigt, så er der smæk for skillingen.

ebm.

Instr. David Lean.

Forholdet mellem filmen og romanen »Dr. Zivago« vil blive yderligere uddybet senere.

Alec Guinness i »Dr. Zivago«.

Middagshøjde

I anledning af radioens opførelse af Paul Claudels »Middagshøjde« skrev dominikanerpater Martin Drouzy for nylig i »Berlingske Aftenavis« om stykkets problem, om den jordiske kærlighed som genskin af og vej til Guds kærlighed. Det hed bl.a. i artiklen:

»For en kristen kan der nemlig ikke herske nogen tvivl om, at det er Gud selv, der har skabt mennesket som mand og kvinde. Dette fremgår med al ønskelig tydelighed af beretningen i 1. Mosebog. Eva blev skabt af Adams ribben. Det betyder, at kvinden er som en del af manden. Men samtidig bærer manden på sin side som et sår i sig, et tomrum, som kun kvinden kan udfylde. Manden trænger til kvinden, og kvinden trænger til manden. Begge er de ufuldstændige væsener, som har behov for hinanden.

Men det er ikke alene manden i almindelighed, der trænger til kvinden i almindelighed, og omvendt. Det er den bestemte mand, der trænger til den bestemte kvinde. Da Ysé i »Middagshøjde« for første gang taler til Mesa på båden til Kina, siger hun: »Mesa, jeg er Ysé, det er mig!« Det er nok. Mesa *genkender* pludselig Ysé. Det er, som om han allerede havde mødt hende i et tidligere liv, og som om han nu møder hende igen efter en lang adskillelse. Ingen og intet kan hindre dem i at føle sig som skabt for hinanden. De er simpelt hen forudbestemt til at elske hinanden . . .

I en tid, hvor religion og mystik ofte bliver udlagt som udtryk for fortrængt seksualitet, svarer Claudel os således, at det snarere er det modsatte, der er tilfældet: målet for menneskets evne til og behov for at elske er intet mindre end guddommeligt. Fordi Ysé »for en kort stund har været Mesas vingård«, får de begge lov til at drikke den ny vin i Guds kærligheds rige.«

Champagne
eller Coca Cola?

Indianernes danske
helgen

Noget om
dårlige fugle

Kritiske rand-
bemærkninger i
filmen om Gordon

katolsk uge blad

28. OKTOBER 1966
114 ÅRGANG

43

UNGARN

10 år siden

Efter at ungarerne som indledning til opstanden i oktober 1956 havde væltet Stalin-statuen i Budapest, tramper de på den. En væltet sporvogn får påmalet anti-sovjetiske slagord. Læs om MOTIVET side 2 og artiklen på side 6.

MOTIVET

I disse dage omkring Krist Konges Fest bliver begivenhederne i Jerusalem, som guvernør Pilatus spillede en vis rolle i, nærværende for os. Pilatus var ikke nogen usympatisk mand, og han var ikke uden klogskab. Hans spørgsmål »Hvad er sandhed?« har evig gyldighed, en let omskrivning »Hvad er ret?« ligeså – ikke mindst på Pilatus' særlige gebet: det politiske. Politik er ofte et speget spil om at bevare eller opnå taburetter. Og ihukommende Oscar Wildes ord om, at de største dumheder ofte begås ud fra de haderligste forudsætninger, må man indrømme, at idealisme ikke altid gør tingene mindre indviklet. Verdens dom kan i samme grad synes tilfældig.

● *Opinionen i sidste halvdel af forrige århundrede var i vid udstrækning Gladstone-regeringen imod, da den af delvis pacifistiske årsager var utilbøjelig til at blande sig i Sudans indre anliggender. På denne måde overgav man de indesluttede ægyptere i Khartoum og den britiske helt Charles Gordon i fanatikernes blodige hænder. (Se filmmeldelsen på bagsiden). Spørgsmålet kan dog diskuteres.*

● *Opinionen i vore dag er i vid udstrækning USA-regeringen imod, fordi den af forskellige årsager blander sig i Vietnams indre anliggender. USA løber risikoen for at blive stemplet som imperialist – i overbevisningen om at sinke fanatismens fremmarch. Spørgsmålet kan dog diskuteres.*

● *Vestens passivitet overfor Ungarns nadržab for ti år siden kan vel diskuteres, men der kan kun være én mening om russernes politik i denne forbindelse. Et lille lyspunkt er dog, at ungarernes kår er bedret. Men hvilken pris!*

Ikke kun på papiret

Det går fremad med arbejdet mod at oprette en kirkelig centralkommission til bekæmpelse af fattigdom og uretfærdighed

I overensstemmelse med det andet Vatikankoncils forslag om at oprette en centralorganisation inden for Kirken til fremme af retfærdigheden og udviklingen i verden og til bekæmpelse af fattigdommen trådte en midlertidig komité til oprettelse af en sådan organisation og af et sekretariat for lægapostolatet i begyndelsen af oktober sammen i Rom.

Formanden for denne midlertidige komité, som består af både præster og lægfolk, er kardinal Maurice Roy, Quebec, som senere har forelagt Paul VI resultaterne af komiteens arbejde, for at paven kunne træffe afgørelse om oprettelsen af de to organisationer.

★ Man har befrygtet, at organisationen for den sociale retfærdighed og udviklingen i verden enten kun skulle komme til at eksistere på papiret, eller at den skulle blive opløst af sekretariatet for lægapostolatet. Men en lægmand, James Morris, der var med som observatør på konciliet, og som dengang fik til opgave at foreslå konciliet, at man skulle oprette et kontor med det formål at mobilisere alle kræfter i Kirken og forene dem til en langtidskampagne mod sulten og lidelsen i verden, hævder, at der ikke er nogen fare i så henseende.

★ Organisationen vil, siger Norris, ifølge de planer, der nu foreligger, ikke blive noget »udleveringskontor«, og den kommer hverken til at indsamle eller fordele pengemidler af nogen art.

★ Dens første opgave bliver at bringe Kirkens teologi til anvendelse på spørgsmålet om den dårlige fordeling af rigdommene i verden og at formidle de derved fremkomne resultater til forskellige grupper i Kirken.

»Det er en opgave, der kan komme til at strække sig over adskillige år,« siger Norris. »Hensigten er, at vi på seminarierne, inden for ordenssamfundene og på de katolske universiteter og højere læreanstalter skal bringe teologien i relation til vor tids problemer med hensyn til

den sociale retfærdighed i verden. Senere skal resultaterne så bringes ud til manden på gaden gennem prædikener, belæring og alle andre til rådighed stående midler, for at han skal lære at forstå sit medansvar for den mangel på social retfærdighed, der råder i verden, og for de forhold, det store flertal af fattige nationer lever under, samt for det uretfærdige i, at så stor en del af verdens rigdomme er samlet inden for så få lande.«

Norris mener, at det bliver en kardinal, der kommer til at stå i spidsen for den nye organisation, og at den får et sekretariat med fast kontor i Rom. De nationale bispekonferencer skal så senere inden for de enkelte områder oprette organisationer, som på linie med den internationale organisation i Rom skal arbejde på at fremme retfærdigheden i verden på det nationale plan.

Organisationen, der kommer til at omfatte både lægfolk og præster, vil til at begynde med blive af beskedent omfang.

Det er meningen, at den skal arbejde sammen med forskellige andre pavelige kontorer, blandt andet med sekretariatet for de kristnes enhed, idet den på forskellige områder skal søge samarbejde med andre internationale ikke-katolske kirkelige kontorer og med ikke-kirkelige organisationer.

Norris gør i denne forbindelse opmærksom på, at den nye generalsekretær for Kirkens Verdensråd, dr. Eugene Carson Blake, for nylig har besøgt kardinal Roy i Quebec, og at kardinalen til gengæld har besøgt dr. Blake i Genève.

300.000 trafikdrab

Forleden blev der i en kirke i England holdt en mindegudstjeneste i anledning af 70 året for det første biltrafikdrab i dette land. Det drejede sig om en 43-årig kvindelig fodgænger, som blev kørt ned af en bil, hvis maksimalhastighed var – 7 km. i timen. Ved gudstjenesten mindedes tillige de ca. 300.000 mennesker, der siden da er omkommet ved biltrafikulykker i England.

God hjælp i forvirret tid

*Kateketcentralen blev åbnet i
efterårsferien*

I forbindelse med RPU's pædagogiske studiedage blev kateketcentralen (KC) officielt erklæret for åbnet og præsenteret for første gang ved et arrangement søndag aften den 16. oktober.

Den smukke nye gymnastiksal på Assumptionssøstrenes Skole i Hellerup var rammen om dels en yderst præsentabel udstilling, dels en lille åb-

ningshøjtidelighed, hvor man foruden studiedagenes mange deltagere (ca. 150) havde indbudt bl.a. den apostoliske delegat, ærkebiskop Bruno B. Heim, biskop Hans L. Martensen, monsignorerne C. Flandrup og K. Ballin, sognepræsten, pastor O. Rørdam Bonnevie, og lederen af Religionslærerforeningens materialecentral, overlærer Kai Vardrup.

God smag, stort materiale

Udstillingen omfattede et righoldigt udvalg af hjælpemidler til den kateketiske undervisning i en smuk og instruktiv ramme, som vidnede om god smag og om vilje til at delagtiggøre andre i et stort og righoldigt materiale.

Efter at deltagerne havde fået lejlighed til at danne sig et indtryk af udstillingen, bød lederen og initiativtageren, pastor G. Kreienbühl, på RPU's vegne velkommen og gav derefter en kort praktisk orientering om kateketcentralens tilblivelse og virksomhed. Herunder præsenteredes samtidig en materialeliste, som man havde formået at få færdig til denne lejlighed, et duplikeret hæfte af et ganske anseligt format.

Og så blev der mørkt i salen, og forsamlingen fik forevist nogle af

centralens hjælpemidler: to billed- og lydbånd, begge med underlægningsmusik og indtalt af Sven Lorensen. Som en af de senere talere påpegede, viste det sig, at centralen også havde kunstneriske ambitioner, som eleverne forhåbentligt ville værdsætte. Forsamlingen gjorde det i hvert fald. Begge billedbånd var af fin kunstnerisk kvalitet (Lidelseshistorien var illustreret af ingen ringere end George Rouault).

Protestantisk-katolsk samarbejde

Da der atter var blevet lyst i salen, blev ordet givet til ærkebiskop Bruno Heim, som betonedede det vigtige i, at religionsundervisningen var i trit med den moderne pædagogiske udvikling, og kateketcentralen kunne

Berigtigelse

Vi beklager meget, at der i forbindelse med artiklen »Med katolsk præst i Vietnam« i nr. 41 var udeladt en rubrik med angivelse af, at der var tale om et uddrag af en artikel i det franske blad »Le nouvel Observateur«. Forfatterne var Gordian Troeller og Claude Defarge. Vi forstår udmærket, som en læser meget venligt gør os opmærksomt på, at vi ved at glemme kildeangivelsen kan have givet indtryk af, at der var tale om en redaktionel stillingtagen, og således er kommet til at stå som formidlere af almindelig sladder. Der er intet, vi mindre ønsker, hverken når det gælder vest eller øst. Meningen med at bringe klippet var, at det skulle bidrage til at give en nuancering af det i forvejen vanskelige billede.

Red.

på dette område afhjælpe et stort savn. Den kunne være en hjælp for religionslæreren netop i vor tid med dens teologiske forvirring. Der var enighed om, at der måtte ske fremskridt både på det pastorale og på det religionspædagogiske område, og det måtte ske på basis af en seriøs forskning og et seriøst studium. Ærkebiskoppen ønskede centralen alt godt, og som et synligt udtryk for disse ønsker overrakte han lederen, pastor G. Kreienbühl, en check.

Derefter talte lederen af Religionslærerforeningens Materialecentral K.

Fortsættes side 13

OFFERDAG

SØNDAG DEN 6. NOVEMBER 1966

Sankt Knuds Gilderne

Medansvaret, midlerne og målsætningen

ANSVARHAVENDE
REDAKTØR:
HELGE KRISTENSEN

Redaktør for indenlandsstof:
Jens Oluf Lund
Redaktionssekretær: Elli Gambell

Redaktionskontor:
Bredgade 69, København K.
Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:
Katolsk Ugeblads Annonceekspe-
dition, Hauchsvej 8, København V.,
telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro
589 65.

Abonnementsafdeling:
Katolsk Ugeblads Ekspedition ved A.
Prüser, Sankt Annæ Plads 28, Køben-
havn K., telefon (01) 15 95 28 (9-16,
lørdag lukket) postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien
som i andre lande pr. kvartal kr.
11,00. I løssalg kr. 1,00.

Længere artikler til et bestemt num-
mer af bladet skal være redaktionen i
hænde senest 3 uger før det pågæl-
dende nummer udkommer, kortere
meddelelser senest 14 dage før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar
for uopfordret indsendte manuskrip-
ter.

Såfremt et nummer af Katolsk Uge-
blad udebliver, bedes henvendelse ret-
tet til Deres eget postkontor eller til
Postvæsenets Oplysningskontor, tele-
fon 14 62 98, idet udsendelse af de
enkelte numre foretages af postvæse-
net.

Adresseændringer bedes ligeledes med-
delt postvæsenet.

Den, der skriver disse linjer, blev for nogen tid siden af et stort københavnsk dagblad bedt om at skrive lidt om kirkens finanser. »Den katolske kirkes guld« var den overskrift, bladet gav artiklen. Da avisens regnskabskontor imidlertid sendte honorar for historien, stod der »Den katolske kirkes Gud« på talonen, og den sætternissespeg kan de hunde, man i særlig grad skal holde i snor – de vittige – naturligvis få meget skæg ud af. En og anden vil måske også finde det påfaldende, at der i dette år skal tales så meget om penge – netop nu hvor koncilet så stærkt har understreget kirkens åndelige side, der i øvrigt ikke er nogen side, men selve indholdet.

Men det syvende bud gælder både poser og bekendere, samtidig med at rigtige kristne hverken har rast eller ro, før de er i fuld gang med at formidle kirkens indhold. Sankt Knuds Gildernes 5-ører har i 25 år været en væsentlig del af vor danske katolske kirkes økonomiske struktur. Der har ikke været tale om at arbejde mod en gang med tiden at lade biskoppen have en død Monte Christo-skat. Der var tværtimod tale om, at fællesskabet af aktive danske katolikker med deres Andreas, Jacob eller Johannes i spidsen skulle få olie til maskineriet. Har det af og til knirket alligevel, må fejlen søges andre steder end hos olieleverandørerne. Lad os da heller ikke skuffe dem i år, til trods for at der er appelleret så kraftigt til os fra andre sider. Det er nok rigtigt, at det mest effektive kirkebidrag opnås, når det melder sig til indbetaling på samme måde som forsikringerne og fagforeningsgebyret, for ikke at tale om afdraget på fjernsynet og bilen, som nok skal blive betalt. Men vi kan ikke komme uden om, at det frivillige, muligvis anonyme bidrag nok er det, der i stærkest grad harmonerer med kirkens væsen. Var det ikke en idé den 6. november at lade det klinge til idealets pris, samtidig med at man i erkendelse af egen utilstrækkelighed belavede sig på at skulle ind under systemets formynderskab?

I mellemtiden er det måske lykkedes vore sognepræster sammen med biskop Hans L. Martensen at finde frem til en klarere formulering af, hvad vor målsætning er her i Danmark. Ja strengt taget skulle der jo ikke være så meget at formulere, for det er til at læse i Det nye Testamente, så enhver kan forstå det uden kommentarer og teologer og filosoffer, og hvad vi nu er velsignet med. Dog er teologien os til god hjælp, når den belærer os om den enkeltes ansvar og advarer os mod blot at lade hænderne være foldede. I spørgsmålet om målsætningen ligger også hensynet til hvilke midler og kræfter, vi råder over. Hvordan er moralen i geledderne? Hvordan er udrustningen, ikke mindst den åndelige? Er den af 1864 eller af 1966? Gør vi os daglig klart, hvad der er kristendom, og hvad der blot er konventioner? Og når vi tænker i nye baner, husker vi så, at baner er og bliver baner? Når vi for eksempel netop i forbindelse med den enkeltes øgede pligter og ansvar funderer over forholdet mellem teokrati og demokrati, er vi så tilstrækkelig på vagt overfor begrebet bureaukrati? Ja, det er spørgsmål nok i medansvarlighedens skrifte-
spejl. Fastekampagnen 1966 havde sin rubrik, Flygtning 1966 sin. Og nu mel-
der offerdagen sig, søndag den 6. november.

Champagne eller Coca Cola?

*Martin Drouzy anmelder
Edward Albees »Lille Alice«,
der reddes af en
fremragende rollebesætning*

Henning Moritzen som lægbroderen, Jørgen Reenberg som kardinalen og Bodil Kjer som Alice.

»Om *Lille Alice* har Albee selv talt meget, men sagt uhyre lidt,« står der at læse i en foromtale af Frederik Dessau i Det kgl. Teaters program. Og efter at have set stykket og funderet lidt over det, kan man ikke undgå at spørge sig selv, om den amerikanske forfatter ikke har anvendt den samme teknik over for sit publikum som over for de nysgerrige journalister, der har interviewet ham: at tale meget uden at sige noget som helst.

Den historie, Edward Albee fortæller os, vil allerede være læserne bekendt (se *Katolsk Ugeblad*, nr. 40): Millionøsen, miss Alice, ønsker at skænke den katolske kirke 100 millioner dollars om året i 20 år. Den kardinal, der modtager hendes tilbud, sender sin sekretær, Julian, til den rige dame, for at han skal forhandle med hende. Men Julian, en ung lægbroder, som tidligere har lidt af mærkelige hallucinationer, falder for Alice. Han bliver hendes elsker, gifter sig med hende og dør til sidst som en slags martyr for hendes skyld – ensom og forladt i slottets bibliotek.

Så vidt man kan slutte – Albee blander nemlig med vilje kortene temmelig kraftigt – udspiller handlingen sig på tre forskellige planer: det sociologiske, det psykologiske og det filosofiske. På det sociologiske plan er *Lille Alice* et åbenlyst angreb på den katolske kirke og de øvrige kristne kirkesamfund. Kirkerne har

allieret sig med kapitalismen og viger ikke tilbage for at sælge sjæle for at få penge. Kardinalen og advokaten, der har gået i skole sammen, og som begge har homoseksuelle tilbøjeligheder, symboliserer i stykket den skjulte alliance mellem alteret og pengeinstitutterne, – mellem Gud og mammon... Det er ikke første gang, der rettes den slags beskyldninger mod de kristne. Andre før Albee har sagt det samme – og har sagt det langt bedre end han (for eksempel en Bertold Brecht). De klicheer, den amerikanske dramatiker benytter på dette punkt, er lidt for slidte, til at man stadig kan tage dem alvorligt.

På det psykologiske plan er *Lille Alice* historien om en mand, der har viet hele sit liv til Gud, og som derefter forråder sit kald for en kvindes skyld. Han dør ensom – forladt både af Gud og af kvinden. Dette tema er heller ikke noget nyt. Paul Claudel behandler det før Albee, for eksempel i sit mesterlige »Middags-højde«, som Radioteateret for nylig har udsendt. Albee har naturligvis lov til at benytte det samme emne, men han dynger lidt for mange symboler og usandsynlige detaljer oven i hinanden, til at man virkelig kan tro på og lade sig gribe af Julian Apostatas indre drama.

Tilbage står så det filosofiske drama. I slottets bibliotek opbevares der en model af selve slottet, og dette mærkværdige stykke inventar spiller

en umådelig rolle i Albees symbolik. Det rejser nemlig spørgsmålet om, hvad der er ældst: modellen eller slottet, originalen eller kopien. Albee ønsker med dette at stille os over for et metafysisk problem, der er lige så gammelt som verden selv: Hvad er virkelighed, og hvad er illusion? Er det mennesket, der har skabt Gud i sit billede, eller er det mennesket, der er skabt i Guds billede? Men også på dette punkt er det vanskeligt at tage Albee helt alvorligt – især hvis man sammenligner ham med for eksempel Pirandello eller Samuel Beckett. Hans filosofi er alt for overfladisk og uengageret. Den hører til den slags, unge gymnasiaster drøfter, mens de tygger tyggegummi.

Det eneste, der til en vis grad redder Det kgl. Teaters opførelse af *Lille Alice*, er den fremragende rollebesætning (Bodil Kjer, Bendt Rothe, Jørgen Reenberg, Henning Moritzen og Erik Mørk), som er foretaget under Sam Besekows ledelse. Dette ypperlige stykke arbejde fra såvel instruktørens som skuespillernes side kan imidlertid ikke helt skjule tekstens hulhed og kunstige tomhed. Albee er til syvende og sidst kun en snu fabrikant for ikke at sige en habil svindler. Når man overværer opførelsen af *Lille Alice* på Kongens Nytorv, kan man et øjeblik få en fornemmelse, som hvis man åbner en flaske champagne og opdager, at den i virkeligheden kun indeholder coca-cola.

Martin Drouzy

UNGARN

Ungarns tragedie for ti år siden er et af verdenshistoriens virkelige dramaer. Begivenhederne danner et hele, der kommenterer sig selv.

Af Helge Kristensen

Ingen rettgættende europæer, som var ude over barnealderen i 1956, vil vel nogensinde glemme UNGARN. Og når vi siger Ungarn i denne sammenhæng, ved vi alle, at her tænker vi ikke blot på et land. Her tænker vi på et folk, der blev offer for en ufattelig forbrydelse. Her tromlede imperialismens krigsmaskine, her blev vi én gang for alle belært om, at der ikke i moderne politik og krigsførelse er megen styrke at hente hverken i spejderløfte eller fodboldregler. Her kompromitterede Hrustjof sig, så mange længe tvivlede på, at der var sket nogen fremgang siden Stalin. Her måtte man næsten ty til Dostojefskij for ikke at falde for fristelsen til at generalisere. Han kan til gengæld også belære os om, at det følelsesfulde russiske folk fra før Ivan den Grusomme ofte selv har måttet lide under politisk følelseskulde med tilhørende bøddelregimente.

Ungarns tragedie er i dobbelt forstand et af verdenshistoriens virkelige dramaer. Det er ikke blot en begivenhedsrække, i hvilken ethvert led er en ubønhørlig konsekvens af det foregående, hvori dets begrundelse også skal søges. Det samlede kompleks af begivenheder danner et afsluttet hele, der kommenterer sig selv, uden at man på mindste måde behøver at brodere. Lad os da se på disse begivenheder.

Polen

I det kommunistiske ungarske arbejderparti havde strømninger, som ønskede demokratisering, længe været mærkbare. Der var tillige et stadig voksende krav om større frihed i forholdet til Sovjet at mærke i den ungarske befolkning. Det må hertil siges, at tanker af denne art ikke var uden genklang i det russiske kommunistpartis 20. partikongres, som netop fandt sted i 1956.

Verden var i oktober samme år vidne til, at to hidtil fængslede ledere, Gomulka og Wyszynski, gennem et helt folks resolute optræden atter blev i stand til at gribe roret. Gomulka genvalgtes til viceministerpræsident og kardinal Wyszynski blev ført i triumf til sin domkirke. Hrustjof og Molotov dukkede omgående op i Warszawa med svære trusler og en fremrykkende sovjethær i ryggen. Men Polen stod fast.

Demonstration bliver til oprør

Og mens man jubler i Polen, kræver ungarske studenter genindsættelse af Imre Nagy som regeringschef. Nagy var blevet udstødt af partiet nogle år tilbage, på grund af en anklage for titoistiske tilbøjeligheder. Den følgende dag fandt en ny demonstration i Budapest sted, men nu var deltagerantallet oppe på 300.000. Studenter, arbejdere og soldater i uniform gik side om side. Kravene var tillige med Nagys genindsættelse som statsminister frie valg og genoprettelse af de politiske partier.

Samme aften demonstreredes der foran radiobygningen. Man ønskede frihedskravene oplæst i radioen. Men pludselig blev der skudt på mængden. Harmen var stor, og demonstrationen blev til åbent oprør. Det var sikkerhedspolitiet, der havde skudt, og nu kom der militære forstærkninger til. Men soldaterne sluttede sig omgående til folket og nu bredte oprøret sig til hele byen og næste dag til hele landet. Ungarns befolkning stod sammen. Der blev erklæret generalstrejke, og kommunistpartiets generalsekretær, Ernő Gerő, så sig nødsaget til at gøre Nagy til statsminister. Gerő bad imidlertid samtidig i hemmelighed de russiske tropper knuse opstanden. Sovjethæren gik til angreb den 24. oktober. Den mødte en hårdnakket og dristig modstand.

Mindszenty befries af ungarske frihedskæmpere.

Men de følgende dage udfoldes en livlig politisk aktivitet med stærk støtte i befolkningen. Nagy danner en ny etpartis regering, der dog åbner mulighed for bredere deltagelse. Den 29. oktober indstiller den russiske hær kampene og forlader Budapest. Nagy opsiges Ungarns medlemskab i Warszawa-pagten. Den 30. oktober meddeler Moskva radio endog, at man er indstillet på at tage spørgsmålet om stationering af sovjettropper i de socialistiske stater op til ny vurdering.

Forhandlerne arresteres

Den 30. oktober lykkedes det den ungarske frihedshær at befri den fængslede kardinal Mindszenty, som straks kunne begive sig til Budapest. Samtidig bredte sig en almindelig frihedsstemning over hele landet. De gamle politiske partier dukkede frem påny og et nyt ministerium under Nagy tæller både socialdemokrater og medlemmer af bondepartiet.

Regeringen ønskede nu realitetsforhandlinger om tilbagetrækning af sovjetstyrkerne. General Pal Maleter, der var udnævnt til forsvarsminister, ledede delegationen til russer-

nes hovedkvarter. Midt under forhandlingerne arresterede russerne delegationens medlemmer! Dette skete den 3. november. Det var optakten til den sorte 4. november.

Den 4. november 1956

Søndag morgen – dagen efter skurkestregen mod Pal Maleter og hans ledsagere – fik kardinal Josef Mindszenty en telefonisk meddelelse om, at hans nærværelse var ønsket under et regeringsmøde i parlamentsbygningen. Ungarns primas begav sig straks på vej. Men han blev i tide opmærksom på, at parlamentsbygningen var besat med russisk militær. En version af historien fortæller, at han på vejen blev advaret af Imre Nagy, der var på vej til den jugoslaviske ambassade for at få asyl. Under alle omstændigheder dannede ungarske frihedskæmpere vagt om kardinalen, så han kunne nå den amerikanske legation, der omgående gav ham asyl. (Som bekendt har kardinal Mindszenty ikke ønsket at forlade sit frivillige fangenskab nu efter ti års forløb, selv om forholdet mellem kirke og stat i Ungarn de senere år er bedret).

Forgæves appeller om hjælp

Den russiske krigsmaskine tromlede løs, og befolkningen ydede en fortvivlet, men forgæves modstand. Forgæves var også appeller til FN og den vestlige verden, der dels havde fået Suez-krisen at tænke på, dels lod til at have bøjet sig for den kendsgerning, at Europa var delt. Hvad verdensopinionen angik, så lod de nye stater i Asien og Afrika til at tage tungere på den vestlige kamp for pengeinteresserne omkring Suez end på russernes knægtelse af friheden i Ungarn. Fra sovjetisk side tog man med kyshånd mod det røgslør, som skæbnens blodige ironi spillede dem i hænde.

Det blev Janos Kadar, der kom til at påtage sig Quislingrollen i Ungarn. På den ene side måtte den nye regering prøve at vinde folkets tillid, hvilket var svært. På den anden side måtte man iscenesætte et skrækeligt retsopgør, der kom til at betyde massehenrettelser, som kom til at omfatte alle dele af befolkningen – lige fra unge studenter til veteraner som Imre Nagy og Pal Maleter. Også for Nagys vedkommende blev der tale om tilsidesættelse af retsreglerne, idet han ganske simpelt blev kidnappet fra den jugoslaviske ambassade.

Helge Kristensen

Indianernes danske helgen

Efter århundreders glemsel er den danske franciskanermissionær Jacobus Dacianus eller Jacobus de Dacia igen ved at blive kendt – ikke blot i sit virkefelt i Mexico, men også i sit gamle fædreland. Den 29. oktober i år vil man i det kloster, hvor han fandt sin grav, Tarequato-klosteret i provinsen Michoacan, fejre 400 års-dagen for hans død. Også vi bør da mindes ham, for han var en personlighed ud over det sædvanlige. Den tid, han tilhørte, var renæssancens, hvis ideal var den særprægede individualitet, men få har haft en mærkeligere livsvej end den danske broder Jakob.

I franciskanerordenen er han først og fremmest kendt som én af de missionærer, der efter Cortes' erobring af det atztekiske storrige drog ud for dér at forkynde Kristi evange-

lium. Efter sin ankomst til Mexico 1542 kastede også den danske franciskaner sig ud i dette storværk. Han lærte sig fremmede indianersprog, prædikede, døbte, hjalp syge og nødlidende, foretog besværlige og farefulde rejser, deltog i arbejdet for indianersamfundets sociale nyorganisering og døde til sidst på en ensom missionspost fjernt fra Europas kultur, fra venner og fædreland. I alt dette lignede Jakob mange andre missionærer på sin egen tid og senere, en tro arbejder i Herrens høst.

Men for det første er det bemærkelsesværdigt, at han var den første danske ydmissionær, historien oplyser om, efter at de store opdagelser havde åbnet verden uden for Europa. Alene dette er grund nok til at mindes ham.

Jacobus de Dacia efter et maleri fra ca. 1600.

Billedet findes nu hos den apostoliske delegat, erkebiskop Heim, som sidste år lod det hente fra franciskanerklostret i Graz, Østrig, og sørgede for dets restaurering på kunstmuseet i København.

Men dernæst er det bemærkelsesværdigt, at han var en *pioner* med hensyn til missionens metoder og mål. I Mexico led missionen jo ikke mindst under at være et erobrersfolks mission blandt de overvundne. De fleste så dengang knap, at der heri kunne ligge et problem eller en fare for kompromittering af det evangeliske budskab, men den danske Jakob så det og søgte at undgå denne fare. Hans medbroder i dominikanerordenen Bartholomé de las Casas så det også og reagerede. Han hudflettede det dårlige eksempel, de spanske kolonister afgav og søgte at imødegå deres sociale og økonomiske undertrykkelse af de indfødte. Las Casas henvendte sig til kejser Karl V og fik ham til at udstede love, der gjorde indianerne til ligeberettigede undersåtter i det spanske imperium, og med støtte i disse love søgte han at dæmme op for kolonisternes misbrug og forbrydelser, der fik indianerne til også at foragte kristendommen.

Jacobus Dacianus tog problemet op fra en anden side, nemlig fra den teologiske. Selv om det trods alt lykkedes at vinde tusindvis af indianere for kristendommen, måtte det spørgsmål rejse sig, hvordan de derefter skulle behandles. Også her stødte man på kolonisternes apartheidmentalitet, idet disse ikke ville anerkende de døbte indianere som deres ligemænd. Også missionærerne selv fulgte i almindelighed den kurs, at de søgte at holde indianerne nede på en slags umodenhedsstadium kristent set, idet de nemlig nægtede dem retten til visse sakramenter såsom konfirmationen, præstevielsen og endog kommunion.

Den danske broder Jakob satte hele sin kraft ind på at bekæmpe denne religiøse forskelsbehandling. Først satte han igennem, at kristnede og døbte indianere skulle have fuld ret til at modtage kommunionen på lige fod med andre kristne. Dette gennemførte han i sit eget missionsområde i Michoacan.

Dernæst gik han videre og tog fat på det ømmeste punkt, idet han krævede indianernes principielle ret til at blive præster anerkendt. Men her mødte han hård modstand, – selv hans franciskanske medbrødre ville ikke høre tale om det, og det endte med, at Jakob blev idømt en kirkebod for at have forfægtet tanken om alle kristnes lighed i kirken! Først i dag er vi og hele kirken nået til det standpunkt, Jacobus Dacianus forges kæmpede for. Og hvad havde

f.eks. Latinamerikas kirke ikke været sparet for, hvis den fra begyndelsen havde haft den indfødte gejstlighed, den nu lider dybt under savnet af?

Jakob døde for 400 år siden som gardian for klosteret Tarequato. Han er siden blevet æret som indianerbefolkningens egen helgen. Indianerne kender og valfarter endnu den dag i dag til hans grav, for han var en af deres sande venner.

Dermed er langtfra alt sagt om broder Jakob og hans mærkelige historie, der rummer mange forunderlige og tildels gådefulde træk. Hertil hører foruden hans indsats som ivrig deltager i de danske franciskaneres kamp for deres klostre mod den frembrydende reformation, hans rolle som provinsen »Dacia«s sidste provincial og endelig hans herkomst som ætling af det danske kongehus, der viser sig at bero på, at han var Christian II's lillebroder. Alt dette kan vi ved denne lejlighed ikke gå i detaljer med. Interesserede henvises til min artikel i »Catholica« 1963, 3, side 109–129.

Vi bør mindes ham i forbindelse med hans dødsdag, for det fortjener han, og vi kan også bede om hans forbøn, for i ham forenes den katolske tid i Danmark med den fremtid, hvor alle racer endelig får ligestilling i kirken og i verden. Han er både reformationens og U-landenes danske helgen.

Nybo

**Forlagsboghandler Sven Dam:
principielle spørgsmål vedrører
de mange debatter i tiden.**

I dag kan alle problemer i kirken diskuteres, og der er ikke noget at sige til at det kommer som et chok for mange katolikker, at ting de anså for ukrænkelige og uforanderlige trækkes frem og debatteres. Det kan også være svært for mange at ændre en kær gammel vane. Men hvis det bliver til dybe rystelser der angår tilhørsforholdet til kirken, eller til ophidselse og vrede, er det dårlige tegn.

Meget af uviljen mod at tage problemerne op til fordomsfri drøftelse bunder i angst for, at det man byggede på skal vise sig at være luft. Man har måske engang under store overvejelser sluttet sig til kirken moral og lære, og man har fornemmelsen af, at hvis man piller en af paragrafferne ud, styrter de alle fra hinanden; for kan den ene være gal så kan den anden også være det, og hvad er der så tilbage? Derfor vægrer man sig ved at samtale overhovedet. Eller man giver sig til at angribe de reform-ivrige; jagten på kættere er jo et kendt fænomen hos angste mennesker, der forsøger at udrydde i andre hvad de frygter hos sig selv.

Er det en dårlig

Troskriserne

Troskriserne under de nye tingenes tilstande er et problem. Hvorledes kan de undgås? Nogle mener man skal holde op med at debattere for ikke at forvirre de usikre – eller holde debatten for et lukket forum af sikre i troen. Men hvem vil påtage sig at sortere? Det er ikke et spørgsmål om viden og intellekt, en doktor i teologi kan meget vel anfægtes hvor en transportarbejder står fast. Det er derimod et spørgsmål hvad der er grundlaget for ens tro: venskabet med Jesus – eller overbevisninger om et system. Og det står ikke i sognekartotekerne.

Dialogen må fortsætte i kirken, hvis ikke ånden skal kvæles. Og de der har vanskeligheder må bringes

Alt behandler i denne artikel de den kirkelige selvkritik og

til at forstå, at dogmerne og moralen ikke er deres tros grundvold men forkrænkelige forsøg på at lede menneskene i samfund med Den der er grundvolden. Lykkes det ikke, må vi betale med frafald og forvirring hvor vi har huset falske guder.

Angsten for at tabe ansigt

Der er en anden slags frygt som er endnu mere udbredt. Frygten for at vise »protestanterne og de andre«, at vi har måttet revidere meget af det vi tidligere med så stor sikkerhed fastslog som guddommeligt åbenbaret. Angsten for at tabe ansigt. Forleden stod en engelsk herre i min forretning. Han fandt bogen om ærkebiskop Roberts opgør med den romerske kurie og spurgte: »Do you really sell that?« Jeg spurgte om han nærede ængstelse for sandheden? Manden smilede og forlod forretningen, men jeg læste svaret i hans ansigt. Bevares, Roberts er blevet svinagtigt behandlet, men den instans som anklages er selve det hellige officium, det organ hvorigenem Guds vilje har lydt til os gennem århundreder, at beskæmme det er at beskæmme os selv, vort hjem,

fugl...?

vor far og mor. Er der noget at rette, så lad det blive rettet i stilhed. Man skal ikke udstille sit snavsede undertøj for alverden. Sådan tænker de fleste, og de ser med foragt blandet med frygt på dem der blotter vor kirkes skrøbeligheder.

Der er dog noget der er værre end at udstille sit snavsede tøj for offentligheden, og det er at blive ved at bære det på kroppen. Hvis det ikke lader sig vaske uden offentliggørelse, så lad det i Guds navn blive offentliggjort, hellere det end at råдне op! Det er en kendsgerning at nogle af de værste anslag mod koncilet blev afværget ved at de kom til offentlighedens kundskab gennem pressen. Der har kunnet ske alt for megen uret bag hemmeligheder,

det eneste våben vi har mod fordækte manøvrer er lys og åbenhed.

Det samme er tilfældet med denne krampagtige klamren sig til moralens og troslærens form i stedet for at se på hvad den forsøger at udtrykke. Alt for mange problemer har været fastlåset i en simplificeret formel – til stor skade – ved at man forbød at diskutere dem. De åbne samtaler giver luft og udvikling. Guds ånd er jo givet til kirken i sin helhed, ikke bare til nogle enkelte. Den frie meningsudveksling er nødvendig for kirkens gradvise og voksende forståelse af sandheden, og vil man forhindre den, forgriber man sig på menneskets guddommelige ret.

Facaden og indholdet

At sætte facaden over indholdet, at sætte formen over det den skal udtrykke, det er en frygtelig tendens i vor kirke. De der fremmer den gør sig ikke klart, at det er en fornægtelse af kirkens inderste væsen, som er identitet, dvs. kirkens liv er at udtrykke hvad der lever i dens indre: samfundet med Gud. Kirken vokser og breder sig kun ved at menneskene fra dens vidnesbyrd slutter sig til Den der vidnes om. Vi har nogle strålende helgener der er gode vidnesbyrd, hvadenten de nu er kanoniserede eller ikke, resten af os sidder til halsen i utilstrækkelighed, men er man angst for at vise, hvordan det står til med os, og opretholder en facade der foregiver noget andet end den skjuler – er man bange for at slippe en formel der hæmmer det liv den skulle støtte, fordi det kunne få resten af stilledet til at smuldre – så viser man jo at man i grunden ikke tror på kirken som samfundet med Gud, idet man tvivler på at den kan stå alene som den er. Man tror på kirken som en forestilling, der står og falder med sin succes.

Det er dog den argeste vantro der kan skjule sig bag denne rettroenheds attitude! Og hvis den ligefrem vil identificere sig med kirkens holdning, må man sige fra. Det fritager ikke for ansvar at man er lægmand og mener man skal tie og lade andre tale. Guds ånd er givet til enhver til at oplyse hans forståelse; enhver er medarbejder på den troens oplevelse hvoraf den officielle moral og lære vokser frem. Denne samstemmighed i Guds folks sans for sandheden kommer til udtryk på de store kirkemøder – hvis den da ikke undertrykkes – og det er vore hyrders opgave at definere den

og lede os efter den. Men vi er stadig ansvarlige for at det er *den* der følges, og at ingen forpligter os på noget andet. Hvis sådan noget sker har man pligt til at tale højt, tale tydeligt og tale skarpt. Selv om det i nogens ører lyder som om man taler mod kirken.

To begreber

»Kirken« og »kirkens lære« er jo desværre ikke entydige begreber. Egentlig kan man kun bruge de ord om hele Guds folk i fællesskab og den tro det har erklæret sig for. Men vi kender allesammen udtrykket fra prædikestolen »Kirken opfordrer os i denne tid til at gøre bod«, eller »ved pavens rejse til det hellige land opfordrer kirken os til at bede for de kristnes enhed« osv., og det godtager vi som almindelige liturgiske betragtninger eller vor overhyrdes opfordring til at besinde os på et eller andet.

Det bliver dog straks tvivlsomt, når det hævdes at »latin er kirkens sprog«, eller »kirken forbyder sine børn at samarbejde med kommuniste« eller »kirken forbyder katolikker at deltage i protestantisk gudstjeneste« eller »kirken forbyder arbejderpræster« som det lød før koncilet. Dette er afgørelser som ikke er udtryk for hvad kirken tror og tænker. Man har på fornemmelsen at der side om side optræder to begreber om hvad kirken og kirkens lære er – en der virkelig dækker kirken, og en anden der har lånt dens navn og myndighed. Lad mig give et eksempel fra de sidste måneder. Under overskriften »Cølibat eller ikke cølibat« skriver Katolsk Ugeblad den 15/7 66:

I det af jesuitterne redigerede romerske blad »Civiltá Cattolica« hed det for nylig i en artikel:

»Kirken er ikke uopmærksom på de alvorlige problemer i forbindelse med præsternes cølibat, men den mener ikke, at løsningen på disse problemer skal søges i en lettelse eller en ophævelse af cølibatet, men i en større forståelse fra præsternes side af, hvor væsentlig en overensstemmelse der er mellem cølibatet og præstedømmet, og af de grunde, der har fået den latinske kirke til at pålægge præsterne det.«

Hvad for en kirke?

Det er et tilfældigt eksempel, men det illustrerer meget godt. Hvad er det for en »kirke« der taler her? Som bekendt tog koncilerne ikke stilling til præsternes cølibat under

den sidste samling. Hvem er det så der tager stilling? Hvad er det for et mellemlid der skyder sig ind mellem den samlede kirkes myndighed og de enkelte kristne? Er det ikke den samme selvbestaltede myndighed der i tidens løb forbyder det ene, forbyder det andet, anklager, dømmes og eksekveres i trosspørgsmål uden at tage hensyn til andet end sin egen tilstrækkelighed? Altsammen noget som kirken ikke selv står bag. Det er betegnende at den aldrig navngiver sig men kun opererer bag masker som »kirken«, »kirkens lære« og »fra højeste sted« – et navn ville jo kaste lys over sagen, men det er åbenbart ikke meningen. Ikke engang paverne kan gå fri. Johannes 23 klagede over at »man« havde forbudt ham at spise til middag med sin gartner.

Det meste af det som ændres idag har denne anonyme »kirke« vogtet og håndhævet. Hver gang der skulle renses ud har den standset og forbudt, hver gang næstekærligheden fandt nye redskaber, forskningen nye veje, var den der med sin dom og forhaling af udviklingen, så vi idag med eksplosionsagtig hast skal indhente, hvad vi skulle have gjort for hundrede år siden eller mere.

Jeg nævnte før, at når man vil påtale et misforhold ser det ud som om man taler mod kirken. Ja sådan ser det ud fordi denne pseudo-kirke ligefrem har belært os om, at det var den som var kirken, og de troende med biskopper og præster og hele redeligheden var – ja hvad var de egentlig? – Dem der bare skulle adlyde.

En dårlig fugl eller ...

Og sådan ser det nok ud endnu for katolikker over hele verden, hvis de ikke har læst dekretet *Om Kirken*. De forfærdes over at det ene og det andet, som de har fået indprentet var kirkens lære, nu kritiseres. Og når en mand som Roberts blotter en side af misforholdet, og når andre beskednere rengøringsassistenter tager fat i fejekosten, så råbes der: »Det er en dårlig fugl der besudler sin egen rede!«

Ja, det er en dårlig fugl. Men spørgsmålet er jo hvem der kaster skarnet, og hvem der renses det ud. En rede kan i tidens løb forandre udseende, så det snavs der dækker den og den pigtråd der hegner den efterhånden godtages som reden selv. Er det kommet så vidt at vi ikke kan skelne det ene fra det andet? Skal den der snavs anses for

beskytter, og den der renses for kirkens modstander? Det er nok forklaringen på at nogle forfærdes ved kirkens reformation. Men reden må sættes i stand; selv materialet må skiftes ud når det ikke tjener formålet. Og bliver ungerne forfærdede, så må de forstå at det er moderfuglen de skal holde sig til, ikke pinde og strå.

Men de der ikke lever af katolicisme men i katolsk kristendom, de der ikke bæres af systemet men har fundet ind til det livgivende forhold til Jesus, de vil glædes. De er som fugleunger der i begyndelsen lunes og støttes af reden, men som lever og vokser af blodet fra den gode pelikans bryst; og når de en dag selv kan flyve, vil reden ikke være dem et fængsel men kanten hvorfra de gør de første dejlige vingeslag.

Sven Damsholt

LITURGISK KALENDER

SØNDAG den 30.: Krist Konges Fest (s. 1130, hvid). 22. søndag efter pinse.

MANDAG den 31.: Hverdag (s. 748, grøn).

TIRSDAG den 1.: Allehelgensdag (s. 1135, hvid).

ONSDAG den 2.: Allesjælesdag (s. 1139, sort).

TORS DAG den 3.: Hverdag (s. 748, grøn).

FREDAG den 4.: Karl Borromæus (s. 1150, hvid), biskop, bekender.

LØRDAG den 5.: Gudsmoder (s. [90], hvid).

SØNDAG den 6.: 23. søndag efter pinse (s. 751, grøn).

SKT. ANSGARS KIRKE

1. november, Alle Helgens dag.

Kl. 8 og 16,30: Messe.

Kl. 19,30: Latinsk højmesse.

2. november, Alle Sjæles dag.

Kl. 8 og 16,30: Messe.

Kl. 19,30: Latinsk højmesse.

Man bedes bemærke klokkeslættet for aftenmesserne. Da det er kirkens ønske, at såvel den latinske tradition som den gregorianske koral bevares i domkirker, bliver disse messer celebreret på latin.

Caritas

S.O.S. nr. 69. Nu går der igen 11 dyre pakker til Ukraine. CARITAS Danmark har påtaget sig en del af udgifterne.

Hvem hjælper mennesker i nød?

Selv små gaver løser store opgaver. Giro 439 79.

Når man har læst Krist Konge-Søndagens evangelium med opmærksomhed, står Kristi kongelige skikkelse som mejslet ind i ens bevidsthed: Jesus, den myndigste mand, der har levet på denne jord, og som kunne sige om sig selv »Mig er givet al magt i himlen og på jorden«, står som anklaget over for den romerske verdensmagts repræsentant. Når man følger retssagen, som evangelisterne skildrer den, får man indtryk af, at den tavshed, hvormed Jesus møder sine anklageres beskyldninger, og de myndige svar, han giver Pilatus, er som den anklagedes dom over både anklagere og dommer. I sin forlegenhed spørger Pilatus med spot i stemmen: »Er du jødernes konge?« Jesu svar er et spørgsmål, som minder dommeren om hans afhængighed og uselvstændighed: »Spørger du sådan af dig selv, eller har andre sagt dig det om mig?« Forundret og pinligt berørt af situationen spørger Pilatus igen: »Hvad har du gjort?« Svaret bliver den mærkeligste selvanklage, der nogen sinde er fremsat af en anklaget: »Mit rige er ikke af denne verden«; men »du har ret, jeg er en konge« – nu er det sagt; en konge, ikke blot over jøderne, men over et rige, der kun kender én grænse: sandhedens, virkelighedens; al skabning, alt, hvad der er sandt og virkeligt, og alle, som elsker sandheden, tilhører hans rige. Pilatus syntes ikke, »sandheden« var en farlig fjende for romerrikets legioner, og Jesus vidste, at hans rige ikke ville blive anerkendt som jævnbyrdig allieret i de stoltes og mægtiges kreds. Derfor havde han også måttet gøre det umulige muligt i sit liv. Thi havde han været en konge som alle andre, havde ingen i det lange løb regnet med hans rige. Var han kommet i rigdom og pragt, ville de rige have æret ham, de fattige have hadet ham, men ingen ville have tilbudt ham; var han kommet med magt, havde vi frygtet, men ikke elsket ham; var han kommet med jordens visdom, havde vi beundret ham, men ikke troet på ham; var han kommet som Gud, havde vi ikke kunnet fatte ham, ja, i vor blindhed ville vi ikke engang have lagt mærke til ham.

Også syndernes konge

Derfor kom han, da han ville oprette sit rige, ikke i Guds, men i menneskets skikkelse. Han, hvis rige ikke kender grænser, skjulte sig i jomfruens skød; han, der tændte himlens lys, kom i nattens mørke; han, der ejer altet, kom i sin ejendom, og

Hvad enten vi kan lide kongetitler og kongerøgelse eller ej

SKRIFTBETRAGTNING 22. SØNDAG EFTER PINSE

hans egne tog ikke imod ham. Han levede i menneskets tjenerskikkelse og døde forbryderens død på korset! Kunne han have vist os sit kongelige sind bedre, end han gjorde? I julenatten blev han børnenes og de smås elskede konge, på flugten alle flygtninges konge, i Nazaret blev han familiernes og arbejdernes konge, han blev de fattiges og de sultendes, de lidendes, de døendes og de dodes konge. Ja, han blev endog syndernes konge, – han døde mellem forbrydere og lovede den ene af dem adgang til sit riges glæde.

Den folkekære og folkenære

Ingen kan være mere folkekær og folkenær end vor Konge Jesus Kristus. Og dog er det ikke os, der har valgt ham; han er ikke konge af sit folks nåde, end ikke af Guds nåde. Hans herredømme hviler ikke på nåde, men er en medfødt ret, som har sin rod i evighed, fordi »han er den usynlige Guds billede, førstefødt forud for al skabningen; thi i ham skabtes alt i himlene og på jorden, det synlige og det usynlige: alt er

skabt ved ham og til ham; og han er før alt, og alt består ved ham. Han er hovedet for legemet, Kirken; han er begyndelsen, førstefødt af de døde, for at han skulle være den ypperste blandt alle« (Kol. 1,15 ff.). En mand med en sådan fødselsattest har sandelig krav på, at vi kalder ham »Kongernes konge«, selv om han bærer tornekrone, og korset er hans trone.

»Han er begyndelsen og fuldendelsen – Ham tilhører tid og evighed.

Ham være ære og magt i alle evighedsers evighed. Amen.«

Det er Jesus, tømmerranden fra Nazaret, alle disse udsagn tilkommer, som vi til daglig sammenfatter i kongetitlen »Kristus« = ham, der er Herrens »Salvede«. De ord, Pilatus satte over Jesu Kors, var – selv om de var ment som en bitter hån mod det jødiske folk – som en profetisk hyldest til Kristi kongedømme; folkets navn kan erstattes med et hvilket som helst folk i denne verden og med enhver skabning, hvad navn den end bærer – indskriften ville blive ved med at være rigtig: »Quod scripsi, scripsi!« Hvad jeg

skrev, det skrev jeg! Jesu kongetitel bliver stående; den er hverken from fantasi eller myter, men evig sandhed, lige meget om vi kan lide kongetitler og »kongerøgelse« eller ej.

Man kan møde mennesker, der mener at kunne gøre deres moderne og demokratisk tænkende medmennesker en tjeneste ved at stryge Kristi kongetitel. Jeg er bange for, at disse »moderne« mennesker ikke har gjort sig tilstrækkelig mange tanker om, hvad en konge er, og hvem Kristus var og er. Vi må takke den store pave Pius XI for, at han i 1925 råbte Kristi kongetitel ud over verden og i en tid, hvor umenneskeligheden fejrede sine triumfer, på ny lærte os i Kristus at se den Herre og Mester, den er »den menneskelige histories nøgle, midtpunkt og mål« (2. Vatikankoncil), ja, menneskehedens og dermed hele skabningens kronede overhoved.

Glem ham ikke på hans festdag

Vi kan ikke forvente, at stjernerne skal opføre glædesdansen for deres konge og skaber på hans kongedag,

Fortsattes side 13

Vi ville være et usselt folk om vi glemte vor konge.

Benzon's
Begravelsesforretning

Aul. katolsk bedemand
* 34 46 01

Begravelse og bisættelse ordnes
for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

SANITÆRE ANLÆG
VARMEANLÆG
OLIEFYRINGSANLÆG
HØJTRYKSANLÆG
ANLÆG FOR
TRYKLUF OG
VACUM
M-A-SKINNER

Monies & Andersens Eftf. $\frac{1}{2}$

K. K. L. Simonsen's efft.
Frederiksborggade 22
København K.
Tlf. *Minerva 2314

Holger Dall

Malermester

Paludan Müllersvej 1,
København V.
Tlf. Eva 4151

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaards Tværvæg 13,
Charlottenlund.
Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører
Studiestræde 15, København
Minerva 6761
Kontortid 9-16 - Lørdag lukket

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN

Telefon 121, 205

Chr. Hansens køudsalg

Gl. Kongevej 163
København F.
Telefon Eva 6465 og 6466

KSK

Aktieselskab
KØBENHAVNS BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

**MARIUS
MP
ETERSEN**

Ringsted isenkramhandel

Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

TIL BYEN
FRABYEN - i byen smut ind i
Banegårdens Restaurant
v/ Fritz Kapper
Odense H.
tlf. 12 27 75

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K
Telf.: *MI 2557

Bliv abonnent - det betaler sig

Skal De flytte?

Jul. Larsen & Sonner
AMAGERBROGADE 221
* 55 66 47

BLOCH's BOG CLEARING

K. V. BLOCH
(FORHEN BOGBANKEN)
Fiolstræde 34, København K
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
Nordens største lager af
skolebøger
Omindbindinger.

VI
ER TIL
FOR
DEM

LANDMANDSBANKEN

Georg Larsson

Det danske hospitalsinventar
Fyensgade 6, København N.
Hospitalsenge, madvogne,
transportvogne,
klinikinventar.
Specialitet: Gummihjul.

**SAKRAMENTS Kirkens
BASAR**

Følgende numre blev udtrukket:
Lysørød 87. Lysørød Litra C 70.
Hvid 13. Grøn 23. Gul 70. Rød 26.
Rød Litra Z 68. Grå 84. Orange
43. Lysilla 59. Brun 45. Blå 23
og 158.
Lykkessedlens vindere:
Jørgen Jensen, Griffenfeldsgade
24, 2.tv., et »Flamingo« strygejern.
Ivan Skjold Jensen, Karlslundevej
13, st., en blå dameparaply.
Fru Elna Kristiansen, Nansensga-
de 1, opg. 2 st., en autopude.
Gevinsterne bedes afhentet inden
1. december 1966.

God hjælp . . .

Fortsat fra side 3

Vardrup. Han udtalte sin glæde over, at de katolske lærere nu havde fået deres egen materialecentral, selv om der havde været fin tilslutning til de kurser, MC havde afholdt, og selv om der ved mange lejligheder havde vist sig at være god kontakt mellem katolske og protestantiske religionslærere. Religionslæreren i dag har brug for al den hjælp, han kan få, især i en tid, hvor børnene er forvænt med billedstof, og hvor der stilles store krav til læreren i retning af at fastholde børnenes interesse.

Da MC startede for 11 år siden, fik man som noget af det første et sæt anskuelsesmaterialer, som han også ved denne lejlighed ville give KC, og derpå trak han for tilhørernes undrende blikke tre pakker frem, som viste sig at indeholde følgende: en pakke usyret brød, sådan som jøderne den dag i dag bruger det ved påskemåltidet (det kunne børnene få lov at se og endog at smage), dernæst et bedesjal (en lejlighed til at anskueliggøre den måde, hvorpå ærbødigheden over for Gud giver sig udtryk), og til sidst en lærebog i kristendoms-kundskab til brug i folkeskolen. Den var lige udkommet, og, som Kai Vardrup pointerede, den katolske kirke er meget sagligt og fyldigt omtalt i den – til forskel fra, hvad man kendte fra lærebøger i kristendoms-kundskab udgivet før koncilet.

Til sidst udtalte han håbet og ønsket om, at samarbejdet mellem de to materialecentraler måtte blive et af udslagene af en ny broderskabets ånd i kristenheden.

Værdifuld hjælp

Til sidst talte biskop Hans L. Martensen, som også gav KC sine gode ønsker med på vejen. Herunder rettede biskoppen en varm tak til alle, der havde bidraget til, at materialecentralen kunne blive en realitet, og han udtrykte sin glæde over, at der nu var skabt en værdifuld hjælp til dem, som har med katekismusundervisningen og den bibelske og liturgiske undervisning at gøre. Endvidere udtrykte biskoppen sin glæde over, at en luthersk repræsentant kunne være med ved denne lejlighed, og at broderskabets ånd derved havde fået et håndgribeligt udtryk. Så havde centralen fået officielt stempel, og forsamlingen rejste sig for at tage udstillingen i øjesyn og for at drikke den kaffe, som de gæstfri assumptionssøstre skænkede. Det var den festlige åbning af Kateketcentralen.

Nu kommer hverdagen, også hverdagen for religionslærerne (i videste forstand, altså også forældre, ungdomsledere m. fl.) med mange problemer, men nu ligger Kateketcentralen som et latent tilbud til dem.

Kateketcentralen har til huse på Bernstorffsvej 54 i Hellerup (Assumptionssøstrenes Skoler), og den henvender sig til religionslærere, kateketer, forældre, børn, familiegrupper, ledere af retræter, bibelkredse, studiekredse, foredragsholdere ved menighedsmøder, aftenskoler m.fl.

Den tilbyder frit lån af 1) bøger, 2) hjælpemidler, herunder kort, tegninger, anskuelsesmaterialer, 3) tidsskrifter, 4) aktuelle dupliserede foredrag.

Den påtager sig daglig forsendelse af materialer både til København og provinsen.

Der er åbent for personlig henvendelse tirsdag kl. 15–17 og onsdag kl. 17–19 samt efter aftale.

O. Meyer

LÆSERBREVE

Uvidenhed, fortællinger og hadefulde angreb?

Jeg havde egentlig tænkt mig at bede om plads for nogle linier til at imødegå redaktør Helge Kristensens leder om »Franco i 30 år«, en artikel, der formelig oser af uvidenhed, fortællinger og hadefulde fordrejninger, men jeg blev ved nærmere omtanke klar over, at det var unødvendigt. Når chefredaktøren for det officielle katolske blad kan tillade sig at bringe en artikel som den, der har til overskrift »Med katolsk præst i Vietnam« (uden hverken navn på præst eller interviewer), stempler han sig selv som en pressemand, der har sat sig uden for al journalistisk anstændighed. Artiklen er nemlig et falsum, fuldstændigt opdigt, løgn fra ende til anden.

Jens Sønderup,
Vejle.

SVAR:

Som nævnt andetsteds i bladet var det så afgjort en lapsus, at kildeangivelsen ikke kom med. Om dette i forbindelse med den kendsgerning, at hr. Sønderup er uenig med redaktionen med hensyn til Spanien, berettiger til det ordvalg, han benytter sig af, er så en anden historie.

Red.

I DEN KOMMENDE TID

ST. DOMINIKUS' LÆGMANDS-ORDEN

Til vort næste møde søndag den 13. november kl. 9,30 har vi indbudt de øvrige lægmandsordener i København: benediktineroblaterne, franciskanertertiarerne, karmelitertertiarerne og augustinertertiarerne.

På mødet vil de enkelte grupper hver især give en kort redegørelse for deres forhold, hvorefter vi vil drøfte spørgsmål af fælles interesse.

Mødet finder som sædvanlig sted i menighedssalen i Ordrup.

JOHANNESKIRKEN I SØBORG
Byggefonden er nu 467.000. Murerne er i gang med de sidste opgaver før gulvbelægningen. Tømmerne beklæder loftet indvendigt. Maler- og havearbejdet er de områder, hvor vi trænger mest til hjælp. – Fru Tonia Appelt, Mosegaardsvej 59, Gentofte, (GE 7552), tilbyder interesserede et foredrag med lysbilleder om Frans af Assisi. Eventuelle gaver til fruén går videre til vor byggefond – giro 132929.

Paul d'Auchamp, præst
Vandtårnsvej 5, Sø. Telf. 69 03 01.

SOS

S.O.S. nr. 68. 5-årig dreng trænger hårdt til høreapparat; de danske apparater foretrakkes i Østlandene.

Hvem vil hjælpe?

Selv små beløb løser store opgaver.

CARITAS Danmark Giro 439 79.

Hvad enten vi kan lide . . .

Fortsat fra side 11

og det er ikke sandsynligt, at alverdens parlamenter og radiostationer, alle fagforeninger og arbejdsgiverforeninger, alle konger, præsidenter og diktatorer vil bringe kongernes konge en offentlig hyldest. Desto mere ærligt skal vor tros, vor kærligheds og vor glædes lovprisning bølge ham i møde. Vi ville være et usselt folk, hvis vi glemte vor Konge på hans festdag!

J. Coenen S.J.

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt - Statsunderstøttet

Seminarieforstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842
Taga 5893

Aarhus

M. Jørgensen & Søn

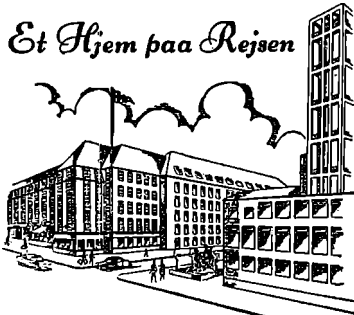
Slagterforretning

Aaboulevarden 47, Århus C
Tlf. 2 30 27

Sjøreen & Co.

Malerfirma
Århus C

Et Hjem paa Rejsen

Tlf. 2 41 22 - Århus C

Missionshotellet ANSGAR

A. Mougard A/S

Entreprenør & murerfirma
Århus C

Tlf. 4 20 23 - 7 66 95

El-installationsfirma

V. Svenstrup

aut. elektro-installatør
Telefon 2 15 57

Hans Brogesgade 4, Århus C

Katolske begravelser

Ring til 2 28 66

H. J. Madsens

begravelsesforretning

Jærgaardsgade 17-19, Århus C

MEJERIET *Jestebro*

Århus by's førende

TELEFON 2 87 00 (4 lin.)

Jydsk

Orgelbyggeri I/S

Herluf Trollesgade 36 A

Århus N

Telefon 6 94 01

Største udvalg i radio- fjernsyn
- båndoptagere og grammofooner

Radio Thygesen

Ryesgade 24, Århus C. Tlf. 2 00 99

lige ved katolsk kirke og

Rådhuspladsen 1, Århus C

Tlf. 2 10 11, overfor Grisebrønden

Svend Erik Laursen

GAS - VAND - VARME - BLIKKENS LAGER - SMEDE- & MASKINVERKSTED

Tordenskjoldsgade 23a . Aarhus N.

Telefon (061) 6 85 33 . Giro 17117

Aktieselskabet

Købmands- og Haandværkerbanken, Aarhus

Hovedkontor:

Store Torv 12, tlf. 2 47 77

Indenbys afdelinger:

Søndre afd.:

Århus hovedbanegård, tlf. 2 40 88

Vekselkontor i banegårdshallen.

Langenæs afd.:

Skanderborgvej 16, tlf. 4 55 22

POUL DUDZIŃSKI

Aut. el-installatør

Christiansbjerg

Installationsforretning

Birkegade 7, Århus N.

Telefon 6 98 80

Priv. Lundingsgade 12. Tlf. 2 81 02

Lev. til katolske institutioner

Lys, kraft og varme

Svendborg

Niels Madsens

Maskinsnedkeri

Vestergade 24 - Svendborg

Tlf. 21 01 97

Lev. til de katolske institutioner

Svendborg

Ligkistemagasin

Katolsk Bedemand

v/ Hans Nielsen & Søn

Fruestræde 10, Svendborg

Telf. 21 02 64

Kulkranen

Frederiksgade 2, Svendborg

Telefon 21 14 10

Kul - Koks - Olie

Malermestre

L. Larsen & Søn

Brogade 10 - Svendborg

Telefon 21 10 16

Flytteforretningen

2021

Skattergade 5-7 . Svendborg

Tlf. 21 20 21

Kontor i København:

Molestien 11, København SV

Tlf. VA 6060

Svendborg-København hver dag

Flytter alt overalt

Kompasretning,
»Thrige« autopilot,
alle nautiske spørgsmål

Hvidkjær-Sørensen
Strandhuse 36, Svendborg
telefon 21 33 34

Holbæk

Axel Smith's Eff.

v. Niels Hansen

Exam. aut. gas- og vandmester

Labæk 47 . Holbæk

Telefon 163

JENSEN & OLSEN

HOLBÆK

TELF. 365

EL-INSTALLATIONER

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk

Telefon 3001

Uldall

TAPET- OG FARVEHANDEL

Ahlgade 57, Holbæk. Tlf. 626

Tømrer- og snedkerarbejde

Poul Hansen

Østerled 10, Holbæk

Tlf. 1503 - 1545 - 1098

Privat 1249 u

Tandtekniker

Ove C. Jensen's eff.

J. Bønnelycke

Kunstige tænder - Rep. udføres

Vesterbrogade 69

Tlf. Eva 5932 fra kl. 10-16

Tirsdag og fredag kl. 10-18

Endnu en bog for Rom-elskere

Englænderne har på »Talernes hjørne« i Londons Hyde Park en sikkerhedsventil, som hindrer opposition og kværulans i at eksplodere: her kan enhver stå op på en sæbekasse og kalde regeringen for lommetyve, gejstlige for hyklere, enhver modstander for svindler og sig selv for Guds profet, uden at nogen ville drømme om sagsanlæg for injurier. Romerne havde, så længe de var borgere i Kirkestaten, et lignende fristed for kritik af »de højst lyksalige tilstande«, deres suveræn og hans mandariner: en hovedløs torso af medtaget marmor, kaldet Pasquino og opstillet nær det centrale Piazza Navona. Den havde desuden et par berømte brødre andetsteds i Rom. På dem hængte de utilfredse og skatteplagede borgere epigrammer med sarkastisk spot, hvis brod ofte ramte sandheden i plet.

Om denne har en Rom-amatør skrevet en fin lille bog (Carl Ankerfeldt: Romerske spottefugle. Schultz, 1965), – amatør, fordi han elsker det Rom, turisterne farer hen over, og fordi han kender det uden at være fagmand. Desværre henter han sin viden om pavernes historie fra noget så forældet som Gregorovius i stedet for fra von Pastor, men hans øvrige kilder er legitime. Man kan ikke altid billige, at han har udvalgt netop disse epigrammer og ikke andre (nogle bringer jeg selv i bogen om Filip Neri), men hans kundskaber i italiensk må anerkendes. Af og til oversætter han virkelig fikst, selv det romerske pøbelsprog – for sart var Pasquino

ikke, og som kirkehistoriske kilder står epigrammerne i rang med frokostaviserne. Bogen er hist og her lidt vidtstværende, dens latin ikke altid korrekt og dens begreber om katolsk religion mildest talt misforståede (Isis-Madonna!). Hvorom alting er, elskere af Rom vil vide at sige forfatteren tak for at have føjet dette træk ind i billedet af Den evige Stad, et træk, der én gang var nok så markant.

Peter Schindler

Vatikan-frimærker

Filatelisklubben *Philatelia Vaticana* tilstræber at blive samlende led for alle danske samlere af Vatikan-frimærker.

Nyhedsabonnementer og førstedagskuvertabonnementer formidler klubben for sine medlemmer, ligesom den gennem sine forbindelser på

kontinentet kan hjælpe med at få dækket eventuelle huller i Vatikan-samlinger.

Klubben står i permanent forbindelse med Aldo D'Urso Editore i Rom, der er højt estimeret for sine informationer om Vatikan-filateli.

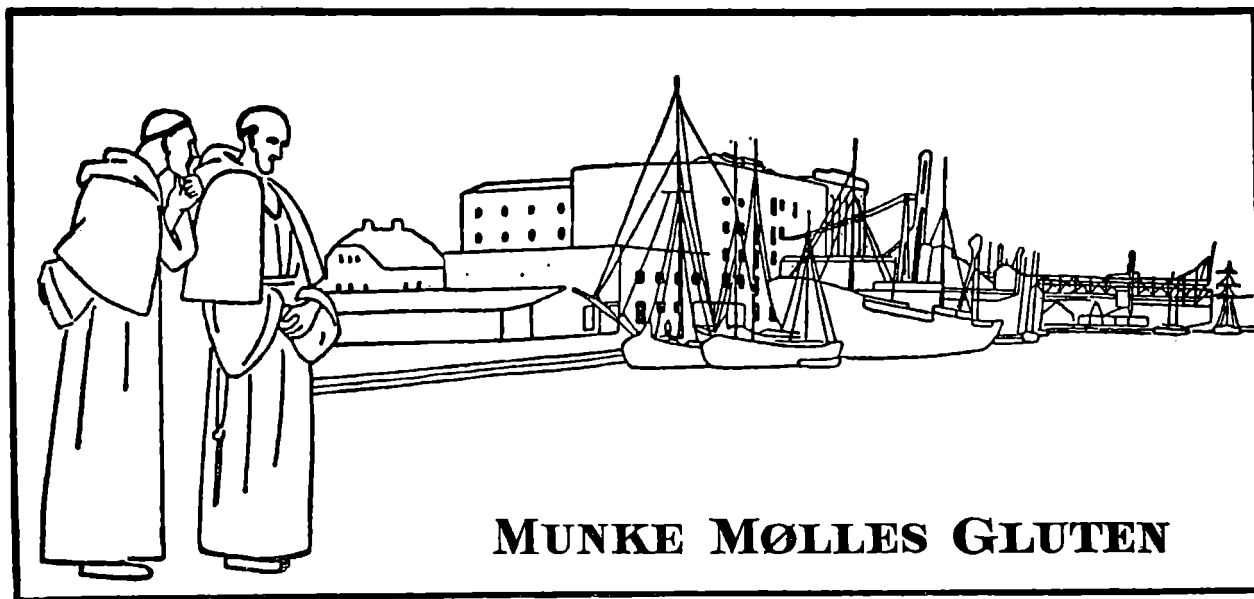
Philatelia Vaticana's formand er Stig Rolvsen, Valhøjs Allé 65, Rødovre.

1 milliard kroner

Det lyder utroligt, men er dog sandt, at efter forsigtige beregninger yder de protestantiske kirker i USA og Europa årligt ca. 1 milliard kroner til lægeligt arbejde på de såkaldte missionsmarker i Asien, Afrika og Latinamerika, hedder det i en meddelelse fra det yderst pålidelige tyske evangeliske pressebureau. Det drejer sig om egne, hvor der ikke findes hospitaler eller »indfødte« læger.

Ugens tv og radio (30. okt. - 5. nov.)

SØNDAG	9.55	tv	Messe fra Århus. Prædikant: pastor Niels Oppermann. Liturg pater L. A. Dorn. Organist: Frans Aagaard.
	20.25	tv	Engel. Film af Ernst Lubitsch med Marlene Dietrich.
MANDAG	20.20	tv	Reklamens magt er underfuld. Studiekreds. 1.
	21.10	tv	Amerikansk dokumentarfilm om jødernes kamp.
TIRSDAG	20.25	tv	Enlig far – enlig mor. Reportage med diskussion.
ONSDAG	20.45	tv	Horisont. Udenrigspolitisk magasin.
	21.30	tv	FN-koncert fra Paris.
TORSDAG	20.00	p2	Torsdagskoncert med radiodrengekoret. Religiøse værker af Dallapiccola, Kodály og Bruckner.
	15.30	tv	Børneprogram med bl.a. Teleklubben.
FREDAG	20.35	tv	Krydsild.
	17.35	p2	Aftensang i Sankt Olai Kirke.
LØRDAG	21.30	tv	Hylands Hörna i København. Underholdningsprogram.

MUNKE MØLLES GLUTEN

Det klassiske problem i en nøddeskal

Filmen om general Gordon har udmærkede historiske portrætter og kritiske randbemærkninger til storpolitikken

General *Charles Gordon* er en af verdenshistoriens helt store personligheder. Det belæres vi om med al tydelighed gennem en speakerkommentar, der indleder og afslutter filmen »Khartoum«. Filmens skabere har været hundeanst for, at biografgængere ikke skulle forstå, at de nu – trods hele rabalder-gigant-filmenes store teknikeropbud – sad overfor noget seriøst, og så får vi en patetisk prædiken, som dog er mere pinlig end poetisk, med på vejen.

Det er sandt for dyden synd og skam, for filmen om general Gordon er ikke blot spændende og imponerende at skue. Den giver en række udmærkede portrætter af nogle af hovedpersonerne i dronning Victorias imperiebyggeri, og den indeholder kritiske randbemærkninger, som ikke blot gælder fortidens politikere, men også nutidens. Mellem de forrygende og fantastisk dygtigt iscenesatte kampscener kan man udmærket få tid til at fundere over aktuelle begivenheder som Vietnamkrigen og højtideligholdelsen af mindet om Ungarnsopstanden.

For her er det klassiske problem i en nøddeskal: Englands regering under Gladstone er stærkt indstillet på at lade Sudan klare sine egne affærer. I Sudan har en religiøse fanatikere stillet sig i spidsen for oprørsbestræbelserne mod ægypterne, som atter er under engelsk protektorat. Byen Khartoum er ved at blive indesluttet. Gladstone vægrer sig ved at bekoste en undsætningshær. Han nøjes med at sende to mand: den fejrede helt og slave-ribekæmper Gordon og dennes adjutant. Gordon skal ganske alene lede evakueringen af Khartoum. Men byen kan ikke evakueres. Gordon vil forsvare den og beder London og

Cairo om hjælp. Under alle omstændigheder stiller han sig solidarisk med de indesluttede og nægter at nedlægge sit hverv. Da politikerne endelig besinder sig på at sende undsætning, kommer den for sent. To dage.

Der er heldigvis ikke blot ofret penge på det ydre. Der er sat store skuespillere på de to vigtige biroller. Sir *Ralph Richardson* får en på en gang vittig og troværdig figur ud af rollen som Gladstone, der balancerer gennem politikens søgede spil i en evig spænding mellem samvittighed og kynisme.

Sir *Laurence Olivier* er Allahs bøddel, Mahdien, som vil skabe mirakler ved sværdet, så skarerne atter kan følge profetens rene bud. Sir Laurence får et oprigtigt menneske ud af denne blodige fanatiker, og det er nok ikke helt galt.

Gordon, et religiøst menneske, som ikke tilhørte nogen kirke, en fredens mand som hele sit liv var en ivrig og forvoven soldat, en menneskeven, som kunne finde på at lade en mand sætte op mod muren og skyde, når det var nødvendigt for moralen – denne rolle er lagt i hånden på *Charlton Heston*, hvem meget skal være tilgivet, når han holder sig fra de bibelske roller. Han giver et sobert portræt af Mahdiens værdige modstander. På

nogle punkter var Mahdien og Gordon ikke ulig hinanden.

»Khartoum« er af ydre ikke ulig andre storfilm af imperiebyggertypen, men af tendens er den alt andet end imperialistisk. Det er tværtimod lykkedes Basil Dearden, instruktøren, at ramme den tone, vi finder hos komponisten Edward Elgar – hvis De da ellers husker tv-filmen om ham fornylig.

HK

Sir *Ralph Richardson* som Gladstone får Gordon (*Charlton Heston*) til at påtage sig den umulige evakuering af Khartoum. Vittigt spil i begge roller.

På søndag den 6. november er det digteren Johannes Jørgensens 100-års dag. Størstedelen af dette nummer af Ugebladet er derfor helliget digteren, som hører til en af Danmarks store. Han var samtidig blandt dem, der gav den katolske kirke fornyet plads i dansk kultur. Det samme kan siges om biskop Theodor Suhr. Det er således ikke tilfældigt, at disse to i forening kommer til at præge vort forsidemotiv. Billedet er taget ved festen for digteren i anledning af hans 75-årsdag i 1941.

katolsk ugeblad 44

4. NOVEMBER 1966
114. ÅRGANG

JOHANNES JØRGENSEN

1866 - 1966

OVER HELE LANDET

*Sankt Knuds
Gilderne*

DERES BIDRAG
ER
AFGØRENDE
FOR
KIRKENS TRIVSEL

OFFERDAG

SØNDAG

6. NOVEMBER

Congar om vigtig teologikongres i Rom

I dette efterår har katolske teologer fra hele verden været forsamlet i Rom til en konference, hvori også den store protestantiske teolog Karl Barth deltog.

Den kendte koncilteolog, dominikaneren Yves M. J. Congar skriver i det franske tidsskrift Informations Catholiques Internationales en artikel om den store kongres, som han selv deltog i. Det hedder i Congars artikel:

Noget af det vigtigste på konciliet var selve koncilfænomenet, nemlig at man kom sammen og drøftede tingene i fællesskab. Dette koncilfænomen har nu gentaget sig for teologernes vedkommende. Blot savnede vi biskopperne. Deres praktiske sjælesørgerfunktion var på konciliet et værdifuldt supplement til teologernes ekspertiser. Man savnede også teologer fra Afrika og Asien. Deltagerne var for 90 procents vedkommende fra Europa eller USA. Det er måske økonomiske grunde, der forklarer dette beklagelige fænomen. Man burde i så fald gøre noget praktisk på dette område. Men desværre må man indrømme, at hverken Asien eller Afrika til dato har ydet noget originalt bidrag til teologien.

Det var også vigtigt, at denne kongres blev afholdt netop i Rom. Lærerpersonalet ved de store kirkelige universiteter i Rom har således kunnet sætte sig ind i koncilets resultater. Johannes XXIII's forsøg på at åbne vinduet for at få mere frisk luft ind i kirken begynder at bære frugt. Den kendte protestantiske teolog Karl Barth var således til stede på konferencen.

Hvad har man så behandlet for emner? Det er klart, at man ikke kunne komme ind på samtlige emner, der blev behandlet på konciliet. Vi hørte intet om præsterne, intet om ordenslivets reform, intet om lægfolk. Af skema 13 om kirkens forhold til den moderne verden blev kun selve dialogen med verden berørt. Intet om familiespørgsmålet eller om krig og fred.

Derimod synes visse emner at have været genstand for usædvanlig god behandling. Det drejer sig om den re-

ligiøse frihed, om Marias stilling i kirken og om hendes forhold til enhedstanken.

Emner, der ikke blev behandlet på konciliet, blev det lige så lidt her på teologikonferencen. Der drejer sig især om moralteologien, der synes at være stedbarn i vor tid. Men det gælder også forholdet mellem eksegese, dvs. udlægningen af Skriften og den dogmatiske eller spekulative teologi. Alt for ofte dyrkes disse to grene uden forbindelse med hinanden.

Koncilets succes afhænger nu af informationen om dets resultater, sluttet Congar sin artikel. Igennem flere år vil det være nødvendigt med stor tålmodighed at forklare det, der er sket på konciliet. Men det ville være skæbnesvangert, om man nu gav sig til at lave »eftervatinsk teologi«

EN HJERTESAG

Katolske Menighedsplejers store julemarked finder i år sted søndag den 27. november på Niels Steensens gymnasium. Vi beder Dem allerede nu reservere dagen og tænke på, at De støtter den gode sag ved at købe julegaver på markedet – og det er godt køb. Også Deres adventskrans kan De få på markedet.

Komiteen vil være meget taknemmelig for gaver til håndarbejdsboden i form af huer, vanter og andre håndarbejder – eventuelt ufærdige håndarbejder og broderier.

Henvendelse til fru Bente Nygaard Hansen, telf. Palæ 6936.

Og så skal vi bruge mange ting til vort loppetorv. De har sikkert gemt sager væk, som De aldrig bruger, og som kun står og fylder op. Disse ting kan realiseres på vort loppetorv og skaffe penge til de gode formål. Om sager til loppetorvet ring venligst til Bella 7101, bedst mellem 18 og 19.

som man efter Tridentinerkonciliet lavede »eftertridentinsk«. Paven har derfor med god grund opmuntret til at fortsætte den teologiske forskning, samtidig med at han advarer mod forvovenhed og private udskejelser i fortolkningen af konciliet.

Kardinal Garrone om kongressen

I anledning af den teologiske konference i Rom har propræfekten for Seminariekongregationen, kardinal Garrone, over for »La France Catholique«s Rom-korrespondent fremsat en række bemærkelsesværdige synspunkter.

Det drejer sig ikke mere om de divergerende meningsytringer og de personlige vurderinger under koncildebatten; alt dette, siger kardinalen, skal nu forsvinde for at give plads for det, paven højtideligt har proklameret: »Helligånden og Vi har besluttet...«

Talrige mere eller mindre kompetente personligheder har efterhånden udspremt ekstravagante anskuelser under dække af konciliet, fortsætter kardinalen, der frygter, at den uhyre store mængde skrifter risikerer at skabe tiltro til vurderinger, som er forkerte i en sådan grad, at det næsten bliver håbløst, med sikkerhed at udskille koncilets lære. Dette ville betyde tab af kirkemødets frugter og ske på bekostning af troen.

Koncilet berettiger ingenlunde til at rejse tvivl om alle ting, og kan ikke, frit fortolket, tages til indtægt for alle slags meninger, udtaler Garrone, idet han henviser til, at Kirkens læremyndighed har set sig foranlediget til at udsende et rundspørge til samtlige biskopper i den anledning.

Disse betragtninger viser, mener kardinalen, at det er en tvingende nødvendighed, at teologerne så hurtigt som muligt videnskabeligt fastlægger, hvad der i koncilets udtalelser er uden for diskussion, og hvordan dette skal udlægges, samt hvad der endnu står tilbage at fastlægge i lyset af koncilets arbejde.

Garrone hævder, at den nylig afsluttede teologiske kongres har betydet en stor gevinst for Kirken og bør give anledning til fremtidig afholdelse af andre kongresser med me-

Fortsættes side 14

Et livs legende

ANSVARHAVENDE
REDAKTØR:
HELGE KRISTENSEN

Redaktør for indenlandsstof:
Jens Oluf Lund
Redaktionssekretær: Elli Gambell

Redaktionskontor:
Bredgade 69, København K.
Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:
Katolsk Ugeblads Annonceekspedi-
tion, Hauchsvej 8, København V.,
telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro
589 65.

Abonnementsafdeling:
Katolsk Ugeblads Ekspedition ved A.
Prüser, Sankt Annæ Plads 28, Køben-
havn K., telefon (01) 15 95 28 (9-16,
lørdag lukket) postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien
som i andre lande pr. kvartal kr.
11,00. I løssalg kr. 1,00.

Længere artikler til et bestemt num-
mer af bladet skal være redaktionen i
hænde senest 3 uger før det pågæl-
dende nummer udkommer, kortere
meddelelser senest 14 dage før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar
for uopfordret indsendte manuskrip-
ter.

Såfremt et nummer af Katolsk Uge-
blad udebliver, bedes henvendelse ret-
tet til Deres eget postkontor eller til
Postvæsenets Oplysningskontor, tele-
fon 14 62 98, idet udsendelse af de
enkelte numre foretages af postvæse-
net.

Adresseændringer bedes ligeledes med-
delt postvæsenet.

Johannes Jørgensen.

På søndag den 6. november er det digteren Johannes Jørgensens 100-årsdag. Ved hans død i 1956 skrev kollegaen *Jacob Paludan* følgende i »Dagens Nyheder«:

»Ved *Johannes Jørgensens* bære vil danskerne standse i oprigtig sorg ... Ingen dansk digter, heller ikke H. C. Andersen, kan gøre krav på at have udtrykt det nationale sind, så alle andre var overflødige. Dertil er det for variationsrigt og ugribeligt. Hos Johannes Jørgensen finder vi ikke lunet og ikke livsglæden; han er den skjulte vemodigheds lyriker, det sårede, længselsfulde sinds sanger, men gennem landskabet slynger han sin længsels ranker, således, at det bliver af dybere værdi for os.«

Danske katolikker vil erindre ham som en af dem, der gav den katolske kirke fornyet plads i dansk kultur.

Den katolske verden udenfor Danmark så på ham som dels den lærde, *il professore*, dels den højtbegavede konvertit, skriver *F. J. Billeskov Jansen* i »Politiken«s litteraturhistorie. I en fortale til en oversættelse af en af hans bøger, sammenligner oversætteren, *Teodor de Wyzewa*, Jørgensens omvendelse med Pascals, Newmans og Huysmans' religiøse gennembrud. Et navn, man ikke kan komme udenom i forbindelse med en omtale af Johannes Jørgensens konversion, er Mogens Ballin, maleren og kunsthåndværkeren, der under påvirkning af den hollandske kollega

Jan Verkade, gik over til katolicismen i 1893. Mogens Ballin blev en flittig bidragyder til det kulturelle og litterære tidsskrift »Tårnet«, som Verkade iøvrigt tegnede bomærke til.

Naturligvis er størstedelen af dette nummer af Ugebladet helliget vor store digter i anledning af hans 100-årsdag. Da bidragyderne i vid udstrækning kommenterer Jørgensens livsværk, vil vi her nøjes med at give nogle få data fra hans livsvej: Han fødes i 1866 i Svendborg, faderen er skibsfører. Kommer i 1882 til København, debuterer som lyriker i 1887, starter »Tårnet« i 1893, rejser i 1894 til Italien med Mogens Ballin og konverterer »i hjertet«. Virkelig konversion i 1896 og brud med de hidtidige venner, ægteparret Stuckenberg. I 1903 kommer »Pilgrimsbogen«, i 1907 »Frans af Assisi« og efter 1914 har han fast bopæl i Italien. Han bliver æresborger i Assisi i 1922, i Svendborg 1936. Hans anden store helgenbiografi – om Den hellige Birgitta af Vadstena – kommer 1941-43, erindringsbogen »Mit Livs Legende« 1916-19, sidste del dog først 1928. Han vender hjem til Danmark i 1953 og bor i Svendborg til sin død i 1956.

Johannes Jørgensens første hustru var en svensk dame født Amalie Ewald. I 1937 giftede han sig med den østrigskfødte Helene Klein, som bor i æresboligen i Svendborg.

HK

Mogens Ballin.

To sidste besøg hos Johannes Jørgensen

Venskabet med Mogens Ballin var en af inspirationskilderne for Johs. Jørgensen til at søge den katolske kirke. Her fortæller Mogens Ballins søn, monsignore Knud Ballin, om sine to sidste besøg hos "onkel" Johannes.

Assisi

Assisi, efteråret 1950. Efter anstrengende dage i Rom med lange forhandlinger og sene aftendiskussioner om internationalt katolsk hjælpearbejde drog min tro medarbejder sammen med mig til Assisi for at besøge onkel Johannes. Vi kom overraskende midt i hans og Helenes stille aftensmåltid. Vi blev budt velkommen og fik en bid brød med, men det var, som om vi var fremmede, som tilfældigt engang på livets vej har truffet hinanden. Næste morgen fejrede vi messen, og onkel Johannes svarede som han havde

gjort det morgen efter morgen i de mange år i St. Frans' by. Så valfartede vi til San Francesco for at bede ved helgenens grav. Den gamle mand satte sig på en bænk, mens vi besøgte både kirken og krypten, og så kørte vi tilbage til hans hus, spiste middag sammen med ham og nød en stille stund, indtil vi igen var på vandring i Assisis gader. Denne gang gjaldt det porten med den vide udsigt over Perugias højdedrag. Og så skete det – som det ofte sker med gamle mennesker – at dagen og nuet med dets besværligheder faldt bort

og den gamle digter genoplevede, hvad han så skønt har beskrevet. Vi så det hele for os, og han fortalte om den vej fra Assisi til Portiuncula, man førte Frans, da han lå på det sidste, og vi så i lys af forfatterens ord, båret blive standset og helgenen bede Gud velsigne byen Assisi og dens borgere for sidste gang.

Svendborg, efteråret 1955. Jeg ringer på i Fruestråde og lukkes ind i digterens restaurerede hus med de rige minder fra et langt liv: Billeder, kunstgenstande fra Assisi, fra Wien og fra mange andre steder i den verden, vi kender fra hans bøger. Onkel Johannes sidder indpakket i tykke tæpper. Han føler sig sløj. Han taler næsten ikke. Hver gang man spørger ham om et eller andet eller fortæller ham en oplevelse, svarer han »spørg Helene«. Han var rent ud sagt ikke til at hugge eller stikke i. Han var træt og hengav sig til sin træthed og sine små og større besværligheder. Vi drak the sammen. Han sagde ikke meget. Ofte spurgte jeg mig selv: Kender han mig mon? Eller tror han, jeg er en helt anden. En mærkelig situation, når man står overfor én, man fra sin tidligste barn-

Svendborg

Johannes Jørgensen og fru Helene besøger forfatterkollegaen Tom Kristensen i Karin Michaelis' hus på Thuro. Johs. Jørgensen er netop vendt hjem til Danmark (1953).

dom har kendt, og som man har stået så nær, som man vel overhovedet kan stå nogen, når man tænker på det venskab, der forbandt ham og min far. Men det var næsten en fremmed mand, man sad overfor. Da theen var drukket, kastede han pludselig tæpperne tilside og trak mig ind i stuen ved siden af. Og så fortalte han: »Her ser du onkel Jørgens skrivebord og her gennem vin-

duet kan du se ned i haven. Hvor har vi leget der, og hvor har vi oplevet meget i de fjerne dage i barndommen...« Og så fortalte han om gamle minder, og det vågnede alt sammen påny. Det var onkel Johannes – sådan som han var, når han var bedst.

Og det var mit sidste møde med ham.

Knud Ballin

End kan jeg se -

*End udgaar Livets Aande af min Mund
og driver som en Sølvrøg gennem Luften
og Grannaalsduften
stiger imod mig op fra Skovens Bund.*

*End kan jeg sé
de fine Næt, af Perletraade tvundet,
som Edderkoppen nu i Nat har spundet
imellem Granplantagens unge Skud.*

*Hav Tak, o Gud,
at jeg endnu kan se
Rimfrostens Glitresølv paa Græs og Straa
og Birkelundens Guld mod Himlens Blaa
og i det Blaa Vildgæssetrækkets Kile.*

*Paa Mossens grønne Fløjl er blødt at hvile.
Blidt synger Vinden i den dybe Skov.
Tak, Herre, der saa længe gav mig Lov
at gaa og se.*

Oktober 1941.

JOHANNES JØRGENSEN

Det Jøрге

En indre drift mod bøn

En af deltagerne i den litterære debat om den »rene poesi« i 1920'ernes Paris var abbé Henri Bremond, forfatteren til det store værk om den religiøse følelses historie i Frankrig. Han var fortrolig med mystikernes skrifter og samtidig en kender af lyrisk digtning, ikke mindst engelsk.

I bogen »*Prière et Poésie*« hævder Bremond, at den poetiske og den mystiske oplevelse har noget med hinanden at gøre. Digteren erkender eller »kender« noget, men ikke så dybtgående som mystikeren. Ja, Bremond kalder digteren en »mislykket mystiker«. Den poetiske oplevelse er ligesom et udkast til den mystiske. Digtet er en bøn, som ikke beder, men som går til at bede. Poesien har i sig evnen til at vise frem til bøn.

Dette kunne måske blive vanskeligt at påvise med vor tids modernistiske eksperimenter. Derimod er Johannes Jørgensens lyrik fra først til sidst et lysende vidnesbyrd om, at Bremond har set rigtigt. Uanset hvordan et digt begynder og udvikler sig, er der hele tiden noget, der peger ud over det blot digteriske.

Strukturen i det Jørgensenske digt er i det store og hele klassisk og enkel. Først et net af sanseindtryk, vævet med få og præcise ord. Under tiden standser digtet her. Men oftest baner en stemning, en følelse sig vej frem, og det hænder, at bevægelsen munder ud i et suk, et spørgsmål, et råb – en bøn.

Det er især i ungdomsversene, vi finder den komposition, der begrænser sig til sansebilleder:

*Det aftnes, kølnes, endnu er det
Vinter,
Saa hyggeligt det knitrer i
Kaminen,
og hvilken liflig Duft af
Hyacinther!*

Her forener syn, fornemmelse, lyd og duft sig og former et raffineret og dog fortroligt billede. Ligeså dette:

enske digt

Af cand. mag. Ellen Nielsen

Et Foraarspust gaar over Sne,
mit Fodtrin tegner sig saa blødt;
nu endes al min Vintervé,
og Græsset grønnes, som var dødt.

Nu smelter Isens Diamant
og falder som en Draaberegner –
jeg finder Rakler i et Hegn
og Følfod paa en Grøftekant.

De hvide Birkes Grenespind
staar fint mod Himlens Silkegrund,
og Lærken synger over Sund
og ringer Regn og Grøde ind.

Også »Sommeraften« er ren impressionisme:

Saa stille, saa stille, nu Dagen
er død;
om Baaden kun Aaavandet rinder.
Bag Bakkekammen staar Luften
rød
af Solfald, som bleges og svinder.

Saa stille, saa stille. Kun
klukkende Lyd
af Aaen, som flyder og flyder.
Det solrøde slukkes, og Maanen
sit Spyd
af Sølv over Synsranden skyder.

... og den ældre til Skt. Knuds fest i Odense, 1936.

Så sker det, at følelsen presser sig frem, her i et suk – det Jørgensenske ak!

Der driver Skyer for Vinter-
nattens Maane,
slørtynde Skyer for Maanens
gustne Ansigt
som graaligt, ilsomt Vand, der
lydløst strømmer
henover et Lig paa Bunden af
en Flod.

Jeg vandrer atter Vinterens
vaade Veje
og træder Sneen i de kendte Spor.
Fra nøgne Grene tunge Draaber
drysse;
og ak! min Sjæl er gold som denne
øde Jord.

Sukket er dog ikke altid negativt. I »Sommersang« stiger der fra et mønster af duft-lyd-lys og en musik af konsonanter og vokaler (de mange u'er i modspil til i'erne) et udbrud over det underfulde i livet og sjælen:

Søde Snerrers Sommerduft
strømmer ud af store Kummer,
og i mine Stuers Luft
gule Svævefluer summer.

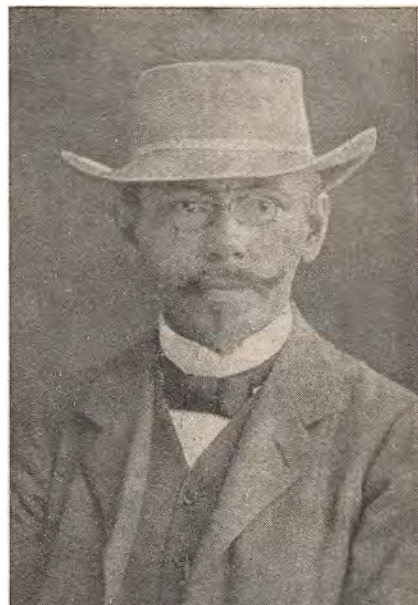
Gennem Ruden lyser Himmel,
sribet fjært af fine Skyer,
og imellem Skyers Stimmel
gaar min Sjæl paa Æventyr.

Snerrer dufter, Fluer summer
fint som Spil af spinkelt Guld.
Fylt med Vin er Livets Kummer,
og min Sjæl er underfuld.

Samme frydefulde stemning i dette fra »Foraars-Evangelium«:

Foraarshimlen er ren og blaa,
det dufter af solvarm Muld.
I Havens Bede staar Vinca blaa
og Paaskeliljernes Guld.

Buskene grønnes i Foraarsdag;
med Knopper staar Frugthavens
Træer;

Den yngre Johs. Jørgensen....

Spurvene synger langs Husets Tag;
i Haven er Bogfink og Stær.

Jeg sidder og lytter til Fuglelyd
og ser paa den lysegraa Jord:
Mit Hjerte fyldes af Solskinsfryd
som en Blomst, der i Lyset gror.

Længslen efter det svundne, efter barndommen dominerer jo i Johannes Jørgensens lyrik. Her møder vi den i et næsten tavst suk til sidst:

Der blinker en enlig Stjerne
over de mørke Træer,
den blinker og brænder saa
sælsomt
med skært og skiftende Skær.

Den blaaner og blusser blodig
af Nattedyberne frem –
jeg saae den saa mangen Aften
finkle over mit Hjem.
Mit Hjem, mit Hjem i det Fjerne
og Drømmenes sunkne Skat...
min Ungdoms skælvende Stjerne
i Længslernes lyse Nat...

Af følelsen stiger et spørgsmål frem. Her udløses det af sommerblæsten:

Hegnene suser stille
langs med den ensomme Vej,
ingen anden er ude
end Sommerblæsten og jeg.

Rejnfan staar gylden paa Gærdet,
Himlen er hvid og er blaa.
Sommerblæst, Sommerblæst, sig
mig,
hvad Kvide bærer du paa?

→

Det sker, at hele digtet bliver luter angstfulde spørgsmål, som i dette, der genkalder Charles Péguy's gribende strofer om »Håbet«, den lille pige der vandrer gennem mørket med håbets blafrende lys i sine hænder:

*Er alle Himlens Kloder
døde for længe siden?
Er det alene Jorden,
som lever nu for Tiden?
Gaar den igennem Rummet,
hvor Stjerner som Ligkerter
brænder,
bærende ensom Livets
Lys i skælvende Hænder?*

*Er Jorden en lille Pige,
den sidste, Naturen fødte –
famler den frem gennem Mørket
uden sin Moders Støtte?*

*Finder den, naar den spejder,
ud i det evige Øde,
kun sine livløse Søstre,
kun sine Brødre, der døde?*

*Raaber dens Hjærte forgæves
ud i de svimlende Dybder
som et Barn, der kalder og græder
ved Nat i en Domkirkes Krypter?*

*Sluger Rummet dets Stemme,
det Kald og dets Bøn og dets
Klage –
kaster den evige Afgrund
end ikke en Genlyd tilbage?*

Tidligt møder vi eksempler på, at sindets bevægelse føres helt igennem til tak og bøn til Gud. Der er ingen modsætning mellem anråbelsen af naturen og Gud. Gud kan føre os fra denne verdens lys til sit eget lys:

*Saa lys en Lund, saa lun en Luft,
saa mild en Sommersolskinsdag.
en Morgenstund med Lindeduft
og svage Vindes sagte Drag.*

*Der leger Skygger hid og did,
og lyse Knopskæl regner ned;
det er en Tid, saa solskinsblid,
saa mild og lys og fuld af Fred.*

*Lyst er hvert Løv, og lys hver
Blomst,
og Skyggen fyldt af Solskinsstænk.
Med Bogen paa min Havebænk
jeg hilser Lysets Atterkomst.*

*Ak skønne, høje Himmelblaa
og Løvets gyldne Kirkehal,*

*lad mig i Eders Klarhed gaa
den lange Dag til Mørkefald!
O alle Sommerhimles Gud
højt over Træers Gyldentag,
før os af Verdens Solskin ud,
fra Lys til Lys, fra Dag til Dag!*

Endelig er der digte, hvor det er tanker og indre strid, der søger frem mod bønnen. Karakteristisk herfor er sonetkranen »Kaldæa« i »Bekendelse«. Her beder digteren:

*O du Guds Lam, forbarm Dig
over os,
hvis sjæle mellem Mulm og
Morgen kæmper . . .*

Men bønnen er dog kun som et glimt ind mellem tvivl og spørgen, der ikke kan overvindes. Digtkranen munder ud i et »Confiteor«, hvor det ikke er til Gud men til Maria, råbet om hjælp rettes:

*Frels mig, Du som Frelsen
fødte! . . .
Nådens Dronning, giv mig
Styrke . . .*

I samlingen »Udvalgte Digte« (1944) bærer to digte titlen »Bøn«.

Det første er fra Johannes Jørgensens hedenske ungdom, og her er det naturen, han taler til: Det begynder sådan:

*Jeg kommer til dig, o evige Moder,
trættet paa Sjæl og paa Sind . . .*

Men naturen giver ham intet svar, og ingen fred finder vej til sindet. Digteren har endnu ikke lært at bede.

Det andet i samlingen er derimod en virkelig bøn, som ånder tillid og tro, hvor hjertet lutres gennem ild og i hengivelse ser frem til freden:

*Gud, som er af Evighed,
Gud, der Verden bærer,
Gud, der steg til Jorden ned,
Herre, Frelser, Lærer!*

*Gud, som med din stærke Haand
mine Fodtrin førte,
og som med din Helligaand
ved min Vilje rørte.*

*Herre, du har kærlig ført
mig til denne Time,
da jeg, højtidsangst, har hørt
Livets Klokker kime.*

*Lys for mig og lys i mig,
lad mit Hjærte brænde
som en Flamme, tændt af dig
indtil Livets Ende.*

*Lad mig lue højt mod Gud,
lyse rent og stille,
til i dig jeg rinder ud
som i Hav en Kilde.*

*Som et Træ, hvis slanke Top
vokser ind i Himlen –
som en Fugl, der søger op
over Dyrevrimlen.*

*Som en Ild, hvor Kvas og Ved
dør i lutret Flammen.
Som en Sjæl, der finder Fred
i sit Hjemland. Amen.*

Dette skønne og klare digt har med rette fået plads i vor katolske salmebog (og burde folkekirken ikke også tage det til sig?). Her er bevægelsen i bønnen kun akkompagneret af digteriske billeder: flamme, træ, fugl. Naturpoesien træder tilbage for den rene inderlige bøn. Mon vi ikke er mange, som ofte har ikke blot sunget, men også bedt disse linier?

Hvad der skulle vises med ovenstående eksempler (der af pladshensyn er valgt kortest mulige) er altså, at der er en indre sammenhæng hele tiden mellem sanseindtrykkene og sindets bevægelse. Den der vil kan føre bevægelsen videre, også når digtet kun har sansebilleder. Det liv der strømmer i poesien har en indre drift mod bønnen. Vi kan selv digte med og derfor bede, hvor digteren selv måske ikke udtrykkelig gør det. Om ikke digtet beder, kan det få os til det. Også poesien bærer opad mod Gud.

Ellen Nielsen

Johannes Jørgensen i Assisi med danske børn.

Bernard Husson.

Den 6. november fylder organist Bernard Husson, Helsingør 70.

Som bekendt kunne han sidste år fejre sit 50 års jubilæum som organist, og han høstede ved den lejlighed megen hæder, men det er kun godt, vi igen kan tillade os at hive ham frem i rampelyset, for han er et mønster på en aktiv katolik – vel at mærke af den slags, der går til makronerne med godt humør. Han kunne skrive en bog om vort bispedømmes historie i dette århundrede, og den ville ikke blive kedelig.

Som hans udenlandsk klingende navn lader antyde, er han ikke født i Danmark, men i Schweiz. Han kom dog allerede i 4-års alderen hertil, så vi kan roligt regne ham til vore urindvånere.

Han begyndte som organist i 1915 og virkede fra 1917–1953 ved Sakramentskirken på Nørrebro i København. Siden da har han været organist i Helsingør. I 1944 og 1951 var han formand for salmebogskommissionerne, og han har siden 1964 været formand for liturgikommissionens musikudvalg.

Hvad færre måske ved, er, at han fra 1916 til 1953 var ansat ved KTAS, hvor han i en årrække var formand for funktionærforeningen. Det var i øvrigt Husson, som i 1916 stiftede Dansk Telefonforening, så han kan ganske simpelt ikke lade være med at virke, hvor han bliver sat.

Efter at være flyttet til Helsingør er han da også blevet musikanmelder ved Helsingør Dagblad, og han har vist sig at have evner som en fortræffelig journalist.

Katolikkerne i Helsingør har de bedste lykønskninger parat på søndag. Der vil være stor tilslutning fra resten af landet. HK

EN DIGTER VISER VEJ TIL EN HELGEN

I Roma er en Gade: *Via di sette Sale*,
der hørte jeg en Morgen mit Hjærte til mig tale.
Mit Hjærte, der saa længe havde tiet ganske stille,
begyndte med ét at mumle som i April en Kilde.

Johannes Jørgensen (1905).

En Efteraarsaften i 1912 med fygende Støvregn og faldende Mørke stod en ung Student paa Raadhuspladsen i København og ventede paa en Sporvogn, som skulde føre ham ud til hans Hjem paa en frederiksbergsk Villavej; efter en Dag, bredfyldt med Aandens Sysler, fra den tidlige Morgen tilbragt i Universitetsbibliotekets spartanske Læsesal, stod han nu med en Stabel Bøger under Armen og skærmede den med sin Paraply. Sporvognen tøvede, og Studenten saa sit Snit til at titte i en af de laante Bøger fra Bibliotheket; under Paraplyens Skærm lykkedes det ham med en Finger at bøje Bindet paa en af dem tilbage paa maa og faa – og hans Øje faldt paa det Digt, som staar over disse Linjer . . .

Et godt halvt Aar senere vandrede jeg en Foraarsmorgen ad den den Gang saa ujævne *Via di sette Sale*, der snoede sig mellem to høje Mure, violette af Tuf og Kampesten og begroede med frodige Smaaplanser, Grønt og Ranker af overdaadig Blaaregn, overragede af vældige Nerier med Kroner af ildrøde Blomster. Langsomt vandrede jeg ad den mennesketomme Vej, forbi Kirken med *Michel Angelos MOSES*, rundtom Colossæum, midt imellem Titus' og Konstantins Triumfbuer og videre langs med Foden af Palatin; atter kom jeg ind paa en Vej mellem høje Mure rundt om Parken med Palazzoer inde i det grønne Jungledyb, kun befaret af et Par pyntede Vinkærrer paa Vej hjem til de blaa Albanerbjerge – det var *Via Appia*, men den skulde ikke idag føre mig til Katakomberne, men lige før S. Sebastiano, til en Tværvej gennem Campagnen over mod San Paolo, for ogsaa denne Vejs Navn havde jeg tyvkiggiget mig til i en af de laante Bøger, og da jeg læste det, lød der ligesom Palestrina-Musik i den prosaiske Sporvogn – Vejen hed *Via delle sette Chiese*, »Syvkirkevejen«, og den stod skildret i Johannes Jørgensens »Romerske Helgenbilleder«, saa den var let at finde, ensom at vandre under glødende Sol i den høje, lyse Vaardag, og jeg vidste, at den vilde føre forbi en lille hækomkranset Runddel foran Gitterporten ind til Parken omkring et idyllisk lille Landgods med grønne Tremmeskodder i Paladsets okkergule Mur. Midt i Rotunden stod der en antik Søjle paa sit Fodstykke med en Globe af Sten, kronet af et rustent Jærnkors ovenpaa Kapitælen, og paa Mindesmærket stod med store Bogstaver det ene Ord

PARADISO

Jeg satte mig paa den Stenbænk, der løb langs Havemuren, og sagde: »Ja, saa er jeg her!« Den, jeg sagde det til, var den hellige *Filip Neri*.

Peter Schindler

(Af indledningen til »Filip Neri og Rom's Reformation«.)

Johannes Jørgensens vej til den hellig

Johannes Jørgensens vej til den hellige Frans begyndte i selve Assisi. Det var hverken poesi eller videnskab, der førte ham til den store helgen, men ganske simpelt den italienske folkelige fromhed, som han mødte ved Portiunculafesten i sommeren 1894. Og da han i foråret 1895 beskrev sine italienske oplevelser i »Rejsebogen«, stod Sankt Frans' skikkelse som noget af det vigtigste af hans minder fra Assisi. Frans var en aktuel personlighed for ham. Frans betød ikke noget i retning af historiske eller religiøse problemer. Han var nærværende virkelighed på samme måde som den italienske natur og det italienske folkeliv. Han udgjorde en del af det Italiensbillede, som Johannes Jørgensen bragte med sig hjem fra rejsen; netop derved var dette billede noget helt nyt i den nordiske litteratur om Italien. Det er næppe for meget sagt, at »Rejsebogen« og Johannes Jørgensens andre franciskanske skrifter har medvirket til, at Sankt Frans er blevet kaldt »Italiens beskytter«.

Frans' nærværelse i folkelivet

Undervejs til Italien havde Johannes Jørgensen i benediktinernes Beuron-kloster mødt den katolske messe. Man kan sige, at den stod for ham som et kultisk dokument, den var genstand for studium og spekulation. Og siden, i Heinrich Susos by Ulberlingen havde han mødt den mid-

delalderlige mystik, og Susos selvbiografi blev et litterært dokument, som interesserede ham for psykologiens og sprogets skyld. Således var det ikke med Frans. Allerede i Assisi 1894 gjorde han den opdagelse, at den tyske mystik kan man kun møde i bøgerne, men franciskanismen er forbundet med folkeliv og landskaber; den møder man i samtaler med bønder og munke, i deres fromhed og munterhed, i fortællinger om aftenen ved brønden i den by eller i køkkenet, hvor godtfolk sidder sammen og snakker. Det var Frans' nærværelse gennem franciskanismen som en del af Assisis atmosfære, der fra første færd førte den mest personlige danske digter til at blive den mest italiensk-folkelige helgens biograf. Måske man vil sige, at den folkeligste helgen er Antonius af Padova, men det må ikke glemmes, at det er til Frans, at »Fioretti«s legender er knyttet, og at det er Frans, som har digtet »Solsangen«, et af det italienske folkesprogs første monumenter.

Det blev i virkeligheden en lang vej, og den gik ikke først og fremmest gennem studier, men gennem livet. Hvordan f.eks. Frans' forhold til kardinal Hugolin skal opfattes, eller om franciskanismen må betragtes som en afsvækket, ja forfalsket form for Frans' oprindelige mission – sådanne problemer eksisterede slet ikke for Johannes Jørgensen i de første 5-6 år af hans liv som katolik. Det var først i 1902, han læste Paul Sabatiers berømte »Vie de S. François«. Og på det tidspunkt lå hans opfat-

Assisi og landskabet udenom. Denne tyske hyrdehund, der ligner en ulv, er som en levende illustration til fortællingen om St. Frans, der tæmmede en vild ulv, som spredte skræk og rædsel i Umbrien.

Frans

telse af Frans allerede fast. Han var i januar 1899 blevet medlem af Frans' Tredje Orden, og i oktober samme år begyndte han at oversætte »Fioretti«. Det var således en religiøs praksis, en eksistentiel franciskanisme, og det var fromhedslivet i de folkelige legender, som førte ham til at blive Frans' biograf.

»Fioretti«

»Fioretti« oversatte han efter en billig, ganske uvidenskabelig udgave, som han købte i Assisi 1894. Samtidig anskaffede han sig den franske oversættelse af den latinske »De tre brøders legende«; den udkom i Paris 1891, men bragte kun en ufuldstændig tekst; den komplette udkom i 1898, da Paul Sabatier havde fundet den. Det interessante ved den franske oversættelse 1891 er imidlertid, at den er forsynet med en indledning af Abbé Huvelin, den kendte skriftefader og religiøse vejleder, præst ved St. Augustinkirken i Paris, berømt som den, der omvendte Charles de Foucauld. Abbé Huvelin har foregrebet nogle punkter i Paul Sabatiers opfattelse af Frans, men han har også med sin stille skarpe myndighed påvist helgenens ubrydelige tilhørighed til Kirken og afvist, at han kan regnes for at stå i opposition til sin tids officielle katolicisme. Således er Johannes Jørgensen fra første færd bestemt af en fransk, kirkelig, anti-moderne tradition med hensyn til Frans. Det samme gælder – kan her tilføjes – hans syn på Sankt Katerina af Siena; allerede i 1901 læste han meget omhyggeligt Abbé Chavin de Malans biografi af sieneserinden; den er som bekendt så gammel som fra 1846!

Johannes Jørgensens oversættelse af »Fioretti« blev først trykt i et lille ugeskrift, »Katholiken«, som han udgav fra 1898 til 1902; men den vakte ingen interesse, og han gik i stå midtvejs. Men så skete der det, at Paul Sabatier i 1902 udgav »Fioretti«s originale latinske tekst. En omtale af den i en fransk avis vakte den store norske digter Bjørnstjerne Bjørnsons interesse. Han nævnede den i forbigående i en artikel i en norsk avis. Johannes Jørgensens forlægger erklærede sig villig til at udgive oversættelsen af »Fioretti«, hvis Bjørnson skrev et anbefalende forord. Og virkelig! Jørgensen forfattede selv forordet, Bjørnson signerede det med sit almægtige navn, bogen udkom og vakte forbavelse. Den lærde liberale kritiker Valdemar Vedel – en af romansk ånds bedste kendere i Danmark – skrev en stor artikel om den i det førende tidsskrift »Tilskueren«. Dette hændte alt sammen i 1902, samme år som Jørgensen skrev »Den hellige Ild« om Giovanni Colombini. Og han, som på denne tid var den stærkest angrebne skribent i sit land og næsten var ved at kvæles som katolsk forfatter, han viste sig pludselig at stå under selve Bjørnsons beskyttelse og med tidens bedste danske kritikere, Valdemar Vedel som en ven ved sin side!

I oktober 1902 rejste han for tredje gang til Italien. For at kunne forsyne oversættelsen af »Fioretti« med historiske noter, som var højest nødvendige for et nordisk publikum, læste han omsider i 1902 Paul Sabatiers værk om Frans. Han udarbejdede en hel synopsis over det, dels

Cimabues berømte billede af den hellige Frans.

med hensyn til alle historiske realia, dels vedrørende Sabatiers hypoteser og domme og anskuelser. Den tredje Italiensrejse gik til Rom, og i Vatikanets bibliotek viste han sin synopsis til franciskanerordenens historiograf, pater Leonard Lemmens. Så sagde denne indflydelsesrige forsker til ham den 28. februar 1903 den simple, store sætning: »De skal blive den katolske Sabatier!« Hans ord lød for Jørgensens øren som et »Roma locuta est«. Men endnu vovede han ikke at måle sig med Sabatier på det videnskabelige felt. Vejen til at skrive Frans' biografi gik ad en karakteristisk omvej. Det var stadig ikke de lærde historiske studier, men den levende aktuelle franciskanisme, som skulle være hans egentlige inspirationskilde.

En franciskansk rejse

I april 1903 drog han ud på en rejse til minderige franciskanske steder. Han nåede ikke at se dem alle, men han mødte den ene franciskanermunk efter den anden, talte med dem både om de franciskanske traditioner og sine personlige problemer og fik så at sige svar fra Frans selv gennem de fromme patres. En af dem har han i »Pilgrimsbogen« tillagt navnet padre Angelo, »budbringeren«. På denne måde og gennem sine indtryk af naturen i Fonte Colomba og i Greccio, i La Foresta og på La Verna overvandt han afstanden mellem det 20. og det 13. århundrede. Og tilsvarende lod han de franciskanske brødre fortælle sig legender om munke, som levede på samme

måde som frater Leone og broder Uniperus. Det var »Fioretti«s efterklange, han søgte; det var vidnesbyrd om Frans' indvirkning på menneskers hjerter længe efter hans liv og hans død; det var kontakten mellem før og nu; det var fællesånden, den evigt aktuelle; det var, hvad der på højt plan kaldes »Kirkens tradition«, og som for nordiske mennesker er et af de vanskeligste katolske fænomener at forstå. Mange år efter, i 1922, da Johannes Jørgensen havde været i det hellige land, blev rejsens resultat dette: »Ikke i skrifternes ransagelse, men i det daglige møde med Jesus gennem messe og sakramenter lærer vi troen at kende og fylde os med dens liv.« Dette ikke-protestantiske, ikke-kritiske princip vejledede ham også med hensyn til Frans.

Pilgrimsbogen

I maj 1903 vendte han hjem til Danmark og ville straks skrive en bog om sin franciskanske rejse. Men det lykkedes ham først sent på året, i september-oktober. Da blev – under mange slags besvær, indre og ydre – den bog til, som betegner det store vendepunkt i hans liv som katolsk skribent. På dansk hedder den simpelt hen »Pilgrimsbogen«; således også på tysk: »Das Pilgerbuch«, men med tilføjelsen »aus dem franziskanischen Italien«. Den tyske udgave blev forsynet med en usædvanlig indholdsfortegnelse, som meget nøjagtigt angiver, hvad hvert af de 24 kapitler fortæller. Hvorfor? Fordi det er en bog om et indtil da så godt som ukendt Italien, af mange tilmed foragtet. Klarest er det den franske kritik, som har forstået, at »Pélerinages franciscains« ikke blot har sine specielt Jørgensenske kvaliteter, men inden for hele litteraturen om Italien betyder noget nyt.

Johannes Jørgensen polemiserer her og der i den danske originaludgave imod Paul Sabatier. Men disse passager er borttagne af oversættelserne på andre sprog. Han sendte den tyske udgave til Sabatier og modtog dette brev fra Chantequilllets près Crest, skrevet den 2. oktober 1905:

Kære herre,

Jeg er helt fortryllet af læsningen af Deres bog. På denne grå og kolde tid af året har den genkaldt Umbrien og le Marche for mig. Tak for den venlige tanke at sende mig den. Det er et godt værk. Hele familien her har læst det, også børnene, som for et par år siden har besøgt la Capelletta oven for Greccio og Speco di Narni og l'Eremita, alle stederne. Allerede i lang tid har De haft en plads i mit hjerte, og nu ser jeg, at De gør gengæld over for mig. Send mig Deres adresse.

Tibi (dvs. din hengivne)
Paul Sabatier.

De lærde lod sig overbevise

Endnu i 1904 og i begyndelsen af 1905 var Johannes Jørgensens bog om Frans kun på studierne stadium. Det første, han fik færdigt, var den kildekritiske indledning, skrevet i februar-marts 1905. Man skulle tro, at denne del af værket skulle forfattes til sidst. Men for det første var han, trods al den poesi og stilkunst, som levede i ham, en rationel natur. For det andet var det kun muligt at få sådan en herhjemme højt usædvanlig bog trykt, hvis Carlsbergfondet ville støtte udgivelsen. Men dette fond støtter kun videnskabeligt arbejde. Derfor skrev Johannes Jørgensen først indledningen for at overbevise fondets lærde ledere om, at denne helgenbiografi, skrevet af en katolsk og poetisk forfatter – to egenskaber, som ikke netop var nogen umiddelbar anbefaling – var baseret på de mest alvorlige studier. De lærde lod sig overbevise. Det er den eneste kildekritiske afhandling, skrevet med et sik-

kert greb om den behørig metode, som nogen skønlitterær dansk forfatter har præsteret.

Vanskeligheder

Straks efter affattelsen af indledningen gik Johannes Jørgensen i gang med selve biografien; de to tredjedele blev skrevet på to måneder fra den 10. april 1905. Så standse arbejdet, og ofte frygtede han for, at han aldrig ville få det fuldført. Først et helt år efter blev resten skrevet i løbet af kun en måned, hvoraf han tilbragte de sidste uger i franciskanerklosteret Frauenberg ved Fulda. Der var dage, hvor han producerede 20 af sine ret store manuskriptsider. Det vanskelige kapitel om franciskanerordenens regel kostede så intenst et arbejde, at han følte sig »febrilsk, hed, ødelagt, da det var overstået« – således noterede han i sin dagbog den 31. juli. Men dagen efter var han frisk og flittig på ny og skrev i nogle morgentimer med lykkelig hånd kapitlet om, hvordan Frans i Greccio 1223 fejrede jul »på en måde, hvis mage verden aldrig før havde set«. I dagbogen noterede han, at kapitlet blev færdigt »på samme tid, som jeg for 12 år siden stod og så på *ciocciare* (bønder fra egnen syd for Napoli) foran San Francesco i Assisi«. Selv om han sad og skrev i et kloster i Tyskland, var han med sine følelser bestandig i Italien. Da værket var fuldført, fejrede klosterbrødrene ham med en lille fest, hvor en frater Teodosio, »cette âme italienne de poète, me recitait des poèmes de Carducci« (denne italienske digtersjæl foretog digte af Carducci for mig), som han noterede i dagbogen (den er for store partiers vedkommende skrevet på fransk). Og dagbogen slutter (denne gang på italiensk!): »Sia benedetto, frate Teodosio, chi m'a portato luce e amore nella mia vestigia e nella notte della mia vita!« (Vær velsignet, broder Teodosio, som har kastet en kærligheds lys over min vej og ind i mit livs nattemørke!)

Mærkelige ord! Men hvad ingen vidste – og på grund af værket skønne stilkunst har man formodet det modsatte – Johannes Jørgensens bog om Frans er for størstedelens vedkommende blevet til under mange og forskelligartede vanskeligheder. Med undtagelse af tiden på Frauenberg levede han i meget ikke-franciskanske forhold, måtte idelig skrive flygtig journalistik, måtte rejse hid og did. På den anden side: når det lykkedes ham at få en eller to dage til dette arbejde alene, producerede han med lige så stor kraft som finhed. Dertil kom noget ganske særligt: Efter sin konversion til katolicismen mente han at måtte holde op med at være poetisk lyrisk kunstner, slutte med at skrive vers, kun arbejde med simpel, nyttig prosa. Denne askese har kostet ham bitre kampe. Han gjorde imidlertid den erfaring, at når han skrev om religiøse temaer uden at søge poesien, bredte der sig en klar fred i hans sjæl, og han følte det da ofte, som om han skrev med ført pen, under diktat. Kontakten med helgener, med nådens liv, gav ham noget lignende som han søgte, da han oversatte »Fioretti«, og da han rejste i det franciskanske Italien: han fyldtes af den mærkelige magt, som er katolsk tradition. Ikke at han derved følte sig kaldet til at tale på Kirkens vegne. En ensom digter har han altid været, til trods for at han næppe har tilbragt én dag af sit liv uden kontakt med venner. Men ensom for Gud var han altid. Derimod kunne han gennem sin digtning, sin sprogkunst, fremkalde et broderskab med ligesindede og tale til sin betagne læser som ven med ven. Dog er dette ikke blot en virkning af hans kunstneriske talent; det er også og ikke mindst franciskanismen, der har gjort det muligt, franciskanismens ånd uafhængig af bøger og lærde studier, kun i troens og livets tjeneste.

Emil Frederiksen

Fortællingen findes hos alle synoptikere, det vil sige: Mattæus, Markus og Lukas (Matt. 9,18-26; Mk. 5,21-23; Lk. 8,40-56). Den har en egen dramatisk kraft i beretningen om, hvordan synagogeforstanderen kommer til Jesus og fortæller ham, at hans lille datter, hans eneste datter på tolv år, ligger for døden. Mens Jesus endnu talte med folkeskaren, kommer der nogen fra synagogeforstanderens hus og meddele ham: Din datter er død. Jesus går nu hen til hans hus og giver den døde datter tilbage til livet. Mellem denne fortællings to dele er der indskudt en anden, som beretter om helbredelsen af en kvinde, som havde lidt af svære blødninger i tolv år. Hele teksten er altså en helbredelsesberetning, som vi har så mange af i Det nye Testamente.

En begivenhed i forskellige redaktioner

Stiller man de tre evangelisters beretninger op ved siden af hinanden, vil man hurtigt opdage, at det drejer sig om en og samme begivenhed set gennem tre forskellige briller. Mattæus har den korteste tekst. Hos Mattæus får vi kun at vide, at det er synagogeforstanderens datter, Markus har »min lille datter«, og Lukas fortæller, at hun var hans »eneste« datter på tolv år. Om den kvinde, der i det mellemliggende stykke berettes om, siger Markus og Lukas, at »hun havde døjet meget af mange læger, og alt, hvad hun ejede, havde hun sat til, uden at hun var blevet hjulpet, det var snarere blevet værre med hende«. Om kvindens reaktion på helbredelsen siger Mattæus ingenting, medens de to andre evangelister gengiver den meget udførligt. Mest nuanceret er Lukas: »Da nu kvinden så, at det ikke var forblevet ubemærket (dvs. at hun havde rørt ved ham), kom hun bævende og faldt ned for ham og fortalte i hele folkets påhør, hvad grunden var til, at hun havde rørt ved ham, og hvordan hun straks var blevet helbredt«. Kun Markus og Lukas beretter om, at Jesus tager Petrus, Jakobus og Johannes med til synagogeforstanderen, ligesom det også er værd at lægge mærke til, at kun Lukas nævner Johannes før Jakobus. Mattæus fortier synagogeforstanderens navn, mens de to andre nævner det: Jairus hedder han.

Myte eller virkelighed?

En vis retning i moderne teologi, den såkaldte »afmytologisering«, henvi-

En fortælling af de mange

ser alle disse helbredelsesberetninger til fablernes verden. Den siger: vi må rense evangelierne for alle træk, som er anstødelige for en moderne bevidsthed. Vor tids menneske, som kun regner med årsagssætningen, kan ikke anerkende begivenheder, som strider mod dets rationelle tankegang. Sådanne ting sker ikke i vor tid, altså er de aldrig sket. Men hvis dette var rigtigt, måtte vi slette en endog stor del af Det nye Testaments tekster. Er det så umuligt, at der i den tid, som vi med rette kalder »tidens fylde«, er sket ting, som senere ikke mere sker? Det er ikke udelukket, at nogle af disse begivenheder af evangelisterne er blevet beskrevet i lighed med de helbredelsesberetninger, som vi kender fra Det gamle Testamente. Men skal man af

den grund underkende den historiske kerne, som ligger til grund for dem? Det ville være tåbeligt, især da vi ved, at evangelisterne var nøgterne mennesker, og at de levede i en tid, hvor man endnu kunne kontrollere selve begivenhederne. Vi har ingen grund til at falde for den »grove« afmytologiseringstendens.

Hele mennesket, krop og sjæl, er blevet forløst

Undersøger man lidt nøjagtigere denne tendens til at afmytologisere Det nye Testamente, vil man hurtigt nå frem til én hovedtanke: Bultmanns anliggende er at vise, at Det nye Testamente formidler en ny eksistensforståelse, der giver mennesket en ny idé og et nyt livsgrundlag. Den forandrer vort syn på alle ting, den læ-

SKRIFTBETRAGTNING 23. SØNDAG EFTER PINSE

Når vi tilegner os den nye lære vil den forandre både vor eksistens og den omgivende natur.

rer os at se på alt med nye øjne. Det vil sige: den er en ny lære, som – når vi tilegner os den – lidt efter lidt vil forandre hele vor eksistens, vor *åndelige* eksistens som ansvarsbevidste personligheder.

Nu er kristendommen også dette. Men den er meget mere. Kristendommen som »det glade budskab« forandrer og forvandler hele vor eksistens, vor sjæl, men også vor krop, vor egen eksistens, men også den os omgivende natur. Kristendommen har en altforvandlerende tendens. Den kapitulerer ikke for sygdom og død, hunger og sult, fattigdom og slaveri. »Hjertets instinkt tager ikke fejl, når det afskyer og afviser personlighedens totale udslettelse og uigenkaldelige bortgang. Den evighedens sæd, som vi bærer i os, lader sig ikke helt forklare ved materielle kræfter og gør derfor oprør mod døden. Og alverdens tekniske bestræbelser, selv de nyttigste, klarer ikke at slukke menneskenes angst: en biologisk forlængelse af livet tilfredsstiller ikke det ønske om et liv efter dette, som hjertet uimodståeligt nærer (2. Vatikankoncil, Gaudium et Spes, nr. 18). Kristi forløsning giver os ikke blot en ny eksistensforståelse, men en ny *eksistens*. Ganske vist vil den totale genoprettelse af den oprindelige orden først ske ved Herrens genkomst, når han skaber den »nye himmel og den nye jord«. »Han skal tørre hver tåre af deres øjne, og der skal ingen død være mere, ej heller sorg, ej heller skrig, ej heller pine skal være mere; thi det, som var før, er nu forsvundet« (Åb. 21,4; 7,17). Men denne tingenes tilstand har allerede taget sin begyndelse, da Guds Rige kom os nær i Kristi person, i »tidens fylde«. Miraklerne i Det nye Testamente, og især også helbredelsesberetningerne, er en levende forjættelse, et virkeligt pant på det, som engang skal ske. I dem er den ekskatologiske fremtid allerede begyndt. Også af den grund kan vi ikke undvære dem.

H. Roos S.J.

Kardinal Garrone

Fortsat fra side 3

re afgrænset emneområde, men repræsenterende alle teologiske retninger og alle verdensdele. Paven har, fremhæver kardinalen, vist stort mod, ja ligefrem hovmod ved at indkalde så mange og så forskellige mennesker til en teologisk kongres.

Enhver vil indse, slutter kardinalen interviewet, at *Paul VI* har haft ret, og at kongressen – når den be-

In memoriam

JOHANNES JØRGENSEN

*Det er så længe siden,
du vandred ad våde veje
under sorte grenes nøgne spind,
så længe siden,
du stred den svære kamp, som løfter
sindet mod en Himmels rene fred.
Fandt du freden,
mildned den din urolige søgen,
da dit hjerte blev lutret på essen,
du selv havde søgt?*

*Da begyndte din sang;
under hammerens slag mønted du guld
så rent som sjældent er set.
Og drevet af blodig udvé
sang du dig bort
til sydlige stæder, til en brændende sol,
der går under bag bjerge, hvis tinder
flammer op i luende bål, og dør hen.*

*Din længsel steg med den synkende sol.
I den svære time, når skyggerne voxer,
vakes din sangbund på ny;
da fødtes ord,
der blottet din skælvende higen efter
stilhed ud over al forstand,
medens din Himmel sortned
over Italiens jord,
og stjernerne ledte dig hjem
til din fred.*

Sigfred Christensen

tragtes som et hele og især anskues i nøje forbindelse med de pavelige åbnings- og afslutningstaler, som indrammede den – har bevist, at der i

Kirken eksisterer en rig, levende og lovende teologisk tanke, takket være hvilken konciliet vil have startet en udvikling fremover.

MJB.

FREDERIKSBERG HANDELSBANK A/S

FALKONER ALLE 8 – 21 98 12

Værnedam afdeling
GL. KONGEVEJ 80
31 62 83

Godthåb afdeling
GODTHÅBSVEJ 7
Godthåb 4662

Fasan afdeling
BORUPS ALLE 117
34 13 12

... ENESTE LOKALE BANK PÅ FREDERIKSBERG

Daggry i Sovjet?

Er Sovjetunionen blevet ivrig efter at vise, at man giver religionsfrihed og respekterer kirker og helgenbilleder som en del af kulturen? I »Fakta om Sovjetunionen« nr. 19, fortæller Bronius Akstinas om den hellige Thereses kirke:

Blandt de elleve katolske kirker i Litauens hovedstad Vilnius findes den såkaldte Daggryets port ved siden af den hellige Thereses kirke. Blandt de troende var det i tidligere tid en almindelig vending, at hvis man var i Vilnius og ikke besøgte Daggryets port, var det som at være i Rom og ikke se paven. Over denne port, der har tjent som en af de fem indgange til byen, har i flere århundreder ligget et kapel med et helgenbillede af Jomfru Maria, som i den katolske verden anses for undergørende. I 1927 blev det officielt anerkendt som helligt af de højeste katolske myndigheder i Vatikanet og i den romerske paves navn kronet med navnet på barmhjertighedens moder.

Forsvarsmuren omkring Vilnius blev opført på overgangen mellem det 15. og 16. århundrede. Den blev bygget i anledning af faren for tatarernes overfald. De andre porte er ikke bevarede, men denne står endnu sammen med et stykke af bymuren.

Midt i det 17. århundrede byggede karmelitermunke en kirke ved porten og opførte et kapel over porten. Historien siger ikke nøjagtig, hvornår helgenbilledet kom til kapellet, men i munken Hilarions krønike for 1761 erklæres det for undergørende. Hilarion fortæller, at to piger, der var

styrtet ud af et vindue ned på gaden og havde været døde, stod raske op næste dag efter forældrenes bønner til helgenbilledet, og at en ildebrand, der ramte hele Vilnius i 1706, ikke rørte kapellet.

Karmeliterne udbredte dette rygte, og Daggryets port blev meget søgt. Desuden har den været genstand for religiøse stridigheder. I mange år drøftede man for eksempel det spørgsmål, hvem helgenbilledet skulle tilhøre, katolikerne eller de ortodokse, fordi tsarvældet, der søgte at russificere Litauen, fremsatte den version, at helgenbilledet tilhørte de ortodokse.

Efter 1920, da Vilnius kom under panernes Polen, blev Daggryets port genstand for national strid mellem litauere og polakker. Begge parter regnede helgenbilledet for deres nationale og religiøse symbol. Der begyndte en strid om, på hvilket sprog gudstjenesten skulle foregå. Porten var også ofte foranledning til jødepogromer »for mangel på fromhed«.

Under sovjetstyret er alle disse fænomener hørt op, ligesom der ikke længere er nogen grobund for strid mellem litauere, polakker og andre folk. Vilnius er kommet tilbage til

sine retmæssige ejere, litauerne. Hvad gudstjenesterne angår, foregår de nu både på polsk og litauisk.

Den hellige Thereses kirke med kapellet Daggryets port er nu centrum for hele det katolske dekanat i Vilnius. Provst Algirdas Gutauskas og fire andre præster holder hver dag messer og læser bønner, døber småbørn, foretager vielser og udøver andre gejstlige pligter. Om søndagen, når der er særlig mange mennesker, kommer lederen af Vilnius' eparkiat, Tjesloslav Krivatjts, og leder messen.

Det er ikke kun troende, der besøger kapellet og kirken. Her kommer mange mennesker, der står religionen fjernt, og turister fra hele Litauen, andre sovjetrepublikker og udlandet for at se det smukke bygværk, helgenbilledet og gaverne fra de bedende.

Daggryets port er et bemærkelsesværdigt bygværk, og helgenbilledet er et værdifuldt kunstværk. I henhold til forfatningen bevarer statsmyndighederne, der ikke blander sig i kirkens religiøse handlinger, det hele som en del af det litauiske folks kulturskatte. En særlig institution til beskyttelse og restaurering af bygninger sørger for kirkens og kapellets vedligeholdelse.

Dette er hvad sovjetskribenten har at sige. Man kan kun håbe, at de offentlige myndigheders handlinger udviser en tilsvarende respekt for religionen.

Ungarn - ti år efter

Oluf Bohn om rejse til Østeuropa

Hvad betyder de friere forhold i Østeuropa for kirken og det kirkelige liv? Sådan måtte vi spørge os selv og andre i sommer, da vi var i Ungarn.

Officielt blev der ikke lagt nogen hindringer for de troende. Foran mange kirker kunne man købe messe- og bønnebøger, helgenbilleder og kors. Der var mange gudstjenester ikke alene om søndagen, men også om hverdagen. En ganske almindelig fredag aften, hvor mange butikker i øvrigt var åbne, og Budapests indbyggere gjorde indkøb, var vi (kl. 18.00) inde i Franciskanerkirken, og *der var godt fyldt*. Det var der *ligeledes om søndagen* i en anden af kirkerne, og det var ikke til at afgøre om det i særlig grad var »gamle koner«, der var til stede.

Ikke mange spor af koncilet

Kirkebygningerne var mere eller mindre restaurerede, og selvom det virkede forstemmende at se et par af dem, som ikke var velholdte, så var der til gengæld andre, der var ganske nydelige. Det var altså ikke til at sige hvad der skyldtes almindelige finansielle vanskeligheder, og hvad der var bevidst.

I Tyskland og Østrig havde vi oplevet, hvordan liturgireformen var ved at slå igennem, og hvordan menighederne øjensynligt var glade for

det. I et par af de ungarske kirker var alteret stillet op, så præsten skulle læse messe vendt imod menighe-

»Daggryets Port« i Vilnius.

De sydlige øer

W. Wulff & Søn

v/ Hans Wulff
Murermester
Grønningen 13, Maribo.
Telefon 238

Im. Nielsen

Snedkermester
Brødregade 1, Maribo. Tlf. 759
Begravelse ordnes — alle
aftaler kan træffes i hjemmet.

Farvemessen

Vestergade 21, Maribo.
Telefon 989

Ingemann Jensen

Malermester
Maribovvej 139, Nakskov
Telefon 308

Chr. Steffensen

Herreekvipering
Søndergade 2.
Nakskov. Telefon 796

Fisk og vildt

Axel Pryds A/S

Telefoner 85 03 00 - 85 02 78
Nykøbing F.

Smede- og maskinværksted,
aut. vand- og gasmester. Spec.: Centralvarme

Chr. Lauritzen

Kirkepladsen 6 - Nykøbing F.
Telefon 85 05 11

K. E. Pæterson

Tværgade 6, Nykøbing F.
Telf. 85 01 32
Autoriseret elektro installatør

B. & H. Kofoed Hansen

Slagterforretning
Maria Gade 5, Maribo
Telefon 740
1. kl. kød og pålæg

Aalborg

Fiskehallen

Kastervej 57, Aalborg
Telefon 13 44 84

RYØ A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Aalborg Nytorv 14. Tlf. 12 88 88
El-installationer - El-artikler
Radio og fjernsyn
Fjernvarme - køleanlæg
Vand - Gas - Sanitet

FOLMER OLSEN

Begravelse ordnes
Reberbanegade 37
Aalborg - Tlf. 12 15 57

Tømremester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Aalborg
Tlf. 12 03 01

Murermester- og entreprenørførr.

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Aalborg
Telefon 13 42 33 o^o 13 43 37

Køb hjemmets udstyr hos

THUEN

Gravensgade 2
Aalborg

Laurits Bageri

Borgergade 32, Aalborg
Telefon 12 69 13
Kun 1. kl. varer anvendes

Sanitet

Centralvarme

Nielsen & Brostrøm

Algade 58, Aalborg, tlf. 13 04 33
Indeh. A. Brostrøm, ing. M. af I.
Aut. vand-, gas- og blikkenslagermester

Mathias
Christensen
ABSALONSGADE 14
AALBORG

København

Sparekassen

for Lyngby og Omegn

Gravminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby. Tlf. 87 00 25

Oliefy

Centralvarme

Brændselolie

Cinders

NORDISK KUL A/S

Rødovrevej 381-389

Vanløse

Telefon *70 45 30

B. J. Leanders Eff.

A. Madsen, glarmester
Rantzaugade 14,
Københ. N. Tlf. 35 17 02
Specialitet: Blyindfatning

Kaj Uth

Snedkermester
Hyldegaardsvej 14-16
Ordrup, Tlf. 10225
Privat adr.: Nymosevej 14,
Gentofte. Tlf. Søborg 8109.

Kød, flæk og pålæg

Farum Slagterforretning

Poul Andersen
Telefon 95 00 36
Fineste hjemmelavet pålæg

V. Sæmer & Søn

Blikkenslagermestre

Dybbølsgade 17,
København V.
Tlf. Vester 7001 og 8581

FORSIKRINGS COMPAGNIET
FOR KONGERIGET DANMARK ½

☆

Hovedkontor:
St. Kongensgade 68, København K
Telefon *11 21 21

Ernst Grell & Co.

aut. elektroinstallatør
Smallegade 4, København F.
Tlf. Godthåb 2638 - 2678

Bispekonferencen i København

Disse to billeder er taget i forbindelse med den nordiske bispekonference, som fornylig blev holdt i København. Herover ses deltagerne i biskop Hans L. Martensens hjem på Frederiksberg. Stående ses biskopperne Gunnarsson, Reykjavik, John Willem Gran, Oslo og Johan Rùth, Trondheim. Siddende værten Hans L. Martensen, København, G. Cobben, Helsinki, hans koadjutor Paul Verschuren, den apostoliske delegat ærkebiskop Bruno B. Heim og Stockholmbispen John E. Taylor, der er konferencens formand.

Billedet nedenfor er taget efter den afsluttende messe i Skt. Ansgars Kirke i København. Biskopperne forlader domkirken i procession.

Der er ikke udsendt noget *communique* efter konferencen, men man må som tidligere nævnt formode, at hovedpunkterne har været kardinal Ottavianis brev og indstillingen af en efterfølger for biskop Gunnarsson.

den, men ellers havde man ikke indtryk af, at der havde været noget kirkemøde. Messerne fredag og søndag blev læste på *latin*, og kun fra epistlen til bønnerne efter evangeliet blev der anvendt modermålet.

Messen om søndagen var en rigtig koncertmesse og i en anden af byens (mange) kirker var der også koncertmesse og uden at der kunne påvises nogen særlig grund blev messen læst som levitmesse med røgelse osv.

Selvom det altså ikke var »forbudt« at gå i kirke, så var man dog ikke i tvivl om, at kirken kun var tålt af rent praktiske grunde. De ungarere, vi var sammen med var nok ærbødige i kirkerummet, men de turde ikke gøre korstegn og så sig ængstelige omkring; deres stilling i samfundet var sådan, at det ikke var ønsket, at de praktiserede. Det var også ganske påfaldende, at man ikke så præster eller nonner på gaden i ordens- eller præstedragt. Efter hvad vi fik oplyst var der i Budapest et par katolske skoler, men det var altså også de eneste, hvor der blev givet religionsundervisning.

Det var således meget vanskeligt for os at tyde tegnene. Kirken var på engang fri og ufri, tålt og stillet helt udenfor. Derfor bliver de slutninger, der kan drages deraf, selvfølgelig også noget usikre, men sådan er vilkårene jo ved bedømmelsen af aktuelle forhold i mange lande i dag.

Ind på et sidespor

Når kirken tåles i Ungarn, så er det fordi regeringen først og fremmest er optaget af at samle nationen om sig. Da mange af religiøse grunde var modstandere af regimet, har man nu givet dem religionsfrihed; men prøver at holde de opvoksende generationer væk fra kirken. Det gør man ved at hindre religionsundervisningen, vanskeliggøre karrieren for dem, der går i kirke, og holde de »gejstlige dragter« borte fra gadebilledet. Samtidig prøver man så igennem undervisningen, at gøre de unge immune overfor religiøs tankegang. Om det er lykkedes, er umuligt at sige. En enkelt oplevelse kan dog give indtryk af, hvor stærk den marxistiske tankegang alligevel kan gøre sig gældende. En ung universitetslærer ville lade sit barn døbe og betragtede sig vel som kristen, men mente på den anden side, at kommunismen som ideologi var god nok, – vanskelighederne ved gennemførelsen var han fuldt ud klar over. Han stod altså med ét ben i hver lejr og tænkte

→

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01

Begravelse og bisættelser ordnes
for alle trosamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

**MARIUS
MP
PETERSEN**

Ringsted isenkramhandel

Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

Kaffefirmaet

Børge Kruse

Frederiksborggade 27
Tlf. 15 76 08

Kaffe - The - Cacao

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre

P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører

Studiestræde 15, København
Minerva 6761

Kontortid 9—16 - Lørdag lukket

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN

Telefon 121, 205

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaards Tværvvej 13,
Charlottenlund.
Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

AMAGERBANKEN

AKTIESELSKAB

Banken der dækker hele Amager

Mogens Larsen

Ramsherred 31
Aabenraa
Tlf. 2 25 30 og 2 34 27
Lvs - Kraft - Varme

Aabenraa Brugsforening

Søndergade 15
Aabenraa. Tlf. 2 23 68
Leverandør til St. Ansørs
Klinik

Alt i gulvbelægning

Dansk Gulventreprise A/S

Studiestræde 15
Tlf. Byen 5800 og 5151

KB K

Aktieselskab
KØBENHAVNS BRÆNDESELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

R. Schulik

Slagterforretning

Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 2 02 14

VALD. FOERSOM EFTF.

BYGMARKEN 7, FARUM TLF. *95 13 22

GUMMI OG PLASTIC TIL HOSPITALER

Kronborg Margarinefabrik

Niels Brocksgade 4
København V.
Tlf. CE 7840 og 1254

Det levende Lys

ALTERLYS

i alle størrelser

og i øvrigt
stearinlys og vokslys
af enhver art

ASP-HOLBLAD

STEARINLYSFABRIKER
København

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

H. S. Friis

Malermester

Møllemarken 40, Bagsværd
Tlf. 98 38 35

Bliv abonnent.

Det betaler sig for Dem.

te faktisk udelukkende som marxist. Forholdet er vel det, at hans religionsundervisning har været så dårlig, som vel kan tænkes, på grund af krig, besættelse o.m.a., så han i virkeligheden ikke ved, hvad kristendom er, og mener at kunne holde fast begge steder.

Det har naturligvis været umuligt at konstatere, om dette er noget generelt, men kunne vel være det.

Vi spurgte os selv om, hvorfor der ikke var sket nogen ændring i gudstjenestesproget. De ungarere, vi traf, kunne ingen svar give, og vi endte derfor med at stille to muligheder op. Enten vil gejstligheden og lægfolk intet ændre ud over det, man har været helt tvunget til af kirkemødet; men det lyder alligevel for usandsynligt og uhyggeligt. Det andet svar går i retning af, at regeringen enten har forbudt større ændringer, eller at man ikke tør gennemføre ændringer, af frygt for at grupper af »latinskere« skal have så megen ballade, at det fører til indblanding fra regeringen.

Begge de to sidste ting vil være i regeringens interesse for det vil føre til, at kirken kommer ud af kontakt med tiden og udelukkes fra at føre en samtale med de unge.

Ungarn er et dejligt land at rejse i, og alle mennesker er imødekommende, men man kan ikke undgå at fornemme det, som om kirken er kørt ud på et sidespor, hvor den kan få lov at dø selv. Det virker derfor noget uhyggeligt på en og står i en skærende kontrast til, hvad man ellers oplever, – og det skal det altså også nok.

Kirken kæmper på en anden måde i dag end for 10–15 år siden, og dens muligheder for at kunne klare sig overbevisende virker i øjeblikket ikke særlig store.

Oluf Bohn

LITURGISK KALENDER

- SØNDAG den 6.: 23. efter pinse (s. 751, grøn).
 MANDAG den 7.: Hverdag (s. 751, grøn).
 TIRSDAG den 8.: Hverdag (s. 751, grøn). Erindring om Fire kronede martyrer (s. 1152). – Eller: Fire kronede martyrer (rød).
 ONSDAG den 9.: LATERANKIRKENS indvielse (s. 1153, hvid). Erindring om Teodor (s. 1153), martyr.
 TORSDAG den 10.: Anders Avellan (s. 1153, hvid), bekender. Erindring om Tryfon og lidelsesfæller (s. 1154), martyrer.
 FREDAG den 11.: Martin af Tours (s. 1154, hvid), biskop, bekender. Erindring om Mennes (s. 1154), martyr.
 LØRDAG den 12.: Martin I (s. 1156, rød), pave, martyr.
 SØNDAG den 13.: 24. efter pinse (s. 755, grøn).

HERTUG KNUDS DIVISION

Mandag den 7. november: Tropsføreremøde i Newman-stuen, Sct. Kjeldsgade 3, Ø, kl. 20.00.

Fredag den 11. november: Sct. Bernhard flok og trop, Herlevgårdsvej 14, afholder fra kl. 20.00 *tropsfest*. Der er adgang for alle interesserede.

Mandag den 12. december: »Decembermøde« for divisionens førere, hvorom nærmere indbydelse vil blive udsendt.

Caritas

S.O.S. nr. 70. Afhoppere, arbejdssøgende udlændinge, fortvivlede fremmede søger hjælp til overnatning, lidt mad etc.

Hvem hjælper?

Selv små gaver løser store opgaver. Giro 439 79.

Nikodem om dagry

Ateismen ændrer i nogen grad metoder i Rusland, idet den hidtil først og fremmest offentligt vendte sig mod den russiske kirke, men i de senere år har især videnskaben »modbevist« kristendommen. Dette fremgår af et interview i et finsk blad med den russiske metropolit Nikodem af Leningrad. Han siger, at ganske vist er den ateistiske propaganda i Sovjetrusland ikke blevet formindsket, men den er ikke så direkte antiklerikal som før. Metropolitens tilføjede, at kirkens største vanskeligheder nu ligger på undervisningsområdet. Skolerne i Rusland er helt ateistiske. Kirken må kun udbrede evangeliet indenfor kirkerummet (i de relativt få kirker, der er tilbage) og under sammenkomster, der finder sted i privat hjem. Derfor har just nu prædiken og kristendommens udbredelse gennem undervisning i hjemmene den største betydning.

RULLESTOL

Mandlig person søges til at køre rullestol 2 gange 1/2 time om ugen.
 Tlf. Godthaab 7147.

EFFEKTIV BESKYTTELSE

af Deres varmtvands- og centralvarmeanlæg mod korrosion og sten af Deres olietank mod korrosion.

Skriftlig garanti for hvert anlæg.

Guldager Electrolyse A/S

Ejgårdsvej 26, Charlottenlund
 Tlf. (01) 66 ORdrup 3331 - 5630

Banegårdens Restaurant

Fritz Kapper

Odense H.

J. Qvist Jensen

Slagtermester
 Vesterbrogade 107 C.
 København V.
 Tlf. Eva 3767
Kød, flæsk og pålæg
En gros og en detail

Tandtekniker

Ove C. Jensen's eftf.

J. Bønnelycke

Kunstige tænder - Rep. udføres

Vesterbrogade 69

Tlf. Eva 5932 fra kl. 10–16
 Tirsdag og fredag kl. 10–18

Ugens tv og radio (6. - 12. nov.)

SØNDAG	19.00	p1	Magister Emil Frederiksen om Johs. Jørgensen.
	19.40	tv	Johannes Jørgensens 100-årsdag.
	20.30	p2	Mit livs legende. Montage om Johs. Jørgensen.
MANDAG	19.55	tv	Udviklingsland og religion. Reportage.
	TIRSDAG	23.10	p1
ONS DAG		19.55	tv
	21.15	p2	Hvem ejer dansk film? Studiekreds. 1.
	21.55	p2	Mozarts Requiem. Koncert fra London.
TORSDAG	20.30	tv	Brighton Rock. Film over Graham Greenes bog.
FREDAG	15.30	tv	Besøg i Algeriet. Derefter Teleklub.
	22.15	p1	Pigtrådstekster. Kærlighed, sex og politik.
LØRDAG	16.30	p1	Fritidsrevyen. For piger og drenge.
	17.00	tv	Redaktion U-66. Ungdomsprogram.

VERDEN RUNDT

Skønt premierminister Ian Smith havde anmodet om at gøre Rhodesias første »uafhængighedsdag« til en særlig taksigelses- og bededag, gik landets katolske biskopper ikke med til at forordne en sådan.

I et hyrdebrev dateret 11. oktober anbefaler biskopperne derimod alle katolikker »at vende sig til Gud i bøn for hele det rhodesiske folk for at Gud må give sin vilje til kende ikke blot for de regerede, men også for de regerende.« En sådan bøn burde bedes hele året og ikke på nogen særlig dag, hedder det videre i hyrdebrevet. Biskopperne ser med velvilje på regeringens offentligt udtrykte behov for bøn om Guds bistand i lovgivnings-spørgsmål og i moralske og sociale spørgsmål. Men samtidig er det biskoppernes pligt at holde sig fri af et bestemt politisk parti.

Tidligere var premierministeren blevet skarpt kritiseret i parlamentet af et negermedlem, Mr. Kandengwa, der også er katolik. Kandengwa kritiserede Smith for ikke at gøre sig større anstrengelser for at opretholde et godt naboforhold til andre lande end Sydafrika.

Det andet Vatikanconcils linje brød igennem på de sydamerikanske biskoppers møde i Mar del Plata i Argentina, erklærer ærkebiskop Helder Camara. Ærkebiskoppen meddelte dette efter mødets afslutning. Han talte under en messe i et hospitalskapel.

Mange latinamerikanske biskopper på mødet udtrykte mishag over for Helder Camaras krav om social retfærdighed. Nogle anklager ham for at være kommunist, andre siger, at han generaliserer for hele Sydamerika ud fra situationen i det nordøstlige Brasilien, der hører til et af Sydamerikas fattigste områder.

Der var dog også på mødet biskopper, der gav deres tilslutning til Camaras ideer. Således sagde en biskop, at det underudviklede menneske slet ikke er i stand til at modtage evangeliets budskab.

En anden deltager på mødet talte om forældede former for kirkelig au-

toritet. De feudale biskoppers tid er forbi, sagde han. Nu må biskopperne styre med bistand af rådgivere. Og eftersom vi lever i et internationalt tidehverv engagerer en enkelt biskops handling alle hans kolleger.

Der blev også på mødet talt om indførelsen af gifte diakoner i hele Sydamerika.

Biskop Sergio Mendez Arceo fra Cuernavaca i Mexico er blevet anklaget for at have rost cubanske præster, der gik ind for Castro. Biskoppen erklærer i denne forbindelse:

Jeg talte ikke om »progressive« præster på Cuba. Jeg sagde blot, at kirken må arbejde i konkrete situationer, og at de voldsomme begivenheder på Cuba havde rensset kirken. Dette identificerer ikke kirken med dem, der udøver de voldelige handlinger.

Vi er 23 biskopper fra kystområdet ved den mexikanske havbugt, der er blevet anklaget for at være »progressive«. Vi prøver blot på at føre kirken up to date og gøre folket modent til ansvar.

»Témoignage Chrétien« refererer i forbindelse med en enquête om præstekald følgende tankevækkende tal for Frankrig:

Man regner nu med, at ca. 50 pct. af de præstestuderende ikke gennemfører studiet. Inden 1939 regnede man med 20 pct.

Antallet af præsteordinationer var mellem 1870 og 1900 ca. 1500 årligt; i 1950 var det dalet til 1000 og i 1955 til 858. I 1959 var det 595 og for 1963 kun 573. Den nedadgående tendens markeres især fra 1939, hvor ordinationerne endnu nåede et antal på ca. 1300.

I tidsrummet 1929–1964 er antallet af præster dalet fra ca. 49.000 til ca. 41.000, mens befolkningstallet er steget fra ca. 40 til ca. 48 millioner indbyggere. Der er for øjeblikket 1 præst for 1200 indbyggere, men denne pro-

portion vil som følge af kaldskrisen daile meget hurtigt.

M.J.B.

Når de tyske biskopper ikke reagerede samlet over for Hitler, skyldtes det en eneste biskops modstand, fremgår det af en artikel i jesuitternes tidsskrift »Stimmen der Zeit«. Et hyrdebrev var på vej i 1942, men det blev ikke til noget på grund af Breslau-biskoppen Bertrams modstand. I München læste kardinal Faulhaber brevet fra prædikestolen, men det forblev en isoleret tilkendegivelse.

»Soeur Sourire« har afbrudt sit noviciat og opgivet sine planer om at blive missionsøster.

Forfatterinden og komponisten samt fortolkeren af »Dominique... nique... nique...« agter, ifølge Le Figaro, at blive dominikanertertiar og gøre karriere som visesangerinde. Dog under et andet navn. M.J.B.

Vatikanet har genåbnet den pressetjeneste, der fungerede under konciliet. Ved den første pressekonference erklærede Msgr. Vallainc, der leder pressekontoret, at paven ikke havde til hensigt at foretage nogen rejse til Vietnam nu. Men det udelukker ikke, at der senere kan blive tale om en sådan rejse, sagde han.

På en pressekonference i Rom blev der oplæst et dementi fra jesuitterne, der benægter, at der skulle have været strejke blandt studenterne på det kirkelige universitet Gregoriana i Rom. Strejken skulle have varet i tre dage, og formålet skulle have været at gennemtvinge en ændring i studieplanerne. Studenterne skulle også have udsendt et revolutionært manifest. Men, sagde en talsmand for Vatikanet, der kan ikke have været tale om strejke alene af den grund, at universitetet ikke var åbnet efter ferien på det tidspunkt, da den skulle have fundet sted.

Tysk hjælp
til Norden

Dem vi
hører meget
lidt til

Graham
Greenes
nye bog

Tal, der taler

Senneps-
kornet og
surdejen

Bal
i den
borgerlige

Statsminister Krag tager sit gode tøj og går. MOTIVET gisnes der om. Men i hvert fald skal vi til valg. Om vore forpligtelser i denne forbindelse taler koncilet klart. Læs side 2. Og i et meget omtalt teaterstykke siges nogle borgerlige ord om det politiske liv. Se bagsiden.

MOTIVET

Motivet viser Jens Otto Krag, der tager sit gode tøj og går. Hans og den øvrige regerings motiv gisnes der fortsat om. Men én ting er sikkert: vi skal til valg i denne måned. I det andet Vatikankoncil's pastoral-konstitution »Om kirken i verden af idag« tales der indgående om borgernes andel i det politiske liv. Det hedder bl.a. i teksten:

● Alle borgere bør huske, at det både er deres ret og deres pligt at afgive en selvstændig stemme for at fremme det fælles bedste.

● Borgerne skal være en ofervillig og trofast kærlighed til deres fædreland, men uden snæversyn. Samtidig skal de besinde sig på det, der tjener hele menneskeslægten med dens racer, folkeslag og nationer.

● De skal acceptere, at modstridende meninger om denne verdens anliggender kan være berettiget, og de skal respektere deres medborgere, både som enkeltpersoner og som medlemmer af en gruppe, når de sagligt forfølger standpunkter, som afviser fra deres.

● En samfundsmæssig og politisk uddannelse er i vore dage uundværlig for hele folket, men især for ungdommen.

Franske biskopper ikke ængstelige

Flertallet af franske biskopper føler ikke nogen grund til ængstelse eller pessimisme, hvad angår den katolske lære, udtalte ærkebiskop Veuillot som svar på kardinal Ottavianis brev med de ti punkter (se Katolsk Ugeblad nr. 38). Ottaviani havde i sit brev bedt bispekonferencerne udtale sig inden jul om forskellige punkter i tros læren, hvor der skulle være anledning til bekymring. Biskop Veuillot udtalte ordret: De franske biskopper forbereder omhyggeligt deres svar og er opmærksomme på alle symptomer, der måtte give anledning til uro. Hvis der her eller der hersker nogen uro, er en sådan snarere at betragte som en opfordring til teologisk arbejde. Bispekonferencen var enig om ikke at

lave nogen ny Syllabus eller liste over kætterske meninger. Derimod vil man nedsætte en teologisk kommission, der skal have til formål at stimulere den teologiske forskning. Ærkebiskop Marty af Reims, biskop Ancel fra Lyon, biskop Renard af Versailles og biskop Vial fra Nevers bliver medlemmer af denne kommission.

Arbejderbiskoppen Ancel forelagde en rapport om koncilkonstitutionen om Kirken i den moderne Verden. Konklusionen heraf var behovet for sociologisk forskning inden for kirken specielt med henblik på præstens stilling og i særdeleshed en undersøgelse af de katolske institutioners berettigelse og deres eventuelle fornyelse.

»Fredens nye navn er udvikling«

Ved udgangen af den franske bispekonference i Lourdes d. 17.-22. oktober, blev der offentliggjort en udtalelse om verdensfreden, i hvilken det bl.a. hedder:

»Stillet over for de konflikter, som verden over rejser folk mod folk, venter visse mennesker af biskopperne, at de skal tage parti for den ene eller den anden lejr. Dette er ikke deres rolle. At tage parti ville være at skærpe modsætningerne, opdigne lidenskaberne og uddybe den kløft, der skiller.«

Biskopperne insisterer på, at det

er Kristi og Kirkens opgave at elske alle mennesker og at hjælpe dem til at elske hverandre. De opfordrer derfor de krigsførende til at føre dialog snarere end krig, og erindrer om, at sand fred er grundlagt på retfærdighed og frihed. De indskærper alle katolikker, og i særdeleshed dem, der øver indflydelse på den offentlige mening, at det er i denne ånd, de skal handle.

Biskopperne advarer endelig mod det ruinerende rustningskapløb og viser hen til pave Paul VI's ord: »Fredens nye navn er udvikling.«

M.J.B.

Frankrig ophæver fredagsabstinensen

Det franske katolske dagblad LA CROIX meddeler, at det franske

episkopat med virkning fra 1. januar 1967 har ophævet fredagsabstinensen. Der er dog en undtagelse fra denne regel, nemlig de fredage, der falder i fastetiden. Man opfordrer katolikkerne til i stedet for den noget formalistiske afholdelse fra kødspiser at markere fredagene ved f.eks. afholdenhed fra rygning eller andre fornøjelser, ved godgørenhed på basis af de derved sparede midler, ved på anden måde at vise næstekærlighed, f.eks. gensidig tilgivelse. Der vil til fasten næste år blive udsendt et hyrdebrev herom.

... men ikke om fredagen?

USA - biskop om Vietnam

Biskop John H. Wright fra Pittsburgh, der kommer til København og taler i Englesalen, Jagtvej 183B, søndag den 27. november kl. 19,30, har sammen med fem andre fremstående kirkeledere opfordret den amerikanske regering til at standse bombningerne i Vietnam. Udtalelsen fremkom i anledning af FN-dagen. Den blev sendt til U Thant og til USAs ambassadør ved FN Arthur Goldberg. Henvendelsen retter sig foruden til USAs regering også til USAs allierede i Vietnamkrigen.

Basis for udtalelsen er U Thants tre punkts erklæring og desuden ceteres pave Pauls rundskrivelse om Vietnamkrigen. De tre punkter er: Standsning af bombningerne, nedskæring af de militære operationer i Vietnam fra begge hold og villighed til optagelse af forhandling mellem de parter, der er engageret i kampene.

Blandt underskriverne på erklæringen er desuden rabbineren Eisenbraht, unitarernes leder dr. Greeley, den græsk-katolske ærkebiskop Sakovos, metodisternes biskop Lord og Crittendon fra den episkopale kirke.

Amerikansk biskop taler i København

Biskop John J. Wright fra Pittsburgh, Pennsylvania, USA taler i »Englesalen«, Jagtvej 183 B, søndag den 27. november kl. 19,30. Emnet er »Økumenien og tilskyndelsen fra det andet Vatikanconcil«.

Biskop Wright er en markant skikkelse blandt de amerikanske biskopper. Han har et indgående kendskab til europæisk historie og er kendt som en fascinerende og vittig taler. Efter foredraget serveres en forfriskning. Alle er velkomne, men interesserede bedes venligst forinden tilmelde sig på telefon (01) 89 15 50, den apostoliske delegation, Vedbæk.

Præsterne må følge med den teologiske udvikling

Vi må holde fast ved korsets forargelse, men vi må ikke forarge ved forældet konservatisme, sagde biskop

Martensen på Snoghøj.

Sognepræstemødet på Snoghøj Højskole i dagene 24.-27. oktober samlede alle landets sognepræster på nogle få nær, der var forhindret i at møde. Desuden mødte det biskoppelige gejstlige råd samt det biskoppelige økonomiske råd, der består af Harald Guldager, Børge Mannov og Sven Frederiksen. Biskop Hans L. Martensen førte forsædet med pastor Ib Andersen som dirigent. Alle kunne og skulle udtale sig, og det blev også gjort i rigt mål. Mødet var

især af orienterende art, både hvad angik oplysninger til præsterne, og hvad angik biskoppens ønske om at få præsternes vurdering af forskellige spørgsmål. Nogle enkelte principper blev dog sat under afstemning og så godt som enstemmigt vedtaget.

Flere problemer er endnu på overvejelsens stadium og derfor endnu genstand for en vis tilbageholdenhed.

Målsætningen for vort apostoliske arbejde

Derom talte biskoppen indledningsvis. Han understregede, at samarbejde i dag er endnu vigtigere end nogen sinde. Dette er en følge af concilet, hvis lys i det hele taget hvilede over mødet. Vor målsætning er angivet af Herren selv med missionsbefalingen: »Gå ud i alverden...!« Vi skal altså gøre menneskene til Kristi disciple, for vi må overbevise dem om, at Kristus »har al magt i himlen og på jorden«. Mangt og meget siges anderledes i dag og må siges anderledes på grund af nutidens verdensbillede, men vi må holde fast ved troens indhold. Jomfrufødslen og opstandelsen (for at tage et par eksempler) er således historiske realiteter, som man ikke kan benægte uden at være frafalden. Mirakler kan nok betragtes på en anden må-

de i dag, men vi må være klar over, at Gud kan gribe ind på en måde, der går over menneskers forstand. Vi må holde fast ved korsets forargelse, men vi må ikke forarge ved forældet konservatisme. Derfor må præsterne følge med i den teologiske udvikling. (Præsterne imellem planlægges studieuger og »sabbatsår«).

Biskoppen afviste tanken om, at den økumeniske indstilling overflødiggør konversioner, især når vi står over for »kirkefremmede«. I vor missionsopgave har vi pligt til at fremstille sandheden, således som vi erkender den.

Biskoppen omtalte desuden ungdomsarbejdet samt muligheden for at organisere »rejsehold« til provinser.

Kirkebidragsordning

Det økonomiske råds medlemmer fremlagde en genarbejdet redegørelse for bispedømmets dårlige økonomiske tilstand og forelagde et lige så gennemarbejdet forslag til en løsning. Hvis vort bispedømme ikke får årlig *ekstraordinær* hjælp fra udlandet, vil det årlige underskud bare til den daglige *drift* beløbe sig til 5-600.000 kr. Det *kan* være rimeligt at søge det katolske udlands hjælp til særlige formål som f.eks. kirkebyggeri, men det forekommer umiddelbart urimeligt, at vi som medlemmer af et velfærdssamfund

søger hjælp til daglige fornødenheder. Særlig urimeligt virker det, når man betænker, at katolikker f.eks. i Tyskland, hvor størstedelen af den udenlandske ekstraordinære hjælp kommer fra, betaler langt mere i kirkeskat end vore katolikker gennemsnitligt gør. Alene det, at mange overhovedet ikke betaler kirkeskat, er utilstedeligt.

Det økonomiske råd vil derfor snarest udsende og forklare en ny ordning, der medfører, at alle får at vide, hvad de bør yde - og hvorfor

Fortsettes side 15

Han bør ikke være ene om det

ANSVARHAVENDE
REDAKTØR:
HELGE KRISTENSEN

Redaktør for indenlandsstof:
Jens Oluf Lund
Redaktionssekretær: Elli Gambell

Redaktionskontor:
Bredgade 69, København K.
Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:
Katolsk Ugeblads Annonceekspedition,
Hauchsvej 8, København V.,
telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro
589 65.

Abonnementsafdeling:
Katolsk Ugeblads Ekspedition ved A.
Prüser, Sankt Annæ Plads 28, Køben-
havn K., telefon (01) 15 95 28 (9-16,
lørdag lukket) postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien
som i andre lande pr. kvartal kr.
11,00. I løssalg kr. 1,00.

Længere artikler til et bestemt num-
mer af bladet skal være redaktionen i
hænde senest 3 uger før det pågæl-
dende nummer udkommer, kortere
meddelelser senest 14 dage før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar
for uopfordret indsendte manuskrip-
ter.

Såfremt et nummer af Katolsk Uge-
blad udebliver, bedes henvendelse ret-
tet til Deres eget postkontor eller til
Postvæsenets Oplysningskontor, tele-
fon 14 62 98, idet udsendelse af de
enkelte numre foretages af postvæse-
net.

Adresseændringer bedes ligeledes med-
delt postvæsenet.

Den store tyske tilmelding til det nordiske katolske pressemøde, der holdes her i København om en uges tid, er et af eksemplerne på den enestående interesse, vore trosfæller syd for grænsen nærer for kirken i Norden. Og at tyskerne i særlig grad kommer ind i billedet, når det drejer sig om vore bispedømmers finanser, er ingen hemmelighed. I forbindelse med Ansgarsfestlighederne i Hamburg sidste år blev der på foranledning af biskop Helmut Hermann af Osnabrück startet en hjælpeaktion til fordel for de nordiske bispedømmer. Biskop Hermann har rettet en foreløbig tak til alle, der hidtil har støttet aktionen, og samtidig meddeler han, at indsamlingen i fremtiden vil blive organiseret gennem en stiftelse under navnet »Ansgar-Werk des Bistums Osnabrück«.

Biskoppen af Osnabrück fortæller, at der indtil den 15. oktober 1966 fra omkring 1000 bidragydere er indgået godt 122.000 d-mark, hvilket i danske penge vil sige omkring 210.000 kroner. Den tyske rundhåndethed overfor nordiske katolikker er værd at fundere over, når man tænker på, at den enkelte tyske katolik nok ikke er meget bedre stillet rent økonomisk end hans trosfælle i nord, men på den anden side er der ikke grund til at skamme sig over at modtage hjælp, da vi alle tilhører den samme kirke og føler gensidig ansvarlighed tværs over alle landegrænser. Kirken i Vesttyskland har gode kår, men nærer ikke af den grund ønsket om en lad middagshvil. Vi må i forvejen huske på, at mange af de nye tanker, der føjedes til pave Johannes XXIIIs ønske om at bringe vor tids mennesker i nærmere kontakt med kristendommen, kom fra Tyskland. Meningen med at investere i kirkelige foretagender netop i 1966 må vel ligeledes søges i ønsket om at lade kristendommen fremtræde lige så levende for tv- og atomtidens mennesker, som den gjorde det for middelalderens. Men dollars og d-mark og kroner og ører er kun en tyngende ballast, hvis vi forkynder *Ordet*, så det klinger som hule fraser for samtiden. En virkelig rystende rapport fra Østeuropa, var den, der fornylig antydede, at kirken er blevet kørt over på et sidespor for at dø i fred. Her hjemme er der foreløbig liv nok, men liv skal til stadighed stimuleres med mere liv.

Biskoppen af Osnabrück har efter anbefaling fra sine nordiske kolleger bl.a. støttet følgende institutioner og personer med midler fra indsamlingen: Det nye ungdomscenter i bispedømmet Oslo med 25.000 d-mark, kirkebyggeriet i Søborg, København med godt 15.000 d-mark, præsterne i Norden med 52.000 d-mark, en præst i Sverige med 2500 d-mark til en bil og biskopperne John E. Taylor og Hans L. Martensen har fået 1000 d-mark hver. Der refterer for tiden 12.358,49 d-mark på kontoen, oplyser »Kirchenbote des Bistums Osnabrück«, der i sin udgave af 6. november stærkt anbefaler støtte til »Ansgar-Werk des Bistums Osnabrück«. I sin tak til bidragyderne hentyder biskop Hermann beskedent til den tid, da tyske katolikker sultede og havde hjælp fra Norden behov. Men han bør ikke af den grund være ene om at takke de glade givere.

Dem vi hører meget lidt til

Ved Pax Romanas verdenskongres i Lyon havde
Bernard Eric Jensen en samtale med den polske forfatterinde
og journalist Anna Morawska

Anna Morawska.

En af hovedtalerne ved Pax Romana's verdenskongres i Lyon var den polske forfatterinde og journalist Anna Morawska, der tilhører Polens venstreorienterede katolicisme, om hvilken man i Vesteuropa hører meget lidt. Hun har skrevet adskillige bøger og artikler, blandt andet bogen »Katolicismens perspektiver«, der udkom i 1960, og i dette efterår skulle endnu en af hendes bøger udkomme, nemlig »Kristne martyrer under nazismen«. Hun har ligeledes formidlet vesteuropæiske strømninger til sit eget hjemland ved blandt andet at oversætte så spændende teologer som Karl Rahner og John A. T. Robinson til polsk. Som kommentar til det følgende interview har jeg kun en ting at bemærke, nemlig at jeg på forhånd havde accepteret ikke at stille spørgsmål om aktuelle politiske eller kirkepolitiske forhold.

»Znak«

– Fru Morawska, hvilke grupper tilhører De i Polen, og hvad slags arbejde gør de i hovedsagen?

– Jeg tilhører en intellektuel gruppe ved navn »Znak« (tegn). Denne gruppe offentliggør to måneds- og et ugeblad. Det ene månedsblad og ugebladet udkommer i Krakov, og det andet månedsblad er for Warszawa. »Znak«-gruppen har hentet størstedelen af sin inspiration fra det franske tidsskrift »Esprit«, der er baseret på den personalistiske filosofi. Målet for vores gruppe er at skabe et grundlag, på hvilket vi kan møde marxisterne og andre ikke-troende og samarbejde med disse om alle slags sociale spørgsmål.

– Med hvilke grupper af ikke-troende har De en dialog, og hvilke emner har denne dialog drejet sig om?

– Mest med intellektuelle grupper, dvs. professorer, journalister, studenter, forfattere osv. Dette er for øvrigt ganske naturligt, eftersom vi selv er en intellektuel gruppe. Det er først og fremmest teologiske og filosofiske emner, der sættes under debat, men tendensen til kun at behandle den slags emner er måske for stor! De ikke-troende vil meget ofte spørge, hvad éns tro i virkeligheden består i. De vil spørge os om vores

holdning til kirken, og det kan være yderst vanskeligt at svare helt præcist på den slags spørgsmål. Nu vil den ikke-troende normalt udelukke den opfatte kirken som en institution – selvfølgelig en menneskeskabt og som sådan autoritær institution. I denne tid, hvor der sker så stor en fornyelse indenfor kirken, vil de også spørge, hvad et moderne menneske forstår ved kirkens ufejlbarhed. Hvad betyder det, når de kristne siger, at deres kirke er hellig? Men alle den slags spørgsmål har, når man analyserer dem til bunds, en klar tendens til – fundamentalt set – at være etiske spørgsmål. Vi har selvfølgelig mange marxistiske og ikke-troende venner, med hvem vi taler om alt muligt. Dog må man huske på, at marxisterne i Polen ikke behøver at være ateister. De er lige så ofte agnostikere, og det eneste man egentlig generelt kan sige om dem, er, at de ikke opfatter sig selv som kristne. Vi inviterer ofte ikke-troende til vore møder i den førnævnte gruppe, eller vi inviterer redaktørerne af de ateistiske ugeblade til vore redaktionskontorer, hvor vi diskuterer mange forskellige emner – normalt sådanne, som vil blive behandlet i en senere publikation. På den måde har vi diskuteret seksualproblemerne, seksualetikken og millenium-spørgsmålene, dvs. hvilke traditioner i vort lands

historie vi anser for de værdifuldeste.

Dialogen

– Indebærer en sådan dialog farer af nogen art, fru Morawska?

– Der er to svar på dette spørgsmål. Et meget personligt og et andet. Hvad min egen samvittighed angår, kan jeg roligt svare, at jeg ikke kan se, at der skulle være nogen farer ved en sådan dialog. Men vi er ikke bare medlemmer af »den spirituelle kirke«, men også af kirken som institution. Og for kirken som institution kan jeg godt se, at dialogen kan indebære visse farer. Dog vil jeg gerne helt principielt sige, at jeg opfatter den som en værdi i sig selv. Måske tager jeg fejl, men det menneskelige forhold, som en dialog nu engang er – det at søge sandheden sammen med andre mennesker – opfatter jeg afgjort som en kristen værdi i sig selv. Men selvfølgelig, hvis man ser på dialogen fra den synsvinkel, at kirken er en institution, der ganske naturligt ønsker – i synlig og konkret forstand – at holde på sine medlemmer, kan dialogen godt indebære farer. Man kan nemlig ikke nægte, at dialogen kan føre til, at mennesker – og måske især unge studenter – kan falde fra troen. Det sker virkelig, at mennesker på grund af dialogen forlader »den synlige kirke«, men personligt kan jeg ikke betragte det som en katastrofe eller som noget absolut forfærdeligt.

– Jeg formoder, at De kender lidt til den engelske gruppe omkring tidsskriftet »Slant«, der prøver på at formulere en kristen socialisme. Tror De, at dialogen ville blive lettere, hvis der lå en sådan kristen socialisme til grund for den?

– Jeg har kun hørt om »Slant«, og selv om jeg tror, at dialogen ville være lettere på et sådant grundlag,

vil jeg gerne understrege, at en kristen socialisme på ingen måde er en nødvendig forudsætning for dialogen. Jeg er sikker på, at dialogen ikke direkte forudsætter åbenhed over for sociale spørgsmål, og dette er måske rigtige for Polens vedkommende end for mange andre lande. I Polen lever vi nemlig efter revolutionen, og de grundlæggende sociale spørgsmål har ikke så presserende betydning som andre steder, f.eks. i Sydamerika.

Lige efter revolutionen var det de økonomiske og sociale spørgsmål, der lagde beslag på al energi: etableringen af en stabil økonomi, omdannelsen af de socio-økonomiske strukturer, industrialiseringen, osv. I denne fase af vort lands udvikling respekterede man ikke tilstrækkeligt problemerne omkring menneskets værdi og andre åndelige værdier, og det dominerende for os i Polen i dag er alle de spørgsmål, der behandles inden for personalismen. Det er min opfattelse, at også marxisterne nu har opdaget dette problem, og at de bruger en stor del af deres energi på at udvikle denne side af den marxistiske filosofi.

Marxismen

– Er dette et resultat af de mange studier over »den unge Marx«?

– Ja, det kan man godt sige. »Den unge Marx« har udviklet mange ideer omkring menneskets værdi og værdighed, og enhver marxistisk filosofi af nogen betydning, og som har skabt noget ægte, gør i høj grad det samme på grundlag af studier af »den unge Marx«.

– Hvordan opfatter De marxismen, dens ateistiske elementer og dens holdning til den menneskelige frihed?

– Personlig er jeg overbevist om, at den ateistiske dogmatik ikke er noget, der hænger sammen med de fundamentale ideer i marxismen. For mig at se er marxismen først og fremmest en metode til forståelse og tolkning af den historiske udvikling. Og i så henseende er jeg enig med den marxistiske fortolkning. Jeg kan selvfølgelig godt se, at marxismen bliver brugt som ideologi, og jeg forstår også, hvorfor den gør det. Men oprindeligt tror jeg ikke, marxismen egentlig var ment som andet og mere end en metodelære, og som sådan er den fremragende og inspirerende! Hvad friheden angår kan jeg fortælle Dem, at en af vore førende marxistiske filosoffer har skrevet et essay om dette, som kan være et godt svar på Deres spørgsmål. Han mener, at Marx' egentlige mål var friheden. Men i den historiske situation, Marx skrev i, var det de økonomiske faktorer, der

først og fremmest stod i vejen for den menneskelige frihed. Derfor ofrede Marx størstedelen af sit liv på at få fjernet denne hindring. Det er altså en stor, men almindelig fejltagelse, hvis man fortolker Marx, som om han kun var interesseret i de økonomiske problemer. Herfra går den nævnte filosof videre og analyserer de eksisterende former for personalisme. Han finder, at den personalisme, Mounier har udviklet, er den bedste af de eksisterende former. Han kritiserer den form, vi kan kalde de indifferente forbrugeres personalisme, men til sidst siger han, at den rigtige syntese, den bedste filosofi ville være en personalisme, som var udviklet på grundlag af marxismen.

– Hvad angår de ateistiske elementer i marxismen kan jeg kun give Dem ret. Ser man f.eks. på Marx' og Engels forståelse af urkristendommen, ser det i hvert fald ud til, at den er i modsætning til marxismens senere opfattelse af den kristne kirke...

Her vil jeg dog gerne tilføje, at meget få marxister i dag ville gå med til dette. Men mine venner og jeg i Warszawa-gruppen erklærer os for socialister på det grundlag, at vi fastholder, at ateismen og socialismen ikke er uløseligt knyttet til hinanden. Vi accepterer i store træk den marxistiske fortolkning af historien. Selvfølgelig kan vi ikke gå med til den meget dogmatiske fortolkning af historien, men vi mener, at det grundlæggende i marxismen er den tese, at virkeligheden stadig forandrer sig. Det vil sige, at når det tekniske grundlag for samfundet forandres, ændrer samfundets superstrukturer sig samtidig. Derfor må man til stadighed analysere den aktuelle og konkrete situation og ikke fastholde eller låse sig fast i på forhånd givne mønstre, der ikke eksisterer i virkeligheden. Dette sidste sker, når man skaber en ufleksibel ideologi, og dette gælder også for marxistiske ideologier, selv om man godt kan forstå, at det er politiske og psykologiske faktorer, der ligger til grund for det.

Institutionen

– Den ateistiske propaganda finder stadig sted i Østblokken, og nogle steder forfølger man endda de troende. Tror De, at den dialog, der går for sig i øjeblikket, vil skabe en bedre atmosfære og måske i fremtiden ændre de østeuropæiske regeringers politik over for kirken?

– Dette afhænger i høj grad af den politik, kirken som institution

fører. Som De kan se, er jeg på mange måder selv marxist. Den dialog, der i øjeblikket finder sted, er næsten udelukkende mellem små grupper af intellektuelle, og kirken som sociologisk institution, altså kirken som magtfaktor, indgår ikke i den. Dialogen foregår altså kun på det superstrukturelle plan, men det er min overbevisning, at den indirekte har og vil få en afgørende indflydelse på den aktuelle situation. Vores meninger har nemlig indflydelse på andre kristne, og dette vil senere få betydning for kirken som helhed. Derfor vil kirken som institution langsomt forandre sig. Jeg kan derfor godt sige, at jeg tror, at vi er med til at skabe bedre betingelser for kirken.

– I Deres svar, sagde De, at kirken som institution skulle forandres. Har De noget imod at gøre rede for, i hvad retning denne forandring skulle gå?

– Det er meget vanskeligt at svare på! Jeg kan ikke i detaljer se, hvordan kirken skal tage sig ud i fremtiden, men den almindelige tendens skulle gerne gå hen imod »den fattige kirke« og selvfølgelig mod en mere demokratisk kirke. På denne måde ville den få større muligheder, fordi regeringerne ikke ville frygte den som magtfaktor. Men skal jeg være helt ærlig, må jeg indrømme, at det vil føre mange vanskeligheder med sig.

Magtfaktoren

– Hvordan ser de kommunistiske lande på pavens rejser, f.eks. til FN og Indien?

– De er blevet meget vel modtaget! Vurderingen er selvfølgelig sket på et andet grundlag end det, jeg tidligere har nævnt. Man kan lide dem, fordi det viser, at kirken som magtfaktor er ved at blive mere uafhængig og åben, og det kan føre til et bedre forhold mellem socialistblokken og kirken. Bedømmelsen af pavens rejse til FN følger denne linie: Det ser ud til, at paven er ved at blive mere fornuftig og mere åben, så han i det lange løb ikke kun ønsker samarbejde med de kapitalistiske lande. Og dette fortolkes, som om kirken søger en ny placering i den verden vi lever i, – ja, man kan godt sige, at kirken bliver opfattet som mere realistisk! Og man er glad for det, fordi det viser, at kirken nu accepterer, at de socialistiske lande er kommet for at blive, og at verden er større end den kapitalistiske vestblok.

– I denne forbindelse vil jeg ger-

Maskespillet

Clara Svendsen anmelder Graham Greenes nye bog

Graham Greenes nye roman, *The Comedians* (London, The Bodley Head Ltd., 1966. 25 s.) er blevet omtalt som hans bedste siden *Magten og æren*. Der er nok et par af de mellemliggende som kan være med i konkurrencen. Men den nye bog har i sit miljø – Haiti, politisk terror, økonomisk kaos, vold, tortur, forræderi, svindel – et iøjnefaldende slægtskab med den mexicanske roman et kvart århundrede tidligere. Og de to milepæle står som en bekræftelse af at Greene er en af dette århundredes store forfattere.

Han er samtidig en af dem som i mest udpræget grad forener høj kunstnerisk kvalitet med tilgængelighed for den almindelige læser – simpelthen for enhver boglæser af en vis intelligens. Beretningen her er ganske almindeligt kronologisk fremadskridende og ligefrem spændende. Samtidig er den hårde, klare stil – som før – mesterlig og umiskendelig. Graham Greene, ikke at forveksle med nogen

ne til sidst spørge Dem, hvordan pave Johannes' to rundskrivelser »*Pacem in Terris*« og »*Mater et Magistra*« er blevet modtaget?

– De har begge enorm betydning i de kommunistiske lande. Især »*Pacem in Terris*« bliver altid citeret! Den anden måske mindre – og dog! Den indeholder nemlig synspunkter, der kan fremme dialogen og samarbejdet. Pave Johannes omfattedes med enorm sympati i de kommunistiske lande, også i ateistiske kredse. Efter hans død udtalte de sig om hans arbejde i meget positive og venlige vendinger. Man har således sagt om ham, at han virkelig skabte en revolution inden for den katolske kirke. En så dyb revolution, at en marxist næppe forstår, at det kunne ske. Da han indkaldte konciliet, var det noget virkelig stort i marxisternes øjne, fordi det gik imod kirkens interesser som magtfaktor! Det sidste synspunkt er sikkert det kriterium, ud fra hvilket marxisterne til stadighed vil vurdere kirkens handlinger.

Bernard Eric Jensen

Graham Greene ved skrivebordet.

anden. Og romanen belyser i virkeligheden et af de dybeste temaer, det ontologiske: det er selve menneskenes væren som belyses skeptisk, og det anslås i selve titlen, »Komedianterne«, og i bogens motto, »...Aspects are within us, and who seems Most kingly is the King.« Hovedpersonen Jones ender med at blive en inspirerende leder i den lokale guerilla og sætte livet til, og han har selv udtalt at der er ingen plads for ham uden for Haiti. Dette udlægger de andre kæmpende som »hans hjerte var dér«. Sandheden er at han har lavet så mange svindelnumre over hele verden at han til sidst ikke ser anden resterende rolle at spille end at dø døden som guerillaleder, hvad der også er svindel, for de krigserfaringer og bedrifter han har fortalt om er løgn, han har aldrig brugt et skydevåben før, og han må nærmest blive på stedet og dø på grund af al for dårlig fysik til at flygte. Men han har været til virkelig inspiration, han efterlader et savn. Man mindes den falske kardinal i Karen Blixen's *Syndfloden over Norderney*, også en af dette århundredes store litterære behandlinger af det ontologiske tema. Romanen om komedianterne er fuld af variationer over temaet og frister til genlæsning, når man har læst den

til ende første gang.

Hvad der i forhold til hovedlinien kun er et sidetema, men stof til eftertanke, er de i bogen forekommende katolikker. Hos dem alle synes troen at være sygnet hen af åndelig underernæring og iltmangel. Den blusser kun op, hvor den spædes med voodoo.

Clara Svendsen

BIFROST

Mandag den 14. november kl. 20.00.
Redaktør, mag.art. Emil Frederiksen:
»Graham Greenes nye menneskesyn i 'The Comedians'«. Store sal, Jagtvej 183 B, København Ø.

En ny slags kardinaler?

I fremtiden vil de biskopper, som har forsædet i bispekonferencerne, komme til at udgøre kardinalkollegiet med alle dets beføjelser, herunder valg af paver, mener pastor René Laurentin i »Le Figaro«, idet han støtter sig til vægtige, italienske kilder.

Efterretningen er fremsat i tre italienske ugeblade, hvoriblandt ugebladet for præster »*Settimana del Clero*« og »*Il nostro tempo*«, Torino, hvor den kommenteres af »*Homo novus*«, et mærke, som benyttes til uofficielle kommentarer af ærkebiskoppen, Mgr. Pellegrino, som paven sætter meget højt og som regnes for en af de dygtigste italienske biskopper.

»*Homo novus*« påpeger, hvorledes en sådan reform ligger på linie med tidens krav, idet den forlener kardinalkollegiet med ægte repræsentativitet, forhindrer en farlig dualisme mellem episkopatet og de romerske kongregationer, samt løser det vanskelige problem som opstår ved mange af kardinalkollegiets medlemmers høje alder.

Pastor Laurentin understreger på sin side, at det først er fra det 12. årh., kardinalkollegiet ene vælger paven og derefter hurtigt fortrænger de romerske bispesynoder fra Kirkens universelle ledelse. Den antydede reform ville således være en tilbagevenden til kilderne og ikke en revolution, slutter den franske kommentator.

M.J.B.

Tal, der taler

Kjeld Geertz - Hansen om Poul Bregnings
"Jehovas Vidner under anklage"

Poul Bregnings »Jehovas Vidner under anklage« (Hans Reitzels forlag) er en omfangsrig og grundig bog på ca. 240 tætrykte sider, og man opdager hurtigt, at det er en overordentlig indsigtfuld og skarpt tænkende mand, der har skrevet den. I en årrække var han selv Vidne. Ikke en eneste påstand om Jehovas Vidner fremføres, uden at den belægges med soleklar redegørelse. Bogen er tilmed så grundig, at det er ligefrem anstrengende at læse den, selv når man som jeg er ganske godt orienteret i forvejen. Bogens første afsnit er en almindelig redegørelse for organisationens historie, og man undres atter over, at bevægelsen overhovedet har kunnet overleve efter de fejlslagne profetier om verdens undergang i henholdsvis 1874 og 1914. Men det skyldes den rent ud sagt utroligt stramme organisation, der påstås at være »teokratisk«, dvs. lederne er direkte Jehovas redskaber, og der levnes ikke Vidnerne den mindste frihed, hverken hvad angår fortolkninger (helt ud til forbudet mod blodtransfusion) eller styrelse og økonomi. Alle paces frem til det yderste, og drivfjederen er »den dårlige samvittighed over aldrig at have gjort nok«. Selv i dag rumsteres der med Harmagedonslaget, idet »der er ingen afsides egne, hvor Guds skarpretter (det er Kristus) ikke kan nå hen«, som den nuværende topleder Knorr udtalte det i 1953. Egentlig skulle katastrofen være indtrådt i 1954 – 40 år efter 1914. Men selv om dette jo ikke skete, og Vidnerne fik stadige pålæg om at vente, gæntog ledelsen i 1957, at »alle tiders klimaks nærmer sig hastigt«. Men, som forfatteren siger det, det sker i en stadig »tvetunget atmosfære«. Bogens andet afsnit handler om propaganda og organisation og præsenterer os for et uhyre af ensretning og helt uansvarlig anvendelse af skriftsteder. Men inspirationen er stadig den samme, den negative: Verdens snarlige undergang sammen med det enkelte Vidnes håb om at overleve her på jorden. Det er altså »organisationen«, som selv lederne er slaver af, og aldeles ikke »kult«. Da

selv små børn anvendes i den hidsige propaganda, vil mange blive miljøskadet! Man studere blot kopierne af de talrige rapportskemaer. I tredje afsnit i bogen fremstilles selve læren og ikke med løsrevne citater, men med særdeles fyldige uddrag fra bevægelsens hovedbøger (angivelse af kilder bag i bogen). Det må tilmed bemærkes, at næsten alle lærebøger siger de samme ting indtil kedsommelighed.

Noget om tal

Gennemgangen af læren er meget grundig, og med stor viden sammenligner forfatteren den fortrinlige danske, autoriserede oversættelse af Ny Testamente af 1948 med Jehovas Vidners egen; denne sidste indeholder en række let påviselige fordrejninger, særlig hvad angår Jesu genkomst eller »parusi«. Ugebladets læsere er vel snart alle klar over, at Jehovas Vidner f.eks. fornægter Kristi guddom og gør ham til en »personlig åndeskabning«, altså en slags engel, der »blev kød«. Satan, den faldne engel, blev ond for 6000 år siden, på den »sidste skabelsesdag«; hver skabelsesdag er på 7000 år, og nu får jeg omsider rede på, hvorfor en skabelsesdag er på 7000 år! Alle de besynderlige udregninger, hvor man behændigt jonglerer med historiske og mystisk-profetiske tal (især fra profeter og Apokalypsen), er tilpas

»Vidner« har ringet på.

spædet op med pseudovidenskabelige beviser. Det er stadig kun de 144.000, der bliver »åndeskabninger« og kommer i himlen; de gode Jehova-Vidner forbliver på den nye jord, og meget passende stopper forplantningen, så der bliver plads til de opstandne. Alle andre er »Satans sæd«, der nedhugges og opædes af fugle og vilde dyr. Knoglerne må Jehovas Vidner dog nedgrave.

Genkomsten

Forfatteren har gennemgående ret i sin kritik af Jehovas Vidners lære om Kristi genkomst, men hans egen fortolkning er ikke meget bedre, idet han er kommet til det resultat, at både Kristus og apostlene samt de ældste menigheder forventede verdens snarlige undergang. Hans fortolkning af Mattæus 24. kapitel er en afglans af den forlængst afdøde, franske teolog Loisy's lære. Kortelig kan der svares, at vel afspejler Ny Testamente flere steder en stærk forventning, men den var afgjort ikke den kristne læres hovedindhold. Senere breve af Paulus og Peter viser da også, at de to apostle selv venter at dø snart (»mit legemes telt skal snart lægges bort«, II Peter 1,14), altså før verdens ende. De vidste endelig også, at de skulle gå ud i »hele verden«, hvad de naturligvis ikke personligt ville kunne overkomme. Forfatterens hele redegørelse for sit syn, der dog må siges at være særdeles grundigt motiveret, kan ikke holde; men han viser – og det er det, der interesserer os – at Jehovas Vidners fortolkning i alt fald er gal og forskruet. Et eksempel er nok: Hos Jehovas Vidner er Jesu befaling om at »ty til bjergene« ensbetydende med at søge sikkerhed i »det teokratiske samfund«!!! Selv om Mattæus-evangeliet skulle være forfattet efter Jerusalem's ødelæggelse år 70, så afspejles dog Jesu ord i 24. kapitel i apostelkredsens version fra før år 70, altså med den for os forståelige sammenblanding af to dengang fremtidige begivenheder, såsom byens snarlige ødelæggelse (v. 34 »Denne slægt skal ikke forgå, før alt dette er sket«), som man dog kan flygte fra, og verdens undergang (v. 36 »den time kender ingen«), hvor man intetsteds kan finde sikkerhed. Jesus kendte afstanden mellem de to begivenheder, men apostlene gjorde det ikke; for dem måtte det være to faser af samme katastrofe, indtil begivenheden år 70 klarede begreberne. Bedre end udlægningen af Mattæus 24. kapitel er hans redegørelse for

baggrunden for den af Jehovas Vidner så misbrugte Apokalypse, der under ingen omstændigheder kan anvendes på begivenhederne i dag, men i et kodesprog forklarer datidens begivenheder, omend med store fremtidssyner.

Et særligt afsnit behandler Vidneres benægtelse af al evolution, hvor forfatteren har sat sig (for mig at se) grundigt ind i sagen for at kunne tilbagevise ledernes benægtelse af al videnskabelig erkendelse. Et nærmest pudsigt, men her ganske berettiget spørgsmål kan stilles: Når Vidnerne antager, at der var 200–250 arter repræsenteret i Noas ark, hvordan kan de så på så kort tid blive til vore dages 750.000 arter? – uden evolution!

Side 221 begynder forfatteren en analyse af det påtrængende spørgsmål om, hvordan mennesker kan blive Jehovas Vidner. Her afslører han, at han i grunden aldrig har troet, hvad kristendommen lærer, knapt nok begrebet, hvad religion er. Men hans analyse af menneskesindet og dets forhold til religion skal nok passe, hvis dette sind tilhører et Vidne. Derimod er det uforenelig med vor katolske tro at flygte fra et personligt ansvar. Vi bør ikke søge ro, men nok tryghed hos Gud. Vi bør forlængst have erfaret, at den Gud, vi tror på, og den kirke, vi tilhører, absolut ikke er et forsikringsfirma. Men lad os blot af forfatterens analyse lære, hvor farligt det er, hvis vi i Kirken ser en »sag«, en strålende »organisation«, der altid fungerer ufejlbarligt, og ikke ser en levende organisme, som vi alle er ansvarlige lemmer på. Det er i øvrigt en af de sandheder, som det andet Vatikan-koncil har holdt frem for vore øjne. Bogen være stærkt anbefalet, men man skal blot ikke vente at finde noget positivt om vor kristne tro og praksis i den. Det har forfatteren nok aldrig begrebet (han indrømmer også selv at være blevet indfanget som Vidne på grund af »organisations« betagende virkning), og det er skade, for han har mange forudsætninger derfor.

Kjeld Geertz-Hansen

Tak + forslag

En gang imellem skal man nok ikke nøjes med kun at *tænke*, men også *sige* og *gøre*! Derfor disse linier om noget, jeg som læser af Ugebladet ofte har tænkt, men aldrig fået sagt, – og som jeg håber adskillige læsere vil være enige med mig i.

Efter de mange – og til tider lange – meningsudevkslinger i farverige læserbreve og redaktionelle kommentarer, der med rette har fundet vej til Katolsk Ugeblads spalter, håber jeg, man vil finde det rimeligt med nogle linier fra en hverdagslæser, der for øjeblikket hverken har nye ideer at hejse fanen for, principper at fastslå, sager at forfægte eller forsvare – eller gamle mellemværender at gøre op, men som simpelt hen er glad for gennem K.U. at blive holdt i ånde og at blive orienteret om, hvad andre katolikker end den lille kreds, man til daglig omgås, tænker og mener. Rent umiddelbart har jeg følt glæde ved det liv. koncilet har inspireret til i kirken også herhjemme, og som naturligt må afspejle sig i vort katolske ugeblad. Dettets første opgave må være at tjene som et *spejl* (skulle K.U. for resten ikke en gang have været omdøbt til »Spejlet«?), som gengiver, hvad der rent faktisk rører sig i tiden inden for og uden for kirken. Jeg er ganske vist langt fra altid enig med bladet i den plads, det ofrer på de enkelte spørgsmål, eller den form, de behandles i, endsige de kommentarer, der gives; men jeg er klar over, at det må være vanskeligt at skifte sol og vind lige, og – hvad der er det vigtigste – K.U. fortæller mig, at andre har en anden mening og andre problemer, som jeg tilmed ofte får baggrund og begrundelse for. Sluttelig kan jeg jo berolige mig med, at verdens gang trods alt ikke *alene* afgøres af en artikel i K.U.!

Det er mere og mere gået op for mig, at K.U. har en kompliceret opgave, og at det har pligt til at være noget mere og andet end f.eks. et godt fælles »Sogneblad« – eller et talerør for mange meninger. Hvilket ikke vil sige, at bladet ikke skal have bud til sognebørn (det er vi jo alle), eller at redaktionen ikke må have sin egen mening. K.U. har i virkeligheden den meget vanskelige hovedopgave at virkeliggøre den demokratiske udtryksfrihed på katolsk grund – og sørge for at vi ikke falder åndeligt i søvn!

Imidlertid er der mange bi-opga-

ver, der også skal passes. Gennem K.U. har jeg ofte fundet uventede meningsfæller (og det modsatte) *på tværs* af sognegrænser og sociale skel. Men det er nok muligt, at den sognemæssige side af vor kirkes liv af og til har stået lidt i skygge i bladets spalter. Jeg har imidlertid et forslag til afhjælpning af dette savn. Det er hverken nyt eller originalt, men skulle være muligt at gennemføre inden alt for længe: Lad K.U. mindst én gang om måneden bringe et tillæg med særligt sogne- og familielivsstof med tilhørende pastoral information – gerne redigeret af »Katolsk Sogneblad«s nuværende redaktør, der derigennem ville få en endnu større kreds i tale.

Endnu en vigtig opgave (som vist ofte overses af bladets katolske læsere) må fortsat være bladets funktion som *vindue* ud til »de andre«. At flere og flere ikke-katolikker læser bladet med interesse og respekt har jeg den sidste tid erfaret, og det er så langt fra, at disse læsere misforstår betydningen af, at så mange meninger brydes i bladets spalter; tværtimod bidrager dette til nedbrydningen af mange ikke-katolikkers traditionelle modvilje mod den katolske kirkes »bedreviden« og »skråsikkerhed«. Og af og til høres længselsfulde suk efter en tilsvarende selvransagelse i egne kredse. Mit andet lille forslag går derfor ud på, at vi overvejer hver for sig, om vi ikke har nogle ikke-katolske venner, som ville have glæde af, at vi bestilte K.U. til dem, f.eks. for et halvt år »på prøve«. Det ville kunne give naturlig baggrund for mange gode samtaler ...

Til slut blot dette: der er megen sandhed i Kumbels ord om »hellere at ramme ved siden af end slet ikke at ramme«. Mon ikke vi er mange, der gerne vil sige: tak for et blad, der slås med problemerne – især hvis det fortsat vil skærpe selvkritikken.

P. E. Bjørrild

Den historiske synsvinkel

I en artikel i Katolsk Ugeblad den 2. september d.å. udtaler pastor Hans Jorna sig »Om pillen og mere til«. Han skriver om katolikernes tillid til kirken også i denne sag og benytter lejligheden til at understrege, at kirken ikke tager fejl, når dens udtalelser er »ex cathedra«.

Nu kan man anskue kirkens udtalelser ned gennem historien under forskellige synsvinkler. Man kan an-

Fortsattes side 13

Søndagens evangelium om sennepskornet og surdejen er taget ud af den samling »lignelser« om Guds rige, som evangelisten Mattæus har stillet sammen i sit skrift (kap. 13). Blandt disse indtager de såkaldte vækstlignelser en særlig plads. Det er betagende at se, med hvilken kærlig interesse Jesus tager dagliglivets og naturens små hændelser ind i sine lignelser og lader dem være billeder på Guds nådes og frelses ophøjede hemmelighed.

Børndomsminder

Man har ikke indtryk af, at Jesus kun bruger sine lignelser som pædagogisk undervisningsmateriale; jeg er overbevist om, at Jesus allerede i sine drengear i Nazaret har været en god iagttager og interesseret tilskuer, f.eks. når han så sin mor blande gær i melet og ælte dejen i truget, og han kort efter til sin store forbavselse så dejen vokse i skålen. En anden gang ledsagede han sædemanden ude på naboens mark. Det var spændende at følge sædekornets skæbne: Noget faldt på vejen, og fuglene kom og åd det op. Noget faldt på stengrund, og andet forsvandt mellem tidsler og andet ukrudt. Dag for dag valfartede drengen så ud til sin mark for at se, hvad der var blevet af kornet. En skønne dag havde markens brune farve forvandlet sig til et sart grønt skær; mens han selv var gået omkring i landsbyen og havde leget med sine kammerater, havde sovet og var stået op, nat og dag, var sæden spiret og blevet høj, ganske stille, uden at bonden havde rørt en finger for det (jfr. Mark. 4,26 f.), og så kom der strå og aks og til sidst fuld kærne i akset; og da høstens glade dage var inde, havde drengen glemte sin bedrøvelse over, at så meget af det dejlige korn var blevet ædt af grådige fugle, og at tidslerne havde kvalt en del af det, og han tænkte ikke mere på de barnetårer han havde grædt over de små spirer, der alt for hurtigt havde strakt deres spæde lemmer op mod lyset, og lige så hurtigt var blevet svedet af den varme sol, hvis lys de havde været så glade for.

Trøst for den første menighed

Der var gået mange år siden disse drengeoplevelser – nu sidder Jesus i en båd ude på søen og taler til en stor folkeskare, der står på bredden og venter spændt på hans budskab om Guds Rige, der er kommet nær. Når de hører Jesus tale og ser de underfulde gerninger, han gør, har

Sennepskornet og surdejen

SKRIFTBETRAGTNING:

24. søndag efter pinse.

de en levende fornemmelse af, at Rigets frembrud er forestående, og utålmodigt venter de på den dag, da det vil vise sig i al sin glans. Jesus kender godt denne utålmodighed, der syder i deres sind og giver sig højlydt udtryk i klager over hans »uforsvarlige tøven« og skuffelse over, at Messias (hvis han er det) ikke drager Guds sværd og fører Riget til sejr. Så dybt sidder utålmodigheden (også i de troendes hjerter), at endog Jesu egne disciple

så sent som på himmelfartsdagen kan stille spørgsmålet: »Herre! er tiden nu kommet, da du vil genoprette riget for Israel?« (Ap. Gern. 1,6).

Det er på dette og lignende indgroede spørgsmål, Jesus svarer med sine lignelser: »Hvad skal vi sammenligne Guds Rige med, eller hvad for en lignelse skal vi bruge om det? Det er som et sennepsfrø ...« Først er det mindre end alt andet frø på jorden. Men når det er vokset op,

*Dagliglivets
små
hændelser
tages med
i Jesu
lignelser.*

»bliver det større end de andre urter og får store grene, så himmelens fugle kan bygge rede i dets skygge« (Mark. 4, 30-32; jfr. Mat. 13, 31 f. og Luk. 13,18 f.). Den kendsgerning, at lignelsen om sennepskornet går ordret igen i de tre første evangelier, viser kun, at den ikke blot udtrykker en lære, som havde bud til Jesu egne tilhørere, men at den stadig var aktuel i den første kristne menighed, som undrede sig over sin egen lidenhed og længtes efter Gudsrigets mægtige gennembrud. Billedet var i øvrigt ikke opfundet af Jesus; allerede hos profeten Ezekiel 17,22 f. er der tale om den cederkvist, som Gud vil plante på Israels høje bjerg, »og den skal skyde grene og bære løv og blive en herlig ceder. Under den skal alle vingede fugle bygge, i dens grenes skygge skal de bo.«

I vort evangelium knyttes (ligesom i Luk. 13,21) til lignelsen om sennepskornet den anden lignelse om surdejen. Det drejer sig øjensynlig her om en og samme tanke, der anskueliggøres ved to billeder (to korte fortællinger: om en mand og en kvinde, jfr. også Luk. 15, 3-10). Det er næppe hensigten at skildre Guds Riges ydre vækst (sennepskornet) og indre kraft (surdejen), men hovedvægten ligger utvivlsomt på det underfulde slutresultat: den fuldvoksne sennepsstau med alle fuglene og den store (over 39 liter mel) gennemsyrede dejmasse. Det kan være nærliggende at fortolke de to lignelser forskelligt, når man betragter dem hver for sig og tillægger forskelligheden af deres udformning større vægt end lignelsens pointe. Jesus vil åbenbart minde sine tilhørere om, at Guds Riges kraft, som allerede viser sig at være virksom i den første spæde begyndelse, vil hidføre fuldendelsen, når tiden er inde. Det lille bitte korn og den smule surdej er forjættelsen om det forventede store resultat.

Og for vor tid

Også vi, som lever i en tid, der er fuld af uro, er tit fristet til at miste modet og tålmodigheden; nogen kan endog være bange for, at Gudsrigets lille frø er blevet væk i jorden, og at troens surdej er druknet i vor tids støvede forvirring.

Lad os da gå til sennepskornet og blive vise. Selv om helvede sender nok så mange fugle ud på Guds mark for at opæde den kostbare sæd, så vil Guds sandheds korn dog overleve alt det ukrudt, den onde fjende sår iblandt hveden.

Guds Ånd er stærkere end alle de små ånder, der står hans sandhed imod. »Menneskesønnen skal sende sine engle ud, og de skal samle og fjerne fra hans Rige alle, der frister andre til fald« (Matt. 13,41). Sennepskornet vil da nå at blive et træ, og melet fra Herrens mølle skal blive til duftende brød til sidst, fordi »kvinden«, vor Moder Kirken, har blandet det med Guds kraftige og sunde gær.

J. Coenen S.J.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG den 13.: 24. efter pinse (s. 755, grøn).

MANDAG den 14.: Josafat (s. 1158, rød), biskop og martyr.

TIRSDAG den 15.: Albert den Store (hvid), biskop, bekender, kirkelærer.

ONSDAG den 16.: Gertrud (s. 1159, hvid), abbedisse.

TORSDAG den 17.: Gregor Undergører (s. 1159, hvid), biskop, bekender.

FREDAG den 18.: Peter- og Povl kirkernes indvielse (s. 1160, hvid).

LØRDAG den 19.: Elisabet af Thüringen (s. 1160, hvid), enke. Erindring om Pontian (s. 1161), pave, martyr.

SØNDAG den 20.: 25. og sidste efter pinse (s. 755, grøn).

SKT. DOMINIKUS LÆGMANDSORDEN

holder møde søndag den 13. november kl. 9,30 i Ordrup.

Vi har indbudt de øvrige lægmandsordener til at drøfte spørgsmål af fælles interesse.

JOHANNESKIRKEN, SØBORG

Murerne er færdige med at fuge kirken. Dermed er kirkens ydre fremtoning klar. Indvendig er snedkerne mere end halvt færdige med tagbeklædningen. Vi er i gang med anlægget omkring kirken. Særlig til dette arbejde tiltrænges frivillig hjælp. - Byggefondens: 470.000. Frimærkesalget giver godt - og man begynder igen at købe de udenlandske kirkehistorier til julegaveforsendelser og vore postkort til julekorrespondancen. Vi begynder at drømme om en gældfri kirke! Men også inventaret skal jo betales.

Pastor Paul d'Auchamp,

Vandtårnsvej 5, Søborg,
giro 99101 - telf. 69 03 01.

DUK

På DUK's ordinære generalforsamling den 30. oktober 1966 i Odense

meddelte den hidtidige landsformand Svend Bang, at han på grund af manglende tid så sig nødsaget til at trække sig tilbage.

Ved det efterfølgende landsledelses- og repræsentantskabsmøde konstitueredes den hidtidige næstformand Ole le Fèvre, Vindegade 67, Odense, til ny landsformand, medens Jørgen Braarup Hansen, Børkop, udpegedes til ny næstformand vest for Storebælt.

KATOLSK ARBEJDERAKTION OG UNGE KATOLSK ARBEJDERE

indkalder herved til ordinær generalforsamling fredag den 18. november kl. 19,30 i lokalet under Sakramentskirken, Nørrebrogade 27, København N.

Dagsorden:

- 1) Protokol
- 2) Beretning
- 3) Regnskab
- 4) Indkomne forslag
- 5) Valg

der skal vælges

- A) Kasserer
- B) Inkassator UKA
- C) Inkassator KA
- D) Revisorer
- E) Redaktion

Forslag skal i overensstemmelse med lovene være formanden (George Bune Andersen, Westend 9,1. København V.) i hænde senest 15. november.

Bestyrelsen

»Osservatore« om krigforbryderne

Vatikanets ugeblad »Osservatore della Domenica« har for nylig i en lederartikel, skrevet af bladets medudgiver Federico Alessandrini, advaret mod stigende tysk nationalisme. Bladet udtrykker bekymring over situationen i Tyskland i dag og advarer imod, at fortidens fejltagelser »skulle blive gentaget i endnu større målestok«.

Med henvisning til den senere tids begivenheder i Tyskland, herunder løsladelsen af naziforbryderne fra Spandau-fængslet, skriver bladet:

»Skyggerne fra en tid, der trods alt ikke ligger så langt væk, bliver nu modtaget med bifald, når de kommer ud af fængslet, hvor de har siddet indespærret i tyve år. Man frikender forbrydere ud fra det argument, at deres handlinger blev udført i lydighed mod en aflagt ed. Er en ed måske mere bindende end menneskelig og guddommelig lov,« spørger bladet.

MEJERIET *Jestebro*

Aarhus by's førende
TELEFON 2 87 00 (4 lin.)

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaards Tværvej 13,
Charlottenlund.
Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

KSK

Aktieselskab
KØBENHAVNS BRÆNDSSELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører
Studiestræde 15, København
Minerva 6761
Kontortid 9—16 - Lørdag lukket

BLOCH's BOG CLEARING

K. V. BLOCH
(FORHEN BOGBANKEN)
Fiolstræde 34, København K
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
Nordens største lager af
skolebøger
Omindbindinger.

MARIUS
MP
PETERSEN

Ringsted isenkramhandel

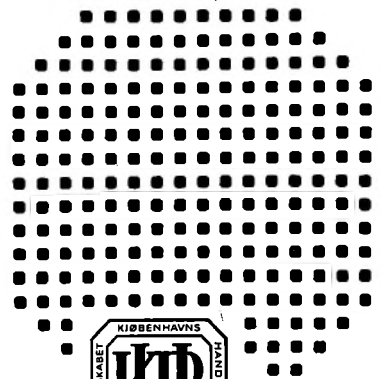
Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01
Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Støt vore annoncører

HER ER 210 PUNKTER
og der er 210 steder i landet hvor der ydes HANDELSBANK-service

**altid
med i
billedet**

HANDELSBANKEN

KØDHALLE

Robert Hansen

1. kl. kød, flæsk og pålæg
Amagerbrogade 212 A
Amager 6390

Skal De flytte?

Jul. Larsen & Sonner
AMAGERBROGADE 221
* 55 66 47

MUNKE MØLLES GLUTEN

Læserbreve

Fortsat fra side 9

lægge en teologisk og konstaterer, at kirken i enhver situation har udtalt sig teologisk rigtigt om et konkret problem. Det mener vi i hvert fald som katolske kristne. Men anlægger man en historisk synsvinkel, bliver problemet straks et andet. Når Rom f.eks. i 1054 exkommunicerede patriarken af Konstantinopel og i 1965 ved koncilets afslutning trak denne exkommunikation tilbage, er det et udtryk for en erkendelse af, at man set i historiens perspektiv har taget fejl. Om det er en »ex cathedra« udtalelse eller ikke, er i denne sammenhæng ligegyldigt. Det betyder, at man i 1054 ikke havde alle sagens dimensioner med i sine overvejelser. Når man på det nylig afsluttede koncil supplerede kirkens lære om paven fra 1870, er det en erkendelse af, at denne formulering i dag ikke er tilstrækkelig. Når konciliet i dekretet om det økumeniske arbejde (De oecumenismo) indtager en anden holdning end Pius XI i 1928, da han tog afstand fra det økumeniske arbejdes formål, er det et udtryk for en erkendelse af, at synspunkterne i 1928 ikke er tidssvarende. Om man vil kalde det fejltagelser eller historisk betingede synspunkter, er ligegyldigt. Kirken har erkendt, at der sker en udvikling, og at det er kirkens opgave at tale Guds ord til mennesker ind i denne udvikling.

Det er vigtigt for hele den samtale, der i dag foregår mellem de forskellige kirker indbyrdes og mellem dem og den ikke-kristne verden, at vi fra katolsk side siger, hvad der på almindeligt dansk hedder, at den katolske kirke kan tage fejl, når den gør det. I koncilkonstitutionen betegnes kirken som »Guds folk« på vandring. Lægfolkets myndighed og ansvar understreges. Menneskelivet bliver mere og mere kompliceret. Kirkens erfaringer og erkendelser gøres af alle dens troende, og mange problemer er det uhyre vanskeligt at give et entydigt svar på. På konciliet var diskussionen om kirken og den moderne verden præget heraf. Vi kan blot nævne diskussionen om krig og kärnevåben. Debatten om familieplanlægning er også en illustration til dette. Hvis vi oftere turde sige, at man på det ene eller det andet område ikke havde nogen løsning, at man var forvirret, kunne vi som kirke måske blive en mere tilgængelig samtalepartner for andre, og der ville måske i en ganske anden grad

blive appelleret til den fælles medarbejderen på problemerne, end når holdningen er den, undskyld jeg siger det, sædvanlige venten på, hvad Rom måtte sige.

Kirkens formuleringer er sætninger af ord og derfor statiske. De er begrænsede, fordi de ikke kan sige alt om livet. Livet er i fortsat udvikling, det kan aldrig fanges ind af nok så præcise og af Helligånden inspirerede sætninger.

Kirkens formuleringer og udtalelser må derfor altid være genstand for opmærksomhed, fordi nye aspekter kræver nye formuleringer. Sandheden, som Kristus har forlenet sin kirke med, må i den forbindelse være det liv, Gud har givet til menneskene i kirken. Sandheden er kirkens liv i udvikling – vi skal bringe vort menneskelige liv i forbindelse hermed.

Walter Dalland

Ugens tv og radio (13. - 19. nov.)

SØNDAG	20.15	p1	Uformel søndagssamtale: opdragelse til demokrati.
MANDAG	19.00	tv	Demokrati på lerfodder. Uds. om Indien.
	20.20	tv	Reklamens magt er underfuld ... Studiekreds. 3.
TIRSDAG	17.30	tv	Teleklub. Vi laver et blad. For piger og drenge.
ONSDAG	18.00	p2	Det er os, der skal stemme – i morgen. Ungdomsuds.
TORSDAG	19.55	tv	Ung aften. Emnet: To generationer.
FREDAG	15.30	tv	Teleklub. Vi laver et blad.
	20.35	tv	Filmorientering.
LØRDAG	20.30	tv	Spørg Århus. Transmission fra Århus Universitet.

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET Skjold

Amaliegade 27, København K
Telefon (01) 15 15 11
Telegramadresse: Forskjold

Tandtekniker Ove C. Jensen's eftf. J. Bønnelycke

Kunstige tænder - Rep. udføres
Vesterbrogade 69
Tlf. Eva 5932 fra kl. 10-16
Tirsdag og fredag kl. 10-18

TIL BYEN
FRA BYEN
- i byen
smut ind i
Banegårdens Restaurant
v/ Fritz Kapper
Odense H.
tlf. 12 27 75

Dansk
KLICHE FABRIK
Rådhusstræde 4 - København K
Telf.: *MI 2557

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt - Statsunderstøttet

Seminarieforstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842
Taga 5893

Elisabethforeningens bestyrelse

indkalder herved til 2. ekstraordinære generalforsamling i henh. t. lovenes §§ 7 og 9 til endelig behandling af forslag til foreningens ophævelse.

Mødet holdes
onsdag, den 30. november 1966 kl. 16.00
på landsretssagfører G. Garth-Grüners kontor, Bredgade 25, Kbh.

Angela Osterhammel, form.

Vejle

A/S Vejle Mælkekompani

Fineste mejeriprodukter
Kontor 507, Vejle
Telefoner 335, 336 -

A/S TRÆLASTEN

(A/S Vejle Trælaster- og Kulkompagni)
Toldbodvej, Vejle
Telefon 68*

Hansen Pærhøj & Søn

Glarvester - kunsthandel
Søndergade 4, Vejle
Telefon 1157

Vejle Optik

v/ Anker Kastrup
Briller

Torvegade 8 - Vejle - Telefon 308

Raadhusstorvet Vejle

Tlf. 3711 og 3712

Poul
HENRIKSEN

Leverandør t. Sct. Maria Hospital

Hvidehus Boglade

Kai Jensen & Poul C. Thim
Nørregade 6, Vejle - Tlf. 360
Bogladen med de mange bøger ...

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN

Telefon 121, 205

RUTANA

Danmarks mest solgte rugbrød
Fællesbageriet
Vejle

Carl Petersen & Søn

Slagter & Fedevarer Forretning
Nørregade 2, Vejle
Telefon 1721

Frugtcentralen

Vejle - Telefon 926 - 1126
Kartofler - Frugt - Grøntsager -
Konserver - Dybfrost
R. Hansen

Støt vore annoncører

Næstved

Næstved Mælkecentral

Vordingborgvej 66
Næstved - Telf. 73 07 70

K. Blum Hansen

Boghandel
Næstved
Telefon 72 25 25

Gulvtæpper - Linoleum

Tapeter - Malerverer

Claudi Hansens Eff.

Jernbanegade 3, Næstved
Telefon 72 00 60

N. Juel Pedersen

Glarvester
Ramsherred 13. Tlf. 72 01 58
Næstved
Leverandør til katolske
institutioner

E. Vergmann

Blikkenslager
aut. vand- og gasmester
Ringstedgade 56, Næstved
Tlf. 72 02 51

Næstved Diskontobank A/S

Hovedkontor: Axeltorv 4
Tlf. 72 15 00

Søndre afd.: Grønlandsvej 18
Tlf. 72 55 44

Nordre afd.: Ringstedgade 157
Tlf. 72 56 55

Østre afd.: Hvedevænget 80
Tlf. 72 58 40

Emilie Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved
Alt vedrørende BEGRAVELSER
ordnes personligt.

Alle aftaler kan træffes
i hjemmet
eller tlf. 72 08 14
72 08 74

Mange ikke-katolikker
læser »Katolsk Ugeblad«.
Gør alle katolikker?

Frugtkælderen

Ny Østergade 3, Næstved
Tlf. 72 11 23

Roman Kusier

Murermester
Stationsvej 11, Nivaa
Tlf. (03) 24 71 50

Horsens

S. Steffensen & Søn

Tømrermester
Nylandsallé 26, Horsens
Tlf. 2 36 70

H. P. Wolff

Blikkenslager
Grønnegade 5, Horsens
Tlf. 2 54 78 og 2 65 29

Carl Bæk og Søn

El. Fagmanden
Vestergade 33, Horsens. Tlf. 21 88 88
Lys - kraft - oliefyrr
Alt i el.-artikler

Edvard Petersen

Kul, koks, brændselsoilier
Havnen 3, Horsens - Tlf. 2 38 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre
Amaliegade 16 A . Horsens
Tlf. 2 19 20

EBM
ENGELSK BEKLÆDNING'S MAGASIN

Christian Walther

HORSENS

Nu er Olsen
da også kommet med?

Bal i den borgerlige

Fortsat fra bagsiden

blevet væltet ned ad en trappe på sin arbejdsplads, siger MANDEN til hende: »Det sidste jeg havde ventet af dig, var at du skulle blive kaldt en dårlig kammerat!« »KONEN blev uvenner med sine arbejdskammerater, fordi hun virkelig bestilte noget, – og det kunne de andre ikke acceptere. Her og flere andre steder, behandler Bruun Olsen *solidaritetens problem*. Bruun Olsen gør op med både MANDEN og arbejdskammeraterne, fordi de forveksler solidaritet med *ensretning*, – for dem betyder fællesskabet, der er grundlaget for solidaritetsforståelsen, blot kæft, trit og retning!

Det var min påstand, at »Bal i den borgerlige« var mere end et partipolitisk indlæg, – at den havde almen problematik som grundlag. Jeg vil derfor vise, hvor den kritik, som Bruun Olsen formulerer, også kan ses i en kristen sammenhæng. Borgerliggørelse i den katolske kirke betyder, at vi er tilbøjelige til at tænke institutionelt fremfor menneskeligt, når vi debatterer kirkepolitiske spørgsmål. Gør vi ikke ofte kirkens fællesskab til en »kæft-, trit- og retnings-« mentalitet? Vil vi ikke gerne have, at vor solidaritet skal være lig med enighed, – det vil sige at vi skal være en flok *uniforme* kristne?

»Bal i den borgerlige« mangler en række dramatiske kvaliteter. Der er ikke altid ordentlig sammenhæng i stykket, – slutningen virker f.eks. meget malplaceret, fordi den ikke er en naturlig konsekvens af det foregående. Bruun Olsen løser ingen problemer, men det er hans ret som dramatiker *kun* at sætte spørgsmålstegn ved mange gængse forestillinger. Er vi åbne over for hans kritik, er der chancer for, at det hele kan blive bedre!
bej.

Snoghøj mødet *Fortsat fra side 3*

de bør yde netop denne eller hin sum. Nogen forklaring på den svigtende kirkeskat ligger sikkert i, at mange ikke ved, hvad de bør yde, og dette vil man forsøge at undgå ved at gå ud fra faste satser i forhold til den skattepligtige indtægt.

Det økonomiske råd er af den overbevisning, at en fuldt gennemført kirkebidragsordning som forudsætning må have, at lægfolket har indsigt, medbestemmelsesret og ansvar med henblik på kirkens økonomi både på sogne- og på bispedøm-

meplan. Derfor sigter man imod at få valgte medlemmer af forvaltningsråd, der igen kan vælge repræsentanter til et »stiftsråd«, således at kirkebidragsyderne også kan medvirke med råd og dåd til forvaltningen af de ved *kirkebidragsordningen* indkomne beløb såvel i sognene som i bispedømmet.

Naturligvis vil det stadig være helt frivilligt såvel for den enkelte bidragsyder som for sognet som helhed at gå ind for nyordningen, og forud for dens ikraftsættelse vil gå en grundig orientering af alle.

Kirkefond

Det økonomiske råd forelagde også et forslag til en kirkefond, således at de forskellige sognes fonds tilbygning eller restaurering blev stillet til rådighed for én opgave ad gangen. Altså: Sognene kan på en måde låne til hinanden og sparer derved de dyre bankrenter. Et udvalg bestemmer så, i hvilken rækkefølge der bør bygges kirker eller restaureres.

Liturgi – især messeliturgi

Efter en redegørelse fra biskoppen og fra den liturgiske kommission enedes man om at fremme messen på modersmålet. Højmessens på latin er stadig en gangbar form for gudstjeneste, men biskoppen mente ikke, at det var godt, hvis et sogns hovedgudstjeneste hver søndag var latinsk højmesse. Alle »læste« messe bør inden længe være på dansk, også hverdagsmesserne. Kun i tilfælde hvor messen læses af en præst, der ikke mestrer dansk, eller hvor en stor gruppe udlændinge er samlet, kan messen læses på latin. Selvfølgelig var alle klar over, at både det sproglige og det musikalske må forbedres betydeligt, men det skal nok

komme. Endvidere gav biskoppen meddelelse om, at tilladelse er givet til ved almindelige hverdagsmesser at læse en helt ny tekstrække, således at hidtil ukendte bibeltekster kommer til de troendes kundskab.

Præstesynoden 1967

Biskoppen meddelte, at landets præster ville blive indkaldt til den første synode i efterårsferien 1967, og pater Grégoire gav nogle praktiske oplysninger hertil. Man håber så, året efter – at kunne få også ordenssøstre og lægfolk med til en samlet synode, idet man håber lægfolk til den tid har fået et samarbejde i stand, hvor sogne og organisationer er med.

Valg til de biskoppelige, gejstlige råd

Til erstatning for afdøde pastor Th. King havde biskoppen ønsket, at man skulle vælge en ny repræsentant. Valgt blev pastor Edv. Stappers, sognepræst i Vejle.

Kjeld Geertz-Hansen

25 år som bedemand

En af menighederne i Storkøbenhavn og omegn kendt person, Ib v. Benzon, har den 17. ds. 25 års jubilæum som bedemand.

Ganske vist har han i ca. 37 år været beskæftiget med dette arbejde, og gennem disse mange år været til stor hjælp for vore præster og de mange enkelte medlemmer af vore menigheder.

Når man spørger ham, om det da ikke er en trist bestilling, svarer han omgående »tværtimod«, netop fordi hans store hjælpsomhed og følelsen af at han kan tage noget af klienternes byrde fra dem, giver ham den store tilfredsstillelse at have med denne gerning at gøre.

Elisabethforeningens bestyrelse

indkalder herved til ekstraordinær generalforsamling i henh. t. lovenes §§ 7 og 9 til behandling af forslag om foreningens ophævelse og midlernes overførsel til Ansgarstiftelsen til fordel for hidtidige formål.

Mødet holdes

torsdag, den 27. oktober 1966 kl. 16.00

på landsretssagfører G. Garth-Grüners kontor, Bredgade 25, København.

Samtidig afholdes ordinær generalforsamling med beretning og regnskabsaflæggelse.

Angela Osterhammel, form.

KATOLSKE MENIGHEDSPLEJER

afholder ekstraordinært repræsentantskabsmøde

onsdag den 16. nov. kl. 20,00

Alle medlemmer og interesserede er velkomne.

i Bibliotekssalen, Bredgade 67, 1. sal.

Og dansen den går

Ernst Bruun Olsens »Bal i den borgerlige»

Af vore hjemlige dramatikere er der næsten ingen, der kan skabe en virkelig folkekomedie, der *fanger*, – dog har vi én, Ernst Bruun Olsen. Han har nu igen lavet en god *satirisk* folkekomedie: »Bal i den borgerlige«. Debatten om dette stykke er steget til uanede højder. Dette især fordi stykket er et udtalt opgør med vort siddende regeringsparti, socialdemokraterne. Som sådant er stykket virkelig interessant, og jeg er tilbøjelig til at give Bruun Olsen ret i påstanden om, at socialdemokratiet i den seneste tid er blevet borgerliggjort. Dog skal der tages et enkelt forbehold. Bruun Olsens stykke mangler – betragtet som politisk indlæg – en pointe, nemlig at et politisk parti *selvfølgelig* har ret til at forlade tidligere tiders idealer. Samtidig skal det dog påpeges, at Bruun Olsens kritik på sin vis retfærdiggøres ved, at socialdemokratiet ikke åbent har vedgået, at det ikke længere er socialistisk på samme måde, som det var det for 15–20 år siden, og er blevet et udtalt centrumsparti, der i lige høj grad appellerer til funktionærgruppen (middelstanden!) og til arbejderklassen.

Lily Weiding og Buster Larsen giver den »Skæve Thorvald« i den borgerlige.

Nu skal dette stykke ikke anmeldes i Katolsk Ugeblad for at give et oplæg til en partipolitisk debat i vore spalter for læserbreve, – selv om det bestemt ville være interessant at vide, hvilke partier katolikkerne *gennemgående* stemmer på, – men fordi »Bal i den borgerlige« er *mere end* et partipolitisk indlæg. I dets perspektiv rummer det et opgør, der rammer alle, uanset deres politiske overbevisning.

De centrale problemer i »Bal i den borgerlige« er »opgivelsen af idealerne«, »borgerliggørelsen« og »solidaritetsens grænser«. Et af disse problemer må forklares nærmere, nemlig: Hvad skal der forstås ved borgerliggørelse? Dette udtryk betyder ikke, at hvis man tilhører »de borgerlige partier«, så er man nødvendigvis borgerliggjort, men det betyder, at man »lever på overfladen«, – at man dyrker konformiteten for dens egen skyld, – at man ikke har forståelse af værdiernes »rette« rangfølge. Når menneskers *største* ønske er at få »12 af hver«, bil, køleskab, fjernsyn o.s.v., så er det borgerliggørelse, hvis de efterstræber disse værdier, blot for at ha-

ve dem. Hvis man ikke forstår, at disse ting har en *begrænset* værdi og at man skal *bruge* dem som *midler* til noget større – til noget mere værdifuldt, nemlig til at *frigøre* de værdifulde menneskelige egenskaber, så er man borgerliggjort. Hvis man inden for det religiøse sprog skulle udtrykke, hvad borgerliggørelse er, så er det bedste udtryk sikkert »afgudsdyrkelse«.

Det borgerliggjorte menneske i »Bal i den borgerlige« er MANDEN. For ham er hans bil (symbolet på velfærdsgoder) *det eneste saliggørende*. Kan han ikke klare dagliglivets problemer, kører han sig en tur i bilen, eller også begynder han at pudse den. Bruun Olsen viser i skildringen af MANDEN, at hans velfærdsgoder er blevet *den afgørende værdi* for ham, – de er blevet hans »sutteklud«. Det er dog ikke sådan, at Bruun Olsen fuldstændig vil nedvurdere velfærdsgodernes værdi, – han stiller sig nemlig også kritisk over for »de intellektuelle« – i stykket personificeret i SØNNEN. Denne viser sin totale foragt for velfærdsgoderne ved kun at betragte dem som *statussymboler*, men dette er en overfladisk betragtning, påpeger Bruun Olsen, for velfærdsgoderne repræsenterer et stykke menneskeligt arbejde, som er værdifuldt, og derfor er »de intellektuelles« nedladende holdning over for dem kun udtryk for en anden form for *værdidilemma*.

Ud over at repræsentere de borgerliggjorte, symboliserer MANDEN også socialdemokratiet. Bruun Olsen tegner ham som et menneske, »der har opgivet idealerne« – »der er gået på akkord med sandheden«. MANDEN troede i sin ungdom fuldt og fast på, at »samfundets onde« var dets kapitalistiske grundlag, og derfor gik han ind for socialismen. Det gør han for så vidt stadigvæk, men han har samtidig stillet sig tilfreds med bare at få flere velfærdsgoder og vil ikke længere på radikal vis angribe grundvolden for det kapitalistiske samfund. Herved kommer han til at svigte sandheden – MANDEN kompromitterer simpelt hen sig selv!

I en samtale mellem KONEN og MANDEN, efter at KONEN er

Fortsættes side 15

Ingen
erklæring om
fødselskontrol
endnu

Tysk-nordisk
pressemøde i
København

Evangeliet
efter
Radiserne

Champagne
-ikke
Coca-Cola

Katekismus
som
best-seller

Dansk
musik i
liturgien

Dette billede fra alle Italiensfareres kære Piazza della Signoria i Firenze giver et lille indtryk af de ødelæggelser, som oversvømmelserne fornylig anrettede i de gamle kulturbyer. De materielle tab er dog for intet at regne mod de menneskelige tragedier, naturkatastrofen førte med sig. CARITAS DANMARK er straks trådt til. Læs om MOTIVET side 2.

Firenzes borglignende rådhus med knytnevnetårnet er i al sin massivitet en skønhedsåbenbaring, som så meget andet i denne by, der trods sin lidenhed er en af verdenskulturens hovedsteder. Det har derfor i særlig grad været smerteligt for mange af os at følge de ulykker, der i den seneste tid er overgået flere af vore mest elskede rejsmål i Italien. Palazzo Vecchio har været vidne til megen uro i sin tid. MOTIVET her vil dog nok alligevel blive fastholdt af historien.

Men uanset hvor mange kunstværker, der er gået tabt, og hvor mange mindesmærker der er blevet beskadiget, så er disse trods alt materielle tab for intet at regne mod de menneskelige tragedier, naturkatastrofen har ført med sig. Og mens disse linjer skrives, vokser faren for nye oversvømmelser.

CARITAS DANMARK, der netop har offentliggjort sit indsamlingsresultat i forbindelse med FLYGTNING 66: 39.302,06 kroner, er allerede i gang med hjælpen til de katastroferamte dele af Italien. Under henvisning til, hvad vi ovenfor har skrevet om vort tilhørsforhold til de pågældende steder, bør det vel være os en hjertesag at slutte op om CARITAS også i denne omgang. Adresse: Caritas Danmark, Skt. Josephs Hospital, Griffensfeldsgade 44, København N - Giro 439 79.

Kunsten skal støtte liturgien

Ærkebiskoppen af Cambrai i Nordfrankrig, Mgr. Jenny, fortæller i »Le Figaro« om den store og banebrydende sammenkomst på dominikanerklosteret L'Arbresle, hvor 140

ansvarlige for biskoppelige kommissioner for kirkekunst i hele Frankrig for første gang havde lejlighed til at udveksle erfaringer og synspunkter.

Ret skal være ret

Man hører altid om det, når kardinal Ottaviani bremses for et eller andet, sjældent når han gør det modsatte - det sker nemlig!

Nylig genudsendtes i Rom en bog, der engang kom på index, og det er netop Ottaviani, der har givet grønt lys nu. Det drejer sig om den italienske teolog Antonio Rosmini, og bogen der kom på index i 1849, hed »Kirkens syv vunder«. Rosmini svinger svøben over kirkens hængene ved denne verdens goder og dens overdrevne eftergiveness over for de verdslige magthavere, især m.h.t. udnævnelsen af biskopper. Desuden peger Rosmini på den kløft, der er opstået mellem præsterne og det troende folk.

Nr. 100

»Wiez« (båndet), de katolske intellektuelles månedsblad i Polen, har udsendt sit nr. 100 nu i september. Det udgives sammen med dagbladet »Znak« (tegn) af den katolske parlamentsgruppe af samme navn. Der udgives desuden et andet blad »Tygodnik Powszechny« (universelt ugeblad). »Wiez« afspejler de katolske katolikkers særlige stilling og bringer artikler om kirkens og de kristnes problemer i verden og om dialogen med de polske marxister. »Wiez«, som startede i 1958, er stærkt inspireret af den franske filosof Emmanuel Mouniers personalisme. Det holder afgjort fast ved den kristne tros lære, men er samtidig besluttet på at arbejde med på udviklingen af det nye polske samfund. Chefredaktøren hedder Tadeusz Mazowiecki, og han er en af Znakgruppens deputerede i parlamentet.

● Liturgireformen, skriver Mgr.

Jenny, har rejst adskillige problemer især i de gamle kirker, og umådeholden iver har desværre ført en del præster til uoverlagte ødelæggelser eller forvanskninger i kirkerummene. På den anden side er der mange steder øvet en værdifuld indsats for at bevare og restaurere gamle, kirkelige kunstskatte.

● De, der er ansvarlige for liturgien, hedder det videre i artiklen, må gøre sig klart, at kunsten ikke er et formål i sig selv, men den nødvendige udtryksform for tro og liturgi som vil tale til hele mennesket. Når kunsten træder i liturgiens tjeneste sætter den ikke sin frihed overstyr. I denne tjeneste genfinder kunsten sine sande dimensioner: den er ikke blot en udsmykning i Kirkens liv, men en funktion, som er uundværlig for dette livs fulde udfoldelse.

● Meget af det, der er udført, er desværre ikke kunstneres værk, men eftergørelse og dårlig dekoration, vedbliver ærkebiskoppen, og mange fejltagelser vil endnu blive begået, inden vi lærer at skille klinten fra hveden: det er ikke fra dag til dag, man kan råde bod på den næsten universelle forsagelse på smagens og den kunstneriske kulturs område; vi må se at holde os fri for fristelsen til at drive æstetisme.

Mgr. Jennys artikel munder ud i fortrøstning til, at kommissionerne for kirkelig kunst vil føre de retningslinier, som mødet fastlagde, ud i livet i de forskellige bispedømmer.

I den forbindelse kan erindres om den advarsel, som for nogle måneder siden blev fremsat af Mgr. LeFebvre, kardinal-ærkebiskop af Bourges, idet han påpegede, at det ingenting er nødvendigt at anbringe aliteret således, at der kan celebreres med ansigtet vendt mod folket, når arkitektoniske og æstetiske hensyn taler derimod. M.J.B.

Ingen udtalelse endnu

Den ventede erklæring om fødselskontrol kommer ikke før jul, fremgår det af pavetale til italiensk kongres

Der var ventet en udtalelse fra paven før jul om den katolske kirkes stilling til begrebet fødselskontrol, men det kan allerede nu fastslås, at det varer nogen tid endnu. Resultatet af det arbejde, som en international kommission efter pave Paul VI's ønske har gjort for at undersøge spørgsmålene, kan ikke betragtes som endeligt, meddelte paven fornylig i en tale til deltagerne i en italiensk kongres for fødselshjælpere og gynækologer.

I sin tale til kongresdeltagerne omtalte paven problemerne omkring fødselskontrollen som »et umådeligt spørgsmål, et meget delikat spørgsmål – som vi selv har både ret og pligt til at udtale os om, fordi religionen og moralen er inddraget i det. Det er et spørgsmål om realiteter her og nu. Vi ved, at folk venter på en afgørende udtalelse om kirkenes syn på denne sag. Men vi kan naturligvis ikke fremkomme med nogen udtalelse lige nu.«

Kirkens traditionelle lære stadig bindende

I mellemtiden er kirkens traditionelle lære stadig bindende. Pave Paul sagde således:

»Kirkens nuværende forbud mod brug af kunstige metoder til forebyggelse af svangerskab må trofast overholdes. Forbudet kan ikke betragtes som ikke forpligtende, som om kirkens læremyndighed var i tvivl. Kirkens læremyndighed befinder sig i en periode, hvor den stude-

rer og overvejer spørgsmål, der er blevet den forelagt som værdige til den mest indgående overvejelse. Det er i langt højere grad Guds lov end vor autoritet, der gør, den lov, der nu findes i kirken, til den bedste og helligste norm for alle. Det er i langt højere grad et spørgsmål om den allerstørste omsorg for menneskelivet i alle dets aspekter, end det er en partisk indstilling.«

Blev man »presset«?

Vatikanet har oprettet et pressekontor – og det blev bogstavelig talt »presset« til det, skriver »Nold« i »Aarhus Stiftstidende«.

– Hvordan skal man lave en nyhed på en 17 sider lang latinsk bekendtgørelse? spurgte en journalist for nylig. Man får ikke engang en oversættelse.

Omkring 500 udenlandske journalister i Rom er sat til at holde omverdenen orienteret om Vatikanets virke, men kun de færreste kan latin, og de, der kan, har ikke meget flair for at tolke, hvad det egentlig er, Vatikanet vil sige, fordi udtryksmåden er byzantinsk.

– Nyheden, hvis der overhovedet findes en sådan, er som regel omsvøbt i tvetydige versmåler.

Men nu er det slut med det kapitel af Vatikanstadens århundredgamle

»Intet nyt om fødselskontrol«.
(Catholic Herald).

En hjertesag

KATOLSKE
MENIGHEDSPLEJERS
JULEMARKED

Søndag den 27. november
kl. 9–19

på Niels Steensens Gymnasium
Se programmet side 13

historie. Der kommer en pressesekretær, og der skulle så ikke være nogen fare for, at en journalist, som det engang skete, får følgende svar på en henvendelse til en af Vatikanets medarbejdere:

– Min søn, svarede der, Deres spørgsmål kunne besvares med et ja. Man kunne også sige nej. Det er imidlertid min erfaring, at det er bedst intet at sige.

Lægfolk til bispekonferencer

Lægfolk af begge køn vil blive indbudt til at deltage i kommende bispekonferencer i Canada. Meddelelsen herom blev givet ved en pressekonference, hvor bispekonferencens talsmand, ærkebiskop Pocock, meddelte resultatet af det nylig afsluttede møde mellem de canadiske bisper. Lægfolkene, der kommer til at bestå af eksperter på forskellige områder, skal deltage i de åbne møder. Bispekonferencen vil dog fortsat også afholde lukkede møder. Det overvejes desuden at indbyde ikke-katolske observatører til de åbne møder, ligesom det var tilfældet på koncilet.

Tysk kirkeambassadør i Japan

Af 47 kirkelige ambassadører er 41 af italiensk oprindelse, fastslår et spansk blad ved navn Palabra. Tallet viser, at kirkens topledelse stadig er meget lidt international, mener bladet, der fremkommer med sin kommentar i anledning af udnævnelsen af en tysker til pronuntius i Japan. Den nye nuntius hedder Bruno Wüstenberg.

Messehymnerne må godt kunne fløjtes

ANSVARHAVENDE

REDAKTØR:

HELGE KRISTENSEN

Redaktør for indenlandsstof:

Jens Oluf Lund

Redaktionssekretær: Elli Gambell

Redaktionskontor:

Bredgade 69, København K.

Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:

Katolsk Ugeblads Annonceekspedition, Hauchsvej 8, København V., telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro 589 65.

Abonnementsafdeling:

Katolsk Ugeblads Ekspedition ved A. Prüser, Sankt Annæ Plads 28, København K., telefon (01) 15 95 28 (9-16, lørdag lukket) postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre lande pr. kvartal kr. 11,00. I løssalg kr. 1,00.

Længere artikler til et bestemt nummer af bladet skal være redaktionen i hænde senest 3 uger før det pågældende nummer udkommer, kortere meddelelser senest 14 dage før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar for uopfordret indsendte manuskripter.

Såfremt et nummer af Katolsk Ugeblad udebliver, bedes henvendelse rettet til Deres eget postkontor eller til Postvæsenets Oplysningskontor, telefon 14 62 98, idet udsendelse af de enkelte numre foretages af postvæsenet.

Adresseændringer bedes ligeledes meddelt postvæsenet.

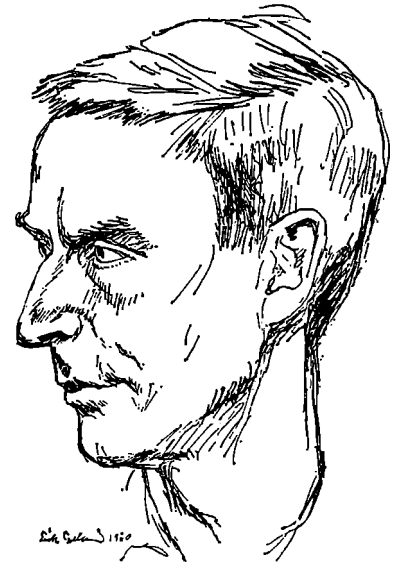
At tabet af latinen i messen var smerteligt for mange, fremgår af breve, redaktionen endnu modtager. Men det må formodes, at det store flertal af kirkegængere trods alt har modtaget koncilets liturgiske frugt som en reform, der i højere grad gør tidens mennesker dus med kirken. For det sidste problems vedkommende er der et godt stykke vej endnu, for at sige det mildt. Det skal vi ikke laste koncilet for. Vore dages katolikker har fået et arbejdsgrundlag, der er enestående i historien. Nu er det op til os at bruge det rigtigt.

Intet tab af noget gammelt og veltjent kan dog vel måle sig med tabet af den gregorianske sang. Denne ældgamle musikform, der er fællesnævner for bl.a. *Bach*, *Beethoven*, *Brahms* og *Bartok* – kort sagt for al sand musik til alle tider i den europæisk prægede kultur – er kirkens skønneste skat af denne verden. Men der er flere argumenter for at lade den vige. Den passer kun til latin, siger de vise. Den er i hvert fald for vanskelig at synge spontant for andre end lige de få udvalgte, føjer andre til. Men samtidig med, at vi med vemod skriver os disse ting bag øret, kan vi notere os, at der gøres et frugtbart og dygtigt arbejde for at vi ikke pludselig skal stå uden messe- og vespersang. Ja, når man tænker på det beskedne antal katolikker, vi er her i Danmark, må arbejdet nærmest betegnes som imponerende. Allerede i 1954 forelå *Leif Kaysers* enkle og smukke danske sangmesse, *Bernhard Lewkowitch* har gennem højst interessante værker stimuleret det danske musiklivs opmærksomhed for den katolske liturgiske sang, og ved kirkemusikkongressen fornylig præsenterede organisterne *Olav Segalt* og *Erling Rasmussen* liturgiske melodirækker, der hver især slog ved en fornem musikalsk holdning og en skønhed, der afgjort harmonerer med liturgiens sande væsen. Både *Leif Kayser*, *Olav Segalt* og *Erling Rasmussen* arbejder tilsyneladende med logisk konsekvens ud fra den grundsætning, at man må skabe noget nyt fra grunden og undlade at brodere på den gregorianske sang. På den anden side har skaberne af den såkaldte Stasevangmesse med *Sv. Erik Werner* og *Knud Erik Kengen* i spidsen også opnået bemærkelsesværdige resultater. Stasevangmessen er i vid udstrækning baseret på traditionelle gregorianske motiver.

Hvis en røver, der end ikke hører til de kvartstuderede, må oplade sin røst for at give et par råd med på vejen mod nye vellykkede forsøg, så må det være for at minde om kravet om *sangbarhed for menigheden*. At man kan gå og fløjte en melodi efter at have hørt den, er nødvendigvis ikke noget dårligt tegn. Prisværdig er samtlige komponisters store respekt for det danske sprogs egenart – en respekt som også var drivfjederen hos mestrene *Laub*, *Carl Nielsen* og *Schierbeck*. Imidlertid er den danske tone både i kirkelig og national sammenhæng hovedsageligt knyttet til det gode gammeldags rimvers, som vanskeligt lader sig forene med den *bibelske* (Davids)salme og de klassiske messehymner gloria, credo osv. Der står højkirkelige lutheranere i Danmark og deres katolske landsmænd faktisk uden nogen tradition at bygge på. Man kan med rette misunde den engelske kirke dens ubrudte musikalske linje fra Tudortiden over *Purcell* og *Händel* frem til *Elgar*, *Britten*, *Walton* og *Vaughan Williams*. Læsere, der erindrer *Laurence Oliviers* vidunderlige filmatisering af Shakespeares »Richard III« vil have et eksempel på, hvordan den gregorianske sang harmonerer med liturgisk festmusik af moderne komponister. Og i anglikanske domkirker med korttradition kan man opleve, hvordan der har udviklet sig folkeligt sangbare hymner af den gregorianske koral – lidt sentimentale måske, men afgjort fængende. Her hjemme går vi – og mon ikke med held? – vore egne veje, men det kan aldrig skade at studere andres traditioner.

I loyalitet, men også i frihed

*Åge Rønning fortæller om det nordiske
pressemøde, der holdes denne week-end*

I morgen lørdag begynder et vigtigt møde i København, hvori katolske pressefolk fra Norge, Sverige og Danmark, deltager. Det er højst sandsynligt et møde, der får videre betydning, ikke blot for et lille fåtal, som har sin gang på en redaktion, men for kirken heroppe som helhed. Ikke mindst for læg-folket.

Det, der nok er sket, er, at medarbejderne ved de katolske presseorganer i Norden, har indset, at de står overfor problemer, som er fælles fra land til land. Derfor kommer de sammen for at udveksle erfaringer, lære af hverandre og i videst mulig omfang at nå frem til en fælles optræden i enkelte faglige spørgsmål.

Der er måske ikke noget opsigtsvækkende ved et sådant møde i vore dage. Samfundet bygges op ved slige former for samarbejde. Men i katolsk presse er det alligevel en milepæl, en begivenhed som man har lov til at knytte meget store forventninger til.

Kirkepressen må være presse
Uro blandt katolske journalister verden over var vel et sjældent fænomen før pave Johannes og det andet Vatikankoncil. Krigeriske sind i bispedømmernes bladredaktioner fik længe afløb i de få frysende, enkelte gange temmelig ukristelige angreb mod omverdenen. Det gjaldt også for mange år siden vort eget »St. Olav«, selv om vi godt kan se, at det var svar på tiltale i en række tilfælde.

Med koncilet har vi fået en ny problematik. Redaktører og biskopper over hele verden bliver klar

over, at det bærer mod en ny samarbejdsform. Hvilken er der adskillig uenighed om mange steder.

Vi kan måske sige, at det usikre og noget skæve forhold mellem frihed og autoritet i disse spørgsmål endelig i 60'erne er blevet et akut problem. Og det rejser straks nogle vigtige spørgsmål: hvor fri og uafhængig bør en redaktør og en medarbejder ved et katolsk ugeblad eller tidsskrift være i forhold til autoriteten?

Løsningerne kan selvfølgelig variere, alt efter hvordan bladets tilknytning er til hierarkiet. Alligevel bliver det nødvendigt at tænke dette problem igennem: hvad er egentlig katolske pressefolks rolle i formidlingen af dagens meninger og nyheder?

Vi kan gøre dette mere konkret

Redaktøren af det norske katolske presseorgan »St. Olav«, Åge Rønning, har et smukt navn i sit hjemland – ikke blot som journalist, men også som forfatter. Hans seneste bog »De ukjentes marked« (Gyldendal Norsk Forlag) har vakt berettiget opsigt.

ved at henvise til en debat om nævnte spørgsmål i Vesttyskland. Efter et møde i Nürnberg i fjor kom et næsten enstemmigt krav fra pressefolk dernede om større frihed. Kirkepressen må være et talerør for hele Guds folk. Kirkepressen må være presse, med alt hvad det betyder af kritisk funktion indenfor det samfund, kirken er.

Den religiøse presse må, som en britisk pressemand skrev i november i fjor, indenfor kirken tjene som

Med koncilet har vi fået en problematik. Redaktører og biskopper over hele verden bliver klar over, at det bærer mod en ny samarbejdsform. Hvilken er der adskillig uenighed om mange steder.

et kommunikationsmiddel for Guds folk og dermed hjælpe de enkelte medlemmer til at lære af hverandre og til at tjene hverandre. Det er bare én, men en meget vigtig side af den moderne kirkepresses opgaver.

Eller for at sige som en dansk kollega: Journalistik betyder ikke først og fremmest at indprente meninger i læserne, men at inspirere dem til selvstændig tænkning og meningsdannelse. Det er i dette perspektiv Vatikankoncillets dekret om meddelelsesmidlerne skal ses, ikke mindst afsnittet om den katolske presse som opinionsdannende faktor.

Tale selv om det skaber uro

Det er i forståelsen af slige problemers tilstedeværelse – og mange andre praktiske ting – at man har arbejdet på at få dette møde i stand i København. Og som et langt men godt motto for mødedeltagerne kunne man vel bruge kardinal Königs ord:

»Katolske pressefolk har pligt til at tale om, hvad de tror er sandt – selv om de overrasker og skaber lidt uro i kirkens hierarki. Den katolske pressemand skal ikke altid vente på et ord fra sin biskop eller på nyheder fra Rom. Han må advare dér, hvor han synes, det er nødvendigt, appellere dér, hvor han mener, det er tiltrængt, han må også informere verden om kirken og kirken om verden... Den offentlige mening i kirken, det katolske lægfolks meninger, kommer til udtryk gennem journalisten.«

Så vidt kardinalen.

Vi tror også, at vi alle i det lange løb vil være bedst tjent med en presse, hvor disse ord efterleves. Men overgangen, arbejdet med at finde den nye form kan være vanskelig. Mødet i København kan hjælpe os alle til at forstærke og forny vor indre meningsudveksling. I loyalitet, men også i frihed.

At tonen i debatindlæg osv. i begyndelsen af denne udvikling af og til kan blive en smule harsk, er ingen katastrofe. Det ville først være katastrofalt, hvis vi aldrig hørte et pip.

Åge Rønning

Det nordiske møde omfatter tillige en sammenkomst med repræsentanter for den katolske kirkepresse i Vesttyskland. I forbindelse med møderne holder biskop Hans L. Martensen messe i Skt. Ansgars Kirke i morgen lørdag kl. 8, og de gejstlige mødedeltagere koncelebrerer samme sted søndag kl. 8.

KATEKISMU

I oktober skete der i Holland noget, som vistnok aldrig er sket før, hverken der eller andre steder: en katekismus blev til en best-seller. Hundredtusinde eksemplarer blev solgt i løbet af fjorten dage. Selv om man tager i betragtning, at Holland har sprogfællesskab med Flandern (forskellen er ikke større end mellem København og Nordjylland), og at der derfor er mellem 9 og 10 millioner katolikker, der kan læse bogen, er det dog stadig en stor salgssucces.

Der er ikke tale om en katekismus i almindelig forstand: spørgsmål og svar, som børnene skal lære udenad. For det første henvender den sig ikke til børn, men til voksne, og for det andet afviger disponeringen totalt fra den traditionelle form. Biskopperne siger i deres forord, at de har bibeholdt ordet katekismus, fordi det betyder »genklang«, og det, de vil, er ikke noget andet end at skabe genklang for Kristi budskab.

Bortset fra at bogen som sagt henvender sig til voksne i stedet for til børn, er det at skabe genklang for Kristi budskab det eneste og naturligvis det vigtigste, den har til fælles med den gamle katekismus. Det er det gamle budskab i en ny form, som i alle henseender prøver på at svare på de religiøse spørgsmål, der stilles i dag. Alt hvad der har ligget og spiret i de sidste tyve år, på det teologiske område og inden for bibelvidenskaben, de fornyede opfattelser af kirken, af mennesket og af verden, som under svære fødselsveer fik banet sig vej frem på konciliet, er her omformet til en harmonisk og moden helhed. Måske er dette dog ikke det mest påfaldende. Det mest påfaldende er måske i langt højere grad, at det hele kan siges på en ganske letfattelig og jævn måde uden teologisk jargon.

Allerede for tre år siden havde man et meget udførligt udkast færdigt. Det blev udsendt til det mest brogede publikum, som tænkes kan: til universitetsstuderende, til arbejderne ved jernstøberierne i Ljmuinden, til straffefængslet i Leeuwarden

m.m. Alle kommentarer og bemærkninger blev der taget hensyn til, og resultatet er en best-seller.

Bogens første del har som titel: Tilværelsen, et mysterium. Den beskriver den menneskelige eksistens med dens evige spørgsmål: hvorfra, hvorhen, hvorfor. Menneskets storhed og elendighed, dets vækst og fremtid, som dog støder på den store gåde: døden.

Anden del hedder: Vejen til Kristus. Der tales om de store verdensreligioner samt om de moderne åndsretninger: humanismen og marxismen. Det positive i alle disse strømninger henviser til Kristus og de indeholder værdier, som kan gøre kirken til en fyldigere og tydeligere åbenbaring af Kristus. Den tydeligste og klareste vej til Kristus går dog gennem Israel i Det gamle Testamente. Israels historie rides op. Bibelens tilblivelse beskrives, og dens plads og rolle i kirken angives.

Tredje del handler om Menneskesønnen. Han er Guds åbenbaring. Ingen har nogen sinde set Gud, men den enbårne Søn har åbenbaret ham for os. Han er født af Gud og født af menneskene. I ham kommer Guds rige til verden. Noget af dette riges fulde herlighed og dermed af menneskets fremtidige bestemmelse kommer til syne i miraklerne. Det vigtigste i Kristi liv er dog, at han er det menneske, der svarer helt til Guds hensigter, hvilket i en syndsbesmittet verden uundgåeligt fører til en konflikt, der ender i mord. Døden er dog ikke det sidste ord. I opstandelsen viser Kristus at Guds kærlighed overvinder synd og had, og at Gud selv i den mest håbløse situation ikke tager sin hånd bort fra et menneske.

Fjerde del, som omfatter halvdel af bogen, har som emne: Kristi vej. Kirkehistorien beskrives, ikke af rent historisk interesse, men som en videre udfoldelse af Kristi virke i verden. Det kristne liv i alle aspekter, både positive og negative: synd og forløsning. Det kristne livs opvindelse i dåb og firmelse, udfoldelsen i tro håb og kærlighed, nærin-

SOM BESTSELLER

Er det ved at lykkes kirken at tale et sprog, som vor tids mennesker forstår? En katekismus blev revet bort i løbet af 14 dage. Det var altså i Holland.

gen i Bibelen og nadveren. De kristnes præstedømme samt hyrdeembedet får en udførlig omtale. Familie og ægteskab, klosterliv, kirke og stat, respekt for livet, menneskets arbejde, ejendom og rettigheder bliver behandlet meget indgående.

Den sidste del beskæftiger sig med

fuldendelsen: Vejen til enden. Menneskets livsende, der ser ud som en fiasko, men som i realiteten er en nyskabelse. Hvad Gud har i sinde med mennesket, har han vist, ikke alene ved Kristi opstandelse, men også ved hans menneskekærlighed. Bogen afsluttes med et citat fra Jo-

hannes' første brev: »Og da kan vi for hans åsyn stille vore hjerter tilfreds, hvad end vort hjerte måtte fordømme os for, thi Gud er større end vort hjerte.«

Vi håber i nær fremtid at kunne bringe et par smagsprøver af bogens indhold.

J. Jong

ELIET Radiserne

Is og Nuser skabt revolution
angelieforkyndelse?

... viljen har jeg vel,
men at udføre det gode formår jeg ikke'
(Rom. 7, 18)

tilværelse beskrevet. I mange situationer bliver vi »klædt af til skindet«, når vi er i selskab med Søren Brun og kompagni. Vi genkender egne forhåbninger og fejltagelser, – egen utilstrækkelighed og storhed. Mod og fejhed, tragedier og triumfer er daglige foreteelser i Radiserne's rige, – landet hvor man aldrig er voksen, men stadigvæk kun er på vej til at blive det.

Radiserne illustrerer også på en særegen måde den kristne *problemfyldte* tilværelse. Det er fremfor alle de andre Søren Brun, der er prototypen på en sand kristen. Altid kommer han til kort, fordi han vil være ærlig, – fordi han altid vil stole på de andre børn, – fordi han fuldt ud anerkender, at han ikke *selv* kan

der *forløser* situationen. Se hvordan Søren Brun hjælper Thomas!

De syndige Radiser

Også syndsbegrebet i alle dets aspekter illustreres i Radiserne. Se bare, hvordan Trine behandler Søren Brun, når han søger hjælp og trøst. Menneskets afguder bliver også trukket frem. Thomas' »sutteklud« er et typisk symbol på dette. For Thomas er »suttekluden« *det*, han ikke for noget i verden kan undvære. Thomas har altså gjort sig *fuldstændig afhængig* af en ting, og det er netop, hvad kristendommen kalder »afgudsdyrkelse«. Det er dog ikke blot mennesket som sådant, Schultz afslører, – også den kristnes synd bliver rammende kritiseret. Indsæt i følgende samtale mellem Thomas og Trine ordet Gud i stedet for julemanden, og så har vi en fin beskrivelse af, hvordan vi ofte forholder os over for Gud. »Trine: Sender du igen de grådige breve til julemanden? – Thomas: Jeg er ikke grådig!

Trine: Julemanden skylder ikke dig noget som helst! – Thomas: Jo, vist gør han så, hvis jeg har været god. Det er aftalen! Ethvert skolebarn vil kune fortælle dig det!«

Den forkyndende Søren Brun
At stille krav til Gud er syndigt, – det ved vi alle sammen! Men er det ikke lige så syndigt at bruge »store ord«, hvis de ikke dækker over et *reelt indhold*. Hvor mange mennesker vil ikke – uden det mindste forbehold – skrive under på, at man »bør elske sin næste«? Men hvor mange *vil virkelig* elske sin næste? Thomas' forhold til menneskeheden indfanger meget fint den situation, hvor vi omgås med de »store fraser«.

klare livets besværligheder, men behøver de andre (»Næsten«). Han prøver altid på at være venlig, men som oftest foragter de andre ham for netop dette. Fra tid til anden er hans venlighed og hengivenhed dog det,

Schultz rammer os yderst præcist, når han således i tegneseriens form afdækker menneskets svagheder. Dermed åbner han vore øjne, så vi *bliver modtagelige* for en forståelse af det *egentlige* i tilværelsen, nemlig budskabet om kærligheden. I føl-

gende lidt komiske situation er det som altid Søren Brun, der vildt protesterer mod denne verdens dårskab, og som samtidig på sin egen måde udtaler, hvad der er det centrale i det kristne budskab!

Religionsundervisning med Radiserne

Det er ganske umuligt at udtømme *den rigdom*, der findes både i selve Radiserne og i Shorts fortolkning af dem. Radiserne beskriver den menneskelige tilværelse i mange af dens facetter, og samtidig viser denne tegneserie, hvor svært det er *at leve som* et kristent menneske. »The Gospel according to Peanuts« er også mere end en fortolkning af en tegneserie, – den er en glimrende indføring i, hvad der er *væsentligt* i en kristen forståelse af menneskelivet. Jeg ville tro, at mangenen religionslærer kunne få megen gavn af denne bog, og så kunne man jo starte med at bruge Radiserne som illustrationsmateriale i undervisningen. Der er ingen tvivl om, at undervisningen på den måde ville blive uhyre nærværende for eleverne, og aldrig blive »de store ord« uden egentligt indhold. Jeg vil håbe, at bogen snart bliver oversat til dansk, – mange flere vil da kunne få udbytte af den! *Bernard Eric Jensen*

Giftede diakoner i Frankrig

Ved en pressekonference efter de franske biskoppers møde i oktober meddeltes det, at man med 99 stemmer mod 4 har vedtaget at indføre giftede diakoner. Da biskopperne stemte om ugiftede diakoner, var stemmefordelingen mærkeligt nok kun 95 for, men 8 imod. Kvindelige diakoner var der ikke tale om, skønt flere teologer går ind for dem. Af diakonkandidater har allerede meldt sig 50, hvoraf 33 er gift og har deres koners tilladelse til at lade sig diakonviede.

Norsk jesuit på reformationstiden

Da den katolske kirke efter sin krise på reformationstiden atter begyndte at finde vejen til religiøs fornyelse, var der to hoveddrivkræfter i denne genrejsning: Tridentinerkonciliet og jesuiterordenen. Men da disse kræfter efter midten af 1500-tallet for alvor begyndte at gøre sig gældende, hørte de nordiske lande allerede til dem, der varigt var blevet adskilt fra den gamle kirke. Alligevel er det ikke sådan, at ingen nordboer havde andel i denne katolske genrejsning. I forsommeren havde Katolsk Ugeblad lejlighed til at omtale dr. phil. Vello Helks disputats i Århus om den norske jesuit pater Laurits Nielsen (Laurentius Nicolai, sædvanlig kaldet Norvegus). Han var det første nordiske medlem af jesuiterordenen og viede hele sit mærkelige liv til bestræbelsen på at føre de nordiske lande tilbage til den tabte enhed med Rom.

Skønt pater Norvegus ikke nåede dette sit hovedmål, fik hans indsats dog betydning for mange nordboer. I 1579 oprettede jesuiterordenen et kollegium i den katolske by Braunsberg i Østpreussen, der skulle være udgangspunkt for den nordiske mission, og hertil sendte mange danske, norske og svenske adelsmænd og borgere i de følgende år deres børn til uddannelse. Det var ofte, fordi de her kunne få en bedre og mere moderne undervisning, end man kunne byde på i Norden, men i mange tilfælde var det også af sympati med katolicismen. En del af de nordiske elever i Braunsberg blev senere katolske præster og nogle indtrådte i jesuiterordenen, og begge dele var dengang praktisk talt ensbetydende med livsvarig langflygtighed, da strenge love forbød katolske gejstliges ophold og virke i de nordiske lande.

Den velstående københavnske købmand Jørgen Kyd (†1609) sendte hele tre sønner til uddannelse i Braunsberg. Den første hed Jens Kyd og virkede senere som katolsk

præst i Böhmen og Østrig. Den yngste, Jakob Kyd, blev jurist, men levede ligeledes på grund af sin katolske tro resten af sit liv fjernt fra Danmark. Vi hører sidste gang om ham ved universitetet i Perugia omkring 1630.

Men den mellemste søn, der på latin kaldes Johannes Kydius ligesom sin storebroder, på dansk rimeligvis Hans Kyd, blev den første jesuit af dansk afstamning. Han var født ca. 1586 og kom som 13-årig til Braunsberg, hvor han gik i, hvad vi i dag ville kalde gymnasiet. Han blev medlem af Maria-kongregationen ved kollegiet, og viste tidligt særlig religiøs interesse. 1603 kom han til et andet af jesuitternes kollegier i Vilna i Polen, og her blev han i august 1604 optaget i ordenen. Han gennemgik noviciatet og de første studieår i Polen, og var allerede 1610 nået så vidt, at han kunne fungere som lærer ved sin gamle skole i Braunsberg, og i 1612 avancerede han til skoleleder i Riga. Han må altså have været særdeles velbevaret. Efter ordenens forskrifter måtte han derefter fortsætte sine studier med teologien. Dette foregik ligeledes ved polske kollegier. 1616 blev han præsteviet og knyttedes derefter fast til kollegiet i Braunsberg, uden tvivl med tanke på at han derfra kunne få lejlighed til mission i selve Norden. Men planerne blev afbrudt af den begyndende 30-årskrig, og den unge danske jesuit måtte i de følgende år vie sig til sjælesorgen blandt soldaterne på den polsk-svenske front. 1626 erobredes Braunsberg af svenskerne og jesuitterne måtte flygte. Allerede året efter i 1627 døde pater Hans Kyd af en sygdom i Danzig, kun godt 40 år gammel. I sin nekrolog omtaltes især hans store mildhed, der havde gjort ham afholdt af alle.

Nærmere om ham og hans brødre kan læses i dr. Vello Helks artikel »Brødrene Kydius« i Kirkehistoriske Samlinger 1. række, 5. bind, årg. 1965, side 472–495.

Nybo

Vi må lytte

Den indre holdning, hvormed mennesket tager imod Guds åbenbaring, beskrives i Det Nye Testamente med ordet »tro«. Denne tro kaldes også »lydighed«. »Lydighed« hænger sammen med at »lytte«. Vi må lytte til det, som Gud igennem Jesus Kristus siger til os. Nu er den Gud, som taler til os, »højt hævet over alt, hvad der eksisterer uden for ham«, også højt hævet over al menneskelig tanke. Han er den ufattelige, den ubegribelige. Han er den, som er større end alt, hvad vi kan fatte af ham. I forhold til vor egen tanke er han den, som er »altid større«, »semper maior«, som Augustin formulerer det. Deraf følger, at vi i lydighed, i tro, må acceptere det, som åbenbaringen siger, selv om det strider mod vor erfaring. Vi kan ikke på forhånd opstille grænser, som Guds åbenbaring ikke må overskride. Mennesket er ikke herre over Guds åbenbaring. Vi kan ikke sige: noget strider mod vor tids viden og er derfor »anstødeligt«, altså kan det ikke være rigtigt. Det ville jo være ligefrem latterligt. Det ville være den groveste rationalisme, hvis man som åbenbaringens norm ville opstille det, som i en bestemt tidsperiode anses for videnskabens sidste resultater.

Frelsens historie

Vor Herre Jesus Kristus er Faderens sidste og afsluttende åbenbaring. Faderen har i ham sagt det »sidste« ord. Der vil aldrig komme endnu en anden åbenbaring. Hvad Gud er i sig selv, hvad mennesket er, hvordan mennesket frelses, har Jesus Kristus sagt os i den åbenbaring, som er nedlagt i Det nye Testamente. Men denne åbenbaring fortæller ikke blot noget om det enkelte menneskes individuelle frelse, den røber også noget – omend ikke meget – om historiens gang. Den er nemlig frelseshistorie. Kristus har samlet apostlene omkring sig. Disse apostle samler »Guds folk«, kirken. Den skal efter stifterens vilje omslutte alle mennesker uden forskel. Om denne Kirkes gang gennem tiderne fortælles der, at den skal møde modstand. Det tegn, under hvilket den begyndte, skal ledsage den gennem tiderne. Og dette tegn er korset. Forargelsen,

modstanden, forfølgelsen vil altid høre med til Kirken, da den kun er en forlængelse af Jesu Kristi liv og virke.

Herrens genkomst og verdens undergang

Åbenbaringen siger også noget om Kirkens og hele den menneskelige histories afslutning. Den siger noget dobbelt: Herren, som i opstandelsen og himmelfarten har unddraget sig vor sanselige erfaring, og som på pinsedagen har sendt Helligånden som sin stedfortræder, vil komme igen. Når han har lagt alt under sine fødder, når alle fjender er besejrede – også døden som den sidste fjende – vil han vende tilbage på himlens skyer for at dømme de levende og de døde. I det øjeblik vil Guds Rige for alvor være kommet: »den nye himmel og den nye jord«. Alt vil blive nyt. Herrens genkomst hører til den kristne tros uomstødelige sandheder. Den, som benægter den, vil ikke mere med rette kunne kaldes en kristen. Men til denne trossandhed, som ingen virkelig kristen for alvor vil benægte, knyttes i åbenbaringen endnu et andet vigtigt udsagn. Forud for Herrens genkomst går der en katastrofe: verdens undergang. Verdens undergang er i gigantiske billeder, som til dels er hentet fra Det gamle Testamente, beskrevet i det hellige evangelium, som vi læser på kirkeårets sidste søndag. Teksten er hentet fra Mattæusevangeliets 24. kapitel, hvor der først

Augustin

fortælles om disse begivenheder, og senere knyttes parabler og lignelser til, som opfordrer os til årvågenhed, at denne dag, »Herrens dag«, ikke skal finde os uforberedt. I den tekst, vi hører i Kirken, blandes to begivenheder sammen: Jerusalems undergang og verdens undergang. Det ene er et billede på det andet. At denne tekst ikke blot taler om Jerusalems undergang, ses tydeligt af de ord, hvor der tales om en kosmisk begivenhed: »Straks efter trængslen i de dage skal solen formørkes og månen ikke skinne, og stjernerne skal falde ned fra himlen, og himlens kræfter rystes. Og da skal Menneskesønnens tegn vise sig på himlen; og da skal alle folkestammer på jorden jamre sig, og de skal se 'Menneskesønnen komme på himlens skyer' med kraft og megen herlighed« (Matt. 24,29–30). Der er en retning blandt de kristne, der knytter sig til et berømt fransk navn, som finder disse ord »anstødelige«. Hvis hele verden er en eneste udvikling fra lavere til stadig højere former, hvorfor skal så det hele ende med en katastrofe? De går derfor let hen over disse Herrens ord eller prøver at forklare dem ved en »åndelig« katastrofe. Men selv om man tager hensyn til denne teksts billedlige karakter, kan man ikke komme uden om den kendsgerning, som her bliver beskrevet. Det drejer sig om en undergang, om en død.

Den teologiske betydning

Hele udviklingen er ikke en »progression« indtil det uendelige, en udvikling, som uden brud, fører til den »nye himmel og den nye Jord«. Udviklingen går gennem en død. Som intet menneske kan undgå døden, kan hele skabningen det heller ikke. Vi kan ikke borteliminere denne smertelige kendsgerning. Vi må acceptere den. Dertil kommer endnu noget andet. Hele verden er skabt med henblik på Jesus Kristus. Han er verdens egentlige mål. Altså må verdens udvikling også genspejle Kristi inderste livsskabne. Men Kristi egentlige livsskærne var påskemysteriet: hans død og opstandelse. Før verden bliver helt forløst, må den i sin helhed dø på samme måde, som

→

D. Plate Petersen

Malermester
Tlf. Fasan 2718

Ernst Grell & Co.

aut. elektroinstallatører
Smallegade 4, København F.
Tlf. Godthåb 2638 - 2678

P. A. Nielsen & Co.

Skindergade 28, København K.
Tlf. C. 828
Udlejning af service, borde
og stole
Alt til festen.
Lev. til katolske institutioner.

Mogens Larsen

El. Installatør
Ramsherred 31
Aabenraa
Tlf. 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

Glarimester

POUL V. JOOST
Slotsgade 7, København N
Nora 7977
Stort udvalg i
fotografirammer

Brødr. Zøllner

Nørrebrogade 174
København N.
Telefon Taga 50
Kød og flæsk

Bistrup Olie & Kul

Vasevej 70
Birkerød. Tlf. 81 35 70
Alt i brændselsolier

Alt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. elektroinstallatør
Hvidovrevej 275
Tlf. 78 15 23

Ove Juel-Christensen

Tria *6408
Kaffe og kolonial en gros

Karl A. Hansen

Murermester
Bjergstedvej 10, Brønshøj
Tlf. Bella 2521

EFFEKTIV BESKYTTELSE

af Deres varmtvands- og central-
varmeanlæg mod korrosion og sten
af Deres olietank mod korrosion.
Skriftlig garanti for hvert anlæg.

Guldager Electrolyse A/S

Ejgårdsvvej 26, Charlottenlund
Tlf. (01) 66 ORdrup 3331 - 5630

Banegårdens Restaurant

Fritz Kapper

Odense H.

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegaardsv Tvrvej 13,
Charlottenlund
Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører
Studiestræde 15, København
Minerva 6761
Kontortid 9-16 - Lørdag lukket

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon 121, 205

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

K&K

Aktieselskab
KØBENHAVNS BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

**MARIUS
MP
PETERSEN****Ringsted isenkramhandel**

Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

Benzon's

Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01

Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

**JOHS. MARCKERS
BOGHANDEL**

AABOULEVARD 19
KØBENHAVN V.
TELF. *35 83 53

Murermester- og entreprenørførr.

M. Thomsen Støtt & Søn
Kong Christians Allé 6, Aalborg
Telefon 3 42 33 og 3 43 37

P. Juul & Co. A/S

Bygmestre
Bistrupvej 93
Birkerød Tlf. 81 06 72
Alt bygningsarbejde samt
reparationer udføres

Tandtekniker

Ove C. Jensen's eftf.

J. Bønnelycke

Kunstige tænder - Rep. udføres

Vesterbrogade 69

Tlf. Eva 5932 fra kl. 10-16
Tirsdag og fredag kl. 10-18

Mange ikke-katolikker
læser Ugebladet. Gør alle
katolikker?

det skete med Kristus. De, som sympatiserer med en optimistisk udvikling, som er mere humanistisk præget end kristent, skal læse Mt. 10,34-39. Også hele verdens udvikling står under det motto, som var Kristi eget livsmotto: »Hvis hvedekornet ikke lægges i jorden og dør, bliver det kun det ene korn; men hvis det dør, bærer det megen frugt.« Hvis man her »afmytologiserer«, forvirrer man alt.

H. Roos S.J.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG den 20.: 25. søndag efter pinse (s. 755, grøn).

MANDAG den 21.: Marias Ofring (s. 1161, hvid).

TIRSDAG den 22.: Cæcilie (s. 1163, rød), jomfru, martyr.

ONSDAG den 23.: Klemens I (s. 1163, rød), pave, martyr. Erindring om Felicitas (s. 1164), martyr.

TORSdag den 24.: Johannes af Korset (s. 1165, hvid), bekender, kirkelærer. Erindring om Krysgonus (s. 1165), martyr.

FREDAG den 25.: Katarina (s. 1166, rød), jomfru, martyr.

LØRDAG den 26.: Silvester (s. 1166, hvid), abbed. Erindring om Petrus af Alexandria (s. 1167), biskop, martyr.

SØNDAG den 27.: 1. adventssøndag (s. 2, violet).

I DEN KOMMENDE TID

BIFROST

Mandag den 21. november kl. 20.00. Forfatterinden Gunnel Vallquist: »Målsætninger for en nyorienteret katolicisme«. Store sal, Jagtvej 183 B, København Ø.

DUK - UKA

Danmarks Unge Katolikker og Unge Katolske Arbejdere indbyder til fællesmøde, onsdag den 30. november kl. 19.30, i *Englesalen*, Jagtvej 183B, over emnet:

KIRKEN HVEM ER DET?

Når man taler om Kirken, er det ofte svært at finde ud af, hvem der er hvad.

Er Kirken: Kun den Katolske? - præsteskabet? - alle døbte?

Kirken har altid lært! - er det dig?

Kirken kæmper for...! - er det dig?

Kirken ejer store rigdomme! - er det dine?

Aftenens indleder bliver *pastor Højbo*.

Efter indledningen bliver der rejst spørgsmål af et »panel«, bestående af

to repræsentanter fra hver af de to indbydende organisationer.

Der vil herefter blive 15 min. pause, hvor man kan indtegne sig for spørgsmål til indleder og »panel«.

Da spørgsmålet har stor betydning for »Gudsfolkets« opfattelse af sig selv, er det vigtigt, at tilslutningen bliver stor!

På bestyrelsens vegne

Knud Johnsen

DANMARKS KATOLSKE KVINDEFORBUND

Lørdag den 19. november 1966: Litterær lørdag - kl. 15 i Bibliotekssalen, Bredgade 67, 1. sal.

»Et almindeligt menneske diskuterer moderne lyrik med en litteraturkritiker«.

Det almindelige menneske er børnehaveler *Edith Jensen*, der vil vove sig ud i diskussion om et så omåleligt emne som moderne lyrik med dr. phil. *Vagn Lundgård Simonsen*, der er en god gammel ven af kvindedeforbundet.

Der serveres kaffe og te før foredraget. (3 kr. for medlemmer - 4 kr. for ikke-medlemmer.)

JOHANNESKIRKEN, SØBORG

Der hersker stærk aktivitet på byggepladsen - og omkring den. Inde i kirken er man omtrent færdig med tagbeklædningen. Kirkerummet virker monumentalt på trods af sit beskedne omfang. Der er virkelig rejssning over det, de skrå tagflader virker hverken trykkende eller urimeligt høje. De frivillige er i gang med at anlægge anlægget omkring kirken.

DANMARKS KATOLSKE LÆRERFORBUND

afholder ordinær generalforsamling søndag den 27. november 1966, kl. 13.00, på Maria Søstrenes Skole, Bakkevej, Nyborg.

Dagsorden iflg. lovene.

Oplysninger om forbundet gives ved henvendelse til formanden, lektor, mag. art. Hans Bang, Kejlstruplund 33, Birkerød, tlf. (01) 81 35 13.

Abonnement på medlemsbladet (der også er organ for Religionspædagogisk Udvalg) tegnes ved henvendelse til redaktøren: Ole Meyer, Lyngvej 28, 1., Lyngby, tlf. (01) 87 93 72.

p.f.v.

Hans Bang

Menighedssalen vil snart være færdig, således at man kan holde gudstjenester der i stedet for i det midlertidige kapel. I fremtiden bliver det lettest for kirkegængere at gå ind fra Vandtårnsvej 9.

Paul d'Auchamp, præst
Vandtårnsvej 5, Søborg.

Giro 99101.

Et kryds i kalenderen

Så foreligger programmet for Katolske Menighedsplejers gigantiske julemarked søndag den 27. november. Portene åbnes kl. 9 - indgang ad Australiensvej - og De kan straks gå i gang med at forsyne Dem i de rigeholdige salgsboder med årets julegaver. Tombolaerne snurrer og lykkehjulene ligeså - det gælder thermokander, kaffe, mokkakopper etc. I vinboden finder De de gode årgange, og gløggbaren går De ikke fejl af.

Moderne smykker finder De i det arbejdende værksted, og håndarbejdsboden overtræffer de dristigste forventninger.

Der er i år en speciel udstilling »Før og Nu« af kirkelig kunst.

Børnene er der selvfølgelig tænkt på med filmforestilling, børnetombola, fiskedam, boldkast osv.

Og når De så skal slappe af, så sæt Dem hen i den hyggelige restaurant og lad det frisksmurte smørrebød smage Dem - for ikke at tale om lagkagerne, kaffe, øl m.m.

Underholdningen er formidabel:

Kl. 13 synger det kendte pigekor fra Institut Sct. Joseph under ledelse af musikpædagog fru Aase Stefensen.

Kl. 14 tryller pastor Jørgen Hviid - det er festligt, tag børnene med.

Kl. 15 optræder den berømte jazzballet v/ Georges Mills.

Kl. 17 Pater van Schaik synger mellem bordene i restauranten. Det giver den rigtige stemning.

Kl. 17.45 skal vi til pigtrådsconcert - det kendte orkester McDanes underholder.

Ud over de sædvanlige messer i Sct. Augustins Kirke (lige ved gymnasiet) kl. 8, 9 og 11, er der i dagens anledning også eftermiddagsmesse kl. 16.00.

Julemarkedet slutter kl. 19. Husk nu at sætte et stort kryds i kalenderen ved den 27. november, for så skal vi allesammen til julemarked - det er en hjertesag.

Esbjerg

Malerfirma

Holger Jørgensen

Morsøgade 9
Esbjerg
Telefon 2 38 51

Interessentselskabet

Nis Petersen

Tømmer- og Snedkerforretning
Danmarksgade 12
Esbjerg
Telefon 2 84 48

H. Johansen

Murermester

Kronprinsensgade 57
Esbjerg
Telefon 2 15 45

K. Højland

Aut. vand- og gasmester

Kronprinsensgade 82, Esbjerg
Telefon 2 67 08

Viggo Christensen

Urmager, optiker, guldmed
Telefon 2 08 29
Kongensgade 64, Esbjerg

L. Basse

Kaffe - vin - konserver

Hj. af Nørreg. og Jyllandsg.
Esbjerg
Telefon 2 05 76

Vestjysk Rør- & Sanitetslager A/S

Kirkegade 6, Esbjerg
Telefon 051 2 13 11

R. Schulik

Slagterforretning

Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 2 02 14

Helsingør

Tømremester

Ejnar J. Nielsen

Frejsgade 20. Tlf. 21 03 11
Værksted og plads, Nygade 2
Helsingør. Tlf. 21 00 81

Georg Poulsen & Søn

Blikkenslagermestre

Sct. Annagade 19
Helsingør. Telf. 21 01 64

Kolding

P. Jeppesen & Søn

Murermestre

Zahnsgade 4, Kolding
Telefon 2 06 93

Barkholt boghandel

Bogladen med de mange bøger
Kolding
Telefon: 2 15 33

H. Overbeck

Ingeniørfirma

Havnepladsen, Kolding
Telefon 2 35 55

J. Krenk

Ingeniørfirma

Varme - Sanitet
Kolding. Tlf. 2 33 44

Brdr. Andersen

Tømremestre

V. Kjørbosvej 1, Kolding
Telefon 2 02 81

Kolding Andelsmejeri

Haderslevvej 5, Kolding
2 01 55

Peter From

Kolonialhandler

Domhusgade 27, Kolding
Telefon 2 32 10

Slagteriudsalget Haderslevvej 7, Tlf. 2 33 77

Kolding

*1. kl. okse-, kalve- og svinekød,
konserver*

RYBERG's Bageri & Conditori

Domhusgade 27, Kolding
Telefon 2 05 88

*Drik kaffen i vort hyggelige
caféteria.*

Roskilde

Firma Hans Møller

v/ Ib Møller

Sct. Olsegade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77

*Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand
Sanitet - Centralvarme og oliefyr*

*Skolebøger - Skolerekvissitter -
Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Foto i stort udvalg*

Roskilde Boghandel

Sct. Olsegade 24 - Tlf. 35 31 31

Ejgod Jørgensen

Slagtermester

Kød - Flæsk - Pålæg
Sct. Olsegade 13, Roskilde
Telf. 35 01 57

Malerfirmaet

Edvard A. Petersen

Kornerupsvænge 5 - Roskilde
Telefon 35 16 94

C. J. Gerlachs efft.

Hersegade 9, Roskilde
Tlf. 35 27 77

Aut. leverandør af kirkevine

P. F. Kjeldsen

Skomagergade 34
Telf. Roskilde 35 75 75
Byens største specialforretning i
URE og OPTIK

København

Fiskehuset PARCEL

Griffenfeldsgade 45,
København N.
Telefon Nora 4755.

ERIK ANDERSEN

VALBY 910

Sandhusvej 19, Valby

PAPIR

TRYKSAGER

KONTORARTIKLER

PLASTIC

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 160.
Tlf. 55 57 80.

Koncilet og Ungarn

Efter læsningen af hr. Oluf Bohn's i øvrigt rigtige og interessante artikel vil jeg gerne korrigere påstanden om at grunden til de ringe forandringer der er sket efter koncilet i Ungarn, hverken skyldes modvilje fra præsterne eller forbud fra staten, men derimod simpel pengemangel, idet den ungarske kirke ikke får tilstrækkelige midler bevilget af staten til at trykke tekster på ungarsk. Dermed er kirken i praksis afskåret fra at indføre modersmålet i messen.

Efter en meget interessant samtale med en sognepræst under mit besøg i Ungarn i sommer ved jeg, at kirken store ønske er at gennemføre koncilets bestemmelser.

Béla Hoyos

Vietcong

modstandsbevægelse?

I KATOLSK UGEBLAD nr. 43 fremfører hr. Jens Sønderup under overskriften »UVIDENHED, FORTIELSER OG HADEFULDE ANGREB?« sin »rørstrømske mening« om et interview, Ugebladet havde bragt to uger tidligere med titlen »MED KATOLSK PRÆST I VIETNAM«, ved uden videre at kalde den opdigtet og løgnagtig. Hr. Sønderup fremfører ikke ét eneste argument, endsige bevis til underbygning af sine påstande.

Så intetsigende kan man ikke være, når man gør krav på offentlig opmærksomhed. Interviewet er for den, der har fulgt udviklingen i Vietnam i høj grad sandsynligt. Ifølge pressemeddelelser fra forskellige nyhedsbureauer som blev bekræftet af buddhistmunken Thich Nhat Hanh i Studenterforeningen og i KATOLSK UGEBLADS interview med ham i nr. 25, er der et stigende antal af unge præster og lægfolk, der støtter buddhisternes kamp mod den sydvietnamesiske Quislingregering. Om Den nationale Befrielsesfront (Vietcong) sagde Nhat Hanh: »Vietcong, som er en ren sydvietnamesisk organisation, består ikke kun af kommunister og marxister. Vietcong kan nærmest sammenlignes med modstandsbevægelsen under det nazistiske regime. Modstandsfolkene havde et fælles mål: friheden. Liberale, kristne og marxister kæmpede sammen uden at glemme forskellene sig imellem.« Men de var jo også demokrater!

Knud Johnsen

KATEKETCENTRALENS

ÅBNING

I referatet af Kateketcentralens åbning den 16. oktober havde følgende lille fejltagelse sneget sig ind:

»- forsamlingen fik forevist nogle af centralens hjælpemidler: to billedbånd, begge med underlægningsmusik og indtalt af Sven Lorensen«. - Der burde have stået, at det ene af billedbåndene (det om Abraham) var med underlægningsmusik af og indtalt af: organist Erling Rasmussen.

O.M.

»Lille Alice« *Fortsat fra bagsiden*

mig intet makværk - ingen coca cola, men ægte champagne.

Jeg tror ikke, at Albee godtager broder Julians undergang som en »løsning« - dertil er skikkelsen alt for sympatisk. Jeg tror snarere, at Julians undergang fra Albees side er en *anklage* mod alle de anonyme magter, der findes i verden, og som er skyld i sagesløse menneskers undergang; det er en anklage, der fortjener at blive hørt, uanset om disse magter hedder: sex, penge eller kirken.

Johns. Simons

KA og valget

Katolsk Arbejderaktion har udsendt en appel til enhver stemmeberettiget dansk kvinde og mand. Det hedder i appellen:

»Den 22. november skal du udøve din medbestemmelsesret.

Inden du sætter dit kryds så tænk på, at du er personlig medansvarlig for det samfund, du er medlem af, og den menneskehed, du er en del af.

Valget gælder ikke kun en social retfærdig byrdefordeling.

Valget vil også blive afgørende for Danmarks stillingtagen til internationale problemer.

Kræv af din folketingskandidat, eller dit parti:

- 1) En uforbeholden og utvetydig afstandtagen fra enhver krænkelse af personers og nationers integritet og suverænitæt.
- 2) En uforbeholden anerkendelse af ethvert menneskes ret til livet, og menneskeværdige vilkår.
- 3) En aktiv fredspolitik, der bekæmper krigens årsager: den private og samfundsmæssige *egoisme*.
Vær dig dit sociale ansvar bevidst, og udøv det!»

Valgudtalelsen er vedtaget på Katolsk Arbejderaktions hovedbestyrelsesmøde, den 5. november 1966 og underskrevet af Oda Andersen, sekretær, Knud Johnsen, næstformand og G. Bune Andersen, formand.

Ugens tv og radio (20. - 25. nov.)

SØNDAG	14.00	p2	Katolsk gudstjeneste fra Skt. Annæ Kirke i Kbh. Celebrant pater Leo Drzal. Prædikant pater Dr. phil. Gustav Scherz. Organist Erling Rasmussen.
	20.30	tv	Afsluttende valgdebat. Sendes også i p1.
MANDAG	21.30	tv	I stykker. Tv-spil af Leif Panduro.
TIRSDAG	21.00	tv	Valgtaften.
ONSDAG	20.30	p1	Familiens kontakt udadtil.
	21.20	p1	Kirkeligt magasin.
TORS DAG	20.45	tv	Spilletts regler. Fransk film af Renoir.
FREDAG	19.55	tv	Portrætskitse af Mogens Fog.
	21.30	tv	Galla fra Paris til fordel for FN's børnefond.
LØRDAG	21.55	tv	Galla fra Paris. 2. halvdel. Eurovision.

Elisabethforeningens bestyrelse

indkalder herved til ekstraordinær generalforsamling i henh. t. lovenes §§ 7 og 9 til behandling af forslag om foreningens ophævelse og midlernes overførsel til Ansgarstiftelsen til fordel for hidtidige formål.

Mødet holdes

onsdag, den 30. november 1966 kl. 16.00

på landsretssagfører G. Garth-Grüners kontor, Bredgade 25, København.

Samtidig afholdes ordinær generalforsamling med beretning og regnskabsaflæggelse.

Angela Osterhammel, form.

Champagne - ikke Coca - Cola

Johs. Simons S.J. har en anden mening om
"Lille Alice" end Martin Drouzy O.P.

Martin Drouzy er en mand med sportsånd. Han kan ikke blot tale, at man siger ham imod – han tager endog et eventuelt nederlag med et smil!

Derfor tør jeg godt sige det: Jeg er aldeles uenig med ham i hans bedømmelse af Edward Albee's skuespil »Lille Alice« (se Kat. Ugebl. af 28. okt.: »Champagne eller coca-cola?«).

Drouzy opfatter stykket som et angreb på den katolske kirke – og et angreb efter velkendt gammeldags mønster, der ikke fortjener at blive taget alvorligt.

At stykket angriber den *katolske* kirke, er jeg ikke så sikker på. Jeg tror, at kardinalen i stykket repræsenterer enhver institutionel religion – og ikke specielt den katolske. Alle kirkesamfund burde føle sig truffet. I hvert fald hvis den anden halvdel af Drouzy's opfattelse er rigtig: at det overhovedet drejer sig om et *angreb*. Det tror jeg nemlig heller ikke, det gør. Albee *viser* blot en uhyggelig side af virkeligheden og lader tilskueren selv om bedømmelsen.

Hovedpersonen er efter min mening ikke Alice – som titlen kunne forlede os til at tro – men lægbroderen Julian. Broder Julian er – i modsætning til stykkets øvrige 4 personer – et troskyldigt menneske, der med liv og sjæl går ind for den opgave hans overordnede stiller ham. Han er ukompliceret, kender ikke til forstillelse; han er en dårlig diplomat – list og snuhed ligger ham fjern. For ham er livet ligetil: tingene selv og vor opfattelse af tingene er for ham identiske. Når der opstår en spaltning mellem virkeligheden og hans tanker om virkeligheden – bliver han syg. Det giver sig i stykket udslag i, at broder Julian i en seksårig periode i sit tidligere liv har været indlagt på en nerveklinikk, fordi han ikke længere kunne tro på

Gud, dvs. ikke længere kunne forene de begreber, man havde bibragt ham om Gud, med Guds virkelighed. Når broder Julian i en fortrolig samtale med Miss Alice gør denne tilståelse, stiller hun ham følgende spørgsmål: Er du sikker på, at din tilstand på nerveanstalten dengang ikke var, *hvad vi andre kalder for normal?*

De seks år spiller en vigtig rolle i stykket og giver efter min mening nøglen til forståelsen af Julians væsen. Julian er et menneske, der ikke kan skelne mellem tingen og sin egen opfattelse af tingen. Det viser sig typisk i en samtale mellem butleren, sagføreren og Julian om slottets model, der står opstillet i biblioteket. Jeg tror ikke Drouzy har ret, når han formoder nogen dybere filosofiske betragtninger bag drøftelsen af, hvorvidt slottet var først, eller modellen var først. Men det er typisk for Julian, at han slet ikke kan følge med i den samtale. For ham må det enten være sandt, at slottet var først og modellen altså en efterligning – eller omvendt. Men når de to andre giver sig til at drille ham ved at vende op og ned på disse forhold – kan han ikke følge med.

Problemet er efter min opfattelse ikke et filosofisk: Hvorvidt er erkendelsen mulig og gyldig – men *psykologisk*: Hvordan kan man holde ud at leve, når det viser sig, at vore tanker om tingene er illusioner, fata morgana – og selve virkeligheden unddrager sig vort greb?

Her skildres et ganske almindeligt menneske, der bliver knust af maskinens hjul, fordi han ikke »kan« spilllets regler. Alle de andre kan spillet til fuldkommenhed. Sagføreren siger, at hans profession har lært ham ikke at forveksle en ting med det, der repræsenterer tingen.

Miss Alice spiller sin rolle som den forførelseriske unge kvinde, der til sidst får Julian til at indvillige i et ægteskab – bare ikke med hende, men med den Alice, i hvis navn hun spiller sin rolle. »Vi bliver allesammen brugt, vi er kun stedfortrædere,« siger de, da de efter vielsen skyder broder Julian, rejser fra ham og lader ham alene tilbage med modellen. Ingen af dem påtager sig noget ansvar for det, der sker. Imellem disse mennesker er Julian en fremmed: han er typen på mennesket, der er ude på at »ofre sig« – at engagere sig. Han forstår ikke, at de andre kun spiller en rolle i en højere magts navn: penge, sex, kirken, – og denne mangel på forståelse bliver hans ulykke.

Albee minder om Kafka. Også hos Kafka ser vi et almindeligt, uskyldigt menneske, der tror på livets værdier og engagerer sig – og som følge deraf bliver knust mellem de anonyme instansers tandhjul. Er det tragisk? Ikke i klassisk forstand. Det tragiske i antik forstand opstår først, når helten bukker under, fordi han ikke kan klare sig i kampen med de magter, der viser ansigt. Men her er magterne anonyme: hverken Miss Alice eller sagføreren eller kardinalen erkender sig ansvarlige for hændelsesforløbet. De er med, men kun som marionetter i et meningsløst spil. Men de er ikke *ansvarlige*. De klarer sig bedre end Julian, fordi de ikke påtager sig noget ansvar. Julian derimod, der ikke gennemskuer »spilllets regler«, og som påtager sig ansvaret for sine handlinger, bliver knust.

Det er Albees skrig om retfærdighed midt i en verden, der synes at være et meningsløst skakspil, spillet af anonyme magter. Sådan opfatter jeg det, og derfor er stykket for

Fortsættes side 15

Fødselskontrol:
Paven ønsker flere
faglige udtalelser

Citadellet i Assisi

Advent - Vågn op!

Når modersmålet
har hjemstavnsret

Polens 1000 års
jubilæum fejret her.

katolsk 25. NOVEMBER 1966 114. ÅRGANG ugeblad 47

Glæde, det er ikke ordet!

Efter et valg - i USA

Glæde, det er ikke ordet! En neger er valgt til republikansk USA-senator. Racespørgsmålet gør fortsat valg i Amerika til en mere kompliceret affære, end tilfældet er under vore himmelstrøg, kilde-skat eller ikke kilde-skat. Læs MOTIVET på side 2 og GÆSTESPIDSEN på side 4.

MOTIVET

Glæde, det er ikke ordet! Massachusetts' offentlige anklager Edward W. Brooks (til højre) møder pressen, efter at det er blevet meddelt, at han er blevet valgt til USA-senator. Familien deler hans glæde. Fra venstre hustruen, fru Remiglia, og de to kønne døtre, Edwina (14) og Remi (17). Den republikanske vindings glæde var så stor, at tribunen faldt sammen. Hænderne i forgrunden prøver at holde sammen på stumperne. Brooke, der besejrede demokraten Endicott Peabody, er den første neger, der er valgt ind i senatet ved et almindeligt valg.

Samtidig med, at man kritiserer USA under Johnson for en række dispositioner i varme og kolde krige, må man ikke glemme, at der på hjemmefronten er ført en modig politik i Kennedys fodspor. For os synes det en selvfølge, at en neger kan vælges ind i USA's senat, men i Amerika kæmper tilhængerne af racelighed mod fordomme, der danner et meget sammensat og indviklet kompleks. Hvor kompliceret sagen kan være, giver filmen »Den onde jagt«, der for tiden opføres her i landet, et udmærket indblik i. Begreber som social selvhævdelse og småborgerlighed spiller en afgørende rolle.

Det demokratiske parti fremhæves ofte som progressivt på republikanernes bekostning. MOTIVET her giver de sidstnævnte en vis oprejsning.

Paven ønsker flere faglige udtalelser om fødselskontrol

På en pressekonference i Rom for nylig udtalte Mgr. Fausto Vallainc, at paven ønsker flere faglige udtalelser, før han vil træffe en endelig bestemmelse med henblik på en mulig ændring af Kirkens traditionelle lære om fødselskontrollen. Mgr. Vallainc understregede, at dette ikke betyder, at Kirken – så længe spørgsmålet endnu ikke er afgjort – befinder sig i en tilstand, hvor man endnu ikke ved, hvad der er rigtigt, og hvad der er forkert, men at den indtil nu eksisterende lære – som paven for nylig har klarlagt det – stadig er bindende. »Det er klart, at naturloven ikke kan blive ikke-naturlig,« sagde mgr. Vallainc. »Men samtidig er det muligt, at man kan kaste nyt lys over, hvad naturloven nøjagtig lærer os om dette emne.«

Siden da har Federico Alessandri-

no i en lederartikel i *Osservatore Romano* for den 4. november indtaget en meget stejlt standpunkt i spørgsmålet om fødselskontrol: »Ved at give sit samtykke til en fødselsregulering ad unaturlig vej i den forstand, en sådan regulering opfattes i dag – takket være 'den moderne videnskabs landvindinger' – ville man samtidig give sit samtykke til moralsk uansvarlighed. De sociale konsekvenser, et sådant samtykke ville føre med sig, ville, ligegyldig hvad man så end siger om det, give grønt lys til en politik, hvor mennesket ville give afkald på et sandt herredømme over jorden, eftersom dette for enhver af os begynder med, at vi får herredømme over os selv. Det ville betyde at give afkald på fremskridtet til fordel for mangeligheden.

Caritas har hjulpet effektivt i Tyrkiet

Vil ikke blive glemt af det tyrkiske folk

Som det allerede vil være Katolsk Ugeblads læsere bekendt, har Caritas Internationalis hjulpet effektivt i Tyrkiet efter de svære jordrustelser i slutningen af august måned. Det gentages, at der ikke er nogen kristen kirke eller institution i ulykkesområdet.

Først overlod Caritas Internationalis en sum på 10.000 dollar (ca. 70.000 kr.) til det tyrkiske Røde Kors som hjælp i katastrofesituationen. Den apostoliske delegat, Mgr. Caloyeras, besøgte straks de ødelagte områder og sendte en rapport til Rom. Generalsekretæren for Caritas Internationalis, Mgr. Carlo Bayer, begav sig den 27. september til Istanbul for at drøfte genopbygningsprogrammer med de tyrkiske myndigheder. Allerede under eksekutivkomiteens møde den 18.-20. september i Algier havde Caritas Internationalis besluttet at ville hjælpe med præfabrikerede huse til opførelse inden

vinteren sætter ind. Generalsekretæren aftalte med de tyrkiske myndigheder, at man fra katolsk side ville genopbygge en landsby, som består af 79 familier. Man vil skaffe nogle småhuse til en sum af 7000 DM pr. hus, og dertil kommer transportudgifter på 828 DM pr. hus. Landsbyen hedder Sazlica. Man skal altså bruge godt 160.000 dollar eller godt 1 million danske kroner til dette formål. Dertil kommer så udgifterne ved teknikernes rejser og indsats og diverse udgifter ved opførelsen af husene, hvor deres fremtidige ejere dog skal medvirke. Der er til Rom indløbet en meget dybfølt tak fra den tyrkiske udenrigsminister, Ihsan Sabri Gaglayangil for den humanitære indsats, som ikke vil blive glemt i det tyrkiske folk. Også Danmark har ydet sit beskedne bidrag på 200 dollar (1400 kr.) til dette formål.

K. Ballin

Fortsat vanskeligheder for Montserrat

Man håber, paven griber ind

Valget af en ny abbed for klosteret Montserrat i Spanien er blevet udsat på ubestemt tid af præfekten for kongregationen for ordensfolk, tidligere nuntius i Madrid, kardinal Antoniutti.

● Den tidligere abbed, Dom Aurelio Escarre, blev kaldt til Rom i 1965, og klosterets ledelse blev lagt i hænderne på hjælpeabbeden, Dom Braso, som imidlertid for adskillige uger siden har måttet nedlægge sit hverv i klosteret, fordi han er blevet valgt til general for benediktinerkongregationen Subiaco.

● Ifølge benediktineres ordensregel skal en ny abbed i et sådant tilfælde vælges inden for tredive dage, efter at posten er blevet ledig.

● Munkene i Montserrat var allerede begyndt at træffe forberedelser til valget, og de, der har deres opgave uden for klosteret, var vendt hjem for at afgive deres stemme, da kardinal Antoniuttis meddelelse indtraf til prioren, Dom Casiano.

Den vending, sagen har taget, har gjort et dybt indtryk på katolikkerne i Katalonien, der betragter det, der er sket, som et udtryk for An-

toniuttis velkendte sympati for Franco-styret.

»Vi håber nu på en direkte indgriben fra paven,« siger de, så munkene på demokratisk vis kan vælge deres abbed, som de har gjort det i århundreder. Det, der her er foregået, er i modstrid med koncilets ånd. Handlingen er helt i stil med,

hvad den gamle kurie kunne have gjort. Vatikanet burde i hvert fald have rådført sig med Dom Braso, som også på det tidspunkt befandt sig i abbediet, simpelt hen fordi han skulle afgive sin stemme ved valget.«

Demokratisk valgte præsteråd adskillige steder i Spanien

Fjorten af Spaniens femogtres bispedømmer har allerede forsøgsvis oprettet biskoppelige råd af præster i overensstemmelse med det andet Vatikankoncils bestemmelser.

Medlemmerne af disse råd er i adskillige tilfælde udtaget ved direkte valg af bispedømmets præster. Dette er blandt andet tilfældet i Sevilla.

● I Valladolid og Calahorra-Logrono er næsten halvdelen af rådets medlemmer derimod præster, der indtager særlige stillinger i bispedømmet, eller som på anden måde er særlig knyttet til biskoppen.

● I Cordoba har biskoppen beholdt sig selv at udnævne syv af rådets toogfyre medlemmer.

● I Madrid-Alcada udvælger hvert enkelt område inden for bispedømmet tre af rådets niogtyve medlemmer, mens ærkebiskoppen vælger en for hvert område.

Som det fremgår af de her nævnte eksempler, varierer antallet af medlemmer fra det ene bispedømme til det andet.

Det formodes, at oprettelsen af biskoppelige råd bliver et af de vigtigste emner, der vil blive behandlet på den forestående spanske bispekonference, der træder sammen den 28. november.

Endnu et spansk blad offer for censur

Redaktøren »overtalt« til ikke at offentliggøre resultat af undersøgelse

Ifølge *Le Monde* vil en undersøgelse angående »Spanien i tiden efter koncilet«, som skulle have været offentliggjort i det spanske ikke-kirkelige blad *Triunfo*, alligevel ikke komme til at se dagens lys.

Blandt bidragerne til undersøgelsen var biskop Anoveros Ataun af Cadiz og Ceuta, hjælpebiskoppen af Valencia Moralejo samt et stort antal præster.

Bladets redaktør, senor Ezcuna, siger i et brev til de interviewede, at »svarene ikke vil blive offentliggjort

af grunde, som han ikke er herre over«.

Biskop Anoveros Ataun har i denne anledning udbedt sig mere konkrete oplysninger. Journalistiske kredse i Madrid er af den opfattelse, at senor Ezcuna har haft et møde med et medlem af det ministerium, der blandt andet beskæftiger sig med bladvirksomheden, og at denne har »overtalt« ham til ikke at offentliggøre rundspørget, eftersom ministeriet ikke var tilfreds med de indkomne svar.

Imidlertid meddeler det franske blad *La Croix*, at *Triunfo* i bogform har udsendt en serie artikler, som bladet tidligere har bragt om den katolske kirke. Bogen, som er udkommet under titlen »Los Nuevos Catolicos«, er delt op i fem afdelinger, hvoraf den fjerde, der bærer titlen »Samfundsreform«, indeholder følgende underafdelinger: »Vatikanaristokratiet«, »Velleved i Kirken«, »Inkvisitionens metoder«, »Kirke og fødsel« og »Katolikker, som ikke er kristne«.

Samvittighedsransagelse eller et politisk skriftemål

ANSVARHAVENDE
REDAKTØR:
HELGE KRISTENSEN

Redaktør for indenlandsstof:
Jens Oluf Lund
Redaktionssekretær: Elli Gambell

Redaktionskontor:
Bredgade 69, København K.
Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:
Katolsk Ugeblads Annonceekspedi-
tion, Hauchsvej 8, København V.,
telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro
589 65.

Abonnementsafdeling:
Katolsk Ugeblads Ekspedition ved A.
Prüser, Sankt Annæ Plads 28, Køben-
havn K., telefon (01) 15 95 28 (9-16,
lørdag lukket) postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien
som i andre lande pr. kvartal kr.
11,00. I løssalg kr. 1,00.

Længere artikler til et bestemt num-
mer af bladet skal være redaktionen i
hænde senest 3 uger før det pågæl-
dende nummer udkommer, kortere
meddelelser senest 14 dage før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar
for uopfordret indsendte manuskrip-
ter.

Såfremt et nummer af Katolsk Uge-
blad udebliver, bedes henvendelse ret-
tet til Deres eget postkontor eller til
Postvæsenets Oplysningskontor, tele-
fon 14 62 98, idet udsendelse af de
enkelte numre foretages af postvæse-
net.

Adresseændringer bedes ligeledes med-
delt postvæsenet.

At gøre sin indflydelse gældende på en valgdag er, ligesom at gå til skrifte, over for Gud og sig selv at erkende sit personlige ansvar og sin personlige skyld for ikke blot sin egen, men også sit borgerlige samfunds og til syvende og sidst hele verdens skæbne. Det er at benytte den givne lejlighed til at demonstrere sin vilje, eller mangel på vilje, til at være medbestemmende og medansvarlig for, hvad der sker i og med verden. Da den politiske bekendelse, vælgerne ved folketingsvalget i tirsdags hver for sig i enrum med sig selv af lagde i de til lejligheden i valglokalerne opstillede »skriftestole«, er omtrent lige så velbevogtede hemmeligheder som de bekendelser, borgerne i det kristne samfund aflægger i kirkernes skriftestole, ved vi ikke, og har vi ingen ret til at kræve nogen til regnskab for, hvad de her bekendte og bekendte sig til, men her som der går vi ud fra, at enhver efter bedste erkendelse og oprigtigste overbevisning med sin stemme har truffet en afgørelse og et valg, der efter vedkommendes personlige mening bedst tjener ham selv, hans næste, hans fædreland og hele den øvrige verden.

I modsætning til de direkte følger af mangt et skriftemål i kirkesamfundet er det ikke blot muligt, men i længden uundgåeligt at konstatere følgerne af de politiske skriftemål, idet allerede såvel antallet som fordelingen af stemmer på de forskellige opstillede partier og folketingskandidater med al ønskelig tydelighed fortæller, hvorledes de borgere, der i det mindste på valgdagen har været sig deres medbestemmelses-ret og medansvars-pligt bevidst, har gjort deres personlige indflydelse gældende og været med til at skaffe vor nation en ny regering og en opposition, der sammensættes præcis sådan, som vi i fællesskab har villet og dermed fortjent det. Ingen stemmeberettiget borger i landet kan bagefter påstå sig ikke medbestemmende og medansvarlig for de nationale og internationale følger af dette folketingsvalg – for selv de, der ved at blive hjemme valgte at vælge ved ikke at vælge, har ved *ikke* at gøre deres personlige magt og indflydelse gældende været med til at fordele den offentlige magt og indflydelse på de forskellige partier og kandidater. Det er med »sofavælgerne« som med de borgere i det kristne samfund, der vælger *ikke* at benytte de her til enhver tid til rådighed stående skriftestole. Heller ikke de kan undgå at blive medskyldige i og medansvarlige for deres egen, folkets og hele verdens skæbne.

At gå til skrifte og at gå til valg vil sige efter bedste evne og overbevisning at være med til at forhindre, hvad der i verden sker af ondt, og fremme alt det, der i verden bør ske af godt. At gå til skrifte vil sige at tage parti for Gud og næsten imod sig selv. At gå til valg turde være det samme: den praktiske konsekvens af det faste forsæt om at ville forbedre sig (og verden), som hører med til ethvert rigtigt skriftemål. Jeg er i hvert fald for mit vedkommende overbevist om, at vi af såvel Gud som hinanden vil blive krævet til regnskab for, om vi ved dette folketingsvalg kun har villet tjene vore *selviske* interesser, eller om vi virkelig – i kirkens og koncilets ånd – har villet fremme ikke blot bestemte personers eller grupper, men hele menneskehedens fælles interesse, hvilken først og fremmest er kærlighedens, fredens og fordragelighedens udfoldelse og udbredelse i verden.

Bernhard Andersen

Citadellet i Assisi

Aage Dyrkjøb fortæller om sine indtryk fra et besøg i »Pro Civitate Christiana»s hovedkvarter.

Ved aftenstid nåede vi Assisi. Denne mærkelige bjergby, hvor en ung mand for næsten 800 år siden forlod de glæder, som hans velstand muliggjorde, og begyndte et liv i fattigdom og kærlighed til alle skabninger. En lille mand, som vel nok er den af alle helgener, der har vakt den største respekt i og udenfor den katolske kirke.

Byen på bjerget, med alle de ens, hvidgrå huse, af farve omtrent som det støv, Johannes Jørgensen et sted så poetisk beskriver. Et landskab, der er os fortroligt netop fra denne digters bøger. Men der er én institution, ét bygningsværk, som jeg ikke kendte i forvejen: »Cittadella Christiana«.

Vi troede, at vi skulle bo på et beskedent gæstehjem, og så var det et moderne, smukt udstyret hotel, hvis mure faldt godt sammen med den gamle bys huse, men som rummede næsten alt, hvad hjertet kan begære. Citadellet er hovedsæde for bevægelsen *Pro Civitate Christiana*. Midtpunktet er en smuk lille

kirke, hvor der daglig læses messe, eller rettere mange messer, da der kommer et stort antal tilrejsende præster. Af andre herligheder er der en kunstsamling på over 700 billeder og skulpturer, udført af kristne og ikke-kristne, men alle med Kristi liv som det centrale motiv. Af særlig interesse er det at se, hvordan moderne kunstnere fra fjerne verdensdele opfatter de bibelske beretninger. Endvidere findes en samling på 40.000 fotografier af kristen fra de ældste tider til i dag.

Bibliotek, musiksalon og biograf

Biblioteket rummer 35.000 bind, og desuden er der en bibliografisk samling, der giver oplysning om 40.000 bøger i biblioteker over hele verden, bøger, der handler om Kristus, og som spænder fra de ældste håndskrifter til de mest moderne bøger. Organisationen *Pro Civitate Christiana* udgiver for øvrigt selv

moderne, smukt udstyrede bøger og udsender et 14 dages tidsskrift *Rocca*«.

I den fine musiksalon står 4000 plader med kristen eller kristent inspireret musik til disposition for gæsterne.

Heller ikke en biograf mangler. Her fremvises films (2-3 daglig) med kristent sigte eller i hvert fald af interesse for kristne.

Alt dette står til fri rådighed for gæster og studerende, og man tilstræber på enhver måde, at der virkelig hersker en venlig og hjertelig atmosfære i huset.

Pro Civitate Christiana er et samfund eller en apostolisk lægmandsorden, som blev grundlagt af den nuværende leder, Don Giovanni Rossi, i 1939 og stadfæstet af pave Johannes' den 23. i 1959. Den har til formål på enhver måde at bringe evangeliets ånd og mening ind i samfundslivet, at udbrede kendskabet til Kristus, så hans rige virkelig må komme til menneskene. Alt dette sø-

ger man opnået gennem det talte ord, gennem pressen, kunsten og ved enhver form for kulturel aktivitet, idet man især arbejder på de steder eller i de omgivelser, som står troen fjernest.

I kontakt med den moderne verden

Bevægelsen henvender sig til alle, intellektuelle, forretningsfolk, arbejdere osv., holder større og mindre møder, diskussioner, kongresser. Den missionerer i kirker, på gader, i fabrikker, kontorer, skoler, hospitaler, fængsler og mange andre steder.

Bevægelsen er i sit udspring italiensk og arbejder i Italien, men den arrangerer også ungdomsrejser til andre lande, særlig til det hellige land, hvor Kristus levede og virkede, og den opfordrer andre til at arbejde i deres lande i samme apostoliske ånd. Dens medlemmer kaldes volontører, altså frivillige, der virkelig vier sig til dette arbejde og går helt ind for det, en slags moderne broder- og søsterorden. Yderligere er tilsluttet samfundets venner og hjælpere, som er friere stillet, men som også arbejder for bevægelsens idé på det sted, hvor de bor.

Pro Civitate Christianas opgave er at bringe Kristus og kristendommen i kontakt med den moderne verden, at gøre den levende i en tid, da den netop af mange anses for forældet. Medlemmernes liturgiske liv og studium af kristendommen i alle dens faser skal gøre dem skikkede til dette apostolat. Og det er ikke tilfældigt, at bevægelsen netop er opstået og har hovedkvarter i Assisi. Dens virksomhed skal foregå i broderkærlighed og kristen glæde, en moderne variation af den hellige Frans af Assisis forkyndelse.

Kristendom omplantet i moderne jordbund

Hvilket indtryk kan man nu danne sig efter et kort ophold i »citadellet«? Rent umiddelbart, at der virkelig arbejdes målbevidst ud fra samfundets ideer. Man føler sig hjemme i et miljø, der er kristendom omplantet i moderne jordbund. Der er naturligvis meget, man kunne ønske at vide: hvordan bevægelsen i praksis fungerer rundt omkring i Italien, hvordan den modtages af vel ofte skeptiske mennesker, hvordan kontakterne er ude i verden. Men i hvert fald er formålet rigtigt. Der er noget opløftende i at se unge men-

nesker arbejde med ældgamle tanker og ville gøre dem til ét med nutidsprog og nutidsform.

Der er ingen fare for, at kristendommen ikke skal »overleve«, for at bruge et moderne udtryk, men hvis den skal vinde frem og blive en realitet i nutidsmenneskers liv, må dens budskab – skønt uforanderligt – gøres levende på en ny måde. Et Kristusbillede, der jo dog forestiller den samme menneskeevordne Gud, er blevet fremstillet uhyre forskelligt gennem tiderne. Vi kan føle os mere tiltrukket af en bestemt tidsalder og dens kunst og liv end af andre, men vi må nødvendigvis erkende, at den epoke, vi oplever, er lige så berettiget som alle andre til at vise sit ansigt, og at det f.eks. ville være malplaceret at opføre middelalderkirker i det 20. århundrede.

Hvor højtideligt og dog enkelt var det ikke at opleve messen i citadellets lille kirke! Hvor skønt at se dagen bryde frem over den umbriske slette! Man kan ikke andet end ønske, at den gamle by, der i så mange århundreder har været målet for pilgrimsrejser, også må blive et stadig mere betydningsfuldt centrum for nyt kristent liv.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG den 27.: 1. adventssøndag (s. 2, violet).

MANDAG den 28.: Dag i 1. adventsuge (s. 2, violet).

TIRSDAG den 29.: Dag i 1. adventsuge (s. 2, violet). Erindring om Saturninus (s. 763), martyr.

ONSDAG den 30.: Andreas (s. 766, rød), apostel. Erindring om advent (s. 2).

TORS DAG den 1.: Dag i 1. adventsuge (s. 2, violet).

FREDAG den 2.: Vivianne (s. 770, rød), martyr. Erindring om advent (s. 2).

LØRDAG den 3.: Frans Xavier (s. 770, hvid), bekender, værnehelgen for missionerne. Erindring om advent (s. 2).

SØNDAG den 4.: 2. adventssøndag (s. 5, violet).

JESUITTERNE REFORMERER

Ved jesuitternes generalforsamling i Rom blev det bestemt, at de 6000 medlemmer af ordenen, som ikke er præster, men kaldes »brødre«, skal deltage i større udstrækning i apostolatet inden for ordenen. Der skal ikke længere være nogen social forskel på præster og brødre.

Første adventssøndag! Et nyt kirkeår går på vingerne. Føler vi det ikke som et sus går gennem vor sjæl: Ad te levavi animam meam! Til dig opløfter jeg min sjæl! Vi føler på ny, at vort liv suges ind i den mægtige strøm, i hvilken skabningens historie vælder fuldendelsen i møde.

»Min Gud, jeg stoler på dig, lad mig ikke beskæmmes . . . Ingen, som bier på dig, skal beskæmmes; beskæmmes skal de, som er troløse uden grund. Lad mig kende dine veje, Herre, lær mig dine stier. Led mig på din sandheds vej og lær mig, thi du er min frelses Gud; jeg bier bestandig på dig!«

Vi går på ny ind i et år, hvis dage vi ikke kender, begiver os på en vej, hvis mål kun kendes af Gud, men som for os kun synes at betyde ny risiko, nye farer, megen usikkerhed.

Alligevel starter vi, og med hjertet fuldt af tillid går vi ind i det ukendte. Thi »god og oprigtig er Herren; derfor viser han syndere vejen. Han vejleder ydmyge i det, som er ret, og lærer de ydmyge sin vej. Alle Herrens stier er miskundhed og trofasthed for dem, der holder hans pagt og hans vidnesbyrd . . .« (jfr. salme 25).

Bare han stadig brølede som en løve

Første adventssøndags introitus er hele årets morgenbøn, før vi rejser ud på den farlige færd.

Kirkebønnen lyder som et vækkeråb, hvorved vi kalder Gud til hjælp: »Herre, rejs dig i din væld og kom!« Og i dagens epistel blæser skt. Paulus reveille: »I ved, at tiden er inde: den time er allerede kommet, da I skal stå op af søvne; thi frelsen er os nærmere nu, end da vi blev troende. Natten lider, dagen er nær. Så lad os da aflægge mørkets gerninger og iføre os lysets våben!«

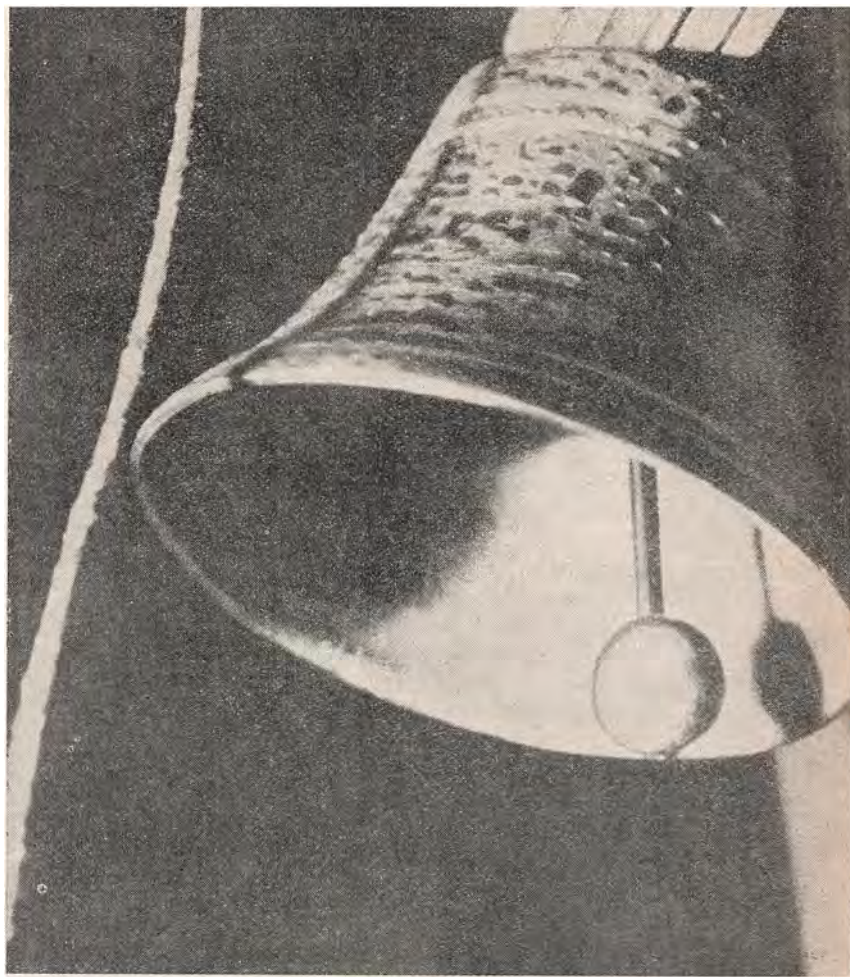
Hele Guds Kirkes lejr er i opbrud. Der er slået stor alarm. Der er ikke tid til at »sove lidt endnu«, til at strække sig og gnide øjnene!

Vågn op! Vi kender alle dette løsen! Vi møder det tit nok på gaden, men vi må ikke overlade det til dem, der går og skilter med det. Peter er helt enig med sin medarbejder, Paulus. Også han kalder til vagtsomhed og vågenhed: »Vær ædru og våg; jeres modstander, djævelen, går omkring som en brølende løve og søger, hvem han kan opsluge! Stå ham imod, faste i troen« (1.

Vågn op!

*På 1. adventssøndag
lyder klokkerne igen til
mobilisering, og det
er ikke prøvealarm, skriver
J. Coenen S. J. i sin
skriftbetragtning ved indgangen
til det nye kirkeår.*

Petr. 5, 8 f.). Bare han dog stadig brølede som en løve! Så vidste vi da, hvor han var! Modstanderen har fundet ud af, at en brølede løve er for harmløs en skikkelse. Brølet ville vække Herrens lejr! Han har til gengæld lært infiltrationens kunst. Allerede Paulus kendte denne modstanderens taktik og advarer os imod den: »Der kommer en tid, da de ikke vil finde sig i den sunde lære, men for at leve efter deres egne lyster skaffe sig lærere i hobetal, efter hvad der kildrer deres øren, og de vil vende øret bort fra sandheden og vende sig til myterne. Du derimod var ædruelig under alle forhold, bær dine lidelser, gør en evangeliets gerning, gør fyldest i din tjeneste.« (2. Tim. 4, 3 ff.) Det er, som om Guds Kirke har måttet leve i alarmtilstand, så længe den har eksisteret, og nu på søndag lyder klokkerne igen til mobilisering mod frelsens fjender. Vi må endelig ikke tro, at det kun drejer sig om »prøvealarm«. Hvis vi har øren at høre med, fornemmer vi en helt fremmed tone i den tale, der lyder i vor egen lejr; der prædikeres oprør, utilfredshed og uro i et sprog, der er uhørt og blottet for enhver respekt. Løs-

revne stumper af koncilttekster bæres frem som revolutionsflag i partiernes kamp, og man dækker sig bag fraser om troskab mod Kirken, mens man går til angreb mod den kirkelige myndighed. Vi må ikke frygte og ikke lade os narre. Derfor må vi bede og våge. Så længe Kirken er på vandring mod afslutningen og fuldendelsen, må der altid være »undtagelsestilstand« i Guds Rige.

Kun et må ikke ske

Evangeliet minder på mange måder om sidste søndags tekst om afslutningen. Alligevel er det ikke et budskab, der forkynder »undergang«, men det er et ægte adventsevangelium, der giver håb om »Menneskesønnens« dvs. Krist Konges, »komme med kraft og megen herlighed«. Det ville dog være ørkesløst at oprette observationsposter, der iagttager »sol, måne og stjerner« og holde udkig efter de »tegn«, Jesus i sin tale har forudsagt i profetiske billeder. Jerusalems undergang og så mange andre »undergange« i verdenshistorien har kun været symptomer på denne verdens forgænge-

lighed; katastrofer i verden og i menneskers private liv er kun varsler, der mindes os om, at historien i stort og småt kun er den adventstid, der skal forberede Guds riges endelige gennembrud og åbenbaringen af Guds herlighed. Da Jesus engang blev spurgt af farisæerne om Guds riges komme, svarede han dem og sagde: »Guds rige kommer ikke således, at man udvortes kan iagttage det. Ej heller vil man kunne sige: 'Se her' eller 'Se, der er det!' thi se, Guds rige er midt iblandt jer« (Luk. 17, 20 f.). Men når det udfolder hele sin herlighed, når »Menneskesønnens dag« oprinder, vil det ske uventet – »Ligesom lynet, når det glimter, skinner fra den ene side af himlen til den anden, sådan skal Menneskesønnen være på sin dag« (Luk. 17,24). Vi skal altså ikke lade os vildlede af visse falske profeter og vidner, der render os på dørene og nøjagtigt regner ud for os, hvornår Herren skal komme igen. Hverken visheden om vor egen død eller tanken på »Menneskesønnens dag«, Guds riges herlige åbenbaring, må skræmme os. Tværtimod! Jesus opfordrer os til at »rette os og løfte

→

vore hoveder, thi vor forløsning nærmer sig».

Som et fortrøstningsfuldt løfte til os, sin troende menighed, lyder det, når Jesus siger: »Himlen og jorden skal forgå; men mine ord skal ingenlunde forgå!«

Kun ét må ikke ske, når Herren kommer for at kalde os til verdens store afslutningsfest: Han må ikke finde os åndeligt sovende. »Vogt jer, at jeres hjerter ikke nogen sinde sløves af svir og drukkenskab og timelige bekymringer, så den dag kommer pludselig over jer. Thi som en snare skal den komme over alle dem, der bor på hele jordens flade. Men våg og bed til enhver tid, så I må blive i stand til at undfly alt dette, som skal ske, og til at bestå for Menneskesønnen.« (Luk. 21, 36).

Disse ord om at være vågne, holde vore øjne rettet mod målet og med løftet hoved gå Herrens dag i møde er en af de sidste formaninger, Jesus gav sine venner, inden han selv gik i døden. Det var i helligdommen i Jerusalem, få dage inden han tiltrådte sin sidste rejse, rejsen til Faderen, at han ville berede sin Kirke til at holde »advent« på rette måde: thi advent er jo andet end blot de travle og hyggelige fire uger før Kristi fødsels fest. »Advent« er Kirkens hele eksistens i denne verden. Og denne søndags introitus-tekst bør være Guds adventsfolks bestandige bøn.

Sursum corda – opløft jeres hjerter – det er den hver dag gentagne opfordring til os. Og der er kun ét svar, som er værdigt og ret: Vore hjerter er hos Herren!

Maranatha! Kom, Herre Jesus, kom!
J. Coenen, S.J.

EN HJERTESAG

Katolske menighedsplejers
julemarked

finder sted nu på søndag den 27. november kl. 9–19 på Niels Steensens Gymnasium (indgang ad Australiensvej).

Støt det gode formål – køb julegaver – adventskrans m.m. Salgsboder – tombolaer – lop-petorv – lykkehjul – vinbod – moderne smykker – gløggbar – stor restaurant.

Kæmpeunderholdningsprogram kl. 13, 14, 15, 17 og 17.45.

Kom tidligt, så er udvalget størst, og tag familie og venner med!

Messer i Sct. Augustins Kirke (lige ved gymnasiet) kl. 8, 9, 11 og 16.

Det universelle underst modersmålet har hjem

*Kjeld Geertz-Hansen fremsætter almindelige betragtninger
vidnesbyrd om liturgi på modersmål*

Det var mit arbejde med liturgi gennem 30 år i henholdsvis et provinsogn og et hovedstadsogn, der overbeviste mig om, at liturgien måtte være på modersmålet. Overbevisningen blev urokkelig fra det øjeblik, muligheden tonede frem. Som ung stud. theol. var jeg klar over, at liturgi ikke alene bestod af ophøjede ceremonier, der omhyggeligt skulle udføres efter Kirkens anordning, for at denne tjeneste kunne behage Gud og tilsikre os sakramenternes nådegaver (ulydighed mod Kirken kunne gøre et sakramente ugyldigt), men at liturgien også måtte have til formål at give det kristne folk som sådant mulighed for både at dyrke Gud og at blive belært ved det, der siges eller udføres. Liturgien henvender sig ikke alene til Gud, men også til den kristne. Det andet Vatikanconcil har yderligere belært os om, at det altid er Kristus, der handler, når Kirken udøver sin liturgi.

Blev ikke altid forstået

Man bør derfor ikke glemme, at liturgi også har et pastoralt, dvs. et opbyggeligt og belærende sigte. Mange kristnes begrænsede kendskab til deres tro samt vanskeligheden ved overhovedet at bevare sin tro i et dansk miljø var grunde nok til at samle sig om de centrale sandheder, som netop liturgien giver udtryk for og i reglen begrænser sig til. En menighed skulle derfor opdrages til at forstå liturgien og til at samles om den. Pius X's ord: »Man skal ikke bede under messen, man skal bede messen,« blev gentaget atter og atter. Der blev derfor ikke megen plads til »andagterne«, der altid var på modersmålet – slet ikke under messen, hvor man før bad rosenkrans eller læste i en andagtsbog, men heller ikke uden for messen. En ordentligt udført liturgi tager tid, og der er grænser for, hvor megen tid folk kan afse til kirkegang. Dermed gik andagterne i forfald – også

udmærkede andagter, som blev øvet uden for messen. Foreløbig græd man tørre tårer over det.

For at man kan forstå det standpunkt, jeg er nået frem til, må jeg have lov til at fortælle, at jeg altid gjorde alt, hvad der var muligt, for at menighederne skulle forstå liturgien og således få det tilsigtede udbytte. I størst muligt omfang underviste jeg børn og unge mænd, så de ikke alene skulle kunne udføre den liturgiske tjeneste til menighedens opbyggelse, men også selv skulle kunne forstå den. Til stadhed mindede jeg dem om, hvad de latinske ord, de udtalte, betød. Jeg blev nu ret hurtigt klar over, at mangan påbudt ceremoni eller hævdvunden skik, så smuk og historisk begrundet den end var, ikke altid blev forstået – heller ikke af menighedens voksne medlemmer. Den opbyggede dem i hvert fald ikke. Men selvfølgelig overholdt jeg alt til punkt og prikke; den daværende liturgi talte ikke hjemmegjorte ændringer. Men da Den Stille Uges liturgi blev fornyet og forenklet, kunne ingen være glade end jeg. Jeg ville gerne have udnyttet de rigdomme, der ligger i Kirkens tidebønner (kendt fra præsternes breviar) med bibellæsning og udstrakt brug af Davidssalmerne, men dér stillede latinen sig afgjort hindrende i vejen, – det var jeg hele tiden klar over. Jeg gjorde derfor allerede i Horsens de første famlende forsøg på at holde andagter skærtorsdag og langfredag i den form, man siden kaldte paraliturgi og i dag kalder »ordets gudstjeneste«. Den var naturligvis på dansk.

Hvorfor ikke Davidssalmer?

Og jeg håbede fortsat på, at folks større kendskab til messeliturgien, som vitterligt gjorde fremskridt, ville berige deres bønsliv og deres kristne holdning i det hele taget. Det blev også i nogen grad tilfældet – heldigvis. Men jeg erkendte mere og mere, at dette især var tilfældet

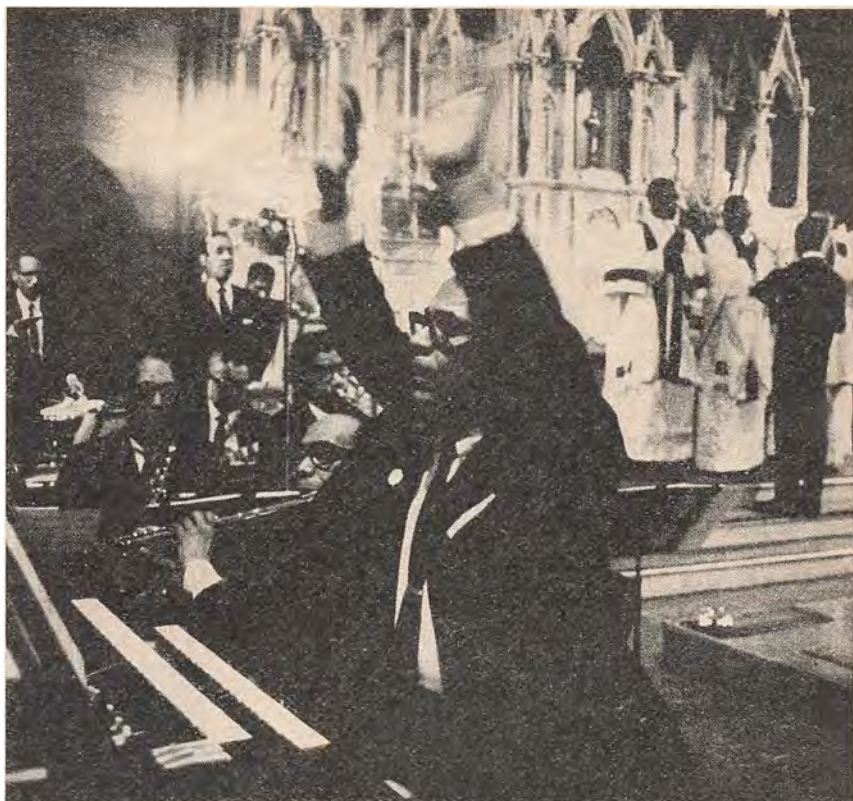
reges, når stavnsret

er støttet af et personligt

et

med konvertitter, der jo gjorde sig store anstrengelser for at forstå messen, samt for menighedens mere intellektuelt anlagte medlemmer. Spurgte jeg derimod almindelige unge mennesker eller de ældste (!) elever på en katolsk skole eller gennemtrænede ministranter om, hvad denne eller hin ofte anvendte latinske sætning betød, blev de mig som oftest svar skyldig. Dette gjaldt selv henvendelsen: Dominus vobiscum!

Jeg havde heller ikke indtryk af, at ellers kendte messetekster såsom Gloria, Kyrie eller Agnus Dei indgik i almindelige katolikkers bønsliv. De kunne blive opløftede af det latinske sprogs skønhed, men det bundfældede sig ikke i deres bevidsthed, så det dukkede op, når lejligheden indbød til det. Samtidig var »andagterne« på dansk forsvundet, så man havde meget lidt mulighed for at udtrykke sig i sit hjerte over for Gud. Jeg begyndte derfor at se nærmere på, hvad jeg selv gjorde! Naturligvis var der en del latinske bønner, der havde bundfældet sig. Forelæsningerne i dogmatik på universitetet i Paris havde jo også været på latin, så latin var for mig til dels et levende sprog. Men ikke desto mindre erkendte jeg, at nogle af de sætninger, jeg helst brugte, stammede fra min drengetids spejderbønnebog. En anmeldelse af en højkirkelig prædikensamling, anmeldt af pater Duclos O.P., fik mig også til at grunde. Pater Duclos glædede sig over, at den højkirkelige prædikant ofte anvendte og citerede Davidssalmer, men »hvorfor var dette ikke tilfældet med katolske præsters prædikener?« (citeret efter hukommelsen). Svaret fandt jeg frem til efter en tre ugers teltferie. Jeg tør sige, at jeg altid har holdt meget af mit breviar, men heller ikke jeg bragte andre citater end dem, jeg kendte fra vor danske salme- og bønnebog. I hine tre uger måtte jeg på grund af træthed lade lade mit officielle breviar hvile. I stedet bad jeg hver dag Davidssalmer i den officielle danske oversættelse, og jeg opdagede, at jeg efter disse tre

Det er ikke blot modersmålet, der har fået hjemstavnsret i messen. På det musikalske område er der også plads for den livsnære udfoldelse. Her er der jazz-messe i St. Charles Barromeo i New York.

uger var blevet mere personligt inspireret af Davidssalmerne ved at bede dem på dansk, end jeg var blevet efter 30 års bøn på latin. Mine medbrødre og mit eget tilfælde var det, at taler eller prædiker man på dansk, får man kun idéassociationer fra danske tekster. Tekster fra et hvilket som helst andet sprog udbliker simpelt hen. Denne almengyldige lov spiller også ind, hvis man skal prædike på et fremmed sprog, selv når man så nogenlunde behersker det. I dagevis må jeg gå og tale fransk til mig selv for at komme i gang med en prædiken på fransk.

Tilbage til andagterne?

Skal vi da vende tilbage til »andagterne«? Til dem uden for messen meget gerne! Men ellers er der kun ét at gøre: at arbejde trælsomt videre på at omsætte Kirkens liturgi til godt dansk, så ordene falder i øret og efterhånden i hjertet. At sidde med en oversættelse, som man hidtil har måttet gøre det, er ingen virkelig løsning. Inden længe gives der tilladelse til oplæsning af tekster fra den Hellige Skrift, som ikke hidtil har været anvendt under messen. Selvfølgelig skal vi ikke uddele et

trykt program til folk, så de kan finde teksterne i en dansk bibel, mens præsten læser på latin. I det hele taget må moderne katolikker lære at lytte! Præsten må så arbejde på at kunne læse højt! Det kan være lige så vanskeligt for en dansker som for en præst fra udlandet. Men først og sidst: liturgien skal lære os at bede, og det lærer vi kun på vort modersmål. Den erfaring har jeg høstet efter 30 års præstegerning.

Universaliteten og modersmålet

Liturgien på modersmålet kan være til noget besvær for turister fra fremmede lande. Men ærlig talt, så kan de lige så godt sidde med en oversættelse på deres eget mål af det, der i dag lyder på dansk, som af det, der før lød på latin. Vore turister taler jo ikke latin til daglig. Messens indhold vil være det samme og let kendeligt på alle sprog; messens form vil komme til at variere noget mere fra land til land; kun sprogets lyd vil være fremmed. Foran mig ligger i øvrigt et brev fra en amerikaner, der nogle uger opholdt sig i København, og som skrev til mig for at udtrykke sin glæde over den »danske« messe, som han havde

oplevet den her i St. Ansgars Kirke; især glædede det ham, at vor organist havde evnet at komponere musik dertil. Andre udlændinge har sagt mig det samme. De drømte ikke om at tale om nationalisme; tværtimod fandt de, at Kirkens universalitet netop blev virkeliggjort, når ethvert tungemål havde hjemstavnsret. Denne opfattelse er der også dækning for i Det Ny Testamente. Jøder fra alverdens lande, der var samlet i Jerusalem for at fejre pinse, var fortrolige med hebraisk som liturgisk sprog. Men at Helligånden var kommet over apostlene, erkendte de på, at »vi hører dem tale om Guds store gerninger på vore egne tungemål«.

Kjeld Geertz-Hansen

Dansk støtte til inders præsteudannelse

Uden megen ydre omtale har katolske kvinder i St. Annæ og St. Andreas sogn gennem Caritas Danmark ført en ung teolog frem gennem studierne til det store mål: præstevielsen. Den 3. december vil biskop Stanislaus Tigga i Ginabar i Indien meddele Joseph Koodallil præstevielsens sakramente, og dagen efter vil han fejre sin første højtidelige messe i St. Alberts Seminary i Ranchi. På det mindeblad, som er blevet tilsendt alle velgørere her i landet, står øverst ordene fra 1. Korinterbrev 9,19: »Jeg har gjort mig til tjener for alle.« Og nedenfor teksten om ordination og første messe står ordene: »Jesus, velsign alle dem, som har hjulpet mig til at stige

Det er ikke overdrevet at sige, at billedet af Svendborg på Johannes Jørgensens 100-års fødselsdag den 6. november var præget af mindet om den store digter.

Gik man gennem Svendborgs gader tidligt på morgenen, så man byens flagstænger med Dannebrog blive anbragt i alle større gader. Adskillige butikker havde smykket deres vinduer med billeder og bøger af Johannes Jørgensen. Kl. 8,15 samlede man ved digterens grav, hvor italienske gæster, byen og Gylden-

dals Forlag nedlagde skønne blomsterkranse og pastor Knud Ballin på latin og dansk bad bønner for den afdøde. Straks derefter afslørede fru Helene Jørgensen skiltet, som fortalte at en af de største indfaldsårer til Svendborg nu bærer navnet Johannes Jørgensens Vej. På rådhuset bød borgmesteren italienske gæster velkommen og fortalte om Svendborg by. Derefter overrakte et smukt keramikfad med Svendborgs byvåben til Assisi borgmester, som på gæsternes vegne gav byen en kopi af det skønne æresborgerbrev, man i sin tid havde overrakt digteren i Assisi.

I Skt. Knuds kirke havde sognepræsten, pastor Niels Hansen overladt alteret til tre italienske præster fra Assisi, en kannik fra domkirken, en franciskaner og en conventual, som alle havde kendt Johannes Jørgensen. De tre præster concelebrerede, og menigheden sang Johannes Jørgensens salmer, Kyrie, Gloria og Credo blev sunget på latin af hensyn til de udenlandske gæster. Ved en reception i Johannes Jørgensens barndomshjem og æresbolig hilste man på fru Helene Johannes Jørgensen. Borgere fra Assisi overbragte smukke gaver til hende på den store mindededag. Eftermiddagen samlede mange svendborgensere til et Johannes Jørgensen Akademi i festsalen i Svendborg gymnasium. Blandt flere gode taler på dansk og italiensk skal fremhæves redaktør, magister Emil Frederiksen grundige og særdeles levende skildring af Svendborgs placering i Johannes Jørgensens digtning, om forfatteren så sad i sin hjemby eller i Assisi, Vadstena eller andetsteds i verden. Lektor Kallenbach havde med gymnasieelever indstuderet et Sanctus og Agnes Dei samt tre af Johannes Jørgensens salmer og det kan siges at denne musikalske oplevelse vil blive husket langt ud i fremtiden. Det var en helt usædvanlig præstation af et amatørkor. I Svendborg bibliotek havde man arrangeret en udstilling af Johannes Jørgensens værker samt malerier fremstillende digteren som forskellige kunstnere har opfattet ham med Skikkilds skønne buste som det centrale samlingspunkt. I Svendborgs nye kunstmuseum havde man lejlighed til at se Mogens Kaj Nørugaards fine tegninger, som sim-

Johs. Jørgensen fejres i Svendborg

Joseph Koodallil

op til dit hellige alter, og giv dem din rigeste belønning.« Danske katolikker opfordres til bøn for denne unge indiske præst, som sikkert ikke går nogen let fremtid i møde. Der er ingen tvivl om, at denne gerning – at hjælpe unge frem til alteret – vil bringe velsignelse over vort eget bispedømme og gerne skulle følges op med, at vi til stadighed hjælper en missionsteolog frem mod sit mål.

Knud Ballin

Sådan ser der ud i Ranchi.

pelthen hensætter de besøgende fra det lille museum til Assisis skønne bygningsværker og typisk toskanske linier. K.B.

AC fejrer Johs. Jørgensen

Johannes Jørgensens 100-årsdag blev fejret på mange måder, under private såvel som mere offentlige former. Academicum Catholicum valgte at vie Allesjælesaften til digterens minde. I Englesalen, hvor Chr. Skikkilds marmorbuste af digteren var opstillet, samledes mere end firs mennesker i den festlige anledning. Haydns klaverkoncert i F-dur dannede ramme om aftenens officielle del, der udgjordes af et foredrag om Johannes Jørgensen som lyriker ved universitetslektor dr. phil. H. Roos, efterfulgt af fru Ingeborg Brams' intense tolkning af en række digte og enkelte mindre prosastykker. Formentlig kædedes pater Roos' analyse af lyrikeren og hans bedste digte sammen med fru Brams' gengivelse af de samme digte til et hele, der gjorde digterens værk aktuelt og nærværende.

Bagefter var der lejlighed til at samles om anekdoter om AC'eren Johannes Jørgensen, som var med blandt foreningens seksten stiftende herrer i 1896, og som med held forsvarede foreningen fra kvinders indtrængen i mere end en halv snes år!

"Tolerancens tempel"

I USA, nærmere betegnet i umiddelbar nærhed af Washington ved bredden af Potomacfloden, er der ved en festlig højtidelighed indviet en plads, hvor der skal rejses et »tolerancens tempel«, som skal være færdigt i 1970. Tempelens grundlægger er en fru Dickermann Hollister, der betegner det som et »FN på det åndelige område«. Det skal tjene som studiecentrum til gensidig tolerance over for og forståelse mellem de seks store verdensreligioner ved studiet af ligheder mellem og fælles interesser for disse religioner og således virke i den broderlige forståelses ånd. FN's generalsekretær U'Thant og staten Israels præsident sendte telegrammer til festligheden, og hovedtaleren var medlem af den internationale domstol i Haag, Sir Mohammed Khan fra Pakistan.

Polens 1000 års jubilæum fejres i København

Biskop Rubin giver Msgr. Ballin mandat til at prædike.

Med start i Rom i december 1965 har biskop Rubin, den apostoliske visitator for polakker udenfor Polen, besøgt utallige steder i Vesteuropa, USA, Canada osv. og fejret mindet om den kristne tros grundlæggelse i Polen sammen med landsmænd, som nu har fundet en tilværelse i de forskellige lande.

I det sidste par uger gjaldt besøgene de nordiske lande. Efter en lang og meget anstrengende rejse gennem Sverige, fejrede man festerne i Danmark lørdag/søndag den 12./13. november. Under overværelse af biskop Martensen og i en tætfyldt kirke i Maribo fejrede biskop Rubin den hellige messe. Ved en menighedssammenkomst efter gudstjenesten sang et polsk kor, som var kommet hertil fra Hannover.

Søndag den 13. november holdtes pontifikalmesse i St. Annæ kirke på Amager, hvor der gennem talrige år har været gæstfri rammer for sjælesorgen for polakker. Gudstjenesten overværedes af den apostoliske delegat, ærkebiskop Heim, generalvikar Casimir Flandrup og et stort antal præster, som på den ene eller anden måde har tilknytning til polske katolikker her i landet. Gudstjenesten forskønnedes ved det polske kors fortrinlige sang. Efter biskop Rubins polske prædiken, holdt pastor Knud Ballin en dansk prædiken og understregede betydningen

af martyriet i Polens historie og den velsignelse det havde i hele den kristne familie.

Eftermiddagens fest blev uforglemmelig for de mange polske og danske katolikker som fyldte festsalen i Folkets Hus næsten til sprængning. På scenen sås danske og polske flag smukt forenet og friske blomsterdekorationer øgede feststemningen. Pater Szymaszek, som gennem måneder havde forberedt denne fest kunne glad byde biskop Rubin og biskop Martensen velkommen.

Festen fik en særlig glans ved at Københavns lutherske biskop Westergaard Madsen seneer indfandt sig og i meget hjertelige ord henvendte sig til forsamlingen og gav udtryk for det kristne fællesskab med polakker her i Danmark som med det polske folk i hjemlandet. Også biskop Martensen bragte en hjertevarm hilsen til bispebroderen for de polske katolikker og til vore polske trosfæller i Danmark og i Polen. Kardinal Stefan Wyszynski sendte en hilsen til deltagerne i festen. Et meget instruktivt foredrag om kristendommens indførelse i Polen og betydningen heraf i Europas historie holdtes af overlærer Emil Ashøj. Det var simpelthen en oplevelse og berigelse for alle tilhørere. Men festens højdepunkt var vel exil-polakkernes ungdoms-ensembles optræden med sang

Forsattes side 15

Chr. Hansens kødudsalg
Gl. Kongevej 163
København F.
Telefon Eva 6465 og 6466

G. GARTH-GRÜNER
Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

Vejle Mineralvandsfabrik
A/S P. C. NIELSEN
Telefon 121, 205

SANITÆRE ANLÆG
VARMEANLÆG
OLIEFYRINGSANLÆG
HØJTRYKSANLÆG
ANLÆG FOR
TRYKLUF OG
VACUM
M-A-SKINNER

Monies & Andersens Eftf. ½
K. K. L. Simonsen's eff.
Frederiksborggade 22
København K.
Tlf. *Minerva 2314

Holger Dall
Malermester
Paludan Müllersvej 1,
København V.
Tlf. Eva 4151

KSK
Aktieselskab
KØBENHAVNS BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

**MARIUS
MP
PETERSEN**

Ringsted isenkramhandel
Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01
Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

BRDR. MEYER

Bliikkenslagermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører
Stadistræde 15, København
Minerva 6761
Kontortid 9-16 - Lørdag lukket

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegaards Tværvæg 13,
Charlottenlund
Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

Dansk
KLICHE FABRIK
Rådhusstræde 4 - København K
Telf.: *MI 2557

F. Fechtenburg & Søn
autoriseret installatør
Tlf. 12 86 00
Hjallesvej 46, Odense

Hele landet
taler om
Katolsk Ugeblad

VI
ER TIL
FOR
DEM

LANDMANDSBANKEN

Skal De flytte?
AMAGER
FLYTFORRETNING
Jul. Larsen & Sønner
AMAGERBROGADE 221
* 55 66 47

BLOCH's BOG CLEARING

K. V. BLOCH
(FORHEN BOGBANKEN)
Fiolstræde 34, København K
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
Nordens største lager af
skolebøger
Omindbindinger.

TIL BYEN
- i byen
FRA BYEN
smut ind i
Banegårdens Restaurant
v/ Fritz Kapper
Odense H.
Tlf. 12 27 75

Flygtning 66

Caritas Danmark har sendt os denne liste,
idet man takker for det smukke resultat

Sct. Andreas Kirke, Ordrup	Kollekt	kr. 5840,00
Jesu Hjerter Kirke, København	Kollekt	4397,91
Jesu Hjerter Kirke, Biskoppens messe ..	-	669,71
Jesu Hjerter Kirke, Gaver	-	70,00
Sct. Ansgars Kirke, Århus	Kollekt	2679,58
Vor Frue Kirke, Århus	Kollekt	2372,00
Sct. Maria Kirke, Aalborg	Kollekt	1358,10
Sakramentskirken, København	Kollekt	1274,26
Sct. Norberts Kirke, Vejle	Kollekt	1200,00
Sct. Annæ Kirke, København	Kollekt	1062,57
Sct. Annæ Hjem	Kollekt	170,00
Sct. Annæ Kirke, Gaver	-	260,00
Sct. Mariæ Kirke, Jens Jessensvej, Frb. ..	Kollekt	948,20
Sct. Lucius' Kirke, Holbæk	Kollekt	740,29
Sct. Therese Kirke, Hellerup	Kollekt	637,00
Sct. Therese Kirke, Gaver	-	50,00
Sct. Albani Kirke, Odense	Kollekt	583,46
Jesu Hjerter Kirke, Randers	Kollekt	565,12
Hellig Kors Kirke, Nykøbing Fl.	Kollekt	541,20
Den hellige Families Kirke, Birkerød ..	Kollekt	500,00
Sct. Nicolaj Kirke, Esbjerg	Kollekt	500,00
Sct. Josefs Kirke, Horsens	Kollekt	460,00
Sct. Vincents Kirke, Helsingør	Kollekt	455,85
Sct. Michaels Kapel, Søborg	Kollekt	401,80
Rosenkranskirken, Åkirkeby	Kollekt	400,00
Sct. Birgittas Kirke, Maribo	Kollekt	382,02
Vor Frue Kapel, Herlev	Kollekt	366,25
Sct. Josefs Kirke, Griffenfeldsgade	Kollekt	363,21
Sct. Josefs Kirke, Gaver Søstre	-	1000,00
Sct. Josefs Hospital, Gaver, patienterne	-	508,32
Sct. Josefs Kirke, Gaver	-	100,00
Sct. Kjelds Kapel, Viborg	Kollekt	363,20
Sct. Michaels Kirke, Kolding	Kollekt	355,00
Vor Frue Kirke, Silkeborg	Kollekt	352,61
Sct. Franciscus Kirke, Nakskov	Kollekt	351,85
Immaculatakirke, Strandvejen	Kollekt	300,00

Den hellige Families Kapel, Valby Lang. Kollekt	-	280,00
Sct. Antoni Kirke, Brønshøj	Kollekt	275,57
Sct. Antoni Kirke, Gaver	-	300,00
Vor Frue Kirke, Slagelse	Kollekt	262,00
Skt. Pauls Kapel, Sønderborg	Kollekt	260,90
Sct. Pauls Kirke, Tåstrup	Kollekt	250,00
Sct. Ansgars Kirke, Åbenrå	Kollekt	243,00
Sct. Knuds Kirke, Fredericia	Kollekt	236,41
Sct. Nicolaj Kirke, Hvidovre	Kollekt	230,16
Vor Frue Kirke, Næstved	Kollekt	230,00
Katolsk Kirke, Frederikshavn	Kollekt	226,40
Katolsk Kirke, Frederikshavn, Gaver ..	-	50,00
Sct. Augustins Kirke, Jagtvejen	Kollekt	221,78
Sct. Augustins Kirke, Gaver	-	500,00
Stella Maris Kirke, Nyborg	Kollekt	200,00
Sct. Laurentii Kirke, Roskilde	Kollekt	200,00
Sct. Vilhelms Kapel, Hillerød	Kollekt	165,75
Sct. Hyacinthus Kirke, Rønne	Kollekt	156,35
Kloster Kirken, Dalum	Kollekt	153,00
Vor Frue Kirke, Thorshavn	Kollekt	152,00
Sct. Knuds Kirke, Svendborg	Kollekt	144,85
Krist Konges Kapel, Grønland	Kollekt	140,50
Sct. Peters Kapel, Herning	Kollekt	120,00
Kapellet, Tønder	Kollekt	115,60
Vor Frelsers Kirke, Assens	Kollekt	108,88
Vor Frue Kloster, Åsebakken	Kollekt	100,00
Sct. Marie Kirke, Haderslev	Kollekt	91,00
Sct. Hans Kapel, Køge	Kollekt	90,92
Katolsk menighed, Grenå	Kollekt	80,25
Sct. Josefs Kapel Mikkelborg, Strandv. ..	Kollekt	75,53
Sct. Josefs Kapel Mikkelborg, Gaver ..	-	20,00
Helligåndskirken, Vordingborg	Kollekt	70,00
Sct. Knuds Kirke, Ringsted	Kollekt	54,85
Sct. Hans Kapel, Hørsholm	Kollekt	50,00
Sct. Maria Kirke, Kalundborg	Kollekt	29,00
KOLLEKT FRA KATOLSK KIRKE		
INDSENDT TIL GIRO 11		
Sct. Knud Lavards Kirke, Lyngby	Kollekt	700,00
Sostrup Kloster Kirke, Gjerrild	Kollekt	82,85
GAVER INDSENDT TIL GIRO 11		
Sct. Antoni Kirke	-	55,00

Kr. 39.302,06

Noget til juleposten

De støtter derved Johanneskirken i Søborg

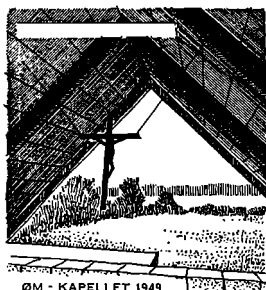
JOSEPH-SØSTRE 1856

Allerede 1856 kom 4 Josef-Søstre fra Frankrig; det blev til flere tusinde gennem årene. I 1963 var her 330, deraf 7 fra Frankrig, 186 fra Tyskland, 74 fra Danmark, 51 fra Polen. De første indrettede deres „kloster“ i en gammel hestestald på Sct. Annæ Plads i København. I 1858 blev det til en lille skole på Toldbodvej — og siden til en række hospitaler, skoler, børnehjem ud over landet. Bedst kendt er Sct. Josefs Hospital i København, der driver en landskendt sygeplejeskole. Sammen med Jesuitterne og nu ukendte sognepræster i købstæderne var de den katolske kirkes stoute pionerer herhjemme efter reformationen.

DE POLSKE PIGER

I 1893 begyndte Danmark at indkalde polske sæsonarbejdere. Størst var gruppen i 1913 med 12.700, af hvilke næsten 10.000 var kvinder. De, der var her i august 1914 (ca. 10.000), måtte blive, til krigen var forbi. Under krigen giftede nogle sig, og mange foretrak at blive i Danmark. Endnu i 1956 var her godt 2.500 polskfødte, der i deres unge dage havde været med til at bygge menigheder op rundt om i landet — især på Lolland-Falster. Deres efterkommere findes i alle vore katolske sogne. — Billedet viser Eickhoffs monument på Torvet i Søxkøbing; det udtrykker den respekt, som „de polske piger“ vandt ved deres arbejde og tro.

ØM - KAPELLET 1949

Nær ruinerne af det gamle Cistercienserkloster i Øm opstod et jysk samlingspunkt for vor katolske ungdom. Bygningerne opførtes for gaver og ved frivillig arbejdsydelse fra Danmark og Tyskland. Kapellet indviendes 1949. Den nye kirke blev indviet i 1961. Her ved Mos Sø samles årligt mange ungdomsgrupper til ferie- og studieophold. — Også i Øm er der et årligt stævne: hver sidste søndag i maj.

Disse vignetter og tekster er prøver på Johanneskirken juletilbud.

Udvalget består af 8

forskellige foldere om »Den katolske kirkes historie i Danmark siden 1849« på følgende sprog:

dansk, engelsk, fransk, hollandsk, italiensk, polsk, spansk og tysk. De udenlandske foldere er tænkt som julegaver til venner i andre lande. Desuden foreligger mærkatark med 15 forskellige illustrationer i lighed med ovenstående.

I efteråret 1965 solgtes der for 17.000 kroner kirkehistorier og mærkater til julekorrespondancen. Derfor mener Johanneskirken Byggefond, at der sikkert også i år vil være købere til de smukke tryksager. Kirkehistorierne koster kr. 3,- og mærkatarkene sælges for 1 krone stykket — minimum 3 ark, altså 45 mærkater for kr. 3.

Bestilling: Johanneskirken Byggefond, Vandtaarnsvej 5, Søborg (giro 132929). Der henvises til vedlagte giroblanket.

Aarhus

M. Jørgensen & Søn

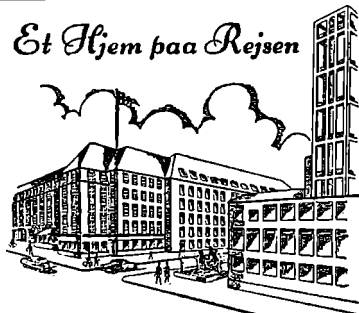
Slakterforretning

Aaboulevarden 47, Århus C
Tlf. 2 30 27

Sjøreen & Co.

Malerfirma
Århus C

Et Hjem paa Rejsen

Tlf. 2 41 22 - Århus C

Missionshotellet ANSGAR

A. Mougard A/S

Entrepenør & murerfirma
Århus C
Tlf. 4 20 23 - 7 66 95

El-installationsfirma

V. Svenstrup

aut. elektro-installatør
Telefon 2 15 57

Hans Brogesgade 4, Århus C

Katolske begravelser

Ring til 2 28 66

H. J. Madsens

begravelsesforretning

Jærgaardsgade 17-19, Århus C

MEJERIET *Vesterbro*

Århus by's førende

TELEFON 2 87 00 (4 lin.)

Jydsk

Orgelbyggeri I/S

Herluf Trollesgade 36 A
Århus N
Telefon 6 94 01

Største udvalg i radio-fjernsyn
- båndoptagere og grammofooner

Radio Thygesen

Ryegade 24, Århus C. Tlf. 2 00 99
lige ved katolsk kirke og
Rådhuspladsen 1, Århu C
Tlf. 2 10 11, overfor Grisebrønden

Svend Erik Laursen

GAS · VAND · VARME · BLIKKENSLAGER · SMEDE · & MASKINVERKSTED

Tordenskjoldsgade 23a · Århus N.

Telefon (061) 6 85 33 · Giro 17117

Aktieselskabet

Købmands- og Haandværkerbanken, Århus

Hovedkontor:

Store Torv 12, tlf. 2 47 77

Indenbys afdelinger:

Søndre afd.:

Århus hovedbanegård, tlf. 2 40 88

Vekselkontor i banegårdshallen.

Langenæs afd.:

Skanderborgvej 16, tlf. 4 55 22

POUL DUDZIŃSKI

Aut. el-installatør

Christiansbjerg
Installationsforretning
Birkegade 7, Århus N.

Telefon 6 98 80

Priv. Lundingsgade 12. Tlf. 2 81 02

Lev. til katolske institutioner

Lys, kraft og varme

Svendborg

Niels Madsens

Maskinsnedkeri

Vestergade 24 - Svendborg
Tlf. 21 01 97

Lev. til de katolske institutioner

Svendborg

Ligkistemagasin

Katolsk Bedemand
v/ Hans Nielsen & Søn
Fruestræde 10, Svendborg
Tlf. 21 02 64

Kulkranen

Frederiksgade 2, Svendborg
Telefon 21 14 10

Kul - Koks - Olie

Malermestre

L. Larsen & Søn

Brogade 10 - Svendborg
Telefon 21 10 16

Flytteforretningen

2021

Skattergade 5-7 · Svendborg
Tlf. 21 20 21

Kontor i København:

Molestien 11, København SV
Tlf. VA 6060

Svendborg-København hver dag
Flytter alt overalt

Kompasretning,
»Thrige« autopilot,
alle nautiske spørgsmål

Hvidkjær-Sørensen
Strandhuse 36, Svendborg
telefon 21 33 34

Holbæk

Axel Smith's Eff.

v. Niels Hansen

Exam. aut. gas- og vandmester
Labæk 47 · Holbæk
Telefon 163

JENSEN & OLSEN

HOLBÆK TELF. 365
EL-INSTALLATIONER

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk
Telefon 3001

Uldall

TAPET- OG FARVEHANDEL
Ahlgade 57, Holbæk. Tlf. 626

Tømrer- og snedkerarbejde

Poul Hansen

Østerled 10, Holbæk
Tlf. 1503 - 1545 - 1098
Privat 1249 u

Tandtekniker

Ove C. Jensen's eff.

J. Bønnelycke

Kunstige tænder - Rep. udføres

Vesterbrogade 69

Tlf. Eva 5932 fra kl. 10-16
Tirsdag og fredag kl. 10-18

Polens 1000-år

Fortsat fra side 11

og dans. Det var ikke små præstationer denne polske gruppe fra Hannover ydede – de var et uforglemmeligt indtryk af store rige kulturværdier flankeret af farverige optrind og stemningsfyldte billeder. Den slags kan vi godt lære af i vore dage; ved sang og folkedans at sprede virkelig glæde blandt mennesker.

K.B.

LÆSERBREVE

Levitmesse i Budapest

Der skal ikke kunne »påvises nogen særlig grund« for, at messen er levitmesse med røgelse (K.U. 44 af 4. nov.). Det bør den være efter latinsk ritus, når der synges højmesse, ligesom biskoppelig højmesse altid er »pontifikalmesse«. At man i mange små kirker har kendt til højmesse uden levitter, skyldtes mangel på gejstlighed, og derfor måtte den enlige præst synge epistel og evangelium fra hver sit alterhjørne, for underdiakon og diakon synger jo altid de respektive tekster på henholdsvis epistel- og evangeliesiden. For at anvende røgelse til højmesse uden levitter krævedes en særlig tilladelse, og den har f.eks. præsterne i Danmark haft i mange år. Først med reformen af Den Stille Uges liturgi gives der i Kirkens egen ritualbog »Det romerske missale« regler for liturgi uden levitter. Privatudgivne ceremonialer har længe haft dem til vejledning. I lande, der har gennemlevet store omvæltninger, vil man nok gennemføre ændringer i et langsommere tempo. Folk kunne jo tro, at det var en følge af magthavernes

påbud – efter en oplysning givet af biskop Willebrands i København.

Kjeld Geertz-Hansen.

Vi må kunne sige mere mener biskop Wright

Hverken katolske eller protestantiske kirkeledere har for alvor fulgt paven op i fredsarbejdet, erklærede den protestantiske præst dr. David R. Hunter fra den episkopale kirke på et katolsk fredsmøde i Washington under forsæde af den katolske biskop John J. Wright fra Pittsburgh. Kirken spiller en alt for lille og stort set ineffektiv rolle i kampen for freden, mente han, og han fortsatte: Der er nogle få røster i ørkenen, men de er meget spredte og kan næppe høres. Der er en mærkelig og næsten sygelig tilbageholdenhed i både din og min kirke over for et fortsat stormløb mod Vietnamkrigen, sagde han henvendt til den katolske biskop. USA's indblanding i denne krig er en umoralsk handling, fordi vort land bruger militær styrke til at løse en politisk konflikt. Og det er en umoralsk handling trods alt det gode, vi gør i Sydvietnam i form af civilt hjælpearbejde.

BIFROST

Teach-in om »Krig og kristendom«. Indledere bl.a. pater Jens O. Lund og pastor Asger Sørensen.

Tirsdag d. 29. nov. kl. 20,00 store sal, Jagtvej 183 B, Kbh. Ø.

Biskop Wrights foredrag

Biskop John J. Wright fra Pittsburgh, Pennsylvania, USA taler i »Englesalen«, Jagtvej 183 B, søndag den 27. november kl. 19.30. Emnet er »Økumenien og tilskyndelsen fra det andet Vatikankoncil«.

Biskop Wright er en markant skikkelse blandt de amerikanske biskopper. Han har et indgående kendskab til europæisk historie og er kendt som en fascinerende og vittig taler. Efter foredraget serveres en forfriskning. Alle er velkomne, men interesserede bedes venligst forinden tilmelde sig på telefon (01) 89 15 50, den apostoliske delegation, Vedbæk.

STORT VÆRELSE TILLEJE

m. altan, køkkenadgang og bad for ung studerende dame. Kr. 165 pr. md.

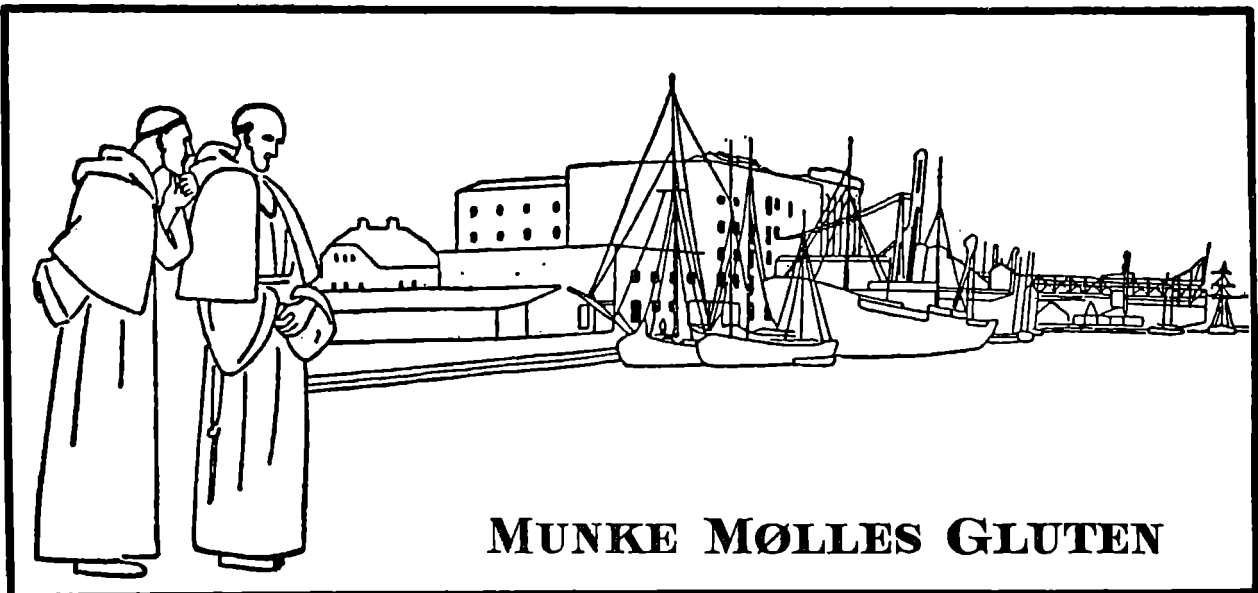
Aarestrup
Sct. Kjeldsgade 27, 2. sal th.
København Ø.
bedst mellem kl. 11-14.

Værelse søges

Da det er umuligt at skaffe en 1½ vær. moderne lejlighed, vil en enlig herre på 41 år være lykkelig for at leje et stort tomt værelse med centralvarme og adgang til bad og thekøkken.

Det må gerne være på Frederiksberg og helst i et katolsk hjem. Kan De hjælpe.

Telefon 30 52 05.

MUNKE MØLLES GLUTEN

Fælleskirkelig studiekommission i Danmark

Ifølge Kristeligt Dagblad er der blevet nedsat en fælleskirkelig studiekommission i Danmark. Studiekommissionen er et dansk modstykke til Kirkernes Verdensråds studieafdeling. Denne afdeling udsender tids-

skrifter og bøger og sætter studier i gang om forskellige emner af betydning for kirkerne, og den arrangerer små arbejdskonferencer, som virkelig gennemarbejder problemerne og forbereder de store konferencer.

Skal opfange internationalt materiale

Den danske kommission skal nu opfange alt dette internationale materiale og bringe det ind i vore hjemlige drøftelser. Samtidig er det også hensigten at bringe de danske erfaringer og arbejdsresultater ud i en videre sammenhæng, så vi kan give vort bidrag til drøftelserne på internationalt plan.

Den økumeniske Studiekommission arbejder i seks studieafdelinger, hver med 3-4 ledere. De fem afdelinger indbyder til studier nu, den sjette kommer senere til. Formand for den samlede kommission er biskop Haldor Hald med amanuensis Johs. Aagaard som næstformand.

De forskellige afdelinger ser således ud:

● *Kirkens struktur og funktion.* Ledere: Sognepræst Gerhard Pedersen og pastor Per Nørgaard.

● *Lokalmenighedens struktur og funktion.* Ledere: Sognepræst Ahlmann Olesen, landssekretær Garm, professor, dr. theol. N. K. Andersen.

● *Kirkens sendelse.* Ledere: Amanuensis Johs. Aagaard, generalsekretær Ole Bertelsen, pastor Børge Helleskov.

● *Kirkens diakoni.* Ledere: Generalsekretær Immanuel Hansen, lærer Georg Særmark og pastor Arne Thomsen.

● *Internationale forhold.* Ledere: Sognepræst Mogens V. Zeuthen, provst G. Sparring-Petersen, pater Jens Oluf Lund og redaktør Jens Ravn Olesen.

Frengangsmåden bliver følgende: Grupper eller enkeltdeltagere kan melde sig til kommissionens sekretær, pastor Børge Helleskov, Nørregade 11, København K. Alle teolo-

giske afskygninger bør repræsenteres. Præster i folkekirken, frikirkerne og den katolske kirke må gå i samarbejde. Lægfolk drages ind i arbejdet, så man, hvor det er muligt, kan udnytte deres særlige evner. Sekretæren bringer de indmeldte i kontakt med den pågældende afdelingsleder, hos hvem de får studiemateriale og vejledning.

Men ikke i Frankrig

Hvis Johannes XXIIIs rundskrivelse »Mater et Magistra« er faldet til jorden i mange katolske lande, er det i hvert fald ikke tilfældet i Frankrig. Når general de Gaulle, der på andre punkter (atomvåben!) ellers ikke er overdrevent opmærksom over for kirkens ønsker, alligevel ved sin sidste pressekonference bebudede, at de franske arbejdere på en eller anden måde skulle »associeres med kapitalens merværdi som følge af selvfinansiering«, er det næppe uden forbindelse med det afsnit i »Mater et Magistra« (dansk

udgave s. 28) hvor det hedder: »Vi kan ikke her undlade at pege på det faktum, at i mange af vor tids økonomier kan store og middelstore foretagender ofte opvise en produktionskapacitet, der er steget hastigt og betydeligt ved hjælp af deres selvfinansiering. I sådanne tilfælde mener vi at måtte hævde, at foretagendet bør overlade sine arbejdere aktier, navnlig hvis de lønninger disse modtager ikke overstiger en minimumssats.« Både blandt katolske fagforeningsfolk og arbejdsgivere har de Gaulles plan da også vundet tilslutning, selv om nogle af dem mener at måtte advare.

Europæere

De kristne fagforeninger i Europa har holdt kongres i Amsterdam. Der blev udsendt en appel til den Frie faglige (socialdemokratiske) internationale om at åbne et samarbejde med henblik på de europæiske problemer.

Fredsmarch

En økumenisk fredsmarch fandt sted sidst i oktober i Belfort i Østfrankrig. Det gjaldt Vietnam. Indbydelsen udsendtes af en katolsk og en protestantisk præst. Næsten alle kirkelige, politiske og sociale foreninger i byen deltog i denne »protestens og håbets march«.

Samvittighederne

På en pressekonference i Philadelphia sagde den metodistiske biskop Corson, at han netop var vendt tilbage fra en rejse til Rom, hvor han var blevet modtaget i audiens hos pave Paul VI. Der er en mulighed for, at alverdens kirkeledere vil blive indkaldt til at drøfte Vietnamkrigen. Pave Paul ville deltage i en sådan konference, hvis den blev indkaldt. Det er ikke kirkernes opgave at fortælle regeringerne, hvad de skal gøre, men det er vores opgave at bearbejde vore regeringers samvittighed, sagde han.

Splittelsens
smerte

Knob, frisk luft
og livsanskuelse

Løgn er ikke blot
at sige usandhed

Film af Bunuel
endevendes på KUK-
weekend

katolsk ugeblad

2. DECEMBER 1966
114. ÅRGANG

48

Støtter kirken
nynazismen?

Det var vel nok en værre sø. Billedet er taget i Helsinki, men situationen kendes alle steder, der er velsignet med fugt. Og bilister.

MOTIVET

Billedet er taget i Helsinki, men situationen kender vi allesammen. Den er typisk for en stor del af året, men ikke mindst for november og december.

Svup og plask siger det, og damen når ikke at springe nær langt nok væk for at undgå våde fødder og snavsede sprøjt.

Bilens fører skænker hende formodentlig ikke en tanke, og det er vel svært at dadle ham for det, men på den anden side er det en påmindelse om at tænke over, i hvor høj grad vor færden på den ene eller den anden måde er til gene for vore medmennesker.

Det er jo ikke bare et spørgsmål om at følge regler og forordninger. Det er først og fremmest noget, der kommer ind under begrebet hjertets dannelse. Det er ikke gjort med at have ret. Måden at have ret på tæller også. Det gælder vor færden indendørs og udendørs, i hjem og på arbejdsplads, om vi er til fods eller kørende. Det er noget med at gå til sagen med et venligt smil, det er noget med ikke at pukke på sin ret, det er noget med ikke altid at moralisere, som visse billetklippere på S-togsstationerne har fået for vane. Vi har motiv til en stor del af vore handlinger, men det er nok også værd at tænke over det, man bare lader ske.

Bispekonference varsler fornyelse i USA

Alain Clément kommenterer i Le Monde

Der er for første gang holdt katolsk bispekonference i USA. Mødet har offentliggjort fire lange erklæringer om henholdsvis fødselskontrol, fredagsabstinens, raceproblemer og Vietnamkrigen.

Fornyet katolicisme i USA

De amerikanske biskoppers møde refereres og kommenteres i *Le Monde* af Alain Clément, der er af den opfattelse, at bispekonferencen vil åbne vejen for en fornyet katolicisme i USA. Ganske vist, skriver han, får man fortsat det indtryk, at de amerikanske biskopper er mere optaget af at køre forretningen end af at udføre et heroisk apostolat, men der var samtidig tegn, som pegede fremad vejen mod en demokratisering af den amerikanske kirkes autoritære opbygning.

Fra 1919 til vore dage er amerikansk katolicisme blevet dirigeret fra en national centralkomité, National Catholic Welfare Conference (hvis iøvrigt fremragende pressekontor er hovedleverandør til »Katolsk Ugeblad«s nyhedssider). Nævnte centralkomité var sammensat af 10 medlemmer med kardinal Spellman som præsident. De holdt møde to dage om året, udsendte et slutcommuniqué og skyndte sig så bort, før nogen kunne nå at få stillet spørgsmål, skriver Clément.

Nu har man imidlertid en bispekonference, der selv vælger sin præsident og et permanent arbejdsudvalg på 40 medlemmer. Spellman har måttet vige pladsen til fordel for ærkebiskoppen af Detroit, Joseph Francis Dearden, som går for at være liberal. Ved sin side har han ærkebiskoppen af Filadelfia, John Croll, som synes at være mere konservativ.

Et synligt tegn på overgangen til *new look* var det, at man hver dag holdt pressekonference med en punktlighed, som var det tidebønner.

I erklæringen om fredagsabstinensen går man ind for de franske bestemmelser, som afskaffer abstinensen undtagen i fastetiden.

I racespørgsmålet går den katol-

ske kirke afgjort i spidsen i forhold til de protestantiske.

I erklæringen om fødselskontrollen aner man et svar til den amerikanske regering, der opfordrer de fattige til at begrænse deres afkom, da man ellers mister retten til social understøttelse. Biskopperne siger således: »Vi erklærer højtideligt, at vi er imod den ide, at en familie kan anses for at være for fattig til at få de børn, forældrene ud fra deres samvittighed mener at ville have.«

Om krigen i Vietnam siger de amerikanske biskopper, at de anser USA-troppers tilstedeværelse for legitim – naturligvis under den forudsætning, at offentligheden holder øje med regeringens politik og at krigshandlingerne ikke krænker de moralske acceptable grænser.

Alain Clément's kommentar til sidstnævnte erklæring påpeger, at biskopperne med hensyn til Vietnamkrigen forlader den generelle udtryksform for at komme det nationale flag til undsætning. De er dog ikke uvidende om, at en retfærdig krig kan blive til uretfærdig massakre, at ikke alle midler er lige gode og at pave Paul kun har lidt tillid til Rusks doktrin.

Votivgaver må sælges

Pave Paul har opfordret Italiens biskopper til at komme den hårdt ramte befolkning til økonomisk hjælp ved i vidt omfang at sælge votivgaver fra kirkerne i samtlige Italiens stifter. Opfordringen gælder votivgaver, der ikke har kunstnerisk eller historisk værdi, og som ikke æres i særlig grad. Yderligere har paven personligt skænket 50 mill. lire (550.000 kr.) til de katastroferamte, og der ventes også at indløbe store beløb fra kurien.

Følg arkitekten - ikke lunefulde arbejdere siger pave Paul IV

ROM - NCWC News Service

Kirken på jord vil altid være en ufuldstændig bygning, sagde pave Paul VI ved en af sine offentlige audienser i Peterskirken for nylig. Og han fortsatte: Dens videre udvikling bør følge de konkrete, velkonstruerede tegninger, Kristus som bygmesteren har udkastet. Den bør ikke overlades til lunefulde arbejderes dømmekraft.

Paven pegede på indskriften under Peterskirkens hvælvinger: Du er Peter, og på denne klippe vil jeg bygge min kirke.

Dette »vil jeg bygge« er et profetisk ord, sagde Paul VI. Udgangspunktet er Kristus, og det peger på fremtiden. Det handler om kirken, der lignes ved en bygning under opførelse. Kristus er både arkitekten og mureren ...

Pave Paul sagde endvidere bl.a.:

»Vi vil gerne sige ligeud, at vi ikke kan dele de menneskers frygt-somhed og misfornøjelse, der lægger hindringer i vejen for koncilets fornyelse, som om den var et angreb på stabiliteten i Kirken, og som om troskab mod traditionen behøvede at være ensbetydende med ubevægelighed og træghed - næsten som om Kirken på jorden allerede havde nået sit fuldstændige og endelige udtryk. Kristi ord er tværtimod et

profetisk ord: »Jeg vil bygge.« Dette arbejde skal fortsættes. I dag skal vi alle sammen være arbejdere i Kirken, det vil sige, at vi skal være aktive medlemmer af den, apostle og missionærer, og ikke ligegyldige tilskuere eller dovne og overperentlige kritikere!

Men på den anden side må vi heller ikke give efter for fristelsen til at tro, at de fornyelser, der kan udledes af koncilets lære og dekretter, giver frit spil for nogen form for vilkårlige ændringer eller berettiger til overfladiske og letsindige foretagender, der ikke svarer til den plan, der skal følges ved bygningens opførelse. Det må være vor dybe overbevisning, at vi ikke kan nedbryde Kirken af i går for at bygge en ny i dag ...«

»Det er denne positive psykologi,« sagde paven, »der skal lede Kirkens konstruktive arbejde i det andet Vatikankoncilis kølvand.«

Byrådet i Bologna har med alle stemmer, også kommunisternes, vedtaget at gøre kardinal Lercaro til æresborger i byen i anledning af hans 75-årsdag.

*

Den sovjetrussiske statschef Podgorny, der skal på besøg i Italien først i 1967, siges at nære ønske om at aflægge Paul VI et besøg ved samme lejlighed.

*

Kilder i Vatikanet bekræfter, at paven arbejder på at få en våbenstilstand i Vietnamkrigen til jul, og at denne våbenstilstand ville blive forsøgt forlænget ud over, hvad der var tilfældet sidste år.

*

Kirken i Jugoslavien går med iver ind for at realisere koncilandens. En stor udstilling »Koncilet i verden og hos os« er åbnet i Subotnic, og et nyt katolsk månedsblad har set dagens lys i Split.

*

I Krakows domkirke har dominikanerne arrangeret en udstilling med titlen »Økumeni - den moderne menneskeheds håb«.

*

Bispedømmet Haarlem i Holland får en forhenværende journalist til biskop. Det er kannik Theodore Zwartkruis, der tidligere var det kendte engelske blad »Catholic Herald«s korrespondent i Holland. Den nye biskop er 57 og er kendt som ekspert i anglikanske forhold.

Tysk-nordisk pressemøde i hjertelig atmosfære

KØBENHAVN - KAP

Ved det tysk-nordiske pressemøde fra 18. til 20. november mødte medarbejderne ved de katolske presseorganer i Norge, Sverige og Danmark en bred repræsentation fra den katolske kirkepresse i Vesttyskland.

Om lørdagen var det de internt nordiske problemer, der skulle drøftes. Med udgangspunkt i biskoppernes fælleshyrdebrev for fasten i år prøvede man at analysere den nordiske katolske kirkepresses midler og målsætning efter det andet Vatikan-koncil. Der var bred tilslutning til

en resolution, der foreslog bispekonferencen en status for kirkepressen i overensstemmelse med nordiske pressetraditioner. Disse er nøje formuleret i en aftale mellem redaktører og bladudgivere i Norge. Ordlyden i nævnte aftale indgik organisk i resolutionen, der i øvrigt præciserer kirkepressens placering i bispedømmernes apostoliske og pastorale arbejde.

Søndag mødte de nordiske deltagere deres tyske kolleger ved en sammenkomst, der både var kende-

tegnat ved spændende og åben debat og en hjertelig atmosfære. Der var tysk enighed om fortsat støtte til pressen i Norden. Samtidig gav man udtryk for store ønsker om en udveksling af artikelstof, idet de problemer, der melder sig i Norden, i den nærmeste fremtid vil dukke op blandt tyske katolikker.

*

Ikke mindst værdifuldt for det tysk-nordiske pressemøde, var den lange række af personlige kontakter, der blev sluttet.

Støtter kirken nynazismen?

ANSVARHAVENDE
REDAKTØR:
HELGE KRISTENSEN

Redaktør for indenlandsstof:
Jens Oluf Lund
Redaktionssekretær: Elli Gambell

Redaktionskontor:
Bredgade 69, København K.
Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:
Katolsk Ugeblads Annonceekspe-
dition, Hauchsvej 8, København V.,
telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro
589 65.

Abonnementsafdeling:
Katolsk Ugeblads Ekspedition ved A.
Prüser, Sankt Annæ Plads 28, Køben-
havn K., telefon (01) 15 95 28 (9-16,
lørdag lukket) postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien
som i andre lande pr. kvartal kr.
11,00. I løssalg kr. 1,00.

Længere artikler til et bestemt num-
mer af bladet skal være redaktionen i
hænde senest 3 uger før det pågæl-
dende nummer udkommer, kortere
meddelelser senest 14 dage før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar
for uopfordret indsendte manuskrip-
ter.

Såfremt et nummer af Katolsk Uge-
blad udebliver, bedes henvendelse ret-
tet til Deres eget postkontor eller til
Postvæsenets Oplysningskontor, tele-
fon 14 62 98, idet udsendelse af de
enkelte numre foretages af postvæse-
net.

Adresseændringer bedes ligeledes med-
delt postvæsenet.

En forsideartikel i »Politiken« umiddelbart efter valget i Bayern og en kom-
mentar i samme avis dagen derpå, gav umiddelbart læserne det indtryk,
at man fra kirkens side skulle have opfordret katolikkerne til at stemme på
det nationaldemokratiske parti, de såkaldte nynazister. Forsideartiklens ini-
tialer »H.R.« afslørede Henrik V. Ringsteds velkendte pen. Kommentaren var
skrevet af Henning Nystad, der tilsyneladende havde hentet hele sin viden hos
Ringsted. Det er i bund og grund urigtigt, at man fra katolsk kirkelig side
skulle have opfordret vælgerne til at stemme nynazistisk. De overvejende
katolsk befolkede områder i det ellers overvejende protestantiske Hessen har
tværtimod været immune overfor partiet. I de katolske bispebyer Limburg
og Fulda opnåede NPD kun 4,8 og 3 pct. (Dette bekræftes bl.a. af det tyske
blad »Der Spiegel« nr. 47 af 14. november 1966). Har man fra kirkelig side
prøvet at påvirke vælgerne, er det for at give det kristeligt-demokratiske
parti (CDU) og det kristeligt-socialt parti (CSU) en håndsækning. Sådan er
det sket bl.a. i Bayern. Men ånden fra det andet Vatikankoncil kunne også
gøre sig gældende. Således opfordrede biskopperne i Hessen de katolske væl-
gere til at stemme efter deres samvittighed uden forsøg på at orientere denne i
en bestemt retning. (»Der Spiegel« nr. 48 af 21. november 1966.) Under alle
omstændigheder er det ikke det kristeligt-socialt parti i Bayern, der har af-
givet stemmer til nynazisterne, men de frie demokrater, der for tiden er ved
at lede efter en årsag til nederlaget.

Den sag, man i denne forbindelse har rettet søgelyset mod, er »Tilfældet
Holzapfel«. Navnet refererer til en god ven af Danmark, Monsignore
Helmut Holzapfel, der ydede en uvurderlig indsats for jødernes sag og var
en klar modstander af Hitlerregimet. Dr. Holzapfel, som er chefredaktør for
»Würzburger katholisches Sonntagsblatt« bragte 1. maj 1966 en lederartikel,
der handlede om den fare, der truede »den lille flok liberale« fra NPD's side.
Dr. Holzapfel tilføjede, at der var grund til at antage, at NDP ville lade sin
røst tydeligt høre ved valget til den bayerske landdag, og at »det – forhåbent-
lig – ville få jaget så mange af FDP's stemmer til sig, at de ikke mere kan
springe over 10 procenthurdlen«.

Ikke alene Dr. Holzapfel, men også biskoppen af Würzburg blev stærkt an-
grebet på grund af nævnte passus. Biskop Josef Stangl valgte at tie. Også
han var tilstrækkelig kendt som modstander af Hitlerregimet, idet han som
daværende ungdomspræst i forreste række deltog i den katolske ungdoms for-
tvivlede og absolut ikke forgæves forsvar mod Hitlerjugend og partimaski-
neriet. Nu har Würzburgs domkapitel imidlertid udsendt en redegørelse for
årsagerne til biskoppens tavshed. Man fandt det urimeligt at forlange, at
biskop Stangl skulle svare på en kritik, der dels var spækket med trusler, dels
var udsprunget af en ukontrolleret hektisk nervøsitet, der gjorde, at den sav-
nede objektivitet. Man understregede, at NDP ikke er noget man kan tage
sig let, men at erfaringerne fra 1933 på den anden side viste, at størstedelen
af katolikkerne var uimodtagelige for nazisternes lokketoner.

Det er uden tvivl på denne baggrund, man skal se Dr. Holzapfels kommen-
tar med det lille skurrende »forhåbentlig«. Han har haft urokelig tillid
til, at de katolske vælgere stort set ville sky nynazisterne, som de i sin tid sky-
ede nazisterne. Da denne tillid så – lidt åbenhjertigt – blev kædet sammen
med uviljen mod de frie demokrater, var spillet gående. Det var dønningerne
fra den omtalte leder fra 1. maj, der nåede op til »Politiken«s forside i sidste
halvdel af november.

SØSTER RAGNA

I en artikel i sidste nummer af Katholsk Ugeblad skriver forlagsboghandler Sv. Damsholt bl.a. »I dag kan alle problemer i kirken diskuteres«, og »den frie meningsudveksling er nødvendig for kirkens gradvise forståelse af sandheden«, derfor tillader jeg mig at rette følgende spørgsmål til biskoppen.

For kort tid siden spurgte jeg »Katholsk Ugeblad« om man overfor en protestant, der i den gode vilje søgte nadverbordet f.eks. på en udenlandsrejse ville sige, at »det var op til hans egen samvittighed at gøre det« – og tage imod ham. Jeg fik et personligt svar, der gik ud på, at en protestant ikke burde bringe en romersk-katolsk præst i en sådan situation, men ellers intet egentligt svar. Omtrent samtidig fortalte en præstefru, at en udenlandsk rom.-kath. familie havde været i en dansk sognekirke og modtaget communion og bagefter oplyst hendes mand om, at de havde fået denne specielle tilladelse, dersom der ikke fandtes en rom.-kath. kirke i den by, hvori de ferierede. Der er altså folk indenfor den rom.-kath. kirke, der med god vilje kan gå til alters i den danske kirke og få tilladelse til det, og der vil også være folk indenfor den danske kirke, der med den gode vilje kunne gå til alters i den rom.-kath. kirke, de kan blot ikke få tilladelse – eller kan de? Jeg er vel vidende om, at mange indenfor begge kirkeafdelinger ikke kunne tænke sig at gøre det, men det er en anden sag.

I nadveren modtager vi Kristus. Hvad er det, der dybest set gør, at romerkirken ikke kan godtage, at det er op til et menneskes egen samvittighed i nødstilfælde – f.eks. på rejser i Sydeuropa – at modtage nadveren, dersom det tilhører en anden kirkeafdeling? Jeg anser det ikke for urimeligt, at vi alle som kirkes sønner og døtre må bære de byrder og afsavn som splittelsen indebærer, men mener, at denne smerte burde blive et frugtbart udgangspunkt for de økumeniske samtaler og føre til små praktiske anordninger som f.eks. dette, at man i lighed med den anglikanske kirke i en nødssituation lader det være op til ens egen samvittighed at deltage i nadveren i henholdsvis den romersk-katolske kirke og den danske kirke.

Søster Ragna Rasmussen
Fabersvej 2
Randers

Nadvergudstjeneste i det protestantiske kloster i Taizé i Frankrig.

SPLITTELSENS SMERTE

I »Kristeligt Dagblad« har søster Ragna, Randers, stillet biskop Hans L. Martensen nogle spørgsmål om nadverfællesskab mellem protestanter og katolikker. Vi gengiver her indlægget og biskop Martensens svar.

BISKOP MARTENSEN

Kære søster Ragna

De spørger mig, om den katolske kirke vil give en lutheraner tilladelse til at gå til alters hos os, når han f.eks. er på rejse i udlandet. Som argument citerer De et tilfælde, hvor en katolsk familie skulle have fået tilladelse til at gå til alters i folkekirken, da de var hindret i at gå til en katolsk gudstjeneste.

De stiller problemet på det rent praktiske plan. Men svaret er afhængigt af vore forskellige syn på nadverens sakramente.

Selvom det ikke først og fremmest drejer sig om vort syn på folkekirkenes nadver, så lad os alligevel begynde med det. Som katolikker tror vi, at nadveren forudsætter en gyldigt viet præst, og at præstevielser er et sakramente. Dette sidste anerkender folkekirken ikke.

Nadveren indeholder i sig selv en bekendelse og er det stærkeste udtryk for kirkelig enhed. Hvor der er

fælles nadver, er kirkerne i alt væsentligt allerede ét. Der består imidlertid endnu dybtgående forskelle mellem den katolske kirkes og lutherdommens syn på nadveren, på messen, på præstedømmet og på kirkens embede i det hele taget.

Kirkernes verdensråd har i forskellige dokumenter udtrykt, at nadverfællesskab må være målet for det økumeniske arbejde, og det 2. Vatikanerkoncil har i sit dekret om økumenismen sagt det samme. Imidlertid har dette 2. Vatikanerkoncil ikke givet tilladelse til interkommunion mellem katolikker og protestanter, men en sådan interkommunion ses som en mulig frugt af videre økumeniske bestræbelser. Så længe vi endnu er splittede over væsentlige punkter, er det nødvendigt og måske endda gavnligt, at vi undertiden kommer til at fornemme denne splittelse smerteligt. Allermest kommer vi til at opleve denne smerte, når vi ikke

kan gå til samme alterbord. Denne smerte er imidlertid en af de stærkeste drivkræfter bag hele det økumeniske arbejde, og man måtte frygte, at selve kraften ville forsvinde fra de økumeniske bestræbelser, hvis vi lod målet blive til begyndelse, og hvis vi slog os til tåls med at gå til den kirkelige enheds sakramente, inden en virkelig enhed endnu er til stede.

De anfører som eksempel en katolsk familie, som under ferierejse skulle have fået tilladelse fra katolsk side til at deltage i folkekirkens nadver. Det er muligt, at en stedlig udenlandsk sognepræst har givet udtryk for sin mening om, at noget sådant var tilladeligt. Nogen egentlig tilladelse har han imidlertid ikke haft kompetence til at give. En sådan kompetence er alene af den grund umulig, fordi den forudsætter forhandlinger mellem den katolske kirke og den danske folkekirke.

De stiller imidlertid spørgsmålet på rent individuelt plan. Kan der tænkes nødstilfælde, hvor alle menneskelige regler må vige? De spørger: »Hvad er det, der dybest set gør, at romerkirken ikke kan godtage, at det er op til et menneskes egen samvittighed i nødstilfælde – f.eks. på rejser i Sydeuropa – at modtage nadveren, dersom det tilhører en anden kirkeafdeling?»

Mit svar vil lyde sådan: Af ovennævnte grunde har jeg heller ikke selv som katolsk biskop af København kompetence til at give en sådan tilladelse. Samvittigheden må så selv tage stilling til, at tilladelsen ikke foreligger.

Der kan godt tænkes tilfælde, hvor alle menneskelige regler må vige. F.eks. vil velsagtens ingen præst tøve med at give Herrens legeme til en syg på dødslejet, når han anmoder om det, og hans egen præst ikke kan komme. Men kan en udenlandsrejse betragtes som et nødstilfælde? Jeg mener det ikke.

Endelig må det heller ikke glemmes, at altergangen ikke blot er at modtage Herrens legeme og blod, men tillige at tilkendegive sit tilhørsforhold til den menighed, som opbygges gennem fællesskabet om alteret. Derfor har problemet et mere end rent individuelt perspektiv.

Må jeg slutte mit svar med følgende tre synspunkter: – Gud kan altid give os sin nåde uden for sakramenterne, når vi ikke kan modtage dem.

– En altergang, som kun udtrykker ens tilknytning til Kristus, og

Knob, frisk luft og livsanskuelse

Bent Noval valgt til divisionschef for Hertug Knuds Division. Vi bringer her noget af hans »trontale«.

Den 10. oktober afholdt divisionsrådet for Hertug Knuds division sit ordinære efterårsmøde, hvor der aflagdes beretning om den forløbne del af året samt fremsattes nogle forslag, herunder udkast for årsplanen 1967.

Major Erik J. Wissums' store indsats

Major Erik J. Wissum ønskede på grund af sit meget krævende arbejde at træde tilbage som divisionschef, og divisionsrådet tiltrådte derpå de ansvarlige føreres indstilling af Bent Noval som ny divisionschef.

Der udtryktes på mødet stor anerkendelse for major Wissums indsats som divisionschef, ligesom man udtrykte håbet om at major Wissum trods sit krævende erhverv kunne afse tid til i begrænset omfang at fortsætte i divisionens stab og råd.

Ikke-katolikker optages?

I sin tiltrædelsestale sagde Bent Noval bl.a.:

I den periode, jeg har været aktiv i HKD – otte år – er der sket uhyre meget. Der har været en vældig trafik af til- og afgående førere, nogle afdelinger er støt gået fremad og andre ligeså støt den anden vej. Lad os bare se tingene i øjnene.

Det er ikke blot i HKD, at der er sket en masse. I korpset har man reformplaner i gang – jfr. reformplanerne under navnet »Reform 66«. Og der er sket en del i den internationale spejderbevægelse. For eks. har katolske spejdere i vistnok Belgien for ikke ret længe siden besluttet i et vist omfang at optage ikke-katolske medlemmer i deres korps. Det skabte en vældig debat, nogle var tilfreds med dette fremskridt og andre fandt, at nu var det dommedag.

I HKD finder vi det ganske naturligt, at der optages ikke-katolske medlemmer. Og jeg er glad for, at vi er nået så langt. MEN – et lille men trænger sig alligevel på: skyldes det

som skjuler vor splittelse i stedet for at være udtryk for fællesskabet, mangler noget væsentligt.

– At lide under, at vi ikke kan gå til alters sammen, kan være mere frugtbart for enhedens genoprettelse, end at handle som om vi allerede var ét.

Hans L. Martensen

udelukkende, at vi er fremskridtsvenlige, eller er vi også en anelse indifferente? Jeg tør ikke påstå det, men jeg spørger.

Lad mig understrege, at jeg fortsat er tilhænger af, at der optages ikke-katolske medlemmer i afdelingerne – afgjort tilhænger.

Og jeg har selv som TF i godt 6 år praktiseret dette.

Det jeg savner er blot i nogle tilfælde en saglig begrundelse for det. Jeg finder nemlig, at det er meget vigtigt, at vi har en klart begrundet stilling i denne sag. Argumenter som »at det kan da være ligemeget« eller »vi er kun en katolsk afdeling for at katolikkerne kan komme til messe« vil jeg ikke godtage. Det er nemlig at bagatellisere spørgsmålet, det er ikke at trænge til bunds i det. For erfaringen viser jo, at lige så længe vi søger at gøre spørgsmålet til en bagatel, lige så længe vil vi med mellemrum komme til at ryge i totterne på hinanden.

Jeg synes, at der for os bør kunne findes andre og ædlere måder at komme sammen på, end ved at ryge i totterne på hinanden af den grund. Og jeg vil betragte det som en vigtig ting i min funktionsperiode som DC at medvirke til, at dette spørgsmål virkelig bliver bevaret – og det skal ske på en værdig og voksen måde ved at tale ud om tingene.

Vi optager altså i Hertug Knuds Division både katolske og ikke-katolske medlemmer. Om disse ikke-katolske medlemmers religiøse livsanskuelse vil jeg kun sige, at man

Ikke blot for at få frisk luft og få slået tiden ihjel.

selvfølgelig vil respektere en hvilken som helst alvorligt ment livsopfattelse – det skal der ikke herske nogen tvivl om.

Begrundelsen

Mine egne grunde for optagelsen af ikke-katolske drenge som medlemmer i divisionen er følgende: Foruden fra flokken har en trop en meget normal og sund måde at få tilgang på. Det sker ved at den tilfredse spejder tager sin kammerat med i troppen. Og det skal spejderen i en katolsk trop naturligvis ikke være afskåret fra. Det ville også være usundt om vi isolerede de katolske drenge. Vi er et mindretal i det danske samfund, og det må være en af vore opgaver at medvirke til, at katolikker forstår dette samfund, forstår hvorfor de må være mindretal, og sætte dem i stand til at holde ud at være et mindretal. Det gør vi bl.a. ved at

spejderen i troppen også omgås ikke-katolske drenge.

Både den katolske og den ikke-katolske dreng lærer i en trop at forstå og acceptere hinanden. Der ved lærer vi drengene tolerance og samfundssind i videste forstand. Der findes sikkert også andre grunde, som er ligeså gode. Det eneste jeg – som nævnt – har noget imod er manglende begrundelse, ligegyldighed overfor spørgsmålet, og en ligegyldighed der i sidste ende vil ende som intolerance.

Og nu tilbage til den religiøse livsanskuelse. Selvfølgelig kan vi ikke af en dreng – uanset hvad trosretning han tilhører – forvente nogen religiøs livsanskuelse. Det er det han skal vokse sig frem til, den kan vi ikke forære ham, og det kan i sidste ende hverken hans hjem eller hans skole gøre. Den skal han selv finde frem til. Men selvom hverken hjem,

skole eller trop kan forære drengen en livsanskuelse, så kan alle tre dog være medvirkende ved at sætte på sporet, ved inspirationskilde.

Når jeg derfor taler om religiøs holdning eller livsanskuelse, gælder det fremfor alt den voksne spejder – føreren.

Hvis spejderarbejde bare var noget med knob – bare var til for at slå tiden ihjel eller for at spejderne fik frisk luft, hvis spejderarbejdet udelukkende beskæftigede sig med teknik eller blot var tidsfordriv, så ville lederens personlige holdning ikke spille nogen rolle.

Vi beskæftiger os meget med teknik – det er sandt – men det er vore midler. Det er noget andet vi vil opnå. Det er vor opgave at være et af de led, der er med til at forme drengens karakter og personlighed. Dvs. at vi udover de tekniske færdigheder ønsker at fremme noget helt personligt – en holdning overfor samfundet gennem en velfunderet livsholdning.

Jeg sagde: et af de led, der er med til at forme drengens karakter. De andre led er først og fremmest hjemmet og skolen. Og her har lederen – føreren – en pligt overfor forældrene, idet en fører under ingen omstændigheder må være medvirkende til at skabe konflikt mellem drengen og det livssyn, der er gældende i hans hjem.

Skal bibringe religion

Hvis vi i vor division havde en fører, der f.eks. var ateist – jeg går meget ud fra, at det har vi ikke – hvis en fører var ateist, ville denne ved sin blotte eksistens være medvirkende til at skabe konflikt mellem drengen og det kristne hjem. Eksemplets magt er ofte påpeget men sjældent rigtigt erkendt, hvilket omfang denne magt har. Eksemplets magt rækker jo langt udover det umiddelbare, langt udover det bevidste. Ganske uden at vide det, vil spejderen komme til at efterligne sine omgivelser, og netop i de år vi har dem, vil føreren spille en væsentlig rolle, fordi det er den periode, hvor han er i færd med at gøre sig fri af hjemmet og danne sin personlighed. Og denne eksemplets magt vil derfor ikke nødvendigvis ophøre, når han melder sig ud af flokken eller troppen, men fortsætte med at påvirke. Det var den ene grund til, at en fører – i hvert fald ikke i vor division – kan være ateist. Går vi et skridt videre til Baden Powel ser vi af utallige udtalelser fra ham, at spej-

derbevægelsen er uløseligt knyttet sammen med religion.

F.eks.: En organisation som vor ville forfølge sit mål, hvis den ikke bibragte drengene religion. Spejderen er fremfor alt et troende menneske. Jeg afviser enhver form for spejderarbejde, der ikke har religion som grundlag. Spejderarbejdet er et middel, hvorved de værste gadedrenge kan føres til høje idealer og til erkendelse af og troen på Gud.

Med disse citater af bevægelsens stifter – der er ellers mange flere endnu – vil jeg overlade spørgsmålet til hver enkelt fører med en opfordring til for sig selv at overveje og tage stilling og handle derefter.

Og til slut vil jeg udtrykke som et håb og et ønske, at den ro der har været om arbejdet i divisionen i Erik Wissums tid, må fortsætte. Man kan ikke bygge hus, når der er orkan, og vi behøver ro for at kunne bygge videre, sagde Bent Noval, der sluttede:

Om godt et år fejrer divisionen 50-års jubilæum. Lad os være enige om, at vi ikke, når vi skal sige skål til hinanden den dag, skal have nogen flov smag i munden, men virkelig finde anledning til fest og glæde.

Hussons 70 års dag

På organist B. Hussons 70 årsdag afholdtes i Helsingør en reception i menighedssalen, hvor en repræsentant for indsamlingskomiteen overrakte Husson en hilsen fra menigheden med et pengebeløb på 600 kr. til hjælp til en Romrejse.

Deputationer fra foreninger og lignende mødte op for at overbringe lykønskninger, gaver og blomster.

Hr. Husson takkede for de flotte gaver og gav udtryk for at han glædede sig meget til sin Romrejse.

Der var ca. 50 voksne og børn mødt op ved denne lille højtidelighed, der holdtes efter højmessens.

Tove Rasmussen i international bestyrelse

Formanden for Danmarks katolske Kvindeforbund, ekspeditionssekretær, cand.polit. Tove Rasmussen er blevet indvalgt som bestyrelsesmedlem i den internationale katolske kvindeorganisation: Union Mondiale des Organisations des Femmes Catholiques.

LØGN ER IKK AT SIGE USA

OM KORT TID KOMMER TREDIE BIND AF GL
KONCILDAGBOG: TREDIE SAMLING - VENDEPUNKT
AFSNIT, DER FORTÆLLER OM EN PRESSEKONFER

Af alle pressecentre indtager det hollandske DOC en førsteplads. Dels udgives der en dokumentssamling, stencileret, over snart sagt alle emner som berører konciliet, en dokumentssamling forfattet af et stort antal af samtidens største teologer, populariseret indtil det forståelige for almindelige læsere og udgivet på alle de ledende sprog. Abonnerer man på DOC har man en encyklopædi over samtlige problemstillinger ved Vaticanum II. – Dels indbyder hollænderne til en stor pressekonference engang i ugen, desværre kolliderende med den tyske, som jeg af den grund så godt som aldrig kommer til i år.

I onsdags var DOCs lokaler i Palazzo Pamphili ved Piazza Navona fuldt stoppet indtil bristepunktet. Det var Hans Küng som var på tapetet, og han turde vel nok siges at være det sikreste trækplaster konciliet kan byde på. Hans emne var *Die kirchliche Wahrhaftigkeit in der modernen Welt*. Han talte, som han altid gør, inspireret, hurtigt og frit fra leveren, men uden manuskript. Foredraget er et udførligt referat værd.

Trods alt hvad man end kan påvise af løgn i det offentlige liv så er en *ærlighedens patos* kendetegnende for vort århundrede. Man mærker det i kunst, arkitektur, sociologi, psykologi, filosofi. Der hersker mistro overfor store ord, fraser og sligt. Autoritet godtages hvor den virker ærlig – typiske eksempler er Johannes XXIII og Kennedy – ellers ikke.

Selv i kirken mærker man samme tendenser: øget åbenhed, selvkritik, krav om autenticitet. Det gælder frem for alt fra og med Johannes XXIII og konciliet. Men foruden

det må man erkende, at de væsentlige impulser til en sådan ærlighed ikke er kommet fra kirken selv – de fleste har vi taget imod udefra. Kirken har været bagefter overalt – undtagen muligvis i skønlitteraturen, men da har det som regel drejet sig om konvertitforfattere. (Han nævner Graham Greene og Elisabeth Langgässer – men glemmer i farten Böll og Bernanos, som ikke er konvertitter.)

1848 kom det første kommunistiske manifest – 1891 kom *Rerum novarum*. Hvor er de kristne pionerer indenfor seksualforskning og religionshistorisk forskning, disse afgørende områder i vort århundrede? – Det væsentlige her er ikke at forsøge at gøre skaderne gode igen men at undersøge årsagen til dem og gå igang med *den*.

Når det drejer sig om teologien, især moralteologien, har ærligheden ikke nogen central placering; den er end ikke med iblandt kardinaldyderne. I vor kirke er det klogskab som er dydernes dronning. Det sjette bud er blevet overbetonet, det ottende underbetonet. Men ærlighedskravet er ganske tilsidesat selv indenfor anden teologi. Ingen teologi burde kunne benægte det enkle axiom, at alt som ikke er ufejlbart er »fejlbart«. Men der skal meget til inden en katolsk teologi åbent indrømmer, at et »fejlbart« udsagn såsom en rundskrivelse, en pavetale eller et dekret fra det hellige officium, også kan have været fejlagtigt. I den slags sammenhæng hører vor kritiske sans helt op med at fungere. Når man endelig indrømmer åbenbare fejl – i bibeltolkning, med hensyn til Galilei og så videre – så gør man sig gevaldige anstrengelser for at bevise, at det drejer sig om en

E BLOT NDHED

NNEL VALLQUISTS
ET. VI BRINGER HER ET
ENCE MED HANS KÜNG

organisk udvikling fra et tidligere standpunkt til det nuværende. (Det mest aktuelle eksempel på dette er vel forsøgene på at konstruere en tese om, at principperne i *Syllabus* ikke var så tossede endda men kan bevares sideløbende med det syn på religionsfrihed som vi er kommet frem til.) En masse mennesker er gerådet i samvittighedskvaler af slige årsager. En tid lærte man, at mennesket havde fået også sit legeme fra Gud – den der ikke troede det kom i band. Her i Italien var katolikkerne *tvungne* til at hævde kirkestatens nødvendighed, også det under trussel om bandlysning. Og i vor tid: hvor mange vover virkelig at stå fast ved deres overbevisning, når det gælder for eksempel ægteskabsmoral? –

Men få ting har skadet kirken mere end vanskeligheden ved at erkende, at man ganske enkelt har begået fejl. På den måde får mennesker den overbevisning, at i kirken kan man ikke være oprigtig. Koncilet har den store chance at genvinde noget af den tillid som kirken har mistet ved sin manglende oprigtighed i de forløbne århundreder. At erkende fejltagelser er en befrielse, fordi sandheden altid frigør. Det er helt normalt at tage fejl, før man kommer frem til sandheden. Kirken er under de seneste århundreder blevet karakteriseret af en forsvarmentalitet. Det drejede sig om at forsvare hver eneste lukket dør, at male sort hvidt, eller muligvis gråt hvis hvidt var utænkeligt. Holdningen var forklarlig: der fandtes altid noget nyt at forsvare sig imod; protestantisme, jansenisme, gallikanisme, oplysning, revolution, liberalisme, socialisme, kommunisme.

Ecclesiologien blev til en *theolo-*

Karl Rahner (tv.) diskuterer med sin lige så berømte kollega Hans Küng (th.), den store tyske teolog.

gia gloriae, ikke en *theologia crucis*. Kirken var uden plet og lyde, en kirke som ikke længere vandrede i mørket og ikke længere behøvede at bede om Helligånden men identificerede sig med Helligånden. En kirke som pukkede på sine rettigheder i stedet for at søge at tjene. Resultatet af alt dette er, at vi nu må søge en dialog med verden; kontakten er gået tabt. En masse mennesker har vendt sig fra Kristus på grund af kirken – også katolikker, fordi man ikke har kunnet sige sandheden i kirken, ikke leve ærligt.

En radikal omvendelse er nødvendig, ikke kun en forbedring. En ny, radikal ærlighed. Koncilet har i hvert fald medført, at man kan stille spørgsmål, og har ret til at søge svar.

Küng fortsatte med at understrege, hvorledes Jesu budskab i første række er en skarp fordømmelse af alt, der er usandt, uoprigtigt, hyklerisk og smager af forstillelse, og hvorledes sandhedsbegrebet står i forgrunden i hele det Nye Testamente. Løgn i evangeliets forstand er ikke kun det at sige usandhed, sådan som den formalistiske sandhedsopfattelse mener, men det at lukke sig for lyset. Den som er født af lyset skal også leve i overensstemmelse med lyset – ikke kun ved at lade være med at lyve men sådan at ord, handlinger, tanker står i overensstemmelse med lyset.

Vor tid har en særlig forståelse af ærlighedsbudskabet i det Nye Testamente. Det stiller kirken overfor et uhyre ansvar netop nu. Mennesket af i dag længes ikke efter doceret sandhed, men efter en overbe-

visning, en eksistentiel sandhed. Kirken kan tænke alt muligt om verden – det er verden helt ligegyldigt. Verden venter noget andet: ikke proklamerede sandheder men konkrete beslutninger. Hvad kommer der konkret ud af kollegialiteten, religionsfriheden, det retfærdige syn på jøderne? Konkrete kendsgerninger er meget mere vigtige end påbud. Det er mere vigtigt, at vi uden frygt kan skrive, tale og leve i overensstemmelse med vor overbevisning.

Foredraget kulminerede til slut i en antitese: hvad vil verden forstå som det ærligste og mest sande: at vi udtaler os for evangelisk enkelhed eller at vi afskaffer feudale titler, talemåder og vaner? At vi forlanger sandfærdige rapporter af verdenspressen, eller at vi selv giver et eksempel ved at høre op med at offentliggøre triumferende beretninger om kirkens virke og ensidig statistik, hvor der tales om konversioner men ikke om frafald? At vi overfor verden kræver frihed til forkyndelsen af evangeliet, eller at vi sørger for at der i kirken kommer til at råde større frihed på alle områder, men i særdeleshed indenfor teologien, ved at afskaffe index, censur- og inkvisitionsmetoder? At vi hævder forældrenes frihed til at vælge skole til deres børn ud fra samvittighed og overbevisning, eller at vi træffer beslutning om en løsning af de blandede ægteskaber som udelukker enhver tvang af samvittigheden? At vi taler smukke og dybsindige ord om den kristne kærlighed og det kristne ægteskab, eller at vi giver et ærligt, forståeligt og positivt svar på de svære problemer indenfor ægte-

LITURGISK KALENDER

skabsmorale, og her især fødselsbegrænsningen – svar som ikke pålægger mennesker byrder som vi ikke ved er Guds vilje men måske blot kirkelige forskrifter? I alle disse ting drejer det sig om, at begge dele er nødvendige: forkyndelse og praksis, men det er praksis som gør forkyndelsen troværdig.

Nogle spørgsmål blev stillet efter foredraget. Kan en katolik være så forudsætningsløs, at han kan tage risikoen med en vildfarelse? – Svar: Uden fejtagelse ingen fremskridt. Havde vi den rette frihed ville vi ikke opleve vore fejtagelser så tragisk. Hvis kirken ikke har tålmodighed med vildfarelsen kan hele teologien, kirkefædre indbefattet, pakke sammen. – Frembyder det katolske læreemede ikke en vanskelighed? – Svar: Et læreemede har der altid været og må der fortsat være; vanskeligheden ligger i måden at udøve den på. Også de protestantiske kirker har et læreemede – d'herrer professorer, for eksempel, og de er heller ikke lette at få bugt med!

Man gik fra foredraget med samme følelse som altid når man har hørt Küng: frisk luft, og et indtryk af en uhyre fasthed i troen netop fordi al angst er borte.

*

En katolsk-anglikansk kommission, der har til opgave at affatte en plan for samtalen mellem de to kirker, vil afholde sit første møde i Gazzada ved Varese i Norditalien fra den 9. til den 13. januar 1967.

UDENLANDSK LÆGE SØGER LEJLIGHED 1 ÅR

Fra dr. George M. Boffa, M.D., B. Pharm, D.A. (14 Camden House, Marlowes, Hemel Hempstead, Herts, England) er der kommet en anmodning om hjælp til at fremskaffe logi for ham og hans familie (hustru og 2 børn på 1 og 2½ år) fra 14. januar 1967 eller senere at regne. Dr. Boffa skal arbejde ved WHO i et år og vil nødig være borte fra sin familie så længe. Familien er katolsk. Er der nogen der kan hjælpe? Henvendelse enten direkte til ovennævnte adresse eller til Tove Rasmussen, Willemoesgade 76, 2., København Ø (ØB 2856 kl. 17.30–18.30).

SØNDAG den 4.: 2. adventssøndag (s. 5, violet).

MANDAG den 5.: Dag i 2. adventsuge (s. 5, violet). Erindring om Sabbas (s. 772), abbed.

TIRSDAG den 6.: Nikolavs (s. 772, hvid), biskop, bekender. Erindring om advent (s. 5).

ONSDAG den 7.: Ambrosius (s. 775, hvid), biskop, bekender, kirkelærer. Erindring om advent (s. 5).

TORS DAG d. 8.: MARIAS UPLETTEDE UNDFANGELSE (s. 776, hvid). Erindring om advent (s. 5).

FREDAG den 9.: Dag i 2. adventsuge (s. 5, violet).

LØRDAG den 10.: Dag i 2. adventsuge (s. 5, violet). Erindring om Melchiades (s. 781), pave.

SØNDAG den 11.: 3. adventssøndag (s. 9, violet eller rosa).

SKT. ANSGARS KIRKE

Advents vigilie: Søndag den 4. december kl. 19.30. *Mariæ uplettede undfangelse:* Torsdag den 8. december. Messer kl. 8 og 16.30. Latinsk levitmesse kl. 19.30.

Ortodokse i Sverige

Blandt de mange udenlandske arbejdere i Sverige er der efterhånden et stort antal grækere. Alene i Stockholm lever der 2500. Hidtil har de kun hveranden søndag kunnet komme til græsk-katolsk gudstjeneste. Den har fundet sted i den estniske brødre menigheds kapel, hvor den ortodokse præst arkimandrit Nicolaos har fejret liturgien.

Nu har den protestantiske pastor Gösta Kallner overladt de græsk-ortodokse Maria Magdalena kirkes gravkapel. Gennem flere måneder har arkimandriten sammen med en ung græsk arkitekt Dimitrios Handelis indrettet dette kapel med en smuk ikonostas med ikoner fra Grækenland. Siden 4. september har her været afholdt Orthros (matutin) kl. 10 og eukaristi kl. 11, samt vesper kl. 19. Fader Nicolaos er meget lykkelig og dybt taknemlig for dette udtryk for de protestantiske brødres forståelse. Arkimandriten er uddannet i russiske klostre og er sendt til diasporaen i Sverige af den økumeniske patriark Athenagoras I i Konstantinopel. I januar i år ophævede Athenagoras I den russisk-ortodokse kirkes exarkat i Vesteuropa, som

havde eksisteret som en foreløbig institution siden 1931. De ortodokse menigheder danner nu et selvstændigt vesteuropæisk ærkebispedømme under ledelse af ærkebiskop George ved St. Alexander katedralen i Paris. I Paris findes også den teologiske læreanstalt Saint-Serge, der nyder verdensry.

Det vakte som bekendt opsigt i Sverige, da en luthersk præst, Christopher Klasson i London blev viet til ortodoks præst af en udsending fra Athenagoras I. Fader Klassons opgave i Sverige er nu sjælesorgen blandt de ortodokse indvandrere, der foruden grækere også omfatter en del jugoslaver. Foruden i Stockholm holdes der ortodokse gudstjenester også i Eskilstuna og Södertälje.

E.N.

Katolsk pille?

Professor ved det medicinske fakultet på universitetet i Ohio, dr. John G. Boutselis, har for nylig meddelt, at der i løbet af et år vil komme en pille på markedet, som vil gøre den »sikre periode« endnu sikrere.

Dr. Boutselis, der er pioner inden for forskningen for at finde frem til denne ikke-svangerskabsforebyggende pille – et syntetisk ikke-steriliserende middel, der går under betegnelsen klimofencitrat – har i de sidste fem år arbejdet med sine undersøgelser på dette punkt.

Midlet synes at virke regulerende på kvindernes ægløsning, og det påstås, at bivirkningerne er ubetydelige.

Danmarks katolske Kvindeforbund

Lørdag d. 10. dec. 1966 kl. 15: Adventsfest i Bibliotekssalen, Bredgade 67¹.

Midt i julehastværket var det vist ikke en dårlig idé at give sig selv et par fredelige timer, hvori gamle tanker om »Advent« kunne blive formet om og givet nyt indhold.

Cand. theol. J. Chr. Rich har gjort sig sine tanker om dette emne – tanker, der måske kunne give stof til eftertanke og fornyelse. To unge mennesker – Henrik og Joëlle – har taget deres guitarer med og synger og spiller.

I denne søde juletid er alle huse fulde af overraskelser, ... vi har også en!

Prisen er for medlemmer 5 kr., for ikke-medlemmer 6 kr.

STORMEN

SKRIFTBETRAGTNING 2. SØNDAG I ADVENT

Johannes Døberen spiller en fremtrædende rolle i Kirkens adventsliturgi. Vi møder hans strenge og asketiske skikkelse ikke blot i dette søndags evangelium, men også i de to følgende. Han er ligesom en udstrakt pegefinger, som gør opmærksom på Ham, som skal komme. Han, som skal komme: det var for den Gamle Pagt og er for os kristne, »det punkt hvori historien og civilisationen vil samle sig«, som det andet Vatikankoncil siger det i sin konstitution om »Kirken i verden af i dag« (nr. 45).

Kontinuitet eller diskontinuitet

Hvilken rolle spiller egentlig Johannes den Døber i Det nye Testamente? Ser man på Paulus' litterære produktion, som den foreligger i hans forskellige breve, vil man meget hurtigt opdage, at han først og fremmest understreger det, som adskiller den Nye pagt fra den Gamle. Med Kristus kommer noget nyt. Han ophæver ceremoniloven. Hvis de kristne vender tilbage til denne lov, forråder de ligefrem Kristus. Naturligvis er Paulus også klar over, at kristendommen betyder den Gamle pagts opfyldelse. Men i sin polemik mod jøderne og i sit forsvar for de hedningekristnes ligeberettigelse lægger han mere vægt på diskontinuiteten end på kontinuiteten mellem de to pagter.

Synoptikerne og blandt dem især Mattæus betoner derimod stærkere den linie, som fører fra den Gamle til den Nye pagt. Og de to punkter, hvor den Gamle pagt så at sige rører ved den Nye pagt, er Maria og Johannes Døberen. Derfor står også disse to figurer i midtpunktet af adventsliturgien. Johannes Døberen i evangelierne fra 2. til 4. adventssøndag, Herrens moder i hendes store fest midt i adventstiden, den 8. december: Den uplettede undfangelse.

Den nye Elias

Johannes er den ventede Messias' forløber. Ikke blot en profet! Han er mere end en profet. Han er den, om hvem Malakias har sagt: »Se, jeg sender min engel for dit åsyn, han skal bane din vej foran dig« (3,1). Han er den nye Elias, om hvem den samme Malakias har udtalt: »Se, jeg sender eder profeten Elias, før Herrens store og frygtelige dag kommer.« (4,5). Dette var

Johannes Døberens opgave: at gøre sin jødiske samtid opmærksom på den Messias, som er kommet midt iblandt menneskene. I Kristi person, forkyndelse og virke er Guds Rige kommet os nær. Hele hans eksistens består i at pege hen på Herren, således som Mattias Grünewald har fremstillet det på Isenheimer altret i Colmar. Han er den vidt udstrakte finger, som viser hen til Kristus og siger: det er Ham!

Johannes Døberens belæring

Johannes Døberen er en bodsprædikant. Hans strenge, asketiske livsførelse, hans personlige mod og indre uafhængighed af al menneskelig hensyntagen beskrives i evangeliet. Han var en mand, som havde sine meningers mod. Han gik ikke på akkord med nogen eller noget. Denne ranke holdning, denne »ørkenmentalitet« var karakteristisk for ham. I det afsnit, vi læser på 2. adventssøndag er

ADVENT

*Som en time, tung af skæbne,
som et råb fra stumme læber,
som en dyster, nøgtern tale
ligger mørkets øde egne
udslukt under gråvejrhimle.*

*Kommer Du igen, Du lille,
mon Du finder vej til jorden,
finder vej til bange hjerter,
ængstede af kvalfuld venten?*

*Se, vi er forventning, håb,
giv os glæden, Barn, Du lille,
blot et strejf af lysklar himmel
til at styrke os på vejen,
at vi ved Du kommer, ved Du kommer
med fortrøstning og med sejr,
så det kolde hjerte blues midt i glæden
ved at se Dig.*

Sigfred Christensen

De sydlige øer

W. Wulff & Søn

v/ Hans Wulff
Murermester
Grønningen 13, Maribo.
Telefon 238

Im. Nielsen

Snedkermester
Brødregade 1, Maribo. Tlf. 759
Begravelses ordnes — alle
aftaler kan træffes i hjemmet.

Farvemessen

Vestergade 21, Maribo.
Telefon 989

Ingemann Jensen

Malermester
Maribovej 139, Nakskov
Telefon 308

Chr. Steffensen

Herreekvipering
Søndergade 2.
Nakskov. Telefon 796

Fisk og vildt

Axel Pryds A/S

Telefoner 85 03 00 - 85 02 78
Nykøbing F.

Smede- og maskinværksted,
aut. vand- og gasmester. Spec.: Centralvarme

Chr. Lauritzen

Kirkepladsen 6 - Nykøbing F.
Telefon 85 05 11

K. E. Petterson

Tværgade 6, Nykøbing F.
Telf. 85 01 32
Autoriseret elektro installatør

B. & H. Kofoed Hansen

Slagterforretning
Maria Gade 5, Maribo
Telefon 740
1. kl. kød og pålæg

Aalborg

Fiskehallen

Kastetvej 57, Aalborg
Telefon 13 44 84

RYØ A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Aalborg Nytorv 14. Tlf. 12 88 88
El-installationer - El-artikler
Radio og fjernsyn
Fjernvarme - køleanlæg
Vand - Gas - Sanitet

FOLMER OLSEN

Begravelses ordnes
Reberbanegade 37
Aalborg - Tlf. 12 15 57

Tømremester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Aalborg
Tlf. 12 03 01

Murermester- og entreprenørfør.

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Aalborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Køb hjemmets udstyr hos

THUEN

Gravensgade 2
Aalborg

Laurits Bageri

Borgergade 32, Aalborg
Telefon 12 69 13
Kun 1. kl. varer anvendes

Chr. Hjorth

Frukt og grønt
Østerbro 64, Aalborg
Telefon 3 46 72

Mathias
Christensen
ABSALONSGADE 14
AALBORG

København

Sparekassen
for Lyngby og Omegn

Gravminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby. Tlf. 87 00 25

Oliefyr

Centralvarme

Brændselolie

Cinders

NORDISK KUL A/S

Rødovrevej 381-389
Vanløse
Telefon *70 45 30

B. J. Leanders Eff.

A. Madsen, glarmester
Rantzausgade 14,
Københ. N. Tlf. 35 17 02
Specialitet: Blyindfatning

Kaj Uth

Snedkermester
Hyldegaardsvvej 14-16
Ordrup, Tlf. 10225
Privat adr.: Nymosevej 14,
Gentofte. Tlf. Søborg 8109.

Kød, flæsk og pålæg

Farum Slagterforretning

Poul Andersen
Telefon 95 00 36
Fineste hjemmelavet pålæg

V. Sæmer & Søn

Blikkenslagermestre
Dybbølsgade 17,
København V.
Tlf. Vester 7001 og 8581

FORSIKRINGS COMPAGNIET
FOR KONGERIGET DANMARK ½

☆

Hovedkontor:
St. Kongensgade 68, København K
Telefon *11 21 21

Ernst Grell & Co.

aut. elektroinstallatør
Smallegade 4, København F.
Tlf. Godthåb 2638 - 2678

Johannes Døberen i fængslet. Han har ikke undgået den skæbne, som enhver synes at måtte lide, der ubetinget går ind for den hele og ubeskårrede sandhed. Fra fængslet stiller han Kristus det spørgsmål: »Er du den, som kommer, eller skal vi vente en anden?« »Den, som kommer« var den ventede Messias' titel. Alle jøder vidste det. Johannes spørger altså, om Jesus er Messias. I og for sig er dette spørgsmål forbavsende. Man skulle tro, at Døberen for længe siden var blevet klar over dette spørgsmål. Hvorfor spørger han? Måske kan vi bag dette spørgsmål fornemme en vis usikkerhed. Og denne usikkerhed hænger sikkert sammen med Jesu adfærd, som var så forskellig fra Johannes Døberens hele livsstil. Jesus er ikke en bodsprædikant på samme måde, som Johannes var det. Han går til selskab hos toldere og syndere, han taler med skøger. Er alt dette ikke noget, man kan blive forarget over? Og derfor svarer Jesus Johannes med sit Messias-ideal: »Blinde ser, spedalske renses, døde hører, døde står op, og evangeliet forkyndes for de fattige«. Det afgørende i dette svar er ikke så meget, hvad der sker, det vil sige: undergerningerne. Det afgørende er, for hvem det sker: blinde, døde, spedalske, døde, fattige. Jesus er ikke kommet for at helbrede de raske, men de syge. Han er kommet for at frelse det, som er fortabt. Og netop denne kendsgerning er beviset for hans Messias-rolle. Det var noget, Johannes måtte lære. Også han, som forkyndte en »omsindelse«, måtte lære, at Gud i Jesus Kristus ikke havde åbenbaret sin dom over menneskene, men sin barmhjertige tilgivelse, sin kærlighed.

Gudsrigets karakter

Lige efter den tekst, vi hører i kirken på denne søndag, kommer der en sætning, som ved første øjekast er meget gådefuld. »Og fra Johannes Døbers dage indtil nu lider himmeriget vold, og de, som bruger vold, river det til sig« (11,12). Der findes forskellige tolkninger af dette vanskelige sted. Nogle mener, at den første del af sætningen taler om forfølgelse, medens den anden del taler om den anstrengelse, som kræves for at få del i himmeriget. Derfor oversætter andre – og med større ret –: »Himmeriget baner sig vej frem med storm, og (kun) de, der stormer det, river det til sig«. Så er meningen følgende: Siden Kristus er kommet, bryder himmeriget frem med magt, og

kun, de, som anstrenger sig, de, som bruger vold, river det til sig. Og det giver en god mening. Der er en vældig kraft i Guds Rige. Det baner sig vej med storm. Man behøver kun at tænke på den ildstorm, som det andet Vatikankoncil har udløst. Kristendommen er ikke en sovepude, ikke en sovepille eller livspligt. Den er fortættet kraft, energi og dynamik. Og derfor kræver den også af os et sind, som er samlet, energisk, anspændt. Kun de »fremstormende« river det til sig. Det pæne borgerskab har for længe siden kvittet det. Kristendommen er noget for dem, som er besat af det absolutte og ikke nøjes med det omtrentlige.

H. Roos S.J.

Et lys i mørket

Vi har modtaget:

»I går fik jeg besøg af en ingeniør, fader til otte børn, flygtning fra Burma, som så mange andre. I Burma havde han en høj løn, men her kunne han ikke få arbejde. Pludselig faldt han sammen. Dagen før havde han givet sit blod på et hospital, og dermed havde han tjent 7 rupees (6 til 7 kr.). Jeg gav ham nogle dollars, men manden har brug for arbejde og ikke for en almisse. At skaffe ham arbejde er en anden sag. Han ville ellers have været den rette mand til vort mekanikerværksted, skriver pater Frans Schlooz fra Madras.

Efter mange breve frem og tilbage har vi lovet at skaffe de 30.000 kr., som det vil koste at få bygget og indrettet et mekanikerværksted i Pe-

raumbur ved Madras. Et hold på 30 unge indere kan blive uddannet på stedet. Man er allerede i gang med at bygge.

Det betyder ikke, at vi vil svigte søster Rose i Vietnam eller pater Ampe i Congo. Kommer vi igen i år op på 70.000 ligesom i fjor, er vi virkelig i stand til at hjælpe her og der. Søster Rose på spedalskhedshospitalet i Ben San får hver måned en check på 200 dollars, som hun frit kan anvende. Søster Rose har nok af problemer. Hospitalet ligger midt i skovene, cirka 40 km fra Saigon. Soldater er der alle vegne, og så er der 300 spedalske at tage sig af. Livet leves farligt, men der er også mange små glæder: fire ægtevielser på én gang, fest for dem alle, samtlige patienter lægger lidt til side. Så føler man sig virkelig som en stor familie, og man glemmer spedalskheden, krigen og alle vanskeligheder. Inden jul har de fire nye ægtepar fået et lille hus at bo i, så de kan leve hver for sig.

»Vi er også i gang med et vaskeri. Maskinerne er allerede undervejs. Efterhånden er der så mange patienter, at vi ikke på forsvarlig måde kan klare os med gammeldags håndvask. Vi må ikke glemme, at vore medhjælpere er patienter, virkelig syge mennesker. Men den, som hjælper sig selv, hjælper Gud,« skriver Søster Rose.

Over Belgien har pater Ampe i Congo netop modtaget en mængde tavler, grifler, kridt, stilebøger, blyanter osv. osv. Men når man ser, hvor mange elever han har, forstår man at det snart må være brugt alt sammen. I Songololo er der 1700, i Lufu 870, i Fornazari 390, og desuden er der endnu 36 undervisningssteder i landsbyerne. Til de sidste små skoler får han ikke tilskud fra staten. Og så er der uro alle vegne. Vore dollars bliver for det meste brugt til køb af medikamenter til de mange flygtninger fra Angola. »Der er måneder, hvor vi bruger 70 til 80 til 90 tusind francs (cirka 10.000 kr.) til medicin til de flygtninge, som passerer vort opsamlings-center. Men efterhånden hjælper det. Vi kan allerede mærke det. Sidste måned kom der kun cirka 300.«

I Brasilien er man nu også i gang med et nyt kursuscenter; fra Dominica i Det caribiske Hav skrev biskoppen, at huset er under tag, men om vi ikke kunne give lidt mere; fra Tanzania kom nogle lange breve med bøn om en lastvogn.

Fortsættes side 15

DE EDUCATIONE CHRISTIANA

Den kristne opdragelse
25 s., kr. 4,25

DE PASTORALI
EPISCOPORUM
MUNERE IN ECCLESIA
*Om biskoppernes hyrdehverv
i kirken*

DE ACCOMODATA
RENOVATIONE
VITÆ RELIGIOSÆ
*Om ordenslivets
tilpasning og fornyelse*
75 s., kr. 7,25

SANKT ANSGARS FORLAG
Bredgade 67
København K.

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01

Begravelse og bisættelse ordnes
for alle trassamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører

Stadistræde 15, København
Minerva 6761

Kontortid 9-16 - Lørdag lukket

Kaj F. Fjording

Muremester

Hyldegaards Tværvej 13,
Charlottenlund

Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

K&K

Aktieselskab
KØBENHAVNS BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører

Bredgade 25
København K

Telefon Minerva *408

**MARIUS
MP
PETERSEN**

Ringsted isenkramhandel

Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

I/S Søndermarks Møbelfabrik

v/ Chr. Søndermark
& Mogens Jørgensen
Tarm. Tlf. (073) 7 21 11,
nr. 168 - 188 og 488.
Fremstilling af skolemøbler
samt fast inventar til samtlige
faglokaler.

Efter ønske tilsender vi
Dem gerne
brochure og prisliste.

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre

P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

R. Schulik

Slagterforretning

Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 2 02 14

Kaffefirmaet

Børge Kruse

Frederiksborggade 27
Tlf. 15 76 08

Kaffe - The - Cacao

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN

Telefon 121, 205

Mogens Larsen

Ramsherred 31
Aabenraa
Tlf. 2 25 30 og 2 34 27
Lvs - Kraft - Varme

Aabenraa Brugsforening

Søndergade 15
Aabenraa. Tlf. 2 23 68
Leverandør til St. Ansøars
Klinik

Kronborg Margarinefabrik

Niels Brocksgade 4
København V.
Tlf. CE 7840 og 1254

Banegårdens Restaurant

Fritz Kapper

Odense H.

J. Qvist Jensen

Slagtermester

Vesterbrogade 107 C.
København V.
Tlf. Eva 3767

Kød, flæsk og pålæg
En gros og en detail

Tandtekniker

Ove C. Jensen's eftf.
J. Bønnelycke

Kunstige tænder - Rep. udføres

Vesterbrogade 69
Tlf. Eva 5932 fra kl. 10-16
Tirsdag og fredag kl. 10-18

Bliv abonnent.

Det betaler sig for Dem.

VALD. FOERSOM EFTF.

BYGMARKEN 7, FARUM TLF. *95 13 22

GUMMI OG PLASTIC TIL HOSPITALER

ALTERLYS

i alle størrelser

og i øvrigt
stearinlys og vokslys
af enhver art

ASP-HOLMBLAD

STEARINLYSFABRIKER
København

Ugens tv og radio (4. - 10. dec.)

SØNDAG	19.45	tv	Klassekammerater. Tv-spil af Giles Cooper.
	20.55	tv	Mennesker mellem ølkasser. Reportage fra Helsingør.
MANDAG	20.20	tv	Avisen og samfundet. 3. Studiekreds.
TIRSDAG	16.05	p1	Vort job - skolen. Studiekreds for børn.
	17.30	tv	Polsk ungdomsteater. Gaweda-gruppen spiller.
ONSDAG	20.15	p2	Bach og Vivaldi. Peter Ryom.
	20.35	p1	Barnet i familien. Studiekreds.
	21.35	p2	Hvordan reagerer børn på film?
TORS DAG	20.25	tv	Brighton Rock. Film af Graham Greene.
FREDAG	20.00	p2	Bernhard Lewkovitch dirigerer Scola Cantorum.
	21.20	tv	Kontakt 66. Familie og samfund.
LØRDAG	20.00	tv	Menneskerettighedernes dag.
	20.30	tv	Kom frit frem. Revy af Poul Henningsen.

Et lys i mørket

Fortsat fra side 13

Vi kan i hvert fald gøre noget, hvis vi støtter Vincentgruppernes arbejde. De kender vejen: Sekretariatets gironummer er 971 64, Kildehøjvej 13, Birkerød.

Giel Gornans. c.m.

PS. Tænd et Vincentlys, det er bedre end at forbande mørket!

Intet chokerende

Robert Aron:

Les années obscures de Jésus.

Grasset, Paris, 1960.

290 sider. 7,50 kr.

For dem, der kan læse fransk, kan man ikke varmt nok anbefale denne bog, skrevet af en jøde, men med et så serenisk sind, at der intet chokerende er for en kristen. Tvært om, vi har godt af at lære, hvordan man behandler fremmede religioner. Det er her gjort med mesterhånd. Bogen giver et fantastisk godt billede af det jødiske samfund på Kristi tid. Der er indgående studier i synagogegudstjeneste med eksempler på bønner, der også var i brug på Kristi tid. Der er forklaringer på Talmud, den jødiske samling af kommentarer til Det gamle Testamente, der er fremragende analyser af forskellen mellem den jødisk-semitiske og den græsk-latinske tankeverden. Den supplerer på fortrinlig måde Daniel Rops' bog om Dagligt liv i Palæstina på Jesu tid.

Hele landet
taler om
Katolsk Ugeblad

Økumenisk Fredsgudstjeneste

På menneskerettighedernes dag, den 10. december, afholder Den kirkelige Vietnamkomité og Kristeligt Fredsforbund en økumenisk fredsgudstjeneste i Christiansborg Slotskirke kl. 17. Elever fra musikonservatoriet synger.

JOHANNESKIRKEN

Byggefond: 484.000. Mærkatark og kirkehistorier er blevet venligt modtaget. Begge dele går allerede godt til julekorrespondancen - ikke mindst som hilsener til udlandet. Kirken ser godt ud, nu da tømrerarbejdet er færdigt. Men også dette har en skyggeside: Vor dygtige konduktør og tømrer gennem halvandet år, Lars Nordbo, trækker sig nu ud af den daglige ledelse. Ham skylder vi megen tak. I fremtiden bedes de frivillige, der »søger arbejde« - f. eks. i haven eller til at kalke kirken - henvende sig til Chr. Sørensen, Rundgaarden 40, tlf. SØ 9538 eller til undertegnede. Vi ville meget gerne have udenomsarbejdet færdigt inden der kommer frost.

Paul d'Auchamp
præst, tlf. 69 03 01

Vandtårnsvej 5, Søborg.

DEN HELLIGE FRANS'

3. ORDEN

har møde i St. Annæ kirke, Amager, onsdag d. 7. december kl. 19,30.

JULEKÅRTEN - Kr. 7,50

Med tekst bl.a. af Peter Schindler, Mogens Dam, Gurli Vibe Jensen, Hans Rütting og Martin Drouzy

Pauluskredsens Forlag

52 sider
Rigt illustreret,
fås i enhver
boghandel og ved
enhver kirke

Norsk jesuit

»Historiens spejl« i nr. 46 havde fået overskriften »Norsk jesuit på reformationstiden«. Imidlertid var hovedpersonen ikke pater Laurits Nielsen kaldet Norvegus, men Johannes Kydius fra København. Vi beklager den vildledende overskrift, som ikke skyldes rubrikkens redaktør, J. Nybo Rasmussen.

Prisstigning og julehygge

De stadigt stigende omkostninger ved bladfremstillingen har betydet hyppige pristigninger i dag- og ugepressen. »Katolsk Ugeblad« har - tiltrods for at bladets omkostninger ikke er holdt udenfor de ovennævnte stigninger - så længe som muligt undgået at sætte prisen i vejret, så derfor håber vi på læsernes overbærenhed, når vi fra 1. januar sætter løssalgsprisen op til kr. 1,50 pr. nummer og abonnementsprisen til kr. 16,50 pr. kvartal og kr. 66,00 pr. år.

Julenummeret 1966 er i handelen den 16. december, og det bliver det sidste nummer i år. Det er som sædvanlig et dobbeltnummer i rigtig julehæftestil. Prisen er kr. 2,00 og egner sig fortræffeligt til julehilsen - både til katolikker og ikke-katolikker.

Alle forsikringer tegnes - gratis rådgivning

og tilbud dag og aften ved

Assurandør H. E. Pedersen

Søndervigvej 89, Vanløse
tlf. 71 20 23

EFFEKTIV BESKYTTELSE

af Deres varmtvands- og centralvarmeanlæg mod korrosion og sten af Deres olietank mod korrosion.

Skriftlig garanti for hvert anlæg.

Guldager Electrolyse A/S

Ejgårdsvej 26, Charlottenlund
Tlf. (01) 66 ORdrup 3331 - 5630

En film endevendes

Bunuels »Morderengelen« diskuteres på KUK-weekend i Røjle

Odense KUK havde til weekend'en i Røjle fornylig indbudt KUK'er fra Syd- og Midtjylland samt Fyn. Filmen »Morderengelen« af Bunuel var weekend'ens emne. Den blev vist lørdag aften og dannede grundlaget for diskussionen søndag.

Filmens handling er i korte træk følgende: Efter en celeberrapremiere mødes et finere selskab til souper i et rigmandspalæ. (I. Under middagen og den efterfølgende »hyggeaften« får man et indblik i de forskellige personers indbyrdes forhold.) Medens selskabet ankommer, ser vi, hvordan tjenestefolkene én efter én sniger sig bort; kun hushovmesteren bliver tilbage. Efterhånden, som aftenen går, og ingen endnu er brudt op, begynder man at fornemme, at noget uvirkeligt og ubestemmeligt har grebet disse mennesker og binder dem til at forblive på stedet. En viljelammelse, der har naglet dem til denne stue og hindrer dem i at forlade den, i dage, uger, måske måne-

der... Lidt efter lidt nedbrydes deres facade og deres sande jeg blottes. I denne situation tegner Bunuel, gennem bagvaskelse, skænderier, hor, mislykket kærlighed, sort overtro og slagsmål et forfærdende billede af menneskets afmagt. I dette hadets ragnarok får en ung kvinde, kaldet Valkyrien, dem til at vende tilbage til deres »udgangspunkt«, og de kan forlade stuen. Nogle dage efter genser vi dem i kirken, hvor de formodentlig er for at takke Gud for deres frelse. Da præsterne og menigheden vil forlade kirken, gribes de igen af samme viljelammelse. Ingen er i stand til at forlade kirken.

Meningerne om filmen var delte. De kan groft sammenfattes i følgende hovedpunkter: En del af Bibelens personer var symboliseret i filmen. Værten kunne lignedes med Gud Fader og Kristus. Valkyrien med jomfru Maria, og gæsterne personificeredes med henholdsvis jøderne, Kaifas og enkelte af disciplene.

At filmen var et angreb på den katolske kirke og den trygge borgerlighed i skøn forening. Har man det godt, glemmer man Gud, tænker kun på sig selv, er kort sagt sig selv nok. Kommer man ud for noget, man ikke forstår, tænker man på Gud, beder, men skammer sig over sin svaghed; griber endog til den sorteste overtro for på denne måde at slippe fri. At tjenestefolkene snigen sig bort var udtryk for rotterne, der forlader den synkende skude, og at hushovmesterens forbliven simpelthen skyldtes trofasthed.

De udenforstående, som ikke kunne komme i kontakt med selskabet i villaen, skal måske betyde den ghettomentalitet, kirken ofte beskyldes for. At personerne i villaen og de udenfor stort set var i samme situation. Men medens de i villaen havde erkendt deres viljeløshed, forstod de udenfor intet. At filmens titel »Morderengelen« er misvisende. Den korrekte oversættelse fra spansk er »Fordærvsens Engel«. Dette kan måske tydes derhen, at mennesket i bund og grund er fordærvet, og at kristendommen absolut intet hjælper, snarere tværtimod. At mennesket af Gud er sat som skakbrik i et spil, som det ingen indflydelse har på selv. Kontakt mellem mennesket og Gud er umuligt. Gud griber ikke ind men lader tingene ske. Og endelig at Bunuel er så svær at forstå, at det er umuligt at tolke hans film fuldstændig efter hans egen intention. På den anden side kan man også gå så vidt, at der er fare for overfortolkning. Filmen kan jo også ses ud fra et psykologisk synspunkt; men det rørte vi ikke ved.

Deltagerne nærede et stærkt ønske om at se filmen endnu engang, men dette kunne desværre ikke nås. Det bør til slut tilføjes, at weekenden forløb ualmindelig godt. Dette skyldes vel i særlig grad, deltagerne engagement og villighed samt lederne evne til at få det hele til at glide.

Henning Larsen, Odense.

Bunuels evige tema er troen og afmagten. Billedet er fra filmen »Nazarin«.

Heil
Schicklgruber

Mere om
kirken og
nynazismen

Pavens tale
til jesuitterne

Kernen i
julefesten

Hollandske
katolikkers
koncil

Biskop
Wright
om kirken
i USA

Tyskland er atter i søgelyset på grund af en spændt politisk situation. Og Berlin er ustandselig i brændpunktet. Her ser vi imidlertid noget så fredeligt som en mannequinopvisning på Kurfürstendamm. Men ruinerne af Gedächtniskirken i baggrunden maner til eftertanke. Læs om MOTIVET side 2. Foto: Dienst aus Deutschland, Hamburg.

MOTIVET

Tyskland er atter i søgelyset. Der har været foruroligende valg i visse forbundsstater, samtidig med at en regeringskrise i selve forbundsregeringen har gjort sit til at gøre situationen indviklet.

Den vesttyske ø i Østtyskland, Vestberlin, er til stadighed – ikke blot i søgelyset, men i brændpunktet. Vestberlin skal lyse, sagde indvånerne, så snart man begyndte at få skik på situationen efter 2. verdenskrigs ødelæggelser. Og vel lever vestberlinerne på en krudttønde, men de gør det med maner. Deres byhalvdel er et af den elegante verdenscentre.

Motivet er hentet fra den såkaldte »Internationale Berliner Gennemrejse«, en mannequinopvisning, der giver et første indblik i den kommende sommermode 1967. 6000 modeller fra tyske og udenlandske modehuse passerede forbi kritiske internationale indkøbschefers øjne. Damerne vil bemærke, at der her fremvises et lyst uldent komplet.

Vi andre konstaterer at pigen er sød, at hun er fotograferet på Kurfürstendamm med ruinen af Gedächtniskirken i baggrunden.

VORE KORRESPONDENTER SKRIVER

Jo vist er de konservative, men...

Biskop John J. Wright fra Pittsburgh, der talte i København fornylig, holdt dagen efter foredraget et pressemøde i den apostoliske delegation i Vedbæk. Biskop Wright er en fascinerende personlighed, der på charmerende vis forener et hyggeligt gammeldags bispeydre (sort diplomatfrakke efter anglikansk mønster) med en såre utraditionel åbenhed i udtryksformen.

Biskop Wright fortalte i ledningsvis om den amerikanske bispekonferences første møde, som vi omtalte i forrige nummer af Ugebladet. Som bekendt har man udsendt fire lange erklæringer om henholdsvis fødselskontrol, fredagsabstinens, raceproblemer og Vietnamkrigen.

Folk går mest op i erklæringen om fredagsabstinensen, sagde biskoppen med et glimt i øjet.

Han blev spurgt, om det var rigtigt, at USA's katolikker hører til den mest konservative fløj i kirken. Ja, jeg tror det er rigtigt, svarede biskop Wright. USA er en ung nation, hvilket også præger katolikkerne, der enten er emigranter eller børn af emigranter – folk der ofte er flygtet fra undertrykkelse eller uro i deres fædreland. For eksempel flygtede nogle i sin tid for czaren i Rusland eller Bismarck i Tyskland, for Garibaldi i Italien eller den russiske revolution.

Men er katolikkerne konservative på det dogmatiske, på selve troens område, så er de til gengæld liberale i politisk henseende. Spellman-linjen følges på det religiøse område, men Kennedy-linjen på det politiske.

Trods deres konservatisme var katolikkerne i USA i gang med de økumeniske kontakter lang tid før det andet Vatikanconcil. Det økumeniske samarbejde med ikke-katolikkerne blev først og fremmest inspireret af de venskabelige forbindelser mellem medlemmer af de enkelte kirker, sagde biskop John J. Wright.

Ikke bare møntet på jesuitterne

Hvad ligger der bag pavens omdiskuterede tale?

ALAIN MCELWAIN KOMMENTERER I CATHOLIC HERALD

Pave Pauls tale til Jesu Selskab fornylig har fremkaldt en lang række gisninger. Paven advarede alvorligt jesuitterne imod at gøre noget, der kunne underminere deres stilling som Kirkens avantgarde og understregede desuden – som naturligt var – behovet for, at de bevarede deres usvigelige lydighed både over for Kirken og paven, skriver Alain McElwain i »Catholic Herald«.

Der er ingen tvivl om, at han først og fremmest henvendte sig til de progressive, som under ordenens generalkapitel, som netop har været afholdt i Rom, havde anbefalet hidtil usete ændringer i hele ordenens struktur.

Ønske om lighed

Disse ændringer omfattede blandt andet, at man skulle fjerne de nuværende skillelinier eller »grader« mellem medlemmerne af Jesu Selskab. Der findes således inden for ordenen et »elite«-korps af præster, som, foruden at de aflægger de tre løfter om fattigdom, kyskhed og lydighed, aflægger, et fjerde »højtideligt« løfte, som er specielt for Jesu Selskab, og som går ud på, at de til hver en tid i ubetinget lydighed skal gå derhen, hvor paven sender dem.

Ordensstifteren, Ignatius af Loyola, bestemte, at de folk, der havde aflagt »det fjerde løfte«, skulle være ordenens »kerne«, og at kun de kunne vælges til ordensgeneraler, provincialforstandere og lignende poster. På generalkapitlet fremsatte en del jesuitter ønsket om, at man i koncilets ånd skulle afskaffe den slags »klasseskel«, og at alle inden for ordenen for fremtiden skulle være lige.

Mere demokratiske institutioner
Efter at spørgsmålet var blevet drøftet, overdrog generalkapitlet behandlingen af det til en særlig kommission, som skal aflægge rapport om resultaterne inden for de næste tre år.

På kapitlet blev der desuden foreslået en decentralisering af den nuværende stærkt centraliserede administration, som for øjeblikket fuldstændig er i hænderne på ordensgeneralen og hans personlige rådgivere, der repræsenterer jesuitternes provinser over hele verden. Tanken var, at valget af administratorer, ikke alene til ordensgeneralens råd, men også inden for provinserne og andre stedlige afdelinger af ordenen, skulle foregå mere »demokratisk«.

Derudover foreslog nogle af de tilstedeværende, at man skulle ændre de nuværende regler for bønner, der foreskriver, at ethvert medlem af ordenen daglig skal holde en times meditation og foretage to samvittighedsransagelser. Forslagsstillerne hav-

de på ingen måde til hensigt at bagatellisere bønnens betydning, men mente, at de nuværende bestemmelser var alt for formalistiske.

Yderligere forslag gik ud på, at ordenens medlemmer i stedet for at lægge så stor »ydre« lydighed for dagen over for Kirken og paven, snarere skulle dyrke en »indre« lydighed over for deres egen samvittighed, hvorved det ville blive muligt for dem selv at fortolke doktriner og forskrifter og i hvert fald at ændre nogle af de åndelige, disciplinære og asketiske øvelser, som i århundreder har sat deres præg på jesuitternes liv.

»Rygter«

I sin tale til jesuitterne i anledning af kapitlet hentydede pave Paul til »oplysninger og rygter«, der havde nået ham, og til »mærkelige og uheldsvangre forslag, der er blevet fremsat fra forskellige kanter af Deres store orden«.

Paven frygtede fremfor alt enhver

form for, at man på nogen måde skulle nedbryde lydigheden, eller at der skulle komme en decentralisation, som ikke alene ville få indflydelse på den historiske forbindelse mellem paven og jesuitterne, men som også ville være et dårligt eksempel for andre religiøse ordenssamfund, der nu er ved at ajourføre sig i overensstemmelse med Vatikankoncilets ønsker, og for Kirken og katolikkerne i almindelighed.

Det er nu klart for enhver, at pavens ord ikke udelukkende var møntet på jesuitterne, men at han benyttede lejligheden til endnu en gang over for hele Kirken at understrege sine gentagne advarsler imod en både for ham selv og andre foruroligende tendens til for hurtigt at drive Kirken ud i alt for vidtrækkende reformer. Hensigten med talen var at bede jesuitterne være ham behjælpelig med at bremse denne tendens, mener Alain McElwain.

Generalkapitlet har selv spredt skyerne

Imidlertid besvarede Paul VI selv en række spørgsmål, som han i talens løb havde stillet jesuitterne, og svarene var afgjort til gunst for ordenen. Paven udtalte, at de resultater, generalkapitlet var nået til, havde »spredt de fleste af de skyer, der formørkede himmelen«, – at de havde besluttet at forblive tro mod deres konstitutioner og ikke give afkald på ordenens traditioner, – og at de ikke på nogen måde havde grebet ind i »de hellige love«, der netop gør dem til jesuitter, men at de tværtimod havde forsøgt at råde bod på de afbræk, de i tidens løb havde lidt, og at styrke dem mod alle angreb, de i fremtiden måtte komme ud for.

»Vi vil blive ved med at stole på Dem,« sagde paven.

Det er den almindelige opfattelse i Rom, at pavens forskellige advarsler mod at gå »for langt og for hastigt til værks« simpelt hen har nået deres højdepunkt i hans tale til jesuitterne, og at paven derigennem vil opbygge en vis »stemning« eller atmosfære, der kan forberede hele Kirken på at tage imod fremtidige vigtige bestemmelser, deriblandt bestemmelsen med hensyn til »pillen«, som paven nu skal tage, og hvoraf der sikkert vil være en del, der ikke svarer til forventningerne inden for mange kredse, hedder det i Alain McElwains kommentar.

Mere om kirken og nynazismen

»Politiken«s forsideartikel, der antydede, at kirken ligeud i sine publikationer pålagde menigheden at stemme på det nynazistiske NDP for at blive FDP kvit, har voldt mange danske katolikker ærgrelser under omgangen med venner og kolleger. Men formodentlig har det klaret situationen noget, at »Politiken«, den følgende søndag bragte et indlæg fra Würzburgerredaktøren, Dr. Helmut Holzapfel. Indlægget gengives nedenfor. I samme nummer havde »Politiken« et brev fra pater Jens Oluf Lund O.P., der også afviser påstanden om, at der fra den katolske kirkes side skulle være øvet valgpres til fordel for nynazisterne. Pater Lund vil ikke afvise det berettigede i, at man kritiserer farlige nynazistiske strømninger. Det gør katolske blade også. Han går endda videre til at foreslå, at de tyske biskopper i et fælles hyrdebrev tager klar afstand fra de nynazistiske tendenser.

Samtidig bringer »Politiken« et svar fra Bonn-korrespondenten Henrik V. Ringsted, der med endnu et par bladeksempler forsvarer sin fremstilling af den katolske kirkes optræden under valgkampen i Bayern. Han mener, at kirken i Tyskland aldeles har tilsidesat koncilets fornuftige og fremskridtsvenlige anbefalinger og »indladt sig på det farlige eksperiment at ville ud-drive smådjævle med Belzebub«.

Vi på vor side finder det påfaldende, at tyske katolske journalisters og redaktørers individuelle kommentarer skal udlægges som kirkens stemme, mens »Politiken«s redaktion overlader det til sin korrespondent at forsvare en opsætning på bladets forside.

HK

ANSVARHAVENDE
REDAKTØR:
HELGE KRISTENSEN

Redaktør for indenlandsstof:
Jens Oluf Lund
Redaktionssekretær: Elli Ganibell

Redaktionskontor:
Bredgade 69, København K.
Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:
Katolsk Ugeblads Annonceekspedi-
tion, Hauchsvej 8, København V.,
telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro
589 65.

Abonnementsafdeling:
Katolsk Ugeblads Ekspedition ved A.
Prüser, Sankt Annæ Plads 28, Køben-
havn K., telefon (01) 15 95 28 (9-16,
lørdag lukket) postgiro 570 42.

Bladet køber såvel i Skandinavien
som i andre lande pr. kvartal kr.
16,50.

Længere artikler til et bestemt num-
mer af bladet skal være redaktionen i
hænde senest 3 uger før det pågæl-
dende nummer udkommer, kortere
meddelelser senest 14 dage før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar
for uopfordret indsendte manuskrip-
ter.

Såfremt et nummer af Katolsk Uge-
blad udebliver, bedes henvendelse ret-
tet til Deres eget postkontor eller til
Postvæsenets Oplysningskontor, tele-
fon 14 62 98, idet udsendelse af de
enkelte numre foretages af postvæse-
net.

Adresseændringer bedes ligeledes med-
delt postvæsenet.

Dr. Helmut Holzapfels indlæg i Politiken

Hverken jeg eller nogen anden geistlig i Würzburg Stift har nogen sinde ønsket nynazisterne denne fremgang ved valget – endsige opfordret katolikkerne til at stemme på NPD. Ingen katolik, der virker inden for kirken eller i katolske organisationer, har ladet sig opstille som kandidat for NPD eller arbejdet for dette parti. Tværtimod, vi har altid ubetinget vendt os imod nazismens tilbagevenden. Deres korrespondents beretning fordrejer fuldstændig kendsgerningerne.

En nøje gennemgang af valgresultatet viser ydermere, at NPD i det protestantiske Midtfranken overskred den bayerske valglovs 10-procentsgrænse, mens partiet i det overvejende katolske regeringsområde Nederfranken, hvis største by er Würzburg, kun opnåede 6,6 procent af stemmerne. De af Dem nævnte 9,0 procent til FDP og 12,2 procent til NPD refererer altså ikke til Würzburg eller Nederfranken, men til Midtfranken. NPD har ikke opnået 10 procent i nogen katolsk by i Bayern; i Nürnberg og Fürth opnå-

ede man derimod 13 procent. Allerede valgene i Hessen, der fandt sted 14 dage tidligere, viste entydigt, at de katolske områder var langt mindre lydhøre over for de nynazistiske lokketoner end andre. I bispebyerne Fulda og Limburg opnåede NPD ikke engang 5 procent.

I hvor ringe grad jeg selv kan mistænkes for nazistiske sympatier vil fremgå af det følgende: Hele min familie var allerede før 1933 bitre modstandere af nationalsocialismen og har aldrig tilhørt nogen NS-organisation. Min far blev af samme grund pensioneret før tiden, og jeg selv blev engang mishandlet af nazisterne. Gestapo beslaglagde min trykte doktorafhandling på grund af dens pro-jødiske tendenser. Som chefredaktør for »Würzburger Katholisches Sonntagsblatt« har jeg i mere end 20 år kompromisløst bekæmpet alle nynazistiske tendenser. For et års tid siden blev jeg netop af den højreradikale presse (*Deutsche National- und Soldatenzeitung* og andre) voldsomt angrebet for min polskvenlige holdning.

„Heil Schicklgruber“

Har en navneændring grebet ind i historiens forløb?

I begyndelsen af 1930'erne fordybede en række foretagsomme journalister fra Wien sig i nogle sognearkiver i den lille østrigske by Döllersheim. Man bemærkede ved denne lejlighed, at der i 1876 var blevet foretaget en udstregning i kirkebogen. Den daværende sognepræst havde således ændret navnet Alois *Schicklgruber* til Alois *Hitler*.

Alois Schicklgruber var Adolf Hitlers fader. Navneændringen skete, da en 84-årig mand, Johann Hiedler, i byen Waldviertel i overværelse af en notar og tre vidner bekræftede, at han var fader til Alois, som han på denne måde hjalp til at få en arv fra en slægtning. Samtidig trådte den arme gamle mand – uden at vide det – ind på historiens arena som bedstefader til det tredje riges skaber og ødelægger.

Et navns betydning

Et navn kan sige meget eller lidt, men man har hørt tyskere filosofere over, hvorvidt Hitler kunne være blevet Tysklands herre, dersom han havde været kendt af verden som Schicklgruber. Navnet har en svagt komisk klang, når det lyder på en

sydtyskers tunge. Kan man forestille sig ekstatiske tyske masser i tordnende jubel med et »Heil Schicklgruber«?

Det er et af disse mærkelige spørgsmål, man kan stille historien, og som den amerikanske forfatter og historiker William L. Shirer stiller i

sin yderst grundige, veldokumenterede, til mindste detalje saglige og samtidig underholdende og som en knaldroman spændende »Det tredje riges storhed og fald«, der nu er udkommet som billigbog i 2 digre bind. Den bør læses i ethvert hjem – ikke bare stå i reolen som alibi for, at man så sandelig interesserer sig for sin samtid der i huset.

Den seneste udvikling i visse tyske staters politik viser, at den fortsat er brændende aktuel. I denne forbindelse er det også interessant at se, hvor Hitler og de øvrige nazister fik deres tanker fra og hvordan disse tanker kunne finde grobund.

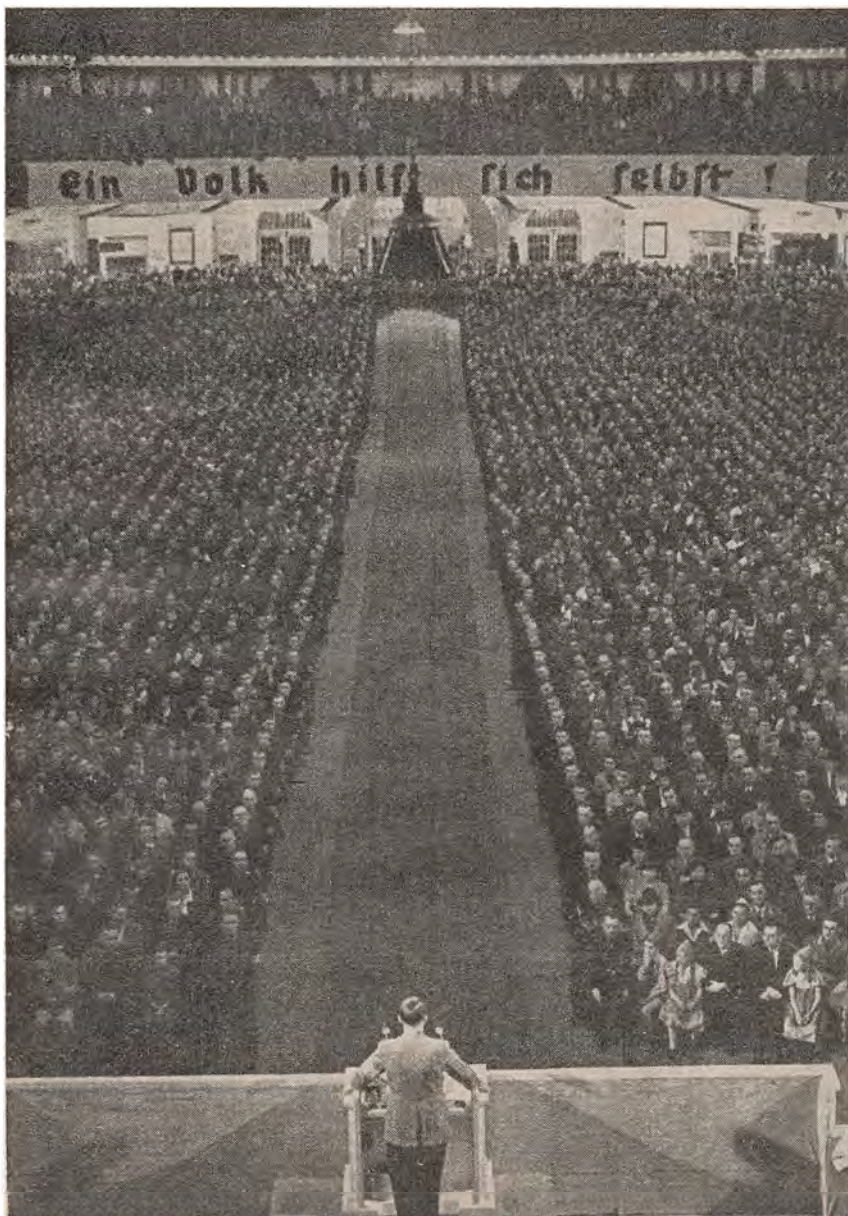
Inspirationskilde

Som motto for bogen har Shirer sat forskellige citater. Det første af dem er af Tysklands største navn, Goethe. Han siger:

»Jeg har ofte følt bitter sorg ved tanken om det tyske folk, der er så agtværdigt i individet og så elendigt i massen ...«

Ved siden af Goethe har Tyskland fostret andre af den vestlige verdens største ånder og tænkere: Leibnitz, Kant, Herder, Humboldt, Lessing, Schiller, Bach, Beethoven, Brahms osv. »Men den tyske kultur, der blev dominerende i det 19. århundrede, og som i sin tid faldt sammen med det preussiske Tysklands opstigning fra Bismarck til Hitler, hviler hovedsageligt på Fichte og Hegel til at begynde med, og derefter på Trietschke, Nietzsche, Richard Wagner og en hærske af mindre ånder, af hvem besynderligt nok ikke de vigtigste var en bizar franskmænd og en excentrisk englænder,« skriver forfatteren til »Det tredje riges storhed og fald«.

Ikke mindst Fichte var interessant. Han trådte frem på arenaen efter Preussens ydmygende nederlag overfor Napoleon efter slaget ved

Jena. Hans lære om de blonde germaneres overlegenhed i forhold til jøderne og de romanske folk, navnlig franskmændene, var som en berusende vin for et splittet og skuffet folk.

Hegels bastante forherligelse af staten kunne inspirere både kommunismen (gennem Marx og Lenin) og den Bismarckske nationalisme og dermed nazismen. For Hegel er krigen den store renser – gunstig for »den etiske sundhed hos folkeslag, der er fordærvet af en lang fred, ligesom vindenes blæsen bevarer havet mod den råddenskab, der ville være følgen af et langvarigt vindstille«. *Trietschke* overgår Hegel ved at erklære krigen for det højeste udtryk for mennesket.

Nietzsche er mere vanskeligt tilgængelig. Han kaldte Fichte og Hegel ubevidste svindlere, han var undertiden bange for Preussens fremtid, og selv om han mente, at kristne og jøder var ansvarlige for den i verden fremherskende »slavemoral«, var han ikke antisemit. Men ikke desto mindre øste nazisterne flittigt af filosofens skrifter. Om kristendommen for eksempel: »Den ene, store forbandelse, den ene enorme og inderste perversion ... jeg kalder den ene udødelige plet på menneskeheden ... Denne kristendom er ikke mere end socialisternes typiske lære.« Og om krigen: »I skulle elske freden som middel til ny krig og den korte fred mere end den lange.«

Den nazistiske krig mod de kristne kirker begyndte i modsætning til forfølgelsen af jøderne moderat. Hvad de sidstnævnte angår, har der faktisk aldrig siden »Mein Kampf« så dagens lys været nogen grund til tvivl om, hvad der var at vente. Og det gælder stort set hele Hitlers program. Han stak ikke noget under stolen og satte en ære i at omsætte tankerne i sin »bibel« til virkelighed. Havde flere rundt omkring i verden påtaget sig det ganske vist noget ulidelige arbejde at læse hans tirader igennem, havde menneskeheden måske været bedre forberedt. Måske.

Men som sagt: med hensyn til de kristne kirker var Hitlers stilling lidt uklar. Han rasede i »Mein Kampf« mod den politiske katolicisme og angreb både katolikker og protestanter for ikke at ville anerkende raceproblemet. Til gengæld hylkede han i begyndelsen af 1933 den kristne religion som et livsvigtigt element »til sikring af det tyske folks sjæl«.

Den katolske kirke og nazismen Umiddelbart efter magtovertagelsen i 1933 undertegnede den nazistiske regering et konkordat med Vatikanet. Shirer mener, at Hitler på denne måde ville prøve at skaffe lidt good will rundt omkring i verden – noget der i højeste grad var tiltrængt. Men allerede fem dage efter underskrivelsen krænkede nazisterne katolikkerne ved at udstede loven om sterilisation. Ti dage efter underskrivelsen beordredes de katolske ungdomsforbund opløst og de følgende år blev tusinder af præster, ordensfolk og borgerlige katolske ledere arresteret på falske og ofte helt latterlige anklager. Lederen af katolsk aktion, *Erich Klausener*, blev myrdet i 1934 under en af de utallige udrensninger, og Gestapo var på færde overalt. Man var ikke tilbage for at krænke skriftestolen.

I 1937 kom så *Pius XI's* berømte rundskrivelse »Mit brennender Sorg«, der anklager naziregeringen for dens svigefulde adfærd og forbrydelser mod menneskeheden.

De protestantiske kirker og nazismen

Hitler havde en vis respekt for den katolske kirke på grund af dens ælde og historiske tradition. Til gengæld så en betragtelig del af protestanterne med en vis forventning hen til den nazistiske magtovertagelse. For to mørke sider ved protestantismens ellers på så mange andre måder så sympatiske og menneskelige grundlægger, Luther, var hans lidenskabelige antisemitisme og hans fanatiske sværger til absolut lydighed mod den politiske autoritet. »Det tredje riges storhed og fald« har, da denne oplysning gives, en fodnote, der for at undgå enhver misforståelse forklarer, at bogens forfatter er protestant. Også den berømte pastor *Martin Niemöller* havde personligt hilst nazisternes magtovertagelse i 1933 med glæde, men han kom meget hurtigt på andre tanker. Protestantiske præster og lægfolk kom hurtigt til at dele tusindvis af katolikkers skæbne og Niemöller havnede selv i en koncentrationslejr i 1937, efter at han siden 1934 havde stået i spidsen for en åndelig modstand.

Den medfart, der overgik protestanter og katolikker, ødelagde tilsyneladende ikke manges nattesøvn. Det store flertal så ud til at være fascineret af den store beskæftigelse og de økonomiske mirakler. At Bormann og Himmler pønsede på at

erstatte kristendommen med de gamle germanske stammeguder, lod man til at se stort på.

Modstandsbevægelserne

Så meget desto større mod skulle der til for at yde en virkelig modstand. Der var den såkaldte Kreisnau-gruppe, som ikke var noget konspirerende organ, men en diskussionskreds, som arbejdede på at sætte noget af et kristeligt-demokratisk program op mod Hitlers hedenske tyranni. Gruppen omfattede blandt andet to jesuitter og to protestantiske præster. Og så var der de modige operationsgrupper, der prøvede at iværksætte det ene attentat efter det andet mod føreren. På mærkværdig vis undslap Hitler samtlige anslag. Det er ikke mærkeligt, at han blev ved med at nære høje tanker om sin egen mission.

En række navne bør huskes i forbindelse med disse fortvivlede modstandsforsøg – hvadenten de var af åndelig eller af mere voldelig art. Her skal vi kun nævne hovedpersonen i 20. juli opstanden, grev von Stauffenberg (henrettet), general Speidel (der undslap og senere med rette fik en høj stilling indenfor NATO), marskal Rommel (tvunget til selvmord, da Hitler frygtede skandale), den militære efterretningschef Canaris (henrettet), grev Helmuth von Moltke (henrettet), den protestantiske pastor Dietrich Bonhoeffer (henrettet) og pater Alfred Delp S.J. (henrettet). Dødslisten i forbindelse med 20. juli-opstanden talte alene 4980 navne.

Studenteropstand

Nævnes særskilt bør den modige studenteropstand i München 1943, der blev ledet af søskendeparret Sophie og Hans Scholl – udgiverne af de antinazistiske »Hvide Rose«-breve.

Ti år tidligere havde studenterne i Tyskland hørt til de mest fanatiske nazister, men ungdommen, som voksede op i fyrrerne, fik et andet syn. At selve nazismens arnested, München, kom til at danne rammen om den første studenterdemonstration mod Hitlerstyret skyldtes følgende groteske begivenhed:

Gauleiteren (den nazistiske amtmand) i Bayern opfordrede studenterne til at sørge for, at hver studiente fik et barn om året til gavn for fædrelandet. De studier, der ikke havde charme nok til at finde en partner, skulle bare henvende sig til en af gauleiterens adjutanter ...

Fortsættes side 10

Røsten må aldrig forstumme

SKRIFTBETRAGTNING 3. SØNDAG i ADVENT

Adventstiden har ligesom fasten fået sin glædessøndag. Vi kalder den »Gaudete«, fordi dens messe-liturgis indgangsvers begynder med Paulus' ord til filipperne: »Glæd jer altid i Herren; jeg siger igen: Glæd jer! Lad alle mennesker mærke, at I har et mildt sind; Herren er nær!« Ja, netop det: *Herren er nær.*« Ikke »Julen er nær.« Paulus sad i fængslet, da han skrev disse ord, – og det var ikke mindet om Herrens komme i kødet julenat, men mødet med Kristus, der kommer til ham i det forventede martyriums bekenderdød og i evighedens herlighed, han med glæde ser hen til. Vi må give apostelen ret ved vort liv som glade og milde kristne, glade over at gå åbenbaringen af Guds rige i møde og samtidig glade over at vide, at riget ved Kristi, Guds Søns fødsel allerede er midt iblandt os.

»Midt iblandt jer står en, I ikke kender, han, som kommer efter mig, hvis skorem jeg ikke er værdig at løse.« Sådan begrunder Johannes Døber i evangeliet det kristne menneskes stadige adventsglæde. Det er derfor, Johannes er blevet adventsprofeten, der bebuder Hans komme, som »allerede er midt iblandt os«, – og i dag møder vi ham for anden gang i evangeliet, ikke blot som den, der fører os hen til Kristus, og fordi han »råber i ørkenen: Jævn Herrens vej«, men også, fordi han viser os vejberederens rette sindelag.

Hvem er du?

Så at sige uden at vide af det råber Johannes sin indstilling, da en delegation af præster og levitter fra Jerusalem kommer til ham for at spørge: »Hvem er du?« De kunne lige så godt have sagt: »Er du Messias?« Det var nemlig dette spørgsmål, der svirrede mand og mand imellem og fyldte alles sind. Det var jo en tid, hvor hver lille røvehøvding var villig til at lade sig udråbe til Israels »fører« og frelser, til »Messias«. Johannes, den store ensomme mand derude i ørkenen, belæsset med profetens tunge byrde, han, om hvem ingen ringere end Jesus selv engang har sagt, at han er »mere end en profet«, og at der

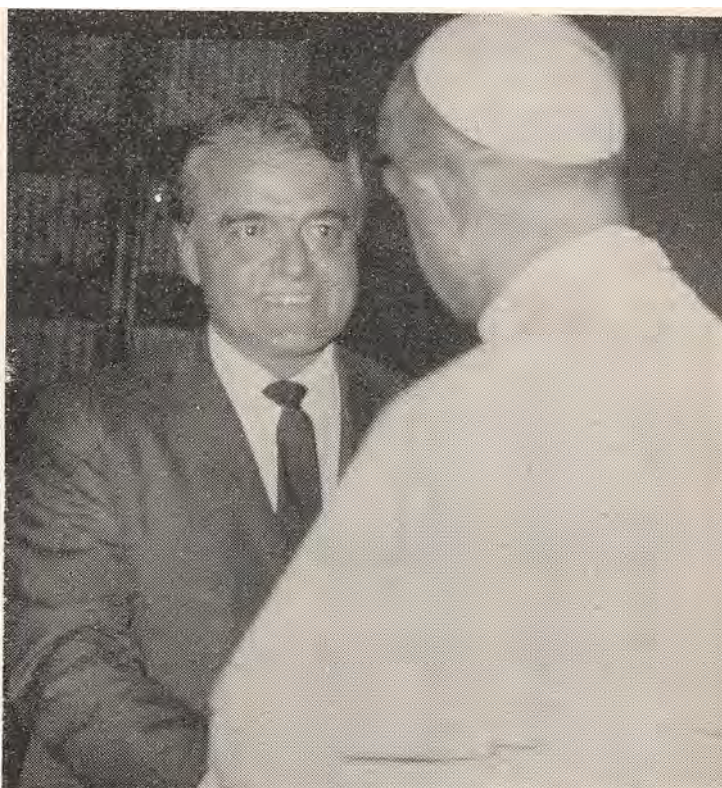
»blandt kvindefødte ikke er fremstået nogen større end Johannes Døber« (Mat. 11,11), tager ordet ud af munden på spørgerne og besvarer det, før de har stillet spørgsmålet rent ud: »Jeg er ikke Kristus.« (Vi føler endnu elevens beundring for mesteren, når evangelisten Johannes, den store profets store discipel, refererer svaret med disse ord: »Han sagde det rent ud og nægtede ikke, han sagde rent ud.«) »Hvad da? Er du Elias?«, spørger de videre, »eller profeten?« – Moses (5. Mos. 18,15) har lovet folket: »Herren din Gud vil lade en profet som mig fremstå af din midte, af dine brødre; ham skal I høre på.« Ordet er blevet opfyldt i Kristus. – Johannes' svar bliver kortere og kortere for hvert spørgsmål: »Jeg er ikke Kristus – Nej, det er jeg ikke – Nej!« Da de bliver ved, kommer svaret, så fuldt af profetisk selvbevidsthed og ydmyghed tillige: »Jeg er en røst af en, der råber i ørkenen: Jævn Herrens vej! som profeten Esajas har sagt.« Intet af det store, de anser ham for at være; kun en røst, der måske bli-

ver borte i ørkenens ensomhed og blæst, et ord, som bæres bort af vinden, både til dem, der lukker sig op for det og svarer på det, og til dem, der hører med ørerne, men lukker deres hjerte for dets budskab. Er dette ikke også det kristne menneskes kår i den åndelige ørken, mange af os til daglig er kaldede til at leve og virke i? Paulus, som sikkert også tit har følt sig som en røst i ørkenen, giver os en udmærket forholdsregel: »Prædik ordet, tråd frem, hvad enten det er belejligt eller ubelejligt, overbevis, tugt, forman med al langmodighed og belæring« (2. Tim. 4,2). Dette passer akkurat til vor egen tids vanskelige adventsopgave. »Røsten« må aldrig forstumme, selv om den ikke bliver hørt, selv om der er andre røster, der råber højere.

Den fuldkomne adventsglæde

»Øksen ligger allerede ved roden af træerne« – også en så upopulær sætning findes i emnelisten over Jo-

Fortsættes side 10

Billedet viser pave Paul VI i samtale med en af de førende personligheder indenfor amerikansk filmproduktion, Jack Valenti, som i forbindelse med et besøg i Rom er blevet modtaget af paven.

Den hellige familie i italiensk neo-realisme. Fra filmen »Mattæusevangeliet« som vi endnu har til gode.

I denne søde juletid bør man sig ret fornøje.« Det er uden tvivl en god skik at fornøje sig i juletiden, skønt travlheden måske somme tider kan true med at tage noget af fornøjelsen. Men midt i travlhed og fornøjelse kan det være godt at hæfte sine tanker ved det, der er kernen i julefesten: Kristi fødsel.

Beretningerne om Jesu fødsel hos Mattæus og Lukas er ikke skrevet bare for at fortælle os nogle detaljer fra Kristi liv. Hvis det havde været hensigten, havde der uden tvivl været mange andre ting, der også skulle have været med. Det er en kendsgerning, at der omtrent samtidig med evangelierne blev nedskrevet historier om Jesus, der legede med Johannes Døber, eller om andre småbegivenheder. Når disse historier ikke er taget med i evangelierne, skyldes det, at de ikke har nogen betydning for vor tro. Evangelisterne vil beskrive deres egen og den unge kirkes tro. Derfor tog de kun de ting med, der på en eller anden måde kunne give udtryk for denne tro. Dette gælder også juleevangelierne.

Jesus født af menneskene

Mattæus og Lukas forkynder højtideligt Jesu menneskelige afstamning: han har sine rødder både i Israel og i hele menneskeheden. Lukas giver en stamtavle (3.23-38), som går tilbage til Adam. Den indeholder en række navne på patriarker, der i Bibelen beskrives som stamfædre både til Israel og til andre stammer. Lukas er ingen jøde. Han er af græsk afstamning. Kristi stamtavle i hans evangelium udtrykker derfor, at Kristus ikke alene tilhører Israel, men hele menneskeslægten.

Hos Mattæus er det mere Jesu israelitiske afstamning, der tiltrækker sig opmærksomheden. Stamtavlen begynder med Abraham, israeliternes stamfader. Den understreger meget kraftigt, at Jesus er Davids søn. I vers 17 hedder det: Altså er der i alt fra Abraham indtil David fjorten slægtled og fra David indtil bortførelsen til Babylon fjorten slægtled og fra bortførelsen til Babylon indtil Kristus fjorten slægtled.

Vi har her at gøre med en litterær komposition. Perioden fra Abraham til David var omtrent lige så lang som fra David til Kristus. Det lyder derfor meget usandsynligt, at der skulle være fjorten slægtled mellem Abraham og Kristus og otte og tyve fra David til Kristus. Mattæus har haft en ganske bestemt hensigt, når han anfører nøjagtig fjorten navne i hver af de tre perioder.

Vi kender Romertallene, som ikke er andet end almindelige bogstaver. På visse ældre bygninger kan man finde latinske inskriptioner, hvor nogle bogstaver er større end de andre. Tager man disse bogstaver som tal og lægger dem sammen, får man årstallet for bygningens opførelse. På nøjagtig samme måde bruges også de hebraiske bogstaver som tal. Bogstaverne i navnet »David« har en samlet værdi på fjorten. Når Mattæus derfor har tre gange fjorten slægtled, er det for at understrege og bekræfte, at Kristus er Davids søn, den forjættede kongesøn. At sige noget tre gange betød for en jøde, at han absolut ville bekræfte

DET, DER ER KERNEN I JULEFESTEN

*Midt i
trævlheden
og fornøjelsen
kan det være
godt at hæfte
sig ved kernen
i julefesten:
Kristi fødsel*

sin påstand og stille sig bag den. Der er altså tale om en meget kraftig fremhævelse og understregning af Kristi kongelige afstamning. Hele fremgangsmåden forekommer os måske lidt indviklet, men i den jødiske litteratur var den ikke usædvanlig.

Mattæus nævner i sin stamtavle fire kvinder: Tamar, Rahab, Rut og Urias' hustru. Skønt Mattæus stærkt understreger, at Kristus er Davids søn, udelukker han dog ikke andre stammer. Rut er den eneste af de fire, der får en gunstig omtale i Det gamle Testamente. Også blandt mændene er der adskillige, der i Bibelen udtrykkelig beskrives som syndige.

De to slægtstavler hos Lukas og Mattæus fremstiller altså Jesus som nedstammende fra hele menneskeheden, både med dens synd og dens dyder. Men han er også født i kraft af det løfte, der blev givet til David: din trone skal stå evigt.

Jesus født af Gud

Det gamle Testamente begynder med skabelseshistorien. Den er ikke ment

som en naturhistorisk beretning om, hvordan verden blev til, men som et dybt religiøst budskab: Gud er ophav til alt eksisterende. Guds initiativ omfatter dog ikke alene verdens og menneskenes tilblivelse. Også Israels religion skyldes, at Gud har kaldet og udvalgt Abraham og hans efterkommere. Stamfaderen dyrkede afguder, men Gud kaldte ham til sin tjeneste. Hans efterkommere var slaver i Ægypten. Hele beretningen om deres udtog har som hovedtema: Gud befrier sit folk, og uden ham var de aldrig blevet frie. Det er den samme tanke som i skabelsberetningen, bare i en anden sammenhæng og på en anden måde.

Og Guds initiativ kommer til udtryk på endnu en måde. I flere tilfælde fortælles der om mænd, der fødes af mødre, der hidtil blev regnet for ufrugtbare. Først efter megen bøn og et løfte fra Guds side fik de det ønskede barn. Det drejer sig altid om et barn, der senere kommer til at spille en stor rolle i Israels historie: de to stamfædre Isak og Jakob, dommeren Samson og profeten Samuel. Her bliver tanken om, at både Israels eksistens og dets religion skyldes Guds initiativ, konkretiseret i bestemte personer. Uden Isak og Jakob ville folket ikke have eksisteret. Uden Samson havde det ikke besejret sine modstandere. Uden Samuel var det gået under – religiøst set. Her kommer noget frem, som egentlig er til stede, hver gang et nyt menneske kommer til verden: forældrene »får« barnet, de »fremstiller« det ikke. Ethvert menneske er skænket af Gud, men i nogle tilfælde gælder det ganske særligt, som for eksempel hvad de børn angår, der er født i kraft af bøn, som fra Guds side er blevet besvaret med et løfte.

Blandt disse forjættelsesbørn indtager Jesus en ganske særlig plads. Om de andre børn er det kun for-

ældrene, der har bedt, men om ham har hele Israel bedt. De andre var lovet forældrene, Jesus var lovet et helt folk. Desuden står heller ikke Israels bøn og Guds løfte isoleret fra den øvrige menneskehed: skabelsen selv indeholder et løfte om Kristus, og hele den menneskelige histories dybeste længsel er en længsel efter ham. Han er altså Guds store og enestående gave til menneskeheden.

Det er det, evangelisterne først og fremmest vil give udtryk for, når de skriver, at Jesus ikke er blevet til ved en mands vilje. De forkynder, at hans fødsel – i uendeligt højere grad end andre menneskers – overstiger, hvad mennesker kan præstere. Det samme bekender kirken i sin trosbekendelse: »født af Jomfru Maria«. Menneskelig frugtbarhed er ikke i stand til at avle sin egen Skaber. Kun Skaberen selv kan give denne gave til menneskene.

Jesus født af Guds barmhjertighed

I beretningerne om Jesu fødsel er der to mennesker, der træder tydeligt i forgrunden: Maria og Josef. Hos Lukas nævnes Josef kun i forbigående, mens Maria træder mere i baggrunden i Mattæusevangeliet. Deres to vidt forskellige roller kommer tydeligt frem i de to beretninger, især når vi ser dem på baggrund af den senere udvikling i kirken tro.

I Lukas' historie om Marias bebudelse er det tydeligt, at Maria står frit med hensyn til om hun vil være Jesu moder eller ej. Der finder en samtale sted, og først da Maria har givet sit ja-ord, går englen fra hende. Jesus er Guds gave til menneskene. Han bliver ingen påtvunget.

Hvor selvfølgelig denne respekt for Marias frihed end kan lyde, stiller den dog alligevel et problem. Jesus er vor forløser. Menneskeheden har lige siden sin opståen underkastet sig synden og gjort oprør mod Gud. Hver ny generation er her trådt i sine forfædres fodspor, og intet menneske har kunnet unddrage sig denne last. Mennesket lider under sin egen uvilje mod Gud, men det kan ikke gøre sig fri af den. Hele Bibelen vidner om, at denne onde cirkel kun kan brydes af Gud selv, og at den er blevet brudt ved Kristus.

Marias frihed med hensyn til at acceptere sin opgave som Kristi moder betyder imidlertid, at menneskevordelsen ikke kunne ske uden hendes samtykke. Marias ja-ord var

simpelt hen nødvendigt, for at menneskeheden kunne forløses.

Det er her problemet rejser sig: hvordan kunne Maria give sit ja-ord, når hele menneskeheden på grund af syndens magt nærer uvilje mod Gud? Når Maria selv er i stand til at overvinde sin uvilje, må vi drage den slutning, at enten må vi andre også være i stand til det, og så har vi ikke behov for Kristus, eller at det – hvis vi ikke kan det – i sidste instans er Maria, der har forløst os, og ikke Kristus, eftersom hans menneskevordelse var afhængig af Maria.

Problemet viser tydeligt, hvor nødvendigt det er at læse en bibelsk beretning i sammenhæng med hele Bibelen, og at se Bibelen på baggrund af kirkens levende tro. Spørgsmålet stilles ud fra Bibelens tydelige tale om menneskeslægtens syndige tilstand. Men svaret træder først klart frem i den senere udvikling af kirkens troslære.

Lige fra begyndelsen har Maria indtaget en ganske særlig stilling i den kristne bevidsthed. Afbildningen af hende er at finde blandt de første og ældste kristelige fremstillinger. Tanken om, at Maria skulle have været underkastet synden, har aldrig vundet fodfæste i kirken, og for godt hundrede år siden blev hendes syndefrihed højtideligt fastslået af kirkens læremyndighed som en lære, der hører med til kirkens tro, og som er åbenbaret af Gud. Det formuleres således, at Maria ved Guds særlige nådesbevisning fra sit første øjeblik for Kristi skyld har været fri for enhver synd. Man kan også udtrykke det anderledes: Hun var helt og fuldt et forløst og gudhengivent menneske, før hun overhovedet var i stand til nogen menneskelig præstation. Derfor er hendes ja-ord, hvor nødvendigt det end var for Kristi menneskevordelse, ikke et syndigt menneskes kraftpræstation, men et fuldtud forløst menneskes ubegrænsede hengivenhed over for Gud. Hendes samtykke bæres af Guds nåde og er utænkeligt uden den. Det er Kristus, der har forløst både hende og os.

I Mattæus' beretning er også Josefs frihed respekteret. Heller ikke han tvinges til at påtage sig sin opgave som Kristi stedfar. Men hans medvirken er af en anden karakter. Den er ikke ubetinget nødvendig for menneskevordelsen, som det var tilfældet med Maria. Josef har derfor heller aldrig spillet nogen stor rolle i kirkens liv. Før det 15. århundrede

fandtes hans fest ikke, og først siden 1621 fejres han i hele den latinske kirke. Der har heller ikke på noget tidspunkt været optræk til at ligestille ham med Maria. Han er skikkelsen i baggrunden. Ligesom alle andre: en blanding af synd og nåde, af godt og ondt, men dog samtidig et eksempel på, hvordan også et menneske i denne tilstand kan bruges af Gud.

J. Jong.

Skriftbetragtning

Fortsat fra side 7

hannes' prædikener. Han brugte i lighed med alle tiders profeter åndens pisk, når han talte til det tilstrømmende folk. Men somme tider blev den barske prædikants stemme blød, f.eks. når han talte om »brudgommen«, der venter på Israel, sin brud, og når han blandt sine tilhørere mødte Jesus, sin 6 måneder yngre slægtning, som han ved Guds lys havde erkendt som Messias, han, som stod midt iblandt dem, men som de endnu ikke kendte. Det var hans opgave at gøre ham kendt; og skønt han vidste, at hans tilhørere længtes efter budskabet om Messias' krigeriske sværd, talte han om »lammet«, Guds lam, som bærer og borttager verdens synd. Dette jeg havde nær sagt »mytiske« ord om lammet havde han ligesom ordet om røsten i ørkenen fundet hos profeten Esajas. Fordi han brugte det med profetisk varme og med mystikerens kærlighed, slog det ned i troende og åbne sind. Netop dette ord om »lammet« var med til at forme den første sten til Det nye Testaments Kirke, idet det var dette ord: »Se Guds lam«, som tilførte Jesus de første disciple, Johannes og Peters broder Andreas. Apostelen Johannes har aldrig kunnet glemme ordet om lammet; endnu da han i sin høje alder skrev sin apokalypse, var det »lammet« der kom til at danne midtpunktet i alle de vældige syner, han skuer og skildrer, og Jesu lidelseshistorie efter Johannes klinger ud i et ord om påskelammet. Billedet af »lammet, der borttager verdens synd« er os stadig fortroligt og kært. – Hvem af os kunne tænke sig det fjernet fra liturgien? Kun en enkelt stemme har jeg mødt, som ønskede det erstattet med noget andet! Når »røsten i ørkenen« (hvad enten den lyder i bibelsk tid eller i vor) bæres af Guds Ånd, kommer det ikke an på, om ordets dragt er forældet eller

moderne; Guds ords spirekraft er evig og altid frisk, det bærer også frugt i ørkenen.

Da engang nogle af Døberens disciple klagede over, at også Jesus samlede disciple, svarede Johannes: »Et mennesker kan slet intet tage, uden at det bliver givet ham fra Himmelen. I kan selv bevidne, at jeg sagde: 'Jeg er ikke Kristus, jeg er kun udsendt forud for ham.' Den, som har bruden, er brudgom; men brudgommens ven, som står og hører på ham, glæder sig inderligt over brudgommens røst. Så er nu denne min glæde blevet fuldkommen. Han bør vokse, men jeg blive mindre« (Joh. 3,27–30). Kan der findes noget ord, der smukkere end dette viser, i hvilken ånd den barske ørkenmand ved Jordanfloden, og Paulus, Kristi og hans nye lovs apostel, rækker hinanden hånden på denne Gaudete-søndag. Nu kommer det kun an på, at vi, Guds folk, deler deres sindelag og tilegner os deres fuldkomne adventsglæde!

J. Coenen S.J.

»Heil Schicklgruber«

Fortsat fra side 6

Denne tale fandt de unge sig ikke i. De peb gauleiteren ud og satte hans livvagt af SS-folk på porten. Samme eftermiddag demonstrerede studenterne i Münchens gader og »Hvide Rose« forstærkede sin virksomhed. Men snart efter blev søskendeparret stukket. Arrestation, dom og halshugning fulgte efter.

HK

(William L. Shirer: Det tredie riges storhed og fald, Bind 1–4, samlet i to dobbeltbøger, Berlingske Forlag).

LITURGISK KALENDER

SØNDAG den 11.: 3. adventssøndag (s. 9, violet eller rosa).

MANDAG den 12.: Dag i 3. adventsuge (s. 9, violet).

TIRSDAG den 13.: Lucie (s. 781, rød), jomfru, martyr. Erindring om advent (s. 9).

ONSDAG den 14.: Tamperdag (s. 13, violet).

TORSDAG den 15.: Dag i 3. adventsuge (s. 9, violet).

FREDAG den 16.: Tamperdag (s. 15, violet). Erindring om Eusebius (s. 782), biskop, martyr.

LØRDAG den 17.: Tamperdag (s. 17, violet).

SØNDAG den 18.: 4. adventssøndag (s. 27, violet).

Hollands katolikkere »andet Vatikankoncil«

Ideen til de hollandske katolikkere såkaldte »andet Vatikankoncil«, hvis højtidelige åbning fandt sted den 27. november, og hvis varighed anslås til mindst to år, opstod hos de hollandske biskopper under koncilets sidste samling.

I deres begejstring over den oplevelse, de lige havde været ude for, og i deres utålmodighed efter at lade deres menigheder få del i den, bekendtgjorde de straks efter deres tilbagekomst til Holland i et hyrdebrev, der blev udsendt til julen 1965, deres hensigt om at indkalde til et kirkemøde for hele landet.

Uden fortilfælde

Den grundtanke, som de havde taget med fra det andet Vatikankoncil, at Kirken er et folk på vandring, trængte sig straks på i denne forbindelse. Formålet med dette lokale koncil blev ud fra dette at give de troende del i koncilets tanker og tidens problemer samt at give dem lejlighed til at udtrykke og i sidste instans omarbejde det, der derved var fremkommet, til en række konkrete forslag.

Efter at fagfolk imidlertid havde henledt opmærksomheden på, at kirkeretten forbeholder brugen af udtrykket »provinskoncil« til udelukkende at gælde forsamlinger af biskopper og ordensforesatte inden for en provins, ændrede man navnet på den rådsforsamling, der skulle indkaldes, til »pastoralkoncil«.

Pastoralkoncillets centralkommission er den første til at erkende, at den juridiske status, man kan tillægge dette foretagende – som er absolut uden fortilfælde i Kirkens historie – er ret tvivlsom. Men ikke desto mindre kan et communiqué fra bemeldte kommission – hvor kardinal Alfrink og biskoppen af Breda, mgr. de Vet repræsenterer landets biskopper – bekræfte, at eftersom biskopperne helt og fuldt har påtaget sig ansvaret for rådsforsamlingen, »vil de betænkninger og de hovedlinier, der kommer fra dette pastoralkoncil

for dem i deres egenskab af repræsentanter for Kirken få en bindende karakter.«

Ikke nogen passiv venten
Men dermed er ikke alt sagt.

»Det indbefatter«, hedder det videre i communiquéet, »at de store hovedlinier, som koncilet når frem til, selv om de ikke går igennem de romerske instansers juridiske og andre kanaler, i hvert fald vil få værdi af en klar stillingtagen, på hvilken man også vil forvente et klart og tydeligt svar fra Rom. Og det bliver ikke nogen passiv venten. Hvis det skulle vise sig nødvendigt, vil en delegation rejse til Rom for direkte at drøfte spørgsmålene med de ansvarlige instanser.« Men i bevidstheden om, at »det pluralistiske princip, som det andet Vatikankoncil har vedtaget, endnu er for nyt, til at der ikke skulle være brug for en tilpasningsperiode«, udelukker centralkommissionen ikke muligheden af, at pastoralkoncillet vil blive efterfulgt af et rigtigt provinskoncil, som har juridisk status til at give beslutningerne den tilbørlige kanonisk forpligtende form.

Det ser ud til, at communiquéet har overbevist adskillige skeptikere, som indtil da havde været lidt ængstelige for at se pastoralkoncillet fortabe sig i lange drøftelser, som aldrig ville føre til noget resultat.

Halvdelen af menighederne synger Erling Rasmussens messe

Vor leder fornylig »Messehymnerne må godt kunne fløjtes« har vakt en glædelig opmærksomhed, der spænder over hele registeret. I betragtning af den interesse, der således lader til at være for den kirkemusikalske sag, vil det være på sin plads at oplyse, at de nye danske messer er ved at vinde indpas rundt omkring i kirkerne. For eksempel synger godt halvdelen af landets katolske menigheder organist Erling Rasmussens messe, som fra komponistens hånd kun var beregnet for Skt. Ansgars Kirke i København. Erling Rasmussen har bøjet sig for den uomtvistelige kendsgerning, at god menighedssang uden orgelledsagelse er en drøm, og hans messe er derfor bilagt en »score« til glæde for organisterne, så de ikke behøver at improvisere.

I DEN KOMMENDE TID

SKT. DOMINIKUS' LÆGMANDSORDEN

holder møde søndag 11. december kl. 9,30, hvor pater P. Grégoire indleder om 3. afsnit i studieplanen om saligprisningerne:

»Jesus, saligprisningernes virkeliggørelse«

Novicegruppen holder møde lørdag 10. december kl. 19,50. Mødets emne er »Rosenkransbønnen«, og pater G. Vian indleder.

Det foregår hos Else Holst, Ordrup Jagtvej 167, Charlottenlund. Interesserede er velkomne, blot man tilmelder sig i forvejen på OR 5007.

Sådan kommer De til kort!

Smukke julekort, sort/hvide, ægte fotografier, fås ved henvendelse til Sct. Albani Kirkes præstegård, Adelgade 1, Odense.
10 forskellige julemotiver til 20, 25 og 30 øre pr. stk.

Send Deres manuskript
i god tid.

Ugens tv og radio (11. - 17. dec.)

SØNDAG	9.05	p2	Mozart: Vesperae de Dominica.
	19.30	p2	Nogle hellige køer. Uformel søndagssamtale.
MANDAG	20.20	tv	Avisen som samfundsrevser.
TIRSDAG	17.30	tv	Teleklub. Juleforberedelser. Børneudsendelse.
ONSDAG	22.20	p2	For Guder, Konge og Fædreland. Hørebillede.
TORS DAG	19.55	tv	År 2000. Tværpolitisk ungdomsudsendelse.
	21.15	p1	Kirkeligt magasin.
FREDAG	15.30	tv	Teleklub. Børneudsendelse.
	19.55	tv	Skuddet i Dallas. Nordvision.
	20.55	tv	Næsten 1 million legale aborter om året.
LØRDAG	17.15	tv	Lørdag i Helsingfors. Ungdomsudsendelse.

Vejle

A/S Vejle Mælkekompani

Fineste mejeriprodukter
Kontor 507, Vejle
Telefoner 335, 336 -

A/S TRÆLASTEN

(A/S Vejle Trælast- og Kulkompagni)
Toldbodvej, Vejle
Telefon 68*

Hansen Pærhøj & Søn

Glarimester - kunsthandel
Søndergade 4, Vejle
Telefon 1157

Vejle Optik

ol Anker Kastrup

Briller

Torvegade 8 - Vejle - Telefon 308

Raadhusstorvet Vejle
Tlf. 3711 og 3712

Poul
HENRIKSEN

Leverandør t. Sct. Maria Hospital

Hvidehus Boglade

Kai Jensen & Poul C. Thim
Nørregade 6, Vejle - Tlf. 360
Bogladen med de mange bøger ...

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN

Telefon 121, 205

RUTANA

Danmarks mest solgte rugbrød

Fællesbageriet
Vejle

Carl Petersen & Søn

Slagter & Fedevare Forretning
Nørregade 2, Vejle
Telefon 1721

Frugtcentralen

Vejle - Telefon 926 - 1126
Kartofler - Frugt - Grøntsager -
Konserver - Dybfrost
R. Hansen

Støt vore annoncører

Næstved

Næstved Mælkecentral

Vordingborgvej 66
Næstved - Telf. 73 07 70

K. Blum Hansen

Boghandel

Næstved
Telefon 72 25 25

Gulvtæpper - Linoleum

Tapeter - Malervarer

Claudi Hansens Eff.

Jernbanegade 3, Næstved
Telefon 72 00 60

N. Juel Pedersen

Glarimester
Ramsherred 13. Tlf. 72 01 58
Næstved
Leverandør til katolske
institutioner

E. Vergmann

Blikkenslager
aut. vand- og gasmester
Ringstedgade 56, Næstved
Tlf. 72 02 51

Næstved Diskontobank A/S

Hovedkontor: Axeltorv 4
Tlf. 72 15 00

Søndre afd.: Grønlandsvej 18
Tlf. 72 55 44

Nordre afd.: Ringstedgade 157
Tlf. 72 56 55

Østre afd.: Hvedevænget 80
Tlf. 72 58 40

Emilie Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved
Alt vedrørende BEGRAVELSER
ordnes personligt.

Alle aftaler kan træffes
i hjemmet
eller tlf. 72 08 14
72 08 74

Mange ikke-katolikker
læser »Katolsk Ugeblad«.
Gør alle katolikker?

Frugtkælderen

Ny Østergade 3, Næstved
Tlf. 72 11 23

Roman Kusier

Murermester

Stationsvej 11, Nivaa
Tlf. (03) 24 71 50

Horsens

H. P. Wolff

Blikkenslager

Grønnegade 5, Horsens
Tlf. 2 54 78 og 2 65 29

Carl Bæk og Søn

El. Fagmanden

Vestergade 33, Horsens. Tlf. 21 8 88

Lys - kraft - oliefyrr
Alt i el-artikler

Edvard Petersen

Kul, koks, brændselolier

Havnen 3, Horsens - Tlf. 2 38 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre

Amaliegade 16 A . Horsens
Tlf. 2 19 20

EBM

ENGELSK BEKLÆDNINGSMAGASIN

Christian W. Falther

HORSENS

Dansk

KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K
Telf.: *MI 2557

Heksejagt

Der er i vore menigheder en ulyksalig tendens til at ville gå på heksejagt. Man vil finde vrangtro og farlige tendenser. Der er præster, som direkte lider under dette. Vi burde indse, at tiden nu er inde til at skifte signaler. Kristendommen er ingen spændetrøje, som vi kan binde vore medmennesker i. Når nogle af vore præster føler, at de for deres personlige hæderligheds skyld er nødt til at arbejde med nye tanker i teologi og videnskab, har vi ingen ret til at hæmme dem i det. De arbejder ikke på at omstyrte troen for nogen, de ønsker ikke at bringe mennesker i tvivl eller i sjælelige vanskeligheder. De søger at realisere deres personlighed i ærlighed overfor Gud. Vi skal ikke dømmе dem. Det tilkommer ikke os at vurdere, om de er på vej til sandheden. Vi må have mod til at se i øjnene, at der er nok at gøre for os i selv at finde den rette vej frem.

Kristus har sagt, at han er vejen, sandheden og livet, og det tilkommer hvert enkelt menneske i fuld personlig ærlighed at søge ind i et forhold til ham. I dette må vi ikke stå hinanden i vejen. Kirken må være rammen om dette personlige livsforhold til Kristus, som er det centrale for enhver kristen.

Den nye tid i den katolske Kirke er båret af respekten for det enkelte menneske. På en ny måde forstår vi, at Herrens ånd er frihedens ånd. På en ny måde søger vi at virkeliggøre, at hvert eneste menneske er uhjælpeligt og umisteligt personligt ansvarlig over for Gud. Men når dette er sandt, så må vi også kunne tage afstand fra inkvisition og kætterjagt, fra hekseopsporing og mistænkeliggørelse. Når denne nye holdning sejrer, er vi modne til en ægte økumenisk samtale, som vil give genlyd i alle kristne kirkesamfund, som rummer mennesker af god vilje. Lad os begynde i vor egen kreds, hvad enten vi føler os stående til højre eller til venstre. Vi har fremtiden for os, hvis vi stoler på Gud mere end på vore menneskelige sikkerhedsforanstaltninger.

Claes Flach
Asylvej 60, Risskov.

Brev til paven

Dagbladene har bragt meddelelse om, at det på Vatikanets ugentlige pressekonference er blevet bekræftet,

at pave Paul VI »ikke kun i ord, men også med kendsgerninger« vil forsøge at udvirke en julevåbenstilstand i Vietnam (som i fjor).

I den anledning har vi i dag skrevet direkte til paven og takket for hans store anstrengelser for – på forskellige måder – at bringe fred til det torturerede, vietnamesiske folk.

Vi har skrevet, at skønt vi ikke er katolikker, men tilhører den danske folkekirke, vil vi gerne med paven bede for, at julens budskab om »Fred på jord« vil gå i opfyldelse.

Kopi af det engelske brev til paven er sendt til præsident Ho Chi Minh, Hanoi, og præsident Lyndon B. Johnson, Washington.

*Karen og N. P. Rothgardt,
Svinninge.*

Brevet til paven har følgende ordlyd:

»His Holiness The Pope

The Vatican

Rome, Italy

Your Holiness!

Through our newspapers (the 12th of nov.) we learn that Your Holiness will endeavour to bring about a cease-fire in Vietnam.

Though not Catholics but of Lutheran faith we pray, that Your endeavours will meet with success. With the greatest admiration we have witnessed the different ways in which Your Holiness have tried to bring peace to the tortured peoples of Vietnam.

Allow us to join with You in prayers that the Christmas-tidings of »Peace on Earth« will come through.«

Åndsliv og kvartstuderede røvere

Hr. redaktør!

»Spidsen« om kirkemusik i nr. 46 nøder mig til følgende bemærkninger.

Der tales om tabet af latinen og den gregorianske sang. Nå, de steder, hvor man aldrig har sunget gregoriansk sang eller kun sunget den dårligt, kan der vel næppe blive tale om et tab. Men de øvrige steder vil det være i strid med liturgikonstitutionens nr. 116 at lægge gregoriansk sang på hylden, nu vi i større omfang end før kan anvende modersmålet, dets enorme aktiver ufortalt. Ikke mindst er den bedste gregorianske sang velegnet til at befordre det meditative element, som fortsat har sin plads i liturgien (og som jo bl.a. er motiveringen for liturgisk orgel- og andet instrumentalspil.

I øvrigt er det min 2. sangmesse,

der fremkom i 1954. Den 1. sangmesse hørtes allerede 1951.

Endelig forbavser det mig, at Katolsk Ugeblad er i sådant bekneb for faglige medarbejdere, at man må ty til mindre end »kvartstuderede røvere« for at få stof om kirkemusik. Og selvom artiklens forfatter vil være beskeden, er virkningen nærmest modsat. Vi er faktisk nogle stykker, der allerede for indtil flere dage siden har opdaget værdien af tradition – også andres tradition – for alt menneskeligt åndsliv uden at have brug for kvartstuderede pegefingre. Lad os også slippe for dem i fremtiden. Spidsens venlige holdning overfor danske kirkemusikere – og noget parentetisk overfor kirkemusikstævnet – vil virke end mere overbevisende gennem mere kvalificeret stof på dette område.

Leif Kayser

Spørgsmål og overvejelser

Et par spørgsmål til cand. mag.

Ellen Nielsen:

Kære Ellen, du skriver i din artikel i K.U. nr. 42 i anledning af »mild kirketugt« under en kommunion i Spanien bl.a. »... og hvad så, hvis det nu havde været en protestant, havde det så gjort så meget?« Nej, det havde bestemt ingenting gjort. For allerede mange år siden fortalte en senere afdød katolsk sognepræst mig, at det ikke så sjældent skete, at der kom ikke-katolikker til kommunion, navnlig julenat, og det »skete« der altså ikke noget ved, mente denne præst. Men spansk mistro til skandinaviske kvinder kan vist undskyldes, og Danmark er nu engang et fjernt land, det behøver man kun at gå halvvejen til Spanien for at erfare.

Du fortsætter: »Vi anerkender nu (fremhævet af mig) vore adskilte brødre som gode kristne...« Har jeg mon al min tid været en kættersk individualist eller utilladeligt naiv? For sandt at sige har jeg både før og efter koncilet anerkendt protestantiske kristne og respekteret deres standpunkt, og jeg har oven i købet ment mig i overensstemmelse med kirkens lære om samvittigheden som den første og absolut ukrænkelige norm for et menneskes etiske og religiøse handel og vandel. Dette spørgsmål behandler bl.a. Karl Adam i sin mere end seksogtyve år gamle bog »Katholicismens inderste Væsen«.

Du taler videre om at lade nadverskrankerne falde og »have sam-

MEJERIET *Vestecbro*

Aarhus by's førende
TELEFON 2 87 00 (4 lin.)

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører
Studiestræde 15, København
Minerva 6761
Kontortid 9—16 - Lørdag lukket

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

BLOCH's BOG CLEARING

K. V. BLOCH
(FORHEN BOGBANKEN)
Fiolstræde 34, København K
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
Nordens største lager af
skolebøger
Omindbindinger.

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

MARIUS
MP
PETERSEN

Ringsted isenkramhandel

Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaards Tværvej 13,
Charlottenlund.
Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01
Begravelse og bisættelse ordnes
for alle trosamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

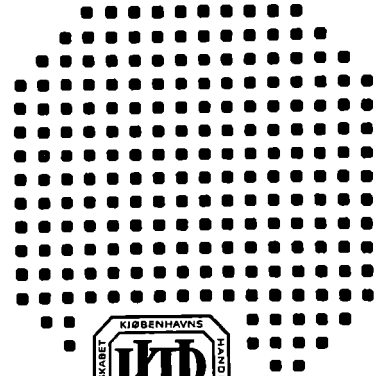
KJBK

Aktieselskab
KØBENHAVNS BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

Støt vore annoncører

HER ER 210 PUNKTER

og der er 210 steder i landet hvor der ydes HANDELSBANK-service

allid
med i
billedet

HANDELSBANKEN

KØDHALLE

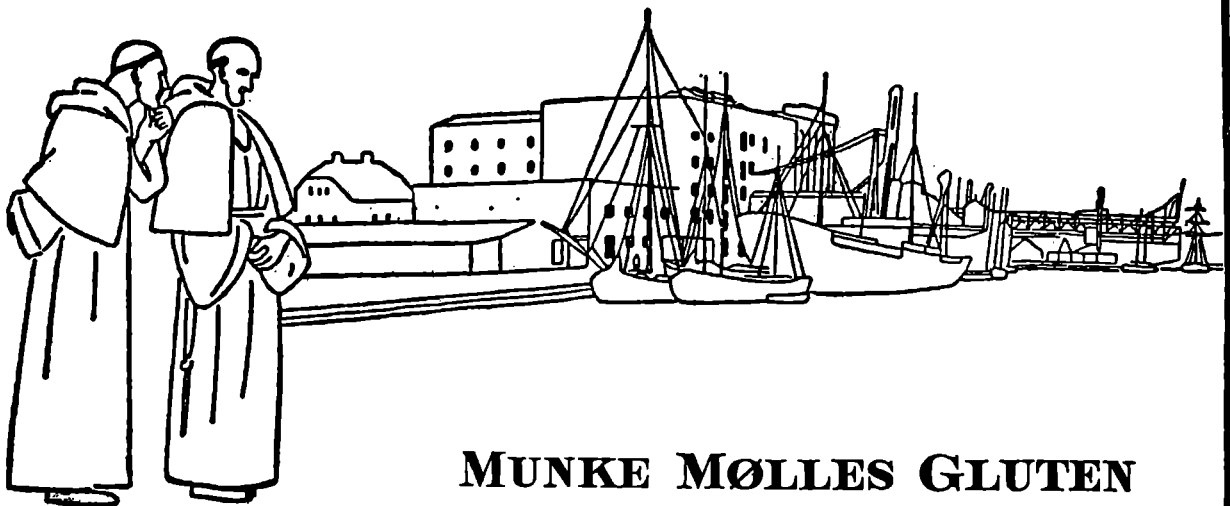
Robert Hansen

1. kl. kød, flæsk og pålæg
Amagerbrogade 212 A
Amager 6390

Skal De flytte?

Jul. Larsen & Sonner
AMAGERBROGADE 221
* 55 66 47

MUNKE MØLLES GLUTEN

fund« med protestanterne, som det er »nadverens oldkirkelige betydning«. Hvorledes skal det forstås? Samtidig med at vi respekterer de andre i deres kirkelige handlinger, må vi dog erkende, at den katolske og den protestantiske opfattelse af alterets sakramente er dybt væsensforskellige (og protestantisk fortolkning igen tusindfoldig). Hvorledes tænker du dig et altergangs-fællesskab på det grundlag?

For meget længe siden hørte jeg engang professor Skydsgård slutte et foredrag med beklagelsen af, at han ikke kunne gå til alters i en katolsk kirke, men jeg tror ikke, at ret mange protestanter selv i dag følger ham i den beklagelse.

Nadverens oldkirkelige betydning var formentlig de kristnes fællesskab inden for (romer)kirken, for så vidt mit kendskab rækker, tog man i oldkirken skarpt afstand fra afvigende trosretninger.

Kamma Schlegel Sillasen.

Nogle overvejelser i anledning af hr. Sven Damsholts artikel fornylig:

Jeg er delvis enig med artiklens forfatter, og mon ikke de fleste af os har været misfornøjede med kuriens tidligere magt, som vi jo godt vidste noget om, og med romerkirkens mangel på åbenhed. Men alt for megen storvask for åbent tæppe, er det ikke en overdrivelse? Biskop Roberts sag kender jeg kun af omtale, men hvem af os går ud på gader og torve og råber vore familieballader ud til alle mennesker?

Paul VI har offentligt gjort afbigt for kirkens fejltagelser gennem tiderne, men mig bekendt har ingen protestantisk kirkeleder offentligt beklaget Tyburn og lignende fænomener. Tager jeg fejl, skulle det glæde mig at få det at vide.

Imidlertid må en anstændig åben debat være i sin orden, og det forbausende, at nogen kan rystes i sin tro over den sag. Jeg troede, og det er måske også naivt, at vi alle havde lært at skelne mellem det guddommelige i kirken og dens kun altfor menneskelige facade, af hvilken vi selv udgør en stor del. Hvem har ikke oplevet den ironi, at netop såkaldte »ivrige katolikker« (et tåbeligt begreb) eller præster er blevet den store anstødssten i forholdet til og sympatien for kirken? Oplevet det – og overlevet.

De ængstelige kan trøste sig med, at der så vist ikke er nogen grund til at tro, at vi taber ansigt over for protestanterne ved at debattere. Re-

aktionen på vores »nye« holdning er nok snarere en vis mistro, således som den blandt andet er kommet til udtryk hos læsere af *Kristeligt Dagblad*, idet de spørger »hvad betyder nu denne pludselig ydmyghed, er det ærlig ment, eller skal vi bare lokkes?« En sag kan betragtes under mange synsvinkler.

Kamma Schlegel Sillasen.

JULENUMMERET

Katolsk Ugeblads julenummer kommer på fredag den 16. december. Det er et udvidet og smukt illustreret nummer med bidrag af bl.a. Peter Schindler, Emil Petersen, J. Nybo Rasmussen, J. Coenen, Hanne Kaufmann m.fl. Og vi erindrings os endnu engang, at vi er i 100-året for Johannes Jørgensens fødsel.

Julenummeret koster kr. 2,00 og egner sig udmærket som hilsen til både ikke-katolikker og katolikker.

Alle forsikringer tegnes – gratis rådgivning

og tilbud dag og aften ved
Assurandør H. E. Pedersen
Søndervigvej 89, Vanløse
tlf. 71 20 23

LODTRÆKNING

Katolske Menighedsplejers Julemarked 27/11 66.

Amerikansk lotteri: Vinkurv, hvid nr. 126. Ostekurv, F orange nr. 70. Frugtcurv, 1 lyserød nr. 58. Cigarer, gul nr. 111. Cigarer/snaps, rød nr. 7. Lampe, lysegrøn nr. 148. Håndtrykt dug, grøn nr. 97. Korsstingsbillede, K rød nr. 39. Dukke I, blå nr. 10. Dukke II, brun nr. 45. Dukke III, 9 lyseblå nr. 11. Julebestik, grøn/rød nr. 68.

Gevinsterne kan afhentes Bredgade 69 A inden 22. december 1966, hverdage kl. 10–13, ikke lørdage.

Samtidig sender vi en tak til samtlige leverandører og medarbejdere.

Bente Nygaard Hansen

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt - Statsunderstøttet

Seminarieforstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842
Taga 5893

JULEKÅRTEN - Kr. 7,50

Med tekst bl.a. af Peter Schindler, Mogens Dam, Gurli Vibe Jensen, Hans Rütting og Martin Drouzy

Pauluskredsens Forlag

52 sider
Rigt illustreret,
fås i enhver
boghandel og ved
enhver kirke

JOHANNESKIRKEN

Byggefonden: 486.000. Kirkegulvet er ved at blive lagt. Indenfor murene skrider arbejdet godt frem – men det bliver næppe muligt at få omgivelserne færdige i dette år. Interessen for kirkehistorierne – ikke mindst for de udenlandske og mærkaterne – er næsten lige så stor som sidste år. Begge dele går åbenbart til julehilsenerne. I den sidste tid har Søborg modtaget nogle værdifulde frimærkesamlinger.

Paul d'Auchamp, præst.

Vandtårnsvej 5, Søborg.

Tlf. 69 03 01 – giro 99101.

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET

Skjold

Amaliegade 27, København K
Telefon (01) 15 15 11
Telegramadresse: Forskjold

Tandtekniker

Ove C. Jensen's eftf.

J. Bønnelycke

Kunstige tænder - Rep. udføres

Vesterbrogade 69

Tlf. Eva 5932 fra kl. 10–16
Tirsdag og fredag kl. 10–18

TIL BYEN
- i byen
FRABYEN smut ind i

Banegårdens Restaurant
v/ Fritz Kapper
Odense H.
tlf. 12 27 75

Middelalderen - et problem for moderne katolikker

»Den katolske middelalder« er et udtryk, vi alle kender, men vore reaktioner derved er yderst forskellige. Nogle er begejstrede og ser hen til disse svundne århundreder som kirkens guldalder på jorden, andre vægrer sig energisk imod for deres tros skyld at blive slået i hartkorn med denne rå og primitive periode af menneskeheds historie. Faktisk er middelalderen noget af et problem for moderne katolikker.

Man kan også konstatere en bestemt udvikling i opfatelsen. Hvis man gennemgår katolske publikationer, tidsskrifter og ugeblade fra for én eller to menneskealdre siden, vil man bemærke, at katolikker dengang følte sig langt mere positivt bundet til middelalderen end tilfældet er i dag. Især spillede vore danske helgener en rolle som samlingspunkter for nykatolicismen, som de nu næsten helt har mistet igen, tænk blot på den store Skt. Knuds fest i Odense i 1936. I dag vil man helst afmytologisere alle helgener.

Der er ingen tvivl om, at overvindelsen af den naivt-romantiske middelalderbegejstring er et fremskridt. På den anden side er den moderne afskrivning af samhørighedsfølelsen med vor katolske tid en skævhed, der hverken teologisk eller historisk kan betegnes som helt sund. Målet må jo være at få et realistisk forhold til denne som til andre historiske perioder, og hertil kan kun større virkelig viden tjene, ikke fordomme af nogen art.

Middelalderen var tiden mellem 500 og 1500 i Europas historie. Den var naturligvis »primitiv« i forhold til 1966, men dette ligger ikke i, at den var kirkelig, men i, at dens økonomiske, tekniske og sociale liv stod på et ældre udviklingstrin end vor tid. Vesteuropa var dengang i sin helhed et agrarland, væsentlig baseret på naturalhusholdning, teknikken var kun håndværk og byerne få og små. Og dette U-land havde ingen anden hjælp at finde end resourcer-

ne i sin egen kultur. Det var kirken, der udgjorde denne kulturs hjerte, og kirken var hoveddrivkraften i det fremskridt, der skete i løbet af disse 1000 år, og hvor grunden lagdes til Europas civilisation. Selv med et lille kendskab til historien vil det være let at se det fremskridt, der – også bortset fra det religiøse – skete for eksempel i Danmark i tiden mellem Svend Tveskæg og kong Hans. Måske er vi ved at miste sansen for, hvad det betød, at børneudsættelser var blevet forbudt, men vi kan dog vist stadig værdsætte ting som slaveiets afskaffelse, indførelse af skoler og hospitaler og i hvert fald begyndelsen til det princip at afgøre indbyrdes strid ved lov og ret og ikke ved fejder og blodhævn.

Renæssancen var den myndige lægmands reaktion på kirkens formynderkab på alt for mange områder. Endnu i dag er den herved rejste debat aktuel: ligger det yderligere fremskridt i denne frigørelse fra kirken, eller er det netop nødvendigt for dette, at kulturen beholder en frugtbringende indflydelse fra kirken? Vi finder kloge ord om den sag i det afsnit af »Konstitutionen om kirken og den moderne verden«, der handler om kulturen. Det er den fortsatte debat mellem to yderpunkter, der også altid vil gøre middelalderens katolske syntese aktuel. Hvad enten man er for eller imod den, bør man ikke ignorere den. Historisk er middelalderen forlængst forbi. Men ved at have lagt grunden til vor kultur og have bevist i praksis, hvor meget kirke og samfund har kunnet give hinanden, vil den også altid have mere end historisk interesse for os.

Nybo

Paven siger...

Kirken er hele verdens frelsessakramente, udtalte pave Paul ved en offentlig audiens. Kirken er Kristi forlængelse i historien og gentagelsen af menneskevordens mysterium, og som sådan er den Kristi mystiske legeme. Kirken er under forskellige aspekter midlet og målet for Guds frelseshandling i verden. I Kirken må vi søge det hellige tegn: Kærligheden, således som Kristus selv har lært os det. Hvor den kristne kærlighed er levende, er troskaben mod

Mesteren virkeliggjort. Når vor kærlighed søger at efterligne Kristi kærlighed, er Kristus til stede, og vor kærlighed bliver et tegn på Kristus.

I en tale til den forberedende kommission for kongressen for lægapostatet, der afholdes næste år, sagde pave Paul bl.a.: I en verden, hvor så mange mennesker desværre stiller sig selv det spørgsmål, om det i vor tid stadig er muligt at tro, skal lægfolket være det levende vidnesbyrd om den tro og den nåde, der arbejder i hjerterne for at levendegøre kærligheden til Gud og næsten.

Velbesøgt generalforsamling

Katolsk Arbejderaktion og Unge Katolske arbejdere afholdt fornylig en velbesøgt generalforsamling i UKA's lokale på Nørrebro. På programmet var bl.a. sulten i verden, et emne der resulterede i en diskussion omkring Fastekampagnen 1966. Enden på historien blev som bekendt, at KA og UKA overførte hele deres girobeholdning 891 kr. til folkekirkens nødindsamling.

Man drøftede også den såkaldte plakatsag. KA og UKA bestrider biskop Hans L. Martensens ret til at lade en plakat, der agiterer for Russell og andres Vietnamproces, fjerne fra et udhængsskab ved Sakramentskirken.

Indenfor kirken har de katolske arbejdere haft et udmærket samarbejde med ungdomsorganisationerne, hedder det i det udsendte communiqué. Knap så meget held har man haft med principforslag i forbindelse med lægfolkssynoden. Udadtill har KA og UKA mødt megen velvilje fra arbejdspladserne, fagforeningerne, de politiske organisationer osv. Der har man nu erkendt, at den katolske kirke »ikke er en institution, hvor de kirkelige myndigheder tegner hele firmaet, men et samfund bestående af medlemmer, hvis politiske synspunkter strækker sig fra det yderste højre til det yderste venstre.« Endelig er der i forbindelse med generalforsamlingen fremstillet en statistik, der på baggrund af en sammenligning mellem den katolske kirke i Danmark og Roskilde Amtskreds med dens 48 folkekirkesogne, er et forslag til en kirkebidragsordning.

SØNDAG den 18: 4. adventssøndag (s. 27, violet).
 MANDAG den 19: Dag i 4. adventsuge (s. 27, violet).
 TIRSDAG den 20: Dag i 4. adventsuge (s. 27, violet).
 ONSDAG den 21: Tomas (s. 782, rød), apostel. Erindring om advent (s. 27).
 TORSDAG den 22: Dag i 4. adventsuge (s. 27, violet).
 FREDAG den 23: Dag i 4. adventsuge (s. 27, violet).
 LØRDAG den 24: Vigilien til Herrens Fødselsfest (s. 30, violet).
 SØNDAG den 25: Herrens Fødsel (s. 35, hvid).
 MANDAG den 26: Stefan (s. 45, rød), den første martyr. Erindring om Herrens Fødsel (s. 42).
 TIRSDAG den 27: Johannes (s. 49, hvid), apostel, evangelist. Erindring om Herrens Fødsel (s. 42).
 ONSDAG den 28: De uskyldige Børn (s. 52, rød), martyrer. Erindring om Herrens Fødsel (s. 42).
 TORSDAG den 29: 5. dag efter Herrens Fødsel (s. 59, hvid). Erindring om Tomas (s. 57), biskop, martyr.
 FREDAG den 30: 6. dag efter Herrens Fødsel (s. 59, hvid).
 LØRDAG den 31.: 7. dag efter Herrens Fødsel (s. 59, hvid). Erindring om Silvester I (s. 63), pave, be-
 kender.
 SØNDAG: Oktaven af Herrens Fødsel (s. 64, hvid).
 MANDAG: Jesu navn (s. 65, hvid).
 TIRSDAG: Hverdag (s. 64, hvid).
 ONSDAG: Hverdag (s. 64, hvid).
 TORSDAG: Hverdag (s. 64, hvid).
 Erindring om Telesforus (s. 70), pave og martyr. – Eller: Telesforus (rød).
 FREDAG: Hellig Tre Kongers Dag (s. 72, hvid).
 LØRDAG: Gudsmoder (s. [87], hvid).
 SØNDAG: (1. efter Hellig Tre Konger). Den hellige Familie (s. 77, hvid).

**Katolsk Ugeblads
 redaktion ønsker
 læsere og medarbejdere en
 velsignet jul og et
 godt nytår**

Skt. Ansgars Kirke, København

Juleaften. Midnatsmesse: Pontifikal (dansk).

1. juledag. Kl. 8: Messe. Kl. 10: Latinsk levitmesse. Kl. 11.30: Messe.
 2. juledag. Kl. 8: Messe. Kl. 10: Højmesse.

Nytårsaften. Kl. 16.30: Festandagt med Te Deum.

Nytårsdag. Kl. 8, 10 og 11.30: Messe.

Hellig tre konger. Kl. 8 og 16.30: Messe. Kl. 19.30: Koncelebreret højmesse.

Bispedømmets nye kirkebidragsordning

På biskop Hans L. Martensen's indbydelse var en lægmand fra hvert sogn i landet kommet til møde på Rygård i Hellerup søndag den 11. ds. Biskoppen læste messen kl. 9,00, hvorefter det biskoppelige, økonomiske råd: Harald Guldager, Sven

Jamen, hr. pastor! Veto er noget man har i Sikkerhedsrådet. Ikke i et forvaltningsråd. (Catholic Herald).

Frederiksen og Børge Mannov samt kontorchef Bent Ortvald fra bispekontoret forelagde den nye kirkebidragsordning for de fremmødte 46 lægmænd.

Efter en grundig gennemgang vedtog forsamlingen en resolution, hvori man påpeger nødvendigheden af at oprette forvaltningsråd i alle sogne og anbefaler, at propagandaen for kirkebidraget startes nu. De fremmødte sognerepræsentanter vil orientere deres sogn om kirkebidragsordningen og bistå det økonomiske råd med den praktiske gennemførelse.

Vi skal hurtigst muligt i Katolsk Ugeblad give en indgående omtale af resultaterne fra mødet og af kirkebidragsordningen og dens praktiske gennemførelse overhovedet.

Helligtrekongers- vandring

For 17. gang finder denne vandring sted. Vi mødes torsdag den 5. januar 1967, kl. 20 præcis ved Den røde Port i Klampenborg. Derefter går vi gennem Dyrehaven og er ved St. Andreas kirke kl. ca. 21.30. Tag en lommelygte med samt nogle kroner til indsamling og udgifter. *Bjørn Højbo.*

LEGATER

Helge Jacobsens Legat

I løbet af marts måned vil uddelingen af Helge Jacobsens Legat finde sted. Dette legat kan søges som bidrag til bygning eller restaurering af katolske kirker – fortrinsvis sognekirker – under forudsætning af, at der ved bygning af kirken alene medvirker danskfødt arkitekt, og at den pågældende menighed selv viser offervilje.

Eventuelt vil der endvidere kunne uddeles mindre beløb til hjælp til dækning af udgifter ved religionsundervisning for katolske børn. Eventuelle ansøgninger indsendes inden 31. januar 1967 til Katolsk Bispekontor, Laurids Bings Allé 16, København F, og skal i specificeret form indeholde alle de nødvendige oplysninger.

Ansgarius Bonifacius

Ansøgninger om tilskud fra foreningen til de respektive kirker og kapeller bedes indsendt inden den 31. december 1966 til Katolsk Bispekontor, Laurids Bings Allé 16, København F.

Baronesse Rosenkrantz- Charisius f. Oxholms Legat

til hjælp for trængende, indfødte medlemmer, mænd eller kvinder, af de her i landet værende katolske menigheder, uddeles af biskoppen i løbet af januar måned 1967.

Ansøgninger indeholdende fulde navn, stilling, alder og bopæl, skal med hensyn til trang, værdighed og medlemsforhold til en herværende katolsk menighed attesteres af to personer, hvoraf den ene skal være katolsk gejstlig.

Legatportioner uddeles *ikke* for livstid, hvorfor tidligere legatnydere må indsende ny ansøgning. Ansøgningsfristen udløber den 31. december 1966. Andragender, som er indsendt efter dette tidspunkt, kan ikke komme i betragtning. Ansøgning stiles og indsendes til Katolsk Bispekontor, Laurids Bings Allé 16, København F.

SMUKKEST ER DET UUDFOR- SKELIGE

I en tid, hvor mennesket vinder sine videnskabelige sejre i det åndestjælende tempo, som gir sig udslag i de dissonantiske og hektiske kunstneriske manifestationer, der præger vor tid, virker det næsten naturstridigt, at Julen og traditionerne i forbindelse med den, ikke forlængst er blevet fejret af programmet. Hvad er det, der bestandig får det moderne menneske til at standse op i sin forrykte jagt efter vinding, som gør, at det med ét koncentrerer sig om at bruge på andre end sig selv, som vækker sentimentale forestillinger og stiller de idag sjofleste af alle følelser: de romantiske og religiøse – i relief af kertesvær?

Ikke bare er tempoet nemlig åndestjælende, men det er også åndsstjælende. Dette lille »e« til forskel mellem to ord giver en tankevækkende nuance. For hvor meget ånd er der tilbage i julehalløjet? Er det virkelig Julens iboende kraft, julebudskabets forjættelse om fred på jorden – eller er disse af ånd bårne abstraktioner ikke forlængst gået under i larmen fra den merkantile kakofoni, der tusind gange mangfoldiggjort af sindrige forstærkeranlæg runger sin meningsløse kværnen ud over kloden?

Julen er så smuk. Lad os værne om Julen, de gamle salmer, levende lys, børnenes fest, de gamles glæde, de juleløses jul. Som en elektronhjerne, der er blevet stoppet med data, reagerer den menneskelige robot: hvis man trykker på de rigtige knapper, springer der en skuffe ud med gamle kvitteringer, gamle forestillinger, hvis indhold forlængst er udhulet. Det er kun rammen, illusionen, den hule tradition, som står tilbage.

Rammen er smuk. Det er smukt med levende lys på den mørke gran. Det er smukt med festklædte mennesker omkring et veldækket, velspækket bord. Med omsorg er pakkerne pakket, gaverne valgt. Smukke gaver. Smukt er det, som ses.

Smukkere er det, som vides.

Det historisk uafviselige: Lidelseshistorien, i store træk antagelig, lige så antagelig i det mindste som de absurde lidelseshistorier, der trækker deres furer via skærm og lærred gennem tilskuernes sind. Hvorfor ikke tro på Jesu lidelseshistorie, når man kan gribes af Pinters' fødselsdagsselskab? Stolt drager det ræsonnerende menneske paralleller imellem trosbekendelse og teater. Stolt over sin smukke viden, som blot er en facet af den mægtige viden, det idag kan bryste sig af. Men hvorfra kommer denne evne til at tilegne sig viden? Hvorfor vil vi være bedrevidere, vide bedre besked end Gud? Hvorfor fødtes Menneskesønnen – eller i værste fald, hvorfor består denne smukke historie stadig, trods totusinde års manglende bevis og modbevis? For viden forlanger bevis – ellers er skønheden ikke fuldkommen.

Hvorfor lever kirken trods indre stridigheder og divergencer om detaljerede spørgsmål? Hvorfor er Julen trods al udhuling og åndløshed stadig en akse, som hele året og hele vor kulturkreds roterer omkring?

Hvis vi kunne besvare dette hvorfor – så havde vi mistet det smukkeste ved tilværelsen. *Smukkeste er det uudforskellige.* De evige spørgsmål, som det ikke blev givet mennesket at besvare. Hvor meget det end spiste af kundskabens træ.

Smukt er det, som ses. Smukkere det, som vides. Men allersmukkeste det uudforskellige. *Dixit* Niels Steensen.

Glædelig Jul.

Hanne Kaufmann.

LIDT JULEHISTORIE

TEKST: J. NYBO RASMUSSEN

ILLUSTRATION: EMIL PETERSEN

Af alle kristne højtider er det julen, der i dag står folks hjerter nærmest. Selv i Vietnam kan man håbe på en aftale om våbenhvile i disse dage, der jorden over føles som hellige som ingen andre. Julen er et årets lyspunkt for hele menneskeheden, et tegn på, at den ånd af glæde og håb for alle, der inspirerede et koncildokument som »skema 13«, trods alle skuffelser er mere end smukke og afmægtige ord.

Hvorledes er det gået til, at netop denne fest har fået en så enestående og alment anerkendt humanitær betydning?

Det har ikke altid været sådan. I den kristne kirke var påsken og pinsen de ældste højtider, som levendegjorde de store frelseshistoriske begivenheder i Kristi liv for menighederne. Ældre end julen er endog epifanien, Herrens åbenbarelse for folkene. Først efterhånden overtråledes den af festen for Herrens fødsel, og blev til den legendarisk noget overbroderede Helligtrekonger. Julen nævnes første gang i Rom ca. 330, altså på det tidspunkt, hvor martyriperioden var forbi og afløstes af Konstantins ophøjelse af kristendommen til romerrigets førende officielle religion. Det var lige efter concilet i Nikæa, hvor Kristus erkendtes som sand Gud ligesom Faderen. Da således inkarnationens væsen læremæssigt var fastslået, var grundlaget for at fejre Herrens fødsel som et mysterium sikret, og julens sejrsgang som kristen hovedfest kunne begynde.

Som kristen fest, ja, for inden da havde der jo i umindelige tider været holdt ikke-kristne religiøse fester ved vintersolhverv. Efterhånden som vort moderne liv mere og mere formes af vor teknisk overlegne beherskelse af naturen, vil det blive stadig sværere for os at forstå, hvilken betydning vintersolhvervet har haft for primitive kulturer, hvis liv

og kamp for det daglige brød var helt afhængig af naturens og årstidernes gang. Den korteste dag, at mørkets voksende magt nu endelig bringes til ophør og afløses af det liv- og varmegivende lys' tilbagevenden, det har været en dag, hvor agerbrugs- og kvægavlensamfund simpelthen måtte feste, både religiøst og menneskeligt. I Rom fejredes »saturnalierne« og i Norden holdtes juleblot til guderne, hvorefter den forsamlede slægt i fællesskab hengav sig til julegildernes mad, drik og lystigheder. I det 4. århundrede valgte kirken at henlægge Kristi fødselsfest til saturnaltiden den 25. december, og fra det 10. århundrede begyndte forsøget på at gøre også den nordiske jul kristen. Det er vigtigt at holde sig dette klart, for vi er blevet vant til at tænke, at julen er en oprindelig kristen fest, der nu desværre er ved at blive sækulariseret, mens den historiske sammenhæng snarere er den omvendte.

Kirkens indsats for at kristne julen bestod først og fremmest i at få folk til at deltage i gudstjenesterne julenat og juledag til minde om Kristi fødsel, dernæst i at afskaffe rester af afgudsdyrkelse og åbenbare misbrug ved den folkelige julefest, samt endelig eventuelt – men kun som et sidste ideal – også at få skabt et vist kristent præg over selve den folkelige julefest. Disse kirkens bestræbelser er gennem tiderne blevet fulgt af vekslende held og er hverken i fortiden eller nu lykkedes til fuldkommenhed.

Når man betragter juleskikkene, som de forefindes i kristenhedens historie, viser de en ofte forunderlig blanding af kristne og naturreligiøse elementer, ganske som tilfældet er endnu i dag. Vor tids vigtigste juleskikke, juletræet og gaverne, stammer begge fra en forholdsvis ny tid, og de er langt yngre end julekrybben, der siden Frans af Assisis dage

har været den vigtigste folkelige juleskik i Sydeuropa, mens den aldrig er slået an her i Norden.

Endnu langt op i det 19. århundrede formede julen på landet i Danmark sig på omtrent følgende måde:

Juleaftensdag var præget af forberedelser. Dyrene i stalden fik godt og rigeligt foder og et neg blev sat ud til de vilde fugle. I mørkningen satte husmoderen et tændt lys i vinduet for at vise vej til et gæstfrit bord, dersom en fattig vandrer endnu skulle være uden husly. Thi på denne aften måtte hverken dyr eller mennesker lide nogen nød, den rette forberedelse til festen var at øve kristen næstekærlighed i praksis. Nogle steder var der også ældgamle religiøse ceremonier i brug, husbond gik ud og tegnede tjærekors på lade- og stalddørene, tegnede kors i loens korndynger, og når han skulle skære brødet for, korsede han det først med kniven. Denne brug af korset som et mægtigt værn mod alt ondt gik uden tvivl tilbage til den katolske middelalder.

Når alt på gården var forberedt, samledes alle til aftensmåltidet. Men inden det begyndte, tog husbond spændebibelen ned og læste juleevangeliet højt, og der blev sunget salmer. En sådan hjemmeliturgi er nok mest blevet udøvet i mere bevidst kristne hjem, og er først udformet under indflydelse af det 17. og 18. århundredes pietistiske husandagter. Den er blevet den protestantiske form for julevigilie, mens denne i katolsk tid fejredes i kirken som juleaftens »natsang« og »ottesang«, altså vesper og matutin, der dannede optakten til »Kristmessen«, jule nattens højtidelige midnatsmesse, der bortfaldt efter reformationen.

Juleaften var hos danske bønder præget af et festligt, men ikke overdådigt måltid, gerne suppe og fersk steg. Derefter gik aftenen med hyggelige og stilfærdige lege og spil med

pebernødder som indsats. Men man gik tidligt i seng, og skikke som juletræ og gaver vandt først i løbet af det 19. århundrede indpas her i landet.

Juledag var den egentlige højtidsdag. Alle mødte til gudstjenesten i den festligt oplyste sognekirke, tænk hvad blot dette betød før opfindelsen af det elektriske lys! Noget særligt var det også, at husfaderen medbragte offerpenge til julcofferet. Der var naturligvis ikke tale om den katolske bevidste forbindelse mellem menighedens offergang (subsidiært indsamling af penge under offertoriet) og selve gudstjenestens messeoffer. Den protestantiske ofring bestod i, at mændene efter hinanden gik op i koret og afleverede deres bidrag til præsten og degnen, det var altså bidrag til gejstlighedens underhold, der iøvrigt ofte var nøje fastlagt efter den enkeltes ydeevne. Lignende ofre ydedes også til de andre højtider og var ofte en videreførelse af sædvaner fra katolsk tid.

Resten af juledag tilbragtes i stilhed, men de følgende dage kom julegilderne, hvor der festedes for slægt og venner eller særskilt for de unge. Familiefesten er julens faste punkt, der har overlevet alle religionsskifter, julen har altid været og er endnu den store årlige lejlighed til at udtrykke og bevise slægtens indre samhørighed og loyalitet. Julen varede til Helligtrekonger, og midt imellem kom Nytårsdag, der også havde sine skikke. Nogle var endda tilbøjelige til at udstrække julegildernes herlige tid til Kyndelmisse, ja helt til Påske, men sådanne folk måtte regnes for helt urimeligt forlystelsessyge.

Til slut vil vi fremdrage et smukt eksempel på, hvorledes den kristne jul har formået at inspirere det danske folk til på én gang ophøjet og jævn religiøs digtning. Grundtvigs: »Julen har englelyd« er i dag én af de danske julesalmers mest yndede klassikere, men få ved, at den er en gendigtning af en julesang fra den katolske tid, nemlig:

»Pris og ære og dyd ganske meget
summo Jesu Christo pro isto ...«

om hvilken Hans Thomesøn i sin salmebog fra 1569 skrev, at den havde »været i brug i pavedømmet«. Det var en såkaldt »makaronisk« julesang, dvs. at den havde verslinier på skiftevis dansk og latin. Dette viser iøvrigt, at problemet om

det rette sprog til gudstjenesten ingenglunde er af ny dato, men *denne* løsning har vist ingen tænkt på i vort århundrede! Sangens fjerde vers lyder eksempelvis således:

»Ret i en salig tid kom han hid
nuntius fidelis de coelis.
For vor skyld ville han lide
mundi tristitiam.
Han tog bort sorrig og kvide
reddens laetitiam.
Vi ville hannem derfor love
af alt det vi formåe
pro nostro studio, cum tripudio.«

(Til benefice for dem, der allerede helt har glemt deres latin, oversættes de latinske linier: 2) den trofaste budbringer fra himlen, 4) verdens tristhed, 6) medbringende glæden, 9) i vor begejstring, med glædesdans).

Vi må vel forestille os, at denne sang ikke så meget har været sunget af bønder som af mere eller mindre studerede kredse blandt borgerskabet og adelen. Men den er i sin egenart et gedigent udtryk for ægte

kristen julefromhed i dansk senmiddelalder.

Nu et halvt årtusind senere synges i danske kirker og hjem den samme i Grundtvigs gendigtning, der ikke ganske svarer til forlægget, men hvis andet vers dog væsentlig bygger på det ovenfor citerede:

»Ret i en salig tid kom han hid,
til levende og døde genløde
de ord, der for så vide
til alle tider hen,
om ham som tog vor kvide
og gav os fryd igen,
gik ned for os i døden
som sol i aftenrøden
og stod i morgengry
op for os på ny.«

I et folk og i en kultur, hvor julen gennem så lang tid af menigmand er blevet besunget på en sådan måde, ville en opgivelse af det kristne i julen og et tilbagefald til den gamle naturjulefest alene aldrig for alvor kunne stille sindene til-

Sluttes side 25

HAN ER FARLIG AT TIR

DA DJÆ

TEKST:

PETER SCHINDLER

TEGNING:

WILLEM WUYTS

Jeg kunne jo også have ladet være at tirre ham med »Operation München«, under hvilken det var min agt at besøge Oratoriet for at se, hvordan Filip Neri arer sig på germansk grund i vore dage, og at afpresse kardinal Döpfner, der så ofte havde været min bordfælle under »kardinalernes middag« i *Campo Santo* i Rom, to syvårige studielegater for vordende danske præster. Det ærgrede den lede fjende i en grad, så han gjorde hele fem attentater på mig, dobbelt fejlt, fordi jeg er værgeløs i min rullestol, og fordi hans anslag var så banale, at det diaboliske fortonede sig, så der ikke blev stof til noget middelalderligt kalkmaleri.

Første anslag: Den muskelstærke yngling, som skulle lodse mig og »Elias« (min ildvogn på gummihjul) ned fra stationen til sovevognen, glemte at komme – men se: hr. Holm med »Ringbil« nr. 77 læssede »Elias« ind i bagagerummet og mig forpå, en rar drager hjalp os ind i den vareelevاتور, der altid lugter af sildekasser, og snart steg jeg op i kupeen, hjulpet af en let metalstige, der ligner dem, ænder går op ad til deres pælehus over dammen. Afgang – der narrede jeg dig første gang!

Andet anslag: På færgen greb jeg efter den keramikvase, der befinder sig i kupeens natskab – og står med hanken i hånden, den var revnet – der narrede du mig, men en smule ufint, synes jeg!

Tredje anslag: Da »Operation München« var lykkedes og to unge menneskeskæbner sikrede, og jeg selv akslede mit skind for at drage sydpå til lidt ferie i Firenze – jeg ser bort fra et par forpostfægtninger: ud og ind af bil, op og ned af tog, som kærlige hænder og stærke arme ud-

kæmpede for mig, – kardinalen havde heldigvis elevator – satte nu hovedangrebet ind: jeg havde jo nok mærket, at mine nye gummistrømper var snævre, men midt i hotelværelsets nattemørke vågnede jeg og fornåm dem som ild. »Nå, det tror du!« Jeg ringede og fik nattevagten til at hale dem af – atter vederkvægende søvn. Men næste morgen syntes lægge og ankler angrebne af begyndende elephantiasis, og skoene klemte slemt – burde jeg ikke rejse lige hjem? Nej, for dels skulle jeg til Siena for at opstøve to billeder til min bog om Filip, og dels ville den trofaste Holger tilbringe nogle dage med mig i Firenze – altså videre! I egentligste forstand følte jeg mig beklemt og syntes, at jeg levede på for stor en fod (i forhold til mine sko), men tredje anslag var afvist!

DSBs Rejsebureau havde alarmeret stationsforstanderen i Arnostaden om at skaffe mig »Elias« frem fra godsvognen – hele 28 waggoner bag min kupé – og der stod han, med rød kasket, ledsaget af to assistenter og et par dragere, som fremtryllede mit køretøj, mens rare konduktører hjalp til med at fire mig ned på perronen. Også det er en operation, for dr. Meldahls gode stige regner ikke med, at perroner i udlandet er lavere end vore, så jeg måtte holdes svævende mellem kupégulvet og stogens øverste trin – aldrig har jeg vidst, at jeg var så tung... Et genkendelsens råb skingrer: *Eccellenza!* Det var *Dante* (det hedder han virkelig, hans bror hedder Hamilkar), vor gode portier, som nu sluttede sig til kortegen og råbte: »Væk! Væk! Excellencen skal forbi!« Forbi kom jeg, gelejdet af autoriteter og dragere, og snart steg jeg af (som de sagde i gamle dage) i *Albergo Splendido Patria* (må-

VELEN STJAL MINE BUKSER OG SKO

ske noget mere »Patria« end »Splendido«). Jeg fik hvilet en dag, men følte mig stærkt trykket (på fødderne) under ekspeditionen til Siena, hvor illustrationer nr. 5 og 6 til »Filip« blev skaffet på få dage. I god stund ankom Holger, som Dante, der lader alle stige i graderne, gjorde til *professore*, og om aftenen, ved snegle og lærker (jeg beder: ikke lærke-tunger!) hos *Da Piero*, lagde vi program – men gjorde regning uden vært: Fjerde anslag!

Søndag ville vi til messe i den underdejlige kryptkirke i *Or' San Michele* med verdens dejligste Madonna, og Kristi himmelfartsdag ville vi overvære børnenes første altergang i *SSma Annunziata* og se at snappe os en højmesse i domkirken . . . »Nå, det tror I!« sagde en vis mand søndag morgen, og *Marietta*, vor prægtige stuepige, erklærede, at nu var det fysisk og teknisk umuligt at få de fødder i de sko – det var dag for dag blevet sværere, nu var det faktisk uladssiggørligt, det viste selvsyn os. Søndag! Messe? Den trofaste Holger måtte gå alene, hvorefter *Marietta* pudsede den slemme: hun fik banket vor nabo i »Sandalmagernes Gade« op, han kom med en stabel æsker, og vi udvalgte et par sandaler, der kunne have passet »den afskyelige snemand«. Iført dem og halset op ad doktorens stige til en hestevogn trillede vi rundt til Firenzes dejligste kirker, Holger hoppede af og fik skønne oplevelser, jeg måtte blive siddende og »læse tør messe«: sige teksten uden kalk og disk og sakramente . . .

Men alligevel! – Alligevel: femte anslag!

Marietta advarede mod at hovere over djævelen, da jeg morede mig over, at vi jo dog fik narret ham og fik en slags søndag ud af det: »Man ved aldrig, hvad *il diavolo* har i baghånden!« Aftenen før Kristi himmelfartsdag fik jeg et anfald af lapseri og mente, at mine bukser kunne komme til at se helt nypressede ud, hvis jeg foldede dem og lagde dem stramt over min *bidet*. Stor var min rædsel den hellige morgen, da jeg så dem ligge på bunden af porcelænskummen og opdagede, at djævelen i nattens mulm og mørke havde pillet ved hannerne, som jeg dog i aftes havde drejet aldeles fast – der lå mine bukser pjaskdrivende våde og så tunge af *caldo* og *freddo*, som var de af elefanthud, og jeg havde ikke taget skiftetøj med! Det lader sig jo ikke gøre at køre fra kirke til kirke i undertøj, sandaler og præsteflip, så der stod Holger og jeg som *Marius* på Kartagos ruiner og stirrede på noget, der lignede »Det gyldne skind«. *Marietta* kom til: »Hvad sagde jeg! I dag bliver der ingen messe af, for selv med rulle og varme strygejern kan jeg ikke få dem brugbare før kl. 2!«

Holger blev sendt i kirke for os begge og jeg tilbragte fire timer i negligé og med sådanne helligdagstanker, som kunne mobiliseres under de givne omstændigheder. Iført noget klamt og koldt, der ville have givet en sartere natur end min nyrebetændelse, måtte jeg under middagen påhøre en diabolisk forelæsning af Holger, som – ud fra rig erfaring – advarede mod nogen sinde mere at tirre djævelen.

Peter Schindler

AK, JUL I DANMARK

I anledning af 100 året for Johannes Jørgensens fødsel har vi fra ”Mit livs legende” hentet denne beskrivelse af julen i Svendborg

Ak, Jul i Danmark, ak, Jul i Svendborg, ak, Jul i mit Barndomshjem! En italiensk Vinterdags milde Sol skinner ind over det Papir, hvorpaa jeg skriver disse Linjer, og de katholske Juleklokker kimer saa jublende paradisiske som Klokker Flint i Svendborg aldrig formaaede at ringe. Og jeg sidder i en gammel Kultur- og Kunstby, midt mellem Firenze og Rom og blandt alle de blaa Bjerge . . . Men alligevel, alligevel – om jeg blot endnu en Julenat kunde lyse mig over Loftet i det gamle Hjem ved Skæret af en Stump Julelys, smeltet fast paa en Tændstikæske, og gaa til Ro i Gavlkammeret, hvis Vinduer er tykt tilgroede af Isblomster, saa at man maa aande paa Ruden for at faa et lille klart Kighul frem, hvorigennem man kan sé Svendborg i Sne og Landet rundt om snehvidt, men med sorte Skove, under Vinternattens Maane . . .

En, som ikke altid havde været Kristen, men var gaaet lige fra moderne, fritænkerisk Jødedom til Katholicisme, sagde til mig: Egenlig forstaar jeg saa lidt Julen! Jeg forstaar Langfredag og Paaske – Lidelsen og Sejren – thi jeg har selv lidt og selv vundet Sejr. Jeg kender Korsvejen, jeg kender Golgatha. Men jeg har aldrig været i Bethlehem.«

Den, som er født og opvoxet i luthersk Kristendom, kunde næsten sige det Modsatte. Et er sikkert – vi har alle i vor Barndom været Gæster i Bethlehem. Jeg mindes ikke, at der blev talt til os om den lidende Jesus og om Korset – kun Langfredag græd Pastor Prip paa Prædikestolen, naar han læste Lidelseshistorien, men det saae vi Børn kun forundret paa. Men Juleevangeliet – hvilken Dansker glemmer vel det? Man tror mer eller mindre paa »det

gamle skønne Sagn« – mest *mindre* – man *har* jo da læst forskellige Pjecer mod »Jomfrufødslen«! Men alligevel er der vist faa, som ikke føler Taarerne samles under Øjelaaget, rede til at rinde som en frugtbar Regn, naar Juleaften de uforglemmelige Ord lyder: »Men der var i den samme Nat Hyrder paa Marken, som vogtede deres Hjerd. Og sé, Herrens Klarhed skinnede om dem, og Herrens Engel stod for dem, og de frygtede saare. Og Engelen sagde til dem: »Frygter ikke, thi se, jeg forkynnder Eder en stor Glæde, som skal vederfares alt Folket, thi Eder er idag en Frelser født, som er den Herre Kristus, i Davids Stad« . . . Og strax var med Engelen en Hærskarernes Mangfoldighed, som lovede Gud og sagde: »Ære være Gud i det Høje, og Fred paa Jorden, og i Mennesker en Velbehagelighed« . . .«

Og derfor, for Julens Skyld, blev Barndomshjemmet for den, som maatte leve langt borte fra det, ikke blot Sommerlandet, Solskinslandet, Lykkelandet – det blev ogsaa Fredens og Glædens og den stille, trygge Tilfredsheds Sted.

»Studenten kom hjem« (hedder det i en af mine Bøger, og jeg kan ikke sige det bedre) »midt i al den hyggelige Travlhed med lutter fornøjelige Ting, der gaar forud for Julen. Og det faldt af sig selv, at han næppe var kommen ind ad Døren og havde smagt paa Julekagen, før han blev sat til at bestille noget. De smaa Søkende førte i Triumf »store Broder« ind i Spisestuen, hvor Arbejdet med at klippe Hjærter og klistre Kurve var i fuld Gang. Og inderlig tilfreds bænkedes han sig mellem de smaa med en Sax i Haanden, Klisterpotten ved Siden og de mange Ark rødt, gult, blaat

og grønt Glanspapir foran sig. Fra sine egne Drengenaar huskede han endnu, med hvilken Ærefrygt han havde sét paa det fine Guldpapir, hvorefter der aldrig var mere end et Ark, og som Moder derfor egenhændigt behandlede. Nu sad han selv og var den Store og Voxne, og de smaa skød Guldpapiret hen til ham, for at han skulde klippe Julestjernen . . . Der kom en egen dyb, svulmende Følelse over ham – en Følelse af, hvad et Hjem kan være, hvilken Fred det kan rumme, hvilken Hjærternes Varme der kan fylde det – saa han et Øjeblik næppe vidste, hvad han gjorde. Det var, som at traæde han intet højere i Verden end at sidder her og klippe Julestads til sine smaa Søkende i en graa Decemberdags tidlige Skumring . . .

»Lillejuleaften gik, Juleaften kom. Ud over de snedækte Tage rungede Vor Frues mægtige, klangfulde Klokker, og op ad de stejle Gader, der fører til Kirken, kommer Folk vandrende, mørke mod den lyse Sne, hilsende hverandre med »Glædelig Jul!« og »Glædelig Fest!«

»Den gamle, gothiske Kirke aabner sine Døre paa vid Gab, det Indre tindrer af Lys, og Orglet prælude-derer, Sangen bruser – en af de gamle Salmer, i hvis Rytme det er, som hørte man Lyden af Englevinger. Og Salmen tier, og den gamle Sognepræst staar paa Prædikestolen og begynder med sin svage, rystende Stemme, der i Aften er endnu mere svag og rystende end ellers, at tale om den store Glæde, som i denne Nat er vederfaret alt Folket – at »Eder er en Frelser født, som er den Herre Kristus i Davids Stad« . . .

»Efter Gudstjenesten hjem til det festlige Aftensbord, men det var kun lidt, de smaa kunde sætte til Livs af alle de gode Sager – Risengrøden,

Gaasestegen, Æbleskiverne. Alle de smaa Hjærter bankede kun for Juletræet . . .

»Og omsider sad de saa i den mørke Stue, medens Træet blev tændt. Sad i Mørke hos gamle Jomfru Graff, hvis Fortællinger om Nisser og Troldtøj oppe paa Mors ellers var saa interessante, men i Aften lyttede de bare til hende med et halvt Øre. For var der ikke nogen, som rørte ved Laasen? Nej – de gik igen. Men nu da – nu vilde der ganske sikkert blive lukket op? Nej, heller ikke.

»Indtil Fløjdørene pludselig – ingen vidste rigtig hvordan – stod vidt aabne, og alle Børnene kom ind. Med løftede Hoveder stirrede de al Herligheden lige i Møde, og alle Julelysene spejlede sig tindrende i deres blanke Øjne . . .

»Og nu kom den, hin salige, lykkefyldte Stemning, som kun Juletræet formaar at sprede. Den Stemning, der kommer af sig selv i det Øjeblik, Juletræets røde og blaa og hvide Kærter oplyser Stuen, og man ser sin egen Skygge mangedobbelt paa Væggen – tyve Skygger, der krydses og brydes. Det er, som om den Stue, hvor Juletræet staar, ikke længer er den Stue, man kender, og ser man et Øjeblik ud af Vinduet, ned paa den stille, snelyse Gade, saa synes man, det er helt underligt, at Gaden endnu er den samme. Thi den Stue, hvori Juletræet staar, er bleven som en gylden Ark, der med sin Last af Lykke flyder frem gennem den mørke Nat og vugges hen over Tidens Strøm af Timer, der ikke er som andre.«

Husson måtte have lommeværket frem.

Paul VI i nærbillede

På sin 70-årsdag fik organist Bernard Husson, Helsingør, overrakt et stort tilskud til en Romrejse. Bevæbnet med en introduktionsskrivelse til Vatikanet begav han sig til den evige stad. Husson troede, han skulle se paven under en masseaudiens, men . . .

Audiensdagen oprandt med øsende regn. De foregående dage havde vejret været ideelt for mig, med strålende solskin hele morgenen og formiddagen og så regn om aftenen. Da jeg ankom til de store bronzeporte for enden af den ene af Berninis imponerende buegange og foreviste min indbydelse, blev jeg vist op ad en mængde trapper, ialt tre trapper, af hvilke den sidste hedder »den kongelige trappe«, og det var

mellem anden og tredje sals højde. Langs trapperne var posteret schweizergardere i deres renæssance-uniformer i sort og brunt, og mens jeg passerede forbi, aflagde de honnør med deres hellebarder, så jeg følte mig som en meget betydningsfuld person, en mærkelig fornemmelse.

Da jeg var nået helt op, blev jeg modtaget af en af pavens kammer-tjenere, der var klædt i rød frakke, røde knæbenklæder, røde strømper og

sorte sko med spænder. Efter at være kommet af med overtøjet blev jeg vist ind i en sal, hvor andre audiens-søgende sad. Vi var vel ialt 25–30 mennesker, og men hensyn til damernes klædedragt, var man også blevet demokratisk. Tidligere skulle damerne møde i lange sorte kjoler med mantillen på hovedet for at dække håret. Nu havde man kun bibeholdt det sidste. Der var alt muligt, fra lange til knækorte kjoler.

En monsignore i violet med lang kappe gik rundt med en liste over de tilstedeværende og spurgte, hvilket sprog de ønskede at benytte. For mit vedkommende svarede jeg »fransk«, da paven næppe forstår dansk. Derefter kom en lille ivrig mand, ligeledes forsynet med en liste, og spurgte, om jeg ville fotografere med paven, og det sagde jeg naturligvis ja til.

Medens vi ventede, holdt paven stor audiens i Peterskirken, hvor antagelig nogle tusinde mennesker var til stede. Her holdt han en tale på flere sprog for at slutte med at meddele sin velsignelse til hele forsamlingen. I mit stille sind troede jeg, at noget tilsvarende skulle ske her, blot med den forskel, at vi efter pavens velsignelse skulle defilere forbi ham og blive præsenteret. Men det skulle gå helt anderledes.

Pludselig blev der uro i salen. De forskellige monsignores og kammertjenere fik travlt og man hørte sige: »Paven kommer, paven kommer«. Og ganske rigtigt. Pave Paul VI kom, men det var i den tilstødende sal, og monsignoren med listen kaldte tre-fire audienssøgende ind. Og så blev det min tur. Da jeg kom ind i salen, sluttede jeg op bag dem, der skulle modtages før mig, og fra dem og hen til en lille beskeden tronstol, hvor den hvidklædte pave sad, var der ca. 5 meter, og den afstand blev holdt. Det var altså i virkeligheden en privat audiens.

Da jeg blev kaldt frem og så denne hvide skikkelse, der er åndeligt overhoved for ca. 500 mill. katolikker, blev jeg så dybt bevæget, at jeg måtte have lommeterklædet frem for at give næsen en omgang. Paven rakte begge sine hænder ud imod mig, og medens jeg rakte ham min hånd, knælede jeg for ham. Han tog min hånd mellem sine hænder og betydede mig med et let tryk, at jeg skulle rejse mig. Katolikker har gennem århundreder kaldt paven for »den hellige Fader«. I dette øjeblik forstod jeg den dybe betydning, der ligger i denne betegnelse.

Paven indledte samtalen med at spørge mig, fra hvilket land jeg kom, og da jeg sagde Danmark, spurgte han mig, om jeg kendte monsignore Heim – det var ham, der havde skrevet introduktionsskrivelsen – og da jeg kunne bekræfte dette, bad han mig om at hilse ham.

Derpå pegede paven på mit ridderkors, og jeg oplyste ham om, at jeg var kommet for at takke for

Ellers går dagen sådan

Pave Paul har svært ved at komme op om morgenen, hedder det i denne beretning om pavens hverdag

Det er ikke nogen let opgave at skrive om pave Paul VI's dagligliv. Man er ikke længe om at opdage, at pavens livsvaner adskiller sig væsentligt fra en konges eller en præsidents arbejdsrytme. En præsident tager fri i hvert fald én gang om året. Præsident Johnson tager til sit landsted i Texas, og dronning Elisabeth trækker sig tilbage til Balmoral Castle. Paven opholder sig ganske vist om sommeren på Castelgandolfo, men der er ingen større forskel på livet i Vatikanet og på hans sommerresidens. En sommerdag på Castelgandolfo er for pavens vedkommende som en almindelig arbejdsdag opfyldt af modtagelser af pilgrimsgrupper og af forskellige personer, der har ærinde hos ham.

Pave Paul VI anses for at have svært ved at komme op om morgenen. I århundreder har der ikke været en pave, der stod så sent op om morgenen, som han gør. Kl. 6,30 kommer kammertjeneren Ghezzi ind i pavens soveværelse og trækker gardinerne fra. Pave Johannes stod op kl. 5,30, og Pius XII stod op endnu tidligere, især om vinteren. Men Paul VI går også senere i seng, end de gjorde.

Kl. 7 læser paven messen i sit lille privatkapel to etager højere oppe med en af sine to sekretærer, Don Macchi eller Don Bossi, som ministrant, hvorefter paven ministrerer for sin sekretær, mens sekretæren læser messen. Som morgenmad drikker

han en kop kaffe med mælk og spiser brød med smør, ost eller marmelade.

Arbejdsdagen begynder med, at paven gennemgår dagens aviser. Paul VI er en flittig avislæser. Han vil ikke have, at der skal laves en presseoversigt til ham, men vil personlig gennemgå den tykke pakke med dagblade. Desuden ser han fjernsynsprogrammet »Telejournal«.

De første besøg kommer kl. 9. Ingen tidligere pave har taget imod så mange mennesker på en dag som Paul VI. Han holder af at drøfte bispedømmernes anliggender med biskopperne. Ingen gruppe inden for erhvervene savnes ved audienserne. På det sidste er han som den første pave begyndt at tage imod en række industriledere, og desuden har han besøgt fabrikker, værksteder og byggepladser for at komme i kontakt med arbejderne.

Besøgene slutter omkring kl. 13, hvorefter paven indtager sin middag. Paul VI er ingen gourmand, og måltiderne på hans bord er enkle og beskedne: en kød- eller fiskeret, grønsager, frugt, juice, et glas vin og kaffe. Han ryger ikke. Efter at have hvilet en stund går paven i gang med at forberede sine taler og skrive breve. Mange mennesker tror, at paven tilbringer sin dag i dyster ensomhed, og at han indtager sine måltider uden selskab af andre – noget i retning af gamle dages søkaptaj-

Fortsættes side 25

denne udmærkelse, som jeg fik sidste år i anledning af mit 50-års organist-jubilæum. Straks bevægede paven begge hænder, som spillede han på et klaviatur.

Endelig oplyste jeg paven om, at jeg var formand for den danske liturgikommissions musikudvalg, og at vi havde store problemer at kæmpe med, navnlig med hensyn til det danske sprog og den gregorianske musik. Dette interesserede paven meget stærkt, og han bad mig indtræn-

gende om fortsat at søge at løse problemerne sammen med de øvrige, der var med i arbejdet, på bedste måde.

Dermed var audiensen forbi, og paven gav mig som erindring et lille etui med en afstøbning af et gammelt pavesegl, med Peter og Paul på den ene side og hans eget våben på den anden. Efter at have modtaget pavens personlige velsignelse forlod jeg audienssalen for at begive mig til mit hotel.

B. Husson

O, du salige julenat

Af J. Coenen S. J.

Jeg ville så gerne tale lidt fortroligt med dig, ville gerne bade min sjæl ren og glad i din stille salighed, du stille nat, hellige nat, du signede julenat! Du har så mange navne, at jeg slet ikke ved, hvad jeg skal kalde dig – kun én af de øvrige nætter, din store søster, påskennatten, kan måle sig med dig: Hun er »den i sandhed lyksalige nat, hvem det ene blev givet at vide tid og time, da Kristus stod op fra de døde.«

Nætter er tit onde, de skjuler så tit mørkets gerninger; men du er god som en moder, du moderlige nat, som tager os alle i din favn og varmer vore hjerter. Du har lyttet til fredens og frelsens budskab på Betlehems marker, det »Gloria«, der toner som en frelsens morgenhymne over så mange dage af vort liv. Du har lyttet til en ensom moders fortrolige bønner til sin egen søn, den søn, Guds kærligheds Ånd havde nedlagt i hendes jomfruelige skød. Snart skal denne moder frembære sin førstefødte i Guds tempel som tak for en anden nat, der bragte Israels folk dets frihed, men som bragte ægypternes førstefødte død og deres hjem sorg og rædsel. Hvor er Guds planer uransagelige! Den tekst, israelitterne engang læste, når de mindedes den nat, da døden gik deres hjem forbi (påske = forbigang), får os til at tænke på dig, du livets lyksalige nat: »Da dyb stilhed herskede overalt, og natten på sit hastige løb var nået halvvejs frem, steg dit almægtige Ord ned fra din kongetrone i himlen« – Visionsbogen, 18, 14 f. (jfr. Introitus på søndag i Kristi fødsels oktav). –

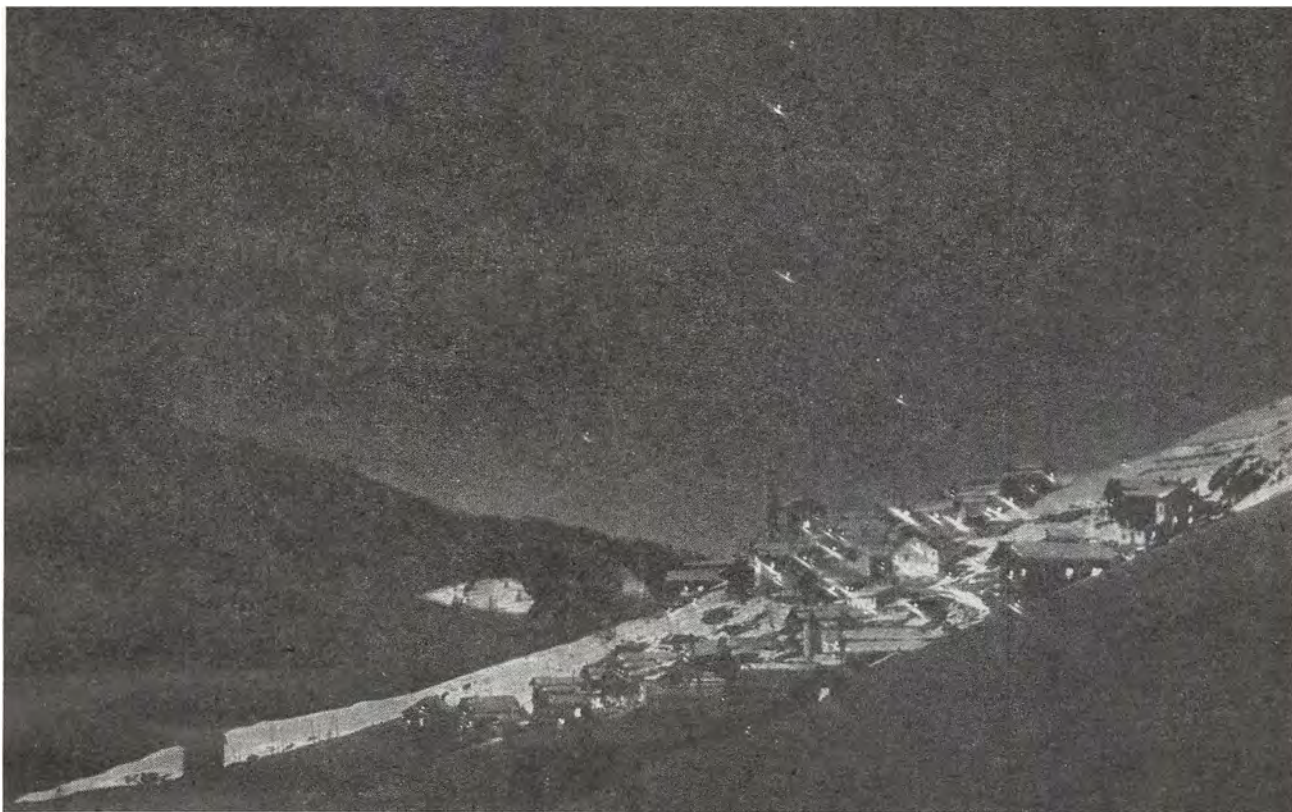
Dine sorte og blinde øjne blev seende, da Herrens herlighed strålede op over dig. »Ingen har nogensinde set Gud; den énbårne Søn, som er i Faderens favn, han er blevet hans tolk« (Joh. 1, 18) Du, o moderlige julenat, som så Sønnen i jomfruens favn, forstod det budskab, hvorved han tolkede den evige sandhed, at »Gud er kærlighed«; du oplevede »Kærlighedens« fødselstid på vor kærlighedsfattige jord; derfor blev du så mild og så saliggørende, du hellige nat, din tavshed blev så talende, så fuld af visdom – og alle, der har bevaret sig noget af deres barndomsevne til at lytte, er dine mest taknemmelige tilhørere. Du vise moder! du hellige julenat! Jeg flygter gerne langt bort fra alle teologernes, historikernes og videnskabsmændenes selskab, når de tænder deres jordiske videns stærke lys for at udforske det guddommelige mysterium, du skjuler i din favn. Dit mørke og din varme tro siger mig tusind gange mere end al menneskelig viden kan fortælle mig. Jeg vil hellere lægge mit hoved i dit skød og som et barn lytte til den gamle historie om Guds kærlighed til den faldne slægt, sådan som kun du kan fortælle den. Det var jo dig, der selv oplevede den i stalden i Betlehem. Kun du læste i Marias, moderens hjerte, kun du ved, hvad alle tiders kristnedigtere og malere, alle stille bedere og mystikere har set, kun du, hellige nat, har fornemmet, hvad alle fromme mødre har tænkt og følt, og hvad de hviskede deres børn i øret, når de førte dem til julebarnets krybbe og lærte dem at elske og at tro; du ved det

bedst, du hellige, du salige, du fromme julenat; derfor lytter jeg til dine sange, til dine legender, når jeg vil fejre jul, og jeg føler mig mest hjemme, når jeg får lov til at klemme mig ind på en snæver plads mellem oxen og æslet, den hellige families første julegæster, og holde vagt ved barnets fattige seng, sammen med den unge moder og den tavse Josef, hendes kyske brudgom. Så er det jul! – når jeg må dele deres undrende smertelige glæde over barnets mysterium.

Du salige julenat, jeg forstår så godt, at du gjorde så mange troende mennesker til digtere og fortællere. Du har jo selv så meget at fortælle os, at vort hjerte slet ikke kan rumme det. Nogle kalder det myter, alt det du deler ud af dit hjertes dybe skat. Lad dem kalde det, hvad de vil – alligevel giver jeg en af mine lærde professorer ret, når han siger, at digterne er tit sandheden og det uudsigelige nærmere end teologerne. Det forstår jeg så godt, o hellige julenat, når jeg tænker på dig og dit mysterium! Hvem kan sige det bedre end digteren, hvad dit moderlige venskab betyder for mig.

*Mit hjerte altid vanker
i Jesu føderum,
did samles mine tanker
i deres hovedsum,
dér er min længsel hjemme,
dér har min tro sin skat,
jeg kan dig aldrig glemme,
du søde julenat!*

(H. A. Brorson)

Julenat betyder fred – mon ikke menneskene efterhånden vil forstå det? Mon det atter i år vil lykkes for dig, du vise og milde nat, at lære menneskene fordragelighed, at byde kanonerne tavshed, at afvæbne de hænder, som endnu i går var rettet imod brødre, der var blevet fjender.

Aldrig har jeg læst et så frygteligt digt som det, hvormed Joh. Jør-

gensen skildrer vor tids måde at fejre »jul« på (han skrev det i 1942). Du stille nat, med dybeste skam må vi bekende, at mennesker har skændet dig så grusomt:

*Vi drøner på tordnende vinger
af skyerne frem,
og juleaften
så bomber vi Betlehem.*

Du hellige nat, vi vil værne dig med vor bøn og vor kærlighed; måtte fredens engle atter oplyse dit mørke og jage dødens mægtige engle på flugt. Du, som så »fredens fyrste« blive født på vor stakkels jord, tag alle mennesker til dit moderhjerter og giv dem del i din salighed, der er lovet alle dem, der stifter fred, »thi de skal kaldes Guds børn« (Matt. 5, 9).

J. Coenen S. J.

Himlene fryde sig,
og jorden juble for Herrens
åsyn; thi han er kommen

Julenattens messe

VINTER

Nu er det altså jul igen
naturen om midt
De røde æbler, der fik
i træet udenfor,
mod den grå

Årstiden og julen har bestemte ting, som hører den til. Selvfølgelig blev det jul uden dem. Men alligevel: julekurven fra dengang børnene var små, den blanke æske med de fire tændte adventslys med grankviste stukket ned imellem. De er sætstykker for sindet, småting, der har værd, fordi de betyder noget. Man har hemmeligheder med dem. Og så er de udtryk for, at en vis orden er der dog i ens tilværelse. Jo vist, en rytme. – Nu er det altså jul igen!

Det minder også naturen om midt i travlheden. De røde æbler, der fik lov at blive siddende i træet udenfor, er igen så kønne mod den grå himmelflade.

Billeder dukker op, oplevelser, der helt er ens egne – og nogle, man fik via bøger og kunst. Måske de er tilgængelige også for andre. En selv bringer de i hvert fald stadig nyt.

Her er da nogle af dem rammet ind. De kan sidde bag samme glas.

Decemberdagen er kort, og herinde i koret i landsbykirken er det ved at mørkne. Der står en svær mand og ser på en adelig families ligsten, som er muret ind i væggen. Stenen er sort af ælde og blank i overfladen. Nu tager han sin lommekniv frem og ridser lidt i kanten af den, bøjer sig ned mod snittet og bliver stående i tanker uden at ænse sine ledsagere, læreren fra skolen derhenne med sin søn, uden at høre deres snak.

Manden er forfatteren Jakob Knudsen, som har givet dette selvportræt i en af sine noveller. På foredragsrejse

i Jylland er han kommet her til byen og skal bo et døgn over hos lærerfamilien. – Og det er skidt! – På turen fra stationen blev han gennemblødt. Og værtsfolkene byder ham inderligt imod fra første færd.

Er han selv urimelig, sær og trekantet? – Kommer ikke sagen ved! Han har det elendigt, og det er det væsentlige for fortællingens idé.

Så gik de altså hen at se kirken, men stemningen blev ikke anderledes.

Snittet i den gamle sten lyser frisk. Under overfladen er den som ny, uændret og oprindelig. Det ser han jo nu. Og så sker det mærkelige, at det stiver ham af: ikke alt er flygtigt og farende, uroligt og forvirrende. Som han dog trængte til at blive mindet om det! – Men selvfølgelig varer freden ikke længe. Han skal med læreren hjem, og så skal han til mødet i forsamlingshuset.

Sent på aftenen ser man ham igen. Han er da brudt op et øjeblik fra uroen inde i stuen og står alene ude i natten.

Vejret er slået om. Det er allerede klart og koldt, og til natten bliver det nok hård frost. Himmelen er slet ikke mørk, for stjerner og stjerneklmynger dækker den næsten helt. De lyser ned over jorden i vinternatten.

Ja, her er fred! – Der er en verden til af absolut orden og ro og renhed, umulig at tilsmudse. Og tanken ledes videre. Snart er det jul. Ja, den, som skabte alt, er ikke alene almægtig. Han er tillige kærlig over al forstand.

Den kraftige mand rager op over gærdet mod den lyse himmel. Nu vender han sig og går roligt tilbage til skolen, ind i stuens lys og snak.

HIMMEL

TEKST OG ILLUSTRATION:
EMIL PETERSEN

en! Det minder også
i juletravlheden.
lov at blive siddende
er igen så kønne
himmelflade

Billedet står klart side om side med andre fra Jakob Knudsens bøger. Man ser mennesker, som vældige kræfter udenfor og i deres eget sind tumler med. Og så kan det alligevel ske, at de pludselig, uforklarligt, men ofte netop i naturen, oplever en anden virkelighed. Og den holder dem oppe. De lever i stærke modsætninger. Og sådan er også deres landskab tegnet: samme dag, som begyndte i våd vinterregn, ender i frostklart stjerneskr. Nattemørke viger for tindrende sollys. – Den bestandigt skiftende vide himmel over Jylland er deres baggrund.

Oluf Høst malede sin gamle gård over byen igen og igen, men oftest ved vinter. Gennem portåbningen i den lange, hvide længe ulmer et stykke himmel, ligesom fanget i hus og gård. Anderledes har den tyske kunstner Emil Nolde malet himmelen over Vestslesvigs grønne marskenge. Den får al den plads, den vil have, og hersker suverænt. Fra dens farver låner engene og åen guld. Himmelen rejser et eventyrslot over den flade jord. To verdener mødes.

Fra denne egn stammede Jakob Knudsen på fædrene side. Slægten var rige bønder på gårdene, der lå som strandede arker og ragede op i engene. I husblokken, under de svære, blanke stråtage, som blæsten vanskeligt kunne slide i stykker, boede folk og dyr godt og lunt nær op ad hinanden.

Julemorgen kører bønderne til kirke i landsbyen. Vognene er små, sorte prikker langt derude på vejen. Hjulsporenes pytter spejler den vældige himmel.

Og nu sidder de i kirkestolen, mørkklædte og tunge.

Kulden slår ud fra de kalkede vægge og fra overtøjet, så der danner sig små, disede ringe om lysene oppe på alteret og i kronerne. Folk rykker sig til rette, og der bliver helt stille. Gudstjenesten begynder.

Sindigt læser de sig gennem salmebogens rader, men megen lyd får deres sang ikke. Salmen er af Brorson, der selv var her fra egnen og endte som biskop ude i Ribe.

Endnu har de et stykke af hjemmet med herinde. For det lyder jo kendt, hvad de synger om spurven, der »har sin rede og sikre hvilebo«, og om den mørke stald, hvor »betlere de plejer at lægge sig i skjul«. Men da sprænges billedet. Tiggeren er Vorherre selv, står der, kongesønnen, der må tage til takke med »andres stald og strå«.

Og dog. – Hvad det vil sige, ved de stovte selvejere bedre end de fleste andre. Det var sandelig et mørke, lyset skinnede i. Ja, inderlighedens digter tegner så sagteligt billedet af det nære og det fjerne, som mødes, himmel og jord. Og naturligvis må han bruge fremmede, fine ord, hvis det skal lykkes for ham: harper, palmer, kongens diamantbesatte krone.

Stalden er ens eget hjerte, synger de. Hvor glæden nu kan bo – og skal blive hilst velkommen. Det er de kommet i kirken for at høre. – Naturligvis går de ikke til hverdag rundt og citerer de linier, hverken for sig selv eller andre. Men det er i sin orden, at digteren på deres vegne prøver at sige, hvori det glade budskab består.

Og i en anden salme får en tavs erfaring mæle, ikke bare deres, slet ikke deres! – Og alligevel generationers. At »knuste hjerter føler bedst, hvad denne store frydefest for glæde har at bringe.«

Uden for den hvide kirke bliver de stående og hilser på hinanden og ønsker god fest. Men her er råkoldt. De retter sig og ser ud over det åbne land. Så kalder de med øjnene familien sammen og går til vognen for at køre. Nu skal de hjem at fejre jul.

Her i Nordsjælland er himmelen ikke mange steder så stor. Der er for mange træer i vejen, og deres grene deler den ind i terner. Til tider kan det være trist nok. Men ved morgen og aften hænder det på denne årstid ikke så sjældent, at felterne nede ved synsranden lyser som kirkeruder mellem de sorte ribber.

Før var de røde æbler derude sjove, runde kontraster til alt det krogede sorte og det flade grå. Nu har heller ikke æblerne farve mere, men bliver en del af mønstret, som himmelen gløder i.

Æblerne og fuglen, der sidder helt stille i træet, er smeltet ind i gitteret, der stænger for den glødende himmel. Dens pragt er af en skønhed, jorden ikke ejer.

Emil Petersen

De sydlige øer

W. Wulff & Søn

v/ Hans Wulff
Murermester
Grønningen 13, Maribo.
Telefon 238

Im. Nielsen

Snedkermester
Brødregade 1, Maribo. Tlf. 759
Begravelse ordnes — alle
aftaler kan træffes i hjemmet.

Farvemessen

Vestergade 21, Maribo.
Telefon 989

Ingemann Jensen

Malermester
Maribovej 139, Nakskov
Telefon 308

Chr. Steffensen

Herreekvipering
Søndergade 2.
Nakskov. Telefon 796

Fisk og vildt

Axel Pryds A/S

Telefoner 85 03 00 - 85 02 78
Nykøbing F.

Smede- og maskinværksted,
aut. vand- og gasmester. Spec.: Centralvarme

Chr. Lauritzen

Kirkepladsen 6 - Nykøbing F.
Telefon 85 05 11

K. E. Petterson

Tværgade 6, Nykøbing F.
Telf. 85 01 32
Autoriseret elektro installatør

B. & H. Kofoed Hansen

Slagterforretning
Maria Gade 5, Maribo
Telefon 740
1. kl. kød og pålæg

Aalborg

Fiskehallen

Kastetvej 57, Aalborg
Telefon 13 44 84

RYØ A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Aalborg Nytorv 14. Tlf. 12 88 88
El-installationer - El-artikler
Radio og fjernsyn
Fjernvarme - køleanlæg
Vand - Gas - Sanitet

FOLMER OLSEN

Begravelse ordnes
Reberbanegade 37
Aalborg - Tlf. 12 15 57

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Aalborg
Tlf. 12 03 01

Murermester- og entreprenørfør.

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Aalborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Køb hjemmets udstyr hos

THUEN

Gravensgade 2
Aalborg

Laurits Bageri

Borgergade 32, Aalborg
Telefon 12 69 13
Kun 1. kl. varer anvendes

Sanitet

Centralvarme

Nielsen & Brostrøm

Algade 58, Aalborg, tlf. 13 04 33
Indeh. A. Brostrøm, ing. M. af I.
Aut. vand-, gas- og blikkenslagermester

Mathias
Christeisen
ABSALONSGADE 14
AALBORG

København

Sparekassen

for Lyngby og Omegn

Gravminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby. Tlf. 87 00 25

Oliefyr

Centralvarme

Brændselolie

Cinders

NORDISK KUL A/S

Rødovrevej 381-389
Vanløse
Telefon *70 45 30

B. J. Leanders Eff.

A. Madsen, glarmester
Rantzausegade 14,
Københ. N. Tlf. 35 17 02
Specialitet: Blyindfatning

Kaj Uth

Snedkermester
Hyldegaardsvej 14-16
Ordrup, Tlf. 10225
Privat adr.: Nymosevej 14,
Gentofte. Tlf. Søborg 8109.

Kød, flæsk og pålæg

Farum Slagterforretning

Poul Andersen
Telefon 95 00 36
Fineste hjemmelavet pålæg

V. Sæmer & Søn

Blikkenslagermestre
Dybbølsgade 17,
København V.
Tlf. Vester 7001 og 8581

FORSIKRINGS COMPAGNIET
FOR KONGERIGET DANMARK %

☆

Hovedkontor:
St. Kongensgade 68, København K
Telefon *11 21 21

Georg Larsson

Det danske hospitalsinventar
Fyensgade 6, København N.
Hospitalssenge, madvogne,
transportvogne,
klinikinventar.
Specialitet: Gummihjul.

Mater Regina er nummer 2 fra højre.

Mater Regina død

Der er kommet dødsbudskab fra Bielefeld i Vesttyskland, »Farumsøstrenes« moderhus. Det er *Mater Regina*, der døde den 12. november.

Mater Regina blev næsten 81 år gammel. Det dødsbudskab gør et stort indtryk på mange mennesker.

Mater Regina var blandt de første ursulinerinder, der kom til Danmark i 1932. Hun har haft en betydelig gerning i hele Farumgårds tid. Gårdens og klosterets lukning i 1966 var for hende en stor sorg.

Mater Regina var den, der modtog anmeldelse eller forespørgsler angående ophold på det dejlige sted, og hun tog sig på mange andre måder af de faste beboere og andre gæster. Hun ejede store evner hertil og forstod med ægte kærlighed at tale med alle slags folk om netop deres problemer. Hendes råd var præget af menneskelighed og from kristentro. En af Mater Reginas andre opgaver var at passe kapellet og gudstjenesterne som sakristan. Også det blev gjort med dygtig pligtopfyldelse.

De sidste år har den gamle søster lidt meget under sygdom, som hun altid bar med stor tapperhed.

Mater Regina var i så høj grad med til at løse den rige opgave, Farumgård havde for utallige mennesker, nemlig at være et fredfyldt fristed, en kristen oase i en fortravlet verden, et hjem i de skønneste naturomgivelser for svage og raske, ældre og unge.

På sin meget diskrete måde var Farumgård et økumenisk sted. Også det betød en side af vort bispedømmes gerning, som bittert savnes.

O. J. Ballin

Syge belgiske arbejdere

Som jeg tidligere har gjort, beder jeg om alle slags frimærker til kronisk syge belgiske arbejdere, for hvem frimærkesamling er en lille kærkommen hobby. Det er gennem årene blevet til adskillige sendinger, som har spredt megen glæde og opmuntring.

Ganske vist appellerer jo flere andre præster også til Dem til fordel for kirkebyggeri og lignende. Men mon der ikke kan blive lidt også til mit formål, ikke mindst nu med den store julekorrespondance?

Det er efterhånden kun så lidt, jeg modtager til disse syge. Flere mener måske, at jeg har ophørt med denne indsamling, eller de vil ikke have noget imod en lille påmindelse om deres tidligere så redebonne og gode hjælp.

Adressen her er: *pater Olaf Jan Ballin, St. Lioba Hjem, O. V. Kjettinges Allé 7, København F.*

Jeg siger Dem forud tak! Det gælder på en ikke særlig besværlig måde at skabe en lille glæde for hårdt prøvede mennesker. (Det er for kostbart at sende jule- og andre velgørenhedsmærker derned – jeg kan altså kun bruge rigtige frimærker).
O.J.B.

Elisabeth- foreningen opløst

Efter 100 års virke i børneforsorgsarbejdet blev Elisabethforeningen opløst efter den 2. ekstraordinære generalforsamling, som fandt sted onsdag, den 30. november 1966 på landsretssagfører G. Garth-Grüners kontor, Bredgade 25.

Landsretssagfører G. Garth-Grüner har efter anmodning fra bestyrelsen og med biskoppens billigelse påtaget sig at ordne de fornødne formaliteter vedrørende Elisabethforeningens ophævelse og foreningens midlers overførelse til »Ansgarsstiftelsen« til fordel for foreningens hidtidige formål under navnet »Elisabethforeningens Fond«.

Ved Elisabethforeningens ophævelse bringer vi hermed alle vore gode trofaste venner og velgørere vor allerhøjest tak for deres trofasthed og godhed gennem mang-

foldige år; det har været en stor støtte og opmuntring for os i vort arbejde.

Tak for årsbidrag, for Elisabethkollekten, tak for legater og kontante gaver og for det gode samarbejde i foreningens øjemed.

Vore tanker og tak går også til vore afdøde venner og velgørere, som har betænkt Elisabethforeningen med legater og kontante gaver.

Det er med vemod vi opgiver et kært arbejde, men vi er nået til det tidspunkt, hvor vi måtte træffe en afgørelse for Elisabethforeningens fremtid under betryggende former.

*Angela Osterhammel,
Annie Scavenius,
Elisabeth Vald. Hansen,
Harriet Zimmermann,
Elisabeth Millech,
Rosa Sørensen.*

Mariaforeningen opløst

Mariaforeningen, bispedømmets ældste forening, hvis formål har været at yde bidrag til konfirmationsudstyr, er også blevet opløst.

Foreningens midler er overført til »Ansgarsstiftelsen«. Herved bringer vi alle de trofaste medlemmer vor hjerteligste tak for den gode støtte, de har ydet Mariaforeningen igennem de mange år.

*Harriet Zimmermann,
Elisabeth Millech,
Angela Osterhammel.*

Et år i udlandet og/eller en udlænding i et år –

I.C.Y.E. (International Christian Youth Exchange) kan atter i år tilbyde at formidle ungdomsudveksling til U.S.A., Sydamerika, Asien og Afrika, samt Europa. Tilbuddet gælder alle unge i alderen 16–19 år.

Samtidig søges danske hjem, der for et år vil være vært for en ung fra ovennævnte områder.

Udvekslingsåret går fra juli 1967 – august 1968.

Yderligere oplysninger fås hos formanden, pastor B. Willer, Hoffmeyersvej 2, Frederiksberg – inden den 1. februar 1967.

Bernhard Willer.

Esbjerg

Malerfirma

Holger Jørgensen

Morsøgade 9
Esbjerg
Telefon 2 38 51

Interessentselskabet

Nis Petersen

Tømrer- og Snedkerforretning
Danmarksgade 12
Esbjerg
Telefon 2 84 48

H. Johansen

Murermester

Kronprinsensgade 57
Esbjerg
Telefon 2 15 45

K. Højland

Aut. vand- og gasmester

Kronprinsensgade 82, Esbjerg
Telefon 2 67 08

Viggo Christensen

Urmager, optiker, guldsmed

Telefon 2 08 29
Kongensgade 64, Esbjerg

L. Basse

Kaffe - vin - konserver

Hj. af Nørreg. og Jyllandsg.
Esbjerg
Telefon 2 05 76

Vestjysk Rør- & Sanitetslager A/S

Kirkegade 6, Esbjerg
Telefon 051 2 13 11

R. Schulik

Slagterforretning

Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 2 02 14

Helsingør

Tømrermester

Ejnar J. Nielsen

Frejsgade 20. Tlf. 21 03 11
Værksted og plads, Nygade 2
Helsingør. Tlf. 21 00 81

Georg Poulsen & Søn

Blikkenslagermestre

Sct. Annagade 19
Helsingør. Telf. 21 01 64

Kolding

P. Jeppesen & Søn

Murermestre

Zahnsgade 4, Kolding
Telefon 2 06 93

Barkholt boghandel

Bogladen med de mange bøger
Kolding
Telefon: 2 15 33

H. Overbeck

Ingeniørfirma

Havnepladsen, Kolding
Telefon 2 35 55

J. Krenk

Ingeniørfirma

Varme - Sanitet
Kolding. Tlf. 2 33 44

Brdr. Andersen

Tømrermestre

V. Kjørbosvej 1, Kolding
Telefon 2 02 81

Kolding Andelsmejeri

Haderslevvej 5, Kolding
2 01 55

Peter From

Kolonialhandler

Domhusgade 27, Kolding
Telefon 2 32 10

Slagteriudsalget

Haderslevvej 7, Tlf. 2 33 77
Kolding

*1. kl. okse-, kalve- og svinekød,
konserver*

Støt vore annoncører

Roskilde

Firma Hans Møller

v/ Ib Møller

Sct. Olsegade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77

*Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand
Sanitet - Centralvarme og oliefor*

*Skolebøger - Skolerevisitter -
Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Foto i stort udvalg*

Roskilde Boghandel

Sct. Olsegade 24 - Tlf. 35 31 31

Ejgod Jørgensen

Slagtermester

Kød - Flæsk - Pålæg
Sct. Olsegade 13, Roskilde
Telf. 35 01 57

Malerfirmaet

Edvard A. Petersen

Kornerupsvænge 5 - Roskilde
Telefon 35 16 94

C. J. Gerlachs eff.

Hersegade 9, Roskilde
Tlf. 35 27 77

Aut. leverandør af kirkevine

København

Fiskehuset PARCEL

Griffenfeldsgade 45,
København N.
Telefon Nora 4755.

ERIK ANDERSEN

VALBY 910

Sandhusvej 19, Valby

**PAPIR
TRYKSAGER
KONTORARTIKLER
PLASTIC**

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 160.
Tlf. 55 57 80.

Tandtekniker

Ove C. Jensen's eftf.

J. Bønnelycke

Kunstige tænder - Rep. udføres

Vesterbrogade 69

Tlf. Eva 5932 fra kl. 10-16
Tirsdag og fredag kl. 10-18

De har fundet sammen

Assisi.

Omkring den 1. december modtog samtlige katolske sognepræster i skandinavien og en række katolske institutioner – i alt 160 adressater – en plakat, der reklamerer for en række katolske rejsearrangementer. Plakaten har som blikfang et fotografi af en dansk luthersk præst, der bliver modtaget i officiel audiens af pave Paul VI. Det meget positive ved sagen er, at 3 af vore små »bureauer« har fundet sammen om at reklamere for hverandre.

Pater Mesters annoncerer en Lourdesrejse i skoleferien 1967. Pastor d'Auchamp har 3 Romrejser i det kommende år – af hvilke de 2 er flyverejser – og Sct. Annæ Rejser har

ligeledes 3 Romrejser med tog og fly samt en »rundtur i Østrig«, også i begyndelsen af næste års skoleferie.

Sammen med plakaten følger et foreløbigt program, hvor arrangørerne begrundet deres initiativ:

»Vi kalder vore rejser »katolske«, fordi vort motiv til at rejse hænger sammen med vor kristne tro. Vi har økonomisk interesse i rejserne – vi skal bygge kirke og skole. Men vi rejser især for at anbefale vort livssyn. Vi har besluttet at administrere planlægningen af rejserne under ét for at kunne betjene vore kunder så meget bedre. – Samtlige ture ledes af en trænet rejsefører og en præst. – Når der er lutherske præster med,

plejer de at holde nadvergudstjenester . . . godt halvdelen af deltagerne er som regel ikke katolikker . . .«

Det er en modig reklame: Man venter uvægerlig en del af folk, der offentligt tilstræber at gøre deres arbejde til en »anbefaling for deres livssyn«. Men indstillingen er jo ikke ny: Det er almindeligt anerkendt, at de katolske rejsearrangører har præsteret noget værdifuldt og levedygtigt gennem årene.

De første til at glæde sig over den nye ordning bliver sikkert vore sognepræster: I stedet for 3 plakater får de én – der endda er nydelig og ikke ret stor.

Dernæst bliver det bureauernes kunder, der i fremtiden, når de skriver til et af disse bureauer, vil få en oversigt over alle 3 bureauers rejser.

Ville det ikke være værdifuldt, hvis samtlige katolske ledede rejser kom med i den nye ordning?

Paul d'Auchamp.

Lommekalenderen

Så er »Katolsk Lommekalender 1967« udkommet. Tak til redaktøren, Ebbe Simonsen og forlæggeren, Sven Damsholt, fordi de så troligt sørger for, at frøken Ulla Andersens værk føres videre. At lave en lommekalender er et besværligt stykke arbejde, men skaberne må trøste sig med, at de her rækker os en af årets vigtigste bøger. Den er ikke til at undvære.

Som nævnt tidligere påhviler det hver enkelt institution, der ønsker at blive nævnt, at læse korrektur på sin egen rubrik. Derfor kan man takke sig selv for de ærgrelser, der dukker op, når man ivrigt kikker efter sit navn på tryk. Mere sjov får man dog ud af det, hvis telefonnummeret eller gironummeret er forkert. Så vidt vi kan se, er både pastor Paul d'Auchamps og Johanneskirke's gironumre rigtige.

Det bør vel bemærkes, at biskop Hans L. Martensen har frabedt sig titelen »Excellence«. Og når vi er på Laurids Bings Allé kan vi lige repetere, at den nye kontorchef hedder Bent Ortvald. I samme åndedræt hæfter vi os ved, at brevskolen er flyttet derud – på bispekontoret altså. Kaare Osori på »Catholica« er identisk med pastor Kaare Osorio, kapellan i Lyngby, og pater Urban Figge er blevet superior for oblatfædrene i Herlev.

Så godt som alle kirker og institutioner med helgennavne bruger forkortelsen »sct«. Burde den egentlig ikke være »skt.«, da ordet skrevet helt ud staves »sankt« i henhold til dansk ret-

Sluttes side 23

AMSTERDAM — NCWC NEWS SERVICE:

ANSVARHAVENDE
REDAKTØR:
HELGE KRISTENSEN

Redaktør for indenlandsstof:
Jens Oluf Lund
Redaktionssekretær: Elli Gambell

Redaktionskontor:
Bredgade 69, København K.
Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:
Katolsk Ugeblads Annonceekspedition,
Hauchsvej 8, København V.,
telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro
589 65.

Abonnementsafdeling:
Katolsk Ugeblads Ekspedition ved A.
Prüser, Sankt Annæ Plads 28, Køben-
havn K., telefon (01) 15 95 28 (9-16,
lørdag lukket) postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien
som i andre lande pr. kvartal kr.
16,50.

Længere artikler til et bestemt num-
mer af bladet skal være redaktionen i
hænde senest 3 uger før det pågæl-
dende nummer udkommer, kortere
meddelelser senest 14 dage før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar
for uopfordret indsendte manuskrip-
ter.

Såfremt et nummer af Katolsk Uge-
blad udebliver, bedes henvendelse ret-
tet til Deres eget postkontor eller til
Postvæsenets Oplysningskontor, tele-
fon 14 62 98, idet udsendelse af de
enkelte numre foretages af postvæse-
net.

Adresseændringer bedes ligeledes med-
delt postvæsenet.

Den 27. november åbnedes det hol-
landske pastoralkoncil med en messe,
celebreret af kardinal Alfrink i domkir-
ken i Utrecht. Under messen benyttede
kardinalen en kalk og en patene, som
pave Paul VI havde skænket til minde
om pastoralkoncilets åbning.

I det budskab, hvormed paven led-
sagede sin gave, omtaler Paul VI det
hollandske pastoralkoncil som »et van-
skeligt og delikat foretagende« og op-
fordrer til, at koncilet må blive gen-
nemført i »en ånd, der er præget af
kløgt og ansvarsbevidst årvågenhed«.

»Vi stoler på«, fortsatte pave Paul,
»at det, der kommer til at foregå, vil
være ledet af ærlig lydighed over for
læren og af kærlighed til Kirken. 'San-
sen for Kirken' skal være jeres lede-
stjerne.« Paven sluttede med at ud-
trykke håbet om, at »pastoralkoncilet
vil tage nogle fejlagtige meninger op,
som for nylig har kastet deres skygge
over troens renhed.«

Hollands seks andre biskopper, som
fejrede pastoralkoncilets åbning med

messer i deres egne domkirker, hørte
kardinal Alfrinks prædiken og oplæs-
ningen af Paul VI's hilsener over en
radioforbindelse fra domkirken i Ut-
recht til landets seks øvrige domkirker.

I komitéen for det hollandske kon-
cil, som er udpræget økumenisk, sid-
der adskillige protestanter. Også ka-
tolske lægfolk er medlemmer af kon-
cilets eksekutivkomité, og i spidsen
for komitéen står professor i erkendel-
sesteori ved det katolske universitet
i Nijmegen Dries G. M. van Melsen,
der ligeledes er lægmand.

I sine bestræbelser for at imødegå
en nedgang i kirkegangen, modtagelsen
af nadveren og præste- og ordenskal-
dene formodes det, at pastoralkoncilet
vil udforme et vidtgående reformpro-
gram og en ajourføring af Kirken i
Holland. Det hedder sig blandt andet,
at tilladelsen til at læse hele messen
på modersmålet, en revision af forskrif-
ten om præsternes cølibat og en be-
handling af spørgsmålet om de blan-
dede ægteskaber er nogle af punkterne
på koncilets program.

Vred arbejderpresse

De spanske arbejderkatolikkers presse
indeholder i de seneste numre overra-
skende skarpe angreb på det kapita-
listiske system. Således skriver biskop-
pen af Cadiz, Antonio Anoveres i La
Voz del Trabajo: Det kapitalistiske
system er fordærvet i sit inderste væ-
sen. Det mangler social dynamik og er
et udtryk for skandaløs egoisme. Det
holder situationen på status quo. Dette
er i strid modstrid med den kristne
lære om det fælles gode.

Biskoppen fortsætter: Der bliver
snakket meget om nødvendigheden af
at foretage en udjævning af de store
sociale og økonomiske skævheder i
landet, men man mærker så godt som
intet tegn på fremgang. En fjerdedel
af Spaniens befolkning tjener mindre
end 300 kroner om måneden.

Vort samfund er således stadig præ-
get af principper, som er klart anti-

kristne, og som står i modsætning til
enhver forestilling om lighed og bro-
derkærlighed, slutter biskoppen.

Samtidig har to andre tidsskrifter
for katolske arbejdere Hoac Boletin
og Juventud Obrero trykt et endnu
skarpere angreb på det bestående sy-
stem. Det er skrevet af en af præster-

ne ved domkapitlet i Malaga, dr. J. M. Gonzales Ruiz, og har oprindelig været holdt som prædiken.

I sit indlæg afviser Ruiz stærkt, at kirken skal holde sig uden for sociale og politiske konflikter. »Dette er det syn, Mammon, økonomiens herre forfægter, han som i årevis har finansieret spredningen af Evangeliet i vort samfund, for at hindre, at det evangeliske budskab skulle virke ind på hans interesser.« Ruiz vakte for nogen tid siden skandale ved i en anden prædiken at hævde, at slagordet »Proletarer i hele verden – foren jer« var et tydeligt ekko af Jesu bjergprædiken. Et andet tegn på opbrud i den spanske kirke var en begivenhed for nylig i et forstadsogn til Madrid. Her åbnede sognepræsten kirken lokaler for et protestmøde, hvor over 500 arbejdere drøftede valgfrusk i forbindelse med valg til fagorganisationerne. Sognepræsten bød arbejderne velkommen med ordene: I har forgæves forsøgt at opnå tilladelse til at afholde dette møde i et offentligt lokale. I har til og med fundet jeres egne fagforeningslokaler lukkede. I er velkomne her.

ITALIEN

I en tale til Sammenslutningen af katolske arbejdsgivere i Portugal sagde pave Paul bl. a.: »Med stor glæde har vi bemærket den samvittighedsfuldhed, der præger Portugals katolske arbejdsgivere i de pligter og det ansvar, som deres hverv pålægger dem, og som svarer til, hvad Kirken forventer, især hvad angår ærlighed, kompetence og social forståelse. Ærlighed forudsætter, at samvittigheden følger naturlovens og den kristne lovs principper. Den kristne arbejdsgiver må som første mål sætte sig at være ærlig over for sig selv, over for samfundet og over for Gud. Desuden forudsætter ærligheden en rigtig moralsk opfattelse og en udviklet forståelse af, hvad der er rigtigt og forkert. Den, som har en sådan

Roste arbejdsgivere

Velvillige paveord til portugisisk delegation

OSSERVATORE ROMANO SKRIVER:

samvittighed, søger sandheden såvel i ord som i gerning, og han søger det gode, ikke til egen fordel, men efter samvittighedens tilskyndelser i overensstemmelse med moralloven. Kompetencen er betydningsfuld for den moderne arbejdsgiver for at kunne bidrage til den videnskabelige og industrielle udvikling. Den sociale forståelse fuldender billedet af den kristne arbejdsgiver; en virksomhed er et middel til menneskets totale fremskridt, og det forudsætter, at arbejdsgiveren altid er klar over sit hvervs menneskelige opgave, således at han gør sit til at søge at overvinde de hindringer, der kan vanskeliggøre samarbejdet mellem de forskellige sociale lag.«

Det værste, der kan ske, er at der ingen ting sker

CATHOLIC HERALD SKRIVER:

Pavens tale til jesuitterne for nylig var en klog og faderlig påmindelse, ikke en fordømmelse eller reprimande, sagde pater Pedro Arrupe, Jesu Selskabs ordensgeneral, ved en pressekonference i Rom.

Pater Arrupe var ikke blind for, at der i nogle dele af verden var jesuitter,

som var gået lidt uklogt til værks og havde begået fejltagelser. »Det har vi ikke til hensigt at forsvare,« sagde han, »men på den anden side vil vi heller ikke begå den største fejltagelse af alle: at lægge armene over kors i tom venten, uden at gøre noget af frygt for at gøre noget forkert.«

Et spejlbillede

OSSERVATORE ROMANO SKRIVER:

Henvendt til italienske gynækologers nationalkongres udtalte paven bl. a. følgende: »For os er kvinden spejlbilledet af det ideale menneske, således som Gud har planlagt det; kvinden er på samme tid indbegrebet af den jomfruelige renhed og moderen, der er den hemmelighedsfulde kilde til det menneskelige liv, hvori naturen fornyes ved Guds åndedrag. Som mandens ledsager er kvinden vant til en selvfølgelig heroisme i aldrig svigtende virksomhed og ved troskabens kraft. Kvinden er især egnet til de kulturelle

og sociale opgaver, der i forbindelse med hendes moralske og åndelige følelsesverden og takt, er hende medfødt. I kvinden er den menneskelighed, der gør hende beredt til religiøs forståelse og hengivelse, og som, når hun følger sit kald, anskueliggør det ægteste udtryk for kvindelighed, således at hun under alle livets tilskikkelser ganske naturligt indfører sig i billedet af den uplettede, ædle skikkelse og velsignede kvinde, som Gudsmoder Maria er.«

Vi flytter

Vi flytter, skriver pastor Josef Halatyn, Køge. Fra omkring 15. december er adressen *Bjerggade 10, Køge* (og ikke som tidligere *Bjerggade 22*).

Ved samme lejlighed ændrer menigheden Skt. Hans Kapel til SKT. HANS KIRKE.

Man regner med at holde julegudstjeneste under nyt tag. Selve indvielsen finder sted søndag den 8. januar kl. 9,30 og foretages af biskoppen. Efter messen er der reception til kl. ca. 12. Det formodes, at messen er færdig ved 11-tiden.

VI
ER TIL
FOR
DEM

LANDMANDSBANKEN

Kaffefirmaet

Børge Kruse

Frederiksborggade 27
Tlf. 15 76 08

Kaffe - The - Cacao

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN

Telefon 121, 205

Mogens Larsen

Ramsherred 31
Aabenraa
Tlf. 2 25 30 og 2 34 27
Lvs - Kraft - Varme

Aabenraa Brugsforening

Søndergade 15
Aabenraa. Tlf. 2 23 68
Leverandør til St. Ansears
Klinik

Kronborg Margarinefabrik

Niels Brocksgade 4
København V.
Tlf. CE 7840 og 1254

Chr. Hansens kødudsalg

Gl. Kongevej 163
København F.
Telefon Eva 6465 og 6466

SANITÆRE ANLÆG
VARMEANLÆG
OLIEFYRINGSANLÆG
HØJTRYKSANLÆG
ANLÆG FOR
TRYKLUF T OG
VACUM
M-A-SKINNER

Monies & Andersens Eftf. ½

K. K. L. Simonsen's øfft.
Frederiksborggade 22
København K.
Tlf. *Minerva 2314

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN

Telefon 121, 205

Holger Dali

Malermester
Paludan Müllersvej 1,
København V.
Tlf. Eva 4151

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører
Studiestræde 15, København
Minerva 6761
Kontortid 9—16 - Lørdag lukket

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegaard's Tværvæg 13,
Charlottenlund
Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

D. Plate Petersen

Malermester
Tlf. Fasan 2718

Ernst Grell & Co.

aut. elektroinstallatører
Smallegade 4, København F.
Tlf. Godthåb 2638 - 2678

P. A. Nielsen & Co.

Skindergade 28, København K.
Tlf. C. 828
*Udlejning af service, borde
og stole
Alt til festen.*
Lev. til katolske institutioner.

Mogens Larsen

El. Installatør
Ramsherred 31
Aabenraa
Tlf. 2 25 30 og 2 34 27
Lvs - Kraft - Varme

Glarimester

POUL V. JOOST
Slotsgade 7, København N
Nora 7977
*Stort udvalg i
fotografirammer*

Brødr. Zøllner

Nørrebrogade 174
København N.
Telefon Taga 50
Kød og flæsk

Bistrup Olie & Kul

Vasevej 70
Birkerød. Tlf. 81 35 70
Alt i brændselsoiler

Alt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. elektroinstallatør
Hvidovrevej 275
Tlf. 78 15 23

Ove Juel-Christensen

Triia *6408
Kaffe og kolonial en gros

**JOHS. MARCKERS
BOGHANDEL**

AABOULEVARD 19
KØBENHAVN V.
TELF. *35 83 53

skrivning? I det hele taget er vi vældig glade for udenlandsk her på bjerget. Ud af 10 tidsskrifter har 5 fremmedartede navne: »Catholica«, »Dialoger«, »Lumen«, »Ave Maria« og »Labora«. Tre af dem er oven i købet af nyere dato. Men sådan er der så meget.

De skulle altså glæde Dem selv og Deres katolske venner med lommekalenderen.

H. K.

Julen er lysenes tid

Julen er lysenes tid. Men mange af vore medmennesker er afskåret fra at få del i glædens fest. Blandt dem er de mange »samvittighedsfanger« rundt om i verden. Bag fængselsmure, eller interneringslejrenes pigtråd sidder flere hundredetusinde mennesker indespærrede på grund af deres overbevisning.

Lyset og pigtråden er symbolerne i AMNESTYs julekort 1966. Kortene kan bruges i den private julepost til venner og bekendte, men sendes også til samvittighedsfanger verden over som en hilsen og opmuntring udefra.

Man kan ikke forvente, at alle julekort når frem til fangerne, men selv om de ikke når længere end til myndighedernes bord, kan de dog som en henvendelse udefra medvirke til, at fangernes kår og situation tages op til overvejelse, da de fleste stater og regeringer ikke ønsker et dårligt omdømme i udlandet.

Julekort med ovenstående motiv kan rekvireres både til privat brug og til fangerne for 1 kr. pr. stk. fra AMNESTY INTERNATIONAL, Dansk afdeling, Gyldenløvesgade 12 B, København K. Giro 784 70. Dansk Amnesty forhandler ligeledes de blå mærkater med Amnestys symbol, lyset omgivet af pigtråd. 1 ark med 12 mærkater koster 1 kr.

Såfremt man ønsker at sende kort til fanger, vil man kunne rekvirere en vejledning samt det ønskede antal navne og adresser.

Til lykke, Norge

W. L. Helwig: *Den katolske Kirke gennem århundrene.*

Ov. av G. Wicklund-Hansen.

Bergen, Franciskussentrum. 194 s.

Vi har god grund til at lykønske vore norske brødre med deres publikationer. Deres bidrag til den fælles udgivelse af koncildokumenterne overgår langt, hvad vi selv har præsteret, og vi kan kun glæde os over, at alle de vigtigste tekster (med undtagelse af dekretet om missionerne) er udkommet på norsk, eftersom det virkelig er lykkedes den eller de oversættere (anonyme, som det sømmer sig, når det drejer sig om oversættelser af mere eller mindre officiel karakter), der har arbejdet med dem, at gøre dem tilgængelige for vore menigheder.

En anden træffer, som vi ønsker lige så stor succes, er W. L. Helwigs bog om den katolske kirke gennem århundrederne. Denne titel såvel som undertitlen »En historisk oversigt illustreret med billeder«, giver et præcist indtryk af bogens indhold. Hele kirkens historie samlet i 18 kapitler på en halv snes sider hver kan jo kun blive en oversigt. Men fordelingen på disse 18 kapitler er aldeles fortrinlig. Det eneste diskutabile er, at missionshistorien

fra det 15. århundrede og op til vore dage er behandlet særskilt i slutkapitlet, som om missionsvirksomheden fra det tidspunkt holdt op med at høre med til kirkens almindelige historie, men denne beklagelige adskillelse er desværre ret almindelig. De enkelte kapitler giver hver for sig et billede af et bestemt punkt af den katolske kirkes historie. Det er ikke en udtømmende beskrivelse af de ydre begivenheder, men en lille syntese af en bestemt periode. Det forudsætter en uhyre viden at have kunnet koncentrere sig om det væsentlige i disse billeder uden at gøre dem til en karikatur eller et vindtørt skelet. Og forfatterens objektivitet og historiske sans er ikke mindre bemærkelsesværdige end hans viden. Hver enkelt periode træder tydeligt frem med både dens lyse og dens mørke sider. Og den behandling, for eksempel reformatorerne får, har intet til fælles med den apologetiske form for kirkehistorie, som desværre også herhjemme er blevet dyrket i en ikke alt for fjern fortid.

Også billedredaktøren, B. Reith, skal fremhæves, eftersom hans præstationer ikke står tilbage for tekstforfatterens, – hvad der ikke er nogen ringe kompliment. Hans billedudvalg er samtidig originalt og meget talende. For blot at nævne nogle konkrete eksempler, så prøve engang at se på f. eks. billedet af Anastasiuskorset s. 33, de to miniaturer om kirken s. 78–79, Crnach's reformationsbillede s. 119 eller illustrationen til devotio moderna s. 130. Bare ved at betragte disse billeder og læse forklaringen til dem kan man få en hel del ud af bogen. Det er et glimrende og godt opsat værk, som vi skylder franciskanerne i Bergen megen tak for. Det er oversat fra hollandsk til et letfatteligt norsk, som kan læses uden mindste vanskelighed.

Selv om de ældste elever i skolerne kunne læse bogen med udbytte, er den ikke nogen skolebog. Den er heller ikke et opslagsværk, – der er for øvrigt ikke noget register i den. Den skal læses fra A til Z, og den burde indføres som obligatorisk læsning for alle konvertitter – og for mange andre med for resten. En stor del af de spændinger og brydninger, vi for tiden kan konstatere herhjemme, skyldes i vidt omfang, at vi katolikker kender alt for

Fortsættes side 27

Også disse flygtninge kunne trænge til lys – og mad. Vincentgruppens giro-nummer er 971 64, Kildehøjvej 13, Birkerød.

Aarhus

M. Jørgensen & Søn

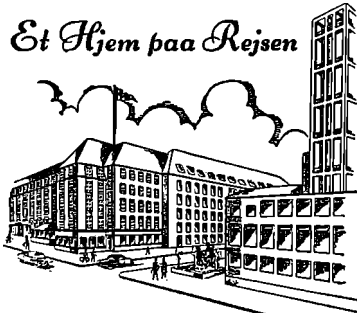
Slagterforretning

Aaboulevarde 47, Århus C
Tlf. 2 30 27

Sjøreen & Co.

Malerfirma
Århus C

Et Hjem paa Rejsen

Tlf. 2 41 22 - Århus C

Missionshotellet ANSGAR

A. Mougard A/S

Entreprenør & murerfirma
Århus C
Tlf. 4 20 23 - 7 66 95

El-installationsfirma

V. Svenstrup

aut. elektro-installatør
Telefon 2 15 57

Hans Brogesgade 4, Århus C

Katolske begravelser

Ring til 2 28 66

H. J. Madsens

begravelsesforretning

Jærgaardsgade 17-19, Århus C

MEIERIET *Jestebco*

Århus by's førende

TELEFON 2 87 00 (4 lin.)

Jydsk

Orgelbyggeri I/S

Herluf Trollesgade 36 A
Århus N
Telefon 6 94 01

Største udvalg i radio-fjernsyn
- båndoptagere og grammofooner
Radio Thygesen

Ryesgade 24, Århus C. Tlf. 2 00 99
lige ved katolsk kirke og
Rådhuspladsen 1, Århus C
Tlf. 2 10 11, overfor Grisebrønden

Svend Erik Laursen

GAS · VAND · VARME · BLIKKENSLAGER · SMEDE · MASKINVÆRKSTED

Tordenskjoldsgade 23a · Aarhus N.

Telefon (061) 6 85 33 · Giro 17117

Aktieselskabet

Købmands- og Haandværkerbanken, Århus

Hovedkontor:

Store Torv 12, tlf. 2 47 77

Indenbys afdelinger:

Søndre afd.:

Århus hovedbanegård, tlf. 2 40 88

Vekselkontor i banegårdshallen.

Langenæs afd.:

Skanderborgvej 16, tlf. 4 55 22

POUL DUDZIŃSKI

Aut. el-installatør

Christiansbjerg

Installationsforretning

Birkegade 7, Århus N.

Telefon 6 98 80

Priv. Lundingsgade 12. Tlf. 2 81 02

Lev. til katolske institutioner

Lys, kraft og varme

Svendborg

Niels Madsens

Maskinsnedkeri

Vestergade 24 - Svendborg

Tlf. 21 01 97

Lev. til de katolske institutioner

Svendborg

Ligkistemagasin

Katolsk Bedemand

v/ Hans Nielsen & Søn

Fruestræde 10, Svendborg

Telf. 21 02 64

Kulkranen

Frederiksgade 2, Svendborg

Telefon 21 14 10

Kul - Koks - Olie

Malermestre

L. Larsen & Søn

Brogade 10 - Svendborg

Telefon 21 10 16

Flytteforretningen

2021

Skattergade 5-7 · Svendborg

Tlf. 21 20 21

Kontor i København:

Molestien 11, København SV

Tlf. VA 6060

Svendborg-København hver dag

Flytter alt overalt

Kompasretning, »Thrige« autopilot, alle nautiske spørgsmål

Hvidkjær-Sørensen
Strandhuse 36, Svendborg
telefon 21 33 34

Holbæk

Axel Smith's Eff.

v. Niels Hansen

Exam. aut. gas- og vandmester

Labæk 47 · Holbæk

Telefon 163

JENSEN & OLSEN

HOLBÆK

TELF. 365

EL-INSTALLATIONER

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk

Telefon 3001

Uldall

TAPET- OG FARVEHANDEL

Ahlgade 57, Holbæk. Tlf. 626

Tømrer- og snedkerarbejde

Poul Hansen

Østerled 10, Holbæk

Tlf. 1503 - 1545 - 1098

Privat 1249 u

Alle forsikringer tegnes -
gratis rådgivning

og tilbud dag og aften ved

Assurandør H. E. Pedersen

Søndervigvej 89, Vanløse

tlf. 71 20 23

Lidt julehistorie

Fortsat fra side 5

freds. Den moderne teknik har frigjort os fra det meste af solhvervets indflydelse på vore levevilkår, men den har ingen råd mod den åndelige nat, der truer vore sind, og som kun evangeliet om Guds fødsel som menneske på vor jord kan vende til lys, håb og glæde.

J. Nybo Rasmussen

Pavens hverdag

Fortsat fra side 11

ner. I virkeligheden spiser han aldrig alene. Som regel spiser begge hans sekretærer sammen med ham, men det sker også ofte, at hans broder, det italienske senatsmedlem Ludovico Montini, eller en eller anden kardinal eller teolog på gennemrejse kommer på besøg.

Af pavens sekretærer er Don Macchi meget velbevandret i den moderne teologiske litteratur. Han er pavens rådgiver, når det gælder nyanskaffelser. Don Bossi er amatørfotograf og idrætsmand, blandt andet er han en god svømmer. Han følger med paven på hans ugentlige udflugter. Det er ham, der kører pavens sorte Alfa Romeo. Paven og hans to sekretærer danne sammen et arbejdsfællesskab, ja, næsten noget i retning af et klostersonfunds.

Paul VI har to hobbies: bøger og musik. Han er utrættelig, når det gælder om at læse, især nyere teologisk litteratur såsom de Lubac og Congar. Men han holder også meget af at læse Dostojevski, Bernanos og Maritain. Paven har forøvrigt oversat nogle af Maritains bøger. Hans yndlingskomponister er Bach og Beethoven, og desuden sætter han stor pris på Vivaldi og Mozart. Han plejer at lægge en grammofonplade på med et af deres værker, når han kobler af efter aftensmaden. Men når paven har hvilet sig en tid, vender han igen tilbage til sit skrivebord – et stykke svensk arbejde i teaktræ – og der arbejder han lige til henad to hver nat.

Noget, som er mindre kendt, er, at Paul VI er ejer af et trykkeri. Han har arvet trykkeriet »Marcelliana« i Brescia efter sin far. Trykkeriet er først og fremmest indrettet på at trykke oversættelser af teologiske værker og opbyggelseslitteratur. Paul VI har for øvrigt selv taget sig af udgivelsen af forskellige værker, blandt andet Dantes »Guddommelige komedie« og et pragtværk om det Sixtinske Kapel.

De pavelige gemakker har under Paul VI været underkastet gennemgribende forandringer. De tunge draperier i rød damask er blevet fjernet. De kirkelige farver rødt og violet dominerer i det hele taget ikke mere værelserne. Ikke engang pavetronen er rød længere. Nu er den lysegrå. Beige og blågråt er de mest anvendte farver. Paven har desuden ladet kostbare kunstgenstande hente frem fra Vatikanmuseet og de øvrige pavelige samlinger til at pryde gemakkerne med. I sin privatbolig har han udelukkende moderne kunst. Her bor også de to sekretærer og kammertjeneren Ghezzi. På taget af det pavelige palads er der ved at blive anlagt en terrasse. Her vil paven få lejlighed til hver dag at koble lidt af i det frie, som hans livsmedikus, professor Montana, har anbefalet ham det af hensyn til hans sundhed. Den eneste sportsgren, Montini udøvede, før han blev pave, er bjergvandring. Havet interesserer ham ikke, og de besøg, han hver uge foretager i de romerske menigheder, kan heller ikke betragtes som en rekreation. Dem foretager Paul VI i sin egenskab af biskop af Rom.

Tb.

Paveord om liturgien

Da det liturgiske verdensråd for nylig var samlet, udtalte pave Paul bl.a.: Det er en menneskelig pligt og opgave at gøre liturgien tilgængelig og forståelig for alle de troende. Rituskongregationen skal fortsat fastlægge de bindende regler og beskytte de gældende normer, men det er det liturgiske verdensråds opgave at overvåge de eksperimenter, der foretages indenfor liturgien, samt at tøjle alle ikke-autoriserede vilkårligheder, der ikke alene kan skabe uroligheder, men som også kan give anledning til fejlfortolkninger af Kirkens lære. Det er det liturgiske verdensråds pligt at ansøre til en fornyet indsats og fremme det gode initiativ.

Værelse til leje

for yngre mand fra 1. januar 1967.
Andersen Nexøvej 10, Søborg.
Kr. 175 pr. måned.
Henvendelse: Pastor d'Auchamp,
telefon 69 03 01.

VÆGKALENDEREN 1967

udgivet af Ansgariusforeningen,

fås hos de katolske boghandlere og ved kirkerne.

Kr. 1,50

ALTERLYS

i alle størrelser

og i øvrigt
stearinlys og vokslys
af enhver art

ASP-HOLMBLAD
STEARINLYSFABRIKER
København

Skal De flytte?

Jul. Larsen & Sønner
AMAGERBROGADE 221
* 55 66 47

Karl A. Hansen
Murermester
Bjergstedvej 10, Brønshøj
Tlf. Bella 2521

P. Juul & Co. A/S
Bygmestre
Bistrupvej 93
Birkerød Tlf. 81 06 72
Alt bygningsarbejde samt
reparationer udføres

AMAGERBANKEN
AKTIESELSKAB
Banken der dækker hele Amager

Alt i gulvbelegning
Dansk Gulventreprise A/S
Studiestræde 15
Tlf. Byen 5800 og 5151

H. S. Friis
Malermester
Møllemarken 40, Bagsværd
Tlf. 98 38 35

BLOCH'S BOG CLEARING
K. V. BLOCH
(FORHEN BOGBANKEN)
Fiolstræde 34, København K
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
*Nordens største lager af
skolebøger
Omindbindinger.*

K&K
Aktieselskab
KØBENHAVNS BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

**MARIUS
MP
ETERSEN**
Ringsted isenkramhandel
Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

Benzon's
Begravelsesforretning
Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01
Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trosamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

TIL BYEN
- i byen
FRA BYEN
smut ind i
Banegårdens Restaurant
v/ Fritz Kapper
Odense H.
tlf. 12 27 75

Dansk
KLICHE FABRIK
Rådhusstræde 4 - København K
Telf.: *MI 2557

Bliv børnehavelærerinde!
Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt - Statsunderstøttet
Seminarieførstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842
Taga 5893

JULEKÅRTEN - Kr. 7,50
Med tekst bl.a. af Peter Schindler,
Mogens Dam, Gurli Vibe Jensen, Hans Rütting
og Martin Drouzy
Pauluskredsens Forlag

*52 sider
Rigt illustreret,
fås i enhver
boghandel og ved
enhver kirke*

Hele landet taler om Katolsk Ugeblad

Velegnet til gaver

EN SANG PÅ TRAPPERNE
9 salmer af kong David
Træsnit af Ejgil Vedel
40 sider - Kr. 7,75

Peter Schindler
DEN HELLIGE LEKTIE
En årgang prædikener efter epist-
lerne. Disse prædikener er oply-
sende og æggende, aktuelle og per-
sonlige, med romersk kolorit, ofte
gribende.
336 sider - Kr. 39,25
Arne Frost-Hansens Forlag

*Gardiner
Manufaktur
Hvidevarer
Sengeudstyr*

Textil-Varehuset
Slotsgade 17, København N
Tlf. (01) 35 05 01
Leverandør af skolekjoler

Til lykke, Norge

Fortsat fra side 23

lidt til kirkens historie og derfor let kommer til at identificere katolicismen med det, vi kender af egen erfaring. En af fortjenesterne ved Helwigs bog er netop, at den viser, at ingen tid, heller ikke vores, har patent på kristendommen. Han fremholder ganske konkret kirkens katolicitet ved at vise, hvordan den kunne gå fra jøderne til grækerne, fra den græko-latinske verden til den angelsaksiske og germaniske osv. Det ser ud, som om kirkens evne til at døbe nye kulturverdener ikke mere var til stede i renessancen og i det sidste århundrede, men det andet Vatikankoncil, som bogen slutter med, har vist, at det stadig er den samme Helligånd, der leder kirken. Vor tid har ligesom alle andre tider sine lyse og sine mørke sider, og den opgave, vi nu står overfor, adskiller sig heller ikke fra den, kirken stod overfor i for eksempel det 1. eller det 6. århundrede. Læs om, hvad Helligånden dengang gjorde. Og han er ikke mindre virksom i dag.

V. D.

Julekærten 1966

»Julekærten 1966« er nok den bedste julekærte, vi har set i mange år. Den er spækket med navne, der på kirkelig grund kan leve op til årstallet. *Peter Schindler* lægger ud med en »Evig sandhed i en bisætning«, og lige i kølvandet kommer *Gunnel*

Vallquist med friske indtryk fra Jerusalem. Der er en side til minde om *Johannes Jørgensen*, og *Gilbert Casbron* bidrager med et fængslende stykke om arbejderpræster i et af Paris' fattigste arbejderkvarterer. En morsom treklang danner de tre generationer Dam. Vi får en sonet til Dante af Michelagnoliolo Buonarroti oversat af *Johannes Dam*. Hans søn *Mogens Dam* har to små digte »Vorherres lille gesandt« og »Barnlille i butikker«, og det altsammen er illustreret af tredje generation Dam, *Morten Dam*, der både er tegner, grafiker og journalist.

Det internordiske understreges af *Alf Höghs* beretning fra Færøerne, og *Gurli Vibe Jensen* formår at gøre lidt moralisme poetisk. Et lille stykke af *Jean Rodbain* hedder »Abraham – nøglen til Jerusalem«, og *Martin Drouzy* fortæller om arkitekturen og den liturgiske fornyelse. *Hans Rüttings* beretning om jul hos de dødsdømte står i antihyggens tegn, men læs den alligevel. *Lars Roar Langslet* forstår at føje endnu en brik til forståelsen af *Sigrund Undset*. Kollega *Jon Peter Wieslgren* fra Stockholm har masser at fortælle fra det fascinerende Mexico, og to gamle kendinge fra »Katolsk Ugeblad«, *Emil Petersen* og *Aage Dyrkjøb*, slutter af. Begge er – som

De ved – folk med digterisk talent, så de sætter et værdigt punktum for denne yderst fortræffelige julesag. Ja, og så får vi for resten lige vægterversene i tilgift.

Orgel til salg

Orglet, der hidtil har været brugt i Sct. Knud Lavards Kirke, Kgs. Lyngby, er omg. til salg eller leje.

Henv.: *Th. Frobenius & Co.*

Orgelbyggeri

Kgs. Lyngby. Tlf. 78 51 02

EFFEKTIV BESKYTTELSE

af Deres varmtvands- og centralvarmeanlæg mod korrosion og sten af Deres olietank mod korrosion.

Skriftlig garanti for hvert anlæg.

Guldager Electrolyse A/S

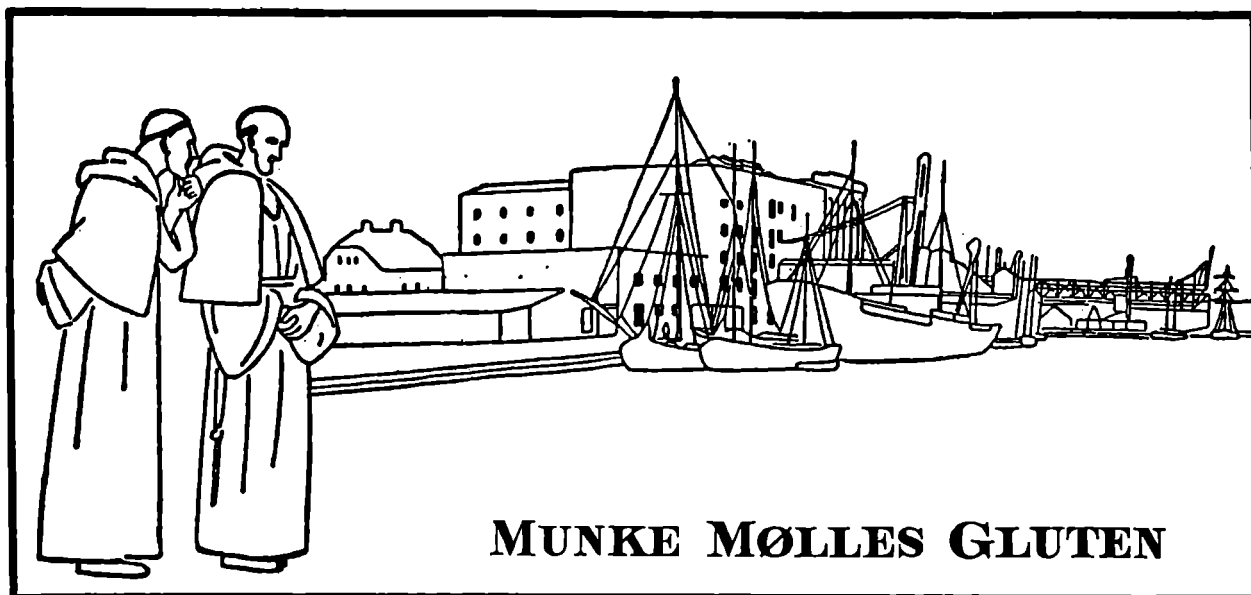
Ejgårdsvej 26, Charlottenlund
Tlf. (01) 66 ORdrup 3331 - 5630

HUSK AT FORNY DERES ABONNEMENT

VALD. FOERSOM EFTF.

BYGMARKEN 7, FARUM TLF. *95 13 22

GUMMI OG PLASTIC TIL HOSPITALER

MUNKE MØLLES GLUTEN

Han er det Lys, som skal bringe
Aabenbaring til Hedninger,
han er den, som skal kaste Glans
over Dit Folk Israel

Luk. 2,32 ved Peter Schindler

